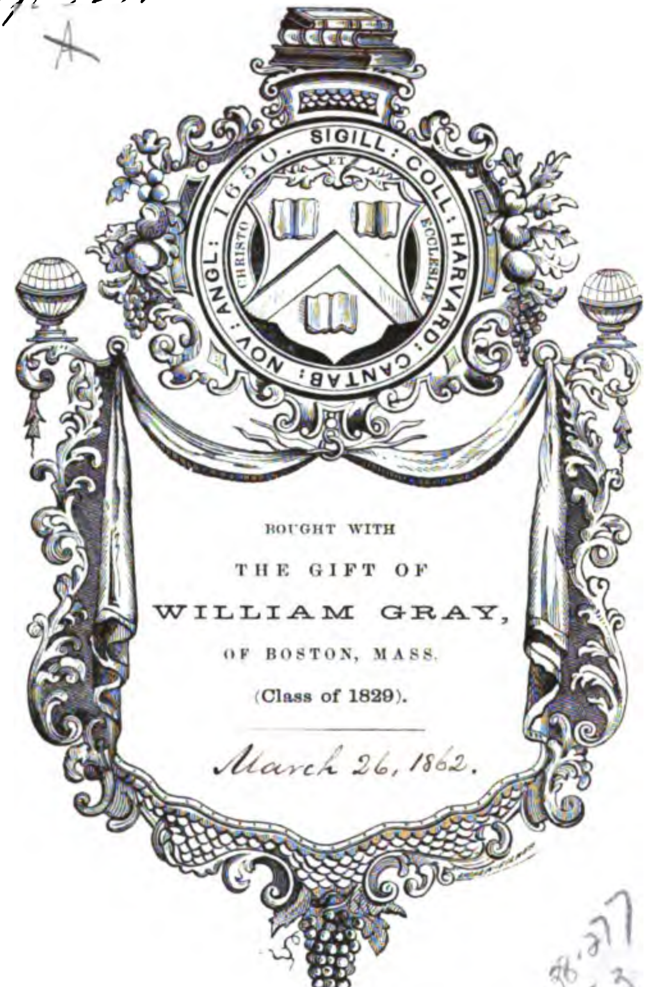

SIGILL: COLL: HARVARD: CANTAB: NOV: ANGL: 1650.
CHRISTO ET ECCLESIAE
BOUGHT WITH
THE GIFT OF
WILLIAM GRAY,
OF BOSTON, MASS.
(Class of 1829).
March 26, 1862.

PLATONIS

ET QUÆ

VEL PLATONIS ESSE FERUNTUR

VEL PLATONICA SOLENT COMITARI

SCRIPTA GRÆCE OMNIA

AD CODICES MANUSCRIPTOS

RECENSUIT

VARIASQUE INDE LECTIONES

DILIGENTER ENOTAVIT

IMMANUEL BEKKER.

ANNOTATIONIBUS INTEGRIS

STEPHANI, HEINDORFII, HEUSDII, WYTTENBACHII, LINDAVII BOECKHIIQUE

ADJICIUNTUR MODO NON INTEGRÆ

SERRANI, CORNARII, THOMPSONI, FISCHERI, GOTTLEBERI, ASTII, BUTMANNI, ET STALBAUMI,

NECNON EX COMMENTARIIS ALIORUM

CURIOSE EXCERPTA.

VOL. VIII.

LONDINI:

EXCUDEBAT A. J. VALPY, A. M.

SUMPTIBUS RICARDI PRIESTLEY.

MDCCCXXVI.

IN HOC VOLUMINE CONTINENTUR

		PAG.
NOMOI,	Γ	1
	Δ	85
	Ε	133
	ϛ	185
	Ζ	263
	Η	345
	Θ	395
	Ι	460
	ΙΑ	522
	ΙΒ	576

Ν Ο Μ Ο Ι,

Γ.

---

§. 1. Ταῦτα[a] μὲν οὖν δὴ ταύτῃ· πολιτείας δ' ἀρχὴν τίνα ποτὲ φῶμεν γεγονέναι; μῶν οὐκ ἐνθένδε τις ἂν αὐτὴν ῥᾷστά τε καὶ κάλλιστα κατίδοι; Steph. II. 676. — Bek. III. ii. 277.

ΚΛ. Πόθεν;

ΑΘ. Ὅθεν περ[b] καὶ τὴν[c] τῶν πόλεων ἐπίδοσιν εἰς[d] ἀρετὴν μεταβαίνουσαν ἅμα καὶ κακίαν ἑκάστοτε θεατέον.

ΚΛ. Λέγεις δὲ πόθεν;

ΑΘ. Οἶμαι μὲν ἀπὸ χρόνου μήκους τε καὶ ἀπειρίας καὶ τῶν μεταβολῶν ἐν τῷ τοιούτῳ.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Φέρε, ἀφ' οὗ πόλεις τ'[e] εἰσὶ καὶ ἄνθρωποι πολιτευόμενοι, δοκεῖς ἂν ποτε κατανοῆσαι χρόνου πλῆθος ὅσον γέγονεν;

[a] ταῦτα s.—[b] περ add ΑΩfħr.—[c] τὴν om v, post πόλεων ponit ħ.—[d] εἰς A: ἐπ'

§. 1. ταῦτα] Legitur etiam ταύτῃ. Steph.

ταῦτα μὲν οὖν δὴ ταῦτα] *Hæc quidem hactenus.* Polit. ii. 4. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω. Aristoph. Plut. 8. καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα. Cod. Voss. οὖν ταύτῃ. Ast.

μεταβαίνουσαν] Malim μεταβαινουσῶν. Aristot. Polit. iv. 5. p. 241. συμβαίνει δὲ τοῦτο μάλιστα μετὰ τὰς μεταβολὰς τῶν πολιτειῶν. οὐ γὰρ εὐθὺς μεταβαίνουσιν—. Ac nescio an ita legerit Procl. in Tim. ii. p. 88. πολιτείας γὰρ ἀρχὴν ζητήσας, ἀφ' ἧς εἰς ἀρετήν τε καὶ κακίαν μεταβαίνουσιν αἱ πόλεις, ἐπήγαγε· λέγεις δὲ πόθεν; κ. τ. λ. Boeckh. p. 155.

μεταβαινουσῶν] Sic cum Boeckhio scripsimus pro μεταβαίνουσαν. Ficinus simpliciter vertit: *unde civitatum quoque incrementum et ad virtutem et ad vitium licet inspicere.* Ast.

III. ii. 278. ΚΛ. Οὔκουν ῥᾴδιόν γε[f] οὐδαμῶς.

ΑΘ. Τὸ δέ γε, ὡς ἄπλετόν[g] τι καὶ ἀμήχανον ἂν εἴη.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν[h] τοῦτό γε.

ΑΘ. Μῶν[i] οὖν οὐ μυρίαι μὲν ἐπὶ μυρίαις ἡμῖν γεγόνασι πόλεις ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τοῦ πλήθους λόγον οὐκ ἐλάττους ἐφθαρμέναι; πεπολιτευμέναι δ' αὖ πάσας πολιτείας πολλάκις ἑκασταχοῦ;[k] καὶ τοτὲ[l] μὲν ἐξ ἐλαττόνων μείζους, τοτὲ δὲ ἐκ μειζόνων ἐλάττους, καὶ χείρους ἐκ βελτιόνων γεγόνασι καὶ βελτίους ἐκ[m] χειρόνων;

ΚΛ. Ἀναγκαῖον.

ΑΘ. Ταύτης δὴ πέρι λάβωμεν,[n] εἰ δυναίμεθα, τῆς μεταβολῆς τὴν αἰτίαν· τάχα γὰρ ἂν ἴσως δείξειεν ἡμῖν τὴν πρώτην τῶν πολιτειῶν γένεσιν καὶ μετάβασιν.[o]

ον γε
*ς.—[e] τ' om v.—[f] ῥᾴδιόν γε Ω, ῥαίδιον A : ῥᾷόν γε *ς.—[g] ἄπλετόν Ωfhr, ἄπλειστόν v : ἄπειρόν *ς.—[h] οὖν v.—[i] post μῶν omisi γε cum Af et mg Ω.—[k] ἑκασταχοῦ πολλάκις r.—[l] ποτὲ...ποτὲ f.—[m] καὶ ἐκ v.—[n] πέρι λάβωμεν ΞΩτfhr : περιλά-

ῥᾷον] In vet. ῥᾴδιον. verum et alibi ῥᾷον invenitur apud hunc scriptorem, ubi comparationis significatio locum nullum habet. Steph.

ῥᾴδιον] Sic Cod. Voss. et Ficin. *nequaquam id facile*. Vulgo ῥᾷον, solemni permutatione, vid. Heind. ad Phædon. p. 66. sq. In Cod. Voss. abest γε, quæ tamen particula in responsis poni solet, affirmandi vi prædita, ut i. 14. fin. Vid. Boissonad. ad Philostrat. p. 306. Ast.

ὡς ἄπειρον] Ὡς est *perquam*, ut vii. 18. p. 816. B. ὡς ὀρθῶς ἅμα καὶ μουσικῶς ὠνόμασεν. Epinom. 4. p. 979. D. ὡς εἰκότως εἶπες, ὅτι cet. Vid. Eustath. ad Iliad. A. p. 60. et Heind. ad Cratyl. p. 41. et Phædon. §. 90. De τὸ δὲ vid. ad i. 6. Ast.

ἐκ χειρόνων] Ald. Lov. Bas. 1. χείρων, vitiose. Ast.

ταύτης δὴ περιλάβωμεν—τῆς μεταβολῆς τὴν αἰτίαν] Non prorsus simile Sophist. p. 249. D. ἆρ' οὐκ ἐπιεικῶς ἤδη φαινόμεθα περιειληφέναι τῷ λόγῳ τὸ ὄν; Sed omnino scribendum e Bas. 2. δὴ περὶ (sive, ut vulgo scribitur, πέρι) λάβωμεν, quod et ipse conjeceram, et nuperrime conjectum reperi ab Heind. ad Theætet. §. 83. Legg. x. p. 898. E. τῷ μόνῳ δὴ καὶ διανοήματι λάβωμεν αὐτοῦ πέρι τὸ τοιόνδε. Aristot. Polit. i. 6. p. 29. λάβωμεν δὲ περὶ αὐτῆς τὴν ἀρχὴν ἐντεῦθεν. Plat. Phæd. p. 246. D. τὴν δ' αἰτίαν τῆς τῶν πτερῶν ἀποβολῆς, δι' ἣν ψυχῆς ἀποῤῥεῖ, λάβωμεν. Ac ne dubites dici αἰτίαν περί τινος λαβεῖν, εἰδέναι etc. v. Phædon. p. 96. E. περὶ τούτων τὴν αἰτίαν εἰδέναι. p. 97. C. εἰ οὖν τις βούλοιτο τὴν αἰτίαν εὑρεῖν περὶ ἑκάστου. Et ib. D. ἄσμενος εὑρηκέναι ᾤμην διδάσκαλον τῆς αἰτίας περὶ τῶν ὄντων. p. 98. D. καὶ αὖ περὶ τοῦ διαλέγεσθαι ὑμῖν ἑτέρας τοιαύτας αἰτίας λέγοι. Rep. i. p. 329. D. ἀλλὰ καὶ τούτων πέρι καὶ τῶν γε πρὸς τοὺς οἰκείους μία τις αἰτία ἐστιν. Boeckh. p. 155, 156.

ταύτης δὴ περὶ—τῆς μεταβολῆς] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. πέρι λάβωμεν, Stephan. et Bip. περιλάβωμεν. Περὶ, a nomine suo divulsum (vid. i. 10.), genitivi circumlocutio est, ut Phædon. 96. E. Polit. i. 3. p. 329. D. Sic et Legg. iv. 11. p. 720. E. τὴν περὶ γενέσεως ἀρχήν. x. 4. p. 889. B. τὰ μετὰ ταῦτα ἂν σώματα γῆς τε καὶ ἡλίου καὶ σελήνης ἄστρων τε πέρι διὰ τούτων γεγονέναι. xii. 6. 951. E. ἔτι δὲ ὁ περὶ τῆς παιδείας πάσης ἐπιμελητής. Sic x. 2. 886. D. Cf. Heusinger. ad Plutarch. de lib. educat.

ΚΛ. Εὖ λέγεις, καὶ προθυμεῖσθαι δεῖ σὲ μὲν ὃ διανοεῖ περὶ αὐτῶν ἀποφαινόμενον, ἡμᾶς δὲ ξυνεπομένους.

ΑΘ. Ἆρ' οὖν ὑμῖν[p] οἱ παλαιοὶ λόγοι ἀλήθειαν ἔχειν II. 677. τινὰ δοκοῦσιν;

ΚΛ. Ποῖοι δή;[q]

ΑΘ. Τὸ πολλὰς ἀνθρώπων φθορὰς γεγονέναι κατα-

ασιν
βωμεν s.—[o] μεταβολήν Ωυfh, μεταβολὴν τ.—[p] ἡμῖν Ωυfhτ.—[q] δὲ s.—[r] ποτὲ om

p. 99. Scripturam περὶ λάβωμεν jam commendaverant Heind. ad Theætet. §. 83. et Boeckhius. Ast.

μετάβασιν] γρ. μεταβολήν. Steph.

μετάβασιν] Sic editt. vett. Ald. Bas. 1. et 2. Utrumque bene. Illud tamen malim quia hoc statim præcedit. Bip.

καὶ προθυμεῖσθαι] His verbis in Ald. Atheniensis nomen præfixum est, et sequentia Ἆρ' οὖν Cliniæ tribuuntur. Vera orationis dispositio jam in Lovan. deinde in Bas. 1. et 2. extat. De participiis ἀποφαινόμενον et ξυνεπομένους, infinitivorum partes agentibus, vid. ad i. 11. Ast.

ἆρ' οὖν κ. τ. λ.] Extat hic locus in Euseb. Præp. Ev. xii. 15. p. 587. D. ubi scribitur οἱ παλαιοὶ λόγοι ὑμῖν ἀλήθειάν τινα ἔχειν. Deinde Ποῖοι δὴ ex Euseb. et Cod. Voss. recepimus pro Ποῖοι δέ. Ast.

ποῖοι δὲ] Scrib. ποῖοι δὴ ex Euseb. Præp. Ev. xii. p. 587. cod. Leid. et Fic. vertente *quinam*. Malim etiam, βραχύ τι τὸ τῶν ἀνθρώπων λείπεσθαι γένος. Politic. p. 270. D. καὶ δὴ καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ὀλίγον τι περιλείπεται. Paullo post pro illo, τὸ ποῖόν τι περὶ αὐτῆς διανοηθέντες, Euseb. habet τὸ ποῖον δὴ π. α. δ. Non necesse. Sophist. p. 217. A. τί δὲ μάλιστα, καὶ τὸ ποῖόν τι περὶ αὐτῶν διαπορηθεὶς, ἔρεσθαι διενοήθης; p. 240. C. πῇ καὶ τὸ ποῖόν τι φοβούμενος οὕτω λέγεις; Rep. x. p. 602. C. τοῦ ποίου τινὸς πέρι λέγεις; Phædon. p. 78. B. οὐκοῦν τοιόνδε τι, ἦ δ' ὃς ὁ Σωκράτης, δεῖ ἡμᾶς ἀνερέσθαι ἑαυτοὺς, τῷ ποίῳ τινὶ ἄρα προσήκει τοῦτο τὸ πάθος πάσχειν, τὸ διασκεδάννυσθαι, καὶ ὑπὲρ τοῦ ποίου τινὸς δεδιέναι, μὴ πάθῃ αὐτὸ, καὶ τῷ ποίῳ τινί. Boeckh.

πολλὰς ἀνθρώπων φθορὰς] Celebratissima est sententia, terras pristino tempore sæpenumero mutatas, et modo igni, modo aqua vastatas esse. Timæus 22. C. πολλαὶ καὶ κατὰ πολλὰ φθοραὶ γεγόνασιν ἀνθρώπων καὶ ἔσονται, πυρὶ μὲν καὶ ὕδατι μέγισται, μυρίοις δὲ ἄλλοις ἕτεραι βραχύτεραι. Cf. Clemens Alexandr. Strom. vi. p. 549. D. (t. ii. 649. Pott.) Origen. adv. Cels. iv. 20. t. i. p. 514. D. iv. 62. p. 551. D. Similiter Cicero in Somn. Scip. 16. c. 7. 'propter eluviones exustionesque terrarum, quas accidere tempore certo necesse est.' Jam vetustissimi et populi (ut Indi, vid. Paulin. System. Brahman. p. 80.) et sapientes (ut Orphici, Heraclitus, deinde Stoici,) in hac sententia fuerunt, ut mundum opinarentur alternis igni vel aqua destrui atque restaurari. Vid. Plutarch. de Oracul. Defect. p. 415. Clemens Alexandr. Strom. v. p. 549. Procl. in Tim. ii. p. 99. Lips. Physiolog. Stoic. iii. 21. sq. Thomas. de Stoic. mundi exustione p. 178. Notabilis in primis est Censorini de die nat. c. 18. locus: 'cujus (magni) anni hiems summa est κατακλυσμὸς, quam nostri diluvionem vocant, æstas autem ἐκπύρωσις, quod est mundi incendium; nam his alternis temporibus mundus tum exignescere, tum exaquescere videtur.' Ubi v. Lindenbrog. p. 89. Cf. Elmenhorst. ad Arnob. adv. gent. i. p. 7.—De diluviis, vid. Tim. p. 25. C. Critias 111. A. Aristotel. de mundo c. 4. de mir. auscult. c. 82. Strabo i. p. 88. sq. ubi v. Casaubon. p. 94. Plin. H. N. ii. 84. 86. Schwarz. ad Cellar. Geogr. ant. t. i. p. 954. et interp. ad Ovid. Metam. xv. 262. In primis nobilitatum est Deucalionis diluvium (vid. Tim. 22. A.) de quo v. Sturz. ad Hellanic. p. 68. Ceterum de φθοραῖς illis similiter Politic. p. 270. C. φθοραὶ τοίνυν ἐξ ἀνάγκης τότε μέγισται ξυμβαίνουσι τῶν τε ἄλλων ζώων, καὶ δὴ καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ὀλίγον τι περιλείπεται. Hinc Aristotel. Polit. ii. 6. (c. 5. §. 13. Schneid.): τοὺς πρώτους, εἴτε γηγενεῖς ἦσαν, εἴτ' ἐκ φθορᾶς τινὸς ἐσώθησαν. Et Joseph. contr. Apion. i. p. 1034. B. τὸν δὲ περὶ τὴν

κλυσμοῖς τε καὶ νόσοις καὶ ἄλλοις πολλοῖς, ἐν οἷς βραχύ τι τῶν ἀνθρώπων λείπεσθαι γένος.

III. ii. 379. ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν πιθανὸν τὸ τοιοῦτον πᾶν παντί.

ΑΘ. Φέρε δή, νοήσωμεν μίαν τῶν πολλῶν ταύτην τὴν τῷ κατακλυσμῷ ποτὲ[r] γενομένην.

ΚΛ. Τὸ ποῖόν τι περὶ αὐτῆς διανοηθέντες;

ΑΘ. Ὡς οἱ τότε περιφυγόντες τὴν φθορὰν σχεδὸν ὄρειοί τινες ἂν εἶεν νομῆς,[s] ἐν κορυφαῖς που σμικρὰ ζώπυρα τοῦ τῶν ἀνθρώπων διασεσωσμένα[t] γένους.

ΚΛ. Δῆλον.

ΑΘ. Καὶ δὴ τοὺς τοιούτους γε ἀνάγκη που τῶν ἄλλων ἀπείρους εἶναι τεχνῶν καὶ τῶν ἐν τοῖς ἄστεσι πρὸς ἀλλήλους μηχανῶν εἴς τε πλεονεξίας καὶ φιλονεικίας, καὶ ὁπόσ' ἄλλα κακουργήματα πρὸς ἀλλήλους ἐπινοοῦσιν.

ΚΛ. Εἰκὸς γοῦν.

ΑΘ. Θῶμεν δὴ τὰς ἐν τοῖς πεδίοις πόλεις καὶ πρὸς θαλάττῃ κατοικούσας ἄρδην[u] ἐν τῷ τότε χρόνῳ διαφθείρεσθαι;

εῖ
ƀ.—[s] νομῆς pr A, νομηις Ω : νομεῖς *ς.—[t] διασεσωσμένα γενους ΑΩυfƀt : γένους

'Ελλάδα τόπον μυρίαι μὲν φθοραὶ κατέσχον, ἐξαλείφουσαι τὴν μνήμην τῶν γεγονότων. Ast.

βραχύ τι τὸ—γένος] Vulgo articulus τὸ abest, quem Boeckh. bene monuit interponendum esse, ut Politic. l. l. τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ὀλίγον τι περιλείπεται. Ast.

κατακλυσμῷ ποτὲ] In Euseb. deest ποτέ. Mox idem legit τὸ ποῖον δή, sed ποῖος solet pronomen τὶς comitem habere, uti patet e locis, quæ Boeckh. citavit; quibus adde Legg. x. 12. p. 904. B. Xenoph. Hist. Græc. iv. 13. λέξον μοι, ἔφη, ποίου τινὸς γένους ἐστίν; Memor. Socr. iv. 6. 2. ποῖόν τι νομίζεις εὐσέβειαν εἶναι. In his pronomini τὶς respondet particula nostra *wohl*. Ast.

ὄρειοί τινες—νομῆς] Vulgo νομεῖς. De sententia, similiter Tim. p. 22. D. ὅταν δ' αὖ οἱ θεοὶ τὴν γῆν ὕδασι καθαίροντες κατακλύζωσιν, οἱ μὲν ἐν τοῖς ὄρεσι διασώζονται βουκόλοι νομῆς τε, οἱ δ' ἐν ταῖς παρ' ὑμῖν πόλεσιν εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὸ τῶν ποταμῶν φέρονται. Cf. Theophil. ad Autolyc. iii. 18. p. 332. ed. Wolf. Ceterum ἂν cum optativo conjunctum rem tantummodo probabilem indicat. Sic c. 2. ἠφανισμέναι ἂν εἶεν ἐν τῷ τότε. Vid. Matthiæ Gr. Gr. p. 721. Ast.

ζώπυρα] *Igniculi et semina* (ut Cicero de finib. v. 7. Tusc. disput. iii. 1. de legib. i. 12. ubi v. Görenz. p. 49.) Ex Homerico (Odyss. Ε. 490.) fluxit: σπέρμα πυρὸς σώζων. Vid. F. Gronov. Observatt. iv. 1. p. 42. et T. Hemsterhus. ad Lucian. Tim. p. 336. t. i. Bip. Locos eorum, qui Platonem imitati sunt, collegit Ruhnken. ad Tim. p. 129. sq. —Ceterum comma, quod vulgo post νομῆς extat, post ποῦ posuimus, sensu jubente.—Deinde ἐπινοοῦσιν pro ἐπινοοῦσι cum Eusebio scripsimus. Ast.

ἄρδην] Codd. Voss. et Paris. ἆρα ἦν. Mox σπουδαίως, ut Euseb.; sed rectius habet σπουδαίας jam propter τέχνας illas et μηχανὰς, de quibus paulo ante exposuit. De ἐχόμενον τέχνης vide ad vii. 20. Ast.

ΚΛ. Θῶμεν.

ΑΘ. Οὐκοῦν ὄργανά τε πάντα ἀπόλλυσθαι, καὶ εἴ τι τέχνης ἦν ἐχόμενον σπουδαίως[v] εὑρημένον ἢ πολιτικῆς ἢ καὶ σοφίας τινὸς ἑτέρας, πάντα ἔρρειν ταῦτα ἐν τῷ τότε χρόνῳ φήσομεν;

ΚΛ. Πῶς γὰρ ἄν, ὦ ἄριστε, εἴ γε ἔμενε τάδε οὕτω III. ii. 280.

διασεσωσμένα *s.—[u] ἄρα ἦν A.—[v] σπουδαίως AΩfhz : σπουδαίας *s.—[w] ὁτιοῦν ὅτι

σπουδαίας] Invenitur etiam scriptum σπουδαίως. Steph.

πῶς γὰρ ἂν] Hæc ab Athen. hospite adduntur apud Fic. illa autem ὅτι μὲν γὰρ etc. dicuntur a Clinia. Ceterum post ὁτιοῦν non extat vocula του in vet. Steph. Et ὁτῳοῦν quidem est e præclara conjectura Cornarii quam firmat Ficini versio: *quomodo novum quidquam alicui esset inventum*. Bip.

ΚΛ. πῶς γὰρ ἂν, κ. τ. λ.] Dixerat Atticus: *Nonne diluvii tempore instrumenta omnia perdita esse, et si quid ad artem sive civilem sive aliam quamcunque scite inventum erat, periisse dicemus?* Jam Clinias hæc fere respondit: *Ita sane est; neque enim, si per omne ævum mansissent omnia, ut nunc sunt, umquam a quoquam inventum esset quidquam novi. At Dædalus, Orpheus, Palamedes, Marsyas, Olympus, Amphion multa nova invenerunt. Quippe dudum nota secundum ordinem naturæ legemque deperennt eque hominum memoria evanescunt: insequenti deinceps ævo deteguntur denuo et protrahuntur ad lucem.* Ad postrema conf. Plat. Tim. p. 23. A. Aristot. Polit. vii. 10. p. 463. et apud Procl. in Euclid. ii. p. 18. Hæc de universa sententia; utinam vero tam paucis defungi liceret in rimanda genuina lectione loci, in quo plures hærent difficultates, quæ penitus removeri vix possint a nobis. Minutum est, quod pro corrupto ὁτιοῦν του; ὅ,τι scribo: ὁτιοῦν τῳ; ὅτι—ut legisse Fic. videtur vertens, *novum quidquam alicui esse inventum*; quamquam aliter Cornar. ac Steph. suffragante, ut videtur, Cod. Leid. Minutum etiam, quod Fic. verba πῶς γὰρ ἂν usque ad ὁτιοῦν τ. tribuit Atheniensi, et quod in Leid. significatum est alium ordiri post ὁτιοῦν. Hæc, ut dixi, minuta sunt. Illud majus, quod ad protasin ὅτι μὲν γὰρ κ. τ. λ. nulla infertur apodosis. Parum enim certa Cornarii interpolatio post τοὺς τότε inseri jubentis δῆλόν γε. Sane multo convenientior seriei orationis videtur esse supplementum tale: Ὅτι μὲν γὰρ μυριάκις μύρια ἔτη διελελήθη, ἐξ οὗ τὰ αὐτὰ ἤδη ποτὲ ἀνευρήκεσαν οἱ ἄνθρωποι, διελάνθανεν ἄρα τοὺς τότε, h. e. τοὺς μετὰ τὸν κατακλυσμὸν γεγονότας. Mox τὰ μὲν, τὰ δὲ transferri non potest *partim, partim*, ut fit: sed illis voculis significantur varia Dædali, Orphei, Palamedis inventa, ut apparet ex seqq. τὰ δὲ περὶ μουσικὴν etc. Nec verba, ἀφ' οὗ γέγονε, pertinent ad ἔτη, ut vulgo opinantur; debebat enim, ut aptus sensus exiret, ita scribi: χίλια δ' ἢ δὶς τοσαῦτα ἔτη γέγονεν, ἀφ' οὗ—. Immo ad eas, quas dixi, voces intelliges εὑρήματα s. τεχνήματα, ut sententia sit hæc: *Mille vel bis mille annis ante eadem jam ab hominibus inventa fuisse, sed obsoleta posthac, totidem annis post inventionem illam* (ἀφ' οὗ γέγονε τὰ εὑρήματα) *denuo reperta esse a priscis heroibus.* Multum enim temporis præteriit, donec deperditæ semel artes restaurarentur, ut docetur p. 678. B. Καταφανῆ γέγονε non inusitatum est de inventis et artibus. Phileb. p. 16. C. πάντα γὰρ ὅσα τέχνης ἐχόμενα ἂν εὑρεθῇ (l. ἀνευρέθη) πώποτε, διὰ ταύτης φανερὰ γέγονεν. Hæc hactenus. De Epimenidis ætate falsam Platonis opinionem, quam prodidit i. p. 642. D. confutarunt Bentl. Resp. ad Boyl. p. 31. Hemsterh. ad Lucian. t. i. p. 347. Bip. Hesiodi versus, qui respiciuntur, sunt Opp. et D. 40. Νήπιοι, οὐδ' ἴσασιν, ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντός, Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ. Ubi vates parcum et simplicem victum laudat, qualis est malva et asphodelus. Sed postera ætas non contenta tam vili sensu, profundam in his verbis sapientiam requisivit: significari enim herbas dicebant, ex quibus parari possit medicamen ἀλίμους efficiens καὶ ἀδίψους; quod ipsum Hesiodum vaticinatum esse, Epimenidem revera invenisse, Cretenses asse-

τὸν πάντα χρόνον ὡς νῦν διακεκόσμηται, καινὸν ἀνευρίσκετό ποτε καὶ ὁτιοῦν; ὅτι[w] μὲν γὰρ[x] μυριάκις μύρια[y] ἔτη διε-

ῄ cum γρ ΑΩ, ὁτιοῦν τοῦτο ὅτι Α : ὁτιοῦν του ὅτι *ς.—[x] γὰρ om ΞΩτϛῇτ.—[y] μυρία

verabant, nimis per se proni ad mendacia. Conf. Meursii Cret. iv. 12. imprimis autem Schol. Hesiod. l. c. Ἴσως δὲ καὶ ἀφ' ἱστορίας τοῦτο λέγει. Ἕρμιππος γὰρ ἐν τῷ τῶν ἑπτὰ σοφῶν περὶ τῆς ἀλίμου λέγει. μέμνηται δὲ τῆς ἀλίμου καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῷ πέμπτῳ τοῦ καθ' Ἡρακλέα λόγου, καὶ Πλάτων ἐν γ' Νόμων φησὶ μικρόν τι ἐδεσμάτιον προσφερόμενον ὧδε τελεῖν τὴν ἡμέραν. ἦν δ' ἐξ ἀσφοδέλου καὶ μαλάχης· ὅπερ αὐτὸν ἄλιμον καὶ ἄδιψον ἐποίει. Scholion est corruptissimum. Leg. Ἕρμιππος ἐν τῷ περὶ τῶν ἑ. σ. Ante v. φησὶν, pro quo leg. φασὶν, excidit tale quiddam: καὶ Ἐπιμενίδην. Postremo pro Ἡροδότῳ reponendus Ἡρόδωρος, qui cum illo confunditur passim. V. Heyn. ad Apollodor. iii. 5. 6. i. 9. 19. De Herodoro v. Voss. H. Gr. iii. p. 374. ed. alt. Ions. S. H. p. iv. p. 334. utrumque tamen hic locus fugit. Verus libri titulus fuit τὰ καθ' Ἡρακλέα, ut præter Schol. Hesiod. citat Steph. Byz. De Epimenide præterea adscribam locum Plutarchi Conviv. vii. Sapp. p. 157. E. ὁ δὲ Σόλων ἔφη θαυμάζειν τὸν Ἄρδαλον, εἰ τὸν νόμον οὐκ ἀνέγνωκε τῆς διαίτης τοῦ ἀνδρὸς ἐν τοῖς ἔπεσι τοῦ Ἡσιόδου γεγραμμένον. ἐκεῖνος γάρ ἐστιν ὁ πρῶτος Ἐπιμενίδῃ σπέρματα τῆς τροφῆς ταύτης παρασχὼν, καὶ ζητεῖν ὁ διδάξας, Ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ. Boeckh. p. 156—160.

ὁτιοῦν του] Affertur alia lectio, ὁτῳοῦν absque τοῦ: ego vero libenter retinuerim ὁτιοῦν, sed itidem absque τὸ, ut in quodam vet. legitur: Agnoscit tamen et Fic. ὁτῳοῦν. Mox post τότε invenitur scriptum δῆλόν γε: quæ verba nisi addantur, suspensa post ὅτι manet oratio. Cæterum apud Fic. hæc dicuntur a Clinia, ὅτι μὲν γὰρ etc. qui (legens etiam ὁτῳοῦν) totum hunc locum ita reddit, *Quomodo enim, o vir optime, si hæc in sempiternum ita se ut modo habentia permansissent, novum quicquam alicui esset inventum?* CL. *Nempe quia innumerabilis quædam multitudo annorum ignorabatur ab illis: mille autem anni vel duo millia intercessere ex quo etc.* Steph.

καὶ ὁτιοῦν] Vulgo: ὁτιοῦν του; ὅ τι μὲν γὰρ μυριάκις cet. In hoc loco mire depravato satius duxi verba aperte mendosa uncis includere, quam sine librorum scriptorum auctoritate quidquam mutare. Cornar. legendum esse censet ὁτῳοῦν pro ὁτιοῦν του, ut Ficin. quoque Stephano videbatur legisse vertens: *novum quidquam alicui esset inventum*; sed voce *quidquam* expressit ὁτιοῦν, et τοῦ accipere potuit pro ἀπό s. ὑπό τινός. In Cod. Voss. omissum est τοῦ. Boeckhius mutari jubebat in τῳ; quod si scriptor voluisset, haud dubie posuisset καὶ ὁτῳοῦν. Possis pro τοῦ scribere ποῦ, alicubi, sed omnino, si sensum spectes, nullo ejusmodi additamento oratio indiget. Accedit, quod etiam sequentia corrupta sunt; nam quid faciamus particulis ὅ τι μὲν γὰρ, difficile est dictu. Ficinus videtur ὅτι legisse; vertit enim: *namque quia innumerabilis quædam multitudo annorum ignorabatur ab illis*; sed hujus viri in hoc loco nulla esse potest auctoritas, propterea quod verba non intellexit, et nonnisi opinione ductus ea reddidit. In eo jam in errorem se induci passus est, quod verba Πῶς γὰρ ἂν ad ὅ τι μὲν γὰρ Atheniensi tribuit, quæ Cliniæ esse primo adspectu videre debebat. Cornar. ut legatur suadet: ὅτι μὲν γὰρ μυριάκις μύρια ἔτη διελάνθανεν ἄρα τοὺς τότε, δῆλόν γε (*quod enim innumera millia annorum illos, qui tunc fuerunt, latuere, manifestum est*); additamentum illud δῆλόν γε abesse posset; sæpius enim post orationem particula ὅτι incipientem apodosis (ut: hoc per se patet s. intelligitur, vel simile quid) supprimitur. Paulo longius supplementum commentus est Boeckhius, ita scribi jubens: ὅτι μὲν γὰρ μυριάκις μύρια ἔτη διεληλύθει, ἐξ οὗ τὰ αὐτὰ ἤδη ποτὲ ἀνευρήκεσαν οἱ ἄνθρωποι, διελάνθανεν ἄρα τοὺς τότε, h. e. τοὺς μετὰ τὸν κατακλυσμὸν γεγονότας. Existimabat videlicet vir doctus, Platonem loqui de artibus pristino ævo inventis, quæ, quum earum memoria evanuisset, insequenti ævo denuo protractæ fuerint. Ipsius verba sunt: 'mille vel bis mille annis ante eadem jam ab hominibus inventa fuisse, sed obsoleta posthac totidem annis post inventionem illam (ἀφ' οὗ γέγονε τὰ εὑρήματα) denuo reperta esse a priscis heroibus.' Sed primum nulla illius sententiæ vestigia in oratione Græca reperiuntur; imo hoc

λάνθανεν ἄρα τοὺς τότε· χίλια δ' ἀφ' οὗ γέγονεν ἢ δὶς τοσαῦτα ἔτη, τὰ μὲν Δαιδάλῳ καταφανῆ γέγονε, τὰ δὲ Ὀρφεῖ, τὰ δὲ Παλαμήδει,[z] τὰ δὲ περὶ μουσικὴν Μαρσύᾳ καὶ Ὀλύμπῳ, περὶ λύραν δὲ Ἀμφίονι,[a] τὰ δ' ἄλλα ἄλλοις πάμπολλα, ὡς ἔπος εἰπεῖν χθὲς καὶ πρώην γεγονότα.

ει
ηr.—[z] παλαμήδηι Ω. παλαμήδη rf.—[a] ἀμφίωνι pr Ω.—[b] ἄρ' ἴστ' ὦ AΩfr, ἄριστ' ὦ

Clinias dicere vult, post diluvium illud, quod ponit, artes per innumerabilem annorum seriem deperditas fuisse, donec ante mille vel duo millia annorum (int. sui ævi) varia a variis heroibus iterum inventa fuerint. Falso τὰ μυριάκις μύρια ἔτη eadem esse censet Boeckhius τοῖς χιλίοις ἢ δὶς τοσαύτοις, quum tamen illa innumerabilem annorum seriem significent inde a diluvio usque ad χίλια ἢ δὶς τοσαῦτα ἔτη, quibus Dædalus, Orpheus aliique artium inventores extiterint. Sic hæc verba, quæ aliter explicari nequeunt, etiam Theophil. ad Autolyc. iii. 17. p. 330. cepit: καὶ ταῦτα εἰπὼν γεγενῆσθαι, τὰ μὲν μυριάκις μύρια ἔτη ἀπὸ κατακλυσμοῦ ἕως Δαιδάλου δηλοῖ.—Particulas μὲν γὰρ cum sequentibus non conjungendas esse, ex eo patet, quod ἄρα (conclusionis index, *ergo*) sequitur; quocirca in verbis ὅτι μὲν γὰρ affirmandi formulam latere puto, ut τί μὴν, i. e. τί γὰρ ἄλλο. Scilicet γὰρ in Cod. B. Theophili ad Autol. l. l. ubi hæc verba exscripta leguntur, deest. Conjicere quoque possis corrigendum esse οὔτι μὲν γάρ: nullo enim modo, int. hoc fieri potuisset, ut quid novi inveniretur, si veteres illæ artes omnia secula permansissent. In Cod. Par. scriptum extat Ὅτι οὖν τοῦτο. γρ. ὅτι οὖν χωρὶς τοῦτο. Hinc emendari possit: τοῦτο μὲν γὰρ, int. ἐστὶ τὸ πρᾶγμα, hoc est negotium (i. e. causa); *quamobrem artes et instrumenta deperdita fuisse statuere debemus*; nam nisi deperditæ fuissent artes, fieri non potuisset, ut denuo invenirentur. Ita videmus, sine librorum bonorum auxilio nihil certi de scriptura hujus loci statui posse. Ast.

τότε] Cornar. l. l. post τότε inserendum censet, δῆλόν γε· explicatque: *Quod enim innumera millia annorum illos, qui tunc fuerunt, latuere, manifestum est.* Hinc videre licet, qua fide agat Stephanus, notando: 'Post τότε invenitur scriptum δῆλόν γε' quæ verba nisi addantur, suspensa post ὅτι manet oratio.' Bip.

διελάνθανεν] Int. τάδε, veteres illæ artes et instrumenta. τοὺς τότε, homines diluvii tempore et post diluvium viventes, ut supra: οἱ τότε περιφυγόντες τὴν φθοράν. Mox ἀφ' οὗ significat tempus, ex quo variæ artes variis a viris denuo inveniebantur. Verbum γέγονε autem nihil habet, quo referri possit, nisi τὰ μὲν—καταφανῆ; quocirca alterum γέγονε, haud dubie e repetitione ortum, ut spurium inclusimus. Verba ἢ δὶς τοσαῦτα ἔτη a prægressis χίλια cet. remota apud nostrum scriptorem offendere non debent, qui ejusmodi verborum trajectiones amat, vid. ad i. 4. Καταφανῆ γέγονε, ut passivum (*protracta s. inventa sunt*), cum dativo conjunctum est. Cod. B. Theophil. ad Autol. legit ἀπὸ Δαιδάλου—ἀπὸ Ὀρφέως—ἀπὸ Παλαμήδους.—De Dædalo statuario vid. ad Polit. vii. 11. Orpheus et Olympus nobilissimi illi poetæ et musici sunt; Marsyas, Olympi filius, plura in arte musica dicitur invenisse (vid. Spanhem. ad Callim. H. in Dian. 245. Fabula de Marsya nota ex Herodoto vii. 26. Diodor. Sic. iii. p. 385. ubi v. Wesseling.); denique Palamedes plurium perhibetur artium inventor, vid. ad Polit. vii. 6. Ast.

χθὲς καὶ πρώην] *Haud ita pridem.* Sic jam Homer. Il. B. 303. χθιζά τε καὶ πρωΐζ'. Hinc Alcibiad. ii. p. 141. D. οἶμαι δέ σε οὐκ ἀνήκοον εἶναι ἔνιά γε χθιζά τε καὶ πρωϊζὰ γεγενημένα. Gorg. 470. D. τὰ γὰρ ἐχθὲς καὶ πρώην γεγονότα. Isocrat. Archidam. §. 9. p. 118. Coray: καὶ Πλάταιαν μὲν καὶ Θεσπιὰς ἐχθὲς καὶ πρώην πεποιήκασιν ἀναστάτους. Demosthen. pro Coron. p. 270. χθὲς μὲν οὖν καὶ πρώην ἅμ' Ἀθηναῖος καὶ ῥήτωρ γέγονε. Joseph. contr. Apion. p. 916. νέα καὶ χθὲς καὶ πρώην γεγονότα. Lucian. Hermotim. §. 30. t. i. p. 358. Schmied. χθὲς καὶ πρώην γενομένους. Vid. Gatacker. ad M. Antonin. x. §. 7. Simile est illud Sophoclis Antig. 452. Οὐ γάρ τι νῦν γε κἀχθὲς, ἀλλ' ἀεί ποτε Ζῇ ταῦτα. Ast.

ΑΘ. Ἆρ' οἶσθ', ὦ[b] Κλεινία, τὸν φίλον ὅτι παρέλιπες, τὸν ἀτεχνῶς χθὲς γενόμενον;

ΚΛ. Μῶν φράζεις Ἐπιμενίδην;

ΑΘ. Ναὶ τοῦτον· πολὺ γὰρ ὑμῖν[c] ὑπερεπήδησε τῷ μηχανήματι τοὺς ξύμπαντας, ὦ φίλε, ὃ λόγῳ μὲν Ἡσίοδος ἐμαντεύετο πάλαι, τῷ δ' ἔργῳ ἐκεῖνος ἀπετέλεσεν, ὡς ὑμεῖς φατέ.

ΚΛ. Φαμὲν γὰρ οὖν.

§. 2. ΑΘ. Οὐκοῦν οὕτω δὴ λέγωμεν ἔχειν τότε, ὅτε ἐγένετο ἡ φθορά, τὰ περὶ τοὺς ἀνθρώπους πράγματα, μυρίαν μέν τινα φοβερὰν ἐρημίαν, γῆς δ'[d] ἀφθόνου πλῆθος πάμπολυ, ζώων δὲ τῶν ἄλλων ἐῤῥόντων βουκόλι' ἄττα, καὶ εἴ τί που αἰγῶν περιλειφθὲν ἐτύγχανε γένος, σπάνια καὶ
II. 678. ταῦτα νέμουσιν εἶναι ζῆν τότε κατ' ἀρχάς.

III. ii. 281. ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Πόλεως δὲ καὶ πολιτείας πέρι καὶ νομοθεσίας, ὧν νῦν ὁ λόγος ἡμῖν παρέστηκεν, ἆρ' ὡς ἔπος εἰπεῖν οἰόμεθα καὶ μνήμην[e] εἶναι τὸ παράπαν;

b, ἆρ' ἴστω ὦ υ.—[c] ἡμῖν f.—[d] τ' (δ') Ω, τ' fhr.—[e] μνήμη Ξ.—[f] οἰόμεθα ΑΞΩrfhr : οἰώ-

ἆρ' οἶσθ'] Cod. Voss. Ἄριστ', ὦ. Ceterum in Ald. male ante hæc verba Atheniensis nomen omissum est. De Epimenide vid. ad i. 11. p. 642. D. Ast.

ὑπερεπήδησε] ὑπερπηδᾷν, quod alias est *migrare* (ut apud Demosthen. adv. Aristocrat. p. 644. Æschin. adv. Ctesiph. p. 397. t. ii. ὑπερπηδήσας τὸν νόμον. p. 589. 590.) h. l. est *superare, excellere*, ut Latin. *supergredi*. Similiter ὑπερθεῖν i. 15. Ast.

Ἡσίοδος] Hesiodus videlicet, ut Boeckhius bene observat, l. l. parcum et simplicem victum commendat, qualis malva est et asphodelus, quo herbas significari veteres credebant, ex quibus nutrimentum parari posset famem et sitim obrepere prohibens (ἄλιμον et ἄδιψον); id ipsum Hesiodum quidem divinasse, Epimenidem vero invenisse Cretenses contendebant, vid. Meurs. Cret. iv. 12. Cf. Procl. in Hesiod. Ἔργ. 41. p. 19. sq. ed. Heins. et Schweighæuser. ad Athen. ii. 52. p. 393. Ast.

§. 2. λέγωμεν] Legitur etiam λέγομεν: de qua lectione dicetur et in proxime sequente annotatione. Steph.

οὐκοῦν οὕτω δὴ] Cf. Euseb. l. l. p. 588. A. Pro λέγομεν (sic Cod. Voss. et Ficin. *arbitramur*) vulgo λέγωμεν; vid. ad i. 10. Mox ζῆν, e σπάνια pendens, est i. q. πρὸς τὸ ζῆν, *ad vitam sustentandam* s. ad victum. Σπάνια καὶ ταῦτα, (*eaque pauca*) ad prægressa pertinet βουκόλι' ἄττα et αἰγῶν γένος. Sensus est: et quum reliqua periissent animalia, boum armenta aliqua et si quid caprarum relictum fuerit, eaque pauca ad vitam sustentandam initio pascentibus fuisse id temporis. In prægressis οὕτω δὴ refertur ad ἔχειν τὰ περὶ τοὺς ἀνθρώπους πράγματα. Ast.

ἆρ', ὡς ἔπος εἰπεῖν] Verba ὡς ἔπος εἰπεῖν in Cod. Voss. desunt, sed recte habent, etsi transposita sunt; pertinent enim ad μνήμην εἶναι. In prægressis pro ὧν Ald. Lov. Bas. 1. et 2. τῶν. Ast.

οἰόμεθα] Vel οἰώμεθα, ut paulo post: atque ut paulo ante λέγωμεν. Nisi po-

ΚΛ. Οὐδαμῶς.

ΑΘ. Οὐκοῦν ἐξ ἐκείνων τῶν διακειμένων οὕτω τὰ νῦν γέγονεν ἡμῖν ξύμπαντα, πόλεις τε καὶ πολιτεῖαι καὶ τέχναι καὶ νόμοι καὶ πολλὴ μὲν πονηρία, πολλὴ δὲ καὶ ἀρετή;

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Ἆρ' οἰόμεθα,[f] ὦ θαυμάσιε, τοὺς τότε ἀπείρους ὄντας πολλῶν μὲν καλῶν τῶν κατὰ τὰ[g] ἄστη, πολλῶν δὲ καὶ τῶν ἐναντίων τελέους πρὸς ἀρετὴν ἢ καὶ[h] πρὸς κακίαν γεγονέναι;

ΚΛ. Καλῶς εἶπες, καὶ μανθάνομεν ὃ λέγεις.

ΑΘ. Οὐκοῦν προϊόντος μὲν τοῦ χρόνου, πληθύοντος[i] δ' ἡμῶν τοῦ γένους εἰς πάντα τὰ νῦν καθεστηκότα προελήλυθε πάντα;[k]

ΚΛ. Ὀρθότατα.[l]

ΑΘ. Οὐκ ἐξαίφνης γε, ὡς εἰκός, κατὰ σμικρὸν δὲ ἐν παμπόλλῳ τινὶ χρόνῳ.

ΚΛ. Καὶ μάλα πρέπει τοῦθ' οὕτως.

ΑΘ. Ἐκ γὰρ τῶν ὑψηλῶν εἰς τὰ πεδία[m] καταβαίνειν, οἶμαι, πᾶσι φόβος ἔναυλος ἐγεγόνει.

ΚΛ. Πῶς δ' οὔ; III. ii. 282.

ΑΘ. Ἆρ' οὐκ ἄσμενοι μὲν ἑαυτοὺς ἑώρων δι' ὀλιγότητα ἐν τοῖς περὶ ἐκεῖνον τὸν χρόνον, πορεῖα[n] δέ, ὥστ' ἐπ' ἀλλή-

μεθα *s.—[g] τὰ om ƕr.—[h] καὶ post ἢ om ƕ et γρ Ω.—[i] πληθύοντος Aƕ et γρ Ω : πληθύνοντος *s.—[k] πάντα A et γρ Ω : ἅπαντα *s.—[l] ὀρθ. λέγεις ƕ.—[m] παιδία ƕ.—

tius et ibi *λέγομεν*, et *οἰόμεθα* utrobique (cum Fic.) legamus. Steph. qui sic in Not. 'Hic *οἰόμεθα*, at decimo hujus paginæ versu *οἰώμεθα* præcedente *ἆρα*: in quarto autem versu, rursus *οἰόμεθα* in modo indicativo, præcedente tamen itidem *ἆρα*. Ego ubique eodem esse legendum modo existimo, nimirum vel *οἰώμεθα*, vel *οἰόμεθα*: quamvis subjunctivum *τῇ διαπορήσει* junctæ interrogationi convenire non ignorem. Sic autem in fine pag. præcedentis duplex est lectio, et *λέγωμεν* et *λέγομεν*.'

ἆρ' οἰόμεθα] Sic Cod. Voss. et Ficinus: *numquid arbitramur*. Vulgo *οἰώμεθα*; vid. supra. Mox *κατὰ σμικρὸν*, ut *κατὰ σμικρὰ* iii. 14. fin. Polit. iv. 4. (Sophist. 241. C. Theæt. 180. E. Demosth. Leptin. §. 39. Æschin. adv. Ctesiph. t. iii. p. 388. et *σμικρὰ* v. 7. p. 735. A. Vid. Dorvill. ad Charit. p. 109.) est *paullatim, pedetentim*. Ast.

φόβος ἔναυλος] *ἔναυλον* proprie dicitur id, quod ex audito sonore vel cantu in auribus restat, quo tanquam tibiæ sono (ab *αὐλὸς, tibia*) aures adhuc personant (v. P. Victor. Var. Lectt. i. 20.); tunc transfertur ad omnia, quorum recens adhuc memoria est. Vid. Ruhnken. ad Tim. p. 100. *Φόβος* igitur *ἔναυλος* est *metus hominibus illis adhuc insitus et recens quasi, ne videlicet iterum in diluvii periculum venirent*. Ast.

πόρεια] Rectius *πορεῖα*: qua in signif. et *πορία* apud Polluc. Steph.

πόρεια] Steph. malit *πορεῖα*, ut est

λους τότε[o] πορεύεσθαι κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλατταν,[p] σὺν ταῖς τέχναις ὡς ἔπος εἰπεῖν, πάντα σχεδὸν ἀπολώλει;[q] ξυμμίσγειν οὖν ἀλλήλοις οὐκ ἦν, οἶμαι, σφόδρα δυνατόν

[n] πορεῖα Boeckhius, πορεία f: πόρεια s.—[o] τότε om Ξ.—[p] θάλασσαν ϧ.—[q] ἀπω-

apud Polluc. i. 83. iii. 92. Etym. M. et Suid. v. Ego de tribus vocabuli formis πορεῖα, πόρεια, πόρια, ultimam, ut in similibus Dorvill. ad Chariton. p. 249. Lips. recentiori ævo aut librariis arbitror deberi; alteram in solo adjectivo statuo, primam in neutro substantivi locum obtinenti. Animadverti enim, non variare accentum in iis adjectivis hujus formæ, quæ numquam vices gerant substantivorum; variare tantum in ceteris, nec in his generatim, sed tantum in neutris. Nusquam reperies ἀνθρωπεῖον, semper ἀνθρώπειον; nusquam πορεῖος, sed πόρειος: at πόρειον et πορεῖον in neutro scribitur promiscue. Ad eam igitur normam omnia ejus generis vocabula adigenda censeo. Πορεῖα sunt εἰς πορείαν χρήσιμα, ut exponit Schol. et marg. Leid. ac Suid. qui nostrum locum videtur spectare. Non possunt autem hæc aliquid aliud esse h. l. quam vehicula. Loquitur Plato de tempore, quo aquæ tenebant inundatam planitiem, et tenues reliquiæ generis humani, habitantes summa montium juga, et pelago immenso disjunctæ, nonnisi navigiis convenire poterant. Tum igitur dicit deperditas fuisse omnes res, quarum ope congrederentur *terra marive*, h. e. omnia vehicula et terrestria et maritima. Sed, obsecro, quinam terris aqua obtectis *terrestri* itinere convenire potuissent, etiamsi abundassent omnis generis πορείοις? Et ut concedam potuisse, quid opus erat vehiculis, quando sedes mutare volebant pauperes homines et omni carentes supellectile? quæ etiam impedimento fuissent proficiscentibus per paludosas e recenti illuvie valles. Sola igitur navigia, quibus inter se convenirent, defuisse debebat dicere: nunc autem ait caruisse eos omnibus tum terrestribus tum maritimis vehiculis, quibus usi congrederentur. Tam absurdum dictum alius retulerit ad Platonem; mihi abhorrere videtur ab ejus ingenio. Illud autem τότε post ἀλλήλους offendit, quotiescunque legi. Scribebatur melius: πορεῖα δὲ, ὥστ' ἐπ' ἀλλήλους πορεύεσθαι, σὺν ταῖς τέχναις, ὡς ἔπος εἰπεῖν, πάντα σχεδὸν ἀπολώλη τότε. Quare nescio an hæc omnia, ὥστε ἐπ' ἀλλήλους τότε πορεύεσθαι κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλατταν, quæ, si absint, haud facile desideres, hæc igitur an sint profecta a glossatore quopiam, qui vellet significare, πορεῖα vocari et terrestria et maritima vehicula. Pollux i. 83. λέγοις δ' ἂν τὰς ναῦς καὶ πορεῖα θαλάττια καὶ ὀχήματα θαλάττια καὶ πελάγια. iii. 92. πορεῖα, τὰ ὀχήματα. Sunt enim etiam navigia e numero ὀχημάτων, ut apud Plat. Hipp. Maj. p. 295. D. Polluc. i. 83. Cf. Muret. V. L. i. 11. qui tamen huc trahere non debebat ἡνίοχον τῆς νεὼς, qui tantum *rector navis et gubernator* est. Ita Minerva apud Aristoph. Nub. 598. est αἰγίδος ἡνίοχος, et Anacr. Fragm. lxiii. dicit: ὅτι τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἡνιοχεύεις. Boeckh. p. 160—162.

πορεῖα δὲ] Sic pro πόρεια jam Steph. legendum esse vidit, ut apud Polluc. i. 83. iii. 92. Etymol. M. et Suid. extat. Πορεῖα enim sunt in universum *vehicula*, tam terrestria quam maritima: τὰ εἰς πορείαν χρήσιμα, ut Schol. p. 225. explicat. Boeckhium demiror in vocibus τότε et κατὰ γῆν aliquid offendisse, et hæc omnia ὥστε—θάλασσαν pro glossa habere potuisse. Primum enim τότε recte habet; oppositum est enim recentioribus temporibus, quibus homines et terra et mari vehiculorum ope commercii vel societatis causa se congregant. Igitur idem est ac si dixerit scriptor: et nulla tunc vel adhuc vehicula habebant, quibus vel terra vel mari congrederentur. Deinde κατὰ γῆν prægressa εἰς τὰ πεδία καταβαίνειν confirmant; cogitare enim non debemus, post diluvium omnes terræ regiones aqua adhuc obtectas fuisse; illud vero, quod dicit Boeckhius, vehicula impedimento fuisse proficiscentibus per paludosas e recenti illuvie valles, argutius quam verius mihi videtur opposuisse.—De Attica forma ἀπολώλη (similiter in prægressis ἐγεγόνη rectius scriberetur) vid. ad Polit. i. 2. et de θάλασσαν vid. Æl. Dionys. apud Eustath. ad Il. K. p. 818. 6. et Heind. ad Euthyd. p. 327. Vulgo legitur ἀπολώλει et θάλατταν. Ast.

ξυμμίσγειν] Societatis jungendæ et commercii causa; hinc σίδηρος, χαλκὸς

σίδηρος γὰρ καὶ χαλκὸς καὶ πάντα τὰ μεταλλεῖα συγκεχυμένα ἠφάνιστο, ὥστε ἀπορία πᾶσα ἦν τοῦ ἀνακαθαίρεσθαι τὰ τοιαῦτα, δρυοτομίας τε εἶχον σπάνιν. εἰ γάρ πού τι[r] καὶ περιγεγονὸς ἦν ὄργανον ἐν ὄρεσι, ταῦτα μὲν ταχὺ κατατριβέντα ἠφάνιστο, ἄλλα δ' οὐκ ἔμελλε γενήσεσθαι, πρὶν πάλιν ἡ τῶν μεταλλέων[s] ἀφίκοιτο εἰς ἀνθρώπους τέχνη.

ΚΛ. Πῶς γὰρ ἄν;[t]

ΑΘ. Γενεαῖς δὴ[u] πόσαις ὕστερον οἰόμεθα τοῦθ' οὕτω γεγονέναι;

ΚΛ. Δῆλον ὅτι παμπόλλαις τισίν.

ΑΘ. Οὐκοῦν καὶ τέχναι ὅσαι περ σιδήρου δέονται[v] καὶ χαλκοῦ καὶ τῶν τοιούτων ἁπάντων, τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ἔτι πλείονα ἠφανισμέναι ἂν εἶεν ἐν τῷ τότε;

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Καὶ τοίνυν στάσις ἅμα καὶ πόλεμος ἀπολώλει[w] κατὰ τὸν τότε χρόνον πολλαχῇ. III. ii. 283.

ΚΛ. Πῶς;

ΑΘ. Πρῶτον μὲν ἠγάπων καὶ ἐφιλοφρονοῦντο ἀλλή-

λώλει Efr cum corr Ω et pr (ut videtur) A.—[r] τι om A, post που ponunt Ωvfr: τι
δή ἄν
που °s.—[s] μετάλλων r.—[t] ἂν vfr cum γρ Ω, ἐν Ω, δή A: δή °s.—[u] δὲ h.—[w] λέ-

καὶ πάντα τὰ μεταλλεῖα, quae commercii instrumenta sunt; vid. Polit. ii. 12. Ast.

ἀνακαθαίρεσθαι] *Purgare ab alienis* (vid. ad i. 11.) h. e. separare ac secernere metalla confusa et permixta. Ficin. et Cornar. a sensu aberrarunt. Ast.

ταῦτα μὲν ταχὺ] Scr. μέν τοι ταχὺ, ut habet Cod. Leid. et Fic. *cito tamen contritum evanuit.* Contendit quidem Hermannus ad Viger. i. Gr. p. 802. nusquam μέντοι dici ita, ut τῷ μὲν respondeat in seqq. δέ; sed dubito an vere. Sic enim haec particula usurpatur, ut in ea μὲν opponatur τῷ δὲ, et τοι sit *tamen, attamen*: sed in hoc genere dicendi semper scribendum divisim μέν τοι. Ita est in ipso, quem Hermannus tractat, loco Xenophontis C. D. iii. 3. 18. Ἔστι δὲ, εἰ μὲν μείζων τις ἡμῖν κίνδυνος ἔμελλεν εἶναι ἐκεῖ ἢ ἐνθάδε, ἴσως τὸ ἀσφαλέστατον ἦν ἂν αἱρετέον. νῦν δὲ ἴσοι μὲν ἐκεῖνοι ἔσονται, ἐάν τε ἐνθάδε ὑπομένωμεν, ἐάν τε εἰς τὴν ἐκείνων ἰόντες ὑπαντῶμεν αὐτοῖς· ἴσοι δὲ ἡμεῖς ὄντες μαχούμεθα, ἤν τε ἐνθάδε ἐπιόντας αὐτοὺς δεχώμεθα, ἤν τε ἐπ' ἐκείνους ἰόντες τὴν μάχην συνάπτωμεν. πολὺ μέν τοι (ita scribe) ἡμεῖς βελτίοσι καὶ ἐρρωμενεστέραις ταῖς ψυχαῖς τῶν στρατιωτῶν χρησόμεθα, ἢν ἴωμεν ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς καὶ μὴ ἄκοντες δοκῶμεν ὁρᾶν τοὺς πολεμίους· πολὺ δὲ κἀκεῖνοι μᾶλλον ἡμᾶς φοβήθησονται.—Nexus sententiarum est apertissimus. Boeckh. p. 162, 163.

ταῦτα μέντοι] Sic Cod. Voss. et Ficin. *cito tamen contritum evanuit.* Vulgo μέν. Sequens δὲ particulae μέντοι haud adversatur; positum est enim, ac si μὲν per se praecesserit (et δὲ saepenumero quoque ponitur, μὲν non praegresso, vid. Zeun. ad Viger. p. 536.). Quocirca nihil causae est, cur Boeckhius μέν τοι scribi velit. Ceterum singulare εἴ τι ὄργανον excipit plurale ταῦτα, ut solet, v. Heind. ad Sophist. p. 304. et nostra ad i. 10. Ast.

II. 679. λους δι' ἐρημίαν, ἔπειτα οὐ περιμάχητος ἦν αὐτοῖς ἡ τροφή. νομῆς γὰρ οὐκ ἦν σπάνις, εἰ μή τισι κατ' ἀρχὰς ἴσως, ᾗ δὴ τὸ πλεῖστον διέζων ἐν τῷ τότε χρόνῳ· γάλακτος γὰρ καὶ κρεῶν οὐδαμῶς ἐνδεεῖς ἦσαν, ἔτι δὲ θηρεύοντες οὐ φαύλην οὐδ' ὀλίγην τροφὴν παρείχοντο. καὶ μὴν ἀμπεχόνης γε καὶ στρωμνῆς καὶ οἰκήσεων καὶ σκευῶν ἐμπύρων τε καὶ ἀπύρων εὐπόρουν· αἱ πλαστικαὶ γὰρ καὶ ὅσαι πλεκτικαὶ τῶν τεχνῶν οὐδὲ ἓν[x] προσδέονται σιδήρου. ταῦτα δὲ πάντα τούτω τὼ τέχνα θεὸς ἔδωκε πορίζειν τοῖς ἀνθρώποις, ἵν' ὁπότε εἰς τὴν τοιαύτην ἀπορίαν ἔλθοιεν, ἔχοι[y] βλάστην καὶ ἐπίδοσιν τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος. πένητες μὲν δὴ διὰ τὸ τοιοῦτον σφόδρα οὐκ ἦσαν, οὐδ' ὑπὸ πενίας ἀναγκαζόμενοι διάφοροι ἑαυτοῖς ἐγίγνοντο· πλούσιοι δ' οὐκ ἄν ποτ' ἐγένοντο ἄχρυσοί τε καὶ ἀνάργυροι ὄντες, ὃ τότε ἐν[z] ἐκείνοις παρῆν. ᾗ δ' ἄν ποτε ξυνοικίᾳ μήτε πλοῦτος ξυνοικῇ μήτε πενία,

γονται Aſ et γρ Ωȟ.—[w] ἀπολάλει Ξυȟ et corr Ω.—[x] οὐδὲ ἓν ΑΩυȟr : οὐδὲν *ϛ.—[y] ἔχῃ r.—[z] ἐν om ſ.—[a] γενναιότατα A et γρ Ω : δικαιότατα *ϛ.—[b] γίγνοιντο ſ.—

αἱ πλαστικαὶ—καὶ ὅσαι] Nominativi absoluti sunt, ut v. 10. 739. D. *ἡ μὲν δὴ τοιαύτη πόλις—οὕτω διαζῶντες εὐφραινόμενοι κατοικοῦσι.* c. 13. 744. B. *ἵν' ἀρχαί τε καὶ εἰσφοραὶ καὶ διανομαί,—κατὰ πλούτου χρῆσιν καὶ πενίαν τὰς τιμάς τε καὶ ἀρχὰς—ἀπολαμβάνοντες μὴ διαφέρωνται.* xii. 6. p. 953. A. *ὁ δὲ δεύτερος ὄμμασιν ὀρθῶς θεωρὸς—τῷ δὴ τοιούτῳ παντὶ χρὴ καταλύσεις—εἶναι* cet. Vid. interpp. ad Ælian. V. H. ii. 11. Valckenar. ad Herodot. ii. 66. ad Phœniss. 290. Wernsdorf. ad Himer. p. 210. Virr. Doct. ad Gregor. Corinth. de Dialect. p. 83. 87. ed. Schäfer. Heind. ad Theæt. §. 78. Δὲ post *ταῦτα* apodosi inservit, vid. nostra ad Phædr. p. 313. et 336. Hermann. ad Hymn. Hom. in Apoll. 335. Cer. 409. Ven. 226. et in Museo Antiquit. Stud. v. i. Fasc. i. p. 208. Sensus est: quod enim ad artes fingendi et texendi attinet, quæ ferro non indigent, has artes, ut omnia illa (vestimenta, supellectilem, al.) suppeditarent, deus hominibus dedit. Ast.

τούτω τὼ τέχνα] Masculinum pronomen cum substantivo feminino conjunctum in duali numero, vid. i. 13. Ast.

βλάστην] *βλάστη* (vi. 12. p. 765. E. vii. 1. p. 788. D.) ut *αὔξη* (vi. 22. p. 783. B. x. 6. p. 894. A. xii. 3. p. 947. E.) *ἐπαύξη* (vii. 18. p. 815. E.) *πάθη* (v. 1. 728. C. ix. 8. p. 865. E. 866. B. x. 12. p. 903. B. Phileb. 32. A. Tim. 80. B.) Attica forma est pro *βλάστησις*; vid. Schol. Pindar. ad Nem. ix. 16. t. ii. p. 790. ed. Heyn. Thom. Mag. c. interpp. p. 127. Hemsterhus. ad Aristoph. Plut. 477. Pierson. ad Mœr. p. 4. Valcken. ad Thom. M. in Ruhnken. Valcken. al. Epistol. ad Ernesti p. 151. ed. Tittmann. et nostra ad Sympos. p. 275. Mox *ἂν* est *fere, propemodum*, vid. Wyttenbach. Bibl. Crit. v. viii. p. iv. p. 33. Ast.

ὃ τότε—παρῆν] Vulgo scribitur *ὄντες, ὃ τότε—παρῆν. ᾗ δ'—* vel *ὄντες· ὃ—παρῆν. ᾗ δ' —*, quo sensus perit; verba enim *ὃ τότε—παρῆν* non ad prægressa, sed ad sequentia pertinent. Ficin. ea prætermisit, et Cornar. inepte vertit: *ut qui neque aurum neque argentum haberent, quod tunc adesset.* Sensus est: *quod tunc apud illos præsto erat* (illis obtigit), *justissimi florent mores in societate, in qua neque opulentia neque inopia reperitur.* Δὲ post *ᾗ* (*cuicunque societati*), ut solet, illatum est; sic vii. 10. p. 803. E. *ὁποῖα δέ*. Vid. Bast. Epist. Crit. p. 219. et Append. p. 49. Ast.

σχεδὸν ἐν ταύτῃ γενναιότατα[a] ἤθη γίγνοιτ'[b] ἄν· οὔτε γὰρ
ὕβρις οὔτ' ἀδικία, ζῆλοί τε αὖ καὶ φθόνοι οὐκ ἐγγίγνονται. III. ii. 284.
ἀγαθοὶ μὲν δὴ διὰ ταῦτά τε ἦσαν καὶ διὰ τὴν λεγομένην εὐήθειαν· ἃ γὰρ ἤκουον καλὰ καὶ αἰσχρά, εὐήθεις ὄντες ἡγοῦντο ἀληθέστατα λέγεσθαι καὶ ἐπείθοντο. ψεῦδος γὰρ ὑπονοεῖν οὐδεὶς ἠπίστατο διὰ σοφίαν, ὥς περ τὰ νῦν, ἀλλὰ περὶ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων τὰ λεγόμενα ἀληθῆ νομίζοντες ἔζων κατὰ ταῦτα· διό περ ἦσαν τοιοῦτοι παντάπασιν, οἵους αὐτοὺς[c] ἡμεῖς ἄρτι διεληλύθαμεν.

ΚΛ. Ἐμοὶ γοῦν δὴ καὶ τῷδε οὕτω ταῦτα ξυνδοκεῖ.

§. 3. ΑΘ. Οὐκοῦν[d] εἴπωμεν[e] ὅτι γενεαὶ διαβιοῦσαι πολλαὶ τοῦτον τὸν[f] τρόπον τῶν πρὸ κατακλυσμοῦ γεγονότων καὶ τῶν νῦν ἀτεχνώτεροι[g] μὲν καὶ ἀμαθέστεροι πρός τε τὰς ἄλλας μέλλουσιν εἶναι τέχνας καὶ πρὸς τὰς πολεμικάς, ὅσαι τε πεζαὶ καὶ[h] ὅσαι κατὰ θάλατταν γίγνονται τὰ νῦν, καὶ ὅσαι δὴ κατὰ πόλιν μόνον αὐτοῦ δίκαι καὶ

[c] *αὐτοὺς* om f, post *ἡμεῖς* ponit ŷ.—[d] *οὐκοῦν* om v.—[e] *εἴπομεν* r.—[f] *τὸν* rc Ω.—

δικαιότατα] In Cod. Voss. et Ms. Par. (v. Rubnken. ad Tim. p. 67.) legitur *γενναιότατα*; eandem scripturam Steph. memorat; sed rectius habet in hoc sententiarum nexu *δικαιότατα*. Sic c. 3. *καὶ ξύμπαντα δικαιότεροι* et *βασιλείαν—δικαιοτάτην*. Etiam Stob. Serm. xli. p. 265. *δικαιότατα* exhibet et Ficin. expressit vertens: *huic justissimi mores aderunt*.—Paulo post pro *μὲν δὴ* Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *μὲν δέ*. Denique comma, quod in libris post *ὄντες* extat, post v. *αἰσχρὰ* posui; cohæret enim *εὐήθεις ὄντες* (*quia simplices erant*) cum *ἡγοῦντο—καὶ ἐπείθοντο*. Ast.

§. 3. *εἴπωμεν*] Legitur etiam *εἴπομεν*: unde Fic. *diximus*. Retinenda tamen potius altera lectio, quum nonnulla quidem huc pertinentia, sed non eadem dixisse comperiantur. Steph.

εἴπομεν] Vulgo *εἴπωμεν*, Ficin. vero, *Diximus porro*. Similiter Cornar. *Nonne diximus*. Repetuntur videlicet hic, quæ supra exposita sunt p. 677. B. et 679. A. quocirca etiam sequitur *τὸ δὲ τούτων αἴτιον ἤδη διεληλύθαμεν*. Cf. de hac indicativi et conjunctivi permutatione ad i. 10. Ast.

ἀτεχνότεροι] Leg. *ἀτεχνότεραι, ἀμαθέστεραι, εὐηθέστεραι, ἀνδρειότεραι, σωφρονέστεραι, δικαιότεραι*. Ubivis confunditur *οι* et *αι*. xii. p. 945. E. *εἰς Ἡλίου καινὸν καὶ Ἀπόλλωνος τέμενος*. Recte omnes libri habent *κοινὸν*, præter vulgatam. Postremo p. 681. B. leg. *ἀνδρικωτέρων*. Fic. *a fortioribus fortiores*. Boeckh. p. 163.

ἀτεχνότεροι] Boeckhius propter *γενεαὶ* masculina illa adjectiva *ἀτεχνότεροι, ἀμαθέστεροι* cet. in feminina *ἀτεχνότεραι* cet. mutanda esse censebat; sed apud Atticos nihil frequentius est hac generis enallage, præsertim si aliud nomen masculini generis (ut h. l. *ἄνθρωποι*) intelligi potest. Vid. Bach. ad Xenoph. Œconom. iv. 8. p. 21. Virr. doct. ad Gregor. Corinth. p. 63. et Wernsdorf. ad Himer. p. 224. Ast.

μόνον] Post *μόνον* interpunxi; verba enim ita cohærent: *καὶ ὅσαι δὴ* (int. *τέχναι πολεμικαὶ*) *κατὰ πόλιν μόνον* (int. *γίγνονται*), *αὐτοῦ* (ibi) *δίκαι καὶ στάσεις λεγόμεναι*. *Στάσις* est *bellum internum* s. civile; et similiter *δίκη* est *ἀγώνισμα* s. *ἀγὼν*, vid. Salmas. Observat. ad Jus Attic. p. 804. Steph. pro *αὐτοῦ* etiam *αὐτὸ* legi memorat, quod sensum non habet. Ceterum supra c. 1. p. 677. B.

στάσεις λεγόμεναι, λόγοις ἔργοις τε μεμηχανημέναι πάσας μηχανὰς εἰς τὸ κακουργεῖν τε ἀλλήλους καὶ ἀδικεῖν, εὐηθέστεροι δὲ καὶ ἀνδρειότεροι καὶ ἅμα σωφρονέστεροι καὶ ξύμπαντα δικαιότεροι; τὸ δὲ τούτων αἴτιον ἤδη διεληλύθαμεν.

ΚΛ. Ὀρθῶς λέγεις.

III. ii. 285. ΑΘ. Λελέχθω δὴ ταῦτα ἡμῖν καὶ τὰ τούτοις ξυνεπόμενα ἔτι[i] πάντα εἰρήσθω τοῦδ' ἕνεκα, ἵνα νοήσωμεν τοῖς
II. 680. τότε νόμων τίς ποτ' ἦν χρεία καὶ τίς ἦν νομοθέτης αὐτοῖς.

ΚΛ. Καὶ καλῶς γε εἴρηκας.

ΑΘ. Ἆρ' οὖν ἐκεῖνοι μὲν οὔτ' ἐδέοντο νομοθετῶν οὔ τέ πω ἐφίλει κατὰ τούτους τοὺς χρόνους γίγνεσθαι τὸ τοιοῦτον; οὐδὲ[k] γὰρ γράμματα ἔστι πω τοῖς ἐν τούτῳ τῷ μέρει τῆς περιόδου γεγονόσιν, ἀλλ' ἔθεσι καὶ τοῖς λεγομένοις[l] πατρίοις[m] νόμοις ἑπόμενοι ζῶσιν.

ΚΛ. Εἰκὸς γοῦν.

ΑΘ. Πολιτείας δέ γε ἤδη καὶ τρόπος ἐστί τις οὗτος.

ΚΛ. Τίς;

ΑΘ. Δοκοῦσί μοι πάντες τὴν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ πολιτείαν δυναστείαν καλεῖν, ἣ καὶ νῦν ἔτι πολλαχοῦ καὶ ἐν

g ἀτεχνότεροι pr A: ἀτεχνότεροι *s.—h πεξ'ηκαὶ ɧ.—i ἔτι om ɧ.—k οὐ Ꝩ.— λεγ

l λειπομένοις γρ Ω, λειπομένοις ΗΣ, λοιπομένοις υ.—m πατρίοις Aʃ et corr Ω: πα-

καὶ δὴ τοὺς τοιούτους γε ἀνάγκη που τῶν ἄλλων ἀπείρους εἶναι τεχνῶν καὶ τῶν ἐν τοῖς ἄστεσι πρὸς ἀλλήλους μηχανῶν εἴς τε πλεονεξίας καὶ φιλονεικίας καὶ ὁπόσ' ἄλλα κακουργήματα πρὸς ἀλλήλους ἐπινοοῦσι. Ast.

ἄρ' οὖν] Vid. ii. 4. Deinde ἔστι πω cum libris veteribus scripsi, quia ἔστι est *extant*. Stephanus, qui in accentibus ponendis plerumque temere a libris veteribus discessit, ἐστί πω scripsit. Ast.

πατρικοῖς] Scripsi πατρίοις, quod linguæ Græcæ usus postulare mihi videbatur; πατρικὸς est enim *paternus*, πάτριος vero *patrius*; hinc νόμοι πάτριοι, *leges patriæ*, h. e. a majoribus relictæ et traditæ s. antiquæ, et πάτριον, *in more positum*. Sic vii. 4. 793. A. τὰ καλούμενα ὑπὸ τῶν πολλῶν ἄγραφα νόμιμα καὶ οὓς πατρίους νόμους ἐπονομάζουσι. xii. 9. 959. B. καθάπερ ὁ νόμος ὁ πάτριος λέγει. Epinom. c. 8. p. 985. D. ἂν ὁ πάτριος νόμος εἴρηκε περὶ θυσιῶν. Politic. p. 298. D. τὰ δὲ καὶ ἄγραφα πάτρια θεμένους ἔθη. Hipp. Maj. 284. B. Λακεδαιμονίοις οὐ πάτριον ὀρθῶς πράττειν, ἀλλ' ἐξαμαρτάνειν; Thucyd. iv. 118. Demosth. adv. Mid. p. 681. Vid. Taylor. ad Lys. t. v. p. 264. Ast.

πολιτείας γε] Hæc, πολιτείας δέ γ', etc. cum εἰκὸς γοῦν continuantur a Clinia (apud Fic.) interr. τρόπος ἐστὶ τίς; Resp. autem Ath. Οὗτος: sed Clin. responsionem interrumpit. Steph. Ficin. vertit: Cli. *Verisimile est; sed civilis disciplinæ quis modus fuit?* Ath. *Hic.* Cli. *Quis?* Et sic etiam Ald. Lov. Bas. 1. et 2. post οὗτος interrogationis signum habent. Ast.

Ἕλλησι καὶ κατὰ βαρβάρους ἐστί· λέγει δ' αὐτὴν που καὶ Ὅμηρος γεγονέναι περὶ τὴν τῶν Κυκλώπων οἴκησιν, εἰπὼν

τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουληφόροι οὔτε θέμιστες,
ἀλλ' οἵ γ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
ἐν σπέσσι[n] γλαφυροῖσι, θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
παίδων ἠδ' ἀλόχων, οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσιν.

ΚΛ. Ἔοικέ γε ὁ ποιητὴς ὑμῖν[o] οὗτος γεγονέναι χαρίεις. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἄλλα αὐτοῦ διεληλύθαμεν μάλ' ἀστεῖα, III. ii. 286.
οὐ μὴν πολλά γε· οὐ γὰρ σφόδρα χρώμεθα οἱ Κρῆτες[p] τοῖς ξενικοῖς ποιήμασιν.

ΜΕ. Ἡμεῖς δ' αὖ χρώμεθα μέν, καὶ ἔοικέ γε κρατεῖν τῶν τοιούτων ποιητῶν, οὐ μέντοι[q] Λακωνικόν γε ἀλλά τινα μᾶλλον Ἰωνικὸν βίον[r] διεξέρχεται ἑκάστοτε. νῦν μὴν εὖ[s] τῷ σῷ λόγῳ ἔοικε μαρτυρεῖν, τὸ ἀρχαῖον αὐτῶν[t] ἐπὶ τὴν ἀγριότητα διὰ μυθολογίας ἐπανενεγκών.

ΑΘ. Ναί.[u] ξυμμαρτυρεῖ γὰρ καὶ λάβωμέν γε αὐτὸν μηνυτὴν ὅτι τοιαῦται πολιτεῖαι γίγνονταί ποτε.

τριχοῖς *τ.—[n] σπέσι c h x.—[o] ἡμῖν h, om pr Ω.—[p] οἱ Κρῆτες om h.—[q] μήν τοι c f h x. μέντοι HΩ, μὲν f.—[r] βίον Ἰωνικὸν Hr.—[s] εὖ post μαρτυρεῖν ponit r.—[t] αὐτὸν s.

Ὅμηρος] Odyss. ix. 112. Verba θεμιστεύει δὲ ἕκαστος Παίδων ἠδ' ἀλόχων adhibuit etiam Aristotel. Polit. i. 2. πᾶσα γὰρ οἰκία βασιλεύεται ὑπὸ τοῦ πρεσβυτάτου, ὥστε καὶ αἱ ἀποικίαι διὰ τὴν συγγένειαν. καὶ τοῦτ' ἐστιν, ὃ λέγει Ὅμηρος—θεμιστεύει δὲ ἕκαστος Παίδων ἠδ' ἀλόχων. σποράδες γάρ· καὶ οὕτω τὸ ἀρχαῖον ᾤκουν. Strabo xiii. t. v. p. 305. ταύτας δὴ τὰς διαφορὰς ὑπογράφειν φησὶ τὸν ποιητὴν ὁ Πλάτων· τῆς μὲν πρώτης πολιτείας παράδειγμα τιθέντα τὸν τῶν Κυκλώπων βίον, αὐτοφυεῖς νεμομένων καρπούς, καὶ τὰς ἀκρωρείας κατεχόντων ἐν σπηλαίοις τισὶν—τοῦ δὲ δευτέρου τὸν ἐκ τοῦ Δαρδάνου—τοῦ δὲ τρίτου ἐπὶ τοῦ Ἴλου τὸν ἐν τοῖς πεδίοις. Ast.

οὐ μήν τι] Sic Ald. Lov. Bas. 1. et 2. quod cur Steph. in μέντοι mutaverit, causam non video. Μὴν est tamen (vid. ad iv. 11. p. 721. E.) etiam particula μὲν non praecedente, ut Epinom. 6. p. 981. D. τὸ γὰρ πλεῖστον πυρὸς ἔχει, ἔχει μὴν γῆς τε καὶ ἀέρος. Protagor. 361. E. ἐπεὶ καὶ περὶ σοῦ πρὸς πολλοὺς δὴ εἴρηκα, ὅτι, ὧν ἐντυγχάνω, πολὺ μάλιστα ἄγαμαί σε, τῶν μὴν τηλικούτων καὶ πάνυ. Particula τι vero ad οὐ pertinet: minime s. neutiquam tamen. Ceterum opponit Megillus Spartanus vitam Laconicam, severam illam ac strenuam, delicatiori ac molliori Ionum vivendi rationi; cujus quidem dorismi, ut ita dicam, vestigia passim in Platonis libris extant. Ast.

τὸ ἀρχαῖον αὐτῶν] Sic Cod. Voss. quod Ficinus confirmat vertens: *quum antiquitatem hominum per fabulas ad silvestrem vivendi modum reduxerit.* Αὐτῶν spectat ad verba praegressa ἐν Ἕλλησι καὶ κατὰ βαρβάρους. Vulgo αὐτόν. Ni verba corrupta sunt, ita ea explicaverim: quum pristinum eorum statum ad agrestem vivendi rationem, qualem Cyclopum fuisse fabula tradit, revocaverit, h. e. quum pristinum hominum statum fuisse agrestem illam et dissipatam vivendi rationem censuerit. Pro αὐτὸν vel αὐτῶν etiam conjicere possis legendum esse αὐτὸς (ὁ Ὅμηρος): quum ipse (h. c. itidem) pristinum statum fu-

ΚΛ. Καλῶς.

ΑΘ. Μῶν οὖν[w] οὐκ ἐκ τούτων τῶν κατὰ μίαν οἴκησιν καὶ κατὰ γένος διεσπαρμένων ὑπὸ ἀπορίας τῆς ἐν ταῖς φθοραῖς, ἐν οἷς[x] τὸ πρεσβύτατον ἄρχει διὰ τὸ τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς γεγονέναι, οἷς ἑπόμενοι καθά περ ὄρνιθες ἀγέλην μίαν ποιήσουσι, πατρονομούμενοι καὶ βασιλείαν πασῶν[y] δικαιοτάτην βασιλευόμενοι;

—[u] : post ναί om Ξ.—[w] οὖν add ΑΩƕr.—[x] οἷς Astius : libri αἷς.—[y] πᾶσαν corr

isse agrestem illam, quam fabula ponit, sumserit. Ast.

λάβωμεν] Ita pro λάβομεν Stephanus scripsit. Ficin. quoque : *Attestatur nimirum; quapropter testimonio illius inducti credamus.* Ceterum Ficin. Ναὶ non expressit, et pro Clinia in sequentibus Megillum facit respondere. Ast.

ΚΛ. Καλῶς] Non a Clinia sed a Megillo dicitur Καλῶς in quibusdam libris, quos et Fic. sequutus est. Sic vero et in iis quæ supersunt in hac pagina, necnon in duabus sequentibus, 681. et 682. quæ a Clinia dicuntur, in illis Megillo tribuuntur. Steph.

μῶν οὐκ ἐκ τούτων—διεσπαρμένων] Int. *γίγνονται αἱ πολιτεῖαι.—κατὰ μίαν οἴκησιν, per unam domum*, h. e. per singulas domus et familias, quarum quæque separatim a reliquis vivit. *Μίαν* et *κατὰ* distributive, quod dicitur, posita sunt: *per suam quisque domum et familiam.* Ast.

ὑπὸ ἀπορίας τῆς ἐν ταῖς φθοραῖς] *Propter defectum hominum ex eluvie ortum.* Præpositio *ἐν* causam indicat, ut x. 15. p. 910. A. *ἔν τε φάσμασι—καὶ ἐν ὀνείροις.* xi. 12. p. 934. A. *ἐν φόβοις ἢ δειλίᾳ ἤ τισιν ἐπιθυμίαις.* ix. 17. p. 881. E. Polit. v. 5. p. 455. B. *ἐν ᾧ ὁ μὲν ῥᾳδίως τι μανθάνοι.* Vid. Viger. de Idiotism. p. 507. Lexicon Xenophont. v. ii. p. 162. nr. 3. Ast.

ἐν οἷς] Vulgo *ἐν αἷς*, quod ex postrema vocis prægressæ *φθοραῖς* syllaba natum esse censeo. Sensus postulat *ἐν οἷς*, referendum illud ad *τούτων τῶν—διεσπαρμένων*, quod princeps hujus enunciationis nomen est. Ἐν *αἷς* nonnisi ad *οἴκησιν*, collective positum, trahere posses; sed cur *αἷς* posuerit scriptor, quod propter præcedens *ἐν ταῖς φθοραῖς* orationem admodum obscuram reddat, quum sensus et orationis perspicuitas *οἷς* postulent, causam profecto nullam perspicio. *Οἷς* etiam Ficinus legit, certe expressit, vertens: *fiunt ex hominibus ipsis, qui per habitationes singulas—dispersi vivunt? in quibus, etc.* Ceterum de sententia, primam societatem fuisse domum vel familiam, vid. Polit. ii. 11. ubi v. not. Ast.

ποιήσουσι] Legitur et in præs. *ποιοῦσι*: quæ lectio convenit cum præc. et cum sequentibus, *συνέρχονται* et *τρέπονται*, etc. Steph. Ficinus nempe: *gregem unum conficiunt.* Cornarius quoque: *gregem unum faciunt.* Bip.

ποιήσουσι] Legi *ποιοῦσι* testatur Steph. idque vulgato præfert propter præsentia *ξυνέρχονται.* Etiam Ficin. *quos quidem quasi aves secuti gregem unum conficiunt.* Sed recte futurum habet, ut supra *μέλλουσιν εἶναι*, et mox *κληθήσεται, οἰκήσουσιν.* Ast.

πατρονομούμενοι] Timæus explicat: *οἱ τοῖς προγονικοῖς* (ut Valckenar. ad Eurip. Hippol. v. 826. corrigit; vid. Ruhnken. p. 209.) *νόμοις χρώμενοι ἢ ὑπὸ τῶν πατέρων ἀρχόμενοι.* Suidas: *οἱ τοὺς παρὰ τῶν πατέρων παραδεδομένους νόμους τηροῦντες* (ut supra 680. A. *ἔθεσι καὶ τοῖς λεγομένοις πατρίοις νόμοις ἑπόμενοι ζῶσιν*), et hanc sequitur interpretationem Schneider in Lexic. Græc. sed h. l. est *a patribus familias gubernati.* Sic xi. 8. 927. E. *πατρονομικῇ*, et Lucian. in Demosth. Encom. §. 12. t. ii. p. 586. *πατρονομία.* Consentiunt vero in his Græci scriptores cum librorum, quos sacros habemus, auctoribus, ut qui primam gubernationem vel imperium, si ita appellare licet, patriarcharum, quos dicunt, fuisse memoriæ prodant. Vid. Joseph. Archæol. i. 3. 4. Cf. Joach. Perizonius de Græcor. et Roman. magistr. i. in Gronov. Thesaur. Antiq. Græc. t. vi. p. 2764. Sanct. Crus. Cogitat. de origine societ. (vers. germ. Norimb. 1783. 8.) et Schuckmanni libell. de ori-

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Μετὰ δὲ ταῦτά γε εἰς τὸ κοινὸν μείζους[z] ποιοῦντες πόλεις πλείους συνέρχονται, καὶ ἐπὶ γεωργίας τὰς ἐν ταῖς ὑπωρείαις τρέπονται πρώτας, περιβόλους τε αἱμασιώ- II. 681.
δεις τινάς, τειχῶν[a] ἐρύματα, τῶν θηρίων ἕνεκα ποιοῦνται, III. ii. 287.
μίαν οἰκίαν αὖ[b] κοινὴν καὶ μεγάλην ἀποτελοῦντες.

ΚΛ. Τὸ γοῦν εἰκὸς ταῦθ' οὕτω γίγνεσθαι.

ΑΘ. Τί δέ; τόδε ἆρα[c] οὐκ εἰκός;

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

ΑΘ. Τῶν οἰκήσεων τούτων μειζόνων αὐξανομένων ἐκ τῶν ἐλαττόνων καὶ πρώτων ἑκάστην τῶν σμικρῶν παρεῖναι κατὰ γένος ἔχουσαν τόν τε[d] πρεσβύτατον ἄρχοντα καὶ αὑτῆς ἔθη ἄττα ἴδια διὰ τὸ χωρὶς ἀλλήλων οἰκεῖν, ἕτερα ἀφ' ἑτέρων ὄντων τῶν γεννητόρων τε καὶ θρεψάντων, ἃ εἰ-

(ut videtur) A.—[z] μείζους ante εἰς ponit r.—[a] τοιχῶν r.—[b] αὖ om r.—[c] ἄρ' f.—

gine societat. in Ephemer. Berolin. (Berlin. Monatsschrift) a. 1783. mens. Mai. Nr. 3. Ast.

ἐν ταῖς ὑπωρείαις] *In jugis montium*, a cacumine remotioribus et in camporum planitiem vergentibus; a montium enim cacuminibus homines paulatim in campos descendebant, vid. ad c. 2. Strabo xiii. p. 885. (t. v. p. 303. ed. Tschuck.): εἰκάζει δὲ Πλάτων μετὰ τοὺς κατακλυσμοὺς τρία πολιτείας εἴδη συνίστασθαι, πρῶτον μὲν τὸ ἐπὶ τὰς ἀκρωρείας, ἁπλοῦν τε καὶ ἄγριον, δεδιότων τὰ ὕδατα ἐπιπολάζοντα ἀκμὴν ἐν τοῖς πεδίοις, δεύτερον δὲ τὸ ἐν ταῖς ὑπωρείαις, θαῤῥούντων ἤδη κατὰ μικρὸν, ἅτε δὴ καὶ τῶν πεδίων ἀρχομένων ἀναψύχεσθαι, τρίτον δὲ τὸ ἐν τοῖς πεδίοις· λέγοι δ' ἄν τις καὶ τέταρτον καὶ πέμπτον, ἴσως καὶ πλείω cet. Ceterum in his nostro præivit Homer. Iliad. xx. 215. Ast.

περιβόλους—αἱμασιώδεις] περίβολος, *ambitus*, est septum cujusvis generis (vid. Matthæi ad Nemes. p. 336.); Theæt. p. 197. C. E. adeo columbarium sic dicitur. Αἱμασιὰ vero proprie est *sepes spinas habens*, v. Eustath. ad Hom. Odyss. Ω. 226. Suid. et Ægid. Menag. Amœnit. Jur. c. 33. deinde etiam *maceriam* significat s. murum ex lapidibus siccis et temere collectis compositum, vid. Salmas. Observatt. ad Jus Att. et Rom. c. xiii. p. 355. et Schäfer. ad Long. Pastoral. p. 352. Similiter Lex. Ms. in Bast. not. ad Gregor. Corinth. p. 511. Πλάτων εἶπε περιβόλους αἱμασιώδεις τινὰς ἢ τοὺς ἐκ λίθων ἄνευ πηλῶν κατεσκευασμένους, ἢ τοὺς ὑπὸ ἀκανθῶν πεφραγμένους. Schol. Ruhnk. p. 225. αἱμασιαὶ τροχοὶ (i. e. τείχη) κυρίως ἠκανθωμένοι. Igitur περίβολος αἱμασιώδης simpliciter est *septum murale* vel maceria instar muri munimenta præbens (τειχῶν ἐρύματα epexegesi inservit). Ast.

τὸ γοῦν εἰκὸς] Quæ in hac pag. et in fine præcedentis a Clinia dicuntur, ea Megillus dicit et apud Fic. Steph.

τῶν οἰκήσεων τούτων] Satis perspicue hæc reddidit Cornar. *dum majores hæ habitationes ex minoribus et primis augescunt, singulas parvas adesse, quæ secundum genus habent et antiquissimum principem et suas quasdam proprias consuetudines, eo quod seorsum habitent, alias ab aliis genitoribus ac educatoribus susceptas*: μειζόνων αὐξανομένων ἐκ τῶν ἐλαττόνων: *crescentibus adeo, ut majores e minoribus fiant*. Adjectivum μειζόνων proleptice positum est (vid. Schäfer. ad Theocrit. p. 215. et ind. Gregor. Corinth. p. 1047.) et præcipue verbum αὐξάνεσθαι ita poni solet, velut Protagor. 327. B. οὗτος ἂν ἐλλόγιμος ηὐξήθη, ubi v. Heind. Ast.

ἀφ' ἑτέρων ὄντων] *Alia ab aliis* (tradita), *videlicet genitoribus atque educa-*

θέσθησαν περὶ θεούς τε καὶ ἑαυτοὺς κοσμιωτέρων μὲν κοσμιωτέρα καὶ ἀνδρικῶν ἀνδρικώτερα· καὶ κατὰ τρόπον οὕτως ἑκάστους τὰς αὐτῶν ἀναιρέσεις εἰς τοὺς παῖδας ἀποτυπουμένους[e] καὶ παίδων παῖδας, [d] ὃ λέγομεν, ἥκειν ἔχοντας ἰδίους νόμους εἰς τὴν μείζονα ξυνοικίαν.

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Καὶ μὴν τούς γε αὐτῶν νόμους ἀρέσκειν ἑκάστοις ἀναγκαῖόν που, τοὺς δὲ τῶν ἄλλων ὑστέρους.

ΚΛ. Οὕτως.

ΑΘ. Ἀρχῇ δὴ νομοθεσίας οἷον ἐμβάντες ἐλάθομεν, ὡς ἔοικεν.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

III. ii. 288. §. 4. ΑΘ. Τὸ[f] γοῦν μετὰ ταῦτα ἀναγκαῖον αἱρεῖσθαι τοὺς συνελθόντας τούτους κοινούς τινας ἑαυτῶν, οἵ δὴ[g] τὰ πάντων ἰδόντες νόμιμα, τά σφισιν ἀρέσκοντα αὐτῶν μάλιστα εἰς τὸ κοινὸν τοῖς ἡγεμόσι καὶ ἀγαγοῦσι τοὺς δήμους οἷον βασιλεῦσι φανερὰ δείξαντες ἑλέσθαι τε δόντες, αὐτοὶ μὲν νομοθέται κληθήσονται, τοὺς δὲ[h] ἄρχοντας καταστή-

[d] τότε h.—[e] ἀντιτυπουμένους f.—[f] τὰ f.—[g] δὴ om s.—[h] δ' υḫχ.—[i] οἰκήσουσιν...το-

toribus, vel alia ab aliis, (iique sunt eorum genitores et educatores). Ast.

ἀνδρικῶν] Boeckhius scribi volebat *ἀνδρικωτέρων*, quia Ficin. verterit, *e fortioribus*; at genuina ejus translatio habet, *e fortibus fortiores*. Membrorum quidem æqualitas postulat *ἀνδρικωτέρων*, sed hujusmodi negligentiæ haud dedecent scriptorem nostrum. Ast.

κατὰ τρόπον] Ficin. hæc ita vertit: *quorum ritus quasi leges proprias ad majorem habitationem ferunt*. Κατὰ τρόπον, quod Cornar. vertit *pro more*, est *recte, ut par est*, vid. i. 8. Ast.

τὰς αὐτῶν ἀναιρέσεις] Vocem *ἀναιρέσεις* Ficin. prætermisit; Cornar. vero vertit *abrogationes*, quod sonat quidem vox *ἀναίρεσις*, sed hujus loci sensus repudiat. Scribere possis *ἀνευρέσεις*: *quæ* (int. *νόμιμα* et *ἔθη*) *ipsi excogitarunt* (hoc est enim *ἀνευρίσκειν*, Latin. *invenire*) *et sanxerunt*, sed malim *αἱρέσεις*; *αἵρεσις* enim omne, quod eligimus vel elegimus, h. e. quod sequimur, significat, ut studium, vivendi genus, mores. Vid. Budæus et Stephan. h. v. Ast.

ἀποτυπουμένους] Imago a sigillo sumta est, quod in cera imprimitur. Theæt. 191. D. *ἐς τοῦτο* (*τὸ κήρινον ἐκμαγεῖον*), *ὅ τι ἂν βουληθῶμεν μνημονεῦσαι, ὧν ἂν ἴδωμεν ἢ ἀκούσωμεν ἢ αὐτοὶ ἐννοήσωμεν* —*ἀποτυποῦσθαι*. Cf. Philo t. i. p. 10. ed. Pfeiff. Plotin. Ennead. iii. 6. p. 306. C. et Petav. ad Themist. Orat. xxi. p. 501. Ast.

ἑκάστοις] Deesse vocem *πρώτους* post vel ante *ἑκάστοις* persuasum habeo, quum sequatur, *τοὺς δὲ τῶν ἄλλων, ὑστέρους*. Steph. Hoc persuasum habet Steph. e Ficino: *necesse est, leges suas cuique inprimis placere, aliorum vero leges loco secundo*. Bip.

ὑστέρους] *Post illas*, h. e. ultimo loco. Stephano post vel ante *ἑκάστοις* deesse videbatur vox *πρώτους* propter sequens *ὑστέρους*, quod Ficin. confirmat vertens, *in primis placere*; sed de suo etiam illud *in primis* addere potuit. Ἀρέσκειν per se est *probari*, ubi de legibus, actis, sermo est (sic Xenoph. Hist. Græc. ii. 3. 17. iii. 1. 15.). Et ex hoc verbo ad *ὑστέρους* aliud petendum est, v. c. *τάττειν* vel simile quodpiam. Ast.

πάντες, ἀριστοκρατίαν τινὰ ἐκ τῶν δυναστειῶν ποιήσαντες ἢ καί τινα βασιλείαν, ἐν ταύτῃ τῇ μεταβολῇ τῆς πολιτείας οἰκήσουσιν.[i]

ΚΛ. Ἐφεξῆς γοῦν ἂν οὕτω τε καὶ ταύτῃ γίγνοιτο.

ΑΘ. Τρίτον τοίνυν εἴπωμεν ἔτι πολιτείας σχῆμα γιγνόμενον, ἐν ᾧ δὴ[k] πάντα εἴδη[l] καὶ παθήματα πολιτειῶν καὶ ἅμα πόλεων ξυμπίπτει γίγνεσθαι.

ΚΛ. Τὸ ποῖον δὴ τοῦτο;

ΑΘ. Ὃ μετὰ τὸ δεύτερον καὶ Ὅμηρος ἐπεσημήνατο, λέγων τὸ τρίτον οὕτω γεγονέναι· κτίσσε δὲ Δαρδανίην γάρ πού φησιν,

ἐπεὶ οὔπω Ἴλιος ἱρὴ
ἐν πεδίῳ πεπόλιστο, πόλις μερόπων ἀνθρώπων,
ἀλλ᾽ ἔθ᾽ ὑπωρείας ᾤκουν πολυπιδάκου[m] Ἴδης.

λέγει γὰρ δὴ ταῦτα τὰ ἔπη καὶ ἐκεῖνα ἃ περὶ τῶν Κυ- II. 682.
κλώπων εἴρηκε κατὰ θεόν πως εἰρημένα καὶ κατὰ φύσιν· III. ii. 280.
θεῖον γὰρ οὖν δὴ καὶ τὸ ποιητικὸν[n] ὂν γένος ὑμνῳδοῦν πολ-

λιτείας om v.—[k] δὴ om f.—[l] ἤδη Ωf.—[m] πολυπιδάκους f.—[n] post ποιητικὸν omisi

§. 4. οἰκήσουσι] Ficin. *convivent*; male in translatione a Grynæo correcta *conviviunt*. Mox de οὕτω τε καὶ ταύτῃ vid. ad i. 5. Ast.

κτίσσε δὲ Δαρδανίην] Iliad. xx. 216. ubi de Dardano, Jovis ex Electra filio, Dardaniæ conditore (v. Heyn. Excurs. vi. ad Virgil. Æn. iii. et ad Apollodor. iii. 12. 1.) poeta loquitur. In Homeri libris scribitur πολυπίδακος a πολυπίδαξ. Ast.

κατὰ θεόν πως εἰρημένα] *Hæc et illa, quæ de Cyclopibus dixit poeta, divinitus quodammodo* et *vere* protulit. Κατὰ φύσιν, ita ut *natura*, h. e. *per se* et *revera est*, i. 11. 642. A. xi. 4. 918. B. vid. nostra ad Phædr. p. 314. Sic φύσει vi. 19. p. 777. D. ὁ φύσει καὶ μὴ πλαστῶς σέβων τὴν δίκην. x. 5. p. 892. C. σχεδὸν ὀρθότατα λέγοιτ᾽ ἂν εἶναι διαφερόντως φύσει. Ceterum λέγει—εἴρηκε—εἰρημένα offendere non debent; nam sic verba dicendi creberrime repetuntur, ut c. 9. p. 689. E. καθάπερ εἴπομεν ἄρτι λελεγμένα. c. 11. p. 692. E. πολλὰ δὲ λέγων ἄν τις—ὀρθῶς ἂν λέγοι. c. 12. p. 693. D. ἐξ ὧν (πολιτειῶν) τὰς ἄλλας γεγονέναι λέγων ἄν τις ὀρθῶς λέγοι. iv. 4. 709. B. λέγοντα εὖ λέγειν. vi. 19. 777. E. vii. 7. p. 797. C. τούτου πόλει λώβην οὐκ εἶναι μείζω φαῖμεν ἂν ὀρθότατα λέγοντες. viii. 2. p. 830. A. ix. 4. p. 857. E. x. 14. p. 906. E. xii. 14. p. 968. E. Similiter vii. 10. p. 808. B. ἴσως μέντ᾽ ἄν τίς μοι τοῦτ᾽ αὐτὸ ὑπολαβὼν ὀρθῶς ὑπολάβοι. c. 14. p. 810. C. ἢ τί ποθ᾽ ὑμῖν ὁ νομοθέτης χρῆσθαι προστάξας ὀρθῶς ἂν τάξειε; viii. 8. p. 841. E. τάχ᾽ ἂν ἄτιμον αὐτὸν τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπαίνων νομοθετοῦντες ὀρθῶς ἂν δόξαιμεν νομοθετεῖν. vii. 3. p. 791. C. γιγνόμενον γίγνοιτ᾽ ἄν. xii. 14. p. 968. C. τίς δὲ ὁ τρόπος ἡμῖν γιγνόμενος ὀρθῶς γίγνοιτ᾽ ἄν, τουτὶ δὴ—ἐρευνῶμεν. Ast.

θεῖον γὰρ οὖν δὴ κ. τ. λ.] Sensus hic est: *Nam quum divinum sit genus poetarum, dum carmina fundunt, Gratiarum quarundam et Musarum ope multa assequuntur, quæ evenerunt revera.* Illa autem inde a v. ὑμνῳδοῦν mihi videntur assurgere super reliquum sermonem et habere lyricum quendam numerum; ut nesciam an sint ex poeta sumpta. Præcedentium verborum in vulgata lectione hic est ordo, καὶ τὸ ποιητικὸν γὰρ οὖν δὴ γένος θεῖον ἐνθεαστικὸν ὄν. In quo quum perineptum esset θεῖον ἐνθεαστικὸν

λῶν τῶν κατ' ἀλήθειαν γιγνομένων ξύν τισι Χάρισι καὶ Μούσαις ἐφάπτεται[o] ἑκάστοτε.

ΚΛ. Καὶ μάλα.

ΑΘ. Εἰς δὴ[p] τὸ πρόσθεν προέλθωμεν ἔτι τοῦ νῦν[q] ἐπελθόντος ἡμῖν μύθου· τάχα γὰρ ἂν σημήνειέ τι[r] τῆς ἡμετέρας πέρι βουλήσεως. οὐκοῦν[s] χρή;

ἐνθεαστικὸν auctore Boeckhio.—[o] ἐφάπτεσθαι ḫ.—[p] δὲ ϛ.—[q] τοίνυν A et γρ Ω.—

ὂν, eleganter Heindorfius ita translocavit vocabula, θεῖον γ. οὖν δὴ καὶ ἐνθεαστικὸν τὸ π. ὂν γ. idem tamen suspicans τὸ ποιητικὸν e glossemate ortum esse. Sed ingrata tautologia videtur θεῖον καὶ ἐνθεαστικόν : et τὸ ποιητικὸν alienæ manui deberi, non potest demonstrari. Mihi potius istud ἐνθεαστικὸν de glossemate suspectum est. Hoc enim τῷ θεῖον addi facile poterat interpretationis causa; nec, nisi egregie fallor, apud Platonem usquam reperitur, quamquam rei frequentissima fit mentio : utitur enim vocabulis ἔνθεος, ἐνθουσιῶν, ἐνθουσιώδης, ἐνθεάζων, ἐνθουσιαστικὸς, et si qua similia. 'Ενθεαστικὸς vox est novis Platonicis, inprimis Proclo usitatissima. Theol. Plat. i. 4. p. 9. ὁ δὲ ἐνθεαστικὸς αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν ἐκφαίνων τὴν περὶ τῶν θεῶν ἀλήθειαν. Comm. Ms. in Parmenid. apud Thompson. ad Parmenid. p. 23. ἴσως οὐκ ἂν ἁμάρτοις τῆς ἐνθεαστικῆς τοῦ Πλάτωνος. In Tim. ii. p. 108. pr. καὶ τὰ μὲν ἐνθεαστικὰ, τὰ δὲ σκωμματικὰ τῶν ἠθῶν. iii. p. 237. extr. ὅτι δὲ θεὸς ὁ συνιστὰς, τὸ θειότερον τῶν γενῶν παρείληπται, τὸ διατονικόν· ἐνθεαστικὸν γάρ. iv. p. 289. pr. αἱ ἐνθεαστικαὶ τῶν παλαιῶν νοήσεις. In Polit. p. 364. extr. οὐκέτι τοῦτο κατά τε τὸ προῤῥηθὲν ἐνθεαστικόν. p. 401. τῶν ἐνθεαστικῶς κοινωνουμένων, et, τῶν ἐνθεαστικῶν κινήσεων, etc. Mirum est etiam, eadem pag. Proclum agnoscere ἐνθεαστικὸν in nostro loco, sed in Polit. p. 393. simpliciter habere, θεῖον γὰρ οὖν δὴ καὶ τὸ ποιητικὸν ὂν γένος— et in Tim. i. p. 20. θεῖον γὰρ οὖν δὴ καὶ τὸ ποιητικόν ἐστι γένος, ὡς ἐν ἄλλοις εἶπεν αὐτός : in Polit. p. 368. θεῖον τὸ ποιητικὸν γένος ἀποκαλῶν. An forte ex Procli primo loco in marginem a lectore conjectum istud vocabulum, posthac immigravit in textum? Nam ibi facile poterat Proclus adjicere. Sed legerit hic in exemplo suo : quidni etiam sic fuerit glossema? Boeckh. p. 163—165.

ἐνθεαστικὸν] Hæc vox, quum et orationis cohærentiam turbet et ab usu Platonico aliena sit, merito suspecta erat Boeckhio de glossemate. Accedit, quod Proclus in Polit. p. 393. θεῖον γὰρ οὖν δὴ καὶ τὸ ποιητικὸν ὂν γένος, p. 368. θεῖον τὸ ποιητικὸν γένος ἀποκαλῶν, et in Tim. i. p. 20. θεῖον γὰρ οὖν δὴ καὶ τὸ ποιητικόν ἐστι γένος, ὡς ἐν ἄλλοις εἶπεν αὐτὸς, vocem ἐνθεαστικὸν ignorat, uno loco in Polit. p. 401. excepto, ut Boeckhius bene observavit. Ficin. ἐνθεαστικὸν expressit, *diis agitur, et sacros concinnat hymnos*. Heindorf. (Specim. Conject. in Plat. p. 31.) τὸ ποιητικὸν loco suo turbatum habebat, et vel sic reponendum, θεῖον γὰρ οὖν δὴ τὸ ποιητικὸν καὶ ἐνθεαστικὸν ὂν γένος, vel τὸ ποιητικὸν, utpote ex glossematis annotatione natum, ejiciendum esse censebat. Sed τὸ ποιητικὸν, si quid aliud, genuinum est, et voce ἐνθεαστικὸν exterminata, sensus existit orationis cohærentiæ convenientissimus : scilicet etiam poetarum genus divinum est (non solum genus vatum et legislatorum, ut Minos, Epimenides, Lycurgus, al.); quocirca in carminibus suis (ὑμνῳδοῦν), Gratiis ac Musis adjutricibus ipsisque adspirantibus, semper vera assequuntur. Oratio ipsa poeticum quendam colorem habet; ex quo tamen per se colligi non debet, verba a poeta aliquo sumta esse. Ast.

καὶ μάλα] In hac etiam pag. (ut annot. in præced.) pro Clinia est Meg. et apud Ficin. Steph.

προέλθωμεν] Cod. Voss. προέλθωμεν ἔτι τοίνυν ἐπελθόντος ἡμῖν μύθου—σημήνει ἔτι. Deinde οὐκοῦν χρὴ, sine interrogationis signo, Cliniæ assignatum, in marg. vero adscriptum est οὔκουν. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. οὔκουν. Bene Cornar. vertit : *ulterius itaque pergemus in eo sermone, qui nunc nobis incidit; fortassis enim aliquid de nostra voluntate declarabit. Nonne ita oportet?*—ἡμετέρας περὶ βουλήσεως (vulgo πέρι) est : *de eo, quod volumus, de quæstione a nobis proposita*. Ast.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Κατῳκίσθη δή, φαμέν, ἐκ τῶν ὑψηλῶν εἰς μέγα τι καὶ καλὸν πεδίον Ἴλιον, ἐπὶ λόφον τινὰ οὐχ ὑψηλὸν καὶ[t] ἔχοντα ποταμοὺς πολλοὺς ἄνωθεν ἐκ τῆς Ἴδης ὡρμημένους.

ΚΛ. Φασὶ[u] γοῦν.

ΑΘ. [r]Ἆρ' οὖν οὐκ ἐν πολλοῖς τισὶ χρόνοις τοῖς μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τοῦτο οἰόμεθα γεγονέναι;

ΚΛ. Πῶς δ' οὐκ ἐν πολλοῖς;

ΑΘ. Δεινὴ γοῦν ἔοικεν αὐτοῖς λήθη τότε παρεῖναι τῆς νῦν λεγομένης φθορᾶς, ὅθ' οὕτως ὑπὸ ποταμοὺς πολλοὺς καὶ ἐκ τῶν ὑψηλῶν ῥέοντας πόλιν ὑπέθεσαν, πιστεύσαντες οὐ σφόδρα ὑψηλοῖς τισὶ λόφοις.

ΚΛ. Δῆλον οὖν ὡς παντάπασί τι μακρὸν[v] ἀπεῖχον χρόνον τοῦ τοιούτου πάθους.

ΑΘ. Καὶ ἄλλαι γε, οἶμαι, πόλεις τότε κατῴκουν ἤδη πολλαὶ[w] πληθυόντων[x] τῶν ἀνθρώπων.

[r] σημαίνετι v.—[s] : οὐκοῦν Ξ.—[t] καὶ om v.—[u] φησι (a) Ω, φησὶ f.—[v] μικρὸν v.—

κατῳκίσθη—Ἴλιον] Ilium conditum est, deductis colonis a montis jugis in campi planitiem, quum Dardania ad Idæ radices exstructa fuisset (urbs enim in planitie condita tertia erat civitatis forma), vid. Heyn. ad Homer. Il. xx. 216. Κατοικίζειν proprie de colonis ponitur, qui habitatum deducuntur et collocantur; tunc ipsa urbs κατοικίζεσθαι dicitur, quæ vel incolis frequentatur vel aliquo in loco conditur; hinc εἰς μέγα πεδίον et ἐπὶ λόφον τινὰ οὐχ ὑψηλόν. Sic c. 5. p. 683. A. ἥκει γὰρ ἐπὶ τὴν εἰς Λακεδαίμονα κατοίκισιν αὐτήν. Polit. ii. 11. κατοικίσαι γε αὐτὴν τὴν πόλιν εἰς τοιοῦτον τόπον — σχεδόν τι ἀδύνατον. Ast.

τι μακρὸν] Scribendum videtur τινὰ, ut conveniat cum χρόνον. Steph.

τι μακρὸν—χρόνον] Indubia est correctio, τινα μακρὸν χρόνον. p. 678. B. ἐν παμπόλλῳ τινὶ χρόνῳ. D. γενεαῖς δὴ πόσαις ὕστερον οἰόμεθα τοῦθ' οὕτω γεγονέναι;—Δῆλον ὅτι παμπόλλαις τισίν. p. 682. B. ἆρ' οὖν οὐκ ἐν πολλοῖς τισὶ χρόνοις τοῖς μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τοῦτο οἰόμεθα γεγονέναι; p. 683. A. ἐν χρόνου τινὸς μήκεσιν ἀπλέτοις. p. 686. A. χρόνον τινὰ ἂν πολὺν μένειν. p. 698. D. ἔν τινι βραχεῖ χρόνῳ. iv. p. 711. B. οὐδέ τινος παμπόλλου χρόνου. vii. p. 821. E. οὐδέ γέ τινος χρόνου παμπόλλου. Boeckh. p. 165.

τινα μακρὸν—χρόνον] τινα pro τι, quod vulgo legitur, scribendum esse jam Steph. monuerat, et illustravit hunc pronominis τις usum, quo in temporis et numeri notatione adjectivo apponitur, Boeckhius, citans p. 678. B. Supra 682. c. 6. p. 686. A. c. 14. p. 698. D. iv. p. 711. B. οὐδέ τινος παμπόλλου χρόνου. vii. p. 821. E. Adde p. 683. A. τετάρτη τις—αὕτη πόλις. xi. 14. p. 937. C. ὑπὲρ ἥμισυ—τινές. Cf. H. Stephan. App. de Dialect. Attic. p. 79. D. Heins. Lect. Theocrit. c. ii. p. 295. et Kœn. ad Gregor. Corinth. p. 7. ed. Schaefer.—Ceterum hæc verba Δῆλον οὖν—πάθους Ficinus Atheniensis orationi annectit, Bas. 1. et 2. vero hic, ut in prægressis, Megillum loqui faciunt. Mox passiva verbi κατοικεῖν (*habitari, incoli*) significatio satis frequens est, ut supra c. 1. p. 677. C. τὰς ἐν τοῖς πεδίοις πόλεις καὶ πρὸς θαλάσσῃ κατοικούσας (*habitatas*, h. e. sitas). Vid. ad i, 3. Ast.

III. ii. 290. ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Αἵ γέ που καὶ ἐπεστρατεύσαντο αὐτῇ, καὶ κατὰ θάλατταν δὲ ἴσως, ἀφόβως ἤδη πάντων χρωμένων τῇ θαλάττῃ.

ΚΛ. Φαίνεται.

ΑΘ. Δέκα δ' ἔτη που μείναντες Ἀχαιοὶ τὴν Τροίαν ἀνάστατον ἐποίησαν.

ΚΛ. Καὶ μάλα.

ΑΘ. Οὐκοῦν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, ὄντι δεκέτει, ὃν τὸ Ἴλιον ἐπολιορκεῖτο, τὰ τῶν πολιορκούντων ἑκάστων[y] οἴκοι κακὰ πολλὰ ξυνέβαινε γιγνόμενα περὶ τὰς στάσεις τῶν

[w] πολλαὶ om f.—[x] πληθυνόντων f.—[y] ἑκάστων om ƕ.—[z] τε om ƕ.—

ἀνάστατον ἐποίησαν] *Deleverunt, everterunt.* Sic *ἀνάστατον ποιεῖν* de urbibus et regionibus usurpatur, ut apud Herodot. i. 155. 177. Thucyd. vi. 76. viii. 24. Isocrat. Panegyr. c. 27. 35. *τὴν δὲ Μαντινείων πόλιν, εἰρήνης ἤδη γεγενημένης, ἀνάστατον ἐποίησαν.* c. 48. de Græcis Trojam evertentibus: *ὥστε μὴ πρότερον παύσασθαι πολεμοῦντας, πρὶν τὴν πόλιν ἀνάστατον ἐποίησαν τοῦ τολμήσαντος ἐξαμαρτεῖν.* Xenoph. Hist. Græc. vi. 5. 35. Memor. Socrat. iv. 2. 29. Æschin. adv. Ctesiph. t. iii. p. 471. Ælian. V. H. iii. 43. Etiam hoc verbum proprie de incolis ponitur, qui *surgere* (de sede), h. e. migrare coguntur, h. e. qui sedibus pelluntur et exterminantur (sic *ἀνάστατοι* Sophocl. Trachin. 39. Cf. Wesseling. ad Diodor. Sicul. xi. 1. p. 403. t. i.); tunc, ut verba habitandi, ad urbem, quæ evertitur, vel regionem, quæ vastatur, transfertur. Ast.

καὶ μάλα] Hæ voculæ perperam tribuuntur Megillo: Cliniæ sunt (cui et Ald. tribuit), modo hujus erant prægressa *Φαίνεται*, *Τί μήν*; et cetera retro. v. ad i. p. 633. A. Secundum eandem regulam quæ iv. p. 713. B. tribuuntur Megillo, assignabis Cliniæ; et quæ nunc Clinias habet viii. p. 840. D. E. ea Megillo adscribes. Clinias demum p. 841. B. loquitur, posteaquam A. compellatus est ab Atheniensi. Boeckh. p. 165, 166.

καὶ μάλα] Hæc, sicut prægressa, Ficinus, Lov. Bas. 1. 2. et Steph. Megillo assignant; solus liber Aldinus, quem recte Cornarius secutus est, Cliniæ ea tribuit. Ast.

τὰ τῶν πολιορκούντων—οἴκοι] Accusativus hic absolutus est, *circa res domesticas cujusque obsidentium*, h. e. in patria et domo obsidentium. Cornar. *Nonne in hoc decennali tempore, quo Ilium expugnabatur, multa mala domi singulis, qui essent in obsidione, acciderunt ex seditiosis juvenibus?* Περὶ est *propter*, ut xii. 4. p. 948. B. *Ῥαδαμάνθυος δὲ περὶ τὴν λεγομένην κρίσιν τῶν δικῶν ἄξιον ἄγασθαι.* x. 2. ubi v. not. Qua significatione alias dativo jungitur, v. Fischer. ad Weller. t. iii. p. ii. p. 216.—Ceterum de seditionibus ac turbis post bellum Trojanum in Græcia excitatis vid. Strabo iii. 223. Majus etiam momentum habuit ad statum veteris Græciæ mutandum Pelopidarum (in primis Eurysthei) et Heraclidarum bellum. Hyllus enim, Herculis filius, a Pelopidis expulsus, quum in Dorida ad Ægimium regem confugisset, Heraclidæ cum Doribus se conjunxere, eorumque auxilio adjuti tandem (a. 1104. vel 1210. a. Chr.) Temenus, Cresphontes et Aristodemus in Peloponnesum redierunt. Sortitione deinde facta Temenus Argos, Aristodemi filii (Eurysthenes et Procles) Spartam et Cresphontes Messenen obtinuerunt. . Vid. infra c. 5. p. 683. D. Diodor. Sicul. iv. 58. Apollodor. Biblioth. ii. 8. ubi v. Heyn. Observat. p. 200. Pausan. iv. 3. Meurs. de regno Lacedæm. c. vi. in Gronov. Thesaur. Ant. Græc. t. v. p. 2282. Larcher. Chronol. Herodot. c. 15. 16. t. vi. et Manso in Spart. t. i. p. i. p. 39. p. ii. p. 60. Ast.

νέων, οἳ καὶ ἀφικομένους τοὺς στρατιώτας εἰς τὰς αὑτῶν πόλεις τε[a] καὶ οἰκίας οὐ καλῶς οὐδ' ἐν δίκῃ ὑπεδέξαντο, ἀλλ' ὥστε θανάτους τε[a] καὶ σφαγὰς καὶ φυγὰς γενέσθαι παμπόλλας; οἳ πάλιν ἐκπεσόντες κατῆλθον μεταβαλόντες ὄνομα, Δωριῆς[b] ἀντ' Ἀχαιῶν κληθέντες διὰ τὸ τὸν συλλέξαντα εἶναι τοὺς τότε φυγάδας[c] Δωριᾶ.[d] καὶ δὴ ταῦτά γε ἤδη πάνθ' ὑμεῖς, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τἀντεῦθεν μυθολογεῖτε καὶ[e] διαπεραίνετε.

ΜΕ. Τί μήν;

§. 5. ΑΘ. Ὅθεν δὴ κατ' ἀρχὰς ἐξετραπόμεθα περὶ νόμων διαλεγόμενοι, περιπεσόντες μουσικῇ τε καὶ ταῖς μέθαις, νῦν ἐπὶ τὰ αὐτὰ πάλιν ἀφίγμεθα ὥς περ κατὰ θεόν,[f] καὶ ὁ λόγος ἡμῖν οἷον λαβὴν ἀποδίδωσιν· ἥκει γὰρ ἐπὶ τὴν III. ii. 291.

[a] τε om 𝔥.—[b] δωριῆς pr A, δωριηῖς (εῖ rc) Ω: δωριεῖς *ς.—[c] τὰς τότε φυγὰς ΑΩ𝔣 et γρ 𝔵.—[d] δωρια (ε rc) ΑΩ: δωριέα *ς.—[e] τε καὶ Ω𝔣.—[f] θέων 𝔣.

τοὺς τότε φυγάδας] Cod. Voss. τὰς τότε φυγάς. Ast. Hæc libri Vossiani scriptura vide ne genuina sit. Xenoph. Hist. Gr. v. 2. 9. κατάγειν ἐβούλοντο τὴν φυγήν. Morus: 'τὴν φυγὴν, i. e. τοὺς φυγάδας. Monuit Brodæus.' Æschines π. τ. παραπρ. p. 310. Reisk. κάλει μοι—τοὺς ἀπὸ (recte editor p. 1209. correxit ὑπὸ) τῆς τῶν Βοιωτῶν φυγῆς ᾑρημένους. Paulo ante, οἱ φεύγοντες Βοιωτῶν ᾕρηνταί μοι συνηγόρους. Reisk. in Ind. Græcit. Æschin. 'φυγὴ, tota multitudo exsulum, velut corpus aliquid aut collegium exsulum.' Isocrates p. 188. Cor. τὰς φυγὰς—οὐ διὰ τοὺς συκοφάντας κατελθούσας. Præstantissimus editor, 'τὰς φυγάς. Τοὺς φυγάδας· ἀφῃρημένον ἀντὶ συγκεκριμένου.' Plutarch. Parall. t. ii. p. 315. Cor. κατάγων δὲ τὰς φυγάς. Idem vir eximius, 'Τὰς φυγάς. Τουτέστι τοὺς φυγάδας· ὃ καὶ ἀλλαχοῦ ἡμῖν, καὶ Πόρτῳ ὧδε, σεσημείωται.' Itaque etiam p. 325. vellem dedisset, quod nonnulli libri habent, τὰς μὲν φυγὰς κατήγαγεν εἰς τὴν πόλιν. Vulg. τοὺς μὲν φυγάδας, plane ut in nostro Platonis loco variatur. Thom. M. p. 902. φυγὴ καὶ οἱ φυγάδες. Θουκυδίδης ἐν τῇ ὀγδόῃ· καὶ γὰρ καὶ φυγὴ αὐτῶν ἔξω ἦν κ. τ. λ. quem Thucydidis usum tetigit Valcken. ad Herodot. p. 273. G. H. Schaefer.

ὑμεῖς, ὦ Λακεδαιμόνιοι] Tali loco non dicitur ὑμεῖς, ὦ Λακ. sed ὑμεῖς οἱ Λακ. Illud est, *Vos, o Lacedæmonii*; hoc, *Vos Lacedæmonii*. Quivis videt posterius hic unice convenire. Ion. p. 541. D. τί δέ; οὐκ Ἀθηναῖοι μέν ἐστε οἱ Ἐφέσιοι τὸ ἀρχαῖον; Legg. i. p. 624. B. τοῦτον οὖν φαῖμεν ἂν ἡμεῖς γε οἱ Κρῆτες— iii. p. 680. C. οὐ γὰρ σφόδρα χρώμεθα οἱ Κρῆτες τοῖς ξενικοῖς ποιήμασιν. iv. p. 707. B. τήν γε περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίαν τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς βαρβάρους γενομένην ἡμεῖς γε οἱ Κρῆτες τὴν Ἑλλάδα φαμὲν σῶσαι. Herodot. ix. 60. προδεδόμεθα ὑπὸ τῶν συμμάχων ἡμεῖς τε οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ὑμεῖς οἱ Ἀθηναῖοι— Boeckh. p. 166.

ὑμεῖς, ὦ Λακεδαιμόνιοι] Inepta hæc ad Lacedæmonios, uno Megillo præsente, orationis conversio videri possit: quocirca vel ὦ Λακεδαιμόνιε vel ὑμεῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι, quod Boeckhius conjecit, scribendum esse suspiceris. Sed nihil tentandum. Similiter enim p. 696. A. δίκαιον μὴν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τοῦτό γε τῇ πόλει ὑμῶν ἀποδιδόναι. Ast.

§. 5. ταῖς μέθαις] Cod. Voss. τοῖς μύθοις. Mox λαβὴν ἀποδίδωσιν est *ansam dat*, qua apprehendatur et denuo arripiatur; vid. nostra ad Phædr. p. 251. Ast.

II. 683. εἰς Λακεδαίμονα[g] κατοίκισιν αὐτήν, ἣν ὑμεῖς ὀρθῶς ἔφατε κατοικεῖσθαι καὶ Κρήτην ὡς ἀδελφοῖς νόμοις. νῦν οὖν δὴ[h] τοσόνδε πλεονεκτοῦμεν τῇ πλάνῃ τοῦ λόγου, διὰ πολιτειῶν

—[g] λακεδαίμονας v.—[h] δὴ om Ξs.—[i] κατοικίσεσιν ΑΞΩ: κατοικήσεσιν *s.—[k] καὶ

εἰς Λακεδαίμονα κατοίκησιν] Non dicitur κατοικεῖν εἴς τινα τόπον, sed κατοικίζειν. Tim. p. 69. E. χωρὶς ἐκείνου κατοικίζουσιν εἰς ἄλλην τοῦ σώματος οἴκησιν τὸ θνητόν. Epist. viii. p. 357. B. τοὺς δ' ἔμπροσθεν οἰκητὰς τῶν Ἑλληνικῶν τόπων εἰς τὰς ἀρχαίας καὶ πατρῴας οἰκήσεις κατοικίσας. Eodem igitur modo etiam κατοίκισις εἰς τόπον scribi debet, non potest κατοίκησις. Itaque recte Ald. hic quoque habet κατοίκισις. Huic apte subjungitur verbum κατοικεῖσθαι, h. e. κατῳκίσθαι. Aristot. Polit. ii. 5. p. 85. φησὶ γὰρ δεῖν ἴσας εἶναι τὰς κτήσεις τῶν πολιτῶν. τοῦτο δὲ κατοικιζομέναις μὲν εὐθὺς οὐ χαλεπὸν ᾤετο ποιεῖν· τὰς δὴ (leg. δὲ, firmante cod. Bas.) κατοικουμένας ἐργωδέστερον μὲν, ὅμως δὲ τάχιστ' ἂν ὁμαλισθῆναι. Κατοίκισις multis præterea locis restituenda est pro κατοικήσει. Statim post leg. ταῖς κατοικίσεσιν ἐχομένας e Cod. Leid. et p. 685. B. scrib. κατοικίσεων. Præcesserant νόμοι. p. 684. E. ἡ κατοίκισίς τε καὶ νομοθεσία, ubi tamen in Bas. 2. perperam est κατοίκησις. iv. p. 707. D. κατοικίσεων πέρι καὶ νομοθεσιῶν. Nec aliter emendandum v. p. 745. E. xii. p. 969. C. et D. ipsa ducente sententia. Mox hoc libro p. 683. D. reponendum esse Προκλῆς e Leid. vix opus est admonere, præsertim post Spanhem. ad Julian. Or. i. p. 120. Ibidem erat quum scriberem ἐγένετο. Sed passim legitur imperfectum inter aoristos, ut Politic. p. 270. D. Quam ad normam corrigendus videtur locus Phædr. p. 254. D. καὶ ἐπειδὴ ἐγγὺς ἦσαν, ἐγκύψας καὶ ἐκτείνας τὴν κέρκον, ἐνδακὼν τὸν χαλινὸν μετ' ἀναιδείας ἕλκει. Leg. εἷλκεν: quo reposito ἦσαν non amplius tentandum erit. Mox illa, Πῶς γὰρ οὔ; et, Τί μήν; ineptissime Cliniæ tribuuntur vulgo. Megilli sunt: nam de Laconicis rebus sermo est, nec ulla nota mutatio significatur personæ. Ita etiam Fic. Boeckh. p. 166—168.

κατοίκισιν—κατῳκίσθαι] Ald. et Lov. κατοίκισιν, Bas. 1. 2. et Steph. κατοίκησιν. Etiam Cornar. *devenit nempe ad ipsam in Lacedæmone constructionem, quam vos et Cretam recte dixistis velut fraternis legibus habitari.* Nihil vero frequentius est vocum κατοίκισις et κατοίκησις permutatione. Sic l. xii. 14. fin. ἐπὶ τὴν τῆς πόλεως κατοίκισιν, ubi vulgo κατοίκησιν scribitur. Εἰς Λακεδαίμονα pro genitivo positum est propter propriam verbi κατοικίζειν notionem, de qua vid. ad c. 4. Mox, quod vulgo scribitur κατοικεῖσθαι, mutavimus in κατῳκίσθαι; nam κατοικεῖσθαι hoc loco, ubi de urbe condenda et instituenda sermo est, locum habere nequit. Locus, quem Boeckhius affert, ex Aristotel. Polit. ii. 5. φησὶ γὰρ δεῖν ἴσας εἶναι τὰς κτήσεις τῶν πολιτῶν· τοῦτο δὲ κατοικιζομέναις μὲν εὐθὺς οὐ χαλεπὸν ᾤετο ποιεῖν, τὰς δὲ κατοικουμένας ἐργωδέστερον μὲν, ὅμως δὲ τάχιστ' ἂν ὁμαλισθῆναι, is igitur nihil probat; τὰς κατοικουμένας, *quæ jam habitantur* s. extant, ibi recte habet, in nostrum vero locum, ubi ὡς ἀδελφοῖς νόμοις sequitur et Lacedæmonis constitutio consideratur, κατοικεῖσθαι non quadrat. Accedit, quod Græci verbum ejusdem significationis cum nomine conjungere amant, ut βοήθειαν βοηθεῖν, vid. Fischer. ad Weller. t. iii. p. i. p. 422. Idcirco κατοίκισιν—κατῳκίσθαι et sensus et linguæ ratio postulant. Hinc etiam in sequentibus κατοικισμῶν—κατοικίσεσιν—κατοικιζόμενον—κατῳκισμένον—κατῳκίσθη—κατοίκισις (c. 6.). Ast.

καὶ Κρήτην] Pendent hæc verba e vocibus ὡς ἀδελφοῖς νόμοις: *fraternis legibus*, h. e. iisdem plane (ὡς, v. iii. 1.) legibus ac Cretam. Καὶ enim cum verbis similitudinem indicantibus conjunctum est *atque, ac*, vid. Duker. ad Thucyd. vii. 71. Valckenar. ad Herodot. vii. 50. p. 534. Ast.

ἀδελφοῖς] ἀδελφὸς, *geminus*, par, similis, ut c. 7. p. 687. E. ἐν παθήμασιν ἀδελφοῖς ὧν τοῖς γενομένοις Θησεῖ. vii. 15. p. 811. E. ἀδελφά που τούτων τῶν λόγων. c. 21. p. 820. C. ἐν οἷς αὖ πολλὰ ἁμαρτήματα ἐκείνων ἀδελφὰ ἡμῖν ἐγγίγνεται τῶν ἁμαρτημάτων. Vid. Valckenar. ad Callimach. Fragm. p. 160. virr. doct. ad Gregor. Corinth. p. 569. et nostra ad Phædr. p. 386. Ast.

τινῶν καὶ κατοικισμῶν διεξελθόντες· ἐθεασάμεθα πρώτην τε καὶ δευτέραν καὶ τρίτην πόλιν, ἀλλήλων, ὡς οἰόμεθα, ταῖς κατοικίσεσιν[i] ἐχομένας ἐν χρόνου τινὸς μήκεσιν ἀπλέτοις. νῦν δὲ δὴ τετάρτη τις ἡμῖν αὕτη πόλις, εἰ δὲ βούλεσθε, ἔθνος ἥκει κατοικιζόμενόν τέ ποτε καὶ[k] νῦν κατῳκισμένον. ἐξ ὧν ἁπάντων εἴ τι ξυνεῖναι[l] δυνάμεθα τί τε

πρὸ A et γρ Ω.—[l] τι καὶ ξυνεῖναι ḫ.—[m] ἀπεργάζοιτ' AΩḫ : ἀπεργάζοιντ' *s.—[n] ἐς

τετάρτη] Cum *πόλις* conjunge : *αὕτη* (hæc, sc. urbs, h. e. ita) *ἥκει τετάρτη τις πόλις* cet. In prægressis Cod. Voss. *δὴ τοσόνδε*, in marg. vero *τοσόνδε*. Ad *διεξελθόντες* int. *αὐτὸν, τὸν λόγον* : orationem persequentes per —. Male Ficin. et Cornar. absolute ceperunt *διεξελθόντες* ; ille quidem vertens, *dum per disciplinas civiles — transveheremur*, et hic, *per respublicas aliquas—transgressi*. *Διεξελθεῖν λόγον* quavis fere pagina in libris Platonicis occurrit. Deinde ante *ἐθεασάμεθα* particula, ut solet, omissa est explicans, velut *nempe*, vid. ad i. 4. Ast.

κατοικίσεσιν] Sic Cod. Voss. ; vulgo *κατοικήσεσιν*, vide supra adnotata. *Ἐξ ἀλλήλων ἐχομένας* : ex se invicem aptas, a se invicem profectas, quemadmodum supra exposuit, ex prima eaque patrum familias gubernatione, quam *δυναστείαν* vocavit, imperium manasse legibus constitutum, *ἀριστοκρατίαν τινὰ ἢ καί τινα βασιλείαν* ; deinde vero civitates exortas esse seditionis ac turbarum plenas (ut Græcas urbes ante Heraclidarum Dorumque imperium in Peloponneso). Ast.

ἐν χρόνου τινὸς μήκεσιν ἀπλέτοις] *ἄπλετος* est *immensus*, ut Sophist. p. 246. C. *ἄπλετος μάχη* (ubi v. Fischer. not. 10. p. 60.) vel *innumerabilis*, ut h. l. Cf. interpp. ad Mœr. p. 24. ubi Pierson. laudat Archestrat. apud Athen. p. 29. C. *χρόνου διὰ μῆκος ἄπλατον*. De *τινὸς* vid. ad c. 4. Ast.

εἴ τι] Vide num scribendum sit *ἔτι*. Steph. qui sic in Not. 'Nisi pro *εἴτι* legamus *ἔτι*, dicendum est esse ita loquutum *ἐλλειπτικῶς*, relinquendo verba quæpiam subaudienda in fine hujus periodi : cujusmodi fuerint hæc, *ἀγαπητόν ἐστι*. Ita certe Ficin. vertit quasi illa aut illis *ἰσοδύναμα* invenerit in aliquo exemplari, aut subaudiverit. Vertit enim : *Ex quibus omnibus si intelligere potuerimus quid bene vel contra in habitatione sit institutum, et quænam leges ipsorum conservant ea quæ conservantur, et quæ corrupta corrumpunt, et qualis institutionum civilium commutatio beatam, o Megille et Clinia, efficit civitatem, satis nobis factum putabimus.*'

εἴ τι ξυνεῖναι δυνάμεθα] Stephanus, quia ante *ταῦτα* cum libris veteribus interpunxerat, vel *ἔτι* scribendum vel *ἀγαπητόν ἐστι* supplendum esse censebat (similiter Ficin. interposuit, *satis nobis factum putabimus*) ; sed neutro opus est ; apodosis sunt verba *ταῦτα δὴ — λεκτέον* ; *δὴ* enim in apodosi centies adhibetur, ut sit *tum* ; vid. exempla collecta in Lexic. Xenophont. v. i. p. 654. Similiter Cornar. verba cepit, vertens : *ex quibus omnibus si intelligere possumus—hæc sane rursus velut ab initio nobis dicenda sunt.* *Ξυνεῖναι*, aoristus, est i. q. præsens *ξυνιέναι* (quocum sæpissime permutatur, vid. Taylor. ad Demosth. pro coron. p. 245. t. i. Reisk. Appar. Crit. in Demosth. t. iii. p. 590. et Fischer. ad Weller. t. ii. p. 482.). Epinom. 4. p. 979. B. *καὶ πᾶς ἂν ἱκανὸς γίγνεσθαι (ἔδοξε) καὶ ξυνεῖναι τὰ λεγόμενα καὶ ποιεῖν*. Cratyl. p. 414. D. *ποιοῦσι μηδ' ἂν ἕνα ἀνθρώπων ξυνεῖναι, ὅ τί ποτε βούλεται τὸ ὄνομα*. M. Antonin. v. §. 6. *ἐὰν δὲ θελήσῃ συνεῖναι, τί ποτέ ἐστι τὸ λεγόμενον, μὴ φοβοῦ, μὴ παρὰ τοῦτο παραλίπῃς τι ἔργον κοινωνικόν*. Ubi v. Gataker. De hoc verborum ex *ἵημι* compositorum aoristo vid. Dorvill. ad Charit. p. 278. qui tamen p. 467. *συνεῖναι* pro *συνιέναι* positum reprobat. —Mox Cod. Voss. *ἀπεργάζοιτ'* pro *ἀπεργάζοιντ'*, et Heind. ad Cratyl. p. 137. illud reponendum esse jubet, sed vid. ad i. 7. adnotata. Ast.

καλῶς ἢ μὴ κατῳκίσθη, καὶ ποῖοι νόμοι σώζουσιν αὐτῶν τὰ σωζόμενα καὶ ποῖοι φθείρουσι τὰ φθειρόμενα, καὶ ἀντὶ ποίων ποῖα μετατεθέντα εὐδαίμονα πόλιν ἀπεργάζοιτ'[m] ἄν, ὦ Μέγιλλέ τε καὶ Κλεινία. ταῦτα δὴ πάλιν οἷον ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν λεκτέον, εἰ μή τι τοῖς εἰρημένοις ἐγκαλοῦμεν λόγοις.

ΜΕ. Εἰ γοῦν, ὦ ξένε, τις ἡμῖν ὑπόσχοιτο θεὸς ὡς, ἐὰν ἐπιχειρήσωμεν τὸ δεύτερον τῇ τῆς νομοθεσίας σκέψει, τῶν
III. ii. 202. νῦν εἰρημένων λόγων οὐ χείρους οὐδ' ἐλάττους ἀκουσόμεθα, μακρὰν ἂν ἔλθοιμι ἔγωγε, καί μοι βραχεῖ' ἂν δόξειεν ἡ νῦν παροῦσα ἡμέρα γίγνεσθαι· καί τοι σχεδόν γ' ἐστὶν ἡ ἐκ θερινῶν εἰς[n] τὰ χειμερινὰ τοῦ θεοῦ τρεπομένου.

ΑΘ. Χρὴ δὴ[o] ταῦτα, ὡς ἔοικε, σκοπεῖν.

ΜΕ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Γενώμεθα δὴ ταῖς διανοίαις ἐν τῷ τότε χρόνῳ, ὅτε Λακεδαίμων μὲν καὶ Ἄργος καὶ Μεσσήνη[p] καὶ τὰ μετὰ τούτων ὑποχείρια τοῖς προγόνοις ὑμῶν, ὦ Μέγιλλε, ἱκανῶς ἐγεγόνει· τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο ἔδοξεν αὐτοῖς, ὥς γε[q] λέγεται τὸ τοῦ μύθου, τριχῇ τὸ στράτευμα διανείμαντας τρεῖς πόλεις κατοικίζειν, Ἄργος, Μεσσήνην, Λακεδαίμονα.

r.—[o] δὲ v.—[p] μεσήνη r, qui sic ubique.—[q] γε om vh.—[r] προκλῆς ΑΩthr : πατρο-

μακρὰν] Int. *ὁδόν*. Ficin. *longum ipse hac de causa iter facerem.* Mox pro *βραχὺ*, quod libri veteres omnes exhibent, Steph. scripsit *βραχεῖ* propter *ἡμέρα*; sed *βραχὺ* (int. *τὶ*) magis est significans; solet enim adjectivum, si eminentiore significatione est vel pondus habet, per se quasi poni, h. e. substantivi sui genus non sequi, sed in neutro poni. Qui exempla in re notissima quærit, is adeat Fischer. Animadv. ad Weller. t. iii. p. i. p. 310.—Ceterum verba *Εἰ γοῦν—τῶν νῦν εἰρημένων* citantur a Theophilo ad Autolyc. iii. 18. p. 330. Ast.

χειμερινὰ] Post *χειμερινὰ* non placuit interpungere, quod *εἰς τὰ χειμερινὰ* necesse sit jungi cum *τρεπομένου*: *quamvis* (inquit) *ea sit dies qua sol ab æstivis ad hyemalia se convertit.* Steph.

ἡ ἐκ θερινῶν—τρεπομένου] Quamvis dies fere solstitialis sit, quo sol ad metam altissimam delatus (ad tropicum Cancri) ultra non progreditur, sed ad brumam (i. e. brevissimam diem, v. Salmas. Exercitat. Plin. in Solin. t. i. p. 175. F.) s. tropicum Capricorni (metam humillimam) convertitur. Propria sunt in hac re vocabula *τροπὴ* et *τρέπεσθαι*, vid. Salmas. Exercitat. Plin. t. i. p. 302. F. Similiter vi. 13. p. 767. C. *μετὰ θερινὰς τροπάς*. xi. 2. p. 915. D. *ἧς μέσος ὁ μὴν, ἐν ᾧ τρέπεται θερινὸς ἥλιος εἰς τὰ χειμερινά*. xii. 2. p. 945. E. *κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον, μετὰ τροπὰς ἡλίου τὰς ἐκ θέρους εἰς χειμῶνα.* Cf. Davis. ad Cicer. de Nat. Deor. ii. 7. Ast.

διανείμαντας] Accusativus, Atticorum more, post dativum illatus, ut vi. 6. p. 758. C. *πόλει—ἐρωτήσασαν*. 8. p. 760. E. *ἑκάστῳ τὴν ἐπιμέλειαν εἶναι—ταφρεύοντάς τε—καὶ ἀποσκάπτοντας.* vii. 6. p. 796. C. *τοῖς δέ που παισὶν—ποιουμένους.*

ΜΕ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Καὶ βασιλεὺς μὲν Ἄργους Τήμενος ἐγίγνετο, Μεσσήνης δὲ Κρεσφόντης, Λακεδαίμονος δὲ Προκλῆς[r] καὶ Εὐρυσθένης.

ΜΕ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Καὶ[s] πάντες δὴ τούτοις ὤμοσαν οἱ τότε βοηθήσειν, ἐάν τις τὴν βασιλείαν αὐτῶν διαφθείρῃ.

ΜΕ. Τί μήν;

ΑΘ. Βασιλεία δὲ καταλύεται, ὦ πρὸς Διός, ἤ καί τις ἀρχὴ πώποτε κατελύθη μῶν ὑπό τινων ἄλλων ἢ σφῶν αὐτῶν; ἢ νῦν δὴ μὲν ὀλίγον ἔμπροσθεν τούτοις περιτυχόντες τοῖς λόγοις οὕτω ταῦτ' ἐτίθεμεν, νῦν δ' ἐπιλελήσμεθα;

ΜΕ. Καὶ πῶς; III. ii. 293.

ΑΘ. Οὐκοῦν νῦν δὴ μᾶλλον βεβαιωσόμεθα τὸ τοιοῦτον· περιτυχόντες γὰρ ἔργοις γενομένοις, ὡς ἔοικεν, ἐπὶ τὸν αὐτὸν[t] λόγον ἐληλύθαμεν, ὥστε οὐ περὶ κενόν[u] τι ζητήσομεν τὸν[v] αὐτὸν λόγον, ἀλλὰ περὶ γεγονός τε καὶ ἔχον II. 684.

κλῆς *ς.—[s] καὶ om ς.—[t] αὐτὸν...τὸν om pr Ω.—[u] καινόν υφ.—[v] καὶ τὸν ϛ.—

ix. 4. p. 858. E. ἀλλὰ αἰσχρὸν δὴ—ποιηταῖς, περὶ βίου τε καὶ ἐπιτηδευμάτων κακῶς θέσθαι γράψαντας. c. 14. p. 877. A. μετάστασιν δὲ εἰς τὴν γείτονα πόλιν αὐτῷ γίγνεσθαι, διὰ βίου καρπούμενον ἅπασαν τὴν αὐτοῦ κτῆσιν. x. 15. p. 910. A. xi. 5. p. 920. E. xii. 5. p. 950. B. c. 13. fin. Vid. ad Sympos. p. 243. Wesseling. ad Herodot. p. 16. 12. et Jacobs. Animadv. in Athen. p. 97.—Ad verba τρεῖς πόλεις cf. Isocrat. Panathen. p. 270. Coray. Ast.

Πατροκλῆς] Legitur etiam Προκλῆς: quam lectionem agnoscit Ficin. Steph.

Προκλῆς] Sic Cod. Voss. Vulgo Πατροκλῆς scribitur, quod quidem nomen sæpenumero cum Προκλῆς perperam confusum reperitur, vid. Keuchen. et Staver. ad Cornel. Nep. vit. Agesil. c. 1. (p. 201. ed. Lugd. Bat. 1667). Palmer. Exercitat. ad Aut. Græc. p. 186. Spanhem. ad Julian. Orat. i. p. 129. Coray ad Isocrat. t. ii. p. 267. (qui bene monet Πατροκλῆς natum esse e Πρ̄οκλῆς, quippe quæ linea non solum contractionem, verum etiam nomen proprium indicet) et Tzschuckius ad Strab. viii. p. 188. 194. t. iii. et x. p. 285. t. iv. De re ipsa, vid. Manso in Sparta t. i. p. i. p. 59. Ast.

πῶς γὰρ οὔ] Male hæc et sequentia Τί μήν in Ald. et Steph. Cliniæ tribuuntur, quum causa nulla adsit, cur personæ mutentur, imo, quoniam de regno Laconico agitur, res ipsa poscat, ut Atheniensis inprimis cum Megillo sermonem conferat. Megilli nomen exhibent Ficinus, Lovan. Bas. 1. 2. et Cornarius. Ast.

ἢ νῦν δὴ μὲν κ. τ. λ.] Hæc recitat Suid. v. νῦν δὴ ex Νόμων η'. Scrib. γ'. Apud eum male deest μέν. Notandum autem hoc genus dicendi, νῦν δὴ μὲν—οὕτω ταῦτ' ἐτίθεμεν, νῦν δ' ἐπιλελήσμεθα, ut hic est apud Plat. Eurip. Hippol. 233. Νῦν δὴ μὲν ὄρος βᾶσ' ἐπὶ θήρας Πόθον ἐστέλλου· νῦν δ' αὖ ψαμάθοις Ἐπ' ἀκυμάντοις πώλων ἔρασαι. Non potest dici in hac formula νῦν μὲν δή. Habet quidem Suid. l. c. Μάγνης δὲ ἐν Πιτακίδι· Εἰπέ μοι· νῦν μὲν δὴ ὄμνυς μὴ γεγονέναι, νῦν δὲ φῄς. Sed scribendum jubente lege carminis: Εἰπέ μοι· Νῦν δὴ μὲν ὄμνυς μὴ γεγονέναι, νῦν δὲ φῄς. Boeckh. p. 168.

ἀλήθειαν. γέγονε δὴ τάδε· βασιλεῖαι τρεῖς βασιλευομέναις πόλεσι τρετταῖς ὤμοσαν ἀλλήλαις ἑκάτεραι, κατὰ νόμους οὓς ἔθεντο τοῦ τε ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι κοινούς,[w] οἱ μὲν μὴ βιαιοτέραν τὴν ἀρχὴν ποιήσεσθαι[x] προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ γένους, οἱ δὲ ταῦτα ἐμπεδούντων τῶν ἀρχόντων μήτε αὐτοὶ τὰς βασιλείας ποτὲ καταλύσειν μήτ' ἐπιτρέψειν ἐπιχειροῦσιν ἑτέροις, βοηθήσειν δὲ βασιλῆς[y] τε βασιλεῦσιν ἀδικουμένοις καὶ δήμοις[z] καὶ δῆμοι δήμοις καὶ βασιλεῦσιν ἀδικουμένοις. ἆρ' οὐχ οὕτως;

ΜΕ. Οὕτω μὲν οὖν.

ΑΘ. Οὐκοῦν τό γε[a] μέγιστον ταῖς καταστάσεσι τῶν πολιτειῶν ὑπῆρχε ταῖς ἐν ταῖς[b] τρισὶ πόλεσι νομοθετουμέναις, εἴτε οἱ βασιλῆς[c] ἐνομοθέτουν εἴτ' ἄλλοι τινές;

ΜΕ. Ποῖον;

ΑΘ. Τὸ βοηθούς γε[d] εἶναι τὰς[e] δύο ἐπὶ τὴν μίαν ἀεὶ πόλιν, τὴν τοῖς τεθεῖσι νόμοις ἀπειθοῦσαν.

ΜΕ. Δῆλον.

III. ii. 294. ΑΘ. Καὶ μὴν τοῦτό γε οἱ πολλοὶ προστάττουσι τοῖς νομοθέταις, ὅπως τοιούτους θήσουσι τοὺς[f] νόμους οὓς ἑκόντες οἱ δῆμοι καὶ τὰ πλήθη δέξονται, καθά περ ἂν εἴ τις γυμνασταῖς ἢ ἰατροῖς προστάττοι μεθ' ἡδονῆς θεραπεύειν τε καὶ ἰᾶσθαι τὰ θεραπευόμενα σώματα.

[w] καινούς ϒ.—[x] ποιήσασθαι Ωυ.—[y] βασιλῆς A, βασιλεὺς ḫ: βασιλεῖς *ς.—[z] δῆμον corr A.—[a] τόδε ϒ.—[b] ἐν ταῖς om ḫ.—[c] βασιλεῖς cum *ς corr A.—[d] γε add ΑΞΩυ

γέγονε δὲ] Vulgo *δή*. Ficin. *facta vero hæc sunt*. Ast.

βασιλεῖαι τρεῖς] Reges trium civitatum ex Heraclidarum genere; hinc sequitur *οἱ μὲν* (*reges*), cui respondet *οἱ δὲ* (*οἱ ἀρχόμενοι*), i. e. cives. Sæpenumero abstractum nomen, quod dicitur, pro concreto ponitur, ut v. 10. 740. A. ix. 16. p. 880. D. *δικαστήριον δὲ γιγνέσθω τοῖς τοιούτοις στρατηγοὶ καὶ ταξίαρχοι*, cet. x. 15. p. 908. D. xi. 2. p. 915. D. *εἰς δὲ ξενικὴν παράδοσιν*. ibid. 916. B. *πλὴν τῆς ἱερᾶς*. C. *μὴ τυγχανέτω ἀναγωγῆς τοῦ τοιούτου τῆς πράσεως*. xii. 5. p. 950. D. *δημοσίᾳ δ' ἔστω κήρυξιν ἢ πρεσβείαις ἢ καί τισι θεωροῖς*. Vid. Casaubon. ad Athen. i. 9. p. 80. Dorvill. ad Charit. p. 476. ed. Lips. et Sturz. de dialect. Macedon. p. 53. Ast.

ἐμπεδούντων] *Si constanter servarent reges jusjurandum* vel promissa. Ἐμπεδοῦν, *ratum habere*, firmiter servare vel observare, præcipue de jurejurando et promissis ponitur. Sic vii. 23. p. 823. A. *τὸν δὲ ἄκρον πολίτην μηδὲν ἧττον ταῦτα ἐμπεδοῦν, ἢ τὰ ταῖς ζημίαις ὑπὸ νόμων κατειλημμένα*. Phædr. 241. A. *οὔθ' ὅπως τὰ—ὁρκωμόσιά τε καὶ ὑποσχέσεις ἐμπεδώσει, ἔχει*. Cf. Xenoph. Cyrop. iv. 2. 8. v. 1. 21. viii. 8. 2. Agesil. i. 12. Ast.

τό γε μέγιστον] *Id quod maximi momenti est*, v. Fischer. ad Weller. t. i. p. 342. Mox pro *τὰς δύο* Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *τοὺς δύο* scribunt, quod Stephanus recte in *τὰς δύο* mutavit; *τοὺς* e vocis *βοηθοὺς* terminatione ortum est. Ast.

ΜΕ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΑΘ. Τὸ δέ γ' ἐστὶν ἀγαπητὸν πολλάκις εἰ καί τις μετὰ λύπης μὴ μεγάλης δύναιτο εὐεκτικά τε καὶ ὑγιῆ σώματα ἀπεργάζεσθαι.

ΜΕ. Τί μήν;

ΑΘ. Καὶ τόδε γε ἔτι τοῖς τότε ὑπῆρχεν οὐ σμικρὸν εἰς ῥᾳστώνην τῆς θέσεως τῶν νόμων.

ΜΕ. Τὸ ποῖον;

§. 6. ΑΘ. Οὐκ ἦν τοῖς νομοθέταις ἡ μεγίστη τῶν μέμψεων, ἰσότητα αὐτοῖς τινὰ κατασκευάζουσι τῆς οὐσίας, ἥ περ ἐν ἄλλαις[g] νομοθετουμέναις πόλεσι πολλαῖς γίγνεται, ἐάν τις ζητῇ γῆς τε κτῆσιν κινεῖν[h] καὶ χρεῶν διάλυσιν, ὁρῶν ὡς οὐκ ἂν δύναιτο ἄνευ τούτων γενέσθαι ποτὲ τὸ ἴσον ἱκανῶς· ὡς ἐπιχειροῦντι δὴ νομοθέτῃ κινεῖν τῶν τοιούτων τι πᾶς ἀπαντᾷ λέγων μὴ κινεῖν τὰ ἀκίνητα, καὶ ἐπαρᾶται[i] γῆς τε ἀναδασμοὺς εἰσηγούμενον καὶ χρεῶν ἀποκοπάς, ὥστ' εἰς ἀπορίαν καθίστασθαι πάντα ἄνδρα. III. ii. 295.

hr.—[e] τοὺς Ξfhr.—[f] ἐν τοῖς r.—[g] ἀλλήλαις ΑΞΩrfhr.—[h] κινεῖν om pr Ω.—[i] ἐπα-

ὑγιᾶ] Hoc pro *ὑγιῆ* scripsimus, ut v. 7. p. 735. B. et ix. 4. p. 857. E. Vid. Thom. Mag. p. 864. Dorvill. ad Charit. p. 418. Lips. et Kœn. ad Gregor. Corinth. p. 163. ed. Schaef. Ast.

εἰς ῥᾳστώνην τῆς θέσεως τῶν νόμων] Quod haud parvum momentum habet ad leges facilius scribendas, s. quo vel maxime legum scribendarum negotium levatur. Similiter iv. 10. p. 720. C. *καὶ ῥᾳστώνην οὕτω τῷ δεσπότῃ παρασκευάζει τῶν καμνόντων τῆς ἐπιμελείας*, h. e. *et ita domino suo ægrotorum curationem levat* (faciliorem reddit). x. 12. p. 903. E. *ᾗπερ ἂν ἔχοι λόγον ῥᾳστώνη ἐπιμελείας θεοῖς τῶν πάντων, ταύτῃ μοι δοκῶ φράζειν*, i. e. *hac ratione mihi videor dicere, qua deum omnibus facillime prospicere consentaneum est.* vi. 20. 779. B. Ast.

§. 6. *ἡ μεγίστη τῶν μέμψεων*] Ut c. 9. p. 689. D. *ἡ καλλίστη καὶ μεγίστη τῶν ξυμφωνιῶν*. c. 16. p. 702. C. *ἡ πλείστη τῆς Κρήτης*. Vid. ad Polit. i. 2. Mox *αὐτοῖς*, quod ad *τοῖς νομοθέταις* spectat, abundanter interpositum est, ut solet, vid. i. 1. Pro *ἄλλαις* Cod. Voss. *ἀλλήλαις*, in marg. tamen *ἄλλαις* adpictum. Ast.

κινεῖν τὰ ἀκίνητα] *Non movenda movere*, proverbialiter dicitur, qui res sacras violat, pacta mutat, cet. omnino qui vel nefaria vel impossibilia tentat. Sic viii. 9. p. 843. A. *νομίσας τὸ τἀκίνητα κινεῖν ἀληθῶς τοῦτο εἶναι*. Cf. v. 8. p. 736. C. xi. 1. p. 913. B. Theæt. 181. A. Plutarch. Amator. p. 756. A. Vid. Erasmi Adag. Chil. i. Cent. vi. p. 181. Ast.

χρεῶν ἀποκοπὰς] *Æris alieni rescissiones*, i. e. remissiones, seu novas tabulas (quum nomina in tabulis expensorum mutabantur, h. e. aut plane delebantur, ut creditores debitoribus omne debitum condonarent, aut pars de summa demebatur; quod quidem si publica auctoritate fiebat, omnes omnium tabulæ erant mutandæ et aliter scribendæ, vid. Ernesti Clav. Ciceron. v. Tabula). Sic v. 8. init. Plutarch. vit. Solon. p. 86. D. *πρῶτον Σόλωνος ἦν, ὡς ἔοικε, σόφισμα, τὴν τῶν χρεῶν ἀποκοπὴν σεισάχθειαν ὀνομάσαντος*. Vid. Meurs. in Solon. c. xii. Gronov. Thesaur. Ant. Gr. t. v. p. 2018. Ceterum *χρεῶν ἀποκοπαὶ* et *γῆς ἀναδασμοὶ* frequenter conjunguntur, ut apud Isocrat. Panathen. p. 433. ed.

τοῖς δὲ δὴ Δωριεῦσι καὶ τοῦθ' οὕτως ὑπῆρχε[k] καλῶς καὶ ἀνεμεσήτως, γῆν τε ἀναμφισβητήτως διανέμεσθαι, καὶ χρέα μεγάλα καὶ παλαιὰ οὐκ ἦν.

ΜΕ. Ἀληθῆ.

ΑΘ. Πῇ δή[l] ποτε[m] οὖν, ὦ ἄριστοι, κακῶς οὕτως αὐτοῖς ἐχώρησεν ἡ κατοίκισίς[n] τε καὶ νομοθεσία;

II. 685. ΜΕ. Πῶς δή, καὶ τί μεμφόμενος αὐτῶν λέγεις;

ΑΘ. Ὅτι τριῶν γενομένων τῶν οἰκήσεων τὰ δύο αὐτῶν μέρη ταχὺ τήν τε πολιτείαν καὶ τοὺς νόμους διέφθειρε, τὸ δὲ ἓν μόνον ἔμεινε, τὸ[o] τῆς ὑμετέρας πόλεως.

ΜΕ. Οὐ πάνυ ῥᾴδιον ἐρωτᾷς.

ΑΘ. Ἀλλὰ μὴν δεῖ γε ἡμᾶς τοῦτο ἐν τῷ νῦν[p] σκοποῦντας καὶ ἐξετάζοντας περὶ νόμων, παίζοντας παιδιὰν πρεσβυτικὴν σώφρονα, διελθεῖν τὴν ὁδὸν ἀλύπως, ὡς ἔφαμεν ἡνίκα ἠρχόμεθα πορεύεσθαι.

ΜΕ. Τί μήν; καὶ ποιητέον γε[q] ὡς λέγεις.

ΑΘ. Τίνα οὖν ἂν σκέψιν καλλίω ποιησαίμεθα περὶ νό-

ρᾶσθαι ῾Η.—[k] οὕτως ἔχον ὑπῆρχε Υ.—[l] δέ Σ.—[m] ποτ' υf.—[n] κατοίκησις ΑΞΩΥ.—[o] τὸ ante τῆς om ῾Η.—[p] νῷ Ξ.—[q] γε om ῾Η.—[r] κατοικίσεων Boeckhius : libri κατ-

Francof. Andocid. de Myster. p. 42. t. iv. Demosthen. de fœd. Alex. p. 215. adv. Timocrat. p. 746. Ast.

ἦν] Exspectabas εἶναι, sed solent Græci orationem sic variare, ut ab obliqua in rectam et contra transeant; ut i. 6. p. 630. E. Vid. Dorvill. ad Charit. p. 89. et 347. Hermann. ad Eurip. Hecub. 1253. et Heind. ad Protagor. p. 510. Cornar. vertit: *At Doriensibus et hoc ita bene et citra indignationem extabat, ut et agros absque omni ambiguitate dividerent, et magnum ac antiquum æs alienum non haberent.* Ast.

κατοίκισις] Paulo post κατοικήσεων, quum tamen uterque locus eandem tertiæ syllabæ in hac voce scripturam poscere videatur. Steph.

ἡ κατοίκισις] Sic bene Ald. et Steph. male Lov. Bas. 1. et 2. κατοίκησις. Etiam Ficinus vertit, *constitutio illa et legislatio.* Mox οἴκησις est *gubernatio* s. rei publicæ administratio, igitur civitas; ab οἰκεῖν, quod est διοικεῖν, *administrare*, vid. i. 3. Deinde τὸ τῆς ὑμετέρας πόλεως est i. q. ἡ ὑμετέρα πόλις, vid. i. 8. Ad ῥᾴδιον vero intell. τὶ, vid. ii. 1. Ast.

τῷ νῦν] In præc. edit. legitur νῷ pro νῦν. Steph. Unde Steph. hanc correctionem petierit, haud difficile est assequi. Nempe Ficinus vertit, *atqui opus est, ut id modo considerantes* cet. Bip.

σώφρονα] For. καὶ deest ante σώφρονα. Steph. Ecce iterum Ficin. *disserentes de legibus senili modestoque joco.* Bip.

καὶ σώφρονα] Particulam καὶ, quæ vulgo desideratur, jam Steph. inserendam esse monuerat. Ficin. quoque, *senili quodam modestoque joco.* Ast.

ἀλύπως] L. i. 1. λόγοις τε ἀλλήλους παραμυθουμένους τὴν ὁδὸν ἅπασαν οὕτω μετὰ ῥᾳστώνης διαπερᾶναι. Ubi vid. not. Ast.

τίνα οὖν ἂν σκέψιν] Cod. Voss. Τί οὖν—. Sequens ἢ τούτων est ἢ τὴν περὶ τούτων: *quamnam igitur pulcriorem de legibus quæstionem instituere possimus, quam eam de illis (legibus), quæ has urbes* (Doricas, inprimis Lacedæmonem) *ornarunt?* Vid. ad ii. 11.—Paulo post iterum κατοικίσεων pro κατοικήσεων scripsimus, de quo etiam Stephanus et Boeckhius monuerant. Deinde περὶ scripsimus pro πέρι, quod in libris omni-

μων ἢ τούτων οἳ ταύτας διακεκοσμήκασιν; ἢ πόλεων πέρι τίνων εὐδοκιμωτέρων τε καὶ μειζόνων κατοικίσεων[r] σκοποίμεθ' ἄν;[s]

ΜΕ. Οὐ ῥᾴδιον ἀντὶ τούτων ἑτέρας λέγειν.

ΑΘ. Οὐκοῦν ὅτι μὲν διενοοῦντό γε[t] οἱ τότε τὴν κατα- III. ii. 296.
σκευὴν ταύτην οὐ Πελοποννήσῳ[u] μόνον ἔσεσθαι βοηθὸν ἱκανήν, σχεδὸν δῆλον, ἀλλὰ καὶ τοῖς Ἕλλησι πᾶσιν, εἴ τις τῶν βαρβάρων αὐτοὺς ἀδικοῖ, καθά περ οἱ περὶ τὸ Ἴλιον οἰκοῦντες τότε, πιστεύοντες τῇ[v] τῶν Ἀσσυρίων δυνάμει τῇ περὶ Νῖνον[w] γενομένῃ, θρασυνόμενοι τὸν πόλεμον ἤγειραν τὸν ἐπὶ Τροίαν. ἦν γὰρ ἔτι τὸ τῆς ἀρχῆς ἐκείνης σχῆμα τὸ σωζόμενον οὐ σμικρόν.[x] καθά περ νῦν[y] τὸν μέγαν βασιλέα φοβούμεθα ἡμεῖς, καὶ τότε ἐκείνην τὴν συσταθεῖσαν σύνταξιν ἐδέδισαν οἱ τότε.[z] μέγα γὰρ ἔγκλημα πρὸς αὐ-

οικήσεων.—[s] ἂν om γρ Ω.—[t] γε om r.—[u] πελοποννήσω 𝔥r.—[v] τῇ om f.—[w] περὶ τὸν νῖνον 𝔥.—[x] σμικρὸν AΩυf𝔥r : μικρόν *s.—[y] οὖν f.—[z] οἱ τότε om 𝔥.—[a] ταύτην

bus comparet; verba enim ita cohærent, *ἢ περὶ τίνων εὐδοκιμωτέρων τε καὶ μειζόνων κατοικίσεων πόλεων σκοποίμεθ' ἄν*. *Κατοικίσεις πόλεων* sunt *civitatum constitutiones* (*κατοικίζειν* est enim non solum *civitatem condere*, sed etiam *constituere*). Ast.

ἀντὶ τούτων] *Præ his*, h. e. his præstantiores, vid. nostra ad Phædr. p. 390. Ast.

οἱ περὶ τὸ Ἴλιον οἰκοῦντες τότε] Præcipua belli Trojani causa traditur fuisse Pelopis, Tantali filii, expulsio, qui, ab Ilo, Trojæ rege, Asiam relinquere coactus, in Elidem se contulit; vid. Pausan. ii. 22. Cf. Herodot. i. 3. ii. 120. Atque hanc ulturi injuriam Pelopidæ dicuntur bellum Trojanis intulisse. Quæ de Assyriorum et Nini imperio hic traduntur, ea discrepant quidem ab Herodoti narratione (i. 95.), cum iis vero concinunt, quæ Diodor. Sic. ii. 22. e Ctesia refert; quod bene monuit De-Geer in Diatrib. in Platon. Polit. p. 175.—In libris editis *τότε* ab *οἰκοῦντες* separatum et cum *πιστεύοντες* conjunctum est, sensu adversante; intelliguntur enim populi Trojanam terram illo tempore incolentes, quo tres illæ civitates Doricæ in Peloponneso constitutæ sunt. Quæ de Nini imperio et bello, quod Trojani denuo excitaverint, narrantur, vel potius significantur, ea fabulis tantopere obscurata sunt, ut, quid veri in his narrationibus insit, dijudicare nequeamus. Ast.

τὸ ἔτι σωζόμενον σχῆμα] Est, *splendor imperii, dum adhuc florebat* s. incolume erat. *σχῆμα* est *splendor* s. dignitas, vid. Wernsdorf. ad Himer. p. 51. Ast.

μικρὸν] Scripsimus *σμικρόν*. Ante *καθάπερ* intell. particulam *nam* s. nempe, vid. ad i. 4. Ast.

καθάπερ] Ante vel post *καθάπερ* deesse videtur particula quæpiam: ut legatur, *καὶ καθάπερ*, vel *καθάπερ γάρ*, aut *καθάπερ οὖν*, ut legisse Fic. puto. Steph.

τὸν μέγαν βασιλέα] Persarum regem, ut Men. p. 78. D. Gorg. p. 470. E. Charm. 158. A. Lys. 209. D. Alcibiad. i. p. 120. A. Euthydem. 274. A. Apolog. 40. D. Vid. Herald. Advers. ii. 15. Gottleber. ad Menex. p. 47. Zeun. ad Xenoph. Cyrop. i. 5. 2. Hoogev. ad Viger. p. 83. ed. Herm. Ast.

ἐδέδισαν] Plusquamperf. (a *δίω*, *δείω*, i. q. *δείδω*) imperfecti vim habet, quia perfect. *δέδια* præsentis potestate adhibetur. Sic Phædr. 251. A. *εἰ μὴ δεδίει* (*timeret*) *τὴν τῆς σφόδρα μανίας δόξαν, θύοι ἂν ὡς ἀγάλματι καὶ θεῷ τοῖς παιδικοῖς*. Similiter illud *ἐπεφύκει* in Cratyl. p. 387. B. capiendum est. Sensus est: *nam, quemadmodum nunc Persarum re-*

τοὺς ἡ τῆς Τροίας ἅλωσις τὸ δεύτερον ἐγεγόνει· τῆς ἀρχῆς γὰρ τῆς ἐκείνων ἦν μόριον. πρὸς δὴ ταῦτα[a] πάντα ἡ τοῦ[b] στρατοπέδου τοῦ τότε διανεμηθεῖσα εἰς τρεῖς πόλεις κατασκευὴ μία ὑπὸ βασιλέων ἀδελφῶν, παίδων Ἡρακλέους, καλῶς ἐδόκει[c] ἀνευρημένη καὶ κατακεκοσμημένη καὶ διαφερόντως τῆς ἐπὶ τὴν Τροίαν ἀφικομένης. πρῶτον μὲν γὰρ τοὺς Ἡρακλείδας τῶν Πελοπιδῶν ἀμείνους ἡγοῦντο ἀρχόντων ἄρχοντας ἔχειν, ἔπειτ' αὖ τὸ[d] στρατόπεδον τοῦτο τοῦ ἐπὶ Τροίαν ἀφικομένου διαφέρειν πρὸς ἀρετήν· νενικηκέναι γὰρ τούτους, ἡττᾶσθαι δ' ὑπὸ τούτων ἐκείνους, Ἀχαιοὺς
III. ii. 297. ὄντας ὑπὸ Δωριέων. ἆρ' οὐχ οὕτως οἰόμεθα[e] καὶ τῇ[f] διανοίᾳ ταύτῃ κατασκευάζεσθαι τοὺς τότε;

ΜΕ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Οὐκοῦν καὶ τὸ βεβαίως οἴεσθαι ταῦθ' ἕξειν εἰκὸς
II. 686. αὐτοὺς καὶ χρόνον τινὰ[g] ἂν πολὺν μένειν, ἅτε κεκοινωνηκότας μὲν πολλῶν πόνων καὶ κινδύνων ἀλλήλοις, ὑπὸ γένους

AΞΩrf𝔥r.—[b] τοῦ om γρ Ω.—[c] ὡς ἐδόκει AΞΩrf𝔥r.—[d] αὐτὸ r.—[e] ἡγούμεθα 𝔥.—[f] τινι (τηι) A, τινι 𝔥 et γρ Ω.—[g] τιν' 𝔥.—[h] διακεκοσμῆσθαι γρ Ω.—[i] δὲ r.—[k] τὰ AΞΩrf

gem timemus, sic illo tempore Assyriorum, secunda Trojæ expugnatione offensorum, potestatem reformidabant Græci. De forma ἐδέδισαν vid. Phrynich. Eclog. p. 76. et Fischer. ad Weller. t. iii. p. i. p. 70. Ast.

τὸ δεύτερον] Pro ἡ δευτέρα, vid. ad i. 8. Est enim proprie *secunda vice facta* (eversio), ut τὸ πρῶτον iii. 14. p. 699. A. τὰ πρῶτα Demosth. Olynth. ii. p. 20. Vid. Hoogev. ad Viger. p. 22. Fischer. ad Weller. t. iii. p. i. p. 217. Musgrav. ad Soph. Œd. C. 1711. Ceterum primo ab Hercule, et secundo ab Argivis capta dicitur Troja fuisse. Ast.

πρὸς δὴ ταῦτα πάντα] *Propter hæc omnia* (ut πρὸς ταῦτα, *propterea;* vid. Hermann. ad Viger. p. 817.); sc. ut Græci, si barbari, velut Assyrii, injuriam ipsis inferrent, se defendere possent. Ast.

ὑπὸ βασιλέων ἀδελφῶν] A Temeno, Cresphonte et Proclo Eurystheneque, Aristodemi filiis; vid. supra p. 683. D. Mox in Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ὡς ἐδόκει legitur; Steph. ὡς ejecit, Ficinum, ut videtur, secutus, qui vertit: *exercitus a fratribus, Herculis filiis, tunc regnantibus optime atque ornatissime factus videbatur et multo melius instructus, quam qui Trojam obsedit.* Ast.

ἔπειτ' αὖ τὸ στρατόπεδον] Sic Ald. et Lov. Bas. 1. 2. et Steph. αὐτό. Ficin. αὐτὸ non expressit, vertens, *deinde hunc exercitum illi—virtute præstare.* Ast.

ἡττᾶσθαι] Leg. ἡττῆσθαι. Fic. *illos ab istis fuisse superatos.* Auctor Epitaph. Lysiac. p. 102. Reisk. δοκοῦντες τοτὲ μὲν νενικηκέναι καὶ σεσῶσθαι, τοτὲ δὲ ἡττῆσθαι καὶ ἀπολωλέναι. Contraria ratione emendandum est Legg. xii. p. 955. B. βλάβης δὲ ὑπόδικος γιγνέσθω, ἐάν τε ἥττηται (l. ἡττᾶται) ἀγωνιζόμενος, ἐάν τε καὶ νικᾷ. Boeckh. p. 168.

ἡττᾶσθαι] Cum Boeckhio ἡττῆσθαι scripsimus. Respicitur vero clades, quam Heraclidæ s. Dores in Peloponnesum reversi Achivis attulerunt. Deinde pro ταύτῃ (*hoc consilio*), quod respondet prægresso οὕτως, Cod. Voss. τοιαύτῃ. Ficin. *nonne sic illos cogitasse istaque de causa sic se præparasse credimus?* Ast.

δὲ ἑνὸς τῶν βασιλέων ἀδελφῶν ὄντων διακεκοσμημένους,[h] πρὸς τούτοις δ' ἔτι καὶ πολλοῖς μάντεσι κεχρημένους εἶναι τοῖς τε ἄλλοις καὶ τῷ Δελφικῷ Ἀπόλλωνι;

ΜΕ. Πῶς δ' οὐκ εἰκός;

ΑΘ. Ταῦτα δὴ[i] τὰ μεγάλα οὕτω προσδοκώμενα διέπτατο, ὡς ἔοικε, τότε ταχύ, πλὴν ὅ περ εἴπομεν νῦν δὴ σμικροῦ μέρους τοῦ περὶ τὸν ὑμέτερον τόπον· καὶ τοῦτο δὴ πρὸς τὰ δύο μέρη πολεμοῦν οὐ πώποτε πέπαυται μέχρι τοῦ[k] νῦν· ἐπεὶ γενομένη γε ἡ τότε διάνοια καὶ ξυμφωνήσασα εἰς ἓν ἀνυπόστατον ἄν[l] τινα δύναμιν ἔσχε κατὰ πόλεμον.

ΜΕ. Πῶς γὰρ οὔ;

§. 7. ΑΘ. Πῶς οὖν καὶ πῇ διώλετο; ἆρ' οὐκ ἄξιον ἐπισκοπεῖν, τηλικοῦτον[m] καὶ τοιοῦτον σύστημα ἥ[n] τίς ποτε τύχη διέφθειρεν;

ΜΕ. Σχολῇ γὰρ οὖν δή τις ἂν ἄλλο σκοπῶν ἢ νόμους III. ii. 298.
ἢ πολιτείας ἄλλας θεάσαιτο σωζούσας καλὰ καὶ μεγάλα πράγματα ἢ καὶ τοὐναντίον διαφθειρούσας τὸ παράπαν, εἰ ἀμελήσειε τούτων.

ϧτ.—[l] ἂν om pr Ω.—[m] τηλικοῦτο (ν supra) A.—[n] εἰ Ω, εἰ ϧ (ἡ supra).—[o] ἐμβεβήκαμέν AΞτʃϧ et γρ

κεχρημένους εἶναι] Exspectabas participium, infinitivus vero positus est, ac si præcesserit: *ἐνθυμουμένους* (*secum reputantes*) *πολλῶν δὲ — κεκοινωνηκέναι, ὑπὸ γένους δὲ διακεκοσμῆσθαι — πρὸς τούτοις δ' ἔτι κεχρημένους εἶναι.* Ast.

πλὴν ὅπερ] Legendum est, meo quidem judicio, *πλὴν οὗπερ εἴπομεν νῦν δὴ σμικροῦ μέρους*: vel, si retinere velimus *ὅπερ*, ita scribendum, *πλὴν* (*ὅπερ εἴπομεν νῦν δὴ*) *σμικροῦ μέρους* etc. Steph. Hanc rationem secutus esse videtur Ficinus, vertendo, *præter parvam, ut modo diximus, partem.* Bip.

μέχρι ταυνῦν] Ita Ald. Lov. Bas. 1. 2. et Cod. Vindob. (v. Bast. Epist. Crit. Append. p. 38.). *Ταυνῦν* pro simplice *νῦν* ponitur, ita ut articuli nulla remaneat significatio; quocirca recte cum *μέχρι* conjungitur. Ast.

ἐπεὶ] *Alioqui* (nisi reipublicæ constitutio in Argiva et Messenia civitatibus dissoluta jam fuisset) *animus in unum conspirans invictam* (*ἀνυπόστατον*, ut Xenoph. Mem. iv. 4. 14. Cyrop. viii. 1. 3.) *reddidisset earum potestatem.* *ἐπεὶ*, *quanquam*, alioqui, ut vi. 14. ix. 13. Sophist. 217. B. Parm. 128. E. vid. Budæi Comm. Gr. Ling. p. 856. Alberti Observ. in N. T. p. 341. et Fischer. ad Plat. Euthyphr. p. 34. Verba *εἰς ἓν* pertinent ad *γενομένη* (conjuncta) et ad *ξυμφωνήσασα.* Ast.

§. 7. *σχολῇ*] *Minime, nullo modo*, v. Perizon. ad Ælian. V. H. ix. 24. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *σχολή*. Mox pro *ἄλλο* haud dubie *ἄλλοσε* scribendum est: *minime, si quis aliorsum spectet* (h. e. alibi exemplum quærat probæ vel pravæ civitatis), *leges vel civitates inveniet tam pulcra servantes et rursus ea evertentes*, h. e. si quis leges et civitates spectare cupiat de optima constitutione deturbatas, invenire nullas poterit præter nostras. Verba *εἰ ἀμελήσειε τούτων* epexegesi inserviunt: *nempe si has* (nostras) *neglexerit*, h. e. prætererit. Cod. Voss. *ἀμελήσει*. Ast.

ΑΘ. Τοῦτο μὲν ἄρα, ὡς ἔοικεν, εὐτυχῶς πως ἐμβεβήκαμέν[o] γε[p] εἴς τινα σκέψιν ἱκανήν.

ΜΕ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Ἆρ' οὖν, ὦ θαυμάσιε, λελήθαμεν ἄνθρωποι πάντες, καὶ τὰ νῦν δὴ[q] ἡμεῖς, οἰόμενοι μὲν ἑκάστοτέ τι καλὸν ὁρᾷν πρᾶγμα γενόμενον καὶ θαυμαστὰ ἂν ἐργασάμενον, εἴ τις ἄρα ἠπιστήθη καλῶς αὐτῷ χρήσασθαι[r] κατά τινα τρόπον, τὸ δὲ νῦν γε ἡμεῖς τάχ' ἂν ἴσως περὶ τοῦτο αὐτὸ οὔτ' ὀρθῶς διανοοίμεθα[s] οὔτε κατὰ φύσιν, καὶ δὴ καὶ περὶ τὰ ἄλλα πάντες πάντα περὶ ὧν ἂν οὕτω[t] διανοηθῶσιν;

ΜΕ. Λέγεις δὲ δὴ τί, καὶ περὶ τίνος σοι φῶμεν μάλιστ' εἰρῆσθαι τοῦτον τὸν λόγον;

ΑΘ. Ὦ 'γαθέ, καὶ αὐτὸς[u] ἐμαυτοῦ νῦν δὴ κατεγέλασα. ἀποβλέψας γὰρ πρὸς τοῦτον τὸν στόλον οὗ πέρι δια-

Ω, ἐκβεβήκαμέν Ω, ἐκμβεβήκαμέν ꝛ: ἐμβεβλήκαμέν *ꝛ.—[p] γε om ꝛ.—[q] δὲ ʋ.—[r] χρῆσθαι ΑΩ𝔥ꝛ.—[s] διανοούμεθα 𝔥.—[t] οὕτω om 𝔥.—[u] αὐτὸς om ʋ.—[v] ἔδοξά ꝛ.—

ἐμβεβήκαμεν] Sic Cod. Voss. et Ficin. qui vertit, *Feliciter ergo in sufficientem hanc considerationem incidisse videmur.* Vulgo ἐμβεβλήκαμεν, quod haud dubie prægresso τοῦτο originem suam debet; ἐμβάλλειν vero εἰς σκέψιν s. λόγον dubito an dicatur, etsi λόγον ἐμβάλλειν satis frequens sit; contra ἐμβαίνειν εἰς σκέψιν, λόγον, tritum est. Τοῦτο est *idcirco, igitur*, ut ταῦτα (iii. 9. iv. 6.) pro διὰ ταῦτα, ὃ pro δι' ὃ (Valcken. ad Eurip. Phœniss. 157.). Sic Apolog. Socrat. c. 17. καὶ τοῦτο πῶς οὐκ ἀμαθία ἐστὶν αὕτη ἡ ἐπονείδιστος ἡ τοῦ οἴεσθαι εἰδέναι, ἃ οὐκ οἶδεν; Vid. Kœn. ad Gregor. Corinth. p. 11. Ernesti ad Xenoph. Mem. iii. 3. 14. et iii. 6. 13. et Bast. Epist. Crit. p. 75. Ast.

ἆρ' οὖν] Est *profecto*, (vid. ii. 4.) et rectius interrogationis signum post διανοηθῶσι, ut infra post λόγου, deletur. Sensus est: Omnibus profecto hoc insciis accidit, ut aliquid pulcrum futurum et mira quædam effecturum fuisse putent, si recte eo usi fuissent homines; et sic etiam de hoc, quod nunc exploramus, fortasse judicabimus, idque falso. Particulæ μὲν post οἰόμενοι respondet δὲ in τὸ δὲ νῦν γε, pro participio autem, quod respondeat prægresso οἰόμενοι, modus finitus διανοοίμεθα positus est, propterea quod verba τὸ δὲ νῦν γε ἡμεῖς novam quasi ordiuntur orationem. De τάχ'—ἴσως vid. i. 5. Ast.

ἀποβλέψας] Vel scribendum ἀποβλέψαντι, ut conveniat cum sequent. ἔδοξέ μοι: vel potius dicendum ἀνακολούθως subjunxisse ἔδοξέ μοι παγκαλός τ' εἶναι, pro ἔδοξα πάγκαλόν τ' εἶναι. Steph.

ἀποβλέψας] Sine causa Steph. ἀποβλέψαντι scribi volebat; participium enim sic poni solet absolute, ut sit fere: *quum respicerem exercitum illum* (de quo vid. supra c. 6. p. 685. D.). Sic iii. 12. p. 694. A. ἐλευθερίας γὰρ ἄρχοντες μεταδιδόντες ἀρχομένοις καὶ ἐπὶ τὸ ἴσον ἄγοντες, μᾶλλον φίλοι τε ἦσαν στρατιῶται στρατηγοῖς cet. ubi nominativi participii pro genitivis, qui dicuntur, consequentiæ positi sunt, vid. Valcken. ad Eurip. Phœniss. p. 102. L. vii. 15. p. 811. C. νῦν γὰρ ἀποβλέψας πρὸς τοὺς λόγους — ἔδοξαν δ' οὖν μοι παντάπασι ποιήσει τινὶ προσομοίως εἰρῆσθαι. c. 19. p. 817. D. ἐπιδείξαντες τοῖς ἄρχουσι πρῶτον τὰς ὑμετέρας παρὰ τὰς ἡμετέρας ᾠδάς, ἂν μὲν τὰ αὐτά γε ἢ καὶ βελτίω τὰ παρ' ὑμῶν φαίνηται λεγόμενα, δώσομεν ὑμῖν χορόν. Cf. Apolog. 21. C. Xen. Cyrop. vi. 1. 18. Atticum hoc grammatici schema dicunt, vid. Lesbonax p. 183. in ed. Ammon. Valcken. Cf. Matth. Gr. Gr. p. 818. Boissonad. ad Philostr. p. 324. et nostra ad Phædr. p. 269. et

λεγόμεθα, ἔδοξέ[v] μοι πάγκαλός τε εἶναι καὶ θαυμαστὸν κτῆμα παραπεσεῖν τοῖς Ἕλλησιν, ὅ περ εἶπον, εἴ τις ἄρα αὐτῷ τότε καλῶς ἐχρήσατο.

ΜΕ. Οὐκοῦν εὖ καὶ ἐχόντως[w] νοῦν σύ τε πάντα εἶπες καὶ ἐπῃνέσαμεν ἡμεῖς;

ΑΘ. Ἴσως· ἐννοῶ γε μὴν ὡς πᾶς ὃς ἂν ἴδῃ τι μέγα III. ii. 299.
καὶ δύναμιν ἔχον πολλὴν καὶ ῥώμην, εὐθὺς ἔπαθε τοῦτο, ὡς εἴ περ ἐπίσταιτο ὁ κεκτημένος αὐτῷ χρῆσθαι τοιούτῳ τε ὄντι καὶ τηλικούτῳ, θαυμάστ' ἂν καὶ πολλὰ κατεργασάμενος εὐδαιμονοῖ.

ΜΕ. Οὐκοῦν ὀρθὸν καὶ τοῦτο; ἢ πῶς λέγεις; II. 687.

ΑΘ. Σκόπει δὴ[x] ποῖ βλέπων ὁ τὸν ἔπαινον τοῦτον περὶ ἑκάστου τιθέμενος ὀρθῶς λέγει. πρῶτον δὲ περὶ αὐτοῦ τοῦ νῦν λεγομένου, πῶς, εἰ κατὰ τρόπον ἠπιστήθησαν τάξαι τὸ στρατόπεδον οἱ τότε διακοσμοῦντες,[y] τοῦ καιροῦ πως ἂν ἔτυχον; ἆρ' οὐκ εἰ ξυνέστησάν τε ἀσφαλῶς αὐτὸ διέσωζόν τε εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον, ὥστε αὐτούς γε[z] ἐλευθέρους εἶναι καὶ ἄλλων ἄρχοντας ἂν βουληθεῖεν,[a] καὶ ὅλως ἐν ἀνθρώ-

[w] ἐχόντων f.—[x] δὲ ḫ.—[y] διακεκοσμημένοι κοσμοῦντες v.—[z] τε Ω (γ supra), τε ḫ.—[a] ἂν

ad Polit. viii. 13.—Pro διαλεγόμεθα Ficin. videtur διελεγόμεθα legisse, quum verterit, *de quo modo sermo habitus est.* Ast.

παραπεσεῖν] I. e. *admirabile* s. eximium *bonum Græcos nacturos fuisse, si quis, ut dixi, bene eo* (exercitu) *tunc usus fuisset.* Παραπίπτειν est, ut constat, *casu contingere, offerri*; igitur *παραπίπτει μοι τοῦτο* est: *hoc nanciscor.* Xenoph. de Vectigal. v. 8. *νῦν δέ γε διὰ τὴν ἐν τῇ Ἑλλάδι ταραχὴν παραπεπτωκέναι μοι δοκεῖ τῇ πόλει, ὥστε καὶ ἄνευ πόνων—ἀνακτᾶσθαι τοὺς Ἕλληνας.* Ast.

ἐχόντως νοῦν] Alius est locus qui quum suspectus merito esse videretur, ab hoc confirmatur, habente itidem *ἐχόντως νοῦν* pro *νουνεχόντως.* Steph.

ἐχόντως νοῦν] I. e. *νουνεχόντως* s. *νουνεχῶς, prudenter.* Sic Isocrat. ad Philipp. p. 80. Areopag. p. 148. 150. de Pac. 161. et Panathen. p. 278. ed. Coray. Mox *ὡς—εὐδαιμονοίη*, i. e. *ὡς εὐδαιμονῆσαι αὐτὸν οἴεται.* Ast.

πῶς—τοῦ καιροῦ πως ἂν ἔτυχον] *Quomodo id, quod commodum* s. utile *fuisset, nancisci potuissent.* Τοῦ καιροῦ τυχεῖν, ut in Alcibiad. ii. p. 148. A. est id facere vel consequi, quod opportunum, i. e. commodum ac consentaneum est. Minus recte Ficin. vertit, *quo pacto —feliciter usi occasione essent.* Ast.

αὐτούς γε—καὶ ἄλλων] Leg. *αὐτούς τε.* Theætet. p. 198. A. *ταύτῃ δὴ οἶμαι τῇ τέχνῃ αὐτός τε ὑποχειρίους τὰς ἐπιστήμας τῶν ἀριθμῶν ἔχει, καὶ ἄλλῳ παραδίδωσιν ὁ παραδιδούς.* Euthyd. p. 271. D. *ἐν ὅπλοις γὰρ αὐτώ τε σοφὼ πάνυ μάχεσθαι, καὶ ἄλλον ὃς ἂν διδῷ μισθὸν, οἵωτε ποιῆσαι.* Phileb. p. 47. B. *καὶ λέγειν τε, ὦ ἑταῖρε, αὐτόν τε περὶ ἑαυτοῦ ποιεῖ, καὶ ἄλλον—.* Gorg. p. 455. C. *ἐπειδὴ γὰρ αὐτός τε φῂς ῥήτωρ εἶναι, καὶ ἄλλους ποιεῖν ῥητορικούς.* Sed nihil similius his Lysid. p. 210. B. *ἀλλ' αὐτοί τε ἐλεύθεροι ἐσόμεθα ἐν αὐτοῖς, καὶ ἄλλων ἄρχοντες.* Legg. xii. p. 962. E. *οἱ δὲ καὶ ξύνδυο νομοθετοῦνται, πρὸς ἄμφω βλέποντες, ἐλεύθεροί τε ὅπως, ἄλλων τε πόλεων ἔσονται δεσπόται.* Ecce autem

τοις πᾶσι καὶ Ἕλλησι καὶ βαρβάροις πράττειν ὅ τι ἐπιθυμοῖεν αὐτοί[b] τε καὶ οἱ ἔκγονοι; μῶν οὐ τούτων χάριν ἐπιθυμοῖεν ἄν;

ΜΕ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Ἆρ' οὖν καὶ ὅς ἂν ἰδὼν πλοῦτον μέγαν ἢ τιμὰς διαφερούσας γένους ἢ καὶ ὁτιοῦν τῶν τοιούτων εἴπῃ ταὐτὰ ταῦτα, πρὸς τοῦτο βλέπων εἶπεν, ὡς διὰ τοῦτο[c] αὐτῷ[d] γενησόμενα ὧν ἂν ἐπιθυμῇ πάντα ἢ τὰ πλεῖστα καὶ ὅσα ἀξιώτατα λόγου;

III. ii. 300. ΜΕ. Ἔοικε γοῦν.

ΑΘ. Φέρε δή, πάντων ἀνθρώπων ἐστὶ κοινὸν ἐπιθύμημα ἕν τι τὸ νῦν ὑπὸ τοῦ λόγου δηλούμενον,[e] ὡς αὐτός φησιν ὁ λόγος;

ΜΕ. Τὸ ποῖον;

ΑΘ. Τὸ κατὰ τὴν τῆς αὐτοῦ ψυχῆς ἐπίταξιν τὰ γιγνόμενα γίγνεσθαι, μάλιστα μὲν ἅπαντα, εἰ δὲ μή, τά γε ἀνθρώπινα.

ΜΕ. Τί μήν;

ΑΘ. Οὐκοῦν ἐπεί περ βουλόμεθα πάντες τὸ τοιοῦτον ἀεὶ παῖδές τε ὄντες καὶ ἄνδρες καὶ[f] πρεσβῦται, τοῦτ' αὐτὸ καὶ εὐχοίμεθ'[g] ἂν ἀναγκαίως διὰ τέλους;

ΜΕ. Πῶς δ' οὔ;

βουληθεῖεν ΑΩυfħr : ὧν ἂν βουληθεῖεν *s.—[b] αὐτοί...ἐπιθυμοῖεν om r.—[c] τοῦτ' f.—[d] αὐτὸ ħ.—[e] διανοούμενον f.—[f] καὶ post ἄνδρες om A et γρ Ω.—[g] εὐχοίμεθα A,

Ficin. h. l. vertit: *ita ut et ipsi liberi essent, et alios quos vellent, subjugarent.* Boeckh. p. 168, 169.

αὐτούς τε] Ita pro *αὐτούς γε* cum Boeckhio scripsimus. Ast.

μῶν οὐ τούτων χάριν ἐπιθυμοῖεν ἄν] Hæc verba sensu commodo carent. Ficin. vertit, *Annon omnia hujus gratia cupiebant?* Cornar. *Nonne horum gratia cuperent?* Verba, ut nunc leguntur, nonnisi hunc, si quid video, sensum habere possent: *nonne horum* (int. τῶν ἐκγόνων) *causa id* (int. facere, quicquid placuerit) *cupivissent?* Quod quam ineptum sit, non est, quod pluribus demonstremus. Ni fallimur, *ἐπιθυμοῖεν* e prægressa oratione: *ὅ τι ἐπιθυμοῖεν* cet. natum est, et genuina scriptura erat *ἐπαινοῖεν*, referendum illud ad orationis initium: *ὁ τὸν ἔπαινον τοῦτον—τιθέμενος*; *ὁ τιθέμενος* enim collective positum est, quocirca recte pluralis *ἐπαινοῖεν* sequitur, vid. ad i. 10. Sensus est: *nonne unusquisque, qui aliquid laudat, propterea id laudat, quod putat, per hoc ipsum, si recte eo usi essent homines, fieri potuisse, quod pro optimo habet?* Sic v. c. qui exercitum illum Heraclidarum laude afficiunt, propterea (*τούτων χάριν* s. *πρὸς τοῦτο βλέποντες*) eum laudant, quod, si recte eo usi fuissent duces, commoda eum, quæ pro maximis habent, universis Græcis allaturum fuisse existimant. Ceterum Ald. Bas. 1. et 2. *ἐπιθυμοιεῖεν ἄν*. Ast.

καὶ πρεσβῦται] In Cod. Voss. deest *καί*; idem *εὐχοίμεθα*, et in marg. *ἂν ἀναγκαίως*. Ast.

ΑΘ. Καὶ μὴν τοῖς γε φίλοις που ξυνευχοίμεθ'[h] ἂν ταῦτα[i] ἅ περ ἐκεῖνοι ἑαυτοῖσιν.[k]

ΜΕ. Τί μήν;

ΑΘ. Φίλος μὲν υἱὸς πατρί, παῖς ὢν ἀνδρί.

ΜΕ. Πῶς δ' οὔ;

ΑΘ. Καὶ μὴν ἅν γ'[l] ὁ παῖς εὔχεται ἑαυτῷ γίγνεσθαι, πολλὰ[m] ὁ πατὴρ ἀπεύξαιτ' ἂν τοῖς θεοῖς μηδαμῶς κατὰ τὰς τοῦ υἱέος[n] εὐχὰς γίγνεσθαι.

ΜΕ. Ὅταν[o] ἀνόητος ὢν καὶ ἔτι νέος εὔχηται, λέγεις;[p]

ΑΘ. Καὶ ὅταν γε ὁ πατὴρ ὢν γέρων ἢ καὶ σφόδρα

εὐχόμεθ' Ꝛ : εὐχόμεθα *ς. ἂν ego addidi.—[h] ξυνευχόμεθ' ΞΩυƒђꝚ.—[i] ταῦτα om Ꝛ.—[k] ἑαυτοῖσιν Aƒ et γρ Ω : αὐτοῖς *ς.—[l] γ' om A et mg Ω.—[m] πολλὰ...γίγνεσθαι om υ.—[n] υἱέως υς.—[o] ὅτ' Ξυƒ.—[p] λέγειν ƒ.—[q] τῶν post καὶ om ђ.—[r] εὐκτέον υ,

ξυνευχοίμεθ' ἂν] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ξυνευχόμεθ' ἂν; tunc vero ἂν delendum esset, ut Ficin. vertit, *amicis etiam hæc præcamur, quæ ipsi quoque sibi precarentur?* Ast.

ἂν ταῦτα ἅπερ] Fortasse malit aliquis ταὐτά. Sed conf. Sympos. p. 177. E. ταῦτα δὴ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἄρα ξυνέφασάν τε καὶ ἐκέλευον, ἅπερ ὁ Σωκράτης. Hipp. Min. p. 365. D. Καὶ σοὶ συνδοκεῖ ταῦτα ἅπερ φῄς Ὅμηρον λέγειν. Gorg. p. 472. A. καὶ νῦν περὶ ὧν σὺ λέγεις, ὀλίγου σοὶ πάντες συμφήσουσι ταῦτα Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξένοι, ubi nollem scribendum censeri ταὐτά. Quodsi res non perficiatur ijs, quæ attuli, exemplis, at certe perficietur locis, in quibus ταῦτα s. ταὐτὰ prorsus abest ab hac formula. Rep. iv. p. 434. A. ἐὰν σοὶ ὅπερ ἐμοὶ ξυνδοκῇ. Phædon. p. 64. C. ἐὰν ἄρα καὶ σοὶ ξυνδοκῇ ἅπερ ἐμοί. Protag. p. 340. B. εἰ σοὶ ξυνδοκεῖ ὅπερ ἐμοί. Ita dici non potuisset, nisi etiam ταῦτα, non solum ταὐτὰ in eo loquendi genere fuisset usitatum. Certe ταὐτὰ non potest omitti. Sed alia ratione passim peccatum est a librariis in hac locutione: pluribus enim locis τὸ ὅσπερ, ᾧπερ etc. mutarunt in adverbium ὥσπερ. Talis locus erat Phædon. p. 86. A. correctus a Forstero: talis est Lysid. p. 209. C. τί δέ; τῷ γείτονι ἆρ' οὐχ ὁ αὐτὸς ὅρος, ὅσπερ τῷ πατρὶ, περὶ σοῦ; Scrib. ὅσπερ. Boeckh. p. 169, 170. Recte ταῦτα habet, si καὶ vel aliud quid similitudinem indicans interpositum est, ut h. l. præpositio ξὺν in ξυνευχοίμεθ'. Sic etiam εἰ σοὶ ξυνδοκεῖ, ὅπερ ἐμοὶ (Protagor. p. 340. B. Phædon. 64. C. Polit. iv. 434. A.) δοκεῖ καὶ ἐμοὶ ταῦτα (Xenoph. Anab. ii. 3. 9. ii. 4. 5. v. 1. 3.). Ast.

πολλὰ—ἀπεύξαιτ' ἂν] πολλὰ est *multum*, h. e. *vehementer*, *valde*, ut xi. 3. p. 916. E. πολλὰ ζημιοῦνταί τε καὶ ζημιοῦσιν ἑτέρους. Xenoph. Cyrop. iii. 2. 14. πολλὰ μὲν ἐπαινέσαντες, πολλὰ δὲ δεξιωσάμενοι τὸν Κῦρον ᾤχοντο οἴκαδε. Vid. Wetsten. ad Marc. iii. 12. et Lexic. Xenophont. v. iii. p. 616. Similiter *multa* Latinis usurpatur, v. Passerat. ad Propert. iii. 12. 4. Davis. ad Cicer. de Divinat. i. 20. et Cort. ad Sallust. Catilin. xxvii. 3. 45. Post ἀπεύξαιτ' ἂν vero, ut solet post verba negandi, negatio μηδαμῶς infertur, ad quam verbum prægressi contrarium (ut h. l. εὔχεσθαι) intelligendum esse viri docti statuunt, vid. Kypk. ad Luc. xx. 27. xxii. 34. Perizon. ad Ælian. V. H. iii. 43. et Schweighæus. ad Athen. t. i. p. 69. Ast.

ὅταν ἀνόητος] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ὅτ' ἀνόητος, quod Steph. recte in ὅταν mutavit. Primam vocis ἀνόητος syllabam αν absorpsisse apparet. Ast.

καὶ ὅταν γε] Sensus est: non solum dico, patrem, quæ filius insipienter precatus fuerit, ea deprecaturum esse, sed etiam filius hæc, quæ pater insipiens precetur. De fabula Thesei, qui iratus Hippolytum filium perdidit, quum ter optandi a Neptuno patre habuisset potestatem (Cicero de Nat. Deor. iii. 31.) vid. Eurip. Hippol. 887. Cicero de Offic. i. 10. Hygin. fab. 47. et Meurs. Thes. c. xxi. Gronov. Thesaur. Ant. Græc. x. p. 540. Cf. Legg. xi. 11. p. 931. B. Ast.

III. ii. 801. νεανίας, μηδὲν τῶν[q] καλῶν καὶ τῶν δικαίων γιγνώσκων, εὔχηται μάλα προθύμως ἐν παθήμασιν ἀδελφοῖς ὧν τοῖς γενομένοις Θησεῖ πρὸς τὸν δυστυχῶς τελευτήσαντα Ἱππόλυτον, ὁ δὲ παῖς γιγνώσκῃ, τότε, δοκεῖς, παῖς πατρὶ συνεύξεται;

ΜΕ. Μανθάνω ὃ λέγεις. λέγειν γάρ μοι δοκεῖς ὡς οὐ τοῦτο εὐκτέον[r] οὐδὲ ἐπεικτέον,[s] ἕπεσθαι πάντα τῇ ἑαυτοῦ βουλήσει, τὴν βούλησιν δὲ μηδὲν[t] μᾶλλον τῇ ἑαυτοῦ φρονήσει· τοῦτο δὲ καὶ πόλιν καὶ ἕνα ἡμῶν ἕκαστον καὶ εὔχεσθαι δεῖν καὶ σπεύδειν, ὅπως νοῦν ἕξει.

II. 688. §. 8. ΑΘ. Ναί,[v] καὶ δὴ καὶ[w] πολιτικόν γε ἄνδρα νομοθέτην ὡς ἀεὶ[x] δεῖ[y] πρὸς τοῦτο βλέποντα τιθέναι τὰς τά-

αι εὐκτεον (αι rc) Ω: εὐκταῖον cum *ς corr A.—[s] οὐδ᾽ ἐπευκταῖον f.—[t] μηδὲν add AΩ[illegible]f, A quidem post ÷ ÷ ÷, Ω litteris minutioribus: πολὺ pro eo [illegible] cum γρ A.—[v] Ναὶ om

εὐκταῖον] εὐκταῖον est ἄξιον εὐχῆς, *optabile*; εὐκτέον, εὔχεσθαι δεῖ, *optandum est*. Posterius hic unice convenire ostendunt seqq. καὶ εὔχεσθαι δεῖν καὶ σπεύδειν. Itaque leg. εὐκτέον, ut ἐπευκτέον. Ficin. *precandum con[illegible]*. Nunc video etiam Piersono ad Mœr. p. 137. hoc venisse in mentem. Nihil me movent Mœris et Thom. M. Eandem medelam exspectat adhuc Liban. Opp. t. i. p. 790. C. Ἐμοὶ μὲν οὖν τὸ τεθνάναι οὐχ ὅπως οὐ φοβερὸν, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον εὐκταῖον τῶν προσόντων κακῶν ἀπάλλαξιν. Corrupta hæc sunt manifeste. Piersonus l. c. corrigit ἀπαλλάξειν. At Græcum non est ἀπαλλάττειν κακῶν passivo sensu: est potius activa significatione *liberare a malis*, sive *alium* sive *se ipsum* (ἀπαλλάττειν κακῶν ἑαυτόν). *Liberari a malis* dicitur ἀπαλλάττεσθαι κακῶν. Sed hoc non potest in locum illum inferri. Alia igitur quærenda correctio est. Leg. εὐκτέον τ. π. κ. ἀπάλλαξιν. BOECKH. p. 170, 171.

εὐκταῖον] I. q. εὐκτὸν (Pollux v. p. 546.) sæpius legitur, a viris autem doctis passim fere tentatum. Sic Æschyl. Agam. 1396. Theb. 720. Eurip. Orest. 208. Med. 170. Lucian. t. i. p. 197. Liban. t. i. p. 790. C. Pierson. ad Mœr. p. 137. et Boeckhius scribi volebant εὐκτέον; sed obstat et vocis εὐκταῖος usus et Herodian. Ms. (apud Bast. Epist. Crit. p. 217.): τὰ διὰ τοῦ εον θετικὰ διὰ τοῦ ε ψιλοῦ γράφεται, οἷον ποιητέον—πλὴν τοῦ εὐκταῖον καὶ ἀπευκταῖον. Bene Cornar. vertit: *videris enim mihi dicere, non hoc optandum esse neque urgendum, ut voluntatem cujusque omnia sequantur, sed potius ut voluntas cujusque sapientiam*. AST.

μᾶλλον] Legitur etiam πολὺ μᾶλλον: sed illud adverbium ante μᾶλλον Ficin. haud agnoscit. STEPH.

μᾶλλον] Codd. Voss. et Paris. μηδὲν μᾶλλον, et in marg. πολὺ, quam scripturam Steph. memoravit. Mox ὅπως νοῦν ἕξει; *id oportet precari eoque niti, ut rationem habeat* s. sapientiam nanciscatur. AST.

§. 8. νομοθέτην] Leg. καὶ νομοθέτην. Ficin. *legumque lator*. p. 693. A. τοῖς τε πάλαι πολιτικοῖς λεγομένοις καὶ νομοθέταις καὶ τοῖς νῦν: ubi male Steph. ejiciendum putabat καί. Aristot. Polit. iii. 1. p. 135. τοῦ δὲ πολιτικοῦ καὶ τοῦ νομοθέτου πᾶσαν ὁρῶμεν τὴν πραγματείαν οὖσαν περὶ πόλιν. vii. 4. p. 441. οὕτω καὶ τῷ πολιτικῷ καὶ τῷ νομοθέτῃ δεῖ τὴν οἰκείαν ὕλην ὑπάρχειν ἐπιτηδείως ἔχουσαν. iv. 1. p. 217. ὥστε τὴν κρατίστην τε ἁπλῶς καὶ τὴν ἐκ τῶν ὑποκειμένων ἀρίστην οὐ δεῖ λεληθέναι τὸν νομοθέτην καὶ τὸν ὡς ἀληθῶς πολιτικόν. v. 9. p. 345. διὸ δεῖ τοῦτο μὴ ἀγνοεῖν τὸν νομοθέτην καὶ τὸν πολιτικόν. BOECKH. p. 170.

καὶ νομοθέτην] Vulgo καὶ abest; sed interponendum esse, et sensus docet (v.

ξεις τῶν νόμων, αὐτός τε ἐμνήσθην καὶ ὑμᾶς ἐπαναμιμνήσκω, κατ' ἀρχάς, εἰ μεμνήμεθα, τὰ λεχθέντα, ὅτι τὸ μὲν σφῶν ἦν παρακέλευμα[z] ὡς χρεὼν εἴη τὸν ἀγαθὸν[a] νομοθέτην πάντα πολέμου χάριν τὰ νόμιμα τιθέναι, τὸ δὲ[b] ἐμὸν ἔλεγον[c] ὅτι τοῦτο μὲν πρὸς μίαν ἀρετὴν οὐσῶν τεττάρων κελεύοι τίθεσθαι τοὺς νόμους, δέοι δὲ δὴ πρὸς πᾶσαν μὲν βλέπειν, μάλιστα δὲ καὶ πρὸς πρώτην τὴν τῆς ξυμπάσης ἡγεμόνα ἀρετῆς, φρόνησις δ' εἴη τοῦτο καὶ νοῦς καὶ δόξα μετ' ἔρωτός τε καὶ ἐπιθυμίας τούτοις ἑπομένης. ἥκει δὴ[d] πάλιν ὁ λόγος εἰς ταὐτόν, καὶ ὁ λέγων ἐγὼ νῦν λέγω πάλιν ἅ περ τότε, εἰ μὲν βούλεσθε, ὡς παίζων, εἴθ' ὡς σπου- III. ii. 302.
δάζων, ὅτι δή φημι εὐχῇ χρῆσθαι σφαλερὸν εἶναι νοῦν μὴ

εἶ
ḫ.—[w] καὶ post δὴ om f.—[x] ἂν ɼ.—[y] δὴ Ω.—[z] παρακέλευμα Ωυfḫ: παρακέλευσμα *ς.—[a] ἀγαθὸν om ɼ.—[b] δ' ɼfḫ.—[c] ἔλεγεν f.—[d] δὴ ΑΩυfḫ : δὲ *ς.—[e] βούλεσθαι ḫς.—[f] ἔμ-

de vocum πολιτικὸς et νομοθέτης conjunctione l. i. 4.) et Ficin. suadet vertens, *Quin etiam quod civilis vir legumque lator*. Sic etiam c. 10. ταῦτ'—ἔχομεν ἐπιτιμᾷν τοῖς τε πάλαι πολιτικοῖς λεγομένοις καὶ νομοθέταις καὶ τοῖς νῦν. —Mox τὸ σφῷν pro τὸ σφωΐτερον, ut i. 6. σοῦ τὴν μὲν ἐπιχείρησιν, ubi v. not. Ast.

τὸ δ' ἐμὸν ἔλεγον] Laudantur hæc a Stobæo Serm. xli. p. 265. ubi ἑπομένοις pro ἑπομένης scribitur. Τὸ δ' ἐμὸν est i. q. ἐγὼ δὲ, vid. ad i. 11. De sententia, vid. i. 6. Ast.

ἥκει δὲ] Leid. ἥκει δή. Placet. Illud δὲ nec Ficin. expressit. Deinde scrib. εἰ δ', ὡς σπ. Euthyd. p. 285. C. καὶ εἰ μὲν βούλεται, ἑψέτω· εἰ δ', ὅ,τι βούλεται, τοῦτο ποιείτω. Cratyl. p. 407. D. οὐκοῦν εἰ μὲν βούλει, κατὰ τὸ ἄῤῥεν τε καὶ κατὰ τὸ ἀνδρεῖον Ἄρης ἂν εἴη· εἰ δ' αὖ, κατὰ τὸ σκληρόν τε καὶ ἀμετάστροφον. Sympos. p. 212. C. τοῦτον οὖν τὸν λόγον, ὦ Φαῖδρε, εἰ μὲν βούλει, ὡς ἐγκώμιον εἰς Ἔρωτα νόμισον εἰρῆσθαι· εἰ δὲ, ὅ,τι καὶ ὅπῃ χαίρεις ὀνομάζων, τοῦτο ὀνόμαζε. Alcib. pr. p. 114. B. εἰ μὲν βούλει, ἐρωτῶν με, ὥσπερ ἐγὼ σέ· εἰ δὲ, καὶ αὐτὸς ἐπὶ σαυτοῦ λόγῳ διέξελθε. Rep. iv. p. 432. A. εἰ μὲν βούλει, φρονήσει· εἰ δὲ βούλει, ἰσχύϊ· εἰ δὲ, καὶ πλήθει ἢ χρήμασιν ἢ ἄλλῳ ὁτῳοῦν τῶν τοιούτων. Aliter corrigendum x. p. 899. B. εἴθ' ὅστις ταῦτα ὁμολογεῖ κ. τ. λ. Leg. εἰ δ'. Ita Δ et Θ sæpe confunduntur. Suid. v. κάπηλοι· Οἱ κάπηλοι ὑμῶν θολοῦσι τὸν οἶνον. De hoc loco v. Hemsterh. ad Plut. p. 397. Sed scribendum δολοῦσι, h. e. μίσγουσιν ὕδατι, de qua formula v. eundem Hemsterh. p. 125. Apud Herodot. vii. 35. est de Hellesponto, ὡς ἐόντι δολερῷ τε καὶ ἁλμυρῷ ποταμῷ. Δολερὸς poterat dici, quod dissolverat pontem Xerxis; sed magis sane conveniat τῷ ἁλμυρῷ, si scribas θολερῷ. Θολερὸς est de fluminibus. Herodot. iv. 53. ῥέει τε καθαρὸς παρὰ θολεροῖσι (Βορυσθένης). Plat. Phædon. p. 113. A. (Πυριφλεγέθων) χωρεῖ κύκλῳ θολερὸς καὶ πηλώδης. Jo. Chrysostom. t. ii. p. 448. A. θολερὰ ῥεύματα. Rem in dubio relinquam. Boeckh. p. 171, 172.

ἥκει δὴ] Sic Cod. Voss. et Ficinus, *eodem jam oratio nostra revertitur*; δὴ est enim i. q. ἤδη, v. Hesych. et Lexic. Xenophont. v. i. p. 654. Vulgo ἥκει δέ. Mox pro vitioso εἴθ' scripsimus cum Boeckhio εἰ δ'; εἰ δὲ, int. βούλεσθε, *sin minus* s. *sin aliter*; vid. Heind. ad Euthydem. p. 345. Ast.

ὅτι δή φημι] Libri omnes cum Ficino post γίγνεσθαι punctum habent; tunc ὅτι δὴ esset *scilicet, nempe*. Sed sensus postulat, ut ὅτι sit, *quod igitur attinet ad hoc, quod dico—*; tunc σπουδάζοντα δ' εἴ με τιθέναι βούλεσθε apodosis est. Sic ὅτι positum est in Phædon. p. 115. D. Xenoph. Cyrop. viii. 3. 16. Œcon. vi. 11. Cf. not. ad Polit. i. 23. p. 352. B. De particula δὲ, in apodosi adhibita,

κεκτημένον, ἀλλὰ τἀναντία ταῖς βουλήσεσιν οἱ γίγνεσθαι. σπουδάζοντα δ' εἴ με τιθέναι βούλεσθε,[e] τίθετε· πάνυ γὰρ οὖν προσδοκῶ νῦν ὑμᾶς εὑρήσειν τῷ λόγῳ ἑπομένους, ὃν ὀλίγον ἔμπροσθε[f] προὐθέμεθα, τῆς τῶν βασιλέων τε φθορᾶς καὶ ὅλου τοῦ διανοήματος οὐ δειλίαν οὖσαν τὴν αἰτίαν, οὐδ' ὅτι τὰ περὶ τὸν πόλεμον οὐκ ἠπίσταντο[g] ἄρχοντές τε καὶ οὓς[h] προσῆκεν[i] ἄρχεσθαι, τῇ λοιπῇ δὲ πάσῃ κακίᾳ διεφθαρμένα, καὶ μάλιστα τῇ περὶ τὰ μέγιστα τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἀμαθίᾳ.[k] ταῦτ' οὖν ὡς οὕτω γέγονε περὶ τὰ τότε καὶ νῦν, εἴ που γίγνεται,[l] καὶ ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον οὐκ ἄλλως συμβήσεται, ἐὰν βούλησθε, πειράσομαι ἰὼν κατὰ τὸν ἑξῆς λόγον ἀνευρίσκειν τε καὶ ὑμῖν δηλοῦν κατὰ[m] δύναμιν ὡς οὖσι φίλοις.

ΚΛ. Λόγῳ μὲν τοίνυν σε, ὦ ξένε, ἐπαινεῖν ἐπαχθέστερον, ἔργῳ δὲ σφόδρα ἐπαινεσόμεθα· προθύμως γὰρ τοῖς λεγομένοις ἐπακολουθήσομεν, ἐν οἷς ὅ γε ἐλεύθερος ἐπαινῶν[n] καὶ μὴ μάλιστά[o] ἐστι καταφανής.

προσθε pr A: ἔμπροσθεν *ς.—[g] ἐπίσταντο f.—[h] οὗ f et γρ ħ.—[i] προσήκειν AΩrfħr.—[k] ἀμαθεία v.—[l] γίγνεται bis posuerim.—[m] κατὰ τὴν Ωf.—[n] ἐπαινῶν A, ἐπαίνων A: ἐπαίνων, καὶ μὴ, μ. εἰσὶ καταφανεῖς. Steph.

vid. ad iii. 2. Ad νοῦν μὴ κεκτημένον persona intelligenda est indefinita, vid. ad i. 7. Sic vii. 5. 795. B. μαθὼν μὴ μαθόντος. Ast.

βασιλέων] Malim βασιλειῶν. Mox verba, Λόγῳ μὲν τοίνυν κ. τ. λ. recte et legit et intellexit Casaub. ad Theophrast. Charr. p. 31. Lips. Illa vero, Ἄριστ', ὦ Κλεινία· καὶ ποιῶμεν ὃ λέγεις, non ab Atheniensi, sed a Megillo proferri, quivis videbit semel monitus. Boeckh. p. 172.

. βασιλειῶν] Sic bene Boeckhius pro βασιλέων scribendum esse monuit. Supra 684. A. βασιλεῖαι τρεῖς βασιλευομέναις πόλεσι τριτταῖς ὤμοσαν ἀλλήλαις ἑκάτεραι cet. Participia οὖσαν et διεφθαρμένα pro infinitivis posita sunt, vid. ad i. 11. Pro διεφθαρμένα facile corrigi possit διεφθαρμένας (int. τὰς βασιλείας); tamen neutrum recte habet (vid. ad i. 14.) præsertim prægresso διανοήματος. Mox ad νῦν repete τά; post χρόνον vulgo interpungitur. Ast.

ἐπαινῶν] Legitur etiam ἐπαινῶν, quod malo; nam utendo genitivo partiente, dicendum potius fuisset οἵγε ἐλεύθεροι τῶν ἐπαίνων, καὶ μὴ, μ. εἰσὶ καταφανεῖς. Steph. Ficin. vertit, *qua in re liberalis verusque laudator maxime perspicuus sit.* Ita quoque Cornarius, nisi quod insuper legisse videatur ἐλευθέρως ἐπαινῶν cet. Bip.

ὅ γε ἐλευθέρως ἐπαινῶν] Sic pro ἐπαίνων, quod sensu caret, e scriptura, quam Stephanus memorat, cum Casaubono (ad Theophrast. c. 2. p. 31. Fisch.) reposuimus. Egregie, ut solet, summus ille vir, quem ut heroa in his litteris veneramur, hunc locum ita cepit: *verbis quidem te, hospes, laudare grave et odiosum sit, at nos re ipsa te vehementer laudabimus. Ad singula enim tua verba summo studio animos mentesque nostras admovebimus: quo maxime pacto homo liber, laudetur annon, declarare solet.* In his ἐλεύθερος, quod vulgo legitur, expressit; sed rectius scribi ἐλευθέρως, ut Cornar. vertit, *in qua re is qui liberaliter aut secus laudat, maxime sit conspicuus*, facile intelligitur. Sensus ut perspicuus fieret, verba ἐπαινῶν ἢ μὴ interpungendo a reliqua oratione sejunximus. Participium ὁ ἐπαινῶν sequitur verbum κατα-

ΜΕ. Ἄριστ', ὦ Κλεινία, καὶ ποιῶμεν ἃ λέγεις.

ΚΛ. Ἔσται ταῦτα, ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ. Λέγε μόνον.

§. 9. ΑΘ. Φαμὲν δὴ νῦν, καθ' ὁδὸν ἰόντες τὴν λοιπὴν III. ii. 308.
τοῦ λόγου, τὴν μεγίστην ἀμαθίαν τότε ἐκείνην τὴν δύναμιν ἀπολέσαι καὶ νῦν ταὐτὸν[p] τοῦτο[q] πεφυκέναι ποιεῖν, ὥστε τόν γε[r] νομοθέτην, εἰ τοῦθ'[s] οὕτως ἔχει, πειρατέον ταῖς πόλεσι φρόνησιν μὲν ὅσην δυνατὸν ἐμποιεῖν, τὴν δ' ἄνοιαν ὅτι[t] μάλιστα ἐξαιρεῖν.

ΚΛ. Δῆλον.

ΑΘ. Τίς οὖν ἡ μεγίστη δικαίως ἂν λέγοιτο ἀμαθία; II. 689.
σκοπεῖτε εἰ συνδόξει[u] καὶ σφῷν λεγόμενον· ἐγὼ μὲν δὴ τὴν τοιάνδε τίθεμαι.

νων *s.—[o] μαλιστ' r.—[p] ταυτὸ hr.—[q] τοῦτὸν r, ταυτὸ v.—[r] τε ΑΞΩrfhr.—[s] εἴθ'

φανῆς ἐστι, utpote verbum declarandi, pro conjunctione et modo finito, εἰ (utrum) ἐπαινεῖ ἢ μή. Fugit scriptura ἐπαινῶν Matthiæ, virum eruditissimum, in Gr. Gr. p. 451. ἐλεύθερος ἐπαινῶν ita capientem, *liberalis in laudando*, et ante μὴ interponentem ὁ. Ast.

ἄριστ', ὦ Κλεινία—λέγεις] Hæc a Megillo proferri, non ab Atheniensi, Boeckhius censebat, cui adversatur sequens λέγε μόνον, quod Atheniensem antea locutum esse declarat. Ποιῶμεν est, *agedum faciamus, de quo loqueris*, i. e. ego quidem dicam, vos vero attente auscultabitis. Ad quæ Clinias respondet: *Sane hoc faciemus, quantum deus hoc nobis tribuerit* (τοῖς σοι λεγομένοις ἐπακολουθεῖν, quod non solum est *sequi*, sed etiam *assequi, percipere*). Ast.

§. 9. τοῦτο ἄνοιαν] Et hic et p. 688. E. ac p. 691. D. Ficin. vertens *ignorantiam*, ἄγνοιαν legit p. ἀνοία, quod primo adspectu videtur incommodum. Non dubito tamen esse verum. Omnibus tribus enim locis cum ἀμαθίᾳ junctum est, cui semper ἄγνοιαν, nusquam ἄνοιαν reperio conjunctam. Lysid. p. 218. A. Διὰ ταῦτα δὴ φαῖμεν ἂν καὶ τοὺς ἤδη σοφοὺς μηκέτι φιλοσοφεῖν, εἴτε θεοὶ εἴτε ἄνθρωποί εἰσιν οὗτοι· οὐδ' αὖ ἐκείνους φιλοσοφεῖν, τοὺς οὕτως ἀγνοίας ἔχοντας, ὥστε κακοὺς εἶναι· κακὸν γὰρ καὶ ἀμαθῆ οὐδένα φιλοσοφεῖν. λείπονται δὴ οἱ ἔχοντες μὲν τὸ κακὸν τοῦτο, τὴν ἄγνοιαν, μήπω δὲ ὑπ' αὐτοῦ ὄντες ἀγνώμονες μηδὲ ἀμαθεῖς, ἀλλ' ἔτι ἡγούμενοι μὴ εἰδέναι ἃ μὴ ἴσασιν. Sophist. p. 229. C. Καὶ δὴ καὶ τούτῳ γε οἶμαι μόνῳ τῆς ἀγνοίας ἀμαθία τοὔνομα προσρηθῆναι. Theætet. p. 176. C. ἡ μὲν γὰρ τούτου γνῶσις σοφία καὶ ἀρετὴ ἀληθινή· ἡ δὲ ἄγνοια ἀμαθία καὶ κακία ἐναργής. Protag. p. 360. B. Θαῤῥοῦσι δὲ τὰ αἰσχρὰ καὶ κακὰ, δι' ἄλλο τι ἢ δι' ἄγνοιαν καὶ ἀμαθίαν; Alcib. pr. p. 118. A. Αὕτη ἄρα ἡ ἄγνοια τῶν κακῶν αἰτία καὶ ἡ ἐπονείδιστος ἀμαθία. At quorsum referas illud τε post πόλεων? cui respondere debebat καὶ, quod verba ἑνὸς ἀνδρὸς κ. τ. λ. connectat prioribus. Nunc autem quum sit ταυτὸν δὴ καὶ ἑ. ἀ. κ. τ. λ. plane pendet hoc τε. Nam καὶ post ταυτὸν δὴ est *etiam*. Itaque non dubito reponendam lectionem esse cod. Leid. et Euseb. Præp. Ev. xii. p. 581. ταυτόν· καὶ δὴ καὶ ἑ. ἀ. Apud Euseb. scribendum ἀπὸ τοῦ γ' τῶν Νόμων. Vigerus plane est falsus. Boeckh. p. 173, 174.

ἄγνοιαν] Vulgo ἄνοιαν; sed ἄνοια voci νοῦς opponitur (ut x. 8. p. 897. B. νοῦν μὲν προσλαμβάνουσα ἀεὶ θεῖον—ἀνοίᾳ δὲ ξυγγενομένη cet.) ἄγνοια vero (i. e. ἀμαθία, *imperitia, insipientia*, vid. ix. 7. p. 863. C.) voci φρόνησις. Sic etiam Ficin. vertit, *ignorantiam quam maxime auferre*. Atque centies inter se permutata reperiuntur ἄνοια et ἄγνοια (ut infra, i. 2. vii. 5. p. 794. D. c. 21. p. 819. D. Vid. Valcken. ad Herodot. p. 469. 66. Lennep. ad Phalar. Epist. p. 215.) et a veteribus ipsis ἄγνοια pro ἄνοια usurpatur, ut a Polyb. i. 68. ii. 6.

ΚΛ. Ποίαν;

ΑΘ. Τὴν ὅταν τῷ τι δόξαν[v] καλὸν ἢ ἀγαθὸν εἶναι μὴ φιλῇ τοῦτο ἀλλὰ μισῇ, τὸ δὲ πονηρὸν καὶ ἄδικον δοκοῦν εἶναι φιλῇ τε καὶ ἀσπάζηται. ταύτην τὴν διαφωνίαν λύπης τε καὶ ἡδονῆς πρὸς τὴν κατὰ λόγον δόξαν ἀμαθίαν φημὶ εἶναι τὴν ἐσχάτην, μεγίστην δέ, ὅτι τοῦ πλήθους ἐστὶ τῆς ψυχῆς· τὸ γὰρ λυπούμενον καὶ ἡδόμενον αὐτῆς, ὅ περ δῆμός τε καὶ πλῆθος πόλεώς ἐστιν. ὅταν οὖν ἐπιστήμαις ἢ δόξαις ἢ λόγῳ ἐναντιῶται,[w] τοῖς φύσει ἀρχικοῖς, ἡ ψυχή, τοῦτο ἄνοιαν προσαγορεύω,[x] πόλεώς τε,
III. ii. 304. ὅταν ἄρχουσι καὶ νόμοις μὴ πείθηται τὸ πλῆθος, ταὐτόν, καὶ[y] δὴ καὶ ἑνὸς ἀνδρός, ὁπόταν καλοὶ ἐν ψυχῇ λόγοι ἐνόντες μηδὲν ποιῶσι πλέον ἀλλὰ δὴ τούτοις πᾶν τοὐναντίον. ταύτας πάσας ἀμαθίας τὰς πλημμελεστάτας ἔγωγ' ἂν θείην πόλεώς τε καὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν πολιτῶν, ἀλλ' οὐ τὰς τῶν δημιουργῶν, εἰ ἄρα μου[z] καταμανθάνετε, ὦ[a] ξένοι, ὃ λέγω.

ΚΛ. Μανθάνομέν τε, ὦ φίλε, καὶ συγχωροῦμεν ἃ λέγεις.

A et pr Ω.—[t] ὅσην r.—[u] ξ. f.—[v] τι δόξῃ ΑΞΩυfr (A quidem in η corr), δόξῃ τι ꝧ.—[w] ἐναντιοῦται f.—[x] προσαγορευέτω ꝧ.—[y] καὶ ante δὴ add A et γρ Ω.—[z] μου A

Vid. Wesseling. ad Diodor. t. i. p. 566. et Schweighæuser. ad Polyb. t. v. p. 359. Ast.

μὴ φιλῇ τοῦτο] H. e. *ὅταν τις, ὃ καλὸν ἢ ἀγαθὸν αὐτῷ δοκεῖ εἶναι, μὴ φιλῇ*, vel, *ὅταν τις τὸ καλὸν ἢ ἀγαθὸν εἶναι αὐτῷ δόξαν μὴ φιλῇ.—ὅπερ*, i. e. *τοῦτό ἐστιν, ὅπερ* cet. Bene Cornar. *nam pars ipsius, quæ dolore et voluptate afficitur, quasi populus et multitudo civitatis est.* Ast.

ἀρχικοῖς] Pro *ἀρχικοῖς* in superiorib. edit. male *ἀρχικωνοῖς*. Paulo post invenitur in quodam vet. *ταυτὸν* junctum præcedent. (posita hypostigme post *πλῆθος*) et sequitur, *καὶ δὴ καὶ ἑνὸς* etc. Steph. Ald. Lov. et Bas. 1. vitiose *ἀρχικωνοῖς*. De *ἄγνοιαν* (vulgo *ἄνοιαν*) vide supra dicta. Ast.

ταὐτὸν δὴ καὶ] In uno vet. scriptum est, *ὅταν ἄρχουσι καὶ νόμοις μὴ πείθηται τὸ πλῆθος, ταυτόν· καὶ δὴ καὶ ἑνὸς ἀνδρὸς, ὁπόταν* etc. sed nostra lectio retinenda est, ut *ταυτὸν*, a quo alterum orationis membrum incipit, adverbialiter ponatur, pro *κατὰ ταυτόν*: sicut l. iv. p. 713. *ταυτὸν ἄρα καὶ ὁ θεὸς δὴ καὶ* etc. quam significationem agnoscens et Ficin. vertit *similiter*. Steph.

ταυτὸν δὴ καὶ] *Et itidem* s. *pariter singuli hominis.* Cod. Voss. et Euseb. Præp. Ev. xii. p. 581. *ταυτὸν, καὶ δὴ καὶ ἑνὸς ἀνδρὸς*, quod Boeckhius probabat, particulam *τε* post *πόλεως* pendere existimans. Sed bene habet vulgata scriptura; *ταυτὸν* est *κατὰ ταυτὸν, similiter, pariter*, et prægresso *τε* respondet *καί*: *πόλεώς τε—καὶ ταυτὸν δὴ ἑνὸς ἀνδρός*. De *καὶ*, quod sic transponi solet, vid. ad ii. 3. Ast.

ἐμοῦ καταμανθάνετε] Verba intelligendi s. percipiendi cum genitivo personæ conjungi solent, ut Phileb. p. 51. C. *εἴ μου μανθάνεις*. Gorg. p. 488. C. *οὐδὲ γάρ τοι τότε οἷός τ' ἦν μαθεῖν σοῦ, τί ποτε λέγεις*. p. 517. C. *ἀγνοοῦντες ἀλλήλων ὅ τι λέγομεν*. Vid. ad Polit. iii. 7. p. 394. C. Ast.

ΑΘ. Τοῦτο μὲν τοίνυν οὕτω κείσθω δεδογμένον καὶ λεγόμενον, ὡς τοῖς ταῦτ' ἀμαθαίνουσι[b] τῶν πολιτῶν οὐδὲν ἐπιτρεπτέον ἀρχῆς ἐχόμενον καὶ ὡς ἀμαθέσιν ὀνειδιστέον, ἂν καὶ πάνυ λογιστικοί[c] τε ὦσι καὶ πάντα τὰ κομψὰ καὶ ὅσα πρὸς τάχος τῆς ψυχῆς πεφυκότα διαπεπονημένοι ἅπαντα, τοὺς δὲ τοὐναντίον ἔχοντας τούτων ὡς σοφούς τε προσρητέον, ἂν καὶ τὸ λεγόμενον μήτε γράμματα μήτε νεῖν ἐπιστῶνται,[d] καὶ τὰς ἀρχὰς δοτέον ὡς ἔμφροσι. πῶς γὰρ ἄν, ὦ φίλοι, ἄνευ ξυμφωνίας γένοιτ' ἂν φρονήσεως καὶ τὸ

et γρ Ω: ἐμοῦ *r.—[a] ὃ om f.—[b] ταῦτα μανθάνουσι ΑΞΩυft.—[c] λογικοὶ r.—

τοῦτο μὲν τοίνυν] Citantur hæc ab Euseb. Præp. Evang. xii. 8. p. 581. et Theodor. Therapeut. Serm. i. p. 470. D. t. iv. Ast.

ταῦτ' ἀμαθαίνουσι] Extat et alia lectio, *ταῦτα μανθάνουσι*, aperte mendosa. Steph.

τοῖς ταῦτ' ἀμαθαίνουσι] Leg. *τοῖς εἰς ταῦτ'*— Ita mox *ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον ἀμαθαίνων εἰς ταῦτα ἑκάστοτε φανεῖται.* *Εἰς* absorptum erat abs *τοῖς*. Simili medela emendandus Aristoph. Plut. 168. *Ὁ δ' ἁλοὺς γε μοιχὸς διὰ σέ που παρατίλλεται.* Exponunt *διὰ σὲ*, *quod te non habet*, quo nihil potest ineptius esse ad seriem orationis, et usui loquendi in toto loco observato magis contrarium. Corruptum esse vidit Valcken. utitur tamen ipse parum probabili conjectura. Scrib. *διὰ σέ που οὐ παρ.* *Που οὐ* coalescit in unam syllabam, ut *οὖ οὔποτ'* in *οὔποτ'* apud Eurip. Alcest. 196. Cf. Brunck. ad Soph. Philoct. 782. Boeckh. p. 174.

τοῖς ταῦτ' ἀμαθαίνουσι] *Iis, qui hac, quam dixi, ignorantia laborant.* Ficin. similiter vertit, *civibus, qui hoc modo ignorant.* Ταῦτα (*κατὰ ταῦτα*) est i. q. *οὕτως*, hac ratione, ut c. 15. p. 700. D. *ταῦτ' ἤθελεν ἄρχεσθαι τῶν πολιτῶν τὸ πλῆθος.* iv. 6. 714. D. *Ταῦτ' ἄρ'—τοῖς δὴ ταῦτα κεκοσμημένοις.* Xenoph. Cyrop. i. 3. 5. *οὐκ ἀχθόμενοι ταῦτα περιπλανώμεθα.* Accedit, quod *ἀμαθαίνειν* (i. q. *ἀμαθὴς εἶναι*) absolute ponitur, ut ix. 7. p. 863. C. *ὅταν ἀμαθαίνῃ τις μὴ μόνον ἀγνοίᾳ ξυνεχόμενος, ἀλλὰ καὶ δόξῃ σοφίας.* Polit. vii. 15. Vana igitur est Boeckhii conjectura, *εἰς ταῦτα* scribentis et verba infra posita laudantis, *ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον ἀμαθαίνων εἰς ταῦτα ἑκάστοτε φανεῖται*; in his enim *εἰς ταῦτα* est respectu ad hæc (conservanda), int. domum et urbem, nostro autem loco ad *ἀμαθίαν* illam *πλημμελεστάτην* (hinc *οἱ ταῦτ' ἀμαθαίνοντες* sunt, *qui ita insipientes sunt, qui hac ignorantia laborant*) scriptor spectat, de qua in prægressis exposuit. Ceterum Codd. Voss. et Par. *ταῦτα* (sic et Theodoret.) *μανθάνουσι*, quam scripturam mendosam etiam Steph. affert. Ast.

ἀμαθέσιν] Theodoret. *ἀγνοοῦσιν, κἂν —λογιστικοὶ ὦσι—πάντα κομψὰ—πρὸς αὔξησιν* (pro *τάχος*). Ficin. *quæ ad ornamentum et acumen ingenii spectant*; ut legisse videatur *πρὸς αὔξησίν τε καὶ τάχος*. Ast.

τοὺς δὲ τοὐναντίον ἔχοντας] Excitavit hæc Stob. Serm. xli. p. 265. Theodoret. *τούτους* pro *τούτων—σοφοὺς προσρητέον, κἂν—ἐπίστανται* (ut Stob.)—*ἐγχειριτέον* (sic, pro *δοτέον*). Ast.

τὸ λεγόμενον] *Ut in proverbio est*, quod proverbii loco dici solet. Sic iv. 3. p. 708. D. *καθ' ἕνα εἰς ταυτὸν τὸ λεγόμενον ξυμφυσῆσαι.* x. 2. p. 887. B. *οὐδεὶς γὰρ ἡμᾶς τὸ λεγόμενον ἐπείγων διώκει.* c. 4. p. 890. D. *πᾶσαν τὸ λεγόμενον φωνὴν ἱέντα.* xii. 14. p. 968. E. Epinom. 4. p. 979. C. 988. B. Vid. ad Polit. ii. 6. Ast.

μήτε νεῖν μήτε γράμματα] *Neque natare neque litteras ἐπίστασθαι* de iis usurpatur, qui ne primis quidem disciplinæ elementis imbuti sunt. Diogenian. Proverb. vi. 56. *μήτε νεῖν μήτε γράμματα, ἐπὶ τῶν ἀμαθῶν· ταῦτα γὰρ ἐκπαιδόθεν ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐμάνθανον* (*τὸ μὲν διὰ τοὺς νόμους, τὸ δὲ διὰ τὰς ναυμαχίας*, Anonym. ad Aphthon.). Cf. Sueton. August. 64. Caligul. 54. ubi v. interpp. Erasmi Adag. p. 117. et S. Petit. Legg.

σμικρότατον εἶδος; οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἡ καλλίστη καὶ μεγίστη τῶν ξυμφωνιῶν μεγίστη δικαιότατ' ἂν λέγοιτο σοφία, ἧς ὁ μὲν κατὰ λόγον ζῶν μέτοχος, ὁ δ' ἀπολειπόμενος οἰκοφθόρος καὶ περὶ πόλιν οὐδαμῇ[e] σωτὴρ ἀλλὰ πᾶν τοὐναν-
III. ii. 805. τίον ἀμαθαίνων εἰς ταῦτα ἑκάστοτε φανεῖται. ταῦτα μὲν οὖν, καθά περ εἴπομεν[f] ἄρτι, λελεγμένα τιθήτω ταύτῃ.

ΚΛ. Κείσθω γὰρ οὖν.

§. 10. ΑΘ. Ἄρχοντας[g] δὲ[h] δὴ καὶ[i] ἀρχομένους ἀναγκαῖον ἐν ταῖς πόλεσιν εἶναί που.

ΚΛ. Τί μήν;

II. 690. ΑΘ. Εἶεν· ἀξιώματα δὲ δὴ[k] τοῦ τε ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι ποῖά ἐστι καὶ πόσα, ἔν[l] τε πόλεσι μεγάλαις καὶ σμικραῖς ἔν τε οἰκίαις ὡσαύτως; ἆρ' οὐχὶ ἓν μὲν τό τε πατρὸς καὶ μητρός; καὶ ὅλως γονέας ἐκγόνων ἄρχειν ἀξίωμα ὀρθὸν πανταχοῦ ἂν εἴη;

ΚΛ. Καὶ μάλα.

[d] ἐπιστῶνται fhr et corr Ω: ἐπίσταωνται (δ) r.—[e] οὐδαμῶς h.—[f] εἴπωμεν Ξ.—[g] ἄρχοντας fr.—[h] τε A.—[i] καὶ...—[k] δὴ om v.—[l] ἐν om f.—[m] ἀγανῶν Ξ.—[n] τὸ Ωf.—

Attic. p. 289. ubi Solonis lex citatur. Ast.

οὐκ ἔστιν] In quibusdam edit. hæc verba, οὐκ ἔστιν, a Clinia interjiciuntur: sequentia autem dicit Ath. sermonem suum prosequens: sed credo potius illa quoque hujus esse, sive πῶς pro ὅπως accipiatur absque interrog. sive ejus nota post εἶδος ponatur, ut ad suam ipse interrog. respondeat. Steph. Quæ Cliniæ tribuit, οὐκ ἔστιν, sola est Ficini versio. Præstat tamen vulgaris ratio. Bip.

οὐκ ἔστιν] Male verba οὐκ ἔστιν Fic. et Bas. 2. tribuunt Cliniæ. Interpunge post εἶδος signo interrogationis et post v. ἔστιν commate, et sanaveris locum. Ita fere Euseb. et Stob. Ecl. Eth. xli. p. 266. Plato Epist. vii. p. 329. A. λεχθέντων δὲ τούτων τίς ἂν ἦν μοι πρὸς ταῦτα εὐσχήμων ἀπόκρισις; οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἦλθον—. Sic distinguendum et Tim. p. 49. D. οὕτω δὴ τούτων οὐδέποτε τῶν αὐτῶν ἑκάστων φανταζομένων, ποῖον αὐτῶν ὡς ὂν ὁτιοῦν τοῦτο καὶ οὐκ ἄλλο παγίως διισχυριζόμενος, οὐκ αἰσχυνεῖταί γέ (ita leg.) τις αὑτόν; οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἀσφαλέστατον—. Boeckh. p. 174, 175.

εἶδος; οὐκ ἔστιν] Sic Stob. In Cod. Voss. post εἶδος punctum, in reliquis libris vel interrogatio vel comma extat. Male Ficinus, Lov. Bas. 1. et 2. verba οὐκ ἔστιν Cliniæ tribuunt. Sic, quam Boeckhius jam laudavit, Epistol. vii. p. 329. A. De hoc interrogationis usu vid. ad i. 5.—De εἴπομεν—λελεγμένα vid. ad iii. 4. Ast.

§. 10. οἰκίαις] Stob. Serm. xlii. p. 295. καὶ οἰκίαις. Ast.

τό τε πατρὸς καὶ μητρὸς] Int. ἀξίωμα: ratio de patre et matre, scilicet his gubernationem convenire, et in universum genitores imperare debere natis. Ἀξίωμα est sententia pronuntiata, ratio (Grundsatz, maxime), et genitivi πατρὸς καὶ μητρὸς sensu objectivo (vid. ad i. 12.) positi sunt; est enim ratio, quæ de parentibus s. circa parentes pronuntiatur, non quam parentes pronuntiant. Ficin. hæc ita vertit, ac si legerit πατέρα καὶ μητέρα: *nonne prima dignitatis recta ratio erit, ut pater ac mater et simpliciter genitores ubique natis imperent?* Ast.

ΑΘ. Τούτῳ δέ γε ἑπόμενον[m] γενναίους ἀγεννῶν ἄρχειν· καὶ τρίτον ἔτι τούτοις ξυνέπεται τὸ πρεσβυτέρους μὲν ἄρχειν δεῖν, νεωτέρους δὲ ἄρχεσθαι.

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Τέταρτον δ' αὖ δούλους μὲν ἄρχεσθαι, δεσπότας δὲ ἄρχειν.

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Πέμπτόν γε, οἶμαι, τὸν[n] κρείττονα μὲν ἄρχειν, τὸν[o] ἥττω δὲ ἄρχεσθαι.

ΚΛ. Μάλα γε ἀναγκαίαν[p] ἀρχὴν εἴρηκας.

ΑΘ. Καὶ πλείστην γε ἐν ξύμπασι τοῖς ζώοις οὖσαν καὶ κατὰ φύσιν, ὡς[q] ὁ Θηβαῖος ἔφη ποτὲ[r] Πίνδαρος. τὸ δὲ III. ii. 10.

[o] τὸν om pr Ω.—[p] ἀναγκαῖον A.—[q] ὡς om pr Ω.—[r] ποτε om υ et pr ϸ.—[s] τε add

τούτῳ δέ γε ἑπόμενον] Sic Stob. et Stephan. reliqui libri τοῦτο exhibent. Mox pro ἀγεννῶν scripsimus ἀγενῶν; voci enim γενναῖος, si de natalibus ac genere agitur, ἀγενὴς opponitur, vid. Dorvill. ad Charit. p. 310. et Fischer. ad Euthyphr. p. 9. Deinde ante πέμπτον Stob. habet καί. Ficin. quoque simpliciter vertit: *Quinta, ut potentiores dominentur.* Ceterum cf. iv. 6. p. 714. E. Ast.

καὶ κατὰ φύσιν] Respicitur Pindari fragmentum, quod est in collectione Schneideri p. 107. in ed. Heyn. t. iii. p. 76. ab Hermanno ita constitutum: Νόμος ὁ πάντων βασιλεὺς Θνατῶν τε καὶ ἀθανάτων ἄγει Δικαιῶν τὸ βιαιότατον ὑπερτάτᾳ Χειρί· τεκμαίρομαι Ἔργοισιν Ἡρακλέος. Passim tangitur a Platone, ut Protag. p. 337. D. Epist. viii. p. 354. C. Sympos. p. 196. C. ἃ δ' ἄν τις ἑκὼν ἑκόντι ὁμολογήσῃ, φασὶν οἱ πόλεως βασιλεῖς νόμοι δίκαια εἶναι. Hæc autem verba moneam in Agathonis sermone esse de industria posita ad exprimendum illius tumens epithetis et figuris genus dicendi. Præterea scribendum οἱ τῶν πόλεων βασ. νόμ. ex Stob. Ecll. Eth. lxi. p. 397. 34. Utrumque licet demonstrare ex Aristot. Rhet. iii. 3. διὸ τὰ Ἀλκιδάμαντος ψυχρὰ φαίνεται· οὐ γὰρ ὡς ἡδύσματι χρῆται, ἀλλ' ὡς ἐδέσματι τοῖς ἐπιθέτοις, οὕτω πυκνοῖς καὶ μείζοσι καὶ ἐπιδήλοις· οἷον οὐχ ἱδρῶτα, ἀλλὰ τὸν ὑγρὸν ἱδρῶτα· καὶ οὐκ εἰς Ἴσθμια, ἀλλ' εἰς τὴν τῶν Ἰσθμίων πανήγυριν· καὶ οὐχὶ νόμους, ἀλλὰ τοὺς τῶν πόλεων βασιλεῖς νόμους. Sed ut dicamus de ipso Pindari loco, eum spectari princeps videt Fraguierius Hist. Acad. Inscr. t. iii. p. 163. Amst. coll. Legg. iv. p. 714. E. Gorg. p. 484. B. et nihil est certius. Tamen neminem arbitror intellecturum, qua ratione respici potuerit h. l. si ita, ut nunc editur in utraque collectione, olim fuerit apud Pindarum. Nam hic significatur carmen Pindari, in quo dictum erat, κατὰ φύσιν τὸν κρείττω ἄρχειν: Καὶ πλείστην γε, inquit, ἐν ξύμπασι τοῖς ζώοις οὖσαν, καὶ κατὰ φύσιν, ὡς ὁ Θηβαῖος ἔφη ποτὲ Πίνδαρος. At de hoc nihil est in illo fragmento: tamen illud significari, ut dixi, est certissimum. Ex hac consilii inopia quisnam nos deus expediet? Nam deserunt dii majorum æque gentium ac minorum, Fraguierius, Routhius, Valckenarius, Albertus, Schneiderus, Heynius, Hermannus, et quotquot operam navarunt ei fragmento. Equidem ut magna nomina magni æstimo, ita majoris tamen veritatem: nec omnem opem a diis exspectandam censeo, sed nobis etiam mortalibus relicta esse paucula. Itaque mihi videor vel contra Aristidis auctoritatem affirmare posse, in Pindari exemplis, quæ Platonis ætate erant in manibus, ita scriptum fuisse: Νόμος ὁ π. β. θν. τ. κ. ἀθανάτων, κατὰ φύσιν ἄγει.— Ecce Legg. iv. p. 714. D. ΑΘ. Ἔστι γὰρ τοῦτο ἓν ἐκείνων τῶν ἀξιωμάτων ἀρχῆς πέρι. ΚΛ. Ποῖον δή; ΑΘ. Τῶν ἃ τότε ἐπεσκοποῦμεν, τίνας τίνων ἄρχειν

μέγιστον, ὡς ἔοικεν, ἀξίωμα ἕκτον ἂν γίγνοιτο, ἕπεσθαι μὲν τὸν ἀνεπιστήμονα κελεῦον, τὸν δὲ φρονοῦντα ἡγεῖσθαί τε καὶ ἄρχειν. καί τοι τοῦτό γε, ὦ Πίνδαρε σοφώτατε, σχεδὸν οὐκ ἂν παρὰ φύσιν ἔγωγε φαίην γίγνεσθαι, κατὰ φύσιν δὲ τὴν τοῦ νόμου ἑκόντων ἀρχὴν ἀλλ' οὐ βίαιον πεφυκυῖαν.

δεῖ. καὶ ἐφάνη δὴ γονέας μὲν ἐκγόνων· νεωτέρων δὲ πρεσβυτέρους· γενναίους δὲ, ἀγεννῶν. καὶ συχνὰ ἄττα ἦν ἄλλ', εἰ μεμνήμεθα, καὶ ἐμπόδια ἕτερα ἑτέροις. καὶ δὴ καὶ ἓν ἦν αὐτῶν τοῦτο, καὶ ἔφαμέν που κατὰ φύσιν τὸν Πίνδαρον ἄγειν δικαιοῦντα τὸ βιαιότατον ὡς φάναι. Hæc dicta sunt ad locum hunc iii. p. 690. B. ΑΘ. Πέμπτον γε, οἶμαι, τὸν κρείττονα μὲν ἄρχειν, τὸν ἥττω δὲ ἄρχεσθαι. ΚΛ. Μάλα γε ἀναγκαίαν ἀρχὴν εἴρηκας. ΑΘ. Καὶ πλείστην γε ἐν ξύμπασι τοῖς ζώοις οὖσαν, καὶ κατὰ φύσιν, ὡς ὁ Θηβαῖος ἔφη ποτὲ Πίνδαρος. τὸ δὲ μέγιστον, ὡς ἔοικεν, ἀξίωμα ἕκτον ἂν γίγνοιτο, ἕπεσθαι μὲν τὸν ἀνεπιστήμονα κελεῦον, τὸν δὲ φρονοῦντα ἡγεῖσθαί τε (sic Leid. Stob.) καὶ ἄρχειν. καίτοι τοῦτό γε, ὦ Πίνδαρε σοφώτατε, σχεδὸν οὐκ ἂν παρὰ φύσιν ἔγωγε φαίην γίγνεσθαι, κατὰ φύσιν δὲ, τὴν τοῦ νόμου ἑκόντων ἀρχὴν, ἀλλ' οὐ βίαιον πεφυκυῖαν. Gorg. p. 488. B. Ἐξ ἀρχῆς δέ μοι ἐπανάλαβε, πῶς φῂς τὸ δίκαιον ἔχειν καὶ σὺ καὶ Πίνδαρος· τὸ κατὰ φύσιν ἄγειν βίᾳ τὸν κρείττω τὰ τῶν ἡττόνων, καὶ ἄρχειν τὸν βελτίω τῶν χειρόνων καὶ πλεῖον ἔχειν τὸν ἀμείνω τοῦ φαυλοτέρου; μή τι ἄλλο λέγεις τὸ δίκαιον εἶναι, ἢ ὀρθῶς μέμνημαι; Sic distinguendum ante τὸ κατὰ φύσιν, ut ostendit et illud μή τι ἄλλο λέγεις τὸ δίκαιον εἶναι. Et sic olim erat. Hesych. Νόμος πάντων ὁ βασιλεὺς, κατὰ τὴν φύσιν. Ubi κατὰ τὴν φύσιν interpretamentum quidem est, sed ex ipso poeta sumptum. Tangit hoc κατὰ φύσιν Plato etiam Legg. x. p. 890. A. Protag. p. 337. D. utroque enim loco in mente habuit Pindaricum. Jam illud fragmentum recte a nobis emendatum concedes. Sed consideres etiam Gorg. p. 484. A. Ἐὰν δέ γε, οἶμαι, φύσιν ἱκανὴν γένηται ἔχων ἀνὴρ, πάντα ταῦτα ἀποσεισάμενος καὶ διαῤῥήξας καὶ διαφυγὼν καὶ καταπατήσας τὰ ἡμέτερα γράμματα καὶ μαγγανεύματα καὶ ἐπῳδὰς καὶ νόμους τοὺς παρὰ φύσιν ἅπαντας, ἐπαναστὰς ἀνεφάνη δεσπότης ἡμέτερος ὁ δοῦλος, καὶ ἐνταῦθα ἐξέλαμψε τὸ τῆς φύσεως δίκαιον. δοκεῖ δέ μοι καὶ Πίνδαρος, ἅπερ ἐγὼ λέγω, ἐνδείκνυσθαι ἐν τῷ ᾄσματι, ἐν ᾧ λέγει, ὅτι νόμος ὁ πάντων βασιλεὺς θνατῶν τε καὶ ἀθανάτων· οὗτος δὲ δὴ, φησὶν, ἄγει βιαίως τὸ δικαιότατον ὑπερτάτᾳ χειρί· τεκμαίρομαι ἔργοισιν Ἡρακλέους, ἐπεὶ ἀπριάτας, λέγει οὕτω πως, τὸ γὰρ ᾆσμα οὐκ ἐπίσταμαι, λέγει δ' ὅτι οὔτε πριάμενος οὔτε δόντος τοῦ Γηρυόνου ἠλάσατο τὰς βοῦς, ὡς τούτου ὄντος τοῦ δικαίου φύσει.—Et scopus scriptoris et loca, quæ laudavimus, flagitant ut legatur: οὗτος δὲ δὴ, φησὶν, κατὰ φύσιν ἄγει. Excidit κατὰ φύσιν aberrantibus librarii oculis a voce φησὶν ad φύσιν. Quam emendationem quum per privatos sermones Schleiermachero proposuissem, honorificum assensum patefecit publice Vers. Opp. Plat. p. ii. t. i. p. 479. Boeckh. p. 175—179.

κατὰ φύσιν] Respicitur Pindari locus in fragm. p. 76. ed. Heyn. Sic et l. iv. 6. 714. E. καὶ ἔφαμέν που, κατὰ φύσιν τὸν Πίνδαρον ἄγειν δικαιοῦντα τὸ βιαιότατον ὡς φάναι. Cf. x. 4. p. 890. A. Gorg. p. 484. B. et Protagor. p. 337. D. In ipso Pindari fragmento (Νόμος, ὁ πάντων βασιλεὺς θνατῶν τε καὶ ἀθανάτων, ἄγει δικαιῶν τὸ βιαιότατον ὑπερτάτᾳ χειρί. Vid. Valcken. Herodot. iii. 38. et not. ad Pind. Fragm. l. l.) verba κατὰ φύσιν non leguntur, eaque interponenda esse Boeckhius p. 175. censebat, De-Geer vero (Diatrib. in Polit. p. 22.) abhorrere illa a dictione poetica judicabat. Ni fallor, φύσει, quod Plato, alii verbis κατὰ φύσιν interpretantur, genuinum est, quod loci a Boeckhio laudati, præsertim ille Gorgiæ: ὡς τούτου ὄντος τοῦ δικαίου φύσει, confirmant. Significatur enim lex illa naturalis, quæ violentiæ favet, et opponitur civili, quæ justitiæ ac virtuti omnia tribuit. Verba Pindari tunc ita explico: ὁ νόμος, φύσει δικαιῶν (i. e. ὁ νόμος τῆς φύσεως), ἄγει τὸ βιαιότατον ὑπερτάτᾳ χειρί: *lex naturæ maximam infert violentiam suprema* (invicta) *manu*, h. e. et potentissima et violentissima est. Ast.

ἡγεῖσθαί τε καὶ] Sic Stob. et Cod. Voss. Vulgo τε abest. Ast.

ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις.

ΑΘ. Θεοφιλῆ δέ γε καὶ εὐτυχῆ τινὰ λέγοντες ἑβδόμην ἀρχὴν εἰς κλῆρόν τινα προάγομεν καὶ λαχόντα μὲν ἄρχειν, δυσκληροῦντα δὲ ἀπιόντα ἄρχεσθαι[t] τὸ δικαιότατον εἶναί φαμεν.

ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΑΘ. Ὁρᾷς δή, φαῖμεν ἄν, ὦ νομοθέτα, πρός τινα παίζοντες τῶν ἐπὶ νόμων θέσιν ἰόντων ῥᾳδίως, ὅσα ἐστὶ πρὸς ἄρχοντας ἀξιώματα καὶ ὅτι[u] πεφυκότα πρὸς ἄλληλα ἐναντίως; νῦν γὰρ δὴ στάσεων πηγήν τινα ἀνευρήκαμεν ἡμεῖς, ἣν δεῖ σε θεραπεύειν. πρῶτον δὲ μεθ' ἡμῶν ἀνάσκεψαι πῶς τε καὶ τί παρὰ ταῦτα ἁμαρτόντες[v] οἱ περί τε Ἄργος καὶ Μεσσήνην βασιλῆς αὐτοὺς ἅμα καὶ τὴν τῶν Ἑλλήνων δύναμιν οὖσαν θαυμαστὴν ἐν τῷ τότε χρόνῳ διέφθειραν. ἆρ' οὐκ ἀγνοήσαντες τὸν Ἡσίοδον ὀρθότατα λέ- III. ii. 207. γοντα ὡς τὸ ἥμισυ τοῦ παντὸς πολλάκις ἐστὶ πλέον; ὁπό-

ΑΩνfħr.—[t] ἀπιόντα ἄρχεσθαι ΑΩνfħr: ἄρχεσθαι ἀπιόντα *s.—[u] ὅτι Af et γρ Ω:

τὴν τοῦ νόμου] Vulgo post κατὰ φύσιν δὲ interpungitur, sed verba τὴν τοῦ νόμου—πεφυκυῖαν epexegesi inserviunt prægressi τοῦτο: scilicet legis imperium in voluntarios, non in vi subactos (βίαιον) s. ut quod imperium sit legis, idque in voluntarios, non in subactos. Ἀρχὴ cum duplice genitivo positum est, uno subjecti, quod dicitur (τοῦ νόμου), altero objecti (ἑκόντων); vid. ad Polit. i. 3. Pro ἑκόντων Stob. ἐχόντων, et mox εἰς σκλῆρον pro κλῆρον. Ast.

ἀπιόντα] *Discedentem*, redundat fere. Græci ejusmodi verba interponere amant, quæ rem vel actionem uberius adumbrant, ut h. l. eum vero, qui sorte repellatur, discedere et imperari sibi pati. Mox τὸ δικαιότατον est i. q. simplex δικαιότατον, vid. ad i. 6. Ast.

φαμὲν] Legitur etiam φαῖμεν, sed perperam. Steph. Nempe Ficini versio hæc est, *justissimum esse ducamus.* Is vero insuper legisse videtur paulo ante προάγωμεν, ad sortem *producamus.* Bip.

ῥᾳδίως] Est *temere, parum caute,* ut vii. 8. p. 799. E. ῥᾳδίως οὕτω (*sic temere,* Horat. Od. ii. 11. 14.) C. 19. p. 817. C. ῥᾳδίως γε οὕτως. Vid. Heind. ad Charmid. p. 108. Ast.

πρὸς ἄρχοντας] *Circa regentes,* h. e. ἀξιώματα τοῦ ἄρχειν, *rationes regendi.* Mox Cod. Voss. καὶ ὅτι pro καὶ ὅσα. Ficin. *quot circa imperantes dignitates considerantur et quomodo inter se opposita sunt.* Cornar. *quot sunt principum dignitates et quot contrario modo inter se habent.* Ast.

ἁμαρτάνοντες] Malim ἁμαρτόντες, ut in vet. quum sequatur ἀγνοήσαντες. Steph.

ἁμαρτόντες] Hoc, quod Steph. jam vulgatæ scripturæ ἁμαρτάνοντες prætulit, Cod. Voss. suppeditavit. Ast.

τὸ ἥμισυ τοῦ παντὸς—πλέον] Vid. ad Polit. ii. 17. ibique citatis adde Polyb. v. 32. οἱ μὲν γὰρ ἀρχαῖοι τὴν ἀρχὴν ἥμισυ τοῦ παντὸς εἶναι φάσκοντες, μεγίστην παρῄνουν ποιεῖσθαι σπουδὴν ἐν ἑκάστοις ὑπὲρ τοῦ καλῶς ἄρξασθαι· δοκοῦντες δὲ λέγειν ὑπερβολικῶς, ἐλλειπέστερόν μοι φαίνονται τῆς ἀληθείας εἰρηκέναι· θαῤῥῶν γὰρ ἄν τις εἴποι, οὐχ ἥμισυ τὴν ἀρχὴν εἶναι τοῦ παντὸς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ τέλος διατείνειν cet. Cf. etiam Beroaldi Annot. Append. c. 3. in Gruter. Thes. Crit. t. i. p. 313. Ast.

ταν ἢ τὸ μὲν ὅλον λαμβάνειν ζημιῶδες, τὸ δ' ἥμισυ μέτριον, τότε τὸ[w] μέτριον τοῦ ἀμέτρου πλέον ἡγήσατο,[x] ἄμεινον ὂν χείρονος.

ΚΛ. Ὀρθότατά γε.

ΑΘ. Πότερον οὖν οἰόμεθα περὶ βασιλέας τοῦτ' ἐγγιγνόμενον ἑκάστοτε διαφθείρειν πρότερον ἢ ἐν τοῖσι[y] δήμοις;

III. 691. ΚΛ. Τὸ μὲν εἰκὸς καὶ τὸ πολὺ βασιλέων τοῦτο[z] εἶναι νόσημα ὑπερηφάνως ζώντων διὰ τρυφάς.

ΑΘ. Οὐκοῦν δῆλον ὡς πρῶτον τοῦτο οἱ τότε βασιλῆς[a] ἔσχον, τὸ πλεονεκτεῖν τῶν τεθέντων νόμων, καὶ ὃ λόγῳ τε καὶ ὅρκῳ ἐπῄνεσαν, οὐ ξυνεφώνησαν αὐτοῖς, ἀλλ' ἡ διαφωνία, ὡς ἡμεῖς φαμέν, οὖσα ἀμαθία μεγίστη[b] δοκοῦσα δὲ σοφία, πάντ' ἐκεῖνα διὰ πλημμέλειαν καὶ ἀμουσίαν τὴν πικρὰν διέφθειρεν;

ΚΛ. Ἔοικε γοῦν.

ΑΘ. Εἶεν· τί δὴ τὸν νομοθέτην ἔδει τότε τιθέντα εὐλαβηθῆναι τούτου[c] περὶ[d] τοῦ πάθους τῆς γενέσεως; ἆρ' ὦ πρὸς θεῶν νῦν μὲν οὐδὲν σοφὸν γνῶναι τοῦτο[e] οὐδ'[f] εἰπεῖν χαλεπόν, εἰ δὲ προϊδεῖν ἦν τότε, σοφώτερος ἂν ἦν ἡμῶν ὁ προϊδών;

ὅσα *r.—[v] ἁμαρτόντες A𝔥: ἁμαρτάνοντες *r.—[w] τὸ post τότε om fr.—[x] ἡγήσαντο Ξ.—[y] τοῖς 𝔥 et pr Ω.—[z] τοῦτ' ὢν Ω, τοῦτ' 𝔥, τούτων υfr.—[a] βασιλεῖς Ω.—[b] μεγίστη om 𝔥.—[c] τοῦτον 𝔥.—[d] πέρι f.—[e] γνῶναι τοῦτο Δ: τοῦτο γνῶναι *r.—[f] οὐδ'

ὁπόταν] Intell. *nempe, scilicet*; vid. ad i. 4. Mox veteres libri ἡγησάμενον exhibent, quod Steph. in ἡγήσατο mutavit, sine causa; cohæret enim participium cum prægressis τὸν Ἡσίοδον—λέγοντα. Ast.

ἄμεινον ὂν] Post ὂν ponenda fortasse fuerit hypostigme, ut non aliter intelligamus quam si dictum esset, τότε τὸ μέτριον, ἄμεινον ὄν, ἡγήσατο πλέον τοῦ ἀμέτρου, χείρονος ὄντος. Steph.

τὸ μέτριον] Sensu, qui dicitur, morali positum est (vid. nostra ad Phædr. p. 324.); hinc ἀμέτρου et ἄμεινον ὂν χείρονος. Cf. iv. 8. init. Ast.

τὸ μὲν εἰκὸς] μὲν positum est, non sequente δὲ, vid. ad ii. 8. Τὸ ad εἰκὸς pertinet, quod est pro εἰκὸς μέν ἐστι (vid. ad i. 6.) et τὸ πολὺ (κατὰ τὸ πολὺ) est *maximam partem* (vid. Hoogev. ad Viger. p. 22. ed. Herm.) ut vii. 10. p. 804. B. Ast.

ἔσχον τὸ πλεονεκτεῖν] *Vitio* s. cupiditate *laborabant leges datas migrandi et majorem auctoritatem assequendi, quam quæ legibus erat.* Πλεονεκτεῖν sæpenumero est *plura cupere habere*, s. *appetere*, h. e. *violenter agere, vim alicui rei inferre.* Hinc Suidas πλεονεκτῶ· ἀδικῶ, et Pollux viii. 7. ἀδικεῖν—πλεονεκτεῖν—παρανομεῖν, βιάζεσθαι. Sic Xenophont. Cyropæd. i. 3. 18. ii. 2. 20. De verbo ἔχειν (*aliqua re*, sc. mala, *laborare*) vid. nostra ad Phædr. p. 262. Ast.

ἀμουσίαν τὴν πικρὰν] *Odiosam illam ac detestabilem inscitiam.* Mox περὶ ad τῆς γενέσεως trahendum est, vid. i. 10. Ast.

εἰ δὲ προϊδεῖν] Rectius in his continuatur interrogatio. Steph.

ΜΕ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις; III. ii. 208.

ΑΘ. Εἰς τὸ γεγονὸς παρ' ὑμῖν, ὦ Μέγιλλε, ἔστι νῦν γε κατιδόντα[g] γνῶναι, καὶ γνόντα εἰπεῖν ῥᾴδιον, ὃ τότε ἔδει γίγνεσθαι.

ΜΕ. Σαφέστερον ἔτι λέγε.

ΑΘ. Τὸ τοίνυν σαφέστατον ἂν εἴη τὸ[h] τοιόνδε.

ΜΕ. Τὸ ποῖον;

§. 11. ΑΘ. Ἐάν τις μείζονα διδῷ τοῖς ἐλάττοσι δύναμιν παρεὶς[i] τὸ μέτριον, πλοίοις τε ἱστία καὶ σώμασι τροφὴν καὶ ψυχαῖς ἀρχάς, ἀνατρέπεταί που πάντα καὶ ἐξυβρίζοντα τὰ μὲν εἰς νόσους θεῖ,[k] τὰ δ' εἰς ἔκγονον ὕβρεως ἀδικίαν. τί οὖν δή ποτε λέγομεν;[l] ἆρά γε τὸ τοιόνδε, ὡς οὐκ ἔστ', ὦ φίλοι ἄνδρες, θνητῆς ψυχῆς φύσις ἥ τίς ποτε δυνήσεται τὴν μεγίστην ἐν ἀνθρώποις ἀρχὴν[m] φέρειν νέα καὶ ἀνυπεύθυνος, ὥστε μὴ τῆς μεγίστης νόσου ἀνοίας πληρωθεῖσα αὐτῆς τὴν διάνοιαν μῖσος ἔχειν πρὸς τῶν ἐγγύτατα φίλων, ὃ γενόμενον ταχὺ διέφθειρεν αὐτὴν καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἠφάνισεν αὐτῆς; τοῦτ' οὖν εὐλαβηθῆναι γνόντας τὸ μέτριον μεγάλων νομοθετῶν. ὡς οὖν δὴ τότε γενόμενον νῦν ἔστι μετριώτατα[n] τοπάσαι, τόδ' ἔοικεν εἶναι.

ΜΕ. Τὸ ποῖον;

ΑΘ. Θεὸς εἶναι[o] κηδόμενος ὑμῶν τις, ὃς τὰ μέλλοντα προορῶν, δίδυμον ὑμῖν[p] φυτεύσας τὴν τῶν[q] βασιλέων γενε- III. ii. 209.

49, 3...γνῶναι om υ.—g κατιδόντι 𝔥.—h τὸ post εἴη om 𝔥.—i παρεὶς pr A.—k πίπτει γρ ΑΩ.—l λέγω γρ Ω.—m ἀρχὴν om 𝔥.—n μετριώτατον 𝔵.—o εἶναι καὶ 𝔥.

§. 11. ἐάν τις μείζονα διδῷ] Transscripsit hæc Stob. Serm. xli. p. 266. Ast.

θεῖ] Alia est lectio πίπτει. Steph. Hanc lectionem hausisse videtur e Ficini versione: *et alia quidem in morbos incidunt*. Unde tamen vix recte cogas, eum aliter legisse. Bip.

θεῖ] In Codd. Voss. et Par. adpictum est πίπτει; sed gravius est θεῖ, ut Polit. iii. 22. θέοντες ἤδη τότε ἐγγύτατα ὀλέθρου. Deinde Ald. et Lov. πρὸς τὸν, vitiose. Ast.

διέφθειρε—ἠφάνισε] Aoristi id, quod indicant, vel certo vel subito fieri significant. Sic iv. 7. p. 716. B. x. 12. p. 904. D. μετέβαλε τόπον ἅγιον ὅλον—ὅταν δὲ τἀναντία, ἐπὶ τἀναντία μεθιδρύσατο τὸν αὐτῆς βίον. xii. 3. p. 945. D. ταύτῃ πᾶσα ἀρχὴ διεσπάσθη—καὶ—ταχὺ διώλεσαν. Plura collegimus exempla ad Platonis Polit. v. 10. p. 462. C. Cf. Heind. ad Phædon. p. 78. Ast.

τὸ τότε] Vulgo articulus τὸ abest, sensu adversante, qui hic est: *prout igitur de eo, quod tunc factum est, satis certo et accurate conjicere licet, hæc ejus ratio videtur fuisse.* Mox ad κηδόμενος int. ἐστὶ, ut viii. 4. 833. A. ἡ δ' ἐν ταῖς ξυμπλοκαῖς—δεομένη. Vid. Schwebel. et Schäfer. ad L. Bos. Ellips. Gr. p. 608. Ast.

σιν ἐκ μονογενοῦς, εἰς τὸ μέτριον μᾶλλον συνέστειλε. καὶ μετὰ τοῦτο ἔτι φύσις τις ἀνθρωπίνη μεμιγμένη θείᾳ τινὶ δυνάμει, κατιδοῦσα ὑμῶν τὴν ἀρχὴν φλεγμαίνουσαν ἔτι, μίγνυσι τὴν κατὰ γῆρας[r] σώφρονα δύναμιν τῇ κατὰ γένος
II. 692. αὐθάδει ῥώμῃ, τὴν τῶν ὀκτὼ καὶ εἴκοσι γερόντων ἰσόψηφον εἰς τὰ μέγιστα τῇ τῶν βασιλέων ποιήσασα δυνάμει. ὁ δὲ τρίτος σωτὴρ ὑμῖν ἔτι σπαργῶσαν καὶ θυμουμένην τὴν ἀρ-

οἶμαι ς.—[p] ὑμῶν 𝔥.—[q] τῶν om 𝔣.—[r] ἀγορὰς ΞΩυ, γῆρας γρ Ω, ἀγορὰν 𝔣 et γρ 𝔥.—

φύσις τις ἀνθρωπίνη] Lycurgus, qui rempublicam temperavit quodammodo consilio publico duodetriginta senum (hinc γερουσία, γερωνία s. γεροντία, senatus, v. Hesych. v. γερωνία, ubi cf. interpp.) constituendo, cujus summa erat et dignitas et auctoritas. Vid. Herodot. vi. 57. Polyb. vi. 8. Nic. Crag. de republ. Laced. ii. 3. p. 109. s. Meurs. Misc. Lacon. ii. 4. in Gronov. Thesaur. Antiq. Græc. t. v. p. 2363. et Manso in Sparta t. i. p. i. p. 95. p. ii. p. 380. Epist. viii. p. 354. B. δυνατὸν δὲ, ὡς ἔδειξεν ἔργῳ σοφὸς ἀνὴρ καὶ ἀγαθὸς Λυκοῦργος, ὃς ἰδὼν τὸ τῶν οἰκείων γένος ἐν Ἄργει καὶ Μεσήνῃ ἐκ βασιλέων εἰς τυράννων δύναμιν ἀφικομένους καὶ διαφθείραντας ἑαυτούς τε καὶ τὴν πόλιν, ἑκατέρους ἑκατέραν, δείσας περὶ τῆς αὐτοῦ πόλεως ἅμα καὶ γένους φάρμακον ἐπήνεγκε τὴν τῶν γερόντων ἀρχὴν καὶ τὸν τῶν ἐφόρων δασμὸν, τῆς βασιλικῆς ἀρχῆς σωτήριον. Plutarch. vit. Lycurg. p. 42. D. πλειόνων δὲ καινοτομουμένων ὑπὸ τοῦ Λυκούργου, πρῶτον ἦν καὶ μέγιστον ἡ κατάστασις τῶν γερόντων, ἥν φησιν ὁ Πλάτων, τῇ τῶν βασιλέων ἀρχῇ φλεγμαινούσῃ μιχθεῖσαν καὶ γενομένην ἰσόψηφον, εἰς τὰ μέγιστα σωτηρίαν ἅμα καὶ σωφροσύνην παρασχεῖν. Cf. id. in Num. p. 64. D. De re ipsa, vid. Aristotel. Polit. ii. 4. et Cicero de Legib. iii. 7. Ast.

φλεγμαίνουσαν] Sic Polit. ii. 13. p. 372. E. εἰ δ' αὖ βούλεσθε, καὶ φλεγμαίνουσαν πόλιν θεωρήσωμεν, ubi præcedit: ἡ μὲν οὖν ἀληθινὴ πόλις δοκεῖ μοι εἶναι, ἣν διεληλύθαμεν, ὥσπερ ὑγιής τις; φλεγμαίνειν enim, φλέγμα et φλεγμονή, *inflammatio* et *tumor*, morbum in universum quoque significant (vid. Tim. p. 85. B. Cf. Casaubon. et Schweighæus. ad Athen. t. i. p. 98.) et sensu translato, vitiosum illum alicujus rei statum, in quo omnia fervent, dissoluta ac perturbata sunt. Similiter Synesius de regno p. 22. B. φλεγμαίνει μέρη τινὰ τῆς ἀρχῆς ὥσπερ σώματος.—Vulgo ἔτι a φλεγμαίνουσαν commate disjungitur, vitiose. Ast.

ἔτι μίγνυσι] Verbum μίγνυσι jungendum est illis: καὶ μ. τ. ἔτι φύσις τις ἀνθρ. Itaque ἔτι post φλεγμαίνουσαν non potest trahi ad v. μίγνυσι, sed pertinet ad φλεγμαίνουσαν, mutata interpunctione. Ita paullo post: ὁ δὲ τρίτος σωτὴρ ὑμῖν ἔτι σπαργῶσαν καὶ θυμουμένην τὴν ἀρχὴν ὁρῶν, οἷον ψάλιον ἐνέβαλεν.—Ad rem cf. Epist. viii. p. 354. A. Archyt. apud Stob. Ecll. Eth. xli. p. 269. Aristot. Polit. ii. 4. p. 82. v. 11. p. 364. Cic. Legg. iii. 7. Plutarch. Lycurg. p. 42. D. qui habet a Platone et Aristotele. Boeckh. p. 179.

ἰσόψηφον] *Æqualem in suffragiis ferendis* s. paris auctoritatis. Ast.

ὁ δὲ τρίτος σωτήρ] *Tertius servator*, proverbialis locutionis speciem præ se fert; notum est enim τὸ τρίτον τῷ σωτῆρι, de quo vid. ad Polit. ix. 9. p. 583. B. Ceterum secundum Herodotum (i. 23.) Lycurgus ipse et senatum et ephoros instituit, eumque secutus est auctor Epist. Platonic. l. l. Aristoteles vero (Polit. v. 11.) Pausanias (iii. 11.) Plutarchus (vit. Lycurg. p. 43. E.) alii Theopompum regem (circa 130. post Lycurg.) hunc magistratum constituisse memoriæ produnt. Vid. interpp. ad Herodot. l. l. N. Crag. de Republ. Lac. ii. 4. p. 122. Meurs. Miscell. Lacon. ii. 4. Gronov. Thes. t. v. p. 2362. Manso in Sparta t. i. p. i. p. 243. Ephori autem quinque, quorum annuus erat magistratus, regiæ potestati ita oppositi erant, ut apud Romanos tribuni consulibus, vid. Cicero de Legib. iii. 7. ubi v. Görenz. p. 335. et Valer. Maxim. iv. 1. extern. 8. Antiquitus quidem circumscripta eorum potestas erat, sed paula-

χὴν ὁρῶν οἷον ψάλιον[s] ἐνέβαλεν αὐτῇ τὴν τῶν ἐφόρων δύναμιν, ἐγγὺς τῆς κληρωτῆς ἀγαγὼν δυνάμεως. καὶ[t] κατὰ δὴ τοῦτον τὸν λόγον ἡ βασιλεία παρ' ὑμῖν[u] ἐξ ὧν ἔδει σύμμικτος γενομένη καὶ μέτρον ἔχουσα, σωθεῖσα αὐτὴ[v] σωτη-

[s] φαλίον ΑΩ, ψάλιον Ξυϐχ : ψάλλιον *ς.—[t] καὶ om f.—[u] ἡμῖν ḫ.—[v] αὕτη ς : cor-

tim, ut fieri solet, adeo crevit, ut postremo tyrannica fieret. L. iv. 5. p. 712. D. τὸ γὰρ τῶν ἐφόρων θαυμαστὸν ὡς τυραννικὸν ἐν αὐτῇ γέγονε. Cf. Aristotel. Polit. ii. 4. (c. 3. §. 10. Schneid.) Crag. l. l. p. 130. et Manso l. l. p. 355. p. ii. p. 377. t. iii. p. i. p. 214. 261. Ast.

ἔτι σπαργῶσαν] *Adhuc exsultantem et luxuriantem quasi; σπαργᾶν* enim proprie de luxuriante humorum impetu usurpatur, vid. Ruhnken. ad Tim. p. 234. Ast.

ψάλιον] Vulgo ψάλλιον. (Vid. Steph. Thesaur. t. iv. p. 698. E. Oudendorp. ad Thom. M. v. ψάλλιον et Pierson. ad Mœr. p. 420.) proprie *annulus* s. torques est *ferreus* vel catenula ferrea, quæ equi mentum substringit, tunc in genere frenum ; vid. Pierson. l. l. Weisk. ad Xenophont. t. vi. p. 156. Respexit hunc locum Plutarchus in vit. Lycurg. p. 43. E. οὕτω τὸ πολίτευμα τοῦ Λυκούργου μίξαντος, ὅμως ἄκρατον ἔτι τὴν ὀλιγαρχίαν καὶ ἰσχυρὰν οἱ μετ' αὐτὸν ὁρῶντες σπαργῶσαν καὶ θυμουμένην, ὥς φησιν ὁ Πλάτων, οἷον ψάλιον ἐμβάλλουσιν αὐτῇ τὴν τῶν ἐφόρων δύναμιν, ἔτεσί που μάλιστα τριάκοντα καὶ ἑκατὸν μετὰ Λυκοῦργον, πρῶτον τῶν περὶ Ἔλατον ἐφόρων κατασταθέντων ἐπὶ Θεοπόμπου βασιλεύοντος. Similiter ψάλιον ἐμβάλλειν usurpavit Maxim. Tyr. Dissert. xi. p. 121. Commode præterea Ruhnken. ad Tim. l. l. excitavit veterem poetam apud Cicer. de Orat. iii. 41. 'nam exsultantem te et præfidentem tibi Repriment validæ legum habenæ, atque imperii insistent jugo.' Pertinet huc etiam Valer. Maxim. l. l. 'Theopompus igitur legitimis regnum vinculis constringendo, quo longius a licentia retraxit, hoc propius ad benevolentiam civium admovit.' Plutarch. Lycurg. p. 58. B. ἡ γὰρ τῶν ἐφόρων κατάστασις οὐκ ἄνεσις ἦν, ἀλλ' ἐπίτασις τῆς πολιτείας, καὶ δοκοῦσα πρὸς τοῦ δήμου γεγονέναι σφοδροτέραν ἐποίησε τὴν ἀριστοκρατίαν. Ast.

ἐγγὺς τῆς κληρωτῆς ἀγαγ. δυνάμ.] *Prope ad potestatem sorte lectam* s. designatam (eam) *ducens*, h. e. sorte fere eligendam eam constituens. Ephori enim, ut popularis magistratus, ex tenuioris fortunæ hominibus legebantur, vid. Aristotel. Polit. ii. 7. et Crag. l. l. p. 124. Igitur etiam in hoc oppositi erant ephori regibus, quorum hereditaria potestas erat. Ast.

ξύμμικτος γενομένη] Aristotel. Polit. ii. 7. δεῖ γὰρ τὴν πολιτείαν τὴν μέλλουσαν σώζεσθαι πάντα βούλεσθαι τὰ μέρη τῆς πόλεως εἶναι, καὶ διαμένειν ταυτά· οἱ μὲν οὖν βασιλεῖς διὰ τὴν αὐτῶν τιμὴν οὕτως ἔχουσιν, οἱ δὲ καλοὶ κἀγαθοὶ διὰ τὴν γερουσίαν (ἆθλον γὰρ ἡ ἀρχὴ αὕτη τῆς ἀρετῆς ἐστιν), ὁ δὲ δῆμος διὰ τὴν ἐφορείαν· καθίσταται γὰρ ἐξ ἁπάντων. Cf. et c. 4. (c. 8. §. 11. Schneid.) ubi sententiam c. 11. propositam reprobat, civitatem veram esse conflatam e democratia et tyrannide. Archyt. apud Stob. Serm. xli. p. 258. δεῖ δὲ τὸν νόμον τὸν κάῤῥονα καὶ τὰν πόλιν ἐκ πασᾶν σύνθετον εἶμεν τᾶν ἄλλαν πολιτειᾶν, καὶ ἔχεν τι δαμοκρατίας, ἔχεν τι ὀλιγαρχίας, ἔχεν τι βασιλείας καὶ ἀριστοκρατίας, ὥσπερ καὶ ἐν τᾷ Λακεδαίμονι· τοὶ γὰρ μὲν βασιλέες τᾶς μοναρχίας, τοὶ δὲ γέροντες τᾶς ἀριστοκρατίας, τοὶ δὲ ἔφοροι τᾶς ὀλιγαρχίας, ἱππαγρέται (vid. Xenoph. resp. Lac. iv. 3. Crag. de Republ. Lac. ii. 14. Meurs. Misc. Lacon. p. 117.) δὲ καὶ κόροι τᾶς δαμοκρατίας. Cf. Hippodam. apud Stob. Serm. xli. p. 251. v. 2. et Menander Rhet. Cap. πῶς δεῖ ἀπὸ ἐπιτηδεύσεων τὰς πόλεις ἐγκωμιάζειν, ubi hunc Platonis locum ante oculos habuit. Eodem nomine Polybius vi. 3. sq. Laconicam rempublicam laudat eamque solam civitatem esse perfectam dicit, quæ e monarchia, aristocratia et democratia temperata sit: δῆλον γὰρ, ὡς ἀρίστην μὲν ἡγητέον πολιτείαν τὴν ἐκ πάντων τῶν προειρημένων ἰδιωμάτων συνεστῶσαν· τούτου γὰρ τοῦ μέρους οὐ λόγῳ μόνον, ἀλλ' ἔργῳ πεῖραν εἰλήφαμεν, Λυκούργου συστήσαντος πρώτου κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον τὸ Λακεδαιμονίων πολίτευμα. Cf. idem vi. 10. Tacitus Annal. iv. 33. 'Nam cunctas nationes et urbes populus aut primores aut singuli regunt;

ρίας τοῖς ἄλλοις[w] γέγονεν αἰτία, ἐπεὶ ἐπί γε Τημένῳ καὶ
Κρεσφόντῃ καὶ τοῖς τότε νομοθέταις, οἵ τινες ἄρα[x] ἦσαν
νομοθετοῦντες, οὐδ' ἡ Ἀριστοδήμου μερὶς ἐσώθη ποτ' ἄν.
οὐ γὰρ ἱκανῶς ἦσαν νομοθεσίας ἔμπειροι· σχεδὸν γὰρ οὐκ
ἄν ποτ' ᾠήθησαν ὅρκοις μετριάσαι ψυχὴν νέαν λαβοῦσαν
ἀρχήν, ἐξ ἧς δυνατὸν ἦν τυραννίδα γενέσθαι. νῦν δ' ὁ θεὸς
III. ii. 310. ἔδειξεν οἵαν ἔδει καὶ δεῖ δὴ τὴν μενοῦσαν[y] μάλιστα ἀρχὴν

rexit Boeckhius.—[w] *τοῖς ἄλλοις τοῖς τότε* r.—[x] *ἄρ'* ℌ.—[y] *ἴσως μένουσαν* rc mg A:

delecta ex his et conflata (sic enim emendaverim codicis scripturam *consciata*. Ernestius de conjectura edidit *consociata*) reipublicæ forma laudari facilius, quam evenire, vel, si evenit, haud diuturna esse potest.' De Romanæ reipublicæ constitutione vid. Ernesti in Acroasi p. 192. sq. (Ruhnken. Valcken. et aliorum ad Ernesti Epist. ed. Tittmann.). Ast.

μέτρον ἔχουσα] *Justum modum habens*, h. e. temperata et moderata. Mox *αὐτὴ* pro *αὕτη* scripsimus, quod Ficin. expressit vertens: *et ipsum quidem servatum est et salutis aliorum causa fuit*. Monuit de hoc etiam Steph. 'Rectius scribitur *αὐτή*.' Ast.

ἐπεὶ ἐστί γε] Aristodemi filiis, Procli et Eurystheni, Lacedæmon sorte obtigit, Temeno Argos et Cresphonti Messene (vid. c. 5.); igitur de ipsis his civitatibus, quas Heraclidarum duces sortiti sunt, hic agitur, non de factione, nescio qua, Aristodemi, quod Ficinus vult. Ἐπὶ est *quod attinet ad*—(i. q. *ὅσον γε ἐπὶ Τημένῳ*, vid. Fischer. ad Weller. t. iii. p. ii. p. 235.): opera Temeni et Cresphontis, ut qui legum ferendarum nondum periti fuerint (igitur civitatem servare non potuerint), ne Lacedæmon quidem servari potuisset (nedum cognatæ civitates, Argos et Messene, quæ deterioris erant conditionis), h. e. nisi Lacedæmon a Lycurgo tam egregie constituta fuisset, fieri non potuisset, ut servaretur, quum pristini ejus cognatarumque urbium duces et legislatores adhuc rudes fuerint rationis civilis. Bene Cornar. vertit: *alioqui per Temenum et Cresphontem et eos, qui tunc erant legislatores, quicunque tandem illi erant, neque Aristodemi portio unquam servata fuisset*. Ast.

μετριάσαι] Quum vulgo neutralem, quam dicimus, habeat significationem (ut Polit. x. 5. *μετριάσει δέ πως πρὸς λύπην*), h. l. active est *temperare* s. *compescere*, ut infra *μετριάσαι τὰς ἀρχάς*. Cornar. *alioqui nunquam putassent juvenilem animum accepto principatu, ex quo tyrannis fieri posset, jurejurando ad moderationem se redacturos esse*. Ast.

ἔδει] Post v. *ἔδει* dele colon cum Fic. vertente: *Nunc autem deus ostendit, qualem oportebat oportetque potissimum constitui principatum*. Sed *μὲν οὖσαν* non est interpretatus; noluit enim transferre, quæ non intelligeret. Fortasse quis putet *οὖσαν* esse *verum bonumque imperium*; at tunc debebat esse *ὄντως οὖσαν*. Et quorsum referas illud *μὲν*, quod plane otiosum est? Omnino autem non nunc sermo est de *vero bonoque imperio*, sed speciatim de *firmo, durante, mansuro*, quale erat Laconicum. *Μόνη γὰρ δὴ αὕτη ἀρχή*, ait Xenoph. Rep. Lac. xv. 1. *διατελεῖ οἵαπερ ἐξ ἀρχῆς κατεστάθη· τὰς δὲ ἄλλας πολιτείας εὕροι ἄν τις μετακεκινημένας καὶ ἔτι καὶ νῦν μετακινουμένας*. Jam te nihil morabor amplius. Lege: *οἵαν ἔδει καὶ δεῖ δὴ τὴν μένουσαν μάλιστα ἀρχὴν γίγνεσθαι*. Eodem modo emendandum viii. p. 833. D. *ταῖς δὲ τρισκαιδεκέτεσι, μέχρι γάμου μὲν οὔσαις κοινωνίας, μὴ μακρότερον εἴκοσιν ἐτῶν μηδ' ἔλαττον ὀκτωκαίδεκα*.—Satis apparet legendum esse *μενούσης* ex Euseb. Præp. Ev. xiii. p. 707. B. Ms. apud Vig. p. 69. habet *μενούσαις*. Contraria fere ratio egregiæ correctionis Adamantii Corais Προδρομ. Ἑλλην. Βιβλιοθ. σελ. πβ' pro corrupto *προσηρξάμην* apud Plat. Theætet. p. 168. C. rescribentis *προσήρκεσα μέν*. Passim librarii diremerunt conjungenda, conjunxerunt dirimenda. Hipp. Maj. p. 290. B. Ὅτι, ἐρεῖ, τῆς Ἀθηνᾶς τοὺς ὀφθαλμοὺς οὐ χρυσοῦς ἐποίησεν οὐδὲ τὸ ἄλλο πρόσωπον οὐδὲ τοὺς πόδας οὐδὲ τὰς χεῖρας, εἴπερ χρυσοῦν γε δὴ ὂν κάλλιστον ἔμελλε φαίνεσθαι, ἀλλ'

γίγνεσθαι. τὸ δὲ παρ' ἡμῶν γιγνώσκεσθαι ταῦτα, ὅ περ εἶπον ἔμπροσθεν, νῦν μὲν γενόμενον οὐδὲν σοφόν· ἐκ γὰρ παραδείγματος ὁρᾶν γεγονότος οὐδὲν χαλεπόν. εἰ δ' ἦν τις προορῶν τότε ταῦτα καὶ δυνάμενος μετριάσαι τὰς ἀρχὰς καὶ μίαν ἐκ τριῶν ποιῆσαι, τά τε νοηθέντα ἂν καλὰ τότε πάντα ἀπέσωσε καὶ οὐκ ἄν ποτε ὁ Περσικὸς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς ἂν στόλος[z] ὥρμησε, καταφρονήσας ὡς ὄντων ἡμῶν βραχέος[a] ἀξίων.

ΚΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΑΘ. Αἰσχρῶς γοῦν[b] ἠμύναντο αὐτούς, ὦ Κλεινία. τὸ δ' αἰσχρὸν λέγω οὐχ ὡς οὐ[c] νικῶντές γε οἱ τότε καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν καλὰς νενικήκασι μάχας· ἀλλ' ὅ φημι αἰσχρὸν τότ' εἶναι, τόδε[d] λέγω τὸ πρῶτον μὲν ἐκείνων τῶν πόλεων τριῶν οὐσῶν μίαν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀμῦναι, τὼ[e] δὲ δύο κακῶς οὕτως εἶναι διεφθαρμένα,[f] ὥστε ἡ μὲν καὶ Λακεδαίμονα διεκώλυεν ἐπαμύνειν αὐτῇ, πολε-

μὲν οὖσαν *s.—z στόλος ἂν A et pr Ω.—a βραχέως v et pr Ω.—b δ' οὖν h.—c οἱ h.

ἐλεφάντινον. δῆλον ὅτι τοῦτο ὑπὸ ἀμαθίας ἐξήμαρτεν. Heindorfius hic inde a v. δῆλον arbitratur esse apodosin, ita ut prægressa faciant protasin, ideoque ante δῆλον ponit colon. At vide an servanda sit vulgata distinctio et scribendum δηλονότι, quod solet εἰρωνικῶς usurpari. Schol. Aristoph. Nub. 553. Ἕρμιππος μὲν δρᾶμα οὐκ ἐποίησεν εἰς Ὑπέρβολον. ἔοικε δὲ τὸ πλείστας ἀρτοπώλιδας λεχθὲν κατ' αὐτοῦ σημαίνειν. Πλείστας in mendo jacet. Hemsterhusius mutat in κατὰ τάς, Hermannus in εἰς τάς. Sed genuinum est τὸ πλεῖστον εἰς τάς; quod quum compendiose scriberetur τὸ πλ. εἰς τάς, posthac contractum est in duas voces τὸ πλείστας. Boeckh. p. 179—181.

τὴν μενοῦσαν] Vulgo τὴν μὲν οὖσαν, quod, quum sensu careat, in μενοῦσαν (duraturam) mutandum esse, primus docet adspectus. Boeckhius scribi volebat μένουσαν, ut in marg. Cod. Par. Ast.

ταῦτα] Vel retinendo ταῦτα, scribendum γενόμενα: vel τοῦτο cum γενόμενον. Locus autem cujus mentionem facit, est pag. proxime præced. Steph. Hoc vere. Ficinus enim: *Quod quidem —postquam factum est.* Bip.

ταῦτα] Recte ταῦτα habet, etsi singulare γενόμενον sequitur, ut v. 9. p. 739. A. τόδ' ἐστὶν ὀρθότατα. ταῦτα ἀδύνατον Parmen. p. 160. A. Phædon. p. 5. C. Vid. ad i. 13. Jacobs Animadv. in Athen. p. 85. sq. Schäfer. ad Dionys. Halicarn. p. 11. et virr. doct. ad Gregor. Corinth. p. 130.—ὡς ὄντων ἡμῶν, pro ἡμῶν ὡς ὄντων, vid. ad i. 13. Ast.

τὸ πρῶτον μὲν ἐκείνων] Pro ἐκείνων μὲν (ut μὲν referatur ad μίαν, cui opponitur: τὼ δὲ δύο); τὸ πρῶτον vero trahendum est ad τόδε. Sic μὲν sæpenumero pronomini præponitur, ut v. 6. 734. A. ἐν μὲν τῷ—ἐν δὲ τῷ—. xi. 7. Phædr. p. 263. B. ἐν μὲν ἄρα τοῖς cet. Theæt. p. 167. E. ἐν μὲν τῷ παίζῃ. Isocrat. de Pac. p. 186. ὅσοι οἱ μὲν τοὺς τοιούτους ἀποκτείναντες. Vid. Reiz. de Accent. Inclin. p. 13. 69. Hermann. ad Viger. p. 699. Matthiæ Gr. Gr. p. 400. Ast.

διεφθαρμένω] Cod. Voss. διεφθαρμένα. Sed vid. ad i. 13. Mox ἡ μὲν est Messene: ἐπαμύνειν αὐτῇ, Græciam defendere contra barbaras gentes. Deinde ἡ περὶ τὸ Ἄργος est i. q. τὸ Ἄργος, vid. ad iii. 1. Ast.

μοῦσα αὐτῇ κατὰ κράτος, ἡ δ᾽ αὖ πρωτεύουσα ἐν τοῖς τότε χρόνοις τοῖς περὶ τὴν διανομήν, ἡ περὶ τὸ Ἄργος, παρακαλουμένη ἀμύνειν τὸν βάρβαρον οὔθ᾽ ὑπήκουσεν οὔτ᾽ ἤμυνε. πολλὰ δὲ λέγων ἄν τις τὰ τότε γενόμενα περὶ ἐκεῖνον τὸν πόλεμον τῆς Ἑλλάδος οὐδαμῶς εὐσχήμονα ἂν κατη-
III. ii. 311. γοροῖ· οὐδ᾽ αὖ ἀμύνασθαι[g] τήν γε Ἑλλάδα λέγων ὀρθῶς ἂν λέγοι, ἀλλ᾽ εἰ μὴ τό[h] τε Ἀθηναίων καὶ τὸ Λακεδαιμο-
II. 693. νίων κοινῇ διανόημα ἤμυνε τὴν ἐπιοῦσαν δουλείαν, σχεδὸν ἂν ἤδη πάντ᾽ ἦν μεμιγμένα τὰ τῶν Ἑλλήνων γένη ἐν ἀλλήλοις καὶ βάρβαρα[i] ἐν Ἕλλησι καὶ Ἑλληνικὰ ἐν βαρβάροις, καθά περ ὧν Πέρσαι τυραννοῦσι τὰ νῦν, διαπεφορημένα[k] καὶ ξυμπεφορημένα κακῶς ἐσπαρμένα κατοικεῖται. ταῦτ᾽, ὦ Κλεινία καὶ Μέγιλλε, ἔχομεν ἐπιτιμᾷν τοῖς τε πάλαι πολιτικοῖς λεγομένοις καὶ νομοθέταις καὶ τοῖς νῦν, ἵνα τὰς αἰτίας αὐτῶν ἀναζητοῦντες ἀνευρίσκωμεν τί παρὰ ταῦτα ἔδει πράττειν ἄλλο, οἷον δὴ καὶ τὸ παρὸν[l] εἴπομεν, ὡς ἄρα οὐ δεῖ μεγάλας ἀρχὰς οὐδ᾽ αὖ ἀμίκτους νομοθετεῖν, διανοηθέντας[m] τὸ τοιόνδε, ὅτι τὴν[n] πόλιν ἐλευθέραν τε εἶναι δεῖ καὶ ἔμφρονα καὶ ἑαυτῇ φίλην, καὶ τὸν νομοθετοῦντα πρὸς ταῦτα βλέποντα δεῖ νομοθετεῖν. μὴ

—[d] τοῦτο Σ.—[e] τὰ υ.—[f] διεφθαρμένω ς.—[g] ἀμύνεσθαι Ω, ἀμύνεσθαι 𝔥.—[h] τὸν Ω.—[i] βαρβαρικὰ ς.—[k] διαπεφρονημένα 𝔣.—[l] παράπαν Ξ.—[m] νομοθ. καὶ διαν. Ωα.—

πολλὰ δὲ λέγων] Verba ita cohærent: λέγων ἄν τις τὰ τότε περὶ ἐκεῖνον τὸν πόλεμον γενόμενα, πολλὰ οὐδαμῶς εὐσχήμονα κατηγοροίη ἂν τῆς Ἑλλάδος: i. e. propter ea, quæ illo tempore facta sunt, Græciæ multa objici possunt, quæ ipsi dedecori sunt, ut, qui eam defendere suscipiat, frustra id faciat, h. e. propter illa Græci multo magis reprehendi, quam defendi possunt. Ast.

διαπεφορημένα καὶ ξυμπεφορημένα] *Direpta* (ut in præda fit) *et congesta* s. comportata (h. e. confusa et perturbata). Verba κακῶς διεσπαρμένα (*male disseminata et dispersa* s. dissipata) cum κατοικεῖται conjungenda sunt, ita ut participia διαπεφορημένα et ξυμπεφορημένα modum, quo ita factum sit, indicent: apud Persas omnia dispersa et dissipata sunt, propterea quod Persæ omnia diripuerunt ac comportarunt. Res enim, quæ temere comportantur, simul dissipantur, quia omnia cum omnibus confunduntur. De κατοικεῖται vid. ad i. 3. Ast.

καὶ νομοθέταις] Locus qui est initio pag. 688. non admittit hic partic. καί. Steph.

τὸ παρὸν] In præced. edit. τοπαράπαν pro τὸ παρόν. Steph. Ficinus vertit: *quale est, quod nunc exposuimus.* Similiter iv. 3. p. 708. A. τὸ δὲ δὴ παρὸν ἡμῖν λέγε. Ast.

τὴν πόλιν] In quodam vet. non legitur articulus τήν: atque adeo abesse illum malim. Steph.

θαυμάσωμεν δὲ[o] εἰ πολλάκις ἤδη προθέμενοι ἄττα εἰρήκαμεν ὅτι πρὸς ταῦτα δεῖ νομοθετεῖν βλέποντα τὸν νομοθέτην, τὰ δὲ προτεθέντα οὐ ταὐτὰ[p] ἡμῖν φαίνεται ἑκάστοτε· ἀλλ' ἀναλογίζεσθαι χρή, ὅταν πρὸς τὸ σωφρονεῖν φῶμεν δεῖν βλέπειν ἢ[q] πρὸς φρόνησιν[r] ἢ φιλίαν, ὡς ἔσθ' οὗτος ὁ III. ii. 312. σκοπὸς οὐχ ἕτερος ἀλλ' ὁ αὐτός. καὶ ἄλλα δὴ πολλὰ ἡμᾶς[s] τοιαῦτα ἂν γίγνηται ῥήματα, μὴ διαταραττέτω.

ΚΛ. Πειρασόμεθα[t] ποιεῖν οὕτως ἐπανιόντες τοὺς λόγους· καὶ νῦν δὴ τὸ περὶ τῆς φιλίας τε καὶ φρονήσεως καὶ ἐλευθερίας, πρὸς ὅ τι βουλόμενος ἔμελλες λέγειν δεῖν στοχάζεσθαι τὸν νομοθέτην, λέγε.

§. 12. ΑΘ. Ἄκουσον δὴ νῦν. εἰσὶ πολιτειῶν οἷον μητέρες δύο[u] τινές, ἐξ ὧν τὰς ἄλλας γεγονέναι λέγων ἄν τις ὀρθῶς λέγοι. καὶ τὴν μὲν προσαγορεύειν μοναρχίαν ὀρθόν, τὴν δ' αὖ δημοκρατίαν· καὶ τῆς μὲν τὸ Περσῶν γένος ἄκρον ἔχειν, τῆς δὲ ἡμᾶς. αἱ δ' ἄλλαι σχεδὸν ἅπασαι, καθάπερ εἶπον, ἐκ τούτων εἰσὶ διαπεποικιλμέναι. δεῖ δὴ οὖν καὶ ἀναγκαῖον μεταλαβεῖν ἀμφοῖν τούτοιν, εἴπερ ἐλευθερία τ'[v] ἔσται καὶ φιλία μετὰ φρονήσεως· ὃ δὴ βούλεται ἡμῖν ὁ λόγος προστάττειν, λέγων ὡς οὐκ ἄν ποτε τούτων πόλις ἄμοιρος γενομένη πολιτευθῆναι δύναιτ' ἂν καλῶς.

ΚΛ. Πῶς γὰρ ἄν;

ΑΘ. Ἡ μὲν τοίνυν τὸ μοναρχικόν, ἡ δὲ τὸ ἐλεύθερον ἀγαπήσασα μειζόνως ἢ ἔδει μόνον, οὐδετέρα[w] τὰ μέτρια

[n] τὴν om ΑΩυfħr.—[o] δ' υħr.—[p] ταῦτα f.—[q] ἢ ante πρὸς om ΑΞΩυfħr.—[r] φόνησιν υ.—[s] ὑμᾶς r.—[t] πειρασόμεθα pr ΑΩ : πειρασώμεθα *r.—[u] δύο μητέρες r.—[v] τ'

ὑμᾶς] Cod. Voss. ἡμᾶς, vitiose. Ceterum notanda est hæc pronominis a verbo, unde pendet, sejunctio, de qua trajectione vid. ad i. 4. Ast.

πειρασώμεθα] Pro πειρασώμεθα invenitur et fut. indic. πειρασόμεθα. Steph. Nimirum Ficinus vertit: *Conabimur etc.* Bip.

πρὸς ὅ τι] Referendum ad στοχάζεσθαι, quod et cum genitivo et cum πρὸς conjungitur (ut xii. 11. p. 962. D. πρὸς πολλὰ στοχαζόμενον.), simul vero βουλόμενος respicit, ita ut πρὸς ὅ τι βουλόμενος—στοχάζεσθαι sit: τί βουλόμενος (*quo consilio*, qua de causa s. quomodo) ἔμελλες λέγειν, τὸν νομοθέτην δεῖν πρὸς τοῦτο (τὸ περὶ τῆς φιλίας, h. e. τὴν φιλίαν) στοχάζεσθαι. Ast.

§. 12. εἰσὶ διαπεποικιλμέναι] *Varie sunt compositæ.* Sic ix. 6. p. 863. A. καὶ τὸ τῶν ἑκουσίων καὶ ἀκουσίων ὡς ἐν τούτοις διαπεποίκιλται. Ast.

ἢ ἔδει, μόνον] Vulgo male interpungitur, quum μόνον ad τὸ μοναρχικὸν et

III. ii. 313. κέκτηνται τούτων· αἱ δὲ ὑμέτεραι, ἥ τε Λακωνικὴ καὶ Κρητική, μᾶλλον. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Πέρσαι τὸ μὲν πά-
II. 694. λαι οὕτω πως, τὸ νῦν δὲ[x] ἧττον. τὰ δ' αἴτια διέλθωμεν. ἢ γάρ;

ΚΛ. Πάντως, εἴ γέ που μέλλομεν ὃ προὐθέμεθα[y] περαίνειν.

ΑΘ. Ἀκούωμεν[z] δή. Πέρσαι γὰρ[a] ὅτε μὲν τὸ μέτριον μᾶλλον[b] δουλείας τε καὶ ἐλευθερίας ἦγον[c] ἐπὶ Κύρου, πρῶτον μὲν ἐλεύθεροι[d] ἐγένοντο, ἔπειτα δὲ ἄλλων πολλῶν δεσπόται· ἐλευθερίας γὰρ ἄρχοντες, μεταδιδόντες ἀρχομένοις καὶ ἐπὶ τὸ ἴσον ἄγοντες μᾶλλον φίλοι τε ἦσαν στρατιῶται στρατηγοῖς καὶ προθύμους αὐτοὺς ἐν τοῖς κινδύνοις παρείχοντο, καὶ εἴ τις αὖ φρόνιμος ἦν ἐν αὐτοῖς καὶ βουλεύειν δυνατός, οὐ φθονεροῦ τοῦ βασιλέως ὄντος διδόντος δὲ παῤῥησίαν καὶ τιμῶντος τούς τι[e] δυναμένους συμβουλεύειν, κοινὴν τὴν τοῦ φρονεῖν εἰς τὸ μέσον παρείχετο δύναμιν, καὶ πάντα δὴ τότε ἐπέδωκεν[f] αὐτοῖς δι' ἐλευθερίαν τε καὶ φιλίαν καὶ νοῦ κοινωνίαν.

om f.—[w] οὐδ' ἑτέρα ΞΩ.—[x] δὲ νῦν r.—[y] ὅπου θέμεθα v.—[z] ἀκούομεν Ξ.—[a] μὲν γὰρ r.—[b] μᾶλλον om pr Ω.—[c] ἧττον r: ἦγον...ἐλεύθεροι om v.—[d] μὲν ἐλεύθεροι ΑΞΩfḫr: μὲν αὐτοὶ ἐλεύθεροι *s.—[e] τούς τι pr A, τοὺς εἴ τι Ω, τοὺς εἴς τι ḫ, τοὺς

τὸ ἐλεύθερον referri oporteat, ita ut μειζόνως ἢ ἔδει epexegesi inserviat: solum, igitur magis, quam par est. Mox οὐδετέρα pro οὐδέτερα, quod sensu caret, scripsimus, Ficinum secuti, qui vertit: *neutra mediocritatem servitutis libertatisque servavit*. Ast.

οὐδέτερα] Leg. οὐδετέρα. Fic. *neutra*. p. 701. D. τούτων ἕνεκα δὴ δύο εἴδη (sic docebo legendum) πολιτείας, τήν τε δεσποτικωτάτην προελόμενοι καὶ τὴν ἐλευθερικωτάτην, ἐπεσκοποῦμεν νυνί, ποτέρα τούτων ὀρθῶς πολιτεύεται. Boeckh. p. 181.

οὕτως πως] H. e. modum illum s. monarchiæ et democratiæ temperationem habuerunt, quæ apud Persas in monarchiam, apud Athenienses vero in democratiam meram degeneravit.—Ad ea, quæ de Persis in sequentibus exponuntur, vid. Spanhem. ad Julian. Orat. i. p. 81. Ast.

εἴτι] Quidam scribunt τοὺς εἴς τι: videndum annon et τούς οἱ τὶ scribi possit. Steph.

τοὺς εἰς τὶ δυναμένους] Cod. Voss. εἴς τι servavit, unde scripsimus εἰς τὶ, quia pronomen (non solum personale) post præpositionem accentum amittere nequit. Vulgo εἴ τι. Εἰς τὶ est *aliqua in re*; εἰς est enim sæpenumero i. q. περὶ, ut Diodor. Sic. xi. 50. εἰς οὐδὲν ἕτερον ἢ τὸ παρὸν λέγειν, ubi v. Wesseling. Mox παρείχετο cet. est: *communem facultatem prudentiæ in medium afferebat, suam prudentiam cum aliis communicabat*. Male vir doctus quidam παρείχετο ad regem retulit; tunc enim παρεῖχε esse deberet. Ast.

ἀπέδωκεν] Magnum errorem (ni fallor) unius literæ mutatione, ex hoc loco eximam, substituendo videlicet ἐπέδωκεν pro ἀπέδωκεν: inter quæ verba, alioqui scriptura adeo similia, magnum fuerit signifi-

ΚΛ. Ἔοικέ γε[g] πως τὰ λεγόμενα οὕτω γεγονέναι.

ΑΘ. Πῇ δὴ οὖν ποτε ἀπώλετο ἐπὶ Καμβύσου καὶ πάλιν ἐπὶ Δαρείου σχεδὸν ἐσώθη; βούλεσθε οἷον[h] μαντείᾳ διανοηθέντες χρώμεθα;

ΚΛ. Φέρει γοῦν ἡμῖν[i] σκέψιν τοῦτο ἐφ' ὅ περ ὡρμήκαμεν.[j] iii. ii. 214.

ΑΘ. Μαντεύομαι δὴ νῦν περί γε Κύρου τὰ μὲν ἄλλ'

[d] τις ὑφε: τοὺς εἶτι s.—[f] ἐπέδωκεν Stephanus: libri ἀπέδωκεν.—[g] δέ f.—[h] οὖν v.

cationis discrimen. Quanto autem sit huic loco aptior significatio verbi ἐπέδωκεν quam alterius ἀπέδωκεν, te lector, mecum velim expendere. Persæ (inquit) quum sub Cyro majorem servitutis et libertatis mediocritatem tenerent, liberi primum ipsi, deinde aliorum multorum domini extiterunt. Nam quum imperantes libertatis participes facerent eos quibus imperabant, et quandam juris æquabilitatem illis tribuerent, magis amici ducibus milites, et ad subeunda pericula prompti erant. Quinetiam siquis inter eos prudentia valebat, et consilium dare poterat, ab eo communis facultas prudentiæ in medium afferebatur, quum rex minime invidus esset, sed loquendi libertatem concederet, atque adeo illos qui aliquid consilii dare ipsi possent honoraret. Hæc autem postquam commemoravit, tandem addit, καὶ πάντα δὴ τότε ἐπέδωκεν αὐτοῖς (ut quidem lego) δι' ἐλευθερίαν etc. Id est, *Tunc igitur illis omnia progressus habuerunt, propter libertatem amicitiamque et mentis communionem.* At Fic. ita, *Cuncta igitur tunc illis libertate, amicitia, mentisque communione facilia reddidit.* In qua interpretatione illi alteri verbo ἀπέδωκεν novam quandam tribuit significationem, et huic loco tamen, præ illa quam habet verbum ἐπέδωκεν, parum convenientem. Potest autem hoc et aliter exponi, manente tamen eodem sensu: nam πάντα ἐπέδωκεν reddere etiam liceat, *melior fuit illis rerum omnium suarum status*: vel, *omnia illis incrementum ceperunt*; vel, *in rebus omnibus promoverunt*: vel, *suæ res omnes in melius processerunt.* Hæc est mea de loci hujus emendatione sententia: quam confirmare videtur etiam quod sequitur ἀπώλετο, velut illi ἐπέδωκεν oppositum. Ceterum τοῦ κοινωνίαν (ut de hoc quoque obiter moneam) audaculo genere loquendi utens, vocat quod dixit κοινὴν τὴν τοῦ φρονεῖν δύναμιν: ego, ut illud repræsentarem, verti, *mentis communionem*: quum alioqui dicere possem, *prudentiæ communionem*, aut *prudentium consiliorum communionem.* Jam vero quod hic dicit ἐπὶ τὸ ἴσον ἄγειν, aliquanto post dicet ἰσότητά τινα κοινὴν εἰσφέρειν. Jam vero et quod ad verba illa attinet, quæ, Græcorum verborum vestigiis insistens, ita sum interpretatus, *Quum sub Cyro majorem servitutis et libertatis mediocritatem tenerent*: eorum velut expositionem habes in principio p. 698. nam ei quod hic vocatur τὸ μέτριον δουλείας τε καὶ ἐλευθερίας possumus dicere opponi quam ibi appellat τὴν σφόδρα δουλείαν τε καὶ δεσποτείαν. Steph.

ἐπέδωκεν] Sic Steph. egregie vidit legendum esse pro ἀπέδωκεν. Ἐπιδιδόναι (ἐπίδοσιν λαμβάνειν s. ἔχειν) est *proficere, incrementum capere* (vid. Græv. ad Lucian. Pseudosoph. §. 6. t. ix. p. 475. Bip.) ut quavis fere pagina in Platone occurrit. Verbi ἐπέδωκε subjectum, quod dicitur, πάντα est, sicut sequentis ἀπώλετο, quod plane penderet, nisi ἐπέδωκε præcederet, quia πάντα tunc accusativus esse deberet. Ast.

διανοηθέντες] *Cogitantes* s. *cogitando*, h. e. *vultisne, ut divinationem quandam cogitatione fingamus, qua utamur?* Mox verba ita intelligenda, ac si scriptum sit: τοῦτο φέρει σκέψιν ἡμετέραν (de ἡμῖν dativo vid. ad i. 1.) εἰς s. ἐπὶ τοῦτο, ἐφ' ὅπερ ὡρμήκαμεν. Ast.

μαντεύομαι] Quæ hic de Cyro traduntur, abhorrentia illa a Cyri imagine, quam Xenophon in Cyropædia adumbravit, hominibus, qui in fabulis fingendis sibi placebant, occasionem dederant simultatem quandam inter philosophos illos comminiscendi (vid. Athen. xi. p. 377. t. iv. et Aul. Gell. Noct. Attic. xiv. 3.) quos bene jam repudiavit Boeckhius

αὐτὸν στρατηγόν τε[k] *ἀγαθὸν εἶναι*[l] *καὶ φιλόπολιν, παιδείας δὲ ὀρθῆς*[m] *οὐχ ἧφθαι τὸ παράπαν οἰκονομίᾳ τε οὐδὲν τὸν νοῦν προσεσχηκέναι.*

—[i] ἡμῖν om ħ.—[j] ὡρμήσαμεν f.—[k] τε om r.—[l] εἶναι ἀγαθὸν f.—[m] ὀρθῶς (ῆ) v.—

in Comment. de simultate, quæ Platoni cum Xenophonte intercessisse fertur (Berolin. 1811. 4.) p. 28. Ast.

παιδείας οὐκ ὀρθῶς ἧφθαι] Apud Gellium scriptum est ὀρθῶς, libri 14. c. 3. cujus initium est, 'Qui de Xenophontis Platonisque vita et moribus pleraque omnia exquisitissime scripsere, non abfuisse ab eis motus quosdam tacitos et occultos simultatis æmulationisque mutuæ putavere.' Aliquanto post enim hæc subjungit, 'Id etiam esse non sinceræ neque amicæ voluntatis indicium crediderunt, quod Xenophon inclyto illi operi Platonis quod de optimo statu reipubl. civitatisque administrandæ scriptum est, lectis ex eo duobus fere libris, qui primi in vulgus exierant, opposuit contra conscripsitque diversum regiæ administrationis genus, quod παιδείας Κύρου inscriptum est. Eo facto scriptoque ejus usqueadeo permotum esse Platonem ferunt, ut quodam in libro, mentione Cyri regis habita, retractandi levandique ejus operis gratia, virum quidem Cyrum navum et strenuum fuisse dixerit, παιδείας δ' οὐκ ὀρθῶς ἧφθαι τοπαράπαν. Hæc enim verba sunt de Cyro Platonis.' Hactenus Aulus Gellius, sive (ut nunc a quibusdam vocandus creditur) Agellius: qui certe fieri potest ut ita scripserit, οὐκ ὀρθῶς, quum in exemplar quod hanc lectionem haberet, incidisset: sed ego quandam esse παιδείαν dico quam Plato non hic solum sed alibi etiam vocet ὀρθήν, et quidem duobus aliis in locis, nisi me fallit memoria. Unum saltem illa repræsentare potest, ex libro de Republ. tertio, non procul a fine, Καὶ ἔγωγ' εἶπον, Τοῦτο μὲν οὐκ ἄξιον διϊσχυρίζεσθαι ὦ φίλε Γλαύκων· ὃ μέντοι ἄρτι ἐλέγομεν, ἄξιον, ὅτι δεῖ αὐτοὺς τῆς ὀρθῆς τυχεῖν παιδείας, ἥτις ποτὲ ἐστὶν, εἰ μέλλουσι τὸ μέγιστον ἔχειν πρὸς τῷ (vel potius πρὸς τὸ, ut legendum mihi videri, ibi admonui) ἥμεροι εἶναι αὐτοῖς τε καὶ τοῖς φυλαττομένοις ὑπ' αὐτῶν. Ex hoc certe loco (cujus scriptura minime vocari in dubium potest) ipse quoque Gellius, ut opinor, ὀρθῆς in altero etiam legendum esse fateretur. De hoc autem merito quis ambigat an sit μνημονικὸν ipsius Gellii ἁμάρτημα, locum qui est in opere de Legibus afferentis tanquam ex opere quod scripsit περὶ πολιτείας, (sicut Athenæus memoria lapsus quendam in quinto de Legibus extare dicit, qui in quinto non hujus sed illius operis invenitur) an una eademque appellatione comprehendi posse utrumque existimaverit, quod ad rem unam eandemque pertineant. Jam vero hæc verba, περὶ πολιτείας, sic ab eo reddi miror, *De optimo statu reipubl. civitatisque administrandæ:* miror, inquam, illa verba sic ab eo reddi, quod duæ interpretationes in unam misceri quodammodo videantur: quum dicendum esset *de optimo statu reipubl.* vel *de optimo genere administrandæ reipublicæ*, sive *de optima ratione reipubl. administrandæ*. Hæc autem omnia lectori consideranda relinquo, atque hoc in primis, an Gellium ita scripsisse verisimile sit. Nam ad ὀρθῶς quidem quod attinet, non absimile vero fuerit eum in exemplar (uti dixi) incidisse, quod hanc lectionem haberet. Steph.

ὀρθῆς οὐχ ἧφθαι] A. Gell. xiv. 3. habet παιδείας δ' οὐκ ὀρθῶς ἧφθαι τοπ. Perperam. ii. p. 652. B. τί ποτε λέγομεν ἡμῖν εἶναι τὴν ὀρθὴν παιδείαν. p. 654. E. περὶ παιδείας ὀρθῆς. vi. p. 766. A. παιδείας μὲν ὀρθῆς τυχόν. Rep. iii. p. 416. C. ὅτι δεῖ αὐτοὺς τῆς ὀρθῆς τυχεῖν παιδείας. Memorabilis autem locus est ob simultatem, quam tradunt fuisse inter Platonem et Xenophontem; longior tamen res est, quam ut circumscribi possit hisce terminis. Unum hoc nunc dicam, aperte falsum esse, quod se accepisse narrat Gellius, Xenophontem lectis duobus, qui primi prodissent, Platonicæ Politiæ libris, opposuisse eis Cyropædiam: neque enim in duobus primis Reipublicæ libris de administratione civitatis dictum est quidquam, cui sua opponere potuisset Xenophon; nec possunt ii seorsim esse editi. Omnino multæ simultates affinguntur Platoni, de quibus is ne cogitabat quidem; ut ea, quæ inter ipsum et Sophoclem fertur obtinuisse, quamque ipse Valckenarius ad Phœn. p. 547. non

ΚΛ. Πῶς δὴ τὸ τοιοῦτον φῶμεν;

ΑΘ. Ἔοικεν ἐκ νέου στρατεύεσθαι διὰ βίου, ταῖς γυναιξὶ παραδοὺς τοὺς παῖδας τρέφειν. αἱ δὲ ὡς εὐδαίμονας αὐτοὺς ἐκ τῶν παίδων εὐθὺς καὶ μακαρίους ἤδη[n] γεγονότας καὶ ἐπιδεεῖς ὄντας τούτων οὐδενὸς ἔτρεφον·[o] κωλύουσαι δὲ ὡς οὖσιν ἱκανῶς εὐδαίμοσι μήτε αὐτοῖς[p] ἐναντιοῦσθαι μηδένα εἰς μηδέν, ἐπαινεῖν τε ἀναγκάζουσαι πάντας τὸ λεγόμενον ἢ πραττόμενον ὑπ' αὐτῶν, ἔθρεψαν τοιούτους τινάς.

ΚΛ. Καλήν, ὡς ἔοικας,[q] τροφὴν εἴρηκας.

ΑΘ. Γυναικείαν μὲν οὖν βασιλίδων[r] γυναικῶν, νεωστὶ γεγονυιῶν πλουσίων καὶ ἐν ἀνδρῶν ἐρημίᾳ, διὰ τὸ μὴ σχολάζειν ὑπὸ πολέμων καὶ πολλῶν κινδύνων, τοὺς παῖδας τρεφουσῶν.

ΚΛ. Ἔχει γὰρ λόγον.

[n] ἤδη add ΑΩrfhr.—[o] ἔστρεφον v.—[p] αὐτοὺς r.—[q] ἔοικε h.—[r] βασιλειδίων f.—

dissimilem veri judicabat esse, immemor, credo, loci Rep. i. p. 329. B. ex quo refelli quodammodo potest opinio ista. Attamen non est dubium, plurimos æquævos Platoni scriptores non nimis amice tangi ab eo et perstringi suppresso nomine: in quibus inprimis est Lysias, multo frequentius, quam putatur, notatus apud Nostrum. Neque enim in uno Phædro contra Lysiam orationem composuit, sed ipsa Apologia Socratis indubie opposita est Lysiacæ, de qua v. Cic. Or. i. 54. Diog. L. ii. 40. personatus Plutarch. Vitt. x. Orr. p. 836. B. id quod et Plutarchus tradit de auditione p. 40. E. p. 45. A. et ipse Plato principio orationis, ubi Socrates aliter se, quam oratores ait dicturum esse, videtur significare. Menexenus autem, non alius rei, quam æmulationis causa conscriptus, in laudem cæsorum Corinthio bello Atheniensium compositus est, ut apparet ex p. 245. E. At illos ipsos Lysiam laudasse funebri oratione, intelligitur ex ea, quæ etiam superest, sive ea Lysiæ, sive potius genuinam Lysiæ imitantis est Sophistæ. Itaque etiam Menexenum scriptum esse arbitror adversus Lysiam. Ac vere me quidem judice Sydenhamus in Phædri Ἐρωτικῷ, qui est in Symposio, agnovit formam Eroticorum Lysiacorum: nam Phædri genus dicendi Plato expressit certissime; quum autem acerrimus Lysiæ assecla Phædrus esset, in hoc delusit etiam illum. Boeckh. p. 181—183.

φιλόπολιν] Athenæus l. l. exhibet φιλόπονον (v. Schweighæus. Animadv. in Athen. t. vi. p. 313.); deinde apud Gellium l. l. scribitur παιδείας δ' οὐκ ὀρθῶς ἧφθαι τὸ παράπαν: *institutionem vero non recte tetigisse in omne*, quod haud dubie μνημονικὸν est ἁμάρτημα. Pro οὐχ ἧφθαι Athen. οὐδὲ ἧφθαι. Deinde οἰκονομίᾳ δ' οὐδέν; nihil quidem frequentius est repetito δὲ post μὲν (v. Lexic. Xenophont. v. i. p. 625.) tamen τε recte habet, vid. ad i. 9. Οὐδὲν vero vide ne vitiosum sit; equidem malim οὐδὲ, *ne—quidem*. Ceterum ineptus est auctor Epistol. Platonic. iv. p. 320. D. ita scribens: ὡς οὖν ὑπὸ πάντων ὁρώμενος παρασκευάζου τόν τε Λυκοῦργον ἐκεῖνον ἀρχαῖον ἀποδείξων καὶ τὸν Κῦρον, καὶ εἴ τις ἄλλος πώποτε ἔδοξεν ἤθει καὶ πολιτείᾳ διενεγκεῖν. Iis porro, quæ de principum educatione traduntur, non bene consentiunt, quæ in Alcibiade i. 121. C. (Cf. Spanhem. ad Julian. Orat. i. p. 131.) leguntur, quo quidem suspicio nostra confirmatur jam diu mente concepta, Alcibiadem non solum secundum, verum etiam primum a Socratico philosopho conscriptum esse, qui Xenophontem vel Xenocratem magis quam Platonem secutus fuerit. Ast.

ΑΘ. Ὁ δὲ πατήρ γε αὐτοῖς αὖ ποίμνια μὲν[s] καὶ πρό-
III. ii. 315. βατα καὶ ἀγέλας ἀνδρῶν τε καὶ ἄλλων πολλῶν πολλὰς
II. 695. ἐκτᾶτο, αὐτοὺς δὲ οἷς ταῦτα παραδώσειν ἔμελλεν ἠγνόει
τὴν πατρῴαν οὐ παιδευομένους[t] τέχνην, οὖσαν Περσικήν, ποιμένων ὄντων Περσῶν, τραχείας χώρας ἐκγόνων, σκληρὰν καὶ ἱκανὴν ποιμένας[u] ἀπεργάζεσθαι μάλα[v] ἰσχυροὺς καὶ δυναμένους θυραυλεῖν καὶ ἀγρυπνεῖν καὶ εἰ στρατεύεσθαι δέοι στρατεύεσθαι, διεφθαρμένην δὲ παιδείαν ὑπὸ τῆς λεγομένης εὐδαιμονίας[w] τὴν Μηδικὴν περιεῖδεν ὑπὸ γυναικῶν τε καὶ εὐνούχων παιδευθέντας αὐτοῦ τοὺς υἱεῖς, ὅθεν ἐγένοντο οἵους ἦν αὐτοὺς εἰκὸς[x] γενέσθαι, τροφῇ ἀνεπιπλήκτῳ τραφέντας. παραλαβόντες δ' οὖν οἱ παῖδες τελευτήσαντος Κύρου τρυφῆς[y] μεστοὶ[z] καὶ ἀνεπιπληξίας, πρῶτον[a] μὲν τὸν ἕτερον ἅτερος ἀπέκτεινε τῷ ἴσῳ ἀγανακτῶν, μετὰ δὲ τοῦτο αὐτὸς μαινόμενος[b] ὑπὸ μέθης τε καὶ ἀπαιδευσίας τὴν ἀρχὴν ἀπώλεσεν ὑπὸ Μήδων τε καὶ τοῦ λεγομένου τότε εὐνούχου, καταφρονήσαντος τῆς Καμβύσου μωρίας.

[s] μὲν om pr ħ.—[t] πεπαιδευμένους ħ.—[u] ποιουμένας Ξ.—[v] μάλα...στρατεύεσθαι om υ.—[w] ὑπὸ τῆς λέγ. εὐδ. om pr ħ.—[x] αὐτοὺς εἰκὸς A: εἰκὸς αὐτοὺς *ς.—[y] τροφῆς pr Ω.—[z] μεστοὺς f.—[a] πρότερον ħ.—[b] γενόμενος r.—[c] alterum γε om AΩυfħx.—

σκληρὰν] Quidam σκληρὰν δὲ scrib. sed hac particula opus esse non puto: atque hæc σκληρὰν καὶ ἱκανὴν, etc. referri ad illa, ποιμένων ὄντων etc. q. d. σκληρὰν, ἅτε ποιμένων ὄντων Περ. Steph.

οὖσαν σκληρὰν] Quæ verba inter οὖσαν et σκληρὰν vulgo interposita leguntur, alienum esse additamentum, quilibet de hac re monitus perspiciet. Περσικὴν videlicet margini appingebatur, quo significaretur, de Persica h. l. educatione agi; reliqua vero: ποιμένων ὄντων Περσῶν et τραχείας χώρας ἐκγόνων nihil aliud nisi verborum, quæ sequuntur, ποιμένας et σκληρὰν, interpretamenta sunt.—Persis aspera erat et montosa, vid. Herodot. i. 71. ix. 122. Xenoph. Cyrop. i. 3. 3. Arrian. Exped. Alex. v. 4. Plutarch. Apophthegm. p. 172. E. Ast.

τῆς λεγομένης] *Quæ dicitur* s. vulgo existimatur. Vid. Hoogev. ad Viger. p. 15. ed. Herm.—ἀνεπιπλήκτῳ. Suidas: ἀνεπίπληκτος· ἄμεμπτος, ᾧ οὐδεὶς ἐπιπλήττει ἁμαρτάνοντι; igitur *reprehensionis expers*, h. e. liber et dissolutus. Ast.

τροφῇ] Ni fallor, scribendum est τρυφῇ, ut in sequentibus τρυφῆς μεστοί—παιδείᾳ διατρυφώσῃ—τρυφώσῃ παιδευθεὶς παιδείᾳ. Ast.

παραλαβόντες] Int. τὴν ἀρχὴν, *imperium accipientes*, h. e. succedentes s. successores. Sic Critias p. 109. D. τὰ δὲ ἔργα διὰ τὰς τῶν παραλαμβανόντων φθορὰς καὶ τῷ μήκει τῶν χρόνων ἠφανίσθη. Mox αὐτὸς est rex, Cambyses, ut solet usurpari. Historia ipsa satis nota ex Herodoto, aliis. Ast.

ὑπὸ Μήδων] Hæc ὑπὸ Μήδων etc. a præced. separat Ficinus: quum tamen dici possit ἀρχὴν ἀπώλεσεν ὑπὸ Μήδων, sicut dicitur ἀρχὴ ἀπώλετο ὑπὸ Μήδων. Steph.

ἀπώλεσεν ὑπὸ Μήδων] Post ἀπώλεσεν distinguit Ficinus, vertitque: *Ipse ignorantia—principatum perdidit. Medi enim—ipsum quasi amentem contempserunt.* Hinc etiam patet, ipsum μανίας pro μωρίας legisse. Bip.

μωρίας] Legitur etiam μανίας, quod malo. Steph.

μανίας] Sic Cod. Voss. et Ficin.

ΚΛ. Λέγεται δὴ ταῦτά γε, καὶ ἔοικέ γε[c] σχεδὸν οὕτω πως γεγονέναι.

ΑΘ. Καὶ μὴν καὶ πάλιν εἰς Πέρσας ἐλθεῖν τὴν ἀρχὴν διὰ Δαρείου καὶ τῶν ἑπτὰ λέγεταί που.

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Θεωρῶμεν δὴ ξυνεπόμενοι τῷ λόγῳ. Δαρεῖος γὰρ III. ii. 316.
βασιλέως οὐκ ἦν υἱὸς παιδείᾳ τε οὐ διατρυφώσῃ τεθραμμένος, ἐλθὼν δ'[d] εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ λαβὼν αὐτὴν ἕβδομος διείλετο ἑπτὰ μέρη τεμόμενος, ὧν καὶ νῦν ἔτι σμικρὰ ὀνείρατα λέλειπται, καὶ νόμους ἠξίου θέμενος οἰκεῖν ἰσότητά τινα κοινὴν[e] εἰσφέρων, καὶ τὸν τοῦ Κύρου δασμὸν ὃν ὑπέσχετο Πέρσαις εἰς τὸν νόμον ἐνέδει,[f] φιλίαν πορίζων

[d] δ' om pr Ω.—[e] κοινήν τινα A.—[f] ἐνέδυ s.—[g] τῶν A.—[h] τοῦ s.—[i] μέγας om 𝔥.

vertens: *quasi amentem contemserunt.* Vulgo *μωρίας*. De re, cf. Herodot. iii. 14. Ceterum duos fuisse Magos, qui imperium Persicum occupaverint, tradunt Herodot. iii. 61. Justin. i. 9. Orosius ii. 8. Cedren. p. 118. 54. Valerius Maxim. ix. 2. extr. 6. et Ammian. Marcell. xxiii. 22. septem commemorant; imo septem erant nobiles Persæ, qui contra Magos illos duos conjurationem fecerunt (v. Herodot. iii. 70. Strabo xv. t. vi. p. 237. Justin. i. 9. §. 19.); ex quo perspicitur, numerum conjuratorum Persarum et Magorum scriptores illos confudisse. In conjuratis erat Darius Hystaspis filius, qui ad Persas imperium retulit; v. Herod. iii. 84. Justin. i. 10. Ast.

διὰ Δαρείου καὶ τῶν ἑπτὰ] Est *per Darium sexque reliquos conjuratos*, proprie per septem illos, quorum unus erat Darius, *διὰ Δαρείου ἑβδόμου αὐτοῦ*. Vide quæ Dorvill. ad Charit. p. 104. excitavit. Valckenar. ad Herodot. iii. 86. p. 242. scribi jubebat *καὶ τῶν ἕξ*. Mox *ἕβδομος* est *cum sex aliis*, ut vi. 1. *δέκατος αὐτός*. Vid. Dorvill. ad Charit. p. 103. Hoogev. ad Viger. p. 73. et Hermann. p. 717. Ast.

ἑπτὰ μέρη τεμόμενος] *In septem partes dividens* (accusativus verbis dividendi jungitur, ut v. 8. p. 737. E. *γῆ δὲ καὶ οἰκήσεις ἰσαύτως τὰ αὐτὰ μέρη διανεμηθήτων.* sq. c. 14. p. 745. B. viii. 12. p. 847. E. Vid. nostra ad Phædr. p. 331. Schäfer. ad L. Bos. Ellips. p. 683.). Epist. vii. p. 332. A. *Δαρείου δὲ ἑπταπλασίως φαυλότερος ἐγένετο, ὃς οὐκ ἀδελφοῖς πιστεύσας οὐδ' ὑπ' αὐτοῦ τραφεῖσι, κοινωνοῖς δὲ μόνον τῆς τοῦ Μήδου τε καὶ εὐνούχου* (vid. Jac. Nic. Loënsis Miscell. Epiphyll. i. 21.) *χειρώσεως, διένειμέ τε μέρη μείζω ἕκαστα Σικελίας πάσης ἑπτὰ, καὶ πιστοῖς ἐχρήσατο τοῖς κοινωνοῖς καὶ οὐκ ἐπιτιθεμένοις οὔτε αὐτῷ οὔτε ἀλλήλοις, ἔδειξέ τε παράδειγμα, οἷον χρὴ τὸν νομοθέτην καὶ βασιλέα τὸν ἀγαθὸν γίγνεσθαι· νόμους γὰρ παρασκευάσας ἔτι καὶ νῦν διασέσωκε τὴν Περσῶν ἀρχήν.* Herodot. vero iii. 89. in viginti provincias (satrapias) Persarum regnum a Dario divisum esse tradit; vid. Heeren. in libr. *Ideen über die Politik, den Verkehr u. den Handel der vorn. Völk. d. a. W.* t. i. p. 185. Ceterum Valckenar. ad Herodot. iii. 89. p. 243. 'Prior Platonis locus atque integra ista disputatio *Κύρου παιδείᾳ* fuit opposita Xenophontis, quem virum optimum, ut et alios e Socratis palæstra, oderat Plato.' Sed vid. Boeckhii commentat. l. l. Ast.

ἐνέδυ] Legitur etiam *ἐνέδει*. Steph. Hanc præstantem lectionem eruisse videtur e Ficini versione: *lege complexus est.* Eadem hæc loquendi ratio occurrit apud Plutarch. in Romulo. Bip.

ἐνέδει] Sic Cod. Voss. pro *ἐνέδυ*, quod sensu caret. *Τὸν δασμὸν εἰς τὸν νόμον ἐνδεῖν*, *tributum lege includere, est lege constituere et definire.* Similiter Ficin. *distributionemque, quam Cyrus Persis pollicitus fuerat, lege complexus est.* De

καὶ κοινωνίαν πᾶσι Πέρσαις, χρήμασι καὶ δωρεαῖς τὸν[g]
Περσῶν δῆμον προσαγόμενος· τοιγαροῦν αὐτῷ τὰ στρα-
τεύματα μετ' εὐνοίας προσεκτήσατο χώρας οὐκ ἐλάττους
ὧν κατέλιπε Κῦρος. μετὰ δὲ Δαρεῖον ὁ τῇ βασιλικῇ καὶ
τρυφώσῃ πάλιν παιδευθεὶς παιδείᾳ Ξέρξης. Ὦ Δαρεῖε,
εἰπεῖν ἐστὶ δικαιότατον ἴσως, ὃς τὸ[h] Κύρου κακὸν οὐκ ἔμα-
θες, ἐθρέψω δὲ Ξέρξην ἐν τοῖς αὐτοῖς ἤθεσιν ἐν οἷς περ Κῦ-
ρος Καμβύσην. ὁ δέ, ἅτε τῶν αὐτῶν παιδειῶν γενόμενος
ἔκγονος, παραπλήσια ἀπετέλεσε τοῖς Καμβύσου παθή-
μασι· καὶ σχεδὸν ἔκ γε τοσούτου βασιλεὺς ἐν Πέρσαις
οὐδείς πω μέγας[i] ἐγγέγονεν[j] ἀληθῶς, πλήν γε ὀνόματι. τὸ
δ' αἴτιον οὐ τύχης, ὡς ὁ ἐμὸς[k] λόγος, ἀλλ' ὁ[l] κακὸς βίος
II. 696. ὃν[m] οἱ τῶν διαφερόντως πλουσίων καὶ τυράννων παῖδες τὰ
πολλὰ ζῶσιν· οὐ γὰρ μή ποτε γένηται παῖς καὶ ἀνὴρ
III. ii. 317. καὶ γέρων ἐκ ταύτης τῆς τροφῆς διαφέρων πρὸς ἀρετήν. ἃ[n]
δή, φαμέν, τῷ νομοθέτῃ σκεπτέον, καὶ ἡμῖν δὲ ἐν τῷ νῦν

—[j] ἐγγέγονεν A: γέγονεν *s.—[k] ἐμὸς om pr Ω.—[l] ὁ om Ξ.—[m] ἰδιωτείᾳ καὶ βασι-

Persarum tributis vid. Herodot. i. 192. iii. 90. Cf. Heeren. l. l. p. 551. Ast.

προσαγόμενος] *Sibi concilians*, v. Pollux iv. 9. Sic Xenoph. Mem. Socr. iii. 4. 9. ξυμμάχους καὶ βοηθοὺς προσάγεσθαι.—Mox Bas. 2. προσεκτήσαντο. Ast.

ὃς] Scribendum puto ὡς pro ὅς. Steph. qui sic in Not. ‘Non video quomodo retineri possit ὃς ante τοῦ Κύρου: quod tamen agnoscit Ficinus: qui vertit, *Sed te nunc jure appello Dari, qui Cyri malo commonitus non fuisti, sed in iisdem Xerxem moribus educasti, in quibus Cambysem Cyrus nutriverat.* Sed fieri non potest ut hæc verba, Ὦ Δαρεῖε, εἰπεῖν ἐστι δικαιότατον, significent quod dicit, *Sed te nunc jure appello Dari.* In altera autem lectione, id est legendo ὡς, nihil est impeditum.’

ἴσως τὸ Κύρου] Vulgo ἴσως, ὃς τοῦ Κύρου cet. in quo ὃς jam Stephanum offenderat, qui ὡς scriptum malebat; sed ὃς haud dubie e postrema vocis ἴσως syllaba natum est, ἴσως vero (*profecto*, v. Locell. ad Xenoph. Ephes. p. 188. et Schäfer. ad Long. p. 357.) cum sequentibus conjungi oportet. Sensus est: *Cyri infortunium prorsus te fugerit necesse est; alioqui filium tuum non ita educavisses, ut Cyrus Cambysem educavit.* Opinari etiam possis, ὃς loco suo motum esse, et hanc fuisse genuinam scripturam: ἴσως τὸ Κύρου κακὸν οὐκ ἔμαθες, ὃς ἐθρέψω Ξέρξην ἐν τοῖς αὐτοῖς ἤθεσιν, ἐν οἷσπερ Κῦρος Καμβύσην. Et facile postrema verbi ἔμαθες syllaba pronomen ὃς absorbere potuit. Attamen δὲ (i. e. ἀλλὰ, vid. ii. 10.) gravius est: sed tam insipiens fuisti, ut Xerxem eadem ratione educares, qua Cyrus Cambysem educaverat. Ipsa vero oratio abrupte ab exclamatione exordiens animi nonnihil commoti indicium est. Ast.

τύχης] Scribendum videtur τύχη, quum sequatur ὁ κακὸς βίος. Alioqui ut τύχης, ita τοῦ κακοῦ βίου dicturum fuisse existimo. Steph.

τύχης] Scripsimus τύχη, quod Steph. quoque reponendum esse censuit. Similiter Ficin. vertit: *neque fortunam fuisse causam arbitror, sed vitam malam.* De verbis τὰ πολλὰ, *plerumque*, vid. ad i. 10. deinde de conjunctivo post οὐ μὴ (x. 7.) vid. ad Polit. i. 15.—καὶ—δὲ, *atque etiam*, vid. ad i. 9. Ast.

παρόντι. δίκαιον μήν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τοῦτό γε τῇ πόλει ὑμῶν ἀποδιδόναι, ὅτι πενίᾳ καὶ πλούτῳ καὶ ἰδιωτείᾳ καὶ βασιλείᾳ[m] διαφέρουσαν οὐδ' ἥντινοῦν τιμὴν καὶ τροφὴν νέμετε, ἃς μὴ τὸ κατ' ἀρχὰς ὑμῖν[n] θεῖον παρὰ θεοῦ διεμαντεύσατό τινος. οὐ γὰρ δὴ δεῖ κατὰ πόλιν γε εἶναι τὰς τιμὰς ὑπερεχούσας, ὅτι τίς ἐστι πλούτῳ διαφέρων, ἐπεὶ οὐδ' ὅτι ταχὺς ἢ καλὸς ἢ ἰσχυρὸς ἄνευ τινὸς ἀρετῆς, οὐδ' ἀρετῆς ἧς[o] ἂν σωφροσύνη ἀπῇ.

λείᾳ ΑΩτfℌr : βασιλείᾳ καὶ ἰδιωτείᾳ *ς.—[n] ἡμῖν ℌ.—[o] ἧς om f.—[p] δαὶ ℌ.—[q] οὔ ς.

βασιλείᾳ καὶ ἰδιωτείᾳ] Cod. Voss. *ἰδιωτείᾳ καὶ βασιλείᾳ*; sed Chiasmus est, vid. ad i. 3. Ast.

τροφὴν] Affertur alia lectio, *ἀρχὴν νέμετε*. Illam certe alteram non agnovit Fic. cujus interpretatio unicam vocem habet, *magistratum*. Steph. Ἀρχὴν est ex emendatione Cornarii, uti quoque Ficinus legisse videtur in edit. prima (anni 1491.) nam vertit: *Nullos excellentes honores munerave præbetis.* Bip.

καὶ τροφὴν] Cornar. corrigebat *ἀρχὴν*, Ficinum, ut videtur,. secutus vertentem: *nullos excellentes honores munerave præbetis.* Séd *τροφὴ*, quod educationem universamque vivendi rationem significat, prægressis mélius respondet: *ἐκ ταύτης τῆς τροφῆς*. Sensus est: apud vos neque divites neque pauperes singulari vel vivendi ratione vel honore gaudent; quocirca fieri non potest, ut luxuria mores corrumpat et ipso potiatur imperio.—Verbis *τὸ θεῖον ὑμῖν* significatur Lycurgus, *φύσις* illa *ἀνθρωπίνη μεμιγμένη θείᾳ τινὶ δυνάμει*, ut p. 691. E. dicitur.—*παρὰ θεοῦ*, Apollinem puta, vid. ad i. 1. Ast.

τὸ καταρχὰς] Vel *τὸ κατ' ἀρχὰς*, vel una voce *τοκαταρχὰς* malim scribere. Steph.

τὸ κατ' ἀρχὰς θεῖον] Est Lycurgus, *φύσις τις ἀνθρωπίνη, μεμιγμένη θείᾳ τινὶ δυνάμει* (p. 691. E.). *Πενία, πλοῦτος, βασιλεία, ἰδιωτεία* sunt abstracta pro concretis, *conditio* pauperum, divitum etc. pro ipsis pauperibus, divitibus, vel potius pro *ordine* pauperum etc. Cornar. corrigit *τιμὴν καὶ ἀρχήν*. Verum est hæc conjungi sæpissime, ut Legg. v. p. 744. C. Apol. p. 35. B. Menon. p. 78. C. Rep. viii. p. 549. C. x. p. 608. B. Tim. p. 20. A. Cf. Aristot. Polit. iii. 7. p. 172. Verum etiam est, simile proferri Legg. iv. p. 715. B. *λέγεται δὲ τοῦδ' ἕνεκα ταῦθ' ἡμῖν, ὡς ἡμεῖς τῇ σῇ πόλει ἀρχὰς οὔθ' ὅτι πλούσιός ἐστί τις δώσομεν, οὔθ' ὅτι τῶν τοιούτων ἄλλο οὐδὲν κεκτημένος, ἰσχὺν ἢ μέγεθος ἤ τι γένος.* Fic. *honores munerave.* At vera est vulgata. Commodissime mentio fit *τροφῆς*, educationis Spartanorum, quæ eadem fere erat in pauperibus et divitibus, in regibus et ceteris civibus, quæque aptissime opponitur Persarum *τῇ βασιλικῇ καὶ τρυφώσῃ παιδείᾳ* p. 695. D. Possis et *τροφὴν* generatim intelligere de *universo victu*, ut Phædon. p. 81. D. p. 84. B. Rep. x. p. 607. E. qui victus et educationem complectitur et reliquam vitæ sectam; et hoc est etiam melius. Ipsa res notissima. Adscribam unum Aristotelis locum Polit. iv. 9. p. 254. Ὅπερ συμβαίνει περὶ τὴν Λακεδαιμονίων πολιτείαν. πολλοὶ γὰρ ἐγχειροῦσι λέγειν ὡς δημοκρατίας οὔσης, διὰ τὸ δημοκρατικὰ πολλὰ τὴν τάξιν ἔχειν. οἷον πρῶτον τὸ περὶ τὴν τροφὴν τῶν παίδων· ὁμοίως γὰρ οἱ τῶν πλουσίων τρέφονται τοῖς τῶν πενήτων, καὶ παιδεύονται τὸν τρόπον τοῦτον, ὃν ἂν δύναιντο καὶ τῶν πενήτων οἱ παῖδες. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἐχομένης ἡλικίας, καὶ ὅταν ἄνδρες γένωνται, τὸν αὐτὸν τρόπον. οὐθὲν γὰρ ἄδηλος (l. δῆλος) ὁ πλούσιος καὶ ὁ πένης. οὕτω τὰ περὶ τὴν τροφὴν ταυτὰ πᾶσιν ἐν τοῖς συσσιτίοις. καὶ τὴν ἐσθῆτα οἱ πλούσιοι τοιαύτην, οἵαν ἄν τις παρασκευάσαι δύναιτο καὶ τῶν πενήτων ὁστισοῦν. Cf. etiam Julian. Encom. Constant. p. 14. D. τὸν δὲ Λυκοῦργον τοῖς ἀφ' Ἡρακλέους ἀστυφέλικτον τὴν βασιλείαν διαφυλάττοντα, καὶ μηδεμίαν ὑπεροχὴν ἐν ταῖς ἐπιμελείαις τῶν νέων εὑρόντα, σφόδρα ἄν τις εἰκότως μέμψαιτο. οὐδὲ γάρ, εἰ πάντας Λακεδαιμονίους ἀθλητὰς ἀρετῆς καὶ τροφίμους

ΜΕ. Πῶς τοῦτο, ὦ ξένε, λέγεις;

§. 13. ΑΘ. Ἀνδρία που μόριον ἀρετῆς ἕν;

ΜΕ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Δίκασον τοίνυν αὐτὸς τὸν λόγον ἀκούσας, εἴ σοι δέξαιο ἂν σύνοικον ἢ γείτονα εἶναί τινα σφόδρα μὲν ἀνδρεῖον, μὴ σώφρονα δὲ ἀλλ' ἀκόλαστον.

ΜΕ. Εὐφήμει.

ΑΘ. Τί δέ;[p] τεχνικὸν μὲν καὶ περὶ ταῦτα σοφόν, ἄδικον δέ;

ΜΕ. Οὐδαμῶς.

ΑΘ. Ἀλλὰ μὴν τό γε δίκαιον οὐ φύεται χωρὶς τοῦ σωφρονεῖν.

ΜΕ. Πῶς γὰρ ἄν;[q]

III. ii. 318. ΑΘ. Οὐδὲ μὴν ὅν γε σοφὸν ἡμεῖς νῦν δὴ[r] προὐθέμεθα,[s] τὸν τὰς ἡδονὰς καὶ λύπας κεκτημένον[t] συμφώνους τοῖς ὀρθοῖς λόγοις καὶ ἑπομένας.

ΜΕ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΑΘ. Ἔτι δὴ[u] καὶ τόδε ἐπισκεψώμεθα τῶν ἐν ταῖς πόλεσι τιμήσεων ἕνεκα, ποῖαί τε ὀρθαὶ καὶ μὴ[v] γίγνονται ἑκάστοτε.

—[r] δεῖ s.—[s] που θέμεθα v.—[t] καὶ κτημένον f.—[u] δὲ v.—[v] μὴ om pr ΑΩ.—[w] ἐν

φετο δεῖν εἶναι, τῆς ἴσης ἀξιοῦν ἐχρῆν τροφῆς καὶ παιδείας τοὺς ἰδιώτας τοῖς ἄρχουσιν. Boeckh. p. 183—185.

οὐδ' ἀρετῆς] Int. τιμὰς ὑπερεχούσας δεῖ εἶναι; propter prægressum vero ἀρετῆς pro ἀρετῇ positum est ἀρετῆς. Quam quidem explicandi rationem, licet aliquanto durior sit, tamen in nostrum scriptorem quadrare existimo. Ast.

πῶς τοῦτο] Hic quoque (sicut et in Ald. editione) multa Cliniæ tribuuntur, quæ in aliis exempl. Megillo adscribuntur: et quidem initio facto ab hac interrogatione, Πῶς τοῦτο ὦ ξένε λέγεις; ea videlicet omnia quibus deinceps in hac pagina et in sequente Cliniæ persona præfigitur. Steph.

πῶς τοῦτο, ὦ ξένε, λέγεις] Verba quæ vulgo Cliniæ sunt, revera proferentur a Megillo, ad quem diriguntur quæ præcessere: δίκαιον μὲν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, κ. τ. λ. Jam etiam reliqua, quæ tribuuntur Cliniæ a p. 696. B. usque ad p. 697. C. adscribenda Megillo sunt: neque enim mutatur collocutor. Idem Megillus pergit p. 698. A. Quæ omnia ut per se certissima sunt, ita firmantur a Fic. et Bas. 2. Boeckh. p. 185.

πῶς τοῦτο] In Ald. Lov. Steph. et Bip. male hæc et quæ sequuntur Cliniæ assignantur, recte vero in Ficini versione et Bas. 1. 2. Megillo; præcedit enim ὦ Λακεδαιμόνιοι. Ast.

§. 13. πῶς γὰρ οὐ] Scribendum πῶς γὰρ ἄν; intell. enim, πῶς γὰρ ἂν τό γε δίκαιον φύοιτο χ. τοῦ σωφρ. Steph. Nimirum Ficinus vertit: *Quomodo enim aliter?* Unde tamen neutiquam colligendum esse puto, Ficinum hic aliter legisse. Bip.

πῶς γάρ;] Vulgo scribitur Πῶς γὰρ οὐ, quod sensui adversatur; πῶς γὰρ οὐ est enim καταφατικὸν, contra πῶς γὰρ ἀποφατικὸν (negans); vid. Hemsterhus. ad Lucian. Tim. t. i. p. 330. Bip. Quod Steph. scribi volebat πῶς γὰρ ἄν, Cod.

ΜΕ. Τὸ ποῖον;

ΑΘ. Σωφροσύνη ἄνευ πάσης τῆς ἄλλης ἀρετῆς ἐν[w] ψυχῇ τινὶ μεμονωμένη τίμιον ἢ ἄτιμον γίγνοιτ' ἂν κατὰ δίκην;

ΜΕ. Οὐκ ἔχω ὅπως εἴπω.

ΑΘ. Καὶ μὴν εἴρηκάς γε μετρίως. εἰπὼν γὰρ δὴ ὧν ἠρόμην[x] ὁποτερονοῦν[y] παρὰ μέλος ἔμοιγ' ἂν[z] δοκεῖς[a] φθέγξασθαι.

ΜΕ. Καλῶς τοίνυν[b] γεγονὸς ἂν εἴη.

om pr Ω.—[x] εἰρόμην (ἠ) Ω.—[y] ὁποτεροῦν τ.—[z] οὖν Ꜩvf.—[a] δοκεῖς Ω, δοκῇς (ῇ) ђt, δοκῇ

Voss. exhibet; sed ἂν incommodum est, quum optativus non præcedat. Ast.

μεμονωμένη] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. μεμονωμένῃ, vitiose. Ficin. *temperantia, si ab omni alterius virtutis genere in alicujus animo destituta sit*—. Ast.

μετρίως] *Bene, recte,* ut i. 7. p. 634. D. εἴπερ καὶ μετρίως κατεσκεύασται τὰ τῶν νόμων. Vid. Heindorf. ad Cratyl. p. 62. Ast.

ὁποτεροῦν, κ. τ. λ.] Præter id, quod Cliniæ verba sunt Megillo addicenda, locus laborat tribus mendis. Primum quod reposueram de conjectura ὁποτερονοῦν, nunc firmavit Leid. cod. Menon. p. 98. D. ἢ δοκεῖ σοι φύσει ὁποτερονοῦν αὐτοῖν εἶναι; Phileb. p. 14. C. καὶ ῥᾴδιον ἂν ἀμφισβητῆσαι τῷ τούτων ὁποτερονοῦν τιθεμένῳ. Ita Bas. 2. at Ald. Bas. 1. ὁποτεροῦν. Deinde leg. ἐδόκεις. Recte Fic. *Alterutro enim illorum concesso, inconcinne, ut arbitror, respondisses.* Neutrum enim concessit, vel potius pronunciavit; nec respondit inconcinne. Perperam igitur marg. Leid. δοκοῖς. Εἰπὼν est εἰ εἶπες. iv. p. 705. B. τοῦτο γὰρ ἔχουσα, πολλὴν ἐξαγωγὴν ἂν παρεχομένη, νομίσματος ἀργύρου καὶ χρυσοῦ πάλιν ἀντεπίμπλατ' ἂν: ubi Cod. Leid. ἀντεμπίμπλαιτ' ἂν, quod non probo. Bene Fic. *Nam si esset ad omnia ferax atque fœcunda, multum auri atque argenti ex emissione rerum colligeret.* Scribendum autem ἀργυροῦ. Cf. vii. p. 801. B. Mox illud τὸ μὲν δὴ πρόσθημα, τιμαί τε καὶ ἀτιμίαι, falsum est, ut vidit Cornar. Illud πρόσθημα enim non sunt αἱ τιμαί τε καὶ ἀτιμίαι, sed ipsa est σωφροσύνη; quod ostendit Megilli responsio et cetera, quæ sequuntur. Quapropter Cornar. et qui eum sequuntur κατὰ πόδα, vulgus interpretum verba τιμαί τε καὶ ἀτιμίαι habent pro glossemate adscripto ab aliquo, qui locum male intelligebat. Sed tunc illud πρόσθημα nimis nudum esset, et ipsum indigeret quopiam προσθήματι. Debebat enim indicari, *cujus rei* πρόσθημα sit temperantia. Jam quum Plato hoc loco doceat, temperantiam per se nec τίμιον esse nec ἄτιμον, sed absque ea nihil esse τίμιον eorum, quæ juncta temperantiæ sint τίμια: apparet eam esse additamentum rerum, in quas cadunt τιμαί τε καὶ ἀτιμίαι: τιμαὶ, si adsit temperantia; ἀτιμίαι, si desit. Ea vero res, quæ additamentum est earum, in quas cadunt pretium et contemptus, Græce dicitur πρόσθημα ὧν τιμαί τε καὶ ἀτιμίαι, h. e. πρόσθημα τούτων, ὧν εἰσὶ τιμαί τε καὶ ἀτιμίαι. Illud igitur hoc loco reponendum est. Et habet Cod. Leid. unde, credo, notavit Steph. Res est apertissima. Non ego refutaverim vernaculorum nugas interpretum. Boeckh. p. 185—187.

ὁποτερονοῦν] E Cod. Voss. reposuimus pro ὁποτεροῦν. Etiam Ficin. vertit: *alterutro enim illorum concesso.* Ast.

παρὰ μέλος] *Inconcinne, absone,* ut Critias p. 106. B. Lucian. Eunuch. §. 2. Vid. Erasmi Adag. p. 336. ed. Colon. Ad γεγονὸς ἂν εἴη int. ὅτι οὐδέτερον, ὧν ἤρου, εἶπον. Ast.

δοκεῖς] Scribendum esse ἐδόκεις bene Boeckhius monuit, præeuntibus Ficino (*inconcinne, ut arbitror, respondisses*) et Cornario (*inconcinne mihi videreris dixisse*). Ast.

ΑΘ. Εἶεν· τὸ μὲν δὴ πρόσθημα, ὧν[c] τιμαί τε καὶ ἀτιμίαι, οὐ λόγου ἀλλά τινος μᾶλλον ἀλόγου σιγῆς ἄξιον ἂν εἴη.[d]

ΜΕ. Σωφροσύνην μοι φαίνει[e] λέγειν.

ΑΘ. Ναί. τὸ δέ γε τῶν ἄλλων πλεῖστα ἡμᾶς ὠφελοῦν μετὰ τῆς προσθήκης μάλιστ' ἂν τιμώμενον ὀρθότατα
iii. ii. 319. τιμῷτο, καὶ τὸ δεύτερον δευτέρως· καὶ οὕτω δὴ κατὰ τὸν
ἑξῆς λόγον τὰς ἐφεξῆς τιμὰς λαγχάνον ἕκαστον ὀρθῶς ἂν λαγχάνοι.

ii. 697. ΜΕ. Ἔχει ταύτῃ.

ΑΘ. Τί οὖν; οὐ νομοθέτου καὶ ταῦτα αὖ φήσομεν εἶναι διανέμειν;

ΜΕ. Καὶ μάλα.

ΑΘ. Βούλει δὴ τὰ μὲν ἅπαντα καὶ ἐφ' ἕκαστον ἔργον καὶ κατὰ σμικρὰ ἐκείνῳ δῶμεν νεῖμαι, τὸ δὲ τριχῇ διελεῖν,

f.—[b] τοι τοίνυν υ.—[c] ὧν add A et mg Ω.—[d] εἴη λέγειν ḫ.—[e] φαίνει (η superscr.) (ut semper)

τιμαί τε καὶ ἀτιμίαι] Hæc verba quidam expungunt ut irreptitia. In quodam vet. ante hæc scriptum est ὧν. STEPH.

πρόσθημα, τιμαί τε καὶ ἀτιμίαι] Verba hæc *τιμαί τε καὶ ἀτιμίαι*, i. e. *honores et ignominiæ*, palam redundant, et ex margine in contextum irrepserunt. Adscripsit autem illa quidam vocis *πρόσθημα* exponendæ gratia, velut per *πρόσθημα* significentur *τιμαί τε καὶ ἀτιμίαι*. Sed et hoc falsum est. Non enim hæ *πρόσθημα* dicuntur, sed ipsa temperantia est *πρόσθημα* reliquarum virtutum, ad quas ipsam apponi et accedere oportet, sicut in præcedentibus dixit. Et propterea subdit Clinias: *Temperantiam mihi dicere videris*. Et deinde Atheniensis hospes dicit: *Quod vero ex aliis plurimum nobis prodest cum appositione*, id est, *cum temperantia*. CORNAR.

πρόσθημα, ὧν] Vulgo ὧν deest, quo sensus perit; quocirca Cornario verba *τιμαί τε καὶ ἀτιμίαι* videbantur ex margine irrepsisse in orationem; sed ὧν interposito, quod Cod. Voss. præbet, verba recte habent; *πρόσθημα ὧν τιμαί* (i. e. *πρόσθημα τούτων, ὧν τιμαί τε καὶ ἀτιμίαι εἰσί*) dicitur temperantia, quia addi s. accedere debet iis, in quas τιμὴ vel ἀτιμία cadit, h. e. cujus accessione res probandæ, abscessione (absentia) reprobandæ sunt. Huc enim spectat Atheniensis oratio, ut probet, temperantiam esse eam virtutem, quæ ceteras perficiat adeo, ut sine ipsa vera virtus cogitari non possit; eandem quoque esse id, quod per se spectatum neque honestum neque inhonestum sit (de quo nihil pronuntiari possit: *ἀλόγου σιγῆς ἄξιον* et quod nihil fere sit, *οὐκ ἄξιον λόγου*; sic iv. 4. p. 719. A. B.), iis vero rebus, ad quas accedat, dignitatem afferat, et earum, a quibus absit, turpitudinis causa sit. Igitur honor vel ignominia non in ipsam temperantiam cadunt, sed in res, in quibus temperantia vel inest vel deest. Scilicet temperantia per se nihil esse potest, quia semper aliquid subesse oportet, quod temperetur; et rei temperatæ riteque constitutæ forma atque habitus id ipsum est, quod temperantia vocatur. AST.

μάλιστ' ἂν τιμώμενον] *Si maxima æstimatione digna censetur, rectissime ea digna censebitur*; satis frequens orationis amplificatio, de qua vid. ad iii. 4. Mox *τὸ δεύτερον δευτέρως* Ficin. bene vertit: *et quod secundo loco prodest, secundo honorandum*. AST.

ἐπειδὴ νόμων ἴσμεν καὶ αὐτοί πως ἐπιθυμηταί, πειραθῶμεν διατεμεῖν χωρὶς τά τε μέγιστα καὶ δεύτερα καὶ τρίτα;

ΜΕ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Λέγομεν[f] τοίνυν[g] ὅτι πόλιν, ὡς ἔοικε, τὴν μέλλουσαν σώζεσθαί τε καὶ εὐδαιμονήσειν εἰς δύναμιν ἀνθρωπίνην δεῖ καὶ ἀναγκαῖον τιμάς τε καὶ ἀτιμίας διανέμειν ὀρθῶς. ἔστι δὲ ὀρθῶς ἄρα τιμιώτατα μὲν καὶ πρῶτα τὰ περὶ τὴν ψυχὴν ἀγαθὰ κεῖσθαι, σωφροσύνης ὑπαρχούσης αὐτῇ, δεύτερα δὲ τὰ περὶ τὸ σῶμα καλὰ καὶ ἀγαθά, καὶ τρίτα τὰ περὶ τὴν οὐσίαν καὶ χρήματα λεγόμενα. τούτων δὲ ἂν ἐκτός τις[h] βαίνῃ νομοθέτης ἢ πόλις, εἰς τιμὰς ἢ χρήματα προάγουσα ἤ τι τῶν ὑστέρων εἰς τὸ πρόσθεν τιμαῖς τάττουσα, οὔθ' ὅσιον οὔτε πολιτικὸν ἂν δρῴη πρᾶγμα. εἰρήσθω III. ii. 320.
ταῦτα ἢ πῶς ἡμῖν;

ΜΕ. Πάνυ μὲν οὖν εἰρήσθω σαφῶς.

ΑΘ. Ταῦτα μὲν τοίνυν ἡμᾶς ἐπὶ πλέον ἐποίησεν εἰπεῖν ἡ Περσῶν πέρι διάσκεψις τῆς πολιτείας. ἀνευρίσκομεν δὲ

Ω, φαίνει v.—[f] λέγωμεν v.—[g] οὖν r.—[h] τι Ξξ.—[i] ἐπάγοντες ḥ.—[k] ἑαυτῶν pr Ω.—

πειραθῶμεν, διατεμεῖν] Ante διατεμεῖν cogitatione supplenda est particula explicans, velut *nempe*, vid. ad i. 4. Ast.

διανέμειν. ΚΛ. ὀρθῶς] Vel (ut continuentur hæc sub eadem persona) διανέμειν ὀρθῶς: ἔστι δὲ ὀρθῶς ἄρα, τιμιώτατα, etc. Quam lect. sequi malo cum Fic. Steph.

λέγομεν τοίνυν] Transscripsit hæc Stob. Serm. xli. p. 266. ubi pro eo, quod vulgo scribitur διανέμειν. ΚΛ. Ὀρθῶς. ΑΘ. Ἔστι δὲ ὀρθῶς sic legitur, ut reposuimus. Etiam Ficin. vertit: *Oportere itaque dicimus civitatem—recte honores et opprobria distribuere. Recta autem distributio est ut, etc.* Quod Steph. recte monuit sequendum esse. Ad ὀρθῶς int. διανέμειν, ut solet verbum omitti, si adverbium repetitur, v. c. Euthyphr. p. 2. D. καὶ φαίνεταί μοι—ἄρχεσθαι ὀρθῶς· ὀρθῶς (sc. ἄρχεσθαι) γάρ ἐστι, τῶν νέων πρῶτον ἐπιμεληθῆναι. Hipparch. p. 227. C. Vid. Heusd. Specim. Crit. in Plat. p. 6. et ad ii. 10. Mox τὰ—λεγόμενα est *quæ dicuntur* s. sic dicta. Ast.

μέλλουσαν σώζεσθαί—εὐδαιμονήσειν] Erat quum scribendum putarem σωθήσεσθαι aut εὐδαιμονεῖν, ut ix. p. 879. C. ἐν ἀνθρώποις τοῖς μέλλουσι σώζεσθαι καὶ εὐδαιμονεῖν. Sed etiam Aristoteles Polit. vii. 13. p. 475. τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι πόλιν μακαρίαν καὶ πολιτεύεσθαι καλῶς. Vertit Fic. *Oportere itaque dicimus civitatem, quæ pro humanis viribus salva felixque futura sit, recte honores et opprobria distribuere. Recta autem distributio est.* Ex eo et Stob. Ecl. Eth. xli. p. 266. scribendum: τιμάς τε καὶ ἀτιμίας διανέμειν ὀρθῶς. ἔστι δὲ ὀρθῶς ἄρα. Euthyphr. p. 2. D. καὶ φαίνεταί μοι τῶν πολιτικῶν μόνος ἄρχεσθαι ὀρθῶς· ὀρθῶς γάρ ἐστι, τῶν νέων πρῶτον ἐπιμεληθῆναι. Hipparch. p. 227. C. εἴ τις, ὦ Σώκρατες, οἶμαι, ὀρθῶς λαμβάνοι τὸν φιλοκερδῆ. ὀρθῶς δ' ἐστὶ, τοῦτον ἡγεῖσθαι φιλοκερδῆ. Cratyl. p. 388. A. ὑφαντικὸς μὲν ἄρα κερκίδι καλῶς κεχρήσεται· καλῶς δ' ἐστὶν, ὑφαντικῶς. διδασκαλικὸς δὲ ὀνόματι καλῶς· καλῶς δ' ἐστὶ, διδασκαλικῶς. Mox p. 697. D. ut alia præteream, leg. ἀνηλεῶς, quod est ab adjectivo ἀνηλεής. Hesych. Ἀνηλεῶς· ἀνοίκτως, ἀσπλάγχνως. Cf. Pollux. i. 125. vi. 12. 13. Nam ἀνελεῶς vox est nihili. Cod. Leid. ἀνελεήτως; vulgatius pro reconditiori. Boeckh. p. 187, 188.

ἐπὶ ἔτι χείρους αὐτοὺς γεγονότας. τὴν δὲ αἰτίαν φαμὲν ὅτι τὸ ἐλεύθερον λίαν. ἀφελόμενοι τοῦ δήμου, τὸ δεσποτικὸν δ' ἐπαγαγόντες[i] μᾶλλον τοῦ προσήκοντος τὸ φίλον ἀπώλεσαν καὶ τὸ κοινὸν ἐν τῇ πόλει. τούτου δὲ φθαρέντος οὔθ' ἡ τῶν ἀρχόντων βουλὴ ὑπὲρ ἀρχομένων καὶ τοῦ δήμου βουλεύεται, ἀλλ' ἕνεκα τῆς αὑτῶν[k] ἀρχῆς, ἄν τι καὶ σμικρὸν[l] πλέον ἑκάστοτε ἡγῶνται[m] ἔσεσθαί σφισιν[n] ἀναστάτους μὲν πόλεις, ἀνάστατα δὲ[o] ἔθνη φίλια πυρὶ καταφθείραντες, ἐχθρῶς τε καὶ ἀνηλεῶς[p] μισοῦντες μισοῦνται· ὅταν τε εἰς χρείαν τοῦ μάχεσθαι περὶ ἑαυτῶν τοὺς δήμους ἀφικνῶνται, οὐδὲν κοινὸν ἐν αὐτοῖς αὖ[q] μετὰ προθυμίας τοῦ ἐθέλειν κινδυνεύειν καὶ μάχεσθαι ἀνευρίσκουσιν, ἀλλὰ κεκτημένοι μυριάδας ἀπεράντους λογισμῷ ἀχρήστους[r] εἰς πόλεμον πάσας κέκτηνται, καὶ καθά περ ἐνδεεῖς ἀνθρώπων μισθούμενοι, ὑπὸ μισθωτῶν καὶ ὀθνείων ἀνθρώπων ἡγοῦνταί

[l] σμικρῶν (δ superscr.) f.—[m] ἡγῶνται ΑΩϧr: ἡττῶνται s.—[n] σφίν (σι superscr.) Ω.—[o] δ' f.—[p] ἀνηλεήτως A et γρ υ, ἀνελεητως (η, ως superscr.) Ω, ἀνηλεῶς rſϧr: ἀνελεῶς *s.—[q] καινὸν αὖ ἐν αὐτοῖς r.—

ἡ Περσῶν περὶ διάσκεψις τῆς πολιτείας] Cohærent verba sic: ἡ διάσκεψις περὶ τῆς πολιτείας Περσῶν, de qua verborum trajectione vid. ad i. 4. et 10. Vulgo πέρι scribitur. Ast.

ἐπὶ ἔτι] Aut inter ἐπὶ et ἔτι deesse aliquid, aut abesse debere ἐπὶ videtur. Steph.

ἐπὶ—ἔτι] Ni fallor, vel regis, veluti Xerxis, nomen excidit (ut in prægressis ἐπὶ Κύρου, ἐπὶ Καμβύσου), vel ἡμῶν (ut sit *nostra ætate, nostris adhuc temporibus*); sic enim c. 14. init.: Τὰ μὲν δὴ περί γε Περσῶν, ὡς οὐκ ὀρθῶς τανῦν διοικεῖται—τέλος ἐχέτω. Ast.

ἡττῶνται] Pro ἡττῶνται alia est lectio (et quidem genuina) ἡγῶνται: cum quo verbo jungendum est ἔσεσθαι: ut disting. post σφίσιν: hoc sensu, *Sed ob suum imperium, non dubitant evertere et civitates et gentes, eversasque igni vastare, si hac ex re vel exiguam ad illud redituram esse utilitatem existiment.* Steph. ἡγῶνται Cornarii præclaro acumini debetur. Bip.

ἡγῶνται] Sic Cod. Voss. quam scripturam etiam Steph. memorat. Vulgo ἡττῶνται. Viam monstravit ad veram lectionem orationisque distinctionem inveniendam Ficin. qui vertit: *Quin etiam sæpe exigui sui commodi gratia funditus everti civitates gentesque amicas igne absumi non curant.* Igitur ἀλλ' ἀρχῆς cum prægressis conjungenda sunt et repeti oportet βουλεύεται; principum deinde rationem agendi omniaque ex ipsorum commodis æstimandi describunt verba ἀναστάτους μὲν πόλεις cet. causa vero continetur his: ἄν τι καὶ σμικρὸν πλέον—ἡγῶνται ἔσεσθαί σφισιν. Ad ἀναστάτους autem excidisse suspicor ποιοῦσι (vid. iii. 4.) ut post ἔθνη interpungatur commate, et verba φίλια πυρὶ καταφθείραντες (int. αὐτὰς vel αὐτά, τὰ ἔθνη) epexegesi inserviant. Πλέον εἶναι est *prodesse*, (vid. nostra ad Phædr. p. 386.); itaque hoc sibi volunt verba: *si vel exiguam inde utilitatem ad se esse redundaturam existiment.* Ast.

ἀνηλεῶς] Sic pro ἀνελεῶς jam scriptum extat in Lexic. Basil. (a. 1572. fol.) et Stephani Thesaur. t. i. p. 1177. C. ubi Budæus citatur in epist. poster. Ast.

Λακεδαιμονίων· οὗτοι δὲ ὑπό τε τοῦ πρὸς Μεσσήνην ὄντος
τότε πολέμου[m] καὶ εἰ δή τι διεκώλυεν[n] ἄλλο αὐτούς, οὐ
γὰρ ἴσμεν λεγόμενον, ὕστεροι[o] δ' οὖν ἀφίκοντο[p] τῆς ἐν
Μαραθῶνι μάχης γενομένης μιᾷ ἡμέρᾳ. μετὰ δὲ τοῦτο
παρασκευαί τε μεγάλαι λεγόμεναι καὶ ἀπειλαὶ ἐφοίτων
μυρίαι παρὰ βασιλέως.[q] προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου Δαρεῖος
μὲν τεθνάναι ἐλέχθη, νέος δὲ καὶ σφοδρὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ πα-
ρειληφέναι τὴν ἀρχὴν καὶ οὐδαμῶς ἀφίστασθαι[r] τῆς ὁρμῆς.
οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πᾶν τοῦτο ᾤοντο ἐπὶ σφᾶς αὐτοὺς παρα- II. 699. III. ii. 326.
σκευάζεσθαι διὰ τὸ Μαραθῶνι γενόμενον, καὶ ἀκούοντες
Ἄθων[s] τε διορυττόμενον καὶ Ἑλλήσποντον ζευγνύμενον καὶ
τὸ τῶν νεῶν πλῆθος ἡγήσαντο οὔτε κατὰ γῆν σφίσιν εἶναι[t]
σωτηρίαν οὔτε κατὰ θάλατταν· οὔτε γὰρ βοηθήσειν αὐ-

[n] ἐκώλυεν ḫ.—[o] ὕστεροι A: ὕστερον *s.—[p] τὸ ḫ.—[q] μυρίαι παρὰ βασιλέως A Ωefḫx: παρὰ βασιλέως μυρίαι *s.—[r] ἀφίσταται f.—[s] ἄθων Ωυft: ἄθω *s.—

πλήν γε Λακεδαιμονίων] Cf. Herodot. vi. 106. Isocrat. Panegyr. c. 24. et Menex. p. 38. Variæ afferuntur causæ, cur Lacedæmonii sero venerint; Herodotus l. l. dies festos, Hyacinthia, in causa fuisse memorat (vid. Valcken. ad vii. p. 601.) Justin. ii. 9. quatridui religione eos impeditos fuisse scribit (cf. Oros. ii. 8.) Etenim secundum legem Lycurgi, quam Lucianus de Astrolog. §. 25. t. i. p. 597. Schmied. attingit, ante plenilunium ad pugnam exire Lacedæmoniis non licebat. Cf. Herodot. vi. 106. Pausan. i. 28. 4. Ast.

λεγόμενον] Hoc partic. extra etiam parenth. positum videri potest. Legitur autem et ὕστεροι. Steph.

λεγόμενον] Quod vulgo cum ἴσμεν connectitur, ab eo disjunximus, ut sit, *vel si quid aliud, quod refertur, eos impedivit*, h. e. vel si quid aliud ipsos impedivisse dicitur. Deinde οὖν orationem redorditur, v. Valcken. Opusc. Philol. t. ii. p. 306. Pro ὕστερον Cod. Voss. ὕστεροι. Ast.

διὰ τὸ Μαραθῶνι] Cod. Voss. ἐν addit, sed præpositio in hac structura omitti solet, ut ἡ Μαραθῶνι μάχη, Eupol. apud Longin. xvi. §. 3. Demosthen. π. συντάξ. p. 172. et adv. Aristocr. p. 686. Μιλτιάδην τὸν ἡγούμενον Μαραθῶνι. De fals. legat. p. 441. οἱ Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι. Aristid. t. ii. p. 175. Cf. Wernsdorf. ad Himer. p. 58. Gottleber. ad Menex. p. 39. et Schaefer. ad Lamb. Bos. Ellips. Græc. p. 698. Ast.

Ἄθω — διορυττόμενον] Quantopere Græci Xerxis copias resque gestas oratione exaggeraverint et in suam ipsi laudem tantum non fabulis exornaverint, inter omnes constat. Sic Lysias epitaph. t. v. p. 94. ζεύξας μὲν τὸν Ἑλλήσποντον, διορύξας δὲ τὸν Ἄθω. Isocrat. Panegyr. c. 25. πρὶν ἐξεῦρε καὶ συνηνάγκασεν, ὃ πάντες θρυλλοῦσιν, ὥστε τῷ στρατοπέδῳ πλεῦσαι μὲν διὰ τῆς ἠπείρου, πεζεῦσαι δὲ διὰ τῆς θαλάττης, τὸν μὲν Ἑλλήσποντον ζεύξας, τὸν δὲ Ἄθω διορύξας. Æschines c. Ctesiph. t. iii. p. 522. οὐχ ὁ μὲν τῶν Περσῶν βασιλεὺς ὁ τὸν Ἄθω διορύξας, ὁ τὸν Ἑλλήσποντον ζεύξας cet. Justin. ii. 10. 'fiducia virium, veluti naturæ ipsius dominus, et montes in planum deducebat, et convexa vallium æquabat, et quædam maria montibus sternebat.' Hinc Lucianus irrisor rhet. præc. §. 18. t. ii. p. 299. καὶ ἀεὶ ὁ Ἄθως πλείσθω καὶ ὁ Ἑλλήσποντος πεζευέσθω. Cf. Diodor. Sic. xi. 2. p. 404. Voss. ad Pompon. Mel. ii. 2. et Spanhem. ad Julian. Orat. t. i. p. 194. Ast.

οὔτε γὰρ] Scrib. ex lege sermonis, οὐδὲ γὰρ— nihil enim est, quod respondeat τῷ οὔτε. Cf. Phædr. p. 278. E. Legg. iii. p. 680. A. x. p. 898. D. p. 902. D. Tim. p. 17. A. etc. Sic corrigendus videtur etiam Theæt. p. 167. A. qui locus a duobus præstantissimis viris

ἀρχῆς[x] ὑφ' ἑτέρων οὐ σμικρῷ χείρων·[y] ἡμῖν γὰρ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὅτε ἡ Περσῶν ἐπίθεσις τοῖς Ἕλλησιν,

[v] διεξελθεῖν ἡμᾶς Ξς.—[w] μέτριον Ξς.—[x] ἀρχῆς add A.—[y] χεῖρον pr Ω.—[z] ἐθέλο-

dicitur res mediocris in utramque partem, sive non nimia, sive sufficiens et justo modulo non tenuior. P. 692. A. *καὶ κατὰ δὴ τοῦτον τὸν λόγον ἡ βασιλεία παρ' ὑμῖν ἐξ ὧν ἔδει σύμμικτος γενομένη καὶ μέτρον ἔχουσα, σωθεῖσα αὐτὴ* (ita leg.) *σωτηρίας τοῖς ἄλλοις γέγονεν αἰτία.* viii. p. 836. A. *ταῦτ' οὖν πρὸς μὲν τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας, ὅσα γε ἀνθρώπινα, μέτρον ἔχει.* xii. p. 957. A. *τὰ μὲν ἴδια δικαστήρια ταύτῃ πῃ γιγνόμενα μέτρον ἂν ἔχοι.* p. 959. A. *εἴη δ' ἂν σχεδὸν, ὡς τἀνθρώπινα, μέτρον ἔχουσα τριταία πρὸς τὸ μνῆμα ἐκφορά.* D. *τῷ μὲν δὴ τοῦ μεγίστου τιμήματος εἰς τὴν πᾶσαν ταφὴν ἀναλισκόμενα μὴ πλέον πέντε μνῶν, τῷ δὲ τοῦ δευτέρου τρεῖς μναῖ, καὶ δύο τῷ τοῦ τρίτου, μνᾶ δὲ τῷ τοῦ τετάρτου μέτρον ἂν ἔχοι* (sic Leid.) *τῶν ἀναλωμάτων.* Fic. vertit: *Quemadmodum libertas nulli subdita magistratui non paullo deterior est quam illa, quæ mediocritatem magistratuum dominatione consequitur.* Non omnes fortasse agnoscent, Ficinum legisse illud *ἀρχῆς*: sed certe ita est. *Τῆς μέτριον* s. *μέτρον ἐχούσης* transtulit: *quam illa quæ mediocritatem consequitur.* Jam suum illud *magistratuum dominatione* unde exsculpserit? Nempe ita interpretatus est verba *ἀρχῆς ὑφ' ἑτέρων*, quæ sic construebat: *ὑπ' ἀρχῆς ἑτέρων*, quasi esset *ἀρχῆς ὑπο ἑτέρων.* Cujus tamen explicationis, ne alia afferam, maximum incommodum est præpositionis *ὑπὸ* anastrophe et hyperbaton, quod in prosa oratione Attici non admittunt nisi in uno *περί.* Ne in tragico quidem diverbio (in melicis fertur facilius) hæc sunt temere cumulanda. Ita quod nunc est apud Eurip. Alcest. 1055. in nonnullis edd. *Ἡ τῆς θανούσης θάλαμον εἰς βύσας τρέφω*; videtur mihi absurdissimum. Non illud dico, quod *βύσας* prorsus est insanum: neque enim *βύειν* est *custodire*, quod putant, sed *obturare foramen aliquod*: ipsum illud *θάλαμον εἰς* offendit maxime. Omnes autem libri veteres habent *εἰς θάλαμον*; mutarunt, ne anapæstus esset in quarta sede. Sane is ferri nequit, ubi potest evitari: at cavendum est, ne dum talia corrigimus, novis mendis repleamus versus poetarum. Sæpius ne corrupta quidem ea loca sunt. Varie tentatus est nec felicissime versus Aristoph. Nub. 869. *Ἰδοὺ, κρέμαιό γ', ὡς ἠλίθιον ἐφθέγξατο.* Perdere legem carminis putatur amphibrachys *κρέμαιο.* Sed est tribrachys, quod eo arbitror certius esse, quum balbutientem Phidippidam imitetur Socrates. Sic *αι* diphthongus corripitur in voce *δείλαιος* Nub. 1477. Plut. 825. *Ἀλκμαίων* apud Timocl. apud Athen. vi. p. 223. D. Epigr. apud Sueton. Ner. c. 39. *γεραιοὺς* apud Tyrt. Fragm. iv. 20. *γαιήοχον* Hesiod. Theog. 15. Sed redeo ad anapæstum in quarta sede, in quo emendando caute dico versandum esse. Versus est inceru Tragici apud Clem. Alex. *Δεινοὺς καθεὶς πρίονας εἰς ἄκρους πόδας.* Metri causa corrigit Porson. ad Med. p. 7. *Δεινὸν καθεὶς πρίον' εἰς ἄκρους πόδας.* Cur non faciliore usus est medela hac: *Δεινοὺς καθεὶς πρίονας ἐς ἄκρους πόδας?* Postremo ut veniam ad Alcestin, legendum censeo: *Ἡ τῆς θανούσης εἰς λέχος βήσας τρέφω*; *Θάλαμον* est interpretamentum ortum fortasse e vs. 173. *Κἄπειτα θάλαμον εἰσπεσοῦσα καὶ λέχος.* Hujusmodi glossematum etiam apud Platonem bonus numerus est in vulgato textu. Legg. xi. p. 931. A. est *ἐφέστιον οἴκημα*: sed *οἴκημα* est ex interpretatione; leg. *ἵδρυμα* ex Cod. Leid. Ibid. C. habes: *βλαβερὸς γὰρ γονεὺς ἐκγόνοις.* Leid. *ἀραῖος* exhibet, non *βλαβερός*: hoc est illi explicandi causa adscriptum a Græculo quopiam. Hesych. *Ἀραίας, βλαβεράς. Σοφοκλῆς Ἀλκμαίωνι.* Etym. M. *Ἀραιὴν, ἀσθενῆ, ἀδύνατον. ἔστιν ὅτε σημαίνει καὶ λεπτήν. παρὰ τοῦ ῥαίω, μετὰ τοῦ ἐπιτατικοῦ α, ἀραίη, ἢ βλαβερὰν ἢ μακρὰν ἢ εὐκταίαν.* Schol. Plat. Ruhnk. p. 248. *Ἀραῖος, βλαβερός.* xii. p. 947. D. nunc legimus *ἀψῖδα προμήκη.* Optimus Leid. *ψαλῖδα προμ.* Ecce Schol. Plat. Ruhnk. ib. *Ψαλίδα, ἀψῖδα.*—Suid. *Ψαλίδα, ἣν ἡμεῖς ἀψῖδα φαμὲν, Νόμων ιβ'.* Idem legit Pollux citatus Kustero. Legg. xii. p. 960. C. *πολλὰ τῶν ἔμπροσθεν καλῶς εἴρηται*, scribendum e Leid *καλῶς ὕμνηται.* Legit et Fic. *præclare laudantur.* vi. p. 778. D. *καλῶς μὲν καὶ ὁ ποιητικὸς ὑπὲρ αὐτῶν λόγος ὑμνεῖται*; ubi Fic. *Probe enim poeticum illud laudatur.* Cf. Etym. M. v. *ὑμνηπολεῖτω.* Inprimis autem in emendatione grammaticorum

ενόουν, λεπτὴν μὲν καὶ ἄπορον, μόνην[a] δ' οὖν, βλέψαντες
πρὸς τὸ πρότερον γενόμενον, ὡς ἐξ ἀπόρων καὶ τότε[b] ἐφαί-
νετο γενέσθαι τὸ νικῆσαι μαχομένους. ἐπὶ δὲ τῆς ἐλπίδος
ὀχούμενοι ταύτης εὕρισκον καταφυγὴν αὑτοῖς εἰς αὑτοὺς
μόνους εἶναι καὶ τοὺς θεούς. ταῦτ' οὖν αὐτοῖς πάντα φι-
λίαν ἀλλήλων ἐνεποίει,[c] ὁ φόβος ὁ τότε παρὼν ὅ τε ἐκ τῶν
νόμων τῶν ἔμπροσθεν γεγονώς, ὃν δουλεύοντες τοῖς πρόσθεν
νόμοις ἐκέκτηντο, ἣν αἰδῶ πολλάκις ἐν τοῖς ἄνω λόγοις εἴ-
πομεν, ᾗ καὶ δουλεύειν ἔφαμεν δεῖν τοὺς μέλλοντας ἀγα-
θοὺς ἔσεσθαι, ἧς ὁ δειλὸς ἐλεύθερος καὶ ἄφοβος· ὃν εἰ τότε III. ii. 324.
μὴ δέος ἔλαβεν, οὐκ ἄν ποτε ξυνελθὼν ἠμύνατο οὐδ' ἤμυ-
νεν ἱεροῖς τε καὶ τάφοις καὶ πατρίδι καὶ τοῖς ἄλλοις οἰ-
κείοις τε ἅμα καὶ φίλοις, ὥς περ τότ' ἐβοήθησεν, ἀλλὰ
κατὰ σμικρὰ ἂν ἐν τῷ τότε ἡμῶν ἕκαστος σκεδασθεὶς ἄλ-
λος ἄλλοσε διεσπάρη.

ΜΕ. Καὶ μάλα, ὦ ξένε, ὀρθῶς τε εἴρηκας καὶ σαυτῷ τε καὶ τῇ πατρίδι πρεπόντως.

§. 15. ΑΘ. Ἔστι ταῦτα, ὦ Μέγιλλε· πρὸς γὰρ σὲ

τότε add ΑΩυfhr.—[c] ἐποίει h.—[d] πατρώων Ξ.—[e] ἀγαγοῦσι Ωr.—[f] δέ τι h.—

μόνην δ' οὖν] Scripturam μόνην Cod. Voss. debemus. Vulgo scribitur μόνον δ' οὖν βλέψαντες—μαχομένους. ἐπὶ δὲ τῆς ἐλπίδος cet. in quibus conjungenda male disjuncta, disjungenda vere conjuncta reperimus. Confirmatur scriptura nostra Ficini verbis: *unam vero salutem quamvis tenuem dubiamque solummodo videbant. Nam cum respicerent—hac spe evecti, in se ipsis ac diis tantum invenerunt sibi refugium fore.* Ad βλέψαντες int. γὰρ, nempe, scilicet, quod centies sic omittitur. Ald. ἄπορον μόνον δ' οὖν βλέψαντες. Lov. ἄπορον. μόνον δ' οὖν. βλέψαντες. Bas. 1. et 2. ἄπορον, μόνον δ' οὖν βλέψαντες. Mox δὲ post ἐπὶ offendere non debet; solet enim interponi in oratione interrupta, ut supra ὕστερον δ' οὖν ἀφίκοντο. vi. 21. 780. A. Vid. ad Polit. vii. 15. p. 811. C. et Schæfer. ad Gregor. Corinth. p. 3. Ast.

ἐφαίνετο] In quodam vet. est καὶ τότε, inter ἀπόρων et ἐφαίνετο. Steph.

ἐπὶ ἐλπίδος ὀχεῖσθαι] *Spe vehi*, est i. q. ὑπὸ ἐλπίδος ἄγεσθαι (Phædon. p. 282.) *spe duci*; vid. Hemsterhus. ad Lucian. t. i. p. 216. Bip. Porson. ad Eurip. Orest. 68. et Wyttenbach. ad Phædon. p. 227.—Verbis ἐξ ἀπόρων Cod. Voss. adjicit καὶ τότε. Deinde Aristid. αὐτοῖς—αὐτοὺς—ἐποίει—ὅτε—ᾧ δουλεύοντες τοῖς ἔμπροσθεν—καὶ ᾗ. Ast.

ἧς ὁ δοῦλος] Sic scribendum esse pro ἧς ὁ δειλὸς, primo statim adspectu videmus. Accedit, ut Ficinus vertat, *quo quisquis afficitur, liber est et interritus.* Emendationem illam etiam Heusdius Specim. Crit. in Plat. p. 112. (ubi pluribus hanc sententiam exemplis illustravit), Heindorf. Specim. Conject. in Plat. p. 32. et Faehs. in Syllog. Lect. p. 383. proposuerunt. Præterea Heindorf. ante τότε interponi jubebat τὸ, propter prægressa: ὁ φόβος ὁ τότε παρών; sed obstat particula μὴ ante δέος posita. Ceterum abstractum ὃν, int. φόβον, pro concreto positum est; significantur enim ipsi Athenienses, quorum animis verecundia legum illa, quam pudorem (αἰδῶ) nuncupat, insita erat. Vid. ad iii. 5. Ast.

ἐποίησεν ἡμᾶς τοῖς τε[c] ἄρχουσι καὶ τοῖς νόμοις δουλεῦσαι. καὶ διὰ ταῦτα πάνθ'[d] ἡμῖν ξυνέπεσε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς
III. ii. 322. σφοδρὰ[e] φιλία. σχεδὸν γὰρ δέκα ἔτεσι πρὸ[f] τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας ἀφίκετο Δᾶτις[g] Περσικὸν στόλον ἄγων πέμψαντος Δαρείου διαῤῥήδην ἐπί τε Ἀθηναίους καὶ Ἐρετριέας, ἐξανδραποδισάμενον[h] ἀγαγεῖν, θάνατον αὐτῷ προειπὼν μὴ πράξαντι ταῦτα. καὶ ὁ Δᾶτις[g] τοὺς μὲν Ἐρετριέας ἐν τινι βραχεῖ χρόνῳ παντάπασι κατὰ κράτος τε[i] εἷλε μυριάσι συχναῖς, καί τινα λόγον εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ἀφῆκε φοβερόν, ὡς οὐδεὶς Ἐρετριέων αὐτὸν ἀποπεφευγὼς εἴη· συνάψαντες γὰρ ἄρα τὰς χεῖρας σαγηνεύσαιεν πᾶσαν τὴν Ἐρετρικὴν οἱ στρατιῶται[k] τοῦ Δάτιδος. ὁ δὴ[l] λόγος, εἴτε ἀληθὴς εἴτε καὶ ὅπῃ ἀφίκετο, τούς τε ἄλλους Ἕλληνας καὶ δὴ καὶ Ἀθηναίους ἐξέπληττε, καὶ πρεσβευομένοις αὐτοῖς πανταχόσε βοηθεῖν οὐδεὶς ἤθελε πλήν γε

γρ Ω.—[e] σφόδρα ΞΩτfr. φίλια f.—[f] πρὸς f.—[g] δᾶτις Ξτf.—[h] ἐξανδραποδισάμενος Ξ.—[i] τε add ΑΩτfђr.—[k] οἱ δάτιδος στρατιῶται f.—[l] δὲ Ξs.—[m] πολέμου τότε ђ.—

dor. Sic. xi. 2. p. 404. 3. p. 405. Julian. l. c. Boeckh. p. 192, 193.

φόβον ἄπορον] Sic Aristid. pro *ἄπειρον*. *Ἄπορον* eleganter dicitur, *quod oppugnari non potest*, igitur cui resistere non possumus, inexpugnabile. Sic *αἰσχύνη ἄπορος* l. ix. 12. p. 873. C. Herodot. iii. 52. *ὡς ἄπορόν τι τὸ κακὸν εἴη τοῦ παιδὸς καὶ ἀνίκητον*. Apolog. p. 74. *οὗτοι πάντες ἀπορώτατοί εἰσιν*. Quam quidem vocis *ἄπορος* significationem, ut sexcenta alia, frustra quæsiveris in Lexicis Græcis. Passim vero *ἄπορος* et *ἄπειρος* inter se permutantur.—Mox pro *τοῖς τότε ἄρχουσι* Aristides habet *τοῖς τε ἄρχουσι*; nec Ficinus particulam *τότε* expressit. Ast.

Δᾶτις] Datim solum commemorant Plato, ut Menex. p. 37. ed. Gottleb. et Plutarch. vit. Aristid. p. 321. A. Herodot. vi. 94. Cornel. Nep. vit. Miltiad. c. 4. socium ei adjungunt Artaphernem. Ceterum uberius hæc tractantur in Menexeno l. l. ubi v. Gottleber. Herodot. l. l. *ἐντειλάμενος δὲ ἀπέπεμπε ἐξανδραποδίσαντας Ἀθήνας καὶ Ἐρέτριαν, ἄγειν ἑωϋτῷ ἐς ὄψιν τὰ ἀνδράποδα*. Causa belli diverse traditur: vid. interpp. ad Cornel. Nep. l. l. Ast.

ξυνάψαντες] Quod post *γὰρ* legitur, *ἄρα* Valcken. ad Herodot. iii. 149. prætermisit, probante Boeckio; Heindorf. vero Specim. Conj. in Plat. p. 32. in *ἅμα* mutari volebat, idem tamen vir doctissimus postea confirmavit in not. ad Protagor. p. 484. ubi inter alia laudat hæc Platonica: Polit. iv. p. 438. A. *πάντες γὰρ ἄρα τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμοῦσιν*. Sympos. p. 205. B. *ἀφελόντες γὰρ ἄρα τοῦ ἔρωτός τι εἶδος ὀνομάζομεν*. Sic et Protag. 315. D. *ἐπεδήμει γὰρ ἄρα Πρόδικος ὁ Κεῖος*. Ceterum iisdem pæne verbis hæc narrantur in Menex. p. 37. *ἐπὶ τὰ ὅρια ἐλθόντες τῆς Ἐρετρικῆς οἱ στρατιῶται αὐτοῦ, ἐκ θαλάσσης εἰς θάλασσαν διαστάντες ξυνάψαντες τὰς χεῖρας, διῆλθον ἅπασαν τὴν χώραν, ἵν' ἔχοιεν τῷ βασιλεῖ εἰπεῖν, ὅτι οὐδεὶς σφᾶς ἀποπεφευγὼς εἴη*. Ast.

σαγηνεύειν] Est *cohibere* et *quasi everriculo* (s. indagine) *capere*, vid. Valcken. ad Herodot. l. l. Locum nostrum, memoria lapsus Herodoto eum tribuens, Strabo x. p. 687. t. iv. p. 30. respexit: *τὴν μὲν οὖν ἀρχαίαν πόλιν κατέσκαψαν Πέρσαι, σαγηνεύσαντες, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, τοὺς ἀνθρώπους τῷ πλήθει, περιχυθέντων τῶν βαρβάρων τῷ τείχει*. Vid. Gottleb. ad Menex. c. 10. Ast.

προγεγονότες ἡμῖν ἔμπροσθεν λόγοι τρόπον τινὰ καλῶς εἰσὶν εἰρημένοι. II. 700.

ΜΕ. Λέγεις εὖ· πειρῶ δ' ἔτι[f] σαφέστερον ἡμῖν σημῆναι[g] τὸ[h] νῦν λεγόμενον.

ΑΘ. Ἔσται ταῦτα. οὐκ ἦν, ὦ φίλοι, ἡμῖν ἐπὶ τῶν παλαιῶν νόμων ὁ δῆμός τινων κύριος, ἀλλὰ τρόπον τινὰ ἑκὼν ἐδούλευε τοῖς νόμοις. III. ii. 325.

ΜΕ. Ποίοις δὴ λέγεις;

ΑΘ. Τοῖς περὶ τὴν μουσικὴν πρῶτον τὴν τότε, ἵνα[k] ἐξ ἀρχῆς διέλθωμεν τὴν τοῦ ἐλευθέρου λίαν ἐπίδοσιν βίου. διῃρημένη γὰρ δὴ[l] τότε ἦν[m] ἡμῖν[n] ἡ μουσικὴ κατὰ εἴδη τε[o] ἑαυτῆς[p] ἄττα καὶ σχήματα· καί τι ἦν εἶδος ᾠδῆς εὐχαὶ πρὸς θεούς, ὄνομα δὲ ὕμνοι ἐπεκαλοῦντο· καὶ τούτῳ[q] δὴ τὸ ἐναντίον ἦν ᾠδῆς ἕτερον εἶδος, θρήνους δέ τις ἂν αὐτοὺς μάλιστα ἐκάλεσε· καὶ παίωνες[r] ἕτερον, καὶ ἄλλο, Διονύσου γένεσις, οἶμαι, διθύραμβος λεγόμενος. νόμους τε[s] αὐτὸ τοῦτο τοὔνομα ἐκάλουν, ᾠδὴν ὥς τινα ἑτέραν. ἐπέλεγον δὲ κιθαρῳδικούς. τούτων δὴ διατεταγμένων καὶ ἄλλων τινῶν

om pr Ω.—[n] ἡμῖν om fh.—[o] τὰ f.—[p] αὐτῆς h.—[q] τοῦτο ΞΩrfhr.—[r] παιᾶνες

τὸ νῦν] Legitur etiam *τὸν*, ut subaud. *λόγον*, ex præced. *λόγοι*. Steph.

διῃρημένη γὰρ τότε ἦν] Cod. Voss. *γὰρ δὴ τότε*. De variis poesis Græcorum lyricæ generibus vid. lib. nostr. qui inscribitur *Grundriss der Philologie* p. 100. Ceterum ex his verbis S. Petit. Legg. Attic. p. 153. hanc Solonis legem finxit: *τὴν μουσικὴν κατ' εἴδη ἑαυτῆς διαιρεῖσθαι καὶ οὐκ ἐξεῖναι ἄλλῳ εἰς ἄλλο καταχρῆσθαι μέλους εἶδος*: *musica in sua genera distribuitor, eaque ne invicem permutantor*. Ast.

Διονύσου γένεσις] De dithyrambo vid. libr. laud. p. 94. ibique laudatis adde Phot. Biblioth. Cod. 239. p. 986. 10. Tzetz. Schol. in Lycophr. v. i. p. 252. ed. Müller. et Timkowsky in Beckii Act. Semin. Reg. v. i. p. 205. Ast.

νόμους τε αὐτὸ τοῦτο ὄνομα] *Hoc ipso nomine*, igitur eodem, quo leges, vid. iv. 12. p. 722. E. ubi leges dicuntur veri *νόμοι* et carminibus opponuntur. Cf. vii. 8. p. 799. E. Sensus est: etiam carmina quædam *νόμους* appellabant. Scilicet *νόμος* proprie dicebatur *modus* ac numerus præscriptus a musico, deinde ipsa *carmina*, præcipue in Apollinem, *νόμοι* vocabantur, vid. lib. nostr. p. 102. et Wernsdorf. ad Himer. p. 571. Veteres porro constat, quum litterarum adhuc expertes essent, leges, in tabulis nondum descriptas, cantasse, ne earum obliviscerentur. Aristotel. Problem. xix. 28. *διὰ τί νόμοι καλοῦνται, οὓς ᾄδουσιν; ἢ ὅτι, πρὶν ἐπίστασθαι γράμματα, ᾖδον τοὺς νόμους, ὅπως μὴ ἐπιλάθωνται· ὥσπερ ἐν Ἀγαθύρσοις ἔτι εἰώθασι.* Cf. Ælian. V. H. ii. 39. et Bentlei. dissert. de Phalar. Epist. in Opusc. Philol. p. 361. ed. Lips. Itaque factum est, ut legibus et cantibus unum idemque nomen imponeretur.—In Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ante *αὐτὸ* extat *ἂν*, quod, quum locum hic habere non possit, et ex prima vocis *αὐτὸ* syllaba haud dubie natum sit, merito Stephanus exterminavit. Ast.

κιθαρῳδικοὺς] Ne quis addat *καὶ αὐλῳδικοὺς*, citharœdorum carmina *κατ' ἐξοχὴν* dicuntur *νόμοι*. v. iv. p. 722. D. vii. p. 799. E. Archyt. apud Stob. xli. p. 270. Procl. in Tim. ii. p. 108. Mox

οὐκ ἐξῆν ἄλλῳ εἰς ἄλλο[t] καταχρῆσθαι μέλους εἶδος. τὸ δὲ κῦρος τούτων γνῶναί τε καὶ ἅμα γνόντα δικάσαι ζημιοῦν[u] τε αὖ τὸν μὴ πειθόμενον οὐ σύριγξ ἦν οὐδέ τινες ἄμουσοι βοαὶ πλήθους, καθάπερ τὰ νῦν, οὐδ' αὖ κρότοι ἐπαίνους ἀποδιδόντες, ἀλλὰ τοῖς μὲν γεγονόσι περὶ παίδευσιν δεδογμένον[v] ἀκούειν ἦν αὐτοῖς μετὰ σιγῆς[w] διὰ τέλους, παισὶ δὲ καὶ παιδαγωγοῖς καὶ τῷ πλείστῳ ὄχλῳ ῥάβδου
III. ii. 326. κοσμούσης ἡ νουθέτησις ἐγίγνετο. ταῦτ' οὖν οὕτω τεταγμένως ἤθελεν ἄρχεσθαι τῶν πολιτῶν τὸ πλῆθος, καὶ μὴ τολμᾶν κρίνειν διὰ θορύβου. μετὰ δὲ ταῦτα προϊόντος τοῦ

r.—[s] τε ἂν Ξ.—[t] ἄλλο Αƀ: ἄλλο (ῳ) Ω, qui in mg ὅλα τὰ ἀντίγραφα διὰ τοῦ ō.—[u] ζημιοῦντες αὖ ƀ.—[v] δεδογμένον ΑΞΩfƀ: δεδομένον *r.—[w] σπουδῆς (σιγῆς) r.—

p. 700. C. bene scribi jubet Steph. δεδογμένον. vi. p. 781. C. ὅπου μηδὲ ξυσσίτια ὑπάρχει τοπαράπαν δεδογμένα κατὰ πόλιν εἶναι. Herodot. viii. 57. ὡς εἴη δεδογμένον ἀνάγειν τὰς νῆας πρὸς τὸν Ἰσθμόν. Xenoph. Cyrop. vi. 2. 9. δεδογμένον δ' εἴη πᾶσι τοῖς συμμάχοις βασιλεῦσι, πάσῃ τῇ δυνάμει ἕκαστον παρεῖναι. Eurip. Heracl. 1. Πάλαι ποτ' ἐστὶ τοῦτ' ἐμοὶ δεδογμένον. Et ubivis. Boeckh. p. 195.

κιθαρῳδικοὺς] Eximie enim *νόμοι* dicebantur citharœdorum cantus, vid. iv. 12. p. 722. D. vii. 8. p. 799. E. Procl. in Tim. ii. p. 108. Archytas apud Stob. Serm. xli. p. 270. 6. καὶ τὰ τῶν κιθαρῳδῶν δὲ ᾄσματα νόμοι. Ast.

ἄλλῳ] Cod. Voss. ἄλλο. Sed *εἰς* est *instar*, *pro*, ut ix. 8. p. 867. B. εἰς εἰκόνα ἄμφω θεῖναι. Vid. Ruhkopf. ad Senec. t. iv. p. 145. Ast.

οὐ σύριγξ ἦν] I. e. *sibilus* s. explosio; σύριγξ enim, *pastoritia fistula* (v. Cicer. Epist. ad Attic. i. 3. Clav. Cicer. h. v. Muret. Var. Lect. i. 19. et Salmas. ad Solin. p. 156.) sibilans pro ipso sibilo ponitur; hinc συρίττειν, sibilo ejicere s. exsibilare. Recte vertit Cornar. *auctoritas autem cognoscendi hæc—non in sibilo posita erat neque in quibusdam a Musis alienis multitudinis vociferationibus*. Τὸ κῦρος est, *id, quod auctoritatem* s. potestatem *habebat*, penes quod erat arbitrium harum rerum, h. e. neque ex sibilo s. explosione, neque ex multitudinis applaudentis clamore hæc æstimabantur. Τὸ κῦρος (i. q. τὸ κύριον) cum genitivo τούτων, sequente infinitivo γνῶναι, conjunctum est, ut apud Demosth. adv. Aristocrat. p. 689. t. i. τότε μὲν τῷ κυρίῳ τῶν φόρων γενομένῳ τάξαι Ἀριστείδῃ οὐδεμιᾷ δραχμῇ πλείω τὰ ὑπάρχοντα ἐγένετο. Ast.

δεδομένον] Legitur etiam δεδογμένον. Post ἦν autem malim scribere αὐτῆς. Steph. Neutrum necesse puto. Nam syntaxeos ratio hæc est, δεδομένον ἦν αὐτοῖς sc. τοῖς γεγονόσι περὶ παίδευσιν, ἀκούειν etc. Bip.

δεδογμένον] Hanc scripturam Steph. nescio e quo libro, affert pro δεδομένον, quod sensu caret. δεδογμένον ἦν, *decretum erat*, pervulgati est usus. Mox pro αὐτοῖς Steph. malebat αὐτῆς, sed αὐτοῖς recte habet, quum oppositum sit παισὶ δὲ καὶ παιδαγωγοῖς cet. Ceterum γίγνεσθαι περὶ παίδευσιν esse *in disciplina tradenda versari* s. occupatum esse, et h. l. disciplinæ præesse, vix monere attinet. Qui exempla quærit, is adeat Vigerum p. 656. Ast.

ῥάβδου κοσμούσης ἡ νουθέτησις] Est *admonitio per virgam* vel baculum castigantem et in ordinem redigentem. Respexit hæc Pollux iii. 153. p. 348. Ast.

ταῦτ'] Est κατὰ ταῦτα, *hac ratione*, ita, vid. ad c. 9. Sine causa Heindorf. Specim. Conject. p. 32. scribi volebat τούτων οὕτω τεταγμένων. Ταῦτ' et οὕτω posita sunt ἐκ παραλλήλου, vid. ad i. 5. Mox ἄρχοντες ἐγίγνοντο (i. q. ἦρχον, vid. ii. 11.) *auctores erant* s. incipiebant a musicæ artis legibus discedere. Ast.

χρόνου ἄρχοντες μὲν τῆς ἀμούσου παρανομίας ποιηταὶ ἐγίγνοντο φύσει μὲν ποιητικοί, ἀγνώμονες δὲ περὶ τὸ δίκαιον τῆς Μούσης καὶ τὸ νόμιμον, βακχεύοντες καὶ μᾶλλον τοῦ δέοντος κατεχόμενοι ὑφ' ἡδονῆς, κεραννύντες δὲ θρήνους τε ὕμνοις καὶ παίωνας[x] διθυράμβοις, καὶ αὐλῳδίας δὴ ταῖς[y] κιθαρῳδίαις μιμούμενοι καὶ πάντα εἰς πάντα ξυνάγοντες, μουσικῆς ἄκοντες ὑπ' ἀνοίας καταψευδόμενοι, ὡς ὀρθότητα μὲν οὐκ ἔχοι[z] οὐδ' ἡντινοῦν μουσική, ἡδονῇ δὲ τῇ τοῦ χαίροντος, εἴτε βελτίων εἴτε χείρων ἂν εἴη τις, κρίνοιτο ὀρθότατα.[a] τοιαῦτα δὴ ποιοῦντες ποιήματα λόγους τε ἐπιλέγοντες τοιούτους τοῖς πολλοῖς ἐνέθεσαν παρανομίαν εἰς τὴν μουσικὴν καὶ τόλμαν, ὡς ἱκανοῖς οὖσι κρίνειν. ὅθεν δὴ τὰ θέατρα ἐξ ἀφώνων φωνήεντα ἐγένοντο, ὡς ἐπαΐοντα ἐν II. 701.
Μούσαις τό τε καλὸν καὶ μή, καὶ ἀντὶ ἀριστοκρατίας ἐν αὐτῇ θεατροκρατία τις πονηρὰ γέγονεν. εἰ γὰρ δὴ[b] καὶ δημοκρατία ἐν αὐτῇ[c] τις μόνον ἐγένετο ἐλευθέρων ἀνδρῶν, III. ii. 327.
οὐδὲν ἂν πάνυ γε[d] δεινὸν ἦν τὸ γεγονός. νῦν δὲ ἦρξε μὲν ἡμῖν[e] ἐκ μουσικῆς ἡ πάντων εἰς πάντα σοφίας δόξα καὶ παρανομία, ξυνεφέσπετο δὲ ἐλευθερία. ἄφοβοι γὰρ ἐγίγνοντο ὡς εἰδότες, ἡ δὲ ἄδεια ἀναισχυντίαν ἐνέτεκε·[f] τὸ γὰρ τὴν τοῦ βελτίονος δόξαν μὴ φοβεῖσθαι[g] διὰ θράσος, τοῦτ' αὐτό ἐστι σχεδὸν ἡ πονηρὰ ἀναισχυντία, διὰ δή τινος ἐλευθερίας λίαν ἀποτετολμημένης.

[x] παιᾶνας r.—[y] διτταῖς (ut videtur) pr Ω.—[z] ἔχει ḣr.—[a] ὀρθότητα v.—[b] ἂν (δὴ) A.—[c] ἑαυτῇ (ει) ΑΞΩf.—[d] γε om ḣ.—[e] ὑμῖν ΑΞΩr, om fḣ.—[f] ἔτεκεν r.—[g] φοβῆσθαι Ω.—

ὑπ' ἀγνοίας] Vulgo *ἀνοίας*, vid. ad c. 8. De re ipsa, cf. ii. 5. Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *μουσικήν*. Ficin. *asserentes, eam quidem nullam rectam in se normam habere, sed audientis voluptate—rectissime judicari.* *Μουσικῆς—καταψευδόμενοι* est, *de musica falsa dicentes* s. existimantes, ut Leg. vii. 22. p. 821. B. *καταψευδόμεθα—θεῶν*. xii. init. *καταψευδόμενος τῆς πόλεως*. Epist. iii. p. 319. D. Phædon. p. 358. Polit. ii. 20. p. 381. D. Ast.

ἐν αὐτῇ] Int. *τῇ μουσικῇ*, quod petendum e voce prægressa *μούσαις*. Ast.

ἦρξε] *Incepit*, h. e. originem duxit s. exorta est *ex musica omnium in omnibus sapientiæ opinio et insolentia*. Pro *ξυνεφέσπετο* Cod. Voss. *ξυνεφέπετο*, forma vulgari pro poetica illa, quæ prosæ quoque orationis auctoribus nonnunquam frequentatur. Sic Epinom. 6. p. 982. D. *οὕτω τοῖς ἄφροσι ξυνεφέσπετο τὸ πλῆθος*. Thucyd. i. 60. *ἐθελονταὶ ξυνέσποντο*. vii. 57. *ἀστύνομοι ξυνέσποντο*. Similiter *ἐπίσπεσθαι* apud Xenoph. Cyrop. iv. 5. 52. reperitur. Ast.

λίαν ἀποτετολμημένης] *Ex libertate nimium ausa*, nimis dissoluta, in nimiam licentiam progressa. Similiter active legitur hoc verbum apud Plutarch. vit.

ΜΕ. Ἀληθέστατα λέγεις.

§. 16. ΑΘ. Ἐφεξῆς δὴ[h] ταύτῃ τῇ ἐλευθερίᾳ ἡ τοῦ μὴ ἐθέλειν τοῖς ἄρχουσι δουλεύειν γίγνοιτ' ἄν, καὶ ἑπομένη ταύτῃ φεύγειν πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ πρεσβυτέρων δουλείαν καὶ νομοθέτησιν,[i] καὶ ἐγγὺς τοῦ τέλους οὖσι[j] νόμων ζητεῖν μὴ ὑπηκόοις[k] εἶναι, πρὸς αὐτῷ δὲ ἤδη τῷ τέλει ὅρκων καὶ πίστεων καὶ τὸ παράπαν θεῶν μὴ φροντίζειν, τὴν λεγομένην παλαιὰν Τιτανικὴν[l] φύσιν ἐπιδεικνῦσι[m] καὶ μιμουμένοις· ἐπὶ τὰ αὐτὰ πάλιν ἐκεῖνα[n] ἀφικομένους, χαλεπὸν αἰῶνα διάγοντας μὴ λῆξαί ποτε κακῶν. τίνος δὴ καὶ ταῦθ' ἡμῖν αὖ χάριν ἐλέχθη; δεῖν φαίνεται ἔμοιγε, οἷόν περ ἵππον, τὸν λόγον ἑκάστοτε ἀναλαμβάνειν, καὶ μὴ κα-

[h] δὲ (ἢ) v.—[i] νουθέτησιν s.—[j] ὦσιν Ξ.—[k] ὑπήκοοι pr Ω.—[l] τιτανικὴν om r.—[m] ἐπι-

Galb. p. 1064. D. διὰ τὴν ὀλιγότητα τῶν ἀποτετολμημένων. Steph. Thesaur. t. iii. p. 1586. B. non satis recte scribit: 'affertur et ἀποτετολμημένη ἐλευθερία pro *libertas in extremam licentiam redacta*. Fortasse melius aliquis verterit: *libertas ad extremam et desperatam audaciam seu confidentiam deducta*.' Ast.

§. 16. Τιτανικὴν φύσιν] Cicero de Legib. ii. 2. §. 5. 'Noster vero Plato Titanum e genere statuit eos, qui, ut illi cœlestibus, sic hi adversentur magistratibus.' Ast.

ἐπὶ τὰ αὐτὰ] Ante hæc verba deesse crediderim ὥστε, quod jungatur cum μὴ λῆξαι. Steph. Ficin. vertit: *unde ad priscam illam tyrannicamque revoluti naturam eadem illa iterum patiemur duraque secula rursus degemus, nec malorum finem ullum reperiemus.*—De interrogatione τίνος δὴ—χάριν vid. ad i. 5. Ast.

ἑκάστοτε ἀναλαμβάνειν κ. τ. λ.] Salebrosus locus est, in quo mirum non est, plerosque intpp. decidisse asino suo per se satis vacillante. *Longum*, inquit, *sermonem de variis civitatibus habuimus: eum nunc debemus restringere*, ἀναλαμβάνειν, desumpto vocabulo ab equestri re. V. Polluc. i. 205. 208. 219. Ad infinitivum δεῖν ἡμᾶς utrum τινὰ an ἡμᾶς suppleas, tantundem est: alterutrum autem suppleri debet, usitatissima ellipsi. Ita supersedere possumus conjectura anonymi Censoris in Ephemeridib. litt. Hal. 1805. num. 20. ἕκαστον scribentis p. ἑκάστοτε. Λόγους fere equis comparat etiam Protag. p. 338. A. ἐφεῖναι καὶ χαλάσαι τὰς ἡνίας τοῖς λόγοις. Ἀχάλινον τὸ στόμα κεκτημένος est ἀκρατὴς τὴν γλῶτταν. V. Polluc. vi. 146. Cf. Eurip. Fragm. Melanipp. xx. 4. Bacch. 385. Aristoph. Ran. 862. Proverbium autem ἀπ' ὄνου πεσεῖν interdum ita usurpatur, ut sit ambiguum, debeatne ἀπ' ὄνου pronunciari, an ἀπὸ νοῦ, ut est apud Aristoph. Nub. 1275. qui locus absque ἀντιλογίᾳ esset frigidissimus. Hoc est etiam Wolfii judicium. In nostro loco nihil est ejusmodi. Prorsus autem improbanda lectio cod. Leid. Schol. Aristoph. l. c. Suid. v. et Mich. Apost. iv. 1. ubi v. Pantinum, qui omnes habent ἀπό τινος νοῦ, aut olim certe habuerunt. Ex ea scriptura nullam commodam sententiam exsculpseris. Quod paullo post legitur τίνος δὴ χάριν ἕνεκα, Stephanus Thes. L. Gr. t. iv. p. 349. B. ait esse σχῆμα παράλληλον. Sed videtur vir Græce doctissimus vim ejus figuræ naturamque parum habuisse perspectam: alioquin non ita esset locutus. Et omnino accurata tractatio totius capitis in libris grammaticis desideratur adhuc. Illud autem cognovi, numquam jungi duas præpositiones ἐκ παραλλήλου, nisi quarum alterutra possit absque casu scribi, ita ut adverbii teneat locum: quod neque χάριν potest neque ἕνεκα. Itaque delendum alterutrum. Utrum autem sit inducendum, absque libris non licet dijudicare: multa enim possunt disputari in utramque partem. Boeckh. p. 195—197.

θά περ ἀχάλινον κεκτημένον τὸ στόμα, βίᾳ ὑπὸ τοῦ λόγου φερόμενον κατὰ τὴν παροιμίαν ἀπό τινος ὄνου[o] πεσεῖν, ἀλλ' III. ii. 328.
ἐπανερωτᾷν τὸ νῦν δὴ λεχθέν, τὸ τίνος[p] δὴ χάριν ἕνεκα[q] ταῦτα ἐλέχθη.

ΜΕ. Καλῶς.

ΑΘ. Ταῦτα τοίνυν εἴρηται ἐκείνων ἕνεκα.

ΜΕ. Τίνων;

ΑΘ. Ἐλέξαμεν ὡς τὸν νομοθέτην δεῖ τριῶν στοχαζόμενον νομοθετεῖν, ὅπως ἡ νομοθετουμένη[r] πόλις ἐλευθέρα τε ἔσται καὶ φίλη ἑαυτῇ καὶ νοῦν ἕξει. ταῦτ' ἦν. ἦ γάρ;

ΜΕ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Τούτων ἕνεκα δὴ πολιτείας τήν τε δεσποτικωτά-

δείκνυσι Ꝛ.—[n] ἐκεῖνα om pr Ξ.—[o] νοῦ A et pr Ω.—[p] δὴ νῦν λεχθὲν τίνος ɧ.—

ἑκάστοτε] Censor in Ephemerid. liter. Halens. 1805. n. 20. scribi volebat ἕκαστον, sine causa; subjectum est persona indefinita (*man*), vid. ad i. 7. Ast.

ἀναλαμβάνειν] *Currentem reprimere*, proprie de equo usurpatur, ut apud Xenophont. de re equest. iii. 5. δεῖ γε μὴν εἰδέναι, καὶ εἰ ἀφεθεὶς εἰς τάχος ἀναλαμβάνεται ἐν βραχεῖ καὶ εἰ ἀποστρέφεσθαι ἐθέλει. viii. 7. χρὴ γάρ, ὁρμῶντος μὲν ἐξαίφνης ἵππου, προνεύειν—ἐν σμικρῷ δὲ ἀναλαμβανομένου, ἀναπίπτειν. Idcirco Pollux i. 205. ἀναλαμβάνειν (τὸν ἵππον), ὅπερ καὶ ὑπολαμβάνειν καλεῖται καὶ κατέχειν καὶ ἠρεμίζειν καὶ ἀνέχειν. Ad orationem translatum, est sermonem restringere vel reprimere, disputationem resumere, retractare, vid. Wyttenbach. ad Plutarch. de S. N. V. p. 72. Ast.

ἀχάλινον—τὸ στόμα] Ut γλῶσσα ἀχάλινος dicitur, *quæ sibi temperare nequit*, Eurip. Bacch. 385. (vid. Jacobs. in Anthol. Græc. t. ii. p. i. p. 124.). Similiter Protagor. p. 338. A. ἀλλ' ἐφεῖναι καὶ χαλάσαι τὰς ἡνίας (*habenas effundere*, vid. Ruperti ad Juvenal. xiv. 230.) τοῖς λόγοις. Ast.

ἀπὸ τινὸς ὄνου πεσεῖν] Cod. Voss. ἀπὸ νοῦ, ut Schol. Aristoph. ad Nub. 1276. p. 107. ed. Küster. (Hermann. p. 218.) Suidas t. i. p. 288. et Mich. Apost. iv. 1. Sed recte habet ἀπὸ ὄνου πεσεῖν, *ab asino delabi* s. cadere, quod de iis usurpatur, qui inconsulte quid agunt et imperite; quanquam, ut bene jam Erasmus (Adag. Chil. i. Cent. vii. p. 200.) observavit, in Græco proverbio faceta quædam similitudo inest cum illis: ἀπὸ νοῦ (quod inprimis ex Aristoph. Nub. 1275. perspicitur, vid. Erasm. l. l.); quo quidem etiam factum est, ut sæpius inter se permutarentur ἀπ' ὄνου et ἀπὸ νοῦ. De proverbio ἀπ' ὄνου πίπτειν præterea cf. Beroald. ad Apulei. Asin. aur. i. p. 21. ed. Lugd. 1614. t. i. et Jacobs. ad Anthol. Græc. v. ii. p. ii. p. 318. Τινὸς est *forte*, vid. ad i. 12. Ceterum hunc locum reddidit Erasmus l. l. 'mihi sane videtur sermo velut equus undiquaque restringendus, ne tanquam os habens effrene, impetu abreptus juxta proverbium ab asino tanquam a mente excidat.' Quæ Grynæus in Ficini translationem intulit. Ast.

τίνος δὴ χάριν ἕνεκα] Sic libri omnes editi pariter atque scripti (vid. Bast. ad Gregor. Corinth. p. 33.). Boeckhius alterutrum esse delendum censebat, duas præpositiones contendens 'nunquam jungi ἐκ παραλλήλου, nisi quarum alterutra possit absque casu scribi, ita ut adverbii teneat locum: quod neque χάριν potest neque ἕνεκα.' (Vid. Hermann. ad Viger. p. 808. n. 363.) Et in viri illius sententiam discessit Bastius l. l. qui ἕνεκα pro glossa habet. Bene contra Hermannus in Mus. Antiquit. Stud. v. i. fasc. i. p. 202. provocavit ad illud ἀπὸ βοῆς ἕνεκα (Thucyd. viii. 92.) vel ἕνεκεν (Xenophont. Hist. Græc. ii. 4. 31.) de quo v. Wyttenbach. ad Eclog. Histor. p. 414. Ast.

πολιτείας] Non Græcum est illud πολιτείας, debebat aut πολιτείαν aut πολι-

την προελόμενοι καὶ τὴν ἐλευθερικωτάτην, ἐπισκοποῦμεν[s] νυνὶ[t] ποτέρα τούτων ὀρθῶς πολιτεύεται· λαβόντες δὲ αὐτῶν ἑκατέρας μετριότητά τινα, τῶν μὲν τοῦ δεσπόζειν, τῶν δὲ

[q] ἕνεκα om f.—[r] νουθετουμένη h.—[s] ἐπεσκοποῦμεν s.—[t] νῦν x.—[u] ποτε Ωh.—[v] ἐν

τειῶν esse. Sed emendandum, τούτων ἕνεκα δὴ δύο εἴδη πολιτείας, τήν τε δεσποτικωτάτην πρ. καὶ τὴν ἐλευθερικωτάτην. Ecce Ficin. *duas gubernationum species*. Sed quid Ficino opus? Exemplis confici res et debet et potest. Aristot. Polit. iii. 11. p. 199. σχεδὸν δὴ δύο ἐστὶν, ὡς εἰπεῖν, εἴδη βασιλείας, περὶ ὧν σκεπτέον, αὕτη τε καὶ ἡ Λακωνική. Plat. Legg. v. p. 735. A. ἐστὸν γὰρ δὴ δύο πολιτείας εἴδη, τὸ μὲν ἀρχῶν κατάστασις ἑκάστοις, τὸ δὲ νόμοι ταῖς ἀρχαῖς ἀποδοθέντες. Cf. iv. p. 714. B. D. Rep. viii. p. 544. A. Aristot. Polit. iv. 1. p. 219. τοῦτο δὲ ἀδύνατον ἀγνοοῦντα, πόσα πολιτείας ἐστὶν εἴδη. 8. p. 251. ὅτι μὲν οὖν ἐστὶ καὶ ἕτερα πολιτείας εἴδη. Strab. xiii. p. 866. B. εἰκάζει δὲ Πλάτων μετὰ τοὺς κατακλυσμοὺς τρία πολιτείας εἴδη συνίστασθαι. Et alibi. Postremo verba Εὖ λέγεις extremo libro tribuenda sunt Megillo, ut habet Ficin. Clinias sibi dicta ab Atheniensi placere significat demum in illis, Κάλλιστα εἰρήκατον. Boeckh. p. 197, 198.

πολιτείας — ἐπεσκοποῦμεν] *Civitates* s. imperia *consideravimus* (int. Persicum et Atheniense), *liberrimum et maxime regale eligentes*. Ficin. vertit, *propterea duas gubernationum species in medium adduximus*; unde cum Boeckhio suspicari possis, legendum esse δύο εἴδη πολιτείας. Et sane excidisse videtur aliquid, v. c. δύο vel ἐκείνας (civitates supra dictas, Persicam et Atheniensem). Quanquam conjicere etiam possis, πολιτείας e margine irrepsisse; hac enim voce omissa, nihil ad sensum desiderabis: Τούτων ἕνεκα δὴ, τήν τε δεσποτικωτάτην προελόμενοι καὶ τὴν ἐλευθερικωτάτην, ἐπεσκοποῦμεν νυνὶ, ποτέρα τούτων ὀρθῶς πολιτεύεται: *hanc igitur ob causam liberrimum et maxime regale imperium elegimus, ut videremus, utrum recte administretur*, h. e. utrum utri præferendum videatur. Et πολιτείας facile e prægresso ἡ νομοθετουμένη πόλις (i. e. civitas) suppletur, vid. ad i. 6. In his igitur sine librorum Mss. auxilio nihil certi statuere possumus.—Ceterum νυνὶ cum præterito conjunctum observa, quum grammatici νῦν quidem tribus temporibus, νυνὶ vero præsenti duntaxat jungi tradant, vid. Eustath. ad Il. B. p. 124. Odyss. Σ. p. 1840. Ammon. p. 99. Etymol. M. p. 608. Hesych. Thom. M. Ast.

λαβόντων—ἑκατέρων] Vulgo λαβόντες—ἑκατέρας, quod neminem interpretum offendisse, satis mirari non possum, quum aperte mendosum sit. Primum enim ἑκατέρας et τῶν μὲν—τῶν δὲ sibi adversantur; deinde λαβόντες (quod esset *ponentes* s. statuentes), relatum ad κατείδομεν et ἀγαγόντων, quomodo cohæreant, non perspicio. Offendere præterea possit τῶν μὲν—τῶν δὲ pro τῆς μὲν—τῆς δὲ, sed quum in sequentibus repetatur τῶν μὲν—τῶν δὲ, nolim hæc tentare; nam etsi proprie de civitatibus agitur, tamen pluralis τῶν et οὔτε τοῖς οὔτε τοῖς recte habet, quum per synthesin, quæ dicitur, genus mutetur, ac si de *civibus* sermo sit, vid. ad ii. 4. Restant igitur illa ἑκατέρας et λαβόντες, illud sequentibus τῶν μὲν—τῶν δὲ, et hoc participio ἀγαγόντων adversans. Jam quum illa ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀγαγόντων ἑκατέρων τῶν μὲν δουλείας cet. nonnisi ita sensum, quem orationis cohærentia postulat, nanciscantur, ut cives pro civitatibus positos intelligas, etiam prægressa λαβόντες αὐτῶν—τῶν μὲν—τῶν δὲ ita capiantur necesse est. Idcirco λαβόντες, quod ad εἴπομεν referendum esset, in λαβόντων et ἑκατέρας in ἑκατέρων esse mutandum existimo. Hac demum ratione omnia optime cohærent: λαβόντων δὲ αὐτῶν ἑκατέρων (int. πολιτῶν, pro, πολιτειῶν λαβουσῶν cet.) μετριότητά τινα (i. e. ὅτε ἑκάτεροι, cives utriusque civitatis, Persicæ et Atheniensis, μέτρον s. τὸ μέτριον εἶχον), τῶν μὲν (cives imperio Persico subditi) τοῦ δεσπόζειν (i. e. ἐν τῷ δεσπόζειν), τῶν δὲ (cives reipublicæ Atheniensis) τοῦ ἐλευθεριάσαι, κατείδομεν, ὅτι τότε διαφερόντως ἐν αὐταῖς (ταῖς πολιτείαις, licet masculinum præcesserit, ac si de civibus sermo sit) ἐγένετο εὐπραγία, ἐπὶ δὲ τὸ ἄκρον ἀγαγόντων (ἄγειν, int. ἑαυτὸν, est *proficisci, ire, venire*, igitur h. l. progredi s. procedere; vid. Zeun. ad Viger. p. 186.) ἑκατέρων, τῶν μὲν (intellige Persico regno subjectos) δουλείας (sc. ἐπὶ τὸ ἄκρον: ad summam

τοῦ ἐλευθεριάσαι, κατείδομεν ὅτι τότε[u] διαφερόντως ἐν αὐταῖς[v] ἐγένετο εὐπραγία, ἐπὶ δὲ τὸ ἄκρον ἀγαγόντων[w] ἑκατέρων, τῶν μὲν δουλείας, τῶν δὲ τοὐναντίου,[x] οὐ συνήνεγκεν οὔτε τοῖς οὔτε τοῖς.

ΜΕ. Ἀληθέστατα λέγεις. II. 702.

ΑΘ. Καὶ μὴν αὐτῶν γε[y] ἕνεκα καὶ τὸ Δωρικὸν ἐθεασάμεθα κατοικιζόμενον στρατόπεδον καὶ τὰς τοῦ[z] Δαρδάνου ὑπωρείας τε καὶ τὴν ἐπὶ θαλάττῃ[a] κατοίκισιν,[b] καὶ III. ii. 329. τοὺς πρώτους δὴ τοὺς περιλιπεῖς[c] γενομένους τῆς φθορᾶς, ἔτι δὲ τοὺς ἔμπροσθεν τούτων γενομένους ἡμῖν λόγους περί τε μουσικῆς καὶ μέθης καὶ τὰ τούτων ἔτι πρότερα. ταῦτα γὰρ[d] πάντα εἴρηται τοῦ κατιδεῖν ἕνεκα πῶς ποτ' ἂν πόλις ἄριστα οἰκοίη, καὶ ἰδίᾳ πῶς ἄν τις βέλτιστα τὸν αὑτοῦ[e] βίον διαγάγοι. εἰ δὲ δή τι[f] πεποιήκαμεν προὔργου, τίς ποτ' ἂν ἔλεγχος γίγνοιτο ἡμῖν πρὸς ἡμᾶς[g] αὐτοὺς λεχθείς, ὦ Μέγιλλέ τε καὶ Κλεινία;

ΚΛ. Ἐγώ τιν' ὦ ξένε μοι δοκῶ κατανοεῖν. ἔοικε κατὰ τύχην τινὰ ἡμῖν τὰ τῶν λόγων τούτων πάντων ὧν διεξήλθομεν γεγονέναι· σχεδὸν γὰρ εἰς χρείαν αὐτῶν ἔγωγ' ἐλήλυθα τὰ νῦν, καὶ κατά τινα αὖ καιρὸν σύ τε παραγέγονας ἅμα καὶ Μέγιλλος ὅδε.[h] οὐ γὰρ ἀποκρύψομαι σφὼ τὸ νῦν ἐμοὶ ξυμβαῖνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς οἰωνόν τινα ποιοῦμαι.

αὐτοῖς f, om r.—[w] ἀγαθὸν τῶν A et γρ Ω, ἀγαθὸν f.—[x] τοὐναντίον fh.—[y] γ' vfh.
ηι ι
—[z] τοῦ om f.—[a] θάλατταν A.—[b] κατοίκησιν Hvh, κατοίκησιν Ω.—[c] περιλειπεῖς A.
—[d] γὰρ δὴ h.—[e] ἑαυτοῦ pr Ω.—[f] τοι h.—[g] ὑμᾶς vs.—[h] ἤδη f.—[i] κνωσίοις...κνω-

servitutem), τῶν δὲ (int. Athenienses) τοὐναντίου (i. e. ἐλευθερίας, ad summam libertatem), οὐ ξυνήνεγκεν οὔτε τοῖς οὔτε τοῖς (neque his neque illis. Similiter iv. 23. p. 784. C. ἢ μὴν ἀδυνατεῖν τὸν καὶ τὸν βελτίω ποιεῖν. ix. 12. p. 874. C. τῷ ποιήσαντι τὸν καὶ τόν). Hæc postrema ad sensum recte vertit Cornar. *si vero ad summum utraque adducta esset servitutis altera, contraria libertatis, neutri hoc conducere*. Ast.

περιλιπεῖς] Cod. Voss. περιλειπεῖς, vitiose. Περιλιπὴς est i. q. περίλοιπος, *superstes*. Ast.

τίς ποτ' ἂν ἔλεγχος γίγνοιτο] *Ecquæ reprehensio erit, in quam incurramus,* sc. quod non sufficienter res in quæstionem vocatæ a nobis expositæ sint, h. e. nonne nobismet ipsis videbimur satisfecisse? Pro vitioso ὑμᾶς, quod libros omnes occupavit, e cod. Voss. recepimus ἡμᾶς, quod Ficinus quoque expressit. Ast.

πρὸς οἰωνόν τινα ποιοῦμαι] Hoc, quod provincia mihi demandata est coloniam deducendi et quod vos conveni, *pro augurio fere* (s. omine fausto) *habeo*. Pro πρὸς (insolentius est enim ποιεῖσθαι πρὸς, nec exemplum hujus locutionis me invenisse memini) suspicetur fortasse quispiam, scribendum esse ὡς, *hoc quasi pro augurio* s. omine quodam habeo.—De

ἡ γὰρ πλείστη τῆς Κρήτης ἐπιχειρεῖ τινὰ ἀποικίαν ποιήσασθαι, καὶ προστάττει τοῖς Κνωσίοις[i] ἐπιμεληθῆναι τοῦ πράγματος, ἡ δὲ τῶν Κνωσίων πόλις ἐμοί τε καὶ ἄλλοις ἐννέα· ἅμα δὲ καὶ νόμους τῶν τε αὐτόθι, εἴ τινες ἡμᾶς ἀρέσκουσι,[k] τίθεσθαι κελεύει, καὶ εἴ τινες ἑτέρωθεν, μηδὲν ὑπολογιζομέ-
III. ii. 330. *νους τὸ ξενικὸν αὐτῶν, ἂν βελτίους φαίνωνται. νῦν οὖν ἐμοί τε καὶ ὑμῖν ταύτην δῶμεν χάριν· ἐκ τῶν εἰρημένων ἐκλέξαντες τῷ λόγῳ συστησώμεθα[l] πόλιν, οἷον ἐξ ἀρχῆς κατοικίζοντες. καὶ ἅμα μὲν ἡμῖν οὗ ζητοῦμεν ἐπίσκεψις γενήσεται, ἅμα δ' ἐγὼ τάχ' ἂν[m] χρησαίμην εἰς τὴν μέλλουσαν πόλιν ταύτῃ τῇ συστάσει.*

ΑΘ. *Οὐ πόλεμόν γε[n] ἐπαγγέλλεις,[o] ὦ Κλεινία· ἀλλ' εἰ μή τι Μεγίλλῳ πρόσαντες, τά γε παρ' ἐμοῦ γε ἡγοῦ σοι πάντα κατὰ νοῦν ὑπάρχειν εἰς δύναμιν.*

ΚΛ. *Εὖ λέγεις.*

ΜΕ. *Καὶ μὴν καὶ τὰ παρ' ἐμοῦ.*

ΚΛ. *Κάλλιστ'[p] εἰρήκατον. ἀτὰρ πειρώμεθα λόγῳ πρῶτον κατοικίζειν τὴν πόλιν.*

σίων ꝛ.—[k] *ἀρέσουσι* ς.—[l] *συστησόμεθα* Ħ.—[m] *τάχ' ἂν* om ꝛ.—[n] *γ'* ꝛ, om ђ.—[o] *ἀπαγγέλλεις* f.—[p] *κάλλιστ'* Av: *κάλλιστα* *ς.

verbis *ἡ πλείστη τῆς Κρήτης* vid. ad iii. 6. Ast.

ἡμᾶς ἀρέσουσι] Cod. Voss. *ἀρέσκουσι*, sed rei convenientius futurum est. Ceterum *ἀρέσκειν* etiam quarto casui jungitur, ut vii. 15. p. 811. E. c. 22. init. Polit. viii. 557. B. Vid. Maittair. de Dialect. p. 105. Spanhem. ad Aristoph. Plut. 353. Kœn. ad Gregor. Corinth. p. 66. ed. Schæfer. Fischer. ad Weller. t. iii. p. i. p. 410. Heindorf. ad Cratyl. p. 29. et Matthiæ Gr. Gr. p. 512. Ast.

ἑτέρωθεν] *Aliunde*, pro *ἑτέρωθι*, *alibi* (h. e. alius urbis), positum est, ut solent præpositiones et adverbia motum significantia permutari cum his, quæ commorationem indicant. Ast.

ξυστησόμεθα] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *συστησόμεθα*. Sensus vero conjunctivum postulat, ut Ficin. quoque vertit, *collectis undique legibus oratione condamus ab initio civitatem*. Ast.

οὐ πόλεμόν γε ἐπαγγέλλεις] *Οὐ πόλεμον ἀγγέλλειν* s. *ἐπαγγέλλειν*, noto proverbio, is dicitur, qui rem lætam nuntiat, vid. Erasm. Adag. p. 527. et nostra ad Phædr. p. 270. Ast.

πρόσαντες] *Molestum*, incommodum. Hesych. *Προσάντης, σκληρὸς, ἐναντίος, δυσχερὴς, ἐχθρὸς, ἀηδής*. Ast.

εὖ λέγεις] Hæc, usque ad *Κάλλιστα*, dicuntur a Megillo, apud Ficin. Steph.

εὖ λέγεις, καὶ μὴν] Vulgo verba *Εὖ λέγεις* Cliniæ et *Καὶ μὴν—ἐμοῦ* Megillo tribuuntur. Veram orationis distributionem servavit Ficin. vertens: *MEG. Probe dicis: ego quoque paratus sum.* De *τὰ παρ' ἐμοῦ* vid. ad i. 11. Ast.

N O M O I,

Δ.

§. 1. Φέρε δή, τίνα δεῖ διανοηθῆναί ποτε τὴν πόλιν ἔσεσθαι; λέγω δὲ οὔ τι[a] τοὔνομα αὐτῆς ἐρωτῶν ὅ τί ποτ᾽ ἔστι τὰ νῦν, οὐδ᾽ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ὅ τι δεήσει καλεῖν αὐτήν· τοῦτο μὲν γὰρ τάχ᾽ ἂν ἴσως καὶ ὁ κατοικισμὸς αὐτῆς ἤ τις τόπος ἢ ποταμοῦ τινὸς ἢ κρήνης ἢ θεῶν ἐπωνυμία τῶν ἐν τῷ τόπῳ προσθείη τὴν αὐτῶν[b] φήμην καινῇ γενομένῃ τῇ πόλει· τόδε δὲ περὶ αὐτῆς ἐστιν ὃ βουλόμενος μᾶλλον ἐπερωτῶ, πότερον ἐπιθαλαττίδιος[c] ἔσται τις ἢ χερσαία. Steph. II. 704. Bek. III. ii. 331.

ΚΛ. Σχεδόν, ὦ ξένε, ἀπέχει θαλάττης γε ἡ πόλις ἧς

δι

[a] οὔτε Ξ.—[b] ἑαυτῶν Ξ.—[c] ἐπιθαλαττιαῖος Ω, ἐπιθαλαττιαῖος υϑ.—[d] τινα f.—

§. 1. *καλεῖν*] Int. *ὄνομα*, vid. ad ii. 1. Deinde ad *τοῦτο μὲν γὰρ* (int. *ὄνομα*) e sequentibus repete *προσθείη* vel ex hoc verbo aliud supple, velut *θεῖτο* (*ὄνομα τίθεσθαι* est enim nomen imponere s. dare), ut verbis *ἢ ποταμοῦ τινὸς—τῇ πόλει* nova quasi oratio contineatur, quemadmodum Ficin. vertit: *id enim forsan aut coloniæ auctor dabit aut locus. Vel etiam fluvii aut fontis aut deorum, qui ea in regione sunt, alicujus civitatem novam suo cognomine nuncupabit.* Præterea notanda est amplificatio orationis in verbis *ἐπωνυμία—προσθείη τὴν αὐτῶν φήμην* pro, *ποταμός τις ἢ κρήνη ἢ θεῶν τις τῶν ἐν τῷ τόπῳ προσθείη τὴν ἑαυτοῦ ἐπωνυμίαν* (i. e. *ὄνομα*). Mox verba *τόδε δὲ* cet. transscripsit Euseb. Præp. Ev. xii. 48. p. 617. B. Pro *περὶ αὐτῆς* Bas. 1. 2. *τὴν αὐτῆς*, vitiose. Ast.

τοῦτο] Cum *τοῦτο* subaud. ex præc. *τοὔνομα*. verum et verbum *δοίη*, aut aliquod tale, deesse videtur. Steph. At, quod idem censebat, verbum *δοίη* aut aliquod tale deesse videri, hoc, temere, puto. Referenda enim omnia ad *προσθείη*, quod statim sequitur. Sed in hanc suspicionem Stephanum adduxit Ficini versio, *Id enim forsan aut ipsa coloniæ deductio dabit, aut* etc. Bip.

πέρι τὰ νῦν δὴ λεχθέντα ἡμῖν, εἴς τινας[d] ὀγδοήκοντα σταδίους.

ΑΘ. Τί δέ;[e] λιμένες ἄρ' εἰσὶ κατὰ ταῦτα αὐτῆς, ἢ τὸ παράπαν ἀλίμενος;

III. ii. 332. ΚΛ. Εὐλίμενος μὲν οὖν ταύτῃ[f] γε ὡς δυνατόν ἐστι[g] μάλιστα, ὦ ξένε.

ΑΘ. Παπαί, οἷον λέγεις! τί δέ; περὶ αὐτὴν ἡ χώρα πότερα πάμφορος ἢ καί τινων ἐπιδεής;

ΚΛ. Σχεδὸν οὐδενὸς ἐπιδεής.

ΑΘ. Γείτων δὲ αὐτῆς πόλις[h] ἄρ' ἔσται τις πλησίον;

ΚΛ. Οὐ πάνυ, διὸ καὶ κατοικίζεται· παλαιὰ γάρ τις ἐξοίκισις[i] ἐν τῷ τόπῳ γενομένη τὴν χώραν ταύτην ἔρημον ἀπείργασται χρόνον ἀμήχανον ὅσον.

ΑΘ. Τί δ' αὖ;[k] πεδίων τε καὶ ὀρῶν καὶ ὕλης πῶς μέρος ἑκάστων ἡμῖν[l] εἴληχεν.[m]

[e] δαὶ corr A.—[f] οὖν ταύτῃ Ωϛfhr : οὖν ἐστὶ ταύτῃ *ϛ.—[g] ἐστι om A.—[h] πόλις om f.—[i] ἐξοίκησις ΑΞΩυfhr.—[k] δαὶ corr A : δὲ Ω, αὖ δὲ h. (αὖ above δὲ Ω).—[l] ἡμῖν om h.—[m] εἴληφε

κατὰ ταῦτα αὐτῆς] Quum mihi suspecta esset hæc lectio, κατὰ ταῦτα αὐτῆς, incidi in Eusebium afferentem hunc locum, et scribentem, κατ' αὐτῆς: sed ne hæc quidem lectio mihi satisfacit. Steph.

κατὰ ταῦτα αὐτῆς] Int. χωρία, *in hac ipsius regione*, sc. ad mare versus. Hinc sequitur ταύτῃ, *hac parte*, in hac regione. Verba per se perspicua miror interpretibus difficultatem attulisse. Euseb. exhibet κατ' αὐτῆς, quod Steph. merito reprobat. Viger. ad Euseb. p. 59. adnotat: 'Forte, κατὰ ταυτὰ αὐτῆς vel brevius κατ' αὐτήν.' Sine causa. Ficin. simpliciter vertit: *Portus vero suntne prope? an mare illud penitus importuosum?* Cornar. autem recte *ea parte* habet, αὐτῆς vero prætermisit. Mox Euseb. οὖν αὕτη pro οὖν ἐστὶ ταύτῃ. Etiam in Cod. Voss. deest ἐστὶ, quod salvo sensu abesse potest. Ast.

τί δὲ περὶ αὐτὴν ἡ χώρα] Sic libri veteres; Steph. vero interpunxit: Τί δέ; περὶ αὐτὴν ἡ χώρα. Ast.

αὐτῆς] Apud Eusebium rectius scriptum est αὐτῇ: sed dubito an a Platone adjectum fuerit adverbium πλησίον. quid enim illo sit opus non video. Nisi forte dicendum sit posse γείτονα vocari eam quoque civitatem quæ non sit πλησίον, sed longiculo intervallo remota. Steph.

αὐτῆς] Euseb. αὐτῇ, quod Stephano rectius videbatur esse; sed γείτων et genitivo et dativo jungitur (v. Thom. Mag. h. v.) ut Xenoph. Anab. iii. 2. 8. ὡς γείτων εἴη τῆς Ἑλλάδος. Pronomen vero αὐτῆς etiam ad πλησίον referri potest, ut verba construenda sint, πλησίον δὲ αὐτῆς ἆρ' ἔσται τις πόλις γείτων, i. e. *urbs quæ, eam ipsam ob causam, quod propinqua est, illius vicina nominari possit.* Solent enim sæpenumero nomina apponi, id ipsum significantia ideoque amplificantia quodammodo, quod in verbis prægressis jam latet. Ast.

ἐξοίκησις] Revocavimus lectionem librorum, quos inspeximus, omnium præter unum Stephanianum, in quo ἐξοίκισις scribitur, quod Ficin. videtur confirmare vertens, *prisca enim quadam hominum inde facta expulsione magno temporis spatio jacet regio desolata.* Ἐξοίκισις est enim *expulsio*, ἐξοίκησις vero *demigratio*; et Magnetum h. l. significatur demigratio (cf. viii. 12. p. 848. D.) quos sedibus suis expulsos esse, ecquis memoriæ prodidit? Idcirco non est, quod a veteri scriptura ἐξοίκησις discedamus. Ast.

τί δ' αὖ πεδίων] Genitivi sunt absolute

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

§. 6. ΑΘ. Τῶν[k] γὰρ δὴ πόλεων ὧν ἔμπροσθε[l] τὰς ξυνοικήσεις διήλθομεν, ἔτι προτέρα τούτων πάμπολυ λέγεταί τις ἀρχή τε καὶ οἴκησις γεγονέναι ἐπὶ Κρόνου μάλ' εὐδαίμων, ἧς μίμημα ἔχουσά ἐστιν ἥ τις[m] τῶν νῦν ἄριστα οἰκεῖται.[n] III. ii. 349.

ΜΕ. Σφόδρ' ἄν, ὡς ἔοικ',[o] εἴη[p] περὶ αὐτῆς δέον ἀκούειν.

ΑΘ. Ἐμοὶ γοῦν φαίνεται· διὸ καὶ παρήγαγον αὐτὴν εἰς τὸ μέσον τοῖς λόγοις.

λοιμεν ђ.—[h] : οὐκοῦν ΞΩ.—[i] ταῦτα f.—[k] : ante τῶν om ΞΩ.—[l] ἔμπροσθε pr A: ἔμπροσθεν *s.—[m] εἴ τις r.—[n] ἄριστα οἰκεῖται Aђ et γρ Ω: ἀριστοκρατεῖται *s.—[o] ἔοικ' A, ἔκοικε Ω: ἔοικεν *s.—[p] εἴη om ђ et pr Ω.—[q] ἥπερ ђ, εἴπερ AΞΩυfr.—

§. 6. ἀριστοκρατεῖται] In vet. ἄριστα οἰκεῖται. alteram tamen lectionem sequitur Ficin. (*quæ nunc ab optimatibus gubernatur*) in qua non est opus articulo τῶν ante νῦν. Alioqui suspicarer Plat. scripsisse, ἥτις τῶν νῦν ἄριστα ἀριστοκρατεῖται. vel, ἥτις ἄριστα τῶν νῦν ἀριστ. Steph. qui sic in Not. ' Pro ἥτις τῶν νῦν ἀριστοκρατεῖται, indicavi legi in vet. ἥτις τῶν νῦν ἄριστα οἰκεῖται, et in altera non videri opus esse genitivo. nisi forte suspicandum esset Platonem scripsisse, ἥτις ἄριστα τῶν νῦν ἀριστοκρατεῖται. Quod siquis durum putet ἄριστα, quum sequatur ἀριστοκρατεῖται, non minus verisimile fuerit scriptum ab eo fuisse ἥτις τῶν νῦν βέλτιστα ἀριστοκρατεῖται. Alioqui si intelligamus Platonem non de quadam aristocratiæ præstantia, sed de quavis republ. loqui voluisse quæ ἀριστοκρατεῖται, intelligendum erit τῶν νῦν, ex numero earum que hodie sunt.'

ἄριστα οἰκεῖται]. Præstantem hanc scripturam debemus Cod. Voss. eamque Stephanus quoque memorat. Vulgo ἀριστοκρατεῖται, quod ex interpretamento fluxit, quum ἄριστα οἰκεῖσθαι idem sonare librarii putassent, quod ἀριστοκρατεῖσθαι; sed urbs ἄριστα dicitur οἰκεῖσθαι, quæ optime (non ab optimatibus) administratur et in universum cujus status optimus est. Sic iii. 16. p. 702. A. πῶς ποτ' ἂν πόλις ἄριστα οἰκοίη. Vid. ad i. 8. Et sensus hoc postulat; dicere enim vult scriptor, civitatum recentiorum (τῶν νῦν) optimam esse imitationem s. simulacrum felicis illius, quæ Saturno rege floruerit. Ast.

σφόδρ' ἂν] Veteres libros, Ficinum et Cornarium secuti Cliniæ hæc tribuimus; male in Steph. Megillo assignantur. Ast.

ὀρθότατά γε δρῶν] Vid. nostra ad Phædr. p. 253. ibique citatis addatur Leg. viii. 7. p. 839. D. Ὀρθῶς γε σὺ λέγων. x. 10. 901. A. Ὀρθότατά γε εἰπών. Hipparch. p. 231. C. οὐκ ἀδίκως γε σὺ ἀπορῶν. De justo p. 375. A. καλῶς γέ σοι δοκοῦν. Ceterum nota sunt, quæ de *Croni* (Saturni) regno aureaque ætate veteres tradiderunt, ex Hesiod. Opp. v. 111. Virgil. Æn. viii. 319. Ovid. Fast. i. 235. Croni vero regnum sæpius a Platone memoratur, ut Politic. p. 269. A. 271. C. Gorg. 523. A. Hipparch. 229. B. Ast.

ἔχουσά ἐστι] Pro ἔχει, ut c. 8. p. 718. C. Ἔστι—κείμενα. v. 7. p. 735. D. ἔχον ἂν εἴη. ix. 5, p. 859. E. μετέχον ἐστί. 860. E. εἰ δὴ ταῦτα οὕτως ἔχοντά ἐστι. x. 7. p. 895. E. ἔστι που δίχα διαιρούμενον. c. 15. p. 909. B. ὃς ἂν ὄφλων εἶναι δόξῃ. xi. 4. p. 919. B. ταῦτά ἐστι—ἁμαρτανόμενα. c. 12. p. 932. E. κακουργοῦσά ἐστι. xii. 11. p. 963. A. πάνθ' ἡμῖν τὰ τῶν νόμων βλέποντ' εἶναι. B. τὸν δὲ πολιτικὸν ἐλέγχοντες ἐνταῦθ' ἐσμὲν νῦν. Sic etiam verbi γίγνεσθαι circumlocutioni inservit εἶναι, ut v. 2. p. 720. B. τὸ δ' ἔστιν οὐκ ἐκ τοῦ νῦν παρακελεύσματος τοῖς νέοις γιγνόμενον. vi. 19. p. 776. C. ὡς οὐκ εὖ γεγονυῖά ἐστιν. c. 21. init. ἑστῶσαν γεγονότες. c. 22. p. 782. A. x. 15. p. 909. E. ταῦτα δὲ γιγνόμενα τῶν τοιῶνδε χάριν ἔστω. Similem verbi γίγνεσθαι usum ad ii. 11. notavimus. Ast.

ΜΕ. Ὀρθότατά γε δρῶν· καὶ τόν γε ἑξῆς περαίνων ἂν μῦθον, ἧ περ[q] προσῆκόν[r] ἐστι, μάλ' ὀρθῶς ἂν ποιοίης.[s]

ΑΘ. Δραστέον ὡς λέγετε. φήμην τοίνυν παραδεδέγμεθα τῆς τῶν[t] τότε μακαρίας ζωῆς, ὡς ἄφθονά τε[u] καὶ αὐτόματα πάντα[v] εἶχεν. ἡ δὲ τούτων αἰτία λέγεται τοιάδε τις· γιγνώσκων ὁ Κρόνος ἄρα, καθά περ ἡμεῖς διεληλύθαμεν, ὡς ἀνθρωπεία φύσις οὐδεμία ἱκανὴ τὰ ἀνθρώπινα διοικοῦσα αὐτοκράτωρ πάντα μὴ οὐχ ὕβρεώς τε καὶ ἀδικίας[w] μεστοῦσθαι, ταῦτ' οὖν διανοούμενος ἐφίστη[x] βασιλέας γε[y] καὶ ἄρχοντας ταῖς πόλεσιν ἡμῶν οὐκ ἀνθρώπους, ἀλλὰ γένους θειοτέρου τε[z] καὶ ἀμείνονος, δαίμονας, οἷον νῦν[a] ἡμεῖς
III. ii. 350. δρῶμεν τοῖς ποιμνίοισι καὶ ὅσων ἥμεροί εἰσιν ἀγέλαι· οὐ βοῦς βοῶν οὐδὲ αἶγας αἰγῶν ἄρχοντας ποιοῦμεν αὐτοῖσί[b] τινας, ἀλλ' ἡμεῖς[c] αὐτῶν δεσπόζομεν, ἄμεινον ἐκείνων γένος. ταὐτὸν δὴ[d] καὶ ὁ θεὸς ἄρα[e] καὶ φιλάνθρωπος ὢν τὸ γένος ἄμεινον ἡμῶν ἐφίστη τὸ τῶν[f] δαιμόνων, ὃ διὰ πολλῆς μὲν αὐτοῖς ῥᾳστώνης, πολλῆς δ' ἡμῖν ἐπιμελούμενον ἡμῶν, εἰρήνην τε καὶ αἰδῶ καὶ εὐνομίαν[g] καὶ ἀφθονίαν[h] δίκης παρεχόμενον, ἀστασίαστα καὶ εὐδαίμονα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἀπειργάζετο γένη. λέγει δὴ καὶ νῦν οὗτος ὁ λόγος ἀληθείᾳ

[r] προσήκων A et γρ Ω.—[s] ποιήσηις Ωυ.—[t] τῶν rc Ω.—[u] τινα f.—[v] πάντ' rfђr.—[w] ἀτιμίας r.—[x] ἐφίστητο ΑΞΩυfђr.—[y] τε Ωђr.—[z] τε om pr Ω.—[a] νῦν om r et pr Ω.—[b] αὐτοῖσι Afr, αὐτοις [σι] Ω : αὐτοῖς *s. ποιμνίοισι fr, ποιμνίοις [σι] Ω : ποιμνίοις *s.—[c] ἡμεῖς γε f.—[d] ἄρα Ξs.—[e] δὴ Ξs.—[f] ἐφίστητο τῶν δ. fђ.—[g] εὐνομίαν Aђ et γρ

ἧπερ προσῆκόν] Cod. Voss. εἴπερ προσήκων. Ast.

γιγνώσκων] Transscripsit hæc Julian. ad Themist. p. 258. A. ubi οὐδαμῇ ante οὐδεμία extat. Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. μεσοῦσθαι, vitiose. Etiam Ficin. vertit: *nullam hominis naturam res humanas ita gubernare posse, ut—lasciviori superbia injustitiaque non repleatur.* Post ἐφίστη Julian. interponit τότε. E Cod. Voss. βασιλέας τε καὶ pro βασιλέας γε καὶ recepimus. In sequentibus rex pastori comparatur, quo nihil frequentius est; cf. Politic. 268. B. 271. C. Critias 109. B. Polit. i. 18. ubi v. not. Ante οἷον intelligenda est particula: *scilicet quod nunc facimus—ita* (ταυτὸν) *etiam deus genus nobis præfecit præstantius.* Verbis deinde οὐ βοῦς—ποιοῦμεν—τινὰς prægressa οἷον νῦν ἡμεῖς δρῶμεν explicantur. Ast.

ταυτ. δὴ καὶ ὁ θεὸς φιλ. ὢν] Sic Julianus, assentiente Cod. Voss. qui tamen post θεὸς partic. ἄρα interponit, quæ otiosa est. Ficin. quoque, *similiter deus homines amans generi nostro—præfecit.* Vulgo scribitur, ταυτὸν ἄρα καὶ ὁ θεὸς δὴ καὶ φιλάνθρωπος ὢν, ubi δὴ, loco suo motum, post θεὸς positum est, ἄρα vero (quod haud dubie particulæ δὴ interpretamentum est) et καὶ ante φιλ. otiosa sunt. Mox ἐπιμελόμενον pro ἐπιμελούμενον scripsimus; servavit Atticam illam formam Julianus; vid. nostra ad Phædr. p. 288. Deinde Julian. αἰδῶ δὴ καὶ ἀφθονίαν, Cod. Voss. εὐνομίαν pro ἐλευθερίαν, quod in marg. adpictum est, et Steph. pro var. lect. memorat. Ast.

χρώμενος; ὡς ὅσων ἂν πόλεων μὴ θεὸς ἀλλά τις ἄρχῃ θνητός, οὐκ ἔστι κακῶν αὐτοῖς οὐδὲ πόνων ἀνάφυξις· ἀλλὰ μιμεῖσθαι δεῖν ἡμᾶς οἴεται πάσῃ μηχανῇ τὸν ἐπὶ τοῦ Κρόνου λεγόμενον βίον, καὶ ὅσον ἐν ἡμῖν ἀθανασίας ἔνεστι, τούτῳ πειθομένους δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ τάς τ' οἰκήσεις καὶ τὰς πόλεις διοικεῖν, τὴν τοῦ νοῦ διανομὴν ἐπονομάζοντας II. 714.
νόμον.[i] εἰ δ' ἄνθρωπος εἷς ἢ[k] ὀλιγαρχία τις ἢ καὶ δημοκρατία ψυχὴν ἔχουσα ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ὀρεγομένην καὶ πληροῦσθαι[l] τούτων δεομένην, στέγουσαν[m] δὲ οὐδὲν ἀλλ' ἀνηνύτῳ καὶ ἀπλήστῳ[n] κακῷ νοσήματι ξυνεχομένην, ἄρξει δὴ πόλεως ἢ τινος ἰδιώτου καταπατήσας ὁ τοιοῦτος

Ω: ἐλευθερίαν *ς.—[h] εὐφθονίαν f.—[i] μόνον Ξ.—[k] ἢ post εἷς om f.—[l] πληροῦσαν f.—[m] στέγουσαν om pr Ω.—[n] ἀπλείσ(η)τωι καὶ Ω.—[o] δράσ(ο)ωμεν v.—[p] νόμον ἤδη pr Ω.

λέγει δὴ] Julian. δὲ (Ficin. *hic utique sermo*). Ast.

ἀνάψυξις] *Recreatio*. Ficin. *quies*, non statim repudiandum est; sic enim ἀναψυχὴ l. xi. 4. p. 919. A. Sympos. 176. A. Attamen multis nominibus præstat ἀνάφυξις, *effugium, evitatio*. Mox in Bas. 1. et 2. μηχανῇ deest. Deinde Julian. ὀνομάζοντας—ἡ δημοκρατία—ἔχουσιν. Posterius etiam Cod. Voss. habet et Ficin. videtur confirmare vertens, *nam si homo unus—voluptati—deditum animum habeat*. Sed rectius est ἔχουσα; ad ἄνθρωπος vero εἷς pertinet verbum ἄρξει. Verbis autem prægressis διανομὴν—νόμον vocis νόμος derivatio a verbo νέμειν (*a suum cuique tribuendo*, ut Cicero dicit de Legib. i. 6.) respicitur. Ast.

στέγουσαν δὲ οὐδὲν] *Nihil continentem*; imago, id quod πληροῦσθαι jam significat, a vasis sumta est perforatis, quæ aquam non continent, sed per rimas vel foramina transmittunt, h. e. quæ repleri non possunt, quia omnia statim sibi elabi sinunt. Cf. Polit. ix. 11. p. 586. B. ubi v. not. x. 14. p. 621. A. οὗ τὸ ὕδωρ ἀγγεῖον οὐδὲν στέγει. Gorg. 493. C. τὴν δὲ ψυχὴν κοσκίνῳ ἀπείκασε τὴν τῶν ἀνοήτων ὡς τετρημένην, ἅτε οὐ δυναμένην στέγειν—. Ast.

ἀνηνύτῳ] *Perpetuo et insatiabili*. Ἀνήνυτον est enim proprie, *quod ad finem non perducitur*, h. e. vel *perpetuum*, ut h. l. l. xi. 14. p. 936. C. εὐχαῖς ἀνηνύτοις. Gorg. 507. E. κακὸν ἀνήνυτον. Phædon. c. 34. p. 84. A. vel *irritum*, μάταιον, ut Leg. v. 7. 735. B. μάταιος—ὁ πόνος καὶ ἀνήνυτος. vi. 21. p. 780. E. ἀνήνυτα ποιοῦντα. (Similiter in Polit. vi. 2. pro ἀνόνητα δὲ πονῶν scribendum esse judico ἀνήνυτα δὲ πονῶν.) Sophist. 264. B. ἀνήνυτον ἔργον ἐπιβαλλοίμεθα. Verba ἀνηνύτῳ καὶ ἀπλήστῳ κακῷ νοσήματι ξυνεχομένην fere ambigua sunt. Cornar. κακῷ pro adjectivo videtur habuisse, ita vertens, *inexplebili malo morbo occupata*. Heindorfius vero Specim. Crit. p. 33. κακῶν scribi jubebat. Nisi κακῷ pro glossa habeas, ἀνηνύτῳ καὶ ἀπλήστῳ, κακῷ erit: *perpetuo et inexplebili malo* (quo insatiabilis voluptatum appetitio significatur); νοσήματι vero explicationis gratia substantivo κακῷ tunc appositum esset, ita ut adjectivi fere partes ageret: *perpetuo* (insanabili) *et inexplebili malo eoque morbo*, h. e. morboso s. instar morbi vexante. Vid. ad Sympos. 209. ibique citatis adde Dorvill. ad Charit. ii. 4. Fischer. ad Weller. t. iii. p. i. p. 292. et Ruperti ad Sil. Italic. Ind. Substant. p. 176. et Var. Lectt. p. 40. Ast.

ἢ τινος ἰδιώτου] Julian. ἢ ἰδιώτου. Deinde ὁ τοιοῦτος, quod ad ἄνθρωπος εἷς spectat, omittit. Δὴ post ἄρξει orationem interruptam, ut solet, redintegrat, *si igitur talis homo reget*—. Mox ante ὁ vulgo colon extat; sed cum sequentibus hæc verba esse conjungenda patet. Ast.

πι. ii. 885. ἄλλα ξύμπαντα παραλείπῃ, ἐάν τέ τις πλοῦτος ἐάν τε ἄρα τι τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ὂν τυγχάνῃ ἄνευ τῶν προειρημένων. τὴν δὲ δὴ μίμησιν ἔλεγον τὴν τῶν πολεμίων τὴν κακὴν τοιάνδε γίγνεσθαι, ὅταν οἰκῇ μέν τις[i] πρὸς θαλάττῃ, λυπῆται δ' ὑπὸ πολεμίων, οἷον—φράσω γὰρ οὔ τι μνησικακεῖν βουλόμενος ὑμῖν. Μίνως γὰρ δή ποτε τοὺς οἰκοῦντας τὴν Ἀττικὴν παρεστήσατο εἰς χαλεπήν τινα φορὰν δασμοῦ, δύναμιν πολλὴν κατὰ θάλατταν κεκτημένος. οἱ δ' οὔ τέ πω πλοῖα ἐκέκτηντο, καθά περ νῦν, πολεμικά, οὔτ' αὖ τὴν χώραν πλήρη ναυπηγησίμων ξύλων, ὥστ' εὐμαρῶς ναυτικὴν παρασχέσθαι δύναμιν· οὔκουν οἷοί τ' ἐγένοντο διὰ μιμήσεως ναυτικῆς αὐτοὶ ναῦται γενόμενοι εὐθὺς τότε τοὺς πολεμίους ἀμύνασθαι. ἔτι γὰρ ἂν πλεονάκις ἑπτὰ ἀπολέ-

et γρ A.—[i] τι om ꝟ.—[k] νομίμων Ξϛ.—[l] εἰκυίας AΩḫ, οἰκείας ꝼꝛ: εἰκαίας *ϛ.—

bono opponantur quodammodo, quæ externa bona nuncupantur. Locus corruptus est vocis καλὸν in καλῶν mutatione; καλῶν enim scripto et particula ἀεὶ ad καλῶν relata, ut τούτων τῶν interponeretur, ratio grammatica flagitabat. Cod. Par. exhibet: ὅτῳ ἂν συνεχῶς τοῦ τῶν ἀεὶ καλῶν τι ξυνέπηται μόνῳ. γρ. Ὅτῳ ἂν συνεχῶς ἀεὶ καλῶν τι ξυνέσπηται (bene; vid. ad iii. 15.) μόνον. Posteriorem si sequaris scripturam, uno καλῶν mutato in καλὸν, sensum, quem orationis cohærentia requirit, invenies: *hanc enim solam legem recte poni existimo, quæ instar sagittarii semper ad id tendat, quod nihil nisi pulcri quid* (καλόν τι μόνον) *continuo comitatur*, h. e. cui nihil aliud nisi honesti s. pulcri quid propositum est. Ὅτῳ ἂν ξυνεχῶς — ξυνέσπηται: *quod continuo comitatur*, h. e. cui conjunctum est (ξυνεχὲς ᾖ) *pulcri quid* et quod comitatur s. sequitur honestas, i. e. quod cum honestate aliqua conjunctum est. Rectius fortasse μόνον ad prægressa ὃς ἂν — στοχάζηται τούτου refertur; quanquam etiam verbis καλόν τι (*solum pulchri quid*, h. e. nihil aliud nisi honesti quid) junctum sensum commodum habet. Male in prægressis Ficinus τοῦτον ad legislatorem retulit, quum ad νόμον pertineat, ita ut τίθεσθαι passive capiatur, vid. ad i. 6.—Δίκην τοξότου στοχάζηται, ut xi. 12. p. 934. B. πρὸς πάντα τὰ τοιαῦτα βλέποντας τοὺς νόμους τοξότου μὴ κακοῦ στοχάζεσθαι δίκην. Ast.

ἄνευ τῶν προειρημένων] Int. virtutem et honestatem s. pulcrum; suppl. ὄντα: *si eo carent* (int. τὰ ἄλλα ξύμπαντα), *quod diximus, virtute et honesto*. Ast.

οἷον] Intell. οἷον, Μίνως, etc. nam quæ in medio sunt, per parenthesin posita sunt; et vacat γὰρ post Μίνως. Steph. Hoc quidem parum commode, propter γὰρ post Μίνως. Malim itaque οἷον, absolute positum, cum Ficino reddere, *Quale illud fuit*. Bip.

οἷον (φράσω—ὑμῖν)] Ald. Lov. et Bas. 1. οἷον φράσω γὰρ, ὅτι, Bas. 2. οἷον φράσω γὰρ, οὔτι τι—ἡμῖν. Quod recepimus, jam Steph. reposuerat, Ficino præeunte, ut qui verterit: *Quale illud fuit. Dicam enim, non tamen præteritæ injuriæ memorandæ studio*. Verba φράσω—ὑμῖν (*non enim dicturus sum eo consilio, ut acceptæ injuriæ memoriam repetam*, h. e. injuriam illatam vobis objiciam) parenthesi inclusimus, quod itidem Steph. suaserat. Deinde γὰρ post Μίνως Ficin. prætermisit; et sane offendit, nisi dicas, γὰρ δὴ, *etenim* (vid. Viger. p. 492.) orationem, parenthesi interruptam, redintegrare. Res, quæ respicitur, satis nota est, vid. Diodor. Sic. iv. 60. Apollodor. Biblioth. iii. 15. Ovid. Metam. vii. 456. De Minois copiis navalibus v. Meurs. Cret. iii. 3. et Wesseling. ad Diod. Sic. iv. 60. Ast.

ἄλλο τι πρῶτον νόμους ἢ τὸ συμφέρον ἑαυτῷ τῆς ἀρχῆς τοῦ μένειν;

ΚΛ. Πῶς γὰρ ἄν;

ΑΘ. Οὐκοῦν καὶ ὃς ἂν ταῦτα τὰ τεθέντα παραβαίνῃ, κολάσει ὁ θέμενος ὡς ἀδικοῦντα, δίκαια εἶναι ταῦτ' ἐπονομάζων;

ΚΛ. Ἔοικε γοῦν.

ΑΘ. Ταῦτ' ἄρ' ἀεὶ καὶ οὕτω καὶ[c] ταύτῃ τὸ δίκαιον ἂν ἔχοι.

ΚΛ. Φησὶ γοῦν οὗτος ὁ λόγος.

ΑΘ. Ἔστι γὰρ τοῦτο ἓν ἐκείνων τῶν ἀδικημάτων ἀρχῆς πέρι.

ΚΛ. Ποίων δή;

ΑΘ. Τῶν ἃ τότε ἐπεσκοποῦμεν, τίνας τίνων ἄρχειν δεῖ. καὶ ἐφάνη δὴ γονέας μὲν ἐκγόνων, νεωτέρων δὲ πρεσβυτέρους, γενναίους δὲ ἀγεννῶν·[d] καὶ συχνὰ ἄττα ἦν ἄλλ', εἰ μεμνήμεθα, καὶ ἐμπόδια ἕτερα ἑτέροισι.[e] καὶ δὴ καὶ ἓν

[b] τύραννον Afħr et γρ Ω: τυραννίδα *ς.—[c] καὶ post οὕτω om Ξ.—[d] ἀγενῶν Ξ.—

ἢ τὸ ξυμφέρον] ἢ πρὸς τὸ ξυμφέρον, *ut duret* (τοῦ μένειν, vid. ad i. 9.). De præpositione omissa vid. ad ii. 5. Genitivus τῆς ἀρχῆς e voce ξυμφέρον pendet, ut dativus ἑαυτῷ pro genitivo positus sit (vid. ad i. 1.). In alia omnia discesserunt interpretes. Ast.

ταῦτ' ἄρ'] ταῦτα est vel κατὰ ταῦτα (*sic*, vid. ad iii. 9.) ut h. l. vel διὰ ταῦτα, *propterea, idcirco*, ut vi. 1. p. 751. D. viii. 2. p. 830. D. καὶ ταῦτα δὴ φοβηθεὶς αὐτῶν ὁ νομοθέτης τὰ πρὸς ἀλλήλους γυμνάσια μὴ φαίνηταί τισι γελοῖα cet. Sympos. 174. A. ταῦτα δὴ ἐκαλλωπισάμην. Protag. 310. E. ἀλλὰ αὐτὰ ταῦτα (*hanc ipsam ob causam*) καὶ νῦν ἥκω παρὰ σέ. Vid. Kœn. ad Gregor. p. 11. (30. ed. Schäf.) Brunck. ad Eurip. Hecub. 13. et Aristoph. Nub. 319. Fischer. ad Weller. t. iii. p. ii. p. 175.—Ante ταύτῃ in Ald. Lov. Bas. 1. et 2. deest καί, quod Steph. recte interposuit. De ταῦτα—οὕτω—ταύτῃ vid. ad i. 5. Sic vii. 13. p. 807. A. κατὰ ταῦτα οὕτως οἴκαδε πορεύεσθαι. Ast.

τῶν ἀξιωμάτων] Vulgo ἀδικημάτων, quod sensu caret; locus, qui hic respicitur, l. iii. 9. p. 690. A. docet, sine ulla controversia legendum esse ἀξιωμάτων; idque etiam Schulthessius in Transl. Vernac. p. 452. reponendum esse vidit. Mox ἀγενῶν scripsimus pro ἀγεννῶν, vid. ad iii. 10. Deinde Ald. Lov. Bas. 1. et 2. mendose exhibent ἦν, ἀλλ' εἰ μεμνήμεθα. Ast.

καὶ δὴ καὶ ἓν] ἀξίωμα respicitur, quod loco citato quintum est: τὸν κρείττονα (supra τὸ κρατοῦν, quod suum ipsum commodum respiciens leges dat et secundum has, quid justum sit, definit) μὲν ἄρχειν, τὸν ἥττω δὲ ἄρχεσθαι, quam quidem secundum Pindarum legem esse naturæ violentam monet. Mox quæ Pindarus de lege dixit (vid. iii. 10.) ὁ νόμος ἄγει τὸ βιαιότατον, ea ipsi Pindaro tribuuntur, quemadmodum, quod quis fieri vel factum esse statuit, id ipse facere sæpenumero dicitur, vid. Petav. ad Synes. p. 19. Küster. ad Suid. t. ii. p. 2. D. Hemsterhus. ad Thom. Mag. p. 187. et nostra in libr. de Platon. Phædro p. 135. Sensus igitur est: *et diximus, ex Pindari sententia legem s. justum ex naturæ ratione definitum esse violentissimum* (ἄγειν τὸ βιαιότατον, vid. ad iii. 10.) h. e. jus esse summam violentiam.

ἦν αὐτῶν[f] τοῦτο, καὶ ἔφαμέν που κατὰ φύσιν τὸν Πίνδαρον
II. 715. ἄγειν[g] δικαιοῦντα τὸ βιαιότατον, ὥς φάναι.

ΚΛ. Ναί,[h] ταῦτ'[i] ἦν ἃ τότε ἐλέχθη.

III. ii. 353. ΑΘ. Σκόπει δὴ ποτέροις τισὶν ἡ πόλις ἡμῖν ἐστὶ παραδοτέα. γέγονε γὰρ δὴ μυριάκις ἤδη τὸ τοιοῦτον ἔν τισι πόλεσι.

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

§. 7. ΑΘ. Ἀρχῶν περιμαχήτων γενομένων οἱ νικήσαντες τά τε[k] πράγματα κατὰ τὴν πόλιν οὕτως ἐσφετέρισαν[l] σφόδρα, ὥστε ἀρχῆς μηδ' ὁτιοῦν μεταδιδόναι τοῖς ἡττηθεῖσι, μήτε αὐτοῖς μήτε ἐκγόνοις, παραφυλάττοντες δ' ἀλλήλους ζῶσιν, ὅπως μή ποτέ τις εἰς ἀρχὴν ἀφικόμενος ἐπαναστῇ μεμνημένος τῶν ἔμπροσθεν γεγονότων κακῶν. ταύτας δή πού φαμεν ἡμεῖς νῦν οὔτ' εἶναι[m] πολιτείας, οὔτ' ὀρθοὺς νόμους ὅσοι μὴ ξυμπάσης τῆς πόλεως ἕνεκα τοῦ κοινοῦ ἐτέθησαν· οἱ δ' ἕνεκα τινῶν, στασιωτείας[n] ἀλλ' οὐ πολιτείας τούτους φαμέν, καὶ τὰ τούτων δίκαια ἅ φασιν εἶναι, μάτην εἰρῆσθαι. λέγεται δὲ τοῦδ' ἕνεκα ταῦθ' ἡμῖν, ὡς ἡμεῖς τῇ σῇ πόλει ἀρχὰς οὔθ' ὅτι πλούσιός ἐστί τις δώσομεν, οὔθ' ὅτι τῶν τοιούτων ἄλλο οὐδὲν κεκτημένος, ἰσ-

σι

[e] ἑτέροισι Afr, ἑτέροις Ω: ἑτέροις *ς.—[f] αὐτῶν ἦν f.—[g] ἄγειν τὸν πίνδαρον f.—[h] Ναὶ om f.—[i] τότ' h.—[k] γε ς.—[l] ἐσφετέρισε Ξ.—[m] μήτ' εἶναι r.—[n] στασιώτας...

Verba ὡς φάναι significant, prægressa ἄγειν δικαιοῦντα τὸ βιαιότατον ipsius esse Pindari verba. Mirum in modum Ficin. Cornar. Serran. et Schulthessius a vero orationis sensu aberrarunt.—Mox Ald. Lov. et Bas. 1. πότεροι. Ast.

§. 7. τά τε πράγματα] Revocavimus omnium librorum scripturam, quam Cod. Voss. confirmat, temere a Stephano in τά γε mutatam; particulæ τε enim respondet in sequentibus δὲ, vid. ad i. 4. Ast.

ξυμπάσης—τοῦ κοινοῦ] Est: *ob communem universæ civitatis salutem s. utilitatem.* Sic τὸ κοινὸν (i. e. τὸ κοινὸν ὄφελος, vid. Boissonad. ad Philostrat. p. 607.) l. ix. 13. p. 875. A. οὐ τὸ ἴδιον, ἀλλὰ τὸ κοινὸν ἀνάγκη μέλειν. Sæpius vero τὸ κοινὸν (Latinorum *commune*, vid. Heins. ad Ovid. Metam. xii. 7.) est *universa civitas*, ut xi. p. 928. D. τὸ δὲ κοινὸν τῆς πόλεως ἕτερον νομοφύλακα—καθιστάτω. xii. 4. p. 948. E. τὸν τὰς ἀρχὰς τῷ κοινῷ καθιστάντα δι' ὅρκων. Criton. c. 11. ἐλθόντες οἱ νόμοι καὶ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως. Xenoph. Cyrop. i. 5. 4. 7. v. 5. 6. Vid. Spanhem. Orb. Roman. p. 293. Lips. Ast.

στασιωτείας] In vet. στασιώτας ἀλλ' οὐ πολίτας. Steph. Vetus ille est Ficinus, qui vertit: *Eos non cives, sed seditiosos putamus.* Bip.

στασιωτείας] Cod. Voss. στασιώτας ἀλλ' οὐ πολίτας, ut Ficin. videtur legisse. Sed recte habet scriptura vulgata; intell. νόμους. Similiter viii. 3. p. 832. C. τούτων γὰρ δὴ πολιτεία μὲν οὐδεμία, στασιωτεῖαι δὲ πᾶσαι λέγοιντ' ἄν. Ast.

λέγεται δὲ τοῦδ'] Laudat hæc Stob. Serm. xlii. p. 296. 4. ubi recte scribitur τοῦδ'; vulgo enim τοῦ δ'. Ast.

χὺν ἢ μέγεθος ἤ τι γένος· ὃς δ' ἂν τοῖς τεθεῖσι νόμοις εὐπειθέστατός τ' ᾖ[o] καὶ νικᾷ ταύτην τὴν νίκην ἐν τῇ πόλει, τούτῳ φαμὲν καὶ τὴν τῶν θεῶν ὑπηρεσίαν δοτέον εἶναι τὴν μεγίστην τῷ πρώτῳ, καὶ δευτέραν τῷ τὰ δεύτερα κρατοῦντι, καὶ κατὰ λόγον οὕτω[p] τοῖς ἐφεξῆς τὰ μετὰ ταῦθ' iii. ii. 354.
ἕκαστα ἀποδοτέον εἶναι. τοὺς δ'[q] ἄρχοντας λεγομένους νῦν ὑπηρέτας τοῖς νόμοις ἐκάλεσα οὔ τι καινοτομίας ὀνομάτων ἕνεκα, ἀλλ' ἡγοῦμαι παντὸς μᾶλλον εἶναι παρὰ τοῦτο σωτηρίαν τε πόλει καὶ τοὐναντίον. ἐν ᾗ μὲν γὰρ ἂν[r] ἀρχόμενος[s] ᾖ καὶ ἄκυρος νόμος, φθορὰν ὁρῶ τῇ τοιαύτῃ ἑτοίμην οὖσαν· ἐν ᾗ δὲ[t] ἂν δεσπότης τῶν ἀρχόντων, οἱ δὲ[u] ἄρχοντες δοῦλοι τοῦ νόμου, σωτηρίαν καὶ[v] πάνθ' ὅσα θεοὶ πόλεσιν ἔδοσαν ἀγαθὰ[w] γιγνόμενα καθορῶ.

ΚΛ. Ναὶ μὰ Δί', ὦ ξένε· καθ' ἡλικίαν γὰρ ὀξὺ βλέπεις.

ΑΘ. Νέος μὲν γὰρ ὢν πᾶς ἄνθρωπος τὰ[x] τοιαῦτα[y] ἀμβλύτατα αὐτὸς αὑτοῦ ὁρᾷ, γέρων δὲ[z] ὀξύτατα.

ΚΛ. Ἀληθέστατα.

ΑΘ. Τί δὴ τὸ μετὰ ταῦτα; ἆρ' οὐχ ἥκοντας μὲν καὶ παρόντας θῶμεν τοὺς ἐποίκους, τὸν δ' ἑξῆς αὐτοῖς διαπεραντέον ἂν εἴη λόγον;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Ἄνδρες τοίνυν φῶμεν πρὸς αὐτούς, ὁ[a] μὲν δὴ θεός,

η
πολίτας ΑΞΩυfђr.—[o] εἴη ΞΩfђ, εἴει v.—[p] οὕτω om r.—[q] δ' om pr A.—[r] ἂν om pr Ξ.—[s] ἐρχόμενος v.—[t] δ' fђr.—[u] δ' ђr.—[v] καὶ om pr Ξ.—[w] ἀγαθοὶ v.—[x] : om ΞΩ.—[y] τοιαῦτ' f.—[z] δ' τђr.—[a] hinc b ad 115, 2. ἅπασι.—[b] εὐθεῖαι ΑΞΩbfr, εὐθεῖα

οὐδὲν] Post *οὐδ'* positum est pro *τί*, et *ἄλλο* est *præterea*, vid. ad i. 15. Sic *οὐδὲν* v. 4. p. 732. A. *ὅθεν οὐκ εἰδότες —οὐδέν*. Demosthen. adv. Timocrat. p. 498. *οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἄκων οὐδὲν ἔθηκεν ὀρθῶς ἔχον*. Epist. i. prope fin. *μηδὲ ποιήσητε τοιοῦτο μηδέν*.—Deinde Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *εἴη* pro *ᾖ*, et Stob. *ᾖ* sine *τε*. Ast.

τῶν νόμων ὑπηρεσίαν] *Ministerium*, h. e. administrationem *legum*. Vulgo *τῶν θεῶν*, quod ab hoc alienum est. Ast.

ὑπηρέτας νόμοις] Hæc postulant id, quod reposuimus, ut bene jam vidit Schulthessius. Ast.

παντὸς μᾶλλον] *Prorsus*, vid. nostra ad Phædr. p. 225. De sententia, vid. Heusd. Specim. Crit. p. 113.—*ἀμβλύτατα αὐτὸς αὑτοῦ*, vid. ad i. 14. Ast.

τί δὴ τὸ μετὰ ταῦτα] Int. *θῶμεν* vel tale quid; vid. ad ii. 2. Ast.

τοίνυν φῶμεν] Intell. hæc dicta *τοίνυν φῶμεν πρὸς* per parenth. *αὐτούς*. Steph.

ἄνδρες τοίνυν, φῶμεν πρὸς αὐτοὺς] Primum adverti oportet hyperbaton, quod, quum sæpius viros doctissimos fugerit, paulo accuratius explicare haud abs re esse puto. Verba ita posita sunt pro *Φῶμεν τοίνυν πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες* cet.

που τὸν βουλόμενόν γε Ἑλλήνων συνάγετε.[m] καί τοί τινας ὑμῖν ἔκ τε Ἄργους ὁρῶ καὶ Αἰγίνης καὶ ἄλλοθεν τῶν
II. 708. Ἑλλήνων εἰς τὴν χώραν κατῳκισμένους. τὸ δὲ δὴ παρὸν ἡμῖν λέγε, πόθεν ἔσεσθαι φῂς στρατόπεδον τῶν πολιτῶν τὰ νῦν;

ΚΛ. Ἔκ τε Κρήτης ξυμπάσης ἔοικε γενήσεσθαι,[n] καὶ τῶν ἄλλων δὲ Ἑλλήνων μάλιστά μοι φαίνονται τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου προσδέξεσθαι[o] ξυνοίκους.[p] καὶ γὰρ ὃ νῦν δὴ λέγεις, ἀληθὲς φράζεις, ὡς[q] ἐξ Ἄργους εἰσί, καὶ τό γε μάλιστ' εὐδοκιμοῦν τὰ νῦν ἐνθάδε γένος, τὸ Γορτυνικόν· ἐκ Γόρτυνος γὰρ τυγχάνει ἀπῳκηκὸς ταύτης[r] τῆς Πελοποννησιακῆς.

ΑΘ. Οὐ τοίνυν εὔκολος ὁμοίως γίγνοιτ' ἂν ὁ κατοικισ-
III. ii. 339. μὸς ταῖς πόλεσιν, ὅταν μὴ τὸν[s] τῶν ἑσμῶν γίγνηται τρόπον, ἓν γένος ἀπὸ μιᾶς ἰὸν χώρας οἰκίζηται, φίλον παρὰ φίλων, στενοχωρίᾳ τινὶ πολιορκηθὲν γῆς ἤ τισιν ἄλλοις τοιούτοις παθήμασιν ἀναγκασθέν. ἔστι δ' ὅτε καὶ στάσεσι βιαζόμενον ἀναγκάζοιτ' ἂν ἑτέρωσε ἀποξενοῦσθαι πόλεώς τι μόριον· ἤδη δέ ποτε καὶ ξυνάπασα πόλις τινῶν ἔφυγεν, ἄρδην[t] κρείττονι κρατηθεῖσα πολέμῳ. ταῦτ' οὖν πάντ' ἐστὶ

ΞΩυḫɼ.—[o] προσδέξασθαι ΞΩυſḫɼ.—[p] ξ. ΑΩυſɼ.—[q] ὥσπερ Ξυſ.—[r] ἐκ γῆς ταύτης ɼ.

ἔοικε γίγνεσθαι] Sic libri, quos inspicere nobis licebat, omnes legunt præter Stephanianum, in quo γενήσεσθαι extat, quod Steph. sine causa reposuit, quum præsens post verba, quæ rem dubitanter significant, ut οἴεσθαι, δοκεῖν, ἐοικέναι, sæpissime pro futuro ponatur, vid. exempla collecta ad Viger. p. 211. ed. Herm. Ast.

λέγεις] Infertur φράζεις, ut Sophist. 217. E. σοῦ λέξαντος, ὡς εἶπες, ubi vid. Heind. Cf. ad iii. 4.—Deinde libri, excepto Steph. εὐδοκιμοῦντα et ἀπῳκηκὼς, vitiose. De Gortyna Cretica vid. Plin. Hist. Nat. iv. 12. Pompon. Mel. ii. 7. et de Arcadica Plin. Hist. Nat. iv. 6. ταύτης est notæ s. celebris illius, ut constat. Ast.

ἓν γένος] Scilicet nisi una gens. Verba φίλον παρὰ φίλων explicationi inserviunt prægressorum ἓν γένος ἀπὸ μιᾶς ἰὸν χώρας. Heind. ad Protagor. p. 603. pro asyndeto orationem habuit. Ast.

στενοχωρίᾳ] Angustia loci, ut Theæt. p. 195. A. ἐὰν δὲ πρὸς πᾶσι τούτοις ἐπ' ἀλλήλων ξυμπεπτωκότα ᾖ ὑπὸ στενοχωρίας. Ælian. V. H. ii. 61. iii. 23. Sic στενοχωρεῖν, angustum reddere, v. Dorvill. ad Charit. p. 429. Kypk. Observat. Sacr. t. ii. p. 248. et Hemsterhus. ad Lucian. Nigrin. p. 52. Deinde πολιορκεῖσθαι sensu translato est inopia premi, urgeri et vexari, ut solent, qui obsidentur. Sic Xenoph. Cyrop. vi. 1. 15. τὰ μὲν ἐπιτήδεια πλείω ἕξουσιν, ὁπότεροι ἂν πλείω δύνωνται λαβόντες ἀποτίθεσθαι, πολιορκήσονται δὲ, ὁπότεροι ἂν ἥττους ὦσι. Cf. Memor. Socr. iii. 1. §. 13. §. 17. Alcibiad. ii. p. 142. A. ὑπὸ τῶν συκοφαντῶν πολιορκούμενοι πολιορκίαν οὐδὲν ἐλάττω τῆς ὑπὸ τῶν πολεμίων διετέλεσαν. Mox ἄρδην non est simul, ut interpretes vertunt, sed prorsus, παντελῶς, et κρείττονι, cui impar erat. Ast.

πομένων[c] τοῦ θείου νόμου τιμωρός, ἧς ὁ μὲν εὐδαιμονήσειν μέλλων ἐχόμενος ξυνέπεται ταπεινὸς καὶ κεκοσμημένος,[d] ὁ δέ τις ἐξαρθεὶς ὑπὸ μεγαλαυχίας[e] ἢ χρήμασιν ἐπαιρόμενος ἢ τιμαῖς ἢ καὶ σώματος εὐμορφίᾳ, ἅμα νεότητι καὶ ἀνοίᾳ, φλέγεται[f] τὴν ψυχὴν μεθ' ὕβρεως, ὡς οὔτ'[g] ἄρχοντος οὔ τέ τινος ἡγεμόνος δεόμενος ἀλλὰ καὶ ἄλλοις[h] ἱκανὸς ὢν ἡγεῖσθαι, καταλείπεται ἔρημος θεοῦ, καταλειφθεὶς δὲ καὶ ἔτι ἄλλους τοιούτους προσλαβὼν σκιρτᾷ ταράττων πάνθ' ἅμα, καὶ πολλοῖς τισὶν ἔδοξεν εἶναί τις, μετὰ δὲ χρόνον οὐ πολὺν ὑποσχὼν τιμωρίαν οὐ μεμπτὴν τῇ δίκῃ ἑαυτόν τε καὶ οἶκον καὶ πόλιν ἄρδην ἀνάστατον ἐποίησε. πρὸς ταῦτ' οὖν[i] οὕτω διατεταγμένα τί χρὴ δρᾶν ἢ διανοεῖσθαι, καὶ τί μή, τὸν ἔμφρονα; III. ii. 355.

ΚΛ. Δῆλον δὴ[k] τοῦτό γε, ὡς τῶν ξυνακολουθησόντων ἐσόμενον τῷ θεῷ δεῖ διανοηθῆναι[l] πάντα ἄνδρα.

§. 8. ΑΘ. Τίς οὖν δὴ πρᾶξις[m] φίλη καὶ ἀκόλουθος

νῇ : εὐθεῖαν ς.—[c] ἀπειλουμένων Ξ.—[d] καὶ κεκοσμημένος in mg ponit A, καὶ om ς.—[e] γελαυχίας f.—[f] φλεγόμενος ς.—[g] τ' υ.—[h] ἄλλους Ξ : ἄλλοις...ἔτι om υ.—[i] τὰ γοῦν b.—[k] δὴ om b.—[l] δεῖ διανοηθῆναι om b.—[m] πρᾶξις δὴ (omissis τίς οὖν) b.—

milis subsequitur atque compositus. Ast.

κεκοσμημένος] Legitur etiam καὶ κεκοσμημένος: alioqui videri posset scribendum ταπεινῶς κεκοσμημένος. Steph.

εἰ δέ τις] Sic Theodoret. et Cedren. pro ὁ δέ τις; nec aliter Plutarch. de Isid. et Osir. p. 360. C. legit: εἰ δέ τινες ἐξαιρεθέντες ὑπὸ μεγαλαυχίας, ὥς φησιν ὁ Πλάτων, ἅμα νεότητι καὶ ἀγνοίᾳ (apud Plutarch. ἀγνίᾳ, mendose) φλεγόμενοι τὴν ψυχὴν μεθ' ὕβρεως cet. Pro ἀγνοίᾳ, quod reposuimus, vulgo ἀνοίᾳ scribitur; ἄγνοια melius juventuti convenit; de harum vocum permutatione vid. ad iii. 8. Ast.

φλεγόμενος] E Cod. Voss. et Theodoret. φλέγεται recepimus. Pro ὡς Euseb. ὥστε et Theodoret. ὡς δήγε.—πάνθ' ἅμα. Euseb. πάντα ὁμοῦ. Theodoret. ἅμα πάντα. Ast.

ΚΛ. δῆλον] Hæc quoque ab Athen. dicuntur et apud Fic. Videtur autem τοῦτό γε jungi cum διανοηθῆναι. Steph.

δῆλον δὴ] Verba ita construenda sunt: δῆλον δὴ τοῦτό γε, δεῖ (i. e. ὅτι s. ὡς δεῖ) πάντα ἄνδρα διανοηθῆναι, ὡς ἐσόμενον (τινὰ) τῶν ξυνακολουθησάντων τῷ θεῷ. Cornar. bene vertit: *Manifestum est, quemvis virum cogitare oportere, ut ex eorum numero sit, qui deum sequuntur.* Post διανοεῖσθαι, ut omnino post verba cogitandi, ὡς cum participio infinitivi circumlocutionem facit, ut vi. p. 755. A. ὡς ἄρξων διανοηθήτω. C. 9. p. 763. C. c. 12. 765. E. Et in verbo διανοεῖσθαι consilii et studii cujusdam notio simul latet. Genitivus vero sæpenumero ita ponitur, ut τὶς vel εἷς intelligi debeat; sic vi. 9. Vid. Viger. de Idiotism. p. 63. Perizon. ad Ælian. V. H. i. 32. Sine causa vero pro δεῖ Heind. ad Theæt. §. 39. scribi jubebat δεῖν; vid. nostra ad Phædr. p. 394. Et multo gravius esse δεῖ illud abruptum, per se intelligitur. Ast.

§. 8. τίς οὖν δὴ πρᾶξις] Respexerunt ad h. l. Clemens Alexandr. Strom. ii. p. 418. C. (t. i. p. 499. Pott.) et v. p. 594. C. (p. 704. t. ii.) et Euseb. Præp. Ev. xiii. 13. p. 672. A. In Ficini libro etiam prægressa Δῆλον δὴ cet. Atheniensis orationi annexa sunt. Mox ἵνα est i. q. τινὰ, vid. ad Polit. vi. p. 494. E. Mox pro ὅτι Clem. ὅτ' ἂν, Euseb. ὅταν. Deinde Clem. et Eus. ὁ δὲ θεός. Ast.

καὶ σκοπῶν ἅμα ἐρεῖν τι καὶ φαῦλον· ἀλλ' ἐὰν πρὸς καιρόν τινα λέγωμεν, πρᾶγμα οὐδὲν γίγνοιτ' ἂν ἔτι. καί τοι τί ποτε δυσχεραίνω; σχεδὸν γάρ τοι[i] πάντα[k] οὕτως ἔοικ'[l] ἔχειν τἀνθρώπινα.

ΚΛ. Τοῦ δὴ πέρι λέγεις;

II. 709. ΑΘ. *Ἔμελλον λέγειν ὡς οὐδείς ποτε ἀνθρώπων οὐδὲν νομοθετεῖ, τύχαι[m] δὲ καὶ ξυμφοραὶ παντοῖαι πίπτουσαι παντοίως νομοθετοῦσι τὰ πάντα ἡμῖν. ἢ γάρ πόλεμός τις βιασάμενος ἀνέτρεψε πολιτείας[n] καὶ μετέβαλε νόμους, ἢ πενίας χαλεπῆς ἀπορία· πολλὰ δὲ καὶ νόσοι ἀναγκάζουσι καινοτομεῖν λοιμῶν τε ἐμπιπτόντων, καὶ χρόνον ἐπὶ πολὺν ἐνιαυτῶν πολλῶν πολλάκις ἀκαιρία.[o] ταῦτα δὴ πάντα προϊδών τις ἀΐξειεν ἂν εἰπεῖν ὅ περ ἐγὼ νῦν δή, τὸ θνητὸν[p] μὲν μηδένα νομοθετεῖν μηδέν, τύχας δ' εἶναι σχεδὸν ἅπαντα τὰ ἀνθρώπινα πράγματα. τὸ δ'[q] ἔστι περί τε ναυτιλίαν*

[g] ἔοικε pr Ξ.—[h] ἐπανιὼν A et corr Ω: ἐπαινῶν *ς.—[i] immo γάρ τι.—[k] πάντων Ξ.—[l] ἔοικ' A et γρ Ω: ἔοικεν *ς.—[m] τάχα ϛ.—[n] πολιτείαν f.—[o] ἀκαιρίαι corr Ω.—

tum est, non ἐπαινῶν. Steph. Ficinus quidem v. ὦ 'γαθὲ Cliniæ tribuit, at manifesto legit ἐπαινῶν. Stephanus igitur aut alium librum respexit, aut fraudem lectori facere voluit, sua alienis immiscendo. Præstat ἐπαινῶν. Bip.

ἐπαινῶν] Cod. Voss. ἐπανιὼν, sed ἐπαινῶν respicit verba prægressa, *ἀλλ' ὅμως ἐστὶ νομοθεσία καὶ πόλεων οἰκισμοὶ πάντων τελεώτατον πρὸς ἀρετὴν ἀνδρῶν.* Præpositio *περὶ* proprie verbo convenit *σκοπῶν*: quocirca ἐπαινῶν quasi est, *legislatores cum laude memorans.* Bas. 1. ἐρεῖ. Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *πάντων*, quod leniore correctione in *πάντως* mutari possit. Quanquam Ficin. quoque vertit, *ita pæne omnia humana se habere videntur.* Ast.

ὡς οὐδεὶς ποτε ἀνθρώπων] Transscripsit hæc Stob. Serm. xli. p. 266. 40. Post *λοιμῶν* delevimus particulam *τε*, ut verba ita cohæreant, *frequenter etiam morbi cogunt novi quid statuere, pestilentia scilicet incidente.* Ast.

πολλὰ] Latin. *multum*, est i. q. *πολλάκις*, *frequenter*, ut apud Xen. Cyrop. i. 5. 14. Anab. iv. 3. 2. vii. 6. 36. De venat. vi. 14. Vid. Bergler. ad Aristoph. Equit. 409. et Heind. ad Phædon. §. 13. Cf. de *τὰ πολλὰ* adnotata ad i. 10. Ast.

καινοτομεῖν] *Res novas moliri*, novare, absolute solet construi, ut ii. 3. p. 656. E. Epinom. p. 985. C. Ast.

ἀκαιρία] Legitur etiam *ἀκαιρίαι*. Steph. Is sane numerus magis conveniret cum illis *χρόνον ἐπὶ πολὺν ἐνιαυτῶν πολλῶν.* Bip.

εἰπεῖν] Heindorf. Specim. Conject. p. 32. conjecit *εἰπὼν*, sine causa; *ἀΐξειεν ἂν εἰπεῖν* est, *adduci fortasse poterit* (Budæus, *cum impetus subire possit*), *ut dicat.* Pro *θνητῶν* Cod. Voss. *θνητόν.* Sed Ficin. quoque, *mortalium neminem.* Ast.

τύχας] Sententia, omnia humana e fortuna suspensa esse, celebratissima est apud veteres. Hermes Trismeg. in Poem. c. 22. §. 5. *εἱμαρμένης γὰρ πάντα τὰ ἔργα, ὦ τέκνον, καὶ χωρὶς ἐκείνης οὐδέν τι τῶν σωματικῶν οὔτε ἀγαθὸν οὔτε κακὸν γενέσθαι συμβαίνει· εἵμαρται δὲ καὶ τὸ κακὸν ποιήσαντα τὸ παθεῖν· καὶ διὰ τοῦτο δρᾷ, ἵνα πάθῃ ὃ πάσχει, ὅτι ἔδρασε.* Cf. Plin. H. Nat. ii. 7. Senec. Epist. 98. de provid. 5. Vid. Elmenhorst. ad Minuc. Felic. Octav. p. 42. (99. ed. Ouzel.). Contra Juvenal. x. 365. 'Nullum numen habes, si sit prudentia: nos te Nos facimus, Fortuna, Deam cœloque locamus. Ast.

καὶ κυβερνητικὴν καὶ ἰατρικὴν καὶ στρατηγικὴν πάντα ταῦτ' εἰπόντα δοκεῖν εὖ λέγειν· ἀλλὰ[r] γὰρ ὁμοίως[s] αὖ καὶ τόδε ἔστι λέγοντα εὖ λέγειν ἐν τοῖς αὐτοῖς τούτοις.

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

ΑΘ. Ὡς θεὸς μὲν πάντα καὶ μετὰ θεοῦ τύχη καὶ καιρὸς τἀνθρώπινα διακυβερνῶσι ξύμπαντα. ἡμερώτερον μὴν τρίτον ξυγχωρῆσαι τούτοις δεῖν ἕπεσθαι τέχνην· καιρῷ γὰρ χειμῶνος ξυλλαβέσθαι[t] κυβερνητικὴν ἢ μή, μέγα πλεονέκτημα ἔγωγ'[u] ἂν θείην. ἢ πῶς; III. ii. 241.

ΚΛ. Οὕτως.

ΑΘ. Οὐκοῦν καὶ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως κατὰ τὸν αὐτὸν ἂν ἔχοι λόγον; καὶ δὴ καὶ νομοθεσίᾳ ταὐτὸν τοῦτο δοτέον· τῶν ἄλλων ξυμπιπτόντων ὅσα δεῖ χώρᾳ ξυντυχεῖν, εἰ μέλλει[v] ποτὲ εὐδαιμόνως οἰκήσειν, τὸν νομοθέτην ἀληθείας ἐχόμενον τῇ τοιαύτῃ παραπεσεῖν ἑκάστοτε πόλει δεῖν.

ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΑΘ. Οὐκοῦν ὅ γε πρὸς ἕκαστόν τι τῶν εἰρημένων ἔχων τὴν τέχνην κἂν εὔξασθαί που δύναιτο ὀρθῶς, τί παρὸν[w] αὐτῷ διὰ τύχης τῆς τέχνης ἂν μόνον ἐπιδέοι;[x]

p θνητῶν Ξς.—q τάδ' υ.—r ἀλλὰ...λέγειν om 𝔥.—s ὁμοίως Ω.—t ξυμβάλλεσθαι 𝔥.—u ἔγωγ' υ.—v μέλλοι ΑΩυf𝔥, μέλοι τ.—w παρ' γρ Ω et ante lituram A.—x ἐπι-

ἔστι] Est *licet*: *hoc bene videri potest dicere, qui circa navigationem* cet. *hoc* (omnia e fortuna esse suspensa) *sumit*. Idcirco in sequentibus quoque cum *libris* veteribus ἔστι scripsimus. Subjectum est persona indefinita. Mox pro ὁμοίως legi quoque ὅμως Stephanus refert. Ast.

θεὸς μὲν πάντα] Laudant hæc Julian. ad Themist. p. 257. ed. Spanhem. Hierocl. de provident. in Phot. Biblioth. Cod. 251. p. 1389. 18. et Stob. Serm. lviii. p. 380. 28. Cf. Themist. Orat. xxxiii. p. 365. C. ubi v. Harduin. p. 550. Ast.

τρίτον ξυγχωρῆσαι] Cod. Voss. τούτοις συγχωρῆσαι· τρίτον ἣν ἐπ. τέχν. Ceterum similiter noster l. x. 4. p. 888. E. λέγουσί πού τινες, ὡς πάντα ἐστὶ τὰ πράγματα γιγνόμενα καὶ γενόμενα καὶ γενησόμενα τὰ μὲν φύσει, τὰ δὲ τέχνῃ, τὰ δὲ διὰ τύχην. Cf. Julian. Orat. i. p. 25. D. ubi v. Spanhem. p. 181. et Wyttenbach. Bibl. Crit. v. ii. p. i. p. x. Ast.

ξυλλαβέσθαι] Est *adjuvare, opem ferre*, ut vi. 1. 752. A. Phædr. 237. A. Theag. 129. E. Xenoph. Mem. Socr. ii. 6. 28. 37. Œconom. xiii. 10. Vid. Boissonad. ad Philostrat. p. 385. et Bast. Epist. crit. Append. p. 41. Ficin. vertit, *gubernatoriam habeas necne*. Cornar. *gubernatoriam suscipere*. Ast.

καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις] Vulgo ἐν abest, quo carere oratio non potest. Etiam Ficin. vertit, *nonne et in aliis eadem ratio?* Mox pro δεῖ Ald. Lov. Bas. 1. et 2. δὴ, et pro μέλλει Cod. Voss. μέλλοι. —ἀληθείας ἐχόμενον, *verum*, vid. ad vii. 20. Ast.

παρὸν] For. ὃ παρὸν etc. ut intell. pro οὗ παρόντος. Steph.

ὃ παρὸν] Libri editi ὀρθῶς τι παρόν; egregie ὃ ante παρὸν Steph. conjecit interponendum esse, ut sit i. q. οὗ παρόντος. Sensus est: *nonne artis peritus recte, ut aliquid præsto sit et per se* (διὰ

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Οἵ τε ἄλλοι γε δὴ[y] πάντες οἱ νῦν δὴ ῥηθέντες κελευόμενοι τὴν αὑτῶν εὐχὴν εἰπεῖν εἴποιεν[z] ἄν. ἢ γάρ;

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Ταὐτὸν δὴ καὶ νομοθέτης, οἶμαι, δράσειεν.

ΚΛ. Ἔγωγ' οἶμαι.

III. ii. 342. ΑΘ. Φέρε δή, νομοθέτα, πρὸς αὐτὸν φῶμεν, τί σοι καὶ
πῶς πόλιν ἔχουσαν δῶμεν, ὃ λαβὼν ἕξεις ὥστ' ἐκ τῶν λοιπῶν αὐτὸς τὴν πόλιν ἱκανῶς διοικῆσαι; Τί μετὰ τοῦτ' εἰπεῖν ὀρθῶς ἐστιν; ἆρα τοῦ νομοθέτου φράζωμεν[a] τοῦτο; ἢ γάρ;

ΚΛ. Ναί.

ΑΘ. Τόδε. τυραννουμένην μοι δότε τὴν πόλιν, φήσει· τύραννος δ' ἔστω νέος καὶ μνήμων καὶ εὐμαθὴς καὶ ἀνδρεῖος καὶ μεγαλοπρεπὴς φύσει. ὃ δὲ καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν[b] ἐλέγομεν δεῖν ἕπεσθαι ξύμπασι τοῖς τῆς ἀρετῆς μέρεσι, καὶ
II. 710. νῦν τῇ τυραννουμένῃ ψυχῇ τοῦτο ξυνεπέσθω, ἐὰν μέλλῃ
τῶν ἄλλων ὑπαρχόντων ὄφελός εἶναί τι.

δέῃ r.—[y] δὴ om pr Ω.—[z] εἴποιμεν ɧ.—[a] φράζομεν ΞΩrfɧr et corr A.—[b] ἔμπροσθεν

τύχης, quod arti opponitur) *jam extet, optabit vel postulabit, quo dato nulla alia re nisi arte ad opus perficiendum indigeat?* Ficini æque ac Cornarii translatio a sensu orationis abhorret. Boeckhius in Legg. p. 104. corrigebat δύναιτο ὀρθῶς, τί παρόν: *nonne qui in singulis, quas dixi, rebus artem habeat, etiam rite ea precari et petere a diis poterit, quæ, modo contigerint fortuna, indigeant sola arte, ut ad bonum eventum adducantur.* Tunc τὶ pro ὅ τι positum esse deberet, sensus vero neutiquam melior existeret, quam qui in Ficini et Cornarii verbis inest. Pro παρὸν Cod. Voss. παρ' αὐτῷ, et pro ἐπιδέοι Heind. Specim. Conject. p. 33. ἔτι δέοι scribi jussit, sed l. x. 9. p. 899. D. εἴτε ἐπιδέον, quæ ut rariora notanda sunt. Ast.

ὃ λαβὼν ἕξεις ὥστ'] Particula ὥστε abundat, ut ix. 13. p. 875. A. ἱκανὴ φύεται ὥστε γνῶναι. Epinom. 4. p. 978. B. τὸ γὰρ ἓν δὴ καὶ δύο γέγονε πόθεν ἡμῖν ὥστ' ἐννοῆσαι. V. nostra ad Phædr. p. 314. ibique citatis addantur Polit. iv. p. 438. B. ix. p. 578. C. Schaefer. ad Soph. Œd. C. 1350. et Heind. ad Protagor. p. 565. Sensus est: *quidnam vis tibi demus, quod accipiens* (s. quo accepto, h. e. simpliciter *quo*) *possis posthac per te civitatem perfecte constituere?* Ast.

ἐκ τῶν λοιπῶν] Est *posthac, porro.* Perperam Ficin. vertit *ex reliquis*, ut Cornar. quoque fecit. Sequens ἔστιν (vulgo ἐστὶν scribitur) est *licet*, h. e. *recte dici potest.* Ast.

τοῦ νομοθέτου] Interposui τὸ, quod sensus postulat. Ficin. *an legumlatoris responsio afferri debet?* Libri editi φράζομεν (Steph. φράζωμεν) τοῦτο; ἢ γάρ; quod sensum non habet, quem orationis cohærentia requirit. Quocirca scripsimus: ἆρα τὸ τοῦ νομοθέτου (*id quod legislator dicet* s. respondebit; ut τὸ cum genitivo personæ usurpari constat) φράζωμεν; τοῦτο (int. ὀρθῶς ἔστιν εἰπεῖν, quod e prægressis repeti oportet)· ἢ γάρ; Similis orationis brevitas ante ἢ γὰρ reperitur l. ii. 4. p. 658. D. τὸ μετὰ τοῦτο· ἢ γάρ; Deinde male in Ald. Lov. et Stephan. post Τόδε puncto distinguitur, cum pertineat ad φήσει. Bas. 1. et 2. Τόδε τυραννουμένην—πόλιν φήσει. Ast.

διότι κούφων καὶ πτηνῶν λόγων βαρυτάτη ζημία· πᾶσι γὰρ ἐπίσκοπος τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐτάχθη Δίκης Νέμεσις ἄγγελος. θυμουμένοις τε οὖν ὑπείκειν δεῖ καὶ ἀποπιμ- III. ii. 358.
πλᾶσι τὸν θυμόν, ἐάν τ' ἐν λόγοις ἐάν τ' ἐν ἔργοις δρῶσι τὸ τοιοῦτον, ξυγγιγνώσκοντα ὡς εἰκότως μάλιστα πατὴρ υἱεῖ δοξάζων ἀδικεῖσθαι θυμοῖτ' ἂν διαφερόντως. τελευτησάντων δὲ[w] γονέων ταφὴ μὲν ἡ σωφρονεστάτη καλλίστη, μήθ'[x] ὑπεραίροντα τῶν εἰθισμένων ὄγκων μήτ' ἐλλείποντα ὧν οἱ προπάτορες τοὺς ἑαυτῶν γεννήτας[y] ἐτίθεσαν, τάς τε αὖ[z] κατ' ἐνιαυτὸν τῶν ἤδη τέλος ἐχόντων ὡσαύτως ἐπιμελείας τὰς κόσμον φερούσας ἀποδιδόναι· τῷ[a] δὲ μὴ παραλείπειν[b] μνήμην ἐνδελεχῆ παρεχόμενον, τούτῳ μάλιστ' ἀεὶ πρεσ- II. 718.
βεύειν, δαπάνης τε τῆς διδομένης[c] ὑπὸ τύχης τὸ μέτριον

[v] ἐσχ. πρὸς τοὺς γον. b.—[w] δὲ τῶν γ. b.—[x] μήθ'...πρεσβεύειν om b.—[y] γεννήσαντας Ξ.—[z] οὖν f.—[a] τὸ v.—[b] παραλειπεῖν v.—[c] τε διδομένης τὸ μ. b.—[d] κεκμηκό-

κούφων—λόγων] Sic l. xi. 13. p. 935. A. *ἐκ λόγων, κούφου πράγματος*. Plutarch. utrumque locum in rem suam vertit de ira cohib. p. 456. C. *διὸ κουφοτάτου πράγματος, ὥς φησιν ὁ Πλάτων, λόγου βαρυτάτην ζημίαν τίνουσιν*. De Garrulit. p. 505. C. *ἐπεσπάσαντο κουφοτάτου πράγματος, λόγου, ὥς φησιν ὁ Πλάτων, βαρυτάτην ζημίαν*. Sympos. ii. p. 634. F. *οὗτοι μὲν οὖν κατὰ Πλάτωνα κουφοτάτου πράγματος, λόγων, βαρυτάτην ζημίαν ἔτισαν*. De cap. ex Inimic. Utilit. p. 90. C. Synes. Epist. 67. p. 211. B. *κουφοτάτου πράγματος, λόγου*. Ast.

δίκης Νέμεσις ἄγγελος] Cf. Mesomedis Hymn. in Nemes. v. 2. et 17. Antholog. Græc. t. iii. p. 6. et vid. Dorvill. ad Charit. p. 616. Mox Stob. *θυμουμένοις γε οὖν—ἀποπιμπλᾶσθαι*, quocirca Jacobsius (Animadv. in Stob. p. 277.) quem fugerat hæc Platonis esse verba, legi jubebat *ἀποπιμπλᾶσθαι—ἐᾶν*. Ceterum nota sunt *ἀποπιμπλάναι, πληρῶσαι, θυμόν*, Latinor. *animum explere* (ut Virgil. Æn. ii. 586.) pro satisfacere iræ vel cupiditati, satiare animum, iracundiam. Vid. Valckenar. ad Eurip. Hippol. 1327. Ast.

μήθ' ὑπεραίροντα] Participium accusativo casu positum est, ac si præcedat *ταφὴν ποιεῖσθαι δεῖ* vel *ταφὴν εἶναι δεῖ, ὑπεραίροντα*. vid. nostra ad Phædr. p. 269. Ast.

τῶν εἰθισμένων ὄγκων] E Stobæo reposui *τὸν εἰθισμένον ὄγκον*, ut Ficin. vertit: *neque consuetam magnitudinem oportet excedere*. Deinde e Cod. Voss. ante *τοὺς ἑαυτῶν γεννήτας* interposui *εἰς*, quod Steph. quoque conjecit. Ast.

τὰς δὲ αὖ—ἐπιμελείας τὰς κόσμον φερούσας] *Anniversarias curas in honorem defunctorum*: omnia complectitur, quæ in honorem defunctorum institui solebant, ut ludos funebres, sacrificia, laudationes. *Τῶν ἤδη τέλος ἐχόντων* est i. q. *τῶν τελευτησάντων*. Sic v. 10. *ὅσους ἂν ἤδη τέλος ἔχῃ*. vi. 15. 772. E. *τέλος δὲ σχόντος*. vii. 10. 801. A. *ὁπόσοι τέλος ἔχοιεν τοῦ βίου*. vii. 10. p. 801. E. *τῶν πολιτῶν ὁπόσοι τέλος ἔχοιεν τοῦ βίου*. Verba ipsa ita construe: *ὡσαύτως τε αὖ τὰς κατ' ἐνιαυτὸν ἐπιμελείας τῶν ἤδη τέλος ἐχόντων τὰς κόσμον φερούσας ἀποδιδόναι*. Ast.

τῷ δὲ μὴ παραλείπειν] Bene ad sensum Cornar. vertit: *et hoc maxime ipsos honorare, ut perpetuam ipsorum memoriam exhibere non omittamus et sumtum a fortuna datum moderate in languentes faciamus*. Verba *τῷ δὲ μὴ παραλείπειν μνήμην ἐνδελεχῆ παρεχόμενον* ita capienda sunt: *et eo, quod nunquam omittas* (sc. hos defunctis debitos honores), *ita ut memoriam eorum perennem ac continuam facias, maxime ipsos colere debes*. Particula enim δὲ respondet prægresso *τάς τε αὖ*. Ast.

φρων, εὐμαθής, μνήμων, ἀνδρεῖος, μεγαλοπρεπής;

ΑΘ. Εὐτυχής, πρόσθες, μὴ κατ' ἄλλο, ἀλλὰ τὸ γενέσθαι τε ἐπ' αὐτοῦ νομοθέτην ἄξιον ἐπαίνου καί τινα τύχην εἰς ταὐτὸν ἀγαγεῖν αὐτώ.[n] γενομένου γὰρ τούτου πάντα σχεδὸν ἀπείργασται τῷ θεῷ, ἅ περ ὅταν βουληθῇ διαφερόντως εὖ πρᾶξαί τινα πόλιν. δεύτερον δέ, ἐάν ποτέ τινες δύο ἄρχοντες γένωνται τοιοῦτοι, τρίτον δ' αὖ καὶ κατὰ λόγον ὡσαύτως χαλεπώτερον, ὅσῳ πλείους· ὅσῳ δ' ἐναντίον, ἐναντίως.

ΚΛ. Ἐκ τυραννίδος ἀρίστην φῂς γενέσθαι πόλιν ἄν, ὡς φαίνει, μετὰ[o] νομοθέτου γε ἄκρου καὶ τυράννου κοσμίου,
iii. ii. 344. καὶ ῥᾷστά τε καὶ τάχιστ' ἂν μεταβαλεῖν εἰς τοῦτο ἐκ τοῦ τοιούτου, δεύτερον δὲ ἐξ ὀλιγαρχίας. ἢ πῶς λέγεις; καὶ τὸ τρίτον ἐκ δημοκρατίας.

ΑΘ. Οὐδαμῶς, ἀλλ' ἐκ τυραννίδος μὲν πρῶτον, δεύτερον δὲ ἐκ βασιλικῆς πολιτείας, τρίτον δὲ ἔκ τινος δημοκρατίας· τὸ δὲ[p] τέταρτον, ὀλιγαρχία τὴν τοῦ τοιούτου γένεσιν χαλεπώτατα δύναιτ' ἂν προσδέξασθαι· πλεῖστοι γὰρ ἐν αὐτῇ δυνάσται γίγνονται. λέγομεν δὴ ταῦτα γίγ-

*ς.—[n] αὐτωῖ ΑΞΩrfђr.—[o] : μετὰ Ξ.—[p] τὸ δὲ om pr Ω.—[q] ξυμβῆι ῥώμη Α : ῥώμη

sona, videlicet ab Atheniensi, respiciente ad postremum Cliniæ verbum εὐτυχής. quasi dicat, ἀλλὰ κατὰ τί οἴει δεῖν αὐτὸν εἶναι εὐτυχῆ; πρόσθες, μὴ κατ' ἄλλο etc. Steph. Eandem rationem cum Ficino sequitur Cornarius. Mox cum ἅπερ subaudiendum esse ἀπεργάζεται recte monuit Steph. et expressit Ficin. *quæ dare solet*. Bip. Ald. Bas. 1. et 2. falso hæc verba Atheniensi tribuunt. Jam Ficin. rectam secutus est orationis distributionem vertens: Cl. *Quid ais? Numquid esse illud asseris, si tyrannus—juvenis sit*. Ante φῂς omissum est πότερον, v. ad ii. 11. Ast.

ΑΘ. εὐτυχὴς, πρόσθες] Vulgo scribitur εὐτυχὴς, πρόσθες. Steph. correxit: εὐτυχής. ΑΘ. Πρόσθες cet. Sed εὐτυχὴς orationi Atheniensis esse annectendum, jam prægressa p. 709. E. docere debebant; namque eædem tyranni virtutes h. l. repetuntur, quæ supra memorantur, εὐτυχὴς vero h. l. adjicitur idque ab Atheniensi; hinc πρόσθες. Sensus: (εἰ γένοιτο) εὐτυχὴς, πρόσθες, μὴ κατ' ἄλλο, ἀλλὰ τὸ cet. *adde, si felix erit, et quidem hac sola in re, quod*. Ast.

μὴ κατ' ἄλλο] Legitur etiam μὴ καί τι ἄλλο. sed malo μὴ κατ' ἄλλο, et refero ad præced. εὐτυχής. ut tyranno vel una hæc res ad felicitatem satis esse possit, si eodem tempore aliquis laude dignus legislator existat, et contingat ut in eundem locum conveniant. Paulo post autem subaud. ἀπεργάζεται cum ἅπερ. Steph.

ἅπερ] Int. ἀπεργάζεται s. ἀπεργάζεσθαί αὐτον χρή. Ast.

ὅσῳ δ' ἐναντίον] Bas. 1. et 2. ὅσῳ δ' ἐναντίων ἐναντίως, vitiose. Ficin. *atque contra quo pauciora, eo facilius*. Ast.

γε ἄκρου] Cod. Voss. δέ. Male hæc verba in Ald. Atheniensi assignantur. Ast.

ἢ πῶς λέγεις] Hæc tria verba recte et Ficin. legere videtur in fine hujus sermonis Cliniæ. Steph.

ἔκ τινος] De pronomine τινὸς, quod *fere* sonat, ita ut propemodum abundet, vid. ad i. 12. Ast.

σει, τὰ λοιπὰ πάντα εἰς δύναμιν διεξελθόντα, τὸ μετὰ τοῦτο ἄρχεσθαι τῆς θέσεως τῶν νόμων. ἔστι δὲ δὴ τὰ τοιαῦτα ἐν τίνι μάλιστα σχήματι κείμενα; οὐ πάνυ ῥᾴδιον ἐν ἑνὶ περιλαβόντα εἰπεῖν αὐτὰ οἷόν τινι τύπῳ, ἀλλ' οὑτωσί τινα τρόπον λάβωμεν, ἄν τι δυνώμεθα περὶ αὐτῶν βεβαιώσασθαι.

ΚΛ. Λέγε τὸ ποῖον.

ΑΘ. Βουλοίμην ἂν αὐτοὺς ὡς εὐπειθεστάτους πρὸς ἀρετὴν εἶναι, καὶ δῆλον ὅτι πειράσεται τοῦτο ὁ νομοθέτης ἐν ἁπάσῃ ποιεῖν τῇ νομοθεσίᾳ.

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

§. 9. ΑΘ. Τὰ τοίνυν δὴ λεχθέντα ἔδοξέ τί μοι προὔργου δρᾶν εἰς τὸ περὶ ὧν ἂν παραινῇ μὴ παντάπασιν ὠμῆς ψυχῆς λαβόμενα,[l] μᾶλλον δ' ἡμερώτερόν τε ἂν ἀκούειν καὶ εὐμενέστερον, ὥστε εἰ καὶ μὴ μέγα τι, σμικρὸν δὲ τὸν ἀκούοντα, ὅ πέρ φησιν, εὐμενέστερον γιγνόμενον εὐμαθέστε-

corr Ω.—[l] λαβόμενα tanquam γρ in mg ΑΩ.—[m] οὐδ' τῇ.—[n] δ' τῇ.—[o] ἀνιδιτι (ει) Ω,

προσενέγκοντα] Sensus postulat προενεγκόντα, quod vetus liber, ut Steph. scribit, præbet. Προφέρειν δεῖγμα, *proponere* s. exhibere *specimen*, est, *in medium proferre*. Ast.

ΚΛ. Ἔστι δὲ] Hæc verba, quæ in libris omnibus, quos inspicere nobis licet, Atheniensis orationi annexa leguntur, ab ea separavimus et Cliniæ dedimus, ita ut Atheniensis ad Cliniæ interrogationem his respondeat: Οὐ πάνυ ῥᾴδιον cet. Vulgo ne interrogationis quidem signum post κείμενα comparet. Ast.

§. 9. εἰς τὸ — εὐμενέστερον] Verba paulo impeditiora ita cohærent: εἰς τὸ μᾶλλον ἡμερώτερον (int. τινὰ, *man*, ἀκούειν, περὶ ὧν ἂν παραινῇ (τὰ λεχθέντα), μὴ — λαβόμενα (i. e. εἰ μὴ λαμβάνεται): *visa mihi sunt eo conducere* s. *id efficere, ut sedatius ac benevolentius audiantur, quæ præcipiunt, nisi in animum rudem incidant*, proprie: animum rudem nanciscantur). Post μᾶλλον vulgo reperitur δ', haud dubie ab iis interpositum, qui μᾶλλον non cum comparativo cohærere, sed *potius* sonare existimassent; sed μᾶλλον cum comparativo haud infrequens est. Sic Isocrat. Archidam. p. 135. Corny: πολὺ γὰρ μᾶλλον κρεῖττον. De Permutat. p. 317. πολὺ ἂν μᾶλλον δικαιότερον ἐπιεικὴς εἶναι δοκοίην, ἢ ζημιωθείην. Legg. vi. 21. p. 781. A. λαθραιότερον μᾶλλον καὶ ἐπικλοπώτερον. Vid. interpp. ad Thom. Mag. p. 596. Valckenar. ad Herodot. p. 171. Fischer. ad Weller. t. ii. p. 137. et Heusd. Specim. Crit. in Plat. p. 118. Similiter Latini vocem *magis* comparativis nonnunquam jungunt, v. Bernecc. et Vorst. ad Justin. iii. 2. 7.—Μὴ — λαβόμενα referenda sunt ad τὰ λεχθέντα, quæ itidem in sequentt. subjectum sunt verborum ἀπεργάσεται et φησὶν (*quod dicunt* s. pronuntiant, sc. τὰ λεχθέντα). Deinde εὐμενέστερον γιγνόμενον causam indicat sequentis εὐμαθέστερον; igitur est: *eo quod benevolentior factus est (is qui verba illa audivit)*. Sic c. 12. διὰ τὴν εὐμένειαν εὐμαθέστερον τὴν ἐπίταξιν — δέξηται. Aliquanto negligentiores fuerunt interpretes in his verbis reddendis. Ceterum Heindorf. Specim. Conject. in Plat. p. 38. corrigebat: περὶ ὧν ἂν παραινῇ μὴ — λαβόμενα, μᾶλλον δὴ ἡμερώτερον cet. Ast.

μηδ' αὖθίς ποτε γενήσεσθαι. καὶ γὰρ οὖν ἡμῖν οὐ τοῦτ' ἐστὶν ἀδύνατον οὐδὲ χαλεπῶς ἂν γενόμενον, ἀλλὰ τόδ' ἐστὶ τὸ χαλεπὸν γενέσθαι, καὶ ὀλίγον δὴ τὸ γεγονὸς ἐν τῷ πολλῷ χρόνῳ· ὅταν δὲ ξυμβῇ, μυρία καὶ πάντ' ἐν πόλει ἀγαθὰ ἀπεργάζεται, ἐν ᾗ ποτ' ἂν ἐγγένηται.

ΚΛ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

ΑΘ. Ὅταν ἔρως θεῖος τῶν σωφρόνων τε καὶ δικαίων ἐπι-
III. ii. 346. τηδευμάτων ἐγγένηται μεγάλαις τισὶ δυναστείαις, ἢ κατὰ μοναρχίαν δυναστευούσαις ἢ κατὰ πλούτων ὑπεροχὰς διαφερούσαις ἢ γενῶν· ἢ τὴν Νέστορος ἐάν ποτέ τις ἐπανενέγκῃ φύσιν, ὃν τῇ τοῦ λέγειν ῥώμῃ φασὶ πάντων διενεγκόντα ἀνθρώπων πλέον ἔτι τῷ σωφρονεῖν διαφέρειν,[g] τοῦτ' οὖν ἐπὶ μὲν Τροίας, ὥς φασι, γέγονεν, ἐφ' ἡμῶν δὲ οὐδαμῶς· εἰ δ' οὖν γέγονεν[h] ἢ καὶ γενήσεται[i] τοιοῦτος ἢ νῦν ἡμῶν ἔστι[k] τις, μακαρίως[l] μὲν αὐτὸς ζῇ, μακάριοι δὲ οἱ ξυνήκοοι τῶν ἐκ τοῦ σωφρονοῦντος στόματος ἰόντων λόγων. ὡσαύτως δὲ καὶ ξυμπάσης δυνάμεως ὁ αὐτὸς πέρι λόγος, ὡς ὅταν εἰς ταὐ-
II. 712. τὸν τῷ φρονεῖν[m] τε καὶ σωφρονεῖν ἡ μεγίστη δύναμις ἐν[n] ἀνθρώπῳ ξυμπέσῃ, τότε πολιτείας τῆς ἀρίστης καὶ νόμων τῶν τοιούτων φύεται[o] γένεσις, ἄλλως δὲ οὐ μή ποτε γένηται. ταῦτα μὲν οὖν καθαπερεὶ μῦθός τις λεχθεὶς κεχρησμῳδήσθω, καὶ ἐπιδεδείχθω τῇ μὲν χαλεπὸν ὂν τὸ πόλιν εὔνομον γίγνεσθαι, τῇ δ', εἴ περ γένοιτο ὃ λέγομεν, πάντων τάχιστόν τε καὶ ῥᾷστον μακρῷ.

ΚΛ. Πῶς;

ΑΘ. Πειρώμεθα προσαρμόττοντες τῇ πόλει σοι,[p] καθάπερ παῖδα[q] πρεσβῦται, πλάττειν τῷ λόγῳ τοὺς νόμους.

fhr : οὖν καὶ γέγονεν *s.—[i] γενήσεταί τις ħ.—[k] ἔτι ħ.—[l] μακάριος ħ.—[m] σωφρονεῖν υ et pr ħ.—[n] ἐν om Ξ.—[o] φαίνεται ΞΩr.—[p] σῇ s.—[q] παῖδες A.—[r] ἀκούσας

ὀλίγον δὴ τὸ γεγονὸς] Est, *et quod raro intra tam longum tempus factum est* s. evenit. Ast.

ὅταν δὲ ξυμβῇ] Latet relativum pronomen ὃ : *quod vero si contigerit, ei civitati, in qua evenit, innumera bona affert;* sic solent particulæ relativa pronomina supprimere, vid. ad i. 10. Nisi malis statuere, structuram verborum mutatam esse, indicativo ἀπεργάζεται pro participio posito. Ast.

μεγάλαις τισὶ δυναστείαις] In dominationibus vel regiis vel oligarchicis, ubi vel divitiæ vel generis nobilitas plurimum valent. Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. τὸ σωφρονεῖν, mendose. Paulo post cum libris veteribus scripsimus ἔστι τις; Steph. male ἐστί τις reposuit, ac si ἐστὶ copula sit. Ast.

τῇ πόλει σοι] Sic Ald. Lov. Bas. 1.

ΚΛ. Ἀληθῆ μέντοι λέγεις. III. ii. 361.

ΑΘ. Ὑπὲρ δὴ τῶν ποιητῶν εἰ τάδε λέγοιμεν πρὸς αὐτόν, ἆρ' ἂν τὰ λεχθέντα εἴη μέτρια;

ΚΛ. Ποῖα;

ΑΘ. Τάδε.[x] Παλαιὸς μῦθος, ὦ νομοθέτα, ὑπό τε αὐτῶν ἡμῶν ἀεὶ λεγόμενός ἐστι καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι ξυνδεδογμένος, ὅτι ποιητής, ὁπόταν ἐν τῷ τρίποδι τῆς Μούσης καθίζηται,[y] τότε οὐκ ἔμφρων ἐστίν, οἷον δὲ κρήνη τις τὸ ἐπιὸν ῥεῖν ἑτοίμως ἐᾷ, καὶ τῆς τέχνης οὔσης μιμήσεως ἀναγκάζεται ἐναντίως ἀλλήλοις ἀνθρώπους ποιῶν διατιθεμένους[z] ἐναντία λέγειν αὑτῷ πολλάκις, οἶδε δὲ[a] οὔτ' εἰ ταῦτα οὔτ' εἰ θάτερα ἀληθῆ τῶν λεγομένων. τῷ δὲ νομοθέτῃ τοῦτο οὐκ ἔστι ποιεῖν ἐν τῷ νόμῳ, δύο περὶ ἑνός, ἀλλὰ ἕνα περὶ ἑνὸς ἀεὶ δεῖ λόγον ἀποφαίνεσθαι. σκέψαι δ' ἐξ αὐτῶν τῶν ὑπὸ σοῦ νῦν δὴ[b] λεχθέντων. οὔσης γὰρ ταφῆς

et γρ Ω.—[w] ὅτι f.—[x] : τάδε ΑΩh.—[y] καθέζηται pr Ω.—[z] διαθεμένους Ξ.—[a] δ' vh.

versatur. Ἂν videlicet, loco suo motum, verbo εἰδείεν apponebatur, quum ad ὁ (ubi in libris veteribus desideratur) pertineat. Ast.

ποῖα τάδε;] Duo hæc nomina inveniuntur etiam separata, ut ποῖα dicatur a Clinia: at τάδε, ab Athen. subjungente illa, παλαιὸς μῦθος, etc. Sed retineo alteram lect. Steph.

ποῖα τάδε;] Cod. Voss. ΚΛ. Ποῖα; ΑΘ. Τάδε· παλαιός—. Sed bene jam Steph. monuit, retinendam esse vulgatam scripturam; τάδε enim respicit prægressum εἰ τάδε λέγοιμεν πρὸς αὐτόν. Ast.

ποιητὴς—οὐκ ἔμφρων] De mentis incitatione divina, qua poeta inflammatur, vid. quæ Müller. ad Ion. p. 56. collegit et nostra ad Phædr. p. 281. Poeta est vates; idcirco, ut Pythia in tripode sedebat oracula fundens (vid. Diodor. Sic. xvi. 26. Servius ad Virgil. Æn. iii. 360. Barnes. ad Eurip. Ion. 463.) ita poeta Musæ tripode insidere dicitur. Ast.

ποιῶν] *Faciens*, est exhibens, repræsentans; vid. ad ii. 5. Ast.

τοῦτο οὐκ ἔστι] Quidam vet. τῷ δὲ νομοθέτῃ οὐκ ἔστι, etc. absque pronom. τοῦτο: ac malim certe id abesse. Steph.

νομοθέτῃ] Vulgo νομοθ. τοῦτο legitur, quod sensui repugnat; ita enim verba cohærent: οὐκ ἔστι (h. e. *licet*) τῷ νομοθέτῃ δύο (int. λόγους) ποιεῖν περὶ ἑνός. Accedit quod Ficin. τοῦτο ignorat vertens: *legislatori autem non licet duo quædam diversa de uno in lege loqui.* Quem quidem Stephanus, in libro veteri deesse τοῦτο adnotans, videtur significasse. Ast.

οὔσης γὰρ ταφῆς] Transcripsit hæc Stob. Serm. cxxii. p. 615. ubi scribitur εἰ μὲν γυνή μοι, ut in Cod. Voss. Etiam Ficin. *si uxor mihi ditissima esset.* Vulgo μοι abest. Verba deinde ἐν τῷ ποιήματι quid hic sibi velint, non assequor; haud dubie ab iis interposita sunt, qui, quum in prægressis de poesi sermo fuerit, etiam h. l. eam respici putassent, τὸ ἐπαινεῖν de carmine intelligentes. Sed sepulturæ exemplo illustrare vult scriptor sententiam suam de legum lationis et poesis differentia, et illius esse dicit, omnia definite ac simpliciter pronuntiare, poetarum vero proprium, de una et eadem re vel persona varia et diversa in medium proferre. Ni fallor, genuina scriptura erat ἐν τῷ γράμματι, quod librarii, ad ἐπαινοίην referentes, quasi de poeta, ut in prægressis, agatur, glossa ἐν

ΜΕ. Καὶ μὴν ξυννοῶν γε, ὦ ξένε, τὴν ἐν Λακεδαίμονι πολιτείαν οὐκ ἔχω σοι φράζειν οὕτως ἥν τινα προσαγορεύειν αὐτὴν δεῖ. καὶ γὰρ τυραννίδι δοκεῖ μοι προσεοικέναι· τὸ γὰρ τῶν ἐφόρων θαυμαστὸν ὡς τυραννικὸν ἐν αὐτῇ γέγονε. καί τοι[y] ἐνίοτε μοι φαίνεται πασῶν τῶν πόλεων
III. ii. 348. δημοκρατουμένῃ μάλιστ' ἐοικέναι. τὸ δ' αὖ μὴ φάναι ἀριστοκρατίαν αὐτὴν εἶναι παντάπασιν ἄτοπον. καὶ μὲν δὴ βασιλεία γε διὰ βίου τ' ἐστὶν ἐν αὐτῇ καὶ ἀρχαιοτάτη πασῶν[z] καὶ πρὸς πάντων ἀνθρώπων καὶ ἡμῶν αὐτῶν λεγομένη. ἐγὼ δὲ οὕτω νῦν ἐξαίφνης ἂν ἐρωτηθεὶς ὄντως, ὅ περ εἶπον, οὐκ ἔχω διορισάμενος εἰπεῖν τίς τούτων ἐστὶ τῶν πολιτειῶν.

ΚΛ. Ταὐτόν σοι πάθος, ὦ Μέγιλλε, καταφαίνομαι πεπονθέναι· πάνυ γὰρ ἀπορῶ τὴν ἐν[a] Κνωσῷ πολιτείαν τούτων τινὰ διισχυριζόμενος εἰπεῖν.

ΑΘ. Ὄντως γάρ, ὦ ἄριστοι, πολιτειῶν μετέχετε· ἃς δὲ ὠνομάκαμεν νῦν, οὐκ εἰσὶ πολιτεῖαι, πόλεων δὲ οἰκήσεις
II. 712. δεσποζομένων τε καὶ δουλευουσῶν μέρεσιν ἑαυτῶν[b] τισί, τὸ τοῦ δεσπότου δὲ ἑκάστη προσαγορεύεται κράτος. χρῆν δ' εἴ περ τοῦ[c] τοιούτου τὴν πόλιν ἔδει ἐπονομάζεσθαι, τὸ τοῦ ἀληθῶς[d] τῶν νοῦν[e] ἐχόντων δεσπόζοντος θεοῦ ὄνομα λέγεσθαι.

ΚΛ. Τίς δ' ὁ θεός;

ΑΘ. Ἆρ' οὖν μύθῳ σμικρά γ' ἔτι[f] προσχρηστέον, εἰ μέλλομεν[g] ἐμμελῶς πως δηλῶσαι τὸ νῦν ἐρωτώμενον; οὐκοῦν[h] χρὴ ταύτῃ[i] δρᾶν;

Ω : οἰηθείημεν *s.—[w] δὴ om 𝔥.—[x] ἐθέλῃ s.—[y] τις AΞΩvf𝔥r.—[z] πασῶν om 𝔥.—[a] ἐκ Ξ.—[b] ἑαυτοῦ 𝔥.—[c] τὸ A𝔥, τὸ τοῦ Ωrfr.—[d] ἀληθῶς A𝔥 et pr Ω : ἀληθοῦς *s. —[e] τῶν νοῦν Astius, τῶν τὸν νοῦν AΞΩrf𝔥r : τοῦ τῶν νοῦν s.—[f] γέ τι f.—[g] μέλ-

τὸ γὰρ τῶν ἐφόρων] Vid. ad iii. 10. p. 692. A. et de circumlocutione ad i. 8. Mox Cod. Voss. et libri veteres *καί τις* pro *καίτοι*. Ficin. vero *nonnunquam tamen*. Ast.

τὸ τοῦ δεσπότου—κράτος] *Secundum dominatoris potentiam*, h. e. a dominatione quælibet denominatur, s. a dominatoris potentia nomen accipit. Accusativi *τὸ κράτος* et *τὸ ὄνομα*, ut solent, verbo nominandi juncti sunt, vid. ad ii. 1. Ast.

τοῦ τοιούτου—ἐπονομάζεσθαι] *A tali denominari*, ut v. 9. p. 738. B. *ὧντινων ἐπονομάζεσθαι θεῶν ἢ δαιμόνων*. Ast.

ἀληθοῦς τοῦ τῶν] Alia lect. *τῶν τὸν νοῦν ἐχόντων*. Malim autem *ἀληθῶς* legi. Steph.

ἀληθοῦς τοῦ] E Cod. Voss. recepimus *ἀληθῶς*, expuncto *τοῦ*; etiam Steph. *ἀληθῶς* legi malebat. In eodem Cod. Voss. *τὸν* ante *νοῦν* reperitur, quo carere possumus. Ast.

ἑκάστοτε θεραπεύειν,—ἀναμιμνησκώμεθα[p] δὲ τὸν τρόπον ἑκάτερον, ἵνα τοῦ νομοθέτου δεώμεθα, καθά περ ἰατροῦ δέοιντο[q] ἂν παῖδες τὸν πρᾳότατον αὐτὸν θεραπεύειν τρόπον ἑαυτούς. οἷον δὴ τί[r] λέγομεν; εἰσί πού τινες ἰατροί, φαμέν, καί τινες ὑπηρέται τῶν ἰατρῶν, ἰατροὺς δὲ καλοῦμεν δή που καὶ τούτους.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Ἐάν τέ γ' ἐλεύθεροι ὦσιν ἐάν τε δοῦλοι, κατ' ἐπίταξιν δὲ τῶν δεσποτῶν καὶ θεωρίαν καὶ κατ' ἐμπειρίαν τὴν τέχνην κτῶνται, κατὰ φύσιν δὲ μή, καθά περ οἱ ἐλεύθεροι III. ii. 863. αὐτοί τε μεμαθήκασιν οὕτω τούς τε αὐτῶν[s] διδάσκουσι παῖδας. θείης ἂν ταῦτα δύο γένη τῶν καλουμένων ἰατρῶν;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Ἆρ' οὖν καὶ ξυννοεῖς ὅτι δούλων καὶ ἐλευθέρων ὄντων τῶν καμνόντων ἐν ταῖς πόλεσι τοὺς μὲν δούλους σχεδόν τι οἱ δοῦλοι τὰ πολλὰ ἰατρεύουσι περιτρέχοντες καὶ ἐν

p ἀναμιμνησκώμεθα Ω, ἀναμιμνησκόμεθα vf.—q δέοιντ' r.—r δή τί A.—s ἑαυτῶν r.—t δ'

ἀγορεύοι cet. non responderet; ipse quoque sensus non is est, quem orationis continuatio poscit. Hoc enim dicere scriptor voluit: quemadmodum duo medicorum genera sunt, sic etiam duæ legum dandarum rationes, serverior altera (quæ, nulla persuasione et admonitione utens, statim facienda præscribit et delictis pœnas irrogat), altera mitior; utramque igitur rationem consideremus, legislatorem orantes, ut mitiorem illam adhibeat. Sed mutato δὲ in δὴ non persanari locum apparet. Offendit *καθάπερ ἰατρὸς δέ τις*, quod cum interrogatione prægressa non cohæret. Ni fallor, ante *καθάπερ ἰατρὸς* cet. Cliniæ interrogatio (v. c. Πῶς τοῦτο λέγεις; vel simile quid) excidit, quam Atheniensis verba excipiunt: *Καθάπερ ἰατρὸς δέ τις ὁ μὲν οὕτως, ὁ δὲ* (vulgo ὅδ' mendose scribitur) *ἐκείνως εἴωθεν ἑκάστοτε θεραπεύειν*: *dico, duplicem esse rationem legum condendarum, sicuti duo sunt medicorum genera. Utramque vero rationem recordemur* s. consideremus, *ut a legis latore mitiorem illam expetamus, sicuti pueri a medico eam expetunt.* Pro δέ τις vero tunc γέ τις scriberem; γε enim in responsis affirmat et explicat, ut sit fere *videlicet*; vid. ad iii. 1. Nominativus vero ἰατρὸς —τὶς, sequente ὁ μὲν—ὁ δὲ, pro genitivo ἰατρῶν positus est, vid. virr. doct. ad Viger. p. 5. Τὶς vero est i. q. *forte*, fere ut hoc exemplo utar. Vid. ad i. 12. Ast.

ΚΛ. Οἷον δὴ τί λέγομεν;] Vulgo scribitur: ἑαυτούς. οἷον δή τι λέγομεν· εἰσί που cet. quod sensum commodum non habet; accedit, quod post οἷον scribi τί sermonis usus jubet, vid. ad c. 5. p. 712. C. Quocirca hæc interrogative legenda et Cliniæ tribuenda sunt. Optime tunc habent, quæ sequuntur: Εἰσί που—φαμέν. Deinde verbis Ἐάν τέ γ'—παῖδας describuntur ὑπηρέται illi τῶν ἰατρῶν, et ad κτῶνται repete ἐάν: *sive liberi sunt sive servi, dummodo non per se suoque ingenio, ut liberi, sed e præceptis dominorum* (medicorum) *suorum et experientia artem medicam didicerint.* Κατὰ φύσιν, *natura sua*, per se s. proprio et studio et experientia. Ast.

ὅτι δούλων] Bas. 2. ὅτῳ. Mox in Bas. 1. et 2. articulus ante δοῦλοι deest. De sententia ipsa, vid. Weisk. ad Xenoph. Mem. iv. 2. 5. Ast.

ΜΕ. Ὀρθότατά γε δρῶν· καὶ τόν γε ἑξῆς περαίνων ἂν μῦθον, ᾗ περ[q] προσῆκόν[r] ἐστι, μάλ᾽ ὀρθῶς ἂν ποιοίης.[s]

ΑΘ. Δραστέον ὡς λέγετε. φήμην τοίνυν παραδεδέγμεθα τῆς τῶν[t] τότε μακαρίας ζωῆς, ὡς ἄφθονά τε[u] καὶ αὐτόματα πάντα[v] εἶχεν. ἡ δὲ τούτων αἰτία λέγεται τοιάδε τις· γιγνώσκων ὁ Κρόνος ἄρα, καθά περ ἡμεῖς διεληλύθαμεν, ὡς ἀνθρωπεία φύσις οὐδεμία ἱκανὴ τὰ ἀνθρώπινα διοικοῦσα αὐτοκράτωρ πάντα μὴ οὐχ ὕβρεώς τε καὶ ἀδικίας[w] μεστοῦσθαι, ταῦτ᾽ οὖν διανοούμενος ἐφίστη[x] βασιλέας γε[y] καὶ ἄρχοντας ταῖς πόλεσιν ἡμῶν οὐκ ἀνθρώπους, ἀλλὰ γένους θειοτέρου τε[z] καὶ ἀμείνονος, δαίμονας, οἷον νῦν[a] ἡμεῖς
III. ii. 350. δρῶμεν τοῖς ποιμνίοισι καὶ ὅσων ἥμεροί εἰσιν ἀγέλαι· οὐ βοῦς βοῶν οὐδὲ αἶγας αἰγῶν ἄρχοντας ποιοῦμεν αὐτοῖσί[b] τινας, ἀλλ᾽ ἡμεῖς[c] αὐτῶν δεσπόζομεν, ἄμεινον ἐκείνων γένος. ταὐτὸν δὴ[d] καὶ ὁ θεὸς ἄρα[e] καὶ φιλάνθρωπος ὢν τὸ γένος ἄμεινον ἡμῶν ἐφίστη τὸ τῶν[f] δαιμόνων, ὃ διὰ πολλῆς μὲν αὐτοῖς ῥαστώνης, πολλῆς δ᾽ ἡμῖν ἐπιμελούμενον ἡμῶν, εἰρήνην τε καὶ αἰδῶ καὶ εὐνομίαν[g] καὶ ἀφθονίαν[h] δίκης παρεχόμενον, ἀστασίαστα καὶ εὐδαίμονα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἀπειργάζετο γένη. λέγει δὴ καὶ νῦν οὗτος ὁ λόγος ἀληθείᾳ

[r] προσήκων A et γρ Ω.—[s] ποιήσηις Ωυ.—[t] τῶν rc Ω.—[u] τινα f.—[v] πάντ᾽ rfhr.—[w] ἀτιμίας r.—[x] ἐφίστητο AΞΩυfhr.—[y] τε Ωhr.—[z] τε om pr Ω.—[a] νῦν om r et pr Ω.—[b] αὐτοῖσι Afr, αὐτοις Ω : αὐτοῖς [σι] *s. ποιμνίοισι fr, ποιμνίοις Ω : ποιμνίοις [σι] *s.—[c] ἡμεῖς γε f.—[d] ἄρα Ξs.—[e] δὴ Ξs.—[f] ἐφίστητο τῶν δ. fh.—[g] εὐνομίαν Ah et γρ

ᾗπερ προσῆκόν] Cod. Voss. εἴπερ προσήκων. Ast.

γιγνώσκων] Transscripsit hæc Julian. ad Themist. p. 258. A. ubi οὐδαμῇ ante οὐδεμία extat. Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. μεσοῦσθαι, vitiose. Etiam Ficin. vertit: *nullam hominis naturam res humanas ita gubernare posse, ut—lasciviori superbia injustitiaque non repleatur.* Post ἐφίστη Julian. interponit τότε. E Cod. Voss. βασιλέας τε καὶ pro βασιλέας γε καὶ recepimus. In sequentibus rex pastori comparatur, quo nihil frequentius est; cf. Politic. 268. B. 271. C. Critias 109. B. Polit. i. 18. ubi v. not. Ante οἷον intelligenda est particula: *scilicet quod nunc facimus—ita* (ταὐτὸν) *etiam deus genus nobis præfecit præstantius.* Verbis deinde οὐ βοῦς—ποιοῦμεν—τινὰς prægressa οἷον νῦν ἡμεῖς δρῶμεν explicantur. Ast.

ταυτ. δὴ καὶ ὁ θεὸς φιλ. ὢν] Sic Julianus, assentiente Cod. Voss. qui tamen post θεὸς partic. ἄρα interponit, quæ otiosa est. Ficin. quoque, *similiter deus homines amans generi nostro—præfecit.* Vulgo scribitur, ταὐτὸν ἄρα καὶ ὁ θεὸς δὴ καὶ φιλάνθρωπος ὢν, ubi δὴ, loco suo motum, post θεὸς positum est, ἄρα vero (quod haud dubie particulæ δὴ interpretamentum est) et καὶ ante φιλ. otiosa sunt. Mox ἐπιμελόμενον pro ἐπιμελούμενον scripsimus; servavit Atticam illam formam Julianus; vid. nostra ad Phædr. p. 288. Deinde Julian. αἰδῶ δὴ καὶ ἀφθονίαν, Cod. Voss. εὐνομίαν pro ἐλευθερίαν, quod in marg. adpictum est, et Steph. pro var. lect. memorat. Ast.

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Ἀρχὴ δ' ἐστὶ τῶν γενέσεων πάσαις πόλεσιν ἆρ' οὐχ ἡ τῶν γάμων σύμμιξις[b] καὶ κοινωνία;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Γαμικοὶ δὴ[c] νόμοι πρῶτοι κινδυνεύουσι τιθέμενοι καλῶς ἂν τίθεσθαι πρὸς ὀρθότητα πάσῃ πόλει.

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΑΘ. Λέγωμεν δὴ πρῶτον τὸν ἁπλοῦν. ἔχοι δ' ἂν πως ἴσως ὧδε·[d] γαμεῖν δέ, ἐπειδὰν ἐτῶν ᾖ τις[e] τριάκοντα, μέχρι[f] ἐτῶν[g] πέντε καὶ τριάκοντα, εἰ δὲ[h] μή, ζημιοῦσθαι χρήμασί τε καὶ ἀτιμίᾳ, χρήμασι μὲν τόσοις καὶ τόσοις, τῇ καὶ τῇ δὲ[i] ἀτιμίᾳ. ὁ μὲν ἁπλοῦς ἔστω τις τοιοῦτος πε- III. ii. 365.
ρὶ γάμων, ὁ δὲ διπλοῦς ὅδε. γαμεῖν δέ, ἐπειδὰν[k] ἐτῶν ᾖ τις τριάκοντα, μέχρι[l] τῶν πέντε καὶ τριάκοντα, διανοηθέντα ὡς ἔστιν ᾗ τὸ ἀνθρώπινον γένος φύσει τινὶ μετείληφεν ἀθανασίας, οὗ καὶ πέφυκεν ἐπιθυμίαν ἴσχειν[m] πᾶς πᾶσαν· τὸ γὰρ γενέσθαι κλεινὸν καὶ μὴ ἀνώνυμον κεῖσθαι[n] τετελευτηκότα τοῦ τοιούτου ἐστὶν ἐπιθυμία. γένος οὖν ἀνθρώπων ἐστί τι ξυμφυὲς τοῦ παντὸς χρόνου, ὃ διὰ τέλους αὐτῷ

[a] διαφέρον ΑΩfr, διαφέρων v: διάφορον s.—[a] θοῖτ' f.—[b] ξ. v.—[c] δὴ ΑΩvfhr et corr Ξ: δὲ s.—[d] ἴσως ὧδε om v.—[e] ᾖ τις ἐτῶν f.—[f] μέχρι ΞΩvr: μέχρις s. μέχρι ...τριάκοντα om h.—[g] τῶν v.—[h] δὴ Α.—[i] τηῖ καὶ τηῖ δὲ ΞΩvfhr: τῇδε καὶ τῇδε s. —[k] ἐπειδὰν om v.—[l] μέχρι...τριάκοντα om Ξ.—[m] ἔχειν vf.—[n] τὸν f.—[o] ξ. vfh.—

τὴν περὶ] Videndum annon potius scribendum sit τὴν παρὰ γενέσεως ἀρχὴν etc. Steph.

περὶ] Sane offendit præpositio περὶ, quum simplex genitivus sufficiat, præsertim sequente πόλεων πέρι. Igitur nisi περὶ ante γενέσεως expungi velis, abundanter dixeris genitivo appositum esse, vid. ad iii. 1. Πόλεων πέρι est *quod ad urbes attinet*. Deinde post Γαμικοὶ pro δὲ e Cod. Voss. recepimus δή. Ficin. *Quare, si nuptiales primum leges ponantur.* Mox δὲ post γαμεῖν, ne forte δεῖ legendum esse suspiceris, recte habet; solemne est enim in rebus enumerandis, et h. l. unam quasi ex legum serie proponi significat. Etiam infinitivus in legibus pronuntiandis pro imperativo frequentatur, vid. ad i. 11. Ast.

τῇδε δὲ καὶ τῇδε ἀτιμίᾳ] I. e. ἀτιμίᾳ δὲ τῇδε καὶ τῇδε. Vulgo δὲ abest. Ficin. vero: *dedecore autem tali quodam vel tali*. Ceterum tempus conjugium ineundi diverse a veteribus finitur, vid. Polit. v. 9. ubi vid. not. et Aristotel. Polit. vii. 16. (c. 14. §. 3. 6. Schneid.). Cf. infra vi. 23. fin. Ast.

μέχρι τῶν πέντε καὶ τριάκοντα] Hæc verba, quæ in Ald. Lov. Bas. 1. et 2. desunt, recte Steph. e Ficini et Cornarii translationibus revocavit. Ast.

ἔστιν ᾗ] *Est quomodo*, h. e. *quodammodo*. Sic viii. 1. p. 828. D. κοινωνία γὰρ ψυχῇ καὶ σώματι διαλύσεως οὐκ ἔστιν ᾗ (*nullo modo*) κρεῖττον.—ἀθανασίας, vid. vi. 17. p. 773. E. Sympos. 208. A. Rudolphi ad Ocell. Lucan. p. 293.—τὸ γὰρ γενέσθαι κλεινὸν v. Sympos. p. 33. 73. ed. nostr. Ast.

τοὺς νόμους, ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, οὐκ ἔστι σωτηρίας μηχανή.
iii. ii. 351. σκοπεῖν δὴ δεῖ τοῦτον τὸν λόγον ἡμᾶς, ὦ Κλεινία, πότερον αὐτῷ πεισόμεθα ἢ πῶς δράσομεν.[o]

ΚΛ. Ἀνάγκη δή που πείθεσθαι.

ΑΘ. Ἐννοεῖς οὖν ὅτι νόμων εἴδη[p] τινές φασιν[q] εἶναι τοσαῦτα ὅσα περ πολιτειῶν, πολιτειῶν δὲ ἄρτι διεληλύθαμεν ὅσα λέγουσιν οἱ πολλοί. μὴ δὴ φαύλου πέρι νομίσῃς εἶναι τὴν νῦν[r] ἀμφισβήτησιν, περὶ δὲ τοῦ μεγίστου· τὸ[s] γὰρ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον οἷ χρὴ βλέπειν, πάλιν[t] ἡμῖν ἀμφισβητούμενον ἐλήλυθεν. οὔτε γὰρ πρὸς τὸν πόλεμον οὔτε πρὸς ἀρετὴν[u] ὅλην βλέπειν δεῖν φασὶ τοὺς νόμους, ἀλλ' ἥ[v] τις ἂν καθεστηκυῖα ᾖ πολιτεία, ταύτῃ[w] δεῖν τὸ ξυμφέρον, ὅπως ἄρξει τε ἀεὶ καὶ μὴ καταλυθήσεται, καὶ τὸν φύσει ὅρον τοῦ δικαίου λέγεσθαι κάλλισθ' οὕτως.

ΚΛ. Πῶς;

ΑΘ. Ὅτι τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον[x] ἐστίν.

ΚΛ. Λέγ' ἔτι[y] σαφέστερον.

ΑΘ. Ὧδε.[z] τίθεται δή[a] που, φασί, τοὺς νόμους ἐν τῇ πόλει ἑκάστοτε τὸ κρατοῦν. ἢ γάρ;

ΚΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΑΘ. Ἆρ' οὖν οἴει, φασί, ποτὲ δῆμον νικήσαντα ἤ τινα
iii. ii. 352. πολιτείαν ἄλλην ἢ καὶ τύραννον[b] θήσεσθαι ἑκόντα πρὸς

—[q] φασὶ τινές Ξς.—[r] νῦν om pr Ω.—[s] τὸ om A.—[t] μᾶλλον ϛ.—[u] ἀρετὴν τὴν ƕ.—[v] ἢ εἴ Ω.—[w] ταύτην ς.—[x] ξ. Ωυϛ̄ϛ.—[y] λέγε τι ΞΩϛ̄ϛ.—[z] : ὧδε ΞΩυϛ̄ƕ.—[a] δέ ς.—

ὃ νῦν δὴ] Hæc, ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, junguntur potius sequent. Steph.

ταύτην] Legitur etiam ταύτῃ: ut intell. βλέπειν δεῖν τοὺς νόμους τὸ ξυμφέρον ταύτῃ. Alioqui, legendo ταύτην, intellig. esset ταύτην δεῖν βλέπειν τὸ ξυμφέρον, vel πρὸς τὸ ξυμφ. retinendo eandem constructionem. Steph. Videtur respicere versionem Ficini: *Quod constitutæ reipublicæ conferat.* Sed et vulgaris lectio proba. Bip.

ταύτῃ δεῖν] ταύτῃ e Cod. Voss. recepimus pro ταύτην: refertur ad τὸ ξυμφέρον; ad δεῖν vero, nisi verbum excidit, petendum e prægresso βλέπειν generalius aliquod, cui accusativus τὸ ξυμφέρον conveniat, velut σκοπεῖν (δεῖν τοὺς νόμους τὸ ταύτῃ ξυμφέρον σκοπεῖν, scil. ὅπως cet.). Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. mendose scribunt ἄρξῃ. Ast.

ὧδε] Sic Ald. et Lov. ut Ficin. quoque vertit: Athen. *Sic accipe: leges, ut aiunt,* et Cornar. Athen. *Hoc modo: leges.* Bas. 1. 2. Steph. male scribunt: Λέγ' ἔτι σαφέστερον ὧδε. ΑΘ. Τίθεται. Pro δέ που e Cod. Voss. δήπου reposuimus. Ast.

τυραννίδα] Legitur etiam τύραννον. Steph. Nempe Ficin. vertit, *vel tyrannum.* Bip.

τυραννίδα] Legi quoque τύραννον Steph. refert. Sic vero Ficin. *vel tyrannum;* haud dubie propter ἑκόντα et ἑαυτῷ, sed vide de hac synthesi ad ii. 4. Ast.

βραχύτερα ἀεὶ προτιμᾷν· τούτων μὴν τῶν γραμμάτων εἴ τις κριτὴν ἐμὲ κελεύοι[x] γίγνεσθαι πότερα βουλοίμην ἂν ἐν τῇ πόλει μοι γεγραμμένα τεθῆναι, τὰ μακρότερ' ἂν ἑλοίμην, καὶ δὴ καὶ περὶ παντὸς νόμου κατὰ τοῦτο τὸ παρά- II. 722. δειγμα, εἰ γίγνοιτο ἑκάτερα, ταὐτὸν τοῦτ' ἂν αἱροίμην.[y] οὐ μὴν ἀλλά που καὶ Κλεινίᾳ τᾶδ' ἀρέσκειν δεῖ τὰ νῦν νομοθετούμενα· τούτου γὰρ ἡ πόλις ἡ νῦν τοῖς τοιούτοις νόμοις χρῆσθαι διανοουμένη.

ΚΛ. Καλῶς γ',[z] ὦ Μέγιλλε, εἶπες.

§. 12. ΑΘ. Τὸ μὲν οὖν περὶ πολλῶν ἢ ὀλίγων γραμμάτων ποιήσασθαι τὸν λόγον λίαν εὔηθες· τὰ γάρ, οἶμαι, βέλτιστα ἀλλ' οὐ τὰ βραχύτατα οὐδὲ τὰ μήκη τιμητέον· τὰ δ' ἐν[a] τοῖς νῦν δὴ νόμοις ῥηθεῖσιν οὐ διπλῷ θάτερα τῶν ἑτέρων διάφορα μόνον εἰς ἀρετὴν τῆς χρείας, ἀλλ' ὅ περ ἐῤῥήθη νῦν δή, τὸ τῶν διττῶν ἰατρῶν γένος ὀρθότατα παρετέθη. πρὸς τούτῳ[b] δὲ οὐδεὶς ἔοικε διανοηθῆναι πώποτε τῶν νομοθετῶν ὡς ἐξὸν δυοῖν χρῆσθαι πρὸς τὰς νομοθεσίας, πειθοῖ καὶ βίᾳ, καθ'[c] ὅσον οἷόν τε ἐπὶ τὸν ἄπει- III. ii. 367. ρον παιδείας ὄχλον[d] τῷ ἑτέρῳ χρῶνται μόνον· οὐ γὰρ πει-

Ξf.—[y] ἐροίμην ΑΩυfђτ.—[z] γ' om Ξ et pr Ω.—[a] ἐν om f.—[b] τούτωι Afђ et γρ Ω, τούτω (o) τ: τοῦτο *ς.—[c] καὶ καθ' ς.—[d] τῶν ἀπείρων παιδείας ὄχλων Ωτ.—[e] δ' τ.—

καὶ δὴ καὶ] In Bas. 2. alterum *καὶ* excidit. Mox *τούτου γὰρ ἡ πόλις ἡ—διανοουμένη* est i. q. *τούτου γὰρ ἡ πόλις ἐστίν, ἣ νῦν—διανοεῖται*: *quæ talibus uti legibus cogitat* (*διανοεῖσθαι* est enim Latinorum *cogitare*), h. e. quæ talibus s. his usura legibus est. Ast.

§. 12. *ἐῤῥήθη νῦν δὴ*] Sic Cod. Voss. et Cornar. *at in nunc relatis legibus non duplo solum alteræ alteris ad usus virtutem præstant, sed, velut nunc dictum est, duplicium medicorum genus rectissime appositum est.* Vulgo *νῦν δὴ* cum sequentibus connexum scribitur. *Νῦν δὴ* est *ἀρτίως*, *paulo ante* s. *supra*, ut c. 12. p. 723. E. *τὰ νῦν δὴ λεχθέντα*. ix. 6. init. x. 10. p. 900. C. Vid. Græv. ad Lucian. Solœcist. t. ii. p. 629. et Ruhnken. ad Tim. p. 186. Sensus est: *quæ in legibus dicta sunt, ea non solum huc spectant, ut alteram leges scribendi rationem esse meliorem probent, verum etiam exemplum duorum medicorum a nobis propositum illustrant.* Ast.

καὶ καθ' ὅσον] In quibusdam vet. non est *καὶ* hoc in loco: ac potius certe abesse hinc debet. Verba autem ista, *καθ' ὅσον οἷόν τε* cum sequentibus jungit Fic. Steph.

ὡς ἐξὸν] I. e. *nam quum liceat utrisque, persuasione ac vi, uti, altera* (vi) *solummodo utuntur.* Vulgo ante *ὡς* comma comparet et ante *καθ' ὅσον* interponitur *καὶ*, quod orationis cohærentiam turbat, quum verba *ἐξὸν—ὄχλον* unum efficiant effatum. Quocirca recte jam Steph. *καὶ*, quod a libris vett. quoque abesse memorat, exterminandum esse censuit. Ficin. *ad turbam disciplinæ expertem quoad possunt altero solum utuntur.* Bene deinde in Ald. Lov. Bas. 1. et 2. quos secuti sumus, post *ὄχλον* interpungitur. In prægressis Cod. Voss. *τούτῳ* pro *τοῦτο* exhibet. Ast.

ἦν αὐτῶν[f] τοῦτο, καὶ ἔφαμέν που κατὰ φύσιν τὸν Πίνδαρον
ii. 715. ἄγειν[g] δικαιοῦντα τὸ βιαιότατον, ὡς φάναι.

ΚΛ. Ναί,[h] ταῦτ'[i] ἦν ἃ τότε ἐλέχθη.

iii. ii. 353. ΑΘ. Σκόπει δὴ ποτέροις τισὶν ἡ πόλις ἡμῖν ἐστὶ παραδοτέα. γέγονε γὰρ δὴ μυριάκις ἤδη τὸ τοιοῦτον ἔν τισι πόλεσι.

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

§. 7. ΑΘ. Ἀρχῶν περιμαχήτων γενομένων οἱ νικήσαντες τά τε[k] πράγματα κατὰ τὴν πόλιν οὕτως ἐσφετέρισαν[l] σφόδρα, ὥστε ἀρχῆς μηδ' ὁτιοῦν μεταδιδόναι τοῖς ἡττηθεῖσι, μήτε αὐτοῖς μήτε ἐκγόνοις, παραφυλάττοντες δ' ἀλλήλους ζῶσιν, ὅπως μή ποτέ τις εἰς ἀρχὴν ἀφικόμενος ἐπαναστῇ μεμνημένος τῶν ἔμπροσθεν γεγονότων κακῶν. ταύτας δή πού φαμεν ἡμεῖς νῦν οὔτ' εἶναι[m] πολιτείας, οὔτ' ὀρθοὺς νόμους ὅσοι μὴ ξυμπάσης τῆς πόλεως ἕνεκα τοῦ κοινοῦ ἐτέθησαν· οἳ δ' ἕνεκα τινῶν, στασιωτείας[n] ἀλλ' οὐ πολιτείας τούτους φαμέν, καὶ τὰ τούτων δίκαια ἅ φασιν εἶναι, μάτην εἰρῆσθαι. λέγεται δὲ τοῦδ' ἕνεκα ταῦθ' ἡμῖν, ὡς ἡμεῖς τῇ σῇ πόλει ἀρχὰς οὔθ' ὅτι πλούσιός ἐστί τις δώσομεν, οὔθ' ὅτι τῶν τοιούτων ἄλλο οὐδὲν κεκτημένος, ἰσ-

σι

[e] ἑτέροισι Afr, ἑτέροις Ω: ἑτέροις *s.—[f] αὐτῶν ἦν f.—[g] ἄγειν τὸν πίνδαρον f.—[h] Ναὶ om f.—[i] τότ' ђ.—[k] γε s.—[l] ἐσφετέρισε Ξ.—[m] μήτ' εἶναι ϒ.—[n] στασιώτας...

Verba ὡς φάναι significant, prægressa ἄγειν δικαιοῦντα τὸ βιαιότατον ipsius esse Pindari verba. Mirum in modum Ficin. Cornar. Serran. et Schulthessius a vero orationis sensu aberrarunt.—Mox Ald. Lov. et Bas. 1. πότεροι. Ast.

§. 7. τά τε πράγματα] Revocavimus omnium librorum scripturam, quam Cod. Voss. confirmat, temere a Stephano in τά γε mutatam; particulæ τε enim respondet in sequentibus δὲ, vid. ad i. 4. Ast.

ξυμπάσης—τοῦ κοινοῦ] Est: *ob communem universæ civitatis salutem s. utilitatem.* Sic τὸ κοινὸν (i. e. τὸ κοινὸν ὄφελος, vid. Boissonad. ad Philostrat. p. 607.) l. ix. 13. p. 875. A. οὐ τὸ ἴδιον, ἀλλὰ τὸ κοινὸν ἀνάγκη μέλειν. Sæpius vero τὸ κοινὸν (Latinorum *commune*, vid. Heins. ad Ovid. Metam. xii. 7.) est *universa civitas*, ut xi. p. 928. D. τὸ δὲ κοινὸν τῆς πόλεως ἕτερον νομοφύλακα—καθιστάτω. xii. 4. p. 948. E. τὸν τὰς ἀρχὰς τῷ κοινῷ καθιστάντα δι' ὅρκων. Criton. c. 11. ἐλθόντες οἱ νόμοι καὶ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως. Xenoph. Cyrop. i. 5. 4. 7. v. 5. 6. Vid. Spanhem. Orb. Roman. p. 293. Lips. Ast.

στασιωτείας] In vet. στασιώτας ἀλλ' οὐ πολίτας. Steph. Vetus ille est Ficinus, qui vertit: *Eos non cives, sed seditiosos putamus.* Bip.

στασιωτείας] Cod. Voss. στασιώτας ἀλλ' οὐ πολίτας, ut Ficin. videtur legisse. Sed recte habet scriptura vulgata; intell. νόμους. Similiter viii. 3. p. 832. C. τούτων γὰρ δὴ πολιτεία μὲν οὐδεμία, στασιωτεῖαι δὲ πᾶσαι λέγοιντ' ἄν. Ast.

λέγεται δὲ τοῦδ'] Laudat hæc Stob. Serm. xlii. p. 296. 4. ubi recte scribitur τοῦδ'; vulgo enim τοῦ δ'. Ast.

πάντων καὶ ὅσων φωνὴ κεκοινώνηκε προοίμιά τ' ἔστι καὶ
σχεδὸν οἷόν τινες ἀνακινήσεις, ἔχουσαί τινα ἔντεχνον ἐπι-
χείρησιν χρήσιμον πρὸς τὸ μέλλον περαίνεσθαι. καὶ δή
που κιθαρῳδικῆς ᾠδῆς λεγομένων νόμων καὶ πάσης Μούσης
προοίμια θαυμαστῶς ἐσπουδασμένα πρόκειται. τῶν δὲ ὄν-
τως[n] νόμων ὄντων, οὓς δὴ πολιτικοὺς εἶναί φαμεν, οὐδεὶς
πώποτε οὔτ' εἶπέ τι προοίμιον οὔτε ξυνθέτης γενόμενος ἐξή-
νεγκεν εἰς τὸ φῶς, ὡς οὐκ ὄντος φύσει. ἡμῖν δὲ ἡ νῦν δια- III. ii. 268.
τριβὴ γεγονυῖα, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, σημαίνει ὡς ὄντος, οἵ τέ γε
δὴ διπλοῖ ἔδοξαν νῦν δή μοι λεχθέντες νόμοι, οὐκ εἶναι
ἁπλῶς οὕτω πως διπλοῖ, ἀλλὰ δύο μέν τινε, νόμος τε καὶ
προοίμιον τοῦ νόμου· ὃ δὴ τυραννικὸν ἐπίταγμα ἀπεικασ-
θὲν ἐρρήθη τοῖς ἐπιτάγμασι τοῖς τῶν ἰατρῶν οὓς εἴπομεν II. 722.
ἀνελευθέρους, τοῦτ' εἶναι νόμος ἄκρατος, τὸ δὲ πρὸ τούτου
ῥηθέν, πειστικὸν[o] λεχθὲν[p] ὑπὸ τοῦδε, ὄντως μὲν εἶναι
πειστικόν,[o] προοιμίου μὴν τοῦ περὶ λόγους δύναμιν ἔχειν.
ἵνα γὰρ εὐμενῶς καὶ διὰ τὴν εὐμένειαν εὐμαθέστερον τὴν
ἐπίταξιν, ὃ δή ἐστιν ὁ[q] νόμος, δέξηται ᾧ τὸν νόμον ὁ νομο-
θέτης λέγει, τούτου χάριν εἰρῆσθαί μοι κατεφάνη πᾶς ὁ
λόγος οὗτος, ὃν πείθων εἶπεν ὁ λέγων. διὸ δὴ κατά γε τὸν
ἐμὸν λόγον τοῦτ' αὐτό, προοίμιον, ἀλλ' οὐ λόγος ἂν ὀρθῶς

pr Ω, δεόντων Ξ.—[o] πιστικὸν pr Ω.—[p] λεχθὲν...ῥηθὲν r.—[q] ὁ om h.—[r] δὴ νῦν r.

ἐξήνεγκεν εἰς τὸ φῶς] Sic Polit. v. 9. *μὴ εἰς φῶς ἐκφέρειν κύημα μηδέν.* ubi v. not. Legg. vii. 1. 788. C. ix. 9. p. 869. C. *τοὺς εἰς φῶς τὴν ἐκείνου φύσιν ἀγαγόντας.* (Sic et Phædr. p. 261. D. Tim. 91. D.) Infra 724. A. *πρὸς τὸ φῶς ἐπανάγειν.* Similiter Latini *in lucem proferre*, h. e. in medium afferre, conferre s. proferre. Etiam simpliciter *ἐκφέρειν* usurpatur vi. 5. ubi vid. not. ut *ἄγειν* vi. 21. p. 781. A. C. vii. 1. Mox Cod. Voss. *ὡς οὐκ ὄν*. Ast.

ὡς ὄντος] Int. *φύσει*, et hoc pro *εἶναι φύσει*, *revera esse* (int. legis quoque procemium). De *ὡς* cum genitivo participii vid. ad i. 1. Ast.

εἶναι—διπλοῖ] E prægresso *σημαίνει* (*ἡ νῦν διατριβὴ*) petendum est *κατεφάνησαν*, ut infra sequitur *κατεφάνη*. Sic etiam in sequentibus: ὃ δὴ (scilicet) *τυραννικὸν—ἐρρήθη—τοῦτ' εἶναι νόμος* (int. *ἐφάνη* s. *κατεφάνη*) *ἄκρατος*. Mox *ὑπὸ τοῦδε* est *propterea* (*ὑπὸ* est enim sæpenumero i. q. *διὰ* c. accusativo, v. Fischer. ad Weller. t. iii. p. ii. p. 276.). Respiciuntur autem inprimis verba c. 10. *οὐ πρότερον ἐπέταξε* (*ὁ ἐλεύθερος ἰατρὸς*), *πρὶν ἄν πῃ ξυμπείσῃ.* De particula *μὴν* vid. ad c. 11. Verba deinde *τοῦ περὶ λόγους* apposita sunt, ut procemium legis a reliquis, v. c. in musica, discernatur. Ceterum conferenda cum his sunt illa Ciceronis in Legib. ii. 6. §. 14. Ast.

εἰρῆσθαί μοι κατεφάνη] *Mihi apparuit*, h. e. ex iis, quæ exposui, elucet. Verba *εἰρῆσθαι* et *εἶπεν* sunt *ἀόριστα*, h. e. non solum quod factum est indicant, sed etiam quod fit et futurum est. Ast.

προσαγορεύοιτο εἶναι τοῦ νόμου. ταῦτ' οὖν εἰπὼν τί τὸ μετὰ τοῦτο ἂν μοι βουληθείην εἰρῆσθαι; τόδε, ὡς τὸν νομοθέτην πρὸ πάντων τε ἀεὶ τῶν νόμων χρεὼν ἐστι μὴ ἀμοίρους αὐτοὺς προοιμίων ποιεῖν καὶ καθ' ἕκαστον, ᾗ διοίσουσιν ἑαυτῶν ὅσον νῦν δὴ[r] *τὼ λεχθέντε διηνεγκάτην.*

ΚΛ. Τό γ' *ἐμὸν οὐκ ἂν ἄλλως νομοθετεῖν διακελεύοιτο ἡμῖν τὸν τούτων ἐπιστήμονα.*

III. ii. 369. ΑΘ. Καλῶς *μὲν τοίνυν, ὦ* Κλεινία, *δοκεῖς μοι τό γε τοσοῦτον λέγειν, ὅτι πᾶσί γε νόμοις ἔστι προοίμια*[s] *καὶ ὅτι πάσης ἀρχόμενον νομοθεσίας χρὴ προτιθέναι παντὸς τοῦ λόγου τὸ πεφυκὸς προοίμιον ἑκάστοις· οὐ γὰρ σμικρὸν τὸ μετὰ τοῦτ' ἐστὶ ῥηθησόμενον, οὐδ' ὀλίγον διαφέρον ἢ σαφῶς ἢ μὴ σαφῶς αὐτὰ μνημονεύεσθαι· τὸ*[t] *μέντοι μεγάλων πέρι λεγομένων νόμων καὶ σμικρῶν εἰ ὁμοίως προοιμιάζεσθαι προστάττοιμεν, οὐκ ἂν ὀρθῶς λέγοιμεν. οὐδὲ γὰρ ἆσ-*

τὸ
—[s] προοίμια A et γρ Ω.—[t] των Ω.—[u] τοιοῦτο ḫ.—[v] τε om ḫ.—[w] ἀρχόμεθα ḫ.—

προσαγορεύοιτο εἶναι] Abundanter, ut constat, *εἶναι* verbis appellandi adjungi solet, v. Reiz. ad Viger. p. 737. et Heind. ad Theæt. p. 344. Ast.

ἀμοίρους αὐτοὺς] Cod. Voss. *αὐτῶν*. Ad verba *καὶ καθ' ἕκαστον ᾗ διοίσουσιν ἑαυτῶν* int. *δηλοῦν* vel simile verbum e prægressis eliciendum. Cornar. *et in singulis exponere, quatenus inter se differant, quantum sane nunc duæ illæ relatæ leges differebant*. Sed hoc mihi nondum satisfacit; inepta est enim sententia; quasi legis latoris esse possit, in singulis, quas scribit, legibus admonere et exponere, quantum leges differant, quibus procemium adjungatur, ab his, quæ nuda præceptione contineantur. Ni fallor, ᾗ mendosum est et vel expungendum vel scribendum *ἕνα*, ut sit *καθ' ἕκαστον ἕνα* s. *καθ' ἕνα ἕκαστον*, ut Demosth. Olynth. ii. p. 25. *καθ' ἕνα αὐτῶν ἕκαστον ἐν μέρει*. Philipp. iii. p. 116. *καθ' ἕνα ἕκαστον*. Orat. iv. p. 148. *προïεμένους καθ' ἓν ἕκαστον*. Pro Coron. p. 230. Leg. ix. 1. init. *καθ' ἓν ἕκαστον*. xi. 6. 923. B. *τὸ ἑνὸς ἑκάστου*. Tunc pro *τε* post *πάντων* legerem *γε*, affirmativa illa significatione (ut Latinorum *quidem*). His correctis sensus existit optimus: hoc subjicio s. addo, legislatorem omnibus quas scribat legibus procemia oportere præponere, et (int. hoc si fecerit, s. tunc) leges singulæ tantum a se ipsis different, quantum illæ supra positæ (sc. de matrimonio) differebant, h. e. tanto præstabunt, quanto illæ supra prolatæ. *Διαφέρειν ἑαυτοῦ, a se ipso differre*, est *semet ipsum superare* s. sibi ipsi præstare; Græci enim rem vel hominem sibimet ipsi comparant (vid. ad i. 14.). *Καθ' ἕκαστον ἕνα*, int. *νόμοι*, *leges singulæ, unaquaque per se spectata*, est simpliciter: *unaquæque lex* (omnibus suis numeris et partibus expleta erit). Verba deinde *ὅσον νῦν δὴ τὼ λεχθέντε διηνεγκάτην*, *quantum leges* (de matrimonio) *supra prolatæ differebant*, est: quantum in legibus supra propositis alteram ab altera differre, h. e. quanto alteram alteri præstare intelleximus; quibus lex significatur, cui procemium præpositum erat, simplici præscriptioni præstitisse. Ast.

πάσης ἀρχόμενον νομοθεσίας] Persona intelligenda est indefinita, vid. ad i. 7. Monui, ne quis *τὸν* interserendum esse suspicetur. Ast.

οὐ γὰρ σμικρὸν] Lex enim ipsa res est maximi momenti, quæ procemio illustretur necne, magnopere refert. *Οὐδ' ὀλίγον διαφέρον* (*ἐστὶ*), nec parvi refert. Ast.

ματος οὐδὲ λόγου παντὸς δεῖ τὸ τοιοῦτον[u] δρᾶν, καί τοι πέφυκέ γε εἶναι πᾶσιν, ἀλλ' οὐ χρηστέον ἅπασιν· αὐτῷ δὲ τῷ τε[v] ῥήτορι καὶ τῷ μελῳδῷ καὶ τῷ νομοθέτῃ τὸ τοιοῦτον ἑκάστοτε ἐπιτρεπτέον.

ΚΛ. Ἀληθέστατα δοκεῖς μοι λέγειν. ἀλλὰ δὴ μηκέτ', ὦ ξένε, διατριβὴν πλείω τῆς μελλήσεως ποιώμεθα, ἐπὶ δὲ τὸν λόγον ἐπανέλθωμεν καὶ ἀπ' ἐκείνων ἀρχώμεθα,[w] εἴ σοι φίλον, ὧν οὐχ ὡς προοιμιαζόμενος εἶπες τότε. πάλιν οὖν, οἷόν φασιν οἱ παίζοντες, ἀμεινόνων ἐξ ἀρχῆς δευτέρων ἐπαναπολήσωμεν, ὡς προοίμιον ἀλλ' οὐ τὸν τυχόντα λόγον περαίνοντες, καθά περ ἄρτι. λάβωμεν δ' αὐτῶν ἀρχὴν ὁμολογοῦντες προοιμιάζεσθαι. καὶ τὰ μὲν περὶ θεῶν τιμῆς προγόνων τε θεραπείας, καὶ τὰ νῦν δὴ λεχθέντα ἱκανά· τὰ
δ' ἑξῆς πειρώμεθα λέγειν, μέχρι περ ἂν σοι πᾶν τὸ προοί- III. ii. 370.
μιον ἱκανῶς εἰρῆσθαι δοκῇ. μετὰ δὲ τοῦτο ἤδη[x] τοὺς νόμους αὐτοὺς διέξει λέγειν.[y]

ΑΘ. Οὐκοῦν περὶ θεῶν μὲν καὶ τῶν μετὰ θεοὺς καὶ II. 724.
γονέων ζώντων τε[z] πέρι καὶ τελευτησάντων τότε ἱκανῶς προοιμιασάμεθα,[a] ὡς νῦν λέγομεν· τὸ δ' ἀπολειπόμενον ἔτι τοῦ τοιούτου φαίνει[b] μοι σὺ διακελεύεσθαι τὰ νῦν οἷον πρὸς τὸ φῶς ἐπανάγειν.

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΑΘ. Ἀλλὰ μὴν μετά γε τὰ[c] τοιαῦτα ὡς χρὴ περὶ[d]

[x] ἤδη om pr A.—[y] λέγειν Ωυ, λέγειν (ει superscr.) fhr: quod reponendum.—[z] τε om ħ.—[a] προ-

ᾄσματος] Videtur deesse præpos. ἐπὶ ante genit. ᾄσματος. STEPH. Recte. AST.

καίτοι πέφυκέ γε] Etsi hæc omnia per se proœmium admittunt. Deinde ἀν—ελθόντες, vid. ad c. 11. AST.

ἀμεινόνων—δευτέρων] Quum meliora sint, quæ iterum fiunt s. repetuntur. Schol. Ruhnken. p. 226. παροιμία λεγομένη μὲν ἐπὶ τῶν θυομένων ἐκ δευτέρου, τῶν προτέρων ἀπαισίων ὀφθέντων δηλαδή. μετῆκται δὲ ἐκ τούτων καὶ ἐπὶ τῶν λεγομένων δεύτερον τῶν αὐτῶν, ὁπόταν μὴ κατὰ γνώμην ἡμετέραν προβαίνῃ τὰ πρότερα. Cf. Hesych. t. i. p. 829. Simile est illud δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι. AST.

τῶν μετὰ θεοὺς] Dæmonum et heroum, vid. c. 8. p. 717. B. Sic v. 1. τοὺς τούτοις ἑπομένους. AST.

ὡς χρὴ] Verba ita cohærent: ἀλλὰ μὴν μετά γε ταῦτα προσῆκόν τ' ἐστι καὶ κοινότατον (maxime commune, h. e. et dicentis et audientium magnopere referens) τὸν λέγοντα καὶ τοὺς ἀκούοντας ἀναπεμπαζομένους, ὡς χρὴ—ἴσχειν, ἐπηβόλους γίγνεσθαι παιδείας, h. e. ἀναπεμπάζεσθαι, ἵνα ἐπήβολοι παιδείας γίγνωνται. Ἀναπεμπάζεσθαι, proprie ruminare s. ruminari, h. e. cibum ad rumen revocare et denuo mandere, est in memoriam revocare, recolere; vid. Ruhnk. ad Tim. p. 33. AST.

χρὴ περὶ] Legitur etiam, χρὴ τὰ περὶ

θεῷ; μία, καὶ ἕνα λόγον ἔχουσα ἀρχαῖον, ὅτι τῷ μὲν
ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον ὄντι μετρίῳ φίλον ἂν εἴη, τὰ δ' ἄμετρα
οὔτ' ἀλλήλοις οὔτε τοῖς ἐμμέτροις. ὁ δὴ θεὸς ἡμῖν πάντων
III. ii. 356. χρημάτων μέτρον ἂν εἴη μάλιστα, καὶ[n] πολὺ μᾶλλον ἤ[o]
πού τις, ὥς φασιν, ἄνθρωπος. τὸν οὖν τῷ τοιούτῳ προσφιλῆ
γενησόμενον εἰς δύναμιν ὅτι μάλιστα καὶ αὐτὸν τοιοῦτον
ἀναγκαῖον γίγνεσθαι. καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον ὁ
μὲν σώφρων ἡμῶν θεῷ φίλος, ὅμοιος γάρ, ὁ δὲ μὴ σώφρων
ἀνόμοιός τε καὶ διάφορος καὶ ἄδικος· καὶ τἆλλα[p] οὕτω
κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει. νοήσωμεν[q] δὴ τούτοις ἑπόμενον
εἶναι τὸν τοιόνδε λόγον, ἁπάντων κάλλιστον καὶ ἀληθέστα-
τον, οἶμαι, λόγων, ὡς τῷ μὲν ἀγαθῷ θύειν καὶ προσομιλεῖν
δὴ[r] τοῖς θεοῖς[s] εὐχαῖς[t] καὶ ἀναθήμασι καὶ ξυμπάσῃ θερα-
πείᾳ θεῶν[u] κάλλιστον καὶ ἄριστον καὶ ἀνυσιμώτατον πρὸς
τὸν εὐδαίμονα βίον καὶ δὴ[v] καὶ διαφερόντως πρέπον, τῷ δὲ
κακῷ τούτων τἀναντία πέφυκεν. ἀκάθαρτος γὰρ τὴν ψυ-
χὴν ὅ[w] γε κακός, καθαρὸς δὲ ὁ[x] ἐναντίος· παρὰ δὲ μιαροῦ
II. 717. δῶρα οὔτ' ἄνδρ' ἀγαθὸν οὔτε θεὸν ἔστι ποτὲ τό γε ὀρθὸν[y]

[n] καὶ...ἄνθρωπος om 𝔟.—[o] εἰ Ωrfr.—[p] τἄλλ' 𝔟.—[q] νοήσωμεν...μὲν] τῷ μὲν οὖν 𝔟.—[r] δεῖ AΞΩυ𝔟𝔣𝔥r.—[s] τῷ θεῷ 𝔟.—[t] ante εὐχαῖς omisi καὶ cum A𝔟r et γρ Ω.—[u] θεῶν om 𝔟.—[v] καὶ δὴ om 𝔟.—[w] ὅ...ἐναντίος om 𝔟.—[x] ὁ AΩr𝔣𝔥r : ὅγ' s.—[y] τόγε

ἤ πού τις—ἄνθρωπος] Respicitur Protagoræ dictum: πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπον εἶναι, τῶν μὲν ὄντων ὡς ἔστι, τῶν δὲ μὴ ὄντων ὡς οὐκ ἔστιν. Cf. Theæt. p. 152. A. Cratyl. 386. A. Sext. Empir. Pyrrh. Hypot. i. 32. §. 216. ubi v. Fabric. et Diogen. L. ix. 51. ubi v. Menag. Pro τῷ τοιούτῳ Clem. τῷ θεῷ. Ast.

ὁ μὲν σώφρων ἡμῶν] Vid. Clement. Strom. v. p. 594. Similiter Charondas apud Stob. Serm. xlii. p. 289. 47. μηδεὶς δ' ἔστω ἀναιδής, ἀλλὰ σωφρονείτω ἕκαστος, ὡς τούτῳ τευξόμενος θεῶν ἵλεων καὶ σωτηρίας· οὐδεὶς γὰρ κακὸς θεοφιλής. Pro ἄδικος Paehsius p. 384. legi volebat ἄθεος, non advertens, hæc proxime præcedentia ὅμοιος γὰρ respicere; igitur ab homine incontinente ac insipiente ea abjudicari, quæ in deo eximia sunt. Ast.

τῷ μὲν ἀγαθῷ θύειν] Vid. Gatacker. Advers. Miscell. ii. 11. in Opp. Crit. p. 333. et Mangei. ad Philon. de Monarch. 1. t. ii. p. 220. In prægressis pro λόγων Bas. 2. λόγον. Pro δὴ Ald. Lov. Bas. 1. 2. et Cod. Voss. δεῖ, quod Ficin. quoque videtur legisse vertens: *quod bonum virum decet sacrificare diis et interesse divinis; nempe illos persequi orationibus—pulcherrimum*. Cornar. nostram secutus scripturam est: *quod bono quidem sacrificare et cum diis conversari et preces—præstare pulcherrimum—est*. Ast.

παρὰ δὲ μιαροῦ] Cf. Polit. ii. 7. iii. 4. Plautus Rudent. Prolog. 22. 'Atque hoc scelesti in animum inducunt suum, Jovem se placare posse donis, hostiis, Et operam et sumtum perduunt; id eo fit, quia Nihil ei acceptum est a perjuris supplicii.' Cicero de Legib. ii. 16. 'donis impii ne placare audeant deos, Platonem audiant, qui vetat dubitare, qua sit mente futurus deus, quum vir nemo bonus ab improbo se donari velit.' Cf. Legg. x. 1. Philo de Sacrificant. t. ii. p. 253. 18. Porphyr. de Abstinent. ii. 15. Ast.

τό γε ὀρθὸν] Pro simplice ὀρθὸν, vid.

ΝΟΜΟΙ,

Ε.

§. 1. Ἀκούοι[a] δὴ πᾶς ὅς περ νῦν δὴ[b] τὰ περὶ θεῶν τε Steph.
ἤκουε καὶ τῶν φίλων προπατόρων· πάντων γὰρ τῶν αὑτοῦ II. 726.
κτημάτων μετὰ θεοὺς ψυχὴ θειότατον, οἰκειότατον ὄν. τὰ Bek. III. ii. 371.
δ' αὑτοῦ διττὰ πάντ' ἐστὶ πᾶσι.[c] τὰ μὲν οὖν κρείττω καὶ ἀμείνω δεσπόζοντα, τὰ δ' ἥττω καὶ χείρω δοῦλα. τῶν οὖν αὑτοῦ τὰ δεσπόζοντα ἀεὶ προτιμητέον τῶν δουλευόντων. οὕτω δὴ τὴν αὑτοῦ ψυχὴν μετὰ θεοὺς ὄντας δεσπότας καὶ τοὺς τούτοις ἑπομένους τιμᾶν δεῖν λέγων δευτέραν ὀρθῶς II. 727.
παρακελεύομαι. τιμᾷ δ' ὡς ἔπος εἰπεῖν ἡμῶν οὐδεὶς ὀρθῶς, δοκεῖ δέ· θεῖον γὰρ ἀγαθόν που τιμή, τῶν δὲ κακῶν οὐδὲν τίμιον, ὁ δ' ἡγούμενος ἤ τισι λόγοις ἢ δώροις αὐτὴν αὔξειν III. ii. 372.
ἤ τισιν ὑπείξεσι,[d] μηδὲν βελτίω δὲ[e] ἐκ χείρονος αὐτὴν

[a] ἀκούει v.—[b] δὴ νῦν v.—[c] πάντ' ἐστὶ πᾶσι ΑΩυξψχ, ἐστὶ πάντα πᾶσιν Ξ: ἐστι

§. 1. ἀκούοι δὴ πᾶς] Hæc Stob. transcripsit Serm. xli. p. 261. ubi ὥσπερ νῦν τὰ—ἐν τῷ βίῳ pro τῶν αὑτοῦ—διττὰ παρὰ πᾶσιν. Cod. Voss. et Monac. Nr. 490. διττὰ πάντ' ἐστὶ πᾶσιν. Ficin. simpliciter vertit: *bifariam dividuntur*. De τοὺς τούτοις ἑπομένους vid. ad iv. 12. Ast.

τὰ δ' αὐτοῦ] Legitur etiam τὰ δ' αὐτοῦ διττὰ πάντ' ἐστὶ πᾶσι. Sed παντὶ potius quam πᾶσι scribendum videtur, et αὑτοῦ non αὐτοῦ, legendum, sive πᾶσι retineatur, sive in παντὶ mutetur. Contra in præced. periodo malim αὑτοῦ. Steph.

αὔξειν] Post αὔξειν est in vet. ἤ τισιν ὑπείξεσι: quæ verba nec ipsum Fic. latuerunt: qui interpretatur itidem, *Vel sermonibus quibusdam, vel muneribus, vel obsequiis*. Steph.

ἤ τισιν ὑπείξεσι] Hæc verba, quæ in

ἀπεργαζόμενος τιμᾷν[f] μὲν[g] δοκεῖ, δρᾷ δὲ[h] τοῦτο οὐδαμῶς. αὐτίκα παῖς εὐθὺς[i] γενόμενος ἄνθρωπος πᾶς ἡγεῖται πάντα ἱκανὸς[k] εἶναι γιγνώσκειν, καὶ τιμᾷν οἴεται ἐπαινῶν τὴν αὑτοῦ[l] ψυχήν, καὶ προθυμούμενος ἐπιτρέπει πράττειν ὅ τι ἂν ἐθέλῃ·[m] τὸ δὲ νῦν λεγόμενόν ἐστιν ὡς δρῶν ταῦτα βλάπτει καὶ οὐ τιμᾷ· δεῖ δέ, ὥς φαμεν, μετά γε θεοὺς δευτέραν. οὐδέ γε ὅταν ἄνθρωπος τῶν αὑτοῦ ἑκάστοτε ἁμαρτημάτων μὴ ἑαυτὸν αἴτιον ἡγῆται[n] καὶ τῶν πλείστων κακῶν καὶ μεγίστων, ἀλλ' ἄλλους, ἑαυτὸν δὲ ἀεὶ[o] ἀναίτιον ἐξαιρῇ[p] τιμῶν[q] τὴν αὑτοῦ ψυχήν, ὡς δὴ δοκεῖ· ὁ δὲ πολλοῦ δεῖ δρᾷν τοῦτο· βλάπτει γάρ. οὐδ' ὁπόταν ἡδοναῖς παρὰ λόγον τὸν τοῦ νομοθέτου καὶ ἔπαινον χαρίζηται, τότε οὐδαμῶς τιμᾷ, ἀτιμάζει δὲ κακῶν καὶ μεταμελείας ἐμπιπλὰς[r] αὐτήν. οὐδέ γε[s] ὁπόταν αὖ τἀναντία τοὺς ἐπαινουμένους πόνους καὶ φόβους καὶ ἀλγηδόνας καὶ λύπας μὴ διαπονῇ καρτερῶν ἀλλ' ὑπείκῃ. τότε οὐ τιμᾷ ὑπείκων· ἄτιμον γὰρ αὐτὴν ἀπεργάζεται δρῶν τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα. οὐδ' ὁπόταν ἡγῆται τὸ ζῆν πάντως ἀγαθὸν εἶναι, τιμᾷ,

παντάπασιν *s.—[d] ἤ τισιν ὑπείξεσιν add AΩυfhr.—[e] δ' f.—[f] τιμᾷν...οὐδαμῶς om v. —[g] μὲν om f.—[h] δὲ καὶ Ξ.—[i] εὐθὺς om r.—[k] ἱκανῶς pr Ω.—[l] ἑαυτοῦ Ωr.—[m] θέλῃ (ῇ) r, ἐθέλοι h.—[n] ἡγεῖται (ῆι) Ω.—[o] ἀεὶ om h.—[p] ἐξαίρει Ω: ἐξαίρῃ s.—[q] τιμῶν AΩfhr:

libris editis omnibus desiderantur, e Cod. Voss. et Monac. recepimus, assentientibus et Ficino, qui vertit: *vel obsequiis*, et Stobæo, qui scribit ἤ τισιν ὑπεῖξαι. Apud eundem pro αὐτὴν extat αὐτοῖς. Ad αὐτὴν int. τὴν ψυχήν. Ast.

αὐτίκα] *Statim*, est: *ut exemplo utar non longe petito, ne longe abeam*, h. e. *exempli gratia*. Sic v. 7. p. 735. C. Vid. Kœn. ad Greg. Corinth. p. 194. Markland. ad Lys. Orat. xix. t. v. p. 647. et Ernesti ad Xenoph. Mem. Socr. iv. 7. §. 2. Verba sequentia ita cohærent: αὐτίκα ἄνθρωπος πᾶς, παῖς εὐθὺς γενόμενος, h. e. εὐθὺς ἐκ παίδων s. νέων, ut i. 11. 12. Ast.

δεῖ δὲ] Monac. δεῖ δή. Mox Stob. ἕκαστος. Bas. 2. τῶν αὐτά. Deinde Stob. ἡγεῖται. Ast.

ἐξαιρῇ] Hoc e Stobæo reposuimus pro ἐξαίρῃ. Sexcenties inter se permutata deprehenduntur ἐξαιρεῖν (*eximere, excipere*) et ἐξαίρειν (*extollere*), ut xii. 4. p. 948. D. Vid. Wyttenbach. ad Plutarch. Fragm. p. 141. Schäfer. ad Eurip. Hippol. 18. et Heind. ad Theæt. p. 152. Mox Monac. τιμῶν pro τιμᾷ. Ast.

ὁ δὲ πολλοῦ] Malim, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ δρᾷ τοῦτο, quum jam præcedat nominativus ἄνθρωπος. Steph.

οὐδὲ πολλοῦ δεῖ δρᾷ τοῦτο] Vulgo ὁ δὲ πολλοῦ δεῖ δρᾷν τοῦτο. Stob. δὲ—δρᾷν. Unice verum est, quod Stephanus jam conjecit: οὐδὲ πολλοῦ δεῖ δρᾷ τοῦτο; solet enim πολλοῦ δεῖ, *multum abest*, ita interponi, ut cum οὐδὲ conjunctum, quod ad verbum simul referendum est (οὐδὲ δρᾷ τοῦτο, πολλοῦ δεῖ), negationis fortioris vim habeat; *multum abest, ut hoc faciat*, h. e. *minime hoc facit*. Vid. Viger. p. 468. ed. Herm. Ast.

ὑπείκων] Stob. ἀτιμάζων. Mox ἡγεῖται ζῆν τοῦτο, omisso πάντως. Τοῦτο placet, et Ficinus quoque expressit: *quando hanc vitam summum bonum censet*. Ast.

ἀτιμάζει δ' αὐτὴν καὶ τότε· τὰ γὰρ ἐν Ἅιδου πράγματα
πάντα κακὰ ἡγουμένης[t] τῆς ψυχῆς εἶναι ὑπείκει καὶ οὐκ III. ii. 373.
ἀντιτείνει διδάσκων τε καὶ ἐλέγχων ὡς οὐκ οἶδεν οὐδ' εἰ
τἀναντία πέφυκε μέγιστα εἶναι πάντων ἀγαθῶν ἡμῖν τὰ
περὶ τοὺς θεοὺς τοὺς[u] ἐκεῖ. οὐδὲ μὴν πρὸ[v] ἀρετῆς ὁπόταν
αὖ προτιμᾷ τις κάλλος, τοῦτ' ἔστιν οὐχ ἕτερον ἢ ἡ τῆς
ψυχῆς[w] ὄντως καὶ πάντως ἀτιμία. ψυχῆς γὰρ σῶμα ἐν-
τιμότερον οὗτος ὁ λόγος φησὶν εἶναι ψευδόμενος· οὐδὲν γὰρ
γηγενὲς[x] Ὀλυμπίων ἐντιμότερον, ἀλλ' ὁ περὶ ψυχῆς ἄλ-
λως δοξάζων ἀγνοεῖ ὡς θαυμαστοῦ τούτου[y] κτήματος ἀμε-
λεῖ. οὐδέ γε ὁπόταν χρήματά τις ἐρᾷ κτᾶσθαι μὴ καλῶς
ἢ μὴ δυσχερῶς φέρῃ κτώμενος, δώροις ἄρα τιμᾷ τότε τὴν II. 728.
ἑαυτοῦ[z] ψυχήν· παντὸς[a] μὲν οὖν[b] λείπει· τὸ γὰρ αὐτῆς
τίμιον ἅμα καὶ καλὸν ἀποδίδοται[c] σμικροῦ χρυσίου· πᾶς
γὰρ ὅ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντά-
ξιος. ὡς δὲ[d] εἰπεῖν ξυλλήβδην ὃς ἅ περ ἂν νομοθέτης αἰσ-

τιμᾷ *s.—[r] ἐμπιμπλὰς A.—[s] γ' υ.—[t] ἡγουμένης Ωυfr: ἡγούμενος s.—[u] τοὺς om ℌ.—[v] πρὸς r.—[w] τῆς ἄλλης ψυχῆς υ.—[x] γ' ἀγενὲς υ.—[y] ὡς δὴ θαυμ. τούτου τοῦ κτ. ℌ.—[z] αὐτοῦ A.—[a] πάντως pr A.—[b] οὖν μᾶλλον Ξ. λείπει Ω, λυπεῖ Ξυfℌ.—[c] ἀποδίδοται καὶ σμικροῦ ℌ. χρυσοῦ A, χρυσίου Ω.—[d] ὡς δὲ AΩυfℌr: οὐδὲ *s. ὃς

ἡγούμενος] Non ἡγούμενος sed ἡγουμένῃ et τῇ ψυχῇ legisse videtur Fic. Vertit quidem certe non aliter hunc locum quam si eum ita scriptum invenisset, κακὰ ἡγουμένῃ τῇ ψυχῇ εἶναι ὑπείκει. Ejus verba sunt, *Nam animo existimanti omnia apud manes mala esse, protinus assentitur, neque resistit, docens ipsum atque redarguens, quasi ignoret utrum contra, quæ apud deos inferos sunt, omnium bonorum nobis maxima sint.* Steph.

ἡγουμένης τῆς ψυχῆς] Sic Cod. Voss. ut Ficinus vertit. Vulgo ἡγούμενος. Ast.

ἐλέγχων] Int. αὐτὴν, τὴν ψυχήν. Mox Monac. πρὸς ἀρετήν. Ad ἕτερον int. τὶ, et ἡ τῆς ψυχῆς ὄντως καὶ πάντως (int. οὖσα: *vera* et *tota*, h. e. extrema) ἀτιμία. In Monac. deest ὄντως. Prægressum οὐδὲ μὴν antecedentia οὐδ'—οὐδ' respicit, quasi dicere voluerit scriptor: οὐδὲ μὴν, ὁπόταν πρὸ ἀρετῆς αὖ προτιμᾷ τις κάλλος, τοῦτό ἐστι τιμὴ τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ ἡ ὄντως καὶ πάντως ἀτιμία. Ast.

οὐδέ γε, ὁπόταν χρήματα] Laudat Stob. Serm. i. p. 25. μὴ δυσχερῶς φέρῃ, *non moleste ferat*, h. e. non indignetur opum (male acquisitarum) possessionem. Ast.

παντὸς—λείπει] Affertur alia lectio πάντως μὲν οὖν λυπεῖ: sed ego illam retinendam censeo, ut genuinam. Steph.

παντὸς μὲν οὖν λείπει] *Ab hoc longissime abest*, ut vulgo interpretantur; Cornar. scribi malebat: πάντως μὲν οὖν λυπεῖ: *penitus itaque lædit.* Etsi exemplum locutionis παντὸς λείπει nusquam reperi, tamen multis nominibus vulgatam scripturam huic ineptæ Cornarii correctioni præstare existimo, et si quid mutandum sit, equidem scribi malim πάντως μὲν οὖν λείπει (i. e. ἀπολείπει, int. τούτου, sc. τοῦ τιμᾶν τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν): prorsus ab hoc abest ille. Ast.

οὐκ ἀντάξιος] Haud dubie noster Homericum illud respexit Il. ix. 401. Οὐ γὰρ ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον. Quemadmodum illud in Politic. p. 297. E. τὸν ἑτέρων πολλῶν ἀντάξιον ἰατρὸν ad Homericum fictum est Il. xi. 514. Ἰητρὸς γὰρ

χρὴ εἶναι καὶ κακὰ διαριθμούμενος τάττῃ καὶ τοὐναντίον ἀγαθὰ καὶ καλά, τῶν μὲν ἀπέχεσθαι μὴ ἐθέλῃ πάσῃ μηχανῇ, τὰ δὲ ἐπιτηδεύειν ξύμπασαν κατὰ δύναμιν, οὐκ οἶδεν ἐν τούτοις πᾶσι πᾶς ἄνθρωπος ψυχὴν θειότατον ὂν ἀτιμότατα καὶ κακοσχημονέστατα διατιθείς. τὴν γὰρ λεγο-
III. ii. 374. μένην δίκην τῆς κακουργίας τὴν μεγίστην οὐδεὶς ὡς ἔπος εἰπεῖν λογίζεται, ἔστι δ' ἡ μεγίστη τὸ ὁμοιοῦσθαι τοῖς οὖσι[e] κακοῖς ἀνδράσιν, ὁμοιούμενον δὲ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς φεύγειν ἄνδρας καὶ λόγους καὶ ἀποσχίζεσθαι, τοῖς δὲ προσκολλᾶσθαι διώκοντα κατὰ τὰς ξυνουσίας· προσπεφυκότα δὲ τοῖς τοιούτοις ἀνάγκη ποιεῖν καὶ πάσχειν ἃ πεφύκασιν ἀλλήλους οἱ τοιοῦτοι ποιεῖν καὶ[f] λέγειν. τοῦτο οὖν δὴ τὸ πάθος δίκη μὲν οὐκ ἔστι, καλὸν γάρ τό γε δίκαιον καὶ ἡ δίκη, τιμωρία δέ,[g] ἀδικίας ἀκόλουθος πάθη,[h] ἧς ὅ τε[i] τυχὼν καὶ μὴ τυγχάνων ἄθλιος, ὁ μὲν οὐκ ἰατρευόμενος, ὁ δέ, ἵνα ἕτεροι πολλοὶ σῴζωνται, ἀπολλύμενος. τιμὴ δ' ἐστὶν ἡμῖν, ὡς τὸ ὅλον εἰπεῖν, τοῖς μὲν ἀμείνοσιν ἕπεσ-

ἅπερ ἂν A et pr Ω, ὅσαπερ ἂν ℌτ et corr Ω: ὅσαπερ ς. ὁ νομοθέτης ℌ.—[e] οὖσιν add A.—[f] καὶ om pr A.—[g] δ' ς.—[h] πάθει ℌ.—[i] γε ℌ.—[j] δὲ om pr Ω.—[k] δυνατὸν ς.

ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. Sic etiam Xenoph. Mem. Socr. ii. 10. §. 8. καίτοι τὸ ὑπηρέτην ἑκόντα τε καὶ εὔνουν—ἔχειν—πολλῶν οἰκετῶν οἶμαι ἀντάξιον εἶναι (proprie: *multis servis æquiparandum esse puto*, h. e. multorum servorum instar habere existimo). Infra c. 3. p. 730. D. πολλῶν ἀντάξιος ἑτέρων. Ita etiam nostro loco valet: *quodcunque est auri, non æquiparandum est virtuti*, virtutis instar non habet s. ut Plautus dicit, 'virtus non cara est auro contra.' Ast.

οὐδὲ εἰπεῖν] Lege ut in vet. ὃς δὲ pro οὐδὲ, (ut ὃς δὲ jungatur cum μὴ ἐθέλῃ, ante ἀπέχεσθαι, deinde cum ἐθέλῃ subaudito ante ἐπιτηδεύειν) et adde partic. ἂν post ὅσαπερ. Steph. qui sic in Not. 'Invenitur et tertia lectio, ὡς δ' εἰπεῖν ξυλλήβδην.'

οὐδὲ, ὡς εἰπεῖν ξυλλήβδην] Particulam ὡς e Stobæo recepimus. Deinde ante ὅσαπερ interposuimus conjunctionem ὅταν, quæ ad sensum explendum necessaria est, et ab ὅσα facile oblitterari poterat. Pro οὐδὲ Steph. cum libro veteri legi jubebat ὃς δὲ, sed οὐδὲ prægressa fere postulant. Heindorf. vero Specim. Crit. p. 34. ante ὅσαπερ interponi volebat ὃς ἄν; sed prægressa itidem ὅταν, quod nos reposuimus, vel ὁπόταν requirunt. Illud ὃς δὲ, quod Stephanus affert, haud dubie e Ficino fluxit vertente: *denique, ut summatim dicam, quicunque*. Post ὅσαπερ e Monac. ἂν ὁ interserendum putavimus; ἂν etiam Stephanus addendum esse judicavit. Ast.

τὴν γὰρ λεγομένην δίκην] Ficinus aliter videtur legisse vertens: *maximam enim secundum justitiam ultionem male agendi nemo—animadvertit*. Nisi propter sequentia, ubi τιμωρία hæc esse, non δίκη dicitur, ita Græca reddidit. Mox ante κακοῖς forsitan e Cod. Voss. et Stobæo recipiendum est οὖσι: *iis hominibus, qui mali sunt*. Ast.

προσκολλᾶσθαι] *Se agglutinare*, i. e. adhærere. Phædon. p. 348. τὴν ψυχὴν—ἀτεχνῶς διαδεδεμένην ἐν τῷ σώματι καὶ προσκεκολλημένην. Sic κολλᾶν vi. 18. ubi v. not. Ast.

τοῦτο οὖν δὴ] Stob. τοῦτο δὴ οὖν. Mox πάθη est i. q. πάθημα, vid. iii. 2. Ast.

θαι, τὰ δὲ χείρονα γενέσθαι δὲ[j] βελτίω δυνατὰ[k] τοῦτ' αὐ-
τὸ ὡς ἄριστα ἀποτελεῖν. [§. 2.] Ψυχῆς οὖν[l] ἀνθρώπῳ[m]
κτῆμα οὐκ ἔστιν εὐφυέστερον εἰς τὸ φυγεῖν μὲν τὸ κακόν,
ἰχνεῦσαι δὲ καὶ ἑλεῖν τὸ πάντων ἄριστον, καὶ ἑλόντα αὖ
κοινῇ ξυνοικεῖν τὸν ἐπίλοιπον βίον· διὸ δεύτερον ἐτάχθη τι-
μῇ.[n] τὸ δὲ τρίτον, πᾶς ἂν τοῦτό γε νοήσειε, τὴν τοῦ σώμα-
τος εἶναι κατὰ φύσιν τιμήν. τὰς δ' αὖ τιμὰς δεῖ σκοπεῖν,
καὶ τούτων τίνες ἀληθεῖς καὶ ὅσαι[o] κίβδηλοι· τοῦτο δὲ
νομοθέτου. μηνύειν δή μοι φαίνεται τάσδε καὶ τοιάσδε τι- III. ii. 275.
νὰς αὐτὰς εἶναι, τίμιον εἶναι σῶμα οὐ τὸ καλὸν οὐδὲ
ἰσχυρὸν οὐδὲ τάχος ἔχον οὐδὲ μέγα, οὐδέ γε τὸ ὑγιεινόν—
καί τοι πολλοῖς ἂν τοῦτό γε δοκοῖ[p]—, καὶ μὴν οὐδὲ τὰ
τούτων γ' ἐναντία, τὰ δ' ἐν τῷ μέσῳ ἁπάσης ταύτης τῆς
ἕξεως ἐφαπτόμενα σωφρονέστατα ἅμα τε ἀσφαλέστατα
εἶναι μακρῷ· τὰ μὲν γὰρ χαύνους τὰς ψυχὰς καὶ θρα-
σείας ποιεῖ, τὰ δὲ ταπεινάς τε[q] καὶ ἀνελευθέρους,[r] ὡς δ'[s]
αὔτως ἡ τῶν χρημάτων καὶ κτημάτων κτῆσις καὶ τιμή-
σεως[t] κατὰ τὸν αὐτὸν ῥυθμὸν ἔχει· τὰ μὲν γὰρ ὑπέρογκα[u]

—[l] αὖ Ξ.—[m] ἀνθρώπων f.—[n] τιμῇ Ξυfђ.—[o] τίνες ђ.—[p] δοκῇ ђr.—[q] τε om pr Ω, γε f.—[r] ante ὡς punctum ponendum.—[s] δ' om v.—[t] τιμήσεων Ω, τιμήσεων s r.—

τὰ δὲ χείρονα] Stob. χείρω, γενέσθαι βελτίω. Deinde τοῦτ' αὐτὸ, *hoc ipsum*, int. ut meliora evadant. Ast.

§. 2. ψυχῆς οὖν] Sic Stob. et Stephan. In Ald. Lov. Bas. 1. et 2. αὖ scribitur. Ast.

ἀνθρώπῳ] Aliter etiam legitur hic locus, ψυχῆς οὖν ἀνθρωπίνης κτῆμα οὐκ ἔστιν εὐφυέστερον. Steph.

ὅσαι κίβδηλοι] Monac. ὅσοι. Mox a Stobæo μοι abest. Ficin. *quorum differentia a legislatore declaranda mihi videtur.* Monac. δή μιν. Ad τοῦτο νομοθέτου int. ἔργον ἐστὶ, vid. ad iv. 3. Ast.

τίμιον εἶναι σῶμα] Transscripsit Stob. Serm. i. p. 26. ubi vulgarem habet scripturam, sed p. 263. legit τὸ ἰσχυρὸν—τὸ τάχος ἔχον—οὐδὲ τὸ ὑγιεινὸν—καίτοι γε—τοῦτο δοκοῖ (Cod. Monac. καὶ τοῖς πολλοῖς). Pro δοκοίη (vulgo δοκοῖ) Ald. Lov. Bas. 1. 2. Stob. p. 26. et Cod. Voss. δοκεῖ. In sequentibus e Stobæo 26. recepimus ἅμα τε καὶ ἀσφ.; in libris reliquis καὶ deest. Ast.

σωφρονέστατα] Magis mihi placerent comparativi gradus, σωφρονέστερα et ἀσφαλέστερα. Steph. Etiam Ficin. *ea longe moderatiora tutioraque.* Sed vid. quæ ad ii. 4. de hoc superlativorum usu exposuimus. Ast.

ὡς δ' αὔτως] I. q. ὡσαύτως δέ. Sic vii. 14. p. 809. E. ὡς δ' αὔτως καὶ περὶ λύραν. ix. 16. p. 879. D. ὡς δ' αὔτως καὶ ξένου ἀπείργοιτο. x. 15. p. 910. A. ὡς δ' αὔτως ὄψεις πολλὰς ἀπομνημονεύοντας cet. Politic. p. 310. D. Phædon. 102. E. Xenoph. Anab. v. 6. 9. Strabo i. 1. p. 5. 20. 27. 29. (ed. Siebenk.) et sic quavis fere pagina. Ast.

τιμήσεως] Vulgo legitur καὶ τιμήσεως, quod Ficin. quoque expressit vertens: *similiter pecuniarum prædiorumque et census possessio se habet.* Quid sibi velit h. l. *census*, non assequor. Cornarium igitur secutus καὶ expunxi; ita enim ille vertit: *eodem porro modo pecuniarum et opum possessio secundum eundem rhythmum honoris se habet.* Τιμήσεως vero

III. ii. 300. ρον ἀπεργάσεται, πᾶν ἀγαπητόν. οὐ γὰρ πολλή τις εὐπέτεια οὐδὲ[m] ἀφθονία τῶν προθυμουμένων ὡς ἀρίστων ὅτι μάλιστα καὶ ὡς τάχιστα γίγνεσθαι, τὸν δὲ[n] Ἡσίοδον οἱ πολλοὶ σοφὸν ἀποφαίνουσι λέγοντα ὡς ἡ μὲν ἐπὶ τὴν κακότητα ὁδὸς λεία καὶ ἀνιδιτὶ[o] παρέχει πορεύεσθαι, μάλα βραχεῖα οὖσα,

τῆς δ' ἀρετῆς, φησίν, ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
ἀθάνατοι, μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐς αὐτήν,
II. 719. καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν[p] δ' εἰς ἄκρον ἵκηαι,[q]
ῥηϊδίη δ' ἤπειτα[r] πέλει,[s] χαλεπή περ ἐοῦσα.

ΚΛ. Καὶ καλῶς γ' ἔοικε λέγοντι.

ΑΘ. Πάνυ μὲν οὖν. ὁ δὲ προάγων λόγος ὅ γε μοι ἀπείργασται, βούλομαι ὑμῖν εἰς τὸ μέσον αὐτὸ θεῖναι.

ΚΛ. Τίθει δή.

ΑΘ. Λέγωμεν δὴ τῷ νομοθέτῃ διαλεγόμενοι τόδε, Εἰπὲ ἡμῖν, ὦ νομοθέτα· εἴ περ ὅ τι χρὴ πράττειν ἡμᾶς καὶ λέγειν εἰδείης, ἆρ' οὐ δῆλον ὅτι καὶ ἂν εἴποις;[t]

ΚΛ. Ἀναγκαῖον.

ΑΘ. Σμικρῷ δὴ[u] πρόσθεν ἆρα οὐκ ἠκούσαμέν σου λέγοντος ὡς τὸν νομοθέτην οὐ δεῖ τοῖς ποιηταῖς ἐπιτρέπειν ποιεῖν[v] ὃ[w] ἂν αὐτοῖς ᾖ φίλον; οὐ γὰρ ἂν εἰδεῖεν τί ποτ' ἐναντίον τοῖς νόμοις ἂν λέγοντες βλάπτοιεν τὴν πόλιν;

ἀνιδρωτὶ ƀ.—[p] ἐπὰν ɛ.—[q] ἵκηαι ΑΩɛfƀɛ : ἵκηται *s.—[r] δ' ἔπειτα ƀɛ, δ' εἴπειτα v.—[s] φέρειν Ωɛfɛ.—[t] εἴπῃς ɛ.—[u] σμικρῷ δὴ pr A : σμικρῷ μὲν δὴ *s.—[v] ποιεῖν Afɛ

ἀνιδιτὶ] Schol. Ruhnk. p. 226. ἀνιδρωτὶ, ὡς ἐν τῷ Διογενιανῷ. Formatum est a verbo ἰδίειν, h. e. ἱδροῦν, v. Ruhnk. ad Tim. p. 147. De Hesiodi versibus celebratissimis vid. nostra ad Phædr. p. 379. Λεία, ut in Polit. ii. 7. λείη μὲν ὁδός. Vulgo apud Hesiod. ἔργ. 286. scribitur ὀλίγη—ὁδός. Mox pro ἵκηται (Ficin. perventum est) Cod. Voss. ἵκηαι, quod etiam in vulgatis Hesiodi exemplis legitur, et pro πέλει idem Cod. φέρειν. Ast.

καὶ καλῶς—λέγοντι] In Ald. et Lov. hæc Atheniensis orationi annexa, sequentia vero ita disposita sunt: ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν. ΑΘ. Ὁ δὲ προάγων cet. Verba ὁ προάγων λόγος cet. sonant: procedens oratio quid effecerit, h. e. quorsum spectet. Ast.

ὃ ἂν—φίλον] In libris veteribus ἂν deest, quod recte Steph. interposuit, Ficino præeunte, qui vertit: quæcunque sibi placent. Mox optativus εἰδεῖεν pro infinitivo positus est, ut solet prægresso verbo dicendi, cogitandi, vel oratione obliqua adhiberi. Sic vi. 7. p. 759. D. ἐνιαυτὸν δὲ εἶναι—τὴν ἱερωσύνην ἑκάστῳ· ἔτη δὲ μὴ ἔλαττον ἑξήκοντα ἡμῖν εἴη γεγονὼς ὁ μέλλων—ἁγιστεύειν. Polit. iv. 1. οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ, κάλλιστον ὄν, οὐκ ὀστρείῳ ἐναληλιμμένοι εἶεν. ubi vid. adnotata. Particulam vero ἂν ante εἰδεῖεν expungi linguæ consuetudo jubet; οὐ γὰρ εἰδεῖεν est: nescire enim (poetas, int. dicebas), οὐ γὰρ ἂν εἰδεῖεν vero sonaret: nescirent enim, quod sensui ad-

τος ἐχουσάν τιμῶν τις καὶ σεβόμενος εὔνους ἂν γενεθλίους[b] θεοὺς εἰς παίδων αὑτοῦ σπορὰν ἴσχοι[c] κατὰ λόγον. καὶ μὴν τό γε φίλων καὶ ἑταίρων[d] πρὸς τὰς ἐν βίῳ ὁμιλίας εὐμενὲς[e] ἄν τις κτῷτο μείζους μὲν καὶ σεμνοτέρας τὰς ἐκείνων ὑπηρεσίας εἰς αὑτὸν ἡγούμενος ἢ ἐκεῖνοι,[f] ἐλάττους δ' αὖ τὰς αὑτοῦ διανοούμενος εἰς τοὺς φίλους χάριτας αὐτῶν τῶν φίλων τε καὶ ἑταίρων. εἰς μὴν πόλιν καὶ πολίτας μακρῷ ἄριστος ὅς τις πρὸ τοῦ Ὀλυμπιάσι καὶ ἁπάντων ἀγώνων πολεμικῶν τε καὶ εἰρηνικῶν νικᾶν δέξαιτ' ἂν δόξῃ ὑπηρεσίας τῶν οἴκοι νόμων,[g] ὡς ὑπηρετηκὼς[h] πάντων κάλλιστ'[i] ἀνθρώπων αὐτοῖς ἐν τῷ βίῳ. πρὸς δ' αὖ τοὺς III. ii. 377.
ξένους διανοητέον ὡς ἁγιώτατα ξυμβόλαια ὄντα· σχεδὸν γὰρ πάντ'[k] ἐστὶ τὰ τῶν ξένων καὶ εἰς τοὺς ξένους ἁμαρτήματα παρὰ τὰ[l] τῶν πολιτῶν εἰς θεὸν ἀνηρτημένα τιμωρὸν

θαι οὖς.—[c] ἴσχοι AΩυfτ : ἴσχει *ς.—[d] ἑταίρων AΞΩfђr.—[e] εὐμενεῖς AΞΩυfђr.—[f] ἐκεῖνοι Ξf : κεῖνοι *ς.—[g] οἰκονόμων Ω.—[h] ὑπηρετικῶς Ω.—[i] κάλλιστα ς.—

sentiunt, recepimus. Γενέθλιοι θεοὶ (l. ix. 16. p. 879. D.) sunt *dii genitales*, h. e. qui fœtus nascentes adjuvant. Γενεθλίους, id quod Ruhnkenio videtur latuisse, jam Jos. Scaliger reponendum esse vidit, ut Lambinus ad Horat. Carm. Secul. t. i. p. 311. A. tradit, hunc locum citans et ita reddens: *cognationem autem et societatem gentiliciorum deorum omnem unius sanguinis natura præditam honorans quis et colens deos genitales propitios erga liberorum suorum sationem merito et probabiliter habuerit.* Κατὰ λόγον, *merito*, jure, ita, ut decet. Sic c. 7. p. 735. A. καὶ τοὺς—βασανισθέντας ἑκάστοτε κατὰ λόγον. viii. 3. p. 832. D. Mon. κατὰ λόγων. Ast.

τιμῶν τις] In vet. τιμῶντι καὶ σεβομένῳ. ut verba ista εὔνους ἂν γενέσθαι cum his dativis jungantur, non cum iis quæ sequuntur. Steph.

ἑταίρων] Sic Stob. et Cod. Voss. Vulgo ἑτέρων; nihil vero frequentius est harum vocum permutatione, vid. ad Polit. iv. 1. p. 478. et 543. Etiam Ficin. vertit, *amicorum quoque et sodalium.* Monuerunt de hoc etiam Heindorf. ad Phædr. p. 267. De-Geer diatrib. in Polit. p. 145. et Faehsius in Syllog. Lect. p. 384. Deinde εὐμενὲς jam Stephanus reposuit pro εὐμενεῖς, quod cum libris reliquis Stob. et Cod. Voss. habent. Mox Stob. ante αὐτῶν interponit ὑπὲρ, contra sensum. Ast.

εἰς μὴν πόλιν] Bas. 1. et 2. vitiose εἰς τὴν πόλιν. Ast.

Ὀλυμπιάσι] Stob. Ὀλυμπιᾶσι: scripsimus Ὀλυμπίασι; præcipiunt enim grammatici, ut Ὀλυμπίασι scribatur, si locus memoretur, Ὀλυμπιᾶσι vero, si de tempore per Olympiades definito sermo sit, vid. Schol. ad Aristoph. Vesp. p. 361. Bas. Phavorin. h. v. Cf. Duker. ad Thucyd. viii. 92. Hemsterh. ad Lucian. Tim. t. i. p. 338. et Schweighæus. ad Athen. t. i. p. 61. Fischer. Animadv. ad Weller. t. iii. p. i. p. 208. scribi jubebat Ὀλυμπίᾳσι, i. e. ἐν Ὀλυμπίᾳ. Ast.

οἴκοι νόμων] Stob. vitiose οἰκονόμων. Mox Ald. Lov. Bas. 1. 2. et Cod. Mon. ὑπηρετικὸς, Stob. ὑπηρετικῶς, et vetus liber a Stephano memoratus ὑπηρετικός. Recte jam Cornar. vertit, *velut qui ipsis optime præ omnibus hominibus in vita inservierit.* Pro κάλλιστα (Mon. κάλλιστ') Stob. μάλιστ'. De superlat. κάλλιστα cum ἀνθρώπων conjuncto vid. ad i. 9. Mox de participio ὄντα, infinitivi partes agente, vid. ad i. 11. Ast.

ὑπηρετηκὼς] In vet. ὑπηρετικός. at in præc. edit. ὑπηρετικὸς, mendose, simulque ambigue inter ὑπηρετικὸς et ὑπηρετικῶς. Steph.

παρὰ τὰ τῶν πολιτῶν] Int. ἁμαρτή-

τῆς μὲν ὑπερβεβλημένης, τῆς δὲ ἐλλειπούσης, τὴς δὲ μετρίας, τὴν μίαν ἑλόμενος σύ, τὴν μέσην, ταύτην προστάττεις καὶ ἐπήνεσας[d] ἁπλῶς. ἐγὼ δέ, εἰ μὲν γυνή μοι[e] διαφέρουσα εἴη πλούτῳ καὶ θάπτειν αὐτὴν διακελεύοιτο[f] ἐν τῷ ποιήματι, τὸν ὑπερβάλλοντα ἂν τάφον ἐπαινοίην, φειδωλὸς δ'[g] αὖ τις καὶ πένης ἀνὴρ τὸν καταδεᾶ, μέτρον δὲ
III. ii. 362. οὐσίας κεκτημένος καὶ μέτριος[h] αὐτὸς ἂν τὸν αὐτὸν ἂν ἐπαινέσοι.[i] σοὶ δ' οὐχ οὕτω ῥητέον ὡς νῦν εἶπες μέτριον[k] εἰπών, ἀλλὰ τί τὸ μέτριον καὶ ὁπόσον ῥητέον, ἢ τὸν τοιοῦτον λόγον μή πω σοι διανοοῦ γίγνεσθαι νόμον.

ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις.

§. 10. ΑΘ. Πότερον οὖν ἡμῖν ὁ τεταγμένος ἐπὶ τοῖς νόμοις μηδὲν τοιοῦτον προσαγορεύῃ[l] ἐν ἀρχῇ τῶν νόμων, ἀλλ' εὐθὺς ὃ δεῖ ποιεῖν καὶ μὴ φράζῃ[m] τε καὶ ἐπαπειλή-
II. 720. σας τὴν ζημίαν ἐπ' ἄλλον τρέπηται[n] νόμον, παραμυθίας δὲ καὶ πειθοῦς τοῖς νομοθετουμένοις μηδὲ ἓν[o] προσδιδῷ; καθάπερ ἰατρὸς δέ τις ὁ μὲν οὕτως, ὁ δ' ἐκείνως ἡμᾶς εἴωθεν

—[b] δὴ νῦν v.—[c] δ' r.—[d] ἐπῄνεσα r.—[e] μοι add ΑΞΩrfђr.—[f] κελεύοιτο ђ.—[g] δ' υr.—[h] μέτριος[ν] Ω.—[i] nonne ἐπαινέσαι?—[k] μέτρον pr A.—[l] προσαγορεύοι (in οι corr) A, προσαγορεύει[η] Ω (qui in mg τὰ ἀντίγραφα ὅλα ὑποτακτικῶς), προσαγορεύει r.—[m] φράζοι f et corr A, φραξηι[ει] Ω, φράζει Ξr.—[n] τρέπεται f.—[o] μηδὲν s.—[p] ἀναμι-

τῷ ποιήματι interpretabantur. Γράμμα, i. q. γραμματεῖον, est *codicillus*, testamenti tabulæ; sensus tunc esset convenientissimus: *si in codicillo s.* tabellis *sepulturam suam* (h. e. quomodo sepeliri cuperet) *mandaret* s. præscriberet. Mox ad τὸν καταδεᾶ int. τάφον, sepulturam uxoris suæ; et ad τὸν αὐτὸν int. μέτριον τάφον. Denique ἢ est *alioqui*, vid. ad ii. 12. Ast.

§. 10. προσαγορεύοι—φράζοι—τρέποιτο] E Cod. Voss. reposuimus pro προσαγορεύῃ—φράζῃ et τρέπηται; deinde ἂν inseruimus, quod abesse nequit, et προσδιδῷ in προσδιδοίη mutavimus. Ficin. *utrum—nihil tale in legum exordio dicet—sed statim—exponet—vertet.* Cod. Voss. μηδ' ἕν. Ast.

καθάπερ ἰατρὸς] Lectio alia affertur, ἢ καθάπερ ἰατρός τις, ὁ μὲν οὕτως, ὁ δὲ ἐκείνως ἡμᾶς εἴωθεν ἑκάστοτε θεραπεύειν, καὶ αὐτὸς οὕτω ποιήσει; Sed ποιήσῃ scribendum esset, ut conveniret cum præced. verbis subjunctivi modi. Alioqui ante τὸν legerim δή, ut hæc pendeant ab illis, καθάπερ ἰατρὸς etc. Steph.

ἀναμιμνησκώμεθα δὲ] Steph. scribi jubebat δή: etiam Ficin. vertit: *Afferamus autem in medium modos medendi duos, quibus alii medici aliter curare consueverunt, ut, quemadmodum pueri medicum orant, ut modo quodam facillime* (sic) *eos curet, ita et nos legum latorem.* Cornar. corrigebat: ἢ καθάπερ ἰατρός τις, ὁ μὲν οὕτως, ὁ δὲ ἐκείνως ἡμᾶς εἴωθεν ἑκάστοτε θεραπεύειν, καὶ αὐτὸς οὕτω ποιήσει: *aut quemadmodum medicus quispiam, alius hoc modo, alius illo nos subinde curare solet, ita etiam ipse faciet?* In quo ποιήσει prægressis προσ-

ἑκάστοτε θεραπεύειν,—ἀναμιμνησκώμεθα[p] δὲ τὸν τρόπον ἑκάτερον, ἵνα τοῦ νομοθέτου δεώμεθα, καθά περ ἰατροῦ δέοιντο[q] ἂν παῖδες τὸν πραότατον αὐτὸν θεραπεύειν τρόπον ἑαυτούς. οἷον δή τί[r] λέγομεν; εἰσί πού τινες ἰατροί, φαμέν, καί τινες ὑπηρέται τῶν ἰατρῶν, ἰατροὺς δὲ καλοῦμεν δή που καὶ τούτους.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Ἐάν τέ γ' ἐλεύθεροι ὦσιν ἐάν τε δοῦλοι, κατ' ἐπίταξιν δὲ τῶν δεσποτῶν καὶ θεωρίαν καὶ κατ' ἐμπειρίαν τὴν τέχνην κτῶνται, κατὰ φύσιν δὲ μή, καθά περ οἱ ἐλεύθεροι III. ii. 363.
αὐτοί τε μεμαθήκασιν οὕτω τούς τε αὐτῶν[s] διδάσκουσι παῖδας. θείης ἂν ταῦτα δύο γένη τῶν καλουμένων ἰατρῶν;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Ἆρ' οὖν καὶ ξυννοεῖς ὅτι δούλων καὶ ἐλευθέρων ὄντων τῶν καμνόντων ἐν ταῖς πόλεσι τοὺς μὲν δούλους σχεδόν τι οἱ δοῦλοι τὰ πολλὰ ἰατρεύουσι περιτρέχοντες καὶ ἐν

[p] μνησκώμεθα Ω, ἀναμιμνησκόμεθα vf.—[q] δέοιντ' r.—[r] δή τί A.—[s] ἑαυτῶν r.—[t] δ'

αγορεύοι cet. non responderet; ipse quoque sensus non is est, quem orationis continuatio poscit. Hoc enim dicere scriptor voluit: quemadmodum duo medicorum genera sunt, sic etiam duæ legum dandarum rationes, severior altera (quæ, nulla persuasione et admonitione utens, statim facienda præscribit et delictis pœnas irrogat), altera mitior; utramque igitur rationem consideremus, legislatorem orantes, ut mitiorem illam adhibeat. Sed mutato δὲ in δὴ non persanari locum apparet. Offendit *καθάπερ ἰατρὸς δέ τις*, quod cum interrogatione prægressa non cohæret. Ni fallor, ante *καθάπερ ἰατρὸς* cet. Cliniæ interrogatio (v. c. Πῶς τοῦτο λέγεις; vel simile quid) excidit, quam Atheniensis verba excipiunt: *Καθάπερ ἰατρὸς δέ τις ὁ μὲν οὕτως, ὁ δὲ* (vulgo ὅδ' mendose scribitur) *ἐκείνως εἴωθεν ἑκάστοτε θεραπεύειν*: *dico, duplicem esse rationem legum condendarum, sicuti duo sunt medicorum genera. Utramque vero rationem recordemur* s. *consideremus, ut a legis latore mitiorem illam expetamus, sicuti pueri a medico eam expetunt.* Pro δέ τις vero tunc γέ τις scriberem; γε enim in responsis affirmat et explicat, ut sit fere *videlicet*; vid. ad iii. 1. Nominativus vero ἰατρὸς—τὶς, sequente ὁ μὲν—ὁ δὲ, pro genitivo ἰατρῶν positus est, vid. virr. doct. ad Viger. p. 5. Τὶς vero est i. q. *forte*, fere ut hoc exemplo utar. Vid. ad i. 12. Ast.

ΚΛ. Οἷον δή τί λέγομεν;] Vulgo scribitur: ἑαυτούς. οἷον δή τι λέγομεν· εἰσί που cet. quod sensum commodum non habet; accedit, quod post οἷον scribi τί sermonis usus jubet, vid. ad c. 5. p. 712. C. Quocirca hæc interrogative legenda et Cliniæ tribuenda sunt. Optime tunc habent, quæ sequuntur: Εἰσί που—φαμέν. Deinde verbis Ἐάν τέ γ'—παῖδας describuntur ὑπηρέται illi τῶν ἰατρῶν, et ad κτῶνται repete ἐάν: *sive liberi sunt sive servi, dummodo non per se suoque ingenio, ut liberi, sed e præceptis dominorum* (medicorum) *suorum et experientia artem medicam didicerint.* Κατὰ φύσιν, *natura sua*, per se s. proprio et studio et experientia. Ast.

ὅτι δούλων] Bas. 2. ὅτη. Mox in Bas. 1. et 2. articulus ante δοῦλοι deest. De sententia ipsa, vid. Weisk. ad Xenoph. Mem. iv. 2. 5. Ast.

μᾶλλον· ἔρημος γὰρ ὢν ὁ ξένος ἑταίρων[m] τε καὶ ξυγγενῶν ἐλεεινότερος ἀνθρώποις καὶ θεοῖς. ὁ δυνάμενος οὖν τιμωρεῖν μᾶλλον βοηθεῖ προθυμότερον· δύναται δὲ[n] διαφερόντως ὁ
II. 730. ξένιος ἑκάστων δαίμων καὶ θεὸς τῷ ξενίῳ ξυνεπόμενοι[o] Διί· πολλῆς οὖν εὐλαβείας, ᾧ καὶ σμικρὸν προμηθείας[p] ἔνι, μηδὲν ἁμάρτημα περὶ ξένους ἁμαρτόντα ἐν τῷ βίῳ πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ πορευθῆναι. ξενικῶν δ' αὖ καὶ ἐπιχωρίων ἁμαρτημάτων τὸ περὶ τοὺς ἱκέτας[q] μέγιστον γίγνεται ἁμάρτημα ἑκάστοις. μεθ' οὗ γὰρ ἱκετεύσας μάρτυρος ὁ[r] ἱκέτης θεοῦ ἔτυχεν ὁμολογιῶν, φύλαξ διαφέρων οὗτος τοῦ παθόντος γίγνεται, ὥστ' οὐκ ἄν ποτε ἀτιμώρητος πάθοι ὁ τυχὼν ὧν ἔπαθε.

§. 3. Τὰ μὲν οὖν περὶ γονέας τε καὶ ἑαυτὸν καὶ τὰ ἑαυτοῦ, περὶ πόλιν τε καὶ φίλους καὶ ξυγγένειαν ξενικά τε καὶ ἐπιχώρια διεληλύθαμεν σχεδὸν ὁμιλήματα. τὸ δὲ ποῖός τις ὢν αὐτὸς ἂν κάλλιστα διαγάγοι[s] τὸν βίον, ἑπό-
III. ii. 278. μενον τούτῳ διεξελθεῖν,[t] ὅσ' ἂν μὴ[u] νόμος ἀλλ' ἔπαινος παιδεύων καὶ ψόγος ἑκάστους εὐηνίους[v] μᾶλλον καὶ εὐμε-

[k] πάντ'ων Ω.—[l] τὰ add ꝛꝛ et rc ΑΩ.—[m] ἑτέρων ḫ.—[n] γὰρ ꝛ.—[o] ξ. Aꝛſꝛ, σ. Ω.— [p] προμυθίας v.—[q] οἰκέτας ḫ.—[r] ὁ om ḫ.—[s] διαγάγοι Aḫꝛ et corr Ω: διάγοι *ς.— [t] διεξελεῖν f.—[u] ἂν οὖν μὴ ς.—[v] εὐνοϊκοὺς ς.—[w] ῥητέον ΞΩꝛſḫꝛ: ῥητέα ς.—[x] ὧν

ματα: *præ iis, quæ in cives peccamus*, vel, *quæ cives in cives peccant*, ut repetas εἰς τοὺς πολίτας. Παρὰ est *ad*, *præ*, i. e. *supra*, *plus quam* (vid. Fischer. ad Weller. t. iii. p. ii. p. 270.) et comparatio in præpositione jam latens comparativo μᾶλλον insuper significatur, vid. ad iv. 9. Vulgo mendose scribitur παρὰ τῶν πολιτῶν. Ficin. *præ illis, quæ inter cives committuntur*. Mox Mon. τιμωρῶν. Ast.

τῷ ξενίῳ—Διί] Ξένιος Ζεὺς est *Jupiter hospitalis*, qui jura dat hospitibus (Virgil. Æn. i. 780.). Sic viii. 9. p. 843. A. xii. 6. p. 953. E. Epistol. vii. p. 329. B. Aristotel. de Mund. c. 7. Charondas apud Stob. xlii. p. 289. 35. μεμνημένους Διὸς ξενίου, ὡς παρὰ πᾶσιν ἱδρυμένου κοινοῦ θεοῦ καὶ ὄντος ἐπισκόπου φιλοξενίας τε καὶ κακοξενίας. Ceterum δύναται non solum propter prægressum ὁ δυνάμενος, sed etiam ob generalem vocum δαίμων et θεὸς notionem singulari positum numero est, etsi pluralis ξυνεπόμενοι sequitur; v. ad ii. 1. Deinde ad πολλῆς εὐλαβείας int. δεῖ, vid. ad iv. 4.—Mox Bas. 1. 2. ξενικῶν δ' αὖ ἐν ἐπιχωρ. et Stob. c. Mon. πάθῃ. Ast.

§. 3. διαγάγοι] Sic Stob. Cod. Voss. et Mon. Vulgo διάγοι. Mox Stob. ὅς pro ὅσ', Mon. ὅταν. Ast.

εὐνοϊκοὺς] Pro εὐνοϊκοὺς invenitur etiam scriptum εὐηνίους; quæ vox significationem huic loco longe habet aptissimam. atque adeo Ficin. quoque illam in suo exemplari vel in suis exempl. invenit. vertit enim ita hunc locum: *Qualis vero quisque quod ad seipsum esse debeat, qui optime vivere velit, nunc jam exponamus: ut non lex, sed laus et vituperatio singulos docens, refrænet magis et obtemperantiores ferendis legibus faciat*. Sed duriuscule (ut de hoc obiter moneam) pro τοῖς τεθήσεσθαι μέλλουσι νόμοις dicit *ferendis legibus*: significare volens, *legibus quæ ferentur*. Steph.

εὐνοϊκοὺς] Hoc idem esset cum se-

νεῖς τοῖς τεθήσεσθαι μέλλουσι νόμοις ἀπεργάζεται· ταῦτ' ἐστὶ μετὰ τοῦτο ἡμῖν ῥητέον.[w] Ἀλήθεια δὴ πάντων μὲν ἀγαθῶν θεοῖς ἡγεῖται, πάντων δὲ ἀνθρώποις· ἧς ὁ γενήσεσθαι μέλλων μακάριός τε καὶ εὐδαίμων ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς μέτοχος εἴη, ἵνα ὡς πλεῖστον χρόνον ἀληθὴς ὢν διαβιοῖ. πιστὸς γάρ· ὁ δὲ ἄπιστος, ᾧ φίλον ψεῦδος ἑκούσιον· ὅτῳ δὲ ἀκούσιον, ἄνους. ὧν[x] οὐδέτερον ζηλωτόν· ἄφιλος γὰρ δὴ πᾶς ὅ γε ἄπιστος καὶ ἀμαθής, χρόνου δὲ προϊόντος γνωσθεὶς εἰς τὸ χαλεπὸν γῆρας ἐρημίαν αὑτῷ πᾶσαν κατεσκευάσατο ἐπὶ τέλει τοῦ βίου, ὥς τε ζώντων καὶ μὴ ἑταίρων καὶ παίδων σχεδὸν ὁμοίως ὀρφανὸν αὑτῷ γενέσθαι τὸν βίον. Τίμιος μὲν δὴ καὶ ὁ μηδὲν[y] ἀδικῶν· ὁ δὲ μηδ'

quente *εὐμενεῖς*, e Stob. et Cod. Voss. reposuimus *εὐηνίους*, quam scripturam jam Steph. commendaverat et Ruhnken. ad Tim. p. 125. in Cod. Paris. invenit. Etiam Ficin. vertit, *refrænet magis et obtemperantiores—faciat*. Εὐήνιοι enim proprie equi dicuntur, qui habenis regi facile possunt, ut Polit. v. 14. p. 467. E. *ἐφ' ἵππων ἀκτέον ἐπὶ τὴν θέαν μὴ θυμοειδῶν μηδὲ μαχητικῶν, ἀλλ' ὅτι ποδωκεστάτων καὶ εὐηνιωτάτων*. De translato vocis *εὐήνιος* usu,-quo etiam ix. 16. p. 810. A. adhibetur, vid. Miscellan. Observat. v. vii. p. ii. p. 304. Ruhnken. l. l. et Boissonad. ad Philostrat. p. 560. —In Stob. verba *καὶ εὐμενεῖς* desunt. Deinde pro mendoso *ἀπεργάζεται*, quod in libris comparet omnibus, scripsimus *ἀπεργάζηται*; verba enim *ὅσ' ἂν* conjunctivum poscunt. Quanquam fortasse rectius est, *ἂν* expuncto, *ὅσα—ἀπεργάζεται*. Ast.

ἀλήθεια δή] Legitur hic locus apud Stob. l. l. Serm. i. p. 26. et Serm. xi. p. 136. De sententia, vid. Aristotelis, qui vulgo fertur, liber de mundo c. 7. et Rittershus. ad Porphyr. de vit. Pythag. p. 58. Cf. præterea Clemens Alexandr. Strom. ii. 4. p. 366. B. (t. i. p. 437. Pott.) et Theodoret. Therapeut. i. p. 488. B. Ceterum notatu dignus est verbi *ἡγεῖσθαι* et nominis *ἡγεμὼν* usus apud Platonem, ut leg. i. 6. 631. C. *ὧν ἡγεῖται μὲν ὑγίεια*. Et paulo post, *ὃ δὴ πρῶτον αὖ τῶν θείων ἡγεμὼν ἐστὶν ἀγαθῶν ἡ φρόνησις*. ix. 13. 875. B. *ἡγούμενον*. Similiter *ἡγεμὼν Ζεὺς* Phædr. p. 246. E. Unde Stoicos *ἡγεμονικὸν* suum mutuatos esse, dubitari non potest; vid. libr. nostr. qui inscriptus est, *Grundriss d. Philolog*. p. 336. Ast.

εὐθὺς] Mon. *αὐτός*. Mox ad *εἴη* vulgo desideratur *ἂν*, quod abesse nequit, ut equidem censeo, vid. nostra ad Sympos. p. 259. Mox Stob. p. 264. *ἵνα ὡς ὅτι πλεῖστον* et p. 137. *ἵνα ὅτι πλεῖστον*. Theodoret. *ἐπὶ πλεῖστον*. Deinde *διαβιοίη* scripsimus pro *διαβιοῖ*; Clem. et Theodor. *διαβιῴη*. Ast.

ἄνους, ὧν] In præced. edit. legitur, *ἄνους ὢν, οὐδέτερον ζηλωτόν*. In qua lectione posset quidem subaudiri *vivit*, ex illo præcedente *διαβιοῖ* sumptum: sed tum quoque, vel *ὧν οὐδέτερον ζηλωτὸν*, vel *οὐδέτερον δὲ ζηλωτὸν*, legendum videretur. Ideo longe præferenda est altera lectio, *ὅτῳ δὲ ἀκούσιον, ἄνους. ὧν οὐδέτερον ζηλωτόν*. in qua cum nominativo *ἄνους* non aliud subaudiendum verbum fuerit quam quod passim subauditur, *ἐστί*. Steph. Ecce fontem, unde Steph. suam derivavit doctrinam, Ficin. qui vertit: *qui vero non sponte, amens. Quorum neutrum optabile est*. Bip.

ἄνους· ὧν οὐδέτερον] Sic Stob. p. 137. contra p. 26. et 264. cum Cod. Voss. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *ἄνους ὢν, οὐδέτερον*. Ficin. qui vertit, *quorum neutrum optabile est*, scripturam nostram confirmat. Clemens exhibet, *ἄνους ὢν, οὐ ζῷον οὐθ' ἕτερον οὖν ζηλωτὸν*, deinde *δὴ* omittit. Ast.

ζώντων καὶ μὴ] Ficin. (*seu vivant sive decesserint*) cum *ὁμοίως* cohæret. Ast.

τίμιος μὲν δὴ] Leguntur hæc apud Stob. præter loc. laud. Serm. i. p. 26. 38. et ix. p. 106. 7. ubi nulla scripturæ reperitur diversitas. P. 264. vero scri-

ξυνέπεται καὶ συνέψεται,[o] τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀθάνατον ὄν,
τῷ παῖδας παίδων καταλειπόμενον[p] ταὐτὸν καὶ ἓν ὂν ἀεὶ
γενέσει τῆς ἀθανασίας μετειληφέναι. τούτου δὴ ἀποστερεῖν
ἑκόντα ἑαυτὸν οὐδέποτε ὅσιον, ἐκ προνοίας δ' ἀποστερεῖ ὃς
ἂν παίδων καὶ γυναικὸς ἀμελῇ. πειθόμενος[q] μὲν[r] οὖν τῷ
νόμῳ ἀζήμιος ἀπαλλάττοιτο[s] ἄν, μὴ πειθόμενος δὲ[t] αὖ
μηδὲ γαμῶν ἔτη τριάκοντα γεγονὼς καὶ πέντε ζημιούσθω
μὲν κατ' ἐνιαυτὸν τόσῳ καὶ τόσῳ, ἵνα μὴ δοκῇ τὴν μοναυ-
λίαν οἱ κέρδος καὶ ῥᾳστώνην φέρειν,[u] μὴ μετεχέτω δὲ τι-
μῶν ὧν ἂν[v] οἱ νεώτεροι ἐν τῇ πόλει τοὺς πρεσβυτέρους αὐ-
τῶν τιμῶσιν ἑκάστοτε. Τοῦτον δὴ παρ' ἐκεῖνον τὸν νόμον
ἀκούσαντα ἔξεστι περὶ ἑνὸς ἑκάστου διανοηθῆναι, πότερον
III. ii. 366. αὐτοὺς διπλοῦς οὕτω δεῖ γίγνεσθαι[w] τῷ μήκει τὸ σμικρό-
τατον, διὰ τὸ πείθειν τε ἅμα καὶ ἀπειλεῖν, ἢ τῷ ἀπειλεῖν
μόνον χρωμένους ἁπλοῦς γίγνεσθαι τοῖς μήκεσιν.

ΜΕ. Πρὸς μὲν τοῦ Λακωνικοῦ τρόπου, ὦ ξένε, τὸ τὰ

[p] καταλειπόμενον Αυfħt et Ω, qui in mg ὅλα τὰ ἀντίγραφα διὰ διφθόγγου: καταλιπόμενον *ς.—[q] πείθομεν υ.—[r] μὲν add Afħt et rc Ω, qui pr πείθομεν οὖν.—[s] ἀπαλλάττοιτ' υ.—[t] δ' fħ.—[u] omisi καὶ cum A.—[v] ἂν om ς.—[w] γενέσθαι Ξς.—[x] κελεύει

πειθόμενος μὲν οὖν] Sic Stob. et Cod. Voss. Vulgo μὲν abest. Ast.

τὴν μοναυλίαν] *Cœlibatum*, ut contra συναυλία (Aristot. Polit. vii. 16. c. 14. §. 7. Schneid.) *contubernium*, i. e. conjugium. Mox Stob. μετέχοι δὲ et ὧν ἂν (sic et Cod. Voss. quod placet). Ceterum pronomen ὧν nominis vel pronominis, quo refertur, casum sequitur, ut infra c. 12. 723. D. ἀπ' ἐκείνων—ὧν εἴπες. vii. 14. 809. C. Isocrat. Evag. p. 198. Coray: ἂν μή τις αὐτὰς διοικῇ τοιούτοις ἤθεσιν, οἵοις Εὐαγόρας μὲν εἶχεν. Panathen. p. 269. ταῖς δόξαις, αἷς ἔχουσιν. Demosthen. Olynth. i. p. 17. ὑπὲρ τῶν πολλῶν, ὧν καλῶς ποιοῦντες ἔχουσι. Orat. ii. p. 23. ποιητὰς αἰσχρῶν ᾀσμάτων, ὧν εἰς τοὺς συνόντας ποιοῦσιν ἕνεκα τοῦ γελασθῆναι. De Chersones. p. 98. ἐκ τῆς ἐπιστολῆς δεῖ σκοπεῖν, ἧς ἔπεμψε πρὸς ὑμᾶς. Vid. Fischer. ad Weller. t. iii. p. 387. De καὶ—δὲ vid. ad i. 9. Ast.

παρ' ἐκεῖνον τὸν νόμον] *Juxta illam legem*, ita ut ambæ comparari inter se possint, vel ita ut legem cum lege comparare possis. Subjectum est persona indefinita. Ast.

τῷ μήκει τὸ μακρότατον] *Id quod longitudine* s. ambitu *maxime prolixum* s. altero prolixius erit, h. e. quæ prolixior erit legum scribendarum ratio, propterea quod in ea persuasio et severa præscriptio conjunctæ erunt. Sic emendavimus id, quod vulgo, sensu contrario, legitur: τὸ σμικρότατον, et, quum sensus τὸ μακρότατον postulet, in orationis contextum emendationem recipere haud dubitavimus. Ex μακρότατον factum est μικρότατον, quod in Atticum σμικρότατον transiit. Interpretes omnes τὸ σμικρότατον reddiderunt. Ast.

πρὸς—τρόπου] *Laconibus quidem convenit* s. Laconum quidem proprium est, *breviora semper præferre*. De πρὸς τρόπου vid. ad ii. 3. et de Laconum breviloquentia vid. ad i. 11. Mox μὴν, prægresso μὲν, est *tamen*, ut c. 12. p. 723. A. ὄντως μὲν εἶναι πειστικὸν, προοιμίου μὴν τοῦ περὶ λόγους δύναμιν ἔχειν. ii. 8. p. 663. E. καλὸν μὲν ἡ ἀλήθεια—ἔοικε μὴν οὐ ῥᾴδιον εἶναι πείθειν. iii. 3. p. 630. C. ubi v. not. iv. 4. p. 709. B. vii. 18. p. 815. C. ix. 6. p. 862. A. x. 12. p. 903. C. Theæt. p. 142. B. Sophist. 253. E. Ast.

αὐτός τε ἧττον συντείνει πρὸς ἀρετὴν τὴν ἀληθῆ, τούς τε
ἀνθαμιλλωμένους εἰς ἀθυμίαν καθίστησι τῷ ἀδίκως ψέ-
γεσθαι, καὶ διὰ ταῦτα ἀγύμναστον τὴν πόλιν ὅλην εἰς
ἅμιλλαν ἀρετῆς ποιῶν σμικροτέραν αὐτὴν πρὸς εὐδοξίαν τὸ
ἑαυτοῦ μέρος ἀπεργάζεται. θυμοειδῆ μὲν δὴ χρὴ πάντα
ἄνδρα εἶναι, πρᾶον δὲ ὡς ὅτι μάλιστα. τὰ γὰρ τῶν ἄλ-
λων χαλεπὰ καὶ δυσίατα ἢ καὶ τὸ παράπαν ἀνίατα ἀδι-
κήματα οὐκ ἔστιν ἄλλως ἐκφυγεῖν ἢ μαχόμενον καὶ ἀμυ-
νόμενον νικῶντα καὶ τῷ μηδὲν ἀνιέναι κολάζοντα, τοῦτο δὲ[f]
ἄνευ θυμοῦ γενναίου ψυχὴ πᾶσα ἀδύνατος δρᾶν. τὰ δ' αὖ
τῶν[g] ὅσοι ἀδικοῦσι μέν, ἰατὰ δέ, γιγνώσκειν χρὴ πρῶτον μὲν III. ii. 880.
ὅτι πᾶς ὁ ἄδικος οὐχ ἑκὼν ἄδικος. τῶν γὰρ μεγίστων κα-
κῶν οὐδεὶς οὐδαμοῦ οὐδὲν ἑκὼν κέκτητο ἄν ποτε, πολὺ δ'
ἥκιστα ἐν τοῖς τῶν ἑαυτοῦ τιμιωτάτοις· ψυχὴ[h] δ', ὡς εἴ-
πομεν, ἀληθείᾳ γ' ἐστὶ πᾶσι τιμιώτατον· ἐν οὖν τῷ τιμιω-
τάτῳ τὸ μέγιστον κακὸν οὐδεὶς ἑκὼν μή ποτε λάβῃ καὶ
ζῇ διὰ βίου κεκτημένος αὐτό. ἀλλὰ ἐλεεινὸς μὲν πάντως

[h] ψυχῆ...ἀλήθεια r.—[i] ἀκραχολοῦντα ΑΩvf : ἀκροχολοῦντα *s.—[k] πλημμελεῖν ΞΩ

πρὸς ἀρετὴν]. Stob. *εἰς ἀρετήν*. Paulo post *μὲν* post *θυμοειδῆ* a Mon. abest, et *ὡς* a Stobæo. Deinde Mon. *τὰ γὰρ ὄντα ἄλλων χαλεπά*. Ast.

μαχόμενον—νικῶντα] Bene vertit Cornar. *quam ut pugnando et propulsando victor abeat et nihil pœnarum remittat.* Participia *μαχόμενον* et *ἀμυνόμενον* instrumentum indicant *τοῦ νικᾶν*. *Νικῶντα* vero ipsum pro *τῷ νικᾶν* positum est. De sententia, cf. Seneca de ira i. 14. Ast.

τὰ δ' αὖ τῶν, ὅσοι] Stob. *αὐτῶν*, vitiose. Ceterum articulus (ut h. l. *τῶν*) pronominis demonstrativi loco ponitur (qui quidem usus a veteri Græcorum lingua repetendus est, ut Homericus sermo ostendit), si relativum pronomen sequitur. Sic vi. 9. p. 761. E. *περὶ τούς, ὧν ἐπιμέλονται*. c. 12. p. 766. A. *τῶν, ὁπόσα φύει γῆ*. ix. 8. p. 867. D. *τοῖς, ὅσοι*. c. 11. p. 871. E. *τόν, ᾧ ἂν ἐπισκήπτηται*. c. 12. p. 873. D. *τῶν, ὅσα ἀργὰ καὶ ἀνώνυμα*, et paulo post, *πλὴν τῶν, ὅσα* cet. x. 11. p. 901. D. *τῶν, ὁπόσων εἰσὶν αἱ αἰσθήσεις*. xi. 2. p. 914. E. *τῶν, ὁπόσα—ὅσια*. c. 6. p. 922. D. *τῶν, ὁπόσοι*. xii. 14. p. 968. D. *τῶν, ὅσοι ἐπιτήδειοι*. Epinom. c. 1. p. 974. C. *τῶν, ὅσοι—δυνατοὶ γίγνονται*. Phileb. p. 21. C. *τῶν, ὅσα θαλάσσια*. Protag. 320. D. Sophist. 241. E. Polit. v. 469. B. vi. p. 509. E. Conon. Narrat. c. 1. Longin. xvi. §. 1. ubi v. Bast. p. 643. ed. Weisk. Cf. Matthiæ Grammat. p. 397. Ast.

πᾶς ὁ ἄδικος] Celebratissima hæc est Platonis sententia, neminem sua sponte esse malum. Cf. c. 6. p. 734. B. Lib. ix. 4. p. 860. D. Protagor. 345. D. Polit. ix. p. 589. C. Tim. 86. D. Hipp. Maj. 296. C. Vid. Upton. ad Epictet. dissert. i. 28. ii. 22. Gataker. ad M. Antonin. iv. 3. 6. vii. 63. viii. 14. x. 30. xi. 18. Heusd. Specim. Crit. p. 72. Similiter Cicero Parad. 3. 'cum quidquid peccatur, perturbatione peccetur rationis atque ordinis.' Clem. Alexandr. Strom. vii. *σχεδὸν δύο εἰσὶν ἀρχαὶ πάσης ἁμαρτίας, ἄνοια καὶ ἀσθένεια* cet. Cf. Pseudo-Phalar. Epist. 29. Ceterum respexit ad hunc locum Origenes Philosoph. §. 9. t. i. p. 899. A. De negationibus iteratis vid. ad i. 10. Ceterum pro *κέκτητο* scribendum est *κεκτῇτο*. Ast.

θοῖ κεραννύντες τὴν μάχην νομοθετοῦσιν, ἀλλ' ἀκράτῳ μόνον τῇ βίᾳ. ἐγὼ δέ,[e] ὦ μακάριοι,[f] καὶ τρίτον ἔτι περὶ τοὺς νόμους ὁρῶ γίγνεσθαι δέον οὐδαμῇ[g] τὰ νῦν γιγνόμενον.

ΚΛ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

ΑΘ. Ἐξ αὐτῶν ὧν νῦν διειλέγμεθα ἡμεῖς[h] κατὰ θεόν τινα γεγονός. σχεδὸν γὰρ ἐξ ὅσου περὶ τῶν νόμων ἤργμεθα λέγειν ἐξ ἑωθινοῦ μεσημβρία τε[i] γέγονε καὶ ἐν ταύτῃ παγκάλῃ[k] ἀναπαύλῃ τινὶ γεγόναμεν, οὐδὲν ἀλλ'[l] ἢ περὶ νόμων διαλεγόμενοι, νόμους δὲ ἄρτι μοι δοκοῦμεν λέγειν ἄρχεσθαι, τὰ δ' ἔμπροσθεν ἦν πάντα ἡμῖν προοίμια νόμων. τί δὲ[m] ταῦτ' εἴρηκα; τόδ' εἰπεῖν βουληθείς, ὅτι λόγων

[f] μακάριοι ΑΩυḫr: μακάριε r.—[g] οὐδαμῇ ΑΩυfḫr: οὐ ἐ r.—[h] διειλέγμεθα ἡμεῖς νῦν r.—[i] τε om ḫ.—[k] παγκάλῃ om r.—[l] ἀλλ' rfḫ.—[m] δὴ Ω, δὴ υḫ.—[n] δὲ ὄντων

κεραννύντες τὴν μάχην] Quid μάχην hic sibi velit, assequi nequeo. Ficin. et Cornar. verbo *minas* reddiderunt, quod quomodo μάχη significare potest? Exspectabas τὴν ἀνάγκην, necessitatem (quam nos dicimus Zwang), πειθοῖ oppositam, τῇ βίᾳ vero respondentem. Et facile ex ἀνάγκην, α vel κ oblitterato (ut scriberetur ΝΑΓΚΗΝ vel ΑΝΑΓΚΗΝ) nasci potuit μάχην. Mox ad ἀκράτῳ—βίᾳ int. χρώμενοι νομοθετοῦσι; participium enim χρώμενοι e prægresso κεραννύντες petendum est. Ast.

ὦ μακάριε] Legitur etiam ὦ μακάριοι, quod malo. Item, οὐδαμῇ τανῦν γιγνόμενον. Agnoscit autem et Fic. ambas hasce lect. non illas. Steph.

ὦ μακάριοι] Sic Cod. Voss. et Ficin. *o viri beati*. Vulgo ὦ μακάριε; in prægressis autem Megillus et Clinias verba fecerunt. Deinde pro οὐ e Cod. Voss. et Ficino (*quod fieri nusquam videmus*) reposuimus οὐδαμῇ. Ast.

προοίμια] Cicero de Legib. ii. 7. §. 16. 'habes legis prooemium: sic enim appellat Plato.' Mox de interrogatione τί δὲ ταῦτ' εἴρηκα; vid. ad i. 5. Deinde post λόγων e Cod. Voss. interseruimus μὲν, cui respondet δὲ in verbis τῶν δὲ ὄντως νόμων ὄντων, ubi leges, carminibus oppositæ, itidem νόμοις dictis, veri s. proprii dicuntur νόμοι, vid. iii. 14. p. 700. B. ibique adnotata. Pro πάντων καὶ ὅσων vero videndum, annon καὶ πάντων, ὅσων scribi oporteat, ut sit: *orationis et omnium, quorum vox particeps est* (h. e. quæ vocis ope geruntur), *procemia sunt*. Ceterum προοίμιον proprie est *præcentio*, quod *præludium* vocant (pauca illa, quæ citharœdi, antequam legitimum carmen inchoarent, canebant, emerendi favoris gratia, ut Quintiliani verbis utar, Instit. Orat. iv. 1. 2. Cf. Aristot. Rhetor. iii. 14. Wesseling. ad Diodor. Sic. t. ii. p. 531. Vox enim derivatur ab οἴμη, *cantus*); deinde hymnus ipse hoc nomen invenit (vid. Menag. ad Diog. L. viii. 57. et Spanhem. ad Callimach. Hymn. in Jov. v. 1. Villoison. ad Apollonii Lex. Homer. p. 592.). Ad orationem vero translatum significabat *principium* s. exordium ac præfationem, specialiter quoque *insinuationem* (vid. Auct. ad Herenn. i. 4. 6. Cicer. Invent. i. 17. Quintil. iv. 1. med.); ita denique factum est, ut, quidquid exspectationem, spem, movet, id *procemium* diceretur, vid. Hemsterhus. ad Lucian. Somn. §. 8. et Dorvill. ad Charit. v. 2. Egregie illustratur τοῦ προοιμίου notio verbis appositis οἷόν τινες ἀνακινήσεις; ἀνακινεῖν enim athleta dicitur, qui manus et brachia concutiendo ad certamen se præparat s. pugnam præludit (ut apud Rutil. i. 257.). Sic Aristotel. Rhetor. iii. 14. fin. οὐδὲν γὰρ προεξαγκωνίσας οὐδὲ προανακινήσας εὐθὺς ἄρχεται. Vid. P. Victor. ad h. l. p. 709.—Ceterum cf. cum his Seneca Epistol. 94. t. iii. p. 202. Ruhk. Ast.

αὐτός τε ἧττον συντείνει πρὸς ἀρετὴν τὴν ἀληθῆ, τούς τε ἀνθαμιλλωμένους εἰς ἀθυμίαν καθίστησι τῷ ἀδίκως ψέγεσθαι, καὶ διὰ ταῦτα ἀγυμνάστους τὴν πόλιν ὅλην εἰς ἅμιλλαν ἀρετῆς ποιῶν σμικροτέραν αὐτὴν πρὸς εὐδοξίαν τὸ ἑαυτοῦ μέρος ἀπεργάζεται. θυμοειδῆ μὲν δὴ χρὴ πάντα ἄνδρα εἶναι, πρᾶον δὲ ὡς ὅτι μάλιστα. τὰ γὰρ τῶν ἄλλων χαλεπὰ καὶ δυσίατα ἢ καὶ τὸ παράπαν ἀνίατα ἀδικήματα οὐκ ἔστιν ἄλλως ἐκφυγεῖν ἢ μαχόμενον καὶ ἀμυνόμενον νικῶντα καὶ τῷ μηδὲν ἀνιέναι κολάζοντα, τοῦτο δὲ[f] ἄνευ θυμοῦ γενναίου ψυχὴ πᾶσα ἀδύνατος δρᾷν. τὰ δ' αὖ τῶν[g] ὅσοι ἀδικοῦσι μέν, ἰατὰ δέ, γιγνώσκειν χρὴ πρῶτον μὲν III. ii. 380.
ὅτι πᾶς ὁ ἄδικος οὐχ ἑκὼν ἄδικος. τῶν γὰρ μεγίστων κακῶν οὐδεὶς οὐδαμοῦ οὐδὲν ἑκὼν κέκτητο ἄν ποτε, πολὺ δ' ἥκιστα ἐν τοῖς τῶν ἑαυτοῦ τιμιωτάτοις· ψυχὴ[h] δ', ὡς εἴπομεν, ἀληθείᾳ γ' ἐστὶ πᾶσι τιμιώτατον· ἐν οὖν τῷ τιμιωτάτῳ τὸ μέγιστον κακὸν οὐδεὶς ἑκὼν μή ποτε λάβῃ καὶ ζῇ διὰ βίου κεκτημένος αὐτό. ἀλλὰ ἐλεεινὸς μὲν πάντως

[h] ψυχῆ...ἀλήθεια ϒ.—[i] ἀκραχολοῦντα ΑΩϒϝ : ἀκροχολοῦντα *ς.—[k] πλημμελεῖν ΞΩ

πρὸς ἀρετὴν] Stob. *εἰς ἀρετήν*. Paulo post *μὲν* post *θυμοειδῆ* a Mon. abest, et *ὡς* a Stobæo. Deinde Mon. *τὰ γὰρ ὄντα ἄλλων χαλεπά*. Ast.

μαχόμενον—νικῶντα] Bene vertit Cornar. *quam ut pugnando et propulsando victor abeat et nihil pœnarum remittat.* Participia *μαχόμενον* et *ἀμυνόμενον* instrumentum indicant *τοῦ νικᾶν*. *Νικῶντα* vero ipsum pro *τῷ νικᾶν* positum est. De sententia, cf. Seneca de ira i. 14. Ast.

τὰ δ' αὖ τῶν, ὅσοι] Stob. *αὐτῶν*, vitiose. Ceterum articulus (ut h. l. *τῶν*) pronominis demonstrativi loco ponitur (qui quidem usus a veteri Græcorum lingua repetendus est, ut Homericus sermo ostendit), si relativum pronomen sequitur. Sic vi. 9. p. 761. E. *περὶ τοὺς, ὧν ἐπιμέλονται*. c. 12. p. 766. A. *τῶν, ὁπόσα φύει γῆ*. ix. 8. p. 867. D. *τοῖς, ὅσοι*. c. 11. p. 871. E. *τὸν, ᾧ ἂν ἐπισκήπτηται*. c. 12. p. 873. D. *τῶν, ὅσα ἀργὰ καὶ ἀνώνυμα*, et paulo post, *πλὴν τῶν, ὅσα* cet. x. 11. p. 901. D. *τῶν, ὁπόσων εἰσὶν αἱ αἰσθήσεις*. xi. 2. p. 914. E. *τῶν, ὁπόσα—ὅσια*. c. 6. p. 922. D. *τῶν, ὁπόσοι*. xii. 14. p. 968. D. *τῶν, ὅσοι ἐπιτήδειοι*. Epinom. c. 1. p. 974. C. *τῶν, ὅσοι—δυνατοὶ γίγνονται*. Phileb. p. 21. C. *τῶν, ὅσα θαλάσσια*. Protag. 320. D. Sophist. 241. E. Polit. v. 469. B. vi. p. 509. E. Conon. Narrat. c. 1. Longin. xvi. §. 1. ubi v. Bast. p. 643. ed. Weisk. Cf. Matthiæ Grammat. p. 397. Ast.

πᾶς ὁ ἄδικος] Celebratissima hæc est Platonis sententia, neminem sua sponte esse malum. Cf. c. 6. p. 734. B. Lib. ix. 4. p. 860. D. Protagor. 345. D. Polit. ix. p. 589. C. Tim. 86. D. Hipp. Maj. 296. C. Vid. Upton. ad Epictet. dissert. i. 28. ii. 22. Gataker. ad M. Antonin. iv. 3. 6. vii. 63. viii. 14. x. 30. xi. 18. Heusd. Specim. Crit. p. 72. Similiter Cicero Parad. 3. 'cum quidquid peccatur, perturbatione peccetur rationis atque ordinis.' Clem. Alexandr. Strom. vii. *σχεδὸν δύο εἰσὶν ἀρχαὶ πάσης ἁμαρτίας, ἄνοια καὶ ἀσθένεια* cet. Cf. Pseudo-Phalar. Epist. 29. Ceterum respexit ad hunc locum Origenes Philosoph. §. 9. t. i. p. 899. A. De negationibus iteratis vid. ad i. 10. Ceterum pro *κέκτητο* scribendum est *κεκτῇτο*. Ast.

προσαγορεύοιτο εἶναι τοῦ νόμου. ταῦτ' οὖν εἰπὼν τί τὸ μετὰ τοῦτο ἂν μοι βουληθείην εἰρῆσθαι; τόδε, ὡς τὸν νομοθέτην πρὸ πάντων τε ἀεὶ τῶν νόμων χρεών ἐστι μὴ ἀμοίρους αὐτοὺς προοιμίων ποιεῖν καὶ καθ' ἕκαστον, ᾗ διοίσουσιν ἑαυτῶν ὅσον νῦν δὴ[r] τὼ λεχθέντε διηνεγκάτην.

ΚΛ. Τό γ' ἐμὸν οὐκ ἂν ἄλλως νομοθετεῖν διακελεύοιτο ἡμῖν τὸν τούτων ἐπιστήμονα.

III. ii. 369. ΑΘ. Καλῶς μὲν τοίνυν, ὦ Κλεινία, δοκεῖς μοι τό γε τοσοῦτον λέγειν, ὅτι πᾶσί γε νόμοις ἔστι προοίμια[s] καὶ ὅτι πάσης ἀρχόμενον νομοθεσίας χρὴ προτιθέναι παντὸς τοῦ λόγου τὸ πεφυκὸς προοίμιον ἑκάστοις· οὐ γὰρ σμικρὸν τὸ μετὰ τοῦτ' ἐστὶ ῥηθησόμενον, οὐδ' ὀλίγον διαφέρον ἢ σαφῶς ἢ μὴ σαφῶς αὐτὰ μνημονεύεσθαι· τὸ[t] μέντοι μεγάλων πέρι λεγομένων νόμων καὶ σμικρῶν εἰ ὁμοίως προοιμιάζεσθαι προστάττοιμεν, οὐκ ἂν ὀρθῶς λέγοιμεν. οὐδὲ γὰρ ᾆσ-

τὸ

—[s] προοίμια A et γρ Ω.—[t] των Ω.—[u] τοιοῦτο ђ.—[v] τε om ђ.—[w] ἀρχόμεθα ђ.—

προσαγορεύοιτο εἶναι] Abundanter, ut constat, *εἶναι* verbis appellandi adjungi solet, v. Reiz. ad Viger. p. 737. et Heind. ad Theæt. p. 344. Ast.

ἀμοίρους αὐτοὺς] Cod. Voss. *αὐτῶν*. Ad verba *καὶ καθ' ἕκαστον ᾗ διοίσουσιν ἑαυτῶν* int. *δηλοῦν* vel simile verbum e prægressis eliciendum. Cornar. *et in singulis exponere, quatenus inter se differant, quantum sunt nunc duæ illæ relatæ leges differebant*. Sed hoc mihi nondum satisfacit; inepta est enim sententia; quasi legis latoris esse possit, in singulis, quas scribit, legibus admonere et exponere, quantum leges differant, quibus procemium adjungatur, ab his, quæ nuda præceptione contineantur. Ni fallor, ᾗ mendosum est et vel expungendum vel scribendum ἕνα, ut sit *καθ' ἕκαστον ἕνα* s. *καθ' ἕνα ἕκαστον*, ut Demosth. Olynth. ii. p. 25. *καθ' ἕνα αὐτῶν ἕκαστον ἐν μέρει*. Philipp. iii. p. 116. *καθ' ἕνα ἕκαστον*. Orat. iv. p. 143. *προïεμένους καθ' ἓν ἕκαστον*. Pro Coron. p. 230. Leg. ix. 1. init. *καθ' ἓν ἕκαστον*. xi. 6. 923. B. *τὸ ἑνὸς ἑκάστου*. Tunc pro *τε* post *πάντων* legerem *γε*, affirmativa illa significatione (ut Latinorum *quidem*). His correctis sensus existit optimus: hoc subjicio s. addo, legislatorem omnibus quas scribat legibus procemia oportere præponere, et (int. hoc si fecerit, s. tunc) leges singulæ tantum a se ipsis different, quantum illæ supra positæ (sc. de matrimonio) differebant, h. e. tanto præstabunt, quanto illæ supra prolatæ. *Διαφέρειν ἑαυτοῦ*, *a se ipso differre*, est *semet ipsum superare* s. sibi ipsi præstare; Græci enim rem vel hominem sibimet ipsi comparant (vid. ad i. 14.). *Καθ' ἕκαστον ἕνα*, int. *νόμοι*, *leges singulæ, unaquaque per se spectata*, est simpliciter: *unaquæque lex* (omnibus suis numeris et partibus expleta erit). Verba deinde *ὅσον νῦν δὴ τὼ λεχθέντε διηνεγκάτην*, *quantum leges* (de matrimonio) *supra prolatæ differebant*, est: quantum in legibus supra propositis alteram ab altera differre, h. e. quanto alteram alteri præstare intelleximus; quibus lex significatur, cui procemium præpositum erat, simplici præscriptioni præstitisse. Ast.

πάσης ἀρχόμενον νομοθεσίας] Persona intelligenda est indefinita, vid. ad i. 7. Monui, ne quis *τὸν* interserendum esse suspicetur. Ast.

οὐ γὰρ σμικρὸν] Lex enim ipsa res est maximi momenti, quæ procemio illustretur necne, magnopere refert. *Οὐδ' ὀλίγον διαφέρον* (*ἐστὶ*), nec parvi refert. Ast.

αὐτός τε ἧττον συντείνει πρὸς ἀρετὴν τὴν ἀληθῆ, τούς τε ἀνθαμιλλωμένους εἰς ἀθυμίαν καθίστησι τῷ ἀδίκως ψέγεσθαι, καὶ διὰ ταῦτα ἀγύμναστον τὴν πόλιν ὅλην εἰς ἅμιλλαν ἀρετῆς ποιῶν σμικροτέραν αὐτὴν πρὸς εὐδοξίαν τὸ ἑαυτοῦ μέρος ἀπεργάζεται. θυμοειδῆ μὲν δὴ χρὴ πάντα ἄνδρα εἶναι, πρᾶον δὲ ὡς ὅτι μάλιστα. τὰ γὰρ τῶν ἄλλων χαλεπὰ καὶ δυσίατα ἢ καὶ τὸ παράπαν ἀνίατα ἀδικήματα οὐκ ἔστιν ἄλλως ἐκφυγεῖν ἢ μαχόμενον καὶ ἀμυνόμενον νικῶντα καὶ τῷ μηδὲν ἀνιέναι κολάζοντα, τοῦτο δὲ[f] ἄνευ θυμοῦ γενναίου ψυχὴ πᾶσα ἀδύνατος δρᾶν. τὰ δ' αὖ τῶν[g] ὅσοι ἀδικοῦσι μέν, ἰατὰ δέ, γιγνώσκειν χρὴ πρῶτον μὲν III. ii. 380.
ὅτι πᾶς ὁ ἄδικος οὐχ ἑκὼν ἄδικος. τῶν γὰρ μεγίστων κακῶν οὐδεὶς οὐδαμοῦ οὐδὲν ἑκὼν κέκτητο ἄν ποτε, πολὺ δ' ἥκιστα ἐν τοῖς τῶν ἑαυτοῦ τιμιωτάτοις· ψυχὴ[h] δ', ὡς εἴπομεν, ἀληθείᾳ γ' ἐστὶ πᾶσι τιμιώτατον· ἐν οὖν τῷ τιμιωτάτῳ τὸ μέγιστον κακὸν οὐδεὶς ἑκὼν μή ποτε λάβῃ καὶ ζῇ διὰ βίου κεκτημένος αὐτό. ἀλλὰ ἐλεεινὸς μὲν πάντως

[h] ψυχὴ...ἀλήθεια Υ.—[i] ἀκραχολοῦντα ΑΩυϛ : ἀκροχολοῦντα *ς.—[k] πλημμελεῖν ΞΩ

πρὸς ἀρετὴν] Stob. εἰς ἀρετήν. Paulo post μὲν post θυμοειδῆ a Mon. abest, et ὡς a Stobæo. Deinde Mon. τὰ γὰρ ὄντα ἄλλων χαλεπά. Ast.

μαχόμενον—νικῶντα] Bene vertit Cornar. *quam ut pugnando et propulsando victor abeat et nihil pœnarum remittat.* Participia μαχόμενον et ἀμυνόμενον instrumentum indicant τοῦ νικᾷν. Νικῶντα vero ipsum pro τῷ νικᾷν positum est. De sententia, cf. Seneca de ira i. 14. Ast.

τὰ δ' αὖ τῶν, ὅσοι] Stob. αὐτῶν, vitiose. Ceterum articulus (ut h. l. τῶν) pronominis demonstrativi loco ponitur (qui quidem usus a veteri Græcorum lingua repetendus est, ut Homericus sermo ostendit), si relativum pronomen sequitur. Sic vi. 9. p. 761. E. περὶ τούς, ὧν ἐπιμέλονται. c. 12. p. 766. A. τῶν, ὁπόσα φύει γῆ. ix. 8. p. 867. D. τοῖς, ὅσοι. c. 11. p. 871. E. τόν, ᾧ ἂν ἐπισκήπτηται. c. 12. p. 873. D. τῶν, ὅσα ἀργὰ καὶ ἀνώνυμα, et paulo post, πλὴν τῶν, ὅσα cet. x. 11. p. 901. D. τῶν, ὁπόσων εἰσὶν αἱ αἰσθήσεις. xi. 2. p. 914. E. τῶν, ὁπόσα—ὅσια. c. 6. p. 922. D. τῶν, ὁπόσοι. xii. 14. p. 968. D. τῶν, ὅσοι ἐπιτήδειοι. Epinom. c. 1. p. 974. C. τῶν, ὅσοι—δυνατοὶ γίγνονται. Phileb. p. 21. C. τῶν, ὅσα θαλάσσια. Protag. 320. D. Sophist. 241. E. Polit. v. 469. B. vi. p. 509. E. Conon. Narrat. c. 1. Longin. xvi. §. 1. ubi v. Bast. p. 643. ed. Weisk. Cf. Matthiæ Grammat. p. 397. Ast.

πᾶς ὁ ἄδικος] Celebratissima hæc est Platonis sententia, neminem sua sponte esse malum. Cf. c. 6. p. 734. B. Lib. ix. 4. p. 860. D. Protagor. 345. D. Polit. ix. p. 589. C. Tim. 86. D. Hipp. Maj. 296. C. Vid. Upton. ad Epictet. dissert. i. 28. ii. 22. Gataker. ad M. Antonin. iv. 3. 6. vii. 63. viii. 14. x. 30. xi. 18. Heusd. Specim. Crit. p. 72. Similiter Cicero Parad. 3. 'cum quidquid peccatur, perturbatione peccetur rationis atque ordinis.' Clem. Alexandr. Strom. vii. σχεδὸν δύο εἰσὶν ἀρχαὶ πάσης ἁμαρτίας, ἄνοια καὶ ἀσθένεια cet. Cf. Pseudo-Phalar. Epist. 29. Ceterum respexit ad hunc locum Origenes Philosoph. §. 9. t. i. p. 899. A. De negationibus iteratis vid. ad i. 10. Ceterum pro κέκτητο scribendum est κεκτῇτο. Ast.

τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς καὶ τὰ σώματα καὶ τὰς οὐσίας σπουδῆς τε πέρι καὶ ἀνέσεως ἴσχειν, προσῆκόν τ' ἐστὶ καὶ κοινότατον ἀναπεμπαζομένους τόν τε λέγοντα καὶ τοὺς ἀκούοντας παιδείας γίγνεσθαι κατὰ δύναμιν ἐπηβόλους.[e] ταῦτ' οὖν ἡμῖν αὐτὰ μετ' ἐκεῖνα ὄντως ἐστὶ ῥητέα τε[f] καὶ ἀκουστέα.

ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις.

αμνασόμεθα Ξf.—[b] φαίνει r.—[c] τὰ om h.—[d] τὰ περὶ ΑΩfhr.—[e] ἐπιβόλους rh.—[f] τε add ΑΞΩfhr.

τὰς ἑαυτ. etc. Steph. Hoc placet. Τὰ περὶ τὰς—ψυχὰς, σώματα, cet. esset: quomodo animus cujusque, corpus et opes ad studium et remissionem se habere debeant; namque τὰ cum περὶ esset nota illa nominis circumlocutio. De voce ἐπήβολος vid. ad ii. 10. p. 666. D. Ast.

ἀτιμάζει δ' αὐτὴν καὶ τότε· τὰ γὰρ ἐν Ἅιδου πράγματα
πάντα κακὰ ἡγουμένης[t] τῆς ψυχῆς εἶναι ὑπείκει καὶ οὐκ III. ii. 373.
ἀντιτείνει διδάσκων τε καὶ ἐλέγχων ὡς οὐκ οἶδεν οὐδ' εἰ
τἀναντία πέφυκε μέγιστα εἶναι πάντων ἀγαθῶν ἡμῖν τὰ
περὶ τοὺς θεοὺς τοὺς[u] ἐκεῖ. οὐδὲ μὴν πρὸ[v] ἀρετῆς ὁπόταν
αὖ προτιμᾷ τις κάλλος, τοῦτ' ἔστιν οὐχ ἕτερον ἢ ἡ τῆς
ψυχῆς[w] ὄντως καὶ πάντως ἀτιμία. ψυχῆς γὰρ σῶμα ἐν-
τιμότερον οὗτος ὁ λόγος φησὶν εἶναι ψευδόμενος· οὐδὲν γὰρ
γηγενὲς[x] Ὀλυμπίων ἐντιμότερον, ἀλλ' ὁ περὶ ψυχῆς ἄλ-
λως δοξάζων ἀγνοεῖ ὡς θαυμαστοῦ τούτου[y] κτήματος ἀμε-
λεῖ. οὐδέ γε ὁπόταν χρήματά τις ἐρᾷ κτᾶσθαι μὴ καλῶς
ἢ μὴ δυσχερῶς φέρῃ κτώμενος, δώροις ἄρα τιμᾷ τότε τὴν II. 728.
ἑαυτοῦ[z] ψυχήν· παντὸς[a] μὲν οὖν[b] λείπει· τὸ γὰρ αὐτῆς
τίμιον ἅμα καὶ καλὸν ἀποδίδοται[c] σμικροῦ χρυσίου· πᾶς
γὰρ ὅ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντά-
ξιος. ὡς δὲ[d] εἰπεῖν ξυλλήβδην ὃς ἅ περ ἂν νομοθέτης αἰσ-

τιμᾷ *s.—[r] ἐμπιμπλὰς A.—[s] γ' v.—[t] ἡγουμένης Ωvfr: ἡγούμενος s.—[u] τοὺς om h.—[v] πρὸς r.—[w] τῆς ἄλλης ψυχῆς v.—[x] γ' ἀγενὲς v.—[y] ὡς δὴ θαυμ. τούτου τοῦ κτ. h.—[z] αὐτοῦ A.—[a] πάντως pr A.—[b] οὖν μᾶλλον Ξ. λείπει Ω, λυπεῖ Ξvfh.—[c] ἀποδίδοται καὶ σμικροῦ h. χρυσοῦ A, χρυσίου Ω.—[d] ὡς δὲ AΩvfhr: οὐδὲ *s. ὃς

ἡγούμενος] Non ἡγούμενος sed ἡγουμένῃ et τῇ ψυχῇ legisse videtur Fic. Vertit quidem certe non aliter hunc locum quam si eum ita scriptum invenisset, κακὰ ἡγουμένῃ τῇ ψυχῇ εἶναι ὑπείκει. Ejus verba sunt, *Nam animo existimanti omnia apud manes mala esse, protinus assentitur, neque resistit, docens ipsum atque redarguens, quasi ignoret utrum contra, quæ apud deos inferos sunt, omnium bonorum nobis maxima sint.* Steph.

ἡγουμένης τῆς ψυχῆς] Sic Cod. Voss. ut Ficinus vertit. Vulgo ἡγούμενος. Ast.

ἐλέγχων] Int. αὐτήν, τὴν ψυχήν. Mox Monac. πρὸς ἀρετήν. Ad ἕτερον int. τί, et ἡ τῆς ψυχῆς ὄντως καὶ πάντως (int. οὖσα: *vera* et tota, h. e. extrema) ἀτιμία. In Monac. deest ὄντως. Prægressum οὐδὲ μὴν antecedentia οὐδ'—οὐδ' respicit, quasi dicere voluerit scriptor: οὐδὲ μήν, ὁπόταν πρὸ ἀρετῆς αὖ προτιμᾷ τις κάλλος, τοῦτό ἐστι τιμὴ τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ ἡ ὄντως καὶ πάντως ἀτιμία. Ast.

οὐδέ γε, ὁπόταν χρήματα] Laudat Stob. Serm. i. p. 25. μὴ δυσχερῶς φέρῃ, *non moleste ferat*, h. e. non indignetur opum (male acquisitarum) possessionem. Ast.

παντὸς—λείπει] Affertur alia lectio πάντως μὲν οὖν λυπεῖ: sed ego illam retinendam censeo, ut genuinam. Steph.

παντὸς μὲν οὖν λείπει] *Ab hoc longissime abest*, ut vulgo interpretantur; Cornar. scribi malebat: πάντως μὲν οὖν λυπεῖ: *penitus itaque lædit.* Etsi exemplum locutionis παντὸς λείπει nusquam reperi, tamen multis nominibus vulgatam scripturam huic ineptæ Cornarii correctioni præstare existimo, et si quid mutandum sit, equidem scribi malim πάντως μὲν οὖν λείπει (i. e. ἀπολείπει, int. τούτου, sc. τοῦ τιμᾶν τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν): prorsus ab hoc abest ille. Ast.

οὐκ ἀντάξιος] Haud dubie noster Homericum illud respexit Il. ix. 401. Οὐ γὰρ ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον. Quemadmodum illud in Politic. p. 297. E. τὸν ἑτέρων πολλῶν ἀντάξιον ἰατρὸν ad Homericum fictum est Il. xi. 514. Ἰητρὸς γὰρ

ἀπεργαζόμενος τιμᾷν[f] μὲν[g] δοκεῖ, δρᾷ δὲ[h] τοῦτο οὐδαμῶς. αὐτίκα παῖς εὐθὺς[i] γενόμενος ἄνθρωπος πᾶς ἡγεῖται πάντα ἱκανὸς[k] εἶναι γιγνώσκειν, καὶ τιμᾷν οἴεται ἐπαινῶν τὴν αὑτοῦ[l] ψυχήν, καὶ προθυμούμενος ἐπιτρέπει πράττειν ὅ τι ἂν ἐθέλῃ·[m] τὸ δὲ νῦν λεγόμενόν ἐστιν ὡς δρῶν ταῦτα βλάπτει καὶ οὐ τιμᾷ· δεῖ δέ, ὥς φαμεν, μετά γε θεοὺς δευτέραν. οὐδέ γε ὅταν ἄνθρωπος τῶν αὑτοῦ ἑκάστοτε ἁμαρτημάτων μὴ ἑαυτὸν αἴτιον ἡγῆται[n] καὶ τῶν πλείστων κακῶν καὶ μεγίστων, ἀλλ' ἄλλους, ἑαυτὸν δὲ ἀεὶ[o] ἀναίτιον ἐξαιρῇ[p] τιμῶν[q] τὴν αὑτοῦ ψυχήν, ὡς δὴ δοκεῖ· ὁ δὲ πολλοῦ δεῖ δρᾷν τοῦτο· βλάπτει γάρ. οὐδ' ὁπόταν ἡδοναῖς παρὰ λόγον τὸν τοῦ νομοθέτου καὶ ἔπαινον χαρίζηται, τότε οὐδαμῶς τιμᾷ, ἀτιμάζει δὲ κακῶν καὶ μεταμελείας ἐμπιπλὰς[r] αὐτήν. οὐδέ γε[s] ὁπόταν αὖ τἀναντία τοὺς ἐπαινουμένους πόνους καὶ φόβους καὶ ἀλγηδόνας καὶ λύπας μὴ διαπονῇ καρτερῶν ἀλλ' ὑπείκῃ. τότε οὐ τιμᾷ ὑπείκων· ἄτιμον γὰρ αὐτὴν ἀπεργάζεται δρῶν τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα. οὐδ' ὁπόταν ἡγῆται τὸ ζῆν πάντως ἀγαθὸν εἶναι, τιμᾷ,

παντάπασιν *s.—[d] ἢ τισιν ὑπείξεσιν add ΛΩυfhr.—[e] δ' f.—[f] τιμᾷν...οὐδαμῶς om υ.—[g] μὲν om f.—[h] δὲ καὶ Ξ.—[i] εὐθὺς om r.—[k] ἱκανῶς pr Ω.—[l] ἑαυτοῦ Ωr.—[m] θέλῃ (ῃ) r, ἐθέλοι h.—[n] ἡγεῖται Ω.—[o] ἀεὶ om h.—[p] ἐξαίρει (ηι) Ω: ἐξαίρῃ s.—[q] τιμῶν ΛΩfhr:

libris editis omnibus desiderantur, e Cod. Voss. et Monac. recepimus, assentientibus et Ficino, qui vertit: *vel obsequiis*, et Stobæo, qui scribit ἢ τισιν ὑπεῖξαι. Apud eundem pro αὐτὴν extat αὐτοῖς. Ad αὐτὴν int. τὴν ψυχήν. Ast.

αὐτίκα] *Statim*, est: *ut exemplo utar non longe petito, ne longe abeam*, h. e. *exempli gratia.* Sic v. 7. p. 735. C. Vid. Kœn. ad Greg. Corinth. p. 194. Markland. ad Lys. Orat. xix. t. v. p. 647. et Ernesti ad Xenoph. Mem. Socr. iv. 7. §. 2. Verba sequentia ita cohærent: αὐτίκα ἄνθρωπος πᾶς, παῖς εὐθὺς γενόμενος, h. e. εὐθὺς ἐκ παίδων s. νέων, ut i. 11. 12. Ast.

δεῖ δὲ] Monac. δεῖ δή. Mox Stob. ἕκαστος. Bas. 2. τῶν αὐτά. Deinde Stob. ἡγεῖται. Ast.

ἐξαιρῇ] Hoc e Stobæo reposuimus pro ἐξαίρῃ. Sexcenties inter se permutata deprehenduntur ἐξαιρεῖν (*eximere, excipere*) et ἐξαίρειν (*extollere*), ut xii. 4. p. 948. D. Vid. Wyttenbach. ad Plutarch. Fragm. p. 141. Schäfer. ad Eurip. Hippol. 18. et Heind. ad Theæt. p. 352. Mox Monac. τιμῶν pro τιμᾷ. Ast.

ὁ δὲ πολλοῦ] Malim, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ δρᾷ τοῦτο, quum jam præcedat nominativus ἄνθρωπος. Steph.

οὐδὲ πολλοῦ δεῖ δρᾷ τοῦτο] Vulgo ὁ δὲ πολλοῦ δεῖ δρᾷν τοῦτο. Stob. ὅδε—δρᾷν. Unice verum est, quod Stephanus jam conjecit: οὐδὲ πολλοῦ δεῖ δρᾷ τοῦτο; solet enim πολλοῦ δεῖ, *multum abest*, ita interponi, ut cum οὐδὲ conjunctum, quod ad verbum simul referendum est (οὐδὲ δρᾷ τοῦτο, πολλοῦ δεῖ), negationis fortioris vim habeat; *multum abest, ut hoc faciat*, h. e. *minime hoc facit*. Vid. Viger. p. 468. ed. Herm. Ast.

ὑπείκων] Stob. ἀτιμάζων. Mox ἡγεῖται ζῆν τοῦτο, omisso πάντως. Τοῦτο placet, et Ficinus quoque expressit: *quando hanc vitam summum bonum censet*. Ast.

θαι, τὰ δὲ χείρονα γενέσθαι δὲ[j] βελτίω δυνατὰ[k] τοῦτ' αὐ-
τὸ ὡς ἄριστα ἀποτελεῖν. [§. 2.] Ψυχῆς οὖν[l] ἀνθρώπῳ[m]
κτῆμα οὐκ ἔστιν εὐφυέστερον εἰς τὸ φυγεῖν μὲν τὸ κακόν,
ἰχνεῦσαι δὲ καὶ ἑλεῖν τὸ πάντων ἄριστον, καὶ ἑλόντα αὖ
κοινῇ ξυνοικεῖν τὸν ἐπίλοιπον βίον· διὸ δεύτερον ἐτάχθη τι-
μῇ.[n] τὸ δὲ τρίτον, πᾶς ἂν τοῦτό γε νοήσειε, τὴν τοῦ σώμα-
τος εἶναι κατὰ φύσιν τιμήν. τὰς δ' αὖ τιμὰς δεῖ σκοπεῖν,
καὶ τούτων τίνες ἀληθεῖς καὶ ὅσαι[o] κίβδηλοι· τοῦτο δὲ
νομοθέτου. μηνύειν δή μοι φαίνεται τάσδε καὶ τοιάσδε τι- III. ii. 875.
νὰς αὐτὰς εἶναι, τίμιον εἶναι σῶμα οὐ τὸ καλὸν οὐδὲ
ἰσχυρὸν οὐδὲ τάχος ἔχον οὐδὲ μέγα, οὐδέ γε τὸ ὑγιεινόν—
καί τοι πολλοῖς ἂν τοῦτό γε δοκοῖ[p]—, καὶ μὴν οὐδὲ τὰ
τούτων γ' ἐναντία, τὰ δ' ἐν τῷ μέσῳ ἁπάσης ταύτης τῆς
ἕξεως ἐφαπτόμενα σωφρονέστατα ἅμα τε ἀσφαλέστατα
εἶναι μακρῷ· τὰ μὲν γὰρ χαύνους τὰς ψυχὰς καὶ θρα-
σείας ποιεῖ, τὰ δὲ ταπεινάς τε[q] καὶ ἀνελευθέρους,[r] ὡς δ'[s]
αὕτως ἡ τῶν χρημάτων καὶ κτημάτων κτῆσις καὶ τιμή-
σεως[t] κατὰ τὸν αὐτὸν ῥυθμὸν ἔχει· τὰ μὲν γὰρ ὑπέρογκα[u]

—[j] αὖ H.—[m] ἀνθρώπων f.—[n] τιμὴ Hυfh.—[o] τίνες h.—[p] δοκῇ hr.—[q] τε om pr Ω, γε f.—[r] ante ὡς punctum ponendum.—[s] δ' om υ.—[t] τιμήσεων Ω, τιμήσεων r.—

τὰ δὲ χείρονα] Stob. χείρω, γενέσθαι βελτίω. Deinde τοῦτ' αὐτὸ, *hoc ipsum*, int. ut meliora evadant. Ast.

§. 2. ψυχῆς οὖν] Sic Stob. et Stephan. In Ald. Lov. Bas. 1. et 2. αὖ scribitur. Ast.

ἀνθρώπῳ] Aliter etiam legitur hic locus, ψυχῆς οὖν ἀνθρωπίνης κτῆμα οὐκ ἔστιν εὐφυέστερον. Steph.

ὅσαι κίβδηλοι] Monac. ὅσοι. Mox a Stobæo μοι abest. Ficin. *quorum differentia a legislatore declaranda mihi videtur.* Monac. δὴ μιν. Ad τοῦτο νομοθέτου int. ἔργον ἐστὶ, vid. ad iv. 3. Ast.

τίμιον εἶναι σῶμα] Transscripsit Stob. Serm. i. p. 26. ubi vulgarem habet scripturam, sed p. 263. legit τὸ ἰσχυρὸν—τὸ τάχος ἔχον—οὐδὲ τὸ ὑγιεινὸν—καίτοι γε —τοῦτο δοκοῖ (Cod. Monac. καὶ τοῖς πολλοῖς). Pro δοκοίη (vulgo δοκοῖ) Ald. Lov. Bas. 1. 2. Stob. p. 26. et Cod. Voss. δοκεῖ. In sequentibus e Stobæo 26. recepimus ἅμα τε καὶ ἀσφ.; in libris reliquis καὶ deest. Ast.

σωφρονέστατα] Magis mihi placerent comparativi gradus, σωφρονέστερα et ἀσφαλέστερα. Steph. Etiam Ficin. *ea longe moderatiora tutioraque.* Sed vid. quæ ad ii. 4. de hoc superlativorum usu exposuimus. Ast.

ὡς δ' αὔτως] I. q. ὡσαύτως δέ. Sic vii. 14. p. 809. E. ὡς δ' αὔτως καὶ περὶ λύραν. ix. 16. p. 879. D. ὡς δ' αὔτως καὶ ξένου ἀπείργοιτο. x. 15. p. 910. A. ὡς δ' αὔτως ὄψεις πολλὰς ἀπομνημονεύοντας cet. Politic. p. 310. D. Phædon. 102. E. Xenoph. Anab. v. 6. 9. Strabo i. 1. p. 5. 20. 27. 29. (ed. Siebenk.) et sic quavis fere pagina. Ast.

τιμήσεως] Vulgo legitur καὶ τιμήσεως, quod Ficin. quoque expressit vertens: *similiter pecuniarum prædiorumque et census possessio se habet.* Quid sibi velit h. l. *census*, non assequor. Cornarium igitur secutus καὶ expunxi; ita enim ille vertit: *eodem porro modo pecuniarum et opum possessio secundum eundem rhythmum honoris se habet.* Τιμήσεως vero

χρὰ εἶναι καὶ κακὰ διαριθμούμενος ταύτῃ καὶ τοὐναντίον ἀγαθὰ καὶ καλά, τῶν μὲν ἀπέχεσθαι μὴ ἐθέλῃ πάσῃ μηχανῇ, τὰ δὲ ἐπιτηδεύειν ξύμπασαν κατὰ δύναμιν, οὐκ οἶδεν ἐν τούτοις πᾶσι πᾶς ἄνθρωπος ψυχὴν θειότατον ὂν ἀτιμότατα καὶ κακοσχημονέστατα διατιθείς. τὴν γὰρ λεγο-
III. ii. 374. μένην δίκην τῆς κακουργίας τὴν μεγίστην οὐδεὶς ὡς ἔπος εἰπεῖν λογίζεται, ἔστι δ' ἡ μεγίστη τὸ ὁμοιοῦσθαι τοῖς οὖσι[e] κακοῖς ἀνδράσιν, ὁμοιούμενον δὲ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς φεύγειν ἄνδρας καὶ λόγους καὶ ἀποσχίζεσθαι, τοῖς δὲ προσκολλᾶσθαι διώκοντα κατὰ τὰς ξυνουσίας· προσπεφυκότα δὲ τοῖς τοιούτοις ἀνάγκη ποιεῖν καὶ πάσχειν ἃ πεφύκασιν ἀλλήλους οἱ τοιοῦτοι ποιεῖν καὶ[f] λέγειν. τοῦτο οὖν δὴ τὸ πάθος δίκη μὲν οὐκ ἔστι, καλὸν γὰρ τό γε δίκαιον καὶ ἡ δίκη, τιμωρία δέ,[g] ἀδικίας ἀκόλουθος πάθη,[h] ἧς ὅ τε[i] τυχὼν καὶ μὴ τυγχάνων ἄθλιος, ὁ μὲν οὐκ ἰατρευόμενος, ὁ δέ, ἵνα ἕτεροι πολλοὶ σώζωνται, ἀπολλύμενος. τιμὴ δ' ἐστὶν ἡμῖν, ὡς τὸ ὅλον εἰπεῖν, τοῖς μὲν ἀμείνοσιν ἕπεσ-

ἅπερ ἂν A et pr Ω, ὅσαπερ ἂν ђr et corr Ω: ὅσαπερ s. ὁ νομοθέτης ђ.—[e] οὖσιν add A.—[f] καὶ om pr A.—[g] δ' r.—[h] πάθει ђ.—[i] γε ђ.—[j] δὲ om pr Ω.—[k] δυνατὸν v.

ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. Sic etiam Xenoph. Mem. Socr. ii. 10. §. 3. καίτοι τὸ ὑπηρέτην ἑκόντα τε καὶ εὔνουν—ἔχειν—πολλῶν οἰκετῶν οἶμαι ἀντάξιον εἶναι (proprie: *multis servis æquiparandum esse puto*, h. e. multorum servorum instar habere existimo). Infra c. 3. p. 730. D. πολλῶν ἀντάξιος ἑτέρων. Ita etiam nostro loco valet: *quodcunque est auri, non æquiparandum est virtuti*, virtutis instar non habet s. ut Plautus dicit, 'virtus non cara est auro contra.' Ast.

οὐδὲ εἰπεῖν] Lege ut in vet. ὃς δὲ pro οὐδὲ, (ut ὃς δὲ jungatur cum μὴ ἐθέλῃ, ante ἀπέχεσθαι, deinde cum ἐθέλῃ subaudito ante ἐπιτηδεύειν) et adde partic. ἂν post ὅσαπερ. Steph. qui sic in Not. 'Invenitur et tertia lectio, ὡς δ' εἰπεῖν ξυλλήβδην.'

οὐδὲ, ὡς εἰπεῖν ξυλλήβδην] Particulam ὡς e Stobæo recepimus. Deinde ante ὅσαπερ interposuimus conjunctionem ὅταν, quæ ad sensum explendum necessaria est, et ab ὅσα facile oblitterari poterat. Pro οὐδὲ Steph. cum libro veteri legi jubebat ὃς δὲ, sed οὐδὲ prægressa fere postulant. Heindorf. vero Specim. Crit. p. 34. ante ὅσαπερ interponi volebat ὃς ἄν; sed prægressa itidem ὅταν, quod nos reposuimus, vel ὁπόταν requirunt. Illud ὃς δὲ, quod Stephanus affert, haud dubie e Ficino fluxit vertente: *denique, ut summatim dicam, quicunque*. Post ὅσαπερ e Monac. ἂν ὁ interserendum putavimus; ἂν etiam Stephanus addendum esse judicavit. Ast.

τὴν γὰρ λεγομένην δίκην] Ficinus aliter videtur legisse vertens: *maximam enim secundum justitiam ultionem male agendi nemo—animadvertit*. Nisi propter sequentia, ubi τιμωρία hæc esse, non δίκη dicitur, ita Græca reddidit. Mox ante κακοῖς forsitan e Cod. Voss. et Stobæo recipiendum est οὖσι: *iis hominibus, qui mali sunt*. Ast.

προσκολλᾶσθαι] *Se agglutinare*, i. e. adhærere. Phædon. p. 348. τὴν ψυχὴν—ἀτεχνῶς διαδεδεμένην ἐν τῷ σώματι καὶ προσκεκολλημένην. Sic κολλᾶν vi. 18. ubi v. not. Ast.

τοῦτο οὖν δὴ] Stob. τοῦτο δὴ οὖν. Mox πάθη est i. q. πάθημα, vid. iii. 2. Ast.

τος ἔχουσαν τιμῶν τις καὶ σεβόμενος εὔνους ἂν γενεθλίους[b]
θεοὺς εἰς παίδων αὑτοῦ σπορὰν ἴσχοι[c] κατὰ λόγον. καὶ
μὴν τό γε φίλων καὶ ἑταίρων[d] πρὸς τὰς ἐν βίῳ ὁμιλίας
εὐμενὲς[e] ἄν τις κτῷτο μείζους μὲν καὶ σεμνοτέρας τὰς
ἐκείνων ὑπηρεσίας εἰς αὑτὸν ἡγούμενος ἢ ἐκεῖνοι,[f] ἐλάττους
δ' αὖ τὰς αὑτοῦ διανοούμενος εἰς τοὺς φίλους χάριτας
αὐτῶν τῶν φίλων τε καὶ ἑταίρων. εἰς μὴν πόλιν καὶ πολί-
τας μακρῷ ἄριστος ὅς τις πρὸ τοῦ Ὀλυμπιάσι καὶ ἁπάν-
των ἀγώνων πολεμικῶν τε καὶ εἰρηνικῶν νικᾷν δέξαιτ' ἂν
δόξῃ ὑπηρεσίας τῶν οἴκοι νόμων,[g] ὡς ὑπηρετηκὼς[h] πάντων
κάλλιστ'[i] ἀνθρώπων αὐτοῖς ἐν τῷ βίῳ. πρὸς δ' αὖ τοὺς III. ii. 877.
ξένους διανοητέον ὡς ἁγιώτατα ξυμβόλαια ὄντα· σχεδὸν
γὰρ πάντ'[k] ἐστὶ τὰ τῶν ξένων καὶ εἰς τοὺς ξένους ἁμαρτή-
ματα παρὰ τὰ[l] τῶν πολιτῶν εἰς θεὸν ἀνηρτημένα τιμωρὸν

θαι οὔς.—[c] ἴσχοι ΑΩυfτ: ἴσχει *ς.—[d] ἑταίρων ΑΞΩfħτ.—[e] εὐμενεῖς ΑΞΩυfħτ.—[f] ἐκεῖνοι Ξf: κεῖνοι *ς.—[g] οἰκονόμων Ω.—[h] ὑπηρετικῶς Ω.—[i] κάλλιστα ς.—

sentiunt, recepimus. Γενέθλιοι θεοὶ (l. ix. 16. p. 879. D.) sunt *dii genitales*, h. e. qui fœtus nascentes adjuvant. Γενεθλίους, id quod Ruhnkenio videtur latuisse, jam Jos. Scaliger reponendum esse vidit, ut Lambinus ad Horat. Carm. Secul. t. i. p. 311. A. tradit, hunc locum citans et ita reddens: *cognationem autem et societatem gentiliciorum deorum omnem unius sanguinis natura præditam honorans quis et colens deos genitales propitios erga liberorum suorum sationem merito et probabiliter habuerit.* Κατὰ λόγον, *merito*, jure, ita, ut decet. Sic c. 7. p. 735. A. καὶ τοὺς—βασανισθέντας ἑκάστοτε κατὰ λόγον. viii. 3. p. 832. D. Mon. κατὰ λόγων. Ast.

τιμῶν τις] In vet. τιμῶντι καὶ σεβομένῳ. ut verba ista εὔνους ἂν γενέσθαι cum his dativis jungantur, non cum iis quæ sequuntur. Steph.

ἑταίρων] Sic Stob. et Cod. Voss. Vulgo ἑτέρων; nihil vero frequentius est harum vocum permutatione, vid. ad Polit. iv. 1. p. 478. et 542. Etiam Ficin. vertit, *amicorum quoque et sodalium.* Monuerunt de hoc etiam Heindorf. ad Phædr. p. 267. De-Geer diatrib. in Polit. p. 145. et Faehsius in Syllog. Lect. p. 284. Deinde εὐμενὲς jam Stephanus reposuit pro εὐμενεῖς, quod cum libris reliquis Stob. et Cod. Voss. habent. Mox Stob. ante αὐτῶν interponit ὑπὲρ, contra sensum. Ast.

εἰς μὴν πόλιν] Bas. 1. et 2. vitiose εἰς τὴν πόλιν. Ast.

Ὀλυμπιάσι] Stob. Ὀλυμπιᾶσι: scripsimus Ὀλυμπίασι; præcipiunt enim grammatici, ut Ὀλυμπίασι scribatur, si locus memoretur, Ὀλυμπιᾶσι vero, si de tempore per Olympiades definito sermo sit, vid. Schol. ad Aristoph. Vesp. p. 361. Bas. Phavorin. h. v. Cf. Duker. ad Thucyd. viii. 92. Hemsterh. ad Lucian. Tim. t. i. p. 338. et Schweighæus. ad Athen. t. i. p. 61. Fischer. Animadv. ad Weller. t. iii. p. i. p. 208. scribi jubebat Ὀλυμπίᾳσι, i. e. ἐν Ὀλυμπίᾳ. Ast.

οἴκοι νόμων] Stob. vitiose οἰκονόμων. Mox Ald. Lov. Bas. 1. 2. et Cod. Mon. ὑπηρετικὸς, Stob. ὑπηρετικῶς, et vetus liber a Stephano memoratus ὑπηρετικός. Recte jam Cornar. vertit, *velut qui ipsis optime præ omnibus hominibus in vita inservierit.* Pro κάλλιστα (Mon. κάλλιστ') Stob. μάλιστ'. De superlat. κάλλιστα cum ἀνθρώπων conjuncto vid. ad i. 9. Mox de participio ὄντα, infinitivi partes agente, vid. ad i. 11. Ast.

ὑπηρετηκὼς] In vet. ὑπηρετικός. at in præc. edit. ὑπηρετικὸς, mendose, simulque ambigue inter ὑπηρετικὸς et ὑπηρετικῶς. Steph.

παρὰ τὰ τῶν πολιτῶν] Int. ἁμαρτή-

μᾶλλον· ἔρημος γὰρ ὢν ὁ ξένος ἑταίρων[m] τε καὶ ξυγγενῶν ἐλεεινότερος ἀνθρώποις καὶ θεοῖς. ὁ δυνάμενος οὖν τιμωρεῖν μᾶλλον βοηθεῖ προθυμότερον· δύναται δὲ[n] διαφερόντως ὁ
II. 730. ξένιος ἑκάστων δαίμων καὶ θεὸς τῷ ξενίῳ ξυνεπόμενοι[o] Διί· πολλῆς οὖν εὐλαβείας, ᾧ καὶ σμικρὸν προμηθείας[p] ἔνι, μηδὲν ἁμάρτημα περὶ ξένους ἁμαρτόντα ἐν τῷ βίῳ πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ πορευθῆναι. ξενικῶν δ' αὖ καὶ ἐπιχωρίων ἁμαρτημάτων τὸ περὶ τοὺς ἱκέτας[q] μέγιστον γίγνεται ἁμάρτημα ἑκάστοις. μεθ' οὗ γὰρ ἱκετεύσας μάρτυρος ὁ[r] ἱκέτης θεοῦ ἔτυχεν ὁμολογιῶν, φύλαξ διαφέρων οὗτος τοῦ παθόντος γίγνεται, ὥστ' οὐκ ἄν ποτε ἀτιμώρητος πάθοι ὁ τυχὼν ὧν ἔπαθε.

§. 3. Τὰ μὲν οὖν περὶ γονέας τε καὶ ἑαυτὸν καὶ τὰ ἑαυτοῦ, περὶ πόλιν τε καὶ φίλους καὶ ξυγγένειαν ξενικά τε καὶ ἐπιχώρια διεληλύθαμεν σχεδὸν ὁμιλήματα. τὸ δὲ ποῖός τις ὢν αὐτὸς ἂν κάλλιστα διαγάγοι[s] τὸν βίον, ἑπό-
III. ii. 378. μενον τούτῳ διεξελθεῖν,[t] ὅσ' ἂν μὴ[u] νόμος ἀλλ' ἔπαινος παιδεύων καὶ ψόγος ἑκάστους εὐηνίους[v] μᾶλλον καὶ εὐμε-

[k] πάντ' ὧν Ω.—[l] τὰ add tt et rc AΩ.—[m] ἑτέρων h.—[n] γὰρ t.—[o] ξ. Atft, σ. Ω.—[p] προμυθίας v.—[q] οἰκέτας h.—[r] ὁ om h.—[s] διαγάγοι Aht et corr Ω : διάγοι °s.—[t] διεξελεῖν f.—[u] ἂν οὖν μὴ s.—[v] εὐνοϊκοὺς s.—[w] ῥητέον ΞΩtfht : ῥητέα s.—[x] ὢν

ματα: *præ iis, quæ in cives peccamus, vel, quæ cives in cives peccant*, ut repetas εἰς τοὺς πολίτας. Παρὰ est *ad, præ*, i. e. *supra, plus quam* (vid. Fischer. ad Weller. t. iii. p. ii. p. 270.) et comparatio in præpositione jam latens comparativo μᾶλλον insuper significatur, vid. ad iv. 9. Vulgo mendose scribitur παρὰ τῶν πολιτῶν. Ficin. *præ illis, quæ inter cives committuntur*. Mox Mon. τιμωρῶν. Ast.

τῷ ξενίῳ—Διί] Ξένιος Ζεὺς est *Jupiter hospitalis*, qui jura dat hospitibus (Virgil. Æn. i. 736.). Sic viii. 9. p. 843. A. xii. 6. p. 953. E. Epistol. vii. p. 329. B. Aristotel. de Mund. c. 7. Charondas apud Stob. xlii. p. 289. 35. μεμνημένους Διὸς ξενίου, ὡς παρὰ πᾶσιν ἱδρυμένου κοινοῦ θεοῦ καὶ ὄντος ἐπισκόπου φιλοξενίας τε καὶ κακοξενίας. Ceterum δύναται non solum propter prægressum ὁ δυνάμενος, sed etiam ob generalem vocum δαίμων et θεὸς notionem singulari positum numero est, etsi pluralis ξυνεπόμενοι sequitur; v. ad ii. 1. Deinde ad πολλῆς εὐλαβείας int. δεῖ, vid. ad iv. 4.—Mox Bas. 1. 2. ξενικῶν δ' αὖ ἐν ἐπιχωρ. et Stob. c. Mon. πάθῃ. Ast.

§. 3. διαγάγοι] Sic Stob. Cod. Voss. et Mon. Vulgo διάγοι. Mox Stob. ὅς pro ὅσ', Mon. ὅταν. Ast.

εὐνοϊκοὺς] Pro εὐνοϊκοὺς invenitur etiam scriptum εὐηνίους; quæ vox significationem huic loco longe habet aptissimam. atque adeo Ficin. quoque illam in suo exemplari vel in suis exempl. invenit. vertit enim ita hunc locum: *Qualis vero quisque quod ad seipsum esse debeat, qui optime vivere velit, nunc jam exponamus: ut non lex, sed laus et vituperatio singulos docens, refrænet magis et obtemperantiores ferendis legibus faciat*. Sed duriuscule (ut de hoc obiter moneam) pro τοῖς τεθήσεσθαι μέλλουσι νόμοις dicit *ferendis legibus*: significare volens, *legibus quæ ferentur*. Steph.

εὐνοϊκοὺς] Hoc idem esset cum se-

νεῖς τοῖς τεθήσεσθαι μέλλουσι νόμοις ἀπεργάζεται· ταῦτ' ἐστὶ μετὰ τοῦτο ἡμῖν ῥητέον.[w] Ἀλήθεια δὴ πάντων μὲν ἀγαθῶν θεοῖς ἡγεῖται, πάντων δὲ ἀνθρώποις· ἧς ὁ γενήσεσθαι μέλλων μακάριός τε καὶ εὐδαίμων ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς μέτοχος εἴη, ἵνα ὡς πλεῖστον χρόνον ἀληθὴς ὢν διαβιοῖ. πιστὸς γάρ· ὁ δὲ ἄπιστος, ᾧ φίλον ψεῦδος ἑκούσιον· ὅτῳ δὲ ἀκούσιον, ἄνους. ὧν[x] οὐδέτερον ζηλωτόν· ἄφιλος γὰρ δὴ πᾶς ὅ γε ἄπιστος καὶ ἀμαθής, χρόνου δὲ προϊόντος γνωσθεὶς εἰς τὸ χαλεπὸν γῆρας ἐρημίαν αὐτῷ πᾶσαν κατεσκευάσατο ἐπὶ τέλει τοῦ βίου, ὥς τε ζώντων καὶ μὴ ἑταίρων καὶ παίδων σχεδὸν ὁμοίως ὀρφανὸν αὐτῷ γενέσθαι τὸν βίον. Τίμιος μὲν δὴ καὶ ὁ μηδὲν[y] ἀδικῶν· ὁ δὲ μηδ'

quente εὐμενεῖς, e Stob. et Cod. Voss. reposuimus εὐηνίους, quam scripturam jam Steph. commendaverat et Ruhnken. ad Tim. p. 125. in Cod. Paris. invenit. Etiam Ficin. vertit, *refrænet magis et obtemperantiores—faciat.* Εὐήνιοι enim proprie equi dicuntur, qui habenis regi facile possunt, ut Polit. v. 14. p. 467. E. *ἐφ' ἵππων ἀκτέον ἐπὶ τὴν θέαν μὴ θυμοειδῶν μηδὲ μαχητικῶν, ἀλλ' ὅτι ποδωκεστάτων καὶ εὐηνιωτάτων.* De translato vocis *εὐήνιος* usu, quo etiam ix. 10. p. 810. A. adhibetur, vid. Miscellan. Observat. v. vii. p. ii. p. 304. Ruhnken. l. l. et Boissonad. ad Philostrat. p. 560. —In Stob. verba *καὶ εὐμενεῖς* desunt. Deinde pro mendoso *ἀπεργάζεται*, quod in libris comparet omnibus, scripsimus *ἀπεργάζηται*; verba enim *ὅσ' ἂν* conjunctivum poscunt. Quanquam fortasse rectius est, *ἂν* expuncto, *ὅσα—ἀπεργάζεται.* Ast.

ἀλήθεια δή] Legitur hic locus apud Stob. l. l. Serm. i. p. 26. et Serm. xi. p. 136. De sententia, vid. Aristotelis, qui vulgo fertur, liber de mundo c. 7. et Rittershus. ad Porphyr. de vit. Pythag. p. 58. Cf. præterea Clemens Alexandr. Strom. ii. 4. p. 366. B. (t. i. p. 437. Pott.) et Theodoret. Therapeut. i. p. 488. B. Ceterum notatu dignus est verbi *ἡγεῖσθαι* et nominis *ἡγεμὼν* usus apud Platonem, ut leg. i. 6. 631. C. *ὧν ἡγεῖται μὲν ὑγίεια.* Et paulo post, *ὃ δὴ πρῶτον αὖ τῶν θείων ἡγεμὼν ἐστὶν ἀγαθῶν ἡ φρόνησις.* ix. 13. 875. B. *ἡγούμενον.* Similiter *ἡγεμὼν Ζεὺς* Phædr. p. 246. E. Unde Stoicos *ἡγεμονικὸν* suum mutuatos esse, dubitari non potest; vid. libr. nostr. qui inscriptus est, *Grundriss d. Philolog.* p. 336. Ast.

εὐθὺς] Mon. *αὐτός.* Mox ad *εἴη* vulgo desideratur *ἂν*, quod abesse nequit, ut equidem censeo, vid. nostra ad Sympos. p. 259. Mox Stob. p. 264. *ἵνα ὡς ὅτι πλεῖστον* et p. 137. *ἵνα ὅτι πλεῖστον.* Theodoret. *ἐπὶ πλεῖστον.* Deinde *διαβιοίη* scripsimus pro *διαβιοῖ*; Clem. et Theodor. *διαβιῴη.* Ast.

ἄνους, ὧν] In præced. edit. legitur, *ἄνους ὤν, οὐδέτερον ζηλωτόν.* In qua lectione posset quidem subaudiri *vivit*, ex illo præcedente *διαβιοῖ* sumptum: sed tum quoque, vel *ὢν οὐδέτερον ζηλωτὸν*, vel *οὐδέτερον δὲ ζηλωτὸν*, legendum videretur. Ideo longe præferenda est altera lectio, *ὅτῳ δὲ ἀκούσιον, ἄνους. ὧν οὐδέτερον ζηλωτόν.* in qua cum nominativo *ἄνους* non aliud subaudiendum verbum fuerit quam quod passim subauditur, *ἐστί.* Steph. Ecce fontem, unde Steph. suam derivavit doctrinam, Ficin. qui vertit: *qui vero non sponte, amens. Quorum neutrum optabile est.* Bip.

ἄνους· ὧν οὐδέτερον] Sic Stob. p. 137. contra p. 26. et 264. cum Cod. Voss. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *ἄνους ὤν, οὐδέτερον.* Ficin. qui vertit, *quorum neutrum optabile est*, scripturam nostram confirmat. Clemens exhibet, *ἄνους ὤν, οὐ ζῷον· οὐθ' ἕτερον οὖν ζηλωτὸν*, deinde *δὴ* omittit. Ast.

ζώντων καὶ μή] Ficin. (*seu vivant sive decesserint*) cum *ὁμοίως* cohæret. Ast.

τίμιος μὲν δή] Leguntur hæc apud Stob. præter loc. laud. Serm. i. p. 26. 33. et ix. p. 106. 7. ubi nulla scripturæ reperitur diversitas. P. 264. vero scri-

μᾶλλον· ἔρημος γὰρ ὢν ὁ ξένος ἑταίρων[m] τε καὶ ξυγγενῶν ἐλεεινότερος ἀνθρώποις καὶ θεοῖς. ὁ δυνάμενος οὖν τιμωρεῖν μᾶλλον βοηθεῖ προθυμότερον· δύναται δὲ[n] διαφερόντως ὁ
II. 730. ξένιος ἑκάστων δαίμων καὶ θεὸς τῷ ξενίῳ ξυνεπόμενοι[o] Διί. πολλῆς οὖν εὐλαβείας, ᾧ καὶ σμικρὸν προμηθείας[p] ἔνι, μηδὲν ἁμάρτημα περὶ ξένους ἁμαρτόντα ἐν τῷ βίῳ πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ πορευθῆναι. ξενικῶν δ' αὖ καὶ ἐπιχωρίων ἁμαρτημάτων τὸ περὶ τοὺς ἱκέτας[q] μέγιστον γίγνεται ἁμάρτημα ἑκάστοις. μεθ' οὗ γὰρ ἱκετεύσας μάρτυρος ὁ[r] ἱκέτης θεοῦ ἔτυχεν ὁμολογιῶν, φύλαξ διαφέρων οὗτος τοῦ παθόντος γίγνεται, ὥστ' οὐκ ἄν ποτε ἀτιμώρητος πάθοι ὁ τυχὼν ὧν ἔπαθε.

§. 3. Τὰ μὲν οὖν περὶ γονέας τε καὶ ἑαυτὸν καὶ τὰ ἑαυτοῦ, περὶ πόλιν τε καὶ φίλους καὶ ξυγγένειαν ξενικά τε καὶ ἐπιχώρια διεληλύθαμεν σχεδὸν ὁμιλήματα. τὸ δὲ ποῖός τις ὢν αὐτὸς ἂν κάλλιστα διαγάγοι[s] τὸν βίον, ἑπό-
III. ii. 378. μενον τούτῳ διεξελθεῖν,[t] ὅσ' ἂν μὴ[u] νόμος ἀλλ' ἔπαινος παιδεύων καὶ ψόγος ἑκάστους εὐηνίους[v] μᾶλλον καὶ εὐμε-

[k] πάντ'ων Ω.—[l] τὰ add τε et rc ΑΩ.—[m] ἑτέρων 𝔥.—[n] γὰρ 𝔯.—[o] ξ. Αυφτ, σ. Ω.—[p] προμυθίας υ.—[q] οἰκέτας 𝔥.—[r] ὁ om 𝔥.—[s] διαγάγοι Α𝔥𝔯 et corr Ω : διάγοι °ς.—[t] διεξελεῖν 𝔣.—[u] ἂν οὖν μὴ ς.—[v] εὐνοϊκοὺς ς.—[w] ῥητέον ΞΩ𝔯𝔣𝔥𝔯 : ῥητέα ς.—[x] ὧν

ματα: *præ iis, quæ in cives peccamus, vel, quæ cives in cives peccant*, ut repetas εἰς τοὺς πολίτας. Παρὰ est *ad, præ*, i. e. *supra, plus quam* (vid. Fischer. ad Weller. t. iii. p. ii. p. 270.) et comparatio in præpositione jam latens comparativo μᾶλλον insuper significatur, vid. ad iv. 9. Vulgo mendose scribitur παρὰ τῶν πολιτῶν. Ficin. *præ illis, quæ inter cives committuntur*. Mox Mon. τιμωρῶν. Ast.

τῷ ξενίῳ—Διί] Ξένιος Ζεὺς est *Jupiter hospitalis*, qui jura dat hospitibus (Virgil. Æn. i. 736.). Sic viii. 9. p. 843. A. xii. 6. p. 953. E. Epistol. vii. p. 329. B. Aristotel. de Mund. c. 7. Charondas apud Stob. xlii. p. 289. 35. μεμνημένους Διὸς ξενίου, ὡς παρὰ πᾶσιν ἱδρυμένου κοινοῦ θεοῦ καὶ ὄντος ἐπισκόπου φιλοξενίας τε καὶ κακοξενίας. Ceterum δύναται non solum propter prægressum ὁ δυνάμενος, sed etiam ob generalem vocum δαίμων et θεὸς notionem singulari positum numero est, etsi pluralis ξυνεπόμενοι sequitur; v. ad ii. 1. Deinde ad πολλῆς εὐλαβείας int. δεῖ, vid. ad iv. 4.—Mox Bas. 1. 2. ξενικῶν δ' αὖ ἐν ἐπιχωρ. et Stob. c. Mon. πάθῃ. Ast.

§. 3. διαγάγοι] Sic Stob. Cod. Voss. et Mon. Vulgo διάγοι. Mox Stob. ὅς pro ὅσ', Mon. ὅταν. Ast.

εὐνοϊκοὺς] Pro εὐνοϊκοὺς invenitur etiam scriptum εὐηνίους; quæ vox significationem huic loco longe habet aptissimam. atque adeo Ficin. quoque illam in suo exemplari vel in suis exempl. invenit. vertit enim ita hunc locum: *Qualis vero quisque quod ad seipsum esse debeat, qui optime vivere velit, nunc jam exponamus: ut non lex, sed laus et vituperatio singulos docens, refrænet magis et obtemperantiores ferendis legibus faciat*. Sed duriuscule (ut de hoc obiter moneam) pro τοῖς τεθήσεσθαι μέλλουσι νόμοις dicit *ferendis legibus*: significare volens, *legibus quæ ferentur*. Steph.

εὐνοϊκοὺς] Hoc idem esset cum se-

αὐτός τε ἧττον συντείνει πρὸς ἀρετὴν τὴν ἀληθῆ, τούς τε ἀνθαμιλλωμένους εἰς ἀθυμίαν καθίστησι τῷ ἀδίκως ψέγεσθαι, καὶ διὰ ταῦτα ἀγύμναστον τὴν πόλιν ὅλην εἰς ἅμιλλαν ἀρετῆς ποιῶν σμικροτέραν αὐτὴν πρὸς εὐδοξίαν τὸ ἑαυτοῦ μέρος ἀπεργάζεται. θυμοειδῆ μὲν δὴ χρὴ πάντα ἄνδρα εἶναι, πρᾷον δὲ ὡς ὅτι μάλιστα. τὰ γὰρ τῶν ἄλλων χαλεπὰ καὶ δυσίατα ἢ καὶ τὸ παράπαν ἀνίατα ἀδικήματα οὐκ ἔστιν ἄλλως ἐκφυγεῖν ἢ μαχόμενον καὶ ἀμυνόμενον νικῶντα καὶ τῷ μηδὲν ἀνιέναι κολάζοντα, τοῦτο δὲ[f] ἄνευ θυμοῦ γενναίου ψυχὴ πᾶσα ἀδύνατος δρᾷν. τὰ δ' αὖ
τῶν[g] ὅσοι ἀδικοῦσι μέν, ἰατὰ δέ, γιγνώσκειν χρὴ πρῶτον μὲν III. ii. 330.
ὅτι πᾶς ὁ ἄδικος οὐχ ἑκὼν ἄδικος. τῶν γὰρ μεγίστων κακῶν οὐδεὶς οὐδαμοῦ οὐδὲν ἑκὼν κέκτητο ἄν ποτε, πολὺ δ' ἥκιστα ἐν τοῖς τῶν ἑαυτοῦ τιμιωτάτοις· ψυχὴ[h] δ', ὡς εἴπομεν, ἀληθείᾳ γ' ἐστὶ πᾶσι τιμιώτατον· ἐν οὖν τῷ τιμιωτάτῳ τὸ μέγιστον κακὸν οὐδεὶς ἑκὼν μή ποτε λάβῃ καὶ ζῇ διὰ βίου κεκτημένος αὐτό. ἀλλὰ ἐλεεινὸς μὲν πάντως

[h] ψυχὴ...ἀλήθεια ς.—[i] ἀκραχολοῦντα ΑΩυϛ : ἀκροχολοῦντα *ς.—[k] πλημμελεῖν ΞΩ

πρὸς ἀρετὴν] Stob. *εἰς ἀρετήν*. Paulo post *μὲν* post *θυμοειδῆ* a Mon. abest, et *ὡς* a Stobæo. Deinde Mon. *τὰ γὰρ ὄντα ἄλλων χαλεπά*. Ast.

μαχόμενον—νικῶντα] Bene vertit Cornar. *quam ut pugnando et propulsando victor abeat et nihil pœnarum remittat.* Participia *μαχόμενον* et *ἀμυνόμενον* instrumentum indicant *τοῦ νικᾷν*. Νικῶντα vero ipsum pro *τῷ νικᾷν* positum est. De sententia, cf. Seneca de ira i. 14. Ast.

τὰ δ' αὖ τῶν, ὅσοι] Stob. *αὐτῶν*, vitiose. Ceterum articulus (ut h. l. *τῶν*) pronominis demonstrativi loco ponitur (qui quidem usus a veteri Græcorum lingua repetendus est, ut Homericus sermo ostendit), si relativum pronomen sequitur. Sic vi. 9. p. 761. E. *περὶ τοὺς, ὧν ἐπιμέλονται*. c. 12. p. 766. A. *τῶν, ὁπόσα φύει γῆ*. ix. 8. p. 867. D. *τοῖς, ὅσοι*. c. 11. p. 871. E. *τὸν, ᾧ ἂν ἐπισκήπτηται*. c. 12. p. 873. D. *τῶν, ὅσα ἀργὰ καὶ ἀνώνυμα*, et paulo post, *πλὴν τῶν, ὅσα* cet. x. 11. p. 901. D. *τῶν, ὁπόσων εἰσὶν αἱ αἰσθήσεις*. xi. 2. p. 914. E. *τῶν, ὁπόσα—ὅσια*. c. 6. p. 922. D. *τῶν, ὁπόσοι*. xii. 14. p. 968. D. *τῶν, ὅσοι ἐπιτήδειοι*. Epinom. c. 1. p. 974. C. *τῶν, ὅσοι—δυνατοὶ γίγνονται*. Phileb. p. 21. C. *τῶν, ὅσα θαλάσσια*. Protag. 320. D. Sophist. 241. E. Polit. v. 469. B. vi. p. 509. E. Conon. Narrat. c. 1. Longin. xvi. §. 1. ubi v. Bast. p. 643. ed. Weisk. Cf. Matthiæ Grammat. p. 397. Ast.

πᾶς ὁ ἄδικος] Celebratissima hæc est Platonis sententia, neminem sua sponte esse malum. Cf. c. 6. p. 734. B. Lib. ix. 4. p. 860. D. Protagor. 345. D. Polit. ix. p. 589. C. Tim. 86. D. Hipp. Maj. 296. C. Vid. Upton. ad Epictet. dissert. i. 28. ii. 22. Gataker. ad M. Antonin. iv. 3. 6. vii. 63. viii. 14. x. 30. xi. 18. Heusd. Specim. Crit. p. 72. Similiter Cicero Parad. 3. 'cum quidquid peccatur, perturbatione peccetur rationis atque ordinis.' Clem. Alexandr. Strom. vii. *σχεδὸν δύο εἰσὶν ἀρχαὶ πάσης ἁμαρτίας, ἄγνοια καὶ ἀσθένεια* cet. Cf. Pseudo-Phalar. Epist. 29. Ceterum respexit ad hunc locum Origenes Philosoph. §. 9. t. i. p. 899. A. De negationibus iteratis vid. ad i. 10. Ceterum pro *κέκτητο* scribendum est *κεκτῇτο*. Ast.

ἐπιτρέπων τοῖς ἀδικοῦσιν ἀδικεῖν πλέον ἢ διπλασίας τιμῆς ἄξιος ἐκείνου· ὁ μὲν γὰρ ἑνός, ὁ δὲ πολλῶν ἀντάξιος ἑτέρων, μηνύων τὴν τῶν ἄλλων τοῖς ἄρχουσιν ἀδικίαν. ὁ δὲ καὶ ξυγκολάζων εἰς δύναμιν τοῖς ἄρχουσιν, ὁ μέγας ἀνὴρ ἐν πόλει καὶ τέλειος οὗτος ἀναγορευέσθω νικηφόρος ἀρετῇ. τὸν αὐτὸν δὴ τοῦτον ἔπαινον καὶ περὶ σωφροσύνης χρὴ[z] λέ-
III. ii. 879. γειν καὶ περὶ φρονήσεως, καὶ ὅσα ἄλλα τις ἀγαθὰ[a] κέκτηται δυνατὰ μὴ μόνον αὐτὸν ἔχειν ἀλλὰ καὶ ἄλλοις μεταδιδόναι, καὶ τὸν μὲν μεταδιδόντα ὡς ἀκρότατον χρὴ[b] τιμᾶν, τὸν δ' αὖ μὴ δυνάμενον ἐθέλοντα δὲ ἐᾶν δεύτερον, τὸν δὲ φθονοῦντα καὶ ἑκόντα μηδενὶ κοινωνὸν διὰ φιλίας γιγνό-
II. 731. μενον ἀγαθῶν τινῶν αὐτὸν μὲν ψέγειν, τὸ δὲ κτῆμα μηδὲν[c] μᾶλλον διὰ τὸν κεκτημένον ἀτιμάζειν, ἀλλὰ κτᾶσθαι κατὰ δύναμιν. φιλονεικείτω δὲ ἡμῖν πᾶς πρὸς ἀρετὴν ἀφθόνως. ὁ μὲν γὰρ τοιοῦτος τὰς πόλεις αὔξει, ἁμιλλώμενος μὲν αὐτός, τοὺς ἄλλους δὲ οὐ κολούων[d] διαβολαῖς·[e] ὁ δὲ φθονερὸς τῇ τῶν ἄλλων διαβολῇ δεῖν οἰόμενος ὑπερέχειν

ΞΩ.—[y] μὴ ḫ.—[z] δεῖ (χρὴ) Ω, δεῖ υfḫ.—[a] ἀγαθά τις ΑΩυfḫr.—[b] χρῆμα Ω, χρῆμα r.—[c] μηδὲ pr Ω.—[d] κωλύων (ο ου) Ω, κωλύων υfr.—[e] διαβολεῖν f.—[f] δ' ḫ.—[g] αὐτῶν Ξ.—

bitur μὴ, ut in Cod. Voss. et θέλουσιν pro ἀδικοῦσιν. Mon. πλεῖον. De v. ἀντάξιος vid. ad c. 1. Ast.

νικηφόρος ἐπ' ἀρετῇ] Vulgo hæc verba a prægresso ἀναγορευέσθω commate disjuncta leguntur, et sic Ficin. quoque vertit, *is magnus perfectusque in civitate vir præconio prædicetur; nam virtute cunctis excellit.* Sed conjungere oportet ἀναγορευέσθω et νικηφόρος ἐπ' ἀρετῇ (*victor* s. princeps *in virtute pronuntiator*), ut ὁ μέγας ἀνὴρ—οὗτος sit, *scilicet magnus ille et perfectus vir.* Ceterum νικηφόρος similiter usurpatum invenimus l. xii. 6. p. 953. D. τὴν (οἴκησιν) τῶν νικηφόρων τινὸς ἐπ' ἀρετῇ. Cf. Polit. x. 15. fin. Phileb. 27. D. Vulgo ἐπ' abest. Ast.

χρὴ λέγειν] Mon. δεῖ, et Stob. τούτων pro τοῦτον. Mox in αὐτὸν ἔχειν subjectum est persona indefinita, quæ præcedit, ut αὐτὸν eminentiori significatione sit *ipsum*. Mox ante τὸν μὲν Stob. καὶ omittit, et pro ἑκόντα habet θέλοντα. Mon. ἀκρότατον δὴ χρὴ—κοινωνεῖν. Pro ἐᾶν Bas. 2. ἐὰν, quod e scriptura ἐᾶν in Ald. Lov. Bas. 1. fluxit. Sed offendo in verbo ἐᾶν, quod in hac sententiarum serie ineptum mihi videtur esse. Ni fallor, δρᾶν scribendum est, ἐθέλοντα δὲ δρᾶν (int. τοῦτο, τὸ τὰ ἀγαθὰ καὶ ἄλλοις μεταδιδόναι), δεύτερον (sc. χρὴ τιμᾶν). Ast.

φιλονεικείτω] Leguntur hæc apud Stob. Serm. i. p. 25. 3. ubi ἐς τὴν ἀρετὴν φθόνος scribitur, deinde κωλύων, ut in Mon.; idem videtur Ficin. legisse vertens, *et alios calumniis non detinent.* Quanquam aliis quoque locis, ubi κολούειν legitur, cum κωλύειν illud videtur permutasse, velut Euthydem. p. 305. D. Protagor. 343. C. Est vero κολούειν *amputare, decurtare;* hinc vel mutilare ac turbare, vel imminuere, h. e. detrahere (ut de fama, de dignitate). Vid. Fischeri not. erudita ad Apolog. §. 30. p. 153. ubi Cod. August. (qui, ut opinor, idem est atque ille, quem nos Mon. vocamus, e quo varias lectiones in usum nostrum enotavit doctissimus nobisque amicissimus J. G. Krabinger.) κωλύειν exhibere memorat. Ast.

ἑαυτοῦ[o] χρὴ τόν γε μέγαν ἄνδρα ἐσόμενον στέργειν, ἀλλὰ τὰ δίκαια, ἐάν τε παρ' αὐτῷ ἐάν τε παρ' ἄλλῳ μᾶλλον πραττόμενα τυγχάνῃ. ἐκ ταὐτοῦ δὲ ἁμαρτήματος τούτου καὶ τὸ τὴν ἀμαθίαν τὴν παρ' αὐτῷ δοκεῖν σοφίαν εἶναι γέγονε πᾶσιν· ὅθεν οὐκ εἰδότες ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν οἰόμεθα τὰ πάντα εἰδέναι, οὐκ ἐπιτρέποντες δὲ ἄλλοις ἃ μὴ ἐπιστάμεθα πράττειν, ἀναγκαζόμεθα ἁμαρτάνειν αὐτοὶ πράττοντες. διὸ πάντα ἄνθρωπον χρὴ φεύγειν τὸ σφόδρα φιλεῖν αὐτόν, τὸν δ' ἑαυτοῦ βελτίω διώκειν δεῖ, μηδεμίαν αἰσχύνην ἐπὶ τῷ τοιούτῳ πρόσθεν ποιούμενον.[p] Ἃ δὲ σμικρότερα μὲν τούτων καὶ λεγόμενα πολλάκις ἐστί, χρήσιμα[q] δὲ τούτων οὐχ ἧττον, χρὴ λέγειν ἑαυτὸν ἀναμιμνήσκοντα· ὥσπερ γάρ τινος ἀποῤῥέοντος ἀεὶ δεῖ τοὐναντίον ἐπιῤῥεῖν, ἀνάμνησις δ' ἐστὶν ἐπιῤῥοὴ φρονήσεως ἀπολειπούσης.[r] διὸ δὴ γελώτων τε[s] εἴργεσθαι χρὴ τῶν ἐξαισίων καὶ δακρύων, παραγγέλλειν δὲ παντὶ πάντ' ἄνδρα, καὶ ὅλην περιχάρειαν

—[o] ἑαυτῷ υ.—[p] ποιούμενος Ξ.—[q] χρησιμώτερα ђ.—[r] ἀπολειπούσης Αϒ, ἀπολειπού-

οὐκ εἰδότες—οὐδὲν] V. ad iv. 7. Ast.

αἰσχύνην—πρόσθεν ποιούμενον] Vid. ad i. 15. Ast.

ἀνάμνησις] Notæ sunt, quas Plato præcipue in Phædone et Menone posuit, memoriæ et oblivionis definitiones. V. Fischer. ad Phædon. p. 315. Mon. ἀπολειπούσης. In prægressis verborum χρὴ λέγειν ἀναμιμνήσκοντα subjectum est persona indefinita. Ast.

ὅλην — πᾶσαν] Scio Platonem alibi quoque hæc duo adjectiva conjungere, sed interjecta connexiva particula: ut aliquanto post, ὥστε τὸν ἔχοντα αὐτὸν, ζῆν εὐδαιμονέστερον ἀπεργάζεσθαι τοῦ ἐναντίου τῷ παντὶ καὶ ὅλῳ: quem locum, sicut et alios quosdam sequendo, putet fortasse quispiam ferri posse et ejus de quo nunc agitur loci lectionem, præfigendo voculam καὶ accusativo πᾶσαν: sed præterquam quod illa particula ter ponenda esset, ita legendo, καὶ ὅλην περιχάρειαν καὶ πᾶσαν ἀποκρυπτόμενον καὶ περιωδυνίαν, atque hæc ejus ἐπαλληλία (ut ita dicam) dura hic esset: non videtur solitus duo illa adjectiva talibus locis adhibere. Puto igitur te meæ conjecturæ subscripturum, qua in locum nominis ὅλην substituo ex eo factum adverbium ὅλως. Steph. Ficinus alterutrum tantum agnoscit, rectius, opinor. Bip.

διὸ δὴ] Particula διὸ non ad id, quod in sequentibus exponitur, spectat, sed ad prægressa, χρὴ λέγειν, ἑαυτὸν ἀναμιμνήσκοντα, *quapropter dicendum* s. in memoriam revocandum est (sc. quod jam diximus), *risu et dolore nimio abstinendum esse.* Quæ quidem brevitas dicendi in ipsis dicendi verbis omnium fere linguarum propria est. Mox vocabulum πᾶσαν de glossa mihi suspectum est, ut ὅλην περιχάρειαν et περιωδυνίαν (verba proprie ita sunt constituenda, ὅλην καὶ περιχάρειαν καὶ περιωδυνίαν ἀποκρυπτόμενον) sit, *omnem et gaudii et doloris intemperantiam* (quam seriores dixerunt *nimietatem*); ὅλην proprie est, omnes intemperantiæ species s. rationes, igitur, quidquid nimium est in gaudio vel dolore. Καὶ hyperbaton facit, vid. ad ii. 3. Haud dubie apposita erat glossa πᾶσαν vel ad ὅλην vel ad περιωδυνίαν, et postea in contexta immigravit. Contra Stephano ὅλην suspectum erat, quod in ὅλως mutari jubebat. Tunc vero καὶ expungi oporteret. Ast.

πᾶσαν ἀποκρυπτόμενον καὶ περιωδυνίαν εὐσχημονεῖν πει-
III. ii. 382. *ρᾶσθαι, κατά τε εὐπραγίας ἱσταμένου τοῦ δαίμονος ἑκάστου καὶ κατὰ τύχας οἷον πρὸς ὑψηλὰ καὶ ἀνάντη δαιμόνων ἀνθισταμένων τισὶ πράξεσιν, ἐλπίζειν δ' ἀεὶ τοῖς γε ἀγαθοῖσι*[t] *τὸν θεὸν ἃ δωρεῖται, πόνων μὲν ἐπιπιπτόντων ἀντὶ μειζόνων ἐλάττους ποιήσειν*[u] *τῶν*[v] *τ' αὖ νῦν παρόντων ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολάς, περὶ δὲ τὰ ἀγαθὰ*[w] *τὰ ἐναντία τούτων ἀεὶ πάντ' αὐτοῖς*[x] *παραγενήσεσθαι μετ' ἀγαθῆς τύχης. ταύταις δὴ ταῖς ἐλπίσιν ἕκαστον*[y] *χρὴ ζῆν καὶ ταῖς ὑπομνήσεσι πάντων τῶν τοιούτων, μηδὲν φειδόμενον, ἀλλ' ἀεὶ κατά τε παιδιὰς καὶ σπουδὰς ἀναμιμνήσκοντα ἕτερόν τε*[z] *καὶ ἑαυτὸν σαφῶς.*

§. 5. Νῦν οὖν δὴ περὶ μὲν ἐπιτηδευμάτων, οἷα χρὴ ἐπιτηδεύειν, καὶ περὶ αὐτοῦ[a] ἑκάστου, ποῖόν τινα χρεὼν εἶναι, λέλεκται σχεδὸν ὅσα θεῖά ἐστι· τὰ δ' ἀνθρώπινα νῦν ἡμῖν

σηs ϧ et γρ Ω.—[s] τε om Ξ.—[t] ἀγαθοῖσι Afr, ἀγαθοῖς (σι) Ω : ἀγαθοῖς *r.—[u] ἐλάττους ποιήσειν ἀντὶ μειζόνων r.—[v] τόν A.—[w] τἀγαθὰ ϧ.—[x] πάντ' αὐτοῖς vfϧr.—[y] ἕκαστα

κατά τε εὐπραγίας] Respondet sequenti *καὶ κατὰ τύχας*, et verba *ἱσταμένου—πράξεσιν* ita explicanda esse duco: *si Genius hominis vel in felici versatur rerum statu, vel in fortunæ casibus* (*κατὰ τύχας*), *ubi cum infortunio luctatur tanquam cum excelso quodam et arduo, quod superare nequit.* Δαίμων, *genius hominis*, fortunæ vel bonæ vel adversæ conciliator, sæpenumero etiam vitæ sortem s. fortunam cujusque propriam significat, ita ut utraque notio discerni fere nequeat (vid. Steph. Thes. Gr. Ling. t. i. p. 895. et Rudolphi ad Ocell. Lucan. p. 266. Verba autem *οἷον—πράξεσιν*, quæ ad proxime prægressa *κατὰ τύχας* spectant, simul generatim posita sunt, quocirca plurales *δαιμόνων ἀνθισταμένων* offendere non debent; non enim de hominis, de quo in prægressis sermo erat, Genio vel sorte jam agitur, sed in universum de hominum Geniis s. sortibus in rebus adversis versantibus. Et credibile est, nostri scriptoris animo in his scribendis poetæ alicujus verba obversata esse. Certe *πράξεσιν* (i. e. *δυσπραξίαις*) poeticum est (ut apud Æsch. Prometh. 695. Soph. Aj. 790. Trach. 152. 879. Antig. 1305. Eurip. Alcest. 813. legitur), et verba *πρὸς ὑψηλὰ καὶ ἀνάντη* itidem coloris poetici quid habent. In alia omnia discesserunt interpretes in hoc loco vertendo. Nos vero an veri quid asseculi simus, viri docti judicabunt. Ast.

ἐλπίζειν δ' ἀεὶ] Egregie Ficin. et editores, qui post *δωρεῖται* colon ponunt, a sensu horum verborum aberrarunt. Ita enim verba sunt construenda: *ἐλπίζειν δὲ* (*χρὴ*), *τὸν θεὸν, πόνων μὲν ἐπιπιπτόντων τοῖς γε ἀγαθοῖς, ἃ δωρεῖται, ἀεὶ ποιήσειν* (*αὐτοὺς*) *ἐλάττους ἀντὶ μειζόνων, τῶν τ' αὖ νῦν παρόντων* (*πόνων*) *μεταβολὰς* (*αὐτὸν ποιήσειν*) *ἐπὶ τὸ βέλτιον, περὶ δὲ τὰ ἀγαθὰ* (quod vero ad bona s. res secundas attinet), *πάντ' ἀεὶ—παραγενήσεσθαι.* Recte Cornar. cepit verba vertens: *sperare semper oportet, dum bonis, quæ deus largitur, labores incidunt, fore ut ille pro gravioribus leviores inducat et nunc præsentes in melius permutet; circa bona vero his contraria, fore nimirum, ut omnia semper ipsis adsint cum bona fortuna: igitur infortunium in melius mutatum iri, et felicem fortunam prosperum habituram esse successum* (mala inde non eventura esse). Mox ante *ταύταις—ἐλπίσιν* desidero præpositionem *ἐν*.—*μηδὲν φειδόμενος*, *nihil retinens* s. omittens, sedulo id agens. Ast.

οὐκ εἴρηται. δεῖ δέ· ἀνθρώποις γὰρ διαλεγόμεθα, ἀλλ' οὐ
θεοῖς. ἔστι δὴ φύσει ἀνθρώπειον μάλιστα ἡδοναὶ καὶ λῦπαι
καὶ ἐπιθυμίαι, ἐξ ὧν ἀνάγκη τὸ θνητὸν[b] πᾶν ζῶον ἀτεχνῶς
οἷον ἐξηρτῆσθαί τε καὶ ἐκκρεμάμενον εἶναι σπουδαῖς ταῖς
μεγίσταις. δεῖ δὴ τὸν κάλλιστον βίον ἐπαινεῖν μὴ μόνον
ὅτι τῷ σχήματι κρατεῖ πρὸς εὐδοξίαν, ἀλλὰ καὶ ὡς, ἄν II. 733.
τις ἐθέλῃ γεύεσθαι καὶ μὴ νέος ὢν φυγὰς ἀπ' αὐτοῦ γέ-
νηται, κρατεῖ καὶ τούτῳ ὃ πάντες ζητοῦμεν, τῷ χαίρειν III. ii. 283.
πλείω, ἐλάττω δὲ λυπεῖσθαι παρὰ τὸν βίον ἅπαντα. ὡς δὲ[c]
ἔσται τοῦτο σαφές, ἂν γεύηται[d] τις ὀρθῶς,[e] ἑτοίμως καὶ
σφόδρα φανήσεται. ἡ δὲ ὀρθότης τίς; τοῦτο ἤδη παρὰ τοῦ
λόγου χρὴ λαμβάνοντα σκοπεῖν εἴτε[f] οὕτως ἡμῖν κατὰ
φύσιν πέφυκεν εἴτε ἄλλως παρὰ φύσιν. βίον δὲ[g] χρὴ παρὰ
βίον ἡδίω καὶ λυπηρότερον ὧδε σκοπεῖν. ἡδονὴν βουλόμεθα
ἡμῖν εἶναι,[h] λύπην δὲ οὔθ' αἱρούμεθα οὔτε βουλόμεθα, τὸ
δὲ μηδέτερον ἀντὶ μὲν ἡδονῆς οὐ βουλόμεθα, λύπης δὲ ἀλ-
λάττεσθαι βουλόμεθα· λύπην δὲ ἐλάττω μετὰ μείζονος

Ξ, om υ.—[z] τε om 𝔥.—[a] ἑαυτοῦ 𝔯.—[b] θνητῶν 𝔯.—[c] δ' 𝔯𝔣𝔥𝔯.—[d] γένηταί Ξ𝔣𝔯.—[e] ὀρθὸς 𝔯.—[f] εἴτε...σκοπεῖν om Ξ.—[g] δὲ om ΑΩ𝔱𝔣𝔥𝔯.—[h] ἡμῖν εἶναι ΑΩ𝔯𝔣𝔥𝔯 : εἶναι

§. 5. *ὅσα θεῖά ἐστι*] ‘Θεῖα sunt, quæ pertinent ad res divinas, h. e. ut ipse [Cicero] ait, in quibus si peccaveris, deum ultorem habeas; humana autem, quibus objectas, sunt res humanæ.’ Ernesti Clav. Cicer. v. *divinus* p. 485. ubi commode laudat Livium xxix. 18. ‘et illa omni divino humanoque liberetur scelere.’ Cf. iii. 19. Ast.

τῷ σχήματι] Bas. 1. et 2. *τῷ χρήματι*, mendose. Ast.

νέος ὢν φυγὰς—γένηται] Quibus Lacedæmoniorum disciplina notatur. Vid. i. 9. Ast.

σκοπεῖν—ἡδονὴν] In præc. edit. desunt quæ hic sunt inter prius *σκοπεῖν* et accus. *ἡδονήν*. a Ficin. autem agnoscuntur: qui posteriora verba sic interpr. *Vitam itaque ad vitam jucundiorem et molestiorem ita conferre oportet.* Sed et statim post in iisdem edit. desunt quæ habes hic inter prius *μείζονος*, et genit. *λύπης*. Steph. Quæ verba desunt in editt. vett. ea tamen expressa sunt a Ficin. *Dolorem etiam minorem majore cum voluptate volumus: voluptatem minorem cum majore dolore nequaquam.* Ita quoque legendum conjecerat Cornar. Corruptelæ causa satis patet. Nempe librariorum oculi a priori *μείζονος* ad posterius aberrantes arripuere statim, quæ huic subjiciebantur. Bip.

εἴτε οὕτως—ὧδε σκοπεῖν] Ab Ald. Lov. Bas. 1. 2. et Cornarii translatione absunt; Steph. nescio e quo libro ea interposuit, et Ficin. reddidit. Qui factum sit, ut illa verba omitterentur, facile est ad intelligendum. Oculus enim librarii a priori *σκοπεῖν* ad sequens aberravit. Sic etiam verba *ἡδονῆς βουλόμεθα—μείζονος* ab Ald. Lov. Bas. 1. et 2. absunt, quæ Ficin. expressit et Cornar. interserenda esse monuit; iterum librarii a priori *μείζονος* statim ad posterius transsiluisse cogitandi sunt. Sensus est: *quid vero rectum sit* (*ἡ ὀρθότης* h. e. *τὸ ὀρθῶς γεύεσθαι τοῦ χαίρειν πλείω, ἐλάττω δὲ λυπεῖσθαι*), *tunc demum perspicimus, si consideramus* s. quærimus, *utrum naturæ conveniat an adversetur*, h. e. rectus illius usus in eo cernitur, quod naturæ consentaneum est. *Quod ut perspiciatur, vitam jucundam et tristem inter se comparare oportet.* Ast.

πᾶσαν ἀποκρυπτόμενον καὶ περιωδυνίαν εὐσχημονεῖν πει-
III. ii. 382. ρᾶσθαι, κατά τε εὐπραγίας ἱσταμένου τοῦ δαίμονος ἑκά-
στου καὶ κατὰ τύχας οἷον πρὸς ὑψηλὰ καὶ ἀνάντη δαι-
μόνων ἀνθισταμένων τισὶ πράξεσιν, ἐλπίζειν δ' ἀεὶ τοῖς γε
ἀγαθοῖσι[t] τὸν θεὸν ἃ δωρεῖται, πόνων μὲν ἐπιπιπτόντων ἀντὶ
μειζόνων ἐλάττους ποιήσειν[u] τῶν[v] τ' αὖ νῦν παρόντων ἐπὶ
τὸ βέλτιον μεταβολάς, περὶ δὲ τὰ ἀγαθὰ[w] τὰ ἐναντία
τούτων ἀεὶ πάντ' αὐτοῖς[x] παραγενήσεσθαι μετ' ἀγαθῆς
τύχης. ταύταις δὴ ταῖς ἐλπίσιν ἕκαστον[y] χρὴ ζῆν καὶ
ταῖς ὑπομνήσεσι πάντων τῶν τοιούτων, μηδὲν φειδόμενον,
ἀλλ' ἀεὶ κατά τε παιδιὰς καὶ σπουδὰς ἀναμιμνήσκοντα
ἕτερόν τε[z] καὶ ἑαυτὸν σαφῶς.

§. 5. Νῦν οὖν δὴ περὶ μὲν ἐπιτηδευμάτων, οἷα χρὴ ἐπιτηδεύειν, καὶ περὶ αὐτοῦ[a] ἑκάστου, ποῖόν τινα χρεὼν εἶναι, λέλεκται σχεδὸν ὅσα θεῖά ἐστι· τὰ δ' ἀνθρώπινα νῦν ἡμῖν

σηs ḫ et γρ Ω.—[s] τε om Ξ.—[t] ἀγαθοῖσι Afr, ἀγαθοῖς (σι) Ω : ἀγαθοῖς *s.—[u] ἐλάττους ποιήσειν ἀντὶ μειζόνων r.—[v] τόν A.—[w] τἀγαθὰ ḫ.—[x] πάντ' αὐτοῖς vfḫr.—[y] ἕκαστα

κατά τε εὐπραγίας] Respondet sequenti *καὶ κατὰ τύχας*, et verba *ἱσταμένου—πράξεσιν* ita explicanda esse duco: *si Genius hominis vel in felici versatur rerum statu, vel in fortunæ casibus* (*κατὰ τύχας*), *ubi cum infortunio luctatur tanquam cum excelso quodam et arduo, quod superare nequit.* Δαίμων, *genius hominis*, fortunæ vel bonæ vel adversæ conciliator, sæpenumero etiam vitæ sortem s. fortunam cujusque propriam significat, ita ut utraque notio discerni fere nequeat (vid. Steph. Thes. Gr. Ling. t. i. p. 895. et Rudolphi ad Ocell. Lucan. p. 266. Verba autem *οἷον—πράξεσιν*, quæ ad proxime prægressa *κατὰ τύχας* spectant, simul generatim posita sunt, quocirca plurales *δαιμόνων ἀνθισταμένων* offendere non debent; non enim de hominis, de quo in prægressis sermo erat, Genio vel sorte jam agitur, sed in universum de hominum Geniis s. sortibus in rebus adversis versantibus. Et credibile est, nostri scriptoris animo in his scribendis poetæ alicujus verba obversata esse. Certe *πράξεσιν* (i. e. *δυσπραξίαις*) poeticum est (ut apud Æsch. Prometh. 695. Soph. Aj. 790. Trach. 152. 879. Antig. 1305. Eurip. Alcest. 813. legitur), et verba *πρὸς ὑψηλὰ καὶ ἀνάντη* itidem coloris poetici quid habent. In alia omnia discesserunt interpretes in hoc loco vertendo. Nos vero an veri quid asseculi simus, viri docti judicabunt. Ast.

ἐλπίζειν δ' ἀεὶ] Egregie Ficin. et editores, qui post *δωρεῖται* colon ponunt, a sensu horum verborum aberrarunt. Ita enim verba sunt construenda: *ἐλπίζειν δὲ* (*χρὴ*), *τὸν θεὸν, πόνων μὲν ἐπιπιπτόντων τοῖς γε ἀγαθοῖς, ἃ δωρεῖται, ἀεὶ ποιήσειν* (*αὐτοὺς*) *ἐλάττους ἀντὶ μειζόνων, τῶν τ' αὖ νῦν παρόντων* (*πόνων*) *μεταβολὰς* (*αὐτὸν ποιήσειν*) *ἐπὶ τὸ βέλτιον, περὶ δὲ τὰ ἀγαθὰ* (quod vero ad bona s. res secundas attinet), *πάντ' ἀεὶ—παραγενήσεσθαι.* Recte Cornar. cepit verba vertens: *sperare semper oportet, dum bonis, quæ deus largitur, labores incidunt, fore ut ille pro gravioribus leviores inducat et nunc præsentes in melius permutet; circa bona vero his contraria, fore nimirum, ut omnia semper ipsis adsint cum bona fortuna: igitur infortunium in melius mutatum iri, et felicem fortunam prosperum habituram esse successum* (mala inde non eventura esse). Mox ante *ταύταις—ἐλπίσιν* desidero præpositionem *ἐν.*—*μηδὲν φειδόμενος*, *nihil retinens* s. omittens, sedulo id agens. Ast.

ἄγνοιαν καὶ ἀπειρίαν τῶν ὄντων βίων αὐτὰ λέγομεν.
[§. 6.] Τίνες δὴ καὶ πόσοι εἰσὶ βίοι, ὧν πέρι[s] δεῖ προελό-
μενον τὸ βουλητόν τε καὶ ἑκούσιον ἀβούλητόν τε καὶ ἀκού-
σιον ἰδόντα, εἰς νόμον ἑαυτῷ ταξάμενον, τὸ φίλον ἅμα καὶ
ἡδὺ καὶ ἄριστόν τε καὶ κάλλιστον ἑλόμενον ζῆν ὡς οἷόν τ'
ἐστὶν ἄνθρωπον μακαριώτατα; λέγωμεν[t] δὴ σώφρονα βίον
ἕνα εἶναι καὶ φρόνιμον ἕνα καὶ ἕνα τὸν ἀνδρεῖον, καὶ τὸν
ὑγιεινὸν βίον ἕνα ταξώμεθα· καὶ τούτοις οὖσι τέτταρσιν
ἐναντίους ἄλλους τέτταρας, ἄφρονα, δειλόν, ἀκόλαστον, νο-
σώδη. σώφρονα μὲν οὖν[u] βίον ὁ γιγνώσκων[v] θήσει πρᾶον
ἐπὶ πάντα καὶ ἠρεμαίας μὲν λύπας, ἠρεμαίας δὲ ἡδονάς,
μαλακὰς δὲ ἐπιθυμίας[w] καὶ ἔρωτας οὐκ ἐμμανεῖς παρε- ii. 724.
χόμενον· ἀκόλαστον δὲ ὀξὺν ἐπὶ πάντα καὶ σφοδρὰς μὲν iii. ii. 285.
λύπας, σφοδρὰς δὲ ἡδονάς, συντόνους δὲ καὶ[x] οἰστρώδεις
ἐπιθυμίας τε[y] καὶ ἔρωτας ὡς οἷόν τ' ἐμμανεστάτους παρε-
χόμενον· ὑπερβαλλούσας δὲ[z] ἐν μὲν τῷ σώφρονι βίῳ τὰς
ἡδονὰς τῶν ἀχθηδόνων, ἐν δὲ τῷ ἀκολάστῳ τὰς λύπας τῶν
ἡδονῶν μεγέθει καὶ πλήθει καὶ πυκνότησιν.[a] ὅθεν ὁ μὲν
ἡδίων ἡμῖν τῶν βίων, ὁ δὲ λυπηρότερος ἐξ ἀνάγκης συμ-
βαίνει κατὰ[b] φύσιν γίγνεσθαι, καὶ τόν γε βουλόμενον
ἡδέως ζῆν οὐκέτι παρείκει ἑκόντα γε ἀκολάστως ζῆν, ἀλλ'

[u] οὐν om f.—[v] συγγιγνώσκων (δ supra) Ω.—[w] δ' ἐπιθυμίας f.—[x] τε καὶ A, δὲ καὶ (τ supra) Ω.—[y] τε om h.—[z] δὲ om h.—[a] πυκνότητι v.—[b] συμβ. καὶ κατὰ v.—[c] τὸν h.—[d] ὑγιείαι ΑΩ:

§. 6. ὧν πέρι δεῖ] Salebrosa est verborum structura; περὶ ὧν respicit sequens ἰδόντα, in v. περὶ ὧν vero simul latet ἐξ ὧν, si respicias προελόμενον; deinde participia ἰδόντα, ταξάμενον et ἑλόμενον prægresso προελόμενον, ut potiori, subjecta sunt: *quænam et quot sunt vitæ genera, in quibus postquam liberum et coactum* (quod appetimus sponte nostra et quod refugimus) *cognoverimus legemque nobis de his constituerimus, optimum ac pulcherrimum cum grato et jucundo sectantes, unum ex iis eligamus, ut quam beatissime vivamus?* —Pro νόμον Ald. Lov. et Bas. 1. μόνον. Pro εἰς vero Stephanus scribi malebat εἶτα; εἰς esse potest *instar, pro* (vid. ad iii. 16.) legis loco habentem (ταξάμενον), sc. quæ in hac liberi et coacti disquisitione vera et naturæ consentanea perspexit. Ast.

νόμον] Pro νόμον in præced. edit. male scr. μόνον: sed et εἰς lubenter in εἶτα mutaverim. Steph. Νόμον primus correxit Cornar. addicente Ficino, *legem sibi ipsi præscribere*. Bip.

ὡς οἷόν τ' ἐμμανεστάτους] Ab Ald. Lov. et Bas. 1. absunt verba ὡς—ἐμμανεστάτους. Ficin. ea expressit vertens, *cupiditatibus ardentibus furiosisque et insanis mirum in modum amoribus agitetur*. Mox ἐν μὲν τῷ σώφρονι pro ἐν τῷ σώφρονι μὲν, vid. iii. 11. Paulo post pro πυκνότησιν e Mon. reposuimus πυκνότητι. Deinde Bas. 1. et 2. mendose ἰδίων scribunt pro ἡδίων.—Παρείκει est *licet*, ut Sympos. 187. E. καθόσον παρείκει. Ast.

ἡδονῆς[i] βουλόμεθα, ἡδονὴν δὲ[k] ἐλάττω μετὰ μείζονος λύπης οὐ βουλόμεθα, ἴσα δ' ἀντὶ ἴσων ἑκάτερα τούτων οὐχ ὡς βουλόμεθα ἔχοιμεν ἂν διασαφεῖν. ταῦτα δὲ πάντα ἐστὶ πλήθει καὶ μεγέθει καὶ σφοδρότησιν ἰσότησί τε καὶ ὅσα ἐναντία ἐστὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις, πρὸς βούλησιν διαφέροντά τε[l] καὶ μηδὲν διαφέροντα πρὸς αἵρεσιν ἑκάστων. οὕτω δὴ τούτων ἐξ ἀνάγκης διακεκοσμημένων, ἐν ᾧ μὲν βίῳ ἔνεστι πολλὰ ἑκάτερα καὶ μεγάλα καὶ σφοδρά, ὑπερβάλλει δὲ τὰ τῶν ἡδονῶν, βουλόμεθα, ἐν ᾧ δὲ[m] τὰ ἐναντία, οὐ βουλόμεθα· καὶ αὖ ἐν ᾧ ὀλίγα ἑκάτερα καὶ
III. ii. 384. σμικρὰ καὶ ἠρεμαῖα, ὑπερβάλλει δὲ τὰ λυπηρά, οὐ βουλόμεθα, ἐν ᾧ δὲ τἀναντία,[n] βουλόμεθα· ἐν ᾧ δ' αὖ βίῳ ἰσοῤῥοπεῖ, καθά περ ἐν τοῖς πρόσθεν,[o] δεῖ διανοεῖσθαι τὸν ἰσόῤῥοπον βίον, ὡς τῶν μὲν ὑπερβαλλόντων τῷ φίλῳ[p] ἡμῖν[q] βουλόμεθα, τῶν δ' αὖ τοῖς ἐχθροῖς οὐ βουλόμεθα. πάντας δὴ δεῖ διανοεῖσθαι τοὺς βίους ἡμῶν ὡς ἐν τούτοις ἐνδεδεμένοι[r] πεφύκασι, καὶ δεῖ διανοεῖσθαι ποίους φύσει βουλόμεθα· εἰ δέ τι παρὰ ταῦτα ἄρα φαμὲν βούλεσθαι, διά τινα

ἡμῶν *ς.—[i] ἡδονῆς...μείζονος om Ξrf, ἡδονὴν...βουλόμεθα om ℌ.—[k] δ' ℭ.—[l] γε f.—[m] ἐν ᾧ δὲ...βουλόμεθα in mg Ω, καὶ...τἀναντία om ℭ.—[n] τἀναντία vfℌℭ.—[o] πρόσθε ℌ.—[p] τῶν φίλων ℌ.—[q] ἡμῶν f.—[r] ἐνδεδεγμένοι υ.—[s] περ pr Λ.—[t] λέγομεν Ω.—

οὐχ ὡς βουλόμεθα] Lectionem sequitur Ficin. quæ valde diversum sensum efficit, quod negativam particulam, quæ hic est ante *ὡς*, ponat ante *βουλόμεθα*. Quum enim hic sit, *ἴσα δ' ἀντὶ ἴσων ἑκάτερα τούτων, οὐχ ὡς βουλόμεθα, ἔχοιμεν ἂν διασαφεῖν*, ille ita vertit ac si legeretur, *ὡς οὐ βουλόμεθα ἔχοιμεν ἂν διασαφεῖν*: ejus enim verba sunt, *Pari autem modo utrumque horum habere nos nolle, possumus declarare.* Sequendam vero hanc ejus lectionem censeo. Steph.

μηδὲν διαφέροντα] Spectat ad *ἰσότησι* prægressum, quo vita significatur *ἰσόῤῥοπος*, quæ in sequentibus dicitur, in qua dolor et voluptas sibi æquales sunt. Verba autem *πρὸς αἵρεσιν ἑκάστων* post *πρὸς βούλησιν* offendunt, quum idem sonent. Ni fallor, loco suo mota et sequentibus annectenda sunt ita: *οὕτω δὴ τούτων πρὸς αἵρεσιν ἑκάστων ἐξ ἀνάγκης* vel *ἐξ ἀνάγκης πρὸς αἵρεσιν ἑκάστων διακεκοσμημένων*: *hæc igitur quum, si nostram utriusque optionem spectamus, necessario ita constituta sint* cet. s. quum natura nostra ita ferat, ut voluptatem appetamus, dolorem vero fugiamus. Ast.

ὡς τῶν μὲν ὑπερβαλλόντων] Explicant hæc prægressa. Vita æqualis est, in qua dolor et voluptas sibi pares sunt, ita ut neuter emineat, et nos neque appetamus neque refugiamus (appetitio enim nonnisi tunc excitatur, si voluptas eminet, contra refugimus id, in quo dolor prævalet; in hac igitur utriusque æqualitate *οὐκ ἔχοιμεν ἂν διασαφεῖν ὡς βουλόμεθα*, propterea quod tunc utraque *μηδὲν διαφέροντα* s. *ἀδιάφορα* sunt). *Ὡς* est *scilicet*: *τὸν ἰσόῤῥοπον βίον*, in qua neque appetimus quid neque refugimus: nam appetimus nonnisi id, in quo, quod nobis gratum est (*τὸ ἡμῖν φίλον*), prævalet, refugimus vero contrarium. Pro *τῶν ὑπερβαλλόντων* et *τῶν δ' αὖ* videndum autem est, annon scribi oporteat *τὸν ὑπερβάλλοντα* (sc. *βίον*) et *τὸν δ' αὖ*. Nam quomodo genitivi explicari possint undeque pendeant, non perspicio. Ast.

πάντας—τοὺς βίους—ὡς] Pro *ὡς πάντες οἱ βίοι*; vid. ad i. 2. Ast.

δρεῖον καὶ φρόνιμον καὶ ὑγιεινὸν δειλοῦ καὶ ἄφρονος καὶ ἀκολάστου καὶ νοσώδους, καὶ ξυλλήβδην τὸν ἀρετῆς ἐχόμενον κατὰ σῶμα ἢ καὶ[k] κατὰ ψυχὴν τοῦ τῆς μοχθηρίας ἐχομένου βίου ἡδίω τε εἶναι καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπερέχειν ἐκ περιττοῦ κάλλει καὶ ὀρθότητι καὶ ἀρετῇ καὶ εὐδοξίᾳ, ὥς τε τὸν ἔχοντα αὐτὸν ζῆν εὐδαιμονέστερον ἀπεργάζεσθαι τοῦ ἐναντίου τῷ παντὶ καὶ ὅλῳ.

§. 7. Καὶ τὸ μὲν προοίμιον τῶν νόμων ἐνταυθοῖ[l] λεχθὲν τῶν λόγων τέλος ἐχέτω, μετὰ δὲ τὸ προοίμιον ἀναγκαῖόν που νόμον[m] ἕπεσθαι, μᾶλλον δὲ τό γε ἀληθὲς νόμους πολιτείας ὑπογράφειν. καθάπερ οὖν δή τινα ξυνυφὴν[n] ἢ καὶ πλέγμ' ἄλλ' ὁτιοῦν, οὐκ ἐκ τῶν αὐτῶν οἷόν τ' ἐστὶ τήν τε ἐφυφὴν[o] καὶ τὸν στήμονα ἀπεργάζεσθαι, διαφέρειν δ' ἀναγκαῖον τὸ τῶν στημόνων πρὸς ἀρετὴν γένος· ἰσχυρόν

Ω.—[l] ἐνταυθοῖ ΑΩfħr: ἐνταῦθα *s.—[m] μόνον υ.—[n] ξυνυφὴν ΑΩυfħr: ξυμφυὴν *s.

τοῖς ἄλλοις] Aliter explicari non potest, nisi ita, ut ablativus sit e verbo ὑπερέχειν pendens, ita ut κάλλει, ὀρθότητι, illius explicationi serviant, *et aliis insuper præstare*, sc. pulcritudine. Ast.

τῷ παντὶ καὶ ὅλῳ] Quod vernaculo respondet, *ganz und gar*. Sic vi. 20. p. 779. B. ὅλῳ καὶ παντὶ—διάφορος. Polit. v. 15. vii. 9. Phædon. p. 332. Fisch. Sic et ὅλον καὶ πᾶν Legg. xii. 2. p. 944. C. ubi v. Ruhnk. Schol. p. 242. Alcib. I. p. 38. Ast.

§. 7. τῶν λόγων] Ante τῶν λόγων potius quam post interpungendum esse videtur, ut jungatur λόγων cum τέλος, sicut νόμων cum προοίμιον jungitur. Steph.

ὑπογράφειν] Est *adumbrare*, primis lineis deformare, breviter et generatim designare. L. xi. 12. p. 934. B. τὸν δὲ καθάπερ ζωγράφον ὑπογράφειν ἔργα ἑπόμενα τῇ γραφῇ. Polit. viii. 3. p. 548. D. Sic etiam ὑπογραφὴ usurpatur, ut c. 8. p. 737. E. σχήματος ἕνεκα καὶ ὑπογραφῆς. Polit. vi. 15. p. 504. D. Tunc est *præscribere* et proprio (ut Protag. 326. D.) et translato sensu, ut iv. 4. p. 711. B. Theæt. p. 171. E.—τό γε ἀληθὲς est i. q. τῇ ἀληθείᾳ. Ast.

καθάπερ οὖν] Laudantur hæc a Stobæo Serm. xlii. p. 297. et respexit ad locum nostrum Aristot. Polit. ii. 4. (c. 3. §. 8. Schneid.) φησὶ γὰρ δεῖν, ὥσπερ ἐξ ἑτέρου τὸ στημόνιον ἐρίου γίνεται τῆς κρόκης, οὕτω καὶ τοὺς ἄρχοντας ἔχειν δεῖν πρὸς τοὺς ἀρχομένους. Oratio ipsa non cohæret; sequi enim debebat ὡσαύτως καὶ vel simile quid, cujus loco positum est ὅθεν δὴ—δεῖ. Deinde accusativi illi τινὰ ξυνυφὴν ἢ καὶ πλέγμα ἄλλο absolute positi sunt, *quod attinet ad*— vid. ad i. 2. Pro ξυνυφὴν (sic Codd. Voss. Mon. et Stephanus in Thes. Gr. Ling. t. iii. p. 1767. F. Etiam Ficin. habet, *quæcunque texuntur*, et Cornar. *in textura*) vulgo et in Stob. legitur ξυμφυήν. Deinde ἐφυφὴν ex Ald. Lov. Bas. 1. 2. Stob. Codd. Voss. et Mon. revocavimus pro eo, quod in Steph. et Bip. exemplis vitiose legitur, ξυνυφὴν, quod haud dubie e prægresso ξυμφυὴν vel ξυνυφὴν natum est. Pollux quoque vii. 30. p. 708. Πλάτων δὲ ἐφυφὴν καλεῖ τὴν κρόκην. Etenim στήμων est *stamen* (fila intensa), ἐφυφὴ vero *licium*, quod stamini intexitur, subtemen, i. q. κρόκη (v. Politic. p. 281. A. 282. D. E. quod quidem insertum duritiem utrimque comprimentis tramæ remollit (Seneca Epist. xc. med.); stamen enim filo constabat magis retorto ac proinde duriori, subtemen vero filo molliori parumque torto. Cf. Casaubon. ad Pers. vi. p. 510. ed. Paris. Salmas. ad Capitolin. Pertin. 8. p. 545. et ad Vopisc. Aurel. 46. p. 568. Gesner. Thesaur. Ling. Lat. v. Texo, Trama, t. iv. p. 778. 835. Ast.

ἤδη δῆλον ὡς εἰ τὸ[c] νῦν λεγόμενον ὀρθόν, πᾶς ἐξ ἀνάγκης ἄκων ἐστὶν ἀκόλαστος· ἢ γὰρ δι' ἀμαθίαν ἢ δι' ἀκράτειαν ἢ δι' ἀμφότερα τοῦ σωφρονεῖν ἐνδεὴς ὢν ζῇ ὁ πᾶς ἀνθρώπινος ὄχλος. ταὐτὰ δὲ περὶ νοσώδους τε καὶ ὑγιεινοῦ βίου διανοητέον, ὡς ἔχουσι μὲν ἡδονὰς καὶ λύπας, ὑπερβάλλουσι δὲ ἡδοναὶ μὲν λύπας ἐν ὑγιείᾳ,[d] λῦπαι[e] δὲ[f] ἡδονὰς ἐν νόσοις. ἡμῖν δὲ ἡ βούλησις τῆς αἱρέσεως τῶν βίων οὐχ ἵνα τὸ λυπηρὸν ὑπερβάλλῃ·[g] ὅπου δ' ὑπερβάλλεται, τοῦτον τὸν βίον ἡδίω κεκρίκαμεν. ὁ δὴ σώφρων τοῦ ἀκολάστου καὶ ὁ φρόνιμος τοῦ ἄφρονος, φαῖμεν ἄν, καὶ ὁ τῆς ἀνδρίας τοῦ τῆς δειλίας ἐλάττονα καὶ σμικρότερα καὶ μανότερα[h]
III. ii. 386. ἔχων ἀμφότερα, τῇ τῶν ἡδονῶν ἑκάτερος ἑκάτερον ὑπερβάλλων,[i] τῇ τῆς λύπης ἐκείνων ὑπερβαλλόντων αὐτούς, ὁ μὲν ἀνδρεῖος τὸν δειλόν, ὁ δὲ φρόνιμος τὸν ἄφρονα, νικῶσιν, ὥς τε ἡδίους εἶναι τοὺς βίους τῶν βίων, σώφρονα καὶ ἀν-

ὑγιείᾳ *s.—[e] λῦπαι A : λύπαι *s.—[f] δ' h.—[g] ὑπερβάλλῃ AΞΩrfhr : ὑπερβάλῃ *s.—[h] μανότερα pr Ω : μανώτερα *s.—[i] ὑπερβ. . . . ἄφρονα om f.—[k] καὶ om hr et pr

ἡ βούλησις τῆς αἱρέσεως] Vid. ad i. 14. ἵνα consilium indicat, *optio nostra non id vult* (οὐ τοῦτο βούλεται), *ut dolor superet*. Pro ὑπερβάλῃ, quod vulgo legitur, Codd. Mon. et Voss. ὑπερβάλλῃ, deinde ὅπῃ. Ast.

ὁ δὴ σώφρων τοῦ ἀκολάστου] Hæc e prægressis mihi videntur irrepsisse. Quatuor videlicet vitæ genera ponit, σώφρονα βίον, ὑγιεινὸν, φρόνιμον et ἀνδρεῖον, quorum contrarii sunt ὁ ἀκόλαστος βίος, ὁ νοσώδης, ὁ ἄφρων et ὁ δειλός. De σώφρονι et ὑγιεινῷ eorumque contrariis in prægressis quum disseruerit, reliquum est, ut vitam φρόνιμον et ἀνδρεῖον consideret; quo facto, quatuor illas vitas iterum componit easque omnes jucundiores esse statuit, quam quæ ipsarum contrariæ sint. Ex his perspicitur, verba illa ὁ δὴ σώφρων τοῦ ἀκολάστου ab hoc loco aliena esse; nec desiderabis quid, his omissis, imo oratio melius cum prægressis cohærebit: Καὶ ὁ φρόνιμος τοῦ ἄφρονος καὶ ὁ τῆς ἀνδρίας (i. e. ὁ ἀνδρεῖος) τοῦ τῆς δειλίας (τοῦ δειλοῦ) ἐλάττονα cet. *Etiam* (sc. sicut ὁ σώφρων et ὁ ὑγιεινὸς βίος) prudens vita cet. Accedit quod verba ἑκάτερος ἑκάτερον de duabus, non de tribus vitiis sermonem esse demonstrant. Verba, quæ sequuntur, paulo obscuriora sunt. Ita interpretanda esse censeo. Τῇ τῶν ἡδονῶν (int. μερίδι), est, *a voluptatum parte*, h. e. si voluptates spectas, et sic τῇ τῆς λύπης: si dolorem spectas. Ἑκάτερος est ὁ φρόνιμος βίος et ὁ τῆς ἀνδρίας s. ἀνδρεῖος; ἑκάτερον vero referendum ad τὸν ἄφρονα et δειλὸν s. τὸν τῆς δειλίας. Tunc ἐκείνων iterum ad τὸν ἄφρονα et δειλὸν trahendum est, et nominativo prægresso sequitur genitivus nominis vel pronominis (ἐκείνων) et participii (ὑπερβαλλόντων), de quo vid. ad ii. 3. Sensus est: etiam prudens vita imprudentem et fortis ignavam superant, propterea quod voluptas in ipsis eminet, in illis vero dolor prævalet; nam licet prudens et fortis vita per se minus et voluptatis et doloris habeat, quam imprudens et ignava (ἐλάττονα καὶ σμικρότερα καὶ μανώτερα ἔχων ἀμφότερα), tamen in ipsis plus voluptatis inest, quam in contrariis, quia minus doloris habent. Participia ὑπερβάλλων et ὑπερβαλλόντων explicationi serviunt, et conjunctione *dum* vel *quia* resolvi debent. Mon. ἑκατέρου ὑπερβολὴ—ὑπερβαλόντων. Verba ὁ δὴ σώφρων—ἀκολάστου etiam Cornar. vidit aliena esse; idem pro μανώτερα scribi volebat σπανιώτερα (Ficin. *rariora*), sine causa, nisi in Codd. Mss. id invenerat; μανώτερα oppositum est prægresso πυκνότητι. Ast.

δρεῖον καὶ φρόνιμον καὶ ὑγιεινὸν δειλοῦ καὶ ἄφρονος καὶ ἀκολάστου καὶ νοσώδους, καὶ ξυλλήβδην τὸν ἀρετῆς ἐχόμενον κατὰ σῶμα ἢ καὶ[k] κατὰ ψυχὴν τοῦ τῆς μοχθηρίας ἐχομένου βίου ἡδίω τε εἶναι καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπερέχειν ἐκ περιττοῦ κάλλει καὶ ὀρθότητι καὶ ἀρετῇ καὶ εὐδοξίᾳ, ὥς τε τὸν ἔχοντα αὐτὸν ζῆν εὐδαιμονέστερον ἀπεργάζεσθαι τοῦ ἐναντίου τῷ παντὶ καὶ ὅλῳ.

§. 7. Καὶ τὸ μὲν προοίμιον τῶν νόμων ἐνταυθοῖ[l] λεχθὲν τῶν λόγων τέλος ἐχέτω, μετὰ δὲ τὸ προοίμιον ἀναγκαῖόν που νόμον[m] ἕπεσθαι, μᾶλλον δὲ τό γε ἀληθὲς νόμους πολιτείας ὑπογράφειν. καθά περ οὖν δή τινα ξυνυφὴν[n] ἢ καὶ πλέγμ' ἄλλ' ὁτιοῦν, οὐκ ἐκ τῶν αὐτῶν οἷόν τ' ἐστὶ τήν τε ἐφυφὴν[o] καὶ τὸν στήμονα ἀπεργάζεσθαι, διαφέρειν δ' ἀναγκαῖον τὸ τῶν στημόνων πρὸς ἀρετὴν γένος· ἰσχυρὸν

Ω.—[l] ἐνταυθοῖ ΑΩfhr : ἐνταῦθα *ς.—[m] μόνον υ.—[n] ξυνυφὴν ΑΩrfhr : ξυμφυὴν *ς.

τοῖς ἄλλοις] Aliter explicari non potest, nisi ita, ut ablativus sit e verbo ὑπερέχειν pendens, ita ut κάλλει, ὀρθότητι, illius explicationi serviant, *et aliis insuper præstare*, sc. pulcritudine. Ast.

τῷ παντὶ καὶ ὅλῳ] Quod vernaculo respondet, *ganz und gar*. Sic vi. 20. p. 779. B. ὅλῳ καὶ παντὶ—διάφορος. Polit. v. 15. vii. 9. Phædon. p. 332. Fisch. Sic et ὅλον καὶ πᾶν Legg. xii. 2. p. 944. C. ubi v. Ruhnk. Schol. p. 242. Alcib. I. p. 38. Ast.

§. 7. τῶν λόγων] Ante τῶν λόγων potius quam post interpungendum esse videtur, ut jungatur λόγων cum τέλος, sicut νόμων cum προοίμιον jungitur. Steph.

ὑπογράφειν] Est *adumbrare*, primis lineis deformare, breviter et generatim designare. L. xi. 12. p. 934. B. τὸν δὲ καθάπερ ζωγράφον ὑπογράφειν ἔργα ἑπόμενα τῇ γραφῇ. Polit. viii. 3. p. 548. D. Sic etiam ὑπογραφὴ usurpatur, ut c. 8. p. 737. E. σχήματος ἕνεκα καὶ ὑπογραφῆς. Polit. vi. 15. p. 504. D. Tunc est *præscribere* et proprio (ut Protag. 326. D.) et translato sensu, ut iv. 4. p. 711. B. Theæt. p. 171. E.—τό γε ἀληθὲς est i. q. τῇ ἀληθείᾳ. Ast.

καθάπερ οὖν] Laudantur hæc a Stobæo Serm. xlii. p. 297. et respexit ad locum nostrum Aristot. Polit. ii. 4. (c. 3. §. 8. Schneid.) φησὶ γὰρ δεῖν, ὥσπερ ἐξ ἑτέρου τὸ στημόνιον ἐρίου γίνεται τῆς κρόκης, οὕτω καὶ τοὺς ἄρχοντας ἔχειν δεῖν πρὸς τοὺς ἀρχομένους. Oratio ipsa non cohæret; sequi enim debebat ὡσαύτως καὶ vel simile quid, cujus loco positum est ἔδοξεν δή—δεῖ. Deinde accusativi illi τινὰ ξυνυφὴν ἢ καὶ πλέγμα ἄλλο absolute positi sunt, *quod attinet ad*—vid. ad i. 2. Pro ξυνυφὴν (sic Codd. Voss. Mon. et Stephanus in Thes. Gr. Ling. t. iii. p. 1767. F. Etiam Ficin. habet, *quæcunque texuntur*, et Cornar. *in textura*) vulgo et in Stob. legitur ξυμφυήν. Deinde ἐφυφὴν ex Ald. Lov. Bas. 1. 2. Stob. Codd. Voss. et Mon. revocavimus pro eo, quod in Steph. et Bip. exemplis vitiose legitur, ξυνυφήν, quod haud dubie e prægresso ξυμφυὴν vel ξυνυφὴν natum est. Pollux quoque vii. 30. p. 708. Πλάτων δὲ ἐφυφὴν καλεῖ τὴν κρόκην. Etenim στήμων est *stamen* (fila intensa), ἐφυφὴ vero *licium*, quod stamini intexitur, subtemen, i. q. κρόκη (v. Politic. p. 281. A. 282. D. E. quod quidem insertum duritiem utrimque comprimentis tramæ remollit (Seneca Epist. xc. med.); stamen enim filo constabat magis retorto ac proinde duriori, subtemen vero filo molliori parumque torto. Cf. Casaubon. ad Pers. vi. p. 510. ed. Paris. Salmas. ad Capitolin. Pertin. 8. p. 545. et ad Vopisc. Aurel. 46. p. 568. Gesner. Thesaur. Ling. Lat. v. Texo, Trama, t. iv. p. 778. 835. Ast.

ii. 735. τε[p] γὰρ καί τινα βεβαιότητα[q] ἐν τοῖς τρόποις[r] εἰληφός,
τὸ δὲ μαλακώτερον καὶ ἐπιεικείᾳ τινὶ δικαίᾳ χρώμενον.
ὅθεν δὴ τοὺς μεγάλας[s] ἀρχὰς ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρξοντας[t]
δεῖ διακρίνεσθαί τινα τρόπον ταύτῃ καὶ τοὺς σμικρᾷ παι-
iii. ii. 387. δείᾳ βασανισθέντας ἑκάστοτε κατὰ λόγον· ἐστὸν γὰρ δὴ
δύο πολιτείας εἴδη, τὸ μὲν ἀρχῶν καταστάσεις[u] ἑκάστοις,
τὸ δὲ νόμοι ταῖς ἀρχαῖς ἀποδοθέντες.

Τὸ δὲ πρὸ τούτων ἁπάντων[v] δεῖ διανοεῖσθαι τὰ τοιάδε. πᾶσαν ἀγέλην ποιμὴν καὶ βουκόλος τροφεύς[w] τε ἵππων, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, παραλαβὼν οὐκ ἄλλως μή ποτε ἐπιχειρήσῃ[x] θεραπεύειν, ἢ πρῶτον μὲν τὸν ἑκάστῃ προσή-

—[o] ἐφυφὴν ΑΞΩrfhr : ξυνυφὴν s.—[p] τε om f.—[q] γενναιότητα r.—[r] τόποις pr Ω.—[s] τοὺς μεγάλας Α et γρ Ω, τοὺς τὰς Ωrfhr : τοὺς τὰς μεγάλας *s.—[t] ἄρξαντας Ξ.—[u] καταστάσεις hr, κατάστάσεις ΑΩ : κατάστασις *s.—[v] πάντων pr Ξ.—[w] τρο-

ἐν τοῖς τρόποις] Haud dubie legendum est *ἐν ταῖς στροφαῖς*. Politic. 282. E. *τούτου δὴ τὸ μὲν ἀτράκτῳ τε στραφὲν καὶ στερεὸν νῆμα γενόμενον στήμονα μέν φασι τὸ νῆμα—ὅσα δέ γε αὖ τὴν μὲν ξυστροφὴν χαύνην λαμβάνει, τῇ δὲ τοῦ στήμονος ἐμπλέξει πρὸς τὴν τῆς γνάψεως ὁλκὴν ἐμμέτρως τὴν μαλακότητα ἴσχει, ταῦτ᾽ ἄρα κρόκην μὲν τὰ νηθέντα—φῶμεν.* Seneca l. l. 'quemadmodum alia *torquentur* fila, alia ex molli solutoque ducantur.' Etiam Cornar. vertit, *robustum enim est et ex tortura firmitatem accepit.* Ἐν redundat, vid. ad i. 14. Ast.

τὰς ἀρχὰς] Vocem *μεγάλας*, quæ vulgo ante *ἀρχὰς* legitur, bene ignorat Mon. nec Ficinus expressit. Deinde Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *ἄρξαντας*.. Ficin. *qui magistratus in civitate gesturi sunt.* Similiter Cornar. reddidit. Mox libri veteres *σμικρὰ* habent, quod revocavimus; Stob. et Steph. *σμικρᾷ*, ut Ficin. vertit, *qui in leviori eruditione comprobentur.* Sed *σμικρὰ παιδεία* ineptum mihi videtur esse, *σμικρὰ* vero, ad *βασανισθέντες* relatum, est *paulatim* s. lenius, vid. ad iii. 2. Præterea rectius, ni fallor, scribetur *τρόπον, ταύτῃ καὶ*, nisi *ταύτῃ* referri malis ad texturæ exemplum in prægressis propositum. Sensus est enim: *quemadmodum in textura stamen durius, subtemen vero mollius est, ita etiam in civitate imperium, ut quod severius sit, et lenem s. mitiorem morum ac disciplinæ probationem discernere oportet.* Τοὺς *παιδείᾳ βασανισθέντας* est i. q. *τὴν παιδείας βάσανον.* Duas vero ponit castigationes et lustrationes quasi, severam unam (dominatoris), alteram mitiorem (legis latoris). Verba *ἑκάστοτε κατὰ λόγον* (rite, recte) referenda sunt ad *διακρίνεσθαι δεῖ.* Ast.

κατάστασις] Legitur etiam plur. *καταστάσεις.* Steph.

καταστάσεις] Sic Cod. Voss. et Stob. Vulgo *κατάστασις.* Ἀρχῶν καταστ. ἑκάστοις sunt *magistratuum cuique convenientium constitutiones: unum est hoc, ut unusquisque eum magistratum adipiscatur, qui ipsi convenit, alterum hoc, ut leges magistratibus scribantur, secundum quas civitatem regant.* Ast.

οὐκ ἄλλως μή ποτε ἐπιχειρήσει] Vulgo scribitur *ἐπιχειρήσειε* et *καθάρῃ*, quod quomodo ferri possit, non perspicio. Mon. *ἐπιχειρήσῃ* et Cod. Voss. *καθαίρῃ*, quod prægresso *οὐ—μή ποτε* (vid. ad iii. 12.) quidem convenit, sed sequentibus *ἀποπέμψει* et *θεραπεύσει* adversatur; hi enim indicativi etiam in prægressis indicativos requirunt; quocirca *ἐπιχειρήσει* et *καθαρεῖ* scripsimus, *μή ποτε* pro vitioso habentes; namque notum illud *οὐ μὴ* (proprie, *non verendum*, non cogitandum est, vid. ad Polit. i. 15.) et propter interpositum *ἄλλως* et propter sententiarum cohærentiam locum habere nequit. Ni fallor, scribendum est *δή ποτε*. Ita et sensus et grammatica orationis structura adjuvantur. Deinde pro *ὑγιῆ* scrip-

ῥεόντων ἐκ πολλῶν τὰ μὲν πηγῶν τὰ δὲ χειμάῤῥων εἰς μίαν λίμνην ἀναγκαῖον προσέχοντας[q] τὸν νοῦν φυλάττειν III. ii. 389.
ὅπως ὅτι καθαρώτατον[r] ἔσται τὸ συῤῥέον ὕδωρ,[s] τὰ μὲν ἐξαντλοῦντας, τὰ δ' ἀποχετεύοντας[t] καὶ παρατρέποντας. πόνος δ', ὡς ἔοικε, καὶ κίνδυνός ἐστιν ἐν πάσῃ κατασκευῇ πολιτικῇ. ἀλλ'[u] ἐπεί περ λόγῳ γ' ἐστὶ τὰ νῦν ἀλλ' οὐκ ἔργῳ πραττόμενα, πεπεράνθω τε ἡμῖν ἡ ξυλλογὴ καὶ κατὰ νοῦν ἡ καθαρότης αὐτῆς ἔστω ξυμβεβηκυῖα· τοὺς γὰρ κακοὺς[v] τῶν ἐπιχειρούντων εἰς τὴν νῦν πόλιν ὡς πολιτευσομένους[w] ξυνιέναι, πειθοῖ πάσῃ καὶ ἱκανῷ χρόνῳ διαβασανίσαντες, διακωλύσωμεν ἀφικνεῖσθαι, τοὺς δ' ἀγαθοὺς εἰς δύναμιν εὐμενεῖς ἵλεώς[x] τε προσαγώμεθα.[y]

§. 8. Τόδε δὲ[z] μὴ λανθανέτω γιγνόμενον ἡμᾶς εὐτύχημα, ὅτι καθά περ εἴπομεν τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν ἀποικίαν εὐτυχεῖν, ὡς γῆς καὶ χρεῶν ἀποκοπῆς καὶ νομῆς[a] πέρι δεινὴν καὶ ἐπικίνδυνον ἔριν ἐξέφυγεν, ἣν νομοθετεῖσθαι ἀναγκασθείσῃ πόλει τῶν ἀρχαίων οὔτε ἐᾶν οἷόν τε ἀκίνητον οὐδὲν[b] οὔτ' αὖ κινεῖν δυνατόν ἐστί τινα τρόπον, εὐχὴ δὲ μόνον

r.—[o] ἀμῶς ΞΩυ: ἀμῶς s.—[p] οἷων ΞΩf.—[q] προσέχοντα r.—[r] καθαρώτερον f.—[s] ante τὰ omisi καὶ cum ΑΩυfђr.—[t] ἐποχετεύοντας f.—[u] τάδ' ΑΞΩrђ, τὰ δ' fr: ἀλλαχοῦ τὸ τάδ' ὠβέλισται mg Ω.—[v] κακῶς r.—[w] πολιτευόμενος υr et pr Ω.—[x] ἵλεώς Ξ: ἵλεώ *s.—[y] προσαγόμεθα Ξ.—[z] δὴ ђ.—[a] νόμων υ.—[b] οὐδὲν omitten-

§. 8. ὅτι—ὡς γῆς] Post ὡς γῆς—ἐξέφυγεν (sic Mon.) propter interposita ἣν—τρόπον omissa est apodosis, quam Ficin. supplevit ita: *ita ferme et nobis accidisse videtur*, nisi vitium in verbis ὡς γῆς insidet; namque γῆς absolute positum sensu caret. Igitur suspicor pro ὡς aut legendum οὕτως vel ὡσαύτως aut omnino delendum esse, ut quod e sequente καὶ propter similitudinem compendiorum tachygraphicorum (vid. Schäfer. Melet. Critic. p. 73.) facile oriri potuerit. Tunc ἐξέφυγεν referendum esset ad prægressum τὴν νῦν πόλιν. Vox autem γῆς loco suo mota videtur esse; pertinet enim ad νομῆς, ut infra p. 737. B. διὰ τὴν διανομὴν τῆς γῆς. Sequens ἣν respicit χρεῶν ἀποκοπὴν s. novas tabulas (vid. iii. 6.) et γῆς νομὴν (agrorum distributionem); τῶν ἀρχαίων vero non ad πόλει referri oportet, quod Ficinus fecit, sed ad οὐδέν. Sensus est: *quas lege constituere ac definire* (proprie: *sibimet ipsi præscribere*; νομοθετεῖσθαι est enim verbum medium) *si civitas cogitur, fieri non potest, quin pristina moveat s. immutet, etsi hoc quodammodo impossibile est* (ex hac enim constitutionis civilis immutatione seditiones civitati perniciosæ oriantur necesse est). Male Ficinus vertit: *quam quidem rem veterum civitas leges ferre coacta neque prætermittere potest omnino neque movere quodammodo*. De verbis ἀκίνητον ἐᾶν et κινεῖν vid. ad iii. 6. Ast.

εὐχὴ δὲ μόνον] Sic viii. 8. p. 841. C. ταῦτα δὴ καθάπερ ἴσως ἐν μύθῳ τανῦν λεγόμεν' ἐστὶν εὐχαί. Polit. v. 2. p. 450. E. μὴ εὐχὴ δοκῇ εἶναι ὁ λόγος. vi. 12. vii. 17. Demosthen. adv. Timocrat. p. 722. 19. εἰ γὰρ αὖ καλῶς μὲν ἔχοι, μὴ δυνατὸν δέ τι φράζοι, εὐχῆς, οὐ νόμου διαπράττοιτ' ἂν ἔργον. Similiter εὐχαῖς ὅμοια Polit. v. 6. p. 456. B. Οὐκ ἄρα ἀδύνατά γε οὐδὲ εὐχαῖς ὅμοια ἐνομοθετοῦμεν. Cf. P. Victor. Var. Lect. xx. 6.

τον δράσειεν. ἔστι δ' ὁ μὲν ἄριστος ἀλγεινός, καθά περ ὅσα τῶν φαρμάκων τοιουτότροπα, ὁ τῇ δίκῃ μετὰ τιμωρίας εἰς τὸ κολάζειν ἄγων, θάνατον ἢ φυγὴν τῇ τιμωρίᾳ τὸ τέλος ἐπιτιθείς· τοὺς γὰρ μέγιστα ἐξημαρτηκότας, ἀνιάτους δὲ ὄντας, μεγίστην δὲ οὖσαν βλάβην πόλεως,[h] ἀπαλλάττειν εἴωθεν· ὁ δὲ πρᾳότερός ἐστι τῶν καθαρμῶν ὁ τοιόσδε ἡμῖν· ὅσοι διὰ τὴν τῆς[i] τροφῆς ἀπορίαν τοῖς[k] ἡγεμόσιν ἐπὶ τὰ τῶν ἐχόντων μὴ ἔχοντες ἑτοίμους αὑτοὺς ἐνδείκνυνται
II. 736. παρεσκευακότες ἕπεσθαι, τούτοις ὡς νοσήματι πόλεως ἐμπεφυκότι δι' εὐφημίας[l] ἀπαλλαγὴν[m] ὄνομα ἀποικίαν τιθέμενος, εὐμενῶς ὅτι μάλιστα ἐξεπέμψατο. παντὶ μὲν οὖν νομοθετοῦντι[n] τοῦτο ἁμῶς[o] γέ πως κατ' ἀρχὰς δραστέον, ἡμῖν μὴν ἔτι τούτων ἀτοπώτερα τὰ περὶ ταῦτ' ἐστὶ συμβεβηκότα νῦν· οὔτε γὰρ ἀποικίαν οὔτ' ἐκλογήν τινα καθάρσεως δεῖ μηχανᾶσθαι πρὸς τὸ παρόν, οἷον[p] δέ τινων ξυρ-

—[f] δ' h.—[g] ἀγαπώντως A et γρ Ω.—[h] τῆς πόλεως f.—[i] τῆς om pr A.—[k] ταῖς f. —[l] εὐφημίαν s.—[m] ἀπαλλαγὴν AΩτfhr, ἀπαλλὴν Ξ: ἀπαλλαγῆς s.—[n] νομοθέτῃ

μεγίστην δὲ οὖσαν βλάβην] Particula δὲ explicationi servit (vid. ad ii. 1.) ut Ficin. recte cepit vertens, *quoniam civitati maxime noceant*. Igitur non opus est, id quod olim suspicabamur, γε scripto, etsi hoc, ubi causa indicatur, participio jungi amat, ut Gorg. 479. B. Phileb. p. 49. E. ἀγνοιῶν γε οὖσαν. Ast.

ἐπὶ τὰ τῶν ἐχόντων] *οἱ ἔχοντες*, absolute positum, sunt *divites*, contra *οἱ μὴ ἔχοντες indigentes*, pauperes. Vid. Wetsten. ad Matth. 13. 12. Markland. ad Lys. p. 579. t. v. ed. Reisk. et Valckenar. ad Herodot. vii. 22. Perspicue hæc vertit Cornar. *quicunque ob victus inopiam ad duces se conferunt et paratos se ad sequendum indicant, ut ipsi, qui non habent, eorum, qui habent, bona invadant, hos veluti morbo civitati inserto, summotionis nomine in gratiosum coloniæ nomen commutato, quam maxime benevole relegat*. Πόλεως cum *νοσήματι* conjunctum est, quum, si sensum spectas, dativus esse deberet e verbo *ἐμπεφυκότι* pendens, vid. Matthiæ Gr. Gr. p. 506. n. 2. Ceterum Steph. adnotat, librum veterem habere δι' *εὐφημίας ἀπαλλαγήν*. Sed ἀπαλλαγὴ est *migratio*. Cod. Voss. ἀπαλλαγήν. Ni fallor, recte ἀπαλλαγῇ scripsimus, *relegationi coloniæ nomen imponens*. Pro ἀποικίαν Stob. ἀποικίας exhibet, quæ Latina esset, non Græca loquendi ratio; Græci enim verbum voci ὄνομα adjunctum eodem casu ponunt, quem ὄνομα habet; vid. Heind. ad Theæt. §. 19. Ceterum dativum τούτοις adverte, qui, unde pendeat, nihil habet; in animo habebat noster scribere τούτοις—ἀποίκους ὄνομα τιθέμενος: *his—colonorum nomen imponens*; ut abstractum concreti loco positum sit, vid. ad iii. 6. De aoristo ἐξεπέμψατο vid. ad iii. 11. Mox Mon. μὲν pro μὴν, sed vid. de μὲν—μὴν iv. 12. Ast.

οἷον] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. οἴων. Etiam Mon. οἴων, mendose. Secundum comparationis membrum, *ita nobis quoque faciendum est*, vel simile quid, omissum est; nonnulla vero deesse, etiam ex eo conjicere possis, quod καὶ ante τὰ μὲν ἐξαντλοῦντας nihil habet, quo referatur; nisi participia ἐξαντλοῦντας, ἀποχετεύοντας et παρατρέποντας pro infinitivis esse posita (vid. ad i. 11.) dixeris. Tunc alterum illud membrum vel apodosis: ita etiam nos facere (purum et probum ab impuro secernere) oportet, intelligenda est. Mon. ἀποχέοντας. Mox in Cod. Voss. deest χρόνῳ. Ast.

ῥεόντων ἐκ πολλῶν τὰ μὲν πηγῶν τὰ δὲ χειμάρρων εἰς μίαν λίμνην ἀναγκαῖον προσέχοντας[q] τὸν νοῦν φυλάττειν III. ii. 289.
ὅπως ὅτι καθαρώτατον[r] ἔσται τὸ συῤῥέον ὕδωρ,[s] τὰ μὲν ἐξαντλοῦντας, τὰ δ' ἀποχετεύοντας[t] καὶ παρατρέποντας. πόνος δ', ὡς ἔοικε, καὶ κίνδυνός ἐστιν ἐν πάσῃ κατασκευῇ πολιτικῇ. ἀλλ'[u] ἐπεί περ λόγῳ γ' ἐστὶ τὰ νῦν ἀλλ' οὐκ ἔργῳ πραττόμενα, πεπεράνθω τε ἡμῖν ἡ ξυλλογὴ καὶ κατὰ νοῦν ἡ καθαρότης αὐτῆς ἔστω ξυμβεβηκυῖα· τοὺς γὰρ κακοὺς[v] τῶν ἐπιχειρούντων εἰς τὴν νῦν πόλιν ὡς πολιτευσομένους[w] ξυνιέναι, πειθοῖ πάσῃ καὶ ἱκανῷ χρόνῳ διαβασανίσαντες, διακωλύσωμεν ἀφικνεῖσθαι, τοὺς δ' ἀγαθοὺς εἰς δύναμιν εὐμενεῖς ἵλεώς[x] τε προσαγώμεθα.[y]

§. 8. Τόδε δὲ[z] μὴ λανθανέτω γιγνόμενον ἡμᾶς εὐτύχημα, ὅτι καθά περ εἴπομεν τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν ἀποικίαν εὐτυχεῖν, ὡς γῆς καὶ χρεῶν ἀποκοπῆς καὶ νομῆς[a] πέρι δεινὴν καὶ ἐπικίνδυνον ἔριν ἐξέφυγεν, ἣν νομοθετεῖσθαι ἀναγκασθείσῃ πόλει τῶν ἀρχαίων οὔτε ἐᾶν οἷόν τε ἀκίνητον οὐδὲν[b] οὔτ' αὖ κινεῖν δυνατόν ἐστί τινα τρόπον, εὐχὴ δὲ μόνον

r.—[o] ἀμῶς ΞΩυ: ἀμῶς s.—[p] οἷων ΞΩf.—[q] προσέχοντα r.—[r] καθαρώτερον f.—[s] ante τὰ omisi καὶ cum ΑΩεfђr.—[t] ἐποχετεύοντας f.—[u] τάδ' ΑΞΩrђ, τὰ δ' fr: ἀλλαχοῦ τὸ τάδ' ὠβέλισται mg Ω.—[v] κακῶς r.—[w] πολιτευόμενος rr et pr Ω.—[x] ἱλεὼς Ξ: ἱλεώ *s.—[y] προσαγόμεθα Ξ.—[z] δὴ ђ.—[a] νόμων υ.—[b] οὐδὲν omitten-

§. 8. *ὅτι—ὡς γῆς*] Post *ὡς γῆς—ἐξέφυγεν* (sic Mon.) propter interposita *ἣν—τρόπον* omissa est apodosis, quam Ficin. supplevit ita: *ita ferme et nobis accidisse videtur*, nisi vitium in verbis *ὡς γῆς* insidet; namque *γῆς* absolute positum sensu caret. Igitur suspicor pro *ὡς* aut legendum *οὕτως* vel *ὡσαύτως* aut omnino delendum esse, ut quod e sequente *καὶ* propter similitudinem compendiorum tachygraphicorum (vid. Schäfer. Melet. Critic. p. 73.) facile oriri potuerit. Tunc *ἐξέφυγεν* referendum esset ad prægressum *τὴν νῦν πόλιν*. Vox autem *γῆς* loco suo mota videtur esse; pertinet enim ad *νομῆς*, ut infra p. 737. B. *διὰ τὴν διανομὴν τῆς γῆς*. Sequens *ἣν* respicit *χρεῶν ἀποκοπὴν* s. novas tabulas (vid. iii. 6.) et *γῆς νομὴν* (agrorum distributionem); *τῶν ἀρχαίων* vero non ad *πόλει* referri oportet, quod Ficinus fecit, sed ad *οὐδέν*. Sensus est: *quas lege constituere ac definire* (proprie: *sibimet ipsi præscribere*; *νομοθετεῖσθαι* est enim verbum medium) *si civitas cogitur, fieri non potest, quin pristina moveat s. immutet, etsi hoc quodammodo impossibile est* (ex hac enim constitutionis civilis immutatione seditiones civitati perniciosæ oriantur necesse est). Male Ficinus vertit: *quam quidem rem veterum civitas leges ferre coacta neque prætermittere potest omnino neque movere quodammodo*. De verbis *ἀκίνητον ἐᾶν* et *κινεῖν* vid. ad iii. 6. Ast.

εὐχὴ δὲ μόνον] Sic viii. 8. p. 841. C. *ταῦτα δὴ καθάπερ ἴσως ἐν μύθῳ τανῦν λεγόμεν' ἐστὶν εὐχαί*. Polit. v. 2. p. 450. E. *μὴ εὐχὴ δοκῇ εἶναι ὁ λόγος*. vi. 12. vii. 17. Demosthen. adv. Timocrat. p. 722. 19. *εἰ γὰρ αὖ καλῶς μὲν ἔχοι, μὴ δυνατὸν δέ τι φράζοι, εὐχῆς, οὐ νόμου διαπράττοιτ' ἂν ἔργον*. Similiter *εὐχαῖς ὅμοια* Polit. v. 6. p. 456. B. *Οὐκ ἄρα ἀδύνατά γε οὐδὲ εὐχαῖς ὅμοια ἐνομοθετοῦμεν*. Cf. P. Victor. Var. Lect. xx. 6.

ὡς ἔπος εἰπεῖν λείπεται καὶ σμικρὰ μετάβασις εὐλαβὴς
ἐν πολλῷ χρόνῳ σμικρὸν μεταβιβάζουσιν, ἥδε, τῶν[c] κι-
iii. ii. 390. νούντων ἀεὶ κεκτημένων μὲν αὐτῶν γῆν ἄφθονον ὑπάρχειν,[d]
κεκτημένων δὲ καὶ ὀφειλέτας αὐτοῖς πολλούς, ἐθελόντων τε[e]
τούτων πῃ τοῖς ἀπορουμένοις δι' ἐπιείκειαν κοινωνεῖν τὰ μὲν
ἀφιέντας, τὰ δὲ νεμομένους, ἁμῇ γέ πῃ[f] τῆς μετριότητος
ἐχομένους καὶ πενίαν ἡγουμένους εἶναι μὴ τὸ τὴν οὐσίαν
ἐλάττω ποιεῖν ἀλλὰ τὸ τὴν ἀπληστίαν πλείω. σωτηρίας
τε γὰρ ἀρχὴ μεγίστη πόλεως αὕτη γίγνεται, καὶ ἐπὶ ταύ-
της οἷον κρηπῖδος μονίμου ἐποικοδομεῖν δυνατὸν[g] ὅν τινα ἂν
ὕστερον ἐποικοδομῇ τις κόσμον πολιτικὸν προσήκοντα τῇ
τοιαύτῃ καταστάσει· ταύτης δὲ σαθρᾶς οὔσης τῆς μετα-
ii. 737. βάσεως οὐκ εὔπορος ἡ μετὰ ταῦτα πολιτικὴ πρᾶξις οὐδε-
μία[h] γίγνοιτ' ἂν πόλει. ἣν ἡμεῖς μέν, ὥς φαμέν, ἐκφεύγο-
μεν· ὅμως δὲ εἰρῆσθαί γε ὀρθότερον, εἰ καὶ μὴ ἐξεφεύγο-

dum cum ΑΞΩϲfϧr.—[c] μεταβιβάζουσιν. ἡ δὲ τῶν ϛ.—[d] ὑπάρχει ϛ.—[e] τε ΑΩfϧ, γε υ : δὲ *ϛ.—[f] ἀμηγ. A, qui ita solet, cum ΞΩυ.—[g] δυνατὸν om ɽ.—[h] malim οὐδε-

Pariter Latini vocem *votum* usurpant, vid. Davis. ad Cicer. Tusc. p. 149. Cf. Koen. et Schäfer. ad Gregor. Corinth. p. 133. Ast.

κινούντων ἀεὶ] Vox ἀεὶ respondet prægresso *σμικρὸν μεταβιβάζουσιν*; igitur describuntur ii, qui semper aliquid novant, h. e. qui agrorum distributionem paulatim adducunt, indigentibus de suo impertientes. Ἡ δὲ, int. *σμικρὰ μετάβασις, ὑπάρχει τῶν κινούντων ἀεὶ—ἐθελόντων δὲ τούτων* (eorum, quæ possident)—*κοινωνεῖν*; participia *κεκτημένων μὲν—κεκτημένων δὲ* descriptioni *τῶν ἀεὶ κινούντων* serviunt: *lenis hæc mutatio fit, si agrorum possessores semper aliquid novant et bona sua cum indigentibus communicant, partim ea remittentes partim distribuentes, dum mediocritati student, et paupertatem non in opum imminutione, sed in cupiditate crescente sitam esse censent.* Participia *ἀφιέντας νεμομένους* cet. post genitivos illata, proxime spectant ad infinitivum *κοινωνεῖν*, quasi accusativus cum infinitivo præcesserit. Ceterum Codd. Voss. et Mon. *ἐθελόντων τε*. Ast.

κρηπῖδος] *κρηπὶς, fundamentum ædificii*, frequenter translato sensu usurpatur, ut Politic. 301. E. *τοιαύτης τῆς κρηπῖδος ὑποκειμένης αὐταῖς*. Synes. de regno p. 9. D. *εὐσέβεια δὲ πρῶτον ὑποβεβλήσθω κρηπὶς ἀσφαλὴς, ἐφ' ἧς ἑστήξει τὸ ἄγαλμα ἔμπεδον*. Cf. P. Victor. Var. Lect. xviii. 9. et Wernsdorf. ad Himer. p. 184. Ast.

σαθρᾶς οὔσης] *σαθρὸν, putre*, dicitur quicquid corruptum, vitiosum, ruinosum et male affectum est, ut *ψυχὴ* Gorg. 479. B. *ἀγγεῖα* 493. E. Phileb. 55. C. *εἴ τῇ τι σαθρὸν ἔχει*. Euthyphr. c. 5. *ὅπῃ σαθρός ἐστι*. Plutarch. de aud. poet. p. 39. B. Vid. Küster. ad Aristoph. Plut. 814. Hinc *σαθρὸν φθέγγεσθαι, vitium sonare* (Pers. Satyr. iii. 21.) Theæt. p. 179. D. Cf. Demosth. Olynth. ii. p. 7. B. Philipp. i. p. 19. C. Dio Chrysostom. Orat. xlviii. p. 535. Damasc. vit. Isidor. apud Phot. p. 1036. Cf. Casaubon. ad Pers. l. l. et Toup. ad Longin. xviii. §. 1. Ast.

ἐκφεύγομεν] Legitur etiam *ἐξεφεύγομεν*. Steph. qui sic in not. 'Nemo mihi persuaserit locum mendo carere: quem ita suæ integritati posse restitui arbitror, *ὀρθότερον εἴη, μὴ ἐξεφεύγομεν*, etc. sed hic *ἐξεφεύγομεν* scribendo, videri possit et in præcedente versu eadem ponenda esse scriptura.'

ἐξεφεύγομεν] Sic Codd. Voss. et

μεν,[i] ὅπη ποτ' ἂν ἐποιούμεθα αὐτῆς τὴν φυγήν. εἰρήσθω
δὴ[k] νῦν ὅτι διὰ τοῦ μὴ φιλοχρηματεῖν μετὰ δίκης, ἄλλη
δ' οὐκ ἔστιν οὔτ' εὐρεῖα οὔτε στενὴ τῆς τοιαύτης μηχανῆς
διαφυγή. καὶ τοῦτο μὲν οἷον ἕρμα πόλεως ἡμῖν[l] κείσθω τὰ
νῦν· ἀνεγκλήτους γὰρ δεῖ[m] τὰς οὐσίας πρὸς ἀλλήλους κα-
τασκευάζεσθαι ἁμῶς[n] γέ πως, ἢ[o] μὴ προϊέναι πρότερον εἰς
τοὔμπροσθεν ἑκόντα εἶναι τῆς ἄλλης κατασκευῆς, οἷς ἦ[p]
παλαιὰ ἐγκλήματα πρὸς ἀλλήλους καὶ ὅσοις νοῦ καὶ III. ii. 391.
σμικρὸν μετῇ. οἷς δέ, ὡς[q] ἡμῖν, νῦν θεὸς ἔδωκε καινήν[r] τε[s]
πόλιν οἰκίζειν καὶ μή τινας ἔχθρας εἶναί πω πρὸς ἀλλή-
λους, τούτους ἔχθρας αὐτοῖς αἰτίους[t] γενέσθαι διὰ τὴν δια-
νομὴν τῆς γῆς τε καὶ οἰκήσεων οὐκ ἀνθρώπινος ἂν εἴη μετὰ
κάκης πάσης ἀμαθία.

μεθ.—[i] ἐξεφεύγομεν AΩhr : ἐκφεύγομεν *s.—[k] δὴ AΩrfhr : δὲ *s.—[l] ἡμῖν corr Ω,
ἡ
adscripto pro γρ λιμὴν.—[m] δὴ AΞrfr et rc Ω.—[n] ἀμ. υ.—[o] εἰ Ω.—[p] ἡ AΞΩ.—[q] ὡς
ου
om r.—[r] κοινὴν Aħ et γρ Ω, κενὴν r.—[s] τινα f.—[t] αἰτιᾶς Ω, αἰτίας f.—[u] αὐτῶν

Monac. pro ἐκφεύγομεν, eandemque lectionem etiam Steph. memorat. Mox pro δὲ νῦν (Codd. Voss. et Mon. δὴ νῦν) scripsimus δή νυν, vid. ad i. 5. Deinde haud dubie cum Heindorfio (Specimen Crit. in Plat. p. 34.) corrigendum est μετ' ἀδικίας. Ast.

τῆς τοιαύτης μηχανῆς διαφυγή] Inversa est oratio pro τῆς τοιαύτης (i. e. τῶν τοιούτων) διαφυγῆς μηχανή. Sic ix. 11. p. 871. C. ὑπέχειν τὴν τῆς δίκης πρᾶξιν pro τὴν τῆς πράξεως δίκην. xii. 14. fin. πρὸς ἀρετὴν σωτηρίας pro πρὸς ἀρετῆς σωτηρίαν. Similiter c. 10. p. 740. C. ὅσους—τέλος ἔχῃ, et vi. 8. init. Cf. Wyttenbach. ad Phædon. p. 232. Sic etiam Ficinus verba cepit vertens: *dicimus nullam esse aliam aut latam aut angustam fugiendi viam.* Ast.

οἷς ἂν] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἧς ᾖ. Ficinus vero: *quibus invicem vetera crimina habentur*, et Cornar. *si quibus vetera fuerint inter se crimina.* Quocirca dubitari nequit, recte scripsisse Stephanum οἷς (quod in Mon. etiam extare, ex eo perspicitur, quod nullam lectionis varietatem adnotatam reperio; collatus vero est Codex cum libro Bipont. qui, ut constat, recensionem Stephanianam sequitur). Præterea propter conjunctivos ᾖ et μετῇ interscruimus particulam ἄν. Pro ἑκόντα vero malim ἑκόντας, quod sequens quoque καὶ ὅσοις—μετῇ videtur postulare. Similiter Ficin. *vel ulterius in acquirendo progredi ultro desistant.* In iis vero, quæ sequuntur, καὶ (scilicet) ὅσοις—μετῇ pronomen relativum pro conjunctione εἰ vel ἐὰν positum est: *scilicet qui*, h. e. *siquidem*. Mon. ὅσης. Mox scribend. ὡς ἡμῖν νῦν, θεὸς ἔδωκε. Deinde Cod. Voss. κενὴν, Mon. κοινὴν, pro ἀλλήλους Ald. et Lov. ἄλλους. Ast.

οὐκ ἀνθρώπινος—ἀμαθία] Vulgo hæc a sequentibus plena interpunctione distinguuntur, et sic Ficin. et Cornar. quoque verterunt, ille: *non humanæ cujusdam, sed pessimæ ignorantiæ crimine notabuntur*; et hic: *non humana imperitia fuerit cum omni malitia conjuncta.* Nos interrogationis signum posuimus, ut ἀνθρώπινος sit *maxima, extrema.* Eadem significatione sunt illa κάλλιστα ἀνθρώπων et alia, de quibus vid. ad i. 9. —κάκης, i. q. κακίας, frequenter usurpatur, ut viii. 8. init. ix. 3. p. 856. C. c. 17. p. 880. E. xi. 3. p. 916. D. c. 5. p. 921. A. xii. 2. p. 943. A. Cf. Miscell. Observat. Crit. Nov. t. i. p. 65. et

Τίς οὖν δὴ τρόπος ἂν εἴη τῆς ὀρθῆς διανομῆς; πρῶτον μὲν τὸν αὐτῶν[u] ὄγκον τοῦ ἀριθμοῦ δεῖ τάξασθαι, πόσον εἶναι χρεών. μετὰ δὲ τοῦτο τὴν διανομὴν τῶν πολιτῶν, καθ' ὁπόσα μέρη πλήθει καὶ ὁπηλίκα[v] διαιρετέον αὐτοῖς, ἀνομολογητέον· ἐπὶ[w] δὲ ταῦτα τήν τε γῆν καὶ τὰς οἰκήσεις ὅτι μάλιστα ἴσας ἐπινεμητέον. ὄγκος δὴ πλήθους ἱκανὸς οὐκ ἄλλως ὀρθῶς γίγνοιτ' ἂν λεχθεὶς ἢ πρὸς τὴν γῆν καὶ τὰς[x] τῶς πλησιοχώρων πόλεις, γῆς[y] μέν, ὁπόση πόσους σώφρονας ὄντας ἱκανὴ τρέφειν, πλείονος δ' οὐδὲν προσδεῖ,[z] πλή-

Boeckhius: libri αὐτόν.—[v] ὁπηλίκα AΩυft, ὁπηνίκα ɧ: πηλίκα *s.—[w] ἐπεὶ Ω.—[x] πρὸς τὰς Ωυfɧr.—[y] γηῖ A, γῇ EΩυfɧr.—[z] δεῖ υ.—[a] αὐτοὺς om ɧ.—[b] δύναιτ' E.

Ruhnken. ad Tim. p. 152. Ast.

τὸν αὐτῶν ὄγκον] Vulgo *αὐτὸν*, quod otiosum esset; quapropter cum Boeckhio in Legg. p. 117. scribendum duximus *αὐτῶν*: *τὸν ὄγκον τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν* (*τῶν πολιτῶν*). Tria vero jam persequitur ad constitutionem civilem necessaria; primum enim civium numerum definit; deinde eos in classes distribuit, et tertio, quomodo agri et domus dividendi sint, exponit. Ast.

διαιρετέον αὐτοῖς] Pronomen *αὐτοῖς*, ut dativus solet pronominum personalium, ex abundanti additum est. Bene Cornar. vertit: *postea vero de civium distributione, in quot et quantas partes dividenda sit, consentiendum est.* Ὁπόσα *numerum* indicat et *πηλίκα magnitudinem*. Codd. Voss. et Mon. *ὁπηλίκα*. Γίγνοιθ' ἂν λεχθείς, i. e. λεχθείη ἄν; vid. ad ii. 11. Mon. *ἄλλος*. Ast.

πόσους] Invenitur etiam scriptum *ποσούς*. quam lectionem sequor. non enim intellig. *quanta quot hominibus alendis sit satis*: sed *quanta sit satis alendis tot hom.* vel, *alendo certo hominum numero.* Deest autem, vel potius subaudiendum relinquitur simplex *δεῖ*. ex seq. compos. *προσδεῖ*. Steph.

γῆς μὲν] Genitivus est absolutus: *quod ad terram attinet*, ut infra *πλήθους δέ*. Sensus est: *secundum terram quidem tot sunto cives, quot sobrie viventes terra nutrire poterit; secundum vicinas vero urbes tot sunto, quot sufficiant ad vicinos vel propulsandos vel auxilio adjuvandos.* Pro his posuit noster: quod ad terram attinet (int. tanto esto) quanta quot sobrie viventes nutrire possit, quod ad numerum vero (civium) attinet, tot sunto, quot sufficiant ad vicinos—adjuvandos. Codd. Voss. et Mon. *καὶ πρὸς τὰς τῶν πλησ. πόλεις*. Mon. et Bas. 2. *γῇ*. Deinde pro *πόσους* Steph. legi quoque monet *ποσούς*, idque sequitur. Sed duplex illud *ὁπόση πόσους* recte habet et Græci sermonis proprium est; commixta est enim terræ magnitudo cum civium numero, quasi dicere voluerit: terra esto tanta, quanta ad homines alendos sufficiat, et cives tot sunto, quot terra alere possit. Subjicit idem vir doctissimus: 'deest autem vel subaudiendum relinquitur simplex *δεῖ* ex seq. compos. *προσδεῖ*.' Et sic in Lexic. Bas. sæpius jam citato hic locus vertitur: *agro opus tanto, qui possit certum numerum alere.* Sed *γῆς μὲν* et *πλήθους δὲ* non ad sequentia, sed ad prægressa: *πρὸς τὴν γῆν καὶ τὰς—πόλεις* referenda esse apparet: et genitivus absolutus relationem indicat; vid. ad i. 12. 14. Ceterum Aristoteles ad hæc respexit Polit. ii. 4. *τοσαύτην γὰρ εἶναί φησι δεῖν, ὥστε ζῆν σωφρόνως, ὥσπερ ἂν εἴ τις εἶπεν ὥστε ζῆν εὖ· τοῦτο γάρ ἐστι καθόλου μᾶλλον.* In quibus calumniam deprehendis; Plato non dixit *ὥστε ζῆν σωφρόνως*, sed *ὁπόση ἱκανὴ τρέφειν σώφρονας ὄντας*. Ibid. spectavit ad sequentia *τοὺς γείτονας*: *λέγεται δ', ὡς δεῖ τὸν νομοθέτην πρὸς δύο βλέποντα τιθέναι τοὺς νόμους, πρός τε τὴν χώραν καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ἔτι δὲ καλῶς ἔχει προσθεῖναι καὶ πρὸς τοὺς γειτνιῶντας τόπους, εἰ δεῖ τὴν πόλιν ζῆν βίον πολιτικόν.* Ast.

θους δέ, ὁπόσοι τοὺς προσχώρους ἀδικοῦντάς τε αὐτοὺς[a] ἀμύνασθαι δυνατοὶ καὶ γείτοσιν ἑαυτῶν ἀδικουμένοις βοηθῆσαι μὴ παντάπασιν ἀπόρως δύναιντ'[b] ἄν. ταῦτα δ' ἰδόντες[c] τὴν χώραν καὶ τοὺς γείτονας ὁριούμεθα ἔργῳ καὶ λόγοις· νῦν δὲ σχήματος ἕνεκα καὶ ὑπογραφῆς, ἵνα περαίνηται, πρὸς τὴν νομοθεσίαν ὁ λόγος ἴτω. πεντάκις μὲν χίλιοι III. ii. 392. ἔστωσαν καὶ τετταράκοντα, ἀριθμοῦ τινὸς ἕνεκα προσήκοντος, γεωμόροι τε καὶ ἀμυνοῦντες τῇ νομῇ· γῆ δὲ καὶ οἰκήσεις ὡσαύτως τὰ αὐτὰ μέρη διανεμηθήτω,[d] γενόμενα ἀνὴρ καὶ κλῆρος ξυννομή.[e] δύο μὲν δὴ μέρη τοῦ παντὸς ἀριθμοῦ τὸ πρῶτον νεμηθήτω,[f] μετὰ δὲ ταῦτα τρία τὸν αὐτόν· πέφυκε γὰρ καὶ τέτταρα καὶ πέντε καὶ μέχρι τῶν δέκα ἐφεξῆς. δεῖ δὴ περὶ ἀριθμῶν[g] τό γε τοσοῦτον πάντα

—[c] διδόντες ḫ.—[d] διανεμηθήτων ΑΩυτ: διανεμηθέντων *ς.—[e] ξυννομή Α: ξὺν νο-

ὑπογραφῆς] Polit. viii. 3. p. 548. E. ὡς λόγῳ σχῆμα πολιτείας ὑπογράψαντα μὴ ἀκριβῶς ἀπεργάσασθαι διὰ τὸ ἐξαρκεῖν μὲν ἰδεῖν καὶ ἐκ τῆς ὑπογραφῆς τόν τε δικαιότατον καὶ τὸν ἀδικώτατον. Vid. ad c. 7. Ast.

πεντάκις—χίλιοι] Cf. Aristotel. Polit. l. l. Γεωμόροι s. γειομόροι proprie sunt οἱ μοῖραν εἰληχότες τῆς γῆς, qui in agrorum distributione fundum adepti sunt, igitur fundi possessores, ut xi. 4. p. 919. D. Vid. Duker. ad Thucyd. viii. 21. Valcken. ad Herod. v. 77. vi. 22. et Ruhnken. ad Tim. p. 68. Idcirco γεωμόροι dicebantur *divites* ac proceres; cf. Herodot. vii. 155. Diodor. Sic. t. ii. p. 549. ubi v. not. Ast.

διανεμηθέντων] In vet. διανεμηθήτων. Retinendo autem alteram lect. erit particip. pro verbo imper. Steph.

διανεμεθήτων] Sic Cod. Voss. pro διανεμηθέντων, in quo participium pro imperativo positum esse Stephanus censebat; sed unice verum est διανεμεθήτων, Attica imperativi forma pro διανεμεθήτωσαν, ut x. 6. παρακεκλήσθων. Vid. Thom. Mag. p. 922. Virr. doct. ad Gregor. Corinth. p. 172. ed. Schæf. et Matthiæ Gr. Gr. p. 252. not. 2. De accusativis τὰ αὐτὰ μέρη, e verbo dividendi pendentibus, vid. ad iii. 12. Ast.

ξύννομα] Vulgo ξὺν νομῇ. Ficinus vertit: *ut vir et portio cum distributione conveniant*; pariter Cornar. hæc transtulit. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. scribunt ξυννομῇ et Cod. Voss. ξυνομή; idcirco pro eo, quod Steph. scripsit ξὺν νομῇ, reposuimus ξύννομα: *consortia*, h. e. æqualia, in æquales divisa partes. Sic ξύννομος, *æqualis*, xi. 7. p. 925. C. c. 10. p. 930. A. xii. 2. p. 943. B. Neutra γενόμενα ξύννομα, si grammaticam rationem spectes, ad μέρη referenda sunt, quasi dicere voluerit ἀνὴρ καὶ κλῆρος γενόμενοι ξύννομα (μέρη); itaque participium, ut fit, non subjecti, sed prædicati genus sequitur. Sic Polit. i. 9. ἐπειδὴ οὐδὲ τοῦτο ἐφάνη ἡ δικαιοσύνη ὄν, ubi similiter ὂν propter τοῦτο positum est, quum grammatica ratio postulasset οὖσα; vid. ibi adnotata. Legg. x. 5. p. 892. A. et 893. A. καὶ δείξῃ πρότερον ὂν ψυχὴν σώματος. Et nominativi genitivorum, qui dicuntur, consequentiæ partes agunt: *ita ut viri et sortes easdem partes efficiant s. pari sint partium numero.* Ast.

τὸν αὐτὸν] Videtur debere sequi τοῦ αὐτοῦ, ut præcedit τοῦ παντὸς ἀριθμοῦ. Steph.

τοῦ αὐτοῦ] Int. τοῦ παντὸς ἀριθμοῦ. Sic Steph. bene correxit id, quod vulgo scribitur τὸν αὐτὸν, in quo λόγον desideraretur. Mox Cod. Voss. ἀριθμῶν, ut Ficinus vertit: *de numeris intelligere.* Quod vero in libris editis post v. νενοηκέναι legitur τὸν ἀριθμὸν, id recte a Codd. Voss. et Mon. abest. In Cod. Voss. etiam καὶ deest. Ast.

II. 738. ἄνδρα νομοθετοῦντα νενοηκέναι, τίς ἀριθμὸς καὶ[h] ποῖος πάσαις πόλεσι χρησιμώτατος[i] ἂν εἴη. λέγωμεν[k] δὴ τὸν πλείστας καὶ ἐφεξῆς[l] μάλιστα διανομὰς ἐν αὑτῷ κεκτημένον. ὁ μὲν δὴ πᾶς εἰς πάντα πάσας τομὰς εἴληχεν· ὁ δὲ τῶν τετταράκοντα καὶ πεντακισχιλίων[m] εἴς τε πόλεμον καὶ ὅσα κατ' εἰρήνην πρὸς ἅπαντα τὰ ξυμβόλαια καὶ κοινωνήματα,[n] εἰσφορῶν τε πέρι καὶ διανομῶν, οὐ πλείους μιᾶς δεουσῶν ἑξήκοντα δύναιτ' ἂν τέμνεσθαι τομῶν, ξυνεχεῖς δὲ

μῇ *s.—[f] νενεμηθήτω Ξ.—[g] ἀριθμῶν ΑΩrfħr : ἀριθμοῦ *s.—[h] νενοηκέναι τίς Aħr et γρ Ω, νενοηκέναι καὶ τίς Ωvf : νενοηκέναι τὸν ἀριθμὸν καὶ τίς s.—[i] χρησιμώτατον ħ.—[k] λέγομεν Ω.—[l] συνεχεῖς Σ.—[m] καὶ τῶν πεντ. Σ.—[n] καὶ τὰ κοιν. Σ.—[o] οὖν om

τὸν ἀριθμὸν] Hic accus. *τὸν ἀριθμὸν* a vet. abest: neque vero quicquam eo esse opus videtur, quum præcedat *περὶ ἀριθμοῦ*. Sed pro hoc singul. genit. in eodem legitur plur. *ἀριθμῶν*. Steph.

οὐ μὲν δὴ] Vulgo *ὁ μὲν δὴ*, quod Ficin. quoque expressit: *porro universus numerus omnes in omnia partitiones habet*; in translatione vero a Grynæo emendata scribitur: *neque enim omnis numerus omnes in omnia sectiones habet*. Sic etiam Cornar. *non enim quivis in quemvis omnes sectiones habet*. Pariter verterunt Serranus, Schulthessius, sensu ipso postulante, quum opponatur *ὁ δὲ τῶν τετταράκοντα καὶ πεντακισχιλίων*, Mon. *εἰς πάσας πάντα τομάς*. Ast.

δεουσῶν] Lectio alia affertur, *δεούσης*, quam sequi malim. Steph.

δεουσῶν] Cornar. legi jubebat *δεούσης* propter *μιᾶς*, quod sequendum esse Stephanus judicabat; sed in numeris indicandis participium non solum per se ponitur (ut *μιᾶς δεούσης, ἑνὸς δέοντος, uno deficiente*), verum etiam nominis prægressi casum sequitur, ut apud Thucyd. ii. 2. *ἐπὶ Χρυσίδος ἐν Ἄργει τότε πεντήκοντα δυοῖν δέοντα*. Vid. Viger. p. 70. ed. Herm. Deinde pro *τῶν δέκα* scripsimus *τῶν δώδεκα*, vid. vi. 15. Ceterum Cornar. in Eclogis p. 1007. (p. 121. ed. Lips.): 'Sunt autem partes quinquaginta novem, in quas dividi potest hic numerus, hæ, quas subjecimus: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 15. 16. 18. 20. 21. 24. 30. 35. 40. 42. 45. 48. 55. 56. 60. 70. 80. 90. 104. 105. 106. 112. 113. 120. 123. 126. 140. 144. 168. 180. 210. 240. 252. 280. 315. 336. 360. 420. 504. 560. 630. 720. 840. 1008. 1260. 1680. 2520. Porro quod in sexaginta una minus partes secari posse dicit, et continuas istas ab una usque ad decem (corrigendum *duodecim*. A.), recte dictum est et supputanti clarum evadit. Infra tamen in sexto dialogo eundem quinque millium et quadraginta numerum omnes distributiones habere dicit ad duodecim usque ab una exorsum. Sed et hoc recte dictum est. Nam undecimam mox excipit, quæ non omnino respondet, sed duobus focis redundat, ita ut continuitas usque ad duodecim dissolvatur, quæ tamen duobus focis detractis redintegratur.' Verba lib. vi. 15. p. 771. C. quæ huc pertinent, sunt: *ὃς πάσας τὰς διανομὰς ἔχει μέχρι τῶν δώδεκα ἀπὸ μιᾶς ἀρξάμενος, πλὴν ἑνδεκάδος· αὕτη δ' ἔχει σμικρότατον ἴαμα· ἐπὶ θάτερα γὰρ ὑγιὴς γίγνεται, δυεῖν ἑστίαιν ἀπονεμηθείσαιν*. In numeris vero, quos Cornar. apposuit, primus numerus locum habere nequit, quum de numeri 5040. *διανομαῖς* sermo sit; *ἀπὸ μιᾶς* igitur non ad numerum primum (1), sed ad *διανομῶν* referendum est, et dicere voluit scriptor, numerum illum a prima ipsius divisione (hic est numerus 2) usque ad numerum duodenarium (12) continuo procedere. Quod quidem Platonem in numeri duodenarii gratiam posuisse apparet: numeri enim 5040 divisio ad numerum 10 tantummodo continuo progreditur. Hinc excusationis quasi causa lib. vi. 15. subjecit: *πλὴν ἑνδεκάδος· αὕτη δ' ἔχει σμικρότατον ἴαμα* cet.—Ceterum Mon. pro *τομῶν* scribit *διανομῶν*, quod e prægressis fluxisse patet. Ast.

ἀπὸ μιᾶς μέχρι τῶν δέκα. [§. 9.] Ταῦτα μὲν οὖν[o] δὴ
καὶ κατὰ σχολὴν δεῖ βεβαίως λαβεῖν, οἷς ἂν ὁ νόμος
προστάττῃ λαμβάνειν· ἔχει γὰρ οὖν οὐκ ἄλλως ἢ ταύτῃ,
δεῖ δὲ αὐτὰ ῥηθῆναι τῶνδ' ἕνεκα κατοικίζοντι πόλιν. οὔτ'
ἂν καινὴν ἐξ ἀρχῆς τις ποιῇ οὔτ' ἂν παλαιὰν διεφθαρμένην
ἐπισκευάζηται, περὶ θεῶν γε[p] καὶ ἱερῶν, ἅττα τε ἐν τῇ πό- III. ii. 393.
λει ἑκάστοις ἱδρύσθαι δεῖ καὶ ὧν τινῶν ἐπονομάζεσθαι θεῶν
ἢ δαιμόνων, οὐδεὶς ἐπιχειρήσει κινεῖν νοῦν ἔχων ὅσα ἐκ
Δελφῶν ἢ Δωδώνης ἢ παρ' Ἄμμωνος ἤ τινες ἔπεισαν πα-
λαιοὶ[q] λόγοι ὁπηδή τινας[r] πείσαντες,[s] φασμάτων γενομένων
ἢ ἐπιπνοίας λεχθείσης θεῶν, πείσαντες δὲ θυσίας τελεταῖς
συμμίκτους κατεστήσαντο[t] εἴτε αὐτόθεν ἐπιχωρίους εἴτ'
οὖν Τυῤῥηνικὰς[u] εἴτε Κυπρίας εἴτ' ἄλλοθεν ὁθενοῦν, καθιέ-
ρωσαν δὲ τοῖς τοιούτοις λόγοις φήμας τε καὶ ἀγάλματα
καὶ βωμοὺς καὶ ναούς, τεμένη τε τούτων ἑκάστοις ἐτεμέ-
νισαν·[v] τούτων νομοθέτῃ τὸ σμικρότατον ἁπάντων οὐδὲν κι-
νητέον, τοῖς δὲ μέρεσιν ἑκάστοις θεὸν ἢ δαίμονα ἢ καί τινα
ἥρωα ἀποδοτέον, ἐν δὲ τῇ τῆς γῆς διανομῇ πρώτοις[w] ἐξαί-
ρετα τεμένη τε καὶ πάντα τὰ προσήκοντα ἀποδοτέον, ὅπως
ἂν ξύλλογοι ἑκάστων τῶν μερῶν κατὰ χρόνους γιγνόμενοι
τοὺς προσταχθέντας εἴς τε τὰς χρείας ἑκάστας εὐμάρειαν
παρασκευάζωσι καὶ φιλοφρονῶνταί τε ἀλλήλους μετὰ θυ-

x.—[p] γε A: τε *s.—[q] παλαιοί τινες x.—[r] τινὲς h.—[s] πείσοντας Ξ.—[t] κατεστήσατο (οι) Ξ.—[u] τυραννικὰς Ξυ.—[v] ἐτεμένησαν Ω.—[w] πρώταις Ω.—[x] αὐτοὺς om h.—

§. 9. προστάττῃ] Ald. Lov. Bas. 1. 2. Cod. Mon. προστάττει, vitiose. Mox genitivi ὧν τινῶν vel ὧντινων—θεῶν ἢ δαιμόνων pendent e verbo ἐπονομάζεσθαι: *a quibusnam diis vel dæmonibus denominari ea* (τὰ ἱερὰ) *oporteat*. Vid. iv. 5. fin. Ceterum ἱδρύειν, ut Latinorum *ponere* et statuere, de templis ac delubris frequenter usurpatur, vid. ad vi. 20. —ἑκάστοις spectat ad θεῶν. Male Ficin. vertit: *quæcunque—et a quibuscunque Diis vel dæmonibus nominari*. Mox ad verba ὅσα ἐκ Δελφῶν, e sequentibus ἔπεισαν λόγοι petendum est λόγοι s. χρησμοὶ (ἐκ Δελφῶν cet.) κομισθέντες ἐκέλευον vel simile quid. Ast.

φασμάτων γενομένων] φάσμα est *visio* s. visum, ut Legg. x. 15. p. 910. A. ἔν τε φάσμασιν ἐγρηγορότας διὰ φόβους καὶ ἐν ὀνείροις, ὡς δ' αὔτως ὄψεις πολλὰς ἀπομνημονεύοντας. Cf. Politic. p. 268. E. Sympos. 179. D. Ast.

ἐπίπνοια] Est *afflatus divinus*, inflammatio, ut v. 14. p. 747. E. vii. 15. p. 811. C. Phædr. p. 260. B. Cratyl. 399. A. Polit. vi. 12. Tim. 71. C. Dialog. de virt. p. 379. C. Ast.

φήμας] *Narrationes* (traditiones) ad popularem religionem consecratas, vid. Wyttenbach. Animadv. ad Julian. Orat. Bibl. Crit. v. iii. p. i. p. 59. Ast.

ἐτεμένισαν] τεμενίζειν, a τέμενος, est *locum diis consecrare*, ut lucum vel aram, v. Hesych. h. v. et Perizon. ad Ælian. V. H. vi. 1. Ast.

σιῶν καὶ οἰκειῶνται καὶ γνωρίζωσιν, οὗ μεῖζον οὐδὲν πόλει ἀγαθόν, ἢ γνωρίμους αὐτοὺς[x] αὐτοῖς εἶναι· ὅπου γὰρ μὴ φῶς ἀλλήλοις ἐστὶν ἀλλήλων ἐν τοῖς τρόποις ἀλλὰ σκότος,
III. ii. 394. οὔτ' ἂν τιμῆς τῆς[y] ἀξίας οὔτ' ἀρχῶν οὔτε δίκης ποτέ τις ἂν τῆς προσηκούσης ὀρθῶς τυγχάνοι. δεῖ δὴ[z] πάντα ἄνδρα ἓν πρὸς ἓν τοῦτο σπεύδειν ἐν πάσαις πόλεσιν, ὅπως μήτε αὐτὸς κίβδηλός ποτε φανεῖται ὁτῳοῦν, ἁπλοῦς δὲ καὶ ἀληθὴς ἀεί, μήτε ἄλλος τοιοῦτος ὢν αὐτὸν διαπατήσει.[a]

II. 739 Ἡ δὴ μετὰ[b] τοῦτο φορά, καθά περ πεττῶν[c] ἀφ' ἱεροῦ, τῆς τῶν νόμων κατασκευῆς ἀήθης οὖσα τάχ' ἂν θαυμάσαι τὸν ἀκούοντα τὸ πρῶτον ποιήσειεν· οὐ μὴν ἀλλ' ἀναλογιζομένῳ[d] καὶ πειρωμένῳ φανεῖται δευτέρως ἂν πόλις οἰκεῖσθαι πρὸς τὸ βέλτιστον. τάχα δ' οὐκ ἄν τις προσδέξαιτο αὐτὴν διὰ τὸ μὴ σύνηθες νομοθέτῃ μὴ τυραννοῦντι· τὸ δ'

[y] τῆς τιμῆς τῆς f.—[z] δὲ ḫ.—[a] διαπατήσει Ω, διαπατήσῃ Ef, διαπατήσοι r.—[b] δὴ μετὰ pr A: δὴ τὸ μετὰ *s.—[c] πετων r, περιττῶν v.—[d] ἀναγκαζομένῳ v.—[e] ὀρθό-

οὐ μεῖζον—ἢ] Ex abundanti verba ἢ—εἶναι subjecta sunt, quæ prægressæ epexegesi serviunt. Vid. ad i. 14. De sententia, cf. Aristotel. Polit. vii. 4. §. 7. Schneid. Ast.

φῶς] Egregia sententia luculenter exposita. Φῶς, ut Latinorum *lux* (Cicero de Senect. 4. 'in luce atque in oculis civium magnus.' Brut. 8. 'Isocrates luce forensi caruit.') est *multorum conspectus*, publica communitas. Xenoph. Agesil. ix. 1. Ἀγησίλαος δὲ τῷ ἀεὶ ἐμφανὴς εἶναι ἠγάλλετο, νομίζων αἰσχρουργίᾳ μὲν τὸ ἀφανίζεσθαι πρέπειν, τῷ δὲ εἰς κάλλος βίῳ τὸ φῶς μᾶλλον κόσμον παρέχειν. Cf. Wetsten. ad Joan. iii. 21.—De verbis ἓν πρὸς ἓν vid. ad i. 14. Mon. ἓν τοῦτο σπεύδειν. Ast.

πεττῶν ἀφ' ἱεροῦ] Schol. Ruhnk. p. 227. παρὰ παροιμίας φησὶ τῆς Κινήσω τὸν ἀφ' ἱερᾶς, ἣ τέτακται ἐπὶ τῶν τὴν ἐσχάτην βοήθειαν κινούντων. μετείληπται δὲ ἀπὸ τῶν πεττευόντων· παρὰ τούτοις γὰρ κεῖταί τις ψῆφος οἷον ἱερὰ καὶ ἀκίνητος, θεῶν νομιζομένη, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν Ἀρκεσίλᾳ. Similiter Eustath. ad Odyss. A. p. 28. 42. κινεῖν τὸν ἀφ' ἱερᾶς ἐπὶ τῶν ἀπεγνωσμένων καὶ ἐσχάτης βοηθείας δεομένων. Ἀφ' ἱεροῦ est i. q. alias dicitur ἀφ' ἱερᾶς, int. γραμμῆς: talum movere a linea sacra, quæ media erat, et unde talum movebant ludentes tum demum, quum ultima experiri auxilia cogerentur. Vid. Pollux ix. 7. Suid. v. ἀφ' ἱερᾶς. Erasm. Adag. p. 28. Salmas. ad Vopisc. p. 466. A. 'In πεττείᾳ quinque utrinque lineæ erant, inter quas alia quædam media ferebatur, quam sacram vocabant, ad quam qui pervenerat, ultima necessitate compulsus et ad incitas redactus victori manus dabat.' Vid. Meurs. de lud. Græcor. in Gronov. Thes. Ant. Gr. t. vii. p. 983. et Brunck. ad Aristoph. Concion. 987. Igitur proverbium illud de summo periculo h. l. usurpatum est, in quod se committat, qui ad leges civitati scribendas aggrediatur.—Mon. πεττῶν. Ast.

δευτέρως] Tria enim civitatis genera veteres posuerunt, unum perfectum (quod nos ideale vocamus), alterum optimæ civitatis ἐκ τῶν ὑποκειμένων (quam nos diceremus relative perfectam s. optimam) et tertium civitatis genus, qualis vulgo reperitur; vid. Aristotel. Polit. iv. 1.—Bas. 2. πρὸς τὸν βέλτιστον. Mox verba διὰ τὸ μὴ ξύνηθες bene Cornar. cepit ita vertens: *eo quod non adsueverit legislatori tyrannidem non exercenti.* Ast.

ἔστιν ὀρθότατα,[e] εἰπεῖν μὲν τὴν ἀρίστην πολιτείαν καὶ δευτέραν καὶ τρίτην, δοῦναι δὲ εἰπόντα αἵρεσιν ἑκάστῳ τῷ τῆς συνοικήσεως κυρίῳ. ποιῶμεν[f] δὴ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ τὰ νῦν ἡμεῖς, εἰπόντες ἀρετῇ πρώτην πολιτείαν καὶ δευτέραν καὶ τρίτην· τὴν δὲ αἵρεσιν Κλεινίᾳ τε ἀποδιδῶμεν τὰ νῦν καὶ εἴ τις ἄλλος ἂν δή[g] ποτε ἐθελήσειεν ἐπὶ τὴν τῶν τοιούτων ἐκλογὴν ἐλθὼν κατὰ τὸν ἑαυτοῦ τρόπον ἀπονείμασθαι τὸ[h] φίλον αὐτῷ τῆς αὑτοῦ πατρίδος. [§. 10.] Πρώτη μὲν τοίνυν πόλις τέ[i] ἐστι καὶ πολιτεία καὶ νόμοι ἄριστοι, ὅπου τὸ πάλαι λεγόμενον ἂν γίγνηται[k] κατὰ πᾶ- III. ii. 295.
σαν τὴν πόλιν ὅτι μάλιστα· λέγεται δὲ ὡς ὄντως ἐστὶ κοινὰ τὰ φίλων. τοῦτ' οὖν εἴ τέ[l] που νῦν ἔστιν εἴτ' ἔσται ποτέ, κοινὰς[m] μὲν γυναῖκας, κοινοὺς δὲ εἶναι παῖδας, κοινὰ δὲ χρήματα ξύμπαντα, καὶ πάσῃ[n] μηχανῇ τὸ λεγόμενον ἴδιον πανταχόθεν ἐκ τοῦ βίου ἅπαν ἐξῄρηται,[o] μεμηχάνηται δ' εἰς τὸ δυνατὸν καὶ τὰ φύσει ἴδια κοινὰ ἁμῇ γέ πῃ γεγονέναι, οἷον ὄμματα καὶ ὦτα καὶ χεῖρας κοινὰ μὲν ὁρᾶν δοκεῖν καὶ ἀκούειν καὶ πράττειν, ἐπαινεῖν τε[p] αὖ καὶ ψέγειν καθ' ἓν ὅτι μάλιστα ξύμπαντας ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς χαίροντας καὶ λυπουμένους, καὶ κατὰ δύναμιν οἵτινες[q]

α οῦ
τατον Ω, ὀρθότατον vfhr.—[f] ποιοῦμεν AΞf, ποιῶμεν Ω.—[g] εἴ A.—[h] τὸ vfhr.—[i] τε om pr Ω.—[k] γίγνοιτο h.—[l] εἴπέ h.—[m] κοινὰ f.—[n] ἁπάσῃ h.—[o] ἐξῄρηται ἅπαν r.

ὀρθότατα] Alia etiam est lectio, ὀρθότατον: quam malo, interpungendo post vocem illam ὀρθότατον. Steph. Ita quidem, aut τάδ' ἐστὶν ὀρθότατα certe Ficinus legit. Nam vertit: *Recte sane agetur, si* etc. Bip.

ὀρθότατα] Steph. legi quoque monet ὀρθότατον, idque probat. Sed vid. ad i. 13. et iii. 11. Post ὀρθότατα vero bene interpungi jussit. Ast.

ἀρετῇ] Legitur etiam ἀρετήν: sed Fic. illam lect. non hanc sequitur. Steph. Mon. ἀρετήν. Ast.

τὸ φίλον αὐτῷ τῆς αὑτοῦ πατρίδος] Est: *ea quæ in patria sua ipsi placent s. probantur.* Mon. αὐτοῦ τῆς—καὶ πρῶτον. Ast.

§. 10. κοινὰ τὰ φίλων] Vid. ad Polit. iv. 3. Mox ad τοῦτ' οὖν int. verbum σημαίνει vel aliud quid, quod omisit scriptor subjiciens καὶ πάσῃ μηχανῇ τὸ—ἴδιον, in quibus constructionem varians pro verbo activo passivum intulit ἐξῄρηται (quod Steph. in ἐξῃρῆσθαι mutari volebat); ita enim hæc exponenda erant: hoc (τὸ λεγόμενον: κοινὰ τὰ φίλων), communes esse uxores, communes liberos omniaque bona communia esse vult s. significat et omnino, quodcunque proprium dicitur, tollit. Ast.

ὁρᾶν δοκεῖν] Int. ὥστε, vid. ad ii. 8. et subjectum est persona indefinita, nisi, quod sequitur, ξύμπαντας huc trahi malis. Pro καθ' ἕν, quod vulgo scribitur, reposuimus καθ' ἕνα, conjunctim (vid. ad iv. 3.) quod voci ξύμπαντας respondeat. Deinde comma, quod libri post αὐτοὺς habent, post v. ξύμπαντας posui; cohærent enim ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς χαίροντας καὶ λυπουμένους. Ast.

καὶ κατὰ δύναμιν] Perperam hæc Ficin. Cornar. Serranus et Schulthessius

νόμοι μίαν ὅτι μάλιστα πόλιν ἀπεργάζονται, τούτων ὑπερβολῇ πρὸς ἀρετὴν οὐδείς ποτε ὅρον ἄλλον θέμενος ὀρθότερον οὐδὲ βελτίω θήσεται. ἡ μὲν δὴ τοιαύτη πόλις, εἴ τέ που θεοὶ ἢ παῖδες θεῶν αὐτὴν οἰκοῦσι πλείους[r] ἑνός, οὕτω διαζῶντες[s] εὐφραινόμενοι κατοικοῦσι· διὸ δὴ παράδειγμά γε[t] πολιτείας οὐκ ἄλλῃ χρὴ σκοπεῖν, ἀλλ' ἐχομένους ταύτης τὴν ὅτι μάλιστα τοιαύτην ζητεῖν κατὰ δύναμιν. ἣν δὲ νῦν ἡμεῖς ἐπικεχειρήκαμεν, εἴη τε ἂν γενομένη πως ἀθανα-
III. ii. 806. σίας ἐγγύτατα καὶ ἡ μία[u] δευτέρως· τρίτην δὲ μετὰ ταῦτα, ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ, διαπερανούμεθα. νῦν δ' οὖν ταύτην τίνα λέγομεν[v] καὶ πῶς γενομένην ἂν τοιαύτην;

Νειμάσθων μὲν δὴ πρῶτον γῆν τε καὶ οἰκίας, καὶ μὴ
II. 740. κοινῇ γεωργούντων, ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον μεῖζον ἢ κατὰ τὴν

—[p] τ' vf.—[q] τινα t.—[r] πλείους ΑΩεfhr, πλείονος Ξ: πλείονες s.—[s] διασώζοντες ΞΩvt.—[t] τε Ξ.—[u] ἡ μὲν s.—[v] λέγωμεν t et pr A.—[w] γένεσίν τε καὶ s.—[x] δ' om

redddiderunt. Ad verbum hoc scriptor dicit: *quæcunque leges quammaxime unam civitatem efficiunt, nunquam aliam quis finem iis proponens, si virtutis præstantiam spectes, rectiorem ac meliorem ponet*, h. e. leges, quæ civitatem, quoad ejus fieri potest, unam efficiunt, virtutis præstantia tantopere excellunt, ut nihil melius ac rectius ipsis propositum esse possit. De κατὰ δύναμιν—ὅτι μάλιστα vid. ad i. 5. Ast.

ἡ μὲν δὴ τοιαύτη πόλις] Nominativi sunt absoluti (vid. ad iii. 2.), quos oratio verbis interpositis εἴτε—ἑνὸς interrupta procreavit. Ita enim scribere in animo habere potuit noster: τοιαύτη μὲν δὴ ἡ πόλις ἐστίν, ἣν εἴτε θεοὶ εἴτε θεῶν παῖδες εὐφραινόμενοι κατοικοῦσι vel: τὴν μὲν δὴ τοιαύτην πόλιν θεοὶ ἢ θεῶν παῖδες εὐφραινόμενοι κατοικοῦσι. Pro πλείονες e codd. Voss. et Mon. πλείους ἑνὸς recepimus. Mon. præterea habet διασώζοντες pro διαζῶντες. Ficin. quoque: *ita viventes eamque servantes.* Verbis οὕτω διαζῶντες repetitur fere prægressum τούτων, et quod in civitatem in prægressis descriptam cadit, id ad Deos, qui eam incolere cogitantur, transfertur. Ceterum perfectæ illius civitatis, quam philosophus cogitatione fingit, exemplar in cœlo esse dicitur etiam in Politia ix. 13. fin. ubi v. not. Ast.

ἄλλῃ] Cum Mon. scripsimus ἄλλο, quod necesse mihi visum est postulare. Deinde Heindorf. Specim. Conject. p. 34. pro εἴη τε scribi volebat εἴη γε; sed τε respondet sequenti καί: *civitas vero, quam nunc fingere aggressi sumus, accedet, si constituta fuerit, proxime ad divinitatem* (ad divinæ s. perfectæ civitatis exemplar) *et secunda erit post hanc* (divinam, quæ prima est). Pro εἴη τε ἂν—καὶ δευτέρα γίγνοιτο s. γενήσεται posuit καὶ ἡ μὲν δευτέρως propter sequens τρίτην δὲ μετὰ ταῦτα. Optativus cum ἂν conjunctus frequentissime, ut constat, futuri habet significationem, vid. Brunck. ad Soph. Aj. 88. Adverbium vero δευτέρως ex sequentibus explicandum est; e verbo enim διαπερανούμεθα petendum est ad ἡ μὲν δευτέρως (i. e. post divinam illam) διαπεραντέα. Sic etiam ad sequentia νῦν δ' οὖν ταύτην cet. e prægressis verbum petendum est διαπερανούμεθα vel huic simile, ut σκοποῦμεν. Quocirca male in libris editis ante νῦν δ' οὖν punctum extat. Còd. Voss. ἡ μία pro ἡ μέν. Ast.

τὸ τοιοῦτον] Int. τὸ κοινῇ γεωργεῖν, quod ab bonorum communionem, divinæ s. perfectæ illius civitatis propriam, spectat, quam homines, quales nunc generantur et educantur, capere non possunt. Μεῖζον ἢ κατά: *majus, quam ut comparari possit cum generatione* (abstractum pro concreto positum est, vid. ad iii. 5.), h. e. quam ut cadere possit in homines cet. De præpositione κατὰ,

νῦν γένεσιν καὶ[w] τροφὴν καὶ παίδευσιν εἴρηται· νεμέσθων δ'[x] οὖν τοιᾷδε διανοίᾳ πως,[y] ὡς ἄρα δεῖ[z] τὸν λαχόντα τὴν λῆξιν ταύτην νομίζειν μὲν κοινὴν αὐτὴν[a] τῆς πόλεως ξυμπάσης, πατρίδος δὲ οὔσης τῆς χώρας θεραπεύειν αὐτὴν δεῖ μειζόνως ἢ μητέρα παῖδας, τῷ καὶ δέσποιναν θεὸν[b] αὐτὴν οὖσαν θνητῶν ὄντων γεγονέναι· ταὐτὰ δ' ἔχειν διανοήματα καὶ περὶ τοὺς ἐγχωρίους θεούς τε ἅμα[c] καὶ δαίμονας. ὅπως δ' ἂν ταῦτα εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον οὕτως ἔχοντα ὑπάρχῃ, τάδε προσδιανοητέον, ὅσαι εἰσὶ[d] τὰ νῦν ἡμῖν ἑστίαι διανεμηθεῖσαι τὸν ἀριθμόν, ταύτας δεῖν ἀεὶ τοσαύτας εἶναι, καὶ μή τέ τι πλείους γίγνεσθαι μή τέ τί ποτε ἐλάττους. ὧδ'[e] οὖν ἂν τὸ τοιοῦτον[f] βεβαίως γίγνοιτο περὶ πᾶσαν πόλιν,[g] ὁ λαχὼν τὸν κλῆρον καταλειπέτω ἀεὶ ταύτης τῆς οἰκήσεως ἕνα μόνον κληρονόμον τῶν ἑαυτοῦ παίδων, ὃν ἂν αὐτῷ μάλιστα ᾖ[h] φίλον, διάδοχον καὶ θεραπευτὴν θεῶν καὶ γένους καὶ πόλεως, τῶν τε ζώντων καὶ ὅσους ἂν ἤδη τέλος εἰς τὸν τότε χρόνον ἔχῃ. τοὺς δὲ ἄλλους παῖδας, οἷς ἂν πλείους III. ii. 207.
ἑνὸς γίγνωνται, θηλείας τε[i] ἐκδόσθαι κατὰ νόμον τὸν ἐπιταχθησόμενον, ἄρρενάς τε, οἷς ἂν τῆς γενέσεως ἐλλείπῃ

x.—[y] πῶς. r.—[z] δὴ ΞΩrf.—[a] αὐτὴν κοινὴν fr.—[b] θεῶν ΞΩυfr.—[c] ἅμα om pr Ω.—[d] εἰσὶ om pr Ω.—[e] ᾧ δ' s.—[f] τοιοῦτο r.—[g] πᾶσαν πόλιν Aђ: πᾶσαν τὴν πόλιν *s.

prægresso comparativo et particula ἤ, vid. nostra ad Phædr. p. 395. Mon. γένεσιν καὶ τροφήν. Ast.

πατρίδος δὲ οὔσης] Hæc ita intelligo: *et quum regio s. terra, ad quam sors uniuscujusque pertinet, patria* (substant.) *sit, magis eam* (sortem) *colere par est, quam liberi matrem colunt, propterea quod* (τῷ) *illa* (patria) *et dea est et domina mortalium.* Πατρίδος et μητέρα quodammodo opposita sunt. Ast.

ᾧ δ' οὖν ἂν] Ratio, qua hoc in universa civitate certo fieri poterit, hæc est: *qui sortem nactus est, unum relinquito heredem.* Ante ὁ λαχὼν igitur int. τοῦτό ἐστι. Mox verba ὃν ἂν—φίλον ita cohærent: ὃν καταλείπειν αὐτῷ μάλιστα φίλον εἴη ἂν (*amicum ipsi erit*, h. e. ipsi placebit).—τέλος—ἔχῃ, oratio inversa pro: ὅσοι ἂν ἤδη τέλος ἔχωσι, et vid. ad c. 8. et de τέλος ἔχειν, quod est τελευτᾷν, vid. ad iv. 8. Ast.

τῆς γενέσεως] Fortasse τὰ τῆς γενέσεως scribendum fuerit. Illi autem ἐλλείπει τὰ τῆς γενέσεως *cui non contingit ut masculam etiam prolem suscipiat.* Steph.

τὰ τῆς γενέσεως] Sic Stephano suasore scripsimus pro simplice τῆς γενέσεως. Verba ipsa ita cohærent: τούτοις τῶν πολιτῶν, οἷς ἂν — ἐλλείπῃ. Editor Bipont. τὰ τῆς γενέσεως minime necessarium esse judicabat; perperam confundens duplicem verbi ἐλλείπειν usum; genitivus enim tunc locum habet, si ἐλλείπειν non impersonaliter, quod dicitur, positum est, ut ἐλλείπω τούτου, *careo hoc* s. hoc mihi deficit: v. c. viii. 9. p. 844. B. καὶ ἐλλείπει (int. *man*) τῶν ἀναγκαίων πομάτων; igitur etiam h. l. esse deberet: οἳ ἂν τῆς γενέσεως ἐλλείπωσι; sin impersonaliter usurpatur, nominativum subjecti requirit (ut τοῦτο λείπει), et dativum vel accusativum personæ. Ast.

τῶν πολιτῶν, τούτοις υἱεῖς διανέμειν, κατὰ χάριν μὲν μάλιστα· ἐὰν δέ τισιν ἐλλείπωσι χάριτες, ἢ πλείους ἐπίγονοι γίγνωνται θήλεις ἤ τινες ἄῤῥενες ἑκάστων, ἢ καὶ τοὐναντίον ὅταν ἐλάττους ὦσι παίδων ἀφορίας γενομένης,[k] πάντων τούτων ἀρχὴν ἣν ἂν θώμεθα μεγίστην καὶ τιμιωτάτην, αὕτη σκεψαμένη τί χρὴ χρῆσθαι τοῖς περιγενομένοις[l] ἢ τοῖς ἐλλείπουσι, ποριζέτω μηχανὴν ὅτι μάλιστα ὅπως αἱ πεντακισχίλιαι καὶ τετταράκοντα οἰκήσεις ἀεὶ μόνον ἔσονται. μηχαναὶ δ' εἰσὶ πολλαί· καὶ γὰρ ἐπισχέσεις γενέσεως οἷς ἂν εὔρους ᾖ[m] γένεσις, καὶ τοὐναντίον ἐπιμέλειαι καὶ σπουδαὶ πλήθους γεννημάτων[n] εἰσὶ τιμαῖς τε καὶ ἀτιμίαις καὶ νουθετήσεσι[o] πρεσβυτῶν περὶ νέους[p] διὰ λόγων νουθετητικῶν[q] ἀπαντῶσαι, δύνανται ποιεῖν ὃ[r] λέγομεν. καὶ δὴ καὶ

—i ᾖ A: εἴη *s.—j τε om f.—k γινομένης υ et pr Ω.—l περιγιγνομένοις υ.—m ᾖ A et γρ Ω: εἴη *s.—n γενημάτων f.—o νουθετήσει s.—p λόγους Ξ.—q νου-

κατὰ χάριν] *Secundum favorem* s. officia ac beneficia, quibus inter se devincti sunt cives; hinc sequitur: ἐὰν δέ τισιν ἐλλείπωσι χάριτες: *si quis neminem sibi devinxerit beneficiis* et officiis cujusvis generis, cujus curæ filios suos tradere possit. Mox de τινὲς post ἢ vid. ad i. 12. Pro ἀφορίας Mon. εὐφορίας. Deinde πάντων τούτων, int. περὶ, *in his omnibus* (casibus), vid. ad i. 13. Mox substantivum ἀρχὴν ad pronomen, ut solet, relatum eique præpositum est (ut vi. 23. vii. 22. p. 821. E. Vid. nostra ad Phædr. p. 368.), pro: αὕτη ἡ ἀρχὴ, ἣν ἂν θώμεθα μεγίστην καὶ τιμιωτάτην, σκεψαμένη—ποριζέτω μηχανήν. Ast.

τοῖς περιγενομένοις] Qui justum civium numerum (quinque millium quadraginta) *excedunt*. Respexit hæc Aristoteles Polit. ii. 4. (c. 3. §. 6. Schneid.). Ast.

εὔρους εἴη] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. εὔῤῥους et Cod. Voss. ᾖ; tunc ἂν non ad verbum pertineret, sed ad pronomen οἷς. Ast.

τιμαί τε καὶ ἀτιμίαι] Paulo audaciores fuimus in hoc loco corrigendo. Legitur enim vulgo, id quod adnotare omisimus, τιμαῖς τε καὶ ἀτιμίαις καὶ νουθετήσεσι (Steph. νουθετήσει), in quibus dativi et multo magis etiam participium ἀπαντῶσαι nihil habent, quo referantur. Ficin. nil nisi sensum expressit vertens: *ac vel honore—licet ad eam homines adhortari.* Cornar. vero ad ἀπαντῶσαι supplevit ἀρχαί: *honoribus item — magistratus utentes, id quod dicimus, efficere possunt.* Optime omnia se habent, si dativos illos in nominativos mutamus: *multæ sunt et prohibendi et excitandi procreationem rationes; scilicet honores, ignominiæ et admonitiones, quæ occurrunt* s. *objiciuntur junioribus a senibus, hoc, quod volumus, efficere possunt.* Περὶ est *erga* s. *ad*, vid. Fischer. ad Weller. t. iii. p. ii. p. 218. Pro νέους Ald. Lov. Bas. 1. et 2. λόγους. Ficin. *monitionibus senum ad juvenes*; unde Cornar. legendum esse suspicabatur πρὸς νέους. Νέους etiam Codd. Voss. et Mon. exhibere, inde colligitur, quod nihil enotatum invenimus. Ast.

νέους] Male λόγους pro νέους in præced. edit. Steph. Huic vero non dissimulandum erat, hanc præclaram emendationem deberi Cornario, quam vero ex parte tantum, ne fraus patesceret, in usum suum convertit. Legendum ille omnino statuit πρεσβυτῶν πρὸς νέους, adstipulante Ficino, qui vertit: *Monitionibusque senum ad juvenes.* Bip.

ἀπαντῶσαι] *Occurrentes*, h. e. quæ objiciuntur a senibus, ut perversæ rationi occurrant; ἀπαντᾷν est enim *occurrere*, resistere ac prohibere: hoc vero ἀπαντᾷν non vi vel minis, sed dictis suasoriis fit,

τό γε τέλος, ἂν πᾶσα ἀπορία περὶ τὴν ἀνίσωσιν τῶν πεντακισχιλίων καὶ τετταράκοντα οἴκων γίγνηται, ἐπίχυσις δ' ὑπερβάλλουσα ἡμῖν πολιτῶν διὰ φιλοφροσύνην τὴν τῶν ξυνοικούντων[s] ἀλλήλοις ξυμβαίνῃ καὶ ἀπορῶμεν, τὸ παλαιόν[t] που ὑπάρχει μηχάνημα, ὃ πολλάκις εἴπομεν, ἐκπομπὴ ἀποικιῶν φίλη γιγνομένη παρὰ φίλων, ὧν[u] ἂν ἐπι- III. ii. 298.
τήδειον εἶναι δοκῇ. ἐάν τ'[v] αὖ καὶ τοὐναντίον ἐπέλθῃ ποτὲ κῦμα κατακλυσμὸν φέρον νόσων ἢ πολέμων φθορά, ἐλάτ- II. 741.
τους δὲ πολὺ τοῦ τεταγμένου ἀριθμοῦ δι' ὀρφανίας[w] γένωνται, ἑκόντας μὲν οὐ δεῖ πολίτας παρεμβάλλειν[x] νόθῃ παιδείᾳ πεπαιδευμένους, ἀνάγκην δὲ οὐδὲ θεὸς εἶναι λέγεται δυνατὸς βιάζεσθαι. [§. 11.] Ταῦτ' οὖν δὴ τὸν νῦν λεγόμενον λόγον ἡμῖν φῶμεν παραινεῖν, λέγοντα Ὦ πάντων ἀνδρῶν ἄριστοι, τὴν ὁμοιότητα καὶ ἰσότητα καὶ τὸ ταὐτὸν καὶ ὁμολογούμενον τιμῶντες κατὰ φύσιν μὴ ἀνίετε κατά τε ἀριθμὸν καὶ πᾶσαν δύναμιν τὴν τῶν[y] καλῶν κἀγαθῶν πραγμάτων· καὶ δὴ[z] καὶ νῦν τὸν ἀριθμὸν μὲν πρῶτον διὰ

θετικῶν vfħr et pr Ω.—[r] ἃ υ.—[s] ξενικούντων f.—[t] παλαιῶν pr Ω.—[u] οἷ s.—[v] δ' Ω, δ' ħr.—[w] ὀρφανείας υ.—[x] ὑπερβάλλειν A et γρ Ωr.—[y] τῶν om f.—[z] καὶ δὴ ħ.

διὰ λόγων νουθετητικῶν. Cod. Voss. νουθετικῶν habet, ut Sophist. 230. A. νουθετικὴν et τὸ νουθετικὸν εἶδος (Ald. vero et Bas. 1. 2. νουθετητικόν). Xenoph. Mem. i. 2. 21. Steph. qui in Thesaur. Gr. Ling. t. ii. p. 1070. D. νουθετικοὶ λόγοι ex Plat. de Legib. affert, Lexica antiquiora secutus est. Vid. de duplici hac adjectivi forma Heindorf. ad Sophist. p. 304. Ast.

τό γε τέλος] *Tandem*, ad extremum, h. e. *si id, quod extremum est, ponas.* Mox Mon. γίγνοιτο. Cod. Voss. ὧν ἂν, Deinde ἐὰν δ' αὖ e Mon. recepimus pro ἐάν τ' αὖ. Ficin. quoque: *si vero contra.* Ast.

οἷ] Legitur etiam ὧν: sed alteram lect. sequitur Fic. Steph.

κῦμα—νόσων] *Pernicies* s. lues morborum, quasi eluvie omnia abripiens ac perdens. Κῦμα de quocunque malo poni constat, vid. Rittershus. ad Oppian. Halieut. iv. 195. et Klotz. ad Tyrt. p. 85. Cornar. vertit ita ac si καὶ vel ἢ ante νόσων legerit: *si vero—inciderit unda, quæ diluvium inducit, aut morborum aut bellorum pernicies*; quod, si eorum rationem habueris, quæ l. iii. 1. noster disputavit, admodum probabile tibi videbitur. In φθορὰ νόσων ἢ πολέμων genitivus causam indicaret: *per morbos vel bella*, vid. ad i. 15. Ast.

ἀνάγκην δὲ οὐδὲ θεὸς] Ald. et Lov. ἀνάγκη δὲ, οὐδὲ θεός. Bas. 1. ἀνάγκη δὲ οὐδὲ θεός. Monac. ἀνάγκῃ. Ceterum celebratissima est sententia Simonidis: ἀνάγκῃ δὲ οὐδὲ θεοὶ μάχονται (Protagor. 345. D. Cf. Legg. vii. 20. p. 818. B. D.) quam Diogen. L. i. 77. Pittaco tribuit (vid. Menag. ad h. l.). Similiter Philiscus Thebanus apud Stob. Serm. lx. p. 383. Δοῦλοι βασιλέων εἰσὶν, ὁ βασιλεὺς θεῶν, ὁ θεὸς ἀνάγκης. Vid. Spanhem. ad Callimach. Hymn. in Del. 122. Cf. Zenob. i. 85. Suid. Rittershus. ad Oppian. Cyneget. p. 223. Ast.

§. 11. κατά τε ἀριθμὸν] Referenda hæc sunt ad τὴν ὁμοιότητα καὶ ἰσότητα cet. ut sint: *et in numero et in quovis pulcri et boni genere.* Ast.

βίου παντὸς φυλάξατε[a] τὸν εἰρημένον,[b] εἶτα τὸ τῆς οὐσίας ὕψος τε καὶ μέγεθος, ὃ τὸ πρῶτον ἐνείμασθε μέτριον ὄν, μὴ ἀτιμάσητε[c] τῷ τε ὠνεῖσθαι καὶ τῷ πωλεῖν πρὸς ἀλλήλους. οὔτε γὰρ ὁ νείμας κλῆρος[d] ὢν θεὸς ὑμῖν[e] ξύμμαχος, οὔτε ὁ νομοθέτης· νῦν γὰρ δὴ πρῶτον τῷ ἀπειθοῦντι νόμος προστάττει, προειπὼν ἐπὶ τούτοις κληροῦσθαι τὸν ἐθέλοντα ἢ μὴ κληροῦσθαι, ὡς πρῶτον μὲν τῆς γῆς ἱερᾶς οὔσης τῶν πάν-
III. ii. 399. των θεῶν, εἶτα ἱερέων τε καὶ ἱερειῶν εὐχὰς[f] ποιησομένων ἐπὶ τοῖς πρώτοις θύμασι καὶ δευτέροις καὶ μέχρι τριῶν, τὸν πριάμενον[g] ἢ ἀποδόμενον ὧν ἔλαχεν οἰκοπέδων ἢ γηπέδων τὰ ἐπὶ τούτοις πρέποντα πάσχειν πάθη. γράψαντες δ' ἐν τοῖς ἱεροῖς θήσουσι κυπαριττίνας μνήμας εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον καταγεγραμμένας· πρὸς τούτοις δ' ἔτι φυλακτήρια τούτων, ὅπως ἂν γίγνηται,[h] καταστήσουσιν ἐν ταύτῃ τῶν ἀρχῶν ἣ τις ἂν ὀξύτατον ὁρᾷν δοκῇ, ἵν' αἱ παρὰ ταῦτα ἑκάστοτε παραγωγαὶ γιγνόμεναι μὴ λανθάνωσιν αὐτούς,

—[a] φυλάξετε ħ.—[b] τῶν εἰρημένων Ωυ.—[c] ἀπατιμάσητε Ωτ.—[d] κλῆρος ΑΩ: κλῆ-
αῖς
ρον s.—[e] ἡμῖν Ξ.—[f] εὐχαῖς Α, εὐχὰς Ω.—[g] τῶν πριαμένων ἢ ἀποδομένων Ωυ et

μὴ ἀτιμάσητε] *Ne lædatis et ignominia quasi afficiatis vel augendo* (ab aliis ementes) *vel minuendo* (vendentes). Mon. τότε ὠνεῖσθαι καὶ πωλεῖν. Ast.

ἐπὶ τούτοις κληροῦσθαι] *Sub his conditionibus* (sc. ne augeat vel imminuat sortem suam) *agros sortiri, quicunque velit, quas si accipere nolit, prohiberi a sortitione.* Illi πρῶτον respondet πρὸς τούτοις δ' ἔτι c. 12. init. Ast.

τὸν πριάμενον—πάσχειν πάθη] Pendent e verbis εὐχὰς (Cod. Voss. εὐχαῖς vitiose) ποιησομένων; et quæ interposita sunt: ὡς—τῆς γῆς οὔσης et ἱερῶν—εὐχὰς ποιησομένων, causam indicant, cur agros vendere nefas sit (ὡς enim cum genitivo participii conjunctum est *utpote quum, quia*). Sortem igitur propterea neque vendi neque emi posse dicit, quod diis sacra sit, et sacerdotes iteratis sacrificiis ei, qui vel emerit vel vendiderit quid de sua portione, (domicilio vel fundo s. agro, οἰκοπέδων ἢ γηπέδων) pœnas precaturi sint. Οἰκόπεδον proprie est *area domus*, tunc ipsum ædificium s. domicilium, ut apud Thucyd. iv. 90. γήπεδον vero est *fundus* s. ager. Ast.

κυπαριττίνας μνήμας] Longin. iv. §. 6. Τί δὲ, ὁ τἄλλα θεῖος Πλάτων; τὰς δέλτους θέλων εἰπεῖν, γράψαντες, φησὶν, ἐν τοῖς ἱεροῖς cet. Stephanus Thesaur. Gr. Ling. Append. t. v. p. 1318. 'procul dubio autem in cupressinis tabulis scribebant, quia cupressinum lignum est ἄσηπτον et vermibus non obnoxium.' Ast.

φυλακτήρια—καταστήσουσιν] *Custodiam et vigiliam constituent s. collocabunt in eo magistratu* (h. e. committent ei magistratui), *qui acerrima est acie.* Sic φυλακτήριον Legg. xii. 11. p. 962. C. Νῦν οὖν ἡμῖν ἐν τίνι ποτὲ τῶν τῆς πόλεως μερῶν ἢ ἐπιτηδευμάτων ἐστὶν ἱκανῶς κατεσκευασμένον ὁτιοῦν τοιοῦτον φυλακτήριον, ἔχομεν φράζειν. Cf. xi. 3. 917. B. Ast.

παραγωγαὶ] *Transgressiones*, h. e. peccata. Deinde Ald. Lov. Bas. 1. et 2. μὲν λανθάνωσιν. In sequentt. Stephanum secuti, ἤθεσι pro ἔθεσι scripsimus; Ficin. *æquis moribus præditus.* Mon. προσλαβὼν—ἀποπρέπει. Ast.

ἀλλὰ κολάζωσι τὸν ἀπειθοῦντα ἅμα νόμῳ καὶ τῷ θεῷ.
ὅσον γὰρ δὴ τὸ[i] νῦν ἐπιταττόμενον ἀγαθὸν ὂν τυγχάνει
πάσαις ταῖς πειθομέναις πόλεσι τὴν ἑπομένην[k] κατασκευὴν
προσλαβόν,[l] κατὰ τὴν παλαιὰν παροιμίαν οὐδεὶς εἴσεταί
ποτε κακὸς ὢν ἀλλ' ἔμπειρός τε καὶ ἐπιεικὴς ἔθεσι γενόμε-
νος· χρηματισμὸς γὰρ οὔτ' ἔνεστι σφόδρα ἐν τῇ τοιαύτῃ
κατασκευῇ, ξυνέπεταί τε αὐτῇ μηδὲ δεῖν μηδ' ἐξεῖναι χρη-
ματίζεσθαι τῶν ἀνελευθέρων χρηματισμῶν μηδενὶ μηδένα,
καθ' ὅσον ἐπονείδιστος λεγομένη βαναυσία ἦθος ἀποτρέπει
ἐλεύθερον, μηδὲ τὸ παράπαν ἀξιοῦν ἐκ τῶν τοιούτων ξυλλέ-
γειν χρήματα. [§. 12.] Πρὸς τούτοις δ' ἔτι νόμος ἕπε-
ται πᾶσι τούτοις, μηδ' ἐξεῖναι χρυσὸν μηδὲ ἄργυρον κε- II. 742.
κτῆσθαι μηδένα μηδενὶ ἰδιώτῃ, νόμισμα δ' ἕνεκα ἀλλαγῆς III. ii. 400.
τῆς καθ' ἡμέραν, ἣν δημιουργοῖς τε ἀλλάττεσθαι[m] σχεδὸν
ἀναγκαῖον, καὶ πᾶσιν ὁπόσων[n] χρεία τῶν τοιούτων μισθοὺς
μισθωτοῖς, δούλοις καὶ ἐποίκοις, ἀποτίνειν.[o] ὧν ἕνεκά φα-
μεν τὸ νόμισμα κτητέον αὐτοῖς μὲν ἔντιμον, τοῖς δὲ ἄλλοις
ἀνθρώποις ἀδόκιμον. κοινὸν δ' Ἑλληνικὸν νόμισμα ἕνεκά

supra posito ον r.—[h] γένηται r.—[i] τὸ om pr A.—[k] ἐσομένην f.—[l] προσλαβὼν f.— [t] —[m] δημιουργοῦσιν ἀλλ. r.—[n] ὁπόσον pr Ω.—[o] ἀποτεινειν Ω, ἀποτείνειν vf.—[p] τε om ђ.—[q] κηρυκείας…τῇ πόλει add AΩvfђr.—[r] παραιτησάμενος s.—[s] ποτε s.—[t] λαμ-

βαναυσία] Vid. libr. nostr. *Grundriss d. Philol.* p. 21. ibique citatis addatur, si opus videatur, Xenoph. Œcon. iv. 2—4. Galen. Hort. ad Stud. Litter. p. 6. v. 20. t. i. Bas. Cœl. Rhodigin. Lect. Antiq. xv. 17. xxv. 18. Wower. Polymath. iii. §. 2. 3. et Salmas. de fœnore p. 189. et usur. p. 337. 341. Inprimis huc facit Aristotelis locus Pol. viii. 1. διὰ τάς τε τοιαύτας τέχνας, ὅσαι τὸ σῶμα παρασκευάζουσι χεῖρον διακεῖσθαι, βαναύσους καλοῦμεν καὶ τὰς μισθαρνικὰς ἐργασίας· ἄσχολον γὰρ ποιοῦσι τὴν διάνοιαν καὶ ταπεινήν. Cf. Dio Chrysost. Orat. vii. p. 120. C. D. 121. A. Ast.

§. 12. μηδ' ἐξεῖναι] Laudat hunc locum Stob. Serm. xlii. p. 298. 15. De re autem, cf. Polit. iii. 22. Athen. vi. 23. p. 233. A. ubi v. Casaubon. Similiter Lycurgum constat aurum et argentum sustulisse, moneta ferrea introducta, v. Polyb. vi. 47. Plutarch. Lycurg. p. 44. D. Lacon. Apophthegm. p. 226. C. t. ii. et Cragius de Rep. Lacedæm. iii. 2. p. 333. Cf. Xenoph. Laced. Respubl. vii. 5. Stob. Serm. xlii. p. 293. Ast.

νόμισμα δ'] Int. ἐξεῖναι κεκτῆσθαι, i. e. χρῆσθαι. Mox Mon. δημιουργεῖσθαι ἀλλάττεσθαι, menduse. Deinde pro ὁπόσων scripsimus ὁπόσοις: *quibus illo* (τῷ νομίσματι) *opus est, ut mercedem—solvant s. ad mercedem—persolvendam.* Ὁπόσων omnino locum habere nequit. Plurale τῶν τοιούτων ad singulare νόμισμα, collective positum (nummus enim variis generibus constat) referendum, vid. ad i. 10. Deinde ad μισθοὺς—ἀποτίνειν (Cod. Voss. vitiose ἀποτείνειν) int. ὥστε, vid. ad ii. 8. Ast.

νόμισμα Ἑλληνικὸν] Hæc verba νόμισμα Ἑλληνικὸν videri possent redundare, nisi inter πόλει et illa interjicerentur hæc in vet. κηρυκείαν ἐκπέμπειν τινὰ ἂν δέῃ. τούτων χάριν ἀνάγκη ἑκάστοτε κεκτῆσθαι τῇ πόλει: ut post hunc posteriorem dativum πόλει, non post priorem, sequan-

τε[p] στρατειῶν καὶ ἀποδημιῶν εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, οἷον πρεσβειῶν ἢ καί τινος ἀναγκαίας ἄλλης τῇ πόλει κηρυκείας,[q] ἐκπέμπειν τινὰ ἂν δέῃ, τούτων χάριν ἀνάγκη ἑκάστοτε κεκτῆσθαι τῇ πόλει νόμισμα Ἑλληνικόν. ἰδιώτῃ δ᾿ ἂν ἄρα ποτὲ ἀνάγκη τις γίγνηται ἀποδημεῖν, παρέμενος[r] μὲν τοὺς ἄρχοντας ἀποδημείτω, νόμισμα δὲ ἄν ποθεν[s] ἔχων ξενικὸν οἴκαδε ἀφίκηται περιγενόμενον, τῇ πόλει αὐτὸ καταβαλλέτω πρὸς λόγον ἀπολαμβάνων[t] τὸ ἐπιχώριον· ἰδιούμενος δ᾿ ἄν τις[u] φαίνηται, δημόσιόν τε γιγνέσθω καὶ ὁ ξυνειδὼς καὶ μὴ φράζων ἀρᾷ καὶ ὀνείδει μετὰ τοῦ ἀγαγόντος ἔνοχος ἔστω, καὶ ζημίᾳ πρὸς τούτοις[v] μὴ ἐλάττονι τοῦ ξενικοῦ κομισθέντος[w] νομίσματος. γαμοῦντα δὲ καὶ ἐκδιδόντα μήτ᾿ οὖν διδόναι μήτε δέχεσθαι προῖκα τὸ πα-

βάνων r.—[u] τις ΑΩcḃr: τι *r.—[v] τούτου Ω.—[w] κομισθέντος ξενικοῦ r, ξενικοῦ

tur illa, νόμισμα Ἑλληνικόν. Sed substantivum aliquod deesse videtur cum ἀναγκαίας ἄλλης. Steph. qui sic in Not. 'Deest fortasse substantivum πράξεως.' Enimvero tota hæc particula, quam in vet. exstare ait Stephanus, ab ipso conficta putanda est. Nam Ficini versio, quæ eum in hunc errorem induxit, Platonis verba paulo disertius exponit, unde, Ficinum aliter in suis libris habuisse, temere isti suspicio enata est. Nam ἕνεκα στρατειῶν exponit, *cum bella sæpe gerenda sint*, ἕνεκα ἀποδημιῶν εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, *et peregre proficiscendum*, οἷον πρεσβειῶν, *quando ad externas gentes legati nuntiique mittuntur* (videtur igitur, transpositis vocibus, ita legisse: καὶ ἀποδημιῶν, οἷον πρεσβειῶν εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους) ἢ καί τινος ἀναγκαίας ἄλλης, plane omisit, nam, quæ ibi sequuntur, *necesse est, ut civitas semper communem Græciæ monetam possideat*, explicant illa τῇ πόλει νόμισμα Ἑλληνικὸν, subintellecto ex antec. κτητέον. Isthæc vero sermonis redundantia, qua νόμισμα Ἑλληνικὸν mox repetitum ponitur, propter multa ea, quæ interjecta sunt, vitio verti nequit; et cum ἀναγκαίας ἄλλης subaudiendum censeo χρείας aut simile; nisi quis potius ἄλλης in ἀλλαγῆς mutandum suspicetur. Bip.

ἀναγκαίας—τῇ πόλει] Vulgo scribitur: ἀναγκαίας ἄλλης τῇ πόλει νόμισμα Ἑλληνικόν. ἰδιώτῃ cet. Codd. Voss. et Mon. ita locum exhibent: ἀναγκαίας ἄλλης τῇ πόλει κηρυκείας, ἐκπέμπειν τινὰ ἂν δέῃ, τούτων χάριν ἀνάγκη ἑκάστοτε κεκτῆσθαι τῇ πόλει νόμισμα Ἑλληνικόν. Similiter Ficin. vertit: *at vero cum et bella sæpe gerenda sint et peregre proficiscendum, quum ad externas gentes legati nunciique mittuntur, necesse est ut civitas semper communem Græciæ monetam possideat.* E scriptura Codd. Voss. et Mon. ea recepimus, quæ necessaria nobis videbantur ad orationem explendam et Ficini translatione confirmantur; reliqua, ut ἐκπέμπειν τινὰ ἂν δέῃ. τούτων χάριν et νόμισμα Ἑλληνικὸν, otiosa sunt et haud dubie interpolata. Ast.

ἰδιώτῃ] Laudantur hæc a Stob. Serm. xlii. p. 298. Mon. γίγνοιτο. Deinde e Codd. Par. Voss. et Mon. pro παραιτησάμενος, quod in libris editis et Stobæo extat, reposuimus παρέμενος, ut xii. 5. p. 951. A. παρίεμαι est enim i. q. παραιτοῦμαι, vid. ad Polit. i. 15. p. 341. C. quocirca παραιτησάμενος pro glossa exquisitioris illius verbi habendum est, ut recte jam Ruhnkenius ad Tim. p. 207. judicavit.—Mon. καταβαλέτω. Tunc ἄν τις, ut Cod. Voss. quod præferendum videtur vulgatæ lectioni. Deinde οὐ μὴ φράζων Mon. Ast.

γαμοῦντα] Hoc quoque inter Laconica instituta erat, vid. Ælian. V. H. vi. 6. Ast.

νῦν γένεσιν καὶ[w] τροφὴν καὶ παίδευσιν εἴρηται· νεμέσθων δ'[x] οὖν τοιᾷδε διανοίᾳ πως,[y] ὡς ἄρα δεῖ[z] τὸν λαχόντα τὴν λῆξιν ταύτην νομίζειν μὲν κοινὴν αὐτὴν[a] τῆς πόλεως ξυμπάσης, πατρίδος δὲ οὔσης τῆς χώρας θεραπεύειν αὐτὴν δεῖ μειζόνως ἢ μητέρα παῖδας, τῷ καὶ δέσποιναν θεὸν[b] αὐτὴν οὖσαν θνητῶν ὄντων γεγονέναι· ταὐτὰ δ' ἔχειν διανοήματα καὶ περὶ τοὺς ἐγχωρίους θεούς τε ἅμα[c] καὶ δαίμονας. ὅπως δ' ἂν ταῦτα εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον οὕτως ἔχοντα ὑπάρχῃ, τάδε προσδιανοητέον, ὅσαι εἰσὶ[d] τὰ νῦν ἡμῖν ἑστίαι διανεμηθεῖσαι τὸν ἀριθμόν, ταύτας δεῖν ἀεὶ τοσαύτας εἶναι καὶ μή τέ τι πλείους γίγνεσθαι μή τέ τί ποτε ἐλάττους. ὧδ'[e] οὖν ἂν τὸ τοιοῦτον[f] βεβαίως γίγνοιτο περὶ πᾶσαν πόλιν,[g] ὁ λαχὼν τὸν κλῆρον καταλειπέτω ἀεὶ ταύτης τῆς οἰκήσεως ἕνα μόνον κληρονόμον τῶν ἑαυτοῦ παίδων, ὃν ἂν αὐτῷ μάλιστα ᾖ[h] φίλον, διάδοχον καὶ θεραπευτὴν θεῶν καὶ γένους καὶ πόλεως, τῶν τε ζώντων καὶ ὅσους ἂν ἤδη τέλος εἰς τὸν τότε χρόνον ἔχῃ. τοὺς δὲ ἄλλους παῖδας, οἷς ἂν πλείους III. ii. 307.
ἑνὸς γίγνωνται, θηλείας τε[i] ἐκδόσθαι κατὰ νόμον τὸν ἐπιταχθησόμενον, ἄρρενάς τε, οἷς ἂν τῆς γενέσεως ἐλλείπῃ

r.—[y] πῶς. r.—[z] δὴ ΞΩrf.—[a] αὐτὴν κοινὴν fr.—[b] θεῶν ΞΩυfr.—[c] ἅμα om pr Ω.—[d] εἰσὶ om pr Ω.—[e] ᾧ δ' s.—[f] τοιοῦτο r.—[g] πᾶσαν πόλιν Aђ : πᾶσαν τὴν πόλιν *s.

prægresso comparativo et particula ἤ, vid. nostra ad Phædr. p. 305. Mon. *γένεσιν καὶ τροφήν*. Ast.

πατρίδος δὲ οὔσης] Hæc ita intelligo: *et quum regio* s. *terra, ad quam sors uniuscujusque pertinet, patria* (substant.) *sit, magis eam* (sortem) *colere par est, quam liberi matrem colunt, propterea quod* (τῷ) *illa* (patria) *et dea est et domina mortalium.* Πατρίδος et *μητέρα* quodammodo opposita sunt. Ast.

ᾧ δ' οὖν ἂν] Ratio, qua hoc in universa civitate certo fieri poterit, hæc est: *qui sortem nactus est, unum relinquito hæredem.* Ante ὁ λαχὼν igitur int. *τοῦτό ἐστι*. Mox verba *ὃν ἂν—φίλον* ita cohærent: *ὃν καταλείπειν αὐτῷ μάλιστα φίλον εἴη ἂν* (*amicum ipsi erit*, h. e. ipsi placebit).—*τέλος—ἔχῃ*, oratio inversa pro: *ὅσοι ἂν ἤδη τέλος ἔχωσι*, et vid. ad c. 8. et de *τέλος ἔχειν*, quod est *τελευτᾷν*, vid. ad iv. 8. Ast.

τῆς γενέσεως] Fortasse *τὰ τῆς γενέσεως* scribendum fuerit. Illi autem *ἐλλείπει τὰ τῆς γενέσεως cui non contingit ut masculam etiam prolem suscipiat.* Steph.

τὰ τῆς γενέσεως] Sic Stephano suasore scripsimus pro simplice *τῆς γενέσεως*. Verba ipsa ita cohærent: *τούτοις τῶν πολιτῶν, οἷς ἂν — ἐλλείπῃ*. Editor Bipont. *τὰ τῆς γενέσεως* minime necessarium esse judicabat; perperam confundens duplicem verbi *ἐλλείπειν* usum; genitivus enim tunc locum habet, si *ἐλλείπειν* non impersonaliter, quod dicitur, positum est, ut *ἐλλείπω τούτου, careo hoc* s. hoc mihi deficit: v. c. viii. 9. p. 844. B. *καὶ ἐλλείπει* (int. *man*) *τῶν ἀναγκαίων πομάτων*; igitur etiam h. l. esse deberet: *οἳ ἂν τῆς γενέσεως ἐλλείπωσι*; sin impersonaliter usurpatur, nominativum subjecti requirit (ut *τοῦτο λείπει*), et dativum vel accusativum personæ. Ast.

τε[p] στρατειῶν καὶ ἀποδημιῶν εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, οἷον πρεσβειῶν ἢ καί τινος ἀναγκαίας ἄλλης τῇ πόλει κηρυκείας,[q] ἐκπέμπειν τινὰ ἂν δέῃ, τούτων χάριν ἀνάγκη ἑκάστοτε κεκτῆσθαι τῇ πόλει νόμισμα Ἑλληνικόν. ἰδιώτῃ δ᾽ ἂν ἄρα ποτὲ ἀνάγκη τις γίγνηται ἀποδημεῖν, παρέμενος[r] μὲν τοὺς ἄρχοντας ἀποδημείτω, νόμισμα δὲ ἄν ποθεν[s] ἔχων ξενικὸν οἴκαδε ἀφίκηται περιγενόμενον, τῇ πόλει αὐτὸ καταβαλλέτω πρὸς λόγον ἀπολαμβάνων[t] τὸ ἐπιχώριον· ἰδιούμενος δ᾽ ἄν τις[u] φαίνηται, δημόσιόν τε γιγνέσθω καὶ ὁ ξυνειδὼς καὶ μὴ φράζων ἀρᾷ καὶ ὀνείδει μετὰ τοῦ ἀγαγόντος ἔνοχος ἔστω, καὶ ζημίᾳ πρὸς τούτοις[v] μὴ ἐλάττονι τοῦ ξενικοῦ κομισθέντος[w] νομίσματος. γαμοῦντα δὲ καὶ ἐκδιδόντα μήτ᾽ οὖν διδόναι μήτε δέχεσθαι προῖκα τὸ πα-

βάνων 𝔯.—[u] τις ΑΩc𝔥𝔯: τι *s.—[v] τούτου Ω.—[w] κομισθέντος ξενικοῦ 𝔯, ξενικοῦ

tur illa, νόμισμα Ἑλληνικόν. Sed substantivum aliquod deesse videtur cum ἀναγκαίας ἄλλης. Steph. qui sic in Not. 'Deest fortasse substantivum πράξεως.' Enimvero tota hæc particula, quam in vet. exstare ait Stephanus, ab ipso conficta putanda est. Nam Ficini versio, quæ eum in hunc errorem induxit, Platonis verba paulo disertius exponit, unde, Ficinum aliter in suis libris habuisse, temere isti suspicio enata est. Nam ἕνεκα στρατειῶν exponit, *cum bella sæpe gerenda sint*, ἕνεκα ἀποδημιῶν εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, *et peregre proficiscendum*, οἷον πρεσβειῶν, *quando ad externas gentes legati nuntiique mittuntur* (videtur igitur, transpositis vocibus, ita legisse: καὶ ἀποδημιῶν, οἷον πρεσβειῶν εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους) ἢ καί τινος ἀναγκαίας ἄλλης, plane omisit, nam, quæ ibi sequuntur, *necesse est, ut civitas semper communem Græciæ monetam possideat*, explicant illa τῇ πόλει νόμισμα Ἑλληνικὸν, subintellecto ex antec. κτητέον. Isthæc vero sermonis redundantia, qua νόμισμα Ἑλληνικὸν mox repetitum ponitur, propter multa ea, quæ interjecta sunt, vitio verti nequit; et cum ἀναγκαίας ἄλλης subaudiendum censeo χρείας aut simile; nisi quis potius ἄλλης in ἀλλαγῆς mutandum suspicetur. Bip.

ἀναγκαίας—τῇ πόλει] Vulgo scribitur: ἀναγκαίας ἄλλης τῇ πόλει νόμισμα Ἑλληνικόν. ἰδιώτῃ cet. Codd. Voss. et Mon. ita locum exhibent: ἀναγκαίας ἄλλης τῇ πόλει κηρυκείας, ἐκπέμπειν τινὰ ἂν δέῃ, τούτων χάριν ἀνάγκη ἑκάστοτε κεκτῆσθαι τῇ πόλει νόμισμα Ἑλληνικόν. Similiter Ficin. vertit: *at vero cum et bella sæpe gerenda sint et peregre proficiscendum, quum ad externas gentes legati nunciique mittuntur, necesse est ut civitas semper communem Græciæ monetam possideat*. E scriptura Codd. Voss. et Mon. ea recepimus, quæ necessaria nobis videbantur ad orationem explendam et Ficini translatione confirmantur;. reliqua, ut ἐκπέμπειν τινὰ ἂν δέῃ. τούτων χάριν et νόμισμα Ἑλληνικὸν, otiosa sunt et haud dubie interpolata. Ast.

ἰδιώτῃ] Laudantur hæc a Stob. Serm. xlii. p. 298. Mon. γίγνοιτο. Deinde e Codd. Par. Voss. et Mon. pro παραιτησάμενος, quod in libris editis et Stobæo extat, reposuimus παρέμενος, ut xii. 5. p. 951. A. παρίεμαι est enim i. q. παραιτοῦμαι, vid. ad Polit. i. 15. p. 341. C. quocirca παραιτησάμενος pro glossa exquisitioris illius verbi habendum est, ut recte jam Ruhnkenius ad Tim. p. 207. judicavit.—Mon. καταβαλέτω. Tunc ἄν τις, ut Cod. Voss. quod præferendum videtur vulgatæ lectioni. Deinde οὐ μὴ φράζων Mon. Ast.

γαμοῦντα] Hoc quoque inter Laconica instituta erat, vid. Ælian. V. H. vi. 6. Ast.

τό γε τέλος, ἂν[r] πᾶσα ἀπορία περὶ τὴν ἀνίσωσιν τῶν πεν-
τακισχιλίων καὶ τετταράκοντα οἴκων γίγνηται, ἐπίχυσις
δ' ὑπερβάλλουσα ἡμῖν πολιτῶν διὰ φιλοφροσύνην τὴν τῶν
ξυνοικούντων[s] ἀλλήλοις ξυμβαίνῃ καὶ ἀπορῶμεν, τὸ πα-
λαιόν[t] που ὑπάρχει μηχάνημα, ὃ πολλάκις εἴπομεν, ἐκ-
πομπὴ ἀποικιῶν φίλη γιγνομένη παρὰ φίλων, ὧν[u] ἂν ἐπι- III. ii. 398.
τήδειον εἶναι δοκῇ. ἐάν τ'[v] αὖ καὶ τοὐναντίον ἐπέλθῃ ποτὲ
κῦμα κατακλυσμὸν φέρον νόσων ἢ πολέμων φθορά, ἐλάτ- II. 741.
τους δὲ πολὺ τοῦ τεταγμένου ἀριθμοῦ δι' ὀρφανίας[w] γέ-
νωνται, ἑκόντας μὲν οὐ δεῖ πολίτας παρεμβάλλειν[x] νόθῃ
παιδείᾳ πεπαιδευμένους, ἀνάγκην δὲ οὐδὲ θεὸς εἶναι λέγε-
ται δυνατὸς βιάζεσθαι. [§. 11.] Ταῦτ' οὖν δὴ τὸν νῦν
λεγόμενον λόγον ἡμῖν φῶμεν παραινεῖν, λέγοντα Ὦ πάντων
ἀνδρῶν ἄριστοι, τὴν ὁμοιότητα καὶ ἰσότητα καὶ τὸ ταὐτὸν
καὶ ὁμολογούμενον τιμῶντες κατὰ φύσιν μὴ ἀνίετε κατά
τε ἀριθμὸν καὶ πᾶσαν δύναμιν τὴν τῶν[y] καλῶν κἀγαθῶν
πραγμάτων· καὶ δὴ[z] καὶ νῦν τὸν ἀριθμὸν μὲν πρῶτον διὰ

θετικῶν vfhr et pr Ω.—[r] ἂ v.—[s] ξενικούντων f.—[t] παλαιῶν pr Ω.—[u] οἷ r.—[v] δ' (τ') Ω, δ' hr.—[w] ὀρφανείας v.—[x] ὑπερβάλλειν A et γρ Ωr.—[y] τῶν om f.—[z] καὶ δὴ h.

διὰ λόγων νουθετητικῶν. Cod. Voss. νουθετικῶν habet, ut Sophist. 230. A. νουθετικὴν et τὸ νουθετικὸν εἶδος (Ald. vero et Bas. 1. 2. νουθετητικόν). Xenoph. Mem. i. 2. 21. Steph. qui in Thesaur. Gr. Ling. t. ii. p. 1070. D. νουθετικοὶ λόγοι ex Plat. de Legib. affert, Lexica antiquiora secutus est. Vid. de duplici hac adjectivi forma Heindorf. ad Sophist. p. 304. Ast.

τό γε τέλος] *Tandem*, ad extremum, h. e. *si id, quod extremum est, ponas.* Mox Mon. γίγνοιτο. Cod. Voss. ὧν ἂν, Deinde ἐὰν δ' αὖ e Mon. recepimus pro ἐάν τ' αὖ. Ficin. quoque: *si vero contra.* Ast.

οἷ] Legitur etiam ὧν: sed alteram lect. sequitur Fic. Steph.

κῦμα—νόσων] *Pernicies* s. lues morborum, quasi eluvie omnia abripiens ac perdens. Κῦμα de quocunque malo poni constat, vid. Rittershus. ad Oppian. Halieut. iv. 195. et Klotz. ad Tyrt. p. 85. Cornar. vertit ita ac si καὶ vel ἢ ante νόσων legerit: *si vero—inciderit unda, quæ diluvium inducit, aut morborum aut bellorum pernicies;* quod, si eorum rationem habueris, quæ l. iii. 1. noster disputavit, admodum probabile tibi videbitur. In φθορὰ νόσων ἢ πολέμων genitivus causam indicaret: *per morbos vel bella*, vid. ad i. 15. Ast.

ἀνάγκην δὲ οὐδὲ θεὸς] Ald. et Lov. ἀνάγκη δὲ, οὐδὲ θεός. Bas. 1. ἀνάγκη δὲ οὐδὲ θεός. Monac. ἀνάγκῃ. Ceterum celebratissima est sententia Simonidis: ἀνάγκῃ δὲ οὐδὲ θεοὶ μάχονται (Protagor. 345. D. Cf. Legg. vii. 20. p. 818. B. D.) quam Diogen. L. i. 77. Pittaco tribuit (vid. Menag. ad h. l.). Similiter Philiscus Thebanus apud Stob. Serm. lx. p. 383. Δοῦλοι βασιλέων εἰσὶν, ὁ βασιλεὺς θεῶν, ὁ θεὸς ἀνάγκης. Vid. Spanhem. ad Callimach. Hymn. in Del. 122. Cf. Zenob. i. 85. Suid. Rittershus. ad Oppian. Cyneget. p. 223. Ast.

§. 11. *κατά τε ἀριθμὸν*] Referenda hæc sunt ad τὴν ὁμοιότητα καὶ ἰσότητα cet. ut sint: *et in numero et in quovis pulcri et boni genere.* Ast.

τος ἄξια κτήματα, ἃ καὶ κακός τις κεκτῇτ'[i] ἄν. εἰ δ'
III. ii. 402. II. 743. ἔστι τοῦτο οὕτως ἔχον, οὐκ ἂν ἔγωγε αὐτοῖς ποτὲ συγχω-
ροίην τὸν πλούσιον εὐδαίμονα τῇ ἀληθείᾳ γίγνεσθαι μὴ καὶ
ἀγαθὸν ὄντα. ἀγαθὸν δὲ ὄντα διαφερόντως[k] καὶ πλούσιον
εἶναι διαφερόντως ἀδύνατον. τί δή; φαίη τις ἂν ἴσως. ὅτι,
φαῖμεν ἄν, ἥ τε ἐκ δικαίου καὶ ἀδίκου κτῆσις πλέον ἢ δι-
πλασία ἐστὶ τῆς[l] ἐκ τοῦ δικαίου μόνον, τά τε ἀναλώματα
μήτε καλῶς μήτε αἰσχρῶς ἐθέλοντα ἀναλίσκεσθαι τῶν κα-
λῶν καὶ εἰς καλὰ ἐθελόντων δαπανᾶσθαι διπλασίῳ[m] ἐλάτ-
τονα. οὔκουν ποτὲ[n] ἂν τῶν ἐκ διπλασίων μὲν κτημάτων,[o]
ἡμίσεων δὲ ἀναλωμάτων ὁ τὰ ἐναντία τούτων πράττων γέ-
νοιτ' ἂν πλουσιώτερος. ἔστι δὲ ὁ μὲν ἀγαθὸς τούτων, ὁ δὲ[p]
οὐ κακός,[q] ὅταν ᾖ φειδωλός· τοτὲ δέ ποτε καὶ πάγκακος·[r]
ἀγαθὸς δέ, ὅ περ εἴρηται τὰ νῦν, οὐδέποτε. ὁ μὲν γὰρ δι-
καίως καὶ ἀδίκως λαμβάνων καὶ μήτε δικαίως μήτε ἀδί-
κως ἀναλίσκων πλούσιος, ὅταν καὶ φειδωλὸς ᾖ· ὁ δὲ πάγ-
κακος ὡς τὰ πολλὰ ὢν ἄσωτος μάλα πένης· ὁ δὲ ἀνα-

[k] διαφόρως ΑΩυfℌr.—[l] τῶν υf.—[m] διπλασίως Ξr.—[n] ποτ' f.—[o] κτημάτων Afℌ, κτ
χρημάτων Ωr: χρημάτων *r. mox mg Ω τέλος τῶν διορθωθέντων ὑπὸ τοῦ φιλοσό-
φου λέοντος.—[p] δ' υ.—[q] οὐ κακός ΑΞΩυfr et (ἀπ' ὀρθώσεως) mg Ω: οὐκ ἀγαθὸς

διαφερόντως] Stob. Orig. Codd. Voss. et Mon. διαφόρως. Mox ἐκ δικαίου et ἐκ τοῦ δικαίου adverbii vim habet, ut ἐκ τῶν λοιπῶν iv. 4. ἐκ τῶν εἰκότων vi. 18. xii. 1. 5. (vid. nostra ad Phædr. p. 276.). Cf. Hemsterhus. ad Aristoph. Plut. 755. et Dorvill. ad Charit. p. 79. Ast.

τά τε ἀναλώματα ἐθέλοντα ἀναλίσκεσθαι] Pro: τῶν μήτε καλῶς μήτε αἰσχρῶς ἐθελόντων ἀναλίσκειν; quibus divitum avaritia notatur, qui neque in turpem neque in honestam rem sumtum impendunt. Cod. Voss. διπλασίῳ ἐλάττονα. Ast.

τῶν ἐκ διπλασίων μὲν χρημάτων] I. e. τῶν διπλάσια μὲν χρήματα κεκτημένων, ἥμισυ δὲ ἀναλισκόντων. Præpositio ἐκ non solum, unde quid profectum est, indicat (ut οἱ ἐξ 'Ακαδημίας, i. e. Academici), sed statum quoque et conditionem in universum significat, ut οἱ ἐξ ἐριθείας, i. e. rixosi, apud Polyb. x. 16. Vid. Fischer. ad Weller. t. iii. p. ii. p. 123. Cod. Voss. κτημάτων pro χρημάτων. Ast.

ὁ μὲν ἀγαθὸς] Ficin. vertit: *alter non malus quidem, quando duntaxat parcus est, nonnunquam vero malus omnino.* Et sic Stephanus in vet. libro pro οὐκ ἀγαθὸς legi οὐ κακὸς adnotat, haud dubie Ficinum significans; οὐ κακὸς sensus omnino postulat; distinguitur enim parcus, qui improbus per se vocari nequit, a prodigo, luxuriæ et nequitiæ dedito, qui, si parco ipsum compares, merito pauper dici potest. Pro τότε vero scripsimus τοτὲ, in quibus vocibus librarii sæpenumero peccarunt. Sic viii. 1. 829. B. τότε vulgo legitur pro τοτέ. Phileb. 35. E. scribendum est τοτὲ μὲν χαίρει. Phædon. 116. A. τοτὲ δ' αὖ—διεξιόντες. Ponitur enim τοτὲ δὲ, etiam τοτὲ μὲν non prægresso (ut Homer. Il. Λ. 62. τοτὲ δ' αὖτις ἔδυ νέφεα σκιόεντα), sicuti ἄλλοτε, vid. Hermann. ad Viger. p. 768. Mon. τότε δήποτε. Mox Cod. Voss. ἐκ τῶν δικαίων et οἱ δὲ μή. Denique illa ὥστε ὁ λόγος sq. Stob. excita Serm. xci. p. 508. Ast.

λίσκων τε[s] εἰς τὰ[t] καλὰ καὶ κτώμενος ἐκ[u] τῶν δικαίων μόνον οὔτ᾽ ἂν διαφέρων πλούτῳ ῥᾳδίως ἄν ποτε γένοιτο οὐδ᾽ αὖ σφόδρα πένης. ὥς τε[v] ὁ λόγος ἡμῖν ὀρθός, ὡς οὐκ εἰσὶν οἱ παμπλούσιοι ἀγαθοί· εἰ δὲ μὴ ἀγαθοί, οὐδὲ εὐδαίμονες. [§. 13.] Ἡμῖν δὲ ἡ τῶν νόμων ὑπόθεσις ἐνταῦθα ἔβλεπεν, ὅπως ὡς[w] εὐδαιμονέστατοι ἔσονται καὶ ὅτι μά- III. ii. 403.
λιστα ἀλλήλοις φίλοι· εἶεν δὲ[x] οὐκ ἄν ποτε πολῖται φίλοι, ὅπου πολλαὶ μὲν δίκαι ἐν ἀλλήλοις εἶεν, πολλαὶ δὲ ἀδικίαι, ἀλλ᾽ ὅπου ὡς ὅτι σμικρόταται[y] καὶ ὀλίγισται. λέγομεν δὴ μήτε χρυσὸν εἶναι[z] δεῖν μήτε ἄργυρον[a] ἐν τῇ πόλει, μήτ᾽ αὖ χρηματισμὸν πολὺν διὰ βαναυσίας καὶ τόκων μηδὲ βοσκημάτων αἰσχρῶν, ἀλλ᾽ ὅσα γεωργία δίδωσι καὶ φέρει, καὶ τούτων ὁπόσα μὴ χρηματιζόμενον[b] ἀναγκάσει[c] ἀμελεῖν ὧν ἕνεκα πέφυκε τὰ χρήματα· ταῦτα δ᾽ ἐστὶ ψυχὴ καὶ σῶμα, ἃ χωρὶς γυμναστικῆς καὶ τῆς ἄλλης παιδείας οὐκ ἄν ποτε γένοιτο ἄξια λόγου. διὸ δὴ χρημάτων ἐπιμέλειαν οὐχ ἅπαξ εἰρήκαμεν ὡς χρὴ τελευταῖον τιμᾶν· ὄντων γὰρ τριῶν τῶν ἁπάντων περὶ ἃ πᾶς ἄνθρωπος σπουδάζει, τελευταῖον καὶ τρίτον ἐστὶν ἡ τῶν χρημάτων ὀρθῶς σπουδαζομένη σπουδή, σώματος δὲ πέρι[d] μέση, πρώτη δὲ ἡ τῆς ψυχῆς. καὶ δὴ καὶ νῦν ἣν διεξερχόμεθα πολιτείαν, εἰ μὲν τὰς τιμὰς οὕτω τάττεται, ὀρθῶς νενομοθέτηται·[e] εἰ δέ τις[f] τῶν προσταττομένων[g] αὐτόθι νόμων σωφροσύνης ἔμπροσθεν ὑγίειαν ἐν τῇ πόλει φανεῖται ποιῶν II. 744.
τιμίαν ἢ πλοῦτον ὑγιείας καὶ τοῦ σωφρονεῖν, οὐκ ὀρθῶς ἀναφανεῖται τιθέμενος. τοῦτ᾽ οὖν[h] δὴ πολλάκις ἐπισημαί- III. ii. 404.

λ
*ς.—[s] πάγκαλος Aſτ, πάγκακος Ω.—[s] τε καὶ ɧ.—[t] τὰ om τ.—[u] ἐκ A : ἀπὸ *ς.—[v] τὰ om pr Ω.—[w] ὡς om ſ.—[x] δ' ſɧ, δὴ υτ.—[y] ὅτι καὶ σμ. ɧ.—[z] εἶναι om AΞυſτ, ante χρυσὸν ponit Ω.—[a] ἀργύριον υ.—[b] χρηματιζόμενοι ɧ.—[c] ἀναγκάσει pr Ω, ἀν-
νενο η
αγκάσειαν ɧ : ἀναγκάσειεν *ς.—[d] πέρι add AΩυſɧτ.—[e] νομοθεῖται Ω, νομοθετεῖται υɧ.—[f] τι τ.—[g] πραττομένων pr Ω.—[h] οὖν om pr Ω.—[i] τό υ.—[k] δ' ſɧ.—[l] μηδὲ υ,

§. 13. *καὶ τούτων ὁπόσα*] Bene Ficin. expressit sensum : *atque hoc ita, ut quæstus non cogat ea negligere, quorum causa quæruntur pecuniæ.* Mox Mon. *σπουδαζομένων σπουδῇ*, et paulo post *σώματος δὲ περιμέσῃ*, Cod. Voss. *σώματος δὲ περὶ μέσῃ*. Deinde Mon. *νενομοθετεῖται—πραγμάτων* pro *προσταττομένων*. De *τιθέμενος*, passiva significatione posito, vid. ad i. 6. Ast.

νεσθαι χρὴ τὸν νομοθέτην, τί[i] τε βούλομαι, καί, εἴ μοι ξυμβαίνει τοῦτο ἢ καὶ ἀποτυγχάνω τοῦ σκοποῦ· καὶ οὕτω τάχ᾽ ἂν ἴσως ἐκ τῆς νομοθεσίας αὐτός τε ἐκβαίνοι καὶ τοὺς ἄλλους ἀπαλλάττοι, κατ᾽ ἄλλον δὲ τρόπον οὐδ᾽ ἂν ἕνα ποτέ.

Ὁ δὴ λαχὼν κεκτήσθω, φαμέν, τὸν κλῆρον ἐπὶ τούτοις οἷς εἰρήκαμεν. ἦν μὲν δὴ καλὸν καὶ τἆλλα ἴσα πάντ᾽ ἔχοντα ἕνα ἕκαστον ἐλθεῖν εἰς τὴν ἀποικίαν· ἐπειδὴ δὲ[k] οὐ δυνατόν, ἀλλ᾽ ὁ μέν τις πλείω κεκτημένος ἀφίξεται χρήματα, ὁ δ᾽ ἐλάττονα, δεῖ δὴ πολλῶν ἕνεκα τῶν τε κατὰ πόλιν καιρῶν ἰσότητος ἕνεκα τιμήματα ἄνισα γενέσθαι, ἵν᾽ ἀρχαί τε καὶ εἰσφοραὶ καὶ διανομαὶ τὴν τῆς ἀξίας ἑκάστοις τιμὴν μὴ κατ᾽ ἀρετὴν μόνον τήν τε προγόνων καὶ τὴν αὐτοῦ μηδὲ[l] κατὰ σωμάτων ἰσχῦς[m] καὶ εὐμορφίας,[n]

μή[τ] δὲ Ω : μήτε *s.—[m] ἰσχῦς Ωr, ἰσχὺς Av : ἰσχὺν *s.—[n] εὐμορφίας AΩvbr, εὐμορ-

τί τε βούλομαι] Lectionem aliam hic sequutus esse videtur Fic. nisi potius ex conjectura quædam sua addiderit. Steph.

εἴ μοι ξυμβαίνει] Particula *εἰ* dubitanter interrogat: ut apud Homer. Iliad. v. 183. Odyss. i. 158. Soph. Œd. T. 584. Polit. iv. 1. p. 420. D. Erast. 133. B. *ξυμβαίνειν* vero est *evenire*. Male verterunt Ficin. *quod si contigerit, bene succedet*, et Cornar. *si mihi hoc contingat, aut etiam aberro a scopo*. Mox *οὐδ᾽ ἂν ἕνα* pro *οὐδένα ἄν*. Vid. Coray ad Isocrat. p. 10. Paulo post *πολλῶν ἕνεκα*. Ficin. vertit: *multorum et æqualitatis in civitate temporum opportunitatumque causa*. Καιρὸς et *καιροὶ* (Latin. *tempora*) significat rerum statum vel conditionem; igitur est: *ut omnium in civitate conditio æqualis fiat*. Ast.

τὴν τῆς ἀξίας] Ante *τὴν* deesse videtur *κατά*. Paulo post autem pro *πενίας* legitur etiam *πενίαν*: verum sive post *πενίαν*, sive post *πενίας*, desiderari puto *γίγνωνται*, vel *καθιστῶνται*, aut aliquod hujusmodi verbum: ut deinde post *τιμὰς* particula *τε* mutetur in *δέ*. Steph. Sed nominativi illi sunt absolute positi: *quod ad magistratus, vectigalia et distributiones attinet*, vid. ad iii. 2. Pro *ἑκάστοις* scripsimus *ἕκαστος*, quod sensus postulat; et referendum hoc est ad *ἀπολαμβάνοντες, μὴ διαφέρωνται*, vid. ad i. 10. Verba ita cohærent: *ἵνα, ἕκαστος τὴν τῆς ἀξίας τιμὴν μὴ κατ᾽ ἀρετὴν μόνον —ἀλλὰ καὶ κατὰ πλούτου χρῆσιν καὶ πενίαν τὰς τιμάς τε καὶ ἀρχὰς—ἀπολαμβάνοντες, μὴ διαφέρωνται*: *ut, quum et honores et magistratus ex census ratione quisque adipiscatur, dissidere inter se non possint*. Oratio vero ipsa perturbata est; verba enim *τὴν τῆς ἀξίας τιμὴν* cum ceteris non bene cohærent, præsertim quum sequatur *κατὰ πλούτου χρῆσιν καὶ πενίαν*. Scribere enim haud dubie ita voluit noster: *ἵνα, τὴν τῆς ἀξίας τιμὴν ἕκαστος ἀπολαμβάνειν* s. *ἕκαστοι ἀπολαμβάνοντες, μὴ διαφέρωνται*. *Τὴν τῆς ἀξίας τιμὴν*, *dignitatem æstimationis*, est: dignitatem, quæ cuique ex census æstimatione convenit; *ἡ ἀξία* enim, æstimatio, pro eo, quod in æstimationem venit, igitur pro ipso censu ponitur. Similiter Xenoph. Cyrop. viii. 4. 32. *μὴ κατ᾽ ἀξίαν τῆς οὐσίας φαίνεσθαι ὠφελοῦντα τοὺς φίλους*. Verbis vero *τὴν τῆς ἀξίας τιμὴν* explicationis causa subjecit scriptor: (scilicet) *μὴ κατ᾽ ἀρετὴν μόνον—εὐμορφίαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ πλούτου χρῆσιν καὶ πενίαν*; et ita factum est, ut, quum *τῆς ἀξίας* explicasset et repetiisset quodammodo verbis *κατὰ πλούτου χρῆσιν καὶ πενίαν*, etiam *τὴν τιμὴν* repeteret subjiciendo *τὰς τιμάς τε καὶ ἀρχάς*. Ita hæc verba contorta puto explicanda

ράπαν μηδ' ἡντινοῦν, μηδὲ νόμισμα παρακατατίθεσθαι ὅτῳ iii. ii. 401.
μή τις πιστεύει, μηδὲ δανείζειν ἐπὶ τόκῳ, ὡς ἐξὸν μὴ ἀποδιδόναι τὸ παράπαν τῷ δανεισαμένῳ[x] μήτε τόκον μήτε κεφάλαιον. ταῦτα δ' ὅτι βέλτιστά ἐστι πόλει ἐπιτηδεύματα ἐπιτηδεύειν, ὧδε ἂν τις σκοπῶν ὀρθῶς ἂν αὐτὰ διακρίνοι, ἐπαναφέρων εἰς τὴν ἀρχὴν ἀεὶ καὶ τὴν βούλησιν. ἔστι δὴ[y] τοῦ νοῦν[z] ἔχοντος πολιτικοῦ βούλησις, φαμέν, οὐχ ἥν περ ἂν οἱ πολλοὶ φαῖεν, δεῖν βούλεσθαι[a] τὸν ἀγαθὸν νομοθέτην ὡς μεγίστην τε εἶναι τὴν πόλιν ἢ[b] νοῶν εὖ νομοθετοῖ[c] καὶ ὅτι μάλιστα πλουσίαν, κεκτημένην δ' αὖ χρυσία[d] καὶ ἀργύρια[e] καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἄρχουσαν ὅτι πλείστων· προσθεῖεν δ' ἂν καὶ ὡς ἀρίστην δεῖν βούλεσθαι τὴν πόλιν εἶναι καὶ ὡς εὐδαιμονεστάτην τόν γε ὀρθῶς νομοθετοῦντα.[f] τούτων δὲ τὰ μὲν δυνατά ἐστι γίγνεσθαι, τὰ δὲ[g] οὐ δυνατά· τὰ μὲν οὖν δυνατὰ βούλοιτ' ἂν ὁ διακοσμῶν, τὰ δὲ μὴ δυνατὰ οὔτ' ἂν βούλοιτο ματαίας βουλήσεις οὔτ' ἂν ἐπιχειροῖ. σχεδὸν μὲν γὰρ εὐδαίμονας ἅμα καὶ ἀγαθοὺς ἀνάγκη γίγνεσθαι· τοῦτο μὲν οὖν βούλοιτ' ἄν. πλουσίους δ' αὖ σφόδρα καὶ ἀγαθοὺς ἀδύνατον, οὕς γε δὴ πλουσίους οἱ πολλοὶ καταλέγουσι· λέγουσι δὲ τοὺς κεκτημένους ἐν ὀλίγοις τῶν ἀνθρώπων πλείστου[h] νομίσμα-

κοσμισθέντος ΞΩ.—[x] δανεισομένῳ corr A.—[y] δὲ ђ.—[z] νῦν v.—[a] βουλεύεσθαι Ωr.—[b] ἣν r.—[c] νομοθετεῖ r.—[d] χρύσεια ΞΩυfђr et corr A.—[e] ἀργύρεια Ωfђr et corr
μο
A.—[f] νουθετοῦντα Ω.—[g] δ' f.—[h] πλείστου om s.—[i] κέκτητ' s cum plerisque.—

τὸν τόκον μήτε τὸ κεφάλαιον] Sic Mon. vulgo articuli absunt. Τὸ κεφάλαιον est *caput* s. sors, unde fructus et reditus manat, i. q. τὸ ἀρχαῖον; vid. Reisk. index Græcit. Demosthen. p. 128.—Mox Mon. ταύτῃ et deinde ὀρθῶς αὐτὰ, omisso ἂν, quod secuti sumus. Ast.

ἢ νοῶν εὖ νομοθετοίη] Hæc verba Ficin. non expressit, et otiosa videri possint, nisi ita ceperis: *legis latorem id spectare debere, si urbi, cui leges scribat, bene velit consulere, ut et maxima sit cet.* In sequentibus verba ματαίας βουλήσεις epexegesis causa prægressis τὰ μὴ δυνατὰ subjecta sunt. Ast.

σχεδὸν μὲν γὰρ] Vid. Stob. Serm. xci. p. 508. 22. Clemens Alexandr. Strom. ii. 5. p. 430. t. i. Pott. (p. 368. B. Sylb.) Origen. adv. Cels. vi. 16. t. i. p. 641. E. et 642. A. et P. Victor. Var. Lectt. xxii. 6. Pro καὶ ἀγαθοὺς Clem. εἶναι ἀγαθούς. Ast.

πλείστου] In Stephan. male deest; ex Ald. Lov. Bas. 1. 2. Clem. et Mon. (ubi πλεῖστον scribitur) revocavimus. Sic etiam Cornar. vertit: *vocant autem eos, qui inter paucos homines possident opes plurimo numismate æstimatas, quas etiam malus quispiam possidere posset.*—Mox Clem. κέκτηται. Sed scribendum est κεκτῇτ', ut vi. 19. init. ποῖα ἄν τις κεκτημένος —κεκτῇτο, ubi iterum vulgo mendose legitur κέκτητο. Hoc loco, l. v. 3. p. 166. et xi. 11. 931. B. κέκτητο corrigere oblitus sum. Sæpissime vero hæ optativi formæ corruptæ sunt, vid. Bas. Epist. Crit. p. 50. Ast.

ἀρετῇ. μέτρον δὲ αὐτὸν[d] θέμενος ὁ νομοθέτης διπλάσιον ἐάσει τούτου κτᾶσθαι καὶ τριπλάσιον καὶ μέχρι τετραπλασίου· πλείονα δ' ἄν τις κτᾶται τούτων εὑρὼν ἢ δοθέντων ποθὲν ἢ χρηματισάμενος ἤ τινι τύχῃ τοιαύτῃ κτη-
II. 745. σάμενος ἄλλῃ τὰ περιγιγνόμενα τοῦ μέτρου,[e] τῇ πόλει ἂν αὐτὰ καὶ τοῖς τὴν πόλιν ἔχουσι θεοῖς[f] ἀπονέμων εὐδόκιμός τε καὶ ἀζήμιος ἂν εἴη· ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ τούτῳ τῷ νόμῳ, φανεῖ μὲν ὁ βουλόμενος ἐπὶ τοῖς ἡμίσεσιν, ὁ δὲ ὄφλων
III. ii. 406. ἄλλο τοσοῦτον[g] μέρος ἀποτίσει[h] τῆς αὐτοῦ κτήσεως, τὰ δ' ἡμίσεα τῶν θεῶν. ἡ δὲ κτῆσις χωρὶς τοῦ κλήρου πάντων πᾶσα ἐν τῷ φανερῷ γεγράφθω παρὰ φύλαξιν ἄρχουσιν, οἷς ἂν ὁ νόμος προστάξῃ, ὅπως ἂν αἱ δίκαι περὶ πάντων, ὅσαι εἰς χρήματα, ῥᾴδιαί τε ὦσι καὶ σφόδρα σαφεῖς.

§. 14. Τὸ δὴ μετὰ τοῦτο πρῶτον μὲν τὴν πόλιν ἱδρῦσθαι δεῖ τῆς χώρας ὅτι μάλιστα ἐν μέσῳ, καὶ τἆλλα ὅσα πρόσφορα πόλει τῶν ὑπαρχόντων ἔχοντα τόπον[i] ἐκλεξάμενον, ἃ νοῆσαί τε καὶ εἰπεῖν οὐδὲν χαλεπόν· μετὰ δὲ ταῦτα μέρη δώδεκα διελέσθαι, θέμενον Ἑστίας πρῶτον καὶ Διὸς

τ.—[e] τοῦ μέτρου add ΛΩυfþχ.—[f] θεοῖς...177, 5. δὲ om pr A.—[g] τοσοῦτο þχ.—

αὐτῶν] Codd. Voss. et Mon. αὐτόν. De re ipsa, vid. Aristotel. Polit. ii. 4. (c. 3. §. 8.) et ii. 5. (c. 4. §. 2. Schneid.). Mox Codd. Voss. et Mon. τὰ περιγιγνόμενα τοῦ μέτρου. Ast.

τὰ περιγιγνόμενα] Post περιγιγνόμενα in vet. est genit. τοῦ μέτρου. Steph.

ἂν αὐτὰ] Videndum est, annon ἅπαντα scribi oporteat, ut sit: ἅπαντα τὰ περιγιγνόμενα. Nec aliter Ficin. videtur legisse: *si omne quod superest—civitati dederit*. Particula ἂν æque otiosa est ac pronomen αὐτά. Turbata verborum τὰ περιγιγνόμενα τῇ πόλει ἅπαντα collocatio in nostro offendere non debet, vid. ad i. 4. Mox Mon. mendose ἀπειθεῖ. Ast.

φανεῖ] *Indicabit* s. ejus nomen deferet. Φαίνειν est enim μηνύειν, ἐγκαλεῖν, et proprie dicitur is φαίνειν, qui ærarium fraudantem aliquem vel merces clam importantem indicat. Vid. Demosthen. in Theocrin. p. 1323. 9. 15. 1324. 19. 22. 1325. 27. ἐξὸν, ὅπερ ἀρτίως εἶπον, τὰ ἡμίσεα τῶν φανθέντων λαβεῖν. Sic et Xenoph. Cyrop. i. 2. 14. Καὶ ἤν τις—ἐλλίπῃ τι τῶν νομίμων, φαίνουσι μὲν οἱ φύλαρχοι ἕκαστον. Plutarch. de Curios. p. 325. B. μηνύοντες καὶ φαίνοντες. Ast.

ἐπὶ τοῖς ἡμίσεσιν] *Sub ea conditione, ut dimidiam ejus partem accipiat.* Vid. Fischer. ad Weller. t. iii. p. ii. p. 289. Ast.

τὰ δ' ἡμίσεα τῶν θεῶν] Int. ἱερὰ ἔσται, *diis consecrabuntur*. Hæc respondent prægressis ἐπὶ τοῖς ἡμίσεσι. Ast.

ὅσαι] Non dubito quin scribendum sit ὅσα: id est, *omnes lites de iis quæ ad pecunias pertinent*. Steph.

ὅσα εἰς χρήματα] Sic Stephano suasore scripsimus pro ὅσαι. Ast.

§. 14. καὶ τἆλλα—ἐκλεξάμενον] Verba ita cohærent: ἐκλεξάμενον τόπον τῶν ὑπαρχόντων (ex iis locis qui præsto sunt) καὶ τἆλλα (quod respicit ad prægressum ἐν μέσῳ), ὅσα πρόσφορα πόλει, ἔχοντα. Ast.

μέρη δώδεκα] Antiquissimos et Orientis et Europæ populos communem quandam secutos esse in rebus civilibus distributionem, ex innumeris, quæ his-

λίσκων τε[s] εἰς τὰ[t] καλὰ καὶ κτώμενος ἐκ[u] τῶν δικαίων·
μόνον οὔτ' ἂν διαφέρων πλούτῳ ῥᾳδίως ἄν ποτε γένοιτο
οὐδ' αὖ σφόδρα πένης. ὧς τε[v] ὁ λόγος ἡμῖν ὀρθός, ὡς οὐκ
εἰσὶν οἱ παμπλούσιοι ἀγαθοί· εἰ δὲ μὴ ἀγαθοί, οὐδὲ εὐδαί-
μονες. [§. 13.] Ἡμῖν δὲ ἡ τῶν νόμων ὑπόθεσις ἐνταῦθα
ἔβλεπεν, ὅπως ὡς[w] εὐδαιμονέστατοι ἔσονται καὶ ὅτι μά- III. ii. 403.
λιστα ἀλλήλοις φίλοι· εἶεν δὲ[x] οὐκ ἄν ποτε πολῖται φί-
λοι, ὅπου πολλαὶ μὲν δίκαι ἐν ἀλλήλοις εἶεν, πολλαὶ δὲ
ἀδικίαι, ἀλλ' ὅπου ὡς ὅτι σμικρόταται[y] καὶ ὀλίγισται.
λέγομεν δὴ μήτε χρυσὸν εἶναι[z] δεῖν μήτε ἄργυρον[a] ἐν τῇ
πόλει, μήτ' αὖ χρηματισμὸν πολὺν διὰ βαναυσίας καὶ
τόκων μηδὲ βοσκημάτων αἰσχρῶν, ἀλλ' ὅσα γεωργία δί-
δωσι καὶ φέρει, καὶ τούτων ὁπόσα μὴ χρηματιζόμενον[b]
ἀναγκάσει[c] ἀμελεῖν ὧν ἕνεκα πέφυκε τὰ χρήματα· ταῦτα
δ' ἐστὶ ψυχὴ καὶ σῶμα, ἃ χωρὶς γυμναστικῆς καὶ τῆς
ἄλλης παιδείας οὐκ ἄν ποτε γένοιτο ἄξια λόγου. διὸ δὴ
χρημάτων ἐπιμέλειαν οὐχ ἅπαξ εἰρήκαμεν ὡς χρὴ τελευ-
ταῖον τιμᾶν· ὄντων γὰρ τριῶν τῶν ἁπάντων περὶ ἃ πᾶς ἄν-
θρωπος σπουδάζει, τελευταῖον καὶ τρίτον ἐστὶν ἡ τῶν χρη-
μάτων ὀρθῶς σπουδαζομένη σπουδή, σώματος δὲ πέρι[d] μέση,
πρώτη δὲ ἡ τῆς ψυχῆς. καὶ δὴ καὶ νῦν ἣν διεξερχόμεθα
πολιτείαν, εἰ μὲν τὰς τιμὰς οὕτω τάττεται, ὀρθῶς νενομο-
θέτηται·[e] εἰ δέ τις[f] τῶν προσταττομένων[g] αὐτόθι νόμων
σωφροσύνης ἔμπροσθεν ὑγίειαν ἐν τῇ πόλει φανεῖται ποιῶν II. 744.
τιμίαν ἢ πλοῦτον ὑγιείας καὶ τοῦ σωφρονεῖν, οὐκ ὀρθῶς
ἀναφανεῖται τιθέμενος. τοῦτ' οὖν[h] δὴ πολλάκις ἐπισημαί- III. ii. 404.

λ
*s.—[r] πάγκαλος Afr, πάγκακος Ω.—[s] τε καὶ ℌ.—[t] τὰ om r.—[u] ἐκ A: ἀπὸ *s.—[v] τὰ om pr Ω.—[w] ὡς om f.—[x] δ' fℌ, δὴ vr.—[y] ὅτι καὶ σμ. ℌ.—[z] εἶναι om AΞvfr, ante χρυσὸν ponit Ω.—[a] ἀργύριον v.—[b] χρηματιζόμενοι ℌ.—[c] ἀναγκάσει pr Ω, ἀν-
νενο η
αγκάσειαν ℌ: ἀναγκάσειεν *s.—[d] πέρι add AΩvfℌr.—[e] νομοθεῖται Ω, νομοθετεῖται vℌ.—[f] τι r.—[g] πραττομένων pr Ω.—[h] οὖν om pr Ω.—[i] τό v.—[k] δ' fℌ.—[l] μηδὲ v,

§. 13. *καὶ τούτων ὁπόσα*] Bene Ficin. expressit sensum: *atque hoc ita, ut quæstus non cogat ea negligere, quorum causa quæruntur pecuniæ.* Mox Mon. *σπουδαζομένων σπουδῇ*, et paulo post *σώματος δὲ περιμέση*, Cod. Voss. *σώματος δὲ περὶ μέση*. Deinde Mon. *νενομοθετεῖται—πραγμάτων* pro *προσταττομένων*. De *τιθέμενος*, passiva significatione posito, vid. ad i. 6. Ast.

δὲ καὶ ἐν τοῖς δίχα τμήμασι τὸ νῦν δὴ λεγόμενον φαυλό-
III. ii. 407. τητός[q] τε καὶ ἀρετῆς χώρας, ἐπανισουμένους τῷ πλήθει[r] τε
καὶ ὀλιγότητι τῆς διανομῆς. νείμασθαι δὲ δὴ[s] καὶ τοὺς ἄνδρας δώδεκα μέρη, τὴν τῆς ἄλλης οὐσίας εἰς ἴσα ὅτι μάλιστα τὰ δώδεκα μέρη συνταξάμενον,[t] ἀπογραφῆς πάντων γενομένης. καὶ δὴ τὸ[u] μετὰ τοῦτο δώδεκα θεοῖς δώδεκα κλήρους θέντας ἐπονομάσαι καὶ καθιερῶσαι τὸ λαχὸν μέρος ἑκάστῳ τῷ θεῷ, καὶ φυλὴν αὐτὴν ἐπονομάσαι. τέμνειν δὲ αὖ καὶ τὰ δώδεκα τῆς πόλεως[v] τμήματα τὸν αὐτὸν τρόπον ὅν περ καὶ τὴν ἄλλην χώραν διένεμον· καὶ δύο νέμεσθαι ἕκαστον οἰκήσεις, τήν τε ἐγγὺς τοῦ μέσου καὶ τὴν τῶν ἐσχάτων· καὶ τὴν μὲν κατοίκισιν[w] οὕτω τέλος ἔχειν.

Ἐννοεῖν δὲ ἡμᾶς τὸ τοιόνδ' ἐστὶ χρεὼν ἐκ παντὸς τρόπου, ὡς τὰ νῦν εἰρημένα πάντα οὐκ ἄν ποτε εἰς τοιούτους καιροὺς συμπέσοι, ὥστε ξυμβῆναι[x] κατὰ λόγον οὕτω ξύμ-
II. 746. παντα γενόμενα ἄνδρας τε οἳ μὴ δυσχερανοῦσι τὴν τοιαύ-

ξ A et γρ Ω.—[p] ξ. Arfh, σ. Ω.—[q] φαυλότητάς h.—[r] πάθει A.—[s] δὴ A: δεῖ *s.—[t] ξ. f.—[u] καὶ A et γρ Ω, καὶ τὸ h.—[v] τὰ δώδεκα τῆς πόλεως A et g Ω, τὰ τῆς πόλεως τὰ δώδεκα r: τὰ τῆς πόλεως δώδεκα *s.—[w] κατοίκισιν Boeckhius: libri κατ-

φαυλότητος—χωρὰς] Desidero præpositionem *περί*. Ficin. *danda etiam opera est, ut in geminis his partitionibus, quod modo de fecunditate regionis et infecunditate diximus, peragatur, ut videlicet in iis multitudine et paucitate distributionis æquatio fiat.* Ast.

νείμασθαι—δώδεκα μέρη] Sic et in aliis hujusmodi locis omissam videbis præpositionem *εἰς*. Steph.

τὴν τῆς ἄλλης οὐσίας] Int. *κτῆσιν*, sed malim pro *τὴν* scribi *τά*. Ficin. vertit: *quinetiam dividere in partes duodecim viros oportet, quemadmodum et cetera bona, omnium prorsus æqualitate servata, omniaque describere.* Ceterum observa pluralem *ἐπανισουμένους*, quem singularis excipit *ξυνταξάμενον*; subjectum utriusque est persona indefinita, quæ, quum plures complectatur, et plurali et singulari significari potest. Ast.

καὶ δὴ καὶ] Sic Codd. Voss. et Mon. vulgo alterum *καὶ* deest. A Cod. Voss. abest *τό*. Ast.

τὸ λαχὸν μέρος] Lexica vetera reddunt: *nominatim dicare partes singulas singulis diis, ut sorte obtigerunt.* Pro *λαχὸν* Ruhnk. (ad Tim. p. 173.) legi aliquando volebat *λάχος*; ipse vero observat, Pollucem quoque viii. 91. *τὸ λαχὸν* pro re dixisse, quæ alicui sorte obtingit s. obvenit. Ceterum duodecim noster ponit tribus (*φυλὰς*), ut vi. 8. et viii. 1. p. 828. B. haud dubie propter universæ civitatis in duodecim partes divisionem; Solonem enim constat quatuor populi tribus retinuisse, Clisthenem, qui democratiam magis intenderit, decem constituisse (vid. Herodot. v. 66. Aristotel. Polit. iii. 2. vi. 4. Perizon. ad Ælian. Var. Hist. xiii. 24.) serioribus vero temporibus (Macedonibus imperantibus) duodecim esse factas. Vid. Corsini Fasti Attic. t. i. diss. 4. et 5. Ceterum similiter viii. 1. p. 828. B. *ὁ μὲν γὰρ δὴ νόμος ἐρεῖ, δώδεκα μὲν ἑορτὰς εἶναι τοῖς δώδεκα θεοῖς, ὧν ἂν ἡ φυλὴ ἑκάστη ἐπώνυμος ᾖ.* Mox Cod. Voss. *τὰ δώδεκα τῆς πόλεως τμήματα.* Paulo post *κατοίκισιν* pro *κατοίκησιν* correximus, vid. ad iii. 5. Ast.

ἄνδρας τε] *Scilicet viros.* Particulæ *τε* respondet in sequentibus *ἔτι δέ.* Mox Cod. Voss. *ὡς εἴρηκεν.* Ast.

ἀλλὰ καὶ[o] κατὰ πλούτου χρῆσιν καὶ πενίας[p] τὰς τιμάς τε καὶ ἀρχὰς ὡς ἰσαίτατα τῷ ἀνίσῳ ξυμμέτρῳ δὲ ἀπολαμβάνοντες μὴ διαφέρωνται. τούτων χάριν τέτταρα μεγέθει[q] τῆς οὐσίας τιμήματα ποιεῖσθαι[r] χρεών, πρώτους καὶ δευτέρους καὶ τρίτους καὶ τετάρτους, ἤ τισιν ἄλλοις προσαγορευομένους[s] ὀνόμασιν, ὅταν τε μένωσιν ἐν τῷ αὐτῷ τι- III. ii. 405.
μήματι καὶ ὅταν πλουσιώτεροι[t] ἐκ πενήτων καὶ ἐκ πλουσίων πένητες γιγνόμενοι[u] μεταβαίνωσιν εἰς τὸ προσῆκον ἕκαστοι ἑαυτοῖσι[v] τίμημα. τόδε δ' ἐπὶ τούτοις αὖ νόμου σχῆμα ἔγωγ' ἂν τιθείην ὡς ἑπόμενον. δεῖ γὰρ ἐν πόλει που, φαμέν, τῇ τοῦ μεγίστου νοσήματος[x] οὐ μεθεξούσῃ,[y] ὃ διάστασιν ἢ στάσιν ὀρθότερον ἂν εἴη κεκλῆσθαι, μήτε πενίαν τὴν χαλεπὴν ἐνεῖναι παρά τισι τῶν πολιτῶν μήτ' αὖ πλοῦτον, ὡς ἀμφότερα[z] τικτόντων ταῦτα ἀμφότερα· νῦν οὖν ὅρον δεῖ[a] τούτων ἑκατέρου τὸν νομοθέτην φράζειν. ἔστω δὴ πενίας μὲν ὅρος ἡ τοῦ κλήρου τιμή, ὃν δεῖ[b] μένειν καὶ ὃν ἄρχων οὐδεὶς οὐδενί ποτε περιόψεται ἐλάττω γιγνόμενον, τῶν τε ἄλλων κατὰ ταὐτὰ[c] οὐδεὶς ὅς τις φιλότιμος ἐπ'

αν
φίας f: εὐμορφίαν *s.—[o] καὶ om f.—[p] πενίαν Af, πενίας Ω.—[q] μεγέθει A: μεγέθη *s.—[r] τιμῇ μεταποιεῖσθαι υ.—[s] προσαγορευομένοις Afr, προσαγορευομένους Ω.—[t] πλουσιώτεροι rh, πλουσιώτεροι Ωr: πλουσιώτατοι s.—[u] γενόμενοι r, γενόμενοι υ.—[v] ἑαυτοῖσιν A: ἑαυτοῖς *s.—[x] νομίσματος AΞf et γρ Ωhr.—[y] μεθέξουσιν Ω.—[z] ἀμφοτέρων b.—[a] δὴ Ωfr.—[b] δὴ A.—[c] ταυτὰ A: τὰ αὐτὰ *s.—[d] αὐτὸν A: αὐτῶν

(interlinear corrections: ν over πενίας; οις over προσαγορευομένους; ατ over πλουσιώτεροι; γιγ over γενόμενοι)

esse, ut sensum accipiant; neque tamen infitier, plura adhuc menda inesse a librariorum et glossatorum culpa profecta. Omnia enim perspicua essent, illis sublatis ἀρχαί τε καὶ εἰσφοραὶ καὶ διανομαί, τὴν τῆς ἀξίας τιμήν.—Pro πενίας scripsimus πενίαν, quod in libro vet. extare Steph. adnotat. Cod. Voss. et Mon. ἰσχὺς καὶ εὐμορφίας. Cod. Voss. τὰς ἀρχάς. Pro χρῆσιν vero haud dubie scribendum est κτῆσιν. Verbo τῷ ἀνίσῳ significantur τιμήματα ἄνισα, quæ inter se quidem (si alterum alteri compares) inæqualia, per se autem ad rationem quandam (quam proportionem dicimus) descripta sunt (ξυμμέτρῳ δέ). De Attica forma ἰσαίτατα vid. Maittair. de Dialect. p. 42. et nostra ad Polit. i. 3. Ast.

τέτταρα—τιμήματα] Pariter Atheniensem populum Solon ex censu in classes quatuor diviserat, vid. ad iii. 14. Ficin. videtur μεγέθει legisse, quum verterit: *horum causa quatuor magnitudine differentes bonorum census fieri oportet.* Sed μεγέθη τῆς οὐσίας est: *mensuræ bonorum*, et τιμήματα: tanquam census. Deinde concretum, quod dicitur, πρώτους cet. subjicitur abstracto τιμήματα, sicuti alterum pro altero poni solet, vid. ad iii. 5. Ὅταν τε—καὶ ὅταν est *sive—sive.* Deinde pro πλουσιώτατοι scripsimus πλουσιώτεροι, quod Mon. præbet. Ficin. *alii ditiores pauperioresve facti.* Ast.

ὡς ἀμφότερα τικτόντων] Vel ἀμφοτέρων vel τίκτοντα (int. ἐστι, vid. ad iv. 5. Tunc verba sonarent hoc: *nam utrumque procreat utrumque*) scribendum esse apparet; equidem ἀμφοτέρων præferrem, ut hæc verba cum prægressis artius cohærerent. Ast.

νεσθαι, μηδὲν ἀπολείπειν τῶν καλλίστων τε καὶ ἀληθεστάτων· ᾧ δὲ ἀδύνατόν τι ξυμβαίνει[f] τούτων γίγνεσθαι, τοῦτο μὲν αὐτὸ ἐκκλίνειν καὶ μὴ πράττειν, ὅ τι δὲ τούτου τῶν λοιπῶν ἐγγύτατά ἐστι καὶ ξυγγενέστατον ἔφυ τῶν προσηκόντων πράττειν, τοῦτ' αὐτὸ διαμηχανᾶσθαι ὅπως ἂν γίγνηται· τὸν νομοθέτην δ' ἐᾶσαι τέλος ἐπιθεῖναι τῇ βουλήσει, γενομένου δὲ τούτου, τότ' ἤδη κοινῇ μετ' ἐκείνου[g] σκοπεῖν ὅ τί τε[h] ξυμφέρει τῶν εἰρημένων καὶ τί πρόσαντες εἴρηται τῆς νομοθεσίας· τὸ γὰρ ὁμολογούμενον αὐτὸ αὑτῷ δεῖ που[i] πανταχῇ ἀπεργάζεσθαι καὶ τὸν τοῦ φαυλοτάτου[j] δημιουργὸν ἄξιον ἐσόμενον λόγου..

II. ii. 409. Νῦν δὴ τοῦτ' αὐτὸ προθυμητέον ἰδεῖν μετὰ τὴν δόξαν τῆς τῶν δώδεκα μερῶν διανομῆς, τὸ τίνα τρόπον δῆλον δὴ[k] τὰ δώδεκα μέρη τῶν ἐντὸς αὐτοῦ πλείστας ἔχοντα διανομάς, καὶ τὰ τούτοις ξυνεπόμενα καὶ ἐκ τούτων γεννώμενα,[l] μέχρι τῶν τετταράκοντά τε καὶ πεντακισχιλίων· ὅθεν φρατρίας[m] καὶ δήμους καὶ κώμας, καὶ πρός γε τὰς πολε-

ν
τόδε Ω.—[f] ξυμβαίνει ΑΞΩτfh: ξυμβαίνειν *ς.—[g] ἐκείνους Ωνf.—[h] τε om f.—[i] δεῖ που Ωfhr et corr A: δή που *ς.—[j] φαυλοτίου υ.—[k] δῆλον δὴ om r.—[l] γενόμενα f.

δεῖ που] Sic Mon. pro δή που, idemque etiam Heindorf. Spec. Conject. p. 84. reponendum esse vidit. Ast.

μετὰ τὴν δόξαν τῆς—διανομῆς] I. e. *postquam nobis visum est, in duodecim partes civitatem distribuere.* Sic præpositio μετὰ eleganter usurpatur, ut vii. 4. Vid. Wernsdorf. ad Himer. p. 41. Boissonad. ad Philostrat. Heroic. p. 429, et Jacobs. Animadv. in Athen. p. 218. Mox τὸ τίνα τρόπον, int. *fieri oporteat.* Post τρόπον interpunximus, quum vulgo τὸ, τίνα τρόπον δῆλον δὴ conjunctim legeretur. Bene ad sensum Cornar. *nunc itaque hoc ipsum considerare conandum est, post duodecim partium distributionis opinionem, quomodo ea fiat. Manifestum igitur, duodecim partes eorum, quæ intra se capiunt, plurimas habere distributiones, et quæ ad hæc consequuntur et ex his generantur, ad quinque millia usque et quadraginta. Unde tribus et populos et vicos insuperque bellicos ordines ac ductus, et amplius numismata et mensuras aridorum ac liquidorum et pondera, omnia hæc concinna et inter se consona legem constituere oportet.* Ἔχοντα est i. q. ἔχειν, vid. ad i. 11. Pro αὐτοῦ vero scripsimus αὑτῶν: *eorum, quæ in se continent;* sic etiam Ficin. vertit: *plurimas in se portiones portionibusque connexa et orientia ex connexis habent.* Ast.

φρατρίας] Sic Lov. Bas. 1. et 2. Ald. vero et Steph. φατρίας. Ceterum φρατρία erat tertia apud Atticos tribus pars; tribus enim, φυλὴ, natio, tres habebat partes: φρατρίας, τριττὺν et ἔθνη, quæ singulæ in triginta familias (γένη) divisæ erant, vid. Harpocrat. v. Τριττύς. Pollux viii. 9. 109. Joach. Perionius de Rom. et Græc. Mag. p. 335—342. Salmas. Observat. ad Jus Attic. et Rom. c. iv. p. 128. et Ed. Platnerus de gentibus Atticis earumque cum tribubus nexu. Marb. 1811. 4. De δήμοις (*populis* s. *pagis*) vid. Pausan. Attic. xxxi. p. 76. Strabo ix. p. 274. Sigon. de Republ. Athen. ii. 2. Ast.

πρὸς] Absolute positum, est *insuper, præterea,* ut vi. 20. p. 778. E. vii. 14. 810. B. ix. 16. p. 880. B. xi. 6. p. 923. A. Demosthen. adv. Leptin. p. 491. adv. Aphob. i. p. 835. Vid. Wesseling.

καὶ Ἀθηνᾶς ἱερόν, ἀκρόπολιν ὀνομάζοντα, κύκλον περιβάλλοντα, ἀφ' οὗ τὰ δώδεκα μέρη τέμνειν[k] τήν τε πόλιν αὐτὴν καὶ πᾶσαν τὴν χώραν. ἴσα δὲ δεῖ γίγνεσθαι τὰ δώδεκα μέρη τῷ[l] τὰ μὲν ἀγαθῆς[m] γῆς εἶναι σμικρά, τὰ δὲ χείρονος μείζω. κλήρους δὲ διελεῖν τετταράκοντα καὶ πεντακισχιλίους, τούτων τε[n] αὖ δίχα τεμεῖν[o] ἕκαστον καὶ ξυγκληρῶσαι[p] δύο τμήματα, τοῦ τ' ἐγγὺς καὶ τοῦ πόρρω μετέχοντα ἑκάτερον· τὸ πρὸς τῇ πόλει μέρος τῷ πρὸς τοῖς ἐσχάτοις εἷς κλῆρος καὶ τὸ δεύτερον ἀπὸ πόλεως τῷ ἀπ' ἐσχάτων δευτέρῳ, καὶ τἆλλα οὕτω πάντα. μηχανᾶσθαι

[h] ἀποτίσῃ E.—[i] τόπων f.—[k] τεμεῖν h.—[l] τὸ A.—[m] ἀγαθὰ r.—[n] δὲ h.—[o] τέμνειν

toria suppeditat, exemplis probari potest; et in primis numeri 4. et 12. omnis divisionis ac distributionis quasi fundamenta videntur fuisse. Sic quatuor populi classes jam apud Indos videmus (v. Paulin. a S. Barthol. System. Brahman. p. 77.); quatuor populos s. pagos, quatuor tribus et quatuor classes ex censu distinctas, Athenienses habuerunt, quod Plato secutus est; et similiter terræ distributionem in duodecim partes apud Ægyptios, Persas, Hebræos veteresque Atticos (etiam apud Ionas, Achæos et Æolas, vid. Herodot. i. 145.) invenimus, vid. Perionius de Græcor. et Roman. Magistr. ii. in Gronov. Thesaur. Ant. Græc. t. vi. p. 2790. Viger. ad Euseb. Præp. Ev. xii. 47. p. 616. D. not. p. 59. Secuti sunt in his rebus constituendis antiquissimi Orientis populi haud dubie naturæ leges, quas ad res civiles ordinandas accommodabant. Hinc numerus quartus, sive ipsum a quatuor naturæ elementis, sive a quatuor anni tempestatibus, sive ab alia naturæ lege repetis, tantam apud populos illos a natura ipsa docendos et instituendos auctoritatem habebat; similiter numerus duodenarius a legibus naturalibus, iisque astronomicis (hinc quoque duodecim dii, proprie circuli, qui zodiacus dicitur, imagines) originem mihi videtur traxisse; quod quidem Plato ipse significavit vi. 15. p. 771. B. *ἔχει διανομὰς δώδεκα μὲν ὁ πᾶς ἀριθμὸς ἡμῶν, δώδεκα δὲ καὶ ὁ τῆς φυλῆς. ἑκάστην δὴ τὴν μοῖραν διανοεῖσθαι χρεὼν ὡς οὖσαν ἱερὸν θεοῦ δῶρον, ἑπομένην τοῖς μησὶ καὶ τῇ τοῦ παντὸς περιόδῳ.* Has vero ab antiquissimis Orientis populis jam constitutas rerum civilium leges ipsaque antiquitate sancitas et sacratas per Ægyptios (a quibus plurima et ad religionem et ad res civiles spectantia Athenienses mutuatos esse constat) aliosque Asiæ anterioris populos usque ad Europæ nationes manasse, qui veterem historiam habet perspectam, negare non poterit. Ast.

ἀφ' οὗ] Bene Cornar. vertit: *ab hoc in duodecim partes et ipsam civitatem et omnem regionem sacrare.* De accusativo *τὰ δώδεκα μέρη*, e verbo *τέμνειν* pendente, vid. ad iii. 12. Ast.

ἑκατέρου] *Utriusque, τοῦ ἐγγὺς* et *τοῦ πόῤῥω.* Vulgo *ἑκάτερον* scribitur, quod sensu caret. Mox ad *εἷς κλῆρος* int. *ἔστω*, et dativus *τῷ* regitur a nomine *εἷς* (*unus cum*—), vid. Viger. de Idiotism. p. 167. Ficin. vertit: *consortiri quoque oportet portiones duas, quarum utraque remotioris et propinquioris sit particeps, ita ut pars urbi proxima cum remotissima parte sors una fiat, secunda quoque ab urbe cum secunda a remotissima.* Cornar. vero *ἑκάτερον* cum sequentibus conjunxit vertens: *harum vero rursus unamquamque in duas secare et duas portiones in unam sortem conferre, quæ et propinqui et procul dissiti agri particeps sit, ut utraque pars ea, quæ ad civitatem est, cum ea, quæ ad extrema, una sors sit, et secunda a civitate cum secunda ab extremis.* De re, Aristotel. Polit. vii. 10. *τὸ δὲ τῶν ἰδιωτῶν τὸ ἕτερον μέρος τὸ πρὸς τὰς ἐσχατιὰς, ἕτερον δὲ τὸ πρὸς τὴν πόλιν, ἵνα δύο κλήρων ἑκάστῳ νεμηθέντων, ἀμφοτέρων τῶν τόπων πάντες μετέχωσι.* Ast.

ἐὰν μὲν ἄλλοις νόμοις τε καὶ ἐπιτηδεύμασιν ἀφαιρῆταί τις[v] τὴν ἀνελευθερίαν καὶ φιλοχρηματίαν ἐκ τῶν ψυχῶν τῶν μελλόντων αὐτὰ ἱκανῶς τε καὶ ὀνησίμως κτήσεσθαι,[w] καλὰ τὰ παιδεύματα καὶ προσήκοντα γίγνοιτ' ἄν· εἰ δὲ μή, τὴν καλουμένην ἄν τις πανουργίαν ἀντὶ σοφίας[x] ἀπεργασάμενος λάθοι, καθάπερ Αἰγυπτίους καὶ Φοίνικας καὶ πολλὰ ἕτερα ἀπειργασμένα γένη νῦν ἔστιν ἰδεῖν ὑπὸ τῆς τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων καὶ κτημάτων ἀνελευθερίας εἴτε τις νομοθέτης αὐτοῖς φαῦλος ἂν γενόμενος ἐξειργάσατο τὰ τοιαῦτα εἴτε χαλεπὴ τύχη προσπεσοῦσα εἴτε καὶ[y] φύσις ἄλλη τις τοιαύτη. καὶ γάρ, ὦ Μέγιλλέ τε καὶ Κλεινία, μηδὲ τοῦθ' ἡμᾶς λανθανέτω περὶ τόπων, ὡς[z] οὐκ εἰσὶν ἄλλοι τινὲς διαφέροντες ἄλλων τόπων πρὸς τὸ γεννᾷν ἀνθρώπους ἀμείνους καὶ χείρους· οἷς οὐκ ἐναντία νομοθετητέον. οἱ μέν γέ που, διὰ πνεύματα παντοῖα καὶ δι' εἱλήσεις[a] ἀλλόκοτοί τ' εἰσὶ καὶ ἐναίσιοι[b] αὐτῶν, οἱ δὲ δι' ὕδα-

—[t] γε om ℌ.—[u] ξ. τ.—[v] ἀφαιρῆται ἀφαιρεῖ τις ℌ.—[w] κτήσασθαι Ξ.—[x] ἀντὶ τῆς σοφίας ℌ.—[y] καὶ post εἴτε om ℌ.—[z] ὡς...τόπων om τ.—[a] libri διειλήσεις.—[b] ἐναί-

suam divina arte proficientes. Ego de industria locum hunc sine interpunctione reliqui, ut liberum lectori judicium relinquerem: quod et in quibusdam aliis feci. Steph.

Αἰγυπτίους καὶ Φοίνικας] Polit. iv. 11. p. 436. A. *τὸ φιλοχρήματον, ὃ περὶ τοὺς Φοίνικας εἶναι καὶ τοὺς κατὰ Αἴγυπτον φαίη τις ἂν οὐχ ἥκιστα.* Ubi v. not. Ast.

φαῦλος ἂν] Male *ἂν* pro *αὖ* puto scriptum, sicuti et alibi. Steph. Sed quum *αὖ* in sententiarum nexum non bene conveniat, malim *ἐξεργάσαιτο* corrigere; *ἂν* cum *φαῦλος γενόμενος* cohæret, sed verbum simul afficit; quocirca optativus sequatur necesse est. Ast.

μηδὲ τοῦθ'] Laudat hæc Galen. in libr. mores animi temperat. corporis sequi, p. 349. 48. t. i. Bas. ubi *μὴ δὲ—ὑμᾶς* scribitur. In prægressis Mon. *ἀπεργασαμένους*. Deinde ante *εἰσὶν* expunximus *οὐκ*, quod vulgo legitur sensu repugnante; etiam Ficin. et Cornar. id omiserunt. *Οὐκ ἐναντία* sunt *congruentia, consentanea.* Ast.

ὡς οὐκ εἰσὶν] Lectio alia affertur absque partic. negativa, *ὡς εἰσὶν ἄλλοι,* etc. quam sequitur et Fic. Steph.

ὡς οὐκ εἰσὶν ἄλλοι] Cornarius legendum monet *ὡς εἰσὶν ἄλλοι,* absque partic. negativa. Quam lectionem firmat Ficini versio: *Magnam esse locorum ad ferendos meliores pejoresque homines differentiam.* Bip.

δι' εἱλήσεις] Sic Galen. l. l. ubi explicatur verbis *τὰς ἐξ ἡλίου θερμότητας.* Polit. ii. 19. p. 380. E. *πᾶν φυτὸν ὑπὸ εἱλήσεών τε καὶ ἀνέμων καὶ τῶν τοιούτων παθημάτων—ἀλλοιοῦται.* iii. 18. p. 404. B. *πολλὰς μεταβολὰς—ὑδάτων τε καὶ τῶν ἄλλων σίτων, καὶ εἱλήσεων καὶ χειμώνων.* Similia excitavit Ruhnken. ad Tim. p. 97. Vulgo scribitur *διειλήσεις,* quod Ficin. pro *turbine* accepit (quem secutus est Steph. Thesaur. Gr. Ling. t. i. p. 1126. C.) Stobæus *διαλήσεις* et Cod. Voss. *διηλήσεις*. *Εἵλησις* interpretatur Timæus: *ἔκκαυσις*; est *solis calor* s. æstus; *ἕλη* s. *εἵλη* (*Helle*), *εἵλη*, est *solis fulgor* (vid. Salmas. Plin. Exercitat. in Solin. t. i. p. 224.); hinc *εἱλεῖν, τὸ ἐν ἡλίῳ ξηραίνειν* (Eustath. ad Odyss. H. p. 1573.). Plerumque scribitur *εἴλη, εἰλεῖν, εἴλησις,* ut a verbo *εἰλεῖν* (*volvere, coarctare*), nomine *εἵλησις,* distinguatur. Et sic etiam libri veteres omnes in Politiæ l. l. ubi Ruhn-

τα, οἱ δὲ καὶ διὰ ταύτην τὴν ἐκ τῆς γῆς τροφήν, ἀναδιδοῦσαν οὐ μόνον τοῖς σώμασιν ἀμείνω καὶ χείρω, ταῖς δὲ III. ii. 411.
ψυχαῖς οὐχ ἧττον δυναμένην πάντα τὰ τοιαῦτα ἐμποιεῖν, τούτων δ' αὖ πάντων μέγιστον διαφέροιεν ἂν τόποι χώρας, ἐν[c] οἷς θεία τις ἐπίπνοια καὶ δαιμόνων λήξεις εἶεν, τοὺς ἀεὶ

ἀ
σιοι A, ἐναίσιοι Ω: ἀναίσιοι *ς.—[c] καὶ ἐν ḫ.—[d] ἵλεωι AΩ.—[e] ἄνθρωπος f.—[f] σκεπτέον ḫ.

kenius scripsit εἰλήσεων, qui haud dubie etiam a Timæo, Scholiaste (p. 152.) hanc vocem ita exhiberi fecit, haud recte, ut equidem judico. Nam etsi εἰλεῖν et εἱλεῖν, ut ἕλη et εἵλη, per se unum idemque verbum sunt, utpote ab una origine profecta (notiones enim *versandi, volvendi* s. circumvolvendi et quæ sunt ejusdem generis, verbi εἰλεῖν propriæ, a solis fulgore s. luce, omnis motionis fonte atque origine, petitæ sunt), tamen sermonis ratio ita fert, ut diversæ significationes, licet ex uno eodemque fonte manaverint, accentu, spiritu, aliis id genus distinguantur. Quocirca, nisi Galenus δι' εἰλήσεις exhiberet, Ruhnkenium non secutus essem scribentem δι' εἱλήσεις.—Lectionem εἰλήσεις vel εἱλήσεις Cornarium non latuisse, ex eo perspicitur, quod vertit: *propter ventos varios et ob æstus.* Ast.

ἀλλόκοτοι] *Alius indolis* (ab ἄλλος et κότος, i. e. τρόπος, ἦθος, tunc et ὀργή; vid. Phrynich. in Ruhnken. not. ad Tim. p. 24. et Coray ad Heliodor. p. 147.) sc. *quam quæ in ipsis natura inest;* illa vero vox quum præcipue de eo usurpetur, quod in pejus mutatur (Phrynich. l. l. κυρίως μὲν οὖν οἱ τὸν νοῦν βεβλαμμένοι καὶ ἔμπληκτοι ἀλλόκοτοι καλοῦνται, ἤδη δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τὰ σώματα διακειμένων παρὰ φύσιν), ἀλλόκοτοι h. l. est deterioris indolis. Huic autem voci apprime respondet, quod de conjectura reponere ausi sumus, ἐξαίσιοι, ut ἑαυτῶν et ad ἀλλόκοτοι et ad ἐξαίσιοι referatur: *diversi a se ipsis sunt et excedentes quasi se ipsos* (comparant enim Græci hominem sibimet ipsi, vid. ad i. 14.) h. e. *a se ipsis s. a natura et ingenio suo ita degenerant, ut sibimet ipsis prorsus dissimiles evadant.* Ἐξαίσιον enim omne dicitur, *quod modum excedit,* igitur *ingens,* immensum, vastum. Sic de pluviis, tempestatibus, velut Tim. 22. E. ὅπου μὴ χειμὼν ἐξαίσιος ἢ καῦμα ἀπείργει. p. 25. C. σεισμῶν ἐξαισίων καὶ κατακλυσμῶν γενομένων. Critia p. 112. A. ὕδατος ἐξαισίου. Epist. vii. p. 351. D. χειμώνων ἐξαίσιον καὶ ἀπροσδόκητον μέγεθος. Epinom. 4. p. 979. A. ἀνέμων τε καὶ ὑετῶν γιγνομένων οὐκ ἐξαισίων οὐδὲ ἀμέτρων. Axioch. p. 370. C. πρηστήρων ἐξαισίους συρμούς. Xenoph. Œconom. v. 18. αὐχμοὶ καὶ ὄμβροι ἐξαίσιοι. Agesil. ii. 4. Aristænet. Epist. i. 22. p. 54. Longi Pastoral. iii. p. 73. Cf. Wesseling. ad Diod. Sic. t. i. p. 50. Eo autem aptius ἐξαίσιοι adhibetur h. l. ubi πνεύματα et εἰλήσεις præcessit, quod, ut exempla citata docent, præcipue hæc vox de procellis, tempestatibus, usurpatur. Vulgo scribitur ἀναίσιοι, quod Cornar. expressit voce *incommodi;* sed primum ἀναίσιος non in usu est; deinde, etiamsi usurpatum a scriptore aliquo reperiretur, tamen non id significaret, quod sensus requirit; gravius enim quid postulat prægressum ἀλλόκοτοι. Ruhnkenius (ad Tim. p. 97.) olim scribi volebat ἀπαίσιοι (*infausti,* quod in hunc locum non quadrat); postea ipsi magis placebat ἀνάρσιοι (vid. Timæi Lexic. p. 30.); sed hanc vocem ea significatione, quam h. l. habere deberet, ut esset *iniqui,* Suidas tantummodo et Hesychius norunt. Phrynichus in Προπαρασκ. Σοφ. Ms. (in Ruhnkenii not. ad Tim. p. 24.) legit, ut Cod. Voss. ἐναίσιοι, hunc ipsum locum citans, et subjicit: τὸ γὰρ ἐναίσιοι αὐτῶν δηλοῖ οἷον οἱ γενόμενοι ἐν αἴσῃ καὶ μοίρᾳ τινί; inepta explicatio, quæ tamen ἐναίσιοι ipsum legisse monstrat, et hoc sponte ducit ad scripturam ἐξαίσιοι. Ast.

οἱ δὲ καὶ] Galen. οἱ δὲ διὰ τὴν—ἄμεινον καὶ χεῖρον. Pro ταύτην, nisi cum Galeno omittere velis, malim αὐτήν: per ipsum terræ alimentum. De particula δὲ, prægresso οὐ μόνον, vid. ad ii. 10. Ast.

δαιμόνων λήξεις] *Agri s. loci, sorte diis assignati s. dicati;* λῆξις enim id ipsum quoque dicitur, quod sorte obtingit, ut portio; respiciuntur vero prægressa p. 745. B. et D. τὸ λαχὸν μέρος ἑκάστῳ τῷ θεῷ. Ast.

κατοικιζομένους ἵλεῳ[d] δεχόμενοι καὶ τοὐναντίον. οἷς ὅ γε νοῦν ἔχων νομοθέτης ἐπισκεψάμενος, ὡς ἄνθρωπον[e] οἷόν τ' ἐστὶ σκοπεῖν τὰ τοιαῦτα, οὕτω πειρῷτ' ἂν τιθέναι τοὺς νόμους. ὃ δὴ καὶ σοὶ ποιητέον, ὦ Κλεινία· πρῶτον τρεπτέον[f] ἐπὶ τὰ τοιαῦτα μέλλοντί γε κατοικίζειν χώραν.

ΚΛ. Ἀλλ', ὦ ξένε Ἀθηναῖε, λέγεις τε παγκάλως ἐμοί τε οὕτω ποιητέον.

δεχόμενοι] Positum est ita, ac si θεοί, non θεία ἐπίνοια, præcesserit.—*καὶ τοὐναντίον, scilicet si improbi homines in civitatem immigrent.* Ast.

οἷς—σκεψάμενος] Non videtur οἷς jungi cum ἐπισκεψάμενος, sed cum *τιθέναι τοὺς νόμους*: ut intell. ἐπισκ. τὰ τοιαῦτα ὡς ἄνθρ. οἷόντ' ἐστὶ σκοπεῖν. Steph.

οἷς] Conjungi oportet cum *τιθέναι τοὺς νόμους*, participium vero ἐπισκεψάμενος cum τὰ τοιαῦτα. Sed, ni omnia me fallunt, pro οἷς scribendum est οὕς, int. *τόπους*,—ἐπισκεψάμενος, ut τὰ τοιαῦτα cum σκοπεῖν cohæreat. Sensus est: *et hæc loca* (quibus dii favent et quorum saluti prospiciunt) h. e. *horum locorum naturam ac conditionem legum lator prudens perpendet, quantum homo talia* (res divinas) *perscrutari potest, et tunc demum* (οὕτω) *leges scribere conabitur.* Ast.

πρῶτον τρεπτέον] Sc. σοί ἐστι, et ante πρῶτον int. *nempe*. Denique καὶ σοὶ cum Ald. Lov. Bas. 1. et 2. scripsimus. Ast.

N O M O I,

ϛ.

§. 1. Ἀλλὰ μὴν μετά γε πάντα τὰ νῦν εἰρημένα σχε- Steph. II. 751.
δὸν ἂν ἀρχῶν εἶεν σοι καταστάσεις τῇ πόλει. Bek. III. ii. 412.

ΚΛ. Ἔχει γὰρ οὖν οὕτως.[a]

ΑΘ. Δύο εἴδη ταῦτα περὶ πολιτείας κόσμον[b] γιγνόμενα[c] τυγχάνει, πρῶτον μὲν καταστάσεις ἀρχῶν τε καὶ ἀρξόντων, ὅσας τε αὐτὰς εἶναι δεῖ καὶ τρόπον ὅν τινα καθισταμένας· ἔπειτα οὕτω δὴ τοὺς νόμους ταῖς ἀρχαῖς ἑκάσταις ἀποδοτέον, οὕς τινάς τε αὖ καὶ ὅσους καὶ οἵους προσῆκον ἂν ἑκάσταις εἴη. σμικρὸν δὲ ἐπισχόντες πρὸ τῆς αἱρέσεως εἴπωμεν προσήκοντά τινα λόγον περὶ αὐτῆς ῥηθῆναι.

ΚΛ. Τίνα δὴ τοῦτον;

ΑΘ. Τόνδε. παντί που δῆλον τὸ τοιοῦτον, ὅτι μεγάλου III. ii. 413.

[a] : om ΞΩ.—[b] κόσμου ℌ.—[c] γιγνόμενον Αυ, γιγνόμενον (α) Ω.—[d] μεγ. τοῦ τῆς ℌ.—

σοι—τῇ πόλει] Duplex dativus, ut Demosth. Olynth. i. p. 15. 23. ἂν δὲ τούτων ἀποστερηθῇ τῶν χρημάτων, εἰς στενὸν κομιδῇ τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις αὐτῷ καταστήσεται. Mox ante Ἔχει in Ald. Cliniæ nomen deest, ut ante Δύο εἴδη Atheniensis. A Cod. Voss. abest οὖν. Deinde Ald. ἀρξόντω et Bas. 2. ἀρχόντων. Ast.

μεγάλου κ. τ. λ.] Non videtur debere ita legi hic locus, quum non intelligat Plato, τὸ πόλιν εὖ παρεσκευασμένην ἀρχὰς ἀνεπιτηδείους ἐπιστῆσαι τοῖς εὖ κειμένοις νόμοις, esse μέγα τῆς νομοθεσίας ἔργον: (absurde enim hoc diceretur, quamvis primo aspectu occurrat) sed velit significare, *quum legum latio res ardua sit, si tamen contingat ut civitas quæ*

τῆς[d] νομοθεσίας ὄντος ἔργου, τοῦ πόλιν[e] εὖ παρεσκευασμένην ἀρχὰς ἀνεπιτηδείους ἐπιστῆσαι τοῖς εὖ κειμένοις νόμοις, οὐ μόνον οὐδὲν πλέον εὖ τεθέντων, οὐδ' ὅτι γέλως ἂν πάμπολυς ξυμβαίνοι, σχεδὸν δὲ βλάβαι καὶ λῶβαι πολὺ μέγισται ταῖς πόλεσι γίγνοιντ'[f] ἂν ἐξ αὐτῶν.

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Τοῦτο τοίνυν νοήσωμέν[g] σοι περὶ τῆς νῦν, ὦ φίλε, πολιτείας τε καὶ πόλεως ξυμβαῖνον. ὁρᾷς γὰρ ὅτι πρῶτον μὲν δεῖ τοὺς ὀρθῶς ἰόντας ἐπὶ τὰς τῶν ἀρχῶν δυνάμεις βάσανον ἱκανὴν αὐτούς τε καὶ γένος ἑκάστων ἐκ παίδων μέχρι

[e] πάλιν (ν superscript) v.—[f] γίγνοιτ' Ω, γίγνοιτ' Ξfh.—[g] νοήσομέν s.—[h] ἔπειτ' h.—[i] τοὺς Ξvfhr.

legibus alioqui bene sit instructa, magistratus minime idoneos illis præficiat, futurum esse ut non solum nihil prosit bonas leges esse sancitas, et ut ludibrio exponantur, sed etiam ut maxima damna et maximas calamitates illi importent. Quum autem hunc esse istius loci sensum constet, videndum est quomodo emendari possit: mihi certe alia emendatio non succurrit, quam ut præpositio ἐκ præfigatur illis verbis, τοῦ πόλιν εὖ παρεσκευασμένην etc. ut intelligamus dictum esse οὐ μόνον οὐδὲν πλέον εὖ τιθέντων, ἐκ τοῦ πόλιν ἐπιστῆσαι, pro ἐὰν πόλις ἐπιστήσῃ: quæ tamen emendatio non plane mihi satisfacit. Quod autem ad locum illum attinet, οὐδ' ὅτι γέλως etc. suspectum non debere esse puto, sed οὐδ' ὅτι eodem dici modo pro οὐδὲ μόνον qua οὐχ ὅτι pro οὐ μόνον dicitur. Quum autem præcessisset jam οὐ μόνον, noluit μόνον repetendo, dicere οὐδὲ μόνον, sed pro his vocibus usus est illis οὐδ' ὅτι. Steph.

εὖ παρεσκευασμένην] Locum aperte mendosum Steph. ita corrigi volebat: ἐκ τοῦ πόλιν—ἐπιστῆσαι, i. e. ἐὰν πόλις ἐπιστήσῃ: ipsi tamen hæc emendatio non plane satisfaciebat. Heindorf. Specim. Conject. p. 35. plura excidisse putabat, ita fere explenda: τοῦ πόλιν εὖ παρεσκευασμένην ἀρχὰς ἐπιτηδείους ἔχειν, ἐκ τοῦ ἀρχὰς ἀνεπιτηδείους ἐπιστῆσαι cet. Sed illud ἐκ τοῦ—ἐπιστῆσαι non convenit cum οὐδὲν πλέον. Equidem post παρεσκευασμένην eadem excidisse opinor, quæ Heindorf. suppleri voluit, reliqua vero ita scribi malim: εἰ ἀνεπιτηδείους ἐπιστήσαι τοῖς εὖ κειμένοις νόμοις; ut verba ita se habeant: ὅτι, μεγάλου τῆς νομοθεσίας ὄντος ἔργου τοῦ πόλιν εὖ παρεσκευασμένην ἀρχὰς ἐπιτηδείους ἔχειν, εἰ ἀνεπιτηδείους ἐπιστήσαι (vel ἐπιστήσειε) τοῖς εὖ κειμένοις νόμοις—βλάβαι—γίγνοιντ' ἂν ἐξ αὐτῶν. Ita quoque, qui factum sit, ut locus depravaretur, clare perspicimus; etenim librarii oculus a voce ἐπιτηδείους statim ad ἀνεπιτηδείους transiluit, omittens ἔχειν et εἰ; quæ quum excidissent, optativus ἐπιστήσαι vel ἐπιστήσειε in infinitivum ἐπιστῆσαι mutabatur, ut e voce τοῦ penderet. Pro ἐπιστήσαι scribere etiam possis ἐπιστήσει; sed optativum rectius habere censeo propter sequentia ξυμβαίνοι et γίγνοιντ' ἄν. Ficin. εἴ τις videtur legisse, quod placet, si τὶς pro persona indefinita accipiatur; vertit enim: *nemini dubium est, quin, cum magna res legum latio sit, si quis civitati per leges bene paratæ non idoneos magistratus constituat, quamvis leges bene positæ sint, tamen non modo id nihil proderit risumque movebit, verum etiam calamitates maximas civitatibus pariet.* De οὐδὲν πλέον, int. ἔσται, *nihil proderit*, vid. nostra ad Phædr. p. 386. Sic xii, 2. 944. D.—εὖ τεθέντων, int. νόμων. οὐδ' ὅτι, e prægressis repetend. μόνον, ut dicitur οὐ et μὴ μόνον ὅτι (Phileb. 16. D.) vel οὐχ ὅτι μόνον (Xenoph. Mem. ii. 9. 8. Aristotel. Polit. vii. 11. c. 10. §. 8. p. 292. Schneid.). Δὲ post σχεδὸν est i. q. ἀλλὰ καί, vid. ad ii. 10. Ast.

νοήσωμεν] Sic Stephano suadente scripsimus pro νοήσομεν. Ficin. *Hoc itaque considerandum.* Ast.

βάσανον ἱκανὴν] His verbis ἡ δοκι-

τα, οἱ δὲ καὶ διὰ ταύτην τὴν ἐκ τῆς γῆς τροφήν, ἀναδιδοῦσαν οὐ μόνον τοῖς σώμασιν ἀμείνω καὶ χείρω, ταῖς δὲ III. ii. 411.
ψυχαῖς οὐχ ἧττον δυναμένην πάντα τὰ τοιαῦτα ἐμποιεῖν, τούτων δ' αὖ πάντων μέγιστον διαφέροιεν ἂν τόποι χώρας, ἐν[c] οἷς θεία τις ἐπίπνοια καὶ δαιμόνων λήξεις εἶεν, τοὺς ἀεὶ

ἀ
σιοι A, ἐναίσιοι Ω: ἀναίσιοι *s.—[c] καὶ ἐν h.—[d] ἵλεῳ ΑΩ.—[e] ἄνθρωπος f.—[f] σκεπτέον h.

kenius scripsit *εἰλήσεων*, qui haud dubie etiam a Timæo, Scholiaste (p. 152.) hanc vocem ita exhiberi fecit, haud recte, ut equidem judico. Nam etsi *εἰλεῖν* et *εἵλειν*, ut *ἴλη* et *εἵλη*, per se unum idemque verbum sunt, utpote ab una origine profecta (notiones enim *versandi, volvendi* s. circumvolvendi et quæ sunt ejusdem generis, verbi *εἰλεῖν* propriæ, a solis fulgore s. luce, omnis motionis fonte atque origine, petitæ sunt), tamen sermonis ratio ita fert, ut diversæ significationes, licet ex uno eodemque fonte manaverint, accentu, spiritu, aliis id genus distinguantur. Quocirca, nisi Galenus δι' *εἱλήσεις* exhiberet, Ruhnkenium non secutus essem scribentem δι' *εἰλήσεις*.—Lectionem *εἱλήσεις* vel *εἰλήσεις* Cornarium non latuisse, ex eo perspicitur, quod vertit: *propter ventos varios et ob æstus.* Ast.

ἀλλόκοτοι] *Alius indolis* (ab ἄλλος et *κότος*, i. e. *τρόπος, ἦθος*, tunc et *ὀργή*; vid. Phrynich. in Ruhnken. not. ad Tim. p. 24. et Coray ad Heliodor. p. 147.) sc. *quam quæ in ipsis natura inest*; illa vero vox quum præcipue de eo usurpetur, quod in pejus mutatur (Phrynich. l. l. *κυρίως μὲν οὖν οἱ τὸν νοῦν βεβλαμμένοι καὶ ἔμπληκτοι ἀλλόκοτοι καλοῦνται, ἤδη δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τὰ σώματα διακειμένων παρὰ φύσιν*), ἀλλόκοτοι h. l. est deterioris indolis. Huic autem voci apprime respondet, quod de conjectura reponere ausi sumus, *ἐξαίσιοι*, ut *ἑαυτῶν* et ad ἀλλόκοτοι et ad *ἐξαίσιοι* referatur: *diversi a se ipsis sunt et excedentes quasi se ipsos* (comparant enim Græci hominem sibimet ipsi, vid. ad i. 14.) h. e. *a se ipsis s. a natura et ingenio suo ita degenerant, ut sibimet ipsis prorsus dissimiles evadant.* Ἐξαίσιον enim omne dicitur, *quod modum excedit*, igitur *ingens*, immensum, vastum. Sic de pluviis, tempestatibus, velut Tim. 22. E. *ὅπου μὴ χειμὼν ἐξαίσιος ἢ καῦμα ἀπείργει*. p. 25. C. *σεισμῶν ἐξαισίων καὶ κατακλυσμῶν γενομένων*. Critia p. 112. A. *ὕδατος ἐξαισίου*. Epist. vii. p. 351. D. *χειμώνων ἐξαίσιον καὶ ἀπροσδόκητον μέγεθος*. Epinom. 4. p. 979. A. *ἀνέμων τε καὶ ὑετῶν γιγνομένων οὐκ ἐξαισίων οὐδὲ ἀμέτρων*. Axioch. p. 370. C. *πρηστήρων ἐξαισίους συρμούς*. Xenoph. Œconom. v. 18. *αὐχμοὶ καὶ ὄμβροι ἐξαίσιοι*. Agesil. ii. 4. Aristænet. Epist. i. 22. p. 54. Longi Pastoral. iii. p. 73. Cf. Wesseling. ad Diod. Sic. t. i. p. 50. Eo autem aptius *ἐξαίσιοι* adhibetur h. l. ubi *πνεύματα* et *εἱλήσεις* præcessit, quod, ut exempla citata docent, præcipue hæc vox de procellis, tempestatibus, usurpatur. Vulgo scribitur *ἀναίσιοι*, quod Cornar. expressit voce *incommodi*; sed primum *ἀναίσιος* non in usu est; deinde, etiamsi usurpatum a scriptore aliquo reperiretur, tamen non id significaret, quod sensus requirit; gravius enim quid postulat prægressum *ἀλλόκοτοι*. Ruhnkenius (ad Tim. p. 97.) olim scribi volebat *ἀπαίσιοι* (*infausti*, quod in hunc locum non quadrat); postea ipsi magis placebat *ἀνάρσιοι* (vid. Timæi Lexic. p. 30.); sed hanc vocem ea significatione, quam h. l. habere deberet, ut esset *iniqui*, Suidas tantummodo et Hesychius norunt. Phrynichus in Προπαρασκ. Σοφ. Ms. (in Ruhnkenii not. ad Tim. p. 24.) legit, ut Cod. Voss. *ἐναίσιοι*, hunc ipsum locum citans, et subjicit: *τὸ γὰρ ἐναίσιοι αὐτῶν δηλοῖ οἷον οἱ γενόμενοι ἐν αἴσῃ καὶ μοίρᾳ τινί*; inepta explicatio, quæ tamen *ἐναίσιοι* ipsum legisse monstrat, et hoc sponte ducit ad scripturam *ἐξαίσιοι*. Ast.

οἱ δὲ καὶ] Galen. *οἱ δὲ διὰ τὴν—ἄμεινον καὶ χεῖρον*. Pro *ταύτην*, nisi cum Galeno omittere velis, malim *αὐτήν*: per ipsum terræ alimentum. De particula δὲ, prægresso *οὐ μόνον*, vid. ad ii. 10. Ast.

δαιμόνων λήξεις] *Agri s. loci, sorte diis assignati s. dicati*; λῆξις enim id ipsum quoque dicitur, quod sorte obtingit, ut portio; respiciuntur vero prægressa p. 745. B. et D. τὸ λαχὸν μέρος ἑκάστῳ τῷ θεῷ. Ast.

κατοικιζομένους ἵλεῳ[d] δεχόμενοι καὶ τοὐναντίον. οἷς ὅ γε νοῦν ἔχων νομοθέτης ἐπισκεψάμενος, ὡς ἄνθρωπον[e] οἷόν τ᾽ ἐστὶ σκοπεῖν τὰ τοιαῦτα, οὕτω πειρῷτ᾽ ἂν τιθέναι τοὺς νόμους. ὃ δὴ καὶ σοὶ ποιητέον, ὦ Κλεινία· πρῶτον τρεπτέον[f] ἐπὶ τὰ τοιαῦτα μέλλοντί γε κατοικίζειν χώραν.

ΚΛ. Ἀλλ᾽, ὦ ξένε Ἀθηναῖε, λέγεις τε παγκάλως ἐμοί τε οὕτω ποιητέον.

δεχόμενοι] Positum est ita, ac si *θεοί*, non *θεία ἐπίπνοια*, præcesserit.—*καὶ τοὐναντίον, scilicet si improbi homines in civitatem immigrant.* Ast.

οἷς—σκεψάμενος] Non videtur *οἷς* jungi cum *ἐπισκεψάμενος*, sed cum *τιθέναι τοὺς νόμους*: ut intell. *ἐπισκ. τὰ τοιαῦτα ὡς ἄνθρ. οἷόντ᾽ ἐστὶ σκοπεῖν.* Steph.

οἷς] Conjungi oportet cum *τιθέναι τοὺς νόμους*, participium vero *ἐπισκεψάμενος* cum *τὰ τοιαῦτα*. Sed, ni omnia me fallunt, pro *οἷς* scribendum est *οὓς*, int. *τόπους*,—*ἐπισκεψάμενος*, ut *τὰ τοιαῦτα* cum *σκοπεῖν* cohæreat. Sensus est: *et hæc loca* (quibus dii favent et quorum saluti prospiciunt) h. e. *horum locorum naturam ac conditionem legum lator prudens perpendet, quantum homo talia* (res divinas) *perscrutari potest, et tunc demum* (*οὕτω*) *leges scribere conabitur.* Ast.

πρῶτον τρεπτέον] Sc. *σοί ἐστι*, et ante *πρῶτον* int. *nempe*. Denique *καὶ σοὶ* cum Ald. Lov. Bas. 1. et 2. scripsimus. Ast.

N O M O I,

ς.

§. 1. Ἀλλὰ μὴν μετά γε πάντα τὰ νῦν εἰρημένα σχεδὸν ἂν ἀρχῶν εἶεν σοι καταστάσεις τῇ πόλει. Steph. II. 751. — Bek. III. ii. 412.

ΚΛ. Ἔχει γὰρ οὖν οὕτως.[a]

ΑΘ. Δύο εἴδη ταῦτα περὶ πολιτείας κόσμον[b] γιγνόμενα[c] τυγχάνει, πρῶτον μὲν καταστάσεις ἀρχῶν τε καὶ ἀρξόντων, ὅσας τε αὐτὰς εἶναι δεῖ καὶ τρόπον ὅν τινα καθισταμένας· ἔπειτα οὕτω δὴ τοὺς νόμους ταῖς ἀρχαῖς ἑκάσταις ἀποδοτέον, οὕς τινάς τε αὖ καὶ ὅσους καὶ οἵους προσῆκον ἂν ἑκάσταις εἴη. σμικρὸν δὲ ἐπισχόντες πρὸ τῆς αἱρέσεως εἴπωμεν προσήκοντά τινα λόγον περὶ αὐτῆς ῥηθῆναι.

ΚΛ. Τίνα δὴ τοῦτον;

ΑΘ. Τόνδε. παντί που δῆλον τὸ τοιοῦτον, ὅτι μεγάλου III. ii. 413.

α

[a] : om ΞΩ.—[b] κόσμου 𝔥.—[c] γιγνόμενον Αυ, γιγνόμενον Ω.—[d] μεγ. τοῦ τῆς 𝔥.—

σοι—τῇ πόλει] Duplex dativus, ut Demosth. Olynth. i. p. 15. 23. ἂν δὲ τούτων ἀποστερηθῇ τῶν χρημάτων, εἰς στενὸν κομιδῇ τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις αὐτῷ καταστήσεται. Mox ante Ἔχει in Ald. Cliniæ nomen deest, ut ante Δύο εἴδη Atheniensis. A Cod. Voss. abest οὖν. Deinde Ald. ἀρξόντω et Bas. 2. ἀρχόντων. Ast.

μεγάλου κ. τ. λ.] Non videtur debere ita legi hic locus, quum non intelligat Plato, τὸ πόλιν εὖ παρεσκευασμένην ἀρχὰς ἀνεπιτηδείους ἐπιστῆσαι τοῖς εὖ κειμένοις νόμοις, esse μέγα τῆς νομοθεσίας ἔργον: (absurde enim hoc diceretur, quamvis primo aspectu occurrat) sed velit significare, *quum legum latio res ardua sit, si tamen contingat ut civitas quæ*

διὰ τὸ πρεσβεύειν τῶν πολλῶν πόλεων κοινῇ μετὰ τῶν ἀφικομένων εἰς τὴν ξυνοίκησιν ταύτην ἐξ αὐτῶν τε καὶ ἐκείνων
III. ii. 416. αἱρεῖσθαι τριάκοντα μὲν καὶ ἑπτὰ τοὺς πάντας, ἐννέα δὲ καὶ δέκα ἐκ τῶν ἐποικησάντων,[n] τοὺς δὲ ἄλλους ἐξ αὐτῆς
II. 753. Κνωσοῦ. τούτους δ' οἱ Κνώσιοι τῇ πόλει σοί[o] δόντων, καὶ αὐτὸν σέ, πολίτην εἶναι ταύτης τῆς ἀποικίας καὶ ἕνα τῶν ὀκτωκαίδεκα, πείσαντες ἢ τῇ μετρίᾳ δυνάμει βιασάμενοι.

ΚΛ. Τί δῆτα οὐ καὶ σύ τε καὶ ὁ Μέγιλλος, ὦ ξένε, ἐκοινωνησάτην[p] ἡμῖν τῆς πολιτείας;

§. 2. ΑΘ. Μέγα μέν, ὦ Κλεινία, φρονοῦσιν αἱ[q] Ἀθῆναι, μέγα δὲ[r] καὶ ἡ Σπάρτη, καὶ μακρὰν ἀποικοῦσιν ἑκάτεραι· σοὶ δὲ κατὰ πάντα ἐμμελῶς ἔχει καὶ τοῖς ἄλλοις οἰκισταῖς κατὰ ταὐτά, ὥς περ τὰ περὶ σοῦ[s] νῦν λεγόμενα.[t] ὡς μὲν οὖν[u] γένοιτ' ἂν ἐπιεικέστατα ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἡμῖν τὰ νῦν, εἰρήσθω· προελθόντος δὲ χρόνου καὶ μεινάσης τῆς πολιτείας αἵρεσις αὐτῶν ἔστω τοιάδε τις. πάντες μὲν[v] κοινωνούντων τῆς τῶν ἀρχόντων αἱρέσεως ὁπόσοι περ[w] ἂν ὅπλα ἱππικὰ ἢ πεζικὰ τιθῶνται[x] καὶ πολέμου κεκοινωνή-

των f: ἐποικησόντων *s.—[o] σῇ s.—[p] nonne ἐκοινωνήσατον ?—[q] αἱ om v.—[r] μὲν s.—[s] τοῦ v.—[t] λέγομεν s.—[u] νῦν A et pr Ω.—[v] μὲν οὖν ђ.—[w] ὁπόσοις περ Ξυf et

ἐποικησόντων] Sic Steph. bene scripsit pro eo, quod libri veteres habent, ἐποικησάντων. Ficin. *ex eorum numero, qui coloniam habitabunt*. Mox Steph. σοί, quod in libris omnibus extat, malo mutavit in σῇ, vid. ad i. 1. Ast.

§. 2. μέγα μὲν καί] Cod. Voss. μέγα δὲ καί. Mox pro κατὰ πάντα Ficin. videtur legisse ἅπαντα, quum vertat: *tibi autem omnia commode se habent et habitatoribus aliis similiter, secundum ea, quæ de te modo dicta sunt*. Sed Græca verba ipsum non intellexisse apparet. ἐμμελῶς ἔχει referendum ad Ἀθῆναι et Σπάρτη, quasi ἑκατέρα, non ἑκάτεραι præcesserit; solet enim etiam de pluribus personis vel rebus singularis poni, si illæ ut una persona vel una res cogitari possunt (vid. quæ exposuimus ad Phædrum p. 370.). Sic σὺ x. 10. p. 900. B. xii. 11. p. 963. B. Igitur κατὰ πάντα ἐμμελῶς σοι ἔχει est: *et in omnibus* (utraque) *tecum concinit* (ἐμμελῶς proprie est *concinne*), h. e. *tibi favet et auxiliatur*. Id vero, quod de Megillo Spartano et Atheniensi dicendum erat, Lacedæmoni et Athenis tribuitur; et ne in offensionem Megilli Spartani incurrat, Atheniensis urbanus τὸ μέγα φρονεῖν etiam Athenis tribuit easque Lacedæmoni etiam præponit: Μέγα μὲν φρονοῦσιν αἱ Ἀθῆναι, μέγα μὲν καὶ ἡ Σπάρτη. Ast.

νῦν λέγομεν] Alia est lectio, νῦν λεγόμενα, quæ magis placet: id est, quæ modo dicebantur. Steph. Nimirum Ficinus: *Quæ de te modo dicta sunt*. Bip. Cur a vulgata scriptura discedamus, nihil causæ est; τὰ περὶ σοῦ est i. q. simplex περὶ σοῦ (sic τὰ παρ' ἐμοῦ iii. 16. fin.) et verba κατὰ ταυτὰ, ὥσπερ τὰ περὶ σοῦ νῦν λέγομεν nihil aliud sibi volunt quam κατὰ ταυτὰ, ὥσπερ σοί. Ast.

ἐκ τῶν ὑπαρχόντων] *Pro præsenti rerum statu*, ut Xenoph. Anabas. vi. 4. 9. ἔθαψαν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἐδύναντο κάλλιστα. Sic ἐκ τῶν δυνατῶν. Vid. nostra ad Phædr. p. 275. Ast.

ὅπλα—τιθῶνται] ὅπλα τίθεσθαι est *castra metari* s. ponere, tendere. Vid.

τῆς αἱρέσεως εἶναι δεδωκότας, ἔπειτα[h] αὖ τοὺς μέλλοντας αἱρήσεσθαι τεθράφθαι τε ἐν ἤθεσι νόμων εὖ πεπαιδευμένους πρὸς τὸ[i] δυσχεραίνοντάς τε καὶ ἀποδεχομένους ὀρθῶς κρίνειν καὶ ἀποκρίνειν δυνατοὺς γίγνεσθαι τοὺς ἀξίους ἑκατέρων.[j] ταῦτα δὲ οἱ νεωστὶ ξυνεληλυθότες ὄντες τε ἀλλήλων ἀγνῶτες, ἔτι δ' ἀπαίδευτοι,[k] πῶς ἄν ποτε δύναιντο ἀμέμπτως τὰς ἀρχὰς αἱρεῖσθαι;

ΚΛ. Σχεδὸν οὐκ ἄν ποτε.

ΑΘ. Ἀλλὰ γὰρ ἀγῶνα προφάσεις οὐ πάνυ δέχεσθαι. καὶ δὴ καὶ σοὶ τοῦτο νῦν καὶ ἐμοὶ ποιητέον, ἐπεί περ σὺ
μὲν δὴ τὴν πόλιν ὑπέστης τῷ Κρητῶν ἔθνει προθύμως κατ- III. ii. 414.
οικιεῖν δέκατος αὐτός, ὡς φής, τὰ νῦν, ἐγὼ δ' αὖ σοὶ[l] II. 752.
ξυλλήψεσθαι κατὰ τὴν παροῦσαν ἡμῖν τὰ[m] νῦν μυθολο-

—[j] ἑκατέρου ϛ.—[k] ἔτι δ' ἀπαίδευτοι om ℌ.—[l] σοι om f.—[m] τὰ om f.—[n] γελῶν (λ γ) υ.

μασία, de qua vid. c. 4. describitur. Vox *γένος* propter *αὐτοὺς* accusativo casu posita est, quum esse deberet: *βάσανον αὐτῶν τε καὶ γένους*. Athenis enim Archontes, antequam magistratum inirent, non solum de censu, bonis et vita acta, verum etiam de majoribus rationem reddere oportebat. Vid. Pollux viii. 9. 85. et 86. ubi v. Kuhn. Cf. Sigon. de Rep. Athen. iv. 3. p. 535. Ast.

νόμων] Est i. q. *νομικοῖς* (l. i. 1. *ἐν τοιούτοις ἤθεσι τέθραφθε νομικοῖς*), ut Ficin. recte cepit vertens: *deinde etiam, qui suffragia ferunt, legitimis esse moribus educatos, ut facile queant admittendos et remittendos cognoscere.* Particula *τε* post *τεθράφθαι* offendit; fortasse *δεῖ* genuina erat scriptura. Ast.

ἑκατέρου] In vet. *ἑκατέρων*: sed videtur posse retineri *ἑκατέρου*: id est, *ἢ τοῦ κρίνεσθαι ἢ τοῦ ἀποκρίνεσθαι*. Steph. Ficini versiô præ se ferre videtur alteram lectionem *ἑκατέρων, et erga utrosque pro dignitate se gerere.* Bip.

ἑκατέρου] Steph. bene monet *ἑκατέρου* retineri posse, si explices: *ἢ τοῦ κρίνεσθαι ἢ τοῦ ἀποκρίνεσθαι*. Verba ipsa ita cohærent: *πρὸς τὸ δυνατοὺς γίγνεσθαι, δυσχεραίνοντάς τε καὶ ἀποδεχομένους, ὀρθῶς κρίνειν καὶ ἀποκρίνειν τοὺς ἑκατέρου ἀξίους*. De redundantia in verbis *τεθράφθαι ἐν ἤθεσι νόμων εὖ πεπαιδευμένους*, vid. quæ ad i. 14. similia collegimus. In verbis denique *δυσχεραίνοντας—ἀποκρίνειν* Chiasmus est observandus (vid. ad i. 3.); *δυσχεραίνοντας* enim et *ἀποκρίνειν*, *ἀποδεχομένους* et *κρίνειν* sibi respondet. *Δυσχεραίνειν* est *indignari, repudiare, odisse*, contra *ἀποδέχεσθαι amplecti, probare.* Ast.

ταῦτα δὲ] Bene Cornar. *quapropter* (vid. ad iv. 6.); et solet *ταῦτα* particulas *ἄρα, γε, δὲ, τοι, οὖν*, comites habere, vid. Kœn. ad Gregor. Corinth. p. 30. Schäfer. Ast.

δέχεσθαι] Vel deest *φασὶ*, vel subaudiendum est. Steph. Hoc supplendum esse dudum viderat Cornar. Bip.

ἀγῶνα—φασὶν] *φασὶν*, quod vulgo deest, jam Cornar. et Steph. interponendum esse judicaverunt; Erasmus in Adag. p. 578. scribit *δέχεσθαί φασιν*. Ficin. vero habet: *sed enim certamen excusationes non facile suscipit*, ut legisse videatur *δέχεται*. Grynæus addidit *ut aiunt*. Sensus proverbii est: quod suscepimus, strenue peragere debemus, quia nulla proderit excusatio. Suidas in Ἀγωνάρχαι: *καὶ παροιμία ἀγὼν οὐ δέχεται σκήψεις τάττεται ἐπὶ τῶν μηδὲν δυναμένων, εἰ σκήψαιντο, καὶ ἀγὼν πρόφασιν οὐκ ἀναμένει.* Vid. Schol. Ruhnken. ad Cratyl. p. 15. P. Fabri Agonist. iii. 19. Gronov. Thesaur. Ant. Græc. t. viii. p. 2202. Leopard. Emendatt. xiii. 7. et Bergler. ad Alciphr. i. 39. p. 130.—Mox *καὶ σοὶ* cum libris veteribus scripsimus; Stephan. *καί σοι*. *Δέκατος αὐτὸς*, i. e. cum novem collegis, vid. ad iii. 12. Ast.

γίαν. οὔκουν δή που λέγων[n] γε ἂν μῦθον ἀκέφαλον ἑκὼν καταλίποιμι·[o] πλανώμενος γάρ[p] ἂν[q] ἀπάντῃ[r] τοιοῦτος ὢν ἄμορφος φαίνοιτο.[s]

ΚΛ. *Ἄριστ' εἴρηκας, ὦ ξένε.*

ΑΘ. *Οὐ μόνον γε, ἀλλὰ καὶ δράσω κατὰ δύναμιν οὕτως.*

ΚΛ. *Πάνυ μὲν οὖν ποιῶμεν ᾗ περ καὶ λέγομεν.*[t]

ΑΘ. *Ἔσται ταῦτ', ἂν θεὸς ἐθέλῃ καὶ γήρως ἐπικρατῶμεν τό γε τοσοῦτον.*

ΚΛ. *Ἀλλ' εἰκὸς ἐθέλειν.*

ΑΘ. *Εἰκὸς γὰρ οὖν. ἑπόμενοι δὲ αὐτῷ λάβωμεν καὶ τόδε.*

ΚΛ. *Τὸ ποῖον;*

ΑΘ. *Ὡς ἀνδρείως καὶ παρακεκινδυνευμένως ἐν τῷ[u] νῦν ἡ πόλις ἡμῖν ἔσται κατῳκισμένη.*

ΚΛ. *Περὶ τί βλέπων καὶ ποῖ μάλιστα αὐτὸ εἴρηκας τὰ νῦν;*

ΑΘ. *Ὡς εὐκόλως καὶ ἀφόβως ἀπείροις ἀνδράσι νομοθετοῦμεν, ὅπως δέξονταί*[v] *ποτε τοὺς νῦν τεθέντας νόμους.*

—[o] *καταλείποιμι* corr A.—[p] *γὰρ* om A et pr Ω.—[q] *ἂν* add AΞΩυfḫχ.—[r] *ἁμάρτῃ* Ξ. —[s] *φαίνοιτ' ἂν* υ.—[t] *λέγωμεν* f.—[u] *ταυτῷ* f.—[v] *δέξονται* A et pr Ω: *δέξωνται* *ς.

ἀκέφαλον] *ἀκέφαλος* (*capitis expers*, principio carens) *μῦθος* est *fabula non absoluta*, sermo imperfectus. Gorg. 505. D. *ἀλλ' οὐδὲ τοὺς μύθους φασὶ μεταξὺ θέμις εἶναι καταλείπειν, ἀλλ' ἐπιθέντας κεφαλὴν, ἵνα μὴ ἄνευ κεφαλῆς περιΐῃ. ἀπόκριναι οὖν καὶ τὰ λοιπὰ, ἵνα ἡμῖν ὁ λόγος κεφαλὴν λάβῃ.* Cf. Pollux ii. 43. p. 174. Apostol. Parœm. Centur. ii. 32. Erasmi Adag. p. 25. Ast.

ἂν ἀπαντῷ] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *ἀπάντῃ*, Cod. Voss. *ἂν ἀπάντῃ*, Steph. *ἀπάντῃ*, quod Heind. ad Gorg. p. 202. in *ἄπαντι* mutari jubebat. Nos, scripturæ Cod. Voss. *ἂν ἀπάντῃ* vestigia secuti, correximus *ἂν ἀπαντῷ* (*si obviam veniat* s. *occurrat*), quod optime et sensui convenit, et verbo *πλανώμενος*, ut illi *περιϊέναι* in Gorg. loco citato respondet. Bene vertit Erasmus l. l. *etenim si oberrans talis occurrat alicui, fœdus videretur.* Post *ἄμορφος* e Cod. Voss. *ἂν* inseruimus, quo et sensus et oratio omnibus suis numeris explentur. Ast.

ἔσται] Bas. 1. et 2. Ἔστι. Mox *ἂν —γήρως ἐπικρατῶμεν τό γε τοσοῦτον* ad verbum est: *et si senectutem superamus* s. *vincimus hactenus*, h. e. *et si senectutis infirmitas hoc nobis permittit.* Ἑπόμενοι αὐτῷ, int. *τῷ θεῷ*, bene Serranus: *illius auspicia sequentes, hoc quoque su mamus.* Ast.

περὶ τί βλέπων] Non dubito quin *πρὸς τί βλέπων* scribendum sit, ut ipse quoque alibi loquitur. Steph.

περὶ τί βλέπων] Stephanus scribi volebat *πρός*: sed verborum trajectio est (vid. ad i. 4.) pro: *περὶ τί καὶ ποῖ μάλιστα βλέπων*, ut *περὶ τί* (i. e. *τίνος*, vid. ad i. 6.) referatur ad *εἴρηκας*. Ast.

δέξονται] Legitur etiam *δέξωνται*, quod non minus placet. Steph.

δέξονται] Vulgo *δέξωνται*, solœce; vid. Dawes. Misc. Crit. p. 228. Valcken. ad Herodot. p. 477. Toup. ad Suid. p. 45. Mox Cod. Voss. *παντὶ* pro *πάνυ*, et *ὃς γε—προσδέξασθαι* (ut et Bas. 1. et 2.). Ast.

δῆλον δὲ τό γε τοσοῦτον, ὦ Κλεινία, παντὶ σχεδὸν καὶ τῷ μὴ πάνυ σοφῷ, τὸ μὴ ῥᾳδίως γε[w] αὐτοὺς μηδένας[x] προσδέξασθαι[y] κατ᾽ ἀρχάς, εἰ δὲ μείναιμέν πως τοσοῦτον χρόνον, III. ii. 415. ἕως οἱ γευσάμενοι παῖδες[z] τῶν νόμων καὶ ξυντραφέντες ἱκανῶς ξυνήθεις[a] τε αὐτοῖς γενόμενοι τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῇ πόλει πάσῃ κοινωνήσειαν· γενομένου γε μὴν οὗ λέγομεν, εἴ πέρ τινι τρόπῳ καὶ μηχανῇ γίγνοιτο ὀρθῶς, πολλὴν ἔγωγε ἀσφάλειαν ἡγοῦμαι[b] καὶ μετὰ τὸν τότε παρόντα χρόνον ἂν[c] γενέσθαι τοῦ μεῖναι τὴν παιδαγωγηθεῖσαν οὕτω πόλιν.[d]

ΚΛ. Ἔχει γοῦν λόγον.

ΑΘ. Ἴδωμεν τοίνυν[e] πρὸς τοῦτο εἴ πῃ[f] τινα πόρον ἱκανὸν πορίζοιμεν[g] ἂν κατὰ τάδε. φημὶ γάρ, ὦ Κλεινία, Κνωσίους[h] χρῆναι τῶν ἄλλων διαφερόντως Κρητῶν μὴ μόνον ἀφοσιώσασθαι περὶ τῆς χώρας ἣ[i] νῦν κατοικίζεται, συντόνως δ᾽ ἐπιμεληθῆναι τὰς πρώτας ἀρχὰς εἰς δύναμιν, ὅπως ἂν στῶσιν ὡς ἀσφαλέστατα καὶ ἄριστα. τὰς μὲν οὖν ἄλλας καὶ βραχύτερον ἔργον, νομοφύλακας δ᾽[k] ἂν ἡμῖν πρώτους αἱρεῖσθαι ἀναγκαιότατον ἁπάσῃ σπουδῇ.[l]

ΚΛ. Τίνα οὖν ἐπὶ τούτῳ πόρον[m] καὶ λόγον ἀνευρίσκομεν;

ΑΘ. Τόνδε. Φημί, ὦ παῖδες Κρητῶν, χρῆναι Κνωσίους

—[w] γε om ħ.—[x] μηδένας ΑΩħr : μηδένα *ϛ.—[y] προσδέξασθαι ΑΞΩυfħr.—[z] παῖδες ...γενόμενοι om υ.—[a] ξυνήθεις ΑΩfħr.—[b] οἶμαι ΑΩυfħr.—[c] ὂν ἂν ΑΞΩυfħr.—[d] πάλιν Ω.—[e] οὖν r.—[f] ὅπη υ.—[g] πορίζωμεν r.—[h] κνωσσίους ΞΩυfħr, qui ita solent.—[i] ᾗ...κατοικίζεται ΑΞυf, ἣν...κατοικίζεται Ω: ἣν...κατοικίζετε *ϛ.—[k] δ᾽ om ΑΩυfħr.—[l] σπουδῇ om r.—[m] πόρον...τὸ om υ.—[n] ἐποικησάντων ΑΞΩr, ἐποικισάν-

ξυντραφέντες—γενόμενοι] Hæc verba, sensu postulante, a reliqua oratione separavimus. Bene sensum exhibuit Cornar. *si vero tanto tempore expectaremus, donec pueri gustatis legibus et ipsis satis connutriti ac ipsis adsueti una cum tota civitate ad magistratuum electionem adhiberentur, hoc sane contingente, si quidem modo quodam et arte rite fieret, multam ego securitatem etiam post illud tunc præsens tempus fore speraverim, ut civitas ita instituta permaneret.* De v. ἀρχαιρεσία et ἀρχαιρεσίαι (*magistratuum electiones*) vid. Mœris p. 10. ibique Pierson. Mox Bas. 1. et 2. Ἔχοι pro Ἔχει. Ast.

ἀφοσιώσασθαι] Est *animi religione solvendi causa*, igitur leviter et defunctorie *aliquid facere vel tractare*, vid. Vales. ad not. Maussac. in Harpocr. p. 259. Valcken. ad Herodot. iv. 154. Wernsdorf. ad Himer. p. 149. et Wyttenb. ad Phædon. p. 127. Mox Cod. Voss. ᾗ νῦν κατοικίζεται. Ficin. *quam nunc rempublicam conditis.* Μόνον illud non ad μὴ (ut esset: *non solum*), sed ad ἀφοσιώσασθαι (*tantummodo defungendi causa*) trahendum est; particulæ μὴ oppositum est δὲ in ξυντόνως δ᾽ ἐπιμεληθῆναι (*cum animi intentione curare s. videre, ut cet.*). Deinde pro δ᾽ ἂν scripsimus δ᾽ αὖ, ut Steph. jam scribi voluit. Ast.

διὰ τὸ πρεσβεύειν τῶν πολλῶν πόλεων κοινῇ μετὰ τῶν ἀφι-
κομένων εἰς τὴν ξυνοίκησιν ταύτην ἐξ αὐτῶν τε καὶ ἐκείνων
III. ii. 416. αἱρεῖσθαι τριάκοντα μὲν καὶ ἑπτὰ τοὺς πάντας, ἐννέα δὲ
καὶ δέκα ἐκ τῶν ἐποικησάντων,[n] τοὺς δὲ ἄλλους ἐξ αὐτῆς
II. 758. Κνωσοῦ. τούτους δ' οἱ Κνώσιοι τῇ πόλει σοι[o] δόντων, καὶ
αὐτὸν σέ, πολίτην εἶναι ταύτης τῆς ἀποικίας καὶ ἕνα τῶν
ὀκτωκαίδεκα, πείσαντες ἢ τῇ μετρίᾳ δυνάμει βιασάμενοι.

ΚΛ. Τί δῆτα οὐ καὶ σύ τε καὶ ὁ Μέγιλλος, ὦ ξένε, ἐκοινωνησάτην[p] ἡμῖν τῆς πολιτείας;

§. 2. ΑΘ. Μέγα μέν, ὦ Κλεινία, φρονοῦσιν αἱ[q] Ἀθῆναι, μέγα δὲ[r] καὶ ἡ Σπάρτη, καὶ μακρὰν ἀποικοῦσιν ἑκάτεραι· σοὶ δὲ κατὰ πάντα ἐμμελῶς ἔχει καὶ τοῖς ἄλλοις οἰκισταῖς κατὰ ταὐτά, ὥς περ τὰ περὶ σοῦ[s] νῦν λεγόμενα.[t] ὡς μὲν οὖν[u] γένοιτ' ἂν ἐπιεικέστατα ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἡμῖν τὰ νῦν, εἰρήσθω· προελθόντος δὲ χρόνου καὶ μεινάσης τῆς πολιτείας αἵρεσις αὐτῶν ἔστω τοιάδε τις. πάντες μὲν[v] κοινωνούντων τῆς τῶν ἀρχόντων αἱρέσεως ὁπόσοι περ[w] ἂν ὅπλα ἱππικὰ ἢ πεζικὰ τιθῶνται[x] καὶ πολέμου κεκοινωνη-

των f: ἐποικησόντων *s.—[o] σῇ s.—[p] nonne ἐκοινωνήσατον ?—[q] αἱ om v.—[r] μὲν s.—[s] τοῦ v.—[t] λέγομεν s.—[u] νῦν A et pr Ω.—[v] μὲν οὖν ♄.—[w] ὁπόσοις περ Ξυϛ et

ἐποικησόντων] Sic Steph. bene scripsit pro eo, quod libri veteres habent, ἐποικησάντων. Ficin. *ex eorum numero, qui coloniam habitabunt*. Mox Steph. σοί, quod in libris omnibus extat, malo mutavit in σῇ, vid. ad i. 1. Ast.

§. 2. μέγα μὲν καὶ] Cod. Voss. μέγα δὲ καί. Mox pro κατὰ πάντα Ficin. videtur legisse ἅπαντα, quum vertat: *tibi autem omnia commode se habent et habitatoribus aliis similiter, secundum ea, quæ de te modo dicta sunt*. Sed Græca verba ipsum non intellexisse apparet. ἐμμελῶς ἔχει referendum ad Ἀθῆναι et Σπάρτη, quasi ἑκατέρα, non ἑκάτεραι præcesserit; solet enim etiam de pluribus personis vel rebus singularis poni, si illæ ut una persona vel una res cogitari possunt (vid. quæ exposuimus ad Phædrum p. 370.). Sic σὺ x. 10. p. 900. B. xii. 11. p. 963. B. Igitur κατὰ πάντα ἐμμελῶς σοι ἔχει est: *et in omnibus* (utraque) *tecum concinit* (ἐμμελῶς proprie est *concinne*), h. e. *tibi favet et auxiliatur*. Id vero, quod de Megillo Spartano et Atheniensi dicendum erat, Lacedæmoni et Athenis tribuitur; et ne in offensionem Megilli Spartani incurrat, Atheniensis urbanus τὸ μέγα φρονεῖν etiam Athenis tribuit easque Lacedæmoni etiam præponit: Μέγα μὲν φρονοῦσιν αἱ Ἀθῆναι, μέγα μὲν καὶ ἡ Σπάρτη. Ast.

νῦν λέγομεν] Alia est lectio, νῦν λεγόμενα, quæ magis placet: id est, quæ modo dicebantur. Steph. Nimirum Ficinus: *Quæ de te modo dicta sunt*. Bip. Cur a vulgata scriptura discedamus, nihil causæ est; τὰ περὶ σοῦ est i. q. simplex περὶ σοῦ (sic τὰ παρ' ἐμοῦ iii. 16. fin.) et verba κατὰ ταυτὰ, ὥσπερ τὰ περὶ σοῦ νῦν λέγομεν nihil aliud sibi volunt quam κατὰ ταυτὰ, ὥσπερ σοί. Ast.

ἐκ τῶν ὑπαρχόντων] *Pro præsenti rerum statu*, ut Xenoph. Anabas. vi. 4. 9. ἔθαψαν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἐδύναντο κάλλιστα. Sic ἐκ τῶν δυνατῶν. Vid. nostra ad Phædr. p. 275. Ast.

ὅπλα—τιθῶνται] ὅπλα τίθεσθαι est *castra metari* s. ponere, tendere. Vid.

κωσιν ἐν ταῖς σφετέραις αὐτῶν τῆς ἡλικίας δυνάμεσι· ποιεῖσθαι δὲ τὴν αἵρεσιν ἐν ἱερῷ ὅ περ ἂν ἡ πόλις ἡγῆται τιμιώτατον, φέρειν δ' ἐπὶ τὸν τοῦ θεοῦ βωμὸν ἕκαστον εἰς πινάκιον γράψαντα τοὔνομα πατρόθεν[y] καὶ φυλῆς καὶ δήμου ὁπόθεν ἂν δημοτεύηται, παρεγγράφειν δὲ καὶ τὸ αὑτοῦ κατὰ ταὐτὰ οὕτως ὄνομα. τῷ βουλομένῳ δ' ἐξέστω III. ii. 417. τῶν πινακίων ὅ τί περ ἂν φαίνηται μὴ κατὰ νοῦν αὐτῷ γεγραμμένον, ἀνελόντα εἰς ἀγορὰν θεῖναι μὴ ἔλαττον τριάκοντα ἡμερῶν. τὰ δὲ τῶν πινακίων[z] κριθέντα ἐν πρώτοις μέχρι τριακοσίων δεῖξαι τοὺς ἄρχοντας ἰδεῖν πάσῃ τῇ πόλει, τὴν δὲ πόλιν ὡσαύτως ἐκ τούτων φέρειν πάλιν ὃν ἂν ἕκαστος βούληται, τοὺς δὲ τὸ δεύτερον ἐξ αὐτῶν προκριθέντας ἑκατὸν δεῖξαι πάλιν ἅπασι. τὸ δὲ τρίτον φερέτω μὲν ἐκ τῶν ἑκατὸν ὁ βουληθεὶς ὃν ἂν βούληται, διὰ τομίων[a] πορευόμενος· ἑπτὰ δὲ καὶ τριάκοντα, οἷς ἂν πλεῖσται[b] γένωνται ψῆφοι, κρίναντες ἀποφηνάντων ἄρχοντας. Τίνες οὖν, ὦ Κλεινία καὶ Μέγιλλε, πάντα ἡμῖν ταῦτ' ἐν τῇ πόλει καταστήσουσι ἀρχῶν[c] τε πέρι καὶ τῶν[d] δοκιμασιῶν αὐτῶν; ἆρα ἐννοοῦμεν ὡς ταῖς πρῶτον[e] οὕτω καταζευγνυμέναις πόλεσιν ἀνάγκη μὲν εἶναί τινας, οἵ τινες δὲ εἶεν ἂν πρὸς[f] πασῶν τῶν ἀρχῶν γεγονότες οὐκ ἔστι; δεῖ[g] μὴν ἀμῶς

corr 𝔥.—[x] τίθωνται Ξ.—[y] πρόσθεν 𝔣.—[z] πινακίων ΑΩ𝔯𝔣𝔥𝔯: πινάκων *ϛ.—[a] τομίων ΑΩυ𝔣𝔥𝔯, τομιώνων Ξ: τῶν αὐτῶν ϛ.—[b] πλεῖσται om 𝔯.—[c] ante ἀρχῶν omisi τῶν.

Vales. ad Harpocrat. h. v. Hudson. ad Thucyd. ii. 2. Duker. ad eund. iv. 44. et viii. 93. Taylor. Ind. Græcit. Lys. p. 897. t. vi. Reisk. et Wesseling. ad Diodor. Sic. xx. 31. t. ii. p. 428. Deinde pro αὐτῶν malim αὑτῶν, vid. ad i. 7. Præpositio ἐν est id fere quod *pro* s. *secundum*, vid. Viger. de Idiotism. p. 608. Infinitivi, qui sequuntur, ποιεῖσθαι, φέρειν et παρεγγράφειν imperativorum vim habent, vid. ad i. 11. Ast.

φέρειν] Proprie est *calculum* (ψῆφον) *in urnam dejicere*, igitur suffragio lato creare, ut c. 3. p. 759. A. φερέσθω δ' εἰς τὴν ἀρχήν. c. 5. p. 756. C. φέρειν—βουλευτάς. c. 7. l. xii. 3. p. 946. A. Aristotel. Polit. ii. 4. (c. 3. §. 11.) et v. 5. (c. 4. §. 6. Schneid.) Mox pro ὧν bene Steph. scripsit ὃν. Sic etiam infra: φερέτω—ὃν ἂν βούληται. Deinde pro διὰ τῶν αὐτῶν (Cornar. *per eosdem procedens*) Cod. Voss. διατομίων. Ast.

πινάκιον] *Tabella* et πίναξ *tabula* sunt, quibus in comitiis suffragia ferebantur, vid. Gesner. ad Varr. de R. R. v. 3. 18. Ast.

τριάκοντα ἡμερῶν] Ficin. addit: *ubi non minus quam triginta dies permaneat*. Cornar. vero simpliciter vertit: *et in forum non minus quam per dies triginta ponat*. Ast.

ἑπτὰ δὲ καὶ τριάκοντα] Male Ficin. vertit: *septem autem trigintaque viri eos —magistratus declarent*. Recte contra Cornar. *triginta vero et septem, quibus plurima suffragia obtigerunt, suo judicio magistratus declarent*. Ast.

πρὸ πασῶν] Vulgo πρὸς πασῶν, quod sensu caret. Cornar. bene vertit, *ante magistratus omnes*. Ficin. obscure ita

γέ πως, καὶ ταῦτα[h] οὐ φαύλους ἀλλ' ὅτι μάλιστα ἄκρους. ἀρχὴ γὰρ λέγεται μὲν ἥμισυ παντὸς ἐν[i] ταῖς παροιμίαις ἔργου, καὶ τό γε καλῶς ἄρξασθαι πάντες ἐγκωμιάζομεν ἑκάστοτε· τὸ δ' ἔστι τε, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, πλέον
II. 754. ἢ τὸ ἥμισυ καὶ οὐδεὶς αὐτὸ καλῶς γενόμενον ἐγκεκωμίακεν ἱκανῶς.

III. ii. 418. ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις.

ΑΘ. Μὴ[j] τοίνυν γιγνώσκοντές γε[k] παρῶμεν αὐτὸ ἄρρητον, μηδὲν διασαφήσαντες ἡμῖν αὐτοῖς τίνα ἔσται τρόπον. ἐγὼ μὲν οὖν οὐδαμῶς εὐπορῶ πλήν γε ἑνὸς εἰπεῖν πρὸς τὸ παρὸν[l] ἀναγκαίου καὶ ξυμφέροντος λόγου.

ΚΛ. Τίνος δή;

§. 3. ΑΘ. Φημὶ ταύτῃ τῇ πόλει, ἣν οἰκίζειν μέλλομεν, οἷον πατέρα καὶ[m] μητέρα οὐκ εἶναι πλὴν τὴν[n] κατοικίζουσαν αὐτὴν πόλιν, οὐκ ἀγνοῶν ὅτι πολλαὶ τῶν κατοικισθεισῶν[o] διάφοροι ταῖς κατοικισάσαις[p] πολλάκις ἔνιαι γεγόνασί τε καὶ ἔσονται. νῦν μὴν[q] ἐν τῷ παρόντι, καθάπερ παῖς, εἰ καί ποτε μέλλει διάφορος εἶναι τοῖς γεννήσασιν, ἔν γε τῇ παρούσῃ παιδείας ἀπορίᾳ στέργει τε καὶ

—[d] τῶν om ΑΩυfhx.—[e] πρώταις h.—[f] ἐκ r.—[g] : δεῖ ΑΞΩ.—[h] ταῦτ' h.—[i] παντὸς εἶναι ἐν h.—[j] : ante μὴ om ΑΞΩ.—[k] γε Ξf et γρ Ω, om h et in lacuna Α : τε [b]r.—[l] πρὸς τὸ παρὸν om r.—[m] ἢ υ.—[n] τὴν om f.—[o] κατοικίσεων pr Α, κατοικισθέντων (εισῶν) υ et corr Α, κατοικισθέντων Ω.—[p] κατοικησάσαις Ω et pr Ξ.—[q] μὴν ΑΩ : μὲν

verba reddit, *qui vero ex omnibus magistratibus deliguntur*. Verba ipsa ita cohærent: οὐκ ἔστιν, οἵτινες ἂν εἶεν: *nulli sunt, qui ante magistratus omnes creatos constituantur* (et ipsi magistratuum creationi præficiantur, ut quod ipsum magistratus munus sit). Nota sunt ἔστιν, οἵτινες, alia, vid. Fischer. ad Weller. t. i. p. 343. et Matthiæ Gr. Gr. p. 667. Ad δεῖ μὴν ἀμωσγέπως int. e progressis εἶναί τινας. Ast.

ἀρχὴ—ἥμισυ παντὸς—ἔργου] Vid. ad iii. 9. Mox in libris veteribus scribitur τόδ' pro τὸ δ' (*at vero*, vid. ad i. 11.) vitiose. Ast.

ΑΘ. μὴ τοίνυν] In vet. hæc quoque dicuntur a Clinia: at illa, ἐγὼ μὲν οὖν, etc. ab Atheniensi. Steph.

γιγνώσκοντές γε] *Scilicet quum id perspiciamus*; sic recte Ald. Lov. Bas. 1. et 2. in Steph. γιγνώσκοντές τε. Particula γε cum participio connexa causam indicat, ut Phileb. p. 49. E. ἀγνοοῦν γε οὖσαν. Gorg. 479. B. ἀγνοῶν γε—οἷόν ἐστιν ἡ ὑγίεια καὶ ἀρετὴ σώματος. x. 7. p. 895. B. In sequentibus εὐπορῶ conjungi oportet cum εἰπεῖν: πλήν γε ἑνὸς πρὸς τὸ παρὸν ἀναγκαίου καὶ ξυμφέροντος λόγου. Ast.

εὐπορῶ—ἑνὸς] Putavit Ficinus posse dici, εὐπορῶ ἑνὸς εἰπεῖν: quod ego vix crediderim, sed hic εἰπεῖν jungi cum ἀναγκαίου καὶ συμφέροντος dixerim: interim tamen locum sine interpunctione reliqui, simul liberum lectori judicium relinquens: ut de quodam alio modo dixi. Steph.

§. 3. ταύτῃ τῇ πόλει] Cod. Voss. ταύτην τὴν πόλιν, in marg. ταύτῃ τῇ πόλει. Mox κατοικισθέντων in marg. et Bas. 2. κατοικησάσαις. Ast.

στέργεται ὑπὸ τῶν γεννησάντων, καὶ φεύγων ἀεὶ πρὸς τοὺς οἰκείους ἀναγκαίους μόνους εὑρίσκει ξυμμάχους· ἃ δὴ νῦν φημὶ[r] Κνωσίοις διὰ τὴν ἐπιμέλειαν πρὸς τὴν νέαν πόλιν καὶ τῇ νέᾳ πρὸς Κνωσὸν ὑπάρχειν ἑτοίμως γεγονότα. λέγω[s] δέ,[t] καθά περ εἶπον νῦν δή, δὶς γάρ τό γε καλὸν[u] ῥηθὲν οὐδὲν βλάπτει, Κνωσίους δεῖν ἐπιμεληθῆναι πάντων τούτων κοινῇ, προσελομένους τῶν[v] εἰς τὴν ἀποικίαν ἀφικομένων τοὺς πρεσβυτάτους τε καὶ ἀρίστους εἰς δύναμιν, ἑλομένους μὴ ἔλαττον ἑκατὸν ἀνδρῶν· καὶ αὐτῶν Κνωσίων ἔστωσαν ἑκατὸν III. ii. 419.
ἕτεροι. τούτους δὲ ἐλθόντας φημὶ δεῖν εἰς τὴν καινὴν πόλιν συνεπιμεληθῆναι ὅπως αἵ τε ἀρχαὶ καταστῶσι κατὰ νόμους καταστᾶσαί τε δοκιμασθῶσι· γενομένων δὲ τούτων τὴν μὲν[w] Κνωσὸν τοὺς Κνωσίους οἰκεῖν, τὴν δὲ νέαν πόλιν αὐτὴν αὑτὴν[x] πειρᾶσθαι σώζειν τε καὶ εὐτυχεῖν. οἱ δὲ δὴ γενόμενοι τῶν ἑπτὰ καὶ τριάκοντα νῦν τε καὶ εἰς τὸν ἔπειτα ξύμπαντα χρόνον ἐπὶ τοῖσδε ἡμῖν ᾑρήσθωσαν·[y] πρῶτον μὲν

*ϛ.—[r] φημὶ om ϛ.—[s] ἀλλὰ λέγω ϛ.—[t] γε ΑΞΩυf, δὴ ђϛ et γρ Ω.—[u] καλὸν ΑΩϛfђ: καλῶς *ϛ.—[v] τὸν pr Ξ.—[w] τὴν μὲν om pr Ω.—[x] αὐτῇ f.—[y] ᾑρήσθωσαν ΑΞΩυfђ,

δὶς γὰρ τό γε καλῶς] Videtur deesse ἔχον post καλῶς, ut intell. δὶς καὶ τρὶς ῥηθὲν τόγε καλῶς ἔχον. (sic in Phileb. p. 59. et 60. δὶς καὶ τρὶς τόγε καλῶς ἔχον ἐπαναπολεῖν τῷ λόγῳ δεῖν). Alioqui mutandum esset καλῶς in καλόν. Steph. Ficinus supplet orationem sic, δὶς γὰρ λέγειν τὸ καλῶς ῥηθὲν, οὐδὲν βλ. Vertit enim, *Non enim nocet bis dicere, quod bene dicitur, faciliori modo.* Bip.

δὶς—τό γε καλὸν ῥηθὲν] Sic Cod. Voss. vulgo καλῶς, ad quod, ut Steph. bene jam monuit, supplendum foret ἔχον, ut Phileb. 59. E. τὸ δὶς καὶ τρὶς τό γε καλῶς ἔχον ἐπαναπολεῖν τῷ λόγῳ δεῖν. Ceterum notum proverbium est δὶς καὶ τρὶς τὸ καλὸν vel καλόν ἐστι τὰ καλὰ λέγειν; Gorg. p. 498. E. ubi vid. Schol. p. 124. Iamblich. de myster. i. 20. Suidas v. δὶς ἑπτά. Zenob. iii. 33. Erasm. Adag. Chil. i. Cent. ii. p. 68. ubi καλὸν scriptum jam extat. Similiter xii. 8. p. 957. A. καλὸν δὲ τό γε ὀρθὸν καὶ δὶς καὶ τρίς. Ficin. qui vertit, *non enim nocet, bis dicere, quod bene dicitur,* videri possit legisse δὶς γάρ τό γε καλῶς ῥηθὲν λέγειν (vel εἰπεῖν) οὐδὲν βλάπτει. Ast.

γεκόμενοι τῶν] Genitivus τῶν partitionis index est, ut dicitur γίγνεσθαι vel εἶναι τῶν καὶ τῶν, *numerari in—pertinere ad—*. Sic c. 9. p. 762. E. τὸν τῶν ἀγρονόμων γεγονότα. xii. 3. p. 948. B. ὁ μὲν τοῦ μεγίστου τιμήματος. c. 5. p. 950. E. ὡς τούτων οὔσας. c. 6. p. 951. C. ὁ θεωρὸς ὁ τοιοῦτος—τῶν εὐδοκίμων τά τε ἄλλα καὶ εἰς τὸν πόλεμον ἔστω γεγεννημένος. Aristoph. Nub. 1126. Xen. Mem. Socr. ii. 9. 3. Anab. vii. 4. 5. Vulgo τὶς et τινὲς supplent. Vid. Perizon. ad Ælian. V. H. x. 21. Valckenar. ad Herodot. p. 414. Ceterum triginta illi septem sunt, qui plurimis suffragiis creati fuerint, vid. supra p. 753. D. Ast.

εἱρείσθωσαν] In quodam vet. ἐρείσθωσαν. Videndum num αἱρείσθωσαν scribi debeat. Steph.

ᾑρήσθωσαν] Cod. Voss. ἡρήσθωσαν, unde scripsimus ᾑρήσθωσαν. Vulgo εἱρήσθωσαν, quod Steph. in αἱρείσθωσαν mutandum esse judicabat, probante Dorvillio ad Charit. p. 646. Cornar. *ad hæc curanda nobis designentur.* Perfectum rei accommodatius est, quum de magistratibus jam creatis sermo sit. Ast.

φύλακες ἔστωσαν τῶν νόμων, ἔπειτα τῶν γραμμάτων ὧν ἂν ἕκαστος ἀπογράψῃ τοῖς ἄρχουσι τὸ πλῆθος τῆς[z] αὑτῶν οὐσίας, πλὴν ὁ μὲν μέγιστον τίμημα ἔχων τεττάρων μνῶν, ὁ δὲ τὸ δεύτερον τριῶν, ὁ δὲ τρίτος δυεῖν[a] μναῖν, μνᾶς[b] δὲ ὁ τέταρτος. ἐὰν δέ τις ἕτερον φαίνηταί τι παρὰ τὰ γεγραμμένα κεκτημένος, δημόσιον μὲν ἔστω τὸ τοιοῦτον ἅπαν, πρὸς ταύτῳ[c] δὲ δίκην ὑπεχέτω τῷ βουλομένῳ μετιέναι μὴ καλὴν μηδ' εὐώνυμον ἀλλ' αἰσχράν, ἐὰν ἁλίσκηται διὰ τὸ[d] κέρδος τῶν νόμων καταφρονῶν. αἰσχροκερδείας[e] οὖν αὐτὸν γραψάμενος ὁ βουληθεὶς ἐπεξίτω τῇ δίκῃ ἐν αὐτοῖς τοῖς νομο-
II. 755. φύλαξιν· ἐὰν δ' ὁ φεύγων ὄφλῃ,[f] τῶν κοινῶν κτημάτων μὴ μετεχέτω, διανομὴ δὲ[g] ὅταν τῇ πόλει γίγνηταί τις, ἄμοι-
III. ii. 420. ρος ἔστω πλήν γε τοῦ κλήρου, γεγράφθω δὲ ὠφληκώς, ἕως ἂν[h] ζῇ, ὅπου πᾶς ὁ[i] βουλόμενος αὐτὰ ἀναγνώσεται. μὴ

ἡρείσθωσαν τ: εἱρείσθωσαν s.—[z] τῶν Ξ.—[a] δυεῖν ΑΩυτ: δυοῖν s.—[b] μιᾶς ḫ.—[c] τοῦτο υ.—[d] τι ḫ.—[e] αἰσχροκερδείας ΑΞΩḫ: αἰσχροκερδίας *s.—[f] ὄφλῃ Ω.—

ὧν ἂν] Legendum est fortasse δι' ὧν ἂν etc. quum sequatur et alius casus, videlicet accus. τὸ πλῆθος. Steph.

ὧν] Steph. suasore, δι' interposuimus. Cornar. *in quibus unusquisque opulentiæ suæ magnitudinem magistratibus descripserit.* Αὑτῶν nomini collectivo ἕκαστος subjectum, vid. ad i. 10. Ast.

πλὴν] *Verumtamen, attamen,* quo prægressum τὸ πλῆθος τῆς οὐσίας circumscribitur (ut nostrates dicunt, *limitatur*). Ad τεττάρων μνῶν int. τίμημα ἐχέτω. Μνᾶ, *mina*, apud Atticos centum drachmas æquabat (v. Pollux ix. 59. 86. Plin. H. N. xxi. 34. et Gronov. de pecun. vet. iii. 3.) vel sexta pars talenti erat, 22 thaleros, et quod excurrit, nostræ monetæ æquiparans. Ceterum Solonem itidem quatuor civium ordines pro uniuscujusque censu statuisse constat, vid. ad iii. 14. Ast.

δυεῖν] Sic Ald. et Lov. scribunt; Bas. 1. 2. Steph. et Bip. δυοῖν; illud Atticum est, vid. Heraclid. apud Eustath. in Odyss. Φ. p. 1907. Duker. ad Thucyd. iv. 8. 23. Dorvill. ad Charit. p. 536. Valck. ad Thom. M. p. 157. (in Ruhnk. Valcken. et alior. epist. ad Ernesti). Ast.

μηδ' εὐώνυμον] Ficin. nonnisi generalem sensum exhibuit vertens: *præterea reus sit volentis eum tanquam infamem accusare.* Cornarius autem ad verbum hæc reddidit ita: *ad hoc autem judicium subeat—non honestum neque illustre, sed turpe.* Quam quidem significationem vox εὐώνυμος habet in Hesiodi Theogon. 409. Pindar. Nem. iv. 30. vii. 70. 125. xi. 25. h. l. vero est *faustum*, propria significatione. Ast.

αἰσχροκερδείας] Ut Cod. Voss. exhibet, scripsimus pro αἰσχροκερδίας, quam formam Atticorum sermo ignorat, vid. Valcken. ad Euripid. Phœniss. 1476. et Brunck. ad Eurip. Bacch. 259. Ast.

ἐν αὐτοῖς τοῖς νομοφύλαξιν] *Coram ipsis legum custodibus;* ἐν est *apud, coram*, ut vi. 9. bis. c. 13. p. 768. A. x. 2. p. 886. E. xi. 2. 916. B. C. 920. D. 920. B. xii. 2. 943. D. c. 8. 956. C. Vid. nostra ad Alcibiad. I. p. 304. ibique excitatis addatur Soph. Aj. 558. et Antig. 1227. Ast.

ἐὰν δ' ὁ φεύγων ὄφλῃ] ὁ φεύγων, int. τὴν γραφὴν (v. Pollux viii. 67. Ammon. et Thom. M.) est *accusatus*, et ὀφλεῖν, int. τὴν δίκην vel ζημίαν, est *mulctam debere*, igitur sceleris, injuriæ, convictum esse (etiam in universum: convictum esse, aliquid fecisse, ut viii. 11. p. 845. E. ἂν δέ τις ὄφλῃ φαρμακείαις τισὶ βλάπτων). Ut quavis fere pagina in sequentibus occurrit. Vid. Pollux iii. 84. viii. 12. et Ruhnk. ad Tim. p. 202. Ast.

τῇ τρίτῃ ζημίᾳ. ὀγδοήκοντα δὲ καὶ ἑκατὸν ἐκλέξαντας[v]
ἀφ' ἑκάστων[w] τῶν[x] τιμημάτων, τοὺς ἡμίσεις τούτων ἀπο-
κληρώσαντας δοκιμάσαι, τούτους δ' εἶναι τὸν ἐνιαυτὸν βου-
λευτάς.

Ἡ μὲν αἵρεσις οὕτω γιγνομένη μέσον ἂν ἔχοι μοναρχι-
κῆς καὶ δημοκρατικῆς πολιτείας, ἧς ἀεὶ δεῖ μεσεύειν[y] τὴν
πολιτείαν· δοῦλοι γὰρ ἂν καὶ δεσπόται οὐκ ἄν ποτε γέ- II. 757.
νοιντο φίλοι, οὐδὲ ἐν ἴσαις τιμαῖς διαγορευόμενοι φαῦλοι
καὶ σπουδαῖοι. τοῖς γὰρ ἀνίσοις τὰ ἴσα[z] ἄνισα γίγνοιτ'[a]
ἄν,[b] εἰ μὴ τυγχάνοι τοῦ μέτρου. διὰ γὰρ ἀμφότερα
ταῦτα στάσεων αἱ πολιτεῖαι πληροῦνται. παλαιὸς γὰρ
λόγος[c] ἀληθὴς ὤν, ὡς ἰσότης φιλότητα ἀπεργάζεται, μάλα
μὲν ὀρθῶς εἴρηται καὶ ἐμμελῶς, ἥτις δ' ἐστί ποτε ἰσότης III. ii. 424.
ἡ τοῦτο αὐτὸ δυναμένη, διὰ τὸ μὴ σφόδρα[d] σαφὴς εἶναι
σφόδρα ἡμᾶς διαταράττει. δυοῖν γὰρ ἰσοτήτοιν οὔσαιν,

ḫr: ἑκάστου *ς.—[x] τῶν om r.—[y] μεσσεύειν Ξυf.—[z] ἴσα om r.—[a] γίγνοιτ' ḫ.—
[b] ἄνισα om pr Ω.—[c] γὰρ ὁ λόγος f.—[d] σφόδρα post μὴ om r.—[e] διὸ ḫ.—[f] ἐὰν v.

ἀφ' ἑκάστου] Ald. Lov. Bas. 1, et 2. ἀφ' ἑκάστου et Cod. Voss. ἀφ' ἑκάστων. Aristoteles l. l. εἶτ' ἐκ τούτων ἴσον ἀφ' ἑκάστου τιμήματος ἀποδεῖξαί φησι δεῖν ἀριθμόν. Ast.

μέσον ἂν ἔχοι] Cf. Aristotel. l. l. Mox pro μεσεύειν (libri veteres μεσσεύειν) legi quoque μεσιτεύειν Stephanus refert. Ast.

δοῦλοι] Laudantur hæc a v. δοῦλοι ad ὀρθὴν πόλιν a Stobæo Serm. xlii. p. 296. Etiam Suidas v. φαῦλον t. iii. p. 585. hunc locum transscripsit a δοῦλοι ad σπουδαῖοι, ita eum exhibens: δοῦλοι γὰρ δεσπόταις οὐδέ ποτ' ἂν γένοιντο φίλοι, οὐδ' ἐν ἴσαις τιμαῖς διαγενόμενοι φαῦλοι καὶ σπουδαῖοι. Küster. præfert διαγενόμενοι; sed, ni fallor, esse deberet διαγιγνόμενοι, et ipsum verbum διαγίγνεσθαι (semper esse, permanere) in hunc locum non bene quadrat. Suspicor scribendum esse διαγόμενοι; διάγεσθαι enim pro διάγειν (vivere, esse) sæpius ponitur, ut c. 6. p. 758. A. πόλις ὡσαύτως ἐν σάλῳ τῶν ἄλλων πόλεων διαγομένη. Polit. i. 18. Ficin. vertit, nec probi et improbi, si æqualibus afficiantur honoribus. Ast.

ἰσότης φιλότητα ἀπεργάζεται] Huc pertinent proverbia illa τῷ ὁμοίῳ φίλον τὸ ὅμοιον, ἧλιξ ἥλικα τέρπει, et quæ sunt alia id genus; vid. nostra ad Phædr. p. 264. Ast.

δυεῖν γὰρ ἰσοτήτοιν] Vulgo δυοῖν. Ceterum prima, quæ describitur, ἰσότης est arithmetica, quæ numero, pondere et mensura continetur, (hæc est externa, ut ita dicam, æqualitas s. justitia), altera vero geometrica, quæ, quod cujusque virtuti convenit, id tribuit (hæc est interna et vera æqualitas). Gorg. p. 508. A. λέληθέ σε, ὅτι ἡ ἰσότης ἡ γεωμετρικὴ καὶ ἐν θεοῖς καὶ ἐν ἀνθρώποις μέγα δύναται· σὺ δὲ πλεονεξίαν οἴει δεῖν ἀσκεῖν· γεωμετρίας γὰρ ἀμελεῖς. Plutarch. Sympos. Problem. viii. 2. p. 719. B. ὁ γὰρ Λυκοῦργος, οἶσθα δήπουθεν, ὅτι τὴν ἀριθμητικὴν ἀναλογίαν ὡς δημοκρατικὴν καὶ ὀχλικὴν οὖσαν ἐξέβαλεν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος, ἐπεισήγαγε δὲ τὴν γεωμετρικήν, ὀλιγαρχίᾳ σώφρονι καὶ βασιλείᾳ πρέπουσαν. ἡ μὲν γὰρ ἀριθμῷ τὸ ἴσον, ἡ δὲ λόγῳ τὸ κατ' ἀξίαν ἀπονέμει, καὶ οὐ πάντα ὁμοῦ μίγνυσιν, ἀλλά ἐστι χρηστῶν καὶ πονηρῶν εὔσημος ἐν αὐτῷ διάκρισις, οὐ ζυγοῖς οὐδὲ κλήροις, ἀρετῆς δὲ καὶ κακίας διαφορᾷ τὸ οἰκεῖον ἀεὶ διαλαγχανόντων. Cf. Aristotel. Nicomach. v. 4. et Casaubon. ad Sueton. ii. 51. Ad verba τὴν δὲ ἀληθεστάτην cet. cf. Aristotel. Polit. vi.

λέσθων, αἱρείσθων δ' ἐκ τῶν προβληθέντων πάντες οἱ τοῦ
πολέμου κοινωνοὶ γενόμενοί[w] τε ἐν ταῖς[x] ἡλικίαις καὶ γιγ-
III. ii. 421. νόμενοι ἑκάστοτε. ἐὰν δέ τις ἄρα δοκῇ τινὶ τῶν μὴ[y] προ-
βεβλημένων ἀμείνων εἶναι τῶν προβληθέντων τινός, ἐπονο-
μάσας ἀνθ' ὅτου ὅν τινα προβάλλεται, τοῦτ' αὐτὸ ὀμνὺς
ἀντιπροβαλλέσθω τὸν ἕτερον· ὁπότερος δ' ἂν δόξῃ διαχει-
ροτονούμενος, εἰς τὴν αἵρεσιν ἐγκρινέσθω. τρεῖς δέ, οἷς ἂν ἡ
πλείστη χειροτονία γίγνηται, τούτους εἶναι στρατηγούς τε
καὶ ἐπιμελητὰς τῶν κατὰ πόλεμον, δοκιμασθέντων καθά
περ οἱ νομοφύλακες. ταξιάρχους δὲ[z] αὐτοῖσι προβάλλεσ-
θαι μὲν τοὺς αἱρεθέντας στρατηγοὺς δώδεκα, ἑκάστῃ φυλῇ[a]
ταξίαρχον· τὴν δ' ἀντιπροβολὴν εἶναι, καθά περ τῶν στρα-
τηγῶν ἐγίγνετο, τὴν αὐτὴν καὶ περὶ τῶν[b] ταξιαρχῶν καὶ
τὴν ἐπιχειροτονίαν καὶ τὴν κρίσιν. τὸν δὲ ξύλλογον τοῦτον
ἐν τῷ παρόντι, πρὶν πρυτάνεις τε καὶ βουλὴν ᾑρῆσθαι, τοὺς

ζουσιν vf.—[u] δὲ s.—[v] τῆς om Ξ.—[w] γινόμενοί v.—[x] ταῖς om ℌ.—[y] μὴ om pr Ω.—[z] δ' f.—[a] ἑκάστη φυλὴ A : ἑκάστη φυλακὴ Ωvf, ἑκάστη φυλακῇ Ξr.—[b] τὴν τῶν

προβαλλέσθων] *προβάλλεσθαι* est *eligendos proponere* et nominare, s. designare. Sic infra p. 756. A. c. 10. p. 763. D. xi. 2. p. 916. B. Xenoph. Anabas. vi. 1. 25. c. 2. 6. Hinc *προβολὴ* vi. 11. p. 765. B. Mox post *κοινωνοὶ* vulgo male interpungitur, quum ad participia *γενόμενοι* et *γιγνόμενοι* pertineat. Ast.

ὀμνὺς] Jurejurando confirmans, sc. *ἀμείνω εἶναι τὸν, ὃν προβάλλεται, τοῦ καὶ τοῦ προβληθέντος.* Deinde post *δόξῃ* commate distinximus, sensu postulante; ad *δόξῃ* int. *ἀμείνων εἶναι.* Ast.

διαχειροτονούμενος] *Suffragiis probatus* s. decretus; *διαχειροτονεῖν* proprie est *ex duabus rebus propositis, utra placeat, suffragio declarare;* hinc disceptationem decernere, ut apud Demosthen. adv. Neær. p. 1346. 16. *λέγων, διαχειροτονῆσαι τὸν δῆμον, εἴτε δοκεῖ τὰ περιόντα χρήματα τῆς διοικήσεως στρατιωτικὰ εἶναι, εἴτε θεωρικά.* Ast.

ἡ πλείστη χειροτονία] *Qui majori suffragiorum numero probati* ac delecti sunt, i. q. *οἷς ἂν πλεῖσται γένωνται ψῆφοι*, ut supra c. 2. p. 753. D. Ast.

δοκιμασθέντων] Legitur et *δοκιμαζέσθων*. sed in altera lect. erit particip. pro verbo imper. ut passim. Steph.

δοκιμασθέντων] Haud dubie Steph. ad Ficinum respexit vertentem, *custodes legum comprobentur.* Cornar. male *δοκιμασθέντων* cum *τῶν κατὰ πόλεμον* conjunxit reddens, *et curatores eorum, quæ in bello decreta sunt.* *Τούτους εἶναι* est i. q. *οὗτοι ἔστωσαν*, ut infra, *τούτους ἡγεμόνας εἶναι*, et *δοκιμασθέντων* (int. *αὐτῶν*) genitivus est absolutus: *postquam, sicuti custodes legum* (probantur), *explorati* s. probati *fuerint* (*δοκιμάζειν* est enim, ut constat, *in vitam ac mores alicujus inquirere*, antequam ad magistratum admittatur; quæ quidem probatio s. examen *δοκιμασία* vel *ἀνάκρισις* dicebatur, vid. Pollux viii. 9. 85. et 86. ubi v. Kuhn. Harpocrat. et Sigon. de rep. Athen. iv. 3. p. 535.). Similiter genitivus participii absolute positus reperitur vi. 9. p. 762. A. 10. p. 763. E. vii. 18. p. 815. C. viii. 1. p. 829. D. *τοῦτο ἀποδιδόντων αὐτοῖς γέρας.* xii. 13. p. 967. C. *διανεμόντων τὰς αἰτίας παντὸς τοῦ κόσμου.* Polit. vii. 3. p. 518. A. ix. 11. p. 586. E. ubi vid. not. Ast.

ταξιάρχους—δώδεκα] Verba ita cohærent, *τοὺς στρατηγοὺς αἱρεθέντας προβάλλεσθαι αὐτοῖσι ταξιάρχους δώδεκα.* Mox *τὴν αὐτὴν* ab Ald. Lov. et Bas. 1. abest. Similiter paulo post, *τὴν ἀντιπροβολὴν τούτων τὴν αὐτὴν γίγνεσθαι.* Ast.

νομοφύλακας συλλέξαντας[c] εἰς χωρίον ὡς ἱερώτατόν τε καὶ ἱκανώτατον καθίσαι χωρὶς μὲν τοὺς ὁπλίτας, χωρὶς δὲ τοὺς ἱππέας, τρίτον δ' ἐφεξῆς τούτοις πᾶν ὅσον ἐμπολέμιον· χειροτονούντων δὲ στρατηγοὺς μὲν καὶ ἱππάρχους πάντες, ταξιάρχους δὲ οἱ τὴν ἀσπίδα τιθέμενοι. φυλάρχους δὲ αὖ II. 756.
τούτοις πᾶν τὸ ἱππικὸν αἱρείσθω,[d] ψιλῶν δὲ ἢ τοξοτῶν ἤ τινος ἄλλου τῶν ἐμπολεμίων ἡγεμόνας οἱ στρατηγοὶ ἑαυτοῖς καθιστάντων. ἱππάρχων δὴ[e] κατάστασις ἂν ἡμῖν ἔτι λοιπὴ γίγνοιτο· τούτους οὖν προβαλλέσθων μὲν οἵ περ καὶ III. ii. 422.
τοὺς στρατηγοὺς προὐβάλλοντο, τὴν δὲ αἵρεσιν καὶ τὴν ἀντιπροβολὴν[f] τούτων τὴν αὐτὴν γίγνεσθαι καθά περ ἡ τῶν στρατηγῶν ἐγίγνετο, χειροτονείτω δὲ τὸ ἱππικὸν[g] αὐτοὺς ἐναντίον ὁρώντων τῶν πεζῶν, δύο δὲ οἷς ἂν πλείστη χειροτονία γίγνηται, τούτους[h] ἡγεμόνας εἶναι πάντων τῶν ἱππευόντων. τὰς δὲ ἀμφισβητήσεις τῶν χειροτονιῶν μέχρι δυοῖν εἶναι· τὸ δὲ τρίτον ἐὰν ἀμφισβητῇ τις, διαψηφίζεσθαι τούτους[i] οἷς περ τῆς χειροτονίας μέτρον ἑκάστοις[k] ἕκαστον ἦν.

§. 5. Βουλὴν δὲ εἶναι μὲν τριάκοντα δωδεκάδας, ἑξή-

Ξ.—[c] ξ. f.—[d] αἱρεῖσθαι r.—[e] δὲ ƕ, ἡμῖν r.—[f] ἀντιπροβολὴν Astius et Schömannus: libri ἀντιβολήν.—[g] πεζικὸν ƕ.—[h] τούτοις ΑΞΩυfƕr.—[i] τούτοις ΑΞΩfƕr.—[k] ἑκασ-

οἱ τὴν ἀσπίδα τιθέμενοι] *Qui clypeo armati sunt*, igitur *οἱ ἀσπιδοφόροι* s. ὁπλῖται. Τίθεσθαι est i. q. *περιτίθεσθαι*, *sibi inducere*, de armis, capere s. sumere. Ast.

τούτοις] Quo referas h. v. nihil habes; suspicari quidem possis, *ἐπὶ* excidisse, ut sit *post hos*, int. *ταξιάρχους*; sed malim pro *αὖ τούτοις* legere *αὐτοῖς* (pluralis enim locum habere potest, quia *πᾶν τὸ ἱππικὸν* collectivum est), ut supra, *αὐτοῖσι προβάλλεσθαι*, et in sequentibus, *οἱ στρατηγοὶ ἑαυτοῖς καθιστάντων*. *Φύλαρχος* proprie dicebatur, ut vidimus, equitibus unius tribus præfectus; hinc *αὐτοῖς πᾶν τὸ ἱππικόν*. Ast.

ἀντιπροβολὴν] Sic, quod vulgo legitur *ἀντιβολήν*, emendavimus; vide quæ supra exposita sunt. Mox *ἐναντίον* est *coram*; igitur *ἐναντίον ὁρώντων πεζῶν* est, *ante oculos peditum*. Ast.

οἷσπερ—ἑκάστων ἦν] Locum aliquanto obscuriorem ita intelligo: *calculum ea de re ferant s. sententiam dicant et rem dijudicent, quibus modus est*, h. e. *qui moderantur* (præsunt) *cujuslibet* (præfecti) *electionem*. *ἦν* Attice est pro *ἐστὶ* positum; *ἑκάστων* refero ad *χειροτονίας* (singulorum, int. præfectorum, creationis), et *ἑκάστοις*, ut solet, nomini *ἑκάστων* appositum est, quo significetur, diversorum præfectorum s. ducum electionis diversos esse præsides. Ficin. vertit, *qui comitiorum modum in singulos statuere*; quæ quem sensum habeant, non perspicio. Cornar. *quibus singulis singulorum in eligendo suffragiorum mensura dijudicanda attributa est*. Denique Serran. *penes quos est comitiorum regundorum auctoritas*. Cod. Voss. *ἕκαστον* exhibet. Ast.

§. 5. *βουλὴν δὲ εἶναι*] Cf. Aristotel. Polit. ii. 4. (c. 3. §. 12. p. 97. ed. Schn.). Particula *δὲ* post *ἑξήκοντα* non diversi quid ponit, sed prægressum explicat; itaque est i. q. *γὰρ*, vid. ad ii. 1. Verba quæ sequuntur, paulo impeditiora sunt; ni fallor, pro *τούτων* legendum est *οὗτος*,

ὁμωνύμοιν μέν, ἔργῳ δὲ εἰς πολλὰ σχεδὸν ἐναντίαιν, τὴν
μὲν ἑτέραν εἰς τὰς τιμὰς πᾶσα πόλις ἱκανὴ παραγαγεῖν
καὶ πᾶς νομοθέτης, τὴν μέτρῳ ἴσην καὶ σταθμῷ καὶ ἀριθ-
μῷ, κλήρῳ ἀπευθύνων εἰς τὰς διανομὰς αὐτήν· τὴν δὲ ἀλη-
θεστάτην καὶ ἀρίστην ἰσότητα οὐκέτι ῥᾴδιον παντὶ ἰδεῖν.
Διὸς[e] γὰρ δὴ κρίσις ἐστί, καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἀεὶ σμικρὰ
μὲν ἐπαρκεῖ, πᾶν δὲ ὅσον ἂν[f] ἐπαρκέσῃ πόλεσιν ἢ καὶ ἰδιώ-
ταις, πάντ' ἀγαθὰ ἀπεργάζεται· τῷ μὲν γὰρ μείζονι
πλείω, τῷ δὲ[g] ἐλάττονι σμικρότερα νέμει, μέτρια διδοῦσα
πρὸς τὴν αὐτῶν φύσιν ἑκατέρῳ, καὶ δὴ καὶ τιμὰς μείζοσι
μὲν πρὸς ἀρετὴν ἀεὶ μείζους, τοῖς δὲ τοὐναντίον ἔχουσιν
ἀρετῆς τε καὶ παιδείας τὸ πρέπον ἑκατέροις ἀπονέμει κατὰ
λόγον. ἔστι γὰρ δή που καὶ τὸ πολιτικὸν ἡμῖν ἀεὶ τοῦτ'
αὐτὸ τὸ δίκαιον· οὗ καὶ νῦν ἡμᾶς ὀρεγομένους δεῖ καὶ πρὸς
ταύτην τὴν ἰσότητα, ὦ Κλεινία, ἀποβλέποντας τὴν νῦν
φυομένην κατοικίζειν πόλιν. ἄλλην τε ἄν ποτέ τις οἰκίζῃ,
πρὸς ταὐτὸ τοῦτο σκοπούμενον χρεὼν νομοθετεῖν, ἀλλ' οὐ
III. ii. 425. πρὸς ὀλίγους τυράννους ἢ πρὸς ἕνα ἢ καὶ[h] κράτος δήμου
τι, πρὸς δὲ τὸ δίκαιον ἀεί. τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ νῦν δὴ λεχθέν,
τὸ κατὰ φύσιν ἴσον ἀνίσοις ἑκάστοτε δοθέν. ἀναγκαῖόν γε[i]
μὴν καὶ τούτοις παρωνυμίοισί ποτε προσχρήσασθαι πόλιν[k]

—g δ' fhr.—h καὶ om f.—i μέν γε Ω.—k πάλιν υ.—l μέλλει ΑΩυfhr : μέλλοι *ς.

3. (c. 1. §. 14. Schneid.) ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ ἴσου καὶ τοῦ δικαίου, κἂν ᾖ πάνυ χαλεπὸν εὑρεῖν τὴν ἀλήθειαν περὶ αὐτῶν, ὅμως ῥᾷον τυχεῖν, ἢ συμπεῖσαι τοὺς δυναμένους πλεονεκτεῖν· ἀεὶ γὰρ ζητοῦσι τὸ ἴσον καὶ τὸ δίκαιον οἱ ἥττους, οἱ δὲ κρατοῦντες οὐδὲν φροντίζουσι. Ast.

Διὸς—κρίσις] Schol. ad Gorg. l. l. τουτέστιν ἡ δικαιοσύνη· ταύτην δὲ τὴν γεωμετρικὴν ἀναλογίαν Διὸς κρίσιν ἐν Νόμοις ἐκάλεσεν, ὡς δι' αὐτῆς τῶν πάντων κεκριμένων τε καὶ ὡρισμένων.—Paulo post Stob ἐπαρκέσει. Ast.

παιδείας] Post παιδείας deesse videtur quod opponatur illi μείζους: sive id sit ἥττους, sive ἐλάττους, sive σμικροτέρας. Alioqui bis fortasse scribendum esset τοὐναντίον: hoc modo, τοῖς δὲ τοὐναντίον, τοὐναντίον ἔχουσιν, etc. Steph. Sic plane Ficini libri, nam vertit, *Minoribus autem virtute et disciplina, minores.* Cornarium quoque sic legendum censuisse, ex ipsius versione facile fidem capias. Et sane res ipsa et contextus ratio flagitat, ut sic legatur. Bip.

ἔχουσιν ἀρετῆς] *Quod ad virtutem attinet*, vid. ad i. 12. Recte vero Steph. monet, desiderari, quod opponatur praegresso μείζους. Excidisse suspicor ἥττους διδοῦσα. Mox καὶ ἡμᾶς et τέ τις in ἄλλην τε ἄν ποτέ τις οἰκίζῃ sibi respondent. Ast.

παρωνυμίοισι] In quodam vet. Steph. memorat legi παρωνύμοισι. Sic Cornar. vertit: *necesse tamen est, ut etiam his denominativis aliquando universa civitas utatur, si non volet aliqua parte seditionum particeps fieri.* Sed Ficin. hæc ita reddidit: *verumtamen necesse est, ut his duabus æqualitatibus in denominatione*

ἅπασαν, εἰ μέλλει[l] στάσεων ἑαυτῇ μὴ προσκοινωνήσειν κα-
τά τι μέρος. τὸ γὰρ ἐπιεικὲς καὶ ξύγγνωμον[m] τοῦ τελέου
καὶ ἀκριβοῦς παρὰ δίκην τὴν ὀρθήν ἐστι παρατεθραυμένον,[n]
ὅταν[o] γίγνηται. διὸ τῷ τοῦ κλήρου ἴσῳ[p] ἀνάγκη προσχρή-
σασθαι δυσκολίας τῶν πολλῶν[q] ἕνεκα, θεὸν καὶ ἀγαθὴν
τύχην καὶ τότε ἐν εὐχαῖς ἐπικαλουμένους ἀπορθοῦν αὐτοὺς
τὸν κλῆρον πρὸς τὸ δικαιότατον. οὕτω δὴ χρηστέον ἀναγ-
καίως μὲν τοῖν[r] ἰσοτήτοιν ἀμφοῖν, ὡς δ' ὅτι μάλιστα ἐπ' II. 758.
ὀλιγίστοις τῇ ἑτέρᾳ, τῇ τῆς τύχης δεομένῃ.

§. 6. Ταῦτα οὕτω διὰ ταῦτα, ὦ φίλοι, ἀναγκαῖον[s] τὴν
μέλλουσαν σώζεσθαι δρᾷν πόλιν. ἐπειδὴ δὲ ναῦς τε ἐν θα-
λάττῃ πλέουσα φυλακῆς ἡμέρας δεῖται καὶ νυκτὸς ἀεί,[t]
πόλις τε ὡσαύτως ἐν κλύδωνι τῶν ἄλλων πόλεων διαγομένη
καὶ παντοδαπαῖσιν ἐπιβουλαῖς οἰκεῖ κινδυνεύουσα ἁλίσκεσ-
θαι,[u] δεῖ δὴ δι' ἡμέρας τε εἰς νύκτα καὶ ἐκ νυκτὸς συνάπ- III. ii. 426.
τειν πρὸς ἡμέραν ἄρχοντας ἄρχουσι, φρουροῦντάς[v] τε φρου-

—[m] ξ. ΑΞΩrfhr.—[n] παρατεθραυμένον A et pr Ω: παρατεθραυσμένον *ς.—[o] ὁπόταν h.—[p] ἴσως ς.—[q] πόλεων h.—[r] τοῖν ΑΩvfhr: ταῖν *ς.—[s] ἀναγκαίαν v.—[t] αἰεί, ut

similibus civitas universa utatur, si tota velit procul ab omni seditione manere. Παρωνύμια sunt, *quæ e perfecta illa æqualitate s.* justitia *æqualia et justa denominantur*, igitur denominatione tantum æqualitati illi similia, ut æqualitas sortis (τὸ ἴσον τοῦ κλήρου); quæ quidem retinenda esse monet δυσκολίας τῶν πολλῶν ἕνεκα (ne in multitudinis offensionem legis lator incurrat), etsi per se veram illam æqualitatem (perfectam justitiam) infringant.—Pro μέλλοι e Cod. Voss. et Stob. reposuimus μέλλει, in quibus confundendis dici non potest, quam crebro librarii peccarint; vid. ad Polit. ii. 11. Ast.

τοῦ τελέου καὶ ἀκριβοῦς παρατεθραυσμένον] Est, *perfecti et exacti dissolutio et depravatio*; θραύειν est enim *frangere* et infringere, debilitare et dissolvere, et præpositio παρὰ in compositione depravationem indicat. Participium vero substantivi nominis partes agit, vid. ad i. 11. Verba apposita παρὰ δίκην τὴν ὀρθὴν uberius id describunt, quod παρὰ in παρατεθραυσμένον jam significat. Ceterum non satis accurate Schneider. Lexic. Gr. v. παραθραύω hæc verba ita explicat, *infracti juris et recti violatio*, ac si παρατεθραυσμένου legerit. Ast.

ἴσῳ] Sic Cod. Voss. et Stob. Vulgo ἴσως. Mox Ald. Lov. et Bas. 1. οὐκ ὀρθοῦν; deinde αὐτοῖς Ald. Lov. Bas. 1. et 2. Ast.

§. 6. πόλις τε ὡσαύτως] Nihil fere apud veteres frequentius civitatis cum navi comparatione. Politic. p. 302. A. πολλαὶ πόλεις, καθάπερ πλοῖα καταδυόμενα, διόλλυνται διὰ τὴν κυβερνητῶν καὶ ναυτῶν μοχθηρίαν. Cf. Soph. Aj. 1072. Aristid. t. i. p. 273. Himer. Orat. vii. §. 15. p. 536. Schol. ad Aristoph. Vesp. 29. Idcirco οἴαξ et πηδάλιον ad gubernationem civilem transferuntur, ut Politic. p. 272. E. (Cf. Theodoret. de provident. Orat. i. p. 325. B. t. iv. Orat. iv. p. 59. t. ii. p. 350. D. Orat. vi. p. 380. B.). Vid. Wesseling. ad Diodor. Sic. xviii. 59. t. ii. p. 302. Similiter Latini *clavum tenere* et *gubernacula reipublicæ tractare* dicunt, vid. Columa. ad Enniam p. 132. Ast.

διαγομένη] Cod. Voss. διαλεγομένη. Mox διαδεχομένους, dativo junctum, est *succedentes*, ut apud Xenoph. Cyrop. viii. 6. 18. τῷ ἡμερινῷ ἀγγέλῳ τὸν νυκτερινὸν διαδέχεσθαι. Ast.

ροῦσι διαδεχομένους ἀεὶ καὶ παραδιδόντας μηδέποτε λήγειν· πλῆθος δὲ οὐ δυνατὸν ὀξέως οὐδέποτε οὐδὲν τούτων πράττειν. ἀναγκαῖον δὲ τοὺς μὲν πολλοὺς τῶν βουλευτῶν ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοῦ[w] χρόνου ἐᾷν ἐπὶ[x] τοῖς αὐτῶν ἰδίοισι μένοντας εὐθημονεῖσθαι[y] τὰ κατὰ τὰς αὐτῶν οἰκήσεις, τὸ δὲ[z] δωδέκατον μέρος αὐτῶν ἐπὶ δώδεκα μῆνας νείμαντας ἓν ἐφ' ἑνὶ παρέχειν αὐτοὺς φύλακας, ἰόντι τέ τινί ποθεν ἄλλοθεν εἴτε καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς πόλεως ἑτοίμως ἐπιτυχεῖν, ἄν τε ἀγγέλλειν βούληταί τις ἐάν τ' αὖ πυνθάνεσθαί τι τῶν ὧν προσήκει πόλει[a] πρὸς πόλεις ἄλλας ἀποκρίνεσθαί τε καὶ ἐρωτήσασαν ἑτέρας ἀποδέξασθαι τὰς ἀποκρίσεις, καὶ δὴ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἑκάστοτε νεωτερισμῶν ἕνεκα παντοδαπῶν εἰωθότων ἀεὶ γίγνεσθαι, ὅπως ἂν μάλιστα μὲν μὴ γίγνωνται, γενομένων δὲ ὅτι τάχιστα αἰσθομένης τῆς πόλεως ἰαθῇ τὸ γενόμενον· διὸ[b] ξυλλόγων τε ἀεὶ δεῖ τοῦτο εἶναι τὸ προκαθήμενον τῆς πόλεως κύριον καὶ διαλύσεων τῶν τε κατὰ νόμους τῶν τε ἐξαίφνης προσπιπτουσῶν τῇ πόλει. ταῦτα μὲν

solet Ω.—[u] ἁλίσκεται υ.—[v] καὶ φρονοῦσι ϧ.—[w] τὸν Ω: om r, qui τὸν χρόνον.—[x] ἐπὶ om Ξ.—[y] εὐθυμρνεῖσθαι υ.—[z] δὲ om Ξ.—[a] πόλει om pr Ξ.—[b] διὰ ΑΞΩυfϧ.

ἀναγκαῖον δὴ] Vulgo δὲ; id quod reposuimus, orationis cohærentia postulat: *quum multitudo hoc facere nequeat, senatores hanc provinciam suscipiant necesse est, ita tamen, ut plurima eorum pars suas res administret, et duodecima per singulos menses ad civitatis custodiam advigilet.* Ast.

εὐθημονεῖσθαι] S. εὐθημονεῖν est i. q. εὐθετεῖν, *disponere* ac digerere, h. e. *administrare.* In prægressis Ald. et Lov. ἐᾷν τοῖς αὐτῶν, Bas. 1. et 2. ἐὰν τοῖς αὐτῶν. Ficin. *ut plurima consilii pars plurimum tempus permittatur in privatarum suarumque rerum administratione versari.* Et similiter Cornar. *necesse autem est plerosque senatores plurimo tempore sinere, ut in privatis suis negotiis versentur et res domesticas bene componant.* Mox neutrum μέρος, utpote collectivum nomen, et pluralis mascul. νείμαντας (int. αὐτοὺς) cohærent. Deinde φύλακας αὐτοὺς παρέχειν—(ὥστε) ἐπιτυχεῖν, est, φυλάττειν (*hoc curare, ut promte s. statim adeat proficiscentes vel advenientes*). Pro ἐπιτυχεῖν vero, quod est *incidere in aliquem*, haud scio an ἐντυχεῖν (*convenire*, colloqui) scribendum sit, nisi ἐπιτυχεῖν sensu, qui dicitur, prægnante positum capias, ut sit: *offendere studere* (ut statim, *si quis advenerit* vel ex urbe proficiscatur, eum offendere studeat); quanquam hoc mihi non placet. Paulo post ἐρωτήσασαν, dativo πόλει prægresso, recte habet, vid. ad iii. 5. Particulæ τε post ἰόντι respondet καὶ δὴ καί. Ast.

καὶ δὴ καὶ τῶν—νεωτερισμῶν ἕνεκα] Int. φύλακας αὐτοὺς παρέχειν (ἀναγκαῖόν ἐστι) ὅπως ἂν cet. Ast.

προκαθήμενον] προκαθῆσθαι ad amussim respondet Latino *præsidere.* Aristotel. Polit. vi. 8. (c. 5. §. 10. Schn.): ἡ γὰρ αὐτὴ πολλάκις ἔχει τὸ τέλος καὶ τὴν ἐφορίαν, ἣ προκάθηται τοῦ πλήθους, ὅπου κύριός ἐστιν ὁ δῆμος. Deinde διαλύσεων, prægresso ξυλλόγων (quod *conventus* est) oppositum, esse debet *dimissio.* Sic διαλύειν τὸν ξύλλογον, *dimittere concilium*, Thucyd. ii. 12. Idem vi. 41. διελύθησαν ἐκ τοῦ ξυλλόγου. viii. 69. ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκκλησία—διελύθη. Interpretes hæc verba perperam ceperunt. Ast.

οὖν πάντα τὸ δωδέκατον ἂν μέρος τῆς βουλῆς εἴη τὸ διακοσμοῦν, τὰ ἕνδεκα ἀναπαυόμενον τοῦ ἐνιαυτοῦ μέρη. κοινῇ δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἀρχῶν δεῖ τὰς φυλακὰς ταύτας φυ- III. ii. 427.
λάττειν κατὰ πόλιν τοῦτο τὸ[c] μόριον τῆς βουλῆς ἀεί.

Καὶ τὰ μὲν κατὰ πόλιν οὕτως ἔχοντα μετρίως ἂν εἴη διατεταγμένα· τῆς δὲ ἄλλης χώρας πάσης τίς ἐπιμέλεια καὶ τίς τάξις; ἆρα[d] οὐχ, ἡνίκα πᾶσα μὲν ἡ πόλις, σύμπασα δὲ ἡ χώρα κατὰ δώδεκα μέρη διανενέμηται, τῆς πόλεως αὐτῆς ὁδῶν καὶ οἰκήσεων καὶ οἰκοδομιῶν καὶ λιμένων καὶ ἀγορᾶς καὶ κρηνῶν καὶ δὴ καὶ τεμενῶν καὶ ἱερῶν καὶ πάντων τῶν τοιούτων ἐπιμελητὰς δεῖ τινὰς ἀποδεδειγμένους εἶναι;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

§. 7. ΑΘ. Λέγωμεν δὴ τοῖς μὲν ἱεροῖς νεωκόρους[e] τε II. 759.
καὶ ἱερέας[f] καὶ ἱερείας δεῖν γίγνεσθαι· ὁδῶν δὲ καὶ οἰκοδομιῶν καὶ κόσμου τοῦ[g] περὶ τὰ τοιαῦτα ἀνθρώπων τε, ἵνα μὴ ἀδικῶσι, καὶ τῶν ἄλλων θηρίων ἐν αὐτῷ[h] τε τῷ τῆς πόλεως περιβόλῳ καὶ προαστείῳ, ὅπως ἂν τὰ προσήκοντα πόλεσι γίγνηται, ἑλέσθαι δεῖ τρία μὲν ἀρχόντων εἴδη, περὶ μὲν τὸ νῦν δὴ λεχθὲν ἀστυνόμους ἐπονομάζοντα, τὸ δὲ περὶ

—c τὸ τε Ξ.—d ἄρ' ῃ.—e νεωτέρους υ.—f καὶ ἱερέας om υ.—g τὰ Ϛ.—h τούτῳ υ.

§. 7. λέγωμεν] Rectius, ni fallor, scribitur λέγομεν δὴ, vid. ad i. 8. licet Ficin. verterit, *dicamus igitur*. Mox genitivi ὁδῶν—θηρίων absolute sunt positi, *quod vero ad vias—attinet*; vid. ad i. 14. τῶν ἄλλων θηρίων; *non solum de hominibus, verum etiam de bestiis*, vid. ad ii. 9. Sine causa Faehsius p. 384. corrigebat αὐτῶν, Ficinum secutus vertentem, *aut ipsæ feræ noceant*. Deinde ἑλέσθαι δὲ in Cod. Voss. et apud Stob. Serm. xlii. p. 299. 17. scribitur, quod amplectendum esset, si prægressa apodosin haberent. Ni fallor, verba ἐν αὐτῷ τε τῷ—γίγνηται manca sunt; his enim, ut prægressis ὁδῶν δὲ—θηρίων, astynomorum munus describitur (hinc, περὶ τὸ νῦν δὴ λεχθὲν), non simul illud agoranomorum; quocirca sequi non potest: tres magistratuum species creare oportet; contra si ἑλέσθαι δὲ novam ordiatur orationem, omnia bene cohærent. Verbis ὁδῶν—γίγνηται astynomorum magistratus adumbratur: *alios vero esse debere, qui hoc curent*, (hæc enim in Græca oratione desiderantur) *ut, quod ad vias, ædificia* cet. *attinet, omnia tam in urbis ambitu, quam in suburbio recte se habeant*. Et quum in prægressis de rebus sacris et antea etiam de rerum forensium ordine exposuerit, hæc tria munera complectens jam dicit, ἑλέσθαι δὲ τρία μὲν ἀρχόντων εἴδη cet. Infinitivus cum particula δὲ conjunctus quavis fere pagina in orationis initio ita occurrit. Particulæ μὲν nihil in sequentibus respondet, vid. ii. 8. Stob. particulæ δὲ addit δεῖ, quo, si δὲ scribatur, supersedere possumus. Ast.

ἀστυνόμους] Rerum urbanarum, ut viarum, ædificiorum et quæ alia ad urbis decus et ordinem pertinent, curatores. Aristotel. Polit. vi. 8. (c. 5. §. 3.) ἑτέρα δὲ ἐπιμέλεια ταύτης ἐχομένη καὶ σύνεγγυς ἡ τῶν περὶ τὸ ἄστυ δημοσίων καὶ ἰδίων, ὅπως εὐκοσμία ᾖ καὶ τῶν πιπτόν-

ἀγορᾶς κόσμον ἀγορανόμους, ἱερῶν δὲ ἱερέας. οἷς μέν εἰσι πάτριαι ἱερωσύναι καὶ αἷς,[i] μὴ κινεῖν· εἰ δέ, οἷον τὸ πρῶτον κατοικιζομένοις εἰκὸς γίγνεσθαι περὶ τὰ τοιαῦτα, ἢ μηδενὶ
III. ii. 428. ἢ τισιν ὀλίγοις, οἷς μὴ καθεστήκοι,[k] καταστατέον ἱερέας τε καὶ ἱερείας νεωκόρους γίγνεσθαι τοῖς θεοῖς. Τούτων δὴ πάντων τὰ μὲν αἱρετὰ χρή, τὰ δὲ κληρωτὰ ἐν ταῖς κατα-

εἴη

—[i] ἃς A et pr Ω.—[k] καθεστήκει v.—[l] τυχοι r.—[m] ἁμαρτανόντων Ξ.—[n] αὐτὸν ΑΩ

των οἰκοδομημάτων καὶ ὁδῶν σωτηρία καὶ διόρθωσις, καὶ τῶν ὁρίων τῶν πρὸς ἀλλήλους ὅπως ἀνεγκλήτως ἔχωσι, καὶ ὅσα τούτοις ἄλλα τῆς ἐπιμελείας ὁμοιότροπα· καλοῦσι δ' ἀστυνομίαν οἱ πλεῖστοι τὴν τοιαύτην ἀρχήν· ἔχει δὲ μόρια πλείω τὸν ἀριθμὸν, ὧν ἑτέρους ἐφ' ἕτερα καθιστᾶσιν ἐν ταῖς πολυανθρωποτέραις πόλεσιν, οἷον τειχοποιοὺς καὶ κρηνῶν ἐπιμελητὰς καὶ λιμένων φύλακας. Cf. Ulpian. ad Demosthen. in Timocr. p. 463. et Maussac. ad Harpocrat. v. ἀστυνόμος. Decem fuisse Athenis ἀστυνόμους, quinque in Piræeo totidemque in urbe, Aristoteles tradit apud Harpocrat. et Suidam, sed vid. S. Petit. Legg. Attic. p. 337. ibique Wesseling.—In participio ἐπονομάζοντα latet pronomen indefinitum, vid. ad iii. 14. Ast.

ἀγορανόμους] *Qui foro rerum venalium præsint.* Suidas et Etym. M. ἀγορανόμοι· οἱ τὰ κατὰ τὴν ἀγορὰν ὤνια διοικοῦντες ἄρχοντες. Cf. Meurs. Lectt. Attic. i. 19. Elmenhorst. ad Apulei. p. 144. Alberti ad Hesych. S. Petit. Legg. Attic. p. 495. Bergler. et Wagner. ad Alciphr. i. 9. Wolf. ad Demosth. Lept. p. 224.—Ad τὸ δὲ int. εἶδος; mox ἱερῶν malim absolute capere, ut sit, *quod ad sacra attinet*, quam e prægressis τὸ περὶ (ἱερῶν) κόσμον repetere. Ast.

πάτριαι] Malim πατρικαὶ, a *patribus relictæ*, i. e. hæreditariæ (Ficin. *quæ a parentibus per successionem seu viris sive mulieribus tradita sunt*), ut apud Diod. Sic. i. 88. ubi v. Wesseling. p. 98. Cf. nostra ad iii. 3. Nisi latiori sensu πάτριαι dictum esse censeas, ut sit, *more patrio s. antiquo constitutæ, more majorum receptæ*. Idcirco πατρικαὶ corrigere, nonnihil dubitavimus.—Stob. εἰ δέοιντο —ἱερέων. Ast.

ὀλίγοις οἷς μὴ] Particulam negativam hinc debere abesse arbitror: et Platonem scripsisse ἢ τισὶν ὀλιγίστοις καθεστήκοι, vel ὀλιγίστοισι. fuerit enim facilis lapsus ex ὀλιγίστοις in ὀλίγοις οἷς: nec difficilis ex ὀλιγίστοισι (quæ terminatio passim his in libris occurrit) in ὀλίγοις οἷς μὴ fuerit. Nec Ficin. certe illam ἀρνητικὴν voculam agnoscit: qui hunc locum ita reddit: *Et sacerdotia quidem quæ a parentibus per successionem seu viris sive mulieribus tradita sunt, nequaquam movenda: si vero aut nullis aut paucis aliqua hujusmodi sunt (quod accidere par est illis qui in novæ civitatis habitationem conveniunt) ubi hæc desunt, sacerdotes tam viri quam mulieres et æditui constituendi sunt.* Cæterum quod ad superlativum ὀλιγίστοις attinet, quem hujus loci emendationi adhibeo, eo ipse quoque utitur cum alibi, tum vero in principio paginæ proxime præcedentis. Steph.

ὀλίγοις, οἷς μὴ] Verba οἷς μὴ aperte mendosa sunt. Steph. corrigebat ὀλιγίστοις vel ὀλιγίστοισι; equidem ἱερωσύνη excidisse suspicor, e quo per compendia tachygraphica scripto facile nasci potuit οἷς μή. Hoc autem si interposueris, omnia bene habent: εἰ δὲ—ἢ μηδενὶ ἢ τισιν ὀλίγοις ἱερωσύνη καθεστήκοι, καταστατέον ἱερέας τε καὶ ἱερείας, (ὥστε, i. e. ἵνα) νεωκόρους γίγνεσθαι τοῖς θεοῖς. Καταστατέον ἱερέας respicit illud, εἰ μηδενὶ ἱερωσύνη καθεστήκοι; id vero, quod alteri, ἢ τισιν ὀλίγοις, respondere debebat, omissum est, scilicet, *his (paucis) jam constitutis novos addere oportet sacerdotes*. Ast.

τὰ μὲν αἱρετὰ] Sc. τοὺς ἀστυνόμους et ἀγορανόμους. Mox pro εἴη vitioso, quod vulgo legitur, scripsimus ᾖ: ὅπως ἂν est h. l. *eo consilio, ut*—, idcirco conjunctivum requirit. Pro μιγνύντας fortasse malis μιγνύντα, ut persona indefinita intelligatur, sed in sequentibus quoque pluralis eodem modo ponitur, quia pronomen indefinitum, quod subjecti locum obtinet, collectivum est. Ast.

οὖν πάντα τὸ δωδέκατον ἂν μέρος τῆς βουλῆς εἴη τὸ διακοσμοῦν, τὰ ἕνδεκα ἀναπαυόμενον τοῦ ἐνιαυτοῦ μέρη. κοινῇ δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἀρχῶν δεῖ τὰς φυλακὰς ταύτας φυ- III. ii. 427.
λάττειν κατὰ πόλιν τοῦτο τὸ[c] μόριον τῆς βουλῆς ἀεί.

Καὶ τὰ μὲν κατὰ πόλιν οὕτως ἔχοντα μετρίως ἂν εἴη διατεταγμένα· τῆς δὲ ἄλλης χώρας πάσης τίς ἐπιμέλεια καὶ τίς τάξις; ἆρα[d] οὐχ, ἡνίκα πᾶσα μὲν ἡ πόλις, σύμπασα δὲ ἡ χώρα κατὰ δώδεκα μέρη διανενέμηται, τῆς πόλεως αὐτῆς ὁδῶν καὶ οἰκήσεων καὶ οἰκοδομιῶν καὶ λιμένων καὶ ἀγορᾶς καὶ κρηνῶν καὶ δὴ καὶ τεμενῶν καὶ ἱερῶν καὶ πάντων τῶν τοιούτων ἐπιμελητὰς δεῖ τινὰς ἀποδεδειγμένους εἶναι;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

§. 7. ΑΘ. Λέγωμεν δὴ τοῖς μὲν ἱεροῖς νεωκόρους[e] τε II. 759.
καὶ ἱερέας[f] καὶ ἱερείας δεῖν γίγνεσθαι· ὁδῶν δὲ καὶ οἰκοδομιῶν καὶ κόσμου τοῦ[g] περὶ τὰ τοιαῦτα ἀνθρώπων τε, ἵνα μὴ ἀδικῶσι, καὶ τῶν ἄλλων θηρίων ἐν αὐτῷ[h] τε τῷ τῆς πόλεως περιβόλῳ καὶ προαστείῳ, ὅπως ἂν τὰ προσήκοντα πόλεσι γίγνηται, ἑλέσθαι δεῖ τρία μὲν ἀρχόντων εἴδη, περὶ μὲν τὸ νῦν δὴ λεχθὲν ἀστυνόμους ἐπονομάζοντα, τὸ δὲ περὶ

—[c] τὸ γε Ξ.—[d] ἆρ' ἡ.—[e] νεωτέρους υ.—[f] καὶ ἱερέας om υ.—[g] τὰ ϛ.—[h] τούτῳ υ.

§. 7. λέγωμεν] Rectius, ni fallor, scribitur λέγομεν δὴ, vid. ad i. 8. licet Ficin. verterit, *dicamus igitur*. Mox genitivi ὁδῶν—θηρίων absolute sunt positi, *quod vero ad vias—attinet;* vid. ad i. 14. τῶν ἄλλων θηρίων; *non solum de hominibus, verum etiam de bestiis*, vid. ad ii. 9. Sine causa Faehsius p. 384. corrigebat αὐτῶν, Ficinum secutus vertentem, *aut ipsæ feræ noceant*. Deinde ἑλέσθαι δὲ in Cod. Voss. et apud Stob. Serm. xlii. p. 299. 17. scribitur, quod amplectendum esset, si prægressa apodosin haberent. Ni fallor, verba ἐν αὐτῷ τε τῷ—γίγνηται manca sunt; his enim, ut prægressis ὁδῶν δὲ—θηρίων, astynomorum munus describitur (hinc, περὶ τὸ νῦν δὴ λεχθὲν), non simul illud agoranomorum; quocirca sequi non potest: tres magistratuum species creare oportet; contra si ἑλέσθαι δὲ novam orditur orationem, omnia bene cohærent. Verbis ὁδῶν—γίγνηται astynomorum magistratus adumbratur: *alios vero esse debere, qui hoc curent*, (hæc enim in Græca oratione desiderantur) *ut, quod ad vias, ædificia* cet. *attinet, omnia tam in urbis ambitu, quam in suburbio recte se habeant*. Et quum in prægressis de rebus sacris et antea etiam de rerum forensium ordine exposuerit, hæc tria munera complectens jam dicit, ἑλέσθαι δὲ τρία μὲν ἀρχόντων εἴδη cet. Infinitivus cum particula δὲ conjunctus quavis fere pagina in orationis initio ita occurrit. Particulæ μὲν nihil in sequentibus respondet, vid. ii. 8. Stob. particulæ δὲ addit δεῖ, quo, si δὲ scribatur, supersedere possumus. Ast.

ἀστυνόμους] Rerum urbanarum, ut viarum, ædificiorum et quæ alia ad urbis decus et ordinem pertinent, curatores. Aristotel. Polit. vi. 8. (c. 5. §. 3.) ἑτέρα δὲ ἐπιμέλεια ταύτης ἐχομένη καὶ σύνεγγυς ἡ τῶν περὶ τὸ ἄστυ δημοσίων καὶ ἰδίων, ὅπως εὐκοσμία ᾖ καὶ τῶν πιπτόν-

σειν·[t] ταῦτα[u] δὲ καὶ περὶ τῶν ἱερειῶν ἔστω τὰ νόμιμα.
τοὺς δὲ ἐξηγητὰς[v] τρὶς[w] φερέτωσαν μὲν αἱ τέτταρες φυλαὶ
III. ii. 429. τέτταρας ἕκαστον ἐξ αὐτῶν, τρεῖς δὲ οἷς ἂν πλείστη γένη-
ται ψῆφος δοκιμάσαντας ἐννέα[x] πέμπειν εἰς Δελφοὺς ἀνε-
λεῖν[y] ἐξ ἑκάστης τριάδος ἕνα· τὴν δὲ δοκιμασίαν αὐτῶν
καὶ τοῦ χρόνου τὴν ἡλικίαν εἶναι καθάπερ τῶν ἱερέων. οὗ-
τοι δὲ ἔστων ἐξηγηταὶ διὰ βίου· τὸν δέ γε λιπόντα προαι-
ρείσθωσαν αἱ τέτταρες[z] φυλαί, ὅθεν ἂν ἐκλίπῃ. Ταμίας δὲ[a]
δὴ[b] τῶν τε[c] ἱερῶν χρημάτων ἑκάστοις τοῖς ἱεροῖς καὶ τεμενῶν
II. 760. καὶ καρπῶν τούτων καὶ μισθώσεων κυρίους αἱρεῖσθαι μὲν
ἐκ τῶν μεγίστων τιμημάτων τρεῖς εἰς τὰ μέγιστα ἱερά,
δύο δ' εἰς τὰ[d] σμικρότερα, πρὸς δὲ τὰ ἐμμελέστατα ἕνα·
τὴν δ' αἵρεσιν τούτων καὶ τὴν δοκιμασίαν γίγνεσθαι καθά-
περ ἡ τῶν στρατηγῶν ἐγίγνετο. Καὶ τὰ μὲν αὖ περὶ τὰ
ἱερὰ ταῦτα γιγνέσθω.

[r] ἑκάστῳ s.—[s] ἡμῶν om h.—[t] ἁγιστεύσειν AΩft et corr Ξ, ἁγιστήσειν v.—[u] ταῦτα AΞΩvf.—[v] ἐξηγητάς τε f.—[w] τρεῖς Ωr, τρεῖς Ah.—[x] δοκιμάσαντας τοὺς ἐννέα s.—[y] ἀφελεῖν s.—[z] τέσσαρες v.—[a] τε Ξvft, δε Ω.—[b] δεῖ s.—[c] τε om Ξ.—[d] τὰ ante

p. 124. interpretatur, *pietatem in deos colere*. Rectius Ficin. *qui—res divinas sufficienter est tractaturus*; vid. Ruhnken. ad Tim. p. 11. Cod. Voss. ἁγιστεύσειν, quod placet. ἕκαστον, int. ἐξηγητήν: *ita ut unumquemque, quem tribus designet, e suis tribulibus eligat.* Offendit vero τέτταρας; nam quum in sequentibus duodecim religionum interpretes memorentur, a duodecim φυλαῖς lecti, singulæ tribus e suis tribulibus unum (non quatuor) legant neçesse est. Igitur τέτταρας locum habere nequit. Conjungenda enim sunt verba τρὶς αἱ τέτταρες (duodecim) φυλαί. Quod quidem quomodo interpretes latere potuerit, mirari debemus. Ficin. vertit: *interpretes autem ter quatuor ferant tribus ipsæ quatuor, ex earum ordine unaquæque tres; ac tribus probatis—reliquos novem Delphos mittant, ut ex quaque trinitate unus oraculo deligatur.* Ex quo perspicitur, ipsum τρὶς τέτταρας conjunxisse. Etiam in sequentibus αἱ τέτταρες φυλαὶ occurrunt; ubi vel τρὶς ante τέτταρες inserendum vel τέτταρες, id quod præferendum est, expungendum esse judico, ut sit, *ex tribus, e quibus defunctus lectus erat.*—Cod. Voss. τρεῖς habet. Deinde vulgo post ἐννέα male interpungitur. Ast.

ἀφελεῖν] Est et alia lectio, ἀνελεῖν. Steph.

ἀφελεῖν] E Cod. Voss. et Stob. ἀνελεῖν reposuimus; illud esset *tollere*, hoc vero, de oraculo usurpatum, sonat *respondere*, h. e. *oraculo designare*. Infinitivus simplex est i. q. πρὸς τό: *ut unus ex quovis ternione* (igitur tres de novem illis) *oraculo legatur*. Vid. ad ii. 8. Ast.

ὅθεν ἂν ἐκλίπῃ] Ficin. *et in defuncti vicem quatuor tribus inde alium eligant, unde prior ille defecit.* De τέτταρες, quod exterminandum esse indicamus, supra jam exposuimus. Ast.

πρὸς δὲ τὰ ἐμμελέστατα] Ficin. *pro mediis maximeque concinnis.* Cornar. *unum ad concinnissima.* Ἐμμελὲς, *concinnum*, est etiam *modestum*, temperatum et modicum, i. e. parvum, ut apud Latinos *modestus* (Tacit. Annal. iv. 7. 'modesta servitia') et *modicus* ('modica pecunia,' Cicer. Parad. vi. 2. 'acervus,' Horat. Epist. ii. 2. 190. 'murus,' Ovid. Metam. viii. 620. 'sacellum,' Tacit. Hist. iii. 74. 'sepulcrum,' ii. 49.).—

στάσεσι γίγνεσθαί, μιγνύντας πρὸς φιλίαν ἀλλήλοις δῆμον καὶ μὴ δῆμον ἐν ἑκάστῃ χώρᾳ καὶ πόλει, ὅπως ἂν μάλιστα ὁμονοῶν εἴη.[l] τὰ μὲν οὖν τῶν ἱερῶν τῷ θεῷ ἐπιτρέποντα αὐτῷ τὸ κεχαρισμένον γίγνεσθαι, κληροῦν οὕτω τῇ θείᾳ τύχῃ ἀποδιδόντα, δοκιμάζειν δὲ τὸν ἀεὶ λαγχάνοντα πρῶτον μὲν ὁλόκληρον καὶ γνήσιον, ἔπειτα ὡς ὅτι μάλιστα ἐκ καθαρευουσῶν οἰκήσεων, φόνου δὲ ἁγνὸν καὶ πάντων τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα εἰς τὰ θεῖα ἁμαρτανομένων[m] αὐτὸν[n] καὶ πατέρα καὶ μητέρα κατὰ ταὐτὰ βεβιωκότας. ἐκ Δελφῶν δὲ χρὴ νόμους[o] περὶ τὰ θεῖα πάντα[p] κομισαμένους[q] καὶ καταστήσαντας ἐπ' αὐτοῖς ἐξηγητὰς τούτοις χρῆσθαι. κατ' ἐνιαυτὸν δὲ εἶναι καὶ μὴ μακρότερον τὴν ἱερωσύνην ἑκάστην,[r] ἔτη δὲ μὴ ἔλαττον ἑξήκοντα ἡμῖν[s] εἴη γεγονὼς ὁ μέλλων καθ' ἱεροὺς νόμους περὶ τὰ θεῖα ἱκανῶς ἁγιστεύ-

υϛ𝔥, αὐτῶν Ξτ et (ἀπ' ὀρθώσεως) γρ Ω: αὐτόν τε ς.—[o] δὲ χρὴ νο corr A, δευτέρην γρ A, δὲ χρὴ νόμους in litura Ω.—[p] πάντα add ΑΩυϛ𝔥Ξ.—[q] κοσμισαμένους 𝔥.—

τὰ μὲν οὖν τῶν ἱερῶν] *Jam quod ad res divinas attinet*; absolute hæc posita sunt. Ast.

ὁλόκληρον] Wesselingius ad S. Petit. Legg. Attic. p. 170. bene adnotat: 'Sacerdotes sorte lecti diligenter examinabantur, utrum corpore essent integri, puri ac puris progeniti, casti nec ullo scelere contaminati; quod ipsum in sacerdote Judæo requirebatur, quem παντελῆ καὶ ὁλόκληρον esse oportebat, teste Philone Jud. l. ii. de monarch. p. 823. A. cujusque genus et corpus propterea studiosissime examinabant, eodem auctore de decalogo p. 754. D.'—Ald. Lov. Bas. 1. 2. et Stob. ἐκκαθαρευουσῶν. Καθαρεύειν, sensu neutrali, est *purum esse et pollutionis expertem*, ut xii. 3. p. 947. D. ἱερέας τε, καὶ ἱερείας ὡς καθαρεύοντι τῷ τάφῳ ἕπεσθαι. Æschin. de fals. legat. t. iii. p. 266. καὶ μὴ καθαρεύοντα τῷ σώματι. Sic et Epist. viii. p. 357. A. φόνου καθαρεύοντα (*purum* s. *expertem*) καὶ δεσμοῦ καὶ φυγῆς. Polyb. vi. 56. σπάνιόν ἐστιν, εὑρεῖν ἀπεχόμενον ἄνδρα τῶν δημοσίων καὶ καθαρεύοντα περὶ ταῦτα. Xenoph. Hier. iv. 4. Plutarch. Orac. def. p. 435. D. et Sympos. v. 10. p. 685. A. Cf. Boissonad. ad Philostrat. p. 339. Idcirco etiam Phæden. p. 58. B. exterminata glossa τὴν πόλιν, legendum esse censeo: νόμος ἐστὶν αὐτοῖς ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ καθαρεύειν,. καὶ (h. e. *ideoque*) δημοσίᾳ μηδένα ἀποκτιννύναι.—Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἁμαρτανόντων; Stob. vero ἁμαρτανομένων, ut Steph. scripsit. Ficin. quoque, *omniumque hujusmodi, quæ adversus divinam rem committuntur*. Codd. Voss. et Par. θεῖα πάντα. Ast.

θεῖα] Post θεῖα in vet. scriptum est πάντα. Steph.

ἐξηγητὰς] *Religionum interpretes* (Cicer. de Legib. ii. 27.) s. qui de sacro respondeant. Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 109. et Sluiter. Lect. Andocid. Vid. Polit. iv. 5. ubi v. Comm. p. 485. Post θεῖα Cod. Voss. et Stob. inserunt πάντα. Ficin. simpliciter, *leges autem de rebus divinis a Delphis petantur*. Mox Stob. et Cod. Voss. ἑκάστην. Ast.

ἑκάστῳ] Pro ἑκάστῳ legitur etiam ἑκάστην. Steph. Ficinus vertit, *Sacerdotium non diuturnius sit, quam annuum*. Bip.

ἔτη δὲ μὴ ἔλαττον] Ante ἑξήκοντα excidit ἢ, ut sit, μὴ ἔλαττον ἢ ἔτη ἑξήκοντα γεγονὼς ἡμῖν εἴη (ut c. 8. 760. C. xi. 3. p. 917. C.); alioqui scribendum esset ἐτῶν, ut c. 11. p. 764. E. μὴ ἔλαττον τετταράκοντα γεγονὼς ἐτῶν. Deinde εἴη, optativus, pro infinitivo positum, vid. ad iv. 9. Ast.

ἁγιστεύειν] Steph. Thes. L. G. t. i.

τρίτῳ δὲ ἄλλους ἀγρονόμους[o] αἱρεῖσθαι καὶ φρουράρχους
τοὺς πέντε τῶν δώδεκα ἐπιμελητάς. ἐν δὲ δὴ[p] ταῖς διατρι-
III. ii. 431. βαῖς τῷ τόπῳ ἑκάστῳ τὴν ἐπιμέλειαν εἶναι τοιάνδε τινά,
πρῶτον μὲν ὅπως εὐερκὴς[q] ἡ χώρα πρὸς τοὺς πολεμίους ὅτι
μάλιστα ἔσται, ταφρεύοντάς τε ὅσα ἂν τούτου δέῃ καὶ
ἀποσκάπτοντας καὶ ἐν οἰκοδομήμασιν εἰς δύναμιν εἴργον-
τας[r] τοὺς ἐπιχειροῦντας ὁτιοῦν τὴν χώραν καὶ τὰ κτήματα
κακουργεῖν, χρωμένους δ' ὑποζυγίοις καὶ τοῖς οἰκέταις
II. 761. τοῖς ἐν τῷ τόπῳ ἑκάστῳ πρὸς ταῦτα, δι' ἐκείνων ποιοῦντας,
ἐκείνοις ἐπιστατοῦντας, τῶν οἰκείων ἔργων αὐτῶν[s] ἀργίας
ὅτι μάλιστα ἐκλεγομένους.[t] δύσβατα δὲ δὴ πάντα ποιεῖν
τοῖς[u] ἐχθροῖς, τοῖς δὲ φίλοις ὅτι μάλιστα εὔβατα ἀνθρώποις
τε καὶ ὑποζυγίοις καὶ βοσκήμασιν, ὁδῶν τε ἐπιμελουμένους,
ὅπως ὡς ἡμερώταται ἕκασται γίγνωνται, καὶ τῶν ἐκ Διὸς
ὑδάτων, ἵνα τὴν χώραν μὴ κακουργῇ, μᾶλλον δ' ὠφελῇ ῥέ-
οντα ἐκ τῶν ὑψηλῶν εἰς τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι νάπας ὅσαι κοῖλαι,
τὰς ἐκροὰς αὐτῶν εἴργοντας οἰκοδομήμασί τε καὶ ταφρεύμα-
σιν, ὅπως ἂν τὰ παρὰ τοῦ Διὸς ὕδατα καταδεχόμεναι καὶ
πίνουσαι, τοῖς ὑποκάτωθεν ἀγροῖς τε καὶ τόποις πᾶσι νάματα

—[p] δὴ om ℌ.—[q] ἀερκὴς Ξ.—[r] εἴργοντας υ.—[s] αὐτῶν om pr Ω.—[t] ἐκλεγομένοις υ.

τοὺς πέντε τῶν δώδεκα ἐπιμελητὰς] Cornar. *tertio vero anno alios agrorum curatores et custodiæ principes quinque, qui duodecim illis præsint, eligant.* Verba τοὺς πέντε ἐπιμελητὰς τῶν δώδεκα brevius dictum est; unusquisque enim, ut supra exposuit, e tribulibus suis duodecim leget adjutores. Mox ante τῷ τόπῳ ἑκάστῳ præpositionem ἐν desiderabis; sed illa solet sic omitti, v. Lamb. Bos. Ellips. p. 696. ibique Schäfer. Cf. iii. 14. Ast.

ἀργίας] Ni statuere malis, abstractum pro concreto positum esse (vid. iii. 5.); legendum erit ἀργούς: *qui maxime propriis operibus vacant, a propriis laboribus immunes sunt.* De αὐτῶν vid. ad i. 7. In prægressis οἰκοδομήματα sunt *parietes*, turres, alia ejusdem generis, quibus loca muniuntur, ut infra, οἰκοδομήμασί τε καὶ ταφρεύμασιν (cf. c. 20. p. 778. E.) et ἐν instrumentum indicat, v. ad ii. 5. Ast.

ἡμερώταται] Cod. Voss. ἡμερώτατα ἕκαστα. Ceterum ἡμεροῦν et ἐξημεροῦν, Latinorum *pacare* (vid. Wesseling. ad Diodor. Sic. i. 15. p. 19. i. 24. p. 28.) est i. q. καθαίρειν vel καθαρὸν ποιεῖν, *purgare ab omnibus, quæ perniciosa vel infesta et horrida sunt*, sive sunt hostes sive animalia sive alia quæcunque feritas. Cf. Æschyl. Eumen. 18. Eurip. Herç. F. 20. ἐξημερῶσαι γαῖαν. Strabo ix. 12. t. iii. p. 518. Sic *pacare* Latinis frequentatur, velut Virgil. Æn. vi. 804. de Hercule, 'pacavit nemora.' Ovid. Heroid. ix. 13. 'pacatum orbem.' Senec. Hercul. Fur. 250. 441. Hinc ἥμερον opponitur fero et inculto, ut l. ix. p. 867. D. xi. 18. p. 935. A. Viæ igitur ἥμεροι sunt *faciles, apertæ, stratæ.* Ast.

τῶν ἐκ Διὸς ὑδάτων] *Aquarum cælestium*, h. e. pluviarum, ut l. vi. 28. p. 779. C. viii. 10. p. 844. B. C. Vid. Casaubon. ad Theophr. p. 43. Ζεὺς est enim Ὄμβριος s. Ὑέτιος, Ὕων et Ἰκμαῖος, *Jupiter pluvius, Imbricitor* et *Uvidus*, vid. Broukhus. ad Tibull. i. 8. 26. et Burmann. in Jov. Fulg. c. 5. p. 265. Cf. Lamb. Bos. Ellips. Gr. p. 167. ibique Schäfer. Ast.

§. 8. Ἀφρούρητον δὲ δὴ[e] μηδὲν εἰς δύναμιν ἔστω. πόλεως μὲν οὖν αἱ φρουραὶ πέρι ταύτῃ γιγνέσθωσαν, στρατηγῶν ἐπιμελουμένων[f] καὶ ταξιαρχῶν καὶ ἱππάρχων καὶ φυλάρχων καὶ πρυτάνεων καὶ δὴ καὶ ἀστυνόμων καὶ ἀγορανόμων, ὁπόταν αἱρεθέντες ἡμῖν καταστῶσί τινες ἱκανῶς· τὴν δὲ ἄλλην χώραν φυλάττειν πᾶσαν κατὰ τάδε. δώδεκα μὲν ἡμῖν ἡ χώρα πᾶσα εἰς δύναμιν ἴσα μόρια νενέμηται, φυλὴ δὲ μία τῷ μορίῳ ἑκάστῳ ἐπικληρωθεῖσα κατ' ἐνιαυ- III. ii. 430.
τὸν παρεχέτω πέντε[g] οἷον[o] ἀγρονόμους τε καὶ φυλάρχους, τούτοις δ' ἔστω καταλέξασθαι[h] τῆς αὑτῶν φυλῆς ἑκάστῳ[i] δώδεκα τῶν[k] πέντε ἐκ τῶν νέων, μὴ ἔλαττον ἢ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη γεγονότας, μὴ πλεῖον δὲ ἢ τριάκοντα. τούτοις δὲ διακληρωθήτω τὰ μόρια τῆς χώρας κατὰ μῆνα ἕκαστα ἑκάστοις, ὅπως ἂν πάσης τῆς χώρας ἔμπειροί τε καὶ ἐπιστήμονες γίγνωνται πάντες. δύο δ' ἔτη τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν φρουρὰν γίγνεσθαι φρουροῖς τε καὶ ἄρχουσιν. ὅπως δ' ἂν τὸ πρῶτον λάχωσι τὰ μέρη, τοὺς τῆς χώρας τόπους μεταλλάττοντας ἀεὶ τὸν ἑξῆς τόπον[l] ἑκάστου μηνὸς ἡγεῖσθαι τοὺς φρουράρχους ἐπὶ δεξιὰ[m] κύκλῳ· τὸ δ' ἐπὶ δεξιὰ γιγνέσθω τὸ πρὸς ἕω. περιελθόντος δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῷ δευτέρῳ ἔτει, ἵνα ὡς πλεῖστοι τῶν φρουρῶν μὴ μόνον ἔμπειροι τῆς χώρας γίγνωνται κατὰ μίαν ὥραν τοῦ ἐνιαυτοῦ, πρὸς τῇ χώρᾳ δὲ ἅμα καὶ τῆς ὥρας ἑκάστης περὶ ἕκαστον τὸν τόπον τὸ γιγνόμενον ὡς πλεῖστοι καταμάθωσιν, οἱ τότε ἡγούμενοι πάλιν ἀφηγείσθωσαν εἰς τὸν[n] εὐώνυμον ἀεὶ μεταβάλλοντες τόπον, ἕως ἂν τὸ δεύτερον διεξέλθωσιν ἔτος. τῷ

σμικρότερα om pr Ω.—[e] δὴ om ђ.—[f] στρατ. δὲ ἐπιμ. f.—[g] παντὶ Υ.—[h] καταδέξασθαι ΑΩΥfђΥ.—[i] ἑκάστῳ om ђ.—[k] δωδεκάτῳ corr A et γρ Ω.—[l] τῶν ἑξῆς τόπων ς.—[m] ἐπὶ δεξιὰ Aђ: ἐπιδέξια *ς. sed Ω accentu caret.—[n] τὸ ђ.—[o] ἀγορανόμους ђ.

Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *διαίρεσιν* pro δ' *αἵρεσιν*. Ast.

§. 8. *νενέμηται*] Legitur et *νενεμήσθω*. alteram tamen lect. sequitur Fic. Steph.

ἐπικληρωθεῖσα] Inversa est oratio pro, *cui pars singula sorte data s. assignata est*; vid. ad v. 8. Mox Cod. Voss. *καταδέξασθαι*. Ast.

καταλέξασθαι] Alia etiam lectio est, *καταδέξασθαι*: sed illa retinenda videtur. Steph. Καταλέξασθαι servant omnes Platonis libri, estque haud dubie aptius. Ficinus vertit, *habeat*; nempe ut varietur oratio, nam paulo ante dederat, *deligat*. Bip.

ὅπως δ' ἂν] *Quomodocunque, ea ratione, quæcunque est, qua* cet. Mox pro ἐπιδέξια scripsimus ἐπὶ δεξιὰ, sensu jubente; sic etiam Ficin. *ad dexteram* habet. Δὲ post πρὸς τῇ χώρᾳ est i. q. ἀλλὰ καὶ, vid. ad ii. 10. Paulo post Cod. Voss. τὸ τρίτον. Ast.

τίονα συχνῷ. [§. 9.] Ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα κόσμος τε καὶ ὠφέλεια[c] τοῖς τόποις γίγνοιτ' ἂν μετὰ παιδιᾶς οὐδαμῇ ἀχαρίτου·[d] σπουδὴ δὲ περὶ ταῦτα ἥδε ἔστω. τοὺς ἑξήκοντα ἑκάστους τὸν αὑτῶν τόπον φυλάττειν μὴ μόνον πολεμίων ἕνεκα ἀλλὰ καὶ τῶν φίλων φασκόντων εἶναι. γειτόνων δὲ καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν ἣν[e] ἄλλος ἄλλον ἀδικῇ, δοῦλος ἢ ἐλεύθερος, δικάζοντας τῷ ἀδικεῖσθαι φάσκοντι, τὰ μὲν σμικρὰ αὐτοὺς τοὺς πέντε ἄρχοντας, τὰ δὲ μείζονα μετὰ τῶν δώδεκα τοὺς ἑπτακαίδεκα δικάζειν μέχρι τριῶν μνῶν, ὅσα ἂν ἕτερος ἑτέρῳ ἐπικαλῇ. δικαστὴν δὲ καὶ ἄρχοντα ἀνυπεύθυνον οὐδένα δικάζειν καὶ ἄρχειν δεῖ πλὴν τῶν[f] τὸ τέλος ἐπιτιθέντων[g] οἷον

v.—[b] εὐμενῶς ΑΩυſℌτ : εὐμαρῶς *ς.—[c] ὠφελία f.—[d] ἀχαρίστου ℌς.—[e] ἂν ſ et mg

αὐτοῖς γυμνάσια χρὴ κατασκευάζειν τοὺς νέους αὐτοῖς τε καὶ τοῖς γέρουσι, γεροντικὰ λουτρὰ θερμὰ παρέχοντας. atque formam orationis eandem servans, aliis participiis utitur, hoc modo, ὕλην παρατιθέντας αὔην καὶ ξηρὰν ἄφθονον, ἐπ' ὀνήσει καμνόντων τε νόσοις, καὶ πόνοις τετρυμένα γεωργικοῖς σώματα δεχομένους εὐμαρῶς (vel potius εὐμενῶς) ἰατροῦ δεῖξαι μὴ πάνυ σοφοῦ βελτίονα συχνῷ. id est, *efficere illa* (corpora nimirum) *multo magis vegeta quam a quopiam medico possent effici: quopiam, inquam, ex eorum numero qui suæ artis parum sunt periti.* At Ficin. qualemcunque poterat sensum ex loco ita depravato eliciens, ita hunc locum (altius autem repetam) vertit: *Ubique autem in his gymnasia juvenes tam sibi commoda quam senibus præparent, calidis balneis constitutis, et copiose siccis appositis lignis, ut et remedium ægrotantibus, et lenimen labore defessis benevole* (agnoscit enim et ipse εὐμενῶς, non εὐμαρῶς) *afferatur: quæ sane curatio longe melior est quam medici parum periti medela.* Steph. Ceterum v. γεροντικὰ, quod τῷ λουτρὰ adjectum est, rectius carebimus. Nam balneorum usus et ad juvenes pertinebat, omninoque ad eos, qui aut morbo affecti, aut labore fessi erant. Neque ξηρὰν post αὔην tulerim. Bip.

ἰατροῦ] In libris editis scribitur ἰατροῦ δ'; solo δὲ expuncto, locum nobis videmur restituisse. Verba συχνῷ βελτίονα, int. ὄντα, referenda sunt ad λουτρὰ θερμὰ, ἕξις vero est facultas s. ars, vid. nostra ad Phædr. p. 371. In ὕλην αὔην καὶ ξηρὰν alterutrum abesse posset; nolim tamen, quum ejusmodi redundantias noster amet, quidquam mutare. Ast.

§. 9. ἀχαρίστου] In libro vet. legi ἀχαρίτου Stephan. memorat. Eustathius quoque ad Odyss. Θ. p. 1593. 45. ἀσύνηθες δὲ τοῖς μεθ' Ὅμηρον τὸ ἀχάριστον ἐπὶ τοῦ μὴ χαρίεντος· αὐτοὶ γὰρ ἀχάριστόν φασιν, οὗ ἀπορρέει μνῆστις εὖ πεπονθότος. Sed ἀχάριστος (*ingratus*) est et *immemor beneficii* et injucundus s. molestus, et significatione altera in libris Platonicis haud infrequens est. Sic l. xi. 13. p. 935. A. πράγματι γὰρ ἀχαρίστῳ θυμῷ χαριζόμενος. Menexen. p. 248. C. ἀχάριστοι εἶεν ἂν μάλιστα. Epist. vii. p. 335. B. περὶ τὴν ἀνδραποδώδη καὶ ἀχάριστον—ἡδονήν. Sic etiam Xenoph. Anabas. ii. 1. 10. Hier. i. 24. Sympos. iii. 9. Cf. Wesseling. ad Herodot. i. 207. Ast.

ἑξήκοντα] Illi significantur ἀγρονόμοι, quos duodecim tribus legerunt, et quidem singulæ viros quinque, vid. cap. 8. init.—τῶν φιλ. φασκ. i. e. τῶν φασκόντων φίλων εἶναι, *qui amicos se profitentur.*—τοὺς πέντε ἄρχοντας, agoranomos, e tribu ejus delectos, cui injuria illata est; et quum quinque singuli duodecim adjutores habeant, sequitur τοὺς ἑπτακαίδεκα. Ast.

πλὴν τῶν τὸ τέλος ἐπιτιθέντων] Ser-

καὶ κρήνας ποιοῦσαι, καὶ τοὺς αὐχμηροτάτους τόπους πολυ-
ύδρους τε καὶ εὐύδρους ἀπεργάζωνται· τά τε πηγαῖα ὕδα-
τα, ἐάν τέ τις ποταμὸς ἐάν τε καὶ κρήνη ᾖ, κοσμοῦντες
φυτεύμασί τε καὶ οἰκοδομήμασιν εὐπρεπέστερα καὶ συνά-
γοντες μεταλλείαις νάματα πάντα ἄφθονα ποιῶσιν ὑδρείας[v] III. ii. 432.
τε καθ' ἑκάστας τὰς ὥρας, εἴ τί που ἄλσος[w] ἢ τέμενος
περὶ ταῦτα ἀνειμένον[x] ᾖ, τὰ ῥεύματα ἀφιέντες εἰς αὐτὰ
τὰ τῶν θεῶν ἱερὰ κοσμῶσι. πανταχῇ δὲ ἐν τοῖς τοιούτοις
γυμνάσια χρὴ κατασκευάζειν τοὺς νέους αὐτοῖς τε καὶ
τοῖς γέρουσι γεροντικὰ λουτρὰ θερμὰ[y] παρέχοντας, ὕλην
παρατιθέντας αὔην[z] καὶ ξηρὰν ἄφθονον, ἐπ' ὀνήσει καμ-
νόντων τε νόσοις καὶ πόνοις τετρυμένα[a] γεωργικοῖς σώματα
δεχομένους εὐμενῶς,[b] ἰατροῦ δ' ἕξιν μὴ πάνυ σοφοῦ βελ-

—[u] ἐν τοῖς AΩυf.—[v] ὑδρείας Ξ, ὑδρίαις f : ὑδρείαις *ϛ.—[w] δάσος A et fortasse pr Ω. —[x] ἀνειμένον Astius : libri ἀφειμένον.—[y] θερμὰ om Σ.—[z] αὔην Ω.—[a] τετριμμένα

μεταλλείαις] *Aquæ ductibus*, cuniculis s. canalibus, *quales in metalli fodinis esse solent.* — ὑδρείαις, *irrigationibus.* Ast.

ἀνειμένον] Sic pro ἀφειμένον scripsimus; ἀνειμένον est enim *diis relictum*, h. e. dicatum et consecratum (vid. Observat. Misc. v. iii. p. i. p. 94.); proprie desertum et incultum est; loca enim diis consecrata a communi usu exemta erant; unde τεμένη, quasi ἀποτετμημένα, dicebantur, vid. Schol. ad Iliad. ii. 696. xviii. 550. Hesych. h. v. et Kuhn. ad Polluc. i. 6. 38.—Pro ἄλσος Cod. Par. δάσος, addito γρ. ἄλσος. Ast.

γεροντικὰ] Cod. Voss. γέροντι καὶ, unde suspicari quis possit, legendum esse γέρουσι καὶ; sed nulla indigere correctione locum existimo; verba γεροντικὰ λ. θ. παρέχοντας explicationis causa pregressis καὶ τοῖς γέρουσι apposita sunt (*dum simul in senum gratiam balnea calida constituunt*). Accedit, quod Pollux ii. 13. p. 158. γεροντικὰ λοῦτρα ex hoc loco memorat. Mox participium παρατιθέντας rationem indicat, qua balnea illa constituere oporteat; est igitur, *eo quod s. dum ligna arida copiose apponunt.* Deinde in δεχομένους structura verborum mutata est; dicere scriptor volebat, *ad juvanda ægrotantium et ad corroboranda s. reficienda labore defessorum corpora.* Ast.

εὐμαρῶς] Aliud hic est adverb. in vet. εὐμενῶς. Et paulo post ἀχαρίτου, quæ scriptura magis est recepta in ea quidem signific. quæ loco huic convenit. Steph.

εὐμαρῶς] E Cod. Par. et Ficino, qui *benevole* vertit, recepimus εὐμενῶς. Ast.

δ' ἕξιν] Hic locus, alter est eorum de quibus mentionem feci in iis quæ his annotationibus præfixi: quem me multum torsisse non dissimulavi, neque tamen ejus emendandi rationem mihi in mentem venisse priusquam pagina in qua est prelo commissa esset: sed tandem certe eam mihi videor invenisse, de qua mihi omnes sint assensuri: non enim magna est, quod ad scripturam attinet, mutatio, ex his duobus verbis, δ' ἕξιν, in istud δεῖξαι: quamvis longe alium hoc verbum quam illa duo sensum efficiat: quod tamen quum dico, de hoc loco non intelligo: quum hic nullus plane sensus ex illis vocibus δ' ἕξιν possit elici, atque adeo ne salvam quidem esse sinant orationis structuram. Unum est in quo hæreo, quod scribendo δεῖξαι, vereor ut invenire hic aut etiam extrinsecus possim subaudire verbum a quo pendeat hic infinitivus. Ideoque peto ut ex δεῖξαι ad δεῖξαι transire mihi liceat, quod a verbo χρὴ, ex præcedentibus repetendo, pendeat. dixit enim, πανταχῇ δὲ ἐν τοῖς τοι-

ὑποσχεῖν ἑκόντα τιμωρίαν. Διαιτάσθων δὲ[n] οἵ τε ἄρχοντες οἵ τε[o] ἀγρονόμοι τὰ δύο ἔτη τοιόνδε τινὰ τρόπον. πρῶτον μὲν δὴ καθ' ἑκάστους τοὺς τόπους εἶναι ξυσσίτια, ἐν οἷς κοινῇ τὴν δίαιταν ποιητέον ἅπασιν· ὁ δὲ ἀποσυσσιτήσας[p] κἂν ἡντιναοῦν ἡμέραν ἢ νύκτα ἀποκοιμηθεὶς μὴ τῶν ἀρχόντων[q] ταξάντων ἢ πάσης τινὸς ἀνάγκης ἐπιπεσούσης, ἐὰν
III. ii. 434. ἀποφήνωσιν αὐτὸν[r] οἱ πέντε καὶ γράψαντες θῶσιν ἐν ἀγορᾷ καταλελυκότα τὴν φρουράν, ὀνείδη τε ἐχέτω τὴν πολιτείαν ὡς προδιδοὺς τὸ ἑαυτοῦ[s] μέρος, κολαζέσθω τε πληγαῖς ὑπὸ τοῦ συντυγχάνοντος καὶ ἐθέλοντος κολάζειν ἀτιμωρήτως. τῶν δὲ ἀρχόντων αὐτῶν ἐάν τίς τι δρᾷ τοιοῦτον αὐτός, ἐπιμελεῖσθαι μὲν τοῦ τοιούτου πάντας τοὺς ἑξήκοντα χρεών, ὁ δὲ αἰσθόμενός[t] τε καὶ πυθόμενος[u] μὴ ἐπεξιὼν ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνεχέσθω νόμοις καὶ πλείονι τῶν νέων ζημιούσθω· περὶ τὰς[v] τῶν νέων ἀρχὰς ἠτιμάσθω πάσας.[w] τούτων δὲ οἱ νομοφύλακες ἐπίσκοποι ἀκριβεῖς ἔστωσαν, ὅπως ἢ μὴ γίγ-

[l] δίκας A et pr Ω, δίκην Ξ.—[m] τὸν om ɼ.—[n] δ' ɦ.—[o] τ' υʃɦɼ.—[p] ἀποσσιτήσας υ.—[q] τῶν ἀρχ. τινῶν ταξ. ɦ.—[r] αὐτῶν pr Ξ.—[s] αὐτοῦ ɦ.—[t] ἀνεχόμενος ʃ.—[u] πειθόμενος ɼ.—[v] τὰς om pr Ω.—[w] πάντας Ξ.—[x] εἰ τοῖς Ωυʃɦɼ.—[y] τῆς...ταῦτα om υ.—

6. §. 11. 12. Vid. Casaubon. ad Theophrast. Charact. vi. 4. et Fischer. ad Apolog. p. 77. Sic etiam *πράττειν* et *ἐκπράττειν* (c. 17. p. 774. B. D. E.) adhibentur; unde *πράττεσθαι* passive xi. 5. p. 921. C. *διπλοῦν πραττέσθω*. *Πράττεσθαι* hac significatione duplicem accusativum solet comitem habere, ut apud Xen. Mem. i. 2. 5. *τοὺς ἐπιθυμοῦντας ἑαυτοῦ οὐκ ἐπράττετο χρήματα*. Cf. §. 60. et i. 6. 11.—*τὴν διπλασίαν*, int. *ζημίαν*, *pœnam dupli*, s. alterum tantum, (int. quantum ab eo exigit, qui judicium non effugit). Sic *διπλασία* semper alterius ejusque simplicis pœnæ ratione habita ponitur, ut ix. 9. Cf. Taylor. ad Lys. p. 34. t. v. Ast.

πάσης—ἀνάγκης] I. e. *πάντως* (*prorsus*) *ἀναγκάζοντός τινος*. Sic *πᾶσα ἀνάγκη* (*prorsus necessarium*) solet usurpari, ut Epinom. 5. fin. Vid. Abresch. ad Æschyl. t. ii. p. 165. Valcken. ad Eurip. Phœn. p. 560.—Mox Cod. Voss. *ἀνεχέσθω* pro *ἐνεχέσθω*, et Bas. 1. 2. *αὐτοὺς* pro *αὐτός*. Ast.

περὶ τὰς—ἀρχὰς] Ante *περὶ* excidisse videri possit *καί*; Ficinus enim vertit, *et acriori juvenum censura penitus in omnibus juvenum magistratibus contemnatur*; similiter Cornar. *et majore quam juvenes pœna afficiatur, et circa omnes juvenum magistratus ignominia afficiatur*. Sed nulla opus copula est; intelligenda est enim particula explicans, *nempe*, *scilicet*, vid. ad i. 4. Περὶ vero est *circa*, *in*; quocirca sensus nonnisi hic esse potest, *in omnibus juvenum magistratibus contemnatur*, h. e. *ab omnibus removeatur s. omnium repulsam ferat*. Ast.

τούτων δὲ οἱ νομοφύλακες] Laudat hæc Stob. Serm. xlii. p. 306. ubi scriptum extat *ἐν τούτῳ ἀκριβεῖς ἔστωσαν ἐπίσκοποι*. Mox pro *δὴ* e Stobæo reposuimus *δέ*. Sententiam vero, quæ in sequentibus adumbratur, sæpius veteres respexerunt, ut Cicero de Legib. iii. 2. §. 5. 'nam et qui bene imperat, paruerit aliquando necesse est, et qui modeste paret, videtur, qui aliquando imperet, dignus esse. Itaque oportet eum, qui paret, sperare, se aliquo tempore imperaturum, et illum, qui imperat, cogitare, brevi tempore sibi esse parendum.' Cf. Plutarch. præc. ger. reipubl. p. 806. F. et Themist. Orat. xiii. p. 170. C. Ast.

βασιλέων. καὶ δὴ καὶ τοὺς ἀγρονόμους τούτους, ἐὰν ὑβρίζωσί τι περὶ τοὺς ὧν ἐπιμελοῦνται, προστάξεις τε προστάττοντες ἀνίσους καὶ ἐπιχειροῦντες λαμβάνειν τε καὶ φέρειν τῶν ἐν ταῖς γεωργίαις μὴ πείσαντες, καὶ ἐὰν δέχωνταί τι κολακείας ἕνεκα[h] διδόντων ἢ καὶ δίκας ἀδίκως[i] διανέμωσι, ταῖς μὲν θωπείαις ὑπείκοντες ὀνείδη φερέσθωσαν ἐν πάσῃ τῇ πόλει, τῶν δὲ ἄλλων ἀδικημάτων ὅ τι ἂν ἀδικῶσι τοὺς ἐν τῷ τόπῳ, τῶν μέχρι μνᾶς ἐν τοῖς κωμήταις καὶ γείτοσιν ὑπεχέτωσαν ἑκόντες[k] δίκας, τῶν δὲ μειζόνων ἑκάστοτε ἀδικημάτων ἢ καὶ τῶν ἐλαττόνων, ἐὰν μὴ θέλωσιν ὑπέχειν πιστεύοντες τῷ μεθίστασθαι κατὰ μῆνας εἰς ἕτερον ἀεὶ τόπον φεύγοντες ἀποφευξεῖσθαι, τούτων πέρι λαγχάνειν μὲν ἐν ταῖς κοιναῖς δίκαις[l] τὸν[m] ἀδικούμενον, ἐὰν δ' ἕλῃ, τὴν διπλασίαν πραττέσθω τὸν ὑποφεύγοντα καὶ μὴ ἐθελήσαντα III. ii. 433. II. 762.

ħ.—[f] τῶν om f.—[g] ἐπιθέντων ħ.—[h] ἕνα Ξ.—[i] ἢ ἀδίκως γρ Ω.—[k] ἑκόντες om ħ.—

rasnus: *his tantum exceptis, qui ad regiæ potestatis exemplum ultima sententia de rebus statuunt.* C. 12. p. 767. A. τὸ δὲ τρίτον, ἂν τὰ δύο δικαστήρια μὴ δύνηται διαλλάξαι, τέλος ἐπιθέτω τῇ δίκῃ. Ast.

καὶ δὴ καὶ τοὺς ἀγορανόμους τούτους] Propter plura interposita oratio interrupta et ἀνακόλουθος est, ita ut accusativi illi nihil habeant, unde regantur; pro infinitivis videlicet scriptor imperativos posuit φερέσθωσαν et ὑπεχέτωσαν. Similiter in sequentibus infinitivus et imperativus alternis positi sunt. Mox genitivus τῶν, cum verbis λαμβάνειν et φέρειν conjunctus, partitionem indicat (Gregor. Corinth. p. 123. ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους, ubi v. vir. doct. ed. Schäfer.). Sic viii. 10. p. 844. E. ἐὰν μὲν τῶν οἰκείων λαμβάνῃ. Sympos. 213. E. Phileb. 23. C. Sic etiam viii. 13. p. 849. D. καὶ ζώων διαμερισθέντων μάγειροι διατιθέσθων ξένοις. x. 13. p. 906. D. καθάπερ κυσὶ λύκοι τῶν ἁρπασμάτων σμικρὰ ἀπονέμοιεν. xi. 7. p. 923. D. μὴ νέμειν τούτῳ τῶν χρημάτων. Plerumque præpositio ἀπὸ s. ἐκ vel pronomen τὶ suppletur, vid. Marcland. ad Lys. t. v. p. 114. Dawes. Miscell. Crit. p. 310. Matthiæ Gr. Gr. p. 481.—διδόντων, int. τινῶν, ut participium absolute positum sit, vid. ad vi. 4. Mox ἐν est *apud*, vid. ad i. 6.—Paulo post Cod. Voss. ἕκαστός τε. Ast.

φεύγοντες] Int. τὴν γραφὴν, *accusati.* De paronomasia vid. ad ii. 4. Simile est illud φυγῇ φεύγειν, de quo vid. ad Epinom. 1. Mox λαγχάνειν, int. δίκην, *litem sortiri*, h. e. intendere (sortes enim a judicibus ducebantur, et quæ prima dica ex urna exierat, ea prima agebatur. Nisi malis locutionem ab eo repetere, quod judices sortitione dabantur. Vid. ad xii. 8.). Sic x. 15. p. 909. C. δίκας ἀσεβείας τῷ ἐθέλοντι λαγχάνειν ὑπεχέτω. Thom. Mag. λαγχάνω δίκην τῷ δεῖνι ἤγουν κρίσιν Ἀττικοὶ λέγουσιν, οὐκ ἐπιφέρω· διὰ κλήρου γὰρ τὰς δίκας ἐποίουν. Vid. Pierson. ad Mœr. v. λαχεῖν δίκην p. 243. Taylor. ad Lys. p. 596. t. v. Reisk. int. Græcit. Demosth. p. 479. et Ruhnken. ad Tim. p. 173. Hinc δικῶν λήξεις viii. 11. p. 846. B. Ast.

ἕλῃ] *αἱρεῖν*, ad forum translatum, est *causam* (δίκην) *obtinere*, et in universum convincere, reum peragere. Sic c. 23. μὴ ἑλὼν ἐν δικαστηρίῳ τοὺς ἐγγράψαντας. ix. 11. p. 872. B. ὁπόσας ἂν ὁ ἑλὼν προστάττῃ. c. 15. p. 879. A. ἐὰν δὲ μὴ ἕλῃ. xi. 14. p. 936. D. p. 937. c. xii. 1. p. 941. D. Apolog. c. 16. τοῦτ' ἔστιν, ὃ ἐμὲ αἱρήσει, ἐάνπερ αἱρῇ. Vid. Stephan. Thesaur. G. L. t. i. p. 181. E. Ast.

πραττέσθω] *Exigito;* πράττεσθαι est enim i. q. ἀπαιτεῖν, ut Sophist. 222. E. 223. A. Apolog. c. 4. Eryxia p. 402. D. Xenoph. Mem. Socr. i. 2. §. 5. 7. i.

τοὺς εἴτε ἀγρονόμους εἴθ' ὅ τι καλῶν[f] χαίρει τοῦτο[g] προσαγορεύων, προθύμως πᾶς ἀνὴρ εἰς δύναμιν ἐπιτηδευέτω, ὅσοι μέλλουσι τὴν αὑτῶν πόλιν ἱκανῶς σώζειν.

§. 10. Τὸ δὲ μετὰ τοῦτο ἀρχόντων αἱρέσεως ἀγορανόμων πέρι καὶ ἀστυνόμων ἦν[h] ἡμῖν ἑπόμενον. ἕποιντο δ' ἂν ἀγρονόμοις γε[i] ἀστυνόμοι τρεῖς ἑξήκοντα οὖσι, τριχῇ δώδεκα μέρη τῆς πόλεως διαλαβόντες, μιμούμενοι ἐκείνους,
III. ii. 436. τῶν τε ὁδῶν ἐπιμελούμενοι τῶν κατὰ τὸ ἄστυ καὶ τῶν ἐκ τῆς χώρας λεωφόρων εἰς τὴν πόλιν ἀεὶ τεταμένων[k] καὶ τῶν οἰκοδομιῶν, ἵνα κατὰ νόμους[l] γίγνωνται πᾶσαι, καὶ δὴ καὶ τῶν ὑδάτων, ὁπόσ' ἂν αὐτοῖς πέμπωσι καὶ παραδιδῶσιν οἱ φρουροῦντες τεθεραπευμένα, ὅπως εἰς τὰς κρήνας ἱκανὰ καὶ καθαρὰ πορευόμενα κοσμῇ τε ἅμα καὶ ὠφελῇ τὴν πόλιν. δεῖ δὴ καὶ τούτους δυνατούς τε εἶναι καὶ σχολάζοντας τῶν κοινῶν ἐπιμελεῖσθαι· διὸ προβαλλέσθω μὲν πᾶς ἀνὴρ ἐκ τῶν μεγίστων τιμημάτων ἀστυνόμον ὃν ἂν βούληται, διαχειροτονηθέντων δὲ καὶ ἀφικομένων εἰς ἓξ οἷς ἂν πλεῖσται

—[f] καλὸν Ξ.—[g] τοῦτο om ḫ.—[h] ἦν in litura ΑΩ.—[i] libri τε.—[k] τεταμένων ΑΩḫr,

autem in voce κρυπτοὺς, quæ quid sibi velit, difficile dictu est. Exspectabas φρουροὺς vel φύλακας vel tale quid. Κρυπτοὺς, ni fallimur, a librariis profectum est, quibus, quum de venatione in prægressis sermo fuerit, κρυπτεία illa (de qua vid. i. 7.) in mentem venisset. Ast.

χαίρει—ὀνομάζων] Vid. nostra ad Phædr. p. 381. Pro καλῶν Ald. Lov. Bas. 1. et 2. mendose καλόν. Ast.

καλῶν] In præc. edit. est καλόν. sed καλῶν est particip. hoc sensu, *Aut quocunque nomine uti gaudet, quum id vult appellare.* Steph.

§. 10. ἀρχόντων] Appositio est, quæ dicitur, ad voc. ἀγορανόμων et ἀστυνόμων. Particulam τε, quæ post ἀγρονόμους interposita legitur, expunximus, quum nihil habeat, quocum cohæreat. Ast.

ἀεὶ] Cum participio conjunctum, ut solet, est i. q. πάντων. Sic τὰ ἀεὶ παρόντα et alia frequentantur, vid. Valcken. ad Herodot. ii. 98. p. 147. et ad Theocrit. Adoniaz. p. 273. Toup. ad Longin. 44. §. 6. p. 487. Weisk. Ficin. *vulgariumque itinerum, quæ a regione in urbem tendunt.* Ast.

τεταγμένων] Alia est lectio τεταμένων, quam sequendam puto. Steph.

τεταγμένων] Ficinus vertit, *Vulgariumque itinerum, quæ a regione in urbem tendunt.* Hinc Stephani lectionem, tanquam alius libri laudat, seu potius suspicionem, ortam puta, τεταμένων. Bip.

τεταμένων] Pro τεταγμένων scripsissemus, etiamsi vetus liber, quem Steph. memorat, et Cod. Voss. (nisi is idem est cum illo) non haberent. Τεταμένων etiam Dorvill. ad Charit. p. 643. probat. Nihil vero frequentius est harum vocum confusione, vid. Duker. ad Thucyd. vii. 71. et Alberti ad Hesych. v. ἀποτάδην. Sic et infra c. 15. τεταμένη et τεταγμένη confusa deprehenduntur. Cf. ad xi. 13. Ast.

τεθεραπευμένα] Ante particip. τεθεραπευμένα, non post, interpungendum esse videtur. Steph.

δυνατοὺς] *Potentes*, h. e. *divites, proceres*, ut apud Thucyd. viii. 21. ubi vid. Duker. Ast.

εἰς κρίσιν] Vocem κρίσιν, quæ a libris editis abest, Heindorfio etiam suadente, interposuimus. Sic c. 11. p. 765. C.

γίγνωνται, τοὺς τρεῖς ἀποκληρωσάντων οἷς τούτων ἐπιμε-
λές· δοκιμασθέντες δὲ ἀρχόντων κατὰ τοὺς τεθέντας αὐ-
τοῖς[m] νόμους. Ἀγορανόμους δ' ἑξῆς τούτοις αἱρεῖσθαι
μὲν ἐκ τῶν δευτέρων καὶ πρώτων τιμημάτων πέντε, τὰ δ'
ἄλλα αὐτῶν γίγνεσθαι τὴν αἵρεσιν καθάπερ ἡ τῶν ἀστυ-
νόμων, δέκα ἐκ τῶν[n] ἄλλων χειροτονηθέντας τοὺς πέντε
ἀποκληρῶσαι, καὶ δοκιμασθέντας αὐτοὺς ἄρχοντας ἀποφῆ-
ναι. χειροτονείτω δὲ πᾶς[o] πάντα· ὁ δὲ μὴ θέλων, ἐὰν εἰσ-
αγγελθῇ πρὸς τοὺς ἄρχοντας, ζημιούσθω πεντήκοντα δραχ- II. 764.
μαῖς πρὸς τῷ κακὸς εἶναι δοκεῖν. ἴτω δ' εἰς ἐκκλησίαν
καὶ τὸν κοινὸν ξύλλογον ὁ βουλόμενος, ἐπάναγκες δ' ἔστω III. ii. 437.
τῷ[p] τῶν δευτέρων καὶ πρώτων τιμημάτων, δέκα δραχμαῖς
ζημιουμένῳ ἐὰν μὴ παρὼν ἐξετάζηται τοῖς ξυλλόγοις.
τρίτῳ δὲ τιμήματι καὶ[q] τετάρτῳ μὴ ἐπάναγκες, ἀλλὰ
ἀζήμιος ἀφείσθω, ἐὰν μή τι παραγγείλωσιν οἱ ἄρχοντες
πᾶσιν ἔκ τινος ἀνάγκης ξυνιέναι. τοὺς δὲ δὴ ἀγορανόμους
τὸν περὶ τὴν ἀγορὰν κόσμον διαταχθέντα ὑπὸ νόμων[r] φυ-
λάττειν καὶ ἱερῶν καὶ κρηνῶν ἐπιμελεῖσθαι τῶν κατ' ἀγο-
ράν, ὅπως μηδὲν ἀδικῇ μηδείς, τὸν ἀδικοῦντα δὲ κολάζειν,
πληγαῖς μὲν καὶ δεσμοῖς δοῦλον καὶ ξένον, ἐὰν δ' ἐπιχώ-
ριος ἄν τις περὶ τὰ τοιαῦτα ἀκοσμῇ, μέχρι μὲν ἑκατὸν
δραχμῶν νομίσματος αὐτοὺς εἶναι κυρίους διαδικάζοντας,
μέχρι δὲ[s] διπλασίου τούτου κοινῇ μετὰ ἀστυνόμων ζημιοῦν
δικάζοντας τῷ ἀδικοῦντι. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἀστυνόμοις

τεταμμένων υ: τεταγμένων °ς.—[l] μόνους Ωf𝔥r.—[m] αὐτοὺς A et pr Ω.—[n] δέκαν τῶν pr A, δέκα ἢ τῶν ΞΩυf𝔥r et corr A.—[o] πᾶσι υ.—[p] τῷ om 𝔥.—[q] καὶ τοῦ AΩυfr.—[r] ὑπὸ τῶν νόμων f.—[s] δὲ om f.—[t] τὴν δὲ Ω.—[u] παιδείας...ἀγωνιστικῆς in mg

τῶν ἀφικομένων εἰς κρίσιν. Ad πλεῖσται vero e prægresso διαχειροτονηθέντων intell. χειροτονίαι, h. e. ψῆφοι; cf. c. 4. εἰς ἂν ἡ πλείστη χειροτονία γίγνηται. c. 12. ᾧ δ' ἂν πλεῖσται ψῆφοι ξυμβῶσι. Mox Cod. Voss. αὐτοὺς νόμους et δέκα ἢ. Ast.

ἐξετάζηται] *Si comitiis non interfuisse comperitur.* Ἐξετάζειν est *examinare*, deinde (examinando) *convincere*, manifestare, ut apud Xenoph. Œcon. xx. 14. δοκεῖ ἡ γῆ τοὺς κακοὺς κἀγαθοὺς τῷ εὐγνωστα—πάντα παρέχειν ἄριστα ἐξετάζειν. Hinc ἐξετάζεσθαι est *comperiri*, *reperiri* (ut Demosthen. de fals. leg. p. 376. 9. 434. 23. adv. Mid. 566. 27. adv. Androt. 613. 29. adv. Aristogit. p. 795. 8. adv. Pantæn. 980. 5.) sensu, qui dicitur, reciproco, *se exhibere* (Demosth. pro Coron. p. 286. 4. adv. Mid. p. 585, 24.) et absolute *comparere*, *procedere*. Male Steph. Thes. G. L. t. i. p. 1285. F. præpositionem deesse arbitrabatur. — Mox Cod. Voss. καὶ τῷ τετάρτῳ—παραγγείλωσιν. Deinde Ald. Lov. Bas 1. et 2. τοῖσδε. Ast.

ἔστω ζημιώματά τε καὶ κολάσεις ἐν τῇ ἑαυτῶν ἀρχῇ, μέχρι μὲν μνᾶς αὐτοὺς ζημιοῦντας, τὴν[t] διπλασίαν δὲ μετὰ ἀγορανόμων.

§. 11. Μουσικῆς δὲ τὸ μετὰ τοῦτο καὶ γυμναστικῆς ἄρχοντας καθίστασθαι πρέπον ἂν εἴη, διττοὺς ἑκατέρων, τοὺς μὲν παιδείας[u] αὐτῶν[v] ἕνεκα, τοὺς δὲ ἀγωνιστικῆς.
III. ii. 438. παιδείας μὲν βούλεται λέγειν ὁ νόμος γυμνασίων καὶ διδασκαλείων[w] ἐπιμελητὰς κόσμου καὶ παιδεύσεως ἅμα καὶ τῆς περὶ ταῦτα ἐπιμελείας τῶν φοιτήσεών τε πέρι καὶ οἰκήσεων ἀρρένων καὶ θηλειῶν κορῶν,[x] ἀγωνίας[y] δὲ ἔν τε τοῖς γυμνικοῖς καὶ περὶ τὴν μουσικὴν ἀθλοθέτας ἀθληταῖς, διττοὺς αὖ τούτους, περὶ μουσικὴν μὲν ἑτέρους, περὶ ἀγωνίαν

ponunt AΩ.—[v] αὐτῆς s.—[w] διδασκαλείων Astius, διδασκαλλίων x: διδασκαλιῶν *s.

§. 11. *αὐτῆς*] Legitur etiam *αὐτῶν*. Mox pro *διδασκαλιῶν* vide num scribendum sit potius *διδασκαλείων*. Dein, Cum *παιδείας* autem subaudio *ἄρχοντας*, ex præcedent. itidemque cum *ἀγωνίας*. Steph.

παιδείας αὐτῆς] Cod. Voss. *αὐτῶν*. Mox ad *παιδείας* intelligendum est, si sequentia *γυμνασίων—κόσμου ἐπιμελητὰς* spectas, e prægressis *ἄρχοντας*, sin prægressa, *τοὺς μὲν παιδείας αὐτῆς ἕνεκα*, *παιδείας* absolute quasi positum est: *si παιδείαν lex dicit, hoc significat, esse debere, qui ordini, disciplinæ reliquæque gymnasiorum et scholarum curationi præsint.* Pro *διδασκαλιῶν*, quod vulgo legitur, scripsimus *διδασκαλείων*, *scholarum* (*διδασκαλεῖον*, *ludus literarius*, vid. Perizon. ad Ælian. V. H. iii. 21. et Observat. Miscell. t. iii. p. 89.). Sic c. 20. p. 779. D. *τὰ περὶ τὰ γυμνάσια καὶ πάντα ὅσα διδασκαλεῖα* cet. vii. 11. init. *γυμνασίων ἅμα καὶ διδασκαλείων*.—De *ἐπιμελητὰς—ἐπιμελείας* vid. ad ii. 3. Ast.

ἀγωνίας] Oppositum est prægresso *παιδείας* et eodem modo intelligendum: *si vero certamen lex dicit, intelligit* (esse debere statuit) *præfectos certationis tam gymnicæ quam musicæ.* Ἀθλοθέται s. βραβευταὶ dicebantur *ludorum præfecti*, qui de præmio (quod ἆθλον s. βραβεῖον vocabatur) judicabant ac decernebant, vid. Pollux iii. 30. 145. Paschal. de Coron. vi. 11. Ceterum notatu dignum hoc est, quod *ἀθλητὴς* etiam de certatore in ludis musicis h. l. usurpatur; quanquam *ἀθλητὴς* Græcis dicitur omnino, qui in aliqua re multo usu confirmatus excellit, vid. Gataker. ad M. Antonin. iii. §. 4. Wesseling. ad Diodor. Sic. i. 53. p. 63. et interpp. ad Aristot. Polit. vi. 8. (c. 4. §. 5. Schneid.). Verba ita cohærent: *ἀγωνίας* (int. vocabulo) *βούλεται λέγειν ὁ νόμος ἀθλοθέτας ἀθληταῖς* (*eos, qui certantibus præmia tribuunt*) *ἔν τε γυμνικοῖς* (int. *ἀγῶσι*, e voce *ἀγωνίας* petendum) *καὶ* (*ἐν τοῖς*) *περὶ τὴν μουσικὴν* (i. e. *μουσικοῖς*). Pro *γυμνικοῖς* Cod. Voss. exhibet *γυμναστικοῖς*, eamque lectionem Steph. quoque affert. Similiter Ficin. *in gymnastica et musica.* Sed recte habet *γυμνικοῖς*; similiter enim apud Aristoph. Plut. 1164. *ἀγῶνας μουσικοὺς καὶ γυμνικοὺς* conjunctos reperimus. viii. 1. p. 828. C. *χοροὺς τε καὶ ἀγῶνας μουσικοὺς, τοὺς δὲ γυμνικοὺς* cet. c. 4. p. 834. C. *ψιλοῖς δὲ ὅπλων οὔτ' ἐν τοῖς γυμνικοῖς οὔτ' ἐνταῦθα τιθέντες ἀγωνίας.* xii. 3. p. 947. E. Polit. iii. 18. p. 412. B. Et *γυμνικοὶ ἀγῶνες* (*certamina palæstrica*) proprie de certaminibus gymnasticis in universum frequentatur, v. Xen. Anab. iv. 8. 18. v. 5. 5. Mem. Socr. i. 2. 24. ii. 6. 26. Ast.

διττοὺς αὖ τούτους] Quemadmodum institutionis et certationis magistros et in musica et in gymnastica diversos esse vult, sic etiam musicæ et gymnasticæ certationis præfectos statuit diversos, ita tamen, ut in certaminibus gymnasticis iidem sint hominum et equorum *ἀθλοθέται*, in duobus autem musicæ generibus diversi.—*ἀγωνιστικῆς*, oppositum *μουσι-*

γίγνωνται, τοὺς τρεῖς ἀποκληρωσάντων οἷς τούτων ἐπιμε-
λές· δοκιμασθέντες δὲ ἀρχόντων κατὰ τοὺς τεθέντας αὐ-
τοῖς[m] νόμους. Ἀγορανόμους δ᾽ ἑξῆς τούτοις αἱρεῖσθαι
μὲν ἐκ τῶν δευτέρων καὶ πρώτων τιμημάτων πέντε, τὰ δ᾽
ἄλλα αὐτῶν γίγνεσθαι τὴν αἵρεσιν καθάπερ ἡ τῶν ἀστυ-
νόμων, δέκα ἐκ τῶν[n] ἄλλων χειροτονηθέντας τοὺς πέντε
ἀποκληρῶσαι, καὶ δοκιμασθέντας αὐτοὺς ἄρχοντας ἀποφῆ-
ναι. χειροτονείτω δὲ πᾶς[o] πάντα· ὁ δὲ μὴ θέλων, ἐὰν εἰσ-
αγγελθῇ πρὸς τοὺς ἄρχοντας, ζημιούσθω πεντήκοντα δραχ- II. 764.
μαῖς πρὸς τῷ κακὸς εἶναι δοκεῖν. ἴτω δ᾽ εἰς ἐκκλησίαν
καὶ τὸν κοινὸν ξύλλογον ὁ βουλόμενος, ἐπάναγκες δ᾽ ἔστω III. ii. 437.
τῷ[p] τῶν δευτέρων καὶ πρώτων τιμημάτων, δέκα δραχμαῖς
ζημιουμένῳ ἐὰν μὴ παρὼν ἐξετάζηται τοῖς ξυλλόγοις.
τρίτῳ δὲ τιμήματι καὶ[q] τετάρτῳ μὴ ἐπάναγκες, ἀλλὰ
ἀζήμιος ἀφείσθω, ἐὰν μή τι παραγγείλωσιν οἱ ἄρχοντες
πᾶσιν ἔκ τινος ἀνάγκης ξυνιέναι. τοὺς δὲ δὴ ἀγορανόμους
τὸν περὶ τὴν ἀγορὰν κόσμον διαταχθέντα ὑπὸ νόμων[r] φυ-
λάττειν καὶ ἱερῶν καὶ κρηνῶν ἐπιμελεῖσθαι τῶν κατ᾽ ἀγο-
ράν, ὅπως μηδὲν ἀδικῇ μηδείς, τὸν ἀδικοῦντα δὲ κολάζειν,
πληγαῖς μὲν καὶ δεσμοῖς δοῦλον καὶ ξένον, ἐὰν δ᾽ ἐπιχώ-
ριος ὤν τις περὶ τὰ τοιαῦτα ἀκοσμῇ, μέχρι μὲν ἑκατὸν
δραχμῶν νομίσματος αὐτοὺς εἶναι κυρίους διαδικάζοντας,
μέχρι δὲ[s] διπλασίου τούτου κοινῇ μετὰ ἀστυνόμων ζημιοῦν
δικάζοντας τῷ ἀδικοῦντι. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἀστυνόμοις

τεταμμένων υ: τεταγμένων *ϛ.—[l] μόνους Ωfhr.—[m] αὐτοὺς A et pr Ω.—[n] δέκαν τῶν pr A, δέκα ἢ τῶν ΞΩυfhr et corr A.—[o] πᾶσι υ.—[p] τῷ om h.—[q] καὶ τοῖ AΩυfr.—[r] ὑπὸ τῶν νόμων f.—[s] δὲ om f.—[t] τὴν δὲ Ω.—[u] παιδείας...ἀγωνιστικῆς in mg

τῶν ἀφικομένων εἰς κρίσιν. Ad πλεῖσται vero e prægresso διαχειροτονηθέντων intell. χειροτονίαι, h. e. ψῆφοι; cf. c. 4. οἷς ἂν ἡ πλείστη χειροτονία γίγνηται. c. 12. ᾧ δ᾽ ἂν πλεῖσται ψῆφοι ξυμβῶσι. Mox Cod. Voss. αὐτοὺς νόμους et δέκα ἢ. Ast.

ἐξετάζηται] *Si comitiis non interfuisse comperitur.* Ἐξετάζειν est *examinare*, deinde (examinando) *convincere, manifestare*, ut apud Xenoph. Œcon. xx. 14. δοκεῖ ἡ γῆ τοὺς κακοὺς κἀγαθοὺς τῷ εὔγνωστα—πάντα παρέχειν ἄριστα ἐξετάζειν. Hinc ἐξετάζεσθαι est *comperiri, reperiri* (ut Demosthen. de fals. leg. p. 376. 9. 434. 23. adv. Mid. 566. 27. adv. Androt. 613. 29. adv. Aristogit. p. 795. 8. adv. Pantæn. 980. 5.) sensu, qui dicitur, reciproco, *se exhibere* (Demosth. pro Coron. p. 286. 4. adv. Mid. p. 535, 24.) et absolute *comparere, procedere*. Male Steph. Thes. G. L. t. i. p. 1285. F. præpositionem deesse arbitrabatur.—Mox Cod. Voss. καὶ τῷ τετάρτῳ—παραγκείλωσιν. Deinde Ald. Lov. Bas 1. et 2. τοῖσδε. Ast.

ἐκ τῶν ἐμπείρων ποιητέον, ἔν τε τῇ δοκιμασίᾳ[k] κατηγόρημα ἐν τοῦτ'[l] ἔστω καὶ[m] ἀπηγόρημα, τῶν μὲν ὡς ἄπειρος ὁ λαχών, τῶν δ' ὡς ἔμπειρος. ὃς[n] δ' ἂν εἷς ἐκ προχειροτονηθέντων δέκα λάχῃ, δοκιμασθεὶς τὸν ἐνιαυτὸν τῶν χορῶν ἀρχέτω κατὰ νόμον. κατὰ ταὐτὰ δὲ τούτοις καὶ ταύτῃ ὁ[o] λαχὼν τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον τῶν ἀφικομένων[p] εἰς κρίσιν μονῳδιῶν τε καὶ συναυλιῶν, ἀρχέτω εἰς τοὺς κριτὰς ἀποδιδοὺς ὁ λαχὼν τὴν κρίσιν. Μετὰ δὲ ταῦτα χρεὼν ἀγωνίας ἀθλοθέτας αἱρεῖσθαι τῆς[q] περὶ τὰ γυμνάσια ἵππων τε καὶ ἀνθρώπων ἐκ τῶν τρίτων τε καὶ ἔτι τῶν δευτέρων τιμημάτων. εἰς δὲ τὴν αἵρεσιν ἔστω μὲν ἐπάναγκες τοῖς τρισὶ[r] πορεύεσθαι τιμήμασι, τὸ σμικρότατον δὲ ἀζήμιον ἀφείσθω. τρεῖς δ' ἔστωσαν οἱ λαχόντες, τῶν προχειροτονηθέντων μὲν εἴκοσι, λαχόντων δὲ ἐκ τῶν εἴκοσι τριῶν, οὓς ἂν καὶ[s] ψῆφος ἡ τῶν δοκιμαζόντων δοκιμάσῃ. ἐὰν[t] δέ τις ἀποδοκιμασθῇ καθ'

f.—[j] βολὴν f.—[k] δημοσίᾳ v.—[l] τοῦτ' ἔστω ἐν r.—[m] καὶ...προχειροτονηθέντων] καὶ θέντων v.—[n] ὁ om pr Ω.—[o] ὁ ταύτῃ ħ.—[p] ἀφικουμένων f.—[q] τῇ v.—[r] τρισὶ καὶ Ω

τέον conjunctum, de quo vid. ad i. 11. Bene Cornar. sensum expressit vertendo: *et propositio sane eorum, qui eligunt, ex peritis fiat, et in probatione una hæc prædicatio aut negatio sit, alteris imperitum, alteris peritum affirmantibus eum, qui sortem subire debet.* De προβολῇ vid. ad vi. 4.—ὁ λαχὼν, cui sors obvenit, qui sorte delectus est. Mox ante δοκιμασθεὶς comma posuimus, ut a prægressis separetur; est enim: *postquam probatus s. examinatus est.* Ast.

κατὰ ταυτὰ δὲ τούτοις] Obscure hæc reddidit Cornar. *similiter autem et hoc modo, qui ex monodiis et tibiarum cantu ad judicium sorte devenit, anno illo princeps sit, ita ut ad judices deferat judicium is cui sors obtigit.* Verba ita cohærent: κατὰ ταυτὰ δὲ τούτοις (chori præfectis) καὶ ταύτῃ (de qua redundantia vid. ad i. 5.) ἀρχέτω τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον ὁ λαχὼν τῶν ἀφικομένων εἰς κρίσιν μονῳδιῶν τε καὶ ξυναυλιῶν, εἰς τοὺς κριτὰς ἀποδιδοὺς τὴν κρίσιν: ὁ λαχὼν τῶν ἀφικ. εἰς κρίσιν est, *qui sortem nactus est inter eos, qui in judicium venerunt s. de quibus judicatum est*, h. e. *qui plurimis suffragiis probati sunt*, et ἀποδιδοὺς τὴν κρίσιν εἰς τοὺς κριτὰς est: *postquam apud judices probationi se subjecit*, h. e. *postquam a judicibus probatus est.* Tria enim hæc sunt distinguenda, *propositio* (ἡ προβολὴ), *sortitio* (inter eos, qui plurima suffragia tulerunt; hinc ὁ λαχὼν) et *probatio* (ἡ δοκιμασία); et ad posteriorem referenda sunt verba ἀποδιδοὺς τὴν κρίσιν εἰς τοὺς κριτὰς, quæ in Lexicis male ita explicantur: *deferens ad judices.* Sic infra λῆξιν καὶ κρίσιν, i. e. ἀνάκρισιν (vid. ad c. 4.). Participium ὁ λαχὼν, e prægressis inculcatum, exterminandum est. Ceterum μονῳδία est *cantus solitarius*, ut supra; et quum alias proprie usurpetur de cantu, in quo tibia vel lyra non adhibetur (quod Latini dicunt *assa voce* canere, v. Nonius ii. 70. et Asconius ad Cicer. Divin. in Cæcil. 55. c. 17.) h. l. ubi ξυναυλιῶν oppositum est, de tibiæ quoque vel fidium cantu solitario accipi oportet. Ξυναυλία vero est proprie *concentus tibiarum*, quum duo tibicines idem canunt vel tibia et cithara concinunt; hoc autem loco in universum intelligendus est duorum vel plurium instrumentorum musicorum concentus. Ast.

τῆς περὶ τὰ γυμνάσια] Cod. Voss. ταῖς περὶ τ. γ. Mox verba τῶν προχειροτονηθέντων—τριῶν explicationis causa apposita sunt; quocirca parenthesi a reliqua oratione separanda esse putavimus. Ast.

δ' ἄλλους. ἀγωνιστικῆς μὲν οὖν ἀνθρώπων τε καὶ ἵππων
τοὺς αὐτούς, μουσικῆς δὲ ἑτέρους μὲν τοὺς περὶ μονῳδίαν
τε καὶ μιμητικήν, οἷον ῥαψῳδῶν καὶ κιθαρῳδῶν καὶ αὐλη-
τῶν καὶ πάντων τῶν τοιούτων ἀθλοθέτας ἑτέρους πρέπον ἂν
εἴη γίγνεσθαι, τῶν δὲ περὶ χορῳδίαν ἄλλους. πρῶτον δὴ
περὶ τὴν τῶν[z] χορῶν παιδιὰν παίδων τε καὶ ἀνδρῶν καὶ
θηλειῶν κορῶν ἐν ὀρχήσεσι καὶ τῇ τάξει[a] τῇ ἁπάσῃ γιγνο-
μένῃ μουσικῇ τοὺς ἄρχοντας. αἱρεῖσθαί που[b] χρεών· ἱκανὸς[c]
δὲ εἷς ἄρχων αὐτοῖς, μὴ ἔλαττον[d] τετταράκοντα γεγονὼς
ἐτῶν. ἱκανὸς δὲ καὶ περὶ μονῳδίαν εἷς, μὴ ἔλαττον ἢ τριά-
κοντα γεγονὼς ἐτῶν, εἰσαγωγεύς τε εἶναι καὶ τοῖς ἁμιλλω- II. 765.
μένοις τὴν διάκρισιν ἱκανῶς ἀποδιδούς. τὸν δὴ[e] χορῶν ἄρ-
χοντα καὶ διαθετῆρα[f] αἱρεῖσθαι χρὴ τοιόνδε τινὰ[g] τρόπον.
ὅσοι μὲν φιλοφρόνως ἐσχήκασι περὶ τὰ τοιαῦτα, εἰς τὸν
ξύλλογον ἴτωσαν, ἐπιζήμιοι ἐὰν μὴ ἴωσι·[h] τούτου δὲ οἱ νο- III. ii. 439.
μοφύλακες κριταί· τοῖς δ' ἄλλοις, ἐὰν μὴ βούλωνται, μη-
δὲν ἐπάναγκες ἔστω. καὶ τὴν προβολὴν[i] δὴ τὸν αἱρούμενον

—[z] κορῶν om r.—[y] ἀγῶνας A et pr Ω.—[z] τῶν add A.—[a] πύξει v.—[b] που om Ħ.—[c] ἱκανῶς Ωfr.—[d] ἐλάττων f.—[e] δὲ ђ.—[f] διευθετῆρα r.—[g] τοι οὐδένα ђ.—[h] ἴσωσι

κῆς, significat ἀγωνίαν γυμνικὴν s. palæstricam. Sic etiam ἀγωνίαν in prægressis, voci μουσικὴν oppositum, palæstram s. gymnasticam significat, sensu speciali ori, quo etiam ἀγωνιστὴς athletam vel pugilem indicat. Ceterum equi in certaminis gymnastici præmio memorantur, ut infra p. 765. C. χρεὼν ἀγωνίας ἀθλοθέτας αἱρεῖσθαι τῆς περὶ τὰ γυμνάσια ἀνθρώπων τε καὶ ἵππων. Plutarch. Sympos. Problem. ii. Quæst. v. p. 639. E. καὶ τῶν ζώων μόνῳ τῷ ἵππῳ μετουσία στεφάνου καὶ ἀγῶνός ἐστιν, ὅτι μόνος καὶ πέφυκε καὶ ἤσκηται μαχομένοις παρεῖναι καὶ συμπολεμεῖν. Vid. P. Fabri Agonist. ii. 28. Gronov. Thes. Ant. Græc. v. viii. p. 2059. Ast.

μονῳδίαν] Opponitur μονῳδία, qua solus (sine choro) aliquis cantat vel (fidibus, tibia) canit (idcirco μονῳδία rhapsodos, citharœdos, tibicines, complectitur) χορῳδίᾳ, unde patet, vocem μονῳδίαν generaliori esse sensu positam. Μουσικὴν autem veterum etiam poesin continuisse constat. Ῥαψῳδοί, sensu generali, sunt et poetæ et recitatores carminum epicorum et lyricorum (vid. Salmas. Plin. Exercit. t. i. p. 609. Heynii Excurs. ad Iliad. xxiv. t. viii. p. 794. et libr. nostr. *Grundr. d. Philol.* p. 65.) h. l. ὑποκριταῖς (ut Polit. iii. 7. p. 395. A. οὐδὲ μὴν ῥαψῳδοί γε καὶ ὑποκριταὶ ἅμα, sc. δύνανται οἱ αὐτοὶ εἶναι) et χορευταῖς oppositi.—Mox Cod. Voss. τὴν τῶν χορῶν—ἐν ὀρχήσει τε καὶ cet. Τάξει τῇ ἁπάσῃ—μουσικῇ, *in omnibus musicæ partibus* s. *in omnibus, quæ ad musicam* (et poeticam) *choream pertinent.* Τάξις est sæpenumero *munus, partes.* Ast.

αἱρεῖσθαί που] Particulam που, quæ ab Ald. Lov. Bas. 1. et 2. abest, Steph. tacite, nescio qua auctoritate adductus, interposuit. Mox ἢ ante τριάκοντα delevimus; nam etsi ἢ nonnunquam etiam genitivo post comparativum jungi solet (vid. ad v. 9.) tamen in hac locutione vereor ut tolerari possit, prægresso insuper μὴ ἔλαττον τετταράκοντα γεγονὼς ἐτῶν. Vid. ad vi. 7. Ast.

εἰσαγωγεὺς] Ald. Lov. Bas. 1. εἰσαγωγός. Ficin. *qui et introducat homines in certamen.* Ast.

αἱρούμενον] Accusativus, cum ποιη-

ἐκ τῶν ἐμπείρων ποιητέον, ἔν τε τῇ δοκιμασίᾳ[k] κατηγόρημα ἓν τοῦτ'[l] ἔστω καὶ[m] ἀπηγόρημα, τῶν μὲν ὡς ἄπειρος ὁ λαχών, τῶν δ' ὡς ἔμπειρος. ὃς[n] δ' ἂν εἷς ἐκ προχειροτονηθέντων δέκα λάχῃ, δοκιμασθεὶς τὸν ἐνιαυτὸν τῶν χορῶν ἀρχέτω κατὰ νόμον. κατὰ ταὐτὰ δὲ τούτοις καὶ ταύτῃ ὁ[o] λαχὼν τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον τῶν ἀφικομένων[p] εἰς κρίσιν μονῳδιῶν τε καὶ συναυλιῶν, ἀρχέτω εἰς τοὺς κριτὰς ἀποδιδοὺς ὁ λαχὼν τὴν κρίσιν. Μετὰ δὲ ταῦτα χρεὼν ἀγωνίας ἀθλοθέτας αἱρεῖσθαι τῆς[q] περὶ τὰ γυμνάσια ἵππων τε καὶ ἀνθρώπων ἐκ τῶν τρίτων τε καὶ ἔτι τῶν δευτέρων τιμημάτων. εἰς δὲ τὴν αἵρεσιν ἔστω μὲν ἐπάναγκες τοῖς τρισὶ[r] πορεύεσθαι τιμήμασι, τὸ σμικρότατον δὲ ἀζήμιον ἀφείσθω. τρεῖς δ' ἔστωσαν οἱ λαχόντες, τῶν προχειροτονηθέντων μὲν εἴκοσι, λαχόντων δὲ ἐκ τῶν εἴκοσι τριῶν, οὓς ἂν καὶ[s] ψῆφος ἡ τῶν δοκιμαζόντων δοκιμάσῃ. ἐὰν[t] δέ τις ἀποδοκιμασθῇ καθ'

f.—[j] βολὴν f.—[k] δημοσίᾳ v.—[l] τοῦτ' ἔστω ἐν r.—[m] καὶ...προχειροτονηθέντων] καὶ θέντων v.—[n] ὁ om pr Ω.—[o] ὁ ταύτῃ ℌ.—[p] ἀφικουμένων f.—[q] τῇ v.—[r] τρισὶ καὶ Ω

τέον conjunctum, de quo vid. ad i. 11. Bene Cornar. sensum expressit vertendo: *et propositio sane eorum, qui eligunt, ex peritis fiat, et in probatione una hæc prædicatio aut negatio sit, alteris imperitum, alteris peritum affirmantibus eum, qui sortem subire debet.* De προβολῇ vid. ad vi. 4.—ὁ λαχὼν, cui sors obvenit, qui sorte delectus est. Mox ante δοκιμασθεὶς comma posuimus, ut a prægressis separetur; est enim: *postquam probatus s. examinatus est.* Ast.

κατὰ ταυτὰ δὲ τούτοις] Obscure hæc reddidit Cornar. *similiter autem et hoc modo, qui ex monodiis et tibiarum cantu ad judicium sorte devenit, anno illo princeps sit, ita ut ad judices deferat judicium is cui sors obtigit.* Verba ita cohærent: κατὰ ταυτὰ δὲ τούτοις (chori præfectis) καὶ ταύτῃ (de qua redundantia vid. ad i. 5.) ἀρχέτω τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον ὁ λαχὼν τῶν ἀφικομένων εἰς κρίσιν μονῳδιῶν τε καὶ ξυναυλιῶν, εἰς τοὺς κριτὰς ἀποδιδοὺς τὴν κρίσιν: ὁ λαχὼν τῶν ἀφικ. εἰς κρίσιν est, *qui sortem nactus est inter eos, qui in judicium venerunt* s. *de quibus judicatum est*, h. e. *qui plurimis suffragiis probati sunt*, et ἀποδιδοὺς τὴν κρίσιν εἰς τοὺς κριτὰς est: *postquam apud judices probationi se subjecit*, h. e. *postquam a judicibus probatus est.* Tria enim hæc sunt distinguenda, *propositio* (ἡ προβολὴ), *sortitio* (inter eos, qui plurima suffragia tulerunt; hinc ὁ λαχὼν) et *probatio* (ἡ δοκιμασία); et ad posteriorem referenda sunt verba ἀποδιδοὺς τὴν κρίσιν εἰς τοὺς κριτὰς, quæ in Lexicis male ita explicantur: *deferens ad judices.* Sic infra λῆξιν καὶ κρίσιν, i. e. ἀνάκρισιν (vid. ad c. 4.). Participium ὁ λαχὼν, e prægressis inculcatum, exterminandum est. Ceterum μονῳδία est *cantus solitarius*, ut supra; et quum alias proprie usurpetur de cantu, in quo tibia vel lyra non adhibetur (quod Latini dicunt *assa voce* canere, v. Nonius ii. 70. et Asconius ad Cicer. Divin. in Cæcil. 55. c. 17.) h. l. ubi ξυναυλιῶν oppositum est, de tibiæ quoque vel fidium cantu solitario accipi oportet. Ξυναυλία vero est proprie *concentus tibiarum*, quum duo tibicines idem canunt vel tibia et cithara concinunt; hoc autem loco in universum intelligendus est duorum vel plurium instrumentorum musicorum concentus. Ast.

τῆς περὶ τὰ γυμνάσια] Cod. Voss. τοῖς περὶ τ. γ. Mox verba τῶν προχειροτονηθέντων—τριῶν explicationis causa apposita sunt; quocirca parenthesi a reliqua oratione separanda esse putavimus. Ast.

ἡντιναοῦν ἀρχῆς λῆξιν καὶ κρίσιν, ἄλλους ἀνθαιρεῖσθαι[u] κατὰ ταὐτὰ καὶ τὴν δοκιμασίαν ὡσαύτως αὐτῶν πέρι ποιεῖσθαι. [§. 12.] Λοιπὸς δὲ ἄρχων περὶ τὰ προειρημένα ἡμῖν ὁ τῆς παιδείας ἐπιμελητὴς πάσης θηλειῶν τε καὶ ἀρ- III. ii. 440.
ρένων. εἷς μὲν δὴ καὶ ὁ τούτων ἄρξων ἔστω κατὰ νόμους, ἐτῶν μὲν γεγονὼς μὴ ἔλαττον ἢ πεντήκοντα, παίδων δὲ γνησίων πατήρ, μάλιστα μὲν υἱέων καὶ θυγατέρων, εἰ δὲ μή, θάτερα· διανοηθήτω δὲ αὐτός τε ὁ προκριθεὶς καὶ ὁ προκρίνων ὡς οὖσαν ταύτην τὴν ἀρχὴν τῶν ἐν τῇ πόλει ἀκροτάτων ἀρχῶν πολὺ μεγίστην. παντὸς γὰρ δὴ φυτοῦ ἡ πρώτη βλάστη καλῶς ὁρμηθεῖσα πρὸς ἀρετὴν τῆς αὑτοῦ φύσεως κυριωτάτη τέλος ἐπιθεῖναι τὸ πρόσφορον, τῶν τε ἄλλων φυτῶν καὶ τῶν ζώων ἡμέρων καὶ ἀγρίων καὶ ἀνθρώπων. ἄνθρωπος δέ, ὥς φαμεν,[v] ἥμερον, ὅμως μὴν παιδείας II. 766.
μὲν ὀρθῆς τυχὸν καὶ φύσεως εὐτυχοῦς θειότατον ἡμερώτατόν τε ζῶον γίγνεσθαι φιλεῖ, μὴ ἱκανῶς δὲ ἢ μὴ καλῶς τραφὲν ἀγριώτατον ὁπόσα φύει γῆ. ὧν ἕνεκα οὐ δεύτερον οὐδὲ πάρεργον δεῖ τὴν παίδων τροφὴν τὸν νομοθέτην ἐᾶν

ḫ.—[s] ἢ r.—[t] ἂν v.—[u] ἀνθεωρεῖσθαι v.—[v] μὲν ḫ.—[w] ἐπιμελεῖσθαι ς.—[x] προστάτ-

§. 12. *ἢ πεντήκοντα*] Particulam *ἢ* exterminandam esse censeo, vid. ad vi. 7. Verba *λοιπὸς δὲ ἄρχων* cet. transscripsit Stob. Serm. xlii. p. 300.—*θάτερα*, *alterutrum*, ut *ἀμφότερον*, *ἀμφότερα*, usurpari solent. Sic Phædon. p. 283. *ἤτοι τὰ ἕτερα τούτων, ἢ ἀμφότερα.* Gorg. p. 477. D. Isocrat. de Pac. 186. ed. Coray. Ex Homero hæc locutio fluxit, v. c. Il. Γ. 178. *Οὗτός γ' Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής.* In hoc, ut in plurimis aliis, noster sermo cum Græco concinit; pariter enim adhibemus verba *beides, eins von beiden*. Ast.

φυτοῦ] *φυτὸν* est, quidquid *φύεται*; vid. Heind. ad Sophist. p. 333. De voce *βλάστη* vid. ad iii. 2. De sententia, similiter l. vii. p. 813. D. *ὡς εὖ μὲν τραφέντων καὶ τρεφομένων τῶν νέων, πάντα ἡμῖν κατ' ὀρθὸν πλεῖ.* Cf. Euthyphr. p. 2. C. Lach. 179. A. Theag. 121. B. et Diotogen. Pythag. apud Stob. Serm. xli. p. 251. Locum transscripsit Clemens Alexandr. Strom. vi. p. 627. C. (t. ii. p. 750. Pott.). Ast.

κυριωτάτη] Ficin. ita vertit: *vim habent summam ad finem sibi debitum imponendum.* Ad *ἥμερον* int. *φυτὸν* vel *ζῶον*. Ast.

ἡμερώτατον] Aristotel. Polit. i. 2. *ὥσπερ γὰρ τελεωθὲν βέλτιστον τῶν ζώων ἄνθρωπός ἐστιν, οὕτω καὶ χωρισθὲν νόμου καὶ δίκης χείριστον πάντων.—ὁ δ' ἄνθρωπος ὅπλα ἔχων φύεται φρονήσει καὶ ἀρετῇ, οἷς ἐπὶ τἀναντία ἐστὶ χρῆσθαι μάλιστα· διὸ ἀνοσιώτατον καὶ ἀγριώτατον ἄνευ ἀρετῆς καὶ πρὸς ἀφροδίσια καὶ ἐδωδὴν χείριστον.* Cf. Gataker. Advers. Miscell. Posth. c. xviii. p. 616. Opp. crit. et quæ Rudolphi citavit ad Ocell. Lucan. p. 306.—Cod. Voss. mendose scribit *ἱμερώτατον*. Ast.

ἀγριώτατον] Vid. Aristotel. l. l. Legg. vii. 14. p. 808. D. et Rittershus. ad Oppian. Halieut. ii. 670. p. 256. Mox ante *ὁπόσα* inseruimus *τῶν*, quod linguæ ratio postulat, vid. ad v. 3. Idem, ut nunc video, Wolfius ad Reiz. de Accent. Inclinat. p. 78. interponendum esse judicavit. Ast.

γίγνεσθαι. πρῶτον δὲ ἄρξασθαι χρεὼν τὸν μέλλοντα αὐτῶν ἐπιμελήσεσθαι[w] καλῶς αἱρεθῆναι τῶν ἐν τῇ πόλει ὃς ἂν ἄριστος εἰς πάντα ᾖ· τοῦτον κατὰ δύναμιν ὅτι μάλιστα αὐτοῖς καθιστάντα προστάτην καὶ[x] ἐπιμελητήν. αἱ πᾶσαι
III. ii. 441. τοίνυν ἀρχαὶ πλὴν βουλῆς καὶ πρυτάνεων εἰς τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἐλθοῦσαι φερόντων ψῆφον κρύβδην, τῶν νομοφυλάκων ὃν τιν' ἂν ἕκαστος ἡγῆται κάλλιστ' ἂν[y] τῶν περὶ παιδείαν ἄρξαι γενομένων· ᾧ δ' ἂν πλεῖσται[z] ψῆφοι ξυμβῶσι, δοκιμασθεὶς ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀρχόντων τῶν ἑλομένων, πλὴν νομοφυλάκων ἀρχέτω ἔτη πέντε, ἕκτῳ δὲ κατὰ ταὐτὰ ἄλλον ἐπὶ ταύτην τὴν ἀρχὴν αἱρεῖσθαι.

§. 13. Ἐὰν δέ τις δημοσίαν ἀρχὴν ἄρχων ἀποθάνῃ πρὶν ἐξήκειν αὐτῷ τὴν ἀρχὴν πλεῖον ἢ τριάκοντα ἐπιδεομένην[a] ἡμερῶν, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἄλλον καθιστάναι οἷς ἦν προσηκόντως τοῦτο[b] μέλον.[c] καὶ ἐὰν ὀρφανῶν ἐπίτροπος[d] τελευτήσῃ τις, οἱ προσήκοντες καὶ ἐπιδημοῦντες πρὸς πατρὸς καὶ μητρὸς μέχρι[e] ἀνεψιῶν παίδων[f] ἄλλον καθιστάντων ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, ἢ ζημιούσθων ἕκαστος δραχμῇ τῆς ἡμέρας, μέχρι περ ἂν[g] καταστήσωσι τὸν ἐπίτροπον.

Πᾶσα δὲ δή που πόλις ἄπολις ἂν γίγνοιτο ἐν ᾗ δικαστήρια μὴ καθεστῶτα εἴη κατὰ τρόπον· ἄφωνος δ' αὖ δικαστὴς ἡμῖν καὶ μὴ πλείω τῶν ἀντιδίκων ἐν ταῖς ἀνακρίσεσι φθεγγόμενος, καθά περ ἐν ταῖς διαίταις, οὐκ ἄν ποτε

τειν ΑΞΩυfhr.—[y] κάλλιστ' ἢ h.—[z] πλεῖστοι f.—[a] ἐπιδεομένων f.—[b] τοῦτο προσηκόντως ΑΩυfhr.—[c] μέλλον corr Ω.—[d] ἐπίσκοπος r.—[e] μέχρι ΑΩυr: μέχρις s.—[f] παίδων om v.—[g] ἂν (ἐγ) τοῖς παισὶ Ωrfhr.—[h] γένοιτο Ω, γίνοιτο h.—[i] δὴ τόγε s.—

αὐτῶν ἐπιμέλεσθαι] Stob. *αὐτὸν ἐπιμελήσεσθαι—καταστάντα—ἐπὶ ἔτη πέντε.* De *κατὰ δύναμιν ὅτι μάλιστα* vid. ad i. 5. Ast.

προστάτην καὶ ἐπιμελητήν] Legitur etiam *καθιστάντα προστάττειν ἐπιμελητήν.* Steph. Sic fere Ficinus: *Qui quam maxime pro viribus educandis pueris præponatur.* Bip.

§. 13. *ἀνεψιῶν παίδων*] I. e. *ἀνεψιαδῶν, consobrinorum liberorum* (filiorum vel filiarum). Mox Cod. Voss. *μέχρι περ ἂν τοῖς παισὶν καταστήσωσιν*, quod Ficin. quoque habet: *quousque orphanis tutorem præficiant.* Ast.

τῶν ἀντιδίκων] *Quam adversarii in lite, accusatores.* ix. 2. p. 855. E. xi. 14. p. 937. B. Phædr. 261. C, Theæt. 172. E. Ast.

καθάπερ ἐν ταῖς διαίταις] *Ut in arbitriis.* Opponuntur enim inter se *δικαστής, ὃς τὸν νόμον ὁρᾷ*, et *διαιτητής* (*arbiter*), *ὃς τὸ ἐπιεικὲς ὁρᾷ*, ut Aristoteles in Rhetor. i. 13. exponit. Vid. ad xii. 8. Ceterum totus hic locus a verbis *Πᾶσα δὲ δήπου πόλις* ad *τῇ δίκῃ* cum

ἱκανὸς γένοιτο[h] περὶ τὴν τῶν δικαίων κρίσιν· ὧν ἕνεκα οὔτε
πολλοὺς ὄντας ῥᾴδιον εὖ δικάζειν οὔτε ὀλίγους φαύλους. III. ii. 442.
σαφὲς δὲ ἀεὶ τὸ[i] ἀμφισβητούμενον χρεὼν γίγνεσθαι παρ'
ἑκατέρων, ὁ δὲ χρόνος ἅμα καὶ τὸ βραδὺ τό τε πολλάκις
ἀνακρίνειν πρὸς[k] τὸ φανερὰν[l] γίγνεσθαι τὴν ἀμφισβήτησιν
ξύμφορον· ὧν ἕνεκα πρῶτον μὲν εἰς γείτονας ἰέναι χρὴ τοὺς
ἐπικαλοῦντας[m] ἀλλήλοις καὶ τοὺς φίλους τε καὶ ξυνειδό-
τας ὅτι μάλιστα τὰς ἀμφισβητουμένας πράξεις· ἐὰν δ'
ἄρα μὴ ἐν τούτοις τις ἱκανὴν κρίσιν λαμβάνῃ, πρὸς ἄλλο II. 767.
δικαστήριον ἴτω· τὸ δὲ τρίτον, ἂν τὰ δύο δικαστήρια μὴ
δύνηται διαλλάξαι, τέλος ἐπιθέτω τῇ δίκῃ. Τρόπον δή
τινα καὶ τῶν δικαστηρίων αἱ καταστάσεις ἀρχόντων εἰσὶν
αἱρέσεις· πάντα μὲν γὰρ ἄρχοντα ἀναγκαῖον καὶ δικα-
στὴν εἶναί τινων, δικαστὴς δὲ οὐκ ἄρχων καί τινα τρόπον
ἄρχων οὐ πάνυ φαῦλος γίγνεται τὴν τόθ' ἡμέραν ᾗ περ ἂν
κρίνων τὴν δίκην ἀποτελῇ. θέντες δὴ καὶ τοὺς δικαστὰς ὡς
ἄρχοντας λέγωμεν τίνες ἂν εἶεν πρέποντες καὶ τίνων ἄρα
δικασταὶ καὶ πόσοι ἐφ' ἕκαστον. κυριώτατον μὲν τοίνυν
ἔστω δικαστήριον ὅ περ ἂν αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἀποφήνωσιν ἕκα-
στοι, κοινῇ τινὰς ἑλόμενοι· δύο δὴ τῶν λοιπῶν ἔστω κριτή-
ρια, τὸ μὲν ὅταν τίς τινα ἰδιώτην ἰδιώτης, ἐπαιτιώμενος
ἀδικεῖν αὐτόν, ἄγων εἰς δίκην[n] βούληται διακριθῆναι, τὸ δ' III. ii. 443.
ὁπόταν τὸ δημόσιον[o] ὑπό τινος τῶν πολιτῶν ἡγῆταί τις[p]
ἀδικεῖσθαι καὶ βουληθῇ τῷ κοινῷ βοηθεῖν. λεκτέον δ'[q]
ὁποῖοί τ' εἰσὶ καὶ τίνες οἱ κριταί. πρῶτον δὴ[r] δικαστήριον

[k] ὡς v.—[l] φανερὸν pr H.—[m] τοὺς πῶς ἐπικ. v.—[n] εἰς τὴν δίκην Hs.—[o] δικαστήριον

prægressis, ubi de magistratuum creatione exponitur, non bene cohæret. Scilicet obscurata quodammodo est orationis continuatio eo, quod scriptor in universum de judiciis ac judicibus loqui incipit. Ita vero, quæ sequuntur, prægressis subjici debebant: *Denique etiam, quomodo judices, quos pro magistratibus quodammodo habere possumus, creari oporteat, exponendum est* cet. Ast.

πάντα μὲν γὰρ ἄρχοντα] Hinc c. 14. init. *περὶ μὲν δικαστήρια ἡμῖν, ἃ δή φαμεν οὔθ' ὡς ἀρχὰς οὔθ' ὡς μὴ ῥᾴδιον εἰπόντα ἀναμφισβητήτως εἰρηκέναι.*—*δικαστὴν τινῶν*, quibus ut magistratus imperat, de quibus judicium facit cet. *δικαστὴς δὲ οὐκ ἄρχων, judex vero non est magistratus*, sc. per se, etsi eo die, quo jus dicit, magistratus est non parvi faciendus. *Καὶ* est *et tamen, quanquam*, vid. Gataker. ad M. Antonin. ii. 7. Ast.

δύο δὲ] Vulgo *δή*, quæ particula hic locum habere nequit. Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *ἡγῆταί τι*, sed sequens: *καὶ βουληθῇ τῷ κοινῷ βοηθεῖν* postulat, ut *τὶς* scribatur, quod Ficin. quoque expressit. Deinde Cod. Voss. *ἡμῖν γιγνέσθω*. Ast.

ἡμῖν[s] γιγνέσθω κοινὸν ἅπασι τοῖς τὸ τρίτον ἀμφισβητοῦσιν ἰδιώταις πρὸς ἀλλήλους, γενόμενόν τῇδέ πῃ. πάσας δὴ τὰς ἀρχάς, ὁπόσαι τε κατ' ἐνιαυτὸν καὶ ὁπόσαι πλείω χρόνον ἄρχουσιν, ἐπειδὰν μέλλῃ νέος ἐνιαυτὸς μετὰ θερινὰς τροπὰς τῷ ἐπιόντι μηνὶ γίγνεσθαι, ταύτης τῆς ἡμέρας τῇ πρόσθεν πάντας χρὴ τοὺς ἄρχοντας συνελθεῖν εἰς ἓν ἱερὸν καὶ τὸν θεὸν ὀμόσαντας[t] οἷον ἀπάρξασθαι[u] πάσης ἀρχῆς ἕνα δικαστήν, ὃς ἂν ἐν ἀρχῇ ἑκάστῃ ἄριστός τε εἶναι δόξῃ καὶ ἄριστ' ἂν καὶ ὁσιώτατα τὰς δίκας τοῖς πολίταις αὐτῷ τὸν ἐπιόντα ἐνιαυτὸν φαίνηται διακρίνειν. τούτων δὲ αἱρεθέντων γίγνεσθαι μὲν δοκιμασίαν ἐν τοῖς ἑλομένοις αὐτοῖς·[v] ἐὰν δὲ ἀποδοκιμασθῇ τις, ἕτερον ἀνθαιρεῖσθαι κατὰ ταὐτά. τοὺς δὲ δοκιμασθέντας[w] δικάζειν μὲν τοῖς τἆλλα δικαστήρια φυγοῦσι, τὴν δὲ ψῆφον φανερὰν φέρειν. ἐπηκόους δ' εἶναι καὶ θεατὰς τούτων τῶν δικῶν ἐξ ἀνάγκης μὲν βουλευτὰς καὶ τοὺς[x] ἄλλους ἄρχοντας τοὺς ἑλομένους αὐτούς, τῶν δὲ ἄλλων τὸν βουλόμενον. ἐὰν δέ τις ἐπαιτιᾶταί τινα
III. ii. 444. ἑκόντα ἀδίκως κρῖναι τὴν δίκην, εἰς τοὺς νομοφύλακας ἰὼν κατηγορείτω· ὁ δὲ ὄφλων τὴν τοιαύτην δίκην ὑπεχέτω μὲν

v.—[p] τι Ξ.—[q] δ' om ΑΞ et pr Ω.—[r] δὴ om v.—[s] ἡμῖν add A et γρ Ω.—[t] ὀνομάσαντας ΑΩfr.—[u] ἀρπάξασθαι pr Ω.—[v] αὐτοῖς add ΑΩvfhr.—[w] δὲ δὴ δοκ. h.—

νέος ἐνιαυτὸς] Atticis enim a solstitio æstivo, h. e. a prima luna nova, quæ proxime solstitium sequebatur, annus incipiebat, ita ut Hecatombæon (partim Junius, partim Julius) primis ipsis mensis esset, vid. Scalig. Canon. Isag. iii. p. 224. de Emendat. Temp. i. p. 28. Salmas. Exercitatt. Plin. p. 315. Joa. Lalamantius de anno Attico dissert. in Gronov. Thes. Ant. Gr. t. ix. p. 1061. et P. Castellanus in Græc. et Athen. mens. et anno, ib. t. ix. p. 2001. Palmerius de anno Attico ib. p. 1114. 'cum de magistratibus agat Plato, nemo non videt loqui de anno lunari, qui magistratuum erat, et alludit ad annos *πρυτανείας*, quorum modus ex Enneadecaeteride Metonis observabatur; nullusque dubito, alludi ad tempora, quibus a Platone scriptus est hic liber, eratque novus annus Metonicus incepturus decimo Julii die: ita ut ultimus præcedentis anni dies, quo magistratus, qui rempublicam gerere debebant, jusjurandum erant concepturi, caderet in diem nonum Julii, postridie solstitii.'—Cod. Voss. *ὀνομάσαντες*. Ast.

ἀπάρξασθαι] *Unum judicem deligere e singulis magistratibus, velut quasdam deo primitias offerentes.* Mensis Hecatombæon, in quem annus novus incidebat, ipse ab Hecatombis, quæ tunc offerebantur, nomen suum invenerat. Vid. Harpocrat. Pronomen *αὐτῷ* cum *πολίταις* conjungendum, ut sit: *suis civibus*; dativus enim pro genitivo sic ponitur, vid. ad i. 1. Ast.

αἱρεθέντων] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *αἱρεσθέντων*. De præpositione *ἐν*, quæ est *apud, coram*, vid. ad vi. 3. Mox Cod. Voss. *ἑλομένους αὐτοῦ*. Deinde Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *ἐπαιτιᾶταί τέ τινα*. Ast.

ὑπεχέτω—τίνειν] Pro *ὑπεχέτω δίκην* s. *τιμωρίαν τοῦ—τίνειν*, *pœnam hanc subeat* s. det, *ut—solvat*. Ast.

τοῦ βλάβους τῷ βλαφθέντι τὸ ἥμισυ τίνειν, ἐὰν δὲ μεί-
ζονος ἄξιος εἶναι δόξῃ ζημίας, προστιμᾷν[y] τοὺς κρίναντας
τὴν δίκην ὅ τι χρὴ πρὸς τούτῳ[z] παθεῖν αὐτὸν ἢ ἀποτίνειν
τῷ κοινῷ καὶ τῷ τὴν[a] δίκην δικασαμένῳ. περὶ δὲ τῶν δη-
μοσίων[b] ἐγκλημάτων ἀναγκαῖον πρῶτον μὲν τῷ πλήθει με- II. 768.
ταδιδόναι τῆς κρίσεως· οἱ γὰρ ἀδικούμενοι πάντες εἰσίν,
ὁπόταν τις τὴν πόλιν ἀδικῇ, καὶ χαλεπῶς ἂν ἐν δίκῃ φέ-
ροιεν ἄμοιροι γιγνόμενοι τῶν τοιούτων διακρίσεων, ἀλλ' ἀρ-
χήν τε εἶναι χρὴ τῆς τοιαύτης δίκης καὶ τελευτὴν εἰς τὸν
δῆμον ἀποδιδομένην, τὴν δὲ βάσανον ἐν ταῖς μεγίσταις ἀρ-
χαῖς τρισίν, ἃς ἂν[c] ὅ τε φεύγων καὶ ὁ διώκων ξυνομολογῆ-
τον· ἐὰν δὲ μὴ δύνησθον κοινωνῆσαι τῆς ὁμολογίας αὐτοί,[d]
τὴν βουλὴν ἐπικρίνειν αὐτῶν[e] τὴν αἵρεσιν ἑκατέρου. δεῖ δὲ
δὴ καὶ τῶν ἰδίων δικῶν κοινωνεῖν κατὰ δύναμιν ἅπαντας· ὁ
γὰρ ἀκοινώνητος ὢν ἐξουσίας τοῦ συνδικάζειν ἡγεῖται τὸ
παράπαν τῆς πόλεως οὐ μέτοχος εἶναι. διὰ ταῦτ' οὖν δὴ
καὶ κατὰ φυλὰς ἀναγκαῖον δικαστήριά τε γίγνεσθαι καὶ
κλήρῳ δικαστὰς ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἀδιαφθόρους ταῖς δεή-
σεσι δικάζειν·] τὸ δὲ τέλος κρίνειν πάντων τῶν τοιούτων
ἐκεῖνο τὸ δικαστήριον ὅ φαμεν εἴς γε ἀνθρωπίνην δύναμιν ὡς III. ii. 445.
οἷόν τε ἀδιαφθορώτατα παρεσκευάσθαι τοῖς μὴ δυναμένοις
μήτε ἐν τοῖς γείτοσι μήτε ἐν τοῖς φυλετικοῖς δικαστηρίοις
ἀπαλλάττεσθαι.

§. 14. Νῦν δὴ περὶ μὲν[g] δικαστήρια ἡμῖν, ἃ δή φαμεν οὔθ' ὡς ἀρχὰς οὔθ' ὡς μὴ ῥᾴδιον εἰπόντα ἀναμφισβητήτας[h] εἰρηκέναι, περὶ μὲν ταῦτα οἷον περιγραφή τις ἔξωθεν

[x] τοὺς post ἄλλους omisi cum ΑΩcfɧr.—[y] προτιμᾶν Ξf.—[z] τούτων ΑΞΩυfɧr.—[a] τὴν om pr Ξ.—[b] κοινῶν γρ ΑΩɧ.—[c] ἂν om Ξ.—[d] αὐτοῖς Ξυft et γρ Ω.—[e] αὐτοῖς

τῷ δικασαμένῳ] *Ei, qui litem intendit, s. accusatori*; δικάζεσθαι enim, med. est controversiam in foro habere, litem intendere vel inferre. Male Cornar. vertit: *ei qui injustum judicium subiit*; et Ficinus: *vel injuriam passo*. Ast.

ἐν δίκῃ] *Jure*. Sic c. 19. p. 777. E. xii. 3. p. 945. D. Mox ἐν est *coram*, ut supra. Deinde Ald. Lov. Bas. 1. et 2. αὐτοῖς pro αὐτοί.—τὴν αἵρεσιν ἑκατέρου, *quem* (magistratum, ut judicem) *uterque* (ὁ διώκων et ὁ φεύγων) *elegit*. Βάσανος in prægressis est *probatio s. approbatio*; sensus: *disceptatores sunto tres maximi magistratus s. disceptatores eligunto litigantes tres maximos magistratus*. Ast.

ἀδιαφθόρους] Genuina Ficini versio hæc est: *judicesque sorte statim incorruptos precibus judicare*. Quod monui propter Grynæi versionem, quæ *incorrupta* habet. Ast.

§. 14. ἃ δή φαμεν—εἰρηκέναι] Verba sic construe: ἃ δή φαμεν οὔτε ῥᾴδιον

περιγεγραμμένη τὰ μὲν εἴρηκε, τὰ δ' ἀπολείπει[i] σχεδόν· πρὸς γὰρ τέλει νομοθεσίας ἡ δικῶν ἀκριβὴς νόμων[k] θέσις ἅμα καὶ διαίρεσις ὀρθότατα γίγνοιτ' ἂν[l] μακρῷ. ταύταις μὲν οὖν εἰρήσθω πρὸς τῷ τέλει περιμένειν[m] ἡμᾶς, αἱ δὲ περὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς καταστάσεις σχεδὸν τὴν πλείστην εἰλήφασι νομοθεσίαν. τὸ δὲ ὅλον καὶ ἀκριβὲς περὶ ἑνός τε καὶ πάντων τῶν κατὰ πόλιν καὶ πολιτικὴν πᾶσαν διοικήσεων οὐκ ἔστι γενέσθαι σαφές, πρὶν ἂν ἡ διέξοδος ἀπ' ἀρχῆς τά τε δεύτερα καὶ τὰ μέσα καὶ πάντα μέρη τὰ ἑαυτῆς ἀπολαβοῦσα πρὸς τέλος[n] ἀφίκηται. νῦν μὴν ἐν τῷ παρόντι μέχρι τῆς τῶν ἀρχόντων αἱρέσεως γενομένης τελευτὴ μὲν τῶν ἔμπροσθεν αὕτη γίγνοιτ' ἂν ἱκανή, νόμων δὲ θέσεως ἀρχὴ[o] καὶ ἀναβολῶν ἅμα[p] καὶ ὄκνων οὐδὲν ἔτι[q] δεομένη.

III. ii. 446. ΚΛ. Πάντως μοι κατὰ νοῦν, ὦ ξένε, τὰ ἔμπροσθεν εἰρηκώς, τὴν ἀρχὴν νῦν[r] τελευτῇ προσάψας περὶ τῶν τε εἰρημένων καὶ τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι, ταῦτα ἔτι μᾶλλον ἐκείνων εἴρηκας φιλίως.

Ξ.—[f] δὲ om f.—[g] μὲν om Ξ.—[h] ἀναμφισβήτως ƕ.—[i] ἀπολείποι A et pr Ω.—[k] νόμων om ɼ.—[l] ἂν γίγνοιτο f.—[m] περιμένει pr Ξ.—[n] πρὸς τέλος A et γρ Ω : πρὸς τὸ τέλος *ς.—[o] ἀρχὴν υ.—[p] ἅρα ɼ.—[q] ἔτι AΞΩɼfƕ : ἐστι *ς.—[r] νῦν om ς.—[s] ἡ om

(εἶναι) ὡς ἀρχὰς, οὐδ' ὡς μὴ (ἀρχὰς ὄντα, i. e. εἶναι) εἰπόντα (τινὰ) ἀναμφισβητήτως εἰρηκέναι. Cornar. *quæ neque si quis principatus esse affirmet, neque si neget, citra ambiguitatem dixerit.* Ast.

περιγραφὴ] Ut ὑπογραφὴ, *descriptio est minus exacta, adumbratio*, ut infra 770. B. ix. 14. p. 876. E. Politic. 277. C. ὁ λόγος ἡμῖν ὥσπερ ζῷον τὴν ἔξωθεν μὲν περιγραφὴν ἔοικεν ἱκανῶς ἔχειν, τὴν δὲ οἷον τοῖς φαρμάκοις καὶ τῇ ξυγκράσει τῶν χρωμάτων ἐνάργειαν οὐκ ἀπειληφέναι πω.—Mox Cod. Voss. ἀπολείποι. Ast.

ἡ δικῶν] Scribo δικανικῶν: Steph. Ita nempe Ficinus vertit: *Nam judicialium legum exacta positio* etc. Nisi potius περὶ ante δικῶν subintelligendum censeas. Bip.

δικανικῶν] *Judicialium* s. forensium. Vulgo δικῶν. Quod scripsimus, δικανικῶν, et Ficin. confirmat, et Steph. jam conjecerat. Ast.

εἰρήσθω πρὸς τῷ τέλει περιμένειν ἡμᾶς] In Ald. (adde Lovan.) εἰρέσθω, male pro εἰρήσθω, ut in Germ. edit. (Bas. 1. et 2.) sed in hac (immo in omnibus, tanquam Ald. Bas. 1. et 2.) fuerat itidem περιμένει mutandum in περιμένειν, hoc sensu, *Hæ itaque jubeantur nos ad finem exspectare*, atque hanc lectionem, quæ aptissima est, agnoscere videtur et Ficinus. Affertur tamen et ista: ταύτης μὲν οὖν ἡ θέσις πρὸς τῷ τέλει περιμένει ἡμᾶς. Steph. Quomodo Ficinus legerit, non satis patet. Vertit enim: *Quare ad idem tempus hæc differamus.* Posterior legendi modus ταύτης μὲν οὖν ἡ θέσις etc. est e conjectura Cornarii. Bip. Bene Steph. sensum expressit. Ast.

διοικήσεων] In libris omnibus extat; scripsimus διοίκησιν, quia διοικήσεων locum habere nequit. Cornar. *tota vero et exacta tractatio de uno et omnibus, quæ ad civitatem et omnem civilem gubernationem spectant, manifesta fieri non potest, priusquam enarratio—ad finem pervenerit.* Ast.

οὐδὲν ἔτι δεομένη;] *Quæ neque moram neque cunctationem amplius patitur.* Vulgo ἐστὶ scribitur, quod, quum ad ἀρχὴ repetendum sit γίγνοιτ' ἂν, orationis turbat cohærentiam. Ἔτι, quod jam correxeram, postea Bas. 2. confirmatum vidi. Οὐδὲν ἔτι fortius nonnihil est quam οὐκέτι; οὐδὲν est enim *minime*, vid. iii. 11. Ast.

ΑΘ. Καθάπερ ποίημ' ἂν ἡμῖν ἤδη πρεσβυτικὴ ἔμφρων παιδιὰ μέχρι δεῦρο ἡμῖν καλῶς διαπεπαῖσθαι. p. 769.

ΚΛ. Καλὴν τὴν σπουδὴν ἴσως δηλοῖς τῶν ἀνδρῶν.

ΑΘ. Εἰκός γε. τόδε δὲ κατανοήσωμεν, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ καθάπερ ἐμοί.

ΚΛ. Τὸ ποῖον δὴ καὶ περὶ τίνων;

ΑΘ. Οἶσθ' ὅτι καθάπερ ζωγράφων οὐδὲν πέρας ἔχειν ἡ πραγματεία δοκεῖ περὶ ἑκάστων τῶν ζῴων, ἀλλ' ἢ τοῦ χραίνειν ἢ ἀποχραίνειν, ἢ ὅτι δή ποτε καλοῦσι τὸ τοιοῦτον οἱ ζωγράφων παῖδες, οὐκ ἄν ποτε δοκεῖ παύσασθαι κοσμοῦσα, ὥστε ἐπίδοσιν μηκέτ' ἔχειν εἰς τὸ καλλίω τε καὶ φανερώτερα γίγνεσθαι τὰ γεγραμμένα.

ΚΛ. Σχεδὸν ἐννοῶ καὶ αὐτὸς ταῦτα ἃ λέγεις ἀκούων, ἐπεὶ ἐντριβής γε οὐδαμῶς γέγονα τῇ τοιαύτῃ τέχνῃ.

[illegible] διαπεπαῖσθαι] [illegible] δοκεῖ Α, δοκεῖ Ω, δοκοῖ Γ: δοκῇ [illegible]

τόδε δ' ἐννοήσωμεν] Κ: Cod. Voss. τόδε διεννοήσωμεν. Ast.

[illegible] particula [illegible], quae e progressis videtur huc irrepsisse; nisi statuere malis, alteram orationis membrum, v. c. [illegible] λόγος ἔχει vel simile quid, omissum esse. Ast.

χραίνειν] Est, Timaeo interprete p. 276. χρώζειν διὰ τοῦ ῥαβδίου, et ἀποχραίνειν τὸ τὰ [illegible] (?). Cf. Pollux vii. [illegible] ἀποχραίνειν. Cornar. *quam ut colores inducat et deducat*. Male ἀποχραίνειν in Lexic. Graec. s. v. c. Stephani Thesaur. explicatur. Χραίνειν est *colorare*, ἀποχραίνειν vero *decolorare*. (Aristot. de Color. [illegible] ἀποχραίνεται, Columell. xii. 47, 4. 8. *plane decolorantur*, ib. 6, 2. 9.) h. e. colorem mutare, et in pictura colorem s. lumen cum umbra miscere. Igitur τὸ χραίνειν in pictura significat id, quod nos dicimus *coloriren*, ἀποχραίνειν vero ad id spectat, quod *Clair-obscur* s. *Helldunkel* vocamus. Sic Plutarch. de Glor. Athen. p. 346. [illegible] Ἀπολλόδωρος ὁ ζωγράφος [illegible] φθορὰν καὶ ἀπόχρωσιν σκιᾶς, Ἀθηναῖος ἦν, ubi ἀπόχρωσις quod vulgo (ut in Schneideri Lexic.) male intelligitur, est *mixtio* (coloris s. luminis et umbrae); Plutarch. enim de [illegible] p. 393. C. [illegible] τὰ μεμιγμένα τῶν χρωμάτων οἱ βαφεῖς φθείρεσθαι καὶ φθορὰν [illegible] ἀπόχρωσιν σκιᾶς, quasi *decoloratio umbrae*, varias significat umbrae quasi temperationes. Similiter Polit. ix. 10. p. 586. C. Ἆρ' οὖν οὐκ ἀνάγκη, καὶ ἡδοναῖς ξυνεῖναι μεμιγμέναις λύπαις, εἰδώλοις τῆς ἀληθοῦς ἡδονῆς καὶ ἐσκιαγραφημέναις, ὑπὸ τῆς παρ' ἀλλήλας θέσεως ἀποχραινομέναις: [illegible] *efferent*. Ast.

δοκεῖ] Scribendum potius δοκεῖ, quum ἂν jungatur non cum illo δοκεῖ, sed cum παύσασθαι. Est autem et alibi idem eodem in verbo error. Steph.

δοκεῖ] Vulgo δοκῇ, quod Steph. jam corrigendum esse monuit. Παύσασθαι et genitivos τοῦ χραίνειν et ἀποχραίνειν et participium κοσμοῦσα comites habet, ita ut κοσμοῦσα generaliter id significet, quod verba χραίνειν, ἀποχραίνειν et ὅ τι δή ποτε καλοῦσι τὸ τοιοῦτον specialiter indicant. In progressis οἱ ζωγράφων παῖδες est i. q. οἱ ζωγράφοι; solet enim παῖδες et υἱοί nominis circumlocutioni servire, quod quidem, ut plura alia in Graecorum lingua, Hebraismum redolet, vid. Stephan. Thesaur. G. L. t. iii. p. 7. et Fischer. ad Weller. t. iii. p. 281. [illegible] vero est *imago, pic-*

σμικρὰ, καὶ τὸ ὅλον εἰς δύναμιν οὐκ ἀνήσομεν ἀπεριήγητον καθάπερ τινὶ περιγραφῇ. τοῦτο δὲ δέησει συμπληροῦν ὑμᾶς τὸ περιηγηθέν. ὅποι[m] δὲ βλέποντες δράσατε τὰ τοιοῦτον, ἀκούειν χρεών. [§. 15.] Μέγιλλος μὲν γὰρ καὶ ἐγὼ III. St. 449. καὶ Κλεινίας εἰρήκαμέν τε αὐτὰ ἀλλήλοις οὐκ ὀλιγάκις ὁμολογοῦμέν τε λέγεσθαι καλῶς· ὑμᾶς δὲ ἡμῖν βουλόμεθα ξυγγνώμονάς[n] τε ἅμα καὶ μαθητὰς γίγνεσθαι, βλέποντας πρὸς ταῦτα εἰς ἅ περ ἡμεῖς ξυνεχωρήσαμεν ἀλλήλοις τὸν νομοφύλακά τε καὶ νομοθέτην[o] δεῖν βλέπειν. ἦν δὲ ἡ συγχώρησις ἓν ἔχουσα κεφάλαιον, ὅπως ποτὲ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνοιτ' ἂν τὴν ἀνθρώπῳ προσήκουσαν ἀρετὴν τῆς ψυχῆς ἔχων ἔκ τινος ἐπιτηδεύματος ἤ τινος ἤθους[p] ἢ ποιᾶς κτήσεως[q] ἢ ἐπιθυμίας ἢ δόξης ἢ μαθημάτων ποτέ τινων, εἴτε ἄρρην τις τῶν ξυνοικούντων[r] οὖσα ἡ φύσις εἴτε θήλεια, νέων ἢ γερόντων, ὅπως εἰς ταὐτὸν[s] τοῦτο ὃ λέγομεν τεταγμένη σπουδὴ πᾶσα ἔσται διὰ παντὸς τοῦ βίου, τῶν δ' ἄλλων ὁπόσα ἐμπόδια τούτοις μηδὲν προτιμῶν φανεῖται μηδ' ὁντινοῦν,[t] τελευτῶν δὲ καὶ πόλεως, ἐὰν ἀνάστατον ἀνάγκη φαίνηται

—[n] ξ. ΑΞΩΠΤ.—[o] καὶ τὸν νομοθέτην ђ.—[p] ἔθους γρ Ω.—[q] κτίσεως ђ.—[r] ξυνικούν-

ea non parva, falso; οὐ μὴν ἀλλὰ est *sed tamen quamquam*, vid. ad L. A. et verba ὅσα γε μὴ σμικρὰ ad ἀνήσομεν referenda sunt: *verumenimvero ea, quæ gravioris momenti sunt, et rem universam pro viribus velut adumbratione quadam exponere non omittemus.* Ἀπεριήγητον respondet voci περιγραφῇ; utrumque enim a pictura sumtum est, vid. Hemsterhus. ad Lucian. t. i. p. 412. B. Ast.

§. 15. ὅπως ποτὲ] Est *quomodocunque*, et sequens ὅπως est i. q. ὅτῳ; namque ὅπως ἔσται et φανεῖται referenda sunt ad ἓν κεφάλαιον, ut verba ὅπως ποτὲ—γερόντων explicationis causa interjecta sint. Vox φύσις, ut solet, circumlocutioni servit, ut Legg. xii. 14. p. 968. D. Phædr. p. 248. D. 251. B. 270. E. Tim. 50. E. Vid. Fischer. ad Weller. t. iii. p. i. p. 287. Wyttenbach. ad Phædon. p. 232. Similiter Latini voc. *natura* adhibent, vid. Davis. ad Cicer. de Nat. Deor. i. 17. Ast.

τεταγμένη] Scribendum videtur τεταμένη. Sic autem supra, p. 763. τεταγμένων, ubi legitur etiam τεταμένων: quam lect. sequendam puto. Steph.

Facem præferente Ficino: *Quisque per totam vitam omni studio tendat.* Sic infra habes ἐπιτηδεύματα πρὸς ἄλλα τείνοντα. Bip.

τεταγμένη] In libris editis extat; scripsimus τεταμένη, vid. ad c. 10. Mox μηδ' ὁπηοῦν, int. τούτων τῶν ἀγαθῶν. Ast.

τελευτῶν δὲ] Ficin. *mortis pro patria præterea, si necesse est, mori parata sit.* Similiter Cornar. *et pro civitate etiam moriatur.* Sensus ineptus, qui præterea e verbis Græcis nonnisi extorqueri potest. Τελευτῶν, totum illud, est *tandem* s. *id quod extremum est*, ut Polit. ii. 5. et aliis locis innumeris. Genitivus vero πόλεως nihil habet, unde pendeat, nisi ἀνάστατον huc trahas, ut sit: *expulsam ex urbe*. Ni fallor, post γίγνεσθαι verbum aliud omissum est, quod sequenti λείπειν respondeat, vel, quod malim, verba ita scribenda: τελευτῶν δὲ καὶ πόλεως ἀνάστατος, ἐὰν ἀνάγκη φαίνηται, γίγνεσθαι—ἢ λείπειν φυγῇ τὴν πόλιν, ut ad hos infinitivos e prægresso φανεῖται aliud verbum petendum sit, velut τολμήσει (*sustinebit, volet*). Quæ

γίγνεσθαι δεῖν ἐθέλειν δούλειον ὑπομείνασαν ζυγὸν ἄρχεσθαι ὑπὸ χειρόνων, ἢ λείπειν φυγῇ τὴν πόλιν, ὡς πάντα τὰ τοιαῦτ'[t] ἄρ' ἐσθ' ὑπομενετέα[u] πάσχοντας πρὶν ἀλλάξασθαι πολιτείαν ἣ χείρους ἀνθρώπους πέφυκε ποιεῖν. ταῦτα ἡμεῖς τε ἔμπροσθεν ξυνωμολογησάμεθα, καὶ νῦν ὑμεῖς ἡμῶν εἰς ταῦτα ἑκάτερα βλέποντες ἐπαινεῖτε καὶ ψέγετε τοὺς νόμους, ψέγετε μὲν[v] ὅσοι μὴ ταῦτα δυνατοί, τοὺς δὲ δυνα- II. 771.
τοὺς ἀσπάζεσθέ τε καὶ φιλοφρόνως δεχόμενοι ζῆτε[w] ἐν αὐ- III. ii. 450.
τοῖς· τὰ δ' ἄλλα ἐπιτηδεύματα καὶ πρὸς ἄλλα τείνοντα τῶν ἀγαθῶν λεγομένων χαίρειν χρὴ προσαγορεύειν.

Ἀρχὴ δὲ ἔστω τῶν μετὰ ταῦτα ἡμῖν νόμων ἥδε τις, ἀφ' ἱερῶν ἠργμένη[x]. τὸν ἀριθμὸν γὰρ δὴ[y] δεῖ πρῶτον ἀναλαβεῖν ἡμᾶς τὸν τῶν πεντακισχιλίων καὶ τετταράκοντα, ὅσας εἶχέ τε καὶ ἔχει[z] τομὰς προσφόρους ὅ τε ὅλος ἅμα καὶ ὁ κατὰ φυλάς, ὃ δὴ τοῦ παντὸς ἔθεμεν δω-

τῶν f.—[t] ταυτὸ ḃ.—[u] ὑπομενετέον v.—[v] ψέγετε μὲν om ΑΞΩcfḃr.—[w] ζητεῖτε Ξ.—[x] εἰργμένη v.—[y] δὴ om v.—[z] ἕξει f.—[a] δωδεκάτῳ μόριον v.—[b] μὲν

quidem emendatio nunc tam certa mihi videtur esse, ut pigeat fere, verba ita, ut vulgo leguntur, id est, corrupta relinquere. Et quam facile δὲν loco suo moveri potuerit propter αν in ἀνάστατος et ἀνάγκη, apparet. Deinde pro ὑπομείνασα, quod pronum pendet, scripsimus ὑπομείνασαν, referendum illud ad ἀνὴρ ἀγαθὸς, qui hoc loco describitur. Ἢ λείπειν respondet praegresso ἀνάστατος γίγνεσθαι: vir bonus vel ut se expelli prius patiatur, quam jugum servile subeat, vel sponte patriam solum fuga deserat.—Mox de accusativo πάσχοντας post ὑπομενετέον vid. ad i. 11. Deinde ἀλλάξασθαι est mutando accipere, ut μεταβάλλειν, ἀμείβειν et Latinorum mutare usurpari solent, vid. nostra ad Phaedr. p. 266. Cornar. prius quam ut patiamur, quis reipublicae mutationem. Mox ἡμῶν referendum ad τοὺς νόμους. Ast.

ὅσοι μὴ ταῦτα δυνατοί] Qui (νόμοι) haec (utraque, ἑκάτερα: ut quis bonus sit in vita et privata et publica s. civili) efficere nequeunt. δυνατὸς, ut δύνασθαι, cum accusativo conjunctum. Xenoph. Mem. Socr. i. 2, 6. ὅ τι ἂν βούλωνται, δυνατοὶ γενέσθαι. Sic et δυνάμενον l. ii. 8. [illegible] legimus. Ast.

ψέγετε μὲν—ζῆτε ἐν αὐτοῖς] ψέγετε μὲν omittunt plane Ald. Bas. 1. et 2. lapsu propter antec. ψέγετε facili. Iidem pro ζῆτε offerunt ζητεῖτε, male. Utramque emendationem debemus sollertiae Cornarii, addicentibus Ficini libris; unde vertit: *Eas, inquam, vituperate, quae hanc assequi minime possunt: eas, quae possunt, amate; libenterque illas amplexi, in ipsis vitam agite.* Stephanus de hac textus mutatione, ejusque auctore ne γρῦ quidem monuit. Eadem lectionis varietas in Plat. Critone §. 50. est obvia, ubi vid. Fisch. Bip.

ζῆτε] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ζητεῖτε. Ficin. *in ipsis vitam agite.* Ζῆτε jam Cornar. correxerat. Idem pro τοὺς δὲ δυνατοὺς legi jubebat τοῦτο δὲ δυνατοὺς, quod non opus est. Ab Ald. Lov. Bas. 1. et 2. etiam verba absunt ψέγετε μέν. Ast.

ὃ δὴ τοῦ παντὸς] Vulgo scribitur φυλάς. ὃ δὴ—ἔθεμεν φῦν. ἔχει δὲ διανομὰς οὖ. quae neque sensum habent neque inter se cohaerent. Quocirca δὲ expunximus et ἔχει διανομὰς cum praegressis copulavimus. Sensus est: *scilicet* (δὴ) *quod ad duodecimam totius partem, quam posuimus, attinet, quae est accuratissime unum et viginti vicies multipli-*

δωδεκατημόριον,[a] ἓν καὶ εἴκοσιν εἰκοσάκις ὀρθότατα φῦν· ἔχει δὲ διανομὰς δώδεκα μὲν[b] ὁ πᾶς ἀριθμὸς ἡμῖν, δώδεκα δὲ καὶ ὁ τῆς φυλῆς. ἑκάστην δὴ[c] τὴν μοῖραν διανοεῖσθαι χρεὼν ὡς οὖσαν ἱερὸν[d] θεοῦ δῶρον, ἑπομένην τοῖς μησὶ καὶ τῇ τοῦ παντὸς περιόδῳ. διὸ καὶ πᾶσαν πόλιν ἄγει μὲν τὸ ξύμφυτον ἱεροῦν αὐτάς, ἄλλοι δὲ ἄλλων ἴσως ὀρθότερον ἐνείμαντό τε καὶ εὐτυχέστερον ἐθείωσαν τὴν διανομήν. ἡμεῖς δὲ οὖν νῦν φαμὲν ὀρθότατα προῃρῆσθαι[e] τὸν τῶν πεντακισχιλίων καὶ τετταράκοντα ἀριθμόν, ὃς πάσας τὰς διανομὰς ἔχει μέχρι τῶν δώδεκα ἀπὸ μιᾶς ἀρξάμενος πλὴν[f] ἑνδεκάδος. αὕτη δ' ἔχει σμικρότατον ἴαμα· ἐπὶ θάτερα γὰρ ὑγιὴς γίγνεται δυοῖν ἑστίαιν ἀπονεμηθείσαιν. ὡς

[a] δώδεκα f.—[b] δὲ h.—[d] ἱερὰν Ξοhr.—[e] προειρῆσθαι υ.—[f] πρὶν ...

tatum (420. est enim duodecima pars numeri 5040.) *et universus numerus et tribus numerus eam habet.* Explicatur enim prægressum ὅ τε ὅλος ἅμα καὶ ὁ κατὰ φυλὰς (ἀριθμός); quocirca non solum universus numerus, sed tribus quoque in duodecim dividi partes dicuntur. Ast.

ὀρθότατα φῦν] Legitur etiam φῦναι: sed retineri potest illud participium, mutato tantum accentu: ut scribatur φύν. Steph. Φῦναι Ficinus agnoscere videtur. Bip.

φῦν] Vulgo legitur φῦν (Codd. Voss. et Par. φῦναι); scripsimus φύν, quod Steph. jam vidit reponendum esse. Ὃ δὴ—δωδεκατημόριον est κατὰ δὴ τὸ δωδεκατημόριον τοῦ παντὸς, ὃ ἔθεμεν, αὐτὸ οὐ μόνον ὁ πᾶς ἀριθμὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ τῆς φυλῆς (i. e. αἱ φυλαὶ) ἔχει. Ast.

ἱερὸν] Cod. Voss. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἱερόν. Ficin. *sacrum esse dei munus.* Ast.

τῇ τοῦ παντὸς περιόδῳ] Haud dubie ad orbem signiferum s. zodiacum hæc spectant. Vid. ad v. 14. Mox αὐτὰς referendum ad πᾶσαν πόλιν, i. e. *omnes civitatis partes* s. φυλάς. Cornar. vertit: *omnes civitates*; cui jam ea, quæ sequuntur, adversantur: ἄλλοι δὲ ἄλλων—ὀρθότερον ἐνείμαντο cet. Ἄλλων vero equidem traxerim ad πόλεις, ut sit: *aliarum civitatum legum latores.* Ast.

ἡμεῖς δὲ οὖν νῦν φαμὲν—ἀπονεμηθείσαιν] *Nos autem nunc quinque millium et quadraginta numerum rectissime nos elegisse asserimus, qui omnes distributiones habet ad duodecim usque ab una exorsus, undecima excepta, quæ tamen facillime curatur. In alteram enim partem sana evadit, duobus focis detractis.* Ita habet Græca lectio, velut converti, et recte, quemadmodum etiam supra in quintum dialogum dixi. Dum enim in undecim partes distribuitur numerus 5040 remanent superfluæ partes duæ, sive foci, sive agri duo, sive quidquid tandem ejus numeri distribuitur. Cornar. Quocum componenda sunt, quæ Grou, ut versionis suæ rationem redderet, ad h. l. adnotavit, et quidem servatis auctoris verbis: Hæc vero ille: "En divisant 5040 par 11, on a pour quotient 458 2/11. Si donc on met à part deux unités de 5040, 11 et 458, en seront les diviseurs exacts. Ainsi, ce passage, ἐπὶ θάτερα γὰρ ὑγιὴς γίγνεται, δυοῖν ἑστίαιν ἀπονεμηθείσαιν, signifie: car le nombre 5040 devient sain de part et d'autre, c'est-à-dire, divisible exactement par 11 et son correspondant 458, en mettant à part deux foyers sur la totalité. Ficin traduit: *Restituitur enim, si duas ad alteram partem domus asseruerimus.* De Serres l'a copié, mettant seulement *restauratur*, au lieu de *restituitur*. Au reste, que le verbe ἀπονέμειν ait peine la signification, que je lui attribue ici, je ne ferois nulle difficulté de lire ἀποτμηθείσαιν." Bip.

ἀπονεμηθείσαιν] ἀπονέμειν non est *detrahere*, sed *attribuere, assignare*; igitur esset: *si duas domos addideris.* Hoc vero sensum habet contrarium ejus, quem

δ' ἐστὶ ταῦτα ἀληθῶς ὄντα, κατὰ σχολὴν οὐκ ἂν πολὺς ἐνδείξειε[g] μῦθος· πιστεύσαντες δὴ τὰ νῦν τῇ παρούσῃ φήμῃ καὶ λόγῳ, νειμάμενοί τε ταύτῃ, καὶ[h] ἑκάστῃ μοίρᾳ θεὸν ἢ θεῶν[i] παῖδα ἐπιφημίσαντες,[k] βωμούς τε καὶ τὰ τούτοις προσήκοντα ἀποδόντες, θυσιῶν πέρι ξυνόδους ἐπ' αὐτοῖς ποιώμεθα δύο τοῦ μηνός, δώδεκα μὲν τῇ τῆς φυλῆς διανομῇ, δώδεκα δὲ αὐτῷ τῷ τῆς πόλεως διαμερισμῷ,[l] θεῶν μὲν[m] δὴ πρῶτον χάριτος ἕνεκα καὶ τῶν περὶ θεούς, δεύτερον δὲ ἡμῶν αὐτῶν οἰκειότητός τε πέρι καὶ γνωρίσεως ἀλλήλων, ὡς φαῖμεν ἄν, καὶ ὁμιλίας ἕνεκα πάσης. πρὸς γὰρ δὴ τὴν τῶν γάμων κοινωνίαν καὶ ξύμμιξιν[n] ἀναγκαίως ἔχει τὴν ἄγνοιαν ἐξαιρεῖν, παρ' ὧν τέ τις ἄγεται καὶ ἃ καὶ οἷς ἐκδίδωσι, περὶ παντὸς ποιούμενον ὅτι μάλιστα τὸ μὴ σφάλλεσθαι μηδαμῶς ἐν τοῖς τοιούτοις κατὰ τὸ δυνατόν. τῆς οὖν τοιαύτης σπουδῆς ἕνεκα χρὴ καὶ τὰς παιδιὰς ποιεῖσθαι χορεύοντάς τε καὶ χορευούσας κόρους[o] καὶ κόρας, καὶ ἅμα δὴ θεωροῦντάς τε καὶ θεωρουμένους μετὰ λόγου τε καὶ ἡλικίας τινὸς

III. ii. 451. II. 772.

h καὶ ante ἑκάστῃ om. Ξ.— i θεὸν ἢ —k ἐπιφημήσαντες υτ.— l μερισμῷ ϗ et pr Ω.—

orationis cohærentia requirit; duæ enim partes restant, si numerus 5040 per numerum 11 dividitur, eæque tollendæ sunt, ut divisio exacta fiat. Idcirco non dubito, quin pro ἀπονεμηθείσαιν scribendum sit ἀποτμηθείσαιν, quod Grouius quoque conjecit. Ἐπὶ θάτερα referendum ad numerum 5040 et per numerum 458 et per numerum 11 dividendum; utrobique duo restant. Ceterum cf. cum hoc loco v. 8. Ast.

αὐτῷ τῷ] τὴν πόλιν. Vulgo ταύτην. Mox ἐπιφημίσαντες e Cod. Voss. recepimus pro ἐπιφημήσαντες; idem Steph. reponi jusserat, probante Dorvillio ad Charit. p. 572. Ἐπιφημίζειν cum simplice accusativo est nominare, boni ominis adjuncta notione (φήμης ἕνεκα ἀπονομάζειν), ut Legg. ix. 14. p. 878. A.). Tim. 36. C. τὴν μὲν οὖν ἔξω φορὰν ἐπεφήμισεν εἶναι τῆς ταὐτοῦ φύσεως. Cratyl. 417. B. ταύτῃ μοι δοκεῖ ἐπιφημίσαι τὸ ἀγαθὸν λυσιτελεῖν. Cum accusativo personæ et dativo rei est aliquem auctorem alicujus rei nominare, in aliquem auctorem referre, h. e. alicui adscribere vel attribuere quid. Plutarch. Poplicol. p. 109. B. Ῥωμαῖοι καίπερ εἰωθότες ἅπασι τοῖς μεγάλοις ἐπιφημίζειν τὸ δαιμόνιον. Vid. Hemsterhus. ad Lucian. Prometh. t. i. p. 204. Bip. et Wernsdorf. ad Himer. p. 134. Similiter supra v. 14. ἐπονομάσαι καὶ καθιερῶσαι posuit. Ast.

καὶ ἣν καὶ οἷς] Vulgo καὶ ἃ, quod sensu caret. Ficinum secuti, qui vertit: cui collocat, et quam et a quibus ducit, scripsimus καὶ ἥν. Ceterum ἄγεσθαι est uxorem ducere, et ἐκδιδόναι nuptum dare, vid. Valckenar. ad Herodot. v. 2. et Thom. Mag. p. 142. in Ruhnken. Valcken. et alior. epist. ad Ernesti. Verba καὶ ἥν, cum ἄγεται cohærent, et καὶ ante οἷς est id fere quod ἥ. Ast.

τῆς οὖν τοιαύτης σπουδῆς]. Laudant hæc Euseb. Præp. Evang. xiii. 19. p. 708. A. et Theodoret. Therapeut. ix. p. 616. C. Apud Euseb. κούρους τε—ἐοικυίας. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. οἰκείας; bene Steph. scripsit εἰκυίας, consentaneos prætextus s. causas.—μετὰ—ἡλικίας τινὸς] tali ætate, quæ occasionem ad hoc consentaneam s. commodam præbet s. offert, h. e. ea ætate, cui saltationes nudæ conveniunt. Ast.

ἐχούσης εἰκυίας[p] προφάσεις, γυμνοὺς καὶ γυμνὰς μέχρι περ αἰδοῦς σώφρονος ἑκάστων. τούτων δ' ἐπιμελητὰς πάντων καὶ κοσμητὰς τοὺς τῶν χορῶν ἄρχοντας γίγνεσθαι καὶ
III. ii. 452. νομοθέτας μετὰ τῶν νομοφυλάκων, ὅσα ἂν ἡμεῖς ἐκλείπωμεν τάττοντας.[q] ἀναγκαῖον δέ, ἅπερ εἴπομεν, περὶ τὰ τοιαῦτα πάντα[r] ὅσα σμικρὰ καὶ πολλὰ νομοθέτην μὲν ἐκλείπειν, τοὺς δ' ἐμπείρους ἀεὶ κατ' ἐνιαυτὸν γιγνομένους αὐτῶν ἀπὸ τῆς χρείας μανθάνοντας τάττεσθαι καὶ ἐπανορθουμένους κινεῖν κατ' ἐνιαυτόν, ἕως ἂν ὅρος ἱκανὸς δόξῃ τῶν τοιούτων νομίμων καὶ ἐπιτηδευμάτων γεγονέναι. χρόνος[s] μὲν οὖν μέτριος ἅμα καὶ ἱκανὸς γίγνοιτ' ἂν τῆς ἐμπειρίας δεκαέτηρος[t] θυσιῶν τε καὶ χορειῶν, ἐπὶ πάντα καὶ ἕκαστα ταχθείς, ζῶντος μὲν τοῦ τάξαντος νομοθέτου κοινῇ, τέλος δὲ σχόντος αὐτὰς ἑκάστας τὰς ἀρχὰς εἰς τοὺς νομοφύλακας εἰσφερούσας τὸ παραλειπόμενον τῆς αὐτῶν[u] ἀρχῆς ἐπανορθοῦσθαι, μέχριπερ ἂν τέλος ἔχειν ἕκαστον δόξῃ τοῦ καλῶς ἐξειργάσθαι· τότε δὲ ἀκίνητα θεμένους ἤδη χρῆσθαι μετὰ τῶν ἄλλων νόμων, οὓς ἔταξε κατ' ἀρχὰς ὁ θεὶς αὐτοῖς νομοθέτης, ὧν πέρι κινεῖν μὲν ἑκόντας μηδέποτε μηδέν· εἰ δέ τις ἀνάγκη δόξειέ ποτε καταλαβεῖν, πάσας μὲν τὰς ἀρ-

[m] μὲν om r.—[n] ξ. AΠrfhr.—[o] κούρους Ξ.—[p] οἰκείας f.—[q] τάττοντες Ξεfhr.—[r] πάντα ante τὰ τοιαῦτα ponit s, om Ξ.—[s] χορὸς AΩr.—[t] δεκάτηρις AΩ, δεκατήρης

ὅσον—ἐκλείπωμεν] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ὅσων. Deinde ἐκλείπωμεν est i. q. ἐλλείπωμεν, prætermittamus, ut c. 20. p. 779. D. ὁπόσα ἂν ὁ νόμος ἐκλείπῃ δι' ἀπορίαν. Sympos. 188. E. εἴ τι ἐξέλιπον. Ast.

περὶ τὰ τοιαῦτα] Sic Ald. Lov. Bas. 1. et 2. Steph. περὶ πάντα τὰ τοιαῦτα lectore non monito scripsit. Ficin. quoque: in his præsertim, quæ multa parvaque sunt; et Cornar. in talibus, quæ parva et multa sunt. Περὶ τὰ τοιαῦτα est in his rebus, et ὅσα σμικρὰ καὶ πολλὰ conjungenda sunt cum ἐκλείπειν.—Mox Codd. Voss. et Par. χόρος, in marg. vero χρόνος.—κινεῖν, movere, h. l. est mutare emendando (ἐπανορθουμένους), ut infra: οὔτε κινεῖν cet. Ast.

δεκαέτηρος] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. δεκατήρης; in Lexic. vero Basil. jam δεκαέτηρος scriptum extat. Deinde verba θυσιῶν τε καὶ χορειῶν, quomodo cum reliqua oratione cohæreant et quid omnino sibi velint, quum non de sacrificiis et choris, sed de legum emendandarum ratione disseratur, prorsus me fugit. E progressis ea inculcata esse censeo. Ast.

κοινῇ] Int. ἐπανορθοῦσθαι, qui quidem infinitivus imperativi partes agit. De τέλος σχόντος, i. e. τελευτήσαντος, vid. ad iv. 8. Mox εἰσφέρειν, quod proprie est in medium afferre, referre ad [illegible], h. l. est proponere. De τέλος—ἐξειργάσθαι vid. ad i. 14. Ald. vitiose ἐξειργάσθαι. Ast.

καταλαβεῖν] Incidisse. Καταλαμβάνειν proprie dicitur, quicquid inopinato et repentino quasi impetu nos deprehendit, et in universum quod improvisum nobis accedit. L. ix. 12. p. 87[illegible] A. εἰ δέ τινας οὕτως ἀκουσία ξυμφορὰ καταλάβοι. C. 14. p. 878. B. ὁπόταν αὐτὸν καταλάβωσιν αἱ τοιαῦται ξυμφοραί. Epist. iv. p. 358. A. Polit. iii. 2. Vid. Duker.

χὰς χρὴ ξυμβούλους, πάντα δὲ τὸν δῆμον καὶ πάσας θεῶν μαντείας ἐπελθόντας,[v] ἐὰν συμφωνῶσι πάντες, οὕτω κινεῖν, ἄλλως δὲ μηδέποτε μηδαμῶς, ἀλλὰ τὸν κωλύοντα ἀεὶ κατὰ νόμον κρατεῖν. [§. 16.] Ὁπότε[w] τις οὖν καὶ ὁπηνίκα τῶν πέντε καὶ εἴκοσι γεγονότων ἔτη σκοπῶν καὶ σκοπούμενος ὑπ' ἄλλων κατὰ νοῦν ἑαυτῷ καὶ πρέποντα εἰς παίδων κοινωνίαν καὶ γένεσιν ἐξευρηκέναι[x] πιστεύει, γαμείτω μὲν πᾶς[y] ἐντὸς[z] τῶν πέντε καὶ τριάκοντα ἐτῶν· τὸ δὲ πρέπον καὶ τὸ ἁρμόττον[a] ὡς χρὴ ζητεῖν, πρῶτον ἐπακουσάτω· δεῖ γάρ, ὥς φησι Κλεινίας, ἔμπροσθεν τοῦ νόμου προοίμιον οἰκεῖον ἑκάστῳ προτιθέναι.[b] III. ii. 458.

ΚΛ. Κάλλιστα, ὦ ξένε, διεμνημόνευσας, ἔλαβές τε τοῦ λόγου καιρὸν καὶ μάλ' ἐμοὶ δοκοῦντ' εἶναι σύμμετρον.

ΑΘ. Εὖ λέγεις. Ὦ παῖ, τοίνυν φῶμεν ἀγαθῶν πατέρων φύντι,[c] τοὺς παρὰ τοῖς ἔμφροσιν εὐδόξους γάμους χρὴ γαμεῖν, οἵ σοι[d] παραινοῖεν ἂν μὴ φεύγειν τὸν τῶν πενήτων μηδὲ τὸν τῶν πλουσίων διώκειν διαφερόντως γάμον, ἀλλ' ἐὰν τἆλλα ἰσάζῃ, τὸν ὑποδεέστερον ἀεὶ τιμῶντα εἰς II. 772.

Ξ, δεκατήρης τ, δεκετήρης υ.—[u] ἑαυτῶν Ξ.—[v] ἐπελθόντας om pr Ω.—[w] ὁπόθεν ς.—[x] ἐξευρημένων υ.—[y] τὰς A et pr Ω.—[z] ἐκτὸς ḫ.—[a] ἁρμόζον τ.—[b] περετιθέναι Ξς.

ad Charit. p. 567. Hemsterhus. ad Lucian. t. i. p. 60. et Burmann. ad Phædr. iv. 24. 20. Ast.

κρατεῖν] *Vincito*, superior discedito. Sic viii. 7. p. 839. A. ὁ δὲ νόμος οὗτος—κρατήσας, καθάπερ νῦν—κρατεῖ, ubi νικήσῃ sequitur. Tim. p. 54. A. Phædr. c. 56. ubi v. not. p. 378. Cf. Perizon. ad Ælian. V. H. ii. 4. n. 5. Ast.

§. 16. ὁπόθεν τὶς] In vet. ὁπότε. Steph. Nimirum in Ficino: *Quandocunque igitur aliquis etc.* Bip.

ὁπόθεν] Cod. Voss. ὁπότε. Mox Ficinus ita vertit, ac si legerit πρέπουσαν ὁμιλίαν: *convenientem animo suo atque decentem societatem.* Sed intelligendum est τινὰ (*puellam*), ut sit πρέποντα i. q. πρεπόντως; nisi malis legere πρέπον τι, sicuti sequitur τὸ πρέπον καὶ τὸ ἁρμόττον; quanquam ne hoc quidem opus est; πρέποντα est enim i. q. πρέπον, et hoc pro πρέπουσαν ponitur; neutrum enim ad substantiva generis feminini sæpenumero refertur, vid. ad i. 14. Ast.

περιτιθέναι] Legitur etiam προτιθέναι: quod malo. Steph.

προτιθέναι] Sic Cod. Voss. προστιθέναι. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. περιτιθέναι. Mox vulgo scribitur: Εὖ λέγεις, ὦ παῖ· τοίνυν φῶμεν, mendose. Recte Cornar. *Proinde, o fili, dicemus.* De τοίνυν vocibus ὦ παῖ annexo, quum verbo φῶμεν subjici oportuisset, vid. ad iv. 7. Scribendum est enim Ὦ παῖ τοίνυν, φῶμεν cet. Mox φύντι cum genitivo conjunctum est, ut solet dici φῦναί τινος pro ἔκ τινός. Soph. Antig. 878. οἵων ἐγώ ποθ' ἁ ταλαίφρων ἔφυν. Eurip. Phœniss. 9. τοῦδε Λαβδάκου φῦναι λέγουσι. Vid. Dorvill. Vann. Crit. vii. p. 139. et 164. De sententia ipsa, Plautus, ut bene jam P. Victor. Var. Lectt. xxiv. 22. observavit, eandem Aulul. iii. Scen. v. exhibuit. Ast.

παῖ] Hæc, ὦ παῖ, jungo potius sequentibus τοὺς παρὰ etc. Steph. Uti jam Ficinum fecisse ex ipsius versione, *Probe loqueris. Dicamus itaque sic: O fili*, satis constat. Bip.

τιμῶντα] *Honorantem*, in quo simul

τὴν κοινωνίαν ξυνιέναι. τῇ τε γὰρ πόλει ξύμφορος ἂν εἴη
ταύτῃ ταῖς τε ξυνιούσαις ἑστίαις· τὸ γὰρ ὁμαλὸν καὶ
ξύμμετρον ἀκράτου μυρίῳ[e] διαφέρει πρὸς ἀρετήν. κοσμίων
τε πατέρων χρὴ προθυμεῖσθαι γίγνεσθαι κηδεστὴν τὸν αὑτῷ
ξυνειδότα ἰταμώτερον ἅμα καὶ θᾶττον τοῦ δέοντος πρὸς
πάσας τὰς πράξεις φερόμενον· τὸν δ' ἐναντίως πεφυκότα
III. ii. 454. ἐπὶ τἀναντία χρὴ κηδεύματα πορεύεσθαι. καὶ[f] κατὰ παν-
τὸς εἷς ἔστω μῦθος γάμου· τὸν γὰρ τῇ πόλει δεῖ συμφέ-
ροντα[g] μνηστεύειν γάμον ἕκαστον, οὐ τὸν ἥδιστον αὑτῷ.
φέρεται δέ πως πᾶς ἀεὶ κατὰ φύσιν πρὸς τὸν ὁμοιότατον
αὑτῷ, ὅθεν ἀνώμαλος ἡ πόλις ὅλη γίγνεται χρήμασί τε
καὶ τρόπων ἤθεσιν· ἐξ ὧν ἃ μὴ βουλόμεθα ξυμβαίνειν
ἡμῖν, καὶ μάλιστα ξυμβαίνει ταῖς πλείσταις πόλεσι. ταῦ-
τα δὴ διὰ λόγου μὲν νόμῳ προστάττειν, μὴ γαμεῖν πλού-
σιον πλουσίου μηδὲ πολλὰ δυνάμενον πράττειν ἄλλου τοιού-
του, θάττους δὲ ἤθεσι πρὸς βραδυτέρους καὶ[h] βραδυτέρους
πρὸς θάττους ἀναγκάζειν τῇ τῶν γάμων κοινωνίᾳ πορεύεσθαι,
πρὸς τῷ[i] γελοῖα εἶναι[k] θυμὸν[l] ἂν ἀνεγεῖραι πολλοῖς· οὐ
γὰρ ῥᾴδιον ἐννοεῖν ὅτι πόλιν εἶναι δεῖ δίκην κρατῆρος κε-

—[c] φάντι υ.—[d] οἷ σοι ΑΩυτ.—[e] μυρίον ΑΩhr, μυρίου rf.—[f] καὶ om h.—[g] ξ. h.—[h] καὶ βραδυτέρους om υ.—[i] τὸ υ.—[k] εἶναι καὶ θυμὸν s.—[l] post θυμὸν lacuna est in

notio τοῦ προτιμᾷν latet. Ad ξυνιέναι int. πρὸς τὸ s. ὥστε, vid. ad ii. 8. Ast.

μυρίῳ] Cod. Voss. *μυρίον*. Deinde pro *τε*, quod libri editi habent, scripsimus *δὴ*, sensu postulante. Sic Ficin. quoque: *Ergo, quicunque ferocioris—animi sibi conscius est.* Ceterum *κηδεστὴν γίγνεσθαι κοσμίων πατέρων*, *generum fieri moderatorum parentum*, est filiam moderatorum parentum in matrimonium ducere, s. ut Cornar. vertit, *moderatorum parentum affinitatem expetere;* *κηδεστὴς* enim non solum est *gener*, verum etiam *affinis* et cognatus in universum, vid. Spanhem. ad Julian. Orat. i. p. 287. et Dorvill. ad Charit. p. 619. hinc in sequentibus *κηδεύματα*. Ast.

ταῦτα δὲ] Vulgo *δὴ*, orationis cohærentia adversante. Ficin. quoque, *sed si hæc.* Ad *πλουσίου* int. *θυγατέρα*. Ast. qui sic in Addend. 'Ceterum conferendus est cum hoc loco Politic. 310. C.'

τρόπων ἤθεσιν] Sic xii. 14. p. 968. D. ὅσοι ἐπιτήδειοι πρὸς τὴν τῆς φυλακῆς φύσιν ἂν εἶεν ἡλικίαις τε καὶ μαθημάτων δυνάμεσι καὶ τρόπων ἤθεσι καὶ ἔθεσι. Ast.

ἂν ἐγεῖραι] Vulgo *ἀνεγεῖραι*, quod sensu caret; quocirca lenissima, quæ fieri potest, mutatione *ἂν ἐγεῖραι* (magis Attice esset *ἐγείρειε*; sed Atticos etiam illa forma communi usos esse constat) scripsimus. Ficin. hoc confirmat vertens: *non modo ridicula nostra oratio videretur, sed et iram multitudini concitaret.* Ast.

οὐ γὰρ ῥᾴδιον] Locus hic præstantissimus, si accuratius et plenius eum explicare vellemus, peculiarem desideraret scriptionem. Quædam igitur primaria significasse sufficiat. Quæcunque e variis elementis ita componuntur, ut temperatio quædam et harmonia efflorescat, ea misceri (*κεράννυσθαι*) Græci dicunt, et harmonia ipsa s. temperatio *κρᾶσις* et *σύγκρασις* vocatur. Omnis vero creatio et fictio quum elementorum, e quibus res fingenda constabit, compositione at-

κραμένην, οὗ μαινόμενος μὲν οἶνος ἐγκεχυμένος ζεῖ,[m] κολαζόμενος δὲ ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου θεοῦ καλὴν κοινωνίαν λαβὼν ἀγαθὸν πῶμα[n] καὶ μέτριον ἀπεργάζεται. τοῦτ' οὖν γιγνόμενον ἐν τῇ τῶν παίδων μίξει διορᾶν ὡς ἔπος εἰπεῖν δυνατὸς οὐδείς. τούτων δὴ χάριν ἐᾶν μὲν νόμῳ τὰ τοιαῦτα ἀναγκαῖον, ἐπᾴδοντα δὲ πείθειν πειρᾶσθαι τὴν τῶν παίδων ὁμαλότητα[o] αὐτῶν· αὐτοῖς τῆς τῶν γάμων ἰσότητος ἀπλήστου[p] χρημάτων οὔσης περὶ πλείονος ἕκαστον ποιεῖσθαι, III. ii. 455. καὶ δι' ὀνείδους ἀποτρέπειν τὸν περὶ τὰ χρήματα ἐν τοῖς γάμοις ἐσπουδακότα, ἀλλὰ μὴ γραπτῷ νόμῳ βιαζόμενον. [§. 17.] Περὶ γάμων δὴ ταῦτ' ἔστω παραμύθια λεγόμενα, καὶ δὴ καὶ τὰ ἔμπροσθε[q] τούτων ῥηθέντα, ὡς χρὴ

ΑΩ, ὧν ego addidi: πολλοῖς ἀνεγεῖραι θυμὸν r.—[m] ζῇ f.—[n] πῶμα Ω, πῶμα r.—[o] ὁμοιότητα v.—[p] ἀπλήστου in litura A, ἀπλειστου Ω.—[q] ἔμπροσθε pr ΑΩ: ἔμ-

que temperatione contineatur, creationem in universum Græci comparant mixtioni ipsis consuetæ vini et aquæ (quasi diversorum elementorum) in cratere. Hinc δημιουργὸς est ὁ κεραννὺς, qui elementa rerum diversa ἐν κρατῆρι componit et temperat. Tim. p. 41. D. καὶ πάλιν ἐπὶ τὸν πρότερον κρατῆρα, ἐν ᾧ τὴν τοῦ παντὸς ψυχὴν κεραννὺς ἔμισγε, τὰ τῶν πρόσθεν ὑπόλοιπα κατεχεῖτο μίσγων. Qua quidem imagine dici non potest quantopere seniores philosophi, in primis Platonici, pæne abusi sint. Vid. Creuzer. Dionys. p. i. p. 52. Symbol. et Mytholog. p. iii. p. 410. Sic etiam h. l. civitatis temperatio vini et aquæ moderationi atque mixtioni in cratere comparatur, et diversa elementa, quorum compositione et temperatione civitatis harmonia continetur, animi fervor et sedatio, ille vinum, hæc aqua dicitur. Animi enim fervoris imago (symbolum) est vinum vel Bacchus, sedationis vero sobriæ aqua vel Apollo, qui, proprius Græcorum Deus (νήφων θεὸς), Baccho illi, cujus tumultuosus et temulentus quodammodo cultus a populis exteris (orientalibus) in Græciam invaserat, semper fere opponitur (vid. ad Polit. iii. 10. Οὐδέν γε—καινὸν ποιοῦμεν, κρίνοντες τὸν Ἀπόλλω καὶ τὰ τοῦ Ἀπόλλωνος ὄργανα πρὸ Μαρσύου τε καὶ τῶν ἐκείνου ὀργάνων).—Ceterum locum hunc respexerunt Athen. x. 61. Long. xxxii. §. 7. Cf. et Plutarch. de Aud. Poet. p. 15. E. et an seni sit ger. respubl. p. 791. B. Ast.

κολαζόμενος] *Temperatus*; κολάζειν, ut Latinorum *castigare* (ut Cicer. Tusc. Disput. ii. 21. 'castigatur animi dolor') est *reprimere, coërcere, moderari*. Male Longinus: κόλασις est κρᾶσις, Deus vero νήφων, *sobrius*, est aqua. Facete hinc aquæ potatores dicuntur μανίην σώφρονα μαινόμενοι in Antigoni Epigramm. 6. Anthol. Græc. t. ii. p. 227. ubi v. Jacobs. Ast.

τὴν τῶν παίδων ὁμαλότητα] Cornar. *ut quisque pluris faciat liberorum inter se æqualitatem, quam nuptiarum æqualitatem pecuniis inexplebilem*. Ἀπλήστου est, *quæ satiari nequit*, ut Polit. iv. 17. χρημάτων φύσει ἀπληστότατον. Sic ἀπληστία, vid. ad ii. 9. Mendose Ald. Lov. Bas. 1. et 2. scribunt ἀπλείστου. Mox βιαζόμενον referendum ad ἐπᾴδοντα πείθειν πειρᾶσθαι, et participium pro infinitivo positum est, vid. ad i. 11. Ast.

§. 17. περὶ γάμων δὴ] Laudat hæc Stob. Serm. lxv. p. 419.—τὰ ἔμπροσθεν—ῥηθέντα, vid. iv. 11. p. 721, B. De sententia, cf. Dionys. Halicarn. Art. Rhetor. c. ii. §. 3. Clemens Alexandr. Strom. ii. p. 421. C. (t. i. p. 502. Pott.) Theodoret. Therapeut. p. 675. Gataker. ad M. Antonin. viii. §. 31. Küster. ad Iamblich. de vit. Pythag. xviii. p. 69. et 71. Rudolphi ad Ocell. Lucan. p. 291. Ast.

τῆς ἀειγενοῦς[x] φύσεως ἀντέχεσθαι τῷ παῖδας παίδων καταλείποντα[s] ἀεὶ τῷ θεῷ ὑπηρέτας ἀνθ' αὑτοῦ παραδιδόναι.
π. 774. πάντα οὖν ταῦτα καὶ ἔτι πλείω τις ἂν εἴποι περὶ γάμων, ὡς χρὴ γαμεῖν, προοιμιαζόμενος[t] ὀρθῶς. ἂν δ' ἄρα τις μὴ πείθηται ἑκών, ἀλλότριον δὲ αὑτὸν καὶ ἀκοινώνητον[u] ἐν τῇ πόλει ἔχῃ καὶ ἄγαμος ὢν γένηται πεντεκαιτριακοντούτης, ζημιούσθω κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον, ὁ μέγιστον μὲν τίμημα κεκτημένος ἑκατὸν δραχμαῖς, ὁ δὲ τὸ δεύτερον ἑβδομήκοντα, τρίτον[v] δὲ ἑξήκοντα, ὁ δὲ τὸ τέταρτον τριάκοντα· τοῦτο δ' ἔστω τῆς Ἥρας ἱερόν. ὁ δὲ μὴ ἐκτίνων κατ' ἐνιαυτὸν δεκαπλάσιον ὀφειλέτω. πραττέσθω[w] δὲ ὁ ταμίας τῆς θεοῦ, μὴ ἐκπράξας δὲ αὐτὸς ὀφειλέτω καὶ ἐν ταῖς εὐθύναις τοῦ τοιούτου λόγον ὑπεχέτω πᾶς. εἰς μὲν οὖν χρήματα ὁ μὴ θέλων γαμεῖν ταῦτα ζημιούσθω, τιμῆς δὲ παρὰ τῶν νεωτέρων ἄτιμος πάσης ἔστω, καὶ μηδεὶς ὑπακουέτω μηδὲν αὐτῷ
III. ii. 456. ἑκὼν τῶν νέων· ἐὰν δὲ κολάζειν τινὰ ἐπιχειρῇ, πᾶς τῷ ἀδικουμένῳ βοηθείτω καὶ ἀμυνέτω,[x] μὴ βοηθῶν δὲ ὁ παραγενόμενος δειλός τε ἅμα καὶ κακὸς ὑπὸ τοῦ νόμου πολίτης εἶναι λεγέσθω. Περὶ δὲ προικὸς[y] εἴρηται μὲν καὶ πρότερον, εἰρήσθω δὲ πάλιν,[z] ὡς ἴσα ἀντὶ ἴσων ἐστὶ[a] τῷ[b] μήτε λαμβάνοντι[c] μήτ' ἐκδιδόντι διὰ χρημάτων ἀπορίαν γηρά-

πρόσθεν °ς.—[r] ἀειγεννοῦς ς.—[s] καταλείποντα Stephanus: libri καταλείποντι.—[t] παροιμιαζόμενος 𝔯.—[u] ᾱ vocis ἀκοινώνητον rc Ω.—[v] τριάκοντα υ.—[w] πραττέσθω ...ὀφειλέτω om Ξ.—[x] καὶ ἀμυνέτω om 𝔥.—[y] προοικὸς Ξ.—[z] δὲ καὶ πάλιν 𝔥.—[a] εἰσὶ (ὁ superscr.) 𝔣.—[b] τῶ 𝔯; τὸ ΑΩυ𝔣.—[c] ἐκλαμβάνοντι 𝔯.—[d] γηράσκειν ΑΞΩ𝔣 et γρ 𝔥: διδάσκειν °ς.

ἀειγεννοῦς] Scripsimus ἀειγενοῦς et καταλείποντα pro καταλείποντι (verba enim ita cohærent: τῷ—παραδιδόναι—καταλείποντα. Ast.

καταλείποντι] Scribendum potius καταλείποντα. Intell. enim, τῷ ἀεὶ παραδιδόναι τ. θ. π. π. ἀνθ' αὑτοῦ, διὰ τοῦ καταλείπειν, etc. Paulo ante autem ἀειγενοῦς potius scribendum est. Steph.

ἂν δ' ἄρα τις] Respexit ad hæc Clemens Alexandr. Strom. ii. p. 428. A. (t. i. p. 506. Pott.). Cf. supra iv. 11. p. 721. C. D. Ast.

ἴσα ἀντὶ ἴσων] Vulgo sic leguntur hæc: πάλιν, ὡς; tunc verba sensum non habent. Infinitivus διδάσκειν pro imperativo positus est; igitur est i. q. διδάσκειν δεῖ s. χρὴ τοὺς πένητας, ὡς ἴσα cet. *scilicet pauperes docere oportet, æquale esse pro æquali, dotem neque accipere neque dare.* Ἀντὶ retribuendi vel compensandi vim habet, ut sit fere: pro eo, quod dotem dare nequeat pauper, dotem etiam nullam accipiet. Pro διδάσκειν Cod. Voss. γηράσκειν exhibet, quod Ficinus expressit: *æqualia pro æqualibus esse, si quidem neque qui acceperit neque qui dederit, pecuniarum inopia consenescet.* Similiter Cornar. legi jubebat: τὸ μήτε τῷ λαμβάνειν τι μήτ' ἐκδιδόναι τι, διὰ χρημάτων ἀπορίαν γηράσκειν τοὺς πένητας. Sed γηράσκειν ab hoc loco alienum est. Ast.

πεινᵈ τοὺς πένητας· τὰ γὰρ ἀναγκαῖα ὑπάρχοντά ἐστι πᾶσι τῶν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, ὕβρις[e] δὲ ἧττον[f] γυναιξὶ καὶ δουλεία ταπεινὴ καὶ ἀνελεύθερος διὰ χρήματα τοῖς γήμασι γίγνοιτο[g] ἄν. καὶ ὁ μὲν πειθόμενος ἓν τῶν καλῶν δρῴη τοῦτ' ἄν· ὁ δὲ μὴ πειθόμενος ἀλλ'[h] ἢ διδοὺς ἢ λαμβάνων πλέον ἢ πεντήκοντα ἄξια δραχμῶν ἐσθῆτος χάριν, ὁ μὲν[i]

—[e] ὕβρεις Ω.—[f] ἥττων ς.—[g] γίγνοιτ' r.—[h] ἀλλ' om AΩrfhr.—[i] δὲ AΞΩvfhr.—

τῷ μήτε λαμβάνοντι] Lectio alia affertur, τὸ μήτε τῷ λαμβάνειν τι, μήτ' ἐκδιδόναι τι, διὰ χρημάτων ἀπορίαν γηράσκειν τοὺς πένητας. Sed verbum γηράσκειν est in pluribus exempl. quam cætera quæ hic aliter leguntur. Steph. Cornario hæcce hujus loci debetur emendatio, quam et res ipsa et Ficini libri maxima ex parte volunt. Grou quoque, vulgatam in corruptis reponens lectionem, Cornarii correctionem in reddendis verbis secutus est. Bip.

τὰ γὰρ ἀναγκαῖα] Intellige: *neque opus habent pauperes dote.* Deinde in Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἧττον; sed recte habet ἥττων, e quo ad adjectiva, quæ sequuntur, ταπεινὴ cet. petendum est ἧττον. De sententia, similiter Euripides in Phaëthonte apud Eustath. in Odyss. v. Ἐλεύθερος δ' ὤν, δοῦλός ἐστι τοῦ λέχους, Πεπραμένον τὸ σῶμα τῆς φερνῆς ἔχων. Plautus Aulul. Act. iii. Scen. v. 60. 'Nam quæ indotata est, ea in potestate est viri: Dotatæ mactant et malo et damno viros.' Ast.

ἐσθῆτος χάριν] Ad verba hæc intelligenda Œdipo conjectore opus est. Vestes quidem sponsam in dotem attulisse, ex Solonis lege (v. S. Petit. p. 548.) constat, sed quid sibi velit h. l. vestimentum vel drachmarum quinquaginta summa vestimenti gratia vel data vel accepta, nullo modo assequor. In mentem venit *κτήσεως χάριν, pecuniæ acquirendæ,* h. e. lucri causa, quod referendum esset ad τὸν λαμβάνοντα; et optimum quidem hæc correctio sensum præberet, sed quum a vocis ἐσθῆτος ductibus aliquanto longius recedat κτήσεως, mihi ipsi videtur dubia esse. Quocirca magis inclinat animus, ut hæc et sequentia ὁ μὲν μνᾶς ad δυεῖν μναῖν pro suppositititiis habeam. Verba enim ὁ μὲν μνᾶς cet. nihil habent, quo referantur, et a sermonis ratione in his libris usitata abhorrent; distinguenda enim primum essent diversa τιμήματα s. *census,* ut ὁ μὲν τὸ μέγιστον τίμημα ἔχων s. κεκτημένος, ὁ δὲ τὸ δεύτερον s. ὁ δεύτερος, ὁ δὲ τὸ τρίτον, s. ὁ δὲ τρίτος et ὁ δὲ τὸ τέταρτον s. ὁ τέταρτος; sic enim vi. 3. p. 754. D. E. 18. p. 775. A. xi. 13. p. 934. D. xii. 2. p. 945. A. 3. p. 948. A. xii. 9. p. 959. D. Deinde genitivi μνᾶς, ἡμιμναίου et δυεῖν μναῖν nihil habent, unde regantur, quod itidem a nostri consuetudine abhorret, vid. loc. laudat. Porro verba hæc interposita turbant quoque orationis cohærentiam; verba enim ita connexa sunt: ὁ δὲ μὴ πειθόμενος—ὁ τὸ μέγιστον τίμημα κεκτημένος ὀφειλέτω μὲν τῷ δημοσίῳ τοσοῦτον ἕτερον (*alterum tantum* sc. quantum dedit vel accepit dotis loco), τὸ δὲ δοθὲν—ἱερὸν ἔστω τῆς Ἥρας τε καὶ τοῦ Διός: *Qui vero non paret, si maximo est censu, alterum tantum solvito.* In quem orationis nexum non quadrant ὁ μὲν μνᾶς cet. quæ ab hoc loco aliena esse, jam id ostendit, quod, μὲν—δὲ prægressis, ὁ τὸ μέγιστον τίμημα κεκτημένος, nulla copula intercedente, subjicitur. Denique nulla inest ratio (proportio) in pœnis hic constitutis. Namque si verba τοσοῦτον ἕτερον ad prægressum δυεῖν μναῖν referas, ei, qui maximo censu est, solvendæ erunt quatuor minæ, et ita procedent pœnæ solvendæ: 1, $1\frac{1}{2}$, 2, 4, quum exspectasses: 1, $1\frac{1}{2}$, 2, $2\frac{1}{2}$ (vel 3); sin τοσοῦτον ἕτερον ad dotis summam, quinquaginta drachmas, traxeris, omnis prorsus tollitur ratio; tunc enim is, qui maximo est censu, solvet minam (mina enim centum drachmas continebat), igitur eandem mulctam dabit cum eo, qui minimo censu est (ὁ μὲν μνᾶς). Itaque hæc verba nullo modo tueri possumus. Attamen, quum primus eorum integritatem impugnaverim, exterminare ea non ausus sum. Ast.

μνᾶς, ὁ δὲ τριῶν ἡμιμναίων, ὁ δὲ δυεῖν[k] μναῖν, ὁ τὸ μέγιστον
τίμημα κεκτημένος, ὀφειλέτω[l] μὲν τῷ δημοσίῳ[m] τοσοῦτον
ἕτερον, τὸ δὲ δοθὲν ἢ ληφθὲν ἱερὸν ἔστω[n] τῆς Ἥρας τε καὶ
τοῦ Διός, πραττόντων δὲ οἱ[o] ταμίαι τούτοιν τοῖν θεοῖν, καθά
περ ἐρρήθη τῶν μὴ γαμούντων πέρι τοὺς ταμίας ἐκπράττειν
ἑκάστοτε τοὺς τῆς Ἥρας ἢ παρ' αὑτῶν ἑκάστους τὴν ζη-
μίαν ἐκτίνειν. Ἐγγύην δὲ εἶναι κυρίαν πατρὸς μὲν πρῶ-
III. ii. 457. τον, δευτέραν πάππου, τρίτην δὲ ἀδελφῶν ὁμοπατρίων· ἐὰν
δὲ μηδὲ εἷς[p] ᾖ τούτων, τὴν πρὸς μητρὸς μετὰ τοῦτο εἶναι
κυρίαν ὡσαύτως· ἐὰν δ' ἄρα τύχη τις ἀήθης συμβαίνῃ,[q]
τοὺς ἐγγύτατα γένους ἀεὶ κυρίους εἶναι μετὰ τῶν ἐπιτρό-
πων. Ὅσα δὲ προτέλεια γάμων ἤ τις ἄλλη περὶ τὰ τοι-
II. 775. αῦτα[r] ἱερουργία μελλόντων ἢ γιγνομένων ἢ γεγονότων
προσήκουσά ἐστι τελεῖσθαι, τοὺς ἐξηγητὰς ἐρωτῶντα χρὴ
καὶ πειθόμενον ἐκείνοις ἕκαστον ἡγεῖσθαι πάντα ἑαυτῷ με-
τρίως γίγνεσθαι. [§. 18.] Περὶ δὲ τῶν ἑστιάσεων, φίλους[s]
μὲν χρὴ καὶ φίλας μὴ πλείους πέντε ἑκατέρων συγκαλεῖν,

[k] δυεῖν Ar, δυεῖν [οι] Ω : δυοῖν *ς.—[l] ὀφλήσει ὀφειλέτω in litura A : ὀφειλέτω in litura et ante lituram Ω.—[m] Διὶ A et γρ Ωh : vulgatam corr Ω.—[n] ἔσται f.—[o] αἱ f.—

ὀφειλέτω] Cod. Voss. ὀφλήσει—μὲν τῷ Διὶ—ἕκαστός τε. Ast.

πρῶτον] Non video quomodo πρῶτον hic potius quam πρώτην scriptum fuisse credi possit, quum sequatur δευτέραν et τρίτην. Steph.

πρώτην] Legebatur πρῶτον, quod Steph. quoque in πρώτην mutari jusserat. Ceterum similiter ex Solonis lege patris erat aut avi paterni aut fratris germani, despondere puellam. Legem profert Demosthen. in Stephan. ii. p. 1134. 16. Ἣν ἂν ἐγγυήσῃ ἐπὶ δικαίοις δάμαρτα εἶναι ἢ πατὴρ ἢ ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ ἢ πάππος ὁ πρὸς πατρὸς, ἐκ ταύτης εἶναι παῖδας γνησίους. ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ τούτων, ἐὰν μὲν ἐπίκληρός τις ᾖ, τὸν κύριον ἔχειν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ, ὅτῳ ἂν ἐπιτρέψῃ, τοῦτον κύριον εἶναι. In quo loco explicando viri docti (Salmasius, Petitus, Wesselingius et Reiskius, vid. S. Petit. Legg. Attic. p. 534. Wesseling. not. p. 535. et Reisk. Apparat. Crit. in Demosth. t. iii. p. 1525.) in diversas discesserunt sententias. Scilicet fugit eos hic Platonis locus, qui totus ad Solonis legem fictus est, quod jam ex verbis ἐὰν δὲ μηδὲ εἷς ᾖ τούτων (Solon : ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ τούτων) perspicitur. Hinc patet, κύριον, quod viri docti diverse ceperunt, ad ἐγγύην esse referendum, ut sit κύριον τοῦ ἐγγυᾶν. Reliqua vero in Solonis lege manca sunt. Ast.

τὴν πρὸς μητρὸς] Int. ἐγγύην. Ast.

προτέλεια] S. προγάμεια sunt *precationes* et *sacrificia, ante nuptias* fieri solita. Vid. Pollux iii. 3. 38. Hesych. h. v. Vales. ad Harpocrat. p. 164. Meurs. Græc. feriat. Gronov. Thes. Ant. Gr. t. vii. p. 481. Ruhnken. ad Tim. p. 224. Participia vero μελλόντων, γιγνομένων et γεγονότων ita explicanda sunt, ut e prægresso περὶ τὰ τοιαῦτα petatur αὐτῶν : ante nuptias, inter nuptias s. in nuptiis et post nuptias ; ἄλλη ἱερουργία igitur significat *quodvis sacrificium* (ἄλλη est in *universum*) *ad nuptias spectans*, vel futuras vel modo faciendas vel factas. Post ἢ pro ὅσῃ positum est τίς. Ast.

§. 18. περὶ δὲ τῶν ἑστιάσεων] Cf. Schweighæus. ad Athen. t. i. p. 60. Ast.

συγγενῶν δὲ καὶ οἰκείων ὡσαύτως τοσούτους ἄλλους ἑκατέ-
ρων· ἀνάλωμα δὲ μὴ γίγνεσθαι πλέον ἢ κατὰ τὴν οὐσίαν μη-
δενί, τῷ μὲν εἰς χρήματα μεγίστῳ μνᾶν, τῷ δ' ἥμισυ τοῦ
τοσούτου, τῷ δ' ἐφεξῆς οὕτω, καθά περ ὑποβέβηκεν ἑκάστῳ
τὸ τίμημα. καὶ τὸν μὲν πειθόμενον τῷ νόμῳ ἐπαινεῖν χρὴ
πάντας, τὸν δὲ ἀπειθοῦντα κολαζόντων οἱ νομοφύλακες ὡς
ἀπειρόκαλόν τε ὄντα καὶ ἀπαίδευτον τῶν περὶ τὰς νυμφι-
κὰς Μούσας νόμων. πίνειν δὲ εἰς μέθην οὔτε ἄλλοθί που
πρέπει, πλὴν ἐν ταῖς τοῦ τὸν οἶνον δόντος θεοῦ ἑορταῖς, οὐδ'[t]
ἀσφαλές, οὔτ' οὖν δὴ περὶ γάμους ἐσπουδακότα. ἐν οἷς
ἔμφρονα μάλιστα[u] εἶναι πρέπει νύμφην καὶ νυμφίον μετα-
βολὴν οὐ σμικρὰν βίου μεταλλάττοντας, ἅμα δὲ καὶ τὸ III. ii. 458.
γεννώμενον ὅπως ὅτι μάλιστα ἐξ ἐμφρόνων ἀεὶ γίγνηται·
σχεδὸν γὰρ ἄδηλον ὁποία νὺξ ἢ φῶς αὐτὸ γεννήσει μετὰ
θεοῦ. καὶ πρὸς τούτοις δεῖ μὴ τῶν σωμάτων διακεχυμένων
ὑπὸ μέθης γίγνεσθαι τὴν παιδουργίαν, ἀλλ' εὐπαγὲς[v]
ἀπλανὲς ἡσυχαῖόν[w] τε ἐν μοίρᾳ ξυνίστασθαι τὸ φυόμενον·
ὁ δὲ διῳνωμένος[x] αὐτός τε[y] φέρεται πάντη καὶ φέρει, λυτ-
τῶν κατά τε σῶμα καὶ ψυχήν. σπείρειν οὖν παράφορος
ἅμα καὶ κακὸς ὁ μεθύων, ὥστ' ἀνώμαλα καὶ ἄπιστα καὶ

[p] μηδεὶς f.—[q] συμβαίνει Ξ.—[r] ταῦτα ђ.—[s] φιλίας Ξf, φιλείας r.—[t] libri οὔτ'.—[u] μάλιστα ἔμφρονα r.—[v] εὐπραγὲς Ξ.—[w] ἡσυχεον Ω, ἡσυχιαῖον Ξ, ὑσυχιαῖον f.—

ὑποβέβηκεν] *ὑποβαίνειν* est *descendere*, h. e. decrescere, inferius esse. Ast.

πίνειν δὲ εἰς μέθην] Laudat Athen. x. 39. Cf. Aristoxenus apud Stob. Serm. xcix. p. 543. 4. Euseb. Præp. Evang. iii. 1. p. 83. D. Iamblich. de vit. Pythagor. xxxi. p. 173. Kust. Similia præcipit Pseudo- Plutarch. de Pueror. Educat. c. 3. Apud Athen. post *οὖν* deest *δή*. Ast.

δεῖ μὴ] Ald. Lov. Bas. 1. *μήν*. Cod. Voss. *δεῖ μετά*.—*διακεχυμένων*, *si corpora diffusa sunt atque dissoluta*; cui opponitur *τὸ εὐπαγὲς*, *bene compactum*, solidum. Ast.

μοίρᾳ] Lectio alia affertur, *μήτρᾳ*, quæ placet. Steph. Cum Cornario utique legendum *ἐν μήτρᾳ*, qui totum locum sic vertit: *Et ad hæc non oportet corporibus ab ebrietate diffusis, liberis procreandis operam dare, sed id, quod producitur, bene compactum et non vagum et quietum in utero conflari.* Bip.

ἐν μοίρᾳ] I. e. *κατὰ μοῖραν*, *convenienter, ut decet.* Mox *δὲ* ante *διοινωμένος* (*vino imbutus, inebriatus*) est *nam, scilicet*, vid. ad ii. 1. Ast.

παράφορος] Est h. l. *titubans*, quod proprium est ebrii, et figura, quæ *ἓν διὰ δυοῖν* dicitur, in his verbis inest, quæ ita explicanda sunt: *παράφορος ὢν s. διὰ παραφορὰν κακός ἐστι* (*πρὸς τὸ*) *σπείρειν ὁ μεθύων*. Ast.

καὶ ἄπιστα] Ab Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *καὶ* abest, quod prima vocis *ἄπιστα* litera elisit. In Steph. *μὲν* deest; sed recte habet *μὲν*, sequente *καί*, ut apud Xenoph. Cyrop. i. 2. 3. *τὰ μὲν ἔνια, καὶ οἱ ἀγοραῖοι, καὶ* cet. Anabas. iv. 1. 16. *καὶ ἀπεκτείναμεν μέν τινας, καὶ ζῶντας* (i. e. *τινὰς δὲ ζῶντας*) cet. Pro *ἄπιστα* Faehsius Syllog. Lect. p. 386. legi vole-

οὐδὲν εὐθύπορον ἦθος οὐδὲ σῶμα ἐκ τῶν εἰκότων γεννῴη ποτ' ἄν. διὸ μᾶλλον μὲν ὅλον τὸν[z] ἐνιαυτὸν καὶ βίον χρή, μάλιστα δὲ ὁπόσον ἂν γεννᾷ χρόνον, εὐλαβεῖσθαι καὶ μὴ πράττειν μήτε ὅσα νοσώδη ἑκόντα εἶναι μήτε ὅσα ὕβρεως ἢ[a] ἀδικίας ἐχόμενα· εἰς γὰρ τὰς τῶν γεννωμένων[b] ψυχὰς καὶ σώματα ἀναγκαῖον ἐξομοργνύμενον ἐκτυποῦσθαι καὶ τίκτειν πάντῃ φαυλότερα· διαφερόντως δὲ[c] ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ[d] νύκτα ἀπέχεσθαι τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα· ἀρχὴ γὰρ καὶ θεὸς ἐν ἀνθρώποις ἱδρυμένη σώζει πάντα, τιμῆς ἐὰν τῆς προσηκούσης αὐτῇ παρ' ἑκάστου τῶν χρωμένων λαγχάνῃ. Νομίσαντα δ' εἶναι χρὴ τὸν γαμοῦνταταῖν
III. ii. 459. II. 776. οἰκίαιν ταῖν ἐν τῷ κλήρῳ τὴν ἑτέραν οἷον νεοττῶν ἐγγέννησιν[e] καὶ τροφήν, χωρισθέντα ἀπὸ πατρὸς καὶ μητρὸς τὸν γάμον ἐκεῖ ποιεῖσθαι καὶ τὴν οἴκησιν καὶ τὴν τροφὴν αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων. ἐν γὰρ ταῖς φιλίαις ἐὰν μὲν πόθος ἐνῇ τις, κολλᾷ καὶ συνδεῖ πάντα ἤθη· κατακορὴς δὲ ξυνουσία καὶ

[x] διωνυμένος AΩv: διοινωμένος *s.—[y] τε om h.—[z] τὸν add AΩxfhr.—[a] καὶ r.—[b] γενομένων v.—[c] δὲ om Ξ.—[d] καὶ om pr Ξ.—[e] ἐγγέννησίν Ω, ἐγγένησιν h, ἐν

bat ἄνισα propter Ficinum, qui vertit: *fœtus inæquales, instabiles*. Sed voce *inæquales* Ficinum reddidisse ἀνώμαλα apparet, voce autem *instabiles* ἄπιστα. Multo gravius est ἄπιστα, *quibus non fidendum est propter mentis et corporis mutabilitatem et inconstantiam*; cui opponitur εὐθύπορον, *recto tramite procedens*, h. e. rectum ac tutum.—ἐκ τῶν εἰκότων, i. e. εἰκότως, vid. ad v. 12. Mox e Cod. Voss. ante ἐνιαυτὸν articulum τὸν interposui. Ast.

ὅσα ὕβρεως ἢ ἀδικίας ἐχόμενα] I. e. ὅσα ὑβριστικὰ ἢ ἄδικα. Vid. ad vii. 20. Ast.

ἐξομοργνύμενον] Schol. ἀποματτόμενον; *exprimentem* et *insculpentem*. Gorg. 525. A. ἃ ἑκάστῳ ἡ πρᾶξις αὐτοῦ ἐξωμόρξατο εἰς τὴν ψυχήν. Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 113. ἐκτυποῦσθαι, *effingere*, idem fere est, quod ἐξομόργνυσθαι. Sensus igitur est: fieri enim nequit, quin vitia illa in eorum, qui procreantur, animo et corpore, tanquam in cera, insculpendo et signando effingat s. exprimat, et omnino deteriores generet. Ast.

ἀρχὴ—καὶ θεὸς] καὶ est *eaque*, nisi malis ὡς pro καὶ legendum esse suspicari; quum καὶ et ὡς frequentissime inter se permutata reperiantur. Ast.

νομίσαντα] Construe: χρὴ τὸν γαμοῦντα, νομίσαντα ταῖν οἰκίαιν—τὴν ἑτέραν οἷον νεοττῶν γέννησιν καὶ τροφὴν εἶναι, χωρισθέντα τ' ἀπὸ πατρὸς καὶ μητρὸς, ἐκεῖ ποιεῖσθαι τὸν γάμον. Verba ταῖν οἰκίαιν ταῖν ἐν τῷ κλήρῳ τὴν ἑτέραν ita explicanda sunt: alteram de iis, quæ sorte datæ sunt, eamque ab urbe remotam habitationem. Infra dicitur: ὧν δὲ χάριν μητρὶ καὶ πατρὶ καὶ τοῖς τῆς γυναικὸς οἰκείοις παρέντας χρὴ τὰς αὐτῶν οἰκήσεις, οἷον εἰς ἀποικίαν ἀφικνουμένους αὐτοὺς cet. Duos vero cuique fundos s. partes sorte assignavit supra v. 14. unam urbi propiorem, alteram remotiorem. Post χωρισθέντα Ald. Lov. Bas. 1. et 2. τ' habent, quod a Stephan. abest; particula τε omissa, χωρισθέντα cum sequentibus τὸν γάμον ἐκεῖ ποιεῖσθαι cet. artius conjungenda sunt; et hoc rectius videtur esse. Ast.

κολλᾷ] Quasi *glutino connectit* et vincit. Sic Phædr. 278. E. Tim. 75. D. Similiter Phædon. 82. E. τὴν ψυχὴν—ἀτεχνῶς διαδεδεμένην ἐν τῷ σώματι καὶ προσκεκολλημένην. L. v. 1. p. 728. C. τοῖς δὲ προσκολλᾶσθαι.—Cod. Voss. κολλᾷν. Ast.

οὐκ ἴσχουσα τὸν διὰ χρόνου[f] πόθον ἀποῤῥεῖν ἀλλήλων ποιεῖ ὑπερβολαῖς πλησμονῆς. ὧν δὴ χάριν μητρὶ καὶ πατρὶ καὶ τοῖς τῆς γυναικὸς οἰκείοις παρέντας χρὴ τὰς αὐτῶν οἰκήσεις, οἷον εἰς ἀποικίαν ἀφικομένους[g] αὐτούς, ἐπισκοποῦντάς τε ἅμα[h] καὶ ἐπισκοπουμένους οἰκεῖν, γεννῶντάς τε καὶ ἐκτρέφοντας παῖδας, καθά περ λαμπάδα τὸν βίον παραδιδόντας ἄλλοις ἐξ ἄλλων, θεραπεύοντας ἀεὶ θεοὺς[i] κατὰ νόμους.

§. 19. Κτήματα δὲ τὸ μετὰ τοῦτο ποῖα ἄν τις κεκτημένος ἐμμελεστάτην οὐσίαν κεκτῆτο;[k] τὰ μὲν οὖν πολλὰ οὔτε νοῆσαι χαλεπὸν οὔτε κτήσασθαι, τὰ δὲ δὴ τῶν οἰκετῶν χαλεπὰ πάντη.[l] τὸ δ' αἴτιον οὐκ ὀρθῶς πως καί τινα[m] τρόπον ὀρθῶς περὶ αὐτῶν λέγομεν· ἐναντία γὰρ ταῖς χρείαις καὶ κατὰ τὰς χρείας αὖ ποιούμεθα περὶ δούλων καὶ τὰ λεγόμενα.

ΜΕ. Πῶς δ' αὖ τοῦτο[n] λέγομεν; οὐ γάρ πω[o] μανθάνομεν,[p] ὦ ξένε, ὅ τι τὰ νῦν φράζεις.

νου
γέννησιν υτ: γέννησιν *ϛ.—[f] χρόνον f.—[g] ἀφικομένους Av, ἀφικομενος Ω: ἀφικνουμένους *ϛ.—[h] ἄλλα ḫ.—[i] θεοῖς ἀεὶ ḫ.—[k] κεκτῆτο Astius, κέκτηται f, ἐκέκτητο ḫ: κέκτητο *ϛ.—[l] πάντα ϛ.—[m] καὶ τὰ mg A, καὶ pr A: τὰ cum *ϛ in litura Ω.—[n] τοῦτο...242, 1. Μέγιλλε om v.—[o] πω Ωfḫr.—[p] μανθάνω f.—[q] ἡ τῶν λακ. r.—

καὶ πατρὶ καὶ τοῖς] Desunt hæc verba in Ald. Bas. 1. et Lov. at in Bas. 2. primum comparent. Quam editionem cum Cornario tractare non licuerit, eadem verba tanquam e sua conjectura inserenda censuit. Expressit quoque Fic. Bip.

μητρὶ] Ald. Lov. Bas. 1. μητρὶ μὲν τῆς γυναικὸς οἰκείοις. Sed Ficin. parentibus utrisque affinibusque relictis. Cornar. matri et patri et uxoris cognatis. Ast.

ἐπισκοποῦντας] Est visitantes s. inviseutes. Male Ficin. vertit: vicissim se ipsos respicientes. Ast.

καθάπερ λαμπάδα] Imago sumta est a λαμπαδηδρομίᾳ s. λαμπαδηφορίᾳ (lampadum certaminibus), in qua accensas faces manibus tenens currebat et decurso spatio alteri tradebat, v. Meurs. Græc. fer. Gronov. Thes. Ant. Græc. t. vii. p. 811. et nostra ad Polit. i. 1. Eleganter hoc transfertur ad eos, qui, excurso vitæ spatio, vitam, partes suas, alteri tradunt. Lucretius ii. 77. 'Inque brevi spatio mutantur secla animantum, Et quasi cursores vitai lampada tradunt.' Ubi v. Lambin. Cf. Casaubon. ad Pers. vi. 61. p. 504. ed. Par. et interpp. ad Juvenal. xv. 141. In universum lampada tradere dicitur, qui partes suas quasi successione in alterum transfert. Sic Varro R. R. iii. 16. 'lampada cursu tibi trado.' Cf. Herodot. viii. 98. Ast.

§. 19. κεκτῆτο] Vulgo κέκτητο, vitiose. Vid. ad v. 12. Ast.

πάντα] Legitur etiam πάντη, quam lectionem agnoscit et Fic. Steph.

πάντη] Sic Cod. Voss. Athen. (vi. 87. p. 264. D.) et Ficin. omnino difficile. Vulgo πάντα. Mox post τὸ δ' αἴτιον interpungi malim, ut sit: causa vero hujus rei est hæc, quod recte quodammodo et rursus non recte de iis (servis) dicimus s. sentimus. Mox Cod. Voss. οὐ γάρ πω, quod esset nondum; sed fortius est οὐ γάρ που, neutiquam. Ast.

III. ii. 460. ΑΘ. Καὶ μάλα γε, ὦ Μέγιλλε, εἰκότως· σχεδὸν γὰρ πάντων τῶν Ἑλλήνων ἡ Λακεδαιμονίων[q] εἱλωτεία πλείστην ἀπορίαν παράσχοιτ' ἂν καὶ ἔριν τοῖς μὲν ὡς[r] εὖ, τοῖς δ' ὡς οὐκ εὖ γεγονυῖά ἐστιν. ἐλάττω δὲ ἥ τε Ἡρακλεωτῶν δουλεία τῆς τῶν Μαριανδυνῶν[s] καταδουλώσεως ἔριν ἂν ἔχοι, τὸ Θετταλῶν τ'[t] αὖ πενεστικὸν ἔθνος. εἰς ἃ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα βλέψαντας ἡμᾶς τί χρὴ ποιεῖν περὶ κτήσεως οἰκετῶν; ὃ δὴ παριὼν τῷ λόγῳ ἔτυχον[u] εἰπών, καὶ σύ με εἰκότως τί ποτε φράζοιμι ἠρώτησας, τόδ' ἐστίν. ἴσμεν ὅτι που πάντες εἴποιμεν ἂν ὡς χρὴ δούλους ὡς εὐμενεστάτους ἐκτῆσθαι καὶ ἀρίστους· πολλοὶ γὰρ ἀδελφῶν ἤδη δοῦλοι καὶ υἱέων τισὶ κρείττους πρὸς ἀρετὴν πᾶσαν γενόμενοι σεσώκασι δεσπότας καὶ κτήματα τάς τε οἰκήσεις αὐτῶν ὅλας. ταῦτα γὰρ ἴσμεν που περὶ[v] δούλων λεγόμενα.

ΜΕ. Τί μήν;

ΑΘ. Οὐκοῦν καὶ τοὐναντίον ὡς ὑγιὲς οὐδὲν ψυχῆς δού-

[r] ὡς om h.—[s] μαριανδηνῶν Ξhr.—[t] δ' r, om h.—[u] ἔτυχεν Ξ.—[v] περὶ...δούλης om

εἱλωτεία] Helotes, qui Helos, Achaiæ urbem, incoluerant, a Lacedæmoniis servitute oppressos esse constat. Hinc servis publicis id nominis mansit, v. Perizon. ad Ælian. V. H. iii. 20. Jungermann. ad Poll. iii. 83. Crag. de Rep. Laced. i. 11. p. 69. Ast.

ἐλάττω δὲ] Ab Athenæo l. l. abest *τε* et post *Θετταλῶν* scribitur *δ'* pro *τ'*. Ceterum Mariandyni, Ponti populus inter Bithynos et Paphlagones habitans, ab Heracleotis in servitutem redacti sunt, vid. Athen. vi. p. 264. A. Strabo xii. p. 817. et Schneider. ad Aristot. Polit. vii. 5. Thessalorum autem servi, bello devicti, dicebantur Πενέσται (a *πένεσθαι*, *parare*, *operari*), vid. Dionys. Halicarn. ii. 84. Meurs. Misc. Lacon. ii. 6. Gronov. Thesaur. Ant. Gr. t. v. p. 2371. Valckenar. ad Eurip. Fragm. c. 20. p. 216. Ruhnken. ad Tim. p. 212. et Schneider. ad Xenoph. Hist. Gr. p. 96. et Aristot. Polit. ii. 6. §. 2. p. 121. Abresch. in Misc. Observat. Nov. t. i. p. 78. et ad Hesych. t. ii. p. 260. pro *Ἡρακλεωτῶν* (Ficinus vertit: *Eraclidarum*) scribi jubebat *Κλαρωτῶν* (sic enim Cretensium servi vocabantur); recte vero jam Ruhnkenius ad Tim. p. 215. monuit, *ἐλάττω* non ad *τῆς—καταδουλώσεως* referri (ut male ceperunt Ficin. et Cornar.) sed ad antecedens *εἱλωτεία*, ut sensus sit: *magnam dubitationem afferat Lacedæmoniorum in Helotes imperium in utramque partem disputantibus, benene an secus institutum sit: minus dubitationis præbeat dominatio quum Heracleotarum in subjectos Mariandynos, tum Thessalorum in Penestas.* Scilicet propter activam, quam dicimus, vocis *δουλεία* significationem (est enim h. l. *servitus*, quam Heracleotæ exercent, h. e. imperium s. dominatio) insolentiorem appositum est *τῆς τῶν Μαριανδυνῶν καταδουλώσεως* (de qua redundantia vid. ad i. 14.) ut distinguerentur Heracleotæ domini et Mariandyni servi. Ast.

πάντα] In Athen. deest *πάντα* et *ἀποβλέψαντας* scribitur. Mox post *ἠρώτησας* vulgo punctum extat, contra sensum, quum *τόδε* ad prægressum *ὃ* referatur. *παριὼν*, *præteriens*, est *in transitu* s. *transcursu*. Verba, quæ sequuntur, ita cohærent: *πολλοὶ γὰρ δοῦλοι, κρείττους πρὸς ἀρετὴν πᾶσάν τισι γενόμενοι ἀδελφῶν καὶ υἱέων, σεσώκασι* cet. Deinde ante *τῷ γένει* videndum est, annon *τούτῳ* exciderit. Ast.

λης οὐδὲ πιστεύειν οὐδέποτ' οὐδὲν τῷ γένει δεῖ τὸν νοῦν[w] κεκτημένον; ὁ δὲ σοφώτατος ἡμῖν τῶν ποιητῶν καὶ ἀπεφήνατο, ὑπὲρ τοῦ Διὸς ἀγορεύων, ὡς II. 777.

ἥμισυ γάρ τε νόου, φησίν, ἀπαμείρεται[x] εὐρύοπα Ζεύς
ἀνδρῶν οὓς ἂν δὴ κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλῃσι.

ταῦτα δὴ διαλαβόντες ἕκαστοι τοῖς διανοήμασιν οἱ μὲν III. ii. 461.
πιστεύουσί τε οὐδὲν γένει[y] οἰκετῶν, κατὰ δὲ θηρίων φύσιν κέντροις καὶ μάστιξιν οὐ τρὶς μόνον ἀλλὰ πολλάκις[z] ἀπεργάζονται δούλας τὰς ψυχὰς τῶν οἰκετῶν· οἱ δ' αὖ τἀναντία τούτων δρῶσι[a] πάντα.

ΜΕ. Τί μήν;

ΚΛ. Τί οὖν δὴ χρὴ ποιεῖν τούτων, ὦ ξένε, διαφερομένων οὕτω περὶ τῆς ἡμετέρας αὖ χώρας ἡμᾶς, τῆς τε κτήσεως ἅμα καὶ κολάσεως τῶν δούλων πέρι;

ΑΘ. Τί δ', ὦ Κλεινία; δῆλον ὡς ἐπειδὴ δύσκολόν ἐστι τὸ θρέμμα ἄνθρωπος[b] καὶ πρὸς τὴν ἀναγκαίαν διόρισιν,[c] τὸ δοῦλόν τε ἔργῳ διορίζεσθαι καὶ ἐλεύθερον καὶ δεσπότην, οὐδαμῶς εὔχρηστον ἐθέλει[d] εἶναί τε καὶ γίγνεσθαι.

ΚΛ. Φαίνεται.

ΑΘ. Χαλεπὸν δὴ[e] τὸ κτῆμα· ἔργῳ γὰρ πολλάκις ἐπιδέδεικται περὶ τὰς Μεσσηνίων συχνὰς εἰωθυίας ἀποστάσεις γίγνεσθαι, καὶ περί γε τὰς τῶν ἐκ μιᾶς φωνῆς πολλοὺς

υ.—[w] οὖν υ.—[x] ἀπαμείβεται Ξx et pr Ω.—[y] γένους υ.—[z] ἀλλὰ καὶ πολλ. f.—
ὁ
[a] δρῶσι τούτων Ξs.—[b] ὁ ἄνθρωπος ђ.—[c] διάκρισιν υ.—[d] ἐθέλει Astius: libri ἐθέ-

ὁ δὴ] Legebatur ὁ δέ. Ficin. *quod et sapientissimus poetarum testatur.* Versus sequentes ex Homeri Od. xvii. 332. depromti sunt, ubi ita leguntur: Ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς Ἀνέρος, εὖτ' ἄν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλῃσιν. Nostrum sequitur Athen. l. l. Paulo post ante γένει excidit οὐδέν. Ast.

τί μήν;] Ni fallor, locus ita disponendus est: ΜΕΓ. Τί μήν; ΚΛ. Τί οὖν δὴ χρὴ ποιεῖν cet. Ast.

ἐπειδὴ δύσκολον] Transscripsit hæc Stob. Serm. lx. p. 385. ubi legitur διωρίσθαι ἐλεύθερον. Verba τὸ—διορίζεσθαι epexegesis sunt prægressi διόρισιν. Mox φαίνεται offendit. Fortasse ita locus scribendus est: δῆλον ὡς, ἐπειδὴ δύσκολόν ἐστι τὸ θρέμμα ἄνθρωπος, καὶ (*etiam*) πρὸς τὴν ἀναγκαίαν διόρισιν—οὐδαμῶς εὔχρηστον (*facile, tractabile*) ἐθέλει εἶναί τε καὶ γίγνεσθαι. ΚΛ. Φαίνεται (int. οὐδαμῶς εὔχρηστον ἐθέλειν s. ἐθέλον εἶναι). Similiter in Stobæo interpungitur: γίγνεσθαι. Φαίνεται. χαλεπὸν cet. Tunc pergit Atheniensis: Χαλεπὸν δὴ τὸ κτῆμα. Ast.

ἐκ μιᾶς φωνῆς] φωνὴ est *lingua*, ut Protag. 346. D. Xenoph. Anabas. iv. 8. 3. de Venat. ii. 4. Hinc infra ἀξύμφωνοι, qui diversarum linguarum sunt. Mox pro κακὰ Ald. Lov. Bas. 1. 2. Stob. καί. Ficin. *quot quantaque hinc mala sequantur.* Deinde ex Athen. l. c. et Stob. post ἔτι articulum depromsi τά. Ast.

οἰκέτας κτωμένων πόλεις, ὅσα κακὰ[f] ξυμβαίνει, καὶ ἔτι τὰ[g] τῶν λεγομένων περιδίνων[h] τῶν περὶ τὴν Ἰταλίαν γιγνομένων παντοδαπὰ κλοπῶν ἔργα τε καὶ παθήματα. πρὸς ἅ τις ἅπαντα βλέψας διαπορήσειε τί χρὴ δρᾶν περὶ
iii. ii. 462. ἁπάντων τῶν τοιούτων. δύο δὴ λείπεσθον μόνω μηχανά, μήτε πατριώτας ἀλλήλων εἶναι τοὺς μέλλοντας ῥᾷον δουλεύσειν ἀσυμφώνους τε εἰς δύναμιν ὅτι μάλιστα, τρέφειν δ' αὐτοὺς ὀρθῶς μὴ μόνον ἐκείνων ἕνεκα, πλέον δὲ αὑτῶν προτιμῶντας. ἡ δὲ τροφὴ τῶν τοιούτων μή τέ τινα ὕβριν ὑβρίζειν εἰς τοὺς οἰκέτας, ἧττον δέ, εἰ δυνατόν, ἀδικεῖν ἢ τοὺς

λαων.—[e] δὲ ℌ.—[f] καὶ Ξ.—[g] τὰ add Aℌ.—[h] περιδείνων AΩ, πειρατῶν γρ ℌ et mg A

περιδίνων] Non περιδίνων sed πειρατῶν videtur legisse Fic. qui interpr. *piratarum*. Nisi forte alteram illam vocem et ipse ita intellexerit. Steph. Posterius verum habeo propter additum τῶν λεγομένων. Περιδίνους vero *servos ad cursum destinatos*, *cursores* appellatos fuisse, haud abs re conjecisse mihi videtur Cornar. Bip.

περιδίνων] A περιδινεῖσθαι: *qui maria circumvagantur*, h. e. piratæ, v. Küster. ad Suid. v. περιδῆλον et Hesych. v. περίδεινον: libri Athenæi omnes habent περιδείνων (vid. Schweighæuser.) ut et Cod. Voss. Cornar. περιδίνους censet appellari servos ad cursum destinatos, h. e. cursores; quod ineptum est. Ficin. vertit *piratarum*, et sic quoque Schol. Ruhnken. p. 227. interpretatur: περιδίνων· πειρατῶν. Ast.

παντοδαπὰ] Ex Athenæo recepimus παντοδαπῶν, idque cum prægressis conjunximus, ut servi significentur e variis regionibus collecti s. diversarum nationum, qui, e custodia vel judicio elapsi, piraticam faciant.—Κλοπῶν ἔργα τε καὶ παθήματα; activum et passivum iterum conjuncta sunt; κλοπῶν ἔργα sunt *furta*, παθήματα vero *calamitates*, quas piratæ latrocinantes, agros domosque devastantes cet. inferunt. Ad verba καὶ ἔτι τὰ τῶν περιδίνων—κλοπῶν ἔργα τε καὶ παθήματα e prægresso ἐπιδέδεικται, ὅσα κακὰ ξυμβαίνει (quantum malorum servi inferant) petendum est δείκνυσι.—Mox vel διαπορήσειε in διαπορήσει mutari (quod Cod. Voss. exhibet scribens διαπορήσει ἔτι) vel ἂν interponi oportet. Ast.

μόνω] Ab Athenæo abest; deinde scribitur μηχαναί. Stob. λίπεσθον μόνον. Ast.

μήτε πατριώτας] Cf. Aristotel. Polit. vii. 10. (c. 9. §. 9. Schneid.). Œcon. i. 5. et interpp. ad Varron. de Re Rust. i. 17. p. 300. Aristotel. Polit. l. l. τοὺς δὲ γεωργήσοντας μάλιστα μὲν δεῖ κατ' εὐχὴν δούλους εἶναι μήτε ὁμοφύλους πάντας μήτε θυμοειδεῖς· οὕτω γὰρ ἂν πρός τε τὴν ἐργασίαν εἶεν χρήσιμοι καὶ πρὸς τὸ μηδὲν νεωτερίζειν ἀσφαλεῖς.—Pro μήτε Athen. μή. Pro ἀξυμφώνους τε fortasse quis scribi malit ἀξυμφώνους δὲ, ut opponatur antecedenti πατριώτας εἶναι, et τρέφειν τε pro δὲ, quo altera via significetur. Sed ἀξυμφώνους τε prægresso etiam explicationis causa apponere potuit scriptor, ut δὲ post τρέφειν respondeat prægresso μήτε, de quo vid. ad i. 9. Mox ἐκείνων ad servos refertur, etsi αὐτοὺς præcedat (sæpenumero enim ἐκεῖνος statim post αὐτὸς infertur, v. Heind. ad Phædon. §. 138. et in universum ita ponitur, ut ad proxime præcedens respiciat, ut i. 13. p. 644. D.) ad αὑτῶν int. ἕνεκα; δὲ est ἀλλὰ καὶ (vid. ad ii. 10.) et πλέον conjungendum cum προτιμῶντας: πλέον (τοῦτο) προτιμῶντας, hoc etiam magis curantes, h. e. rerum suarum multo majorem rationem habentes, quam servorum. Oratio e duabus conflata est: μὴ μόνον ἐκείνων ἕνεκα, αὑτῶν δὲ (i. e. ἀλλὰ καὶ αὑτῶν ἕνεκα), et μὴ μόνον ἐκείνων ἕνεκα, πλέον δὲ αὑτοὺς προτιμῶντας (i. e. ἀλλὰ πλέον αὑτοὺς προτιμῶντας): *sed magis etiam semet ipsos curantes*, h. e. sibimet ipsis prospicientes, suis rationibus consulentes. Ast.

ἐξ ἴσου. διάδηλος γὰρ ὁ φύσει καὶ μὴ πλαστῶς σέβων τὴν
δίκην, μισῶν δὲ ὄντως τὸ ἄδικον ἐν τούτοις τῶν ἀνθρώπων ἐν
οἷς αὐτῷ ῥᾴδιον ἀδικεῖν· ὁ περὶ τὰ τῶν δούλων οὖν ἤθη καὶ
πράξεις γιγνόμενός τις ἀμίαντος τοῦ τε ἀνοσίου πέρι καὶ
ἀδίκου σπείρειν εἰς ἀρετῆς ἔκφυσιν ἱκανώτατος[i] ἂν εἴη.
ταὐτὸν δ' ἔστ' εἰπεῖν τοῦτο ὀρθῶς ἅμα λέγοντα ἐπί τε δεσ-
πότῃ καὶ τυράννῳ καὶ πᾶσαν δυναστείαν δυναστεύοντι πρὸς
ἀσθενέστερον ἑαυτοῦ. κολάζειν γε μὴν ἐν δίκῃ δούλους
ἀεί,[k] καὶ μὴ νουθετοῦντας ὡς ἐλευθέρους θρύπτεσθαι ποιεῖν.
τὴν δὲ οἰκέτου πρόσρησιν χρὴ σχεδὸν ἐπίταξιν πᾶσαν γίγ-
νεσθαι, μὴ προσπαίζοντας μηδαμῇ μηδαμῶς οἰκέταις,[l] μήτ' II. 778.
οὖν θηλείαις μήτε ἄρρεσιν· ἃ δὴ πρὸς δούλους φιλοῦσι
πολλοὶ σφόδρα ἀνοήτως θρύπτοντες χαλεπώτερον ἀπεργά-
ζεσθαι τὸν βίον ἐκείνοις τε ἄρχεσθαι καὶ ἑαυτοῖς ἄρχειν.

Ω, περὶ τῶν πειρατῶν f.—[i] ἱκανώτατος...δεσπότῃ καὶ om v.—[k] δ' ἀεὶ ΑΩv.—[l] οἰκέ-

ἀδικεῖν] Int. αὐτοὺς, servos. Mox φύσει, oppositum voci πλαστῶς, est i. q. ὄντως, revera, vid. ad Phædr. p. 314. Sic x. 5. p. 892. C. Deinde τὶς, cum ἀμίαντος illud conjungendum, intendit, ut solet, si nominibus et participiis jungitur.—σπείρειν εἰς ἀρετῆς ἔκφυσιν, *spargere ad virtutis germinationem* s. procreationem, est: *virtutis semina jacere.* Ast.

ταὐτὸν δ' ἔστ' εἰπεῖν] Ald. Lov. Bas. 1. δ' ἔτ', Bas. 2. δ' ἐν, Stob. δ' ἔστιν. De εἰπεῖν—λέγοντα vid. ad iii. 4. Ficin. *Idem quoque de domino recte dici potest.* Ast.

κολάζειν γε μὴν ἐν δίκῃ] Respexit ad hunc locum Aristoteles Polit. i. 8. (i. 5. §. 11. Schneid.): διὸ λέγουσιν οὐ καλῶς οἱ λόγου τοὺς δούλους ἀποστεροῦντες καὶ φάσκοντες ἐπιτάξει χρῆσθαι μόνον· νουθετητέον γὰρ μᾶλλον τοὺς δούλους ἢ τοὺς παῖδας. Pro ἀεὶ ex Athenæo depromsi δεῖ, quæ voces frequentissime inter se permutatæ deprehenduntur, v. Schäfer. ad Dionys. Halic. p. 258. et ad L. Bos. Ellips. p. 244. Ast.

μὴ προσπαίζοντας] Athen. καὶ μὴ προσπ. Hoc vero participium ita positum est, ac si præcesserit ἐπιτάττειν (int. χρὴ ἡμᾶς), vel accusativus, ut solet, dativi loco positus est. Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. οἰκέτας, Stob. οἰκέταις, quod sequentia θηλείαις—ἄρρεσι postulant. Ad hos dativos Heind. ad Cratyl. p. 28. repetendum arbitrabatur e prægresso πρόσρησιν verbum προσαγορεύειν; sed et sensus et linguæ ratio dativos cum προσπαίζοντας connecti jubent; dicitur enim προσπαίζειν τινὶ, τινὰ et πρὸς τινὰ, v. interpp. ad Thom. Mag. p. 746. Sic vii. 11. p. 804. B. οἷστισί τε καὶ ὁπότε ἕκαστα ἑκάστοις προσπαίζοντες—διαβιώσονται. Epinom. 5. p. 980. A. θεοὺς προσπαίσαντι. De verbi προσπαίζειν vi cf. ad ii. 1. Ast.

ἃ δὴ] *Utpote*, scilicet, ut Phædr. p. 244. E. ubi scriptura veterum librorum, quam Aristides quoque confirmat (Orat. i. p. 14. t. ii. Jebb.) neutiquam sollicitari debet. Sic enim etiam Soph. Aj. 1042. ἃ δὴ κακοῦργος. In Lexico Bas. ubi hic locus excitatur, ἃ pro accusativo habetur e verbo θρύπτοντες pendente; sic enim vertitur locus: *solutius facientes, quæ ad servos spectant*, h. e. indulgentes; sed θρύπτοντες, cum πρὸς δούλους conjungendum, est i. q. προσπαίζοντες, *delicias facientes*, ludentes s. jocantes. Vid. de hoc verbo Dorvill. ad Charit. p. 447. et Lentz. in Act. Traject. t. ii. p. 296. Verba ita cohærent: ἃ δὴ πολλοὶ, σφόδρα ἀνοήτως θρύπτοντες πρὸς δούλους, φιλοῦσι (solent) ἀπεργάζεσθαι τὸν βίον χαλεπώτερον ἐκείνοις τε (πρὸς τὸ) ἄρχεσθαι καὶ ἑαυτοῖς (πρὸς τὸ) ἄρχειν. Ast.

ΚΛ. Ὀρθῶς λέγεις.

III. ii. 463. ΑΘ. Οὐκοῦν ὅτε τις οἰκέταις κατεσκευασμένος εἰς δύναμιν εἴη πλήθει καὶ ἐπιτηδειότητι πρὸς ἑκάστας τὰς τῶν ἔργων παραβοηθείας, τὸ δὴ μετὰ τοῦτο οἰκήσεις χρὴ διαγράφειν τῷ λόγῳ.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

§. 20. ΑΘ. Καὶ ξυμπάσης γε ὡς ἔπος εἰπεῖν ἔοικε τῆς οἰκοδομικῆς[m] πέρι τήν γε δὴ νέαν καὶ ἀοίκητον ἐν τῷ πρόσθεν πόλιν ἐπιμελητέον εἶναι, τίνα τρόπον ἕκαστα ἕξει[n] τούτων περί τε ἱερὰ καὶ τείχη. γάμων δ' ἦν ἔμπροσθεν ταῦτα, ὦ Κλεινία· νῦν δ' ἐπεί περ λόγῳ γίγνεται, καὶ μάλ' ἐγχωρεῖ ταύτῃ γίγνεσθαι τὰ νῦν· ἔργῳ μὴν ὅταν γίγνηται, ταῦτ' ἔμπροσθεν τῶν γάμων, ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ, ποιήσαντες ἐκεῖνα ἤδη τότε ἐπὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις ἀποτελοῦμεν. νῦν δὲ μόνον ὅσον τινὰ τύπον αὐτῶν[o] διὰ ὀλίγων ἐπεξέλθωμεν.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Τὰ μὲν τοίνυν ἱερὰ πᾶσαν πέριξ τήν τε ἀγορὰν χρὴ κατασκευάζειν, καὶ τὴν πόλιν ὅλην ἐν κύκλῳ πρὸς τοῖς

τας Ξ.—[m] οἰκοδομῆς ђ.—[n] ἥξει υ.—[o] τύπον αὐτῶν τινὰ f.—[p] πρὸς τοῖς ὑψηλοῖς om

οὐκοῦν ὅτε τις] Ficin. post *παραβοηθείας* plene interpunxit; recte vero Cornar. *nonne quando quis servis pro viribus instructus fuerit satis multis et idoneis ad singula ministeria obeunda, post hoc jam habitationes sermone describere oportet?* In libris editis interrogationis signum post *τῷ λόγῳ* desideratur. Ast.

§. 20. *τήν γε δὴ νέαν—πόλιν ἐπιμελητέον*] Accusativus, ut solet, cum gerundio, *ἐπιμελητέον*, conjunctus dativi loco, vid. ad i. 11.—*ἕκαστα τούτων, hæc omnia*, h. e. ædificatio universa s. in universum; ad verbum est: quomodo hæc ædificatio se habitura sit circa templa et muros, h. e. quomodo templa et muri ædificandi sint. Ast.

ἤδη τότε] Hyperbaton, pro *τότε ἤδη*, ut Theæt. p. 165. E. *ἤδη ἂν τότε ἐλύτρου χρημάτων, ὅσων σοί τε κἀκείνῳ ἐδόκει.* Ast.

ἐπὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις ἀποτελοῦμεν] Legitur etiam *τἄλλα ἀποτελοῦμεν*. Steph. Et sic quidem e conjectura Cornarii, qui ita vertit: *Tunc jam reliqua post omnia hæc absolvemus.* Bip.

καὶ τὴν πόλιν ὅλην] Verba hæc vulgo ita intelliguntur, ac si de totius urbis situ sermo sit; de hoc vero jam expositum est libri iv. initio. Nunc de templis, ædificiis et muris agitur. Igitur ad *τὴν πόλιν ὅλην* repete *πέριξ*. Ceterum conferendus est cum his Aristotelis locus Polit. vii. 12. (c. 11. §. 2. p. 298. Schneid.) ubi inter alia dicitur: *εἴη δ' ἂν τοιοῦτος ὁ τόπος, ὅστις ἐπιφάνειάν τε ἔχει πρὸς τὴν τῆς ἀρετῆς θέσιν ἱκανῶς καὶ πρὸς τὰ γειτνιῶντα μέρη τῆς πόλεως ἐρυμνοτέρως. πρέπει δ' ὑπὸ μὲν τοῦτον τὸν τόπον τοιαύτης ἀγορᾶς εἶναι κατασκευήν, οἵαν καὶ περὶ Θετταλίαν ὀνομάζουσιν, ἣν ἐλευθέραν καλοῦσιν· αὕτη δέ ἐστιν, ἣν δεῖ καθαρὰν εἶναι τῶν ὠνίων πάντων, καὶ μήτε βάναυσον μήτε γεωργὸν μήτ' ἄλλον μηδένα τοιοῦτον παραβάλλειν, μὴ καλούμενον ὑπὸ τῶν ἀρχόντων.* Ast.

ὑψηλοῖς[p] τῶν τόπων, εὐερκείας[q] τε καὶ καθαρότητος χάριν· πρὸς δὲ αὐτοῖς οἰκήσεις τε ἀρχόντων καὶ δικαστηρίων, ἐν οἷς τὰς δίκας ὡς ἱερωτάτοις οὖσι λήψονταί τε καὶ δώσουσι, τὰ μὲν ὡς ὁσίων πέρι, τὰ δὲ καὶ τοιούτων θεῶν ἱδρύματα· καὶ ἐν τούτοις δικαστήρια, ἐν οἷς αἵ τε τῶν φόνων πρέπουσαι III. ii. 464.
δίκαι γίγνοιντ'[r] ἂν καὶ ὅσα θανάτων ἄξια ἀδικήματα. περὶ δὲ τειχῶν, ὦ Μέγιλλε, ἔγωγ' ἂν τῇ Σπάρτῃ ξυμφεροίμην τὸ καθεύδειν ἐᾶν ἐν τῇ γῇ κατακείμενα τὰ[s] τείχη καὶ μὴ ἐπανιστάναι, τῶνδε εἵνεκα. καλῶς[t] μὲν καὶ ὁ ποιητικὸς ὑπὲρ αὐτῶν λόγος ὑμνεῖται, τὸ χαλκᾶ καὶ σιδηρᾶ δεῖν[u] εἶναι τὰ τείχη μᾶλλον ἢ γήϊνα· τὸ δ' ἡμέτερον ἔτι πρὸς τούτοις γέλωτ' ἂν δικαίως πάμπολυν ὄφλοι, τὸ κατ' ἐνιαυτὸν μὲν ἐκπέμπειν εἰς τὴν χώραν τοὺς νέους, τὰ μὲν σκάψοντας, τὰ

γρ Ω.—[q] εὐερκείας A: εὐερκίας *ϛ.—[r] γίγνοιτ' Ξ.—[s] τὰ om υ.—[t] καλὸς ϒ.—[u] δεῖ

καὶ δικαστηρίων] Ficin. videtur *δικαστῶν* legisse; vertit enim: *juxta hæc magistratuum judicumque palatia.* Sed propter *ἐν οἷς* recte habet *δικαστηρίων*; est enim *οἰκήσεις* duplici sensu positum: relatum ad *ἀρχόντων* est *ædificia*, relatum vero ad *δικαστηρίων* est *loca*, ut Tim. 69. E. *κατοικίζουσιν εἰς ἄλλην τοῦ σώματος οἴκησιν* (*locum* s. partem). 70. B. *εἰς τὴν δορυφορικὴν οἴκησιν κατέστησαν.* Ast.

ὡς ὁσίων πέρι] Int. *δίκην λήψονταί τε καὶ δώσουσι.* Mox ad *τὰ δὲ*, *καὶ τοιούτων* (*ὁσίων*) *θεῶν ἱδρύματα* int. *ὄντα* pro *ἱδρυμάτων ὄντων.* Ceterum *ἵδρυμα* et *ἵδρυσις* proprie ponuntur de templis, statuis et sacris ædificiis, ut viii. 848. D. x. 909. E. Vid. Wyttenbach. ad Julian. Orat. in Biblioth. Crit. v. iii. p. ii. p. 36. Mox *καὶ ἐν τούτοις δικαστήρια* haud repugnat prægresso *οἰκήσεις δικαστηρίων*; singularis enim judiciorum species significatur: *ἐν τούτοις καὶ* (*ἔσται* s. *εἶναι χρὴ*) *δικαστήρια* (*ἐκεῖνα*), *ἐν οἷς* cet. Ast.

περὶ δὲ τειχῶν] Laudat hunc locum Longinus iv. §. 6. ubi scribitur *ἐγὼ ξυμφεροίμην 'ὰν τῇ Σπάρτῃ, καθεύδειν ἐᾶν—ἐπανίστασθαι*, et vituperare videtur hoc, quod muris dejectis somnus (*τὸ καθεύδειν*) tribuatur; inepte, quum eleganter *καθεύδειν ἐᾶν* de muris *ἐν γῇ κατακειμένοις* (quasi sepultis; quo quidem sensu *κεῖσθαι* in primis frequentatur, vid. Bergler. ad Alciphr. p. 180. et Fischer. ad Anacr. iv. 9.) dicatur, et contemtum quendam significet, v. P. Victor. Var. Lectt. vii. 10. Tollius ad Longin. l. l. ad Phædr. p. 367. Ceterum celebrata est sententia, urbem virtutis studiosam muris non indigere. Lycurgus Orat. adv. Leocrat. p. 174. t. iv. *τὴν μὲν αὐτῶν ἀνδρείαν ἀσφαλεστέραν φυλακὴν εἶναι νομίζοντες τῶν λιθίνων περιβόλων.* Plutarch. Sympos. Quæst. ii. 5. p. 639. E. *τοιαύτην ἔχει διάνοιαν, ὡς οὐ μέγα πόλει τειχῶν ὄφελος ἄνδρας ἐχούσῃ μάχεσθαι δυναμένους καὶ νικᾷν.* Justinus xiv. 5. 7. 'murus urbi civium virtus.' Hinc 'murus' de viris fortibus, vid. Drakenborch. ad Sil. Italic. xvi. 68. Similiter verbis *χαλκᾶ καὶ σιδηρᾶ τείχη* significantur viri armati. Etiam hanc sententiam Aristoteles Polit. vii. 11. (c. 10. §. 5. p. 292. Schneid.) more suo cavillatur, *λίαν ἀρχαίως* hoc dici contendens. Ast.

τῶνδε ἕνεκα] Hæc verba, quorum sensus tam manifestus est, interpretes non ceperunt. Ficinus prorsus ea neglexit, Cornarius vero cum prægressis conjunxit vertens: *et horum gratia non erigantur.* Est vero: *hanc ob causam* (ita statuimus): *scilicet non solum viros armatos habemus, qui urbem defendant* (quos quidem longe præstantius esse urbis propugnaculum muris terrenis, poeta jam aliquis monuit), *verum etiam quotannis juvenes emittimus, qui fossis* (*σκάψοντας*), *vallis* (*ταφρεύσοντας*) *aliisque id genus urbem contra hostes muniant.* Prius *μὲν* referendum ad sequens *δέ*. Ast.

δὲ ταφρεύσοντας,[v] τὰ δὲ καὶ διά τινων οἰκοδομήσεων εἴρ-
ξοντας τοὺς πολεμίους, ὡς δὴ τῶν ὅρων τῆς χώρας οὐκ ἐά-
σοντας ἐπιβαίνειν· τεῖχος δὲ περιβαλοίμεθα,[w] ὃ πρῶτον μὲν
πρὸς ὑγίειαν ταῖς πόλεσιν οὐδαμῶς συμφέρει, πρὸς δέ
τινα μαλθακὴν ἕξιν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἐνοικούντων εἴωθε
ποιεῖν, προκαλούμενον εἰς αὐτὸ καταφεύγοντας μὴ ἀμύ-
II. 779. νεσθαι τοὺς πολεμίους, μηδὲ τῷ φρουρεῖν ἀεί τινας ἐν αὐτῇ
νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, τούτῳ τῆς σωτηρίας τυγχάνειν,
τείχεσι δὲ καὶ πύλαις διανοεῖσθαι φραχθέντας τε καὶ κα-
θεύδοντας σωτηρίας ὄντως ἕξειν μηχανάς, ὡς ἐπὶ τὸ μὴ
πονεῖν[x] γεγονότας, ἀγνοοῦντας δ' αὖ τὴν ῥαστώνην, ὡς ὄν-
τως ἐστὶν[y] ἐκ τῶν πόνων· ἐκ ῥαστώνης δέ γε, οἶμαι, τῆς
III. ii. 465. αἰσχρᾶς οἱ πόνοι καὶ ῥαθυμίας[z] πεφύκασι γίγνεσθαι πά-
λιν· ἀλλ' εἰ δὴ τεῖχός γέ τι χρεὼν ἀνθρώποις εἶναι, τὰς
οἰκοδομίας χρὴ τὰς τῶν ἰδίων οἰκήσεων οὕτως ἐξ ἀρχῆς

pr Ω.—[v] τὰ δὲ ταφρεύσοντας om pr ΑΩ.—[w] περιβαλλοίμεθα fh.—[x] νοεῖν υ.—

περιβαλοίμεθα] Vel εἰ περιβαλοίμεθα vel περιβάλλεσθαι scribendum esse videtur: sed tamen περιβαλλόμεθα legit Ficinus. Paulo post autem scribo πρὸς δὲ, τινὰ μάλθ. etc. quum sequentes accusativi non jungantur cum πρός: sed posita sit hæc partic. pro προσέτι. Steph.

τεῖχος εἰ περιβαλοίμεθα] Vulgo τεῖχος δὲ περιβαλοίμεθα, ante τεῖχος plena interpunctione posita. Recte monuit jam Steph. δὲ in εἰ mutandum esse; namque cohærent hæc cum antecedentibus: τὸ δ' ἡμέτερον (i. e. ἡμεῖς, vid. ad i. 11.) γέλωτ' ἂν δικαίως πάμπολυν ὄφλοι, εἰ τεῖχος περιβαλοίμεθα. Pro εἰ περιβαλοίμεθα legi quoque posse περιβάλλεσθαι, Steph. itidem bene adnotavit; illud tamen præferendum judico. Ficinus vertit: *et muros quidem circumducimus, quod*—. Mox πρὸς est *insuper, præterea*, vid. ad v. 14. Ast.

τείχεσι δὲ] δὲ post τείχεσι oppositum est prægresso: μηδὲ τῷ φρουρεῖν τῆς σωτηρίας τυγχάνειν, ἀλλὰ διανοεῖσθαι (quod pendet e participio προκαλούμενον), τείχεσι καὶ πύλαις φραχθέντας, καὶ καθεύδοντας (*etiam dormientes*) σωτηρίας ὄντως μηχανὰς ἕξειν. Sic optime se habet oratio. Vulgo φραχθέντας τε καὶ καθεύδοντας legitur, in quo merito jam Steph. offenderat, qui γε pro τε legi jubebat. De καὶ (*etiam, quamvis*), participio juncto, vid. Valckenar. ad Eurip. Phœniss. p. 98.—Pro ἕξειν Bas. 1. et 2. ἔξω. Ast.

φραχθέντας τε] Legendum puto φραχθέντας γε, et ante καὶ καθεύδοντας non post, esse interpungendum. Steph.

ἀγνοοῦντας δ' αὖ] Malim γ' αὖ: *quippe qui s. quia ignorant, verum quietem ex labore sequi*. De γε cum participio vid. ad vi. 2. Ast.

ῥαθυμίαι] Legitur etiam ῥαθυμίας. Steph. Sensus postulat ῥαθυμίας, *ex otio turpi et socordia*, vel, ut Ficin. vertit, *e turpi otio et negligentia*. Sed ῥαθυμίας vel ῥαθυμίαι haud dubie glossa est voci ῥαστώνης adscripta. Ast.

ἀλλ' εἰ δὴ τεῖχος] Cf. Aristotel. Polit. vii. 11. (c. 10. p. 291. Schneid.). Verba ὁμαλότητι cet. Ficinus ita expressit: *habeantque domus omnes sic tutum ad vias aditum*; verba igitur ὁμαλότητί τε καὶ ὁμοιότησιν cum prægressis conjunxit. Sed rectius cum sequentibus conjunguntur. Munitionem urbis in eo sitam esse vult, quod domus continuæ sint et æqualiter in plateas excurrant. Mox οὐκ ἀηδὴς, int. ἔσται, ἰδεῖν αὐτὴν, μιᾶς οἰκίας σχῆμα ἔχουσαν; ad διάφορος vero int. ἡ πόλις. De ὅλῳ καὶ παντὶ vid. ad v. 6. et de ῥαστώνῃ iii. 5. Ast.

βάλλεσθαι, ὅπως ἂν ᾖ πᾶσα ἡ πόλις ἓν τεῖχος, ὁμαλότητί τε καὶ ὁμοιότησιν εἰς τὰς ὁδοὺς πασῶν τῶν οἰκήσεων ἐχουσῶν εὐέρκειαν·[a] ἰδεῖν τε οὐκ ἀηδὲς μιᾶς οἰκίας σχῆμα ἐχούσης αὐτῆς, εἴς τε τὴν τῆς φυλακῆς ῥᾳστώνην ὅλῳ καὶ παντὶ πρὸς σωτηρίαν γίγνοιτ' ἂν διάφορος. τούτων δέ, ἕως ἂν μὲν[b] ᾖ τὰ κατ' ἀρχὰς οἰκοδομηθέντα, μέλειν μὲν μάλιστα τοῖς ἐνοικοῦσι πρέπον ἂν εἴη, τοὺς δὲ ἀστυνόμους ἐπιμελεῖσθαι καὶ προσαναγκάζοντας τὸν ὀλιγωροῦντα ζημιοῦντας, καὶ πάντων δὴ τῶν κατὰ τὸ ἄστυ καθαρότητός τ' ἐπιμελεῖσθαι, καὶ ὅπως ἰδιώτης μηδεὶς μηδὲν τῶν τῆς πόλεως μήτε[c] οἰκοδομήμασι μήτε οὖν ὀρύγμασιν ἐπιλήψεται. καὶ δὴ καὶ ὑδάτων τῶν ἐκ Διὸς εὐροίας τούτους ἐπιμελεῖσθαι χρεών, καὶ ὅσα ἐντὸς πόλεως ἢ ὁπόσα ἔξω πρέπον ἂν οἰκεῖν εἴη. ταῦτα δὲ πάντα ξυνιδόντες ταῖς χρείαις οἱ νομοφύλακες ἐπινομοθετούντων καὶ τῶν ἄλλων ὁπόσα ἂν ὁ νόμος ἐκλείπῃ[d] δι' ἀπορίαν. ὅτε δὲ ταῦτά τε καὶ τὰ περὶ ἀγορὰν οἰκοδομήματα καὶ τὰ περὶ τὰ γυμνάσια καὶ πάντα ὅσα[e] διδασκαλεῖα[f] κατεσκευασμένα περιμένει τοὺς φοιτητὰς καὶ θεατὰς[g] θέατρα, πορευώμεθα ἐπὶ τὰ μετὰ τοὺς γάμους, τῆς νομοθεσίας ἑξῆς ἐχόμενοι;

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν. III. ii. 466.

§. 21. ΑΘ. Γάμοι μὲν τοίνυν ἡμῖν ἔστωσαν γεγονότες, ὦ Κλεινία· δίαιτα δὲ πρὸ[h] παιδογονίας οὐκ ἐλάττων ἐνιαυσίας[i] γίγνοιτ' ἂν τὸ μετὰ τοῦτο, ἣν δὴ τίνα τρόπον χρὴ ζῆν νυμφίον τε[k] καὶ νύμφην ἐν πόλει διαφερούσῃ τῶν πολ-

[y] ἥξειν v.—[z] ῥαθυμίαι Ξϛ.—[a] εὐέρκειαν A: εὐερκίαν *ϛ.—[b] μὲν ἂν f.—[c] μήτ' f.—
εἶ
[d] ἐκλείπει Ξ.—[e] πάντα τἆλλα ὅσα f.—[f] διδασκάλια Ω.—[g] καὶ θεατὰς om f.—

οἰκεῖν] Est *administrare*, vid. i. 3. Ast.

ἐκλείπῃ] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἐκλείποι, vitiose, quum ἂν ad ὁπόσα pertineat. Mox ad ὅτε τε ταῦτα cet. e verbis κατεσκευασμένα περιμένει petendum est κατεσκευασμένα ἐστίν. Oratio ita procedere debebat: ὅτε δὲ ταῦτά τε καὶ τὰ περὶ ἀγορὰν—καὶ πάντα, ὅσα διδασκαλεῖα περιμένει τοὺς φοιτητὰς καὶ θέατρα τοὺς θεατὰς, κατεσκευασμένα ἐστίν.—ἐπὶ τὰ μετὰ τοὺς γάμους. Ficin. *ad ea, quæ nuptias sequuntur*. Ast.

§. 21. ἔστωσαν γεγονότες] Vid. ad iv. 6. Ast.

ἣν δὴ τίνα τρόπον] Steph. scribendum putat τινὰ τρόπον. Fic. vero totum hunc locum ita fere legisse videtur: ἣν δὲ (pro δὴ) τινὰ τρόπον χρὴ ζῆν νυμφίον τε καὶ νύμφην ἐν πόλεσι διαφερούσῃ τῶν πολλῶν ἐσομένῃ, (omissis τῶν νῦν εἰρημένων ἐχόμενον) τὸ δὴ εἰπεῖν οὐ πάντων (f. πάντως) εὐκολώτατον. Vertit enim: *Sed qua ratione in præstantissima civitate sponsus sponsaque convivere debeant, facile dictu non est.* Bip.

λῶν ἐσομένῃ; τὸ δὴ τῶν νῦν εἰρημένων ἐχόμενον εἰπεῖν οὐ πάντων εὐκολώτατον, ἀλλὰ ὄντων οὐκ ὀλίγων τῶν ἔμπροσθεν τοιούτων τοῦτό ἔτι[l] ἐκείνων τῶν πολλῶν δυσχερέστερον ἀποδέχεσθαι τῷ πλήθει. τό γε μὴν δοκοῦν ὀρθὸν καὶ ἀληθὲς εἶναι πάντως ῥητέον, ὦ Κλεινία.

II. 780. ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Ὅς τις δὴ[m] διανοεῖται πόλεσιν ἀποφαίνεσθαι νόμους πῇ τὰ δημόσια καὶ κοινὰ αὐτοὺς χρὴ ζῆν[n] πράττοντας, τῶν δὲ ἰδίων ὅσον ἀνάγκη μηδὲ οἴεται δεῖν, ἐξουσίαν[o] δὲ ἑκάστοις εἶναι τὴν ἡμέραν ζῆν ὅπως ἂν ἐθέλῃ, καὶ μὴ πάντα διὰ τάξεως δεῖν[p] γίγνεσθαι, προέμενος δὲ τὰ ἴδια ἀνομοθέτητα ἡγεῖται τά γε κοινὰ καὶ δημόσια ἐθελήσειν

[h] πρὸς r.—[i] ἐνιαυσιαίας r.—[k] τε om ΑΩυfħr.—[l] ἐστιν ħ.—[m] δὴ add ΑΞΩυfħr.—
[n] ζητεῖν Ξ.—[o] ἐξουσίαν...δεῖν om υ.—[p] δεῖ Ξ.—[pp] δυσχερὲς τῷ προστάττοντι Ξs.

τὸ δὴ—ἐχόμενον εἰπεῖν] *Utpote quod jam exposita excipit.* Vulgo ante *τὸ* punctum extat, quo orationis cohærentia solvitur. Ficinus neglexit verba *τὸ δὴ—ἐχόμενον*, Cornarius vero ita vertit: *juxta quam* (*δίαιταν*) *quomodo et sponsus et sponsa vivere debeat in civitate multis aliis præstante, cum prædictis quidem cohæret, sed non omnino dictu facile est.* In prægressis Steph. *τινὰ τρόπον* scribi jubebat, male. Mox Cod. Voss. *τοῦτο ἔστι.* Ast.

ζῆν] Ald. Bas. 1. 2. et Lovan. pro *ζῆν* exhibent *ζητεῖν*, quod in *ζῆν* mutandum esse primus vidit Cornar. et tacite in textum admisit Steph. Quomodo Ficinus legerit, non satis liquet. Bip.

πράττοντας] Offendit, quum infra, ubi hæc repetuntur, simpliciter positum sit, *τά γε κοινὰ καὶ δημόσια ἐθελήσειν αὐτοὺς ζῆν διὰ νόμων.* Igitur *τὰ δημόσια καὶ κοινὰ* est *κατὰ τὰ δημόσια καὶ κοινὰ*, in rebus publicis ac communibus. Quocirca admodum arridet Faehsii conjectura (Syllog. Lect. p. 887.) scribentis *τάττοντας*, referendum ad *νόμους*: *quicunque ita censet, civitatibus leges esse ferendas, quæ definiant, qua ratione in rebus publicis atque communibus eos oporteat vitam instituere, privatas vero res.* Quanquam in sententiarum nexum magis conveniret *τάττων* (ut infra *προέμενος δὲ τὰ ἴδια ἀνομοθέτητα ἡγεῖται*) ut sit: qui in legibus dandis nonnisi ad res publicas et communes spectat. Sed participio vel ad legislatorem vel ad leges referendo ne opus quidem mihi videtur esse. *Διανοεῖσθαι* enim, *cogitare*, est *in animo habere*, et *νόμους ἀποφαίνεσθαι*, *πῇ* est i. q. *περὶ τούτου, πῶς*: *qui urbi leges scribere cogitat de ratione vivendi seque exhibendi in rebus publicis ac communibus.* Pro *πράττοντας* tunc adverbium desideramus ad *ζῆν* referendum; idque esse puto *πρεπόντως*, quo nihil aptius cogitari potest: *quomodo decenter vel convenienter ipsos vivere oporteat*, h. e. *quomodo ipsis vivendum sit, si decenter et honeste vivere velint.*—Tunc *τῶν δὲ ἰδίων* est *περὶ δὲ τῶν ἰδίων*, *quod vero ad res privatas attinet* (vid. ad i. 14.). In verbis *ὅσον ἀνάγκη* desidero *μή*: *ὅσον* s. *καθόσον μὴ ἀνάγκη*, *nisi quod necesse est*, ut Phædon. c. 9. *καθόσον μὴ πολλὴ ἀνάγκη μετέχειν αὐτῶν.* Sensus esset: *de rebus vero privatis, paucis quibusdam exceptis necessariis, ne opus quidem esse leges dare.* Ad *δεῖν* repetend. *νόμους ἀποφαίνεσθαι.* Ficin. vertit, *propria vero etiam, quæ necessaria sunt.* Cornar. *privatis autem, quantum necesse est, neque opus esse putat.* Quæ sensu destituta esse quilibet intelliget. Sequens *δὲ* est explicans, *scilicet, enim*, vid. ad ii. 1. alterum vero *δὲ* post *προέμενος* orationem, fere interruptam verbis interpositis *ἐξουσίαν δὲ ἑκάστοις — γίγνεσθαι*, redorditur et continuat, vid. ad iii. 14. Ast.

αὐτοὺς ζῆν διὰ νόμων, οὐκ ὀρθῶς διανοεῖται. τίνος δὴ χάριν ταῦτα εἴρηται; τοῦδε, ὅτι φήσομεν δεῖν ἡμῖν τοὺς νυμφίους μηδὲν διαφερόντως μηδὲ ἧττον ἐν ξυσσιτίοις τὴν δίαιταν ποιεῖσθαι τοῦ πρὸ τῶν γάμων χρόνου γενομένου. καὶ τοῦτο μὲν δὴ θαυμαστὸν ὂν ὅτε κατ' ἀρχὰς πρῶτον ἐγένετο ἐν III. ii. 467.
τοῖς παρ' ὑμῖν τόποις, πολέμου τινὸς αὐτό, ὥς γ' εἰκός, νομοθετήσαντος ἤ τινος ἑτέρου τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχοντος πράγματος ἐν ὀλιγανθρωπίαις ὑπὸ πολλῆς ἀπορίας ἐχομένοις· γευσαμένοις δὲ καὶ ἀναγκασθεῖσι χρήσασθαι τοῖς ξυσσιτίοις ἔδοξε μέγα διαφέρειν εἰς σωτηρίαν τὸ νόμιμον, καὶ κατέστη δὴ τρόπῳ τινὶ τοιούτῳ τὸ ἐπιτήδευμα ὑμῖν τὸ τῶν ξυσσιτίων.

ΚΛ. Ἔοικε γοῦν.

ΑΘ. Ὃ δὴ ἔλεγον, ὅτι θαυμαστὸν ὂν τοῦτό ποτε καὶ φοβερὸν ἐπιτάξαι τισὶ νῦν οὐχ ὁμοίως τῷ προστάττοντι δυσχερὲς[pp] ἂν εἴη νομοθετεῖν αὐτό. τὸ δ' ἑξῆς τούτῳ, πεφυκός τε ὀρθῶς ἂν γίγνεσθαι γιγνόμενον, νῦν τε οὐδαμῇ γιγνόμενον, ὀλίγου τε ποιοῦν τὸν νομοθέτην, τὸ τῶν παιζόντων, εἰς πῦρ ξαίνειν καὶ μυρία ἕτερα τοιαῦτα ἀνήνυτα ποιοῦντα δρᾶν, οὐ ῥᾴδιον οὔτ' εἰπεῖν οὔτ' εἰπόντα ἀποτελεῖν.

τίνος δὴ χάριν] De hoc interrogationis usu vid. ad i. 5. Ast.

νομοθετήσαντος—ἐχομένοις] Int. ὑμῖν. Mox oratio ἀνακόλουθος est; ita procedere debebat: *et hoc institutum initio quidem mirabile videri oportebat, postero autem tempore, quum id semel experti essent, longe præstare illud maximoque ad civitatis salutem momento esse intelligebant.* Verba igitur *γευσαμένοις δὲ* cet. ita subjecta sunt, ac si præcesserit, *καὶ τοῦτο μὲν δὴ κατ' ἀρχὰς θαυμαστὸν ἦν, ὅτε πρῶτον ἐγένετο.* Ast.

ὅτι θαυμαστὸν ὂν] Ni fallor, *ὂν*, ex ultima vocis *θαυμαστὸν* syllaba ortum vel e prægressis *τοῦτο μὲν δὴ θαυμαστὸν ὂν* profectum, expungi debet, ut intelligatur *ἦν*. Et post *ὃ δὴ ἔλεγον* (*igitur quod dixi primo mirabile fuisse et difficile ad instituendum*) sequi debebat; *τοῦτο νῦν οὐχ ὁμοίως δυσχερὲς—νομοθετεῖν ἂν εἴη*; sed propter *νῦν* præpositum, ut prægresso *τότε* cum vi quadam opponeretur, *τοῦτο* in *αὐτὸ* transiit. Ast.

γιγνόμενον] I. e. *εἰ γίγνοιτο*. Ficin. *tamen si alicubi fieret, recte utique fieret.* Accuratius Cornar. *quodque si fieret, recte fieret, et nunc nusquam fit, et fere efficit, ut legislator, id quod ludentes facere solent, ignem cædat.*—*ὀλίγου*, int. *ὥστε δεῖν*, *ita ut parum absit, quin*, h. e. *propemodum*, ut Phædr. 258. E. Vid. L. Bos. Ellips. Gr. p. 596. ed. Schäfer. et Matthiæ Gr. Gr. p. 457.—*τὸ τῶν παιζόντων*, *κατὰ τὸ τῶν παιζόντων* s. *ὥσπερ οἱ παίζοντες λέγουσι*, ut per jocum dicitur. Sic Polit. iv. 2. p. 422. E. ubi v. not. Similia sunt *τὸ τοῦ Ὁμήρου* Theæt. p. 183. E. l. vii. 2. 790. A. *τὸ γὰρ ἄρτι ῥηθέν*, *τὸ λεγόμενον* (vid. ad iii. 9.) alia. Ast.

εἰς πῦρ ξαίνειν] Vulgo interpretantur viri docti, *ignem dissecare* vel *diverberare* (sic Erasmus Adag. Chil. i. Centur. iv. p. 126.). Ficin. *ignem discerpere.* Cornar. *ignem cædat.* Steph. in Thes. L. G. '*incutere in ignem*, int. *πληγάς*.' Sed præpositio *εἰς* tunc otiosa esset; *ξαίνειν* enim, si est i. q. *τύπτειν*, vel cum accusativo construitur, ut *ξαίνειν τινὰ*

ΚΛ. Τί δὴ τοῦτο, ὦ ξένε, ἐπιχειρῶν λέγειν ἔοικας σφόδρα ἀποκνεῖν;

ΑΘ. Ἀκούοιτ' ἄν, ἵνα μὴ πολλὴ διατριβὴ γίγνηται περὶ τοῦτ' αὐτὸ μάτην. πᾶν μὲν γὰρ ὅ τί περ ἂν τάξεως καὶ νόμου μετέχον ἐν πόλει γίγνηται, πάντα ἀγαθὰ ἀπερ-
III. ii. 468. γάζεται, τῶν δὲ ἀτάκτων ἢ τῶν κακῶς ταχθέντων λύει τὰ πολλὰ τῶν εὖ τεταγμένων ἄλλα ἕτερα. οὗ δὴ καὶ νῦν ἐφέστηκε πέρι τὸ λεγόμενον. ὑμῖν γάρ, ὦ Κλεινία καὶ Μέγιλλε, τὰ μὲν περὶ τοὺς ἄνδρας ξυσσίτια καλῶς ἅμα καὶ ὅ περ εἶπον[q] θαυμαστῶς καθέστηκεν ἐκ θείας τινὸς
II. 781. ἀνάγκης, τὸ δὲ περὶ τὰς γυναῖκας οὐδαμῶς ὀρθῶς ἀνομοθέτητον μεθεῖται καὶ οὐκ εἰς τὸ φῶς ἧκται τὸ τῆς ξυσσιτίας αὐτῶν ἐπιτήδευμα, ἀλλ' ὅ[r] καὶ ἄλλως γένος ἡμῶν

—[q] ειπορε pr A, ἠπόρει corr, in mg apposito εἶπον: quod ne Ω quidem pr.—[r] ἀλλ'

μάστιξι, ῥάβδοις, vel cum κατὰ et genitivo, apposita voce πληγὰς vel adjectivo, quod explendum est nomine πληγάς. Per se vero s. absolute ξαίνειν est *carminare* vel *lanam ducere, trahere,* ut Sophist. 226. B. Aristotel. Polit. v. 10. al. innum. loc. Hinc ξαίνειν εἰς πῦρ explico, *carminare lanam in ignem*, h. e. lanam carminatam in ignem conjicere (ubi flamma eam consumit), non, ut esse debet, in calathisco reponere, igitur frustra carminare et in universum frustra aliquid facere. Schol. Ruhnken. p. 227. παροιμία ἐπὶ τῶν καθ' ἑαυτῶν τι πραττόντων μάτην ἢ λεγόντων ἢ κακοπαθούντων λεγομένη. Similis fere coloris cum hoc proverbio nota illa sunt εἰς ψάμμον, εἰς ὕδωρ et κατὰ πετρῶν σπείρειν, εἰς ὕδωρ γράφειν.—De ἀνήνυτα vid. ad iv. 6. Pro ποιοῦντα vero sine ulla controversia, jam propter δρᾶν, legendum est πονοῦντα. Sic Polit. vi. 2. p. 486. D. ἀνήνυτα (sic enim pro ἀνόνητα scribendum esse suspicor) δὲ πονῶν. Vid. ad iv. 6. Ast.

τὰ πολλὰ] Verba transposita ita cohærent: τὰ πολλὰ δὲ τῶν ἀτάκτων ἢ τῶν κακῶς ταχθέντων λύει ἄλλ' ἕτερα τῶν εὖ τεταγμένων. Pronomen ἕτερος sic solet, præcipue pronomini τοιοῦτος, apponi, ut sit *itidem*, ut xii. 6. p. 953. D. ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων καὶ σοφῶν θύρας τοιοῦτος ἕτερος αὐτὸς ὤν. vii. 14. p. 810. A. Vid. Wyttenbach. ad Phædon. p. 117. Heind. ad eund. §. 5. et nostra ad Polit. vi. p. 498. C. Igitur ἄλλα ἕτερα est, *alia, itidem multa, ex iis quæ bene disposita sunt*. Ast.

οὗ δὴ καὶ νῦν ἐφέστηκε πέρι τ. λ.] *De quo scilicet quod dicebatur* s. *dicturi eramus, nunc substitit*, h. e. *in quo oratio nostra nunc substitit*. Præpositio περὶ a nomine suo divulsa est, vid. ad i. 10. Ἐφεστηκέναι est *subsistere*, ut Sympos. init. κἀγὼ ἐπιστὰς περιέμεινα. Male vertit Ficin. *quod huic rei accidit*. Nec magis Cornar. locum intellexit reddens, *de qua re etiam nunc nobis dicendum est*. Serrani vero translationem, ex aliis misere conflatam, satius est silentio præterire. Ast.

τὸ δὲ περὶ τὰς γυναῖκας] Respexit ad hunc locum Aristotel. Polit. ii. 4. (c. 3. §. 2. Schneid.). In prægressis Cod. Voss. εἰπόρει (sic) pro εἶπον. Deinde pro ἧκται habet εἷλκται, quam scripturam Steph. quoque memorat. De locutione εἰς φῶς ἄγειν, φέρειν s. ἐκφέρειν vid. ad iv. 12. Ast.

ἄλλο] Pro ἄλλο puto ἀλλ' ὃ scribendum esse: deinde post ἀσθενὲς ponendam esse tantum hypostigmen. Paulo ante autem pro ἧκται invenitur scriptum et εἷλκται. Steph.

ἀλλ' ὃ καὶ ἄλλως] Vulgo ἄλλο, quod, Stephani conjecturam secuti, in ἀλλ' ὃ mutavimus; idque Ficinus videtur confirmare vertens, *quod quidem genus aliud hominum est*. Ἀλλὰ est *enimvero* et ἄλλως *omnino*.—ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων est i. q. ἀνθρώπινον, referendum ad γένος.

τῶν ἀνθρώπων λαθραιότερον μᾶλλον καὶ ἐπικλοπώτερον ἔφυ, τὸ θῆλυ, διὰ τὸ ἀσθενές, οὐκ ὀρθῶς τοῦτο εἴξαντος τοῦ νομοθέτου δύστακτον ὄν[s] ἀφείθη. διὰ δὲ τούτου μεθειμένου πολλὰ ὑμῖν παρέῤῥει,[t] πολὺ ἄμεινον ἂν[u] ἔχοντα εἰ νόμων ἔτυχεν ἢ τὰ νῦν· οὐ γὰρ ἥμισυ μόνον ἐστίν, ὡς δόξειεν ἄν, τὸ περὶ τὰς γυναῖκας ἀκοσμήτως περιορώμενον, ὅσῳ δὲ ἡ θήλεια ἡμῖν φύσις ἐστὶ πρὸς ἀρετὴν χείρων τῆς[v] τῶν ἀῤῥένων, τοσούτῳ διαφέρει πρὸς τὸ πλέον ἢ διπλάσιον εἶναι. τοῦτ' οὖν ἐπαναλαβεῖν καὶ ἐπανορθώσασθαι καὶ πάντα συντάξασθαι κοινῇ γυναιξί τε καὶ ἀνδράσιν ἐπιτηδεύματα βέλτιον πρὸς πόλεως εὐδαιμονίαν. νῦν δὲ οὕτως ἧκται τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος οὐδαμῶς εἰς τοῦτο εὐτυχῶς, ὥστε οὐδὲ μνησθῆναι περὶ αὐτοῦ ἐν ἄλλοις γ' ἐστὶ τόποις καὶ πόλεσι νοῦν ἔχοντος, ὅπου μηδὲ ξυσσίτια ὑπάρχει τὸ παράπαν δε- III. ii. 469.
δογμένα κατὰ πόλιν εἶναι. πόθεν δή τίς γε ἔργῳ μὴ καταγελάστως ἐπιχειρήσει γυναῖκας[w] προσβιάζεσθαι τὴν σί-

[s] ὂν Astius: libri ἄλλο.—[s] οἷον r.—[t] παρέρρει ΑΩ, παρερρεῖ υ: παραῤῥεῖ °ϛ.—[u] ἂν

De μᾶλλον comparativis adjuncto vid. ad iv. 9. Verba τὸ θῆλυ epexegesi serviunt, vid. ad i. 6. Deinde punctum post ἀσθενὲς in comma mutavimus; itidem post τοῦτο et νομοθέτου commate distinximus; ut oratio universa sic cohæreat: ἀλλ' ὃ γένος (sc. τὸ θῆλυ) καὶ ἄλλως ἔφυ λαθραιότερον μᾶλλον καὶ ἐπικλοπώτερον ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων (i. e. λαθραιότατον—τῶν ἀνθρωπίνων), τοῦτο οὐκ ὀρθῶς ἀφείθη δύστακτον ὄν, τοῦ νομοθέτου εἴξαντος (*legis latore concedente* s. permittente; εἴκειν, quod lingua Germanica servavit in verbo *weichen*, est h. l. *nachgeben*). Quæ quidem etsi bene se habere videri possint, tamen, nescio quomodo, suspectum mihi est ἄλλως; suspicor enim genuinam fuisse scripturam ἄλλων; ἄλλων ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων est i. q. ἡμῶν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, *ceteris nobis hominibus*, h. e. *nobis, qui viri sumus*. Tunc comparativi λαθραιότερον et ἐπικλοπώτερον, apposito μᾶλλον, propriam suam habent potestatem. Deinde ὂν post δύστακτον malim deleri, ut δύστακτον sit i. q. ἄτακτον s. ἀκόσμητον, *dimissum* s. *relictum est male dispositum*. De sententia, cf. Aristotel. Polit. ii. 7. (c. 6. §. 5. Schneid.). Ast.

παραῤῥεῖ] *Dilabuntur*, instar aquæ, h. e. pereunt s. corrumpuntur. Vid. Valcken. ad Theocrit. Adoniaz. p. 242. Ast.

τὸ περὶ τὰς γυναῖκας ἀκόσμητον] Vulgo legitur ἀκοσμήτως, quod sensum non habet. 'Ακόσμητον, quod reposuimus, Ficinus quoque videtur legisse, quum verterit: *non est enim res muliebris, si jacere inordinata relinquitur, humanarum rerum solum, ut videri posset, dimidium*. Oratio sic cohæret: οὐ γὰρ τὸ περὶ τὰς γυναῖκας ἀκόσμητον (i. e. ἡ περὶ τὰς γυναῖκας s. τῶν γυναικῶν ἀκοσμία) περιορώμενον (si negligitur, susque deque habetur), ἥμισυ μόνον ἐστίν. Sensus est: *etsi enim genus muliebre dimidia generis humani pars est, tamen ejus pravitas, si legibus non coërcetur, non dimidia est, sed major quam pro unius hujus generis ambitu ac numero: ut unum genus muliebre, si depravatum est, corruptius sit quam universum genus humanum esse posset, si solis viris constaret*. Ad verba πρὸς τὸ πλέον ἢ διπλάσιον εἶναι supplenda sunt εἰ ἀκόσμητόν ἐστι, h. e. ἐν τῇ κακίᾳ; et subjectum ad διπλάσιον est τὸ θῆλυ, petendum ex antecedente ἡ θήλεια φύσις. Prægressum δὲ est ἀλλά, vid. ad ii. 10. Pro τοσούτῳ Ald. Lov. Bas. 1. et 2. τοσοῦτον. Ast.

των[x] καὶ ποτῶν ἀνάλωσιν φανερὰν θεωρεῖσθαι; τούτου γὰρ οὐκ ἔστιν ὅ τι χαλεπώτερον ἂν ὑπομείνειε τοῦτο τὸ γένος· εἰθισμένον γὰρ δεδυκὸς[y] καὶ σκοτεινὸν[z] ζῆν, ἀγόμενον δ' εἰς φῶς βίᾳ πᾶσαν[a] ἀντίτασιν[b] ἀντιτεῖνον πολὺ κρατήσει τοῦ νομοθέτου. τοῦτ' οὖν ἄλλοθι μέν, ὅ περ[c] εἶπον, οὐδ' ἂν τὸν λόγον ὑπομείνειε τὸν ὀρθὸν ῥηθέντα ἄνευ πάσης βοῆς, ἐνθάδε δὲ ἴσως ἄν. εἰ δὴ δοκεῖ λόγου γ' ἕνεκα μὴ ἀτυχῆ τὸν περὶ πάσης τῆς πολιτείας γενέσθαι λόγον, ἐθέλω λέγειν ὡς ἀγαθόν ἐστι καὶ πρέπον, εἰ καὶ σφῷν ξυνδοκεῖ ἀκούειν· εἰ δὲ μή, ἐᾶν.

ΚΛ. Ἀλλ', ὦ ξένε, θαυμαστῶς τό γε ἀκοῦσαι νῷν πάντως που ξυνδοκεῖ.

§. 22. ΑΘ. Ἀκούωμεν δή. θαυμάσητε δὲ μηδὲν ἐὰν

om r.—[v] τῆς om r.—[w] γυναῖκα r. (ι).—[x] σιτῶν rfϐr.—[y] δεδυκὸς pr A: δεδοικὸς *s.—[z] σκοτεινὸς f.—[a] πᾶσαν Ω, πᾶσιν r.—[b] ἀντίστασιν f.—[c] οἷπερ ΑΩσfϐr: ᾗπερ

δεδοικὸς] Locus hic ex eorum est numero qui ὕπουλον ἕλκος habent: quis enim hic latere mendum putet? Latet tamen: atque id ex alio ejusdem scriptoris convincam loco. Libro enim nono operis præcedentis, quod de optima reipubl. administratione scriptum est, p. 579. postquam de tyranno dixit, *ἆρ' οὖν οὐκ ἐν τοιούτῳ μὲν δεσμωτηρίῳ δέδεται ὁ τύραννος, φύσει ὢν οἷον διεληλύθαμεν, πολλῶν καὶ παντοδαπῶν φόβων καὶ ἐρώτων μεστός*; et postquam hæc subjunxit (qualia et in Xenophontis Hierone de tyranno itidem dicta legimus) *λίχνῳ δὲ ὄντι αὐτῷ τὴν ψυχὴν, μόνῳ τῶν ἐν τῇ πόλει οὔτε ἀποδημῆσαι ἔξεστιν οὐδαμόσε, οὔτε θεωρῆσαι ὅσων δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐλεύθεροι ἐπιθυμηταί εἰσί*; tandem hæc addit, *καταδεδυκὼς δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ τὰ πολλὰ ὡς γυνὴ ζῇ, φθονῶν καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις ἐάν τις ἔξω ἀποδημῇ, καί τι ἀγαθὸν ὁρᾷ*. Ita igitur et in loco illo de cujus nunc emendatione a me agitur, legendum esse dico, *εἰθισμένον γὰρ καταδεδυκὸς καὶ σκοτεινὸν ζῆν, ἀγόμενον δ' εἰς φῶς βίᾳ*, etc. Ficin. tamen vulgarem lectionem sequitur: qui locum hunc ita vertit: *Unde igitur quisquam non ridicule ad manifestam cibi potusque assumptionem mulieres cogere posset? nihil est profecto quod molestius laturum genus hoc videatur. Nam quum timide et obscure degere consueverint, latorem legis in lucem conantem educere omni reluctatione repellent.* Non de timore autem loqui Platonem, sed tantum de latebris ac tenebris quas quærunt, ostendunt et quæ præcedunt et quæ sequuntur: quum illis latebris atque tenebris opponatur in præcedentibus *φανερὰν θεωρεῖσθαι τὴν σίτων καὶ ποτῶν ἀνάλωσιν*: in iis autem quæ sequuntur, illis opponat, *ἀγόμενον δ' εἰς φῶς*. Steph.

δεδοικὸς] Ingeniosa est Stephani conjectura et multis nominibus vulgatæ præferenda; quanquam haud necessaria nobis videtur; nam etiam δεδοικὸς sensum commodum præbet; est enim *timidum, in lucem* s. in publicum *prodire reformidans.* Mox δ' post ἀγόμενον exterminandum esse judico, cum verba ita cohæreant: *εἰθισμένον γὰρ (τοῦτο τὸ γένος), δεδοικὸς—ζῆν, βίᾳ εἰς φῶς ἀγόμενον* (si in lucem protrahendum sit), *πολὺ κρατήσει τοῦ νομοθέτου, πᾶσαν ἀντίτασιν ἀντιτεῖνον*. Ast.

ᾗπερ εἶπον] . Cod. Voss. *οἷπερ εἶπον*. Mox pro ἀτυχῆ (Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἀτυχῇ) scripsimus ἀτελῆ, quod Ficinus expressit vertens, *ne disputatio de republica manca relinquatur*, et Faehsius etiam p. 387. conjecit. Λ et Χ frequentissime inter se permutata reperiuntur (v. Bast. Comment. Palæograph. p. 724. et 738.). Hinc ex ἀτεχῆ factum est ἀτυχῆ. Ast.

ὑμῖν ἄνωθέν[d] ποθεν ἐπιχειρεῖν δόξω· σχολῆς γὰρ ἀπολαύομεν καὶ οὐδὲν ἡμᾶς ἐστὶ τὸ κατεπεῖγον τὸ μὴ πάντῃ[e] πάντως σκοπεῖν τὰ περὶ τοὺς νόμους.

ΚΛ. Ὀρθῶς εἴρηκας.

ΑΘ. Πάλιν τοίνυν ἐπὶ τὰ πρῶτα ἐπαναχωρήσωμεν λεχθέντα. εὖ γὰρ δὴ τό γε τοσοῦτον χρὴ[f] πάντ' ἄνδρα ξυννοεῖν, ὡς ἡ τῶν ἀνθρώπων γένεσις ἢ τὸ παράπαν ἀρχὴν οὐδεμίαν εἴληχεν οὐδ' ἕξει ποτέ γε τελευτήν, ἀλλ' ἦν τε ἀεὶ καὶ ἔσται πάντως, ἢ μῆκός τι τῆς ἀρχῆς ἀφ' οὗ γέγονεν ἀμήχανον ἂν χρόνον ὅσον γεγονὸς ἂν εἴη. III. ii. 470. II. 782.

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Τί οὖν; πόλεων συστάσεις καὶ φθορὰς καὶ ἐπιτηδεύματα παντοῖα τάξεώς τε καὶ ἀταξίας καὶ βρώσεως[g] καὶ πωμάτων[h] τε ἅμα καὶ βρωμάτων ἐπιθυμήματα[i] παντοδαπὰ πάντως καὶ περὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἆρ' οὐκ οἰόμεθα

*ϛ.—[d] ἄλλοθέν r.—[e] πάντῃ om f.—[f] χρόνον A: χρὴ in litura Ω, in γρ A.—[g] τῆς βρ. r.—[h] πομάτων v.—[i] ἐπιθύματα f.—[j] παμπλήθεις v.—[k] ἐλάας Αsfr et corr Ω:

§. 22. τὸ—κατεπεῖγον] I. e. ὃ κατεπείγει. vid. ad iii. 15. Mox τὸ μὴ est *quominus*. Ast.

ὡς ἡ τῶν ἀνθρώπων γένεσις] Cf. Censorin. de die natali c. 4. ubi vid. Lindenbrog. p. 19.—μῆκός τι τῆς ἀρχῆς, ἀφ' οὗ γέγονε (sc. τὸ ἀνθρώπινον γένος), pro, μῆκός τι τοῦ χρόνου, ἀφ' οὗ γέγονε; nam in voce ἀρχῆς latet jam id, quod verba ἀφ' οὗ γέγονε significant. In sequentibus offendo in vocibus ἂν et χρόνον; illud superfluum est et hoc e glossa profectum videtur esse (ea enim voce deleta, omnia clariora erunt, μῆκός τι τῆς ἀρχῆς—ἀμήχανον ὅσον γεγονὸς ἂν εἴη), nisi χρόνον malis intellecta præpositione κατὰ explicare (nam cum ἀμήχανον ὅσον, quod ad μῆκος referendum est, non cohæret; igitur per se positum sit necesse est); quanquam hoc admodum langueret, quum notio temporis, quæ in μῆκος jam latet, per se intelligatur. Sensus hoc postulabat, ἢ χρόνου, ἀφ' οὗ γέγονε, μῆκος ἀμήχανον ὅσον γεγονὸς ἂν εἴη. Ὅσον enim sic solet adjectivis subjungi, ut θαυμαστὸν ὅσον, μυρία ὅσα. Sic ἀμήχανον ὅσον iv. 1. p. 704. C. Phædon. 95. C. Epinom. 6. p. 982. C. Vid. Viger. de idiotism. p. 128. De redundantia in γεγονὸς ἂν εἴη vid. ad iv. 6. Idcirco suspicari quoque possis, ἀρχῆς esse glossam et verba ita legenda, ἢ μῆκός τι, ἀφ' οὗ γέγονεν, ἀμήχανον χρόνου ὅσον γεγονὸς ἂν εἴη. Quid verum sit vel a vero propius absit, libri Mss. nos docebunt. Ast.

καὶ βρώσεως] Hæc corrupta esse apparet, et iterum libri veteres nullo nos auxilio juvant. Vocem βρώσεως e sequentibus illatam scripturam genuinam arbitror expulisse, quæ fortasse πλήρη fuit: ἐπιτηδεύματα παντοῖα, τάξεώς τε καὶ ἀταξίας πλήρη, καὶ πομάτων τε ἅμα καὶ βρωμάτων ἐπιθυμήματα παντοδαπά. Ficinus quomodo legerit, ex ejus translatione difficile est perspectu, quæ ita habet: *cibi item potusque et vescendi condiendique usus quam plurimos*—. Cornar. vertit: *et varia studia et cum ordine et sine ordine circa cibos et potus fuisse et ciborum varias penitus cupiditates.* Quæ sensum fere nullum habent. Mox μεταβαλεῖν orationis nexui accommodatius esse vulgato μεταβάλλειν Fachsius p. 387. arbitrabatur. Ficin. quoque, *in quibus animalia diversis modis transmutata fuisse credendum.* Sed μεταβάλλειν quoque recte habet, si hæc generaliter quasi dicta esse cogites. Ast.

γεγονέναι, καὶ στροφὰς ὡρῶν παντοίας, ἐν αἷς τὰ ζῶα μεταβάλλειν αὐτῶν παμπληθεῖς[j] μεταβολὰς εἰκός;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Τί οὖν; πιστεύομεν ἀμπέλους τε φανῆναί πού ποτε πρότερον οὐκ οὔσας; ὡσαύτως δὲ καὶ ἐλάας[k] καὶ τὰ Δήμητρός τε καὶ Κόρης δῶρα; Τριπτόλεμόν τέ τινα τῶν τοιούτων γενέσθαι διάκονον; ἐν ᾧ δὲ[l] μηδὲ[m] ταῦτα ἦν τῷ χρόνῳ, μῶν οὐκ οἰόμεθα τὰ ζῶα, καθά περ νῦν, ἐπὶ τὴν ἀλλήλων ἐδωδὴν τρέπεσθαι;

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Τὸ δὲ[n] μὴν θύειν ἀνθρώπους ἀλλήλους ἔτι καὶ νῦν
III. ii. 471. παραμένον ὁρῶμεν πολλοῖς· καὶ τοὐναντίον ἀκούομεν ἐν ἄλλοις, ὅτε οὐδὲ βοὸς ἐτολμῶμεν γεύεσθαι θύματά τε οὐκ ἦν τοῖς θεοῖσι ζῶα, πέλανοι δὲ καὶ μέλιτι καρποὶ δεδευμένοι καὶ τοιαῦτα ἄλλα ἁγνὰ θύματα, σαρκῶν δ' ἀπείχοντο ὡς οὐχ ὅσιον ὂν ἐσθίειν οὐδὲ τοὺς τῶν θεῶν βωμοὺς αἵματι μιαίνειν, ἀλλὰ Ὀρφικοί τινες λεγόμενοι βίοι ἐγίγνοντο ἡμῶν τοῖς τότε, ἀψύχων μὲν ἐχόμενοι πάντων, ἐμψύχων δὲ τοὐναντίον πάντων ἀπεχόμενοι.

ΚΛ. Καὶ σφόδρα λεγόμενα ἅ γ'[o] εἴρηκας, καὶ πιστεύεσθαι πιθανά.

ΑΘ. Πρὸς οὖν δὴ τί,[p] εἴποι[q] τις ἄν, ὑμῖν πάντ' ἐρρήθη τὰ νῦν;

ἐλαίας *s.—[l] δὲ om Ξ.—[m] μὴ Ωvfhr.—[n] δὲ om Ξ.—[o] τ' ΑΞΩvfhr, quod reponendum omisso ἅ.—[p] δή τι s.—[q] ταῦτα εἴποι Ωvfhr.—[r] ὑπέλαβε v.—[s] πειράσωμαι h.

Δήμητρος] De Cerere, ejus filia (*Κόρη*) Proserpina, a Plutone rapta, et Triptolemo, frugum sationem docente, omnia nota sunt, v. Apollodor. Bibl. i. 5. ubi v. Heyn. Observat. Munker. ad Hygin. 147. Verheyk. ad Antonin. Liber. i. 24. et Ruhnken. ad Hymn. in Cerer. 96. 456. Ast.

ὅτε οὐδὲ] Rectius, ut opinor, legetur, *ὅτι οὐδὲ βοὸς* etc. Steph.

ὅτι—ἐτολμῶμεν] Vulgo *ὅτε*, quod Steph. quoque in *ὅτι* mutari jusserat. Ast.

ἁγνὰ θύματα] *Sacrificia incruenta* (*ἱερὰ ἄπυρα*, Æschyl. Agam. 701.); antiquiores enim cruenta ignorasse tradunt etiam Pausan. Arcad. ii. p. 690. Porphyr. de abstinent. ii. 6. 7. Cf. Ovid. Fast. i. 337. Ast.

Ὀρφικοί τινες—βίοι] De Orpheo cf. Aristoph. Ran. 1064. Eurip. Hippol. 946. Epinom. 2. p. 975. A. Horat. Ars Poet. 391. Hinc *βίος Ὀρφικὸς* dicebatur *frugalis illa et sancta vita*, quam Pythagoreos in primis secutos esse constat (Polit. x. 3. ubi v. not.). Cf. Creuzer. Symbol. et Mythol. t. iii. p. 166. Ast.

σφόδρα λεγόμενα] Int. *ἐστὶ*, i. e. *λέγεται*. Ficin. *feruntur hæc passim*. Deinde pro *ἅτ'* recte Stephanus *ἅ γ'* scripsit. Paulo post *τι* correximus. Ast.

ΚΛ. Ὀρθῶς ὑπέλαβες,[r] ὦ ξένε.

ΑΘ. Καὶ τοίνυν, ἐὰν δύναμαι, τὰ τούτοις ἑξῆς, ὦ Κλεινία, πειράσομαι[s] φράζειν.

ΚΛ. Λέγοις ἄν.

ΑΘ. Ὁρῶ πάντα τοῖς ἀνθρώποις ἐκ τριττῆς χρείας
καὶ ἐπιθυμίας ἠρτημένα, δι' ὧν ἀρετή τε αὐτοῖς ἀγομένοις
ὀρθῶς καὶ τοὐναντίον ἀποβαίνει κακῶς ἀχθεῖσι. ταῦτα δ'
ἐστὶν ἐδωδὴ μὲν καὶ πόσις εὐθὺς γενομένοις, ἣν περὶ ἅπασαν
πᾶν ζῶον ἔμφυτον ἔρωτα ἔχον, μεστὸν οἴστρου τ' ἐστὶ καὶ
ἀνηκουστίας τοῦ λέγοντος ἄλλο τι δεῖν[t] πράττειν πλὴν
τὰς ἡδονὰς καὶ ἐπιθυμίας τὰς περὶ ἅπαντα ταῦτα ἀπο- III. ii. 472.
πληροῦντα λύπης τῆς ἁπάσης ἀεὶ δεῖν σφᾶς ἀπαλλάττειν·
τρίτη δὲ ἡμῖν καὶ μεγίστη χρεία καὶ ἔρως ὀξύτατος ὕστα- II. 783.
τος μὲν ὁρμᾶται, διαπυρωτάτους[u] δὲ τοὺς ἀνθρώπους μα-
νίαις ἀπεργάζεται πάντως, ὁ περὶ τὴν τοῦ γένους σπορὰν
ὕβρει πλείστῃ καόμενος. ἃ δὴ δεῖ τρία νοσήματα τρέποντα[v]
εἰς τὸ βέλτιστον[w] παρὰ τὸ λεγόμενον ἥδιστον τρισὶ μὲν τοῖς
μεγίστοις πειρᾶσθαι κατέχειν, φόβῳ καὶ νόμῳ καὶ τῷ ἀλη-
θεῖ λόγῳ, προσχρωμένους μέντοι Μούσαις τε καὶ ἀγωνίοισι[x]
θεοῖς σβεννύναι[y] τὴν αὔξην τε καὶ ἐπιρροήν. παίδων[z] δὲ[a] δὴ

—[t] δεῖ Ξ.—[u] διαπειρῶ τό τους v.—[v] τρέποντα ΑΞΩυϛ, πρέποντα ђr: τρέποντας ς.—[w] βέλτιον v.—[x] ἀγωνίοις r.—[y] σβεννύντων ΑΞΩυϛђr.—[z] παίδων...258, 20. καλῶς in mg ΑΩr, ubi ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων φέρεται καὶ ταῦτα.—[a] δὲ add mg A.—

δεῖν πράττειν] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *δεῖ*. Mox *δεῖν* vel ex *ἀεὶ* (vid. ad c. 19.) vel e prægressi *δεῖν* repetitione ortum est. Ad *ἀποπληροῦντα* int. pronomen indefinitum, quod, quum collective ponatur, recte excipit pluralis *σφᾶς*. *Λύπη* vero est *dolor* e fame sitique proficiscens, vid. Phileb. 31. E. Pro *ἀποπληροῦντα* Cod. Voss. *ἀποπληροῦνται*, in quo haud scio an *ἀποπληροῦντας* lateat. Ast.

διαπυρωτάτους] Cf. ad ii. 9. Ad *ὁ* int. *ἔρως* (*appetitio*). Ὕβρις in amore libidinoso regnat, quocirca de hoc ipso præcipue usurpatur, vid. viii. 6. p. 837. C. Cf. nostra ad Phædr. p. 257. Ante *ὁ* vero comma posuimus, ut sit, *ille videlicet* (*ἔρως*). Ast.

τρέποντας] Sic Stephan. sine causa scripsit pro *τρέποντα*, quod libri omnes (etiam Cod. Voss.) habent, et rectius esse judico. Etiam Ficin. *τρέποντα* legit, male illud ad *νοσήματα* referens; vertit enim, *hi tres morbi ad id, quod jucundissimum dicitur, rapientes*. Ast.

τὸ λεγόμενον] Aptius fortasse legeretur, *παρὰ τοῦ λεγομένου ἡδίστου*. Steph.

παρὰ τοῦ λεγομένου ἡδίστου] Sensu jubente, scripsimus, quod Steph. quoque conjecerat. De *μέντοι*, post *μὲν* posito, vid. exempla a Zeunio collecta ad Viger. p. 586. Ast.

ἀγωνίοισι θεοῖς] Dii *ἀγώνιοι* sunt *οἱ τῶν ἀγώνων προεστῶτες*, ut Hesych. interpretatur, Jupiter videlicet, Apollo, Neptunus et Mercurius, vid. Æschyl. Supplic. 192. Ast.

σβεννύναι] Legitur etiam *σβεννύντων*: sed infinitivum, quem habet altera lectio, retinendum puto. Steph.

σβεννύναι] Est *ὥστε* vel *πρὸς τὸ σβεννύναι*, vid. ii. 8. Ast.

γένεσιν μετὰ τοὺς γάμους θῶμεν, καὶ μετὰ γένεσιν τροφὴν καὶ παιδείαν. καὶ τάχ' ἂν οὕτω προϊόντων τῶν λόγων ὅ τε νόμος ἡμῖν ἕκαστος περαίνοιτο εἰς τοὔμπροσθεν ἐπὶ ξυσσίτια, ἡνίκα[b] ἀφικόμενοι[c] εἰς[d] τὰς τοιαύτας κοινωνίας, εἴτε ἄρα γυναικῶν εἴτε ἀνδρῶν δεῖ μόνων γίγνεσθαι, προσμίξαντες αὐτοῖς ἐγγύθεν ἴσως μᾶλλον[e] κατοψόμεθα, τά τε ἐπίπροσθεν αὐτῶν, ἔτι νῦν ὄντα ἀνομοθέτητα, τάξαντες αὐτὰ ἐπίπροσθεν ποιησόμεθα, καὶ ὅ περ ἐρρήθη νῦν δή, κατοψόμεθά τε αὐτὰ ἀκριβέστερον μᾶλλόν τε τοὺς προσήκοντας αὐτοῖς καὶ πρέποντας νόμους ἂν θείημεν.

III. ii. 473. ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις.

ΑΘ. Φυλάξωμεν τοίνυν τῇ μνήμῃ τὰ νῦν δὴ λεχθέντα· ἴσως γὰρ χρείαν ποτ' αὐτῶν πάντων ἕξομεν.

ΚΛ. Τὰ ποῖα δὴ διακελεύει;[f]

ΑΘ. Ἃ τοῖς τρισὶ διωριζόμεθα ῥήμασι. βρῶσιν μὲν ἐλέγομέν που, καὶ δεύτερον πόσιν, καὶ ἀφροδισίων δέ τινα διαπτόησιν[g] τρίτον.

ΚΛ. Πάντως,[h] ὦ ξένε, μεμνησόμεθά που ἂν[i] τὰ νῦν[k] διακελεύει.

ΑΘ. Καλῶς. ἔλθωμεν δ'[l] ἐπὶ τὰ νυμφικά, διδάξοντές[m] τε αὐτοὺς πῶς χρὴ καὶ τίνα τρόπον τοὺς παῖδας ποιεῖσθαι, καὶ ἐὰν ἄρα μὴ πείθωμεν, ἀπειλήσοντές[n] τισι νόμοις.

ΚΛ. Πῶς;

§. 23. ΑΘ. Νύμφην χρὴ διανοεῖσθαι καὶ νυμφίον ὡς

[b] ἡνίκα Ξυfħr et mg ΑΩ : ἵνα καὶ s.—[c] ἀφικόμεθα Ξυfħ et mg ΑΩ, ἀφικώμεθα r.—[d] εἰς om υħr et mg ΑΩ.—[e] μόνων mg Α : μόνον *s.—[f] διακελεύει r, κελεύῃ ħ.—[g] διὰ πτόησιν r, διαποίησιν ħ, διὰ ποίησιν υ : διαπτοίησιν *s.—[h] πάντες Ξ.—[i] ἂν om Ξυfħr et mg ΑΩ.—[k] νῦν δὴ ħr.—[l] δ' αὖ ħ.—[m] διδάξαντες f.—[n] ἀπειλήσαντές

ἵνα] Vocula ἵνα nullum hic videtur habere locum, (quum particulam καὶ præcedenti τε respondere oporteat) ideoque vel tollenda esse, vel mutanda in τινά. Steph.

ἵνα καὶ] Cod. Voss. ἥνικα ἀφικόμεθα. Ni fallor ἅμα καὶ, quod prægresso τε respondeat, legendum est. Ad δεῖ γίγνεσθαι intell. τὰς κοινωνίας. Deinde αὐτοῖς est πρὸς αὐτὰ, *propius ad ea accedentes*; pro αὐτοῖς vero, ni fallor, scribendum est αὐταῖς, int. ταῖς κοινωνίαις. Mox τὰ ἐπίπροσθεν αὐτῶν recte Cornar. vertit, *et quæ ante hæc posita esse debebant*; similiter Ficin. vertit. Deinde τάξαντες αὐτὰ bene Ficin. reddidit, *suum digesta in ordinem*—. Ast.

ἂν τανῦν] Ab Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἂν abest. Ficin. *quæ modo dicta sunt*. Ast.

ὅτι καλλίστους καὶ ἀρίστους εἰς δύναμιν ἀποδειξομένους[o] παῖδας[p] τῇ πόλει. πάντες δ' ἄνθρωποι κοινωνοὶ πάσης πράξεως, ἡνίκα μὲν ἂν προσέχωσιν αὑτοῖς τε καὶ τῇ πράξει τὸν νοῦν, πάντα καλὰ καὶ ἀγαθὰ ἀπεργάζονται, μὴ προσέχοντες δὲ ἢ μὴ ἔχοντες νοῦν τἀναντία. προσεχέτω δὴ[q] καὶ ὁ νυμφίος τῇ τε νύμφῃ καὶ τῇ παιδοποιίᾳ τὸν νοῦν, κατὰ ταὐτὰ δὲ καὶ ἡ νύμφη, τοῦτον τὸν χρόνον διαφερόντως ὃν ἂν μήπω παῖδες αὐτοῖς ὦσι[r] γεγονότες. ἐπίσκοποι δ' III. ii. 474. II. 784. ἔστωσαν τούτων ἃς εἱλόμεθα γυναῖκες,[s] πλείους εἴτ' ἐλάττους, τοῖς ἄρχουσιν ὁπόσας ἂν δοκῇ προστάττειν τε καὶ ὁπόταν, πρὸς τὸ τῆς Εἰλειθυίας[t] ἱερὸν ἑκάστης ἡμέρας ξυλλεγόμεναι μέχρι τρίτου μέρους ὥρας, οἷ δὴ συλλεχθεῖσαι διαγγελλόντων[u] ἀλλήλαις εἴ τίς τινα[v] ὁρᾷ πρὸς ἄλλ' ἄττα βλέποντα ἄνδρα ἢ καὶ γυναῖκα τῶν παιδοποιουμένων ἢ πρὸς τὰ τεταγμένα ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς γάμοις θυσιῶν τε καὶ ἱερῶν γενομένων. ἡ δὲ παιδοποιία καὶ φυλακὴ τῶν παιδοποιουμένων δεκέτις[w] ἔστω, μὴ πλείω δὲ χρόνον, ὅταν εὔροια ᾖ τῆς γενέσεως. ἂν δὲ ἄγονοί τινες εἰς τοῦτον γίγνωνται τὸν χρόνον, μετὰ τῶν οἰκείων καὶ ἀρχουσῶν γυναικῶν διαζεύγνυσθαι κοινῇ βουλευομένους εἰς τὰ πρόσφορα ἑκα-

fh.—[o] ἀποδειξομένου υ.—[p] παῖδας om r.—[q] δὲ υh.—[r] ὦσιν αὐτοῖς r.—[s] γυναῖκας r.—[t] εἰλειθυίας Aυfhr et corr Ω: εἰληθυίας *ϛ.—[u] διαγγελλόντων υ.—[v] τινας υ.—

§. 23. ἀποδειξομένους] Ficin. *quo pacto quam pulcherrimos et optimos civitati liberos poterant procreare.* Unde bene conjecit Faehsius p. 387. ipsum fortasse legisse ἀποτεξομένους, vel ex contextu ita vertisse. Posterius mihi est probabilius, quum ἀποδειξομένους, cum ὅτι καλλίστους et ἀρίστους conjunctum, magis ad τῇ πόλει, quam ad παῖδας respiciat; est enim *exhibere* s. *præstare civitati*, in quo procreatio, ut speciale quidquam, simul latet. Ast.

τοῖς ἄρχουσιν ὁπόσας] Hyperbaton pro ὁπόσας ἄν τε καὶ ὁπόταν τοῖς ἄρχουσι δόξῃ προστάττειν. Vid. ad v. 10. Ficin. simpliciter vertit, *prout placuerit principibus.* Ceterum Εἰλήθυια s. Εἰλείθυια (v. Schäfer. ad Gregor. Corinth. p. 911.) et Ἐλευθώ, *Juno Lucina*, quæ parturientibus opem fert (proprie, *opitulatum it*, ab ἐλεύθειν), plura apud Græcos templa habebat, vid. Pausan. i. 18. 44. iii. 17. Athenis ejus templum non longe a Serapidis fano erat, vid. Meurs. de Athen. Attic. i. 9. Gronov. Thesaur. Ant. Gr. t. iv. p. 848. Ast.

μέχρι τρίτου μέρους ὥρας] Ficin. vertit, *tertiam horæ partem commoraturæ.* Cornar. vero intellexit *diei partem*; et sic ὥρα nonnunquam pro *die* usurpatur, v. Steph. Thes. G. L. t. iv. p. 787. F. Sed cur ab usitata vocis ὥρα significatione discedamus, causa nulla est. Ast.

ὑπὸ τῶν—θυσιῶν] Præpositio ὑπὸ auspicium et comitatum indicat, ut xi. 8. p. 817. D. Vid. Hemsterhus. ad Lucian. t. ii. p. 434. et Valcken. ad Herod. p. 521. Ast.

εὔροια] *Felix rerum successus* (vid. Gataker. ad M. Antonin. ii. 5. Wesseling. ad Diodor. Sic. xx. 33. t. ii. p. 420.) h. l. est *fecunditas.* Ast.

τέροις. ἐὰν δ' ἀμφισβήτησίς τις γίγνηται περὶ τῶν ἑκατέροις πρεπόντων καὶ προσφόρων, δέκα τῶν νομοφυλάκων ἑλομένους, οἷς ἂν ἐπιτρέψωσιν[x] οἵδε καὶ[y] τάξωσι,[z] τούτοις[a] ἐμμένειν. εἰσιοῦσαι δ' εἰς τὰς οἰκίας τῶν νέων αἱ γυναῖκες, τὰ μὲν νουθετοῦσαι, τὰ δὲ καὶ ἀπειλοῦσαι παυόντων αὐτοὺς τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀμαθίας.[b] ἐὰν δ' ἀδυνατῶσι, πρὸς τοὺς νομοφύλακας ἰοῦσαι φραζόντων, οἱ δ' εἰργόντων. ἂν δὲ καὶ ἐκεῖνοί πως ἀδυνατήσωσι, πρὸς τὸ δημόσιον ἀποφη-
III. ii. 475. νάντων, ἀναγράψαντές τε καὶ ὀμόσαντες ἦ μὴν ἀδυνατεῖν τὸν καὶ τὸν βελτίω ποιεῖν· ὁ δὲ ἀναγραφεὶς ἄτιμος ἔστω, μὴ ἑλὼν ἐν δικαστηρίῳ τοὺς ἐγγράψαντας, τῶνδε·[c] μήτε γὰρ εἰς γάμους ἴτω μήτε εἰς τὰς τῶν παίδων ἐπιτελειώσεις, ἂν δὲ ἴῃ, πληγαῖς ὁ βουληθεὶς ἀθῷος αὐτὸν κολαζέτω. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ περὶ γυναικὸς ἔστω νόμιμα· τῶν ἐξόδων γὰρ τῶν γυναικείων καὶ τιμῶν καὶ τῶν εἰς τοὺς γάμους καὶ γενέσεις[d] παίδων φοιτήσεων μὴ μετεχέτω, ἐὰν

[w] δεκέτης r.—[x] ἐπιστρέψωσιν v.—[y] καὶ om ΑΞΩfbr.—[z] τάξουσι corr A.—[a] τούτους f.—[b] ἀμαθείας v.—[c] τῶνδε om f.—[d] γενέσεων Ωυf et corr A (qui pr, ut videtur,

διαζεύγνυσθαι] Est *se disjungant* s. *separent*, h. e. *divortium faciant*; ζυγὸς enim de jugo nuptiali adhiberi constat. Hinc διάζευξις xi. 10. p. 930. B. cui opponitur ξύζευξις (*conjugatio, conjugium*). Ast.

οἷς ἂν ἐπιτρέψωσιν] Construe, τούτοις ἐμμένειν, οἷς (i. e. ἃ) ἂν ἐπιτρέψωσιν οἵδε καὶ τάξωσιν. Ἐπιτρέπειν est *jubere*, ut Xenoph. Anab. vi. 5. 11. τὴν μὲν ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἐπέτρεψεν ἐφέπεσθαι. Cf. Dorvill. ad Charit. p. 630. Cornar. *et quæ hi præceperint ac constituerint, in his acquiescant.* Cod. Voss. οἵδε τάξουσι. Ast.

μὴ ἑλὼν] *Nisi convicerit accusatores suos.* Vid. ad 𝔢. 9. Deinde ἐγγράψαντας est i. q. ἀναγράψαντας, *qui nomen ipsius in tabulis publicis inscripserunt.* Ast.

τῶν δὲ] Scribendum puto τῶνδε, et mutandam interpunctionem: ut hic genitivus jungatur cum ἄτιμος: et perinde sit ac si dixisset ἄτιμος ἔστω τῶνδε τῶν τιμῶν (ut alibi adjectivum illud huic genitivo junxit) τοῦ εἰς γάμους ἰέναι, καὶ εἰς τὰς τῶν π. etc. Steph. Bene. Ast.

ἐπιτελειώσεις] Interpretes *liberorum procreationes* intelligunt; equidem referendam esse puto hanc vocem ad sacrificia illa, quæ post infantem natum solebant institui. Apud Græcos enim decimo a natali die, quo infanti nomen dabatur, res sacra fiebat cum convivio conjuncta; quod quidem dicebatur δεκάτην θύειν vel ἑστιᾶσαι, v. Aristoph. Av. 493. Ἐς δεκάτην γάρ ποτε παιδαρίου κληθείς. v. 923. Οὐκ ἄρτι θύω τὴν δεκάτην ταύτης ἐγώ; Cf. Suidas v. δεκάτην ἑστιᾶσαι. Bergler. et Küster. ad Aristoph. l. l. Verbum autem ἐπιτελεῖν de rebus sacris usurpatur, ut apud Ælian. V. H. xii. 61. καθ' ἕκαστον ἔτος ἐπετέλουν αὐτῷ. Et in universum τέλος, τελεῖν, de rebus divinis, utpote summis (sacrificiis, mysteriis), de sanctis omnibusque, quæ præcipuæ dignitatis graviorisque momenti sunt, adhibentur; itaque etiam ad matrimonium, cujus præsides dii erant, translata sunt, ut τελεσθῆναι, τέλειοι θεοί. Nugatur, si quid video, ipse summus Ruhnkenius ad Tim. p. 225. hæc ab initiandi potestate, quæ in vocibus τέλος, τελεῖσθαι, inest, derivans; *quia nuptiæ marem feminamque velut novæ vitæ initiatos conjungunt.* Ast.

ἀκοσμοῦσα, ὡσαύτως ἀναγραφῇ καὶ μὴ ἕλῃ τὴν δίκην.
ὅταν δὲ δὴ παῖδας γεννήσωνται κατὰ νόμους, ἐὰν ἀλλο-
τρίᾳ τις περὶ τὰ τοιαῦτα κοινωνῇ γυναικὶ ἢ γυνὴ ἀνδρί,
ἐὰν μὲν[e] παιδοποιουμένοις ἔτι,[f] τὰ αὐτὰ ἐπιζήμια αὐτοῖς
ἔστω καθάπερ τοῖς ἔτι γεννωμένοις εἴρηται· μετὰ δὲ ταῦτα
ὁ μὲν σωφρονῶν καὶ σωφρονοῦσα εἰς τὰ τοιαῦτα ἔστω πάν-
τα[g] εὐδόκιμος,[h] ὁ δὲ τοὐναντίον ἐναντίως τιμάσθω, μᾶλλον
δὲ ἀτιμαζέσθω. καὶ μετριαζόντων μὲν περὶ τὰ τοιαῦτα
τῶν πλειόνων ἀνομοθέτητα σιγῇ κείσθω, ἀκοσμούντων δὲ νο- II. 785.
μοθετηθέντα ταύτῃ πραττέσθω κατὰ τοὺς τότε τεθέντας νό-
μους. βίου μὲν ἀρχὴ τοῦ παντὸς ἑκάστοις ὁ πρῶτος ἐνιαυ-
τός· ὃν γεγράφθαι χρεὼν ἐν ἱεροῖσι[i] πατρῴοις ζωῆς ἀρχὴν[k]
κόρῳ[l] καὶ κόρῃ. παραγεγράφθω δ' ἐν τοίχῳ λελευκωμένῳ III. ii. 476.
ἐν πάσῃ φρατρίᾳ[m] τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀρχόντων τῶν ἐπὶ τοῖς
ἔτεσιν ἀριθμουμένων. τῆς δὲ φρατρίας ἀεὶ τοὺς ζῶντας μὲν
γεγράφθαι[n] πλησίον, τοὺς δ' ὑπεκχωροῦντας τοῦ βίου ἐξα-
λείφειν. γάμου δὲ ὅρον εἶναι κόρῃ μὲν ἀπὸ ἑκκαίδεκα
ἐτῶν εἰς εἴκοσι, τὸν μακρότατον χρόνον ἀφωρισμένον, κόρῳ
δὲ ἀπὸ τριάκοντα μέχρι τῶν πέντε καὶ τριάκοντα. εἰς δὲ
ἀρχὰς γυναικὶ μὲν τετταράκοντα, ἀνδρὶ δὲ τριάκοντα ἔτη.
πρὸς πόλεμον δὲ ἀνδρὶ μὲν εἴκοσι μέχρι τῶν ἑξήκοντα ἐτῶν·
γυναικὶ δέ, ἣν ἂν δοκῇ χρείαν δεῖν χρῆσθαι πρὸς τὰ πολε-

γενέσεις τῶν), γενεθλίων Ξϧ et γρ Ω.—[e] δὲ υ.—[f] ἄρτι ϧ et γρ Ω.—[g] πάντα ἔστω Ξς.—[h] ἀδόκιμος υ.—[i] ἱεροῖς ϒ.—[k] ἀρχὴ Αϧ et pr Ω.—[l] κούρῳ Ξς.—[m] φρατρίαι... φρατρίας ΑΩυϧ : φατρίᾳ...φατρίας *ς.—[n] γεγράφθω υ.

κατὰ] Lectionem hanc agnoscit et Ficin. absque partic. negativa. Steph.

ἐὰν μὲν παιδοποιουμένοις ἔτι] Sc. *κοινωνῇ*: *iisque* (quibuscum rem habent) *adhuc liberos procreantibus*. Mox verba *μετὰ δὲ ταῦτα* significant tempus exactæ procreationis.—*εἰς τὰ τοιαῦτα*; *εἰς* est *propter*, vid. ad i. 7. In prægressis Cod. Voss. exhibet *ἔστω πάντα*. Ast.

παραγεγράφθω] Locus obscurus, quem interpretes diverse ceperunt. Equidem ita eum explicandum esse duxerim: *transscribatur* (annus ille) *e sacellis paternis in parietem album secundum numerum* (i. e. seriem s. ordinem) *magistratuum, qui secundum singulos annos numerantur*, h. e. prout annorum serie rem publicam administrarunt. Τοῖχος λελευκωμένος est i. q. *λεύκωμα*, *tabula s. paries albus, albo s. gypso illitus*, in quo negotia civilia, edicta, scribi et in publico proponi solebant, vid. Suid. Sic ix. 4. p. 859. A. *γράψαντα ἐν τοίχοις*. Demosthen. in Timocrat. p. 707. 12: *ὁ δὲ τιθεὶς τὸν καινὸν νόμον, ἀναγράψας εἰς λεύκωμα, ἐκτιθέτω πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων*. Mox infinitivus *γεγράφθαι*, ut solet, imperativum sequitur, v. Schwebel. ad Onos. p. 37. et virr. doct. ad Gregor. Corinth. p. 423. ed. Schäfer.—Ald. Steph. *φατρίᾳ*. Ast.

ἣν ἂν δοκῇ χρείαν] *Ad quemcumque*

μικά, ἐπειδὰν παῖδας γεννήσῃ, τὸ δυνατὸν καὶ πρέπον ἑκάσταις προστάττειν μέχρι τῶν πεντήκοντα ἐτῶν.

usum s. ad quodcunque negotium (de χρείᾳ vid. Wernsdorf. ad Himer. p. 171.) *ipsis uti debere s. utendum esse visum fuerit*. Sic χρείαν χρῆσθαί τινι Leg. ix. 9. p. 868. B. χρωμένους τῷ κτείναντι χρείαν, ἣν ἂν ἐθέλωσι.—προστάττειν pro imperativo positum. Cornar. *ita ut singulis, quod possibile et decorum est, imperetur*. Ast.

NOMOI,

Z.

---

§. 1. Γενομένων δὲ παίδων ἀῤῥένων καὶ θηλειῶν τροφὴν μέν που καὶ παιδείαν τὸ μετὰ ταῦτα λέγειν ὀρθότατα γίγνοιθ' ἡμῖν, ἣν εἶναι μὲν ἄῤῥητον πάντως ἀδύνατον, λεγομένη δὲ διδαχῇ τινὶ καὶ νουθετήσει μᾶλλον ἢ νόμοις εἰκυῖ' ἂν ἡμῖν φαίνοιτο. ἰδίᾳ[a] γὰρ καὶ κατ' οἰκίας πολλὰ καὶ σμικρὰ καὶ οὐκ ἐκφανῆ[b] πᾶσι γιγνόμενα ῥᾳδίως ὑπὸ τῆς ἑκάστων λύπης τε καὶ ἡδονῆς καὶ ἐπιθυμίας, ἕτερα παρὰ τὰς τοῦ νομοθέτου ξυμβουλὰς παραγενόμενα παντοδαπὰ καὶ οὐχ ὅμοια ἀλλήλοις ἀπεργάζοιτ' ἂν τὰ τῶν πολιτῶν ἤθη·[c] τοῦτο δὲ κακὸν ταῖς πόλεσι. καὶ γὰρ διὰ σμικρότητα αὐτῶν καὶ πυκνότητα ἐπιζήμια τιθέντα ποιεῖν[d]

Steph. II. 788.

Bek. III. iii. 1.

[a] ἴδια Aḥ et pr Ω.—[b] ἐμφανῆ ΞΩfḥr.—[c] ἔθη v.—[d] ποιεῖ f.—[e] διαφέρει ḥ.—

§. 1. ὀρθότατα] Scribendum, ni fallor, ὀρθότατ' ἄν. Ast.

ἕτερα παρὰ τὰς—ξυμβουλὰς παραγενόμενα] Si (quæ temere et fortuito ex ira vel cupiditate fiunt) *contra legis latoris consilium ac voluntatem eveniant*, h. e. *si legis latoris consilio adversantur*. Post ἕτερα, ut post ἄλλα, παρὰ pro ἢ (*quam*) poni solet, v. Boeckh. in Legg. p. 120. Schäfer. ad Dionys. Halicarn. de comp. verb. p. 117. et virr. doct. ad Gregor. Corinth. p. 360.—παραγενόμενα. L. x. 3. p. 888. B. τὸ δὲ τοίνυν σοι παραγεγονὸς αὐτῶν πολλοῖς φράζοιμ' ἄν. Ast.

ἐπιζήμια] In Bas. edit. scriptum est ἐπὶ ζημίᾳ: quum tamen in Ald. sit ἐπιζήμια, ut hic. Nec vero ex aliquo exemplari sumptam esse lectionem illam ἐπὶ ζημίᾳ puto, sed profectam ἐκ παραδιορθώσεως alicujus cui vox ista ἐπιζήμια, quæ *mulctas* significat, inaudita esset: quæ tamen in aliis etiam hujus operis extat locis. At vero illa verba ἐπὶ ζημίᾳ significationem ab hoc loco plane alienam habent. Steph.

ἐπιζήμια] Int. αὐτά: *mulctæ ea ob-*

III. iii. 2. νόμους ἀπρεπὲς ἅμα καὶ ἄσχημον. διαφθείρει[e] δὲ καὶ τοὺς γραφῇ τεθέντας νόμους, ἐν τοῖς σμικροῖς καὶ πυκνοῖς ἐθισθέντων[f] τῶν ἀνθρώπων παρανομεῖν. ὥστε ἀπορία μὲν περὶ αὐτὰ νομοθετεῖν, σιγᾷν δὲ ἀδύνατον. ἃ δὲ λέγω, δηλῶσαι πειρατέον οἷον δείγματα ἐξενεγκόντα εἰς φῶς· νῦν γὰρ λεγομένοις ἔοικε κατά τι σκότος.

ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΑΘ. Οὐκοῦν ὅτι μὲν σώματα καὶ ψυχὰς τήν γε ὀρθὴν πάντως δεῖ τροφὴν φαίνεσθαι δυναμένην ὡς κάλλιστα καὶ ἄριστα ἐξεργάζεσθαι, τοῦτο μὲν ὀρθῶς εἴρηταί που.

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Σώματα δὲ κάλλιστα, οἶμαι,[g] τό γε ἁπλούστατον, ὡς ὀρθότατα δεῖ νέων ὄντων εὐθὺς φύεσθαι τῶν παίδων.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Τί δέ; τόδε οὐκ ἐννοοῦμεν, ὡς ἡ πρώτη βλάστη παντὸς ζώου πολὺ μεγίστη καὶ πλείστη φύεται, ὥστε καὶ ἔριν πολλοῖς παρέσχηκε μὴ γίγνεσθαι τά γ'[i][h] ἀνθρώπινα

[f] ἐθισθέντες ƀ.—[g] οἴομαι A, εἶναι f.—[h] τ' Ξ.—[i] πάνυ γε om υ.—[k] ἢ ΑΩ.—[l] κυομέ-

noxia statuendo, i. e. *pœnas iis irrogando leges dare*, h. e. *pœnas iis lege statuere*. Bas. 1. et 2. ἐπὶ ζημίᾳ. Ast.

δείγματα] Male ceperunt interpretes hæc verba. Sensus est: *ita in lucem ea proferendo s. in luce collocando, ut specimen s. exemplum mercium ad venditionem exponi solet.* Δεῖγμα enim dicitur *specimen* s. exemplum rerum venalium, a mercatore expositum. Harpocrat. *κυρίως μὲν τὸ δεικνύμενον ἀφ' (ὑφ'?) ἑκάστου τῶν πωλουμένων.* Cf. Wesseling. ad Diod. Sic. ii. 49. p. 161. Inde locus in Piræeo sic dicebatur, ubi mercatores peregrini specimina et exempla mercium suarum ostendebant, v. Meurs. Piræeus c. 5. Gronov. Thes. Ant. Græc. t. v. p. 1937. Pierson. ad Mœr. p. 351. Alberti ad Hesych. h. v. Inepte Ficin. *sed conabor ostendendo quasi digito, quæ dico, in lucem efferre;* eumque sequitur Serranus. Cornar. *velut indiciis in lucem productis.* Quæ sequuntur verba ita cohærent: *νῦν γὰρ ἔοικε λεγομένοις κατὰ τι σκότος*: *nunc enim videntur nonnihil obscure dicta esse.* Κατὰ σκότος est i. q. σκοτεινῶς (ut κατὰ τάχος, κατὰ μέρος, pro adverbio ponuntur); τὶ vero intendit, ut vi. 19. Ast.

ὅτι μὲν σώματα] Verba ita intelligenda sunt: *ὅτι τήν γε πάντως ὀρθὴν τροφὴν δεῖ φαίνεσθαι δυναμένην* (*manifesto posse*) *σώματα καὶ ψυχὰς ὡς κάλλιστα καὶ ἄριστα ἐξεργάζεσθαι.* Nota est hæc verbi *φαίνεσθαι* cum participio conjuncti potestas. Mox *σώματα δὲ κάλλιστα* est: *corpora vero, quæ pulcherrima futura sunt, id quod simplicissimum est, quam rectissime statim a teneris unguiculis debent crescere.* Propter prægressum *ὡς κάλλιστα* verba *σώματα δὲ κάλλιστα* præposita sunt et per se quasi constituta: *quod vero ad id attinet, quod corpora diximus quam pulcherrima fieri oportere, simplicissima, opinor, ratio, qua hoc fieri potest, hæc est, ut quam rectissime a teneris statim unguiculis crescant.* Ast.

τά γ' ἀνθρώπινα] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *τὰ δ' ἀνθρώπινα*, cum puncto ante *τὰ δ' ἀνθρ.* Ficin. viam monstravit vertendo: *adeo ut contendendi ansas multis præbuerint, corpora humana a primis quinque annis in reliquis viginti in duplum non crescere.* Ast.

μήκη διπλάσια ἀπὸ πέντε ἐτῶν ἐν τοῖς λοιποῖς εἴκοσιν ἔτεσιν αὐξανόμενα;

ΚΛ. Ἀληθῆ.

ΑΘ. Τί οὖν; πολλὴ αὔξη ὅταν ἐπιῤῥέῃ πόνων χωρὶς III. iii. 2.
πολλῶν καὶ συμμέτρων, οὐκ ἴσμεν ὅτι μυρία κακὰ ἐν τοῖς II. 789.
σώμασιν ἀποτελεῖ;

ΚΛ. Πάνυ γε.[i]

ΑΘ. Οὐκοῦν τότε δεῖται πλείστων πόνων, ὅταν ἡ πλείστη τροφὴ προσγίγνηται τοῖς σώμασιν.

ΚΛ. Τί δῆτα, ὦ ξένε; ἦ[k] τοῖς ἄρτι γεγονόσι καὶ νεωτάτοις πόνους πλείστους προστάξομεν;

ΑΘ. Οὐδαμῶς γε, ἀλλ' ἔτι καὶ πρότερον τοῖς ἐντὸς τῶν αὑτῶν μητέρων τρεφομένοις.

ΚΛ. Πῶς λέγεις, ὦ λῷστε; ἦ τοῖς κυουμένοισι[l] φράζεις;

ΑΘ. Ναί. θαυμαστὸν δ' οὐδέν ἐστιν ἀγνοεῖν ὑμᾶς τὴν τῶν τηλικούτων γυμναστικήν, ἣν βουλοίμην ἂν ὑμῖν,[m] καίπερ ἄτοπον οὖσαν, δηλῶσαι.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Ἔστι τοίνυν παρ' ἡμῖν μᾶλλον τὸ τοιοῦτον[n] κατανοεῖν διὰ τὸ τὰς παιδιὰς[o] αὐτόθι μειζόνως τινὰς παίζειν ἢ[p] δεῖ. τρέφουσι γὰρ δὴ παρ' ἡμῖν[q] οὐ μόνον παῖδες ἀλλὰ καὶ πρεσβύτεροί τινες ὀρνίθων θρέμματα,[r] ἐπὶ τὰς μάχας τὰς πρὸς ἄλληλα ἀσκοῦντες[s] τὰ τοιαῦτα τῶν θηρίων. πολλοῦ δὴ δέουσιν ἡγεῖσθαι τοὺς πόνους αὐτοῖς εἶναι τοὺς πρὸς ἄλληλα μετρίους, ἐν οἷς αὐτὰ[t] ἀνακινοῦσι γυμνάζοντες·

νοισι 𝔥.—[m] ἡμῖν 𝔥.—[n] τοιοῦτο r.—[o] παιδικὰς pr f.—[p] ἢ r.—[q] ὑμῖν Ξ.—[r] θρέμ-

τί δῆτα—; ἦ] Libri editi scribunt Τί δῆτα, ὦ ξένε, ἢ τοῖς cet. Quod reposuimus, et Ficin. confirmat vertens, *Quid ais, hospes? numquid*— et Steph. quoque conjecerat. Etiam in sequentibus Ficin. pro ἢ videtur legisse ἦ, *num ii, qui adhuc in utero parentis geruntur, laborabunt?* Ald. quoque, Lov. Bas. 1. et 2. ἦ scribunt. Sed recte hic habet ἢ, interrogatione Πῶς λέγεις prægressa, vid. nostra ad Phædr. p. 219. Ast.

ὀρνίθων θρέμματα] Nota est ὀρτυγοκοπία illa (v. Pollux ix. 7. Meurs. de ludis Græcor. in Gronov. Thes. Ant. Gr. t. vii. p. 979. et nostra ad Alcibiad. i. p. 323.). In primis celebrata est pugna et commissio gallorum, quam Athenienses in victoriæ de Xerxe reportatæ memoriam quotannis in theatro instituebant, vid. Ælian. V. H. ii. 28. ubi v. interpp. et S. Petit. Legg. Attic. p. 156. Ast.

III. lii. 4. πρὸς γὰρ τούτοις λαβόντες ὑπὸ μάλης ἕκαστος, τοὺς μὲν ἐλάττονας εἰς τὰς χεῖρας, μείζους δ' ὑπὸ τὴν ἀγκάλην ἐντός, πορεύονται περιπατοῦντες σταδίους παμπόλλους ἕνεκα τῆς εὐεξίας οὔ τι τῆς τῶν αὐτῶν σωμάτων ἀλλὰ τῆς τούτων τῶν θρεμμάτων. καὶ τό γε τοσοῦτον δηλοῦσι τῷ δυναμένῳ καταμαθεῖν, ὅτι τὰ σώματα πάντα ὑπὸ τῶν[u] σεισμῶν τε καὶ κινήσεων κινούμενα[v] ἄκοπα ὀνίναται πάντων ὅσα τε ὑπὸ ἑαυτῶν ἢ καὶ ἐν αἰώραις[w] ἢ καὶ κατὰ θάλατταν ἢ καὶ ἐφ' ἵππων ὀχουμένων καὶ[x] ὑπ' ἄλλων ὁπωσοῦν δὴ φερομένων τῶν σωμάτων κινεῖται, καὶ διὰ ταῦτα τὰς τῶν[y] σίτων[z] τροφὰς καὶ ποτῶν κατακρατοῦντα[a] ὑγίειαν καὶ κάλλος καὶ τὴν ἄλλην ῥώμην ἡμῖν δυνατά ἐστι παραδιδόναι. [§. 2.] Τί οὖν ἂν φαῖμεν ἐχόντων οὕτω τούτων τὸ μετὰ τοῦτο ἡμᾶς δεῖν[b] ποιεῖν;[c] βούλεσθε ἅμα γέλωτι φράζωμεν,[d] τιθέντες νόμους τὴν μὲν κύουσαν περιπατεῖν, τὸ γενόμενον δὲ πλάττειν τε οἷον κήρινον, ἕως ὑγρόν, καὶ μέ-

ματα...θηρίων om v.—[s] ἀσκοῦντας ΑΩhr.—[t] αὐτὰ om f.—[u] τῶν om v.—[v] κινήσεων καὶ κινούμενα ΑΩ.—[w] ἑώραις s.—[x] ὀχουμένων ἢ καὶ s.—[y] τῶν σίτων om v.—[z] σιτῶν Ω, σιτίων hr.—[a] κρατοῦντα f.—[b] δεῖ Ξ.—[c] ποιεῖν δεῖν r.—[d] φράζοιμεν Ω.—

ὑπὸ μάλης] *Sub ala* (tunica superinduta), igitur occulte gestantes. Ὑπὸ μάλης enim de omnibus usurpatur, quæ occultantur et omnino teguntur, ne cadant vel effugiant vel etiam conspiciantur. Quocirca ὑπὸ μάλης λαβόντες generale est, quod verbis εἰς τὰς χεῖρας (int. ὑπὸ μάλης) et ὑπὸ τὴν ἀγκάλην (sub brachio) accuratius definitur. De ἕκαστος collectivo, cum plurali conjuncto, vid. ad i. 10. Ast.

τὰ σώματα πάντα] Laudantur hæc a Stob. Serm. xcix. p. 549. Vocem ἄκοπα (*ita ut non defatigentur*. Cornar. *citra lassitudinem*) cum κινούμενα conjunximus, sensu postulante. Vulgo scribitur, κινούμενα, ἄκοπα ὀνίναται. Cod. Voss. καὶ κινούμενα, in marg. κατακινούμενα. Deinde pro πάντων e Stobæo recepimus πάντως. Verbis, quæ sequuntur, ὅσα—κινεῖται, prægressa illustrantur, *scilicet corpora omnia, quæ*—. Pro ἐν ἑώραις Cod. Voss. αἰώραις, quæ usitatior forma est hujus vocis, vid. Eustath. ad Iliad. Γ. p. 589. Sic Phædon. p. 470. Fisch. ὥσπερ αἰώραν τινὰ ἐνοῦσαν ἐν τῇ γῇ—αὕτη ἡ αἰώρα. Ἑώραις legimus apud Soph. Œd. R. 1264. Ceterum verbis ἐν ἑώραις significatur vectatio pensilis in curru, lectica, aliis ejusdem generis.—Paulo post pro ὀχουμένων scripsimus ὀχούμενα, sensu suadente; opponitur enim agitatio corporis se ipsum moventis (ὑπὸ ἑαυτῶν) ei motioni, qua agitatur alio quopiam insidens, ἐν ἑώραις (curru s. lectica pensili) ἢ καὶ κατὰ θάλασσαν (igitur navi) ἢ καὶ ἐφ' ἵππων. Ante v. καὶ ὑπ' ἄλλων in Stobæo deest ἤ.—διὰ ταῦτα, harum motionum beneficio. Subjectum est τὰ σώματα. Ast.

§. 2. πλάττειν—οἷον κήρινον] Cf. ad l. iv. 5. Mox post ὑγρὸν Wyttenbachius (v. Heusd. Specim. Crit. p. 93.) addi jubebat ᾖ, cujus rei causam non perspicio; intelligi debet ἐστὶ, quod sexcenties ita omittitur, ut apud Xenoph. Cyrop. vii. 1. 18. ἕως ἔτι σοι σχολή. Ὑγρὸν est *flexibile*, vid. Valcken. ad Theocrit. i. 55. et nostra ad Pindar. Pyth. i. 16. in Beckii Comment. Societ. Philol. Lips. v. iii. p. ii. p. 193. Ast.

μήκη διπλάσια ἀπὸ πέντε ἐτῶν ἐν τοῖς λοιποῖς εἴκοσιν ἔτεσιν αὐξανόμενα;

ΚΛ. Ἀληθῆ.

ΑΘ. Τί οὖν; πολλὴ αὔξη ὅταν ἐπιῤῥέῃ πόνων χωρὶς III. iii. 8.
πολλῶν καὶ συμμέτρων, οὐκ ἴσμεν ὅτι μυρία κακὰ ἐν τοῖς II. 789.
σώμασιν ἀποτελεῖ;

ΚΛ. Πάνυ γε.[i]

ΑΘ. Οὐκοῦν τότε δεῖται πλείστων πόνων, ὅταν ἡ πλείστη τροφὴ προσγίγνηται τοῖς σώμασιν.

ΚΛ. Τί δῆτα, ὦ ξένε; ἦ[k] τοῖς ἄρτι γεγονόσι καὶ νεωτάτοις πόνους πλείστους προστάξομεν;

ΑΘ. Οὐδαμῶς γε, ἀλλ' ἔτι καὶ πρότερον τοῖς ἐντὸς τῶν αὐτῶν μητέρων τρεφομένοις.

ΚΛ. Πῶς λέγεις, ὦ λῷστε; ἢ τοῖς κυουμένοισι[l] φράζεις;

ΑΘ. Ναί. θαυμαστὸν δ' οὐδέν ἐστιν ἀγνοεῖν ὑμᾶς τὴν τῶν τηλικούτων γυμναστικήν, ἣν βουλοίμην ἂν ὑμῖν,[m] καίπερ ἄτοπον οὖσαν, δηλῶσαι.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Ἔστι τοίνυν παρ' ἡμῖν μᾶλλον τὸ τοιοῦτον[n] κατανοεῖν διὰ τὸ τὰς παιδιὰς[o] αὐτόθι μειζόνως τινὰς παίζειν ἢ[p] δεῖ. τρέφουσι γὰρ δὴ παρ' ἡμῖν[q] οὐ μόνον παῖδες ἀλλὰ καὶ πρεσβύτεροί τινες ὀρνίθων θρέμματα,[r] ἐπὶ τὰς μάχας τὰς πρὸς ἄλληλα ἀσκοῦντες[s] τὰ τοιαῦτα τῶν θηρίων. πολλοῦ δὴ δέουσιν ἡγεῖσθαι τοὺς πόνους αὐτοῖς εἶναι τοὺς πρὸς ἄλληλα μετρίους, ἐν οἷς αὐτὰ[t] ἀνακινοῦσι γυμνάζοντες·

νοισι ḫ.—[m] ἡμῶν ḫ.—[n] τοιοῦτο r.—[o] παιδικὰς pr f.—[p] ἢ r.—[q] ὑμῖν Ξ.—[r] θρέμ-

τί δῆτα— ; ἦ] Libri editi scribunt Τί δῆτα, ὦ ξένε, ἢ τοῖς cet. Quod reposuimus, et Ficin. confirmat vertens, *Quid ais, hospes? numquid*— et Steph. quoque conjecerat. Etiam in sequentibus Ficin. pro ἢ videtur legisse ἦ, *num iis, qui adhuc in utero parentis gerunt, laborabunt?* Ald. quoque, Lov. Bas. 1. et 2. ἦ scribunt. Sed recte hic habet ἢ, interrogatione Πῶς λέγεις praegressa, vid. nostra ad Phædr. p. 219. Ast.

ὀρνίθων θρέμματα] Nota est ὀρτυγοκοπία illa (v. Pollux ix. 7. Meurs. de ludis Græcor. in Gronov. Thes. Ant. Gr. t. vii. p. 979. et nostra ad Alcibiad. i. p. 323.). In primis celebrata est pugna et commissio gallorum, quam Athenienses in victoriæ de Xerxe reportatæ memoriam quotannis in theatro instituebant, vid. Ælian. V. H. ii. 28. ubi v. interpp. et S. Petit. Legg. Attic. p. 156. Ast.

III. iii. 4. πρὸς γὰρ τούτοις λαβόντες ὑπὸ μάλης ἕκαστος, τοὺς μὲν ἐλάττονας εἰς τὰς χεῖρας, μείζους δ' ὑπὸ τὴν ἀγκάλην ἐντός, πορεύονται περιπατοῦντες σταδίους παμπόλλους ἕνεκα τῆς εὐεξίας οὔ τι τῆς τῶν αὑτῶν σωμάτων ἀλλὰ τῆς τούτων τῶν θρεμμάτων. καὶ τό γε τοσοῦτον δηλοῦσι τῷ δυναμένῳ καταμαθεῖν, ὅτι τὰ σώματα πάντα ὑπὸ τῶν[u] σεισμῶν τε καὶ κινήσεων κινούμενα[v] ἄκοπα ὀνίναται πάντων ὅσα τε ὑπὸ ἑαυτῶν ἢ καὶ ἐν αἰώραις[w] ἢ καὶ κατὰ θάλατταν ἢ καὶ ἐφ' ἵππων ὀχουμένων καὶ[x] ὑπ' ἄλλων ὁπωσοῦν δὴ φερομένων τῶν σωμάτων κινεῖται, καὶ διὰ ταῦτα τὰς τῶν[y] σίτων[z] τροφὰς καὶ ποτῶν κατακρατοῦντα[a] ὑγίειαν καὶ κάλλος καὶ τὴν ἄλλην ῥώμην ἡμῖν δυνατά ἐστι παραδιδόναι. [§. 2.] Τί οὖν ἂν φαῖμεν ἐχόντων οὕτω τούτων τὸ μετὰ τοῦτο ἡμᾶς δεῖν[b] ποιεῖν;[c] βούλεσθε ἅμα γέλωτι φράζωμεν,[d] τιθέντες νόμους τὴν μὲν κύουσαν περιπατεῖν, τὸ γενόμενον δὲ πλάττειν τε οἷον κήρινον, ἕως ὑγρόν, καὶ μέ-

ματα...θηρίων om v.—[s] *ἀσκοῦντας* ΑΩhr.—[t] *αὐτὰ* om f.—[u] *τῶν* om v.—[v] *κινήσεων καὶ κινούμενα* ΑΩ.—[w] *ἑώραις* s.—[x] *ὀχουμένων ἢ καὶ* s.—[y] *τῶν σίτων* om v.—[z] *σιτῶν* Ω, *σιτίων* hr.—[a] *κρατοῦντα* f.—[b] *δεῖ* Ξ.—[c] *ποιεῖν δεῖν* r.—[d] *φράζωμεν* Ω.—

ὑπὸ μάλης] *Sub ala* (tunica superinduta), igitur occulte gestantes. Ὑπὸ μάλης enim de omnibus usurpatur, quæ occultantur et omnino teguntur, ne cadant vel effugiant vel etiam conspiciantur. Quocirca *ὑπὸ μάλης λαβόντες* generale est, quod verbis *εἰς τὰς χεῖρας* (int. *ὑπὸ μάλης*) et *ὑπὸ τὴν ἀγκάλην* (sub brachio) accuratius definitur. De *ἕκαστος* collectivo, cum plurali conjuncto, vid. ad i. 10. Ast.

τὰ σώματα πάντα] Laudantur hæc a Stob. Serm. xcix. p. 549. Vocem *ἄκοπα* (*ita, ut non defatigentur*. Cornar. *citra lassitudinem*) cum *κινούμενα* conjunximus, sensu postulante. Vulgo scribitur, *κινούμενα, ἄκοπα ὀνίναται*. Cod. Voss. *καὶ κινούμενα*, in marg. *κατακινούμενα*. Deinde pro *πάντων* e Stobæo recepimus *πάντως*. Verbis, quæ sequuntur, *ὅσα—κινεῖται*, prægressa illustrantur, *scilicet corpora omnia, quæ—*. Pro *ἐν ἑώραις* Cod. Voss. *αἰώραις*, quæ usitatior forma est hujus vocis, vid. Eustath. ad Iliad. Γ. p. 589. Sic Phædon. p. 470. Fisch. *ὥσπερ αἰώραν τινὰ ἐνοῦσαν ἐν τῇ γῇ—αὕτη ἡ αἰώρα*. Ἑώραις legimus apud Soph. Œd. R. 1264. Ceterum verbis *ἐν ἑώραις* significatur vectatio pensilis in curru, lectica, aliis ejusdem generis.—Paulo post pro *ὀχουμένων* scripsimus *ὀχούμενα*, sensu suadente; opponitur enim agitatio corporis se ipsum moventis (*ὑπὸ ἑαυτῶν*) ei motioni, qua agitatur alio quopiam insidens, *ἐν ἑώραις* (curru s. lectica pensili) *ἢ καὶ κατὰ θάλασσαν* (igitur navi) *ἢ καὶ ἐφ' ἵππων*. Ante v. *καὶ ὑπ' ἄλλων* in Stobæo deest *ἢ*.—*διὰ ταῦτα*; harum motionum beneficio. Subjectum est *τὰ σώματα*. Ast.

§. 2. *πλάττειν—οἷον κήρινον*] Cf. ad l. iv. 5. Mox post *ὑγρὸν* Wyttenbachius (v. Heusd. Specim. Crit. p. 93.) addi jubebat *ᾖ*, cujus rei causam non perspicio; intelligi debet *ἐστὶ*, quod sexcenties ita omittitur, ut apud Xenoph. Cyrop. vii. 1. 18. *ἕως ἔτι σοι σχολή*. Ὑγρὸν est *flexibile*, vid. Valcken. ad Theocrit. i. 55. et nostra ad Pindar. Pyth. i. 16. in Beckii Comment. Societ. Philol. Lips. v. iii. p. ii. p. 193. Ast.

χρι δυοῖν ἐτοῖν σπαργανᾷν; καὶ δὴ καὶ τὰς τροφοὺς ἀναγκάζωμεν νόμῳ ζημιοῦντες τὰ παιδία ἢ πρὸς ἀγροὺς ἢ πρὸς ἱερὰ ἢ πρὸς οἰκείους ἀεί πῃ φέρειν, μέχρι περ ἂν ἱκανῶς ἵστασθαι δυνατὰ γίγνηται, καὶ τότε διευλαβουμένας, ἔτι νέων ὄντων μή πῃ βίᾳ ἐπερειδομένων[e] στρέφηται τὰ κῶλα, ἐπιπονεῖν φερούσας, ἕως ἂν τριετὲς[f] ἀποτελεσθῇ τὸ γενόμενον; εἰς δύναμιν δὲ ἰσχυρὰς αὐτὰς εἶναι χρεὼν καὶ μὴ III. iii. 5.
μίαν; ἐπὶ δὲ τούτοις[g] ἑκάστοις, ἂν μὴ γίγνηται, ζημίαν II. 790.
τοῖς μὴ ποιοῦσι γράφωμεν;[h] ἢ πολλοῦ γε[i] δεῖ; τὸ γὰρ ἄρτι ῥηθὲν γίγνοιτ' ἂν πολὺ καὶ ἄφθονον.

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

ΑΘ. Τὸ γέλωτα ἂν πολὺν ὀφλεῖν[k] ἡμᾶς πρὸς τῷ[l] μὴ ἐθέλειν ἂν πείθεσθαι γυναικεῖά τε καὶ δούλεια ἤθη τροφῶν.

ΚΛ. Ἀλλὰ τίνος δὴ[m] χάριν ἔφαμεν αὐτὰ δεῖν ῥηθῆναι;

ΑΘ. Τοῦδε. τὰ τῶν δεσποτῶν τε καὶ ἐλευθέρων ἐν ταῖς πόλεσιν ἤθη τάχ' ἂν ἀκούσαντα εἰς σύννοιαν ἀφίκοιτ' ἂν τὴν ὀρθήν, ὅτι χωρὶς τῆς ἰδίας διοικήσεως ἐν ταῖς πόλεσιν ὀρθῆς[n] γιγνομένης μάτην ἂν τὰ κοινά τις οἴοιτο ἕξειν τινὰ βεβαιότητα θέσεως νόμων, καὶ ταῦτα ἐννοῶν αὐτὸς νόμοις ἂν τοῖς νῦν ῥηθεῖσι χρῷτο, καὶ χρώμενος εὖ τήν τε οἰκίαν καὶ πόλιν ἅμα τὴν αὑτοῦ διοικῶν εὐδαιμονοῖ.

ΚΛ. Καὶ μάλ' εἰκότως εἴρηκας.

ΑΘ. Τοιγαροῦν μήπω λήξωμεν τῆς τοιαύτης νομοθεσίας, πρὶν ἂν καὶ τὰ περὶ τὰς ψυχὰς τῶν πάνυ νέων παίδων ἐπιτηδεύματα ἀποδῶμεν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅν περ

οις γ
[e] ἀπερειδομένων Ων.—[f] τριετὲς fh: τρίετες r.—[g] τούτων v.—[h] γράφομεν Ξ.—[i] τε ΑΩ.—[k] ὄφλειν Ω, ὀφλεῖν r.—[l] τὸ vf.—[m] δὴ om r.—[n] ὀρθῆς ΑΩfhr: ὀρθῶς *r.—

ἐπιπονεῖν] Ne quis suspicetur ἔτι πονεῖν esse scribendum; sonat ἐπιπονεῖν *laborem ferendi continuare;* quæ usitata est præpositionis ἐπὶ in compositis potestas. Ast.

τριετὲς] Sic Ald. Lov. Bas. 1. et 2. Steph. scripsit τρίετες; sed ex Grammaticorum præceptione τριετὲς est adjectivum (*trienne*, trimum), τρίετες vero adverbium (*triennio*, s. per triennium). Vid. Coray ad Heliodor. p. 108. Ast.

γράφωμεν] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. γράφομεν; deinde δὴ pro δεῖ; Cod. Voss. πολλοῦ τε. Mox τὸ γὰρ ἄρτι ῥηθὲν est, *id quod modo dictum est*, h. e. ὥσπερ ἄρτι ἐρρήθη. Vid. ad vi. 21. Ast.

πρὸς τῷ μὴ ἐθέλειν] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. πρὸς τὸ μὴ ἐθ., mendose, quum sensus postulet *præterquam quod*. Ast.

vii. iii. 6. ἠέγμεθα τῶν περὶ τὰ σώματα μύθων λεχθέντων διαπεραίνειν.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς.

ΑΘ. Λάβωμεν τοίνυν τοῦτο οἷον στοιχεῖον ἐπ' ἀμφότερα σώματός τε καὶ ψυχῆς τῶν πάνυ νέων, τὴν τιθήνησιν καὶ κίνησιν γιγνομένην ὅτι μάλιστα διὰ πάσης νυκτός τε[o] καὶ ἡμέρας, ὡς ἔστι ξύμφορος ἅπασι μέν, οὐχ ἥκιστα δὲ τοῖς ὅτι νεωτάτοισι, καὶ οἰκεῖν, εἰ δυνατὸν ἦν, οἷον ἀεὶ[p] πλέοντας· νῦν δ' ὡς ἐγγύτατα τούτου ποιεῖν δεῖ περὶ τὰ νεογενῆ[q] παίδων[r] θρέμματα. τεκμαίρεσθαι δὲ χρὴ καὶ ἀπὸ τῶνδε ὡς ἐξ ἐμπειρίας αὐτὸ εἰλήφασι καὶ ἐγνώκασιν ὂν[s] χρήσιμον αἵ τε τροφοὶ τῶν σμικρῶν καὶ αἱ περὶ τὰ τῶν Κορυβάντων ἰάματα τελοῦσαι· ἡνίκα γὰρ ἄν που βουλη-

[o] νυκτός τε ΑΩυfhχ: τε νυκτὸς *ς.—[p] οἷον εἰ ἀεὶ υ.—[q] νεογνῆ f.—[r] τῶν παίδων ς.

ἤργμεθα] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. vitiose *εἰργμέθα*. Ficin. *ut de corporibus incepimus*. Cornar. *eo modo, quo sermonem de corporibus incepimus*. Ast.

τῶν περὶ] Aut scribendum esse *τὸν περὶ τὰ σώματα μῦθον λεχθέντα*, aut ante *διαπεραίνειν* subaudiendum esse puto *ὥστε*. Steph. Equidem duas constructiones, *ὅνπερ ἤργμεθα τῶν περὶ τὰ σώματα μύθων*, et, *ὅνπερ ἤργμεθα τὸν s. τοὺς περὶ τὰ σώματα μῦθον s. μύθους διαπεραίνειν*, in unam esse conflatas existimo. Ast.

σώματος—νέων] Hæc verba, explicationis gratia prægressis *ἐπ' ἀμφότερα* (*respectu ad utrumque*) apposita, pendent e voce *στοιχεῖον*, ita ut *στοιχεῖον σώματός τε καὶ ψυχῆς* sit i. q. *στοιχεῖον παιδεύσεως τοῦ τε σώματος καὶ τῆς ψυχῆς· fundamentum culturæ tam corporis quam animi*. Deinde *τὴν τιθήνησιν—ὡς ἔστι ξύμφορος* dictum est pro, *τὴν τιθήνησιν—ξύμφορον εἶναι*, vel *ὡς ἡ τιθήνησίς ἐστι ξύμφορος*, vid. ad i. 2. Ast.

οἰκεῖν] Pendere puto hunc infinit. *οἰκεῖν* ab his verbis, *ὡς ξύμφορόν ἐστι*, quæ subaud. ex præced. *ὡς ἔστι ξύμφορος*. Steph.

οἰκεῖν—πλέοντας] I. q. *τὸ οἰκεῖν—πλέοντας*, int. *ὡς ἔστι ξύμφορον*. Nihil frequentius est articulo omisso, si infinitivus substantivi munere fungitur. Sic viii. 2. p. 830. E. *σφαιρομαχεῖν τε καὶ βολαῖς*. c. 4. p. 833. A. Vid. ad Polit. vi. p. 498. D. A Bas. 1. et 2. particula *εἰ* ante *δυνατὸν* abest. Ast.

Κορυβάντων] De mendo mihi suspecta sunt hæc verba; pro *Κορυβάντων* enim exspectabas *κορυβαντιώντων* (e quo per compendia tachygraphica scripto haud dubie *Κορυβάντων* natum est) et pro *τελοῦσαι* participium *οὖσαι*: *quæ versantur in morbo Corybantio curando*. Nimis enim quæsitum esset *περὶ τὰ* accipere pro *τῶν*, ut *τὰ τῶν Κορυβάντων* esset, *morbi a Corybantibus immissi*. *Κορυβαντιασμὸς* (unde *κορυβαντιᾷν*) morbus ille dicebatur, quo laborantes sibi videbantur tibiarum sonum audire, quasi furiis agitabantur et insomniis vexabantur. Strabo x. t. iv. p. 211. *τῶν δὲ Κορυβάντων ὀρχηστικῶν καὶ ἐνθουσιαστικῶν ὄντων, καὶ τοὺς μανικῶς κινουμένους κορυβαντιᾷν φαμέν*. Vid. Jos. Scaliger. ad Catull. xxxviii. 42. 8. et ad Euseb. p. 27. Ruhnken. ad Tim. p. 163. Proficisci credebatur morbus a Corybantibus, sacerdotibus matris deum in Phrygia, saltatione sua armata nobilitatis. Hinc Io 534. A. *ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶντες οὐκ ἔμφρονες ὄντες ὀρχοῦνται*. Cf. Lambin. ad Horat. t. i. p. 48. C. Barth. ad Claudian. p. 895. Meurs. de saltat. in Gronov. Thesaur. Ant. Gr. t. viii. p. 1248. et Moser. ad Nonn. p. 231. Verbum autem *κορυβαντιώντων* optime responderet sequenti *τῶν ἐκφρόνων βακχειῶν* (*insani furoris*; nisi malis *βακχείων*: *insane bacchantium* s. furore afflatorum). *Κορυβαντιώντων* etiam Ficin.

θῶσι κατακοιμίζειν τὰ δυσυπνοῦντα τῶν παιδίων αἱ μητέρες, οὐχ ἡσυχίαν αὐτοῖς προσφέρουσιν ἀλλὰ τοὐναντίον κίνησιν, ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἀεὶ σείουσαι, καὶ οὐ σιγὴν ἀλλά τινα μελῳδίαν, καὶ ἀτεχνῶς οἷον καταυλοῦσι τῶν παιδίων, καθά περ αἱ[t] τῶν ἐκφρόνων[u] βακχειῶν ἰάσεις, ταύτῃ τῇ τῆς κινήσεως ἅμα χορείᾳ καὶ μούσῃ χρώμεναι.[v]

ΚΛ. Τίς[w] οὖν αἰτία τούτων, ὦ ξένε, μάλιστ' ἔσθ' ἡμῖν;

ΑΘ. Οὐ πάνυ χαλεπὴ γιγνώσκειν.

ΚΛ. Πῶς δή;[x] III. iii. 7.

ΑΘ. Δειμαίνειν ἐστί που ταῦτ' ἀμφότερα τὰ πάθη, καὶ ἔστι δείματα δι' ἕξιν φαύλην τῆς ψυχῆς τινά. ὅταν οὖν ἔξωθέν τις προσφέρῃ τοῖς τοιούτοις πάθεσι σεισμόν, ἡ II. 791.
τῶν ἔξωθεν κρατεῖ κίνησις προσφερομένη[y] τὴν ἐντὸς φοβερὰν οὖσαν καὶ μανικὴν κίνησιν, κρατήσασα δὲ γαλήνην ἡσυχίαν τε ἐν τῇ ψυχῇ φαίνεται[z] ἀπεργασαμένη τῆς περὶ τὰ τῆς καρδίας χαλεπῆς γενομένης ἑκάστων πηδήσεως. παντάπασιν ἀγαπητόν τι, τοὺς μὲν ὕπνου λαγχάνειν ποιεῖ, τοὺς δ' ἐγρηγορότας ὀρχουμένους τε καὶ αὐλουμένους μετὰ θεῶν, οἷς ἂν καλλιεροῦντες ἕκαστοι θύωσι, κατειργάσατο ἀντὶ μανικῶν ἡμῖν διαθέσεων ἕξεις ἔμφρονας ἔχειν. καὶ ταῦτα, ὡς διὰ βραχέων γε[a] οὕτως εἰπεῖν, πιθανὸν λόγον ἔχει τινά.

—[s] ἂν om v.—[t] ἡ ΑΞΩυfh.—[u] ἐκφερομένων v.—[v] χρώμενος f.—[w] τί pr Ω.—[x] δέ

confirmat vertens, *quam quæ remediis choribantium* (sic) *vacant*. Ast.

ἡνίκα γὰρ ἂν] Cf. Aristotel. Polit. vii. 17. c. 15. §. 2. p. 310. Schneid.—καταυλοῦσι, *quasi tibiæ sono permulcent et consopiunt*. Vid. ad Polit. iii. 18. Mox ad ἰάσεις int. εἰσὶν, et hoc pro, καθάπερ τὰς ἔκφρονας βακχείας (vel τοὺς ἔκφρονας βακχείους, i. e. τοὺς ἐκφρόνως βακχεύοντας; vid. supra) ἰῶνται αἱ περὶ ταῦτα τὰ ἰάματα οὖσαι. Ast.

ἀμφότερα τὰ πάθη] Insomnia infantum et insania morbo corybantio correptorum; in utroque enim conspicitur inquietudo, e timore proficiscens. Mox περὶ τὰ τῆς καρδίας nota est accusativi circumlocutio pro περὶ τὴν καρδίαν, et hoc pro τῆς καρδίας positum est, vid. ad i. 8. et iii. 1. Verba ita cohærent, ἡσυχίαν τῆς πηδήσεως περὶ τὰ τῆς καρδίας ἑκάστων χαλεπῆς γενομένης. Ast.

παντάπασιν] Ante παντάπασιν aliquid videtur deesse. Steph.

παντάπασιν ἀγαπητόν τι] Hæc verba præcedentibus annexuimus, ut ante τοὺς μὲν intelligatur *nempe* s. *scilicet*. Suspicor tamen verba esse manca; fortasse καὶ ante παντάπασι excidit: καὶ, παντάπασι ἀγαπητόν τι (*id quod profecto amabile* s. jucundi quid est), τοὺς μὲν cet. Participia illa ἐγρηγορότας, ὀρχουμένους et αὐλουμένους referri oportet ad κορυβαντιῶντας, qui saltatione et tibiæ sono (αὐλουμένους passive capiendum est), deorum auxilio, quibus sacra faciunt (καλλιερεῖν est *litare*,) ad sanam mentem revocantur. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. διὰ βραχέων τε. Ast.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Εἰ δέ γε[b] οὕτω τοιαύτην τινὰ δύναμιν ἔχει ταῦτα, ἐννοεῖν χρὴ τόδε παρ' αὐτοῖς, ὡς ἅπασα ψυχὴ δείμασι[c] ξυνοῦσα ἐκ νέων μᾶλλον[d] ἂν διὰ φόβων[e] ἐθίζοιτο γίγνεσθαι. τοῦτο δέ που[f] πᾶς ἂν φαίη δειλίας ἄσκησιν ἀλλ' οὐκ ἀνδρίας γίγνεσθαι.

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

III. iii. 8. ΑΘ. Τὸ δέ γε ἐναντίον ἀνδρίας ἂν φαῖμεν ἐκ νέων εὐθὺς ἐπιτήδευμα εἶναι, τὸ νικᾶν τὰ προσπίπτονθ' ἡμῖν δείματά τε καὶ φόβους.

ΚΛ. Ὀρθῶς.

ΑΘ. Ἓν δὴ καὶ τοῦτο εἰς ψυχῆς μόριον ἀρετῆς, τὴν τῶν παντελῶς παίδων γυμναστικὴν ἐν ταῖς κινήσεσι, μέγα ἡμῖν φῶμεν ξυμβάλλεσθαι.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Καὶ μὴν[g] τό γε μὴ δύσκολον ἐν ψυχῇ[h] καὶ τὸ δύσκολον οὐ σμικρὸν μόριον εὐψυχίας καὶ κακοψυχίας ἑκάτερον γιγνόμενον γίγνοιτ' ἄν.

ΚΛ. Πῶς δ' οὔ;

ΑΘ. Τίνα οὖν ἂν τρόπον εὐθὺς ἐμφύοιθ' ἡμῖν ὁπότερον

ḫ.—[y] προσφερομένῳ v.—[z] φαίνεσθαι Ωυſḫr.—[a] τε rſḫr.—[b] τε ΑΞΩ.—[c] δείγμασι v.—[d] μᾶλλον...νέων om v.—[e] φόβοις Ξ.—[f] που ΑΩſḫr: πω *r.—[g] μὴν v.—[h] ἐν

ἔχει] Quæ hic sunt inter prius ἔχει et ταῦτα, in præced. edit. non extant. Sed affertur et alia lectio, quæ post prius ἔχει habet, ΚΛ. Τί μήν; ΑΘ. Εἰ γοῦν τοιαύτην τινὰ δύναμιν ἔχει ταῦτα, ἐννοεῖν χρὴ etc. Steph. Locum sic mancum esse, vidit jam Cornarius, qui hæc adnotavit: 'In Græcis deficit totus versus, et adscribenda sunt hæc verba: ΚΛ. Τί μήν; ΑΘ. Εἰ γοῦν τοιαύτην τινὰ δύναμιν ἔχει· ut jam hinc sequatur, ταῦτα ἐννοεῖν χρὴ κ. λ. Error admissus est ex eo, quod scriptor a verbis λόγον ἔχει, in præcedentis versus fine, transilivit ad vocem ταῦτα, omisso versu, qui in verba δύναμιν ἔχει finit.' Facem Cornario prætulit Ficini versio, quæ habet: Cli. *Omnino.* Ath. *Si hæc igitur tamen aliquam vim habent* etc. Bip.

πάνυ μὲν οὖν] Hæc usque ad ἐννοεῖν in Ald. Lov. Bas. 1. desiderantur. Bas. 2. vero exhibet: ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν εἰ δέ γε αὐτῷ—ταῦτα, quod Steph. bene correxit. Ast.

γίγνεσθαι] Legitur etiam ἐθίζοιτο κινεῖσθαι. Steph. Nimirum e præclara Cornarii conjectura quam Ficini libri firmare videntur: vertit enim, *Magis utique quovis ferri per formidinem consuescere.* Bip.

γίγνεσθαι] Cornar. corrigebat κινεῖσθαι; sed recte habet γίγνεσθαι διὰ φόβων, ut solet γίγνεσθαι cum præpositione διὰ conjungi, ita ut idem sit, quod εἶναι ἔν τινι; velut δι' ἔχθρας γίγνεσθαι. Vid. Abresch. ad Æschyl. Prometh. 120. et Valcken. ad Eurip. Phœn. 482. Ast.

εἰς ψυχῆς μόριον ἀρετῆς] Cohærent hæc ita, εἰς μόριον ἀρετῆς ψυχῆς, quo ἀνδρία significatur. Mox de γιγνόμενον γίγνοιτ' ἂν vid. ad iii. 4. Paulo post Bas. 2. vitiose Τινὰ οὖν. Ast.

βουληθεῖμεν[i] τῷ νεογενεῖ, φράζειν δὴ[k] πειρατέον ὅπως τις καὶ[l] καθ' ὅσον εὐπορεῖ τούτων.

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

§. 3. ΑΘ. Λέγω δὴ τό γε παρ' ἡμῖν δόγμα, ὡς ἡ μὲν τρυφὴ δύσκολα[m] καὶ ἀκράχολα[n] καὶ σφόδρα[o] ἀπὸ σμικρῶν κινούμενα τὰ τῶν νέων ἤθη ἀπεργάζεται, τὸ δὲ τούτων ἐναντίον, ἥ γε[p] σφοδρὰ[q] καὶ ἀγρία δούλωσις, ταπεινοὺς καὶ ἀνελευθέρους καὶ μισανθρώπους ποιοῦσα ἀνεπιτηδείους ξυνοίκους ἀποτελεῖ.

ΚΛ. Πῶς οὖν δὴ[r] χρὴ τὰ μήπω φωνῆς ξυνιέντα μηδὲ παιδείας τῆς ἄλλης δυνατὰ γεύεσθαί πω τρέφειν τὴν πόλιν ἅπασαν;

ΑΘ. Ὡδέ πως. φθέγγεσθαί που μετὰ βοῆς εὐθὺς πᾶν xi. iii. 9.
εἴωθε[s] τὸ γενόμενον,[t] καὶ οὐχ ἥκιστα τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος· καὶ δὴ καὶ τῷ[u] κλάειν πρὸς τῇ βοῇ μᾶλλον τῶν ἄλλων συνέχεται.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Οὐκοῦν αἱ τροφοὶ σκοποῦσαι τίνος ἐπιθυμεῖ τούτοις αὐτοῖς ἐν τῇ προσφορᾷ τεκμαίρονται· οὗ μὲν γὰρ ἂν ii. 792.
προσφερομένου σιγᾷ, καλῶς οἴονται προσφέρειν, οὗ δ' ἂν κλάῃ[v] καὶ βοᾷ, οὐ καλῶς. τοῖς δὴ παιδίοις τὸ δήλωμα ὧν ἐρᾷ καὶ μισεῖ κλαυμονεὶ καὶ βοαί, σημεῖα οὐδαμῶς

τῇ ψυχῇ ḫ.—[i] βουληθείημεν f.—[k] δεῖ Aḫ et pr Ω.—[l] καὶ om A et pr Ω.—[m] δύσχολα υ.—[n] ἀκράχολα AΩ : ἀκρόχολα *ς.—[o] σφόδρα pr Ω : σφοδρὰ *ς.—[p] τε AΩυf ḫr.—[q] σφοδρὰ υfr, σφόδρὰ ḫ, σφόδρα pr Ω.—[r] δὴ om ḫ.—[s] εἴη υ.—[t] γενόμενον pr A : γεννώμενον *ς.—[u] τὸ υ.—[v] libri κλαίῃ.—[w] ὀδυρτικὸς in litura Ξ.—[x] τὸ ḫr.—

§. 3. σφόδρα—κινούμενα] Vulgo σφοδρὰ, quod esset adjectivum. Cornar. *qui ex facili vehementer moventur.*—ἀκρόχολα Schol. Ruhnk. p. 228. explicat, προχείρως ὀργιζόμενα. καὶ ἀκροχολία ἡ τοιαύτη διάθεσις. Cf. Polit. iii. 18. Aristotel. Ethic. iv. 5. Sic v. 3. p. 731. D. ἀκροχολοῦντα.—Paulo post Ald. Lov. Bas. 1. et 2. Steph. ἥ γε σφοδρὰ (Ficin. quoque, *nimia servitus et atrox*). Ast.

ὧδέ πως] Post πῶς interpunximus, quod libri editi neglexerunt. Ficin. *Sic plane. Omne animal.* Deinde libri veteres τὸ κλαίειν, Steph. τῷ κλαίειν; nos Atticum revocavimus κλάειν, ut infra κλάῃ. Phileb. 48. A. ὅταν ἅμα χαίροντες κλάωσι. Cf. Pierson. ad Moer. h. v. Cornar. *et sane ad* (i. e. præter) *clamorem etiam magis quam alia jugi fletu vexatur.* Ast.

τοῖς δὴ παιδίοις τὸ δήλωμα] Cf. Aristotel. Polit. vii. 17. (c. 15. §. 6. p. 312. Schneid.). Mox pro eo, quod vulgo legitur, κλαυμονεὶ scripsimus κλαυθμονεῖ, ex Pollucis auctoritate ii. 164. p. 184. Deinde Ficin. plura videtur legisse vertens, *quod spatium non est parva vitæ particula ad eam recte vel contra ducendam, si ipsum recte vel contra ducitur.* In vocibus οὐ σμικρὸν simul latet notio τοῦ: οὐ σμικρὸν διαφέρον: quod non parvi refert, num male an bene quis transigat. Subjectum verbi διαγαγεῖν pronomen est indefinitum. Ast.

εὐτυχῇ. ἔστι δὲ ὁ χρόνος οὗτος τριῶν οὐκ ἐλάττων ἐτῶν, μόριον οὐ σμικρὸν τοῦ βίου διαγαγεῖν χεῖρον ἢ μὴ χεῖρον.

ΚΛ. Ὀρθῶς λέγεις.

ΑΘ. Ὁ δὴ δύσκολος οὐδαμῶς τε ἵλεως ἆρ' οὐ δοκεῖ σφῷν θρηνώδης τε εἶναι καὶ ὀδυρμῶν[w] ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πλήρης μᾶλλον ἢ χρεών ἐστι τὸν[x] ἀγαθόν;

ΚΛ. Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ.

ΑΘ. Τί οὖν; εἴ τις τὰ τρί' ἔτη[y] πειρῷτο πᾶσαν μηχανὴν προσφέρων ὅπως τὸ τρεφόμενον ἡμῖν ὡς ὀλιγίστῃ προσχρήσεται ἀλγηδόνι καὶ φόβοις καὶ λύπῃ πάσῃ κατὰ δύναμιν, ἆρ' οὐκ οἰόμεθα εὔθυμον μᾶλλόν[z] τε καὶ ἵλεων ἀπεργάζεσθαι τηνικαῦτα τὴν ψυχὴν τοῦ τρεφομένου;

114. iii. 10. ΚΛ. Δῆλον δή, καὶ μάλιστά γ' ἄν, ὦ ξένε, εἴ τις πολλὰς ἡδονὰς αὐτῷ παρασκευάζοι.[a]

ΑΘ. Τοῦτ' οὐκέτ' ἂν ἐγὼ Κλεινίᾳ ξυνακολουθήσαιμ' ἄν, ὦ θαυμάσιε. ἔστι γὰρ οὖν ἡμῖν ἡ τοιαύτη πρᾶξις διαφθορὰ[b] μεγίστη πασῶν· ἐν ἀρχῇ γὰρ γίγνεται ἑκάστοτε τροφῆς. ὁρῶμεν δὲ εἴ τι λέγομεν.

ΚΛ. Λέγε τί φής.

ΑΘ. Οὐ σμικροῦ πέρι νῦν εἶναι νῷν τὸν λόγον. ὅρα δὲ καὶ σύ,[c] ξυνεπίκρινέ τε ἡμᾶς, ὦ Μέγιλλε. ὁ μὲν γὰρ ἐμὸς δὴ λόγος οὔθ' ἡδονάς φησι δεῖν διώκειν τὸν ὀρθὸν βίον οὔτ' αὖ τὸ παράπαν φεύγειν τὰς λύπας, ἀλλ' αὐτὸ ἀσπάζεσθαι τὸ μέσον, ὃ νῦν δὴ προσεῖπον ὡς[d] ἵλεων ὀνομάσας, ἣν δὴ διάθεσιν καὶ θεοῦ κατά τινα μαντείας φήμην εὐστόχως

θ

[y] τριετῆ ΑΞrt et γρ Ω.—[z] μάλα υ.—[a] παρασκευάζει r.—[b] διαφορὰ Α, διαφορὰ Ω.

τὰ τρία ἔτη] Cod. Voss. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. τὰ τριετῆ, male. Ficin. *in hoc triennio*. Respicitur ad prægressa, ἔστι δὲ ὁ χρόνος οὗτος τριῶν οὐκ ἐλάττων ἐτῶν. Ast.

ἐγώ, Κλεινία] Vulgo legitur ἐγὼ Κλεινία ξυνακολουθήσαιμ' ἄν; unde Steph. fecit ἐγὼ Κλεινίᾳ ξυνακ. male, quum scribendum esse liqueat ἐγώ, Κλεινία, ξυνακ. ut Κλεινία cohæreat cum ὦ θαυμάσιε, verborum trajectione nostro familiari, vid. ad i. 4. Ficin. *hoc ego tibi non concedam, o mirifice Clinia*. Ast.

ὅρα δὲ καὶ σύ] Ab Ald. Lov. Bas. 1. et 2. abest σύ, quod recte Steph. interposuit, Ficinum, ut videtur, secutus, qui vertit, *attende et tu, Megille*. Sequentis verbis ξυνεπίκρινε primas litteras pronomen σὺ elisisse patet. Ast.

ἀσπάζεσθαι τὸ μέσον] 'Speusippus vetusque omnis academia voluptatem et dolorem duo mala dicunt esse opposita inter sese, bonum tamen esse, quod utriusque medium foret.' Aul. Gell. Noct. Attic. ix. 5. Cf. Diogen. L. iv. 1. 4. Ast.

διάθεσιν καὶ θεοῦ] Quibus respicitur prægressum ἵλεων, quod proprium fere

πάντες προσαγορεύομεν. ταύτην τὴν ἕξιν διώκειν φημὶ δεῖν
ἡμῶν καὶ τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι θεῖον· μήτ' οὖν αὐτὸν προ-
πετῆ πρὸς τὰς ἡδονὰς γιγνόμενον ὅλως, ὡς οὐδ' ἐκτὸς λυ-
πῶν ἐσόμενον, μήτε ἄλλον, γέροντα ἢ νέον, ἐᾶν πάσχειν
ταὐτὸν[e] τοῦθ' ἡμῖν, ἄῤῥενα ἢ θῆλυν, ἁπάντων δὲ ἥκιστα εἰς
δύναμιν τὸν ἀρτίως νεογενῆ· κυριώτατον γὰρ οὖν ἐμφύεται
πᾶσι τότε τὸ πᾶν ἦθος διὰ ἔθος. ἔτι δ' ἔγωγ', εἰ μὴ III. iii. 11.
μέλλοιμι δόξειν παίζειν, φαίην ἂν δεῖν[f] καὶ τὰς φερού-
σας ἐν γαστρὶ πασῶν τῶν γυναικῶν μάλιστα θεραπεύειν
ἐκεῖνον τὸν ἐνιαυτόν, ὅπως μήτε ἡδοναῖς τισὶ πολλαῖς ἅμα
καὶ μάργοις προσχρήσεται[g] ἡ κύουσα[h] μήτε αὖ λύπαις,
τὸ δὲ ἵλεων καὶ εὐμενὲς[i] πρᾶόν τε τιμῶσα διαζήσει[k] τὸν
τότε χρόνον.

ΚΛ. Οὐδὲν δεῖ σε, ὦ ξένε, Μέγιλλον ἀνερωτᾶν πότερος II. 793.
ἡμῶν ὀρθότερον εἴρηκεν· ἐγὼ γάρ αὐτός σοι συγχωρῶ τὸν
λύπης τε καὶ ἡδονῆς ἀκράτου βίον φεύγειν δεῖν πάντας,
μέσον δέ τινα τέμνειν ἀεί. καλῶς τοίνυν εἴρηκάς τε καὶ
ἀκήκοας ἅμα.

—[c] σὺ om Ξ et pr Ω.—[d] ὡς om ς.—[e] ταυτὸ Ξς.—[f] δεῖ Ξ.—[g] προσχρήσεται Ω, (η supra) προσχρήσηται ςfhr.—[h] κύουσα ΞΩυfhr.—[i] εὐμενῶς Ω, εὐμενῶς Av. (έ supra)—[k] διαζήσει Ω, (η supra)

vocabulum est de propitio et placato numine. Sic Euthydem. p. 273. E. ἵλεω εἴητον· ἀτεχνῶς γάρ ἔγωγέ σφω ὥσπερ θεὼ προσαγορεύω. Vid. Athen. viii. §. 64. Casaubon. Animadv. p. 673. et Potter. ad Clem. Alexandr. t. i. p. 861. Ast.

μήτ' οὖν αὐτὸν] Int. φημὶ δεῖν. Participium γιγνόμενον pro infinitivo positum est; vid. ad i. 11. Ficin. vertit: *adeo ut nec ipse ad voluptatem omnino proclivis sit: alioquin procul a dolore non erit: nec alium quemquam sive senem sive juvenem, aut masculum aut feminam indulgere voluptatibus patiatur, minimeque omnium statim natos infantes.* Verba ταυτὸ-τοῦθ' ἡμῖν non expressit, quæ quid sibi velint, difficile dictu est. Ni fallor, scribendum est, αὐτὸ τοῦθ' ἡμῶν, ut αὐτὸ τοῦθ' (*hoc ipsum*, τὸ προπετῆ γίγνεσθαι πρὸς τὰς ἡδονὰς) ad prægressa referatur et ἡμῶν ad ἄλλον. In verbis ἦθος διὰ ἔθος paronomasia inest, vid. ad ii. 4. Ast.

φέρουσας ἐν γαστρὶ] *Gravidas*, quod pendet e verbo θεραπεύειν, ita ut subjectum sit pronomen indefinitum. Ast.

μάργοις] Schol. Ruhnk. et glossa in Cod. Voss. ὑβριστικοῖς, ἀκρατέσι, μαινομένοις. Μάργον est *insanum* (Alcibiad. ii. c. 11. μάργον τί μοι δοκεῖ εἶναι), h. e. vel ἄφρον, *stultum*, ut apud Homerum, vel *immoderatum* s. ἀκόλαστον, ut in libidine, in cibo, in potu. Hinc μαργότης Tim. 72. E. Ast.

μέσον δέ τινα τέμνειν] Int. βίον. Alias absolute dicitur μέσον τέμνειν, *medio ire*, medium tenere; imagine sumta a nautis, qui, periculosis scopulis interclusi, medium tenent cursum, ne in alterutrum impingant, ut bene explicat Steph. Thesaur. G. L. t. iii. p. 1890. F. Sic Protagor. 338. A. ἀλλὰ μέσον τοι ἀμφοτέρους τεμεῖν. Epistol. viii. p. 355. D. δίκαιον ἂν ἴσως καὶ ξυμφέρον γίγνοιτο ὑμῖν πᾶσι μέσον τεμεῖν. Politic. 262. B. διὰ μέσων δὲ ἀσφαλέστερον ἰέναι τέμνον-

ΑΘ. Μάλα μὲν οὖν ὀρθῶς, ὦ Κλεινία. τόδε τοίνυν ἐπὶ τούτοις τρεῖς ὄντες διανοηθῶμεν.

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

§. 4. ΑΘ. Ὅτι ταῦτ' ἔστι πάντα, ὅσα νῦν διεξερχόμεθα, τὰ καλούμενα ὑπὸ τῶν πολλῶν ἄγραφα νόμιμα· καὶ οὓς πατρίους νόμους ἐπονομάζουσιν, οὐκ ἄλλα ἐστὶν ἢ τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα. καὶ ἔτι γε ὁ νῦν δὴ λόγος ἡμῖν ἐπιχυθείς, ὡς οὔτε νόμους δεῖ προσαγορεύειν αὐτὰ οὔτε ἄῤῥητα ἐᾶν, εἴρηται καλῶς· δεσμοὶ γὰρ οὗτοι πάσης εἰσὶ πολιτείας, μεταξὺ πάντων ὄντες τῶν ἐν γράμμασι τεθέντων
III. iii. 12. τε καὶ κειμένων καὶ τῶν ἔτι τεθησομένων,[l] ἀτεχνῶς οἷον πάτρια καὶ παντάπασιν ἀρχαῖα νόμιμα, ἃ καλῶς μὲν τεθέντα καὶ ἐθισθέντα πάσῃ σωτηρίᾳ περικαλύψαντα ἔχει τοὺς τότε γραφέντας νόμους, ἂν δ' ἐκτὸς τοῦ καλοῦ βαίνῃ πλημμελῶς, οἷον τεκτόνων ἐν οἰκοδομήμασιν ἐρείσματα ἐκ μέσου ὑποῤῥέοντα, συμπίπτειν εἰς ταὐτὸν ποιεῖ τὰ ξύμπαντα κεῖσθαί τε ἄλλα ὑφ' ἑτέρων αὐτά τε καὶ τὰ καλῶς

διαζήσῃ Ξfx.—[l] θησομένων A et pr Ω.—[m] δὴ υ.—[n] δοκούντων Ω, δοκούντων A.—

τας. Et formula loquendi inde ducta est, quod, qui viam permeat, is eam secat, in duas quasi partes dividendo; hinc *ὁδὸν, πόρον, θάλασσαν τέμνειν*, et apud Latinos *viam, mare secare*. Legg. vii. 11. p. 803. E. *ὁδοὶ τέτμηνται* (*apertæ, patefactæ sunt*), *καθ' ἃς ἰτέον*. c. 14. p. 810. E. *τὴν νῦν τετμημένην ὁδὸν—πορεύεσθαι*. Cf. Jacobs. Anim. ad Anthol. Græc. t. ii. p. i. p. 224. Quod quidem Cicero imitatus dixisse putatur *medium ferire* in lib. de fato c. 17. 'Chrysippus tanquam arbiter honorarius medium ferire voluisse.' Vid. P. Victor. Var. Lect. i. 18. Lambin. et Bremi ad l. l. Vechneri Hellenolex. p. 558. ed. Heusing. et Viger. ad Euseb. Præp. Ev. vi. p. 23. Equidem *medium ferire* pro inepto habeo, et quum Ms. Guelph. habeat *venire*, legendum esse judico *tenere*, e quo *ferre* et deinde *ferire* factum est; *tenere*, verbum nauticum, responderet Græco *τεμνειν*; nisi statuere malis, Ciceronem etiam pressius Græcorum *μέσον τέμνειν* reddidisse verbis *medium secare*, e quo itidem *ferre* (in aliis *se ferre*) proficisci potuit. Ast.

καὶ ἀκήκοας ἅμα] Int. *me sententiam tuam sequi*. In Cod. Voss. post *ἀεὶ* signum extat, quo indicatur, alium loqui, post *ἅμα* vero illud omissum est. Ast.

§. 4. *ἄγραφα νόμιμα*] Vid. ad i. 8.—*ἐπιχυθεὶς, sermo qui affluxit*, i. e. accessit. Politic. 302. C. *τοῦ νῦν ἐπικεχυμένου λόγου*. Similiter infra *ἐθίσματα ἐπιῤῥέοντα*. Ast.

πάσῃ σωτηρίᾳ] Hi dativi *πάσῃ σωτηρίᾳ* jungendi sunt potius sequentib. expuncta hypostigme post *σωτηρίᾳ*, et posita post *ἐθισθέντα*. Steph. Præeunte Ficino: *Hæc si probe posita sint, seque in eis homines recte assuefecerint, conscriptas leges stabili salute tutantur*. Bip.

πλημμελῶς] Int. *ἔχει*. Ast.

περικαλύψαντα ἔχει] I. e. *περιεκάλυψε, obtegunt* s. operiunt, h. e. tutantur ac muniunt. Ἔχειν cum participio conjunctum pro modo finito ejusdem verbi ponitur, vid. nostra ad Phædr. p. 341. ibique citatis adde Valcken. ad Eurip. Phœniss. 712. Ast.

κεῖσθαι ἄλλα ὑφ' ἑτέρων] Int. *ποιεῖ*, est, *et efficit, ut alia ab aliis* (*ἑτέρων* pro

ὕστερον ἐποικοδομηθέντα, τῶν ἀρχαίων ὑποπεσόντων. ἃ δὴ[m] διανοουμένους ἡμᾶς ὦ Κλεινία σοι δεῖ τὴν πόλιν καινὴν οὖσαν πάντῃ ξυνδεῖν, μήτε μέγα μήτε σμικρὸν παραλιπόντας εἰς δύναμιν, ὅσα νόμους ἢ ἔθη τις ἢ ἐπιτηδεύματα καλεῖ· πᾶσι γὰρ τοῖς τοιούτοις πόλις ξυνδεῖται, ἄνευ δὲ ἀλλήλων ἑκάτερα τούτων οὐκ ἔστι μόνιμα, ὥστε οὐ χρὴ θαυμάζειν ἐὰν ἡμῖν πολλὰ ἅμα καὶ σμικρὰ δοκοῦντα[n] εἶναι νόμιμα ἢ καὶ ἐθίσματα ἐπιρρέοντα μακροτέρους ποιῇ τοὺς νόμους.

ΚΛ. Ἀλλ' ὀρθῶς σύ τε[o] λέγεις ἡμεῖς τε οὕτω διανοησόμεθα.[p]

ΑΘ. Εἰς μὲν τοίνυν τὴν τοῦ[q] τρί' ἔτη[r] γεγονότος ἡλικίαν, κόρου καὶ κόρης, ταῦτα[s] εἴ τις ἀκριβῶς ἀποτελοῖ
καὶ μὴ παρέργως τοῖς εἰρημένοις χρῷτο, οὐ σμικρὰ εἰς
ὠφέλειαν γίγνοιτ' ἂν τοῖς νεωστὶ τρεφομένοις·[t] τριετεῖ δὲ III. iii. 13.
δὴ καὶ τετραετεῖ καὶ πενταετεῖ καὶ ἔτι ἑξετεῖ ἤθει ψυχῆς
παιδιῶν[u] δέον ἂν εἴη, τρυφῆς δ' ἤδη παραλυτέον κολάζοντα
μὴ ἀτίμως, ἀλλ' ὅ περ ἐπὶ τῶν δούλων γ'[v] ἐλέγομεν,[w] τὸ II. 794.
μὴ μεθ' ὕβρεως κολάζοντας ὀργὴν ἐμποιεῖν[x] δεῖν τοῖς κο-

[o] σὺ υ, σύ γε s.—[p] διανοησώμεθα f.—[q] τοῦ om f.—[r] τριετῆ ΑΩυfħr : τριετοῦς *s.—[s] ταῦτ' f.—[t] ταῖς νεωστὶ τρεφομέναις Ξs.—[u] παιδίων s.—[v] τε ΑΩ.—[w] λέγομεν (η superscr.) ΞΩυfħr.—[x] ἐμποιεῖν γρ Ω : ἐμποιήσειν *s.—[y] τρυφὴν ħ, τρυφᾶν Ωr : τρυφᾷν *s.

ἄλλων, ut ix. 11. 872. A. xi. 2. 915. C. 12. p. 933. E. Ὅσα ἄν τις ἕτερος ἄλλον πημήνῃ. Cf. Heindorf. ad Sophist. p. 300.) *prosternantur et dejiciantur* s. *corruant* (in verbo κεῖσθαι consequens, quod dicitur, pro antecedente positum est; nam quæ prostrata sunt, ea jacent) *ea ipsa, quæ postero tempore bene exstructa fuerunt, si prisca (fulcimenta) dilapsa sunt.* Ast.

σοὶ δεῖ τὴν πόλιν] Pronomen σοὶ conjungendum est cum τὴν πόλιν, vid. ad i. 1. Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. mendose scribunt ποιεῖ.—Paulo post Cod. Voss. τριετῆ. Ast.

ταῖς νεωστὶ τρεφομέναις] Sequor potius lectionem vet. libri, τοῖς νεωστὶ τρεφομένοις. Steph. Cod. Voss. τρεφομένοις; quocirca etiam τοῖς scripsimus. Ast.

ἐμποιήσειν] In ἐμποιῆσαι vel ἐμποιεῖν mutandum censuerim. Steph.

δέον] Mutandum esse puto δέον in δέοντα, quum non sit infinitivus ad quem tendere illud δέον possit, præcedat autem ταῦτα. At Ficin. ita hunc locum vertit quasi legerit τοῦτο δέον ἂν εἴη. hæc enim sunt ejus verba: *Atque id ingenio eorum qui tres et qui quatuor et quinque et sex agunt annos conveniens erit.* Steph.

δέον ἂν εἴη] Vulgo παιδίων; sed sensus postulat παιδιῶν: *lusus opus erunt* (δέον ἂν εἴη est i. q. δεήσει, *opus erit infantibus lusu*) h. e. *lusus efflagitabunt infantes a tertio ad sextum annum.* Παιδιῶν etiam Schulthessius in vers. German. t. ii. p. 487. legendum esse vidit. Mox Ald. Lov. Bas. 1. 2. et Cod. Voss. δούλων τ'; Ald. Lov. Bas. 1. κολάζοντες et ἐμποιήσειν, ut Bas. 2. Paulo post Cod. Voss. μέχρι τῶν ϛ ἐτῶν. Ast.

λασθεῖσι μηδ' ἀκολάστους ἐῶντας τρυφήν,[y] ταὐτὸν δραστέον
τοῦτό γε καὶ ἐπ' ἐλευθέροισι. παιδιαὶ δ' εἰσὶ τοῖς τηλικού-
τοις αὐτοφυεῖς τινές, ἃς ἐπειδὰν ξυνέλθωσιν αὐτοὶ σχεδὸν
ἀνευρίσκουσι. ξυνιέναι δὲ εἰς τὰ κατὰ κώμας ἱερὰ δεῖ
πάντα ἤδη τὰ τηλικαῦτα παιδία, ἀπὸ τριετοῦς μέχρι[z]
τῶν[a] ἓξ ἐτῶν, κοινῇ τὰ τῶν κωμητῶν εἰς ταὐτὸν ἕκαστα·
τὰς δὲ τροφοὺς ἔτι τῶν τηλικούτων κοσμιότητός τε καὶ
ἀκολασίας ἐπιμελεῖσθαι, τῶν δὲ τροφῶν αὐτῶν καὶ τῆς
ἀγέλης ξυμπάσης, τῶν δώδεκα γυναικῶν μίαν ἐφ' ἑκάστῃ
τετάχθαι κοσμοῦσαν κατ' ἐνιαυτὸν τῶν προειρημένων ἃς[b]
ἂν τάξωσιν οἱ νομοφύλακες. ταύτας δὲ αἱρείσθωσαν μὲν
αἱ τῶν γάμων κύριαι τῆς ἐπιμελείας, ἐξ ἑκάστης[c] τῆς φυ-
λῆς μίαν, ἥλικας αὐταῖς·[d] ἡ δὲ καταστᾶσα ἀρχέτω φοι-
τῶσα εἰς τὸ ἱερὸν ἑκάστης ἡμέρας καὶ κολάζουσα ἀεὶ τὸν
ἀδικοῦντα, δοῦλον μὲν καὶ δούλην καὶ ξένον καὶ ξένην αὐ-
τὴ[e] διά τινων τῆς πόλεως οἰκετῶν, πολίτην δὲ ἀμφισβη-
III. iii. 14. τοῦντα μὲν τῇ κολάσει πρὸς τοὺς ἀστυνόμους ἐπὶ δίκην
ἄγουσα, ἀναμφισβήτητον δὲ ὄντα καὶ τὸν πολίτην[f] αὐτὴ
κολαζέτω. μετὰ δὲ τὸν ἑξέτη[g] καὶ τὴν ἑξέτιν διακρινέσθω
μὲν ἤδη τὸ γένος ἑκατέρων· κόροι μὲν μετὰ κόρων, παρθέ-
νοι δὲ ὡσαύτως μετ' ἀλλήλων τὴν διατριβὴν ποιείσθωσαν·
πρὸς δὲ τὰ μαθήματα τρέπεσθαι χρεὼν ἑκατέρους, τοὺς

—[z] μέχρις fh.—[a] τῶν add A.—[b] ἃς AΞΩυfr, ὡς h: ὅσα r.—[c] ἑκάστης ἡμέρας υ.—[d] αὐταῖς Ξ.—[e] αὐτὴν Ξ.—[f] πολίτην δὲ r.—[g] ἑξετῆ υ et pr Ω, ἑξέτην r.—[h] ὅπλων

τῶν δὲ τροφῶν—ξυμπάσης] Pendent genitivi e sequente *ἑκάστῃ*, ac si scriptum sit, *ἐφ' ἑκάστῃ τῇ ἀγέλῃ τῶν τροφῶν τε καὶ παιδίων*. Et *δώδεκα* spectat ad duodecim tribus, ut statim exponitur. Mox *κοσμοῦσαν* est *regentem* s. *curantem*, ut x. 8. p. 898. C. et *τῶν προειρημένων* (int. *τροφῶν*) pendet e pronomine *ἃς*. Perperam Steph. scripsit pro *ἃς ἂν*, quod libri omnes (etiam Cod. Voss.) exhibent, *ὅσα ἂν*. Cornar. *ex supradictis quas legum custodes constituerint*. Paulo post Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *αὐτήν*. Ast.

ἀμφισβητοῦντα] I. e. *ἀμφισβητήσιμον*, *de cujus pœna controversia est* s. non constat et ipsa (quæ imperat) incerta est. Cui opponitur *ἀναμφισβήτητον ὄντα*, de quo constat et convenit s. *cujus pœna nullam habet dubitationem ac controversiam*. Deinde pro *αὕτη* scripsimus *αὐτή*. Ficin. *puniat ipsa*. Ast.

ἑξέτη] Budæo Comment. L. G. legendum esse videbatur *ἑξέτην* vel *ἑξαετῆ*; sed *ἑξέτης*, ut nomina, quorum terminatio est *ης*, heterocliton est. Sic *Σωκράτη* et *Σωκράτην*. Notanda vero est præpositio *μετὰ*, eleganti cuidam breviloquentiæ serviens (vid. ad v. 14.); est enim *μετὰ τὸν ἑξέτη*: *postquam* (puer) *sexennis factus est* s. sexto ætatis post anno.—Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *κόρῃ*. Ficin. *puerique deinceps cum æqualibus maribus*. Ast.

μὲν ἄῤῥενας ἐφ' ἵππων διδασκάλους καὶ τόξων[h] καὶ ἀκοντίων καὶ σφενδονήσεως, ἐὰν δέ πῃ ξυγχωρῶσι μέχρι γε μαθήσεως καὶ τὰ θήλεα, καὶ δὴ τά γε μάλιστα πρὸς τὴν τῶν ὅπλων χρείαν. τὸ γὰρ δὴ νῦν καθεστὸς[i] περὶ[k] τὰ τοιαῦτα ἀγνοεῖται παρὰ τοῖς πᾶσιν ὀλίγου.

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

§. 5. ΑΘ. Ὡς ἄρα τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ διαφέροντά ἐσθ' ἡμῶν φύσει πρὸς[l] τὰς χρείας εἰς ἑκάστας τῶν πράξεων τὰ περὶ τὰς χεῖρας,[m] ἐπεὶ τά γε περὶ πόδας τε καὶ τὰ κάτω τῶν μελῶν οὐδὲν διαφέροντα εἰς τοὺς πόνους φαίνεται· τὰ δὲ κατὰ χεῖρας ἀνοίᾳ[n] τροφῶν καὶ μητέρων οἷον χωλοὶ γεγόναμεν ἕκαστοι. τῆς φύσεως γὰρ ἑκατέρων τῶν μελῶν σχεδὸν ἰσοῤῥοπούσης αὐτοὶ διὰ τὰ ἤθη διάφορα

ε.—[i] καθεστός f et pr ΑΩ: καθεστὼς *ς.—[k] πρὸς f.—[l] πρὸς om pr Ω.—[m] χρείας

ἵππων—τόξων] In his concretum, quod dicimus, pro abstracto (τῆς ἱππικῆς, τοξικῆς cet.) positum est, vid. ad ix. 1. Ast.

ἐὰν ξυγχωρῶσι] Cornar. *si vero consenserint, etiam puellas, ut discant saltem, maxime vero etiam ad armorum usum.* Ξυγχωρεῖν est *non reclamare* s. repugnare. Καὶ δὴ ante τά γε est *et quidem*. Ad τά γε πρὸς τὴν ὅπλων χρείαν (int. τείνοντα, pertinentia s. spectantia) e prægresso μαθήσεως petendum est μανθάνειν χρή. Deinde haud dubie scribendum est, τὸ γὰρ νῦν δὴ καθεστώς. Ast.

§. 5. ἐσθ' ἡμῶν] Cornar. corr. ἐσθ' ἡμῶν. recte, opinor. Bip.

τὰ περὶ τὰς χειρὰς] Ald. Bas. 1. 2. et Lov. τὰ περὶ τὰς χρείας. At jam Cornarius legendum vidit τὰ περὶ τὰς χεῖρας, addicentibus Ficini libris: *quod ad manus pertinet*. Librariorum sane lapsus facilis fuit, antecedens χρείας oscitanter repetentium. Stephanus ne verbo quidem monuit, unde profecerit. Bip.

χεῖρας] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. χρείας exhibent. De sententia, Aristoteles dextrum sinistro natura esse melius contendit, v. Hist. Anim. iii. 4. iv. 8. de animal. incess. c. 4. Ethic. Nicom. v. 7. Eudem. iv. 5. Problem. xxi. 9. 12. Cf. Gataker. ad M. Antonin. xii. §. 6. p. 352. Ast.

κάτω τῶν] Cod. Voss. κατὰ τῶν μελῶν. Ficin. *inferioresque partes*. Ast.

ἀνοίᾳ] In vet. alia est scriptura, ἀγνοίᾳ: quam illi antepono. Steph. Hanc quoque scripturam Cornario sublegisse Stephanum, non est dubitandum. Conspirant Ficini libri, *Matrum nutricumque simul ignorantia*. Bip.

ἀνοίᾳ] Ficin. videtur legisse ἀγνοίᾳ, ut Cornar. quoque scribi volebat; infra quidem legimus σχεδὸν ἄνοια, ubi Ficin. *dementia est*, et fortius est ἄνοια quam ἄγνοια; attamen ἄγνοια præferendum videtur esse. Vid. ad iii. 9. Ast.

ἕκαστοι] I. q. ἕκαστος, *unusquisque*, nullo fere excepto. Eodem modo Aristoteles Polit. ii. 10. (c. 9. §. 8. Schneid.) καὶ τὴν ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἄσκησιν, ὅπως ἀμφιδέξιοι γίνοιται κατὰ τὴν μελέτην, ὡς δέον μὴ τὴν μὲν χρήσιμον εἶναι ταῖν χεροῖν, τὴν δὲ ἄχρηστον. Ast.

τῆς φύσεως γὰρ ἑκατέρων] I. e. τῶν μελῶν γὰρ ἑκατέρωθεν (*utrinque*, ab utraque parte) φύσει ἰσοῤῥοπούντων. Mox ἔθη (Ficin. *per consuetudinem*) scripsimus pro ἤθη. Infra, ὅπως—μηδὲν τοῖς ἔθεσιν ἀποβλάπτωσι τὰς φύσεις. Idem jam Steph. et Gataker. ad M. Antonin. l. l. conjecerant.—Mox χρώμενον pro χρῆσθαι positum est, vid. ad i. 11. Ast.

ἤθη] Non dubito quin ἤθη mutare in ἔθη oporteat: præsertim quum Ficin.

αὐτὰ πεποιήκαμεν οὐκ ὀρθῶς χρώμενοι. ἐν ὅσοις μὲν γὰρ τῶν ἔργων μὴ μέγα διαφέρει, λύρᾳ μὲν ἐν ἀριστερᾷ χρώ-
III. iii. 15. μενον, πλήκτρῳ δὲ ἐν δεξιᾷ, πρᾶγμα οὐδέν, καὶ ὅσα τοιαῦτα· τούτοις δὲ παραδείγμασι χρώμενον καὶ εἰς ἄλλα[o] μὴ
II. 795. δέον οὕτω χρῆσθαι σχεδὸν ἄνοια. ἔδειξε δὲ ταῦτα ὁ τῶν Σκυθῶν νόμος, οὐκ ἐν ἀριστερᾷ μὲν[p] τόξον ἀπάγων, ἐν δεξιᾷ δὲ οἰστὸν[q] προσαγόμενος μόνον, ἀλλ' ὁμοίως ἑκατέραις[r] ἐπ' ἀμφότερα χρώμενος. πάμπολλα δ' ἕτερα τοιαῦτα παραδείγματα ἐν ἡνιοχείαις τ' ἐστὶ καὶ ἐν ἑτέροις, ἐν οἷσι μαθεῖν δυνατὸν ὅτι παρὰ φύσιν κατασκευάζουσιν οἱ ἀριστερὰ δεξιῶν ἀσθενέστερα κατασκευάζοντες. ταῦτα δ', ὅ περ εἴπομεν, ἐν μὲν κερατίνοις πλήκτροις καὶ ἐν ὀργάνοις τοιούτοις οὐδὲν μέγα· σιδηροῖς δ' εἰς τὸν πόλεμον ὅταν δέῃ[s] χρῆσθαι, μέγα διαφέρει, καὶ τόξοις καὶ ἀκοντίοις καὶ[t] ἑκάστοις τούτων· πολὺ δὲ μέγιστον ὅταν ὅπλοις δέῃ πρὸς ὅπλα χρῆσθαι. διαφέρει δὲ πάμπολυ μαθὼν μὴ μαθόντος καὶ ὁ γυμνασάμενος τοῦ μὴ γεγυμνασμένου.[u] καθά περ γὰρ ὁ τελέως παγκράτιον ἠσκηκὼς ἢ πυγμὴν ἢ πάλην οὐκ

ΑΞΩh.—[n] ἀγνοίᾳ γρ h.—[o] εἰς τὰ ἄλλα h.—[p] μόνον v.—[q] οἰστὸν f: ὀϊστὸν r.—[r] ἑκατέραις Astius: libri ἑκατέροις.—[s] δέ τι v.—[t] καὶ om h.—[u] ὁ μὴ γυμν. r.—

quoque hanc lectionem agnoscat. *Nam quum natura* (inquit) *fere ad utramque partem æque se habeat, ipsi per consuetudinem non recte utentes, differentiam fecimus.* Steph.

πρᾶγμα οὐδὲν] *Parum* s. nihil *refert*, ut infra οὐδὲν μέγα, *haud magni est momenti*, contra μέγα διαφέρει iv. 4. Nostrates Græco admodum convenienter dicunt, *das macht nichts.* Sic Gorg. 447. B. οὐδὲν πρᾶγμα, ὦ Σώκρατες· ἐγὼ γὰρ καὶ ἰάσομαι. Cratyl. 393. D. Euthyphr. p. 3. C. et E. Xenoph. Anab. vi. 6. 8. Ἐν, ut solet, abundat, *si quis lyram sinistra tractat* s. *tenet, plectrum vero dextra.* Vid. ad i. 14. Ast.

εἰς ἄλλα] Int. ἔργα, οὕτω χρῆσθαι (manibus, puta, ita ut dextra magis quam sinistra utaris), μὴ δέον (i. e. δέοντος), *quum hoc facere non oporteat* s. ubi non oportet (vid. ad ii. 5.). Ficin. verba μὴ δέον non expressit, Cornar. vero ita vertit, *et ad alia non ita uti oportere putat* (Ald. Bas. 1. et 2. scribunt similiter εἰς ἄλλα μὴ δέον, οὕτω χρῆσθαι). Gataker. l. l. corrigebat μὴ, δέον; sine causa. Ast.

ἑκατέραις] Vulgo ἑκατέροις. Alterum, quod nos reposuimus, jam Gataker. l. l. scribi jusserat. Ast.

μαθὼν] Rectius scribetur ὁ μαθὼν, ut sequitur ὁ γυμνασάμενος. Steph. Tunc etiam τοῦ μὴ μαθόντος scribi oporteret; sed articulo carere possumus, vid. ad iii. 8. Ast.

παγκράτιον] Quod *ex pugilatu* (ἐκ πυγμῆς) et *lucta* (ἐκ πάλης) constabat, vid. Aristotel. Rhetor. i. 5. §. 36. Plutarch. Sympos. ii. p. 638. Nicephor. Schol. in Synes. p. 426. et P. Fabri Agonist. i. 9. Gronov. Thes. Ant. Græc. t. viii. p. 1827.—Negatio οὐκ, orationi præfixa, etiam ad χωλαίνει δὲ, καὶ ἐφέλκεται pertinet; δὲ enim post χωλαίνει non particulæ οὐκ oppositum est, sed verbis ἀπὸ μὲν τῶν ἀριστερῶν, quibus respondent ἐπὶ θάτερα. Ceterum χωλαίνειν, est *ex altera parte claudicare*, mancum

ἀπὸ μὲν τῶν ἀριστερῶν ἀδύνατός ἐστι μάχεσθαι, χωλαίνει δὲ καὶ ἐφέλκεται πλημμελῶν, ὁπόταν αὐτόν τις μεταβιβάζων ἐπὶ θάτερα ἀναγκάζῃ διαπονεῖν, ταὐτὸν δὴ τοῦτ', οἶμαι, καὶ ἐν ὅπλοις καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι χρὴ[v] προσδοκᾶν ὀρθόν, ὅτι τὸν διττὰ δεῖ κεκτημένον οἷς ἀμύνοιτό τ' ἂν καὶ ἐπιτιθεῖτο[w] ἄλλοις, μηδὲν ἀργὸν τούτων μηδὲ ἀνεπιστήμον ἐᾶν εἶναι κατὰ δύναμιν· Γηρυόνου δέ γε εἴ τις φύσιν ἔχων ἢ καὶ τὴν Βριάρεω φύοιτο, ταῖς ἑκατὸν χερσὶν ἑκατὸν δεῖ βέλη ῥίπτειν[x] δυνατὸν εἶναι. τούτων δὴ πάντων τὴν ἐπιμέλειαν ἀρχούσαις τε καὶ ἄρχουσι δεῖ γίγνεσθαι, ταῖς μὲν ἐν παιδιαῖς τε καὶ τροφαῖς ἐπισκόποις γιγνομέναις, τοῖς δὲ περὶ μαθήματα,[y] ὅπως ἀρτίποδές τε καὶ ἀρτίχειρες πάντες τε καὶ πᾶσαι γιγνόμενοι μηδὲν[z] τοῖς ἔθεσιν ἀποβλάπτωσι τὰς φύσεις εἰς τὸ δυνατόν. III. iii. 16.

§. 6. Τὰ δὲ μαθήματά που διττά, ὥς γ' εἰπεῖν, χρήσασθαι ξυμβαίνοι[a] ἄν, τὰ μὲν ὅσα περὶ τὸ σῶμα γυμνα-

οἶ

[v] δὴ corr A.—[w] ἐπιτιθεῖτο Ω, ἐπιτιθοῖτο fr.—[x] ῥίπτεῖν υ, ῥιπτεῖν hr.—[y] περὶ τὰ μαθήματα Ξr.—[z] μηδ' ἐν r.—[a] ξ. ΑΩυfhr.—[b] εὐτυχίας υ.—[c] αὖ om f.—[d] λέξις Ξ.

et imperfectum esse vel defici, et *ἐφέλκεσθαι* eleganter dicitur, *qui membra s. crura languida trahit*.—Mox Bas. 1. 2. et Cod. Voss. διττὰ δή.—*ἀργὸν*, *vacuum*, *otiosum*, *inexercitatum*. Ast.

χωλαίνει] Non intelligit hunc *χωλαίνειν* et *ἐφέλκεσθαι πλημμελοῦντα*: sed hæc a præcedente negatione pendent: perinde ac si dictum esset, *οὐκ ἀδύνατός ἐστι μάχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν, καὶ οὐ χωλαίνειν*. Interim tamen nihil mutare in hac lectione necesse est, *χωλαίνει δὲ* etc. potest enim illa structura orationis in istam quoque resolvi, *οὐκ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἀδύνατος ὢν μάχεσθαι, χωλαίνει* etc. negationem utroque referendo. Hæc autem ideo dico quod sciam aliam ex conjectura lectionem afferri: hanc videlicet, *οὐδὲ χωλαίνει*. Steph.

Γηρυόνου] Schol. Ruhnk. p. 228. *Γηρυόνης, Χρυσάορος καὶ Καλιῤῥόης τῆς Ὠκεανοῦ, βασιλεὺς Ἐρυθείας τῆς νήσου, τῆς νῦν Γάδειρα καλουμένης, ὃς εἶχε τριῶν ἀνδρῶν συμφυὲς σῶμα, ἡνωμένον εἰς ἓν κατὰ τὴν γαστέρα, ἐσχισμένον δὲ (γρ. τε) εἰς τρεῖς ἀπὸ λαγόνων τε καὶ μηρῶν*. Cf. Apollodor. Bibl. ii. 5. 10. ubi vid. Heyn. Observat. t. ii. p. 159. Ast.

Βριάρεω] Schol. *Οὐρανὸς ἐκ Γῆς πρώτους γεννᾷ Κόττον, Βριάρεω, Γύγην* (Apollodor. i. 1. *Γύην*, ubi vid. Heyn. Var. Lect.) *ἑκατόγχειράς τε καὶ πεντήκοντα κεφαλὰς ἔχοντας*. Cf. Perizon. ad Ælian. V. H. v. 3. Ceterum eodem modo componuntur Geryones et Briareus in Euthydem. p. 299. C. *Ἦ καὶ τὸν Γηρυόνην ἄν, ἔφη, καὶ τὸν Βριάρεων οὕτω σὺ ὁπλίσαις*; — De indicativo optativum *φύοιτο* excipiente vid. ad ii. 10. Ast.

ἀρτίποδές τε καὶ ἀρτίχειρες] *Integris et pedibus et manibus*, h. e. utroque et pede et manu utentes, *ἀμφιδέξιοι*; *ἄρτιος* est enim integer, omnibus suis numeris expletus (vid. Jacobs. ad Anthol. Græc. t. ii. p. i. p. 129.). Sic *ἀρτιμελὴς* Polit. vii. 15. Ast.

§. 6. χρήσασθαι] Per se est capiendum, ut sit *πρὸς τὸ* s. *ὥστε αὐτοῖς χρήσασθαι*. Duo enim, quæ esse debebant, orationis membra: *τὰ δὲ μαθήματά που διττὰ εἴη ἄν, οἷς χρήσασθαι ξυμβαίνοι*, in unam conflata sunt orationem. Mox ad *γυμναστικῆς* int. *μαθήματα ξυμβαίνοι ἄν*, i. e. *εἴη ἄν*: gymnasticæ erit disciplina. Ast.

στικῆς, τὰ δ' εὐψυχίας[b] χάριν μουσικῆς. τὰ δὲ γυμναστικῆς αὖ[c] δύο, τὸ μὲν ὄρχησις, τὸ δὲ πάλη. τῆς ὀρχήσεως δὲ ἄλλη μὲν Μούσης λέξιν[d] μιμουμένων, τό τε μεγαλοπρεπὲς φυλάττοντας[e] ἅμα καὶ ἐλεύθερον· ἄλλη δὲ εὐεξίας ἐλαφρότητός τε ἕνεκα καὶ κάλλους τῶν τοῦ σώματος αὐτοῦ μελῶν καὶ μερῶν, τὸ προσῆκον καμπῆς τε καὶ ἐκτάσεως καὶ[f] ἀποδιδομένης ἑκάστοις αὐτοῖς αὐτῶν[g] εὐρύθμου κινήσεως, διασπειρομένης[h] ἅμα καὶ ξυνακολουθούσης εἰς
II. 796. πᾶσαν τὴν ὄρχησιν ἱκανῶς. καὶ δὴ τά γε κατὰ πάλην ἃ μὲν Ἀνταῖος ἢ Κερκύων ἐν τέχναις ἑαυτῶν ξυνεστήσαντο

—[e] φυλάττοντες Ξ.—[f] καὶ post ἐκτάσεως add ΑΞΩσf.—[g] αὐτων Ξ, om ϗ.—[h] δια-

Μούσης λέξιν μιμουμένων] Int. ἐστὶ, *eorum, qui poëticam dictionem*, h. e. versus vel carmina *exhibent* et *imitatione exprimunt*. Ast.

φυλάττοντας] Pro φυλάττοντας vel φυλαττόντων vel φυλάττουσα scribendum esse videtur. Steph.

φυλάττοντας] Cod. Voss. in marg. φυλαττόντων: ἀντίπτωσις Attica inest. Sic v. 8. p. 736. E. genitivis prægressis sequitur ἀφιέντας—νεμομένους cet. xi. 12. p. 933. A. τῶν ἀνθρώπων, δυσωπουμένους πρὸς ἀλλήλους περὶ τὰ τοιαῦτα. Thucyd. i. 120. ἀνδρῶν γὰρ σωφρόνων μὲν ἐστιν, εἰ μὴ ἀδικοῖντο, ἡσυχάζειν, ἀγαθῶν δὲ, ἀδικουμένους, ἐξ εἰρήνης πολεμεῖν. Cf. Kœn. ad Gregor. Corinth. p. 38. et 79. Schäfer. Fischer. ad Weller. t. iii. p. i. p. 387. et Matthiæ Gr. Gr. p. 820. Quocirca sine causa Steph. vel φυλαττόντων vel φυλάττουσα scribi jubebat. Ast.

ἄλλη δὲ] Int. ἐστί. Cornar. *altera bonæ habitudinis—gratia instituta est.* Verba, quæ sequuntur, Stephanus sine causa tentavit. Τὸ προσῆκον est i. q. προσηκόντως, *ut decet* s. par est, ut solent adjectiva articulo etiam apposito usurpari, vid. Musgrav. ad Soph. Œd. C. 1711. Fischer. ad Weller. t. iii. p. i. p. 217. Ast.

ἀποδιδομένης] Ante ἀποδιδομένης in vet. est vocula καί: ut τὸ προσῆκον pertineat ad proxime præcedens particip. Alioqui absque illa copula videndum esset an τὸ προσῆκον cum ἀποδιδομένης jungi posset, accipiendo in signif. activa. Pro αὐτοῖς autem rectius legeretur αὐτῆς. Steph.

ἀποδιδομένης] Cave cum Stephano significatione activa accipias. Deinde post αὐτοῖς interpunxi; ἕκαστα αὐτὰ enim sunt *quæque pro se*; et congrua singulorum membrorum flexio et extensio opponitur universorum motui; namque in apta singulorum membrorum flexione et extensione ipsa nititur saltatio. Cornar. vertit: *ut congrua flexio et extensio singulis ipsis attribuatur et concinnus motus ad omnem saltationem juste dispergatur ac sequatur.* Participium διασπειρομένης prægresso sine copula annexum est; explicationi enim servit: *ita ut singulorum membrorum congrua motio in universam saltationem se effundat.* Cod. Voss. καὶ ἀποδιδομένης. Pro ἑκάστοις αὐτοῖς P. Faber Agonist. ii. 4. Gronov. Thes. Ant. Gr. t. viii. p. 1940. conjiciebat ἑκάστοις αὐτῶν εὐρύθμου κινήσεως, καὶ διασπειρομένης cet. sine causa. Vulgatam scripturam etiam Ficin. confirmat vertens: *ita ut sufficienter motus harmonicus diffundatur consequaturque universum saltationis ordinem.* Ast.

Ἀνταῖος] Libyæ rex, luctandi artis peritissimus, quamvis certamine ab Hercule victus, Solin. 24. ubi v. Salmas. p. 205. Hygin. fab. 31. Schol. ad h. l. p. 228. Ejus meminit Plato etiam Theæt. p. 169. B. Ast.

Κερκύων] Vulcani (Hygin. fab. 187.) vel Neptuni (A. Gell. Noct. Attic. xv. 21.) filius, qui, in Isthmo degens, prætereuntes ad luctam cogere victosque interficere solebat, v. Diodor. Sic. iv. 61. Quarta eum pugna Theseus dicitur vicisse, v. Pausan. Attic. p. 94. i. 39. Plutarch. Thes. p. 5. B. Ast.

φιλονεικίας ἀχρήστου χάριν, ἢ πυγμὴν[i] Ἐπειὸς ἢ Ἄμυκος, III. iii. 17.
οὐδὲν χρήσιμα ἐπὶ πολέμου κοινωνίαν ὄντα, οὐκ ἄξια λόγῳ κοσμεῖν·[k] τὰ δὲ ἀπ' ὀρθῆς πάλης, ἀπ' αὐχένων καὶ χειρῶν καὶ πλευρῶν ἐξειλήσεως, μετὰ φιλονεικίας τε καὶ καταστάσεως διαπονούμενα μετ' εὐσχήμονος ῥώμης τε καὶ ὑγιείας ἕνεκα, ταῦτ' εἰς πάντα ὄντα χρήσιμα οὐ παρετέον, ἀλλὰ προστακτέον μαθηταῖς τε ἅμα καὶ τοῖς διδάξουσιν, ὅταν ἐνταῦθ' ὦμεν τῶν νόμων, τοῖς μὲν πάντα τὰ τοιαῦτα εὐμενῶς δωρεῖσθαι, τοῖς δὲ παραλαμβάνειν ἐν χάρισιν. οὐδ' ὅσα ἐν τοῖς χοροῖς ἐστὶν αὖ μιμήματα προσήκοντα μιμεῖσθαι, παρετέον, κατὰ μὲν τὸν τόπον τόνδε Κουρήτων ἐνόπλια παίγνια, κατὰ δὲ Λακεδαίμονα Διοσκόρων. ἡ δὲ

σπειρωμένης vb.—[i] πυγμῆς AΩυfhr.—[k] σκοπεῖν v.—[l] δ' v.—[m] παντελῆ Ξ.—

πυγμὴν] Quidam vet. πυγμῆς: sed malo πυγμήν: ut brevitatis causa multa relinqui subaudienda dicamus: hoc modo, ἢ τάγε κατὰ πυγμὴν, ἃ Ἐπ. ἢ Ἄμ. ἐν τέχναις ἑαυτοῦ συνεστήσατο. Steph.

ἢ πυγμὴν Ἐπειὸς] ἢ ἃ κατὰ πυγμὴν ξυνεστήσατο Ἐπειός. Schol. Ruhnken. p. 229. Ἐπειὸς, Πανοπέως τοῦ Φώκου, ὃς ἐπὶ τῷ Πατρόκλου ἀγῶνι ἐνίκησε πυγμήν. Ἄμυκος δὲ, Ποσειδῶνος καὶ νύμφης Βιθυνίδος ἢ Πελίας, ὃς καὶ ἐξεῦρεν ἱμάντας πυκτικούς. Amycus Argonautas cestu provocasse, sed a Polluce vel cæsus vel vinctus esse traditur, vid. Apollon. Rhod. ii. princ. ubi v. Schol. ad v. 98. Orphica Argonaut. 657. Theocrit. Idyll. xxii. Valer. Flacc. iv. init. Ast.

τὰ δὲ ἀπ' ὀρθῆς πάλης] *Ea vero, quæ in* ὀρθῇ πάλῃ *fiunt*, scilicet cervicis, manuum laterumque explicatio. Primum ἀπὸ substantivi circumlocutioni servit (proprie indicat, unde aliquid proficiscatur, quo fiat cet.). Vid. Wesseling. ad Diod. Sic. iv. 46. p. 289. Heinrich. ad Mus. p. 52. et Jacobs. Animadv. ad Anthol. Græc. t. i. p. i. p. 159. et ad Athen. p. 321. Sic viii. 4, ἡ μὲν (ὀξύτης) ἀπὸ τῶν ποδῶν, ἡ δὲ καὶ ἀπὸ τῶν χειρῶν. Xenoph. Laced. Respubl. v. 9. ὁμοίως γὰρ ἀπό τε τῶν σκελῶν καὶ ἀπὸ χειρῶν καὶ ἀπὸ τραχήλου γυμνάζονται. Cf. Lex. Xenoph. t. i. p. 818. Fischer. ad Weller. t. iii. p. ii. p. 115. Tunc verba ἀπ' αὐχένων—ἐξειλήσεως prægressa τὰ ἀπ' ὀρθῆς πάλης accuratius explicant. Ὀρθὴ s. ὀρθία πάλη s. ὀρθοπάλη erat *lucta, qua stantes* et erecti *certabant* (vid. Mercurial. ii. 8. et P. Fabri Agonist. i. 10. Gronov. Thes. Ant. Gr. t. viii. p. 1829.) opposita ἀνακλινοπάλη, *qua humi jacentes luctabantur*. Ἐξείλησις vero (ab ἐξειλεῖν, *explicare, evolvere, expedire*. Etymol. Mag. ἐξειλῆσαι—ἐκφυγεῖν· ἀπὸ τῶν ἐν τῷ παλαίειν ἀναλυόντων ἑαυτούς.) nihil aliud esse potest nisi explicatio, cui opposita sunt τὸ θλίβειν, τὸ κατέχειν, alia in lucta propria (vid. Aristotel. Rhetor. i. 5. Pollux iii.); lucta enim tota erat in nexibus complicandis et explicandis, vid. Salmas. Exercit. Plin. in Solin. t. i. p. 205. Male, si quid video, Spanhem. ad Julian. Orat. i. p. 111. interpretatur: *cervicis, manuum et laterum reflexiones*. Ast.

διαπονούμενα] De luctæ laboribus et in universum de corporis exercitationibus verbum est proprium. Sic vii. 16. p. 813. B. πρὸς τὸ διαπονεῖν de saltatione. C. 17. p. 818. D. γυμνάσια γὰρ τίθεμεν καὶ τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἅπαντα διαπονήματα. Xenoph. Cyrop. viii. 8. 5. Lacedæm. Respub. v. 8. Lucian. Anachars. §. 21. t. ii. p. 269. Schmied. γυμνάσια καὶ διαπονήσεις τῶν σωμάτων. Verba inverso ordine posita sunt pro μετὰ καταστάσεως εὐσχήμονος. Ast.

Κουρήτων ἐνόπλια παίγνια] Curetes, qui armati Jovem in Creta insula dicuntur custodivisse, ad fabulas Cretenses pertinent. Cf. Heyn. ad Apollodor. t. ii. p. 7. Strabo x. 3. §. 7. t. iv. p. 157. 160. §. 11. p. 171. διὰ τὸ νέοι καὶ κόροι

αὖ που παρ' ἡμῖν κόρη καὶ δέσποινα, εὐφρανθεῖσα τῇ τῆς χορείας παιδιᾷ, κεναῖς χερσὶν οὐκ ᾠήθη δεῖν ἀθύρειν, πανοπλίᾳ δὲ παντελεῖ[m] κοσμηθεῖσα οὕτω τὴν ὄρχησιν διαπεραίνειν· ἃ δὴ πάντως[n] μιμεῖσθαι πρέπον ἂν εἴη κόρους τε ἅμα καὶ κόρας, τὴν τῆς θεοῦ χάριν τιμῶντας, πολέμου τ' ἐν χρείᾳ καὶ ἑορτῶν ἕνεκα. τοῖς δέ που παισὶν εὐθύς τε καὶ ὅσον ἂν χρόνον μήπω εἰς πόλεμον ἴωσι, πᾶσι θεοῖς προσόδους τε καὶ πομπὰς ποιουμένους μεθ' ὅπλων τε καὶ ἵππων
III. iii. 18. ἀεὶ κοσμεῖσθαι δέον ἂν εἴη, θάττους τε καὶ βραδυτέρας ἐν

[n] πάντως ΑΠΩϕξ: πάντας *ς.—[o] ὀρχήσεσι Ξ.—[p] δ' om ς.—[q] τε om Ξ.—

ὄντες ὑπουργεῖν ἢ διὰ τὸ κουροτροφεῖν τὸν Δία. Cf. p. 278.—Ἐνόπλια παίγνια (ἐνόπλιος ὄρχησις) sunt *saltationes armatæ* s. πυῤῥίχαι (a Pyrrhicho Cretensi sic dictæ, v. Athen. xiv. 7. Harduin. ad Plin. vii. 57. s. 56. Mercurial. de Art. Gymn. ii. 7. Salmas. Plin. Exercit. in Solin. c. xi. p. 119. t. i.), quæ cum omni corporis flexu peragebantur quum plagæ faciendæ tum impetus declinandi causa. Vid. luculenta hujus saltationis descriptio c. 18. Cf. Meurs. de saltat. vett. h. v. et in Miscell. Lacon. ii. 12. Perizon. ad Ælian. V. H. iii. 8. et quos supra excitavimus. Hinc ἐνόπλιος ῥυθμός. Dionys. Halicarn. Ant. Rom. t. i. p. 387. κινοῦνται γὰρ πρὸς αὐλὸν ἐν ῥυθμῷ τὰς ἐνοπλίους κινήσεις. Schol. ad Aristoph. Nub. 651. καὶ ἐνόπλιον, εἶδος ῥυθμοῦ, πρὸς ὃν ὠρχοῦντο σείοντες τὰ ὅπλα. Cf. Spanhem. ad Callimach. p. 91. et ad Julian. Orat. i. p. 108. Jacobs. ad Anthol. Græc. v. ii. p. iii. p. 75. Ast.

Διοσκόρων] Dioscuri, Jovis e Leda Tyndaride filii, Castor et Pullux (v. Apollod. Bibl. iii. 11. §. 2.) quos Lacedæmonii in primis colebant (v. Spanhem. ad Callim. in Pallad. v. 24.) saltationem πολεμικὴν s. πυῤῥίχην invenisse dicuntur (Athen. xiv. 630. Meurs. Miscell. Lacon. ii. 12. Gronov. Thesaur. Ant. Gr. t. v. p. 2387.). Respicitur autem h. l. saltationis genus illud, quod virgines Lacedæmoniæ in Dianæ Caryatidis honorem quotannis peragebant, τὸ καρυατίζειν, cujus quidem auctores ferebantur Dioscuri. Lucian. de Saltat. §. 10. t. i. p. 550. Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δοκοῦντες, παρὰ Πολυδεύκους καὶ Κάστορος καρυατίζειν μαθόντες (ὀρχήσεως δὲ καὶ τοῦτο εἶδος, ἐν Καρύαις τῆς Λακωνικῆς διδασκόμενον), ἅπαντα μετὰ μουσῶν ποιοῦσιν, ἄχρι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν καὶ εὔτακτον ἔμβασιν τοῦ ποδός. Cf. Meurs. Græc. Feriat. l. iv. Gronov. Thesaur. Ant. Gr. t. vii. p. 809. de Saltat. vett. t. viii. p. 1261. et Manso in Sparta t. i. p. ii. p. 219. Ast.

ἡ δὲ αὖ—κόρη] Laudat hunc locum Euseb. Præp. Ev. xiii. 19. p. 706. B. Significatur vero Minerva, Ἀθηνᾶ, Athenarum custos et patrona, (πολιὰς et πολιοῦχος dicta, vid. Spanhem. ad Callimach. in Pallad. 53.).—Mox Euseb. οὐκ ᾠήθη δεῖν κεναῖς χερσίν. Suidas t. i. p. 75. ἀθύραι, et Ald. Lov. Bas. 1. et 2. τὴν παντελεῖ. Paulo post Euseb. et Cod. Voss. πάντως. Illud πασὶν in Bip. nihil nisi error est typographicus; libri enim reliqui omnes παισὶν habent. Quod monendum esse putavi, propterea quod in Heusdii Var. Lect. p. 156. παισὶν e Cod. Voss. enotatum est, ac si πασὶν scriptura sit librorum editorum. Ast.

πάντας] Legitur etiam πάντως. Retineri tamen potest πάντας: ut κόρους καὶ κόρας ita jungat cum πάντας, sicut paulo ante junxit γιγνόμενοι cum πάντες et πᾶσαι. Steph.

προσόδους] In supplicationibus, quibus ad deorum templa et aras itatur. Demosthen. de Coron. p. 254. 16. τῷ θυσίας καὶ προσόδους τοῖς θεοῖς, ὡς ἀγαθῶν τούτων ὄντων, ὑμᾶς πεποιῆσθαι. Cf. Philo de Vit. Contempl. p. 484. 14. 485. 6. ubi v. Mangei. Athen. vi. 14. Pollux i. 25. iv. 53. interpp. ad Thom. Mag. et L. Bos. Animadv. ad Aristid. p. 551. ed. Oxon.—πομπὰς, *pompas religiosas*, vid. ad Polit. i. 1. De accusativo ποιουμένους post dativ. τοῖς παισὶ vid. ad iii. 5. Ast.

ὀρχήσεσι[o] καὶ ἐν πορείᾳ τὰς ἱκετείας ποιουμένους πρὸς θεούς τε καὶ θεῶν παῖδας. καὶ ἀγῶνας δὴ καὶ προαγῶνας, εἴ[p] τινων, οὐκ ἄλλων ἢ τούτων ἕνεκα προαγωνιστέον· οὗτοι γὰρ καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ κατὰ πόλεμον χρήσιμοι εἴς τε πολιτείαν καὶ ἰδίους οἴκους, οἱ δὲ ἄλλοι πόνοι τε καὶ παιδιαὶ καὶ σπουδαὶ κατὰ σώματα οὐκ ἐλευθέρων, ὦ Μέγιλλέ τε[q] καὶ Κλεινία.

Ἣν εἶπον γυμναστικὴν ἐν τοῖς πρώτοις λόγοις ὅτι δέοι διεξελθεῖν, σχεδὸν δὴ διελήλυθα τὰ νῦν καὶ ἔσθ' αὕτη παντελής· εἰ δέ τινα ταύτης ὑμεῖς ἔχετε βελτίω, θέντες[r] εἰς κοινὸν λέγετε.

ΚΛ. Οὐ ῥᾴδιον, ὦ ξένε, παρέντας ταῦτα ἄλλα ἔχειν βελτίω τούτων περὶ γυμναστικῆς ἅμα καὶ ἀγωνίας εἰπεῖν.

ΑΘ. Τὸ τοίνυν τούτοις ἑξῆς περὶ τὰ τῶν Μουσῶν τε καὶ Ἀπόλλωνος δῶρα, τότε μέν, ὡς ἅπαντα εἰρηκότες, ᾠόμεθα καταλείπειν[s] μόνα τὰ[t] περὶ γυμναστικῆς· νῦν δ' ἔστι δῆλα ἅ τ' ἐστὶ καὶ ὅτι πρῶτα πᾶσι ῥητέα. λέγωμεν τοίνυν ἑξῆς αὐτά.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν λεκτέον.

ΑΘ. Ἀκούσατε δέ μου, προακηκοότες μὲν καὶ ἐν τοῖς II. 797.
πρόσθεν·[u] ὅμως δὲ τό γε σφόδρα ἄτοπον καὶ ἄηθες διευλαβεῖσθαι δεῖ λέγοντα καὶ ἀκούοντα, καὶ δὴ καὶ νῦν. ἐρῶ III. iii. 19.
μὲν[v] γὰρ ἐγὼ λόγον οὐκ ἄφοβον εἰπεῖν, ὅμως δέ[w] πῃ θαρρήσας οὐκ ἀποστήσομαι.

ΚΛ. Τίνα δὴ τοῦτον, ὦ ξένε, λέγεις;

§. 7. ΑΘ. Φημὶ κατὰ πάσας πόλεις τὸ τῶν παιδιῶν γένος ἠγνοῆσθαι ξύμπασιν ὅτι κυριώτατόν ἐστι περὶ θέσεως νόμων, ἢ μονίμους εἶναι τοὺς τεθέντας ἢ μή. ταχθὲν μὲν γὰρ αὐτὸ καὶ μετασχὸν τοῦ τὰ αὐτὰ κατὰ τὰ[x] αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἀεὶ τοὺς αὐτοὺς παίζειν τε καὶ εὐθυμεῖσθαι

[r] θέντες—βελτίω om Ξ.—[s] καταλιπεῖν γρ Ω.—[t] τε ΑΞΩef.—[u] ἔμπροσθεν b.—

τὸ τοίνυν] Absolute hæc posita sunt: *quod attinet ad Musarum et Apollinis munera*; περὶ vero circumlocutionem facit, vid. i. 8. Ast.

§. 7. τὰ αὐτὰ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως] De rebus constanter iisdem manentibus et immutabilibus, Platoni familiare est, vid. Wyttenbach. ad Phædon. p. 198.—Post participia κινούμενα—χρώμενα sequi debebat (αὐτὰ) λώβην φέρειν τῇ πόλει τὴν μεγίστην φαῖμεν ἂν ὀρθότατα λέγοντες (de φαῖμεν—λέγοντες vid.

τοῖς αὐτοῖς παιγνίοις ἐᾷ καὶ τὰ σπουδῇ κείμενα νόμιμα μένειν ἡσυχῇ, κινούμενα δὲ τὰ αὐτὰ καὶ καινοτομούμενα μεταβολαῖς τε[y] ἄλλαις ἀεὶ χρώμενα, καὶ μηδέποτε ταὐτὰ[z] φίλα προσαγορευόντων τῶν νέων μήτ'[a] ἐν σχήμασι τοῖς τῶν αὐτῶν σωμάτων μήτε ἐν τοῖς ἄλλοις σκεύεσιν ὁμολογουμένως αὐτοῖς ἀεὶ κεῖσθαι τό τ' εὔσχημον καὶ ἄσχημον, ἀλλὰ τόν τι νέον ἀεὶ καινοτομοῦντα καὶ εἰσφέροντα τῶν εἰωθότων ἕτερον κατά τε σχήματα καὶ χρώματα καὶ πάντα ὅσα τοιαῦτα, τοῦτον τιμᾶσθαι διαφερόντως, τούτου πόλει λώβην οὐκ εἶναι μείζω φαῖμεν ἂν ὀρθότατα λέγοντες· λανθάνειν[b] γὰρ τῶν νέων τὰ ἤθη μεθιστάντα καὶ ποιεῖν τὸ μὲν ἀρχαῖον παρ' αὐτοῖς ἄτιμον, τὸ δὲ νέον ἔντιμον. τούτου δὲ πάλιν αὖ λέγω τοῦ τε ῥήματος καὶ τοῦ δόγματος
III. iii. 20. οὐκ εἶναι ζημίαν μείζω πάσαις πόλεσιν. ἀκούσατε δὲ ὅσον φημὶ αὔτ' εἶναι κακόν.

ΚΛ. Ἦ τὸ ψέγεσθαι τὴν ἀρχαιότητα λέγεις ἐν ταῖς πόλεσιν;

ΑΘ. Πάνυ μὲν[c] οὖν.

ΚΛ. Οὐ φαύλους τοίνυν ἡμᾶς ἂν ἀκροατὰς πρὸς αὐτὸν τὸν λόγον ἔχοις ἂν τοῦτον, ἀλλ' ὡς δυνατὸν εὐμενεστάτους.

ΑΘ. Εἰκὸς γοῦν.

ΚΛ. Λέγε μόνον.

ΑΘ. Ἴτε δή, μειζόνως αὐτὸν ἀκούσωμέν τε ἡμῶν αὐτῶν καὶ πρὸς ἀλλήλους[d] οὕτως εἴπωμεν. μεταβολὴν γὰρ

[v] δρῶμεν υ.—[w] δὴ Ξ.—[x] τὰ om A et pr Ω.—[y] τε καὶ ḫ.—[z] ταῦτα fḫ.—[a] μήτ' υ.—[b] λαμβάνειν Ξ.—[c] μὲν...ὡς om υ.—[d] ἄλλους ḫ.—[e] σφαλερώτερον f.—[f] ἐν ὡς ΑΩfḫ

ad iii. 4.); oratione vero mutata, post genitivos, qui dicuntur, consequentiæ: προσαγορευόντων τῶν νέων, infinitivi κεῖσθαι et τιμᾶσθαι positi sunt, quos respiciens τούτου (int. τοῦ κεῖσθαι et τιμᾶσθαι) λώβην εἶναι—φαῖμεν ἂν sequitur, perinde ac si præcesserit (τοῦ) κινεῖσθαι—καινοτομεῖσθαι et χρῆσθαι. In verbis τοῖς τῶν αὐτῶν σωμάτων pronomen αὐτῶν ita positum est, ut abundare videatur; opponitur vero τοῖς σκεύεσι (σκεύη sunt *utensilia* s. supellex cujusvis generis), et ἄλλοις est *etiam*, vid. ad ii. 9. Ast.

αὐτῶν] Scribi etiam fortasse posset αὑτῶν: quamvis ita scriptum, magis aptum locum haberet post σωμάτων. Steph.

ὁμολογουμένως] *Constanter*, concorditer, pari ratione, vid. ad Polit. vi. 19. p. 510. D. Ast.

τοῦ τε ῥήματος] ῥῆμα est *dictum*, sententia verbis expressa, ut Polit. i. p. 336. A. Cratyl. 399. A. Theæt. 190. C. ubi vid. Heind.—Mox Cod. Voss. εὐμεταστάτους, in marg. vero εὐμενεστάτους. Ficin. *benevolentissimos*. Ast.

μειζόνως—ἡμῶν αὐτῶν] *Plus quam*

δὴ πάντων πλὴν κακῶν πολὺ σφαλερώτατον[o] εὑρήσομεν ἐν ὥραις πάσαις, ἐν πνεύμασιν, ἐν διαίταις σωμάτων, ἐν τρόποις ψυχῶν, ἐν ὡς[f] ἔπος εἰπεῖν οὐ[g] τοῖς μέν, τοῖς δ' οὔ, πλήν, ὅ τί περ[h] εἶπον νῦν δή, κακοῖς· ὥστε εἴ τις ἀποβλέψειε πρὸς σώματα, ὡς πᾶσι μὲν σιτίοις, πᾶσι δ' αὖ ποτοῖς καὶ πόνοις ξυνήθη γιγνόμενα, καὶ τὸ πρῶτον ταραχθέντα ὑπ' αὐτῶν, ἔπειτ' ἐξ αὐτῶν τούτων ὑπὸ χρόνου σάρκας φύσαντα οἰκείας τούτοις, φίλα τε καὶ συνήθη καὶ γνώριμα γενόμενα[i] II. 798.
ἁπάσῃ ταύτῃ τῇ διαίτῃ πρὸς ἡδονὴν καὶ ὑγίειαν ἄριστα διάγει, καὶ ἄν ποτ' ἄρα ἀναγκασθῇ μεταβάλλειν αὖθις ἡντινοῦν τῶν εὐδοκίμων διαιτῶν, τό γε[k] κατ' ἀρχὰς συνταραχθεὶς[l] ὑπὸ νόσων μόγις ποτὲ κατέστη τὴν συνήθειαν τῇ III. iii. 21.
τροφῇ πάλιν ἀπολαβών. ταὐτὸν δὴ δεῖ νομίζειν τοῦτο γίγνεσθαι καὶ περὶ τὰς τῶν ἀνθρώπων διανοίας τε ἅμα καὶ τὰς τῶν ψυχῶν φύσεις· οἷς γὰρ ἂν ἐντραφῶσι νόμοις καὶ κατά τινα θείαν εὐτυχίαν ἀκίνητοι γένωνται μακρῶν καὶ πολλῶν χρόνων, ὡς μηδένα ἔχειν μνείαν μηδὲ ἀκοὴν τοῦ ποτὲ ἄλλως αὐτὰ σχεῖν ἢ καθάπερ νῦν ἔχει, σέβεται καὶ φοβεῖται πᾶσα ἡ ψυχὴ τό τι κινεῖν τῶν τότε καθεστώτων. μηχανὴν δὴ δεῖ τὸν νομοθέτην ἐννοεῖν ἀμόθεν[m] γέ ποθεν, ὅν τινα τρόπον τοῦτ' ἔσται τῇ πόλει. τῇδ' οὖν ἔγωγε εὑρίσκω. τὰς παιδιὰς πάντες διανοοῦνται κινουμένας τῶν νέων, ὅ περ ἔμπροσθεν ἐλέγομεν, παιδιὰς ὄντως εἶναι καὶ οὐ τὴν μεγίστην ἐξ αὐτῶν σπουδὴν καὶ βλάβην ξυμβαίνειν,[n] ὥστε οὐκ

r, ἐν ὡς v: ὡς *s.—[g] ἐν Ξ.—[h] malim οἷς περ.—[i] γιγνόμενα v.—[k] τόγε A: τότε *s.—[l] συνταραχεὶς Ξ.—[m] ὁμόθεν ḫ, ἀμάθεν f, ὁμόθεν v.—[n] ξ. AΩvfḫr.—[o] μεγίσ-

(alias) *audimus*, h. e. quam maxima possumus attentione. Vid. ad i. 14. Ast.

ὡς ἔπος εἰπεῖν] Est: *ut in universum dicam*, igitur *in omnibus, nullo excepto*. Cod. Voss. ἐν, ὡς cet. Ast.

ὥστε, εἴ τις] Verba, quæ in libris editis male interpunguntur, ita cohærent: ὥστε (*quocirca*), ὡς (*quemadmodum*) τὰ σώματα—πρὸς ἡδονὴν καὶ ὑγίειαν ἄριστα διάγει—ταὐτὸν (*idem*) δὴ δεῖ νομίζειν τοῦτο γίγνεσθαι καὶ περὶ τὰς τῶν ἀνθρώπων διανοίας. Pro ταραχθέντα Cod. Voss, in marg. ταχθέντα, mendose. Ast.

κατέστη] καταστῆναι, aor. ii. vim passivi habet, ut sit *restitui*; Polit. vii. 2. p. 517. A. πρὶν καταστῆναι τὰ ὄμματα. Xenoph. Cyrop. ii. 1. 27. καὶ εἰ ταραχθεῖεν, θᾶττον καταστῆναι. Contra active καταστῆσαι Legg. ix. 3. p. 856. E. et καθιστάναι c. 6. p. 862. C.—Mox ad ἐντραφῶσι int. αἱ ψυχαί, etsi sequitur singularis ἡ ψυχή. Deinde pro τούτων τι κινεῖν σέβεται, orationis forma mutata, sequitur σέβεται—τό τι κινεῖν τῶν τότε καθεστώτων, quasi præcesserit ἐὰν γάρ τισι νόμοις ἐντραφῶσι. Ast.

ἀμόθεν γέ ποθεν] *Alicunde*. Vid. Eustath. ad Odyss. A. p. 10. Falso Scholiast. apud Ruhnk. ad Tim. p. 26. explicat ὁπωσδήποτε, καθ' ὁτιοῦν. Ast.

ἀποτρέπουσιν ἀλλὰ ξυνέπονται ὑπείκοντες· καὶ οὐ λογίζονται τόδε, ὅτι τούτους ἀνάγκη τοὺς παῖδας τοὺς ἐν ταῖς παιδιαῖς νεωτερίζοντας ἑτέρους ἄνδρας τῶν ἔμπροσθεν γενέσθαι παίδων, γενομένους δὲ ἄλλους ἄλλον βίον ζητεῖν, ζητήσαντας δὲ ἑτέρων ἐπιτηδευμάτων καὶ νόμων ἐπιθυμῆσαι, καὶ μετὰ τοῦτο ὡς ἥξοντος τοῦ νῦν δὴ λεγομένου μεγίστου[o] κακοῦ πόλεσιν οὐδεὶς αὐτῶν φοβεῖται. τὰ μὲν οὖν
III. iii. 22. ἄλλα ἐλάττω μεταβαλλόμενα[p] κακὰ διεξεργάζοιτ'[q] ἄν, ὅσα περὶ σχήματα πάσχει[r] τὸ τοιοῦτον· ὅσα δὲ περὶ τὰ[s] τῶν ἠθῶν ἐπαίνου τε καὶ ψόγου πέρι πυκνὰ μεταπίπτει, πάντων, οἶμαι, μέγιστά τε καὶ πλείστης εὐλαβείας δεόμενα ἂν εἴη.

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

§. 8. ΑΘ. Τί οὖν; τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις πιστεύομεν, οἷς[t] ἐλέγομεν ὡς τὰ περὶ τοὺς[u] ῥυθμοὺς καὶ πᾶσαν μουσικήν ἐστι τρόπων μιμήματα βελτιόνων καὶ χειρόνων ἀνθρώπων; ἢ πῶς;

ΚΛ. Οὐδαμῶς ἄλλως πως τό γε παρ' ἡμῖν δόγμα ἔχον ἂν εἴη.

ΑΘ. Οὐκοῦν, φαμέν, ἅπασαν μηχανητέον μηχανὴν ὅπως ἂν ἡμῖν οἱ παῖδες μήτε ἐπιθυμῶσιν ἄλλων μιμημάτων ἅπτεσθαι κατὰ ὀρχήσεις ἢ κατὰ μελῳδίας, μήτ τίς τις αὐτοὺς πείσῃ προσάγων παντοίας ἡδονάς;

ΚΛ. Ὀρθότατα[v] λέγεις.

II. 799. ΑΘ. Ἔχει τις οὖν ἡμῶν ἐπὶ τὰ τοιαῦτα βελτίω τινὰ τέχνην τῆς τῶν Αἰγυπτίων;

ΚΛ. Ποίας δὴ λέγεις;

ΑΘ. Τοῦ καθιερῶσαι πᾶσαν μὲν ὄρχησιν, πάντα δὲ

του r.—[p] ἐλαττώματα βαλλόμενα v.—[q] διεργάζοιτ' h.—[r] πάσχοι r.—[s] τὰ om v.—[t] ante οἷς omisi ἐν cum A et pr Ω.—[u] τοὺς om r.—[v] ὀρθότητα v.—[w] τὴν om f.—

ἀποτρέπουσιν] Int. τὸν νεωτερισμὸν τῶν παιδιῶν. Mox ante ἑτέρους desidero negationem οὐχ, ut verba ita cohaereant: ὅτι ἀνάγκη τούτους τοὺς παῖδας τοὺς ἐν ταῖς παιδιαῖς νεωτερίζοντας ἄνδρας γενέσθαι οὐχ ἑτέρους τῶν ἔμπροσθεν παίδων: pueri viri fiant a pueris non diversi necesse esse, h. e: aeque mutabiles et novarum rerum cupidi, ac in pueritia erant. Ad γενομένους int. ἄνδρας.—Mox de ἥξοντος τοῦ—κακοῦ pro accusativo cum infinitivo posita sunt. Vid. ad i. 1. Ast.

§. 8. καθιερῶσαι] Cf. ii. 2. p. 656. D. E. Mox ξυλλογισαμένους (subducta ratione) Ficin. omisit. Cornar. supputatione facta. Ast.

μέλη, τάξαντας πρῶτον μὲν τὰς ἑορτάς, συλλογισαμένους εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἅς τινας ἐν οἷς χρόνοις καὶ οἷς τισὶν ἑκάστοις τῶν θεῶν καὶ παισὶ τούτων καὶ δαίμοσι γίγνεσθαι III. iii. 23.
χρεών, μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπὶ τοῖς τῶν θεῶν θύμασιν ἑκάστοις ἣν ᾠδὴν δεῖ ἐφυμνεῖσθαι, καὶ χορείαις ποίαισι γεραίρειν τὴν[w] τότε θυσίαν, τάξαι μὲν πρῶτον τίνας, ἃ δ'[x] ἂν ταχθῇ, Μοίραις καὶ τοῖς[y] ἄλλοις πᾶσι θεοῖς θύσαντας κοινῇ πάντας τοὺς πολίτας σπένδοντας καθιεροῦν ἑκάστας τὰς ᾠδὰς ἑκάστοις τῶν θεῶν καὶ τῶν ἄλλων· ἂν δὲ παρ' αὐτά τίς τῳ[z] θεῶν ἄλλους ὕμνους ἢ χορείας προσάγῃ, τοὺς ἱερέας τε καὶ τὰς ἱερείας μετὰ νομοφυλάκων ἐξείργοντας ὁσίως ἐξείργειν καὶ κατὰ νόμον, τὸν δὲ ἐξειργόμενον, ἂν μὴ ἑκὼν ἐξείργηται, δίκας ἀσεβείας διὰ βίου παντὸς τῷ ἐθελήσαντι[a] παρέχειν.

ΚΛ. Ὀρθῶς.

ΑΘ. Πρὸς τούτῳ[b] δὴ νῦν γενόμενοι τῷ λόγῳ πάθωμεν τὸ πρέπον ἡμῖν αὐτοῖς.

x δ' om pr ΑΩ.—y τὰς Ξ.—z τῳ ΑΩυ: τῶν *ς.—a ἐλεήσαντι ς.—b τοῦτο υς.—

τίνας] Videndum annon potius scribi debeat *τινάς*. Steph.

τίνας] Steph. scribi volebat *τινὰς*, ut Cornar. vertit, *aliquas constituere oportet*; sed *τίνας* recte habet: *primum constitui oportet, τίνας ᾠδὰς δεῖ ἐφυμνεῖσθαι καὶ ποίαις χορείαις γεραίρειν τὴν θυσίαν, deinde commemorandi sunt et cantus et chori singulis diis*. Oratio, iterum mutata, ita procedere debebat: *τάξαντας πρῶτον μὲν τὰς ἑορτὰς—, μετὰ δὲ τοῦτο τὰς ᾠδὰς καὶ χορείας· καὶ πρῶτον μὲν τάξαι τίνας— μετὰ δὲ τοῦτο αὐτὰς καθιεροῦν.—καὶ τῶν ἄλλων*, intellige deorum liberos ac dæmonas, ut in prægressis. Ast.

τὶς τῶν θεῶν] Pro *τῶν* affertur alia lectio *τῷ*: quæ si mendosa non est, erit *τῷ* pro *τινί*: quam signif. habet passim *τῳ* enclitice positum: sicut *του* enclit. sonat *τινός*. Steph. Equidem *τῶν θεῶν* ex antec. a librariis illatum, aut post hæc verba *θυσίαις*, aut simile, excidisse puto. Bip.

τὶς τῳ θεῶν] Legebatur *τῶν θεῶν*, Cod. Voss. *τῷ θεῶν*. Ast.

ἐξείργειν] Quod alias est *excludere*, *ἐκβάλλειν* (ut xi. p. 935. E. *ἐξείργειν ἐκ τῆς χώρας*. p. 936. C. *ἐκ μὲν ἀγορᾶς ἀγορανόμοι ἐξειργόντων αὐτόν*.) h. l. ut c. 23. p. 823. C. 824. C. xi. 13. 935. C. c. 14. 936. C. est *arcere, impedire* s. *prohibere*, ut apud Thucyd. i. 118. ii. 13. Æschin. contra Timarch. p. 56. et 72. t. iii. Ast.

τοῦτο] Invenitur scriptum etiam *τούτῳ*: sed retinendo *τοῦτο*, tale erit loquendi genus quale et alibi. Steph.

πρὸς τούτῳ—λόγῳ] Vulgo *τοῦτο*; lectionem *τούτῳ* Steph. memorat, eique, quod mirari debemus, vulgatam præfert. *Πρός τινι γίγνεσθαι* est *versari in aliqua re consideranda, exponenda*. Mox *πάθωμεν* est i. q. *ποιῶμεν*, ut sequitur *καὶ δὴ καὶ τὸ παρὸν ἡμῖν ὡσαύτως ποιητέον*. Sic *τί γὰρ πάθω*; Euthydem. 302. E. Vid. Schol. ad Eurip. Hecub. 614. et 1021. Spanhem. et Küster. ad Aristoph. Nub. 234. Gataker. Adversar. xiii. p. 131. Reitz. ad Lucian. t. ii. p. 73. 918. Bip. et Valckenar. ad Eurip. Phœniss. 902. Ast.

ΚΛ. Τοῦ πέρι λέγεις;

ΑΘ. Πᾶς που νέος, μὴ ὅτι πρεσβύτης, ἰδὼν ἂν ἢ καὶ ἀκούσας ὁτιοῦν τῶν ἐκτόπων καὶ μηδαμῇ πω[c] ξυνήθων, οὐκ ἄν ποτέ που τὸ ἀπορηθὲν[d] περὶ αὐτῶν συγχωρήσειεν ἐπιδραμὼν οὕτως εὐθύς, στὰς δ' ἄν, καθάπερ ἐν τριόδῳ γενόμενος[e] καὶ μὴ σφόδρα κατειδὼς ὁδόν, εἴτε μόνος εἴτε μετ' ἄλλων τύχοι πορευόμενος, ἀνέροιτ' ἂν αὑτὸν καὶ τοὺς ἄλ-
III. iii. 24. λους τὸ ἀπορούμενον, καὶ οὐκ ἂν πρότερον ὁρμήσειε, πρίν πῃ βεβαιώσαιτο τὴν σκέψιν τῆς[f] πορείας, ὅπῃ[g] ποτὲ φέρει.[h] καὶ δὴ καὶ τὸ παρὸν ἡμῖν ὡσαύτως ποιητέον· ἀτόπου γὰρ τὰ νῦν ἐμπεπτωκότος λόγου περὶ νόμων ἀνάγκη που σκέψιν[i] πᾶσαν ποιήσασθαι καὶ μὴ ῥᾳδίως οὕτω περὶ τοσούτων[k] τηλικούτους ὄντας φάναι, διισχυριζομένους ἐν τῷ παραχρῆμά τι σαφὲς ἂν[l] εἰπεῖν ἔχειν.

ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΑΘ. Οὐκοῦν τούτῳ μὲν χρόνον δώσομεν, βεβαιώσομεν[m] δὲ τότε αὐτὸ ὁπόταν σκεψώμεθα ἱκανῶς· ἵνα δὲ μὴ τὴν ἑπομένην τάξιν τοῖς νόμοις τοῖς νῦν ἡμῖν παροῦσι διαπεράνασθαι κωλυθῶμεν μάτην, ἴωμεν πρὸς τὸ τέλος αὐτῶν. τάχα γὰρ ἴσως, εἰ θεὸς ἐθέλοι, κἂν ἡ διέξοδος αὕτη ὅλη σχοῦσα τέλος ἱκανῶς ἂν μηνύσειε καὶ τὸ νῦν διαπορούμενον.

ΚΛ. Ἄριστ', ὦ ξένε, λέγεις, καὶ ποιῶμεν οὕτως ὡς εἴρηκας.

ΑΘ. Δεδόχθω μὲν δή, φαμέν, τὸ ἄτοπον τοῦτο, νόμους τὰς ᾠδὰς ἡμῖν γεγονέναι, καὶ καθά περ οἱ παλαιοὶ τότε περὶ κιθαρῳδίαν οὕτω πως, ὡς ἔοικεν, ὠνόμασαν, ὥστε τάχ'
II. 800. ἂν οὐδ' ἐκεῖνοι παντάπασί γ'[n] ἂν ἀφεστῶτες εἶεν τοῦ νῦν λεγομένου, καθ' ὕπνον δὲ οἷόν πού τις ἢ καὶ ὕπαρ[o] ἐγρη-
III. iii. 25. γορὼς ὠνείρωξε μαντευόμενος αὐτό. τὸ δ' οὖν δόγμα περὶ

[c] libri πως.—[d] ἀπορρηθὲν υḫ.—[e] γινόμενος Ξ.—[f] τῆς ΑΩfḫ.—[g] ὅποι ḫ.—[h] φέρῃ r.—[i] σκέψαι υ.—[k] τούτων ḫ.—[l] ἂν om r.—[m] βεβαιώσωμεν υ.—[n] τ' ḫ.—[o] ὕπαρ om

αὐτὸν] Vel αὑτὸν cum spiritu aspero, vel αὐτὸ scribendum videtur, ut cum τὸ ἀπορούμενον jungatur. Steph.

ἀνέροιτ' ἂν αὐτὸν] Vulgo αὐτόν. Illud jam Cornar. expressit vertens: *percunctabitur se ipsum et alios.* Αὑτὸν spectat ad praegressum μόνος, ut τοὺς ἄλλους ad μετ' ἄλλων πορευόμενος. Ast.

νόμους—ᾠδὰς] Vid. ad iii. 15. Ast.

ὕπαρ ἐγρηγορὼς] *Certum vigilans*, ut Horat. Satyr. ii. 5. 100. dicit. Alias inter se opponuntur vel conjunguntur

αὐτοῦ τοῦτ' ἔστω· παρὰ τὰ δημόσια μέλη τε καὶ ἱερὰ καὶ τὴν τῶν νέων ξύμπασαν χορείαν μηδεὶς μᾶλλον ἢ παρ' ὁντινοῦν ἄλλον τῶν νόμων φθεγγέσθω μηδ' ἐν ὀρχήσει κινείσθω. καὶ ὁ μὲν τοιοῦτος ἀζήμιος ἀπαλλαττέσθω, τὸν δὲ μὴ πειθόμενον, καθά περ ἐῤῥήθη νῦν δή, νομοφύλακές τε καὶ ἱέρειαι καὶ ἱερεῖς κολαζόντων. κείσθω δὲ νῦν ἡμῖν ταῦτα τῷ λόγῳ;

ΚΛ. Κείσθω.

§. 9. ΑΘ. Τίνα δὴ τρόπον αὐτὰ νομοθετῶν τις μὴ παντάπασι καταγέλαστος γίγνοιτ' ἄν; ἴδωμεν δὴ τὸ τοιόνδ' ἔτι[p] περὶ αὐτά. ἀσφαλέστατον[q] καθά περ ἐκμαγεῖ' ἄττ' αὐτοῖσι πρῶτον πλάσασθαι τῷ λόγῳ. λέγω δὲ ἓν μὲν τῶν ἐκμαγείων εἶναι τοιόνδε τι· θυσίας γενομένης καὶ ἱερῶν καυθέντων κατὰ νόμον, εἴ τῴ τις, φαμέν, ἰδίᾳ παραστὰς τοῖς βωμοῖς τε καὶ ἱεροῖς, υἱὸς ἢ καὶ ἀδελφός, βλασφημοῖ πᾶσαν βλασφημίαν, ἆρ' οὐκ ἂν φαῖμεν, ἀθυμίαν καὶ κακὴν ὄτταν[r] καὶ μαντείαν πατρὶ[s] καὶ τοῖς ἄλλοις ἂν οἰκείοις φθέγγοιτο ἐντιθείς;

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Ἐν τοίνυν τοῖς παρ' ἡμῖν τόποις τοῦτ' ἐστὶ ταῖς πόλεσι γιγνόμενον ὡς ἔπος εἰπεῖν σχεδὸν ὀλίγου πάσαις· III. iii. 26.

ον
x.—[p] τοιόνδε τι ϛ.—[q] ἀσφαλέστατα γρ Ω, ἀσφαλέστατα ḫ.—[r] ἧτταν Ξυ.—[s] πατρί

ὄναρ et ὕπαρ, ut xii. 14. p. 969. B. Vid. Valckenar. ad Ammon. p. 217. Mox ἀνείρωξε est *per somnia quasi imaginatus est*; ὀνειρώττειν est enim fere id quod ὀνειροπολεῖν, ut Polit. v. 20. vii. 13. Cratyl. 439. C. Theæt. 158. C. In universum opponitur certæ et claræ cogitationi vel cognitioni. Vid. ad ii. 3. ὁ μὲν τοιοῦτος, sc. ὁ οὐ—φθεγγόμενος οὐδ' ἐν ὀρχήσει κινούμενος. Mox constantiæ causa scribendum erat ἱερῆς. Ast.

§. 9. ἴδωμεν] Hæc verba, ἴδωμεν δὴ Ficin. quoque separat a sequentibus. Steph.

ἀσφαλέστατον] *Quod tutissimum est* scilicet *formas quasdam* (exempla quædam generalia, quasi imagines) *oratione fingere* s. statuere. Mox Cod. Voss. ἐκ μὲν, vitiose. Ast.

βλασφημίαν] Plurimum enim credebantur nocere verba male ominata, quando a cognatis pronuntiarentur. Vid. Casaubon. ad Theophrast. xix. p. 203. Fisch. et cf. Athen. viii. 66. p. 342. Ast.

ὄτταν] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἧτταν. Cod. Voss. ὄτταν, quod Steph. lectore non monito, recepit. Schol. in Cod. Voss. et apud Ruhnk. explicat: φήμην, μαντείαν· καὶ ὀττεύεσθαι τὸ μαντεύεσθαι. Ὄττα proprie est *tacita mentis divinatio* s. ominatio, et tunc ipsum omen. Vid. Ruhnken. ad Tim. p. 197. Ast.

πατρί τε] In Ald. Lov. Bas. 1. et 2. desunt. Ficin. autem: *hunc patri et suis male ominatum fuisse.* Ceterum φαῖμεν—φθέγγοιτο e duabus structuris conflatum est: ἆρ' οὐκ ἄν, φαμὲν,—φθέγγοιτο et ἆρ' οὐκ ἂν φαῖμεν—φθέγγεσθαι. Ast.

δημοσίᾳ γάρ τινα θυσίαν ὅταν ἀρχή τις θύσῃ, μετὰ ταῦτα χορὸς οὐχ εἷς ἀλλὰ πλῆθος χορῶν ἥκει, καὶ στάντες οὐ πόρρω τῶν βωμῶν ἀλλὰ παρ' αὐτοὺς ἐνίοτε πᾶσαν βλασφημίαν τῶν ἱερῶν καταχέουσι, ῥήμασί τε καὶ ῥυθμοῖς[t] καὶ γοωδεστάταις ἁρμονίαις συντείνοντες τὰς τῶν ἀκροωμένων ψυχάς, καὶ ὃς ἂν δακρῦσαι μάλιστα τὴν θύσασαν παραχρῆμα ποιήσῃ πόλιν, οὗτος τὰ νικητήρια φέρει. τοῦτον δὴ τὸν νόμον ἆρ' οὐκ ἀποψηφιζόμεθα; καὶ εἴ ποτ' ἄρα δεῖ τοιούτων οἴκτων γίγνεσθαι τοὺς πολίτας ἐπηκόους, ὁπόταν ἡμέραι μὴ καθαραί τινες ἀλλὰ[u] ἀποφράδες ὦσι, τόθ' ἥκειν δέον ἂν εἴη μᾶλλον χορούς τινας ἔξωθεν μεμισθωμένους ᾠδούς, οἷον οἱ περὶ τοὺς τελευτήσαντας μισθούμενοι Καρικῇ τινὶ Μούσῃ προπέμπουσι τοὺς τελευτήσαντας; τοιοῦτόν που[v] πρέπον ἂν εἴη καὶ περὶ τὰς τοιαύτας ᾠδὰς[w] γιγνόμενον, καὶ δὴ καὶ στολή γέ που ταῖς ἐπικηδείοις[x] ᾠδαῖς οὐ στέφανοι πρέποιεν ἂν οὐδ' ἐπίχρυσοι κόσμοι, πᾶν δὲ τοὐναντίον, ἵν' ὅτι τάχιστα περὶ αὐτῶν λέγων ἀπαλλάττωμαι. τὸ δὲ τοσοῦτον ἡμᾶς[y] αὐτοὺς ἐπανερωτῶ πάλιν, τῶν ἐκμαγείων ταῖς ᾠδαῖς εἰ πρῶτον ἓν τοῦθ' ἡμῖν ἀρέσκον κείσθω.

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

III. iii. 27. ΑΘ. Εὐφημία, καὶ δὴ καὶ τὸ τῆς ᾠδῆς γένος εὔφημον
II. 801. ἡμῖν πάντῃ πάντως ὑπαρχέτω. ἢ μηδὲν ἐπανερωτῶ, τιθῶ δὲ τοῦτο οὕτως;

τε s, om Ξ.—[t] ῥυθμὸν v.—[u] ἀλλ' f.—[v] τι s.—[w] ᾠδὰς om f.—[x] ἐπιτηδείαις f.—

ῥήμασι] Cf. Cicero de Legib. ii. 24. ξυντείνοντες, *incitantes*, instigantes, ad tristitiam commoventes.—Mox ἀποψηφίζεσθαι est *latis suffragiis reprobare, rejicere*, ut apud Demosthen. Philipp. iv. p. 140. 16. pro Coron. p. 271. 6. Cf. omnino de hoc verbo Taylor. in Reisk. Appar. Crit. in Demosth. t. i. p. 257. et t. ii. p. 962. Ast.

ἀποφράδες] Schol. Ruhnk. ἡμέραι, ἐν αἷς τοῖς κατοιχομένοις χοὰς ἐπιφέρουσιν, ἢ αἱ πρὸς πράξεις ἀνεπιτήδειοι. Similiter glossa in Cod. Voss. Cf. Mœr. Attic. et Hesych. h. v. Brodæus Miscell. Posth. ii. 17. p. 498. Latinorum sunt dies religiosi. A. Gell. Noct. Attic. iv. 9. 'dicuntur tristi omine infames impeditique, in quibus et res divinas facere et rem quampiam novam exordiri temperandum est, quos multitudo imperitorum prave et perperam *nefastos* appellant.' Ubi vid. interp. Ast.

Καρικῇ—μούσῃ] Schol. Ruhnken. τῇ θρηνώδει· δοκοῦσι γὰρ οἱ Κᾶρες θρηνῳδοί τινες εἶναι, καὶ ἀλλοτρίους νεκροὺς ἐπὶ μισθῷ θρηνεῖν. τινὲς δὲ ἐξήκουσαν τῇ βαρβάρῳ καὶ ἀσαφεῖ, ἐπειδὴ οἱ Κᾶρες βαρβαρόφωνοι. Ast.

ἀπαλλάττωμαι] Ald. Lov. et Bas. 1. ἀπαλλάττωμεν. Mox libri omnes, excepto Stephan. ἡμᾶς αὐτοὺς, ut Ficin. *a nobis ipsis*. Ἡμᾶς postularet ἐπανερωτῶμεν.—ταῖς ᾠδαῖς dativus est, qui dicitur, commodi: *formarum cantibus* (designandis ac constituendis) *servientium*. Vid. ad ii. 10. Deinde post Παντάπασι

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν τίθει· νικᾷ γὰρ πάσαισι ταῖς ψήφοις οὗτος ὁ νόμος.

ΑΘ. Τίς δή[z] μετ' εὐφημίαν δεύτερος ἂν εἴη νόμος μουσικῆς;[a] ἆρ' οὐκ εὐχὰς εἶναι τοῖς θεοῖς οἷς θύομεν ἑκάστοτε;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Τρίτος δ', οἶμαι, νόμος, ὅτι γνόντας δεῖ τοὺς ποιητὰς ὡς εὐχαὶ παρὰ θεῶν αἰτήσεις εἰσί, δεῖ δὴ[b] τὸν νοῦν αὐτοὺς[c] σφόδρα προσέχειν μή ποτε λάθωσι κακὸν ὡς ἀγαθὸν αἰτούμενοι· γελοῖον γὰρ δὴ τὸ πάθος, οἶμαι, τοῦτ' ἂν γίγνοιτο εὐχῆς τοιαύτης γενομένης.[d]

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Οὐκοῦν ἡμεῖς ἔμπροσθεν σμικρὸν[e] τῷ λόγῳ ἐπείσθημεν ὡς[f] οὔτε ἀργυροῦν δεῖ πλοῦτον οὔτε χρυσοῦν ἐν πόλει ἱδρυμένον ἐνοικεῖν;

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Τίνος οὖν ποτὲ παράδειγμα εἰρῆσθαι φῶμεν τοῦτον τὸν λόγον; ἆρ' οὐ τοῦδε, ὅτι τὸ τῶν ποιητῶν γένος οὐ πᾶν ἱκανόν ἐστι γιγνώσκειν σφόδρα τά τε[g] ἀγαθὰ καὶ μή; ποιήσας οὖν δή πού τις ποιητὴς ῥήμασιν ἢ καὶ[h] κατὰ μέλος τοῦτο ἡμαρτημένον, εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς ἡμῖν τοὺς πο- III. iii. 28.

[y] ὑμᾶς s.—[z] δὲ v.—[a] μουσικῆς νόμος f.—[b] δὲ v.—[c] αὐτοῖς x.—[d] γινομένης v.—[e] σμικρὸν ΑΩυτ: μικρὸν *s.—[f] καὶ Ξ.—[g] γε Ξs.—[h] καὶ om v.—[i] τίνα om v.—

μὲν οὖν commate rectius distinguitur, de quo jam Steph. monuit. Ast.

παντάπασι] Post παντάπασι μὲν οὖν interpungendum fortasse fuerit. Talis autem et de quibusdam aliis locis est dubitatio. Steph. Sine idonea causa. Bip.

δεῖ] Non videtur hic errore librarii positum δεῖ, quamvis sequatur statim: sed δεῖ δὴ sonare, *oportet, inquam*. Necessarium certe hic non erat, sicut nec pronomen αὐτούς. Steph. Partic. δὴ post interpositionem aliquam, inprimis paulo longiorem, verbis sic addi solet. Verbo vero δεῖ iterum posito, repetendus quoque fuerat accus. αὐτούς. Bip.

γνόντας δεῖ] Repetitum est δεῖ cum particula δὴ, quæ orationem redintegrat; hinc αὐτοὺς sequitur. Sententia, quæ hic exponitur, uberius illustratur in Alcibiad. ii. pluribus locis. Ast.

ὡς οὔτε] In Ald. Lov. Bas. 1. et 2. καὶ pro ὡς exhibetur, quæ perpetua fere harum particularum permutatio est, vid. Schäfer. Melet. Crit. p. 73. Ceterum vituperat Longinus xxix. §. 1. dictionem ἀργυροῦν et χρυσοῦν πλοῦτον, sed v. Ruhnken. et Weiske in not. ad Longin. p. 376. Πλοῦτον videlicet ambigue positum est, ita ut simul ad Πλοῦτον deum referatur; hinc ἱδρυμένον (vid. ad v. 9.) ἐνοικεῖν. Ast.

εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. scribunt: ἡμαρτημένον, εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς ἡμῖν, τοὺς πολ. Steph. comma post ἡμῖν delevit, quasi εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς cum εὔχεσθαι ποιήσει conjungi possit. Locum ita scripsimus, ut verba εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς epexegesi serviant (τοῦτο ποιήσας ἡμαρτημένον, sc. εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς ποιή-

παρὰ τῶν μεγίστων εὔχεσθαι τἀναντία ποιήσει· καί [illegible] καθά περ ἐλέγομεν, οὐ πολλὰ ἁμαρτήματα ἁμαρτήσαιμεν μείζω. θῶμεν δὴ καὶ τοῦτον τῶν περὶ Μοῦσαν νόμων καὶ τύπων ἕνα;

ΚΛ. Τίνα;[i] σαφέστερον εἰπὲ ἡμῖν.

ΑΘ. Τὸν ποιητὴν παρὰ τὰ[k] τῆς πόλεως νόμιμα καὶ δίκαια ἢ καλὰ ἢ ἀγαθὰ μηδὲν ποιεῖν ἄλλο, τὰ δὲ ποιηθέντα μὴ ἐξεῖναι τῶν ἰδιωτῶν μηδενὶ πρότερον δεικνύναι, πρὶν ἂν αὐτοῖς τοῖς περὶ ταῦτα ἀποδεδειγμένοις κριταῖς καὶ τοῖς νομοφύλαξι δειχθῇ καὶ ἀρέσῃ. σχεδὸν δὲ ἀποδεδειγμένοι εἰσὶν ἡμῖν οὓς εἱλόμεθα νομοθέτας περὶ τὰ μουσικὰ καὶ τὸν τῆς παιδείας ἐπιμελητήν. τί οὖν; ὃ πολλάκις ἐρωτῶ, κείσθω νόμος ἡμῖν καὶ τύπος ἐκμαγεῖόν τε τρίτον τοῦτο, ἢ πῶς δοκεῖ;

ΚΛ. Κείσθω· τί μήν;

§. 10. ΑΘ. Μετά γε μὴν ταῦτα ὕμνοι θεῶν καὶ ἐγκώμια κεκοινωνημένα εὐχαῖς ᾄδοιτ᾽ ἂν ὀρθότατα, καὶ μετὰ θεοὺς ὡσαύτως περὶ δαίμονάς τε καὶ ἥρωας μετ᾽ ἐγκωμίων εὐχαὶ γίγνοιντ᾽[l] ἂν τούτοις[m] πᾶσι πρέπουσαι.

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Μετά γε μὴν ταῦτ᾽ ἤδη νόμος ἄνευ φθόνων εὐθὺς
III. iii. 29. γίγνοιτ᾽ ἂν ὅδε· τῶν πολιτῶν ὁπόσοι τέλος ἔχοιεν τοῦ[n] βίου κατὰ σώματα ἢ κατὰ ψυχὰς ἔργα ἐξειργασμένοι καλὰ καὶ ἐπίπονα καὶ τοῖς νόμοις εὐπειθεῖς γεγονότες, ἐγκωμίων αὐτοὺς τυγχάνειν[o] πρέπον ἂν εἴη.

ΚΛ. Πῶς δ᾽ οὔ;

II. 802. ΑΘ. Τούς γε μὴν ἔτι ζῶντας ἐγκωμίοις τε καὶ ὕμνοις τιμᾷν οὐκ ἀσφαλές, πρὶν ἂν[p] ἅπαντά τις τὸν βίον διαδρα-

[k] παρὰ τὰ om Ξ.—[l] γίγνοιτ᾽ ΑΞɧτ et pr Ω.—[m] τούτοις om ɧ.—[n] ἔχοιεν ἂν τοῦ ϒ.

σας), et ἡμῖν vel cum πολίτας conjungatur (*nostros cives*) vel ad ποιήσει εὔχεσθαι referatur, ex usitata pronominum personalium in dativo casu redundantia. Mox pro τῶν ante περὶ μοῦσαν Ald. Lov. Bas. 1. et 2. vitiose scribunt τόν. Ast.

ἀποδεδειγμένοις] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἀποδεδεγμένοις. Sed ἀποδεικνύναι, *constituere, creare*, unice in hunc locum quadrat; accedit, quod sequens ἀποδεδειγμένοι illud requirit. Mox τὸν τῆς παιδείας ἐπιμελητὴν positum est pro ὁ τῆς παιδείας ἐπιμελητής, quod cum ἀποδεδειγμένοι conjungendum erat, sed propter prægressum εἱλόμεθα accusativus est positus, ita resolvendus: καὶ ὁ τῆς παιδείας ἐπιμελητής, ὃν εἱλόμεθα, int. ἀποδεδειγμένος ἐστίν. Ast.

μὼν τέλος ἐπιστήσηται[q] καλόν. ταῦτα δὲ πάντα ἡμῖν ἔστω κοινὰ ἀνδράσι τε[r] καὶ γυναιξὶν ἀγαθοῖς καὶ ἀγαθαῖς διαφανῶς γενομένοις.[s] τὰς δὲ ᾠδάς τε καὶ ὀρχήσεις οὑτωσὶ χρὴ καθίστασθαι· πολλὰ ἔστι παλαιῶν παλαιὰ[t] περὶ μουσικὴν καὶ καλὰ ποιήματα, καὶ δὴ καὶ τοῖς σώμασιν ὀρχήσεις ὡσαύτως, ὧν οὐδεὶς φθόνος ἐκλέξασθαι τῇ καθισταμένῃ[u] πολιτείᾳ τὸ πρέπον καὶ ἁρμόττον· δοκιμαστὰς δὲ τούτων ἑλομένους[v] τὴν ἐκλογὴν ποιεῖσθαι μὴ νεωτέρους πεντήκοντα ἐτῶν, καὶ ὅ τι μὲν ἂν ἱκανὸν εἶναι δόξῃ τῶν παλαιῶν ποιημάτων, ἐγκρίνειν, ὅ, τι δ' ἂν ἐνδεὲς ἢ τὸ παράπαν ἀνεπιτήδειον, τὸ μὲν ἀποβάλλεσθαι παντάπασι, τὸ δ' ἐπανερομένους[w] ἐπιρρυθμίζειν, ποιητικοὺς ἅμα καὶ μουσικοὺς ἄνδρας παραλαβόντας, χρωμένους αὐτῶν ταῖς δυνάμεσι τῆς ποιήσεως, ταῖς δὲ ἡδοναῖς καὶ ἐπιθυμίαις μὴ ἐπιτρέποντας ἀλλ' ἤ τισιν[x] ὀλίγοις, ἐξηγουμένους δὲ[y] τὰ

—[o] τυγχάνει Ξ.—[p] ἂν om f.—[q] ἐπιστήσηται ΑΩ : ἐπιστήσεται *s.—[r] τε add ΑΩ υfħr.—[s] γενομένοις ΑΞΩτfr : γινομένοις s.—[t] παλαιὰ παλαιῶν r.—[u] καθισταμένη r.—[v] ὠνημένους υ.—[w] ἐπανερόμενον ΑΞΩυfħr.—[x] ἤτησιν Ξ.—[y] δὲ om Ξυf.—[z] δ'

§. 10. *τέλος ἐπιστήσηται*] Legebatur solœce *ἐπιστήσεται*; nam *πρὶν ἂν* conjunctivum postulat; quocirca huc referri non oportet particulæ ἂν usum cum indicativo futuri conjunctæ, de quo vid. Marcland. ad Eurip. Iphig. Taur. 894. Brunck. ad Theogn. 1015. ad Soph. Philoct. 1089. et Aristoph. Nub. 465. Locell. ad Xenoph. Ephes. p. 229. Wolf. ad Demosth. Lept. p. 344. Schäfer. ad Gregor. Corinth. p. 66.—De sententia, celebratum est Solonis dictum apud Herodot. i. 32. Cf. Soph. Œdip. R. 1515. Eurip. Androm. 100. Troad. 518. Suppl. 270. Iph. A. 161. Herc. F. 103. Dionys. apud Stob. Serm. ciii. p. 560. Ovid. Metamorph. iii. 135.—Deinde vulgo *γινομένοις* scribitur, quod haud scio an in *γενομένοις* mutari oporteat. Cod. Voss. *ἀνδράσιν τε καὶ γυναιξὶν*.—Paulo post *ἔστι* (*extant*) pro enclitico *πολλά ἐστι* scripsimus. Ast.

ἐπανερόμενον] Ut Cod. Voss. in quo genuinæ mihi scripturæ videntur vestigia inesse; namque *ἐπανερομένους* nonnisi quæsita quadam ratione explicare possis: *in quæstionem revocantes*, h. e. repetentes s. recolentes; et Cornar. qui vertit: *quod vero mancum, id repetant ac concinnent*, Stephanum videtur adduxisse, ut *ἐπανερομένους* corrigeret. Ἐπανερόμενον igitur ex *ἐπανορθούμενον*, tachygraphice scripto, natum esse suspicor, quod quidem eum præbet sensum, quem orationis cohærentia postulat: *illud vero* (int. *τὸ ἐνδεὲς*) *emendatum et expletum ad numeros aptos redigere* s. *numeris includere*; *ἐπανορθούμενον* referendum ad materiam emendandam ac perficiendam, et *ἐπιρρυθμίζειν* ad formam poëticam s. musicam. Similiter Ficinus: *et quæ minus sufficienter* (dicta), *poetis* (sic) *viris musicisque adhibitis corrigant, et absolvant*. Ast.

μὴ ἐπιτρέποντας] *ἐπιτρέπειν* cum negatione est *non admittere, recusare* s. *propulsare*, ut xii. 13. p. 966. C. Vid. exempl. in Lexic. Xenophont. t. ii. p. 333. Ast.

ἀλλ' ἢ] Est *nisi, præterquam*, ut ix. 13. p. 875. D. *ἀλλ' ἢ κατὰ βραχύ*. xii. 7. p. 956. A. *βάμματα δὲ μὴ προσφέρειν, ἀλλ' ἢ πρὸς τὰ πολέμου κοσμήματα*. Cf. Valcken. ad Eurip. Hippol. 932. Hoogev. ad Viger. p. 475. Lexic. Xenophont. t. i. p. 133. Hermann. ad Viger. p. 778. post *ἀλλ' ἢ* omissum esse statuit aliud membrum, ut h. l. *ἢ οὐκ οἶδα τίσιν*; quæ arguta interpretatio vereor ut cuiquam placere possit. Ἀλλὰ conjunctio,

ὀρχήσεσι[o] καὶ ἐν πορείᾳ τὰς ἱκετείας ποιουμένους πρὸς θεούς τε καὶ θεῶν παῖδας. καὶ ἀγῶνας δὴ καὶ προαγῶνας, εἴ[p] τινων, οὐκ ἄλλων ἢ τούτων ἕνεκα προαγωνιστέον· οὗτοι γὰρ καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ κατὰ πόλεμον χρήσιμοι εἴς τε πολιτείαν καὶ ἰδίους οἴκους, οἱ δὲ ἄλλοι πόνοι τε καὶ παιδιαὶ καὶ σπουδαὶ κατὰ σώματα οὐκ ἐλευθέρων, ὦ Μέγιλλέ τε[q] καὶ Κλεινία.

Ἣν εἶπον γυμναστικὴν ἐν τοῖς πρώτοις λόγοις ὅτι δέοι διεξελθεῖν, σχεδὸν δὴ διελήλυθα τὰ νῦν καὶ ἔσθ' αὕτη παντελής· εἰ δέ τινα ταύτης ὑμεῖς ἔχετε βελτίω, θέντες[r] εἰς κοινὸν λέγετε.

ΚΛ. Οὐ ῥᾴδιον, ὦ ξένε, παρέντας ταῦτα ἄλλα ἔχειν βελτίω τούτων περὶ γυμναστικῆς ἅμα καὶ ἀγωνίας εἰπεῖν.

ΑΘ. Τὸ τοίνυν τούτοις ἑξῆς περὶ τὰ τῶν Μουσῶν τε καὶ Ἀπόλλωνος δῶρα, τότε μέν, ὡς ἅπαντα εἰρηκότες, ᾠόμεθα καταλείπειν[s] μόνα τὰ[t] περὶ γυμναστικῆς· νῦν δ' ἔστι δῆλα ἅ τ' ἐστὶ καὶ ὅτι πρῶτα πᾶσι ῥητέα. λέγωμεν τοίνυν ἑξῆς αὐτά.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν λεκτέον.

ΑΘ. Ἀκούσατε δέ μου, προακηκοότες μὲν καὶ ἐν τοῖς II. 797.
πρόσθεν·[u] ὅμως δὲ τό γε σφόδρα ἄτοπον καὶ ἄηθες διευλαβεῖσθαι δεῖ λέγοντα καὶ ἀκούοντα, καὶ δὴ καὶ νῦν. ἐρῶ III. iii. 19.
μὲν[v] γὰρ ἐγὼ λόγον οὐκ ἄφοβον εἰπεῖν, ὅμως δέ[w] πῃ θαρρήσας οὐκ ἀποστήσομαι.

ΚΛ. Τίνα δὴ τοῦτον, ὦ ξένε, λέγεις;

§. 7. ΑΘ. Φημὶ κατὰ πάσας πόλεις τὸ τῶν παιδιῶν γένος ἠγνοῆσθαι ξύμπασιν ὅτι κυριώτατόν ἐστι περὶ θέσεως νόμων, ἢ μονίμους εἶναι τοὺς τεθέντας ἢ μή. ταχθὲν μὲν γὰρ αὐτὸ καὶ μετασχὸν τοῦ τὰ αὐτὰ κατὰ τὰ[x] αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἀεὶ τοὺς αὐτοὺς παίζειν τε καὶ εὐθυμεῖσθαι

[r] θέντες—βελτίω om Ξ.—[s] καταλιπεῖν γρ Ω.—[t] τε AΩcf.—[u] ἔμπροσθεν b.—

τὸ τοίνυν] Absolute hæc posita sunt: quod attinet ad Musarum et Apollinis munera; περὶ vero circumlocutionem facit, vid. i. 8. Ast.

§. 7. τὰ αὐτὰ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως] De rebus constanter iisdem manentibus et immutabilibus, Platoni familiare est, vid. Wyttenbach. ad Phædon. p. 198.—Post participia κινούμενα—χρώμενα sequi debebat (αὐτὰ) λάθην φέρειν τῇ πόλει τὴν μεγίστην φαῖμεν ἂν ὀρθότατα λέγοντες (de φαῖμεν—λέγοντες vid.

τοῖς αὐτοῖς παιγνίοις ἐᾷ καὶ τὰ σπουδῇ κείμενα νόμιμα μένειν ἡσυχῇ, κινούμενα δὲ τὰ αὐτὰ καὶ καινοτομούμενα μεταβολαῖς τε[y] ἄλλαις ἀεὶ χρώμενα, καὶ μηδέποτε ταὐτὰ[z] φίλα προσαγορευόντων τῶν νέων μήτ'[a] ἐν σχήμασι τοῖς τῶν αὐτῶν σωμάτων μήτε ἐν τοῖς ἄλλοις σκεύεσιν ὁμολογουμένως αὐτοῖς ἀεὶ κεῖσθαι τό τ' εὔσχημον καὶ ἄσχημον, ἀλλὰ τόν τι νέον ἀεὶ καινοτομοῦντα καὶ εἰσφέροντα τῶν εἰωθότων ἕτερον κατά τε σχήματα καὶ χρώματα καὶ πάντα ὅσα τοιαῦτα, τοῦτον τιμᾶσθαι διαφερόντως, τούτου πόλει λώβην οὐκ εἶναι μείζω φαῖμεν ἂν ὀρθότατα λέγοντες· λανθάνειν[b] γὰρ τῶν νέων τὰ ἤθη μεθιστάντα καὶ ποιεῖν τὸ μὲν ἀρχαῖον παρ' αὐτοῖς ἄτιμον, τὸ δὲ νέον ἔντιμον. τού-
III. iii. 20. του δὲ πάλιν αὖ λέγω τοῦ τε ῥήματος καὶ τοῦ δόγματος οὐκ εἶναι ζημίαν μείζω πάσαις πόλεσιν. ἀκούσατε δὲ ὅσον φημὶ αὔτ' εἶναι κακόν.

ΚΛ. Ἢ τὸ ψέγεσθαι τὴν ἀρχαιότητα λέγεις ἐν ταῖς πόλεσιν;

ΑΘ. Πάνυ μὲν[c] οὖν.

ΚΛ. Οὐ φαύλους τοίνυν ἡμᾶς ἂν ἀκροατὰς πρὸς αὐτὸν τὸν λόγον ἔχοις ἂν τοῦτον, ἀλλ' ὡς δυνατὸν εὐμενεστάτους.

ΑΘ. Εἰκὸς γοῦν.

ΚΛ. Λέγε μόνον.

ΑΘ. Ἴτε δή, μειζόνως αὐτὸν ἀκούσωμέν τε ἡμῶν αὐτῶν καὶ πρὸς ἀλλήλους[d] οὕτως εἴπωμεν. μεταβολὴν γὰρ

[v] δρῶμεν υ.—[w] δὴ Ξ.—[x] τὰ om A et pr Ω.—[y] τε καὶ ђ.—[z] ταῦτα fђ.—[a] μήτ' υ.—[b] λαμβάνειν Ξ.—[c] μὲν...ὡς om υ.—[d] ἄλλους ђ.—[e] σφαλερώτερον f.—[f] ἐν ὡς ΑΩfђ

ad iii. 4.); oratione vero mutata, post genitivos, qui dicuntur, consequentiæ: *προσαγορευόντων τῶν νέων*, infinitivi *κεῖσθαι* et *τιμᾶσθαι* positi sunt, quos respiciens *τούτου* (int. *τοῦ κεῖσθαι* et *τιμᾶσθαι*) *λώβην εἶναι—φαῖμεν ἂν* sequitur, perinde ac si præcesserit (*τοῦ*) *κινεῖσθαι—καινοτομεῖσθαι* et *χρῆσθαι*. In verbis *τοῖς τῶν αὐτῶν σωμάτων* pronomen *αὐτῶν* ita positum est, ut abundare videatur; opponitur vero *τοῖς σκεύεσι* (*σκεύη* sunt *utensilia* s. supellex cujusvis generis), et *ἄλλοις* est *etiam*, vid. ad ii. 9. Ast.

αὐτῶν] Scribi etiam fortasse posset *αὑτῶν*: quamvis ita scriptum, magis aptum locum haberet post *σωμάτων*. Steph.

ὁμολογουμένως] *Constanter*, concorditer, pari ratione, vid. ad Polit. vi. 19. p. 510. D. Ast.

τοῦ τε ῥήματος] *ῥῆμα* est *dictum*, sententia verbis expressa, ut Polit. i. p. 336. A. Cratyl. 399. A. Theæt. 190. C. ubi vid. Heind.—Mox Cod. Voss. *εὐμεταστάτους*, in marg. vero *εὐμενεστάτους*. Ficin. *benevolentissimos*. Ast.

μειζόνως—ἡμῶν αὐτῶν] *Plus quam*

δὴ πάντων πλὴν κακῶν πολὺ σφαλερώτατον[o] εὑρήσομεν· ἐν ὥραις πάσαις, ἐν πνεύμασιν, ἐν διαίταις σωμάτων, ἐν τρόποις ψυχῶν, ἐν ὡς[f] ἔπος εἰπεῖν οὐ[g] τοῖς μέν, τοῖς δ' οὔ, πλήν, ὅ τί περ[h] εἶπον νῦν δή, κακοῖς· ὥστε εἴ τις ἀποβλέψειε πρὸς σώματα, ὡς πᾶσι μὲν σιτίοις, πᾶσι δ' αὖ ποτοῖς καὶ πόνοις ξυνήθη γιγνόμενα, καὶ τὸ πρῶτον ταραχθέντα ὑπ' αὐτῶν, ἔπειτ' ἐξ αὐτῶν τούτων ὑπὸ χρόνου σάρκας φύσαντα οἰκείας τούτοις, φίλα τε καὶ συνήθη καὶ γνώριμα γενόμενα[i] ii. 798.
ἁπάσῃ ταύτῃ τῇ διαίτῃ πρὸς ἡδονὴν καὶ ὑγίειαν ἄριστα διάγει, καὶ ἄν ποτ' ἄρα ἀναγκασθῇ μεταβάλλειν αὖθις ἡντινοῦν τῶν εὐδοκίμων διαιτῶν, τό γε[k] κατ' ἀρχὰς συνταραχθεὶς[l] ὑπὸ νόσων μόγις ποτὲ κατέστη τὴν συνήθειαν τῇ iii. iii. 21.
τροφῇ πάλιν ἀπολαβών. ταὐτὸν δὴ δεῖ νομίζειν τοῦτο γίγνεσθαι καὶ περὶ τὰς τῶν ἀνθρώπων διανοίας τε ἅμα καὶ τὰς τῶν ψυχῶν φύσεις· οἷς γὰρ ἂν ἐντραφῶσι νόμοις καὶ κατά τινα θείαν εὐτυχίαν ἀκίνητοι γένωνται μακρῶν καὶ πολλῶν χρόνων, ὡς μηδένα ἔχειν μνείαν μηδὲ ἀκοὴν τοῦ ποτὲ ἄλλως αὐτὰ σχεῖν ἢ καθάπερ νῦν ἔχει, σέβεται καὶ φοβεῖται πᾶσα ἡ ψυχὴ τό τι κινεῖν τῶν τότε καθεστώτων. μηχανὴν δὴ δεῖ τὸν νομοθέτην ἐννοεῖν ἁμόθεν[m] γέ ποθεν, ὅν τινα τρόπον τοῦτ' ἔσται τῇ πόλει. τῇδ' οὖν ἔγωγε εὑρίσκω. τὰς παιδιὰς πάντες διανοοῦνται κινουμένας τῶν νέων, ὅ περ ἔμπροσθεν ἐλέγομεν, παιδιὰς ὄντως εἶναι καὶ οὐ τὴν μεγίστην ἐξ αὐτῶν σπουδὴν καὶ βλάβην ξυμβαίνειν,[n] ὥστε οὐκ

[f] ἐν ὡς υ: ὡς *ς.—[g] ἐν Ξ.—[h] malim οἷς περ.—[i] γιγνόμενα υ.—[k] τόγε A: τότε *ς.—[l] συνταραχεὶς Ξ.—[m] ἀμόθεν h, ἀμάθεν f, ὁμόθεν υ.—[n] ξ. AΩσfhr.—[o] μεγίσ-

(alias) audimus, h. e. quam maxima possumus attentione. Vid. ad i. 14. Ast.

ὡς ἔπος εἰπεῖν] Est: ut in universum dicam, igitur in omnibus, nullo excepto. Cod. Voss. ἐν, ὡς cet. Ast.

ὥστε, εἴ τις] Verba, quæ in libris editis male interpunguntur, ita cohærent: ὥστε (quocirca), ὡς (quemadmodum) τὰ σώματα—πρὸς ἡδονὴν καὶ ὑγίειαν ἄριστα διάγει—ταὐτὸν (idem) δὴ δεῖ νομίζειν τοῦτο γίγνεσθαι καὶ περὶ τὰς τῶν ἀνθρώπων διανοίας. Pro ταραχθέντα Cod. Voss. in marg. ταχθέντα, mendose. Ast.

κατέστη] καταστῆναι, aor. ii. vim passivi habet, ut sit restitui; Polit. vii. 2. p. 517. A. πρὶν καταστῆναι τὰ ὄμματα. Xenoph. Cyrop. ii. 1. 27. καὶ εἰ ταραχθεῖεν, θᾶττον καταστῆναι. Contra active καταστῆσαι Legg. ix. 3. p. 856. E. et καθιστάναι c. 6. p. 862. C.—Mox ad ἐντραφῶσι int. αἱ ψυχαί, etsi sequitur singularis ἡ ψυχή. Deinde pro τούτων τι κινεῖν σέβεται, orationis forma mutata, sequitur σέβεται—τό τι κινεῖν τῶν τότε καθεστώτων, quasi præcesserit ἐὰν γάρ τισι νόμοις ἐντραφῶσι. Ast.

ἁμόθεν γέ ποθεν] Alicunde. Vid. Eustath. ad Odyss. A. p. 10. Falso Scholiast. apud Ruhnk. ad Tim. p. 26. explicat ὁπωσδήποτε, καθ' ὁτιοῦν. Ast.

καὶ γυναῖκα οὕτω διαβιῶναι, τοὐναντίον ἢ νῦν διανοηθέντας.

ΚΛ. Πῶς;

ΑΘ. Νῦν μέν που τὰς σπουδὰς οἴονται δεῖν ἕνεκα τῶν παιδιῶν γίγνεσθαι· τὰ γὰρ περὶ τὸν πόλεμον ἡγοῦνται σπουδαῖα ὄντα τῆς εἰρήνης ἕνεκα δεῖν εὖ τίθεσθαι. τὸ δ'[y] ἦν ἐν πολέμῳ μὲν ἄρα οὔτ' οὖν παιδιὰ πεφυκυῖα οὔτ' αὖ παιδεία ποτὲ ἡμῖν ἀξιόλογος, οὔτε οὖσα οὔτε[z] ἐσομένη. τὸ δή φαμεν ἡμῖν γε εἶναι σπουδαιότατον, δεῖ δὴ τὸν κατ' εἰρήνην βίον ἕκαστον πλεῖστόν τε καὶ ἄριστον διεξελθεῖν. τίς οὖν ὀρθότης παίζοντα ἐστὶ διαβιωτέον, τίνας δὴ παιδιὰς

τόδ' ἦν] Etiamsi *τὸ δ' ἦν* legeretur, locum mendo carere non putarem: apte autem fortasse *ἐναντίον* illi *τὸ* jungeretur, hoc modo, *τὸ δ' ἐναντίον ἦν ἐν πολ.* ut diceretur adverbialiter, pro *contra autem*. Verum et paulo post *τὸ δὲ φαμὲν* malim scribere. Suspectus est et hic locus, aliquanto post, *τίς οὖν ὀρθότης παίζοντα* etc. STEPH. Immo potius *τὸ δὲ δὴ φαμέν*. BIP.

τὸ δ' ἦν] Vulgo *τόδ'*, quod sensu caret. Steph. corrigebat: *τὸ δ' ἐναντίον ἦν, contra autem*. Sed unice verum est, quod reposuimus, *τὸ δ'*, *at vero*, vid. ad i. 11. p. 642. A. Bene Cornar. *at in bello neque ludus neque disciplina memorabilis unquam fuit neque est neque erit*. Notatu dignum est *ἦν*, instar aoristi positum; quocirca cum *πεφυκυῖά ποτε* (præterito), *οὖσα* et *ἐσομένη* conjunctum tria tempora complectitur. Deinde *τὸ δὲ* pro *τὸ δὴ* scripsimus, quia hæc verba sententiam continent prægressæ oppositam. Et præcedit *ἐν πολέμῳ μέν*. *δὴ* est *scilicet*: *sed oportet, id quod studio nobis dignissimum esse dicimus, unumquemque vitam et plurimum et optime in pace agere*. Notus est hic articuli usus, ut in *τὸ μέγιστον* (*id quod maximum est*). Vid. Fischer. ad Weller. t. i. p. 342. Wyttenbach. in Bibl. Crit. v. iii. p. iv. p. 84. scribi volebat *δεῖν*; sed *δεῖ* recte habet; verba enim ita cohærent: *δεῖ δὲ, τό φαμεν—εἶναι σπουδαιότατον*, h. e. *τὸ σπουδαιότατον, ὅ φαμεν ἡμῖν εἶναι*. AST.

τίς οὖν ὀρθότης] Non potest ferri hæc orationis structura, *τίς οὖν ὀρθότης παίζοντα ἐστὶ διαβιωτέον*: videndum autem an veram lectionem hac conjectura sim assequutus, *τί οὖν ὀρθότατα παίζοντα ἐστὶ διαβιωτέον*. STEPH. Malim sic, *τίς οὖν ὀρθότης, ᾗ παίζοντα ἐστὶ διαβιωτέον*: molliori certe medicina facta. BIP.

τίς οὖν ὀρθότης, ᾗ] Vulgo ᾗ desideratur. Steph. corrigebat: *τί οὖν ὀρθότατα παίζοντά ἐστι διαβιωτέον;* sed voce *ὀρθότης*, scriptori nostro admodum familiari, ægre careamus, et agnoscit eam etiam Ficin. vertens: *quæ autem ludendi in vita recta sit ratio*. Verissimum nobis videbatur ᾗ: *τίς οὖν ὀρθότης (ἐστίν), ᾗ*, h. e. *τίνι οὖν ὀρθότητι*. Oratio universa, interpositis Homeri versibus interrupta, ita cohæret: *τίς οὖν ὀρθότης (ἐστίν), ᾗ παίζοντά ἐστι διαβιωτέον, τίνας δὴ παιδιὰς θύοντα καὶ ᾄδοντα (διαβιωτέον)—ὁποῖα δὲ ᾄδων ἄν τις—ἀμφότερα ταῦτα πράττοι, τὸ μὲν τῶν τύπων εἴρηται, τὰ δὲ καὶ τὸν δαίμονά τε καὶ θεὸν αὐτοῖσιν ὑποθήσεσθαι (νομίζειν δεῖ)*: *hæc partim generaliter exposita sunt, partim deus ipse unumquemque edocebit*. Τὸ *μὲν τῶν τύπων* ita positum est, ac si præcesserit *κατὰ τὴν ὀρθότητα, ᾗ παίζοντά ἐστι διαβιωτέον, κατὰ δὴ τὰς παιδιάς, ἃς* cet. *quod vero ad rectam ludendi rationem attinet, scilicet* (*δὴ*) *ad lusus et sacrificiorum et carminum et saltationum, quibus et deum nobis placemus et inimicos propulsemus, nonnullæ formæ jam dictæ sunt*, h. e. formæ (regulæ generales) partim jam expositæ sunt, partim vero expositione nulla indigent, propterea quod deus unicuique eas præcipiet. De accusativis *παίζοντα, ᾄδοντα*, e gerundio *διαβιωτέον* pendentibus, vid. ad i. 11. Verba *ὁποῖα δὲ ᾄδων ἀμφότερα* (*τοὺς θεοὺς ἵλεως αὑτῷ κατασκευάζειν* et *τοὺς ἐχθροὺς ἀμύνεσθαι*) *πράττοι* (*efficiat*, h. e. *assequatur*) prægressa repetunt. Particula *δὲ* post *ὁποῖα* interposita est, ut

οἷς τισὶ καὶ πότε πράττειν ἕκαστα αὐτῶν.[q] οἷον δή τις ναυπηγὸς τὴν τῆς ναυπηγίας ἀρχὴν καταβαλλόμενος τὰ τροπιδεῖα[r] ὑπογράφεται τῶν πλοίων σχήματα, ταὐτὸν δή μοι κἀγὼ φαίνομαι[s] ἐμαυτῷ δρᾷν τὰ τῶν βίων πειρώμενος σχήματα διαστήσασθαι κατὰ τρόπους τοὺς τῶν ψυχῶν, ὄντως αὐτῶν τὰ τροπιδεῖα[r] καταβάλλεσθαι, ποίᾳ μηχανῇ καὶ τίσι ποτὲ τρόποις ξυνόντες τὸν βίον ἄριστα διὰ τοῦ πλοῦ τούτου[t] τῆς ζωῆς διακομισθησόμεθα, τοῦτο σκοπεῖν ὀρθῶς. ἔστι δὴ τοίνυν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα μεγάλης μὲν σπουδῆς οὐκ ἄξια, ἀναγκαῖόν γε μὴν σπουδάζειν· τοῦτο δὲ οὐκ εὐτυχές. ἐπειδὴ δὲ ἐνταῦθά ἐσμεν, εἴ πως διὰ προσήκοντός[u] τινος αὐτὸ πράττοιμεν,[v] ἴσως ἂν[w] ἡμῖν σύμμετρον ἂν εἴη. λέγω δὲ δή τί ποτε; ἴσως μέντ᾽ ἄν τίς μοι τοῦτ᾽ αὐτὸ ὑπολαβὼν ὀρθῶς ὑπολάβοι.

III. iii. 32. ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Φημὶ χρῆναι τὸ[x] μὲν σπουδαῖον σπουδάζειν, τὸ δὲ μὴ σπουδαῖον μή· φύσει δὲ εἶναι θεὸν μὲν πάσης μακαρίου σπουδῆς ἄξιον, ἄνθρωπον δέ, ὅ περ εἴπομεν ἔμπροσθεν, θεοῦ τι παίγνιον εἶναι μεμηχανημένον, καὶ ὄντως τοῦτο αὐτοῦ τὸ βέλτιστον γεγονέναι· τούτῳ δὴ δεῖν τῷ τρόπῳ ξυνεπόμενον καὶ παίζοντα ὅτι καλλίστας παιδιὰς πάντ᾽ ἄνδρα

ΑΩ, τροπίδεια υ: τροπίδια *ς.—[s] φαίνομαι κἀγὼ ϒ.—[t] τοῦ πλούτου τοῦ τῆς ϒ.—[u] προσήκοντόν Ξ.—[v] πράττομεν ϝ.—[w] ἂν om ϝ.—[x] τὸν ϝ.—[y] τὸ δ᾽ ΑΩ.—[z] οὔτ᾽ vf

οἷον] Post *οἷον* videri possit desiderari particula *δέ*: ut legatur, *οἷον δὲ δή τις* etc. Non desunt tamen apud hunc ipsum scriptorem loci huic similes: id est, quibus nulla est adhibita particula, quamvis ea opus esse videatur. Steph. Particulam *δὲ* agnoscere videtur Ficinus, illique comes fere addi solet *δή*: v. Fisch. ad Plat. Crit. 14. Bip. Intelligenda est particula explicans: *scilicet, nempe*; vid. ad i. 4. Ast.

τὰ τροπίδια] Int. *ξύλα*: sunt ligna ad fabricandas navium carinas apta, quæ fundamento navis serviunt, primæ ejus formæ s. lineamenta. Cod. Voss. *τροπιδεῖα* scribit. Verba *τὴν τ. ν. ἀρχὴν* appositio sunt, quæ dicitur, ad *τὰ τροπίδια*: *tanquam navis exstruendæ fundamentum.* Vulgo *τὰ τροπίδια* cum *ὑπογράφεται* conjunctum legitur; prægressis vero annectendum esse, jam e sequentibus: *ὄντως αὐτῶν τὰ τροπίδια καταβάλλεσθαι* perspicitur. *Τροπίδια* et *τρόπις* translate ponuntur *ἐπὶ καταβολῆς τινὸς καὶ ἀρχῆς πράγματος.* Vid. Etymol. M.—Deinde ante *ὄντως—καταβάλλεσθαι* int. *scilicet*, et ad *σκοπεῖν* suppl. *ὥστε*: *ad considerandum s. ut perscrutemur, ποίᾳ μηχανῇ—διακομισθησόμεθα.* Vid. ad ii. 8. Ast.

διὰ τοῦ πλοῦ τούτου τῆς ζωῆς] Imago inest veteribus admodum familiaris. Vid. Jacobs. ad Anthol. Græc. t. i. p. ii. p. 75. et Wyttenbach. ad Phædon. p. 227. Similiter c. 16. p. 813. D. *πάντ᾽ ἡμῖν κατ᾽ ὀρθὸν πλεῖ.* Ast.

θεοῦ τι παίγνιον] Vid. i. 13. ubi cf. not. Respexit ad hunc locum Clemens Alexandr. Strom. vii. p. 714. t. ii. p. 845. Pott. Ast.

καὶ γυναῖκα οὕτω διαβιῶναι, τοὐναντίον ἢ νῦν διανοηθέντας.

ΚΛ. Πῶς;

ΑΘ. Νῦν μέν που τὰς σπουδὰς οἴονται δεῖν ἕνεκα τῶν παιδιῶν γίγνεσθαι· τὰ γὰρ περὶ τὸν πόλεμον ἡγοῦνται σπουδαῖα ὄντα τῆς εἰρήνης ἕνεκα δεῖν εὖ τίθεσθαι. τὸ δ'[y] ἦν ἐν πολέμῳ μὲν ἄρα οὔτ' οὖν παιδιὰ πεφυκυῖα οὔτ' αὖ παιδεία ποτὲ ἡμῖν ἀξιόλογος, οὔτε οὖσα οὔτε[z] ἐσομένη. τὸ δή φαμεν ἡμῖν γε εἶναι σπουδαιότατον, δεῖ δὴ τὸν κατ' εἰρήνην βίον ἕκαστον πλεῖστόν τε καὶ ἄριστον διεξελθεῖν. τίς οὖν ὀρθότης παίζοντα ἐστὶ διαβιωτέον, τίνας δὴ παιδιὰς

τόδ' ἦν] Etiamsi τὸ δ' ἦν legeretur, locum mendo carere non putarem: apte autem fortasse ἐναντίον illi τὸ jungeretur, hoc modo, τὸ δ' ἐναντίον ἦν ἐν πολ. ut diceretur adverbialiter, pro *contra autem*. Verum et paulo post τὸ δὲ φαμὲν malim scribere. Suspectus est et hic locus, aliquanto post, τίς οὖν ὀρθότης παίζοντα etc. Steph. Immo potius τὸ δὲ δὴ φαμέν. Bip.

τὸ δ' ἦν] Vulgo τόδ', quod sensu caret. Steph. corrigebat: τὸ δ' ἐναντίον ἦν, *contra autem*. Sed unice verum est, quod reposuimus, τὸ δ', *at vero*, vid. ad i. 11. p. 642. A. Bene Cornar. *at in bello neque ludus neque disciplina memorabilis unquam fuit neque est neque erit*. Notatu dignum est ἦν, instar aoristi positum; quocirca cum πεφυκυῖά ποτε (præterito), οὖσα et ἐσομένη conjunctum tria tempora complectitur. Deinde τὸ δὲ pro τὸ δὴ scripsimus, quia hæc verba sententiam continent prægressæ oppositam. Et præcedit ἐν πολέμῳ μέν. δὴ est *scilicet*: *sed oportet, id quod studio nobis dignissimum esse dicimus, unumquemque vitam et plurimum et optime in pace agere*. Notus est hic articuli usus, ut in τὸ μέγιστον (*id quod maximum est*). Vid. Fischer. ad Weller. t. i. p. 342. Wyttenbach. in Bibl. Crit. v. iii. p. iv. p. 84. scribi volebat δεῖν; sed δεῖ recte habet; verba enim ita cohærent: δεῖ δὲ, τό φαμεν—εἶναι σπουδαιότατον, h. e. τὸ σπουδαιότατον, ὃ φαμεν ἡμῖν εἶναι. Ast.

τίς οὖν ὀρθότης] Non potest ferri hæc orationis structura, τίς οὖν ὀρθότης παίζοντα ἐστὶ διαβιωτέον: videndum autem an veram lectionem hac conjectura sim assequutus, τί οὖν ὀρθότατα παίζοντα ἐστὶ διαβιωτέον. Steph. Malim sic, τίς οὖν ὀρθότης, ᾗ παίζοντα ἐστὶ διαβιωτέον: molliori certe medicina facta. Bip.

τίς οὖν ὀρθότης, ᾗ] Vulgo ῃ desideratur. Steph. corrigebat: τί οὖν ὀρθότατα παίζοντά ἐστι διαβιωτέον; sed voce ὀρθότης, scriptori nostro admodum familiari, ægre careamus, et agnoscit eam etiam Ficin. vertens: *quæ autem ludendi in vita recta sit ratio*. Verissimum nobis videbatur ᾗ: τίς οὖν ὀρθότης (ἐστὶν), ᾗ, h. e. τίνι οὖν ὀρθότητι. Oratio universa, interpositis Homeri. versibus interrupta, ita cohæret: τίς οὖν ὀρθότης (ἐστὶν), ᾗ παίζοντά ἐστι διαβιωτέον, τίνας δὴ παιδιὰς θύοντα καὶ ᾄδοντα (διαβιωτέον)—ὁποῖα δὲ ᾄδων ἄν τις—ἀμφότερα ταῦτα πράττοι, τὸ μὲν τῶν τύπων εἴρηται, τὰ δὲ καὶ τὸν δαίμονά τε καὶ θεὸν αὐτοῖσιν ὑποθήσεσθαι (νομίζειν δεῖ): *hæc partim generaliter exposita sunt, partim deus ipse unumquemque edocebit*. Τὸ μὲν τῶν τύπων ita positum est, ac si præcesserit κατὰ τὴν ὀρθότητα, ᾗ παίζοντά ἐστι διαβιωτέον, κατὰ δὴ τὰς παιδιὰς, ἃς cet. *quod vero ad rectam ludendi rationem attinet, scilicet* (δὴ) *ad lusus et sacrificiorum et carminum et saltationum, quibus et deum nobis placemus et inimicos propulsemus, nonnullæ formæ jam dictæ sunt*, h. e. formæ (regulæ generales) partim jam expositæ sunt, partim vero expositione nulla indigent, propterea quod deus unicuique eas præcipiet. De accusativis παίζοντα, ᾄδοντα, e gerundio διαβιωτέον pendentibus, vid. ad i. 11. Verba ὁποῖα δὲ ᾄδων ἀμφότερα (τοὺς θεοὺς ἵλεως αὐτῷ κατασκευάζειν et τοὺς ἐχθροὺς ἀμύνεσθαι) πράττοι (*efficiat*, h. e. *assequatur*) prægressa repetunt. Particula δὲ post ὁποῖα interposita est, ut

αὐτοῦ τοῦτ' ἔστω· παρὰ τὰ δημόσια μέλη τε καὶ ἱερὰ καὶ τὴν τῶν νέων ξύμπασαν χορείαν μηδεὶς μᾶλλον ἢ παρ' ὀντινοῦν ἄλλον τῶν νόμων φθεγγέσθω μηδ' ἐν ὀρχήσει κινείσθω. καὶ ὁ μὲν τοιοῦτος ἀζήμιος ἀπαλλαττέσθω, τὸν δὲ μὴ πειθόμενον, καθά περ ἐρρήθη νῦν δή, νομοφύλακές τε καὶ ἱέρειαι καὶ ἱερεῖς κολαζόντων. κείσθω δὲ νῦν ἡμῖν ταῦτα τῷ λόγῳ;

ΚΛ. Κείσθω.

§. 9. ΑΘ. Τίνα δὴ τρόπον αὐτὰ νομοθετῶν τις μὴ παντάπασι καταγέλαστος γίγνοιτ' ἄν; ἴδωμεν δὴ τὸ τοιόνδ' ἔτι[p] περὶ αὐτά. ἀσφαλέστατον[q] καθά περ ἐκμαγεῖ' ἄττ' αὐτοῖσι πρῶτον πλάσασθαι τῷ λόγῳ. λέγω δὲ ἓν μὲν τῶν ἐκμαγείων εἶναι τοιόνδε τι· θυσίας γενομένης καὶ ἱερῶν καυθέντων κατὰ νόμον, εἴ τῳ τις, φαμέν, ἰδίᾳ παραστὰς τοῖς βωμοῖς τε καὶ ἱεροῖς, υἱὸς ἢ καὶ ἀδελφός, βλασφημοῖ πᾶσαν βλασφημίαν, ἆρ' οὐκ ἂν φαῖμεν, ἀθυμίαν καὶ κακὴν ὄτταν[r] καὶ μαντείαν πατρὶ[s] καὶ τοῖς ἄλλοις ἂν οἰκείοις φθέγγοιτο ἐντιθείς;

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Ἐν τοίνυν τοῖς παρ' ἡμῖν τόποις τοῦτ' ἐστὶ ταῖς πόλεσι γιγνόμενον ὡς ἔπος εἰπεῖν σχεδὸν ὀλίγου πάσαις· III. iii. 26.

x.—[p] τοιόνδε τι ς.—[q] ἀσφαλέστατα γρ Ω, ἀσφαλέστατα[ον] ϧ.—[r] ἧττων Ξυ.—[s] πατρί

ὄναρ et *ὕπαρ*, ut xii. 14. p. 969. B. Vid. Valckenar. ad Ammon. p. 217. Mox *ὠνείρωξε* est *per somnia quasi imaginatus est; ὀνειρώττειν* est enim fere id quod *ὀνειροπολεῖν*, ut Polit. v. 20. vii. 13. Cratyl. 439. C. Theæt. 158. C. In universum opponitur certæ et claræ cogitationi vel cognitioni. Vid. ad ii. 3. *ὁ μὲν τοιοῦτος*, sc. *ὁ οὐ—φθεγγόμενος οὐδ' ἐν ὀρχήσει κινούμενος*. Mox constantiæ causa scribendum erat *ἱερῆς*. Ast.

§. 9. *ἴδωμεν*] Hæc verba, *ἴδωμεν δὴ* Ficin. quoque separat a sequentibus. Steph.

ἀσφαλέστατον] *Quod tutissimum est* scilicet *formas quasdam* (exempla quædam generalia, quasi imagines) *oratione fingere* s. statuere. Mox Cod. Voss. *ἐκ μὲν*, vitiose. Ast.

βλασφημίαν] Plurimum enim credebantur nocere verba male ominata, quando a cognatis pronuntiarentur. Vid. Casaubon. ad Theophrast. xix. p. 208. Fisch. et cf. Athen. viii. 66. p. 342. Ast.

ὄτταν] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *ἧττων*. Cod. Voss. *ὄτταν*, quod Steph. lectore non monito, recepit. Schol. in Cod. Voss. et apud Ruhnk. explicat: *φήμην, μαντείαν· καὶ ὀττεύεσθαι τὸ μαντεύεσθαι*. Ὄττα proprie est *tacita mentis divinatio* s. ominatio, et tunc ipsum omen. Vid. Ruhnken. ad Tim. p. 197. Ast.

πατρί τε] In Ald. Lov. Bas. 1. et 2. desunt. Ficin. autem: *hunc patri et suis male ominatum fuisse*. Ceterum *φαῖμεν—φθέγγοιτο* e duabus structuris conflatum est: *ἆρ' οὐκ ἄν, φαμὲν,—φθέγγοιτο* et *ἆρ' οὐκ ἂν φαῖμεν—φθέγγεσθαι*. Ast.

μέλη, τάξαντας πρῶτον μὲν τὰς ἑορτάς, συλλογισαμένους εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἅς τινας ἐν οἷς χρόνοις καὶ οἷς τισιν ἑκάστοις τῶν θεῶν καὶ παισὶ τούτων καὶ δαίμοσι γίγνεσθαι III. iii. 23.
χρεών, μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπὶ τοῖς τῶν θεῶν θύμασιν ἑκάστοις ἣν ᾠδὴν δεῖ ἐφυμνεῖσθαι, καὶ χορείαις ποίαισι γεραίρειν τὴν[w] τότε θυσίαν, τάξαι μὲν πρῶτον τίνας, ἃ δ'[x] ἂν ταχθῇ, Μοίραις καὶ τοῖς[y] ἄλλοις πᾶσι θεοῖς θύσαντας κοινῇ πάντας τοὺς πολίτας σπένδοντας καθιεροῦν ἑκάστας τὰς ᾠδὰς ἑκάστοις τῶν θεῶν καὶ τῶν ἄλλων· ἂν δὲ παρ' αὐτά τίς τῳ[z] θεῶν ἄλλους ὕμνους ἢ χορείας προσάγῃ, τοὺς ἱερέας τε καὶ τὰς ἱερείας μετὰ νομοφυλάκων ἐξείργοντας ὁσίως ἐξείργειν καὶ κατὰ νόμον, τὸν δὲ ἐξειργόμενον, ἂν μὴ ἑκὼν ἐξείργηται, δίκας ἀσεβείας διὰ βίου παντὸς τῷ ἐθελήσαντι[a] παρέχειν.

ΚΛ. Ὀρθῶς.

ΑΘ. Πρὸς τούτῳ[b] δὴ νῦν γενόμενοι τῷ λόγῳ πάθωμεν τὸ πρέπον ἡμῖν αὐτοῖς.

x δ' om pr ΑΩ.—y τὰς Ξ.—z τωὶ ΑΩν: τῶν *s.—a ἐλεήσαντι Ξ.—b τοῦτο vs.—

τίνας]. Videndum annon potius scribi debeat τινάς. Steph.

τίνας] Steph. scribi volebat τινὰς, ut Cornar. vertit, *aliquas constituere oportet*; sed τίνας recte habet: *primum constitui oportet*, τίνας ᾠδὰς δεῖ ἐφυμνεῖσθαι καὶ ποίαις χορείαις γεραίρειν τὴν θυσίαν, *deinde commemorandi sunt et cantus et chori singulis diis*. Oratio, iterum mutata, ita procedere debebat: τάξαντας πρῶτον μὲν τὰς ἑορτὰς—, μετὰ δὲ τοῦτο τὰς ᾠδὰς καὶ χορείας· καὶ πρῶτον μὲν τάξαι τίνας— μετὰ δὲ τοῦτο αὐτὰς καθιεροῦν—καὶ τῶν ἄλλων, intellige deorum liberos ac dæmonas, ut in prægressis. Ast.

τὶς τῶν θεῶν] Pro τῶν affertur alia lectio τῷ: quæ si mendosa non est, erit τῷ pro τινί: quam signif. habet passim τῳ enclitice positum: sicut του enclit. sonat τινός. Steph. Equidem τῶν θεῶν ex antec. a librariis illatum, aut post hæc verba θυσίαις, aut simile, excidisse puto. Bip.

τὶς τῳ θεῶν] Legebatur τῶν θεῶν, Cod. Voss. τῷ θεῶν. Ast.

ἐξείργειν] Quod alias est excludere, ἐκβάλλειν (ut xi. p. 935. E. ἐξείργειν ἐκ τῆς χώρας. p. 936. C. ἐκ μὲν ἀγορᾶς ἀγορανόμοι ἐξειργόντων αὐτόν.) h. l. ut c. 23. p. 823. C. 824. C. xi. 13. 935. C. c. 14. 936. C. est *arcere, impedire s. prohibere*, ut apud Thucyd. i. 118. ii. 13. Æschin. contra Timarch. p. 56. et 72. t. iii. Ast.

τοῦτο] Invenitur scriptum etiam τούτῳ: sed retinendo τοῦτο, tale erit loquendi genus quale et alibi. Steph.

πρὸς τούτῳ—λόγῳ] Vulgo τοῦτο; lectionem τούτῳ Steph. memorat, eique, quod mirari debemus, vulgatam præfert. Πρὸς τινὶ γίγνεσθαι est *versari in aliqua re consideranda, exponenda*. Mox πάθωμεν est i. q. ποιῶμεν, ut sequitur καὶ δὴ καὶ τὸ παρὸν ἡμῖν ὡσαύτως ποιητέον. Sic τί γὰρ πάθω; Euthydem. 302. E. Vid. Schol. ad Eurip. Hecub. 614. et 1021. Spanhem. et Küster. ad Aristoph. Nub. 234. Gataker. Adversar. xiii. p. 131. Reitz. ad Lucian. t. ii. p. 73. 918. Bip. et Valckenar. ad Eurip. Phœniss. 902. Ast.

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν τίθει· νικᾷ γὰρ πάσαισι ταῖς ψήφοις οὗτος ὁ νόμος.

ΑΘ. Τίς δὴ[z] μετ' εὐφημίαν δεύτερος ἂν εἴη νόμος μουσικῆς;[a] ἆρ' οὐκ εὐχὰς εἶναι τοῖς θεοῖς οἷς θύομεν ἑκάστοτε;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Τρίτος δ', οἶμαι, νόμος, ὅτι γνόντας δεῖ τοὺς ποιητὰς ὡς εὐχαὶ παρὰ θεῶν αἰτήσεις εἰσί, δεῖ δὴ[b] τὸν νοῦν αὐτοὺς[c] σφόδρα προσέχειν μή ποτε λάθωσι κακὸν ὡς ἀγαθὸν αἰτούμενοι· γελοῖον γὰρ δὴ τὸ πάθος, οἶμαι, τοῦτ' ἂν γίγνοιτο εὐχῆς τοιαύτης γενομένης.[d]

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Οὐκοῦν ἡμεῖς ἔμπροσθεν σμικρὸν[e] τῷ λόγῳ ἐπείσθημεν ὡς[f] οὔτε ἀργυροῦν δεῖ πλοῦτον οὔτε χρυσοῦν ἐν πόλει ἱδρυμένον ἐνοικεῖν;

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Τίνος οὖν ποτὲ παράδειγμα εἰρῆσθαι φῶμεν τοῦτον τὸν λόγον; ἆρ' οὐ τοῦδε, ὅτι τὸ τῶν ποιητῶν γένος οὐ πᾶν ἱκανόν ἐστι γιγνώσκειν σφόδρα τά τε[g] ἀγαθὰ καὶ μή; ποιήσας οὖν δή πού τις ποιητὴς ῥήμασιν ἢ καὶ[h] κατὰ μέλος τοῦτο ἡμαρτημένον, εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς ἡμῖν τοὺς πο- III. iii. 28.

[y] ὑμᾶς ς.—[z] δὲ υ.—[a] μουσικῆς νόμος f.—[b] δὲ υ.—[c] αὐτοῖς r.—[d] γινομένης υ.—[e] σμικρὸν ΑΩυτ: μικρὸν *ς.—[f] καὶ Ξ.—[g] γε Ξς.—[h] καὶ om υ.—[i] τίνα om υ.—

μὲν οὖν commate rectius distinguitur, de quo jam Steph. monuit. Ast.

παντάπασι] Post παντάπασι μὲν οὖν interpungendum fortasse fuerit. Talis autem et de quibusdam aliis locis est dubitatio. Steph. Sine idonea causa. Bip.

δεῖ] Non videtur hic errore librarii positum δεῖ, quamvis sequatur statim: sed δεῖ δὴ sonare, *oportet*, *inquam*. Necessarium certe hic non erat, sicut nec pronomen αὐτούς. Steph. Partic. δὴ post interpositionem aliquam, inprimis paulo longiorem, verbis sic addi solet. Verbo vero δεῖ iterum posito, repetendus quoque fuerat accus. αὐτούς. Bip.

γνόντας δεῖ] Repetitum est δεῖ cum particula δὴ, quæ orationem redintegrat; hinc αὐτοὺς sequitur. Sententia, quæ hic exponitur, uberius illustratur in Alcibiad. ii. pluribus locis. Ast.

ὡς οὔτε] In Ald. Lov. Bas. 1. et 2. καὶ pro ὡς exhibetur, quæ perpetua fere harum particularum permutatio est, vid. Schäfer. Melet. Crit. p. 73. Ceterum vituperat Longinus xxix. §. 1. dictionem ἀργυροῦν et χρυσοῦν πλοῦτον, sed v. Ruhnken. et Weiske in not. ad Longin. p. 376. Πλοῦτον videlicet ambigue positum est, ita ut simul ad Πλοῦτον deum referatur; hinc ἱδρυμένον (vid. ad v. 9.) ἐνοικεῖν. Ast.

εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. scribunt: ἡμαρτημένον, εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς ἡμῖν, τοὺς πολ. Steph. comma post ἡμῖν delevit, quasi εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς cum εὔχεσθαι ποιήσει conjungi possit. Locum ita scripsimus, ut verba εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς epexegesi serviant (τοῦτο ποιήσας ἡμαρτημένον, sc. εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς ποιή-

αὐτοῦ τοῦτ' ἔστω· παρὰ τὰ δημόσια μέλη τε καὶ ἱερὰ καὶ τὴν τῶν νέων ξύμπασαν χορείαν μηδεὶς μᾶλλον ἢ παρ' ὁντινοῦν ἄλλον τῶν νόμων φθεγγέσθω μηδ' ἐν ὀρχήσει κινείσθω. καὶ ὁ μὲν τοιοῦτος ἀζήμιος ἀπαλλαττέσθω, τὸν δὲ μὴ πειθόμενον, καθά περ ἐρρήθη νῦν δή, νομοφύλακές τε καὶ ἱέρειαι καὶ ἱερεῖς κολαζόντων. κείσθω δὲ νῦν ἡμῖν ταῦτα τῷ λόγῳ;

ΚΛ. Κείσθω.

§. 9. ΑΘ. Τίνα δὴ τρόπον αὐτὰ νομοθετῶν τις μὴ παντάπασι καταγέλαστος γίγνοιτ' ἄν; ἴδωμεν δὴ τὸ τοιόνδ' ἔτι[p] περὶ αὐτά. ἀσφαλέστατον[q] καθά περ ἐκμαγεῖ' ἄττ' αὐτοῖσι πρῶτον πλάσασθαι τῷ λόγῳ. λέγω δὲ ἓν μὲν τῶν ἐκμαγείων εἶναι τοιόνδε τι· θυσίας γενομένης καὶ ἱερῶν καυθέντων κατὰ νόμον, εἴ τῴ τις, φαμέν, ἰδίᾳ παραστὰς τοῖς βωμοῖς τε καὶ ἱεροῖς, υἱὸς ἢ καὶ ἀδελφός, βλασφημοῖ πᾶσαν βλασφημίαν, ἆρ' οὐκ ἂν φαῖμεν, ἀθυμίαν καὶ κακὴν ὄτταν[r] καὶ μαντείαν πατρὶ[s] καὶ τοῖς ἄλλοις ἂν οἰκείοις φθέγγοιτο ἐντιθείς;

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Ἐν τοίνυν τοῖς παρ' ἡμῖν τόποις τοῦτ' ἐστὶ ταῖς πόλεσι γιγνόμενον ὡς ἔπος εἰπεῖν σχεδὸν ὀλίγου πάσαις· III. iii. 26.

ον
Ξ.—p τοιόνδε τι ς.—q ἀσφαλέστατα γρ Ω, ἀσφαλέστατα ƕ.—r ἦτταν Ξυ.—s πατρί

ὄναρ et ὕπαρ, ut xii. 14. p. 969. B. Vid. Valckenar. ad Ammon. p. 217. Mox ἀνείρωξε est *per somnia quasi imaginatus est;* ὀνειρώττειν est enim fere id quod ὀνειροπολεῖν, ut Polit. v. 20. vii. 13. Cratyl. 439. C. Theæt. 158. C. In universum opponitur certæ et claræ cogitationi vel cognitioni. Vid. ad ii. 3. ὁ μὲν τοιοῦτος, sc. ὁ οὐ—φθεγγόμενος οὐδ' ἐν ὀρχήσει κινούμενος. Mox constantiæ causa scribendum erat ἱερῆς. Ast.

§. 9. ἴδωμεν] Hæc verba, ἴδωμεν δὴ Ficin. quoque separat a sequentibus. Steph.

ἀσφαλέστατον] *Quod tutissimum est* scilicet *formas quasdam* (exempla quædam generalia, quasi imagines) *oratione fingere* s. statuere. Mox Cod. Voss. ἐκ μὲν, vitiose. Ast.

βλασφημίαν] Plurimum enim credebantur nocere verba male ominata, quando a cognatis pronuntiarentur. Vid. Casaubon. ad Theophrast. xix. p. 203. Fisch. et cf. Athen. viii. 66. p. 342. Ast.

ὄτταν] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἧτταν. Cod. Voss. ὄτταν, quod Steph. lectore non monito, recepit. Schol. in Cod. Voss. et apud Ruhnk. explicat: φήμην, μαντείαν· καὶ ὀττεύεσθαι τὸ μαντεύεσθαι. Ὄττα proprie est *tacita mentis divinatio* s. ominatio, et tunc ipsum omen. Vid. Ruhnken. ad Tim. p. 197. Ast.

πατρί τε] In Ald. Lov. Bas. 1. et 2. desunt. Ficin. autem: *hunc patri et suis male ominatum fuisse.* Ceterum φαῖμεν—φθέγγοιτο e duabus structuris conflatum est: ἆρ' οὐκ ἄν, φαμὲν,—φθέγγοιτο et ἆρ' οὐκ ἂν φαῖμεν—φθέγγεσθαι. Ast.

μῶν τέλος ἐπιστήσηται[q] καλόν. ταῦτα δὲ πάντα ἡμῖν ἔστω κοινὰ ἀνδράσι τε[r] καὶ γυναιξὶν ἀγαθοῖς καὶ ἀγαθαῖς διαφανῶς γενομένοις.[s] τὰς δὲ ᾠδάς τε καὶ ὀρχήσεις οὑτωσὶ χρὴ καθίστασθαι· πολλὰ ἔστι παλαιῶν παλαιὰ[t] περὶ μουσικὴν καὶ καλὰ ποιήματα, καὶ δὴ καὶ τοῖς σώμασιν ὀρχήσεις ὡσαύτως, ὧν οὐδεὶς φθόνος ἐκλέξασθαι τῇ καθισταμένῃ[u] πολιτείᾳ τὸ πρέπον καὶ ἁρμόττον· δοκιμαστὰς δὲ τούτων ἑλομένους[v] τὴν ἐκλογὴν ποιεῖσθαι μὴ νεωτέρους πεντήκοντα ἐτῶν, καὶ ὅ τι μὲν ἂν ἱκανὸν εἶναι δόξῃ τῶν παλαιῶν ποιημάτων, ἐγκρίνειν, ὅ, τι δ' ἂν ἐνδεὲς ἢ τὸ παράπαν ἀνεπιτήδειον, τὸ μὲν ἀποβάλλεσθαι παντάπασι, τὸ δ' ἐπανερομένους[w] ἐπιρρυθμίζειν, ποιητικοὺς ἅμα καὶ μουσικοὺς ἄνδρας παραλαβόντας, χρωμένους αὐτῶν ταῖς δυνάμεσι τῆς ποιήσεως, ταῖς δὲ ἡδοναῖς καὶ ἐπιθυμίαις μὴ ἐπιτρέποντας ἀλλ' ἤ τισιν[x] ὀλίγοις, ἐξηγουμένους δὲ[y] τὰ

—[o] τυγχάνει Ξ.—[p] ἂν om f.—[q] ἐπιστήσηται ΑΩ : ἐπιστήσεται *ς.—[r] τε add ΑΩ vfhr.—[s] γενομένοις ΑΞΩvfr : γινομένοις ς.—[t] παλαιὰ παλαιῶν r.—[u] καθισταμένη r.—[v] ἐνημένους v.—[w] ἐπανερόμενον ΑΞΩvfhr.—[x] ἥτησιν Ξ.—[y] δὲ om Ξvf.—[z] δ'

§. 10. *τέλος ἐπιστήσηται*] Legebatur solœce *ἐπιστήσεται*; nam *πρὶν ἂν* conjunctivum postulat; quocirca huc referri non oportet particulæ *ἂν* usum cum indicativo futuri conjunctæ, de quo vid. Marcland. ad Eurip. Iphig. Taur. 894. Brunck. ad Theogn. 1015. ad Soph. Philoct. 1089. et Aristoph. Nub. 465. Locell. ad Xenoph. Ephes. p. 229. Wolf. ad Demosth. Lept. p. 344. Schäfer. ad Gregor. Corinth. p. 66.—De sententia, celebratum est Solonis dictum apud Herodot. i. 32. Cf. Soph. Œdip. R. 1515. Eurip. Androm. 100. Troad. 513. Suppl. 270. Iph. A. 161. Herc. F. 103. Dionys. apud Stob. Serm. ciii. p. 560. Ovid. Metamorph. iii. 135.—Deinde vulgo *γινομένοις* scribitur, quod haud scio an in *γενομένοις* mutari oporteat. Cod. Voss. *ἀνδράσιν τε καὶ γυναιξίν*.—Paulo post *ἔστι* (*extant*) pro enclitico *πολλά ἐστι* scripsimus. Ast.

ἐπανερόμενον] Ut Cod. Voss. in quo genuinæ mihi scripturæ videntur vestigia inesse; namque *ἐπανερομένους* nonnisi quæsita quadam ratione explicare possis: *in quæstionem revocantes*, h. e. repetentes s. recolentes; et Cornar. qui vertit: *quod vero mancum, id repetant ac concinnent*, Stephanum videtur adduxisse, ut *ἐπανερομένους* corrigeret. Ἐπανερόμενον igitur ex *ἐπανορθούμενον*, tachygraphice scripto, natum esse suspicor, quod quidem eum præbet sensum, quem orationis cohærentia postulat: *illud vero* (int. *τὸ ἐνδεὲς*) *emendatum et expletum ad numeros aptos redigere s. numeris includere*; *ἐπανορθούμενον* referendum ad materiam emendandam ac perficiendam, et *ἐπιρρυθμίζειν* ad formam poëticam s. musicam. Similiter Ficinus: *et quæ minus sufficienter* (dicta), *poetis* (sic) *viris musicisque adhibitis corrigant et absolvant*. Ast.

μὴ ἐπιτρέποντας] *ἐπιτρέπειν* cum negatione est *non admittere, recusare* s. *propulsare*, ut xii. 13. p. 966. C. Vid. exempl. in Lexic. Xenophont. t. ii. p. 333. Ast.

ἀλλ' ἢ] Est *nisi, præterquam*, ut ix. 13. p. 875. D. *ἀλλ' ἢ κατὰ βραχύ*. xii. 7. p. 956. A. *βάμματα δὲ μὴ προσφέρειν, ἀλλ' ἢ πρὸς τὰ πολέμου κοσμήματα*. Cf. Valcken. ad Eurip. Hippol. 932. Hoogev. ad Viger. p. 475. Lexic. Xenophont. t. i. p. 133. Hermann. ad Viger. p. 778. post *ἀλλ' ἢ* omissum esse statuit aliud membrum, ut h. l. *ἢ οὐκ οἶδα τίσιν*; quæ arguta interpretatio vereor ut cuiquam placere possit. Ἀλλὰ conjunctio,

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν τίθει· νικᾷ γὰρ πάσαισι ταῖς ψήφοις οὗτος ὁ νόμος.

ΑΘ. Τίς δὴ[z] μετ' εὐφημίαν δεύτερος ἂν εἴη νόμος μουσικῆς;[a] ἆρ' οὐκ εὐχὰς εἶναι τοῖς θεοῖς οἷς θύομεν ἑκάστοτε;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Τρίτος δ', οἶμαι, νόμος, ὅτι γνόντας δεῖ τοὺς ποιητὰς ὡς εὐχαὶ παρὰ θεῶν αἰτήσεις εἰσί, δεῖ δὴ[b] τὸν νοῦν αὐτοὺς[c] σφόδρα προσέχειν μή ποτε λάθωσι κακὸν ὡς ἀγαθὸν αἰτούμενοι· γελοῖον γὰρ δὴ τὸ πάθος, οἶμαι, τοῦτ' ἂν γίγνοιτο εὐχῆς τοιαύτης γενομένης.[d]

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Οὐκοῦν ἡμεῖς ἔμπροσθεν σμικρὸν[e] τῷ λόγῳ ἐπείσθημεν ὡς[f] οὔτε ἀργυροῦν δεῖ πλοῦτον οὔτε χρυσοῦν ἐν πόλει ἱδρυμένον ἐνοικεῖν;

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Τίνος οὖν ποτὲ παράδειγμα εἰρῆσθαι φῶμεν τοῦτον τὸν λόγον; ἆρ' οὐ τοῦδε, ὅτι τὸ τῶν ποιητῶν γένος οὐ πᾶν ἱκανόν ἐστι γιγνώσκειν σφόδρα τά τε[g] ἀγαθὰ καὶ μή; ποιήσας οὖν δή πού τις ποιητὴς ῥήμασιν ἢ καὶ[h] κατὰ μέλος τοῦτο ἡμαρτημένον, εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς ἡμῖν τοὺς πο- III. iii. 28.

[y] ὑμᾶς ς.—[z] δὲ υ.—[a] μουσικῆς νόμος f.—[b] δὲ υ.—[c] αὐτοῖς Υ.—[d] γινομένης υ.—[e] σμικρὸν ΑΩυτ : μικρὸν *ς.—[f] καὶ Ξ.—[g] γε Ξς.—[h] καὶ om υ.—[i] τίνα om υ.—

μὲν οὖν commate rectius distinguitur, de quo jam Steph. monuit. Ast.

παντάπασι] Post παντάπασι μὲν οὖν interpungendum fortasse fuerit. Talis autem et de quibusdam aliis locis est dubitatio. Steph. Sine idonea causa. Bip.

δεῖ] Non videtur hic errore librarii positum δεῖ, quamvis sequatur statim: sed δεῖ δὴ sonare, *oportet, inquam*. Necessarium certe hic non erat, sicut nec pronomen αὐτούς. Steph. Partic. δὴ post interpositionem aliquam, inprimis paulo longiorem, verbis sic addi solet. Verbo vero δεῖ iterum posito, repetendus quoque fuerat accus. αὐτοὺς. Bip.

γνόντας δεῖ] Repetitum est δεῖ cum particula δὴ, quæ orationem redintegrat; hinc αὐτοὺς sequitur. Sententia, quæ hic exponitur, uberius illustratur in Alcibiad. ii. pluribus locis. Ast.

ὡς οὔτε] In Ald. Lov. Bas. 1. et 2. καὶ pro ὡς exhibetur, quæ perpetua fere harum particularum permutatio est, vid. Schäfer. Melet. Crit. p. 73. Ceterum vituperat Longinus xxix. §. 1. dictionem ἀργυροῦν et χρυσοῦν πλοῦτον, sed v. Ruhnken. et Weiske in not. ad Longin. p. 376. Πλοῦτον videlicet ambigue positum est, ita ut simul ad Πλοῦτον deum referatur; hinc ἱδρυμένον (vid. ad v. 9.) ἐνοικεῖν. Ast.

εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. scribunt: ἡμαρτημένον, εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς ἡμῖν, τοὺς πολ. Steph. comma post ἡμῖν delevit, quasi εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς cum εὔχεσθαι ποιήσει conjungi possit. Locum ita scripsimus, ut verba εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς epexegesi serviant (τοῦτο ποιήσας ἡμαρτημένον, sc. εὐχὰς οὐκ ὀρθὰς ποιή-

ΚΛ. Καλῶς εἴρηκας.

ΑΘ. Ἔτι δὲ θηλείαις τε πρεπούσας ᾠδὰς ἄῤῥεσί τε χωρίσαι που δέον ἂν εἴη τύπῳ τινὶ διορισάμενον, καὶ ἁρμονίαισι δὴ καὶ ῥυθμοῖς προσαρμόττειν ἀναγκαῖον· δεινὸν γὰρ ὅλῃ γε[g] ἁρμονίᾳ ἀπᾴδειν[h] ἢ ῥυθμῷ ἀῤῥυθμεῖν, μηδὲν προσήκοντα τούτων ἑκάστοις[i] ἀποδιδόντα τοῖς μέλεσιν. ἀναγκαῖον δὴ καὶ τούτων τὰ σχήματά γε νομοθετεῖν. ἔστι δὲ ἀμφοτέροις μὲν ἀμφότερα ἀνάγκῃ κατεχόμενα ἀποδι- III. iii. 81.
δόναι, τὰ[k] δὲ τῶν θηλειῶν[l] αὐτῷ τῷ τῆς φύσεως ἑκατέρου[m] διαφέροντι, τούτῳ δεῖ[n] καὶ διασαφεῖν. τὸ δὴ μεγαλοπρεπὲς οὖν καὶ τὸ πρὸς τὴν ἀνδρείαν ῥέπον ἀῤῥενωπὸν φατέον εἶναι, τὸ δὲ πρὸς τὸ κόσμιον καὶ σῶφρον μᾶλλον ἀποκλῖνον[o] θηλυγενέστερον ὡς ὂν παραδοτέον ἔν τε τῷ νόμῳ καὶ λόγῳ. τάξις μὲν δή τις αὕτη· τούτων δὲ αὐτῶν διδασκαλία καὶ II. 803.
παράδοσις λεγέσθω[p] τὸ μετὰ τοῦτο, τίνα τρόπον χρὴ καὶ

καὶ ἀηδίας h.—[f] πέρι Ξ.—[g] γε τῇ r.—[h] ἐπαίδειν Ω (ὰ suprascr.), ἐπαίδειν Av.—[i] τούτων ἑκάστοις τούτων ΞΩvhr.—[k] τὸ fhr cum γρ Ω et corr AΩ.—[l] λειῶν pr AΩ.—[m] ἑκάτερον f.—[n] δεῖν γρ Ω, δὴ r.—[o] ἀποβλῖνον f.—[p] γενέσθω (λ γ suprascr.) v.—[q] ποτῶν f.—[r] τροπιδεῖα

χωρίσαι] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. χωρῆσαι. Ficin. *forma quadam distinguere debemus.* Mox iidem libri ὅλη γε ἡ ἁρμονία, et τούτων post ἑκάστοις repetunt. Ast.

ἔστι δὲ ἀμφοτέροις] Locus aperte mendosus est, quem ita corrigendum esse arbitror: ἔστι δὲ ἀμφοτέροις μὲν (ἄῤῥεσι et θηλείαις, ut supra) ἀμφότερα ἀνάγκῃ τὰ ἑπόμενα ἀποδιδόναι, τὰ μὲν τῶν ἀῤῥένων, τὰ δὲ τῶν θηλειῶν, αὐτῷ τῷ τῆς φύσεως ἑκατέρου διαφέροντι· τούτῳ (nisi malis ὅτῳ, *quo quidem*) δεῖ καὶ διασαφεῖν. Verba ita cohærent: ἔστι δὲ ἀνάγκη, ἀμφοτέροις μὲν ἀμφότερα, τὰ μὲν τῶν ἀῤῥένων, τὰ δὲ τῶν θηλειῶν (*utraque, tam mascula quam feminea, carmina*) ἀποδιδόναι, τὰ ἑπόμενα (*consentanea, convenientia*) αὐτῷ τῷ τῆς φύσεως ἑκατέρου διαφέροντι (*utriusque naturæ differentiæ*, h. e. diversæ utriusque, viri et feminæ, naturæ). Ἀμφότερα, voci ἀμφοτέροις subjectum, ut solent pronomina conjungi (ἄλλος ἄλλον), ex abundanti fere positum est. Et universa oratio proprie e duabus conflata est: ἔστι δὲ ἀνάγκη, ἀμφοτέροις τὰ ἑπόμενα ἀποδιδόναι, ὥστε ἀμφότερα, τὰ μὲν τῶν ἀῤῥένων, τὰ δὲ τῶν θηλειῶν, αὐτῷ τῷ τῆς φύσεως ἑκατέρου διαφέροντι ἕπεσθαι: *utrisque vero oportet convenientia* (carmina) *tribuere, ita ut utraque* (carmina), tam mascula quam feminea (proprie carmina quum virorum tum feminarum), *diversæ utriusque sexus naturæ respondeant.* Μὲν illud post ἀμφοτέροις, non sequente δὲ, positum est, vid. ad ii. 8. et tamen suam habet vim; nam in ἀμφοτέροις μὲν cet. carmina utriusque sexus componuntur, in sequentibus vero mascula carmina a femineis distinguuntur. Ante τὰ δὲ τῶν θηλειῶν (Stephano auctore liber vetus habet τὸ δὲ τῶν θηλειῶν) excidisse τὰ μὲν τῶν ἀῤῥένων, jam e voce ἑκατέρου colligitur. Similiter Ficin. *et utrisque convenienter* (quo τὰ ἑπόμενα confirmari videtur) *attribuendæ, et quid virum quidve mulierem deceat, ex ipsa utriusque naturæ differentia declarare.* Cod. Voss. ἀνάγκῃ, vitiose. Deinde Ald. Lov. Bas. 1. et 2. δεῖν. Ast.

μεγαλοπρεπὲς οὖν] Steph. scribi volebat ὄν; haud dubie propter Ficinum, qui vertit: *Porro, quod magnificum est.* Sed τὸ μεγαλοπρεπὲς est i. q. τὴν μεγαλοπρέπειαν. Ast.

μῶν τέλος ἐπιστήσηται[q] καλόν. ταῦτα δὲ πάντα ἡμῖν ἔστω κοινὰ ἀνδράσι τε[r] καὶ γυναιξὶν ἀγαθοῖς καὶ ἀγαθαῖς διαφανῶς γενομένοις.[s] τὰς δὲ ᾠδάς τε καὶ ὀρχήσεις οὑτωσὶ χρὴ καθίστασθαι· πολλὰ ἔστι παλαιῶν παλαιὰ[t] περὶ μουσικὴν καὶ καλὰ ποιήματα, καὶ δὴ καὶ τοῖς σώμασιν ὀρχήσεις ὡσαύτως, ὧν οὐδεὶς φθόνος ἐκλέξασθαι τῇ καθισταμένῃ[u] πολιτείᾳ τὸ πρέπον καὶ ἁρμόττον· δοκιμαστὰς δὲ τούτων ἑλομένους[v] τὴν ἐκλογὴν ποιεῖσθαι μὴ νεωτέρους πεντήκοντα ἐτῶν, καὶ ὅ τι μὲν ἂν ἱκανὸν εἶναι δόξῃ τῶν παλαιῶν ποιημάτων, ἐγκρίνειν, ὅ, τι δ' ἂν ἐνδεὲς ἢ τὸ παράπαν ἀνεπιτήδειον, τὸ μὲν ἀποβάλλεσθαι παντάπασι, τὸ δ' ἐπανερομένους[w] ἐπιρρυθμίζειν, ποιητικοὺς ἅμα καὶ μουσικοὺς ἄνδρας παραλαβόντας, χρωμένους αὐτῶν ταῖς δυνάμεσι τῆς ποιήσεως, ταῖς δὲ ἡδοναῖς καὶ ἐπιθυμίαις μὴ ἐπιτρέποντας ἀλλ' ἤ τισιν[x] ὀλίγοις, ἐξηγουμένους δὲ[y] τὰ

—[o] τυγχάνει Ξ.—[p] ἂν om f.—[q] ἐπιστήσηται ΑΩ : ἐπιστήσεται *ς.—[r] τε add ΑΩ υfħr.—[s] γενομένοις ΑΞΩrfr : γινομένοις ς.—[t] παλαιὰ παλαιῶν r.—[u] καθισταμένη r.—[v] ἐνημένους υ.—[w] ἐπανερόμενον ΑΞΩυfħr.—[x] ἤτησιν Ξ.—[y] δὲ om Ξυf.—[z] δ'

§. 10. *τέλος ἐπιστήσηται*] Legebatur solœce *ἐπιστήσεται*; nam *πρὶν ἂν* conjunctivum postulat; quocirca huc referri non oportet particulæ *ἂν* usum cum indicativo futuri conjunctæ, de quo vid. Marcland. ad Eurip. Iphig. Taur. 894. Brunck. ad Theogn. 1015. ad Soph. Philoct. 1089. et Aristoph. Nub. 465. Locell. ad Xenoph. Ephes. p. 229. Wolf. ad Demosth. Lept. p. 344. Schäfer. ad Gregor. Corinth. p. 66.—De sententia, celebratum est Solonis dictum apud Herodot. i. 32. Cf. Soph. Œdip. R. 1515. Eurip. Androm. 100. Troad. 513. Suppl. 270. Iph. A. 161. Herc. F. 103. Dionys. apud Stob. Serm. ciii. p. 560. Ovid. Metamorph. iii. 135.—Deinde vulgo *γινομένοις* scribitur, quod haud scio an in *γενομένοις* mutari oporteat. Cod. Voss. *ἀνδράσιν τε καὶ γυναιξίν*.—Paulo post *ἔστι* (*extant*) pro enclitico *πολλά ἐστι* scripsimus. Ast.

ἐπανερόμενον] Ut Cod. Voss. in quo genuinæ mihi scripturæ videntur vestigia inesse; namque *ἐπανερομένους* nonnisi quæsita quadam ratione explicare possis: *in quæstionem revocantes*, h. e. repetentes s. recolentes; et Cornar. qui vertit: *quod vero mancum, id repetant ac concinnent*, Stephanum videtur adduxisse, ut *ἐπανερομένους* corrigeret. Ἐπανερόμενον igitur ex *ἐπανορθούμενον*, tachygraphice scripto, natum esse suspicor, quod quidem eum præbet sensum, quem orationis cohærentia postulat: *illud vero* (int. *τὸ ἐνδεὲς*) *emendatum et expletum ad numeros aptos redigere s. numeris includere*; *ἐπανορθούμενον* referendum ad materiam emendandam ac perficiendam, et *ἐπιρρυθμίζειν* ad formam poëticam s. musicam. Similiter Ficinus: *et quæ minus sufficienter* (dicta), *poetis* (sic) *viris musicisque adhibitis corrigant et absolvant*. Ast.

μὴ ἐπιτρέποντας] *ἐπιτρέπειν* cum negatione est *non admittere, recusare* s. *propulsare*, ut xii. 13. p. 966. C. Vid. exempl. in Lexic. Xenophont. t. ii. p. 333. Ast.

ἀλλ' ἢ] Est *nisi, præterquam*, ut ix. 13. p. 875. D. *ἀλλ' ἢ κατὰ βραχύ*. xii. 7. p. 956. A. *βάμματα δὲ μὴ προσφέρειν, ἀλλ' ἢ πρὸς τὰ πολέμου κοσμήματα*. Cf. Valcken. ad Eurip. Hippol. 982. Hoogev. ad Viger. p. 475. Lexic. Xenophont. t. i. p. 133. Hermann. ad Viger. p. 778. post *ἀλλ' ἢ* omissum esse statuit aliud membrum, ut h. l. *ἢ οὐκ οἶδα τίσιν*; quæ arguta interpretatio vereor ut cuiquam placere possit. Ἀλλὰ conjunctio,

καὶ γυναῖκα οὕτω διαβιῶναι, τοὐναντίον ἢ νῦν διανοηθέντας.

ΚΛ. Πῶς;

ΑΘ. Νῦν μέν που τὰς σπουδὰς οἴονται δεῖν ἕνεκα τῶν παιδιῶν γίγνεσθαι· τὰ γὰρ περὶ τὸν πόλεμον ἡγοῦνται σπουδαῖα ὄντα τῆς εἰρήνης ἕνεκα δεῖν εὖ τίθεσθαι. τὸ δ'[y] ἦν ἐν πολέμῳ μὲν ἄρα οὔτ' οὖν παιδιὰ πεφυκυῖα οὔτ' αὖ παιδεία ποτὲ ἡμῖν ἀξιόλογος, οὔτε οὖσα οὔτε[z] ἐσομένη. τὸ δή φαμεν ἡμῖν γε εἶναι σπουδαιότατον, δεῖ δὴ τὸν κατ' εἰρήνην βίον ἕκαστον πλεῖστόν τε καὶ ἄριστον διεξελθεῖν. τίς οὖν ὀρθότης παίζοντα ἐστὶ διαβιωτέον, τίνας δὴ παιδιὰς

τόδ' ἦν] Etiamsi τὸ δ' ἦν legeretur, locum mendo carere non putarem: apte autem fortasse ἐναντίον illi τὸ jungeretur, hoc modo, τὸ δ' ἐναντίον ἦν ἐν πολ. ut diceretur adverbialiter, pro *contra autem*. Verum et paulo post τὸ δὲ φαμὲν malim scribere. Suspectus est et hic locus, aliquanto post, τίς οὖν ὀρθότης παίζοντα etc. STEPH. Immo potius τὸ δὲ δὴ φαμέν. BIP.

τὸ δ' ἦν] Vulgo τόδ', quod sensu caret. Steph. corrigebat: τὸ δ' ἐναντίον ἦν, *contra autem*. Sed unice verum est, quod reposuimus, τὸ δ', *at vero*, vid. ad i. 11. p. 642. A. Bene Cornar. *at in bello neque ludus neque disciplina memorabilis unquam fuit neque est neque erit*. Notatu dignum est ἦν, instar aoristi positum; quocirca cum πεφυκυῖά ποτε (præterito), οὖσα et ἐσομένη conjunctum tria tempora complectitur. Deinde τὸ δὲ pro τὸ δὴ scripsimus, quia hæc verba sententiam continent prægressæ oppositam. Et præcedit ἐν πολέμῳ μέν. δὴ est *scilicet*: *sed oportet, id quod studio nobis dignissimum esse dicimus, unumquemque vitam et plurimum et optime in pace agere*. Notus est hic articuli usus, ut in τὸ μέγιστον (*id quod maximum est*). Vid. Fischer. ad Weller. t. i. p. 342. Wyttenbach. in Bibl. Crit. v. iii. p. iv. p. 84. scribi volebat δεῖν; sed δεῖ recte habet; verba enim ita cohærent: δεῖ δὲ, τό φαμεν—εἶναι σπουδαιότατον, h. e. τὸ σπουδαιότατον, ὅ φαμεν ἡμῖν εἶναι. AST.

τίς οὖν ὀρθότης] Non potest ferri hæc orationis structura, τίς οὖν ὀρθότης παίζοντα ἐστὶ διαβιωτέον: videndum autem an veram lectionem hac conjectura sim assequutus, τί οὖν ὀρθότατα παίζοντα ἐστὶ διαβιωτέον. STEPH. Malim sic, τίς οὖν ὀρθότης, ᾗ παίζοντα ἐστὶ διαβιωτέον: molliori certe medicina facta. BIP.

τίς οὖν ὀρθότης, ᾗ] Vulgo ᾗ desideratur. Steph. corrigebat: τί οὖν ὀρθότατα παίζοντά ἐστι διαβιωτέον; sed voce ὀρθότης, scriptori nostro admodum familiari, ægre careamus, et agnoscit eam etiam Ficin. vertens: *quæ autem ludendi in vita recta sit ratio*. Verissimum nobis videbatur ᾗ: τίς οὖν ὀρθότης (ἐστὶν), ᾗ, h. e. τίνι οὖν ὀρθότητι. Oratio universa, interpositis Homeri. versibus interrupta, ita cohæret: τίς οὖν ὀρθότης (ἐστὶν), ᾗ παίζοντά ἐστι διαβιωτέον, τίνας δὴ παιδιὰς θύοντα καὶ ᾄδοντα (διαβιωτέον)—ὁποῖα δὲ ᾄδων ἄν τις—ἀμφότερα ταῦτα πράττοι, τὸ μὲν τῶν τύπων εἴρηται, τὰ δὲ καὶ τὸν δαίμονά τε καὶ θεὸν αὐτοῖσιν ὑποθήσεσθαι (νομίζειν δεῖ): *hæc partim generaliter exposita sunt, partim deus ipse unumquemque edocebit*. Τὸ μὲν τῶν τύπων ita positum est, ac si præcesserit κατὰ τὴν ὀρθότητα, ᾗ παίζοντά ἐστι διαβιωτέον, κατὰ δὴ τὰς παιδιὰς, ἃς cet. *quod vero ad rectam ludendi rationem attinet, scilicet* (δὴ) *ad lusus et sacrificiorum et carminum et saltationum, quibus et deum nobis placemus et inimicos propulsemus, nonnullæ formæ jam dictæ sunt*, h. e. formæ (regulæ generales) partim jam expositæ sunt, partim vero expositione nulla indigent, propterea quod deus unicuique eas præcipiet. De accusativis παίζοντα, ᾄδοντα, e gerundio διαβιωτέον pendentibus, vid. ad i. 11. Verba ὁποῖα δὲ ᾄδων ἀμφότερα (τοὺς θεοὺς ἵλεως αὐτῷ κατασκευάζειν et τοὺς ἐχθροὺς ἀμύνεσθαι) πράττοι (*efficiat*, h. e. *assequatur*) prægressa repetunt. Particula δὲ post ὁποῖα interposita est, ut

ΚΛ. Καλῶς εἴρηκας.

ΑΘ. Ἔτι δὲ θηλείαις τε πρεπούσας ᾠδὰς ἄῤῥεσί τε χωρίσαι που δέον ἂν εἴη τύπῳ τινὶ διορισάμενον, καὶ ἁρμονίαισι δὴ καὶ ῥυθμοῖς προσαρμόττειν ἀναγκαῖον· δεινὸν γὰρ ὅλῃ γε[g] ἁρμονίᾳ ἀπᾴδειν[h] ἢ ῥυθμῷ ἀῤῥυθμεῖν, μηδὲν προσήκοντα τούτων ἑκάστοις[i] ἀποδιδόντα τοῖς μέλεσιν. ἀναγκαῖον δὴ καὶ τούτων τὰ σχήματά γε νομοθετεῖν. ἔστι δὲ ἀμφοτέροις μὲν ἀμφότερα ἀνάγκῃ κατεχόμενα ἀποδι- III. iii. 31.
δόναι, τὰ[k] δὲ τῶν θηλειῶν[l] αὐτῷ τῷ τῆς φύσεως ἑκατέρου[m] διαφέροντι, τούτῳ δεῖ[n]· καὶ διασαφεῖν. τὸ δὴ μεγαλοπρεπὲς οὖν καὶ τὸ πρὸς τὴν ἀνδρείαν ῥέπον ἀῤῥενωπὸν φατέον εἶναι, τὸ δὲ πρὸς τὸ κόσμιον καὶ σῶφρον μᾶλλον ἀποκλῖνον[o] θηλυγενέστερον ὡς ὂν παραδοτέον ἔν τε τῷ νόμῳ καὶ λόγῳ. τάξις μὲν δή τις αὕτη· τούτων δὲ αὐτῶν διδασκαλία καὶ II. 803.
παράδοσις λεγέσθω[p] τὸ μετὰ τοῦτο, τίνα τρόπον χρὴ καὶ

ά
καὶ ἀηδίας ƀ.—[f] πέρι Ξ.—[g] γε τῇ r.—[h] ἐπαίδειν Ω, ἐπαίδειν Αυ.—[i] τούτων ἑκάστοις τούτων ΞΩrƀt.—[k] τὸ fƀr cum γρ Ω et corr ΑΩ.—[l] λειῶν pr ΑΩ.—[m] ἑκάτερον
λ γ
f.—[n] δεῖν γρ Ω, δὴ t.—[o] ἀποβλῖνον f.—[p] γενέσθω υ.—[q] ποτῶν f.—[r] τροπιδεῖα

χωρίσαι] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. χωρῆσαι. Ficin. *forma quadam distinguere debemus.* Mox iidem libri ὅλῃ γε ἡ ἁρμονία, et τούτων post ἑκάστοις repetunt. Ast.

ἔστι δὲ ἀμφοτέροις] Locus aperte mendosus est, quem ita corrigendum esse arbitror: ἔστι δὲ ἀμφοτέροις μὲν (ἄῤῥεσι et θηλείαις, ut supra) ἀμφότερα ἀνάγκῃ τὰ ἑπόμενα ἀποδιδόναι, τὰ μὲν τῶν ἀῤῥένων, τὰ δὲ τῶν θηλειῶν, αὐτῷ τῷ τῆς φύσεως ἑκατέρου διαφέροντι· τούτῳ (nisi malis ὅτῳ, *quo quidem*) δεῖ καὶ διασαφεῖν. Verba ita cohærent: ἔστι δὲ ἀνάγκη, ἀμφοτέροις μὲν ἀμφότερα, τὰ μὲν τῶν ἀῤῥένων, τὰ δὲ τῶν θηλειῶν (*utraque, tam mascula quam feminea, carmina*) ἀποδιδόναι, τὰ ἑπόμενα (*consentanea, convenientia*) αὐτῷ τῷ τῆς φύσεως ἑκατέρου διαφέροντι (*utriusque naturæ differentiæ*, h. e. diversæ utriusque, viri et feminæ, naturæ). Ἀμφότερα, voci ἀμφοτέροις subjectum, ut solent pronomina conjungi (ἄλλος ἄλλον), ex abundanti fere positum est. Et universa oratio proprie e duabus conflata est: ἔστι δὲ ἀνάγκη, ἀμφοτέροις τὰ ἑπόμενα ἀποδιδόναι, ὥστε ἀμφότερα, τὰ μὲν τῶν ἀῤῥένων, τὰ δὲ τῶν θηλειῶν, αὐτῷ τῷ τῆς φύσεως ἑκατέρου διαφέροντι ἕπεσθαι: *utrisque vero oportet convenientia* (carmina) *tribuere, ita ut utraque* (carmina), tam mascula quam feminea (proprie carmina quum virorum tum feminarum), *diversæ utriusque sexus naturæ respondeant.* Μὲν illud post ἀμφοτέροις, non sequente δὲ, positum est, vid. ad ii. 8. et tamen suam habet vim; nam in ἀμφοτέροις μὲν cet. carmina utriusque sexus componuntur, in sequentibus vero mascula carmina a femineis distinguuntur. Ante τὰ δὲ τῶν θηλειῶν (Stephano auctore liber vetus habet τὸ δὲ τῶν θηλειῶν) excidisse τὰ μὲν τῶν ἀῤῥένων, jam e voce ἑκατέρου colligitur. Similiter Ficin. *et utrisque convenienter* (quo τὰ ἑπόμενα confirmari videtur) *attribuendæ, et quid virum quidve mulierem deceat, ex ipsa utriusque naturæ differentia declarare.* Cod. Voss. ἀνάγκῃ, vitiose. Deinde Ald. Lov. Bas. 1. et 2. δεῖν. Ast.

μεγαλοπρεπὲς οὖν] Steph. scribi volebat ὄν; haud dubie propter Ficinum, qui vertit: *Porro, quod magnificum est.* Sed τὸ μεγαλοπρεπὲς est i. q. τὴν μεγαλοπρέπειαν. Ast.

γυμνάσιά τε καὶ εὐρυχώρια, τοξικῆς τε καὶ τῶν ἄλλων ἀκροβολισμῶν ἕνεκα διακεκοσμημένα, μαθήσεώς τε ἅμα καὶ μελέτης τῶν νέων. εἰ δ' ἄρα μὴ τότε ἱκανῶς ἐρρήθησαν, νῦν εἰρήσθω τῷ λόγῳ μετὰ νόμων. ἐν δὲ τούτοις πᾶσι διδασκάλους ἑκάστων πεπεισμένους μισθοῖς, οἰκοῦντας[f] ξένους, διδάσκειν τε πάντα ὅσα πρὸς τὸν πόλεμόν ἐστι μαθήματα τοὺς φοιτῶντας ὅσα τε πρὸς μουσικήν, οὐχ ὃν μὲν ἂν ὁ πατὴρ βούληται, φοιτῶντα, ὃν δ' ἂν μή, ἐῶντα τὰς παιδείας, ἀλλὰ τὸ λεγόμενον πάντ' ἄνδρα καὶ παῖδα κατὰ τὸ δυνατόν, ὡς τῆς πόλεως μᾶλλον ἢ τῶν γεννητόρων ὄντας, παιδευτέον ἐξ ἀνάγκης. τὰ αὐτὰ δὲ δὴ[g] καὶ περὶ θηλειῶν ὁ μὲν ἐμὸς νόμος ἂν εἴποι πάντα, ὅσα περ καὶ περὶ τῶν ἀρρένων, ἴσα καὶ τὰς θηλείας ἀσκεῖν δεῖν·[h] καὶ οὐδὲν φοβηθεὶς εἴποιμ' ἂν τοῦτον τὸν λόγον οὔτε ἱππικῆς οὔτε γυμναστικῆς, ὡς ἀνδράσι μὲν πρέπον ἂν εἴη, γυναιξὶ δὲ οὐκ ἂν πρέπον. ἀκούων μὲν γὰρ δὴ μύθους παλαιοὺς πέπεισμαι,

Ω.—[e] τὴν om ḫ.—[f] οὐκ ὄντας corr A.—[g] δὴ om Ξs.—[h] δεῖ r.—[i] σαυρομάτιδας A.

εὐρυχώρια] Sic et Fic. legisse videtur, non *εὐρυχωρία*. Steph.

εὐρυχώρια] Haud dubie *εὐρυχωρίαι* (*campi lati, loca spatiosa*) scribendum est. *Εὐρυχωρία* legimus in Theæt. 194. D. Tim. 60. E. Epist. iii. p. 319. C. Ast.

ἀκροβολισμῶν] *ἀκροβολισμὸς* s. *ἀκροβόλισις* proprie est *jaculorum ex edito loco emissio*, deinde in universum jaculatio; vid. Phavor. et Hesych. v. *ἀκροβολίζεσθαι*. Cf. vii. 4. p. 794. C. et c. 17. init. Ast.

ἐν δὲ τούτοις] Laudat hæc Euseb. Præp. Ev. xiii. 19. p. 706. C. ubi ante *διδασκάλους* legitur *δεῖ*; sed hoc latet haud dubie in particula *τε* post *διδάσκειν*; namque *τε* nihil, quo referatur, habet. Sic omnia optime cohærent: *ἐν δὲ τούτοις πᾶσι* (*διδασκαλείοις καὶ γυμνασίοις*) *οἰκοῦντας διδασκάλους ἑκάστων ξένους, μισθοῖς πεπεισμένους, δεῖ διδάσκειν* cet. Pro *οἰκοῦντας* Cod. Voss. *οὐκ ὄντας*, idemque Viger. ad Euseb. p. 68. conjecerat; sed *οἰκοῦντας*, quod sensum commodum habet, etiam Ficin. agnoscit vertens: *qui, illic habitantes,—instituant*. *Φοιτῶντα* est: *ita ut non is—sentiat* (*φοιτᾶν* proprium esse verbum constat de iis, qui scholas frequentant), et *ἐᾶν* est *negligere, non uti*, ut Polit. ii. 17. Ast.

οἰκοῦντας] Pro *οἰκοῦντας* lectio alia affertur, *οὐκ ὄντας*. Steph. Male; propter *μισθοῖς πεπεισμένους*. Bip.

πάντ' ἄνδρα καὶ παῖδα] Proverbialis locutio, quam in Euthydemi quoque fine legimus: *τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο, αὐτός τε καὶ τὰ παιδία*. Ast.

τὰ αὐτὰ δὲ] Euseb. *ταυτά*. Cod. Voss. *τὰ αὐτὰ δὲ δὴ καί*. Ast.

οὔτε ἱππικῆς οὔτε γυμναστικῆς] E verbo *φοβηθεὶς* pendet; intelligenda est præpos. *περὶ*, et sequens *ὡς* est *ne*, ut apud Xenoph. Cyrop. v. 2. 11. *καὶ ἀνδρὸς δ', ἔφη, τῇ θυγατρὶ μὴ φοβοῦ ὡς ἀπορήσεις ἀξίου ταύτης*. Nomina vero *ἱππικῆς* et *γυμναστικῆς* prægressis, ut assolet (vid. ad i. 2.) juncta sunt, quum subjectum sequentium esse deberent: *neutiquam verens, ne equitatio et gymnastica viris quidem conveniat, a feminarum autem natura abhorreat*. In alia omnia discesserunt viri docti hunc locum interpretantes. Sententiam ipsam, mulieres pariter ac viros esse instituendas, fusius tractavit Musonius in Wyttenbach. Philomath. t. i. p. 157. Ast.

τὰ δὲ νῦν ὡς ἔπος εἰπεῖν οἶδα ὅτι μυριάδες ἀναρίθμητοι γυναικῶν εἰσὶ τῶν περὶ τὸν Πόντον, ἃς Σαυρομάτιδας[i] κα-
II. 805. λοῦσιν, αἷς οὐχ ἵππων μόνον ἀλλὰ καὶ τόξων καὶ τῶν ἄλ-
III. iii. 85. λων ὅπλων κοινωνία καὶ τοῖς ἀνδράσιν ἴση προστεταγμένη ἴσως ἀσκεῖται. λογισμὸν δὲ πρὸς τούτοις περὶ τούτων τοιόνδε τινὰ ἔχω· φημί, εἴ περ ταῦτα οὕτω ξυμβαίνειν ἐστὶ δυνατά, πάντων ἀνοητότατα[k] τὰ νῦν ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν τόποις γίγνεσθαι τὸ μὴ πάσῃ ῥώμῃ πάντας ὁμοθυμαδὸν ἐπιτηδεύειν ἄνδρας γυναιξὶ ταὐτά. σχεδὸν γὰρ ὀλίγου πᾶσα ἡμίσεια πόλις ἀντὶ διπλασίας οὕτως ἔστι τε καὶ γίγνεται ἐκ τῶν αὐτῶν τελῶν καὶ πόνων· καί τοι θαυμαστὸν ἂν ἁμάρτημα νομοθέτῃ τοῦτ' αὐτὸ γίγνοιτο.

ΚΛ. Ἔοικέ γε· ἔστι μέντοι πάμπολλα ἡμῖν, ὦ ξένε, παρὰ τὰς εἰωθυίας πολιτείας τῶν νῦν λεγομένων.

ΑΘ. Ἀλλὰ γὰρ εἶπον[l] τὸν μὲν λόγον ἐᾶσαι[m] διεξελθεῖν[n] εὖ, διελθόντος δὲ οὕτω τὸ δοκοῦν αἱρεῖσθαι δεῖν.[o]

ΚΛ. Μάλα εἶπές τε ἐμμελῶς πεποίηκάς τ' ἐμὲ[p] τὰ νῦν αὐτὸν ἐμαυτῷ ἐπιπλήττειν ὅτι ταῦτα εἴρηκα. λέγε οὖν τὸ μετὰ ταῦτα ὅ τί σοι κεχαρισμένον[q] ἐστίν.

—[k] ἀνόητα ΑΩf.—[l] εἰπὼν ΑΞΩσfhr.—[m] ἐᾶται v.—[n] διελθεῖν h et pr Ω.—[o] δεῖν Ξ

Σαυρομάτιδας] Amazones significantur Sauromatides (v. Plin. H. N. vi. 13. Pompon. Mel. i. 19. iii. 4.) de quibus Eustath. ad Dionys. *ἔθνος δὲ γυναικεῖον αἱ Ἀμαζόνες πρὸς τῷ Θερμώδοντι, διὸ καὶ ἀπὸ μητέρων ἐγενεαλογοῦντο, καθὰ καὶ Ἀῤῥιανὸς ἱστορεῖ. ἐκαλοῦντο δέ ποτε καὶ Σαυρομάτιδες διὰ τὸ ἐν Σαυροματικῇ ποτὲ Σκυθίᾳ οἰκῆσαι, καθάπερ προγέγραπται ἐν τοῖς περὶ Σαυροματῶν.* Cf. Herodot. iv. 11. Justin. ii. 4. Jan. Rutgers. Var. Lectt. iv. 4. p. 137. et Klaproth. Itinerar. in Caucas. (Hal. et Berol. 1812. 8.) t. i. p. 644. De Scythissis bellicosis in universum conferendi sunt Diodor. Sic. ii. 45. Strabo xi. t. iv. p. 434. et Taylor. Lect. Lysiac. c. iv. p. 242. t. vi. ed. Reisk. Ast.

ἐκ τῶν αὐτῶν τελῶν], Explico hæc ita: *per eadem tributa et labores*, et refero ad *διπλασίας*: *quæ dupla esset per eadem* (utrique sexui communia) *et tributa et labores*, h. e. *si eadem feminis essent tributa et labores, quæ sunt viris.* Ast.

ἔστι] In præced. edit. hæc *ἔστι μέντοι* etc. ab Athen. dicuntur: sicut et illa, *ἀλλὰ γὰρ* etc. et *εἰπὼν*, ac *δεῖν*, in iisdem perperam legitur. Steph. At meliorem personarum distinctionem fecit jam Cornar. Atque hanc rationem omnino ineundam esse, Ficinus versione sua comprobavit. Bip.

εἶπον] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *εἰπών*. Cornarium secutus Steph. scripsit *εἶπον*, male post *γὰρ* interpungens et *δεῖ* pro *δεῖν*, quod libri veteres omnes exhibent, reponens. *Εὖ*, quod in libris editis prægresso annexum reperitur, cum *διελθόντος* conjunximus, ut sit *recte s. ita ut par est.* Pro *διελθόντος* vero videndum est annon *διελθόντας* (int. *ἡμᾶς*) scribendum sit. Pro *ἐᾶσαι* vero Ficin. videtur legisse *πάντα*, quod, si liber aliquis vetus suppeditasset, recipere haud dubitassemus. Vertit enim Ficin. *Totam primo disputationem decet percurrere, deinde, quod potissimum videtur, eligere.* Pro *διεξελθεῖν* Cod. Voss. *διελθεῖν*. Ast.

§. 12. ΑΘ. Τόδε[r] ἔμοιγε,[s] ὦ Κλεινία, ὃ καὶ πρόσθεν εἶπον, ὡς, εἰ μὲν ταῦτα ἦν μὴ ἱκανῶς ἔργοις ἐληλεγμένα ὅτι δυνατά ἐστι γίγνεσθαι, τάχα ἦν ἄν τι καὶ ἀντειπεῖν τῷ λόγῳ, νῦν δὲ ἄλλο τί που ζητητέον ἐκείνῳ τῷ[t] τοῦτον τὸν νόμον μηδαμῇ δεχομένῳ, τὸ δ' ἡμέτερον διακέλευ- III. iii. 36.
μα[u] ἐν τούτοις οὐκ ἀποσβήσεται,[v] τὸ μὴ οὐ λέγειν ὡς δεῖ παιδείας τε καὶ τῶν ἄλλων ὅτι μάλιστα κοινωνεῖν τὸ θῆλυ γένος ἡμῖν τῷ τῶν ἀῤῥένων γένει. καὶ γὰρ οὖν[w] οὑτωσί πως δεῖ περὶ αὐτῶν[x] διανοηθῆναι. φέρε, μὴ μετεχουσῶν ἀνδράσι γυναικῶν κοινῇ τῆς ζωῆς πάσης μῶν οὐκ ἀνάγκη[y] γενέσθαι γέ τινα τάξιν ἑτέραν αὐταῖς;[z]

ΚΛ. Ἀνάγκη μὲν οὖν.

ΑΘ. Τίνα οὖν ἔμπροσθεν τῶν νῦν ἀποδεδειγμένων θεῖμεν ἂν τῆς κοινωνίας ταύτης, ἣν νῦν αὐταῖς ἡμεῖς προστάττομεν; πότερον ἣν Θρᾷκες ταῖς γυναιξὶ χρῶνται καὶ πολλὰ ἕτερα γένη, γεωργεῖν τε καὶ βουκολεῖν καὶ ποιμαίνειν καὶ διακονεῖν μηδὲν διαφερόντως τῶν δούλων, ἢ καθά περ ἡμεῖς ἅπαντές τε οἱ περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον; νῦν γὰρ δὴ τό γε παρ' ἡμῖν ὧδέ ἐστι περὶ τούτων γιγνόμενον· εἴς τινα μίαν οἴκησιν ξυμφορήσαντες, τὸ λεγόμενον, πάντα χρήματα παρέδομεν ταῖς γυναιξὶ διαταμιεύειν[a] τε καὶ κερκίδων ἄρ-

Ωυfhr: δεῖ *s.—[p] τε μὲ s.—[q] κεχαρισμένων f.—[r] τόδε ΑΞΩfr: τὸ δὲ *s.— [s] ἔμοιγ' f.—[t] τῷ om f.—[u] διακέλευμα A: διακέλευσμα s.—[v] ἀποβήσεται hr.— [w] ἡμῖν r.—[x] αὐτῶν ΑΩυf: αὐτοῦ *s.—[y] οὐ κατ' ἀνάγκη υ.—[z] αὐτοῖς υhr et γρ Ω.

§. 12. τὸ δὲ] Scribendum censeo τόδε, et repetendum ex præced. κεχαρισμένον ἐστί. Steph.

τόδε ἔμοιγε] Int. κεχαρισμένον ἐστίν. Ficin. *hoc ipsum mihi placet*. Vulgo τὸ δὲ ἔμοιγε. Ast.

οὐκ ἀποσβήσεται τὸ μὴ οὐ λέγειν] Recte Ficin. *non cessabit asserere*. ἀποσβέννυσθαι enim, *extingui, tolli*, est i. q. παύεσθαι. Xenoph. Cyrop. viii. 8. 13. τὸ μέντοι τὰ ἱππικὰ μανθάνειν καὶ μελετᾷν ἀπέσβηκε (vi intransitiva, de qua v. Stephan. Thesaur. L. G. t. iii. p. 748. et Ruhnken. ad Tim. p. 40.). Particulæ μὴ οὐ affirmant, vid. Hermann. in Mus. Stud. Antiquit. v. i. Fasc. i. p. 220. Ceterum Steph. scripturam memorat ἀποβήσεται. Ast.

ἔμπροσθεν θεῖμεν ἂν] *Præponere* s. *præferre possimus*. τῶν νῦν ἀποδεδειγμένων, int. τάξεων, *earum* s. ex iis, *quæ nunc legibus constitutæ sunt*, h. e. quæ hodie extant. Ἀποδεικνύναι est *lege constituere* et in universum constituere s. statuere, ut c. 9. p. 801. D. τοῖς περὶ ταῦτα ἀποδεδειγμένοις κριταῖς. x. 15. p. 907. E. πρὸς τὸ περὶ τούτων ἀποδεδειγμένον κρίνειν δικαστήριον. Xenoph. Lacedæm. Respubl. x. 7. τοῦτον ἀπέδειξε (ὁ Λυκοῦργος) μήτε νομίζεσθαι εἶναι. Œcon. vii. 30. καλὰ εἶναι ὁ νόμος ἀποδείκνυσιν, ἃ καὶ ὁ θεὸς ἔφυσεν—δύνασθαι. Monui propter Cornarium, qui vertit: *ex nunc demonstratis*. Ast.

πότερον—ἣν] I. e. καθ' ἣν Θρᾷκες—χρῶνται. Ast.

χειν καὶ πάσης ταλασίας. ἢ τὸ τούτων δὴ διὰ μέσου φῶ-
II. 806. μεν, ὦ Μέγιλλε, τὸ Λακωνικόν; κόρας μὲν γυμνασίων με-
τόχους οὔσας ἅμα καὶ μουσικῆς δεῖν ζῆν,[b] γυναῖκας δὲ
ἀργοὺς μὲν ταλασίας, ἀσκητικὸν δέ τινα βίον καὶ οὐδα-
III. iii. 37. μῶς φαῦλον οὐδ' εὐτελῆ διαπλέκειν, θεραπείας δὲ καὶ τα-
μιείας[c] αὖ καὶ παιδοτροφίας εἴς τι μέσον ἀφικνεῖσθαι, τῶν
δὲ[d] εἰς τὸν πόλεμον μὴ κοινωνούσας, ὥστ' οὐδ' εἴ τίς ποτε διαμάχεσθαι περὶ πόλεώς τε καὶ παίδων ἀναγκαία τύχη γίγνοιτο, οὔτ' ἂν τόξων, ὥς τινες Ἀμαζόνες, οὔτ' ἄλλης κοινωνῆσαί ποτε βολῆς[e] μετὰ τέχνης δυνάμεναι, οὐδὲ ἀσπίδα καὶ δόρυ λαβοῦσαι μιμήσασθαι τὴν θεόν, ὡς πορθουμένης αὐταῖς τῆς πατρίδος γενναίως ἀντιστάσας[f] φόβον γε,[g] εἰ μηδὲν μεῖζον, πολεμίοισι δύνασθαι παρασχεῖν ἐν τάξει τινὶ κατοφθείσας; Σαυρομάτιδας[h] δὲ οὐδ' ἂν τὸ παράπαν τολμήσειαν μιμήσασθαι τοῦτον τὸν τρόπον διαβιούσαι, παρὰ γυναῖκας δὲ αὐτὰς ἄνδρες ἂν αἱ[i] ἐκείνων γυναῖκες φανεῖεν. ταῦτ' οὖν ὑμῶν[k] τοὺς νομοθέτας ὁ μὲν

—[a] ταμιεύειν h, διὰ τὸ ταμιεύειν f.—[b] ζῆν δεῖν ΑΩfhr, ξυνδεῖν v.—[c] δὲ καὶ ταμιείας om r.—[d] δ' vfhr.—[e] βουλῆς Ξf.—[f] ἀντιστάσαις h.—[g] δὲ Α, δ' vh, δὲ (γ) Ω.—

ταλασίας] *Lanificii*, est i. q. ταλασιουργίας; v. Schol. Ruhnk. p. 229. Tim. Lex. p. 247. et Olympiod. Comment. ad Alcib. i. Ms. in Ruhnk. not. ad Tim. l. l. Ast.

κόρας μὲν γυμνασίων μετόχους] Cf. Manso in Sparta t. i. p. ii. p. 161. Mox ἀργοὺς est *vacuas* a lanificio, ut ἀργὸς et ἀργία cum genitivo solent conjungi. Male Ficin. vertit: *in otio quidem lanificium curent.* In sequentibus pro δὲ scripsimus δή; opposita enim inter se sunt: ἀργοὺς μὲν ταλασίας ἀσκητικόν τινα βίον—διαπλέκειν et θεραπείας δὲ αὖ—εἴς τι μέσον ἀφικνεῖσθαι: mulieres, a lanificio vacuæ, sollertem quidem et haud otiosam vilemque vitam agunt, in rei vero domesticæ cura liberorumque educatione mediam quandam viam ingrediuntur, ita ut etiam vilioribus rebus partim vacent. In universum igitur dicere vult Atheniensis, mulieres Spartanas neque tam otiosas vivere, quam mulieres Athenienses, neque tam laboriosas et serviles esse, quam Thracias, sed medium fere tenere. Ast.

δυνάμεναι] Scribendum puto δύνασθαι, ut jungatur cum ὥστε. Steph. Male. Orationis structura hæc potius esse videtur: ὥστε φόβον γε πολεμίοισι δύνασθαι παρασχεῖν ἐν τάξει τινὶ κατοφθείσας, h. e. *etiamsi mulieres jaculandi artem etc. non calleant, ut vel sic in acie consistant rei novitate terrorem hostibus incutientes.* Bip.

ὥστ' οὐδ'] Verba ita cohærent: ὥστ' οὐδὲ—δύνασθαι φόβον παρασχεῖν—, οὔτε κοινωνῆσαι—οὔτε μιμήσασθαι δυνάμεναι. Nominativi δυνάμεναι et λαβοῦσαι ita positi sunt, ac si oratio recta præcessisset; et solet ὥστε sic cum nominativo et infinitivo poni, ut apud Xenoph. Mem. Socrat. i. 2. 1. iv. 4. 1. Cyrop. iv. 2. 19. Œcon. ii. 8. Ast.

πατρίδος] ὡς cum ἀντιστάσας cohæret: *ut, si forte patria vastetur, fortiter resistant.* Γε vero est *saltem*, vid. ad ii. 8.—Mox pro αὐτὰς in παρὰ γυναῖκας δὲ αὐτὰς, ni fallor, ταύτας vel τοιαύτας legendum est. Mox Bas. 1. et 2. ἡμῶν pro ὑμῶν. Ast.

βουλόμενος ἐπαινεῖν ἐπαινείτω· τὸ δ' ἐμὸν οὐκ ἄλλως ἂν λεχθείη· τέλεον γὰρ καὶ οὐδ' ἥμισυ δεῖν[l] τὸν νομοθέτην εἶναι, τὸ θῆλυ μὲν ἀφιέντα τρυφᾶν καὶ ἀναλίσκειν διαίταις ἀτάκτοις[m] χρώμενον, τοῦ δὲ ἄῤῥενος ἐπιμεληθέντα τελέως σχεδὸν εὐδαίμονος ἥμισυ βίου καταλείπειν ἀντὶ διπλασίου τῇ πόλει.

ΜΕ. Τί δράσομεν, ὦ Κλεινία; τὸν ξένον ἐάσομεν τὴν Σπάρτην ἡμῖν[n] οὕτω καταδραμεῖν;[o]

ΚΛ. Ναί· δεδομένης γὰρ αὐτῷ παῤῥησίας ἐατέον, ἕως ἂν διεξέλθωμεν πάντῃ ἱκανῶς τοὺς νόμους.

ΜΕ. Ὀρθῶς λέγεις. III. iii. 38.

ΑΘ. Οὐκοῦν τὰ μετὰ ταῦτα ἤδη σχεδὸν ἐμὸν πειρᾶσθαι φράζειν;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

§. 13. ΑΘ. Τίς δὴ τρόπος ἀνθρώποις[p] γίγνοιτ' ἂν τοῦ βίου, οἷσι τὰ μὲν ἀναγκαῖα εἴη κατεσκευασμένα μέτρια, τὰ δὲ τῶν τεχνῶν ἄλλοις παραδεδομένα, γεωργίαι δὲ ἐκδεδομέναι δούλοις ἀπαρχὴν τῶν ἐκ τῆς γῆς ἀποτελοῦσιν ἱκανὴν ἀνθρώποις ζῶσι κοσμίως· ξυσσίτια δὲ κατεσκευασμένα εἴη χωρὶς μὲν τὰ τῶν ἀνδρῶν, ἐγγὺς δ' ἐχόμενα τὰ τῶν αὐτοῖς οἰκείων, παίδων τε ἅμα θηλειῶν καὶ τῶν μητέρων αὐταῖς· ἄρχουσι δὲ[q] καὶ ἀρχούσαις εἴη προστεταγμένα λύειν ταῦτα ἑκάστοις τὰ ξυσσίτια πάντα καθ' ἑκάστην ἡμέραν θεασαμένους καὶ ἰδόντας τὴν διαγωγὴν τὴν

[h] σαυρομάτιδας A et pr Ω.—[i] αἱ om υ.—[k] ἡμῶν ℌ.—[l] οὐ δι' ἥμισυν δεῖν ΑΩ, οὐ δι' ἥμισυ δεῖν Υ, οὐδ' ἴημι συνδεῖν Ξυf, οὐδιήμισυνδειν ℌ.—[m] ἀτάκτοις Ξfℌr, ἀτάκτως Ω: ἀτάκτως *ς.—[n] ἡμῖν add ΑΩυfℌr.—[o] καταλαβεῖν γρ ℌ.—[p] ἀνθρώποισι ℌ.—[q] δὲ A

τέλεον]. *Scilicet, si feminis desidiam concedat et solorum virorum rationem habeat, simplicem pro duplici felicitatem civitati ipsum comparare.* Ast.

ἀτάκτως] In præced. edit. ἀτάκτοις, pro quo ἀτάκτως scribendum ut in vet., vel ἀτάκτοις. Steph.

καταδραμεῖν] *In aliquem incurrere,* est invehi, carpere aliquem. Vid. Menag. ad Diog. L. vii. 187. Ast.

§. 13. ἐγγὺς δ' ἐχόμενα] Vox ἐγγὺς abundat fere, quum ἐχόμενα (int. τούτων) jam sit *proxima* s. *proxime sequentia*, ut c. 15. p. 811. D. τά τε τούτων ἐχόμενα καὶ ὅμοια. viii. 1. init. Τούτων μὴν ἐχόμενά ἐστι. ix. 13. init. τὸ δ' ἐχόμενον τούτων.—αὐταῖς, i. e. αὐτῶν, vid. ad i. 1. Ast.

θεασαμένους—ἰδόντας] Ut solet, dativos ἄρχουσι et ἀρχούσαις excipit, de quo vid. ad iii. 5.—ξυσσίτιων. Vulgo ξυσσιτίων. Sic Epist. vii. p. 350. C. ξύσσιτος cum ξυνέστιος conjunctum legitur. Ξυσσίτων etiam Schulthessius (Vers.

τῶν ξυσσίτων,[r] μετὰ δὲ ταῦτα[s] σπείσαντας[t] τόν τε ἄρ-
II. 807. χοντα καὶ τοὺς[u] ἄλλους, οἷς ἂν τυγχάνῃ[v] θεοῖς ἡ τότε νὺξ τε καὶ ἡμέρα[w] καθιερωμένη, κατὰ ταῦτα οὕτως οἴκαδε πορεύεσθαι; τοῖς δὴ ταύτῃ κεκοσμημένοις ἆρα οὐδὲν λειπόμενόν ἐστιν ἀναγκαῖόν τε ἔργον καὶ παντάπασι προσῆκον, ἀλλ' ἐν τρόπῳ βοσκήματος ἕκαστον πιαινόμενον αὐτῶν δεῖ[x] ζῆν; οὔκουν τό γε δίκαιον φαμὲν οὐδὲ καλόν, οὐδ' οἷόν τε τὸν ζῶντα οὕτως ἀτυχῆσαι τοῦ προσήκοντος· προσ-
III. iii. 89. ήκει δὲ ἀργῷ καὶ ῥαθύμως καταπεπιασμένῳ[y] ζώῳ σχεδὸν ὑπ' ἄλλου διαρπασθῆναι ζώου τῶν σφόδρα τετρυχωμένων[z] μετὰ ἀνδρίας τε ἅμα καὶ τῶν πόνων. ταῦτα οὖν δὴ δι' ἀκριβείας μὲν[a] ἱκανῆς,[b] ὡς καὶ νῦν, εἰ ζητοῖμεν ἄν, ἴσως

τ
υτ, δὲ Ω: τε °ς.—[r] libri ξυσσιτίων: correxit Schulthessus.—[s] ταύτας Ξ.—[t] πείσαντας Ξ, πείσοντας υſτ et γρ Ω.—[u] ταύτας τ.—[v] τυγχάνοι ϧ.—[w] τε καὶ ἡμέρα om ϧ.—[x] δεῖν Ξ.—[y] καταπεπιασμένῳ mg codicis Voss., καταπεπιεσμένῳ mei: καταπεπεσμένῳ ς.—[z] τετρυφωμένων pr ΑΩ, τετρυχωμένων ϧ, τετρυμμένων τ: τετρυμέ-

Germ. t. ii. p. 489.) legendum esse duxit. Ast.

ταῦτα, σπείσαντας] In præced. edit. scriptum est ταύτας, πείσαντας: in qua lectione (quam et ipse mendosam esse statim fateberis) volui te cernere quantam depravationem afferat interdum litera ex unius vocis fine ad principium alterius transiens. Steph. Præeunte Ficino: *Et postquam tam principes, quam ceteri—libaverint.* Ita quoque ante Stephanum legendum censuerat Cornar. Bip.

ἄρχουσι] Desidero particulam καὶ vel similem aliquam. Λύειν, *dissolvere*, est *dimittere: ita ut, libatione peracta, domum quisque suam redeat.* De κατὰ ταῦτα οὕτως vid. ad i. 5. Ast.

ταῦτα κεκοσμημένοις] Sic libri veteres omnes; ταῦτα est i. q. ταύτῃ, *sic*, vid. ad iii. 9. Ficin. *sic institutis.* Sine causa igitur Steph. scripsit ταύτῃ. Mox libri veteres ἄρα et δεῖν. Ast.

τό γε δίκαιον] Est i. q. δίκαιόν γε; vid. ad i. 6.—οὕτως cum ζῶντα conjungendum. Ast.

καταπεπεσμένῳ] Sic Ald. Bas. utraque et Lovan. quæ lectio, operarum errore, in Stephaniano textu expressa esse videtur, cum dare voluerit καταπεπιασμένῳ, quantum ex ipsius nota colligas: 'Ita in vet. (cum in præced. edit. sit καταπεπεσμένῳ) sed καταπεπιασμένῳ genuina lectio videtur.' Ficinus: *Obesoque per inertiam animali.* Bip.

καταπεπιασμένῳ] Sic in marg. Cod. Voss. scribitur pro eo, quod libri omnes exhibent, καταπεπεσμένῳ: unice vero et prægressis (πιαινόμενον—δεῖ ζῆν) et sententiarum nexui convenit καταπεπιασμένῳ (a πιαίνω). Κατὰ, ut in compositis solet (v. Zeun. ad Viger. p. 638.) repletionem indicat, ut καταπεπιασμένος sit *prorsus obesus* s. *saginatus.* Ast.

τετρυμένων] In præc. edit. scriptum est τετρυφωμένων: pro quo est τετρυμένων in quodam vet. Affertur tamen et alia lectio, τετρυχωμένων. Steph.

τετρυχωμένων] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. τετρυφωμένων. Steph. scripsit τετρυμένων; sed propius abest a vulgata scriptura, quod recepimus, τετρυχωμένων (a τρυχοῦσθαι, i. e. τρύχεσθαι, *exhauriri, defatigari*). Affert hanc lectionem Steph. e libro veteri, eaque Cornarii emendatio est. Nec aliter Ficin. legit vertens: *ab alio laboribus exercitato et quasi extenuato.* Ast.

δι' ἀκριβείας ἱκανῆς] Cod. Voss. δι' ἀκριβείας μὲν ἱκανῆς. Mox ad ἴδιαι int. ὦσι. Deinde pro ἅπαντ' ᾖ, quod Steph. lectore non monito, scripsit, Ald. Lov. Bas. 1. et 2. πάντη. Paulo post τὰ δὲ conjunge cum τανῦν λεγόμενα, ut μετ' ἐκεῖνα δεύτερα sit: ἃ μετ' ἐκεῖνα δεύτερά ἐστι. Cornar. *quæ vero post illa rursus*

οὐκ ἄν ποτε γίγνοιτο, μέχρι περ ἂν γυναῖκές τε καὶ παῖδες οἰκήσεις τε ἴδιαι[c] καὶ ἰδίως ἅπαντ' ᾖ[d] τὰ τοιαῦτα ἑκάστοις ἡμῶν κατεσκευασμένα· τὰ δὲ μετ' ἐκεῖν' αὖ δεύτερα τὰ νῦν λεγόμενα εἰ γίγνοιτο ἡμῖν, γίγνοιτο ἂν καὶ μάλα μετρίως. ἔργον δὲ δὴ τοῖς οὕτω ζῶσί φαμεν οὐ τὸ σμικρότατον οὐδὲ τὸ φαυλότατον λείπεσθαι, μέγιστον δὲ πάντων εἶναι προστεταγμένον ὑπὸ δικαίου νόμου· τοῦ γὰρ πᾶσαν τῶν ἄλλων πάντων ἔργων βίου ἀσχολίαν παρασκευάζοντος, τοῦ Πυθιάδος τε καὶ Ὀλυμπιάδος νίκης ὀρεγομένου, διπλασίας τε καὶ ἔτι πολλῷ[e] πλέονος ἀσχολίας ἐστὶ γέμων ὁ περὶ τὴν τοῦ σώματος πάντως καὶ ψυχῆς εἰς ἀρετῆς ἐπιμέλειαν βίος εἰρημένος[f] ὀρθότατα. πάρεργον γὰρ οὐδὲν δεῖ τῶν ἄλλων ἔργων διακώλυμα γίγνεσθαι τῶν τῷ σώματι προσηκόντων εἰς ἀπόδοσιν[g] πόνων καὶ τροφῆς, οὐδ' αὖ ψυχῇ μαθημάτων τε καὶ ἐθῶν· πᾶσα δὲ νύξ τε καὶ ἡμέρα σχεδὸν οὐκ ἔστιν ἱκανὴ τοῦτ' αὐτὸ πράττοντι, τὸ τέλεόν τε καὶ ἱκανὸν αὐτῶν ἐκλαμβάνειν. οὕτω δὴ τούτων πεφυκότων τά-

νων *r.—[a] μὲν add ΑΩυfℌr.—[b] ἱκανῶς vf.—[c] ἴδια Ξ, ἰδία f.—[d] ἁπάντῃ ΑΩfℌr, πάντῃ Ξ.—[e] πολλῇ v.—[f] εἰρημένος ΑΞΩυfr, ᾑρημένος ℌ: ᾑρημένος r.—[g] ἀπόδον Ξ.

secunda sunt, de quibus nunc dicimus. Ast.

νόμου] Ald. Lov. Bas. 1. μόνου, Bas. 2. μόνον. Ficin. *a justa lege mandatum.* Unde Cornar. νόμου corrigendum esse monuit, quod Steph. tacite recepit. Ast.

τοῦ γὰρ—ὀρεγομένου] Genitivi τοῦ γὰρ βίου παρασκευάζοντος pendent e comparativis διπλασίας et ἔτι πολλῷ πλέονος ἀσχολίας. Verba τοῦ ὀρεγομένου Πυθιάδος—νίκης prægressis epexegesis causa subjecta sunt. Ast.

ἀρετῆς] Scripsimus ἀρετὴν (*virtutis causa s. ad virtutem assequendam*); verba enim ita cohærent: ὁ ᾑρημένος (*electus*) βίος περὶ τὴν τοῦ σώματος καὶ ψυχῆς ἐπιμέλειαν εἰς ἀρετὴν (*respectu ad virtutem*). Etiam aptius, ni fallor, legeretur ὁ τὴν—ἐπιμέλειαν ᾑρημένος βίος (active), ut Cornar. vertit: *vita, quæ rectissime totius corporis ac animæ curam ad virtutem elegit.* Ficin. plura prætermisit vertens: *qui recte animi corporisque virtuti vacat.* Ast.

ἀπόδοσιν] Affertur alia lectio pro ἀπόδοσιν, videlicet ἐπίδοσιν, ex conjectura: sed hanc minime probo: neque enim displicet eum dici τῷ σώματι ἀποδιδόναι πόνους καὶ τροφὴν, qui tribuit corpori quæ illi debentur quod ad exercitationes et quod ad nutritionem attinet. Apud Ficinum tamen nullam illius verbalis nominis ἀπόδοσιν habes interpretationem: qui hunc locum, sicut et alios plurimos, ita vertit ut partem duntaxat aliquam verborum Platonis possimus agnoscere. *Nihil enim* (inquit) *exercitationis corporeæ, nihil doctrinarum animi morumque, propter alia negotia, negligendum est.* Steph.

εἰς ἀπόδοσιν] Sensus est: *nihil enim, quod ad hoc opus non pertinet* (huc non spectat) *impedimento esse debet, quominus et corpori et animo, quæ ipsis conveniant, tribuamus.* Διακώλυμα εἰς ἀπόδοσιν est i. q. διακώλυμα τοῦ ἀποδιδόναι: cui hoc propositum est, nullo negotio, quod ad finem illum non spectat, a consilio suo se averti patietur. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. mendose ψυχή. Intell. εἰς ἀπόδοσιν μαθημάτων τε καὶ ἐθῶν (fortasse rectius scribitur ἠθῶν) ψυχῇ προσηκόντων.—Mox de τοῦτ' αὐτὸ πράττοντι vid. nostra ad Phædr. p. 330. Ast.

III. iii. 40. ξιν δεῖ γίγνεσθαι πᾶσι τοῖς ἐλευθέροις τῆς διατριβῆς περὶ
τὸν χρόνον ἅπαντα, σχεδὸν ἀρξάμενον ἐξ ἕω μέχρι τῆς ἑτέ-
ρας ἀεὶ ξυνεχῶς ἕω τε καὶ ἡλίου ἀνατολῆς. πολλὰ μὲν
οὖν καὶ πυκνὰ καὶ σμικρὰ λέγων ἄν τις νομοθέτης ἀσχή-
μων φαίνοιτο περὶ τῶν κατ' οἰκίαν διοικήσεων, τά τε ἄλλα
καὶ ὅσα νύκτωρ ἀϋπνίας[h] πέρι[i] πρέπει τοῖς μέλλουσι διὰ
τέλους φυλάξειν πᾶσαν πόλιν ἀκριβῶς. τὸ γὰρ ὅλην δια-
τελεῖν ἡντινοῦν νύκτα εὕδοντα[k] καὶ ὁντινοῦν τῶν πολιτῶν,
II. 808. καὶ μὴ φανερὸν εἶναι πᾶσι τοῖς οἰκέταις ἐγειρόμενόν τε καὶ
ἐξανιστάμενον ἀεὶ πρῶτον, τοῦτο αἰσχρὸν δεῖ δεδόχθαι
πᾶσι καὶ οὐκ ἐλευθέρου, εἴτ' οὖν νόμον εἴτ' ἐπιτήδευμα τὸ
τοιοῦτον καλεῖν ἐστὶ χρεών. καὶ δὴ καὶ δέσποιναν[l] ἐν οἰκίᾳ
ὑπὸ θεραπαινίδων ἐγείρεσθαί τινων καὶ μὴ[m] πρώτην αὐτὴν
ἐγείρειν τὰς ἄλλας, αἰσχρὸν λέγειν χρὴ[n] πρὸς αὐτοὺς[o]
δοῦλόν τε καὶ δούλην καὶ παῖδα, καὶ εἴ πως ἦν οἷόν τε,
ὅλην καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν. ἐγειρομένους δὲ νύκτωρ δεῖ
πάντας[p] πράττειν τῶν τε πολιτικῶν μέρη[q] πολλὰ καὶ[r] τῶν
οἰκονομικῶν, ἄρχοντας μὲν κατὰ πόλιν, δεσποίνας δὲ καὶ
δεσπότας ἐν ἰδίαις οἰκίαις. ὕπνος γὰρ δὴ πολὺς οὔτε τοῖς
σώμασιν οὔτε ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν οὐδ' αὖ ταῖς πράξεσι
ταῖς περὶ ταῦτα πάντα[s] ἁρμόττων[t] ἐστὶ κατὰ φύσιν. κα-
III. iii. 41. θεύδων γὰρ οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος, οὐδὲν μᾶλλον τοῦ μὴ
ζῶντος· ἀλλ' ὅς τις τοῦ ζῆν ἡμῶν καὶ τοῦ φρονεῖν μάλιστά

—[h] ἀϋπνεὶ v.—[i] πέρι om ḫ.—[k] εὕδοντα f.—[l] δέσποινα Ξ.—[m] μὴ om pr Ω.—[n] χρὴ om ḫ et pr Ω.—[o] αὑτοὺς libri: correxit Astius.—[p] πάντως v.—[q] μέλη v.—[r] καὶ

ἀρξάμενον ἐξ ἕω] *Inde ab Aurora.* Vid. ad Alcibiad. i. p. 299. Ast.

τὸ γὰρ ὅλην διατελεῖν] Laudat hæc Stob. Serm. xxx. p. 211. ubi καθεύδοντα—τοῦτ' scriptum extat. Ceterum quis non recordetur loci illius celebratissimi in Homeri Illiad. ii. 24. Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα, Ὧι λαοί τ' ἐπιτετράφαται καὶ τόσσα μέμηλε. Quem Clemens quoque Alexandr. Pædag. ii. 9. p. 219. t. i. Pott. imitatione expressit. Ast.

καὶ δὴ καὶ δέσποιναν] A Stobæo alterum καὶ abest; deinde δούλην τε καὶ δοῦλον exhibet. Πρὸς est *ad*, i. e. *coram*, et αὐτοὺς cohæret cum δοῦλον—παῖδα. Nisi malis πρὸς αὑτοὺς scribi, ut sit *inter se*; subjectum tunc est δοῦλον cet. Et hoc nunc prō vero habeo. Paulo post Stob. ἐξεγειρομένους et πάντως habet. Ast.

ὕπνος γὰρ δὴ πολὺς] Citat hæc verba Stob. Serm. i. p. 22. 52. Clemens Alexandr. Pædag. ii. 9. p. 219. ὕπνος—ἡμῶν ὠφέλειαν ἐπιφέρων, οὐδ' αὐταῖς ταῖς περὶ τὴν ἀλήθειαν πράξεσι πάντα ἁρμόττων ἐστὶν, εἰ καὶ κατὰ φύσιν ἐστίν. Etiam sequentia καθεύδων γὰρ οὐδεὶς cet. Clemens expressit Pædag. ii. 9. p. 218. Cf. Julian. Orat. ii. et Diogen. L. iii. 39. Ast.

ἐστι κηδεμών, ἐγρήγορε χρόνον ὡς πλεῖστον, τὸ πρὸς ὑγίειαν αὐτοῦ μόνον φυλάττων χρήσιμον· ἔστι δ' οὐ πολύ, καλῶς[u] εἰς ἔθος ἰόν.[v] ἐγρηγορότες δὲ ἄρχοντες ἐν πόλεσι νύκτωρ φοβεροὶ μὲν κακοῖς πολεμίοις τε ἅμα καὶ πολίταις, ἀγαστοὶ δὲ καὶ τίμιοι τοῖς δικαίοις τε καὶ σώφροσιν, ὠφέλιμοι δὲ αὑτοῖς τε καὶ ξυμπάσῃ τῇ πόλει.

Νὺξ μὲν δὴ διαγομένη τοιαύτη τις πρὸς πᾶσι τοῖς εἰρημένοις ἀνδρείαν ἄν τινα προσπαρέχοιτο ταῖς ψυχαῖς ἑκάστων τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν· [§. 14.] ἡμέρας δὲ ὄρθρου τε ἐπανιόντων παῖδας μὲν πρὸς διδασκάλους που τρέπεσθαι χρεών. ἄνευ ποιμένος δὲ οὔτε[w] πρόβατα οὔτε ἄλλο οὐδέν πω βιωτέον, οὐδὲ δὴ παῖδας ἄνευ τινῶν παιδαγωγῶν οὐδὲ δούλους ἄνευ δεσποτῶν. ὁ δὲ παῖς πάντων θηρίων ἐστὶ δυσμεταχειριστότατον· ὅσῳ γὰρ μάλιστα ἔχει πηγὴν τοῦ φρονεῖν μήπω κατηρτυμένην,[x] ἐπίβουλον καὶ δριμὺ καὶ ὑβριστότατον θηρίων[y] γίγνεται. διὸ δὴ πολλοῖς αὐτὸ οἷον χαλινοῖς τισὶ δεῖ δεσμεύειν, πρῶτον μέν, τροφῶν καὶ μητέρων ὅταν ἀπαλλάτ-

om Ξ.—[s] πάντα om ђ.—[t] ἁρμόττον v.—[u] καλὸς ΞΩfr.—[v] ἰὼν fr.—[w] οὔτ' εfђr.—[x] κατειρτημένην v.—[y] θηρίων Ω, θηρίον ђ, θηρίον v.—[z] παιδείας Ω, παιδείας A, παι-

αὐτοῦ] Ita scribendo, αὐτοῦ intelligetur περὶ τοῦ ὕπνου: at si scribatur αὑτοῦ, ad τὸν ἐγρηγορότα referendum erit. Steph.

αὑτοῦ] Scripsimus αὑτοῦ, quod ad ἐγρηγορότα referendum.. Verba deinde ἔστι δ' οὐ πολὺ Ficin. reddidit: *ad hanc vero non multo opus est somno, si quidem bene assueveris.* Ast.

πολεμίοις τε ἅμα] In Stob. p. 211. deest τε, p. 27. vero invenitur. Ast.

§. 14. βιωτέον] I. e. βιοῦν δεῖ; hinc πρόβατα et ἄλλο; verbalia enim et dativo et accusativo personæ junguntur, vid. Wyttenbach. ad Muson. in Philomath. p. ii. p. 15. Ast.

κατηρτυμένην] Steph. lectionem affert κατηρτισμένην (a καταρτίζω), eaque Cornarii conjectura est; sed multis nominibus præstat κατηρτυμένην; καταρτύειν enim, *moderari*, inprimis de equis usurpatur freno coërcendis ac domandis. Soph. Antig. 474. Σμικρῷ χαλινῷ δ' οἶδα τοὺς θυμουμένους Ἵππους καταρτυθέντας. Plutarch. Themist. p. 112. E. τοὺς τραχυτάτους πώλους ἀρίστους γίγνεσθαι, ὅταν, ἧς προσήκει, τύχωσι παιδείας καὶ καταρτύσεως. Tunc in universum est moderari et institutione componere, ut Men. 88. B. σωφροσύνη—καὶ εὐμαθία μετὰ μὲν νοῦ καὶ μανθανόμενα καὶ καταρτυόμενα ὠφέλιμα, ἄνευ δὲ νοῦ βλαβερά. Egregie respondet κατηρτυμένην sequentibus, διὸ δὴ πολλοῖς—χαλινοῖς τισὶ δεῖ δεσμεύειν. Cornarii autem conjecturam Ficin. videtur confirmare vertens: *cum prudentiæ fontem nondum perfectum habeat.* Ast.

χαλινοῖς τισὶ] Cebet. Tabul. c. 33. γράμματα, ἔφη, καὶ τῶν ἄλλων μαθημάτων, ἃ καὶ Πλάτων φησὶν ὡσανεὶ χαλινοῦ τινὸς δύναμιν ἔχειν τοῖς νέοις, ἵνα μὴ εἰς ἕτερα περισπῶνται. Ceterum pro αὐτῷ, quod in Ald. Lov. Bas. 1. et 2. reperitur, scripsimus αὐτὸν, rel. ad παῖδα. Ficinus quoque: *ideo multis quasi frenis vinciendus est.* Stephanus scripsit αὐτὸ, quod ad θηρίον referendum esset, satis inepte. Ad verba ὑβριστότατον θηρίων cf. vi. 11. p. 766. A. et cum universa sententia comparandus est Aristotel. Polit. i. 2. (§. 12. Schneid.). Ast.

χειν καὶ πάσης ταλασίας. ἢ τὸ τούτων δὴ διὰ μέσου φῦ-
II. 806. μεν, ὦ Μέγιλλε, τὸ Λακωνικόν; κόρας μὲν γυμνασίων μετόχους οὔσας ἅμα καὶ μουσικῆς δεῖν ζῆν,[b] γυναῖκας δὲ ἀργοὺς μὲν ταλασίας, ἀσκητικὸν δέ τινα βίον καὶ οὐδα-
III. iii. 37. μῶς φαῦλον οὐδ' εὐτελῆ διαπλέκειν, θεραπείας δὲ καὶ ταμιείας[c] αὖ καὶ παιδοτροφίας εἴς τι μέσον ἀφικνεῖσθαι, τῶν δὲ[d] εἰς τὸν πόλεμον μὴ κοινωνούσας, ὥστ' οὐδ' εἴ τίς ποτε διαμάχεσθαι περὶ πόλεώς τε καὶ παίδων ἀναγκαία τύχη γίγνοιτο, οὔτ' ἂν τόξων, ὥς τινες Ἀμαζόνες, οὔτ' ἄλλης κοινωνῆσαί ποτε βολῆς[e] μετὰ τέχνης δυνάμεναι, οὐδὲ ἀσπίδα καὶ δόρυ λαβοῦσαι μιμήσασθαι τὴν θεόν, ὡς πορθουμένης αὐταῖς τῆς πατρίδος γενναίως ἀντιστάσας[f] φόβον γε,[g] εἰ μηδὲν μεῖζον, πολεμίοισι δύνασθαι παρασχεῖν ἐν τάξει τινὶ κατοφθείσας; Σαυρομάτιδας[h] δὲ οὐδ' ἂν τὸ παράπαν τολμήσειαν μιμήσασθαι τοῦτον τὸν τρόπον διαβιοῦσαι, παρὰ γυναῖκας δὲ αὐτὰς ἄνδρες ἂν αἱ[i] ἐκείνων γυναῖκες φανεῖεν. ταῦτ' οὖν ὑμῶν[k] τοὺς νομοθέτας ὁ μὲν

—[a] ταμιεύειν ḥ, διὰ τὸ ταμιεύειν f.—[b] ζῆν δεῖν ΑΩfḥr, ξυνδεῖν r.—[c] δὲ καὶ ταμιείας om r.—[d] δ' vfḥr.—[e] βουλῆς Ef.—[f] ἀντιστάσαις ḥ.—[g] δὲ A, δ' vḥ, δὲ Ω.—

ταλασίας] *Lanificii*, est i. q. ταλασιουργίας; v. Schol. Ruhnk. p. 229. Tim. Lex. p. 247. et Olympiod. Comment. ad Alcib. i. Ms. in Ruhnk. not. ad Tim. l. l. Ast.

κόρας μὲν γυμνασίων μετόχους] Cf. Manso in Sparta t. i. p. ii. p. 161. Mox ἀργοὺς est *vacuas* a lanificio, ut ἀργὸς et ἀργία cum genitivo solent conjungi. Male Ficin. vertit: *in otio quidem lanificium curent.* In sequentibus pro δὲ scripsimus δή; opposita enim inter se sunt: ἀργοὺς μὲν ταλασίας ἀσκητικόν τινα βίον—διαπλέκειν et θεραπείας δὲ αὖ—εἰς τὶ μέσον ἀφικνεῖσθαι: mulieres, a lanificio vacuæ, sollertem quidem et haud otiosam vilemque vitam agunt, in rei vero domesticæ cura liberorumque educatione mediam quandam viam ingrediuntur, ita ut etiam vilioribus rebus partim vacent. In universum igitur dicere vult Atheniensis, mulieres Spartanas neque tam otiosas vivere, quam mulieres Athenienses, neque tam laboriosas et serviles esse, quam Thracias, sed medium fere tenere. Ast.

δυνάμεναι] Scribendum puto δύνασθαι, ut jungatur cum ὥστε. Steph. Male. Orationis structura hæc potius esse videtur: ὥστε φόβον γε πολεμίοισι δύνασθαι παρασχεῖν ἐν τάξει τινὶ κατοφθείσας, h. e. *etiamsi mulieres jaculandi artem etc. non calleant, ut vel sic in acie consistant rei novitate terrorem hostibus incutientes.* Bip.

ὥστ' οὐδ'] Verba ita cohærent: ὥστ' οὐδὲ—δύνασθαι φόβον παρασχεῖν—, οὔτε κοινωνῆσαι—οὔτε μιμήσασθαι δυνάμεναι. Nominativi δυνάμεναι et λαβοῦσαι ita positi sunt, ac si oratio recta præcesserit; et solet ὥστε sic cum nominativo et infinitivo poni, ut apud Xenoph. Mem. Socrat. i. 2. 1. iv. 4. 1. Cyrop. iv. 2. 19. Œcon. ii. 8. Ast.

πατρίδος] ὡς cum ἀντιστάσας cohæret: *ut, si forte patria vastetur, fortiter resistant.* Γε vero est *saltem*, vid. ad ii. 8.—Mox pro αὐτὰς in παρὰ γυναῖκας δὲ αὐτὰς, ni fallor, ταύτας vel τοιαύτας legendum est. Mox Bas. 1. et 2. ἡμῶν pro ὑμῶν. Ast.

καὶ καθιερωτία· τὰ δὲ[m] ἐν γράμμασι μὲν[n] ὄντα, ἄνευ δὲ μέτρων, ποῖα καὶ τίνα μεταχειρίζεσθαι χρήσοι[o] τρόπον, ὦ ἄριστε τῶν παίδων ἐπιμελητά, τοὺς ὑπὸ σοῦ τρεφομένους, III. iii. 43.
οὐκ[p] εἰρήκαμεν. καί τοι τὰ μὲν[q] περὶ τὸν πόλεμον, ἃ δεῖ μανθάνειν τε αὐτοὺς καὶ μελετᾶν, ἔχεις[r] τῷ λόγῳ, τὰ δὲ περὶ τὰ γράμματα πρῶτον καὶ δεύτερον λύρας πέρι καὶ λογισμῶν, ὧν ἔφαμεν δεῖν,[s] ὅσα τε πρὸς πόλεμον καὶ οἰκονομίαν καὶ τὴν κατὰ πόλιν διοίκησιν χρῆναι ἑκάστους[t] λαβεῖν, καὶ πρὸς τὰ[u] αὐτὰ ταῦτα ἔτι τὰ[v] χρήσιμα τῶν ἐν ταῖς περιόδοις τῶν θείων, ἄστρων τε[w] πέρι καὶ ἡλίου καὶ σελήνης, ὅσα διοικεῖν ἀναγκαῖόν ἐστι περὶ ταῦτα πάσῃ πόλει. τίνων δὴ[x] πέρι λέγομεν; ἡμερῶν τάξεως εἰς μηνῶν περιόδους καὶ μηνῶν εἰς ἕκαστον τὸν ἐνιαυτόν,[y] ἵνα ὧραι καὶ θυσίαι καὶ ἑορταὶ τὰ προσήκοντ'[z] ἀπολαμβάνουσαι ἑαυταῖς ἕκασται τῷ κατὰ φύσιν ἄγεσθαι, ζῶσαν τὴν πόλιν καὶ ἐγρηγορυῖαν παρεχόμεναι, θεοῖς μὲν τὰς τιμὰς ἀποδιδῶσι, τοὺς δὲ ἀνθρώπους περὶ αὐτὰ μᾶλλον ἔμφρονας ἀπεργάζωνται. ταῦτα οὕτω[a] σοι πάντα ἱκανῶς, ὦ φίλε,

—[j] οὐδέ r.—[k] χορίας f.—[l] τρόπον ḫ.—[m] δ' v.—[n] μὲν om ḫ.—[o] χρήσοι ΑΞΩḫr, χρήσει (ο) v, χρήσι f: χρήσει s.—[p] οὐν ḫ.—[q] μὲν om ḫ.—[r] ἔχει r.—[s] δεῖν om Ξ.—[t] ἑκάστου ḫ.—[u] τὰ om ḫ.—[v] τίνα δὲ γρ Ω.—[w] τε om f.—[x] δεῖ Ωr.—[y] τὸν ἐνιαυτὸν ΑΩv, τοῦ ἐνιαυτοῦ r: τῶν ἐνιαυτῶν cum *s γρ Ω (ἀπ' ὀρθώσεως καὶ καλῶς).—[z] προσήκοντ' Ωḫr.—[a] οὔπω ḫ.—[b] διείρηται ΑΞΩ, διείρηται (η) ḫ, διήρηται (ει) r: διήρηται

τὰ δὲ ἐν γράμμασι—ὄντα] *Quod vero ad ea attinet, quæ oratione soluta s. prosa* (ἄνευ μέτρων) *scripta sunt.* Ast.

ἔχεις τῷ λόγῳ] ἔχειν, *tenere*, est scire, ut Phædon. p. 424. Fisch. Polit. v. p. 477. B. Alcibiad. i. p. 110. Cf. Boissonad. ad Philostrat. p. 350. Mox τὰ δὲ περὶ τὰ γράμματα πρῶτον: *et primum quidem quod ad litteras attinet, secundo quod ad lyram* cet.; apodosis vero deest: hæc nondum satis tenes: περὶ τούτων οὐχ ἱκανῶς ἔχεις, ut infra sequitur; scilicet oratio interrogatione interpositâ τίνων δὴ πέρι λέγομεν et iis, quæ sequuntur, interrupta est.—πρὸς τὰ αὐτὰ ταῦτα, τὸν πόλεμον, τὴν οἰκονομίαν et τὴν κατὰ πόλιν διοίκησιν. Ast.

τὰ χρήσιμα] *Quæ ad illa utilia sunt ex iis, quæ in rerum cœlestium,* h. e. cœli, *conversione fiunt.* Τὰ θεῖα, *divina*; sunt enim res cœlestes et naturales (sic Xenoph. Mem. Socr. i. 1. 15. οἱ τὰ θεῖα ζητοῦντες), i. q. ἐπουράνια (Apolog. Socrat. c. 3. Hipp. Maj. 285. C. τὰ περὶ τὰ ἄστρα τε καὶ τὰ οὐράνια πάθη) s. μετέωρα (Apolog. c. 2. 10. Cf. L. Bos. Exercitat. Philol. p. 27.). Cf. Ernesti Clav. Ciceron. v. *divinus* p. 484. Ast.

διοικεῖν] *Disponere*, spectat, ut in sequentibus exponitur, ad temporum divisionem et rerum sacrarum ordinationem. In prægressis ὧν ἔφαμεν δεῖν, int. μανθάνειν, pronomen, ut solet, casum nominis λογισμῶν sequitur; igitur posita illa sunt pro οὓς ἔφαμεν δεῖν (μανθάνειν). Vid. ad iv. 11. Ast.

τῶν ξυσσίτων,[r] μετὰ δὲ ταῦτα[s] σπείσαντας[t] τόν τε ἄρ-
II. 807. χοντα καὶ τοὺς[u] ἄλλους, οἷς ἂν τυγχάνῃ[v] θεοῖς ἡ τότε νύξ τε καὶ ἡμέρα[w] καθιερωμένη, κατὰ ταῦτα οὕτως οἴκαδε πορεύεσθαι; τοῖς δὴ ταύτῃ κεκοσμημένοις ἆρα οὐδὲν λειπόμενόν ἐστιν ἀναγκαῖόν τε ἔργον καὶ παντάπασι προσῆκον, ἀλλ' ἐν τρόπῳ βοσκήματος ἕκαστον πιαινόμενον αὐτῶν δεῖ[x] ζῆν; οὔκουν τό γε δίκαιον φαμὲν οὐδὲ καλόν, οὐδ' οἷόν τε τὸν ζῶντα οὕτως ἀτυχῆσαι τοῦ προσήκοντος· προσ-
III. iii. 89. ήκει δὲ ἀργῷ καὶ ῥαθύμως καταπεπιασμένῳ[y] ζώῳ σχεδὸν ὑπ' ἄλλου διαρπασθῆναι ζώου τῶν σφόδρα τετρυχωμένων[z] μετὰ ἀνδρίας τε ἅμα καὶ τῶν πόνων. ταῦτα οὖν δὴ δι' ἀκριβείας μὲν[a] ἱκανῆς,[b] ὡς καὶ νῦν, εἰ ζητοῖμεν ἄν, ἴσως

τ
vr, δὲ Ω : τε *s.—[r] libri ξυσσιτίων: correxit Schulthessus.—[s] ταύτας Ξ.—[t] πείσαντας Ξ, πείσοντας vfr et γρ Ω.—[u] ταύτας r.—[v] τυγχάνοι ɦ.—[w] τε καὶ ἡμέρα om ɦ.—[x] δεῖν Ξ.—[y] καταπεπιασμένῳ mg codicis Voss., καταπεπιεσμένῳι mei: καταπεπεσμένῳ s.—[z] τετρυφωμένων pr ΑΩ, τετρυχωμένων ɦ, τετρυμμένων r: τετρυμέ-

Germ. t. ii. p. 489.) legendum esse duxit. Ast.

ταῦτα, σπείσαντας] In præced. edit. scriptum est *ταύτας, πείσαντας*: in qua lectione (quam et ipse mendosam esse statim fateberis) volui te cernere quantam depravationem afferat interdum litera ex unius vocis fine ad principium alterius transiens. Steph. Præeunte Ficino: *Et postquam tam principes, quam ceteri—libaverint*. Ita quoque ante Stephanum legendum censuerat Cornar. Bip.

ἄρχουσι] Desidero particulam *καὶ* vel similem aliquam. *Λύειν*, *dissolvere*, est *dimittere: ita ut, libatione peracta, domum quisque suam redeat*. De *κατὰ ταῦτα οὕτως* vid. ad i. 5. Ast.

ταῦτα κεκοσμημένοις] Sic libri veteres omnes; *ταῦτα* est i. q. *ταύτῃ*, *sic*, vid. ad iii. 9. Ficin. *sic institutis*. Sine causa igitur Steph. scripsit *ταύτῃ*. Mox libri veteres *ἄρα* et *δεῖν*. Ast.

τό γε δίκαιον] Est i. q. *δίκαιόν γε*; vid. ad i. 6.—*οὕτως* cum *ζῶντα* conjungendum. Ast.

καταπεπεσμένῳ] Sic Ald. Bas. utraque et Lovan. quæ lectio, operarum errore, in Stephaniano textu expressa esse videtur, cum dare voluerit *καταπεπιασμένῳ*, quantum ex ipsius nota colligas: 'Ita in vet. (cum in præced. edit. sit *καταπεπεσμένῳ*) sed *καταπεπιασμένῳ* genuina lectio videtur.' Ficinus: *Obesoque per inertiam animali*. Bip.

καταπεπιασμένῳ] Sic in marg. Cod. Voss. scribitur pro eo, quod libri omnes exhibent, *καταπεπεσμένῳ*: unice vero et prægressis (*πιαινόμενον—δεῖ ζῆν*) et sententiarum nexui convenit *καταπεπιασμένῳ* (a *πιαίνω*). *Κατὰ*, ut in compositis solet (v. Zeun. ad Viger. p. 638.) repletionem indicat, ut *καταπεπιασμένος* sit *prorsus obesus* s. *saginatus*. Ast.

τετρυμένων] In præc. edit. scriptum est *τετρυφωμένων*: pro quo est *τετρυμένων* in quodam vet. Affertur tamen et alia lectio, *τετρυχωμένων*. Steph.

τετρυχωμένων] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *τετρυφωμένων*. Steph. scripsit *τετρυμένων*; sed propius abest a vulgata scriptura, quod recepimus, *τετρυχωμένων* (a *τρυχοῦσθαι*, i. e. *τρύχεσθαι*, *exhauriri*, *defatigari*). Affert hanc lectionem Steph. e libro veteri, eaque Cornarii emendatio est. Nec aliter Ficin. legit vertens: *ab alio laboribus exercitato et quasi extenuato*. Ast.

δι' ἀκριβείας ἱκανῆς] Cod. Voss. δι' *ἀκριβείας μὲν ἱκανῆς*. Mox ad *ἴδιαι* int. *ὧσι*. Deinde pro *ἅπαντ' ᾖ*, quod Steph. lectore non monito, scripsit, Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *πάντῃ*. Paulo post *τὰ δὲ* conjunge cum *τανῦν λεγόμενα*, ut *μετ' ἐκεῖνα δεύτερα* sit: *ἃ μετ' ἐκεῖνα δεύτερά ἐστι*. Cornar. *quæ vero post illa rursus*

ἐλάττω πατρὶ μηδ'[l] αὐτῷ, φιλομαθοῦντι[m] μηδὲ[n] μισοῦντι; περὶ ταῦτα ἐξέστω μείζω μηδ' ἐλάττω διατριβὴν ποιεῖσθαι παράνομον· ὁ δὲ μὴ πειθόμενος ἄτιμος τῶν παιδείων[o] ἔστω τιμῶν, ἃς ὀλίγον ὕστερον ῥητέον. μανθάνειν δὲ ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις δὴ τί ποτε[p] δεῖ τοὺς νέους καὶ διδάσκειν αὖ τοὺς διδασκάλους; τοῦτο αὐτὸ πρῶτον μάνθανε.[q] γράμματα μὲν τοίνυν χρὴ τὸ μέχρι τοῦ γράψαι τε καὶ ἀναγνῶναι δυνατὸν εἶναι[r] διαπονεῖν· πρὸς τάχος δὲ ἢ κάλλος ἀπηκριβῶσθαί τισιν οἷς μὴ φύσις ἐπέσπευσεν ἐν τοῖς τε-

κη ἔτη f.—[l] libri μήτ'.—[m] φιλομανθοῦντι Ξ.—[n] ἢ καὶ ς.—[o] παιδίων ς.—[p] δήποτε ђ.—[q] μάνθανε (ειν) Ω, μανθάνειν Ξfђ.—[r] δυνατὸν εἶναι om Ξ.—[s] τοῦτ' ђ.—[t] φαίνει vt.

πατρὶ μήτ' αὐτῷ] Dativos πατρὶ et αὐτῷ multum negotii mihi facessere nolo dissimulare: sed pro αὐτῷ quidem quin scribendum sit αὖ τῷ, minime dubito: πατρὶ autem præcedentibusne an sequentibus jungi debeat ambigo. Junxit Ficinus præcedentibus, qui locum hunc ita reddidit, *Et qui tres ac decem egerunt annos, lyræ similiter tres annos incumbant: nec liceat aut patri plus vel minus in his liberos detinere, aut liberis, sive tædio affectis, citra id tempus, sive desiderio compulsis; ultra, his rebus, contempta lege, vacare.* In qua interpretatione videmus etiam vel legi vel subaudiri dativum παιδί: perinde ac si scriptum esset, μήτ' αὖ τῷ φιλομαθοῦντι παιδὶ, μηδὲ μισοῦντι, etc. Ac post πατρὶ quidem apte subjungi videtur μήτ' αὖ τῷ φιλομαθοῦντι, sive dativus παιδὶ deesse sive relinqui subaudiendus dicatur: πατρὶ autem jungere cum sequente verbo ἐξέστω necesse erit. Quoniam tamen verba illa καὶ μήτε πλείω τούτων μήτ' ἐλάττω cum præcedentibus melius cohærent, (præsertim quum, si in eadem periodo ponantur hæc, et de eadem re dicantur, primum, μήτε πλείω τούτων μήτ' ἐλάττω, deinde μήτε μείζω ἢ καὶ ἐλάττω διατριβὴν, futura sit perissologia) videndum est annon aptior futura sit hæc lectio, μηδὲ πατρὶ, μήτ' αὖ τῷ φιλομαθοῦντι etc. Steph. Cornar. legendum censebat καὶ μήτε πατρὶ cet. insertis καὶ μήτε ante πατρὶ, *Et neque patri, neque, sive amore, sive odio circa hæc ducto.* Bip.

καὶ μήτε πατρὶ] Sic de Cornarii conjectura scripsimus; vulgo enim καὶ μήτε desiderantur, quo, ut sensus expleatur, opus est. Oratio ipsa propter interposita μήτ' αὐτῷ (τῷ παιδὶ) φιλομαθοῦντι μηδὲ μισοῦντι mutata est; post καὶ μήτε πατρὶ sequi debebat: ἐξέστω τὸν παῖδα ἐᾷν μείζω ἢ καὶ ἐλάττω διατριβὴν ποιεῖσθαι. Etiam Steph. καὶ μήτε πλείω—ἐλάττω prægressis annecti jubebat; reliqua autem sic corrigebat: μηδὲ πατρὶ, μήτ' αὖ τῷ φιλομαθοῦντι; sed αὐτῷ (quod ad puerum spectat, de cujus institutione disseritur) recte habet. Ceterum φιλομαθοῦντι refertur ad μείζω, μισοῦντι vero ad ἐλάττω διατριβὴν ποιεῖσθαι. Particula μηδὲ ita posita est, ac si ante φιλομαθοῦντι eadem præcesserit; si sensum spectas, est i. q. ἤ. Cod. Voss. pro μηδὲ exhibet ἢ καὶ, quod sequentibus ἢ καὶ ἐλάττω bene respondet; attamen eo non opus est. Mox e Cod. Voss. παιδείων pro παιδίων recepimus; vid. ad i. 12. Παιδείων etiam in Lexico Bas. cujus sæpius jam memini, scriptum extat. Ast.

παιδίων] παιδείων legit et Fic. et quidem tanquam a παιδεία: alioqui παίδειον et pro *puerili* apud hunc scriptorem habemus. Steph.

πρὸς τάχος—ἀπηκριβῶσθαι] *Sed ut et celeritate et pulcritudine exacta* s. *perfecta id* (τὸ γράφειν et ἀναγνῶναι) *pueri faciant* (a pueris peragatur), *nisi natura eos juverit* (ita ut per se s. suopte ingenio id assequantur), *illa ætate non curandum est.* Verba ἐν τοῖς τεταγμένοις ἔτεσι (inde a decimo ætatis anno) cum χαίρειν ἐᾷν conjunximus. Ἀπηκριβῶσθαι est τὸ ἀπηκριβῶσθαι, i. e. τὴν ἀκρίβειαν vel τὸ ἀκριβῶς (*exacte, perfecte*) γράφειν καὶ ἀναγνῶναι. De hoc infinitivi sine articulo positi usu vid. ad vii. 2. Ast.

III. iii. 40. ξιν δεῖ γίγνεσθαι πᾶσι τοῖς ἐλευθέροις τῆς διατριβῆς περὶ
τὸν χρόνον ἅπαντα, σχεδὸν ἀρξάμενον ἐξ ἕω μέχρι τῆς ἑτέ-
ρας ἀεὶ ξυνεχῶς ἕω τε καὶ ἡλίου ἀνατολῆς. πολλὰ μὲν
οὖν καὶ πυκνὰ καὶ σμικρὰ λέγων ἄν τις νομοθέτης ἀσχή-
μων φαίνοιτο περὶ τῶν κατ' οἰκίαν διοικήσεων, τά τε ἄλλα
καὶ ὅσα νύκτωρ ἀϋπνίας[h] πέρι[i] πρέπει τοῖς μέλλουσι διὰ
τέλους φυλάξειν πᾶσαν πόλιν ἀκριβῶς. τὸ γὰρ ὅλην δια-
τελεῖν ἡντινοῦν νύκτα εὕδοντα[k] καὶ ὁντινοῦν τῶν πολιτῶν,
II. 808. καὶ μὴ φανερὸν εἶναι πᾶσι τοῖς οἰκέταις ἐγειρόμενόν τε καὶ
ἐξανιστάμενον ἀεὶ πρῶτον, τοῦτο αἰσχρὸν δεῖ δεδόχθαι
πᾶσι καὶ οὐκ ἐλευθέρου, εἴτ' οὖν νόμον εἴτ' ἐπιτήδευμα τὸ
τοιοῦτον καλεῖν ἐστὶ χρεών. καὶ δὴ καὶ δέσποιναν[l] ἐν οἰκίᾳ
ὑπὸ θεραπαινίδων ἐγείρεσθαί τινων καὶ μὴ[m] πρώτην αὐτὴν
ἐγείρειν τὰς ἄλλας, αἰσχρὸν λέγειν χρὴ[n] πρὸς αὐτοὺς[o]
δοῦλόν τε καὶ δούλην καὶ παῖδα, καὶ εἴ πως ἦν οἷόν τε,
ὅλην καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν. ἐγειρομένους δὲ νύκτωρ δεῖ
πάντας[p] πράττειν τῶν τε πολιτικῶν μέρη[q] πολλὰ καὶ[r] τῶν
οἰκονομικῶν, ἄρχοντας μὲν κατὰ πόλιν, δεσποίνας δὲ καὶ
δεσπότας ἐν ἰδίαις οἰκίαις. ὕπνος γὰρ δὴ πολὺς οὔτε τοῖς
σώμασιν οὔτε ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν οὐδ' αὖ ταῖς πράξεσι
ταῖς περὶ ταῦτα πάντα[s] ἁρμόττων[t] ἐστὶ κατὰ φύσιν. κα-
III. iii. 41. θεύδων γὰρ οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος, οὐδὲν μᾶλλον τοῦ μὴ
ζῶντος· ἀλλ' ὅς τις τοῦ ζῆν ἡμῶν καὶ τοῦ φρονεῖν μάλιστα

—[h] ἀϋπνεὶ v.—[i] πέρι om ђ.—[k] ἅδοντα f.—[l] δέσποινα Ξ a.—[m] μὴ om pr Ω.—[n] χρὴ om ђ et pr Ω.—[o] αὐτοὺς libri: correxit Astius.—[p] πάντως v.—[q] μέλη v.—[r] καὶ

ἀρξάμενον ἐξ ἕω] *Inde ab Aurora.* Vid. ad Alcibiad. i. p. 299. Ast.

τὸ γὰρ ὅλην διατελεῖν] Laudat hæc Stob. Serm. xxx. p. 211. ubi καθεύδοντα—τοῦτ' scriptum extat. Ceterum quis non recordetur loci illius celebratissimi in Homeri Illiad. ii. 24. Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα, Ὧι λαοί τ' ἐπιτετράφαται καὶ τόσσα μέμηλε. Quem Clemens quoque Alexandr. Pædag. ii. 9. p. 219. t. i. Pott. imitatione expressit. Ast.

καὶ δὴ καὶ δέσποιναν] A Stobæo alterum καὶ abest; deinde δούλην τε καὶ δοῦλον exhibet. Πρὸς est *ad*, i. e. *coram*, et αὐτοὺς cohæret cum δοῦλον—παῖδα. Nisi malis πρὸς αὐτοὺς scribi, ut sit *inter se;* subjectum tunc est δοῦλον cet. Et hoc nunc prò vero habeo. Paulo post Stob. ἐξεγειρομένους et πάντως habet. Ast.

ὕπνος γὰρ δὴ πολὺς] Citat hæc verba Stob. Serm. i. p. 22. 52. Clemens Alexandr. Pædag. ii. 9. p. 219. ὕπνος—ἡμῶν ὠφέλειαν ἐπιφέρων, οὐδ' αὐταῖς ταῖς περὶ τὴν ἀλήθειαν πράξεσι πάντα ἁρμόττων ἐστὶν, εἰ καὶ κατὰ φύσιν ἐστίν. Etiam sequentia καθεύδων γὰρ οὐδεὶς cet. Clemens expressit Pædag. ii. 9. p. 218. Cf. Julian. Orat. ii. et Diogen. L. iii. 39. Ast.

λοῦς,—εἰ δὲ[b] ἐλάττοσιν, οὔκουν χείροσί γε, μεθ' ὧν διακε-
λεύει[c] με παρακινδυνεύοντά τε καὶ θαῤῥοῦντα τὴν νῦν ἐκ[d]
τῶν παρόντων λόγων[e] τετμημένην[f] ὁδὸν τῆς νομοθεσίας πο-
ρεύεσθαι μηδὲν ἀνιέντα.

ΚΛ. Τί μήν;

§. 15. ΑΘ. Οὐ τοίνυν ἀνίημι. λέγω μὲν[g] ὅτι ποιηταί
τε ἡμῖν εἰσί τινες ἐπῶν ἑξαμέτρων πάμπολλοι καὶ τριμέ- III. iii. 46.
τρων καὶ[h] πάντων δὴ τῶν λεγομένων μέτρων, οἱ μὲν ἐπὶ
σπουδὴν, οἱ δ' ἐπὶ γέλωτα ὡρμηκότες, ἐν οἷς φασὶ δεῖν οἱ[i]
πολλάκις μυρίοι τοὺς ὀρθῶς παιδευομένους τῶν νέων τρέφειν
καὶ διακορεῖς ποιεῖν, πολυηκόους τ' ἐν ταῖς ἀναγνώσεσι ποι-
οῦντας καὶ πολυμαθεῖς, ὅλους ποιητὰς ἐκμανθάνοντας· οἱ II. 811.
δὲ ἐκ πάντων κεφάλαια ἐκλέξαντες[k] καί τινας ὅλας ῥήσεις
εἰς ταὐτὸ ξυναγαγόντες ἐκμανθάνειν φασὶ δεῖν εἰς μνήμην
τιθεμένους, εἰ μέλλει τις ἀγαθὸς ἡμῖν καὶ σοφὸς ἐκ πολυ-
πειρίας καὶ πολυμαθίας[l] γενέσθαι. τούτοις δὴ[m] σὺ κελεύεις
ἐμὲ τὰ νῦν παῤῥησιαζόμενον ἀποφαίνεσθαι τί τε καλῶς
λέγουσι καὶ τί μή;[n]

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

[c] διακελεύει Ξυfr.—[d] ἐκ om r.—[e] λόγον Ξ.—[f] τετμημένον Ωυr et (in ο corr) A.—[g] μὴν ΑΞΩυfħr.—[h] καὶ...μέτρων add AΩυfħr.—[i] δεῖν οἱ A et pr Ω: δεινοὶ *s.—[k] ἐκλέξαντε Ξ.—[l] πολυμαθείας υ et (corr in ει) A.—[m] δὲ ħ.—[n] μήν Ξ.—[o] πολυμά-

finem non perducta est; quocirca redintegratur repetito κελεύεις in verbis μεθ' ὧν διακελεύει με cet. Particula δὲ post ἴσως a Cod. Voss. abest. Mox ἐκ τῶν παρόντων λόγων est i. q. τοῖς παροῦσι λόγοις: *viam his sermonibus patefactam.* Vid. Viger. de Idiotism. p. 600. Herm. Ast.

§. 15. ποιηταί τε] Ni fallor, scribendum est ποιηταί γε (γε affirmandi vim habet); τε enim nihil habet, quo referatur. Deinde verba καὶ πάντων—μέτρων e Cod. Voss. recepimus (scribitur ibi μετρῶν), eaque Ficin. quoque in libris suis invenit; vertit enim: *aliisque generibus metrorum.* Μέτρα sunt ipsa *carmina metro certo composita*, ut Sympos. 187. D. χρώμενον ὀρθῶς τοῖς πεποιημένοις μέλεσί τε καὶ μέτροις, ὃ δὴ παιδεία ἐκλήθη. Ast.

φασὶ δεῖν οἱ] Sic emendavimus, quod vulgo scribitur φασὶ δεινοί; δεῖν et sensus et linguæ ratio postulant; contra δεινοὶ ab hoc loco alienum est. Articulus οἱ noti quid indicat: *illi, quos innumeros esse constat.* Vid. ad ii. 1. Ficin. δεινοὶ, vitiosum illud, ita reddidit: *multi facultatis hujusmodi professores.* Unde colligere possis, οἱ δεινοὶ (quibus Sophistæ significentur, qui se juventutis educatores esse professi fuerint) fortasse scribendum esse; tunc vero propter τοὺς ὀρθῶς παιδευομένους (*pueros recte instituendos*) δεῖν itidem interponendum esset.—ποιοῦντας, *faciendo.* Ast.

πολυηκόους] Vid. nostra ad Phædr. p. 384.—πολυμαθεῖς. Phædr. p. 275. A. πολυήκοοι γάρ σοι γενόμενοι ἄνευ διδαχῆς πολυγνώμονες εἶναι δόξουσιν, ἀγνώμονες ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος ὄντες καὶ χαλεποὶ ξυνεῖναι, δοξόσοφοι γεγονότες ἀντὶ σοφῶν.—οἱ δὲ, opponitur prægr. οἱ πολλακισμυρίοι, ac si οἱ μὲν πολλακισμυρίοι præcessisset. Vid. ad i. 3. Ast.

τηται, παιδαγωγοῖς παιδίας[z] καὶ νηπιότητος χάριν, ἔτι δ'
III. iii. 42. αὖ τοῖς διδάσκουσι καὶ ὁτιοῦν καὶ μαθήμασιν,[a] ὡς ἐλεύθερον· ὡς δ' αὖ δοῦλον, πᾶς ὁ προστυγχάνων τῶν ἐλευθέρων ἀνδρῶν κολαζέτω τόν τε παῖδα αὐτὸν καὶ τὸν[b] παιδαγωγὸν καὶ τὸν διδάσκαλον, ἐὰν ἐξαμαρτάνῃ τίς τι[c] τούτων. ἂν δ' αὖ προστυγχάνων τις μὴ κολάζῃ τῇ δίκῃ, ὀνείδει μὲν ἐνεχέσθω πρῶτον τῷ μεγίστῳ, ὁ δὲ τῶν νομοφυλάκων ἐπὶ
II. 809. τὴν τῶν παίδων ἀρχὴν ᾑρημένος ἐπισκοπείτω τοῦτον τὸν ἐντυγχάνοντα οἷς[d] λέγομεν καὶ μὴ κολάζοντα δέον κολάζειν, ἢ κολάζοντα μὴ κατὰ τρόπον, βλέπων δὲ ἡμῖν ὀξὺ καὶ διαφερόντως ἐπιμελούμενος τῆς τῶν παίδων τροφῆς κατευθυνέτω τὰς φύσεις αὐτῶν, ἀεὶ τρέπων[e] πρὸς τἀγαθὸν κατὰ νόμους.[f] τοῦτον[g] δὲ αὐτὸν αὖ πῶς ἂν ἡμῖν ὁ νόμος αὐτὸς παιδεύσειεν[h] ἱκανῶς; νῦν μὲν γὰρ δὴ εἴρηκεν οὐδέν[i] πω σαφὲς οὐδὲ ἱκανόν, ἀλλὰ τὰ μέν, τὰ δ' οὔ· δεῖ δὲ εἰς δύναμιν μηδὲν παραλείπειν αὐτῷ, πάντα δὲ λόγον ἀφερμηνεύειν, ἵνα οὗτος τοῖς ἄλλοις μηνυτής τε ἅμα καὶ τροφεὺς γίγνηται. τὰ μὲν οὖν δὴ χορείας[k] πέρι μελῶν τε καὶ ὀρχήσεως ἐρρήθη, τίνα τύπον[l] ἔχοντα ἐκλεκτέα τέ ἐστι καὶ ἐπανορθωτέα

διᾶς vfhr.—[a] μάθησιν h.—[b] om ΞΩυfhr.—[c] τι om A et pr Ω.—[d] οἷ A et pr Ω.—[e] πρέπων v.—[f] κατὰ τοὺς νόμους v.—[g] τούτων A et pr Ω.—[h] αὐτὸς αὖ παιδ. r.

παιδίας] Scriptum est παιδιᾶς in præc. ed. sed hanc scripturam, non illam, habet quidam vet. et παιδίαν pro *infantia* dicit et alibi Plato. Steph.

παιδίας] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. παιδιᾶς. Recte Steph. reposuit παιδίας, *infantiæ* (vid. Hemsterhus. ad Aristoph. Plut. 1057. et Schweighæus. ad Athen. vii. p. 422. t. iv.). Ficin. *ad puerilem lasciviam regendam.* Mox verba ita cohærent: ἔτι δ' αὖ (*præterea*) αὐτὸν θεραπεύειν δεῖ τοῖς διδάσκουσι καὶ ὁτιοῦν (per magistros cujuscunque disciplinæ s. artis) καὶ μαθήμασιν, ὡς ἐλεύθερον: *et institutione* (in universum) *ea, quæ hominem liberum decet.* Sequens ὡς est *tanquam.*—ἐπισκοπείτω, *observato et animadvertito eum, qui, quum peccantibus adfuerit, eos non castigavit.* Ἐπισκοπεῖν est *speculari*, ut Demosthen. adv. Lacrit. p. 932. 25. t. ii. καὶ ἅμα ἐπεσκοποῦμεν, εἴ τι ἐξαιροῦνταί ποθεν ἐκ πλοίου ἢ πεντηκοστεύονται.—δέον, *quum oportuisset*; vid. ad ii. 5. Ast.

καὶ μαθήμασιν] Ante hæc verba καὶ μαθήμασιν interpungendum est, ne jungantur cum διδάσκουσι. Legimus autem et p. 10. μανθάνειν δὲ ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις δὴ τί ποτε δεῖ τοὺς νέους καὶ διδάσκειν αὖ τοὺς διδασκάλους. Et paulo post, πρὸς δὲ δὴ, μαθήματα ἄλυρα ποιητῶν κείμενα ἐν γράμμασι etc. Steph.

τοῦτον δὲ αὐτὸν] Non de eo disseritur, quomodo eum, qui liberorum educationi præficiendus sit, ipsum erudiri oporteat (in sequentibus enim de liberorum educatione exponitur), sed quam institutionis formam lex ipsi præscribere debeat. Igitur verbo παιδεύειν scriptor lusit, quasi dicere voluerit: is, qui institutionem moderatur, ipse quoque (αὐτὸς αὖ), a lege institutus sit necesse est, h. e. institutionis pueris impertiendæ ratio a lege ipsi præscripta esse debet.—Cod. Voss. τούτων δέ.—ἀφερμηνεύειν, vid. ad ii. 5. Ast.

μασιν ἢ χύδην οὕτως εἰρημένους μεμάθηκα καὶ ἀκήκοα,
πάντων μοι μετριώτατοί γε εἶναι κατεφάνησαν καὶ προσή-
κοντες τὰ μάλιστα ἀκούειν νέοις. τῷ δὴ νομοφύλακί τε[u]
καὶ παιδευτῇ παράδειγμα οὐκ ἂν ἔχοιμι, ὡς οἶμαι, τούτου
βέλτιον φράζειν, ἢ ταῦτά τε διδάσκειν παρακελεύεσθαι
τοῖσι διδασκάλοις[v] τοὺς παῖδας, τά τε τούτων ἐχόμενα
καὶ ὅμοια, ἂν ἄρα που περιτυγχάνῃ ποιητῶν τε ποιήμασι
διεξιὼν καὶ γεγραμμένα καταλογάδην ἢ καὶ ψιλῶς οὕτως
ἄνευ τοῦ γεγράφθαι λεγόμενα, ἀδελφά που τούτων τῶν
λόγων,[w] μὴ μεθιέναι τρόπῳ μηδενί, γράφεσθαι δέ, καὶ πρῶ- III. iii. 48.
τον μὲν τοὺς διδασκάλους αὐτοὺς ἀναγκάζειν μανθάνειν
καὶ ἐπαινεῖν, οὓς δ' ἂν μὴ ἀρέσκῃ τῶν διδασκάλων, μὴ
χρῆσθαι τούτοις συνεργοῖς, οὓς δ' ἂν τῷ ἐπαίνῳ συμψή-
φους ἔχῃ,[x] τούτοις χρώμενον τοὺς νέους[y] αὐτοῖς παραδιδό-
ναι διδάσκειν τε καὶ παιδεύειν. οὗτός μοι μῦθος ἐνταῦθα II. 812.
καὶ οὕτω τελευτάτω, περὶ γραμματιστῶν τε εἰρημένος ἅμα
καὶ γραμμάτων.

ΚΛ. Κατὰ μὲν τὴν ὑπόθεσιν, ὦ ξένε, ἔμοιγε οὐ φαινόμεθα ἐκτὸς πορεύεσθαι τῶν ὑποτεθέντων[z] λόγων· εἰ δὲ τὸ ὅλον κατορθοῦμεν ἢ μή, χαλεπὸν ἴσως διισχυρίζεσθαι.

ΑΘ. Τότε γάρ, ὦ Κλεινία, τοῦτό γ' αὐτὸ ἔσται καταφανέστερον, ὡς εἰκός, ὅταν, ὃ πολλάκις εἰρήκαμεν, ἐπὶ τέλος ἀφικώμεθα πάσης τῆς διεξόδου περὶ νόμων.

ΚΛ. Ὀρθῶς.

[s] ἀπῆλθε add AΩcfhr.—[t] δὴ om r.—[u] δὲ A et pr Ω.—[v] διδασκάλοισι r.—[w] λόγων (ν μ) Arfh, λόγων Ωr: νόμων [v]r.—[x] ἔχοι h.—[y] τοῖς νέοις h.—[z] ὑποτιθέντων H.—[a] τὸν

χύδην] χύδην de iis usurpatur, quæ nullis adstricta legibus sunt, igitur oratione prosa ac pedestri scripta vel dicta. Sic Aristotel. Rhetor. iii. διὸ καὶ τῶν μέτρων πάντες μνημονεύουσι μᾶλλον τῶν χύδην. Ceterum Pollux, qui l. ii. 1. p. 687. hunc locum citat, ita videtur eum legisse: ἔν τε ποιήμασι καὶ χύδην.—τὰ μάλιστα, i. q. μάλιστα, ut apud Xenoph. de Mag. Equit. Offic. viii. 5. Apolog. 18. Vid. Viger. de Idiot. p. 416. Ast.

ταῦτα] Hos nostros sermones. Mox τὰ τούτων ἐχόμενα (his proxima) καὶ ὅμοια referenda sunt ad μὴ μεθιέναι. Ad περιτυγχάνῃ int. τοιούτοις; et ἀδελφὰ (similia, vid. ad iii. 5.) appositio est, quæ dicitur, ad γεγραμμένα et λεγόμενα. Pro νόμων vero e Cod. Voss. reposuimus λόγων. Ficin. quoque: et huic disputationi consentanea.—De ἀρέσκῃ, cum accusativo conjuncto, vid. ad iii. 16. Ast.

νόμων] Legitur etiam λόγων. Steph. Nimirum Ficinus vertit: et huic disputationi consentanea. Bip.

παρὰ τοῦ νομοθέτου διείρηται.[b] πρόσεχε δὴ τὸν νοῦν τοῖς
μετὰ ταῦτα μέλλουσι ῥηθήσεσθαι. γραμμάτων εἴπομεν
ὡς οὐχ ἱκανῶς ἔχεις[c] πέρι τὸ πρῶτον, ἐπικαλοῦντές[d] τι τῇ
λέξει τόδε, ὡς οὔπω διείρηκέ[e] σοι πότερον εἰς ἀκρίβειαν τοῦ
III. iii. 44. μαθήματος ἰτέον τὸν μέλλοντα πολίτην[f] ἔσεσθαι μέτριον ἢ
τὸ παράπαν οὐδὲ προσοιστέον· ὡς δ' αὔτως καὶ περὶ λύραν.
προσοιστέον μὲν τοίνυν[g] φαμέν. εἰς μὲν γράμματα παιδὶ
δεκετεῖ[h] σχεδὸν ἐνιαυτοὶ τρεῖς,[i] λύρας δὲ ἅψασθαι τρία
II. 810. μὲν ἔτη καὶ δέκα[k] γεγονόσιν ἄρχεσθαι μέτριος ὁ χρόνος,
ἐμμεῖναι δὲ ἕτερα τρία. καὶ μήτε πλείω τούτων μήτ'

κα η
ς.—[c] ἔχει f.—[d] ἐπιμελοῦντες ɧ.—[e] διῄρηκε f, διειρηκε ɧ.—[f] πολίτην μέλλοντα ɧ.
—[g] malim μέντοι νῦν.—[h] δεκετεῖ pr Ω.—[i] τρεῖς ΞΩυfɧr et corr A: τρίς ς.—[k] δέ-

διείρηται] Vulgo διῄρηται, quorum verborum frequentissima est confusio. Διείρηται, etiamsi ab aliis rationibus discesseris, jam sequentia ὡς οὔπω διείρηκέ σοι postulant. Accedit, quod sensus quoque διείρηται flagitat. Distingui videlicet debent διαιρεῖν et διερεῖν; illud est proprie *dividere*, distinguere, et tunc explorare, perscrutari (nam quod perscrutamur, per partes singulas consideremus necesse est), et deinde in universum est *considerare*, perpendere. Sic *perscrutari* est in Phædon. c. 56. καὶ ἐὰν αὐτὰς ἱκανῶς διέλητε; *considerare* s. *perpendere* Gorg. p. 495. C. Ἴθι δή μοι— διελοῦ τάδε (male Heindorf. Dorvillium secutus, exponit: *distincte hæc explica*); *dijudicare* est in Protag. p. 314. B. ἡμεῖς γὰρ ἔτι νέοι, ὥστε τοσοῦτον πρᾶγμα διελέσθαι. Hipp. Maj. p. 285. C. ἃ σὺ ἀκριβέστατα ἐπίστασαι ἀνθρώπων διαιρεῖν; in quo quidem loco διαιρεῖν notionem fere adjunctam habet *explicandi*, disputandi cet. Contra διερεῖν est *distincte enarrare, definire, constituere*, et in universum *dicere*. Sic c. 16. p. 613. A. Ἀληθῆ καὶ ταῦτα διείρηκας. et paulo ante: ἐν τοῖς πρόσθεν διείρηται πάντα. xi. 12. p. 932. E. τὰ μὲν θανάσιμα αὐτῶν διείρηται — τούτων οὐδέν πω διερρήθη. Epinom. 13. p. 991. B. ἄνευ τῶν νῦν διειρημένων. Quocirca etiam l. i. 14. p. 647. C. scribendum esse judico ὧν δ' ἑκάτερον ἕνεκα, διειρήμεθα pro διῃρήμεθα. vii. 23. p. 824. B. ὁ διειρημένος ἂν εἴη λόγος. xi. 8. p. 927. E. ἔτι δὲ νόμους— μετρίως διειρημένους. Male in Lexic. vulgatis διείρηται et διῄρηται quasi promiscue usurpari traduntur; Dorvillius vero ad Charit. p. 645. a propria verbi διαιρεῖν notione aberravit; quo factum est, ut διαιρεῖν in locis illis, ubi διείρηται, legimus, reponendum esse opinaretur. Ast.

διείρηκέ σοι] Legitur et διῄρηκε. Sic autem et p. 813. utraque lectio est annotata. Steph.

διείρηκε] Cod. Voss. in marg. διῄρηκες (exhibet enim διείρηκες).—ἐπικαλοῦντές τι (κατά τί s. κατά τινα τρόπον, *quodammodo, fere*): *increpantes fere sermonem in eo, quod*—. Mox Cod. Voss. in marg. προσιτέον, quam scripturam Steph. quoque memorat. Sed recte habet προσοιστέον; est enim προσφέρεσθαι *se inferre*, h. e. accedere, ut Polit. v. 2. τὸν πρότερον ἀεὶ προσφερόμενον ἀναστρέφοντα κρούειν. Tim. 74. C. τὸν προσφερόμενον ἔξωθεν καὶ περιϊστάμενον πάγον ἀμυνεῖσθαι μετρίως. Ad προσοιστέον int. αὐτῷ: *ne accedere quidem ad disciplinam oportet*, quod oppositum est τῷ ἰέναι εἰς ἀκρίβειαν τοῦ μαθήματος.—ὡς δ' αὔτως. Vid. ad v. 2. Ast.

τρεῖς] Sic Ald. Lov. Bas. 1. et 2. Steph. scripsit τρὶς, nisi, quod probabilius est, operarum culpa hoc factum est. Ad ἐνιαυτοὶ τρεῖς ex sequentt. petendum est μέτριοι ἂν εἶεν. Ast.

εἰς γράμματα] *Ad litteras discendas*; εἰς enim consilium indicat, vid. Fischer. ad Weller. t. iii. p. ii. p. 151.—ἕτερα τρία, *itidem tres annos*, sc. ac in litteris discendis. De ἕτερα vid. ad vi. 21. Cod. Voss. εἰς ἕτερα. Ast.

ἐπᾴδῃ ταῖς τῶν νέων ψυχαῖς, προκαλούμενος ἑκάστους εἰς
ἀρετῆς ἕπεσθαι κτῆσιν συνακολουθοῦντας διὰ τῶν μιμή-
σεων.[i]

ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις.[k]

ΑΘ. Τούτων τοίνυν δεῖ χάριν τοῖς φθόγγοις τῆς[l] λύρας
προσχρῆσθαι, σαφηνείας ἕνεκα τῶν χορδῶν, τόν τε κιθαριστὴν
καὶ τὸν παιδευόμενον, ἀποδιδόντας πρόσχορδα τὰ φθέγ-
ματα τοῖς φθέγμασι· τὴν δ' ἑτεροφωνίαν καὶ ποικιλίαν
τῆς λύρας, ἄλλα μὲν μέλη τῶν χορδῶν ἱεισῶν, ἄλλα δὲ
τοῦ τὴν μελῳδίαν ξυνθέντος ποιητοῦ,[m] καὶ δὴ καὶ[n] πυκνό-
τητα μανότητι καὶ τάχος βραδυτῆτι καὶ ὀξύτητα βαρύ-
τητι ξύμφωνον[o] καὶ ἀντίφωνον[p] παρεχομένους, καὶ τῶν
ῥυθμῶν ὡσαύτως παντοδαπὰ ποικίλματα προσαρμόττοντας
τοῖσι φθόγγοις τῆς λύρας, πάντα οὖν τὰ τοιαῦτα μὴ[q] προσ-
φέρειν τοῖς μέλλουσιν ἐν τρισὶν ἔτεσι τὸ τῆς μουσικῆς χρή-
σιμον ἐκλήψεσθαι διὰ τάχους. τὰ γὰρ ἐναντία ἄλληλα
ταράττοντα δυσμαθίαν[r] παρέχει, δεῖ δὲ ὅτι μάλιστα εὐ- III. iii. 50.
μαθεῖς εἶναι τοὺς νέους· τὰ γὰρ ἀναγκαῖα οὐ σμικρὰ οὐδ'
ὀλίγα αὐτοῖς ἐστὶ προστεταγμένα μαθήματα, δείξει δὲ
αὐτὰ προϊὼν ὁ λόγος ἅμα τῷ χρόνῳ. ἀλλὰ ταῦτα μὲν
οὕτω περὶ τῆς μουσικῆς ἡμῖν ὁ παιδευτὴς ἐπιμελείσθω· τὰ
δὲ μελῶν αὐτῶν αὖ καὶ ῥημάτων, οἷα τοὺς χοροδιδασκά-
λους καὶ ἃ δεῖ διδάσκειν, καὶ ταῦτα ἡμῖν ἐν τοῖς πρόσθεν II. 813.
διείρηται[s] πάντα, ἃ δὴ καθιερωθέντα ἔφαμεν δεῖν, ταῖς ἑορ-

σήσεων Ξ.—k λέγεις om v.—l τὰς h.—m τοῦ ποιητοῦ Ξcfh et, qui θέντος τοῦ rc habet, Ω.—n om pr ΑΩ.—o ξ. Ωυfhx.—p καὶ ἀντίφωνον om pr ΑΩ.—q μὲν v.—

τὴν δ' ἑτεροφωνίαν] Oratio, verbis interpositis καὶ δὴ καὶ παρεχομένους, καὶ τῶν ῥυθμῶν—λύρας interrupta; redintegratur verbis πάντα οὖν τὰ τοιαῦτα μὴ προσφέρειν (int. δεῖ). Ad τὴν δ' ἑτεροφωνίαν igitur intelligenda sunt μὴ προσφέρειν δεῖ. Participia vero illa παρεχομένους et προσαρμόττοντας quasi absolute posita sunt; scilicet sequi debebat post τὴν ἑτεροφωνίαν cet. καὶ δὴ καὶ τὸ πυκνότητα μανότητι—παρέχεσθαι καὶ τὸ—προσαρμόττειν; propter participia vero ἱεισῶν et ξυνθέντος orationem mutavit scriptor, et participia quarto casu ad prægressa adjunxit. Bas. 2. τοῦ ποιητοῦ: Ast.

πυκνότητα] Sic Polit. vii. 12. πυκνώματα, ubi vid. not. Martian. Capell. 9. p. 320. '*spissum* dicitur trium sonorum composita quædam qualitas.' De reliquis ad artem musicam spectantibus vid. Hist. Academ. Inscript. v. ii. p. 193. Ast.

διείρηται] Legitur etiam διήρηται: itidemque paulo post διήρηκας pro διείρηκας. Steph.

διείρηται] Quam Stephanus scripturam profert διήρηται, Dorvill. ad Charit. p. 645. probat; sed vid. ad c. 14. Mox διήρηκας idem legi memorat. Ast.

ταγμένοις ἔπεσι, χαίρειν ἐᾷν. πρὸς δὲ δὴ μαθήματα ἄλυρα ποιητῶν κείμενα ἐν γράμμασι, τοῖς μὲν μετὰ μέτρων, τοῖς δ' ἄνευ ῥυθμῶν τμημάτων, ἃ δὴ συγγράμματα κατὰ λόγον εἰρημένα μόνον, τητώμενα ῥυθμοῦ τε καὶ ἁρμονίας, σφαλερὰ γράμμαθ' ἡμῖν ἐστὶ παρά τινων τῶν πολλῶν τοιούτων ἀνθρώπων καταλελειμμένα· οἷς, ὦ πάντων βέλτιστοι νομοφύλακες, τί χρήσεσθε; ἢ τί ποθ' ὑμῖν ὁ νομο-
III. iii. 45. *θέτης χρῆσθαι προστάξας ὀρθῶς ἂν τάξειε; καὶ μάλα ἀπορήσειν αὐτὸν προσδοκῶ.*

ΚΛ. Τί *ποτε τοῦτο,*[s] *ὦ ξένε, φαίνει*[t] *πρὸς σαυτὸν*[u] *ὄντως ἠπορηκὼς λέγειν;*[v]

ΑΘ. Ὀ*ρθῶς ὑπέλαβες, ὦ* Κλεινία. *πρὸς δὲ δὴ κοινωνοὺς ὑμᾶς ὄντας περὶ νόμων ἀνάγκη τό τε φαινόμενον εὔπορον καὶ τὸ μὴ φράζειν.*

ΚΛ. Τί *οὖν; τί περὶ τούτων νῦν καὶ ποῖόν τι πεπονθὼς λέγεις;*

ΑΘ. Ἐ*ρῶ δή· στόμασι γὰρ πολλάκις μυρίοις ἐναντία λέγειν*[w] *οὐδαμῶς εὔπορον.*

ΚΛ. Τί *δέ;*[x] *σμικρὰ καὶ ὀλίγα*[y] *δοκεῖ σοι τὰ ἔμπροσθεν ἡμῖν εἰρημένα περὶ νόμων κεῖσθαι τοῖς πολλοῖς ὑπεναντία;*

ΑΘ. Κ*αὶ μάλα ἀληθὲς τοῦτό γε*[z] *λέγεις. κελεύεις γὰρ δή με, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ἐχθοδοποῦ γεγονυίας πολλοῖς,*[a] *ἴσως δ' οὐκ ἐλάττοσιν ἑτέροις προσφι-*

—[u] αὐτὸν Ξυfhr.—[v] λέγεις Ξ.—[w] λέγειν ἐναντία Ξs.—[x] δαί Ωυfhυ et corr A.—[y] ὀλίγου ΑΞΩυ.—[z] γε om h.—[a] τοῖς πολλοῖς h.—[b] δ' om A, in γρ habet Ω.—

πρὸς δὲ δὴ] *πρὸς* est *præterea*, vid. ad v. 14. Ad *μαθήματα* int. *χρὴ διαπονεῖν.* Ceterum *τμήματα ῥυθμῶν* sunt *incisa* s. *segmenta numerorum.* Ast.

ἄνευ ῥυθμῶν] Lectio alia affertur, *τοῖς δ' ἄνευ τούτων· ἃ δὴ συγγράμματα* etc. Steph. Ita nimirum corrigendum statuebat Cornar. rejectis *ῥυθμῶν τμημάτων*: forte scrib. *ἄνευ ῥυθμικῶν τμημάτων.* Bip.

τητώμενα] Schol. Ruhnk. et in marg. Cod. Voss. *στερισκόμενα.* Mox libri veteres mendose scribunt *πορήσειν—πρὸς αὐτὸν—λέγεις.* — Deinde *πολλακισμυρίοις* conjunctim scripsimus. Ast.

πολλάκις μυρίοις] Hic quoque *πολλακισμυρίοις* scribendum est, itidemque paulo post *πολλακισμύριοι.* Steph.

ἐχθοδοποῦ] Schol. *κακοποιοῦ, ἀπεχθοῦς.* Vid. Ruhnk. ad Tim. p. 128. Ast.

τῆς αὐτῆς ὁδοῦ] Deesse videtur verbum infin. modi quod huic genitivo jungatur. Steph.

τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ἐχθ. γεγ.] Infinitivus desideratur. Vir doctus in Misc. Observat. v. ii. p. ii. p. 307. suppiendum esse arbitrabatur ἔχεσθαι, quod satis placebat Ruhnkenio ad Tim. l. l. Sed nihil interponendum esse judico; oratio enim, verbis *ἴσως—χείροσί γε* interrupta, ad

τε ξυνὸν ὡς εὖ μὲν τραφέντων καὶ τρεφομένων τῶν νέων πάντα ἡμῖν κατ' ὀρθὸν πλεῖ, μὴ δέ,[a] οὔτ' εἰπεῖν ἄξιον οὔθ' ἡμεῖς λέγομεν ἐπὶ καινῇ πόλει τοὺς σφόδρα φιλομαντευτὰς σεβόμενοι. [§. 17.] Πολλὰ μὲν οὖν ἡμῖν καὶ περὶ τούτων εἴρηται τῶν περὶ τὰς ὀρχήσεις καὶ περὶ πᾶσαν[b] τὴν τῶν γυμνασίων κίνησιν· γυμνάσια γὰρ τίθεμεν[c] καὶ τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἅπαντα τοῖς σώμασι διαπονήματα τοξικῆς τε καὶ πάσης ῥίψεως καὶ πελταστικῆς καὶ[d] πάσης ὁπλομαχίας καὶ διεξόδων τακτικῶν καὶ ἁπάσης πορείας στρατοπέδων καὶ στρατοπεδεύσεων καὶ ὅσα εἰς ἱππικὴν III. iii. 52. μαθήματα συντείνει.[e] πάντων γὰρ τούτων διδασκάλους τε εἶναι δεῖ κοινούς, ἀρνυμένους μισθὸν παρὰ τῆς πόλεως, καὶ τούτων μαθητὰς τοὺς ἐν τῇ πόλει παῖδάς τε καὶ ἄνδρας, καὶ κόρας καὶ γυναῖκας πάντων τούτων ἐπιστήμονας, κόρας μὲν οὔσας ἔτι πᾶσαν τὴν[f] ἐν ὅπλοις ὄρχησιν καὶ[g] μάχην

—[b] πᾶσαν περὶ Σ.—[c] τιθῶμεν fh, τιθοῦμεν γρ Σ.—[d] πελτ. τε καὶ h.—[e] ἐπιτείνει Σ.

λογισμῷ τε ξυνὸν] Exspectabas ξυνιεὶς; et hæc genuina, ni fallor, scriptura est, quæ, quum in ξυνιῶν abiisset, quod citerioris est Græcitatis (sic συνιῶν legimus ad Rom. iii. 11. et συνιοῦσι Matth. xiii. 13. a συνιέω derivata), deinde in συνὼν vel ξυνὼν mutata est. De sententia, vid. ad l. vi. 12. Ast.

κατ' ὀρθὸν πλεῖ] *Rectum tenent cursum*, i. e. recta sunt; frequens imago. Sic Sophocl. Antig. 190. καὶ ταύτης ἔπι Πλέοντες ὀρθῆς. Cicero ad Divers. xii. 25. 'una navis est jam bonorum omnium, quam quidem nos damus operam ut rectam teneamus.' Ast.

μὴ δὲ] Consulto hic scriptum fuit μὴ δὲ, non autem μηδὲ conjunctim, ut alibi passim: quia illæ voculæ μὴ δὲ non sonant *neque*, sed *sin minus*: respondentes illis, εὖ μέν: quum enim dixisset ὡς εὖ μὲν τραφέντων etc. subjunxit, μὴ δὲ, perinde ac si repetendo superiora diceretur, μὴ τραφέντων δὲ εὖ. Eo autem libentius de hoc particularum μὴ δὲ usu te moneo, quod alicubi non observatum interpretes in errorem induxisse animadverterim. Steph.

μὴ δὲ] Int. εὖ τραφέντων καὶ τρεφομένων τῶν νέων, h. e. *sin minus*. Tunc cogitatione supplere oportet: *omnia perversa fiunt*, vel tale quid, quod, ut ipse dicit, Atheniensis pronuntiare veretur. Ast.

τοὺς σφόδρα φιλομαντευτὰς σεβόμενοι] *De urbe nova futura augurari et infausti quid pronuntiare reformidantes* (sic Tim. 69. D. σεβόμενοι μιαίνειν τὸ θεῖον). Ad τοὺς σφόδρα φιλομαντευτὰς (*qui augurandi nimis cupidi sunt*) verbum desidero, velut μιμεῖσθαι; nisi τοὺς φιλομαντευτὰς pro abstracto, τὴν φιλομαντείαν, positum esse dixeris, sicuti concretum solet abstracti loco usurpari, vid. ad c. 4. Ast.

§. 17. γυμνάσια γὰρ τίθεμεν] Laudat hæc Euseb. Præp. Ev. xiii. 19. p. 706. D. ubi τιθῶμεν scribitur.—τοῖς σώμασι; dativus instrumenti est index, vid. ad i. 6. Ast.

διεξόδων τακτικῶν] Significantur *exercitus in acie constituti expeditiones*. Vid. Viger. ad Euseb. p. 98. Sic ἔξοδος apud Lys. t. v. p. 579. 582.—πορείας στρατοπέδων, *castrorum* s. exercitus *profectionis*, contra στρατοπέδευσις est *castra metandi actio*. Ast.

ἐπιτείνει] In vet. συντείνει, quam scripturam alteri præfero. Steph.

ξυντείνει] Sic Cod. Voss. Bas. 2. et Euseb. Vulgo ἐπιτείνει. Ξυντείνειν εἰς τὶ est *spectare* s. *pertinere ad aliquid*, vid. ad i. 11. Ast.

ΑΘ. Τί δή ποτ' ἂν οὖν περὶ ἁπάντων τούτων ἑνὶ λόγῳ φράζων εἴποιμ' ἂν ἱκανόν; οἶμαι μὲν τὸ τοιόνδε σχεδόν, ὃ καὶ πᾶς ἄν μοι συγχωρήσειε, πολλὰ μὲν ἕκαστον τούτων εἰρηκέναι καλῶς, πολλὰ δὲ καὶ τοὐναντίον. εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἔχει, κίνδυνόν φημι εἶναι φέρουσαν τοῖς παισὶ τὴν πολυμαθίαν.[o]

ΚΛ. Πῶς οὖν καὶ τί παραινοίης ἂν τῷ νομοφύλακι;

ΑΘ. Τοῦ πέρι λέγεις;

III. iii. 47. ΚΛ. Τοῦ πρὸς τί παράδειγμά ποτε ἀποβλέψας ἂν τὸ μὲν ἐῷ[p] πάντας μανθάνειν τοὺς νέους, τὸ δ' ἀποκωλύοι. λέγε καὶ μηδὲν ἀπόκνει λέγων.

ΑΘ. Ὦ 'γαθὲ Κλεινία, κινδυνεύω κατά γέ τινα τρόπον εὐτυχηκέναι.

ΚΛ. Τοῦ δὴ πέρι;

ΑΘ. Τοῦ μὴ παντάπασι παραδείγματος ἀπορεῖν. νῦν γὰρ ἀποβλέψας πρὸς τοὺς λόγους οὓς ἐξ ἕω μέχρι δεῦρο δὴ[q] διεληλύθαμεν ἡμεῖς, ὡς μὲν ἐμοὶ φαινόμεθα, οὐκ ἄνευ τινὸς ἐπιπνοίας θεῶν, ἔδοξαν δ'[r] οὖν μοι παντάπασι ποιήσει τινὶ προσομοίως εἰρῆσθαι. καί μοι ἴσως οὐδὲν θαυμαστὸν πάθος ἐπῆλθε,[s] λόγους οἰκείους οἷον ἀθρόους ἐπιβλέψαντι μάλα ἡσθῆναι· τῶν γὰρ δὴ[t] πλείστων λόγων, οὓς ἐν ποιή-

θειαν corr A, φιλομα^θ γρ Ω, φιλομαθίαν vh.—[p] ἐώη h.—[q] δὴ om h.—[r] δ' om cc.—

ἕκαστον τούτων] Int. τῶν ποιητῶν, quorum carmina vel tota vel per partes ediscenda esse juventuti illi præcipiunt. Mox ἐφη Atticum restituimus. Ast.

τοῦ πρὸς] Voculam τοῦ a sequentibus separandam, et notam interrogationis ei adscribendam puto: ut ponatur pro τίνος, et sit sensus, *Itane interrogas qua de re loquar?* Steph. Sed τοῦ respicit ad prægressa Τοῦ πέρι λέγεις, ut sit: περὶ τούτου s. τοῦτο λέγω, *hoc dico, scilicet* πρὸς τί παράδειγμα cet. Quæ ratio quum in ipsis Platonis libris frequentissima sit, mirari debemus, Stephanum in ea aliquid offendere potuisse. Sic statim post similiter verba Τοῦ δὴ πέρι; excipit τοῦ cet. Ast.

δεῦρ' ἀεὶ] Sic Suidas legit h. v. ubi locum nostrum laudavit. Vulgo δεῦρο δή, in quo δή ex δεῖ, quocum ἀεὶ creberrime permutatum reperitur, profectum esse liquet. Δεῦρ' ἀεὶ est *huc usque, hactenus* (Schol. ad Æschyl. Eumen. 599. τὸ ἀεὶ ἐπὶ τοῦ ἕως 'Αττικοὶ πολλάκις). Sic Politic. 292. C. δεῦρ' ἀεὶ προεληλύθαμεν. Vid. Valcken. ad Eurip. Phœniss. p. 413. et in Thom. Mag. p. 143. (in Ruhnk. Epist. ad Ernest.) Porson. ad Eurip. Orest. 1679. qui subjicit: 'sed ibi (in libr. edit. Plat.) mendose δεῦρο δὴ editur.'—Ceterum ἀποβλέψας absolute positum est pro ἐμοῦ ἀποβλέψαντος, vid. ad iii. 7. Particula vero δὲ post ἔδοξαν orationem redintegrat et continuat. Ast.

πάθος] Post πάθος in vet. est verbum ἐπῆλθε, huic loco aptum: in quo subaudiendum alioqui esset ἐστί. Steph.

ἐπῆλθε] Hoc verbum, quod libri editi ignorant, e Cod. Voss. recepimus. Ast.

μασιν ἢ χύδην οὕτως εἰρημένους μεμάθηκα καὶ ἀκήκοα, πάντων μοι μετριώτατοί γε εἶναι κατεφάνησαν καὶ προσήκοντες τὰ μάλιστα ἀκούειν νέοις. τῷ δὴ νομοφύλακί τε[u] καὶ παιδευτῇ παράδειγμα οὐκ ἂν ἔχοιμι, ὡς οἶμαι, τούτου βέλτιον φράζειν, ἢ ταῦτά τε διδάσκειν παρακελεύεσθαι τοῖσι διδασκάλοις[v] τοὺς παῖδας, τά τε τούτων ἐχόμενα καὶ ὅμοια, ἂν ἄρα που περιτυγχάνῃ ποιητῶν τε ποιήματα διεξιὼν καὶ γεγραμμένα καταλογάδην ἢ καὶ ψιλῶς οὕτως ἄνευ τοῦ γεγράφθαι λεγόμενα, ἀδελφά που τούτων τῶν λόγων,[w] μὴ μεθιέναι τρόπῳ μηδενί, γράφεσθαι δέ, καὶ πρῶ- III. iii. 48.
τον μὲν τοὺς διδασκάλους αὐτοὺς ἀναγκάζειν μανθάνειν καὶ ἐπαινεῖν, οὓς δ' ἂν μὴ ἀρέσκῃ τῶν διδασκάλων, μὴ χρῆσθαι τούτοις συνεργοῖς, οὓς δ' ἂν τῷ ἐπαίνῳ συμψήφους ἔχῃ,[x] τούτοις χρώμενον τοὺς νέους[y] αὐτοῖς παραδιδόναι διδάσκειν τε καὶ παιδεύειν. οὗτός μοι μῦθος ἐνταῦθα II. 812.
καὶ οὕτω τελευτάτω, περὶ γραμματιστῶν τε εἰρημένος ἅμα καὶ γραμμάτων.

ΚΛ. Κατὰ μὲν τὴν ὑπόθεσιν, ὦ ξένε, ἔμοιγε οὐ φαινόμεθα ἐκτὸς πορεύεσθαι τῶν ὑποτεθέντων[z] λόγων· εἰ δὲ τὸ ὅλον κατορθοῦμεν ἢ μή, χαλεπὸν ἴσως διισχυρίζεσθαι.

ΑΘ. Τότε γάρ, ὦ Κλεινία, τοῦτό γ' αὐτὸ ἔσται καταφανέστερον, ὡς εἰκός, ὅταν, ὃ πολλάκις εἰρήκαμεν, ἐπὶ τέλος ἀφικώμεθα πάσης τῆς διεξόδου περὶ νόμων.

ΚΛ. Ὀρθῶς.

[s] ἐπῆλθε add ΑΩrfhr.—[t] δὴ om r.—[u] δὲ Α et pr Ω.—[v] διδασκάλοισι r.—[w] λόγων Arfh, λόγων Ωr: νόμων *r.—[x] ἔχοι h.—[y] τοῖς νέοις h.—[z] ὑποτιθέντων Ξ.—[a] τὸν

χύδην] χύδην de iis usurpatur, quæ nullis adstricta legibus sunt, igitur oratione prosa ac pedestri scripta vel dicta. Sic Aristotel. Rhetor. iii. διὸ καὶ τῶν μέτρων πάντες μνημονεύουσι μᾶλλον τῶν χύδην. Ceterum Pollux, qui l. ii. 1. p. 687. hunc locum citat, ita videtur eum legisse: ἔν τε ποιήμασι καὶ χύδην.—τὰ μάλιστα, i. q. μάλιστα, ut apud Xenoph. de Mag. Equit. Offic. viii. 6. Apolog. 18. Vid. Viger. de Idiot. p. 416. Ast.

ταῦτα] Hos nostros sermones. Mox τὰ τούτων ἐχόμενα (his proxima) καὶ ὅμοια referenda sunt ad μὴ μεθιέναι. Ad περιτυγχάνῃ int. τοιούτοις; et ἀδελφὰ (similia, vid. ad iii. 5.) appositio est, quæ dicitur, ad γεγραμμένα et λεγόμενα. Pro νόμων vero e Cod. Voss. reposuimus λόγων. Ficin. quoque: et huic disputationi consentanea.—De ἀρέσκῃ, cum accusativo conjuncto, vid. ad iii. 16. Ast.

νόμων] Legitur etiam λόγων. Steph. Nimirum Ficinus vertit: et huic disputationi consentanea. Bip.

ΑΘ. Τί δή ποτ' ἂν οὖν περὶ ἁπάντων τούτων ἑνὶ λόγῳ φράζων εἴποιμ' ἂν ἱκανόν; οἶμαι μὲν τὸ τοιόνδε σχεδόν, ὃ καὶ πᾶς ἄν μοι συγχωρήσειε, πολλὰ μὲν ἕκαστον τούτων εἰρηκέναι καλῶς, πολλὰ δὲ καὶ τοὐναντίον. εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἔχει, κίνδυνόν φημι εἶναι φέρουσαν τοῖς παισὶ τὴν πολυμαθίαν.[o]

ΚΛ. Πῶς οὖν καὶ τί παραινοίης ἂν τῷ νομοφύλακι;

ΑΘ. Τοῦ πέρι λέγεις;

III. iii. 47. ΚΛ. Τοῦ πρὸς τί παράδειγμά ποτε ἀποβλέψας ἂν τὸ μὲν ἐῷ[p] πάντας μανθάνειν τοὺς νέους, τὸ δ' ἀποκωλύοι. λέγε καὶ μηδὲν ἀπόκνει λέγων.

ΑΘ. Ὦ 'γαθὲ Κλεινία, κινδυνεύω κατά γέ τινα τρόπον εὐτυχηκέναι.

ΚΛ. Τοῦ δὴ πέρι;

ΑΘ. Τοῦ μὴ παντάπασι παραδείγματος ἀπορεῖν. νῦν γὰρ ἀποβλέψας πρὸς τοὺς λόγους οὓς ἐξ ἕω μέχρι δεῦρο δὴ[q] διεληλύθαμεν ἡμεῖς, ὡς μὲν ἐμοὶ φαινόμεθα, οὐκ ἄνευ τινὸς ἐπιπνοίας θεῶν, ἔδοξαν δ'[r] οὖν μοι παντάπασι ποιήσει τινὶ προσομοίως εἰρῆσθαι. καί μοι ἴσως οὐδὲν θαυμαστὸν πάθος ἐπῆλθε,[s] λόγους οἰκείους οἷον ἀθρόους ἐπιβλέψαντι μάλα ἡσθῆναι· τῶν γὰρ δὴ[t] πλείστων λόγων, οὓς ἐν ποιή-

[o] θειαν corr A, φιλομα θ γρ Ω, φιλυμαθίαν υϑ.—[p] ἐώη ϑ.—[q] δὴ om ϑ.—[r] δ' om εε.—

ἕκαστον τούτων] Int. τῶν ποιητῶν, quorum carmina vel tota vel per partes ediscenda esse juventuti illi præcipiunt. Mox ἐῴη Atticum restituimus. Ast.

τοῦ πρὸς] Voculam τοῦ a sequentibus separandam, et notam interrogationis ei adscribendam puto: ut ponatur pro τίνος, et sit sensus, *Itane interrogas qua de re loquar?* Steph. Sed τοῦ respicit ad prægressa Τοῦ πέρι λέγεις, ut sit: περὶ τούτου s. τοῦτο λέγω, *hoc dico, scilicet* πρὸς τί παράδειγμα cet. Quæ ratio quum in ipsis Platonis libris frequentissima sit, mirari debemus, Stephanum in ea aliquid offendere potuisse. Sic statim post similiter verba Τοῦ δὴ πέρι; excipit τοῦ cet. Ast.

δεῦρ' ἀεὶ] Sic Suidas legit h. v. ubi locum nostrum laudavit. Vulgo δεῦρο δὴ, in quo δὴ ex δεῖ, quocum ἀεὶ creberrime permutatum reperitur, profectum esse liquet. Δεῦρ' ἀεὶ est *huc usque, hactenus* (Schol. ad Æschyl. Eumen. 599. τὸ ἀεὶ ἐπὶ τοῦ ἕως Ἀττικοὶ πολλάκις). Sic Politic. 292. C. δεῦρ' ἀεὶ προεληλύθαμεν. Vid. Valcken. ad Eurip. Phœniss. p. 413. et in Thom. Mag. p. 143. (in Ruhnk. Epist. ad Ernest.) Porson. ad Eurip. Orest. 1679. qui subjicit: 'sed ibi (in libr. edit. Plat.) mendose δεῦρο δὴ editur.'—Ceterum ἀποβλέψας absolute positum est pro ἐμοῦ ἀποβλέψαντος, vid. ad iii. 7. Particula vero δὲ post ἔδοξαν orationem redintegrat et continuat. Ast.

πάθος] Post πάθος in vet. est verbum ἐπῆλθε, huic loco aptum: in quo subaudiendum alioqui esset ἐστί. Steph.

ἐπῆλθε] Hoc verbum, quod libri editi ignorant, e Cod. Voss. recepimus. Ast.

τὴν διαμάχην γίγνεσθαι, πολλή που κακία πολιτείας οὕτως αἰσχρῶς τὰς γυναῖκας εἶναι τεθραμμένας, ὡς μηδ' ὥσπερ ὄρνιθας περὶ τέκνων μαχομένας πρὸς ὁτιοῦν τῶν ἰσχυροτάτων θηρίων ἐθέλειν[p] ἀποθνήσκειν τε καὶ πάντας κινδύνους[q] κινδυνεύειν, ἀλλ' εὐθὺς πρὸς ἱερὰ φερομένας πάντας βωμούς τε καὶ ναοὺς ἐμπιπλάναι[r] καὶ δόξαν τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους καταχεῖν[s] ὡς πάντων δειλότατον φύσει θηρίων ἐστίν.

ΚΛ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ ξένε, οὐδαμῶς εὔσχημον γίγνοιτ' ἄν, τοῦ κακοῦ χωρίς, τοῦτο[t] ἐν πόλει ὅπου γίγνοιτο. III. iii. 58.

ΑΘ. Οὐκοῦν τιθῶμεν τὸν νόμον τοῦτον μέχρι γε τοσούτου, μὴ ἀμελεῖσθαι τὰ περὶ τὸν πόλεμον γυναιξὶ δεῖν, ἐπιμελεῖσθαι δὲ πάντας τοὺς πολίτας καὶ τὰς[u] πολίτιδας;

ΚΛ. Ἐγὼ γοῦν συγχωρῶ.

ΑΘ. Πάλης τοίνυν τὰ μὲν εἴπομεν, ὃ δ' ἐστὶ μέγιστον, ὡς ἐγὼ φαίην ἄν, οὐκ εἰρήκαμεν, οὐδ' ἔστι[v] ῥᾴδιον ἄνευ τοῦ τῷ σώματι δεικνύντα ἅμα καὶ τῷ λόγῳ φράζειν. τοῦτ'

p ἐθέλειν ΑΩυfr : θέλειν *s.—q κινδύνους om Ξ.—r ἐμπιμπλάναι A.—s κατασχεῖν fr.—t τοῦτο...μέχρι] τοῦ r.—u τὰς om Ξ.—v ἔτι Ξ.—w μηνύσει s.—x καὶ υ.—

πολλή που κακία] Verba hæc sejungit a præcedentibus Fic. et tanquam ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς legit: quod tamen quomodo fieri possit non video: alioqui illi de quo nunc querebar incommodo, (quod ad structuram orationis attinet) aliud accedet, ut maneat suspensa post infinitivum γίγνεσθαι oratio. Sed quomodo ille huic incommodo medetur? repetendo ex superioribus ἱκανοὺς εἶναι: hæc enim sunt ejus verba, totum hunc locum interpretantis, *Mulieres autem castra movere, ordines struere, et arma sumere atque deponere, si nullius rei alterius gratia, attamen si res cogat ut in militiam viri omnes proficiscantur, possint ipsæ interim siquid adversi acciderit, civitatem defendere: vel si tanta hostium multitudo agros invaserit ut necesse sit mulieres quoque pro civitate arma capere: quorum nihil est quod non facile evenire possit. Magno certe reipubl. vitio dandum est, ita ignave mulieres educari, ut nec etc.* Steph.

ὥσπερ ὄρνιθας] Muson. in Wyttenbach. Philomath. t. i. p. 159. δεῖ δὲ καὶ ἀμυντικῶς ἔχειν τὰς γυναῖκας, εἰ μὴ νὴ Δία φαίνεσθαι μέλλουσι κακίους ἀλεκτορίδων καὶ ἄλλων ὀρνίθων θηλειῶν, αἳ πολὺ μείζοσι θηρίοις ἑαυτῶν ὑπὲρ τῶν νέων διαμάχονται (γρ. διαλλάττονται). Sic etiam Lycurgus Orat. adv. Leocrat. p. 229. t. iv. τὰ γοῦν ζῶα τὰ πετεινά, ἃ μάλιστα πέφυκε πρὸς τάχος, ἔστιν ἰδεῖν ὑπὲρ τῆς αὑτῶν νεοττιᾶς ἐθέλοντα ἀποθνήσκειν. Cf. Synes. Epist. cxxxi. p. 267. C. Ast.

πρὸς ἱερὰ φερομένας] Commode laudat Faehsius Æschyl. S. Theb. 165. Βρέτη πεσούσας πρὸς πολισσούχων θεῶν Αὔειν, λακάζειν, σωφρόνων μισήματα. Ast.

τοῦ κακοῦ χωρίς] Sensum expressit Ficin. vertendo: *et dedecori hoc et detrimento* (κακοῦ) *est civitati.* Mox μηνύσῃ scripsimus pro solœco illo μηνύσει. Denique hoc notari debet, πάλην h. l. sensu latissimo positam, non solum *luctam*, verum etiam pugilatum et pancratium significare. Vid. P. Faber Agonistic. iii. 8. Gronov. Thesaur. Ant. Gr. t. viii. p. 2146. Ast.

§. 16. ΑΘ. Ἆρ' οὖν οὐ μετὰ τὸν γραμματιστὴν[a] ὁ κιθαριστὴς ἡμῖν προσρητέος;

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Τοῖς κιθαρισταῖς μὲν τοίνυν ἡμᾶς δοκῶ τῶν ἔμπροσθεν λόγων ἀναμνησθέντας τὸ προσῆκον νεῖμαι τῆς τε διδασκαλίας ἅμα[b] καὶ πάσης τῆς περὶ τὰ τοιαῦτα παιδεύσεως.

ΚΛ. Ποίων δὴ πέρι λέγεις;

III. iii. 49. ΑΘ. Ἔφαμεν, οἶμαι, τοὺς τοῦ Διονύσου τοὺς ἑξηκοντούτας[c] ᾠδοὺς διαφερόντως εὐαισθήτους δεῖν γεγονέναι περί τε τοὺς ῥυθμοὺς καὶ τὰς τῶν ἁρμονιῶν συστάσεις,[d] ἵνα τὴν τῶν μελῶν μίμησιν[e] τὴν εὖ καὶ τὴν κακῶς[f] μεμιμημένην, ἐν τοῖς παθήμασιν ὅταν ψυχὴ γίγνηται, τά τε τῆς ἀγαθῆς ὁμοιώματα καὶ τὰ τῆς ἐναντίας ἐκλέξασθαι δυνατὸς ἄν[g] τις τὰ μὲν ἀποβάλλῃ,[h] τὰ δὲ προφέρων εἰς μέσον ὑμνῇ καὶ

γραμματιστὴν ΑΩτfhr: τὴν γραμματικὴν s.—[b] οἶμαι r.—[c] ἑξηκοντούτας (α in litura sito) A: ἑξηκοντούτεις (υ supra) *s.—[d] συστάσεις Ω.—[e] μίμησιν Af et γρ Ω.—[f] εὖ τε καὶ καλῶς r: καλῶς etiam υ.—[g] ἂν υ.—[h] ἀποβάλλῃ ΑΩfhr: ἀποβάλῃ *s.—[i] μι-

§. 16. *μετὰ τὸν γραμματικὴν*] Altera lectio quæ est in vet. *μετὰ τὸν γραμματιστὴν*, sequenda est potius: quum proxime sequatur mentio κιθαριστοῦ itidem, non κιθαριστικῆς: et modo dixerit, περὶ γραμματιστῶν. Steph. Eruit hanc lectionem e Ficini libris, nam vertit: *Verum post literarum magistrum nonne de citharista dicendum?* quæ utique præstat. Bip.

μετὰ τὸν γραμματιστὴν] Sic Cod. Voss. et Ficin. Vulgo *μετὰ τὴν γραμματικήν*. Ast.

κίνησιν] Legitur etiam *μίμησιν*. Steph. Hanc lectionem Ficino sublegit. vertit enim: *Ut in cantibus animi affectus imitantibus*. Bip.

μίμησιν] Steph. nescio e quo libro, lectionem *μίμησιν* affert, quam, quum sensui unice conveniat, recipiendam esse duximus. Eandem Ficin. confirmat vertens: *in cantibus affectus animi imitantibus*. Vulgo *κίνησιν* legitur. Μίμησις μεμιμημένη est *imitatio effecta* s. facta. Sic c. 18. p. 815. A. et iv. 1. fin. *μιμήσεις πονηρὰς μιμεῖσθαι*; quæ loquendi ratio Atticorum propria est. Deinde verba *τά τε τῆς ἀγαθῆς ὁμοιώματα καὶ τὰ τῆς ἐναντίας*, quæ propter antecedentia, *ἐν τοῖς παθήμασιν ὅταν ψυχὴ γίγνηται* interposita sunt, prægressorum, *τὴν τῶν μελῶν μίμησιν—μεμιμημένην*, explicationi serviunt. Ast.

ἐκλέξασθαι] Antecedens, quod dicitur, pro consequente positum est; relatum enim ad *τὴν—μίμησιν—μεμιμημένην*, quod verbis *τά τε τῆς ἀγαθῆς ὁμοιώματα καὶ τὰ τῆς ἐναντίας* explicatur, est distinguere, discernere; igitur: *ut rectam* (h. e. animi boni) *et malam* (i. e. animi pravi) *imitationem discernere* (igitur meliorem eligere) *possit, et alteram* (pravi animi imitationem) *rejiciat* s. *reprobet, alteram vero laudet*.—Mox Cod. Voss. *ἀποβάλλῃ—προσφέρων*. Sed *προφέρειν εἰς μέσον* s. *εἰς τὸ μέσον* recte habet. Sic xi. 13. fin. Phileb. 57. A. Deinde idem liber *προσκαλούμενος*. Προκαλεῖσθαι vero est *provocare, cohortari*, ut apud Xenoph. Mem. ii. 3. 17. *προκαλούμενον ἑαυτὸν εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον*. Paulo post Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *κτῆσιν*. Ficin. *ad virtutis ipsius possessionem*. Ast.

τὴν διαμάχην γίγνεσθαι, πολλή που κακία πολιτείας οὕτως αἰσχρῶς τὰς γυναῖκας εἶναι τεθραμμένας, ὡς μηδ' ὥσπερ ὄρνιθας περὶ τέκνων μαχομένας πρὸς ὁτιοῦν τῶν ἰσχυροτάτων θηρίων ἐθέλειν[p] ἀποθνήσκειν τε καὶ πάντας κινδύνους[q] κινδυνεύειν, ἀλλ' εὐθὺς πρὸς ἱερὰ φερομένας πάντας βωμούς τε καὶ ναοὺς ἐμπιπλάναι[r] καὶ δόξαν τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους καταχεῖν[s] ὡς πάντων δειλότατον φύσει θηρίων ἐστίν.

ΚΛ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ ξένε, οὐδαμῶς εὔσχημον γίγνοιτ' ἄν, τοῦ κακοῦ χωρίς, τοῦτο[t] ἐν πόλει ὅπου γίγνοιτο. III. iii. 58.

ΑΘ. Οὐκοῦν τιθῶμεν τὸν νόμον τοῦτον μέχρι γε τοσούτου, μὴ ἀμελεῖσθαι τὰ περὶ τὸν πόλεμον γυναιξὶ δεῖν, ἐπιμελεῖσθαι δὲ πάντας τοὺς πολίτας καὶ τὰς[u] πολίτιδας;

ΚΛ. Ἐγὼ γοῦν συγχωρῶ.

ΑΘ. Πάλης τοίνυν τὰ μὲν εἴπομεν, ὃ δ' ἐστὶ μέγιστον, ὡς ἐγὼ φαίην ἄν, οὐκ εἰρήκαμεν, οὐδ' ἔστι[v] ῥᾴδιον ἄνευ τοῦ τῷ σώματι δεικνύντα ἅμα καὶ τῷ λόγῳ φράζειν. τοῦτ'

[p] ἐθέλειν ΑΩυfτ: θέλειν *ς.—[q] κινδύνους om Ξ.—[r] ἐμπιμπλάναι Α.—[s] κατασχεῖν fτ.—[t] τοῦτο...μέχρι] τοῦ τ.—[u] τὰς om Ξ.—[v] ἔτι Ξ.—[w] μηνύσει ς.—[x] ναὶ τ.—

πολλή που κακία] Verba hæc sejungit a præcedentibus Fic. et tanquam ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς legit: quod tamen quomodo fieri possit non video: alioqui illi de quo nunc querebar incommodo, (quod ad structuram orationis attinet) aliud accedet, ut maneat suspensa post infinitivum γίγνεσθαι oratio. Sed quomodò ille huic incommodo medetur? repetendo ex superioribus ἱκανοὺς εἶναι: hæc enim sunt ejus verba, totum hunc locum interpretantis, *Mulieres autem castra movere, ordines struere, et arma sumere atque deponere, si nullius rei alterius gratia, attamen si res cogat ut in militiam viri omnes proficiscantur, possint ipsæ interim siquid adversi acciderit, civitatem defendere: vel si tanta hostium multitudo agros invaserit ut necesse sit mulieres quoque pro civitate arma capere: quorum nihil est quod non facile evenire possit. Magno certe reipubl. vitio dandum est, ita ignave mulieres educari, ut nec etc.* Steph.

ὥσπερ ὄρνιθας] Muson. in Wyttenbach. Philomath. t. i. p. 159. δεῖ δὲ καὶ ἀμυντικῶς ἔχειν τὰς γυναῖκας, εἰ μὴ νὴ Δία φαίνεσθαι μέλλουσι κακίους ἀλεκτορίδων καὶ ἄλλων ὀρνίθων θηλειῶν, αἳ πολὺ μείζοσι θηρίοις ἑαυτῶν ὑπὲρ τῶν νέων διαμάχονται (γρ. διαλλάττονται). Sic etiam Lycurgus Orat. adv. Leocrat. p. 229. t. iv. τὰ γοῦν ζῶα τὰ πετεινά, ἃ μάλιστα πέφυκε πρὸς τάχος, ἔστιν ἰδεῖν ὑπὲρ τῆς αὑτῶν νεοττιᾶς ἐθέλοντα ἀποθνήσκειν. Cf. Synes. Epist. cxxxi. p. 267. C. Ast.

πρὸς ἱερὰ φερομένας] Commode laudat Faehsius Æschyl. S. Theb. 165. Βρέτη πεσούσας πρὸς πολισσούχων θεῶν Αὔειν, λακάζειν, σωφρόνων μισήματα. Ast.

τοῦ κακοῦ χωρὶς] Sensum expressit Ficin. vertendo: *et dedecori hoc et detrimento* (κακοῦ) *est civitati.* Mox μηνύσῃ scripsimus pro solœco illo μηνύσει. Denique hoc notari debet, πάλην h. l. sensu latissimo positam, non solum *luctam*, verum etiam pugilatum et pancratium significare. Vid. P. Faber Agonistic. iii. 8. Gronov. Thesaur. Ant. Gr. t. viii. p. 2146. Ast.

ταῖς ἕκαστα ἁρμόττοντα, ἡδονὴν εὐτυχῆ ταῖς πόλεσι παραδιδόντα ὠφελεῖν.

ΚΛ. Ἀληθῆ καὶ ταῦτα διείρηκας.[t]

ΑΘ. Ἀληθέστατα τοίνυν.[u] καὶ ταῦθ' ἡμῖν παραλαβὼν ἃ περὶ τὴν Μοῦσαν ἄρχων αἱρεθεὶς ἐπιμελείσθω μετὰ τύχης εὐμενοῦς, ἡμεῖς δὲ ὀρχήσεώς τε πέρι καὶ ὅλης τῆς περὶ τὸ σῶμα γυμναστικῆς πρὸς τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοις ἀποδῶμεν·[v] καθά περ μουσικῆς τὸ διδασκαλικὸν ὑπόλοιπον ὂν ἀπέδομεν, ὡσαύτως ποιῶμεν καὶ γυμναστικῆς. τοὺς γὰρ παῖδάς τε καὶ τὰς παῖδας ὀρχεῖσθαι δὴ δεῖ καὶ γυμνάζεσθαι μανθάνειν. ἦ γάρ;

ΚΛ. Ναί.[w]

ΑΘ. Τοῖς μὲν τοίνυν παισὶν ὀρχησταί, ταῖς δὲ ὀρχηστρίδες ἂν[x] εἶεν πρὸς τὸ διαπονεῖν οὐκ ἀνεπιτηδειότεροι.

III. iii. 51. ΚΛ. Ἔστω δὴ ταύτῃ.

ΑΘ. Πάλιν δὴ τὸν τὰ πλεῖστα ἕξοντα πράγματα καλῶμεν, τὸν τῶν παίδων ἐπιμελητήν, ὃς τῶν τε περὶ μουσικὴν τῶν τε περὶ γυμναστικὴν ἐπιμελούμενος οὐ πολλὴν ἕξει σχολήν.

ΚΛ. Πῶς οὖν δυνατὸς ἔσται πρεσβύτερος ὢν τοσούτων[y] ἐπιμελεῖσθαι;

ΑΘ. Ῥᾳδίως, ὦ φίλε· ὁ νόμος[z] γὰρ αὐτῷ δέδωκε καὶ δώσει προσλαμβάνειν εἰς ταύτην τὴν ἐπιμέλειαν τῶν πολιτῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν οὓς ἂν ἐθέλῃ, γνώσεται δὲ οὓς δεῖ, καὶ βουλήσεται μὴ πλημμελεῖν εἰς ταῦτα αἰδούμενος ἐμφρόνως καὶ γιγνώσκων τῆς ἀρχῆς τὸ μέγεθος, λογισμῷ

[r] δυσμάθειαν corr A.—[s] διήρηται υ.—[t] διήρηκας υ.—[u] τοι Υ et γρ Ω.—[v] [illegible] υ.—[w] ναί om 𝔥.—[x] ἂν om 𝔥.—[y] τοσοῦτον A𝔥 et pr Ω.—[z] λόγος (ν μ superscr.) υ.—[a] μηδὲν rc A.

ταῦθ' ἡμῖν] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ταῦτα θ' ἡμῖν. Ast.

καθάπερ] Particulam καὶ ante καθάπερ necessariam esse puto. Steph.

καθάπερ] Steph. ante καθάπερ particulam καὶ necessariam putabat; potius intelligenda est particula explicans, velut *nempe*, vid. ad i. 4.—καὶ γυμναστικῆς, int. τὸ διδασκαλικὸν ὑπόλοιπον ὂν ἀποδιδόντες. Ast.

πρὸς τὸ διαπονεῖν] *Ut haud ineptius s. inhabilius*, i. e. *minus exerceantur quam pueri.* Sic capienda esse puto hæc verba. Ficin. vertit: *ut his apte exerceantur.* Cornar. *puellis autem saltatrices non inidoneæ fuerint ad exercitationem.* Igitur ἀνεπιτηδειότεροι cum ὀρχηστρίδες conjunxit. De verbo διαπονεῖν vid. ad vii. 6. Ast.

τε ξυνὸν ὡς εὖ μὲν τραφέντων καὶ τρεφομένων τῶν νέων πάντα ἡμῖν κατ' ὀρθὸν πλεῖ, μὴ δέ,[a] οὔτ' εἰπεῖν ἄξιον οὔθ' ἡμεῖς λέγομεν ἐπὶ καινῇ πόλει τοὺς σφόδρα φιλομαντευτὰς σεβόμενοι. [§. 17.] Πολλὰ μὲν οὖν ἡμῖν καὶ περὶ τούτων εἴρηται τῶν περὶ τὰς ὀρχήσεις καὶ περὶ πᾶσαν[b] τὴν τῶν γυμνασίων κίνησιν· γυμνάσια γὰρ τίθεμεν[c] καὶ τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἅπαντα τοῖς σώμασι διαπονήματα τοξικῆς τε καὶ πάσης ῥίψεως καὶ πελταστικῆς καὶ[d] πάσης ὁπλομαχίας καὶ διεξόδων τακτικῶν καὶ ἁπάσης πορείας στρατοπέδων καὶ στρατοπεδεύσεων καὶ ὅσα εἰς ἱππικὴν III. iii. 52.
μαθήματα συντείνει.[e] πάντων γὰρ τούτων διδασκάλους τε εἶναι δεῖ κοινούς, ἀρνυμένους μισθὸν παρὰ τῆς πόλεως, καὶ τούτων μαθητὰς τοὺς ἐν τῇ πόλει παῖδάς τε καὶ ἄνδρας, καὶ κόρας καὶ γυναῖκας πάντων τούτων ἐπιστήμονας, κόρας μὲν οὔσας ἔτι πᾶσαν τὴν[f] ἐν ὅπλοις ὄρχησιν καὶ[g] μάχην

—[b] πᾶσαν περὶ r.—[c] τιθῶμεν fh, τιθοῦμεν γρ r.—[d] πελτ. τε καὶ h.—[e] ἐπιτείνει r.

λογισμῷ τε ξυνὸν] Exspectabas *ξυνιεὶς*; et hæc genuina, ni fallor, scriptura est, quæ, quum in *ξυνιῶν* abiisset, quod citerioris est Græcitatis (sic *συνιῶν* legimus ad Rom. iii. 11. et *συνιοῦσι* Matth. xiii. 13. a *συνιέω* derivata), deinde in *συνὼν* vel *ξυνὼν* mutata est. De sententia, vid. ad l. vi. 12. Ast.

κατ' ὀρθὸν πλεῖ] *Rectum tenent cursum*, i. e. recta sunt; frequens imago. Sic Sophocl. Antig. 190. *καὶ ταύτης ἔπι Πλέοντες ὀρθῆς*. Cicero ad Divers. xii. 25. 'una navis est jam bonorum omnium, quam quidem nos damus operam ut rectam teneamus.' Ast.

μὴ δὲ] Consulto hic scriptum fuit *μὴ δὲ*, non autem *μηδὲ* conjunctim, ut alibi passim: quia illæ voculæ *μὴ δὲ* non sonant *neque*, sed *sin minus*: respondentes illis, *εὖ μέν*: quum enim dixisset *ὡς εὖ μὲν τραφέντων* etc. subjunxit, *μὴ δέ*, perinde ac si repetendo superiora diceretur, *μὴ τραφέντων δὲ εὖ*. Eo autem libentius de hoc particularum *μὴ δὲ* usu te moneo, quod alicubi non observatum interpretes in errorem induxisse animadverterim. Steph.

μὴ δὲ] Int. *εὖ τραφέντων καὶ τρεφομένων τῶν νέων*, h. e. *sin minus*. Tunc cogitatione supplere oportet: *omnia perversa fiunt*, vel tale quid, quod, ut ipse dicit, Atheniensis pronuntiare veretur. Ast.

τοὺς σφόδρα φιλομαντευτὰς σεβόμενοι] *De urbe nova futura augurari et infausti quid pronuntiare reformidantes* (sic Tim. 69. D. *σεβόμενοι μιαίνειν τὸ θεῖον*). Ad *τοὺς σφόδρα φιλομαντευτὰς* (*qui augurandi nimis cupidi sunt*) verbum desidero, velut *μιμεῖσθαι*; nisi *τοὺς φιλομαντευτὰς* pro abstracto, *τὴν φιλομαντείαν*, positum esse dixeris, sicuti concretum solet abstracti loco usurpari, vid. ad c. 4. Ast.

§. 17. *γυμνάσια γὰρ τίθεμεν*] Laudat hæc Euseb. Præp. Ev. xiii. 19. p. 706. D. ubi *τιθῶμεν* scribitur.—*τοῖς σώμασι*; dativus instrumenti est index, vid. ad i. 6. Ast.

διεξόδων τακτικῶν] Significantur *exercitus in acie constituti expeditiones*. Vid. Viger. ad Euseb. p. 98. Sic *ἔξοδος* apud Lys. t. v. p. 579. 582.—*πορείας στρατοπέδων*, *castrorum* s. exercitus *profectionis*, contra *στρατοπέδευσις* est *castra metandi actio*. Ast.

ἐπιτείνει] In vet. *συντείνει*, quam scripturam alteri præfero. Steph.

ξυντείνει] Sic Cod. Voss. Bas. 2. et Euseb. Vulgo *ἐπιτείνει*. *Ξυντείνειν εἰς τὶ* est *spectare* s. *pertinere ad aliquid*, vid. ad i. 11. Ast.

μεμελετηκυίας, γυναῖκας δὲ διεξόδων καὶ τάξεων[h] καὶ
II. 814. θέσεως[i] καὶ ἀναιρέσεως[k] ὅπλων ἡμμένας, εἰ μηδενὸς ἕνεκα, ἀλλ' εἴ ποτε δεήσειε πανδημεὶ πάσῃ τῇ δυνάμει καταλείποντας τὴν πόλιν ἔξω στρατεύεσθαι, τοὺς φυλάξοντας[l] παῖδάς τε καὶ τὴν ἄλλην πόλιν ἱκανοὺς εἶναι τό γε τοσοῦτον, ἢ καὶ τοὐναντίον, ὧν οὐδὲν ἀπώμοτον, ἔξωθεν πολεμίους εἰσπεσόντας ῥώμῃ τινὶ μεγάλῃ καὶ βίᾳ,[m] βαρβάρους εἴτε Ἕλληνας, ἀνάγκην[n] παρασχεῖν περὶ αὐτῆς τῆς[o] πόλεως

—[f] τὴν rc Ω.—[g] ὄρχησίν τε καὶ ꝑ.—[h] τάξεως r.—[i] θέσεων ꝑ.—[k] καὶ ἀναιρέσεως om pr Ω.—[l] φυλάξαντας ΑΞΩr.—[m] βιαίαι γρ Ω.—[n] ἀνάγκη Ξ.—[o] τῆς om Ξ.—

μεμελετηκυίας] Int. εἶναι δεῖ. Mox, ut θέσεως ὅπλων *de castris metandis*, sic ἀναιρέσεως *de castris movendis* capiendum est. De locutione ὅπλα τίθεσθαι vid. ad iv. 2. Ast.

μηδένος] Post μηδενὸς deesse videtur ἄλλου, ut legatur, εἰ μηδενὸς ἄλλου ἕνεκα, ἀλλ' εἰ δεήσειε etc. Quod si ἄλλου post ἕνεκα scriptum a Platone fuisse putemus (quæ collocatio non inusitata est, et sensum eundem efficit) ob particulam ἀλλ' illi genitivo ἄλλου proximam lapsum faciliorem fuisse dicemus. Steph.

εἰ μηδενὸς ἕνεκα, ἀλλ' εἰ] I. e. εἰ μηδενὸς ἕνεκα ἄλλου, εἰ δέ ποτε, vid. nostra ad Phædr. p. 228. Steph. excidisse putabat ἄλλου, ut Ficin. vertit: *si nullius rei alterius gratia, tamen*—. Sed ἀλλ' εἰ positum est pro μηδενὸς ἄλλου, εἰ δέ.—τοὺς φυλάξοντας—ἱκανοὺς εἶναι: εἶναι τοὺς φυλάξοντας (i. e. οἳ φυλάξουσι) ἱκανοὺς τό γε τοσοῦτον: *ut sint, qui liberos reliquamque civitatem custodiant, ad hoc saltem idonei.* Τοὺς φυλάξοντας, etsi proprie γυναῖκας respicit, tamen generatim positum est. Quocirca ἱκανοὺς sollicitari non debet. De participii cum articulo conjuncti usu vid. ad iii. 15. Ast.

ὧν] Pro ὧν rectius fortasse legeretur ὄν. Steph.

ὃν οὐδὲν ἀπώμοτον] Sic, Stephano auctore, scripsimus pro ὧν οὐδὲν ἀπώμοτον; idemque in Lexico Bas. scriptum reperitur v. ἀπώμοτον. Ὃν posito, etiam sequentia ἀνάγκην (Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἀνάγκη) παρασχεῖν habent, unde regantur: *vel etiam ex contrario, quum neutiquam impossibile sit* s. quum omnino fieri possit, *ut hostes necessitatem afferant pro ipsa urbe pugnandi, prava erit civitas, in qua mulieres ad aras confugiant, non arma capiant.* Τοὐναντίον eo referendum est, quod tunc mulieres non in urbe remanent, ut eam custodiant, sed ipsæ quoque arma sumere debent ad hostem propulsandum. Itaque iis, quæ Stephanus proposuit ad locum corrigendum, supersedere possumus.—ἀπώμοτον proprie est, *quod quis factum esse aut fieri posse abjuraverit* s. jurejurando negaverit, igitur quod pro impossibili haberi potest vel debet. Schol. Ruhnk. et Schol. in Cod. Voss. ἀπηγορευμένον, φευκτόν. Ast.

παρασχεῖν] Unde infinitivum παρασχεῖν pendere dicemus? an a verbo δεήσειε, quod ex superioribus repetatur? atqui cum infinitivo quidem στρατεύεσθαι conveniebat, at cum hoc nequaquam. Quid igitur? an desiderari aliquod verbum putandum est quo παρασχεῖν referatur? video quidem certe aptissimum fore verbum συμβῇ, præfixa particula ἐάν: ut legatur ἢ καὶ τοὐναντίον, ἐὰν συμβῇ, vel ἢ καὶ τοὐναντίον (ὧν οὐδὲν ἀπώμοτον) ἐὰν συμβῇ ἔξωθεν πολεμίους (etc.) ἀνάγκην παρασχεῖν etc. ac pro his ἐὰν συμβῇ, inveniri etiam participium συμβὰν scio, posito accusativo absoluto, genitivi loco: sed potius Platonem ellipsin talem in hoc loco reliquisse crediderim, præsertim quum ejusmodi sit ut non modo lectorem non remoretur, sed ne deprehendatur quidem ab eo, primo aspectu. Nec vero latentium eodem modo aliis in locis ellipseων exempla desunt. Hic autem addo etiam, perinde esse ac si talis foret orationis structura, ἢ καὶ τοὐναντίον, εἰ ἔξωθεν πολέμιοι εἰσπεσόντες ῥώμῃ τινὶ μεγάλῃ καὶ βίᾳ, βάρβαροι εἴτε Ἕλληνες ἀνάγκην παράσχοιεν etc. Steph.

τὴν διαμάχην γίγνεσθαι, πολλή που κακία πολιτείας οὕτως αἰσχρῶς τὰς γυναῖκας εἶναι τεθραμμένας, ὡς μηδ' ὥσπερ ὄρνιθας περὶ τέκνων μαχομένας πρὸς ὁτιοῦν τῶν ἰσχυροτάτων θηρίων ἐθέλειν[p] ἀποθνήσκειν τε καὶ πάντας κινδύνους[q] κινδυνεύειν, ἀλλ' εὐθὺς πρὸς ἱερὰ φερομένας πάντας βωμούς τε καὶ ναοὺς ἐμπιπλάναι[r] καὶ δόξαν τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους καταχεῖν[s] ὡς πάντων δειλότατον φύσει θηρίων ἐστίν.

ΚΛ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ ξένε, οὐδαμῶς εὔσχημον γίγνοιτ' ἄν, τοῦ κακοῦ χωρίς, τοῦτο[t] ἐν πόλει ὅπου γίγνοιτο. III. iii. 58.

ΑΘ. Οὐκοῦν τιθῶμεν τὸν νόμον τοῦτον μέχρι γε τοσούτου, μὴ ἀμελεῖσθαι τὰ περὶ τὸν πόλεμον γυναιξὶ δεῖν, ἐπιμελεῖσθαι δὲ πάντας τοὺς πολίτας καὶ τὰς[u] πολίτιδας;

ΚΛ. Ἐγὼ γοῦν συγχωρῶ.

ΑΘ. Πάλης τοίνυν τὰ μὲν εἴπομεν, ὃ δ' ἐστὶ μέγιστον, ὡς ἐγὼ φαίην ἄν, οὐκ εἰρήκαμεν, οὐδ' ἐστι[v] ῥάδιον ἄνευ τοῦ τῷ σώματι δεικνύντα ἅμα καὶ τῷ λόγῳ φράζειν. τοῦτ'

p ἐθέλειν ΑΩυfτ: θέλειν *ς.—q κινδύνους om Ξ.—r ἐμπιμπλάναι Α.—s κατασχεῖν fτ.—t τοῦτο...μέχρι] τοῦ τ.—u τὰς om Ξ.—v ἔτι Ξ.—w μηνύσει ς.—x καὶ υ.—

πολλή που κακία] Verba hæc sejungit a præcedentibus Fic. et tanquam ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς legit: quod tamen quomodo fieri possit non video: alioqui illi de quo nunc querebar incommodo, (quod ad structuram orationis attinet) aliud accedet, ut maneat suspensa post infinitivum γίγνεσθαι oratio. Sed quomodo ille huic incommodo medetur? repetendo ex superioribus ἱκανοὺς εἶναι: hæc enim sunt ejus verba, totum hunc locum interpretantis, *Mulieres autem castra movere, ordines struere, et arma sumere atque deponere, si nullius rei alterius gratia, attamen si res cogat ut in militiam viri omnes proficiscantur, possint ipsæ interim siquid adversi acciderit, civitatem defendere: vel si tanta hostium multitudo agros invaserit ut necesse sit mulieres quoque pro civitate arma capere: quorum nihil est quod non facile evenire possit. Magno certe reipubl. vitio dandum est, ita ignave mulieres educari, ut nec etc.* STEPH.

ὥσπερ ὄρνιθας] Muson. in Wyttenbach. Philomath. t. i. p. 159. δεῖ δὲ καὶ ἀμυντικῶς ἔχειν τὰς γυναῖκας, εἰ μὴ νὴ Δία φαίνεσθαι μέλλουσι κακίους ἀλεκτορίδων καὶ ἄλλων ὀρνίθων θηλειῶν, αἳ πολὺ μείζοσι θηρίοις ἑαυτῶν ὑπὲρ τῶν νέων διαμάχονται (γρ. διαλλάττονται). Sic etiam Lycurgus Orat. adv. Leocrat. p. 229. t. iv. τὰ γοῦν ζῶα τὰ πετεινά, ἃ μάλιστα πέφυκε πρὸς τάχος, ἔστιν ἰδεῖν ὑπὲρ τῆς αὑτῶν νεοττιᾶς ἐθέλοντα ἀποθνήσκειν. Cf. Synes. Epist. cxxxi. p. 267. C. AST.

πρὸς ἱερὰ φερομένας] Commode laudat Faehsius Æschyl. S. Theb. 165. Βρέτη πεσούσας πρὸς πολισσούχων θεῶν Αὔειν, λακάζειν, σωφρόνων μισήματα. AST.

τοῦ κακοῦ χωρίς] Sensum expressit Ficin. vertendo: *et dedecori hoc et detrimento* (κακοῦ) *est civitati.* Mox μηνύσῃ scripsimus pro solœco illo μηνύσει. Denique hoc notari debet, πάλην h. l. sensu latissimo positam, non solum *luctam*, verum etiam pugilatum et pancratium significare. Vid. P. Faber Agonistic. iii. 8. Gronov. Thesaur. Ant. Gr. t. viii. p. 2146. AST.

οὖν τότε κρινοῦμεν, ὅταν ἔργῳ λόγος ἀκολουθήσας μηνύσῃ[w] τι σαφὲς τῶν τε ἄλλων ὧν εἴρηκε πέρι καὶ ὅτι τῇ πολεμικῇ μάχῃ πασῶν κινήσεων ὄντως ἐστὶ ξυγγενὴς πολὺ μάλισθ' ἡμῖν ἡ τοιαύτη πάλη, καὶ[x] δὴ καὶ ὅτι δεῖ ταύτην ἐκείνης χάριν ἐπιτηδεύειν ἀλλ' οὐκ ἐκείνην ταύτης ἕνεκα μανθάνειν.

ΚΛ. Καλῶς τοῦτό γε λέγεις.

§. 18. ΑΘ. Νῦν δὴ τῆς μὲν περὶ παλαίστραν δυνάμεως τὸ μέχρι δεῦρ' ἡμῖν εἰρήσθω· περὶ δὲ τῆς ἄλλης κινήσεως παντὸς τοῦ σώματος, ἧς τὸ πλεῖστον μέρος ὄρχησίν τινά τις[y] προσαγορεύων ὀρθῶς ἂν[z] φθέγγοιτο, δύο μὲν αὐτῆς εἴδη χρὴ νομίζειν εἶναι, τὴν μὲν τῶν καλλιόνων σωμά-
xii. iii. 54. των ἐπὶ τὸ σεμνὸν μιμουμένην, τὴν δὲ τῶν αἰσχιόνων ἐπὶ τὸ φαῦλον, καὶ πάλιν τοῦ φαύλου τε[a] δύο καὶ τοῦ σπουδαίου δύο ἕτερα. τοῦ δὴ[b] σπουδαίου τὴν μὲν κατὰ πόλεμον καὶ ἐν βιαίοις ἐμπλακέντων[c] πόνοις σωμάτων μὲν καλῶν, ψυχῆς δ' ἀνδρικῆς, τὴν δ' ἐν εὐπραγίαις τε οὔσης ψυχῆς σώφρονος ἐν ἡδοναῖς τε ἐμμέτροις, εἰρηνικὴν ἄν τις λέγων κατὰ φύσιν τὴν τοιαύτην ὄρχησιν λέγοι. τὴν πολε-

[y] τις om r.—[z] ἂν om Ar et pr Ω.—[a] γε f.—[b] δύο ἕτερα τοῦ δὴ σπ. om r.—[c] ἐμ-

§. 18. *τῆς μὲν—δυνάμεως*] Desideratur *περὶ*, quod, etsi sæpe omitti solet, ita ut genitivus absolute ponatur, tamen in hoc orationis nexu, ubi *τῆς μὲν* et *περὶ δὲ τῆς ἄλλης* sibi respondent, abesse nequit. Haud dubie alterum *περὶ*, quod ad *παλαίστραν* pertinet, illud ante *τῆς μὲν* de loco suo deturbavit. Haud infrequens vero est hujus præpositionis usus, quo cum duplici casu in uno et eodem orationis circuitu ponitur, ut vii. 7. fin. *ὅσα δὲ περὶ τὰ τῶν ἠθῶν ἐπαίνου τε καὶ ψόγου πέρι πυκνὰ μεταπίπτει.* Sic et p. 817. E. 960. B. Cum genitivo bis posita reperitur xii. 8. init. *καὶ νόμοι περὶ τῶν ξυμβολαίων εἰς δύναμιν τῶν μεγίστων πέρι πάντων εἴρηνται.*—Ad *τὸ μέχρι δεῦρο* non opus est, ut suppleatur *εἰρημένον*; namque articulus adverbiis sic adjungi solet, ut ex nostræ linguæ indole abundet. Ast.

τὴν μὲν κατὰ πόλεμον] Eodem modo duæ harmoniæ, altera *ἐν πράξει πολεμικῇ καὶ ἐν πάσῃ βιαίῳ ἐργασίᾳ*, altera *ἐν ἑκουσίῳ πράξει*, ponuntur Polit. iii. 10. p. 399. B. qui locus totus conferendus est. Ast.

ἣν εἰρηνικὴν] Vulgo hæc ita leguntur, *ἐμμέτροις, εἰρηνικὴν ἂν τις λέγων κατὰ φύσιν, τὴν τοιαύτην ὄρχησιν λέγοι*, quo orationis cohærentia solvitur. Primum enim duo saltationis seriæ genera describuntur, *τὴν μὲν* (int. *ὄρχησιν χρὴ νομίζειν εἶναι*) *κατὰ πόλεμον—τὴν δ' ἐν εὐπραγίαις*, deinde denominantur. Quocirca *ἣν* ante *εἰρηνικὴν* interposuimus, quod facile omitti poterat, si quis *εἰρηνικὴν λέγοι* prægressis, *τὴν δ' ἐν εὐπραγίαις*, jungendum esse putasset. Nec aliter Ficin. videtur legisse vertens, *hunc si quis pacificum appellet motum, secundum naturam appellare videbitur.* Verba *κατὰ φύσιν* cum *λέγοι* conjungenda sunt; *κατὰ φύσιν* s. *φύσει* est *ὀρθῶς, ἀληθῶς*. Deinde *δὲ* scripsimus pro *δὴ* post *πολεμικὴν*; *δὴ* enim locum habere nequit; quod itidem Ficin. confirmat vertens, *illum vero a pacifico diversum.* De *πυῤῥίχῃ* vid. ad c. 6. Ast.

μικὴν δὴ τούτων, ἄλλην οὖσαν τῆς εἰρηνικῆς, πυῤῥίχην ἄν II. 815.
τις ὀρθῶς προσαγορεύοι, τάς τε εὐλαβείας πασῶν πληγῶν καὶ βολῶν ἐκνεύσεσι καὶ ὑπείξει πάσῃ καὶ ἐκπηδήσεσιν ἐν ὕψει καὶ ξὺν ταπεινώσει μιμουμένην,[d] καὶ τὰς ταύταις ἐναντίας, τὰς ἐπὶ τὰ δραστικὰ φερομένας αὖ σχήματα ἔν τε ταῖς τῶν τόξων βολαῖς καὶ ἀκοντίων καὶ πασῶν πληγῶν μιμήματα ἐπιχειρούσας μιμεῖσθαι. τό τε ὀρθὸν ἐν τούτοις καὶ τὸ εὔτονον, τῶν ἀγαθῶν σωμάτων καὶ ψυχῶν ὁπόταν γίγνηται μίμημα, εὐθυφερὲς ὡς τὸ πολὺ τῶν τοῦ σώματος μελῶν γιγνόμενον, ὀρθὸν μὲν τὸ τοιοῦτον, τὸ δὲ τούτοις τοὐναντίον[e] οὐκ ὀρθὸν ἀποδεχόμενον. τὴν δὲ εἰρηνικὴν ὄρχησιν τῇδ' αὖ θεωρητέον ἑκάστων,[f] εἴτε ὀρθῶς εἴτε μὴ κατὰ φύσιν

πλεκέντων (σ supra) AΩυft.—[d] μιμουμένην 𝔥.—[e] ἐναντίον ς.—[f] ἑκάστων (ο supra) Ωχ, ἕκαστον Ξ.—

τάς τε εὐλαβείας] Admodum perspicue hunc locum reddidit Cornar. *quæ evitationes omnium plagarum et ictuum nutando* (ἔκνευσις est *declinatio, evitatio*) *et cedendo et exiliendo in altum et deprimendo* (Ficin. *humique se contrahendo*; Grynæus, *humique se submittendo*) *imitatur, et rursus his contrarias motiones exprimit, quæ ad agendum feruntur, et gestus in arcuum et jaculorum ictibus et omnium plagarum imitationes exprimere conantur.* Pro ξὺν ante ταπεινώσει exspectabas αὖ (*rursus, contra*); sed ξὺν motum videtur esse loco suo (ante ἐκνεύσεσι). Mox ad τὰς ἐναντίας e prægresso εὐλαβείας petendum est generale illud κινήσεις, et pro participio μιμουμένην, referendo illo ad τὴν πολεμικὴν (ὄρχησιν), oratione mutata, sequitur ἐπιχειρούσας μιμεῖσθαι, quod refertur ad τὰς ἐναντίας τὰς ἐπὶ τὰ δραστικὰ αὖ σχήματα φερομένας; propter annexa illa καὶ πασῶν πληγῶν μιμήματα orationem scriptor mutavit, et, oblitus quasi præcedentis τὴν πολεμικὴν, quo universa oratio spectat, ad proxime prægressum τὰς —ἐναντίας φερομένας respiciens ἐπιχειρούσας μιμεῖσθαι subjecit.—πληγῶν μιμήματα μιμεῖσθαι est *plagarum species et formas* s. simulacra (sic enim Latini *belli* s. *pugnæ simulacra* vocant pugnam ludicram et exercitationis causa institutam, vid. Lucret. ii. 40. Virgil. Æn. v. 585. Liv. xxix. 22.) *exhibere*. Ast.

τὸ δὴ ὀρθὸν] Libri editi ita scribunt: τ ότε (sic Ald. Lov. Bas. 1. 2. Stephan. τό τε; sed τε hic locum habere nequit) ὀρθὸν ἐν τούτοις (Ald. μιμεῖσθαι τότε ὀρθὸν ἐν τούτοις. καὶ τὸ εὔτονον)—εὔτονον τῶν ἀγαθῶν—ψυχῶν, ὁπόταν—γιγνόμενον, ὀρθὸν μὲν τὸ τοιοῦτον, τὸ δὲ τ. cet. Quæ quomodo cohæreant et quem sensum habeant, difficile ad intelligendum est. Τὸ ὀρθὸν nihil aliud esse potest nisi ἡ ὀρθότης, quocirca verba ὀρθὸν μὲν τὸ τοιοῦτον separari debent. Τῶν ἀγαθῶν σωμάτων καὶ ψυχῶν cohæret cum ὁπόταν γίγνηται (vid. de hoc hyperbato ad vi. 23.). Pro τότε vero scribendum esse τὸ δὲ liquet: *rectum in his et solidum est* (εὔτονον, *validum* s. firmum est *solidum*) *si bonorum corporum et animorum imitatio fit recta et conveniens* (εὐθυφερὲς proprie, *in rectum tendens*), *quæ quidem imitatio plerumque per corporis membra fit* (ad τῶν τοῦ σώματος μελῶν int. μίμημα); *et hoc quidem rectum est, contrarium vero non rectum*, vel, *recte probatur* s. admittitur, *contrarium vero non recte*. Ἀποδεχόμενον enim sumere ita potes, ut pro infinitivo positum sit (vid. ad i. [illegible].); tunc et ad ὀρθὸν et ad οὐκ ὀρθὸν referendum est; quanquam nescio an ὀρθὸν, quod glossæ simile est, expuncto scribendum sit ἀποδεχόμεθα: et hoc quidem rectum est, ejus vero contrarium haud probamus s. admittimus. Ast.

ἕκαστος εἴτε] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἕκαστον, Steph. ἑκάστων, quod quid sibi velit, divinare non possum; haud dubie Stephanus propter Ficinum ita scripsit, qui vertit *in singulis*. Deinde, quum

τις[g] τῆς καλῆς ὀρχήσεως ἀντιλαμβανόμενος ἐν χορείαις πρεπόντως εὐνόμων ἀνδρῶν διατελεῖ. τὴν τοίνυν ἀμφισβη-
III. lii. 55. τουμένην ὄρχησιν δεῖ πρῶτον χωρὶς τῆς ἀναμφισβητήτου[h] διατεμεῖν. τίς οὖν αὕτη, καὶ πῇ δεῖ χωρὶς τέμνειν ἑκατέραν; ὅση μὲν βακχεία τ' ἐστὶ καὶ τῶν ταύταις ἑπομένων, ἃς Νύμφας τε καὶ Πᾶνας καὶ Σειληνοὺς[i] καὶ Σατύρους ἐπονομάζοντες, ὥς φασι, μιμοῦνται κατῳνωμένους,[k] περὶ καθαρμούς τε καὶ τελετάς τινας ἀποτελούντων, ξύμπαν τοῦτο τῆς ὀρχήσεως τὸ γένος οὔθ' ὡς εἰρηνικὸν οὔθ' ὡς πολεμικὸν οὔθ' ὅ τί ποτε βούλεται ῥᾴδιον ἀφορίσασθαι, διορίσασθαι[l] μήν[m] μοι ταύτῃ δοκεῖ σχεδὸν ὀρθότατον αὐτὸ

g τις om Ef.—h ἀναμφισβήτου ℌ.—i σιληνοὺς Ef, σιλεινοὺς v.—k κατωνωμένους

ἀντιλαμβανόμενος nihil, quocum cohæreret, habuerit, Stephanus interposuit τὶς post φύσιν, quod libri veteres omnes ignorant. Subjectum nanciscimur, si ἑκάστων illud in ἕκαστος mutamus; tunc etiam pronomine τὶς non opus habemus. Sed ita nondum persanatum esse locum existimo, et a vero propius abesse mihi hoc videtur, θεωρητέον ἑκάστοτ', εἴτε vel ἑκάστοτε, εἰ ὀρθῶς εἴτε μὴ κατὰ φύσιν cet. εἰ—εἴτε est utrum—an, ut ix. 15. p. 878. E. τιμᾷν, εἰ τεθνάναι χρὴ τὸν τοιοῦτον, εἴτε τι μεῖζον—πάσχειν. Herodot. iii. 35. σὺ νῦν μάθε αὐτὸς, εἰ λέγουσι Πέρσαι ἀληθέα, εἴτε αὐτοὶ λέγοντες ταῦτα παραφρονέουσι. Xenoph. Cyrop. ii. 1. 7. Ἀλλ' εἰ μὲν ἀνδρῶν προσδεῖ ἡμῖν, ἔφη ὁ Κῦρος, εἴτε καὶ μὴ, αὖθις ξυμβουλευσόμεθα. Ad ἀντιλαμβανόμενος διατελεῖ nihil suppleri oportet; subjectum est enim tertia persona eaque indefinita, vid. ad i. 7. Ast.

ὅση μὲν βακχεία] Sic Steph. bene reposuit pro ὅσοι μὲν βακχεῖα. Ad βακχεία int. ὄρχησις, i. e. ὄρχησις τῶν Βακχῶν, quo spectat ταύταις (ταῖς Βάκχαις). Ficin. *quæ Bacchica Bacchumque sequentium est.* Cornar. *Quæ quidem Baecharum est et eorum, qui has sequuntur.* ἑπομένων vero ταύταις est *et eorum, qui his similes sunt;* ἕπεσθαι enim τινὶ est *conjunctum esse cum aliqua re,* respondere, simile esse, convenire, ut c. 10. viii. 1. p. 828. C. τῶν τούτοις ἑπομένων. viii. 5. p. 834. E. τῶν ῥαψῳδῶν καὶ τῶν τούτοις ἑπομένων (*et his similium*). ix. 1. p. 853. A. τὰ κατὰ γεωργίας τε καὶ ὅσα τούτοις εἵπετο (*et quæ cum his conjuncta erant*). x. 3. p. 887. D. καὶ ὄψεις ὁρῶντες ἑπομένας αὐτοῖς. c. 8. p. 897. A. καὶ τούτοις ἑπομένας θερμότητας cet.—De saltatione Bacchica vid. Lucian. de saltat. §. 22. t. i. p. 552. Schmied. Ast.

Νύμφας] Intelligendæ sunt Nymphæ fontium sacrorum, de quibus qui bibissent, numine divino credebantur afflari; unde νυμφόληπτοι dicti, v. ad Phædr. p. 260. et 393. De Silenis et Satyris vid. Perizon. ad Ælian. V. H. iii. 18. et Wernsdorf. ad Himer. p. 253. Ceterum significantur varia saltationis genera, quibus Nymphæ, Pan, Sileni et Satyri imitando exhibebantur. Cf. Xenophont. Sympos. vii. 5. Pollux iv. 14. Meurs. de saltat. vet. in Gronov. Thesaur. Ant. Græc. t. viii. p. 1288.—Ἃς referendum est ad τῶν ταύταις ἑπομένων. Ast.

κατοινωμένους] Legitur et κατῳνωμένους: eademque est in eadem voce scripturæ diversitas et in alio hujus scriptoris loco. Non dubito autem quin περικαθαρμοὺς una voce scribere oporteat. Steph.

περικαθαρμοὺς] Steph. secuti scripsimus conjunctim περικαθαρμοὺς, ut in Critia p. 120. A. περικαθήραντες legimus. Nisi ὄντων excidisse statuas, ut sit περὶ καθαρμοὺς ὄντων; vulgata certe lectio tolerari nequit. Post καθαρμοὺς Steph. inseruit τε, quo carere possumus. Sensus est, *si lustrationes et sacra quædam faciunt.* Genitivus participii ἀποτελούντων absolute positus est, vid. ad vi. 4.—Particula μὴν prægresso μὲν post ὅση opposita est, vid. ad iv. 11.—Pro αὐτὸ Ald. Lov. Bas. 1. et 2. αὐτόν. Ast.

εἶναι, χωρὶς μὲν πολεμικοῦ, χωρὶς δὲ εἰρηνικοῦ θέντας εἰπεῖν
ὡς οὐκ ἔστι πολιτικὸν τοῦτο τῆς ὀρχήσεως τὸ γένος, ἐνταῦθα
δὲ κείμενον ἐάσαντας κεῖσθαι νῦν ἐπὶ τὸ πολεμικὸν ἅμα
καὶ εἰρηνικόν, ὡς ἀναμφισβητήτως ἡμέτερον ὄν, ἐπανιέναι.
Τὸ δὴ τῆς[n] ἀπολέμου Μούσης, ἐν ὀρχήσεσι δὲ τούς τε[o]
θεοὺς καὶ τοὺς τῶν θεῶν[p] παῖδας τιμώντων,[q] ἓν μὲν ξύμ-
παν[r] γίγνοιτ᾽ ἂν[s] γένος ἐν δόξῃ τοῦ πράττειν εὖ γιγνόμενον,
τοῦτο δὲ διχῇ διαιροῖμεν ἄν, τὸ μὲν ἐκ πόνων τινῶν αὐτοῦ
καὶ κινδύνων διαπεφευγότων εἰς ἀγαθά, μείζους ἡδονὰς
ἔχον, τὸ δὲ τῶν ἔμπροσθεν ἀγαθῶν σωτηρίας οὔσης καὶ
ἐπαύξης,[t] πρᾳοτέρας τὰς ἡδονὰς κεκτημένον[u] ἐκείνων. ἐν δὲ
δὴ τοῖς τοιούτοις που πᾶς ἄνθρωπος τὰς κινήσεις τοῦ σώ- III. iii. 56.
ματος μειζόνων μὲν τῶν ἡδονῶν οὐσῶν μείζους, ἐλαττόνων
δὲ ἐλάττους κινεῖται, καὶ κοσμιώτερος[v] μὲν ὢν πρός τε
ἀνδρίαν μᾶλλον γεγυμνασμένος ἐλάττους αὖ, δειλὸς δὲ II. 816.
καὶ ἀγύμναστος γεγονὼς πρὸς τὸ σωφρονεῖν μείζους καὶ
σφοδροτέρας παρέχεται μεταβολὰς τῆς κινήσεως· ὅλως δὲ
φθεγγόμενος, εἴτ᾽ ἐν ᾠδαῖς εἴτ᾽ ἐν λόγοις, ἡσυχίαν οὐ πάνυ
δυνατὸς τῷ σώματι παρέχεσθαι[w] πᾶς. διὸ μίμησις τῶν
λεγομένων σχήμασι γενομένη τὴν ὀρχηστικὴν ἐξειργάσατο[x]
τέχνην ξύμπασαν.[y] ὁ μὲν οὖν ἐμμελῶς ἡμῶν, ὁ δὲ πλημ-
μελῶς ἐν τούτοις πᾶσι[z] κινεῖται. πολλὰ μὲν δὴ τοίνυν ἄλ-
λα ἡμῖν τῶν παλαιῶν ὀνομάτων ὡς εὖ καὶ κατὰ φύσιν κεί-
μενα δεῖ διανοούμενον ἐπαινεῖν, τούτων δὲ ἓν καὶ τὸ[a] περὶ

ΑΞΩτfɧ: κατοινωμένους *ς.—[l] διορίσασθαι om pr Ω.—[m] μὲν υ.—[n] δὴ τῆς Ξτ, δὲ τῆς ΑΩτfɧ: δὲ δὴ τῆς ς.—[o] τε om υ.—[p] θεῶν Ξ.—[q] τιμῶν Ξυfɧr.—[r] ξύμπασι ɧ, ξύμπαν τὸ τιμῶν οὐδετέρως Ξυfr.—[s] ἂν γίγνοιτ᾽ ἂν r.—[t] ἐπαυξῆς ΞΩ.—[u] κεκτημένων υfɧr.—[v] κοσμιώτερον Ξ.—[w] παρέχεσθαι τῷ σώματι f.—[x] ὀρχ. μὲν ἐξειργ. f.—[y] ξύμπασαν ΑΩfɧr, σύμπασαν υ: ἅπασαν ς.—[z] πᾶσι τούτοις f.—[a] τὸ om ɧ.—[b] τε

τὸ δὴ τῆς—μούσης] Sic libri omnes præter Steph. qui *τὸ δὲ δὴ* exhibent; sine causa Steph. hic *δὲ* interposuit, etsi alias frequentissimum est *δὲ δή*. Æque temere *τιμῶν*, in quo libri omnes consentiunt, in *τιμώντων* mutavit; saltationis enim genus, quod non bellicosum est, sed (*δὲ*) in deorum honorem peragitur, quidni ipsum deos honorare dicatur? Verba *ἓν μὲν ξύμπαν—γιγνόμενον* Ficin. prætermisit, Cornar. autem ita reddidit, *in totum quidem unum est, in prosperi successus opinione assumtum.* Ast.

τινῶν αὐτοῦ] Videri possit scribendum potius *αὐτῶν*, nisi *αὐτοῦ* ad *τὸ μὲν* pertinere dicamus: unde tamen paulo quam pro more est remotius. Steph.

τὸ μὲν—αὐτοῦ] Pronomen *αὐτοῦ* pendet e *τὸ μέν*. Steph. corrigebat *αὐτῶν*, quod in hunc locum non quadrat. Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *ἐπαυξῆς*. Ἐπαύξη est i. q. *ἐπαύξησις* (ut xii. 8. p. 957. E.). Cf. ad iii. 2. Ast.

σωτηρίας—οὔσης] *Alterum vero* (peragitur), *si bona jam parata servantur et augentur.* Ast.

τας· οὐ γὰρ οὐδ' ὅσιον εἶναι. τὸ δὲ ἔοικε πᾶν τούτου τοὐναντίον γιγνόμενον ὀρθῶς[e] ἂν γίγνεσθαι.

ΚΛ. Πῶς εἶπες;

ΑΘ. Παράδοξον μὲν τὸ λεγόμενον, καὶ οὐκ ἂν πρεσβύταις τις οἰηθείη πρέπειν τόδε· ἐπειδάν τίς τι καλόν[f] τε[g] οἰηθῇ[h] καὶ ἀληθὲς μάθημα εἶναι καὶ πόλει ξυμφέρον καὶ τῷ θεῷ παντάπασι φίλον, οὐδενὶ δὴ[i] τρόπῳ δυνατόν ἐστιν ἔτι μὴ φράζειν.

ΚΛ. Εἰκότα λέγεις· ἀλλ' ἄστρων πέρι μάθημα τί τοιοῦτον ἀνευρήσομεν;

ΑΘ. Ὦ ἀγαθοί, καταψευδόμεθα νῦν ὡς ἔπος εἰπεῖν Ἕλληνες πάντες μεγάλων θεῶν, Ἡλίου[k] τε ἅμα καὶ Σελήνης.

ΚΛ. Τὸ ποῖον δὴ ψεῦδος;[l]

III. iii. 67. ΑΘ. Φαμὲν αὐτὰ οὐδέποτε τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἰέναι, καὶ ἄλλ' ἄττα[m] ἄστρα μετὰ τούτων, ἐπονομάζοντες πλανητὰ αὐτά.

ΚΛ. Νὴ τὸν Δία, ὦ ξένε, ἀληθὲς τοῦτο λέγεις· ἐν γὰρ δὴ τῷ βίῳ πολλάκις ἑώρακα καὶ αὐτὸς τόν τε Ἑωσφόρον καὶ τὸν Ἕσπερον καὶ ἄλλους τινὰς οὐδέποτε ἰόντας εἰς[n] τὸν αὐτὸν δρόμον ἀλλὰ πάντῃ πλανωμένους, τὸν δὲ Ἥλιόν που καὶ Σελήνην δρῶντας ταῦθ' ἃ ἀεὶ πάντες[o] ξυνεπιστάμεθα.

*ς.—[e] ὀρθῶς...λεγόμενον om Ξυf.—[f] καλόν om f.—[g] τε om fτ.—[h] οἰηθείη f.—[i] δὲ υ.—[k] ἡελίου Ξς.—[l] δὴ ψεῦδος A et pr Ω: δὴ λέγεις ψεῦδος *ς.—[m] ἅττ' ϧ.—[n] εἰς

res curiose tractat ad ipsum non pertinentes, qui negotiis alienis implicatur, suis ipse rationibus consulere negligens. Sic Polit. iv. 10. *τὸ τὰ αὑτοῦ πράττειν καὶ μὴ πολυπραγμονεῖν δικαιοσύνη ἐστί.* Gorg. 526. C. *τὰ αὑτοῦ πράξαντος καὶ οὐ πολυπραγμονήσαντος ἐν τῷ βίῳ.* Charmid. 161. D. *ἦ οὖν ἐπολυπραγμονεῖτε καὶ οὐκ ἐσωφρονεῖτε τοῦτο δρῶντες.* Cf. Legg. xii. 6. p. 952. C. Theæt. 184. E. Notionem habet adjunctam nimii rerum alienarum studii et curiositatis cujusdam immoderatæ. Cf. Lambin. ad Horat. t. ii. p. 126. B. et Valckenar. ad Eurip. Hippol. p. 247.—Pro *δεῖν* Cod. Voss. *δεῖ.*—*τὸ δὲ ἔοικε* cet. *si v. c. spectas astronomiam, quæ in rerum cœlestium causas inquiri jubet.* Ast.

τὸ λεγόμενον] Doctrina, quam dicimus, quæ in causis rerum cœlestium indagandis versatur. Mox pro vitioso *ἐπειδὰν* scripsimus *ἐπεὶ δ' ἂν*, quod et sensus et orationis cohærentia postulare nobis visi sunt. Ficin. quoque vertit, *sed cum probam—putem.* Ἐπεὶ est *quanquam, attamen*, vid. ad iii. 6.—*καταψευδόμεθα*, vid. ad iii. 15. Ast.

ταῦτα ἀεὶ] Legebatur *ταῦθ' ἃ ἀεὶ*, quod et sensum et orationis nexum turbat. Ficin. *solem autem ac lunam errare semper omnes cognovimus.* Sic etiam Cornar. *solem vero et lunam semper hæc facere omnes cognoscimus.* Paulo post Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *τὸ μέχρι τοσοῦτον.* De verbis *τὸ μέχρι τοσούτου —μέχρι τοῦ* vid. ad ii. 12. Ast.

μὲν οὐ δυνατόν, εἰ μέλλει τις φρόνιμος ἔσεσθαι, ποιεῖν δὲ οὐκ ἂν δυνατὸν[m] ἀμφότερα, εἴ τις αὖ μέλλει καὶ σμικρὸν ἀρετῆς μεθέξειν, ἀλλὰ[n] αὐτῶν ἕνεκα τούτων καὶ μανθάνειν αὐτὰ δεῖ, τοῦ μή ποτε δι' ἄγνοιαν δρᾷν ἢ λέγειν ὅσα γελοῖα μηδὲν δέον, δούλοις δὲ τὰ τοιαῦτα καὶ ξένοις ἐμμίσθοις προστάττειν μιμεῖσθαι, σπουδὴν[o] δὲ περὶ αὐτὰ εἶναι μηδέποτε μηδ' ἡντινοῦν, μηδέ τινα[p] μανθάνοντα αὐτὰ γίγνεσθαι φανερὸν τῶν ἐλευθέρων, μήτε γυναῖκα μήτε ἄνδρα, III. iii. 58.
καινὸν δὲ ἀεί τι περὶ αὐτὰ φαίνεσθαι τῶν μιμημάτων. ὅσα μὲν οὖν περὶ γέλωτά ἐστι παίγνια, ἃ δὴ κωμῳδίαν πάντες II. 817.
λέγομεν, οὕτω τῷ λόγῳ καὶ νόμῳ[q] κείσθω· τῶν δὲ σπουδαίων, ὥς φασι, τῶν περὶ τραγῳδίαν ἡμῖν ποιητῶν,[r] ἐάν ποτέ τινες αὐτῶν ἡμᾶς ἐλθόντες ἐπανερωτήσωσιν οὑτωσί πως, Ὦ ξένοι, πότερον φοιτῶμεν ὑμῖν εἰς τὴν πόλιν τε καὶ χώραν ἢ μή; καὶ τὴν ποίησιν φέρωμέν τε καὶ ἄγωμεν, ἢ πῶς ὑμῖν δέδοκται περὶ τὰ τοιαῦτα δρᾷν;—τί οὖν ἂν πρὸς ταῦτα ὀρθῶς ἀποκριναίμεθα[s] τοῖς θείοις ἀνδράσιν; ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ τάδε, Ὦ ἄριστοι, φάναι, τῶν ξένων, ἡμεῖς ἐσμὲν τραγῳδίας αὐτοὶ ποιηταὶ κατὰ δύναμιν ὅτι[t] καλλίστης ἅμα καὶ ἀρίστης· πᾶσα οὖν ἡμῖν ἡ πολιτεία ξυνέστηκε μίμησις τοῦ καλλίστου καὶ ἀρίστου βίου, ὃ δή φαμεν ἡμεῖς γε ὄντως εἶναι τραγῳδίαν[u] τὴν ἀληθεστάτην. ποιηταὶ μὲν οὖν ὑμεῖς, ποιηταὶ δὲ καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν τῶν αὐτῶν, ὑμῖν ἀντίτεχνοί τε καὶ ἀνταγωνισταὶ τοῦ καλλίστου δράματος, ὃ δὴ νόμος ἀληθὴς μόνος ἀποτελεῖν πέφυκεν, ὡς ἡ[v] παρ' ἡμῶν

μένα Ξ.—[m] οὐκ ἀδύνατον pr ḫ et γρ Ω.—[n] ἀλλ' f.—[o] σπουδαίων ḫ.—[p] τι ḫ.—[q] νόμοι καὶ λόγοι ΔΩυfτ, νόμῳ καὶ τῷ λόγῳ ḫ.—[r] ποιημάτων Ξ.—[s] ἀπεκριναίμεθα ḫ.—

τοῦ μήποτε] *Ne unquam.* Vid. de hoc articuli infinitivo præfixi usu ad i. 9. Ast.

καινὸν δὲ ἀεί τι—φαίνεσθαι] Nam cives, si eadem vel similia semper exhiberentur ridiculi genera, iis adsuescerent eaque moribus suis exprimerent. Ast.

τῶν δὲ σπουδαίων—ποιητῶν] *Quod vero ad serios, quos dicunt, poetas, nempe tragicos nostros, attinet.* De hoc genitivorum usu vid. ad i. 14.—*φέρωμέν τε καὶ ἄγωμεν, afferamus et adducamus,* ut apud Xenoph. Cyrop. iii. 3. 2. *φέροντας καὶ ἄγοντας, εἴ τι ἕκαστος ἄξιον εἶχε.* Similiter in Phædr. fin. est *secum portare.* Contra l. x. init. est *auferre.* Ast.

τραγῳδίας αὐτοὶ ποιηταί] Respexit ad hunc locum Aristides Orat. Plat. ii. p. 204. t. ii.—Ante *καλλίστης* e cod. Voss. recepimus *ὅτι*. Etiam Ficin. *quam pulcherrimæ.* Mox Ald. *ἀντὶ τεχνοί τε*. Bas. 1. et 2. *ἀντιτεχνῖται*. Deinde pro *ὡς παρ'* scripsimus *ὥσπερ*. *ἡμῶν* est i. q. *ἡμετέρα*, vid. ad i. 6. Ficin. *ut speramus.* Ast.

ΑΘ. Πειρατέον· οὐ γάρ ἐστι τοῦτο, ὦ ἄριστοι, τὸ δόγμα ὀρθὸν περὶ σελήνης τε καὶ ἡλίου καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων, ὡς ἄρα πλανᾶταί ποτε, πᾶν δὲ τοὐναντίον ἔχει τούτου· τὴν αὐτὴν γὰρ αὐτῶν ὁδὸν ἕκαστον καὶ οὐ πολλὰς ἀλλὰ μίαν ἀεὶ κύκλῳ διεξέρχεται, φαίνεται δὲ πολλὰς φερόμενον· τὸ δὲ τάχιστον αὐτῶν ὂν βραδύτατον οὐκ ὀρθῶς αὖ δοξάζεται, τὸ δ' ἐναντίον ἐναντίως. ταῦτ' οὖν εἰ πέφυκε μὲν οὕτως, ἡμεῖς δὲ μὴ ταύτῃ δόξομεν,[a] εἰ μὲν ἐν Ὀλυμπίᾳ θεόντων ἵππων οὕτως[b] ἢ δολιχοδρόμων[c] ἀνδρῶν διενοούμεθα πέρι, καὶ προσηγορεύομεν τὸν τάχιστον μὲν ὡς βραδύτατον, τὸν δὲ βραδύτατον ὡς τάχιστον, ἐγκώμιά τε ποιοῦντες ᾔδομεν τὸν ἡττώμενον νενικηκότα, οὔτε ὀρθῶς ἂν οὔτ' οἶμαι προσφιλῶς τοῖς δρομεῦσιν ἡμᾶς ἂν τὰ ἐγκώμια προσάπτειν ἀν-
III. iii. 69. θρώποις οὖσι· νῦν δὲ δὴ περὶ θεοὺς τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐξαμαρτανόντων ἡμῶν ἆρ' οὐκ οἰόμεθα γελοῖόν[d] τε καὶ οὐκ ὀρθόν, ἐκεῖ γιγνόμενον ἦν ἂν τότε, νῦν ἐνταυθοῖ καὶ ἐν τούτοισι[e] γίγνεσθαι;

*ς.—ᵃ γε A, τε Υ et pr Ω.—ᵃ δοξάζομεν ḫ.—ᵇ οὕτως ἵππων Ξς.—ᶜ δολιχαδρόμων

τοσοῦτον, quod rectius videtur esse; respicitur enim prægressum, τὸ μέχρι τοσούτου μαθεῖν—μέχρι τοῦ μὴ βλασφημεῖν. Ast.

δόξομεν] Haud dubie scribendum est δοξάζομεν. Ast.

δολιχοδρόμων] Vid. ad viii. 4.—ὡς βραδύτατον, int. ὄντα, h. e. βραδύτατον εἶναι. Vid. ad i. 12. Ast.

γελοῖόν τε καὶ οὐκ ὀρθὸν] δ, quo libri editi carent, de conjectura interposuimus, sensu et orationis structura flagitantibus; Steph. ante γελοῖον desiderabat εἰ. Deinde Aldum, Lov. et Cornar. secuti Cliniæ verba Ἀληθέστατα—ἐστὶ tribuimus. Bas. 1. 2. et Steph. ita legunt, ΚΛ. Γελοῖον μὲν οὐδαμῶς. ΑΘ. Οὐ μὴν—ὑμνούντων. Ficin. *Nunc vero quum de diis similiter peccemus, nonne ridiculi sumus similiterque aberramus a recto? Cl. Ridiculi quidem nullo pacto, neque tamen accepti deo, dum falsa de ipsis canimus.* Cl. *Si hæc ita se habent, vera dicis.* Ipsa tamen Cliniæ verba Ἀληθέστατα, εἴπερ γε οὕτω ταῦτ' ἐστὶν, documento sunt, prægressa omnia Atheniensi esse tribuenda. In ipsis autem verbis mendum inest. Pro γελοῖον μὲν οὐδαμῶς haud dubie scribendum est ὀρθὸν μὲν οὐδαμῶς, ut in prægressis legimus, οὔτε ὀρθῶς οὔτε—προσφιλῶς. Γελοῖον e prægressis γελοῖόν τε καὶ οὐκ ὀρθῶς huc irrepsit. οὐ μὴν οὐδὲ—γε est *neque etiam*. Sic x. 11. p. 902. D. Οὐ μὴν οὐδέ γε κυβερνήταις. c. 14. p. 906. E. Οὐ μὲν οὐδὲ στρατηγοῖς γε. Epinom. c. 2. p. 975. C. Nugatur Schol. Ruhnk. p. 230. varie hæc verba explicans, ἀλλὰ μὴν, ὡς ἐπὶ τοῦδε, ἢ οὐδαμῶς, ἢ οὐ μόνον, ἢ ἔτι μὴν, ἢ ὅμως δέ. Eadem margini Cod. Voss. adpicta legimus. Pro ἂν τότε Steph. adnotat legi quoque ἄν ποτε; sed sequens νῦν postulat τότε. Ast.

ἦν ἂν τότε] Legitur etiam ἦν ἄν ποτε. Videtur autem deesse εἰ ante γελοῖον: et paulo post οὐδαμῶς dici ab Athen. post οὐ μήν. Steph. Prius ἦν ἂν τότε oet. nimis concise Ficinus vertit, ut, quomodo legerit, vix extrices. At reliqua, quæ Steph. tanquam a se excogitata venditat, eidem sublecta puta. Vertit enim, Cl. *Ridiculi quidem.* Ath. *Nulloque pacto accepti diis* etc. Bip.

μετρητικὴ[d] δὲ μήκους καὶ ἐπιπέδου καὶ βάθους ὡς ἓν αὖ
δεύτερον, τρίτον δὲ τῆς τῶν ἄστρων περιόδου πρὸς ἄλληλα
ὡς πέφυκε πορεύεσθαι. ταῦτα δὲ ξύμπαντα οὐχ ὡς ἀκρι- II. 818.
βείας ἐχόμενα δεῖ διαπονεῖν τοὺς πολλοὺς ἀλλά τινας III. iii. 60.
ὀλίγους· οὓς δέ,[e] προϊόντες ἐπὶ τῷ τέλει φράσομεν:[f] οὕτω
γὰρ πρέπον ἂν εἴη· τῷ πλήθει δὲ ὅσα αὐτῶν ἀναγκαῖα,
καί πως ὀρθότατα λέγεται μὴ ἐπίστασθαι μὲν τοῖς πολ-
λοῖς αἰσχρόν, δι' ἀκριβείας δὲ ζητεῖν πάντα οὔτε ῥᾴδιον
οὔτε τὸ παράπαν δυνατόν· τὸ δὲ ἀναγκαῖον αὐτῶν οὐχ οἷόν
τε ἀποβάλλειν, ἀλλ' ἔοικεν ὁ τὸν θεὸν πρῶτον παροιμια-
σάμενος εἰς ταῦτα ἀποβλέψας εἰπεῖν ὡς οὐδὲ θεὸς ἀνάγκῃ
μή ποτε φανῇ μαχόμενος, ὅσαι θεῖαί γε, οἶμαι, τῶν [τε]
ἀναγκῶν[g] εἰσίν, ἐπεὶ τῶν γε ἀνθρωπίνων, εἰς ἃς οἱ πολλοὶ

—[e] δὴ f.—[f] φράσωμεν h.—[g] ἀναγκῶν A et pr Ω : ἀναγκαίων *s.—[h] δοκῶμεν δὲ h.

ὡς ἀκριβείας ἐχόμενα] *Cum perfectione conjuncta*, h. e. perfecte s. exacte, *ἀκριβῶς* s. *δι' ἀκριβείας*. Sic *ἐχόμενον* cum genitivo nominis conjunctum adjectivi vel adverbii circumlocutionem facit, ut l. ii. 3. p. 656. C. *ῥυθμοῦ—ἐχόμενον* est *ῥυθμικόν*. iii. 1. p. 677. C. *τέχνης ἐχόμενον*, i. e. *τεχνικόν*. Sic et c. 9. p. 689. C. iv. 4. 709. C. v. 6. 734. D. vi. 18. p. 775. D. vii. 18. viii. 7. p. 839. D. ix. 5. p. 859. E. c. 7. p. 868. D. xi. 4. p. 918. D. Polit. vi. 9. p. 496. A. Euthydem. p. 306. C. Ast.

ἀναγκαῖα] Post *ἀναγκαῖα* non necesse fortassis fuisset interpungere, si sequentia ad *ὅσα* retulissem, quo Ficinum quoque referre ea videmus: vertit enim: *Multitudini vero quæ necessaria sunt, rectissimeque dicuntur, turpe est nescire: sed exquisite cuncta perquirere, nec facile est, nec omnino possibile.* At ego verba hæc *καί πως ὀρθότατα λέγεται* sequentibus jungens, longe alium sensum efficio: hunc videlicet: *Ac rectissime dicitur, turpe quidem esse vulgo ignorare quæ ex illis disciplinis necessaria sunt, sed vicissim exacte omnia quæ pertinent ad illas perquirere, neque facile esse, neque ejusmodi quod fieri possit.* Interim tamen non nego talem esse orationis structuram, ut in ea alter ille sensus primo aspectu potius quam hic conspiciatur, (qui etiam poscit ut *εἶναι* cum *αἰσχρὸν*, itidemque cum *ῥᾴδιον* et *δυνατὸν* subaudiamus) sed in altero illo mihi displicet eum de disciplinis illis ita loqui, esse tantum quædam in iis quæ rectissime dicantur, quid enim in iis non rectissime dicitur? Steph.

ὅσα αὐτῶν ἀναγκαῖα] Verba *καί πως* corrupta esse censeo, etsi explicari possunt cum Ficino ita: *multitudini vero quæ necessaria sunt, rectissimeque* (int. necessaria) *dicuntur, turpe est nescire.* Ni fallor, scribendum est: *ὅσα αὐτῶν ἀναγκαῖα ὡς ὀρθότατα λέγεται* (*quod ad ea attinet, quæ vulgo s. multitudini necessaria rectissime dicuntur*), *μὴ ἐπίστασθαι μὲν τοῖς πολλοῖς* (*αὐτά*), *αἰσχρὸν* (*ἐστὶ*), *δι' ἀκριβείας δὲ ζητεῖν πάντα οὔτε ῥᾴδιον οὔτε δυνατὸν* (*ἐστί*). *Καὶ* e postremis vocis *ἀναγκαῖα* syllabis natum est. Ast.

ὁ τὸν θεὸν παροιμιασάμενος] *Qui proverbium illud* (*ἀνάγκῃ οὐδὲ θεοὶ μάχονται*, de quo vid. ad v. 10.) *in deum finxit* s. de deo fecit. De *οὐδὲ—μὴ* cum conjunctivo vid. ad iii. 12. Ast.

ἀναγκαίων] Legitur etiam *ἀναγκῶν*; quam lectionem sequor: sed *τε* quod præcedit, expungendum puto. Steph. Ita vero Ficin. *Quod equidem de divinis necessitatibus intelligendum arbitror.* Bip.

τῶν τε ἀναγκαίων] Scripsimus *τῶν ἀναγκῶν*, quam scripturam Steph. memorat. Dorvill. ad Charit. p. 419. vulgatum tueri conabatur, *τε* in media periodo abun-

III. iii. 70. νόμων τε καὶ ὅλης τῆς πολιτείας οὐ τέλος[p] ὁ[q] τοῦ διαφέ-
ροντος πολίτου πρὸς ἀρετὴν γίγνεται ἔπαινος, ὅταν αὐτόν
τις φῇ τὸν ὑπηρετήσαντα τοῖς νόμοις ἄριστα καὶ πειθόμε-
νον μάλιστα, τοῦτον εἶναι τὸν ἀγαθόν· τελεώτερον[r] δὲ ὧδε
εἰρημένον, ὡς ἄρα ὃς ἂν τοῖς τοῦ νομοθετοῦντός[s] τε καὶ
II. 823. ἐπαινοῦντος καὶ ψέγοντος[t] πειθόμενος γράμμασι διεξέλθῃ
τὸν βίον ἄκρατον. οὗτος ὅ τε λόγος ὀρθότατος εἰς ἔπαινον
πολίτου, τόν τε νομοθέτην ὄντως δεῖ[u] μὴ μόνον γράφειν τοὺς
νόμους, πρὸς δὲ τοῖς νόμοις ὅσα καλὰ αὐτῷ δοκεῖ καὶ μὴ
καλὰ εἶναι, νόμοις ἐμπεπλεγμένα γράφειν, τὸν δὲ ἄκρον
πολίτην μηδὲν ἧττον ταῦτα ἐμπεδοῦν ἢ τὰ ταῖς ζημίαις
ὑπὸ νόμων κατειλημμένα. τὸ δὲ δὴ παρὸν ἡμῖν τὰ νῦν οἷον
μάρτυρα ἐπαγόμεθα· δηλοῖ μὲν[v] ἂν ὃ βουλόμεθα μᾶλ-
λον. θήρα γὰρ πάμπολύ τι πρᾶγμά ἐστι, περιειλημμένον
ὀνόματι νῦν σχεδὸν ἑνί. πολλὴ μὲν γὰρ ἡ τῶν ἐνύδρων,
πολλὴ δὲ ἡ τῶν πτηνῶν, πάμπολυ δὲ καὶ τὸ περὶ τὰ πεζὰ

[p] *τέλος* Ξ.—[q] *οὐ* Ξ.—[r] *τελειότερον* υ.—[s] *τοῦ νομοθέτου νομοθετοῦντος* Ξοφβχ.—[t] *γέγοντος* f.—[u] *δὴ* Αυτ et pr Ω.—[v] *μὲν* om *γρ* Ω.—[w] *μόνων* υ.—[x] *ἄλλων* υ.—

τέλεος. Steph. *Γέμειν* est e præclara Cornarii conjectura, quam Ficini versio unice firmat, quæ eadem orationem, uti Stephano distingui oportere videbatur, distinguit. Habet enim: *idque tentare, dementis esse. Ita vero conscriptis legibus* cet. Bip.

γέμειν] Sic Cornar. emendavit. Vulgo legitur, *εἶναι*. *πολλῆς ἀνοίας γε μὴν γεγραμμένων*. In marg. Cod. Voss. adscriptum est *γέμει*, quod e Stephani conjectura fluxit; sed *γέμειν*, e *φαμὲν* pendens, recte habet, ut interposita particula *τε* docet; verba enim ita cohærent, *οὐ γάρ φαμεν ῥητὰ εἶναι, πολλῆς τε* (int. *φαμὲν*) *ἀνοίας γέμειν, λέγοντες* (pro *λέγοντας ἡμᾶς*: *si ea dixerimus*; quia subjectum hujus enuntiationis idem est cum subjecto verbi primarii *φαμὲν*, nominativus de more positus est) *οἴεσθαι αὐτὰ ὡς νόμους τιθεμένους εἶναι* (pro *τιθέμενα εἶναι*; participium enim, ut solet, prædicati sui casum sequitur, vid. ad v. 8.). Ast.

τοῖς τοῦ νομοθέτου] Vocem *νομοθέτου* e Cod. Voss. recepimus, confirmante Ficino, qui vertit, *qui legumlatoris leges ferentis et laudantis*.—*τελεώτερον δὲ ὧδε εἰρημένον*, int. *ἐστὶ* s. *ἔσται*: *perfectius*, h. e. *rectius vero sic dicetur, cum esse bonum* (*ὡς ἄρα*, int. *οὗτος ἀγαθός ἐστιν*), *ὃς* cet. *Τελεώτερον εἰρημένον* spectat ad *τέλεος*—*ἔπαινος*. Ast.

μὴ μόνον] Sic Ficin. *leges non solum perscribet*, Bas. 2. Cornar. et Stephan.; Ald. Lov. et Bas. 1. *δὴ μόνον*. Ast.

ὅσα—εἶναι] Hæc verba, quæ in libris veteribus omnibus desiderantur, Steph. tacite interposuit, haud dubie Ficinum secutus vertentem, *sed etiam declarationem quandam his adjungat, qua, quæ honesta turpiave sibi videntur, significet.*—*ἐμπεδοῦν*. Vid. ad iii. 5. Ast.

τὰ—κατειλημμένα] *Quæ lex pœnis cogit*, h. e. *mulctis impositis imperat*; *καταλαμβάνειν* est enim *obstringere*, *cogere* s. adigere. Ficin. *quam quæ mulcta imposita a legibus mandata fuerint.*—*δηλοίη* (vulgo *δηλοῖ*) *μὲν ἂν—μᾶλλον*, magis enim declarabit, quod volumus. Ast.

περιειλημμένον] Hoc Cornar. debemus; Ald. enim, Lov. Bas. 1. et 2. *περιλειμμένον*. Cornario Ficin. præivit vertens, *nomine uno comprehensa*. *Πάμπολυ* est, ut constat, *late patens*. Ast.

τί μετὰ τίνος[n] καὶ τί χωρὶς τῶν ἄλλων, καὶ πᾶσαν τὴν τούτων κρᾶσιν, ταῦτά[o] ἐστιν ἃ δεῖ λαβόντα ὀρθῶς πρῶτα ἐπὶ τἄλλα ἰόντα τούτων ἡγουμένων τῶν μαθημάτων μανθάνειν. οὕτω γὰρ ἀνάγκη φύσει κατείληφεν, ἣ φαμὲν οὐδένα θεῶν οὔτε μάχεσθαι τὰ νῦν οὔτε μαχεῖσθαί ποτε.

ΚΛ. Ἔοικέ γε, ὦ ξένε, νῦν[p] οὕτω πως ῥηθέντα ὀρθῶς εἰρῆσθαι καὶ[q] κατὰ φύσιν ἃ λέγεις.

ΑΘ. Ἔχει μὲν γὰρ οὕτως, ὦ Κλεινία, χαλεπὸν δὲ αὐτὰ προταξάμενον[r] τούτῳ τῷ τρόπῳ νομοθετεῖν· ἀλλ' εἰς ἄλλον, εἰ δοκεῖ, χρόνον ἀκριβέστερον ἂν νομοθετησαίμεθα.

ΚΛ. Δοκεῖς ἡμῖν, ὦ ξένε, φοβεῖσθαι τὸ τῆς ἡμετέρας περὶ τῶν τοιούτων ἀπειρίας ἦθος. οὔκουν ὀρθῶς φοβεῖ·[s] πειρῶ δὴ[t] λέγειν μηδὲν ἀποκρυπτόμενος ἕνεκα τούτων.

ΑΘ. Φοβοῦμαι μὲν καὶ ταῦτα ἃ σὺ νῦν λέγεις, μᾶλ- II. 819.
λον δ' ἔτι δέδοικα τοὺς ἡμμένους μὲν αὐτῶν τούτων τῶν III. iii. 62.
μαθημάτων, κακῶς δ' ἡμμένους. οὐδαμοῦ γὰρ δεινὸν οὐδὲ σφοδρὸν ἀπειρία τῶν πάντων οὐδὲ μέγιστον κακόν, ἀλλ' ἡ πολυπειρία καὶ πολυμαθία[u] μετὰ κακῆς ἀγωγῆς γίγνεται πολὺ τούτων μείζων ζημία.

ΚΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

§. 21. ΑΘ. Τοσάδε τοίνυν ἑκάστων[v] χρὴ φάναι μανθάνειν δεῖν τοὺς ἐλευθέρους,[w] ὅσα καὶ πάμπολυς ἐν Αἰγύπ-

[n] *μετά τινος* ΑΩ.—[o] *ταῦτ'* υϛτ.—[p] *νῦν* om ɧ.—[q] *καὶ* add ΑΩυϛɧτ.—[r] *προσταξάμενον* ω υ.—[s] *φοβεῖ* υ.—[t] *δὴ* ΑΞΩϛɧτ.—[u] *πολυμάθεια* corr Α.—[v] *ἑκάστων* ΑΩυ, *ἕκαστον*

μετὰ τίνος] Legitur et *μετά τινος*; quam scripturam malo. Steph.

μετὰ τίνος] Ficin. videtur legisse *μετὰ τινός*; vertit enim, *et quid cum alio*. Sed solent ita particulæ et pronomina interrogativa sibi subjici. Ast.

καὶ πᾶσαν τὴν τούτων κρᾶσιν] Accusativus est absolutus, ita positus, ac si præcedat *ταῦτα δὲ* (*quod ad hæc vero attinet*), *ποῖα ἕκαστα* cet. *μαθητέον*. Mox *τούτων—τῶν μαθημάτων* a reliqua oratione separavimus. Cornar. *hæc sunt, quæ primum recte percipere oportet, et deinde ad alia discenda his disciplinis ducibus progredi.* Deinde ante *κατὰ φύσιν* interposuimus *καί*, a postrema vocis *εἰρῆσθαι* syllaba elisum. Idque Cod. Voss. confirmat. Ast.

§. 21. *ἕκαστα*] Invenitur scriptum et *ἑκάστων*. Steph.

τοσάδε—ἕκαστα] Cod. Voss. *ἑκάστων*. De Ægyptiorum institutione cf. Diodor. Sic. i. 81. ubi vid. Wesseling. p. 91. Verba, quæ sequuntur, ita cohærent: *πρῶτον μὲν γὰρ περὶ λογισμοὺς παισὶν ἐξευρημένα* (*ἐστὶ*) *μαθήματα, ἀτεχνῶς μετὰ παιδιᾶς τε καὶ ἡδονῆς μανθάνειν* (gerundium, ut in *ἡδὺ ὁρᾶν*), scilicet, *μήλων διανομαί* cet. De verbis *μήλων—διανομαί* cf. Athen. xv. p. 670. F. Ast.

θῆραι.[a] θήρας δὲ πέρι τιθέντι τῷ νομοθέτῃ τοὺς νόμους οὔτε μὴ δηλοῦν ταῦθ' οἷόν τε, οὔτε[b] ἐπὶ πᾶσι τάξεις καὶ ζημίας ἐπιτιθέντα ἀπειλητικὰ νόμιμα τιθέναι. τί δὴ δραστέον περὶ τὰ τοιαῦτα; τὸν μέν,[c] τὸν[d] νομοθέτην, ἐπαινέσαι καὶ ψέξαι χρεὼν τὰ περὶ θήρας[e] πρὸς τοὺς τῶν νέων πόνους τε καὶ ἐπιτηδεύματα, τὸν δ' αὖ νέον ἀκούσαντα πείθεσθαι, καὶ μήθ' ἡδονὴν μήτε πόνον ἐξείργειν αὐτόν, τῶν δὲ περὶ ἕκαστα ἀπειληθέντων μετὰ ζημίας καὶ νομοθετηθέντων τὰ μετ' ἐπαίνου ῥηθέντα μᾶλλον τιμᾷν καὶ προσταχθέντα[f] ἀποτελεῖν. τούτων δὴ προῤῥηθέντων ἑξῆς ἂν γίγνοιτο ἔμμετρος ἔπαινος θήρας καὶ ψόγος, ἥ τις μὲν βελτίους[g] ἀποτελεῖ τὰς ψυχὰς τῶν νέων, ἐπαινοῦντος, ψέγοντος δὲ ἣ τἀναντία. λέγωμεν τοίνυν τὸ μετὰ τοῦτο ἑξῆς προσαγορεύοντες δι' εὐχῆς τοὺς νέους, Ὦ φίλοι, εἴθ' ὑμᾶς μή τέ τις ἐπιθυμία μήτ' ἔρως τῆς περὶ θάλατταν θήρας ποτὲ λάβοι μηδὲ ἀγκιστρείας μηδ' ὅλως τῆς τῶν ἐνύδρων ζώων, μήτε ἐγρηγορόσι μήτε εὕδουσι κύρτοις ἀργὸν θήραν διαπονουμένοις. μηδ' αὖ ἄγρας ἀνθρώπων κατὰ θάλατταν λῃστείας τε ἵμερος ἐπελθὼν ὑμῖν θηρευτὰς ὠμοὺς καὶ
III. iii. 72. ἀνόμους ἀποτελοῖ. κλωπείας[h] δ' ἐν χώρᾳ καὶ πόλει μηδὲ εἰς τὸν ἔσχατον ἐπέλθοι νοῦν ἅψασθαι. μηδ' αὖ πτηνῶν θήρας

v.—[d] τὸν post μὲν om s.—[e] περὶ τὰς θήρας h.—[f] πραχθέντα h.—[g] βελτίους...λέ-

cadit). Στρατόπεδα vero pro ipsis militibus poni constat. Tim. Lexic. p. 240. v. στρατόπεδον· λέγεται καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν. Vid. Lexic. Xenoph. v. iv. p. 109. Ast.

θήρας δὲ πέρι τιθέντι] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. περιτιθέντι. In sqq. Ficin. plura de suo videtur addidisse vertens, *quæ in venatione laudanda sunt, laudet, quæ contra, vituperet*. Verba ita intelligenda sunt, *partim* (alia) *laudare oportet, partim* (alia) *vituperare*. πρὸς est ratione habita, vel, ut Cornarius vertit, *respectu habito ad—*. Deinde ἐξείργειν, *impedire* (vid. ad c. 8.) est *avocare, abducere*.—Cod. Voss. τὸν μὲν, τὸν νομοθέτην. Ast.

ἑξῆς] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἐξ ἧς. Ficin. *his ita propositis, congrua deinceps laus—*. Paulo post τὸ μετὰ τοῦτο et ἑξῆς posita sunt ἐκ παραλλήλου, quod dicitur, ut viii. 4. p. 834. A. τὸ δὲ μετὰ ταῦτα—ἑξῆς. Vid. ad i. 5. Ast.

ἀγκιστρείας] Est *piscatus*, qui hamis fit; unde τὸ ἀγκιστρευτικὸν Sophist. 220. D. Ast.

μήτε ἐγρηγορόσι μήτε εὕδουσι] *Neque die neque noctu*. Similiter in Sophist. l. l. τὸ νυκτερινὸν et τὸ μεθημερινὸν piscatus genus distinguitur. Cf. Casaubon. ad Athen. xv. p. 700. D. Ceterum θήρα, quæ κύρτοις peragitur, ἀργὸς dicitur, quia *ictu* (πληγῇ), h. e. humana vi non indiget. Sophist. 220. B. καθ' ἃ τὸ μὲν ἕρκεσιν αὐτόθεν (solis retibus) ποιεῖται τὴν θήραν, τὸ δὲ πληγῇ. Κύρτος vero est *nassa*, h. e. fiscella viminea angusti colli, v. Sophist. 220. C. Ejus descriptio legitur in Oppian. Halieut. iii. 341. et Sil. Italic. v. 47. ubi v. interpp. Ast.

εἰς τὸν ἔσχατον νοῦν] I. e. εἰς νοῦν τοῦ ἐσχάτου s. τῷ ἐσχάτῳ, *ne infimo quidem in mentem veniat*. Ἔσχατος, ut Latinorum *postremus* (sic apud Cicer. Rosc. Amer. 47. 'homo postremus.' Id. ad Brut. Epist. 16. med. Philipp. ii. 44.)

μᾶλλον θρεμμάτων, ᾐσχύνθην τε οὐχ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ μόνον ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων.

ΚΛ. Τοῦ πέρι; λέγ' ὅ τι καὶ φῄς, ὦ ξένε.

ΑΘ. Λέγω δή. μᾶλλον δ' ἐρωτῶν σοι δείξω. καί μοι σμικρὸν ἀπόκριναι. γιγνώσκεις που μῆκος;

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Τί δέ; πλάτος;

ΚΛ. Πάντως.

ΑΘ. Ἦ καὶ ταῦτα[k] ὅτι δύ' ἐστὸν καὶ τρίτον τούτων βάθος;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Ἆρ' οὖν οὐ δοκεῖ σοι ταῦτα εἶναι πάντα μετρητὰ πρὸς ἄλληλα;

ΚΛ. Ναί.

ΑΘ. Μῆκός τε, οἶμαι,[l] πρὸς μῆκος, καὶ πλάτος πρὸς πλάτος, καὶ βάθος ὡσαύτως δυνατὸν εἶναι μετρεῖν φύσει. II. 820.

ΚΛ. Σφόδρα γε. III. iii. 64.

ΑΘ. Εἰ δ' ἔστι μήτε σφόδρα μήτε ἠρέμα[m] δυνατὰ ἔνια, ἀλλὰ τὰ μέν, τὰ δὲ μή, σὺ δὲ πάντα ἡγεῖ,[n] πῶς οἴει πρὸς ταῦτα[o] διακεῖσθαι;

ΚΛ. Δῆλον ὅτι φαύλως.

ΑΘ. Τί δ' αὖ; μῆκός τε καὶ πλάτος πρὸς βάθος, ἢ πλάτος τε καὶ μῆκος πρὸς ἄλληλα, ἆρ'[p] οὐ διανοούμεθα περὶ ταῦτα οὕτως Ἕλληνες πάντες, ὡς δυνατά ἐστι μετρεῖσθαι πρὸς ἄλληλα ἁμῶς[q] γέ πως;

v.—[l] εἶναι f, post μῆκός ponit r.—[m] ῥῆμα (τα) A, ῥητὰ mg A, ῥῆμα pr Ω.—[n] ἥγη (εῖ) v, ἡγεῖ (ῇ) r.—[o] πάντα r.—[p] ὥστε πως ἆρ' AΩv.—[q] ἀμ. v.—[r] μηδαμῶς μηδαμῇ AΩvfhr:

μῶν. STEPH. Vulgata tamen præstat; vid. Ruhnk. ad Timæum p. 187. BIP.

ὑηνῶν] Cod. Voss. ὑειτῶν (esse deberet ὑείων vel ὑεικῶν); in marg. σκαιῶν καὶ ἀμαθῶν. Sic et Suidas v. ὑεικὸν, ubi locum nostrum citat, ὑηνῶν exhibet, et Schol. Ruhnk. p. 230. ὑηνῶν· χοιρείων ἢ σκαιῶν καὶ ἀμαθῶν. Vid. Ruhnken. ad Tim. p. 262. AST.

ὅ τι καί φῄς] καὶ, tandem, in oratione interrogativa ita usurpari solet. Sic c. 22. p. 821. E. Vid. Ephemerid. Scient. et Art. Landishut. t. i. p. ii. p. 108. AST.

τί δὲ πλάτος;] Malim Τί δέ; πλάτος; nam post τί δὲ necesse videtur subaudire ex præced. repetitum verbum γιγνώσκεις. STEPH.

μήτε σφόδρα] Respicit hoc σφόδρα (magis), cui opponitur ἠρέμα (minus), ad prægressum σφόδρα in Cliniæ responsione. Cod. Voss. ῥήματα pro ἠρέμα. AST.

μηδαμοῦ θηρεῦσαι· τὸν ὀρνιθευτὴν δὲ ἐν ἀργοῖς[v] μὲν καὶ ὄρεσι μὴ κωλυέτω, ἐν ἐργασίμοις δὲ καὶ ἱεροῖς ἀγίοις[w] ἐξειργέτω ὁ προστυγχάνων· ἐνυγροθηρευτὴν δέ, πλὴν ἐν λι-
III. iii. 73. μέσι καὶ ἱεροῖς ποταμοῖς τε καὶ ἕλεσι καὶ λίμναις· ἐν τοῖς ἄλλοις δὲ ἐξέστω θηρεύειν μὴ χρώμενον ὀπῶν ἀναβολαῖσει μόνον. Νῦν οὖν ἤδη πάντα χρὴ φάναι τέλος ἔχειν τά γε παιδείας πέρι νόμιμα.

ΚΛ. Καλῶς ἂν λέγοις.

γρ Ω (ἀπ' ὀρθώσεως καλῶς).—[u] οὕτω ḫ.—[v] ἀργοῖς ΑΩ : ἀγροῖς *s.—[w] ἀγρίοις ΑΩν ſγε, καὶ ἱερατικοῖς γρ Ω.

alienum est; prægressa, ἄρκυσί τε καὶ πάγαις, etiam hoc loco ἄρκυσι legendum esse, documento esse debebant; idque quum Schulthessium quoque corrigentem vidissem, recipere haud dubitavimus. Opponuntur autem venatores, qui retibus et laqueis utuntur ad feras noctu capiendas, iis, qui equis vel canibus eas persequuntur et pugnam quasi cum iis committunt.—Pro ἐάσῃ Ald. Lov. Bas. 1. 2. ἐάσει. Ficin. *sinat venari*. Ast.

ἀγροῖς] In vet. ἀργοῖς, quod agnoscit et Ficin. Paulo post autem pro ἀγίοις legit quidem eodem modo ἀργοῖς: sed alia etiam extat lectio, ἀγροῖς. Steph. Ficin. vertit: *Auceps per incultos agros montesque vagari permittatur: a cultis locis sacrisque incultis a quocunque pellatur.* 'Αγροῖς vero expressit Cornarii versio. Præstat tamen Ficini ἀργοῖς, et, aucupem a sacris vel incultis abigendum esse, Plato innuat. Alterutrum certe tenendum, cum ἀγίοις inficetissima sit lectio. Bip.

ἐν ἀργοῖς μὲν] Vulgo legitur ἐν ἀγροῖς μὲν, Cod. Voss. autem ἀργοῖς pro ἀγροῖς et in marg. ἀργοῖς habet; hinc scripsimus, id quod sensus flagitat, ἐν ἀργοῖς μὲν ἀγροῖς, ut Ficin. vertit, *per incultos agros*; cui optime respondet sequens ἐν ἐργασίμοις δὲ; ἀργὸν enim (i. e. ἀεργὸν, *inaratum*) est *incultum*, ut ix. 12. p. 873. D. τῶν ὅσα ἀργὰ καὶ ἀνόνητα. Xenoph. Cyrop. iii. 2. 1. Œcon. iv. 8. 10. xix. 8. xx. 21. Quod vero post ἱεροῖς legitur, ἀγίοις, id ferri nequit, quum nihil nisi glossa sit. Ficin. videtur iterum ἀργοῖς legisse, quum verterit, *a cultis locis sacrisque incultis*; sed offendit ἀργοῖς repetitum, prægresso insuper ἐργασίμοις; certe abesse tunc non posset καὶ vel καίπερ: *etsi inculti sint*. Cornar. simpliciter vertit, *in cultis autem et sacris locis*. Ast.

ὀπῶν ἀναβολάσει] Suidas, v. ἀναβολάσει t. i. p. 165. legit ὅπως pro ὀπῶν. Ficin. *dummodo succorum non utatur permixtione*. 'Οπὸς est *succus* s. liquor ex plantis vel sponte emanans vel scarificatione, terebratione, aliis id genus effluens.—De accusativo absolute posito ἐνυγροθηρευτὴν vid. ad i. 8. Ast.

ΑΘ. Ταῦτα τοίνυν ἐγὼ μὲν, ὦ Κλεινία, φημὶ τοὺς νέους δεῖν[w] μανθάνειν· καὶ γὰρ οὔτε βλαβερὰ οὔτε χαλεπά ἐστι, μετὰ δὲ παιδιᾶς ἅμα μανθανόμενα ὠφελήσει μὲν, βλάψει δὲ ἡμῖν τὴν πόλιν οὐδέν. εἰ[x] δέ τις ἄλλως λέγει, ἀκουστέον.

ΚΛ. Πῶς δ' οὔ;

ΑΘ. Ἀλλὰ μὴν ἂν οὕτω ταῦτα ἔχοντα φαίνηται,[y] δῆλον ὡς ἐγκρινοῦμεν αὐτά, μὴ ταύτῃ δὲ φαινόμενα ἔχειν ἀποκριθήσεται.

ΚΛ. Δῆλον· τί μήν;

ΑΘ. Οὐκοῦν[z] νῦν, ὦ ξένε, κείσθω ταῦτα ὡς ὄντα τῶν δεόντων μαθημάτων, ἵνα μὴ διάκενα ἡμῖν ᾖ τὰ τῶν νόμων·[a] κείσθω μέντοι καθάπερ ἐνέχυρα λύσιμα ἐκ τῆς ἄλλης πολιτείας, ἐὰν ἢ τοὺς θέντας ἡμᾶς ἢ καὶ τοὺς θεμένους ὑμᾶς μηδαμῶς φιλοφρονῆται.

ΚΛ. Δικαίαν λέγεις τὴν θέσιν.

§. 22. ΑΘ. Ἄστρων δὴ[b] τὸ μετὰ ταῦτα ὅρα τὴν μάθησιν τοῖς νέοις, ἂν ἡμᾶς[c] ἀρέσκῃ λεχθεῖσα ἢ καὶ τοὐ- III. iii. 66.
ναντίον.

ΚΛ. Λέγε μόνον.

ΑΘ. Καὶ μὴν θαῦμά γε περὶ αὐτά[d] ἐστι μέγα καὶ οὐδαμῶς οὐδαμῇ ἀνεκτόν. II. 821.

ΚΛ. Τὸ ποῖον δή;

ΑΘ. Τὸν μέγιστον θεὸν καὶ ὅλον τὸν κόσμον φαμὲν οὔτε ζητεῖν δεῖν οὔτε πολυπραγμονεῖν τὰς αἰτίας ἐρευνῶν-

[w] τε om ϸ.—[x] δεῖν om ϸ.—[x] οὐ Ξ.—[y] φανεῖται Ξυϸr, φανῆται Ω: φαν(εῖ)ῆται *s.—
[z] : οὐκοῦν ΑΞΩ.—[a] : ante κείσθω om ΑΩ.—[b] δὲ f.—[c] ἡμῖν r.—[d] αὐτὰ Α: ταῦτα

οὐκοῦν νῦν] In Ald. Lov. et Cod. Voss. hæc Atheniensi tribuuntur; cui obstat ὦ ξένε, quo Clinias Atheniensem solet alloqui. Ast.

ἐνέχυρα λύσιμα] *Ita* (ponantur) *ut quasi pignora ex reliqua civitate* (h. e. civitatis constitutione) *eximi*, h. e. *concidi s. tolli possint*.—De θέντας νόμους et θεμένους vid. ad i. 6.—φιλοφρονῆται, i. e. ἀρέσκῃ, *grata sint*, h. e. *placeant* et *probentur*. Ast.

§. 22. τὸν μέγιστον θεὸν] Celebratissimum est effatum, quod crebro respexerunt serioris ætatis scriptores, ut Cicero de Nat. Deor. i. 12. Mercur. apud Stob. Serm. lxxviii. p. 466. 17. Clemens Alexandr. Strom. v. p. 585. B. (t. ii. p. 692. Pott.). Theodoret. Therap. l. ii. et iv. Cyrill. contr. Julian. i. Cicero l. l. 'jam de Platonis inconstantia longum est dicere, qui in Timæo (p. 28. E. τὸν μὲν οὖν ποιητὴν καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ παντὸς εὑρεῖν τε ἔργον καὶ εὑρόντα εἰς πάντας ἀδύνατον λέγειν) patrem hujus mundi nominari neget posse, in legum autem libris, quid sit omnino deus, anquiri oportere non censeat.' Ast.

πολυπραγμονεῖν] Proprie dicitur, qui

ΚΛ. Τάχ᾽ ἂν τὸν[e] ἀριθμόν.

ΑΘ. Τὸν ἀριθμὸν[f] δὴ λέγωμεν πρῶτον· ἔστωσαν γὰρ
τῶν μὲν πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακοσίων μηδὲν ἀπολεί-
πουσαι, ὅπως ἂν μία γέ τις ἀρχὴ θύῃ θεῶν ἢ δαιμόνων τινὶ
ἀεὶ ὑπὲρ πόλεώς τε καὶ αὐτῶν καὶ κτημάτων. ταῦτα δὲ
ξυνελθόντες[g] ἐξηγηταὶ καὶ ἱερεῖς ἱέρειαί τε καὶ μάντεις
III. iii. 75. μετὰ νομοφυλάκων ταξάντων, ἃ παραλείπειν ἀνάγκη τῷ
νομοθέτῃ. καὶ δὴ καὶ αὐτοῦ τούτου χρὴ γίγνεσθαι ἐπιγνώ-
μονας τοῦ παραλειπομένου τούτους τοὺς αὐτούς. ὁ μὲν γὰρ
δὴ νόμος ἐρεῖ δώδεκα μὲν ἑορτὰς εἶναι τοῖς δώδεκα θεοῖς,
ὧν ἂν ἡ φυλὴ ἑκάστη ἐπώνυμος ᾖ, θύοντας[h] τούτων ἑκάστοις
ἔμμηνα ἱερὰ χορούς τε καὶ ἀγῶνας μουσικούς, τοὺς δὲ
γυμνικοὺς κατὰ τὸ πρέπον προσνέμοντας τοῖς θεοῖς τε αὐ-
τοῖς ἅμα καὶ ταῖς ὥραις[i] ἑκάσταις, γυναικείας τε ἑορτάς,
ὅσαις χωρὶς ἀνδρῶν προσήκει καὶ ὅσαις μή, διανέμοντας.
ἔτι δὲ καὶ τὸ τῶν χθονίων[k] καὶ ὅσους αὖ θεοὺς οὐρανίους
ἐπονομαστέον καὶ τὸ τῶν τούτοις ἑπομένων οὐ ξυμμικτέον,
ἀλλὰ χωριστέον ἐν τῷ τοῦ Πλούτωνος μηνὶ τῷ δωδεκάτῳ
κατὰ τὸν νόμον ἀποδιδόντας, καὶ οὐ δυσχεραντέον πολεμι-
κοῖς ἀνθρώποις τὸν τοιοῦτον θεόν, ἀλλὰ τιμητέον ὡς ὄντα
ἀεὶ τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει ἄριστον· κοινωνία γὰρ ψυχῇ
καὶ[l] σώματι διαλύσεως οὐκ ἔστιν ᾗ κρεῖττον, ὡς ἐγὼ φαίην
ἂν σπουδῇ λέγων. πρὸς τούτοις δὲ διάνοιαν[m] χρὴ σχεῖν[n]
τοὺς διαιρήσοντας ἱκανῶς ταῦτα τοιάνδε, ὡς ἔσθ᾽ ἡμῖν ἡ
πόλις οἵαν οὐκ ἄν τις ἑτέραν εὕροι τῶν νῦν περὶ χρόνου

ἐ

—[f] τὸν ἀριθμὸν om f.—[g] ἐξελθόντες v.—[h] θύοντα Ξ.—[i] μοίραις f et γρ Ω, μοίραις b.—[k] χθὲς νέων v.—[l] κατὰ v.—[m] ἄνοιαν A et fortasse pr Ω.—[n] δεῖ ἔχειν γρ Ω,

τοῖς) οἷστισιν ἄμεινον—θυούσῃ τῇ πόλει γίγνοιτ᾽ ἄν, quibus simul constructio mutata est, in causa fuerunt. Ad πόσαι iterum ποιητέαι intelligi oportet. Deinde Cod. Voss. ἂν εἶναι νομοθετεῖν; fortasse scribere librarius volebat, ἂν εἴη νομοθετεῖν. In seqq. verba τὸν ἀριθμὸν vel e prægressis irrepserunt, vel e sequentibus librariorum incuria huc inculcata sunt.—Paulo post αὑτῶν pro αὐτῶν scripsimus. Ficin. quoque, *pro se ipsis*, habet. Ast.

θύοντας] τοὺς πολίτας intell. vel pronomen indefinitum. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. θύοντα.—ὅσαις χωρὶς ἀνδρῶν προσήκει, int. εἶναι, *quas viris exclusis peragi oporteat*. Ast.

τὸ τῶν χθονίων] I. e. τοὺς χθονίους (θεούς), — καὶ τοὺς τούτοις ἑπομένους (*qui his similes sunt*, vid. ad vii. 16.). De hoc articuli τὸ cum genitivo conjuncti usu vid. ad i. 8. Ast.

οὐκ ἔστιν ᾗ] *Nullo modo*; vid. ad iv. 11. Ast.

ΑΘ. Ταῦτ' ἔστι τοίνυν, ὦ Μέγιλλέ τε καὶ Κλεινία, νῦν[p] ἃ δή[q] φημι δεῖν περὶ θεῶν[r] τῶν κατ' οὐρανὸν τούς γε ἡμετέρους πολίτας τε καὶ τοὺς νέους τὸ μέχρι τοσούτου[s] μαθεῖν περὶ ἁπάντων τούτων, μέχρι τοῦ μὴ βλασφημεῖν περὶ αὐτά, εὐφημεῖν δὲ ἀεὶ θύοντάς τε καὶ ἐν εὐχαῖς εὐχομένους εὐσεβῶς.

ΚΛ. Τοῦτο μὲν ὀρθόν, εἴ γε πρῶτον μὲν[t] δυνατόν ἐστιν ὃ λέγεις μαθεῖν· εἶτα, εἰ μή λεγομέν τι περὶ αὐτῶν ὀρθῶς νῦν, μαθόντες δὲ[u] λέξομεν, συγχωρῶ κἀγὼ τό γε τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὂν μαθητέον εἶναι. ταῦτ' οὖν ὡς ἔχοντά ἐσθ' οὕτω, πειρῶ σὺ μὲν ἐξηγεῖσθαι πάντως, ἡμεῖς δὲ ξυνέπεσθαί σοι μανθάνοντες.

ΑΘ. Ἀλλ' ἔστι μὲν οὐ ῥᾴδιον ὃ λέγω μαθεῖν, οὐδ' αὖ[v] παντάπασι χαλεπόν, οὐδέ γέ τινος χρόνου παμπόλλου. III. iii. 68. τεκμήριον δέ· ἐγὼ τούτων οὔτε νέος[w] οὔτε πάλαι ἀκηκοὼς[x] σφῷν ἂν[y] νῦν οὐκ ἐν πολλῷ χρόνῳ δηλῶσαι δυναίμην. καίτοι χαλεπά γε ὄντα οὐκ ἄν ποτε οἷός τ' ἦν δηλοῦν τηλικούτοις οὖσι τηλικοῦτος.

ΚΛ. Ἀληθῆ λέγεις. ἀλλὰ τί καὶ φὴς τοῦτο τὸ μάθημα, ὃ θαυμαστὸν μὲν λέγεις, προσῆκον δ' αὖ μαθεῖν τοῖς II. 822. νέοις, οὐ γιγνώσκειν δὲ ἡμᾶς; πειρῶ περὶ αὐτοῦ τό γε[z] τοσοῦτον φράζειν ὡς σαφέστατα.

...ταῦθ' om v.—[o] πάντες ἀεὶ f.—[p] νῦν om ђ.—[q] δὴ om r.—[r] θεῶν...καὶ om vf.—[s] τοσοῦτον Ξ.—[t] om r.—[u] δὴ r.—[v] πάλιν post αὖ om A et pr Ω.—[w] νέος Ω, νέως (ω) Ξfr, νέον ђ.—[x] ἀκηκοως A, ἀκήκοας (a) Ω: ἀκήκοα *s.—[y] ἃ corr A et fortasse pr Ω: ἂν

ἡμεῖς δὲ] E prægresso πειρῶ petendum est πειρασόμεθα. Phædon. 71. E, ἐγώ σοι—ἐρῶ καὶ αὐτήν—σὺ δὲ μοι τὴν ἑτέραν (int. ἐρεῖς). Prægressa Τοῦτο μὲν ὀρθὸν cum sequentibus ξυγχωρῶ κἀγὼ cet. non conveniunt; oratio videlicet verbis τοῦτο μὲν ὀρθὸν inchoata (quæ excipere debebat, μαθητέον εἶναι προστάττειν vel simile quid, ut ὀρθὸν cum verbo cohæreat, τοῦτο ὀρθὸν (ἐστὶ) προστάττειν μαθητέον εἶναι) non absolvitur, sed alia eaque nova oratio infertur, ξυγχωρῶ κἀγὼ cet.—χρόνου παμπόλλου, int. ἔργον ἐστὶ, vid. ad iv. 3. Verba τεκμήριον δὲ, quæ nihil aliud sonant nisi nam, sexcenties ita usurpantur. Qui exempla quærit, is adeat Hoogev. ad Viger. p. 142. Ast.

νέος] Non dubito quin scribendum sit νέον, quod positum sit pro νεωστί. Steph. Ficin. *Nec nuper, nec jam olim audivi.* Bip.

οὔτε νέον οὔτε πάλαι] Vulgo vitiose scribitur νέος. Ficin. *nec nuper nec jam olim.* Νέον est νεωστί. Ita etiam Steph. legendum esse monuit. Ad δυναίμην desideramus particulam ἄν. Vulgo autem σφῶν vitiose prægressis annexum legitur. De pronomine relativo nomini vel alteri pronomini subjecto vid. ad v. 10. Cod. Voss. ἀκηκοώς, σφῷν ἃ. Ast.

τό γε τοσοῦτον] Cod. Voss. τοῦτό γε

μὴ ἔλαττον πεντήκοντα ἐτῶν, μηδ᾽ αὖ τῶν[y] ὁπόσοι ποίησιν
μὲν καὶ Μοῦσαν ἱκανῶς κεκτημένοι ἐν αὐτοῖς εἰσί, καλὸν
δὲ ἔργον καὶ ἐπιφανὲς μηδὲν δράσαντες πώποτε· ὅσοι δὲ
ἀγαθοί τε αὐτοὶ[z] καὶ τίμιοι ἐν τῇ πόλει, ἔργων ὄντες δη-
μιουργοὶ καλῶν, τὰ τῶν τοιούτων ᾀδέσθω[a] ποιήματα, ἐὰν
καὶ μὴ[b] μουσικὰ[c] πεφύκῃ. κρίσις δὲ αὐτῶν ἔστω παρά τε
τῷ παιδευτῇ καὶ τοῖς ἄλλοις νομοφύλαξι, τοῦτο ἀποδιδόν-
των αὐτοῖς γέρας, παῤῥησίαν ἐν Μούσαις εἶναι μόνοις, τοῖς
δὲ ἄλλοις μηδεμίαν ἐξουσίαν γίγνεσθαι μηδέ τινα τολμᾷν
ᾄδειν ἀδόκιμον Μοῦσαν μὴ κρινάντων τῶν νομοφυλάκων,
μηδ᾽ ἂν[d] ἡδίων ᾖ τῶν Θαμύρου[e] τε καὶ Ὀρφείων ὕμνων,
ἀλλ᾽ ὅσα τε ἱερὰ κριθέντα ποιήματα ἐδόθη τοῖς θεοῖς καὶ
ὅσα ἀγαθῶν ὄντα[f] ἀνδρῶν ψέγοντα ἢ ἐπαινοῦντά τινας
ἐκρίθη μετρίως δρᾷν τὸ τοιοῦτον. [§. 2.] Τὰ αὐτὰ δὲ
λέγω στρατείας τε πέρι καὶ τῆς ἐν ποιήσεσι παῤῥησίας
γυναιξί τε καὶ ἀνδράσιν ὁμοίως γίγνεσθαι δεῖν. χρὴ δὲ
III. iii. 78. ἀναφέρειν παραδεικνύντα ἑαυτῷ τὸν νομοθέτην τῷ λόγῳ·
Φέρε, τίνας[g] ποτὲ τρέφω[h] τὴν πόλιν ὅλην παρασκευάσας;
II. 330. ἆρ᾽ οὐκ ἀθλητὰς τῶν μεγίστων ἀγώνων, οἷς ἀνταγωνισταὶ
μυρίοι ὑπάρχουσι; Καὶ πάνυ γε, φαίη τις ἂν ὀρθῶς λέγων.

αὐτῶν *s.—[z] αὐτό Ξ.—[a] ᾀδέσθων f.(a)—[b] καὶ μὴ ΑΩυfhr : μὴ καὶ *s.—[c] μουσικὴ f.—[d] αὖ f.—[e] θαμύριδός r.—[f] ὄντων Ωr, ὄντων Av.—[g] τίνας ΑΩhr : τίνα *s.—

μηδ᾽ αὐτῶν] Scribendum potius suspicor *αὖ τῶν*. Steph. Præeunte Ficino, *deinde, qui—*. Bip.

μηδ᾽ αὖ τῶν] Sic egregie Steph. vulgatam lectionem *μηδ᾽ αὐτῶν* emendavit. Vid. ad v. 3.—*ἐὰν μὴ καὶ* pro *ἐὰν καὶ* (*etiamsi*) *μὴ μουσικὰ πεφύκῃ*.—*ἀποδιδόντων*. Genitivus participii dativos excipit, ut solet, vid. ad vi. 4. *γέρας* est *ὡς γέρας*, muneris loco; alioqui enim *τὸ γέρας* scribendum esset. Quanquam videndum est, annon *οὗτοι ἀποδιδόντων* (imperat.) *αὐτοῖς γέρας* scribi oporteat, ut Ficin. videtur legisse vertens, *hi probis viris honorem hunc tribuant, ut solis libertatem in Musis præstent*. Ast.

Θαμύρου] Thamyras dicitur primus cithara sine voce cecinisse, Plin. H. N. vii. 36. Cf. de eo Homer. Il. B. 595. Ejus meminit Plato etiam in Polit. x. 15. ubi v. not. et Ion. 533. B. ubi cum Orpheo itidem componitur.—Cod. Voss. *ὄντων*. Ast.

§. 2. *ἀναφέρειν*] Sensu reciproco, *se colligere, ad se redire* (v. Wernsdorf. ad Himer. p. 141.) est h. l. *secum reputare*; et *παραδεικνύντα ἑαυτῷ τῷ λόγῳ* nihil aliud esse potest nisi, *sibimet ipsi rem sermone repræsentantem*, ut de ea deliberet. Ast.

τίνας ποτὲ τρέφω] Sic Cod. Voss. et Ficin. *quales cives educare studeo?* Vulgo *τίνα ποτέ*. Ast.

ἀθλητὰς τῶν μεγίστων ἀγώνων] Polit. iii. 13. *ἀθληταὶ μὲν γὰρ οἱ ἄνδρες τοῦ μεγίστου ἀγῶνος*. Ubi v. not. Deinde de exercitationibus et prolusionibus vid. P. Fabri Agonist. iii. 11. Gronov. Thes. Ant. Gr. t. viii. p. 2176. Ast.

ΚΛ. Γελοῖον μὲν οὐδαμῶς.

ΑΘ. Οὐ μὴν οὐδὲ θεοφιλές γε,[f] ψευδῆ φήμην ἡμῶν κατὰ θεῶν ὑμνούντων.

ΚΛ. Ἀληθέστατα, εἴ πέρ γε οὕτω ταῦτ' ἐστίν.

ΑΘ. Οὐκοῦν ἂν μὲν δείξωμεν οὕτω ταῦτ' ἔχοντα, μαθητέα μέχρι γε[g] τούτου τὰ τοιαῦτα πάντα, μὴ δειχθέντων δὲ ἐατέον; καὶ ταῦτα ἡμῖν οὕτω ξυγκείσθω;

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

§. 23. ΑΘ. Ἤδη τοίνυν χρὴ φάναι τέλος ἔχειν τά γε[h] παιδείας μαθημάτων πέρι νόμιμα. Περὶ δὲ θήρας ὡσαύτως διανοηθῆναι χρή, καὶ περὶ ἁπάντων ὁπόσα τοιαῦτα. κινδυνεύει γὰρ δὴ νομοθέτῃ[i] τὸ προσταττόμενον ἐπὶ μεῖζον εἶναι τοῦ[k] νόμους θέντα ἀπηλλάχθαι, ἕτερον δέ τι πρὸς τοῖς νόμοις εἶναι μεταξύ τι νουθετήσεώς τε[l] πεφυκὸς ἅμα καὶ νόμων, ὃ δὴ πολλάκις ἡμῶν ἐμπέπτωκε τοῖς λόγοις, οἷον περὶ τὴν τῶν σφόδρα νέων παίδων τροφήν· οὐ γὰρ ῥητά φαμεν εἶναι, λέγοντές τε αὐτὰ[m] ὡς νόμους οἴεσθαι τιθεμένους εἶναι πολλῆς ἀνοίας γέμειν.[n] γεγραμμένων[o] δὴ ταύτῃ τῶν

v.—[d] ὃ γελ. ђ.—[e] τούτοισι ΑΞΩτϝχ, τουτοισὶ ђ: τούτοις s.—[f] ι om Ξ.—[g] γε om ђ.—[h] τε ΑΞΩυϝђτ.—[i] νομοθέτην Ω, νομοθετεῖν corr A.—[k] τοὺς ΞΩτϝχ.—[l] τε om τ. —[m] αὐτοὺς ϝ.—[n] γέμειν ϝ et γρ Ω: γε μὴν *s.—[o] γεγραμμένην Ξ.—[p] τέλειος υ,

§. 23. τά γε παιδείας] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. τά τε παιδείας. Ast.

περὶ δὲ θήρας] Levi hæc vinculo prægressis annexa sunt, ut ordinem quendam et continuationem in legum expositione merito desideremus. Quanquam id ab horum librorum ingenio haud abhorret. Ast.

εἶναι] Scribendum esse puto ἐπὶ μεῖζον ἰέναι: ut ita hunc locum interpretemur: *Quod enim legislatori injungitur, ulterius progredi videtur quam ut positis legibus suo munere defunctus esse dici possit; aliquid namque præter leges esse quod mediam quandam inter admonitionem et leges naturam habeat.* At vero ex Ficini interpretatione, an ἰέναι legerit, cognosci non potest: quum verbis ipsius Platonis nequaquam insistat (ut nec aliis plerisque in locis) et multa etiam prætermittat. Pro illis igitur omnibus quibus usus sum verbis, locum illum reddens, ille hæc tantum habet, *Videtur enim legumlatoris officium non solum hoc esse ut leges conscribat, sed etiam ut medio utatur illo quod inter admonitionem est et leges.* Steph. Equidem scribere malim, ἔτι μεῖζον εἶναι, *id, quod legislatori injungitur, videtur adhuc majus esse, quam.* Bip.

ἐπὶ μεῖζον εἶναι] Steph. scribi malebat ἰέναι pro εἶναι. Bipont. editor corrigebat ἔτι μεῖζον εἶναι, ut Cornar. vertit. Neutro opus esse puto; ἐπὶ enim, accusativo junctum, consilium et finem indicat (v. Hutchinson. ad Xenoph. Cyrop. i. p. 9. Valcken. ad Herodot. vii. 193.). Igitur ἐπὶ μεῖζον εἶναι est *ad* s. propter *majus esse*, h. e. *ad majus quid spectare, quam huc, ut* cet.—Cod. Voss. νομοθετεῖν—τοὺς νόμους. Ast.

γεμὴν] Pro γεμὴν affertur alia lectio γέμειν: sed γέμει potius scribendum fuerit, et post hoc verbum, non post εἶναι collocanda stigme τελεία. ut alius periodi sit initium, γεγραμμένων δὴ etc. Male autem in præced. edit. est stigme post πολιτείας etiam: et οὐ pro ὁ post

III. iii. 79. ΚΛ. Σχεδόν, ὦ ξένε, οὐδὲν ἄλλο γε πλὴν τοῦτο αὐτὸ ὃ σὺ νῦν ἔφθεγξαι.[t]

ΑΘ. Τί οὖν; τὸ τῆς πόλεως ἡμῖν μάχιμον ἢ χεῖρόν τι παρασκευασάμενον τῶν τοιούτων ἀγωνιστῶν εἰς τὸν[u] μέγιστον τῶν ἀγώνων ἑκάστοτε τολμήσει[v] παριέναι, διαμαχούμενον[w] περὶ ψυχῆς καὶ[x] παίδων καὶ χρημάτων καὶ ὅλης τῆς πόλεως; καὶ ταῦτα δὴ φοβηθεὶς αὐτῶν ὁ νομοθέτης τὰ πρὸς ἀλλήλους γυμνάσια μὴ φαίνηταί τισι γελοῖα,[y] οὐκ ἄρα νομοθετήσει[z] στρατεύεσθαι προστάττων μάλιστα μὲν[a] ἑκάστης ἡμέρας τά γε σμικρὰ χωρὶς τῶν ὅπλων, χορούς τε εἰς ταῦτα ἅμα καὶ γυμναστικὴν πᾶσαν ξυντείνων; τὰς δὲ οἷόν τινας μείζους τε[b] καὶ ἐλάττους

fr.—[q] γυμναστῶν υh.—[r] γε om f.—[s] τι Ξ.—[t] ἔφθεγξαι εἰπεῖν f.—[u] τὸ rf.—[v] τολμήσω r.—[w] διαμαχούμενον r, διαμαχόμενον (υ superscr.) Ω: διαμαχόμενον *s.—[x] ψυχῆς καὶ A et pr Ω: ψυχῆς τε καὶ *s.—[y] τις γελοῖος r.—[z] νομοθετήσεις υ.—[a] μὲν om A et pr

mas. in Vopisc. p. 496. Meurs. de saltat. vet. in Gronov. Thes. Ant. Gr. t. viii. p. 1298. et Schneider. ad Xenoph. Sympos. ii. 19. p. 165.); sed de pugilatione quoque usurpantur. Pausan. vi. 10. de Glauci Carystii statua: *σκιαμαχοῦντος δὲ ὁ ἀνδριὰς παρέχεται σχῆμα, ὅτι ὁ Γλαῦκος ἦν ἐπιτηδειότατος τῶν κατ' αὐτὸν χειρονομῆσαι πεφυκώς.* Hinc Suidas *χειρονομεῖν* explicat verbo *πυκτεύειν*; etenim ut *συμπλοκὴ* propria erat *τῆς πάλης*, sic *ἡ χειρονομία* propria *τῆς πυγμῆς*. V. P. Fabri Agonist. Paralip. in Gronov. Thes. viii. p. 2254. Ast.

διαμαχόμενον] Non dubitem futuri temporis participium *διαμαχούμενον* in locum illius *διαμαχόμενον* substituere, quod est præsentis. Steph. Ficino duce, qui vertit *pugnatura*. Bip.

διαμαχούμενον] Sic Steph. quod Ficin. confirmat. In prægr. Cod. Voss. *ἕκαστός τε*. Ast.

ταῦτα] *Idcirco*, hanc ob causam, vid. ad iv. 6. Interrogatio, quæ sequitur, *οὐκ ἄρα νομοθετήσει—φοβηθεὶς*, (ut in prægressis, *ἆρ' ἂν δείσαντες — οὐκ ἂν ἐτολμῶμεν*; *ἄρα* igitur ad *φοβηθεὶς* referendum est, ut in loco laudato prius *ἂν* cum participio *δείσαντες* conjungi oportet) in reliquam orationem ita transit, ut pæne evanescat; verba enim *τὰς δὲ οἷόν τινας μείζους—προστάξει* interrogativam orationem statim excipiunt, ita ut interrogationis nota, quæ in libris editis comparet, ab ea separari non possit.—*τὰ σμικρὰ*, int. *γυμνάσια*. Ast.

ξυντείνων] Activa significatione, est *eo referens*, h. e. *horum gratia instituens*. Sic x. 12. *πρὸς τὸ κοινῇ ξυντεῖνον βέλτιστον*. Gorg. p. 507. D. *καὶ πάντα εἰς τοῦτο τὰ αὑτοῦ ξυντείνοντα καὶ τὰ τῆς πόλεως*. Ast.

μείζους γυμνασίας] Ficin. legit has voces non agnoscens, quæ sunt interjectæ, *τε καὶ ἐλάττους*: ita enim hunc locum vertit: *Sed lege statuet ut res militaris agatur, maxime quidem minori exercitatione sine armis, choros omnemque gymnasticam ad hæc inducens et concitans: majore vero non rarius quam semel in mense, ut certent singuli ad capienda vel retinenda loca, et insidias omnemque rem bellicam imitentur.* Dubium tamen est an hoc nomen *ἐλάττους* rejecerit, an in suo exemplari aut suis exemplaribus non invenerit. Si rejecit, eum, ut opinor, hoc moverit potissimum, quod in priore hujus periodi parte dictum fuerit, *τά γε σμικρὰ*, videlicet *γυμνάσια*. Steph.

μείζους] Quæ his annexa leguntur, *τε καὶ ἐλάττους*, ea ab hoc loco aliena sunt, quum de exercitationibus majoribus hic disseratur, sicut in prægressis de minori-

θηρεύματα, οὐ μόνον[w] θηρίων ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων[x] ἄξιον[y] ἐννοεῖν θήραν, τήν τε κατὰ πόλεμον, πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατὰ φιλίαν θηρεύουσα ἡ μὲν ἔπαινον, ἡ δὲ ψόγον ἔχει· καὶ κλωπεῖαι[z] καὶ ληστῶν καὶ στρατοπέδων στρατοπέδοις III. iii. 71.

[y] ἀξίαν ΑΞΣΤ et pr Ω.—[z] κλοπεῖαι Ξ et corr A.—[a] θῆραι Ξ.—[b] οὔτ' ΞΥ.—[c] τὸ μὲν

θηρεύματα] Post *θηρεύματα* stigmen *τελείαν* ponendam censeo, et inter *μόνον* et *θηρίων* particulam δὲ et articulum *τὴν* inserenda: ut ita legatur hic locus, *πάμπολυ δὲ καὶ τὸ περὶ τὰ πεζὰ θηρεύματα. οὐ μόνον δὲ τὴν θηρίων ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων ἄξιον ἐννοεῖν θήραν*. Cum illis autem verbis, *πάμπολυ δὲ καὶ τὸ περὶ τὰ πεζὰ θηρεύματα*, non dubito quin repetere oporteat ex superioribus *πρᾶγμα*. Jam vero et illud addo, scribendum esse (meo quidem judicio) *τήν γε κατὰ πόλεμον*. Steph. Ficino quidem præeunte. Vertit enim: *Alius aquaticorum, alius volatilium, alius pedestrium: nec ferarum solum, verum etiam hominum: horumque non bellicus tantummodo* etc. Cum autem supplendo *πρᾶγμα* ad partic. *τὸ* oratio duriuscula evadat, malim equidem *τὸ περὶ τὰ πεζὰ θήρευμα*. Bip.

οὐ μόνον θηρίων] Quæ Steph. ita jubebat scribi iis non opus est; constructio, ut solet, mutata est, quum oratio ita procedere debuisset: *πάμπολυ δὲ καὶ τὸ* (int. *πρᾶγμα*) *περὶ τὰ πεζὰ θηρεύματα, οὐ μόνον* (*περὶ τὰ θηρεύματα*) *θηρίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀνθρώπων· ἄξιον γὰρ καὶ ταύτην ἐννοεῖν τὴν θήραν, τήν γε* (*eamque*) *κατὰ πόλεμον*. Pro *τήν τε* jam Steph. correxerat *τήν γε*. Quemadmodum vero venatio simulacrum quoddam pugnæ et optima bellicæ disciplinæ meditatio atque exercitatio habebatur, (v. Xenoph. Cyrop. i. 2. 10. *ὅτι ἀληθεστάτη αὐτοῖς δοκεῖ αὕτη ἡ μελέτη τῶν πρὸς τὸν πόλεμον εἶναι*. Cicero de Nat. Deor. ii. 64. 'Jam vero immanes et feras beluas nanciscimur venando, ut et vescamur iis et exerceamur in venando ad similitudinem bellicæ disciplinæ.' Vid. Rittershus. ad Oppian. Cyneget. i. 86. p. 12.) ita h. l. ipsæ insidiæ bellicæ, quibus hostes intercipiuntur, *θῆραι* vocantur. Sic Xenoph. de mag. equit. offic. iv. 17. *ἀεὶ μέντοι ἰσχυροτέρῳ τὸ ἀσθενέστερον θηρᾷν*. Anabas. v. 1. 9. *ἐὰν οὖν κατὰ μέρος μερισθέντες φυλάττωμεν καὶ σκοπῶμεν, ἧττον δύναιντ' ἂν ἡμᾶς θηρᾷν οἱ πολέμιοι*. Similiter Soph. Aj. 2. *Πεῖράν τιν' ἐχθρῶν ἁρπάσαι θηρώμενον* (*insidiantem*). Ast.

ἡ μὲν] Videtur deesse vocula *ἂν* vel *καὶ* ante *ἡ*. Steph. Hoc agnoscit Ficini versio. Bip.

πολλὴ δὲ καὶ ἡ] Ficin. vertit: *alius* (venatus) *pedestrium, nec ferarum solum, verum etiam hominum, horumque non bellicus tantummodo, verum etiam qui per amicitiam, et alius quidem laudem, alius vituperationem habet*. Hinc Stephanus ante *ἡ μὲν* inseri jubebat *καὶ* vel *ἂν*; sed verborum *ἐστὶ* et *ἔχουσα* modi inter se permutati sunt, pro, *πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατὰ φιλίαν* (*θήρα*) *θηρεύουσα* (int. *ἐστὶ*), *ἡ μὲν ἔπαινον, ἡ δὲ ψόγον ἔχουσα* (*eaque partim laudanda partim vituperanda*); *ἐστὶ* vero omisso pro participio *ἔχουσα* modus finitus *ἔχει* positus est. Idcirco comma ante *ἡ μὲν* delevimus. Ceterum *ἡ θήρα κατὰ φιλίαν* est *venatio*, i. e. studium *amicos non solum sibi conciliandi* (idque honestum), *verum etiam captandi* (quod *ψόγον ἔχει*). Sic Xenoph. Mem. Socr. ii. 6. 28. *θηρᾷν ἐπιχειρεῖ τοὺς καλούς τε κἀγαθούς· ἴσως δ' ἄν τί σοι κἀγὼ συλλαβεῖν εἰς τὴν τῶν καλῶν τε κἀγαθῶν θήραν ἔχοιμι διὰ τὸ ἐρωτικὸς εἶναι*. §. 29. *οὐκ ἀπείρως οἶμαι ἔχειν πρὸς θήραν ἀνθρώπων*. iii. 11. 7. *οὐ γὰρ δὴ—οὕτω γε ἀτεχνῶς οἴεσθαι χρὴ τὸ πλείστου ἄξιον ἄγρευμα, φίλους, θηράσειν*. §. 9. *τίνι οὖν—τοιούτῳ φίλους ἂν ἐγὼ θηρῴην*; Verba *θήρα, θηρᾷν, θηρεύειν*, præcipue quoque in re amatoria usurpantur, vid. Dorvill. ad Charit. p. 555. et Villoison. ad Long. iii. p. 184. In universum de variis iisque translatis horum verborum significationibus conferendi sunt Wesseling. ad Diod. Sic. xx. 63. t. ii. p. 452. Wyttenbach. Epist. Crit. p. 52. Heusd. Specim. Crit. in Plat. p. 88. Boissonad. ad Philostrat. p. 418. De Latinorum verbo *venari*, similiter usurpari solito, vid. Burmann. ad Phædr. iii. 4. 4. Ast.

στρατοπέδοις] Ab hoc loco alienum, eoque omisso, sensus perspicuus est. Κλωπεῖαι et *κλωπεύειν* s. *κλοπεύειν* recte et de latronibus et de militibus ponitur; est enim et *furari* (quod latronum proprium est) et *spoliare* (quod in milites

θῆραι.[a] θήρας δὲ πέρι τιθέντι τῷ νομοθέτῃ τοὺς νόμους οὔτε
μὴ δηλοῦν ταῦθ' οἷόν τε, οὔτε[b] ἐπὶ πᾶσι τάξεις καὶ ζημίας
ἐπιτιθέντα ἀπειλητικὰ νόμιμα τιθέναι. τί δὴ δραστέον περὶ
τὰ τοιαῦτα; τὸν μέν,[c] τὸν[d] νομοθέτην, ἐπαινέσαι καὶ ψέξαι
χρεὼν τὰ περὶ θήρας[e] πρὸς τοὺς τῶν νέων πόνους τε καὶ
ἐπιτηδεύματα, τὸν δ' αὖ νέον ἀκούσαντα πείθεσθαι, καὶ
μήθ' ἡδονὴν μήτε πόνον ἐξείργειν αὐτόν, τῶν δὲ περὶ ἕκαστα
ἀπειληθέντων μετὰ ζημίας καὶ νομοθετηθέντων τὰ μετ' ἐπαί-
νου ῥηθέντα μᾶλλον τιμᾶν καὶ προσταχθέντα[f] ἀποτελεῖν.
τούτων δὴ προῤῥηθέντων ἑξῆς ἂν γίγνοιτο ἔμμετρος ἔπαινος
θήρας καὶ ψόγος, ἣ τις μὲν βελτίους[g] ἀποτελεῖ τὰς ψυχὰς
τῶν νέων, ἐπαινοῦντος, ψέγοντος δὲ ἣ τἀναντία. λέγωμεν τοίνυν
τὸ μετὰ τοῦτο ἑξῆς προσαγορεύοντες δι' εὐχῆς τοὺς νέους, Ὦ
φίλοι, εἴθ' ὑμᾶς μή τέ τις ἐπιθυμία μήτ' ἔρως τῆς περὶ θάλατ-
ταν θήρας ποτὲ λάβοι μηδὲ ἀγκιστρείας μηδ' ὅλως τῆς τῶν
ἐνύδρων ζώων, μήτε ἐγρηγορόσι μήτε εὕδουσι κύρτοις ἀργὸν
θήραν διαπονουμένοις. μηδ' αὖ ἄγρας ἀνθρώπων κατὰ θά-
λατταν λῃστείας τε ἵμερος ἐπελθὼν ὑμῖν θηρευτὰς ὠμοὺς καὶ
III. iii. 72. ἀνόμους ἀποτελοῖ. κλωπείας[h] δ' ἐν χώρᾳ καὶ πόλει μηδὲ εἰς
τὸν ἔσχατον ἐπέλθοι νοῦν ἅψασθαι. μηδ' αὖ πτηνῶν θήρας

v.—[d] τὸν post μὲν om ſ.—[e] περὶ τὰς θήρας ḫ.—[f] πραχθέντα ḫ.—[g] βελτίους...λέ-

cadit). Στρατόπεδα vero pro ipsis militibus poni constat. Tim. Lexic. p. 240. v. στρατόπεδον· λέγεται καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν. Vid. Lexic. Xenoph. v. iv. p. 109. Ast.

θήρας δὲ πέρι τιθέντι] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. περιτιθέντι. In sqq. Ficin. plura de suo videtur addidisse vertens, *quæ in venatione laudanda sunt, laudet, quæ contra, vituperet*. Verba ita intelligenda sunt, *partim* (alia) *laudare oportet, partim* (alia) *vituperare*. πρὸς est ratione habita, vel, ut Cornarius vertit, *respectu habito ad*—. Deinde ἐξείργειν, *impedire* (vid. ad c. 8.) est *avocare, abducere*.—Cod. Voss. τὸν μὲν, τὸν νομοθέτην. Ast.

ἑξῆς] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἐξ ἧς. Ficin. *his ita propositis, congrua deinceps laus*—. Paulo post τὸ μετὰ τοῦτο et ἑξῆς posita sunt ἐκ παραλλήλου, quod dicitur, ut viii. 4. p. 834. A. τὸ δὲ μετὰ ταῦτα—ἑξῆς. Vid. ad i. 5. Ast.

ἀγκιστρείας] Est *piscatus*, qui hamis fit; unde τὸ ἀγκιστρευτικὸν Sophist. 220. D. Ast.

μήτε ἐγρηγορόσι μήτε εὕδουσι] *Neque die neque noctu*. Similiter in Sophist. l. l. τὸ νυκτερινὸν et τὸ μεθημερινὸν piscatus genus distinguitur. Cf. Casaubon. ad Athen. xv. p. 700. D. Ceterum θήρα, quæ κύρτοις peragitur, ἀργὸς dicitur, quia *ictu* (πληγῇ), h. e. humana vi non indiget. Sophist. 220. B. καθ' ἃ τὸ μὲν ἕρκεσιν αὐτόθεν (solis retibus) ποιεῖται τὴν θήραν, τὸ δὲ πληγῇ. Κύρτος vero est *nassa*, h. e. fiscella viminea angusti colli, v. Sophist. 220. C. Ejus descriptio legitur in Oppian. Halieut. iii. 341. et Sil. Italic. v. 47. ubi v. interpp. Ast.

εἰς τὸν ἔσχατον νοῦν] I. e. εἰς νοῦν τοῦ ἐσχάτου s. τῷ ἐσχάτῳ, *ne infimo quidem in mentem veniat*. Ἔσχατος, ut Latinorum *postremus* (sic apud Cicer. Rosc. Amer. 47. 'homo postremus.' Id. ad Brut. Epist. 16. med. Philipp. ii. 44.)

αἱμύλος[i] ἔρως οὐ σφόδρα ἐλευθέριος ἐπέλθοι τινὶ[k] νέων. πεζῶν δὴ μόνον[l] θήρευσίς[m] τε καὶ ἄγρα λοιπὴ τοῖς παρ' ἡμῖν ἀθληταῖς, ὧν ἡ μὲν τῶν εὑδόντων αὖ κατὰ μέρη, νυκτερεία[n] κληθεῖσα, ἀργῶν ἀνδρῶν, οὐκ ἀξία ἐπαίνου, οὐδ' ἡ τῶν διαπαύματα[o] πόνων ἔχουσα, ἄρκυσί τε καὶ πάγαις ἀλλ' οὐ φιλοπόνου ψυχῆς νίκῃ χειρουμένων τὴν ἄγριον[p] τῶν θηρίων ῥώμην. μόνη δὴ[q] πᾶσι λοιπὴ καὶ ἀρίστη ἡ τῶν τετραπόδων ἵπποις καὶ κυσὶ καὶ τοῖς ἑαυτῶν θήρα σώμασιν, ὧν ἁπάντων κρατοῦσι δρόμοις καὶ πληγαῖς καὶ βολαῖς, αὐτόχειρες θηρεύοντες, ὅσοις ἀνδρίας τῆς θείας ἐπιμελές. τούτων δὴ πάντων ἔπαινος μὲν πέρι καὶ ψόγος ὁ διειρημένος[r] ἂν εἴη λόγος, νόμος δὲ ὅδε· τούτους μηδεὶς τοὺς[s] ἱεροὺς[t] ὄντως[u] θηρευτὰς κωλυέτω, ὅπου καὶ ὅπῃ περ ἂν ἐθέλωσι κυνηγετεῖν· νυκτερευτὴν δὲ κυσὶ καὶ πλέκταις πιστὸν μηδεὶς μηδέποτε ἐάσῃ II. 824.

γνωμεν om υ.—[h] κλοπείας τ.—[i] αἱμύλους f.—[k] τινὶ A : τινὰ *s.—[l] μόνων Ηf, νόμων (μ ν) υ.—[m] θηρευτής υ.—[n] νυκτερία υ.—[o] διαναπαύματα τ.—[p] ἄγροιον Η.—[q] δὲ h.—[r] διειρημένος ΑΩτfτ : διῃρημένος *s.—[s] τοὺς om s.—[t] ἱερεῖς ΑΩυf : ἱεροὺς cum *s

sæpenumero pro vilissimo et pessimo ponitur, ut apud Aristot. Polit. vii. 1. ubi v. Victor. Sed, ne quid dissimulemus, suspectum videri possit *εἰς τὸν—νοῦν*, quum *ἐπέρχεσθαι* non solum dativo (vid. Hemsterhus. ad Lucian. t. i. p. 206. Bip.) verum etiam accusativo simplici (sic paulo post l. xii. 13. Phædon. c. 38. p. 88. C. Vid. ad Polit. i. 5. et Corai. ad Isocrat. de pace t. ii. p. 140.) ita jungatur, ut sit, *mentem subire*, in mentem venire. Quocirca *εἰς τὸν νοῦν* e glossa profectum videtur. Ceterum hic locus obversabatur Eustath. in Odyss. M. p. 492. 9. Bas. *οὔτε ὀρνίθων ἐτεχνῶντο θήραν, ἣν ὡς αἱμύλον ὁ Πλάτων οὐ φιλεῖ.* Ast.

τῶν ἄρκυσι] Vulgo *τῶν*, quod ante *ἄρκυσι* posuimus, ante *διαπαύματα* scriptum, hoc est, loco suo motum, extat. Ast.

μόνη—ἀρίστη] Cf. Oppian. Cyneget. i. 67. et Rittershus. ad v. 86. p. 13.—Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *πάσῃ* et Cod. Voss. *δέ*. Ast.

ἔπαινος] Vel *ἐπαίνου μὲν πέρι καὶ ψόγου* scribendum videtur, vel, retinendo *ἔπαινος* et *ψόγος* expungenda esse præpositio *πέρι*. Steph.

τούτων δὴ πάντων] Steph. vel *ἐπαίνου μὲν πέρι καὶ ψόγου* scribi vel *πέρι* expungi volebat; sed hæc præpositionis collocatio in nostro offendere non debet, vid. ad i. 4. Certe malim *πέρι* pro supposititio habere, quam *ἐπαίνου* et *ψόγου* scribere; tunc enim articulus *ὁ* ante *διειρημένος* expungi deberet. Pro *διῃρημένος* (Ficin. *sed laus vituperatioque venandi ista distincta sit*) e Cod. Voss. recepimus *διειρημένος*, quod et sensus et linguæ usus poscunt; vid. ad vii. 14. Deinde Cod. Voss. *τοὺς ἱερεῖς*. Ast.

διῃρημένος] Rectius scriptum iri videtur *διειρημένος*: alicubi tamen præteritum activum unius verbi quædam exemplaria habent, quædam præteritum alterius; ut in quodam loco qui legitur supra, p. 809. circa finem, quædam habent *ὡς οὔπω διείρηκέ σοι*, alia *διῄρηκε*. Sic vero et p. 813. circa principium, *ἀληθῆ καὶ ταῦτα διείρηκας*: quum in nonnullis sit *διῄρηκας*. Eademque in præterito passivo diversitas est in loco quem habet primus versus, *καὶ ταῦτα ἡμῖν ἐν τοῖς πρόσθεν διείρηται πάντα*; nam in nonnullis *διῄρηται* scriptum est. Habet certe hoc quoque verbum quendam usum qui ab his locis non alienus esse videtur. Steph.

ἄρκυσι] Vulgo *κυσί*, quod ab hoc loco

θῆραι.[a] θήρας δὲ πέρι τιθέντι τῷ νομοθέτῃ τοὺς νόμους οὔτε μὴ δηλοῦν ταῦθ' οἷόν τε, οὔτε[b] ἐπὶ πᾶσι τάξεις καὶ ζημίας ἐπιτιθέντα ἀπειλητικὰ νόμιμα τιθέναι. τί δὴ δραστέον περὶ τὰ τοιαῦτα; τὸν μέν,[c] τὸν[d] νομοθέτην, ἐπαινέσαι καὶ ψέξαι χρεὼν τὰ περὶ θήρας[e] πρὸς τοὺς τῶν νέων πόνους τε καὶ ἐπιτηδεύματα, τὸν δ' αὖ νέον ἀκούσαντα πείθεσθαι, καὶ μήθ' ἡδονὴν μήτε πόνον ἐξείργειν αὐτόν, τῶν δὲ περὶ ἕκαστα ἀπειληθέντων μετὰ ζημίας καὶ νομοθετηθέντων τὰ μετ' ἐπαίνου ῥηθέντα μᾶλλον τιμᾶν καὶ προσταχθέντα[f] ἀποτελεῖν. τούτων δὴ προῤῥηθέντων ἑξῆς ἂν γίγνοιτο ἔμμετρος ἔπαινος θήρας καὶ ψόγος, ἣ τις μὲν βελτίους[g] ἀποτελεῖ τὰς ψυχὰς τῶν νέων, ἐπαινοῦντος, ψέγοντος δὲ ἣ τἀναντία. λέγωμεν τοίνυν τὸ μετὰ τοῦτο ἑξῆς προσαγορεύοντες δι' εὐχῆς τοὺς νέους, Ὦ φίλοι, εἴθ' ὑμᾶς μή τέ τις ἐπιθυμία μήτ' ἔρως τῆς περὶ θάλατταν θήρας ποτὲ λάβοι μηδὲ ἀγκιστρείας μηδ' ὅλως τῆς τῶν ἐνύδρων ζώων, μήτε ἐγρηγορόσι μήτε εὕδουσι κύρτοις ἀργὸν θήραν διαπονουμένοις. μηδ' αὖ ἄγρας ἀνθρώπων κατὰ θάλατταν λῃστείας τε ἵμερος ἐπελθὼν ὑμῖν θηρευτὰς ὠμοὺς καὶ
III. iii. 72. ἀνόμους ἀποτελοῖ. κλωπείας[h] δ' ἐν χώρᾳ καὶ πόλει μηδὲ εἰς τὸν ἔσχατον ἐπέλθοι νοῦν ἅψασθαι. μηδ' αὖ πτηνῶν θήρας

v.—[d] τὸν post μὲν om s.—[e] περὶ τὰς θήρας ḫ.—[f] πραχθέντα ḫ.—[g] βελτίους...λέ-

cadit). Στρατόπεδα vero pro ipsis militibus poni constat. Tim. Lexic. p. 240. v. *στρατόπεδον· λέγεται καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν*. Vid. Lexic. Xenoph. v. iv. p. 109. Ast.

θῆρας δὲ πέρι τιθέντι] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *περιτιθέντι*. In sqq. Ficin. plura de suo videtur addidisse vertens, *quæ in venatione laudanda sunt, laudet, quæ contra, vituperet*. Verba ita intelligenda sunt, *partim* (alia) *laudare oportet, partim* (alia) *vituperare*. *πρὸς* est ratione habita, vel, ut Cornarius vertit, *respectu habito ad*—. Deinde *ἐξείργειν*, *impedire* (vid. ad c. 8.) est *avocare, abducere*.—Cod. Voss. *τὸν μὲν, τὸν νομοθέτην*. Ast.

ἑξῆς] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *ἐξ ἧς*. Ficin. *his ita propositis, congrua deinceps laus*—. Paulo post *τὸ μετὰ τοῦτο* et *ἑξῆς* posita sunt *ἐκ παραλλήλου*, quod dicitur, ut viii. 4. p. 834. A. *τὸ δὲ μετὰ ταῦτα—ἑξῆς*. Vid. ad i. 5. Ast.

ἀγκιστρείας] Est *piscatus*, qui hamis fit; unde *τὸ ἀγκιστρευτικὸν* Sophist. 220. D. Ast.

μήτε ἐγρηγορόσι μήτε εὕδουσι] *Neque die neque noctu*. Similiter in Sophist. l. l. *τὸ νυκτερινὸν* et *τὸ μεθημερινὸν* piscatus genus distinguitur. Cf. Casaubon. ad Athen. xv. p. 700. D. Ceterum *θήρα*, quæ *κύρτοις* peragitur, *ἀργὸς* dicitur, quia *ictu* (*πληγῇ*), h. e. humana vi non indiget. Sophist. 220. B. *καθ' ἃ τὸ μὲν ἕρκεσιν αὐτόθεν* (solis retibus) *ποιεῖται τὴν θήραν, τὸ δὲ πληγῇ*. *Κύρτος* vero est *nassa*, h. e. fiscella viminea angusti colli, v. Sophist. 220. C. Ejus descriptio legitur in Oppian. Halieut. iii. 341. et Sil. Italic. v. 47. ubi v. interpp. Ast.

εἰς τὸν ἔσχατον νοῦν] I. e. *εἰς νοῦν τοῦ ἐσχάτου* s. *τῷ ἐσχάτῳ*, *ne infimo quidem in mentem veniat*. *Ἔσχατος*, ut Latinorum *postremus* (sic apud Cicer. Rosc. Amer. 47. 'homo postremus.' Id. ad Brut. Epist. 16. med. Philipp. ii. 44.)

αἱμύλος[i] ἔρως οὐ σφόδρα ἐλευθέριος ἐπέλθοι τινὶ[k] νέων. πε- II. 824.
ζῶν δὴ μόνον[l] θήρευσίς[m] τε καὶ ἄγρα λοιπὴ τοῖς παρ' ἡμῖν ἀθληταῖς, ὧν ἡ μὲν τῶν εὑδόντων αὖ κατὰ μέρη, νυκτερεία[n] κληθεῖσα, ἀργῶν ἀνδρῶν, οὐκ ἀξία ἐπαίνου, οὐδ' ἡ τῶν διαπαύματα[o] πόνων ἔχουσα, ἄρκυσί τε καὶ πάγαις ἀλλ' οὐ φιλοπόνου ψυχῆς νίκῃ χειρουμένων τὴν ἄγριον[p] τῶν θηρίων ῥώμην. μόνη δὴ[q] πᾶσι λοιπὴ καὶ ἀρίστη ἡ τῶν τετραπόδων ἵπποις καὶ κυσὶ καὶ τοῖς ἑαυτῶν θήρα σώμασιν, ὧν ἁπάντων κρατοῦσι δρόμοις καὶ πληγαῖς καὶ βολαῖς, αὐτόχειρες θηρεύοντες, ὅσοις ἀνδρίας τῆς θείας ἐπιμελές. τούτων δὴ πάντων ἔπαινος μὲν πέρι καὶ ψόγος ὁ διειρημένος[r] ἂν εἴη λόγος, νόμος δὲ ὅδε· τούτους μηδεὶς τοὺς[s] ἱεροὺς[t] ὄντως[u] θηρευτὰς κωλυέτω, ὅπου καὶ ὅπῃ περ ἂν ἐθέλωσι κυνηγετεῖν· νυκτερευτὴν δὲ κυσὶ καὶ πλέκταις πιστὸν μηδεὶς μηδέποτε ἐάσῃ

γωμεν om v.—[h] κλοπείας r.—[i] αἰμύλους f.—[k] τινὶ A : τινὰ *s.—[l] μόνων Ξf, νόμων (μ ν) v.—[m] θηρευτὴς v.—[n] νυκτερία v.—[o] διαναπαύματα r.—[p] ἄγροιον Ξ.—[q] δὲ ħ.—[r] διειρημένος AΩcfr : διῃρημένος *s.—[s] τοὺς om s.—[t] ἱερεῖς AΩvf : ἱεροὺς cum *s

sæpenumero pro vilissimo et pessimo ponitur, ut apud Aristot. Polit. vii. 1. ubi v. Victor. Sed, ne quid dissimulemus, suspectum videri possit εἰς τὸν—νοῦν, quum ἐπέρχεσθαι non solum dativo (vid. Hemsterhus. ad Lucian. t. i. p. 206. Bip.) verum etiam accusativo simplici (sic paulo post l. xii. 13. Phædon. c. 38. p. 88. C. Vid. ad Polit. i. 5. et Corai. ad Isocrat. de pace t. ii. p. 140.) ita jungatur, ut sit, *mentem subire*, in mentem venire. Quocirca εἰς τὸν νοῦν e glossa profectum videtur. Ceterum hic locus obversabatur Eustath. in Odyss. M. p. 492. 9. Bas. οὔτε ὀρνίθων ἐπεχνῶντο θήραν, ἣν ὡς αἱμύλον ὁ Πλάτων οὐ φιλεῖ. Ast.

τῶν ἄρκυσι] Vulgo τῶν, quod ante ἄρκυσι posuimus, ante διαπαύματα scriptum, hoc est, loco suo motum, extat. Ast.

μόνη—ἀρίστη] Cf. Oppian. Cyneget. i. 67. et Rittershus. ad v. 86. p. 13.—Ald. Lov. Bas. 1. et 2. πάσῃ et Cod. Voss. δέ. Ast.

ἔπαινος] Vel ἐπαίνου μὲν πέρι καὶ ψόγου scribendum videtur, vel, retinendo ἔπαινος et ψόγος expungenda esse præpositio πέρι. Steph.

τούτων δὴ πάντων] Steph. vel ἐπαίνου μὲν πέρι καὶ ψόγου scribi vel πέρι expungi volebat; sed hæc præpositionis collocatio in nostro offendere non debet, vid. ad i. 4. Certe malim πέρι pro suppositiio habere, quam ἐπαίνου et ψόγου scribere; tunc enim articulus ὁ ante διειρημένος expungi deberet. Pro διῃρημένος (Ficin. *sed laus vituperatioque venandi ista distincta sit*) e Cod. Voss. recepimus διειρημένος, quod et sensus et linguæ usus poscunt; vid. ad vii. 14. Deinde Cod. Voss. τοὺς ἱερεῖς. Ast.

διῃρημένος] Rectius scriptum iri videtur διειρημένος: alicubi tamen præteritum activum unius verbi quædam exemplaria habent, quædam præteritum alterius; ut in quodam loco qui legitur supra, p. 809. circa finem, quædam habent ὡς οὔπω διείρηκέ σοι, alia διῄρηκε. Sic vero et p. 813. circa principium, ἀληθῆ καὶ ταῦτα διείρηκας: quum in nonnullis sit διῄρηκας. Eademque in præterito passivo diversitas est in loco quem habet primus versus, καὶ ταῦτα ἡμῖν ἐν τοῖς πρόσθεν διείρηται πάντα; nam in nonnullis διῄρηται scriptum est. Habet certe hoc quoque verbum quendam usum qui ab his locis non alienus esse videtur. Steph.

ἄρκυσι] Vulgo κυσί, quod ab hoc loco

θήραι.[a] θήρας δὲ πέρι τιθέντι τῷ νομοθέτῃ τοὺς νόμους οὔτε μὴ δηλοῦν ταῦθ' οἷόν τε, οὔτε[b] ἐπὶ πᾶσι τάξεις καὶ ζημίας ἐπιτιθέντα ἀπειλητικὰ νόμιμα τιθέναι. τί δὴ δραστέον περὶ τὰ τοιαῦτα; τὸν μέν,[c] τὸν[d] νομοθέτην, ἐπαινέσαι καὶ ψέξαι χρεὼν τὰ περὶ θήρας[e] πρὸς τοὺς τῶν νέων πόνους τε καὶ ἐπιτηδεύματα, τὸν δ' αὖ νέον ἀκούσαντα πείθεσθαι, καὶ μήθ' ἡδονὴν μήτε πόνον ἐξείργειν αὐτόν, τῶν δὲ περὶ ἕκαστα ἀπειληθέντων μετὰ ζημίας καὶ νομοθετηθέντων τὰ μετ' ἐπαίνου ῥηθέντα μᾶλλον τιμᾶν καὶ προσταχθέντα[f] ἀποτελεῖν. τούτων δὴ προρρηθέντων ἑξῆς ἂν γίγνοιτο ἔμμετρος ἔπαινος θήρας καὶ ψόγος, ἥ τις μὲν βελτίους[g] ἀποτελεῖ τὰς ψυχὰς τῶν νέων, ἐπαινοῦντος, ψέγοντος δὲ ἡ τἀναντία. λέγωμεν τοίνυν τὸ μετὰ τοῦτο ἑξῆς προσαγορεύοντες δι' εὐχῆς τοὺς νέους, Ὦ φίλοι, εἴθ' ὑμᾶς μή τέ τις ἐπιθυμία μήτ' ἔρως τῆς περὶ θάλατταν θήρας ποτὲ λάβοι μηδὲ ἀγκιστρείας μηδ' ὅλως τῆς τῶν ἐνύδρων ζώων, μήτε ἐγρηγορόσι μήτε εὕδουσι κύρτοις ἀργὸν θήραν διαπονουμένοις. μηδ' αὖ ἄγρας ἀνθρώπων κατὰ θάλατταν λῃστείας τε ἵμερος ἐπελθὼν ὑμῖν θηρευτὰς ὠμοὺς καὶ
III. iii. 72. ἀνόμους ἀποτελοῖ. κλωπείας[h] δ' ἐν χώρᾳ καὶ πόλει μηδὲ εἰς τὸν ἔσχατον ἐπέλθοι νοῦν ἅψασθαι. μηδ' αὖ πτηνῶν θήρας

v.—[d] τὸν post μὲν om r.—[e] περὶ τὰς θήρας 𝔥.—[f] πραχθέντα 𝔥.—[g] βελτίους...λέ-

cadit). Στρατόπεδα vero pro ipsis militibus poni constat. Tim. Lexic. p. 240. v. *στρατόπεδον· λέγεται καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν.* Vid. Lexic. Xenoph. v. iv. p. 109. Ast.

θήρας δὲ πέρι τιθέντι] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *περιτιθέντι*. In sqq. Ficin. plura de suo videtur addidisse vertens, *quæ in venatione laudanda sunt, laudet, quæ contra, vituperet*. Verba ita intelligenda sunt, *partim* (alia) *laudare oportet, partim* (alia) *vituperare*. *πρὸς* est ratione habita, vel, ut Cornarius vertit, *respectu habito ad*—. Deinde *ἐξείργειν*, *impedire* (vid. ad c. 8.) est *avocare, abducere*.—Cod. Voss. *τὸν μὲν, τὸν νομοθέτην*. Ast.

ἑξῆς] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *ἐξ ἧς*. Ficin. *his ita propositis, congrua deinceps laus*—. Paulo post *τὸ μετὰ τοῦτο* et *ἑξῆς* posita sunt *ἐκ παραλλήλου*, quod dicitur, ut viii. 4. p. 834. A. *τὸ δὲ μετὰ ταῦτα—ἑξῆς*. Vid. ad i. 5. Ast.

ἀγκιστρείας] Est *piscatus*, qui hamis fit; unde τὸ *ἀγκιστρευτικὸν* Sophist. 220. D. Ast.

μήτε ἐγρηγορόσι μήτε εὕδουσι] *Neque die neque noctu*. Similiter in Sophist. l. l. *τὸ νυκτερινὸν* et *τὸ μεθημερινὸν* piscatus genus distinguitur. Cf. Casaubon. ad Athen. xv. p. 700. D. Ceterum *θήρα*, quæ *κύρτοις* peragitur, *ἀργὸς* dicitur, quia *ictu* (*πληγῇ*), h. e. humana vi non indiget. Sophist. 220. B. *καθ' ἃ τὸ μὲν ἕρκεσιν αὐτόθεν* (solis retibus) *ποιεῖται τὴν θήραν, τὸ δὲ πληγῇ*. *Κύρτος* vero est *nassa*, h. e. fiscellæ viminea angusti colli, v. Sophist. 220. C. Ejus descriptio legitur in Oppian. Halieut. iii. 341. et Sil. Italic. v. 47. ubi v. interpp. Ast.

εἰς τὸν ἔσχατον νοῦν] I. e. *εἰς νοῦν τοῦ ἐσχάτου* s. *τῷ ἐσχάτῳ*, *ne infimo quidem in mentem veniat*. Ἔσχατος, ut Latinorum *postremus* (sic apud Cicer. Rosc. Amer. 47. 'homo postremus.' Id. ad Brut. Epist. 16. med. Philipp. ii. 44.)

αἱμύλος[i] ἔρως οὐ σφόδρα ἐλευθέριος ἐπέλθοι τινὶ[k] νέων. πε- II. 824.
ζῶν δὴ μόνον[l] θηρευσίς[m] τε καὶ ἄγρα λοιπὴ τοῖς παρ' ἡμῖν ἀθληταῖς, ὧν ἡ μὲν τῶν εὑδόντων αὖ κατὰ μέρη, νυκτερεία[n] κληθεῖσα, ἀργῶν ἀνδρῶν, οὐκ ἀξία ἐπαίνου, οὐδ' ἡ τῶν διαπαύματα[o] πόνων ἔχουσα, ἄρκυσί τε καὶ πάγαις ἀλλ' οὐ φιλοπόνου ψυχῆς νίκῃ χειρουμένων τὴν ἄγριον[p] τῶν θηρίων ῥώμην. μόνη δὴ[q] πᾶσι λοιπὴ καὶ ἀρίστη ἡ τῶν τετραπόδων ἵπποις καὶ κυσὶ καὶ τοῖς ἑαυτῶν θήρα σώμασιν, ὧν ἁπάντων κρατοῦσι δρόμοις καὶ πληγαῖς καὶ βολαῖς, αὐτόχειρες θηρεύοντες, ὅσοις ἀνδρίας τῆς θείας ἐπιμελές. τούτων δὴ πάντων ἔπαινος μὲν πέρι καὶ ψόγος ὁ διειρημένος[r] ἂν εἴη λόγος, νόμος δὲ ὅδε· τούτους μηδεὶς τοὺς[s] ἱεροὺς[t] ὄντως[u] θηρευτὰς κωλυέτω, ὅπου καὶ ὅπῃ περ ἂν ἐθέλωσι κυνηγετεῖν· νυκτερευτὴν δὲ κυσὶ καὶ πλέκταις πιστὸν μηδεὶς μηδέποτε ἐάσῃ

γωμεν om υ.—[h] κλοπείας r.—[i] αἱμύλους f.—[k] τινὶ A : τινὰ *ς.—[l] μόνων Ξf, νόμων υ.—[m] θηρευτὴς υ.—[n] νυκτερία υ.—[o] διαναπαύματα r.—[p] ἄγροιον Ξ.—[q] δὲ h.—[r] διειρημένος AΩτfr : διῃρημένος *ς.—[s] τοὺς om ς.—[t] ἱερεῖς AΩυf : ἱεροὺς cum *ς

sæpenumero pro vilissimo et pessimo ponitur, ut apud Aristot. Polit. vii. 1. ubi v. Victor. Sed, ne quid dissimulemus, suspectum videri possit *εἰς τὸν—νοῦν*, quum *ἐπέρχεσθαι* non solum dativo (vid. Hemsterhus. ad Lucian. t. i. p. 206. Bip.) verum etiam accusativo simplici (sic paulo post l. xii. 13. Phædon. c. 38. p. 88. C. Vid. ad Polit. i. 5. et Corai. ad Isocrat. de pace t. ii. p. 140.) ita jungatur, ut sit, *mentem subire*, in mentem venire. Quocirca *εἰς τὸν νοῦν* e glossa profectum videtur. Ceterum hic locus obversabatur Eustath. in Odyss. M. p. 492. 9. Bas. *οὔτε ὀρνίθων ἐτεχνῶντο θήραν, ἣν ὡς αἱμύλον ὁ Πλάτων οὐ φιλεῖ.* Ast.

τῶν ἄρκυσι] Vulgo *τῶν*, quod ante *ἄρκυσι* posuimus, ante *διαπαύματα* scriptum, hoc est, loco suo motum, extat. Ast.

μόνη—ἀρίστη] Cf. Oppian. Cyneget. i. 67. et Rittershus. ad v. 86. p. 13.—Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *πάσῃ* et Cod. Voss. *δέ*. Ast.

ἔπαινος] Vel *ἐπαίνου μὲν πέρι καὶ ψόγου* scribendum videtur, vel, retinendo *ἔπαινος* et *ψόγος* expungenda esse præpositio *πέρι*. Steph.

τούτων δὴ πάντων] Steph. vel *ἐπαίνου μὲν πέρι καὶ ψόγου* scribi vel *πέρι* expungi volebat; sed hæc præpositionis collocatio in nostro offendere non debet, vid. ad i. 4. Certe malim *πέρι* pro suppositio habere, quam *ἐπαίνου* et *ψόγου* scribere; tunc enim articulus *ὁ* ante *διειρημένος* expungi deberet. Pro *διῃρημένος* (Ficin. *sed laus vituperatioque venandi ista distincta sit*) e Cod. Voss. recepimus *διειρημένος*, quod et sensus et linguæ usus poscunt; vid. ad vii. 14. Deinde Cod. Voss. *τοὺς ἱερεῖς*. Ast.

διῃρημένος] Rectius scriptum iri videtur *διειρημένος*: alicubi tamen præteritum activum unius verbi quædam exemplaria habent, quædam præteritum alterius; ut in quodam loco qui legitur supra, p. 809. circa finem, quædam habent *ὡς οὔπω διείρηκέ σοι*, alia *διῄρηκε*. Sic vero et p. 813. circa principium, *ἀληθῆ καὶ ταῦτα διείρηκας*: quum in nonnullis sit *διῄρηκας*. Eademque in præterito passivo diversitas est in loco quem habet primus versus, *καὶ ταῦτα ἡμῖν ἐν τοῖς πρόσθεν διείρηται πάντα*; nam in nonnullis *διῄρηται* scriptum est. Habet certe hoc quoque verbum quendam usum qui ab his locis non alienus esse videtur. Steph.

ἄρκυσι] Vulgo *κυσί*, quod ab hoc loco

μηδαμοῦ θηρεῦσαι· τὸν ὀρνιθευτὴν δὲ ἐν ἀργοῖς[v] μὲν καὶ
ὄρεσι μὴ κωλυέτω, ἐν ἐργασίμοις δὲ καὶ ἱεροῖς ἁγίοις[w]
ἐξειργέτω ὁ προστυγχάνων· ἐνυγροθηρευτὴν δέ, πλὴν ἐν λι-
III. iii. 78. μέσι καὶ ἱεροῖς ποταμοῖς τε καὶ ἕλεσι καὶ λίμναις· ἐν τοῖς
ἄλλοις δὲ ἐξέστω θηρεύειν μὴ χρώμενον ὀπῶν ἀναθολώσει
μόνον. Νῦν οὖν ἤδη πάντα χρὴ φάναι τέλος ἔχειν τά γε
παιδείας πέρι νόμιμα.

ΚΛ. Καλῶς ἂν λέγοις.

γρ Ω (ἀπ' ὀρθώσεως καλῶς).—[u] οὕτω ϡ.—[v] ἀργοῖς ΑΩ: ἀγροῖς *ς.—[w] ἀγρίοις ΑΩυ ϛϡε, καὶ ἱερατικοῖς γρ Ω.

alienum est; prægressa, ἄρκυσί τε καὶ πάγαις, etiam hoc loco ἄρκυσι legendum esse, documento esse debebant; idque quum Schulthessium quoque corrigentem vidissem, recipere haud dubitavimus. Opponuntur autem venatores, qui retibus et laqueis utuntur ad feras noctu capiendas, iis, qui equis vel canibus eas persequuntur et pugnam quasi cum iis committunt.—Pro ἐάσῃ Ald. Lov. Bas. 1. 2. ἐάσει. Ficin. *sinat venari*. Ast.

ἀγροῖς] In vet. ἀργοῖς, quod agnoscit et Ficin. Paulo post autem pro ἁγίοις legit quidem eodem modo ἀργοῖς: sed alia etiam extat lectio, ἀγροῖς. Steph. Ficin. vertit: *Auceps per incultos agros montesque vagari permittatur: a cultis locis sacrisque incultis a quocunque pellatur*. Ἀγροῖς vero expressit Cornarii versio. Præstat tamen Ficini ἀργοῖς, et, aucupem a sacris vel incultis abigendum esse, Plato innuat. Alterutrum certe tenendum, cum ἁγίοις inficetissima sit lectio. Bip.

ἐν ἀργοῖς μὲν] Vulgo legitur ἐν ἀγροῖς μὲν, Cod. Voss. autem ἀργοῖς pro ἀγροῖς et in marg. ἀργοῖς habet; hinc scripsimus, id quod sensus flagitat, ἐν ἀργοῖς μὲν ἀγροῖς, ut Ficin. vertit, *per incultos agros*; cui optime respondet sequens ἐν ἐργασίμοις δὲ; ἀργὸν enim (i. e. ἀεργὸν, *inaratum*) est *incultum*, ut ix. 12. p. 873. D. τῶν ὅσα ἀργὰ καὶ ἀνώνυμα. Xenoph. Cyrop. iii. 2. 1. Œcon. iv. 8. 10. xix. 8. xx. 21. Quod vero post ἱεροῖς legitur, ἁγίοις, id ferri nequit, quum nihil nisi glossa sit. Ficin. videtur iterum ἀργοῖς legisse, quum verterit, *a cultis locis sacrisque incultis*; sed offendit ἀργοῖς repetitum, prægresso insuper ἐργασίμοις; certe abesse tunc non posset καὶ vel καίπερ: *etsi inculti sint*. Cornar. simpliciter vertit, *in cultis autem et sacris locis*. Ast.

ὀπῶν ἀναθολώσει] Suidas, v. ἀναθολώσει t. i. p. 165. legit ὄπῳ pro ὀπῶν. Ficin. *dummodo succorum non utatur permixtione*. Ὀπὸς est *succus* s. liquor ex plantis vel sponte emanans vel scarificatione, terebratione, aliis id genus effluens.—De accusativo absolute posito ἐνυγροθηρευτὴν vid. ad i. 8. Ast.

ΝΟΜΟΙ,

Η.

§. 1. Τούτων μὴν ἐχόμενά ἐστι τάξασθαι μὲν[a] καὶ νομοθετήσασθαι ἑορτὰς μετὰ τῶν ἐκ Δελφῶν μαντειῶν, αἵτινες θυσίαι καὶ θεοῖς οἷς τισὶν ἄμεινον καὶ λῷον[b] θυούσῃ τῇ πόλει γίγνοιντ'[c] ἄν· πότε δὲ καὶ πόσαι τὸν ἀριθμόν, σχεδὸν ἴσως ἡμέτερον[d] ἂν νομοθετεῖν ἔνιά γ' αὐτῶν εἴη. Steph. II. 828. — Bek. III. iii. 74.

[a] μὲν h.—[b] λῷον om r.—[c] γίγνοιντ' AΩh.—[d] ἡμέτερόν γ' ἂν r.—[e] τὸν om Ξ.

§. 1. αἵτινες θυσίαι] Mirum ni Plato scripsit, ἅστινας θυσίας, qui accusativi jungantur cum θυούσῃ: quum videamus contra non esse quo referri possint illi nominativi αἵτινες θυσίαι. Ficin. quidem certe ita legisse videtur, qui vertit, *Quæ sacra quibusque diis sacrificare feliciter civitas debeat.* Ubi alioqui non probo illam verborum ἄμεινον καὶ λῷον γίγνοιτ' ἂν, interpretationem: potius enim dicendum fuit, *quænam sacrificia et quibus diis si sacrificet civitas, felix futura sit;* vel (utendo aliis quam felicitatem significantibus verbis) *id ei bene cessurum sit.* Sed quæret aliquis annon si hic ἅστινας θυσίας legamus, paulo post necesse futurum sit πόσαι in πόσας itidem vertere? cui a me respondebitur, non videri necesse, quod ad diversa hæc pertineant: nam quæ sacrificia et quibus diis sacrificare oporteat, de eo vult Delphicum oraculum in consilium adhiberi: at vero πότε καὶ πόσαι τὸν ἀριθμόν, de hoc vero statuere, sui officii esse ait, ex parte saltem: addit enim, ἔνιά γ' αὐτῶν. Verum quid cum illo nominativo πόσαι subaudiri poterit? Vel ἔσονται, vel εἶεν. Siquis tamen πόσας scribere malit, subaudiendo quæ præcedunt, non valde repugnabo. Steph. Neutrum necesse existimo, orationemque per anacoluthiam aliquam potius expediendam arbitror. Ita fere: αἵτινες θυσίαι τῇ πόλει γίγνοιντ' ἂν συμφέρουσαι, καὶ οἷστισι θεοῖς θυούσῃ τῇ πόλει γίγνοιτ' ἂν ἄμεινον καὶ λῷον. Quomodo Ficinus legerit, e versione omnino extricari nequit, cum sensum potius quam verba dederit. Bip.

γίγνοιτ' ἂν] Cod. Voss. γίγνοιντ' ἂν, haud dubie propter θυσίαι; sed γίγνοιτ' recte habet, referendum illud ad ἄμεινον et λῷον, ita ut ne ἅστινας θυσίας quidem, quod Steph. volebat, scribere opus sit; ad αἵτινες enim θυσίαι int. ποιητέαι vel simile verbum, quod ut supprimeretur, verba statim sequentia καὶ θεοῖς (Bas. 2.

ΚΛ. Τάχ' ἂν τὸν[e] ἀριθμόν.

ΑΘ. Τὸν ἀριθμὸν[f] δὴ λέγωμεν πρῶτον· ἔστωσαν γὰρ τῶν μὲν πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακοσίων μηδὲν ἀπολείπουσαι, ὅπως ἂν μία γέ τις ἀρχὴ θύῃ θεῶν ἢ δαιμόνων τινὶ ἀεὶ ὑπὲρ πόλεώς τε καὶ αὐτῶν καὶ κτημάτων. ταῦτα δὲ ξυνελθόντες[g] ἐξηγηταὶ καὶ ἱερεῖς ἱέρειαί τε καὶ μάντεις
III. iii. 75. μετὰ νομοφυλάκων ταξάντων, ἃ παραλείπειν ἀνάγκη τῷ νομοθέτῃ. καὶ δὴ καὶ αὐτοῦ τούτου χρὴ γίγνεσθαι ἐπιγνώμονας τοῦ παραλειπομένου τούτους τοὺς αὐτούς. ὁ μὲν γὰρ δὴ νόμος ἐρεῖ δώδεκα μὲν ἑορτὰς εἶναι τοῖς δώδεκα θεοῖς, ὧν ἂν ἡ φυλὴ ἑκάστη ἐπώνυμος ᾖ, θύοντας[h] τούτων ἑκάστοις ἔμμηνα ἱερὰ χορούς τε καὶ ἀγῶνας μουσικούς, τοὺς δὲ γυμνικοὺς κατὰ τὸ πρέπον προσνέμοντας τοῖς θεοῖς τε αὐτοῖς ἅμα καὶ ταῖς ὥραις[i] ἑκάσταις, γυναικείας τε ἑορτάς, ὅσαις χωρὶς ἀνδρῶν προσήκει καὶ ὅσαις μή, διανέμοντας. ἔτι δὲ καὶ τὸ τῶν χθονίων[k] καὶ ὅσους αὖ θεοὺς οὐρανίους ἐπονομαστέον καὶ τὸ τῶν τούτοις ἑπομένων οὐ ξυμμικτέον, ἀλλὰ χωριστέον ἐν τῷ τοῦ Πλούτωνος μηνὶ τῷ δωδεκάτῳ κατὰ τὸν νόμον ἀποδιδόντας, καὶ οὐ δυσχεραντέον πολεμικοῖς ἀνθρώποις τὸν τοιοῦτον θεόν, ἀλλὰ τιμητέον ὡς ὄντα ἀεὶ τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει ἄριστον· κοινωνία γὰρ ψυχῇ καὶ[l] σώματι διαλύσεως οὐκ ἔστιν ἢ κρεῖττον, ὡς ἐγὼ φαίην ἂν σπουδῇ λέγων. πρὸς τούτοις δὲ διάνοιαν[m] χρὴ σχεῖν[n] τοὺς διαιρήσοντας ἱκανῶς ταῦτα τοιάνδε, ὡς ἔσθ' ἡμῖν ἡ πόλις οἵαν οὐκ ἄν τις ἑτέραν εὕροι τῶν νῦν περὶ χρόνου

—[f] τὸν ἀριθμὸν om f.—[g] ἐξελθόντες υ.—[h] θύοντα Ξ.—[i] μοίραις f et γρ Ω, μοίραις ḫ.—[k] χθὲς νέων υ.—[l] κατὰ υ.—[m] ἄνοιαν A et fortasse pr Ω.—[n] δεῖ ἔχειν γρ Ω, ὅ

τοῖς) οἷστισιν ἄμεινον—θυούσῃ τῇ πόλει γίγνοιτ' ἄν, quibus simul constructio mutata est, in causa fuerunt. Ad πόσαι iterum ποιητέαι intelligi oportet. Deinde Cod. Voss. ἂν εἶναι νομοθετεῖν; fortasse scribere librarius volebat, ἂν εἴη νομοθετεῖν. In seqq. verba τὸν ἀριθμὸν vel e prægressis irrepserunt, vel e sequentibus librariorum incuria huc inculcata sunt.—Paulo post αὑτῶν pro αὐτῶν scripsimus. Ficin. quoque, *pro se ipsis*, habet. Ast.

θύοντας] τοὺς πολίτας intell. vel pronomen indefinitum. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. θύοντα.—ὅσαις χωρὶς ἀνδρῶν προσήκει, int. εἶναι, *quas viris exclusis peragi oporteat*. Ast.

τὸ τῶν χθονίων] I. e. τοὺς χθονίους (θεοὺς), — καὶ τοὺς τούτοις ἑπομένους (*qui his similes sunt*, vid. ad vii. 18.). De hoc articuli τὸ cum genitivo conjuncti usu vid. ad i. 8. Ast.

οὐκ ἔστιν ἢ] *Nullo modo;* vid. ad iv. 11. Ast.

σχολῆς καὶ τῶν ἀναγκαίων ἐξουσίας. δεῖ δὲ αὐτήν, καθά-
περ ἕνα ἄνθρωπον, ζῆν[o] εὖ. τοῖς δὲ εὐδαιμόνως[p] ζῶσιν ὑπάρ- III. iii. 76. II. 829.
χειν ἀνάγκη πρῶτον τὸ μήτε αὐτοὺς ἀδικεῖν μήτε[q] ὑφ᾽
ἑτέρων αὐτοὺς ἀδικεῖσθαι· τούτοιν[r] δὲ τὸ μὲν οὐ πάνυ χα-
λεπόν, τοῦ δὲ μὴ ἀδικεῖσθαι κτήσασθαι δύναμιν παγχά-
λεπον, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτὸ[s] τελέως σχεῖν ἄλλως ἢ τελέως
γενόμενον[t] ἀγαθόν. ταὐτὸν δὴ τοῦτό ἐστι καὶ πόλει ὑπάρ-
χειν, γενομένῃ μὲν ἀγαθῇ βίος εἰρηνικός, πολεμικὸς δὲ ἔξω-
θέν τε καὶ ἔνδοθεν,[u] ἂν ᾖ κακή. τούτων δὲ ταύτῃ σχεδὸν
ἐχόντων οὐκ ἐν πολέμῳ τὸν[v] πόλεμον ἑκάστοις γυμναστέον
ἀλλ᾽ ἐν τῷ τῆς εἰρήνης βίῳ. δεῖ τοίνυν πόλιν ἑκάστου μη-
νὸς νοῦν κεκτημένην στρατεύεσθαι μὴ ἔλαττον μιᾶς ἡμέρας,
πλείους δέ, ὡς ἂν καὶ τοῖς ἄρχουσι ξυνδοκῇ, μηδὲν χειμῶ-
νας ἢ καύματα διευλαβουμένους,[w] αὐτούς τε ἅμα καὶ
γυναῖκας καὶ παῖδας, ὅταν ὡς πανδημίαν ἐξάγειν δόξῃ
τοῖς ἄρχουσι, τοτὲ δὲ καὶ κατὰ μέρη· καί τινας ἀεὶ παι-
διὰς μηχανᾶσθαι καλὰς ἅμα θυσίαις, ὅπως ἂν γίγνωνται
μάχαι τινὲς ἑορταστικαί, μιμούμεναι τὰς πολεμικὰς ὅτι
μάλιστα ἐναργῶς μάχας. νικητήρια δὲ καὶ ἀριστεῖα
ἑκάστοισι τούτων δεῖ διανέμειν ἐγκώμιά τε καὶ ψόγους
ποιεῖν ἀλλήλοις, ὁποῖός τις ἂν ἕκαστος γίγνηται κατά τε
τοὺς ἀγῶνας ἐν παντί τε αὖ τῷ βίῳ, τόν τε ἄριστον δο- III. iii. 77.
κοῦντα εἶναι κοσμοῦντας καὶ τὸν μὴ ψέγοντας.[x] ποιητὴς
δὲ ἔστω τῶν τοιούτων μὴ ἅπας, ἀλλὰ γεγονὼς πρῶτον μὲν

χρὴ ἔχειν fh.—[o] ζῇ Ξ.—[p] ἀδαιμόνως υ.—[q] μήθ᾽ ἑαυτοὺς ἀδικεῖν μήθ᾽ (vel μήτε) ɼ et mg A (ipse enim om) et (ἄλλους in mg posito) Ω, μήθ᾽ ἑαυτοὺς ἀδικεῖν ἄλλους μήτε ɼf, μήτε ἀδικεῖν ἄλλους μήτε γρ Ω, μήτε ἀδικεῖν ἄλλους ἀλλαχοῦ δὲ τὸ μήθ᾽ ἑαυτοὺς ἀδικεῖν ἄλλους μήτε h et in contextu et in mg: μήτε αὐτοὺς ἀδικεῖν ἄλλους μήτε s.—[r] τούτων ɼ.—[s] αὐτῷ υ.—[t] γινόμενον υ.—[u] ἔνδον h: ἔνδοθέν τε καὶ ἔξωθεν ɼ.—[v] πολέμῳ τὸν om Ξ.—[w] διευλαβ. ἢ καύματα f.—[x] ψέγοντα υ.—[y] αὖ τῶν ɼ:

τοῖς δὲ εὐδαιμόνως ζῶσιν] Laudat Aristid. Orat. Platon. i. p. 73. t. ii. ubi *αὐτοὺς* abest: deinde *ἔχειν* pro *σχεῖν*. Ad *τελέως γενόμενον ἀγαθὸν* subjectum est pronomen indefinitum. Ast.

ταυτὸν—ἀνάγκη] Affertur quædam lectio quam nostræ anteferendam censeo, *ταυτὸν δὴ τοῦτο ἐστὶν ἀνάγκη καὶ πόλει ὑπάρχειν*. Steph.

ταυτὸν — ἀνάγκη] Vocem *ἀνάγκη*, quam libri editi ignorant, Cornarium secuti interposuimus. Haud dubie Cornar. e libris Mss. lectionem illam petiit. Ast.

πλείους δὲ] Excidisse *ἐνίοτε* vel tale quid liquet.—*τοτὲ δὲ καί*. Steph. corrigendum esse monuit. Vid. ad v. 12. Ast.

τότε δὲ] Scribendum potius puto, *τοτὲ δὲ*, etiamsi non præcedat *τοτὲ μέν*. Steph.

μὴ ἔλαττον πεντήκοντα ἐτῶν, μηδ' αὖ τῶν[y] ὁπόσοι ποίησιν μὲν καὶ Μοῦσαν ἱκανῶς κεκτημένοι ἐν αὐτοῖς εἰσί, καλὸν δὲ ἔργον καὶ ἐπιφανὲς μηδὲν δράσαντες πώποτε· ὅσοι δὲ ἀγαθοί τε αὐτοὶ[z] καὶ τίμιοι ἐν τῇ πόλει, ἔργων ὄντες δημιουργοὶ καλῶν, τὰ τῶν τοιούτων ᾀδέσθω[a] ποιήματα, ἐὰν καὶ μὴ[b] μουσικὰ[c] πεφύκῃ. κρίσις δὲ αὐτῶν ἔστω παρά τε τῷ παιδευτῇ καὶ τοῖς ἄλλοις νομοφύλαξι, τοῦτο ἀποδιδόντων αὐτοῖς γέρας, παῤῥησίαν ἐν Μούσαις εἶναι μόνοις, τοῖς δὲ ἄλλοις μηδεμίαν ἐξουσίαν γίγνεσθαι μηδέ τινα τολμᾷν ᾄδειν ἀδόκιμον Μοῦσαν μὴ κρινάντων τῶν νομοφυλάκων, μηδ' ἂν[d] ἡδίων ᾖ τῶν Θαμύρου[e] τε καὶ Ὀρφείων ὕμνων, ἀλλ' ὅσα τε ἱερὰ κριθέντα ποιήματα ἐδόθη τοῖς θεοῖς καὶ ὅσα ἀγαθῶν ὄντα[f] ἀνδρῶν ψέγοντα ἢ ἐπαινοῦντά τινας ἐκρίθη μετρίως δρᾶν τὸ τοιοῦτον. [§. 2.] Τὰ αὐτὰ δὲ λέγω στρατείας τε πέρι καὶ τῆς ἐν ποιήσεσι παῤῥησίας γυναιξί τε καὶ ἀνδράσιν ὁμοίως γίγνεσθαι δεῖν. χρὴ δὲ
III. iii. 78. ἀναφέρειν παραδεικνύντα ἑαυτῷ τὸν νομοθέτην τῷ λόγῳ·
Φέρε, τίνας[g] ποτὲ τρέφω[h] τὴν πόλιν ὅλην παρασκευάσας;
II. 330. ἆρ' οὐκ ἀθλητὰς τῶν μεγίστων ἀγώνων, οἷς ἀνταγωνισταὶ μυρίοι ὑπάρχουσι; Καὶ πάνυ γε, φαίη τις ἂν ὀρθῶς λέγων.

αὐτῶν °s.—[z] αὐτό H.—[a] ᾀδέσθων f.—[b] καὶ μὴ ΑΩυfhr: μὴ καὶ °s.—[c] μουσικὴ f.—[d] αὖ f.—[e] θαμύριδός r.—[f] ὄντων Ωr, ὄντων Αυ.—[g] τίνας ΑΩhr: τίνα °s.—

μηδ' αὐτῶν] Scribendum potius suspicor *αὖ τῶν*. Steph. Præeunte Ficino, *deinde, qui—*. Bip.

μηδ' αὖ τῶν] Sic egregie Steph. vulgatam lectionem *μηδ' αὐτῶν* emendavit. Vid. ad v. 3.—*ἐὰν μὴ καὶ* pro *ἐὰν καὶ* (*etiamsi*) *μὴ μουσικὰ πεφύκῃ*.—*ἀποδιδόντων*. Genitivus participii dativos excipit, ut solet, vid. ad vi. 4. *γέρας* est *ὡς γέρας*, muneris loco; alioqui enim *τὸ γέρας* scribendum esset. Quanquam videndum est, annon *οὗτοι ἀποδιδόντων* (imperat.) *αὐτοῖς γέρας* scribi oporteat, ut Ficin. videtur legisse vertens, *hi probis viris honorem hunc tribuant, ut solis libertatem in Musis præstent*. Ast.

Θαμύρου] Thamyras dicitur primus cithara sine voce cecinisse, Plin. H. N. vii. 36. Cf. de eo Homer. Il. B. 595. Ejus meminit Plato etiam in Polit. x. 15. ubi v. not. et Ion. 533. B. ubi cum Orpheo itidem componitur.—Cod. Voss. *ὄντων*. Ast.

§. 2. *ἀναφέρειν*] Sensu reciproco, *se colligere, ad se redire* (v. Wernsdorf. ad Himer. p. 141.) est h. l. *secum reputare*; et *παραδεικνύντα ἑαυτῷ τῷ λόγῳ* nihil aliud esse potest nisi, *sibimet ipsi rem sermone repræsentantem*, ut de ea deliberet. Ast.

τίνας ποτὲ τρέφω] Sic Cod. Voss. et Ficin. *quales cives educare studeo?* Vulgo *τίνα ποτέ*. Ast.

ἀθλητὰς τῶν μεγίστων ἀγώνων] Polit. iii. 13. *ἀθληταὶ μὲν γὰρ οἱ ἄνδρες τοῦ μεγίστου ἀγῶνος*. Ubi v. not. Deinde de exercitationibus et prolusionibus vid. P. Fabri Agonist. iii. 11. Gronov. Thes. Ant. Gr. t. viii. p. 2176. Ast.

Τί δῆτα; εἰ πύκτας ἢ παγκρατιαστὰς ἐτρέφομεν[h] ἤ τι τῶν τοιούτων ἕτερον ἀγωνισμάτων ἀθλοῦντας, ἆρα εἰς αὐτὸν ἂν ἀπηντῶμεν τὸν ἀγῶνα ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ οὐδενὶ καθ' ἡμέραν προσμαχόμενοι; ἢ πύκται γε ὄντες παμπόλλας ἂν ἡμέρας ἔμπροσθεν τοῦ ἀγῶνος ἐμανθάνομέν τε ἄν[i] μάχεσθαι καὶ διεπονούμεθα, μιμούμενοι πάντα ἐκεῖνα ὁπόσοις ἐμέλλομεν εἰς τότε χρήσεσθαι περὶ τῆς νίκης διαμαχόμενοι; καὶ ὡς ἐγγύτατα τοῦ ὁμοίου ἰόντες[k] ἀντὶ ἱμάντων σφαίρας ἂν περιεδούμεθα,[l] ὅπως αἱ πληγαί τε καὶ αἱ τῶν[m] πληγῶν εὐλάβειαι διεμελετῶντο εἰς τὸ δυνατὸν ἱκανῶς; εἴ τέ τις ἡμῖν συγγυμναστῶν συνέβαινεν[n] ἀπορία πλείων, ἆρ' ἂν δείσαντες τὸν τῶν ἀνοήτων γέλωτα οὐκ ἂν ἐτολμῶμεν κρεμαννύντες εἴδωλον ἄψυχον γυμνάζεσθαι πρὸς αὐτό; καὶ ἔτι πάντων τῶν τε ἐμψύχων καὶ τῶν ἀψύχων ἀπορήσαντές ποτε, ἐν[o] ἐρημίᾳ[p] συγγυμναστῶν[q] ἆρά γε[r] οὐκ ἐτολμήσαμεν ἂν αὐτοὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς σκιαμαχεῖν ὄντως; ἢ τί ποτε ἄλλο τὴν τοῦ χειρονομεῖν μελέτην ἄν τις[s] φαίη γεγονέναι;

[h] ποτ' ἐτρέφου r.—[i] αὖ f.—[k] ὄντες v.—[l] περιεδούμεθα (λ) Ω, περιελούμεθα ђ.—[m] αὐτῶν Ξ.—[n] συνέβαινε συγγυμναστῶν Ξs.—[o] ἐν add AΩђr.—[p] ἐρημίαι (αις) Ω, ἐρημίαις

ἀντὶ ἱμάντων σφαίρας] ἱμὰς est *cæstus pugilum*, i. e. lorum ex corio bubulo, quod manibus alligabatur (Theocrit. xx. 3. Χεῖρας ἐπιζεύξαντα μέσας βοέοισιν ἱμᾶσιν. Cf. v. 80. Virgil. Æn. v. 374. 405. 425.). Huic vero insuebatur massa plumbea, ærea vel ferrea (σφαῖρα, *pila*, s. globus dicta), ut graviori adversarius ictu feriretur; hinc σφαιρομαχεῖν (infra p. 830. C.) et σφαιρομαχία. Vid. Senec. Epist. lxxx. init. ubi vid. Gruter. Stat. Sylv. iv. præf. Pollux iii. 150. Beroald. Var. Adnot. ii. 8. Potter. Archæol. Gr. ii. 21. Verba ἀντὶ ἱμάντων nihil aliud sonare possunt, nisi *pro cæstibus simplicibus pilas circumligaremus*, h. e. *cæstibus insueremus pilas*. Male, si quid video, Schneider. Lexic. Græc. verba ἀντὶ ἱμάντων ita accepit, ac si essent, *pro ipsis cæstibus*. Ast.

εἴδωλον ἄψυχον] Similiter Romani ad palum se exercebant, vid. Juvenal. Satyr. vi. 246. Senec. Epist. xviii. §. 6. Veget. de re milit. i. 11. ii. 23. Deinde ποτ' ἐν ἐρημίᾳ cum Cod. Voss. scripsimus; ἐν a libris editis abest. Ast.

σκιαμαχεῖν] *Exercitationis causa pugnæ simulacrum edere* s. pugnam secum meditari, quasi adversario opposito. Cf. Virgil. Æn. v. 376. A. Politian. Misc. 34. p. 255. Bas. et Schol. ad Philostrat. Heroic. p. 393. ed. Boisson. Hinc proverbialiter fere usurpatur de iis, qui speciose et inaniter aliquid faciunt, Polit. vii. 5. Apolog. c. 2. Cf. Erasmi Adag. Cent. vi. Chil. iv. 48. Hadr. Jun. Adag. Cent. vi. prov. 81. Sic Plutarch. philosoph. decret. iv. 12. καθάπερ ἐπὶ τοῦ σκιαμαχοῦντος καὶ κενὰς ἐπιφέροντος τὰς χεῖρας. Ex hoc igitur intelligitur, cur τὸ σκιαμαχεῖν dicatur nihil aliud esse nisi τὸ χειρονομεῖν, i. e. *brachia jactare* s. gesticulari. Χειρονομεῖν et χειρονομία plerumque de saltatione ponuntur (vid. Quintilian. Instit. Orat. i. 12. §. 17. ubi v. Spalding. t. i. p. 242. Sal-

III. iii. 79. ΚΛ. Σχεδόν, ὦ ξένε, οὐδὲν ἄλλο γε πλὴν τοῦτο αὐτὸ ὃ σὺ νῦν ἔφθεγξαι.[t]

ΑΘ. Τί οὖν; τὸ τῆς πόλεως ἡμῖν μάχιμον ἦ χεῖρόν τι παρασκευασάμενον τῶν τοιούτων ἀγωνιστῶν εἰς τὸν[u] μέγιστον τῶν ἀγώνων ἑκάστοτε τολμήσει[v] παριέναι, διαμαχούμενον[w] περὶ ψυχῆς καὶ[x] παίδων καὶ χρημάτων καὶ ὅλης τῆς πόλεως; καὶ ταῦτα δὴ φοβηθεὶς αὐτῶν ὁ νομοθέτης τὰ πρὸς ἀλλήλους γυμνάσια μὴ φαίνηταί τισι γελοῖα,[y] οὐκ ἄρα νομοθετήσει[z] στρατεύεσθαι προστάττων μάλιστα μὲν[a] ἑκάστης ἡμέρας τά γε σμικρὰ χωρὶς τῶν ὅπλων, χορούς τε εἰς ταῦτα ἅμα καὶ γυμναστικὴν πᾶσαν ξυντείνων; τὰς δὲ οἷόν τινας μείζους τε[b] καὶ ἐλάττους

fr.—[q] γυμναστῶν υℌ.—[r] γε om f.—[s] τι Ξ.—[t] ἔφθεγξαι εἰπεῖν f.—[u] τὸ rf.—[v] τολμήσω r.—[w] διαμαχούμενον r, διαμαχόμενον Ω: διαμαχόμενον *s.—[x] ψυχῆς καὶ A et pr Ω: ψυχῆς τε καὶ *s.—[y] τις γελοῖος r.—[z] νομοθετήσεις υ.—[a] μὲν om A et pr

mas. in Vopisc. p. 496. Meurs. de saltat. vet. in Gronov. Thes. Ant. Gr. t. viii. p. 1298. et Schneider. ad Xenoph. Sympos. ii. 19. p. 165.); sed de pugilatione quoque usurpantur. Pausan. vi. 10. de Glauci Carystii statua: *σκιαμαχοῦντος δὲ ὁ ἀνδριὰς παρέχεται σχῆμα, ὅτι ὁ Γλαῦκος ἦν ἐπιτηδειότατος τῶν κατ' αὐτὸν χειρονομῆσαι πεφυκώς.* Hinc Suidas *χειρονομεῖν* explicat verbo *πυκτεύειν*; etenim ut *συμπλοκὴ* propria erat *τῆς πάλης*, sic *ἡ χειρονομία* propria *τῆς πυγμῆς*. V. P. Fabri Agonist. Paralip. in Gronov. Thes. viii. p. 2254. Ast.

διαμαχόμενον] Non dubitem futuri temporis participium *διαμαχούμενον* in locum illius *διαμαχόμενον* substituere, quod est præsentis. Steph. Ficino duce, qui vertit *pugnatura*. Bip.

διαμαχούμενον] Sic Steph. quod Ficin. confirmat. In prægr. Cod. Voss. *ἑκαστός τε*. Ast.

ταῦτα] *Idcirco*, hanc ob causam, vid. ad iv. 6. Interrogatio, quæ sequitur, *οὐκ ἄρα νομοθετήσει—φοβηθεὶς*, (ut in prægressis, *ἆρ' ἂν δείσαντες — οὐκ ἂν ἐτολμῶμεν*; *ἄρα* igitur ad *φοβηθεὶς* referendum est, ut in loco laudato prius *ἂν* cum participio *δείσαντες* conjungi oportet) in reliquam orationem ita transit, ut pæne evanescat; verba enim *τὰς δὲ οἷόν τινας μείζους—προστάξει* interrogativam orationem statim excipiunt, ita ut interrogationis nota, quæ in libris editis comparet, ab ea separari non possit.—*τὰ σμικρὰ*, int. *γυμνάσια*. Ast.

ξυντείνων] Activa significatione, est *eo referens*, h. e. *horum gratia instituens*. Sic x. 12. *πρὸς τὸ κοινῇ ξυντείνων βέλτιστον*. Gorg. p. 507. D. *καὶ πάντα εἰς τοῦτο τὰ αὑτοῦ ξυντείνοντα καὶ τὰ τῆς πόλεως*. Ast.

μείζους γυμνασίας] Ficin. legit has voces non agnoscens, quæ sunt interjectæ, *τε καὶ ἐλάττους*: ita enim hunc locum vertit: *Sed lege statuet ut res militaris agatur, maxime quidem minori exercitatione sine armis, choros omnemque gymnasticam ad hæc inducens et concitans: majore vero non rarius quam semel in mense, ut certent singuli ad capienda vel retinenda loca, et insidias omnemque rem bellicam imitentur.* Dubium tamen est an hoc nomen *ἐλάττους* rejecerit, an in suo exemplari aut suis exemplaribus non invenerit. Si rejecit, eum, ut opinor, hoc moverit potissimum, quod in priore hujus periodi parte dictum fuerit, *τά γε σμικρὰ*, videlicet *γυμνάσια*. Steph.

μείζους] Quæ his annexa leguntur, *τε καὶ ἐλάττους*, ea ab hoc loco aliena sunt, quum de exercitationibus majoribus hic disseratur, sicut in prægressis de minori-

γυμνασίας μὴ ἔλαττον ἢ κατὰ μῆνα ἕκαστον ποιεῖσθαι προστάξει, ἁμίλλας τε πρὸς ἀλλήλους ποιουμένους κατὰ πᾶσαν τὴν χώραν, ἐπὶ κατάληψιν χωρίων[c] ἁμιλλωμένους καὶ ἐνέδρας, καὶ πᾶσαν μιμουμένους τὴν πολεμικὴν ὄντως,[d] σφαιρομαχεῖν τε καὶ βολαῖς ὡς ἐγγύτατα τῶν ἀληθῶν[e] χρωμένους[f] ὑποκινδύνοις βέλεσιν, ὅπως μὴ παντάπασιν ἄφοβος ἡ πρὸς ἀλλήλους γίγνηται παιδιά, δείματα δὲ παρέχῃ καί τινα τρόπον δηλοῖ τόν τε εὔψυχον καὶ τὸν μή, καὶ τοῖς μὲν τιμάς, τοῖς δὲ καὶ ἀτιμίας διανέμων ὀρθῶς II. 831.
τὴν πόλιν ὅλην[g] εἰς τὸν ἀληθινὸν ἀγῶνα διὰ βίου παρα- III. iii. 80.
σκευάζῃ[h] χρησίμην.[i] καὶ δὴ καί τινος ἀποθανόντος οὕτως, ὡς ἀκουσίου τοῦ φόνου γενομένου, τιθῇ τὸν ἀποκτείναντα κατὰ νόμον καθαρθέντα καθαρὸν εἶναι χεῖρας, ἡγούμενος ἀνθρώπων μὲν τελευτησάντων μὴ πολλῶν ἑτέρους πάλιν οὐ[k] χείρους φύσεσθαι, φόβου δὲ οἷον τελευτήσαντος ἐν πᾶσι τοῖς τοιούτοις βάσανον[l] οὐχ εὑρήσειν τῶν τε ἀμεινόνων καὶ χειρόνων,[m] οὐ σμικρῷ πόλει μεῖζον κακὸν ἐκείνου.

ΚΛ. Συμφαῖμεν ἂν ἡμεῖς γε, ὦ ξένε, τὰ τοιαῦτα δεῖν καὶ νομοθετεῖν καὶ ἐπιτηδεύειν[n] πόλιν ἅπασαν.

§. 3. ΑΘ. Ἆρ' οὖν γιγνώσκομεν ἅπαντες τὴν αἰτίαν διότι ποτὲ νῦν ἐν ταῖς πόλεσιν ἡ τοιαύτη χορεία καὶ ἀγω-

Ω.—[b] τε om 𝔥.—[c] χωρίον 𝔣.—[d] ὄντος 𝔥.—[e] ἀληθῶς Ω, ἀληθῶς (v) υ𝔣𝔥𝔯.—[f] χρωμένων (αυον) 𝔯.—[g] ὅλην rc Ω.—[h] παρασκευάζει 𝔥𝔯.—[i] χρήσιμον 𝔥.—[k] μὴ 𝔯.—[l] βάσκα A: vulgatam corr Ω.—[m] καὶ τῶν χειρόνων 𝔯.—[n] καὶ ἐπιτηδεύειν om 𝔥.—[o] καὶ μάλα

bus ac levioribus expositum est. Nec Ficinus ea expressit. Ast.

ἐνέδρας] Pro genitivo habeo e nomine κατάληψιν pendente; ἐνέδρα est locus insidiarum s. ubi hostes latent, ut apud Thucyd. iii. 90. τούς τε ἐκ τῆς ἐνέδρας τρέπουσι. Xen. Cyrop. v. 4. 4. οἱ δὲ Ἀσσύριοι—εὐθέως ἀνίστανται ἐκ τῆς ἐνέδρας. Hist. Græc. v. 1. 12. ἐπεὶ δὲ παρήλλαξαν οἱ πρῶτοι τὴν ἐνέδραν, ἐξανίστανται. Ast.

σφαιρομαχεῖν] Est i. q. τῷ σφαιρομαχεῖν, vid. ad vii. 2. Ficin. hæc verba ita cepit, ac si σφαιρομαχοῦντας legerit; vertit enim: *et pila se exerceant, undique se vertentes, ac telis utantur, ad vera et periculosa tela quam proxime accedentibus.* Cornar. autem σφαιρομαχεῖν cum χρωμένους conjunxit: *et pugna per pilas et jaculationibus telorum aliquantulum periculosorum quam proxime ad veras accedentibus utentes.* De σφαιρομαχεῖν vid. supra adnotata.—In verbis, quæ sequuntur, τοῖς μὲν τιμὰς—διανέμων subjectum mutatum est; referri enim hæc oportet ad legislatorem, ad quem spectat προστάξει in superioribus, etsi ἡ παιδιὰ præcedit.—οὐ σμικρῷ—ἐκείνου: *quod quidem malum sit urbi illo longe majus.* Ast.

ἀληθῶν] Alia est lectio, ἀληθῶς: sed retinendam illam censeo. Steph.

δύο, εἰ δυνατὸν εἴη, κωλύοιμεν ἄν; ἢ πῶς λέγομεν,[k] ὦ φίλε Μέγιλλε;

ΜΕ. Πάντη τοι καλῶς, ὦ ξένε, περὶ αὐτῶν τούτων[l] εἴρηκας τὰ νῦν.

ΑΘ. Ἔοικά[m] γε,[n] ὅ περ καὶ ἐτόπαζον, τυχεῖν τῆς σῆς, ὦ φίλε, ξυνῳδίας· τὸν δὲ νόμον ὑμῶν, ὅ τι νοεῖ περὶ τὰ τοιαῦτα, οὐδέν με ἐξετάζειν δεῖ, δέχεσθαι δὲ τὴν τῷ λόγῳ συγχώρησιν. Κλεινίᾳ δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἐσαῦθις περὶ αὐτῶν τούτων πειράσομαι ἐπᾴδων[o] πείθειν. τὸ δέ μοι δεδομένον ὑπὸ σφῷν ἴτω, καὶ διεξέλθωμεν πάντως τοὺς νόμους.

ΜΕ. Ὀρθότατα λέγεις.

ΑΘ. Τέχνην δή[p] τιν' αὖ τούτου[q] τοῦ νόμου τῆς θέσεως
II. 838. ἐν τῷ νῦν παρόντι τῇ[r] μὲν ῥᾳδίαν ἔχω, τῇ δ' αὖ τινὰ τρόπον παντάπασιν ὡς οἷόν τε χαλεπωτάτην.

ΜΕ. Πῶς δὴ λέγεις;

III. iii. 94. ΑΘ. Ἴσμεν που καὶ τὰ νῦν τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων, καί περ παρανόμους ὄντας, ὡς εὖ τε[s] καὶ ἀκριβῶς εἴργονται τῆς τῶν καλῶν συνουσίας οὐκ ἄκοντες, ὡς οἷόν τε δὲ μάλιστα ἑκόντες.

ΜΕ. Πότε λέγεις;

ΑΘ. Ὅταν ἀδελφὸς[t] ἢ ἀδελφή τῳ γένωνται καλοί.

[h] τῶν νέων r et corr A.—[i] ἐνεῖναι AΩυḫr: εἶναι *ς.—[k] λέγομεν A: λέγωμεν *ς.—[l] τούτων om ḫ.—[m] ἔοικε Ξ.—[n] γε om Ξ.—[o] πειράσομαι τὰ νῦν ἐπᾴδων r.—[p] δέ r.—[q] αὐτοῦ ḫ.—[r] τῇ...τῇ Stephanus: libri τὴν...τήν.—[s] γε f.—[t] ἀδελφὴ AΩrfḫr:

λέγομεν] Vulgo λέγωμεν. Vid. ad i. 3. Ast.

ἐσαῦθις] Ita (v. Schweigh. ad Appian. Præf. p. 110. v. iii.) pro εἰσαῦθις et σφῷν scripsimus. Ast.

νόμον ὑμῶν] νόμον ἡμῶν citat Schol. ad Aristoph. Plut. 55. Ceterum adverte paronomasiam in verbis νοεῖ et νόμος. Sic enim xii. 8. p. 474. ἢ μάτην τοὔνομα νῷ προσῆκον κεκτῇτ' ἂν ὁ θεῖος ἡμῖν καὶ θαυμαστὸς νόμος. Similiter viii. 5. p. 308. σχεδὸν οὐδείς, ἔχων γε ἐν τῷ νῷ νόμον ἀληθῆ. L. iv. 6. p. 142. τὴν τοῦ νοῦ διανομὴν ἐπονομάζοντας νόμον. Ast.

ἐπᾴδων] *Incantans quasi carminibus*, h. e. rationibus eo adducens, ut in sententiam nostram discedat. De translato eoque exquisito verbi ἐπᾴδειν usu vid. Spanhem. ad Julian. Cæs. p. 53. ed. Heus. et Fisch. ad Phæd. p. 322. Ast.

ἴτω] *Eveniat, succedat*, h. e. sit ita, in eo acquiesco. Sic Apolog. c. 2. ὅμως δὲ τοῦτο μὲν ἴτω, ὅπῃ τῷ θεῷ φίλον. Proprie est formula, qua utuntur, qui sc uri et contenti aliquid amplectuntur. Vid. Hemsterhus. ad Callim. H. in Del. v. 128. p. 170. Ast.

τὴν μὲν—τὴν δ' αὖ] Alia etiam est lectio, τῇ μὲν, itidemque τῇ δ' αὖ, atque ita utrobique malim legere. Steph.

τῇ μὲν—τῇ δ' αὖ] Vulgo τὴν μὲν, τὴν δ' αὖ. Ficin. *partim quidem facilem, partim omnino difficilem*. Etiam infra c. 7. τῇ μὲν ῥᾴστην ἁπασῶν, τῇ δὲ χαλεπωτάτην. Scripturam, quam recepimus, etiam Steph. memorat, e veteri libro (qui haud dubie Ficinus est) depromtam. Ast.

ΚΛ. Ὀρθῶς.

ΑΘ. Αὕτη μὲν τοίνυν, ἣν λέγω, μία κείσθω διακωλύουσα[u] αἰτία τοῦ μήτε ἄλλο καλὸν[v] μήτε τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἱκανῶς ἐῶσα ἀσκεῖν τὰς πόλεις, ἀλλ' ἐμπόρους τε καὶ ναυκλήρους καὶ διακόνους πάντως τοὺς φύσει κοσμίους τῶν ἀνθρώπων ἀπεργαζομένη, τοὺς δὲ ἀνδρείους λῃστὰς καὶ τοιχωρύχους καὶ ἱεροσύλους καὶ πολεμικοὺς καὶ τυραννικοὺς ποιοῦσα, καὶ μάλ' ἐνίοτε οὐκ ἀφυεῖς ὄντας, δυστυχοῦντάς γε μήν. III. iii. 82. II. 882.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Πῶς μὲν οὖν[w] αὐτοὺς οὐ λέγοιμ' ἂν τὸ παράπαν δυστυχεῖς, οἷς γε ἀνάγκη διὰ βίου πεινῶσι τὴν ψυχὴν ἀεὶ τὴν αὐτῶν διεξελθεῖν;

ΚΛ. Αὕτη μὲν τοίνυν μία· τὴν δὲ δὴ δευτέραν αἰτίαν τίνα λέγεις, ὦ ξένε;

r ἀγαθὸν υ.—s μηδὲ υ.—t ποιεῖν υ.—u κωλύουσα h.—v καλὸν Ω, καλῶς (ὡς) f.—w οὖν

τοῦ μήτε] Locum hic non habere articulum *τοῦ* animadverto, sed aliud quam *τοῦτο*, quod substitui possit, non video. Jungetur autem *τοῦτο* cum *διακωλύουσα*. Steph.

μήτε ἄλλο—ἐῶσα] Vulgo ante *μήτε* legitur *τοῦ*, quod a librario profectum esse liquet participium *ἐῶσα* negligente. Steph. pro *τοῦ* corrigebat *τοῦτο*, quod referretur ad *διακωλύουσα*; sed *τοῦτο*, quum statim sequatur *μήτε ἄλλο καλὸν—ἐῶσα ἀσκεῖν*, locum habere nequit. Etiam magis nugatur Bip. editor, Platonem *τοῦ* cum *διακωλύουσα* (sic) conjunxisse censens. *Αἰτία διακωλύουσα* (*causa impediens*, h. e. *impedimentum*) uberius exponitur participiis *ἐῶσα* (*utpote quæ* cet.)—*ἀπεργαζομένη* et *ποιοῦσα*. Ast.

οἷς γε ἀνάγκη] Verba ita conjungenda essent: *οἷς γε ἀνάγκη, πεινῶσι* (int. *χρημάτων*) *ἀεὶ* (*κατὰ*) *τὴν ψυχὴν τὴν αὐτῶν, διὰ βίου διεξελθεῖν*: *semper vivere, animo* s. cupiditate *esuriente*, h. e. nunquam expleta, plura semper appetente. Sed locum esse corruptum liquet. Verba *τὴν ψυχὴν* (*ψυχὴ* esse deberet *animus*, h. e. cupiditas, v. Luzac. Exercit. Acad. Spec. i. p. 32.) *τὴν αὐτῶν* offendunt, in primis illud *τὴν αὐτῶν*, quasi quis alio, non suo ipse animo concupiscere possit. Tunc *διὰ βίου* semper est *per totam vitam*, ut paulo post: *διὰ βίου ἄπληστος ζήτησις*. Vid. ad i. 12. Wesseling. ad Herod. i. 173. p. 188. et Valcken. ad Herod. vi. 12. p. 448. Denique *διὰ βίου διεξελθεῖν* positum esse deberet pro *τὸν βίον διεξελθεῖν* (ut Phædon. p. 453. *τὸν βίον διεξελθοῦσα*), quod quo exemplo tueri possis, equidem nescio. Ne multa: ad *τὴν ψυχὴν τὴν αὐτῶν* nisi statuas participium excidisse, ut sit: *suam ipsorum vitam periculo exponentibus* vel tale quid, scribendum esse censeo *τὴν τύχην—διεξελθεῖν*: *fortunam suam tentare* s. *quærere* (*διεξελθεῖν, percurrere*, est *tentare*, periculum facere, ut Demosth. Olynth. ii. p. 19. 17. *ὅτι πάντα διεξελήλυθεν, οἷς πρότερον παρακρουόμενος μέγας νῦν ηὐξήθη*), quod quidem in lucri studiosos, et mercatores et milites et latrones, apprime quadrat. Nihil vero frequentius est vocum *ψυχὴ* et *τύχη* confusione; vid. Holsten. ad Demophil. Sentent. p. 112. Dorvill. ad Char. p. 422. et Schäfer. Melet. Crit. p. 117. Ficin. vertit: *qui fame coguntur per omnem vitam suam animam cruciare*, quasi legerit *διὰ βίου τοῦ αὐτῶν*. Particula *ἀεὶ* cum *πεινῶσι* conjungenda est. Ast.

§. 7. ΑΘ. Οὐκοῦν ὀρθὸν τὸ νῦν δὴ[b] ῥηθέν, ὅτι νομοθέτῃ βουλομένῳ τινὰ ἐπιθυμίαν δουλώσασθαι[c] τῶν διαφερόντως τοὺς ἀνθρώπους δουλουμένων ῥᾴδιόν γνῶναί γε ὅν τινα τρόπον χειρώσαιτ' ἄν· ὅτι καθιερώσας ταύτην τὴν φήμην παρὰ πᾶσι δούλοις τε καὶ ἐλευθέροις καὶ παισὶ καὶ γυναιξὶ καὶ ὅλῃ τῇ πόλει κατὰ τὰ αὐτά, οὕτω τὸ βεβαιότατον[d] ἀπειργασμένος ἔσται περὶ τοῦτον[e] τὸν νόμον;

ΜΕ. Πάνυ μὲν οὖν· ὅπως δὲ αὖ τὸ τοιοῦτον ἐθέλοντας λέγειν πάντας δυνατὸν ἔσται ποτὲ παρασχεῖν.

ΑΘ. Καλῶς ὑπέλαβες· αὐτὸ γὰρ τοῦτο ἦν τὸ παρ'
ἐμοῦ λεχθέν, ὅτι τέχνην ἐγὼ πρὸς τοῦτον τὸν νόμον ἔχοιμι
τοῦ κατὰ φύσιν χρῆσθαι τῇ τῆς παιδογονίας συνουσίᾳ, τοῦ
μὲν ἄῤῥενος ἀπεχομένους μὴ κτείνοντάς τε ἐκ προνοίας τὸ
τῶν ἀνθρώπων γένος, μηδ' εἰς πέτρας τε καὶ λίθους σπεί-
II. 839. ροντας,[f] οὗ μή ποτε φύσιν τὴν αὑτοῦ ῥιζωθὲν λήψεται γό-
νιμον, ἀπεχομένους δὲ ἀρούρας θηλείας πάσης, ἐν ᾗ μὴ

—[b] δὴ om ɧ.—[c] δουλεύσασθαι υ.—[d] βεβαιότατον Ω.—[e] τούτων υ.—[f] σπείραντα

§. 7. ὅτι καθιερώσας] Int. particul. *scilicet*. Ast.

ὅπως δὲ αὖ] *Sed videndum quoque est, ut efficere possit, ut omnes hoc dicere velint.* Notus est hic particulæ ὅπως usus, plane respondens ille nostri sermonis consuetudini, qua particulam *dass* elliptice usurpamus, ut h. l. *dass er aber auch nur im Stande ist.*—(Vid. ad Viger. p. 435. et L. Bos. Ellips. p. 643. et 651. ed. Schäf.). Ficinum fugit hujus loci sensus; vertit enim: *qua vero ratione id assequi poterit, ut libenter idem omnes prædicent;* quasi interrogatio sit. Ast.

τοῦ μὲν ἄῤῥενος] Citat hæc Clemens Alexandr. Pædag. ii. 10. p. 224. t. i. ed. Pott. Cf. Philo de vita contempl. t. ii. p. 481. et de speciali lege p. 783. Ast.

εἰς πέτρας—σπείροντας] Proverbialiter dicitur εἰς πέτρας vel κατὰ πετρῶν σπείρειν, ut εἰς ὕδωρ et κατὰ θαλάττης σπείρειν, vid. Erasm. Adag. p. 126. Prægressum ἀπεχομένους, ut et sequens, est: *ita ut abstineant.*—Deinde pro οὗ Clem. ὅτι. Quæ sequuntur verba, ita cohærent: οὗ μήποτε γόνιμον (ὄν, h. e. γόνιμον ἔσται καὶ) φύσιν τὴν αὑτοῦ λήψεται ῥιζωθέν: *ubi nunquam vitale erit et radicibus quasi actis suam nanciscetur naturam*, h. e. secundum generis sui naturam progerminabit atque crescet. In his autem verbis mendum adhuc insidet; μήποτε enim absque negatione οὐ locum hic habere nequit; quocirca scribendum est: οὗ οὐ μήποτε—λήψηται, vid. ad iii. 12. Ast.

ἀρούρας θηλείας] *Ab agro femineo.* Etenim ut verba arandi (ἀροῦν v. c. in Soph. Œd. R. 1484. 1497.) ad procreationem transferuntur, sic etiam ἄρουρα de matris utero s. matrice ponitur, ut apud Æsch. S. Theb. 758. de Œdipode: ὅστε μὴ πρὸς ἁγνὰν Σπείρας ἄρουραν, ἵν' ἐτράφη, Ῥίζαν αἱματόεσσαν Ἔτλα. Soph. Œd. R. 1256. μητρῴαν δ' ὅπου Κίχοι διπλῆν ἄρουραν οὗ τε καὶ τέκνων. Tim. 91. D. κᾆτα δρέψαντες ὡς εἰς ἄρουραν τὴν μήτραν cet. Similes sunt ἄλοκες πατρῷαι Œd. R. 1211. Eurip. Phœn. 18. Sic Latini quoque, ut Lucret. iv. 1103. 'Atque in eo est Venus, ut muliebria conserat arva.' Virgil. Georg. iii. 136. 'nimio ne luxu obtusior usus sit genitali arvo.' Cf. Rittershus. ad Oppian. Halieut. iv. 26. Gatacker. de N. T. styl. c. 11. et Hemsterhus. ad Lucian. Tim. §. 17. Hinc in legibus Atticis ἐπ' ἀρότῳ παίδων, v. Wesseling. ad

θεῖσαν παιδείαν τε ἅμα καὶ παιδιὰν πολεμικὴν ἀποτελεσθεῖσαν ὀρθῶς τῷ λόγῳ.

ΚΛ. Καλῶς.

§. 4. ΑΘ. Ἆρ' οὖν οὐ τούτοις ἐφεξῆς ἐστὶ μνησθῆναί ποτε περὶ ἁπάντων τῶν ἀγώνων τῶν γυμνικῶν, ὡς ὅσα μὲν αὐτῶν πρὸς πόλεμόν ἐστιν[i] ἀγωνίσματα, ἐπιτηδευτέον καὶ θετέον ἆθλα νικητήρια, ὅσα δὲ μή, χαίρειν ἐατέον; ἃ δ' ἔστιν, ἐξ ἀρχῆς ἄμεινον ῥηθῆναί τε καὶ νομοθετηθῆναι. καὶ πρῶτον μὲν τὰ περὶ δρόμον καὶ τάχος ὅλως ἆρ' οὐ θετέον;

ΚΛ. Θετέον. III. iii. 84.

ΑΘ. Ἔστι γοῦν πάντων πολεμικώτατον ἡ σώματος ὀξύτης πάντως, ἡ μὲν ἀπὸ τῶν ποδῶν, ἡ δὲ καὶ[k] ἀπὸ τῶν χειρῶν· φυγεῖν μὲν καὶ ἑλεῖν ἡ τῶν ποδῶν, ἡ δ' ἐν ταῖς II. 833. συμπλοκαῖς μάχη καὶ σύστασις ἰσχύος καὶ ῥώμης δεομένη.

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Οὐ μὴν χωρίς γε ὅπλων οὐδετέρα τὴν μεγίστην ἔχει χρείαν.

...ἂν om v.—[h] γίγνοιτ' ΞΩ.—[i] εἰσὶν r.—[k] καὶ om ђ.—[l] στασιοδρόμον fђ.—[m] ὅπλα

§. 4. ἆθλα] Mendosam esse hanc scripturam persuasum habeo, et legi debere, ἆθλα καὶ νικητήρια: sicut p. 829. dixit νικητήρια καὶ ἀριστεῖα. Neque vero movere nos debet exemplum quod in vulg. lexicis affertur illius nominis ἆθλα juncti illi νικητήρια, quum ex hoc ipso loco quem emendandum esse dico, sit petitum. Steph.

καὶ νικητήρια] Particulam καὶ Steph. recte monuit interponendam esse; 'citra necessitatem,' dicit Bip. editor, quasi νικητήρια, ut adjectivum, cum ἆθλα conjungi possit. Sic etiam supra c. 1. p. 829. C. νικητήρια δὲ καὶ ἀριστεῖα—δεῖ διανέμειν. Ast.

ἡ μὲν ἀπὸ τῶν ποδῶν] *Partim pedum partim manuum.* Præpositio ἀπὸ genitivi circumlocutionem facit, vid. ad vii. 6. Ast.

φυγεῖν] I. q. τὸ φυγεῖν (vid. ad vii. 2.), explico: *quod ad fugam vel persecutionem attinet* (αἱρεῖν est enim *cursu persequi*, et deinde *capere*), ἡ τῶν ποδῶν, int. ὀξύτης ἐστὶ πολεμικώτατον. Tunc bene sequitur ἡ δ' ἐν ταῖς ξυμπλοκαῖς μάχη καὶ ξύστασις (*conflictio*), quibus pugna stataria significatur, opposita illa τῷ φυγεῖν καὶ ἑλεῖν. In seqq. desidero χειρῶν vel χειρὸς ad ἰσχύος καὶ ῥώμης, ut sensus sit universus: *quod ad fugam et persecutionem attinet, pedum velocitas maxime conducit, pugna vero et conflictio, qua luctando decertatur* (i. e. certamen statarium) *manus s. manuum robore indiget.* Ad δεομένη int. ἐστί; vid. ad iii. 11. Præterea ἰσχύος et ῥώμης conjuncta offendunt; ni fallor, ἰσχύος supposititium est; ις enim ex postrema vocis præcedentis ξύστασις syllaba et χυος e voce χειρὸς compendiose scripta nasci potuit; ἰσχύος vero scripto, καὶ interponeretur necesse erat. Ast.
'Scripsisti: ἰσχύος et ῥώμης conjuncta offendunt.' Sed v. Schneider. præfat. ad Xenoph. Anab. p. xxxiii. Pausanias ii. 19. 4. ὁ Βίτων ὑπὸ ῥώμης τε καὶ ἰσχύος ταῦρον ἀράμενος ἤνεγκεν. Monui in Epimetro i. ad Aristoph. Plut. Hemsterhus. p. xxix.' Schaefer.

γυναικῶν οὐδὲ ἐν[x] ταῖς ὑμετέραις πόλεσι δοκεῖ φύσιν ἔχειν γίγνεσθαι. ταύτῃ δ' αὖ διὰ τὴν τῆς ἀπιστίας ῥώμην εἴρηκα ἀμφότερα ταῦτα εἶναι[y] παγχάλεπα μεῖναι κατὰ νόμον.

ΜΕ. Ὀρθῶς γε σὺ λέγων.

ΑΘ. Ὡς δ' οὖν[z] οὐκ ἔστιν ὑπὲρ ἄνθρωπον, οἷόν τε δὲ γενέσθαι, βούλεσθε ὑμῖν πειραθῶ τινὰ λόγον[a] ἐχόμενον πιθανότητος εἰπεῖν τινός;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Πότερον οὖν τις ἀφροδισίων ῥᾷον ἂν ἀπέχοιτο, καὶ τὸ ταχθὲν ἐθέλοι περὶ αὐτὰ μετρίως[b] ποιεῖν, εὖ τὸ σῶμα ἔχων καὶ μὴ ἰδιωτικῶς ἢ φαύλως;

ΚΛ. Πολύ που μᾶλλον μὴ ἰδιωτικῶς.

ΑΘ. Ἆρ' οὖν οὐκ ἴσμεν τὸν Ταραντῖνον Ἴκκον[c] ἀκοῇ

[v] τότε ΑΩſƀτ.—[w] δοκεῖ Α, δοκεῖ Ω (ηι supra), δοκεῖν υ: δοκῇ *ϛ.—[x] οὐδὲν ƀ.—[y] εἶναι ταῦτα Ξϛ.—[z] γοῦν τ.—[a] λόγον τινὰ f.—[b] μετρίως om ƀ.—[c] ἰκκὸν τ.—[d] κρίσεως ΑΞΩſƀτ.

ὀρθῶς γε σὺ λέγων] Pro λέγεις, vid. ad iv. 6.—ἐχόμενον πιθανότητος, h. e. πιθανὸν, vid. ad vii. 20. Mox Clinias respondet, etsi Atheniensis in pregressis cum Megillo sermonem contulerat, quia verbis βούλεσθε ὑμῖν πειραθῶ una cum Megillo appellatus est. Ast.

ἢ φαύλως] Int. ἔχων τὸ σῶμα, h. e. ἢ (ἐὰν), εἰ φαύλως ἔχει κατὰ τὸ σῶμα. Ceterum similiter ἰδιωτικῶς ἔχειν τὸ σῶμα dicitur Xenophonti, Mem. Socr. iii. 12. 1. qui, *corporis exercitatione et cura neglecta, infirmo et male sano corpore est*; nam sicut ἰδιώτης (quod artis perito in universum opponitur) et ἀσκητὴς (in arte gymnastica exercitatus) inter se opponuntur (vid. Xenoph. Mem. Socr. iii. 7. 7. Hier. iv. 6. de Mag. Equit. Offic. viii. 1.) sic et ἰδιωτικῶς ἔχειν τὸ σῶμα opponitur τῷ εὖ ἔχειν τὸ σῶμα s. τῇ εὐεξίᾳ, quæ arte gymnastica comparatur, v. Xenoph. Mem. Socr. ii. 2. 20. iii. 5. 15. Atque eo aptius ἰδιωτικῶς positum est, quum de athletis statim disputetur. Ast.

τὸν Ταραντῖνον Ἴκκον] Iccus, nobilis athleta, qui Olymp. lxxvii. floruit. Ejus meminit Plato etiam in Protag. p. 316. D. Schol. Ruhnk. p. 231. σταδιοδρόμοι γάμων ἀπάντων ἀπείρατοι, α' Ἴκκος Ταραντῖνος, β' Κρίσων Ἱμεραῖος, γ' Ἀστύλλος Κροτωνιάτης, δ' Διόπομπος Θεσσαλός. De Icco v. Themist. Orat. xxiii. p. 290. A. Eustath. ad Dionys. Per. 376. Meurs. de Archont. Athen. ii. 17. Gronov. Thes. Ant. Græc. t. iv. p. 1191. Perizon. ad Ælian. V. H. xi. 3. De sententia, Horat. Art. Poet. 412. 'Qui studet optatam cursu contingere metam, Multa tulit fecitque puer, sudavit et alsit, Abstinuit Venere et vino.' Cf. Clemens Alexandr. Strom. l. iii. P. Fabri Agon. iii. 5. Gronov. Thes. Ant. Gr. t. viii. p. 2130. Desid. Heraldus de rer. judicat. Auct. ii. 10. §. 8. p. 1201. in Otton. Thesaur. jur. Roman. t. ii.—Verba ipsa ita capienda sunt, ut κεκτημένος—ἥψατο pro κεκτημένον ἅψασθαι posita esse dicamus. Oratio enim sic procedere debebat: Ἆρ' οὖν οὐκ ἴσμεν ἀκοῇ, τὸν Ταραντῖνον Ἴκκον διὰ τὸν—ἀγῶνα καὶ τοὺς ἄλλους, ὃν διὰ φιλονεικίαν καὶ τέχνην—ἐκέκτητο, ὡς λόγος, οὔτε τινὸς—γυναικὸς—ἅψασθαι s. ὡς ὁ Ταραντῖνος Ἴκκος—οὔτε—ἥψατο. Orationis structura abrupta est interpositis ὃν διὰ φιλονεικίαν cet. quæ quum per se poni debuissent (ὃν διὰ φιλονεικίαν—ἐκέκτητο), cum sequentibus conjuncta sunt, ita ut pro modo finito ἐκέκτητο participium κεκτημένος poneretur, cohærens illud cum ἥψατο. Pro ὃν Heindorf. ad Protag. p. 489. ὃς scribi jubebat; sed διὰ τὸν—ἀγῶνα—, ὃς διὰ φιλονεικίαν nimis durum esset, quum διὰ τὸν—ἀγῶνα et διὰ φιλονεικίαν ad unam et eandem enuntiationem

ἂν ἔλθωσιν, καὶ τῷ νικῶντι τὰ νικητήρια δώσομεν[v] ἑκάστων.[w]

ΚΛ. Ὀρθῶς.

ΑΘ. Τριττὰ δὴ ταῦτα ἀθλήματα διανοηθῶμεν, ἓν μὲν παιδικόν,[x] ἓν δὲ ἀγενείων, ἓν δὲ ἀνδρῶν· καὶ τοῖς μὲν τῶν ἀγενείων[y] τὰ δύο τῶν τριῶν τοῦ μήκους τοῦ δρόμου θήσομεν, τοῖς δὲ παισὶ τὰ τούτων ἡμίσεα, τοξόταις τε καὶ ὁπλίταις ἁμιλλωμένοις. γυναιξὶ δέ, κόραις μὲν ἀνήβοις γυμναῖς στάδιον καὶ δίαυλον καὶ ἐφίππιον καὶ δόλιχον, ἐν αὐτῷ τῷ δρόμῳ ἁμιλλωμέναις· ταῖς δὲ τρισκαιδεκέτεσι[z] μέχρι γάμου μενούσης[a] κοινωνίας, μὴ μακρότερον εἴκοσιν ἐτῶν μηδ' ἔλαττον ὀκτωκαίδεκα· πρεπούσῃ δὲ στολῇ ταύτας ἐσταλμένας καταβατέον ἐπὶ τὴν ἅμιλλαν τούτων[b] τῶν δρόμων.

Καὶ τὰ μὲν περὶ δρόμους ἀνδράσι τε καὶ γυναιξὶ ταῦτα ἔστω· τὰ δὲ κατ' ἰσχύν, ἀντὶ μὲν πάλης[c] καὶ τῶν τοιούτων

h.—v ἑκάστῳ f.—x παιδικῶν ΑΩοfhx: παιδικῶν °s.—y ἀγενείων υ.—z τρισκαιδεκέταισι (ων) r.—a μενούσης Boeckhius: libri μὲν οὔσαις.—b τούτου Ω.—c πάλης Ε, πάλην

τοῖς μὲν τῶν ἀγενείων] Int. ἀθλήμασι. Sensus est: *viri justum s. plenum cursum* (ὅλον τὸ μῆκος τοῦ δρόμου) *conficient* (quod quidem quum per se pateat, prætermissum est); *imberbes duas de tribus partes cursus* (ita ut in δολίχῳ v. c. ubi stadium sexies emetiebantur, quater ipsis percurrendum sit; nam τὰ δύο τῶν τριῶν, ⅔, numeri sex est quatuor), *et pueri dimidiam ejus partem* (ita ut in δολίχῳ spatium ter emetiantur). Pro τοῖς δὲ παισὶ exspectabas τοῖς δὲ τῶν παίδων; sed oratio sic variari solet. Verba τοξόταις—ἁμιλλωμένοις ita explico: *sive ut τοξόται sive ut ὁπλῖται decertant*, h. e. *sive levis sive gravis armaturæ sunt*. Male Ficin. vertit: *hi cum sagittariis ceterisque armatis concertent*. Schulthessius vero difficultates in hoc loco inveniebat, quæ, si recte eum interpreteris et scriptoris mentem paulo accuratius investiges, nullæ erunt. Ast.

γυναιξὶ δὲ] Laudat hunc locum Euseb. Præp. Ev. xiii. 19. p. 707. B. Dativus γυναιξὶ pendet e θήσομεν, sed propter κόραις μὲν ἀνήβοις et ταῖς δὲ τρισκαιδεκέτεσι ita positus est, ut absolutus videatur esse: *quod ad feminas attinet*. Γυμναῖς oppositum est sequentibus πρεπούσῃ στολῇ ἐσταλμένας. Quomodo γυμναῖς intelligendum sit, docebit inter alios Manso in Spart. t. i. p. ii. p. 163. Ceterum Cod. Voss. ἀγήμοις pro ἀνήβοις. Euseb. ἐφίππιον et vulgo ἐφίππειον; vid. supra adnotata. Deinde Euseb. τρισκαιδεκαέτεσι et μενούσης (vulgo μὲν οὔσαις), quod recepimus, quum κοινωνίας ad certamina referri oporteat, ut infra p. 834. D. Sensus igitur est: *usque ad nuptias durante certaminum communione, ita ut neque annum vigesimum transgrediatur, neque intra decimum octavum subsistat*. In seqq. Euseb. ταύταις ἐσταλμέναις; sed recte habent accusativi, vid. ad i. 11. Particula δὲ post πρεπούσῃ interposita est, quia oratio verbis interjectis μέχρι γάμου—ὀκτωκαίδεκα interrumpitur; sic enim procedere debebat: τοῖς δὲ τρισκαιδεκέτεσι μέχρι γάμου πρεπούσῃ στολῇ ἐσταλμέναις (θήσομεν) καταβαίνειν ἐπὶ τὴν ἅμιλλαν τ. τ. δρόμων. Ast.

τὰ δὲ κατ' ἰσχὺν] *Quod ad roboris certamina attinet*, opposita illa τῷ δρόμῳ, in quo velocitas (ὀξύτης) regnat:

τὰ νῦν ὅσα βαρέα, τὴν ἐν τοῖς ὅπλοις μάχην, ἕνα τε πρὸς
ἕνα διαμαχομένους καὶ δύο πρὸς δύο, καὶ μέχρι δέκα πρὸς
δέκα διαμιλλωμένους ἀλλήλοις. ἃ δὲ τὸν μὴ παθόντα ἢ
ποιήσαντα[d] δεῖ νικᾶν καὶ εἰς ὁπόσα, καθά περ νῦν ἐν τῇ
III. iii. 86. πάλῃ διενομοθετήσαντο οἱ περὶ τὴν πάλην αὐτὴν τί τοῦ κα-
λῶς παλαίοντος ἔργον καὶ μὴ καλῶς, ταὐτὸν δὴ καὶ τοὺς
περὶ ὁπλομαχίαν ἄκρους παρακαλοῦντας χρὴ τούτους συν-
νομοθετεῖν κελεύειν, τίς νικᾶν ἄρα δίκαιος περὶ ταύτας αὖ
II. 834. τὰς μάχας, ὅ τι μὴ παθὼν ἢ δράσας, καὶ τὸν ἡττώμενον
ὡσαύτως ἥ τις διακρίνει[e] τάξις. ταὐτὰ δὲ καὶ περὶ τῶν[f]
θηλειῶν ἔστω νομοθετούμενα τῶν μέχρι γάμου. Πελτα-
στικὴν δὲ ὅλην ἀντιστήσαντας[g] δεῖ τῇ τοῦ παγκρατίου
μάχῃ, τόξοις καὶ πέλταις καὶ ἀκοντίοις καὶ λίθων βολῇ[h]
ἐκ χειρός τε καὶ σφενδόναις ἁμιλλωμένων,[i] διαθεμένους αὖ
περὶ τούτων νόμους, τῷ κάλλιστα ἀποδιδόντι τὰ περὶ ταῦτα
νόμιμα τὰ γέρα καὶ τὰς νίκας διανέμειν. Τὸ δὲ μετὰ
ταῦτα ἵππων δὴ[k] περὶ ἀγῶνος γίγνοιτο ἑξῆς ἂν[l] νομοθετού-
μενα. ἵππων δὲ ἡμῖν χρεία μὲν οὔ τέ τις πολλῶν οὔτε
πολλή, κατά γε δὴ Κρήτην, ὥστε ἀναγκαῖον καὶ τὰς

τε υſḫτ.—[d] ἢ ποιήσαντα Aḫ et pr Ω: ἢ μὴ ποιήσαντα *ς.—[e] διακρίνοι τ.—[f] τῶν post θηλειῶν om υ.—[g] ἀντιστήσοντας Ξ.—[h] βολῇ om ΑΞΩυſḫτ.—[i] ἁμιλλωμέναις (ων)

Verba τανῦν ὅσα βαρέα conjungenda sunt cum τῶν τοιούτων: *quæ nunc gravia habentur* (int. ἀθλήματα). Distinguuntur enim gravia et levia certamina; in illis erant lucta, pugilatus et pancratium, in his cursus et saltus. Vid. P. Fabri Agonist. i. 30. Gronov. Thes. viii. p. 1919. qui vero male scribi jubebat ὅσα· βαρέα. Ad μάχην int. θήσομεν, et participia διαμαχομένους et διαμιλλωμένους rem uberius describunt (*ita ut—certent*). Ast.

μὴ ποιήσαντα] Quidam vet. non habet voculam μὴ ante ποιήσαντα: neque vero eam ἀπὸ κοινοῦ debere subandiri existimo, quum paulo post non ponatur ante δράσας. Steph. Ficinus vertit: *Quæ vero quotque facere, aut non pati, victorem oporteat.* Atque ita, ejecto μὴ, legendum censebat Cornar. Bip.

ἃ δὲ δεῖ—νικᾶν] Est: *quod vero attinet ad ea, quæ —;* oratio iterum abrupta est verbis καθάπερ—καλῶς, ita ut pro ταῦτα χρὴ ξυννομοθετεῖν τοὺς περὶ ὁπλομαχίαν ἄκρους inferatur ταὐτὸν δὴ (quod respicit ad καθάπερ—) καὶ τ. π. ὁπλ. ἄκρους χρὴ ξυννομοθετεῖν. Vulgo scribitur μὴ ποιήσαντα, cui sequens μὴ παθὼν ἢ δράσας adversatur; nec Ficinus negationem habet vertens: *quæ vero quotque* (εἰς ὁπόσα potius est *in quantum, h. e. quatenus*) *facere aut non pati victorem oporteat.* Quocirca jam Cornar. μὴ exterminandum esse bene monuerat. Ceterum cf. Gaisfor. Advers. Miscell. ii. 7. in Opusc. Crit. p. 303. E. F.—Euseb. νομοθετεῖν. Cod. Voss. τῷ τοῦ—καὶ τοῦ. Ast.

ἥτις διακρίνει τάξις] Pro ἥτινι τάξει (*quanam pugnandi ratione*) ὁ ἡττώμενος διακρίνεται s. διακριτέος: *et ob quam certaminis rationem quem pro victo haberi oporteat.* Ast.

οὔτε τις] Non dubito quin scribendum sit οὔτέ τι. Vacabit autem τι, sicut alibi. Steph.

σπουδὰς ἐλάττους γίγνεσθαι τάς τε ἐν τῇ τροφῇ καὶ τὰς περὶ ἀγωνίαν αὐτῶν. ἅρματος μὲν οὖν καὶ τὸ παράπαν οὔ τέ τις τροφεὺς ἡμῖν ἐστιν οὔ τέ τις φιλοτιμία πρὸς ταῦτα οὐδενὶ γίγνοιτ' ἂν λόγον ἔχουσα, ὥστε τούτου μὲν ἀγωνιστὰς οὐκ ἐπιχώριον ἔσται τιθέντας νοῦν μήτε ἔχειν μήτε δοκεῖν κεκτῆσθαι· μονίπποις[m] δὲ ἆθλα[n] τιθέντες, πώλοις τε ἀβόλοις καὶ τελείων[o] τε καὶ ἀβόλων τοῖς μέσοις καὶ αὐτοῖς δὴ τοῖς τέλος ἔχουσι, κατὰ φύσιν τῆς χώρας ἂν III. iii. 87.
τὴν ἱππικὴν παιδιὰν[p] ἀποδιδοῖμεν. ἔστω δὴ τούτων τε[q] αὐτῶν[r] κατὰ νόμον ἅμιλλά τε καὶ φιλονεικία, φυλάρχοις[s] τε καὶ ἱππάρχοις δεδομένη κοινὴ κρίσις ἁπάντων τῶν τε δρόμων αὐτῶν καὶ τῶν καταβαινόντων μεθ' ὅπλων· ψιλοῖς δὲ ὅπλων οὔτ' ἐν τοῖς γυμνικοῖς οὔτ' ἐνταῦθα τιθέντες ἀγωνίας[t] ὀρθῶς ἂν νομοθετοῖμεν. τοξότης δὲ ἀφ' ἵππων Κρὴς οὐκ ἄχρηστος, οὐδ' ἀκοντιστής, ὥστε ἔστω καὶ τούτων παιδιᾶς χάριν ἔρις τε καὶ ἀγωνία. θηλείας δὲ περὶ τούτων

v.—[k] τε r.—[l] ἂν ἑξῆς ḫ.—[m] μενίπποις v.—[n] αὖθλα Ξ.—[o] γελείων v.—[p] παιδιὰν ΑΩυḫ et γρ r: παιδείαν *ς.—[q] γε r, om Ξυſ.—[r] ἑαυτῶν Ξυſ.—[s] φιλάρχοις vḫ.—

οὔτε τις πολλή] Vulgo *οὔτε τις πολλῶν οὔτε πολλή*. Steph. *οὔτε τι πολλῶν* scribi volebat, ut *τι* abundaret; sed *τὶς* loco suo motum esse liquet, et solet *τὶς* hujusmodi vocibus adjungi, ut *πᾶς τις*, *ἔνιοί τινες*. Vid. virr. doct. ad Gregor. Corinth. p. 7. Ast.

ἡμῖν] Pro *ἡμῖν* suspicetur fortasse quispiam scribendum esse *ὑμῖν* (Ficin. *nemo vestrum tenet*); sed *ἡμῖν* quoque recte habet; spectat enim simul ad legis latorem, urbi instaurandæ, tanquam suæ, leges scribentem. Ast.

ἅρματος—τροφεὺς] I. e. *equorum*, ut Latinis quoque *currus* pro *equis* usurpatur, v. c. Virgil. Georg. i. 514. 'nec audit currus habenas.' Æn. xii. 287. 'currus infrenare.' Sil. Ital. xvi. 366. Lucan. vii. 570.—Verba, quæ sequuntur, admodum distorta ita cohærent: *ὥστε τούτου μὲν ἀγωνιστὰς, οὐκ ἐπιχώριον* (int. *ὂν* s. *ὃ οὐκ ἐπιχώριόν ἐστι*) *τιθέντας* (i. e. *τιθέναι*), *ἔσται νοῦν μήτε ἔχειν* (i. e. *τοῦ νοῦν μήτε ἔχοντος μήτε κεκτῆσθαι δοκοῦντος*). Sed nimis dura est hæc verborum structura. Quocirca vide, ne in *ἔσται* vitium lateat. Equidem *ὃ* ante *οὐκ* excidisse et *ἐστι* pro *ἔσται* scribendum esse existimem: *ὥστε τούτου ἀγωνιστὰς, ὃ οὐκ ἐπιχώριόν ἐστι, τιθέντας νοῦν μήτε ἔχειν μήτε δοκεῖν κεκτῆσθαι*, ut cohæreant *ὥστε τιθέντας* (h. e. *si quis ponat* s. *ponere velit*; non opus est articulo *τοὺς*; vid. ad iii. 8.)—*μήτε ἔχειν νοῦν μήτε δοκεῖν* (aliis) *κεκτῆσθαι*. Ast.

λόγον ἔχουσα] *Memorabilis, præcipua*. Ast.

μονίπποις] *Singularibus equis* (Pollux x. 53. 54.) qui opponuntur currum trahentibus.—*ἀβόλοις*, *qui primos dentes nondum amiserunt*, igitur pullis. Vid. Schol. Ruhnk. Pollux i. 182. *παιδιάν*. Sic Cod. Voss. pro *παιδείαν*. Ficin. quoque, *equestrem ludum*. Cf. quæ paulo post sequuntur.—Deinde *αὐτῶν* (Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *ἑαυτῶν*) post *τούτων* et *δρόμων* ad equos referendum, quibus *οἱ καταβαίνοντες μεθ' ὅπλων* subjunguntur; *καταβαίνειν* vero Latinorum est *descendere in certamen*, ut supra. Xenoph. Anabas. iv. 8. 27. *πολλοὶ γὰρ κατέβησαν, καὶ, ἅτε θεωμένων τῶν ἑταίρων, πολλὴ φιλονεικία ἐγίγνετο*. Ast.

θηλείας δὲ περὶ τούτων] Construe: *οὐκ ἄξια* (i. e. *ἄξιον*, *non justum est*, non decet s. oportet) *βιάζεσθαι θηλείας νόμοις*

δευτέρας ἂν ἡμῖν[c] ἐν νόμῳ γενόμενον κέοιτο, ὀρθότητα ἔχον δευτέραν, καὶ τοὺς τὰς φύσεις διεφθαρμένους, οὓς ἥττους αὑτῶν προσαγορεύομεν,[d] ἓν γένος ὄν, περιλαβὸν τὰ τρία γένη, βιάζοιτ' ἂν μὴ παρανομεῖν.

ΚΛ. Ποῖα δή;

ΑΘ. Τό τε θεοσεβὲς ἅμα καὶ φιλότιμον καὶ τὸ μὴ τῶν σωμάτων ἀλλὰ τῶν τρόπων τῆς ψυχῆς ὄντων καλῶν γεγονὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ. ταῦτα δὴ καθά περ ἴσως ἐν μύθῳ τὰ νῦν λεγόμεν' ἐστὶν εὐχαί, πολύ γε μὴν ἄριστα, εἴ περ γίγνοιτο[e] ἐν πάσαις πόλεσι, γίγνοιτο ἄν. τάχα δ'[f] ἄν, εἰ θεὸς ἐθέλοι,[g] κἂν δυοῖν θάτερα[h] βιασαίμεθα περὶ ἐρωτικῶν, ἢ μηδένα τολμᾶν μηδενὸς ἅπτεσθαι τῶν γενναίων ἅμα καὶ ἐλευθέρων πλὴν γαμετῆς ἑαυτοῦ γυναικός, ἄθυτα δὲ παλλακῶν σπέρματα καὶ νόθα μὴ σπείρειν μηδὲ ἄγονα ἀρρένων παρὰ φύσιν· ἢ τὸ μὲν τῶν ἀρρένων πάμπαν ἀφελοίμεθ'

post τὸ om ḫ.—[c] ὑμῖν ΑΞΩcfτ.—[d] προσαγορεύοιμεν Ξτ.—[e] γίγνοιτ' υ: γίγνοιτο ἐν πάσαις πόλεσι om pr ΑΩ.—[f] δ' om pr Ω.—[g] θέλοι f.—[h] θυγατέρα υ.—[i] ταῖς

sensus enim, quem verba ἀλλ' οὐ—δρῶν exhibent, ipsi legislatoris menti adversatur, ut qui pœnis eos teneri velit, qui matrimonium refugiant, et qui καλὸν esse dixerit τὸ λανθάνειν τούτων τι δρῶντα. Quocirca pro οὐ scribendum esse suspicor αὖ: ἀλλ' αὖ (int. αἰσχρόν): *sed ibidem quoque turpe, concubitu omnino se abstinere;* ἀλλ' αὖ est vernaculum: *im Gegentheil aber auch.* In illo videlicet, qui amore prorsus abstinet, nimia temperantia vituperanda est, contra in hoc, qui palam id facit atque impudenter, libidinis protervitas est notanda. Ast.

προσαγορεύοιμεν] Scribendum videtur προσαγορεύομεν, quum προσαγορεύοιμεν poscat particulam ἄν. Steph. Προσαγορεύομεν cum Cod. Voss. scripsimus. Ast.

δευτέραν] Prima enim cupiditatem coërcendi ratio est lex de amore naturali data, quam fama debet sacrare, altera est lex, quæ prudentius et rarius amore nos frui jubet. Ast.

ἓν γένος ὄν] Genus hominum moderatum et virtutis studiosum, quod tria genera complectitur, τὸ θεοσεβὲς, τὸ φιλότιμον et τὸ τῶν τρόπων τῆς ψυχῆς των καλῶν ἐν ἐπιθυμίᾳ γεγονὸς, ut in seqq. exponitur. Verba ἓν γένος subjectum sunt verbi βιάζοιτ' ἄν. Ast.

ταῦτα δὴ] Verba ita cohærent: ταῦτα δὴ τανῦν λεγόμενα, καθάπερ ἐν μύθῳ, ἴσως εὐχαί ἐστι. Monui propter Koen. ad Gregor. Corinth. p. 132. ed. Schäfer. qui, hunc locum citans, post δὴ et λεγόμεν' interpungit. De vocis εὐχαὶ usu vid. ad v. 8.—In seqq. Cod. Voss. ἔρωται. Ast.

ἄθυτα] Apud Clement. Alex. Pædag. ii. 10. t. i. p. 224. ubi hic locus legitur, ἄθετα et παλλακίδων extat. Ἄθυτα pro ἀπευκτὰ positum esse Budæus censet; ἄθυτον est, *in quo sacra* (legitima) *non facta sunt*, ut apud Suid. h. v. γάμους ἀθύτους τε καὶ ἀγάμους γάμους; igitur quod non sacratum vel legitimum est. Sic Iamblich. vit. Pythag. §. 195. ἄθυτος καὶ νόθη συνουσία. Hinc in seqq. μετὰ ἱερῶν γάμων. Ceterum σπέρματα παλλακῶν et ἀρρένων σπείρειν e duabus conflatum dictionibus est, altera: σπέρματα σπείρειν εἰς παλλακὰς, altera: ἄρουραν παλλακῶν σπείρειν (vid. ad c. 7.); σπείρειν est enim etiam *agrum conserere et colere*, ut apud Xenoph. Cyrop. viii. 3. 38. σκάπτων καὶ σπείρων καὶ μάλα σμικρὸν γήδιον. Ast.

τὸ μὲν τῶν ἀρρένων] Int. ἐρωτικὸν,

αὐτῶν εἶναι δεῖ κατὰ λόγον καὶ κατ' ᾠδὰς καὶ καθ' ἁρμονίας ῥυθμοῖς κραθείσας καὶ ὀρχήσεσι, πολλάκις εἴρηται τῷ πρώτῳ νομοθέτῃ, καθ' ἃ τοὺς δευτέρους δεῖ μεταδιώκοντας νομοθετεῖν, καὶ τοὺς ἀγῶνας πρεπόντως ἑκάστοις θύμασιν ἐν χρόνοις προσήκουσι νείμαντας ἑορτὰς ἀποδοῦναι τῇ πόλει ἑορτάζειν. ταῦτα μὲν οὖν καὶ ἄλλα τοιαῦτα οὔτε χαλεπὸν γνῶναι τίνα τρόπον χρὴ τάξεως ἐννόμου[a] λαγχάνειν, οὐδ' αὖ μετατιθέμενα ἔνθα ἢ ἔνθα μέγα τῇ πόλει κέρδος ἢ ζημίαν ἂν φέροι· ἃ δὲ μὴ σμικρὸν διαφέρει πείθειν τε χαλεπόν, θεοῦ μὲν μάλιστα ἔργον, εἴ πως οἷόν τε ἦν ἐπιτάξεις[b] αὐτὰς παρ' ἐκείνου γίγνεσθαι, νῦν δὲ[c] ἀνθρώπου τολμηροῦ κινδυνεύει δεῖσθαί τινος, ὃς παῤῥησίαν διαφερόντως τιμῶν ἐρεῖ τὰ δοκοῦντα[d] ἄριστ' εἶναι πόλει καὶ πολίταις, ἐν ψυχαῖς διεφθαρμέναις τὸ πρέπον καὶ ἑπόμενον πάσῃ τῇ πολιτείᾳ τάττων, ἐναντία λέγων ταῖς μεγίσταισιν ἐπιθυμίαις καὶ οὐκ ἔχων βοηθὸν ἄνθρωπον[e] οὐδένα, λόγῳ ἑπόμενος μόνῳ μόνος.[f] III. iii. 89.

ΚΛ. Τίν' αὖ νῦν, ὦ ξένε, λόγον λέγομεν;[g] οὐ γάρ πω[h] μανθάνομεν.

ΑΘ. Εἰκότως γε· ἀλλὰ δὴ πειράσομαι ἐγὼ φράζειν ὑμῖν ἔτι[i] σαφέστερον. ὡς γὰρ εἰς παιδείαν[k] ἦλθον τῷ λόγῳ, εἶδον νέους τε καὶ νέας ὁμιλοῦντας φιλοφρόνως ἀλλήλοις. εἰσῆλθε δή[l] με, οἷον εἰκός, φοβηθῆναι ξυννοήσαντα τί τις χρήσεται τῇ τοιαύτῃ πόλει, ἐν ᾗ δὴ νέοι μὲν νέαι τε εὐτραφεῖς[m] εἰσὶ πόνων τε[n] σφοδρῶν καὶ ἀνελευθέρων, οἳ μάλιστα ὕβριν[o] σβεννύασιν,[p] ἀργοί, θυσίαι δὲ καὶ ἑορταὶ καὶ χοροὶ

τίδες ḫ.—[a] αὐτῶν om ϛ.—[a] ἐν νόμῳ υ.—[b] ἐπιτάξει ḫ.—[c] δ' υ.—[d] δοκοῦντ' fḫ.—[e] ἄνθρωπον ΑΩυfḫ: ἀνθρώπων *ϛ.—[f] μόνος μόνῳ Ηϛ.—[g] λέγωμεν υ.—[h] που Ηϛ.—[i] τι Α, ἔτι τι Ηυϛ.—[k] παιδίαν Η.—[l] δέ Ηϛ.—[m] εὐτρεφεῖς ΑΩυϛ.—[n] δὲ Ω, δὲ Αḫϛ.—[o] ὑμῖν Α

θεοῦ μὲν μάλιστα ἔργον] Int. ἐστὶ vel εἴη ἂν, sc. πείθειν. Deinde ad νῦν δὲ int. τούτου οὐχ οἵου τε ὄντος, τοῦ ἐπιτάξεις αὐτὰς παρὰ θεοῦ γίγνεσθαι.—ἑπόμενον, *conveniens*. Ast.

ἀνθρώπων οὐδένα] Cod. Voss. secuti, scripsimus ἄνθρωπον οὐδένα, *omnino neminem*. Cod. Voss. μόνῳ μόνος; sed in vulgata scriptura chiasmus inest, satis frequens ille apud optimos scriptores; vid. ad i. 3. Paulo post Ald. Lov. Bas. 1. et 2. παιδίαν. Ast.

τί τις χρήσεται] Sic, Ficino præeunte, Steph. bene scribendum esse monuit pro ξυννοήσαντά τι, τίς χρήσεται; vertit enim ille: *qua in re quispiam ea civitate utatur*. Ast.

ὑπολάβοι δεῖν[s] γίγνεσθαι. τὸ δὲ τίνα τρόπον, πότερον ὡς
ἐνθάδε ἢ καθά περ ἐν[t] Λακεδαίμονι, ἢ παρὰ ταῦτα ἔστι
τι[u] τρίτον εἶδος ξυσσιτίων ἀμφοῖν τούτοιν ἄμεινον ἂν[v] ἔχον,
III. iii. 102. τοῦτο οὔτ' ἐξευρεῖν μοι χαλεπὸν εἶναι δοκεῖ μέγα τε ἀγα-
θὸν εὑρεθὲν οὐδὲν ἀπεργάσεσθαι·[w] καὶ γὰρ νῦν ἐμμελῶς
ἔχειν[x] κατεσκευασμένα.[y]

Τούτοις δ' ἐστὶν ἀκόλουθον[z] ἡ τοῦ βίου κατασκευή, τίν' αὐτοῖς ἂν τρόπον ἕποιτο. βίος δὴ[a] ἄλλαις μὲν πόλεσι παντοδαπῶς[b] ἂν καὶ πολλαχόθεν εἴη, μάλιστα δὲ ἐκ διπλασίων[c] ἢ τούτοις· ἐκ γῆς γὰρ καὶ ἐκ θαλάττης τοῖς πλείστοις τῶν Ἑλλήνων ἐστὶ κατεσκευασμένα τὰ περὶ τὴν τροφήν, τούτοις δὲ μόνον ἐκ γῆς. τῷ μὲν οὖν νομοθέτῃ τοῦτο ῥᾷον· οὐ γὰρ μόνον ἡμίσεις[d] αὖ γίγνονται νόμοι μέτριοι, πολὺ δ' ἐλάττους, ἔτι δ' ἐλευθέροις ἀνθρώποις[e] μᾶλλον πρέποντες. ναυκληρικῶν μὲν γὰρ καὶ ἐμπορικῶν καὶ καπηλευτικῶν καὶ πανδοκεύσεων καὶ τελωνικῶν καὶ μεταλλειῶν καὶ δανεισμῶν καὶ ἐπιτόκων[f] τόκων καὶ ἄλλων μυρίων τοιούτων τὰ πολλὰ ἀπήλλακται χαίρειν αὐτοῖς εἰπὼν ὁ περὶ ταύτην τὴν πόλιν νομοθέτης, γεωργοῖς δὲ καὶ νομεῦσι καὶ μελιτ-

[r] ἄλλος ΑΞΩυfhr.—[s] δεῖν om γρ Ω.—[t] ἐν om h.—[u] το f, om r et pr Ω.—[v] ἂν om γρ Ω.—[w] ἀπεργάσασθαι ΞΩ, ἀπεργάσασθαι fhr.—[x] ἔχει s.—[y] παρεσκευασμένα r.—[z] ἀκόλουθος h.—[a] δὲ fh.—[b] παντοδαπῶς Α et pr Ω: παντοδαπὸς *s.—[c] πλειόνων υ.—[d] ἐκγῆσεις r.—[e] ἀνθρώποις om pr Ω.—[f] ἐπὶ τόκῳ h.—[g] μελιτουργοῖς vh.

παντοδαπὸς] Cod. Voss. παντοδαπῶς. Ficin. *victus in aliis civitatibus multiplex variisque ex locis.*—ἐκ διπλασίων ἢ τούτοις: *e duplo pluribus* (rebus vel elementis), *quam his* (civibus nostris futuris) *erit*. Ast.

πολὺ δ' ἐλάττους] I. e. ἀλλὰ καὶ πολὺ ἐλάττους. Vid. ad ii. 10. Cornar. *non enim dimidia solum legum pars sufficerit, sed multo pauciores.*—Libri vett. πολλοί. Cod. Voss. ἔστι δ' pro ἔτι δ'. Ast.

τελωνικῶν] Non possum mihi persuadere Platonem, quum dixisset ναυκληρικῶν et ἐμπορικῶν et καπηλευτικῶν, postea interjecisse τελωνικῶν inter πανδοκεύσεων et μεταλλειῶν: sed aut τελωνειῶν sicut πανδοκεύσεων et μεταλλειῶν scripsisse puto, aut πανδοκευτικῶν et μεταλλευτικῶν, ea forma quam habet τελωνικῶν quod interjacet, et quam habent etiam quæ præcedunt. Steph. Egregie. Prius τελωνειῶν recepimus. Ast.

ἐπιτόκων τόκων] Quibus fœneratorum improbitas notatur, usuram cum sorte conjungendi, quo usuram usuræ (τόκου τόκου, vid. Aristoph. Nub. 1155. ubi v. Spanh. et Theophr. Char. c. x. §. 3.) accipiant et sors fiat ex usura.—τὰ πολλὰ, *maximam partem*; vid. ad i. 10.—μελιττουργοῖς, *apiariis* s. rem apiariam factitantibus, ut Polit. viii. 13. Ast.

τὰ πολλὰ] Legendum potius videtur ταπολλὰ adverbialiter, id est *magna ex parte*. Steph.

τοιούτου κινδύνου διαφυγὴν[b] εὑρήσει; πάντως οὐ ῥᾴδιον, ὦ Κλεινία. καὶ γὰρ οὖν πρὸς μὲν ἄλλα οὐκ ὀλίγα ἡ Κρήτη τε[c] ἡμῖν ὅλη καὶ[d] ἡ Λακεδαίμων βοήθειαν ἐπιεικῶς[e] οὐ σμικρὰν ξυμβάλλονται τιθεῖσι νόμους ἀλλοίους τῶν πολλῶν τρόπων, περὶ δὲ τῶν ἐρώτων, αὐτοὶ γάρ ἐσμεν, ἐναντιοῦνται παντάπασιν. εἰ γάρ τις ἀκολουθῶν τῇ φύσει θήσει τὸν πρὸ[f] Λαΐου νόμον, λέγων ὡς ὀρθῶς[g] εἶχε τὸ τῶν ἀῤῥένων καὶ νέων μὴ κοινωνεῖν καθά περ θηλειῶν πρὸς μίξιν[h] ἀφροδισίων, μάρτυρα παραγόμενος[i] τὴν τῶν θηρίων φύσιν καὶ δεικνὺς πρὸς τὰ τοιαῦτα οὐχ ἁπτόμενον ἄῤῥενα[k] ἄῤῥενος διὰ τὸ μὴ φύσει τοῦτο[l] εἶναι, τάχ' ἂν χρῷτο πιθανῷ λόγῳ καὶ ταῖς ὑμετέραις[m] πόλεσι οὐδαμῶς ξυμφωνοῖ. πρὸς δὲ III. lii. 91.

cum ΞΩυſḫr.—[a] κακὰ om ΑΞΩυſḫr.—[b] διαφυγεῖν Αυḫ et pr Ω.—[c] γε υſ.—[d] καὶ ὅλη r.—[e] ἐπιεικῶς om ſ.—[f] τοῦ pr ΑΩυ, πρὸ τοῦ ſḫ.—[g] ἀληθῶς ſ.—[h] μῖξις ſ.—[i] παραγε μενος Ξ.—[k] ἄρρεν r.—[l] τοῦτ' υ.—[m] ἡμετέραις υ.—[n] τηρεῖν Αr et pr

(interlinear: ὀρθῶς above καὶ ὅλη; ὁ above τοῦ)

οὖν χρὴ φάρμακον ἀεὶ τέμνειν τὸν νομοθέτην. Epist. viii. p. 353. E. τούτων δὴ χρὴ πάσῃ προθυμίᾳ πάντας τοὺς Ἕλληνας τέμνειν φαρμακον.—Cod. Voss. διαφυγήν. Ast.

τῶν πολλῶν τρόπων] I. e. τῶν τρόπων τῶν πολλῶν. Malim τῶν τῶν πολλῶν τρόπων. Ast.

αὐτοὶ γάρ ἐσμεν] *Soli enim sumus* (αὐτοί, de prima pluralis persona, est, quod nostrates dicunt, *für uns*), ut liberius et sine invidia loqui possimus. Nota videlicet est Lacedæmoniorum et Cretensium pæderastia (v. Strab. x. t. iv. p. 297. Servius ad Æn. x. 325. Wetsten. in N. T. v. ii. p. 26.); quocirca coram pluribus hac de re exponi sine invidia non poterat. Optima hæc scriptura est, et loci nexui linguæque ipsius rationibus convenientissima; sic enim Attici usurpant αὐτοί ἐσμεν, ubi liberius se loqui posse significare volunt (vid. Aristoph. Acharn. 506. Thesmoph. 478. 548. Platon. Parmen. 137. A. Lucian. t. i. p. 230. Cicero quoque de Divinat. ii. 12. 'sed soli sumus; licet verum exquirere sine invidia'). Post P. Victor. Var. Lectt. xxiii. 23. Küster. ad Acharn. 506. et Hemsterhusium ad Lucian. t. ii. p. 278. Bip. illustravit hoc loquendi genus Heusd. Specim. Crit. in Plat. p. 30. De pronominis vero αὐτὸς significatione vid. Hermann. in Beckii Act. Seminar. Philol. v. i. p. 47. Quocirca mirari debemus, Cornarium verba illa, omnibus ex partibus sanissima, sollicitasse scribendo ἴσμεν, *ipsi enim id novimus*, et Stephanum, summum virum, quem ut literarum Græcarum heroa veneramur, illud comprobare potuisse, ita de hoc loco exponentem: 'Retinendo hanc lectionem intell. *Nos enim sumus Cretenses* (quasi vero Atheniensis, qui hoc dicit, Cretensem se esse profiteri potuerit), *ideoque id scire possumus*. Sed crediderim potius mutandum esse ἐσμὲν in ἴσμεν, ut dicat: *ipsi enim id novimus*.' Etiam Bip. ed. res ipsa ἴσμεν postulare videbatur. Ficin. hæc verba reddere neglexit. Solus Gronius secutus est αὐτοὶ γάρ ἐσμεν, recte vertens '*car nous sommes seuls*,' male vero id ita interpretans '*soit dit entre nous*,' quasi de arcana quadam re agatur. Ast.

τὸν πρὸ Λαΐου νόμον] Laius enim, Thebarum rex, qui Chrysippum, Pelopis filium, dicitur rapuisse (vid. Valckenar. Diatrib. in Eurip. Fragm. iii. p. 23. et Heyn. ad Apollod. Bibl. iii. 5. 5. Observatt. p. 237.) auctor habebatur amoris puerorum. Vid. Athen. xiii. p. 602. F. Ælian. V. H. xiii. 5. Ast.

πρὸς τὰ τοιαῦτα] Int. τὰ ἀφροδίσια. Interpretes hæc verba neglexerunt. Ast.

μου. μηδεὶς γὰρ ἑκὼν κινείτω γῆς ὅρια[r] γειτόνων· ὃς δ' ἂν κινήσῃ, μηνυέτω μὲν ὁ βουλόμενος τοῖς[s] γεωμόροις,[t] οἱ δὲ εἰς τὸ δικαστήριον ἀγόντων· ἢν δέ τις ὄφλῃ τὴν τοιαύτην δίκην, ὡς ἀνάδαστον γῆν λάθρᾳ καὶ βίᾳ ποιοῦντος τοῦ ὄφλοντος, τιμάτω τὸ δικαστήριον ὅ τι ἂν δέῃ πάσχειν ἢ ἀποτίνειν τὸν ἡττηθέντα. Τὸ δὲ μετὰ τοῦτο. βλάβαι
III. iii. 104. πολλαὶ καὶ σμικραὶ γειτόνων γιγνόμεναι, διὰ τὸ θαμίζειν[u] ἔχθρας[v] ὄγκον μέγαν ἐντίκτουσαι, χαλεπὴν καὶ σφόδρα πικρὰν γειτονίαν ἀπεργάζονται. διὸ χρὴ πάντως εὐλαβεῖσθαι γείτονα γείτονι μηδὲν[w] ποιεῖν διάφορον, τῶν τε ἄλλων πέρι καὶ δὴ καὶ ἐπεργασίας[x] ξυμπάσης σφόδρα[y] διευλαβούμενον· τὸ μὲν γὰρ βλάπτειν οὐδὲν χαλεπὸν ἀλλ' ἀνθρώπου παντός, τὸ δ' ἐπωφελεῖν οὐδαμῇ ἅπαντος. ὃς δ' ἂν ἐπεργάζηται[z] τὰ τοῦ γείτονος ὑπερβαίνων τοὺς ὅρους, τὸ μὲν βλάβος ἀποτινέτω, τῆς δὲ ἀναιδείας ἅμα καὶ ἀνελευθερίας ἕνεκα ἰατρευόμενος διπλάσιον τοῦ βλάβους ἄλλο ἐκτισάτω τῷ βλαφθέντι. τούτων δὲ καὶ ἁπάντων τῶν[a] τοιούτων ἐπιγνώμονές τε καὶ δικασταὶ καὶ τιμηταὶ γιγνέσθων ἀγρονόμοι, τῶν μὲν μειζόνων, καθά περ ἐν τοῖς πρόσθεν[b] εἴρηται, πᾶσα ἡ τοῦ δωδεκατημορίου τάξις, τῶν ἐλαττόνων δὲ οἱ φρούραρχοι τούτων. καὶ ἐάν τις βοσκήματα ἐπινέμῃ, τὰς βλάβας ὁρῶντες κρινόντων καὶ τιμώντων. καὶ ἐὰν ἑσμοὺς ἀλλοτρίους σφετερίζῃ τις τῇ τῶν μελιττῶν ἡδονῇ ξυν-

ȟ.—[s] τοῖς om r.—[t] γεωργοῖς Avȟ et pr Ω.—[u] θαυμάζειν v.—[v] ἔχθραι r.—[w] μὴ f, μέχρι v.—[x] ἐπ' ἐργασίας ΑΞ et corr Ω.—[y] post σφόδρα omisi ἀεὶ cum A et pr Ω.—[z] ἀπεργάζηται ȟ.—[a] τῶν om ȟ.—[b] ἔμπροσθεν ȟ.—[c] ᾠκειῶται Ξ.—[d] ἀπολείπῃ Ω,

ὡς ἀνάδαστον—ποιοῦντος] I. e. τοῦ ἀνάδαστον—ποιεῖν, quod est *terram* s. agrum *denuo dividere*, igitur terminos mutare, promovere et novos constituere; ἀνάδαστος enim γῆ est ἡ πάλιν εἰς διαίρεσιν διαδιδομένη, Timæo interprete p. 33. ubi v. Ruhnk. Verba τοῦ ὄφλοντος iterum ex interpretamento inculcata sunt. Ast.

ἐπεργασίας] ἐπεργασία *mutuum est jus arandi in terra aliena*, communio culturæ inter duos vel populos vel vicinos, τὸ τὴν ἀλλήλων ἐργάζεσθαι, Pollux vii. 142. Sic Xenoph. Cyrop. iii. 2. 23: ἐπιγαμίας δὲ εἶναι καὶ ἐπεργασίας καὶ ἐπινομίας καὶ ἐπισυμμαχίαν δὲ κοινήν, εἴ τις ἀδικοίη ὁποτερουσοῦν. Præpositio ἐπὶ successionem ac vicissitudinem, h. e. communionem mutuamque rationem indicat. Ast.

ἰατρευόμενος] *Ut corrigatur*; sic translate usurpatur ἰατρεύεσθαι, ut ix. 6. p. 862. C. τούτων ὁπόσα μὲν ἰατά, ὡς οὐσῶν ἐν ψυχῇ νόσων, ἰᾶσθαι, τὸ δὲ τῆς ἰάσεως ἡμῖν τῆς ἀδικίας τῇδε ῥέπειν χρὴ φάναι. Ast.

ἐπινέμῃ] *Si in alieno agro pecora pascit* s. *alienis pascuis utitur*. Vid. supra ἐπεργασία. Ast.

καὶ τὸ κοινὸν οὐ πολλάκις ἔχουσα ἐν ἡμῖν, ἡ δ'[x] ἐκ τῶν ὁμοίων ἥμερός τε καὶ κοινὴ διὰ βίου. μικτὴ δὲ ἐκ[y] τούτων γενομένη πρῶτον μὲν καταμαθεῖν οὐ ῥᾳδία, τί ποτε βούλοιτ' ἂν αὐτῷ γενέσθαι τὸν τρίτον ἔρωτά τις ἔχων τοῦτον,[z] ἔπειτα[a] εἰς τοὐναντίον ὑπ' ἀμφοῖν ἑλκόμενος ἀπορεῖ, τοῦ μὲν κελεύοντος τῆς ὥρας ἅπτεσθαι, τοῦ δὲ ἀπαγορεύοντος. ὁ μὲν γὰρ τοῦ σώματος ἐρῶν καὶ τῆς ὥρας καθά περ ὀπώρας πεινῶν ἐμπλησθῆναι παρακελεύεται ἑαυτῷ, τιμὴν οὐδεμίαν ἀπονέμων τῷ τῆς ψυχῆς ἤθει τοῦ ἐρωμένου· ὁ δὲ πάρεργον μὲν τὴν τοῦ[b] σώματος ἐπιθυμίαν ἔχων, ὁρῶν δὲ μᾶλλον ἢ ἐρῶν τῇ ψυχῇ, δεόντως τῆς ψυχῆς ἐπιτεθυμηκὼς[c] ὕβριν ἥγηται[d] τὴν περὶ τὸ σῶμα[e] τοῦ σώματος πλησμονήν, τὸ σῶφρον δὲ καὶ ἀνδρεῖον καὶ μεγαλοπρεπὲς καὶ τὸ φρόνιμον αἰδούμενος ἅμα καὶ σεβόμενος ἁγνεύειν ἀεὶ μεθ'[f] ἁγνεύοντος τοῦ ἐρωμένου βούλοιτ' ἄν· ὁ δὲ μιχθεὶς ἐξ ἀμ- III. iii. 93.
φοῖν τρίτος ἔρως οὗτός ἐσθ' ὃν νῦν διεληλύθαμεν ὡς τρίτον. ὄντων δὲ τούτων τοσούτων πότερον ἅπαντας δεῖ κωλύειν τὸν νόμον, ἀπείργοντα μὴ γίγνεσθαι ἐν ἡμῖν, ἢ δῆλον ὅτι τὸν μὲν ἀρετῆς τε[g] ὄντα καὶ τὸν νέον[h] ἐπιθυμοῦντα ὡς ἄριστον γίγνεσθαι βουλοίμεθ' ἂν ἡμῖν ἐν τῇ πόλει ἐνεῖναι,[i] τοὺς δὲ

om r.—[v] μέλλοι r.—[w] ἀπὸ τῶν ἐναντίων ḫ.—[x] ἦν δ' Ξ.—[y] δὲ ἡ ἐκ r.—[z] τοῦτον corr A: τούτων [z]ϛ.—[a] ἐπ' γρ Ω.—[b] τοῦ om Ωrfr.—[c] ἐπιθυμητικῶς ḫ.—[d] ἡγῆται ḫ, ἥγησαι v.—[e] τὸ σῶμα om ḫ.—[f] ἁγνεύειν ἀεὶ μεθ' om Ξ.—[g] τε om A et pr Ω.—

καθάπερ ὀπώρας] Recte Ficinus vertit: *ejusque formam quasi fructum quendam esuriens petens.* Juventutis *flos*, ὥρα, *fructui*, ὀπώρᾳ, comparatur, quia amator, ut cupiditatem, quasi famem, expleat, eo vesci cupit. Himer. Sophist. p. 68. *ἵνα τὴν ὥραν τὴν τῶν χρωμένων καρπώσηται.* 'Οπώρα, ut constat, est et *autumnus* et fructus, qui illo anni tempore maturantur (ut c. 10.); hinc, ut Latinorum *autumnus* (v. c. Horat. Od. ii. 5. 10.) ad ætatem maturam s. pubertatem transfertur, ut apud Pindar. Nem. v. 11. Isthm. ii. 8. ubi v. interpp. Chærem. apud Athen. xiii. p. 608. Præterea advertenda est paronomasia in *ὥρας—ὀπώρας* et *ὁρῶν—ἐρῶν* (bene Ficinus: *considerat potius quam desiderat*); vid. ad ii. 4. Ast.

ἥγηται] Præteritum aoristum, vim præsentis habet, ut Eurip. Phœniss. 563. *καὶ μέγ' ἥγησαι τόδε.* Xenoph. Cyrop. viii. 2. 3. *ἃ οἱ θεοὶ ὑφήγηνται ἀγαθὰ εἰς οἰκειότητα ἀδελφοῖς.* Vid. virr. doct. ad Viger. p. 212. et Fischer. ad Weller. t. ii. p. 259. Ast.

τὸ σῶμα] In præced. edit. non extant hæc verba *τὸ σῶμα*, quæ tamen necessaria esse videntur, et in vet. leguntur. Steph.

περὶ τὸ σῶμα] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *περὶ τοῦ σώματος*: Steph. vero e libro veteri reposuit *τὴν περὶ τὸ σῶμά τοῦ σώματος πλησμονήν*, non animum advertens, quod miror, *τοῦ σώματος* nihil esse nisi interpretamentum illorum *περὶ τὸ σῶμα*; præpositionem enim cum accusativo genitivi circumlocutionem facere constat, vid. ad i. 8. Ast.

εἶναι] Legitur etiam *ἐνεῖναι*. Steph. Cod. Voss. *ἐνεῖναι*, quod placet. Ast.

δύο, εἰ δυνατὸν εἴη, κωλύοιμεν ἄν; ἢ πῶς λέγομεν,[k] ὦ φίλε Μέγιλλε;

ΜΕ. Πάντῃ τοι καλῶς, ὦ ξένε, περὶ αὐτῶν τούτων[l] εἴρηκας τὰ νῦν.

ΑΘ. Ἔοικά[m] γε,[n] ὅ περ καὶ ἐτόπαζον, τυχεῖν τῆς σῆς, ὦ φίλε, ξυνῳδίας· τὸν δὲ νόμον ὑμῶν, ὅ τι νοεῖ περὶ τὰ τοιαῦτα, οὐδέν με ἐξετάζειν δεῖ, δέχεσθαι δὲ τὴν τῷ λόγῳ συγχώρησιν. Κλεινίᾳ δὲ μετὰ ταῦτα καὶ εἰσαῦθις περὶ αὐτῶν τούτων πειράσομαι ἐπᾴδων[o] πείθειν. τὸ δέ μοι δεδομένον ὑπὸ σφῷν ἴτω, καὶ διεξέλθωμεν πάντως τοὺς νόμους.

ΜΕ. Ὀρθότατα λέγεις.

ΑΘ. Τέχνην δή[p] τιν' αὖ τούτου[q] τοῦ νόμου τῆς θέσεως
II. 838. ἐν τῷ νῦν παρόντι τῇ[r] μὲν ῥᾳδίαν ἔχω, τῇ δ' αὖ τινὰ τρόπον παντάπασιν ὡς οἷόν τε χαλεπωτάτην.

ΜΕ. Πῶς δὴ λέγεις;

III. iii. 94. ΑΘ. Ἴσμεν που καὶ τὰ νῦν τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων, καί περ παρανόμους ὄντας, ὡς εὖ τε[s] καὶ ἀκριβῶς εἴργονται τῆς τῶν καλῶν συνουσίας οὐκ ἄκοντες, ὡς οἷόν τε δὲ μάλιστα ἑκόντες.

ΜΕ. Πότε λέγεις;

ΑΘ. Ὅταν ἀδελφὸς[t] ἢ ἀδελφή τῳ γένωνται καλοί.

[h] τῶν νέων r et corr A.—[i] ἐνεῖναι AΩvhr : εἶναι *s.—[k] λέγομεν A : λέγωμεν *s.—[l] τούτων om h.—[m] ἔοικε Ξ.—[n] γε om Ξ.—[o] πειράσομαι τὰ νῦν ἐπᾴδων r.—[p] δέ r.—[q] αὐτοῦ h.—[r] τῇ...τῇ Stephanus : libri τὴν...τήν.—[s] γε f.—[t] ἀδελφὴ AΩvfhr :

λέγομεν] Vulgo λέγωμεν. Vid. ad i. 3. Ast.

ἐσαῦθις] Ita (v. Schweigh. ad Appian. Præf. p. 110. v. iii.) pro εἰσαῦθις et σφῷν scripsimus. Ast.

νόμον ὑμῶν] νόμον ἡμῶν citat Schol. ad Aristoph. Plut. 55. Ceterum adverte paronomasiam in verbis νοεῖ et νόμος. Sic enim xii. 8. p. 474. ἢ μάτην τοὔνομα νῷ προσῆκον κεκτῇτ' ἂν ὁ θεῖος ἡμῖν καὶ θαυμαστὸς νόμος. Similiter viii. 5. p. 308. σχεδὸν οὐδείς, ἔχων γε ἐν τῷ νῷ νόμον ἀληθῆ. L. iv. 6. p. 142. τὴν τοῦ νοῦ διανομὴν ἐπονομάζοντας νόμον. Ast.

ἐπᾴδων] *Incantans quasi carminibus*, h. e. rationibus eo adducens, ut in sententiam nostram discedat. De translato eoque exquisito verbi ἐπᾴδειν usu vid. Spanhem. ad Julian. Cæs. p. 53. ed. Heus. et Fisch. ad Phæd. p. 322. Ast.

ἴτω] *Eveniat, succedat*, h. e. sit ita, in eo acquiesco. Sic Apolog. c. 2. ὅμως δὲ τοῦτο μὲν ἴτω, ὅπῃ τῷ θεῷ φίλον. Proprie est formula, qua utuntur, qui securi et contenti aliquid amplectuntur. Vid. Hemsterhus. ad Callim. H. in Del. v. 128. p. 170. Ast.

τὴν μὲν—τὴν δ' αὖ] Alia etiam est lectio, τῇ μὲν, itidemque τῇ δ' αὖ, atque ita utrobique malim legere. Steph.

τῇ μὲν—τῇ δ' αὖ] Vulgo τὴν μὲν, τὴν δ' αὖ. Ficin. *partim quidem facilem, partim omnino difficilem*. Etiam infra c. 7. τῇ μὲν ῥᾴστην ἁπασῶν, τῇ δὲ χαλεπωτάτην. Scripturam, quam recepimus, etiam Steph. memorat, e veteri libro (qui haud dubie Ficinus est) depromtam. Ast.

καὶ περὶ υἱέος[u] ἢ θυγατρὸς ὁ αὐτὸς νόμος ἄγραφος ὢν ὡς οἷόν τε ἱκανώτατα φυλάττει μήτε φανερῶς μήτε λάθρᾳ[v] συγκαθεύδοντα ἢ πως ἄλλως ἀσπαζόμενον ἅπτεσθαι τούτων· ἀλλ᾿ οὐδ᾿ ἐπιθυμία ταύτης τῆς συνουσίας τὸ παράπαν εἰσέρχεται τοὺς πολλούς.

ΜΕ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΑΘ. Οὐκοῦν σμικρὸν ῥῆμα κατασβέννυσι[w] πάσας τὰς τοιαύτας ἡδονάς;

ΜΕ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

ΑΘ. Τὸ ταῦτα εἶναι φάναι μηδαμῶς ὅσια, θεομισῆ δὲ καὶ αἰσχρῶν αἴσχιστα. τὸ δ᾿ αἴτιον ἆρ᾿ οὐ τοῦτ᾿ ἐστί, τὸ μηδένα ἄλλως λέγειν αὐτά, ἀλλ᾿ εὐθὺς γενόμενον ἡμῶν ἕκαστον ἀκούειν τε λεγόντων ἀεὶ καὶ πανταχοῦ ταῦτα, ἐν γελοίοις τε ἅμα ἐν πάσῃ τε σπουδῇ τραγικῇ λεγομένῃ πολλάκις, ὅταν ἢ Θυέστας ἤ τινας Οἰδίποδας εἰσάγωσιν, ἢ Μακαρέας[x] τινὰς ἀδελφαῖς[y] μιχθέντας λαθραίως, ὀφθέντας δὲ ἑτοίμως θάνατον αὑτοῖς[z] ἐπιτιθέντας[a] δίκην τῆς ἁμαρτίας;

ΜΕ. Ὀρθότατα λέγεις τό γε τοσοῦτον, ὅτι τὸ τῆς φή- III. iii. 95.
μης θαυμαστήν τινα δύναμιν εἴληχεν, ὅταν μηδεὶς μηδαμῶς ἄλλως ἀναπνεῖν ἐπιχειρήσῃ ποτὲ παρὰ τὸν νόμον.

[o] ἀδελφοὶ *s.—[u] υἱέως Ω, υἱέως vh.—[v] λάθραι, ut semper, ΑΩ.—[w] κατασβεννύει γρ ΑΩ.—[x] μακαρίας v.—[y] ἀδελφὰς r.—[z] αὐτοῖς ΑΩrfh: ἑαυτοῖς *s.—[a] ἐπιθέντας h.

νόμος ἄγραφος] Vid. ad i. 8. Ad participia *ξυγκαθεύδοντα* et *ἀσπαζόμενον* (Cod. Voss. *ἀσπαζόμενοι*) int. pronomen indefinitum, quod in ipso verbo latet. Ast.

ἆρ᾿ οὐ τοῦτ᾿ ἐστὶ] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *ἄρ᾿ οὐ τ.* Ficin. vero: *causa autem nonne hæc est?* Deinde post *ἐστὶ* in libris veteribus interrogationis nota comparet, quam nos voci *ἁμαρτίας* subjiciendam esse putavimus. Pro *λεγομένῃ* vero scripsimus *λεγομένων*, quod prægressum *ἀκούειν τε λεγόντων* postulat. Similiter Cornar. vertit: *audit semper et ubique eos, qui hæc dicunt, et ea, quæ tum per risum tum in omni seria tragica actione sæpe dicuntur.* Ast.

Θυέστας] De hoc pluralis numeri usu vid. nostra ad Sympos. p. 289. Ceterum Thyestes, Pelopis filius, ex sua ipse filia Pelopia traditur Ægisthum suscepisse, v. Pausan. ii. 18.—Œdipum Iocastam matrem suam constat uxorem duxisse et Eteoclem, Polynicem, Ismenen et Antigonen ex ea suscepisse, v. Apollodor. iii. 5. ubi v. Heyn. Observatt.—Macareus vero cum sorore sua Canace rem habuisse traditur, v. Hygin. Fab. 238. nefandum enim habuerunt Græci, cum sorore eadem matre nata (vid. interpp. ad Cornel. Nep. Præfat. 1.) corpus miscere, v. Simplic. in Epictet. c. 47. et Schol. ad Arist. Ran. p. 252. De his incestis vid. Spanhem. ad Julian. Orat. i. p. 90.—ἄλλως—παρὰ τὸν νόμον; bis, ut solet, idem significatur. Ast.

δ' ἐκ τῶν γειτόνων, μνᾶν,[b] ἐὰν δ' ἐξ ἄλλων, δύο μέρη τῆς μνᾶς. ὃς δ' ἂν τὴν γενναίαν νῦν λεγομένην σταφυλὴν ἢ τὰ γενναῖα σῦκα ἐπονομαζόμενα ὀπωρίζειν βούληται, ἐὰν μὲν ἐκ[c] τῶν οἰκείων λαμβάνῃ, ὅπως ἂν ἐθέλῃ καὶ ὁπόταν βούληται καρπούσθω,[d] ἐὰν δ' ἐξ ἄλλων μὴ πείσας,
III. iii. 107. ἑπόμενος τῷ νόμῳ τῷ μὴ κινεῖν ὅ τι μὴ κατέθετο, ἐκείνως[e]
II. 845. ἀεὶ ζημιούσθω. ἐὰν δὲ δὴ[f] δοῦλος μὴ πείσας τὸν δεσπότην τῶν χωρίων ἅπτηταί του τῶν τοιούτων, κατὰ ῥᾶγα[g] βοτρύων καὶ σῦκον[h] συκῆς ἰσαρίθμους πληγὰς τούτοις μαστιγούσθω. μέτοικος δὲ ὠνούμενος τὴν γενναίαν ὀπώραν ὀπωριζέτω, ἐὰν βούληται. ἐὰν δὲ ξένος ἐπιδημήσας ὀπώρας ἐπιθυμῇ φαγεῖν διαπορευόμενος τὰς ὁδούς, τῆς μὲν γενναίας ἁπτέσθω, ἐὰν βούληται, μεθ' ἑνὸς ἀκολούθου χωρὶς τιμῆς, ξένια δεχόμενος, τῆς δὲ ἀγροίκου λεγομένης καὶ τῶν τοιούτων[i] ὁ νόμος εἰργέτω μὴ κοινωνεῖν ἡμῖν τοὺς ξένους· ἐὰν δέ τις ἀΐστωρ ὢν[k] αὐτὸς ἢ δοῦλος ἅψηται, τὸν μὲν δοῦλον πληγαῖς[l] κολάζειν, τὸν δὲ ἐλεύθερον ἀποπέμ-

γειτόνων μνᾶν om pr Ω.—[c] ἐκ add ΑΩrfhr.—[d] καρπούσθω ΑΩrfhr: δρεπέσθω *s. —[e] ἐκεῖνος ΑΩ.—[f] δὴ om h.—[g] ῥάγα h.—[h] σῦκον ΑΞΩvhr: σύκων *s.—[i] τὸν τοι-

ἐκ τῶν γειτόνων] Vel, ἐκ τῶν οἰκείων, ut in vet. Mox in quodam vet. καρπούσθω pro δρεπέσθω. Steph.

ὃς δ' ἂν] Laudat hæc Euseb. Præp. Ev. xiii. 21. p. 713. C. ubi ὅταν et ἐκ τῶν οἰκείων (ut Cod. Voss.) scribitur, sed genitivus simplex recte habet, vid. ad vi. 9. Ceterum γενναῖον, de fructibus usurpatum, est *generosum* (edel), contra ἀγροῖκον *agreste* (wild). Masurus apud Athen. xiv. 19. explicat voce εὐγενῆ (*quæ bono sunt genere*) vel τὰ ἐπιγεγεννημένα (*nata post insitionem*, h. e. ἐγκεκεντρισμένα). Eustath. ad Iliad. F. p. 455. τάχα δὲ καὶ ἡ μεγάλη. Quæ omnia una generositatis notione continentur. Ast.

δρεπέσθω] Euseb. et Cod. Voss. καρπούσθω, quod interpretatio illius est.—μὴ πείσας, int. τὸν κεκτημένον. Ast.

ἑπόμενος] Hoc particip. mutandum censuerim in adverb. ἑπομένως. Steph.

ἑπομένως] Stephano emendante, pro ἑπόμενος scripsimus; est *convenienter* s. *secundum*, ut Tim. p. 27. C. ἑπομένως δὲ ἡμῖν εἰπεῖν. — Pro νόμῳ Euseb. λόγῳ. Ast.

κατέθετο] *Quod non deposuit vel custodiendum s. servandum tradidit*, v. Valcken. ad Herodot. vi. 73. et in universum: *quod non suum est*: subjectum est persona indefinita, vid. ad i. 6. Similiter xi. 1. p. 913. C. ἃ μήτε αὐτὸς κατέθετο—μὴ πείσας τὸν θέμενον, ἀνέληται. Sic etiam Solon. apud Diog. Laert. i. 57. ἃ μὴ ἔθου, μὴ ἀνέλῃ, εἰ δὲ μή, θάνατος ἡ ζημία. Vid. S. Petit. Legg. Attic. p. 60. et 640. Ast.

ἐκείνως] Respicit prægressum ἑπομένως τῷ νόμῳ. Deinde, Eusebium secuti, δὴ illud post δὲ, ab hoc loco alienum, delevimus, et σῦκον pro σύκων scripsimus: *secundum acinorum in racemo et ficuum in ficu* (h. e. in caule ficus arboris, unde fructus decerpsit) *numerum*. Etiam Ficin. *pro singulis ficubus uvarumque acinis æqualia numero verbera patiatur*. Prægressum ῥᾶγα postulat σῦκον. Ast.

σύκων] Pro σύκων invenitur etiam scriptum σῦκον: quam lectionem esse genuinam arbitror. Steph.

βούλοιτο[g] μὴ σοι φύεσθαι τὸ σπαρέν. ὁ δὴ νόμος οὗτος III. iii. 96.
διηνεκὴς μὲν γενόμενος ἅμα καὶ κρατήσας, καθά περ νῦν περὶ τὰς τῶν γονέων συμμίξεις κρατεῖ, ἐὰν καὶ περὶ τὰς ἄλλας νικήσῃ δικαίως, μυρία ἀγαθὰ ἔχει.[h] κατὰ φύσιν μὲν γὰρ πρῶτον κεῖται, λύττης[i] δὲ ἐρωτικῆς καὶ μανίας καὶ μοιχειῶν πασῶν καὶ πωμάτων[k] καὶ σιτίων[l] εἴργεσθαι ποιεῖ τῶν ἀμέτρων πάντων, γυναιξί τε αὑτῶν οἰκείους εἶναι καὶ[m] φίλους· ἄλλα τε πάμπολλα ἀγαθὰ γίγνοιτ' ἄν, εἰ τοῦ νόμου τις τούτου δύναιτο ἐγκρατὴς εἶναι. τάχα[n] δ' ἂν ἡμῖν τις[o] παραστὰς ἀνὴρ σφοδρὸς[p] καὶ νέος, πολλοῦ σπέρματος μεστός, ἀκούων τιθεμένου τοῦ νόμου λοιδορήσειεν ἂν ὡς ἀνόητα καὶ ἀδύνατα τιθέντων νόμιμα, καὶ βοῆς πάντα ἐμπλήσειε. πρὸς ἃ δὴ καὶ βλέψας ἐγὼ τοῦτο εἶπον τὸ ῥῆμα, ὥς τινα τέχνην κεκτήμην, τῇ[q] μὲν ῥάστην ἁπασῶν, τῇ δὲ χαλεπωτάτην, πρὸς τὸ τοῦτον[r] τεθέντα ἐμμεῖναι τὸν νόμον. νοῆσαι μὲν γὰρ δὴ[s] ῥᾷστον ὡς δυνατόν τέ ἐστι καὶ ὅπῃ· φαμὲν γὰρ δὴ καθιερωθὲν τοῦτο ἱκανῶς τὸ νόμιμον πᾶσαν ψυχὴν δουλώσεσθαι[t] καὶ παντάπασι μετὰ φόβου ποιήσειν πείθεσθαι τοῖς τεθεῖσι νόμοις. ἀλλὰ γὰρ εἰς τοῦτο προβέβηκε νῦν[u] ὥστ' οὐδ' ἂν ποτε[v] γενέσθαι δοκεῖ,[w] καθά περ τὸ τῶν ξυσσιτίων ἐπιτήδευμα ἀπιστεῖται, μὴ δυνατὸν εἶναι δύνασθαι διὰ βίου πόλιν ὅλην ζῆν πράττουσαν τοῦτο· III. iii. 97.
ἐλεγχθὲν δ' ἔργῳ καὶ γενόμενον παρ' ὑμῖν, ὅμως ἔτι τό γε

Ε.—[g] βούλοιο ḫ et γρ Ω, βούλοιτ' vf.—[h] ἔχοι v.—[i] αὐτῆς A et fortasse pr Ω.—[k] πωμάτων Ω: καὶ πωμάτων om ḫ.—[l] σιτῶν vf et pr Ω, σίτων ḫ, σιτῶν r.—[m] καί om A et pr Ω.—[n] ταχὺ A et pr Ω.—[o] τις om r.—[p] σφοδρὸς ἀνὴρ r.—[q] τὴν...τὴν r.—[r] τοῦτο pr Ω.—[s] δὴ om pr Ω.—[t] δουλώσασθαι v.—[u] προβέβηκεν αὖ νῦν f.—

S. Petit. Legg. Attic. p. 533. Heind. ad Cratyl. p. 78. et ἀροτὴρ. de marito, Eurip. Troad. 750. Ast.

κεκτήμην] Scribendum fortasse κεκτῄμην, optativi forma. In seqq. vulgo δοκῇ legitur; δοκεῖ etiam Cod. Voss. habet, qui præterea τότε scribit.—De μὴ δυνατὸν εἶναι δύνασθαι v. ad i. 14. Ast.

ἐλεγχθὲν δ' ἔργῳ] *Et quamvis re ipsa comprobatum sit et apud vos vere fiat, tamen, quod ad mulieres attinet* s. propter mulieres *ne in vestris quidem civitatibus videtur fieri posse* (videtur consentaneum esse fieri). τό γε γυναικῶν, *quod ad mulieres attinet*. φύσιν vero ἔχειν (ut Polit. v. 17. vi. 4. Theæt. p. 147. D. Demosth. Olynth. ii. p. 25. ἀλλ' οὔτ' εὔλογον οὔτ' ἔχον ἐστὶ φύσιν τοῦτό γε), est i. q. λόγον ἔχειν, *consentaneum esse*. Interpretes aliter hunc locum ceperunt. Ficin. enim vertit: *et tamen apud vos re ipsa fieri videtur, quod inter mulieres ne in civitatibus quidem vestris fieri posse putatur*. Cornar. *sed re ipsa compertum est, fieri posse etiam apud vos, et tamen adhuc mulieres in vestris civitatibus non videntur ad hæc ut fiant natura præditæ esse*. Ast.

γυναικῶν οὐδὲ ἐν[x] ταῖς ὑμετέραις πόλεσι δοκεῖ φύσιν ἔχειν γίγνεσθαι. ταύτῃ δ' αὖ διὰ τὴν τῆς ἀπιστίας ῥώμην εἴρηκα ἀμφότερα ταῦτα εἶναι[y] παγχάλεπα μεῖναι κατὰ νόμον.

ΜΕ. Ὀρθῶς γε σὺ λέγων.

ΑΘ. Ὡς δ' οὖν[z] οὐκ ἔστιν ὑπὲρ ἄνθρωπον, οἷόν τε δὲ γενέσθαι, βούλεσθε ὑμῖν πειραθῶ τινὰ λόγον[a] ἐχόμενον πιθανότητος εἰπεῖν τινός;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Πότερον οὖν τις ἀφροδισίων ῥᾷον ἂν ἀπέχοιτο, καὶ τὸ ταχθὲν ἐθέλοι περὶ αὐτὰ μετρίως[b] ποιεῖν, εὖ τὸ σῶμα ἔχων καὶ μὴ ἰδιωτικῶς ἢ φαύλως;

ΚΛ. Πολύ που μᾶλλον μὴ ἰδιωτικῶς.

ΑΘ. Ἆρ' οὖν οὐκ ἴσμεν τὸν Ταραντῖνον Ἴκκον[c] ἀκοῇ

[v] τότε ΑΩfhr.—[w] δοκεῖ Α, δοκεῖ Ω (ηι), δοκεῖν υ: δοκῇ *s.—[x] οὐδὲν h.—[y] εἶναι ταῦτα Σs.—[z] γοῦν r.—[a] λόγον τινὰ f.—[b] μετρίως om h.—[c] ἵκκον r.—[d] κρίσωνα ΑΗΩfhr,

ὀρθῶς γε σὺ λέγων] Pro λέγεις, vid. ad iv. 6.—ἐχόμενον πιθανότητος, h. e. πιθανόν, vid. ad vii. 20. Mox Clinias respondet, etsi Atheniensis in prægressis cum Megillo sermonem contulerat, quia verbis βούλεσθε ὑμῖν πειραθῶ una cum Megillo appellatus est. Ast.

ἢ φαύλως] Int. ἔχων τὸ σῶμα, h. e. ἢ (εἰ), εἰ φαύλως ἔχει κατὰ τὸ σῶμα. Ceterum similiter ἰδιωτικῶς ἔχειν τὸ σῶμα dicitur Xenophonti, Mem. Socr. iii. 12. 1. qui, *corporis exercitatione et cura neglecta, infirmo et male sano corpore est*; nam sicut ἰδιώτης (quod artis perito in universum opponitur) et ἀσκητής (in arte gymnastica exercitatus) inter se opponuntur (vid. Xenoph. Mem. Socr. iii. 7. 7. Hier. iv. 6. de Mag. Equit. Offic. viii. 1.) sic et ἰδιωτικῶς ἔχειν τὸ σῶμα opponitur τῷ εὖ ἔχειν τὸ σῶμα s. τῇ εὐεξίᾳ, quæ arte gymnastica comparatur, v. Xenoph. Mem. Socr. ii. 2. 20. iii. 5. 15. Atque eo aptius ἰδιωτικῶς positum est, quum de athletis statim disputetur. Ast.

τὸν Ταραντῖνον Ἴκκον] Iccus, nobilis athleta, qui Olymp. lxxvii. floruit. Ejus meminit Plato etiam in Protag. p. 316. D. Schol. Ruhnk. p. 231. σταδιοδρόμοι γάμων ἀπάντων ἀπείρατοι, α' Ἴκκος Ταραντῖνος, β' Κρίσων Ἱμεραῖος, γ' Ἀστύλλος Κροτωνιάτης, δ' Διόπομπος Θεσσαλός. De Icco v. Themist. Orat. xxiii. p. 290. A. Eustath. ad Dionys. Per. 376. Meurs. de Archont. Athen. ii. 17. Gronov. Thes. Ant. Græc. t. iv. p. 1191. Perizon. ad Ælian. V. H. xi. 3. De sententia, Horat. Art. Poet. 412. 'Qui studet optatam cursu contingere metam, Multa tulit fecitque puer, sudavit et alsit, Abstinuit Venere et vino.' Cf. Clemens Alexandr. Strom. l. iii. P. Fabri Agon. iii. 5. Gronov. Thes. Ant. Gr. t. viii. p. 2130. Desid. Heraldus de rer. judicat. Auct. ii. 10. §. 8. p. 1201. in Otton. Thesaur. jur. Roman. t. ii.—Verba ipsa ita capienda sunt, ut κεκτημένος—ἥψατο pro κεκτημένον ἅψασθαι posita esse dicamus. Oratio enim sic procedere debebat: Ἆρ' οὖν οὐκ ἴσμεν ἀκοῇ, τὸν Ταραντῖνον Ἴκκον διὰ τὸν—ἀγῶνα καὶ τοὺς ἄλλους, ὃν διὰ φιλονεικίαν καὶ τέχνην—ἐκέκτητο, ὡς λόγος, οὔτε τινὸς—γυναικὸς—ἅψασθαι s. ὡς ὁ Ταραντῖνος Ἴκκος—οὔτε—ἥψατο. Orationis structura abrupta est interpositis ὃν διὰ φιλονεικίαν cet. quæ quum per se poni debuissent (ὃν διὰ φιλονεικίαν—ἐκέκτητο), cum sequentibus conjuncta sunt, ita ut pro modo finito ἐκέκτητο participium κεκτημένος poneretur, cohærens illud cum ἥψατο. Pro ὃν Heindorf. ad Protag. p. 489. ὃς scribi jubebat; sed διὰ τὸν—ἀγῶνα—, ὃς διὰ φιλονεικίαν nimis durum esset, quum διὰ τὸν—ἀγῶνα et διὰ φιλονεικίαν ad unam et eandem enuntiationem

διὰ τὸν Ὀλυμπιάσι τε ἀγῶνα καὶ τούς τε ἄλλους, ὧν διὰ II. 840.
φιλονεικίαν καὶ τέχνην καὶ τὸ μετὰ τοῦ σωφρονεῖν ἀνδρεῖον
ἐν τῇ ψυχῇ κεκτημένος, ὡς λόγος, οὔ τέ τινος πώποτε γυ-
ναικὸς ἥψατο οὐδ' αὖ παιδὸς ἐν ὅλῃ τῇ τῆς ἀσκήσεως
ἀκμῇ; καὶ δὴ καὶ Κρίσωνα[d] καὶ Ἄστυλον[e] καὶ Διόπομ-
πον καὶ ἄλλους παμπόλλους[f] ὁ αὐτός που λόγος ἔχει.
καί τοι τῶν[g] γ' ἐμῶν καὶ σῶν πολιτῶν, ὦ Κλεινία, πολὺ III. iii. 98.
κάκιον ἦσαν πεπαιδευμένοι τὰς ψυχάς, τὰ δὲ σώματα
πολὺ μᾶλλον σφριγῶντες.

ΚΛ. Ἀληθῆ ταῦτα λέγεις, ὅτι[h] σφόδρα ὑπὸ τῶν πα-λαιῶν ἐστὶν εἰρημένα περὶ τούτων τῶν ἀθλητῶν ὡς ὄντως ποτὲ γενόμενα.

ΑΘ. Τί οὖν; οἱ μὲν ἄρα νίκης ἕνεκα πάλης[i] καὶ δρό-μων καὶ τῶν τοιούτων ἐτόλμησαν ἀπέχεσθαι λεγομένου πράγματος ὑπὸ τῶν πολλῶν εὐδαίμονος, οἱ δὲ ἡμέτεροι παῖδες ἀδυνατήσουσι καρτερεῖν πολὺ καλλίονος ἕνεκα νίκης, ἣν ἡμεῖς καλλίστην ἐκ παίδων πρὸς αὐτοὺς λέγοντες ἐν

ω
κρείσσονα υ: κρίσσωνα *ς.—[e] ἄστυλον ΑΩfτ, ἄστειλον υ: ἄστυλλον *ς.—[f] πολ-
ῶν ων
λοὺς ḫ.—[g] τῳ Ω, τό Α.—[h] ἃ ς.—[i] πολλῆς υ.—[k] ἔτι φόβος om ḫ.—[l] αὐτῷ υ.—

pertineant; praeterea offenderet διὰ τὸν—ἀγῶνα et διὰ φιλονεικίαν, unum idemque bis expressum. Contra si ὧν legas, διὰ φιλονεικίαν alium habet sensum, eumque convenientissimum; est enim διὰ φιλονεικίαν ὧν, i. e. περὶ ὧν: *in quibus ut certare et victoriam reportare posset, et artem et fortitudinem cum temperantia illam conjunctam sibi comparaverat.* Τὸν Ταραντῖνον Ἴκκον, ut nomen poni solet, priori orationis membro junctum est, quum posterioris subjectum esse oportuisset, vid. ad i. 2. De Ὀλυμπίασι (vulgo Ὀλυμπιάσι) vid. ad v. 2. Particula τε inter τοὺς et ἄλλους otiosa est et haud dubie exterminanda. Ast.

ὡς λόγος] Int. ἐστὶ, v. Markland. ad Eurip. Suppl. 655. et Valcken. ad Herodot. p. 598. 54.—De οὔτ'—οὐδ' vid. ad i. 9. Ast.

Κρίσωνα] Crison Himeraeus cursu vicit, archonte Philisco, Olymp. lxxxiii. et lxxxv. Vid. Meurs, de Archont. Athen. ii. 21. iii. 1. Gronov. Thes. v. iv. p. 1200. et 1208. Diodorum Sic. Pausan. Dionys. alios secuti, Κρίσωνα pro Κρίσσωνα scripsimus.—Astylus (vulgo Ἄστυλλον legitur) Crotoniates vicit Anchise archonte Olymp. lxxiii. 1. Vid. Meurs. ii. 5. Gronov. Thes. p. 1182.—Diopompus (Diodoro, Eusebio et Anonymo Theopompus Thessalus dicitur) Olymp. lxxxi. 1. victoriam reportavit, Meurs. iii. 2. Gronov. Thesaur. p. 1204. Ast.

λόγος—ἔχει] I. e. κατέχει, *eadem de iis fama obtinet*; vid. Valcken. ad Eurip. Hippol. 1465. et L. Bos. Ellips. p. 489. et 621. ed. Schäfer. Simile est l. xi. 8. p. 927. A. ταῦτα περιέχοντες λόγοι. c. 11. p. 931. D. φήμη κατέχει. Deinde Cod. Voss. τό γ' ἐμῶν. Ast.

σφριγῶντες] *Luxuriantes*, vid. Rittershus. ad Oppian. Cyneg. iii. 368. et Ruhnken. ad Tim. p. 244. Ast.

νίκης ἕνεκα πάλης] I. e. ἕνεκα νίκης ἐν πάλῃ, vid. ad Polit. i. 3.—κηλήσομεν. Κηλεῖν, ut ἐπᾴδειν, usurpatur, vid. ad viii. 6. et Jacobs. in Athen. p. 264. Ast.

[illegible] τε καὶ ἐν ῥήμασι καὶ ἐν μέλεσιν ᾄδοντες, ὡς εἰκός, κηλήσομεν;

ΚΛ. Ποίας;

ΑΘ. Τῆς τῶν ἡδονῶν νίκης ἐγκρατεῖς ὄντας ἂν ζῆν εὐδαιμόνως, ἡττωμένους δὲ τοὐναντίον ἅπαν. πρὸς δὲ τούτοις ἔτι φόβος[k] ὁ τοῦ μηδαμῇ μηδαμῶς ὅσιον αὐτὸ[l] εἶναι δύναμιν ἡμῖν[m] οὐκ ἄρα ἕξει κρατεῖν ἂν ἄλλοι κεκρατήκασι τούτων ὄντες χείρονες;

ΚΛ. Εἰκός γ' οὖν.[n]

§. 8. ΑΘ. Ἐπειδὴ τοίνυν ἐνταῦθά ἐσμεν τούτου τοῦ νομίμου[o] πέρι, διὰ κάκην δὲ τὴν τῶν πολλῶν εἰς ἀπορίαν
III. iii. 99. ἐπέσομεν, φημὶ τὸ μὲν ἡμέτερον νόμιμον ἀτεχνῶς δεῖν περὶ αὐτῶν τούτων πορεύεσθαι λέγον[p] ὡς οὐ δεῖ χείρους ἡμῖν εἶναι τοὺς πολίτας ὀρνίθων καὶ ἄλλων θηρίων[q] πολλῶν, οἳ κατὰ μεγάλας ἀγέλας[r] γεννηθέντες[s] μέχρι μὲν παιδογονίας ἤϊθεοι καὶ ἀκήρατοι γάμων τε[t] ἁγνοὶ ζῶσιν, ὅταν δ' εἰς τοῦτο ἡλικίας ἔλθωσι, συνδυασθέντες ἄῤῥην θηλείᾳ κατὰ χάριν καὶ θήλεια ἄῤῥενι τὸν λοιπὸν χρόνον ὁσίως καὶ δικαίως ζῶσιν, ἐμμένοντες[u] βεβαίως[v] ταῖς πρώταις τῆς φιλίας ὁμολογίαις· δεῖν δὴ θηρίων γε αὐτοὺς ἀμείνους εἶναι. ἐὰν δ' οὖν ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων τῶν πλείστων διαφθείρωνται, τὴν λεγομένην ἄτακτον Ἀφροδίτην[w] ἐν αὐτοῖς ὁρῶντές τε καὶ ἀκούοντες μέγιστον δυναμένην, καὶ οὕτω δὴ μὴ δυνατοὶ γίγνωνται κατακρατεῖν, δεύτερον νόμον ἐπ' αὐτοῖς μηχανᾶσθαι χρὴ τοὺς νομοφύλακας νομοθέτας γενομένους.

[m] ἡμῖν om ḫ.—[n] εἰκὸς γοῦν ḫr et plerique, opinor.—[o] νομίμου ΑΩυfḫr.—[p] λέγον ΑΞΩfḫr, λέγων υ (o supra): λέγων ς.—[q] ἄλλων θηρίων ΑΩ: θηρίων ἄλλων *ς.—[r] ἀγέλας om pr ΑΩ.—[s] γεννηθέντες υς.—[t] τ' f.—[u] ἐμμένοντος Ξ.—[v] βεβαίως om ḫ.—

§. 8. διὰ κάκην] I. e. κακίαν, vid. ad v. 8.—Cod. Voss. νομίμου. Deinde pro γενηθέντες scripsimus γεννηθέντες, quod Steph. e libro vet. protulit. Ast.

ἤϊθεοι] *Conjugii expertes*; cœlibes (v. Quintil. Inst. Orat. i. 6. §. 36. ubi v. Spalding. p. 162.). Etymol. M. p. 422. 40. ἤϊθεος ὁ ἄπειρος γάμου, νέος. Sic Legg. p. 877. E. ἤϊθεον δὲ ἢ καὶ γεγαμηκότα. Vid. Valcken. ad Eurip. Phœn. 953. et Ruhnken. ad Tim. p. 132. Ast.

γάμων τε ἁγνοὶ] Sic Philo de Monarch. ii. t. ii. p. 229. παρθένον οὖν ὁ ἀρχιερεὺς ἀγέσθω γάμου ἁγνήν. Xenoph. Ephes. ii. 13. ὁ δὲ Περίλαος ἐπόμνυται τηρήσειν αὐτὴν γάμων ἁγνήν. Ast.

ἐμμένοντες] Ald. Lov. Bas. 1. 2. ἐμμένοντος. Ast.

ΚΛ. Τίνα δὴ συμβουλεύεις αὐτοῖς τίθεσθαι νόμον, ἐὰν II. 841.
ὁ νῦν τιθέμενος αὐτοὺς ἐκφύγῃ;

ΑΘ. Δῆλον ὅτι τὸν ἐχόμενον τούτου δεύτερον, ὦ Κλεινία.

ΚΛ. Τίνα λέγεις;

ΑΘ. Ἀγύμναστον ὅτι μάλιστα ποιεῖν τὴν τῶν ἡδονῶν
ῥώμην, τὴν[x] ἐπίχυσιν καὶ τροφὴν[y] αὐτῆς διὰ πόνων ἄλλοσε
τρέποντα[z] τοῦ σώματος. εἴη δ' ἂν τοῦτο, εἰ ἀναίδεια μὴ III. iii. 100.
ἐνείη τῇ τῶν ἀφροδισίων χρήσει· σπανίῳ γὰρ αὖ[a] τῷ τοι-
ούτῳ δι' αἰσχύνην χρώμενοι ἀσθενεστέραν ἂν αὐτὴν δέσποι-
ναν κτῷντο, ὀλιγάκις χρώμενοι. τὸ δὴ λανθάνειν τούτων
δρῶντά τι καλὸν παρ' αὐτοῖς ἔστω νόμιμον, ἔθει καὶ ἀγρά-
φῳ νομισθὲν νόμῳ, τὸ δὲ μὴ[b] λανθάνειν αἰσχρόν, ἀλλ' οὐ
τὸ μὴ πάντως δρᾶν. οὕτω τοῦτο αἰσχρὸν αὖ καὶ καλὸν

[w] ἀφροδισίαν υ.—[x] ἣν τὴν Ω.—[y] καὶ τὴν τροφὴν Υ.—[z] πρέποντα υ.—[a] ὦ Ξ.—[b] μὴ

ἀγύμναστον] Male cepit hæc verba Cornar. *τοῦ σώματος* cum *ἄλλοσε* conjungendum, ut sit: *in alias corporis partes;* sic Xenoph. Hellen. iv. 8. 7. *ἄλλοσε ἀποβαίνων τῆς παραθαλαττίας.* Mox *δέσποινα* de voluptate, vid. ad i. 7. Ast.

ῥώμην] Invenitur verbum *ἣν* post *ῥώμην*, in quodam vet. Steph.

ὀλιγάκις χρώμενοι] *Eo ipso, quod raro utuntur*, et *σπανίῳ—χρώμενοι*: *si enim raro eo—utuntur;* *σπανίῳ* pro adverbio positum est, ut apud Xenoph. Cyrop. vii. 5. 37. *σπάνιος—φανείη.* Ast.

λανθάνειν—δρῶντά τι] Vid. Wyttenbach. Bibl. Crit. v. iii. p. iv. p. 84. *ἔθει καὶ ἀγράφῳ—νόμῳ*, vid. ad i. 8. Ast.

ἀλλ' οὐ] Videndum annon scribi debeat, *ἀλλ' οὖν τὸ μὴ π.* Steph. qui sic in Not. ' Non videtur hic opus esse negatione: ideoque particulam *οὖν* pro ea substituendam et antea censui, et nunc quoque censeo: sed vereor ne aliud etiam mendum subsit huic loco. Illa quidem certe verba *καὶ καλὸν* Ficin. quoque sequentibus jungit: qui locum hunc ita vertit, *Clam ergo consuetudo et lex non scripta hæc fieri suadeat: contra autem fieri, velut turpe, dissuadeat: turpeque sic non omnino agere. Sic enim et secundo servabimus honestum loco, etc.* In qua interpretatione videmus illum a præced. edit. in eo etiam dissentire quod illæ post *δρᾶν* claudant periodum, ut sequens a verbis istis incipiat, *οὕτω τοῦτο αἰσχρὸν αὖ καὶ καλὸν δευτέρως ἂν* etc. Sed quod ad *καλὸν* attinet dubitari potest an recte a præcedentibus separetur: fortassis enim suspicandum potius fuerit *τοὐναντίον* omissum esse, post vel ante *καλὸν*, et ita locum hunc scribi debere, *ἀλλ' οὖν τὸ μὴ πάντως δρᾶν οὕτω, τοῦτο αἰσχρὸν αὖ, καὶ καλὸν, τοὐναντίον* (vel, *καὶ τοὐναντίον, καλὸν*) *δευτέρως ἂν ἡμῖν ἐν νόμῳ γενόμενον* etc. Vereor tamen non solum ne aliud mendum (ut antea dixi) huic loco subsit, sed ne magna ejus pars valde sit depravata.'

ἀλλ' οὐ τὸ μὴ πάντως δρᾶν] Magna in his lectionis diversitas et in libris editis et apud interpretes. Nos Ald. Lov. Bas. 1. et 2. secuti post *δρᾶν* interpunximus, ut particula *οὕτω* novam incipiat orationem. Sic et Ficin. et Cornar. verterunt; male Stephanus *δρᾶν οὕτω, τοῦτο αἰσχρόν—* scripsit. Deinde pro *τοῦτο*, quod in libris omnibus comparet, scripsimus *τό τε*, sensu et orationis cohærentia id postulantibus. Varia tentavit Steph. quæ quum satisfacere nequeant, et locus, leni nostra correctione admissa, medicina alia non indigeat, satius duco silentio præterire. Prægressa vero *ἀλλ' οὐ—δρᾶν* Ficin. vertit: *turpeque sic non omnino agere*, quasi *οὕτω* pro *οὐ τὸ* legerit. Cornar. *sed non turpe, si quis omnino non faciat.* Aliud quid sententiarum nexum flagitare, persuasum mihi est;

δευτέρως ἂν ἡμῖν[c] ἐν νόμῳ γενόμενον κέοιτο, ὀρθότητα ἔχον δευτέραν, καὶ τοὺς τὰς φύσεις διεφθαρμένους, οὓς ἥττους αὐτῶν προσαγορεύομεν,[d] ἓν γένος ὄν, περιλαβὸν τὰ τρία γένη, βιάζοιτ' ἂν μὴ παρανομεῖν.

ΚΛ. Ποῖα δή;

ΑΘ. Τό τε θεοσεβὲς ἅμα καὶ φιλότιμον καὶ τὸ μὴ τῶν σωμάτων ἀλλὰ τῶν τρόπων τῆς ψυχῆς ὄντων καλῶν γεγονὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ. ταῦτα δὴ καθά περ ἴσως ἐν μύθῳ τὰ νῦν λεγόμεν' ἐστὶν εὐχαί, πολύ γε μὴν ἄριστα, εἴ περ γίγνοιτο[e] ἐν πάσαις πόλεσι, γίγνοιτο ἄν. τάχα δ'[f] ἄν, εἰ θεὸς ἐθέλοι,[g] κἂν δυοῖν θάτερα[h] βιασαίμεθα περὶ ἐρωτικῶν, ἢ μηδένα τολμᾶν μηδενὸς ἅπτεσθαι τῶν γενναίων ἅμα καὶ ἐλευθέρων πλὴν γαμετῆς ἑαυτοῦ γυναικός, ἄθυτα δὲ παλλακῶν σπέρματα καὶ νόθα μὴ σπείρειν μηδὲ ἄγονα ἀῤῥένων παρὰ φύσιν· ἢ τὸ μὲν τῶν ἀῤῥένων πάμπαν ἀφελοίμεθ'

post τὸ om ϧ.—[c] ὑμῖν ΑΞΩcft.—[d] προσαγορεύοιμεν Ξτ.—[e] γίγνοιτ' υ: γίγνοιτο ἐν πάσαις πόλεσι om pr ΑΩ.—[f] δ' om pr Ω.—[g] θέλοι f.—[h] θυγατέρα υ.—[i] ταῖς

sensus enim, quem verba ἀλλ' οὐ—ὀρθὸν exhibent, ipsi legislatoris menti adversatur, ut qui pœnis eos teneri velit, qui matrimonium refugiant, et qui καλὸν esse dixerit τὸ λανθάνειν τούτων τι δρῶντα. Quocirca pro οὐ scribendum esse suspicor αὖ: ἀλλ' αὖ (int. αἰσχρὸν): *sed itidem quoque turpe, concubitu omnino se abstinere;* ἀλλ' αὖ est vernaculum: *im Gegentheil aber auch*. In illo videlicet, qui amore prorsus abstinet, nimia temperantia vituperanda est, contra in hoc, qui palam id facit atque impudenter, libidinis protervitas est notanda. Ast.

προσαγορεύοιμεν] Scribendum videtur προσαγορεύομεν, quum προσαγορεύοιμεν poscat particulam ἄν. Steph. Προσαγορεύομεν cum Cod. Voss. scripsimus. Ast.

δευτέρως] Prima enim cupiditatem coërcendi ratio est lex de amore naturali data, quam fama debet sacrare, altera est lex, quæ prudentius et rarius amore nos frui jubet. Ast.

ἓν γένος ὄν] Genus hominum moderatum et virtutis studiosum, quod tria genera complectitur, τὸ θεοσεβές, τὸ φιλότιμον et τὸ τῶν τρόπων τῆς ψυχῆς των καλῶν ἐν ἐπιθυμίᾳ γεγονός, ut in seqq. exponitur. Verba ἓν γένος subjectum sunt verbi βιάζοιτ' ἄν. Ast.

ταῦτα δή] Verba ita cohærent: ταῦτα δὴ τανῦν λεγόμενα, καθάπερ ἐν μύθῳ, ἴσως εὐχαί ἐστι. Monui propter Kœn. ad Gregor. Corinth. p. 188. ed. Schäfer. qui, hunc locum citans, post δὴ et λεγόμεν' interpungit. De vocis εὐχαὶ usu vid. ad v. 8.—In seqq. Cod. Voss. ἔρχεται. Ast.

ἄθυτα] Apud Clement. Alex. Pædag. ii. 10. t. i. p. 224. ubi hic locus legitur, ἄθετα et παλλακίδων extat. Ἄθυτα pro ἀπευκτὰ positum esse Budæus censet; ἄθυτον est, *in quo sacra* (legitima) *non facta sunt*, ut apud Suid. h. v. γήμας ἀθύτους τε καὶ ἀγάμους γάμους; igitur quod non sacratum vel legitimum est. Sic Iamblich. vit. Pythag. §. 195. ἄθυτος καὶ νόθη συνουσία. Hinc in seqq. μετὰ ἱερῶν γάμων. Ceterum σπέρματα παλλακῶν et ἀῤῥένων σπείρειν e duabus conflatum dictionibus est, altera: σπέρματα σπείρειν εἰς παλλακὰς, altera: ἀρούρας παλλακῶν σπείρειν (vid. ad c. 7.); σπείρειν est enim etiam *agrum conserere et colere*, ut apud Xenoph. Cyrop. viii. 3. 38. σκάπτων καὶ σπείρων καὶ μάλα σμικρὸν γήδιον. Ast.

τὸ μὲν τῶν ἀῤῥένων] Int. ἐρωτικὸν,

ἄν, τὸ δὲ γυναικῶν, εἴ τις συγγίγνοιτό τινι πλὴν ταῖς[i] μετὰ III. iii. 101.
θεῶν καὶ ἱερῶν γάμων ἐλθούσαις εἰς τὴν οἰκίαν, ὠνηταῖς εἴτε
ἄλλῳ ὁτῳοῦν τρόπῳ κτηταῖς, μὴ λανθάνων ἄνδρας τε
καὶ γυναῖκας πάσας, τάχ' ἂν ἄτιμον αὐτὸν[k] τῶν ἐν τῇ
πόλει ἐπαίνων νομοθετοῦντες ὀρθῶς ἂν δόξαιμεν νομοθετεῖν,
ὡς ὄντως ὄντα ξενικόν. οὗτος δὴ νόμος, εἴτε εἷς εἴτε δύο
αὐτοὺς χρὴ προσαγορεύειν, κείσθω περὶ ἀφροδισίων καὶ
ἁπάντων τῶν ἐρωτικῶν, ὅσα πρὸς ἀλλήλους διὰ τὰς τοιαύ- II. 842.
τας ἐπιθυμίας ὁμιλοῦντες ὀρθῶς τε[l] καὶ οὐκ ὀρθῶς πράττομεν.

ΜΕ. Καὶ τοίνυν, ὦ ξένε, ἐγὼ μέν σοι σφόδρα δεχοίμην ἂν τοῦτον τὸν νόμον, ὁ δὲ δὴ[m] Κλεινίας αὐτὸς φραζέτω τί ποτε περὶ αὐτῶν διανοεῖται.

ΚΛ. Ἔσται[n] ταῦτα, ὦ Μέγιλλε, ὁπόταν γε δή μοι δόξῃ τις παραπεπτωκέναι καιρός· νῦν μὴν[o] ἐῶμεν τὸν ξένον ἔτι εἰς τὸ πρόσθεν προϊέναι τῶν νόμων.

ΜΕ. Ὀρθῶς.

§. 9. ΑΘ. Ἀλλὰ μὴν[p] νῦν γε προϊόντες ἤδη σχεδόν ἐσμεν ἐν τῷ κατεσκευάσθαι[q] μὲν ξυσσίτια, ὅ φαμεν ἄλλοθι μὲν ἂν χαλεπὸν εἶναι, ἐν Κρήτῃ δὲ οὐδεὶς ἄλλως[r] ἂν

om ϛ.—[k] αὐτῶν Ξ. τῶν om Ξ.—[l] τε καὶ οὐκ ὀρθῶς om pr ΑΩ.—[m] ὁ δὲ δὴ Α, ὁ δὲ pr Ω: ὅδε δὲ *ϛ.—[n] ἔσται Ωϛ.—[o] μὲν υ.—[p] μὴ Α et pr Ω.—[q] κατασκευάσθαι Ϝ.—

i. e. τὸν τῶν ἀῤῥένων ἔρωτα. τὸ δὲ γυναικῶν vero est: *quod autem ad feminas earumque amorem attinet.* Collectivum illud τινὶ excipiunt pluralia ὠνηταῖς et κτηταῖς. Mox ἂν post τάχ' pertinet ad νομοθετοῦντες.—Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. αὐτῶν pro αὐτὸν τῶν.—εἴτε εἷς, int. ἐστί. Ast.

ὅδε δὲ] Legitur etiam ὁ δὲ δὴ Κλ. item, ὁ δὲ Κλ. Steph.

ὅδε δὲ Κλεινίας—] Cod. Voss. ὁ δὲ δή. Vulgatum verò Ficin. quoque expressit: *Clinias vero iste.* Ὅδε est δεικτικῶς positum, vid. Schäfer. Melet. Critic. p. 77. s.—Paulo post Ald. Lov. Bas. 1. et 2. εἴ τι pro ἔτι exhibent. Ast.

§. 9. κατασκευάζεσθαι] Sic Cod. Voss. pro κατεσκευάσθαι, quod merito Steph. offendit. Ast.

μὲν ξυσσίτια] Non μὲν sed ἡμῖν suspicor scriptum fuisse: et κατασκευάσασθαι, non κατεσκευάσθαι. Steph.

μὲν] Quod Steph. in ἡμῖν mutari jubebat, recte habet; respondet enim illi τὸ δὲ τίνα τρόπον, int. αὐτὰ κατασκευάζεσθαι δεῖ, ita ut ὃ ἔφαμεν—γίγνεσθαι per parenthesin interposita sint. Pro φαμὲν vero, ne quis ex Grynæi translatione conjiciat, Ficinum legisse ἔφαμεν, haud abs re erit monere, genuinam Ficini translationem hanc esse, *difficilem esse dicimus*; quanquam ἔφαμεν, si libri spectatæ fidei præberent, equidem vulgato præferendum esse censerem. Et ita Cornar. quoque vertit. Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἀπεργάσασθαι, quod Steph. ut mihi videtur, sine causa in ἀπεργάσεσθαι mutavit. Ast.

ὑπολάβοι δεῖν[s] γίγνεσθαι. τὸ δὲ τίνα τρόπον, πότερον ὡς ἐνθάδε ἢ καθάπερ ἐν[t] Λακεδαίμονι, ἢ παρὰ ταῦτα ἔστι τι[u] τρίτον εἶδος ξυσσιτίων ἀμφοῖν τούτοιν ἄμεινον ἂν[v] ἔχον,
III. iii. 102. τοῦτο οὔτ' ἐξευρεῖν μοι χαλεπὸν εἶναι δοκεῖ μέγα τε ἀγαθὸν εὑρεθὲν οὐδὲν ἀπεργάσεσθαι·[w] καὶ γὰρ νῦν ἐμμελῶς ἔχειν[x] κατεσκευασμένα.[y]

Τούτοις δ' ἐστὶν ἀκόλουθον[z] ἡ τοῦ βίου κατασκευή, τίν' αὐτοῖς ἂν τρόπον ἕποιτο. βίος δὴ[a] ἄλλαις μὲν πόλεσι παντοδαπῶς[b] ἂν καὶ πολλαχόθεν εἴη, μάλιστα δὲ ἐκ διπλασίων[c] ἢ τούτοις· ἐκ γῆς γὰρ καὶ ἐκ θαλάττης τοῖς πλείστοις τῶν Ἑλλήνων ἐστὶ κατεσκευασμένα τὰ περὶ τὴν τροφήν, τούτοις δὲ μόνον ἐκ γῆς. τῷ μὲν οὖν νομοθέτῃ τοῦτο ῥᾷον· οὐ γὰρ μόνον ἡμίσεις[d] αὖ γίγνονται νόμοι μέτριοι, πολὺ δ' ἐλάττους, ἔτι δ' ἐλευθέροις ἀνθρώποις[e] μᾶλλον πρέποντες. ναυκληρικῶν μὲν γὰρ καὶ ἐμπορικῶν καὶ καπηλευτικῶν καὶ πανδοκεύσεων καὶ τελωνικῶν καὶ μεταλλειῶν καὶ δανεισμῶν καὶ ἐπιτόκων[f] τόκων καὶ ἄλλων μυρίων τοιούτων τὰ πολλὰ ἀπήλλακται χαίρειν αὐτοῖς εἰπὼν ὁ περὶ ταύτην τὴν πόλιν νομοθέτης, γεωργοῖς δὲ καὶ νομεῦσι καὶ μελιτ-

[r] ἄλλος AΞΩυfhr.—[s] δεῖν om γρ Ω.—[t] ἐν om h.—[u] το f, om r et pr Ω.—[v] ἂν om γρ Ω.—[w] ἀπεργάσασθαι ΞΩ, ἀπεργάσασθαι (ε) fhr.—[x] ἔχει s.—[y] παρεσκευασμένα (κ τ) r.—[z] ἀκόλουθος h.—[a] δὲ fh.—[b] παντοδαπῶς A et pr Ω: παντοδαπὸς *s.—[c] πλειόνων v.—[d] ἐκγήσεις r.—[e] ἀνθρώποις om pr Ω.—[f] ἐπὶ τόκῳ h.—[g] μελιτουργοῖς vh.

παντοδαπὸς] Cod. Voss. παντοδαπῶς. Ficin. *victus in aliis civitatibus multiplex variisque ex locis.*—ἐκ διπλασίων ἢ τούτοις: *e duplo pluribus* (rebus vel elementis), *quam his* (civibus nostris futuris) *erit*. Ast.

πολὺ δ' ἐλάττους] I. e. ἀλλὰ καὶ πολὺ ἐλάττους. Vid. ad ii. 10. Cornar. *non enim dimidia solum legum pars suffecerit, sed multo pauciores.*—Libri vett. πολλοί. Cod. Voss. ἔστι δ' pro ἔτι δ'. Ast.

τελωνικῶν] Non possum mihi persuadere Platonem, quum dixisset ναυκληρικῶν et ἐμπορικῶν et καπηλευτικῶν, postea interjecisse τελωνικῶν inter πανδοκεύσεων et μεταλλειῶν: sed aut τελωνειῶν sicut πανδοκεύσεων et μεταλλειῶν scripsisse puto, aut πανδοκευτικῶν et μεταλλευτικῶν, ea forma quam habet τελωνικῶν quod interjacet, et quam habent etiam quæ præcedunt. Steph. Egregie. Prius τελωνειῶν recepimus. Ast.

ἐπιτόκων τόκων] Quibus fœneratorum improbitas notatur, usuram cum sorte conjungendi, quo usuram usuræ (τόκου τόκον, vid. Aristoph. Nub. 1155. ubi v. Spanh. et Theophr. Char. c. x. §. 3.) accipiant et sors fiat ex usura.—τὰ πολλά, *maximam partem*; vid. ad i. 10.—μελιττουργοῖς, *apiariis* s. rem apiariam factitantibus, ut Polit. viii. 18. Ast.

τὰ πολλὰ] Legendum potius videtur τἀπολλὰ adverbialiter, id est *magna ex parte*. Steph.

τουργοῖς[g] καὶ τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα φυλακτηρίοις τε καὶ
ἐπιστάταις ὀργάνων νομοθετήσει, τὰ μέγιστα ἤδη νενομο-
θετηκὼς περὶ γάμους[h] ἅμα καὶ γενέσεις παίδων καὶ τροφάς,
ἔτι δὲ καὶ παιδείας ἀρχῶν τε καταστάσεις ἐν τῇ πόλει.
νῦν δ' ἐπὶ τοὺς τὴν τροφὴν καὶ ὅσοι περὶ αὐτὴν ταύτην συν- III. iii. 103.
διαπονοῦσιν,[i] ἀναγκαῖον νομοθετοῦντά ἐστι τρέπεσθαι. Πρῶ-
τον δὴ νόμοι ἔστωσαν λεγόμενοι τοὔνομα γεωργικοί.[k] Διὸς
ὁρίου μὲν πρῶτος νόμος ὅδε[l] εἰρήσθω· μὴ κινείτω γῆς ὅρια
μηδεὶς μήτε οἰκείου[m] πολίτου γείτονος μήτε ὁμοτέρμονος,
ἐπ' ἐσχατιᾶς κεκτημένος ἄλλῳ ξένῳ γειτονῶν, νομίσας τὸ[n]
τἀκίνητα κινεῖν ἀληθῶς τοῦτο εἶναι, βουλέσθω[o] δὲ πᾶς πέ- II. 843.
τρον ἐπιχειρῆσαι κινεῖν τὸν μέγιστον ἄλλον [πλὴν ὅρον]
μᾶλλον[p] ἢ σμικρὸν λίθον ὁρίζοντα φιλίαν καὶ[q] ἔχθραν
ἔνορκον παρὰ θεῶν· τοῦ μὲν γὰρ ὁμόφυλος Ζεὺς μάρτυς,
τοῦ δὲ ξένιος, οἳ μετὰ πολέμων τῶν ἐχθίστων ἐγείρονται.
καὶ ὁ μὲν πεισθεὶς τῷ νόμῳ ἀναίσθητος τῶν ἀπ' αὐτοῦ κα-
κῶν γίγνοιτ' ἄν, καταφρονήσας δὲ διτταῖς δίκαις ἔνοχος
ἔστω, μιᾷ μὲν παρὰ θεῶν καὶ πρώτῃ, δευτέρᾳ δὲ ὑπὸ νό-

—[h] γάμον 𝔥.—[i] διαπονοῦσιν 𝔣.—[k] γεωργοὶ 𝔥.—[l] ὅδε νόμος 𝔯.—[m] ὀρείου corr A.—[n] τὸ om Ξ.—[o] βουλέσθω 𝔥.—[p] πλὴν ὅρον μᾶλλον om 𝔥.—[q] τε καὶ Ωνf𝔥𝔯.—[r] ὅρεια

ἐπὶ τὴν τροφὴν καὶ τοὺς ὅσοι] Sic de conjectura scripsimus pro, *ἐπὶ τοὺς τὴν τροφὴν καὶ ὅσοι*, in quo *τοὺς* loco suo motum esse liquet. Steph. post *τροφὴν* participium desiderabat 'nisi dicamus,' subjiciens, 'ex sequenti *ξυνδιαπονοῦσι* relinqui subaudiendum *διαπονοῦντας*.' Quod ferri non posset. Editor Bipont. supplendam esse aut præpos. *περὶ* ante *τροφὴν* aut intellig. *βλέποντας* opinabatur, quorum neutrum satisfacit. Denique Schulthessius *τοὺς* deleri malebat. Quod verissimum est et sponte quasi se offert, id nemini in mentem venisse, satis mirari non possum. De *τοὺς ὅσοι* vid. ad v. 3.—Cod. Voss. *ὀρείου*. Ast.

μὴ κινείτω] Citat hæc Euseb. Præp. Ev. xii. 38. p. 611. D. ubi *ἐσχατιαῖς* et *κεκτημένου* scribitur; sed recte vulgatum habet: *si, utpote agri possessor in terræ finibus, alteri, peregrino, vicinus est*. *κεκτημένος*, int. *ἀγρὸν*, est *possessor* (vid. ad i. 8.) et *ἐσχατιά*, *τὸ ἔσχατον μέρος χωρίου*, Hesychio interprete. Cf. Suid. et Hemsterhus. ad Lucian. Tim. t. i. p. 143. Deinde Euseb. *τὰ ἀκίνητα*—*τοῦτ' εἶναι*. Libri vett. articul. *τὸ* ante *τἀκίνητα* ignorant, quem Steph. sine causa interposuit. De verbis ipsis, vid. ad iii. 6.—Ceterum conferendæ sunt cum his Solonis leges de finibus regundis in S. Petiti Legg. Attic. p. 37. et 480. Vid. etiam I. Joach. Stephanus de jurisdict. vett. Gronov. Thes. Ant. Gr. t. vi. p. 2748. Ast.

ἄλλον πλὴν ὅρον] Hæc verba, quæ uncis inclusimus, miror nemini adhuc suspecta fuisse, quum glossematis tam manifesta sint; adscripta enim sunt, ut significaretur, *τὸν μέγιστον πέτρον* non de ipso termino esse capiendum, sed proverbialiter quasi positum esse. Nec Ficin. ea expressit vertens: *malitque unusquisque saxum ingens movere quam parvum lapidem, jurejurando a diis firmatum, quo amicitiæ et inimicitiæ terminentur.* Inepte Cornar. *quivis autem malit saxum aliud maximum movere aggredi, quam terminum aut parvum lapidem.*—Cod. Voss. *φιλίαν τε καί.*—*τοῦ μὲν*, int. *πολίτου*. Ast.

δ' ἐκ τῶν γειτόνων, μνᾶν,[b] ἐὰν δ' ἐξ ἄλλων, δύο μέρη τῆς
μνᾶς. ὃς δ' ἂν τὴν γενναίαν νῦν λεγομένην σταφυλὴν ἢ
τὰ γενναῖα σῦκα ἐπονομαζόμενα ὀπωρίζειν βούληται, ἐὰν
μὲν ἐκ[c] τῶν οἰκείων λαμβάνῃ, ὅπως ἂν ἐθέλῃ καὶ ὁπό-
ταν βούληται καρπούσθω,[d] ἐὰν δ' ἐξ ἄλλων μὴ πείσας,
III. iii. 107. ἑπόμενος τῷ νόμῳ τῷ μὴ κινεῖν ὅ τι μὴ κατέθετο, ἐκείνως[e]
II. 845. ἀεὶ ζημιούσθω. ἐὰν δὲ δὴ[f] δοῦλος μὴ πείσας τὸν δεσπότην
τῶν χωρίων ἅπτηταί του τῶν τοιούτων, κατὰ ῥᾶγα[g] βο-
τρύων καὶ σῦκον[h] συκῆς ἰσαρίθμους πληγὰς τούτοις μα-
στιγούσθω. μέτοικος δὲ ὠνούμενος τὴν γενναίαν ὀπώραν
ὀπωριζέτω, ἐὰν βούληται. ἐὰν δὲ ξένος ἐπιδημήσας ὀπώ-
ρας ἐπιθυμῇ φαγεῖν διαπορευόμενος τὰς ὁδούς, τῆς μὲν
γενναίας ἁπτέσθω, ἐὰν βούληται, μεθ' ἑνὸς ἀκολούθου χω-
ρὶς τιμῆς, ξένια δεχόμενος, τῆς δὲ ἀγροίκου λεγομένης
καὶ τῶν τοιούτων[i] ὁ νόμος εἰργέτω μὴ κοινωνεῖν ἡμῖν τοὺς
ξένους· ἐὰν δέ τις αἴστωρ ὢν[k] αὐτὸς ἢ δοῦλος ἅψηται, τὸν
μὲν δοῦλον πληγαῖς[l] κολάζειν, τὸν δὲ ἐλεύθερον ἀποπέμ-

γειτόνων μνᾶν om pr Ω.—[c] ἐκ add ΑΩτfђr.—[d] καρπούσθω ΑΩτfђr : δρεπέσθω *s.—[e] ἐκεῖνος ΑΩ.—[f] δὴ om ђ.—[g] ῥάγα ђ.—[h] σῦκον ΑΞΩυђr : σύκων *s.—[i] τὸν τοι-

ἐκ τῶν γειτόνων] Vel, ἐκ τῶν οἰκείων, ut in vet. Mox in quodam vet. καρπούσθω pro δρεπέσθω. Steph.

ὃς δ' ἂν] Laudat hæc Euseb. Præp. Ev. xiii. 21. p. 713. C. ubi ὅταν et ἐκ τῶν οἰκείων (ut Cod. Voss.) scribitur, sed genitivus simplex recte habet, vid. ad vi. 9. Ceterum γενναῖον, de fructibus usurpatum, est *generosum* (edel), contra ἀγροῖκον *agreste* (wild). Masurus apud Athen. xiv. 19. explicat voce εὐγενῆ (*quæ bono sunt genere*) vel τὰ ἐπιγεγενημένα (*nata post insitionem*, h. e. ἐγκεκεντρισμένα). Eustath. ad Iliad. F. p. 455. τάχα δὲ καὶ ἡ μεγάλη. Quæ omnia una generositatis notione continentur. Ast.

δρεπέσθω] Euseb. et Cod. Voss. καρπούσθω, quod interpretatio illius est.—μὴ πείσας, int. τὸν κεκτημένον. Ast.

ἑπόμενος] Hoc particip. mutandum censuerim in adverb. ἑπομένως. Steph.

ἑπομένως] Stephano emendante, pro ἑπόμενος scripsimus; est *convenienter* s. *secundum*, ut Tim. p. 27. C. ἑπομένως δὲ ἡμῖν εἰπεῖν.—Pro νόμῳ Euseb. λόγῳ. Ast.

κατέθετο] *Quod non deposuit vel custodiendum s. servandum tradidit*, v. Valcken. ad Herodot. vi. 73. et in universum: *quod non suum est*: subjectum est persona indefinita, vid. ad i. 6. Similiter xi. 1. p. 913. C. ἃ μήτε αὐτὸς κατέθετο—μὴ πείσας τὸν θέμενον, ἀνέληται. Sic etiam Solon. apud Diog. Laert. i. 57. ἃ μὴ ἔθου, μὴ ἀνέλῃ, εἰ δὲ μή, θάνατος ἡ ζημία. Vid. S. Petit. Legg. Attic. p. 60. et 640. Ast.

ἐκείνως] Respicit prægressum ἑπομένως τῷ νόμῳ. Deinde, Eusebium secuti, δὴ illud post δὲ, ab hoc loco alienum, delevimus, et σῦκον pro σύκων scripsimus: *secundum acinorum in racemo et ficuum in ficu* (h. e. in caule ficus arboris, unde fructus decerpsit) *numerum*. Etiam Ficin. *pro singulis ficubus uvarumque acinis æqualia numero verbera patiatur*. Prægressum ῥᾶγα postulat σῦκον. Ast.

σύκων] Pro σύκων invenitur etiam scriptum σῦκον: quam lectionem esse genuinam arbitror. Steph.

ἑπόμενος, καὶ κατακρούων οὕτως οἰκειῶται,[c] τινέτω τὴν
βλάβην. καὶ ἐὰν πυρεύων τὴν ὕλην μὴ διευλαβηθῇ τῶν
τοῦ γείτονος, τὴν δόξασαν ζημίαν τοῖς ἄρχουσι ζημιούσθω.
καὶ ἐὰν φυτεύων μὴ ἀπολείπῃ[d] τὸ μέτρον τῶν τοῦ γείτονος
χωρίων, καθά περ εἴρηται καὶ πολλοῖς νομοθέταις ἱκανῶς, III. iii. 105.
ὧν τοῖς νόμοις χρὴ προσχρῆσθαι καὶ μὴ πάντα ἀξιοῦν
πολλὰ καὶ σμικρὰ καὶ τοῦ ἐπιτυχόντος[e] νομοθέτου γιγνό-
μενα τὸν μείζω πόλεως κοσμητὴν νομοθετεῖν, ἐπεὶ καὶ τῶν II. 844.
ὑδάτων πέρι γεωργοῖσι[f] παλαιοὶ καὶ καλοὶ νόμοι κείμενοι
οὐκ ἄξιοι παροχετεύειν λόγοις, ἀλλ' ὁ βουληθεὶς ἐπὶ τὸν
αὑτοῦ τόπον ἄγειν ὕδωρ ἀγέτω μὲν ἀρχόμενος ἐκ τῶν κοι-
νῶν ναμάτων,[g] μὴ ὑποτέμνων πηγὰς φανερὰς ἰδιώτου μηδε-
νός, ᾗ δ' ἂν βούληται ἄγειν, πλὴν διὰ οἰκίας[i] ἢ ἱερῶν τι-
νῶν ἢ καὶ μνημάτων, ἀγέτω, μὴ βλάπτων πλὴν αὐτῆς τῆς
ὀχεταγωγίας. ἀϋδρία[k] δὲ εἴ τισι τόποις ξύμφυτος ἐκ γῆς

ἀπολίπῃ Ξfh.—[e] ἐπιτυχήντος Ξ.—[f] γεωργοῦσι h.—[g] ναμάτων...ἄγειν om Ξ.

τῶν τοῦ γείτονος] Rectius fortasse legeretur, *τὴν τοῦ γείτονος*. Steph. Sine ulla causa. Bip.

τὴν τοῦ γείτονος] Sic Stephano emendante scripsimus pro *τῶν τοῦ γείτονος*. Cornar. vertit: *et si quis materiam ex agro igne expurgans, proximi agrum non vitaverit*; ac si *τὸν* (*ἀγρὸν*) *τοῦ γείτονος* legerit. Ficinus vero: *si quis ignem in materiam sic immiserit, ut vicino non caverit*. Simplicissimum est reique convenientissimum, quod reposuimus, ut *πυρεύων* per se capiatur: *si quis ignem in agro vel silva faciat ad quemcunque usum*, et *τὴν τοῦ γείτονος* cum *τὴν ὕλην* conjungatur. Ast.

ἐὰν φυτεύων μὴ ἀπολείπῃ] Int. *ζημιούσθω*. Ceterum *τὸ μέτρον—ἀπολείπειν* est *mensuram præscriptam* s. spatium (interstitium) *inter suum et alienum agrum relinquere*. In his, ut paulo post ipse significat, Platoni obversatas esse Solonis leges de spatio inter fundos relinquendo (vid. Plutarch. Solon. p. 91. D. S. Petit. Legg. Attic. p. 483.) bene jam Desid. Heraldus Observatt. et Emendatt. c. xli. p. 1364. in Otton. Thesaur. Jur. Rom. t. ii. observavit. Ast.

παροχετεύειν] *Derivare per alios canales*, vel alio deducere, est h. l. *missum facere*, præterire; eoque usus est verbo, quia h. l. de aqua ducenda disserit; qui quidem verborum lusus optimis est scriptoribus familiaris. Mox verba *ναμάτων—ἄγειν* in Ald. Lov. Bas. 1. et 2. desiderantur, quæ unde Stephanus deprompserit, nos fugit. Ast.

πλὴν αὐτῆς τῆς ὀχεταγωγίας] Cornar. *ita ut non lædat, nisi quantum ex aquæ ductu contingit*. *ὀχεταγωγία* est i. q. *ὀχετηγία, aquarum ductio*. Ast.

ἀϋδρία] Ald. Bas. 1. 2. et Lov. *ἀνδρία δὲ* etc. At Cornar. jam legendum vidit *ἀνυδρία δὲ* etc. Hinc Stephano facile erat ad editt. vett. propius scribere *ἀϋδρίαν*. Utrique præiverat Ficini versio: *Quod si aquæ inopia, solo insita in locis aliquibus etc.* Bip.

ἀϋδρία—ξύμφυτος] *Aquæ inopia locis ex terra insita* est terræ ipsius ariditas, quæ pluvias (*τὰ ἐκ Διὸς ἰόντα*, int. *ὕδατα* s. *νάματα*, vid. ad vi. 8.) *continet* ac bibit, nec extra se dimittit (*ἀποστέγειν* est i. q. *στέγειν*, de quo vid. ad iv. 6.). Cornar. *absorbeat et occultet*.—Ald. Lov. Bas. 1. et 2. vitiose *ἀνδρία* habent, quod Steph. in *ἀϋδρία* mutavit, Ficino præeunte, qui vertit; *quod si aquæ inopia solo insita in locis aliquibus aquas ab Jove prodeuntes non retinet* (sic). Similiter Cornar. corrigebat *ἀνυδρία*, quod

τοιαῦτα ξύμπαντα δυνατὰ γίγνεσθαι. διὸ δὴ βοηθοῦ δεῖται νόμου. ἔστω τοίνυν ὅδε περὶ αὐτοῦ· ἄν τις διαφθείρῃ ἑκὼν[s] ὕδωρ ἀλλότριον, εἴτε[t] καὶ πηγαῖον εἴτε καὶ συναγυρτόν, φαρμακείαις ἢ σκάμμασιν ἢ κλοπαῖς, ὁ βλαπτόμενος δικαζέσθω πρὸς τοὺς ἀστυνόμους, τὴν ἀξίαν τῆς βλάβης ἀπογραφόμενος· ἂν δέ τις ὄφλῃ φαρμακείαις τισὶ βλάπτων, πρὸς τῷ τιμήματι καθηράτω τὰς πηγὰς ἢ τἀγγεῖον τοῦ ὕδατος, ὅπῃ περ ἂν οἱ τῶν ἐξηγητῶν νόμοι ἀφηγῶνται δεῖν γίγνεσθαι[u] τὴν κάθαρσιν ἑκάστοτε καὶ ἑκάστοις. Περὶ δὲ ξυγκομιδῆς τῶν ὡραίων ἁπάντων, ἐξέστω τῷ βου-
II. 846. λομένῳ τὸ ἑαυτοῦ διὰ παντὸς τόπου κομίζεσθαι, ὅπῃ περ ἂν ἢ μηδὲν μηδένα ζημιοῖ ἢ τριπλάσιον αὐτὸς κέρδος τῆς
III. iii. 109. τοῦ γείτονος ζημίας κερδαίνῃ. τούτων δὲ ἐπιγνώμονας τοὺς ἄρχοντας γίγνεσθαι, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὅσα τις ἂν ἑκὼν ἄκοντα βλάπτῃ βίᾳ ἢ λάθρᾳ, αὐτὸν[v] ἢ τῶν αὐτοῦ τι, διὰ τῶν αὐτοῦ κτημάτων. πάντα τὰ τοιαῦτα τοῖς ἄρχουσιν ἐπιδεικνὺς τιμωρείσθω μέχρι τριῶν μνῶν ὄντος τοῦ βλάβους· ἐὰν δ' ἔγκλημά τῳ μεῖζον ἄλλῳ πρὸς ἄλλον γίγνηται, πρὸς τὰ κοινὰ δικαστήρια φέρων τὴν δίκην τιμωρείσθω τὸν ἀδικοῦντα. ἐὰν δέ τις τῶν ἀρχόντων δοκῇ μετ' ἀδίκου γνώμης κρίνειν τὰς ζημίας, τῶν διπλασίων ὑπόδικος ἔστω τῷ βλαφθέντι. τὰ δὲ αὖ τῶν ἀρχόντων ἀδικήματα εἰς τὰ

ἥλιον) ΑΩ.—[r] ἢ καὶ κλοπαῖς om υ, καὶ om ϛ.—[s] ἑκὼν διαφθείρῃ ϛ.—[t] ἀλλότριον ἂν εἴτε Ηυϛℌr et rc Ω.—[u] γιγνώσκεσθαι υ.—[v] αὐτὸν...αὐτοῦ Η.—[w] ὄντα r.—[x] δυεῖν Α

τὴν ἀξίαν—ἀπογραφόμενος] *Damni æstimationem conscribens conscriptamque judici tradens.* De verbo *ἀπογράφειν* et *ἀπογράφεσθαι* vid. Reisk. ind. Demosth. p. 94. Ast.

οἱ τῶν ἐξηγητῶν νόμοι] Ficin. et Cornar. ita vertunt, ac si legerint *οἱ ἐξηγηταὶ* vel *οἱ ἐξηγηταὶ τῶν νόμων*. Sed recte habet vulgatum; sic enim xi. 2. fin. *κατὰ τὸν τῶν ἐξηγητῶν νόμον.* ix. 12. p. 873. D. *ὧν ἐξηγητάς τε ἅμα καὶ τοὺς περὶ ταῦτα νόμους ἐπανερομένους χρὴ—ποιεῖν.* De *ἐξηγηταῖς*, *religionum interpretibus*, vid. ad vi. 7. Pro *ἀφηγῶνται* vero haud dubie scribendum est *ὑφηγῶνται*, vid. ad ii. 12. Ast.

ζημιοῖ] I. e. *βλάπτῃ*. Sic xi. 3. p. 916. E. *τῇ λέξει ταύτῃ πολλὰ ζημιοῦνταί τε καὶ ζημιοῦσιν ἑτέρους.* Xenoph. Cyrop. ii. 2. 25. iii. 1. 16. 30. Vid. Wetsten. ad Matth. xvi. 26. Valcken. ad Herod. vii. 39. Ast.

διὰ τῶν αὐτοῦ κτημάτων] Haud dubie excidit *αὐτὸς ἢ*, ut hæc respondeant prægressis *αὐτὸν ἢ τῶν αὐτοῦ* (int. *κτημάτων*) *τι*. Similiter Ficin. vertit: *et ceterorum omnium, quæ per injuriam sponte quis aut vi aut clam vel per se et per illa, quæ possidentur ab eo, in personam aut in rem intulerit.*—Ad *ἐπιδεικνὺς* int. *ὁ βλαπτόμενος*, et *τιμωρείσθω*, significatione medii, est *ultionem s. pœnas expetito, si damnum tres minas non excedit.* Deinde *ἕκαστον τῶν ἐγκλημάτων* pro *ἑκάστων τ. ἐγκ.* scripsimus, commate post *ἀδικήματα* posito, ut sit *τὰ δὲ—ἀδικήματα*: *quod vero ad—attinet.* Ast.

κοινωνεῖν ἀλλήλοις, ἐν ἄστει μὲν ἀστυνόμον, ἐν ἀγρῷ δὲ ἀγρονόμον ἐπάγων ὁ βουλόμενος ταξάσθω τί χρὴ ποιεῖν ἑκάτερον· ὁ δὲ μὴ ἐμμένων ἐν τῇ τάξει φθόνου θ'[q] ἅμα καὶ δυσκόλου ψυχῆς ὑπεχέτω δίκην, καὶ ὀφλὼν διπλάσιον τὸ βλάβος ἀποτινέτω τῷ βλαφθέντι, μὴ ἐθελήσας τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι.[r] [§. 10.] Ὀπώρας δὲ δὴ[s] χρὴ κοινωνίαν[t] ποιεῖσθαι πάντας τοιάνδε τινά. διττὰς ἡμῖν[u] δωρεὰς ἡ θεὸς ἔχει χάριτος αὕτη, τὴν μὲν παιδείαν Διονυσιάδα ἀθησαύριστον, τὴν δ' εἰς ἀπόθεσιν γενομένην[v] κατὰ φύσιν. ἔστω δὴ[w] περὶ ὀπώρας[x] ὅδε νόμος ταχθείς. ὃς ἂν ἀγροίκου ὀπώρας γεύσηται, βοτρύων εἴτε καὶ σύκων, πρὶν ἐλθεῖν τὴν ὥραν τὴν τοῦ τρυγᾶν ἀρκτούρῳ ξύνδρομον, εἴτ' ἐν[y] τοῖς αὑτοῦ χωρίοις[z] εἴτε καὶ ἐν ἄλλων, ἱερὰς μὲν πεντήκοντα ὀφειλέτω τῷ Διονύσῳ δραχμάς, ἐὰν ἐκ τῶν ἑαυτοῦ δρέπῃ,[a] ἐὰν

τιδος Ξς.—[o] ἢ om ζ.—[p] ὑβρίας υζ.—[q] δ' υ.—[r] ἄρχουσι μὴ πείθεσθαι Ξ.—[s] δὴ add ΑΩζ.—[t] κοινωνίας Ξς.—[u] τινά. διττὰς ἡμῖν] τι ἡμεῖς υ.—[v] γινομένην υ.—[w] δὲ f.—[x] ἀγροιοπώρας Ω.—[y] εἴτε καὶ ἐν ζ.—[z] χωρις υ.—[a] δρέπειν υ.—[b] ἐὰν δ' ἐκ τῶν

πείθεσθαι] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. μὴ πείθεσθαι. Ast.

§. 10. ὀπώρας δὲ χρὴ] Cod. Voss. δὲ δή.—Κοινωνίας, *quod ad fructuum communitatem attinet, eam hoc modo fieri oportet.* De hoc genitivi usu v. ad i. 14. Malim tamen κοινωνίαν scribi. Ὀπώρα, *autumnus* (hinc ἡ θεὸς αὕτη), fructus vel poma significat, vid. ad c. 6. Ast.

τὴν μὲν Διονυσιάδα] Vulgo interpositum legitur παιδείαν, quod, ab hoc loco prorsus alienum, haud dubie ex librarii interpretatione profectum est, qui παιδιὰν (Lov. παιδίαν, unde παιδείαν factum est) adscripserat, ut festa Bacchica significaret, immemor scilicet prægressi δωρεὰν, quo referendum esse τὴν Διονυσιάδα sensus docet. Cornar. corrigebat Πανδείαν: *Pandeam Dionysiadem*, intelligens 'fructus, qui non recondebantur, sed in usum ac esum veniebant, maxime in festis Dionysiacis et Pandeis, quæ post Dionysiaca peragebantur.' Sed primum non de festis diebus, sed de fructibus agitur, deinde festi illi dies Πάνδια vel Πάνδεια (τὰ) vocabantur. Conjecturam vero nostram confirmat Ficin. simpliciter vertens: *unum* (*donum*) *Dionysiacum, quod recondi non potest, alterum vero, quod repositioni aptum est.* Si quid in vocis παιδείαν locum substituendum sit, equidem suspicer γενναίαν legendum esse; ut significentur *uvæ, generosæ*, quæ, quum servari nequeant, simulac maturatæ sunt, eduntur; contra agrestes fructus servantur et conduntur, ut maturiores fiant vel etiam exarescant; unde uvæ et ficus passæ. Sic paulo inferius: τῆς ἄλλης ὀπώρας τῆς εἰς ἀπόθεσιν ἀσταφίδος οἴνου τε καὶ ξηρῶν σύκων ἀνεπιτηδείου, quod ad uvas et ficus generosas refertur, quæ agrestibus opponuntur, sicut τῆς δὲ ἀγροίκου λεγομένης præcedit. Et postulare videntur γενναίαν verba quæ sequuntur: τὴν γενναίαν νῦν λεγομένην. Ast.

ἀγροίκου ὀπώρας] Citavit hæc Athen. xiv. p. 653. C. Ἀγροίκου ὀπώρας explicatur verbis appositis βοτρύων εἴτε καὶ σύκων, ut Cornar. bene cepit vertens: *quicunque de rusticis fructibus, uvis aut ficubus, gustaverit.* Ceterum Hesiod. (Op. et Dies v. 608.) similiter vindemiæ tempus significat Arcturo ('stella post caudam ursæ majoris, posita in signo Bootæ,' Servius ad Virgil. Æn. i. 748.) qui oritur circa æquinoctium autumnale, v. Plin. H. N. xviii. 31. s. 74. Columell. xi. 2. 63. Cf. Pfaff. de ortu et occas. sider. p. 51. Ast.

δ' ἐκ τῶν γειτόνων, μνᾶν,[b] ἐὰν δ' ἐξ ἄλλων, δύο μέρη τῆς μνᾶς. ὃς δ' ἂν τὴν γενναίαν νῦν λεγομένην σταφυλὴν ἢ τὰ γενναῖα σῦκα ἐπονομαζόμενα ὀπωρίζειν βούληται, ἐὰν μὲν ἐκ[c] τῶν οἰκείων λαμβάνῃ, ὅπως ἂν ἐθέλῃ καὶ ὁπόταν βούληται καρπούσθω,[d] ἐὰν δ' ἐξ ἄλλων μὴ πείσας,
III. iii. 107. ἑπόμενος τῷ νόμῳ τῷ μὴ κινεῖν ὅ τι μὴ κατέθετο, ἐκείνως[e]
II. 845. ἀεὶ ζημιούσθω. ἐὰν δὲ δὴ[f] δοῦλος μὴ πείσας τὸν δεσπότην τῶν χωρίων ἅπτηταί του τῶν τοιούτων, κατὰ ῥᾶγα[g] βοτρύων καὶ σῦκον[h] συκῆς ἰσαρίθμους πληγὰς τούτοις μαστιγούσθω. μέτοικος δὲ ὠνούμενος τὴν γενναίαν ὀπώραν ὀπωριζέτω, ἐὰν βούληται. ἐὰν δὲ ξένος ἐπιδημήσας ὀπώρας ἐπιθυμῇ φαγεῖν διαπορευόμενος τὰς ὁδούς, τῆς μὲν γενναίας ἁπτέσθω, ἐὰν βούληται, μεθ' ἑνὸς ἀκολούθου χωρὶς τιμῆς, ξένια δεχόμενος, τῆς δὲ ἀγροίκου λεγομένης καὶ τῶν τοιούτων[i] ὁ νόμος εἰργέτω μὴ κοινωνεῖν ἡμῖν τοὺς ξένους· ἐὰν δέ τις αἴστωρ ὢν[k] αὐτὸς ἢ δοῦλος ἅψηται, τὸν μὲν δοῦλον πληγαῖς[l] κολάζειν, τὸν δὲ ἐλεύθερον ἀποπέμ-

γειτόνων μνᾶν om pr Ω.—[c] ἐκ add ΑΩτfђτ.—[d] καρπούσθω ΑΩτfђτ: δρεπέσθω *s.—[e] ἐκεῖνος ΑΩ.—[f] δὴ om ђ.—[g] ῥάγα ђ.—[h] σῦκον ΑΞΩυђτ: σύκων *s.—[i] τὸν τοι-

ἐκ τῶν γειτόνων] Vel, ἐκ τῶν οἰκείων, ut in vet. Mox in quodam vet. καρπούσθω pro δρεπέσθω. Steph.

ὃς δ' ἂν] Laudat hæc Euseb. Præp. Ev. xiii. 21. p. 718. C. ubi ὅταν et ἐκ τῶν οἰκείων (ut Cod. Voss.) scribitur, sed genitivus simplex recte habet, vid. ad vi. 9. Ceterum γενναῖον, de fructibus usurpatum, est *generosum* (edel), contra ἀγροῖκον *agreste* (wild). Masurus apud Athen. xiv. 19. explicat voce εὐγενῆ (*quæ bono sunt genere*) vel τὰ ἐπιγεγενημένα (*nata post insitionem*, h. e. ἐγκεκεντρισμένα). Eustath. ad Iliad. F. p. 455. τάχα δὲ καὶ ἡ μεγάλη. Quæ omnia una generositatis notione continentur. Ast.

δρεπέσθω] Euseb. et Cod. Voss. καρπούσθω, quod interpretatio illius est.—μὴ πείσας, int. τὸν κεκτημένον. Ast.

ἑπόμενος] Hoc particip. mutandum censuerim in adverb. ἑπομένως. Steph.

ἑπομένως] Stephano emendante, pro ἑπόμενος scripsimus; est *convenienter* s. *secundum*, ut Tim. p. 27. C. ἑπομένως δὲ ἡμῖν εἰπεῖν.—Pro νόμῳ Euseb. λόγῳ. Ast.

κατέθετο] *Quod non deposuit* vel *custodiendum* s. *servandum tradidit*, v. Valcken. ad Herodot. vi. 73. et in universum: *quod non suum est*: subjectum est persona indefinita, vid. ad i. 6. Similiter xi. 1. p. 913. C. ἃ μήτε αὐτὸς κατέθετο—μὴ πείσας τὸν θέμενον, ἀνέληται. Sic etiam Solon. apud Diog. Laert. i. 57. ἃ μὴ ἔθου, μὴ ἀνέλῃ, εἰ δὲ μή, θάνατος ἡ ζημία. Vid. S. Petit. Legg. Attic. p. 60. et 640. Ast.

ἐκείνως] Respicit prægressum ἑπομένως τῷ νόμῳ. Deinde, Eusebium secuti, δὴ illud post δὲ, ab hoc loco alienum, delevimus, et σῦκον pro σύκων scripsimus: *secundum acinorum in racemo et ficuum in ficu* (h. e. in caule ficus arboris, unde fructus decerpsit) *numerum*. Etiam Ficin. *pro singulis ficubus uvarumque acinis æqualia numero verbera patiatur*. Prægressum ῥᾶγα postulat σῦκον. Ast.

σύκων] Pro σύκων invenitur etiam scriptum σῦκον: quam lectionem esse genuinam arbitror. Steph.

πειν νουθετήσαντα καὶ διδάξαντα τῆς ἄλλης ὀπώρας ἅπτεσθαι τῆς εἰς ἀπόθεσιν ἀσταφίδος[m] οἴνου τε καὶ ξηρῶν σύκων ἀνεπιτηδείου κεκτῆσθαι. ἀπίων δὲ πέρι καὶ μήλων καὶ ῥοῶν καὶ πάντων τῶν τοιούτων, αἰσχρὸν μὲν μηδὲν ἔστω λάθρᾳ λαμβάνειν, ὁ δὲ ληφθεὶς ἐντὸς τριάκοντα ἐτῶν γεγονὼς τυπτέσθω καὶ ἀμυνέσθω ἄνευ τραυμάτων, δίκην δ' εἶναι ἐλευθέρῳ τῶν τοιούτων πληγῶν μηδεμίαν· ξένῳ δέ, καθά περ ὀπώρας, ἐξέστω καὶ τῶν τοιούτων μέτοχον εἶναι· ἐὰν δὲ πρεσβύτερος ὢν ἅπτηται τούτων, φαγὼν αὐτοῦ καὶ III. iii. 108.
ἀποφέρων[n] μηδέν, καθά περ ὁ ξένος, ταύτῃ κοινωνείτω τῶν τοιούτων ἁπάντων,[o] μὴ πειθόμενος δὲ τῷ νόμῳ κινδυνευέτω ἀναγώνιστος γίγνεσθαι περὶ ἀρετῆς, ἐὰν εἰς τότε τὰ[p] τοιαῦτα περὶ αὐτοῦ τοὺς τότε κριτάς τις ἀναμιμνήσκῃ. [§. 11.] Ὕδωρ δὲ πάντων μὲν τὸ περὶ τὰς κηπείας διαφερόντως τρόφιμον, εὐδιάφθαρτον δέ· οὔτε γὰρ γῆν οὔτε ἥλιον[q] οὔτε πνεύματα, τοῖς ὕδασι ξύντροφα τῶν ἐκ γῆς ἀναβλαστανόντων, ῥᾴδιον φθείρειν φαρμακεύσεσιν ἢ ἀποτροπαῖς ἢ καὶ κλοπαῖς,[r] περὶ δὲ τὴν ὕδατος φύσιν ἐστὶ τὰ

οὗτον ΞΩυfr et corr A.—[k] ἀλίστωρ ὢν A.—[l] πληγὰς ḫ.—[m] ἀσταφύλου υ.—[n] ὑποφέρων Ξs.—[o] τῶν τοιούτων ἁπάντων om ḫ.—[p] τὰ om f.—[q] ὕδωρ Ξrfr et (adscripto

ἀνεπιτηδείου κεκτῆσθαι] *Ad possidendum* s. ad possessionem, ut ἄξιον κεκτῆσθαι, ubi κεκτῆσθαι fere abundat: *fructus, qui non apti sunt ad conservationem vini passi ficuumque passarum*, h. e. *qui servari vel condi nequeunt, ut vel vinum passum* (quod ex uvis passis s. in sole arefactis conficiebatur, vid. Columell. xii. 39.) *inde conficiatur vel ficus aridæ ex iis fiant*. ἀσταφὶς s. σταφὶς est *uva passa*, h. e. arefacta (panduntur enim in sole, ut arefiant), quam nos dicimus *Rosine*. Ast.

ἀμυνέσθω] Hysteron proteron pro: ἀμυνέσθω (*arcetor*, propellitor) καὶ τυπτέσθω ἄνευ τραυμάτων. Ast.

φαγὼν αὐτοῦ] Ut supra: ὀπώρας φαγεῖν. Schol. Lucian. v. i. p. 496. ἀλλ' ἐπειδὴ φιλοῦσιν Ἀθηναῖοι τὸ ἐπὶ μέρους, λέγεται ὡς τό· ἔφαγον τοῦ ἄρτου, ἔπιον τοῦ οἴνου cet. Vid. virr. doct. ad Gregor. Corinth. p. 123. ed. Schäf. Ast.

ὑποφέρων] Legitur etiam ἀποφέρων: sed alterum quoque compositum ab hoc loco non est alienum: quamvis in ea significatione quæ ei convenit, sit rarius quam in altera. Steph. Ficinus quidem legisse videtur ἀποφέρων: vertit enim, *nec asportaverit*: at recte Steph. tuetur ὑποφέρων, estque *furtim, clam auferens*, noto τοῦ ὑπὸ significatu. Bip.

ὑποφέρων] Est i. q. ἀποφέρων (quod Cod. Voss. habet), *auferens*, ut ὑπάγειν Attici dicunt pro προάγειν, notione adjuncta τοῦ *clam*. Ast.

§. 11. ξύντροφα] Ad πνεύματα non solum refertur, sed etiam ad γῆν et ἥλιον. Ficin. *quæ cum aqua simul ea nutriunt, quæ terra nascuntur*. Significantur vero ἄνεμοι φυτουργοῦντες, ut Lucian. bis accus. §. 1. t. ii. p. 202. eos vocat, Latinorum *aura genitabilis* s. *fecunda*, vid. nostra ad Anthol. Latin. Poet. p. 154. Pro ξύντροφα vero, quum h. l. activam habeat significationem, haud scio an ξυντρόφα scribendum sit; vid. Eustath. ad Iliad. Γ. p. 324. 19. Schol. Venet. Hom. ad Il. Γ. 351. P. 5. Ast.

τοιαῦτα ξύμπαντα δυνατὰ γίγνεσθαι. διὸ δὴ βοηθοῦ δεῖται νόμου. ἔστω τοίνυν ὅδε περὶ αὐτοῦ· ἄν τις διαφθείρῃ ἑκὼν[s] ὕδωρ ἀλλότριον, εἴτε[t] καὶ πηγαῖον εἴτε καὶ συναγυρτόν, φαρμακείαις ἢ σκάμμασιν ἢ κλοπαῖς, ὁ βλαπτόμενος δικαζέσθω πρὸς τοὺς ἀστυνόμους, τὴν ἀξίαν τῆς βλάβης ἀπογραφόμενος· ἂν δέ τις ὄφλῃ φαρμακείαις τισὶ βλάπτων, πρὸς τῷ τιμήματι καθηράτω τὰς πηγὰς ἢ τἀγγεῖον τοῦ ὕδατος, ὅπῃ περ ἂν οἱ τῶν ἐξηγητῶν νόμοι ἀφηγῶνται δεῖν γίγνεσθαι[u] τὴν κάθαρσιν ἑκάστοτε καὶ ἑκάστοις.

Περὶ δὲ ξυγκομιδῆς τῶν ὡραίων ἁπάντων, ἐξέστω τῷ βου-
II. 846. *λομένῳ τὸ ἑαυτοῦ διὰ παντὸς τόπου κομίζεσθαι, ὅπῃ περ ἂν ἢ μηδὲν μηδένα ζημιοῖ ἢ τριπλάσιον αὐτὸς κέρδος τῆς*
III. iii. 109. *τοῦ γείτονος ζημίας κερδαίνῃ. τούτων δὲ ἐπιγνώμονας τοὺς ἄρχοντας γίγνεσθαι, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὅσα τις ἂν ἑκὼν ἄκοντα βλάπτῃ βίᾳ ἢ λάθρᾳ, αὐτὸν[v] ἢ τῶν αὐτοῦ τι, διὰ τῶν αὐτοῦ κτημάτων. πάντα τὰ τοιαῦτα τοῖς ἄρχουσιν ἐπιδεικνὺς τιμωρείσθω μέχρι τριῶν μνῶν ὄντος τοῦ βλάβους· ἐὰν δ' ἔγκλημά τῳ μεῖζον ἄλλῳ πρὸς ἄλλον γίγνηται, πρὸς τὰ κοινὰ δικαστήρια φέρων τὴν δίκην τιμωρείσθω τὸν ἀδικοῦντα. ἐὰν δέ τις τῶν ἀρχόντων δοκῇ μετ' ἀδίκου γνώμης κρίνειν τὰς ζημίας, τῶν διπλασίων ὑπόδικος ἔστω τῷ βλαφθέντι. τὰ δὲ αὖ τῶν ἀρχόντων ἀδικήματα εἰς τὰ*

ἥλιον) AΩ.—[r] *ἢ καὶ κλοπαῖς* om *v*, *καὶ* om f.—[s] *ἑκὼν διαφθείρῃ* f.—[t] *ἀλλότριον ἂν εἴτε* Ξυfhr et rc Ω.—[u] *γιγνώσκεσθαι* *v*.—[v] *αὐτὸν...αὐτοῦ* Ξ.—[w] *ὄντα* r.—[x] *δυεῖν* Δ

τὴν ἀξίαν—ἀπογραφόμενος] *Damni æstimationem conscribens conscriptamque judici tradens.* De verbo *ἀπογράφειν* et *ἀπογράφεσθαι* vid. Reisk. ind. Demosth. p. 94. Ast.

οἱ τῶν ἐξηγητῶν νόμοι] Ficin. et Cornar. ita vertunt, ac si legerint *οἱ ἐξηγηταὶ* vel *οἱ ἐξηγηταὶ τῶν νόμων*. Sed recte habet vulgatum; sic enim xi. 2. fin. *κατὰ τὸν τῶν ἐξηγητῶν νόμον.* ix. 12. p. 873. D. *ἂν ἐξηγητάς τε ἅμα καὶ τοὺς περὶ ταῦτα νόμους ἐπανερομένους χρὴ—ποιεῖν.* De *ἐξηγηταῖς*, *religionum interpretibus*, vid. ad vi. 7. Pro *ἀφηγῶνται* vero haud dubie scribendum est *ὑφηγῶνται*, vid. ad ii. 12. Ast.

ζημιοῖ] I. e. *βλάπτῃ*. Sic xi. 3. p. 916. E. *τῇ λέξει ταύτῃ πολλὰ ζημιοῦνταί τε καὶ ζημιοῦσιν ἑτέρους.* Xenoph. Cyrop. ii. 2. 25. iii. 1. 16. 30. Vid. Wetsten. ad Matth. xvi. 26. Valcken. ad Herod. vii. 39. Ast.

διὰ τῶν αὑτοῦ κτημάτων] Haud dubie excidit *αὐτὸς ἢ*, ut hæc respondeant progressis *αὐτὸν ἢ τῶν αὑτοῦ* (int. *κτημάτων*) *τι*. Similiter Ficin. vertit: *et ceterorum omnium, quæ per injuriam sponte quis aut vi aut clam vel per se et per illa, quæ possidentur ab eo, in personam aut in rem intulerit.*—Ad *ἐπιδεικνὺς* int. *ὁ βλαπτόμενος*, et *τιμωρείσθω*, significatione medii, est *ultionem s. pœnas expetito, si damnum tres minas non excedit.* Deinde *ἕκαστον τῶν ἐγκλημάτων* pro *ἑκάστων τ. ἐγκ.* scripsimus, commate post *ἀδικήματα* posito, ut sit *τὰ δὲ—ἀδικήματα*: *quod vero ad—attinet.* Ast.

ἐάν τις αὐτοὺς ἕτερος ἢ ᾿κεῖνοί[h] τινα ἄλλον ἀδικῶσι, μέχρι δραχμῶν πεντήκοντα ἀστυνόμοι διαδικαζόντων,[i] τὸ δὲ πλέον τούτου τὰ κοινὰ δικαστήρια διακρινόντων κατὰ νόμον. Τέλος δὲ ἐν τῇ πόλει μηδένα μηδὲν[k] τελεῖν μήτε[l] ἐξαγομένων χρημάτων μήτε εἰσαγομένων· λιβανωτὸν δὲ καὶ ὅσα περὶ[m] θεοὺς τὰ τοιαῦτ' ἐστὶ ξενικὰ θυμιάματα, καὶ πορφύραν καὶ ὅσα βαπτὰ χρώματα μὴ φερούσης τῆς χώρας, ἢ περί τινα ἄλλην τέχνην δεομένην ξενικῶν τινῶν εἰσαγωγίμων[n] μηδενὸς ἀναγκαίου χάριν μή τέ τις ἀγέτω, μήτε αὖ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἀναγκαίων[o] ἐμμένειν ἐξαγέτω. τούτων δ' αὖ πάντων ἐπιγνώμονας εἶναι καὶ ἐπιμελητὰς τῶν νομοφυλάκων, πέντε ἀφαιρεθέντων τῶν πρεσβυτέρων, τοὺς ἑξῆς δώδεκα. Περὶ δὲ ὅπλων καὶ ὅσα περὶ τὸν πόλεμον ἅπαντα ὄργανα, ἐάν τινος ἢ τέχνης εἰσαγωγίμου δέῃ γίγνεσθαι ἢ φυτοῦ ἢ μεταλλευτικοῦ κτήματος ἢ δεσμευτικοῦ ἢ ζώων III. iii. 112.
τινῶν ἕνεκα τῆς τοιαύτης χρείας, ἵππαρχοι καὶ στρατηγοὶ[p] τούτων ἔστωσαν κύριοι εἰσαγωγῆς τε καὶ ἐξαγωγῆς, διδούσης τε ἅμα καὶ δεχομένης τῆς πόλεως, νόμους δὲ περὶ τούτων νομοφύλακες[q] τοὺς πρέποντάς τε καὶ ἱκανοὺς θήσουσι· καπηλείαν δὲ ἕνεκα χρηματισμῶν μήτε οὖν τούτου μήτε ἄλλου μηδενὸς[r] ἐν τῇ χώρᾳ ὅλῃ καὶ πόλει ἡμῖν γίγνεσθαι.

§. 12. Τροφῆς δὲ καὶ διανομῆς τῶν ἐκ τῆς χώρας ἐγγὺς τῆς[s] τοῦ Κρητικοῦ νόμου ἔοικεν ὀρθότης ἄν τις γιγνομένη κατὰ τρόπον γίγνεσθαι. δώδεκα μὲν γὰρ δὴ μέρη τὰ πάντα ἐκ τῆς χώρας γιγνόμενα νέμειν χρεὼν πάντας, ᾗ περ καὶ ἀναλωτέα· τὸ δὲ[t] δωδέκατον μέρος ἕκαστον οἷον

δι ἔν τισιν ὠβέλισται mg Ω.—[g] εἰς add ΑΩ𝔥𝔳, εἰς 𝔯𝔣.—[h] ἐκεῖνοι 𝔣.—[i] δικαζόντων 𝔥.—[k] μηδενὸς 𝔳.—[l] μήτ' 𝔯𝔣𝔥𝔯.—[m] πρὸς ΑΩ𝔯𝔣𝔥𝔯.—[n] εἰσαγομένων Ξ.—[o] ἀναγκαῖον 𝔣.—[p] στρατικοὶ Α: vulgatam corr habet Ω.—[q] νομοφύλακες om 𝔥.—[r] μηδενὸς ΑΩ𝔳 𝔣𝔥𝔯: οὐδενὸς *𝔰.—[s] τῆς om 𝔥.—[t] δὲ om pr Ω.—[u] αὐτῶν Α et pr Ω, ἂν αὐτῶν 𝔥.—

gendum reliquisse. Ast.

ἢ περὶ τινὰ ἄλλην τέχνην] Respiciunt hæc ad prægressa ὅσα περὶ θεοὺς—ξενικὰ θυμιάματα, vox vero ἄλλην spectat ad βαπτὰ χρώματα, ita ut artes reliquæ tincturæ opponantur.—μηδενὸς ἀναγκαίου χάριν, *nisi necessitatis alicujus causa*, h. e. nisi necessarium quidquam est. Deinde ad τῶν—ἀναγκαίων int. ὄντων, et genitivus est partitionis index, ita ut τὶ intelligere possis. Ast.

§. 12. τροφῆς] Verba ita cohærent: ὀρθότης τις τροφῆς καὶ διανομῆς τῶν ἐκ τῆς χώρας, ἐγγὺς τῆς (ὀρθότητος) τοῦ Κρητικοῦ νόμου γιγνομένη, ἔοικε κατὰ τρόπον ἂν γίγνεσθαι. De lege Cretensi vid. Aristotel. Polit. ii. 8. (c. 7. §. 3. Schneid.). Ast.

νον[b] ἐπιτηδεύειν. δύο δὲ ἐπιτηδεύματα ἢ δύο τέχνας ἀκρι-
βῶς διαπονεῖσθαι σχεδὸν οὐδεμία φύσις ἱκανὴ τῶν ἀνθρω-
πίνων, οὐδ' αὖ τὴν μὲν αὐτὸς ἱκανῶς[c] ἀσκεῖν, τὴν δὲ ἄλλον
ἀσκοῦντα ἐπιτροπεύειν. τοῦτ' οὖν ἐν πόλει ὑπάρχον[d] δεῖ
πρῶτον γίγνεσθαι· μηδεὶς χαλκεύων ἅμα τεκταινέσθω,
μηδ' αὖ τεκταινόμενος χαλκευόντων ἄλλων ἐπιμελείσθω
μᾶλλον ἢ τῆς αὑτοῦ τέχνης, πρόφασιν ἔχων ὡς πολλῶν οἰ-
κετῶν ἐπιμελούμενος ἑαυτῷ δημιουργούντων εἰκότως μᾶλ-
λον ἐπιμελεῖται[e] ἐκείνων[f] διὰ τὸ τὴν πρόσοδον ἐκεῖθεν αὐτῷ
ii. 847. πλείω γίγνεσθαι τῆς αὑτοῦ τέχνης, ἀλλ' εἷς[g] μίαν ἕκαστος
τέχνην ἐν πόλει κεκτημένος ἀπὸ ταύτης ἅμα καὶ τὸ ζῆν
κτάσθω. τοῦτον δὴ τὸν νόμον ἀστυνόμοι διαπονούμενοι σω-
ζόντων, καὶ τὸν μὲν ἐπιχώριον, ἐὰν εἴς τινα τέχνην ἀποκλίνῃ
iii. ii. 111. μᾶλλον ἢ τὴν τῆς ἀρετῆς ἐπιμέλειαν, κολαζόντων ὀνείδεσί
τε καὶ ἀτιμίαις, μέχρι περ ἂν κατευθύνωσιν εἰς τὸν αὑτοῦ
δρόμον, ξένων δὲ ἄν τις ἐπιτηδεύῃ δύο τέχνας, δεσμοῖσί τε
καὶ χρημάτων ζημίαις καὶ ἐκβολαῖς ἐκ τῆς πόλεως κολά-
ζοντες ἀναγκαζόντων ἕνα μόνον ἀλλὰ μὴ πολλοὺς εἶναι.
μισθῶν δὲ αὐτοῖς πέρι καὶ τῶν ἀναιρέσεων τῶν ἔργων, καὶ

—[c] ἱκανὸς Ωυfhr.—[d] ὑπάρχειν Ξ.—[e] ἐπιμ. δι' ἐκείνων υfr.—[f] δι' ἐκείνων ΑΞΩ : τὸ

δύο δὲ ἐπιτηδεύματα] Uberius de hoc loco exposuit Plato in Polit. ii. 11.—*ἐπιτροπεύειν* est *administrare*, h. e. *regere*, *ἐπιστατεῖν*, ut Polit. vii. 2. p. 516. B. c. 4. p. 519. B. Theæt. 153. A. Cratyl. 413. B. Phileb. 28. D. Polit. 189.—Ad *αὐτὸς* int. *ἱκανός ἐστι*. Ast.

ὑπάρχον—γίγνεσθαι] I. e. *ὑπάρχειν*, vid. ad ii. 11. De *ὑπάρχειν* vid. ad ii. 10. Ast.

ἐπιμελόμενος] Videtur exterminandum esse, utpote ab hoc loco alienum. Sensus est: *causam prætendens, quod, quum plures habeat operarios et ex his plus lucri faciat quam ex sua ipsius arte* (ex arte, quam ipse factitat), *consentaneum sit, illos magis sibi curæ esse quam artem suam.* Verba *τῆς αὐτοῦ τέχνης* conjungi possunt cum *πλείω*, ut sit: *lucrum majus facere, quam suæ ipsius artis* (lucrum sit), h. e. *quam ex sua ipse arte facere possit*; ut *ἢ τῆς αὐτοῦ τέχνης*, sicut in prægressis, non opus sit scribere. Cod. Voss. *δι' ἐκείνων*, et deinde *εἷς μίαν ἕκαστος*; quocirca fortasse scribendum est *εἷς μίαν ἕκαστος*. Ficin. tamen simpliciter vertit: *sed singuli opifices singulis artibus vacent et ab iis victum acquirant.* Paulo post Cod. Voss. *τὸν αὐτὸν δρόμον*, Ficin. vero: *ad cursum suum convertant.* Qui alieua tractat et suas res negligit, is dicitur *ἐκτὸς δρόμου* s. *τῶν ἐλαιῶν φέρεσθαι* (*extra oleas vagari*, proprie *extra stadium currere*), ut Cratyl. 414. B. Vid. Erasmi Adag. p. 229. hinc, qui ad sua revocatur, is *κατευθύνεται εἰς τὸν αὐτοῦ δρόμον*. Ast.

τῶν ἀναιρέσεων τῶν ἔργων] *De ipsorum operibus, num probanda sint necne.* Hoc sensus postulat, ut et Ficin. vertit: *de mercede autem opificum, de operis ipsorum approbatione aut improbatione, de injuria etiam, quam vel patiuntur vel inferunt, ædiles usque ad drachmas quinquaginta cognoscant.* *ἀναίρεσις* vero tantummodo *abrogatio* s. rejectio est; quocirca excidisse nonnulla videntur. Nisi malis statuere, Platonem ipsum alterum, quod voci *ἀναιρέσεων* respondeat, intelli-

ἐάν τις αὐτοὺς ἕτερος ἢ ’κεῖνοί[h] τινα ἄλλον ἀδικῶσι, μέχρι δραχμῶν πεντήκοντα ἀστυνόμοι διαδικαζόντων,[i] τὸ δὲ πλέον τούτου τὰ κοινὰ δικαστήρια διακρινόντων κατὰ νόμον. Τέλος δὲ ἐν τῇ πόλει μηδένα μηδὲν[k] τελεῖν μήτε[l] ἐξαγομένων χρημάτων μήτε εἰσαγομένων· λιβανωτὸν δὲ καὶ ὅσα περὶ[m] θεοὺς τὰ τοιαῦτ’ ἐστὶ ξενικὰ θυμιάματα, καὶ πορφύραν καὶ ὅσα βαπτὰ χρώματα μὴ φερούσης τῆς χώρας, ἢ περί τινα ἄλλην τέχνην δεομένην ξενικῶν τινῶν εἰσαγωγίμων[n] μηδενὸς ἀναγκαίου χάριν μή τέ τις ἀγέτω, μήτε αὖ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἀναγκαίων[o] ἐμμένειν ἐξαγέτω. τούτων δ’ αὖ πάντων ἐπιγνώμονας εἶναι καὶ ἐπιμελητὰς τῶν νομοφυλάκων, πέντε ἀφαιρεθέντων τῶν πρεσβυτέρων, τοὺς ἑξῆς δώδεκα. Περὶ δὲ ὅπλων καὶ ὅσα περὶ τὸν πόλεμον ἅπαντα ὄργανα, ἐάν τινος ἢ τέχνης εἰσαγωγίμου δέῃ γίγνεσθαι ἢ φυτοῦ ἢ μεταλλευτικοῦ κτήματος ἢ δεσμευτικοῦ ἢ ζώων III. iii. 112.
τινῶν ἕνεκα τῆς τοιαύτης χρείας, ἵππαρχοι καὶ στρατηγοὶ[p] τούτων ἔστωσαν κύριοι εἰσαγωγῆς τε καὶ ἐξαγωγῆς, διδούσης τε ἅμα καὶ δεχομένης τῆς πόλεως, νόμους δὲ περὶ τούτων νομοφύλακες[q] τοὺς πρέποντάς τε καὶ ἱκανοὺς θήσουσι· καπηλείαν δὲ ἕνεκα χρηματισμῶν μήτε οὖν τούτου μήτε ἄλλου μηδενὸς[r] ἐν τῇ χώρᾳ ὅλῃ καὶ πόλει ἡμῖν γίγνεσθαι.

§. 12. Τροφῆς δὲ καὶ διανομῆς τῶν ἐκ τῆς χώρας ἐγγὺς τῆς[s] τοῦ Κρητικοῦ νόμου ἔοικεν ὀρθότης ἄν τις γιγνομένη κατὰ τρόπον γίγνεσθαι. δώδεκα μὲν γὰρ δὴ μέρη τὰ πάντα ἐκ τῆς χώρας γιγνόμενα νέμειν χρεὼν πάντας, ᾗ περ καὶ ἀναλωτέα· τὸ δὲ[t] δωδέκατον μέρος ἕκαστον οἷον

δι ἔν τισιν ὠβέλισται mg Ω.—[g] εἰς add ΑΩ𝔥𝔯, εἰς 𝔯𝔣.—[h] ἐκεῖνοι 𝔣.—[i] δικαζόντων 𝔥.—[k] μηδενὸς 𝔳.—[l] μήτ’ 𝔯𝔣𝔥𝔯.—[m] πρὸς ΑΩ𝔯𝔣𝔥𝔯.—[n] εἰσαγομένων Ξ.—[o] ἀναγκαῖον 𝔣.—[p] στρατικοὶ Α: vulgatam corr habet Ω.—[q] νομοφύλακες om 𝔥.—[r] μηδενὸς ΑΩ𝔳 𝔣𝔥𝔯: οὐδενὸς *𝔰.—[s] τῆς om 𝔥.—[t] δὲ om pr Ω.—[u] αὐτῶν Α et pr Ω, ἂν αὐτῶν 𝔥.—

gendum reliquisse. Ast.

ἢ περὶ τινὰ ἄλλην τέχνην] Respiciunt hæc ad prægressa *ὅσα περὶ θεοὺς—ξενικὰ θυμιάματα*, vox vero *ἄλλην* spectat ad *βαπτὰ χρώματα*, ita ut artes reliquæ tincturæ opponantur.—*μηδενὸς ἀναγκαίου χάριν*, *nisi necessitatis alicujus causa*, h. e. nisi necessarium quidquam est. Deinde ad *τῶν—ἀναγκαίων* int. *ὄντων*, et genitivus est partitionis index, ita ut *τὶ* intelligere possis. Ast.

§. 12. τροφῆς] Verba ita cohærent: *ὀρθότης τις τροφῆς καὶ διανομῆς τῶν ἐκ τῆς χώρας, ἐγγὺς τῆς (ὀρθότητος) τοῦ Κρητικοῦ νόμου γιγνομένη, ἔοικε κατὰ τρόπον ἂν γίγνεσθαι.* De lege Cretensi vid. Aristotel. Polit. ii. 8. (c. 7. §. 8. Schneid.). Ast.

πυρῶν καὶ κριθῶν, οἷσι δὴ καὶ τὰ ἅπαντα ἀκολουθείτω τὰ ἄλλα ὡραῖα νεμόμενα, καὶ ὅσα ζῶα ξύμπαντα πράσιμα
ii. 848. ἐν ἑκάστοις ᾖ, τριχῇ διαιρείσθω κατὰ λόγον, ἓν μὲν μέρος τοῖς ἐλευθέροις, ἓν δὲ τοῖς τούτων οἰκέταις, τὸ δὲ τρίτον δημιουργοῖς τε καὶ πάντως τοῖς ξένοις, οἵ τέ τινες ἂν τῶν[u] μετοικούντων ὦσι ξυνοικοῦντες, τροφῆς ἀναγκαίου δεόμενοι, καὶ ὅσοι χρείᾳ[v] τινὶ πόλεως ἢ τινος ἰδιωτῶν εἰσαφικνοῦνται ἑκάστοτε· πάντων τῶν ἀναγκαίων ἀπονεμηθὲν τρίτον μέρος
iii. iii. 113. ὤνιον ἐξ ἀνάγκης ἔστω τοῦτο μόνον, τῶν δὲ δύο μερῶν μηδὲν ἐπάναγκες[w] ἔστω πωλεῖν. πῶς οὖν δὴ ταῦτα ὀρθότατα νέμοιτ' ἄν; πρῶτον μὲν δῆλον ὅτι τῇ μὲν ἴσα, τῇ δ' οὐκ ἴσα νέμομεν.[x]

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Χείρω που καὶ βελτίω τούτων ἕκαστα ἀνάγκη φύειν καὶ ἐκτρέφειν τὴν γῆν.

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Τῷ μὲν τοίνυν τοιούτῳ τῶν μερῶν τριῶν ὄντων[y] μηδὲν πλέον ἐχέτω μήτε[z] τοῖς[a] δεσπόταις ἢ δούλοις νεμόμενον, μήτε αὖ τὸ τῶν ξένων, ἀλλὰ τὴν τῆς ὁμοιότητος ἰσότητα ἡ νομὴ πᾶσιν ἀποδιδότω τὴν αὐτήν, λαβὼν δ'[b] ἕκαστος τῶν

[v] ὅσαι (οι) χρεῖαι pr Ω, ὅσαι χρεῖαι r.—[w] ἐπάναγκες μηδὲν ḫ.—[x] νεμόμενα f.—[y] τούτων r.—[z] μήτε ΑΩḫr, μήτε τὸ rf: ἢ (τὸ) s.—[a] τοῖς Ω.—[b] δ' om Ω.—[c] τε add ΑΩrfḫr.—

ὅσα—πράσιμα ἂν ἑκάστοις ᾖ] Verba ita capienda: καὶ ξύμπαντα ζῶα (ἀκολουθείτω), ὅσα ἂν πράσιμα ἑκάστοις ᾖ, i. e. ὅσα ἂν ἕκαστος πράσιμα (*venalia*, i. q. ὤνια, v. Pollux vii. 8. et Mœr. v. ὤνιος) ἔχῃ. Vulgo ἐν ἑκάστοις legitur, quod sensum non habet; accedit, quod ὅσα—ᾖ particulam ἂν flagitant. In seqq. Cod. Voss. οἵτινες αὐτῶν. Sed οἵ est relativum et particulæ τε respondet καὶ in καὶ ὅσοι. Peregrini sunt vel tales, qui, patria relicta (μετοικοῦντες, v. Schol. Ruhnk. p. 232.) domicilium in urbe constituerunt (ξυνοικοῦντες), vel tales, qui negotii alicujus vel publici vel privati causa in urbem proficiscuntur. Ast.

τῷ μὲν τοίνυν τοιούτῳ] Ni fallor, scribendum est Τοῦ μὲν τοίνυν τοιούτου (int. τοῦ βελτίονος ἢ χείρονος), quod pendeat a πλέον: *nulla harum trium partium de illo* (meliore vel deteriore) *plus habeto*, h. e. *vel melior vel deterior sit reliquis partibus*. Ast.

ἢ τοῖς δεσπόταις] Cod. Voss. μήτε δεσπόταις; unde nos scripsimus μήτε τὸ δεσπόταις, quod sensus postulat. Etiam Steph. ante τοῖς interponi jubebat τό. Ceterum his verbis τὸ ἴσον et οὐκ ἴσον, cujus in prægressis meminit, explicatur; τὸ ἴσον enim cernitur in partium sibi æqualium (*quod ad qualitatem attinet*: τὴν τῆς ὁμοιότητος ἰσότητα) distributione, τὸ ἄνισον vero in peculiari duarum partium distributione, quam civis quisque secundum eorum, quæ ipsi alenda sunt, numerum instituit. διανέμειν (χρὴ) λαβόντα τὸν ἀριθμόν: *dividere oportet ita, ut numerus sumatur*, h. e. *secundum numerum*. Ast.

πολιτῶν τὰ δύο μέρη κύριος ἔστω τῆς νομῆς δούλοις τε καὶ ἐλευθέροις, ὁπόσ' ἂν καὶ ὁποῖα βούληται διανέμειν· τὸ δὲ πλέον τούτων μέτροις τε[c] καὶ ἀριθμῷ τῇδε[d] χρὴ διανέμεσθαι, λαβόντα τὸν ἀριθμὸν πάντων τῶν ζώων οἷς ἐκ τῆς γῆς δεῖ τὴν τροφὴν[e] γίγνεσθαι, διανέμειν.

Τὸ δὲ μετὰ τοῦτο αὐτοῖς οἰκήσεις δεῖ χωρὶς διατεταγμένας εἶναι· τάξις δὲ ἥδε πρέπει τοῖς[f] τοιούτοις. δώδεκα κώμας εἶναι χρή, κατὰ μέσον τὸ δωδεκατημόριον ἕκαστον[g] μίαν, ἐν τῇ κώμῃ δὲ ἑκάστῃ πρῶτον μὲν ἱερὰ καὶ ἀγορὰν ἐξῃρῆσθαι θεῶν[h] τε καὶ τῶν ἑπομένων θεοῖς δαιμόνων, εἴ τέ τινες ἔντοποι Μαγνήτων[i] εἴτ' ἄλλων ἱδρύματα παλαιῶν μνήμῃ διασεσωμένων[k] εἰσί, τούτοις ἀποδιδόντας τὰς τῶν πάλαι τιμὰς ἀνθρώπων, Ἑστίας δὲ[l] καὶ Διὸς Ἀθηνᾶς τε καὶ ὃς ἂν ἀρχηγὸς ᾖ τῶν ἄλλων τοῦ δωδεκάτου ἑκάστου μέρους, ἱερὰ πανταχοῦ ἱδρύσασθαι. πρῶτον δὲ οἰκοδομίας εἶναι περὶ τὰ ἱερὰ ταῦτα, ὅπῃ ἂν ὁ τόπος ὑψηλότατος ᾖ, τοῖς φρουροῖς ὑποδοχὴν ὅτι μάλιστα εὐερκῆ· τὴν δὲ ἄλλην III. iii. 114.

[d] τῇδε om r.—[e] τὴν τροφὴν δεῖ Ξs.—[f] τοῖσιν v.—[g] ἕκαστον om ℌ.—[h] δαιμόνων ℌ.—[i] μαγνήτων r, μαγνητῶν s.—[k] διασεσωμένων pr AΩ: διασεσωσμένων *s.—[l] δὲ A

κατὰ μέσον τὸ] Cod. Voss. κάτα μέσα τῶν. Mox ἐξῃρῆσθαι est *secreta* et electa s. designata *esse*; ἐξαιρεῖσθαι est enim *eximiam alicui portionem* s. *eximie tribuere* et designare, ut Alcibiad. i. c. 18. εἰς τὸν κόσμον ἐξῃρημένους τὸν τῆς γυναικός. Vid. Wyttenbach. ad Plutarch. de S. N. V. p. 68. Ast.

ἔντοποι Μαγνητῶν] Int. εἰσίν. Ἔντοποι est i. q. ἐντόπιοι (Phædr. 262. D.) *Dii indigetes* (ἐγχώριοι), quos Magnetes quondam coluerunt. Scilicet in ea regione insulæ Cretæ, ubi urbs nova condenda, quondam Magnetas (qui in Asiam minorem posthac videntur migrasse, ubi Magnesiam urbem condiderunt, vid. Strabo xiv. t. v. p. 569. Schol. Apollon. Rhod. Argonaut. i. 584. Schol. Ruhnk. p. 284. Μαγνησία πόλις ἐν Κρήτῃ, Θεσσαλῶν ἄποικος, ἐξ ἧς οὗτοι. Plures autem fuerunt urbes ejusdem nominis, in Ionia ad Mæandrum, v. Plin. H. N. v. 29. Liv. xxxvii. 45. in Lydia, v. Liv. xxxvi. 43. xxxvii. 10. 11. in Macedonia, v. Plin. H. N. v. 29.) habitasse, pluribus in locis significatur, ubi urbs nova Magnesia quasi instaurata vocatur, ut xi. 4. p. 919. D. Μαγνητῶν, οὓς ἂν ὁ θεὸς ἀνορθῶν πάλιν κατοικίζῃ. xii. 3. p. 946. B. ὅτι Μαγνητῶν ἡ κατὰ θεὸν πάλιν τυχοῦσα σωτηρίας πόλις. c. 14. p. 969. A. σὺ γὰρ τὴν Μαγνητῶν πόλιν ἢ ᾧ ἂν θεὸς ἐπώνυμον αὐτὴν ποιήσῃ—κατασκευάσας ὀρθῶς. Et aperte dicitur Magnesia l. ix. 5. p. 860. E. τί ξυμβουλεύεις ἡμῖν περὶ τῆς νομοθεσίας τῇ τῶν Μαγνητῶν πόλει; Ex regione illa Magnetes antiquitus jam migrasse traduntur l. iv. 1. p. 704. C. παλαιὰ γάρ τις ἐξοίκησις ἐν τῷ τόπῳ γενομένη τὴν χώραν ταύτην ἔρημον ἀπείργασται χρόνον ἀμήχανον ὅσον. Ast.

ἀρχηγὸς] Est *princeps*, auctor vel præses, vid. Wesseling. ad Diodor. Sic. v. 64. p. 387. In seqq. τοὺς τῶν ἀγρονόμων ἄρχοντας est i. q. τὴν τῶν ἀγρονόμων ἀρχήν, ut sequitur τὴν τῶν ἀστυνόμων ἀρχήν. Deinde aor. ἐπιμεληθῆναι indicat tempus incertum indefinitumque, ἐπιμέλεσθαι vero certum; igitur aoristus actionem significat universam, quæ quovis tempore fieri possit vel debeat, præsens vero specialem, ut quæ certo semper tempore fiat. Ast.

χώραν κατασκευάζειν πᾶσαν δημιουργῶν τρισκαίδεκα μέρη διελομένους, καὶ τὸ μὲν ἐν ἄστει κατοικίζειν, διελομένους αὖ καὶ τοῦτο εἰς τὰ δώδεκα μέρη τῆς πόλεως ἁπάσης, ἔξω τε καὶ ἐν κύκλῳ κατανεμηθέντας, ἐν τῇ κώμῃ δὲ ἑκάστῃ τὰ πρόσφορα γεωργοῖσι γένη τῶν[m] δημιουργῶν συνοικίζειν. τοὺς δ' ἐπιμελητὰς εἶναι τούτων πάντων τοὺς τῶν[n] ἀγρονόμων ἄρχοντας, ὅσων τε καὶ ὧν τινῶν ὁ τόπος ἕκαστος δεῖται, καὶ ὅπου κατοικοῦντες ἀλυπότατοί[o] τε καὶ ὠφελιμώτατοι
II. 849. ἔσονται τοῖσι[p] γεωργοῦσι.[q] τῶν δὲ ἐν ἄστει κατὰ τὰ αὐτὰ ἐπιμεληθῆναι καὶ[r] ἐπιμελεῖσθαι τὴν τῶν ἀστυνόμων ἀρχήν.

§. 13. Τοῖς δὲ δὴ ἀγορανόμοις τὰ περὶ ἀγοράν[s] που[t] δεῖ ἕκαστα μέλειν. ἡ δ' ἐπιμέλεια μετὰ τὴν τῶν ἱερῶν ἐπί-
III. iii. 115. σκεψιν τῶν κατ' ἀγοράν, μή τις ἀδικῇ τι τῆς τῶν ἀνθρώπων χρείας, τὸ δεύτερον[u] ἂν εἴη σωφροσύνης τε καὶ ὕβρεως ἐπισκόπους ὄντας κολάζειν τὸν δεόμενον κολάσεως. τῶν δὲ ὠνίων, πρῶτον μὲν τὰ περὶ τοὺς[v] ξένους ταχθέντα πωλεῖν τοῖς ἀστοῖς σκοπεῖν εἰ γίγνεται κατὰ τὸν νόμον ἕκαστα. νόμος δὲ[w] ἔστω,[x] μηνὸς τῇ νέᾳ ὧν δεῖ πραθῆναι τὸ μέρος τοῖς ξένοις ἐξάγειν τοὺς ἐπιτρόπους, ὅσοι τοῖς ἀστοῖς ξένοι ἢ καὶ δοῦλοι ἐπιτροπεύουσι, δωδεκατημόριον πρῶτον[y] τοῦ σίτου, τὸν[z] δὲ ξένον εἰς πάντα τὸν μῆνα ὠνεῖσθαι σῖτον μὲν

fh et mg Ω, δὲ Ω: τε *s.—[m] μὲν ῥητῶν A: vulgatam corr habet Ω.—[n] τῶν om h.—[o] ἀλυπόσταται Ξ.—[p] τοῖς h.—[q] γεωργοισιν Ω, γεωργοῖσι rfhr: γεωργοῖς *s.—[r] ἐπιμεληθῆναι καὶ om Ξ.—[s] περὶ τὴν ἀγ. h.—[t] δὲ...που] δὲ δι' ἀγορὰν ποῦ A et pr Ω.—[u] τὸ δεύτερον A et pr Ω: τὸ δὲ δεύτερον *s.—[v] τοὺς add AΩrfhr.—[w] δ' h.—[x] ἑκάστῳ AΞΩvfr.—[y] πρῶτον μόριον πρῶτον h.—[z] τὸ v.—[a] δεκάτῃ AΩrfr, τῇ δε-

§. 13. *τῶν κατ' ἀγορὰν*] Int. *πραγμάτων, ἐπιμέλεια αὐτοῖς ἔσται*.—In seqq. *τῶν δὲ ὠνίων* (*quod vero ad venalia attinet*), *πρῶτον μὲν σκοπεῖν* (*χρή*), *εἰ τὰ περὶ ξένους πωλεῖν ταχθέντα τοῖς ἀστοῖς γίγνεται ἕκαστα κατὰ νόμον*. Cod. Voss. *τοὺς ξένους*. Ast.

νόμος δὲ ἔστω] Legitur etiam, *νόμος δ' ἑκάστῳ, μηνὸς* etc. Paulo ante autem pro *ἀστοῖς* habent *αὐτοῖς* priores edit. itidemque paulo post, *ὅσοι τοῖς αὐτοῖς ξένοι*. Quinetiam aliquanto post, *αὐτοῖς μὲν καὶ τούτων δούλοις*. Steph.

μηνὸς τῇ νέᾳ] Schol. Ruhnk. p. 231. *ἕνη καὶ νέα ἡ τριακοστὴ τοῦ μηνὸς ἡμέρα παρ' Ἀθηναίοις οὕτως ἐκαλεῖτο· ἐκλήθη δὲ ἕνη καὶ νέα, ὅτι τὸ μέν τι μέρος ἔχει τοῦ παρῳχημένου μηνός, ὅπερ ἕνη ἐστί· καὶ γὰρ ἕνον τὸ παλαιόν φασι· νέον δὲ τὸ νῦν ἐπιλαβὸν τοῦ εἰσεληλυθότος, ὃ διὰ τοῦ νέα δηλοῦσι*. Vid. Plutarch. vit. Solon. p. 92. C. Tim. Lex. p. 103. ed. Ruhnk. et Alberti ad Hesych. t. i. p. 1236. Ast.

ἐπιτροπεύουσι] *Qui civibus* (dativus commodi) *hoc procurant*, h. e. quibus cives ejus rei procurationem dederunt. Ast.

καὶ ὅσα περὶ σῖτον ἀγορᾷ τῇ πρώτῃ· δωδεκάτῃ[a] δὲ τοῦ μηνὸς τὴν τῶν ὑγρῶν οἱ μὲν πρᾶσιν, οἱ δὲ ὠνὴν ποιείσθωσαν δι' ὅλου τοῦ μηνὸς ἱκανήν· τρίτῃ δὲ εἰκάδι[b] τῶν ζώων ἔστω πρᾶσις, ὅσα πρατέα ἑκάστοις ἢ ὠνητέα αὐτοῖς δεομένοις καὶ[c] ὁπόσων σκευῶν ἢ χρημάτων γεωργοῖς μὲν πρᾶσις, οἷον δερμάτων ἢ καὶ πάσης ἐσθῆτος[d] ἢ πλοκῆς ἢ πιλήσεως ἤ τινων ἄλλων τοιούτων, ξένοις δὲ ἀναγκαῖον ὠνεῖσθαι παρ' ἄλλων κτωμένοις. καπηλείας δὲ τούτων ἢ κριθῶν ἢ πυρῶν[e] εἰς ἄλφιτα νεμηθέντων, ἢ καὶ τὴν ἄλλην ξύμπασαν τροφὴν ἀστοῖς μὲν καὶ τούτων δούλοις μή τέ τις πωλείτω μήτε ὠνείσθω παρὰ τοιούτου μηδεὶς μηδενός, ἐν δὲ ταῖς τῶν ξένων ξένος ἀγοραῖς πωλείτω τοῖς δημιουργοῖς τε καὶ τούτων δούλοις, οἴνου τε[f] μεταβαλλόμενος καὶ σίτου πρᾶσιν, ὃ δὴ καπηλείαν ἐπονομάζουσιν οἱ πλεῖστοι. καὶ ζώων διαμερισ- III. iii. 116.
θέντων μάγειροι διατιθέσθων ξένοις τε καὶ δημιουργοῖς καὶ

κάτῃ ℌ.—[b] δὲ εἰκάδι Arf et pr Ω: δὲ καὶ εἰκάδι *ς.—[c] καὶ om pr ΑΩ.—[d] αἰσθῆτος

δωδεκάτῃ] In vet. est δεκάτῃ. Steph. Nempe Ficin. *decimo die*. Bip.

οἱ μὲν] Int. πολῖται, οἱ δὲ, ξένοι. Deinde pro αὐτοῖς scripsimus αὖ τοῖς, quod Steph. jam conjecerat. Ast.

αὐτοῖς δεομένοις] Dividendum potius αὐτοῖς in αὖ τοῖς: qui error in illo pronomine non est infrequens. Steph.

πέσων—πρᾶσις] Opposita sunt γεωργοῖς μὲν et ξένοις δὲ, ut et πρᾶσις et ὠνεῖσθαι: *et omnium rerum, quæ ab agricolis venduntur, a peregrinis vero, ut necessaria, emuntur*. Cornar. bene vertit: *externi vero emere et ab aliis sibi comparare necesse habent*. Ficin. *necesse autem est, peregrinos omnia a possidentibus emere, ne cauponatio in tritico et hordeo circa farinam ac cetera alimenta ulla fiat*; ac si legerit παρὰ τῶν κτωμένων. Sed optime habet nostra scriptura; ὠνεῖσθαι enim παρ' ἄλλων κτωμένοις positum est pro κτᾶσθαι ὠνουμένοις παρ' ἄλλων: *quæ, ab aliis emendo, sibi comparare necesse habent*. Vid. de hac participii et infinitivi permutatione ad iv. 8. Ast.

πιλήσεως] Schol. Ruhnk. p. 232. explicat: τῆς διὰ τῆς τῶν ἐρίων πυκνώσεως γινομένης ἐσθῆτος. Sicuti voce πλοκὴ significantur, quæ *texta* sunt (textilia), sic voce πίλησις (i. q. πίλημα vel πιλητὸν, a πιλεῖν, quod est condensare et cogere) *coactilia* vel ex lana coacta confecta. Ast.

καπηλείας δὲ τούτων] Int. σκευῶν, δερμάτων, ἐσθῆτος cet. absolute hæc posita sunt: *quod attinet ad*—. Ast.

εἰς ἄλφιτα νεμηθέντων] Cornar. reddidit: *hordeum in polentam comminutum aut etiam aliud omne alimentum*. ἄλφιτον est enim *farina hordeacea* (vid. Polit. ii. 12. ubi v. not.) *aqua humoreve alio macerata*, h. e. polenta, v. Stephan. Thes. L. G. t. i. p. 377. C. D. Ast.

μεταβαλλόμενος] μεταβάλλεσθαι, *permutare*, h. e. vendere vel negotiari (ut h. l. in vino ciboque vendendo) proprium est τοῦ καπήλου vel παλιγκαπήλου, qui a mercatoribus emit, quod lucri causa in foro vendat, vid. Salmas. Observatt. ad Jus Attic. et Rom. p. 94. de usur. p. 340. Hemsterh. ad Arist. Plut. 1157. et nostra ad Polit. ii. 12. Hinc apposita sunt verba: ὃ δὴ καπηλείαν ἐπονομάζουσιν οἱ πλεῖστοι. Schol. Ruhnk. explicat μεταβαλλόμενος verbo μεταπιπράσκων, quod in Cod. Voss. marg. adscriptum est. Ast.

ζώων διαμερισθέντων] Genitivi sunt partitionis, vid. ad i. 8. et vi. 9. Cornar. vertit: *frusta animalium concisorum*. διατιθέσθων est *vendunto*; διατίθεσθαι est

τῆς πόλεως γεγονέναι τινὰ ἱκανήν, καὶ πιστεύῃ πείσειν βουλὴν καὶ ἐκκλησίαν ἤ τινα ἀναβολὴν τῆς ἐξοικήσεως ἀξιῶν αὐτῷ γίγνεσθαι κυρίως ἢ καὶ τὸ παράπαν διὰ βίου τινὰ μονήν, ἐπελθὼν καὶ πείσας τὴν πόλιν, ἅ περ ἂν πείσῃ, ταῦτα αὐτῷ τέλεα γιγνέσθω. παισὶ δὲ μετοίκων, δημιουργοῖς οὖσι καὶ γενομένοις ἐτῶν πεντεκαίδεκα, τῆς μὲν μετοικίας ἀρχέτω χρόνος ὁ μετὰ τὸ πέμπτον καὶ δέκατον ἔτος, ἐπὶ τούτοις δὲ εἴκοσιν ἔτη μείνας[v] ἴτω ὅπῃ αὐτῷ[w] φίλον· μένειν δὲ ἂν βούληται, κατὰ τὰ[x] αὐτὰ μενέτω πείσας. ὁ δὲ ἀπιὼν ἐξαλειψάμενος ἴτω τὰς ἀπογραφάς, αἵ τινες ἂν αὐτῷ παρὰ τοῖς ἄρχουσι γεγραμμέναι πρότερον ὦσιν.[y]

ΞΩυϛ𝔥𝔯.—[v] μείνας ἴτω A𝔥 et γρ Ω: μεινάτω *ϛ.—[w] αὐτῇ Ξ.—[x] τὰ om 𝔥.—[y] post ὦσιν hæc γεωργοῦσιν 390, 9...ὦσιν iterum ponit υ, adscripto in mg περιττόν.

μεινάτω] Lege potius ut in vet. μείνας, ἴτω. Sed et ὅπῃ mutandum fuerit in ὅποι. Steph. Vetus ille est Ficini liber, nam vertit: *Ut viginti postea maneant annos, deinde, quo velint, proficiscantur.* Bip.

μείνας ἴτω] Sic e Cod. Voss. et Cod. Par. marg. recepimus pro μεινάτω. Pro ὅπῃ præterea Steph. ὅποι scribi jubebat, sed vid. ad ii. 9. Ast.

ἀπογραφὰς] ἀπογραφὴ est *relatio in tabulas publicas* s. census bonorum, ut v. 14. p. 745. D. vi. 3. 754. D. xi. 1. 2. 855. B. Vid. Schol. Ruhnk. ad h. l. Ind. Græcit. Lys. p. 755. t. vii. et Demosthen. p. 94. Perizon. ad Ælian. V. H. iv. 25. Ast.

προέμενος ὡς[l] πιστεύων, ἐάν τε κομίσηται καὶ ἂν[m] μή, στεργέτω ὡς οὐκέτι δίκης οὔσης τῶν τοιούτων πέρι συναλλάξεων. II. 850.
τὸ δὲ ὠνηθὲν[n] ἢ πραθὲν ὅσῳ πλέον ἂν ᾖ καὶ πλέονος ἢ κατὰ τὸν νόμον, ὃς εἴρηκε πόσου προσγενομένου καὶ ἀπογενομένου δεῖ μηδέτερα τούτων ποιεῖν, ἀναγραφήτω[o] τότ' ἤδη παρὰ τοῖς νομοφύλαξι τὸ πλέον, ἐξαλειφέσθω δὲ τὸ ἐναντίον. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ περὶ μετοίκων ἔστω τῆς ἀναγραφῆς πέρι τῆς οὐσίας. ἰέναι δὲ τὸν βουλόμενον εἰς τὴν μετοίκησιν ἐπὶ ῥητοῖς, ὡς οἰκήσεως οὔσης τῶν ξένων τῷ βουλομένῳ καὶ δυναμένῳ μετοικεῖν,[p] τέχνην κεκτημένῳ καὶ ἐπιδημοῦντι μὴ III. iii. 117.
πλέον ἐτῶν εἴκοσιν, ἀφ' ἧς ἂν γράψηται, μετοίκιον μηδὲ σμικρὸν τελοῦντι πλὴν τοῦ σωφρονεῖν, μηδὲ ἄλλο[q] αὖ τέλος ἕνεκά τινος ὠνῆς ἢ καὶ[r] πράσεως. ὅταν δ' ἐξήκωσιν οἱ χρόνοι, τὴν αὑτοῦ λαβόντα οὐσίαν ἀπιέναι. ἐὰν[s] δ' ἐν[t] τοῖς ἔτεσι τούτοις αὐτῷ ξυμβῇ[u] λόγου ἀξίῳ πρὸς εὐεργεσίαν

[m] καὶ ἐὰν τ. ἐάν τε f.—[n] ἐωνηθὲν υ.—[o] ἀναγραφέτω υς.—[p] κατοικεῖν Ω, κατοικεῖν (μετ) Αυ.—[q] ἄλλο om τ.—[r] καὶ om ђ.—[s] ἂν Ης.—[t] ἐντὸς γρ Ω (ἀπ' ὀρθώσεως).—[u] ξ. Α

se προΐεσθαι esse debet sine pretio tradere. Ast.

τὸ δὲ ὠνηθὲν] Quæ sequuntur, docent hæc de opibus vel augendis vel minuendis intelligenda esse earumque relatione in tabulas publicas. Si quis emerit vel vendiderit quid, quo bonorum suorum modus a lege constitutus vel augeatur vel minuatur, augmentum (plus) in tabulas publicas referendum est, et imminutio (minus) delenda, h. e. tantum de bonis in tabula conscriptis delendum s. expungendum est, quantum minus illud efficit. Verba autem mendosa ὅσῳ πλέον ἂν ᾖ καὶ πλέονος haud dubie ita emendanda sunt: ὅσῳ πλέον ἂν ᾖ ἢ καὶ μεῖον, int. τοῦ κλήρου κατεσκευασμένου (ix. 2.); hinc τὸ ἐναντίον refertur ad τὸ μεῖον. Ficin. *si quid vero venditum emtumque pluris minorisve est.* Τὸ δὲ ὠνηθὲν ἢ πραθὲν absolute positum est: *quod ad emtum vel venditum attinet.* Ast.

ὃς εἴρηκε, πόσου] *Quæ* (lex) *definivit, quanto accedente vel decrescente neutrum facere* (neque emere neque vendere) *liceat*, h. e. quæ modum opum et augendarum et minuendarum definit, quem transgredi non licet. Deinde pro ἀναγραφέτω scripsimus ἀναγραφέσθω, sensu postulante. Ficin. *apud legum custodes plus illud conscribatur, et contrarium deleatur.* Ast.

ἀναγραφέτω] Legendum puto ἀναγραφήτω, ut in vet. Steph.

μετοικεῖν] Cod. Voss. κατοικεῖν. Mox pro γράψηται Steph. memorat legi quoque ἀναγράφηται; tunc vero scribi deberet ἀναγράψηται, præteritum. γράφειν autem sæpenumero est i. q. ἀναγράφειν, *in tabulas referre* et inscribere (ut xii. 2. p. 943. C.) Ceterum γράψηται, ut aorist. medii solet, vim passivam habet (vid. Küster. de verbo med. p. 157. et Abresch. ad Xenoph. Ephes. i. 10. ibique Locella p. 173.) conjunctam illam cum significatione reciproca, quæ dicitur; est enim: *a die illo, quo in tabulas nomen suum referri curavit.* Sic etiam Valckenar. ad Herodot. vii. 100. γραψάμενοι in Xenoph. Œcon. ix. 10. recte cepit, et similiter ἀπογράφεσθαι in locis a Perizonio ad Ælian. V. H. iv. 25. civitatis explicandum esse censeo. Ast.

ἐξήκωσιν] I. e. ἐξέλθωσιν, *si tempora effluxerint.*—κυρίως, speciatim, ut singulare beneficium. Sic ix. p. 871. D. οὗσπερ τοῖς τὰ ἱερὰ συλῶσι διαδικάζειν ἐρρήθη κυρίως. Ast.

τῆς πόλεως γεγονέναι τινὰ ἱκανήν, καὶ πιστεύῃ πείσειν βουλὴν καὶ ἐκκλησίαν ἤ τινα ἀναβολὴν τῆς ἐξοικήσεως ἀξιῶν αὐτῷ γίγνεσθαι κυρίως ἢ καὶ τὸ παράπαν διὰ βίου τινὰ μονήν, ἐπελθὼν καὶ πείσας τὴν πόλιν, ἅ περ ἂν πείσῃ, ταῦτα αὐτῷ τέλεα γιγνέσθω. παισὶ δὲ μετοίκων, δημιουργοῖς οὖσι καὶ γενομένοις ἐτῶν πεντεκαίδεκα, τῆς μὲν μετοικίας ἀρχέτω χρόνος ὁ μετὰ τὸ πέμπτον καὶ δέκατον ἔτος, ἐπὶ τούτοις δὲ εἴκοσιν ἔτη μείνας[v] ἴτω ὅπῃ αὐτῷ[w] φίλον· μένειν δὲ ἂν βούληται, κατὰ τὰ[x] αὐτὰ μενέτω πείσας. ὁ δὲ ἀπιὼν ἐξαλειψάμενος ἴτω τὰς ἀπογραφάς, αἵ τινες ἂν αὐτῷ παρὰ τοῖς ἄρχουσι γεγραμμέναι πρότερον ὦσιν.[y]

ΞΩυfhr.—[v] μείνας ἴτω Αh et γρ Ω: μεινάτω *s.—[w] αὐτῇ Ξ.—[x] τὰ om h.—[y] post ὦσιν hæc γεωργοῦσιν 390, 9...ὦσιν iterum ponit v, adscripto in mg περιττόν.

μεινάτω] Lege potius ut in vet. μείνας, ἴτω. Sed et ὅπῃ mutandum fuerit in ὅποι. Steph. Vetus ille est Ficini liber, nam vertit: *Ut viginti postea maneant annos, deinde, quo velint, proficiscantur.* Bip.

μείνας ἴτω] Sic e Cod. Voss. et Cod. Par. marg. recepimus pro μεινάτω. Pro ὅπῃ præterea Steph. ὅποι scribi jubebat, sed vid. ad ii. 9. Ast.

ἀπογραφὰς] ἀπογραφὴ est *relatio in tabulas publicas* s. census bonorum, ut v. 14. p. 745. D. vi. 3. 754. D. xi. 1. 2. 855. B. Vid. Schol. Ruhnk. ad h. l. Ind. Græcit. Lys. p. 755. t. vii. et Demosthen. p. 94. Perizon. ad Ælian. V. H. iv. 25. Ast.

ΝΟΜΟΙ,

Θ.

---

§. 1. Δίκαι[a] δὴ τὰ[b] μετὰ ταῦτα ἀκόλουθοι ταῖς ἔμπροσθεν[c] πράξεσιν ἁπάσαις οὖσαι κατὰ φύσιν γίγνοιντο[d] ἂν τὴν τῆς διακοσμήσεως τῶν νόμων. ὧν τινῶν οὖν δὴ πέρι δεῖ[e] γίγνεσθαι δίκας, τὰ μὲν εἴρηται, τὰ[f] κατὰ γεωργίας Steph. II. 853. — Bek. III. iii. 118.

[a] τίκαι Ξ.—[b] τὸ Ξf.—[c] ἔμπροσθε υ.—[d] γίγνοιντ' υ.—[e] δεῖ om Ξ.—[f] alterum τὰ

§. 1. *κατὰ φύσιν γίγνοιντο ἂν*] Repet. ἀκόλουθοι. Cod. Voss. ἀκόλουθα. Cornar. vertit: *Porro judicia post hæc ad superiores omnes actiones secundum naturalem legum dispositionem sequi debent.* Possis tamen, interpunctione deleta, *οὖσαι* cum *γίγνοιντο ἂν* conjungere, ut *οὖσαι γίγνοιντο ἂν* positum sit pro *εἶεν ἂν* (*erunt*); *γίγνεσθαι* enim cum participio alius verbi ita connectitur, ut ejus circumlocutionem faciat, vid. ad ii. 11. Ast.

δεῖ γίγνεσθαι] Locus hic non solum mendosus est, sed etiam mancus, ut opinor. Quamvis enim quædam in eo (ut hic ipsum legis) melius quam in præced. edit. scripta sint, hæc inter se non cohærere videmus. Quæ autem fuerunt emendata, sunt ista: primum in his *ὧντινων οὖν δὴ πέρι γίγνεσθαι δίκας*, additum fuit *δεῖ* ante *γίγνεσθαι*: deinde ante *καθ' ἓν ἕκαστον* adjectum fuit *οὔτε*: postremo ante *τιμωρίαν* pro *δὴ* substitutum fuit *δεῖ*. Steph. Has omnes correctiones Steph. sublegit Cornar. cui et ultima *μετ' ἐκεῖν' οὖν ἑξῆς ταῦτα ῥητέον* debentur; nam Ald. Bas. 1. 2. exhibent *μετ' ἐκεῖν', αὐτὰ, ἑξῆς ταῦτα ῥ.* Idem non *δὴ πέρι δεῖ γίγν.* corrigebat, sed *δεῖ πέρι γίγν.* Bip. Satius esse duximus, librorum veterum scripturam sequi, quam incertas reponere conjecturas. Post *οὔτε* vero alterum *οὔτε* sequatur minime necesse est; particulæ enim *οὔτε*, ut solet, *τε* in verbis *καθ' ἓν ἕκαστόν τε* respondet. Sensus est, *quæ vero maxima sunt, ea nondum exposui et deinceps explicabo* (*ἑξῆς ῥητέον*). *Καθ' ἓν ἕκαστον* est *unumquodque separatim*, vid. ad iv. 12. Participium *ῥηθὲν* de glossa suspectum est, eoque omisso verba ita cohærent: *μετ' ἐκεῖνα ἑξῆς ῥητέον, καθ' ἓν ἕκαστον λεγόμενον* (*ita ut de unoquoque separatim exponatur*), *ἣν δεῖ λαμβάνειν αὐτὸ τιμωρίαν* cet. *Αὐτὰ ταῦτα*, *hæc ipsa*, int. *τὰ μέγιστα*. Ficin. simpliciter vertit: *de maximis vero judiciis et judicibus sigillatim nondum diximus. De his*

σπέρματα πυρί, νόμοις οὗτοι καί περ οὕτως[p] ἰσχυροῖς οὖσιν ἄτηκτοι[q] γίγνωνται.[r] ὧν δὴ χάριν οὐκ[s] ἐπίχαριν[t] λέγοιμ' ἂν πρῶτον νόμον ἱερῶν πέρι συλήσεως,[u] ἄν τις τοῦτο δρᾶν τολμᾷ. καὶ πολίτην μὲν τῶν τεθραμμένων ὀρθῶς οὔτ' ἂν βουλοίμεθα οὔτε ἐλπιστὸν πάνυ τι[v] νοσῆσαί ποτε ἂν ταύτην τὴν νόσον, οἰκέται δὲ ἂν τούτων καὶ ξένοι καὶ ξένων δοῦλοι πολλὰ ἂν ἐπιχειρήσειαν τοιαῦτα. ὧν ἕνεκα μὲν μάλιστα,
II. 854. ὅμως δὲ καὶ ξύμπασαν τὴν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀσθέ-
III. iii. 120. νειαν εὐλαβούμενος, ἐρῶ τὸν[w] τῶν ἱεροσύλων πέρι νόμον καὶ τῶν ἄλλων πάντων[x] τῶν τοιούτων ὅσα δυσίατα καὶ ἀνίατα. προοίμια δὲ τούτοισι κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον ὁμολογηθέντα προρρητέον[y] ἅπασιν ὡς βραχύτατα.[z] λέγοι[a] δή τις[b] ἂν ἐκείνῳ διαλεγόμενος ἅμα καὶ παραμυθούμενος, ὃν ἐπιθυμία κακὴ παρακαλοῦσα μεθ' ἡμέραν τε καὶ ἐπεγείρουσα[c] νύκτωρ ἐπί τι τῶν ἱερῶν ἄγει συλήσοντα, τάδε, Ὦ θαυμάσιε, οὐκ ἀνθρώπινόν σε κακὸν οὐδὲ θεῖον κινεῖ τὸ νῦν ἐπὶ τὴν ἱεροσυλίαν προτρέπον ἰέναι, οἶστρος[d] δέ σε[e] τις ἐμφυόμενος ἐκ παλαιῶν καὶ ἀκαθάρτων τοῖς ἀνθρώποις ἀδικημάτων, περιφερόμενος ἀλιτηριώδης, ὃν εὐλαβεῖσθαι χρεὼν παντὶ

—q εὔτηκτοι υf, ἄτακτοι h.—r γίγνωνται Ω, γίγνονται Ξυfhr.—s οὐ f.—t ἐπίχαρι Ξfhr, ἔτι χάριν pr Ω.—u συλήσεων Ω, συλήσεων υ.—v τι om h.—w τὸν om h.—x πολιτῶν f.—y πρὸς ῥητέον f.—z βραχύτητα h.—a λέγω AΩυ.—b τὶς AΞΩ.—c ὑπεγείρουσα υ.—d ἴστρος Ξ.—e σέ r et γρ AΩ : ἐστί *ς.—f τὰς om Ξς.—g ὅμων

νωνται pendet e particula *μή*. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *γίγνονται* scribunt. Denique pluralis *αὐτοὶ* post *τὶς* et *ὃς* offendere non debet; frequentissime enim Græci a singulari ad pluralem et contra transeunt, vid. ad i. 10. Ast.

χάριν—ἐπίχαριν] De hac paronomasia, quam Latine ita exprimere possis, *quorum gratia haud gratam legem dicturus sum*, vid. ad ii. 4. Vulgo post *χάριν* interpungitur. Cod. Voss. *νόμων—συλήσεων* et *τολμῶσι*.—*ἐλπιστὸν*, *timendum*, ut *ἐλπὶς*, *ἐλπίζειν* usurpari constat, v. Abresch. ad Æschyl. t. i. p. 363. Ast.

ἱεροσύλων] Legendum esse videri possit *ἱεροσυλιῶν*, propter *τῶν ἄλλων πάντων τοιούτων, ὅσα δυσίατα*; sed concretum pro abstracto positum est, vid. Mercer. ad Aristænet. i. 19. et Casaubon. ad Athen. i. 18. t. i. p. 130. Schweigh. Ante *καὶ ἀνίατα* vero vide ne *ἢ* exciderit, etsi eo carere possumus, si locum ita explicamus, *et omnium reliquorum criminum tam vix sanabilium quam insanabilium*. Crimina *ἀνίατα* s. *ἀνήκεστα*, quorum nulla medela est, sunt extrema s. summa; quæ corrigi nequeunt. Mox Cod. Voss. *προειρητέον* et *λέγω*. Deinde *ἀνθρώπινόν σέ τι* legi quoque Stephanus refert. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *κινεῖτο νῦν*. Cod. Voss. *οἶστρος δέ σέ τις*. Ast.

κινεῖ τὸ νῦν] Legitur etiam *τὸν νοῦν*: (in præced. autem edit. perperam *κινεῖτο νῦν*) et *τὶ* post *σὲ*, hoc modo, *οὐκ ἀνθρώπινόν σέ τι κακὸν* etc. Steph.

ἀλιτηριώδης] *Piacularis*, *exitiabilis*, ut *τύχη* ix. 17. p. 881. E. Ineptæ sunt

ἀλλ' ἄνθρωποί[n] τε καὶ ἀνθρώπων σπέρμασι νομοθετοῦμεν τὰ νῦν, ἀνεμέσητον δὴ φοβεῖσθαι μή τις ἐγγίγνηται τῶν πολιτῶν ἡμῖν οἷον κερασβόλος,[o] ὃς ἀτεράμων εἰς τοσοῦτον φύσει γίγνοιτ' ἂν ὥστε μὴ τήκεσθαι, καθά περ ἐκεῖνα τὰ

τήδευμα v.—[m] αὐτοί corr Ω et γρ Ω.—[n] ἂν οἱ v.—[o] κερασφόρος f.—[p] οὕτως om r.

κερασβόλος] *Durus*, intractabilis et præfractus. Imago petita est inde, quod legumina (*ὄσπρια*), quæ, priusquam in terram caderent, in boum cornua incidissent, duriora nasci et fructus edere vix coctibiles credebantur. Vid. Erasmi Adag. p. 739. Plutarch. Sympos. Quæst. vii. 2. p. 700. *ὁ λεγόμενος κερασβόλος καὶ ἀτεράμων ζήτησιν ἀεὶ παρεῖχεν οὐχ ὅστις εἴη· δῆλον γὰρ ἦν, ὅτι τῶν σπερμάτων τὰ προσπίπτοντα τοῖς τῶν βοῶν κέρασιν ἀτεράμονα τὸν καρπὸν ἐκφύειν νομίζοντες οὕτως τὸν αὐθάδη καὶ σκληρὸν ἄνθρωπον ἐκ μεταφορᾶς κερασβόλον καὶ ἀτεράμονα προσηγόρευον.* Vid. Theophrast. de caus. plant. iv. 14. Pollux vi. 125. p. 642. Eustath. ad Iliad. Σ. p. 1200. 41. Suid. Etymol. M. Schol. p. 232. et Tim. Lexic. p. 155. ubi v. docta Ruhnkenii nota. Hinc sequitur *ἀτεράμων* vel *ἀτέραμνος*, *durus* (*τέραμνον γὰρ τὸ ἁπαλὸν*, Etymol. M. p. 163. 20.) quod proprie usurpatur de leguminibus non coctibilibus. Schol. ad Aristoph. Vesp. 729. *ἀτέραμνα ὄσπριά φαμεν τὰ μὴ ἑψόμενα διὰ σκληρότητα. Καὶ Πλάτων κέχρηται τῇ λέξει, κερασβόλους καὶ ἀτεράμνους λέγων τοὺς σκληροὺς διὰ τούτων.* Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 156. ibique laudatis addatur Polyb. iv. 21. *βουλόμενοι δὲ* (Arcades) *μαλάττειν καὶ κιρνᾷν τὸ τῆς φύσεως αὔθαδες καὶ σκληρὸν—καὶ συλλήβδην πᾶν ἐμηχανήσαντο σπεύδοντες, τὸ τῆς ψυχῆς ἀτέραμνον διὰ τῆς τῶν ἐθισμῶν κατασκευῆς ἐξημεροῦν καὶ πραΰνειν.* Similiter infra c. 17. p. 880. E. *ἀτεράμονι χρωμένων τινὶ φύσει, καὶ μηδὲν τεγχθέντων.* Deinde pro *τήκεσθαι* et *ἄτηκτοι* haud dubie scribendum est *τέγγεσθαι* et *ἄτεγκτοι*; *τήκεσθαι* enim, *liquescere*, non quadrat in legumina, sed *τέγγεσθαι*, *emolliri*; quocirca infra l. l. cum *ἀτεράμων* conjungitur, ut in Æliani fragm. t. ii. p. 324. Kühn. *ὡς καὶ πάντας τοὺς ἀτέγκτους τε καὶ ἀτεράμονας τέγξαι.* De *τέγγεσθαι* et *ἄτεγκτος* vid. Ruhnken. ad Tim. p. 248. Ast.

καθάπερ] Voculam *καὶ* deesse puto ante *καθάπερ*: ut ignis non tribuatur legibus, sed sit sensus, *Et nihilo magis hi legibus, quamvis adeo vehementibus, quam illa semina igni, liquefieri possint* (vel, *macerari*). Simul autem post *πυρὶ* ponenda tantum fuerit hypostigme. Steph. qui sic in Not. 'Quam particulam modo dicebam ante *τοῦτο δρᾷν* deesse mihi videri, nunc quoque ante *καθάπερ* me omissam existimare dico: sicut etiam in margine meæ editionis admonui. Faciet autem hæc particula ut non cogamur in Platonis scripta durissimum quoddam (meo quidem judicio) loquendi genus invehere: et quidem depravato etiam ut illud invehi possit, isto loco; nam Ficin. quoque ex *νόμοις* facere *νόμων* necesse habuit, et interpunctionem quæ dativum *πυρὶ* a dativo *νόμοις* sejungebat tollere, ut viam sibi ad hanc interpretationem posset sternere: *Vereri par est ne quis civium ita natura indomitus et inexorabilis nobis gignatur, ut quasi legumina fulminis tactu prædura, igni legum etiam fortissimarum decoqui nequeat.* At ego hanc metaphoram qua ignis legibus tribuitur, pro Platonica non agnosco: atque adeo ita reddi posse hunc locum dico ut ignis procul ab illis removeatur. Si enim *καὶ* ponatur ante *καθάπερ*, simul etiam post *πυρὶ* ponenda hypostigme tantum fuerit: ut intelligamus: *Et quemadmodum illa semina igni, ita hi legibus, quamvis adeo vehementibus, macerari non queant.* Vel: *Et nihilo magis hi legibus, quamvis adeo vehementibus* (vel, *acribus*) *quam illa semina igni mitescere et molliri possint*: si his verbis uti licet, quibus Naso hac ipsa de re usus est, quum cecinit, 'Sunt herbæ dulces, sunt quæ mitescere flamma Mollirique queant.' Iisdem autem Plato utens verbis circa finem hujus libri, quibus hic, de illis quibus est *ἀτεράμων φύσις*, dicit, *καὶ μηδὲν τεγχθέντων.* Ceterum quod a singulari (dixerat enim *μή τις ἐγγίγνηται τῶν πολιτῶν* etc.) transit statim ad pluralem, minime novum est: præsertim quum usus esset particula *τις*, quæ *ἰσοδυναμεῖ* plurali *τινὲς* in hujusmodi locis.'

καθάπερ] Steph. interponi jubebat *καὶ*, quo haud opus est; intelligenda est enim particula explicans. Conjunctivus γίγ-

μετὰ τὸ[k] προοίμιον ᾄδειν μέγα. Ὃς δ' ἂν ἱεροσυλῶν ληφθῇ,
ἐὰν μὲν ᾖ δοῦλος ἢ ξένος, ἐν τῷ προσώπῳ καὶ ταῖς χερσὶ
γραφεὶς τὴν συμφορὰν καὶ μαστιγωθεὶς ὁπόσας ἂν δόξῃ
τοῖς δικασταῖς, ἐκτὸς τῶν ὅρων τῆς χώρας γυμνὸς ἐκβλη-
θήτω· τάχα γὰρ ἂν δοὺς ταύτην τὴν δίκην γένοιτ' ἂν βελ-
τίων, σωφρονισθείς. οὐ γὰρ ἐπὶ κακῷ δίκη γίγνεται οὐδεμία
γιγνομένη[l] κατὰ νόμον, δυοῖν δὲ θάτερον ἀπεργάζεται σχε-
δόν· ἢ γὰρ βελτίονα ἢ μοχθηρότερον ἧττον ἐξειργάσατο
τὸν τὴν δίκην παρασχόντα. πολίτης δὲ ἄν τίς ποτέ τι τοι-
οῦτον δρῶν ἀναφανῇ,[m] περὶ θεοὺς ἢ περὶ γονέας ἢ περὶ πόλιν
ἠδικηκὼς τῶν μεγάλων τινὰ καὶ ἀποῤῥήτων ἀδικιῶν, ὡς
ἀνίατον ἤδη τοῦτον ὄντα ὁ δικαστὴς διανοείσθω, λογιζόμε-
νος οἵας παιδείας τε καὶ τροφῆς ἐκ παιδὸς τυγχάνων οὐκ
ἀπέσχετο τῶν μεγίστων κακῶν. δίκη δὴ τούτῳ θάνατος
ἐλάχιστον τῶν κακῶν, τοὺς δὲ[n] ἄλλους παράδειγμα ὀνή-
II. 855. σει γενόμενος ἀκλεὴς καὶ ὑπὲρ τοὺς τῆς χώρας ὅρους ἀφα-

h.—[m] ἀφανῇ v.—[n] δὲ f.—[o] φύγωσι (εύ) Ω, φεύγωσι fh.—[p] γε f.—[q] μηδέπω f.—[r] αὐ-

venturum fortasse alicui in mentem, esse legendum potius ἐᾷν σιγῆσαι τὸν νόμον, vel ἐᾷν σιγᾷν τὸν νόμον: verum mihi nullo modo lectio hæc possit probari. Steph.

μέγα] *Voce magna.* Sic Polit. v. 1. p. 449. C. *μέγα ἤδη λέγων.* Erast. 133. B. *λέγων μέγα τῇ φωνῇ, ἵν' αὐτοῦ κατακούοι τὰ παιδικά.* Demosth. pro Coron. p. 313. de fals. legat. p. 408. in Mid. p. 579. Ast.

ὁπόσας] Int. *πληγὰς*, ut c. 11. p. 872. B. c. 16. p. 879. E. c. 17. p. 882. B. Demosth. de fals. legat. p. 403. Cf. L. Bos. Ellips. Gr. p. 385. ed. Schäf.—De sacrilegorum pœna apud veteres vid. Meurs. Them. Attic. ii. 2. Hauptmann. de Andocid. c. vii. p. 586. t. viii. Orat. Græc. Reisk. et S. Petit. Legg. Attic. p. 671. Ast.

οὐ γὰρ ἐπὶ κακῷ] Celebratissima hæc est Platonis sententia, quæ dilucide etiam in Gorg. p. 525. A. exponitur: *προσήκει δὲ παντὶ τῷ ἐν τιμωρίᾳ ὄντι, ὑπ' ἄλλου ὀρθῶς τιμωρουμένῳ, ἢ βελτίονι γίγνεσθαι καὶ ὀνίνασθαι, ἢ παραδείγματι τοῖς ἄλλοις γίγνεσθαι.* Cf. infra c. 6. p. 862. D. xi. 12. p. 934. A. Protagor. 342. A. Crit. 106. B. Vid. Herodot. ii. 120. Seneca de ira i. 15. 20. 21. de clement. i. 22. A. Gell. Noct. Attic. vi. 14. Lactant. de ira dei c. 18. et Valckenar. ad Eurip. Phœn. 878. Ast.

ἀποῤῥήτων ἀδικιῶν] *Velitarum*, non, ut Dorvill. ad Charit. p. 62. explicat, *non dicendarum, terribilium*; *ἀπόῤῥητα* enim Atticis dicebantur, quæcunque fieri vel alteri exprobrari leges vetabant, lege nominatim interdicta. Sic Lys. contra Theomn. p. 344. *οὐδ' εἴ τι ἄλλο τῶν ἀποῤῥήτων ἤκουσα.* p. 347. *ὡς οὐκ ἔστι τῶν ἀποῤῥήτων, ἐάν τις εἴπῃ τὸν πατέρα ἀπεκτονέναι.* p. 376. Isocrat. contra Lochit. p. 586. Demosth. p. 1335. 5. Cf. Salmas. Observat. ad Jus Attic. et Rom. p. 263. et Taylor. ad Lys. p. 340. t. v. ed. Reisk. Ast.

παράδειγμα] Int. *ὡς*, *ut*, vid. ad viii. 5.—*ἀφανισθείς.* Sacrilegi enim et proditores ex Atheniensium legibus morte mulctabantur, eorumque corpora exterminabantur (quod dicebatur *ἐξορίζειν ἔξω τῆς Ἀττικῆς*), v. Petit. Legg. Attic. p. 671. Ast.

σθένει. τίς δ' ἐστὶν εὐλάβεια μαθέ. ὅταν σοι προσπίπτῃ τι τῶν τοιούτων δογμάτων, ἴθι ἐπὶ τὰς ἀποδιοπομπήσεις, ἴθι ἐπὶ θεῶν ἀποτροπαίων ἱερὰ ἱκέτης, ἴθι ἐπὶ τὰς[f] τῶν λεγομένων ἀνδρῶν ὑμῖν[g] ἀγαθῶν ξυνουσίας, καὶ τὰ μὲν ἄκουε, τὰ δὲ πειρῶ λέγειν αὐτός, ὡς δεῖ τὰ καλὰ καὶ τὰ δίκαια πάντα ἄνδρα τιμᾶν· τὰς δὲ τῶν κακῶν[h] ξυνουσίας φεῦγε ἀμεταστρεπτί.[i] καὶ ἐὰν μέν σοι δρῶντι ταῦτα λωφᾷ τι τὸ νόσημα· εἰ δὲ μή, καλλίω θάνατον σκεψάμενος ἀπαλλάττου τοῦ βίου. [§. 2.] Ταῦτα ἡμῶν ᾀδόντων προοίμια τοῖς πάντα ταῦτα ἐπινοοῦσιν ὅσα ἀνόσια ἔργα καὶ πολιτοφθόρα, III. iii. 121. τῷ μὲν πειθομένῳ τὸν νόμον ἐᾷν σιγῇ δεῖ, τῷ δὲ ἀπειθοῦντι

Ω, ὑμῶν Αυf.—[h] καλῶν Ξυ.—[i] ἀμεταστρεπτεὶ Ω.—[k] τὸ om ħ.—[l] γενομένη ΑΞΩυf

grammaticorum et explicationes et derivationes vocum ἀλιτήριος et ἀλιτηριώδης. Vid. Plutarch. Probl. Quæst. p. 297. A. Schol. Ruhnk. p. 233. Bene Timæus Lexic. p. 23. ἀλιτηριῶδες, ἁμαρτωλὸν ἢ πλάνον· ἄλη γὰρ ἡ πλάνη καὶ ἡ ἁμαρτία, ubi Ruhnken. laudavit Desid. Herald. ad Jus Attic. et Rom. p. 596. Ast.

ἀποδιοπομπήσεις] *Piacularia sacrificia*, quibus scelus averruncatur (sic enim Attici dicunt ἄγος ἀποπέμψασθαι et ἐλαύνειν, vid. Pollux i. 33.) i. e. expiatur. Vid. Schol. Ruhnk. p. 233. et Ruhnk. ad Tim. p. 40. Idem legimus c. 14. p. 877. E. x. 10. p. 900. B.—ἀποτροπαίων, i. e. τῶν ἀποτρεπόντων τὰ κακὰ, ut Ruhnkenii Scholiast. explicat. Latinorum est *averruncus*. Ast.

φεῦγε ἀμεταστρεπτὶ] *Facie non conversa vel retroversa* (h. e. ita ut non respicias s. respectes), proverbialiter dicitur. Vid. Ruhnken. ad Tim. p. 25. Deinde ante εἰ δὲ μὴ intellig. εὖ ἔχει, quæ ellipsis admodum frequens, vid. Fischer. ad Weller. t. iii. p. ii. p. 85. Sententiam, mortem esse vitæ sceleratæ ac miseræ anteponendam, illustravit pluribus Gataker. ad M. Antonin. ix. §. 2. Ast.

νόσημα] Nihil deesse putandum est post νόσημα, sed esse ellipsin, quæ et alibi reperitur; nam et Ficin. non ex vet. exempl. sed de suo explevisse crediderim, addentem verba ista, *Bene tecum actum erit*. Steph. qui sic in Not. 'Post τὸ νόσημα verba quæpiam a librario esse omissa credendum esset, quæ nimirum haberent ἀπόδοσιν ad particulam ἐάν: nisi talis orationis ellipticæ (quæ ἀνανταπόδοτος vocatur) inter ἐὰν μὲν et εἰ μὲν, vel εἰ δὲ, exempla extarent.'

§. 2. τὸν νόμον] Post νόμον in præced. edit. interpungitur, quum tamen accus. τὸν νόμον nullo modo cum participio πειθομένῳ jungi possit. Cur autem τὸν νόμον in τῷ νόμῳ mutandum esse dicamus, nihil causæ video, quum apte dici posse existimem ἐᾷν σιγῇ τὸν νόμον; id est, *legem relinquere tacitam* (ut vicissim dicitur, *Nolle aliquid relinquere tacitum*, quod tacere, seu de quo tacere nolumus) contra quam Ficin. sit interpretatus: cujus hæc sunt verba, *Quicunque ex his paruerint, eos a lege liberos dimittemus*: quum tamen ἐᾷν σιγῇ τὸν νόμον nihil aliud sit quam quod alibi dicit, πειθομένοις εἶναι σιγήν, at vero ἀπειθοῦσι, φωνὴν νόμου, in fine libri xi. p. 938. δεομένου δὲ τοῦ νομοθέτου πείθεσθαι, καὶ μὴ ἐναντία δίκῃ φθέγγεσθαι, πρὸς ἄλλην δὲ ἀπαλλάττεσθαι χώραν, πειθομένοις μὲν σιγὴ, ἀπειθοῦσι δὲ φωνὴ νόμου ἥδε. Alicubi vero, nimirum in quodam loco ejus libri unde sumptus est locus in quem hæc annotantur, pro ἐᾷν σιγῇ τὸν νόμον dicit τὸν ἐπὶ τούτῳ νόμον οὐχ ὑμνεῖν: legimus enim in fine pag. 870. πειθομένῳ μὲν δὴ καὶ πάντως φοβουμένῳ ἐξ αὐτοῦ τοῦ προοιμίου τὴν τοιαύτην δίκην, οὐδὲν δεῖ τὸν ἐπὶ τούτῳ νόμον ὑμνεῖν· ἀπειθοῦντι δὲ νόμος ὅδε εἰρήσθω. Addam vero et hoc ad ea quæ de illis verbis dixi ἐᾷν σιγῇ τὸν νόμον,

δὲ ἢ δεσμοὺς ἢ πληγὰς ἤ τινας ἀμόρφους ἕδρας ἢ στάσεις
ἢ παραστάσεις εἰς ἱερὰ ἐπὶ τὰ τῆς χώρας ἔσχατα, ἢ χρη-
μάτων καθά περ ἔμπροσθεν[t] εἴπομεν ἐκτίσεις γίγνεσθαι
δεῖν, τὴν δίκην ταύτην γιγνέσθω. δικασταὶ δὲ ἔστωσαν θα-
νάτου πέρι νομοφύλακές τε καὶ τὸ τῶν περυσινῶν[u] ἀρχόν-
III. iii. 128. των ἀριστίνδην ἀπομερισθὲν δικαστήριον· εἰσαγωγὰς δὲ τού-

om ђ.—[u] περισσηνῶν f.—[v] χρὴ r.—[w] τὸ om f.—[x] πρέσβιν in litura Ω.—[y] δεῖ s.

ὑπερορίαν] Vulgo absque præpositione εἰς legitur, sed, id quod Steph. jam perspectum habuit, sensus et linguæ ratio postulant εἰς τὴν ὑπερορίαν. Sic enim c. 8. p. 866. D. εἰς τὴν ὑπερορίαν ἐκπεμπέτω ἄσυλον. xi. 14. p. 936. C. ἀγρονόμοι δὲ ἐκ τῆς ἄλλης χώρας εἰς τὴν ὑπερορίαν ἐκπεμπόντων. Ἡ ὑπερορία (int. γῆ s. χώρα, v. L. Bos. Ellips. Gr. p. 81.) est *terra extra fines*; igitur φυγὰς (*extorris*, i. e. ἐκπεμπόμενος s. φυγαδευόμενος) εἰς τὴν ὑπερορίαν est *qui extra fines civitatis in exilium ejicitur*, qui e patria vel ex civitate exterminatur. Sensus est, *nemo, qui aliquid commisit, impunitus esto, ne is quidem, qui ex urbe exterminatur* (is quoque, priusquam exterminetur, supplicio afficiendus est). Ast.

παραστάσεις] Scribendum esse judico, ἢ στάσεις εἰς ἱερὰ (Ficin. *ignobiliter sedendo standoque in sacris*) ἢ παραστάσεις ἐπὶ τὰ τῆς—. Παράστασις est enim *relegatio*, ut apud Aristot. Polit. l. v. εἰ δὲ μή, ἀποδημητικὰς ποιεῖσθαι παραστάσεις αὐτῶν. Ceterum hic locus obversabatur Dioni Cass. lv. p. 790. ἕδραι τε ἄτιμοι καὶ στάσεις ἐπονείδιστοι τό τε προλυπηθῆναι καὶ τὸ προφοβηθῆναι συχνοὺς βελτίους ἐποίησε. Cf. Casaubon. ad Sueton. August. c. 24. et Ruhnken. ad Tim. p. 206. Deinde pro δεῖν, quod vulgo legitur, scripsimus δεῖ, ut verba ita cohæreant: δεῖ δὲ γίγνεσθαι θάνατον—ἢ χρημάτων, καθάπερ (*ea ratione, qua*—) ἔμπροσθεν εἴπομεν, ἐκτίσεις. Ast.

γιγνέσθω] Scribendum videtur γιγνέσθων: qui error et alibi invenitur. Fuerint autem hæc, ἢ χρημάτων etc. alio interpunctionis genere a præcedentibus separanda: quum illi accusativi, θάνατον δὲ, ἢ δεσμοὺς, ἢ πληγὰς (etc.) ab εἶναι, quod est in præcedente periodo, pendeant: deinde mutata orationis forma dicatur, ἢ χρημάτων ἐκτίσεις γιγνέσθων τὴν δίκην ταύτην καθάπερ ἔμπροσθεν εἴπομεν γίγνεσθαι δεῖν· (si tamen τὴν δίκην ταύτην pro τοῦτον τὸν τρόπον Platonem dixisse putandum sit, ut Ficin. quoque intellexit) quod si ἐκτίσεις post χρημάτων ponere liceret, minus impedita orationis hujus structura esset. Steph.

ταύτῃ γιγνέσθω] *De judicio* (κατὰ τὴν δίκην), *ita habetor* s. exercetor; cui respondet sequens δικασταὶ δὲ ἔστωσαν cet. Vulgo scribitur γίγνεσθαι δεῖν, τὴν δίκην ταύτην γιγνέσθω, in quo neque sensus neque structura grammatica inest. Steph. scribi volebat γιγνέσθων· ἢ χρημάτων ἐκτίσεις γιγνέσθων τὴν δίκην ταύτην (i. e. τοῦτον τὸν τρόπον), καθάπερ ἔμπροσθεν εἴπομεν γίγνεσθαι δεῖν; accusativos vero antecedentes θάνατον—δεσμοὺς cet. e verbo εἶναι pendere censebat. Sed nimis contorta esset hæc verborum structura, et τὴν δίκην ταύτην pro *hac ratione* Platonem posuisse in hoc sententiarum nexu, ubi de δίκῃ, *judicio*, agitur, nemo mihi persuadebit. Quod lenissimum est, reposuisse nobis videmur, δεῖν in δεῖ et ταύτην in ταύτῃ mutato, quo et sensus et oratio juvantur; et licet Platonis manum nondum assecuti simus (aliquanto enim abruptius est Τὴν δίκην, quum sermonis Platonici consuetudo postulasset Τὴν δὲ δίκην vel simile quid), tamen verba, ut nunc leguntur, sensum præbent commodum. Particula δὲ post δικασταὶ est *scilicet*, vid. ad ii. 1. Ast.

τῶν περυσινῶν ἀρχόντων] *Magistratus anni superioris*, qui magistratu anno proxime exacto functi sunt (πέρυσι est enim *anno superiori*, v. Gataker. ad M. Anton. x. 7.).—ἀριστίνδην. Schol. Ruhnken. κατ' ἐκλογὴν καὶ αἵρεσιν τῶν ἀρίστων. Vid. Alberti ad Hesych. h. v. et Ruhnken. ad Tim. p. 49. Ast.

εἰσαγωγὰς] Schol. Ruhnk. εἰσαγωγαί εἰσιν αἱ εἰς τὰ δικαστήρια εἰσενέγξεις

νισθείς· παισὶ δὲ καὶ γένει, ἐὰν φύγωσι[o] τὰ πατρῷα ἤθη, κλέος ἔστω καὶ λόγος ἔντιμος λεγόμενος, ὡς εὖ τε[p] καὶ ἀνδρείως εἰς ἀγαθὸν ἐκ κακοῦ διαπεφευγότων. δημόσια δὲ III. iii. 122.
χρήματα οὐδενὸς τῶν τοιούτων τῇ πολιτείᾳ πρέπον ἂν εἴη γίγνεσθαι, ἐν ᾗ δεῖ τοὺς αὐτοὺς ἀεὶ καὶ ἴσους ὄντας διατελεῖν κλήρους. ζημίας δ' ἐκτίσεις, ὅταν ἀδικεῖν ἄξια δοκῇ τις χρημάτων, ἐκτίνειν, ἂν ᾖ τι τῶν τοῦ κλήρου κατεσκευασμένου περιττεῦον, μέχρι τοσούτου ζημιωθέντα, τὸ δὲ πλέον μή. τὰς δ' εἰς ταῦτα ἀκριβείας ἐκ τῶν ἀπογραφῶν νομοφύλακες σκοποῦντες τὸ σαφὲς ἐξαγγελλόντων ἀεὶ τοῖς δικασταῖς, ὅπως ἂν τῶν κλήρων ἀργὸς μηδεὶς μηδέποτε[q] γίγνηται δι' ἀπορίαν χρημάτων. ζημίας δὲ ἄν τις πλέονος ἄξιος εἶναι δοκῇ, ἐὰν ἄρα μή τινες ἐθέλωσιν αὐτὸν[r] τῶν φίλων ἐγγυᾶσθαί τε καὶ ξυνεκτίνοντες ἀπελευθεροῦν, δεσμοῖς τε χρονίοις καὶ ἐμφανέσι καί τισι προπηλακισμοῖς κολάζειν, ἄτιμον δὲ παντάπασι μηδένα εἶναι μηδέποτε μηδ' ἐφ' ἑνὶ τῶν ἁμαρτημάτων, μηδ' ὑπερορίαν[s] φυγάδα· θάνατον

τῶν ΑΩ, αὐτὰ Ε.—[s] ὑπερορίαν Ω, ὑπερόρειαν υ, ὑπερόριον fτ.—[t] καθά περ ἔμπρ. εἶπ.

δημόσια — χρήματα] Hoc propterea subjicit, quod leges Atticæ sacrilegorum bona publicari jubebant, vid. S. Petit. l. l. Ast.

ζημίας δ' ἐκτίσεις] Hæ voces jungi debent cum ἐκτίνειν: hoc autem verbum, a δεῖ, quod est in præcedente periodo, pendeat necesse est: nisi quid extrinsecus subaudire malimus. Hæc quum ita sint, post ἐκτίσεις interpungendum est, contra quam in præced. edit. in quibus etiam ante χρημάτων, non post, habemus hypostigmen: quasi hic genitivus alio quam ad ἄξια pertinere posset. Ut autem hæc facilius intelligat lector, hanc orationem ita resolvam (ut et resolvi posse existimo) ὅταν δὲ ἀδικεῖν ἄξια χρημάτων δοκῇ τις, ζημίας ἐκτίσεις οὕτω δεῖ ἐκτίνειν, ὥστε ἐὰν ᾖ τι περιττεῦον τῶν τοῦ κλήρου κατεσκευασμένου ὄντων, μέχρι τοσούτου ζημιοῦσθαι. Sic autem κατεσκευασμένου τοῦ κλήρου dicet et infra, pag. sequente, ἔχοντας τὴν αὑτῶν οὐσίαν, πλὴν ὅσον κατεσκευασμένου τοῦ κλήρου παντελῶς. Hinc et κατασκευὴν κλήρου apud eundem legimus, l. xi. p. 923. καὶ τῆς περὶ τὸν κλῆρον κατασκευῆς πάσης. Atque in hac eadem pagina dicit τὰ περιόντα τοῦ κλήρου, ut modo legebamus in eo de quo nunc agitur loco, περιττεῦόν τι τῶν τοῦ κλήρου, addito etiam participio κατεσκευασμένου. Steph. Bene hæc. Ast.

ἀργὸς] *Vacuus*, est h. l. expers. Ficin. *ne quis unquam propter indigentiam pecuniarum sua sorte privetur.*—ἄτιμον, i. e. ἀτιμώρητον, *impunitum*, vid. Schol. p. 283. Eustath. ad Odyss. Δ. 32. De negationibus accumulatis, v. ad i. 10. Ast.

ὑπερορίαν] Deesse puto εἰς τὴν ante ὑπερορίαν: ut legatur, μηδ' εἰς τὴν ὑπερορίαν φυγάδα: sicut diceretur aliquis εἰς τὴν ὑπερορίαν φυγαδεύεσθαι: et alibi ab ipso dicitur, εἰς τὴν ὑπερορίαν ἐκπεμπόντων: quæ verba εἰς τὴν ὑπερορίαν idem valent quod hæc, ὑπὲρ τοὺς τῆς χώρας ὅρους, quibus initio hujus paginæ usus est. Quod si quis tamen illam meam loci illius emendationem recipiendam non putaret, videndum esset an potius ὑπερορίαν in ὑπερόριον mutari deberet. Steph.

δὲ ἢ δεσμοὺς ἢ πληγὰς ἤ τινας ἀμόρφους ἕδρας ἢ στάσεις
ἢ παραστάσεις εἰς ἱερὰ ἐπὶ τὰ τῆς χώρας ἔσχατα, ἢ χρη-
μάτων καθά περ ἔμπροσθεν[t] εἴπομεν ἐκτίσεις γίγνεσθαι
δεῖν, τὴν δίκην ταύτην γιγνέσθω. δικασταὶ δὲ ἔστωσαν θα-
νάτου πέρι νομοφύλακές τε καὶ τὸ τῶν περυσινῶν[u] ἀρχόν-
III. iii. 128. των ἀριστίνδην ἀπομερισθὲν δικαστήριον· εἰσαγωγὰς δὲ τού-

om ḫ.—[u] περισσηνῶν f.—[v] χρὴ r.—[w] τὸ om f.—[x] πρέσβιν in litura Ω.—[y] δεῖ s.

ὑπερορίαν] Vulgo absque præpositione εἰς legitur, sed, id quod Steph. jam perspectum habuit, sensus et linguæ ratio postulant εἰς τὴν ὑπερορίαν. Sic enim c. 8. p. 866. D. εἰς τὴν ὑπερορίαν ἐκπεμπέτω ἄσυλον. xi. 14. p. 936. C. ἀγρονόμοι δὲ ἐκ τῆς ἄλλης χώρας εἰς τὴν ὑπερορίαν ἐκπεμπόντων. Ἡ ὑπερορία (int. γῆ s. χώρα, v. L. Bos. Ellips. Gr. p. 81.) est *terra extra fines*; igitur φυγὰς (*exterris*, i. e. ἐκπεμπόμενος s. φυγαδευόμενος) εἰς τὴν ὑπερορίαν est *qui extra fines civitatis in exilium ejicitur*, qui e patria vel ex civitate exterminatur. Sensus est, *nemo, qui aliquid commisit, impunitus esto, ne is quidem, qui ex urbe exterminatur* (is quoque, priusquam exterminetur, supplicio afficiendus est). Ast.

παραστάσεις] Scribendum esse judico, ἢ στάσεις εἰς ἱερὰ (Ficin. *ignobiliter sedendo standoque in sacris*) ἢ παραστάσεις ἐπὶ τὰ τῆς—. Παράστασις est enim *relegatio*, ut apud Aristot. Polit. l. v. εἰ δὲ μὴ, ἀποδημητικὰς ποιεῖσθαι παραστάσεις αὐτῶν. Ceterum hic locus obversabatur Dioni Cass. lv. p. 790. ἕδραι τε ἄτιμοι καὶ στάσεις ἐπονείδιστοι τό τε προλυπηθῆναι καὶ τὸ προφοβηθῆναι συχνοὺς βελτίους ἐποίησε. Cf. Casaubon. ad Sueton. August. c. 24. et Ruhnken. ad Tim. p. 206. Deinde pro δεῖν, quod vulgo legitur, scripsimus δεῖ, ut verba ita cohæreant: δεῖ δὲ γίγνεσθαι θάνατον—ἢ χρημάτων, καθάπερ (*ea ratione, qua*—) ἔμπροσθεν εἴπομεν, ἐκτίσεις. Ast.

γιγνέσθω] Scribendum videtur γιγνέσθων: qui error et alibi invenitur. Fuerint autem hæc, ἢ χρημάτων etc. alio interpunctionis genere a præcedentibus separanda: quum illi accusativi, θάνατον δὲ, ἢ δεσμοὺς, ἢ πληγὰς (etc.) ab εἶναι, quod est in præcedente periodo, pendeant: deinde mutata orationis forma dicatur, ἢ χρημάτων ἐκτίσεις γιγνέσθων τὴν δίκην ταύτην καθάπερ ἔμπροσθεν εἴπομεν γίγνεσθαι δεῖν· (si tamen τὴν δίκην ταύτην pro τοῦτον τὸν τρόπον Platonem dixisse putandum sit, ut Ficin. quoque intellexit) quod si ἐκτίσεις post χρημάτων ponere liceret, minus impedita orationis hujus structura esset. Steph.

ταύτῃ γιγνέσθω] *De judicio* (κατὰ τὴν δίκην), *ita habetor* s. exercetor; cui respondet sequens δικασταὶ δὲ ἔστωσαν cet. Vulgo scribitur γίγνεσθαι δεῖν, τὴν δίκην ταύτην γιγνέσθω, in quo neque sensus neque structura grammatica inest. Steph. scribi volebat γιγνέσθων· ἢ χρημάτων ἐκτίσεις γιγνέσθων τὴν δίκην ταύτην (i. e. τοῦτον τὸν τρόπον), καθάπερ ἔμπροσθεν εἴπομεν γίγνεσθαι δεῖν; accusativos vero antecedentes θάνατον—δεσμοὺς cet. e verbo εἶναι pendere censebat. Sed nimis contorta esset hæc verborum structura, et τὴν δίκην ταύτην pro *hac ratione* Platonem posuisse in hoc sententiarum nexu, ubi de δίκῃ, *judicio*, agitur, nemo mihi persuadebit. Quod lenissimum est, reposuisse nobis videmur, δεῖν in δεῖ et ταύτην in ταύτῃ mutato, quo et sensus et oratio juvantur; et licet Platonis manum nondum assecuti simus (aliquanto enim abruptius est Τὴν δίκην, quum sermonis Platonici consuetudo postulasset Τὴν δὲ δίκην vel simile quid), tamen verba, ut nunc leguntur, sensum præbent commodum. Particula δὲ post δικασταὶ est *scilicet*, vid. ad ii. 1. Ast.

τῶν περυσινῶν ἀρχόντων] *Magistratus anni superioris*, qui magistratu anno proxime exacto functi sunt (πέρυσι est enim *anno superiori*, v. Gataker. ad M. Anton. x. 7.).—ἀριστίνδην. Schol. Ruhnken. κατ' ἐκλογὴν καὶ αἵρεσιν τῶν ἀρίστων. Vid. Alberti ad Hesych. h. v. et Ruhnken. ad Tim. p. 49. Ast.

εἰσαγωγὰς] Schol. Ruhnk. εἰσαγωγαί εἰσιν αἱ εἰς τὰ δικαστήρια εἰσενέγξεις

των καὶ προσκλήσεις καὶ ὅσα τοιαῦτα, καὶ ὡς δεῖ[v] γίγνεσθαι, τοῖς νεωτέροις νομοθέταις χρὴ μέλειν· τὴν διαψήφισιν δὲ ἡμέτερον ἔργον νομοθετεῖν. ἔστω δὴ φανερὰ μὲν ἡ ψῆφος τιθεμένη, πρὸ τούτου δὲ κατὰ τὸ[w] στόμα τοῦ διώκοντός τε καὶ φεύγοντος ὁ δικαστὴς ἑξῆς ἡμῖν ἐγγύτατα κατὰ πρέσβιν[x] ἱζέσθω, πάντες δ' οἱ πολῖται, ὅσοι περ ἂν ἄγωσι σχολήν, ἐπήκοοι ἔστωσαν σπουδῇ τῶν τοιούτων δικῶν. λέγειν δὲ ἕνα λόγον, πρῶτον μὲν τὸν διώκοντα, τὸν δὲ φεύγοντα δεύτερον· μετὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους ἄρχεσθαι μὲν τὸν γεραίτατον ἀνακρίνοντα, ἰόντα εἰς τὴν τῶν λεχθέντων σκέψιν ἱκανήν, μετὰ δὲ τὸν πρεσβύτατον ἑξῆς ἅπαντας χρὴ[y] διεξελθεῖν ὅ τι ἂν παρ' ἑκατέρου τις τῶν ἀντιδίκων ῥηθὲν ἢ μὴ ῥηθὲν[z] ἐπιποθῇ τινὰ τρόπον· ὁ δὲ μηδὲν ποθῶν ἄλλῳ τὴν ἀνάκρισιν παραδιδότω.[a] τῶν δὲ ῥηθέντων ἐπισφραγισαμένους ὅσα ἂν

—[z] ἢ μὴ ῥηθὲν om r et pr Ω.—[a] παραδιδότω Αυ, παραδιδότω (απο superscr.) Ω: ἀποδιδότω *ς.—

ἑκάστου τῶν δικῶν, καὶ εἰσαγωγεῖς οἱ τοῦτο ποιοῦντες. προσκλήσεις δέ εἰσιν αἱ ἐπὶ τῶν ἀμφισβητούντων κλήρου ἢ ἐπικλήρου· ὁ γὰρ ἀμφισβητῶν προσκαλεῖται τὸν ἐπιδεδικασμένον πρὸς τὸν ἄρχοντα, εἰ δὲ μὴ προσκαλέσαιτο, ἀτελὴς ἡ δίκη. διαψήφισις δὲ τὸ τοὺς δημότας τὴν ψῆφον ὑπὲρ τῶν παρεγγεγράφθαι δοκούντων ἐνεγκεῖν. Εἰσάγειν τὰς κρίσεις dicebatur magistratus, qui judicium dabat s. reddebat (h. e. fieri permittebat), v. Sigon. de republ. Athen. iii. 4. Gronov. Thes. Ant. Gr. t. v. p. 1578. Dorvill. ad Charit. p. 456. Taylor. ad Demosth. p. 710. Appar. crit. in Demosth. Reisk. t. i. et Reisk. ind. Græcit. Demosth. p. 278. De πρόσκλησις et προσκαλεῖσθαι vid. ad viii. 11. Ast.

τὴν διαψήφισιν] διαψήφισις vero illud disquisitionis genus vocabatur, quo senatus vel populus per suffragia præjudicabat, utrum, qui de crimine postulatus esset, reus esse videretur necne; v. Salmas. de usur. p. 752. Vales. ad Harpocrat. v. διαψήφ. et S. Petit. Legg. Attic. p. 209. Legitur διαψήφισις etiam libro xii. 8. p. 956. E. et p. 958. B. Ast.

κατὰ τὸ στόμα] Schol. Ruhnk. κατὰ τὴν ἀρχὴν, μεταφορικῶς. Perperam. Κατὰ τὸ στόμα est *in fronte*, h. e. *ex adverso*; e regione s. coram; στόμα est enim *facies* et omnino pars anterior. Similiter Latini *os* frequentant, ut Terent. Adelph. ii. 4. 5. 'coram in os laudare.' Ceterum singularis ὁ δικαστὴς collective positus est, ut bene Cornar. cepit vertens: *sed ante hoc adversus faciem et accusatoris et rei judices deinceps quam proxime pro senii dignitate sedeant.* Ast.

ὅ τι ἂν—ἐπιποθῇ] *Quodcunque, sive ab adversariis dictum sive omissum sit, desideraverit aliquo modo*, h. e. quid in dictis adhuc desideraverit (quid ipsi non satisfaciat) et quæ prætermissa esse censeat. ἀντίδικοι sunt h. l. ἀντιδικοῦντες, *jure disceptantes*, accusator et reus. Sic xi. 14. p. 937. B. τῶν ἀντιδίκων ἑκάτερον. Contra lib. vi. 13. est accusator. Vid. ibi adnot. Ast.

τῶν δὲ ῥηθέντων] Construe: ὅσα δὲ τῶν ῥηθέντων καίρια ἂν εἶναι δοκῇ, (ταῦτα) ἐπισφραγισαμένους, (scilicet) γράμμασι σημεῖα πάντων τῶν δικαστῶν ἐπιβάλλοντας (*scriptis imprimentes sigilla omnium judicum*, h. e. ita ut scriptis illis quivis judex sigillum suum imprimat), θεῖναι ἐπὶ τὴν Ἑστίαν. Ἑστία vero haud dubie accipiendum est de ara Vestæ, quæ Athenis in curia erat; Vesta enim Βουλαία dicebatur. Harpocrat. Ἑστίαν—τὴν ἐν τῇ βουλῇ ἱδρυμένην, ubi vide

ΑΘ. Κοινὸς δ' ἔτι τρίτος εἷς ἔστω νόμος, περὶ δικαστῶν
τε οὓς δεῖ δικάζειν αὐτοῖς, καὶ ὁ τρόπος τῶν δικῶν, οἷς ἂν[p]
προδόσεως αἰτίαν ἐπιφέρων τις εἰς δικαστήριον ἄγῃ. καὶ
μονῆς[q] ὡσαύτως ἐκγόνοις[r] καὶ ἐξόδου τῆς πατρίδος εἷς ἔστω
II. 857. περὶ ταῦτα νόμος οὗτος[s] τρισί, προδότῃ καὶ ἱεροσύλῳ καὶ
τῷ τοὺς τῆς πόλεως νόμους βίᾳ ἀπολλύντι. Κλέπτῃ δέ,
ἐάν τε μέγα ἐάν τε σμικρὸν κλέπτῃ τις, εἷς αὖ νόμος
κείσθω[t] καὶ μία δίκης τιμωρία[u] ξύμπασι· τὸ μὲν γὰρ
κλαπὲν δὴ χρεὼν διπλάσιον πρῶτον ἐκτίνειν, ἐὰν ὄφλῃ τις
τὴν τοιαύτην δίκην καὶ ἱκανὴν ἔχῃ τὴν ἄλλην οὐσίαν ἀπο-
III. iii. 126. τίνειν ὑπὲρ τοῦ κλήρου, ἐὰν δὲ μή, δεδέσθαι[v] ἕως ἂν ἐκτίσῃ
ἢ πείσῃ τὸν καταδικασάμενον. ἐὰν δέ τις ὄφλῃ κλοπῆς
δημοσίᾳ δίκην, πείσας τὴν πόλιν ἢ τὸ κλέμμα ἐκτίσας δι-
πλοῦν ἀπαλλαττέσθω τῶν δεσμῶν.

ΚΛ. Πῶς δὴ λέγομεν,[w] ὦ ξένε, μηδὲν διαφέρειν τῷ
κλέπτοντι, μέγα ἢ σμικρὸν ὑφελομένῳ καὶ ἐξ ἱερῶν ἢ ὁσίων
καὶ ὅσα ἄλλα ἐστὶ περὶ κλοπὴν πᾶσαν ἀνομοιότητα ἔχον-
τα, οἷς δεῖ[x] ποικίλοις οὖσιν ἕπεσθαι τὸν νομοθέτην μηδὲν
ὁμοίαις[y] ζημίαις ζημιοῦντα;

A : vulgatam corr habet Ω.—[p] ἂν om Ξ.—[q] καὶ μονῆς om Ατ𝔱 et pr Ωђ : καὶ περὶ μονῆς *ς.—[r] ὡσαύτως ἐκγόνοις A et pr Ω : ὡσαύτως τοῖς ἐκγόνοις *ς.—[s] οὗτος om ђ.—[t] ἐπικείσθω ƒ et γρ Ω.—[u] δίκῃ τιμωρίαις γρ ΑΩ.—[v] δέχεσθαι ђ.—[w] λέγομεν

κλέπτῃ] Citatur hic locus ab Eusebio Præp. Ev. xii. 40. p. 612. B. ubi *κλέπτης* et *ἐπικείσθω* scribitur. Mox Cod. Voss. et Par. in marg. *δίκῃ τιμωρίαις ξύμπασι*; quocirca pro *δίκης τιμωρία* scripsimus *δίκῃ τιμωρίας*, *ultio pœnæ*; pœna est enim id, quo juri satisfacimus, et ita *δίκη* est *ultio* s. satisfactio, ut *δίκην ἔχειν*, *satisfactionem accipere*. In seqq. *τὸ μέν τι κλαπὲν*, commate deleto, cum *ἐκτίνειν* conjunximus, ut infra *τὸ κλέμμα ἐκτίσας διπλοῦν*; *ἐκτίνειν* est enim *rependere, reddere*. Euseb. *τὸ μὲν γὰρ δή*. Ast.

ἀποτίνειν] Int. *ὥστε*, *ad mulctam solvendam*. Pro *ὑπὲρ τοῦ κλήρου* scripsimus *ὑπὲρ τὸν κλῆρον*, quod Steph. jam corrigendum esse monuerat. Ast.

ὑπὲρ τοῦ κλήρου] Vel *ὑπὲρ τοῦ κλήρου* dictum esse eadem significatione qua *ὑπὲρ τὸν κλῆρον*, vel hanc lectionem in illius locum substituendam esse fatendum est. Non immerito autem quispiam hunc usum præpositionis *ὑπὲρ* cum genitivo, pro *ultra*, exemplis sibi confirmari velit. Steph.

ἢ πείσῃ] Ab Euseb. abest; idem mox exhibet *καταδικαζόμενον*. Ficin. *aut illi persuaserit, cui debet*. Cornar. *aut ei persuaserit, qui ipsum condemnavit*; sed *καταδικασάμενος* est *actor* s. adversarius, qui vincit judicium et alterum *καταδικασθῆναι* (*condemnari*) jubet. Sic xi. 8. p. 928. C. *τὸ δ' ἥμισυ τοῦ καταδικασαμένου τὴν δίκην*.—Ceterum cum his conferendæ sunt Atticorum leges de furto apud Demosthen. in Timocrat. p. 735. Cf. S. Petit. Legg. Attic. p. 59. 634. Ast.

ἱερῶν ἢ ὁσίων] *ἱερὰ* sunt *res divinæ* s. sacræ, *ὅσια* vero *publicæ* vel communes, vid. Steph. Thes. L. G. t. ii. p. 1516. Dorvill. ad Charit. p. 112. Taylor. ad Æschin. t. iii. p. 49. et Valcken. ad Ammon. p. 114. Paulo post Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *ὅμοιον* pro *ὁμοίαις*. Ast.

τοῦ μὴ τιμωρούμενον, δεῖ δεύτερον ἡγεῖσθαι τὸν τοιοῦτον πολίτην κάκη. πᾶς δὲ ἀνὴρ οὗ καὶ σμικρὸν ὄφελος, ἐνδεικνύτω ταῖς ἀρχαῖς, εἰς κρίσιν ἄγων τὸν ἐπιβουλεύοντα βιαίου πολιτείας μεταστάσεως[i] ἅμα καὶ παρανόμου. δικασταὶ δὲ ἔστωσαν τούτοις οἵ περ[k] τοῖς ἱεροσύλοις, καὶ πᾶσαν τὴν κρίσιν ὡσαύτως αὐτοῖς γίγνεσθαι καθά περ ἐκείνοις, τὴν ψῆφον δὲ θάνατον φέρειν τὴν πλήθει νικῶσαν. ἑνὶ δὲ[l] λόγῳ,
πατρὸς ὀνείδη καὶ τιμωρίας παίδων μηδενὶ ξυνέπεσθαι, πλὴν III. iii. 125.
ἐάν τινι πατὴρ καὶ πάππος καὶ πάππου πατὴρ ἐφεξῆς ὄφλωσι θανάτου δίκην· τούτους δὲ ἡ πόλις ἔχοντας τὴν αὐτῶν οὐσίαν, πλὴν ὅσον κατεσκευασμένου τοῦ κλήρου παντελῶς, εἰς τὴν αὐτῶν ἀρχαίαν ἐκπεμπέσθω πατρίδα καὶ πόλιν. οἷς δ' ἂν τῶν πολιτῶν υἱεῖς ὄντες τυγχάνωσι πλείους ἑνός, μὴ ἔλαττον δέκα ἔτη γεγονότες, κληρῶσαι μὲν τούτων[m] δέκα οὓς ἂν ἀποφήνῃ πατὴρ ἢ πάππος ὁ πρὸς πατρὸς ἢ μητρός· τῶν δὲ λαχόντων τὰ ὀνόματα εἰς Δελφοὺς πεμφθέντων· ὃν δ' ἂν ὁ θεὸς ἀνέλῃ, κληρονόμον εἰς τὸν οἶκον καταστῆσαι τὸν τῶν ἐκλιπόντων,[n] τύχῃ ἀμείνονι.

ΚΛ. Καλῶς.[o]

*s.—[i] μεταστάσεως om h, μεταστάσεώς τε f.—[k] οἵσπερ A et pr Ω.—[l] δὲ om A et pr Ω.—[m] κληρώσαιμεν τούτων r.—[n] ἐκλειπόντων υfr et γρ Ω.—[o] καὶ ὡς (omisso :)

tit: *secundus ille hostis est, qui, quamvis particeps hujus sceleris non sit, tamen, cum amplissimis fungatur in ea republica magistratibus, eas conjurationes non animadvertit, et, si animadvertit, timiditate quadam patriæ non succurrit.* Qui summo fungitur magistratu, et vigilans esse debet, ut, quæcunque civitati perniciem minantur, ea statim animadvertat, et fortis, ut pericula propulset. Ad τιμωρούμενον repetendus est articulus τὸν e verbis τὸν δὲ κοινωνοῦντα; et participium λεληθότα absolute positum est (vid. ad iii. 6. 7.) pro λεληθότων τούτων. Ast.

τὸν ἐπιβουλεύοντα] *Qui res novas in civitate molitur.* Xenoph. de Athen. republ. i. 15. Hist. Græc. ii. 3. 28. τοῦτον ὑπάγομεν καὶ ὡς ἐπιβουλεύοντα καὶ ὡς προδιδόντα. Genitivus μεταστάσεως βιαίου καὶ παρανόμου πολιτείας pendet e voce κρίσιν. Ast.

πλὴν ὅσον] *Eatenus quatenus sors excipitur,* h. e. *sola sorte excepta.* Sic Pausan. Arcad. p. 457. et 462. Vid. vir. doct. ad Viger. de idiotism. p. 130. Similiter c. 12. p. 873. E. πλὴν ὅσα κεραυνός. Mox ante δέκα inseruimus ἢ, quod abesse nequit, vid. ad vi. 7. Ficin. videtur ἐλάττονα ἢ legisse, quum verterit, *non pauciores quam decem annos nati.* Ast.

ἀνέλῃ] Hoc verbum Schol. Ruhnk. p. 234. varie explicat; ἀναιρεῖν, verbum de oraculo proprium (v. L. Bos. Ellips. p. 264. et Lexic. Xenoph. t. i. p. 194.) est h. l. *designare* vel *approbare*, ut c. 8. p. 865. C. οὓς ἂν ὁ θεὸς ἀνέλῃ. Ast.

καταστῆσαι] Est *collocare, deducere,* ut ix. 14. p. 877. D. κληρονόμον εἰς τὸν οἶκον τοῦτον—καταστῆσαι. Ast.

ἐκλιπόντων] In Lexicis explicatur *mortuorum*, sed simpliciter est *deficientium* s. *eorum, qui desunt.* Sic xi. 7. 924. C. καὶ τοῦτο ἐκλιπέτω μηδέποτε. Ast.

ἢ τοὺς περὶ[q] τὰ τοιαῦτ' ἀεὶ προχείρους ὄντας τοῖς πλείστοις λεγομένοις ἰατροῖς· φαίη γὰρ ἂν Ὦ μῶρε,[r] οὐκ ἰατρεύεις τὸν νοσοῦντα ἀλλὰ σχεδὸν παιδεύεις,[s] ὡς ἰατρὸν ἀλλ' οὐχ ὑγιῆ δεόμενον γίγνεσθαι.

ΚΛ. Οὐκοῦν λέγων τὰ τοιαῦτα ὀρθῶς ἂν λέγοι;[t]

ΑΘ. Τάχ' ἄν, εἰ προσδιανοοῖτό γε[u] ὡς ὅς τις περὶ νόμων οὕτω διεξέρχεται, καθά περ ἡμεῖς τὰ νῦν, παιδεύει τοὺς πολίτας ἀλλ' οὐ νομοθετεῖ. ἆρ'[v] οὖν οὐ[w] καὶ τοῦτ' ἂν πρὸς τρόπου λέγειν φαίνοιτο;

ΚΛ. Ἴσως.

ΑΘ. Εὐτυχὲς δὲ ἡμῶν τὸ παρὸν γέγονεν.

ΚΛ. Τὸ ποῖον δή;

ΑΘ. Τὸ μηδεμίαν ἀνάγκην εἶναι νομοθετεῖν, ἀλλ' αὐ-
II. 858. τοὺς ἐν σκέψει γενομένους[x] περὶ πάσης πολιτείας πειρᾶσθαι κατιδεῖν τό τε ἄριστον καὶ τὸ ἀναγκαιότατον, τίνα τρόπον ἂν γιγνόμενον γίγνοιτο. καὶ δὴ καὶ τὸ νῦν ἔξεστιν ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, εἰ[y] μὲν βουλόμεθα, τὸ βέλτιστον σκοπεῖν, εἰ δὲ βουλόμεθα, τὸ ἀναγκαιότατον περὶ νόμων. αἱρώμεθα οὖν ὁπότερον[z] δοκεῖ.

III. iii. 128. ΚΛ. Γελοίαν, ὦ ξένε, προτιθέμεθα τὴν αἵρεσιν, καὶ ἀτεχνῶς ὥς περ κατεχομένοις νομοθέταις ὅμοιοι γιγνοίμεθ' ἂν ὑπὸ μεγάλης τινὸς ἀνάγκης ἤδη νομοθετεῖν, ὡς οὐκέτ'[a] ἐξὸν εἰς αὔριον. ἡμῖν δ' εἰπεῖν σὺν θεῷ ἔξεστι, καθά περ ἢ λιθολόγοις ἢ καί τινος ἑτέρας ἀρχομένοις συστάσεως, παραφορήσασθαι χύδην ἐξ[b] ὧν ἐκλεξόμεθα[c] τὰ πρόσφορα τῇ

—q περὶ τοὺς υ.—r μωρὲ τ.—s παιδεύεις σχεδὸν τ.—t λέγοι (ημι) Ω.—u δὲ τ.—v : ἆρ' (ομεν) Ω.—w οὐ om Ξ.—x γένους Ω.—y ἡμῖν εἰ Ω.—z πότερον pr Ω.—a οὐκ ἔστιν ΑΞΩυf

πρὸς τρόπου] *Convenienter, recte;* v. ad ii. 3. Ast.

εἰς αὔριον] Post εἰς αὔριον videtur deesse aut relinqui subaudiendum verbum aliquod, cujusmodi fuerit ἀναβάλλεσθαι. Paulo post autem pro λιθολόγοις legitur etiam οἰκόδομοις. Steph.

εἰς αὔριον] Int. τοῦτο ποιεῖν. Steph. desiderabat verbum aliquod, velut ἀναβάλλεσθαι. Cod. Voss. ὡς οὐκ ἔστιν ἐξόν. Paulo post pro λιθολόγοις legi etiam οἰκοδόμοις Steph. memorat; sed οἰκοδόμοις nihil est nisi glossa vocis λιθολόγοις, ut et Ruhnkenii Schol. vocem λιθολόγοις explicat v. οἰκοδόμοις. Λιθολόγοι sunt '*fabri cæmentarii*, qui ædificaturi λέγουσι, seligunt, ex paratis lapidibus, qui suis quisque locis apte hæreat.' Valcken. Adnotat. Crit. in N. T. ii. p. 288. Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 174. Sic c. 11. p. 902. E. οὐδὲ γὰρ ἄνευ τῶν σμικρῶν τοὺς μεγάλους φασὶν οἱ λιθολόγοι λίθους εὖ κεῖσθαι. Ast.

ΑΘ. Ἄριστ', ὦ Κλεινία, σχεδόν τί[z] με ὥς περ φερόμενον ἀντικρούσας ἀνήγειρας, ἐννενοηκότα δὲ[a] καὶ πρότερον[b] ὑπέμνησας, ὅτι τὰ περὶ τὴν τῶν νόμων θέσιν οὐδενὶ τρόπῳ πώποτε[c] γέγονεν ὀρθῶς διαπεπονημένα,[d] ὥς γε[e] ἐν τῷ νῦν παραπεπτωκότι[f] λέγειν. πῶς δ' αὖ καὶ τοῦτο λέγομεν; [§. 4.] Οὐ κακῶς ἀπῃκάσαμεν,[g] ὅτε[h] δούλοις ὡς ἰατρευομένοις ὑπὸ δούλων ἀπῃκάζομεν πάντας[i] τοὺς νῦν νομοθετουμένους. εὖ γὰρ ἐπίστασθαι[k] δεῖ τὸ τοιόνδε, ὡς εἰ καταλάβοι ποτέ τις ἰατρὸς τῶν ταῖς[l] ἐμπειρίαις ἄνευ λόγου τὴν ἰατρικὴν μεταχειριζομένων ἐλεύθερον ἐλευθέρῳ[m] νοσοῦντι διαλεγόμενον ἰατρόν, καὶ τοῦ φιλοσοφεῖν ἐγγὺς χρώμενον[n] μὲν τοῖς λόγοις, ἐξ ἀρχῆς τε ἀπτόμενον τοῦ νοσήματος, III. iii. 127.
περὶ φύσεως πάσης ἐπανιόντα[o] τῆς τῶν σωμάτων, ταχὺ καὶ σφόδρα γελάσειεν ἂν καὶ οὐκ ἂν ἄλλους εἴποι[p] λόγους

vh ot pr ΑΩ.—[x] δὴ Ξv.—[y] ὁμοίαις om Ξ.—[z] τοί ΑΞΩvfr.—[a] δὲ om h.—[b] πρότερον vf et γρ Ω: ἕτερον *s.—[c] πώποτε om r.—[d] διαπεπονηκότα r.—[e] ὥστε Avfhr et rc Ω, ὡς pr Ω.—[f] παρόντι vf et γρ ΑΩ.—[g] ἀπηκάσαμεν Ω, ἀπηκάσαμεν v, ἀπεικάσαμεν cum *s corr A. sic et mox.—[h] ὅτι f.—[i] πάντως h.—[k] ἐπίστασθαι δεῖ ΑΩh, ἐπίστασαι δεῖ vfr: ἐπίστασαι δὴ *s.—[l] ἐν ταῖς Ξ.—[m] ἐλευθέρων Ωr.—[n] χρω μενω A, χρωμένωι Ωv et γρ Ω (ὅλα τὰ ἀντίγραφα, οὐ καλῶς).—[o] ἐπανιέντα v.—[p] εἴπῃ Ξ.

ἀντικρούσας] *Retundens*, repellens, h. e. reprimens ac retardans cursum meum; in φέρεσθαι enim latet notio festinationis, ut Lach. 183. B. εὐθὺς δεῦρο φέρεται καὶ τοῖσδ' ἐπιδείκνυσιν εἰκότως. Pro ἕτερον legi quoque πρότερον Steph. refert, quod num e libro veteri, an e Ficino petierit, non constat. Ficin. enim vertit, *et in memoriam, quæ olim quandoque cogitaveram, redegisti.* Et sane πρότερον multis nominibus præstat vulgatæ scripturæ ἕτερον. Ast.

παραπεπτωκότι] In Cod. Voss. et Par. adscriptum est παρόντι. Cornar. vertit, *ut velut nunc incidit* (Ficin. *succurrit*) *dicamus*. ἐν τῷ νῦν παραπεπτωκότι est i. q. κατὰ τὸ νῦν παραπεπτωκός, *ut dicam, quod nunc obtingit*, se offert (vid. ad iii. 7.) h. e. quod nunc videtur. Præpositio ἐν sæpenumero ita ponitur, ut sit i. q. κατὰ vel simplex nomen (ut h. l. est i. q. τὸ νῦν παραπεπτωκὸς), v. Viger. p. 608. et Hermann. p. 812. Ast.

πῶς δ' αὖ] Hæc verba Ald. Lov. Steph. et Bip. Atheniensis orationi annectunt, Bas. 1. et 2. vero cum Ficino et Cornario Cliniæ assignant, quos secuti sumus; jam particula αὖ, quæ ad priorem Cliniæ interrogationem, Πῶς δὴ λέγομεν, ὦ ξένε cet. spectat, hoc flagitat. Ast.

§. 4. ἐπίστασαι δὴ] Legitur etiam εὖ γὰρ ἐπίστασθαι δεῖ; et in uno, εὖ γὰρ πάντως ἐπίστασθαι δεῖ. Steph. Ficin. *ignorare non decet*. Bip.

ταῖς ἐμπειρίαις ἄνευ λόγου] Bene illustrat Rittershusius ad Isidor. Pelus. Epist. 55. l. iv. p. 25. 'Medicorum antiquitus tres erant sectæ: logici, methodici, empirici. Auson. Idyll. xi. 68. 'triplex quoque forma medendi: Quoi logos aut methodos cuique experientia nomen.' Experientia non est sollicita de causis et rationibus, sed tantum observatione, collectione atque inductione exemplorum nititur.' Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἐν ταῖς ἐμπειρίαις scribunt.—De ὑγιᾶ (vulgo scribitur ὑγιῆ) vid. ad iii. 5.—ἐξ ἀρχῆς τε ἀπτόμενον; particula τε respondet prægressæ μὲν, ut καὶ post μὲν inferri solet, vid. ad vi. 18. Ast.

ἢ τοὺς περὶ[q] τὰ τοιαῦτ' ἀεὶ προχείρους ὄντας τοῖς πλείστοις λεγομένοις ἰατροῖς· φαίη γὰρ ἂν Ὦ μῶρε,[r] οὐκ ἰατρεύεις τὸν νοσοῦντα ἀλλὰ σχεδὸν παιδεύεις,[s] ὡς ἰατρὸν ἀλλ' οὐχ ὑγιῆ δεόμενον γίγνεσθαι.

ΚΛ. Οὐκοῦν λέγων τὰ τοιαῦτα ὀρθῶς ἂν λέγοι;[t]

ΑΘ. Τάχ' ἄν, εἰ προσδιανοοῖτό γε[u] ὡς ὅς τις περὶ νόμων οὕτω διεξέρχεται, καθά περ ἡμεῖς τὰ νῦν, παιδεύει τοὺς πολίτας ἀλλ' οὐ νομοθετεῖ. ἆρ'[v] οὖν οὐ[w] καὶ τοῦτ' ἂν πρὸς τρόπου λέγειν φαίνοιτο;

ΚΛ. Ἴσως.

ΑΘ. Εὐτυχὲς δὲ ἡμῶν τὸ παρὸν γέγονεν.

ΚΛ. Τὸ ποῖον δή;

ΑΘ. Τὸ μηδεμίαν ἀνάγκην εἶναι νομοθετεῖν, ἀλλ' αὐ-
II. 858. τοὺς ἐν σκέψει γενομένους[x] περὶ πάσης πολιτείας πειρᾶσθαι κατιδεῖν τό τε ἄριστον καὶ τὸ ἀναγκαιότατον, τίνα τρόπον ἂν γιγνόμενον γίγνοιτο. καὶ δὴ καὶ τὸ νῦν ἔξεστιν ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, εἰ[y] μὲν βουλόμεθα, τὸ βέλτιστον σκοπεῖν, εἰ δὲ βουλόμεθα, τὸ ἀναγκαιότατον περὶ νόμων. αἱρώμεθα οὖν ὁπότερον[z] δοκεῖ.

III. iii. 128. ΚΛ. Γελοίαν, ὦ ξένε, προτιθέμεθα τὴν αἵρεσιν, καὶ ἀτεχνῶς ὥς περ κατεχομένοις νομοθέταις ὅμοιοι γιγνοίμεθ' ἂν ὑπὸ μεγάλης τινὸς ἀνάγκης ἤδη νομοθετεῖν, ὡς οὐκέτ'[a] ἐξὸν εἰς αὔριον. ἡμῖν δ' εἰπεῖν σὺν θεῷ ἔξεστι, καθά περ ἢ λιθολόγοις ἢ καί τινος ἑτέρας ἀρχομένοις συστάσεως, παραφορήσασθαι χύδην ἐξ[b] ὧν ἐκλεξόμεθα[c] τὰ πρόσφορα τῇ

—[q] περὶ τοὺς υ.—[r] μωρὲ τ.—[s] παιδεύεις σχεδὸν τ.—[t] λέγοι Ω.—[u] δε τ.—[v] : ἆρ' Ω.—[w] οὐ om Ξ.—[x] γένους Ω.—[y] ἡμῖν (ημ superscript, ομεν ....) εἰ Ω.—[z] πότερον pr Ω.—[a] οὐκ ἔστιν ΑΞΩυf

πρὸς τρόπου] *Convenienter, recte*; v. ad ii. 3. Ast.

εἰς αὔριον] Post εἰς αὔριον videtur deesse aut relinqui subaudiendum verbum aliquod, cujusmodi fuerit ἀναβάλλεσθαι. Paulo post autem pro λιθολόγοις legitur etiam οἰκοδόμοις. Steph.

εἰς αὔριον] Int. τοῦτο ποιεῖν. Steph. desiderabat verbum aliquod, velut ἀναβάλλεσθαι. Cod. Voss. ὡς οὐκ ἔστιν ἐξόν. Paulo post pro λιθολόγοις legi etiam οἰκοδόμοις Steph. memorat; sed οἰκοδόμοις nihil est nisi glossa vocis λιθολόγοις, ut et Ruhnkenii Schol. vocem λιθολόγοις explicat v. οἰκοδόμοις. Λιθολόγοι sunt '*fabri cæmentarii*, qui ædificaturi λέγουσι, seligunt, ex paratis lapidibus, qui suis quisque locis apte hæreat.' Valcken. Adnotat. Crit. in N. T. ii. p. 288. Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 174. Sic c. 11. p. 902. E. οὐδὲ γὰρ ἄνευ τῶν σμικρῶν τοὺς μεγάλους φασὶν οἱ λιθολόγοι λίθους εὖ κεῖσθαι. Ast.

μελλούσῃ γενήσεσθαι συστάσει, καὶ δὴ καὶ κατὰ σχολὴν ἐκλέξασθαι.[d] τιθῶμεν οὖν ἡμᾶς νῦν εἶναι μὴ τοὺς ἐξ ἀνάγκης οἰκοδομοῦντας, ἀλλὰ τοὺς ἐπὶ σχολῆς ἔτι τὰ μὲν παρατιθεμένους τὰ δὲ ξυνιστάντας, ὥστε[e] ὀρθῶς ἔχει τὰ μὲν ἤδη τῶν νόμων λέγειν ὡς τιθέμενα, τὰ δ' ὡς παρατιθέμενα.

ΑΘ. Γένοιτο γοῦν ἄν,[f] ὦ Κλεινία, κατὰ φύσιν μᾶλλον ἡμῖν[g] ἡ σύνοψις τῶν νόμων. ἴδωμεν γὰρ οὖν, ὦ πρὸς θεῶν, τὸ τοιόνδε περὶ νομοθετῶν.

ΚΛ. Τὸ ποῖον δή;

ΑΘ. Γράμματα μέν που καὶ ἐν γράμμασι λόγοι καὶ ἄλλων εἰσὶ πολλῶν ἐν ταῖς πόλεσι γεγραμμένοι, γράμματα δὲ καὶ τὰ τοῦ νομοθέτου καὶ λόγοι.

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Πότερον οὖν[h] τοῖς μὲν τῶν ἄλλων συγγράμμασι, ποιητῶν καὶ ὅσοι ἄνευ μέτρων καὶ μετὰ μέτρων[i] τὴν αὑτῶν[k] εἰς μνήμην ξυμβουλὴν περὶ βίου κατέθεντο συγγράψαντες,[l] προσέχωμεν[m] τὸν νοῦν, τοῖς δὲ τῶν νομοθετῶν μὴ προσέχωμεν; ἢ πάντων μάλιστα;[n] III. iii. 129.

ΚΛ. Πολύ γε.

ΑΘ. Ἀλλὰ δῆτα οὐ χρὴ τὸν νομοθέτην μόνον τῶν γραφόντων[o] περὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ δικαίων ξυμβουλεύειν, διδάσκοντα οἷά τέ ἐστι καὶ ὡς ἐπιτηδευτέον αὐτὰ τοῖς μέλλουσιν εὐδαίμοσιν ἔσεσθαι.

ɛ.—[b] ἐξ...σχολὴν om υ.—[c] ἐκλεξώμεθα Ξ.—[d] ἐκλέγεσθαι Ξf.—[e] ὥσπερ f.—[f] ἂν om υ.—[g] ἡμῖν ante κατὰ v. sup. ponunt Ξς.—[h] αὖ ɧ.—[i] καὶ μετὰ μέτρων om υɧ.—[k] αὑτὴν Ω, αὐτὴν Αυτ.—[l] ξ. ɧ.—[m] προσέχομεν f et corr A, προσέχωμεν Ω : τὰ ἀντίγραφα ὅλα διὰ τοῦ ω ing Ω. sic et paullo post.—[n] κάλλιστα ɛ.—[o] γραφόντων ΑΩ

τῶν ἄλλων ποιητῶν] ποιηταὶ in universum sunt *librorum* vel scriptorum *auctores* (vid. nostra ad Phædr. p. 246.); quocirca explicantur verba τῶν ἄλλων ποιητῶν appositis illis καὶ ὅσοι—κατέθεντο: vel proprii poetæ vel prosarii scriptores. Ast.

γραφέντων] Ita in vet. legitur γραφέντων: sed alteram lectionem γραφόντων huic anteponendam censeo, quam et Ficin. sequitur: qui etiam hæc affirmative, sive pronuntiative (ut quidam loquuntur) legit, non interrogative: ideoque absque particula οὐ, quæ hic interrogandi vim habet. Steph.

γραφόντων] Sic Ald. Lov. Bas. 1. 2. et Cod. Voss. pro γραφέντων. Ficin. quoque, *legislatorem ergo scribentium solum*. μόνον τῶν γραφόντων, *solum de reliquis scriptoribus*, h. e. præ aliis omnibus scriptoribus. Τὸν νομοθέτην regitur a ξυμβουλεύειν. Ast.

ΚΛ. Καὶ πῶς οὔ;

ΑΘ. Ἀλλὰ αἰσχρὸν δὴ μᾶλλον Ὁμήρῳ τε καὶ Τυρταίῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς περὶ βίου τε[p] καὶ ἐπιτηδευμάτων κακῶς[q] θέσθαι γράψαντας, Λυκούργῳ δὲ ἧττον καὶ Σόλωνι καὶ ὅσοι δὴ νομοθέται γενόμενοι[r] γράμματα ἔγραψαν; ἢ τό γε ὀρθόν, πάντων δεῖ[s] γραμμάτων τῶν ἐν ταῖς πόλεσι τὰ περὶ τοὺς νόμους γεγραμμένα φαίνεσθαι διαπτυττόμενα[t] μακρῷ κάλλιστά τε καὶ ἄριστα, τὰ δὲ
II. 859. τῶν ἄλλων ἢ κατ' ἐκεῖνα ξυνεπόμενα, ἢ[u] διαφωνοῦντα αὐτοῖς εἶναι καταγέλαστα; οὕτω διανοώμεθα περὶ νόμων δεῖν

υ, γραφθέντων Ξ : γραφέντων °ϛ.—[p] τε om f.—[q] καλῶς Ω, καλῶς A.—[r] γινόμενοι υ.—[s] δὴ ḫ.—[t] διαπτυττόμενα ΑΩ, διαπτυόμενα Ξ cum corr A et mg Ω, διαπτυτόμενα ḫ, διαπυττόμενα τf, διαταττόμενα τ : διατυπούμενα ϛ.—[u] ἢ om Aτ et pr Ω :

γράψαντας] Prægresso dativo, vid. ad iii. 5.—τό γε ὀρθὸν, i. q. ὀρθόν γε (ἐστὶν), vid. ad i. 6. Deinde pro δὴ, quod libri omnes habent, Steph. lectore non monito, scripsit δεῖ, sine causa, quum τό γε ὀρθὸν (ἐστὶν) non sit: id quod rectum est, sed, *rectum est*, quod respondet prægressis ἀλλὰ αἰσχρὸν δὴ—Λυκούργῳ δὲ ἧττον. Ast.

γεγραμμένα] In vet. non est γεγραμμένα: et rectius abfuturum esse videtur, ut subaudiatur γράμματα. Pro διατυπούμενα autem male legitur et διαπυττόμενα et διαπτυόμενα. Steph.

διατυπούμενα] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. διαπυττόμενα exhibent; similiter Schol. Ruhnken. διαπυττόμενα] διαπτυόμενα. Cornar. corrigebat διατυπώμενα. Jam Ficinum verba invenisse corrupta in libris suis, conjicere licet ex ipsius translatione: *Rectum igitur ipsum præ ceteris omnibus scriptis leges mirifice præ se ferre debent, ceterorum vero scripta probari, si legibus consentanea sunt, sin dissona, derideri.* Ad verba ἢ κατ' ἐκεῖνα ξυνεπόμενα int. φαίνεσθαι ὀρθόν ἐστι (id est, *esse debent*; φαίνεσθαι enim, participio junctum, est *manifesto esse*), et ad εἶναι καταγέλαστα simpliciter repetendum est ὀρθόν ἐστι (*recte deridentur*). Ast.

οὕτω διανοώμεθα] Verba aperte mendosa sunt; namque sequentia ἢ κατὰ τύραννον—ἀπηλλάχθαι prægressis non respondent. Cornar. legi jubebat, οὕτω διανοώμεθα περὶ νόμων, μῶν δεῖν γραφῆς γίγνεσθαι ταῖς πόλεσιν ἐν πατρὸς cet. *sic itaque de legibus cogitemus, num ipsas civitatibus velut sub patris et matris persona scribi oportet, ut amantium et mente præditorum scripta esse videantur, aut sub tyranni et domini persona, qui postquam ipsas constituit et minatus est et in parietibus perscripsit, discedit?* Sed γραφῆς, unde pendeat, nihil habet, et μῶν incommodum est. Ficin. nihil nisi sensum generalem exhibuit vertens. *sic igitur leges civitatibus conscribantur, ut patris matrisque personam lator legum penitus gerat, scriptaque caritatis prudentiæque virtutem habeant potius, quam domini tyrannique imperium minitantis tantum et describentis, rationem vero nullam penitus assignantis.* Unde nihil auxilii peti potest. Ut brevi dicam, quod sentio, post νόμων excidisse πῶς et δεῖν in δεῖ mutandum esse opinor, ut locus ita se habeat: οὕτω διανοώμεθα περὶ νόμων, πῶς δεῖ γραφῆς γίγνεσθαι ταῖς πόλεσιν, (scilicet num) ἐν πατρός τε καὶ μητρὸς σχήμασι (int. δεῖ) φαίνεσθαι τὰ γεγραμμένα, ἢ (an) κατὰ τύραννον (δεῖ) γράψαντα ἐν τοίχοις, ἀπηλλάχθαι. Genitivus γραφῆς tunc pendet e particula πῶς, ut c. 5. p. 860. C. πάλιν ἴδωμεν, πῶς αὖ περὶ αὐτὰ ταῦτα ἔχει ξυμφωνίας. Vid. ad iv. 1. Igitur ὡς γραφῆς δεῖ γίγνεσθαι (int. τοὺς νόμους) est, *quomodo scribi oporteat leges.* Ante ἐν πατρὸς—σχήμασι int. πότερον, vid. ad ii. 11.—ἐν πατρὸς—σχήμασι, ut xi. 4. p. 918. E. ἐν μητρὸς ἂν καὶ τροφοῦ σχήμασι. Menex. 248. E. ἐν πατρὸς σχήματι καταστᾶσα. Vid. Heusd. Specim. Crit.

γραφῆς γίγνεσθαι ταῖς πόλεσιν, ἐν πατρός τε καὶ μητρὸς σχήμασι[v] φιλούντων τε καὶ νοῦν ἐχόντων φαίνεσθαι τὰ γεγραμμένα, ἢ κατὰ τύραννον καὶ δεσπότην, τάξαντα[w] καὶ ἀπειλήσαντα, γράψαντα ἐν τοίχοις ἀπηλλάχθαι. σκοπῶμεν[x] οὖν δὴ καὶ τὰ νῦν ἡμεῖς πότερα ταύτῃ πειρώμεθα λέγειν διανοηθέντες περὶ νόμων, εἴτ' οὖν δυνάμεθα εἴτε μή, ἀλλ' οὖν τό γε πρόθυμον παρεχόμενοι· καὶ κατὰ ταύτην III. iii. 180.
τὴν ὁδὸν ἰόντες, ἂν ἄρα τι καὶ δέῃ πάσχειν, πάσχωμεν. ἀγαθὸν δ' εἴη τε, καὶ ἂν θεὸς ἐθέλῃ, γίγνοιτ' ἂν ταύτῃ.

ΚΛ. Καλῶς εἴρηκας, ποιῶμέν τε ὡς λέγεις.

§. 5. ΑΘ. Διασκεπτέον ἄρα πρῶτον, ὥς περ ἐπεχειρήσαμεν, ἀκριβῶς[y] περὶ[z] τῶν[a] τε ἱεροσυλούντων καὶ κλοπῆς πάσης πέρι καὶ ἀδικημάτων ξυμπάντων. καὶ οὐ δυσχεραντέον εἰ μεταξὺ νομοθετοῦντες τὰ μὲν ἔθεμεν, τῶν δ' ἔτι διασκοποῦμεν πέρι· νομοθέται γὰρ γιγνόμεθα ἀλλ' οὐκ ἐσμέν πω, τάχα δὲ ἴσως ἂν γενοίμεθα. εἰ[b] δὴ δοκεῖ περὶ ὧν εἴρηκα, ὡς εἴρηκα,[c] σκοπεῖσθαι, σκοπώμεθα.

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΑΘ. Περὶ δὴ καλῶν καὶ δικαίων ξυμπάντων πειρώμεθα κατιδεῖν τὸ τοιόνδε, ὅπῃ ποτὲ ὁμολογοῦμεν νῦν καὶ ὅπῃ διαφερόμεθα ἡμεῖς τε ἡμῖν αὐτοῖς, οἳ δὴ φαῖμεν ἂν προθυμεῖσθαί γε, εἰ μηδὲν ἄλλο, διαφέρειν τῶν πλείστων, οἱ πολλοί τε αὐτοὶ[d] πρὸς αὐτοὺς αὖ.

τὰ ἀντίγραφα ὅλα δίχα τοῦ ἢ καὶ τὸ τοῦ πτρ (~χ) mg Ω.—[v] σχήματι ḫ.—[w] γράψαντα r. —[x] σκοποῦμεν ḫ.—[y] ἀκριβῶς om r.—[z] τὸν περὶ Ωυfḫr.—[a] τῶν om γρ Ω (ἀπ' ὀρθώσεως).—[b] εἰδῶ f.—[c] ὡς εἴρηκα om Ξ: τὸ ὡς εἴρηκα ἔν τισιν ὠβέλισται mg Ω.—

p. 44. Denique in verbis *τάξαντα—ἀπηλλάχθαι* subjectum est pronomen indefinitum, et ita resolvi verba oportet: *ἢ κατὰ τύραννον τάξαι καὶ ἀπειλῆσαι καί, γράψαντα ἐν τοίχοις, ἀπηλλάχθαι*: *an, postquam in parietibus perscripserimus*, h. e. *legum tabulas in parietibus suspendi curaverimus, discedere oporteat, negotium esse absolutum putantes*. Ast.

ταύτῃ] Referendum hoc est ad prius illud, (*πότερον*) *ἐν πατρὸς—σχήμασι—φαίνεσθαι* (*δεῖ*) *τὰ γεγραμμένα*. In sequentibus nisi quid excidit, ad verbum *παρεχόμενοι* int. *τοῦτο δρῶμεν*. Verba *ἀγαθὸν δ' εἴη τε* cet. Ficin. ita vertit, *quod utinam felix sit, eritque profecto, si deus voluerit*. Scilicet *εἴη*, sine *ἄν*, verus est optativus, ut l. i. p. 625. C. *Ταῦτ' εἴη*. xi. 1. *μήτε οὖν τις—ἅπτοιτο—μήθ' εὑρεῖν ποτὲ θεοῖς εὐξαίμην* cet. c. 3. 916. E. c. 6. p. 923. B. xii. 1. p. 941. C. *καὶ εἰς χρόνον ἅπαντα εὐτυχοίη*. Epinom. 2. p. 975. A. *Ἵλεω δ' ἡμῖν οἱ πρόσθεν εἴησάν τε καὶ εἰσίν*. Euthydem. 278. E. Vid. Matthiæ Gr. Gr. p. 270. Ast.

§. 5. *ἀκριβῶς*] Cod. Voss. *ἀκριβῶς τὸν περί*. Ast.

ΚΛ. Τὰς ποίας δὲ[e] δὴ διαφορὰς ἡμῶν ἐννοηθεὶς λέγεις;

III. iii. 131. ΑΘ. Ἐγὼ πειράσομαι φράζειν. περὶ δικαιοσύνης ὅλως καὶ τῶν δικαίων ἀνθρώπων τε καὶ πραγμάτων καὶ πράξεων πάντες πως ξυνομολογοῦμεν[f] πάντα εἶναι ταῦτα καλά, ὥστε οὐδ' εἴ τις διισχυρίζοιτο εἶναι τοὺς δικαίους ἀνθρώπους, ἂν καὶ τυγχάνωσιν ὄντες αἰσχροὶ τὰ σώματα, κατ' αὐτό γε τὸ δικαιότατον ἦθος[g] ταύτῃ παγκάλους εἶναι, σχεδὸν[h] οὐδεὶς ἂν λέγων οὕτω πλημμελῶς δόξειε λέγειν.

[d] αὐτοὶ om ħ.—[e] δὲ om ħ.—[f] ξυνομολογωμεν (οὗ) Ω.—[g] ἔθος υ.—[h] : σχεδὸν ΑΩ : σχε-

σχεδὸν οὐδεὶς] In Ald. et Lov. edit. hæc verba, σχεδὸν οὐδεὶς ἂν λέγων οὕτω, et quæ sequuntur usque ad ἴσως, ab eadem persona dicuntur: at in Bas. hæc Cliniæ sunt verba, σχεδὸν οὐδεὶς ἂν λέγων οὕτω, πλημμελῶς δόξειε λέγειν: Atheniensis autem hospitis, ista, οὐκοῦν ὀρθῶς: rursumque Cliniæ, ἴσως; atque ita et apud Ficinum ista personis istis verba sunt assignata: quem non hic solum sed aliis etiam plerisque locis sequutos esse puto, qui editioni illi præfuerunt, ubi sua singulis personis verba secus quam Aldina assignarunt. Ad hunc autem locum quod attinet, non fuit ab Aldina editione ea in re discedendum; quoniam si hæc, σχεδὸν οὐδεὶς, et quæ sequuntur, usque ad finem sententiæ, non ab eadem persona dicantur a qua dicta sunt quæ præcedunt, plane imperfecta manebit præcedens periodus: nam post hæc verba, ὥστε οὐδ' εἴτις διϊσχυρίζοιτό εἶναι τοὺς δικαίους ἀνθρώπους, ἂν καὶ τυγχάνωσιν ὄντες αἰσχροὶ τὰ σώματα, κατ' αὐτό γε τὸ δικαιότατον ἦθος, ταύτῃ παγκάλους εἶναι, suspensam manere orationem quis non videt? Neque vero hoc non animadvertit Ficinus: sed ut isti incommodo mederetur, quædam sua adjecit. Ita enim hunc locum vertit: *De justitia omnino justisque hominibus et rebus et actionibus omnes quodammodo consentimus: quod videlicet omnia hæc honesta pulchraque sint: ita ut siquis justos homines, etiamsi corpore deformes sint, secundum ipsum justitiæ habitum pulcherrimos asserat, nemo sit judicium illius reprobaturus.* Illis enim verbis, *Secundum ipsum justitiæ habitum pulcherrimos asserat*, redduntur hæc, διϊσχυρίζοιτο κατ' αὐτό γε τὸ δικαιότατον ἦθος, ταύτῃ παγκάλους εἶναι, adeo ut ista, *Nemo sit judicium illius reprobaturus*, ab illo adjici, dicere necesse sit. Ad quam audaciam ne deveniendum esset, satius erat Aldinam lectionem sequi, in qua hæc σχεδὸν οὐδεὶς etc. non solum apte cohærent cum præcedentibus, sed obstant etiam ne imperfecta oratio relinquatur. Non dubito autem quin Ficin. ad illud audendum moverit potissimum vox οὐδεὶς, tanquam supervacanea, quum præcedat εἴτις: et fateor quidem certe non hunc tantum sed alios etiam pleonasmos in hac oratione esse (quum enim absque illis ita loquendum esset, ὥστε οὐδ' εἴτις διϊσχυρίζοιτο, τοὺς δικαίους ἀνθρώπους, ἂν καὶ τυγχάνωσιν ὄντες αἰσχροὶ τὰ σώματα, κατ' αὐτό γε τὸ δικαιότατον ἦθος παγκάλους εἶναι, πλημμελῶς δόξειε λέγειν: videmus εἶναι in alterutro loco πλεονάζειν, item ταύτῃ, necnon illa omnia, σχεδὸν οὐδεὶς ἂν λέγων ταῦτα: convenientia alioqui repetitioni, quali utimur quum dicimus, *hæc inquam* etc.) sed alienos ab eo sermone quo Plato hisce in dialogis utitur, non esse, imo talium exempla in his extare respondeo. STEPH.

σχεδὸν οὐδεὶς—λέγειν] Hæc verba in Ficini libro, in Bas. 1. et 2. Cliniæ assignantur, Atheniensi vero Οὐκοῦν ὀρθῶς; sed recte monet Steph. orationem tunc mancam fore, et redundantias illas (οὐδεὶς post εἴ τις, repetitum εἶναι, deinde ταύτῃ, et illa omnia σχεδὸν οὐδεὶς ἂν λέγων οὕτω: convenientia alioqui repetitioni, quali utimur, cum dicimus, *hæc inquam*, cet.) minime alienas esse ab eo sermone, quo Plato hisce in dialogis usus sit. Verba οὐκοῦν ὀρθῶς ita Steph. explicat, οὐκοῦν ὀρθῶς ταῦτα καὶ

ΚΛ. Οὐκοῦν[i] ὀρθῶς;

ΑΘ. Ἴσως· ἴδωμεν δὲ ὡς εἰ πάντ'[k] ἐστὶ καλὰ ὅσα δικαιοσύνης ἔχεται,[l] τῶν πάντων τοι καὶ τὰ[m] παθήματα ἡμῖν ἐστὶ σχεδὸν τοῖς ποιήμασιν ἴσα.

ΚΛ. Τί οὖν δή;

ΑΘ. Ποίημα μέν, ὅ περ ἂν ᾖ[n] δίκαιον, σχεδὸν ὅσον περ ἂν τοῦ δικαίου κοινωνῇ, κατὰ τοσοῦτον καὶ τοῦ καλοῦ μετέχον ἐστίν.

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Οὐκοῦν καὶ πάθος ὅ περ ἂν δικαίου κοινωνῇ,[o] κατὰ τοσοῦτον γίγνεσθαι καλὸν ὁμολογούμενον οὐκ ἂν δια- ii. 860.
φωνοῦντα παρέχοι τὸν λόγον;

ΚΛ. Ἀληθῆ.

ΑΘ. Ἐὰν δέ γε δίκαιον μὲν ὁμολογῶμεν, αἰσχρὸν δὲ εἶναι πάθος, διαφωνήσει τό τε δίκαιον καὶ τὸ καλὸν λεχθέντων τῶν δικαίων αἰσχίστων[p] εἶναι.

δὸν οὐδεὶς ἂν om ɧ.—[i] : οὐκοῦν ΑΞΩ.—[k] πέντε v.—[l] ἔρχεται v.—[m] τὰ add ΑΩvf ɧr.—[n] ἦν v.—[o] αὖ δικαίου κοινωνεῖ v.—[p] αἴσχιστον Ω.—[q] δόξειαν Αvɧr, δόξειαν αιε

σοὶ λέγεσθαι δοκεῖ;—Sequens ἴσως, quod interpretes male reddiderunt *forte*, est *profecto, utique*; vid. Abr. Gronov. ad Ælian. V. H. xi. 8. Locell. ad Xenoph. Ephes. p. 188. et Schäfer. ad Long. Pastor. p. 357. Ast.

οὐκοῦν ὀρθῶς] Quoniam in præcedente annotatione Aldinam lectionem, quam hic sequutus sum, tuendam putavi, atque adeo unam saltem rationem firmissimam (meo quidem judicio) qua eam tuerer attuli: superest ut de his etiam verbis *οὐκοῦν ὀρθῶς* aliquid dicam. Hæc igitur verba *οὐκοῦν ὀρθῶς* non posse eidem personæ convenire objiciet aliquis: quoniam si ea persona quæ dixit, *σχεδὸν οὐδεὶς ἂν λέγων οὕτω, πλημμελῶς δόξειε λέγειν*, illis verbis subjungat, *οὐκοῦν ὀρθῶς*, aliis verbis idem iterare videri poterit. At ego cum his verbis, *οὐκοῦν ὀρθῶς*, non repetendum esse *λέγειν* dixerim, sed potius perinde esse ac si dictum esset, *οὐκοῦν ὀρθῶς ταῦτα καί σοι λέγεσθαι δοκεῖ*; Sive tamen ita sive aliter exponenda quis hæc verba existimet, magis etiam debere displicere aio, ut ei qui dixit, *Nemo qui ita loquatur, male loqui videbitur*, alter respondeat, *Ergo recte.* Puerile est enim atque ineptum, ita loqui, *Si non male, ergo recte*: et tamen Ficin. hunc sensum sequutus est. Jam vero siquis se quidem a Ficino dissentire, sed nec illi alteri lectioni posse assentiri dicat, et tertiam quandam desideret, perpendat hanc, ex mea conjectura, ut *ἴσως* cum duobus præcedentibus verbis jungatur, et a Clinia dicatur, *οὐκοῦν ὀρθῶς ἴσως*. Ideo autem curiosius locum hunc examinandum putavi, quod præcipuus sit inter illos in quibus a Ficino de industria, quod ad personarum collocationem attinet, discessi: quamvis in illis non itidem consilii mei rationem tibi reddiderim. Steph.

ὅσα δικαιοσύνης ἔχεται] H. e. *ὅσα δίκαιά ἐστι*; vid. ad vii. 20. Verba *τῶν πάντων τοι καὶ παθήματα* cet. Cornar. expressit, *omnia etiam, quæ patimur, fere actionibus æqualia sunt.* Sensus est: *justum omne est honestum ac pulcrum, non solum, quæ juste facimus* (*τὰ ποιήματα*, i. q. *πράγματα*), *verum etiam quæ patimur* (*τὰ παθήματα*) *juste, pulcra sint necesse est; quo fit, ut nullum πάθημα, quod quidem justum est, αἰσχρὸν dici possit.*—*ὁμολογούμενον*, si consen-

III. iii. 132. ΚΛ. Πῶς τοῦτο εἴρηκας;

ΑΘ. Οὐδὲν χαλεπὸν ἐννοεῖν. οἱ γὰρ ὀλίγῳ πρόσθεν τεθέντες ἡμῖν νόμοι πάντων ἐναντιώτατα παραγγέλλειν δόξειαν[q] ἂν τοῖς νῦν λεγομένοις.

ΚΛ. Ποίοις;

ΑΘ. Τὸν ἱερόσυλόν που ἐτίθεμεν δικαίως ἂν ἀποθνήσκειν καὶ τὸν τῶν εὖ κειμένων νόμων πολέμιον, καὶ μέλλοντες δὴ νόμιμα τοιαῦτα τιθέναι πάμπολλα ἐπέσχομεν,[r] ἰδόντες ὡς ταῦτα ἐστὶ μὲν ἄπειρα παθήματα πλήθει καὶ[s] μεγέθεσι,[t] δικαιότατα. δὲ πάντων παθημάτων καὶ ξυμπάντων αἴσχιστα. μῶν οὐχ οὕτως ἡμῖν τά τε δίκαια καὶ τὰ καλὰ τοτὲ μὲν ὡς ταὐτὰ ξύμπαντα, τοτὲ δὲ ὡς ἐναντιώτατα φανεῖται;

ΚΛ. Κινδυνεύει.

ΑΘ. Τοῖς μὲν[u] τοίνυν πολλοῖς οὕτω περὶ τὰ τοιαῦτα[v] ἀσυμφώνως τὰ καλὰ καὶ τὰ δίκαια διερριμμένα προσαγορεύεται.

ΚΛ. Φαίνεται γοῦν, ὦ ξένε.

ΑΘ. Τὸ τοίνυν ἡμέτερον,[w] ὦ Κλεινία, πάλιν ἴδωμεν, πῶς αὖ περὶ αὐτὰ ταῦτα ἔχει τῆς συμφωνίας.

ΚΛ. Ποίας δὴ πρὸς ποίαν;

ΑΘ. Ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις οἶμαι διαρρήδην ἐμὲ εἰρηκέναι πως, εἰ δ' οὖν μὴ πρότερον, ἀλλὰ νῦν ὡς λέγοντά με[x] τίθετε.

III. iii. 133. ΚΛ. Τὸ ποῖον;

Ω: δόξαιεν *s.—[r] ἀπέχομεν υ.—[s] τε καὶ Ξs.—[t] μεγέθεσιν Α, μεγέθεσιν (ει) Ω: μεγέθει *s.—[u] μὲν om pr Ω, om τὸ τοῦ πατρ (χ) καὶ τὰ λοιπά.—[v] ταῦτα ђ.—[w] ὑμετερον

tiatur pulcrum esse, i. q. τὸ ὁμολογεῖν. Ast.

μεγέθει] Cod. Voss. μεγέθεσιν—ὑμέτερον. Τὸ ἡμέτερον est fere i. q. ἡμεῖς (πῶς ξυμφωνίας ἡμεῖς ἔχομεν περὶ αὐτὰ ταῦτα: *quomodo in his ipsis consentiamus*). De ἡμέτερον vid. ad i. 11. et de ὡς cum genitivo conjuncto vid. ad cap. præcedens. Præterea vulgo τῆς ξυμφωνίας legitur; articulum, quum insolens nobis visus esset in hac structura, expunximus. Idem jam suaserat Matthiæ in Gr. Gr. p. 433. Deinde ποίας (ξυμφωνίας) δὴ πρὸς ποίαν haud dubie corruptum est; nam ποίαν ad ξυμφωνίαν referendum esset, quod sensum non haberet. Ni fallor, ποῖον scribendum est: *quamnam convenientiam dicis ad quid spectans*, h. e. *quomodo consentire dicis* (quod diximus, τὸ ἡμέτερον ὡς ἔχει cet.) *et cum quo?* Ast.

ΑΘ. Ὡς οἱ κακοὶ[y] πάντες εἰς πάντα εἰσὶν ἄκοντες κακοί. τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος ἀνάγκη που τούτῳ ξυνέπεσθαι τὸν ἑξῆς λόγον.

ΚΛ. Τίνα λέγεις;

ΑΘ. Ὡς ὁ μὲν ἄδικός που κακός, ὁ δὲ κακὸς ἄκων τοιοῦτος. ἀκουσίως δὲ ἑκούσιον οὐκ ἔχει πράττεσθαί ποτε λόγον· ἄκων οὖν ἐκείνῳ φαίνοιτ' ἂν ἀδικεῖν ὁ ἀδικῶν τῷ τὴν ἀδικίαν ἀκούσιον τιθεμένῳ. καὶ δὴ καὶ νῦν ὁμολογητέον ἐμοί· ξύμφημι γὰρ ἄκοντας ἀδικεῖν πάντας· εἰ καί τις φιλονεικίας ἢ φιλοτιμίας ἕνεκα ἄκοντας μὲν ἀδίκους εἶναι φησίν, ἀδικεῖν μὴν[z] ἑκόντας πολλούς, ὅ γ' ἐμὸς λόγος ἐκεῖνος ἀλλ' οὐχ οὗτος. τίνα οὖν αὖ τρόπον ἔγωγε ξυμφωνοίην ἂν τοῖς ἐμαυτοῦ λόγοις, εἴ με, ὦ Κλεινία καὶ Μέγιλλε, ἐρωτῷτε, Εἰ δὴ ταῦτα οὕτως ἔχοντά ἐστιν, ὦ ξένε, τί συμβουλεύεις ἡμῖν περὶ τῆς νομοθεσίας τῇ τῶν Μαγνήτων[a] πόλει; πότερον νομοθετεῖν ἢ μή; Πῶς γὰρ οὔ; φήσω. Διοριεῖς[b] οὖν αὐτοῖς ἀκούσιά τε καὶ ἑκούσια ἀδικήματα, καὶ τῶν μὲν ἑκουσίων ἁμαρτημάτων τε καὶ ἀδικημάτων μείζους τὰς ζημίας θήσομεν, τῶν δ' ἐλάττους; ἢ πάντων ἐξ ἴσης, III. iii. 134. II. 861.
ὡς οὐκ ὄντων ἀδικημάτων τὸ παράπαν ἑκουσίων;

ΚΛ. Ὀρθῶς μέντοι λέγεις, ὦ ξένε. καὶ τούτοις δὴ τί χρησόμεθα[c] τοῖς νῦν λεγομένοις;

ΑΘ. Καλῶς ἤρου. πρῶτον μὲν τοίνυν αὐτοῖς τόδε χρησώμεθα.[d]

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

§. 6. ΑΘ. Ἀναμνησθῶμεν ὡς ἔμπροσθεν νῦν δὴ[e] κα-

ΑΞΩfhr, ἡμέτερον υ.—[x] με om h.—[y] ὡς καλλοὶ υ.—[z] μὲν υ.—[a] μαγνήτων A: μαγνητῶν *s.—[b] δωριεῖς f.—[c] χρησώμεθα Ξ.—[d] χρησώμεθα A et pr Ω: χρησόμεθα

ὡς οἱ κακοὶ πάντες] Cf. v. 3. p. 731. C. Ast.

ἀκουσίως δὲ ἑκούσιον] Sensus est: *et quum haud consentaneum sit*, h. e. *quum fieri nequeat, ut, qui libere agit* (et is justus est) *haud sua sponte agat, sequitur, ut, qui injuste agat, haud sua sponte ita agat*. Ast.

τίνα οὖν τρόπον] Oratio interpositis Εἰ δὴ ταῦτα cet. abrupta est, ita ut apodosis nulla sequatur. In Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ante Πῶς γὰρ οὔ; Cliniæ persona posita est, et ante Διοριεῖς cet. Atheniensis pers. Pro εἴ με, quod Cornar. emendavit, libri iidem veteres οἶμαι exhibent. Ast.

πῶς γὰρ οὔ;] In præc. edit. male ponitur persona Cliniæ antè, Πῶς γὰρ οὔ; et pers. Athen. ante Διοριεῖς; nam φήσω respondet illis verbis εἴμε ἐρωτῷτε. Sed et οἶμαι pro εἴ με prave in iisdem edit. Steph.

λῶς ἐλέγομεν ὅτι περὶ τὰ δίκαια εἴη παμπόλλη τις ἡμῶν ταραχή τε καὶ ἀσυμφωνία. τοῦτο δὲ λαβόντες πάλιν ἐρωτῶμεν ἡμᾶς αὐτούς, Ἄρ' οὖν περὶ τὴν τούτων ἀπορίαν οὔτ' ἐξευπορήσαντες οὔτε διορισάμενοι τί ποτ' ἐστὶ ταῦτα ἀλλήλων διαφέροντα, ἃ δὴ κατὰ πάσας τὰς πόλεις ὑπὸ νομοθετῶν πάντων τῶν πώποτε γενομένων ὡς δύο εἴδη τῶν ἀδικημάτων ὄντα, τὰ μὲν ἑκούσια, τὰ δὲ ἀκούσια, ταύτῃ καὶ νομοθετεῖται· ὁ δὲ παρ' ἡμῶν[f] νῦν δὴ[g] ῥηθεὶς λόγος, ὥσπερ παρὰ θεοῦ λεχθείς, τοσοῦτον μόνον εἰπὼν ἀπαλλάξεται, δοὺς[h] δὲ[i] οὐδένα λόγον ὡς[k] ὀρθῶς εἴρηκε κατανομοθετήσει τινὰ τρόπον; Οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ[l] ἀνάγκη πως ταῦτα

[e] ς.—[e] δὴ νῦν v.—[f] ἡμῖν (ῶ superscr.) Ω, ἡμῖν Ξϑτ et corr A.—[g] δὴ νῦν v.—[h] δεὶς Ξ.—[i] δὲ (ἡ superscr.) ΞΩ,

§. 6. νῦν δὴ] I. e. ἀρτίως, vid. ad iv. 12.—Ἄρ' οὖν cet. Sequi debebat in apodosi τοσοῦτον μόνον εἰπόντες ἀπαλλαξόμεθα; sed propter interpositum ὁ δὲ παρ' ἡμῖν νῦν δὴ ῥηθεὶς λόγος oratio mutata est. Ast.

ἐξευπορήσαντες] Cornar. corrigebat ἐξευρήσαντες, vertens, *num cum de his ambiguitatem neque invenerimus*, male et sensu adversante; περὶ ἀπορίαν ἐξευπορεῖν s. εὐπορεῖν est *in dubitatione sibi consulere posse*, h. e. dubitationem posse facile tollere. Ast.

ἃ δὴ κατὰ πάσας, νομοθετεῖται] Verba hæc notis parentheseos debere includi videntur: aut saltem (siquis notas illas adhibere nolit) ita esse intelligenda ut per parenthesin posita. Nec videtur a me dissentire Ficinus, cujus hæc sunt verba, locum istum interpretantis: *Quod resumentes, nos ipsos interrogemus, deceatne, quum differentiam horum nequaquam declaraverimus, quæ in qualibet civitate ab omnibus priscis legumlatoribus quasi duæ injuriarum species positæ sunt, sponte scilicet et non sponte factæ, atque ita varie puniuntur: opinionem hanc nostram, quasi divinitus dicta sit, in medium adducere, nec eam ulla ratione, quomodo recte se habet, confirmare.* Nisi autem ut per parenthesin posita accipiamus verba illa, manebit suspensa oratio post διαφέροντα. Sed et ita accipiendo, esse ἀνακόλουθον sciendum est, atque hæc, ὁ δὲ παρ' ἡμῶν νῦν δὴ ῥηθεὶς λόγος etc. perinde subjungi (vacante, sicut alibi, particula δὲ) ac si præcessissent non nominativi ἐξευπορήσαντες et διορισάμενοι, sed genitivi (ita positi ut quos vocant absolutos) ἐξευπορησάντων atque διορισαμένων, et quidem cum pronomine ἡμῶν; id est, ac si ita scriptum esset, ἆρ' οὖν περὶ τὴν τούτων ἀπορίαν οὔτ' ἐξευπορησάντων ἡμῶν, οὔτε διορισαμένων τί ποτ' ἐστὶ ταῦτα ἀλλήλων διαφέροντα (ἃ δὴ κατὰ πάσας τὰς πόλεις ὑπὸ νομοθετῶν etc.) ὁ δὲ παρ' ἡμῶν νῦν δὴ ῥηθεὶς λόγος etc. Neque vero dicerem posse illa parentheseos notis includi (quum ἃ non videatur a præcedente ταῦτα debere separari) nisi absque his quæ interjiciuntur haberet ταῦτα quo referretur, sicut et τούτων; præcedit enim δίκαια, unde cum τούτων subaudiendum est τῶν δικαίων, et τὰ δίκαια cum ταῦτα. Verum ut ab his salebris ad minus aspera loca me convertam, de hoc etiam lectorem obiter monebo, quod ad superiorem Ficini interpretationem attinet, non temere mihi videri in κατανομοθετήσει positam esse præpositionem (quamvis ille nullam ejus rationem habuerit) sed opponi κατανομοθετήσει verbo νομοθετεῖται, quod præcedit: paulò tamen aliter quam si ἀντινομοθετήσει dictum fuisset. Ut autem illud verbum κατανομοθετήσει leniret, addidit τινὰ τρόπον. Steph.

κατανομοθετήσει] Steph. bene monet prægresso νομοθετεῖται oppositum esse; paulo tamen aliter, quam si ἀντινομοθετήσει dictum fuisset; et ut verbum κα-

ἔμπροσθεν τοῦ νομοθετεῖν δηλῶσαι δύο τε ὄντα καὶ τὴν δια-
φορὰν ἄλλην, ἵνα,[m] ὅταν ἑκατέρῳ τις τὴν δίκην ἐπιτιθῇ,[n]
πᾶς ἐπακολουθῇ τοῖς λεγομένοις καὶ δυνατὸς ᾖ τό τε πρε- III. iii. 185.
πόντως τεθὲν ἀμῇ[o] γέ πῃ κρῖναι καὶ[p] τὸ μή.

ΚΛ. Καλῶς ἡμῖν φαίνει λέγειν, ὦ ξένε· δυοῖν γὰρ θάτερον ἡμᾶς χρεών,[q] ἢ μὴ λέγειν ὡς πάντα ἀκούσια τὰ ἀδικήματα,[r] ἢ τοῦτο ὡς ὀρθῶς εἴρηται πρῶτον διορίσαντας δηλῶσαι.

ΑΘ. Τούτων[s] τοίνυν τοῖν δυοῖν τὸ μὲν οὐκ ἀνεκτὸν ἐμοὶ πάντως που[t] γίγνεται,[u] τό γε[v] δὴ[w] μὴ λέγειν οὕτως οἰόμενον ἔχειν τἀληθές· οὐ γὰρ ἂν νόμιμον[x] οὐδ' ὅσιον ἂν εἴη· κατὰ τίνα[y] δὲ τρόπον ἐστὸν δύο, εἰ μὴ τῷ τε ἀκουσίῳ καὶ[z] τῷ ἑκουσίῳ διαφέρετον ἑκάτερον ἀλλὰ ἄλλῳ τινὶ[a] δή ποτε, πειρατέον ἀμῶς γέ πως δηλοῦν.

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν, ὦ ξένε, τοῦτό γε οὐχ οἷόν τε ἄλλως πως ἡμᾶς διανοηθῆναι.

ΑΘ. Ταῦτα ἔσται. φέρε δή, βλάβαι μέν, ὡς ἔοικεν, ἀλλήλων τῶν πολιτῶν ἐν ταῖς κοινωνίαις τε καὶ ὁμιλίαις πολλαὶ γίγνονται, καὶ τό γε ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον ἐν αὐταῖς ἄφθονόν ἐστιν.

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Μὴ τοίνυν τις[b] τὰς βλάβας πάσας[c] ἀδικίας τι-
θεὶς οὕτως οἴηται καὶ τὰ ἄδικα ἐν αὐταῖσι[d] ταύτῃ γίγνεσ-
θαι διπλᾶ, τὰ μὲν ἑκούσια δή, τὰ δ' ἀκούσια· βλάβαι III. iii. 186.
γὰρ ἀκούσιοι[e] τῶν πάντων οὔτ' ἀριθμοῖς οὔτε μεγέθεσιν

δὴ fr.—[k] ὡς om pr Ω.—[l] ἀλλ' vf.—[m] ἵν' f.—[n] ἐπιτεθῇ v.—[o] ἀμ...v, qui sic ubique.—[p] καὶ...λέγειν om pr Ω.—[q] ἡμᾶς χρεὼν θάτερον r.—[r] ἁμαρτήματα r.—[s] : τούτοιν ΞΩ.—[t] που om 𝔥.—[u] γίγνεσθαι ΑΞΩvf𝔥r.—[v] δὲ v.—[w] δὴ om 𝔥.—[x] ἐμὸν Ξrf𝔥r et adscripto νόμιμον ΑΩ.—[y] κατά τινα Α et pr Ω.—[z] καὶ...τινὶ om v.—[a] aut τίνι scribendum videtur aut ᾧ τινί.—[b] τις om 𝔥r.—[c] πάσας βλάβας 𝔥.—

ταυομοθετήσει leniretur, additum esse τινὰ τρόπον. Ast.

ἡμᾶς χρεὼν] Int. δρᾶν. Deinde pro γίγνεται Cod. Voss. et Bas. 2. γίγνεσθαι. Ald. Lov. et Bas. 1. πάντες που γίγνεσθαι; γίγνεται est Cornarii correctio, quam Steph. recepit, Ficino addicente, *horum ego alterum minime patiar, ut videlicet, quod ita esse existimo, negem.* Pro νόμιμον Ficin. videtur ἐμὸν (sic Bas. 2.) legisse vertens, *nec officii mei id esset.* Paulo post Cod. Voss. ποιητῶν pro πολιτῶν. Ast.

νόμιμον] Pro νόμιμον legitur item ἐμόν; quam lectionem sequitur etiam Ficin. ac vertit et ipse, *Officii mei non esset.* Possit tamen etiam intelligi, *Non esset mei moris*: sive, *Esset præter morem meum.* Steph.

ἐλάττους εἰσὶ τῶν ἑκουσίων. σκοπεῖσθε δὲ εἴ τί τι λέγω
II. 862. λέγων ἃ μέλλω λέγειν, εἴτε καὶ μηδὲν τὸ παράπαν. οὐ γάρ φημι ἔγωγε, ὦ Κλεινία καὶ Μέγιλλε, εἴ τίς τινά[f] τι πημαίνει,[g] μὴ βουλόμενος ἀλλ' ἄκων, ἀδικεῖν μέν, ἄκοντα μήν, καὶ ταύτῃ μὲν δὴ νομοθετήσω τοῦτο ὡς ἀκούσιον ἀδίκημα νομοθετῶν, ἀλλ' οὐδὲ ἀδικίαν τὸ παράπαν θήσω τὴν τοιαύτην βλάβην, οὔτε ἂν μείζων οὔτε ἂν ἐλάττων τῳ[h] γίγνηται. πολλάκις δὲ ὠφέλειαν[i] οὐκ ὀρθὴν γενομένην, τὸν τῆς ὠφελείας[k] αἴτιον ἀδικεῖν φήσομεν, ἐὰν ἥ γ' ἐμὴ νικᾷ.[l] σχεδὸν γάρ, ὦ φίλοι, οὔτ' εἴ τίς τῳ δίδωσί τι τῶν ὄντων οὔτ' εἰ τοὐναντίον ἀφαιρεῖται, δίκαιον ἁπλῶς ἢ ἄδικον χρὴ τὸ τοιοῦτον οὕτω λέγειν, ἀλλ' ἐὰν ἤθει καὶ δικαίῳ τρόπῳ χρώμενός τις ὠφελῇ τινά τι[m] καὶ βλάπτῃ, τοῦτό ἐστι τῷ νομοθέτῃ θεατέον, καὶ πρὸς δύο ταῦτα δὴ βλεπτέον,[n] πρός τε ἀδικίαν καὶ βλάβην, καὶ τὸ μὲν βλαβὲν[o] ὑγιὲς τοῖς νόμοις[p] εἰς

οι
[d] αὐταισὶ r.—[e] ἀκούσιαι f.—[f] εἴ τινά τις (omisso τι) Ξ, εἴς τινά τι υ.—[g] πημαίνειν r.—[h] τὶ Ξs.—[i] ὠφελίαν rf.—[k] ὠφελίας f.—[l] ἥγεμηνικαὶ A, ἡγεμονικαὶ mg A, ἥγεμηνι καὶ Ω, ἥγε μὴ νικαῖ mg Ω, ἥγε μὴ νικᾶ Ξ, ἥ γε μὴ νικᾶν εr: ἥγε μὴ νικᾷ s. —[m] τοι h, τε r.—[n] βλαπτέον f.—[o] ἀβλαβὲς Ξυfr et (adscripto in γρ βλαβὲν) ΑΩ.

οὐ γάρ φημι] Steph. interrogationis notam posuit post ἄκοντα μὴν et νομοθετῶν, quæ a reliquis libris recte abest. De particula μὴν, post μὲν illata, vid. ad iv. 12. In prægressis Ald. Lov. Bas. 1. et 2. scribunt εἴ τινά τις πημαίνει. Ast.

τὶ γίγνηται] Potius τὶς scribendum videtur. Steph.

ἐλάττων τῳ γίγνηται] Sic Cod. Voss. vulgo ἐλάττων τι γίγνηται. Ast.

ὠφέλειαν] Vereor ne hærere hic cogamur, nisi ὠφέλειαν οὐκ ὀρθὴν γενομένην pro ὠφελείας οὐκ ὀρθῆς γενομένης dictum esse intelligamus. Ficin. autem ita vertit ac si scriptum esset, τὸν τῆς ὠφελείας οὐκ ὀρθῶς αἴτιον γενόμενον ἀδικεῖν φήσομεν; ejus enim verba sunt, *Sæpe etiam eum qui utilitatem minus recte contulit, injuriari dicemus, si hæc minime superat.* Steph.

ὠφέλειαν—γενομένην] Accusativi pro genitivis positi sunt, *si utilitas non recte affertur;* vid. ad i. 2. Ast.

ἥγε μὴ] In præc. edit. ἐὰν ἥγ' ἐμὴ νικᾷ; quæ lectio videndum est an ferri possit, ut subaudiatur δόξα. Steph. qui sic in Not. 'Si lectionem illam sequamur, ἐὰν ἥγ' ἐμὴ νικᾷ, ellipsis nominis δόξα exemplo non carebit. Sed Ficin. alteram lectionem agnoscit.'

ἥ γ' ἐμὴ] Int. δόξα s. γνώμη (vid. ad ii. 1.) Steph. perperam scripsit ἥγε μὴ, Ficin. secutus, qui vertit, *si hæc minime superat.* Cod. Voss. exhibet ἡγεμονικὴν καὶ pro ἥ γ' ἐμὴ νικᾷ.—ἁπλῶς, *ita simpliciter, sine ulla exceptione.* Ast.

καὶ τὸ μὲν βλαβὲν] Verba, ni fallor, mendosa sunt, quæ a libris Mss. auxilium exspectant. Pro ποιητέον exspectabas ποιοῦντα (de legislatore, *facientem,* h. e. *fieri jubentem*), pro ἐξιλασθὲν vero ἐξιλασκόμενον, ut hæc cohæreant cum πειρατέον ἀεὶ καθιστάναι. Ὑγιὲς ποιεῖν est i. q. ἰᾶσθαι s. ἀκεῖσθαι, *damnum reparare, sarcire* (vid. ad xi. 12.) σώζοντα, *servantem,* ut videlicet ei, qui amiserit, restituat.—ὑπό του, i. e. τινός. Mox verba καὶ τὸ θανατωθὲν sqq. admodum obscura sunt; quid sibi velint τρωθὲν ὑγιὲς, non perspicio; verba et per se offendunt (ad ὑγιὲς enim participium esset intelligendum ποιοῦντα, quod h. l. omitti non potuisset) et sensum habent ineptum. Ni fallor, ἢ τρωθὲν ὑγιὲς e margine immigravit, nisi statuere malis, loco suo motum esse et post βλαβὲν in-

ἔμπροσθεν τοῦ νομοθετεῖν δηλῶσαι δύο τε ὄντα καὶ τὴν δια-
φορὰν ἄλλην, ἵνα,[m] ὅταν ἑκατέρῳ τις τὴν δίκην ἐπιτιθῇ,[n]
πᾶς ἐπακολουθῇ τοῖς λεγομένοις καὶ δυνατὸς ᾖ τό τε πρε- III. iii. 185.
πόντως τεθὲν ἁμῇ[o] γέ πῃ κρῖναι καὶ[p] τὸ μή.

ΚΛ. Καλῶς ἡμῖν φαίνει λέγειν, ὦ ξένε· δυοῖν γὰρ θά-
τερον ἡμᾶς χρεών,[q] ἢ μὴ λέγειν ὡς πάντα ἀκούσια τὰ ἀδι-
κήματα,[r] ἢ τοῦτο ὡς ὀρθῶς εἴρηται πρῶτον διορίσαντας δη-
λῶσαι.

ΑΘ. Τούτων[s] τοίνυν τοῖν δυοῖν τὸ μὲν οὐκ ἀνεκτὸν ἐμοὶ
πάντως που[t] γίγνεται,[u] τό γε[v] δὴ[w] μὴ λέγειν οὕτως οἰό-
μενον ἔχειν τἀληθές· οὐ γὰρ ἂν νόμιμον[x] οὐδ' ὅσιον ἂν
εἴη· κατὰ τίνα[y] δὲ τρόπον ἐστὸν δύο, εἰ μὴ τῷ τε ἀκου-
σίῳ καὶ[z] τῷ ἑκουσίῳ διαφέρετον ἑκάτερον ἀλλὰ ἄλλῳ τινὶ[a]
δή ποτε, πειρατέον ἁμῶς γέ πως δηλοῦν.

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν, ὦ ξένε, τοῦτό γε οὐχ οἷόν τε
ἄλλως πως ἡμᾶς διανοηθῆναι.

ΑΘ. Ταῦτα ἔσται. φέρε δή, βλάβαι μέν, ὡς ἔοικεν,
ἀλλήλων τῶν πολιτῶν ἐν ταῖς κοινωνίαις τε καὶ ὁμιλίαις
πολλαὶ γίγνονται, καὶ τό γε ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον ἐν
αὐταῖς ἄφθονόν ἐστιν.

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Μὴ τοίνυν τις[b] τὰς βλάβας πάσας[c] ἀδικίας τι-
θεὶς οὕτως οἴηται καὶ τὰ ἄδικα ἐν αὐταῖσι[d] ταύτῃ γίγνεσ-
θαι διπλᾶ, τὰ μὲν ἑκούσια δή, τὰ δ' ἀκούσια· βλάβαι III. iii. 186.
γὰρ ἀκούσιοι[e] τῶν πάντων οὔτ' ἀριθμοῖς οὔτε μεγέθεσιν

δὴ fr.—[k] ὡς om pr Ω.—[l] ἀλλ' vf.—[m] ἵν' f.—[n] ἐπιτεθῇ v.—[o] ἀμ...v, qui sic ubique.—[p] καὶ...λέγειν om pr Ω.—[q] ἡμᾶς χρεὼν θάτερον r.—[r] ἁμαρτήματα r.—[s] : τούτοιν ΞΩ.—[t] που om ℌ.—[u] γίγνεσθαι ΑΞΩvfℌr.—[v] δὲ v.—[w] δὴ om ℌ.—[x] ἐμὸν Ξrfℌr et adscripto νόμιμον ΑΩ.—[y] κατά τινα Α et pr Ω.—[z] καὶ...τινὶ om v.—[a] aut τίνι scribendum videtur aut ᾧ τινί.—[b] τις om ℌr.—[c] πάσας βλάβας ℌ.—

τανομοθετήσει leniretur, additum esse τινὰ τρόπον. Ast.

ἡμᾶς χρεὼν] Int. δρᾶν. Deinde pro γίγνεται Cod. Voss. et Bas. 2. γίγνεσθαι. Ald. Lov. et Bas. 1. πάντες που γίγνεσθαι; γίγνεται est Cornarii correctio, quam Steph. recepit, Ficino addicente, *horum ego alterum minime patiar, ut videlicet, quod ita esse existimo, negem.* Pro νόμιμον Ficin. videtur ἐμὸν (sic Bas. 2.) legisse vertens, *nec officii mei id esset.* Paulo post Cod. Voss. ποιητῶν pro πολιτῶν. Ast.

νόμιμον] Pro νόμιμον legitur item ἐμόν; quam lectionem sequitur etiam Ficin. ac vertit et ipse, *Officii mei non esset.* Possit tamen etiam intelligi, *Non esset mei moris:* sive, *Esset præter morem meum.* Steph.

στέρξαι δὲ ἢ μὴ μισεῖν τὴν τοῦ δικαίου φύσιν, αὐτό ἐστι τοῦτο ἔργον τῶν[d] καλλίστων νόμων. ὃν δ' ἂν ἀνιάτως εἰς ταῦτα ἔχοντα αἴσθηται νομοθέτης, δίκην τούτοισι καὶ νόμον θήσει τινά, γιγνώσκων που τοῖς τοιούτοις πᾶσιν ὡς οὔτε[e] αὐτοῖς ἔτι ζῆν ἄμεινον· τούς τε ἄλλους ἂν διπλῇ ὠφελοῖεν ἀπαλλαττόμενοι τοῦ βίου, παράδειγμα μὲν τοῦ μὴ ἀδικεῖν τοῖς
II. 863. ἄλλοις γενόμενοι,[f] ποιοῦντες δὲ ἀνδρῶν κακῶν ἔρημον[g] τὴν
III. iii. 138. πόλιν. οὕτω μὲν[h] δὴ τῶν τοιούτων πέρι νομοθέτῃ κολαστὴν τῶν ἁμαρτημάτων θάνατον ἀνάγκη νέμειν, ἄλλως δὲ οὐδαμῶς.

ΚΛ. Ἔοικε μέν πως λέγεσθαι τὰ παρὰ σοῦ καὶ μάλα μετρίως, ἥδιον δ' ἂν ἔτι σαφέστερον ἀκούσαιμεν[i] ταῦτα ῥηθέντα, τό τῆς ἀδικίας τε καὶ βλάβης διάφορον καὶ τὸ τῶν ἑκουσίων καὶ ἀκουσίων ὡς ἐν τούτοις διαπεποίκιλται.

§. 7. ΑΘ. Πειρατέον τοίνυν ὡς κελεύετε δρᾶν καὶ λέγειν. δῆλον γὰρ ὅτι τοσόνδε γε περὶ ψυχῆς καὶ λέγετε πρὸς ἀλλήλους[k] καὶ ἀκούετε, ὡς ἓν[l] μὲν ἐν αὐτῇ τῆς φύσεως εἴ τέ τι πάθος εἴ τέ τι μέρος ὢν[m] ὁ θυμός, δύσερι[n] καὶ δύσμαχον κτῆμα ἐμπεφυκός, ἀλογίστῳ βίᾳ πολλὰ ἀνατρέπει.

ΚΛ. Πῶς δ' οὔ;

ΑΘ. Καὶ μὴν ἡδονήν γε οὐ ταὐτὸν τῷ θυμῷ προσαγορεύομεν, ἐξ ἐναντίας δὲ αὐτῷ φαμὲν ῥώμης δυναστεύουσαν

[d] τῶν om r et pr Ω.—[e] οὔτε...τούς τε om pr Ω.—[f] γιγνόμενοι υ.—[g] ἄμοιρον r.—[h] μὲν om pr ΑΩ.—[i] ἀκούσομεν υ.—[k] πρὸς ἀλλήλους om r.—[l] ἐὰν r.—[m] ὃν ΞΩfh.

δίκην τούτοισι] Pluralis spectat ad singularem *ὃν*, vid. ad i. 10. Deinde verba *καὶ νόμον* corrupta sunt; res ipsa et sequentia *θάνατον* esse scribendum docent. Etiam Ficinus vertit, *ultimo supplicio hos afficiet*. Et si *θάνατον* scribamus, quæ sequuntur, ita legenda sunt: *θήσει τινὰ, γιγνώσκων* (quo causa indicatur) *που, τοῖς τοιούτοις πᾶσι—πόλιν. οὕτω* (*hanc ob causam*) *μὲν δὴ* cet. Pro *τινὰ* vero otioso videndum annon scribi oporteat *τίνειν*; tunc vero *θανάτου* legendum esset; *δίκην* (i. e. *τιμωρίαν*) *θανάτου τίνειν*, *capitis pœnam dare*. Ast.

διαπεποίκιλται] *Quam varie compositum sit atque distinctum* (vid. iii. 12.). Ficin. hæc verba neglexit, Cornar. vero reddidit, *et quomodo voluntarium et involuntarium in his variet*. Ast.

§. 7. *δύσερι*] Ut infra p. 864. A. *δύσερις λόγος*. Mœr. Attic. p. 126. *δυσήριδος καὶ δύσηρις*, Ἀττικῶς. *καὶ Πλάτων Νόμων θ'*. *δύσερις*, Ἑλληνικῶς. Pierson. pro *δυσήριδος* legi malebat *δυσήριτος* vel *δυσήριστος*. In prægressis Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *λέγεται*. Ast.

ἐξ ἐναντίας—ῥώμης] Male in Ald. et Lov. post *ῥώμης* et in Steph. post *φαμὲν* interpungitur. Ficin. *sed ex contraria potentia dominantem*. Mox *βελτίων εἴη*

τὸ δυνατὸν ποιητέον, τό[q] τε ἀπολόμενον σώζοντα καὶ τὸ πεσὸν ὑπό του πάλιν ἐξορθοῦντα καὶ τὸ θανατωθὲν ἢ τρωθὲν ὑγιές, τὸ δὲ ἀποίνοις[r] ἐξιλασθὲν τοῖς δρῶσι καὶ πάσχουσιν ἑκάστας τῶν βλάψεων ἐκ διαφορᾶς[s] εἰς φιλίαν πειρατέον ἀεὶ καθιστάναι τοῖς νόμοις.

ΚΛ. Καλῶς ταῦτά γε. III. iii. 187.

ΑΘ. Τὰς[t] τοίνυν ἀδίκους αὖ βλάβας καὶ κέρδη δέ,[u] ἐάν τις ἀδικῶν τινὰ κερδαίνειν[v] ποιῇ, τούτων ὁπόσα μὲν ἰατά, ὡς οὐσῶν ἐν ψυχῇ νόσων,[w] ἰᾶσθαι· τὸ δὲ τῆς ἰάσεως ἡμῖν τῆς ἀδικίας τῇδε ῥέπειν χρὴ φάναι.

ΚΛ. Πῇ;

ΑΘ. Ὅπως ὅ τί τις ἂν ἀδικήσῃ μέγα ἢ σμικρόν, ὁ νόμος αὐτὸν διδάξει[x] καὶ ἀναγκάσει[y] τὸ παράπαν εἰς αὖθις τὸ τοιοῦτον ἢ μηδέποτε ἑκόντα τολμῆσαι ποιεῖν ἢ διαφερόντως ἧττον πολύ, πρὸς τῇ τῆς βλάβης ἐκτίσει. ταῦτα εἴτε[z] ἔργοις ἢ λόγοις,[a] ἢ μεθ' ἡδονῶν ἢ λυπῶν, ἢ τιμῶν ἢ ἀτιμιῶν,[b] καὶ χρημάτων ζημίας ἢ καὶ δώρων, ἢ καὶ τὸ παράπαν ᾧ τινὶ τρόπῳ ποιήσει[c] τις μισῆσαι μὲν τὴν ἀδικίαν,

—[p] νόμοις om pr Ω.—[q] τό om υ.—[r] ἀποίνης [οι] ɥ.—[s] διαφορὰν υfɩ et (adscripto φιλίαν) ΑΩ.—[t] : τὰς Ξ.—[u] δὲ om pr ΑΩ.—[v] κερδαίνει ɥ.—[w] νόμων f.—[x] διδάξει Αɩ, διδάξει [η] Ω, διδάξη [ει] υ : διδάξῃ *ς.—[y] ἀναγκάσει Αυɩ, ἀναγκάσει Ω : ἀναγκάσῃ [η] *ς.—[z] εἴτ' f.—[a] εἴτε λ. υ.—[b] ἢ ἀτιμιῶν ἢ τιμῶν ɩ.—[c] ποιήσει ΑΩυfɩ : ποιήσῃ *ς.—

terponi oportere, ut scribatur, *καὶ τὸ μὲν βλαβὲν ἢ τρωθὲν ὑγιὲς—ποιητέον*; disseritur enim de damnis ac delictis illis levioribus, quæ quis *ἤθει καὶ δικαίῳ τρόπῳ χρώμενος* committit; in his vero vulneratio ita punitur, ut solum damnum resarciatur (vid. c. 15.). Reliqua tunc ita scribenda sunt: *καὶ τὸ θανατωθὲν* vel *τὸ δὲ θανατωθὲν ἀποίνοις ἐξιλασθὲν τοῖς δρῶσι* cet. *cæde vero expiata inter eum, qui perpetravit, et eum, qui injuriam passus est per illam* (intell. cognatos interfecti), *conari debet* (legislator) *utrumque in amicitiam reducere* (quasi *restituere, καθιστάναι*, vid. ad vii. 7.). Ἐξιλασθὲν τὸ θανατωθὲν, absolute posita sunt (*dum s. eo, quod cædes expiatur*), ratione habita sequentium, *πειρατέον—καθιστάναι*, etsi prægressis hæc jungenda erant, ita ut *ἐξιλασκόμενον* scriberetur. Ἄποινα *pretium* dicebatur, quo homicidæ propinquos occisi placabant, etiam ποινὴ et ὑποφοίνια dictum, v. S. Petit. Legg. Attic. p. 626. Pro βλαβὲν Cod. Par. ἀβλαβές. γρ. βλαβὲν; ut illud Faehsio p. 391. videbatur Ficin. quoque legisse; sed verba *ad indemnem integrumque statum—perducat* spectant ad ὑγιὲς ποιητέον. Ast.

τὰς τοίνυν ἀδίκους] Ante hæc verba in Ald. Lov. Steph. et Bip. Atheniensis nomen excidit. In seqq. διδάξει et ἀναγκάσει scripsimus pro solœcis διδάξῃ et ἀναγκάσῃ. Verba πρὸς (*præter*) τῇ τῆς βλάβης ἐκτίσει referenda sunt ad διδάξει et ἀναγκάσει. Ast.

ταῦτα] Sc. τὸ διδάσκειν καὶ ἀναγκάζειν. Deinde propter interposita ᾧτινι ἂν (vulgo ἂν deest) τρόπῳ pro ποιεῖν (verba enim ita cohærent, ταῦτα δὲ ποιεῖν, ἔργον ἐστὶ τῶν καλλίστων νόμων) positum est ποιήσῃ τις, e quo, tanquam nova enuntiatione, pendent μισῆσαι—στέρξαι cet. Ast.

στέρξαι δὲ ἢ μὴ μισεῖν τὴν τοῦ δικαίου φύσιν, αὐτό ἐστι τοῦτο ἔργον τῶν[d] καλλίστων νόμων. ὃν δ' ἂν ἀνιάτως εἰς ταῦτα ἔχοντα αἴσθηται νομοθέτης, δίκην τούτοισι καὶ νόμον θήσει τινά, γιγνώσκων που τοῖς τοιούτοις πᾶσιν ὡς οὔτε[e] αὐτοῖς ἔτι ζῆν ἄμεινον· τούς τε ἄλλους ἂν διπλῇ ὠφελοῖεν ἀπαλλαττόμενοι τοῦ βίου, παράδειγμα μὲν τοῦ μὴ ἀδικεῖν τοῖς
II. 863. ἄλλοις γενόμενοι,[f] ποιοῦντες δὲ ἀνδρῶν κακῶν ἔρημον[g] τὴν
III. iii. 138. πόλιν. οὕτω μὲν[h] δὴ τῶν τοιούτων πέρι νομοθέτῃ κολαστὴν τῶν ἁμαρτημάτων θάνατον ἀνάγκη νέμειν, ἄλλως δὲ οὐδαμῶς.

ΚΛ. Ἔοικε μέν πως λέγεσθαι τὰ παρὰ σοῦ καὶ μάλα μετρίως, ἥδιον δ' ἂν ἔτι σαφέστερον ἀκούσαιμεν[i] ταῦτα ῥηθέντα, τὸ τῆς ἀδικίας τε καὶ βλάβης διάφορον καὶ τὸ τῶν ἑκουσίων καὶ ἀκουσίων ὡς ἐν τούτοις διαπεποίκιλται.

§. 7. ΑΘ. Πειρατέον τοίνυν ὡς κελεύετε δρᾶν καὶ λέγειν. δῆλον γὰρ ὅτι τοσόνδε γε περὶ ψυχῆς καὶ λέγετε πρὸς ἀλλήλους[k] καὶ ἀκούετε, ὡς ἓν[l] μὲν ἐν αὐτῇ τῆς φύσεως εἴ τέ τι πάθος εἴ τέ τι μέρος ὢν[m] ὁ θυμός, δύσερι[n] καὶ δύσμαχον κτῆμα ἐμπεφυκός, ἀλογίστῳ βίᾳ πολλὰ ἀνατρέπει.

ΚΛ. Πῶς δ' οὔ;

ΑΘ. Καὶ μὴν ἡδονήν γε οὐ ταὐτὸν τῷ θυμῷ προσαγορεύομεν, ἐξ ἐναντίας δὲ αὐτῷ φαμὲν ῥώμης δυναστεύουσαν

[d] τῶν om r et pr Ω.—[e] οὔτε...τούς τε om pr Ω.—[f] γιγνόμενοι υ.—[g] ἄμοιρον r.—[h] μὲν om pr ΑΩ.—[i] ἀκούσομεν υ.—[k] πρὸς ἀλλήλους om r.—[l] ἐὰν r.—[m] ὂν ΞΩfh.

δίκην τούτοισι] Pluralis spectat ad singularem *ὅν*, vid. ad i. 10. Deinde verba *καὶ νόμον* corrupta sunt; res ipsa et sequentia *θάνατον* esse scribendum docent. Etiam Ficinus vertit, *ultimo supplicio hos afficiet*. Et si *θάνατον* scribamus, quæ sequuntur, ita legenda sunt: *θήσει τινὰ, γιγνώσκων* (quo causa indicatur) *που, τοῖς τοιούτοις πᾶσι—πόλιν. οὕτω* (*hanc ob causam*) *μὲν δὴ* cet. Pro *τινὰ* vero otioso videndum annon scribi oporteat *τίνειν*; tunc vero *θανάτου* legendum esset; *δίκην* (i. e. *τιμωρίαν*) *θανάτου τίνειν, capitis pœnam dare*. Ast.

διαπεποίκιλται] *Quam varie compositum sit atque distinctum* (vid. iii. 12.). Ficin. hæc verba neglexit, Cornar. vero reddidit, *et quomodo voluntarium et involuntarium in his variet*. Ast.

§. 7. *δύσερι*] Ut infra p. 864. A. *δύσερις λόγος*. Mœr. Attic. p. 126. *δυσήριδος καὶ δύσηρις, Ἀττικῶς. καὶ Πλάτων Νόμων θ'. δύσερις, Ἑλληνικῶς.* Pierson. pro *δυσήριδος* legi malebat *δυσήριτος* vel *δυσήριστος*. In prægressis Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *λέγεται*. Ast.

ἐξ ἐναντίας—ῥώμης] Male in Ald. et Lov. post *ῥώμης* et in Steph. post *φαμὲν* interpungitur. Ficin. *sed ex contraria potentia dominantem*. Mox *βελτίων εἴη*

πειθοῖ μετὰ ἀπάτης βιαίου πράττειν ὅ τί[o] περ ἂν αὐτῆς[p] ἡ βούλησις ἐθελήσῃ.

ΚΛ. Καὶ μάλα.

ΑΘ. Τρίτον μὴν ἄγνοιαν λέγων ἄν τις τῶν ἁμαρτημάτων αἰτίαν οὐκ ἂν ψεύδοιτο. διχῇ μὴν διελόμενος αὐτὸ ὁ νομοθέτης ἂν βελτίων εἴη, τὸ μὲν ἁπλοῦν αὐτοῦ κούφων[q] ἁμαρτημάτων αἴτιον ἡγούμενος, τὸ δὲ διπλοῦν, ὅταν ἀμα- III. iii. 189.
θαίνῃ τις μὴ μόνον ἀγνοίᾳ ξυνεχόμενος ἀλλὰ καὶ δόξῃ σοφίας, ὡς εἰδὼς παντελῶς περὶ ἃ μηδαμῶς οἶδε, μετὰ μὲν ἰσχύος καὶ ῥώμης ἑπομένης μεγάλων καὶ ἀμούσων ἁμαρτημάτων τιθεὶς αἴτια τὰ τοιαῦτα, ἀσθενείας δὲ ἑπομένης, παίδειά[r] τε ἁμαρτήματα καὶ πρεσβυτέρων γιγνόμενα, θήσει μὲν ἁμαρτήματα καὶ ὡς ἁμαρτάνουσι νόμους τάξει,[s] πραοτάτους γε μὴν πάντων καὶ συγγνώμης πλείστης ἐχομένους.

ΚΛ. Εἰκότα λέγεις.

ΑΘ. Ἡδονῆς μὲν τοίνυν καὶ θυμοῦ λέγομεν σχεδὸν ἅπαντες ὡς ὁ μὲν κρείττων ἡμῶν, ὁ δὲ ἥττων ἐστί· καὶ ἔχει ταύτῃ.

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΑΘ. Ἀγνοίας δέ γε ὡς ὁ μὲν ἡμῶν κρείττων, ὁ δὲ ἥττων, οὐδ'[t] ἠκούσαμεν πώποτε.

ΚΛ. Ἀληθέστατα.

ΑΘ. Πάντα δέ γε προτρέπειν ταῦτά, φαμεν εἰς τὴν αὑτοῦ βούλησιν ἐπισπώμενον ἕκαστον εἰς τἀναντία πολλάκις ἅμα.

ΚΛ. Πλειστάκις μὲν οὖν.

ὂν v.—[n] δύσσερι f.—[o] πᾶν ὅτι Ξvh et rc Ω.—[p] αὐτῷ f.—[q] κοῦφον corr A.—[r] παί-δεια ΑΞΩfhr, παιδεία v: παίδων r.—[s] τάξει om v.—[t] οὐκ Ω, οὐκ Avfhr.—[u] τι om

est i. q. βέλτιον εἴη αὐτὸν διελέσθαι, quam structuræ rationem erudite, ut solet, Lobeck. ad Soph. Aj. p. 815. illustravit. Ast.

ἀμούσων] Turpium, quæ homini liberali dedecori sunt; μουσικὴ enim, ut constat, universam institutionem liberalem significat, vid. nostra ad Phædr. p. 274. Cod. Voss. κοῦφον—εἰδώς σου et παιδειά τε, quam lectionem Steph. quoque memoravit. De ξυγγνώμης—ἐχομένους, i. e. μάλιστα ξυγγνωμονικούς, v. ad vii. 20. Ast.

παίδων τε] Legitur etiam παιδειά τε ἁμαρτήματα. Utitur autem et alibi Plato illo adjectivo. Steph.

ΑΘ. Νῦν δή σοι τό τε δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον, ὅ γε ἐγὼ
III. iii. 140. λέγω, σαφῶς ἂν διορισαίμην οὐδὲν ποικίλλων. τὴν γὰρ τοῦ
θυμοῦ καὶ φόβου καὶ ἡδονῆς καὶ λύπης καὶ φθόνων καὶ
ἐπιθυμιῶν ἐν ψυχῇ τυραννίδα, ἐάν τέ τι[u] βλάπτῃ καὶ ἐὰν
II. 864. μή, πάντως ἀδικίαν προσαγορεύω, τὴν δὲ τοῦ ἀρίστου δό-
ξαν, ὅπῃ περ ἂν ἔσεσθαι τούτων[v] ἡγήσωνται πόλις[w] εἴτε
ἰδιῶταί τινες, ἐὰν αὕτη κρατοῦσα ἐν ψυχῇ[x] διακοσμῇ πάν-
τα ἄνδρα, κἂν[y] σφάλληταί[z] τι, δίκαιον μὲν πᾶν εἶναι φα-
τέον τὸ ταύτῃ πραχθὲν καὶ τὸ τῆς τοιαύτης ἀρχῆς γιγνό-
μενον ὑπήκοον ἑκάστων[a] καὶ ἐπὶ τὸν ἅπαντα ἀνθρώπων βίον
ἄριστον, δοξάζεσθαι δὲ ὑπὸ πολλῶν ἀκούσιον ἀδικίαν εἶναι
τὴν τοιαύτην βλάβην. ἡμῖν δὲ οὐκ ἔστι τὰ νῦν ὀνομάτων
πέρι δύσερις[b] λόγος, ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν ἁμαρτανομένων τρία
εἴδη δεδήλωται γιγνόμενα, ταῦτα εἰς μνήμην πρῶτον ἔτι
μᾶλλον ἀναληπτέον. λύπης μὲν οὖν, ἣν θυμὸν καὶ φόβον
ἐπονομάζομεν, ἓν εἶδος ἡμῖν[c] ἐστίν.

f.—[v] τοῦτον corr A.—[w] πόλεις s.—[x] ψυχαῖς Ω, ψυχαῖς (ηῖ) Aђ.—[y] κἂν Ω, καὶ A, καὶ (ν) r.—[z] σφάλληταί s.—[a] ἑκάστῳ υ.—[b] δύσσερις f.—[c] ἡμῖν εἶδος ђ.—[d] πάνυ μὲν οὖν

τὴν γὰρ τοῦ θυμοῦ] Duo enim sunt animi principia, τὸ λογιστικὸν (*rationale*, ἡ τοῦ ἀρίστου δόξα s. ἡ τοῦ ἀρίστου ἐφιεμένη δόξα, vid. nostra ad Phædr. p. 257.) et τὸ ἐπιθυμητικὸν (*sensibile*) vid. Polit. iv. 14. Ast.

ὅπηπερ ἂν—ἡγήσωνται] Post τὴν δὲ τοῦ ἀρίστου δόξαν sequi debebat τὸ πάντως δίκαιον προσαγορεύω s. φατέον εἶναι, vel simile quid; posterius vero enuntiationis membrum, δίκαιον—φατέον εἶναι, quum non prius, τὴν δὲ τοῦ ἀρίστου δόξαν respiciat, sed interpositum illud, ὅπηπερ ἂν—ἡγήσωνται πόλεις cet. verba illa τὴν δὲ τοῦ ἀρίστου δόξαν absolute posita sunt, ut sonent, *quod vero ad optimi rationem attinet*. Ὅπηπερ igitur et ταύτῃ ante πραχθὲν sibi respondent; et ἡγήσωνται τούτων (quod respicit τοῦ ἀρίστου, ut solet pluralis singularem excipere) est, *hæc præscripserint, legibus constituerint;* proprie, *quocunque—hæc duxerint* s. in his præiverint; ὅπηπερ enim est i. q. ὅποιπερ; sed, quum ad ἔσεσθαι quoque spectet, est simul, *quomodocunque ut hoc sit, civitates vel privati aliqui præscripserint.* Præterea ὅπηπερ ἂν ἔσεσθαι cum prægressis τὴν δὲ τοῦ ἀρίστου δόξαν cohærent; latet enim in iis hoc: τὴν δὲ τοῦ ἀρίστου δόξαν, ἥτις ἂν ᾖ (*quæcunque est*) ἡγησαμένων τούτου (τοῦ ἀρίστου) πόλεων, vel, ὅ τι ἂν ᾖ τοῦτο (τὸ ἄριστον), ἡγησαμένων τῶν πόλεων. Idcirco ἔσεσθαι interpositum est, in quo illud ᾖ latet; nam si hæc verba ad sequentia tantummodo referrentur, ἔσεσθαι abesse posset. Interpretes, verborum cohærentiam non perpendentes, male hæc verterunt; et Ficin. quidem ita reddidit, *opinionem optimi, qua videlicet ratione civitates vel privati aliqui putabunt*. Cornar. vero, *quatenus hoc civitates aut privati aliqui fore putaverint*. Ast.

ἕκαστον] *Singulare*, h. e. et singulatim (in singulis casibus) et per vitam universam. Libri reliqui ἑκάστων. Cornar. legi volebat ἐρατὸν vertens: *justum quidem esse, quicquid per hanc peractum est, dico et quicquid tali principatui paret, amabile esse.* Ast.

ἔτι μᾶλλον] Cod. Voss. ἔστι μᾶλλον; et paulo post ἐλπίδας et τούτου δὲ αὐτοῦ τρία διχῇ. Verba vero τῆς ἀληθοῦς περὶ τὸ ἄριστον ἔφεσις aperte mendosa sunt; tertium est enim non ἡ δόξα τοῦ ἀρίστου

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.[d]

ΑΘ. Ἡδονῆς δ' αὖ καὶ ἐπιθυμιῶν δεύτερον, ἐλπίδων δὲ καὶ δόξης τῆς ἀληθοῦς περὶ τὸ ἄριστον ἔφεσις τρίτον[e] ἕτερον. τούτου δὲ αὖ τοῦ τρίτου διχῇ τμηθέντος πέντε εἴδη γέγονεν, ὡς νῦν φαμέν· οἷς νόμους διαφέροντας ἀλλήλων πέντε εἴδεσι θετέον ἐν δυοῖν[f] γένεσιν.

ΚΛ. Τίσι τούτοις; III. iii. 141.

ΑΘ. Τὸ μὲν διὰ βιαίων καὶ ξυμφώνων πράξεων πραττόμενον ἑκάστοτε, τὸ δὲ μετὰ σκότους καὶ ἀπάτης λαθραίως γιγνόμενον, ἔστι δ' ὅτε καὶ δι' ἀμφοῖν τούτοιν πραχθέν· ᾧ δὴ καὶ νόμοι τραχύτατοι γίγνοιντο[g] ἄν, εἰ τὸ προσῆκον μέρος ἔχοιεν.

ΚΛ. Εἰκὸς γοῦν.

§. 8. ΑΘ. Ἴωμεν δὴ τὰ μετὰ ταῦτα ἐκεῖσε ὁπόθεν ἐξέβημεν δεῦρο, περαίνοντες τὴν θέσιν τῶν νόμων. ἦν δὲ[h] ἡμῖν κείμενα περί τε[i] τῶν συλώντων, οἶμαι,[k] τοὺς θεοὺς καὶ τὰ περὶ τῶν[l] προδοτῶν, ἔτι δὲ τῶν[m] τοὺς νόμους διαφθειρόντων[n] ἐπὶ καταλύσει τῆς παρούσης πολιτείας. τού-

om pr Ω.—[e] τρία ΑΩυfr.—[f] δυσὶ υf.—[g] γίγνοιντ' υ, γίγνοιτ' f.—[h] δὲ υ.—[i] δὲ Ω (τ supra): in A erasum nescio quid.—[k] οἶμαι om f.—[l] τῶν om ΑΩυfђr.—[m] ἔτι δὲ τῶν om ђ.

ἀφιεμένη (et hoc verba corrupta τῆς ἀληθοῦς περὶ τὸ ἄριστον ἔφεσις significare deberent), ut quæ omnis justitiæ fons atque origo sit, sed ἡ ἄγνοια vel ἀμαθία. Verba illa, e prægressis profecta et in margine apposita, genuina haud dubie oblitterarunt, quibus falsam sapientiæ opinionem (δόξαν σοφίας, ut supra) descriptam fuisse, quæ in prægressis disputata sunt, clare ostendunt. Ceterum supra tres posuit peccandi causas: primam iracundiam (τὸν θυμὸν), cujus propria est violentia; secundam voluptatem (τὴν ἡδονὴν), cui peculiaris est persuasio et fraudulentia, et tertiam inscitiam (τὴν ἄγνοιαν), quam duplicem esse statuit, simplicem alteram, alteram cum sapientiæ opinione conjunctam. Igitur ut quinque sunt peccandi causæ, ita etiam quinque poni debent peccatorum genera, quæ ad duas revocari formas possunt; fiunt enim vel vi aperta vel fraude clandestina. Ast.

ξυμφώνων] Hanc vocem a loco nostro alienam esse liquet; ni fallor, ἐμφανῶν scribendum est, cui opponitur in sequentibus μετὰ σκότους. Similiter Ficin. vertit, *alterum quod vi et aperte committitur.* Faehsius p. 392. corrigebat ξυμφανῶν. Paulo post γίγνοιτο in libro Bip. error est typographicus; libri enim reliqui omnes γίγνοιντο habent. Monui propterea, quod in Heusdii Var. Lect. p. 160. γίγνοιντο ἂν ut diversa scriptura e Cod. Voss. affertur, quasi libri aliter scribant. Ast.

§. 8. τὰ περὶ τῶν προδοτῶν] Articulus τὰ haud dubie exterminandus est. Mox Ald. Lov. Bas. 1. 2. et Cod. Voss. παιδείᾳ, quod Steph. recte in παιδιᾷ mutavit; παιδία, infantia, est, ut vii. 14. p. 362. puerilis imprudentia. Similiter Ficin. vertit, *in puerili ætate constitutus.* Ad παιδιᾷ vero spectat τῶν τοιούτων, ac si παῖδες præcesserit, vid. Heindorf. ad Theæt. §. 65. et Matthiæ Gr. Gr. p. 603. Sic x. 2. p. 886. C. post θεογονίαν infertur γενόμενοι, ac si θεῶν γένεσις præcesserit. Ast.

των δή τις[o] ἂν ἴσως πράξειέ τι μανεὶς ἢ νόσοις ἢ γήρᾳ[p] ὑπερμέτρῳ ξυνεχόμενος ἢ παιδείᾳ[q] χρώμενος, οὐδέν πω τῶν τοιούτων διαφέρων[n] ὧν ἂν γίγνηταί τι φανερὸν τοῖς ἐκλεχθεῖσιν[r] ἑκάστοτε δικασταῖς ἀναφέροντος τοῦ δράσαντος ἢ τοῦ σκηπτομένου[s] ὑπὲρ τοῦ ποιήσαντος, κριθῇ[t] δὲ οὕτω διατεθεὶς παρανομῆσαι, τὴν μὲν βλάβην ἣν ἄν τινα καταβλάψῃ πάντως ἀπλῆν ἀποτινέτω, τῶν δὲ ἄλλων δικαιωμάτων ἀφείσθω,[u] πλὴν ἂν ἄρα τινὰ ἀποκτείνας μὴ καθαρὸς ᾖ τὰς χεῖρας φόνου· οὕτω δ' εἰς ἄλλην χώραν καὶ τόπον ἀπελθὼν οἰκείτω τὸν ἐνιαυτὸν ἐκδημῶν, πρότερον δὲ ἐλθὼν
III. iii. 142. τοῦ χρόνου ὃν ὁ νόμος ὥρισεν, ἢ καὶ πάσης ἐπιβὰς τῆς οἰκείας χώρας, ἐν δημοσίῳ δεσμῷ δεθεὶς ὑπὸ τῶν νομοφυλάκων δύο ἐνιαυτοὺς οὕτως ἀπαλλαττέσθω τῶν δεσμῶν.

Φόνου[v] δὴ καθά περ ἠρξάμεθα, πειρώμεθα[w] διὰ τέλους
II. 865. παντὸς εἴδους πέρι φόνου θεῖναι τοὺς νόμους, καὶ πρῶτον μὲν τὰ βίαια καὶ ἀκούσια λέγωμεν. Εἴ τις ἐν ἀγῶνι καὶ ἄθλοις δημοσίοις ἄκων, εἴτε παραχρῆμα εἴτε καὶ[x] ἐν ὑστέροις χρόνοις ἐκ τῶν πληγῶν, ἀπέκτεινέ τινα φίλιον,[y] ἢ κατὰ πόλεμον ὡσαύτως ἢ κατὰ μελέτην τὴν πρὸς πόλεμον, ποιουμένων[z] ἄσκησιν τῶν ἀρχόντων, ψιλοῖς σώμασιν ἢ μετά τινων ὅπλων ἀπομιμουμένων τὴν πολεμικὴν πρᾶξιν, καθαρθεὶς[a]

—[n] φθειρόντων ђr.—[o] τὶς A et pr Ω.—[p] γήρει f.—[q] παιδίᾳ s.—[r] ἐλεγχθεῖσιν AΩf et γρ r, ἐλεχθεῖσιν Ξ.—[s] σκοπτομένου ђ.—[t] κριθείη γρ. Ω.—[u] ἀφιέσθω ђ.—[v] φθόνου AΩrf.—[w] πειρώμεθα om pr AΩ.—[x] καὶ om pr Ω.—[y] φίλον Ξs.—[z] πόλ. ὡσαύ-

παιδίᾳ] In aliis etiam hujus operis locis error hic extat vocis παιδεία positæ pro παιδία: ut hic παιδείᾳ habent præced. editiones, quum in exempl. vet. sit παιδίᾳ. Genitivum autem τῶν τοιούτων quo referre oporteat, non facile inveniri posse arbitror: et donec quid melius ab aliquo afferatur, dico posse intelligi τῶν μανέντων: transeundo a singulari numero ad pluralem, quum dixerit μανείς. Suspicatus autem sum aliquando scribendum esse, καὶ οὐδέν πω τῶν τοιούτων διαφέρων: vel ἢ οὐδέν πω etc. quarum lectionum alterutram sequendo, non itidem difficile inventum esset quo genitivus ille esset referendus. Steph. Οὐδέν πω τῶν τοιούτων διαφέρων, *adhuc puer quasi*, h. e. *imprudens* s. *insipiens*; proverbialiter enim dicitur παίδων μηδὲν διαφέρειν, v. nostra ad Phædr. p. 396. Ast.

τοῦ σκηπτομένου] *Excusante* s. defendente, h. e. patrono. Mox πάσης adverbii vim habet, ut sit *omnino* s. *in universum*, ut in πᾶσα ἀνάγκη (vi. 9.). Ast.

παντὸς εἴδους] In Ald. Lov. et Bas. 1. male interpungitur post εἴδους, in omnibus vero libris περὶ scribitur pro πέρι. Verba ita cohærent, περὶ παντὸς εἴδους φόνου, ut Ficin. vertit, *de unaquaque specie cædis*. Ast.

φίλον] Cod. Voss. φίλιον. Cum hac lege de cæde inconsulte facta cf. Demosthen. in Aristocrat. p. 637. Vid. S. Petit. Legg. Attic. p. 55. et 605. Matthiæ Miscell. Philolog. v. i. p. ii. p. 150. Ast.

καθαρθεὶς] Vulgo καθαρῶς, κατά. Cod. Voss. καθαρός τις, κατά. Quod reposuimus, sensu et oratione flagitantibus, id

κατὰ τὸν ἐκ Δελφῶν κομισθέντα περὶ τούτων νόμον[b] ἔστω καθαρός. ἰατρῶν δὲ πέρι πάντων, ἂν ὁ θεραπευόμενος ὑπ' αὐτῶν ἀκόντων τελευτᾷ, καθαρὸς ἔστω κατὰ νόμον. ἐὰν δὲ αὐτόχειρ μέν, ἄκων δὲ ἀποκτείνῃ τις ἕτερος ἕτερον, εἴτε τῷ ἑαυτοῦ σώματι ψιλῷ εἴτε ὀργάνῳ ἢ βέλει ἢ πώματος ἢ σίτου δόσει ἢ πυρὸς ἢ χειμῶνος προσβολῇ ἢ στερήσει πνεύματος, αὐτὸς τῷ ἑαυτοῦ σώματι ἢ δι' ἑτέρων σωμάτων, πάντως ἔστω[c] μὲν ὡς αὐτόχειρ, δίκας δὲ τινέτω τὰς τοιάσδε. ἐὰν μὲν δοῦλον κτείνῃ νομίζων τὸν ἑαυτοῦ διειργάσθαι, III. iii. 143.
τὸν τοῦ τελευτήσαντος δεσπότην ἀβλαβῆ παρεχέτω καὶ ἀζήμιον, ἢ δίκην εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ τελευτήσαντος ὑπεχέτω[d] διπλῆν· τῆς δὲ ἀξίας οἱ δικασταὶ διάγνωσιν ποιείσθωσαν. καθαρμοῖς δὲ χρησάσθω[e] μείζοσί τε καὶ πλείοσι[f] τῶν περὶ τὰ ἆθλα ἀποκτεινάντων· τούτων δ' ἐξηγητὰς εἶναι κυρίους οὓς ἂν ὁ θεὸς ἀνέλῃ. ἐὰν δὲ αὐτοῦ δοῦλον, καθηράμενος ἀπαλλαττέσθω τοῦ φόνου κατὰ νόμον. ἐὰν δέ τις ἐλεύθερον ἄκων ἀποκτείνῃ, τοὺς μὲν καθαρμοὺς τοὺς αὐτοὺς καθαρθήτω τῷ τὸν δοῦλον[g] ἀποκτείναντι, παλαιὸν δέ τινα τῶν ἀρχαίων μύθων λεγόμενον μὴ ἀτιμαζέτω. λέγεται δὲ ὡς

τως ποιουμ. υ.—[a] καθαρθεὶς ἡτ et τὸ τοῦ πατρ(χ) ἀπ' ὀρθώσεως in mg Ω, καθαρόστις (τ rc(ῶ) addito) A, καθαρος mg A, κάθαρσις (ut videtur) pr Ω: καθαρῶς ς.—[b] νόμων(ω) Ξ.—[c] ἔσται f.—[d] ὑποσχέτω ς.—[e] χρήσασθαι Αυἡ et γρ Ω, χρήσασθαι Ω.—[f] πλείοσί τε καὶ μείζοσι f, καὶ μείζοσι πλείοσί τε ἡ.—[g] δεύτερον υ.—[h] βίαι ὡς ἐλευθέρων

Desid. Heraldo Observat. ad Jus Attic. et Rom. p. 354. debetur. Sic viii. 2. p. 831. A. τὸν ἀποκτείναντα, κατὰ νόμον καθαρθέντα, καθαρὸν εἶναι χεῖρας. ix. 9. p. 869. A. καθάπερ οἱ τὸν ἀκούσιον ἐξεργασάμενοι φόνον καθαρθεὶς καὶ τἄλλα—πράξας καθαρὸς ἔστω. P. Faber Agonist. iii. 8. Gronov. Thes. Ant. Gr. v. viii. p. 2145. καθαρῶς, utpote e sequentibus petitum, expungi volebat. Mox ἰατρῶν δὲ πέρι πάντων per se posita sunt, et καθαρὸς ἔστω, ut solet, pluralem excipit ἰατρῶν, ac si præcesserit ὑπ' αὐτοῦ (τοῦ ἰατροῦ) ἄκοντος. Deinde Matthiæ l. l. p. 151. τὸν νόμον scribi jubebat, sine causa. Ceterum bene comparavit idem vir doctissimus Antiphont. p. 694. εἰ δ' ἔτι καὶ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ἀπέθανεν, ὁ μὲν ἰατρὸς οὐ φονεὺς αὐτοῦ ἐστιν· ὁ γὰρ νόμος ἀπολύει αὐτόν. Ast.

ἔστω μὲν ὡς αὐτοχείρ] Pro ὡς nescio an scribendum sit οὗτος, nisi post ὡς αὐτοχείρ excidisse nonnulla putaveris. De re cf. Lucian. tyrannicid. §. 11. t. i. p. 483. Ast.

διειργάσθαι] Activa significatione, est *se interfecisse*, ut xii. 13. p. 967. C. ταῦτ' ἦν τὰ τότε ἐξειργασμένα πολλὰς ἀθεότητας. x. 12. 904. B. μεμηχάνηται. Vid. Iensius ad Lucian. Tyrann. t. iv. p. 595. ed. Bip. Musgrav. ad Eurip. Med. 1139. Fischer. ad Weller. t. iii. p. ii. p. 62. et Matthiæ Gr. Gr. p. 683. Paulo post Cod. Voss. ἂν ἕλῃ pro ἀνέλῃ, vitiose. Cf. ad c. 3. Pro κυρίους Ficin. videbatur Faehsio p. 392. καιρίους legisse. Ast.

ὁ θανατωθεὶς ἄρα βιαίως, ἐν ἐλευθέρῳ[h] φρονήματι βεβιωκώς, θυμοῦταί τε[i] τῷ δράσαντι νεοθνὴς ὤν, καὶ φόβου[k] καὶ δείματος ἅμα διὰ τὴν βίαιον πάθην αὐτὸς πεπληρωμένος, ὁρῶν τε τὸν ἑαυτοῦ φονέα ἐν τοῖς ἤθεσι τοῖς τῆς ἑαυτοῦ συνηθείας ἀναστρεφόμενον δειμαίνει, καὶ ταραττόμενος αὐτὸς ταράττει κατὰ δύναμιν πᾶσαν τὸν δράσαντα, μνήμην ξύμμαχον ἔχων, αὐτόν τε καὶ τὰς πράξεις αὐτοῦ. διὸ δὴ χρεὼν ἐστιν ἄρα ὑπεξελθεῖν τῷ παθόντι τὸν δράσαντα τὰς ὥρας πάσας τοῦ[l] ἐνιαυτοῦ καὶ ἐρημῶσαι πάντας τοὺς οἰκείους τόπους ξυμπάσης[m] τῆς πατρίδος· ἐὰν δὲ ξένος ὁ
III. iii. 144. II. 866. τελευτήσας ᾖ, καὶ τῆς τοῦ ξένου χώρας εἰργέσθω τοὺς αὐτοὺς χρόνους. τούτῳ δὴ τῷ νόμῳ ἐὰν μὲν ἑκὼν πείθηταί τις, ὁ τοῦ τελευτήσαντος γένει ἐγγύτατα,[n] ἐπίσκοπος ὢν τούτων πάντων γενομένων, ἐχέτω συγγνώμην τε καὶ ἄγων πρὸς αὐτὸν[o] εἰρήνην μέτριος ἂν εἴη πάντως· ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ καὶ πρῶτον μὲν ἀκάθαρτος ὢν εἰς τὰ ἱερὰ τολμᾷ πορεύεσθαι καὶ θύειν, ἔτι δὲ τοὺς χρόνους μὴ ἐθέλῃ[p] πληροῦν ἀποξενούμενος τοὺς εἰρημένους, ὁ τοῦ τελευτήσαντος γένει ἐγγύτατα ἐπεξίτω μὲν φόνου τῷ κτείναντι, διπλᾶ δὲ πάντα ἔστω

γρ A, βίαι ὡς ἐν ἐλευθέρωι γρ Ω.—[i] τε om vh.—[k] φόνου h.—[l] τὰς vf.—[m] ξυμπάσης ...432, 9. τελευτήσεσθαι om Ξ.—[n] ἐγγύτατα AΩft : ἐγγυτάτω *s.—[o] αὐτὸν om pr

βιαίως ἐν ἐλευθέρῳ] Cod. Voss. in marg. βίῳ ὡς ἐλευθέρῳ. Mox ἤθεσι est *sedibus* s. *domiciliis*, vid. ad i. 8. De sententia, vid. Magius Miscell. iii. 5. in Gruter. Thesaur. Crit. t. ii. p. 1373. Ast.

διὸ δὴ χρεὼν] Si quis enim inconsulte hominem liberum occidisset, eum ex patria profugere et irato quasi interfecto annum se subducere (ὑπεξελθεῖν) oportebat, vid. Demosthen. in Aristocrat. p. 634. 17. 643. 27. Cf. Matthiæ l. l. p. 170. Proprium de iis erat verbum ἐξέρχεσθαι, vid. Meurs. Them. Attic. i. 16. Ast.

ἐγγυτάτω] In vet. ἐγγύτατα, ut hic quoque bis legitur in sequent. Steph.

ἐγγυτάτω] Sic Ald. Lov. Bas. 1. et 2. (fallitur editor Bip. in his libris scribi ἐγγύτατα tradens). Cod. Voss. ἐγγύτατα, quod in his libris frequentatur. Priscian. Grammat. xviii. p. 1172. hunc locum citans, exhibet ἐγγύτατος. Mox ἐχέτω ξυγγνώμην est i. q. αἰδεσάσθω; interfectorem enim, ut supplicem, ab iis, qui occiso propinqui erant genere, veniam impetrare oportebat, quod αἰδεῖσθαι (*exorare, placare*) dicebatur, ut apud Demosth. in Aristocrat. p. 643. 27. 645. 29.; etiam propinqui occisi dicebantur αἰδεῖσθαι s. αἰδέσασθαι, *supplici veniam dare* s. ignoscere, ξυγγνώμην ἔχειν. Sic c. 14. p. 877. A. οὐδὲ αἰδούμενον ἄλλως. vid. S. Petit. Legg. Attic. p. 615. Taylor. ad Demosth. p. 725. t. i. Matthiæ l. l.—Mox Cod. Voss. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. mendose scribunt ἐθέλοι. Ast.

ἐπεξίτω] ἐπεξιέναι, ut ἐπεξέρχεσθαι (Euthyphr. p. 19. 25. Polit. viii. 4.) τινί, *aliquem petere* (quasi in aliquem ire) cum genitivo rei ponitur, ut verba accusandi solent construi; genitivus est enim causæ index; cum dativo rei est ulcisci, ut sequitur μὴ ἐπεξίῃ τῷ παθήματι. In seqq. Cod. Voss. περιελαθεὶς—

τὰ τιμωρήματα τῷ ὄφλοντι. ἐὰν δ' ὁ προσήκων ἐγγύτατα
μὴ ἐπεξίῃ τῷ παθήματι, τὸ μίασμα ὡς εἰς αὐτὸν περιελη-
λυθὸς[q] τοῦ παθόντος προστρεπομένου τὴν πάθην, ὁ βουλό-
μενος ἐπεξελθὼν τούτῳ δίκην πέντε ἔτη ἀποσχέσθαι τῆς
αὐτοῦ πατρίδος ἀναγκαζέτω κατὰ νόμον. ἐὰν δὲ ξένος[r]
ἄκων ξένον κτείνῃ τῶν ἐν τῇ πόλει, ἐπεξίτω μὲν ὁ βουλόμε-
νος ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις, μέτοικος δὲ ὢν ἀπενιαυτησάτω,[s]
ξένος δὲ ἂν ᾖ παντάπασι, πρὸς τῷ καθαρμῷ, ἐάν[t] τε ξένον
ἐάν τε μέτοικον ἐάν τε ἀστὸν κτείνῃ, τὸν βίον ἅπαντα τῆς
χώρας εἰργέσθω[u] τῆς τῶν νόμων τῶνδε κυρίας· ἐὰν δ' ἔλθῃ
παρανόμως, οἱ νομοφύλακες θανάτῳ ζημιούντων αὐτόν,[v]
καὶ ἐὰν ἔχῃ οὐσίαν τινά, τῷ τοῦ παθόντος ἐγγύτατα γένει III. iii. 145.
παραδιδόντων. ἐὰν[w] δὲ ἄκων ἔλθῃ, ἂν μὲν κατὰ θάλατταν
ἐκπίπτῃ πρὸς τὴν χώραν,[x] σκηνησάμενος[y] ἐν[z] θαλάττῃ τέγ-
γων τοὺς πόδας πλοῦν ἐπιφυλαττέτω, κατὰ γῆν δὲ ἂν βίᾳ
ὑπό τινων ἀχθῇ, ἡ πρώτη προστυχοῦσα ἀρχὴ τῶν ἐν τῇ πό-
λει λύσασα εἰς τὴν ὑπερορίαν ἐκπεμπέτω ἄσυλον. Ἐὰν δ'
ἄρα τις αὐτόχειρ μὲν κτείνῃ ἐλεύθερον, θυμῷ δὲ ᾖ τὸ πε-
πραγμένον ἐκπραχθέν, διχῇ δεῖ πρῶτον τὸ τοιοῦτον[a] διαλα-
βεῖν. θυμῷ γὰρ δὴ πέπρακται καὶ τοῖς ὅσοι ἂν ἐξαίφνης
μὲν καὶ ἀπροβουλεύτως τοῦ ἀποκτεῖναι πληγαῖς ἤ τινι
τοιούτῳ διαφθείρωσί τινα παραχρῆμα τῆς ὁρμῆς[b] γενομέ-

σ

Ω.—[p] ἐθέλοι r.—[q] περιεληλυθοτος Ω, περιεληλυθότος A.—[r] ξένον om h.—[s] ἀπενιαυτισάτω r.—[t] ἐὰν υ.—[u] εἰργέσθω post κυρίας ponunt AΩυfhr.—[v] αὐτό h.—[w] ἐὰν ...ἔλθηι AΩυfhr : εἰ...ἔλθοι *s.—[x] πρώραν γρ Ω ἀπ' ὀρθώσεως.—[y] συννησάμενος υ.—

τος, ac si τοῦ μιάσματος scriptum sit; sed recte habet τὸ μίασμα ὡς—περιεληλυθὸς, accusativus absolutus, vid. ad i. 2. Ast.

προστρεπομένου] Schol. Ruhnken. explicat ἀποπεμπομένου, τρεπομένου ἐφ' ἑαυτὸν (leg. ἐπ' αὐτὸν vel ἀφ' ἑαυτοῦ). Mox pro ἀπενιαυτησάτω scripsimus cum Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἀπενιαυτισάτω, ut et in sequentibus; hoc libri meliores exhibent, teste Ruhnkenio ad Tim. p. 39. Similiter Timæus Lexic. l. l. et Suidas, ἀπενιαυτίσαι· ἐνιαυτὸν (vulgo ἐνιαυτῷ) φυγεῖν τὴν πατρίδα ἐπὶ τισὶν ἀδικήμασιν. Cf. Meurs. ad Lycophr. 1039. et Ruhnken. l. l. De ipsa pœna v. Petit. Legg. Attic. p. 615. Mox Cod. Voss. vitiose ἔλθοι, et quod ad rem attinet, cf. Demosthen. in Aristocr. p. 415. Petit. Legg. Attic. p. 622.—Ad τέγγων Schol. Ruhnk. βρέχων, ὡς νῦν, ἢ μαλάττων. Participia vero sic cohærent, *tentorio in mari posito, ita ut pedes undis tingat.*—ἄσυλον, *a violentia tutum.* Ast.

θυμῷ δὲ] Int. πέπρακται. Post ὅσοι, ni excidit, certe e prægressis repetendum est ἄν. Deinde καὶ—αὐτοῖς positum est pro καὶ οἷς, ut Polit. ix. 5. Ὃς ἂν—ᾖ καὶ αὐτῷ—ἐκποριστῇ. Demosth. Olynth. iii. p. 35. 4. ἐκεῖνοι τοίνυν, οἷς οὐκ ἐχαρίζονθ' οἱ λέγοντες, οὐδ' ἐφίλουν αὐτοὺς, ὥσπερ ὑμᾶς οὗτοι νῦν, πέντε μὲν καὶ τετταράκοντα ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἦρξαν ἑκόντων. Vid. ad i. 10. Ast.

νης, μεταμέλειά τε εὐθὺς τοῦ πεπραγμένου γίγνηται, θυμῷ δὲ καὶ ὅσοι προπηλακισθέντες λόγοις ἢ καὶ ἀτίμοις ἔργοις, μεταδιώκοντες τὴν τιμωρίαν, ὕστερον ἀποκτείνωσί[c] τινα βουληθέντες κτεῖναι, καὶ τὸ πεπραγμένον αὐτοῖς ἀμεταμέλητον γίγνηται. διττοὺς μὲν δὴ τοὺς φόνους, ὡς ἔοικε,
II. 867. θετέον, καὶ σχεδὸν ἀμφοτέρους θυμῷ γεγονότας, μεταξὺ δέ[d] που τοῦ τε ἑκουσίου καὶ ἀκουσίου δικαιότατ' ἂν λεγομένους. οὐ μὴν ἀλλ' εἰκὼν[e] ἐσθ' ἑκάτερος· ὁ μὲν τὸν θυμὸν φυλάττων καὶ οὐκ ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἐξαίφνης ἀλλὰ μετὰ[f] ἐπιβουλῆς ὕστερον χρόνῳ τιμωρούμενος ἑκουσίῳ[g] ἔοικεν, ὁ δὲ ἀταμιεύτως ταῖς ὀργαῖς καὶ ἐκ τοῦ παραχρῆμα
III. iii. 146. εὐθὺς χρώμενος ἀπροβουλεύτως ὅμοιος μὲν ἀκουσίῳ,[h] ἔστι δὲ οὐδ' οὗτος αὖ παντάπασιν ἀκούσιος[i] ἀλλ' εἰκὼν ἀκουσίου. διὸ χαλεποὶ[k] διορίζειν οἱ τῷ θυμῷ πραχθέντες φόνοι,[l] πότερον ἑκουσίους αὐτοὺς ἢ τινας ὡς ἀκουσίους νομοθετητέον. βέλτιστον μὴν καὶ ἀληθέστατον εἰς εἰκόνα μὲν ἄμφω θεῖναι, τεμεῖν δὲ αὐτὼ[m] χωρὶς τῇ ἐπιβουλῇ καὶ ἀπροβουλίᾳ, καὶ τοῖς μὲν[n] μετ' ἐπιβουλῆς τε καὶ ὀργῇ[o] κτείνασι τὰς τιμωρίας χαλεπωτέρας, τοῖς δὲ ἀπροβουλεύτως τε καὶ ἐξαίφνης πραοτέρας νομοθετεῖν· τὸ γὰρ ἐοικὸς[p] μείζονι κακῷ μειζόνως, τὸ δ' ἐλάττονι[q] τιμωρητέον ἐλαττόνως. ποιητέον δὴ[r] καὶ[s] τοῖς ἡμετέροις νόμοις οὕτως.

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν.[t]

§. 9. ΑΘ. Πάλιν ἐπανελθόντες τοίνυν λέγωμεν,[u] ἂν ἄρα τις αὐτόχειρ μὲν κτείνῃ ἐλεύθερον, τὸ δὲ πεπραγμένον

[z] ἐὰν υ.—[a] τοιοῦτο ϛ.—[b] ὀργῆς υf.—[c] ἀποτίνωσί f.—[d] δέ ΑΩrfђr : δὴ *ϛ.—[e] ἑκὼν ђ.—[f] μετ' f.—[g] ἑκουσίως ђ.—[h] ἑκουσίῳ υ.—[i] ἑκουσίως ΑΩυ, ἑκούσιος r.—[k] χαλεπὸν ϛ.—[l] φθόνοι f.—[m] αὐτὸ r.—[n] μὲν add ΑΩυfђr.—[o] ὀργῇ ΑΩυr : ὀργῆς *ϛ.—
[p] ἔοι εἰκὸς ΑΩ, εἰκὸς r.—[q] ἔλαττον r.—[r] δὲ ђ.—[s] καὶ...169, 10. pag. Bek. in marg. τιμώντων] hæc in foliis octo scripta r ponit ante illud μᾶλλον 311, 13. pag. Bek. in marg.—[t] οὖν om υ.—[u] λέγωμεν ΑΩυfr : λέγομεν *ϛ.

οὐ μὴν ἀλλ'] *Quanquam*, vid. ad i. 9. —ἀταμιεύτως, ita ut iram non recondat et in aliud tempus reponat, sed depromtam quasi effundat. Mox χαλεποὶ pro χαλεπὸν e Cod. Voss. reposuimus, quod sensus postulat. Pro εἰς εἰκόνα in vet. libro ὡς εἰκόνα legi Steph. refert; sed εἰς est *instar, pro*; v. ad iii. 15. Ast.

χαλεπὸν] Legitur etiam χαλεποὶ, et melius. Steph.

§. 9. λέγομεν] Rectius λέγωμεν, ut in vet. Steph.

λέγωμεν] Sic Cod. Voss. et Ficin. (*dicamus*) pro λέγομεν. Verba quæ sequuntur, citavit Euseb. Præp. Ev. xiii. 21. p. 711. D. ubi ἔμπροσθεν legitur. Paulo post Cod. Voss. καθόδου pro καθόλου. Ast.

ἀπροβουλεύτως ὀργῇ τινὶ γένηται πραχθέν, τὰ μὲν ἄλλα, καθά περ ἄνευ θυμοῦ κτείναντι προσῆκε τῷ[v] πάσχειν, πασχέτω, δύο δ' ἐξ ἀνάγκης ἔτη φευγέτω κολάζων τὸν αὑτοῦ θυμόν. ὁ δὲ θυμῷ μέν, μετ' ἐπιβουλῆς δὲ κτείνας τὰ μὲν ἄλλα κατὰ τὸν πρόσθεν αὖ,[w] τρία δὲ ἔτη, καθά περ ἅτερος[x] ἔφευγε τὰ δύο,[y] φευγέτω μεγέθει θυμοῦ πλείω
τιμωρηθεὶς χρόνον. καθόδου[z] δὲ πέρι τούτοις[a] ὧδ' ἔστω. III. iii. 147.
χαλεπὸν μὲν ἀκριβῶς νομοθετεῖν· ἔστι γὰρ ὅτε τούτοιν ὁ τῷ νόμῳ ταχθεὶς χαλεπώτερος ἡμερώτερος ἄν, ὁ δὲ ἡμερώτερος χαλεπώτερος ἂν εἴη, καὶ τὰ[b] περὶ τὸν φόνον[c] ἀγριωτέρως ἂν[d] πράξειεν, ὁ δὲ ἡμερωτέρως· ὡς δὲ τὸ πολὺ κατὰ τὰ νῦν εἰρημένα ξυμβαίνει γιγνόμενα. τούτων οὖν πάντων ἐπιγνώμονας εἶναι χρὴ νομοφύλακας, ἐπειδὰν δὲ ὁ χρόνος ἔλθῃ τῆς φυγῆς ἑκατέρῳ, πέμπειν αὐτῶν[e] δικαστὰς δώδεκα ἐπὶ τοὺς ὅρους τῆς χώρας, ἐσκεμμένους ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ τὰς τῶν φευγόντων[f] πράξεις ἔτι σαφέστερον, καὶ τῆς αἰδοῦς τε[g] πέρι καὶ καταδοχῆς τούτων δικαστὰς γίγνεσθαι· τοὺς δὲ αὖ τοῖς δικασθεῖσιν ὑπὸ τῶν τοιούτων ἀρχόν-
των ἐμμένειν. ἐὰν δ' αὖθίς ποτε κατελθὼν ὁπότερος αὐτοῖν II. 868.
ἡττηθεὶς ὀργῇ πράξῃ ταὐτὸν[h] τοῦτο, φυγὼν[i] μηκέτι κατέλθῃ, κατελθὼν δὲ κατὰ τὴν τοῦ ξένου ἄφιξιν, ταύτῃ[k] πασχέτω. δοῦλον δὲ[l] ὁ κτείνας ἑαυτοῦ μὲν καθηράσθω, ἐὰν δὲ ἀλλότριον θυμῷ, διπλῇ τὸ βλάβος ἐκτισάτω τῷ κεκτημένῳ· ὅς τις δ' ἂν τῶν ἀποκτεινάντων πάντων μὴ πείθηται τῷ νόμῳ, ἀλλ' ἀκάθαρτος ὢν ἀγοράν τε καὶ ἆθλα καὶ τὰ ἄλλα ἱερὰ μιαίνῃ, ὁ βουλόμενος τόν τε ἐπιτρέποντα τῶν προσηκόντων τῷ τελευτήσαντι καὶ τὸν ἀποκτείναντα εἰς
δίκην καταστήσας τὴν διπλασίαν χρημάτων τε καὶ τῶν III. iii. 148.

—[v] του r.—[w] δ' αὖ θ. r.—[x] ἅτερος AΩvfhr: ἕτερος *s.—[y] τὰ δύο om h.—[z] καθόδου AΩvr: καθόλου *s.—[a] τούτοις AΩvfhr: τούτων *s.—[b] τὰ om r et pr AΩ.—[c] τοῦ φόνου h.—[d] ἂν...ἡμεροτέρως om v.—[e] αὐτὸν r.—[f] φυγόντων AΩrf hr.—[g] τε om h.—[h] ταυτὸν AΩvf: ταυτὸ *s.—[i] φυγὼν om r.—[k] ταύτην r.—[l] δὲ

ἐξέλθῃ] Vulgo ἔλθῃ, quod esset, *advenerit*, quum sensus postulet, *transierit*; quocirca ἐξέλθῃ scribendum erat, ut legimus x. p. 909. A. xi. p. 921. C. Ast.

ταύτῃ πασχέτω] Pro ταύτῃ Steph. memorat legi quoque πάντῃ. Ficinus vero vulgatam secutus scripturam est vertens, *non aliter quam peregrinus rediens puniatur*. Ast.

τὴν διπλασίαν] Chiasmus in his inest (vid. ad i. 3.); πράττειν enim refertur ad

ἄλλων πράξεων ἀναγκαζέτω πράττειν τε καὶ ἐκτίνειν, τὸ δὲ[m] ἔκτισμα αὐτὸς αὑτῷ κομιζέσθω[n] κατὰ νόμον.[o] ἐὰν δέ τις θυμῷ δοῦλος δεσπότην αὑτοῦ κτείνῃ,[p] τοὺς προσήκοντας τοῦ τελευτήσαντος χρωμένους τῷ κτείναντι χρείαν ἣν ἂν ἐθέλωσι,[q] πλὴν μηδαμῇ μηδαμῶς ζωγροῦντας, καθαροὺς εἶναι. ἐὰν δὲ ἄλλος τις δοῦλος ἐλεύθερον ἀποκτείνῃ θυμῷ, παραδιδόντων οἱ δεσπόται τὸν δοῦλον τοῖς προσήκουσι τοῦ τελευτήσαντος, οἱ δὲ ἐξ ἀνάγκης μὲν θανατωσάντων τὸν δράσαντα, τρόπῳ δὲ ᾧ ἂν ἐθέλωσιν.[r] ἃ δὲ γίγνεται μέν, ὀλιγάκις δέ, ἂν[s] διὰ θυμὸν πατὴρ ἢ μήτηρ υἱὸν ἢ θυγατέρα πληγαῖς ἤ τινι τρόπῳ βιαίῳ κτείνῃ, καθάρσεις μὲν τὰς αὐτὰς τοῖς ἄλλοις καθαιρέσθω καὶ ἐνιαυτοὺς τρεῖς ἀπενιαυτείτω,[t] κατελθόντων δὲ τῶν κτεινάντων[u] ἀπαλλάττεσθαι γυναῖκά τε ἀπὸ[v] ἀνδρὸς καὶ τὸν ἄνδρα ἀπὸ γυναικός, καὶ μή ποτ' ἔτι κοινῇ παιδοποιήσασθαι μηδὲ ξυνέστιον ὧν ἔγονον ἢ ἀδελφὸν ἀπεστέρηκε γίγνεσθαί ποτε μηδὲ κοινωνὸν[w] ἱερῶν· ὁ δὲ[x] ἀσεβῶν περὶ[y] ταῦτα καὶ ἀπειθῶν ὑπόδικος ἀσε-

om A et pr Ω.—[m] δ' vḫr.—[n] κομιζέτω r.—[o] κατὰ τὸν νόμον AΩvfḫr.—[p] ἀποκτείνῃ s.—[q] ἂν ἐθέλωσι r et (ἀπ' ὀρθώσεως) γρ Ω: ἀνέλωσι *s.—[r] ἀνέλωσιν vf et pr A et (qui in mg ὁμοίως καὶ ἐνθάδε) Ω, ἂν ἕλωσιν r.—[s] ἂν om AΩvfḫr.—[t] ἀπενιαυτεῖν AΩfḫr, ἀπενιαυτοῖν v.—[u] ἀποκτεινάντων s.—[v] ἀπ' Ωrfḫr.—[w] κοινωνὸν AΩvf ḫr: κοινωνεῖν s.—[x] ὁ δὲ add AΩvfḫr.—[y] ἀσεβῶν περὶ r: ἀσεβῶν τε περὶ *s.—

διπλασίαν τῶν ἄλλων πράξεων et ἐκτίνειν ad διπλασίαν χρημάτων. Τῶν ἄλλων πράξεων respicit ad ea, quæ cædem perpetranti facienda sunt, ut se purget. Ceterum διπλασίαν, ut solet, simplici pœnæ oppositum est, v. ad vi. 9. Mox τοὺς προσήκοντας, substantive positum, genitivum habet comitem, ut Apolog. 22. οἱ τούτων προσήκοντες. L. xii. 3. p. 868. B. Thucyd. i. 128. Cf. Taylor. ad Lys. t. v. p. 125. et Abresch. Auctar. Thucyd. p. 252. De χρωμένους χρείαν vid. ad vi. 23. Ast.

ἀνέλωσι] Non videtur posse retinere ἀνέλωσι: nec satis commode mutatum iri in ἂν ἕλωσι (potius enim dicendum esset ἂν ἕλωνται) ideo malim ἂν ἐθέλωσι. Sic autem dicta hæc fuerit, χρείαν ἣν ἂν ἐθέλωσι, ut paulo post, τρόπῳ ᾧ ἂν ἐθέλωσιν. Steph. Ficin. *quomodo velint.* Bip.

ἣν ἂν ἐθέλωσι] Ita pro ἣν ἀνέλωσι de certissima Stephani emendatione scripsimus. Cornar. magis ad verbum hæc reddidit quam Ficin. *cognati ejus, qui occisus est, faciant cum occisore, quicquid voluerint, saltem ut vivum* (legitur unum) *esse non sinant et puri sint.* Ζωγρεῖν h. l. est vivum servare, vitæ parcere. Mox pro ἄλλος scripsimus ἄλλον, ut Ficin. vertit, *sin vero servus non dominum suum, sed alium liberum per iram necaverit.* Monuit de hoc etiam Faehsius p. 392. Ast.

ἃ δὲ γίγνεται μὲν] Eusebius, hunc locum excitans (l. l.) legit ἐὰν δὲ ὁ ὀλιγάκις δὲ, διὰ θυμὸν—καθαιρέσθαι—ἀπενιαυτεῖν (ut Cod. Voss.). Pro ἀπενιαυτιζέτω (vid. supra) libri editi habent ἀπενιαυτείτω. Propter sequens ἀπαλλάττεσθαι genuina scriptura etiam ἀπενιαυτίζειν esse potuit. Ast.

μήποτέ τι] Scripsimus μήποτ' ἔτι, quod Steph. quoque legi jusserat et Ficin. expressit vertendo: *nec simul amplius.* Paulo post ὁ δὲ ἀσεβῶν pro simplici ἀσεβῶν Cod. Voss. suppeditavit. Ast.

βείας γιγνέσθω τῷ ἐθέλοντι. γυναῖκα δὲ γαμετὴν ἐὰν ἀνὴρ
δι' ὀργὴν κτείνῃ τινά τις, ἢ γυνὴ ἑαυτῆς ἄνδρα ταὐτὸν τοῦ-
το[z] ὡσαύτως ἐργάσηται, καθαίρεσθαι μὲν τοὺς αὐτοὺς κα- III. iii. 149.
θαρμούς, τριετεῖς[a] δὲ ἀπενιαυτήσεις[b] διατελεῖν. κατελθὼν
δὲ ὅ τι τοιοῦτον δράσας τοῖς αὐτοῦ[c] παισὶν ἱερῶν μὴ κοινω-
νείτω μηδὲ ὁμοτράπεζος γιγνέσθω ποτέ· ἀπειθῶν[d] δὲ ὁ γεννή-
τωρ ἢ ὁ γεννηθεὶς ἀσεβείας αὖ ὑπόδικος γιγνέσθω τῷ ἐθέλοντι.
καὶ ἂν[e] ἀδελφὸς ἀδελφὸν ἢ ἀδελφὴν ἢ ἀδελφὴ ἀδελφὸν ἢ
ἀδελφὴν[f] θυμῷ κτείνῃ,[g] τὰ μὲν τῶν καθαρμῶν καὶ ἀπενιαυ-
τήσεων[h] ὡσαύτως, καθά περ εἴρηται τοῖς γονεῦσι καὶ τοῖς
ἐκγόνοις, εἰρήσθω δεῖν γίγνεσθαι καὶ τούτοις ὧν ἀδελφούς
τε ἀδελφῶν καὶ γονέας ἐστέρηκε παίδων, τούτοις δὲ ξυνέ-
στιος αὐτοῖς μηδέποτε γιγνέσθω μηδὲ κοινωνὸς ἱερῶν· ἐὰν
δέ τις ἀπειθῇ, τῷ τῆς περὶ ταῦτα ἀσεβείας εἰρημένῳ[i] νόμῳ II. 869.
ὑπόδικος ὀρθῶς[k] ἂν γίγνοιτο[l] μετὰ δίκης. ἐὰν δ' ἄρα τις
εἰς τοσοῦτον ἀκρατὴς θυμοῦ γένηται πρὸς τοὺς γεννήσαν-
τας, ὥστε μανίαις ὀργῆς τῶν γεννητόρων τολμῆσαι κτεῖναί
τινα, ἐὰν μὲν ὁ τελευτήσας πρὶν τελευτῆσαι τὸν δράσαντα
φόνου ἀφιῇ ἑκών, καθά περ οἱ τὸν ἀκούσιον[m] ἐξεργασάμενοι

[z] τούτω r.—[a] τριέτις corr A, τριέτεις Ωf.—[b] ἀπενιαυτίσεις r.—[c] αὐτοῖς h.—[d] ἀπελθὼν h.—[e] ἐὰν Ωrfhr.—[f] ἢ ἀδελφὴ ἀδελφὸν ἢ ἀδελφὴν om A et pr Ω.—[g] κτείνῃ θυμῷ h.—[h] ἀπενιαυτίσεων r.—[i] εἰρημένῳ add AΩvfhr.—[k] ὀρθὸς h.—[l] γίγνηται AΩ

γυναῖκα] Euseb. *κτείνῃ τινὰ ἢ γυνή τις—καθαίρεσθαι τοὺς αὐτούς.* Deinde *ἀπενιαυτίσεις* scripsimus pro *ἀπενιαυτήσεις*. Paulo post Euseb. *ὁ τοιοῦτόν τι δράσας.* Ast.

καὶ ἂν] Euseb. *καὶ ἐὰν—ἀδελφὴν ἀδελφὴ θυμῷ κτείνῃ—καθάπερ* (omisso *ὡσαύτως*)*—ἐγγόνοις.* Verba ita construenda sunt: *τὰ μὲν τῶν καθαρμῶν καὶ ἀπενιαυτίσεων εἰρήσθω δεῖν γίγνεσθαι, καθάπερ εἴρηται τοῖς γονεῦσι καὶ τοῖς ἐκγόνοις* (*δεῖν γίγνεσθαι*), *καὶ τούτοις.* *Ὡσαύτως* vero comparationem iterum indicat, quam redundantiam crebro invenimus apud nostrum, vid. ad i. 5. *Τούτοις* recte habet, etsi singularis præcedit. Mox ad *ὧν* refertur *τούτοις αὐτοῖς*, et intelligenda est ante *ὧν* particula explicans, velut *nempe*; prægressa enim his illustrantur; et *ὧν* cum *ἀδελφῶν* et *παίδων* conjungendum: *quibus vel fratribus aut sororibus fratrem aut sororem vel filiis patrem aut matrem eripuit, cum his igitur* (fratribus vel sororibus aut cum prole fratrum vel sororum) *ne in eadem habitato domo.* *Δὲ* explicationi inservit, vid. ad ii. 1. et *αὐτοῖς* propter sequens *ἱερῶν* appositum est: *neque ipsis neque eorum sacrificiis intersit.* Male hunc locum ceperunt Ficin. et Cornar. Euseb. addit *αὐτὸς*, unde conjicere possis legendum esse *αὖ οὗτος*, quod ad prægressa respiciat: *καθάπερ εἴρηται τοῖς γονεῦσι καὶ τοῖς ἐκγόνοις.* Ast.

ἀσεβείας νόμῳ] Inter *ἀσεβείας* et *νόμῳ* Steph. refert inveniri etiam *εἰρημένῳ*. Ni vero fallor, scribendum est: *ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ τῷ περὶ ταῦτα νόμῳ, ἀσεβείας ὑπόδικος* cet. sic in prægressis et sequentt. passim legimus *ὑπόδικος ἀσεβείας γιγνέσθω.* Ast.

ἑκούσιον] Non dubito quin scribendum sit *ἀκούσιον*: licet Fic. quoque illam alteram lectionem agnoscat. Steph.

ἀκούσιον] Sic recte Steph. scribi jussit pro *ἑκούσιον*, præeunte Cornario, qui

φόνον[n] *καθαρθεὶς καὶ τἆλλα ὅσα περ ἐκεῖνοι πράξας καθα-*
ρὸς ἔστω, ἐὰν δὲ μὴ ἀφῇ, πολλοῖς ἔνοχος ἔστω νόμοις ὁ
δράσας τι τοιοῦτον·[o] *καὶ γὰρ αἰκίας*[p] *δίκαις ταῖς ἐσχά-*
ταις ἔνοχος ἂν γίγνοιτο[q] *καὶ ἀσεβείας ὡσαύτως καὶ ἱερο-*
III. iii. 150. *συλίας, τὴν τοῦ γεννήτου ψυχὴν συλήσας, ὥστ' εἴ περ οἷόν*
τ' ἦν τὸ[r] *πολλάκις ἀποθνήσκειν τὸν αὐτόν, καὶ τὸν πατρο-*
φόνον[s] *ἢ μητροκτόνον ἐξεργασάμενον*[t] *θυμῷ τοῦτο δικαιό-*
τατον. θανάτων πολλῶν ἦν τυγχάνειν. ᾧ γὰρ μόνῳ οὐδ'
ἀμυνομένῳ θάνατον, μέλλοντι ὑπὸ τῶν γονέων τελευτήσεσ-
θαι,[u] *παρέξει νόμος οὐδεὶς κτεῖναι τὸν πατέρα ἢ μητέρα,*
τοὺς εἰς φῶς τὴν ἐκείνου φύσιν ἀγαγόντας, ἀλλ' ὑπομεί-
ναντα τὰ πάντα[v] *πάσχειν πρίν τι δρᾷν τοιοῦτον νομοθετή-*
σει, πῶς τούτῳ δίκης γε ἄλλως[w] *προσῆκον τυγχάνειν*[x] *ἂν*
γίγνοιτο ἐν νόμῳ;[y] *κείσθω δὴ τῷ πατέρα ἢ μητέρα ἀπο-*
κτείναντι[z] *θυμῷ θάνατος ἡ ζημία. ἀδελφὸς δὲ ἂν*[a] *ἀδελφὸν*
κτείνῃ ἐν στάσεσι μάχης γενομένης ἤ τινι τρόπῳ τοιούτῳ,
ἀμυνόμενος ἄρχοντα χειρῶν πρότερον, καθά περ πολέμιον

vfhr.—[m] ἀκούσιον Stephanus: libri ἑκούσιον.—[n] φόνον ἐξεργασάμενοι AΩvfhr.—[o] δράσας τι τοιοῦτον AΩrfhr : τοῦτο δράσας *s.—[p] αἰκίαις f.—[q] γένοιτο s.—[r] τοῦ AΩvfhr.—[s] πατροκτόνον fr.—[t] ἐξεργασμένον v.—[u] τελευτήσεσθαι (σθ) r, τελεσθήσεσθαι (η) f.—[v] ὑπομένοντα πάντα γρ Ω ἀπ' ὀρθώσεως.—[w] ἄλλως Ωr, ἄλλης Ξfh.—[x] τυγχάνειν ἂν AΩrfhr : ἂν τυγχάνειν *s.—[y] ἐννόμως κείσθω γρ Ω.—[z] κτείναντι hr.—

vertit: *qui non voluntariam cædem perpetrarunt.* Vid. supra c. 8. p. 865. B. et infra p. 869. E. ἐὰν ὁστισοῦν ὁτῳοῦν ἀφίῃ τοῦτο ἑκὼν, ὡς ἀκουσίου γεγονότος τοῦ φόνου, οἱ καθαρμοὶ γιγνέσθωσαν τῷ δράσαντι. Cf. Matthiæ l. l. p. 160. Mox Cod. Voss. ὁ δράσας τι τοιοῦτον. Ast.

τοῦ γεννήτου] Vel γεννητοῦ vel, quod malim, γεννήτορος scribendum esse liquet. Verba quæ sequuntur, ita cohærent: δικαιότατον ἦν, καὶ τὸν πατροκτόνον—πολλῶν θανάτων τυγχάνειν. Mox Cod. Voss. ἀμυνόμενον. Paulo post Ald. Lov. Bas. 1. et 2. τοῦτο pro τούτῳ. Ast.

τούτῳ] In præced. edit. τοῦτο, at in vet. τούτῳ: sed posset etiam fortasse non male τοῦτο mutari in τοῦτον. Steph.

ἐννόμῳ] Non ἐννόμῳ conjuncte, sed ἐν νόμῳ habent superiores illæ editiones: ego vero neutram illarum lectionum satis probans (licet illam huic præferam) ἐννόμως scribendum censuerim. Steph.

ἐν νόμῳ] Steph. male in ἐννόμῳ mutavit: ἐν νόμῳ (ut infra c. 12. p. 874. C.) ἐν δίκῃ, frequentissima sunt in his libris. Etiam Ficin. ita legit vertens, *juste punire.* Ast.

ἀμυνόμενος ἄρχοντα] Bene Cornar. hæc vertit: *ut ipsum priorem manus inferentem velut hostem occiderit vim a se depellendo.* Ἄρχειν (*priorem inferre injuriam*), vel absolute ponitur (ut h. l. c. 16. p. 880. A. εἴτε ἄρχων εἴτε ἀμυνόμενος. xi. 13. p. 935. C. ἄρχων ἢ ἀμυνόμενος. Antiphon. Defens. Mort. t. vii. p. 688. οἱ ἄρχοντες. p. 689. οἱ ἄρξαντες. p. 692. 696. Liban. Declam. i. p. 196. C.) vel addito χειρῶν (et quidem χειρῶν ἀδίκων, ut Antiph. Defens. Mort. t. vii. p. 688. Lys. p. 173. t. v. Demosth. adv. Aristocrat. p. 635.) τῆς πληγῆς (ut Antiph. Defens. Mort. p. 688. 690. 692. 693. 685.) Vid. P. Leopard. Emendatt.

ἀποκτείνας ἔστω καθαρός· καὶ ἐὰν πολίτης πολίτην ὡσαύ-
τως ἢ ξένος ξένον. ἐὰν δὲ ἀστὸς ξένον ἢ ξένος ἀστὸν ἀμυ-
νόμενος[b] κτείνῃ, κατὰ ταὐτὰ ἔστω τοῦ καθαρὸς εἶναι. καὶ
ἐὰν δοῦλος δοῦλον, ὡσαύτως. ἐὰν δὲ αὖ δοῦλος ἐλεύθερον
ἀμυνόμενος ἀποκτείνῃ, καθάπερ ὁ κτείνας πατέρα, τοῖς
αὐτοῖς ἔνοχος ἔστω νόμοις. ὃ δὲ περὶ τῆς ἀφέσεως εἴρηται
φόνου πατρί, ταὐτὸν τοῦτο ἔστω περὶ ἁπάσης τῶν τοιούτων
ἀφέσεως, ἐὰν ὁστισοῦν ὁτῳοῦν ἀφιῇ τοῦτο ἑκών, ὡς ἀκουσίου
γεγονότος τοῦ φόνου οἵ τε[c] καθαρμοὶ γιγνέσθωσαν τῷ δρά-
σαντι καὶ ἐνιαυτὸς εἷς ἔστω τῆς ἐκδημίας ἐν νόμῳ. Καὶ III. iii. 161.
τὰ μὲν δὴ βίαιά τε καὶ ἀκούσια καὶ κατὰ τὸν θυμὸν
γιγνόμενα περὶ φόνους μετρίως εἰρήσθω· τὰ δὲ περὶ τὰ
ἑκούσια καὶ κατ' ἀδικίαν πᾶσαν γιγνόμενα τούτων πέρι,
καὶ ἐπιβουλῆς δι' ἥττας[d] ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ φθό-
νων, ταῦτα μετ' ἐκεῖνα ἡμῖν λεκτέον.

ΚΛ. Ὀρθῶς λέγεις.

§. 10. ΑΘ. Πάλιν δὴ πρῶτον περὶ τῶν τοιούτων εἰς
δύναμιν εἴπωμεν ὁπόσα ἂν εἴη. τὸ μὲν δὴ μέγιστον ἐπιθυ- II. 870.
μία κρατοῦσα ψυχῆς ἐξηγριωμένης ὑπὸ πόθων. τοῦτο δ'
ἐστὶ μάλιστα ἐνταῦθα οὗ πλεῖστός τε καὶ ἰσχυρότατος
ἵμερος ὢν τυγχάνει τοῖς πολλοῖς, τῶν[e] χρημάτων, τῆς

[a] ἐὰν f.—[b] ἀμυνόμενον ΑΩfh, ἀμυνόμενος v.—[c] τε add. ΑΩυfhr.—[d] ἥττης Ξr.—

x. 12. Kuhn. ad Ælian. V. H. i. 14. ibique C. G. Kuehn. p. 13. ed. Lips. Pariter usurpatur *ὑπάρχειν*, ut c. 16. p. 879. D. *μήτε γὰρ ὑπάρχων μήτ' ἀμυνόμενος τολμάτω πληγαῖς τὸν τοιοῦτον νουθετεῖν.* Gorg. 456. E. *ἀμυνομένους, μὴ ὑπάρχοντας.* Lys. p. 753. t. v. *ἀμύνεσθαι τοὺς ὑπάρξαντας.* Isocrat. de pace p. 173. *οὐ γὰρ ὑπάρχοντες, ἀλλ' ἀμυνόμενοι.* Evag. c. 11. p. 193. *ἀμύνεσθαι, καὶ μὴ προτέρους ὑπάρχειν.* Περὶ τ. ζευγ. p. 356. *οὐδ' ἀμυνόμενος, ἀλλ' ὑπάρχων.* Plutarch. Thes. p. 4. B. *τοὺς δὲ ὑπάρχοντας βίας ἀμυνούμενος.* Ast.

ἀστὸς ξένον] Euseb. *ἀστὸν ξένος ἢ ξένον ἀστὸς*, et Cod. Voss. *ἀμυνόμενον.* Mox *τοῦ καθαρὸς εἶναι* est *περὶ τοῦ καθαρὸς εἶναι*, *quod attinet ad*—. Paulo post ante *ἐὰν ὁστισοῦν* cet. intell. *nempe.* De dativo *πατρί*, genitivi loco posito, vid. ad. i. 1. Ast.

δι' ἥττης ἡδονῶν] In vet. libro legi *δι' ἥττας* Stephanus tradit; et sic x. 11. p. 902. A. *διά τινας ἥττας ἡδονῶν ἢ λυπῶν*, quod vulgatæ scripturæ præstat. Ceterum *ἥττα ἡδονῶν* sensu, qui dicitur, subjectivo vel passivo positum est, vid. ad i. 15. Ast.

§. 10. *τὸ μὲν δὴ μέγιστον*] Int. *τούτων* s. *ἐκείνων ἐστὶν, ἐπιθυμία.* Ast.

τῶν χρημάτων] In vet. est *ἢ* ante *τῶν χρημάτων*, qui hæc separat a præcedentibus. Steph.

τῶν χρημάτων] Ita hæc verba interpretamur: *τοῦτο* (*ἡ ἐπιθυμία*) *δ' ἐστὶ μάλιστα ἐνταῦθα* (i. e. *ἐν τούτῳ*, in eo), *οὗ* cet. scil. *τῶν χρημάτων*, h. e. *ἐν τοῖς χρήμασι, δύναμις, ἢ μυρίους τῆς ἀπλήστου —κτήσεως ἔρωτας ἐντίκτει διὰ φύσιν*, ut *τοῦτο δ' ἐστὶ μάλιστα τῶν χρημάτων*

ἀπλήστου καὶ ἀπείρου κτήσεως ἔρωτας μυρίους ἐντίκτουσα δύναμις διά φύσιν τε καὶ ἀπαιδευσίαν τὴν κακήν. τῆς δὲ[f] *ἀπαιδευσίας ἤ τοῦ κακῶς ἐπαινεῖσθαι πλοῦτον αἰτία φήμη*

[e] ἢ τῶν ΛΩεfbc : τὸ ἢ ἀλλαχοῦ ὠβέλισται mg Ω.—[f] δὴ υ.—[g] ζητεῖν...πλουτεῖν om

(*ἐπιθυμία*) uberius explicentur verbis appositis *τῆς ἀπλήστου—κτήσεως ἔρωτας ἐντίκτουσα δύναμις*, quæ per epexegesin (vid. ad i. 6.) addita sunt, quum prægressis pronomine relativo adjungi oportuisset. Sensus est enim: *hæc vero* (cupiditas) *maxime in eo locum habet, cujus vehementissima est hominum appetitio, scilicet in opibus, quas immensas acquirendi studium excitat*. Cod. Voss. ἢ τῶν χρημάτων. Ast.

τῆς δὲ ἀπαιδευσίας]. Non video quomodo Fic. eum quem in sua interpretatione affert sensum, ex hac lectione elicere potuerit: vertit enim, *Ignorantiæ vero causa est, quod non recte laudantur divitiæ*. Deinde hæc verba, *πρὸς τῶν Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων* a præcedentibus separans, subjungit, *Quippe tam Græci quam Barbari divitias, quum tertium bonorum teneant locum, in primo ponunt*. Perinde videlicet ac si ita scriptum esset, *οἱ γὰρ Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι, πρῶτον τῶν ἀγαθῶν αὐτὸ προκρίνοντες*, etc. Quod vero ad priorem hujus loci partem attinet, in ea non agnoscit vocem *φήμη*. Quod si etiam abesset hæc vox *φήμη*, tamen alter nominativus non bene collocatus esse videtur ad significandum quod ipse dicit, et quod intellexisse Platonem existimo: sed potius dicendum fuisse, *τῆς δὲ ἀπαιδευσίας, τὸ κακῶς ἐπαινεῖσθαι πλοῦτον, αἰτία*. Vel ponendo *αἰτία* post *ἀπαιδευσίας*, hoc modo, *τῆς δὲ ἀπαιδευσίας αἰτία, τὸ κακῶς ἐπαινεῖσθαι πλοῦτον*. Quid si *φήμη* non expungamus, sed in aliam vocem mutemus? id certe fiet si meæ detur conjecturæ locus, quæ vult mutari in *φημί*: ut legatur, *τῆς δὲ ἀπαιδευσίας τὸ κακῶς ἐπαινεῖσθαι πλοῦτον αἰτία, φημί, πρὸς τῶν Ἑλλήνων* etc. vel posita voce *αἰτία* post genitivum *ἀπαιδευσίας*, ut modo dixi. Videamus tamen annon et nomen *φήμη* retinendo aliquis hinc erui possit sensus. Erui certe possit si absit adverbium *κακῶς*: ita legendo, *τῆς δὲ ἀπαιδευσίας αἰτία, ἡ τοῦ ἐπαινεῖσθαι πλοῦτον φήμη πρὸς τῶν Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων*, ut intelligamus, famam quæ spargitur de admiratione divitiarum quæ apud Græcos barbarosque est, causam esse *ἀπαιδευσίας*. At vero retinendo *κακῶς*, intelligeremus famam quæ est de mala admiratione divitiarum: quod huic loco minime conveniret. Si enim fama quæ de admiratione illa spargitur, simul eam damnaret, malam esse dicens, non esset causa illius mali cujus Plato mentionem hic facit. Hinc fit ut ex duabus meis conjecturis hæc mihi magis placeat, *τῆς δὲ ἀπαιδευσίας τὸ κακῶς ἐπαινεῖσθαι πλοῦτον αἰτία, φημί, πρὸς τῶν Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων*. Dixi autem admirationem divitiarum potius quam laudationem, quod aptius huic loco esse videretur illud verbale quam hoc (nam alioqui verbali non utens, pro *ἐπαινεῖσθαι πλοῦτον* dicturus fueram *laudari divitias*) præsertim quum Cicero ita loquutus esset, de Officiis lib. ii. 'Sed corrupti mores depravatique sunt admiratione divitiarum.' Ubi eum ad hunc locum respexisse, propemodum ausim dicere: atque adeo *ἀπαιδευσίαν* non male ad corruptos depravatosque mores relatum iri. Ignorantiam quidem certe cum Ficino interpretari nolim. Steph.

τῆς δὲ ἀπαιδευσίας τοῦ—ἐπαινεῖσθαι] Vulgo *ἢ τοῦ—ἐπαινεῖσθαι*, quod sensum habet contrarium ejus, quem locus postulat; *ἡ* enim ad *φήμη* referri deberet; at vero fama de mala divitiarum admiratione tantum abest, ut cupiditatis illius causa dici possit, ut eam coërceat ac reprimat. Stephanus bene hoc animum advertens, pluribus propositis tandem scribi volebat: *τῆς δὲ ἀπαιδευσίας τὸ κακῶς ἐπαινεῖσθαι πλοῦτον αἰτία, φημί, πρὸς τῶν Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων*, ut verba ita cohærerent: *τῆς δὲ ἀπαιδευσίας αἰτία* (*ἐστὶ*) *τὸ κακῶς πλοῦτον ἐπαινεῖσθαι πρὸς τῶν Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων*; sed plura sunt, quæ in hac correctione displiceant; in primis *φημί* illud, quum *φήμη* (*opinio, crebris divulgata sermonibus*, igitur vulgaris divitiarum admiratio apud Græcos et Barbaras gentes; *πρὸς* est enim i. q. *apud, existimatione*, ut x. 15. 910. B. xi. 11. 931. D. Thucyd. i. 71. *δρᾷν οὐδὲν ἄδικον, οὔτε πρὸς θεῶν οὔτε πρὸς ἀνθρώπων*. Xenoph. Anab. i. 6. 6. ii. 5. 20. Œcon. vi. 10.) genuinum esse liqueat. Locum nobis videmur sa-

πρὸς τῶν Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων· πρῶτον γὰρ τῶν ἀγαθῶν αὐτὸ προκρίνοντες τρίτον ὂν τούς τ' ἐπιγιγνομένους λωβῶνται καὶ ἑαυτούς. τὸ γὰρ ἀληθὲς λέγεσθαι περὶ τοῦ πλούτου κατὰ πόλεις πάσας, πάντων κάλλιστον καὶ ἄριστον, ὡς ἕνεκα σώματός ἐστι, καὶ σῶμα ψυχῆς ἕνεκα· ἀγαθῶν μὲν οὖν ὄντων ὧν ἕνεκα ὁ πλοῦτος εἶναι πέφυκε, τρίτον ἂν εἴη μετὰ σώματος ἀρετὴν καὶ ψυχῆς. διδάσκα- III. iii. 152.
λος οὖν ἂν ὁ λόγος οὗτος γίγνοιτο ὡς οὐ χρὴ πλουτεῖν ζητεῖν[g] τὸν εὐδαίμονα ἐσόμενον, ἀλλὰ δικαίως πλουτεῖν καὶ σωφρόνως· καὶ φόνοι οὕτως οὐκ ἂν γίγνοιντο[h] ἐν πόλεσι, φόνοις δεόμενοι καθαίρεσθαι. νῦν δέ, ὅ περ ἀρχόμενοι τούτων εἴπομεν, ἓν μὲν τοῦτ' ἐστὶ καὶ μέγιστον, ὃ ποιεῖ φόνου ἑκουσίου τὰς μεγίστας δίκας· δεύτερον δὲ φιλοτίμου ψυχῆς ἕξις, φθόνους ἐντίκτουσα, χαλεποὺς ξυνοίκους μάλιστα μὲν αὐτῷ τῷ κεκτημένῳ τὸν φθόνον, δευτέροις[i] δὲ τοῖς ἀρίστοις τῶν ἐν τῇ πόλει. τρίτον δὲ οἱ δειλοὶ καὶ ἄδικοι φόβοι πολλοὺς δὴ φόνους[k] εἰσὶν ἐξειργασμένοι, ὅταν ᾖ τῳ πραττόμενα ἢ πεπραγμένα ἃ μηδένα βούλονταί[l] σφισι ξυνειδέναι γιγνόμενα ἢ γεγονότα· τοὺς οὖν τούτων μηνυτὰς ἀναιροῦσι θανάτοις, ὅταν ἄλλῳ μηδενὶ δύνωνται τρόπῳ. τούτων δὴ πάντων πέρι προοίμια μὲν εἰρημένα ταῦτ' ἔστω, καὶ πρὸς τούτοις, ὃν καὶ πολλοὶ λόγον τῶν ἐν ταῖς τελεταῖς περὶ τὰ

v.—[h] ἂν γίγνοιτ' ἂν v.—[i] δευτέρους r.—[k] φόβους ΛΩυh, φθόνους pr Ξ.—[l] βουλεύ-

nasse expuncto ἡ (Bas. 1. 2. ἢ) ante τοῦ κακῶς ἐπαινεῖσθαι, ut verbis τοῦ κακῶς ἐπαινεῖσθαι prægressa ἀπαιδευσίαν τὴν κακὴν amplificata sint. Τοῦ—ἐπαινεῖσθαι explicat, in quo ἀπαιδευσία cernatur, igitur est i. q. τῆς δὲ ἀπαιδευσίας, ὅτι κακῶς ἐπαινεῖται πλοῦτος, ut infinitivus, articulo præfixo, pro conjunctione ὅτι et modo finito poni solet. Sensus est: *morum vero depravatorum, quibus divitias falso laudamus* s. admiramur, *causa est existimatio illa vulgaris apud Græces et barbaros.* Cornar. vertit: *imperitiæ vero causa est fama, qua et a Græcis et a Barbaris divitiæ male laudantur;* quasi legerit ᾗ κακῶς ἐπαινεῖται πλοῦτος. Ast.

τρίτον ὂν] Cf. i. 6.—τῷ κεκτημένῳ τὸν φθόνον. Vid. ad i. 8. Ast.

βούλονται] Non dubito quin scribendum sit βούλεται, quum dixerit τινί: neque possit (ut opinor) plurale verbum nomini quod est numeri singularis in tali loco subjungi. Steph.

βούλονται] Propter τῳ (i. e. τινὶ) prægressum Steph. scribi volebat βούλεται; male, quum σφίσι sequatur, et pluralis singularem collectivum (τὶς) sæpissime excipiat, vid. ad i. 10.—μηνυτὰς, int. futuros, s. qui indicare possint; qui usus Latinis quoque familiaris est, vid. Broukhus. ad Tibull. iii. 2. 4. et Burmann. ad Valer. Flacc. iii. 497. Ast.

ὃν καὶ πολλοὶ] Quum sequi deberet, καὶ πρὸς τούτοις, λόγος (subaudiendo εἰρημένος ἔστω, ut modo προοίμια μὲν εἰρημένα ταῦτ' ἔστω dixit) ὃν καὶ πολλοὶ τῶν ἐν ταῖς τελεταῖς etc. mutata ea quæ

τοιαῦτα ἐσπουδακότων[m] ἀκούοντες σφόδρα πείθονται,[n] τὸ τῶν τοιούτων τίσιν[o] ἐν Ἅιδου γίγνεσθαι καὶ πάλιν ἀφικομένοις δεῦρο ἀναγκαῖον εἶναι τὴν κατὰ φύσιν δίκην ἐκτῖσαι,
IIK iii. 153. τὴν[p] τοῦ παθόντος ἅ περ[q] αὐτὸς ἔδρασεν, ὑπ' ἄλλου τοιαύτῃ μοίρᾳ τελευτῆσαι τὸν τότε βίον. πειθομένῳ μὲν δὴ καὶ πάντως φοβουμένῳ ἐξ αὐτοῦ τοῦ προοιμίου τὴν τοιαύτην
II. 871. δίκην οὐδὲν δεῖ τὸν ἐπὶ τούτῳ[r] νόμον[s] ὑμνεῖν, ἀπειθοῦντι δὲ νόμος ὅδε εἰρήσθω τῇ γραφῇ·[t] [§. 11.] Ὃς ἂν ἐκ προνοίας τε καὶ ἀδίκως ὁντιναοῦν τῶν ἐμφυλίων αὐτόχειρ κτείνῃ, πρῶτον μὲν τῶν νομίμων εἰργέσθω, μήτε ἱερὰ μήτε ἀγορὰν μήτε λιμένας μήτε ἄλλον κοινὸν ξύλλογον μηδένα μιαινέτω, ἐάν τέ[u] τις ἀπαγορεύῃ τῷ δράσαντι ταῦτα ἀνθρώπων καὶ ἐὰν μή· ὁ γὰρ νόμος[v] ἀπαγορεύει, καὶ ἀπαγορεύων ὑπὲρ πάσης τῆς πόλεως ἀεὶ φαίνεταί τε καὶ φανεῖται. ὁ δὲ μὴ ἐπεξιὼν δέον ἢ μὴ προαγορεύων εἴργεσθαι[w] τῶν ἐντὸς ἀνε-

ται Ω, βούλωνται A.—[m] ἐσπουδακότες H.—[n] πείθωνται (ut videtur) pr Ω.—[o] τισὶν ḫ.—[p] τὴν ante τοῦ om υ.—[q] ἥπερ ḫ.—[r] τούτων f.—[s] νόμων ḫ.—[t] τηι γραφηι AΩ υfḫc.—[u] γέ υ.—[v] ὁ γὰρ νόμος ἀπαγορεύει om H.—[w] εἴργεσθαι om ḫ.—[x] προσήκων

passim usitata est orationis forma, accusativo usus est loco nominativi, præposito etiam nomine seu pronomine relativo, quod alioqui postpositum fuisset. Qua de re lectorem moneo, ne hunc locum mendi suspectum habeat. Steph.

λόγον] Solito more λόγον, quod verbis πρὸς τούτοις subjici debebat (καὶ πρὸς τούτοις ὁ λόγος, int. εἰρημένος ἔσται, ὃν cet.) cum relativo ὃν conjunctum est, vid. ad i. 2. Ald. Lov. Bas. 1. 2. ἐσπουδακότες. In seqq. p. 355. comma ante τὴν τοῦ παθόντος delevimus. Ast.

ὑπ' ἄλλου] Videri possit deesse vocula καὶ ante ὑπ' ἄλλου τοιαύτῃ etc. Steph. Ficin. *ab aliis quoque*. Bip.

ὑπ' ἄλλου] Steph. desiderabat καί; sed sana sunt omnia; ante ἅπερ enim intell. particula *nempe* (vid. ad i. 4.) et ad ἅπερ referendum τοιαύτῃ μοίρᾳ, ut bene Cornar. verba cepit vertens: *et prout quisque fecit, tali sorte ab alio tunc vitam finiat*. Τίσιν τὴν τοῦ παθόντος ἐκτῖσαι est: *idem malum* (pœnam) *pati, quod alter passus est* s. quod quis alteri intulit.—De verbo ὑμνεῖν nugatur Schol. Ruhnk. p. 235. est i. q. ᾄδειν, et respicit ad προοίμιον, vid. ad iv. 12. Denique pro τῆς γραφῆς haud dubie cum Cod. Voss. τῇ γραφῇ scribendum est: εἰρήσθω τῇ γραφῇ est, ut Ficinus vertit, *lex ista scribatur*. Ast.

τῆς γραφῆς] Legitur etiam τῇ γραφῇ. Steph.

§. 11. μήτε ἱερὰ μήτε ἀγορὰν] Hæc illustrantur illo Antiphontis loco in Defens. Occis. p. 629. t. vii. ἀσύμφορον ὑμῖν ἐστὶ τόνδε μιαρὸν καὶ ἄναγνον ὄντα εἰς τὰ τεμένη τῶν θεῶν εἰσιόντα μιαίνειν τὴν ἁγνείαν αὐτῶν, ἐπί τε τὰς τραπέζας ἰόντα συγκαταπιμπλάναι τοὺς ἀναιτίους. Cf. idem de choreut. p. 762. Meurs. Them. Att. i. 15. Desid. Herald. Animadv. in Jus Attic. et Rom. vii. 23. et Petit. Legg. Attic. p. 613. Ast.

ὁ γὰρ νόμος ἀπαγορεύει] Hæc ab Ald. Lov. Bas. 1. et 2. absunt; leguntur vero apud Euseb. Præp. Ev. xiii. p. 712. D. et Ficin. quoque ea expressit vertens: *lex enim ipsa interdicit, atque illa id vetat*. Cornar. corrigebat: καὶ γὰρ ὁ νόμος ἀπαγορεύων. Ast.

δέον] *Quum oporteret*, vid. ad ii. 5. Ast.

προσαγορεύων] Ex Eusebio, Ald. Lov. Bas. 1. et 2. recepimus προαγορεύων, *interdicens*; προαγορεύειν enim, ut πρόῤῥησις et προειπεῖν (Demosth. in Timocr. p. 733. in Macart. p. 1068.) propria sunt in hac re vocabula, ut infra c. 12.

ψιότητος, πρὸς ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν προσήκων[x] τῷ τελευτήσαντι, πρῶτον μὲν τὸ μίασμα εἰς αὑτὸν καὶ τὴν τῶν θεῶν ἔχθραν δέχοιτο, ὡς ἡ τοῦ νόμου ἀρὰ[y] τὴν φήμην[z] προτρέπεται, τὸ δὲ δεύτερον ὑπόδικος τῷ ἐθέλοντι τιμωρεῖν ὑπὲρ τοῦ τελευτήσαντος γιγνέσθω. ὁ δὲ ἐθέλων τιμωρεῖν, τῶν τε[a] ἐπὶ τούτοις λουτρῶν φυλακῆς πέρι καὶ ὅσων ἂν ἑτέρων ὁ θεὸς περὶ ταῦτα νόμιμα παραδῷ, πάντα ἀποτελῶν καὶ τὴν πρόῤῥησιν προαγορεύων[b] ἴτω[c] ἀναγκάζων τὸν δράσαντα ὑπέχειν τὴν τῆς δίκης πρᾶξιν κατὰ νόμον. ταῦτα δὲ ὅτι III. iii. 154.

om ᴜ.—[y] ἄρα ꝧ.—[z] φημιν pr A.—[a] τε om Ʒ.—[b] προσαγορεύων ꝧ.—[c] ἤτω ᴅ.—

p. 873. A. προῤῥήσεις μὲν τὰς περὶ τοῦ τῶν νομίμων εἴργεσθαι, et paulo post: τὴν πρόῤῥησιν προαγορεύων. Antiphon. p. 708. 782. 783. προαγορεύων ἐμοὶ εἴργεσθαι τῶν νομίμων—ὁ γὰρ νόμος οὕτως ἔχει, ἐπειδάν τις ἀπογραφῇ φόνου δίκην, εἴργεσθαι τῶν νομίμων. p. 791. Demosth. in Aristocrat. p. 632. Leptin. p. 376. Cf. Wesseling. ad S. Petit. Legg. Attic. p. 613. Matthiæ l. l. p. 161.—Mox Euseb. εἰργέσθω. Ast.

τῶν ἐντὸς ἀνεψιότητος] Conjungenda hæc cum prægresso ὁ δὲ μὴ ἐπεξιών. Ceterum οἱ ἐντὸς ἀνεψιότητος dicuntur, qui intra consobrinorum cognationem sunt, ut in lege apud Demosthen. adv. Macart. p. 1068. 28. προειπεῖν τῷ κτείναντι ἐν ἀγορᾷ ἐντὸς ἀνεψιότητος cet. Orat. in Euerg. p. 1161. 8. κελεύει γὰρ ὁ νόμος, τοὺς προσήκοντας ἐπεξιέναι μέχρι ἀνεψιαδῶν (usque ad consobrinorum liberos). Cf. Petit. Legg. Attic p. 624. et Matthiæ l. l. p. 159. not. 23. Ast.

ὡς ἡ τοῦ νόμου ἀρὰ] Proprie: ut legis imprecatio opinionem s. existimationem provocat, h. e. quam quidem opinionem (deorum iram ipsumque piaculum sibi contrahere, qui interfectorem de cæde non postulet) legis imprecatio excitabit. Ast.

λουτρῶν φυλακῆς] Fachsius p. 392. 'Pro λουτρῶν leg. λύτρων. Error typoth.' Sed quid sibi hic velit λύτρων (i. e. ἀποίνων, ἃ δίδωσί τις ὑπὲρ φόνου, v. Suidas,) non perspicio; et omnes libri exhibent λουτρῶν, quod de balneo s. lavatione capiendum puto, ei præscripta, qui interfectorem, utpote hominem impurum, de cæde postulare instituebat, ne illius piaculo inquinaretur. Verba ita cohærent: πάντα ἀποτελῶν περὶ φυλακῆς τῶν ἐπὶ τούτοις (νομίμων) λουτρῶν καὶ (περὶ) ὅσων ἂν ἑτέρων ὁ θεὸς νόμιμα περὶ ταῦτα (i. q. præcedens ἐπὶ τούτοις) παραδῷ, i. e. ὅσων ἂν ἑτέρων φυλακὴν (quæ reliqua observanda esse) παραδῷ; et νόμιμα positum est, ac si ὅσα ἕτερα præcesserit. Ficin. vertit: quæ vel de luendi criminis observatione vel de aliis quibuscunque facienda deus instituit. Cornar. vero: postquam lavacra ob hæc tutelæ gratia instituta et alia—omnia perfecerit. Φυλάττειν, observare, haud negligere, intente curare, notionem adjunctam habet sibi cavendi ac prospiciendi (τοῦ φυλάττεσθαι); et ita φυλακὴ quoque usurpari posse, nullus dubito. Ast.

ἴτω] Steph. scribi volebat ἴστω, bene subjiciens 'parum tamen meæ conjecturæ fido.' Ἰέναι, ut ἔρχεσθαι, participio alius verbi futuri temporis ita jungitur, ut pro simplici hujus verbi futuro ponatur. Epinom. 4. init. Ἴωμεν—σκεψόμενοι. Theæt. p. 180. B. ὅπερ ᾖα (sic Euseb. Præp. Ev. xiv. 4. p. 724. B.) ἐρῶν. p. 198. E. ὅταν ἀριθμήσων ἴῃ ὁ ἀριθμητικὸς ἤ τι ἀναγνωσόμενος ὁ γραμματικός. Polit. v. 1. p. 449. A. Καὶ ἐγὼ μὲν ᾖα τὰς ἐφεξῆς ἐρῶν. viii. 12. p. 562. C. ὅπερ ᾖα νῦν δὴ ἐρῶν. Xenoph. Mem. Socr. iii. 9. 9. ἐξεῖναι γὰρ αὐτοῖς ἰέναι πράξοντας τὰ βελτίω τούτων. Cyropæd. i. 6. 8. μὴ ἐθέλειν ἰέναι αὐτοῖς ἀνταγωνιουμένους. v. 5. 1. vi. 1. 8. Cf. P. Victor. Var. Lectt. ix. 4. et Valckenar. ad Eurip. Phœniss. p. 382. Pro ἀναγκάζων vero egregie Steph. vidit legendum esse ἀναγκάσων. Mox τὴν τῆς δίκης πρᾶξιν pro τὴν τῆς πράξεως δίκην positum est, de qua inversione vid. ad v. 8. Ast.

μὲν γίγνεσθαι χρεὼν ἐστὶ διά τινων ἐπευχῶν καὶ θυσιῶν θεοῖς τισίν, οἷς τῶν τοιούτων μέλει, φόνους μὴ γίγνεσθαι κατὰ πόλεις, ῥᾴδιον[d] ἀποφαίνεσθαι νομοθέτῃ· τίνες δ' εἰσὶν οἱ θεοὶ καὶ τίς ὁ τρόπος τῶν τοιούτων δικῶν τῆς εἰσαγωγῆς ὀρθότατα πρὸς τὸ θεῖον ἂν γιγνόμενος εἴη, νομοφύλακες μετ' ἐξηγητῶν καὶ μάντεων[e] καὶ τοῦ θεοῦ νομοθετησάμενοι τὰς δίκας εἰσαγόντων ταύτας. δικαστὰς δὲ αὐτῶν εἶναι τοὺς[f] αὐτοὺς οὕσπερ τοῖς τὰ ἱερὰ συλῶσι διαδικάζειν ἐῤῥήθη κυρίους. ὁ δὲ ὄφλων θανάτῳ ζημιούσθω καὶ μὴ ἐν τῇ τοῦ παθόντος χώρᾳ θαπτέσθω, ἀναιδείας ἕνεκα πρὸς τῷ ἀσεβεῖν. φυγὼν δὲ καὶ μὴ θελήσας κρίσιν ὑποσχεῖν φευγέτω ἀειφυγίαν· ἐὰν δέ τις ἐπιβῇ τούτων[g] τῆς τοῦ φονευθέντος χώρας, ὁ προστυχὼν πρῶτος τῶν οἰκείων τοῦ[h] ἀποθανόντος ἢ καὶ τῶν πολιτῶν ἀνατὶ[i] κτεινέτω[k] ἢ δήσας τοῖς ἄρχουσι τῶν τὴν δίκην κρινάντων κτεῖναι παραδότω. ὁ δὲ ἐπισκηπτόμενος ἅμα καὶ κατεγγυάτω τὸν ᾧ ἂν ἐπισκήπτηται· ὁ δὲ παρεχέτω τοὺς ἐγγυητὰς ἀξιόχρεως, οὓς ἂν ἡ

[d] ῥᾷον r.—[e] ἢ μ. r.—[f] τοὺς r.—[g] που τῶν ΑΞΩυfr, που ħ.—[h] τοῦ om f.—[i] ἀνατὶ

[a] *εἰσαγωγῆς*] Vid. ad viii. 11. Ast.

τῇ τοῦ παθόντος χώρᾳ θαπτέσθω] Demosth. in Aristocr. p. 634. 26. *ἔστι πᾶσιν ὅρος τοῖς ἀνδροφόνοις, τῆς τοῦ παθόντος εἴργεσθαι πατρίδος· ἐκ μὲν δὴ ταύτης δίδωσιν ἐλαύνειν καὶ ἄγειν· πέρα δὲ οὐκ ἐᾷ τούτων οὐδέτερον ποιεῖν.* Cf. c. 12. p. 874. B. Verba *ἀναιδείας ἕνεκα* cet. Ficin. ita vertendo amplificavit: *quoniam non impiè solum, sed impudenter quoque peccavit.* Ast.

φευγέτω ἀειφυγίαν] *In perpetuum exterminator.* Sic p. 877. C. E. p. 881. B. Cf. cum his et seqq. Demosthen. in Aristocr. p. 629. ubi v. Taylor. in Reiskii Appar. Crit. in Demosth. t. i. p. 709. ubi Heraldus citatur. Wesseling. ad Petit. Legg. Attic. p. 610. et Matthiæ l. l. p. 167. not. 46.—Mox *τούτων* pro *που τῶν* Stephanus e Cornarii correctione recepit. Ast.

ἀνατεὶ] In uno vet. *ἄναντι*, in altero *ἀνατὶ* legitur: quæ scriptura agnoscitur a quibusdam lexicogr. Invenitur alioqui illud *ἀνατεὶ* et alibi apud hunc scriptorem. Steph.

ἀνατεὶ] Sic xi. 3. p. 917. C. *ἀνατεὶ τυπτέτω.* c. 13. p. 935. B. *κολαζέτω δὲ ὁ τούτων ἄρχων ἑκάστου ἀνατεί.* Cf. Ruhnk. ad Tim. p. 31. at Schol. Ruhnk. *ἀνατὶ* habet, explicans: *ἀβλαβῶς καὶ ἄνευ τίσεως καὶ τιμωρίας.* Ast.

ἐπισκηπτόμενος] *ἐπισκήπτεσθαι*, *incumbere in aliquem*, h. e. urgere et persequi accusatione, est h. l. i. q. *ἀπογράφεσθαι φόνου δίκην* (Antiph. p. 782.) vel *ἐπεξιέναι* s. *ἐπεξέρχεσθαι* (vid. ind. Græcit. Antiph. t. vii. p. 904.) *accusare de cæde*; cf. Pollux viii. 33. 118. ubi vid. interpp. et Vales. ad Harpocrat. v. *ἐπεσκήψατο.* Sic Euthyphr. c. 10. *ὀρθῶς ἔχει ἐπεξιέναι καὶ ἐπισκήπτεσθαι φόνου τὸν υἱὸν τῷ πατρί.* Lib. xi. 14. p. 937. B. *ἐπισκήπτεσθαι ψευδομαρτυρίας* est *falsi testimonii aliquem accusare*, i. q. *ψευδομαρτυριῶν κατηγορεῖν.* Vid. Schol. Ruhnk. p. 235. Ast.

κατεγγυάτω τὸν] *Ab hoc, quem accusat, vades poscito ejus sistendi; κατεγγυᾶν τινὰ* est enim vadimonio obstringere, vades poscere, ut apud Demosthen. p. 890. 16. Male Ficin. vertit: *quod si quis hunc defensurus accesserit, pro eo fidejubeat, quem tutatur.* Ast.

ὁ δὲ παρεχέτω] Vulgo scribitur *τοὺς ἐγγυητὰς ἀξιόχρεως—τρεῖς ἐγγυητὰς ἀξι-*

τῶν περὶ ταῦτα δικαστῶν ἀρχὴ κρίνῃ, τρεῖς ἐγγυητὰς ἀξιό-χρεως παρέξειν ἐγγυωμένους εἰς δίκην· ἐὰν δὲ ἢ μὴ ἐθέλῃ ἢ ἀδυνατῇ τις καθιστάναι, τὴν ἀρχὴν παραλαβοῦσαν δή- III. iii. 155.
σασαν φυλάττειν καὶ παρέχειν εἰς τὴν κρίσιν[l] *τῆς δίκης. ἐὰν δὲ αὐτόχειρ μὲν μή, βουλεύσῃ*[m] *δὲ θάνατόν τις ἄλλος ἑτέρῳ καὶ τῇ βουλήσει τε καὶ ἐπιβουλεύσει ἀποκτείνας* II. 872.
αἴτιος ὢν καὶ[n] *μὴ καθαρὸς τὴν ψυχὴν τοῦ φόνου ἐν πόλει ἐνοικῇ, γιγνέσθων*[o] *καὶ τούτῳ κατὰ ταὐτὰ αἱ κρίσεις τούτων πέρι, πλὴν τῆς ἐγγύης, τῷ δὲ ὄφλοντι ταφῆς τῆς οἰκείας ἐξέστω τυχεῖν, τὰ δὲ ἄλλα κατὰ ταὐτὰ ὡσαύτως τῷ πρόσθεν ῥηθέντι περὶ αὐτὸν γιγνέσθω. τὰ αὐτὰ δὲ ἔστω ταῦτα ξένοισί τε πρὸς ξένους καὶ ἀστοῖσι καὶ ξένοις πρὸς ἀλλήλους, δούλοις τε αὖ πρὸς δούλους, τῆς τε αὐτοχειρίας πέρι καὶ ἐπιβουλεύσεως, πλὴν τῆς ἐγγύης· ταύτην δέ, καθάπερ εἴρηται, τοὺς αὐτόχειρας κατεγγυᾶσθαι. τὸν δὲ προαγορεύοντα τὸν φόνον ἅμα κατεγγυᾶν καὶ τούτους. ἐὰν δὲ δοῦλος ἐλεύθερον ἑκών, εἴτε αὐτόχειρ εἴτε βουλεύσας, ἀποκτείνῃ καὶ ὄφλῃ τὴν δίκην, ὁ τῆς πόλεως κοινὸς δήμιος*[p] *ἄγων*

A, ἀνατεὶ Ω : ἀνατεὶ *ς.—[k] malim *κτεινάτω*.—[l] *κρίσιν* AΩυfhr : *τίσιν* *ς.—[m] *βουλεύσει* f, *βουληθῇ* h, *βουλευτῆι* A et pr Ω.—[n] *καὶ...τούτῳ* om υ.—[o] *γιγνέσθω* Hf.—

όχρεως παρέξειν, ἐγγυωμένους cet. in quo verba *τρεῖς ἐγγυητὰς ἀξιόχρεως* confusa et loco suo mota esse liquet, unde repetitio illa verborum *ἐγγυητὰς* et *ἀξιόχρεως* nata est. Nonnisi ita, ut scripsimus, verba sensum præbent, quem orationis cohærentia postulat; *ὁ δὲ παρεχέτω* (dato) *τρεῖς ἐγγυητὰς, οὓς ἂν ἡ ἀρχὴ κρίνῃ ἀξιόχρεως* (*quos judices fide dignos s. locupletes judicaverint*), *παρέξειν ἐγγυωμένους εἰς δίκην* (*qui vades sint ejus sistendi*). Sic xi. 2. p. 914. E. *ὁ δὲ ἀφαιρούμενος ἐγγυητὰς τρεῖς ἀξιόχρεως καταστήσας, οὕτως ἀφαιρείσθω κατὰ ταῦτα.* Ἀξιόχρεως est *ἀξιόπιστος, ἐχέγγυος*, locuples, vid. Hesych. Suid. Phavorin. Sic xi. 1. p. 914. D. E. c. 14. p. 937. B. xii. 7. p. 954. A. Apolog. c. 5. 28. Demosth. de Cherson. p. 100. Philipp. iv. p. 137. de Dot. Matern. p. 1026. Mox *καθιστάναι* est i. q. *παρέχειν*, *vades dare*. Deinde *εἰς κρίσιν* pro *εἰς τίσιν* e Cod. Voss. reposuimus, ut Ficin. vertit : *judicio reservetur*. Παρέχειν εἰς κρίσιν est *sistere in judicio*, ut apud Xenoph. Anab. vi. 6. 12. Hist. Græc. vii. 4. 38. Ast.

τίσιν] In vet. *κρίσιν*: quod malo. Steph.

κατὰ ταὐτὰ ὡσαύτως] Vid. de hac orationis ubertate ad i. 5. *ταύτην δὲ* cet. *δὲ* est *videlicet*, vid. ad ii. 1. *κατεγγυᾶσθαι* pro imperativo est positum : *vadimonio enim, ut dictum est, obstringendi sunt, qui propria manu cædem fecerunt, ita ut, qui illis diem dicat ob cædem admissam* s. accusationem indicat (*προαγορεύοντα τὸν φόνον*, ut c. 12. p. 874. A. et apud Demosth. p. 1160. 20. *ὀνόματι μὲν οὐδενὶ μὴ προσαγορεύειν*) *simul eos vades poscat.* Καὶ cum ἅμα conjungi debet : *ἅμα καὶ κατεγγυᾶν τούτους.* Ad sequentia cf. Matthiæ l. l. p. 168. Ast.

ὁ τῆς πόλεως κοινὸς δήμιος] *Minister publicus*, est lictor vel tortor. In seqq. ante *ὅθεν* interposuimus *ἢ*, quod salvo sensu abesse nequit. Sic etiam Ficin. *ad interfecti monumentum vel unde illud cernere queat.* Ad *ὁπόσας* int. *πληγὰς*,

πρὸς τὸ μνῆμα τοῦ ἀποθανόντος, ὅθεν ἂν ὁρᾷ τὸν τύμβον,[p]
μαστιγώσας ὁπόσας ἂν ὁ ἑλὼν προστάττῃ, ἐάν περ βίῳ
παιόμενος ὁ φονεύς, θανατωσάτω. ἐὰν δέ τις δοῦλον κτείνῃ
μηδὲν ἀδικοῦντα, φόβῳ δὲ μὴ[q] μηνυτὴς αἰσχρῶν ἔργων καὶ
κακῶν αὐτοῦ γίγνηται,[r] ἤ τινος ἕνεκα ἄλλου τοιούτου, καθά-
III. iii. 156. περ ἂν εἰ πολίτην κτείνας ὑπεῖχε φόνου δίκας, ὡσαύτως καὶ
τοῦ τοιούτου δούλου κατὰ τὰ αὐτὰ ἀποθανόντος οὕτως
ὑπεχέτω. [§. 12.] Ἐὰν[s] δὲ δὴ γίγνηται ἐφ' οἷσι[t] καὶ
νομοθετεῖν δεινὸν καὶ οὐδαμῶς προσφιλές,[u] μὴ νομοθετεῖν δὲ
ἀδύνατον ξυγγενῶν αὐτόχειρας φόνους ἢ δι' ἐπιβουλεύσεως
γενομένους, ἑκουσίους τε καὶ ἀδίκους πάντως, οἳ τὰ μὲν
πολλὰ ἐν κακῶς οἰκούσαις καὶ τρεφομέναις γίγνονται πό-
λεσι, γένοιτο δ' ἂν πού τι καὶ ἐν ᾗ μή ποτέ[v] τις ἂν προσ-
δοκήσειε χώρᾳ, λέγειν μὲν δὴ χρεὼν αὖ πάλιν τὸν ἔμπροσ-
θε[w] σμικρῷ ῥηθέντα λόγον, ἂν[x] ἄρα τις ἀκούων ἡμῶν οἷος
ἀποσχέσθαι γένηται μᾶλλον ἑκὼν διὰ τὰ τοιαῦτα φόνων
τῶν πάντῃ ἀνοσιωτάτων. ὁ γὰρ δὴ μῦθος ἢ λόγος, ἢ ὅ τι
χρὴ[y] προσαγορεύειν αὐτόν, ἐκ παλαιῶν ἱερέων εἴρηται σα-
φῶς, ὡς ἡ[z] τῶν ξυγγενῶν αἱμάτων τιμωρὸς δίκη ἐπίσκοπος
νόμῳ χρῆται τῷ[a] νῦν δὴ λεχθέντι[b] καὶ ἔταξεν ἄρα δρά-
σαντί τι τοιοῦτον παθεῖν ταὐτὰ[c] ἀναγκαίως ἅ περ ἔδρα-
σεν· εἰ πατέρα ἀπέκτεινέ ποτέ τις,[d] αὐτὸν τοῦτο ὑπὸ τέκ-

[p] δῆμος ḫ.—[q] μὴ om A et pr Ω.—[r] γίγνεται Ξ.—[s] ἂν Ω.—[t] ἐφοῖσι A: vulgatam corr Ω.—[u] προσφιλέσι A: vulgatam et hic corr Ω.—[v] ποτε om pr Ω.—[w] ἔμπροσθε Ω et pr A: ἔμπροσθεν *ς.—[x] ἐὰν mg Ω.—[y] ὅ τι ἂν χρὴ γρ Ω.—[z] ἡ om Ξ.—[a] τὰ υ.—[b] λεχθέντα υ.—[c] ταῦτα f.—[d] ποτέ τις AΩυfḫ: τις ποτε *ς.—[e] ὑπὸ τῶν τέκ-

vid. ad c. 8. et de ἑλὼν (*reum peragens*) vid. ad vi. 9. Verba ἐάν περ βίῳ παιόμενος Cornar. vertit: *si ita flagellatus adhuc vixerit.*—τοῦ τοιούτου refertur ad μηδὲν ἀδικοῦντα. Ast.

§. 12. τὰ μὲν πολλὰ] *Plerumque*, vid. ad i. 10. De οἰκούσαις vid. ad i. 3. Pro γένοιντο autem vulgo γένοιτο legitur, quod vitiosum esse liquet. Deinde μὲν δὴ orationem redintegrat simulque transitioni servit. Paulo post articulus ἡ ante τῶν ξυγγενῶν—τιμωρὸς δίκη ab Ald. Lov. Bas. 1. et 2. abest. Ast.

δράσαντί τι—παθεῖν ταὐτὰ] Sic Æsch. Choeph. 400. Ἀλλὰ νόμος μέν, φονίας σταγόνας Χυμένας ἐς πέδον ἄλλο προσαιτεῖν Αἷμα· βοᾷ γὰρ λοιγὸς Ἐρινὺν Παρὰ τῶν πρότερον φθιμένων ἄτην Ἑτέραν ἐπάγουσαν ἐπ' ἄτῃ. Antiphon de Herodis cæd. p. 709. 2. t. vii. ἔπειτα τίμησίν μοι ἐποίησαν, τοῦ νόμου κειμένου τὸν ἀποκτείναντα ἀνταποθανεῖν. Ast.

αὐτὸ τοῦτο] Sic pro αὐτὸν τοῦτο scribendum esse apparet. Suidas t. iii. p. 484. hunc locum citans, τοῦτον legit et ποτὲ omittit. τολμῆσαι est ὑπομεῖναι, ut Suidas recte explicat l. l. *sustinere, pati.* Sic Eurip. Hecub. 330. Τόλμα τάδ'. 337. Τολμᾶν θ' ἃ μὴ χρή, τῇ βίᾳ νικώμενον. Vid. Wetsten. ad Rom. v. 7. et nostra ad ii. 6. Verba quæ sequuntur ita cohærent: ἀναγκαῖον (εἶναι), γενέσθαι τε

νων[e] τολμῆσαι βίᾳ πάσχοντα ἔν τισι χρόνοις, κἂν εἰ[f] μητέρα, γενέσθαι τε αὐτὸν θηλείας μετασχόντα φύσεως ἀναγκαῖον γενόμενόν τε ὑπὸ τῶν γεννηθέντων λιπεῖν τὸν βίον ἐν χρόνοις ὑστέροις· τοῦ γὰρ κοινοῦ μιανθέντος αἵματος οὐκ εἶναι κάθαρσιν ἄλλην,[g] οὐδὲ ἔκπλυτον ἐθέλειν γίγνεσθαι τὸ μιανθὲν πρὶν φόνον φόνῳ[h] ὁμοίῳ ὅμοιον ἡ δράσασα III. iii. 157, II. 873.
ψυχὴ τίσῃ[i] καὶ πάσης τῆς[k] ξυγγενείας[l] τὸν θυμὸν ἀφιλασαμένη κοιμίσῃ.[m] ταῦτα δὴ[n] παρὰ θεῶν μέν τινα φοβούμενον τὰς τιμωρίας εἴργεσθαι χρὴ τὰς τοιαύτας· εἰ δέ τινας οὕτως[o] ἀθλία ξυμφορὰ καταλάβοι, ὥστε πατρὸς ἢ μητρὸς[p] ἢ ἀδελφῶν ἢ τέκνων ἐκ προνοίας[q] ἑκουσίως ψυχὴν[r]

νων f.—[f] ἢ ΑΞΩυfh.—[g] ἄλλη Ξ.—[h] φόνῳ φόνον r.—[i] τίσῃ (ει) Ω, τίσει fhr.—[k] τῆς om f.—[l] ξ. ΑΞΩυfhr.—[m] κοιμίσῃ (ει) ΑΞυh, κοιμίσῃ Ω, κοιμίσει fr: κοιμήσῃ *s.—[n] δὲ s.—[o] ὄντως h.—[p] ἡ μητρὸς om A et pr Ω.—[q] ἐκ προνοίας om h.—[r] ψυχὴν

αὐτὸν, θηλείας φύσεως μετασχόντα, γενόμενόν τε λιπεῖν τὸν βίον cet. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. γενόμενόν γε. Ast.

τολμῆσαι] Non video quomodo verbum τολμῆσαι locum in hac oratione habere possit: qui autem id nihilo magis quam ego perspicere poterunt, videant annon pro ὑπὸ τέκνων τολμῆσαι scribendum sit ὑπὸ τέκνων τόλμης. Meminerat autem hujus rei et in fine pag. 870. καὶ πάλιν ἀφικομένοις δεῦρο ἀναγκαῖον εἶναι τὴν κατὰ φύσιν δίκην ἐκτίσαι, τὴν τοῦ παθόντος ἅπερ αὐτὸς ἔδρασεν, ὑπ' ἄλλου τοιαύτῃ μοίρᾳ τελευτῆσαι τὸν τότε βίον. Steph. Equidem v. τολμῆσαι loco suo motum olim ita reponendum judicabam, εἰ πατέρα ἀποκτείνειν τις ποτὲ τολμήσειε, αὐτὸν τοῦτο ὑπὸ τέκνων βίᾳ πάσχοντα etc. fere uti p. 43. εἰ δέ τινας οὕτως ἀθλία ξυμφορὰ καταλάβοι, ὥστε πατρὸς ἢ μητρὸς—ἐκ προνοίας ἑκουσίως ψυχὴν τολμῆσαι ἀποστερεῖν σώματος etc. Nisi potius, ex hoc ipso loco hoc verbum malum pedem hic intulisse, vero propius videatur. Nunc tamen præstat, quod vulgatur, tueri. Est vero τολμῆσαι idem ac ὑπομένειν, ἀνέχεσθαι. Euripid. Hec. Αἶ αἶ τὸ δοῦλον ὡς κακὸν πέφυκ' ἀεὶ, Τολμᾷ θ' ἃ μὴ χρὴ βίᾳ νικώμενον. Bip.

πρὶν ἂν φόνον] Particulam ἂν, quæ vulgo desideratur, linguæ legibus flagitantibus, inseruimus. Ast.

ἀφιλασαμένη] Si mendo caret hoc partic. ab eadem origine erit a qua ἐξιλασαμένη, et idem significabit. Steph.

ἀφιλασαμένη] Idem esse quod ἐξιλασαμένη et pro mendoso κοιμήσῃ scribendum esse κοιμίσῃ (id etiam Cod. Voss. exhibet), bene monuit Steph. De κοιμίζειν vid. Heusd. Specim. Crit. p. 89. Ast.

κοιμήσῃ] Dubium mihi non est quin κοιμίσῃ scribendum sit, a κοιμίζω. De vocabulo autem ἀφιλασαμένη admonui, si mendo careret, esse participium ab eadem origine a qua esset ἐξιλασαμένη, et idem significare: sed jam mendi suspectum habere desino. Steph.

ταῦτα δὴ] Vulgo ταῦτα δὲ et in Steph. ταύτας δὲ scribitur; sed ταύτας, quum τὰς τοιαύτας sequatur, locum habere nequit, et Cod. Voss. cui Ficinus assentitur, δὴ exhibet; quocirca ταῦτα (sic, ita, vid. ad iii. 9.) δὴ scripsimus, ut Cod. Voss. εἴργεσθαι est *se abstinere*, sc. ab ejusmodi sceleribus. Ficin. ita vertit, ac si τούτων pro ταῦτα legerit: *ab his ergo sceleribus coërcere homines oportet* (quasi εἴργεσθαι activum sit verbum), *suppliciorum ejusmodi, quæ a diis inferuntur, metu.* Cornar. *hæc itaque ex diis timeri oportet et supplicia ejusmodi cavere.* Mox Ald. Lov. Bas. 1. ἑκουσίων. Ante ἑκουσίως Steph. desiderabat particulam καί. In seqq. περὶ τοῦ τῶν νομίμων εἴργεσθαι scripsimus pro περὶ τῶν νομ. εἴργ. ita emendante etiam Matthiæ Miscell. Philol. v. i. p. ii. p. 161. Cod. Voss. παρὰ τῶν νόμων. Ast.

ἑκούσιως] In præced. illis edit. legi-

τολμῆσαι ἀποστερεῖν σώματος, ὁ παρὰ τοῦ θνητοῦ νομοθέτου[s] νόμος ὧδε περὶ τῶν τοιούτων νομοθετεῖ, προῤῥήσεις μὲν τὰς περὶ τῶν νομίμων[t] εἴργεσθαι καὶ ἐγγύας τὰς αὐτὰς εἶναι, καθά περ ἐῤῥήθη τοῖς ἔμπροσθεν, ἐὰν δέ τις ὄφλῃ φόνου τοιούτου τούτων κτείνας τινά, οἱ μὲν τῶν δικαστῶν ὑπηρέται καὶ ἄρχοντες ἀποκτείναντες εἰς τεταγμένην[u] τρίοδον ἔξω τῆς πόλεως ἐκβαλλόντων[v] γυμνόν, αἱ δὲ ἀρχαὶ πᾶσαι ὑπὲρ ὅλης τῆς πόλεως, λίθον ἕκαστος φέρων, ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ βάλλων[w] ἀφοσιούτω τὴν πόλιν ὅλην,[x] μετὰ δὲ τοῦτο εἰς τὰ τῆς χώρας ὅρια φέροντες ἐκβαλλόντων[v] τῷ νόμῳ ἄταφον. Τὸν δὲ δὴ πάντων οἰκειότατον καὶ λεγόμενον φίλτατον ὃς ἂν ἀποκτείνῃ, τί χρὴ πάσχειν; λέγω δὲ ὃς ἂν ἑαυτὸν κτείνῃ, τὴν τῆς εἱμαρμένης βίᾳ ἀποστερῶν μοῖραν, μήτε πόλεως ταξάσης δίκῃ,[y] μήτε περιωδύνῳ ἀφύκ-
III. iii. 158. τῳ προσπεσούσῃ τύχῃ ἀναγκασθεὶς μηδὲ αἰσχύνης τινὸς ἀπόρου καὶ ἀβίου μεταλαχών, ἀργίᾳ δὲ καὶ ἀνανδρίας[z] δειλίᾳ ἑαυτῷ δίκην ἄδικον ἐπιθῇ. τούτῳ δὴ τὰ μὲν ἄλλα θεος οἶδεν ἃ χρὴ νόμιμα γίγνεσθαι περὶ καθαρμούς τε καὶ ταφάς, ὧν ἐξηγητάς τε ἅμα καὶ τοὺς περὶ ταῦτα νόμους ἐπανερομένους χρὴ τοὺς ἐγγύτατα γένει ποιεῖν αὐτοῖσι

om pr Ω.—[s] νομοθετεῖν υ.—[t] νόμων f.—[u] τεταγμένον Η.—[v] ἐκβαλόντων Η.—[w] βαλὼν υ.—[x] ὅλην om ḫ.—[y] δίκην r.—[z] ἀνανδρειας Ω, ἀνανδρείας Η.—[a] πραττό-

mus ἑκουσίαν, at in vet. ἑκουσίως. Ferri quidem non posse lectionem illam manifestum est, sed hæc magis placeret si particula καὶ ei præfixa esset. Si tamen hic illa esse opus vocula contendamus, idem et de alio loco dicendum fuerit, qui est in fine pag. 874. ὁπόσα ἐκ προνοίας ἑκούσια συμβαίνει γιγνόμενα. Steph.

λίθον ἕκαστος] Propter interpositum ἕκαστος et φέρων verbum singulare sequitur ἀφοσιούτω, *civitatem universam ab immani scelere expiato* (nugatur Schol. Ruhnk. in hoc verbo explicando). Novum hoc lapidationis genus cum aliis contulit Valckenar. in Adnot. Crit. in N. T. v. ii. p. 287. ed. Lips. Ast.

ταξάσης δίκης] Cod. Voss. δίκη. Deinde ante ἀφύκτῳ interseruimus καί, quod Steph. quoque voluit. Ast.

περιωδύνῳ] Videri possit deesse copulativa particula καὶ inter περιωδύνῳ et ἀφύκτῳ. Steph.

ἀβίου] Schol. Ruhnk. p. 236. ἀβλαβοῦς ἢ ἄνευ βίας. Inepte, quum sensus postulet, ut ἀβίου h. l. sit id quod ἀβιώτου (*non vitalis*, h. e. extremi vel miserrimi pudoris; ut xi. 7. p. 926. B. ὡς ἀβίωτον ζῆν κεκτημένῳ. C. 12. p. 874. D. Vid. Alberti ad Hesych. t. i. p. 18. et Valcken. ad Theocrit. Adoniaz. p. 215.); et haud dubie hoc ipsum in ἀβίου locum substituendum est (vid. Valcken. l. l.); namque ἄβιος illa significatione non frequentatur. Ast.

καὶ τοὺς—νόμους] Per epexegesin additum est, quum ἂν præcedat, quod ad prægressum νόμιμα refertur. Mox ποιεῖν cum dativo αὐτοῖσι, ut Latinorum *facere* cum dativo vel ablativo, vid. Zeun. ad Viger. p. 289. Ast.

κατὰ τὰ προσταττόμενα·[a] τάφους δ' εἶναι τοῖς οὕτω φθαρεῖσι πρῶτον μὲν κατὰ μόνας μηδὲ μεθ' ἑνὸς ξυντάφου, εἶτα ἐν τοῖς τῶν δώδεκα[b] ὁρίοισι μερῶν τῶν ὅσα ἀργὰ καὶ ἀνώνυμα, θάπτειν ἀκλεεῖς αὐτούς, μήτε στήλαις μήτε ὀνόμασι δηλοῦντας τοὺς τάφους. Ἐὰν δ' ἄρα ὑποζύγιον ἢ ζῷον ἄλλο τι φονεύσῃ τινά, πλὴν τῶν ὅσα ἐν ἀγῶνι τῶν δημοσίᾳ τιθεμένων ἀθλεύοντά τι τοιοῦτον[c] δράσῃ,[d] ἐπεξίτωσαν μὲν οἱ προσήκοντες τοῦ φόνου τῷ κτείναντι, διαδικαζόντων δὲ τῶν ἀγρονόμων οἷσιν ἂν καὶ ὁπόσοις προστάξῃ ὁ προσήκων, τὸ δὲ ὄφλον ἔξω τῶν ὅρων[e] τῆς χώρας ἀποκτείναντας διορίσαι. ἐὰν δὲ ἄψυχόν τι ψυχῆς ἄνθρωπον στερήσῃ, πλὴν ὅσα κεραυνὸς ἤ τι παρὰ θεοῦ τοιοῦτον βέλος ἰόν, τῶν δὲ ἄλλων ὅσα τινὸς προσπεσόντος ἢ αὐτὸ[f] ἐμπεσὸν κτείνῃ τινά, δικαστὴν μὲν αὐτῷ καθιζέτω[g] τῶν γειτόνων τὸν II. 874.
ἐγγύτατα ὁ προσήκων γένει, ἀφοσιούμενος ὑπὲρ αὑτοῦ τε III. iii. 159.
καὶ ὑπὲρ τῆς συγγενείας ὅλης, τὸ δὲ ὄφλον ἐξορίζειν, καθάπερ ἐῤῥήθη[h] τὸ τῶν ζώων γένος. Ἐὰν δὲ τεθνεὼς μὲν αὖ τις φανῇ, ἄδηλος δὲ ὁ κτείνας ᾖ καὶ μὴ ἀμελῶς ζητοῦσιν ἀνεύρετος γίγνηται, τὰς μὲν προῤῥήσεις[i] τὰς αὐτὰς γίγνεσθαι καθάπερ τοῖς ἄλλοις, προσαγορεύειν δὲ τὸν φόνον τῷ δράσαντι καὶ[k] ἐπιδικασάμενον ἐν ἀγορᾷ κηρῦξαι τῷ κτείναντι[l] τὸν καὶ τὸν καὶ ὠφληκότι φόνου μὴ ἐπιβαίνειν

[a] μενα [ει] τ.—[b] δέκα Ξ.—[c] τοιοῦτο ϧ.—[d] δράσῃ Ω, δράσει fr.—[e] ὁρῶν f.—[f] αὐτὰ υ.—[g] καθεζέτω Ξ, δικαζέτω υ.—[h] ἐῤῥήθη om ϧ.—[i] προρήσεις, ut solet, pr A.—[k] καὶ

ἀργὰ] *Inculta*, vid. ad vii. 23. Ante ὅσα vero vide ne τῶν expungi debeat, ut ὅσα referatur ad ἐν τοῖς—ὁρίοισι. Ad θάπτειν int. χρή. Deinde pro αὐτοὺς Matthiæ Gr. Gr. p. 397. scribi jubebat αὔτως, Homericum illud citans ἀκλέες αὔτως (Iliad. vii. 100.); sed primum de particulæ αὔτως usu in hac sermonis structura, deinde quoque de ipsa Homeri imitatione vehementer dubito. Ceterum conferenda est cum his lex Solonis de iis, qui sibi ipsi manus intulerint, apud S. Petit. p. 58. et 627. Ast.

ἐὰν δ' ἄρα] Laudat Euseb. Præp. Ev. xii. 42. p. 612. D. Etiam in his legum auctor ad Atticas leges respexit; Draco enim, ut inanima quoque, quæ hominem corruentia occidissent, exterminarentur, lege sanxit; vid. S. Petit. p. 58. et 628. Matthiæ l. l. p. 154. Cf. Demosth. adv. Aristocr. p. 645. 15. Æschin. adv. Ctesiph. p. 88.—πλὴν ὅσα, vid. ad c. 2. Mox αὐτὸ ἐμπεσὸν positum est, ac si ὅσον, non ὅσα, præcedat. Ceterum similiter Demosth. l. l. ἐὰν λίθος ἢ ξύλον ἢ σίδηρος ἤ τι τοιοῦτον ἐμπεσὸν πατάξῃ cet. In seqq. comma post ἐῤῥήθη delevimus; cohærent enim verba ita: καθάπερ ἐῤῥήθη (int. ἐξορίζειν χρῆναι) τὸ τῶν ζώων γένος. Ast.

προσαγορεύειν] Vid. ad c. 11. De frequenti verborum προαγορεύειν et προσαγορεύειν permutatione vid. Valcken. ad Herodot. iii. 61. Cf. Matthiæ l. l. p. 161. Ast.

ἱερῶν μηδὲ ὅλης χώρας τῆς τοῦ παθόντος, ὡς, ἂν φανῇ καὶ γνωσθῇ, ἀποθανούμενον καὶ ἔξω τῆς τοῦ παθόντος χώρας ἐκβληθησόμενον ἄταφον. οὗτος δὴ[m] νόμος εἷς ἡμῖν[n] ἔστω κύριος,[o] περὶ φόνου κείμενος. Καὶ τὰ μὲν περὶ τὰ τοιαῦτα μέχρι τούτων οὕτως· ὧν δὲ ὁ[p] κτείνας ἐφ' οἷς τε ὀρθῶς ἂν[q] καθαρὸς εἴη, τάδ' ἔστω. νύκτωρ φῶρα εἰς οἰκίαν εἰσιόντα ἐπὶ κλοπῇ χρημάτων ἐὰν ἑλὼν κτείνῃ τις,[r] καθαρὸς ἔστω· καὶ[s] ἐὰν λωποδύτην ἀμυνόμενος[t] ἀποκτείνῃ, καθαρὸς ἔστω· καὶ ἐὰν ἐλευθέραν[u] γυναῖκα βιάζηταί τις ἢ παῖδα περὶ τὰ ἀφροδίσια, νηποινὶ[v] τεθνάτω ὑπό τε τοῦ ὑβρισθέντος βίᾳ καὶ ὑπὸ πατρὸς ἢ ἀδελφῶν ἢ υἱέων. ἐάν τε ἀνὴρ ἐπιτύχῃ

om A et pr Ω.—[l] κρίναντι υ.—[m] οὗτος δὴ...ὀρθῶς ἂν] οὐ κυρίως κείμενος καὶ τὰ τοιαῦτα μέχρι τούτων, οὕτως. ὧν δὲ ὀρθῶς ἂν (adscripta in mg vulgata post solita illa ἐν ἄλλῳ οὕτως εὗρον) A: vulgatam corr habent ΞΩ.—[n] ἡμῖν add vfħr cum mg A et corr Ω.—[o] κυρίως fħ cum mg A et corr Ω.—[p] ὃν Ξ.—[q] οὗτος r.—[r] τις om A et pr Ω.—[s] καὶ...ἔστω om f.—[t] ἀμυνόμενος (ν superscr.) AΩ, ἀμυνόμενον Ξυ.—[u] ἐλεύθερον r.—[v] νηποινὶ (ὶ subscr.) f et in litura A, νηποινεὶ Ω, νηπινὰ υ: νηποινεὶ *s.—[w] ξυγγενήτορι Ξfħ.

ὡς, ἂν] In Ald. edit. ὤν, errore non valde occulto: quum ὤν nihil significare possit: at in Germ. ὧν, errore aucto simul et magis occultato. Affertur vero et ὃς ex quodam vet. exempl. sed ὡς genuina est lectio, quod intelligendum est tendere ad ἀποθανούμενον. Steph.

οὗτος δὴ ὁ νόμος] Admodum vitiose hæc leguntur in Cod. Voss. οὐ κυρίως κείμενος καὶ τὰ τοιαῦτα μέχρι τούτων. οὕτως ὧν δὲ ὀρθῶς ἂν καθαρὸς εἴη· τάδε ἔστω νύκτωρ. In marg. ἐν ἄλλῳ οὕτως εὗρον· οὗτος δὴ νόμος εἷς ἡμῖν ἔστω κυρίως περὶ φόνου κείμενος—καθαρθείη (pro καθαρὸς εἴη). Unde ἡμῖν recepimus, quod Ficin. confirmat: *lex ista nobis præcipua*. Præterea articulus ὁ ante νόμος interponendus est, quem linguæ leges poscunt. Tunc pro ὧν vitioso, quod Steph. exhibet, scripsimus cum Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ὃν, e κτείνας pendens; sensus est: *quem vero et quando vel qua conditione* (quibus in casibus, ἐφ' οἷς, vid. Wesseling. ad Diod. Sic. ii. 24. p. 138.) *impune interficere liceat, hæc definiunto* (τάδ' ἔστω, int. περὶ τούτου λεγόμενα). Pro ὧν Ficin. videtur νῦν legisse vertens: *nunc dicamus, in quibus*. Ast.

κυρίως] In vet. exempl. alia est lectio, sensum minus dubium efficiens, οὗτος δὴ νόμος εἷς ἡμῖν ἔστω κυρίως περὶ φόνου κείμενος. Eum certe expressisse videtur et Ficinus, licet nomine, non adverbio, utens: ita enim vertit, *Una ergo lex ista nobis præcipua de cæde sancita sit*. Quod si κύριος legatur, aliter etiam fortasse exponi possit. Steph.

καθαρὸς εἴη] Legitur etiam καθαρθείη. Paulo ante autem in præced. edit. male ὃν pro ὧν. Steph.

νύκτωρ] Laudat hæc Euseb. Præp. Evang. xii. 41. p. 612. C. ubi ἰόντα—ἔστω καθαρὸς scriptum extat. Ceterum similiter Leg. Tabul. xii. 'si nox furtum faxit et im aliquis occisit, jure cæsus esto.' Cf. Ulpianus l. iv. D. ad legem Aquiliam et l. ix. ad leg. Corn. de sicariis. Petit. Legg. Attic. p. 634. In primis conferendus est Demosthenis locus in Timocrat. p. 735. Ast.

λωποδύτην] *Furem* præsertim *balnearium*, vestimenta surripientem, vid. P. Victor. Var. Lectt. vii. 17. Taylor. ad Demosth. in Timocrat. p. 788. t. i. Appar. Crit. in Demosth.—βιάζηται. De legibus ad stuprum et adulterium spectantibus, vid. Demosthen. adv. Aristocr. p. 637. Lys. p. 33. t. v. Meurs. Them. Attic. i. 5. Taylor. Lectt. Lysiac. c. xi. t. vi. p. 301. ed. Reisk. et Petit. Legg. Att. p. 564.—Cod. Voss. et Schol. Ruhnk. νηποινί. Ast.

γαμετῇ γυναικὶ βιαζομένῃ, κτείνας τὸν βιαζόμενον ἔστω
καθαρὸς ἐν τῷ νόμῳ· καὶ ἐάν τις πατρὶ βοηθῶν θάνατον,
μηδὲν ἀνόσιον δρῶντι, κτείνῃ τινά, ἢ μητρὶ ἢ τέκνοις ἢ III. iii. 160.
ἀδελφοῖς ἢ ξυγγεννήτορι[w] τέκνων, πάντως καθαρὸς ἔστω.

§. 13. Τὰ μὲν τοίνυν περὶ τροφήν τε ζώσης ψυχῆς καὶ
παιδείαν, ὧν αὐτῇ τυχούσῃ μὲν βιωτόν, ἀτυχησάσῃ[x] δὲ
τοὐναντίον, καὶ περὶ θανάτων τῶν βιαίων ἃς δεῖ τιμωρίας
γίγνεσθαι, νενομοθετήσθω· τὰ δὲ περὶ τὴν τῶν σωμάτων
τροφὴν μὲν καὶ παιδείαν εἴρηται, τὸ δ' ἐχόμενον τούτων, αἱ
βίαιοι πράξεις ὑπ' ἀλλήλων ἀκούσιοί[y] τε καὶ ἑκούσιοι
γιγνόμεναι διοριστέον εἰς δύναμιν αἵ τέ εἰσι καὶ ὅσαι, καὶ
ὧν ἂν τυγχάνουσαι τιμωρήσεων τὸ πρόσφορον[z] ἔχοιεν ἂν[a]
ἕκασται. ταῦτα μετ' ἐκεῖνα, ὡς ἔοικεν, ὀρθῶς ἂν νομοθετοῖτο.
Τραύματα δὴ[b] καὶ πηρώσεις[c] ἐκ τραυμάτων, τά γε δεύτε-
ρα μετὰ θανάτους, καὶ ὁ φαυλότατος ἂν τάξειε τῶν ἐπὶ νό-
μον[d] τρεπομένων. τὰ δὴ τραύματα, καθά περ οἱ φόνοι διῄρην-
το, διαιρετέον, τὰ μὲν ἀκούσια,[e] τὰ δὲ θυμῷ, τὰ δὲ φόβῳ, τὰ
δὲ ὁπόσα ἐκ προνοίας ἑκούσια ξυμβαίνει γιγνόμενα. προῤ-
ῥητέον δή τι περὶ πάντων[f] τῶν[g] τοιούτων τοιόνδε, ὡς ἄρα νό-
μους ἀνθρώποις ἀναγκαῖον τίθεσθαι καὶ ζῆν κατὰ νόμους,
ἢ μηδὲν διαφέρειν τῶν πάντῃ[h] ἀγριωτάτων θηρίων. ἡ δὲ αἰ- II. 875.
τία τούτων ἥδε, ὅτι φύσις ἀνθρώπων οὐδενὸς ἱκανὴ φύεται
ὥστε γνῶναί τε[i] τὰ συμφέροντα ἀνθρώποις εἰς πολιτείαν III. iii. 161.

—[x] ἀτυχεσάσῃ Ξ, ἀτυχούσῃ ḫ.—[y] ἀκούσιοι f, ἑκούσιαι ḫ.—[z] πρόφορον f.—[a] ἂν ἔχοιεν fr.—[b] δὲ ḫ.—[c] πειρώσεις (η) Ω.—[d] νόμων ΑΩυḫr.—[e] ἀκούσια ΑΩυfḫr.—[f] ΑΞΩ

βοηθῶν θάνατον] Ficin. et Cornar. *θάνατον* cum *δρῶντι* conjunxerunt; et ille quidem ita vertit: *patri haud quaquam per scelus cædem patranti*, quod sensui repugnare existimo. Verba *μηδὲν ἀνόσιον δρῶντι* per se esse sumenda liquet; quocirca, nisi *ἀμυνόμενος* vel *ἀμυνούμενος* (*mortem ab eo propulsaturus*) excidisse dixeris, *βοηθῶν* ita explicandum erit, ut sit *et opem ferre* (*πατρὶ*) *et opem ferendo propulsare* (*θάνατον*), significatione, quæ dicitur, prægnante positum. Ast.

§. 13. *τραύματα δὲ*] Vulgo *δή*, ut Ficin. quoque vertit, *vulnera namque*; sed orationis cohærentia *δὲ* mihi videtur poscere. Animi et corporis institutionem excipiunt violentæ in utrumque actiones, h. e. cædes et vulnera; et cædem sequuntur vulnera. *τά γε δεύτερα* per se capio, *utpote quæ secundum locum obtinent*, et *μετὰ θανάτους* refero ad *τάξειε*. Mox *ἀκούσια* pro *ἑκούσια* scripsimus, sensu postulante. Sic et Ficin. *nam alia non sponte—fiunt*; et Cod. Voss. Ast.

ἐκ προνοίας ἑκούσια] Sic etiam *ἐκ προνοίας ἑκουσίως*, non interjecta particula copulativa, p. 873. ubi et hujus loci mentionem feci. Steph.

ἱκανὴ—ὥστε] Vid. ad iv. 4. Mox *ἡγούμενον*, *id, a quo reliqua ducantur s. regantur*, igitur *præstantius*; vid. ad v. 3. Mox vulgo *συστήσεται* legitur, Cod. Voss. autem scribit *προστήσεται*, unde

καὶ γνοῦσα τὸ βέλτιστον ἀεὶ δύνασθαί τε καὶ ἐθέλειν πράττειν. γνῶναι μὲν γὰρ πρῶτον χαλεπὸν ὅτι πολιτικῇ καὶ ἀληθεῖ τέχνῃ οὐ τὸ ἴδιον ἀλλὰ τὸ κοινὸν ἀνάγκη μέλειν—τὸ μὲν γὰρ κοινὸν ξυνδεῖ, τὸ δὲ ἴδιον διασπᾷ τὰς πόλεις—καὶ ὅτι ξυμφέρει τῷ κοινῷ τε καὶ ἰδίῳ τοῖν ἀμφοῖν, ἢν τὸ κοινὸν τιθῆται καλῶς μᾶλλον ἢ τὸ ἴδιον· δεύτερον δέ, ἐὰν ἄρα καὶ τὸ γνῶναί τις ὅτι ταῦτα οὕτω πέφυκε λάβῃ ἱκανῶς ἐν τέχνῃ, μετὰ δὲ τοῦτο ἀνυπεύθυνός τε καὶ αὐτοκράτωρ ἄρξῃ πόλεως, οὐκ ἄν ποτε[k] δύναιτο ἐμμεῖναι τούτῳ τῷ δόγματι καὶ διαβιῶναι τὸ μὲν κοινὸν ἡγούμενον τρέφων ἐν τῇ πόλει, τὸ δὲ ἴδιον ἑπόμενον τῷ κοινῷ, ἀλλ' ἐπὶ πλεονεξίαν καὶ ἰδιοπραγίαν ἡ θνητὴ φύσις αὐτὸν ὁρμήσει ἀεί, φεύγουσα μὲν ἀλόγως τὴν λύπην, διώκουσα δὲ τὴν ἡδονήν, τοῦ δὲ δικαιοτέρου τε καὶ ἀμείνονος ἐπίπροσθεν ἄμφω τούτω προστήσεται,[l] καὶ σκότος ἀπεργαζομένη[m] ἐν αὑτῇ πάντων κακῶν ἐμπλήσει πρὸς τὸ τέλος αὑτήν τε καὶ τὴν[n] πόλιν ὅλην· ἐπεὶ ταῦτα εἴ ποτέ τις ἀνθρώπων φύσει ἱκανός, θείᾳ μοίρᾳ γεννηθείς, παραλαβεῖν δυνατὸς εἴη, νόμων οὐδὲν
III. iii. 162. ἂν δέοιτο τῶν ἀρξόντων ἑαυτοῦ. ἐπιστήμης γὰρ οὔτε νόμος οὔτε τάξις οὐδεμία κρείττων, οὐδὲ θέμις ἐστὶ νοῦν οὐδενὸς[o] ὑπήκοον οὐδὲ δοῦλον ἀλλὰ πάντων ἄρχοντα εἶναι,[p] ἐάν περ ἀληθινὸς ἐλεύθερός τε ὄντως[q] ᾖ κατὰ φύσιν. νῦν δέ[r]—οὐ γάρ ἐστιν οὐδαμοῦ οὐδαμῶς, ἀλλ' ἢ κατὰ βραχύ· διὸ δὴ τὸ δεύτερον αἱρετέον, τάξιν τε καὶ νόμον, ἃ δὴ τὸ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁρᾷ καὶ βλέπει, τὸ δ' ἐπὶ πᾶν ἀδυνατεῖ. ταῦτα δὴ[s] τῶνδε εἵνεκα εἴρηται. νῦν ἡμεῖς τάξομεν τί χρὴ τὸν

υfℌr.—[g] τῶν om A et pr Ω.—[h] πάνυ υ.—[i] τε om ℌ.—[k] ποτε om ℌ.—[l] προστήσεται AΩυfℌr : συστήσεται *s.—[m] ἐπεργαζομένη υ.—[n] τὴν om s.—[o] οὐδενὶ ℌ.—[p] εἶναι om υ.—[q] ὄντος Ξ, om r.—[r] νῦν δέ om ℌ.—[s] δὴ Ω, δ' ἐ ει Ξfr et in litura A.

correximus ποιήσεται: præponet, ut Ficin. vertit. Ast.

συστήσεται] Legitur etiam προστήσεται. Steph. Ficin. vertit præponet. Bip.

ἐπίπροσθεν τοῦ δικαιοτέρου ποιεῖσθαι] Est i. q. πρὸ τοῦ δικαιοτέρου ποιεῖσθαι. Vid. Stephan. Thesaur. G. L. t. iii. p. 559. A. Viger. de Idiotism. p. 658. Ast.

ἐπεὶ] Nam, nisi ita esset: nisi imperium corrumperet eum ipsum, qui verum cognovit, perfecta cognitio nullis indigeret legibus. De ἐπεὶ vid. ad iii. 6.—νῦν δὲ οὐ γάρ ἐστιν, vid. ad Sympos. p. 220.—ἀλλ' ἤ, vid. nostra ad vii. 10. In seqq. Bas. 2. τάξωμεν, quod vulgatæ scripturæ præstat. Etiam Ficin. statuamus jam. Ast.

νῦν ἡμεῖς] Videtur deesse vocula δὲ

τρώσαντα ἢ[t] τι βλάψαντα ἕτερον ἄλλον παθεῖν ἢ ἀποτί-
νειν. πρόχειρον δὴ παντὶ περὶ παντὸς ὑπολαβεῖν ὀρθῶς τὸν[u]
τί τρώσαντα ἢ τίνα ἢ πῶς ἢ πότερα[v] λέγεις; μυρία γὰρ
ἕκαστά ἐστι τούτων καὶ πάμπολυ διαφέροντα ἀλλήλων.
ταῦτ' οὖν δὴ δικαστηρίοις ἐπιτρέπειν κρίνειν πάντα ἢ μηδὲν
ἀδύνατον.[w] ἓν μὲν γὰρ κατὰ πάντων ἀναγκαῖον ἐπιτρέπειν
κρῖναι, τὸ[x] πότερον ἐγένετο ἢ οὐκ ἐγένετο ἕκαστον τούτων·
τὸ δὲ μηδὲν[y] ἐπιτρέπειν αὖ περὶ τοῦ τί δεῖ ζημιοῦσθαι καὶ II. 876.
πάσχειν τί χρεὼν τὸν ἀδικήσαντα τούτων τι, ἀλλ' αὐτὸν
περὶ πάντων νομοθετῆσαι σμικρῶν καὶ μεγάλων, σχεδὸν
ἀδύνατον.

ΚΛ. Τίς οὖν ὁ μετὰ τοῦτον[z] λόγος;[a]

ΑΘ. Ὅδε, ὅτι τὰ μὲν ἐπιτρεπτέον δικαστηρίοις, τὰ δὲ III. iii. 163
οὐκ ἐπιτρεπτέον ἀλλ' αὐτῷ νομοθετητέον.[b]

ΚΛ. Ποῖα δὴ νομοθετητέον τε καὶ ποῖα ἀποδοτέον κρί-
νειν τοῖς δικαστηρίοις;]

§. 14. ΑΘ. Τάδε δὴ μετὰ ταῦτα ὀρθότατ' ἂν εἰπεῖν
εἴη, ὡς ἐν πόλει ἐν ᾗ δικαστήρια φαῦλα καὶ[c] ἄφωνα κλέ-

—[t] ἢ...τρώσαντα om r.—[u] τὸν ΑΞΩvfђ: τὸ *s.—[v] πότε γρ Ω.—[w] μηδεναδυνατον A, μηδένα δυνατόν ΞΩvft, μηδὲν ἀδύνατον ђ: μηδένα ἀδύνατον s.—[x] τὸ ante πότε-
ρον om v.—[y] μὴ f, μέχρι v.—[z] τοῦτο ђ.—[a] τοῦ πτρ τὸ β τὰς δύο ταύτας πεύσεις καὶ ἀποκρίσεις ὡς ἀφ' ἑνὸς ἔχει προσώπου ἀπ' ὀρθώσεως mg Ω.—[b] εἰς τὴν ἀφ' ἑνὸς προσώπου φράσιν οὕτω γέγραπται· ἀλλ' αὐτῷ νομοθετητέον. ποῖα δὴ νομοθετητέον τε καὶ ποῖα...δικαστηρίοις· τὰ...εἴη mg Ω, qui hæc ποῖα δὴ νομοθετητέον τε in con-

post νῦν. Steph. Expressit certe Fic. *Sed his horum gratia propositis.* Bip.

ἕτερον ἄλλο] Vulgo ἕτερον ἄλλον, sensu adversante; quocirca ἄλλο scripsimus. Ἕτερον pendet e τρώσαντα et βλάψαντα, et Latinorum *alterum* (h. e. aliquem, *einen*) est; ἄλλο vero cohæret cum τί. Ast.

ὑπολαβεῖν] *Interpellare interrogando*, vid. ad Polit. i. 6. Cod. Voss. vitiose τὸν τιτρώσαντα ἢ τίνας. Deinde pro πότερα scripsimus πότε, quod in libro vet. legi Steph. refert; πότερα sensu caret, πότε contra orationis cohærentia poscit. Mox pro μηδένα correximus μηδέν; μηδένα e sequente ἀδύνατον natum est. Ast.

ἀδύνατον] Contrarium δύνατον in vet. libris: sed ἀδύνατον retineo: quod et Fic. agnoscit. Steph. Quos libros Steph. innuat, plane ignoro. Nam Ald. Bas. 1. et 2. tenent ἀδύνατον. Bip.

ἀδύνατον] Ficin. *Hæc autem judicio cuncta vel nihil horum committere impossibile est.* Μηδὲν etiam sequentia postulant τὸ δὲ μηδὲν ἐπιτρέπειν αὖ (int. κρῖναι). Denique verba ποῖα δὴ—δικαστηρίοις in Ficini libro cum Atheniensis oratione cohærent, sensu repugnante. Ast.

ποῖα δὲ νομοθετητέον] In quibusdam exempl. hæc, ποῖα δὴ νομοθετητέον etc. continuantur cum præcedentibus sub eadem persona: necnon illa, τάδε δὴ etc. ut non ponenda sit interrog. nota post δικαστηρίοις, sed tantum hypostigme. Hæc autem exempl. sequutus est Ficinus. Steph.

§. 14. φαῦλα καὶ ἄφωνα] Quibus notantur judicia non palam, sed secreto

πτοντα[d] τὰς αὑτῶν δόξας κρύβδην τὰς κρίσεις διαδικάζει,
καὶ ὃ[e] τούτου δεινότερον, ὅταν μηδὲ σιγῶντα ἀλλὰ θορύ-
βου μεστά, καθάπερ θέατρα, ἐπαινοῦντά τε βοῇ καὶ ψέ-
γοντα τῶν ῥητόρων ἑκάτερον ἐν μέρει κρίνῃ, χαλεπὸν τότε[f]
πάθος ὅλῃ[g] τῇ πόλει γίγνεσθαι φιλεῖ. τοῖς οὖν δὴ τοι-
ούτοις δικαστηρίοις νομοθετεῖν ὑπό τινος ἀνάγκης ληφθέντα
οὐκ εὐτυχὲς μέν, ὅμως δὲ[h] ἐξ ἀνάγκης εἰλημμένον[i] ὅτι
περὶ σμικρότατα[k] ἐπιτρεπτέον αὐτοῖς τάττειν τὰς ζημίας,
τὰ δὲ πλεῖστα αὐτὸν νομοθετεῖν διαῤῥήδην, ἄν τις ἄρα
τοιαύτῃ πολιτείᾳ νομοθετῇ ποτέ. ἐν ᾗ δὲ ἂν πόλει[l] δικα-
στήρια εἰς δύναμιν ὀρθῶς καθεστῶτα ᾖ τραφέντων τε εὖ
τῶν μελλόντων δικάζειν δοκιμασθέντων τε διὰ[m] πάσης
ἀκριβείας, ἐνταῦθα ὀρθὸν καὶ ἔχον εὖ καὶ καλῶς τὰ[n]
πολλὰ ἐπιτρέπειν κρίνειν τοῖς τοιούτοις δικασταῖς τῶν
ὀφλόντων πέρι, τί χρὴ πάσχειν αὐτοὺς ἢ ἀποτίνειν. ἡμῖν
III. iii. 164. δὴ[o] τὰ νῦν ἀνεμέσητον τὸ μὴ νομοθετεῖν αὐτοῖς τὰ μέγιστα
καὶ πλεῖστα, ἃ καὶ φαυλοτέρως ἂν πεπαιδευμένοι δικα-
σταὶ δύναιντο κατιδεῖν καὶ προσάπτειν ἑκάστῳ τῶν ἁμαρ-
τημάτων τὴν ἀξίαν τοῦ πάθους τε καὶ πράξεως· ἐπειδὴ δὲ

textu om, in mg rc habet.—[c] καὶ om Ξ.—[d] κλέπτον ƕ.—[e] ὅ, τι ϛ.—[f] τὸ γρ Ω ἀπ' ὀρθώσεως.—[g] ὅλῃ om ʋ.—[h] δ' f.—[i] εἰλημένον Ω et pr A.—[k] σμικρότητα Ef.—[l] πόλει om ƕ.—[m] δὲ f.—[n] τὸ A et pr Ω.—[o] δὴ AΩʋfƕr: δὲ *ϛ.—[p] τε om Afƕr et

habita, v. Matthiæ l. l. p. 167. Ceterum vulgo interpungitur: ὡς, ἐν πόλει ἐν ᾗ cet. Mox Bas. 2. ὁ τούτου δ. Ast.

τὰς αὑτῶν] Cum αὑτῶν non τῶν δικαστηρίων sed δικαστῶν subaudiendum esse videtur, tanquam δυνάμει in illo inclusum. Steph.

τὰς αὑτῶν δόξας] Pronomen αὑτῶν ita positum, ac si δικασταί, non δικαστήρια præcesserit. Deinde verbis ὅλῃ τῇ πόλει prægressum ἐν πόλει perspicuitatis causa repetitum est.—ληφθέντα: *si quis* (vel legis lator) *a necessitate quadam et improviso quasi capitur* s. *cogitur*. Cod. Voss. μὴ ληφθέντα. Mox εἰλημμένον cum verbali ἐπιτρεπτέον conjunctum, ut accusativus poni solet, vid. ad i. 11. Ast.

ὅτι περὶ] Videri possit mendosus hic locus, nisi intelligatur permutatas esse sedes vocularum ὅτι et περί: (trajectionem vulgo vocant) et dictum esse ὅτι περὶ σμικρότατα pro περὶ ὅτι σμικρότατα. Posset vero et ὅτι σμικρότατα conjuncte scribi, sicut Latine quamminima. Sed in præc. edit. male σμικρότητα. Steph.

ὅτι περὶ σμικρότατα] (Ald. Lov. Bas. 1. et 2. σμικρότητα, vitiose) trajectio inest, pro περὶ ὅτι σμικρότατα (*circa quamminima* s. *in quamminimis*), vid. ad i. 4. 10.—αὐτοῖς, τοῖς δικαστηρίοις, h. e. δικασταῖς. Sequens αὐτὸν est *ipsum* (legis latorem); quocirca accentum suum retinuit. Mox Cod. Voss. τὸ πολλὰ ἐπιτρέπειν, ut Ficinus quoque videtur legisse vertens: *rectissime multa —committi possunt*. Sed similiter infra legimus: τὰ μέγιστα καὶ πλεῖστα, ubi de eadem re sermo est. Ast.

ἡμῖν δὴ] Sic Cod. Voss. et Ficin. *nemo igitur nos incuset*. Vulgo δὲ scribitur. Ast.

τὴν ἀξίαν τοῦ πάθους] I. e. τὸ ἄξιον πάθος s. ὅ τι ἄξιός ἐστιν πάσχειν τε καὶ πράττειν. Mox δὲ post ἐπειδὴ orationem

οἷς ἡμεῖς νομοθετοῦμεν, οὐχ ἥκιστα ἐμμελεῖς αὐτοὺς οἰόμεθ' ἂν τῶν τοιούτων γίγνεσθαι κριτάς, ἐπιτρεπτέον δὴ τὰ πλεῖστα. οὐ μὴν ἀλλ' ὅ περ πολλάκις εἴπομέν τε καὶ ἐδράσαμεν ἐν τῇ τῶν ἔμπροσθεν νομοθετήσει νόμων, τὸ περιγραφήν τε καὶ τοὺς τύπους τῶν τιμωριῶν εἰπόντας δοῦναι τὰ παραδείγματα τοῖσι δικασταῖς τοῦ μή ποτε βαίνειν ἔξω τῆς δίκης, τότε τε[p] ἦν ὀρθότατα[q] ἔχον καὶ δὴ καὶ νῦν τοῦτ' αὐτὸ ποιητέον, ἐπανελθόντας[r] ἤδη πάλιν ἐπὶ τοὺς νόμους. ἡ δὴ[s] γραφὴ περὶ τραύματος ὧδε ἡμῖν κείσθω. ἐάν τις διανοηθεὶς τῇ βουλήσει κτεῖναί τινα φίλιον, πλὴν ὧν ὁ νόμος ἐφίησι, τρώσῃ μέν, ἀποκτεῖναι δὲ ἀδυνατήσῃ, τὸν διανοηθέντα τε καὶ τρώσαντα οὕτως οὐκ ἄξιον ἐλεεῖν, οὐδὲ αἰ- II. 877.
δούμενον ἄλλως ἢ καθά περ ἀποκτείναντα[t] ὑπέχειν τὴν δίκην φόνου ἀναγκάζειν· τὴν δὲ οὐ παντάπασι κακὴν τύχην αὐτοῦ σεβόμενον καὶ τὸν δαίμονα, ὃς αὐτὸν καὶ τὸν τρωθέντα ἐλεήσας ἀπότροπος αὐτοῖς ἐγένετο μὴ τῷ μὲν ἀνίατον ἕλκος γενέσθαι, τῷ δὲ ἐπάρατον τύχην καὶ ξυμφοράν, III. iii. 165.
τούτῳ δὴ[u] χάριν τῷ δαίμονι διδόντα καὶ μὴ ἐναντιούμενον τὸν μὲν θάνατον ἀφελεῖν τοῦ τρώσαντος, μετάστασιν δὲ εἰς τὴν γείτονα πόλιν αὐτῷ γίγνεσθαι διὰ βίου, καρπούμενον ἅπασαν τὴν αὑτοῦ κτῆσιν. βλάβος δέ, εἰ κατέβλαψε τὸν

[p] r Ω.—[q] ὀρθότητος v.—[r] ἐπανελθόντα ΑΞΩυfhr.—[s] δὴ ΑΩhr : δὲ *ς.—[t] ἀποκτεί-

nectit. *οὐ μὴν ἀλλ', veruntamenimvero.*—*περιγραφὴν, adumbrationem*, vid. ad vi. 14.—*τοῦ μήποτε, ne*, vid. ad i. 9. Ast.

ἡ δὴ γραφὴ] Sic Cod. Voss. et Ficin. *de vulneribus igitur ita sanciamus.* Vulgo *δέ*. Mox *πλὴν ὧν ὁ νόμος ἐφίησι* male cepit Cornar. vertens: *exceptis his, quæ lex permittit*; quum esse deberet *quos*; significantur enim, quos impune interficere licet, de quibus c. 12. fin. disseruit. Ast.

οὐδὲ αἰδούμενον] *Veniam impetrantem*, (vid. ad c. 8.) *neque ipsi magis, quam si interfecisset, ignoscendum, sed cædis postulandus est.* Ast.

ἀναγκάζειν] E prægresso *ἄξιον* petendum est *προσῆκόν ἐστι* vel *χρή*: *cædis eum postulare decet, ut pœnas det, ita ut ipsi non magis ignoscatur, quam si hominem, quem vulneravit, occidisset.* De re ipsa, Lys. adv. Simon. p. 159. t. v. *ὅσοι ἐπιβουλεύσαντες ἀποκτεῖναί τινας ἔτρωσαν, ἀποκτεῖναι δὲ οὐκ ἠδυνήθησαν, περὶ τῶν τοιούτων τὰς τιμωρίας οὕτω μεγάλας κατεστήσαντο (οἱ τοὺς νόμους ἐνθάδε θέντες), ἡγούμενοι, ὑπὲρ ὧν ἐβουλεύσαν καὶ προὐνοήθησαν, ὑπὲρ τούτων προσήκειν αὐτοῖς δίκην δοῦναι, εἰ δὲ μὴ κατέσχον, οὐδὲν ἧττον τό γε ἐκείνων* (vulgo *τό γε ἐπ' ἐκείνων*) *πεποιῆσθαι.* Cf. Meurs. Them. Attic. i. 16. Taylor. Lect. Lysiac. c. vi. t. vi. p. 312. et S. Petit. Legg. Attic. p. 629. Ast.

ἀπότροπος μὴ τῷ μὲν] I. e. *τοῦ μὴ τῷ μ.* Mox accusativus *καρπούμενον*, ut assolet, post dativum illatus, vid. ad iii. 5. Ast.

καρπούμενον] Aut scripsit *καρπουμένῳ*, aut, perinde ac si dixisset *μεθίστασθαι αὐτὸν*, subjunxit *καρπούμενον*. Steph.

τρωθέντα, ἐκτίνειν τῷ βλαφθέντι·[v] τιμᾶν δὲ τὸ δικαστήριον ὅ περ ἂν τὴν δίκην κρίνῃ· κρίνειν δὲ οἵ περ ἂν τοῦ[w] φόνου ἐδίκασαν, εἰ ἐτελεύτησεν ἐκ τῆς πληγῆς τοῦ τραύματος. γονέας δ' ἂν παῖς ἢ δοῦλος δεσπότην ὡσαύτως ἐκ προνοίας τρώσῃ, θάνατον[x] εἶναι τὴν ζημίαν. καὶ ἐὰν ἀδελφὸς ἀδελφὸν ἢ[x] ἀδελφὴν ἢ ἀδελφὴ ἀδελφὸν ἢ ἀδελφὴν[y] ὡσαύτως[z] τρώσῃ, καὶ ὄφλῃ τραύματος ἐκ προνοίας, θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν. γυνὴ δὲ ἄνδρα ἑαυτῆς ἐξ ἐπιβουλῆς τοῦ ἀποκτεῖναι τρώσασα, ἢ ἀνὴρ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, φευγέτω ἀειφυγίαν· τὴν δὲ κτῆσιν, ἐὰν μὲν υἱεῖς ἢ θυγατέρες αὐτοῖς ὦσι παῖδες ἔτι, τοὺς ἐπιτρόπους ἐπιτροπεύειν καὶ ὡς[a] ὀρφανῶν τῶν παίδων ἐπιμελεῖσθαι, ἐὰν δὲ ἄνδρες, μὴ ἐπάναγκες ἔστω τρέφεσθαι τὸν φεύγοντα ὑπὸ τῶν ἐκγόνων, τὴν δὲ οὐσίαν αὐτοὺς[b] κεκτῆσθαι. ἄπαις δὲ ὅς τις ἂν τοιαύταις ξυμφοραῖς[c] περιπέσῃ, τοὺς συγγενεῖς[d] συνελθόντας μέχρι[e] ἀνεψιῶν παίδων τοῦ πεφευγότος, ἀμφοτέρωθεν πρός τε ἀν-
III. iii. 166. δρῶν καὶ πρὸς γυναικῶν, κληρονόμον[f] εἰς τὸν οἶκον τοῦτον τῇ πόλει τετταρακοντακαιπεντακισχιλιοστὸν καταστῆσαι βουλευομένους[g] μετὰ νομοφυλάκων καὶ ἱερέων, διανοηθέντας τρόπῳ καὶ λόγῳ τοιῷδε, ὡς οὐδεὶς οἶκος τῶν τετταράκοντα καὶ πεντακισχιλίων τοῦ ἐνοικοῦντος ἐστὶν οὐδὲ ξύμπαντος τοῦ γένους οὕτως ὡς τῆς πόλεως δημόσιός τε καὶ ἴδιος. δεῖ

νοντα v.—[u] δὲ h.—[v] βλαφέντι Ξ.—[w] αὖ τοῦ AΩυfhr, αὐτοῦ Ξ.—[x] θάνατον...τρώσῃ om f.—[y] ἢ ἀδελφὴ ἀδελφὸν ἢ ἀδελφὴν om r.—[z] ὡσαύτως add AΩυhr.—[a] ὡς add AΩhr.—[b] οὐσίαν αὐτοὺς A et pr Ω: οὐσίαν ἐᾶν αὐτοὺς *s.—[c] συμφοραῖς A.—[d] ξυγγενεῖς v.—[e] μέχρι AΩvr: μέχρις *s.—[f] κληρονόμων Ω.—[g] βουλομένους v.—[h] μὲν

τιμᾶν] Int. τὸ βλάβος. Cornar. *cujus æstimatio a judicio fiat, quod causam judicat.*—ἐκ τῆς πληγῆς τοῦ τραύματος, ex vulnere inflicto. Ast.

γυνὴ δὲ ἄνδρα] Laudat hæc Euseb. Præp. Ev. xiii. 21. p. 712. D. ubi τὴν ἑαυτῆς vitiose scribitur. Mox ante ὀρφανῶν e Cod. Voss. recepimus ὡς, quod Steph. quoque e libro vet. profert et amplectitur. Ast.

καὶ ὀρφανῶν] Recte in vet. καὶ ὡς ὀρφανῶν: neque enim revera sunt orphani. Steph. Ὡς haustum forte e Serrani versione: *eosque veluti pupillos reguntо.* Nam edit. vett. cum Fic. illud omittunt. Bip.

μέχρις ἀνεψιῶν παίδων] H. e. ἀνεψιαδῶν; vid. ad c. 11. Sic et c. 15. p. 878. D. Verba quæ sequuntur, bene Cornar. ita vertit: *et una cum legum custodibus et sacerdotibus inito consilio, hæredem in domum hanc, quæ in civitate quinquies millesima et quadragesima est, constituant.* Male vulgo post βουλευομένους commate interpungitur.—δημόσιός τε καὶ ἴδιος, *sive publica* (ut publica sunt magistratuum, al. ædificia) *sive privata est.* Ast.

δὴ τήν γε πόλιν τοὺς αὐτῆς οἴκους ὡς ὁσιωτάτους τε καὶ εὐτυχεστάτους κεκτῆσθαι κατὰ δύναμιν. ὅταν οὖν τις ἅμα δυστυχηθῇ καὶ ἀσεβηθῇ τῶν οἴκων, ὥστε τὸν κεκτημένον ἐν αὐτῷ παῖδας μὲν[h] μὴ καταλιπεῖν, ἠίθεον δὲ ἢ καὶ γεγαμηκότα ἄπαιδα τελευτῆσαι φόνου ὄφλοντα ἑκουσίου[i] ἤ τινος ἁμαρτήματος ἄλλου[k] τῶν περὶ θεοὺς ἢ πολίτας, ὧν ἂν θάνατος ἐν τῷ νόμῳ ζημία[l] διαῤῥήδην ᾖ κειμένη, ἢ καὶ ἐν[m] ἀειφυγίᾳ τις φεύγῃ τῶν ἀνδρῶν ἄπαις, τοῦτον πρῶτον μὲν καθήρασθαι καὶ ἀποδιοπομπήσασθαι τὸν οἶκον χρεὼν ἔστω κατὰ νόμον, ἔπειτα συνελθόντας, καθά περ εἴπομεν νῦν δή, τοὺς οἰκείους ἅμα νομοφύλαξι σκέψασθαι γένος ὅ τί περ ii. 878. ἂν ᾖ τῶν ἐν τῇ πόλει εὐδοκιμώτατον πρὸς ἀρετὴν καὶ ἅμα εὐτυχές, ἐν ᾧ ἂν παῖδες[n] γεγονότες ὦσι πλείους· ὅθεν ἕνα τῷ τοῦ τελευτήσαντος πατρὶ καὶ τοῖς ἄνω τοῦ γένους υἱὸν ὡς ἐκείνων εἰσποιοῦντας, φήμης ἕνεκα ἐπονομάζοντας, γεν- iii. iii. 167. νήτορά τε αὐτοῖς καὶ ἑστιοῦχον καὶ θεραπευτὴν ὁσίων τε καὶ ἱερῶν ἐπ' ἀμείνοσι τύχαις γίγνεσθαι τοῦ πατρός, τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐπευξαμένους αὐτὸν κληρονόμον καταστῆσαι κατὰ νόμον, τὸν δ' ἐξαμαρτόντα ἀνώνυμον ἐᾶν καὶ ἄπαιδα καὶ ἄμοιρον κεῖσθαι, ὁπόταν αὐτὸν καταλάβωσιν αἱ τοιαῦται ξυμφοραί. [§. 15.] Ἔστι δὲ οὐ πάντων, ὡς ἔοικε, τῶν ὄντων ὅρος ὅρῳ προσμιγνύς, ἀλλ' οἷς ἔστι μεθόριον, τοῦτο ἐν μέσῳ ὅρων πρότερον ἑκατέρῳ προσβάλλον γίγνοιτ' ἂν

om v.—[i] δημοσίου r.—[k] ἀλλ' οὐ A et pr Ω.—[l] ζημίαν Ξ.—[m] ᾖ κειμένη ἢ καὶ ἐν om

δυστυχηθῇ] H. e. δυστυχὴς καὶ ἀσεβὴς ᾖ vel δυστυχὲς καὶ ἀσεβές τι πάθῃ, vid. Coray ad Heliodor. p. 192. De voce ἠίθεον vid. ad viii. 8. Deinde verba ἢ καὶ ἐν ἀειφυγίᾳ φεύγῃ orationem mutant; scribi enim oportebat ἢ καὶ ἀειφυγία (int. ζημία ᾖ κειμένη), vel, si prægressa spectamus: ὥστε τὸν κεκτημένον —καταλιπεῖν, ἢ καὶ ἐν ἀειφυγίᾳ φεύγειν. Ast.

τῶν ἀνδρῶν ἄπαις] Ut xi. 7. p. 926. C. ἄπαις δὲ ἀῤῥένων τε καὶ θηλειῶν. Isæus p. 14. t. vii. ἄπαις ὢν γνησίων παίδων. Andocid. de Myster. p. 68. t. iv. ἄπαις ἀῤῥένων παίδων. Vid. Valcken. ad Phœniss. p. 115. De verbo ἀποδιοπομπήσασθαι vid. ad c. 1. Ceterum similiter Lys. p. 255. t. v. τὴν πόλιν καθαίρειν—καὶ ἀποδιοπομπεῖσθαι. Ast.

εἰσποιοῦντας] *Adoptantes*; εἰσποιεῖν est *liberos in alienam domum adsciscere* vel adoptare, ut Demosthen. p. 1054. 20. 1088. 3. 1091. 14. Sic etiam ποιεῖν, ut in seqq. usurpatur. Ast.

φήμης ἕνεκα ἐπονομάζοντας] *Boni ominis causa eum a patre mortui denominantes, non ab ipso mortuo, in cujus domum adsciscitur.* Mox ἐπευξαμένους referendum ad γεννήτορα—ἔσεσθαι, τούτῳ vero τῷ τρόπῳ ad αὐτὸν κληρονόμον καταστῆσαι. Nisi verba in his libris tam crebro transposita invenirentur, ἐπευξαμένους τούτῳ τῷ τρόπῳ legendum esse censeremus. Ast.

§. 15. πρότερον] Quod Ficinus non expressit, est *prius, quam id, quod non*

ἀμφοῖν μεταξύ. καὶ δὴ καὶ τῶν ἑκουσίων τε καὶ ἀκουσίων[o] τὸ θυμῷ γιγνόμενον ἔφαμεν εἶναι τοιοῦτον.[p] τραυμάτων οὖν ἐνεστώτων[q] ὀργῇ γενομένων ἐὰν ὄφλῃ τις, πρῶτον μὲν τίνειν τοῦ βλάβους τὴν διπλασίαν, ἂν τὸ τραῦμα ἰάσιμον ἀποβῇ, τῶν δὲ ἀνιάτων τὴν τετραπλασίαν· ἐὰν δὲ ἰάσιμον μέν, αἰσχύνην δὲ μεγάλην τινὰ προσβάλλῃ τῷ τρωθέντι καὶ ἐπονείδιστον, τὴν τετραπλασίαν ἐκτίνειν. ὅσα δέ τις τρώσας τινὰ μὴ μόνον βλάπτῃ[r] τὸν παθόντα ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν, ποιήσας ἀδύνατον τῇ πατρίδι πρὸς πολεμίους βοηθεῖν, τοῦτον δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ζημιῶν ἐκτίνειν καὶ τῇ πόλει[s] τὴν βλάβην· πρὸς γὰρ ταῖς αὑτοῦ στρατείαις καὶ
III. iii. 168. ὑπὲρ τοῦ ἀδυνατοῦντος στρατευέσθω καὶ τὰς ὑπὲρ[t] ἐκείνου πολεμικὰς ταττέσθω τάξεις, ἢ μὴ δρῶν ταῦτα ὑπόδικος τῷ ἐθέλοντι τῆς ἀστρατείας γιγνέσθω κατὰ νόμον. τὴν δὲ δὴ τῆς βλάβης ἀξίαν, εἴτε διπλῆν εἴτε τριπλῆν εἴτε καὶ τετραπλασίαν, οἱ καταψηφισάμενοι δικασταὶ ταττόντων. ἐὰν δὲ ὁμόγονος ὁμόγονον τὸν αὐτὸν τρόπον τούτῳ τρώσῃ, τοὺς γεννήτας[u] καὶ τοὺς συγγενεῖς, μέχρι[v] ἀνεψιῶν παίδων πρὸς γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, γυναῖκάς τε καὶ ἄνδρας συνελθόντας κρίναντας παραδιδόναι τιμᾶν τοῖς γεννήσασι κατὰ φύσιν· ἐὰν δὲ ἀμφισβητήσιμος ἡ τίμησις γίγνηται, τοὺς πρὸς ἀνδρῶν εἶναι τιμῶντας κυρίους· ἐὰν δὲ ἀδυνατῶσιν αὐτοί, τοῖς νομοφύλαξι τελευτῶντας ἐπιτρέπειν. ἐκγόνοις δὲ πρὸς γονέας εἶναι τῶν τοιούτων τραυμάτων δικαστὰς μὲν τοὺς ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη γεγονότας ἐπάναγκες,

A et pr Ω.—[n] παῖδες om ꞕ.—[o] ἀκουσίων τε καὶ ἑκουσίων ΑΩꞕr, ἑκουσίων καὶ ἀκουσίων υ.—[p] εἶναι τοιοῦτον A et corr Ω : τοιοῦτον εἶναι *ς.—[q] ἔστω τῶν A et pr Ω.—
[r] βλάπτηι (ει) Ω, βλάπτει ꞕr.—[s] τῆι βλάβηι ΑΞΩσf : om r.—[t] ὑπὸ υ : om r.—[u] γεν-

in medio situm est. Mox pro ἐνεστώτων in vet. libro legi ἐνέστω τῶν, in aliis ἔστω τῶν Steph. refert; sed recte habet ἐνεστώτων, i. e. προκειμένων : *vulnera igitur ex ira inflicta si adsunt* s. *extant*, *in disquisitionem veniunt*.—τοῦτον δέ; particula δὲ apodosin facit, ac si præcesserit ἐὰν δέ τις pro ὅσα δέ τις. Ast.

ἐνεστώτων] Pro ἐνεστώτων legitur in uno vet. cod. ἐνέστω τῶν, in altero ἔστω τῶν : cui assentiri malim, si ab ea quæ hic est lectione discedendum sit. Steph.

γενήτας] Hanc vocem γενήτας habes eodem modo scriptam et in dialogo Axiocho, qui est inter τοὺς νοθευομένους. At γεννήτας alia significatione, nimirum pro parentibus, habes cum alibi, tum pag. 878. Steph.

τοὺς γενήτας] *Qui ejusdem gentis sunt*, gentiles. Vid. Pollux viii. 9. §. 111. Cf. Taylor. ad Demosthen. in Neær. t. ii. p. 1023. Reisk. Appar. crit. et quos ibi citavit vir doctissimus. Fuerunt, qui γεννητὰς scribere mallent. Ast.

οἷς ἂν παῖδες μὴ ποιητοὶ ἀληθινοὶ δὲ ὦσιν· ἂν δέ τις ὄφλῃ,
τιμᾶν εἰ τεθνάναι χρὴ τὸν τοιοῦτον εἴ τέ τι μεῖζον ἕτερον
τούτου πάσχειν ἢ καὶ μὴ πολλῷ σμικρότερον· καὶ τῶν
ξυγγενῶν τοῦ δράσαντος μηδένα δικάζειν, μηδ' ἐὰν γεγο- II. 879.
νὼς ᾖ τὸν χρόνον ὅσον ὁ νόμος εἴρηκε. δοῦλος δὲ[w] ἄν[x] τις
ἐλεύθερον ὀργῇ τρώσῃ, παραδότω τὸν δοῦλον ὁ κεκτημένος III. iii. 169.
τῷ τρωθέντι χρῆσθαι[y] ὅ τι ἂν ἐθέλῃ· ἐὰν δὲ μὴ παραδιδῷ,
αὐτὸς τὴν βλάβην ἐξιάσθω. ἐὰν δὲ ἐκ[z] συνθήκης αἰτιᾶται
τοῦ δούλου καὶ τοῦ τρωθέντος μηχανὴν εἶναί τις τὸ γεγο-
νός, ἀμφισβητησάτω· ἐὰν δὲ μὴ ἕλῃ, τριπλασίαν ἐκτισά-
τω τὴν βλάβην, ἑλὼν δὲ ἀνδραποδισμοῦ ὑπόδικον ἐχέτω
τὸν τεχνάζοντα μετὰ τοῦ δούλου. ὃς δ' ἂν ἄκων ἄλλος
ἄλλον τρώσῃ, τὸ βλάβος ἁπλοῦν ἀποτινέτω· τύχης γὰρ
νομοθέτης οὐδεὶς ἱκανὸς[a] ἄρχειν· δικασταὶ δὲ ὄντων οἵ περ
τοῖς ἐκγόνοις πρὸς τοὺς γεννήτορας ἐρρήθησαν, καὶ τιμώντων
τὴν ἀξίαν τῆς βλάβης.

§. 16. Βίαια[b] μὲν δὴ πάνθ' ἡμῖν τὰ προειρημένα πάθη,
βίαιον δὲ καὶ τὸ τῆς αἰκίας[c] πᾶν γένος. ὧδε οὖν χρὴ περὶ

νήτας ΑΞΩfħr : γενήτας *ς.—[v] μέχρι ΑΩυτ : μέχρις *ς.—[w] δ' fħr.—[x] ἐάν υfħr.—[y] χρήσασθαι fħ et γρ Ω.—[z] lacuna in Ξ.—[a] ἱκανῶς ΑΩ.—[b] βία Α et pr Ω.—

ποιητοὶ] I. e. *θετοὶ*, s. *εἰσποιητοὶ*, *adoptati*, ut xi. 7. p. 923. E. *εἴτε γεννητὸς ἂν εἴτε ποιητός*. Sic Lys. p. 510. t. v. Isæus p. 90. 96. 121. 122. 123. 169. t. vii. Lycurg. p. 174. t. iv. De *ποιεῖσθαι*, *adoptare*, vid. Wyttenbach. Bibl. Crit. v. iii. p. iv. p. 76. Mox *εἰ* est *utrum*, vid. ad i. 11. et vii. 18. Ast.

εἰ τεθνάναι] Malim *εἴτε τεθνάναι*. Steph.

ἐξιάσθω] *ἐξιᾶσθαι*, *ἀκεῖσθαι* et *ἐξακεῖσθαι*, proprie *læsa reficere* et sarcire, est *reparare*, v. Hemsterhus. ad Thom. M. p. 26. Wesseling. ad Herod. v. 91. Sic x. 1. p. 885. D. xi. 12. p. 933. E. Ast.

εἶναι τὶς] Quum *τὶς* ad *αἰτιᾶται* pertineat, dubitari potest an ipse auctor tam longe removerit. Steph.

εἶναί τις] Offendit *τὶς*, nimis remotum a verbo suo *αἰτιᾶται* et abundans fere: rectius enim hæc ad *ὁ κεκτημένος* (*dominus*) referrentur, quia de hoc ipso agitur. Quocirca pro *τὶς* scribendum esse censeo *τινὰ*, quod cum *μηχανὴν* conjungatur. Mox *ἀμφισβητησάτω* est: *in controversiam id vocato*, sc. coram judicibus. Ast.

τεχνάζοντα] In Ald. est *τεχνάζοντα*, quod ambiguum esse potest an pro *τεχνάζοντα* an pro *τεχνάσαντα* irrepserit: magis certe hoc conveniret, sed illud est vicinius. Steph.

ἄλλος ἄλλον] Vide annon scribendum sit potius, *ἄλλως ἄλλον τρώσῃ*. Steph.

ἄλλος] Scripsimus *ἄλλως*, Stephanum secuti; quod nunc quidem factum nollem; *ἄλλος* enim propter *ἄλλον* appositum est ex abundanti. Sic xi. 12. init. *Ὅσα τις ἄλλος ἄλλον πημαίνει*. p. 933. E. *ὅσα ἄν τις ἕτερος ἄλλον πημήνῃ*. c. 13. Ast.

§. 16. *αἰκίας*] *αἰκία injuria est cum contumelia conjuncta* et, quæ contumeliæ causa fit, verberatio, v. Salmas. Observatt. ad Jus Attic. et Rom. p. 227. 282. Des. Herald. Animadv. ad Jus Attic. et Rom. ii. 9. iii. 3. Petit. Legg. Attic. p. 628. Ast.

τῶν τοιούτων πάντα ἄνδρα καὶ παῖδα καὶ γυναῖκα ἀεὶ διανοεῖσθαι, τὸ πρεσβύτερον ὡς οὐ σμικρῷ τοῦ νεωτέρου ἐστὶ πρεσβευόμενον ἔν τε θεοῖσι καὶ ἐν ἀνθρώποις τοῖς μέλλουσι σώζεσθαι καὶ εὐδαιμονεῖν. αἰκίαν[d] οὖν περὶ πρεσβύτερον ἐν πόλει γενομένην ὑπὸ νεωτέρου ἰδεῖν αἰσχρὸν καὶ θεομισές· ἔοικε δὲ νέῳ παντὶ ὑπὸ γέροντος πληγέντι ῥαθύμως ὀργὴν ὑποφέρειν, αὑτῷ τιθεμένῳ τιμὴν ταύτην εἰς γῆρας. ὧδε οὖν
III. iii. 170. ἔστω. πᾶς ἡμῖν αἰδείσθω τὸν ἑαυτοῦ πρεσβύτερον ἔργῳ τε καὶ ἔπει· τὸν δὲ προέχοντα εἴκοσιν ἡλικίας ἔτεσιν, ἄῤῥενα ἢ θῆλυν, νομίζων ὡς πατέρα ἢ μητέρα διευλαβείσθω, καὶ πάσης τῆς δυνατῆς ἡλικίας αὐτὸν φιτῦσαι καὶ[e] τεκεῖν ἀπέχοιτο ἀεὶ θεῶν γενεθλίων[f] χάριν. ὡς δ' αὔτως καὶ ξένου ἀπείργοιτο, εἴτε πάλαι ἐνοικοῦντος εἴτε νεήλυδος ἀφιγμένου· μήτε γὰρ ὑπάρχων μήτε ἀμυνόμενος τὸ παράπαν τολμάτω πληγαῖς τὸν τοιοῦτον νουθετεῖν. ξένον δὲ[g] ἂν ἀσελγαίνοντα καὶ θρασυνόμενον, ἑαυτὸν τύπτοντα, οἴηται δεῖν κολασθῆναι, λαβὼν πρὸς τὴν ἀρχὴν τῶν ἀστυνόμων ἀπαγέτω, τοῦ[h] τύπτειν δὲ εἰργέσθω, ἵνα πόῤῥω γίγνηται τοῦ τὸν ἐπιχώριον ἂν τολμῆσαί ποτε πατάξαι. οἱ δ' ἀστυ-

[c] *αἰκείας* (ut videtur) pr ΑΩ.—[d] *αἰτίαν* υ.—[e] ἢ ђ.—[f] *θεῶν τε γεν.* f.—[g] δ' ђ.—

ὧδε οὖν χρὴ] Citavit hæc Stob. Serm. xlii. p. 301. Mox in verbis *πρεσβύτερον* et *πρεσβευόμενον* (*colendum; πρεσβεύειν* est enim *colere*, *προτιμᾶν*, Latin. *nihil antiquius habere*, v. Jungermann. ad Polluc. ii. 12. et Schweighæuser. ad Epict. Dissert. iv. 8. 10.) paronomasia inest, vid. ii. 4. De *ἐν*, *apud*, *existimatione*, vid. ad i. 6. Deinde *αὐτῷ* referendum ad *γέροντος*: *ταύτην τὴν τιμὴν τιθεμένῳ εἰς γῆρας αὐτῷ*: *hanc venerationem* (*τιμὴ* est *veneratio*, qua juvenes afficiunt seniores) *ipsius senectuti tribuenti.* Ficin. vertit: *id ob senectutis reverentiam patienter ferre.* Cornar. vero hæc ita reddidit, ac si *αὑτῷ* legerit: *et honorem hunc sibi in senectutem ducere;* tunc *τίθεσθαι* esset id quod *ἀποτίθεσθαι*, *reponere*, reservare, ut apud Xenoph. Mem. Socr. ii. 1. 31. *τὰ χαλεπὰ εἰς τὸ γῆρας ἀποθέμενοι.* Ast.

θῆλυν] Sic et alibi *ἄῤῥενα ἢ θῆλυν*, non *θήλειαν*, scriptum est. Steph.

πᾶς ἡμῖν] Laudat Euseb. Præp. Ev. xii. 36. p. 611. A. ubi *λόγῳ* pro *ἔπει* extat. Mox Stob. *φυτεῦσαι*. De *ὡς δ' αὔτως* vid. ad v. 2. De *ὑπάρχων* vid. ad ix. 9. Ast.

νουθετεῖν] In præc. edit. *νομοθετεῖν* pro *νουθετεῖν*. Affertur tamen et alia lectio *ἀθετεῖν*: sed verbo *ἀθετεῖν* minime est aptus hic locus: contra verbo *νουθετεῖν* aptissimus: est enim *πληγαῖς νουθετεῖν*, quod dicitur Latine *verberibus castigare*. Steph.

πληγαῖς νουθετεῖν] *Verberibus castigare;* Steph. egregie id reposuit pro *νομοθετεῖν*. Cornar. corrigebat *ἀθετεῖν*, quod locum habere nequit. *Νουθετεῖν* etiam Cod. Voss. exhibere probabile est, quum nihil diversitatis enotatum reperiamus. Deinde ante *ἑαυτὸν* Cod. Voss. interponit *καὶ*, quod Steph. quoque affert; sed eo non opus est; *θρασυνόμενον* est enim i. q. *θρασέως*, *audacter*, *ferociter*. Ast.

νόμοι παραλαβόντες τε καὶ ἀνακρίναντες, τὸν ξενικὸν αὖ
θεὸν[i] εὐλαβούμενοι, ἐὰν ἄρα ἀδίκως δοκῇ ὁ ξένος τὸν ἐπι-
χώριον τύπτειν τῇ μάστιγι, τὸν ξένον, ὅσας ἂν αὐτὸς[k] πα-
τάξῃ, τοσαύτας δόντες τῆς θρασυξενίας παυόντων· ἐὰν δὲ
μὴ ἀδικῇ, ἀπειλήσαντές τε[l] καὶ ὀνειδίσαντες τῷ ἀπαγα-
γόντι[m] μεθιέντων ἄμφω. ἧλιξ δὲ ἥλικα καὶ τὸν ἄπαιδα
προέχοντα ἡλικίᾳ ἑαυτοῦ ἐὰν[n] τύπτῃ, γέρων τε γέροντα, II. 880.
καὶ ἐὰν νέος νέον, ἀμυνέσθω κατὰ φύσιν ἄνευ βέλους ψι-
λαῖς ταῖς χερσίν. ὁ δὲ ὑπὲρ τετταράκοντα γεγονὼς ἔτη III. iii. 171.
ἐὰν τολμᾷ τῳ μάχεσθαι εἴτε ἄρχων εἴτε ἀμυνόμενος,
ἄγροικος καὶ ἀνελεύθερος ἂν λεγόμενος ἀνδραποδώδης τε,
δίκης ἂν ἐπονειδίστου[o] τυγχάνων τὸ πρέπον ἔχοι. καὶ ἐὰν
μέν τις τοιούτοις παραμυθίοις εὐπειθὴς γίγνηται, εὐήνιος ἂν
εἴη· ὁ δὲ δυσπειθὴς καὶ μηδὲν προοιμίου φροντίζων δέχοιτ'
ἂν τὸν τοιόνδε ἑτοίμως νόμον· Ἐάν τις τύπτῃ τὸν πρεσβύ-
τερον εἴκοσιν ἔτεσιν ἢ πλείοσιν ἑαυτοῦ, πρῶτον μὲν ὁ προσ-
τυγχάνων, ἐὰν μὴ[p] ἧλιξ μηδὲ νεώτερος ᾖ τῶν μαχομένων,
διειργέτω ἢ κακὸς ἔστω κατὰ νόμον· ἐὰν δὲ ἐν τῇ τοῦ
πληγέντος ἡλικίᾳ ἢ ἔτι νεώτερος, ἀμυνέτω ὡς ἀδελφῷ ἢ
πατρὶ ἢ ἔτι ἀνωτέρω τῷ ἀδικουμένῳ. πρὸς δ' ἔτι δίκην

[h] τοῦ om pr Ω.—[i] αὖθις f.—[k] αὐτὸς add AΩυfħx.—[l] τε om ħ.—[m] ἀπάγοντι γρ Ω ἀπ' ὀρθώσεως.—[n] ἐὰν AΩυfħ: ἂν *ς.—[o] δίκης ἀνεπονειδίστου AΞΩfx.—[p] μὲν γρ Ω

εὐλαβούμενοι] Universe quidem ad sequentia spectat, inprimis vero ad illa ἐὰν δὲ μὴ ἀδικῇ. Ante πατάξῃ e Cod. Voss. αὐτὸς recepimus. Ast.

τῷ ἀπαγαγόντι] ἀπάγειν, quod alias est *in carcerem abducere* s. rapere, h. l. est *ad judicem abducere, ad supplicium rapere*, vid. Reisk. ind. Græcit. Demosth. p. 80. Ast.

καὶ τὸν ἄπαιδα προέχοντα] Ante καὶ excidisse videtur ἤ. Ficin. *æqualis autem si æqualem vel paulo majorem, nondum tamen patrem, aut senex senem, sive juvenis juvenem verberibus cædunt.* ἀμυνέσθω, *se defendito vimque propellito*, sc. ὁ τυπτόμενος.—κατὰ φύσιν Serranus amplificavit ita vertendo: *injuriam propulsato, non adhibitis quidem armis, sed iis instrumentis, quæ natura sumministrarit, manibus videlicet nudis.* Mox verbis ἄγροικος—λεγόμενος ipsa pœna significatur. Ast.

ἂν ἐπονειδίστου] In uno vet. δίκης ἀνεπονειδίστου τυγχάνων, perperam. Steph.

προοιμίου φροντίζων] Bene Steph. 'Videri posset scribendum παραμυθίου; nam cum præcesserit καὶ ἐὰν τις τοιούτοις παραμυθίοις εὐπειθὴς γίγνηται, nunc de eo, quem δυσπειθῆ vocat et illi opponit, rationi consentaneum esse videtur, ut dicat καὶ μηδὲν παραμυθίου φροντίζων, non autem προοιμίου. Sed intelligit prooemii materiam esse παραμύθιον, et legislatorem suo procemio eos, quibuscum illi negotium est, παραμυθεῖσθαι. Perinde igitur fuerit, ac si diceret in eo, de quo nunc agitur, loco: καὶ μηδὲν προοιμίου, ὃ ἀντὶ παραμυθίου ἐστὶ, φροντίζων.' Mox in libro vet. legi εἴκοσιν ἢ πλείοσιν ἔτεσιν Steph. memorat; Ficin. enim vertit: *viginti annis vel pluribus.* —πρὸς δ' ἔτι, vid. ad v. 14. Ast.

ὑπεχέτω τῆς αἰκίας ὁ τὸν πρεσβύτερον, ὡς εἴρηται, τολμή-
σας τύπτειν, καὶ ἐὰν ὄφλῃ τὴν δίκην, δεδέσθω μηδὲν ἐνιαυ-
τοῦ σμικρότερον· ἐὰν δὲ οἱ δικασταὶ τιμήσωσι πλείονος,
ἔστω κύριος ὁ τιμηθεὶς αὐτῷ χρόνος. ἐὰν δὲ ξένος ἢ τῶν
μετοίκων τις τύπτῃ τὸν πρεσβύτερον εἴκοσιν ἔτεσιν ἢ
πλείοσιν[q] ἑαυτοῦ, περὶ μὲν τῶν παραγενομένων τῆς βοηθείας
ὁ αὐτὸς νόμος ἐχέτω τὴν αὐτὴν δύναμιν, ὁ δὲ τὴν τοιαύτην
δίκην ἡττηθείς, ξένος μὲν ὢν καὶ μὴ ξύνοικος, δύο ἔτη δεδε-
μένος ἐκτινέτω ταύτην αὐτὴν τὴν δίκην, ὁ δὲ μέτοικός τε ὢν
III. iii. 172. καὶ ἀπειθῶν τοῖς νόμοις τρία ἔτη δεδέσθω, ἐὰν μὴ τὸ δικα-
στήριον πλείονος αὐτῷ χρόνου τιμήσῃ τὴν δίκην. ζημιούσθω
δὲ καὶ ὁ παραγενόμενος ὁτῳοῦν τούτων καὶ μὴ βοηθήσας
κατὰ νόμον, ὁ μὲν μεγίστου τιμήματος ὢν μνᾷ, δευτέρου
δὲ ὢν πεντήκοντα δραχμαῖς, τρίτου δὲ τριάκοντα, εἴκοσι
δὲ τοῦ[r] τετάρτου. δικαστήριον δὲ γιγνέσθω τοῖς τοιούτοισι[s]
στρατηγοὶ καὶ ταξίαρχοι φύλαρχοί[t] τέ καὶ ἵππαρχοι.[u]
[§. 17.] Νόμοι δέ, ὡς ἔοικεν, οἱ μὲν τῶν χρηστῶν ἀνθρώ-
πων ἕνεκα[v] γίγνονται, διδαχῆς χάριν[w] τοῦ τίνα τρόπον
ὁμιλοῦντες ἀλλήλοις ἂν φιλοφρόνως οἰκοῖεν, οἱ δὲ τῶν τὴν
παιδείαν διαφυγόντων, ἀτεράμονι χρωμένων[x] τινὶ[y] φύσει
καὶ μηδὲν τεγχθέντων,[z] ὥστε μὴ οὐχ[a] ἐπὶ πᾶσαν ἰέναι κά-
κην. οὗτοι τοὺς μέλλοντας λόγους ῥηθήσεσθαι πεποιηκότες
ἂν εἶεν· οἷς δὴ τοὺς νόμους ἐξ ἀνάγκης ὁ νομοθέτης ἂν νο-
μοθετοῖ, βουλόμενος αὐτῶν μηδέποτε χρείαν γίγνεσθαι.

ἀπ' ὀρθώσεως.—[q] ἢ πλείοσιν add ΑΩυfhr.—[r] τοῦ om pr Ω.—[s] τοιούτοις f.—[t] καὶ φύλαρχοί υfhr.—[u] ὕπαρχοι r.—[v] ἕνεκα ἀνθρώπων h.—[w] τρόπον r.—[x] χρωμένων f.

ταύτην αὐτὴν τὴν δίκην] *Hanc ipsam pœnam*, sc. τὸ δύο ἔτη δεδεμένον εἶναι; pro αὐτὴν ταύτην τὴν δίκην. Sic inverso ordine sæpenumero scribitur οὗτος αὐτός; velut Xenoph. Œcon. viii. 17. infra ἐν τούτῳ αὐτῷ. x. 2. ταῦτα αὐτά. c. 5. ταῦτα αὐτά. c. 12. περὶ τοῦτο αὐτό. xii. 9. p. 958. E. Epinom. 2. p. 975. B. c. 4. p. 978. C. c. 6. p. 982. E. Ast.

δικαστήριον] I. q. δικασταί. Vid. ad iii. 5. Ast.

§. 17. *νόμοι δὲ*] Laudat Stob. Serm. xlii. p. 301. ubi pro τεγχθέντων (de quo vid. ad c. 1. sicuti de v. ἀτεράμονι) legitur ταχθέντων, et νομοθετῇ (sic). Ast.

τεγχθέντων] Margini cujusdam vet. libri, participii τεγχθέντων adscriptæ sunt duæ expositiones istæ, μαλαχθέντων, βραχέντων: tibi autem ne has quidem invidere volui. Quinetiam illis addendum putavi, convenire hunc locum cum alio quem habuimus in principio, quod ad usum participii τεγχθέντων et nominis ἀτεράμονι attinet; sicut enim hic dicit, ἀτεράμονι χρωμένων τινὶ φύσει καὶ μηδὲν τεγχθέντων, ita ibi scribit, ὡς ἀτεράμων εἰς τοσοῦτον φύσει γίγνοιτ' ἄν, ὥς τε μὴ τήκεσθαι: addens etiam, νόμοις ἄτηκτοι γίγνωνται. Steph.

πατρὸς γὰρ ἢ μητρὸς ἢ τούτων ἔτι προγόνων ὅς τις τολμή-
σει ἅψασθαί ποτε βιαζόμενος αἰκίᾳ τινί, μήτε τῶν ἄνω
δείσας θεῶν μῆνιν μήτε τῶν ὑπὸ γῆς τιμωριῶν λεγομένων,
ἀλλ' ὡς εἰδὼς ἃ μηδαμῶς οἶδε, καταφρονῶν τῶν παλαιῶν II. 881.
καὶ ὑπὸ πάντων εἰρημένων παρανομεῖ, τούτῳ δεῖ τινὸς ἀπο-
τροπῆς ἐσχάτης. θάνατος μὲν οὖν οὐκ ἔστιν ἔσχατον, οἱ δὲ III. iii. 173.
ἐν Ἅιδου τούτοισι[b] λεγόμεναι πόνοι ἔτι τε τούτων εἰσὶ μᾶλ-
λον ἐν ἐσχάτοις, καὶ ἀληθέστατα λέγοντες οὐδὲν ἀνύτουσι[c]
ταῖς τοιαύταις ψυχαῖς ἀποτροπῆς· οὐ γὰρ ἂν ἐγίγνοντό
ποτε μητραλοῖαί τε καὶ τῶν ἄλλων γεννητόρων ἀνόσιοι
πληγῶν τόλμαι. δεῖ δὴ τὰς ἐνθάδε κολάσεις περὶ τὰ τοι-
αῦτα τούτοισι[b] τὰς ἐν τῷ ζῆν μηδὲν τῶν ἐν Ἅιδου λείπεσ-
θαι κατὰ δύναμιν. ἔστω δὴ[d] λεγόμενον τὸ μετὰ τοῦτο
τῇδε· ὃς ἂν τολμήσῃ πατέρα ἢ μητέρα ἢ τούτων πατέρας
ἢ μητέρας τύπτειν μὴ μανίαις ἐχόμενος, πρῶτον μὲν ὁ
προστυγχάνων καθά περ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν βοηθείτω, καὶ ὁ
μὲν μέτοικος ἢ ξένος εἰς προεδρίαν τῶν ἀγώνων καλείσθω
βοηθῶν, μὴ βοηθήσας δὲ ἀειφυγίαν ἐκ τῆς χώρας φευγέτω·
ὁ δὲ μὴ μέτοικος βοηθῶν μὲν ἔπαινον ἐχέτω, μὴ βοηθῶν δὲ
ψόγον· δοῦλος δὲ βοηθήσας μὲν ἐλεύθερος γιγνέσθω, μὴ
βοηθήσας δὲ πληγὰς ἑκατὸν τῇ μάστιγι τυπτέσθω, ἐν
ἀγορᾷ μὲν ἂν[e] γίγνηται τὸ γιγνόμενον,[f] ὑπ' ἀγορανόμων,
ἐὰν δ' ἐκτὸς ἀγορᾶς ἐν ἄστει, τῶν ἀστυνόμων κολάζειν τὸν
ἐπιδημοῦντα, ἐὰν δὲ κατ' ἀγροὺς τῆς χώρας που, τοὺς τῶν
ἀγρονόμων ἄρχοντας. ἐὰν δ' ἐπιχώριος ὁ παρατυγχάνων ᾖ

—y τινὶ γρ Ω.—z τεχθέντων Ξ.—a οὐκ om A et pr Ω.—b τουτοισὶ ℌ.—c ἀνύττουσι

ὡς εἰδὼς] *Quasi sciat* (inania illa esse terriculamenta, et neutiquam post mortem sceleratos ita puniri, ut fama tradat), *quæ*, utpote homo, *scire nequit*. Ast.

ἔτι τε τούτων] Sensus est: *quod vero ad pœnas attinet, quæ scelestis dicuntur apud inferos exspectandæ esse, ipsi iis magis sunt in extremis* (ipsi tam scelesti sunt, ut nihil scelestius possit cogitari et ipsa inferorum sedes scelerata eorum improbitatem non exæquet), *et nihil* (illæ) *efficiant* (frustra istos avertere ac deterrere conantur). *Λέγοντες* ita positum est, ac si λόγοι περὶ τῶν ἐν ᾅδου πόνων præcedat; igitur λέγοντες sunt λόγοι dehortantes, deterrentes. Pro ἀνύτουσι Stob. ἀνύττουσι, sed vid. Porson. ad Eurip. Phœn. 463. Ast.

καὶ τῶν ἄλλων] Non dubito quin adjecta præpositione κατὰ scribendum sit, μητραλοῖαί τε καὶ κατὰ τῶν ἄλλων γεννητόρων ἀνόσιοι πληγῶν τόλμαι. Videri autem potest latius his γεννητόρων appellationem extendisse quam vocis proprietas patiatur: quum alioqui potuisset dicere μητραλοῖαί τε καὶ πατραλοῖαι. Steph.

III. iii. 174. τις, ἐάν τε[g] παῖς ἐάν τε ἀνὴρ ἐάν τ' οὖν γυνή, ἀμυνέτω πᾶς τὸν ἀνόσιον ἐπονομάζων· ὁ δὲ μὴ ἀμύνων ἀρᾷ ἐνεχέσθω Διὸς ὁμογνίου καὶ πατρῴου κατὰ νόμον. ἐὰν δέ τις ὄφλῃ δίκην αἰκίας γονέων, πρῶτον μὲν φευγέτω ἀειφυγίαν ἐξ ἄστεος[h] εἰς τὴν ἄλλην χώραν καὶ πάντων ἱερῶν εἰργέσθω· μὴ δὲ εἰργόμενον κολαζόντων αὐτὸν ἀγρονόμοι πληγαῖς καὶ πάντως ὡς ἂν ἐθέλωσι· κατελθὼν δὲ θανάτῳ ζημιούσθω. ἐὰν δέ τις τῷ τοιούτῳ ὅσοι ἐλεύθεροι συμφάγῃ ἢ συμπίῃ ἢ τινα τοιαύτην ἄλλην κοινωνίαν κοινωνήσῃ, ἢ καὶ μόνον ἐντυγχάνων που προσάπτηται ἑκών, μήτε εἰς ἱερὸν ἔλθῃ μηδὲν μήτ' εἰς ἀγορὰν μήτ' εἰς πόλιν ὅλως πρότερον ἢ καθήρηται, νομίζων κεκοινωνηκέναι ἀλιτηριώδους τύχης. ἐὰν δὲ ἀπειθῶν νόμῳ[i] ἱερὰ καὶ πόλιν μιαίνῃ παρανόμως, ὃς ἂν τῶν ἀρχόντων αἰσθόμενος μὴ ἐπάγῃ δίκην τῷ τοιούτῳ, ἐν εὐθύναις ἔστω τῶν κατηγορημάτων τῶν μεγίστων ἐν τούτῳ[k] αὐτῷ.

II. 882. ἐὰν δὲ αὖ δοῦλος τύπτῃ τὸν ἐλεύθερον, εἴτ' οὖν ξένον εἴτε ἀστόν, βοηθείτω μὲν ὁ προστυγχάνων ἢ κατὰ τὸ τίμημα τὴν εἰρημένην ζημίαν ἀποτινέτω, συνδήσαντες δὲ οἱ προστυγχάνοντες μετὰ τοῦ πληγέντος παραδόντων τῷ ἀδικου-
III. iii. 175. μένῳ· ὁ δὲ παραλαβών, δήσας ἐν πέδαις καὶ μαστιγώσας ὁπόσας ἂν ἐθέλῃ,[l] μηδὲν βλάπτων τὸν δεσπότην, παραδότω ἐκείνῳ κεκτῆσθαι κατὰ νόμον. ὁ δὲ νόμος ἔστω· Ὃς ἂν ἐλεύθερον δοῦλος ὢν τύπτῃ μὴ τῶν ἀρχόντων κελευόντων, παραλαβὼν ὁ κεκτημένος παρὰ τοῦ πληγέντος δεδεμένον αὐτὸν μὴ λύσῃ πρὶν ἂν ὁ[m] δοῦλος πείσῃ τὸν πληγέντα

Ξ.—[d] ἔστω γὰρ δὴ v.—[e] εἰ v.—[f] γενόμενον ΑΞΩfr.—[g] τε γρ Ω.—[h] ἄστεως v.—[i] νόμων Ω.—[k] fortasse legendum ἐν τούτῳ.—[l] ἐθέλοι 𝔥.—[m] ὁ om 𝔥.

τὸν ἀνόσιον ἐπονομάζων] *Eum*, qui cædit, *scelestum clamitans* s. increpans. Articulus indicat, quod et solet et debet fieri (*cædentem ita clamitans* s. vocans, ut solet ejusmodi homo vocari), vid. ad ii. 1. Ast.

ὁμογνίου] Vid. ad v. 2.—*πατρῴου*, vid. ad Polit. iv. 5.—Ad *πάντων ἱερῶν εἰργέσθω* cf. S. Petit. Legg. Attic. p. 240. Ast.

ἐν εὐθύναις ἔστω] *εὐθύναι* proprie de magistratibus ponitur: *δίκαι κατὰ τῶν ἀρξάντων κακῶς, si rerum a magistratibus gestarum ratio repetitur.* Cf. xii. 3. Æschin. contra Ctesiph. t. iii. p. 405. 414. V. Schol. Ruhnk. p. 243. et Ruhnk. ad Tim. p. 125. Igitur est: *is in judicium vocator* s. *accusator maximorum criminum hanc ipsam ob causam* (*ἐν τούτῳ αὐτῷ*; *ἐν* est *propter*, vid. ad iii. 3.). Ast.

ξυνδήσαντες] Int. *τὸν δοῦλον*. Mox *ἐν*, ut solet, abundat, vid. ad i. 14. Ast.

μὴ λύσῃ] Suidas, hunc locum citans t. ii. p. 475. explicat *λυσάτω*, sed *μὴ* vetans cum imperativo præsentis, non aoristi, apud Atticos conjungitur, vid.

ἄξιος εἶναι τοῦ λελυμένος ζῆν. τὰ αὐτὰ δὲ γυναιξί τε ἔστω πρὸς ἀλλήλας περὶ πάντων τῶν τοιούτων νόμιμα, καὶ πρὸς ἄνδρας γυναιξὶ καὶ ἀνδράσι πρὸς γυναῖκας.

Dorvill. ad Charit. p. 237. Valcken. ad Eurip. Phœniss. 871. et eruditissimi Hermanni dissert. de præceptis quibusdam Atticistarum (Lips. 1810. 4.) excerpt. in Addend. Gregor. Corinth. p. 864. ed. Schäfer. Ast.

ἂν ἴσως ὑμῖν. ἀλλ' ἐπιχειρεῖτε, εἴ τι μέτριον λέγομεν, εἰπεῖν ἃ προκαλούμεθα.

ΚΛ. Οὐκοῦν, ὦ ξένε, δοκεῖ ῥᾴδιον εἶναι ἀληθεύοντας λέγειν ὡς εἰσὶ θεοί;

III. iii. 179. II. 886. ΑΘ. Πῶς;

ΚΛ. Πρῶτον μὲν γῆ καὶ ἥλιος ἄστρα τε[w] τὰ ξύμπαντα καὶ τὰ τῶν ὡρῶν διακεκοσμημένα καλῶς οὕτως, ἐνιαυτοῖς τε καὶ μησὶ διειλημμένα·[x] καὶ ὅτι πάντες Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι νομίζουσιν εἶναι θεούς.

ΑΘ. Φοβοῦμαί γε, ὦ μακάριε, τοὺς μοχθηρούς, (οὐ γὰρ δή ποτε εἴποιμ' ἂν ὥς γε αἰδοῦμαι,) μή πως ὑμῶν[y] καταφρονήσωσιν. ὑμεῖς μὲν[z] γὰρ οὐκ ἴστε αὐτῶν πέρι τὴν τῆς διαφορᾶς αἰτίαν, ἀλλ' ἡγεῖσθε ἀκρατείᾳ[a] μόνον ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν ἐπὶ τὸν ἀσεβῆ βίον ὁρμᾶσθαι τὰς ψυχὰς αὐτῶν.

ΚΛ. Τὸ δὲ τί πρὸς τούτοις αἴτιον ἄν, ὦ ξένε,[b] εἴη;

ΑΘ. Σχεδὸν ὃ παντάπασιν ὑμεῖς ἔξω ζῶντες οὐκ ἂν εἰδείητε, ἀλλὰ ὑμᾶς ἂν λανθάνοι.

ΚΛ. Τί δὴ τοῦτο φράζεις τὰ νῦν;

ΑΘ. Ἀμαθία τις μάλα χαλεπὴ δοκοῦσα εἶναι μεγίστη φρόνησις.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ει
ειλημμένα pr A.—[y] ἡμῶν pr Ω.—[z] μὲν om v.—[a] ἀκρατιαι Ω, ἀκρατία r, δι' ἀκρασίαν

δοκεῖ] Cod. Voss. ἐδόκει. Ast.

τὰ ξύμπαντα] Est et alia lectio, καὶ τὰ ξύμπαντα. Steph.

ἄστρα τε καὶ τὰ ξύμπαντα] Ficin. vertit: *sidera ipsumque universum;* sed tunc non bene quadrat καὶ τὰ τῶν ὡρῶν; contra, prægressis γῆ et ἥλιος, rectius habet τὰ ξύμπαντα ἄστρα. Ceterum similiter Minuc. Felix Octav. p. 130. 'ordo temporum ac frugum stabili varietate distinctus auctorem suum parentemque testatur,' ubi v. interpp. inprim. Ouzel. Ad verba πρῶτον μὲν—διειλημμένα int. τεκμήρια ἱκανά ἐστι; et sequens καὶ est i. q. δεύτερον δὲ s. ἔπειτα δὲ (int. καὶ τοῦτο τεκμήριόν ἐστιν), ὅτι cet. Ast.

διαφθορᾶς] Sic Cornar. vel e libro vet. vel de conjectura scribendum esse monuit pro διαφορᾶς. Steph. 'Affertur et alia lectio διαφθορᾶς, quæ quin sincera sit, dubitari nequit, quum loquatur de illis, quos μοχθηροὺς appellat, et quorum animi ad impietatem ruunt vel prorumpunt (ὁρμῶνται), qua nulla major esse animorum depravatio potest, aut etiam *morum corruptio* atque depravatio: sicut paulo ante 'corruptos mores depravatosque' dicentem Ciceronem audiebamus.' Ficin. διαφορᾶς legit vertens: *vos enim differentiæ istorum causam ignoratis.* De crebra vocum διαφορὰ et διαφθορὰ permutatione vid. Dorvill. ad Charit. p. 305. Denique pro ἀκρατείᾳ in uno vet. δι' ἀκρασίαν legi Steph. memorat. Bas. 2. vitiose ἡγεῖσθαι. Ast.

§. 2. ΑΘ. Εἰσὶν ἡμῖν ἐν γράμμασι λόγοι κείμενοι, οἱ
παρ' ὑμῖν οὐκ εἰσὶ δι' ἀρετὴν πολιτείας, ὡς ἐγὼ μανθάνω,
οἱ μὲν ἔν τισι μέτροις, οἱ δὲ καὶ ἄνευ μέτρων λέγοντες περὶ
θεῶν, οἱ μὲν παλαιότατοι, ὡς γέγονεν ἡ πρώτη φύσις οὐρα- III. iii. 180.
νοῦ τῶν τε ἄλλων, προϊόντες δὲ τῆς ἀρχῆς οὐ πολὺ θεογο-
νίαν διεξέρχονται, γενόμενοί τε ὡς πρὸς ἀλλήλους ὡμίλη-
σαν. ἃ τοῖς ἀκούουσιν εἰ μὲν εἰς ἄλλο τι καλῶς ἢ μὴ κα-
λῶς ἔχει,[c] οὐ ῥᾴδιον ἐπιτιμᾶν παλαιοῖς οὖσιν, εἰς μέντοι
γονέων τε θεραπείας καὶ τιμὰς οὐκ ἄν ἔγωγέ ποτε ἐπαινῶν
εἴποιμι οὔτε ὡς ὠφέλιμα οὔτε ὡς τὸ παράπαν ὀρθῶς[d] εἴ-
ρηται. τὰ μὲν οὖν δὴ τῶν ἀρχαίων πέρι μεθείσθω καὶ χαι-
ρέτω, καὶ ὅπῃ θεοῖσι φίλον λεγέσθω ταύτῃ· τὰ δὲ τῶν νέων
ἡμῖν καὶ σοφῶν αἰτιαθήτω[e] ὅπῃ κακῶν αἴτια. τόδε οὖν οἱ
τῶν τοιούτων ἐξεργάζονται λόγοι. ἐμοῦ γὰρ καὶ σοῦ, ὅταν
τεκμήρια λέγωμεν ὡς εἰσὶ θεοί, ταῦτα αὐτὰ προφέροντες,[f]
ἥλιόν τε καὶ σελήνην καὶ ἄστρα καὶ γῆν ὡς θεοὺς καὶ θεῖα
ὄντα, ὑπὸ τῶν σοφῶν τούτων ἀναπεπεισμένοι ἂν λέγοιεν[g] ὡς

γρ Ωr.—[b] ὦ ξένε ἂν r.—[c] ἔχει ΑΩυfħr : ἔχοι *s.—[d] ὄντως ΑΞΩυf.—[e] αἰτιαθήτων s.—[f] προφέροντες ΑΩυfr : προσφέροντες *s.—[g] λέγοιμεν υ.—[h] περιπεπεμένα f.

§. 2. *γενόμενοί τε*] Int. *οἱ θεοί*, quod e voce *θεογονίαν* petendum, vid. ad ix. 8. Pro *ὀρθῶς* legi quoque *ὄντως* Steph. adnotat, haud dubie Ficinum significans, qui vertit: *nec vera esse fatebor*. Ast.

τὰ—τῶν ἀρχαίων πέρι] I. e. *τὰ τῶν ἀρχαίων* s. *οἱ ἀρχαῖοι*, vid. ad iii. 1.—De *ὅπῃ θεοῖσι φίλον*, vid. nostra ad Phædr. p. 295. Ast.

αἰτιαθήτων] Ex Ald. Lov. Bas. 1. 2. et Cod. Voss. reposui *αἰτιαθήτω* (singulari numero). Ast.

ὅπῃ] Haud dubie corruptum est *ὅπῃ*; suspicor scribendum esse *ἔπη* (i. e. *λόγοι*, *dicta*); *ἔπος* est enim *πᾶς λόγος*, v. Etymol. M. et Eustath. ad Il. A. p. 3. Odyss. A. p. 1380. 61. Tunc *αἰτιαθήτω* cum *αἴτια* conjungi oportet; dicitur enim *αἰτιᾶσθαί τι αἴτιον*, ut Gorg. 519. A. *τοὺς τότε παρόντας αἰτιάσονται ξυμβούλους τοὺς αἰτίους τῶν κακῶν*, et addito *εἶναι*, ut p. 518. D. *οἱ δ' οὖν δι' ἀπειρίαν οὐ τοὺς ἑστιῶντας αἰτιάσονται τῶν νόσων αἰτίους εἶναι*. Hipp. Min. p. 372. E. *αἰτιῶμαι δὲ τοῦ νῦν παρόντος παθήματος τοὺς ἔμπροσθεν λόγους αἰτίους εἶναι*. Mox *τόδε* pro *τὸ δὲ* scripsimus, sensu jubente. Sic Ald. Lov. Bas. 1. 2. et Ficin. *profecto istorum verbis illud efficitur, ut*. Ast.

προσφέροντες] Genitivo hic opus esse videtur qui cum *ἐμοῦ καὶ σοῦ* jungatur: verum in vet. non *προσφέροντος* sed *προφέροντος* legitur. Steph. Genitivi absolute positi videntur, et *προσφέροντες* proxime anteced. accommodatum *ὅταν—λέγωμεν*. Bip.

προσφέροντες] Desiderabas *προσφερόντων* propter *ἐμοῦ* et *σοῦ*; sed interpositis *ὅταν τεκμήρια λέγωμεν*, quocum cohæret *προσφέροντες*, si sensum spectas, oratio mutata est. Steph. legi quoque *προσφέροντος* adnotat, quod locum habere quidem potest (etsi de duabus personis sermo est, vid. nostra ad Phædr. p. 371.) sed haud necessarium est. Ast.

ἀναπεπεισμένοι] Ficin. *tunc juvenes ab istis sapientibus aliter persuasi*; ut, nisi *οἱ νέοι* legerit, illud e prægressis *τῶν νέων* repetierit. *ἀναπεπεισμένοι* est simpliciter *persuasi*, ad eam sententiam traducti (v. Abresch. Auctar. Diluc. Thucyd. p. 258.). Participia *ὄντα* et *δυνά-*

ἀμφοῖν μεταξύ. καὶ δὴ καὶ τῶν ἑκουσίων τε καὶ ἀκουσίων[o] τὸ θυμῷ γιγνόμενον ἔφαμεν εἶναι τοιοῦτον.[p] τραυμάτων οὖν ἐνεστώτων[q] ὀργῇ γενομένων ἐὰν ὄφλῃ τις, πρῶτον μὲν τίνειν τοῦ βλάβους τὴν διπλασίαν, ἂν τὸ τραῦμα ἰάσιμον ἀποβῇ, τῶν δὲ ἀνιάτων τὴν τετραπλασίαν· ἐὰν δὲ ἰάσιμον μέν, αἰσχύνην δὲ μεγάλην τινὰ προσβάλλῃ τῷ τρωθέντι καὶ ἐπονείδιστον, τὴν τετραπλασίαν ἐκτίνειν. ὅσα δέ τις τρώσας τινὰ μὴ μόνον βλάπτῃ[r] τὸν παθόντα ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν, ποιήσας ἀδύνατον τῇ πατρίδι πρὸς πολεμίους βοηθεῖν, τοῦτον δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ζημιῶν ἐκτίνειν καὶ τῇ πόλει[s] τὴν βλάβην· πρὸς γὰρ ταῖς αὑτοῦ στρατείαις καὶ
III. iii. 168. ὑπὲρ τοῦ ἀδυνατοῦντος στρατευέσθω καὶ τὰς ὑπὲρ[t] ἐκείνου πολεμικὰς ταττέσθω τάξεις, ἢ μὴ δρῶν ταῦτα ὑπόδικος τῷ ἐθέλοντι τῆς ἀστρατείας γιγνέσθω κατὰ νόμον. τὴν δὲ δὴ τῆς βλάβης ἀξίαν, εἴτε διπλῆν εἴτε τριπλῆν εἴτε καὶ τετραπλασίαν, οἱ καταψηφισάμενοι δικασταὶ ταττόντων. ἐὰν δὲ ὁμόγονος ὁμόγονον τὸν αὐτὸν τρόπον τούτῳ τρώσῃ, τοὺς γεννήτας[u] καὶ τοὺς συγγενεῖς, μέχρι[v] ἀνεψιῶν παίδων πρὸς γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, γυναῖκάς τε καὶ ἄνδρας συνελθόντας κρίναντας παραδιδόναι τιμᾶν τοῖς γεννήσασι κατὰ φύσιν· ἐὰν δὲ ἀμφισβητήσιμος ἡ τίμησις γίγνηται, τοὺς πρὸς ἀνδρῶν εἶναι τιμῶντας κυρίους· ἐὰν δὲ ἀδυνατῶσιν αὐτοί, τοῖς νομοφύλαξι τελευτῶντας ἐπιτρέπειν. ἐκγόνοις δὲ πρὸς γονέας εἶναι τῶν τοιούτων τραυμάτων δικαστὰς μὲν τοὺς ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη γεγονότας ἐπάναγκες,

A et pr Ω.—[n] παῖδες om ḫ.—[o] ἀκουσίων τε καὶ ἑκουσίων ΑΩḫr, ἑκουσίων καὶ ἀκουσίων υ.—[p] εἶναι τοιοῦτον A et corr Ω : τοιοῦτον εἶναι *s.—[q] ἔστω τῶν A et pr Ω.—
ει
[r] βλάπτηι Ω, βλάπτει ḫr.—[s] τῆι βλάβηι ΑΞΩυf : om r.—[t] ὑπὸ υ : om r.—[u] γεν-

in medio situm est. Mox pro ἐνεστώτων in vet. libro legi ἐνέστω τῶν, in aliis ἔστω τῶν Steph. refert; sed recte habet ἐνεστώτων, i. e. προκειμένων: *vulnera igitur ex ira inflicta si adsunt* s. *extant, in disquisitionem veniunt.*—τοῦτον δέ; particula δὲ apodosin facit, ac si præcesserit ἐὰν δέ τις pro ὅσα δέ τις. Ast.

ἐνεστώτων] Pro ἐνεστώτων legitur in uno vet. cod. ἐνέστω τῶν, in altero ἔστω τῶν: cui assentiri malim, si ab ea quæ hic est lectione discedendum sit. Steph.

γενήτας] Hanc vocem γενήτας habes eodem modo scriptam et in dialogo Axiocho, qui est inter τοὺς νοθευομένους. At γεννήτας alia significatione, nimirum pro parentibus, habes cum alibi, tum pag. 878. Steph.

τοὺς γενήτας] *Qui ejusdem gentis sunt*, gentiles. Vid. Pollux viii. 9. §. 111. Cf. Taylor. ad Demosthen. in Neær. t. ii. p. 1023. Reisk. Appar. crit. et quos ibi citavit vir doctissimus. Fuerunt, qui γεννητὰς scribere mallent. Ast.

ἢ χαίρειν ἐάσαντες ἐπὶ τοὺς νόμους τρεπώμεθα[n] πάλιν, μὴ καὶ τὸ προοίμιον ἡμῖν[o] μακρότερον γίγνηται τῶν νόμων; οὐ γάρ τι[p] βραχὺς ὁ λόγος ἐκταθεὶς ἂν γίγνοιτο, εἰ τοῖσιν ἐπιθυμοῦσιν ἀσεβεῖν τὰ μὲν ἀποδείξαιμεν μετρίως τοῖς λόγοις, ὧν ἔφραζον δεῖν πέρι λέγειν, τὰ[q] δὲ εἰς φόβον τρέψαιμεν, τὰ δὲ δυσχεραίνειν ποιήσαντες ὅσα πρέπει, μετὰ ταῦτα ἤδη νομοθετοῖμεν.

ΚΛ. Ἀλλ', ὦ ξένε, πολλάκις μὲν ὥς γε ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τοῦτ' αὐτὸ εἰρήκαμεν, ὡς οὐδὲν ἐν τῷ παρόντι δεῖ προτιμᾶν βραχυλογίαν μᾶλλον[r] ἢ μῆκος·[s] οὐδεὶς γὰρ ἡμᾶς, τὸ λεγόμενον, ἐπείγων διώκει.[t] γελοῖον δὴ καὶ φαῦλον τὸ πρὸ τῶν βελτίστων τὰ βραχύτερα αἱρουμένους[u] φαίνεσθαι.[v] διαφέρει δ' οὐ σμικρὸν ἁμῶς[w] γέ πως πιθανότητά τινα τοὺς λόγους ἡμῶν ἔχειν, ὡς θεοί τ' εἰσὶ καὶ ἀγαθοί, δίκην τιμῶντες διαφερόντως ἀνθρώπων· σχεδὸν γὰρ τοῦτο ἡμῖν ὑπὲρ ἁπάντων τῶν νόμων κάλλιστόν τε καὶ ἄριστον προοίμιον ἂν εἴη. μηδὲν οὖν δυσχεράναντες μηδὲ ἐπειχθέντες, ἥν τινά ποτε ἔχομεν δύναμιν εἰς πειθὼ τῶν τοιούτων λόγων, μηδὲν III. iii. 182. ἀποθέμενοι διεξέλθωμεν εἰς τὸ δυνατὸν ἱκανῶς.

ΑΘ. Εὐχήν μοι δοκεῖ παρακαλεῖν ὁ λεγόμενος ὑπὸ σοῦ νῦν λόγος,[x] ἐπειδὴ προθύμως συντείνεις· μέλλειν δὲ οὐκέτι ἐγχωρεῖ λέγειν. [§. 3.] Φέρε δή, πῶς ἄν τις μὴ θυμῷ λέγοι περὶ θεῶν ὡς εἰσίν; ἀνάγκη γὰρ δὴ χαλεπῶς φέρειν καὶ μισεῖν ἐκείνους οἳ τούτων ἡμῖν αἴτιοι τῶν λόγων γεγέ-

𝔥𝔯 et corr A.—[n] τρεπόμεθα Ξ𝔳𝔣 et corr A, τρεψόμεθα 𝔥.—[o] ὑμῖν 𝔳.—[p] τι add A.—[q] λέγειν τὸν ΑΞΩ𝔯𝔣𝔥𝔯.—[r] μᾶλλον om 𝔥.—[s] ἢ καὶ μῆκος 𝔳.—[t] δοκεῖ 𝔥.—[u] αἱρουμένω 𝔳.—[v] φαινομένους φαίνεσθαι 𝔥.—[w] ἀμ. 𝔳.—[x] ἐπὶ σοῦ νῦν δὴ λ. 𝔯.—[y] τοῖς 𝔯.

ὅσα πρέπει] Hæc verba videntur potius cum sequentibus esse jungenda. STEPH. Recte Stephanus monet. Sic etiam Ficin. et Cornar. verterunt; et hic quidem: *et sic jam post hæc ea, quæ decent, legibus sanciverimus*. AST.

ἐπείγων διώκει] *Urgens* s. *instans persequitur*, h. e. nemo urget et impellit, quod significat, licere aliqua in re diutius commorari. Cf. Erasmi Adag. p. 585. Similiter vi. 22. init. *σχολῆς γὰρ ἀπολαύομεν, καὶ οὐδὲν ἡμᾶς ἐστὶ τὸ κατεπεῖγον*. Mox Cod. Voss. γελοῖον δὲ δή; sed Ficin. *quare ridiculum simul et pravum esset*. AST.

μηδὲν ἀποθέμενοι] *Neutiquam ei* (τῇ δυνάμει) *parcentes*, h. e. omnem adhibentes; *ἀποτίθεσθαι*, proprie *recondere* s. reservare in futuros usus, est parcere. Ficin. vertit: *pro viribus nihil prætermittamus*. Aliquanto melius Cornar. *de ea nihil deponentes*. AST.

ξυντείνεις] Schol. Ruhnk. *σπουδάζεις*. Ἀττικοί. AST.

νηνται καὶ γίγνονται. νῦν οὖν πειθόμενοι τοῖς μύθοις, οὓς ἐκ νέων παίδων ἔτι ἐν[y] γάλαξι τρεφόμενοι τροφῶν τε ἤκουον καὶ μητέρων, οἷον ἐν[z] ἐπῳδαῖς μετά τε παιδιᾶς καὶ μετὰ σπουδῆς λεγομένους,[a] καὶ μετὰ θυσιῶν ἐν εὐχαῖς αὐτοὺς ἀκούοντές[b] τε, καὶ ὄψεις ὁρῶντες ἑπομένας[c] αὐτοῖς ἃς ἥδιστα ὅ γε νέος[d] ὁρᾷ τε καὶ ἀκούει πραττομένας, θυόντων ἐν

—[z] ἐπὶ r.—[a] λεγομένων ΑΞΩυfhr.—[b] αὐτοὶ δακρύοντές r.—[c] ἐποθυίας v.—[d] ὁ

§. 3. πειθόμενοι] Affertur et contraria lectio, posita vocula οὐ ante πειθόμενοι. Steph. qui sic in Not. ‘Hic locus partim veteris exemplaris ope, partim conjectura mea restitui posse videtur. Primum igitur quod ad particulam negativam attinet, quam nobis ante participium πειθόμενοι exhibet, quod dat accipimus, ut proverbio dicitur: sed præterea ante illam voculam οὐ expungendam esse οὖν contendimus, simulque stigmen quæ est post γίγνονται: ut cum eo jungi possit νῦν, cui subjungatur hypostigme: hæ enim non magnæ mutationes facient, ut oratio minime suspensa, sicut antea, maneat: quum enim hic simulque in superioribus illis editionibus ita scriptum sit, ἀνάγκη γὰρ δὴ χαλεπῶς φέρειν καὶ μισεῖν ἐκείνους οἳ τούτων ἡμῖν αἴτιοι τῶν λόγων γεγένηνται καὶ γίγνονται: νῦν οὖν πειθόμενοι τοῖς μύθοις, οὓς ἐκ νέων etc. quum, inquam, ita et hic scriptum sit et illic, ego ita scribendum esse contendo, ἀνάγκη γὰρ δὴ χ. φ. καὶ μ. ἐ. οἳ τούτων ἡμῖν αἴτιοι τῶν λόγων γεγένηνται, καὶ γίγνονται νῦν, οὐ πειθόμενοι etc. Vide, quam pauca mutando, faciam ut tibi locum hunc legenti amplius hærendum non sit, invenienti participium πειθόμενοι, quod unde pendeat dicere nequaquam possis. Neque vero dubium mihi est quin multum hic locus Ficinum torserit, ne illam quidem negativam voculam agnoscentem: qui tandem non tam sensum verborum Platonis expressit, quam sententiam instituto sermoni consentaneam commentus, ejus loco exhibuit. Ita enim hunc locum vertit, *Verum quo modo absque offensione esse aliquis deos disserat? præsertim quum necesse sit graviter ferre odisseque eos qui horum verborum nobis causam præbuerunt. Hi certe a pueritia ad deos affirmandos eo maxime inducere animum potuerunt, quod dum lacte nutrirentur, a nutricibus matribusque multa de illis joco et serio dicta decantataque in orationibus audiebant*, etc. Hic sane longe alium sensum audis quam eum qui verbis illis subest, οἳ τούτων ἡμῖν αἴτιοι τῶν λόγων γεγένηνται, καὶ γίγνονται νῦν, οὐ πειθόμενοι τοῖς μύθοις etc. At ego genuinum et horum et præcedentium verborum esse hunc dico, Agedum, quomodo fieri possit ut quis non excandescat, si deos esse docere illum oporteat? Necesse est enim ut ægre ferat sibi ad hanc disquisitionem esse veniendum, sitque illis infensus qui ejus occasionem et antea præbuerunt, et nunc quoque præbent, dum minime fidem adhibent iis sermonibus quos jam inde a tenera ætate una cum lacte imbiberunt.’

οὐ πειθόμενοι] Legebatur νῦν οὖν πειθόμενοι, quod corruptum esse liquet. Cornar. corrigebat: νῦν οὖν οὐ πειθόμενοι; sed bene Steph. vidit, νῦν cum prægressis conjungi oportere (respiciuntur enim οἱ νέοι καὶ σοφοί; v. c. 2. p. 886. D.) et οὖν in οὐ esse mutandum. Ast.

γάλαξι] Putet aliquis scribendum γάλακτι: quæ tamen lectio ex nullo veteri affertur, quod sciam. Non videtur autem posse participium τρεφόμενοι jungi cum illis verbis ἐν γάλαξι: quum dicatur τρέφεσθαι γάλακτι, absque illa præpositione. Steph. Sed quum τρέφεσθαι aliis quoque præpositionibus jungatur, ut præp. διὰ (sic Xenoph. Hier. i. 16. δι' ὧν τρεφόμεθα), quidni etiam cum præpos. ἐν connecti possit, quæ sæpenumero ex abundanti apponitur (vid. ad i. 14.)? Accedit, quod verba ἐν γάλαξι τρεφόμενοι a poeta videntur sumta esse. Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. λεγομένων.—ὄψεις explicatur verbis θύοντας τοὺς αὐτῶν γονέας cet. Ast.

ἑπομένας] Est *congruas*, sermonibus illis convenientes s. consentientes, vid. ad viii. 1. Mox ὁρᾷ referendum ad sacrificiorum spectaculum, ἀκούει vero ad preces, quibus dii adorantur. Ast.

σπουδῇ τῇ μεγίστῃ τῶν αὐτῶν γονέων, ὑπὲρ αὐτῶν τε καὶ ἐκείνων ἐσπουδακότων,[e] ὡς ὅτι μάλιστα οὖσι θεοῖς[f] εὐχαῖς προσδιαλεγομένων[g] καὶ ἱκετείαις, ἀνατέλλοντός τε[h] ἡλίου καὶ σελήνης καὶ πρὸς δυσμὰς ἰόντων προκυλίσεις ἅμα καὶ προσκυνήσεις ἀκούοντές τε καὶ ὁρῶντες Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων πάντων ἐν συμφοραῖς παντοίαις[i] ἐχομένων καὶ ἐν εὐπραγίαις, οὐχ ὡς οὐκ ὄντων ἀλλ' ὡς ὅτι μάλιστα ὄντων καὶ οὐδαμῇ ὑποψίαν ἐνδιδόντων ὡς[k] οὐκ εἰσὶ θεοί,— τούτων δὴ πάντων ὅσοι καταφρονήσαντες οὐδὲ ἐξ ἑνὸς ἱκα- III. iii. 188.
νοῦ λόγου, ὥς φαῖεν ἂν[l] ὅσοι καὶ σμικρὸν νοῦ[m] κέκτηνται, νῦν ἀναγκάζουσιν ἡμᾶς λέγειν ἃ λέγομεν, πῶς τούτους[n] ἄν τις ἐν πραέσι λόγοις δύναιτο νουθετῶν ἅμα διδάσκειν II. 888.
περὶ θεῶν πρῶτον ὡς εἰσί; τολμητέον δέ· οὐ γὰρ ἅμα γε δεῖ μανῆναι τοὺς μὲν ὑπὸ λαιμαργίας ἡδονῆς ἡμῶν, τοὺς δ'[o]

γενναῖος υ.—[e] τοὺς...γονέας...ἐσπουδακότας ΑΞΩυfђr : τῶν...γονέων...ἐσπουδακότων cum ς γρ Ω ἀπ' ὀρθώσεως.—[f] οὖσιν ἐν θεοῖς Ω.—[g] προσδιαλεγομένους ΑΞΩυfђr : προσδιαλεγομένων (ω superscr.) cum ς γρ Ω ἀπ' ὀρθώσεως.—[h] τοῦ ђ.—[i] που τοίαις f.—[k] οἷς A.—[l] ἂν om ђ.—[m] νοῦν ђ.—[n] τούτοις f.—[o] δὲ f.—[p] μεταβαλλόντα τf.—[q] τῶν om

γονέων] Mirum est, in duobus vet. libris scriptum esse, *τοὺς αὐτῶν γονέας*, et paulo post *ἐσπουδακότας*, item *προσδιαλεγομένους*, quum præcedat in iisdem *θυόντων*, non *θύοντας*: quod participium si ita ibi scriptum esset, hos accusativos locum genitivorum absolutorum tenere, vel a præcedentibus verbis *ὁρᾷ* et *ἀκούει*, pendere dicerem: (*θύοντας* et *σπουδάζοντας* ab *ὁρᾷ*: at *προσδιαλεγομένους* ab *ἀκούει*) sed ante *ὡς ὅτι μάλιστα* (sive *ὅτιμάλιστα* conjuncte, ut malo scribere) particula *καὶ* opus esse puto: (qua non foret opus si legeretur *ἐσπουδακότας*, quod cum *προσδιαλεγομένους* jungeretur) quinetiam ante *θύοντας* eam requirerem, si mutaretur (uti dixi) ille genitivus *θυόντων* in hunc accusativum *θύοντας*, quemadmodum pro reliquis genitivis accusativi in duobus vet. libris extant. Steph.

τῶν—γονέων—ἐσπουδακότων—προσδιαλεγομένων] Accusativos reposuimus e Cod. Voss. ut Ficin. quoque videtur legisse, quum vertat: *dum parentes eorum summo studio pro se liberisque sacrificare et supplices orare deos, quasi quam maxime dii sint, viderent.* Hanc ob causam etiam *θυόντων* in *θύοντας* mutavi. Præterea ante *ὡς* interposui *καὶ*, quod propter similitudinem compendiorum tachygraphicorum utriusque vocabuli facile excidere potuit. De *καὶ* etiam Steph. monuit. Ast.

ἀνατέλλοντος] Mane enim et vesperi veteres precari solebant, vid. Adr. Turnebi Advers. xxiv. 35. *προκυλίσεις* et *προσκυνήσεις* varia supplicandi genera significant: *προκυλινδεῖσθαι*, *ad genua accidere*, est flexis genibus (*ἐπὶ γόνυ* vel *γόνατα πεσόντα*, apud Theophrast. Charact. c. 16.) venerari, h. e. *supplicare*, *προσκυνεῖν* vero est *manum ori admovere* et deinde versus deum protendere, h. e. *adorare* (v. Broukhus. ad Tibull. i. 4. 27. et interpp. ad Minuc. Felic. c. 2.) Ast.

ἡμῶν] Sequendam puto lectionem quæ non habet pronomen *ἡμῶν*: nullum enim usum habere hic videtur. Steph.

ἡμᾶς δ'] Vulgo *ἡμῶν τοὺς δ'*, in quo *ἡμῶν* expungendum esse cum Cornario censebat Steph.; sed *τοὺς δ'* haud dubie a librariis interpositum est, qui *τοὺς μὲν* id poscere existimassent. Sensus postulat *ἡμᾶς δ'*: *non decet, ut isti voluptate insatiabili flagrant, ita nos ira adversus*

ὑπεχέτω τῆς αἰκίας ὁ τὸν πρεσβύτερον, ὡς εἴρηται, τολμήσας τύπτειν, καὶ ἐὰν ὄφλῃ τὴν δίκην, δεδέσθω μηδὲν ἐνιαυτοῦ σμικρότερον· ἐὰν δὲ οἱ δικασταὶ τιμήσωσι πλείονος, ἔστω κύριος ὁ τιμηθεὶς αὐτῷ χρόνος. ἐὰν δὲ ξένος ἢ τῶν μετοίκων τις τύπτῃ τὸν πρεσβύτερον εἴκοσιν ἔτεσιν ἢ πλείοσιν[q] *ἑαυτοῦ, περὶ μὲν τῶν παραγενομένων τῆς βοηθείας ὁ αὐτὸς νόμος ἐχέτω τὴν αὐτὴν δύναμιν, ὁ δὲ τὴν τοιαύτην δίκην ἡττηθείς, ξένος μὲν ὢν καὶ μὴ ξύνοικος, δύο ἔτη δεδεμένος ἐκτινέτω ταύτην αὐτὴν τὴν δίκην, ὁ δὲ μέτοικός τε ὢν*
III. iii. 172. *καὶ ἀπειθῶν τοῖς νόμοις τρία ἔτη δεδέσθω, ἐὰν μὴ τὸ δικαστήριον πλείονος αὐτῷ χρόνου τιμήσῃ τὴν δίκην. ζημιούσθω δὲ καὶ ὁ παραγενόμενος ὁτῳοῦν τούτων καὶ μὴ βοηθήσας κατὰ νόμον, ὁ μὲν μεγίστου τιμήματος ὢν μνᾷ, δευτέρου δὲ ὢν πεντήκοντα δραχμαῖς, τρίτου δὲ τριάκοντα, εἴκοσι δὲ τοῦ*[r] *τετάρτου. δικαστήριον δὲ γιγνέσθω τοῖς τοιούτοισι*[s] *στρατηγοὶ καὶ ταξίαρχοι φύλαρχοί*[t] *τε καὶ ἵππαρχοι.*[u]

[§. 17.] Νόμοι *δέ, ὡς ἔοικεν, οἱ μὲν τῶν χρηστῶν ἀνθρώπων ἕνεκα*[v] *γίγνονται, διδαχῆς χάριν*[w] *τοῦ τίνα τρόπον ὁμιλοῦντες ἀλλήλοις ἂν φιλοφρόνως οἰκοῖεν, οἱ δὲ τῶν τὴν παιδείαν διαφυγόντων, ἀτεράμονι χρωμένων*[x] *τινὶ*[y] *φύσει καὶ μηδὲν τεγχθέντων,*[z] *ὥστε μὴ οὐχ*[a] *ἐπὶ πᾶσαν ἰέναι κάκην. οὗτοι τοὺς μέλλοντας λόγους ῥηθήσεσθαι πεποιηκότες ἂν εἶεν· οἷς δὴ τοὺς νόμους ἐξ ἀνάγκης ὁ νομοθέτης ἂν νομοθετοῖ, βουλόμενος αὐτῶν μηδέποτε χρείαν γίγνεσθαι.*

ἀπ' ὀρθώσεως.—[q] ἢ πλείοσιν add AΩvfhr.—[r] τοῦ om pr Ω.—[s] τοιούτοις f.—[t] καὶ φύλαρχοί vfhr.—[u] ὕπαρχοι r.—[v] ἕνεκα ἀνθρώπων h.—[w] τρόπον r.—[x] χρωμένῳ f.

ταύτην αὐτὴν τὴν δίκην] *Hanc ipsam pœnam*, sc. τὸ δύο ἔτη δεδεμένον εἶναι; pro αὐτὴν ταύτην τὴν δίκην. Sic inverso ordine sæpenumero scribitur οὗτος αὐτός; velut Xenoph. Œcon. viii. 17. infra ἐν τούτῳ αὐτῷ. x. 2. ταῦτα αὐτά. c. 5. ταῦτα αὐτά. c. 12. περὶ τοῦτο αὐτό. xii. 9. p. 958. E. Epinom. 2. p. 975. B. c. 4. p. 978. C. c. 6. p. 982. E. Ast.

δικαστήριον] I. q. δικασταί. Vid. ad iii. 5. Ast.

§. 17. νόμοι δὲ] Laudat Stob. Serm. xlii. p. 301. ubi pro τεγχθέντων (de quo vid. ad c. 1. sicuti de v. ἀτεράμονι) legitur ταχθέντων, et νομοθετῇ (sic). Ast.

τεγχθέντων] Margini cujusdam vet. libri, participii τεγχθέντων adscriptæ sunt duæ expositiones istæ, μαλαχθέντων, βραχέντων: tibi autem ne has quidem invidere volui. Quinetiam illis addendum putavi, convenire hunc locum cum alio quem habuimus in principio, quod ad usum participii τεγχθέντων et nominis ἀτεράμονι attinet; sicut enim hic dicit, ἀτεράμονι χρωμένων τινὶ φύσει καὶ μηδὲν τεγχθέντων, ita ibi scribit, ὃς ἀτεράμων εἰς τοσοῦτον φύσει γίγνοιτ' ἄν, ὥς τε μὴ τήκεσθαι: addens etiam, νόμοις ἄτηκτοι γίγνωνται. Steph.

ΚΛ. Κάλλισθ' ἡμῖν, ὦ ξένε, μέχρι γε τοῦ νῦν εἴρηται.

ΑΘ. Παντάπασι μὲν οὖν, ὦ Μέγιλλέ τε καὶ Κλεινία· λελήθαμεν δ' ἡμᾶς αὐτοὺς εἰς θαυμαστὸν λόγον ἐμπεπτωκότες.

ΚΛ. Τὸν ποῖον δὴ λέγεις;

ΑΘ. Τὸν παρὰ πολλοῖς δοξαζόμενον εἶναι σοφώτατον ἁπάντων λόγων.

ΚΛ. Φράζ' ἔτι σαφέστερον. III. iii. 185.

§. 4. ΑΘ. Λέγουσί πού τινες ὡς[c] πάντα ἐστὶ τὰ πράγματα γιγνόμενα καὶ γενόμενα καὶ γενησόμενα τὰ μὲν φύσει, τὰ δὲ τέχνῃ, τὰ δὲ διὰ τύχην.[d]

ΚΛ. Οὐκοῦν καλῶς;

ΑΘ. Εἰκός γέ τοί[e] που[f] σοφοὺς ἄνδρας ὀρθῶς λέγειν. ἑπόμενοί γε μὴν αὐτοῖς σκεψώμεθα τοὺς ἐκεῖθεν, τί ποτε II. 889. καὶ τυγχάνουσι διανοούμενοι.

ΚΛ. Πάντως.

ΑΘ. Ἔοικε, φασί, τὰ μὲν μέγιστα αὐτῶν καὶ κάλλιστα ἀπεργάζεσθαι φύσιν καὶ τύχην, τὰ δὲ σμικρότερα τέχνην, ἣν δὴ παρὰ φύσεως λαμβάνουσαν τὴν τῶν μεγάλων καὶ πρώτων γένεσιν ἔργων πλάττειν[g] καὶ τεκταίνεσθαι πάντα τὰ σμικρότερα, ἃ δὴ τεχνικὰ πάντες προσαγορεύομεν.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Ὧδ' ἔτι σαφέστερον ἐρῶ. πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα φύσει πάντα εἶναι καὶ τύχῃ φασί, τέχνῃ δὲ οὐ-

[a] ταῦτα ϧ.—[b] καὶ ante παρὰ om ϧ.—[c] ὡς om Ξ.—[d] τύχηι, τὰ δὲ διὰ τέχνην γρ Ω. —[e] τι υ.—[f] που...ποτε om ϝ.—[g] πράττειν Λ.—[h] ταῦθ' γρ Ω ἀπ' ὀρθώσεως.—[i] αὖ

pie de diis sentias. Deinde Cod. Voss. περὶ θεῶν. Mox pro εἰς αὖθις scripsimus ἐσαῦθις. Ast.

§. 4. λέγουσι] Laudat Euseb. Præp. Ev. xii. 50. p. 621. A. De sententia ipsa, vid. iv. 4. p. 709. B. Deinde post καλῶς interrogationis notam poni sensus jubet. Ast.

τοὺς ἐκεῖθεν] Haud dubie scribendum est τὸ ἐκεῖθεν, *quod ex illo consequitur*, cum τί διανοούμενοι τυγχάνουσι conjunctum: *quid inde colligant s. concludant*.

Mox Cod. Voss. μάλιστα pro κάλλιστα et Euseb. σμικρότατα pro σμικρότερα. Ficin. *minora omnia*. Ast.

ὧδ' ἔτι] In præc. edit. ὧ δέ τι pro ὧδ' ἔτι, ut in vet. Apud Euseb. tamen, ὧδέ πη. Steph.

πάντα—φύσει] Satis nota est plurium philosophorum sententia, omnia natura et casu facta esse, non divina providentia; vid. Euseb. Præp. Ev. i. 7. Mox πέρι etiam abesse poterat, vid. ad iii. 1. Deinde Euseb. οὕτως pro οὕτω scribit,

δὲν τούτων. καὶ τὰ μετὰ ταῦτα αὖ σώματα, γῆς τε καὶ ἡλίου καὶ σελήνης ἄστρων τε πέρι, διὰ τούτων γεγονέναι παντελῶς ὄντων ἀψύχων. τύχῃ δὲ φερόμενα τῇ τῆς δυνάμεως ἕκαστα ἑκάστων, ᾗ ξυμπέπτωκεν ἁρμόττοντα οἰκείως
III. iii. 186. πως, θερμὰ ψυχροῖς ἢ ξηρὰ πρὸς ὑγρὰ καὶ μαλακὰ πρὸς σκληρά, καὶ πάντα ὁπόσα τῇ τῶν ἐναντίων κράσει κατὰ τύχην ἐξ ἀνάγκης συνεκεράσθη, ταύτῃ καὶ κατὰ ταῦτα[h] οὕτω γεγεννηκέναι τόν τε οὐρανὸν ὅλον καὶ πάντα ὁπόσα κατ' οὐρανόν, καὶ ζῶα αὖ[i] καὶ φυτὰ ξύμπαντα, ὡρῶν πασῶν ἐκ τούτων γενομένων, οὐ διὰ νοῦν, φασίν, οὐδὲ[k] διά τινα θεὸν οὐδὲ διὰ τέχνην, ἀλλὰ ὃ λέγομεν, φύσει καὶ τύχῃ. τέχνην δὲ ὕστερον ἐκ τούτων ὑστέραν γενομένην, αὐτὴν θνητὴν ἐκ θνητῶν, ὕστερα γεγεννηκέναι παιδιάς[l] τινας ἀληθείας οὐ σφόδρα μετεχούσας, ἀλλὰ εἴδωλ' ἄττα ξυγγενῆ ἑαυτῶν, οἷ'[m] ἡ γραφικὴ[n] γεννᾷ καὶ μουσικὴ καὶ ὅσαι ταύταις[o] εἰσὶ συνέριθοι τέχναι. αἳ δέ τι[p] καὶ σπουδαῖον ἄρα γεννῶσι τῶν τεχνῶν, εἶναι ταύτας ὁπόσαι τῇ φύσει ἐκοίνωσαν τὴν αὑτῶν δύναμιν, οἷον αὖ ἰατρικὴ καὶ γεωργικὴ καὶ γυμναστική. καὶ δὴ καὶ τὴν πολιτικὴν σμικρόν τι μέρος εἶναί φασι κοινωνοῦν φύσει, τέχνῃ δὲ τὸ πολύ.[q] οὕτω δὲ καὶ τὴν

om pr Ω.—[k] οὐδὲ AΞvfhr et, γρ ς, Ω.—[l] παιδιάς Astius : libri παιδείας.—[m] οἷον f.—[n] γραφικὴ AΩvfhr : γραφὴ *ς.—[o] ταύτης (omisso εἰσὶ) h.—[p] δέ τι A : δ' ἔτι

unde Viger. p. 60. conjecit legendum esse ὄντως; sed οὕτω positum est ἐκ παραλλήλου, vid. ad i. 5.—P. 381. Euseb. ὁπόσα ἄν. Deinde Ald. Lov. Bas. 1. 2. et Cod. Voss. οὐδὲ διὰ νοῦν. Ast.

θνητὴν ἐκ θνητῶν] Satis frequens locutio. Sic Homer. jam Il. xiv. 472. κακὸς—κακῶν ἐξ. Andocid. de Myster. p. 54. t. iv. ἀγαθοὶ ἐξ ἀγαθῶν ὄντες. Vid. nostra ad Phædr. p. 292. et Lobeck. ad Sophocl. Aj. p. 409. Ast.

παιδείας] Legitur etiam, παιδιάς. Mox malim γραφική, ut apud Eusebium, quam γραφή. Sed et οἷα, non οἷ' ἡ, apud eundem legitur. Steph.

παιδιάς τινας] Sic ex Eusebio reposuimus pro παιδείας τινὰς, Vigero p. 60. et Ruhnkenio ad Tim. p. 2. approbantibus. Ast.

ἑαυτῶν] Viger. corrigebat αὐτῶν, int. θνητῶν, vel αὐτῆς, sc. ἀληθείας; suspicor scribendum esse αὑτῶν, int. τεχνῶν: *imagines a vero æque abhorrentes, ac ipsas artes:* quales pictura cet. profert. Pro οἷ' ἡ γραφὴ ex Euseb. scripsimus οἷα γραφική. Sic etiam Ficin. legit vertens: *qualia pictura, musica—generant.* Ast.

ξυνέριθοι] Schol. Ruhnk. adnotat: συνεργοί, ὡς νῦν, ἢ συνυφαίνουσαι. Ξυνέριθος est *socius*, vid. Ruhnken. ad Tim. p. 242. et Valcken. ad Callimach. Fragm. p. 207.—Deinde pro αἱ δ' scripsimus αἳ δ' cet. ut relativum sit: *quæ si quid veri procreent, nonnisi illas esse, quæ* cet. pro ὧν εἴ τινες καὶ σπουδαῖόν τι ἄρα γεννῶσι, ταύτας εἶναι ἐκείνας τῶν τεχνῶν (*illas ex artium numero*), ὁπόσαι cet. Particula δὲ vero, ut solet, pronomini subjecta est, vid. ad iii. 2. Vulgo τῶν τεχνῶν prægressis annexum legitur. Mox ad τὴν νομοθεσίαν πᾶσαν οὐ φύσει repet. κοινωνεῖν. Ast.

νομοθεσίαν πᾶσαν οὐ φύσει, τέχνῃ δέ, ἧς οὐκ ἀληθεῖς εἶναι τὰς θέσεις.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Θεούς, ὦ μακάριε, εἶναι πρῶτόν φασιν οὗτοι τέχνῃ, οὐ φύσει ἀλλά τισι νόμοις, καὶ τούτους[r] ἄλλους ἄλλοις,[s] ὅπῃ ἕκαστοι[t] ἑαυτοῖσι[u] συνωμολόγησαν νομοθετούμενοι· καὶ δὴ καὶ τὰ καλὰ φύσει μὲν ἄλλα εἶναι, νόμῳ δὲ[v] ἕτερα· τὰ δὲ δὴ[w] δίκαια οὐδ' εἶναι τὸ παράπαν φύσει, III. iii. 187.
ἀλλ' ἀμφισβητοῦντας διατελεῖν ἀλλήλοις[x] καὶ μετατιθεμένους[y] ἀεὶ ταῦτα, ἃ δ' ἂν μετάθωνται καὶ ὅταν, τότε II. 890.
κύρια ἕκαστα εἶναι, γιγνόμενα τέχνῃ καὶ τοῖς νόμοις, ἀλλ' οὐ δή τινι φύσει. ταῦτ' ἐστίν, ὦ φίλοι, ἅπαντα ἀνδρῶν σοφῶν παρὰ νέοις ἀνθρώποις, ἰδιωτῶν τε καὶ ποιητῶν, φασκόντων εἶναι τὸ δικαιότατον ὅ τί τις ἂν νικᾷ βιαζόμενος. ὅθεν ἀσέβειαί τε ἀνθρώποις ἐμπίπτουσι νέοις, ὡς οὐκ ὄντων θεῶν οἵους ὁ νόμος προστάττει διανοεῖσθαι δεῖν, στάσεις[z] τε[a] διὰ ταῦτα, ἑλκόντων πρὸς τὸν κατὰ φύσιν ὀρθὸν βίον, ὅς ἐστι τῇ ἀληθείᾳ κρατοῦντα ζῆν τῶν ἄλλων καὶ μὴ δουλεύοντα ἑτέροισι κατὰ νόμον.

ΚΛ. Οἷον διελήλυθας, ὦ ξένε, λόγον καὶ ὅσην λώβην ἀνθρώπων νέων δημοσίᾳ πόλεσί τε καὶ ἰδίοις οἴκοις!

ΑΘ. Ἀληθῆ μέντοι λέγεις, ὦ Κλεινία. τί οὖν οἴει χρῆναι δρᾶν τὸν νομοθέτην οὕτω τούτων πάλαι παρεσκευασμένων; ἢ μόνον ἀπειλεῖν στάντα[b] ἐν τῇ πόλει ξύμπασι τοῖς ἀνθρώποις, ὡς εἰ μὴ φήσουσιν εἶναι θεοὺς καὶ διανοηθή-

cum ·ς corr Ω.—[q] τὸ πολύ om r.—[r] τούτοις Ξ.—[s] ἄλλῃ ΑΩr, ἄλλης 𝔥. (οις)—[t] ἑκάστοις γρ 𝔥.—[u] ἑκάστοις γρ Ω.—[v] δ' 𝔥.—[w] δὴ om A𝔥r et pr Ω.—[x] διατελεῖν ἐν ἀλλ. r.—[y] μετάθωνται (τι) υ.—[z] στάσει Ξυf.—[a] δὲ (τ) Ω, δὲ (ς) A𝔥.—[b] πάντα 𝔥.—[c] καὶ διὰ νοῦ

ἄλλους] Legitur etiam ἄλλῃ. Steph.

τὰ δὲ—δίκαια] Pervulgata est Sophistarum sententia, de qua vid. Gorg. p. 482. E. Theæt. 172. B. Protag. 337. D. Aristotel. Polit. i. 3. Euseb. πρῶτον εἶναι—ἑαυτοῖς—ἃδ' ἂν—στάσεις δὲ (ut Cod. Voss.).—ταῦτ'—ἅπαντα ἀνδρῶν σοφῶν; desideratur nomen, velut ῥήματα, sermones, disputationes. Ast.

φασκόντων τὸ δικαιότατον εἶναι] Respicitur Pindari dictum, de quo vid. ad iii. 10. Ast.

ὡς, εἰ] Nihil deesse puto, sed Plat. consulto post ὡς reliquisse subaudienda quæ, utpote verbo ἀπειλεῖν consentanea, in mentem venire possunt: cujusmodi sunt hæc, δώσουσι δίκην. Steph. Ficinum innuit, qui vertit, *Eos omnino pœnas daturos*. Bip.

ὡς, εἰ μὴ] Deest apodosis, quæ infra,

πτοντα[d] τὰς αὐτῶν δόξας κρύβδην τὰς κρίσεις διαδικάζει, καὶ ὃ[e] τούτου δεινότερον, ὅταν μηδὲ σιγῶντα ἀλλὰ θορύβου μεστά, καθά περ θέατρα, ἐπαινοῦντά τε βοῇ καὶ ψέγοντα τῶν ῥητόρων ἑκάτερον ἐν μέρει κρίνῃ, χαλεπὸν τότε[f] πάθος ὅλῃ[g] τῇ πόλει γίγνεσθαι φιλεῖ. τοῖς οὖν δὴ τοιούτοις δικαστηρίοις νομοθετεῖν ὑπό τινος ἀνάγκης ληφθέντα οὐκ εὐτυχὲς μέν, ὅμως δὲ[h] ἐξ ἀνάγκης εἰλημμένον[i] ὅτι περὶ σμικρότατα[k] ἐπιτρεπτέον αὐτοῖς τάττειν τὰς ζημίας, τὰ δὲ πλεῖστα αὐτὸν νομοθετεῖν διαῤῥήδην, ἄν τις ἄρα τοιαύτῃ πολιτείᾳ νομοθετῇ ποτέ. ἐν ᾗ δὲ ἂν πόλει[l] δικαστήρια εἰς δύναμιν ὀρθῶς καθεστῶτα ᾖ τραφέντων τε εὖ τῶν μελλόντων δικάζειν δοκιμασθέντων τε διὰ[m] πάσης ἀκριβείας, ἐνταῦθα ὀρθὸν καὶ ἔχον εὖ καὶ καλῶς τὰ[n] πολλὰ ἐπιτρέπειν κρίνειν τοῖς τοιούτοις δικασταῖς τῶν ὀφλόντων πέρι, τί χρὴ πάσχειν αὐτοὺς ἢ ἀποτίνειν. ἡμῖν
III. iii. 164. δὴ[o] τὰ νῦν ἀνεμέσητον τὸ μὴ νομοθετεῖν αὐτοῖς τὰ μέγιστα καὶ πλεῖστα, ἃ καὶ φαυλοτέρως ἂν πεπαιδευμένοι δικασταὶ δύναιντο κατιδεῖν καὶ προσάπτειν ἑκάστῳ τῶν ἁμαρτημάτων τὴν ἀξίαν τοῦ πάθους τε καὶ πράξεως· ἐπειδὴ δὲ

textu om, in mg rc habet.—[c] καὶ om Ξ.—[d] κλέπτον ƕ.—[e] ὅ, τι ς.—[f] τὸ γρ Ω ἀπ' ὀρθώσεως.—[g] ὅλῃ om υ.—[h] δ' f.—[i] εἰλημένον Ω et pr A.—[k] σμικρότητα Ξf.—[l] πόλει om ƕ.—[m] δὲ f.—[n] τὸ A et pr Ω.—[o] δὴ AΩυfƕr : δὲ *ς.—[p] τε om Afƕr et

habita, v. Matthiæ l. l. p. 167. Ceterum vulgo interpungitur: ὡς, ἐν πόλει ἐν ᾗ cet. Mox Bas. 2. ὁ τούτου δ. Ast.

τὰς αὐτῶν] Cum αὐτῶν non τῶν δικαστηρίων sed δικαστῶν subaudiendum esse videtur, tanquam δυνάμει in illo inclusum. Steph.

τὰς αὐτῶν δόξας] Pronomen αὐτῶν ita positum, ac si δικασταί, non δικαστήρια præcesserit. Deinde verbis ὅλῃ τῇ πόλει prægressum ἐν πόλει perspicuitatis causa repetitum est.—ληφθέντα: *si quis* (vel legis lator) *a necessitate quadam et improviso quasi capitur* s. *cogitur*. Cod. Voss. μὴ ληφθέντα. Mox εἰλημμένον cum verbali ἐπιτρεπτέον conjunctum, ut accusativus poni solet, vid. ad i. 11. Ast.

ὅτι περὶ] Videri possit mendosus hic locus, nisi intelligatur permutatas esse sedes vocularum ὅτι et περί: (trajectionem vulgo vocant) et dictum esse ὅτι περὶ σμικρότατα pro περὶ ὅτι σμικρότατα. Posset vero et ὅτι σμικρότατα conjuncte scribi, sicut Latine quamminima. Sed in præc. edit. male σμικρότητα. Steph.

ὅτι περὶ σμικρότατα] (Ald. Lov. Bas. 1. et 2. σμικρότητα, vitiose) trajectio inest, pro περὶ ὅτι σμικρότατα (*circa quamminima* i. *in quamminimis*), vid. ad i. 4. 10.—αὐτοῖς, τοῖς δικαστηρίοις, h. e. δικασταῖς. Sequens αὐτὸν est *ipsum* (legis latorem); quocirca accentum suum retinuit. Mox Cod. Voss. τὸ πολλὰ ἐπιτρέπειν, ut Ficinus quoque videtur legisse vertens: *rectissime multa —committi possunt*. Sed similiter infra legimus: τὰ μέγιστα καὶ πλεῖστα, ubi de eadem re sermo est. Ast.

ἡμῖν δὴ] Sic Cod. Voss. et Ficin. *nemo igitur nos incuset*. Vulgo δὲ scribitur. Ast.

τὴν ἀξίαν τοῦ πάθους] I. e. τὸ ἄξιον πάθος s. ὅ τι ἄξιός ἐστιν πάσχειν τε καὶ πράττειν. Mox δὲ post ἐπειδὴ orationem

ΚΛ. Τί δέ,[p] ὦ ξένε; περὶ μέθης μὲν καὶ μουσικῆς οὕτω μακρὰ λέγοντας ἡμᾶς αὐτοὺς περιεμείναμεν, περὶ θεῶν δὲ καὶ[q] τῶν τοιούτων οὐχ ὑπομενοῦμεν; καὶ μὴν[r] καὶ νομο- III. iii. 189.
θεσίᾳ γέ ἐστί που τῇ μετὰ φρονήσεως μεγίστη[s] βοήθεια, διότι τὰ περὶ νόμους προστάγματα ἐν γράμμασι τεθέντα, II. 891.
ὡς δώσοντα εἰς πάντα χρόνον ἔλεγχον, πάντως ἠρεμεῖ,[t] ὥστε[u] οὔτ' εἰ χαλεπὰ κατ' ἀρχὰς ἀκούειν ἐστὶ φοβητέον, ἅ γ' ἔσται καὶ τῷ δυσμαθεῖ πολλάκις ἐπανιόντι σκοπεῖν, οὔτε εἰ μακρά, ὠφέλιμα δέ, διὰ ταῦτα λόγον οὐδαμῇ ἔχει οὐδὲ ὅσιον ἔμοιγε εἶναι[v] φαίνεται τὸ μὴ οὐ βοηθεῖν τούτοις τοῖς λόγοις πάντα ἄνδρα κατὰ δύναμιν.

ΜΕ. Ἄριστα, ὦ ξένε, δοκεῖ μοι[w] λέγειν Κλεινίας.

ΑΘ. Καὶ μάλα γε, ὦ Μέγιλλε· ποιητέον τε[x] ὡς λέγει. καὶ γὰρ εἰ μὴ κατεσπαρμένοι ἦσαν οἱ τοιοῦτοι λόγοι ἐν τοῖς πᾶσιν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀνθρώποις, οὐδὲν ἂν[y] ἔδει τῶν ἐπαμυνούντων[z] λόγων ὡς εἰσὶ θεοί· νῦν δὲ ἀνάγκη. νόμοις οὖν διαφθειρομένοις τοῖς μεγίστοις ὑπὸ κακῶν ἀνθρώπων τίνα καὶ μᾶλλον προσήκει βοηθεῖν ἢ νομοθέτην;

ΚΛ. Οὐκ ἔστιν.

§. 5. ΑΘ. Ἀλλὰ δὴ λέγε μοι πάλιν, Κλεινία, καὶ σύ· κοινωνὸν γὰρ δεῖ σε εἶναι τῶν λόγων· κινδυνεύει γὰρ ὁ λέγων ταῦτα πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα πρῶτα ἡγεῖσθαι τῶν πάντων εἶναι, καὶ τὴν φύσιν ὀνομάζειν ταῦτα III. iii. 190.
αὐτά, ψυχὴν δὲ ἐκ τούτων ὕστερον. ἔοικε δὲ οὐ κινδυνεύειν ἀλλὰ ὄντως σημαίνειν ταῦτα ἡμῖν τῷ λόγῳ.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Ἆρ' οὖν πρὸς Διὸς οἷον πηγήν τινα ἀνοήτου

τως add ΑΩσfhr.—o μή f.—p δαί Ωfr et corr A.—q καί post δὲ om Ξ.—r δὴν A et fortasse pr Ω.—s μεγίστῃ om f.—t ἠρεμοῖ v.—u ὅστ' v.—v εἶναι om fh.—w μοι add ΑΞΩσfhr.—x τε om f.—y οὐδένα A et pr Ω.—z ἐπαμυνόντων h.—a ἥψαντο h.

ἠρεμεῖ] *Tacent*, igitur βοηθοῦ τινὸς δέονται, oppositum est prægresso βοήθεια. Vid. nostra ad Phædr. p. 386. ubi locis citatis, ut Theætet. 164. E. Protag. 329. A. 347. E. addatur Isocrat. Epist. i. p. 400. Coray: ἀπόντος γὰρ τοῦ γράψαντος, ἔρημα (τὰ ἐπιστελλόμενα) τοῦ βοηθήσοντός ἐστιν. Scilicet βοηθεῖν, ut constat, est *defendere*, causam s. patrocinium suscipere, ut apud Liban. Epist. 151. p. 75. et innum. alia. Ast.

§. 5. ἀλλὰ δὴ λέγε μοι] Laudat Euseb. Præp. Ev. xii. 50. p. 622. C. ubi scriptum extat: ἀλλά γε πάλιν λέγε μοι —τῶν πάντων ἡγεῖσθαι—ψυχὴν δ'—ἀλλ' ὄντως—οὐ γὰρ σμικράν. Ast.

τρωθέντα, ἐκτίνειν τῷ βλαφθέντι·[v] τιμᾶν δὲ τὸ δικαστήριον
ὅ περ ἂν τὴν δίκην κρίνῃ· κρίνειν δὲ οἵ περ ἂν τοῦ[w] φόνου
ἐδίκασαν, εἰ ἐτελεύτησεν ἐκ τῆς πληγῆς τοῦ τραύματος.
γονέας δ᾽ ἂν παῖς ἢ δοῦλος δεσπότην ὡσαύτως ἐκ προνοίας
τρώσῃ, θάνατον[x] εἶναι τὴν ζημίαν. καὶ ἐὰν ἀδελφὸς ἀδελ-
φὸν ἢ[x] ἀδελφὴν ἢ ἀδελφὴ ἀδελφὸν ἢ ἀδελφὴν[y] ὡσαύτως[z]
τρώσῃ, καὶ ὄφλῃ τραύματος ἐκ προνοίας, θάνατον εἶναι τὴν
ζημίαν. γυνὴ δὲ ἄνδρα ἑαυτῆς ἐξ ἐπιβουλῆς τοῦ ἀποκτεῖ-
ναι τρώσασα, ἢ ἀνὴρ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, φευγέτω ἀειφυ-
γίαν· τὴν δὲ κτῆσιν, ἐὰν μὲν υἱεῖς ἢ θυγατέρες αὐτοῖς ὦσι
παῖδες ἔτι, τοὺς ἐπιτρόπους ἐπιτροπεύειν καὶ ὡς[a] ὀρφανῶν
τῶν παίδων ἐπιμελεῖσθαι, ἐὰν δὲ ἄνδρες, μὴ ἐπάναγκες ἔστω
τρέφεσθαι τὸν φεύγοντα ὑπὸ τῶν ἐκγόνων, τὴν δὲ οὐσίαν
αὐτοὺς[b] κεκτῆσθαι. ἄπαις δὲ ὅς τις ἂν τοιαύταις ξυμ-
φοραῖς[c] περιπέσῃ, τοὺς συγγενεῖς[d] συνελθόντας μέχρι[e]
ἀνεψιῶν παίδων τοῦ πεφευγότος, ἀμφοτέρωθεν πρός τε ἀν-
III. iii. 166. δρῶν καὶ πρὸς γυναικῶν, κληρονόμον[f] εἰς τὸν οἶκον τοῦτον
τῇ πόλει τετταρακονταπεντακισχιλιοστὸν καταστῆσαι
βουλευομένους[g] μετὰ νομοφυλάκων καὶ ἱερέων, διανοηθέντας
τρόπῳ καὶ λόγῳ τοιῷδε, ὡς οὐδεὶς οἶκος τῶν τετταράκοντα
καὶ πεντακισχιλίων τοῦ ἐνοικοῦντός ἐστιν οὐδὲ ξύμπαντος
τοῦ γένους οὕτως ὡς τῆς πόλεως δημόσιός τε καὶ ἴδιος. δεῖ

νοντα v.—[u] δὲ ђ.—[v] βλαφέντι Ξ.—[w] αὖ τοῦ ΑΩυfђr, αὑτοῦ Ξ.—[x] θάνατον...τρώσῃ om f.—[y] ἢ ἀδελφὴ ἀδελφὸν ἢ ἀδελφὴν om r.—[z] ὡσαύτως add ΑΩυђr.—[a] ὡς add Α
ξ
Ωђr.—[b] οὐσίαν αὐτοὺς Α et pr Ω: οὐσίαν ἐᾶν αὐτοὺς *s.—[c] συμφοραῖς Α.—[d] ξυγ-
ο
γενεῖς v.—[e] μέχρι ΑΩυr: μέχρις *s.—[f] κληρονόμων Ω.—[g] βουλομένους v.—[h] μὲν

τιμᾶν] Int. τὸ βλάβος. Cornar. *cujus æstimatio a judicio fiat, quod causam judicat.*—ἐκ τῆς πληγῆς τοῦ τραύματος, ex vulnere inflicto. Ast.

γυνὴ δὲ ἄνδρα] Laudat hæc Euseb. Præp. Ev. xiii. 21. p. 712. D. ubi τὴν ἑαυτῆς vitiose scribitur. Mox ante ὀρφανῶν e Cod. Voss. recepimus ὡς, quod Steph. quoque e libro vet. profert et amplectitur. Ast.

καὶ ὀρφανῶν] Recte in vet. καὶ ὡς ὀρφανῶν: neque enim revera sunt orphani. Steph. Ὡς haustum forte e Serrani versione: *eosque veluti pupillos reguntо.* Nam edit. vett. cum Fic. illud omittunt. Bip.

μέχρις ἀνεψιῶν παίδων] H. e. ἀνεψιαδῶν; vid. ad c. 11. Sic et c. 16. p. 878. D. Verba quæ sequuntur, bene Cornar. ita vertit: *et una cum legum custodibus et sacerdotibus inito consilio, hæredem in domum hanc, quæ in civitate quinquies millesima et quadragesima est, constituant.* Male vulgo post βουλευομένους commate interpungitur.—δημόσιός τε καὶ ἴδιος, *sive publica* (ut publica sunt magistratuum, al. ædificia) *sive privata est.* Ast.

γου ξύμπαντες οἷόν τε ὂν τυγχάνει καὶ δύναμιν ἥν[n] ἔχει, τῶν τε ἄλλων αὐτῆς πέρι καὶ δὴ καὶ γενέσεως, ὡς ἐν πρώτοις ἐστὶ σωμάτων ἔμπροσθεν πάντων γενομένη, καὶ μεταβολῆς τε αὐτῶν καὶ μετακοσμήσεως ἁπάσης ἄρχει παντὸς μᾶλλον. εἰ δὲ ἔστι ταῦτα οὕτως, ἆρα[o] οὐκ ἐξ ἀνάγκης τὰ ψυχῆς συγγενῆ[p] πρότερα ἂν εἴη γεγονότα τῶν σώματι προσηκόντων, οὔσης ταύτης πρεσβυτέρας ἢ σώματος;

ΚΛ. Ἀνάγκη.

ΑΘ. Δόξα δὴ καὶ ἐπιμέλεια καὶ νοῦς καὶ τέχνη καὶ νόμος σκληρῶν καὶ μαλακῶν καὶ[q] βαρέων καὶ κούφων πρότερα[r] ἂν εἴη· καὶ δὴ καὶ τὰ μεγάλα καὶ πρῶτα ἔργα καὶ πράξεις τέχνης ἂν γίγνοιτο, ὄντα ἐν πρώτοις, τὰ δὲ φύσει καὶ φύσις,[s] ἣν οὐκ ὀρθῶς ἐπονομάζουσιν αὐτὸ τοῦτο, ὕστερα καὶ ἀρχόμενα ἂν ἐκ τέχνης εἴη καὶ νοῦ.

ΚΛ. Πῶς;[t]

ΑΘ. Οὐκ ὀρθῶς φύσιν βούλονται λέγειν γένεσιν τὴν[u] περὶ τὰ πρῶτα. εἰ δὲ φανήσεται ψυχὴ πρῶτον, οὐ πῦρ οὐδὲ III. iii. 192.
ἀήρ, ψυχὴ[v] δ' ἐν πρώτοις γεγενημένη, σχεδὸν ὀρθότατα λέγοιτ' ἂν εἶναι διαφερόντως, ὅτι[w] φύσει ταῦτ' ἔσθ' οὕτως

notat r.—[k] ὕστατον υ.—[l] εἶναι om ħ.—[m] δὴ ħ.—[n] ἣν om Ξ.—[o] ἆρ' vfħr.—[p] ξ. υ. —[q] καὶ ante βαρέων om Ξ.—[r] πραότερα f.—[s] φύσεις ΑΩ.—[t] : om A et pr Ω.—

σει καὶ ἀρετῇ προτέραν καὶ πρεσβυτέραν ψυχὴν σώματος ὡς δεσπότιν καὶ ἄρξουσαν ἀρξομένου ξυνεστήσατο. Mox ὂν pro οὖσα, vid. ad v. 8. Ab Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἣν abest. Paulo post γε αὐτῆς pro ταύτης Eusebius suppeditavit. Ficin. *quum ipsa corpore sit antiquior.* De particula γὲ cum participio conjuncta vid. ad vi. 2. Ante σώματος particula ἢ recte habet, quia genitivi, qui dicuntur, consequentiæ οὔσης—αὐτῆς πρεσβυτέρας præcedunt, v. Hoogev. ad Viger. p. 409. ed. Herm. Abreschium Diluc. Thuc. Auct. p. 414. refellens. Ast.

ἐπονομάζουσιν] Euseb. αὐτοὶ ἐπονομάζουσι τούτου. Ast.

ΚΛ. πῶς; ἈΘ. οὐκ—] Legitur et ita, Πῶς οὐκ ὀρθῶς; ἈΘ. Φύσιν βούλονται etc. Quin etiam post τὰ πρῶτα inveniuntur ista verba, τὰ δὲ σώματα τιθέασι τὰ πρῶτα: quæ agnoscuntur et a Ficino. Steph.

πῶς οὐκ ὀρθῶς] Libri editi habent ΚΛ. Πῶς; ἈΘ. Οὐκ ὀρθῶς φύσιν cet. Sensus vero poscit hoc, quod reposuimus; et sic Ficin. quoque legit vertens: *Cur non recte?* Athen. *Quia naturam generationem circa prima dicere volunt.* Πῶς οὐκ ὀρθῶς spectat ad prægressum ἣ οὐκ ὀρθῶς ἐπονομάζουσιν αὐτὸ τοῦτο (int. ὄνομα, hoc ipso nomine); et ὅτι, quod sensus postulat et sermonis usus commendat, in hac orationis perturbatione facile excidere potuit. Mox, sensu jubente, cum Ficino et Cornario verba τὰ δὲ σώματα τιθέασι τὰ πρῶτα interponenda esse putavimus. Ficin. enim vertit: *primaque ponunt corpora.* Ast.

διαφερόντως ὅτι φύσει ταῦτ'] Eusebio præeunte scripsimus διαφερόντως φύσει. ταῦτ' ἔσθ'—ἔχοντα, ὂν ψυχὴν cet. Φύσει referendum est ad verba ἐν πρώτοις γεγενημένη: *impii dicunt,* φύσει *prima esse corpora,* vel φύσιν *ipsam constare primis corporibus, ut igne, aëre* cet. *noster vero sermo statuit, animam, utpote*

ἀμφοῖν μεταξύ. καὶ δὴ καὶ τῶν ἑκουσίων τε καὶ ἀκουσίων[o] *τὸ θυμῷ γιγνόμενον ἔφαμεν εἶναι τοιοῦτον.*[p] *τραυμάτων οὖν ἐνεστώτων*[q] *ὀργῇ γενομένων ἐὰν ὄφλῃ τις, πρῶτον μὲν τίνειν τοῦ βλάβους τὴν διπλασίαν, ἂν τὸ τραῦμα ἰάσιμον ἀποβῇ, τῶν δὲ ἀνιάτων τὴν τετραπλασίαν· ἐὰν δὲ ἰάσιμον μέν, αἰσχύνην δὲ μεγάλην τινὰ προσβάλλῃ τῷ τρωθέντι καὶ ἐπονείδιστον, τὴν τετραπλασίαν ἐκτίνειν. ὅσα δέ τις τρώσας τινὰ μὴ μόνον βλάπτῃ*[r] *τὸν παθόντα ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν, ποιήσας ἀδύνατον τῇ πατρίδι πρὸς πολεμίους βοηθεῖν, τοῦτον δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ζημιῶν ἐκτίνειν καὶ τῇ πόλει*[s] *τὴν βλάβην· πρὸς γὰρ ταῖς αὑτοῦ στρατείαις καὶ*
III. iii. 168. *ὑπὲρ τοῦ ἀδυνατοῦντος στρατευέσθω καὶ τὰς ὑπὲρ*[t] *ἐκείνου πολεμικὰς ταττέσθω τάξεις, ἢ μὴ δρῶν ταῦτα ὑπόδικος τῷ ἐθέλοντι τῆς ἀστρατείας γιγνέσθω κατὰ νόμον. τὴν δὲ δὴ τῆς βλάβης ἀξίαν, εἴτε διπλῆν εἴτε τριπλῆν εἴτε καὶ τετραπλασίαν, οἱ καταψηφισάμενοι δικασταὶ ταττόντων. ἐὰν δὲ ὁμόγονος ὁμόγονον τὸν αὐτὸν τρόπον τούτῳ τρώσῃ, τοὺς γεννήτας*[u] *καὶ τοὺς συγγενεῖς, μέχρι*[v] *ἀνεψιῶν παίδων πρὸς γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, γυναῖκάς τε καὶ ἄνδρας συνελθόντας κρίναντας παραδιδόναι τιμᾶν τοῖς γεννήσασι κατὰ φύσιν· ἐὰν δὲ ἀμφισβητήσιμος ἡ τίμησις γίγνηται, τοὺς πρὸς ἀνδρῶν εἶναι τιμῶντας κυρίους· ἐὰν δὲ ἀδυνατῶσιν αὐτοί, τοῖς νομοφύλαξι τελευτῶντας ἐπιτρέπειν. ἐκγόνοις δὲ πρὸς γονέας εἶναι τῶν τοιούτων τραυμάτων δικαστὰς μὲν τοὺς ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη γεγονότας ἐπάναγκες,*

A et pr Ω.—[n] *παῖδες* om ℌ.—[o] *ἀκουσίων τε καὶ ἑκουσίων* AΩℌr, *ἑκουσίων καὶ ἀκουσίων* v.—[p] *εἶναι τοιοῦτον* A et corr Ω : *τοιοῦτον εἶναι* *ς.—[q] *ἔστω τῶν* A et pr Ω.—
ει
[r] *βλάπτηι* Ω, *βλάπτει* ℌr.—[s] *τῆι βλάβηι* AΞΩσf : om r.—[t] *ὑπὸ* v : om r.—[u] *γεν-*

in medio situm est. Mox pro *ἐνεστώτων* in vet. libro legi *ἐνέστω τῶν*, in aliis *ἔστω τῶν* Steph. refert; sed recte habet *ἐνεστώτων*, i. e. *προκειμένων*: *vulnera igitur ex ira inflicta si adsunt* s. *extant*, *in disquisitionem veniunt*.—*τοῦτον δέ*; particula *δὲ* apodosin facit, ac si præcesserit *ἐὰν δέ τις* pro *ὅσα δέ τις*. Ast.

ἐνεστώτων] Pro *ἐνεστώτων* legitur in uno vet. cod. *ἐνέστω τῶν*, in altero *ἔστω τῶν*: cui assentiri malim, si ab ea quæ hic est lectione discedendum sit. Steph.

γενήτας] Hanc vocem *γενήτας* habes eodem modo scriptam et in dialogo Axiocho, qui est inter *τοὺς νοθευομένους*. At *γεννήτας* alia significatione, nimirum pro parentibus, habes cum alibi, tum pag. 878. Steph.

τοὺς γενήτας] *Qui ejusdem gentis sunt*, gentiles. Vid. Pollux viii. 9. §. 111. Cf. Taylor. ad Demosthen. in Neær. t. ii. p. 1023. Reisk. Appar. crit. et quos ibi citavit vir doctissimus. Fuerunt, qui *γεννητὰς* scribere mallent. Ast.

οἷς ἂν παῖδες μὴ ποιητοὶ ἀληθινοὶ δὲ ὦσιν· ἂν δέ τις ὄφλῃ,
τιμᾶν εἰ τεθνάναι χρὴ τὸν τοιοῦτον εἴ τέ τι μεῖζον ἕτερον
τούτου πάσχειν ἢ καὶ μὴ πολλῷ σμικρότερον· καὶ τῶν
ξυγγενῶν τοῦ δράσαντος μηδένα δικάζειν, μηδ' ἐὰν γεγο- II. 879.
νὼς ᾖ τὸν χρόνον ὅσον ὁ νόμος εἴρηκε. δοῦλος δὲ[w] ἂν[x] τις
ἐλεύθερον ὀργῇ τρώσῃ, παραδότω τὸν δοῦλον ὁ κεκτημένος III. iii. 169.
τῷ τρωθέντι χρῆσθαι[y] ὅ τι ἂν ἐθέλῃ· ἐὰν δὲ μὴ παραδιδῷ,
αὐτὸς τὴν βλάβην ἐξιάσθω. ἐὰν δὲ ἐκ[z] συνθήκης αἰτιᾶται
τοῦ δούλου καὶ τοῦ τρωθέντος μηχανὴν εἶναί τις τὸ γεγο-
νός, ἀμφισβητησάτω· ἐὰν δὲ μὴ ἕλῃ, τριπλασίαν ἐκτισά-
τω τὴν βλάβην, ἑλὼν δὲ ἀνδραποδισμοῦ ὑπόδικον ἐχέτω
τὸν τεχνάζοντα μετὰ τοῦ δούλου. ὅς δ' ἂν ἄκων ἄλλος
ἄλλον τρώσῃ, τὸ βλάβος ἁπλοῦν ἀποτινέτω· τύχης γὰρ
νομοθέτης οὐδεὶς ἱκανὸς[a] ἄρχειν· δικασταὶ δὲ ὄντων οἵπερ
τοῖς ἐκγόνοις πρὸς τοὺς γεννήτορας ἐρρήθησαν, καὶ τιμώντων
τὴν ἀξίαν τῆς βλάβης.

§. 16. Βίαια[b] μὲν δὴ πάνθ' ἡμῖν τὰ προειρημένα πάθη, βίαιον δὲ καὶ τὸ τῆς αἰκίας[c] πᾶν γένος. ὧδε οὖν χρὴ περὶ

νήτας ΑΞΩfḫr : γενήτας *s.—[v] μέχρι ΑΩυτ : μέχρις *s.—[w] δ' fḫr.—[x] ἐάν υfḫr.—[y] χρήσασθαι fḫ et γρ Ω.—[z] lacuna in Ξ.—[a] ἱκανῶς ΑΩ.—[b] βία A et pr Ω.—

ποιητοὶ] I. e. θετοὶ, s. εἰσποιητοὶ, *adoptati*, ut xi. 7. p. 923. E. εἴτε γεννητὸς ὢν εἴτε ποιητός. Sic Lys. p. 510. t. v. Isæus p. 90. 96. 121. 122. 123. 169. t. vii. Lycurg. p. 174. t. iv. De ποιεῖσθαι, *adoptare*, vid. Wyttenbach. Bibl. Crit. v. iii. p. iv. p. 76. Mox εἰ est *utrum*, vid. ad i. 11. et vii. 18. Ast.

εἰ τεθνάναι] Malim εἴτε τεθνάναι. Steph.

ἐξιάσθω] ἐξιᾶσθαι, ἀκεῖσθαι et ἐξακεῖσθαι, proprie *læsa reficere* et sarcire, est *reparare*, v. Hemsterhus. ad Thom. M. p. 26. Wesseling. ad Herod. v. 91. Sic x. 1. p. 885. D. xi. 12. p. 933. E. Ast.

εἶναι τὶς] Quum τὶς ad αἰτιᾶται pertineat, dubitari potest an ipse auctor tam longe removerit. Steph.

εἶναί τις] Offendit τὶς, nimis remotum a verbo suo αἰτιᾶται et abundans fere: rectius enim hæc ad ὁ κεκτημένος (*dominus*) referrentur, quia de hoc ipso agitur. Quocirca pro τὶς scribendum esse censeo τινὰ, quod cum μηχανὴν conjungatur. Mox ἀμφισβητησάτω est: *in controversiam id vocato*, sc. coram judicibus. Ast.

τεχνάζοντα] In Ald. est τεχνάξοντα, quod ambiguum esse potest an pro τεχνάζοντα an pro τεχνάσαντα irrepserit: magis certe hoc conveniret, sed illud est vicinius. Steph.

ἄλλος ἄλλον] Vide annon scribendum sit potius, ἄλλως ἄλλον τρώσῃ. Steph.

ἄλλος] Scripsimus ἄλλως, Stephanum secuti; quod nunc quidem factum nollem; ἄλλος enim propter ἄλλον appositum est ex abundanti. Sic xi. 12. init. Ὅσα τις ἄλλος ἄλλον πημαίνει. p. 933. E. ὅσα ἄν τις ἕτερος ἄλλον πημήνῃ. c. 13. Ast.

§. 16. αἰκίας] *αἰκία injuria est cum contumelia conjuncta* et, quæ contumeliæ causa fit, verberatio, v. Salmas. Observatt. ad Jus Attic. et Rom. p. 227. 282. Des. Herald. Animadv. ad Jus Attic. et Rom. ii. 9. iii. 3. Petit. Legg. Attic. p. 628. Ast.

τῶν τοιούτων πάντα ἄνδρα καὶ παῖδα καὶ γυναῖκα ἀεὶ διανοεῖσθαι, τὸ πρεσβύτερον ὡς οὐ σμικρῷ τοῦ νεωτέρου ἐστὶ πρεσβευόμενον ἔν τε θεοῖσι καὶ ἐν ἀνθρώποις τοῖς μέλλουσι σώζεσθαι καὶ εὐδαιμονεῖν. αἰκίαν[d] οὖν περὶ πρεσβύτερον ἐν πόλει γενομένην ὑπὸ νεωτέρου ἰδεῖν αἰσχρὸν καὶ θεομισές· ἔοικε δὲ νέῳ παντὶ ὑπὸ γέροντος πληγέντι ῥαθύμως ὀργὴν ὑποφέρειν, αὐτῷ τιθεμένῳ τιμὴν ταύτην εἰς γῆρας. ὧδε οὖν
III. iii. 170. ἔστω. πᾶς ἡμῖν αἰδείσθω τὸν ἑαυτοῦ πρεσβύτερον ἔργῳ τε καὶ ἔπει· τὸν δὲ προέχοντα εἴκοσιν ἡλικίας ἔτεσιν, ἄρρενα ἢ θῆλυν, νομίζων ὡς πατέρα ἢ μητέρα διευλαβείσθω, καὶ πάσης τῆς δυνατῆς ἡλικίας αὐτὸν φιτῦσαι καὶ[e] τεκεῖν ἀπέχοιτο ἀεὶ θεῶν γενεθλίων[f] χάριν. ὡς δ' αὔτως καὶ ξένου ἀπείργοιτο, εἴτε πάλαι ἐνοικοῦντος εἴτε νεήλυδος ἀφιγμένου· μήτε γὰρ ὑπάρχων μήτε ἀμυνόμενος τὸ παράπαν τολμάτω πληγαῖς τὸν τοιοῦτον νουθετεῖν. ξένον δὲ[g] ἂν ἀσελγαίνοντα καὶ θρασυνόμενον, ἑαυτὸν τύπτοντα, οἴηται δεῖν κολασθῆναι, λαβὼν πρὸς τὴν ἀρχὴν τῶν ἀστυνόμων ἀπαγέτω, τοῦ[h] τύπτειν δὲ εἰργέσθω, ἵνα πόρρω γίγνηται τοῦ τὸν ἐπιχώριον ἂν τολμῆσαί ποτε πατάξαι. οἱ δ' ἀστυ-

[c] αἰκείας (ut videtur) pr ΑΩ.—[d] αἰτίαν υ.—[e] ἢ 𝔥.—[f] θεῶν τε γεν. 𝔣.—[g] δ' 𝔥.—

ὧδε οὖν χρὴ] Citavit hæc Stob. Serm. xlii. p. 301. Mox in verbis *πρεσβύτερον* et *πρεσβευόμενον* (*colendum; πρεσβεύειν* est enim *colere*, *προτιμᾶν*, Latin. *nihil antiquius habere*, v. Jungermann. ad Polluc. ii. 12. et Schweighæuser. ad Epict. Dissert. iv. 8. 10.) paronomasia inest, vid. ii. 4. De *ἐν*, *apud*, *existimatione*, vid. ad i. 6. Deinde *αὐτῷ* referendum ad *γέροντος*: *ταύτην τὴν τιμὴν τιθεμένῳ εἰς γῆρας αὐτῷ*: *hanc venerationem* (*τιμὴ* est *veneratio*, qua juvenes afficiunt seniores) *ipsius senectuti tribuenti*. Ficin. vertit: *id ob senectutis reverentiam patienter ferre*. Cornar. vero hæc ita reddidit, ac si *αὑτῷ* legerit: *et honorem hunc sibi in senectutem ducere*; tunc *τίθεσθαι* esset id quod *ἀποτίθεσθαι*, *reponere*, reservare, ut apud Xenoph. Mem. Socr. ii. 1. 31. *τὰ χαλεπὰ εἰς τὸ γῆρας ἀποθέμενοι*. Ast.

θῆλυν] Sic et alibi *ἄρρενα ἢ θῆλυν*, non *θήλειαν*, scriptum est. Steph.

πᾶς ἡμῖν] Laudat Euseb. Præp. Ev. xii. 36. p. 611. A. ubi *λόγῳ* pro *ἔπει* extat. Mox Stob. *φυτεῦσαι*. De *ὡς δ' αὔτως* vid. ad v. 2. De *ὑπάρχων* vid. ad ix. 9. Ast.

νουθετεῖν] In præc. edit. *νομοθετεῖν* pro *νουθετεῖν*. Affertur tamen et alia lectio *ἀθετεῖν*: sed verbo *ἀθετεῖν* minime est aptus hic locus: contra verbo *νουθετεῖν* aptissimus: est enim *πληγαῖς νουθετεῖν*, quod dicitur Latine *verberibus castigare*. Steph.

πληγαῖς νουθετεῖν] *Verberibus castigare*; Steph. egregie id reposuit pro *νομοθετεῖν*. Cornar. corrigebat *ἀθετεῖν*, quod locum habere nequit. *Νουθετεῖν* etiam Cod. Voss. exhibere probabile est, quum nihil diversitatis enotatum reperiamus. Deinde ante *ἑαυτὸν* Cod. Voss. interponit *καὶ*, quod Steph. quoque affert; sed eo non opus est; *θρασυνόμενον* est enim i. q. *θρασέως*, *audacter*, *ferociter*. Ast.

πλείονα τῷ περικυλινδεῖσθαι. προστυγχάνοντα δ' ἑκάστοτε ἑκάστοις, τοῖς ἑστῶσι μὲν διασχίζεται, τοῖς δ' ἀλλήλοις[q] ἐξ ἐναντίας ἀπαντῶσι καὶ φερομένοις εἰς ἓν γιγνόμενα μέσα τε καὶ μεταξὺ τῶν τοιούτων συγκρίνεται. Λέγω[r] γὰρ οὖν ταῦτα οὕτως ἔχοντα ὡς σὺ λέγεις. Καὶ[s] μὴν καὶ συγκρινόμενα μὲν αὐξάνεται, διακρινόμενα δὲ φθίνει τότε ὅταν ἡ καθεστηκυῖα ἑκάστων ἕξις διαμένῃ· μὴ μενούσης[t] III. iii. 195.
δὲ αὐτῆς δι' ἀμφότερα ἀπόλλυται. γίγνεται δὴ πάντων II. 894.
γένεσις,[u] ἡνίκ' ἂν τί πάθος ᾖ;[v] δῆλον ὡς ὁπόταν ἀρχὴ λαβοῦσα αὔξην[w] εἰς τὴν δευτέραν ἔλθῃ μετάβασιν καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς τὴν πλησίον, καὶ μέχρι τριῶν ἐλθοῦσα αἴσθησιν σχῇ τοῖς αἰσθανομένοις. μεταβάλλον μὲν οὖν οὕτω καὶ μετακινούμενον γίγνεται πᾶν· ἔστι δὲ ὄντως ὄν, ὁπόταν μένῃ· μεταβαλὸν[x] δὲ εἰς ἄλλην ἕξιν διέφθαρται παντελῶς.

[q] ἄλλοις fђ et γρ Ω (ἀπ' ὀρθώσεως καὶ καλῶς).—[r] : λέγω ΑΞΩ.—[s] : καὶ ΑΞΩ.—[t] μελλούσης υ.—[u] γένεσις om ђ.—[v] ᾗ A et pr Ω.—[w] ἀρχὴν λαβ. αὔξειν Ξ.—[x] μεταcorrupt. i. 4. Chalcid. in Tim. p. 357. Duas Plato alias statuit motus species: ἀλλοίωσιν et φορὰν (mutationem κατὰ πάθος s. *qualitatis*, et mutationem κατὰ τόπον; voce enim κίνησις veteres non solum, quæ proprie moventur, sed universe quoque, quæ mutantur, significasse constat); φορᾶς autem duo genera posuit: περιφορὰν et τοπικὴν μετάβασιν. Parmen. 138. C. ὅτι κινούμενον ἢ φέροιτο ἢ ἀλλοιοῖτο ἄν· αὗται γὰρ μόναι κινήσεις.—καὶ μὴν εἰ φέροιτο τὸ ἕν, ἤτοι ἐν τῷ αὐτῷ ἂν περιφέροιτο κύκλῳ, ἢ μεταλλάττοι χώραν ἑτέραν ἐξ ἑτέρας.—κύκλῳ μὲν περιφερόμενον ἐπὶ μέσου βεβηκέναι ἀνάγκη, καὶ τὰ περὶ τὸ μέσον φερόμενα ἄλλα μέρη ἔχειν ἑαυτοῦ. Cf. Theæt. p. 181. D. Ast.

τοῖς δ' ἀλλήλοις—φερομένοις] Int. προστυγχάνοντα; ἀλλήλοις pendet e verbis ἐξ ἐναντίας (quæ adversus ipsa moventur et adversus quæ feruntur); cum his ξυγκρίνεται, γιγνόμενα εἰς ἓν μέσα τε καὶ μεταξὺ τῶν τοιούτων: *cum iis in unum convenientia, ita ut media et inter ea sint*, h. e. ut ipsa pervadant et in ea penetrent. Ast.

λέγω—λέγεις] Hæc alterius esse verba liquet; quocirca majuscula litera a reliqua oratione ea distinximus. Mox φθίνει capiendum est de μειώσει, *decremento*, cui adjungitur φθορὰ, *interitus*. Ast.

τί πάθος] Vulgo ἄν τι πάθος, ut Ficin. vertit: *fit igitur omnium generatio, quando passio quædam fit.* Quod ineptum est. Leni mutatione scripsimus ἡνίκ' ἂν τί πάθος ᾖ: *rerum omnium generatio fit, quando quid evenit?* h. e. *quid fit, quando res generantur, s. quomodo generatur quidquam?* Πάθος et πάσχειν ponuntur de omnibus, quæ alicui rei accidunt, vid. Küster. ad Aristoph. Plut. 551. Τί πάθος scribendum esse Böckhius (in Legg. p. 104.) quoque judicaverat. Verbis δῆλον ὡς (int. γένεσις γίγνεται), ὁπόταν cet. respondet Atheniensis ad suam ipse interrogationem, ut iv. 12. p. 723. B. τί τὸ μετὰ τοῦτο ἄν μοι βουληθείην εἰρῆσθαι; τόδε ὡς cet. Deinde tres illæ μεταβάσεις sunt corporis, quæ vocantur, dimensiones: longitudo, latitudo et altitudo, quibus omne corpus solidum continetur, ut Macrobius dicit Somn. Scip. ii. 2. p. 124. Bip. Eædem, ut primæ corporis proprietates, infra c. 8. p. 896. D. memorantur. Mox in αἴσθησιν σχῇ vox αἴσθησις sensu passivo capienda est pro αἰσθητὴ (ἀρχὴ) ᾖ: *percipi possit ab iis, qui sensibus præditi sunt;* nisi malis σχῇ pro παρέχῃ accipere; αἴσθησιν enim alicui παρέχειν dicitur, quod ejus sensui offertur, in ejus sensus s. oculos incurrit. Denique post ἆρ' οὖν interrogationis notam delevimus; vid. ad ii. 4. Ast.

ὑπεχέτω τῆς αἰκίας ὁ τὸν πρεσβύτερον, ὡς εἴρηται, τολμή-
σας τύπτειν, καὶ ἐὰν ὄφλῃ τὴν δίκην, δεδέσθω μηδὲν ἐνιαυ-
τοῦ σμικρότερον· ἐὰν δὲ οἱ δικασταὶ τιμήσωσι πλείονος,
ἔστω κύριος ὁ τιμηθεὶς αὐτῷ χρόνος. ἐὰν δὲ ξένος ἢ τῶν
μετοίκων τις τύπτῃ τὸν πρεσβύτερον εἴκοσιν ἔτεσιν ἢ
πλείοσιν[q] ἑαυτοῦ, περὶ μὲν τῶν παραγενομένων τῆς βοηθείας
ὁ αὐτὸς νόμος ἐχέτω τὴν αὐτὴν δύναμιν, ὁ δὲ τὴν τοιαύτην
δίκην ἡττηθείς, ξένος μὲν ὢν καὶ μὴ ξύνοικος, δύο ἔτη δεδε-
μένος ἐκτινέτω ταύτην αὐτὴν τὴν δίκην, ὁ δὲ μέτοικός τε ὢν
III. iii. 172. καὶ ἀπειθῶν τοῖς νόμοις τρία ἔτη δεδέσθω, ἐὰν μὴ τὸ δικα-
στήριον πλείονος αὐτῷ χρόνου τιμήσῃ τὴν δίκην. ζημιούσθω
δὲ καὶ ὁ παραγενόμενος ὁτῳοῦν τούτων καὶ μὴ βοηθήσας
κατὰ νόμον, ὁ μὲν μεγίστου τιμήματος ὢν μνᾷ, δευτέρου
δὲ ὢν πεντήκοντα δραχμαῖς, τρίτου δὲ τριάκοντα, εἴκοσι
δὲ τοῦ[r] τετάρτου. δικαστήριον δὲ γιγνέσθω τοῖς τοιούτοισι[s]
στρατηγοὶ καὶ ταξίαρχοι φύλαρχοί[t] τε καὶ ἵππαρχοι.[u]
[§. 17.] Νόμοι δέ, ὡς ἔοικεν, οἱ μὲν τῶν χρηστῶν ἀνθρώ-
πων ἕνεκα[v] γίγνονται, διδαχῆς χάριν[w] τοῦ τίνα τρόπον
ὁμιλοῦντες ἀλλήλοις ἂν φιλοφρόνως οἰκοῖεν, οἱ δὲ τῶν τὴν
παιδείαν διαφυγόντων, ἀτεράμονι χρωμένων[x] τινὶ[y] φύσει
καὶ μηδὲν τεγχθέντων,[z] ὥστε μὴ οὐκ[a] ἐπὶ πᾶσαν ἰέναι κά-
κην. οὗτοι τοὺς μέλλοντας λόγους ῥηθήσεσθαι πεποιηκότες
ἂν εἶεν· οἷς δὴ τοὺς νόμους ἐξ ἀνάγκης ὁ νομοθέτης ἂν νο-
μοθετοῖ, βουλόμενος αὐτῶν μηδέποτε χρείαν γίγνεσθαι.

ἀπ' ὀρθώσεως.—[q] ἢ πλείοσιν add ΑΩυfħr.—[r] τοῦ om pr Ω.—[s] τοιούτοις f.—[t] καὶ φύλαρχοί υfħr.—[u] ὕπαρχοι r.—[v] ἕνεκα ἀνθρώπων ħ.—[w] τρόπον r.—[x] χρωμένω f.

ταύτην αὐτὴν τὴν δίκην] *Hanc ipsam pœnam*, sc. τὸ δύο ἔτη δεδεμένον εἶναι; pro αὐτὴν ταύτην τὴν δίκην. Sic inverso ordine sæpenumero scribitur οὗτος αὐτός; velut Xenoph. Œcon. viii. 17. infra ἐν τούτῳ αὐτῷ. x. 2. ταῦτα αὐτά. c. 5. ταῦτα αὐτά. c. 12. περὶ τοῦτο αὐτό. xii. 9. p. 958. E. Epinom. 2. p. 975. B. c. 4. p. 978. C. c. 6. p. 982. E. Ast.

δικαστήριον] I. q. δικασταί. Vid. ad iii. 5. Ast.

§. 17. *νόμοι δὲ*] Laudat Stob. Serm. xlii. p. 301. ubi pro τεγχθέντων (de quo vid. ad c. 1. sicuti de v. ἀτεράμονι) legitur ταχθέντων, et νομοθετῇ (sic). Ast.

τεγχθέντων] Margini cujusdam vet. libri, participii τεγχθέντων adscriptæ sunt duæ expositiones istæ, μαλαχθέντων, βραχέντων: tibi autem ne has quidem invidere volui. Quinetiam illis addendum putavi, convenire hunc locum cum alio quem habuimus in principio, quod ad usum participii τεγχθέντων et nominis ἀτεράμονι attinet; sicut enim hic dicit, ἀτεράμονι χρωμένων τινὶ φύσει καὶ μηδὲν τεγχθέντων, ita ibi scribit, ὡς ἀτεράμων εἰς τοσοῦτον φύσει γίγνοιντ' ἄν, ὥς τε μὴ τήκεσθαι: addens etiam, νόμοις ἄτηκτοι γίγνωνται. Steph.

ΚΛ. Μυρίῳ ἀνάγκη που φάναι διαφέρειν τὴν αὐτὴν[l] αὑτὴν δυναμένην κινεῖν, τὰς δὲ ἄλλας πάσας ὑστέρας.

ΑΘ. Εὖ λέγεις. ἆρ' οὖν ἡμῖν τῶν νῦν οὐκ ὀρθῶς ῥηθέντων μεταθετέον ἓν ἢ καὶ δύο;

ΚΛ. Ποῖα φῄς;

ΑΘ. Τὸ τῆς δεκάτης ῥηθὲν σχεδὸν οὐκ ὀρθῶς εἴρηται.

ΚΛ. Πῇ;

ΑΘ. Πρῶτον γενέσει τ' ἐστὶ καὶ ῥώμῃ κατὰ λόγον· τὸ δὲ μετὰ τοῦτο[m] ἔχομεν τούτου δεύτερον, ἄρτι ῥηθὲν ἀτόπως ἔνατον.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

§. 7. ΑΘ. Ὧδε. ὅταν ἕτερον ἄλλο ἡμῖν μεταβάλῃ[n] III. iii. 197.
καὶ τοῦτο ἄλλο[o] ἕτερον ἀεί, τῶν τοιούτων ἆρα ἔσται ποτέ τι[p] πρῶτον μεταβάλλον; καὶ πῶς, ὅταν ὑπ' ἄλλου κινῆται, τοῦτ' ἔσται ποτὲ τῶν ἀλλοιούντων πρῶτον; ἀδύνατον γάρ. ἀλλ' ὅταν ἄρα αὐτὸ αὑτὸ[q] κινῆσαν ἕτερον ἀλλοιώσῃ, τὸ δ' ἕτερον ἄλλο, καὶ οὕτω δὴ χίλια ἐπὶ μυρίοις γίγνηται τὰ κινηθέντα, μῶν ἀρχή τις αὐτῶν ἔσται τῆς κινήσεως II. 895.
ἁπάσης ἄλλη πλὴν ἡ[r] τῆς αὐτῆς αὑτὴν κινησάσης μεταβολή;

ΚΛ. Κάλλιστα εἶπες, συγχωρητέα τε[s] τούτοις.

ΑΘ. Ἔτι δὴ[t] καὶ τῇδε[u] εἴπωμεν, καὶ ἀποκρινώμεθα

h.—[k] προκρίναμεν f.—[l] αὐτὴν add ΑΞΩυfhr.—[m] τοῦτον υ.—[n] μεταβαλλῃ Ωυfh. [o] ἄλλο om h.—[p] τοι h.—[q] αὐτὸ om υ.—[r] ἡ Ξ.—[s] τε add ΑΩhr.—[t] δὲ υ.—[u] τῇδε

lectionem admodum probabilem memorat *τὴν αὐτὴν αὑτὴν δυναμένην κινεῖν*, ut infra scribitur p. 895. A. *ἡ τῆς αὐτῆς αὑτὴν κινησάσης μεταβολή*, et p. 896. A. *τὴν δυναμένην αὐτὴν αὑτὴν κινεῖν κίνησιν*. Sic etiam p. 895. A. Eusebius (Præp. Ev. xii. 51. p. 624. A.) habet *τὴν αὐτὴν ἑαυτὴν δήπου κινοῦσαν*. Ast.

τὸ τῆς δεκάτης ῥηθὲν] H. e. *ἡ δεκάτη ῥηθεῖσα (κίνησις) οὐκ ὀρθῶς (οὕτως) εἴρηται*, ut infra *ἄρτι ῥηθὲν ἀτόπως ἔνατον*, i. e. *ἡ ἄρτι ῥηθεῖσα* s. *λελεγμένη ἀτόπως ἐνάτη*. Mox verba ita construenda: *τούτου δεύτερον ἔχομεν τὸ μετὰ τοῦτο, ἄρτι ἀτόπως ἔνατον ῥηθέν*: *secundum habemus id, quod decimum excipit* (si ordine inverso numeras), *quod modo inepte nonum dictum est*, h. e. *secunda motio est hæc, quæ modo dicta est.* Ast.

§. 7. *ὅταν ἕτερον ἄλλο*] *Si aliud aliud mutat et hoc* (quod ab alio mutatur s. movetur) *semper aliud quid* (itidem) *mutat*, igitur, *si res a se invicem moventur et mutantur, nihil esse primum movens apparet*; contra si omnis motio ab una manat se ipsam movente, hæc recte dicitur motionis causa atque origo.— Verba *καὶ πῶς—ἀδύνατον γὰρ* haud dubie Cliniæ sunt tribuenda. Ast.

κάλλιστα] Cod. Voss. *μεταβολὴν μάλιστα εἶπες συγχωρητέα τε τούτοις*, unde *τε* post *ξυγχωρητέα* recepimus. Ast.

συγχωρητέα] Legendum ut in vet. *συγχωρητέα τε τούτοις*; vel, *καὶ συγχ. τούτοις*. Steph.

πάλιν ἡμῖν αὐτοῖσιν.[v] εἰ σταίη πως τὰ πάντα ὁμοῦ γενόμενα, καθάπερ οἱ πλεῖστοι τῶν τοιούτων τολμῶσι λέγειν, τίν' ἄρα[w] ἐν αὐτοῖς ἀνάγκη πρώτην κίνησιν γενέσθαι τῶν εἰρημένων;

ΚΛ. Τὴν αὑτὴν δή που κινοῦσαν. ὑπ' ἄλλου γὰρ οὐ μή ποτε[x] ἔμπροσθεν μεταπέσῃ, μηδεμιᾶς γε ἐν αὐτοῖς οὔσης ἔμπροσθεν μεταπτώσεως.

ΑΘ. Ἀρχὴν ἄρα κινήσεων πασῶν καὶ πρώτην ἔν τε ἑστῶσι γενομένην καὶ ἐν κινουμένοις οὖσαν τὴν αὑτὴν κινοῦ-
III. iii. 198. σαν φήσομεν ἀναγκαίως εἶναι πρεσβυτάτην καὶ κρατίστην μεταβολὴν πασῶν, τὴν δὲ[y] ἀλλοιουμένην ὑφ' ἑτέρου, κινοῦσαν δὲ ἕτερα δευτέραν.

ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΑΘ. Ὁπότε δὴ[z] τοίνυν ἐνταῦθά ἐσμεν τοῦ λόγου, τόδε ἀποκρινώμεθα.

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

ΑΘ. Ἐὰν ἴδωμέν πού ταύτην γενομένην ἐν τῷ γηΐνῳ ἢ ἐνύδρῳ ἢ πυροειδεῖ, κεχωρισμένῳ ἢ καὶ ξυμμιγεῖ, τί ποτε φήσομεν ἐν τῷ τοιούτῳ πάθος εἶναι;

ΚΛ. Μῶν ἄρά με ἐρωτᾷς εἰ ζῆν αὐτὸ προσεροῦμεν ὅταν αὐτὸ αὑτὸ κινῇ;

ΑΘ. Ναί.

ΚΛ. Ζῆν·[a] πῶς γὰρ οὔ;

ΑΩυτ: τόδε *ς.—[v] αὐτοῖσιν Α: αὐτοῖσιν cum ς corr Ω.—[w] ἄρ' ch.—[x] ποτ' c.—

ἔτι δὴ] Laudat Euseb. Præp. Ev. xii. 51. p. 624. A. ubi δὴ omissum, pro τόδε vero τῇδε scribitur, quod recte jam Steph. vulgatæ censuit scripturæ præferendum esse; accedit, quod Ficin. vertit, *Præterea sic nos ipsos interrogemus.* Deinde αὐτοῖσιν pro αὐτοῖσιν cum Eusebio scripsimus. Paulo post οἱ ante πλεῖστοι abest, pro τὴν αὑτὴν vero scribitur τὴν αὐτὴν ἑαυτὴν, de quo vid. supra. Ast.

εἰ σταίη πως τὰ πάντα] Explicat uberius Hermias Schol. in Phædrum p. 116. ed. nostræ. Ast.

μεταπέσῃ] Int. αὐτὰ, τὰ πάντα. Cornar. hæc vertit, *ab alio enim nunquam mutabitur, quum nulla sit ante ipsum mutatio.* Μεταπίπτειν est i. q. μεταβάλλεσθαι, *mutari*, ut x. 12. p. 904. D. et μετάπτωσις est μεταβολή. Mox Euseb. μεταβολῶν, quod vulgatæ præstat, licet hæc correctione non indigeat. Deinde κινοῦσάν τε pro δὲ scripsimus, sensu poscente. Etiam Ficin. *qua quid ab alio mutatur et alia movet.* Ast.

ὁπότε δὴ] Euseb. ὁπότε δὲ—ἐκεῖνο—γε ἐρωτᾷς. Ast.

ΑΘ. ναὶ ζῆν] In quodam vet. ab eadem persona dicuntur hæc, ναὶ ζῆν. πῶς γὰρ οὔ; Τί δαί; ὁπόταν etc. nam δαὶ, non δὲ, in eodem scriptum est. Steph.

ζῆν—πῶς γὰρ οὔ;] Legebatur Ναὶ ζῆν. ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ; Quod vitiosum esse liquet; πῶς γὰρ οὐ enim affirmationi inservit ejus, quod antea dictum est; quocirca enuntiationi vel verbo, quo responsio continetur, semper subji-

ΑΘ. Τί δέ;[b] ὁπόταν ψυχὴν ἐν τισιν ὁρῶμεν, μῶν ἄλλο ἢ ταὐτὸν τούτῳ ζῆν ὁμολογητέον;

ΚΛ. Οὐκ ἄλλο.

ΑΘ. Ἔχε δὴ πρὸς Διός· ἆρ' οὐκ ἂν ἐθέλοις περὶ ἕκαστον τρία νοεῖν;

ΚΛ. Πῶς λέγεις;[c]

ΑΘ. Ἓν μὲν τὴν οὐσίαν, ἓν δὲ τῆς οὐσίας τὸν λόγον, ἓν δὲ ὄνομα. καὶ δὴ καὶ ἐρωτήσεις εἶναι περὶ τὸ ὂν ἅπαν δύο.

ΚΛ. Πῶς[d] δύο;

ΑΘ. Τοτὲ μὲν ἡμῶν ἕκαστον τοὔνομα προτεινόμενον αὐ- III. iii. 199.
τὸ τὸν λόγον ἀπαιτεῖν, τοτὲ δὲ τὸν λόγον αὐτὸν προτεινόμενον ἐρωτᾷν αὖ τοὔνομα. ἆρά γε τὸ[e] τοιόνδε αὖ βουλόμεθα νῦν λέγειν;

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

ΑΘ. Ἔστι που δίχα διαιρούμενον ἐν ἄλλοις τε καὶ ἐν ἀριθμῷ. τούτῳ δὴ τῷ κατ' ἀριθμὸν ὄνομα μὲν ἄρτιον, λόγος δὲ ἀριθμὸς διαιρούμενος εἰς ἴσα δύο μέρη.

ΚΛ. Ναί.[f]

ΑΘ. Τὸ τοιοῦτον φράζω. Μῶν[g] οὖν οὐ[h] ταὐτὸν ἑκατέρως προσαγορεύομεν, ἄν τε τὸν λόγον ἐρωτώμενοι τοὔνομα.

[y] δ' ẞ.—[z] δαὶ ẞhr.—[a] ; om ΑΞΩ.—[b] δαὶ Ω et corr A.—[c] πῶς λέγεις om pr ẞ.—[d] πῶς om pr Ω.—[e] τοῖς υ.—[f] : om ΑΞΩ.—[g] : μῶν ΑΞΩ.—[h] οὐ om pr Ω.—[i] : τὴν

citur. Etiam Ficin. vertit, *Id ipsum* (int. interrogo). Cl. *Vivere certe.* Ad Ζῆν int. αὐτὸ προσεροῦμεν. Mox Euseb. ὅταν. Pro μῶν ἄλλο Steph. scriptum malebat ἄλλῳ et in seqq. οὐκ ἄλλῳ; ἄλλο est i. q. ἄλλως, vid. ad i. 5. Proprie est, μῶν ἄλλο (ποιητέον) ἢ ὁμολογητέον ταυτὸν τοῦτο, sc. ζῆν αὐτὰ, ea vivere; ζῆν per epexegesin, quod dicitur, additum est. Pro τούτῳ enim scripsimus τοῦτο, quod Vigero etiam ad Euseb. p. 60. in mentem venerat. Ficinus videtur ἄλλῳ et αὐτῷ τούτῳ legisse; vertit enim, *num ob aliud vivere ipsum quam ob hoc putabimus?* Cornar. *num aliud, quam eadem hæc vivere confidendum est?* ut, retinens ἄλλο, videatur αὐτῷ τούτῳ scribendum esse censuisse, quod, si libri Mss. suppeditarent, equidem vulgatæ scripturæ anteponendum existimarem; etsi hæc quoque recte habet. Ast.

τὸ ὄνομα] Sic Euseb. vulgo articulus abest. Ceterum ὁ λόγος est *notio*, definitio, vid. Wyttenbach. ad Phædon. p. 198. Mox post δίχα διαιρούμενον (ἔστι—διαιρούμενον est i. q. διαιρεῖται, vel ἔστι, i. e. ἔξεστι, διαιρεῖσθαι: *divisio bipartita reperitur* s. *obtinet*; vid. ad iv. 6.) Euseb. addit εἰς ἴσα μέρη, quod e sequentibus huc inculcatum esse liquet; deinde legit ἄλλοισι, et paulo post ἐάν τε—ἐάν τε. Sensus est: idem semper significamus, sive de notione interrogati nomen, sive de nomine interrogati notionem damus; unum enim idemque est, quod, si nomen spectas (ὀνόματι), par (ἄρτιον), sin notionem (λόγῳ), numerum in duas partes divisum vocamus. Ald. Lov. Bas. 1. 2. ἀριθμῷ τούτῳ τῷ. Ast.

ἀποδιδῶμεν, ἄν τε τοὔνομα τὸν λόγον, ἄρτιον ὀνόματι καὶ λόγῳ, δίχα διαιρούμενον ἀριθμὸν προσαγορεύοντες ταὐτὸν ὄν;

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΑΘ. Ὧι δὴ ψυχὴ τοὔνομα, τίς τούτου λόγος; ἔχομεν
II. 896. ἄλλον πλὴν τὸν νῦν δὴ ῥηθέντα, τὴν[i] δυναμένην αὐτὴν αὑτὴν[k] κινεῖν κίνησιν;

ΚΛ. Τὸ ἑαυτὸ[l] κινεῖν φὴς λόγον ἔχειν τὴν αὐτὴν οὐσίαν ἥν περ τοὔνομα ὃ δὴ πάντες ψυχὴν προσαγορεύομεν;

ΑΘ. Φημί γε. εἰ[m] δ' ἔστι τοῦτο οὕτως ἔχον, ἆρα ἔτι ποθοῦμεν μὴ ἱκανῶς δεδεῖχθαι ψυχὴν ταὐτὸν ὂν καὶ τὴν
III. iii. 200. πρώτην γένεσιν καὶ κίνησιν τῶν τε ὄντων καὶ γεγονότων καὶ ἐσομένων καὶ πάντων αὖ τῶν ἐναντίων τούτοις, ἐπειδή γε ἀνεφάνη μεταβολῆς τε καὶ κινήσεως ἁπάσης[n] αἰτία ἅπασιν;

ΚΛ. Οὔκ, ἀλλὰ[o] ἱκανώτατα δέδεικται ψυχὴ τῶν πάντων πρεσβυτάτη γενομένη[p] τε[q] ἀρχὴ κινήσεως.

ΑΘ. Ἆρ' οὖν[r] οὐχ ἡ δι' ἕτερον ἐν ἄλλῳ γιγνομένη κίνησις, αὐτὸ δὲ ἐν αὑτῷ μηδέποτε παρέχουσα κινεῖσθαι μηδὲν δευτέρα τε καὶ ὁπόσων ἀριθμῶν[s] βούλοιτο ἂν τις ἀριθ-

Ξ.—[k] αὑτὴν om f.—[l] τοῦτον ΑΩυfϹ et (omisso :) Ξ.—[m] : εἰ ΑΞΩ.—[n] ἅπασα Ξ.—[o] ἀλλ' υ.—[p] φανεῖσά f et γρ Ωђ.—[q] γε ΑΩ.—[r] οὖν om ђ.—[s] ἀριθμὸν ђ.—[t] εἴποιεν

τὸ αὑτὸ κινεῖν] Verba ita cohærent: φῂς τὴν αὐτὴν οὐσίαν ἔχειν λόγον (hanc habere notionem s. definitionem, ut se ipsa moveat) τὸ ἑαυτὸ κινεῖν, ἥνπερ (ἔχειν φῂς) τοὔνομα, ὃ δὴ πάντες ψυχὴν προσαγορεύομεν: *idem, quod animæ nomen habet, notionem se ipsum movendi habere dicis.* Steph. ἥπερ vel ᾗπερ (int. ἐστὶ) scriptum malebat; neutro opus est. Ast.

ἥνπερ] Pro ἥνπερ scribendum puto vel ἥπερ, ut subaud. ἔχει· vel ᾗπερ, subaudiendo ἐστί. Alioqui ἥνπερ retinendo, repetendum φῂς cum ἔχειν. Steph.

ἆρα ἔτι ποθοῦμεν] ποθοῦμεν prægnantem, qui dicitur, sensum habet; est enim: *num quid adhuc desideramus, existimantes, non satis demonstratum esse, animam idem esse, et primam procreationem* (h. e. primam natam) *et motum* (i. e. motionis causam) *omnium rerum?* Pro ταὐτὸν vide ne scribendum sit τοῦτο, *scilicet et primum et omnium rerum causam esse.* De ὂν pro εἶναι vid. ad v. 8. Ast.

γενομένη τε καὶ ἀρχὴ] Vulgo καὶ abest. Verba πρεσβυτάτη γενομένη respiciunt prægressa τὴν πρώτην γένεσιν, et ἀρχὴ κινήσεως illis respondent, κίνησιν τῶν τε ὄντων cet. Ad ἀρχὴ κινήσεως repet. γενομένη, in quo reliqua simul tempora latent (animam motionis principium et fuisse et esse et futuram esse). Cod. Voss. γενομένη γε ἀρχικὴ κινήσεως, et in marg. ὅρος ψυχῆς. ἐν ἄλλῳ τὸ σεαυτὸ κινεῖν φῄς. Mox δευτέρα τε καὶ τοσούτων (ἀριθμῶν πολλοστὴ) ἐστίν. Τὸ πολλοστὸν, unum e multis, est minimum, a primo remotissimum (sic Phileb. 44. E. τὰ πολλοστὰ σκληρότητι). Igitur est: *nonne altera illa motio secunda erit et a prima tanto remota s. reducta* (eo tanto inferior), *quanto quis, motiones numerans, a principe eam removere voluerit, ut quæ corporis sit vere inanimati mutatio?* Ast.

μεῖν αὐτὴν πολλοστήν, τοσούτων, σώματος οὖσα ὄντως ἀψύχου μεταβολή;

ΚΛ. Ὀρθῶς.

ΑΘ. Ὀρθῶς ἄρα καὶ κυρίως ἀληθέστατά τε καὶ τελεώτατα εἰρηκότες ἂν ἦμεν[t] ψυχὴν μὲν προτέραν[u] γεγονέναι σώματος ἡμῖν, σῶμα δὲ δεύτερόν τε καὶ ὕστερον ψυχῆς ἀρχούσης ἀρχόμενον κατὰ φύσιν.

ΚΛ. Ἀληθέστατα μὲν οὖν.

§. 8. ΑΘ. Μεμνήμεθά γε μὴν ὁμολογήσαντες ἐν τοῖς πρόσθεν[v] ὡς εἰ[w] ψυχὴ φανείη πρεσβυτέρα σώματος οὖσα, καὶ τὰ ψυχῆς τῶν τοῦ σώματος ἔσοιτο πρεσβύτερα.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Τρόποι[x] δὲ καὶ ἤθη καὶ βουλήσεις[y] καὶ λογισμοὶ καὶ δόξαι ἀληθεῖς ἐπιμέλειαί τε καὶ μνῆμαι πρότερα μήκους σωμάτων καὶ πλάτους καὶ βάθους καὶ ῥώμης εἴη γεγονότα ἄν, εἴ περ καὶ ψυχὴ σώματος. III. iii. 204.

ΚΛ. Ἀνάγκη.

ΑΘ. Ἆρ' οὖν τὸ μετὰ τοῦτο ὁμολογεῖν ἀναγκαῖον τῶν τε ἀγαθῶν αἰτίαν εἶναι ψυχὴν καὶ τῶν κακῶν καὶ καλῶν[z] καὶ αἰσχρῶν δικαίων τε καὶ ἀδίκων καὶ πάντων τῶν ἐναντίων, εἴ περ τῶν πάντων γε αὐτὴν θήσομεν αἰτίαν;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Ψυχὴν δὴ διοικοῦσαν καὶ ἐνοικοῦσαν ἐν ἅπασι τοῖς

υ.—[u] προτέρους υ.—[v] πρόσθεν A: ἔμπροσθεν *ς.—[w] εἰ ἡ ς.—[x] τόποι υ.—[y] καὶ βουλήσεις om Ar et pr Ω.—[z] κακῶν καὶ καλῶν AΩυfḫr: καλῶν καὶ κακῶν *ς.—[a] τί

εἶμεν] Vulgo ἦμεν, Eusebius vero εἴημεν, quod in Atticum εἶμεν (unde ἦμεν natum) mutavimus, de qua optativi forma vid. Maittair. dialect. p. 58. ed. Sturz. et Fischer. ad Weller. t. ii. p. 501. Ita etiam Heind. ad Theæt. §. 12. corrigendum esse monuit.—Mox Euseb. pro ἡμῖν legit ἢ μή, quod in locum nostrum non quadrat. Ast.

§. 8. μεμνήμεθά γε] Laudat Euseb. Præp. Ev. xii. 28. p. 601. C. (Cf. xii. 51. p. 625. C.) ubi πρόσθεν—ψυχὴ—τοῦ σώματος; posterius secuti sumus. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. abest εἰ post ὡς. Mox τὰ τῆς ψυχῆς si in libris bonæ notæ inveniretur, equidem propter τῶν τοῦ σώματος vulgato τὰ ψυχῆς præferrem; etsi per se τὰ ψυχῆς non rejiciendum; sic enim i. 4. p. 628. D. τὰ πολέμου, ubi v. not. Ast.

ψυχὴν δὴ διοικοῦσαν] Citant hunc locum celebratissimum Clemens Alexandr. Stromat. v. p. 593. A. t. ii. p. 701. Pott. ubi v. not. Euseb. Præp. Evang. xi. 26. p. 549. C. D. xiii. 13. p. 670. D. et Theodoret. Therapeut. Serm. iii. p. 525. C. A Clem. et Euseb. (xi. 26. et xiii. 13.) abest δὴ (Euseb. xi. 51. p. 625. D. illud exhibet), et Theodor. scribit δέ. Mox apud Clem. omissum καὶ ἐνοικοῦσαν ἐν ἅπασι, Theodor. ἐνοικοῦσαν πᾶσι τοῖς πανταχῇ λέγοντος σοῦ καὶ τὸν οὐρανόν. Verba ἐν ἅπασι absunt quoque ab Euseb. xi. 26. et xiii. 13. at xi. 51.

πάντη κινουμένοις μῶν οὐ καὶ τὸν οὐρανὸν ἀνάγκη διοικεῖν φάναι;

ΚΛ. Τί μήν;[a]

ΑΘ. Μίαν ἢ πλείους;[b] Πλείους· ἐγὼ ὑπὲρ σφῷν ἀποκρινοῦμαι.[c] Δυοῖν μέν γέ που[d] ἔλαττον μηδὲν τιθῶμεν, τῆς τε εὐεργέτιδος καὶ τῆς τἀναντία δυναμένης ἐξεργάζεσθαι.

ΚΛ. Σφόδρα ὀρθῶς εἴρηκας.

ΑΘ. Εἶεν. ἄγει μὲν δὴ ψυχὴ πάντα τὰ κατ' οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ θάλατταν ταῖς αὑτῆς[e] κινήσεσιν, αἷς ὀνόματά
ii. 897. ἐστι βούλεσθαι, σκοπεῖσθαι, ἐπιμελεῖσθαι, βουλεύεσθαι, δοξάζειν ὀρθῶς, ἐψευσμένως, χαίρουσαν, λυπουμένην, θαῤῥοῦσαν, φοβουμένην, μισοῦσαν, στέργουσαν καὶ πάσαις
xii. iii. 202. ὅσαι[f] τούτων ξυγγενεῖς ἢ πρωτουργοὶ[g] κινήσεις τὰς δευτερουργοὺς αὖ παραλαμβάνουσαι κινήσεις σωμάτων ἄγουσι πάντα[h] εἰς αὔξησιν καὶ φθίσιν καὶ διάκρισιν καὶ σύγκρισιν· καὶ τούτοις ἑπομένας θερμότητας,[i] ψύξεις, βαρύτητας,[k] κουφότητας, σκληρὸν καὶ μαλακόν, λευκὸν καὶ μέ-

[a] μὴν om pr Ω.—[b] : om ΑΩ, Πλείους om f.—[c] : om ΑΞΩ.—[d] που om ħ.—[e] αὐταῖς ħ.—[f] ὅσαις ħ.—[g] προυτουργοὶ Ξ.—[h] πάντως ħ.—[i] θερμό Ξ.—[k] ψύξεις βαρύτητας

p. 625. D. ea agnoscit. Deinde pro μῶν Euseb. πῶς, l. xi. 26. at xiii. 13. μῶν exhibet. Denique Euseb. xiii. et Theodor. διοικεῖν ἀνάγκη. Ast.

ἢ πλείους; ΜΕ. πλείους] Invenitur hic locus et aliter scriptus, sine personæ interruptione, Μίαν ἢ πλείους; πλείους, ἐγὼ ὑπὲρ σφῷν ἀποκρινοῦμαι. δυοῖν μέν γέ που etc. Sed et pro σφῷν legitur ὑμῶν. Steph.

πλείους, ἐγὼ—ἀποκρινοῦμαι] Legebatur ΜΕΓ. Πλείους· ἐγὼ ὑπὲρ σφῷν ἀποκρινοῦμαι. ΑΘΗΝ. Δυοῖν cet. Quam secuti sumus scripturam, eam Steph. memorat et Ficin. expressit; Megillo hic non locum esse, sed Atheniensem illa proferre, et sensus et oratio aperte docent. Clem. πλείους ἐγὼ, ut et Theodor. sed ad πλείους repet. e prægressis ἀνάγκη φάναι. Mox σφῷν Clem. Euseb. et Theodor. scribunt; deinde μέν γε a Clem. abest; apud eund. legitur ἐξεργάσασθαι. Ceterum sententiam de duabus animis, bona una, altera mala, etiam Xenoph. Cyrop. vi. 1. 41. secutus est. Cujus quidem rationis, quam dicimus, dualisticæ in antiquissimorum et philosophorum et poetarum sententiis ac placitis vestigia reperimus. Persas in primis constat ei adhæsisse, quorum quidem doctrinam Græcis haud ignotam fuisse, pluribus, si locus esset, testimoniis convincere possemus. Sic v. c. locus c. 13. p. 906. A. εἶναι μὲν τὸν οὐρανὸν πολλῶν μεστὸν ἀγαθῶν, εἶναι δὲ καὶ τῶν ἐναντίων, πλειόνων δὲ τῶν μή· μάχη δὴ, φαμὲν, ἀθάνατός ἐστιν ἡ τοιαύτη καὶ φυλακῆς θαυμαστῆς δεομένη, Zoroastris doctrinam redolet. Ast.

ἄγει μὲν δὴ ψυχὴ] Cf. Hermias Schol. in Phædr. p. 115. Post v. πρωτουργοὶ (vid. de hoc Atticus apud Euseb. Præp. Ev. xv. 8. p. 809. D. et Viger. not. p. 77.) Steph. scribi malebat κινήσεσι pro κινήσεις, haud dubie Ficinum respiciens, qui vertit, *et ceteris præterea motibus omnibus;* sed quum ὅσαι—κινήσεις cum sequentibus cohæreat, rectius habet κινήσεις. Ast.

λαν, αὐστηρὸν καὶ γλυκύ, καὶ[l] πᾶσιν οἷς ψυχὴ χρωμένη, νοῦν[m] μὲν προσλαβοῦσα[n] ἀεὶ[o] θεὸν[p] θεὸς οὖσα,[q] ὀρθὰ καὶ εὐδαίμονα παιδαγωγεῖ πάντα, ἀνοίᾳ δὲ ξυγγενομένη πάντα αὖ τἀναντία τούτοις ἀπεργάζεται. τιθῶμεν ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἢ[r] ἔτι διστάζομεν εἰ ἑτέρως πως ἔχει;

ΚΛ. Οὐδαμῶς.

ΑΘ. Πότερον οὖν δὴ ψυχῆς γένος ἐγκρατὲς οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ πάσης τῆς περιόδου γεγονέναι φαμὲν[s] τὸ φρόνιμον καὶ ἀρετῆς πλῆρες, ἢ τὸ μηδέτερα κεκτημένον; βούλεσθε οὖν πρὸς ταῦτα ὧδε ἀποκρινώμεθα;

ΚΛ. Πῶς;

ΑΘ. Εἰ μέν, ὦ θαυμάσιε, φῶμεν, ἡ ξύμπασα οὐρανοῦ
ὁδὸς ἅμα καὶ φορὰ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ὄντων ἁπάντων νοῦ κι-
νήσει καὶ περιφορᾷ καὶ λογισμοῖς ὁμοίαν φύσιν ἔχει καὶ
ξυγγενῶς ἔρχεται, δῆλον ὡς τὴν ἀρίστην ψυχὴν φατέον ἐπι- III. iii. 203.
μελεῖσθαι τοῦ κόσμου παντὸς καὶ ἄγειν αὐτὸν τὴν τοιαύ-
την ὁδὸν ἐκείνην.

ΚΛ. Ὀρθῶς.

om υ.—[l] γλυκὺ καὶ A et rc Ω : γλυκὺ καὶ πικρὸν καὶ *ς.—[m] νοῦ pr Ω.—[n] προσλαβοῦσα AΩrfhr : προσλαμβάνουσα *ς.—[o] ἀεὶ υfr, om h.—[p] θεῖ γρ Ω, θεῖον ὀρθῶς fr.—[q] θεὸς οὖσα cum ς r et mg AΩ, ὀρθῶς θεοῖς AΩrh, θεοῖς f, θεῖον ὀρθῶς θεοῖς Ξ.

πᾶσιν οἷς] Positum est pro *πάντα* (*εἰς πάντα*, quod pendet ex *ὅσαι—κινήσεις ἔχουσι*), *οἷς*; nisi malis *καὶ* expungi, ut *πᾶσιν οἷς* positum sit pro *οἷς πᾶσι*, ut Cornar. vertit, *quibus omnibus si anima quæ dea est utitur*; quanquam *καὶ πᾶσιν οἷς*, quod Ficin. quoque agnoscit, rectius habemus. Ast.

θεῖον] Ita pro *θεὸν* scripsimus, Ficin. secuti, qui vertit, *si intellectum quoque semper divinum acceperit*. Eandem lectionem Steph. memorat. Præterea legi quoque adnotat, *προσλαβοῦσα* (sic Cod. Par.) *ἀεὶ θεῖον ὀρθῶς* (Cod. Par. *θεὸν ὀρθῶς*), *θεοῖς ὀρθὰ* (Codd. Voss. et Par.), et in alio exemplo, *προσλαβοῦσα ἀεὶ θεὸν ὀρθῶς, θεοῖς ὀρθά*. Ficin. quoque, *recte cuncta diis recta feliciaque perducit*. Ex quo perspicitur, mendum adhuc in his verbis subesse; in primis offendit *θεὸς οὖσα*, voci autem *ὀρθὰ* bene responderet *ὀρθῶς*, quod scripturæ illæ exhibent. Et si conjecturæ locus datur, equidem scribam: *νοῦν μὲν προσλαβοῦσα* (quod et rei et sequenti *ξυγγενομένη* melius convenit quam *προσλαμβάνουσα*), *κατὰ θεὸν ὀρθῶς ἰοῦσα, ὀρθὰ καὶ εὐδαίμονα παιδαγωγεῖ πάντα* (*κατὰ θεὸν ἰέναι* est *deum sequi*, ut Phædr. 253. B. *κατὰ τὸν θεὸν ἰόντες*); *ὀρθῶς* vero omisso simplicius scribi possit, *νοῦν μὲν προσλαβοῦσα, ἀεί, θεῖος οὖσα, ὀρθὰ—παιδαγωγεῖ πάντα*. Ast.

πότερον] Male vulgo scribitur *φαμὲν τὸ φρόνιμον—πλῆρες; ἢ τὸ μηδέτερα κεκτημένον*; quum *πότερον ψυχῆς γένος* sit: *utrum* (de duobus illis animæ generibus) *animæ genus*. Euseb. vitiose *τὸ γένος* scribit. Ast.

φαμὲν] In vet. non *φαμὲν* scriptum est, sed *φῶμεν*: qui subjunctivus modus *ἀπορήσει* convenit. Steph. Euseb. *φῶμεν*, bene, etsi *φαμὲν* quoque recte habet; est enim *putamus* s. *arbitramur*, ut Ficin. vertit. Sic xi. 7. p. 926. C. *φάναι καὶ πατέρας—καταλιπεῖν*. c. 8. p. 926. E. *πρῶτον μὲν δὴ φαμεν νομοθετεῖν αὐτοῖς τοὺς νομοφύλακας* cet.—Paulo post Euseb. *μηδ' ἕτερα*. Ast.

ΑΘ. Εἰ δὲ μανικῶς τε[r] καὶ ἀτάκτως ἔρχεται, τὴν κακήν.

ΚΛ. Καὶ ταῦτα ὀρθῶς.

ΑΘ. Τίνα οὖν δὴ νοῦ κίνησις φύσιν ἔχει; τοῦτο ἤδη χαλεπὸν, ὦ φίλοι, ἐρώτημα ἀποκρινόμενον εἰπεῖν ἐμφρόνως. διὸ δὴ καὶ ἐμὲ τῆς ἀποκρίσεως ὑμῖν δίκαιον τὰ νῦν προσλαμβάνειν.

ΚΛ. Εὖ λέγεις.

ΑΘ. Μὴ τοίνυν ἐξ ἐναντίας οἷον εἰς ἥλιον ἀποβλέποντες, νύκτα ἐν μεσημβρίᾳ ἐπαγόμενοι, ποιησώμεθα τὴν ἀπόκρισιν, ὡς νοῦν ποτὲ θνητοῖς ὄμμασιν ὀψόμενοί τε καὶ γνωσόμενοι ἱκανῶς· πρὸς δὲ εἰκόνα τοῦ ἐρωτωμένου βλέποντας ἀσφαλέστερον ὁρᾶν.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Ἧι προσέοικε κινήσει νοῦς, τῶν δέκα ἐκείνων κινήσεων τὴν εἰκόνα λάβωμεν· ἣν συναναμνησθεὶς ὑμῖν ἐγὼ κοινῇ[u] τὴν ἀπόκρισιν ποιήσομαι.

ΚΛ. Κάλλιστα ἂν λέγοις.

ΑΘ. Μεμνήμεθα τοίνυν τό[v] γε τοσοῦτον τῶν τότε ἔτι,[w] ὅτι τῶν ἁπάντων[x] τὰ μὲν κινεῖσθαι, τὰ δὲ μένειν ἔθεμεν.

III. iii. 204. ΚΛ. Ναί.

ΑΘ. Τῶν δ' αὖ κινουμένων τὰ μὲν ἐν ἑνὶ τόπῳ κινεῖσθαι,

II. 898. τὰ δ' ἐν πλείοσι φερόμενα.

ΚΛ. Ἔστι ταῦτα.

—[r] ἢ ḫ.—[s] φαμὲν Ω, φῶμεν fr.—[t] τε om υ.—[u] κοινὴν ḫ.—[v] τὸ om AΞΩυfḫr, post γε ponit f.—[w] ἔτι τοῦτό γε AΞΩυfḫr: ἔτι om γρ AΩ.—[x] πάντων AΩυfḫr.—[y] τὴν

προσλαμβάνειν] *Vobis in respondendo opem ferre*, est i. q. ξυλλαμβάνειν (vid. Bast. Epist. Crit. Append. p. 41. et Boissonad. ad Philostrat. p. 385.). Sic Xenoph. Anabas. ii. 3. 11. καὶ ἅμα αὐτὸς προσελάμβανεν. §. 12. ἐπεὶ δὲ καὶ Κλέαρχον ἑώρων σπουδάζοντα, προσελάμβανον καὶ οἱ πρεσβύτεροι, ubi interpretes bene explicant *manum admovere operi*. Euseb. exhibet προλαμβάνειν, Ms. vero προσλαμβάνειν. Ast.

ἐξ ἐναντίας—βλέποντες] *Ex adverso*, h. e. directe *quasi solem intuentes*, quo oculorum acies hebescit. Ast.

τοίνυν τόγε τοσοῦτον] Legitur etiam in uno exempl. τοίνυν γε τοσοῦτον τῶν τότε, ἔτι τοσοῦτό γε, ὅτι τῶν πάντων etc. In altero ut hic: et neuter habet post ἁπάντων, sive πάντων, ista verba, τούτοιν δὴ τοῖν κινήσεοιν, quæ sunt in præced. edit. Steph.

ἁπάντων] Post ἁπάντων Ald. Lov. Bas. 1. et 2. exhibent τούτοιν δὴ τοῖν κινήσεοιν, quæ a Cod. Voss. Stephani libro vet. et Ficino absunt; jam Cornar. ea exterminanda esse judicaverat; irrepserunt videlicet e sequentibus. Ast.

ΑΘ. Τούτοιν δὴ τοῖν κινήσεοιν τὴν[y] ἐν[z] ἑνὶ φερομένην ἀεὶ περί γέ τι μέσον ἀνάγκη κινεῖσθαι τῶν ἐντόρνων[a] οὐσῶν μίμημά τι κύκλων, εἶναί τε αὐτὴν τῇ τοῦ νοῦ περιόδῳ πάντως ὡς δυνατὸν οἰκειοτάτην τε καὶ ὁμοίαν.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Τὸ κατὰ ταὐτὰ δή που καὶ ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ περὶ τὰ αὐτὰ καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ καὶ ἕνα λόγον καὶ τάξιν μίαν ἄμφω κινεῖσθαι λέγοντες νοῦν τήν τε ἐν ἑνὶ φερομένην κίνησιν, σφαίρας ἐντόρνου ἀπεικασμένα[b] φοραῖς, οὐκ ἄν ποτε φανεῖμεν[c] φαῦλοι δημιουργοὶ λόγῳ καλῶν εἰκόνων.

ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις.

ΑΘ. Οὐκοῦν αὖ ἥ γε μηδέποτε ὡσαύτως μηδὲ κατὰ τὰ αὐτὰ μηδὲ ἐν ταὐτῷ μηδὲ περὶ ταὐτὰ[d] μηδὲ[e] πρὸς ταὐτὰ μηδ᾽ ἐν ἑνὶ[f] φερομένη μηδ᾽ ἐν κόσμῳ μηδ᾽ ἐν τάξει μηδὲ[g] ἔν τινι λόγῳ κίνησις ἀνοίας ἂν ἁπάσης εἴη ξυγγενής;

ΚΛ. Εἴη γὰρ ἂν ἀληθέστατα.

ΑΘ. Νῦν δὴ χαλεπὸν οὐδὲν ἔτι διαρρήδην εἰπεῖν ὡς, III. iii. 205.
ἐπειδὴ ψυχὴ μέν ἐστιν ἡ περιάγουσα ἡμῖν πάντα, τὴν δὲ οὐρανοῦ περιφορὰν ἐξ ἀνάγκης περιάγειν φατέον ἐπιμελου-

...φερομένην ΑΩυſɧɽ : τοῖν...φερομένοιν *ς.—[z] ἐν om pr Ω.—[a] ἐντόρνων Ω, ἐντὸς νῶν υ.—[b] ἀπεικασμένην ɽ.—[c] φανοῖμεν Ξ.—[d] ταυτὰ ɧ.—[e] μηδ᾽ ſ.—[f] μηδ᾽ ἐν ἑνὶ add ΑΩυſɧɽ et anteposito φερομένην Ξ. περὶ ταυτὸ ɽ.—[g] μηδ᾽ υ.—[h] ψυχὴν ἢ μίαν

ταύταιν δὴ ταῖν κινήσεοιν] Ita, Eusebium secuti, scripsimus pro Τούτοιν δὴ τοῖν κινήσεοιν; sed rectius mihi nunc videtur vulgata scriptura habere, quum Attici in duali numero masculina et pronomina et adjectiva cum substantivis femininis construere ament, vid. ad i. 18. Cornar. scribi volebat, ταύτην δὴ τὴν κίνησιν. Deinde ex Eusebio reposuimus τὴν—φερομένην—οὖσαν pro τοῖν—φερομένοιν—οὐσῶν. Etiam Cod. Voss. τὴν—φερομένην exhibet. Ficin. *motus autem, qui semper in uno fit, necessario circa medium aliquod agitur, et circuli torno confecti similis est*. Ast.

τοῖν ἐν ἑνὶ] In vet. τὴν ἐν ἑνὶ φερομένην: et paulo post οὖσαν, non οὐσῶν. Cui exemplari utrobique assentiri malo. Steph.

καὶ ἕνα λόγον] Excidisse suspicor præpositionem κατά: καὶ καθ᾽ ἕνα λόγον.—ἀπεικασμένα, neutrum, referatur ad νοῦν et κίνησιν, vid. ad i. 14.—λόγῳ, dativus, est instrumenti index, vid. ad i. 7. Ast.

οὐκοῦν αὖ ἥ γε] Euseb. αὕτη γε ἡ. Mox post v. πρὸς ταῦτα ex Euseb. Cod. Voss. et Ficino (*neque in uno fertur*) interposuimus μηδ᾽ ἐν ἑνί, quod libri editi ignorant, Bas. 2. vero post verba μηδ᾽ ἐν κόσμῳ interpositum habet. Pro ἁπάσης Euseb. αὖ πάσης; sed αὖ jam præcedit. Ast.

νῦν δὴ] Euseb. Τανῦν.—ἔστιν ἡ περιάγουσα, h. e. ἣ περιάγει s. ἔστιν (vulgo μέν ἐστιν scribitur) ἐκεῖνο, ὃ περιάγει. Vid. ad iii. 15. Mox pro τὴν δὲ scripsimus τήν γε. Paulo post Euseb. ἔχειν pro λέγειν et προσεπάκουσον exhibet. Ast.

μένην καὶ κοσμοῦσαν ἤτοι τὴν ἀρίστην ψυχὴν ἢ τὴν ἐναντίαν.

ΚΛ. Ὦ ξένε, ἀλλὰ ἔκ γε τῶν νῦν εἰρημένων οὐδ' ὅσιον ἄλλως λέγειν ἢ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχουσαν ψυχὴν μίαν ἢ[h] πλείους περιάγειν αὐτά.

ΑΘ. Κάλλιστα, ὦ Κλεινία, ὑπήκουσας τοῖς λόγοις. τόδε δὲ προσυπάκουσον[i] ἔτι.

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

§. 9. ΑΘ. Ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τὰ ἄλλα[k] ἄστρα, εἴ περ ψυχὴ περιάγει πάντα, ἆρ' οὐ καὶ ἓν ἕκαστον;

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Περὶ ἑνὸς δὴ ποιησώμεθα[l] λόγους, οἳ καὶ ἐπὶ πάντα ἡμῖν ἄστρα ἁρμόττοντες φανοῦνται.

ΚΛ. Τίνος;[m]

ΑΘ. Ἡλίου πᾶς ἄνθρωπος σῶμα μὲν ὁρᾷ, ψυχὴν δὲ οὐδείς· οὐδὲ γὰρ ἄλλου σώματος οὐδενὸς οὔτε ζῶντος οὔτε ἀποθνήσκοντος τῶν ζώων, ἀλλὰ ἐλπὶς πολλὴ τὸ παράπαν τὸ γένος ἡμῖν τοῦτο ἀναίσθητον πάσαις ταῖς τοῦ σώματος αἰσθήσεσι[n] περιπεφυκέναι, νοητὸν δ' εἶναι. νῷ μόνῳ δὴ καὶ διανοήματι λάβωμεν αὐτοῦ πέρι τὸ τοιόνδε.

ΚΛ. Ποῖον;

III. iii. 206. ΑΘ. Ἥλιον εἴ περ ἄγει ψυχή,[o] τριῶν αὐτὴν ἓν λέγοντες[p] δρᾶν σχεδὸν[q] οὐκ ἀποτευξόμεθα.

ΚΛ. Τίνων;

ὑπ
f.—[i] προσάκουσον ΑΩ, προσάκουσον t, ὑπάκουσον f.—[k] τἄλλα h.—[l] ποιησώμεθα ΑΩυτ, ποιησόμεθα fh et γρ Ω: ποιησοίμεθα *s.—[m] τίνας ΑΩht.—[n] αἰσθ. τοῦ σώ-

§. 9. ποιησοίμεθα] In vet. ποιησώμεθα; et ita potius legendum. Steph.

ποιησώμεθα] Sic Cod. Voss. Euseb. et Ficin. *verba faciamus*. Vulgo ποιησοίμεθα. Deinde Euseb. ἐπὶ πάντα ἁρμόττοντες τὰ ἄστρα φανοῦνται. Mox Cod. Voss. Τίνας. Deinde Euseb. ἀποθανόντος τῶν ζώων οὐδενός. Ast.

νοητὸν δ' εἶναι] Inepta est scriptura et sensus, qui inde existit, *magna est spes, hoc sensibus percipi non posse, sed mente*; etiam id quod sequitur νῷ μόνῳ offendit. Eusebius scribit νοητὸν δὲ μόνον· νῷ δὴ καὶ διανοήματι cet. Haud dubie locus ita constituendus est: ἀλλὰ ἐλπὶς πολλή, τὸ παράπαν τὸ γένος ἡμῖν τοῦτο, ἀναίσθητον πάσαις ταῖς τοῦ σώματος αἰσθήσεσι, περιπεφυκέναι νοητὸν μόνον· νῷ δὴ καὶ διανοήματι cet. Ita etiam περιπεφυκέναι vim suam haberet; est enim proprie *superesse*; sensus est: *sed recte suspicari possumus* (ἐλπὶς, ut ἐλπίζειν, frequenter ita poni constat), *hoc genus, si nullis corporis sensibus percipi possit, superesse s. relinqui, ut sola mente percipiatur*. Ast.

εἰ περιάγει] Sic Euseb. vulgo εἴ περ ἄγει. Ast.

ΑΘ. Ὡς ἡ ἐνοῦσα ἐντὸς τῷ περιφερεῖ τούτῳ φαινομένῳ σώματι πάντῃ διακομίζει[r] τὸ τοιοῦτον,[s] καθά περ ἡμᾶς ἡ παρ' ἡμῖν ψυχὴ πάντῃ περιφέρει· ἢ ποθεν ἔξωθεν σῶμα αὕτη πορισαμένη πυρὸς ἤ τινος ἀέρος, ὡς λόγος ἐστί τινων, ὠθεῖ βίᾳ σώματι σῶμα· ἢ τρίτον αὐτὴ ψιλὴ σώματος οὖ- II. 899.
σα, ἔχουσα δὲ δυνάμεις ἄλλας τινὰς ὑπερβαλλούσας θαύματι ποδηγεῖ.

ΚΛ. Ναί.

ΑΘ. Τοῦτο μὲν ἀνάγκη, τούτων ἕν γέ τι δρῶσαν ψυχὴν πάντα διάγειν. αὐτοῦ δὴ ἄμεινον ταύτην τὴν ψυχήν, εἴτε ἐν ἅρμασιν ἔχουσα ἡμῖν ἥλιον ἄγει φῶς τοῖς ἅπασιν εἴτ'

ματος Ϋ.—[o] *ψυχὴν* υ.—[p] *λέγοντας* Ϋ.—[q] *σχεδὸν* om ɧ.—[r] *διακονίζει* Ϋ.—[s] *τοιοῦτο*

αὕτη] Ex Eusebio reposuimus *αὐτῇ*.—*ἤ τινος* (fere) *ἀέρος*, vid. ad i. 12.—*ὑπερβαλλούσας θαύματι*, i. e. *ὑπερβαλλόντως θαυμαστάς*. Ast.

ποδηγεῖ] *Pedibus quasi viam monstrat* s. præit, h. e. ducit ac regit. Epist. vii. p. 340. C. *ἢ λάβῃ δύναμιν, ὥστε αὐτὸς αὑτὸν χωρὶς τοῦ δείξαντος μὴ ἀδύνατος εἶναι ποδηγεῖν*. Ast.

αὐτοῦ δὴ ἄμεινον] Non ab eodem apud Ficinum hæc dicitur, *αὐτοῦ δὴ ἄμεινον* etc. sed ab Atheniensi, interpretantem etiam ita hunc locum, ac si vocem *χρεὼν* non agnosceret; hæc enim sunt ejus verba: *Præstat autem ut sive curru quodam intrinsecus teneat corpus illud ejus anima, lumenque ita cunctis effundat, sive foris sit, seu quomodocunque quis excogitet, deum esse ipsam omnes arbitremur: an aliter?* Fortasse tamen legit quidem *χρεὼν*, sed in sua interpretatione prætermittendum, tanquam omnino supervacaneum, censuit. Alterum sane abesse debere videtur, vel hoc *χρεὼν* vel *ἄμεινον*; nisi ita excusemus *χρεὼν*, ut dicamus exponendum, *præstat*, inquam. Quod si cui non placeat, videat an alteram meam hoc de loco conjecturam probare possit: qua cum *ἄμεινον* non verbum *ἐστὶ* subaudiendum censeo, ut significet *præstat*: sed legendum, *τὸ ἄμεινον αὐτοῦ*, id est, *præstantiorem ejus partem*. Steph.

τοῦτο μὲν ἀνάγκη—διάγειν] Hæc in Ficini versione Cliniæ assignata leguntur. Deinde Ficin. vertit, *Præstat autem, ut—deum esse ipsam omnes arbitremur*. Igitur ad *ἄμεινον* intellexit *ἐστὶν*, et *χρεὼν* tanquam supervacaneum prætermisit. Cornar. *omnia perducere, sed melius hanc ipsius Solis animam* (int. omnia perducere). *Sive autem in curribus habens Solem, omnibus nobis lumen producit—deum ipsam putare quivis homo debet*. Steph. alterum abesse debere censebat vel *χρεὼν* vel *ἄμεινον*, aut scribi jubebat *τὸ ἄμεινον αὐτοῦ*, præstantiorem ejus partem. Nulla locus correctione indiget, si recte explicatur: *ipso igitur sole* (*αὐτοῦ*) *quum præstantius quid hæc anima sit, quippe quæ solem regat et moveat, sive ut currum eum ducens sive extrinsecus eum movens, sive alio quocunque modo, pro deo eam habeant omnes necesse est*. Ad *ἄμεινον* int. *ὂν* (i. q. *οὖσαν*, vid. ad v. 8.) ut solet hoc participium omitti, vid. ad iii. 15. Ast.

ἐν ἅρμασιν ἔχουσα] Est *instar currus eam habens*, h. e. ut currum eum ducens (*ἐν* est enim *loco*, *pro*, ut xi. 1. *ἐν οὐσίᾳ κτήσασθαι*. Vid. Viger. de idiotism. p. 610. Sic etiam *εἰς* adhibetur, vid. ad iii. 15.) *et intrinsecus movens*, ita ut sol quasi currus s. corpus animæ sit, quod alias dicitur *ὄχημα*. Sic Tim. p. 41. D. *ξυστήσας δὲ τὸ πᾶν, διεῖλε ψυχὰς ἰσαρίθμους τοῖς ἄστροις, ἔνειμέ θ' ἑκάστην πρὸς ἕκαστον, καὶ ἐμβιβάσας ὡς εἰς ὄχημα, τὴν τοῦ παντὸς φύσιν ἔδειξε*. Quo quidem seriores philosophi tantum non abusi sunt. Vid. Hierocl. in Aur. Carm. p. 293. Origenes contra Cels. ii. 60. t. i. p. 432. F. ubi v. Spencer. De princip. i. 1. §. 7. p. 52. Cf. Wolf. ad Origen. Philosoph. 9. t. i. p. 897. Ipsam vero imaginem Solis curru vehentis antiquissimos jam poetas constat adumbrasse, ut Mimnerm. apud Athen. xi. p. 470. Mox

ἔξωθεν εἴθ' ὅπως εἴθ' ὅπῃ,[t] θεὸν ἡγεῖσθαι χρεὼν πάντα ἄνδρα. ἢ πῶς;

ΚΛ. Ναί, τόν γέ που μὴ ἐπὶ τὸ ἔσχατον ἀφιγμένον ἀνοίας.[u]

ΑΘ. Ἄστρων δὲ[v] δὴ πέρι πάντων καὶ σελήνης ἐνιαυτῶν τε καὶ μηνῶν καὶ πασῶν ὡρῶν πέρι τίνα ἄλλον λόγον ἐροῦμεν ἢ τὸν αὐτὸν τοῦτον, ὡς ἐπειδὴ ψυχὴ μὲν ἢ ψυχαὶ πάν-
III. iii. 207. των τούτων αἴτιαι ἐφάνησαν, ἀγαθαὶ δὲ πᾶσαν[w] ἀρετήν, θεοὺς αὐτὰς[x] εἶναι φήσομεν,[y] εἴτε ἐν σώμασιν ἐνοῦσαι, ζῷα ὄντα, κοσμοῦσι πάντα οὐρανὸν εἴτε ὅπῃ τε καὶ ὅπως;[z] ἔσθ' ὅς τις ταῦτα ὁμολογεῖ,[a] ὑπομένει[b] μὴ θεῶν εἶναι πλήρη πάντα;

ΚΛ. Οὐκ ἔστιν οὕτως, ὦ ξένε, παραφρονῶν οὐδείς.

ΑΘ. Τῷ μὲν τοίνυν μὴ νομίζοντι θεοὺς ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, ὦ Μέγιλλέ τε καὶ Κλεινία, εἰπόντες ὅρους ἀπαλλαττώμεθα.[c]

A.—[t] εἴθ' ὅπῃ om f.—[u] ἀγνοίας f.—[v] δὲ om Ahr et pr Ω.—[w] πᾶσαι f.—[x] αὐτοὺς v.—[y] φήσομαι f.—[z] ὅλως Ω, ὅλως (π) Av: ἐν ἄλλῳ· εἴτε καὶ ὅπῃ καὶ ὅπως ἐστὶν ὃ ταῦθ' ὁμολογῶν (εἶ) mg Ω.—[a] ὁμολογων Ω, ὁμολογῶν Avhr.—[b] malim ὑπομενεῖ cum

ὅπως et ὅπῃ posita sunt ἐκ παραλλήλου, ut in seqq. εἴτε ὅπῃ τε καὶ ὅπως.—ἀγαθαὶ πᾶσαν ἀρετήν, omni virtute preditæ; vulgo suppletur κατά. Ast.

ὑπομενεῖ] Scribendum est ὑπομενεῖ, ut legit etiam Ficin. qui significationem hujus verbi, quæ hoc in loco observatione digna est, bene expressisse videtur. Vertit enim, *Ita ergo istis concessis, poteritne aliquis negare, plena deorum omnia esse?* Fortasse tamen aliquis infinitivum λέγειν, aut aliud ei synonymum, illi verbo junctum fuisse non immerito suspicetur. Steph.

ἔσθ' ὅστις] Vulgo εἴθ' ὅστις—ὁμολογεῖ, ὑπομένει. Illud εἴθ', e prægressis natum, locum hic habere nequit. Boeckhius in Legg. p. 172. corrigebat εἶθ'; sed unice verum esse puto, quod de conjectura scripsimus ἔσθ' ὅστις; sic enim in seqq. Οὐκ ἔστιν οὕτως—παραφρονῶν οὕτως. Præterea e Cod. Voss. pro ὁμολογεῖ recepimus ὁμολογῶν, et pro ὑπομένει scripsimus ὑπομενεῖ, Ficin. secuti, qui vertit, *poteritne aliquis negare, plena deorum omnia esse?* ὑπομενεῖ etiam Steph. conjecerat. Sed nondum omnia ita correcta sunt, ut satisfacere possint. Ante ἔσθ' ὅστις cet. responsionem desideramus ad prægressam interrogationem, ut verba ita cohæreant: *Num aliud quid dicere possumus, quam illud ipsum, animas esse deos?* Cl. *Nihil aliud.* Athen. *Igitur, si hoc conceditur, num fieri poterit, ut quis in sententia perseveret, non omnia deorum plena esse* (h. e. negans, deorum omnia plena esse)? Quam quidem suspicionem confirmat Ficin. qui vertit: *sive quomodocunque aliter agere id dicantur.* Cl. *Omnino.* Ath. *Ita ergo his concessis* cet. Sententia, πάντα θεῶν πλήρη εἶναι, jam Thaletis dicitur fuisse, v. Diog. L. i. 27. et Stob. Eclog. Phys. t. i. p. i. p. 56. ed. Heer. Aristoteles de anima i. 8. καὶ ἐν τῷ ὅλῳ δέ τινες ψυχὴν μεμίχθαι φασίν, ὅθεν ἴσως καὶ Θαλῆς πάντα πλήρη θεῶν εἶναι ᾠήθη. Cf. de mundo c. 6. Ast.

εἰπόντες ὅρους] *Terminos* s. *limites constituentes*, h. e. conditiones ei dicentes. Mox τούτῳ pro τούτων scripsimus, *quæ ex hac sententia, animum esse pri-*

ΚΛ. Τίνας;

ΑΘ. Ἦ διδάσκειν ἡμᾶς ὡς οὐκ ὀρθῶς λέγομεν τιθέμενοι ψυχὴν γένεσιν ἁπάντων εἶναι πρώτην καὶ τἆλλα ὁπόσα τούτων[d] ξυνεπόμενα εἴπομεν, ἢ μὴ δυνάμενον βέλτιον λέγειν ἡμῶν ἡμῖν[e] πείθεσθαι καὶ ζῆν θεοὺς ἡγούμενον εἰς τὸν ἐπίλοιπον βίον. ὁρῶμεν οὖν εἴτε ἱκανῶς ἤδη τοῖς οὐχ ἡγουμένοις θεοὺς εἰρήκαμεν ὡς εἰσὶ θεοί, εἴτε ἐπιδεῶς.[f]

ΚΛ. Ἥκιστά γε, ὦ ξένε, πάντων ἐπιδεῶς.[f]

§. 10. ΑΘ. Τούτοις μὲν τοίνυν ἡμῖν τὸ λόγων τέλος ἐχέτω· τὸν δὲ ἡγούμενον μὲν[g] θεοὺς εἶναι, μὴ φροντίζειν δὲ αὐτοὺς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, παραμυθητέον. Ὦ ἄριστε δὴ φῶμεν, ὅτι μὲν ἡγεῖ[h] θεούς, συγγένειά τις ἴσως III. iii. 208.
σε θεία πρὸς τὸ ξύμφυτον ἄγει τιμᾶν καὶ νομίζειν[i] εἶναι· κακῶν δὲ ἀνθρώπων καὶ ἀδίκων[k] τύχαι ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, ἀληθείᾳ μὲν οὐκ εὐδαίμονες, δόξαις[l] δὲ εὐδαιμονιζόμεναι[m] σφόδρα ἀλλ' οὐκ ἐμμελῶς ἄγουσί σε[n] πρὸς ἀσέβειαν, ἔν

Astio.—[c] ἀπαλλαττόμεθα v.—[d] τούτων Ω, τούτω r.—[e] ἡμῖν ἢ ὧν (in ι corr) A: vulgatam corr Ω.—[f] ἐπιδέον s.—[g] μὲν et τῶν add AΩυfḫr.—[h] ἡγεῖ v.—[i] νομίζεις f.—[k] καὶ ἀδίκων om r.—[l] δόξαις ΞΩυfr.—[m] εὐδαιμονιζομέναις AΞυf et γρ Ω.—[n] τε

mam generationem, consequentia diximus. Deinde pro βίον e Cod. Voss. recepimus χρόνον. Etiam Ficin. *et ita in posterum vivat.* Accedit, ut prægressa ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ tantum non poscant hic εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον. Pro ἐπιδέον Ald. Lov. Bas. 1. 2. et Cod. Voss. ἐπιδεῶς. Ast.

§. 10. τὸν δὲ ἡγούμενον] Laudant hunc locum Euseb. Præp. Ev. xii. 52. p. 680. B. et Theodoret. Therapeut. Serm. vi. p. 569. D. Eusebius μὲν post ἡγούμενον (quod secuti sumus) interponit, Theodoret. vero post θεοὺς et Cod. Voss. ante ἡγούμενον. Ad verba prægressa τὸ λόγων Steph. adnotat: 'Nihil aliud est τὸ λόγων τέλος ἐχέτω, quam οἱ λόγοι τέλος ἐχέτωσαν. Sed quid si τὸ τῶν λόγων τέλος legendum potius esse dicamus? Refertur autem τούτοις ad eos, adversus quos disputabat; q. d. Hi igitur ita conclusam meam adversus se disputationem habeant.' Sed τὸ λόγων est i. q. οἱ λόγοι, ut i. 4. τὰ πολέμου, ubi cf. not. Ast.

φροντίζειν δὲ αὐτοὺς] Pronomen αὐτοὺς a Theodoreto abest, ante ἀνθρωπίνων vero articulum τῶν habet, quod placet; sic infra quoque, τῶν δὲ ἀνθρωπίνων καταφρονεῖν καὶ ἀμελεῖν πραγμάτων. Post παραμυθητέον e Theodor. et Ficino (*sic a nobis est persuadendus*) recepimus ὧδε. Deinde post ἡγεῖ (vulgo ἡγῇ) Theodoret. interponit εἶναι; sed infra quoque ἡγούμενον omisso εἶναι legimus. Mox ἴσως σε a Theod. abest, et pro σε Euseb. habet γε. Paulo post ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ e Theodor. recepimus; vulgo καὶ abest. De hyperbato δή, φῶμεν pro φῶμεν δὴ vid. ad iv. 7. Ast.

ἡγούμενον θεοὺς] Rectius legitur ἡγούμενον μὲν θεοὺς εἶναι, quum sequatur, μὴ φροντίζειν δέ. Steph.

δόξαι] Non dubium est quin ex vet. exempl. fide pro nominativo δόξαι substitui hic debeat dativus δόξαις. Interpungendum est autem post ἐμμελῶς. Steph.

δόξῃ δὲ εὐδαιμονιζόμεναι] Sic Theodor. Vulgo δόξαι, quod Steph. in δόξαις mutari volebat. Cod. Voss. δόξαις δὲ εὐδαιμονιζομέναις. Ficin. *revera felices non sint, vulgo tamen felices habentur.* Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἄγουσί τε. Ast.

τε Μούσαις οὐκ ὀρθῶς ὑμνούμεναι ἅμα καὶ ἐν παντοίοις
λόγοις. ἢ καὶ πρὸς τέλος ἴσως ἀνοσίους[o] ἀνθρώπους ὁρῶν
ἐλθόντας γηραιούς, παῖδας παίδων καταλιπόντας ἐν τιμαῖς
II. 900. ταῖς μεγίσταις, ταράττει τὰ νῦν ἐν[p] ἅπασι τούτοις, ἰδὼν ἢ
δι' ἀκοῆς αἰσθόμενος[q] ἢ καὶ παντάπασιν αὐτὸς[r] αὐτόπτης
προστυχὼν[s] πολλῶν ἀσεβημάτων καὶ δεινῶν γενομένων τισὶ
δι' αὐτὰ ταῦτα ἐκ[t] σμικρῶν εἰς τυραννίδας τε καὶ τὰ μέ-
γιστα ἀφικομένους· τότε διὰ πάντα τὰ[u] τοιαῦτα δῆλος
εἶ μέμφεσθαι μὲν θεοὺς ὡς αἰτίους ὄντας τῶν τοιούτων διὰ
ξυγγένειαν οὐκ ἂν ἐθέλων· ἀγόμενος δὲ ὑπό[v] τινος[w] ἀλο-
γίας ἅμα καὶ οὐ δυνάμενος δυσχεραίνειν θεοὺς εἰς τοῦτο
νῦν τὸ πάθος ἐλήλυθας, ὥστ' εἶναι μὲν δοκεῖν αὐτούς, τῶν
δὲ ἀνθρωπίνων καταφρονεῖν καὶ ἀμελεῖν πραγμάτων. ἵνα
οὖν μὴ ἐπὶ[x] μεῖζον ἔλθῃ σοι[y] πάθος πρὸς ἀσέβειαν τὸ νῦν

υ.—[o] ἀνοσίους om pr AΩ.—[p] νῦν ὅταν ἐν Ξυ et mg Ω, νῦν ὅτ' ἐν f.—[q] αἰσθανόμενος (ων) υ et pr AΩ.—[r] αὐτὸς om pr A.—[s] προστυχης Ω, προστυχὴς Aυ.—[t] ταῦτα ἐκ A et rc Ω: ταῦτα ὁρᾷς ἐκ *s.—[u] τὰ post πάντα om s.—[v] ὑπέρ f.—[w] τε, in mg posito

ταννῦν ἐν ἅπασι] Apud Euseb. scriptum est ὅταν ἐν ἅπασι τούτοις ἰδὼν, ἢ δι' ἀκοῆς αἰσθόμενος etc. sed nullum hic posse locum habere adverbium ὅταν existimo: ideoque pro illo lubenter ex conjectura substituerim, ὦ 'τὰν: et participio ἰδὼν particulam καὶ præfixerim. Ne autem adverbium ὅταν recipere possimus, ut cum verbo ὁρᾷς jungatur, obstant primum quidem illa verba ἐν ἅπασι τούτοις, quæ cum ταράττῃ jungenda sunt, non cum ἰδών: deinde sermonis ἀκολουθία. Quod si in ulla hujus loci parte, certe ante δι' αὐτὰ apte positum iri videtur: hoc modo, καὶ ἰδὼν (vel ἰδὼν γὰρ) ἢ δι' ἀκοῆς αἰσθόμενος, ἢ καὶ παντ. (etc.) ὅταν δι' αὐτὰ ταῦτα ὁρᾷς ἐκ σμικρ. (etc.) τότε διὰ πάντα τοιαῦτα δῆλος εἶ etc. STEPH.

ὅταν ἰδὼν] Vulgo ἐν ἅπασι τούτοις. ἰδὼν ἢ cet. sic vero desideratur particula ante ἰδὼν et sequentia ὁρᾷς—τότε pendent. Euseb. exhibet ταννῦν ὅταν ἐν ἅπασι τούτοις ἰδὼν, unde ὅταν, loco suo motum, ante ἰδὼν interposuimus, quod, cum ὁρᾷς cohærens, orationem optime explet; verba enim ὅταν ἰδὼν—ὁρᾷς explicationi serviunt prægressorum ἢ καὶ —ὁρῶν, et ante ὅταν ἰδὼν intell. particulam, velut *scilicet*; ἰδὼν universe accipiendum est: *scilicet cognoscens* (maxime ejusmodi homines crimina commisisse), *vel audiendo vel videndo, si eos per hæc ipsa ad maximos honores intellexeris evectos esse, tunc deos vituperas* cet. Steph. Eusebii scripturam proferens, pro ὅταν ante ἐν ἅπασι τούτοις scribi volebat ὦ 'τὰν (de quo v. Eustath. ad Iliad. A. p. 18. Polit. ad Eustath. p. 53.) et καὶ ante ἰδὼν inserebat, quod utrumque Ruhnken. ad Tim. p. 281. adprobavit; sed ὦ 'τὰν vel ὦ τᾶν, ut Ruhnkenius cum aliis scribit, ab hoc loco alienum est. Ante αὐτόπτης Euseb. legit αὐτῶν τινί. Deinde πάντα τὰ τοιαῦτα ex Euseb. et Cod. Voss. recepimus pro πάντα τοιαῦτα. Paulo post Euseb. ὑπό τε pro ὑπὸ τινὸς s. ut vulgo scribitur, ὑπό τινος. AST.

ἵνα οὖν μὴ] Plura in his offendunt; et primum quidem πάθος, quum sensus videatur poscere: ἐπὶ μεῖζον πρὸς ἀσέβειαν τὸ νῦν παρὸν δόγμα: *ne hæc opinio ad majorem impietatem progrediatur*; πάθος e prægressis huc irrepsisse videri possit; deinde incommodum est ἀλλ' ἐάν πως—πειρώμεθα. Attamen, quum explicationem verba admittant, incertis conjecturis abstinebimus: ἐπὶ μεῖζον πάθος πρὸς ἀσέβειαν est, *ad majus malum*

παρὸν δόγμα, ἀλλ' ἐάν πως οἷον ἀποδιοπομπήσασθαι λό-
γοις αὐτὸ προσιὸν γενώμεθα δυνατοί, πειρώμεθα, συνάψαν- III. iii. 209.
τες τὸν ἑξῆς λόγον ᾧ πρὸς τὸν[z] τὸ[a] παράπαν οὐχ ἡγούμε-
νον θεοὺς ἐξ ἀρχῆς διεπερανάμεθα, τούτῳ τὰ νῦν προσχρή-
σασθαι. σὺ δ', ὦ Κλεινία τε καὶ Μέγιλλε, ὑπὲρ τοῦ νέου καθάπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀποκρινόμενοι[b] διαδέχεσθε· ἂν δέ τι[c] δύσκολον ἐμπίπτῃ τοῖς λόγοις, ἐγὼ σφῷν ὥσπερ νῦν δὴ δεξάμενος διαβιβῶ τὸν ποταμόν.

ΚΛ. Ὀρθῶς λέγεις· καὶ σύ τε[d] οὕτω ταῦτα δρᾷ[e] ποιήσομέν τε ἡμεῖς εἰς[f] τὸ δυνατὸν ἃ λέγεις.

ΑΘ. Ἀλλ' οὐδὲν τάχ' ἂν ἴσως εἴη χαλεπὸν ἐνδείξασθαι τοῦτό[g] γε,[h] ὡς ἐπιμελεῖς σμικρῶν εἰσὶ θεοὶ οὐχ ἧττον ἢ[i] τῶν μεγέθει διαφερόντων. ἤκουε[k] γάρ που καὶ παρῆν τοῖς νῦν δὴ λεγομένοις, ὡς ἀγαθοί γε ὄντες πᾶσαν ἀρετὴν τὴν τῶν πάντων ἐπιμέλειαν οἰκειοτάτην αὐτῶν οὖσαν κέκτηνται.

ΚΛ. Καὶ σφόδρα γε ἐπήκουεν.[l]

ΑΘ. Τὸ μετὰ τοῦτο τοίνυν κοινῇ συνεξεταζόντων, τίνα

τινος, A: τινος (ό) cum *s corr Ω.—[x] μὴ 'πὶ r.—[y] ἔλθησι ɧ.—[z] τὸν om vf.—[a] τὸ (τ) om Ξ.—[b] ἀποκρινάμενοι Ω, ἀποκρινάμενοι Afɧ.—[c] δ' ἔτι f.—[d] σύτε vfr, σύγε Ω, σύγε Aɧ: σὺ *s.—[e] δρῶ r.—[f] εἰς om Ξ.—[g] τρύτω Ξ.—[h] γε om A et pr Ω.—[i] ἧττον ἄλλων (ον) δὲ ἢ vfɧr.—[k] ἤκουε Av, ἤκουε (ε) Ωɧ, ἤκουον r: ἤκουεν *s.—[l] ἐπήκουεν AΩɧr,

circa (quod attinet ad) *impietatem*. Sensus: *ne hæc opinio ad majorem tibi progrediatur* s. te ducat *impietatem, saltem* (ἀλλ'), *si forte velut averruncare illud oratione possimus, hac oratione uti conemur*, h. e. si illud expellere et prorsus tollere nequeamus, certe oratione quasi averruncare atque expiare conemur. De v. ἀποδιοπομπήσασθαι vid. ad ix. 1. De ἀλλὰ vid. vii. 17. Pro προσιὸν scripsimus προϊὸν, quod Viger. quoque ad Euseb. p. 61. conjecerat.—ᾧ, i. e. τούτῳ s. ἐκείνῳ, ὃν—διεπερανάμεθα.—σὺ, vid. ad vi. 2.—Mox Euseb. ἐὰν δὲ—ἐγγίγνηται pro ἐμπίπτῃ. Pro σφῷν (Euseb. σφῶν) scripsimus, quod maluit Steph., σφώ, quia structura verborum accusativum poscit: *ego vos, ut paulo ante* (νῦν δὴ, vid. ad iv. 12.) *fecimus* s. *diximus*, (respicitur vero locus c. 5. p. 892. D.) *flumen traducam*.—διαβιβῶ, Attic. futur. pro διαβιβάσω, vid. Mœr. Attic. p. 124. ubi cf. Pierson. Ast.

ἀλλ' οὐδὲν] Laudat hæc Theodoret. Therapeut. Serm. vi. p. 570. A. ubi οὐδὲ τάχ' ἂν εἴη—εἰσὶν οἱ θεοὶ οὐχ ἧττον, μᾶλλον δέ. Ceterum hæc verba, quæ vulgo Atheniensi tribuuntur, Megilli esse liquet, ut verba jam ostendunt ἤκουον et παρῆν τοῖς νῦν δὴ λεγομένοις, quibus significantur, quæ Atheniensis in prægressis disputaverat. Etiam illa, quæ vulgo Cliniæ tribuuntur, καὶ σφόδρα γε ἐπήκουον, Megilli sunt verba, egregie in Spartanum convenientia, καὶ σφόδρα γε ἐπήκουον (*attendi*). Euseb. τῷ μεγέθει διαφερόντων. Mox Euseb. ἤκουν. Theodor. ἤκουσι γὰρ καὶ πάρεισι τοῖς—διαλεγομένοις (omisso δή). Ast.

ξυνεξετάζωμεν] Sic Euseb. et Ficin.

λέγοντες ἀρετὴν αὐτῶν ὁμολογοῦμεν αὐτοὺς ἀγαθοὺς εἶναι. φέρε, τὸ σωφρονεῖν νοῦν τε κεκτῆσθαι φαμὲν ἀρετῆς, τὰ δ' ἐναντία κακίας;

ΚΛ. Φαμέν.

ΑΘ. Τί δέ; ἀρετῆς μὲν ἀνδρίαν εἶναι, δειλίαν δὲ[m] κακίας;

III. iii. 210. ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Καὶ τὰ μὲν αἰσχρὰ τούτων, τὰ δὲ καλὰ φήσομεν;

ΚΛ. Ἀνάγκη.

ΑΘ. Καὶ τῶν μὲν προσήκειν ἡμῖν, εἴ περ, ὁπόσα φλαῦρα, θεοῖς δὲ οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν τῶν τοιούτων μετὸν ἐροῦμεν;

ΚΛ. Καὶ ταῦθ' οὕτως ὁμολογοῖ πᾶς ἄν.

ΑΘ. Τί δαί;[n] ἀμέλειάν τε καὶ ἀργίαν καὶ τρυφὴν εἰς ἀρετὴν ψυχῆς θήσομεν; ἢ πῶς λέγεις;

ΚΛ. Καὶ πῶς;

ΑΘ. Ἀλλ' εἰς τοὐναντίον;

II. 901. ΚΛ. Ναί.

ΑΘ. Τἀναντία ἄρα τούτοις εἰς τοὐναντίον.

ΚΛ. Τοὐναντίον.[o]

ΑΘ. Τί οὖν δή;[p] τρυφῶν καὶ ἀμελὴς ἀργός τε, ὃν[q] ὁ

ἐπήκοεν υ: ἐπήκουον *ς.—[m] δαὶ Ωυfђr et corr A.—[n] δαὶ AΩrfђr.—[o] εἰς τοὐναντίον ђr et rc Ω, om υf.—[p] δὴ om ς.—[q] κοφῆσι υ.—[r] ἴκελον ђr.—[s] πᾶσ fr et corr A

communiter investigemus. Vulgo *συνεξεταζόντων.* Illud Steph. quoque scriptum maluit. Ast.

προσήκειν] *Et aliqua ad nos pertinere, quæcunque videlicet mala sunt, in deos vero neutiquam cadere dicemus.* De *προσήκειν* cum genitivo rei conjuncto v. ad ii. 11. *εἴπερ, si qui sunt, in quos illa cadant;* vid. de elliptico hujus particulæ usu ad ii. 10. Mox *μετὸν* pro *μετεῖναι* positum est, ut Phileb. 22. E. *οὐδ' αὖ τῶν δευτερείων ἡδονῇ μετὸν ἀληθῶς ἄν ποτε λέγοιτο,* quæ Bast. (Peric. Critic. in Sympos. p. 144.) sine causa sollicitaverat;. vid. Ephemerid. Landishut. Art. et Doctrin. t. iii. fasc. i. p. 112. Ast.

οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν] *Nulla plane ratione* proverbialiter fere adhibetur, ut Apolog. c. 6. 7. 10. 13. Phileb. p. 32. E. 33. B. Sophocl. Trachin. 324. Vid. Bergler. ad Alciphr. p. 260. Hoogev. ad Viger. p. 114. ed. Herm. et Reiz. ad eund. p. 720. Exemplis ibi citatis addere potes, si tanti putes, Isocrat. Epist. ad Philipp. ii. p. 415. Coray: *τοὺς μήτε μεῖζον μήτ' ἔλαττον αὐτὴν ἠδικηκέναι φάσκοντας.* Andocid. de myst. t. iv. p. 15. *οὐδὲ ἔστι μοι ἁμάρτημα περὶ τὼ θεὼ οὔτε μεῖζον οὔτ' ἔλαττον οὔτε ἕν.* Demosthen. de Cherson. p. 96. *καὶ διδόασιν οἱ διδόντες οὔτε τὰ μικρὰ οὔτε τὰ πολλὰ ἀντ' οὐδενός.* Philipp. iii. p. 111. *οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα οὐδὲν τῶν δεόντων ποιούντων ὑμῶν.* Pro coron. p. 274. De fals. legat. 346. Adv. Mid. 538. Ast.

ποιητὴς κηφῆσι[q] κοθούροισι μάλιστα εἴκελον[r] ἔφασκεν εἶναι, γίγνοιτ' ἂν ὁ τοιοῦτος πᾶσιν[s] ἡμῖν;

ΚΛ. Ὀρθότατά γε εἰπών.

ΑΘ. Οὐκοῦν τόν γε θεὸν οὐ ῥητέον ἔχειν ἦθος τοιοῦτον ὅ[t] γέ τοι[u] αὐτὸς μισεῖ· τῷ τέ[v] τι[w] τοιοῦτον φθέγγεσθαι πειρωμένῳ οὐκ ἐπιτρεπτέον.

ΚΛ. Οὐ μὲν δή· πῶς γὰρ ἄν;

ΑΘ. Ὧι δὴ προσήκει μὲν πράττειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι διαφερόντως τινός, ὁ δὲ τούτου γε νοῦς τῶν μὲν μεγάλων III. iii. 211.
ἐπιμελεῖται, τῶν σμικρῶν δὲ ἀμελεῖ, κατὰ τίνα ἐπαινοῦντες τὸν τοιοῦτον λόγον οὐκ ἂν παντάπασι[x] πλημμελοῖμεν; σκοπῶμεν δὲ ὧδε. ἆρ' οὐ κατὰ δύο εἴδη τὸ τοιοῦτον πράττει ὁ[y] πράττων εἴτε θεὸς εἴτ' ἄνθρωπος;

ΚΛ. Ποίω δὴ λέγομεν;

ΑΘ. Ἢ διαφέρον οὐδὲν οἰόμενος εἶναι τῷ ὅλῳ ἀμελουμένων τῶν σμικρῶν, ἢ ῥαθυμίᾳ καὶ τρυφῇ, εἰ[z] διαφέρει,[a] ὁ δὲ ἀμελεῖ. ἢ ἔστιν ἄλλως πως γιγνομένη ἀμέλεια; οὐ γάρ

cum γρ Ω.—[t] ὅ...τοιοῦτον om pr Ω.—[u] τοι Ξυfhr et mg Ω, om A: τι *s.—[v] γέ Η.

ὁ ποιητὴς] Hesiodus significatur, cujus versus huc pertinentes in Ἔ. κ. Ἡ. 300—304. leguntur. Vid. not. ad Polit. viii. 6. p. 552. B. Ast.

γίγνοιτ' ἂν—πᾶσιν ἡμῖν] Desideratur ἐχθρὸς vel μισητὸς, quod e sequentibus ὅ γέ τοι (sic, Steph. emendante, pro ὅ γέ τι scripsimus) αὐτὸς μισεῖ patet et Ficini translatione confirmatur, *qui deliciis—deditus est—nonne odio nobis habetur?* Etiam Hesiod. τῷ γε θεοὶ νεμεσῶσι. Etiam ὀρθότατά γε εἰπὼν (*rectissime hoc dixit*; vid. ad iv. 6.) non quadrat, quum prægressa Atheniensis, non Hesiodi verba sint. Ni fallor, verba ὀρθότατά γε εἰπὼν verbis ἔφασκεν εἶναι subjicienda sunt, et Cliniæ responsio erat Ὀρθότατα λέγεις vel simile quid, quod cum prægresso ὀρθότατά γε εἰπὼν confusum oblitterabatur.—Cod. Voss. ἂν (pro ὂν)—πᾶς. Deinde Euseb. τῷ δέ τι. Ast.

πράττων] Apud Euseb. ὁ πράττων; cui participio subjungenda hypostigme. His autem verbis τὸ τοιοῦτον πράττει intellige, ἀμελεῖ τῶν μικρῶν. Steph.

ὁ πράττων] Ex Eusebio et Cod. Voss. recepimus. Libri vett. ἐπιμελεῖσθαι. Mox Eusebium secuti Ποίω δὴ λέγομεν scripsimus, quum vulgo legeretur ΚΛ. Ποίω δή; ΑΘΗΝ. Λέγομεν. Ast.

λέγομεν] Verbum hoc λέγομεν rectius apud eundem jungitur præcedentibus, ut Cliniæ quidem interrogatio sit, Ποίω δὴ λέγομεν; Atheniensis autem responsio, Ἢ διαφέρον etc. At vero Ficin. neutro in loco verbum illud λέγομεν agnoscit. Posset autem legi et λέγωμεν, jungendo cum ποίω δή. Steph.

διαφέρον—οἰόμενοι εἶναι] Int. πράττει ὁ πράττων. Pro διαφέρει Steph. διαφέρον, pro ὁ δὲ vero ὅδε scribi jubebat; sed εἰ διαφέρει est, εἰ μὲν διαφέρει (i. e. διαφέρον ἐστὶ), ὁ δὲ ἀμελεῖ. Verba quæ sequuntur ita construo: ὧν ἂν ἐπιμέλεσθαι, θεὸς ἢ φαῦλός τις ὤν, δυνάμει ἐλλιπὴς καὶ μὴ δυνατὸς (quod per epexegesin additum est) γίγνηται: *tunc incuria dici nequit, si quis vel parva vel magna non curat, quando eorum curam habere nequit, sive deus sive homo imbecillis est.* Ast.

ὁ δὲ ἀμελεῖ] Malim ὅδε scribere: alioqui dicendum fuerit vacare particulam δέ. Intell. autem, *Vel ille ejus parvarum rerum neglectus ab inertia mollitieque proficiscitur.* Steph. qui sic in Not. 'Dixi, magis mihi placere ὅδε ἀμελεῖ,

που ὅταν γε ἀδύνατον ᾖ τῶν ἁπάντων ἐπιμελεῖσθαι, τότε ἀμέλεια ἔσται τῶν σμικρῶν ἢ μεγάλων μὴ ἐπιμελουμένῳ,[b] ὧν ἂν δυνάμει θεὸς ᾖ[c] φαῦλός τις ὢν ἐλλιπὴς[d] καὶ[e] μὴ δυνατὸς ἐπιμελεῖσθαι γίγνηται.

ΚΛ. Πῶς γὰρ ἄν;

§. 11. ΑΘ. Νῦν δὴ δύ' ὄντες[f] τρισὶν ἡμῖν οὖσιν ἀποκρινάσθωσαν οἱ θεοὺς μὲν ἀμφότεροι ὁμολογοῦντες εἶναι, παραιτητοὺς δὲ ἅτερος, ὁ[g] δὲ ἀμελεῖς[h] τῶν σμικρῶν. πρῶτον μὲν θεοὺς ἀμφότεροί φατε γιγνώσκειν καὶ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν πάντα, λαθεῖν δὲ αὐτοὺς οὐδὲν δυνατὸν εἶναι τῶν ὁπόσων εἰσὶν αἱ αἰσθήσεις τε καὶ ἐπιστῆμαι. ταύτῃ λέγετε[i] ἔχειν ταῦτα, ἢ πῶς;

ΚΛ. Οὕτως.

III. iii. 212. ΑΘ. Τί δαί; δύνασθαι πάντα ὁπόσων αὖ δύναμίς ἐστι θνητοῖς τε καὶ ἀθανάτοις;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὐ συγχωρήσονται καὶ ταῦτα[k] οὕτως ἔχειν;

ΑΘ. Καὶ μὴν ἀγαθούς γε[l] καὶ ἀρίστους ὡμολογήκαμεν αὐτοὺς εἶναι πέντε ὄντες.

ΚΛ. Σφόδρα γε.

—[w] τοι ḫ.—[x] πᾶσι pr Ω.—[y] ὁ add AΩυfḫr.—[z] εἰ om pr Ω.—[a] διαφέροι r.—[b] ἐπιμελουμένων ḫ.—[c] ἢ om pr Ω.—[d] ἐλλειπὴς Ω, ἐλλειπὴς A.—[e] δὲ καὶ f.—[f] ὄντες Ω, ὄντε fḫ.—[g] οἱ corr A.—[h] ἀμελεῖν r.—[i] λέγεται Ωr, λέγεται Ξ.—[k] τοῦτο f.—[l] γε

quia præcedit ἢ διαφέρον οὐδὲν οἰόμενος etc. manente suspensa oratione: quæ non relinquetur suspensa, si legendo ὅδε, intelligamus, ὅδε ἀμελεῖ, ἢ διαφέρον οὐδὲν οἰόμενος εἶναι etc. ἢ ῥαθυμίᾳ καὶ τρυφῇ, εἰ διαφέρει. Alioqui locos nonnullos inveniri non ignoro, ubi particula δὲ vacet. Posset autem et διαφέρον legi, ut intelligeremus, εἰ διαφέρον ἡγούμενος εἶναι; duo hæc posteriora verba ex superioribus repetentes.'

§. 11. ἅτερος] Euseb. ἕτερος. Mox ex eodem, ut ex Ald. Lov. Bas. 1. et 2. revocavimus ἀμελεῖς pro ἀμελεῖν, quod prægresso παραιτήτους convenientius est. Etiam Ficin. *alter in rebus parvis negligentes putat.* Pro λαθεῖν Cod. Voss. μαθεῖν. Ast.

ἀμελεῖν] Apud Euseb. habemus nomen ἀμελεῖς, quod aptius esse videtur, quia præcedit itidem nomen παραιτητούς. Steph.

θεοὺς] Euseb. θεὸν habet, itidemque paulo post λαθεῖν δὲ αὐτόν: sed scriptura nostra consentanea est et iis quæ præcedunt et iis quæ sequuntur. Steph.

αἰσθήσεις] Matthiæ Gr. Gr. p. [illegible]. articulum deletum malebat. Si retinemus articulum, verba ita capienda sunt: *nihil eorum posse latere, quæ sensu et intelligentia percipi constat*; vid. ad ii. 1. Ast.

λέγετε] Ald. Lov. Bas. 1. 2, λέγεται, Euseb. δέ γε λέγεται, Ficin. vero, *hæccine ita se habere dicitis.* Quod sensus postulat. Ast.

τί δέ] Sic Euseb. pro eo, quod vulgo legitur, Τί δαί; Deinde libri editi δύναμις ἐστὶν θνητοῖς. Ast.

ΑΘ. [l]Ἆρ' οὖν οὐ ῥᾳθυμίᾳ μὲν[m] καὶ τρυφῇ ἀδύνατον αὐτοὺς ὁμολογεῖν πράττειν ὁτιοῦν τὸ παράπαν, ὄντας γε οἵους ὁμολογοῦμεν;[n] δειλίας γὰρ ἔκγονος ἔν γε ἡμῖν ἀργία, ῥᾳθυμία δὲ ἀργίας καὶ τρυφῆς.

ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΑΘ. Ἀργίᾳ μὲν δὴ καὶ ῥᾳθυμίᾳ οὐδεὶς ἀμελεῖ θεῶν· οὐ γὰρ μέτεστιν αὐτῷ που[o] δειλίας.[p]

ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις.

ΑΘ. Οὐκοῦν τὸ λοιπὸν, εἴ περ ἀμελοῦσι τῶν σμικρῶν H. 902.
καὶ ὀλίγων τῶν περὶ τὸ πᾶν, ἢ γιγνώσκοντες ὡς τὸ παράπαν οὐδενὸς τῶν τοιούτων ἐπιμελεῖσθαι δεῖ,[q] δρῷεν ἂν τοῦτο, ἢ τί τὸ λοιπὸν πλὴν τὸ[r] γιγνώσκειν τοὐναντίον;

ΚΛ. Οὐδέν.

ΑΘ. Πότερον οὖν, ὦ ἄριστε καὶ βέλτιστε, θῶμέν σε λέγοντα, ὡς ἀγνοοῦντάς τε καὶ δέον ἐπιμελεῖσθαι δι' ἄγνοιαν ἀμελοῦντας, ἢ[s] γιγνώσκοντας ὅτι δεῖ, καθά περ οἱ III. iii. 218.
φαυλότατοι τῶν ἀνθρώπων λέγονται ποιεῖν, εἰδότες ἄλλα εἶναι βελτίω πράττειν ὧν δὴ πράττουσι διά τινας ἥττας ἡδονῶν ἢ λυπῶν οὐ ποιεῖν;

ΚΛ. Πῶς γὰρ ἄν;[t]

ΑΘ. Οὐκοῦν δὴ τά γε ἀνθρώπινα πράγματα τῆς[u] τε

ΑΞΩfhr : τε *s.—[m] μὲν αὐτοὺς Ωυ.—[n] λέγομεν f et γρ Ωr.—[o] ποι r, om υ.—[p] δουλείας υ.—[q] οὐδὲν δεῖ γρ Ω.—[r] πλὴν τοῦ ΑΩhr.—[s] ἢ om Ξ.—[t] ἄνια υ.—[u] γῆς

ὁμολογοῦμεν] Malim alteram lectionem, *οἵους λέγομεν*, quod jam præcedat *ὁμολογεῖν*. Steph.

ὁμολογοῦμεν] Vulgo *ὁμολογοῦμεν*, Euseb. *λέγομεν*. Ficin. *quales esse consensimus*. Mox Euseb. *ἔγγονος*. Ast.

πλὴν τὸ] Legitur etiam *τοῦ γιγνώσκειν*. Steph.

τοῦ γιγνώσκειν τοὐναντίον] Sic Euseb. pro *τὸ γιγνώσκειν τοὐναντίον*. Verba ita cohærent, *πλὴν τοὐναντίον τοῦ γιγνώσκειν*, i. e. *τὸ ἀγνοεῖν*, quod in seqq. opponitur *τῷ γιγνώσκειν*. Mox ab Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *σὲ* post *θῶμεν* abest. Ast.

ὡς ἀγνοοῦντας] Interpungendus ita fuerit hic locus, *ὡς ἀγνοοῦντάς τε, καὶ, δέον ἐπιμελεῖσθαι, δι' ἄγνοιαν ἀμελοῦντας*, et post *ὅτι δεῖ* claudendum prius membrum, posita interrogationis nota. Steph.

ὅτι δεῖ] Int. *ἐπιμέλεσθαι*; post *οὐ ποιεῖν* int. *οὕτω καὶ ἐκείνους* (*τοὺς θεοὺς*) *ποιεῖν*. Verba *εἰδότες—οὐ ποιεῖν* explicationi inserviunt antecedentium *καθάπερ—λέγονται ποιεῖν*: *nempe, meliora cognoscentes, ea non facere*. Pro *βελτίω* ex Euseb. recepimus *βέλτιον*: *εἰδότες βέλτιον εἶναι ἄλλα πράττειν, ὧν* (i. e. *τούτων* s. *ἢ ταῦτα, ἃ*) *δὴ πράττουσι*. Ast.

βελτίω] Apud Euseb. legitur *βέλτιον*: quam lectionem sequendo, cavendum esset ne cum *πράττειν* eam vocem jungeremus. Intelligit enim *εἶναι βέλτιον πράττειν ἄλλα*, id est, *Melius* (vel *satius*) *esse alia facere*: non autem, *εἶναι πράττειν ἄλλα βέλτιον*, id est, *Licere alia facere melius*. Steph.

ἐμψύχου μετέχει φύσεως ἅμα, καὶ θεοσεβέστατον αὐτό[v] ἐστι πάντων ζώων ἄνθρωπος.

ΚΛ. Ἔοικε γοῦν.

ΑΘ. Θεῶν γε μὴν κτήματά φαμεν εἶναι πάντα ὁπόσα θνητὰ ζῶα, ὧν περ καὶ τὸν οὐρανὸν ὅλον.

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Ἤδη τοίνυν σμικρὰ ἢ μεγάλα τις φάτω[w] ταῦτα εἶναι τοῖς θεοῖς· οὐδετέρως γὰρ τοῖς κεκτημένοις ἡμᾶς ἀμελεῖν ἂν εἴη προσῆκον, ἐπιμελεστάτοις γε οὖσι καὶ ἀρίστοις. σκοπῶμεν γὰρ δὴ καὶ τόδε ἔτι πρὸς τούτοις.

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

ΑΘ. Τὸ περί τε αἰσθήσεως καὶ δυνάμεως, ἆρ' οὐκ ἐναντίως ἀλλήλοιν πρὸς ῥᾳστώνην καὶ χαλεπότητά[x] ἐστον πεφυκότε.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;[y]

v.—[v] αὐτοί Ξ.—[w] πεφάτω Ξ et (ἀπ' ὀρθώσεως) γρ Ω.—[x] χαλεπότατα Ω.—[y] πῶς

αὐτό—ζώων] Puto intelligendum *αὐτὸ τὸ ζῶον ἄνθρωπος*; alioqui videri possit scribendum fuisse *αὐτός*. Steph.

αὐτό ἐστι] Exspectabas *αὐτὸς* propter *ἄνθρωπος*; sed *αὐτὸ* positum est, ac si *τὸ ζῶον* subjectum sit, ut participia et pronomina sæpenumero ita ponuntur, ut non ad subjectum, sed ad prædicatum, quod dicitur, referantur. Vid. ad v. 8. Ast.

κτήματα] Phædon. 62. B. *θεοὺς εἶναι ἡμῶν τοὺς ἐπιμελομένους, καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἓν τῶν κτημάτων τοῖς θεοῖς εἶναι.* Infra c. 13. p. 906. A. *ἡμεῖς δ' αὖ κτήματα θεῶν καὶ δαιμόνων.* Critia p. 109. B. *δίκης δὲ κλήροις τὰ φίλα λαγχάνοντες (θεοὶ) κατῴκιζον τὰς χώρας, καὶ κατοικίσαντες οἷον νομῆς* (vulgo *νομεῖς*) *κτήματα καὶ ποίμνια καὶ θρέμματα ἑαυτῶν ἡμᾶς ἔτρεφον.*—Pro *ὧνπερ* scripsimus *ὥσπερ*, Ficinum secuti, qui vertit, *quemadmodum et cœlum universum.* Idem conjecit Wyttenbach. ad Phædon. p. 140. Ast.

ζῶα, ὧνπερ] Post *ζῶα* duæ voces extant apud Euseb. quæ videndum est annon hic desiderari dicendæ sint. Ita enim legitur apud eum, *πάντα ὁπόσα θνητὰ ζῶα, ἢ νοερὰ, ὧνπερ καὶ τὸν οὐρανὸν ὅλον.* Steph.

ζῶα] Euseb. addit *ἢ νοερά*; unde Wyttenbach. l. l. pristinam fuisse scripturam *θνητὰ ζῶα καὶ νοερὰ, ὧν πλήρη* suspicabatur; sed verba *ἢ νοερὰ* alienum esse additamentum liquet; sensus vero, qui ex illa scriptura existeret, et per se incommodus et ab hoc orationis nexu alienus esset; *ὅλος οὐρανὸς* est *universus mundus, τὸ πᾶν, rerum creatarum universitas*; vid. ad Phædr. p. 286. et 382. Ast.

ἢ σμικρὰ] Sic Euseb. et Ficin. *seu parva hæc sive magna.* Vulgo ἢ abest. Mox libri vett. *πεφάτω*. Deinde ante *οὐδετέρως γὰρ* omissa est enuntiatio: hoc nihil refert s. eodem redit: nam, sive magna sive parva sunt, dominos nostros ea negligere non decet. Sic enuntiatio solet omitti, cujus rationem reddit particula *γὰρ*, cf. Viger. p. 461. Pro *οὐδετέρως* Euseb. *οὐδ' ἑτέρως*. Mox idem *σκοπῶμεν δὲ δὴ* pro *σκ. γὰρ δὴ*, quod secuti sumus, etiam Stephano approbante, qui bene monet: 'Neque enim hæc verba sunt rationem reddentis, sed ad aliud argumentum transeuntis.' Ficin. *sed istud præterea consideremus.* Deinde *ἀλλήλοιν* et *πεφυκότε* ad nomina feminina *αἰσθήσεως* et *δυνάμεως* referuntur, vid. ad i. 13. Ast.

πῶς λέγεις;] Hæc verba non sunt inserta in præced. edit. Steph.

ΑΘ. Ὁρᾷν μέν που καὶ ἀκούειν τὰ[a] σμικρὰ χαλεπώτερον ἢ τὰ μεγάλα, φέρειν δὲ αὖ καὶ κρατεῖν καὶ ἐπιμε- III. iii. 214.
λεῖσθαι τῶν σμικρῶν καὶ ὀλίγων παντὶ ῥᾷον ἢ τῶν ἐναντίων.

ΚΛ. Καὶ πολύ γε.

ΑΘ. Ἰατρῷ δὲ προστεταγμένον ὅλον τι θεραπεύειν βουλομένῳ καὶ δυναμένῳ, τῶν μὲν μεγάλων ἐπιμελουμένῳ,[a] τῶν μορίων δὲ καὶ σμικρῶν ἀμελοῦντι,[b] ἕξει ποτὲ καλῶς αὐτῷ τὸ πᾶν;

ΚΛ. Οὐδαμῶς.

ΑΘ. Οὐ μὴν[c] οὐδὲ κυβερνήταις οὐδὲ στρατηγοῖς οὐδ' οἰκονόμοις οὐδ' αὖ τισὶ[d] πολιτικοῖς οὐδ' ἄλλῳ[e] τῶν τοιούτων οὐδενὶ χωρὶς τῶν ὀλίγων καὶ σμικρῶν πολλὰ ἢ μεγάλα· οὐδὲ γὰρ ἄνευ[f] σμικρῶν τοὺς μεγάλους φασὶν οἱ[g] λιθολόγοι λίθους[h] εὖ κεῖσθαι.

ΚΛ. Πῶς γὰρ ἄν;

ΑΘ. Μὴ τοίνυν τόν γε θεὸν ἀξιώσωμέν[i] ποτε θνητῶν

ουμένωι
λέγεις om Ξ.—[a] τὰ...σμικρῶν om υ.—[a] ἐπιμελεισθαι Ω, ἐπιμελεῖσθαι Arfhr.—[b] ἀμελεῖν fhr.—[c] μὴν ΞΩυfhr : μὲν s.—[d] τοῖσι υ.—[e] ἄλλων h.—[f] ἄνευ τῶν σμ. r.

πῶς λέγεις] Hæc verba, quæ ab Ald. Lov. Bas. 1. et 2. absunt, Euseb. suppeditavit, Ficino assentiente; quocirca recte jam Steph. ea recepit. Ast.

ἰατρῷ δὲ] Ita legitur hic locus apud Euseb. *ἰατρῷ δὴ προστεταγμένον ὅλον τὶ θεραπεύειν, βουλομένῳ καὶ δυναμένῳ, τῶν μὲν μεγάλων ἐπιμελὲς ἔσται, τῶν μορίων δὲ καὶ σμικρῶν ἀμελὲς, εἶθ' ἕξει ποτὲ καλῶς αὐτὸ τὸ πᾶν;* Cum qua lectione si nolis nostram commutare (quum mutatio magis sit in verbis quam in sensu) saltem pro *αὐτῷ* substituendum *αὐτὸ* fuerit. Steph.

ἰατρῷ δὲ] Euseb. *δή*. Post *δὲ* comma posuimus, quod post *θεραπεύειν* delevimus, ut cohæreant *βουλομένῳ καὶ δυναμένῳ θεραπεύειν ὅλον τι προστεταγμένον* (ipsius curæ mandatum). Pronomen *αὐτῷ*, ut solet, interpositum, vid. ad i. 1. Ast.

οὐ μὲν οὐδὲ] In vet. *Οὐ μὴν* legitur. Antea tamen, p. 901. circa finem, *Καὶ μὲν ἀγαθούς τε* etc. ubi *μὲν* nihilo magis quam hic locum habere videtur. Steph.

οὐ μὴν] Pro *μὲν* ex Euseb. reposuimus *μὴν*; præterea *γε* ex eodem inseruimus, quod tamen rectius nomini *κυβερνήταις* subjicitur. Xenoph. Mem. Socr. i. 2. 5. *Ἀλλ' οὐ μὴν θρυπτικός γε, οὐδὲ ἀλαζονικὸς ἦν.* Vid. ad vii. 22. Simile est c. 14. *Ἀλλ' οὔτε μὴν ἡνιόχοισί γε.* Mox Euseb. *ἢ σμικρῶν.* Ad *πολλὰ ἢ μεγάλα* repet. e prægressis *καλῶς ἕξει.* Deinde ex Euseb. ante *σμικρῶν* interposuimus *τῶν*. Ast.

μὴ τοίνυν] Laudat hæc præter Eusebium Theodoret. Therap. Serm. vi. p. 570. B. Euseb. et Theodoret. *τὸν θεόν.* Theod. *ἀξιῶμεν*, quod præferendum esse videri possit propter *μὴ*, quod aoristi i. act. conjunctivo jungi non posse grammatici contendunt; cui præceptioni plura obstant exempla, ut Polit. iv. 16. *μὴ—ἐπιχειρήσῃ.* v. 12. 465. C. x. 9. p. 609. A. *οὐ γάρ τό γε ἀγαθὸν μή ποτέ τι ἀπολέσῃ* (ubi Matthiæ Gr. Gr. p. 728. *ἀπολέσει* corrigebat). Legg. xi. 13. 935. C. *ἢ μηδέποτ' ἀριστείων πέρι φιλονεικήσῃ.* xii. 2. 945. A. *μηδ' εἰς τάξιν κατατάξῃ.* Epinom. 8. p. 985. C. *οὔποτε μὴ τολμήσῃ καινοτομῶν — τρέψαι πόλιν ἑαυτοῦ.* Xenoph. Anab. iv. 8. 13. *οὐδεὶς μηκέτι μείνῃ τῶν πολεμίων.* Quocirca ne ἀξιώ-

δημιουργῶν φαυλότερον, οἳ τὰ προσήκοντα αὐτοῖς ἔργα, ὅσῳ περ ἂν ἀμείνους ὦσι, τόσῳ ἀκριβέστερα καὶ τελεώτερα μιᾷ τέχνῃ σμικρὰ καὶ μεγάλα ἀπεργάζονται· τὸν δὲ θεὸν ὄντα τε σοφώτατον βουλόμενόν τ' ἐπιμελεῖσθαι καὶ δυνάμενον,[k]
II. 903. ὧν μὲν ῥᾷον ἦν ἐπιμεληθῆναι σμικρῶν ὄντων, μηδαμῇ ἐπιμελεῖσθαι καθά περ ἀργὸν ἢ δειλόν τινα διὰ πόνους ῥαθυμοῦντα, τῶν δὲ μεγάλων.

III. iii. 215. ΚΛ. Μηδαμῶς δόξαν τοιαύτην περὶ θεῶν, ὦ ξένε, ἀποδεχώμεθα· οὐδαμῇ γὰρ οὔτε ὅσιον οὔτ' ἀληθὲς τὸ[l] διανόημα διανοοίμεθ' ἄν.

ΑΘ. Δοκοῦμεν δέ μοι νῦν ἤδη μάλιστα[m] μετρίως διειλέχθαι τῷ φιλαιτίῳ τῆς ἀμελείας πέρι θεῶν.

ΚΛ. Ναί.

ΑΘ. Τῷ γε βιάζεσθαι τοῖς λόγοις ὁμολογεῖν αὐτὸν μὴ λέγειν ὀρθῶς.[n] Ἐπῳδῶν γε μὴν προσδεῖσθαί μοι δοκεῖ μύθων ἔτι τινῶν.

ΚΛ. Ποίων, ὦ 'γαθέ;

—[g] οἱ om pr A.—[h] φασιν οἱ λιθολόγοι λίθους om pr Ω.—[i] ἀξιώσομέν r.—[k] τ' ἐπιμελεῖσθαι καὶ δυνάμενον om pr AΩ, τ' om r.—[l] τὸ om s.—[m] μάλα f, καὶ μάλα γρ

σομεν quidem ut scribatur, opus videtur esse. Aliter judicat Gottholdus ad Plutarch. vit. parall. in Beck. Act. Sem. Reg. v. ii. p. ii. p. 422.—Mox Theodor. τοσούτῳ—σοφὸν—ἐπιμελεῖσθαι δυνατὸν εἶναι καὶ δυνάμενον μὲν ὁρᾷν ἐπιμεληθῆναι (omisso ἦν, quod ab Euseb. quoque abest)—μικρῶν δὲ ὄντων—ἐπιμελεῖσθαι δυνατὸν εἶναι—περὶ θεοῦ—τὸ διανόημα (ut Euseb. et Cod. Voss.)—διανοοῖτ' ἄν. Ast.

δυνάμενον] Legimus apud Eusebium δυνατὸν εἶναι: quarum duarum vocum non satis perspicio quis hic possit esse usus. Steph.

μάλιστα] Euseb. καὶ μεγάλα.—Τῷ φιλαιτίῳ, μεμψιμοίρῳ, ut Hesych. et Phavor. explicant; vid. Pollux iii. 139. Φιλαίτιος est *querulus*, qui levi de causa culpare amat. Ast.

ναί] In uno veteri legitur καὶ μάλα. Steph.

τῷ γε βιάζεσθαι] H. e. διὰ τὸ βιάζεσθαι s. βιαζόμενοί γε; vid. nostra ad Phædr. p. 239. et Heind. ad Phædon. §. 9. Mox ὀρθῶς, Eusebium et Ficin. secuti, cum λέγειν conjunximus. Sic etiam Ficin. Libri editi scribunt: λέγειν. ΚΛ. Ὀρθῶς. ΑΘ. Ἐπῳδῶν γε. Ante ἐπῳδῶν intell. ὡς, tanquam, vid. ad viii. 5. Ast.

ὀρθῶς] Non dubito quin ὀρθῶς, quod a Clinia hic dicitur, præcedentem Atheniensis hospitis sermonem, vel potius priorem sermonis ejus partem, claudere debeat: ut ille sit ejusmodi, Τῷ γε βιάζεσθαι τοῖς λόγοις ὁμολογεῖν αὐτὸν μὴ λέγειν ὀρθῶς; alioqui λέγειν sine hoc adverbio quem usum hic haberet? Dixi autem, vel potius priorem sermonis ejus partem, quod eum continuans, addat ista, ἐπῳδῶν γε μὴν προσδεῖσθαι etc. Assentitur autem mihi Ficin. qui locum hunc ita vertit: *Verum hactenus quodammodo ratione coegimus ut falsa se opinari confiteretur: indigere quoque persuasione, qua veluti cantu quodam capiatur, existimo.* Cæterum hæc verba ἐπῳδῶν μύθων ἔτι τινῶν, declarantur aliis quæ sunt pag. 887. ubi dicit, οὓς (μύθους) ἤκουον οἷον ἐν ἐπῳδαῖς λεγομένους. Steph.

§. 12. ΑΘ. Πείθωμεν τὸν νεανίαν τοῖς λόγοις ὡς τῷ τοῦ παντὸς ἐπιμελουμένῳ πρὸς τὴν σωτηρίαν καὶ ἀρετὴν τοῦ ὅλου[o] πάντ' ἐστὶ συντεταγμένα, ὧν καὶ τὸ μέρος εἰς δύναμιν ἕκαστον τὸ προσῆκον πάσχει καὶ ποιεῖ. τούτοις δ' εἰσὶν ἄρχοντες προστεταγμένοι ἑκάστοις[p] ἐπὶ τὸ σμικρότατον ἀεὶ πάθης καὶ πράξεως, εἰς μερισμὸν τὸν ἔσχατον τέλος ἀπειργασμένοι·[q] ὧν ἓν καὶ τὸ σόν, ὦ σχέτλιε, μόριον εἰς τὸ πᾶν ξυντείνει βλέπον ἀεί, καί περ πάνσμικρον[r] ὄν. σὲ δὲ λέληθε περὶ τοῦτο αὐτὸ ὡς γένεσις[s] ἕνεκα ἐκείνου γίγνεται πᾶσα,[t] ὅπως ᾖ[u] ἡ τῷ τοῦ παντὸς βίῳ ὑπάρχουσα εὐδαίμων οὐσία, οὐχ ἕνεκα σοῦ γιγνομένη, σὺ δὲ ἕνεκα III. iii. 216.
ἐκείνου. πᾶς γὰρ ἰατρὸς καὶ πᾶς ἔντεχνος δημιουργὸς παντὸς μὲν ἕνεκα πάντα ἐργάζεται, πρὸς τὸ κοινῇ ξυντεῖνον βέλτιστον, μέρος μὴν ἕνεκα ὅλου καὶ οὐχ[v] ὅλον μέρους

ὅλου
Ω.—[n] ὀρθῶς λέγειν 𝔥.—[o] λογου Ω, λόγου 𝔳.—[p] ἑκάστοι 𝔣.—[q] ἀπηλλαγμένοι 𝔯.—[r] πᾶν σμικρὸν 𝔳𝔣𝔯, πάνυ σμικρὸν 𝔥.—[s] ἡ γένεσις 𝔯, ἡ γένεσις ὡς γρ Ω.—[t] πᾶσιν 𝔣:

§. 12. πείθωμεν] Apud Euseb. post hæc verba πείσωμεν (ita enim apud eum scriptum est) τὸν νεανίαν τοῖς λόγοις, habentur ista, ὁμολογεῖν αὐτὸν μὴ λέγειν ὀρθῶς, quæ male ex præcedentibus esse puto repetita. Illis autem subjunguntur apud eum quæ et hic dativum λόγοις sequuntur, ὡς τῷ τοῦ παντὸς ἐπιμελουμένῳ etc. Steph.

πείθωμεν] Euseb. πείσωμεν. Conferendi sunt cum his, quæ de providentia divina exponuntur, Cicero de legib. ii. 7. §. 15. Plutarch. de fato p. 572. F. t. ii. Euseb. Præp. Evang. p. 630. Apulei. 8. ed. Elmenh. Nemesius de Nat. Hom. p. 345. Πλάτων μὲν οὖν καὶ τὰ καθόλου καὶ τὰ καθ' ἕκαστα πρόνοιαν διοικεῖν βούλεται, διαιρῶν τὸν τῆς προνοίας λόγον εἰς τρία· πρώτην μὲν γὰρ εἶναι τὴν τοῦ πρώτου θεοῦ· προνοεῖν δὲ τοῦτον προηγουμένως μὲν τῶν ἰδεῶν, ἔπειτα δὲ ξύμπαντος τοῦ καθόλου κόσμου—τῆς δὲ γενέσεως τῶν ἀτίμων ζώων τε καὶ φυτῶν καὶ πάντων τῶν ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ τοὺς δευτέρους θεοὺς τοὺς τὸν οὐρανὸν περιπολοῦντας προνοεῖν—τῆς δὲ διεξαγωγῆς καὶ τοῦ τέλους τῶν πρακτικῶν καὶ τῆς τάξεως τῶν κατὰ τὸν βίον τῶν τε φυσικῶν καὶ τῶν ὑλικῶν τε καὶ ὀργανικῶν καλουμένων ἀγαθῶν καὶ τῶν τούτοις ἀντικειμένων τὴν τρίτην εἶναι πρόνοιαν Πλάτων ἀποφαίνεται. Ast.

τὸν ἔσχατον] Quamvis hic τὸ ἔσχατον scribendum esse videatur, legitur tamen τὸν ἔσχατον et apud Eusebium. Steph.

τέλος ἀπειργασμένοι] Obscure hæc reddiderunt Ficin. et Cornar. Steph. τὸ ἔσχατον τέλος scribi jubebat, quod quem sensum habeat, non explicuit. Ni fallor, pro τέλος ἀπειργασμένοι scribendum est τελέως ἀπειργασμένοις, quod referatur ad τούτοις ἑκάστοις: *ut quæ usque ad extremam partitionem* (usque ad extremas s. minimas partes) *perfecte constituta et definita sint*. Quibus providentia describitur omnia usque ad minima et extrema constituens ac definiens. Ita etiam ὧν, quod sequitur, cum prægressis melius cohæret.—In seqq. Euseb. ᾖ τοῦ. Theodor. p. 570. C. πᾶς μὲν γάρ. Ab Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ᾖ abest. Ficin. *ut universi ipsius beata vita sit*. Ast.

ξυντεῖνον] Legitur et ξυντείνων, quæ lectio magis placet. Steph. qui sic in Not. 'Conjecturam meam comprobari ab Eusebio postea comperi, quum locum hunc cum ejus exemplari conferrem.'

ξυντείνων] Sic Euseb. quod Steph. quoque et Heindorf. ad Gorg. §. 135. scriptum maluerunt; vulgo ξυντεῖνον; vid. viii. 2. Mox Theodor. μέρος μὲν ἕνεκεν; sed μὴν respondet prægresso μέν, vid. ad iv. 11. Ast.

ἕνεκα ἀπεργάζεται. σὺ δὲ ἀγανακτεῖς ἀγνοῶν ὅπῃ τὸ περὶ σὲ ἄριστον τῷ παντὶ ξυμβαίνει καὶ σοὶ κατὰ δύναμιν τὴν τῆς κοινῆς γενέσεως. ἐπεὶ δὲ ἀεὶ ψυχὴ συντεταγμένη[w] σώμασι τοτὲ μὲν ἄλλῳ, τοτὲ δὲ ἄλλῳ,[x] μεταβάλλει παντοίας μεταβολὰς δι' ἑαυτὴν ἢ δι' ἑτέραν ψυχήν, οὐδὲν ἄλλο ἔργον τῷ πεττευτῇ λείπεται πλὴν μετατιθέναι[y] τὸ μὲν ἄμεινον γιγνόμενον ἦθος εἰς βελτίω τόπον, χεῖρον δὲ εἰς τὸν χείρονα, κατὰ τὸ πρέπον αὐτῶν ἕκαστον, ἵνα τῆς προσηκούσης[z] μοίρας λαγχάνῃ.

ΚΛ. Πῇ λέγεις;

ΑΘ. Ἧιπερ[a] ἂν ἔχοι λόγον[b] ῥᾳστώνη[c] ἐπιμελείας θεοῖς τῶν πάντων, ταύτῃ μοι δοκῶ φράζειν. εἰ μὲν γὰρ πρὸς τὸ ὅλον ἀεὶ βλέπων πλάττοι[d] τις μετασχηματίζων τὰ πάντα, οἷον ἐκ πυρὸς ὕδωρ ἔμψυχον, καὶ μὴ ξύμπολλα ἐξ

—[u] ἢ om AΞΦξ et pr Ω.—[v] οὐχ et ἕνεκα om pr Ω.—[w] συντεταγμένη AΞΩξr. ξυντεταγμένη ϲφ: ἐπιτεταγμένη s.—[x] τότε δὲ ἄλλῳ om pr Ω.—[y] μετατεθῆναι ξ—ηΣ

[z] προσηκούσης om pr AΩ.—[a] ειπερ Ω, εἴπερ Av.—[b] λόγον om A et pr Ω.—[c] ῥαστ-

ἐπιτεταγμένη] Quidam libri veteres habent συντεταγμένη, quibus assentitur et Eusebius: nec vero dubito quin hæc genuina sit lectio. Steph.

ξυντεταγμένη] Sic Cod. Voss. Euseb. et Bas. 2. quod Ficin. quoque videtur legisse vertens, *modo cum alio modo cum alio conjuncta.* Libri ceteri ἐπιτεταγμένη, quod esset, *potestati* s. imperio *subjecta.* Ast.

τῷ πεττευτῇ] Deus omnia constituens, ordinans atque etiam transponens lusori comparatur calculos alio loco ponenti; qua in re proprium est vocabulum μετατιθέναι, quod translato deinde sensu est *sententiam* (quasi calculum) *retractare*, h. e. mutare. Vid. Salmas. ad Hist. Aug. t. ii. p. 746. Vales. ad Maussac. in Harpocr. p. 89. et Gesner. ad Lucian. Cynic. t. ix. p. 444.—Ceterum conferendus est cum hoc loco Origen. de princip. ii. 9. §. 216. et iii, 5. §. 5.—Mox pro ἕκαστον scripsimus ἑκάστῳ, quod Steph. quoque maluit. Ast.

ἧπερ] Cod. Voss. εἴπερ. Ast.

ῥᾳστώνη] In præced. edit. legitur ῥαστώνης, et apud Euseb. quoque: neque tamen altera lectio in dubium vocari potest. Cæterum et θεοῦ non θεοῖς apud eundem post ἐπιμελείας legitur. Steph.

ῥᾳστώνη ἐπιμελείας] Vid. ad iii. 5. Ceterum λόγον ἔχειν est *consentaneum esse*, ut ix. 5. p. 860. D. x. 4. p. 891. A. xi. 8. p. 927. E. Epinom. 7. 10. p. 988. C. Pro θεοῖς Euseb. θεοῦ; sed dativus pro genitivo positus est, vid. ad i. 1.—Mox libri vett. πλάττει. Ast.

ἔμψυχον] Affertur alia lectio, ἐμψύχον, particip. item ἢ pro μὴ, ante ξύμπολλα. Steph. qui sic in Not. 'Affertur alia vox valde diversam significationem habens, quamvis scriptura persimilis, nimirum ἐμψύχον, participium ab ἐμψύχω, pro ἔμψυχον; deinde, καὶ ἢ ξύμπολλα, pro his, καὶ μὴ ξύμπολλα: apud Eusebium tamen eadem quæ hic lectio est.'

ἔμψυχον] Cornar. scribi volebat ἐμψῦχον ab ἐμψύχω, frigefacio, vertens, *calens ex igne aquam frigidam.* Ficin. vero habet, *ut ex igne aquam animatam.* Ni fallor, ἔμψυχον significat aquam ut vivum rerum naturalium principium; namque plures ex aqua omnia esse orta posuerunt, et in primis Heraclitus statuit, ignem mutari in aquam, ut semen omnium rerum, vid. Clement. Alex. Strom. v. p. 712. Etiam sententia de perpetuis rerum vicissitudinibus ac mutationibus (μεταβολαῖς) ex Heracliti placitis videtur

ἑνὸς ἢ ἐκ πολλῶν ἕν, πρώτης ἢ δευτέρας ἢ καὶ τρίτης γενέ- II. 904.
σεως μετειληφότα, πλήθεσιν ἄπειρ᾽[e] ἂν εἴη τῆς μετατιθε- III. iii. 217.
μένης[f] κοσμήσεως· νῦν δ᾽ ἔστι θαυμαστὴ ῥᾳστώνη τῷ τοῦ παντὸς ἐπιμελουμένῳ.[g]

ΚΛ. Πῶς αὖ λέγεις;

ΑΘ. Ὧδε. ἐπειδὴ κατεῖδεν[h] ἡμῶν ὁ βασιλεὺς ἐμψύχους οὔσας τὰς πράξεις ἁπάσας καὶ πολλὴν μὲν ἀρετὴν ἐν αὐταῖς οὖσαν, πολλὴν δὲ κακίαν, ἀνώλεθρον δὲ ὂν γενόμενον, ἀλλ᾽ οὐκ αἰώνιον, ψυχὴν καὶ σῶμα, καθάπερ οἱ κατὰ νόμον ὄντες θεοί—γένεσις γὰρ οὐκ ἄν ποτε ἦν[i] ζώων ἀπολομένου[k] τούτοιν θατέρου[l]—καὶ τὸ μὲν ὠφελεῖν ἀεὶ[m] πεφυκός, ὅσον[n] ἀγαθὸν[o] ψυχῆς, διενοήθη, τὸ δὲ κακὸν βλάπτειν· ταῦτα πάντα ξυνιδὼν ἐμηχανήσατο ποῦ κείμενον ἕκαστον τῶν μερῶν νικῶσαν ἀρετήν, ἡττωμένην δὲ κακίαν ἐν τῷ[p] παντὶ παρέχοι μάλιστ᾽ ἂν καὶ ῥᾷστα καὶ ἄριστα. μεμηχάνηται δὴ πρὸς πᾶν τοῦτο τὸ ποῖόν τι γιγνόμενον

ο μετα
τώνης ΑΞΩυfhr.—[d] πλάττει υ.—[e] ἄπειρ᾽ ΑΩ.—[f] διατιθεμένης Αυ, διατιθεμένης Ω.. [g] ἐπικαλουμένῳ h.—[h] κατοῖδεν υ.—[i] ἦι Αr et pr Ω.—[k] ἀπολλουμένου υ.—[l] θατέ-
ου
ρου Α : θατέρου cum *r corr Ω.—[m] ὠφελεῖν ἀεὶ ΑΩυfhr : ὠφελεῖν ἀγαθὸν ἀεὶ *r.— [n] ὂν r.—[o] ὂν ἀγαθόν mg Ω.—[p] αὐτῷ υ.—[q] ὡς ἐπὶ mg Ω.—[r] φέρεται ΑΩrfhr :

tur petita esse, vid. Plotin. Ennead. iv. 8. 1. p. 468. Ast.

καὶ μὴ] Cum Cornario scripsimus *καὶ ἢ*: *modo ex uno multa, modo ex multis unum formans.* Ast.

πρώτης — μετειληφότα] *Ita ut vel unam vel duas vel tres generationes* (mutationes, quas recentiores vocant transformationes) *patiantur.* Deinde ante *τῆς—κοσμήσεως* interposuimus *τὰ*, quod salvo sensu abesse nequit; *τὰ τῆς μετατιθεμένης κοσμήσεως* est i. q. *τὰ μετατιθέμενα.* Ast.

ὂν γενόμενον] Ab Eusebio *ὂν* abest, male; est enim *ὂν* i. q. *εἶναι.* Mox *ψυχὴν καὶ σῶμα* epexegesis causa, ut solet, interpositum est, vid. ad i. 6. Verba *καθάπερ οἱ κατὰ νόμον* (*secundum legem fatalem*, h. e. quos fatum ut deos constituit. Sic infra *κατὰ τὴν τῆς εἱμαρμένης τάξιν καὶ νόμον.*) *ὄντες θεοὶ* respiciunt praegressum *αἰώνιον*; alterum vero *ἀνώλεθρον* explicatur verbis *γένεσις γὰρ οὐκ ἄν ποτε ἦν ζώων, ἀπολομένου τούτοιν θατέρου* (vel anima vel corpore). De sententia, vid. Phaedr. c. 24. Ast.

ὠφελεῖν ἀγαθὸν] In duobus vet. libris ita scriptus est hic locus, *καὶ τὸ μὲν ὠφελεῖν ἀεὶ πεφυκὸς, ὅσον ἀγαθὸν ψυχῆς, διενοήθη*: apud Euseb. autem, ita, *καὶ τὸ μὲν ὠφελεῖν ἀεὶ πεφυκὸς ὄν, ἀγαθὸν ψυχῆς διενοήθη.* Mihi autem venit aliquando in mentem suspicari, ex *ὅσον* quod est in nostra lectione, faciendum esse *ὡς ὂν*: ut legatur, *καὶ τὸ μὲν ὠφελεῖν ἀεὶ πεφυκὸς, ὡς ὂν ἀγαθὸν ψυχῆς διενοήθη.* Steph.

καὶ τὸ μὲν ὠφελεῖν] Quod post *ὠφελεῖν* vulgo legitur, *ἀγαθὸν*, id, quum nihil nisi interpretamentum sit, cum Eusebio expunximus. Pro *ὅσον* Steph. *ὡς ὂν* sine causa corrigebat. In seqq. Viger. ad Euseb. p. 61. scriptum malebat *τὸ δὲ βλάπτειν κακὸν*, male. Ast.

μεμηχάνηται] Activo sensu, est *sollerter excogitavit*, h. e. *constituit ac definivit*, *universi ratione habita* (*πρὸς πᾶν*); vid. ad ix. 8.—Quae sequuntur verba ita construe: *τὰς δὲ αἰτίας τῆς γενέσεως τοῦ ποιοῦ τινὸς ἀφῆκε ταῖς βου-*

καὶ ποίαν ἕδραν δεῖ μεταλαμβάνον οἰκίζεσθαι καὶ τίνας ποτὲ τόπους. τῆς δὲ γενέσεως τὸ ποίου τινὸς ἀφῆκε ταῖς βουλήσεσιν ἑκάστων ἡμῶν τὰς αἰτίας. ὅπῃ γὰρ ἂν ἐπιθυμῇ καὶ ὁποῖός τις ὢν τὴν ψυχήν, ταύτῃ σχεδὸν ἑκάστοτε καὶ τοιοῦτος γίγνεταί ἅπας ἡμῶν ὡς[q] τὸ πολύ.

ΚΛ. Τὸ γοῦν εἰκός.

iii. 218. ΑΘ. Μεταβάλλει μὲν τοίνυν πάνθ' ὅσα μέτοχά ἐστι ψυχῆς, ἐν ἑαυτοῖς κεκτημένα τὴν τῆς μεταβολῆς αἰτίαν· μεταβάλλοντα δὲ φέρεται[r] κατὰ τὴν τῆς εἱμαρμένης τάξιν καὶ νόμον. σμικρότερα μὲν τῶν ἠθῶν μεταβάλλοντα

λήσεσιν ἑκάστου ἡμῶν: *locum quidem, universi rationibus convenientem, cuilibet constituit, sed qualis quisque fieret, id uniuscujusque voluntati reliquit.* Pro τὸ ποίου τινὸς scripsi τοῦ ποιοῦ τινός; τοῦ Theodoret. exhibet et ποιοῦ (a ποιὸς, certo quodam modo affectus, his aut illis moribus præditus, talis aut talis) pro ποίου reposuimus, quod Steph. quoque maluit. Ἡ γένεσις τοῦ ποιοῦ τινὸς est τὸ γίγνεσθαι ποιόν τινα. Deinde pro ἑκάστων e Theodor. recepimus ἑκάστου; idem post ἡμῶν addit αὐτῶν, haud male. Paulo post ὁποῖος ἂν ᾖ τὴν ψυχὴν cum Theodoreto scripsimus pro ὁποῖός τις ὢν τὴν ψυχὴν, sensu jubente. Etiam Ficin. vertit, *ubicunque enim quis cupiat qualisque animus sit, ibi ferme.* Ὅπῃ spectat ad ἕδραν vel τόπον, ut ταύτῃ, *sic*; ad ἐπιθυμῇ int. γίγνεσθαι. Pro ἑκάστοτε Cornar. e Ficini versione conjiciebat οἰκίζεται, *hoc fere modo habitat.* Quod vereor ut cuipiam placeat. Ast.

τὸ ποίου] Apud Euseb. τοῦ ποίου τινὸς ἀφ. Paulo post apud eundem pro ταύτῃ est ταῦτα, quod mendosum esse puto. Nec vero σχεδὸν οἰκίζεται (quæ lectio alicunde affertur) sed σχεδὸν ἑκάστοτε apud eum legitur. Steph.

μεταβάλλει] Laudat hæc Euseb. Præp. Evang. xiii. 18. p. 703. B. ubi μέντοι γε et φέρεται (sic etiam l. xii. loco supra laudato), ut Ficin. *transmutata autem—feruntur.* Vulgo φαίνεται. Ast.

φαίνεται] Invenitur et φέρεται. Steph. qui sic in Not. 'Lectionem vet. exempl. agnoscit Euseb.'

σμικρότερα] Hic locus, cujus sensus videtur obscurus esse, magnas interpretibus creasse difficultates, ex diversa, qua eum reddiderunt, ratione perspicitur. Ficin. enim vertit: *et quæ minus peccarunt, minus profundæ ac in regionis superficie vagantur; quæ magis atque atrocius, decidunt in profundum.* Cornar. vero: *et quæ quidem animæ minus pravos mores habent, minus mutantur et circa regionis planitiem vagantur, quæ vero plures pravos mores habent et injustiores sunt, delapsæ in profundum—valde expavescunt et somniis vexantur tum viventes tum a corporibus solutæ.* Neutra translatio verbis Græcis totiusque loci sensui convenit. Viger. ad Euseb. l. l. scribi jubebat ἐλάττω μὲν καὶ δικαιότερα, ut iis opponerentur, quæ paulo post πλείω καὶ ἀδικώτερα dicuntur. Sed nihil puto mutandum esse, si ἐλάττω, quod nihil nisi vocis σμικρότερα interpretatio est, expunxeris. Μεταβάλλειν, ut ἀμείβειν, est *permutando accipere,* sumere et eligere, vid. ad Phædr. p. 266. Igitur σμικρότερα τῶν ἠθῶν (i. e. ἤθη, ἃ σμικρότερα αὐτῶν ἐστὶ) μεταβάλλειν, proprie *variores morum mutationes facere,* est *mores leniores accipere,* cui opponitur πλείω, majores easque injustiores mutationes facere, h. e. graviores s. vehementiores ac injustiores mores induere. Subjectum est πάντα τὰ ψυχῆς μέτοχα, quæ vel paulum (σμικρότερα) vel multum (πλείω s. μείζω) a genuina eaque sincera sua natura deflectere ponit; mores enim leniores mutare s. permutando induere est i. q. lenius s. paulum deflectere a sincera sua natura; ut σμικρότερα, πλείω et μείζω adverbialiter exprimere possis, si μεταβάλλειν pro deflectere sumas.—Pro μεταβάλλοντα ex Euseb. reposuimus μεταβαλόντα, ut Ficin. quoque videtur legisse, quum verterit, *quæ minus peccarunt.* Deinde μεταπεσόντα est mutata (vid. ad c. 7.) (κατὰ) πλείω καὶ ἀδικώτερα (ἤθη). Sensus igitur est: *quæ leniores morum mutationes fecerunt,* h. e.

ἐλάττω κατὰ τὸ τῆς χώρας ἐπίπεδον μεταπορεύεται, πλείω δὲ καὶ ἀδικώτερα μεταπεσόντα εἰς βάθος τά τε κάτω λεγόμενα τῶν τόπων, ὅσα Ἅιδην τε καὶ τὰ τούτων ἐχόμενα τῶν ὀνομάτων ἐπονομάζοντες σφόδρα φοβοῦνται καὶ ὀνειροπολοῦσι ζῶντες διαλυθέντες τε[s] τῶν σωμάτων. μείζω[t] δὲ[u] δὴ[v] ψυχὴ κακίας ἢ ἀρετῆς ὁπόταν μεταλάβῃ[w] διὰ τὴν αὐτῆς βούλησίν τε καὶ ὁμιλίαν γενομένην ἰσχυράν,[x] ὁπόταν μὲν ἀρετῇ θείᾳ προσμίξασα γίγνηται διαφερόντως τοιαύτη, διαφέροντα καὶ μετέβαλε[y] τόπον ἅγιον ὅλον, μετακομισθεῖσα εἰς ἀμείνω τινὰ τόπον ἕτερον· ὅταν δὲ τἀναντία, ἐπὶ τἀναντία μεθιδρύσασα[z] τὸν αὐτῆς βίον.

φαίνεται *s.—[s] τε om pr Ω.—[t] μείζω ΑΞΩυfḫ : μείζων s.—[u] δὲ om ḫ.—[v] δὴ om Af et pr Ω.—[w] μεταλάβῃι Ω (β λ superscr.), μεταβάλῃ Ξfḫr, μεταβάλλῃ υ.—[x] ἰσχυρὸν υ.—

quæ parum a sincera sua natura deflexerunt (quæ minus depravata sunt), *ea per terræ planitiem ingrediuntur, quæ vero in majorem depravationem inciderunt, in profundum et aspera formidolosaque inferorum domicilia detruduntur.* — τὰ τούτων τῶν ὀνομάτων ἐχόμενα (int. ὀνόματα) ἐπονομάζοντες, et nominibus his similibus appellantes; verbis enim appellandi apponitur ὄνομα, vid. ad ii. 1. Ast.

μείζων] In præced. edit. est μείζω non μείζων, item μεταβάλλῃ non μεταλάβῃ: assentitur autem illis et Eusebii exemplar. Sed apud hunc non μείζω δὲ δὴ sed μείζω δὴ scriptum est, et δὲ pro τε post διαλυθέντες: ut sententiæ initium non sit in μείζω, sed in διαλυθέντες: hoc modo, διαλυθέντες δὲ τῶν σωμάτων, μείζω δὴ ψυχὴ κακίας ἢ ἀρετῆς ὁπόταν μεταβάλλῃ, etc. Steph.

μείζω] Laudat hæc Theodoret. Therapeut. Serm. v. p. 548. C. Μείζω, quod libri omnes habent, Steph. sine causa in μείζων mutavit, haud dubie Ficin. secutus, qui vertit, *anima vero, quæ majoris virtutis vel vitii compos est.* Ad μείζω, *insigniora* (vel ad virtutem vel ad pravitatem; κακίας et ἀρετῆς, int. περὶ, v. ad i. 18.) ex prægressis repet. ἤθη. Viger. ad Euseb. corrigebat μείζων δὴ ψυχὴ κακίαν, ἢ ἀρετῇ (vel κακίαν ἢ ἀρετὴν) ὁπόταν μεταβάλλῃ. Pro μεταβάλλῃ (sic Ald. Lov. Bas. 1. et 2. Steph. μεταλάβῃ) iterum scripsimus μεταβάλῃ. Mox pro γενομένην ἰσχυρὰν (*per societatem, quæ magnam forte vim ad ipsius animum habuit*) Theodoret. γιγνομένην, deinde γίνεται—τὰ τοιαῦτα. Ast.

διαφέροντα] Lectio etiam alia affertur, διαφέρεται, pro διαφέροντα: quod non videtur posse ferri. Steph. qui sic in Not. ' Apud Euseb. scriptum est τοιαῦτα διαφέροντα: sed dubium non est quin illud τοιαῦτα mendosum sit, et τοιαύτη retineri debeat. Verum aliter interpungendus est hic locus, quam hic (sicut et in præced. edit.) sit interpunctus. Interpungendus est, inquam, hoc modo, γίγνηται διαφερόντως τοιαύτη, διαφέροντα καὶ μετέβαλε τόπον, ἅγιον ὅλον, etc.'

διαφέροντα] Steph. secuti post τοιαύτη (int. θεία) interpunximus, ut διαφέροντα cohæreret cum τόπον. Cornar. διαφέροντα in διαφέρεται mutabat, quod Steph. merito repudiavit. Mox Theodor. μετέλαβε—όλη. μεταβάλλειν τόπον est *locum* (*permutando* h. e. pristinum relinquendo) *accipere*. Verba ἕτερον et ἀμείνω τινὰ sedem significant sanctam, terrestri illi, vitiorum omnium domicilio, oppositam. Mox Theod. κατὰ τοὺς τἀναντία. Denique pro μεθιδρύσασα ex Eusebio reposuimus μεθιδρύσατο, quod Steph. et Viger. merito prætulerunt vulgatæ scripturæ. ἐπὶ τἀναντία est i. q. εἰς τόπον κακίω, et τὸν αὐτῆς βίον abundanter fere pro ἑαυτὴν positum est. Ast.

μεθιδρύσασα] Scribendum potius μεθιδρύσατο, ut legitur apud Euseb.: sicut in priore membro habuimus μετέβαλε. Steph.

[§. 13.] Αὕτη τοι[a] δίκη ἐστὶ θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
ὦ παῖ καὶ νεανίσκε ἀμελεῖσθαι δοκῶν ὑπὸ θεῶν· κακίω
μὲν γιγνόμενον πρὸς τὰς κακίους ψυχάς, ἀμείνω δὲ πρὸς
τὰς ἀμείνους πορευόμενον ἔν τε ζωῇ καὶ ἐν πᾶσι θανάτοις
πάσχειν τε καὶ ποιεῖν[b] ἃ προσῆκον δρᾶν ἐστὶ τοῖς προσ-
II. 905. III. iii. 219. φερέσι[c] τοὺς προσφερεῖς. ταύτης τῆς δίκης οὔτε σὺ μή
ποτε οὔτε[d] εἰ ἄλλος[e] ἀτυχὴς[f] γενόμενος ἐπεύξηται περι-
γενέσθαι θεῶν· ἣν πασῶν δικῶν διαφερόντως ἔταξάν τε[g] οἱ
τάξαντες χρεών τε ἐξευλαβεῖσθαι τὸ παράπαν. οὐ γὰρ
ἀμεληθήσει ποτὲ ὑπ' αὐτῆς· οὐχ οὕτω σμικρὸς ὢν δύσει
κατὰ τὸ τῆς γῆς βάθος, οὐδ' ὑψηλὸς γενόμενος εἰς τὸν
οὐρανὸν ἀναπτήσει, τίσεις δὲ αὐτῶν τὴν προσήκουσαν τιμω-
ρίαν εἴτ' ἐνθάδε μένων εἴτε καὶ ἐν Ἅιδου διαπορευθεὶς εἴτε
καὶ τούτων εἰς ἀγριώτερον[h] ἔτι διακομισθεὶς τόπον. ὁ

y μετέβαλλε v.—z καθιδρῦσα pr A.—a τῇ v.—b καὶ ποιεῖν post προσφερεῖς v. inf. ponunt AΞΩrfhr.—c προσφέρουσι Ξ.—d οὔτ' h.—e ἄλλου v.—f εὐτυχὴς rfh.—

§. 13. τοῖς προσφερέσι τοὺς προσφερεῖς] Sic Cornar. emendavit vulgatum τοῖς προσφέρουσι (Euseb. προσφυέσι) προσφέρουσι τοὺς προσφερεῖς καὶ ποιεῖν, Ficino præeunte, qui vertit, *quæ a similibus ad similes fieri oportet.* Unde conjiciat fortasse quispiam, πρὸς (ex altero προσφέρουσι) τοὺς προσφερεῖς scribendum esse; sed δρᾶν, ut constat, accusativum personæ comitem habet. Cornarii correctionem Steph. recepit lectorem non monens. Quod libri editi et Eusebius adjiciunt καὶ ποιεῖν, id e progresso huc irrepsit; libri enim vett. scribunt πάσχειν τε, ἃ προσῆκον. Mox particulam εἰ ante ἄλλος expunximus, Euseb. et Cornar. secuti; fortasse οὔτε καὶ ἄλλος genuina erat scriptura. Fachsius Syllog. Lect. p. 893. conjiciebat, Ficin. legisse οὔτε εἷς ἄλλος, vertentem, *nec alius ullus*; quod non placet; aptius esset οὔτε τις ἄλλος. Ast.

εἰ—εὐτυχὴς] Vide annon mutandum in εὐτυχὴς, et εἰ expungendum ante ἄλλος. Steph. qui sic in Not. 'Non ἀτυχὴς sed contrarium εὐτυχὴς legit Ficin. qui locum hunc ita vertit, *Quare nec tu, nec alius ullus optet confidatque se adeo felicem fore ut judicium hoc deorum effugiat atque exsuperet.* Apud Euseb. tamen est ἀτυχὴς sicut hic, sed non præfixa particula εἰ: item ἐπεύξεται. Paulo post habet idem, ἣν πασῶν δίκην δικῶν διαφερόντως, etc. sed minime necessarius est hic accusativus δίκην.'

ἀτυχὴς] Steph. legi jubebat εὐτυχής; cui adversatur γενόμενος; ἀτυχὴς γενόμενος est, qui ita *infelix erat, ut crimina committeret.* Pro ἐπεύξηται Euseb. ἐπεύξεται, sed οὐ—μὴ conjunctivum requirit. De v. ἐπεύχεσθαι vid. ad Epinom. c. 12. Ast.

οὐχ οὕτω σμικρὸς ὢν] *Nullo modo judicium poteris effugere, neque si in terræ profundum tanquam latebras te absconderis, neque si sublimis in cœlum evolaveris; semper et ubivis pœna te merita expectabit.* Illustravit hunc locum Wyttenbach. in Bibl. Crit. v. iii. p. iv. p. 37. Cf. etiam Dorvill. ad Charit. p. 665. Ceterum hæc quoque transcripsit Euseb. Præp. Evang. xii. p. 686. A.—Pro αὐτῶν ex Euseb. σαυτῷ (referendum ad προσήκουσαν) recepimus, quod Steph. quoque probavit. Ast.

αὐτῶν] Nihil comparet ad quod referri possit αὐτῶν: ideoque libenter in ejus locum substituo σαυτῷ, quod apud Euseb. legitur. Quia tamen non post προσήκουσαν ponitur, sed ante, scio cuipiam esse suspectum posse. Steph.

αὐτὸς δὲ λόγος σοι καὶ περὶ ἐκείνων ἂν εἴη, τῶν ὅσους σὺ[i] κατιδὼν ἐκ σμικρῶν μεγάλους γεγονότας ἀνοσιουργήσαντας ἤ τι[k] τοιοῦτον πράξαντας[l] ᾠήθης ἐξ ἀθλίων εὐδαίμονας γεγονέναι, κᾆτα ὡς ἐν κατόπτροις αὐτῶν ταῖς πράξεσιν ἡγήσω καθεωρακέναι τὴν πάντων ἀμέλειαν θεῶν, οὐκ εἰδὼς αὐτῶν τὴν συντέλειαν, ὅπῃ ποτὲ τῷ παντὶ ξυμβάλλεται. γιγνώσκειν δὲ αὐτήν, ὦ πάντων ἀνδρειότατε,[m] πῶς οὐ[n] δεῖν δοκεῖς; ἣν τις μὴ γιγνώσκων οὐδ' ἂν τύπον ἴδοι ποτέ, οὐδὲ λόγον[o] ξυμβάλλεσθαι[p] περὶ βίου δυνατὸς ἂν γένοιτο εἰς εὐδαιμονίαν τε καὶ δυσδαίμονα τύχην. ταῦτα εἰ μέν σε πείθει Κλεινίας ὅδε καὶ ξύμπασα ἡμῶν ἥδε ἡ γερουσία, περὶ θεῶν ὡς οὐκ οἶσθα ὅ τι λέγεις, καλῶς ἄν σοι θεὸς[q] αὐτὸς ξυλλαμβάνοι· εἰ δ' ἐπιδεὴς ἔτι λόγου τινὸς[r] ἂν εἴης, λεγόντων ἡμῶν πρὸς τὸν τρίτον[s] ἐπάκουε, εἰ νοῦν καὶ III. iii. 220.

g τὸ f.—h ἀγριώτερον AΞΩvfhz, ἀπώτερον γρ Ω.—i σὺ om f.—k τοι h.—l τοιοῦτον ἢ πράξαντας Ω.—m ἀνδριώτατε f.—n πόσου fh et (ἀπ' ὀρθώσεως) γρ Ω.—o οὐδὲ λόγων v, οὐδ' ἂν λόγους f et γρ Ω.—p ξυμβαλέσθαι Ξ.—q σοι θεὸς Ah et pr Ω: σοι ὁ θεὸς *s.—r ἔτι λόγου τινὸς AΩvfhz: λόγου τινὸς ἔτι *s.—s τρόπον Ξ.—t ἐπιμε-

ἀγριώτερον] Pro ἀγριώτερον (cujus loco est ἁγιώτερον in præc. editionibus) legitur etiam ἀπώτερον: quam lectionem sequitur Ficin. qui vertit, *Remotiorem inaccessibilemque locum.* At vero ἀγριώτερος τόπος legitur et p. 908. circa princip. Steph. qui sic in Not. 'Non ἀγριώτερον, sed ἁγιώτερον, habemus et apud Euseb. et facta quidem fuit paulo etiam ante τόπου ἁγίου mentio, sed huc minime pertinens.'

εἰς ἀγριώτερον] Ald. Lov. Bas. 1. 2. Codd. Voss. Par. et Euseb. ἁγιώτερον, quod sensui adversari liquet. Steph. reposuit ἀγριώτερον, quod in Cod. Par. marg. adscriptum est, haud dubie respiciens locum c. 15. p. 908. A. ὡς ὅτι μάλιστα ἀγριώτατος ᾖ τόπος; sed ibi ἄγριος τόπος, ut jam e prægresso ἔρημος perspicitur, est *locus incultus;* quod in hunc locum non quadrat; nec illa vocis ἄγριος notio, qua ferus et formidolosus est (ut Phædon. p. 113. B. εἰς τόπον πρῶτον δεινόν τε καὶ ἄγριον) h. l. satis apta est. Sensus poscit vocem ea significatione præditam, quam Ficin. expressit vertens, *sive ad remotiorem aliquem inaccessibilemque locum translatus.* Steph. eum opinabatur legisse ἀπώτερον τόπον. Quid, si ἀξενώτερον legit? quod, si interpretationis causa ἀγριώτερον adscriptum erat, facile in ἁγιώτερον transire poterat. Ast.

ὁ αὐτὸς δὲ λόγος] Laudat Theodoret. Therap. Serm. vi. p. 570. C. ubi pro κᾆτα scribitur καί. Mox ἐν ante αὐτῶν ταῖς πράξεσιν e prægresso ὡς ἐν κατόπτροις repetendum est; vid. Heindorf. ad Theæt. §. 70. Deinde τὴν ξυντέλειαν (*collationem*), ὅπῃ ποτὲ pro ὅπῃ ποτὲ αὐτῶν ἡ ξυντέλεια τῷ παντὶ ξυμβάλλεται, vid. ad i. 2. Mox ante γιγνώσκειν in libris editis plene interpungitur, male. Ast.

πῶς οὐ δεῖν] Apud Euseb. legimus πρὸς οὐδὲν pro πῶς οὐ δεῖν. At Ficin. ita hunc locum vertit: *Non oportet autem hoc, o vir præstantissime, ignorare, quod qui nescit, nec vivendi formam unquam conspiciet, nec verba de vitæ beatitudine vel miseria facere poterit.* Steph.

οὐδ' ἂν λόγους] Steph. refert in uno vet. legi; ille est haud dubie Ficin. qui vertit, *nec verba facere poterit.* Paullo post Euseb. ἐπιδεὴς ἔτι λόγου ἂν εἴης.—In prægressis πάντων—θεῶν duplex genitivus notandus est, de quo v. ad i. 15. Ast.

ὁπωσοῦν ἔχεις. ὅτι μὲν γὰρ θεοί τ' εἰσὶ καὶ ἀνθρώπων ἐπιμέλονται,[t] ἔγωγέ οὐ παντάπασι φαύλως ἂν φαίην ἡμῖν ἀποδεδεῖχθαι· τὸ δὲ παραιτητοὺς αὖ θεοὺς[u] εἶναι τοῖσιν ἀδικοῦσι, δεχομένους δῶρα, οὔ τέ τινι συγχωρητέον παντί τ'[v] αὖ κατὰ δύναμιν τρόπῳ ἐλεγκτέον.[w]

ΚΛ. Κάλλιστ' εἶπες, ποιῶμέν τε ὡς λέγεις.

ΑΘ. Φέρε δὴ πρὸς θεῶν αὐτῶν, τίνα τρόπον παραιτητοὶ γίγνοιντ' ἂν ἡμῖν, εἰ γίγνοιντο αὖ; καὶ τίνες[x] ἢ ποῖοί τινες ὄντες; ἄρχοντας μὲν ἀναγκαῖόν που γίγνεσθαι τούς γε[y] διοικήσοντας τὸν ἅπαντα ἐντελεχῶς οὐρανόν.

ΚΛ. Οὕτως.

ΑΘ. Ἀλλ' ἆρα τίσι[z] προσφερεῖς τῶν ἀρχόντων; ἢ τίνες[a] τούτοις, ὧν δυνατὸν ἡμῖν ἀπεικάζουσι τυγχάνειν μείζοσιν ἐλάττονας; πότερον ἡνίοχοί τινες ἂν εἶεν τοιοῦτοι ζευγῶν ἁμιλλωμένων ἢ πλοίων κυβερνῆται; τάχα δὲ κἂν ἀπεικασθεῖεν στρατοπέδων ἄρχουσί τισιν. εἴη δ' ἂν καὶ νόσων πόλεμον εὐλαβουμένοις ἰατροῖς ἐοικέναι περὶ σώματα,
II. 906. ἢ γεωργοῖς περὶ φυτῶν γένεσιν εἰωθυίας ὥρας χαλεπὰς διὰ φόβων[b] προσδεχομένοις, ἢ καὶ ποιμνίων ἐπιστάταις. ἐπειδὴ
III. iii. 221. γὰρ συγκεχωρήκαμεν ἡμῖν αὐτοῖς[c] εἶναι μὲν τὸν οὐρανὸν πολλῶν μεστὸν ἀγαθῶν, εἶναι δὲ καὶ τῶν ἐναντίων, πλειόνων δὲ τῶν μή, μάχη δή,[d] φαμέν, ἀθάνατός ἐστιν ἡ τοιαύτη καὶ φυλακῆς θαυμαστῆς δεομένη. ξύμμαχοι δὲ ἡμῖν θεοί τε ἅμα καὶ δαίμονες, ἡμεῖς δ' αὖ[e] κτήματα[f] θεῶν καὶ δαι-

λοῦνται Ωrfħr.—[u] αὖ θεοὺς ΑΩvħr, αὐτοὺς γρ Ω : αὖ τοὺς θεοὺς *s.—[v] δ' Ω, δ' Α (τ' superscr.) f.—[w] λεκτέον ħ.—[x] τί v.—[y] τε v.—[z] τίσι ΑΩ.—[a] τίνες ΑΩ.—[b] φόβων ΑΩvħr : φόβον *s.—[c] αὐτοῖς om ħ.—[d] ἡ om A et pr Ω.—[e] αὖ om ħ.—[f] κτῆμα ħ et pr Ω.

τὸ δὲ παραιτητοὺς] Transscripsit hæc Clemens Alexandr. Strom. vii. p. 707. t. ii. p. 837. Cf. Polit. iii. 4. Ast.

ἀλλ' ἆρα τίσι] Ficin. secuti, qui vertit, *sed quibusnam principibus similes sunt* (et pariter Cornar. locum reddidit) scripsimus τίσι et τίνες pro ἄρά τισι et ἤ τινες.—ὧν δυνατὸν cet. *quorum compotes esse possimus, ut minores majoribus comparemus*, h. e. quibus ut minoribus ad comparationem cum majoribus uti possimus. Ast.

διὰ φόβον] Legitur etiam διὰ φόβων: quam lectionem malim. Steph.

διὰ φόβου] Scripsimus, pro διὰ φόβων: Cod. Voss. διὰ φόβων. διὰ φόβων est i. q. φοβεροῖς, ut διὰ φιλίας, usurpantur, vid. Viger. p. 585. et Lexic. Xenoph. v. i. p. 670. Ast.

ἐπειδὴ γὰρ] Laudant hæc verba Clemens Alexandr. Strom. v. p. 593. B. t. ii. p. 702. Pott. ubi vid. not. Euseb. Præp. Ev. xi. 26. p. 549. D. et xiii. 13. p. 671. A. Clemens et Euseb. συνεχωρήσαμεν; deinde Clem. αὐτοῖς ἡμῖν—μὲν οὐρανὸν—ἐστ' (ut Euseb.). Pro τῶν μή, int. ἀγαθῶν, Viger. ad Euseb. p. 53. legi volebat τινῶν μή. Ast.

μόνον· φθείρει δὲ ἡμᾶς ἀδικία καὶ ὕβρις μετὰ[g] ἀφροσύνης, σώζει δὲ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη μετὰ φρονήσεως, ἐν ταῖς τῶν θεῶν ἐμψύχοις οἰκοῦσαι δυνάμεσι. βραχὺ δέ τι καὶ τῇδε ἄν τις τῶν τοιούτων ἐνοικοῦν ἡμῖν σαφὲς ἴδοι. ψυχαὶ δή[h] τινες ἐπὶ γῆς οἰκοῦσαι καὶ ἄδικον λῆμμα κεκτημέναι, δῆλον ὅτι θηριώδεις πρὸς τὰς τῶν φυλάκων ψυχὰς ἄρα κυνῶν ἢ τὰς τῶν νομέων ἢ πρὸς τὰς τῶν παντάπασιν ἀκροτάτων δεσποτῶν προσπίπτουσαι πείθουσι[i] θωπείαις λόγων, καὶ ἐν εὐκταίαις τισὶν ἐπῳδαῖς, ὡς αἱ φῆμαί φασιν αἱ τῶν κακῶν, ἐξεῖναι πλεονεκτοῦσι[k] σφίσιν[l] ἐν[m] ἀνθρώποις πάσχειν μηδὲν χαλεπόν. φαμὲν δ' εἶναί που τὸ νῦν ὀνομαζόμενον ἁμάρτημα τὴν πλεονεξίαν ἐν μὲν σαρκίνοις[n] σώμασι νόσημα καλούμενον, ἐν δὲ ὥραις ἐτῶν καὶ ἐνιαυτῶν λοιμόν, ἐν δὲ πόλεσι καὶ πολιτείαις, τοῦτο αὖ τὸ ῥῆμα[o] μετεσχηματισμένον, ἀδικίαν.

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν. III. iii. 222.

ΑΘ. Τοῦτον δὴ τὸν λόγον ἀναγκαῖον λέγειν τὸν λέγοντα ὡς εἰσὶ συγγνώμονες ἀεὶ θεοὶ τοῖς τῶν ἀνθρώπων ἀδίκοις καὶ ἀδικοῦσιν, ἂν αὐτοῖς τῶν ἀδικημάτων τις ἀπονέμῃ, καθάπερ κυσὶ λύκοι τῶν ἁρπασμάτων[p] σμικρὰ ἀπονέμοιεν,

—g μετ' f.—h δέ Ω, δέ Abr.—i πείθουσαι Ξ.—k πλέον ταῦσι f.—l φησιν vh et (adscripto σφίσιν) ΑΩ: om r.—m ἐν om r.—n γὰρ κείνοις v.—o ῥήματι pr Ω.—

βραχὺ δέ τι] Int. *τῶν τοιούτων, harum virtutum*, quæ deorum propriæ sunt. Verba *ψυχαὶ δή τινες* referenda sunt ad *ἐπειδὴ γὰρ—θαυμαστῆς δεομένη*. Ast.

λῆμα] Sic de conjectura scripsimus pro λῆμμα, quod vulgo legitur. Inepte Schol. Ruhnk. ad λῆμμα adnotat *φρόνημα, ὡς νῦν, ἢ κέρδος*; quasi λῆμα idem esse possit quod λῆμμα. Λῆμα *animum* significat *insolentem*, indolem ferocientem, et creberrima utriusque vocis confusio est, vid. Spanhem. ad Aristoph. Nub. 456. Valcken. ad Ammon. p. 141. Wesseling. ad Diod. Sic. ii. 58. Jacobs. ad Anthol. Græc. v. ii. p. ii. p. 207. Dorvill. ad Charit. p. 87. λῆμμα h. l. non sollicitandum esse arbitrabatur; sed quo sensu accipi oporteat, non exposuit. Ast.

προσπίπτουσαι] *Adorientes*, ad eas accedentes. Ald. *προσπίπτουσαι, πείθουσαι*. Bas. 1. et 2. *προσπίπτουσι, πείθουσαι*. Ast.

ἐν εὐκταίαις—ἐπῳδαῖς] I. e. *εὐκτικαῖς, carminibus preces continentibus*. Præpositio *ἐν* abundat, vid. ad i. 14. Mox *τοῦτο αὐτὸ τὸ ῥῆμα* pro *τοῦτο αὖ τὸ ῥῆμα* scripsimus; Cod. Voss. *αὐτὸ* pro *αὖ τό*; est, *eo ipso mutato nomine injustitiæ appellatum*; ad *μετεσχηματισμένον ῥῆμα* int. *καλούμενον*; et significatur his verbis nota s. vulgaris injustitiæ appellatio. In prægressis pro *ἐνιαυτῶν* Cod. Voss. exhibet *ἐνιαυτοῖς*; unde suspicor scribendum esse *ἐνιαυσίοις*: *certis* (certo tempore quotannis redeuntibus) *anni temporibus*; particula *καὶ* tunc expungi deberet. Ast.

τῶν ἀδικημάτων] Genitivus partitionis, de quo vid. ad i. 8. vi. 9. Pro *ἁρπασμάτων* Steph. refert legi quoque *ἁρπαγμάτων*. Mox post v. *σμικρὰ* haud

οἱ δὲ ἡμερούμενοι τοῖς δώροις συγχωροῖεν[q] τὰ ποίμνια διαρπάζειν. ἆρ' οὐχ οὗτος ὁ λόγος ὁ τῶν φασκόντων παραιτητοὺς εἶναι θεούς;

ΚΛ. Οὗτος μὲν οὖν.

§. 14. ΑΘ. Τίσιν οὖν δὴ τῶν προῤῥηθέντων ἀπεικάζων ὁμοίους φύλακας[r] εἶναι θεοὺς οὐκ ἂν καταγέλαστος γίγνοιτο ἀνθρώπων ὁστισοῦν; πότερον κυβερνήταις, λοιβῇ γε[s] οἴνου κνίσσῃ[t] τε παρατρεπομένοις αὐτοῖς, ἀνατρέπουσι δὲ ναῦς τε καὶ ναύτας;

ΚΛ. Μηδαμῶς.

ΑΘ. Ἀλλ' οὔ τι μὴν ἡνιόχοισί γε ἐν ἁμίλλῃ συντεταγμένοις,[u] πεισθεῖσιν ὑπὸ δωρεᾶς ἑτέροισι τὴν νίκην ζεύγεσι προδοῦναι.

ΚΛ. Δεινὴν γὰρ εἰκόνα λέγοις ἂν λέγων τὸν λόγον τοῦτον.

ΑΘ. Οὐ μὴν οὐδὲ στρατηγοῖς γε οὐδ' ἰατροῖς οὐδὲ γεωργοῖς, οὐδὲ νομεῦσι μὴν[v] οὐδέ τισι κυσὶ κεκηλημένοις[w] ὑπὸ λύκων.

II. 907. ΚΛ. Εὐφήμει· πῶς γὰρ ἄν;

III. iii. 223. ΑΘ. Ἀλλ' οὐ πάντων φυλάκων εἰσὶ μέγιστοι καὶ περὶ τὰ[x] μέγιστα ἡμῖν οἱ πάντες θεοί;

ΚΛ. Πολύ γε.

ΑΘ. Τοὺς δὴ κάλλιστά τε πράγματα φυλάττοντας διαφέροντάς τε αὐτοὺς φυλακῇ πρὸς ἀρετὴν κυνῶν χείρους

p ἀρπαγμάτων ht.—q συγχωρεῖν Ξ.—r φύλακας om f.—s τε Ω, τε AΞchr.—t κνίσηι Avf, κνησηι Ω.—u ἁμίλλῃ συντεταμένοις f, ἁμίλλησιν τεταγμένοις h.—v οὐ μὴν vf et rc Ω, δὲ μὴν r.—w κεκλημένοις Ξofr.—x τὰ om pr Ω.—y μέσον fr et corr A.

dubie particula ἂν excidit. Deinde Ald. Lov. Bas. 1. et 2. συγχωρεῖν. Ast.

§. 14. παρατρεπομένοις αὐτοῖς] *Ipsis captis, a via recta abductis* (sic c. 1. p. 885. D. παρὰ τὸ δίκαιον ὑπὸ τινῶν δώρων παρατρέπεσθαι κηλούμενοι), *ita ut navem una cum nautis evertant.* Paronomasia inest in παρατρεπομένοις et ἀνατρέπουσι; et ut hæc sibi respondent, ita αὐτοῖς et ναῦς τε καὶ ναύτας opposita sibi sunt. Ἀνατρέπειν vero verbum proprium est in hac re; deinde translate usurpatur, ut universe significet *evertere, prosternere*, vid. Toup. ad Longin. p. 339. et Wesseling. ad Diodor. Sic. ii. 23. p. 137. Sic xii. 13. p. 967. C. ἅπανθ', ὡς εἰπεῖν ἔπος, ἀνέτρεψαν πάλιν, ἑαυτοὺς δὲ πολὺ μᾶλλον.—λέγοις—λέγων τὸν λόγον, vid. ad iii. 4. Ast.

οὐ μὴν οὐδέ τισι] Vulgo οὐδὲ νομεῦσι μὴν, οὐδέ τισι. Quod recepimus, in libro vet. legi Steph. refert.—Ad Εὐφήμει Cod. Voss. in marg. σιώπα, μὴ δυσφημολόγει. Ast.

καὶ ἀνθρώπων μέσων[y] εἶναι φήσομεν, οἳ τὸ δίκαιον οὐκ ἄν ποτε προδοῖεν ἕνεκα δώρων παρὰ[z] ἀδίκων ἀνδρῶν ἀνοσίως διδομένων;[a]

ΚΛ. Οὐδαμῶς· οὔτε ἀνεκτὸς[b] ὁ[c] λόγος.[d] τῶν τε περὶ πᾶσαν ἀσέβειαν ὄντων κινδυνεύει πως[e] ὁ ταύτης τῆς δόξης ἀντεχόμενος πάντων ἂν τῶν ἀσεβῶν κεκρίσθαι[f] δικαιότατα κάκιστός τε εἶναι καὶ ἀσεβέστατος.

ΑΘ. Τὰ μὲν δὴ προτεθέντα[g] τρία, θεοί τε ὡς[h] εἰσὶ καὶ ὡς[i] ἐπιμελεῖς καὶ παρὰ τὸ δίκαιον ὡς παντάπασιν ἀπαραίτητοι, φῶμεν ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαί που;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ; καὶ σύμψηφοί γε τούτοις τοῖς λόγοις ἐσμέν.

ΑΘ. Καὶ μὴν εἴρηνταί[k] γέ πως σφοδρότερον[l] διὰ φιλονεικίαν τῶν κακῶν ἀνθρώπων. τούτου[m] γε[n] μὴν ἕνεκα, ὦ[o] φίλε[p] Κλεινία, πεφιλονείκηνται, μή ποτε λόγοις ἡγῶνται κρατοῦντες ἐξουσίαν εἶναι σφίσιν ἃ βούλονται πράττειν οἱ κακοί, ἃ δὴ καὶ ὅσα καὶ οἷα[q] περὶ θεοὺς διανοοῦνται. προθυμία μὲν δὴ διὰ ταῦτα νεωτέρως εἰπεῖν ἡμῖν γέγονεν· εἰ δέ τι καὶ βραχὺ προὔργου[r] πεποιήκαμεν εἰς τὸ πείθειν πῃ III. iii. 224.

δ

—[z] παρ' f.—[a] δεδομένων ς.—[b] ἀνεκτῶς υ.—[c] ὁ om ΑΞΩυ.—[d] λόγων ΑΞΩυ.—[e] πᾶς ΑΩυ.—[f] κεκρίθαι Ξ.—[g] προτεθέντων Ξ.—[h] ὡς θεοί τε ꝛ.—[i] ὡς ante παντ. om ꝛ.—[k] εἴρηνται ΑΩυfꝛ: εἴρηται *ς.—[l] σφοδρότερον om pr ΑΩ.—[m] τοῦδε γρ Ω, τοῦτ ħ.—[n] δέ τε f, δέ γε ħ.—[o] ὦ om ħ.—[p] φίλε om pr Ω et γρ Ω.—[q] καὶ οἷα om pr ΑΩ.

μέσων] Cod. Voss. et libri vett. *μέσον*. Ad *δεδομένων* Steph. adnotavit 'Vel *διδομένων*,' quod mihi quoque aptius videtur, quum de re disseratur, quæ fieri potest vel possibilis esse cogitatur, non, quæ vere facta est. Ast.

τῶν γε—ὄντων] Legebatur *ὁ λόγος. τῶν τε περὶ πᾶσαν—ὄντων κινδυνεύει* cet. Lenissima correctione *τῶν γε* scripsimus et hæc cum antecedentibus conjunximus; ut sequentia *κινδυνεύει πως* cet. antecedentis enuntiationis explicationi serviant; quocirca particulam (velut *nempe*) intelligi oportet. Ceterum Ficinus *τῶν—ὄντων* non expressit vertens: *Nequaquam hic sermo ferendus est; et qui hac opinione laborat, impiorum omnium jure pessimus et profanissimus judicabitur*. Et sane verba *τῶν—ὄντων* glossæ similia sunt. Cod. Voss. *λόγων τῶν τότε περὶ—κινδυνεύει πᾶς—κοινῶν* pro *κακῶν*. Ast.

πως ὁ] Legitur etiam *πᾶς*: sed malim *πως* retinere. Videntur vero de iisdem dici eodemque pertinere hi genitivi, *τῶν περὶ πᾶσαν ἀσέβειαν ὄντων*, et isti, *πάντων τῶν ἀσεβῶν*. Steph.

πεφιλονείκηνται] Scribendum videtur *πεφιλονείκηται*, licet *πεφιλονείκηνται* in vet. etiam legatur. Steph.

πεφιλονείκηται] Sic Steph. jam scribendum esse monuerat pro eo, quod libri omnes exhibent, *πεφιλονείκηνται*. Mox construe: *τὸ προοίμιον νόμων ἀσεβείας πέρι—οὐκ αἰτιάσεται*: *orationis genus causam s. culpam non in legislatorem transferet*, h. e. orationis genus (int. procemium) per se tam perspicuum et grave est, ut hujus rei (si impio non persuadebit) culpa non legislatori, qui eo utitur, sed impiorum illorum, qui corrigi nequeunt, pravitati attribuenda sit. Ast.

οἱ δὲ ἡμερούμενοι τοῖς δώροις συγχωροῖεν[q] τὰ ποίμνια διαρπάζειν. ἆρ' οὐχ οὗτος ὁ λόγος ὁ τῶν φασκόντων παραιτητοὺς εἶναι θεούς;

ΚΛ. Οὗτος μὲν οὖν.

§. 14. ΑΘ. Τίσιν οὖν δὴ τῶν προῤῥηθέντων ἀπεικάζων ὁμοίους φύλακας[r] εἶναι θεοὺς οὐκ ἂν καταγέλαστος γίγνοιτο ἀνθρώπων ὁστισοῦν; πότερον κυβερνήταις, λοιβῇ γε[s] οἴνου κνίσῃ[t] τε παρατρεπομένοις αὐτοῖς, ἀνατρέπουσι δὲ ναῦς τε καὶ ναύτας;

ΚΛ. Μηδαμῶς.

ΑΘ. Ἀλλ' οὔ τι μὴν ἡνιόχοισί γε ἐν ἁμίλλῃ συντεταγμένοις,[u] πεισθεῖσιν ὑπὸ δωρεᾶς ἑτέροισι τὴν νίκην ζεύγεσι προδοῦναι.

ΚΛ. Δεινὴν γὰρ εἰκόνα λέγοις ἂν λέγων τὸν λόγον τοῦτον.

ΑΘ. Οὐ μὴν οὐδὲ στρατηγοῖς γε οὐδ' ἰατροῖς οὐδὲ γεωργοῖς, οὐδὲ νομεῦσι μὴν[v] οὐδέ τισι κυσὶ κεκηλημένοις[w] ὑπὸ λύκων.

II. 907. ΚΛ. Εὐφήμει· πῶς γὰρ ἄν;

III. iii. 228. ΑΘ. Ἀλλ' οὐ πάντων φυλάκων εἰσὶ μέγιστοι καὶ περὶ τὰ[x] μέγιστα ἡμῖν οἱ πάντες θεοί;

ΚΛ. Πολύ γε.

ΑΘ. Τοὺς δὴ κάλλιστά τε πράγματα φυλάττοντας διαφέροντάς τε αὐτοὺς φυλακῇ πρὸς ἀρετὴν κυνῶν χείρους

p ἁρπαγμάτων h̃r.—q συγχωρεῖν Ξ.—r φύλακας om f.—s τε Ω, τε AΞcf̃r.—t κνίσηι Avf, κνησηι Ω.—u ἀμίλλῃ συντεταμένοις f, ἁμίλλησιν τεταγμένοις h.—v οὐ μὴν vf et rc Ω, δὲ μὴν r.—w κεκλημένοις Ξvfr.—x τὰ om pr Ω.—y μέσον fr et corr A.

dubie particula ἂν excidit. Deinde Ald. Lov. Bas. 1. et 2. συγχωρεῖν. Ast.

§. 14. *παρατρεπομένοις αὐτοῖς*] *Ipsis captis, a via recta abductis* (sic c. 1. p. 885. D. *παρὰ τὸ δίκαιον ὑπὸ τινῶν δώρων παρατρέπεσθαι κηλούμενοι*), *ita ut navem una cum nautis evertant.* Paronomasia inest in *παρατρεπομένοις* et *ἀνατρέπουσι*; et ut hæc sibi respondent, ita *αὐτοῖς* et *ναῦς τε καὶ ναύτας* opposita sibi sunt. Ἀνατρέπειν vero verbum proprium est in hac re; deinde translate usurpatur, ut universe significet *evertere*, *prosternere*, vid. Toup. ad Longin. p. 339. et Wesseling. ad Diodor. Sic. ii. 23. p. 137. Sic xii. 13. p. 967. C. ἄπαντ', ὡς εἰπεῖν ἔπος, ἀνέτρεψαν πάλιν, ἑαυτοὺς δὲ πολὺ μᾶλλον.—λέγοις—λέγων τὸν λόγον, vid. ad iii. 4. Ast.

οὐ μὴν οὐδέ τισι] Vulgo οὐδὲ νομεῦσι μήν, οὐδέ τισι. Quod recepimus, in libro vet. legi Steph. refert.—Ad Εὔφήμει Cod. Voss. in marg. σιώπα, μὴ δυσφημολόγει. Ast.

μέσην τὴν χώραν, ὅπῃ περ ἂν ἐρημός τε καὶ ὡς ὅτι μάλιστα ἀγριώτατος ᾖ τόπος, τιμωρίας ἔχων ἐπωνυμίαν φήμην τινά. περὶ ἀσέβειαν δὲ ὄντων, αἰτίαις μὲν τρισίν, αἷς περ καὶ διήλθομεν· δύο δ' ἐξ ἑκάστης τῆς τοιαύτης αἰτίας γενομένων ἓξ ἂν γίγνοιντο, ἃ καὶ διακρίσεως ἄξια γένη τῶν περὶ τὰ θεῖα ἁμαρτανόντων,[a] οὐκ ἴσης οὐδ' ὁμοίας[b] δίκης δεόμενα. ᾧ[c] γὰρ ἂν μὴ νομίζοντι θεοὺς εἶναι τὸ παράπαν ἦθος φύσει προσγένηται[d] δίκαιον, μισοῦντές τε γίγνονται τοὺς κακούς, καὶ τῷ δυσχεραίνειν τὴν ἀδικίαν οὔτε τὰς τοιαύτας πράξεις προσίενται πράττειν τούς τε μὴ δικαίους τῶν ἀνθρώπων φεύγουσι καὶ τοὺς δικαίους στέργουσιν. οἷς δ'[e] ἂν πρὸς τῇ δόξῃ τῇ θεῶν ἔρημα εἶναι πάντα ἀκράτειαί τε ἡδονῶν καὶ λυπῶν προσπέσωσι, μνῆμαί τε ἰσχυραὶ καὶ μαθήσεις ὀξεῖαι παρῶσι, τὸ μὲν μὴ νομίζειν θεοὺς ἀμφοῖν ἂν ἓν ὑπάρχοι[f] κοινὸν πάθος, τῇ δὲ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων λώβῃ τὸ μὲν ἐλάττω,[g] τὸ δὲ πλείω κακὰ ἐργάζοιτ'[h] ἄν. ὁ μὲν γὰρ λόγῳ τε ἂν περὶ θεοὺς παῤῥησίας εἴη μεστὸς καὶ περὶ θυσίας τε[i] καὶ ὅρκους, καὶ ὡς τῶν ἄλλων καταγελῶν τάχ' ἂν ἑτέρους τοιούτους ἀπεργάζοιτο, δίκης μὴ τυγχάνων· ὁ δὲ δὴ δοξάζων μὲν καθά περ ἅτερος, εὐφυὴς[k] III. iij. 226. δὲ[l] ἐπικαλούμενος, δόλου δὲ καὶ ἐνέδρας πλήρης, ἐξ ὧν μάντεις τε κατασκευάζονται πολλοὶ καὶ περὶ πᾶσαν τὴν μαγγανείαν[m] κεκινημένοι. γίγνονται δὲ ἐξ αὐτῶν ἔστιν ὅτε καὶ

μαρτανόντων Ωυϛϧτ.—[b] οὐδεμίας ϧ.—[c] ᾧ...νομίζοντι] οἷς...νομίζουσι ϛ.—[d] προσγεγένηται ϧ.—[e] δ' om pr ΑΩ.—[f] ἐνυπάρχοι A et γρ Ω.—[g] ἔλαττον A et fortasse pr
σα
Ω.—[h] ἐργάζοιτ' Ω.—[i] τε om A et pr Ω.—[k] εὐτυχὴς Ξυ et (adscripto εὐφυὴς) Ωτ.

gressum τόπος refertur. Mox φήμην τινὰ quasi adjectivi partes agit (vid. ad iv. 6.); igitur est: *denominationem famosam*. Ast.

περὶ ἀσέβ.] Non debet suspectum esse hoc genus loquendi, quum et antea ita loquutus sit. Paulo post autem legitur etiam ἐξαμαρτανόντων. Steph.

περὶ ἀσέβειαν] *Quum tribus de causis* (homines) *in impietate versentur*, h. e. quum tres sint impietatis causæ. Mox Cod. Voss. ᾧ—νομίζοντι. Ast.

εὐφυὴς] Libri editi præter Steph. εὐτυχὴς exhibent, 'Sed omnes vet. libri de voce illa εὐφυὴς consentiunt. Agnoscit autem et Fic. hanc lectionem, qui vertit: *Hic vero eandem habet opinionem, sed acriori ingenio præditus vulgo putatur.*' Steph. Post δούλου expunximus δὲ, quod in libro vetere, ut Steph. monet, deest.—ἐξ ὧν: *ex quo hominum genere*. Ast.

κεκινημένοι] *Qui se agitent*, strenue versantur in omni præstigiarum et veneficii genere; μαγγανεία est i. q. γοητεία, vid. Sturz. ad Empedocl. p. 36. et Buttmann. in Mus. Antiq. Stud. t. ii. p. i. p. 47. Cf. xi. 12. p. 933. A. Mox μαγγανεία, abstractum, pro concreto positum est (vid. iii. 5.): *qui fraudulentus* Su-

τοὺς ἄνδρας ἑαυτοὺς μὲν μισῆσαι,[s] τὰ δ' ἐναντία πως ἤθη στέρξαι, καλῶς ἡμῖν εἰρημένον ἂν εἴη τὸ προοίμιον ἀσεβείας πέρι νόμων.

ΚΛ. Ἀλλὰ ἐλπίς· εἰ δὲ μή,[t] τό γε[u] τοῦ λόγου γένος οὐκ αἰτιάσεται τὸν νομοθέτην.

§. 15. ΑΘ. Μετὰ τὸ προοίμιον τοίνυν λόγος,[v] οἷος ἂν τῶν νόμων ἑρμηνεύς, ὀρθῶς γίγνοιτο ἡμῖν, προαγορεύων ἐξίστασθαι πᾶσι τοῖς ἀσεβέσι τρόπων τῶν αὑτῶν εἰς τοὺς εὐσεβεῖς.[w] τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις ἀσεβείας ὅδε ἔστω πέρι νόμος· Ἐάν τις ἀσεβῇ λόγοις εἴτ' ἔργοις, ὁ παρατυγχάνων ἀμυνέτω σημαίνων πρὸς ἄρχοντας, τῶν δὲ ἀρχόντων οἱ πρῶτοι πυθόμενοι πρὸς τὸ περὶ τούτων ἀποδεδειγμένον κρίνειν δικαστήριον εἰσαγαγόντων κατὰ τοὺς νόμους· ἐὰν[x] δέ τις ἀκούσασα ἀρχὴ μὴ δρᾷ ταῦτα, αὐτὴ[y] ἀσεβείας ὑπόδικος γιγνέσθω τῷ ἐθέλοντι τιμωρεῖν ὑπὲρ τῶν νόμων. ἐὰν δέ τις ὄφλῃ, τιμάτω τὸ δικαστήριον ἓν ἑκάστῳ τῶν καθ' ἓν
II. 908. ἀσεβούντων τίμημα. δεσμὸς μὲν οὖν ὑπαρχέτω πᾶσι. δεσμωτηρίων δὲ ὄντων ἐν τῇ πόλει τριῶν, ἑνὸς μὲν κοινοῦ τοῖς πλείστοις περὶ ἀγοράν, σωτηρίας ἕνεκα τοῖς πολλοῖς τῶν
III. iii. 225. σωμάτων, ἑνὸς δὲ περὶ τὸν τῶν νύκτωρ συλλεγομένων ξύλλογον,[z] σωφρονιστήριον ἐπονομαζόμενον, ἑνὸς δὲ αὖ κατὰ

—[r] lacuna in Ξ.—[s] μισεῖσθαι ϒ.—[t] ῆ corr A: ἡ δ' ἐμὴ ƀ et mg Ω.—[u] τε Ξ.—[v] τοίνυν ὁ λόγος υƀϒ.—[w] ἀσεβεῖς Ξ.—[x] εἰ ϒ.—[y] αὕτη ƀ.—[z] ξυλλεγ. ƀ.—[a] ἐξα-

§. 15. λόγος, οἷος] I. e. λόγος τοιοῦτος, οἷος τῶν νόμων ἑρμηνεὺς, h. e. λόγος τοὺς νόμους ἑρμηνεύων ὀρθῶς ἂν γίγνοιτο. Ast.

ἓν ἕκαστον—τίμημα] Sic correximus vulgatum ἐν ἑκάστῳ, quod et sensui et verborum structuræ adversatur. Sensus enim postulat: τιμάτω τίμημα ἓν ἕκαστον τῶν καθ' ἓν ἀσεβούντων: singulis impietatibus singulas pœnas irrogato, h. e. quamlibet impietatem separatim punito. De ἓν ἕκαστον vid. ad iv. 12. τὰ ἀσεβοῦντα vero actiones vel verba sunt impia, igitur i. q. ἀσεβήματα, participio substantivi partes agente, vid. ad i. 11. Similiter Ficin. vertit: judices hunc pro singulis impie commissis singulis quibusque afficiant suppliciis. Ast.

δὲ ὄντων] Nisi legas δεσμωτηρίων γε ὄντων, et ponas duntaxat hypostigmen post πᾶσι, suspensa manebit oratio. Steph.

δεσμωτηρίων γε ὄντων] Sic Stephano suadente scripsimus pro δεσμωτηρίων δὲ ὄντων, puncto post πᾶσι deleto. Verbis deinde σωτηρίας ἕνεκα τῶν σωμάτων τοῖς πολλοῖς explicatur antecedens ἑνὸς μὲν κοινοῦ τοῖς πλείστοις; igitur est: destinatum multitudini, ut homines ibi custodiantur, qui leviter peccarunt et quos, ne aufugere possint, cohibere oportet. Ast.

σωφρονιστήριον ἐπονομαζόμενον] Videri possit legendum esse σωφρονιστηρίου ἐπονομαζομένου, quod referatur ad ἑνὸς δὲ, int. δεσμωτηρίου; sed σωφρονιστήριον ἐπονομαζόμενον, ni fallor, recte habet; est enim nomen ipsius loci (τοῦ ξυλλόγου, comitii s. conventus), qui carceris simul locum obtinet. Similiter in seqq. ἐπωνυμίαν τιμωρίας ἔχων ad pre-

ἐπιχειρῶσι κατ' ἄκρας ἐξαιρεῖν,[z] τούτων δὲ ὃς ἂν ὄφλῃ εἶναι δόξῃ, τιμάτω τὸ δικαστήριον αὐτῷ κατὰ νόμον δεδέσθαι μὲν ἐν τῷ[a] τῶν μεσόγεων[b] δεσμωτηρίῳ, προσιέναι δὲ αὐτῷ[c] μηδένα ἐλεύθερον μηδέποτε, τακτὴν δὲ ὑπὸ τῶν νομοφυλάκων αὐτοὺς τροφὴν παρὰ τῶν οἰκετῶν λαμβάνειν. ἀποθανόντα δὲ ἔξω τῶν ὁρίων ἐκβάλλειν ἄταφον· ἐὰν δέ τις ἐλεύθερος συνθάπτῃ, δίκας ἀσεβείας τῷ ἐθέλοντι λαγχάνειν[d] ὑπεχέτω. παῖδας δὲ ἂν μὲν καταλίπῃ[e] τῇ πόλει ἱκανούς, οἱ τῶν ὀρφανῶν ἐπιμελούμενοι καὶ τούτων, ὡς ὄντων[f] ὀρφανῶν, ἐπιμελείσθων μηδὲν χεῖρον τῶν ἄλλων ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἂν ὁ πατὴρ αὐτῶν ὄφλῃ τὴν δίκην. κοινὸν δ' ἐπὶ τούτοις πᾶσι νόμον[g] κεῖσθαι χρεών, ὃς ἐλάττω τε εἰς θεοὺς αὐτῶν τοὺς πολλοὺς ἔργῳ καὶ λόγῳ πλημμελεῖν ἂν ποιοῖ,[h] καὶ δὴ καὶ ἀνοήτους ἧττον γίγνεσθαι,[i] διὰ τὸ μὴ ἐξεῖναι θεοπολεῖν παρὰ νόμον. ἔστω γὰρ νόμος ὅδε[k] τοῖς ξύμπασι III. iii. 228.
κείμενος ἁπλῶς·[l] Ἱερὰ μηδὲ εἷς ἐν ἰδίαις οἰκίαις ἐκτήσθω.[m] θύειν δ' ὅταν ἐπὶ νοῦν ἴῃ[n] τινί, πρὸς τὰ δημόσια ἴτω θύσων, καὶ τοῖς ἱερεῦσί τε καὶ ἱερείαις ἐγχειριζέτω τὰ θύματα, οἷς ἁγνεία[o] τούτων ἐπιμελής·[p] συνευξάσθω[q] δὲ αὐτός τε

[a] αὐτῷ v.—[b] μεσογαίων ƕ et (corr in diphthongo) A, μεσογέων [ει] Ω [ι]: μεσογείων *s.—[c] αὐτοῖς [ῶι] Ω, αὐτοῖς Αυτ.—[d] τυγχάνειν A.—[e] καταλείπῃ [λα] Ω, καταλείπῃ ƕr et τὰ ἀντίγραφα ὅλα in mg Ω et (corr in ει) A.—[f] ἂν τῶν A et fortasse pr Ω.—[g] ὅμοιον, in mg posito νόμον, A: νόμον cum *s corr Ω.—[h] ποιῇ Ξ.—[i] γίγνεσθαι ἧττον Ξs.—[k] ὧδε ƕ.—[l] ἁπλῶς om r.—[m] κεκτήσθω ƕ.—[n] εἴη Αυτ et pr Ω.—[o] ἁγνεῖαι corr Ω

κατ' ἄκρας ἐξαιρεῖν] *Inde ab arce urbem evertere*, est universam vel penitus eam evertere, ut Homer. Iliad. xiii. 772. Herodot. vi. 20. Thucyd. iv. 112. Cf. nostra ad Antholog. Latin. Poetic. p. 255. Pro ἐξαιρεῖν Cod. Voss. ἐξευρεῖν, vitiose. Mox δὲ post τούτων apodosin facit. Ast.

ἐν τῷ τῶν μεσογείων δεσμωτηρίῳ] Est ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ κατὰ μέσην τὴν χώραν, ut supra dictum est p. 908. A.—λαγχάνειν, *litem intendere*, vid. ad vi. 9.—ἧς, i. e. ἀφ' ἧς, vid. ad ii. 5. In prægressis ξυνθάπτῃ illud notandum est, quod, nisi mendum subest, pro simplice θάπτῃ positum esse debet; vid. Brunck. ad Eurip. Hippol. 695. Ast.

ἐλάττω—αὐτῶν] Vulgo αὐτῶν. De hoc comparationis usu vid. ad i. 14. Mox θεοπολεῖν Timæus Lexic. p. 141. explicat: θεῶν εἰκόνας ἔχοντα περιπολεῖν, ἀργύριον εἰσπραττόμενον, ut idem fere sit quod ἀγείρειν, *stipem colligere* (vid. Ruhnken. ad Tim. p. 10.). Rectius Photii glossa: περὶ θεοὺς ἀναστρέφεσθαι, *in rebus divinis versari* s. res divinas facere (πολεῖσθαι est enim i. q. ἀναστρέφεσθαι, *versari*). Ceterum Timæus exhibet θεηπολεῖν. Ast.

ἱερὰ μηδὲ εἷς] Exhibet sententiam hujus loci Clemens Alexandr. Strom. v. 11. p. 584. t. ii. p. 691. Potter. ubi v. Zenonis verba excitata. Ceterum similiter Lex duodecim tabularum: 'Separatim nemo habessit deos neve novos, sed ne advenas nisi publice adscitos privatim colunto.'—Cod. Voss. ἐπιμελεῖς—συνευξέσθω. Ast.

τύραννοι καὶ δημηγόροι[n] καὶ στρατηγοί, καὶ τελεταῖς δὲ[o] ἰδίαις ἐπιβεβουλευκότες σοφιστῶν τε ἐπικαλουμένων μηχαναί. τούτων δὴ πολλὰ μὲν εἴδη γένοιτ' ἄν· τὰ[p] δὲ νόμων ἄξια θέσεως δύο, ὧν τὸ μὲν εἰρωνικὸν οὐχ[q] ἑνὸς οὐδὲ δυοῖν ἄξια θανάτοιν ἁμαρτάνον, τὸ δὲ νουθετήσεως ἅμα καὶ δεσμῶν δεόμενον. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ θεοὺς νομίζον[r] ἀμελεῖν δύ' ἕτερα γεννᾷ[s] καὶ τὸ παραιτητοὺς ἄλλα δύο. τούτων δὴ ταύτῃ διεστηκότων τοὺς μὲν ὑπ' ἀνοίας ἄνευ κάκης[t] ὀργῆς τε καὶ ἤθους γεγενημένους εἰς τὸ σωφρονιστήριον ὁ
II. 909. *δικαστὴς τιθέμενος νόμῳ τιθέσθω μηδὲν ἔλαττον ἐτῶν πέντε. ἐν τούτῳ δὲ τῷ χρόνῳ μηδεὶς τῶν πολιτῶν αὐτοῖς ἄλλος συγγιγνέσθω πλὴν οἱ τοῦ νυκτερινοῦ ξυλλόγου κοινωνοῦντες, ἐπὶ νουθετήσει τε καὶ τῇ τῆς ψυχῆς σωτηρίᾳ ὁμιλοῦντες. ὅταν δ' ὁ χρόνος αὐτοῖς ἐξέλθῃ τῶν δεσμῶν, ἐὰν μὲν δοκῇ τις σωφρονεῖν αὐτῶν, οἰκείτω μετὰ τῶν σωφρόνων, ἐὰν δὲ μή,*
III. iii. 227. *ὀφείλῃ δ' αὖθις τὴν τοιαύτην δίκην, θανάτῳ ζημιούσθω. ὅσοι δ' ἂν θηριώδεις γένωνται πρὸς[u] τῷ θεοὺς μὴ νομίζειν ἢ ἀμελεῖς ἢ παραιτητοὺς[v] εἶναι, καταφρονοῦντες δὲ τῶν ἀνθρώπων ψυχαγωγῶσι μὲν πολλοὺς[w] τῶν ζώντων, τοὺς δὲ[x] τεθνεῶτας φάσκοντες ψυχαγωγεῖν καὶ θεοὺς ὑπισχνούμενοι πείθειν, ὡς θυσίαις τε καὶ εὐχαῖς καὶ ἐπῳδαῖς γοητεύοντες,[y] ἰδιώτας τε καὶ ὅλας οἰκίας καὶ πόλεις χρημάτων χάριν*

—[l] δ' ϛ.—[m] *μαγκανείαν* fђ, *μαγκανίαν* υ.—[n] *καὶ δημηγόροι* om pr Ω.—[o] *δὲ* om ϛ.
—[p] *τὰ* om pr AΩ.—[q] *εἰρωνικὸν τὸ οὐκ* Ξϛ.—[r] *νομίζειν* Ξϛ.—[s] *γεννᾶν* Ω, *γεννᾶν* corr A, *γένη* ϛ.—[t] *κακῆς* A et pr Ω.—[u] *περὶ* f.—[v] *ἀπαραιτ.* υ.—[w] *τοὺς πολλοὺς* efϛ et rc Ω.—[x] *δὲ* om ђ.—[y] *γοητεύοντας* Ξf.—[z] *ἐξευρεῖν* A: *ἐξαιρεῖν* cum *ς corr Ω.—

phistarum, qui dicuntur, artes exercent. Cornar. ita vertit, ac si *μηχαναῖς* legerit. Ast.

τὸ μὲν εἰρωνικὸν] Int. *ἐστί*. Verba quæ sequuntur bene Ficin. cepit vertens: *scelera parit non una tantum morte vel duabus digna, sed pluribus.* Ast.

νομίζειν] E Cod. Voss. *νομίζον*, int. *γένος*, reposuimus.—*καὶ τὸ* (int. *νομίζον*) *παραιτητοὺς*, int. *εἶναι θεούς*. Ast.

ψυχαγωγῶσι] *ψυχαγωγεῖν* s. *ψυχὰς ἐπάγειν* dicebantur, *qui imprecando et cantando animas ex inferis in terram evocabant*, sive ut responsa darent quærentibus, sive ut sepultura imaginaria placarentur (vid. Elmenhorst. ad Arnob. i. p. 25. Herald. ad Tertullian. Apolog. p. 105. Wesseling. ad Diodor. Sic. i. p. 108. Ruhnken. ad Tim. p. 114. et Wyttenbach. ad Plutarch. de S. N. V. p. 40.); deinde in universum est *incantare*, animum allicere et abripere. Vid. Cuper. Observatt. ii. 14. et nostra in libello de Plat. Phædro p. 113. Ast.

θεοὺς—πείθειν] Sic Polit. ii. 7. *ἐπαγωγαῖς τισὶ καὶ καταδεσμοῖς τοὺς θεούς, ὥς φασι, πείθοντές σφισιν ὑπηρετεῖν.* Cf. xi. 12. p. 933. A. D. Libri vett. plura in hoc loco mendose scribunt, quæ proferre piget. Ast.

ποιῶνται καὶ τοῖς ἐπιτρέπουσιν, οὖσιν αὐτῶν βελτίοσι,[a] καὶ πᾶσα οὕτως[a] ἡ πόλις ἀπολαύῃ τῶν ἀσεβῶν[b] τρόπον τινὰ δικαίως. τὸν μὲν δὴ νομοθέτην ὁ[c] θεὸς οὐ μέμψεται· κείσθω γὰρ νόμος οὗτος, μὴ κεκτῆσθαι θεῶν ἐν ἰδίαις οἰκίαις ἱερά· τὸν δὲ φανέντα κεκτημένον ἕτερα καὶ ὀργιάζοντα[d] πλὴν τὰ δημόσια, ἐὰν μὲν[e] ἄδικον μηδὲν τῶν μεγάλων καὶ[f] ἀνοσίων εἰργασμένος ἀνὴρ ἢ καὶ γυνὴ κεκτῆταί τις, ὁ μὲν αἰσθόμενος[g] καὶ[h] εἰσαγγελλέτω[i] τοῖς νομοφύλαξιν, οἱ δὲ προσταττόντων εἰς τὰ δημόσια ἀποφέρειν ἱερὰ τὰ ἴδια, μὴ πείθοντες δὲ ζημιούντων, ἕως ἂν ἀπενεχθῇ· ἐὰν δέ τις ἀσεβήσας μὴ παιδίων[k] ἀλλ' ἀνδρῶν ἀσέβημα ἀνοσίων γένηται[l] φανερός, εἴτε ἐν ἰδίοις ἱδρυσάμενος εἴτ' ἐν δημοσίοις θύσας ἱερὰ θεοῖς οἱστισινοῦν, ὡς οὐ καθαρὸς ὢν θύων, θανάτῳ ζημιούσθω. τὸ δὲ παιδίων[m] ἢ μὴ κρίναντες[n] οἱ[o] νομοφύλακες, εἰς τὸ δικαστήριον οὕτως εἰσαγαγόντες τὴν τῆς ἀσεβείας δίκην τούτοις ἐπιτελούντων.

Ω.—[a] βελτίστοις A, βελτίστοισιν υſr et (adscripto βελτίοσι) Ω.—[a] οὕτως om r.—[b] τῶν ἀσεβῶν om ђ.—[c] ὁ om Aυђ et pr Ω.—[d] ὀργίζοντα pr Ω.—[e] μὲν ὁ Ξ.—[f] καὶ om r.—[g] αἰσθανόμενος AΩυſђr.—[h] καὶ om ђ et γρ Ω.—[i] εἰσαγγελέτω υſ.—[k] παιδίον pr Ω.—[l] γεγένηται r.—[m] παιδίον AΞr et pr Ω, παίδειον υſђ et corr Ω.—[n] προκρίναντες γρ Ω.—[o] οἱ add A et γρ Ω.

ἡ πόλις ἀπολαύῃ] Hesiod. Ἔ. κ. Ἡ. 238. Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα, Ὅστις ἀλιτραίνει καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται. Cf. Hemsterhus. ad Lucian. Tim. t. i. p. 328. Blp. Pro ἀπολαύῃ Cod. Voss. ἀπολάβῃ, frequenti confusione. De verbo ἀπολαύειν vid. Jens. Lectt. Lucian. i. 4. p. 24. In seqq. pro κέκτηται scribendum est κεκτῆται; ἐὰν enim conjunctivum poscit. Mox μὴ πείθοντες est i. q. τοὺς μὴ πειθομένους. Ast.

παιδίων] Pro παιδίων (cujus loco in praec. edit. perperam legitur παιδίον) in uno vet. est παίδειον. Steph.

παιδίων] Ald. Lov. Bas. 1. 2. et Cod. Voss. παιδίον. Ficin. vertit: *si quis autem non puerilem, sed nefariam impietatem commiserit*, et deinde: *puerile vero esse vel non—*; ut παίδειον videatur legisse. Ad παιδίων ἢ μὴ int. ἀσέβημα. Mox εἰσαγαγόντες est *judicium reddentes*, vid. ad ix. 2. Ast.

καὶ ὅς[r] ἂν ἐθέλῃ μετ' αὐτοῦ ξυνεύχεσθαι.[s] ταῦτα δὲ γιγνόμενα τῶνδε χάριν ἔστω. ἱερὰ καὶ θεοὺς οὐ ῥᾴδιον ἱδρύεσθαι, μεγάλης[t] δὲ διανοίας τινὸς ὀρθῶς δρᾶν τὸ τοιοῦτον, ἔθος τε γυναιξί τε δὴ διαφερόντως πάσαις καὶ τοῖς ἀσθενοῦσι πάντῃ[u] καὶ κινδυνεύουσι καὶ ἀποροῦσιν, ὅπῃ τις ἂν ἀπορῇ, καὶ τοὐναντίον ὅταν εὐπορίας τινὸς λάβωνται, καθιεροῦν τε[v] τὸ παρὸν ἀεὶ καὶ θυσίας εὔχεσθαι καὶ ἱδρύ-
II. 910. σεις ὑπισχνεῖσθαι θεοῖς καὶ δαίμοσι καὶ παισὶ θεῶν, ἔν τε φάσμασιν ἐγρηγορότας διὰ φόβους καὶ ἐν ὀνείροις, ὡς δ' αὔτως ὄψεις πολλὰς ἀπομνημονεύοντας, ἑκάσταισί[w] τε αὐτῶν ἄκη ποιουμένους βωμοὺς καὶ ἱερά, πάσας μὲν οἰκίας, πάσας δὲ κώμας ἔν τε καθαροῖς ἱδρυομένους ἐμπιπλάναι[x] καὶ ὅπῃ τις ἔτυχε τῶν τοιούτων. ὧν ἕνεκα χρὴ πάντων ποιεῖν κατὰ τὸν νῦν λεγόμενον νόμον· πρὸς τούτοις δὲ ἕνεκα τῶν ἀσεβούντων, ἵνα μὴ καὶ ταῦτα κλέπτοντες πράξεσιν,[y] ἱερά
III. iii. 229. τε καὶ βωμοὺς ἐν ἰδίαις οἰκίαις ἱδρυόμενοι, λάθρᾳ τοὺς θεοὺς ἵλεως οἰόμενοι ποιεῖν θυσίαις τε καὶ εὐχαῖς, εἰς ἄπειρον τὴν ἀδικίαν αὐξάνοντες αὑτοῖς τε ἐγκλήματα πρὸς θεῶν

υτ.—[p] ἐπιμελεῖς υτ, ἐπιμελεῖς Ω.—[q] συνευξέσθω Ωf, συνευχέσθω ħτ.—[r] ὃν Ω, ὃν Aυτ.—[s] ξ. AΩ.—[t] μεγάλας f.—[u] πᾶσι τ.—[v] καθιεροῦνται A.—[w] ἑκάσταισι Ω, ἑκάστοισι τ et sc ħ.—[x] ἐμπιμπλάναι A, ἐμπιμπλάναι Ω.—[y] τοῖς πράξεσιν afħ et sc

λάβωνται] Refertur ad collectivum τίς. Verba ipsa ita cohærent: ἔθος τε (quod sequentia connectit cum prægressis: ἱερὰ—οὐ ῥᾴδιον ἱδρύεσθαι) γυναιξί τε—καὶ τοῖς ἀσθενοῦσι—καθιεροῦν—ἔν τε φάσμασιν ἐγρηγορότας (accusativus dativum excipit, vid. ad iii. 5.) καὶ ἐν ὀνείροις διὰ φόβους, ὡς δ' αὔτως ὄψεις πολλὰς ἀπομνημονεύοντας ἑκάσταισί τε ἄκη ποιουμένους βωμοὺς—(ἔθος ἐστὶ) πάσας—ἐμπιπλάναι. Verba ἔν τε φάσμασιν ἐγρηγορότας διὰ φόβους καὶ ἐν ὀνείροις ita capienda sunt: διὰ φόβους (i. e. φοβουμένους vel πεφοβημένους, perterritos) ἐν φάσμασι (per visa s. ostenta, spectra; sic ἐν Polit. v. 6. p. 455. B. Cf. ad Legg. iii. 8.) ἐγρηγορότας (quæ vigilantibus apparuerunt) καὶ ἐν ὀνείροις (propter s. per somnia); igitur: et perterriti quoque vel ostentis, quæ vigilantes viderunt, vel somniis solent (ἔθος) locos omnes aris et sacellis implere.—De ὡς δ' αὔτως, vid. ad v. 2. Ast.

καὶ ἐν ὀνείροις] Hæc verba Fic. jungit cum sequentibus, fortasse quod legerit aut legendum putaverit, καὶ ἐν ὀνείροις ὁρῶντας, etc. Steph.

ἄκη ποιουμένους] Remedium afferentes, sensu translato positum est. Deinde ἔν τε καθαροῖς (ut apud Homer. Il. viii. 491. x. 199. xxiii. 61. ἐν καθαρῷ. Ἱδρυμένους (collocantes, exstruentes aras et sacella) conjungi oportet cum verbis καὶ ὅπῃ τις ἔτυχε τῶν τοιούτων (vel ubicumque ejusmodi homines ea collocant s. exstruunt). Ast.

κλέπτοντες πράξεσιν] I. e. λάθρα πράττοντες, clam hæc facientes. Sic κλέπτειν τι dicitur, qui clam et quasi furtim aliquid facit, ita ut non animadvertatur; vid. Perizon. ad Ælian. V. H. iii. 47.—πρὸς θεῶν, apud deos, vid. ad ii. 7. ix. 10. Mox Cod. Voss. βελτίστοισι. Ast.

πώς μοι ξυμβουλεύουσιν ἀνελεῖν τὴν γῆ[h] παρακαταθήκην. οὐ γάρ ποτε τοσοῦτον εἰς χρημάτων ὠφελεθείην ἂν κτῆσιν ἀνελών, ὅσον εἰς ὄγκον πρὸς ἀρετὴν ψυχῆς καὶ τὸ δίκαιον III. iii. 231. ἐπιδιδοίην[i] ἂν μὴ ἀνελόμενος, κτῆμα ἀντὶ κτήματος ἄμεινον ἐν[k] ἀμείνονι[l] κτησάμενος, δίκην ἐν τῇ ψυχῇ πλούτου προτιμήσας ἐν οὐσίᾳ κεκτῆσθαι πρότερον· ἐπὶ πολλοῖς γὰρ δὴ λεγόμενον εὖ τὸ μὴ κινεῖν τὰ ἀκίνητα καὶ περὶ τούτου λέγοιτ' ἂν ὡς ἑνὸς ἐκείνων ὄντος. πείθεσθαι δὲ χρὴ καὶ τοῖς

πατρῴων s.—f των (οις) ΑΩ.—g ἀμ. υ.—h γηῖ ΑΩΓ, γῆν υ: γε *s.—i ἐπιδιδοίην γρ Ω,

ξυμβουλεύουσιν] Videndum annon legendum sit potius *ξυμβουλεύσουσιν*. Mirum est autem Ficinum, agnoscentem alteram lectionem, *ἀνακοινώσαιμι* vertisse *credam:* nisi forte aliter (quod non puto) legit. Illius locum hunc interpretantis hæc sunt verba, *Nec ariolis depositum accipere consulentibus credam.* Steph.

ξυμβουλεύουσιν] Stephano jam emendante, scripsimus *ξυμβουλεύσουσιν*; sensus est: *neque vates* s. hariolos *ita dictos consuluerim, quos suasuros esse sciam*—. *ἀνακοινοῦν τινὶ*, *communicare quid alicui ad deliberandum*, est *aliquem consulere*, ut Epist. vii. p. 331. B. *ἢ ξυμβουλεύοντος ἂν ἐθέλειν πείθεσθαι, περὶ ὧν ἀνακοινοῦται, προθύμως ξυμβουλεύω.* Lach. 179. E. *ταῦτ' ἐστὶν, ἃ ἐβουλόμεθα ὑμῖν ἀνακοινώσασθαι.* Xenoph. Anab. iii. 1. 5. vi. 1. 14. Hist. Græc. vii. 2. 20. Similiter *κοινοῦσθαι* c. 10. p. 930. C. *πρὸς τὰς τῶν γάμων ἐπιμελομένας γυναῖκας κοινούμενοι.* Ast.

τήν γε] In uno vet. scriptum est *τὴν γῇ παρακαταθήκην*: quam lectionem minime contemnendam existimo, quod ad genuinam nos posse deducere videatur: genuinam, inquam, meo judicio: puto enim scriptum fuisse, *τὴν ἐν γῇ παρακαταθήκην*: meminisse enim oportet eum hic de thesauro loqui: et *ἀναιρεῖσθαι* solere dici de iis quæ e terra tolluntur, a quo sunt *ἀνέλῃ*, et *ἀνέληται*, item participium *ἀνελόμενος*, quibus hic utitur, sicut et activis vocibus, licet non perinde hac in significatione usitatis. Adde quod *κειμήλιον*, quo etiam utitur, *ἀπὸ τοῦ κεῖσθαι* dicitur. Nec vero mirum videri debet, eum quod *in terram reconditum sit*, vocare *depositum* (id enim omnino sonat vox *παρακαταθήκη*) quum itidem *credere aliquid terræ* dici soleat, atque adeo illam, sive arva, *fallere* interdum *depositum* dicentes poetas audiamus. Eo autem lubentius ita lego, quod locus hic non posceret ut *τήν γε παρακαταθήκην*, sed ut simpliciter *τὴν παρακαταθήκην* diceret. Steph. Quem vet. Steph. innuat, non liquet: nam Ald. et rel. vulgatum tenent. Bip.

τὴν γῇ παρακαταθήκην] *Depositum*, h. e. *custodiendum traditum terræ*. *Παρακαταθήκη* enim dicitur non solum pecunia deposita, sed universe quoque, quidquid custodiendum et curandum traditur (ut c. 8. p. 927. C. de orbis adhibetur), ut h. l. thesaurus, qui terræ creditur. *γῇ* vero substantivo junctum est, ut solent substantiva cum eodem casu poni, quem verba, unde derivantur, regere amant, vid. ad i. 6. Vulgo legitur *τήν γε παρακαταθήκην*; quod nos reposuimus, id in libro vet. scribi Steph. memorat, qui *ἐν* addi jubebat, quo carere possumus. Bene vero monuit idem vir doctissimus, huic lectioni optime convenire et sensum hujus orationis, quum de thesauro in terra recondito agatur, et verba *ἀνελεῖν, ἀνελών*; *ἀναιρεῖσθαι* enim proprie dici, *quæ e terra tollantur.*—*ἀνελὼν, αὐτὴν, τὴν παρακαταθήκην.* Verba *εἰς ὄγκον* conj. cum *ὅσον*; *εἰς ὅσον ὄγκον*, *in quantam molem* s. magnitudinem, i. e. quantum; *ἐπιδιδόναι* vero *πρὸς ἀρετὴν* notum est illud *in virtute proficere*. Pro *ἐπιδιδοῖμ'* Cod. Voss. *ἐπιδιδοῖ*. Ast.

προτιμήσας] Hoc participium prægressorum explicationi servit: *dum videlicet* s. *eo, quod*—; de hoc participiorum usu vid. ad iv. 8. *Ἐν οὐσίᾳ κτήσασθαι* est i. q. *ὡς οὐσίαν*; *ἐν* est enim *instar, ut,* vid. ad x. 9. Deinde *πρότερον*, cujus vis in verbo *προτιμήσας* jam inest, abundanter appositum est; vid. ad i. 7. Ast.

N O M O I,

IA.

Steph. II. 913. §. 1. Τὸ δὴ[a] μετὰ ταῦτ'[b] εἴη ξυμβόλαια[c] ἂν πρὸς ἀλλήλους ἡμῖν δεόμενα προσηκούσης τάξεως. ἁπλοῦν δέ[d] Bek. III. iii. 230. γ' ἐστί που τό γε τοιοῦτον· μήτε οὖν τις τῶν ἐμῶν χρημάτων ἅπτοιτο εἰς δύναμιν, μηδ' αὖ κινήσειε μηδὲ τὸ βραχύτατον ἐμὲ μηδαμῇ μηδαμῶς πείθων· κατὰ ταὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ περὶ τὰ τῶν ἄλλων ἐγὼ δρῴην, νοῦν ἔχων ἔμφρονα. θησαυρὸν δὴ λέγωμεν πρῶτον τῶν τοιούτων, ὅν τις αὑτῷ καὶ τοῖς αὑτοῦ κειμήλιον ἔθετο, μὴ τῶν ἐμῶν ὢν πατέρων,[e] μήθ' εὑρεῖν ποτὲ θεοῖς εὐξαίμην μήθ' εὑρὼν κινήσαιμι, μηδ' αὖ τοῖς λεγομένοις μάντεσιν ἀνακοινώσαιμι τοῖς[f] ἁμῶς[g] γέ

[a] δὴ Ω, δὲ f.—[b] τοῦτ' fhr.—[c] ξυμβολαίων ΛΞΩυfhr.—[d] δέ om A et pr Ω.—[e] ὢν

§. 1. ἅπτοιτο—κινήσειε] De his optativis vid. ad ix. 4. Mox Cod. Voss. εὔφρονα. Deinde post τοιοῦτον interpunximus, ut sensus sit: *et primo quidem inter has res* (τῶν τοιούτων, quod spectat ad τῶν ἄλλων) *de thesauro dicamus*. Ast.

μὴ τῶν ἐμῶν] In vet. μὴ τῶν ἐμῶν ὢν πατέρων: Fic. tamen videtur legisse, μὴ τῶν ἐμῶν ὄντα πατέρων. Steph. qui sic in Not. 'Videndum an πατρῴων retineri possit, subaudiendo ἀγαθῶν: alioqui πατέρων in vet. legitur: exponendum autem videtur ex iis quæ paulo post dicuntur, ἃ μήτε αὐτὸς κατέθετο, μήτε αὖ πατέρων τὶς πατήρ. Fic. autem reddit *parentum*, quasi idem valeret quod γονέων. Cæterum ὢν legendo ante πατέρων, referetur ad illa τὶς κατέθετο: alioqui ὂν ad κειμήλιον: at Fic. perinde ac si ὄντα legisset, ad θησαυρὸν retulit.' Steph.

πατρῴων] Int. ἀγαθῶν; ὢν vero, quod ad ὃν, int. θησαυρὸν, respicere oportebat, refertur ad κειμήλιον. Ficin. qui vertit: *meorum parentum*, videtur, ut Steph. bene observat, μὴ τῶν ἐμῶν ὄντα πατέρων legisse. Ast.

ἱεράτω τοῦ θεοῦ. καὶ ἐὰν μὲν ἐλεύθερος ὁ μηνύσας[y] ᾖ, δόξαν ἀρετῆς κεκτήσθω, μὴ μηνύσας[z] δὲ κακίας· δοῦλος δὲ ἂν[a] ᾖ, μηνύσας μὲν ἐλεύθερος ὑπὸ τῆς πόλεως ὀρθῶς γίγνοιτ' ἂν ἀποδιδούσης τῷ δεσπότῃ τὴν τιμήν, μὴ μηνύων δὲ θανάτῳ ζημιούσθω. τούτῳ δ' ἑπόμενον ἑξῆς[b] ἂν γίγνοιτο τὸ περὶ σμικρὰ καὶ μεγάλα ταὐτὸν[c] τοῦτο[d] νόμιμον ξυνακολουθεῖν.[e] ἄν τις τῶν αὑτοῦ τι καταλίπῃ[f] που ἑκὼν εἴτ'[g] ἄκων, ὁ προστυγχάνων ἐάτω κεῖσθαι νομίζων φυλάττειν ἐνοδίαν δαίμονα τὰ τοιαῦτα ὑπὸ τοῦ νόμου τῇ θεῷ[h] καθιερωμένα. ἂν δὲ παρὰ ταῦτά τις ἀπειθῶν ἀναιρούμενος οἴκαδε φέρῃ, ἂν μὲν σμικρᾶς τιμῆς ἄξιον[i] ὢν δοῦλος, ὑπὸ τοῦ προστυγχάνοντος μὴ ἔλαττον τριακονταέτους[k] πολλὰς πληγὰς μαστιγούσθω· ἐὰν δέ τις ἐλεύθερος, πρὸς τῷ ἀνελεύθερος εἶναι δοκεῖν καὶ ἀκοινώνητος νόμων δεκαπλάσιον τῆς τιμῆς τοῦ κινηθέντος ἀποτινέτω[l] τῷ καταλιπόντι. ἐὰν δέ τις ἐπαιτιᾶται τῶν αὑτοῦ χρημάτων ἔχειν τινὰ[m] πλέον ἢ καὶ σμικρότερον, ὁ δὲ ὁμολογῇ μὲν ἔχειν, μὴ τὸ ἐκείνου δέ, ἂν μὲν ἀπογεγραμμένον ᾖ παρὰ τοῖς ἄρχουσι τὸ κτῆμα III. iii. 238.
κατὰ νόμον, τὸν ἔχοντα καλείσθω πρὸς τὴν ἀρχήν, ὁ δὲ καθιστάτω. γενομένου δὲ ἐμφανοῦς, ἐὰν ἐν τοῖς γράμμασιν

ῥανδόμοις 𝔥.—[y] μηνύσας [ων] Ω.—[z] μηνύων δ' f.—[a] ἐὰν vf.—[b] ἐξ ἧς 𝔥.—[c] ταὐτὸν AΩvf 𝔥 : ταυτὸ *s.—[d] τούτω t, τούτων f.—[e] ἐξακολουθεῖν t.—[f] καταλείπῃ Ω, καταλείπῃ A.—[g] ἢ s.—[h] θεᾷ t.—[i] ἄξιον 𝔥, ἄξιος f.—[k] τριακονταέτους A : τριακονταετοῦς

ξυνακολουθεῖν] Int. ὥστε ξυνακολουθεῖν; et advertenda est redundantia in ἑπόμενον, ἑξῆς ἂν γίγνοιτο, ξυνακολουθεῖν; vid. ad i. 5. Verba reliqua ita cohærent: ταυτὸ τοῦτο τὸ νόμιμον περὶ σμικρὰ καὶ μεγάλα, ut ταυτὸ τοῦτο τὸ νόμιμον significet legem ipsam, quæ, quod in prægressis universe et simpliciter (ἁπλοῦν δέ γ' ἐστί που τό γε τοιοῦτον, cap. huj. init.) expositum erat, accuratius definiat. Ast.

ἢ ἄκων] Cod. Voss. εἴτε ἄκων. Ficin. volens vel contra. Ast.

ἐνοδίαν δαίμονα] Schol. Ruhnken. p. 238. τὴν Ἄρτεμιν ἤτοι τὴν Σελήνην φησὶν cet. Nota est Diana et Hecate Ἐνοδία, Trivia. Varro de ling. lat. vi. p. 83. Bip. 'Titanis Trivia Diana est, ab eo dicta Trivia, quod in trivio ponitur fere in oppideis Græceis, vel quod luna dicitur esse, quæ in cœlo tribus viis movetur, in altitudinem et latitudinem et longitudinem.' Cf. Cerda ad Virgil. Æn. iv. 511. Ast.

τριακοντούτους] Sic pro τριακονταετοῦς scripsimus, a τριακοντούτης, ους. Thom. Mag. p. 859. τριακοντούτης ἄνθρωπος Ἀττικοί, οὐ τριακονταετής (τριακονταέτης δὲ χρόνος). Vid. Maittair. de Dialect. p. 47. ed. Sturz. et Fischer. ad Weller. t. i. p. 272. t. ii. p. 180.—ἀπογεγραμμένον, vid. ad viii. 13. fin. Ast.

καθιστάτω] Int. ἑαυτὸν, se sistito.—ποτέρου, alterutrius, vid. ad ii. 13. Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. οὕτως pro οὗτος.—ἀξιόχρεων, vid. ad ix. 11. Ast.

περὶ ταῦτα λεγομένοις μύθοις, ὡς εἰς παίδων γενεὰν οὐ
ξύμφορα τὰ τοιαῦτα. ὃς δ' ἂν παίδων τε ἀκηδὴς[m] γένηται
καὶ τοῦ θέντος τὸν νόμον ἀμελήσας, ἃ μήτε αὐτὸς κατέθετο
μήτε αὖ πατέρων τις πατήρ, μὴ πείσας τὸν θέμενον ἀνέλη-
ται, κάλλιστον νόμων[n] διαφθείρων καὶ[o] ἁπλούστατον, καὶ
οὐδαμῇ ἀγεννοῦς ἀνδρὸς νομοθέτημα, ὃς εἶπεν, ἃ μὴ κατέ-
θου, μὴ ἀνέλῃ,—τούτοιν[p] δυοῖν νομοθέταιν καταφρονήσαντα
καὶ ἀνελόμενον οὔ τι[q] σμικρόν, ὃ μὴ κατέθετο αὐτός, πλῆ-
θος δ' ἔστιν ὅτε θησαυροῦ παμμέγεθες[r] τί χρὴ[s] πάσχειν
ὑπὸ μὲν δὴ θεῶν, ὁ θεὸς οἶδεν· ὁ δὲ κατιδὼν πρῶτος ἀγγελ-
λέτω,[t] ἐὰν μὲν ἐν ἄστει γίγνηται τὸ τοιοῦτον, τοῖς ἀστυνό-
μοις, ἐὰν[u] δὲ τῆς[v] πόλεως ἐν ἀγορᾷ που, τοῖσιν ἀγορανόμοις,
II. 914. ἐὰν[w] δὲ τῆς ἄλλης χώρας, ἀγρονόμοις[x] τε καὶ τοῖς τούτων
III. iii. 232. ἄρχουσι δηλωσάτω. δηλωθέντων δὲ ἡ πόλις εἰς Δελφοὺς
πεμπέτω· ὅ τι δ' ἂν ὁ θεὸς ἀναιρῇ περί τε τῶν χρημάτων
καὶ τοῦ κινήσαντος, τοῦτο ἡ πόλις ὑπηρετοῦσα ταῖς μαντείαις

ἐπιδίδοι ΑΞΩſħx : ἐπιδιδοῖμ' °ς.—[k] ἐν om ħ.—[l] ἀμείνοσι f et γρ ħ.—[m] ἀφελὴς ħ.—[n] νόμον ħ.—[o] καὶ om Aħ et pr Ω.—[p] τούτοιν δυοῖν A et rc Ω : τούτου τοῖν δυοῖν °ς.—[q] τε Ξ.—[r] παμμέγεθος Ξ.—[s] χρῆμα γρ Ω.—[t] ἀγγελλέτω ΑΞΩħx : ἀγγελέτω °ς.—[u] ἐὰν...ἀγορανόμοις om Ξvſ.—[v] τοῖς r.—[w] ἐὰν...ἀγρονόμοις om pr Ω.—[x] ἀγρο-

ἃ μὴ αὐτὸς κατέθετο] Vid. ad viii. 10. Etiam verbis, quæ sequuntur, ἃ μὴ κατέθου, μὴ ἀνέλῃ, Solonis lex l. l. citata significatur. Ast.

ὁ θεὸς οἶδεν] Post hæc verba videri possit Ficinus legisse quæpiam, quæ hic desint; sed ea illius esse puto, ab illo addita ut melius cum his cohærerent ea quæ sequuntur. Ejus verba sunt, *Quæ pœna huic a diis debeatur, deus quidem ipse novit: quæ vero ab hominibus, declarabimus.* Steph.

ὑπὸ μὲν δὴ θεῶν] Int. τί χρὴ αὐτὸν πάσχειν, ὁ θεὸς οἶδεν. Post hæc verba nonnulla videntur excidisse; quam quidem suspicionem Ficini confirmat translatio. Ast.

ἐὰν δὲ τῆς πόλεως ἐν ἀγορᾷ που, τοῖσιν ἀγορανόμοις] Hæc verba in præced. editionibus non extant: sed ea in iis desiderari ostendit hic locus p. 936. qui in ipsis quoque ita scriptus est, ἐκ μὲν ἀγορᾶς ἀγορανόμοι ἐξειργόντων αὐτόν· ἐκ δὲ τοῦ ἄστεως, ἡ τῶν ἀστυνόμων ἀρχή· ἀγρονόμοι δὲ ἐκ τῆς ἄλλης χώρας εἰς τὴν ὑπερορίαν ἐκπεμπόντων. Neque tamen verba illa in eo de quo nunc agitur loco, absque vet. exempl. consensu fuerunt adjecta. Agnoscuntur certe et a Ficino, sed ea male loco tertio collocante. Est autem interpungendum post χώρας, et subaudienda particula που. Steph.

ἐὰν δὲ τῆς πόλεως—ἀγορανόμοις] Ab Ald. Lov. Bas. 1. et 2. absunt verba in Ficini translatione expressa: *si in foro rerum venalium, earundem curatoribus.* Cf. c. 14. p. 936. C. Genitivi τῆς πόλεως et τῆς ἄλλης χώρας a particula ποῦ pendent. Ast.

εἰς Δελφοὺς] Dubiis in casibus, quorum difficilis esset dijudicatio, oraculum Delphicum consulebatur, vid. Joach. Stephanus de jurisdict. vett. Græc. c. x. Gronov. Thes. Ant. Græc. t. vi. p. 2725. Ast.

ὅ τι δ' ἂν ὁ θεὸς ἀναιρῇ] Laudat hæc verba Euseb. Præp. Ev. xiii. 21. p. 711. B. ubi κτημάτων—τοῦθ'—μηνύων δὲ scribitur. Verba δόξαν—δοῦλος δ' ἂν ᾖ. quæ in Ald. Lov. et Bas. 1. desunt, exhibent Bas. 2. Euseb. Cod. Voss. Ficin. et Cornar. Ast.

λεύθερον, ἐάν τις μὴ θεραπεύῃ τοὺς ἀπελευθερώσαντας ἢ μὴ ἱκανῶς. θεραπεία δὲ φοιτᾷν τρὶς τοῦ μηνὸς τὸν ἀπελευθερωθέντα πρὸς τὴν τοῦ ἀπελευθερώσαντος ἑστίαν,[x] ἐπαγγελλόμενον ὅ τι χρὴ δρᾷν τῶν δικαίων καὶ ἅμα[y] δυνατῶν, καὶ περὶ γάμου ποιεῖν ὅ τί περ ἂν ξυνδοκῇ τῷ γενομένῳ δεσπότῃ. πλουτεῖν δὲ τοῦ ἀπελευθερώσαντος μὴ ἐξεῖναι μᾶλλον· τὸ δὲ πλέον γιγνέσθω τοῦ δεσπότου. μὴ πλείω δὲ εἴκοσιν ἐτῶν μένειν τὸν ἀφεθέντα, ἀλλὰ καθά περ καὶ τοὺς ἄλλους ξένους ἀπιέναι λαβόντα τὴν αὑτοῦ πᾶσαν οὐσίαν, ἐὰν μὴ πείσῃ τούς τε[z] ἄρχοντας καὶ[a] τὸν ἀπελευθερώσαντα. ἐὰν δὲ τῷ[b] ἀπελευθερωθέντι ἢ καὶ τῶν ἄλλων τῳ[c] ξένων οὐσία πλείων[d] γίγνηται[e] τοῦ τρίτου μεγέθει τιμήματος, ᾗ ἂν τοῦτο ἡμέρᾳ γένηται, τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας λαβὼν ἀπίτω τὰ ἑαυτοῦ, καὶ μηδεμία τῆς μονῆς παραίτησις ἔτι τούτῳ παρ' ἀρχόντων γιγνέσθω. ἐὰν δέ τις ἀπειθῶν τούτοις εἰσαχθεὶς εἰς δικαστήριον ὄφλῃ, θανάτῳ τε[f] ζημιούσθω καὶ τὰ χρήματα αὐτοῦ γιγνέσθω δημόσια. δίκαι[g] δ' ἔστωσαν τούτων ἐν ταῖς φυλετικαῖσι δίκαις, ἐὰν μὴ πρότερον ἐν γείτοσιν ἢ ἐν αἱρετοῖσι δικασταῖς ἀπαλ- III. iii. 235.
λάττωνται πρὸς ἀλλήλους τῶν ἐγκλημάτων. ἐὰν δέ ὡς αὑτοῦ ἐφάπτηται ζώου καὶ ὁτουοῦν[h] ἢ[i] τινος ἑτέρου τῶν

om 𝔥.—[x] οἰκίαν 𝔥.—[y] ἅμα καὶ 𝔥𝔯.—[z] τε om 𝔥.—[a] καὶ om 𝔯.—[b] δὲ καὶ τῷ s.—[c] τῳ Astius: libri τῶν.—[d] πλείω s.—[e] γένηται 𝔥.—[f] γε v.—[g] δίκαια A et γρ 𝔥 et β[χ] τοῦ πατρ καὶ τὰ ἀντίγραφα: δίκαι cum *s corr Ω.—[h] ὁτωοῦν A: ὁτουοῦν cum *s

ἐπαγγελλόμενον] *Operam suam offerentem in iis, quæ facere ipsum decet et quæ potest.* Sic Xenoph. Anab. vii. 1. 33. προσέρχεται Κοιρατάδης Θηβαῖος—ἐπαγγελλόμενος, εἴ τις ἢ πόλις ἢ ἔθνος στρατηγοῦ δέοιτο. Cf. Valckenar. ad Thom. Mag. p. 160. in Ruhnk. Valcken. et alior. epist. ad Ernesti. Ast.

τῶν ἄλλων] Vel deest vel subaudienda relicta est vox τινὶ cum his genitivis. Steph. qui sic in Not. 'Aut dicendum est scribendum esse πλείων, aut cum πλείω subaudiri κτήματα, vel ἀγαθὰ, aut tale quid.'

ἄλλων τῳ ξένων] Sic pro ἄλλων τῶν ξένων scripsimus, id quod Matthiæ Gramm. Græc. p. 507. 3. etiam conjecerat. Similiter Steph. τινὶ vel intelligi debere vel abesse existimavit. Deinde πλείων pro πλείω e Bas. 2. reposuimus, Stephano addicente, qui observat, nisi πλείων scribatur, ad πλείω intelligendum esse ἀγαθά. Mox Cod. Voss. δίκαια δ' ἔστωσαν et ἀλλάττηται. Ast.

ἐφάπτηται] ἐφάπτεσθαι est i. q. ἀντέχεσθαι, vindicare, manu asserere. Mox pro αὐτοῦ haud dubie αὑτοῦ scribendum est, quod referatur ad ὁτουοῦν. Ad ἐφάπτηται, nisi excidit τὶς, intell. pronomen indefinitum. Cod. Voss. ὁτῳοῦν.—εἰς δὲ ξενικὴν παράδοσιν, est εἰς τὸν ξένον παραδόντα, abstractum pro concreto, vid. ad iii. 5. Mox ἧς ad παράδοσιν relatum est, quum prægressum μηνῶν postulasset ὧν, ut Ficin. vertit: *mensibus quinque, quorum medius ille sit mensis, in quo ab*

ἀπογεγραμμένον φαίνηται ποτέρου[n] τῶν ἀμφισβητούντων, ἔχων οὗτος ἀπίτω· ἐὰν δέ τινος ἄλλου τῶν μὴ παρόντων, ὁπότερος ἂν[o] παράσχῃ[p] τὸν ἐγγυητὴν ἀξιόχρεων ὑπὲρ τοῦ ἀπόντος, ὡς παραδώσων ἐκείνῳ, κατὰ τὴν ἐκείνου ἀφαίρεσιν ἀφαιρείσθω. ἐὰν δὲ παρὰ τοῖς ἄρχουσι τὸ ἀμφισβητούμενον μὴ ἀπογεγραμμένον ᾖ, κείσθω μὲν μέχρι δίκης παρὰ τρισὶ τῶν ἀρχόντων τοῖς πρεσβυτάτοις· ἐὰν δὲ τὸ μεσεγγυηθὲν[q] θρέμμα ᾖ, τὸν νικηθέντα περὶ αὐτοῦ δίκῃ τὴν τροφὴν ἐκτίνειν τοῖς ἄρχουσι· τὴν δὲ κρίσιν διαδικάζειν[r] ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν τοὺς ἄρχοντας. [§. 2.] Ἀγέτω τὸν[s] ἑαυτοῦ δοῦλον ὁ βουλόμενος, ἐὰν ἔμφρων ᾖ,[t] χρησόμενος ὅ τι ἂν ἐθέλῃ τῶν ὁπόσα ὅσια· ἀγέτω δὲ καὶ ὑπὲρ ἄλλου τῶν οἰκείων ἢ φίλων τὸν ἀφεστῶτα ἐπὶ σωτηρίᾳ. ἐὰν δέ τις ἀφαιρῆταί τινα εἰς ἐλευθερίαν ὡς δοῦλον ἀγόμενον, μεθιέτω[u] μὲν ὁ ἄγων, ὁ δὲ ἀφαιρούμενος ἐγγυητὰς τρεῖς ἀξιόχρεως καταστήσας οὕτως ἀφαιρείσθω κατὰ ταῦτα, ἄλλως δὲ μή. ἐὰν δὲ παρὰ[v] ταῦτά τις ἀφαιρῆται, τῶν βιαίων[w]
II. 915. ἔνοχος ἔστω καὶ ἁλοὺς τὴν διπλασίαν τοῦ ἐπιγραφέντος
III. iii. 234. βλάβους τῷ ἀφαιρεθέντι τινέτω. ἀγέτω δὲ καὶ τὸν ἀπε-

*s.—[l] ὑποτινέτω pr Ω.—[m] τινὰ...ἔχειν om fh.—[n] προτέρου Ωτf.—[o] ἂν μὴ Ξεfhτ. —[p] παράσχηι ΑΞΩfh: παράσχοι *s.—[q] μεσεγγυωθὲν Ω, μεσεγγυωθὲν (η) Α et β τοῦ (χ) πατρ. id reponendum, ut est repositum apud Demosthenem.—[r] δικάζειν Afr et pr Ω.—[s] δὲ τὸν rc A.—[t] μὲν v.—[u] παριέτω γρ h.—[v] μετὰ v.—[w] βίων Ξ: τῶν βιαίων

κατὰ τὴν ἐκείνου ἀφαίρεσιν ἀφαιρείσθω] *Is privator secundum illius ademptionem*, h. e. is tanto detrimento afficiatur (tantum rependere cogatur), quantum ille accepit, cui res in quæstionem vocata ablata est. Notum est ἀφαιρεῖσθαί τι, aliquo privari, detrimentum aliquod accipere. Ficin. simpliciter vertit: *is tantundem deponere cogatur*. Ast.

τὸ μεσεγγυηθὲν] *Apud sequestrem depositum*, vid. A. Gell. Noct. Attic. xx. 11. Tim. Lex. p. 178. μεσηγγυηθὲν, ἐπὶ μεσιτῶν ἀποτεθὲν καὶ ἀμφισβητούμενον. Lexic. Rhetor. Ms. in Ruhnk. not. ad Tim. l. l. μεσεγγύημα ἀργύριόν ἐστι παρά τινι κείμενον ἐν ὁμολογίᾳ τῶν δόντων ἐπὶ τῷ ὁτιοῦν διαπραξάμενον λαβεῖν αὐτό. Demosth. adv. Bœot. p. 995. 21. μεσεγγυησαμένης ἀργύριον. Ast.

§. 2. ἀγέτω] ἄγειν est *in vincula* vel *ad supplicium ducere*, etiam *capticum ducere*, ut Menex. *40. A. C. Xenoph. Hist. Græc. ii. 4. 1. iii. 3. 8. v. 4. 8. vii. 4. 33.—τὸν ἀφεστῶτα, servum, qui aufugit, ut eum custodiat (sic p. 906. A. σωτηρίας ἕνεκα). Ficin. *ut fugitivum restituat in gratiam*. Male. Ast.

ἀφαιρῆται—εἰς ἐλευθερίαν] ἀφαιρεῖσθαι εἰς ἐλευθερίαν est *e reliquorum servorum numero eximere et in libertatem vindicare* s. *asserere*. Sic Demosthen. adv. Theocr. p. 1327. 22. ὃς προσῶφλεν ἀφελόμενος τὴν Κηφισοδώρου θεράπαιναν εἰς ἐλευθερίαν. Æschin. adv. Timarch. t. iii. p. 85. 6. οὗτος αὐτὸν ἀφαιρεῖται εἰς ἐλευθερίαν. Cf. Stephan. Thesaur. L. G. t. i. p. 191. D. E. S. Petit. Legg. Attic. p. 257. Hinc τῷ ἀφαιρεθέντι, detrimento affecto, est, *cujus servum quis asseruit*. Ast.

λόμενον ἐρανίζειν φίλον παρὰ φίλοις· ἐὰν δέ τις διαφορὰ γίγνηται περὶ τῆς ἐρανίσεως, οὕτω πράττειν ὡς δικῶν μηδενὶ[p] περὶ τούτων μηδαμῶς[q] ἐσομένων. ὃς δ' ἂν ἀποδόμενος τιμήν του λάβῃ μὴ ἐλάττω δραχμῶν πεντήκοντα, παραμενέτω κατὰ πόλιν ἐξ ἀνάγκης δέκα ἡμέρας, ὁ δὲ πριά- III. iii. 238.
μενος ἴστω τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ ἀποδομένου, τῶν περὶ τὰ II. 916.
τοιαῦτα ἐγκλημάτων εἰωθότων γίγνεσθαι χάριν καὶ τῶν ἀναγωγῶν τῶν κατὰ νόμους εἵνεκα.[r] ἡ δὲ κατὰ νόμους ἀναγωγὴ καὶ μὴ τῇδε ἔστω, ἐάν τις ἀνδράποδον ἀποδῶται κάμνον φθόῃ ἢ λιθιῶν[s] ἢ στραγγουριῶν ἢ τῇ καλουμένῃ ἱερᾷ νόσῳ ἢ καὶ ἑτέρῳ τινὶ ἀδήλῳ τοῖς πολλοῖς νοσήματι μακρῷ καὶ δυσιάτῳ κατὰ τὸ σῶμα ἢ κατὰ τὴν διάνοιαν, ἐὰν μὲν ἰατρῷ τις ἢ γυμναστῇ, μὴ ἀναγωγῆς ἔστω τούτῳ[u] πρὸς τὸν τοιοῦτον τυγχάνειν, μηδ' ἐὰν τἀληθές[v] τις προειπὼν ἀποδῶταί τῳ· ἐὰν δέ τις[w] ἰδιώτῃ τι[x] τῶν τοιούτων ἀποδῶται δημιουργός, ὁ πριάμενος ἐντὸς ἑκμήνου[y] ἀναγέτω, πλὴν τῆς ἱερᾶς· ταύτης δ' ἐντὸς ἐνιαυτοῦ τὴν ἀναγωγὴν ἐξέστω ποιεῖσθαι τῆς νόσου. διαδικαζέσθω δὲ[z] ἔν τισι τῶν ἰατρῶν, οὓς ἂν κοινῇ προβαλόμενοι[a] ἕλωνται· τὸν δὲ ὄφλοντα τὴν δίκην διπλάσιον ἀποτίνειν τῆς τιμῆς ἧς[b] ἂν ἀποδῶται. ἐὰν δὲ ἰδιώτῃ τις ἰδιώτης, ἀναγωγὴν μὲν εἶναι, καθάπερ καὶ τοῖς πρόσθεν ἐῤῥήθη, καὶ τὴν διαδικασίαν, ὁ δὲ ὄφλων τὴν τιμὴν ἁπλῆν[c] ἀποτινέτω. ἐὰν δὲ ἀνδροφόνον ἀποδῶταί τίς τινι εἰδότι[d] μὲν εἰδώς, μὴ τυγχανέτω ἀναγω-

μῶς r.—[r] εἵνεκα...ἀναγ. om υ : ἕνεκα ḫ.—[s] λίθων ΑΞΩυƒḫx.—[u] τούτῳ om pr Ω.—[v] ἀληθές f.—[w] δέ τις om pr Ω.—[x] τι ἰδίως γρ ḫ et mg Ω.—[y] ἑκμήνου Ω, ἐκμήνου Αυƒ : ἐξαμήνου *r.—[z] μοι υ.—[a] προβαλόμενοι υ et pr Α : προβαλλόμενοι *r.—[b] ἧς

quæretur, si quando res flagitaret: unde plures elegantiæ flores ab antiquis scriptoribus decerpti sunt.' Ceterum Grynæus male in Ficini translatione interposuit *conviciisque*. Ast.

ἀναγωγῶν] Schol. Ruhnk. ἀναγωγή ἐστιν ἡ τῶν πραθέντων ἀνδραπόδων ἀνάδοσις, ἐχόντων αἰτίαν τινά. Sic etiam Cod. Voss. in marg. Ἀναγωγὴ est i. q. ἀναστροφὴ, *redhibitio* (hinc ἀναστροφῆς δίκη, *actio redhibitoria*, Pandect. xxi. 1. leg. 25. §. 8.). Vid. Joach. Stephan. de jurisdict. vett. Græc. c. xiv. in Gronov. Thes. Ant. Gr. t. vi. p. 2742. Sic p. 916. C. μὴ τυγχανέτω ἀναγωγῆς τοῦ τοιούτου τῆς πράσεως. Ast.

φθόῃ] I. e. φθίσει. Vid. Mœr. Attic. p. 399. ubi v. Piers. λιθιῶν, *calculo laborans, calculosus*, et στραγγουριῶν, *vesicæ morbo* s. urinæ stillicidio *laborans*. ἱερᾷ νόσῳ morbo, quem Romani dicebant, comitiali, h. e. epilepsia. Cf. Celsus ii. 8. iii. 28. iv. 10. Deinde Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἐντὸς ἐξαμήνου, vitiose.—Mox πλὴν τῆς ἱερᾶς, eo excepto, qui morbo comitiali laborat, s. *nisi is, quem emit, morbo comitiali laborat; hoc enim si laborat* cet. Abstractum pro concreto positum est. Mox ἐν est *coram*, vid. ad vi. 3. Ast.

αὐτοῦ χρημάτων, ἀναγέτω μὲν ὁ ἔχων εἰς πρατῆρα ἢ τὸν δόντα ἀξιόχρεών τε καὶ ἔνδικον ἤ τινι τρόπῳ παραδόντα ἄλλῳ κυρίως, εἰς μὲν πολίτην ἢ καὶ μέτοικον τῶν ἐν τῇ πόλει ἡμερῶν τριάκοντα, εἰς δὲ ξενικὴν παράδοσιν πέντε μηνῶν, ἧς μέσος ὁ μὴν ἐν ᾧ τρέπεται θερινὸς ἥλιος[k] εἰς τὰ χειμερινά. ὅσα δὲ διά τινος ὠνῆς ἢ καὶ πράσεως ἀλλάττεταί[l] τις ἕτερος ἄλλῳ, διδόντα ἐν χώρᾳ τῇ τεταγμένῃ ἑκάστοις κατ' ἀγορὰν καὶ δεχόμενον ἐν τῷ παραχρῆμα τιμὴν οὕτως ἀλλάττεσθαι,[m] ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ μηδ' ἐπὶ ἀναβολῇ πρᾶσιν μηδὲ ὠνὴν ποιεῖσθαι μηδενός. ἐὰν δὲ ἄλλως ἢ ἐν ἄλλοις τόποις ὁτιοῦν ἀνθ' ὁτουοῦν διαμείβηται ἕτερος ἄλλῳ, πιστεύων πρὸς ὃν ἂν ἀλλάττηται,[n] ποιείτω ταῦτα ὡς οὐκ οὐσῶν δικῶν κατὰ νόμον περὶ τῶν μὴ πραθέντων κατὰ τὰ νῦν λεγόμενα. ἐράνων δὲ πέρι, τὸν[o] βου-

corr Ω.—[l] ἢ om ḫ et γρ Ω.—[k] θερινὸς ὁ ἥλιος f.—[l] ἀλλάττηται Ω, ἀλλάττηται Aḫ.—[m] οὕτως ἐφ' ἀλλ. ḫ.—[n] ἂν οὗτος ἀλλ. ḫ.—[o] τὸν om v.—[p] μηδενὶ om t.—[q] οὐδε-

æstivo sol circulo ad hiemalem recurrit. De verbis τρέπεται θερινὸς ἥλιος cet. vid. ad iii. 5. Ast.

ἐν χώρᾳ τῇ τεταγμένῃ] Cf. viii. 12. p. 849. E. Suus enim cuique locus in foro Athenis erat; vid. Meurs. Lectt. Attic. vi. 24. Gronov. Thes. Ant. Græc. v. v. p. 1917.—ἐπ' ἀναβολῇ, *dilatione data.* viii. 12. p. 849. E. μὴ προϊέμενον ἄλλως ἑτέρῳ τὴν ἀλλαγήν. Ast.

ἐράνων δὲ πέρι]: *Quod ad collationes pecuniæ attinet, quicunque vult, apud amicos stipem colligere potest.* ἔρανος est enim *stipe*, quam ab amicis ac sodalibus colligebant, qui adversam passi essent fortunam, ea conditione, ut, si quando possent, amicis eam redderent. Vid. Casaubon. ad Theophr. xv. p. 168. qui optime monet, ' apud Athenienses videri sodalitates institutas esse, quæ communem arcam haberent, in quam quot mensibus certum quid a singulis penderetur, ut esset, unde juvari possent, qui ex illa sodalitate fortunam adversam aliquo modo essent experti,' laudans Harpocrat. Ἐρανιστὴς μέντοι κυρίως ἐστὶν ὁ τοῦ ἐράνου μετέχων, καὶ τὴν φορὰν, ἣν ἑκάστου μηνὸς ἔδει καταβάλλειν, εἰσφέρων. Sic etiam Schol. Ruhnk. p. 239. ἐρανός ἐστιν εἰσφορά τις ἑκάστου μηνός. Vid. Salmas. de usur. c. 3. Observat. ad Jus Att. et Rom. p. 4. 57. Gatacker. Adv. Misc. Posth. p. 865. Taylor. ad Demosth. Mid. in Reisk. Appar. Crit. in Demosth. v. i. p. 608. Reisk. Ind. Græc. Demosth. p. 368. et Coray ad Theophr. Charact. p. 166. Hinc ἐρανίζειν est i. q. ἔρανον συλλέγειν (Antiph. t. vii. p. 684. κἂν ἔρανον παρὰ τῶν φίλων συλλέξας οἴει ἂν εἰς τὰ ἔσχατα κακὰ ἦλθεν), *stipem exigere vel colligere*, ἔρανον vero εἰσφέρειν (sensu translato p. 927. C. ὡς ἔρανον εἰσφέροντα ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς αὐτοῦ) *stipem conferre.* Δίκας autem ἐρανικὰς, quæ Athenis ἔμμηνοι erant (v. Harpocrat. et Pollux viii. 6.) noster haud statuit. Desid. Herald. Observatt. et Emendatt. c. xliv. p. 1372. in Otton. Thesaur. Jur. Rom. t. ii. 'Unde non efficitur, pecuniam ab amicis collatam necessario jure fuisse iis reddendam, sed eo tantum casu, quo in eam fortunam inciderent, quæ eadem ope egeret; quod ad jus tuendum ἐρανικαὶ δίκαι fuerant constitutæ, quas in sua republica exerceri nolebat Plato.—Non probabat igitur Plato ἐρανικὰς δίκας, quæ Athenis exercebantur; quibus tamen non id agebatur, ut qui amicorum collationibus adjutus fuerat in re misera, ea, quæ acceperat, redderet facultatibus reparatis, sed ut eos, a quibus beneficium illud acceperat, eodem beneficio prose-

ἐν ταῖς πολιτικαῖς δὴ[u] μάλιστα ἀρχαῖς, ὅθεν ὁ νῦν[v] παρὼν ἡμῖν λόγος[w] ἐλήλυθε. πᾶς γὰρ τῶν κατ' ἀγορὰν ὁ[x] κιβδηλεύων τι ψεύδεται καὶ ἀπατᾷ καὶ[y] τοὺς θεοὺς παρακαλῶν ἐπόμνυσιν ἐν τοῖς τῶν ἀγορανόμων νόμοισί τε καὶ φυλακτηρίοις, οὔτε ἀνθρώπους αἰδούμενος οὔτε θεοὺς σεβόμενος. πάντως μὲν δὴ καλὸν ἐπιτήδευμα θεῶν ὀνόματα μὴ χραίνειν ῥᾳδίως ἔχοντα ὡς ἔχουσιν ἡμῶν ἑκάστοτε τὰ πολλὰ οἱ πλεῖστοι καθαρότητός τε καὶ ἁγνείας[z] τὰ περὶ τοὺς[a] θεούς. εἰ δ' οὖν μὴ πείθοιτο, ὅδε νόμος, Ὁ πωλῶν ὁτιοῦν ἐν[b] ἀγορᾷ μηδέποτε δύο εἴπῃ[c] τιμὰς ὧν ἂν πωλῇ, ἁπλῆν δὲ εἰπών, ἂν μὴ τυγχάνῃ ταύτης, ἀποφέρων ὀρθῶς ἂν ἀποφέροι πάλιν καὶ ταύτης τῆς ἡμέρας μὴ τιμήσῃ πλέονος μηδὲ ἐλάττονος· ἔπαινος δὲ ὅρκος τε περὶ παντὸς τοῦ πωλουμένου ἀπέστω. ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ τούτοις, ὁ παρατυγ-

—[t] πᾶσι Ξ.—[u] δὴ add AΩυϕƀr.—[v] ὃὖν Ω, οὖν AΞτϕ.—[w] ὁ λόγος Ξ.—[x] ὁ om ƀ.—[y] καὶ ante τοὺς om τ.—[z] ἀγνοίας τ.—[a] τοὺς om pr Ω.—[b] ἐν ἀγορᾷ ὁτιοῦν Ξτ.—

cum in omni principatu, tum vel maxime in civili. Ast.

ὅθεν οὖν] Hæc verba, quæ in libris editis præcedentibus annexa leguntur, sequentibus jungenda esse putavimus, ut sensus sit: *ut, unde digressa est oratio, eo revertatur;* γὰρ orationem redintegrat. – E Codd. Par. Voss. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. οὖν post ὅθεν interposuimus. Cod. Par. ὅθεν οὖν παρ' ὧν. Libri vett. ὅθεν οὖν παρὼν ἡμῖν ὁ λόγος. Ast.

ἐπόμνυσι] Interpretes omnes pro *pejerare* accipiunt; sed ἐπομνύναι est *dejerare* s. dictum suum jurejurando confirmare. Etiam sequentia interpretes non intellexerunt. Sensus est: *qui adulterati quid in foro vendit et deos invocat, is dejerat secundum ædilium leges et instituta*, h. e. perinde facit (deos invocans), ac si jusjurandum interponat. Φυλακτήρια, *ad custodiendum apta*, sunt ea, quæ custodiæ causa ædiles instituerunt, h. e. cautiones; vid. ad v. 11. Ast.

ῥᾳδίως] Suspicor scriptum fuisse ἔχοντας, ut intelligamus, θεῶν ὀνόματα μὴ χραίνειν ῥᾳδίως, οὕτως ἔχοντας καθαρότητός τε καὶ ἁγνείας τὰ περὶ τοὺς θεούς, ὡς ἔχουσιν etc. At Fic. non aliter posteriorem hujus loci partem interpretatur, quam si aliam omnino lectionem sequutus esset: ejus enim hæc sunt verba, *æquum profecto est nomina deorum non facile inquinare, nec ea huc atque illuc devolvere, sed omnia quæ ad deos pertinent, pure casteque servare.* Steph.

ἔχοντα] Pro ἔχοντα Steph. scribi jubebat ἔχοντας; sed recte habet ἔχοντα, in quo pronomen indefinitum latet, vid. ad iii. 8. Genitivi καθαρότητος et ἁγνείας e particula ὡς pendent, simul vero ad ἔχοντα referuntur, ac si scriptum sit: ἔχοντα (κατὰ τὰ θεῶν ὀνόματα) οὕτως καθαρότητός τε καὶ ἁγνείας, ὡς ἡμῶν οἱ πλεῖστοι ἑκάστοτε ἔχουσι (κατὰ) τὰ πολλὰ τὰ περὶ τοὺς θεούς: *tantam castitatem* (in deorum nominibus usurpandis) *observantes, quantam plerique in plurimis ad deos spectantibus rebus* (ut in sacrificiis, in votis, in precibus), *observare solent*, s. *quantam plerumque—observare solemus.* Inepte Ficinus vertit, nisi aliter legit: *nec ea huc atque illuc devolvere, sed omnia, quæ ad deos pertinent, pure casteque servare.* Ast.

ὅρκος τε] Cod. Voss. ὅρκου τε—ἀπέσθω; mox ἀντὶ (vid. ix. 11.) τυπτέτω τις. Deinde μὴ δυνάμενον πείθεσθαι est i. q. μὴ πειθόμενον, ut c. 5. τοῖς τιμᾷν δυνηθεῖσι. Vid. Fischer. ad Phædon. p. 426.—ὁ μὲν δοῦλος, i. e. εἰ μὲν δοῦλός ἐστιν ὁ ἐλέγξας. Ast.

III. iii. 237. γῆς τοῦ τοιούτου τῆς πράσεως, μὴ δὲ εἰδότι τὴν μὲν ἀναγωγὴν εἶναι τότε[e] ὅταν τις αἴσθηται[f] τῶν πριαμένων, ἐν πέντε δὲ τῶν νομοφυλάκων τοῖς νεωτάτοις εἶναι τὴν κρίσιν, εἰδὼς δὲ ἂν κριθῇ, τάς τε οἰκίας τοῦ πριαμένου καθηράτω κατὰ τὸν τῶν[g] ἐξηγητῶν νόμον, τῆς τιμῆς τε ἀποδότω[h] τῷ πριαμένῳ τριπλάσιον. [§. 3.] Ὁ δὲ ἀλλαττόμενος ἢ νόμισμα ἀντὶ νομίσματος[i] ἢ καὶ τῶν ἄλλων ζώων ὁτιοῦν ἢ καὶ μὴ ζώων ἀκίβδηλον πᾶν διδότω καὶ δεχέσθω τῷ νόμῳ[k] ξυνεπόμενος. προοίμιον δέ, καθά περ ἄλλων νόμων, δεξώμεθα καὶ περὶ ὅλης ταύτης τῆς κάκης. κιβδηλείαν[l] δὲ χρὴ πάντα ἄνδρα διανοηθῆναι καὶ ψεῦδος καὶ ἀπάτην ὡς ἕν τι γένος ὄν, τοῦτο ᾧ τὴν φήμην ἐπιφέρειν εἰώθασιν οἱ πολλοί, κακῶς λέγοντες ὡς ἐν καιρῷ γιγνόμενον ἑκάστοτε τὸ[m] τοιοῦτον[n] πολλάκις ἂν ὀρθῶς ἔχοι. τὸν καιρὸν δὲ καὶ ὅπου καὶ ὁπότε ἀτάκτως καὶ ἀορίστως ἐῶντες τῇ λέξει ταύτῃ πολλὰ ζημιοῦνταί τε[o] καὶ ζημιοῦσιν ἑτέρους. νομοθέτῃ δὲ οὐκ ἐγχωρεῖ τοῦτο ἀόριστον ἐᾶν, ἀλλ' ἢ μείζους ἢ ἐλάττους ὅρους ἀεὶ δεῖ διασαφεῖν. καὶ δὴ καὶ νῦν ὡρίσθω. ψεῦδος μηδεὶς μηδὲν μηδ' ἀπάτην μηδέ τι κίβδηλον, γένος ἐπικαλούμενος θεῶν, μήτε λόγῳ μήτε ἔργῳ πράξειεν, ὁ μὴ
II. 917. θεομισέστατος ἔσεσθαι μέλλων. οὗτος δ' ἐστὶν ὃς ἂν ὅρκους
III. iii. 238. ὀμνὺς ψευδεῖς μηδὲν φροντίζῃ θεῶν, δεύτερος δὲ ὃς ἂν ἐναντίον τῶν κρειττόνων αὐτοῦ ψεύδηται. κρείττους δὲ οἱ ἀμείνους τῶν χειρόνων πρεσβῦταί τε ὡς ἐπὶ τὸ πᾶν εἰπεῖν τῶν νέων, διὸ καὶ γονεῖς κρείττους[p] ἐκγόνων καὶ ἄνδρες δὴ[q] γυναικῶν καὶ παίδων ἄρχοντές τε ἀρχομένων. οὓς αἰδεῖσθαι πᾶσι[r] πάντας[s] πρέπον ἂν εἴη ἔν ἄλλῃ τε ἀρχῇ πάσῃ[t] καὶ

om ꞁ.—[c] διπλῆν r.—[d] δὲ εἰδότι A et corr Ω: εἰδότι δὲ *r.—[e] τότε om ꞁ et pr AΩ.—[f] αἴσθησις (ται) AΩ.—[g] τῶν om f.—[h] ἀποδιδότω ꞁ.—[i] νομίσματος...καὶ om v.—[k] τεινομένῳ v.—[l] κιβδηλίαν fꞁ.—[m] τὸ om A et pr Ω.—[n] τοιοῦτο r.—[o] τε om A et pr Ω.—[p] κρείττους om r.—[q] δὴ om ꞁ.—[r] πᾶσιν add AΩꞁr.—[s] πάντας...ἀρχῇ om Hrf.

τοῦ τοιούτου τῆς πράσεως] Emtionis hujusmodi (servi), h. e. hujusmodi servi emti, τοῦ τοιούτου πραθέντος; abstractum iterum concreti locum obtinet; vid. ad iii. 5. Ast.

§. 3. πολλὰ] *Multum*, vid. ad iii. 7. De verbo ζημιοῦνται vid. ad viii. 11. Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. ἀεὶ μείζους. Ast.

πᾶσι πάντας] Sic e Codd. Par. et Voss. reposuimus; Par. enim πᾶσιν πάντας et Voss. πᾶσιν πάντα exhibent. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. πᾶσι, Steph. πάντας. Verba deinde ἐν ἄλλῃ τε ἀρχῇ πάσῃ ab Ald. Lov. Bas. 1. et 2. absunt. Ficin.

τῶν ἀστυνόμων ἐν τοῖς πρόσθεν ἱκανῶς εἴρηται· ἐὰν δέ τι προσδεῖν δοκῇ, νομοφύλαξιν ἐπανακοινωσάντες καὶ γράψαντες τὸ δοκοῦν ἐκλιπεῖν εἰς[n] ἀστυνόμιον θέντων ἐν στήλῃ τά III. iii. 240. τε πρῶτα καὶ τὰ δεύτερα τεθέντα αὐτοῖσι τῆς ἀρχῆς νόμιμα.

§. 4. Κιβδήλοις δ' ἐπιτηδεύμασιν ἕπεται κατὰ πόδα[o] καπηλείας ἐπιτηδεύματα. ταύτης δὲ πέρι ξυμπάσης συμβουλὴν πρῶτον δόντες καὶ[p] λόγον ἐπ' αὐτῇ νόμον ὕστερον ἐπιθώμεθα. καπηλεία γὰρ κατὰ πόλιν πᾶσα[q] γέγονεν οὐ βλάβης ἕνεκα τό γε κατὰ φύσιν, πᾶν δὲ τοὐναντίον· πῶς γὰρ οὐκ εὐεργέτης πᾶς ὃς ἂν οὐσίαν χρημάτων ὡντινωνοῦν[r] ἀσύμμετρον οὖσαν καὶ ἀνώμαλον ὁμαλήν τε καὶ σύμμετρον ἀπεργάζηται; τοῦτο ἡμῖν χρὴ φάναι καὶ τὴν τοῦ νομίσματος ἀπεργάζεσθαι[s] δύναμιν, καὶ τὸν ἔμπορον ἐπὶ τούτῳ τετάχθαι δεῖ λέγειν. καὶ μισθωτὸς καὶ πανδοκεὺς καὶ ἄλλα, τὰ μὲν εὐσχημονέστερα, τὰ δὲ ἀσχημονέστερα[t] γιγνόμενα, τοῦτό[u] γε πάντα δύναται, πᾶσιν ἐπικουρίαν ταῖς χρείαις ἐξευπορεῖν καὶ ὁμαλότητα ταῖς οὐσίαις. τί ποτε δὴ τὸ μὴ καλὸν αὐτὸ μηδ' εὔσχημον δοκεῖν[v] εἶναι, καὶ τί τὸ διαβεβληκὸς[w] τυγχάνει, ἴδωμεν, ἵν' εἰ[x] μὴ καὶ τὸ ὅλον, ἀλλ' οὖν μέρη γε ἐξιασώμεθα[y] νόμῳ.

Ω.—[o] κατὰ πολλὰ γρ Ω.—[p] κατὰ υ.—[q] πᾶσαν πόλιν Ξ, πόλιν πᾶσαν ħ.—[r] ὡντινοῦν ħ.—[s] ἀπεργάζεσθαι om pr Ω.—[t] τὰ δὲ ἀσχημονέστερα om pr Ω.—[u] τούτοις υ.—[v] δοκεῖν ΑΩΞυϛħτ: δοκεῖ ϛ.—[w] διαβεβηκὸς Ξ.—[x] εἰ om pr ΑΩ.—[y] ἐξιασώμεθα

τοῖς περὶ τὴν χρείαν] Int. οὖσιν, iis, qui circa fori negotia versantur, h. e. negotiantibus s. mercatoribus. Χρεία est *negotium*, v. Wernsdorf. ad Himer. p. 171. Sic οἱ περὶ cum accusativo, omisso verbi substantivi participio, usurpatur, ut οἱ περὶ ῥητορικήν, *rhetores*. Vid. Hoogev. ad Viger. p. 656.—Verba quæ sequuntur ἅ τε χρὴ ποιεῖν τὸν πωλοῦντα καὶ ἃ μὴ haud dubie, loco suo mota, post μηνυτὰς σαφεῖς collocanda sunt, ut Ficin. quoque vertit: *ut plane ex his pateat, quid oporteat et quid non vendentes facere.* Mox comma post ἀστυνόμιον delevimus. Ast.

ἀστυνόμιον] Hæc verba εἰς ἀστυνόμιον jungenda potius videntur cum θέντων. Steph.

§. 4. τό γε κατὰ φύσιν] *Vere s. recte instituta*, vel simpliciter *per se*. Sic κατὰ φύσιν iii. 4. ubi v. not. In prægressis Ald. Lov. Bas. 1. et 2. κατὰ πᾶσαν πόλιν exhibent. Ast.

πᾶσιν ἐπικουρίαν—ἐξευπορεῖν] Int. δύναται; nam hæc verba epexegesis causa vocibus τοῦτο δύναται (*efficit, præstat*) apposita sunt. Πᾶσιν, dativus, pro πάντων positum est, vid. ad i. 1. Mox pro ἐξιασαίμεθα scripsimus ἐξιασώμεθα, *ut sanemus*, h. e. *turpem famam diluamus.* Cod. Voss. ἐξιωσώμεθα. Ast.

τὸ διαβεβληκὸς] *Infamiæ notam afferens, ignominiosum, turpe*; res enim ipsa dicitur διαβάλλειν eum, qui propter illam male audit; v. H. Stephan. Thesaur. L. G. t. i. p. 675. E. Ceterum duæ mixtæ sunt constructiones: κατὰ τί αὐτὸ δοκεῖ μὴ καλὸν εἶναι, et τί (αὐτοῦ) δοκεῖ τὸ μὴ

III. iii. 239. χάνων τῶν ἀστῶν, μὴ ἔλαττον ἢ τριάκοντα γεγονὼς ἔτη, κολάζων μὲν τὸν ὀμνύντα ἀνατὶ[d] τυπτέτω,[e] ἀφροντιστῶν δὲ καὶ ἀπειθῶν ἔνοχος ἔστω ψόγῳ προδοσίας τῶν νόμων. τὸν δὲ δὴ[f] κίβδηλόν τι πωλοῦντα καὶ μὴ δυνάμενον τοῖς νῦν πείθεσθαι λόγοις ὁ προστυγχάνων τῶν γιγνωσκόντων, δυνατὸς ὢν ἐξελέγχειν, ἐναντίον ἐλέγξας τῶν ἀρχόντων, ὁ μὲν δοῦλος φερέσθω τὸ κιβδηλευθὲν καὶ ὁ μέτοικος, ὁ δὲ πολίτης μὴ ἐλέγχων μὲν ὡς ἀποστερῶν τοὺς θεοὺς κακὸς ἀγορευέσθω, ἐλέγξας δὲ ἀναθέτω τοῖς τὴν ἀγορὰν ἔχουσι θεοῖς. ὁ δὲ δὴ φανερὸς γενόμενός τι[g] πωλῶν τοιοῦτον πρὸς τῷ στερηθῆναι[h] τοῦ κιβδηλευθέντος, ὁπόσης ἂν τιμῆς ἀξιώσῃ τὸ πωλούμενον, κατὰ δραχμὴν ἑκάστην τῇ μάστιγι[i] τυπτέσθω πληγὰς ὑπὸ κήρυκος ἐν τῇ ἀγορᾷ, κηρύξαντος ὧν ἕνεκα μέλλει τύπτεσθαι. τὰ δὲ κιβδηλεύματά τε καὶ κακουργίας τῶν πωλούντων οἵ τε ἀγορανόμοι καὶ οἱ νομοφύλακες πυθόμενοι τῶν ἐμπείρων περὶ ἕκαστα, ἀναγραψάντων ἅ τε χρὴ ποιεῖν τὸν πωλοῦντα καὶ ἃ μή, καὶ[k] πρόσθε[l] τοῦ ἀγορανόμου θέντων ἐν στήλῃ γράψαντες νόμους εἶναι τοῖς[m]
II. 918. περὶ τὴν τῆς ἀγορᾶς χρείαν μηνυτὰς σαφεῖς. τὰ δὲ περὶ

c δύο εἴπῃ ΑΩυḃχ : εἴπῃ δύο *ς.—d ἀνατὶ Af et γρ ḃ. ἀνακτεὶ Ξ : ἀνατεὶ cum *ς pr Ω.—e τυπτέτω τις ΑΩrfχ et γρ ḃ.—f δὴ om υḃ.—g τε υ.—h στερῆναι r.—i τῇ μάστιγι add ΑΩυfḃχ.—k alterum καὶ om pr Ω.—l πρόσθεν fχ.—m ταῖς υ.—n εἰ pr

φερέσθω] Suidas t. ii. p. 311. hunc locum transscribens, habet φορείσθω; sed φέρεσθαι, Latinor. *ferre* (vid. Stroth. ad Liv. ii. 65. et Drakenb. p. 325.) est i. q. ἀποφέρειν s. κομίζεσθαι, *reportare*, ut νικητήρια, ἆθλα (ut Phædr. p. 245. B. 256. D. Polit. iii. 14. p. 406. B. x. 11. p. 613. D. Phædon. p. 264. 478.); tunc omnino est *accipere*, nancisci, ut Polit. vii. 27. τοῦτον καὶ πλεῖον φέρεσθαι τούτου τοῦ ἀγαθοῦ. Sic et φέρειν Legg. ii. 12. vii. 9. p. 800. D. οὗτος τὰ νικητήρια φέρει. Ast.

ὡς ἀποστερῶν τοὺς θεοὺς] *Quasi diis forensibus* (ἀγοραίοις; intelligendi sunt Jupiter, cujus ara erat Athenis, et in primis Mercurius ἐμπολαῖος, mercaturæ præses, v. Aristoph. Plut. 1156.) *id detrahens*. Ast.

τυπτέσθω] Ante τυπτέσθω invenitur dativus μάστιγι: videtur autem Fic. ὑπὸ κήρυκος non aliter accepisse quam si dictum esset ὑπὸ κήρυκι. Steph.

τῇ μάστιγι] E Cod. Voss. revocavimus, quod in libris editis deest. Mox ὑπὸ κήρυκος κηρύξαντος est *præcone simul pronuntiante*; vid. ad vi. 23. Male ante κηρύξαντος vulgo interpungitur. Ast.

ἀγορανόμου] Videri possit scribendum ἀγορανομίου, ut intelligatur de loco ubi judicium exercet ἀγορανόμος. Sic initio pag. seq. dicit ἀστυνόμιον. Steph. Scilicet Ficin. vertit, *in foro proponant*. Bip.

πρόσθε τοῦ ἀγορανομίου] Sic Steph. optime conjecit pro ἀγορανόμου legendum esse, ut locus intelligeretur, ubi judicium exerceret ὁ ἀγορανόμος, sicut in seqq. ἀστυνόμιον. γράψαντες male a prægressis separatum legitur, quum arte cohæreat cum verbis ἐν στήλῃ. Ante νόμους εἶναι int. ὥστε (αὐτά, τὰ ἀναγεγραμμένα). Cornar. *ut sint leges, quæ fori usum manifeste indicent*. Cf. ad ii. 8. Ast.

ἀγρίων βίᾳ ἐλαυνομένους εὐδιεινὴν γαλήνην παρασχὼν ἢ πνίγεσιν ἀναψυχήν, τὰ μετὰ ταῦτα οὐχ ὡς ἑταίρους[g] δε- III. iii. 242. ξάμενος φιλικὰ παράσχῃ ξένια ἑπόμενα ταῖς ὑποδοχαῖς, ὡς δ' ἐχθροὺς αἰχμαλώτους κεχειρωμένους ἀπολυτρώσῃ τῶν μακροτάτων καὶ ἀδίκων καὶ ἀκαθάρτων λύτρων, ταῦτά ἐστι καὶ τὰ τοιαῦτα ἐν ξύμπασι τοῖς τοιούτοις ὀρθῶς[h] ἁμαρτανόμενα τὰς διαβολὰς τῇ τῆς ἀπορίας ἐπικουρήσει παρεσκευακότα. τούτων οὖν χρὴ φάρμακον ἀεὶ τέμνειν τὸν νομοθέτην. ὀρθὸν μὲν δὴ πάλαι τε εἰρημένον ὡς πρὸς[i] δύο μάχεσθαι καὶ ἐναντία χαλεπόν, καθάπερ ἐν ταῖς νόσοις πολλοῖς τε ἄλλοισι· καὶ δὴ καὶ νῦν ἡ τούτων καὶ περὶ ταῦτα ἐστὶ πρὸς δύο μάχη, πενίαν καὶ πλοῦτον, τὸν μὲν ψυχὴν διεφθαρκότα τρυφῇ τῶν ἀνθρώπων, τὴν δὲ λύπαις προτετραμμένην[k] εἰς ἀναισχυντίαν αὐτήν. τίς οὖν δὴ τῆς νόσου ταύτης ἀρωγὴ[l] γίγνοιτ' ἂν ἐν νοῦν ἐχούσῃ πόλει;

πητῶς Ξϛς.—[f] hac voce finitur ϧ.—[g] ἑτέρους (αἱ) Ω, ὀτέρους A.—[h] αἰσχρῶς γρ Ω.—[i] περ (s) A et fortasse pr Ω.—[k] προτετραμμένην Ω, προστεγραμμένην (γ) υ: προστε-

consulunt. Steph.

καταλύσεσιν ἀγαπηταῖς] Sic Cod. Voss. et Ficin. *optato diversorio*; vulgo ἀγαπητῶς. Mox pro ἐλαυνομένους, quod nimis dure referretur ad δεχόμενος, scripsimus ἐλαυνομένοις, ut Stephanus jam conjecerat.—Cod. Voss. vitiose εὐδιανήν. Ast.

ἐλαυνομένους] Non dubito quin scribendum sit ἐλαυνομένοις, quum accus. ille jungi non possit cum παρασχών. Steph.

ἀπολυτρώσῃ] ἀπολυτροῦν h. l. non est *redimere*, sed i. q. λύειν, *dimittere*, accepto pro redemtione pretio. Sic Demosth. in Philipp. Epist. p. 159. 15. Ἀμφίλοχον—συλλαβὼν καὶ τὰς ἐσχάτας ἀνάγκας ἐπιθεὶς, ἀπελύτρωσε ταλάντων ἐννέα. In seqq. ὀρθῶς, quod vulgo ante ἁμαρτανόμενα legitur, voci παρεσκευακότα præposuimus, ut sit *merito*. Monuerat de hoc etiam Steph. Verba cohærent ita: ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἁμαρτανόμενα ἐστὶ παρεσκευακότα, i. e. παρεσκεύακε τὰς διαβολὰς cet.—φάρμακον τέμνειν, vid. ad viii. 5. Ast.

ὀρθῶς] Ad particip. παρεσκευακότα videtur pertinere adverbium ὀρθῶς: (ut significet *merito*) ideoque videndum an hic collocatum fuisse credibile sit. Steph.

πρὸς δύο μάχεσθαι] Proverbium repetitur ab Hercule, qui, quum hydræ Lernææ cancer opitulatum venisset, Iolaum in auxilium dicitur advocasse, vid. Apollodor. Bibl. ii. 5. 2. Phædon. p. 378. ἀλλὰ—πρὸς δύο οὐδ' Ἡρακλῆς λέγεται οἷός τε εἶναι. Euthydem. 267. C. πολὺ γάρ πού εἰμι φαυλότερος τοῦ Ἡρακλέους, ὃς οὐχ οἷός τε ἦν τῇ τε ὕδρᾳ διαμάχεσθαι —καὶ καρκίνῳ ἑτέρῳ τινὶ σοφιστῇ. Cf. Schol. Ruhnk. ad Phædon. p. 11. (ubi locus noster ita citatur: ὀρθὸν μὲν δὴ τὸ πάλαι τε εἰρημένον, ὡς πρὸς δύο μάχεσθαι χαλεπόν). Erasmi. Adag. p. 145. Fischer. ad Phæd. p. 378. Wyttenbach. p. 237. et Jacobs. ad Anthol. Græc. v. ii. p. iii. p. 169.—Cod. Voss. ὥσπερ pro ὡς πρός. Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. εἰ τούτων. Ast.

ἀρωγή] In quibusdam ἀγωγή: sed ἀρωγή aptius est. Steph.

ἀρωγή] Cod. Voss. ἀγωγή, quam scripturam Steph. quoque memorat. Verba quæ sequantur ita capienda sunt: αὕτη ἐστὶν ἡ ἀρωγή· πρῶτον μὲν ὅτι σμικροτάτῳ τῷ—γένει χρῆσθαι cet. Pro ὅτι Cod. Voss. ὅστις. Ast.

ΚΛ. Πρᾶγμ' ἔσθ', ὡς ἔοικεν, οὐ φαῦλον, οὐδὲ σμικρᾶς
δεόμενον ἀρετῆς.

ΑΘ. Πῶς λέγεις, ὦ φίλε Κλεινία; σμικρὸν γένος ἀν-
III. iii. 241. θρώπων καὶ φύσει ὀλίγον καὶ ἄκρᾳ τροφῇ τεθραμμένον,
ὅταν εἰς χρείας τε καὶ ἐπιθυμίας τινῶν ἐμπίπτῃ, καρτερεῖν
πρὸς τὸ μέτριον δυνατόν ἐστι, καὶ ὅταν ἐξῇ[z] χρήματα λα-
βεῖν πολλά, νήφει καὶ πρότερον αἱρεῖται τοῦ πολλοῦ τὰ τοῦ
μέτρου ἐχόμενον: τὰ δὲ τῶν ἀνθρώπων πλήθη πᾶν τοὐναν-
τίον ἔχει τούτοις, δεόμενά τε ἀμέτρως δεῖται καὶ ἐξὸν κερ-
δαίνειν τὰ μέτρια ἀπλήστως αἱρεῖται κερδαίνειν. διὸ πάν-
τα τὰ περὶ τὴν καπηλείαν καὶ ἐμπορίαν[a] καὶ πανδοκείαν[b]
γένη διαβέβληταί τε καὶ ἐν αἰσχροῖς γέγονεν ὀνείδεσιν,
ἐπεὶ εἴ τις, ὃ μή ποτε γένοιτο οὐδ' ἔσται, προσαναγκάσειε
—γελοῖον μὲν εἰπεῖν, ὅμως δὲ[c] εἰρήσεται—πανδοκεῦσαι[d]
τοὺς πανταχῇ ἀρίστους ἄνδρας ἐπί τινα χρόνον ἢ καπη-
λεύειν ἤ τι τῶν τοιούτων πράττειν, ἢ καὶ γυναῖκας ἔκ τινος
ἀνάγκης εἱμαρμένης τοῦ τοιούτου μετασχεῖν τρόπου, γνοίη-
μεν ἂν ὡς φίλον καὶ ἀγαπητόν ἐστιν ἕκαστον τούτων, καὶ
εἰ κατὰ λόγον ἀδιάφθορον γίγνοιτο, ἐν μητρὸς ἂν καὶ τρο-
φοῦ σχήματι τιμῷτο τὰ τοιαῦτα πάντα. νῦν δὲ ὁπόταν εἰς
II. 919. ἐρήμους τις καπηλείας ἕνεκα τόπους καὶ πανταχόσε μήκη
ἔχοντας ὁδῶν ἱδρυσάμενος οἰκήσεις, ἐν ἀπορίᾳ γιγνομένους
καταλύσεσιν ἀγαπηταῖς[e] δεχόμενος,[f] ἢ ὑπὸ χειμώνων

ἐ α
ℌ𝔯 et γρ Ω, αξιωσώμεθα A, ἀξιωσώμεθα ΞΩ𝔯𝔣 et γρ 𝔥: ἐξιασαίμεθα 𝔰.—[z] ἕξει corr A.
κ
—[a] ἐμπορείαν 𝔣𝔥.—[b] πανδοκείαν Ξ𝔣𝔥, πανδοχείαν Ω𝔯, πανδυχείαν corr A, πανδοχίαν
κ
𝔳: πανδοκίαν 𝔰.—[c] δὲ om A et pr Ω.—[d] πανδοχεῦσαι Ω, πανδοχεῦσαι Ac.—[e] ἀγα-
καλὸν εἶναι. Ast.

πρᾶγμ' ἔσθ'] Hæc verba in libris omnibus Cliniæ tribuuntur, sequentia vero Πῶς λέγεις, ὦ φίλε Κλεινία cet. Atheniensi. Bene Grouius orationis distributionem esse turbatam animadvertit, quem secuti sumus. Ast.

καὶ—τεθραμμένον] *Idque optime educatum s. institutum.*—τὸ τοῦ μέτρου ἐχόμενον, i. e. τὸ μέτριον.—Ante δεόμενα int. *scilicet*. Ast.

ὃ μὴ γένοιτο] *Quod nolim, hoc absit velim.*; formula est averruncandi. Sic Demosth. Orat. de Rhod. Libert. p. 196. 19. εἴ ποθ', ὃ μὴ γένοιτο, τοιοῦτό τι συμβαίη. In Mid. p. 581. 22. ὃ μὴ γένοιτο, οὐδ' ἔσται. Contra Aphob. 834. 24. ἐὰν γὰρ ἀποφύγῃ με οὗτος, ὃ μὴ γένοιτο. p. 842. 14. εἰ δ' ὑμεῖς ἄλλο τι γνώσεσθε, ὃ μὴ γένοιτο, τίνα οἴεσθε αὐτὴν ψυχὴν ἕξειν. Cf. Lambec. ad A. Gell. N. Attic. vii. 3.—ἐν μητρὸς—σχήματι cet. Vid. ad ix. 4. Ast.

ἀγαπητῶς] Legitur etiam ἀγαπηταῖς: quod malo ut intelligamus de diversoriis quibus illi contenti sunt sive quæ boni

οὐ ῥᾴδιον νομοθετεῖν, κρινέσθω γε μὴν ὑπὸ τῶν τὰ ἀριστεῖα
εἰληφότων τῷ ἐκείνων μίσει τε καὶ ἀσπασμῷ. ὃς δ' ἂν
καπηλείας τῆς[v] ἀνελευθέρου τέχνῃ τινὶ μετάσχῃ, γραφέσ-
θω μὲν αὐτὸν γένους αἰσχύνης ὁ βουλόμενος πρὸς τοὺς ἀρε-
τῇ πρώτους κεκριμένους, ἐὰν δὲ δόξῃ ἀναξίῳ ἐπιτηδεύματι
καταῤῥυπαίνειν τὴν αὑτοῦ πατρῴαν ἑστίαν, δεθεὶς ἐνιαυτὸν
ἀποσχέσθω τοῦ τοιούτου, καὶ ἐὰν αὖθις, ἔτη δύο, καὶ ἐφ' II. 920.
ἑκάστης ἁλώσεως τοὺς δεσμοὺς μὴ παυέσθω διπλασιάζων
τὸν ἔμπροσθεν χρόνον. δεύτερος μὴν νόμος, μέτοικον εἶναι
χρεὼν ἢ ξένον ὃς ἂν μέλλῃ καπηλεύσειν. τὸ δὲ τρίτον καὶ
τρίτος, ὅπως ὡς ἄριστος ἢ καὶ κακὸς ὡς ἥκιστα ὁ τοιοῦτος
ἡμῖν ᾖ ξύνοικος ἐν τῇ πόλει, τοὺς νομοφύλακας χρὴ νοῆσαι III. iii. 244.
φύλακας[w] εἶναι μὴ μόνον ἐκείνων οὓς φυλάττειν ῥᾴδιον μὴ
παρανόμους καὶ κακοὺς γίγνεσθαι, ὅσοι γενέσει καὶ τροφαῖς
εὖ πεπαίδευνται, τοὺς δὲ μὴ τοιούτους ἐπιτηδεύματά τε[x]
ἐπιτηδεύοντας ἃ προτροπὴν[y] ἔχει τινὰ ἰσχυρὰν[z] πρὸς τὸ
προτρέπειν[a] κακοὺς γίγνεσθαι, φυλακτέον μᾶλλον. ταύτῃ
δὴ[b] τὰ περὶ τὴν καπηλείαν πολλὴν οὖσαν καὶ πολλὰ ἐπι-

Ω.—[v] τῆς om r et pr Ω.—[w] φύλακας (in syllaba λακ corr) A, φυλας (ακ superscr.) Ω.—[x] ἐπιτηδεύματά τε om r et pr AΩ.—[y] ἀποτροπὴν A et pr Ω, ἃ τροπὴν γρ Ω.—[z] ἰσχυρὰν post προτρέπειν ponit r.—[a] τρέπειν (προ in mg posito) A, (πρὸ superscr.) τρέπειν Ω.—[b] δὴ AΩ

καταῤῥυπαίνειν] Sic c. 14. p. 637. D. οἷον κῆρες ἐπιπεφύκασιν, αἳ καταμιαίνουσί τε καὶ καταῤῥυπαίνουσιν αὐτά. Ast.

τὸν ἔμπροσθεν] Scribendum videtur τοῦ ἔμπροσθεν χρόνου, qui genitivi jungantur cum accus. δεσμούς. Alioqui retinendo accusativos, scribendum τοῦ δεσμοῦ: quo singul. numero sic utitur et princip. p. 908. Steph.

τοῦ—χρόνου] Sic legendum esse pro eo, quod vulgo scribitur τὸν ἔμπρ. χρόνον, quilibet statim videbit, idque etiam Steph. monuit. Μὴ παυέσθω διπλασιάζων est: *semper duplicato*. Ast.

τοὺς νομοφύλακας] Hæc verba, puncto, quod in libris editis extat, deleto, prægressis jungenda sunt; namque ὅπως cum conjunctivo est *ut*, quod cum sequentibus arte cohæret. Steph. post τοὺς interponi jubebat δὲ, quo orationis cohærentia periret, etsi Ficin. ita vertit: *nec ignorare legum custodes debent*. Sensus est: *ut ejusmodi homines* (peregrini vel inquilini, qui artem cauponiam exercent) *quam optimi vel minime mali sint, tertia lex legum custodes jubebit non solum eorum custodes esse, quos, utpote bene educatos* (int. cives), *facile custodiant, verum etiam, idque multo magis, eorum, qui, educationis bonæ expertes, rebus student in pravitatem inducentibus* (et hi sunt peregrini illi et inquilini). Ad τρίτος int. νόμος; deinde verba ita construe: ἢ καὶ ὡς ἥκιστα κακός. Pro ἀλλὰ καὶ τῶν μὴ τοιούτων accusativus τοὺς δὲ μὴ τοιούτους positus est propter prægressos accusativos. De perissologia illa προτροπὴν—πρὸς τὸ προτρέπειν vid. ad ii. 3. Ast.

ταύτῃ δὲ] Cod. Voss. ταύτῃ δή. Ficin. autem: *cum vero cauponatio multiplex atque varia sit*. Sensus poscebat: ταύτῃ δὲ τὰ περὶ τὴν καπηλείαν, πολλὰ ἐπιτηδεύματα τοιαῦτα κεκτημένην (*habentem*. h. e. complectentem), πολλὰ ὄντα, h. e. τῶν—πολλῶν ὄντων: *Itaque res cau-*

πρῶτον μὲν ὅτι σμικροτάτῳ χρῆσθαι κατὰ δύναμιν τῷ τῶν καπήλων γένει, ἔπειτα τούτοις τῶν ἀνθρώπων προστάττειν ὧν διαφθειρομένων οὐκ ἂν γίγνοιτο μεγάλη λύμη τῇ πόλει, τρίτον δὲ αὐτοῖς τοῖς[m] μετασχοῦσι τούτων τῶν ἐπιτηδευμάτων εὑρεῖν μηχανὴν ὅπως ἤθη μὴ ἀνέδην ἀναισχυντίας τε καὶ ἀνελευθέρου[n] ψυχῆς μέτοχα[o] συμβήσεται γίγνεσ-
III. iii. 213. θαι ῥᾳδίως. μετὰ δὴ τὰ νῦν εἰρημένα περὶ ταῦτα νόμος ἀγαθῇ τύχῃ τοιόσδε ἡμῖν γιγνέσθω. Μαγνήτων οὓς ὁ[p] θεὸς ἀνορθῶν[q] πάλιν[r] κατοικίζει,[s] γεωμόροι ὅσοι τῶν τετταράκοντα καὶ πεντακισχιλίων ἑστιῶν εἰσί, μήτε κάπηλος ἑκὼν μηδ' ἄκων μηδεὶς γιγνέσθω μήτ'[t] ἔμπορος μήτε διακονίαν μηδ' ἥν τινα κεκτημένος ἰδιώταις τοῖς μὴ ἐξ .ἴσου ἑαυτῷ, πλὴν πατρὶ καὶ μητρὶ καὶ τοῖς ἔτι τούτων εἰς τὸ ἄνω γένεσι[u] καὶ πᾶσι τοῖς αὑτοῦ πρεσβυτέροις, ὅσοι ἐλεύθεροι ἐλευθέρως. τὸ δ' ἐλευθερικὸν καὶ ἀνελεύθερον ἀκριβῶς μὲν

τραμμένην (ρ above) *s.—[l] ἀγωγὴ A, ἀγωγὴ Ωυτ.—[m] τοῖς om τ.—[n] ἀνελευθερίου A et pr Ω.—[o] μέτοχος Ξ, μέτοχοι f.—[p] οὓς ὁ A et pr Ω: οὓς ἂν ὁ s.—[q] ὀρθῶς τ.—[r] πάλιν ὕστερον f.—[s] κατοικίζει A, κατοικίζει (η above) Ω: κατοικίζῃ *s.—[t] libri μηδ'.—[u] γένεσιν

ἀνέδην] Legitur etiam ἀναίδην in uno vet. libro: sed nullo modo vocem hanc probo, quum supervacanea quodammodo futura sit ante ἀναισχυντίας. Steph.

ἀνέδην] Liber unus, Stephano referente, pro ἀνέδην habet ἀναίδην, quam vocem, sæpenumero cum altera ἀνέδην confusam (vid. Taylor. ad Demosthen. pro Coron. p. 171. t. i. Reisk. Appar. Crit. in Demosth.) viri docti jam reprobarunt. Cf. Schweighæus. ad Polyb. t. vi. p. 646. Tzschuck. ad Strabon. xi. t. iv. p. 481. et Buttmann. ad Plat. Gorg. §. 108. 'Ανέδην (ab ἀνίημι) est *libere*, licenter, effrenate, effuse, vid. Perizon. ad Ælian. V. H. i. 4. Wesseling. ad Diodor. Sic. ii. 59. xvi. 37. Verba ita construenda sunt: ὅπως μὴ ἤθη ῥᾳδίως ξυμβήσεται γίγνεσθαι ἀνέδην μέτοχα ἀναισχυντίας τε καὶ ἀνελευθέρου ψυχῆς. Ast.

οὓς—κατοικίζει] Sic Cod. Voss. pro οὓς ἂν—κατοικίζῃ, in quo ἂν ex prima verbi ἀνορθῶν syllaba natum esse liquet. De re ipsa vid. viii. 12. p. 848. D. γεωμόροι, vid. ad v. 8.—κεκτημένος, simpliciter est *habens*, *exercens*, vid. ad i. 8. Ast.

τοῖς μὴ ἐξίσου] Int. οὖσι, ut adverbialiter positum ἐξίσου adjectivi partes agat: *qui non ipsi æquales sunt*. Rectius autem, ni fallor, scribitur ἐξ ἴσου, int. τιμήματος, *eodem censu et ordine*. Sic v. 12. p. 743. A. τῶν ἐκ διπλασίων μὲν χρημάτων, ἡμίσεων δὲ ἀναλωμάτων. Ubi vid. not. Ast.

γένεσι] Scribendum videri possit γένει, ut intelligantur οἱ εἰς τὸ ἄνω ἔτι τούτων γένει, h. e. πρόγονοι, *majores*, ut ix. 17. p. 880. E. πατρὸς γὰρ ἢ μητρὸς ἢ τούτων ἔτι προγόνων. Similiter c. 14. p. 878. A. πατρὶ καὶ τοῖς ἄνω τοῦ γένους. Scilicet γένη de *liberis* usurpatur, non, quod equidem sciam, de *cognatis*, qui dicuntur, adscendentibus, qui h. l. intelliguntur; γένει vero semper apponitur, ubi cognatio significatur. Offendit vero in his εἰς τό; nam simpliciter dicitur ὁ ἄνω τινὸς (sc. ὤν), non ὁ εἰς τὸ ἄνω. Hinc aptius mihi videretur γένους, ut verba ita cohærerent: καὶ τοῖς ἔτι τούτων πρεσβυτέροις εἰς τὸ ἄνω γένους (εἰς esset *quod attinet ad s. propter*; igitur: *quia genere superiores sunt*). Ast.

ὅσοι ἐλεύθεροι ἐλευθέρως] Ficin. *qui liberi sunt et libere vivunt*. Ast.

οὐ ῥᾴδιον νομοθετεῖν, κρινέσθω γε μὴν ὑπὸ τῶν τὰ ἀριστεῖα
εἰληφότων τῷ ἐκείνων μίσει τε καὶ ἀσπασμῷ. ὃς δ' ἂν
καπηλείας τῆς[v] ἀνελευθέρου τέχνῃ τινὶ μετάσχῃ, γραφέσ-
θω μὲν αὐτὸν γένους αἰσχύνης ὁ βουλόμενος πρὸς τοὺς ἀρε-
τῇ πρώτους κεκριμένους, ἐὰν δὲ δόξῃ ἀναξίῳ ἐπιτηδεύματι
καταρρυπαίνειν τὴν αὑτοῦ πατρῴαν ἑστίαν, δεθεὶς ἐνιαυτὸν
ἀποσχέσθω τοῦ τοιούτου, καὶ ἐὰν αὖθις, ἔτη δύο, καὶ ἐφ' II. 920.
ἑκάστης ἁλώσεως τοὺς δεσμοὺς μὴ πανέσθω διπλασιάζων
τὸν ἔμπροσθεν χρόνον. δεύτερος μὴν νόμος, μέτοικον εἶναι
χρεὼν ἢ ξένον ὃς ἂν μέλλῃ καπηλεύσειν. τὸ δὲ τρίτον καὶ
τρίτος, ὅπως ὡς ἄριστος ἢ καὶ κακὸς ὡς ἥκιστα ὁ τοιοῦτος
ἡμῖν ᾖ ξύνοικος ἐν τῇ πόλει, τοὺς νομοφύλακας χρὴ νοῆσαι III. iii. 244.
φύλακας[w] εἶναι μὴ μόνον ἐκείνων οὓς φυλάττειν ῥᾴδιον μὴ
παρανόμους καὶ κακοὺς γίγνεσθαι, ὅσοι γενέσει καὶ τροφαῖς
εὖ πεπαίδευνται, τοὺς δὲ μὴ τοιούτους ἐπιτηδεύματά τε[x]
ἐπιτηδεύοντας ἃ προτροπὴν[y] ἔχει τινὰ ἰσχυρὰν[z] πρὸς τὸ
προτρέπειν[a] κακοὺς γίγνεσθαι, φυλακτέον μᾶλλον. ταύτῃ
δὴ[b] τὰ περὶ τὴν καπηλείαν πολλὴν οὖσαν καὶ πολλὰ ἐπι-

ακ
Ω.—[v] τῆς om r et pr Ω.—[w] *φύλακας* (in syllaba λακ corr) A, *φυλας* Ω.—[x] *ἐπιτηδεύματά τε* om r et pr AΩ.—[y] *ἀποτροπὴν* A et pr Ω, *ἃ τροπὴν γρ* Ω.—[z] *ἰσχυρὰν*
πρὸ
post *προτρέπειν* ponit r.—[a] *τρέπειν* (*προ* in mg posito) A, . *τρέπειν* Ω.—[b] *δὴ* AΩ

καταῤῥυπαίνειν] Sic c. 14. p. 637. D. *οἷον κῆρες ἐπιπεφύκασιν, αἳ καταμιαίνουσί τε καὶ καταῤῥυπαίνουσιν αὐτά.* Ast.

τὸν ἔμπροσθεν] Scribendum videtur *τοῦ ἔμπροσθεν χρόνου*, qui genitivi jungantur cum accus. *δεσμούς*. Alioqui retinendo accusativos, scribendum *τοῦ δεσμοῦ*: quo singul. numero sic utitur et princip. p. 908. Steph.

τοῦ—χρόνου] Sic legendum esse pro eo, quod vulgo scribitur *τὸν ἔμπρ. χρόνον*, quilibet statim videbit, idque etiam Steph. monuit. *Μὴ πανέσθω διπλασιάζων* est: *semper duplicato*. Ast.

τοὺς νομοφύλακας] Hæc verba, puncto, quod in libris editis extat, deleto, prægressis jungenda sunt; namque *ὅπως* cum conjunctivo est *ut*, quod cum sequentibus arte cohæret. Steph. post *τοὺς* interponi jubebat *δὲ*, quo orationis cohærentia periret, etsi Ficin. ita vertit: *nec ignorare legum custodes debent*. Sensus est: *ut ejusmodi homines* (peregrini vel inquilini, qui artem cauponiam exercent) *quam optimi vel minime mali sint, tertia lex legum custodes jubebit non solum eorum custodes esse, quos, utpote bene educatos* (int. cives), *facile custodiant, verum etiam, idque multo magis, eorum, qui, educationis bonæ expertes, rebus student in pravitatem inducentibus* (et hi sunt peregrini illi et inquilini). Ad *τρίτος* int. *νόμος*; deinde verba ita construe: *ἢ καὶ ὡς ἥκιστα κακός*. Pro *ἀλλὰ καὶ τῶν μὴ τοιούτων* accusativus *τοὺς δὲ μὴ τοιούτους* positus est propter prægressos accusativos. De perissologia illa *προτροπὴν—πρὸς τὸ προτρέπειν* vid. ad ii. 3. Ast.

ταύτῃ δὲ] Cod. Voss. *ταύτῃ δή*. Ficin. autem: *cum vero cauponatio multiplex atque varia sit*. Sensus poscebat: *ταύτης δὲ τὰ περὶ τὴν καπηλείαν, πολλὰ ἐπιτηδεύματα τοιαῦτα κεκτημένην* (*habentem*. h. e. complectentem), *πολλὰ ὄντα*, h. e, *τῶν—πολλῶν ὄντων*: *Itaque res cau-*

τηδεύματα τοιαῦτα κεκτημένην, ὅσα περ ἂν[c] αὐτῶν λειφθῇ[d] δόξαντα ἐκ πολλῆς ἀνάγκης ἐν τῇ πόλει δεῖν εἶναι, συνελθεῖν αὖ χρεὼν περὶ ταῦτα τοὺς νομοφύλακας μετὰ τῶν ἐμπείρων ἑκάστης καπηλείας, καθά περ ἔμπροσθεν ἐπετάξαμεν τῆς κιβδηλείας[e] πέρι, ξυγγενοῦς τούτῳ πράγματος, συνελθόντας δὲ ἰδεῖν λῆμμά τε καὶ ἀνάλωμα τί ποτε τῷ καπήλῳ κέρδος ποιεῖ τὸ μέτριον, γράψαντας[f] δὲ θεῖναι τὸ γιγνόμενον ἀνάλωμα καὶ λῆμμα καὶ φυλάττειν, τὰ μὲν ἀγορανόμους, τὰ δὲ ἀστυνόμους, τὰ δὲ ἀγρονόμους.[g] καὶ σχεδὸν οὕτως ἂν καπηλεία τὰ μὲν ὠφελοῖ ἑκάστους, σμικρότατα δὲ ἂν βλάπτοι τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι χρωμένους.

§. 5. Ὅσα τις ἂν ὁμολογῶν ξυνθέσθαι μὴ ποιῇ κατὰ τὰς ὁμολογίας, πλὴν ὧν ἂν νόμοι ἀπείργωσιν[h] ἢ ψήφισμα, ἤ τινος ὑπὸ ἀδίκου[i] βιασθεὶς ἀνάγκης ὁμολογήσῃ, καὶ ἐὰν
III. iii. 245. ἀπὸ[k] τύχης ἀπροσδοκήτου τις ἄκων κωλυθῇ, δίκας εἶναι τῶν ἄλλων ἀτελοῦς ὁμολογίας ἐν ταῖς φυλετικαῖσι δίκαις, ἐὰν ἐν διαιτηταῖς ἢ γείτοσιν ἔμπροσθε[l] μὴ δύνωνται διαλλάττεσθαι. Ἡφαίστου καὶ Ἀθηνᾶς ἱερὸν τὸ τῶν δημιουργῶν γένος, οἳ τὸν βίον ἡμῖν ξυγκατεσκευάκασι τέχναις, Ἄρεως[m] δ' αὖ καὶ Ἀθηνᾶς οἱ τὰ τῶν δημιουργῶν σώζοντες τέχναισιν ἑτέραις ἀμυντηρίοις[n] ἔργα· δικαίως δὲ καὶ τὸ[o] τούτων γένος ἱερόν ἐστι τούτων τῶν θεῶν. οὗτοι δὴ[p] πάντες χώραν καὶ δῆμον θεραπεύοντες διατελοῦσιν, οἱ μὲν

τε: δὲ *s.—[c] ἂν om A et pr Ω.—[d] ληφθῇ v.—[e] κιβδηλίας s.—[f] γράψαντες f.—[g] τὰ δὲ ἀγρονόμους om pr AΩ.—[h] ἀπειργάσωσιν f.—[i] ὑποδίκου rf et pr AΩ.—[k] ἀπὸ Ω, ὑπὸ vfr.—[l] ἔμπροσθεν AΩ.—[m] ἄρεος fr et corr A, ἄρεως Ω.—[n] ἀμυντηρί v.—

ponia quum tam multiplex ac varia sit multasque ejusmodi artes complectatur cet. Ast.

λῆμμά τε καὶ ἀνάλωμα] *Acceptum et expensum* s. reditus et impensæ, ut apud Lys. p. 905. t. v. Cf. Dorvill. ad Charit. p. 87. Mox libri vett. καπηλείᾳ μὲν, ὠφελοῖ. Ast.

§. 5. ὅσα τις ἂν] Est: περὶ τούτων (*quod ad ea attinet*), ὅσα τις ἂν—ὁμολογίας, πλὴν (τούτων) ὧν ἂν νόμοι ἀπείργωσιν ἢ ψήφισμα ἢ (ἐὰν) ὑπὸ ἀδίκου τινὸς ἀνάγκης βιασθεὶς ὁμολογήσῃ. Ast.

Ἡφαίστου] Cf. Procl. Hymn. in Minerv. v. 20. *Biblioth. d. alt. Liter. u. Kunst* p. ii. p. 34. Vid. Wesseling. ad Diodor. v. 74. p. 390. Mox ad Ἄρεως δ' αὖ καὶ Ἀθηνᾶς (*belli præsidum*) int. ἱεροί εἰσιν οἱ, τὰ τῶν δημιουργῶν ἔργα σώζοντες τέχναισιν ἑτέραις (*itidem*, vid. ad vi. 21. Igitur est: *itidem artibus atque illis belli artibus*) ἀμυντηρίοις. Mox δὲ est i. q. γὰρ, *etenim*, vid. ad ii. 1. Ast.

ἄρχοντες τῶν κατὰ πόλεμον ἀγώνων, οἱ δὲ ὀργάνων τε καὶ ἔργων ἀποτελοῦντες γένεσιν[q] ἔμμισθον· οἷς δὴ περὶ τὰ τοιαῦτα οὐ πρέπον ἂν εἴη ψεύδεσθαι, θεοὺς προγόνους αὑτῶν[r] αἰδουμένους. ἂν δή τις δημιουργῶν εἰς χρόνον εἰρημένον ἔργον μὴ ἀποτελέσῃ διὰ κάκην, μηδὲν τὸν βιοδότην θεὸν ἐπαιδεσθείς, ἡγούμενος ὡς οἰκεῖον συγγνώμονα εἶναι θεόν, οὐδὲν τῷ νῷ βλέπων, πρῶτον μὲν δίκην τῷ θεῷ ὑφέξει, δεύτερον δὲ ἑπόμενος αὐτῷ νόμος κείσθω, τὴν τιμὴν τῶν ἔργων ὀφειλέτω ὧν ἂν τὸν ἐκδόντα ψεύσηται καὶ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἐν τῷ ῥηθέντι χρόνῳ προῖκα ἐξεργαζέσθω. καὶ ἀναιρουμένῳ δ' ἔργον ξυμβουλευτὴς νόμος, ἅπερ τῷ πωλοῦντι ξυνεβούλευε μὴ πλέονος τιμᾶν διαπειρώμενον ἀλλ' ὡς ἁπλούστατα τῆς ἀξίας, ταὐτὸν δὴ προστάττει καὶ τῷ ἀναιρουμένῳ· γιγνώσκει γὰρ ὅ γε δημιουργὸς τὴν ἀξίαν. ἐν ἐλευθέρων οὖν πόλεσιν οὐ δή ποτε χρὴ τέχνῃ, σαφεῖ[s] τε καὶ ἀψευδεῖ φύσει πράγματι, διαπειρᾶσθαι τῶν ἰδιωτῶν τεχνάζοντα αὐτὸν τὸν δημιουργόν· δίκας δὲ εἶναι τούτων τῷ ἀδικουμένῳ πρὸς τὸν ἀδικοῦντα. ἐὰν δέ τις ἐκδοὺς αὖ δημιουργῷ μὴ ἀποδῷ τοὺς μισθοὺς ὀρθῶς κατὰ[t] τὴν ἔννομον ὁμολογίαν γενομένην, Δία δὲ πολιοῦχον καὶ Ἀθηνᾶν κοινωνοὺς πολιτείας ἀτιμάζων, βραχὺ κέρδος ἀγαπῶν,[u] λύῃ μεγάλας

II. 921.

III. iii. 246.

[o] τὸ om A et pr Ω.—[p] δὲ v.—[q] γενέσθαι v.—[r] αὐτῶν om v.—[s] σαφῆ...ἀψευδῆ v.—

ἀποτελοῦντες γένεσιν] *Procreantes*, h. e. efficientes s. conficientes mercede.—προγόνους, i. e. ἀρχηγούς, *et generis et artis principes vel auctores*. De accusativo αἰδουμένους dativum οἷς excipiente vid. ad iii. 5.—βιοδότην. Usitatiores sunt formæ βιοδώτης et βιοδώτωρ. Ast.

βλέπων] Cod. Voss. κλέπτων. Ast.

δεύτερον δὲ ἑπόμενος] Verba ita cohærent: πρῶτον μὲν—ὑφέξει, δεύτερον δὲ—ὀφειλέτω; interpositis autem verbis ἑπόμενος αὐτῷ νόμος κείσθω, quibus δεύτερον illud explicatur, sequi debebat infinitivus ὀφείλειν; sed imperativus, qui refertur ad δεύτερον δὲ, subsequitur, quasi illa ἑπόμενος—κείσθω in parenthesi posita sint. Ast.

τὸν ἐκδόντα] *Qui opus locavit* (ab artifice faciendum); ἐκδιδόναι, *locare*, dicitur, qui mercede quid faciendum curat, ut Parmenid. p. 127. A. κατελάβομεν τὸν Ἀντιφῶντα οἴκοι χαλινόν τινα χαλκεῖ ἐκδιδόντα σκευάσαι. Xenoph. de re Equestr. ii. 2. Contra artifex, qui faciendum quid conducit, dicitur ἐκλαβεῖν (vid. Perizon. ad Ælian. V. H. xiv. 15.) vel ἀναιρεῖσθαι, *suscipere* vel *redimere* (unde Latin. *redemtor*).—Cod. Voss. ἐξεργάζεσθαι. Ast.

διαπειρώμενον] διαπειρᾶσθαί τινος, *experiri aliquem* vel tentare, an capi vel decipi possit, est deinde *decipere, defraudare*, ut in seqq. διαπειρᾶσθαι τῶν ἰδιωτῶν, ubi τεχνάζοντα (*dolos struentem*, h. e. *dolose*, ut Epinom. 11. p. 989. D. οὐ σχήμασι τεχνάζοντας, ἀλλ' ἀληθείᾳ τιμῶντας ἀρετήν) et τέχνῃ paronomasiam facit, vid. ad ii. 4. In prægressis καὶ—δὲ est *etiam, præterea*, vid. ad i. 9. Ast.

λύῃ] Cod. Voss. λύει, mendose. Ast.

κοινωνίας, νόμος ὁ βοηθῶν ἔστω τῷ τῆς πόλεως ξυνδέσμῳ
μετὰ θεῶν. ὃς γὰρ ἂν προαμειψάμενος[v] ἔργον μισθοὺς μὴ
ἀποδιδῷ ἐν χρόνοις τοῖς ὁμολογηθεῖσι, διπλοῦν πραττέσθω·
ἐὰν δὲ ἐνιαυτὸς ἐξέλθῃ, τῶν ἄλλων ἀτόκων ὄντων χρημά-
των, ὁπόσα δανεισμῷ[w] ξυμβάλλοι τις, οὗτος τῇ δραχμῇ
ἑκάστου μηνὸς ἐπωβελίαν κατατιθέτω. δίκας δὲ εἶναι του-
των ἐν τοῖς κατὰ φυλὰς δικαστηρίοις. ὡς δὲ ἐν παρέργῳ
περὶ τῶν κατὰ πόλεμον δημιουργῶν ὄντων σωτηρίας, στρα-
τηγῶν τε[x] καὶ ὅσοι περὶ ταῦτα τεχνικοί, δίκαιον εἰπεῖν,
ὅτι τὸ παράπαν ἐμνήσθημεν δημιουργῶν, ὡς τούτοις αὖ,
καθάπερ ἐκείνοις, οἷον ἑτέροις οὖσι δημιουργοῖς. ἐὰν τις
III. iii. 247. ἄρα καὶ τούτων ἀνελόμενος δημόσιον ἔργον εἴθ' ἑκὼν εἴτε
προσταχθὲν καλῶς ἐξεργάσηται,[y] τὰς τιμάς, οἳ δὴ μισθοὶ
πολεμικοῖς ἀνδράσιν εἰσίν, ἀποδιδῷ δικαίως, ὁ νόμος αὐτὸν
ἐπαινῶν οὔποτε καμεῖται· ἐὰν δὲ προαμειψάμενος ἔρ-
γον τι τῶν κατὰ πόλεμον καλῶν ἔργων μὴ ἀποδιδῷ, μέμ-
ψεται. νόμος οὖν οὗτος ἐπαίνῳ περὶ τούτων ἡμῖν μεμιγμέ-
νος κείσθω, ξυμβουλευτικός, οὐ[z] βιαστικός, τῷ πλήθει τῶν

[t] καὶ f.—[u] ἀγαγὼν v.—[v] προσαμειψάμενος Ω.—[w] δαπανεισμῷ v.—[x] δὲ ΑΩ.—[y] ἐξ-

προαμειψάμενος ἔργον] *Præoccupans opus*, h. e. priusquam mercedem dedit, opus ad se vindicans vel simpliciter accipiens. Mox διπλοῦν πραττέσθω (passive, vid. Raphel. et Wetsten. ad Luc. iii. 13. Pollux ix. 31. Thom. M.) est: *duplum ab eo exigitor*. Ast.

ἐπωβελίαν] *Obolum* (sextam drachmæ partem) *usuræ loco* (ὡς τόκον) *pendito*. Ἐπωβελία proprie dicebatur *sexta pars æstimationis litis*, quam in causis pecuniariis et judiciis ignominiosis persolvere debebat accusator, qui reum peragere non potuerat, ita ut in quamlibet drachmam obolo mulctaretur. Vid. Schol. Ruhnk. p. 236. Suid. t. i. p. 846. ubi v. Küster. Salmas. de modo usur. p. 12. S. Petit. Legg. Attic. p. 486. Suidas: ἐπωβελία ὁ τόκος ὑπὸ Πλάτωνος Νόμων ια'. Ast.

σωτηρίας] Epexegesis est: *de iis, qui belli sunt opifices, iisque salutis* (opificibus, i. e. effectoribus). Paulo post dativi τούτοις—οὖσι δημιουργοῖς, pro quibus genitivos exspectabas (*quum hi itidem*, ac illi, *opifices iique alii sint*) absolute sunt positi, vid. Matthiæ Gr. Gr. p. 819. Ast.

καὶ τὰς τιμὰς] Stephano suadente, καὶ interposuimus; explicat vir ille doctissimus hunc locum ita: *Si ille hoc fecerit, et lex eum meritis honoribus prosequi velit, nullum eam laudandi finem faciet*. Subjicit vero: 'alioqui scribendum esset ἀποδιδοὺς.' Sed e sequenti μέμψεται, quod ad τὸν ἀνελόμενον δημόσιον ἔργον refertur, perspicitur, etiam verbi καμεῖται subjectum esse τὸν ἀνελόμενον, non legem, ut Steph. videtur verba cepisse; quocirca dicendum erat: *nullum eam* (legem) *laudandi finem faciet*; et ex hoc simul apparet, ἀποδιδοὺς locum habere non posse. Etiam Ficin. videtur τὸν νόμον pro subjecto verbi καμεῖται habuisse; vertit enim: *juste huic lex honores, qui bellicosis viris præmia sunt, ita reddet, ut laudare nunquam desinat*. Ad μὴ ἀποδιδῷ int. ὁ νόμος. Ast.

οὐ βιαστικὸς] Pro οὐ ex uno vet. libro affertur ὁ: qui articulus nullum hic locum habere potest: contra autem rectis-

πολιτῶν,[a] τιμᾷν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, ὅσοι[b] σωτῆρες τῆς II. 922.
πόλεώς εἰσι ξυμπάσης εἴτε ἀνδρίαις εἴτε πολεμικαῖς[c] μηχαναῖς, δευτέρους· πρώτοις γὰρ τὸ μέγιστον γέρας δεδόσθω τοῖς τὰ τῶν ἀγαθῶν νομοθετῶν γράμματα τιμᾷν διαφερόντως δυνηθεῖσι.[d]

§. 6. Τὰ μὲν δὴ μέγιστα τῶν ξυμβολαίων, ὅσα πρὸς ἀλλήλους ἄνθρωποι ξυμβάλλουσι, πλήν γε ὀρφανικῶν[e] καὶ τῆς τῶν ἐπιτρόπων ἐπιμελείας τῶν ὀρφανῶν, σχεδὸν ἡμῖν[f] διατέτακται· ταῦτα δὲ δὴ μετὰ τὰ νῦν εἰρημένα ἀναγκαῖον ἁμῶς[g] γέ πως τάξασθαι. τούτων δὲ ἀρχαὶ πάντων αἵ τε τῶν τελευτᾷν[h] μελλόντων ἐπιθυμίαι τῆς διαθέσεως αἵ τε τῶν μηδὲν τὸ παράπαν διαθεμένων τύχαι. ἀναγκαῖον δὲ εἶπον,[i] ὦ Κλεινία, βλέψας αὐτῶν πέρι πρός τε τὸ δύσκολον καὶ χαλεπόν. οὐδὲ[k] γὰρ ἄτακτον δυ- III. iii. 248.
νατόν ἐστ' αὐτὸ ἐᾷν· πολλὰ γὰρ ἕκαστοι καὶ[l] διάφορα ἀλλήλων καὶ ἐναντία τιθεῖντ'[m] ἂν τοῖς τε νόμοις καὶ τοῖς τῶν ζώντων ἤθεσι καὶ τοῖς αὐτῶν τοῖς ἔμπροσθεν, πρὶν διατίθεσθαι μέλλειν, εἴ τις ἐξουσίαν δώσει ἁπλῶς οὕτω κυρίαν εἶναι διαθήκην ἣν ἄν τις διάθηται ὁπωσοῦν ἔχων πρὸς τῷ τοῦ βίου τέλει. ἀνοήτως γὰρ δὴ καὶ διατεθρυμμένως τινὰ τρόπον ἔχομεν οἱ πλεῖστοι, ὅταν ἤδη μέλλειν ἡγώμεθα τελευτᾷν.

ΚΛ. Πῶς[n] τοῦτο, ὦ ξένε, λέγεις;

εργασμένον v.—[a] ὁ Ξ: οὐ βιαστικὸς om v.—[a] πολιτικῶν Ξ.—[b] ὡς οἱ A et pr Ω.—[c] πολεμικαῖς AΩvx: πολιτικαῖς *s.—[d] διανθεῖσι f.—[e] ὀρφανικὰ AΞΩfx, ὀρφανὰ v.—[f] ἡμῖν σχεδὸν (β α) in mg rc Ω.—[g] ἀμ. v.—[h] τελευτῶν f.—[i] εἶπον (εἶ) Ω.—[k] οὐδὲ (ϋ) Ω.—[l] καὶ om v.—[m] τιθεῖντ' A et pr Ω, τίθεντ' Ξvfx et corr Ω: τίθοιντ' s.—[n] πῶς...λέ-

sime dicitur, ξυμβουλευτικὸς, οὐ βιαστικός: sicut alibi dictum fuit, ξυμβουλευτικὸς, οὐκ ἀναγκαστικός. Steph.

πολιτικαῖς] Affertur alia lectio πολεμικαῖς. Paulo autem ante pro πολιτῶν in præced. editionibus est πολιτικῶν. Steph. E conjectura Cornarii quam unice firmant Ficini libri: *Bellica quadam peritia*. Bip.

πολεμικαῖς] Sic Ficin. *aut bellica quadam peritia*. Vulgo πολιτικαῖς, quod Cornar. in πολεμικαῖς mutandum esse jam monuit. Crebro hæ voces inter se confunduntur, vid. ad i. 4.—τοῖς—τιμᾷν δυνηθεῖσι, i. e. τοῖς τιμῶσι; vid. ad c. 3. Ast.

§. 6. διατεθρυμμένως] *Animo fracti*; διαθρύπτειν enim proprie est *frangere* (ut apud Xenoph. Ages. ii. 14. ἀσπίδας διατεθρυμμένας); deinde sensu translato, ut Latinorum *frangere*, est *debilitare*, *mollire*; unde med. διαθρύπτεσθαι est *molliter et delicate se gerere*, delicias facere, vid. nostra ad Phædr. p. 225. et Boissonad. ad Philostr. p. 348. 361. Ast.

ΑΘ. Χαλεπόν ἐστ', ὦ Κλεινία, μέλλων ἄνθρωπος τελευτήσειν, καὶ μεστὸν λόγου τοῖς νομοθέταις εὖ μάλα φοβεροῦ καὶ δυσχεροῦς.

ΚΛ. Πῇ;

ΑΘ. Ζητῶν εἶναι κύριος ἁπάντων εἴωθε μετ' ὀργῆς λέγειν.

ΚΛ. Ποῖα δή;

ΑΘ. Δεινόν γε, ὦ θεοί, φησίν, εἰ τὰ ἐμὰ[o] ἐμοὶ μηδαμῶς ἐξέσται δοῦναί τε ὅτῳ ἂν ἐθέλω καὶ μή, καὶ τῷ μὲν πλείω, τῷ δ' ἐλάττονα τῶν ὁπόσοι περὶ ἐμὲ φαῦλοι καὶ ὅσοι ἀγαθοὶ γεγόνασι φανερῶς, βασανισθέντες ἱκανῶς[p] ἐν νόσοις, οἱ δ' ἐν γήρᾳ καὶ ἄλλαις παντοίαισι τύχαις.

ΚΛ. Οὐκοῦν, ὦ ξένε, καλῶς δοκοῦσί σοι λέγειν;

III. iii. 249. ΑΘ. Μαλθακοὶ ἔμοιγ', ὦ Κλεινία, δοκοῦσιν οἱ πάλαι νομοθετοῦντες γεγονέναι καὶ ἐπὶ σμικρὸν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων βλέποντές τε καὶ διανοούμενοι νομοθετεῖν.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Τὸν λόγον τοῦτον, ὦ 'γαθέ, φοβούμενοι, τὸν νόμον ἐτίθεσαν τὸν[q] ἐξεῖναι τὰ ἑαυτοῦ διατίθεσθαι ἁπλῶς ὅπως ἄν
II. 923. τις ἐθέλῃ τὸ παράπαν. ἐγὼ δὲ καὶ σὺ τοῖς ἐν τῇ σῇ πόλει μέλλουσι τελευτᾶν ἀποκρινούμεθα ἐμμελέστερον.

ΚΛ. Πῶς;

γεις om pr Ω.—[o] εἴτε ἅμα A et fortasse pr Ω.—[p] βασανισθέντες τε ἱκανῶς f.—

χαλεπὸν—μεστὸν] Neutra, ut solent, substantivo masculino juncta sunt, vid. ad v. 8. Ast.

καὶ μὴ] Post hæc verba videri possit aliquid deesse: sed puto esse ellipsin, non aliter hæc intelligi debere quam si dixisset, καὶ μὴ δοῦναι ᾧ ἂν δοῦναι μὴ ἐθέλω: at Fic. hanc posteriorem partem prætermisit. Steph.

καὶ μὴ] Int. δοῦναι, ᾧ ἂν δοῦναι μὴ ἐθέλω. Ficinus verba καὶ μὴ non expressit. In seqq. Ficin. vertit: *tum in morbo, tum in senio*, recte; ante οἱ δ' enim οἱ μὲν, ut solet, omissum est. Pro εἰ τὰ ἐμὰ Cod. Voss. vitiose exhibet εἴτε ἅμα. Ast.

ἐξεῖναι—διατίθεσθαι ἁπλῶς] Haud dubie Solonis lex notatur, qua liberos masculos non habenti licebat bona sua legare, cuicunque volebat, modo sanæ mentis suæque spontis esset. Plutarch. Solon. vit. p. 90. A. εὐδοκίμησε δὲ κἀν τῷ περὶ διαθηκῶν νόμῳ· πρότερον γὰρ οὐκ ἐξῆν, ἀλλ' ἐν τῷ γένει τοῦ τεθνηκότος ἔδει τὰ χρήματα καὶ τὸν οἶκον καταμένειν· ὁ δ' ᾧ βούλεταί τις ἐπιτρέψας, εἰ μὴ παῖδες εἶεν αὐτῷ, δοῦναι τὰ αὑτοῦ, φιλίαν τε συγγενείας ἐτίμησε μᾶλλον καὶ χάριν ἀνάγκης· καὶ τὰ χρήματα κτήματα τῶν ἐχόντων ἐποίησεν· οὐ μὴν ἀνέδην γε πάλιν οὐδ' ἁπλῶς τὰς δόσεις ἐφῆκεν, ἀλλ' εἰ μὴ νόσων ἕνεκεν ἢ φαρμάκων ἢ δεσμῶν ἢ ἀνάγκῃ κατασχεθεὶς ἢ γυναικὶ πειθόμενος. Cf. Meurs. Them. Attic. ii. 12. p. 1976. Gron. Thes. 8. Petit. Legg. Attic. p. 576. et Chr. Car. Bunsen de jure hereditario Atheniensium (Gotting. 1813. 4.) p. 55. Ast.

ΑΘ. Ὦ φίλοι, φήσομεν, καὶ ἀτεχνῶς ἐφήμεροι, χαλεπὸν ὑμῖν ἐστὶ γιγνώσκειν τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν χρήματα καὶ πρός γε ὑμᾶς αὐτούς, ὥς περ καὶ τὸ τῆς Πυθίας γράμμα φράζει τὰ νῦν. ἔγωγ' οὖν νομοθέτης ὢν οὔθ' ὑμᾶς ὑμῶν αὐτῶν εἶναι τίθημι οὔτε τὴν οὐσίαν ταύτην, ξύμπαντος δὲ τοῦ γένους ὑμῶν τοῦ τε[r] ἔμπροσθεν καὶ τοῦ ἔπειτα ἐσομένου, καὶ ἔτι μᾶλλον τῆς πόλεως εἶναι τό τε γένος πᾶν καὶ τὴν οὐσίαν. καὶ οὕτω τούτων ἐχόντων οὐκ, ἐάν τις ὑμᾶς θωπείαις ὑποδραμὼν[s] ἐν νόσοις ἢ γήρᾳ σαλεύοντας παρὰ τὸ βέλτιστον διατίθεσθαι πείθῃ, ξυγχωρήσομαι ἑκών, ὅ τι δὲ τῇ πόλει τε ἄριστον πάσῃ καὶ γένει, πρὸς πᾶν τοῦτο βλέπων νομοθετήσω,[t] τὸ ἑνὸς ἑκάστου κατατιθεὶς ἐν μοίραις III. iii. 250. ἐλάττοσι δικαίως. ὑμεῖς δὲ ἡμῖν ἵλεῴ[u] τε καὶ εὐμενεῖς ὄντες πορεύοισθε ᾗ περ κατὰ φύσιν νῦν πορεύεσθε τὴν ἀνθρωπίνην· ἡμῖν δὲ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ὑμετέρων μελήσει, κηδομένοις ὅτι μάλιστα εἰς δύναμιν οὐ τῶν μέν, τῶν δὲ[v] οὔ. ταῦτα μὲν οὖν παραμύθιά τε καὶ προοίμια τῶν τε ζώντων,

X

q τὸν pr ΑΩ et β τοῦ πατρ: τόνδε ς.—r τοῦτο Ξ, τοῦ γε υ.—s ὑπολαβὼν A et fortasse pr Ω.—t νομοθετήσων Ξ.—u ἵλεώς Ξ.—v δ' υ.—w κλήρωι om A et pr Ω.—

ἐφήμεροι] Sic Pindarus Silenum inducit loquentem: *Ὦ τάλας ἐφήμερε νήπιε, βάζεις μοι χρήματα διακομπέων*, et Aristophanes Socratem: *τί με καλεῖς, ὦ 'φήμερε*; Cf. Pindari Fragm. clii. v. iii. p. 149. ed. Heyn. Schol. ad Aristoph. Nub. 223. et nostra ad Sympos. p. 286. Ast.

πρός γε] *Præterea*, vid. ad v. 14. Verbis *ὑμᾶς αὐτοὺς* notissimum illud *γνῶθι σαυτὸν* significatur, 'cujus præcepti,' ut Cicero dicit de Legib. i. 22. 'tanta vis, tanta sententia est, ut ea non homini cuipiam, sed Delphico deo tribueretur.' Hinc *τὸ τῆς Πυθίας γράμμα* dicitur, ut in Erast. p. 138. A. *τὸ ἐν Δελφοῖς γράμμα*. Cf. Charmid. p. 164. D. Plutarch. Consol. ad Apollon. t. i. p. 116. C. de ει p. 385. D. Harduin. ad Plin. vii. 32. et Elmenhorst. ad Minuc. Fel. Octav. p. 35. ed. Ouzel. Ast.

ταυνὺν] Pertinet potius *ταυνῦν* ad verbum *γιγνώσκειν*, ut parenthesi includantur hæc, *ὥσπερ καὶ τὸ τῆς Πυθίας γράμμα φράζει*. Steph.

ὑμῶν αὐτῶν—τὴν οὐσίαν] Contra Solon statuit *τὰ χρήματα* esse *κτήματα τῶν ἐχόντων*, vid. Plutarch. l. l. subjiciens: *πρότερον* (ante Solonem) *γὰρ οὐκ ἐξῆν, ἀλλ' ἐν τῷ γένει τοῦ τεθνηκότος ἔδει τὰ χρήματα καὶ τὸν οἶκον καταμένειν*. Ast.

ὑποδραμὼν] Cod. Voss. *ὑπολαβὼν*, vitiose. *Ὑποτρέχειν*, *subire*, est *se insinuare*. Polit. iv. 5. *ὃς δ' ἂν σφᾶς—ἥδιστα θεραπεύῃ καὶ χαρίζηται ὑποτρέχων*. Ast.

κατατιθεὶς ἐν μοίραις ἐλάττοσι] *Minoris faciens*, minoris momenti ducens: *ἐν μοίρᾳ ἐλάττονι ἄγειν*. Ast.

οὐ τῶν μὲν] Ante hæc verba excidisse *ἁπάντων* videri possit, quam suspicionem Ficin. confirmat vertens: *nobis autem reliqua vestra curæ erunt, qui non aliis magis, quam aliis rebus studemus, sed omnium æque pro viribus curam gerimus*. Attamen si ad *κηδομένοις* intelligas *αὐτῶν*, nihil amplius desiderabis: *dum ea curamus quammaxime et quantum possumus, ita ut nihil fere negligamus* (*οὐ τῶν μέν, τῶν δὲ οὔ*: *ita ut alia curemus, alia prætermittamus*). Ast.

ὦ Κλεινία, καὶ τῶν τελευτώντων ἔσται, νόμος δὲ ὅδε· [§. 7.]
Ὃς ἂν διαθήκην γράφῃ τὰ αὑτοῦ διατιθέμενος, παίδων ὢν
πατήρ, πρῶτον μὲν τῶν υἱέων κληρονόμον ὃν ἂν ἀξιώσῃ γίγ-
νεσθαι γραφέτω, τῶν δὲ ἄλλων παίδων ὃν ἂν μὲν ἑτέρῳ
ποιεῖσθαι διδῷ δεχομένῳ, γραφέσθω τοῦτο αὐτό. ἐὰν δὲ
περιγίγνηταί τις τῶν υἱέων αὐτῷ μὴ ἐπί τινι κλήρῳ πε-
ποιημένος, ὃν κατὰ νόμον ἐλπὶς εἰς ἀποικίαν ἐκπεμφθήσεσ-
θαι, τούτῳ[x] τῶν ἄλλων χρημάτων ἐξέστω τῷ πατρὶ διδόναι
ὅσα ἂν θέλῃ,[y] πλὴν τοῦ πατρῴου κλήρου καὶ τῆς περὶ τὸν
κλῆρον κατασκευῆς πάσης· καὶ ἐὰν πλείους[z] ὦσι, πρὸς μέ-
ρος ὁ πατὴρ ὅπῃ ἂν ἐθέλῃ νεμέτω[a] τὰ περιόντα τοῦ κλή-
ρου. ὅτῳ δ' ἂν τῶν υἱέων ὑπάρχων οἶκος ᾖ, μὴ νέμειν τούτῳ
τῶν χρημάτων. θυγατρί τε ὡσαύτως ᾗ μὲν ἂν ἐγγεγυημέ-
νος[b] ὡς ἀνὴρ ἐσόμενος ᾖ, μὴ νέμειν· ᾗ[c] δ' ἂν μή, νέμειν.
III. iii. 251. ἐὰν[d] δέ τῳ τῶν υἱέων ἢ καὶ τῶν θυγατέρων φανῇ κλῆρος
ἐπιχώριος τῆς διαθήκης γενόμενος ὕστερον, τῷ κληρονόμῳ
τοῦ τὴν διαθήκην διαθεμένου καταλειπέτω. ἐὰν δὲ ἄρρενας
μὲν μὴ λείπῃ, θηλείας δὲ ὁ διατιθέμενος, ἄνδρα μὲν τῶν
θυγατέρων ᾗ τινι ἂν ἐθέλῃ, υἱὸν[e] δὲ αὐτῷ καταλειπέτω

[x] τούτων Ωf.—[y] ἐθέλῃ f.—[z] πλοίου v.—[a] νέμω Ξ.—[b] ἐγκεγγυημένος τ, ἐγγεγγυημένος (ον) f.—[c] ᾗ...νέμειν om pr Ω.—[d] νέμῃ ἐὰν v.—[e] υἱέων Ξ, υἱῶν Ωfτ, υἱέων τ.

§. 7. ποιεῖσθαι δεχομένῳ] *Ut eum recipiat et adoptet*; de ποιεῖσθαι, ποιητὸς, vid. ad ix. 15. Præterea notanda est particula μὲν, quæ, sequenti ἐὰν δὲ—μὴ ἐπὶ τινὶ κλήρῳ πεποιημένος (*non adoptatus et testamento hæres institutus*) opposita, pronomini ἑτέρῳ præponitur, vid. ad iii. 11. Pro ὅσα ἂν θέλῃ scripsimus ὅσα ἂν ἐθέλῃ. De περὶ τὸν κλῆρον κατασκευῆς vid. ad ix. 2. Ast.

μὴ νέμειν] Particulam μὴ, quæ ab Ald. Lov. Bas. 1. et 2. abest, e Cornarii correctione Steph. recepit. Ficin. quoque: *non tribuat, neque filiæ similiter.* Genitivus τῶν χρημάτων verbo νέμειν, quod partitionem indicat, ut solet, junctus est, vid. ad vi. 9. Ast.

τῆς διαθήκης] Verba ita cohærent: ἐὰν—κλῆρος ἐπιχώριος φανῇ γενόμενος (i. e. γένηται) ὕστερον τῆς διαθήκης. Ficin. *post conditum testamentum*. Ast.

καταλειπέτω] Int. τὰ χρήματα, *pecuniam, quæ hæreditate ipsi venit.* Sed videndum est, annon scribi oporteat καταλειπέσθω, *relinquitor*; testator enim dicitur καταλείπειν, res vero καταλείπεσθαι; nisi dicere velis, scriptorem nostrum, licet de testamentis conscribendis exponat, verbum καταλείπειν alio sensu, quam illo in testamentis usitato, posuisse, eoque concedendi, ut sit: *is, quæ hæreditate ipsi venerunt, testatoris hæredi concedito.* Attamen καταλειπέσθω multis præstat nominibus. Ast.

ᾗ τινὶ] Dativus pro genitivo positus est (vid. ad i. 1.) ut in seqq. ᾧ δ' ἂν—οἱ παῖδες; est igitur: *virum filiarum suarum, cujuscunque vult.* ἄνδρα μὲν et υἱὸν δὲ opposita fere inter se sunt: *hæredem instituito, ita ut filiæ quidem vir sit, suus vero ipsius filius.* Pro κληρονομεῖν, quod libri editi habent, scripsimus κληρονόμον, sensu poscente, quam scripturam Steph. nescio e quo libro (nisi is Ficini translatio est), affert. Ast.

γράψας κληρονομεῖν.[f] ἐὰν δὲ υἱός τῳ τελευτήσῃ παῖς ὤν,
πρὶν εἰς ἄνδρας δυνατὸς εἶναι τελεῖν, εἴτε γεννητὸς ὢν εἴτε
ποιητός, γραφέτω καὶ περὶ τῆς τοιαύτης τύχης ὁ τὴν δια-
θήκην γράφων, τίνα χρὴ παῖδα αὐτῷ δεύτερον ἐπὶ τύχαις II. 924.
ἀμείνοσι γίγνεσθαι. ἐὰν δέ τις ἄπαις ὢν τὸ παράπαν δια-
θήκην γράφῃ, τὸ τῆς ἐπικτήτου δεκατημόριον ἐξελόμενος,
ἐὰν ἐθέλῃ τῳ δωρεῖσθαι, δωρείσθω· τὰ δὲ ἄλλα παραδιδοὺς
πάντα τῷ ποιηθέντι ἄμεμπτος ἵλεων υἱὸν αὐτὸν ποιείσθω
ξὺν νόμῳ. ᾧ δ' ἂν ἐπιτρόπων οἱ παῖδες δέωνται, ἐὰν μὲν[g]
διαθέμενος τελευτᾷ καὶ γράψας ἐπιτρόπους τοῖς παισὶν
ἑκόντας τε καὶ ὁμολογοῦντας ἐπιτροπεύσειν[h] οὕστινασοῦν
καὶ ὁπόσους ἂν ἐθέλῃ,[i] κατὰ ταῦτα τὰ[k] γραφέντα ἡ τῶν
ἐπιτρόπων αἵρεσις γιγνέσθω κυρία· ἐὰν δὲ ἢ τὸ παράπαν
μὴ διαθέμενος τελευτήσῃ τις ἢ τῆς[l] τῶν ἐπιτρόπων αἱρέσεως
ἐλλιπής,[m] ἐπιτρόπους εἶναι τοὺς ἐγγύτατα γένει πρὸς πα-
τρὸς καὶ μητρὸς κυρίους, δύο μὲν πρὸς πατρός, δύο δὲ πρὸς
μητρός, ἕνα δὲ[n] ἐκ τῶν[o] τοῦ τελευτήσαντος φίλων. τούτους III. iii. 252.
δ'[p] οἱ νομοφύλακες καθιστάντων τῷ δεομένῳ τῶν ὀρφανῶν.
καὶ πάσης τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ὀρφανῶν πεντεκαίδεκα
τῶν νομοφυλάκων οἱ πρεσβύτατοι πάντων[q] ἐπιμελείσθων
ἀεὶ κατὰ πρέσβιν[r] καὶ κατὰ τρεῖς διελόμενοι σφᾶς αὐτούς,
κατ' ἐνιαυτὸν τρεῖς καὶ κατ' ἐνιαυτὸν[s] ἄλλον ἕτεροι τρεῖς,
ἕως ἂν αἱ πέντε περίοδοι γίγνωνται κύκλῳ· καὶ τοῦτο ἐκ-

—[f] κληρονόμον fr et β ἀπ' ὀρθώσεως.—[g] μὴ v.—[h] ἐπιτροπεύειν f.—[i] ἐθέλοι r.—[k] τὰ om pr ΑΩ.—[l] τῆς om Av et pr Ω.—[m] ἐλλειπὴς Ω, ἐλλειπὴς A.—[n] δ' fr.—[o] τῶν om f.—[p] δ' om A et pr Ω.—[q] πάντα Ω, πάντα A.—[r] πρέσβυν v.—[s] τρεῖς καὶ

εἰς ἄνδρας τελεῖν] H. e. εἰς ἀνδρῶν τέλος (i. e. τάξιν) ἰέναι, ut Menex. 249. A. καὶ ἐπειδὰν εἰς ἀνδρὸς τέλος ἴωσι. Hinc τελεῖν est annumerari, censeri, ut Soph. Œd. R. 222. ὕστερος γὰρ ἀστὸς εἰς ἀστοὺς τελῶ. Ubi v. Musgrav. Aristid. t. i. p. 91. ed. Jebb. εἰς Ἕλληνας τελεῖν. Vid. H. Stephan. Thesaur. L. G. t. iii. p. 1379. B. Idem igitur est h. l. εἰς ἄνδρας τελεῖν, quod vulgo dicitur εἰς ἄνδρας s. εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον ἐγγράφεσθαι vel δοκιμάζεσθαι, quod alii anno ætatis vicesimo, alii decimo octavo factum esse statuunt, vid. S. Petit. Legg. Attic. p. 220. et Bunsen l. l. p. 18. Ast.

τῆς ἐπικτήτου] Int. οὐσίας, *decimam partem opum earum, quas ultra sortem suam acquisivit.* Mox ᾧ pro οὗ positum est; vid. supra. Ast.

πάντων] Cod. Voss. πάντα, mendose. Male Ficin. πάντων, quod ad νομοφυλάκων refertur, cum ὀρφανῶν conjunxit vertens: *orphanorum omnium quinquennio curam sic habere volumus.*—ἐκλείπειν. Ficin. *atque id pro viribus nunquam deficiat.* Vid. de verbo ἐκλείπειν ad ix. 8. Ast.

λιπέτω[t] μηδέποτε κατὰ δύναμιν. Ὃς δ' ἂν μηδὲν τὸ παράπαν διαθέμενος[u] ἀποθάνῃ, παῖδας μὲν καταλιπὼν δεομένους ἐπιτροπῆς, τῶν αὐτῶν νόμων τούτων ἡ χρεία τῶν παίδων αὐτοῦ μετεχέτω· θηλείας δὲ ἂν καταλίπῃ[v] τις ἀπροσδοκήτῳ τύχῃ χρησάμενος, συγγνώμην τῷ τιθέντι[w] τὸν νόμον ἐχέτω, ἐὰν τῶν τριῶν αὐτοῦ πρὸς τὼ[x] δύο ἐπισκοπῶν τὴν ἔκδοσιν τῶν θυγατέρων ποιῆται, πρός τε τὴν τοῦ γένους ἀγχιστείαν καὶ τὴν τοῦ κλήρου σωτηρίαν, τὸ δὲ τρίτον, ὅπερ ἂν πατὴρ διασκέψαιτο,[y] ἐξ[z] ἁπάντων τῶν πολιτῶν βλέπων εἰς ἤθη τε καὶ τρόπους τὸν ἐπιτήδειον αὐτῷ μὲν υἱόν, νυμφίον δ' εἶναι τῇ θυγατρί, τοῦτο δὲ παραλείπῃ[a] διὰ τὴν ἀδύνατον σκέψιν. νόμος τοίνυν εἰς δύναμιν ὅδε περὶ τῶν τοιούτων κείσθω· Ἐὰν ὁ μὴ[b] διαθέμενος θυγατέρας λίπῃ,[c] τοῦ[d] ἀποθανόντος ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ ἢ ἄκληρος ὁμομήτριος
III. iii. 258. ἐχέτω τὴν θυγατέρα καὶ τὸν κλῆρον τοῦ τελευτήσαντος. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀδελφός, ἀδελφοῦ δὲ[e] παῖς, ὡσαύτως, ἐὰν ἐν ἡλικίᾳ πρὸς ἀλλήλους ὦσιν· ἐὰν δὲ μηδὲ εἷς τούτων, ἀδελφῆς δὲ παῖς ᾖ, κατὰ[f] ταὐτά· τέταρτος δὲ πατρὸς ἀδελφός, πέμπτος δὲ τούτου παῖς, ἕκτος δὲ ἀδελφῆς πατρὸς ἐκ-

κατ' ἐνιαυτὸν om pr Ω.—[t] ἐκλειπέτω εΥ.—[u] διαθ. τὸ παρ. f.—[v] καταλείπῃ Ω, καταλείπηι ΑΥ.—[w] θέντι γρ Ω.—[x] τὰ ΑΞΩεfΥ.—[y] διασκέψασθαι ΞΩεΥ.—[z] τὸ ἐξ ΩfΥ.—[a] παραλείπηι Ω, παραλίπη Ξvf.—[b] μὴ ὁ Ξ.—[c] λείπηι Ω, λείπηι ΑΥ.—[d] τοῦ δὲ ΑΞΩΥ.—[e] δὲ om pr ΑΩ.—[f] καὶ κατὰ Ω.—[g] δὲ τὸ ΑΞΩ: δὲ καὶ τὸ *ς.—[h] καταλείπῃ

ἡ χρεία τῶν παίδων] *Indigentia liberorum*, h. e. liberi tutela indigentes earundem legum beneficio fruantur. Ast.

πρὸς τὼ δύο ἐπισκοπῶν] Si ex tribus illis, quæ respicienda sunt in filia in matrimonio locanda, duo tantummodo respicit, generis videlicet cognationem et sortis conservationem, tertium vero, quod nonnisi ipse pater curare potest, omittit. Pro *ποιῆται* scripsimus *ποιήσῃ*. Ast.

βλέπων] Cod. Voss. *κλέπτων*, vitiose. Verba *ἐξ ἁπάντων τῶν πολιτῶν* cohærent cum illis *τὸν ἐπιτήδειον*.—*διὰ τὴν ἀδύνατον σκέψιν*; nam quem pater sibi filium electurus fuisset, legis lator definire nequit. Ast.

ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ] Illustratur hic locus in primis Isæi verbis de Hagn. Hæredit. t. vii. p. 270. *ὁ δὲ νόμος περὶ ἀδελφοῦ χρημάτων πρῶτον ἀδελφοῖς τε καὶ ἀδελφιδοῖς πεποίηκε τὴν κληρονομίαν, ἐὰν ὦσιν ὁμοπάτορες· τοῦτο γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ τελευτήσαντος γένος ἐστίν· ἐὰν δ' οὗτοι μὴ ὦσι, δεύτερον ἀδελφὰς ὁμοπατρίας καλεῖ καὶ παῖδας τοὺς ἐκ τούτων· ἐὰν δὲ μὴ ὦσι, τρίτῳ γένει δίδωσι τὴν ἀγχιστείαν ἀνεψιοῖς πρὸς πατρὸς μέχρις ἀνεψιῶν παίδων· ἐὰν δὲ καὶ τοῦτ' ἐκλίπῃ, εἰς τὸ γένος πάλιν ἐπανέρχεται, καὶ ποιεῖ τοὺς πρὸς μητρὸς τοῦ τελευτήσαντος κυρίους αὐτῶν κατὰ ταὐτὰ καθάπερ τοῖς πρὸς πατρὸς ἐξ ἀρχῆς ἐδίδου τὴν κληρονομίαν.* Cf. Solonis lex apud Demosthen. adv. Macart. p. 1067. S. Petit. Legg. Attic. p. 584. et Bunsen l. l. p. 29. 32. Ast.

γονος. ὡσαύτως δὲ τὸ[g] γένος ἀεὶ πορευέσθω κατ' ἀγχιστείαν, ἐάν τις παῖδας θηλείας καταλίπῃ,[h] δι' ἀδελφῶν τε[i] II. 925. καὶ ἀδελφιδῶν ἐπανιόν, ἔμπροσθε[k] μὲν τῶν ἀῤῥένων, ὕστερον δὲ θηλειῶν ἑνὶ γένει. τὴν δὲ τοῦ τῶν γάμων[l] χρόνου συμμετρίαν τε[m] καὶ ἀμετρίαν[n] ὁ δικαστὴς σκοπῶν κρινέτω, γυμνοὺς[o] μὲν τοὺς ἄῤῥενας, γυμνὰς δὲ ὀμφαλοῦ μέχρι θεώμενος τὰς θηλείας. ἐὰν δὲ τοῖς οἰκείοις ἀπορία ξυγγενῶν ᾖ, μέχρι μὲν ἀδελφοῦ υἱιδῶν, μέχρι δὲ πάππου[p] παίδων[q] ὡσαύτως, τῶν ἄλλων ὅν τιν' ἂν ἡ παῖς μετ' ἐπιτρόπων αἱρῆται τῶν πολιτῶν ἑκούσιον ἑκουσία, κληρονόμος γιγνέσθω τοῦ τελευτήσαντος καὶ τῆς θυγατρὸς νυμφίος. ἔτι δὲ πολλὰ πολλῶν καὶ ἀπορία τῶν τοιούτων πλείων[r] γίγνοιτ' ἂν ἔστιν ὅτε[s] ἐν αὐτῇ τῇ πόλει· ἂν οὖν δή τις ἀπορουμένη τῶν

Ω, καταλείπηι Αυ.—[i] δὲ Ω, δὲ Α.—[k] ἔμπροσθε ΑΩ : ἔμπροσθεν *ς.—[l] γάμου Α et fortasse pr Ω.—[m] τε om Ξυ.—[n] καὶ ἀμετρίαν om υ.—[o] γυμνοὺς υ.—[p] πάππου Ω, πάππων ς, πάππουων υ.—[q] lacuna in Ξ.—[r] πλείων ἀπορία τῶν τοιούτων ΑΩυfς.—

ὡσαύτως δὲ—πορευέσθω] Verba ita cohærent: τὸ γένος πορευέσθω—δι' ἀδελφῶν—ἐπανιὸν ἐνὶ γένει: *et ita genus procedat secundum propinquitatem per fratres* (et defuncti et patris ejus) *eorumque liberos ascendens, ita ut masculorum prima habeatur ratio.* Solonis enim lex jubebat κρατεῖν τοὺς ἄῤῥενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀῤῥένων, οἳ ἂν ἐκ τούτων ὦσι, κἂν γένει ἀπωτέρω τυγχάνωσιν ὄντες. Vid. Isæus p. 173. 279. Demosth. adv. Macart. p. 1067. 7. Ante ἐνὶ γένει vide ne ἐν exciderit. Ficin. *in eodem genere.* Ceterum citavit hæc verba Euseb. Præp. Ev. xiii. 19. p. 708. A. ubi καταλείπῃ et ἐπανιὼν scribitur. De ἀγχιστείᾳ, Suidas: ἀγχιστεῖς οἱ ἀπ' ἀδελφῶν καὶ ἀνεψιῶν καὶ θείων κατὰ πατέρα καὶ μητέρα ἐγγυτάτω τελευτήσαντος· οἱ δὲ ἔξω τούτων συγγενεῖς μόνον. Vid. Bunsen l. l. p. 45. Ast.

τὴν δὲ τοῦ—χρόνου ξυμμετρίαν] Laudat hæc Theodoret. Therapeut. Serm. ix. p. 616. B. a cujus libro absunt verba τὲ καὶ ἀμετρίαν ὁ; deinde legit γυναῖκας pro θηλείας. Ast.

μέχρι δὲ πάππου παίδων] In libris vett. ante παίδων reperitur καὶ, quod Steph. recte exterminavit. Etiam Ficin. vertit: *ad fratrum usque avorumque filios.* ὡσαύτως est: *similiter*, sc. et descendendo usque ad fratris (τοῦ τελευτήσαντος; hujus enim ratione habita, varii cognationis gradus definiuntur) nepotes (υἱιδοῦς) et ascendendo ad avi filios. Cornar. scribi volebat: μέχρι μὲν ἀδελφοῦ πατρὸς καὶ υἱῶν, μέχρι δὲ πάππου καὶ παίδων ὡσαύτως: *usque ad fratrem patris et ejus filios et usque ad avi fratrem et filios ejus.* In quo plura sunt supervacanea. Verba autem τοῖς οἰκείοις mihi mendosa videntur esse, quæ quem sensum habere possint, prorsus me fugit. Οἰκεῖοι, *proximi*, omnino ab hoc loco alienum est, quum de patre agatur ejusque cognatis, qui filiam reliquerit. Ni fallor, τῶν οἰκείων scribendum est, quod referatur ad ξυγγενῶν: *cognatorum aptorum* s. accommodatorum, h. e. filiæ defuncti convenientium circa ætatem; quum in prægressis de ξυμμετρίᾳ et ἀμετρίᾳ τοῦ τῶν γάμων χρόνου exposuerit; οἰκεῖον est enim *accommodatum*, conveniens. Ast.

ἔτι δὲ πολλὰ] Haud dubie corrigi oportet πολλὴ, ut verba ita cohæreant: πολλὴ δὲ ἀπορία πολλῶν καὶ ἔτι πλείων τῶν τοιούτων γίγνοιτ' ἂν ἔστιν ὅτε ἐν αὐτῇ τῇ πόλει: *multa* (h. e. magna) *multarum rerum penuria in urbe nonnunquam erit, major etiam cognatorum* (filiæ accommodatorum) *penuria.* Ast.

λιπέτω[t] μηδέποτε κατὰ δύναμιν. Ὃς δ' ἂν μηδὲν τὸ παράπαν διαθέμενος[u] ἀποθάνῃ, παῖδας μὲν καταλιπὼν δεομένους ἐπιτροπῆς, τῶν αὐτῶν νόμων τούτων ἡ χρεία τῶν παίδων αὐτοῦ μετεχέτω· θηλείας δὲ ἂν καταλίπῃ[v] τις ἀπροσδοκήτῳ τύχῃ χρησάμενος, συγγνώμην τῷ τιθέντι[w] τὸν νόμον ἐχέτω, ἐὰν τῶν τριῶν αὐτοῦ πρὸς τὼ[x] δύο ἐπισκοπῶν τὴν ἔκδοσιν τῶν θυγατέρων ποιῆται, πρός τε τὴν τοῦ γένους ἀγχιστείαν καὶ τὴν τοῦ κλήρου σωτηρίαν, τὸ δὲ τρίτον, ὅπερ ἂν πατὴρ διασκέψαιτο,[y] ἐξ[z] ἁπάντων τῶν πολιτῶν βλέπων εἰς ἤθη τε καὶ τρόπους τὸν ἐπιτήδειον αὐτῷ μὲν υἱόν, νυμφίον δ' εἶναι τῇ θυγατρί, τοῦτο δὲ παραλείπῃ[a] διὰ τὴν ἀδύνατον σκέψιν. νόμος τοίνυν εἰς δύναμιν ὅδε περὶ τῶν τοιούτων κείσθω· Ἐὰν ὁ μὴ[b] διαθέμενος θυγατέρας λίπῃ,[c] τοῦ[d] ἀποθανόντος ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ ἢ ἄκληρος ὁμομήτριος
III. iii. 258. ἐχέτω τὴν θυγατέρα καὶ τὸν κλῆρον τοῦ τελευτήσαντος. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀδελφός, ἀδελφοῦ δὲ[e] παῖς, ὡσαύτως, ἐὰν ἐν ἡλικίᾳ πρὸς ἀλλήλους ὦσιν· ἐὰν δὲ μηδὲ εἷς τούτων, ἀδελφῆς δὲ παῖς ᾖ, κατὰ[f] ταὐτά· τέταρτος δὲ πατρὸς ἀδελφός, πέμπτος δὲ τούτου παῖς, ἕκτος δὲ ἀδελφῆς πατρὸς ἐκ-

κατ' ἐνιαυτὸν om pr Ω.—[t] ἐκλειπέτω ϒϰ.—[u] διαθ. τὸ παρ. f.—[v] καταλείπῃ Ω, καταλείπῃ Aϰ.—[w] θέντι γρ Ω.—[x] τὰ ΑΞΩϒfϰ.—[y] διασκέψασθαι ΞΩϒϰ.—[z] τὸ ἐξ Ωfϰ.—[a] παραλείπῃ Ω, παραλίπῃ Ξvf.—[b] μὴ ὁ Ξ.—[c] λείπῃ Ω, λείπῃ Aϰ.—[d] τοῦ δὲ ΑΞΩ ϰ.—[e] δὲ om pr ΑΩ.—[f] καὶ κατὰ Ω.—[g] δὲ τὸ ΑΞΩ: δὲ καὶ τὸ °s.—[h] καταλείπῃ

ἡ χρεία τῶν παίδων] *Indigentia liberorum*, h. e. liberi tutela indigentes earundem legum beneficio fruantur. Ast.

πρὸς τὼ δύο ἐπισκοπῶν] Si ex tribus illis, quæ respicienda sunt in filia in matrimonio locanda, duo tantummodo respicit, generis videlicet cognationem et sortis conservationem, tertium vero, quod nonnisi ipse pater curare potest, omittit. Pro ποιῆται scripsimus ποιήσῃ. Ast.

βλέπων] Cod. Voss. κλέπτων, vitiose. Verba ἐξ ἁπάντων τῶν πολιτῶν cohærent cum illis τὸν ἐπιτήδειον.—διὰ τὴν ἀδύνατον σκέψιν; nam quem pater sibi filium electurus fuisset, legis lator definire nequit. Ast.

ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ] Illustratur hic locus in primis Isæi verbis de Hagn. Hæredit. t. vii. p. 270. ὁ δὲ νόμος περὶ ἀδελφοῦ χρημάτων πρῶτον ἀδελφοῖς τε καὶ ἀδελφιδοῖς πεποίηκε τὴν κληρονομίαν, ἐὰν ὦσιν ὁμοπάτορες· τοῦτο γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ τελευτήσαντος γένος ἐστίν· ἐὰν δ' οὗτοι μὴ ὦσι, δεύτερον ἀδελφὰς ὁμοπατρίας καλεῖ καὶ παῖδας τοὺς ἐκ τούτων· ἐὰν δὲ μὴ ὦσι, τρίτῳ γένει δίδωσι τὴν ἀγχιστείαν ἀνεψιοῖς πρὸς πατρὸς μέχρι ἀνεψιῶν παίδων· ἐὰν δὲ καὶ τοῦτ' ἐκλίπῃ, εἰς τὸ γένος πάλιν ἐπανέρχεται, καὶ ποιεῖ τοὺς πρὸς μητρὸς τοῦ τελευτήσαντος κυρίους αὐτῶν κατὰ ταὐτὰ καθάπερ τοῖς πρὸς πατρὸς ἐξ ἀρχῆς ἐδίδου τὴν κληρονομίαν. Cf. Solonis lex apud Demosthen. adv. Macart. p. 1067. S. Petit. Legg. Attic. p. 584. et Bunsen l. l. p. 29. 33. Ast.

ὀρθῶς δοκοῦν. ἔστω τοίνυν εἰρημένον ὑπέρ τε νομοθέτου καὶ
ὑπὲρ[f] νομοθετουμένου σχεδὸν οἷον κοινὸν προοίμιον, συγγνώ-
μην μὲν τῷ νομοθέτῃ τοὺς ἐπιταττομένους δεομένους ἔχειν,
ὅτι τῶν κοινῶν ἐπιμελούμενος οὐκ ἄν ποτε δύναιτο διοικεῖν
ἅμα καὶ τὰς ἰδίας ἑκάστῳ γιγνομένας ξυμφοράς,[g] ξυγ- II. 926.
γνώμην δ' αὖ καὶ τοῖς νομοθετουμένοις, ὡς[h] τὰ τοῦ νομο-
θετοῦντος εἰκότως ἐνίοτε οὐ δύνανται προστάγματα τελεῖν,
ἃ μὴ γιγνώσκων προστάττει.[i]

ΚΛ. Τί δή τις οὖν, ὦ[k] ξένε, δρῶν πρὸς τὰ τοιαῦτα ἐμ-
μετρώτατος[l] ἂν εἴη;

ΑΘ. Διαιτητάς,[m] ὦ Κλεινία, τοῖς τοιούτοις νόμοις καὶ
νομοθετουμένοις ἀναγκαῖον αἱρεῖσθαι.[n]

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Ἔστιν ὅτε πλουσίου[o] πατρὸς ἀδελφιδοῦς τὴν τοῦ[p]
θείου θυγατέρα ἑκὼν οὐκ ἂν ἐθέλοι λαμβάνειν, τρυφῶν καὶ ἐπὶ
μείζοσι γάμοις τὴν διάνοιαν ἐπέχων· ἔστι δ' ὅτε καὶ ξυμ-
φορὰν τὴν μεγίστην τοῦ νομοθέτου προστάττοντος ἀπειθεῖν
ἀναγκάζοιτ' ἂν τῷ νόμῳ, μαινόμενα[q] κηδεύματα ἀναγκά-
ζοντος[r] λαμβάνειν ἢ δεινὰς ἄλλας σωμάτων ἢ ψυχῶν
ξυμφοράς, ἃς ἀβίωτον ζῆν κεκτημένῳ. ὃ δὴ νῦν λόγος ἡμῖν
περὶ τούτων ὅδε νόμος κείσθω· Ἐάν τινες ἄρα περὶ διαθήκης III. iii. 256.

ΑΩυϛτ.—[h] ὡς om τ.—[i] πράττει Ξυϛτ et adscripto προστάττει ΑΩ.—[k] ὦ om ϛ.
—[l] ἐμμετρώτατος ΞΩ et pr Α: ἐμμετρότατος °ϛ.—[m] αιτητὰς υ.—[n] αἱρῆσθαι υ.—
[o] πλείους υ.—[p] τοῦ om ϛ.—[q] σημαινόμενα υ.—[r] ἀναγκάζοντας Ξ.—[s] ἢ μὴ υ.—

οὐκ ὀρθῶς δοκοῦν] I. e. ὃ οὐκ ὀρθῶς αὐτοῖς δοκεῖ vel δόξειεν ἄν. Ast.

ξυγγνώμην] Cod. Voss. συγγνώμῃ; deinde Ald. Lov. Bas. 1. 2. et Cod. Voss. πράττει pro προστάττει. Ficin. quæ singularum calamitatum ignarus conscripsit. Ast.

ὡς τὰ] Ita locum hunc vertit Fic. ac si legerit non ὡς, sed εἰ'ς quæ certe particula aptior est huic loco: nam post ὡς sequi potius debuisset οὐ δυναμένους. Steph.

ὡς τ. τ. ν.] Ficin. vertit: si legislatoris ea nonnunquam præcepta complecti nequeant. Sed ὡς idem est quod antecedens ὅτι: procemium rogans (δεόμενον), ut etiam legislatores iis, quibus leges dant, hoc ignoscant, quod legibus nonnunquam obedire non possunt. Ast.

πλουσίου] Int. ἀνδρὸς παῖς; ἀδελφιδοῦς enim refertur ad τὴν θείου (patrui vel avunculi) θυγατέρα. Ast.

ἀναγκάζοντος] Steph. scribi jubebat ἀναγκάζοντι, ut referretur ad νόμῳ; sed ἀναγκάζοντος refertur ad νομοθέτου προστάττοντος, et ipsa hæc verba antecedentium ξυμφορὰν τὴν μεγίστην τοῦ νομοθέτου προστάττοντος, explicationi serviunt. In seqq. verba ὃ δὴ νῦν λόγος appositionem, quæ dicitur, faciunt ad ὅδε νόμος κείσθω: hæc esto lex, quæ quidem est id, quod hac de causa statuimus. Pro δὴ νῦν malim scribi δή νυν, vid. ad i. 5. Etiam Ficin. Quare nobis hæc lex de istis sanciatur, vocem νῦν (nunc) quasi ignorans. Ast.

αὐτόθεν ὁρᾷ τινὰ εἰς ἀποικίαν ἀπεσταλμένον, ᾖ δὲ κατὰ νοῦν αὐτῇ κληρονόμον ἐκεῖνον γίγνεσθαι τῶν τοῦ πατρός, ἐὰν μὲν ξυγγενὴς ᾖ, κατὰ τὴν τάξιν τοῦ νόμου ἐπὶ τὸν κλῆρον
III. iii. 254. πορευέσθω, ἐὰν δὲ ἐκτὸς γένους, τῶν ἐν τῇ πόλει ὄντων ἔξω τῆς συγγενείας, κύριος ἔστω κατὰ τὴν τῶν ἐπιτρόπων καὶ τῆς παιδὸς τοῦ τελευτήσαντος αἵρεσιν γῆμαι καὶ τὸν κλῆρον ἐπανελθὼν οἴκαδε λαβεῖν τοῦ μὴ διαθεμένου. ἄπαις δὲ ἀρρένων τε καὶ θηλειῶν τὸ παράπαν ὃς ἂν[t] μὴ διαθέμενος τελευτᾷ, τὰ μὲν ἄλλα περὶ τοῦ τοιούτου κατὰ τὸν ἔμπροσθεν ἐχέτω νόμον,[u] θήλεια δὲ καὶ[v] ἄρρην, οἷον ξύννομοι, ἴτωσαν[w] ἐκ τοῦ γένους εἰς τὸν ἐξηρημωμένον ἑκάστοτε οἶκον, ὧν ὁ κλῆρος γιγνέσθω κυρίως, ἀδελφὴ μὲν πρῶτον, ἀδελφοῦ δὲ θυγάτηρ δευτέρα, τρίτη δὲ ἔκγονος ἀδελφῆς,[x] τετάρτη δὲ πατρὸς ἀδελφή, καὶ πέμπτη πατρὸς ἀδελφοῦ παῖς, ἕκτη δὲ ἀδελφῆς πατρὸς[y] ἂν εἴη παῖς· συνοικίζειν δὲ ταύτας ἐκείνοις κατ' ἀγχιστείαν καὶ θέμιν, ὡς ἔμπροσθεν ἐνομοθετήσαμεν. μὴ δὴ λανθανέτω τὸ τῶν τοιούτων νόμων ἡμᾶς βάρος, ὡς χαλεπῶς ἔστιν ὅτε προστάττει τῷ τοῦ τελευτήσαντος κατὰ γένος οἰκείῳ γαμεῖν τὴν ξυγγενῆ, μὴ δοκεῖ[z] δὲ σκοπεῖν ἃ μυρία ἐν[a] ἀνθρώποις ἐμπόδια γίγνεται τοῖς τοιούτοις ἐπιτάγμασιν τοῦ μή τινα ἐθέλειν πείθεσθαι, πρότερον δὲ οὕς τινας ὁτιοῦν ἂν βουληθῆναι παθεῖν, ὁπόταν ἢ[b] σωμάτων νοσήματα καὶ πηρώσεις ἢ διανοίας ἔν τισι τῶν ἐπιταττομένων γαμεῖν[c] ἢ γαμεῖσθαι γίγνηται. τούτων δὴ
III. iii. 255. μηδὲν φροντίζειν τάχ' ἂν[d] ὁ νομοθέτης δόξειέ[e] τισιν, οὐκ

[s] ὅτ' vf.—[t] ἂν om f.—[u] λόγον (νόμον) v.—[v] καὶ om Ξ.—[w] ἴτως ἂν A: vulgatam corr Ω.—[x] ἀδελφῆς r.—[y] ἀδελφῆς πατρὸς AΩυft: πατρὸς ἀδελφῆς *s.—[z] δοκει Ω, δοκεῖ Ξυ et corr A.—[a] ἐν om γρ Ω.—[b] ἢ AΞΩυft, om *s.—[c] γαμεῖν...τούτων om pr Ω.—[d] ἂν om A.—[e] δόξει ἂν f, δόξῃ ἂν ΞΩr.—[f] νομοθέτου καὶ ὑπὲρ om pr Ω.—[g] ξ- ... ξ-

ἀπορουμένη τῶν αὐτόθεν] *Penuria laborans* cognatorum illic (in urbe) habitantium. Mox τῶν ἐν τῇ πόλει ὄντων, int. τὶς ᾖ. Ast.

οἷον ξύννομοι] *Quasi contubernales*, conjugati. P. 930. A. ξύννομα πειρᾶσθαι προσαρμόττειν. Cf. v. 8.—ἐμπόδια—τοῦ μή, i. e. *quominus*. Ast.

προστάττει] Ita legendum ex vet. non πράττει, ut in præc. edit. Steph. Ficin. conscripsit. Bip.

πρότερον — βουληθῆναι] *Sed mallet quemlibet quidvis potius pati*, sc. quam vel in matrimonium ducere vel nubere alicui, cujus corpus vel animus ægrotus vel vitiosus est. Ante σωμάτων e Cod. Voss. ἢ recepimus, quod Ficin. confirmat vertens: *cujus vel corpus ægrotum mancumve sit, vel insanus animus*. Bas. 2. ἢ scribit. Ast.

τύχῃ τοῖς γενομένοις ὀρφανοῖς ὡς ἥκιστα ἔλεον ἕξει τῆς συμφορᾶς. πρῶτον μὲν δὴ φαμὲν[b] νομοθετεῖν αὐτοῖς τοὺς νομοφύλακας ἀντὶ γεννητόρων πατέρας οὐ χείρους, καὶ δὴ III. iii. 257.
καὶ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ὡς οἰκείων ἐπιμελεῖσθαι προστάττομεν ἐν μελέτῃ,[c] τούτοις τε αὐτοῖς περὶ τροφῆς[d] ὀρφανῶν προοιμιασάμενοι καὶ τοῖς ἐπιτρόποις. εἴς τινα γὰρ οὖν μοι καιρὸν φαινόμεθα τοὺς ἔμπροσθεν λόγους διεξελθεῖν, ὡς ἄρα αἱ τῶν τελευτησάντων ψυχαὶ δύναμιν ἔχουσί II. 927.
τινα τελευτήσασαι, ᾗ τῶν κατ' ἀνθρώπους πραγμάτων ἐπιμελοῦνται. ταῦτα δὲ ἀληθεῖς μέν, μακροὶ δ' εἰσὶ περιέχοντες λόγοι. πιστεύειν τε[e] ταῖς ἄλλαις φήμαις χρεὼν περὶ τὰ τοιαῦτα, οὕτω[f] πολλαῖσι καὶ σφόδρα παλαιαῖς οὔσαις· πιστεύειν δ' αὖ καὶ τοῖς νομοθετοῦσι ταῦθ' οὕτως ἔχειν, ἄν περ μὴ παντάπασιν ἄφρονες φαίνωνται. ταύτῃ δὲ εἰ ταῦτ' ἐστὶ κατὰ φύσιν, πρῶτον μὲν τοὺς ἄνω θεοὺς φοβείσθων, οἳ τῶν ὀρφανῶν τῆς ἐρημίας αἰσθήσεις ἔχουσιν, εἶτα

et pr Ω.—[b] φαμὲν om A et pr Ω.—[c] ἐμμελῆ f et γρ ΑΩ.—[d] τροφῶν υ.—[e] δὲ ΑΞΩυ

ἔλεον ἕξει τῆς ξυμφορᾶς] H. e. *ἐλεεινὴν ἕξει ξυμφοράν*. Ficin. *ut privati parentibus quam minime miserabili calamitate premantur*. Ast.

ἐμμελῆ] Sic Cod. Voss. pro *ἐν μελέτῃ*; idemque in Cod. Par. marg. extat. *ἐμμελῆ*, *concinna*, est *apta*, *convenientia*. Ast.

εἴς τινα—καιρὸν] Hæc transscripserunt Euseb. Præp. Ev. xii. 3. p. 575. B. Theodoret. Therap. Serm. viii. p. 602. D. et Stob. Serm. cxxiv. p. 620. Pro ᾗ Euseb. et Theodor. *καί*. Ast.

ταῦτα δὲ ἀληθεῖς] Verba ita construenda sunt: *λόγοι ταῦτα περιέχοντες* (*hæc divulgantes*, h. e. de his dispersi; vid. ad viii. 7.) *ἀληθεῖς μέν, μακροὶ δ' εἰσί*. Ab Euseb. *δὲ* abest. Ast.

πιστεύειν δὴ] Vulgo *τε*, Euseb. vero *δὲ*, unde *δὴ* reposuimus. Ficinus quoque: *quamobrem* cet. Deinde ex Euseb. et Theodor. *τε* ante *ἄλλαις* recepimus, Ficino confirmante, qui vertit, *et aliis tritis*. Paulo post Euseb. *πολλαῖς*, et Theodoret. *σφόδρα γε*, quod reposuimus. Verbum *φαίνωνται* refertur ad *ἐπιτρόπους*, non, quod nonnulli censebant, ad legis latores; ad eosdem spectat sequens *φοβείσθων*. Ast.

τῶν ὀρφανῶν τῆς ἐρημίας] *Orbitatis*. Similiter Latini vocem 'solitudo' usurpant, ut Cicero in Verr. i. 58. Dom. 36. Terent. Andr. i. 5. 50. Lactant. Div. Instit. vi. 12. Ast.

ἔχουσιν, εἶτα] Inter verba *ἔχουσιν* et *εἶτα* interponenda esse sequentia *καὶ τὰ περὶ ταῦτα ὀξὺ μὲν ἀκούουσι—ἱερωτάτην* (quæ nonnisi ad deos referri possunt), egregie vidit Desiderius Herald. de rer. judic. auctor. ii. 5. §. 4. in Otton. Thes. Jur. Rom. t. ii. p. 1177. ita vertens hunc locum: 'si vero hæc secundum naturam hoc modo se habent, primum quidem deos superos timeant, qui ad orphanorum solitudinem sensus attentos habent, et quæ ad eam pertinent, acute et audiunt et cernunt, ac iis, qui se erga eos justos præbent, sunt propitii, quemadmodum contra iis cummaxime indignantur, qui pupillis et orphanis injuriam faciunt, hoc unum maximum et sanctissimum depositum existimantes. Deinde et defunctorum manes (item timeant), quibus tanta posterorum cura inest a natura, ut iis, qui reverenter et condecenter se gerant erga eos, benignos se præbeant, alios autem, qui jus istud violant, summo odio prosequantur. Denique et vivos adhuc vereantur, senectute graves et ideo maximis honoribus orna-

ἐγκαλῶσι τοῖς κειμένοις νόμοις, περί τε ἄλλων ὡντινωνοῦν καὶ δὴ καὶ περὶ γάμων, ἦ μὴν[s] παρόντα καὶ ζῶντα αὐτὸν τὸν[t] νομοθέτην μή ποτ' ἂν[u] ἀναγκάσαι πράττειν οὕτω, μηδὲ γῆμαι μηδὲ γήμασθαι τοὺς νῦν ἀναγκαζομένους ἑκάτερα δρᾶν, ὁ δέ τις τῶν οἰκείων ἤ τις ἐπίτροπος φῇ διαιτητὰς φάναι[v] καὶ πατέρας τοὺς πεντεκαίδεκα τῶν νομοφυλάκων καταλιπεῖν τοῖς ὀρφανοῖς καὶ ὀρφαναῖς[w] τὸν νομοθέτην· πρὸς οὓς ἐπανιόντες διαδικαζέσθων[x] οἱ περί τινος τῶν τοιούτων ἀμφισβητοῦντες, κύρια τελοῦντες τὰ τούτων δόγματα. ἂν δέ τῳ μείζων δύναμις ἐπανατίθεσθαι[y] δοκῇ τοῖς νομοφύλαξιν, εἰς τὸ τῶν ἐκκρίτων δικαστῶν δικαστήριον εἰσάγων αὐτοὺς διαδικαζέσθω περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων· τῷ δὲ ἡττηθέντι παρὰ τοῦ νομοθέτου ψόγος καὶ ὄνειδος κείσθω, πολλῶν χρημάτων νοῦν κεκτημένῳ ζημία βαρυτέρα. [§. 8.] *Νῦν δὴ τοῖς ὀρφανοῖς παισὶ γένεσις οἷον δευτέρα τις[z] γίγνοιτ' ἄν. μετὰ μὲν οὖν τὴν πρώτην ἑκάστοις εἴρηνται τροφαὶ καὶ παιδεύσεις·[a] μετὰ δὲ τὴν δευτέραν, ἔρημον πατέρων γενομένην, μηχανᾶσθαι δεῖ τίνα τρόπον ἡ τῆς ὀρφανίας*

[t] τὸν om ς.—[u] ἂν om Ωυft.—[v] φάναι υ.—[w] καὶ ὀρφαναῖς om υ.—[x] διαδικαζέσθω Ξ: διαδικ.... τελοῦντες om υ.—[y] ἐπανατείνεσθαι r.—[z] τις om pr Ω.—[a] παιδεύσεις A

ἐγκαλῶσι] Ex hoc verbo ad seqq. ἦ μὴν (*profecto*) petendum est λέγοντες, *dicentes quasi jure jurando interposito* s. confirmantes. Ἀναγκάσαι cum particula ἂν conjunctum vim futuri habet. Deinde e Cod. Voss. ante νομοθέτην articulum τὸν revocavimus. Ast.

πράττειν οὕτω] Verba hæc explicantur appositis μηδὲ γῆμαι μηδὲ γήμασθαι (illud de viro, hoc de femina positum est, ut solet, vid. Ammon. de Differ. Verb. p. 36. ubi v. Valckenar. Animadv. p. 59.); μηδὲ—μηδὲ vero repetitum est propter μήποτ' ἂν ἀναγκάσαι. Ast.

ὁ δέ τις] Cod. Voss. ὁ δέ τι, et paulo post εἴ τις. De hoc pronominis τὶς usu vid. ad i. 12. Mox Ficin. verbum φάναι non expressit, Cornar. autem vertit: *qui asserat ac dicat, legislatorem arbitros ac patres—reliquisse.* Vulgo legitur διαιτητὰς φάναι καὶ πατέρας. Verba autem ita cohærent: ὁ δέ τις τῶν οἰκείων—φῇ (*dicat*), τὸν νομοθέτην καταλιπεῖν τοῖς ὀρφανοῖς καὶ ὀρφαναῖς τοὺς πεντεκαίδεκα τῶν νομοφυλάκων (ὡς, *tanquam*) διαιτητάς, φάναι (*se putare*) καὶ πατέρας: *legislatorem orbis reliquisse quindecim illos legum custodes, qui ipsis arbitri et, ut opinetur* (sc. qui hoc dicit), *etiam patres sint.* Φάναι est enim sæpenumero *opinari, putare*, ut x. 8. Mox pro πρὸς οὓς scripsimus πρὸς τούτους, sensu jubente. Similiter Ficin. et Cornar. verterunt, idemque Steph. reponi voluit. Ast.

πρὸς οὓς] Scribendum puto, πρὸς τούτους ἐπανιόντες διαδικαζέσθων, quum hic claudi periodum oporteat. Steph.

ἂν—δοκῇ] *Si quis putet, nimiam legum custodibus potestatem tribui*, h. e. nimis violenter agere legum custodes. Ast.

§. 8. μετὰ δὲ τὴν δευτέραν] Postquam secunda vice (primis parentibus defunctis) quasi generantur, dum novos parentes (tutores) accipiunt.—ἔρημον—γενομένην, sc. γένεσιν, pro ἐρημίαν πατέρων vel ἐρήμων γενομένων, *quando orbi facti sunt.* Ast.

τοῦ νόμου μύθῳ καὶ μηδὲν εἰς ὀρφανὸν ὑβρίσας οὐκ εἴσεται ἐναργῶς τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα ὀργὴν νομοθέτου, ὁ δὲ ἀπειθὴς[l] καί τινα πατρὸς ἢ μητρὸς ἔρημον ἀδικῶν διπλῆν τινέτω πᾶσαν τὴν[m] βλάβην ἢ περὶ τὸν ἀμφιθαλῆ γενόμενος κακός. τὴν δὲ ἄλλην νομοθεσίαν ἐπιτρόποισί τε περὶ[n] ὀρφανοὺς ἄρχουσί τε περὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐπιτρόπων, εἰ μὲν δὴ παράδειγμά[o] τε τροφῆς[p] παίδων ἐλευθέρων ἐκέκτηντο αὐτοὶ τρέφοντες τοὺς αὑτῶν καὶ τῶν οἰκείων χρημάτων ἐπιμελούμενοι, ἔτι δὲ νόμους περὶ αὐτῶν τούτων μετρίως διῃρημένους[q] εἶχον, εἶχέ τινα λόγον ἂν ἐπιτροπικούς τινας νόμους, ὡς ὄντας ἰδίᾳ διαφέροντας πολύ, τιθέναι, ποικίλλοντας ἐπιτηδεύμασιν ἰδίοις τὸν τῶν ὀρφανῶν βίον παρὰ τὸν τῶν μή· νῦν δὲ εἰς μὲν τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα οὐ πολὺ διαφέρον ἡ παρ' ἡμῖν ὀρφανία[r] κέκτηται τῆς πατρονομικῆς, III. iii. 259.
τιμαῖς δὲ καὶ ἀτιμίαις ἅμα καὶ ἐπιμελείαισιν οὐδαμῶς ἐξισοῦσθαι φιλεῖ. διὸ δὴ περὶ τοῦτο αὐτὸ τὴν ὀρφανῶν πέρι II. 928.

[k] εἰσφέροντας r.—[l] ἀπεισθεὶς r.—[m] τὴν om r.—[n] τε καὶ (περὶ) Ω, καὶ (adscripta in mg περὶ) A.—[o] παραδείγματά Ω.—[p] τροφῶν v.—[q] διῃρημένους (ει) Ω.—[r] ὀρφάνεια v.—

ἀμφιθαλῆ] Timæus Lexic. p. 28. ἀμφιθαλεῖς, ἀμφότερα (sic enim pro ἀμφότεροι scribendum esse, docuit Bast. Append. ad Epist. Crit. p. 15. et Comment. Palæogr. p. 769.) οἰκοθαλεῖς. Pollux iii. 25. ὅτε δὲ ἂν γονεῖς ἅμα ἀμφότεροι περιῶσιν, ἀμφιθαλὴς ὀνομάζεται. Vid. Ruhnken. ad Tim. l. l. Ast.

τῶν ἐπιτρόπων] Fic. verbum quoddam addit, ad claudendam hanc periodum: ita enim hunc locum vertit, *Sed leges quæ sequuntur, tutoribus, prout erga orphanos se gerunt, magistratibus, prout de cura tutorum inquirant, conscribimus.* Videri autem possit deesse νομοθετῶμεν post νομοθεσίαν, aut tale quid. Nisi potius suspicandum sit, deesse quampiam præpositionem cum illis accusativis, quæ sensum hunc efficeret, *Quod autem attinet ad cæteras leges quæ ferendæ sunt:* ut post ἐπιτρόπων hypostigme tantum poneretur. Legitur autem et ita, παραδείγματά τε τροφῆς. Steph.

τὴν δὲ ἄλλην νομοθεσίαν] Vulgo post ἐπιτρόπων plene interpungitur, quo manca fit oratio. Quocirca Steph. νομοθετῶμεν aut tale quid deesse suspicabatur, subjiciens 'nisi potius suspicandum sit, deesse quampiam præpositionem.' Præpositione haud opus est; accusativus enim, absolute positus, est: quod ad reliquas leges et tutoribus et magistratibus scribendas attinet (vid. ad i. 2.) de ipsa pupillorum educatione legibus datis haud opus est, quia ipsi tutores, liberos habentes, quomodo educatio institui debeat, probe sciunt; de honore vero et cura, quum pupilli reliquis liberis posthaberi soleant, leges scribere oportet.—Pro εἰ μὲν δὴ, sensu jubente, reposuimus εἰ μὴ δὴ; idem etiam Grouius conjecerat. Pro παράδειγμα Steph. memorat legi quoque παραδείγματα, quod haud dubie e Ficini translatione hausit, quæ ita habet: *quædam exempla haberent.* In seqq. pro διῃρημένους, ni omnia me fallunt, διειρημένους scribendum est; vid. ad vii. 14. Ast.

τῆς πατρονομικῆς] Int. τροφῆς; ὀρφανία est enim i. q. ὀρφανικὴ (h. e. τῶν ὀρφανῶν) τροφή. Ast.

τὰς τῶν κεκμηκότων[g] ψυχάς, αἷς ἐστὶν ἐν τῇ φύσει τῶν αὐτῶν ἐκγόνων κήδεσθαι διαφερόντως καὶ τιμῶσί τε αὐτοὺς εὐμενεῖς εἶναι καὶ ἀτιμάζουσι δυσμενεῖς, ἔτι δὲ τὰς τῶν ζώντων μέν, ἐν γήρᾳ δὲ ὄντων καὶ ἐν μεγίσταις τιμαῖς, ὅπου περ πόλις εὐνομοῦσα εὐδαιμονεῖ, τούτους οἱ παῖδες παίδων φιλοστοργοῦντες ζῶσι μεθ' ἡδονῆς· καὶ τὰ περὶ ταῦτα ὀξὺ μὲν ἀκούουσι, βλέπουσί τε ὀξύ, τοῖς τε περὶ
III. iii. 258. αὐτὰ δικαίοις εὐμενεῖς εἰσί, νεμεσῶσί τε μάλιστα αὐτοῖς εἰς ὀρφανὰ καὶ ἔρημα ὑβρίζουσι, παρακαταθήκην εἶναι μεγίστην ἡγούμενοι καὶ ἱερωτάτην. οἷς ἐπίτροπον καὶ ἄρχοντα πᾶσι δεῖ[h] τὸν νοῦν, ᾧ καὶ[i] βραχὺς ἐνείη, προσέχοντα, καὶ εὐλαβούμενον περὶ τροφήν τε καὶ παιδείαν ὀρφανῶν, ὡς ἔρανον εἰσφέροντα[k] ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς αὐτοῦ, κατὰ δύναμιν πάντως πᾶσαν εὐεργετεῖν. ὁ μὲν δὴ πεισθεὶς τῷ πρὸ

fr.—[f] οὕτω...ταῦτ' om v.—[g] κεκτημένων v.—[h] δεῖν v.—[i] καὶ post ᾧ om pr Ω.—

tos in omnibus civitatibus, quæ bonis legibus instructæ beate vivunt. **** His omnibus tutorem et magistratum animi mentem, si vel minimam habet, adjicere oportet, et diligenti pupillorum educatione atque institutione de iis bene mereri, hac veluti beneficentia idem sibi ac posteris suis beneficium conciliantes.' Optime tunc omnia cohærent: πρῶτον μὲν τοὺς ἄνω θεοὺς φοβεῖσθαι, οἳ—αἰσθήσεις ἔχουσι, καὶ τὰ περὶ ταῦτα ὀξὺ μὲν ἀκούουσι—ἱερωτάτην· εἶτα τὰς τῶν κεκμηκότων ψυχὰς (φοβεῖσθαι)—· ἔτι δὲ τὰς τῶν ζώντων—τιμαῖς· οἷς ἐπίτροπον—πᾶσι δεῖ τὸν νοῦν—προσέχοντα—εὐεργετεῖν.—Orationis vero cohærentiam videntur turbare verba ὅπουπερ πόλις εὐδαιμονεῖ, τούτους οἱ παῖδες παίδων φιλοστοργοῦντες ζῶσι μεθ' ἡδονῆς, ad quæ Desid. Heraldus adnotat: 'Hæc verba videntur reliquiæ esse amplioris orationis; neque, quid desit, video satis.' Sed verba illa explicant prægressa ἐν μεγίσταις τιμαῖς; quocirca ante ὅπουπερ intell. particula *nempe, scilicet*; ut sit: *nam, ubicunque urbs legibus bene instructa et beata est, ibi etiam liberi liberorum hos colentes et pietate prosequentes beate vivunt.* οἱ παῖδες παίδων in universum significat posteros. Loquendi ratio ab Homero fluxit Iliad. xx. 308. Καὶ παίδων παῖδες, τοί κεν μετόπισθε γένωνται. Sic Polit. p. 308. E. παῖδας γὰρ παίδων φασὶ καὶ γένος κατόπισθεν λείπεσθαι τοῦ ὁσίου καὶ εὐόρκου (quod ad Hesiodeum illud spectat in Oper. v. 283.) et ii. 8.—Paulo post pro αὐτοῖς scripsimus αὖ τοῖς, et sensu et linguæ ratione poscentibus. Heraldus corrigebat ἐν τοῖς. Ast.

ὀξὺ μὲν ἀκούουσι] Illis verbis ἀκούουσι convenit, βλέπουσι δὲ ὀξύ. Steph.

παρακαταθήκην] Desid. Herald. 'pupilli fidei tutorum traduntur et quasi pro deposito eoque maximo et sanctissimo habentur, unde sequitur nefas esse eos vel tantillum violare.' Sic Demosthen. contr. Aphob. Orat. ii. p. 840. 7. ὁ γὰρ πατήρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς ἑώρα τὴν νόσον οὐκ ἀποφευξόμενος, συγκαλέσας τούτους τρεῖς ὄντας καὶ συμπαρακαθισάμενος Δήμωνα τὸν ἀδελφόν, τὰ σώματα ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἐνέθηκε, παρακαταθήκην ἀποκαλῶν—ἐμὲ δὲ πᾶσι κοινῇ μετὰ τῶν χρημάτων παρακατατιθέμενος cet. De παρακαταθήκῃ vid. ad ix. 1. Mox ante ἐνείη particulam ἂν excidisse opinor. Ast.

ὡς ἔρανον εἰσφέροντα] *Munificentiam quasi et gratiam sibimet ipsi et suis conferens*; vid. ad c. 2. Desid. Herald. 'Hoc autem ait, eos, qui officio suo probe funguntur, exspectare debere a justitia divina par sibi ac posteris olim redditum iri.' Commode idem vir doctissimus laudavit Plaut. Captiv. ii. 2. 60. Ast.

μείζους ἢ χρεών, ἐν αἷς οἵ τε πατέρες ἡγοῖντ' ἂν δεῖν τὸν νομοθέτην νομοθετεῖν ἐξεῖναί σφισιν ἐὰν βούλωνται τὸν υἱὸν ὑπὸ κήρυκος ἐναντίον[x] ἁπάντων ἀπειπεῖν υἱὸν κατὰ νόμον μηκέτ' εἶναι, υἱεῖς τ' αὖ σφίσι πατέρας ὑπὸ νόσων ἢ γήρως διατιθεμένους αἰσχρῶς ἐξεῖναι παρανοίας γράφεσθαι. ταῦτα δὲ ὄντως ἐν παγκάκων ἤθεσιν ἀνθρώπων γίγνεσθαι φιλεῖ, ἐπεὶ ἡμίσεών γε ὄντων τῶν κακῶν, οἷον μὴ κακοῦ μὲν πατρός, υἱέος[y] δέ, ἢ τοὐναντίον, οὐ γίγνονται ξυμφοραὶ τηλικαύτης ἔχθρας ἔκγονοι. ἐν μὲν οὖν ἄλλῃ πολιτείᾳ παῖς ἀποκεκηρυγμένος οὐκ ἂν ἐξ ἀνάγκης ἄπολις εἴη, ταύτης III. iii. 261.
δέ, ἧς οἵδε οἱ νόμοι ἔσονται, ἀναγκαίως ἔχει εἰς ἄλλην χώραν ἐξοικίζεσθαι τὸν ἀπάτορα· πρὸς γὰρ τοῖς τετταράκοντα II. 929.
καὶ πεντακισχιλίοις οἴκοις οὐκ ἔστιν ἕνα προσγενέσθαι. διὸ δὴ δεῖ[z] τὸν ταῦτα πεισόμενον ἐν δίκῃ μὴ ὑπὸ ἑνὸς πατρός, ὑπὸ δὲ τοῦ γένους ἀπορρηθῆναι παντός. ποιεῖν δὲ χρὴ τῶν τοιούτων πέρι κατὰ νόμον τοιόνδε τινά· Ὃν[a] ἂν θυμὸς ἐπίῃ μηδαμῶς εὐτυχής, εἴτ' οὖν ἐν δίκῃ εἴτε καὶ μή, ὃν ἔτεκέ τε καὶ ἐξεθρέψατο, τοῦτον[b] ἐπιθυμεῖν ἀπαλλάξαι τῆς αὑτοῦ ξυγγενείας, μὴ φαύλως οὕτως ἐξέστω μηδ' εὐθὺς τοῦτο δρᾶν, πρῶτον δὲ συλλεξάτω τοὺς αὑτοῦ ξυγγενεῖς[c] μέχρι[d] ἀνεψιῶν καὶ τοὺς τοῦ υἱέος ὡσαύτως τοὺς πρὸς μητρός, κατηγορείτω δὲ ἐν[e] τούτοις,[f] διδάσκων ὡς ἄξιος ἅπασιν ἐκ τοῦ γένους ἐκκεκηρῦχθαι, δότω δὲ καὶ τῷ υἱεῖ λόγους τοὺς ἴσους, ὡς οὐκ ἄξιός ἐστι τούτων οὐδὲν πάσχειν. καὶ ἐὰν μὲν πείθῃ ὁ[g] πατὴρ καὶ συμψήφους λάβῃ πάντων

w γιγνέσθων r.—x ἐναντίων pr Ω.—y υἱέως υ.—z δὴ δεῖ ΑΞΩυτ, δὴ (omisso δεῖ) f: δεῖ δὴ s.—a ὃς Ξ.—b τοιοῦτον r.—c ξ. υ.—d μέχρι ΑΩυτ: μέχρις *s.—e ἐν om Ξ

§. 9. ὑπὸ κήρυκος—ἀπειπεῖν] Est i. q. ἀποκηρύττειν, *abdicare*, quod de patre frequentatur, qui, causa cognita et apud judices probata, liberos domo expellit vel in exilium ejicit: vid. S. Petit. Legg. Attic. p. 235. et Pierson. ad Mœr. p. 88. Post ἀπειπεῖν sequitur, ut solet, negatio μηκέτι, vid. ad iii. 7. Ast.

παρανοίας] Licebat enim filiis, patrem ob morbum vel senectutem rem male gerentem ac desipientem dementiæ accusare. Vid. Meurs. Them. Attic. i. 3. et S. Petit. Legg. Attic. p. 245. Mox ταύτης δὲ ἧς, pro ἐν ταύτῃ δὲ, ἧς. Ast.

ὑπὸ δὲ τοῦ γένους] Pollux ii. 128. p. 216. exhibet: τὸ δὲ γένους. Ast.

ἀπορρηθῆναι] Cod. Voss. in marg. ἀπαγορευθῆναι, quod glossema etiam Schol. Ruhnk. p. 240. habet. Tim. p. 44. ἀπόρρησις· ἀπαγόρευσις, ut et Pollux ii, 127. p. 216. et Suidas v. ἀπορρηθῇ (t. i. p. 290.)· ἀποκηρυχθῇ. Lexic. Basil. 'Ἀπορρηθῆναι, abdicari, Plato de legibus.' Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 44. Mox θυμὸς—ἐπιθυμεῖν. Vid. ad i. 14. Ast.

νομοθεσίαν παραμυθούμενός τε καὶ ἀπειλῶν ὁ νόμος ἐσπούδακεν. ἔτι δ' ἀπειλή τις ἂν τοιάδε εἴη μάλα ἐγκαίρως· Ὃς ἂν θῆλυν εἴτε ἄῤῥενα ἐπιτροπεύῃ, καὶ ὃς ἂν ἐπιτρόπου φύλαξ τῶν νομοφυλάκων καταστὰς ἐπιμελῆται, μὴ χεῖρον ἀγαπάτω τῶν αὑτοῦ τέκνων τὸν τῆς ὀρφανικῆς μετειληφότα τύχης, μηδὲ τῶν οἰκείων τῶν τοῦ τρεφομένου χεῖρον χρημάτων ἐπιμελείσθω, βέλτιον δὲ ἢ τῶν αὑτοῦ κατὰ προθυμίαν. ἕνα δὲ τοῦτον νόμον[s] ἔχων ὀρφανῶν πέρι πᾶς ἐπιτροπευέτω· ἐὰν δὲ ἄλλως τις περὶ τὰ τοιαῦτα πράττῃ παρὰ τὸν νόμον τόνδε, ὁ μὲν ἄρχων ζημιούτω τὸν ἐπίτροπον, ὁ δὲ ἐπίτροπος τὸν ἄρχοντα εἰς τὸ τῶν ἐκκρίτων δικαστήριον εἰσάγων ζημιούτω τῷ δόξαντι τιμήματι τῷ[t] δικαστηρίῳ διπλῇ.[u] ἐὰν δ' ἐπίτροπος ἀμελεῖν ἢ κακουργεῖν δοκῇ τοῖς οἰκείοις ἢ καὶ[v] τῶν ἄλλων τινὶ πολιτῶν, εἰς ταὐτὸν ἀγέτω δικαστήριον· ὅ τι δ' ἂν ὄφλῃ, τετραπλάσιον μὲν τούτου τίνειν, γιγνέσθω[w] δὲ τὸ μὲν ἥμισυ τοῦ παιδός, τὸ δ' ἥμισυ τοῦ καταδικασαμένου τὴν δίκην. ἅμα δ' ἂν ἡβήσῃ τις τῶν
III. iii. 260. ὀρφανῶν, ἐὰν ἡγῆται κακῶς ἐπιτροπευθῆναι, μέχρι πέντε ἐτῶν ἐξηκούσης τῆς ἐπιτροπῆς ἔστω δίκην λαχεῖν ἐπιτροπίας· ἐὰν δέ τις ὄφλῃ τῶν ἐπιτρόπων, τιμᾶν τὸ δικαστήριον ὅ τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίνειν, ἐὰν δὲ δὴ τῶν ἀρχόντων, ἀμελείᾳ μὲν δόξας κακῶσαι τὸν ὀρφανόν, ὅ τι χρὴ τίνειν αὐτὸν τῷ παιδί, τιμάτω τὸ δικαστήριον, ἐὰν δὲ ἀδικίᾳ, πρὸς τῷ τιμήματι τῆς ἀρχῆς τῶν νομοφυλάκων ἀφιστάσθω, τὸ δὲ κοινὸν τῆς πόλεως ἕτερον νομοφύλακα ἀντὶ τούτου καθιστάτω τῇ χώρᾳ καὶ τῇ πόλει. [§. 9.] Διαφοραὶ πατέρων τε πρὸς αὑτῶν παῖδας γίγνονται καὶ παίδων πρὸς γεννήτας

[s] τούτων νόμων A et pr Ω.—[t] τῷ om A et pr Ω.—[u] διπλῆν Ων.—[v] καί τινι ξ.—

ὁ δὲ ἐπίτροπος τὸν ἄρχοντα] Sc. παρὰ τὸν νόμον περὶ τὰ τοιαῦτα πράττοντα, igitur τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐπιτρόπων negligentem. Deinde verba ita construe: τῷ τιμήματι, δόξαντι τῷ δικαστηρίῳ, διπλῇ: *dupli pœna, quæ judicibus videatur* (h. e. si judicibus ita videatur), *eum mulctato*. Mox ad ἀγέτω—intell. e prægressis αὐτὸς (ὁ πολίτης vel οἰκεῖος). Ceterum cum his conferendæ sunt leges de tutela, quas S. Petit. Legg. Attic. p. 62. et 591. collegit. Ast.

μέχρι πέντε ἐτῶν] Sic Solonis lex apud Demosthen. in Xenothem. p. 989. 22. ἀκούετε—τοῦ νόμου λέγοντος ἄντικρυς, ἐὰν μὴ πέντε ἐτῶν δικάσωνται, μηκέτ' εἶναι δίκην. Ceterum δίκη ἐπιτροπίας est *actio male administratæ tutelæ* (v. Pierson. ad Mœr. p. 143.) Latinorum *tutelæ judicium*. Vid. Cicer. pro Rosc. Amer. 6. Orat. i. 36. de Nat. Deor. iii. 30. Ast.

μείζους ἢ χρεών, ἐν αἷς οἵ τε πατέρες ἡγοῖντ' ἂν δεῖν τὸν
νομοθέτην νομοθετεῖν ἐξεῖναί σφισιν ἐὰν βούλωνται τὸν υἱὸν
ὑπὸ κήρυκος ἐναντίον[x] ἁπάντων ἀπειπεῖν υἱὸν κατὰ νόμον
μηκέτ' εἶναι, υἱεῖς τ' αὖ σφίσι πατέρας ὑπὸ νόσων ἢ γήρως
διατιθεμένους αἰσχρῶς ἐξεῖναι παρανοίας γράφεσθαι. ταῦτα
δὲ ὄντως ἐν παγκάκων ἤθεσιν ἀνθρώπων γίγνεσθαι φιλεῖ,
ἐπεὶ ἡμίσεών γε ὄντων τῶν κακῶν, οἷον μὴ κακοῦ μὲν πα-
τρός, υἱέος[y] δέ, ἢ τοὐναντίον, οὐ γίγνονται ξυμφοραὶ τηλι-
καύτης ἔχθρας ἔκγονοι. ἐν μὲν οὖν ἄλλῃ πολιτείᾳ παῖς
ἀποκεκηρυγμένος οὐκ ἂν ἐξ ἀνάγκης ἄπολις εἴη, ταύτης III. iii. 261.
δέ, ἧς οἵδε οἱ νόμοι ἔσονται, ἀναγκαίως ἔχει εἰς ἄλλην χώ-
ραν ἐξοικίζεσθαι τὸν ἀπάτορα· πρὸς γὰρ τοῖς τετταράκοντα II. 929.
καὶ πεντακισχιλίοις οἴκοις οὐκ ἔστιν ἕνα προσγενέσθαι.
διὸ δὴ δεῖ[z] τὸν ταῦτα πεισόμενον ἐν δίκῃ μὴ ὑπὸ ἑνὸς πα-
τρός, ὑπὸ δὲ τοῦ γένους ἀπορρηθῆναι παντός. ποιεῖν δὲ χρὴ
τῶν τοιούτων πέρι κατὰ νόμον τοιόνδε τινά· Ὃν[a] ἂν θυμὸς
ἐπίῃ μηδαμῶς εὐτυχής, εἴτ' οὖν ἐν δίκῃ εἴτε καὶ μή, ὃν
ἔτεκέ τε καὶ ἐξεθρέψατο, τοῦτον[b] ἐπιθυμεῖν ἀπαλλάξαι τῆς
αὑτοῦ ξυγγενείας, μὴ φαύλως οὕτως ἐξέστω μηδ' εὐθὺς
τοῦτο δρᾶν, πρῶτον δὲ συλλεξάτω τοὺς αὑτοῦ ξυγγενεῖς[c]
μέχρι[d] ἀνεψιῶν καὶ τοὺς τοῦ υἱέος ὡσαύτως τοὺς πρὸς μη-
τρός, κατηγορείτω δὲ ἐν[e] τούτοις,[f] διδάσκων ὡς ἄξιος ἅπα-
σιν ἐκ τοῦ γένους ἐκκεκηρῦχθαι, δότω δὲ καὶ τῷ υἱεῖ λό-
γους τοὺς ἴσους, ὡς οὐκ ἄξιός ἐστι τούτων οὐδὲν πάσχειν.
καὶ ἐὰν μὲν πείθῃ ὁ[g] πατὴρ καὶ συμψήφους λάβῃ πάντων

[w] γιγνέσθων r.—[x] ἐναντίων pr Ω.—[y] υἱέως υ.—[z] δὴ δεῖ ΑΞΩυr, δὴ (omisso δεῖ) f : δεῖ δὴ s.—[a] ὃς Ξ.—[b] τοιοῦτον r.—[c] ξ. υ.—[d] μέχρι ΑΩυr : μέχρις *s.—[e] ἐν om Ξ

§. 9. ὑπὸ κήρυκος—ἀπειπεῖν] Est i. q. ἀποκηρύττειν, *abdicare*, quod de patre frequentatur, qui, causa cognita et apud judices probata, liberos domo expellit vel in exilium ejicit: vid. S. Petit. Legg. Attic. p. 285. et Pierson. ad Mœr. p. 68. Post ἀπειπεῖν sequitur, ut solet, negatio μηκέτι, vid. ad iii. 7. Ast.

παρανοίας] Licebat enim filiis, patrem ob morbum vel senectutem rem male gerentem ac desipientem dementiæ accusare. Vid. Meurs. Them. Attic. i. 3. et S. Petit. Legg. Attic. p. 245. Mox ταύτης δὲ ἧς, pro ἐν ταύτῃ δὲ, ἧς. Ast.

ὑπὸ δὲ τοῦ γένους] Pollux ii. 128. p. 216. exhibet: τὸ δὲ γένους. Ast.

ἀπορρηθῆναι] Cod. Voss. in marg. ἀπαγορευθῆναι, quod glossema etiam Schol. Ruhnk. p. 240. habet. Tim. p. 44. ἀπόρρησις· ἀπαγόρευσις, ut et Pollux ii, 127. p. 216. et Suidas v. ἀπορρηθῇ (t. i. p. 290.)· ἀποκηρυχθῇ. Lexic. Basil. ''Ἀπορρηθῆναι, abdicari, Plato de legibus.' Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 44. Mox θυμὸς—ἐπιθυμεῖν. Vid. ad i. 14. Ast.

τῶν ξυγγενῶν[h] ὑπὲρ ἥμισυ,[i] πλὴν πατρὸς διαψηφιζομένου καὶ μητρὸς καὶ τοῦ φεύγοντος, τῶν τε ἄλλων ὁπόσοι περ ἂν ὦσι γυναικῶν εἴτε ἀνδρῶν τέλειοι, ταύτῃ μὲν καὶ κατὰ ταῦτα ἐξέστω τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν ἀποκηρύττειν, ἄλλως δὲ μηδαμῶς. τὸν δ' ἀποκηρυχθέντα ἐάν τις τῶν πολιτῶν υἱὸν[k]
III. iii. 262. βούληται θέσθαι, μηδεὶς νόμος ἀπειργέτω ποιεῖσθαι· τὰ γὰρ τῶν νέων ἤθη πολλὰς μεταβολὰς ἐν τῷ βίῳ μεταβάλλειν ἑκάστοτε πέφυκεν. ἀποκηρυχθέντα δὲ ἄν τις δέκα ἐτῶν μὴ ἐπιθυμήσῃ θετὸν υἱὸν ποιήσασθαι, τοὺς τῶν ἐπιγόνων ἐπιμελητὰς τῶν εἰς τὴν ἀποικίαν ἐπιμελεῖσθαι καὶ τούτων, ὅπως ἂν[l] μετάσχωσι τῆς αὐτῆς ἀποικίας ἐμμελῶς. ἐὰν δέ τίς τινα νόσος ἢ γῆρας ἢ καὶ τρόπων χαλεπότης ἢ καὶ ξύμπαντα ταῦτα ἔκφρονα ἀπεργάζηται διαφερόντως τῶν πολλῶν, καὶ λανθάνῃ τοὺς ἄλλους πλὴν τῶν συνδιαιτωμένων, οἰκοφθορῇ δὲ ὡς ἂν τῶν[m] αὑτοῦ κύριος, ὁ δὲ υἱὸς ἀπορῇ καὶ ὀκνῇ τὴν τῆς παρανοίας γράφεσθαι δίκην, νόμος αὐτῷ κείσθω πρῶτον μὲν πρὸς τοὺς πρεσβυτάτους τῶν νομοφυλάκων ἐλθόντα διηγήσασθαι τὴν τοῦ πατρὸς ξυμφοράν, οἱ δὲ κατιδόντες ἱκανῶς ξυμβουλευόντων ἐάν τε δέῃ γράφεσθαι καὶ ἐὰν μὴ τὴν γραφήν, ἐὰν δὲ ξυμβουλεύσωσι,[n] γιγνέσθωσαν τῷ γραφομένῳ μάρτυρες ἅμα καὶ ξύνδικοι· ὁ δὲ ὄφλων τοῦ λοιποῦ χρόνου ἄκυρος ἔστω τῶν αὑτοῦ καὶ

Ωτfτ.—[f] τούτων τ.—[g] ὅτι A.—[h] $\overset{\xi}{\sigma}$. A.—[i] ὑπὲρ ἥμισυ AΩτfτ : ὑπερήμισυ ς.—[k] υἱὸν om τ.—[l] ἂν om f.—[m] τῶν om pr AΩ.—[n] ξυμβουλεύσωσι AΩτfτ : ξυμβουλεύωσι *ς.

διαψηφιζομένου] Haud dubie scribendum est *διαψηφιζομένους*, quod referatur ad *ξυμψήφους*: *dum* (cognati) *calculum ferunt*, h. e. *sententiam dicunt, præter patrem, matrem et accusatum* (filium). Paulo post *τῶν δὲ ἄλλων* pro *τῶν τε ἄλλων* scripsimus. Ast.

τὰ γὰρ τῶν νέων ἤθη] Laudat hæc Stob. Serm. l. p. 358. 19. ubi similis affertur Theophanis sententia: *χαλεπὸν καταμαντεύεσθαι περὶ τῶν νέων· ἀστόχαστος γὰρ ἡλικία καὶ πολλὰς ἔχουσα μεταβολάς, ἄλλοτε ἐπ' ἄλλο φερομένη.* Ast.

θετὸν — ποιήσασθαι] Simpliciter est *adoptare*. Mox verba *τοὺς τῶν ἐπιγόνων* cet. Ficin. ita vertendo amplificavit: *curatores prolis supra modum adauctæ, quam constituimus transmissis coloniis amputari*, haud satis recte; *ἐπίγονοι* sunt *filii post hæredes legitimos nati* et sufficientem liberorum numerum (v. c. 10. p. 930. B. C.) excedentes, qui hanc ipsam ob causam in coloniam mittuntur. Sic c. 7. *ἐὰν δὲ περιγίγνηταί τις τῶν υἱέων αὐτῷ μὴ ἐπὶ τινὶ κλήρῳ τεταγμένος, ὃν κατὰ νόμον ἐλπὶς εἰς ἀποικίαν ἐκπεμφθήσεσθαι* cet. Igitur ad *τῶν εἰς τὴν ἀποικίαν* intell. *ἐκπεμφθησομένων*. Post *ἀποικίας* vero, ni fallor, commate distinguendum est, ut *ἐμμελῶς* cum *ἐπιμέλεσθαι* conjungatur. Ast.

ξυμβουλεύσωσι] Sic Cod. Voss. pro *ξυμβουλεύωσι*. Ficin. *decreverint*. Ast.

τὸ σμικρότατον διατίθεσθαι, καθά περ παῖς δὲ οἰκείτω τὸν
ἐπίλοιπον βίον. [§. 10.] Ἐὰν δὲ ἀνὴρ καὶ γυνὴ μηδαμῇ
ξυμφέρωνται τρόπων δυστυχίᾳ[o] χρώμενοι, δέκα μὲν ἄνδρας
τῶν νομοφυλάκων ἐπιμελεῖσθαι τῶν τοιούτων ἀεὶ χρεὼν III. iii. 263.
τοὺς μέσους, δέκα δὲ τῶν περὶ γάμους γυναικῶν ὡσαύτως· II. 930.
καὶ ἐὰν μὲν δὴ[p] ξυναλλάττειν δύνωνται, ταῦτ' ἔστω κύρια,
ἐὰν δ' αἱ ψυχαὶ κυμαίνωσι[q] μειζόνως αὐτῶν, ζητεῖν κατὰ
δύναμιν οἵτινες ἑκατέρῳ ξυνοικήσουσιν.[r] εἰκὸς δὲ εἶναι τοὺς
τοιούτους μὴ πρᾳέσιν ἤθεσι κεκραμένους·[s] βαθύτερα δὴ[t]
τούτοις καὶ πρᾳότερα τρόπων ἤθη ξύννομα πειρᾶσθαι προσ-
αρμόττειν. καὶ ὅσοι μὲν ἂν ἄπαιδες αὐτῶν ἢ ὀλιγόπαιδες
ὄντες διαφέρωνται, καὶ παίδων ἕνεκα τὴν συνοίκησιν[u] ποιεῖσ-
θαι· ὅσοι δ' ἂν ἱκανῶν ὄντων παίδων, τῆς συγκαταγηράσεως
ἕνεκα καὶ ἐπιμελείας ἀλλήλων τὴν διάζευξίν τε καὶ σύ-
ζευξιν ποιεῖσθαι χρεών. ἐὰν δὲ τελευτᾷ γυνὴ καταλιποῦσα[v]
παῖδας θηλείας τε καὶ ἄρρενας, συμβουλευτικὸς ἂν εἴη
νόμος ὁ τιθέμενος, οὐκ ἀναγκαστικός,[w] τρέφειν τοὺς ὄντας
παῖδας μὴ μητρυιὰν[x] ἐπαγόμενον· μὴ δὲ ὄντων[y] ἐξ ἀνάγ-
κης γαμεῖν, μέχρι περ ἂν ἱκανοὺς γεννήσῃ παῖδας τῷ τε
οἴκῳ καὶ τῇ πόλει. ἢν δὲ ὁ ἀνὴρ ἀποθάνῃ παῖδας ἱκανοὺς
λιπών, ἡ μήτηρ τῶν παίδων αὐτοῦ μένουσα τρεφέτω· νεωτέρα

—[o] ἀτυχίαι (δυς) Ω, ἀτυχία v.—[p] δὴ om v.—[q] μαινωσι (κυ) Ω.—[r] ξυνοίσουσιν AΩcfr.—[s] κεχρημένους (ει) Ecfr et (adscripto κεκραμένους) AΩ.—[t] δὲ v.—[u] ξ. f.—[v] καταλιπουσα Ω, καταλείπουσα Ef.—[w] ἀναγκαστικῶς f.—[x] μητρυὰν A et pr Ω.—[y] ὄντως (ν) Ω, ὄν-

§. 10. δυστυχίᾳ] Cod. Voss. ἀτυχίᾳ. —τοὺς μέσους, i. e. τοὺς διὰ μέσου ὄντας, *neutrius partis studiosos*, neutri parti faventes. Sic Latinorum *medius* usurpatur, ut apud Ciceron. ad Attic. x. 8. 'medios esse non licebat.' Liv. xl. 20. Vellei. Paterc. i. 9. ii. 21. Ast.

κεκραμένους] Legitur et κεχρημένους. Steph.

κεκραμένους] Cod. Voss. κεχρημένους, male; κεκρᾶσθαι est enim proprium hac in re verbum, vid. nostra ad Phædr. p. 396.—βαθύτερα, *solidiora*, s. severiora, oppos. levibus et ὀξυρρόποις. Βαθὺ enim, *profundum*, levi et ei, quod *superficiale* dicimus, oppositum, est *solidum* ac severum, vid. Jacobs. ad Anthol. Græc. v. iii. p. i. p. 252. Sic Theæt. 183. E. de Parmenide: καί μοι ἐφάνη βάθος τι ἔχειν παντάπασι γενναῖον (quem locum non recte ceperunt Heind. et Schleiermach.). Igitur βαθὺ id fere est quod ἐμβριθὲς, *firmum*, solidum et constans, ut Phædr. c. 33. Sic Plutarch. Coriolan. p. 220. D. τὸ δ' ἐμβριθὲς καὶ τὸ πρᾷον, οὗ τὸ πλεῖστον ἀρετῇ πολιτικῇ μέτεστιν. Similiter οἱ ἐμβριθέστεροι opponuntur τοῖς ὀξυρρόποις in Theæt. p. 144. B.—ξύννομα, vid. ad v. 8.—τρόπων ἤθη. Sic vi. 16. p. 773. C. τρόπων ἤθεσιν. De re ipsa, cf. hic ipse locus, ubi inter alia: θάττους δὲ ἤθεσι πρὸς βραδυτέρους καὶ βραδυτέρους πρὸς θάττους ἀναγκάζειν τῇ τῶν γάμων κοινωνίᾳ πορεύεσθαι. Ast.

δ' ἂν δοκῇ τοῦ δέοντος εἶναι πρὸς τὸ ζῆν αὖ ὑγιαίνουσα
III. iii. 264. ἄνανδρος, οἱ προσήκοντες πρὸς τὰς τῶν γάμων ἐπιμελουμένας γυναῖκας κοινούμενοι τὸ δοκοῦν αὐτοῖς τε καὶ ἐκείναις περὶ τῶν τοιούτων ποιούντων· ἐὰν δὲ ἐνδεεῖς τέκνων ὦσι, καὶ παίδων ἕνεκα· παίδων δὲ ἱκανότης ἀκριβὴς ἄῤῥην καὶ θήλεια ἔστω τῷ νόμῳ. Ὅταν δὲ ὁμολογῆται μὲν τὸ γεννώμενον[z] εἶναι τῶν ποιουμένων ἔκγονον, δέηται δὲ κρίσεως τίνι τὸ γεννηθὲν ἕπεσθαι[a] χρεών, δούλη μὲν ἐὰν συμμίξῃ[b] δούλῳ ἢ ἐλευθέρῳ ἢ ἀπελευθέρῳ,[c] πάντως τοῦ δεσπότου ἔστω τῆς[d] δούλης τὸ γεννώμενον· ἐὰν δέ τις ἐλευθέρα δούλῳ συγγίγνηται, τοῦ δεσπότου ἔστω τὸ γιγνόμενον τοῦ δούλου·[e] ἐὰν δ' ἐξ αὐτοῦ δούλης ἢ ἐκ δούλου ἑαυτῆς,[f] καὶ περιφανὲς τοῦτ' ᾖ, τὸ[g] μὲν τῆς γυναικὸς αἱ γυναῖκες[h] εἰς ἄλλην χώραν ἐκπεμπόντων σὺν τῷ πατρί, τὸ δὲ τοῦ ἀνδρὸς οἱ νομοφύλακες σὺν τῇ γεννησάσῃ. [§. 11.] Γονέων δὲ ἀμελεῖν οὔτε θεὸς οὔτε ἄνθρωπος νοῦν ἔχων ξύμβουλός ποτε γένοιτ' ἂν οὐδεὶς οὐδενί. Φρονῆσαι δὲ χρὴ περὶ θεῶν θεραπείας τοιόνδε προοίμιον ἂν γενόμενον, εἰς τὰς τῶν γεννησάντων τιμάς

ἔσεσθαι
τως Ξvf, ὄντος r.—[z] γενόμενον ΑΞΩvfr.—[a] ἕπεσθαι Ω, ἔσεσθαι fr.—[b] ξ. r.—[c] ἢ ἀπελευθέρῳ om v.—[d] τῆς...ἔστω om v.—[e] τοῦ δούλου om Ar et pr Ω.—[f] ταύτῃ pr A: vulgatam in litura Ω.—[g] τὸ om pr A.—[h] αἱ γυναῖκες om Ξ.—[i] παρὰ om pr ΑΩ.

κοινούμενοι] Vid. ad c. 1. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *κινούμενοι*. Mox in *ἐνδεεῖς—ὦσι* a singulari (*ἡ μήτηρ*) ad pluralem, ut solet, oratio transit. Ad *καὶ παίδων ἕνεκα* intell. *τοῦτο ποιούντων*: mulierem viro nubere jubento. Ast.

ἕνεκα παίδων] Videri possit aliquid deesse post *ἕνεκα*: Fic. autem ita vertit quasi post hæc verba, *καὶ παίδων ἕνεκα*, subaudiendum sit *γαμείσθωσαν*, vel *γημάσθωσαν*. Steph. qui sic in Not. 'At Fic. et *γαμείτωσαν* de viris, ut *γαμείσθωσαν*, de mulieribus, subaudiendum censuisse videtur: (neque enim illum in aliquo exemplari invenisse puto) qui vertit, *Si vero liberis egeant, liberorum quoque gratia ducant nubantve*. Ac certe, nisi hæc itidem subaudire velimus, dicendum erit transiri a singulari numero ad pluralem: quod ut credamus, adduci eo possumus, quum de sola muliere loquens, valetudinis curam nuptiarum causam esse voluerit, et nunc addat, *καὶ παίδων ἕνεκα*, quasi dicat, *οὐ μόνον ὑγιείας ἀλλὰ καὶ παίδων ἕνεκα*. Steph.

τὸ γεννώμενον] Cod. Voss. *γενόμενον*. Mox vulgo *ποιουμένων* legitur, quod esset adoptantium; quocirca bene Steph. monuit scribendum esse *προσποιουμένων*, *qui prolem suam esse profitentur*. Ficin. *qui prolem sibi vindicant*. Pro *δέηται* Cod. Voss. *δέκται*, vitiose. Mox ad *ἐξ αὐτοῦ* (int. *δεσπότου*) *δούλης* int. *ᾖ γεννώμενον*, ut in *τὸ μὲν τῆς γυναικὸς* et *τὸ δὲ τοῦ ἀνδρός*. In Ald. Lov. Bas. 1. et 2. verba *αἱ γυναῖκες* desiderantur. Ast.

ποιουμένων] Si mendo caret participium *ποιουμένων*, fuerit positum pro *προσποιουμένων*: Ficini etiam interpretationem sequendo, *Quoties utrinque conceditur, natos pueros, eorum filios esse qui sibi eos vendicant*. Steph.

§. 11. *γονέων—ἀμελεῖν*] Laudat hæc Stob. Serm. lxxvii. p. 455. Cf. p. 469. Cf. cum his Solonis legem apud S. Petit. p. 240. 245. Ast.

τε καὶ ἀτιμίας ὀρθῶς συντεταγμένον· Νόμοι περὶ θεοὺς
ἀρχαῖοι κεῖνται παρὰ πᾶσι διχῇ. τοὺς μὲν γὰρ τῶν θεῶν
ὁρῶντες σαφῶς τιμῶμεν, τῶν δ' εἰκόνας ἀγάλματα ἱδρυσά- II. 931.
μενοι, οὓς ἡμῖν ἀγάλλουσι καί περ ἀψύχους ὄντας ἐκείνους III. iii. 265.
ἡγούμεθα τοὺς ἐμψύχους θεοὺς πολλὴν διὰ ταῦτ' εὔνοιαν
καὶ χάριν[k] ἔχειν. πατὴρ οὖν ὅτῳ καὶ μήτηρ ἢ τούτων πα-
τέρες ἢ μητέρες ἐν οἰκίᾳ κεῖνται κειμήλιοι ἀπειρηκότες
γήρᾳ, μηδεὶς διανοηθήτω ποτὲ ἄγαλμα αὐτῷ,[l] τοιοῦτον
ἐφέστιον ἵδρυμα[m] ἐν οἰκίᾳ ἔχων, μᾶλλον κύριον ἔσεσθαι,
ἐὰν δὴ κατὰ τρόπον γε ὀρθῶς αὐτὸ θεραπεύῃ ὁ κεκτημένος.

—[k] χάριν A: vulgatam corr Ω.—[l] αὐτῶν ς.—[m] ἵδρυμα AΩυfτ: οἴκημα *ς.—

οὓς ἀγάλλουσι] *Quos, licet inanimatæ imagines sint, colentes ac venerantes deos ipsos vivos nobis propitios gratosque reddere putamus.* ἀγάλλειν enim, ab ἄγη (unde ἅγιος, ἁγνὸς), formatum, est proprie *venerari, colere, celebrare*, ut h. l. et infra p. 931. D. οὓς ὅταν ἀγάλλῃ τις. Sic et in Solon. lege apud Porphyr. de Abstin. iv. 22. (S. Petit. Legg. Attic. p. 68.) θεοὺς καρποῖς ἀγάλλειν. Aristoph. Pac. 395. καί σε θυσίαισιν ἱεραῖσιν, ὦ Δέσποτ', ἀγαλοῦμεν ἡμεῖς ἀεί. Alia vid. apud Wesseling. ad S. Petit. Legg. Att. p. 68. Significatio vero illa, qua *nitidum reddere, exornare* sonat, quam Ruhnken. ad Tim. p. 4. cum Hemsterhusio (ad Thom. Mag. p. 4.) propriam habuit, ex illa, ni fallor, originem traxit. Idcirco ἄγαλμα quoque non est proprie καλλώπισμα πᾶν, ἐφ' ᾧ τις ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ut Eustath. ad Odyss. p. 1467. statuit, quem omnes fere recentioris temporis literati sequuntur, sed *simulacrum* s. imago venerationis causa (ἕνεκα τοῦ ἀγάλλειν) posita; quas quidem antiquissimis temporibus admodum rudes fuisse, lapides videlicet, stipites, columnas, alia id genus, inter omnes constat (vid. Pausan. Achaic. xxii. p. 579. viii. 17. Clemens Alex. Strom i. p. 348. Euseb. Præp. Ev. i. 9. p. 29.). Procedente vero tempore quum politiora fingi simulacra cœpissent et ipsis diis pretiosissima quæque atque cultissima dicare moris esset, factum est, ut nomine ἄγαλμα et absoluta artis opera et quodvis decus ornamentumque insignirentur. Ast.

κειμήλιοι] *Repositi jacent*, sicuti pretiosa supellex vel thesaurus; κειμήλιον enim dici constat eximie hoc, quod, ut cetera supellectile pretiosius, magna cum cura reponi solet. Ast.

αὐτῶν] Legitur etiam αὐτῷ. Pro ἵδρυμα autem male in præced. edit. οἴκημα. Steph. qui sic in Not. 'Hæc verba τοιοῦτον ἐφέστιον οἴκημα (vel potius ἵδρυμα, ut in vet.) ἐν οἰκίᾳ ἔχων, videntur utrinque interpunctione separanda, ut ἄγαλμα jungatur cum μᾶλλον κύριον ἔσεσθαι: hoc autem adverbium μᾶλλον referatur ad αὐτῶν: quod etiam relinquetur subaudiendum si αὐτῷ magis legere libeat.' Vel sic tamen sententia manet impedita. Quid multa? Certissimus sum, scribi debere, τοιοῦτον ἐφέστιον κτῆμα ἐν οἰκίᾳ ἔχων etc. Paulo ante: πατὴρ οὖν ὅτῳ καὶ μήτηρ—ἐν οἰκίᾳ κεῖνται κειμήλιοι ἀπειρηκότες γήρᾳ etc. et statim post, ἐὰν δὴ—αὐτὸ θεραπεύῃ ὁ κεκτημένος. et p. 931. D. ὡς οὐδὲν πρὸς θεῶν τιμιώτερον ἄγαλμα ἂν κτησαίμεθα πατρὸς καὶ προπάτορος παρειμένων γήρᾳ. Bip.

ἄγαλμα αὐτῷ,—ἵδρυμα] Sic e Cod. Voss. et Stobæo reposuimus pro αὐτῶν—οἴκημα, et τοιοῦτον—ἔχων a reliqua oratione separavimus. Ἵδρυμα etiam infra legitur p. 931. D. θαυμαστὸν γὰρ δήπου τὸ προγόνων ἵδρυμα ἡμῖν ἐστὶ διαφερόντως τῶν ἀψύχων. Deinde μᾶλλον κύριον ἄγαλμα ἔσεσθαι αὐτῷ est: *verius simulacrum, venerationis causa positum, ipsi fore*, h. e. *sanctius quid se habiturum esse, quod majore dignum veneratione sit* (κύριον est enim *proprium, verum*, non, ut interpretes vertunt, *efficax*; sic infra p. 931. E. πάντων πρὸς θεοφιλῆ μοῖραν κυριώτατα ἀγαλμάτων ἂν κε-

ΚΛ. Τίνα δὴ τὴν ὀρθότητα εἶναι φράζεις;

ΑΘ. Ἐγὼ ἐρῶ· καὶ γὰρ οὖν ἄξιον, ὦ φίλοι, ἀκούειν τά γε δὴ τοιαῦτα.

ΚΛ. Λέγε μόνον.

ΑΘ. Οἰδίπους, φαμέν, ἀτιμασθεὶς ἐπεύξατο τοῖς αὑτοῦ τέκνοις ἃ δὴ καὶ πᾶς ὑμνεῖ τέλεα[n] καὶ ἐπήκοα γενέσθαι παρὰ θεῶν, Ἀμύντορά τε Φοίνικι τῷ ἑαυτοῦ ἐπαρᾶσθαι[o] παιδὶ θυμωθέντα καὶ Ἱππολύτῳ Θησέα καὶ ἑτέρους ἄλλους μυρίους μυρίοις, ὧν γέγονε σαφὲς ἐπηκόους εἶναι γονεῦσι πρὸς τέκνα θεούς· ἀραῖος[p] γὰρ γονεὺς ἐκγόνοις ὡς οὐδεὶς ἕτερος ἄλλοις, δικαιότατα. μὴ δή τις ἀτιμαζομένῳ μὲν

[n] τέλεια r.—[o] ἐπαρᾶσθαι Ω, ἐπαράσασθαι fr.—[p] ἀραῖος ΛΩσfr: βλαβερὸς *r.—

κτῷτο). Similiter infra p. 931. D. ὡς οὐδὲν πρὸς θεῶν τιμιώτερον ἄγαλμα ἂν κτησαίμεθα πατρὸς καὶ προπάτορος cet. Ast.

Οἰδίπους] Nota est fabula, vid. Apollodor. iii. 5. Heynii Observat. p. 241. De Œdipi diris v. Æschyl. Sept. Theb. 701. 715. Soph. Œd. C. 1440. Eurip. Phœn. 67. ubi v. Valcken. Ast.

Ἀμύντορά τε] Int. φαμέν. De fabula ipsa, Homer. Il. I. 447. Phœnicem tradit matris impulsu pellicem patris (Amyntoris, Ormeni filii) corrupisse, tunc patris diris devotum fugisse, vid. Schol. ad h. l. et Lycophr. 417. Aliter narrant Apollodor. iii. 13. 8. et Schol. Ruhnk. p. 240. οὗτος (Φοῖνιξ) τυφλοῦται ὑπὸ τοῦ πατρός· κατεψεύσθη γὰρ πρὸς τὸν πατέρα ὑπὸ Φθίας, τῆς αὐτοῦ παλλακῆς, ὅτι δὴ πειραθείη πρὸς εὐνὴν αὐτῇ συνελθεῖν. ἰᾶται δὲ ὑπὸ Χείρωνος, Πηλέως σπουδῇ· ὁ δὲ Ἀμύντωρ κατεύχεται αὐτοῦ· Μήποτε γούνασιν οἷσιν ἐφέσσεσθαι φίλον υἱόν· ὃ δὴ γέγονε· καὶ γὰρ θεοὶ ἐτελείουν ἐπαράς. Cf. Heynii Observat. ad Apollod. p. 316. —De Hippolyto, Thesei filio, v. Hygin. fab. 46. Diodor. Sic. iv. 64. Pausan. ii. 32.—Mox ante ὧν γέγονε σαφὲς desidero præpositionem δι', ut sit, *per quos*. Pro ἐπηκόους Cod. Voss. ὑπηκόους (*obedientes*, morigeros), quod propter dativum γονεῦσι placet; sed in seqq. quoque ἐπήκοον, etsi sine dativo, legimus. Ast.

βλαβερὸς] In vet. non βλαβερὸς, sed ἀραῖος. Steph. qui sic in Not. 'Lectionem ἀραῖος Ficin. quoque agnoscit, nec dubito quin eam sequi oporteat, præsertim quum præcedat ἐπαρᾶσθαι. Fortassis autem ex aliqua nominis ἀραῖος expositione margini adscripta remansit illud βλαβερός; credibile est enim aliquem, id vocabulum exponere volentem, usum esse his verbis, βλαβερὸς διὰ τὰς ἀράς, aut βλαβερὸς ἐν ταῖς ἀραῖς, aliisve hujusmodi.'

ἀραῖος] Sic Cod. Voss. et Schol. Ruhnk. pro βλαβερὸς, quod libri editi habent. Βλαβερὸς, id quod Steph. egregie vidit, ipsa vocis ἀραῖος interpretatio est, ut in Schol. Ruhnk. Ἀραῖος est enim h. l. βλαβερὸς διὰ τὰς ἀράς, qui *imprecando* s. diris nocet et perniciosus *est*, ut bene Ficin. vertit, *nihil enim imprecatione parentis, non injuria, perniciosius filio*. Ast.

μὴ δέ τις] Vulgo μὴ δή τις, quod orationis cohærentiæ adversatur. Postquam enim exemplis probavit, parentum diras a diis exaudiri, subjicit: non solum vero diræ parentum a diis exaudiuntur, verum etiam eorum preces et vota de liberorum, a quibus coluntur, salute. Oratio vero mutata est; nempe pro τιμωμένῳ δὲ οὐκ ἐπήκοον εἶναι θεόν, interrogatio posita est, οὐκ ἄρα ἡγησόμεθα, interposito ἄρα post τιμωμένῳ δὲ, quod in altero orationis membro sic inferri solet; v. exempla ab Heind. apposita ad Phædon. §. 33. Pro ἐπήκοον εἶναι, quo spectant dativi τιμωμένῳ et γενομένῳ, oratione mutata, ἀκούειν sequitur, et genitivus παρακαλοῦντος dativos participiorum τιμωμένῳ et γενομένῳ excipit, quasi absolute positus sit, *si propterea a diis bona liberis suis precantur*. Ast.

διαφερόντως πατρὶ πρὸς παίδων καὶ μητρὶ θεὸν ἐπήκοον ἐν[q] εὐχαῖς ἡγεῖσθω γίγνεσθαι κατὰ φύσιν· τιμωμένῳ δὲ ἄρα καὶ περιχαρεῖ σφόδρα γενομένῳ, καὶ διὰ τὰ[r] τοιαῦτα ἐν εὐχαῖς λιπαρῶς εἰς ἀγαθὰ τοῖς παισὶ παρακαλοῦντος θε- III. iii. 266. ούς, οὐκ ἄρα τὰ τοιαῦτα ἀκούειν ἐξ ἴσου καὶ νέμειν ἡμῖν αὐτοὺς ἡγησόμεθα; ἀλλ᾽ οὐκ ἄν ποτε δίκαιοι νομῆς εἶεν[s] ἀγαθῶν, ὃ δή φαμεν ἥκιστα θεοῖς εἶναι πρέπον.

ΚΛ. Πολύ γε.

ΑΘ. Οὐκοῦν διανοηθῶμεν ὃ σμικρῷ πρότερον εἴπομεν, ὡς οὐδὲν πρὸς θεῶν τιμιώτερον ἄγαλμ᾽[t] ἂν κτησαίμεθα πατρὸς καὶ προπάτορος παρειμένων γήρᾳ καὶ μητέρων τὴν αὐτὴν δύναμιν ἐχουσῶν, οὓς ὅταν ἀγάλλῃ τις τιμαῖς, γέγηθεν ὁ θεός· οὐ γὰρ ἂν ἐπήκοος ἦν αὐτῶν. θαυμαστὸν γάρ δή που τὸ προγόνων ἵδρυμα ἡμῖν ἐστί, διαφερόντως τῶν ἀψύχων· τὰ μὲν γὰρ θεραπευόμενα ὑφ᾽ ἡμῶν, ὅσα ἔμψυχα, ξυνεύχεται ἑκάστοτε, καὶ ἀτιμαζόμενα τἀναντία, τὰ δ᾽ οὐδέτερα, ὥστε ἂν ὀρθῶς τις χρῆται πατρὶ καὶ προπάτορι καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις, πάντων πρὸς θεοφιλῆ μοῖραν κυριώτατα ἀγαλμάτων ἂν κέκτητο.[u]

ΚΛ. Κάλλιστ᾽ εἶπες.

ΑΘ. Πᾶς δὴ νοῦν ἔχων φοβεῖται καὶ τιμᾷ γονέων εὐχάς, εἰδὼς πολλοῖς καὶ πολλάκις ἐπιτελεῖς γενομένας. τούτων οὖν οὕτω φύσει διατεταγμένων τοῖς μὲν ἀγαθοῖς III. iii. 267. II. 932. ἕρμαιον πρόγονοι γηραιοί,[v] ζῶντες μέχρι τῶν ἐσχάτων τοῦ βίου, καὶ ἀπιόντες νέοι σφόδρα ποθεινοί, τοῖς δὲ κακοῖς εὖ μάλα φοβεροί. πᾶς δὴ τιμάτω πάσαις τιμαῖς ταῖς ἐννόμοις[w] τοὺς αὑτοῦ γεννήτορας τοῖς νῦν πεισθεὶς λόγοις· εἰ

q ἐν om r et γρ Ω.—r τὰ om pr Ω.—s νομεῖς f, νομίσειεν ΞΩυ: νομεῖς εἶεν ς.— t ἄγαλμ᾽ (αι) Ωfr.—u κέκτητο Ω, κέκτηται Ξυfr. malim κεκτῇτο.—v γηραοὶ Ξ.—w ἀνό-

οὐκοῦν διανοηθῶμεν] Vid. Pempeli Pythagorici paraphrasis hujus loci in Stob. Serm. lxxvii. p. 460.—πρὸς θεῶν, *ex judicio* s. existimatione *deorum*, vid. ad ix. 10.—παρειμένων γήρᾳ, *senio confectorum*; παρίεσθαι est enim *remitti, resolvi*, igitur frangi ac debilitari. Mox Pempelus l. l. τὴν ἰδίαν δύναμιν ἐχουσῶν. Ast.

κέκτητο] Corrigendum est κεκτῇτο (vid. ad v. 12.) quia ἂν optativum poscit. Ast.

πᾶς δὴ] Citavit hæc Euseb. Præp. Ev. xii. 36. p. 610. ubi δὲ scriptum extat. Ad verba τοῖς δὲ κακοῖς εὖ μάλα φοβεροὶ vid. Valcken. ad Eurip. Phœn. p. 99. Ast.

δ' οὖν τινὰ κατέχοι φήμη κωφὴ τῶν τοιούτων προοιμίων, νόμος ὅδε ἐπὶ τούτοις ὀρθῶς κείμενος ἂν εἴη· Ἐάν τις ἐν τῇδε τῇ πόλει γονέων ἀμελέστερον ἔχῃ τοῦ δέοντος, καὶ μὴ τῶν υἱέων[x] καὶ πάντων τῶν ἐκγόνων αὑτοῦ καὶ ἑαυτοῦ μείζονας εἰς ἅπαντα ἐπιτρέπων καὶ ἀποπληρῶν[y] ἧ[z] τὰς βουλήσεις, ἐξαγγελλέτω[a] μὲν ὁ πάσχων τι τοιοῦτον, εἴτε αὐτὸς εἴ τέ τινα πέμπων, πρὸς τρεῖς μὲν τῶν νομοφυλάκων τοὺς πρεσβυτάτους, τρεῖς δ' αὖ τῶν περὶ γάμους γυναικῶν ἐπιμελουμένων·[b] οἱ δ' ἐπιμελείσθωσαν, κολάζοντες τοὺς ἀδικοῦντας νέους μὲν ὄντας ἔτι πληγαῖς καὶ δεσμοῖς, μέχρι περ ἂν ἐτῶν ἄνδρες μὲν τυγχάνωσιν ὄντες τριάκοντα, γυναῖκες δὲ δέκα πλείοσιν ἔτεσιν κολαζέσθωσαν ταῖς αὐταῖς κολάσεσιν. ἐὰν δὲ πορρωτέρω τούτων τῶν ἐτῶν ὄντες τῶν αὐτῶν ἀμελειῶν περὶ γονέας μὴ ἀφιστῶνται, κακῶσι δέ τινάς τινες,[c] εἰς δικαστήριον εἰσαγόντων αὐτοὺς εἰς ἕνα καὶ[d] ἑκα-

μοις υ.—[x] υἱέων Ωrft et corr A: υἱῶν °r.—[y] ἀποκληρῶν ΑΩ.—[z] ἢ ΑΩ.
—[a] ἐξαγγελέτω r.—[b] ἐπιμελομένων r, ἐπιμελουμένους Ω, ἐπιμελουμένους (ων) Α.
—[c] τινές τινας f.—[d] καὶ om r.—[e] an ἑκατὸν ?—[f] πολιτῶν Ω, πολιτ(ικῶν) f.—

φήμη κωφή] Schol. Ruhnk. ἀσθενής, ἀμβλεῖα, ὡς νῦν, ἢ ἄηχος. Sensus est, *si quis dicitur surdus esse ad hæc prooemia*. Κωφὴ ad φήμη relatum est, quum esse debuisset εἴ τινα φήμη κατέχοι (*si fama de aliquo percrebruit*), κωφὸν εἶναι. De hoc verbi κατέχειν usu vid. ad viii. 7. Ast.

ἐπιτρέπων—ἢ τὰς βουλήσεις] *Nisi magis illorum voluntates ac desideria, quam liberorum suorum et sua ipsius, concedit* (s. permittit) *et explet*; ἐπιτρέπειν est enim *concedere, indulgere*. Ficin. a Græca oratione paululum deflexit, nisi aliter legit; vertit enim: *si quis in hac civitate minus, quam decet, parentes colat, nec magis eos, quam filios, nepotesque et se ipsum diligat, præ ceteris eorum voluntati in omnibus obsequens*. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. αὐτῶν pro αὐτοῦ exhibent. Ast.

ἐπιμελουμένων] Expungendum puto particip. ἐπιμελουμένων: ut dicatur τῶν περὶ γάμους sine adjectione, sicut in princip. p. 930. Steph. qui sic in Not. 'Eum qui hic est errorem (quin enim mendosa sit hæc lectio, nemini dubium esse debet) eandem originem habere arbitror quam habere dixi eum cujus in proxime præcedente annotatione mentionem feci: id est, natum itidem esse ex aliqua margini adscripta expositione: ac fecisse hanc ut duo loquendi genera unam eandemque rem declarantia permiscerentur; legimus enim hic, τῶν περὶ γάμους γυναικῶν ἐπιμελουμένων, quum tamen αἱ περὶ γάμους (vel τοὺς γάμους) γυναῖκες, et αἱ τῶν γάμων ἐπιμελούμεναι, idem valeant. Dixit enim in principio p. 930. δέκα δὲ τῶν περὶ γάμους γυναικῶν: et circa medium ejusdem, πρὸς τὰς τῶν γάμων ἐπιμελουμένας. Fortasse igitur, quum aliquis volens in illo de quo nunc agitur loco, exponere illa verba, τῶν περὶ γάμους γυναικῶν, scripsisset, τῶν ἐπιμελουμένων τῶν γάμων, ex margine in contextum expositio irrepsit.'

γυναικῶν] Libri editi addunt ἐπιμελουμένων et Cod. Voss. ἐπιμελουμένους; sed recte Steph. participium esse expungendum judicavit; simpliciter enim ut dicitur οἱ περὶ ῥητορικήν, sic etiam h. l. τῶν περὶ γάμους (int. οὐσῶν) γυναικῶν esse debet. Mox verba δέκα πλείοσιν ἔτεσι refertur ad prægressa ἐτῶν τριάκοντα. Ast.

στον[e] τῶν πολιτῶν,[f] οἵτινες ἂν ὦσι πρεσβύτατοι[g] ἁπάντων·
ἂν δέ τις ὄφλῃ, τιμάτω τὸ δικαστήριον ὅ τι χρὴ τίνειν ἢ III. iii. 268.
πάσχειν, ἀπόρρητον μηδὲν ποιούμενοι ὅσων[h] δυνατὸς ἄνθρωπος πάσχειν ἢ τίνειν. ἐὰν δέ τις ἀδυνατῇ κακούμενος φράζειν, ὁ πυθόμενος τῶν ἐλευθέρων ἐξαγγελλέτω τοῖς ἄρχουσιν ἢ κακὸς ἔστω καὶ ὑπόδικος τῷ ἐθέλοντι βλάβης. ἐὰν δὲ δοῦλος μηνύσῃ, ἐλεύθερος ἔστω, καὶ ἐὰν μὲν τῶν κακούντων ἢ[i] κακουμένων δοῦλος, ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἀφείσθω, ἐὰν δέ τινος ἄλλου τῶν πολιτῶν, τὸ δημόσιον ὑπὲρ αὐτοῦ τιμὴν τῷ κεκτημένῳ καταβαλλέτω· τοῖς ἄρχουσι δὲ ἐπιμελὲς ἔστω μή τις ἀδικῇ τὸν τοιοῦτον τιμωρούμενος τῆς μηνύσεως ἕνεκα. [§. 12.] Ὅσα τις ἄλλος ἄλλον[k] πημαίνει φαρμάκοις, τὰ μὲν θανάσιμα αὐτῶν διείρηται, τῶν δ' ἄλλων πέρι βλάψεων, εἴ τέ τις ἄρα πώμασιν[l] ἢ καὶ βρώμασιν ἢ ἀλείμμασιν ἑκὼν ἐκ προνοίας πημαίνει, τούτων οὐδέν πω διερρήθη. διτταὶ γὰρ δὴ φαρμακεῖαι κατὰ τὸ τῶν ἀνθρώπων οὖσαι γένος ἐπίσχουσι τὴν διάρρησιν. ἣν μὲν γὰρ τὰ νῦν διαρρή-
δην εἴπομεν, σώμασι[m] σώματα κακουργοῦσά ἐστι κατὰ II. 933.
φύσιν· ἄλλη δὲ ἣ μαγγανείαις τέ τισι καὶ ἐπῳδαῖς καὶ καταδέσεσι[n] λεγομέναις πείθει τοὺς μὲν τολμῶντας βλάπ-

g πρεσβύτατοι...πάσχειν om Ξ.—h ὅσων Ξf et γρ Ω : ὅσον *ς.—i καὶ (ἢ) A, ἢ cum *ς corr Ω.—k ἄλλον ἄλλῳ Ξ.—l πώμασι, ut solent, pr AΩ.—m σώμασι AΩυft.—

εἰς ἕνα καὶ ἕκαστον] I. e. *ἐν ἑνὶ καὶ ἑκάστῳ, coram singulo quoque*, h. e. coram omnibus civibus, tanquam judicibus, qui ætate maxime provecti sunt. Sic enim *ἐν* usurpatur, de quo vid. ad vi. 8. De *ἕκαστος*, voci *εἷς* apposito, vid. ad iv. 12. Ast.

ἀπόρρητον] Nullam pœnam, quam homo pati potest, pro vetita vel illicita habentes. Male Dorvill. ad Charit. p. 63. nostrum locum citans, *ἀπόρρητον* pro *terribili*, exquisito habet. Ceterum *ποιούμενοι* positum est, ac si *δικασταὶ*, non *δικαστήριον* præcesserit. Mox Cod. Voss. *ἢ καὶ κακουμένων*. Ast.

καταβαλλέτω] *Solvito* s. pendito. Vid. Villoison. ad Long. Past. ii. p. 109. Valcken. ad Ammon. p. 115. Ast.

§. 12. *ὅσα...πημαίνει φαρμάκοις*] *Quod ad omnia illa attinet, si quis alteri veneno nocet.* Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *διήρηται*, ut Ficin. legit vertens, *divisa sunt*. Recte Steph. scripsit *διείρηται*, quod sequentia *διεῤῥήθη* et *διάῤῥησιν* jam poscunt. Vid. ad vii. 14. Ast.

ἐπίσχουσι τὴν διάῤῥησιν] *Inhibent* s. moram faciunt *expositioni*, h. e. non facile vel non ita statim explicari possunt. In seqq. pro *σώματι* e Cod. Voss. recepimus *σώμασι*. Ficin. *corporibus corpora*. Mox Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *ἄλλη ἢ* pro *ἄλλη δὲ, ἥ*. Ast.

μαγγανείαις] I. e. *γοητείαις*, vid. ad x. 15. Ast.

καταδέσεσι] I. q. *καταδεσμοῖς* Polit. ii. 7. ubi v. not. Verba seqq. ita cohærent: *ἢ πείθει τοὺς μὲν τολμῶντας αὐτοὺς βλάπτειν* (*qui ipsi alteri nocere volunt*), *ὡς δύνανται τὸ τοιοῦτον μαγγανείαις* (*ipsos hoc efficere posse præstigiis*), *τοὺς δ'* (h. e. aliis vero, qui non ipsi nocere volunt, sed ne alii sibi no-

τειν αὐτούς, ὡς δύνανται τὸ τοιοῦτον, τοὺς δ' ὡς παντὸς[o] μᾶλλον ὑπὸ τούτων δυναμένων γοητεύειν βλάπτονται. ταῦτ'
III. iii. 260. οὖν[p] καὶ περὶ τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα οὔτε ῥᾴδιον ὅπως ποτὲ πέφυκε γιγνώσκειν, οὔτ' εἴ τις γνοίη, πείθειν εὐπετὲς ἑτέρους. ταῖς δὲ ψυχαῖς τῶν[q] ἀνθρώπων δυσωπουμένους[r]. πρὸς ἀλλήλους περὶ τὰ τοιαῦτα οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν πείθειν, ἄν ποτε ἄρα ἴδωσί που κήρινα μιμήματα πεπλασμένα, εἴτ' ἐπὶ θύραις εἴτ' ἐπὶ[s] τριόδοις εἴτ' ἐπὶ μνήμασι γονέων αὐτῶν τινές, ὀλιγωρεῖν πάντων τῶν τοιούτων διακελεύεσθαι μὴ σαφὲς ἔχουσι δόγμα περὶ αὐτῶν. διαλαβόντας δὲ διχῇ τὸν τῆς φαρμακείας πέρι[t] νόμον,[u] ὁποτέρως ἄν τις ἐπιχειρῇ φαρμάττειν, πρῶτον μὲν δεῖσθαι καὶ παραινεῖν καὶ συμβουλεύειν μὴ δεῖν ἐπιχειρεῖν τοιοῦτο δρᾷν μηδὲ καθά περ παῖδας[v] τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων δειμαίνοντας φοβεῖν, μηδ' αὖ τὸν νομοθέτην τε καὶ τὸν δικαστὴν ἀναγκάζειν ἐξιᾶσθαι τῶν ἀνθρώπων τοὺς τοιούτους φόβους, ὡς πρῶτον

αῖς
[n] καταδίδεσι v.—[o] πάντως ΑΩf.—[p] ταυτὸν pr A et fortasse pr Ω.—[q] τῶν Ω.—
αις
[r] δυσωπουμένους Ω, δυσωπουμέναις vf.—[s] ἐπὶ ante μνήμασι om pr ΑΩ.—[t] τῶν Ξfr.
νουν
—[u] νόμων ΞΩfr.—[v] παῖδας om pr ΑΩ.—[w] τῶν om A et pr Ω.—[x] ἀπιστίαι Ω,

ceant, timent) πείθει, ὡς βλάπτονται ὑπὸ τούτων, ab his s. ab iis, quos, ne sibi noceant, timent: hos ipsis omnino nocere, si incantare s. præstigiis uti possint (earum periti sint). Igitur τούτων δυναμένων non est ab iis, qui possint, sed *ab illis, si possint;* illo enim sensu τῶν abesse non posset. Mox, πείθειν εὐπετὲς, int. εἴη ἄν. Ast.

ταῖς δὲ ψυχαῖς] Dativus pendet e verbo διακελεύεσθαι: οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν διακελεύεσθαι ταῖς τῶν ἀνθρώπων ψυχαῖς. Nam quod vulgo post ἐπιχειρεῖν legitur, πείθειν, id e prægressis huc irrepsisse, jam e dativo illo ταῖς ψυχαῖς, quocum cohærere nequit, perspicitur. Particula δὲ, prægressa explicans, est i. q. γὰρ, vid. ad ii. 1. et accusativus participii δυσωπουμένους, ut solet, post dativum illatus est, vid. ad iii. 6. Ad δυσωπουμένους Schol. Ruhnk. adnotat, ὑφορωμένους, ὑπόπτως ἔχοντας. Sic etiam Suidas et Tim. Lex. p. 90. ubi v. Ruhnk. Rectius Pollux ii. 52. τὸ ὑποπτεύειν τι ἰδόντα (ut h. l. sequitur ἄν ποτε ἄρα ἴδωσι). Proprie est *suspicari aliquid fraudis et periculi subesse, vereri.* In uno vet. legi δυσωπουμέναις Steph. memorat, quam lect. Ficin. agnoscat. Hoc si inveniretur, nihil aliud nisi glossa esset.—τινὲς, quod abundare possit videri, est *fere,* vid. ad i. 12. Deinde ante διαλαβόντας vulgo plene interpungitur, quum ad infinitivos δεῖσθαι, παραινεῖν et ξυμβουλεύειν e prægresso οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν—διακελεύεσθαι petendum sit ἄξιόν ἐστι vel χρή. Ast.

δειμαίνοντας φοβεῖν] Verba ita cohærent: μηδ' αὖ φοβεῖν (i. e. δειματοῦν, *metu territare*) τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων, δειμαίνοντας καθάπερ παῖδας (*instar puerorum timidos*). πρῶτον, antequam legem scribimus. Non sequitur *secundo* vel *deinde,* ut iii. 11. 692. Ast.

ἐξιᾶσθαι—τοὺς τοιούτους φόβους] *Tales hominum metus sanare,* h. e. hominum animis tali timore perculsis mederi, homines ab ejusmodi timoribus liberare. Similiter translate usurpatur ἰατρεύεσθαι viii. 9. Ast.

μὲν τὸν ἐπιχειροῦντα φαρμάττειν οὐκ εἰδότα τί δρᾷ, τά τε κατὰ σώματα, ἐὰν μὴ τυγχάνῃ ἐπιστήμων ὢν ἰατρικῆς, τά τε αὖ περὶ τὰ μαγγανεύματα, ἐὰν μὴ μάντις ἢ τερατοσκόπος ὢν τυγχάνῃ. λεγέσθω δὴ λόγος ὅδε νόμος περὶ φαρμακείας· Ὃς ἂν φαρμακεύῃ τινὰ ἐπὶ βλάβῃ μὴ θανασίμῳ μήτε αὐτοῦ μήτε ἀνθρώπων τῶν[w] ἐκείνου, βοσκημάτων δὲ ἢ σμηνῶν, εἴτ' ἄλλῃ βλάβῃ εἴτ' οὖν θανασίμῳ, ἐὰν μὲν ἰατρὸς ὢν τυγχάνῃ καὶ ὄφλῃ δίκην φαρμάκων, III. iii. 270. θανάτῳ ζημιούσθω, ἐὰν δὲ ἰδιώτης, ὅ τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι,[x] τιμάτω περὶ αὐτοῦ τὸ δικαστήριον. ἐὰν δὲ καταδέσεσιν ἢ ἐπαγωγαῖς ἤ τισιν ἐπῳδαῖς ἢ τῶν τοιούτων φαρμακειῶν ὡντινωνοῦν[y] δόξῃ ὅμοιος εἶναι βλάπτοντι, ἐὰν μὲν

ἀποτίνειν f.—[y] ὁντινοῦν Ξ.—[z] ἢ...ὢν om Ξrf.—[a] τῆς ΞΩfr.—[b] τοῦτο f.—[c] ὃς ἂν

ὡς—οὐκ εἰδότα] *Utpote quum s. quia*, neque cui (corpori sc.) noceat neque quibus remediis s. incantationibus noceat, cognitum habeat, nisi medicus et vates sit; medicus enim corporis naturam, cui nocere vult veneficus, perspectam habet, et vates incantationum et præstigiarum, quibus veneficus utitur, peritus est. Ast.

λόγος ὅδε νόμος] I. e. ὡς νόμος, vid. ad viii. 5. Ast.

εἴτ' ἄλλῃ βλάβῃ] Convenerunt nescio quomodo in istam libri hujus partem errores qui eandem (ut opinor) originem habent: quum enim duos in duobus vicinis locis ex aliqua expositione ortos esse dixerim (verisimile saltem id esse ostendens) quæ in contextum, ut vocant, irrepserit: ecce, non longo intervallo, et tertium. Persuasum enim habeo, verba ista, εἴτ' ἄλλῃ βλάβῃ, ex quapiam expositione manasse, quæ doceret, cum his verbis, εἴτ' οὖν θανασίμῳ, subaudienda esse ista, ἄλλῃ βλάβῃ. Supervacanea quidem certe hæc verba esse, εἴτ' ἄλλῃ βλάβῃ, ante hæc, εἴτ' οὖν θανασίμῳ, quilibet fateatur necesse est: contra autem, illis verbis, ἐπὶ βλάβῃ μὴ θανασίμῳ, apte hæc sola subjungi, εἴτ' οὖν θανασίμῳ. Alioqui, si verba illa ἄλλῃ βλάβῃ retinenda essent, scribendum foret, εἴτ' οὖν ἄλλῃ βλάβῃ θανασίμῳ. Steph.

εἴτ' ἄλλῃ βλάβῃ] Male Steph. hæc verba cepit, ex quapiam expositione manasse ea existimans; nam hæc εἴτ' ἄλλῃ βλάβῃ εἴτ' οὖν θανασίμῳ non ad prius illud ἐπὶ βλάβῃ μὴ θανασίμῳ, quod ad solos homines spectat, refertur, sed ad βοσκήματα et σμήνη, ut bene Cornar. intellexit vertens: *quicunque veneficiis utitur ad detrimentum alicujus non lethale, neque ipsius neque hominum ipsius, sed pecorum aut examinum sive lethale sive aliud detrimentum.* Ficin. ita vertit, ac si legerit σμηνῶν, εἴ γ' ἄλλῃ βλάβῃ ἢ θανασίμῳ: *sive etiam ut aliter, quam morte, bestiis noceat.* Ast.

ὡντινωνοῦν] Affertur etiam alia lectio, quæ habet dativum χρείαις post ὡντινωνοῦν. Alioqui certe dicendum fuerit deesse dativum quempiam, aut subaudiendum esse τισὶ ante τῶν τοιούτων, ex proxime præcedentibus repetitum. Steph.

ἤ τῳ τῶν τ. φαρμακειῶν] Τῳ (i. e. τινὶ) interposuimus, ut genitivi sequentes haberent, unde regerentur. Cornar. post ὡντινωνοῦν inseri jubebat χρείαις, Steph. τισὶ ante τῶν τοιούτων repetendum esse censebat, et Ruhnken. ad Tim. p. 115. corrigebat ἢ ἐπῳδαῖς τις τῶν τοιούτων φαρμακιῶν ὡντινωνοῦν, male delens φαρμακειῶν, quod prægressa φαρμακείας genera (καταδέσεσιν — ἐπαγωγαῖς — ἐπῳδαῖς) requirunt et genuinum esse clamant. Lenissima est, ni fallor, nostra emendatio, qua nihil mutatur et sensus expletur; accedit quod ante τῶν facile τῳ excidere potuit. In seqq. pro φαρμακείας (Cod. Voss. τῆς φαρμακείας pro τὶς φαρμ.) scripsimus φαρμακεὺς, quod ὢν et sensus poscunt, *si quis meri veneficii* (ἄνευ μαντικῆς) *damnatus est*. Deinde αὐτοῖς positum est, ac si δικασταὶ,

μάντις ὢν ἢ[z] τερατοσκόπος, τεθνάτω, ἐὰν δ' ἄνευ μαντικῆς ὤν τις[a] φαρμακείας ὄφλῃ, ταὐτὸν[b] καὶ τούτῳ γιγνέσθω· περὶ γὰρ αὖ καὶ τούτου τιμάτω τὸ δικαστήριον ὅ τι ἂν αὐτοῖς δεῖν αὐτὸν δόξῃ πάσχειν ἢ ἀποτίνειν. Ὅσα[c] τις ἂν ἕτερος ἄλλον πημήνῃ[d] κλέπτων ἢ βιαζόμενος, ἂν μὲν μείζω[e] μείζονα τὴν ἔκτισιν τῷ πημανθέντι τινέτω, ἐλάττω δὲ ζημιώσας[f] σμικροτέραν, παρὰ πάντα δὲ τοσαύτην ἡλίκα ἂν ἑκάστοτε ζημιώσῃ[g] τίς τινα, μέχρι περ ἂν ἰάσηται τὸ βλαβέν. δίκην δὲ ἕκαστος πρὸς[h] ἑκάστῳ τῷ κακουργή-
II. 934. ματι σωφρονιστύος ἕνεκα ξυνεπομένην προσεκτισάτω, ὁ μὲν ἀνοίᾳ κακουργήσας, ἀλλοτρίᾳ πειθοῖ διὰ νεότητα ἤ τι τοιοῦτον χρησάμενος, ἐλαφροτέραν, ὁ δὲ διὰ οἰκείαν ἄνοιαν ἢ[i] δι' ἀκράτειαν ἡδονῶν ἢ λυπῶν, ἐν φόβοις δειλίας,[k] ἤ τισιν ἐπιθυμίαις ἢ φθόνοις ἢ θυμοῖς δυσιάτοις γιγνομένοις,[l] βαρυτέραν, οὐχ ἕνεκα τοῦ κακουργῆσαι διδοὺς τὴν δίκην, οὐ γὰρ τὸ γεγονὸς ἀγένητον ἔσται ποτέ, τοῦ δ' εἰς τὸν αὖθις

τις ἂν ἕτερον Ξ et (apposita vulgata) ΑΩ, ὃς ἄν τις αὖ ἕτερον fr: conf. Anecd. nostra p. 379.—[d] πομήνῃ f.—[e] μείζων ΑΩfr.—[f] μὴ ζημιώσας ΑΩυ, ζημιοῦσθαι fr et γρ ΑΩ.—[g] σημειώσῃ μειώσῃ γρ Ω.—[h] πρὸς add ΑΩrfr.—[i] ἢ om pr ΑΩ.—[k] δειλια[es]νους A: vulgatam corr Ω.—[l] γιγνομένοις Ω, γιγνόμενος Ξr.—[m] παρήκουσι r.—[n] μὴ

non τὸ δικαστήριον praecedat, quae ratio in his libris frequentissima est. Ast.

ὅσα τις ἂν] Cod. Voss. ἀποτείνειν ὃς ἄν τις ἕτερον ἄλλον. Cod. Par. Ὅσ' ἂν τὶς ἂν ἕτερον ἄλλον. γρ. Ὅσα τις ἂν ἕτερος ἄλλον. Sed recte habet vulgata scriptura; ὅσα est enim, ut cap. init. Ὅσα τις ἄλλος ἄλλον, quod attinet ad, etsi Ficin. quoque ὃς videtur legisse, quum vertat, *qui clam aut vi nocent*. Deinde Cod. Voss. βλέπων pro κλέπτων exhibet, vitiose. Ast.

ἐλάττω ζημιώσας] *Si minore damno affecerit*; ζημιοῦν est i. q. βλάπτειν, v. viii. 11. In Cod. Par. γρ. ζημιοῦσθαι; idem in marg. Cod. Voss. Ast.

ἰάσηται τὸ βλαβὲν] I. e. τὴν βλάβην; ἰᾶσθαι et ἀκεῖσθαι est *damnum resarcire* s. reparare, ut ἐξιᾶσθαι ix. 16. ubi vid. not. Ast.

ἕκαστος ἑκάστῳ] Cod. Voss. ἕκαστος πρὸς ἑκάστῳ.—σωφρονιστύος ἕνεκα. ix. 2. p. 854. D. τάχα γὰρ ἂν δοὺς ταύτην τὴν δίκην γένοιτ' ἂν βελτίων σωφρονισθείς. Ast.

ἢ δειλίᾳ] Hoc e Cod. Voss. recepimus pro ἐν φόβοις δειλίας. Similiter Steph. ἢ δειλίαις scribi jussit. Ἐν est *propter*, vid. ad iii. 3. Praeterea pro γιγνομένοις scripsimus γενομένοις, ita emendante Stephano, propter praeterita tam praegressa quam sequentia. De sententia, vid. ad ix. 2. Ast.

γιγνομένοις] Crediderim scribendum esse γενόμενος: ut sicut in priore membro dixit, ὁ μὲν ἀνοίᾳ κακουργήσας, (etc.) ἐλαφροτέραν: ita dicat in posteriore, ὁ δὲ διὰ οἰκείαν ἄνοιαν (etc.) ἐν φόβοις ἢ δειλίᾳ ἢ τισὶν ἐπιθυμίαις, ἢ φθόνοις, ἢ θυμοῖς δυσιάτοις γενόμενος, βαρυτέραν. Sequor autem in illis verbis ἐν φόβοις, ἢ δειλίᾳ, vetera exemplaria. Quod vero ad prioris membri principium attinet, videri cuipiam possit ἀλλοτρίᾳ jungendum esse cum ἀνοίᾳ, praesertim quum sequatur in altera parte διὰ οἰκείαν ἄνοιαν: sed dicens, ἀλλοτρίᾳ πειθοῖ χρησάμενος, satis ostendit esse ἄνοιαν ἀλλοτρίαν. Steph.

οὐ γὰρ τὸ γεγονὸς ἀγένητον] Protag. p. 324. B. οὐ γὰρ ἂν τό γε πραχθὲν ἀγένητον θείη. Soph. Trach. 743. τὸ γὰρ

ἕνεκα χρόνον ἢ τὸ παράπαν μισῆσαι τὴν ἀδικίαν αὐτόν τε III. iii. 271.
καὶ τοὺς ἰδόντας αὐτὸν δικαιούμενον, ἢ λωφῆσαι μέρη πολ-
λὰ τῆς τοιαύτης ξυμφορᾶς. ὧν δὴ πάντων ἕνεκα χρὴ καὶ
πρὸς πάντα τὰ τοιαῦτα βλέποντας τοὺς νόμους τοξότου μὴ
κακοῦ στοχάζεσθαι δίκην τοῦ τε μεγέθους τῆς κολάσεως
ἑκάστων ἕνεκα καὶ παντελῶς τῆς ἀξίας. ταὐτὸν δ' ἔργον
δρῶντα ξυνυπηρετεῖν δεῖ τῷ νομοθέτῃ τὸν δικαστήν, ὅταν
αὐτῷ τις νόμος ἐπιτρέπῃ τιμᾶν ὅ τι χρὴ πάσχειν τὸν κρι-
νόμενον ἢ ἀποτίνειν· τὸν δέ, καθά περ ζωγράφον, ὑπογρά-
φειν ἔργα ἑπόμενα τῇ γραφῇ. ὃ δὴ καὶ νῦν, ὦ Μέγιλλε
καὶ Κλεινία, ποιητέον ἡμῖν ὅτι κάλλιστα καὶ ἄριστα· τῶν
κλοπαίων τε καὶ βιαίων πάντων τὰς ζημίας λεγομένας
οἵας δεῖ γίγνεσθαι, λεκτέον, ὅπως ἂν ἡμῖν παρείκωσι[m] θεοὶ
καὶ θεῶν παῖδες νομοθετεῖν. [§. 13.] Μαινόμενος δὲ ἄν
τις ᾖ, μὴ[n] φανερὸς ἔστω κατὰ πόλιν· οἱ προσήκοντες δ'
ἑκάστων κατὰ τὰς οἰκίας φυλαττόντων αὐτούς, ὅτῳ ἂν ἐπι-
στῶνται τρόπῳ, ἢ ζημίαν ἐκτινόντων, ὁ μὲν τοῦ μεγίστου
τιμήματος[o] ἑκατὸν δραχμάς, ἐάν τ' οὖν δοῦλον ἐάν τ' οὖν
καὶ ἐλεύθερον περιορᾷ, δευτέρου δὲ τιμήματος τέτταρα[p]
μέρη[q] τῆς μνᾶς[r] τῶν πέντε, τρία δ' ὁ τρίτος, καὶ δύο ὁ τέ-
ταρτος. μαίνονται μὲν οὖν πολλοὶ πολλοὺς τρόπους, οὓς
μὲν νῦν εἴπομεν, ὑπὸ νόσων, εἰσὶ δὲ οἳ διὰ θυμοῦ κακὴν φύ- III. iii. 272.
σιν ἅμα καὶ τροφὴν γενομένην· οἳ δὴ σμικρᾶς ἔχθρας γενο-

om r.—[o] τιμώμενος v.—[p] τέτταρα Ω, τὰ τέτταρα vf. (τὰ supra lin.)—[q] μέρη om Ξ.—[r] μιᾶς f.—

φανθὲν τίς ἂν δύναιτ' ἀγέννητον ποιεῖν; Aj. 377. Horat. Carm. iii. 29. 28. 'neque Diffinget infectumque reddet, Quod fugiens semel hora vexit.' Cf. Pindar. Olymp. ii. 29. Plaut. Aulul. iv. 10. 11. Gataker. Misc. Advers. Posth. p. 756. Ast.

τοξότου—στοχάζεσθαι δίκην] Cf. iii. 11. et iv. 2. ὃς ἂν δίκην τοξότου ἑκάστοτε στοχάζηται τούτου.—ἑκάστων, int. κακουργημάτων. Verba ita capienda sunt: στοχάζεσθαι τοῦ τε μεγέθους (τῶν κακουργημάτων), ἕνεκα τῆς κολάσεως ἑκάστων, καὶ παντελῶς τῆς ἀξίας. Ast.

τὸν δὲ] Int. νομοθέτην. ὑπογράφειν est adumbrare, h. e. summatim et breviter describere ac definire (vid. ad v. 7.) ἔργα vero, oppositum γραφῇ, ut λόγῳ illa vox opponi solet, sunt res ipsæ, quæ leges scriptas (τῇ γραφῇ) sequuntur, h. e. secundum leges s. legibus convenienter a legis latore constituendæ sunt. Mox ante τῶν κλοπαίων intell. scilicet. Ast.

§. 13. περιορᾷ] Cod. Voss. περιορῶν: Ceterum τέτταρα μέρη τῆς μνᾶς τῶν πέντε sunt 80 drachmæ, τρία μέρη 60 et δύο 40.—In seqq. Cod. Voss. νῦν οὖν, εἴπομεν. Deinde ad τροφὴν γενομένην repet. κακὴν et μαίνονται. Fuerunt, qui γενόμενοι scriptum mallent. Ast.

μένης[s] *πολλὴν φωνὴν ἱέντες κακῶς ἀλλήλους βλασφημοῦν-*
τες λέγουσιν, οὐ πρέπον ἐν εὐνόμων πόλει γίγνεσθαι τοιοῦ-
τον οὐδὲν οὐδαμῇ οὐδαμῶς. εἷς δὴ[t] *περὶ κακηγορίας ἔστω*
νόμος περὶ πάντας ὅδε, Μηδένα *κακηγορείτω μηδείς. ὁ δὲ*
ἀμφισβητῶν ἔν τισι λόγοις ἄλλος ἄλλῳ, διδασκέτω καὶ
μανθανέτω τόν τε ἀμφισβητοῦντα καὶ τοὺς παρόντας ἀπε-
χόμενος πάντως τοῦ κακηγορεῖν.[u] *ἐκ γὰρ τοῦ κατεύχεσ-*
θαί τε ἀλλήλοις ἐπαρωμένους καὶ δι' αἰσχρῶν ὀνομάτων
II. 935. *ἐπιφέρειν γυναικείους*[v] *ἑαυτοῖς φήμας, πρῶτον μὲν ἐκ λόγων,*
κούφου πράγματος, ἔργῳ μίση τε καὶ ἔχθραι βαρύταται
γίγνονται· πράγματι γὰρ ἀχαρίστῳ, θυμῷ, χαριζόμενος
ὁ λέγων, ἐμπιπλὰς ὀργὴν κακῶν[w] *ἑστιαμάτων, ὅσον ὑπὸ*
παιδείας ἡμερώθη ποτέ, πάλιν ἐξαγριῶν τῆς ψυχῆς τὸ τοι-
οῦτον, θηριούμενος ἐν δυσκολίᾳ ζῶν γίγνεται, πικρὰν τοῦ
θυμοῦ χάριν ἀποδεχόμενος. μετεκβαίνειν δὲ αὖ πως εἰώ-
θασι πάντες θαμὰ ἐν τοῖς τοιούτοις εἰς τό τι γελοῖον περὶ
τοῦ ἐναντίου φθέγγεσθαι· ὃ τις ἐθιζόμενος οὐδεὶς πώποτε
III. iii. 273. *ὃς οὐ*[x] *τοῦ σπουδαίου τρόπου ἤτοι τὸ παράπαν διήμαρτεν*
ἢ μεγαλονοίας ἀπώλεσε μέρη πολλά. ὧν δὴ χάριν ἐν μὲν[y]
ἱερῷ τὸ παράπαν μηδεὶς[z] *τοιοῦτον φθέγξηται μηδέποτε*
μηδὲν μηδ' ἔν τισι δημοτελέσι θυσίαις, μηδ' αὖ ἐν ἄθλοις
μηδ' ἐν ἀγορᾷ μηδ' ἐν δικαστηρίῳ μηδ' ἐν ξυλλόγῳ κοινῷ

[s] *γινομένης* v.—[t] *δὲ* v.—[u] *κατηγορεῖν* Ξ.—[v] *γυναικείας* f.—[w] *κακῶν* in mg Ω.—
[x] *ὅσοι* A et fortasse pr Ω.—[y] *ἐσμὲν* Ξ.—[z] *μηδεὶς* AΩυft : *οὐδεὶς* Ξr.—[a] *ἕκαστος* Ω.

πολλὴν φωνὴν ἱέντες] *Magnam* s. contentam *vocem emittentes*, h. e. magna voce. Ficin. *altius inclamant*. Ast.

εὐνόμων] Non dubito quin scribendum sit *εὐνόμῳ πόλει*, ut p. 950. dicit *εὐνόμοις πόλεσι καὶ χώραις*. Steph.

οὐ πρέπον—τοιοῦτον] I. e. *οὐ πρέποντος—τοιούτου οὐδενός*. Sic *δέον*, al. usurpantur, vid. ad ii. 5. Ceterum de *κακηγορίᾳ*, *maledicentia* (convitio) s. injuria *quæ verbis fit*, vid. Salmas. Observat. ad Jus Attic. et Rom. p. 259. et Des. Heraldi Animadv. ii. 13. Et de *κακηγορίας* pœna Meurs. Them. Attic. ii. 7. et Wesseling. ad Petit. Legg. Attic. p. 642. Ast.

ἐπιφέρειν γυναικείους φήμας] *Mulierum more malos sibi invicem rumores inferre*, opprobria dicere et divulgare.—De *λόγων, κούφου πράγματος*, vid. ad iv. 8. et de paronomasia in *ἀχαρίστῳ—χαριζόμενος* vid. ad vi. 9. Deinde *ἑστιαμάτων* translato sensu positum est, ut solent *ἑστιᾶν, ἑστίαμα, ἑστίασις, εὐωχεῖν*, usurpari, vid. nostra ad Phædr. p. 221. Ast.

ὅ τις ἐθιζόμενος] *Cui si quis adsueverit, fieri non potest, quin.* Ceterum particula *αὖ* in *μετεκβαίνειν δὲ αὖ* respondet prægresso *πρῶτον*. In seqq. Cod. Voss. *ὅσοι* pro *ὃς οὐ—ἐναντί—φιλονικήσῃ*. Ast.

μηδενί· κολαζέτω δὲ ὁ τούτων ἄρχων ἕκαστον[a] ἀνατί,[b] ἢ μηδέποτ' ἀριστείων πέρι φιλονεικήσῃ,[c] νόμων ὡς οὐ κηδόμενος οὐδὲ ποιῶν τὰ προσταχθέντα ὑπὸ τοῦ νομοθέτου. ἐὰν δέ τις ἐν ἄλλοις τόποις λοιδορίας[d] ἄρχων ἢ ἀμυνόμενος ὁστισοῦν μὴ ἀπέχηται τῶν τοιούτων λόγων, ὁ προστυγχάνων πρεσβύτερος ὢν τῷ νόμῳ ἀμυνέτω, πληγαῖς ἐξείργων τοὺς θυμῷ ἑτέρῳ κακῷ φιλοφρονουμένους, ἢ ἐνεχέσθω τῇ τεταγμένῃ ζημίᾳ. λέγομεν[e] δὴ τὰ νῦν ὡς ὁ[f] λοιδορίαις συμπλεκόμενος ἄνευ τοῦ γελοῖα ζητεῖν λέγειν οὐ δυνατός ἐστι

[a] ἕκαστος vr.—[b] ἀνατὶ f et mg A, ἀνατεὶ mg Ω (ipsi enim AΩ om): ἀνατεὶ *s.—[c] φιλονικήσηι Ω, φιλονικήσῃ A.—[d] τιμωρίας r.—[e] λέγωμεν Ω, λέγομεν vf et (ἀπ'

θυμῷ ἑτέρῳ κακῷ] I. e. *θυμῷ, κακῷ ὄντι, φιλοφρονούμενος* (i. e. *χαριζόμενος*) *ἑτέρῳ κακῷ*, i. e. *δι' ἑτέρου κακοῦ*, sc. *διὰ λοιδορίας*, per iræ convicia. Mox articulum *ὁ*, Steph. suadente, ad *ξυμπλεκόμενος* retraximus. *ξυμπλέκεσθαι* est *manum conserere*, h. e. velitari aut digladiari. Festus: 'velitatio dicta est ultro citroque probrorum objectio; ab exemplo velitaris pugnæ.' Sic apud Plaut. Rud. ii. 6. 41. Asin. ii. 2. 41. Mox libri vett. *παραδεχόμεθα*. Ast.

συμπλεκόμενος] Persuadere mihi non possum Platonem usum esse participio *συμπλεκόμενος* cum dativo *λοιδορίαις*: quid enim *λοιδορίαις συμπλεκόμενος* significabit? Fingamus tamen et inveniri alibi hoc loquendi genus, et significationem quæ huic loco convenire possit habere, quid jam infinitivo *χρῆσθαι* fiet? neque enim si dativum *λοιδορίαις* cum *συμπλεκόμενος* junxerimus, etiam cum *χρῆσθαι* poterimus jungere. At ecce altera ex parte articulum *ὁ*, qui ut illud participium illi dativo jungamus cogit. His omnibus incommodis levissima mutatione medebor, nimirum mutata duntaxat illius articuli sede: ut ita legamus, *ὡς λοιδορίαις, ὁ συμπλεκόμενος, ἄνευ τοῦ γελοῖα ζητεῖν λέγειν, οὐ δυνατός ἐστι χρῆσθαι*: et intelligamus, *ὡς ὁ συμπλεκόμενος οὐ δυνατός ἐστι χρῆσθαι λοιδορίαις ἄνευ τοῦ γελοῖα ζητεῖν λέγειν*. Si autem verbum *συμπλέκεσθαι* in hac significatione libet exponere Latino, quod a bello itidem sumptam metaphoram habeat, dicere possumus *velitari*, vel *digladiari*; nam hæc verbis quoque fiunt. Dicit igitur Plato, non posse fieri ut quis in ejusmodi velitatione jactet convitia, qui non ad ridicula etiam dicta venire velit. Quod convenit cum his quæ antea dixit, *μετεκβαίνειν δὲ αὖ πως εἰώθασι πάντες θαμὰ ἐν τοῖς τοιούτοις εἰς τὸ τὶ γελοῖον περὶ τοῦ ἐναντίου φθέγγεσθαι*. Sic vero et quod attinet ad ea quæ illum de quo nunc agitur locum (id est, de cujus emendatione a me disseritur) præcedunt, videtur quod dicit *θυμῷ φιλοφρονουμένους*, convenire cum eo quod dixerat antea, *θυμῷ χαριζόμενος*. Fateor alioqui *φιλοφρονεῖσθαι* accusativo solere jungi: quod etiam suspectum reddere locum illum possit, quasi accusativum *θυμὸν* in locum illius dativi *θυμῷ* substituere oporteat. Ficinus quidem certe sensum illorum verborum assequutus non videtur: qui ea sic reddit, *Et eos qui ira alieno malo concitati sunt comprimat.* At ego Platonem intelligere puto, *Eos qui iræ, quod est aliud malum, gratificantur*: si quidem illud detur, eum ad id quod antea de eadem re loquens dixerat, *θυμῷ χαριζόμενος*, respicere. Dici autem puto *alii malo*, quod malum malo addatur, quum iræ convitia etiam et mala verba (ut vocant interdum Latini) adduntur. Venit tamen in mentem et alia illorum dativorum, *ἑτέρῳ κακῷ*, expositio: quam magis placituram esse spero: ut videlicet pro *δι' ἑτέρου κακοῦ* dicta intelligantur: et sensus sit, *eos ad illud iræ malum satiandum adhibere aliud petulantis linguæ malum.* Lubenter autem verbo *satiandi* utor, quod ita loquens illam metaphoram imiter, qua usus est initio hujus paginæ, quum diceret, *πράγματι γὰρ ἀχαρίστῳ, θυμῷ,*

δ' ἂν δοκῇ τοῦ δέοντος εἶναι πρὸς τὸ ζῆν αὖ ὑγιαίνουσα
III. iii. 264. ἄνανδρος, οἱ προσήκοντες πρὸς τὰς τῶν γάμων ἐπιμελουμένας γυναῖκας κοινούμενοι τὸ δοκοῦν αὐτοῖς τε καὶ ἐκείναις περὶ τῶν τοιούτων ποιούντων· ἐὰν δὲ ἐνδεεῖς τέκνων ὦσι, καὶ παίδων ἕνεκα· παίδων δὲ ἱκανότης ἀκριβὴς ἄῤῥην καὶ θήλεια ἔστω τῷ νόμῳ. Ὅταν δὲ ὁμολογῆται μὲν τὸ γεννώμενον[z] εἶναι τῶν ποιουμένων ἔκγονον, δέηται δὲ κρίσεως τίνι τὸ γεννηθὲν ἕπεσθαι[a] χρεών, δούλη μὲν ἐὰν συμμίξῃ[b] δούλῳ ἢ ἐλευθέρῳ ἢ ἀπελευθέρῳ,[c] πάντως τοῦ δεσπότου ἔστω τῆς[d] δούλης τὸ γεννώμενον· ἐὰν δέ τις ἐλευθέρα δούλῳ συγγίγνηται, τοῦ δεσπότου ἔστω τὸ γιγνόμενον τοῦ δούλου·[e] ἐὰν δ' ἐξ αὐτοῦ δούλης ἢ ἐκ δούλου ἑαυτῆς,[f] καὶ περιφανὲς τοῦτ' ᾖ, τὸ[g] μὲν τῆς γυναικὸς αἱ γυναῖκες[h] εἰς ἄλλην χώραν ἐκπεμπόντων σὺν τῷ πατρί, τὸ δὲ τοῦ ἀνδρὸς οἱ νομοφύλακες σὺν τῇ γεννησάσῃ. [§. 11.] Γονέων δὲ ἀμελεῖν οὔτε θεὸς οὔτε ἄνθρωπος νοῦν ἔχων ξύμβουλός ποτε γένοιτ' ἂν οὐδεὶς οὐδενί. Φρονῆσαι δὲ χρὴ περὶ θεῶν θεραπείας τοιόνδε προοίμιον ἂν γενόμενον, εἰς τὰς τῶν γεννησάντων τιμάς

ἔσεσθαι
τως Ξυf, ὄντος r.—[z] γενόμενον ΑΞΩυfr.—[a] ἔπεσθαι Ω, ἔσεσθαι fr.—[b] ξ. r.—[c] ἢ ἀπελευθέρῳ om υ.—[d] τῆς...ἔστω om υ.—[e] τοῦ δούλου om Ar et pr Ω.—[f] ταύτης pr A: vulgatam in litura Ω.—[g] τὸ om pr A.—[h] αἱ γυναῖκες om Ξ.—[i] παρὰ om pr ΑΩ.

κοινούμενοι] Vid. ad c. 1. Ald. Lov. Bas. 1. et 2. *κινούμενοι*. Mox in *ἐνδεεῖς —ὦσι* a singulari (*ἡ μήτηρ*) ad pluralem, ut solet, oratio transit. Ad *καὶ παίδων ἕνεκα* intell. *τοῦτο ποιούντων*: mulierem viro nubere jubento. Ast.

ἕνεκα παίδων] Videri possit aliquid deesse post *ἕνεκα*: Fic. autem ita vertit quasi post hæc verba, *καὶ παίδων ἕνεκα*, subaudiendum sit *γαμείσθωσαν*, vel *γημάσθωσαν*. Steph. qui sic in Not. 'At Fic. et *γαμείτωσαν* de viris, ut *γαμείσθωσαν*, de mulieribus, subaudiendum censuisse videtur: (neque enim illum in aliquo exemplari invenisse puto) qui vertit, *Si vero liberis egeant, liberorum quoque gratia ducant nubantve*. Ac certe, nisi hæc itidem subaudire velimus, dicendum erit transiri a singulari numero ad pluralem: quod ut credamus, adduci eo possumus, quum de sola muliere loquens, valetudinis curam nuptiarum causam esse voluerit, et nunc addat, *καὶ παίδων ἕνεκα*, quasi dicat, *οὐ μόνον ὑγιείας ἀλλὰ καὶ παίδων ἕνεκα*. Steph.

τὸ γεννώμενον] Cod. Voss. *γενόμενον*. Mox vulgo *ποιουμένων* legitur, quod esset adoptantium; quocirca bene Steph. monuit scribendum esse *προσποιουμένων*, *qui prolem suam esse profitentur*. Ficin. *qui prolem sibi vindicant*. Pro *δέηται* Cod. Voss. *δέεται*, vitiose. Mox ad *ἐξ αὐτοῦ* (int. *δεσπότου*) *δούλης* int. *ᾖ γενόμενον*, ut in *τὸ μὲν τῆς γυναικὸς* et *τὸ δὲ τοῦ ἀνδρός*. In Ald. Lov. Bas. 1. et 2. verba *αἱ γυναῖκες* desiderantur. Ast.

ποιουμένων] Si mendo caret participium *ποιουμένων*, fuerit positum pro *προσποιουμένων*: Ficini etiam interpretationem sequendo, *Quoties utrinque conceditur, natos pueros, eorum filios esse qui sibi eos vendicant*. Steph.

§. 11. *γονέων—ἀμελεῖν*] Laudat hæc Stob. Serm. lxxvii. p. 455. Cf. p. 460. Cf. cum his Solonis legem apud S. Petit. p. 240. 245. Ast.

ἐξέστω, σπουδῇ δὲ ἅμα καὶ θυμουμένοισι μὴ ἐξέστω. τούτου δὴ διάγνωσις ἐπιτετράφθω τῷ[t] τῆς παιδεύσεως ὅλης ἐπιμελητῇ τῶν νέων, καὶ ὃ μὲν ἂν οὗτος ἐγκρίνῃ, προφέρειν εἰς τὸ μέσον ἐξέστω τῷ ποιήσαντι, ὃ δ' ἂν ἀποκρίνῃ, μήτε αὐτὸς ἐπιδεικνύσθω[u] μηδενὶ μήτε ἄλλον δοῦλον μήτε ἐλεύθερόν[v] ποτε φανῇ διδάξας, ἢ κακὸς εἶναι δοξαζέσθω καὶ ἀπειθὴς τοῖς νόμοις. [§. 14.] Οἰκτρὸς δ' οὐχ ὁ πεινῶν[w] ἤ τι τοιοῦτον[x] πάσχων, ἀλλ'[y] ὁ σωφρονῶν ἤ τινα ἀρετὴν ἢ μέρος ἔχων ταύτης, ἄν τινα ξυμφορὰν πρὸς τούτοις κέκτηται. διὸ θαυμαστὸν ἂν γένοιτο[z] εἴ τις ὢν τοιοῦτος ἀμεληθείη τὸ παράπαν, ὥστ' εἰς πτωχείαν τὴν ἐσχάτην ἐλθεῖν, III. iii. 276.
δοῦλος ἢ καὶ ἐλεύθερος, ἐν οἰκουμένῃ καὶ μετρίως πολιτείᾳ τε καὶ πόλει. διὸ τῷ νομοθέτῃ θεῖναι νόμον ἀσφαλὲς τοιούτοις τοιόνδε τινά· Πτωχὸς μηδεὶς ἡμῖν ἐν τῇ πόλει γιγνέσθω. τοιοῦτον δ' ἄν τις ἐπιχειρῇ δρᾶν, εὐχαῖς βίον ἀνηνύτοις ξυλλεγόμενος, ἐκ μὲν ἀγορᾶς ἀγορανόμοι ἐξειργόντων αὐτόν, ἐκ δὲ τοῦ ἄστεος[a] ἡ τῶν ἀστυνόμων ἀρχή, ἀγρονόμοι δὲ ἐκ τῆς ἄλλης χώρας εἰς τὴν ὑπερορίαν[b] ἐκπεμπόντων, ὅπως ἡ χώρα τοῦ τοιούτου ζώου καθαρὰ γίγνηται[c] τὸ παράπαν.

Δοῦλος δ' ἂν ἢ δούλη βλάψῃ τῶν ἀλλοτρίων καὶ ὁτιοῦν μὴ ξυναιτίου τοῦ βλαβέντος αὐτοῦ γενομένου[d] κατ' ἀπειρίαν ἤ τιν' ἑτέραν χρείαν μὴ σώφρονα, ὁ τοῦ βλάψαντος δεσπότης ἢ τὴν βλάβην ἐξιάσθω μὴ ἐνδεῶς ἢ τὸν βλάψαντ' αὐτὸν παραδότω· ἐὰν δ' ἐπαιτιώμενος ὁ δεσπότης κοινῇ τοῦ

—[r] ὁ om A et pr Ω.—[s] περὶ A : πέρι s.—[t] τῷ om pr Ω.—[u] ἐπιδεικνείσθω (ε) Ξ.—[v] immo μηδὲ ἐλ.—[w] πένων Ξ, πινων Ω, πίνων vfr.—[x] τοιοῦτο AΩfr.—[y] οὐχ r.—[z] γίγνοιτο v.—[a] ἄστεος ΞΩfr et corr A : ἄστεως *s.—[b] ὑπερωρείαν v.—[c] γίγνητο

§. 14. κέκτηται] Corrigendum est κεκτῆται, de quo, quum in exemplari typographo tradito emendare id oblitus essem, eruditissimus Schäfer amicissime me monuit, idem vitium in Xen. Sympos. i. 8. inesse observans, ubi vulgo legitur, ἄλλως τε καὶ ἣν μετ' αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης—κέκτηταί τις αὐτό. Ast.

βίον ξυλλεγόμενος] βίος est *victus, alimentum*, ut viii. 9. p. 842. C. vid. Tzetz. ad Hesiod. Ἔ. κ. Ἡ. 689. Du-Cang. Glossar. Græc. t. i. p. 202. Wetsten. ad Marc. xii. 44. De voce ἀνηνύτοις vid. ad iv. 6. Ast.

ἐὰν δ' ἐπαιτιώμενος] Illustrat hoc Schol. Ruhnk. p. 241. et perspicue reddidit Ficin. *quod si communi quadam nocentis patientisque astutia, ut servus sibi auferatur, servi dominus factum contendat*. Ceterum κακοτεχνιῶν δίκη, *stellionatus actio*, non solum in causa falsarum testationum locum habuit, quod

ΚΛ. Τίνα δὴ τὴν ὀρθότητα εἶναι φράζεις;

ΑΘ. Ἐγὼ ἐρῶ· καὶ γὰρ οὖν ἄξιον, ὦ φίλοι, ἀκούειν τά γε δὴ τοιαῦτα.

ΚΛ. Λέγε μόνον.

ΑΘ. Οἰδίπους, φαμέν, ἀτιμασθεὶς ἐπεύξατο τοῖς αὑτοῦ τέκνοις ἃ δὴ καὶ πᾶς ὑμνεῖ τέλεα[n] καὶ ἐπήκοα γενέσθαι παρὰ θεῶν, Ἀμύντορά τε Φοίνικι τῷ ἑαυτοῦ ἐπαρᾶσθαι[o] παιδὶ θυμωθέντα καὶ Ἱππολύτῳ Θησέα καὶ ἑτέρους ἄλλοις μυρίους μυρίοις, ὧν γέγονε σαφὲς ἐπηκόους εἶναι γονεῦσι πρὸς τέκνα θεούς· ἀραῖος[p] γὰρ γονεὺς ἐκγόνοις ὡς οὐδεὶς ἕτερος ἄλλοις, δικαιότατα. μὴ δή τις ἀτιμαζομένῳ μὲν

ασ
[n] τέλεια v.—[o] ἐπαρᾶσθαι Ω, ἐπαράσασθαι fr.—[p] ἀραῖος ΑΩσfr: βλαβερὸς °s.—

κτῷτο). Similiter infra p. 931. D. ὡς οὐδὲν πρὸς θεῶν τιμιώτερον ἄγαλμα ἂν κτησαίμεθα πατρὸς καὶ προπάτορος cet. Ast.

Οἰδίπους] Nota est fabula, vid. Apollodor. iii. 5. Heynii Observat. p. 241. De Œdipi diris v. Æschyl. Sept. Theb. 701. 715. Soph. Œd. C. 1440. Eurip. Phœn. 67. ubi v. Valcken. Ast.

Ἀμύντορά τε] Int. φαμέν. De fabula ipsa, Homer. Il. I. 447. Phœnicem tradit matris impulsu pellicem patris (Amyntoris, Ormeni filii) corrupisse, tunc patris diris devotum fugisse, vid. Schol. ad h. l. et Lycophr. 417. Aliter narrant Apollodor. iii. 13. 8. et Schol. Ruhnk. p. 240. οὗτος (Φοῖνιξ) τυφλοῦται ὑπὸ τοῦ πατρός· κατεψεύσθη γὰρ πρὸς τὸν πατέρα ὑπὸ Φθίας, τῆς αὐτοῦ παλλακῆς, ὅτι δὴ πειραθείη πρὸς εὐνὴν αὐτῇ συνελθεῖν. ἰᾶται δὲ ὑπὸ Χείρωνος, Πηλέως σπουδῇ· ὁ δὲ Ἀμύντωρ κατεύχεται αὐτοῦ· Μήποτε γούνασιν οἷσιν ἐφέσσεσθαι φίλον υἱόν· ὃ δὴ γέγονε· καὶ γὰρ θεοὶ ἐτελείουν ἐπαράς. Cf. Heynii Observat. ad Apollod. p. 316. —De Hippolyto, Thesei filio, v. Hygin. fab. 46. Diodor. Sic. iv. 64. Pausan. ii. 32.—Mox ante ὧν γέγονε σαφὲς desidero præpositionem δι', ut sit, *per quos*. Pro ἐπηκόους Cod. Voss. ὑπηκόους (*obedientes*, morigeros), quod propter dativum γονεῦσι placet; sed in seqq. quoque ἐπήκοον, etsi sine dativo, legimus. Ast.

βλαβερὸς] In vet. non βλαβερὸς, sed ἀραῖος. Steph. qui sic in Not. 'Lectionem ἀραῖος Ficin. quoque agnoscit, nec dubito quin eam sequi oporteat, præsertim quum præcedat ἐπαρᾶσθαι. Fortassis autem ex aliqua nominis ἀραῖος expositione margini adscripta remansit illud βλαβερός; credibile est enim aliquem, id vocabulum exponere volentem, usum esse his verbis, βλαβερὸς διὰ τὰς ἀρὰς, aut βλαβερὸς ἐν ταῖς ἀραῖς, aliove hujusmodi.'

ἀραῖος] Sic Cod. Voss. et Schol. Ruhnk. pro βλαβερὸς, quod libri editi habent. Βλαβερὸς, id quod Steph. egregie vidit, ipsa vocis ἀραῖος interpretatio est, ut in Schol. Ruhnk. Ἀραῖος est enim h. l. βλαβερὸς διὰ τὰς ἀράς, qui *imprecando* s. diris *nocet et perniciosus est*, ut bene Ficin. vertit, *nihil enim imprecatione parentis, non injuria, perniciosius filio*. Ast.

μὴ δέ τις] Vulgo μὴ δή τις, quod orationis cohærentiæ adversatur. Postquam enim exemplis probavit, parentum diras a diis exaudiri, subjicit: non solum vero diræ parentum a diis exaudiuntur, verum etiam eorum preces et vota de liberorum, a quibus coluntur, salute. Oratio vero mutata est; nempe pro τιμωμένῳ δὲ οὐκ ἐπήκοον εἶναι θεόν, interrogatio posita est, οὐκ ἄρα ἡγησόμεθα, interposito ἄρα post τιμωμένῳ δὲ, quod in altero orationis membro sic inferri solet; v. exempla ab Heind. apposita ad Phædon. §. 33. Pro ἐπήκοον εἶναι, quo spectant dativi τιμωμένῳ et γενομένῳ, oratione mutata, ἀκούειν sequitur, et genitivus παρακαλοῦντος dativos participiorum τιμωμένῳ et γενομένῳ excipit, quasi absolute positus sit, *si propterea a diis bona liberis suis precantur*. Ast.

ρεῖν, ἐὰν ἐγγυητὴν ἀξιόχρεων ἦ μὴν μενεῖν[k] καταστήσῃ μέχρι δίκης, ἐὰν ἐπισκηφθῇ[l] τὰ ψευδῆ μαρτυρῆσαι. ἐπισκήπτεσθαι[m] δὲ τῶν ἀντιδίκων ἑκάτερον ὅλῃ τῇ μαρτυρίᾳ καὶ μέρει, ἐὰν τὰ ψευδῆ φῇ τινὰ[n] μεμαρτυρηκέναι, πρὶν τὴν III. iii. 277.
δίκην διακεκρίσθαι. τὰς δ' ἐπισκήψεις[o] τὰς ἀρχὰς φυλάττειν κατασεσημασμένας ὑπ'[p] ἀμφοῖν, καὶ παρέχειν εἰς τὴν τῶν ψευδομαρτυριῶν διάκρισιν. ἐὰν δέ τις ἁλῷ δὶς[q] ψευδομαρτυρῶν, τοῦτον μηκέτι νόμος ἀναγκαζέτω μηδεὶς μαρτυρεῖν, ἐὰν δὲ τρίς, μηκέτ' ἐξέστω τούτῳ μαρτυρεῖν· ἐὰν δὲ τολμήσῃ μαρτυρῆσαι τρὶς ἑαλωκώς, ἐνδεικνύτω μὲν πρὸς τὴν ἀρχὴν ὁ βουλόμενος αὐτόν, ἡ δ' ἀρχὴ δικαστηρίῳ παραδότω, ἐὰν δὲ ὄφλῃ, θανάτῳ ζημιούσθω. ὁπόσων δ' ἂν μαρτυρίαι ἁλῶσι δίκῃ[r] ψευδῆ δοξάντων μαρτυρεῖν καὶ τὴν νίκην τῷ ἑλόντι πεποιηκέναι, ἐὰν τῶν τοιούτων ὑπὲρ ἥμισυ μαρτυριῶν καταδικασθῶσί τινες, τὴν κατὰ ταύτας ἁλοῦσαν δίκην ἀνάδικον γίγνεσθαι, ἀμφισβήτησιν δ'[s] εἶναι καὶ δια-

[h] ἀναστήσῃ Ξ.—[i] μόνον υ.—[k] μενεῖν Stephanus: libri μένειν.—[l] ἐπισκεφθῆι (η) ΑΩ, ἐπισκεφθῇ (η) υ.—[m] ἐπισκεπτεσθαι (ή) ΑΩ, ἐπισκέπτεσθαι υτ.—[n] φηῖ τινὰ ΑΩυf: τινὰ φῇ *ϛ.—[o] ἐπισκέψεις υ.—[p] ὑπ' Ω.—[q] δὶς om Ξ.—[r] δικηι Ω, δικῶν (ων) fr, δίκην υ.—[s] δ'

ρεῖν (i. e. ξυναγορεύειν) est *patrocinari et advocatum esse*, int. reo; vid. Pollux iv. 80. Hesych. v. συναγορεύει. Ast.

μένειν] Ex præsenti faciendum puto futurum μενεῖν. Steph.

ἦ μὴν μενεῖν] Verba ita cohærent, ἦ μὴν μενεῖν μέχρι δίκης. Vulgo interpunctio neglecta est et scribitur μένειν; futurum esse reponendum jam Steph. monuit, præeunte Ficino, qui vertit, *se usque ad latam sententiam permansuros*. De verbo ἐπισκήπτεσθαι vid. ad ix. 11. —ὅλῃ μαρτυρίᾳ, si testem insimulet testimonii vel omnino vel ex parte falsi. Mox Cod. Voss. κατασκευασμένας. Deinde in verbis μηκέτ' ἐξέστω τούτῳ μαρτυρεῖν notio latet: si sua sponte testari velit. Ast.

ἁλῶσι δίκῃ] In uno vet. legitur ἁλῷ δὶς ψευδομαρτυριῶν: sed videri potest hæc lectio ex vocis præcedentis, quod similis esset, repetitione, esse orta. Steph.

ὁπόσων δ' ἂν — ἁλῶσι] Pro ὁπόσοι ἁλῶσι (*deprehensi* vel convicti *sunt*; vid. Valcken. ad Herod. p. 89.) ψευδῆ δόξαντες μαρτυρεῖν δίκῃ (*qui falso testimonio actionem confirmasse convicti sunt*) καὶ τὴν νίκην πεποιηκέναι τῷ ἑλόντι (*qui causam obtinuit*, vid. ad vi. 9.). Mox τινὲς cohæret cum ὑπὲρ ἥμισυ (τῶν τοιούτων μαρτυριῶν), ut solet hoc pronomen vocibus numeralibus adjungi, vid. ad iii. 4. Ast.

τὴν κατὰ ταύτας ἁλοῦσαν δίκην] *Judicium, quod secundum falsa illa testimonia factum esse deprehenditur* s. convincitur. Ficini translatio a verbis Græcis paululum deflectit. Cornar. vertit: *quotcunque sint, quorum testimonia condemnata fuerint, velut qui falsæ causæ testimonium præbuisse visi sint et victoriam conciliasse ei, qui judicio vicit, si in talibus testimoniis major quam dimidia testium pars condemnata fuerit, judicium, quod secundum hæc testimonia peractum est, irritum habeatur*. Ast.

ἀνάδικον] *Rescissam* s. irritam et redintegrandam; judicata videlicet in integrum restituebantur s. causæ actio redin-

δ' οὖν τινὰ κατέχοι φήμη κωφὴ τῶν τοιούτων προοιμίων, νόμος ὅδε ἐπὶ τούτοις ὀρθῶς κείμενος ἂν εἴη· Ἐάν τις ἐν τῇδε τῇ πόλει γονέων ἀμελέστερον ἔχῃ τοῦ δέοντος, καὶ μὴ τῶν υἱέων[x] καὶ πάντων τῶν ἐκγόνων αὐτοῦ καὶ ἑαυτοῦ μειζόνως εἰς ἅπαντα ἐπιτρέπων καὶ ἀποπληρῶν[y]· ἢ[z] τὰς βουλήσεις, ἐξαγγελλέτω[a] μὲν ὁ πάσχων τι τοιοῦτον, εἴτε αὐτὸς εἴ τέ τινα πέμπων, πρὸς τρεῖς μὲν τῶν νομοφυλάκων τοὺς πρεσβυτάτους, τρεῖς δ' αὖ τῶν περὶ γάμους γυναικῶν ἐπιμελουμένων·[b] οἱ δ' ἐπιμελείσθωσαν, κολάζοντες τοὺς ἀδικοῦντας νέους μὲν ὄντας ἔτι πληγαῖς καὶ δεσμοῖς, μέχρι περ ἂν ἐτῶν ἄνδρες μὲν τυγχάνωσιν ὄντες τριάκοντα, γυναῖκες δὲ δέκα πλείοσιν ἔτεσιν κολαζέσθωσαν ταῖς αὐταῖς κολάσεσιν. ἐὰν δὲ πορρωτέρω τούτων τῶν ἐτῶν ὄντες τῶν αὐτῶν ἀμελειῶν περὶ γονέας μὴ ἀφιστῶνται, κακῶσι δέ τινάς τινες,[c] εἰς δικαστήριον εἰσαγόντων αὐτοὺς εἰς ἕνα καὶ[d] ἑκα-

μοις v.—[x] υἱέων Ωrfr et corr A: υἱῶν *r.—[y] ἀποκληρῶν AΩ.—[z] ἢ AΩ.
ων
—[a] ἐξαγγελέτω r.—[b] ἐπιμελομένων r, ἐπιμελουμένους Ω, ἐπιμελουμένους A.
ικων
—[c] τινές τινας f.—[d] καὶ om r.—[e] an ἑκατὸν ?—[f] πολιτων Ω, πολιτικῶν f.—

φήμη κωφὴ] Schol. Ruhnk. ἀσθενής, ἀμβλεῖα, ὡς νῦν, ἢ ἄηχος. Sensus est, *si quis dicitur surdus esse ad hæc prooemia.* Κωφὴ ad φήμη relatum est, quum esse debuisset εἴ τινα φήμη κατέχοι (*si fama de aliquo percrebruit*), κωφὸν εἶναι. De hoc verbi κατέχειν usu vid. ad viii. 7. Ast.

ἐπιτρέπων—ἢ τὰς βουλήσεις] *Nisi magis illorum voluntates ac desideria, quam liberorum suorum et sua ipsius, concedit* (s. permittit) *et explet*; ἐπιτρέπειν est enim *concedere, indulgere.* Ficin. a Græca oratione paululum deflexit, nisi aliter legit; vertit enim: *si quis in hac civitate minus, quam decet, parentes colat, nec magis eos, quam filios, nepotesque et se ipsum diligat, præ ceteris eorum voluntati in omnibus obsequens.* Ald. Lov. Bas. 1. et 2. αὐτῶν pro αὐτοῦ exhibent. Ast.

ἐπιμελουμένων] Expungendum puto particip. ἐπιμελουμένων: ut dicatur τῶν περὶ γάμους sine adjectione, sicut in princip. p. 930. Steph. qui sic in Not. 'Eum qui hic est errorem (quin enim mendosa sit hæc lectio, nemini dubium esse debet) eandem originem habere arbitror quam habere dixi eum cujus in proxime præcedente annotatione mentionem feci: id est, natum itidem esse ex aliqua margini adscripta expositione: ac fecisse hanc ut duo loquendi genera unam eandemque rem declarantia permiscerentur; legimus enim hic, τῶν περὶ γάμους γυναικῶν ἐπιμελουμένων, quum tamen αἱ περὶ γάμους (vel τοὺς γάμους) γυναῖκες, et αἱ τῶν γάμων ἐπιμελούμεναι, idem valeant. Dixit enim in principio p. 930. δέκα δὲ τῶν περὶ γάμους γυναικῶν: et circa medium ejusdem, πρὸς τὰς τῶν γάμων ἐπιμελουμένας. Fortasse igitur, quum aliquis volens in illo de quo nunc agitur loco, exponere illa verba, τῶν περὶ γάμους γυναικῶν, scripsisset, τῶν ἐπιμελουμένων τῶν γάμων, ex margine in contextum expositio irrepsit.'

γυναικῶν] Libri editi addunt ἐπιμελουμένων et Cod. Voss. ἐπιμελουμένους; sed recte Steph. participium esse expungendum judicavit; simpliciter enim ut dicitur οἱ περὶ ῥητορικήν, sic etiam h. l. τῶν περὶ γάμους (int. οὐσῶν) γυναικῶν esse debet. Mox verba δέκα πλείοσιν ἔτεσι refertur ad prægressa ἐτῶν τριάκοντα. Ast.

δικάσασθαι καὶ ξυνδικεῖν[c] ἄλλῳ νικᾷν δυναμένην,[d] ἄν τ' οὖν δίκαια ἄν τε μὴ τὰ περὶ τὴν δίκην ἑκάστην ᾖ πεπραγμένα· δωρεὰν δ' αὐτῆς[e] εἶναι[f] τῆς τέχνης καὶ τῶν λόγων II. 938. τῶν ἐκ τῆς τέχνης, ἂν ἀντιδωρῆταί τις χρήματα. ταύτην οὖν ἐν τῇ παρ' ἡμῖν πόλει, εἴτ' οὖν τέχνη εἴτε[g] ἄτεχνός ἐστί τις ἐμπειρία καὶ τριβή, μάλιστα μὲν δὴ χρεὼν ἐστι μὴ φῦναι, δεομένου δὲ τοῦ νομοθέτου πείθεσθαι καὶ μὴ ἐναντία δίκῃ φθέγγεσθαι, πρὸς ἄλλην δὲ[h] ἀπαλλάττεσθαι χώραν. πειθομένοις μὲν σιγή, ἀπειθοῦσι δὲ φωνὴ νόμου ἥδε·[i] Ἂν τις δοκῇ πειρᾶσθαι τὴν τῶν δικαίων δύναμιν ἐν ταῖς τῶν δικαστῶν ψυχαῖς ἐπὶ τἀναντία[k] τρέπειν καὶ παρὰ καιρὸν πολυδικεῖν τῶν τοιούτων ἢ καὶ ξυνδικεῖν, γραφέσθω μὲν ὁ βουλόμενος αὐτὸν κακοδικίας ἢ καὶ ξυνδικίας κακῆς, κρινέσθω δὲ ἐν τῷ τῶν ἐκλεκτῶν δικαστηρίῳ, ὄφλοντος δὲ τιμάτω τὸ δικαστήριον εἴτε φιλοχρηματίᾳ δοκεῖ δρᾷν τὸ τοιοῦτον εἴτε φιλονεικίᾳ, καὶ ἐὰν μὲν φιλονεικίᾳ,[l] τιμᾷν αὐτῷ[m] τὸ δικαστήριον ὅσου χρὴ χρόνου τὸν τοιοῦτον μηδενὶ λαχεῖν δίκην μηδὲ ξυνδικῆσαι, ἐὰν δὲ φιλοχρηματίᾳ, τὸν III. iii. 279. μὲν ξένον ἀπιόντα ἐκ τῆς χώρας μήποτε πάλιν ἐλθεῖν, ἢ θανάτῳ ζημιοῦσθαι, τὸν ἀστὸν δὲ τεθνάναι φιλοχρημοσύνης ἕνεκα τῆς ἐκ παντὸς τρόπου παρ' αὐτῷ τιμωμένης· καὶ ἐάν τις φιλονεικίᾳ κριθῇ δὶς τὸ τοιοῦτον δρᾷν, τεθνάτω.

vr.—[b] τοῦ ΑΞΩvfr.—[c] ξυνδικεῖν ΑΩfr, ξυνδοκεῖν Ξ: συνδικεῖν s.—[d] δυναμένη fr. —[e] αὐτῇ pr A: vulgatam corr Ω.—[f] τε εἶναι vfr et corr Ω.—[g] εἴτ' r.—[h] δὴ f. —[i] ὧδε v.—[k] τᾷ μαντία v.—[l] καὶ ἐὰν μὲν φιλ. om v.—[m] αὐτὸ v.

ἄτεχνος ἐμπειρία καὶ τριβή] Sic Gorg. 464. E. de eloquentia forensi: *τέχνην δὲ αὐτὴν οὔ φημι εἶναι, ἀλλ' ἐμπειρίαν, ὅτι οὐκ ἔχει λόγον οὐδένα, ᾧ προσφέρει ἃ προσφέρει, ὁποῖα ἄττα τὴν φύσιν ἐστίν, ὥστε τὴν αἰτίαν ἑκάστου μὴ ἔχειν εἰπεῖν· ἐγὼ δὲ τέχνην οὐ καλῶ, ὃ ἂν ᾖ ἄλογον πρᾶγμα.* Cf. p. 501. A. Phædr. 259. E. ubi v. not. p. 350. Aristid. Orat. Plat. i. t. ii. p. 178. Apulei. de doctr. Platon. ii. p. 16.—In seqq. δὲ—πείθεσθαι respondet prægresso μάλιστα μὲν—μὴ φῦναι. Ante πειθομένοις cum Steph. desideramus particulam καί. Ast.

πειθομένοις] Crediderim deesse καὶ ante πειθομένοις. Mox verba τῶν τοιούτων non videtur Ficin. agnoscere: ac certe non video quem usum habeant. Steph.

τῶν τοιούτων] Hæc verba Ficin. non expressit et Steph. supervacanea judicabat; referri possunt ad prægressum τὶς: *ejusmodi homo, qui fraudulentæ illi arti studet.* Ast.

τειν αὐτούς, ὡς δύνανται τὸ τοιοῦτον, τοὺς δ' ὡς παντὸς[o] μᾶλλον ὑπὸ τούτων δυναμένων γοητεύειν βλάπτονται. ταῦτ'
III. iii. 269. οὖν[p] καὶ περὶ τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα οὔτε ῥᾴδιον ὅπως ποτὲ πέφυκε γιγνώσκειν, οὔτ' εἴ τις γνοίη, πείθειν εὐπετὲς ἑτέρους. ταῖς δὲ ψυχαῖς τῶν[q] ἀνθρώπων δυσωπουμένους[r]. πρὸς ἀλλήλους περὶ τὰ τοιαῦτα οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν πείθειν, ἄν ποτε ἄρα ἴδωσί που κήρινα μιμήματα πεπλασμένα, εἴτ' ἐπὶ θύραις εἴτ' ἐπὶ[s] τριόδοις εἴτ' ἐπὶ μνήμασι γονέων αὐτῶν τινές, ὀλιγωρεῖν πάντων τῶν τοιούτων διακελεύεσθαι μὴ σαφὲς ἔχουσι δόγμα περὶ αὐτῶν. διαλαβόντας δὲ διχῇ τὸν τῆς φαρμακείας πέρι[t] νόμον,[u] ὁποτέρως ἄν τις ἐπιχειρῇ φαρμάττειν, πρῶτον μὲν δεῖσθαι καὶ παραινεῖν καὶ συμβουλεύειν μὴ δεῖν ἐπιχειρεῖν τοιοῦτο δρᾷν μηδὲ καθά περ παῖδας[v] τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων δειμαίνοντας φοβεῖν, μηδ' αὖ τὸν νομοθέτην τε καὶ τὸν δικαστὴν ἀναγκάζειν ἐξιᾶσθαι τῶν ἀνθρώπων τοὺς τοιούτους φόβους, ὡς πρῶτον

[n] καταδίδεσι v.—[o] πάντως ΑΩf.—[p] ταυτὸν pr A et fortasse pr Ω.—[q] τῶν [αις] Ω.—[r] δυσωπουμένους [αις] Ω, δυσωπουμέναις vf.—[s] ἐπὶ ante μνήμασι om pr ΑΩ.—[t] τῶν Ξft.—[u] νόμων [νων] ΞΩfr.—[v] παῖδας om pr ΑΩ.—[w] τῶν om A et pr Ω.—[x] [illegible] Ω.

ceant, timent) πείθει, ὡς βλάπτονται ὑπὸ τούτων, ab his s. ab iis, quos, ne sibi noceant, timent: hos ipsis omnino nocere, si incantare s. præstigiis uti possint (earum periti sint). Igitur τούτων δυναμένων non est ab iis, qui possint, sed *ab illis, si possint*; illo enim sensu τῶν abesse non posset. Mox, πείθειν εὐπετὲς, int. εἴη ἄν. Ast.

ταῖς δὲ ψυχαῖς] Dativus pendet e verbo διακελεύεσθαι: οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν διακελεύεσθαι ταῖς τῶν ἀνθρώπων ψυχαῖς. Nam quod vulgo post ἐπιχειρεῖν legitur, πείθειν, id e prægressis huc irrepsisse, jam e dativo illo ταῖς ψυχαῖς, quocum cohærere nequit, perspicitur. Particula δὲ, prægressa explicans, est i. q. γὰρ, vid. ad ii. 1. et accusativus participii δυσωπουμένους, ut solet, post dativum illatus est, vid. ad iii. 5. Ad δυσωπουμένους Schol. Ruhnk. adnotat, ὑφορωμένους, ὑπόπτως ἔχοντας. Sic etiam Suidas et Tim. Lex. p. 90. ubi v. Ruhnk. Rectius Pollux ii. 52. τὸ ὑποπτεύειν τι ἰδόντα (ut h. l. sequitur ἄν ποτε ἄρα ἴδωσι). Proprie est *suspicari aliquid fraudis et periculi subesse, vereri*. In uno vet. legi δυσωπουμέναις Steph. meminit, quam lect. Ficin. agnoscat. Hoc si inveniretur, nihil aliud nisi glossa esset.—τινὲς, quod abundare possit videri, est *fere*, vid. ad i. 12. Deinde ante διαλαβόντας vulgo plene interpungitur, quum ad infinitivos δεῖσθαι, παραινεῖν et ξυμβουλεύειν e prægresso οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν—διακελεύεσθαι petendum sit ἄξιόν ἐστι vel χρή. Ast.

δειμαίνοντας φοβεῖν] Verba ita cohærent: μηδ' αὖ φοβεῖν (i. e. δειματοῦν, *metu territare*) τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων, δειμαίνοντας καθάπερ παῖδας (*instar puerorum timidos*). πρῶτον, antequam legem scribimus. Non sequitur secundo vel *deinde*, ut iii. 11. 692. Ast.

ἐξιᾶσθαι—τοὺς τοιούτους φόβους] *Tales hominum metus sanare*, h. e. hominum animis tali timore perculsis mederi, homines ab ejusmodi timoribus liberare. Similiter translate usurpatur ἐξιατρεύεσθαι viii. 9. Ast.

σχυντον· τῶν Διὸς δὲ υἱέων οὐδεὶς οὔτε δόλοις[d] οὔτε βίᾳ χαίρων ἐπιτετήδευκε τούτοιν[e] οὐδέτερον. μηδεὶς οὖν ὑπὸ ποιητῶν μηδ' ἄλλως ὑπό τινων μυθολόγων πλημμελῶν περὶ τὰ τοιαῦτα ἐξαπατώμενος ἀναπειθέσθω, καὶ κλέπτων ἢ βιαζόμενος οἰέσθω μηδὲν αἰσχρὸν ποιεῖν ἀλλ' ἅπερ αὐτοὶ θεοὶ δρῶσιν· οὔτε γὰρ ἀληθὲς οὔτ' εἰκός, ἀλλ' ὅς τις[f] δρᾷ τοιοῦτον παρανόμως, οὔτε θεὸς οὔτε παῖς ἐστί ποτε θεῶν.[g] ταῦτα δὲ νομοθέτῃ μᾶλλον προσήκει γιγνώσκειν ἢ ποιηταῖς ξύμπασιν. ὁ μὲν οὖν πεισθεὶς ἡμῶν τῷ λόγῳ εὐτυχεῖ τε καὶ εἰς χρόνον ἅπαντα εὐτυχοῖ, ὁ δὲ ἀπιστήσας τὸ μετὰ ταῦτα τοιῷδέ τινι μαχέσθω νόμῳ·[h] Ἐάν τίς τι κλέπτῃ δημόσιον μέγα ἢ καὶ σμικρόν, τῆς αὐτῆς δίκης δεῖ. σμικρόν τι[i] γὰρ ὁ κλέπτων ἔρωτι μὲν ταὐτῷ, δυνάμει δὲ ἐλάττονι[k] κέκλοφεν· ὅ τε τὸ μεῖζον κινῶν οὐ καταθέμενος ὅλον ἀδικεῖ. δίκης οὖν[l] οὐδέτερον οὐδετέρου ἐλάττονος ἕνεκα μεγέθους τοῦ κλέμματος ὁ νόμος ἀξιοῖ ζημιοῦν, ἀλλὰ[m] τῷ τὸν μὲν ἴσως ἂν ἰάσιμον ἔτ' εἶναι, τὸν δ' ἀνίατον. ξένον μὲν δὴ τῶν δημοσίων ἢ δοῦλον ἄν τίς τι[n] κλέπτοντα ἐν δικαστηρίῳ ἕλῃ, ὡς ἰασίμῳ[o] ἐκ τῶν εἰκότων[p] ὄντι, ὅ τι[q] χρὴ παθεῖν ἢ τίνα III. iii. 281

τι pr Ω.—[g] ποτε θεῶν ἐστὶν r.—[h] λόγῳ (ν μ superscr.) r.—[i] τε corr Ω, γε v.—[k] ἔλαττον r.—[l] οὖν om r.—[m] ἅμα f et γρ Ω.—[n] τι om v.—[o] ἕλῃ ὡς ἰασίμῳ in mg Ω.—[p] οἰκό-

τῶν Διὸς υἱέων] Quibus fabulæ de Mercurio significantur, 'Callido, quicquid placuit, jocoso Condere furto.' Ast.

ἀναπειθέσθω] Cod. Voss. οἰέσθω. Ast.

μαχέσθω] Lectionem aliam κατεχέσθω sequitur Ficinus: cum quo tamen κατεχέσθω non reddendum est *arcetor*, sed potius *coercetor*, ut hic redditum fuit. Neque tamen prorsus aliena videtur ab hoc loco altera lectio μαχέσθω, sed festive dici potuisse μαχέσθω νόμῳ, quasi illis, qui ea committunt quæ lege coercenda sunt, certamen sit adversus ipsam legem. Steph.

ἐνεχέσθω] Sic emendavimus vulgatam scripturam μαχέσθω, quæ sensu caret; ἐνεχέσθω est i. q. ἔνοχος ἔστω τοιῷδέ τινι vel ἐν τοιῷδέ τινι νόμῳ (dicitur enim ἐνέχεσθαι ἔν τινι et τινί, vid. Markland. ad Lys. t. v. p. 37. Reisk.). Ficin. vertit, *hac lege arcebitur*, unde Steph. suspicabatur ipsum legisse κατεχέσθω. Idem vulgarem lectionem ab hoc loco haud alienam esse judicabat et festive dici potuisse μαχέσθω νόμῳ, 'quasi illis, qui ea committunt, quæ lege coercenda sunt, certamen sit adversus legem.' Quæ frigida esset festivitas. Ast.

ἐάν τίς τι κλέπτῃ] Cf. ix. 3. p. 857. A. Ast.

δίκης—ἐλάττονος] Oratio hæc e duabus conflata est: ὁ νόμος οὐδέτερον ἀξιοῖ (*dignum censet* vel censebit) δίκης ἐλάττονος (*leviori pœna*) et ὁ νόμος οὐδέτερον ἀξιοῖ ζημιοῦν δίκῃ ἐλάττονι. Sensus est: *lex non propter majus vel minus furtum quempiam majore vel minore pœna afficiet, sed eam ob causam* (τῷ) *pœnam irrogabit, ut, qui furtum commisit, corrigatur*; igitur is solum, quem corrigi posse (ἰάσιμον) verisimile est, mulctabitur. Οὐδετέρου, ut solet, voci οὐδέτερον appositum est, ut ἄλλος ἄλλου, usurpantur. Ast.

μάντις ὢν ἢ[z] τερατοσκόπος, τεθνάτω, ἐὰν δ' ἄνευ μαντικῆς ὤν τις[a] φαρμακείας ὄφλῃ, ταὐτὸν[b] καὶ τούτῳ γιγνέσθω· περὶ γὰρ αὖ καὶ τούτου τιμάτω τὸ δικαστήριον ὅ τι ἂν αὐτοῖς δεῖν αὐτὸν δόξῃ πάσχειν ἢ ἀποτίνειν. Ὅσα[c] τις ἂν ἕτερος ἄλλον πημήνῃ[d] κλέπτων ἢ βιαζόμενος, ἂν μὲν μείζω,[e] μείζονα τὴν ἔκτισιν τῷ πημανθέντι τινέτω, ἐλάττω δὲ ζημιώσας[f] σμικροτέραν, παρὰ πάντα δὲ τοσαύτην ἡλίκα ἂν ἑκάστοτε ζημιώσῃ[g] τίς τινα, μέχρι περ ἂν ἰάσηται τὸ βλαβέν. δίκην δὲ ἕκαστος πρὸς[h] ἑκάστῳ τῷ κακουργή-
II. 934. ματι σωφρονιστύος ἕνεκα ξυνεπομένην προσεκτισάτω, ὁ μὲν ἀνοίᾳ κακουργήσας, ἀλλοτρίᾳ πειθοῖ διὰ νεότητα ἤ τι τοιοῦτον χρησάμενος, ἐλαφροτέραν, ὁ δὲ διὰ οἰκείαν ἄνοιαν ἢ[i] δι' ἀκράτειαν ἡδονῶν ἢ λυπῶν, ἐν φόβοις δειλίας,[k] ἤ τισιν ἐπιθυμίαις ἢ φθόνοις ἢ θυμοῖς δυσιάτοις γιγνομένοις,[l] βαρυτέραν, οὐχ ἕνεκα τοῦ κακουργῆσαι διδοὺς τὴν δίκην, οὐ γὰρ τὸ γεγονὸς ἀγένητον ἔσται ποτέ, τοῦ δ' εἰς τὸν αὖθις

τις ἂν ἕτερον Ξ et (apposita vulgata) ΑΩ, ὃς ἄν τις αὖ ἕτερον fr: conf. Anecd. nostra p. 279.—[d] ποιμήνῃ f.—[e] μείζων ΑΩfr.—[f] μὴ ζημιώσας ΑΩυ, ζημιοῦσθαι fr et γρ ΑΩ.—[g] σημειώσῃ μειώσῃ γρ Ω.—[h] πρὸς add ΑΩυfr.—[i] ἢ om pr ΑΩ.—[k] δειλια os νως Α: vulgatam corr Ω.—[l] γιγνομένοις Ω, γιγνόμενος Ξr.—[m] παρήκουσι r.—[n] μὴ

non τὸ δικαστήριον præcedat, quæ ratio in his libris frequentissima est. Ast.

ὅσα τις ἂν] Cod. Voss. ἀποτείνειν ὃς ἄν τις ἕτερον ἄλλον. Cod. Par. Ὅσ' ἂν τὶς ἂν ἕτερον ἄλλον. γρ. Ὅσα τις ἂν ἕτερος ἄλλον. Sed recte habet vulgata scriptura; ὅσα est enim, ut cap. init. Ὅσα τις ἄλλος ἄλλον, quod attinet ad, etsi Ficin. quoque ὃς videtur legisse, quum vertat, qui clam aut vi nocent. Deinde Cod. Voss. βλέπτων pro κλέπτων exhibet, vitiose. Ast.

ἐλάττω ζημιώσας] Si minore damno affecerit; ζημιοῦν est i. q. βλάπτειν, v. viii. 11. In Cod. Par. γρ. ζημιοῦσθαι; idem in marg. Cod. Voss. Ast.

ἰάσηται τὸ βλαβὲν] I. e. τὴν βλάβην; ἰᾶσθαι et ἀκεῖσθαι est damnum resarcire s. reparare, ut ἐξιᾶσθαι ix. 15. ubi vid. not. Ast.

ἕκαστος ἑκάστῳ] Cod. Voss. ἕκαστος πρὸς ἑκάστῳ.—σωφρονιστύος ἕνεκα. ix. 2. p. 854. D. τάχα γὰρ ἂν δοὺς ταύτην τὴν δίκην γένοιτ' ἂν βελτίων σωφρονισθείς. Ast.

ἢ δειλίᾳ] Hoc e Cod. Voss. recepimus pro ἐν φόβοις δειλίας. Similiter Steph. ἢ δειλίαις scribi jussit. Ἐν est propter, vid. ad iii. 3. Præterea pro γιγνομένοις scripsimus γενομένοις, ita emendante Stephano, propter præterita tam progressa quam sequentia. De sententia, vid. ad ix. 2. Ast.

γιγνομένοις] Crediderim scribendum esse γενόμενος: ut sicut in priore membro dixit, ὁ μὲν ἀνοίᾳ κακουργήσας, (etc.) ἐλαφροτέραν: ita dicat in posteriore, ὁ δὲ διὰ οἰκείαν ἄνοιαν (etc.) ἐν φόβοις ἢ δειλίᾳ ἢ τισὶν ἐπιθυμίαις, ἢ φθόνοις, ἢ θυμοῖς δυσιάτοις γενόμενος, βαρυτέραν. Sequor autem in illis verbis ἐν φόβοις, ἢ δειλίᾳ, vetera exemplaria. Quod vero ad prioris membri principium attinet, videri cuipiam possit ἀλλοτρίᾳ jungendum esse cum ἀνοίᾳ, præsertim quum sequatur in altera parte διὰ οἰκείαν ἄνοιαν: sed dicens, ἀλλοτρίᾳ πειθοῖ χρησάμενος, satis ostendit esse ἄνοιαν ἀλλοτρίαν. Steph.

οὐ γὰρ τὸ γεγονὸς ἀγένητον] Protag. p. 324. B. οὐ γὰρ ἂν τό γε πραχθὲν ἀγένητον θείη. Soph. Trach. 743. τὸ γὰρ

ὑφ᾽ ἑτέρων· τὴν δ᾽ ἀναρχίαν ἐξαιρετέον ἐκ παντὸς τοῦ βίου ἁπάντων τῶν ἀνθρώπων τε καὶ τῶν ὑπ᾽ ἀνθρώπους θηρίων. καὶ δὴ καὶ χορείας πάσας εἰς τὰς ἀριστείας τὰς κατὰ πόλεμον βλεπούσας χορεύειν, καὶ ὅλην εὐκολίαν τε καὶ εὐχέρειαν ἐπιτηδεύειν τῶν αὐτῶν ἕνεκα,[e] καρτερήσεις τε αὖ σιτῶν[f] καὶ ποτῶν καὶ χειμώνων καὶ τῶν ἐναντίων καὶ κοίτης σκληρᾶς, καὶ τό γε[g] μέγιστον, τὴν τῆς κεφαλῆς καὶ ποδῶν δύναμιν μὴ διαφθείρειν τῇ τῶν ἀλλοτρίων σκεπασ-

et pr Ω.—[d] τῶν om r.—[e] εἵνεκα ΑΩυfr.—[f] σιτῶν Ω, σιτίων fr. quod addebatur τε,

εὐθὺς ἐκ τῶν παίδων] Sic i. 11. p. 642. B. *ἀκούων γὰρ ἐκ τῶν παίδων εὐθύς*. Ubi v. not. Ast.

εὐκολίαν] *Morum facilitatem*, promtitudinem; sic *τὸ εὔκολον* usurpatur, v. Wernsdorf. ad Himer. p. 286. In Phædon. p. 404. *εὐχερῶς* et *εὐκόλως* pariter conjuncta reperiuntur, ac h. l. *εὐκολίαν* et *εὐχέρειαν*. Quocirca repudianda est Cod. Voss. scriptura *εὐβουλίαν*. Sed quum h. l. de exercitationibus ad bellum spectantibus agatur, *εὐκολία* non ad morum facilitatem referri potest; quocirca, nisi hac voce lusisse nostrum dixeris, videndum est, annon *εὐκωλίαν* (*membrorum facilitatem*, h. e. corporis agilitatem) scribi oporteat; tunc vero pro *εὐχέρειαν* equidem scriberem *εὐχειρίαν*, *manuum dexteritatem* s. *agilitatem*. Et frequens illa vocum *εὐκολία* et *εὐχέρεια* conjunctio in causa esse potuit, ut *εὐκωλίαν* et *εὐχειρίαν* in illa magis obvia mutarentur. Ast.

σιτῶν] Legitur etiam *σιτίων*: in uno autem exempl. *σίτων*, non *σιτῶν*. Steph.

σίτων] Vulgo *σιτῶν*, quasi a *σιτός*. *Σίτων* et *σιτίων* in aliis legi libris Steph. memorat. Frequentissima autem in his vocibus scripturæ diversitas est; vid. Heind. ad Phædon. §. 23. Ast.

δύναμιν] Post accusativum *δύναμιν* est stigme in præced. edit. quum tamen eum ab infinitivo *διαφθείρειν* regi (ut vulgo loquuntur) necesse sit. Non dubium est igitur quin illa inde summovenda fuerit: sed an post *διαφθείρειν* an post *περικαλυφῇ* ponenda, de hoc vero non immerito quis dubitaverit. Potest enim ita hic locus intelligi, *μὴ διαφθείρειν τὴν τῆς κεφαλῆς καὶ ποδῶν δύναμιν τῇ περικαλυφῇ τῶν ἀλλοτρίων σκεπασμάτων*: ut sequatur, *τὴν τῶν οἰκείων πίλων τε καὶ ὑποδημάτων γένεσιν καὶ φύσιν ἀπολλύντας*, ut Ficin. intellexit: (qui etiam ita vertit ac si *καὶ μὴ ἀπολλύναι* legeretur: ejus enim hæc sunt verba, *Et in primis, capitis pedumque virtutem alienis tegmentis non corrumpere, nec pileorum calceorumque a generatione datorum naturam perdere*). Possunt vero ista sic quoque accipi, ut post *διαφθείρειν* interpungentes, hypostigmen contra quæ est post *περικαλυφῇ* tollentes, antitheta hæc *ἀλλοτρίων σκεπασμάτων* et *οἰκείων πίλων τε καὶ ὑποδημάτων*, item *περικαλυφῇ* et *γένεσιν καὶ φύσιν* (quum ista quoque hoc in loco velut opponantur) in eodem orationis membro ponamus: ut ita legatur hic locus, *τὴν τῆς κεφαλῆς καὶ ποδῶν δύναμιν μὴ διαφθείρειν, τῇ τῶν ἀλλοτρίων σκεπασμάτων περικαλυφῇ τὴν τῶν οἰκείων* etc. Jam vero sciendum est posse et aliter posteriorem hujus loci partem intelligi, illam quam dixi interpunctionem post *διαφθείρειν*, non post *περικαλυφῇ*, sequendo: ut videlicet verba ista, *πίλων τε καὶ ὑποδημάτων γένεσιν καὶ φύσιν*, tanquam per appositionem (ut appellant grammatici) dicta esse censeamus, et cum *οἰκείων* quidem, *σκεπασμάτων*, cum *τὴν* autem, *περικαλυφὴν* subaudiamus, ex præcedentibus repetentes. Quam ego lectionem (in qua nihil præter interpunctiones mutatur) cæteris anteferendam censerem, utpote in qua res quidem eadem sed elegantius (meo quidem judicio) dicatur: nisi hæc, *πίλων τε καὶ ὑποδημάτων*, ab *οἰκείων* sejuncta, dici duriuscule viderentur: quum non sint proprie *πῖλα* neque *ὑποδήματα*, sed sint *πῖλα* et *ὑποδήματα* nobis *οἰκεῖα*, si conferantur cum iis quæ extrinsecus petimus, ideoque *ἀλλότρια* vocantur. Quod autem ad vocabulum *φύσιν* attinet, ita hic accipi ut plerumque apud Hippocratem, non autem pro *natura*, existimo. Steph.

μάτων περικαλυφῇ, τὴν τῶν οἰκείων ἀπολλύντας πίλων τε καὶ ὑποδημάτων γένεσιν καὶ φύσιν· ταῦτα γὰρ ἀκρωτήρια ὄντα σωζόμενά τε ἔχει μεγίστην δύναμιν παντὸς τοῦ σώματος καὶ τοὐναντίον ἐναντίως, καὶ τὸ μὲν ὑπηρετικώτατον ἅπαντι τῷ σώματι, τὸ δὲ ἀρχικώτατον, ἔχον τὰς κυρίας[h]
II. 943. ἁπάσας αἰσθήσεις αὐτοῦ[i] φύσει. ἔπαινον μὲν δὴ τοῦτον ἀκούειν τὸν νέον[k] χρῆν δοκεῖν πολεμικοῦ[l] βίου, νόμους[m] δ' αὖ τούσδε· Στρατεύεσθαι τὸν καταλεγέντα ἢ τὸν[n] ἐν μέρει τινὶ[o] τεταγμένον. ἐὰν δέ τις ἐκλείπῃ[p] τινὶ κάκῃ μὴ στρατηγῶν ἀφέντων, γραφὰς ἀστρατείας εἶναι πρὸς τοὺς πολε-
III. iii. 284. μικοὺς ἄρχοντας, ὅταν ἔλθωσιν ἀπὸ στρατοπέδου, δικάζειν δὲ τοὺς στρατεύσαντας ἑκάστους, χωρὶς ὁπλίτας τε καὶ ἱππέας καὶ τἆλλα ἐν πολεμίᾳ ἕκαστα ὡσαύτως,[q] καὶ εἰσ-

omisi cum A et pr Ω.—[g] γε om pr Ω.—[h] ἔχοντας κυρίας f.—[i] αὐτοῦ ΑΩ, αὐτοῦ Ξ: αὐτοῦ ς.—[k] τὸν νέον ἀκούειν Ξς.—[l] ante βίου omisi πέρι cum pr ΑΩ.—[m] νόμους Ω.—[n] ἢ καὶ τὸν υ.—[o] τινι om Ξ.—[p] ἐκλίπῃ υ.—[q] ὡσαύτως ς.—[r] εἰς τοὺς ὁπλίτας

τὴν τῆς κεφαλῆς—δύναμιν] Diverse hæc interpungi posse, recte Steph. observavit, vel post *διαφθείρειν* vel post *περικαλυφῇ*; et ipsa verba *τὴν τῶν οἰκείων* vel cum seqq. *πίλων γένεσιν καὶ φύσιν* vel ita capi possunt, ut ad *τὴν* intelligatur *περικαλυφὴν* et ad *τῶν οἰκείων* vox *σκεπασμάτων*. Sed satius videtur eam rationem sequi, quam Steph. præivit, ut *τὴν τῶν οἰκείων ἀπολλύντας—φύσιν* sit: *quo quidem* (int. alienorum velaminum integumento) *propriorum pileorum et calceamentorum* (intellige crines et solorum callum) *generationem perdimus*. Ceterum cf. Muson. apud Stob. Serm. i. p. 17. inprimis l. 53. et Hemsterhus. ad Polluc. x. 50. p. 1203. Πῖλοι, qui in Sympos. p. 220. B. *pedum involucra sunt* (' Latin. *udones* vel *cudones*, quod ex lana coactili vel ex pilis in modum lanæ pressis et coactis quasi subcusi essent.' Salmas. ad Æl. Lamprid. p. 221. E.) h. l. capitis sunt tegumenta, vid. Græv. ad Hesiod. Ἔ. κ. Ἡ. 542. et Valcken. ad Herodot. iii. 12. p. 190. Ceterum *γένεσιν* et *φύσιν* unum idemque significant, quæ orationis ubertas nostro scriptori admodum familiaris. Φύσις enim non est *natura*, sed *enascendi facultas* vel generatio, qua significatione, Stephano bene observante, Hippocrati frequentatur. In seqq. *τὸ ὑπηρετικώτατον* ad pedes et *τὸ ἀρχικώτατον* ad caput spectare, per se intelligitur. Ast.

δοκεῖν] Ficin. hoc verbum prætermisit, Cornar. autem vertit, *et hanc quidem vitæ militaris laudem juvenis audire se oportere putet*, quod a verbis Græcis abhorret. Ni fallor, *ἐμοὶ* excidit, ut sit *ἐμοὶ δοκεῖν*, i. q. *ὡς ἐμοὶ δοκεῖ*, quod satis frequens est, vid. Reiz. ad Viger. p. 782. —Mox pro *νόμος* e Cod. Voss. recepimus *νόμους* et post *τούσδε* interpunximus, ut Ficin. et Cornar. verterunt. Ast.

δικάζειν—τοὺς στρατεύσαντας] Lysias adv. Alcibiad. t. v. p. 521. *τὸν δὲ νόμον κελεύειν, ἐάν τις λίπῃ τὴν τάξιν εἰς τοὐπίσω* (*ἀναχωρῶν*), *μαχομένων τῶν ἄλλων, περὶ τούτου τοὺς στρατιώτας* (Marclandus corrigi jubebat *στρατηγοῦντας*) *δικάζειν*. Ceterum nota est *ἀστρατείας γραφὴ* vel *δίκη*. Schol. Ruhnk. p. 242. *ἀστρατείας δίκη ἐστὶ γραφὴ κατὰ τοῦ κατειλεγμένου μὲν ἐν στρατιωτικῷ τάξει, μὴ στρατευσαμένου δέ*. Cf. Pollux viii. 6. 40. Sigon. de rep. Athen. iii. 1. p. 509. Marcland. ad Lys. p. 554. t. v. et S. Petit. Legg. Attic. p. 666. Ast.

ἐμπολέμια] Sic pro *ἐν πολεμίᾳ* legendum esse, et in oculos incurrit et alii jam observarunt; vid. Abresch. in Observat. Misc. v. vi. t. i. p. 275. et Ruhnken. ad Tim. p. 99. Sic vi. 4. p. 785. E. *τρίτον δ' ἐφεξῆς τούτοις τῶν ὅσων ἐμπολέμιον*. p. 756. A. *ἢ τινος ἄλλου τῶν*

ἄγειν ὁπλίτας μὲν εἰς τοὺς ὁπλίτας, ἱππέας δὲ[r] εἰς τοὺς ἱππέας[s] καὶ τοὺς ἄλλους δὲ κατὰ ταὐτὰ εἰς τοὺς αὐτῶν ξυννόμους· ἐὰν δέ τις ὄφλῃ, ὑπάρχειν μὲν αὐτῷ μήποτε τῆς ὅλης ἀριστείας ἀγωνιστῇ γενέσθαι μηδὲ ἀστρατείας ἄλλον[t] γράψασθαί ποτε μηδὲ κατηγόρῳ[u] τούτων πέρι[v] γενέσθαι, πρὸς τούτοις δ' ἔτι προστιμᾶν αὐτῷ τὸ δικαστήριον ὅ τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίνειν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκδικασθεισῶν τῶν τῆς ἀστρατείας δικῶν πάλιν ἑκάστων τούτων[w] ἄρχοντας ποιῆσαι ξύλλογον, ἀριστείων δὲ πέρι κρίνεσθαι τὸν βουλόμενον ἐν τοῖς αὐτῶν ἔθνεσι,[x] μὴ περὶ προτέρου πολέμου μηδὲν παρεχόμενον μήτε τεκμήριον μήτε μαρτύρων πιστώσεις λόγων, αὐτῆς δὲ περὶ τῆς στρατείας τῆς τότε γενομένης[y] αὐτοῖς.[z] στέφανον δὲ τὸ νικητήριον[a] ἑκάστοις εἶναι θαλλοῦ· τοῦτον δὲ εἰς τὰ τῶν πολεμικῶν θεῶν ἱερά,[b] ὧν ἂν τις βούληται, γράψαντα ἀναθεῖναι μαρτύριον εἰς τὴν τῶν ἀριστείων[c] κρίσιν παντὸς τοῦ βίου καὶ τὴν τῶν δευτέρων
καὶ τρίτων. ἐὰν δὲ στρατεύσῃ[d] μέν τις, μὴ ἀπαγαγόντων[e] III. iii. 285.
δὲ τῶν ἀρχόντων οἴκαδε προαπέλθῃ τοῦ χρόνου, λειποταξίου[f] τούτων[g] εἶναι γραφὰς ἐν[h] τοῖς αὐτοῖς οἷς[i] περ[k] τῆς

ἱππέας δὲ om pr Ω.—[s] ἱππέας Arr et pr Ω : ἱππεῖς *s.—[t] μᾶλλον ΞΩυfr.—[u] κατη- (ν) γόρων r.—[v] πέρι om pr Ω.—[w] τούτων om A et pr Ω.—[x] ἔθεσι ΑΞυ, ἔθεσι Ω.—[y] lacuna in Ξ.—[z] αὐτῆς Ξ.—[a] τὸν ἱκετήριον Ξ, τὸν νικητήριον εr.—[b] ἱερὸς Ξ.—[c] ἀριστείων Stephanus : ἀριστειῶν *s.—[d] στρατεύσηται ΑΩυfr.—[e] ἀπαγαγόντων A (ων) Ωυ.—[f] λειποταξίου (corr in ει) Ω.—[g] τοῦτον Ξ.—[h] ἐν...αἵπερ om f.—[i] οἷς om pr

ἐμπολεμίων ἡγεμόνας οἱ στρατηγοὶ ἑαυτοῖς καθιστάντων. In seqq. ἱππέας pro ἱππεῖς e libro vet. quem Steph. memorat, revocavimus. Deinde ἀστρατείας pro στρατείας jam Cornar. correxerat, quem Steph. secutus est. Ast.

ἔθνεσι] Hæc correctio Cornar. debetur, quam Steph. ut solebat, celato auctoris nomine recepit. Libri enim vet. et Cod. Voss. ἔθεσι. Ficin. *inter ordinis sui participes.* Ἔθνος, ut Latin. *natio*, est *genus, ordo, classis*, i. q. πλῆθος vel τάξις. Sic Gorg. p. 455. B. ἢ περὶ ἄλλου τινὸς δημιουργικοῦ ἔθνους. Ast.

γράψαντα] *Litteras insculpentem*, h. e. ut interpretes vertunt, cum inscriptione. Mox pro ἀριστειῶν scripsimus ἀριστείων, sensu poscente; etenim de fortitudinis præmio sermo est, non de ipsa fortitudine (ἀριστείᾳ). Monuerat de hoc etiam Steph. Ast.

ἀριστειῶν] Videndum annon, mutata cum accentu significatione, scribendum sit ἀριστείων, ut dixit modo ἀριστείων δὲ πέρι κρίνεσθαι. Mox, in vet. στρατεύσηται, quod malo. Steph.

καὶ τὴν τῶν δευτέρων καὶ τρίτων] Nisi exciderunt nonnulla, ita, ni fallor, explicari debent: καὶ τὸν (στέφανον) τῶν δευτέρων καὶ τρίτων (ἄθλων, h. e. τῶν δευτερείων καὶ τριτείων, secundi et tertii præmii) ἀναθεῖναι μαρτύριον; propter prægressum εἰς τὴν τῶν ἀριστείων κρίσιν oratio mutata est, ita ut (εἰς) τὴν τῶν δευτέρων καὶ τρίτων (int. κρίσιν μαρτύριον) poneretur pro καὶ τὴν τῶν δευτερείων καὶ τριτείων στέφανον (ἀναθεῖναι)

ἀστρατείας, ὄφλουσί τε τιμωρίαι[l] ἐπέστωσαν αἵ περ καὶ πρόσθεν[m] ἐτέθησαν. χρὴ μὲν δὴ πᾶσαν ἐπιφέροντα δίκην ἀνδρὶ πάντ' ἄνδρα φοβεῖσθαι τὸ μήτε ἐπενεγκεῖν ψευδῆ τιμωρίαν, μήτ' οὖν ἑκόντα μήτ' ἄκοντα κατὰ δύναμιν· παρθένος γὰρ αἰδοῦς δίκη λέγεταί τε καὶ ὄντως εἴρηται, ψεῦδος δὲ αἰδοῖ καὶ δίκῃ νεμεσητὸν κατὰ φύσιν. τῶν τε οὖν ἄλλων εὐλαβεῖσθαι δεῖ[n] πέρι πλημμελεῖν εἰς δίκην, διαφερόντως δὲ καὶ τῆς τῶν κατὰ πόλεμον ὅπλων ἀποβολῆς, μὴ διαμαρτών τις ἄρα τῶν ἀναγκαίων ἀποβολῶν, ὡς αἰσχρὰς αὐτὰς εἰς ὄνειδος τιθείς, ἀναξίῳ[o] ἀναξίας ἐπάγῃ[p] δίκας. ῥᾴδιον μὲν οὖν οὐδαμῶς διορίσαι τούτων θάτερον,
ii. 944. ὅμως δὲ χρὴ τὸν νόμον ἁμῶς[q] γέ πως ὁρίζειν πειρᾶσθαι κατὰ μέρη. μύθῳ δὴ[r] προσχρώμενοι ἄμ' εἴπωμεν, εἰ κομισθεὶς ἐπὶ σκηνὴν ἄνευ τῶν[s] ὅπλων Πάτροκλος ἔμπνους[t] ἐγένεθ', οἷον δὴ μυρίοις συνέπεσε, τὰ δὲ πρότερα ἐκεῖνα ὅπλα, ἃ Πηλεῖ[u] φησὶν ὁ ποιητὴς παρὰ θεῶν προῖκα ἐν τοῖς γά-

ΑΩ.—[k] libri περὶ.—[l] τιμωρίας Ξ.—[m] πρότερον f et γρ Ωr.—[n] δεῖ om pr ΑΩ.—[o] ἀναξίως r.—[p] ἐπάγει Ξ.—[q] ἀμ. υ.—[r] δ' εἰ υ.—[s] τῶν add ΑΩυfr.—[t] ἔκπνους Ξf.

μαρτύριον εἰς τὴν τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου ἄθλου κρίσιν. Ast.

λειποταξίου] *Ordinis deserti.* Schol. Ruhnk. λειποταξίου δίκη ἐστὶ γραφὴ κατὰ τοῦ στρατευσαμένου μὲν, λιπόντος δὲ τὸ στρατόπεδον καὶ τὴν τάξιν αὐτοῦ. Cf. Lysiæ orat. adv. Alcibiad. p. 520. t. v. Meurs. Them. Attic. i. 9. et S. Petit. Legg. Attic. p. 666. Pro στρατεύσῃ Stephanus memorat legi quoque στρατεύσηται, quod præferebat; sed στρατεύειν non solum de imperatore usurpatur, qui in expeditionem milites educit, et de natione, quæ bellum gerit, verum etiam de militibus, qui stipendia merent, ut apud Xenoph. Cyrop. iv. 4. 11. vii. 4. 9.—τούτων refertur ad τὶς, collective positum. De ἐν, *coram* (tanquam judicibus), vid. ad vi. 3. et ante οἷς int. ἐν, vid. ad ii. 5. Ceterum, qui ordinem deseruisset (hoc est λείπειν τὴν τάξιν), qui ex acie in fugam se conjecisset (φεύγειν) vel clypeum abjecisset (ἀποβάλλειν vel ῥίπτειν τὰ ὅπλα), ejus pœna erat infamia (ἀτιμία) et bonorum publicatio, vid. Æschin. in Ctesiph. p. 565. t. iii. et Andocid. de myster. p. 35. t. iv. Cf. Taylor. Lect. Lys. p. 316. et 319. t. vi. Reisk. Ast.

αἰδοῦς] Nullam defendendi hujus genitivi αἰδοῦς rationem video; ac, si meæ conjecturæ fides adhibeatur, in αἰδοίη mutabitur. Imo vero quid conjectura hic opus est, quum non solum cujuslibet παρθένου (quæ vere quidem παρθένος est) epithetum esse possit αἰδοίη (ut apud Homerum legimus, Παρθένος αἰδοίη ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα: et apud Hesiodum, Παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον) sed nominatim de hac ipsa dicatur cujus Plato mentionem facit, et ab eo ipso a quo sumpsisse verisimile est? ab Hesiodo nimirum, ubi cecinit, Ἡ δέ τε παρθένος ἐστὶ Δίκη Διὸς ἐκγεγαυῖα, Κυδρή τ' αἰδοίη τε θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν. Sed alio tamen sensu dicitur παρθένος αἰδοίη, sine adjectione, alio, et quidem minus ad Platonis sermonem accommodato, quum tale quid adjicitur quale hic adjici ab Hesiodo videmus. Steph.

αἰδοίη] Sic pro αἰδοῦς legendum esse egregie Steph. vidit. Ast.

ἔμπνους ἐγένεθ'] Hæc verba, quæ Ficin. male vertit, *si absque armis semimortuus ad tentoria Patroclus fuisset delatus*, bene Steph. cepit. Huc spectat ὑπεδίζειν—τῷ τοῦ Μενοιτίου (int. denuo spiranti). Ast.

μοις ἐπιδοθῆναι Θέτιδι, ταῦτα δὲ Ἕκτωρ εἶχεν, ἐξῆν ἂν τῶν τότε ὅσοι κακοὶ ὀνειδίζειν ὅπλων ἀποβολὴν τῷ τοῦ Μενοιτίου. ἔτι δὲ ὁπόσοι κατὰ κρημνῶν ῥιφέντες ἀπώλεσαν ὅπλα, ἢ κατὰ θάλατταν, ἢ χειμώνων ἐν τόποις ὑποδεξαμένης III. iii. 286.

κ ἔμπνους Ω.—[u] ἃ πηλεῖ ΑΗΩυfr: πηλείδου ἃ r.—[v] τοῦ om r.—[w] δυσχερέστεραν r,

ὅπλα Πηλείδου] Aperte mendosus est hic locus in præced. editionibus: in illis enim scriptum est, ὅπλα ἀπηλεῖ φησὶν ὁ ποιητὴς etc. quum autem parva cum mutatione locum hunc emendandum esse putarem, scribendo ἃ Πηλεῖ, in eam quam habes hic lectionem incidi, eamque velut ex veteri petitam exemplari, afferri vidi. Maneo tamen in priore sententia de ita legendo hoc loco, ἃ Πηλεῖ. Cujus vero potius hic auctoritatem quam ipsius Homeri, quem laudat testem Plato, interponam? Audiamus igitur illum, eorum quæ a Platone referuntur, partem unam uno in loco, alteram in altero canentem. Legimus enim Iliad. P. de Hectore: Στὰς δ' ἀπάνευθε μάχης πολυδακρύτου, ἔντε' ἄμειβεν. Ἤτοι ὁ μὲν τὰ ἃ δῶκε φέρειν προτὶ Ἴλιον ἱρὴν Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ὁ δ' ἄμβροτα τεύχε' ἔδυνε Πηλείδεω Ἀχιλῆος, ἅ οἱ θεοὶ οὐρανίωνες Πατρὶ φίλῳ ἔπορον· ὁ δ' ἄρα ᾧ παιδὶ ὄπασσε Γηράς· ἀλλ' οὐχ υἱὸς ἐν ἔντεσι πατρὸς ἐγήρα. Hic jam videmus quod a Platone dicitur, arma illa Peleo a diis donata fuisse: sed quod additur de tempore quo donata fuerunt, id vero ex alio ejusdem poetæ loco petitum est, qui extat ejusdem poematis libro qui illum proxime sequitur: ubi dicitur ab Achille de Patroclo:—τὸν ἐγὼ περὶ πάντων τῖον ἑταίρων Ἶσον ἐμῇ κεφαλῇ, τὸν ἀπώλεσα· τεύχεα δ' Ἕκτωρ Δῃώσας ἀπέδυσε πελώρια, θαῦμα ἰδέσθαι, Καλά· τὰ μὲν Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα, Ἤματι τῷ ὅτε σὲ βροτοῦ ἀνέρος ἔμβαλον εὐνῇ. At προικὸς nulla hic, ut apud Platonem, est mentio: an Plato de suo hoc addidit? Imo videtur existimasse, poetam ipsum intelligere, illa dona quæ Peleo a diis donata fuerant quum Thetidem duxit in uxorem, fuisse προικὸς loco. Ex his porro, ἃ Πηλεῖ recte legi, longe manifestissimum est: sed de altero dativo Θέτιδι quid dicemus? ita enim legendo, ἃ Πηλεῖ φησὶν ὁ ποιητὴς παρὰ θεῶν προῖκα ἐν τοῖς γάμοις ἐπιδοθῆναι Θέτιδι, verbum ἐπιδοθῆναι duos dativos habere videtur. Habet certe, nisi dicamus intelligendum esse, Πηλεῖ ἐπιδοθῆναι ἐν τοῖς γάμοις, προῖκα Θέτιδι. Alioqui videndum annon scribi debeat Θέτιδος. At Ficin. neque illum dativum Πηλεῖ, neque aliud vocabulum ejus loco agnoscens, vertit, *Quæ a diis in dotem Thetidi data fuerant*. Dicit porro Plato τὰ πρότερα ὅπλα, quoniam alia fabricatus est postea Vulcanus, Thetidis rogatu, quæ ab hoc accepta, illi, sicut promiserat, attulit: ut videre est in eodem libro, Iliad. Σ. unde sunt et versus quos paulo ante attuli. De verbis autem quæ locum hunc proxime præcedunt, quæ nimirum sunt in priore hujus membri parte, dicam, ubi de quodam p. 959. loco agam. Steph.

Πηλείδου] Sic Steph. de Cornarii conjectura scripsit pro ἀπηλεῖ. Propius quidem a scripturæ vulgatæ ductibus abest, quod Steph. conjecit, ἃ Πηλεῖ, sed tunc verba prægressa τὰ πρότερα ἐκεῖνα otiosa essent; dicere autem vult scriptor: arma, quæ antea (πρότερα est enim i. q. πρότερον et ἐκεῖνα, *illa*, est *celeberrima*) Achillis erant. Mox προῖκα est *ut dotem* (marito afferendam), et δὲ, ut solet, repetitum. De re ipsa, v. Homer. Il. xvi.—Ficin. simpliciter vertit, *et arma, quæ a diis, ut poeta dicit, in dotem Thetidi data fuerant, ab Hectore rapta fuissent*. Ad τῶν τότε int. τινί. Post Μενοιτίου interrogationis nota poni debet.—Deinde pro ἢ μυρί' ἂν ἔχοι τις cet. apodosin exspectabas: ἢ ἄλλως πως (ὅπλα ἀπόλεσαν)· πάντες τοιοῦτοι ἔχοιεν ἂν παραμυθούμενοι ἐπᾴδειν—καλλύνοντες; sed propter ἢ μυρί' ἂν cet. oratio, ut solet, mutata est. Vid. exempla Heusdio collecta in Spec. Crit. in Plat. p. 13. Ceterum pro εἰ κομισθεὶς Cod. Voss. εἰσκομισθεὶς, deinde τῶν ὅπλων. Ast.

ἐν τόποις] Has voces mihi locum habere hic neganti assentietur, ut spero, lector: an vero et meæ ex conjectura emendationi sit assensurus nescio: ea certe unam vocem ἐκ τόπων pro illis duabus substituit: unam, inquam, scripturam non valde dissimilem, significatione contra longe diversam, sed quæ valde cum illo substantivo est usitata. At

αὐτοὺς ἐξαίφνης πολλῆς ῥύσεως ὕδατος· ἢ μυρί' ἂν ἔχοι τις τοιαῦτα παραμυθούμενος ἐπάδειν, εὐδιάβολον κακὸν καλλύνων. τεμεῖν δὴ χρεὼν κατὰ δύναμιν τὸ μεῖζον καὶ τὸ δυσχερέστατον[w] κακὸν ἀπὸ τοῦ ἐναντίου. σχεδὸν οὖν ἐν τοῖς ὀνείδεσιν ἔχει τινὰ τομὴν ἡ τούτων τῶν ὀνομάτων ἐπιφορά· ῥίψασπις μὲν γὰρ οὐκ ἐν πᾶσιν ὀνομάζοιτ' ἂν δικαίως, ἀποβολεὺς δὲ ὅπλων. οὐχ ὁμοίως γὰρ ὅ τε ἀφαιρεθεὶς μετ' εἰκυίας[x] βίας γίγνοιτ' ἂν ῥίψασπις ὅ τε ἀφεὶς[y] ἑκών, διαφέρει[z] δὲ ὅλον που καὶ τὸ πᾶν. ὧδ' οὖν δὴ λεγέσθω νόμῳ· Ἐὰν καταλαμβανόμενός τις ὑπὸ[a] πολεμίων καὶ ἔχων ὅπλα μὴ ἀναστρέφῃ καὶ ἀμύνηται, ἀφῇ δὲ ἑκὼν ἢ ῥίψῃ, ζωὴν αἰσχρὰν ἀρνύμενος μετὰ τάχους[b] μᾶλλον ἢ μετ' ἀνδρίας καλὸν καὶ εὐδαίμονα θάνατον, τοιαύτης μὲν ὅπλων ἀποβολῆς[c] ἔστω δίκη ῥιφθέντων, τῆς δὲ εἰρημένης[d] ἔμπροσθεν ὁ δικάζων ἀμελείτω[e] σκοπεῖν· τὸν γὰρ κακὸν ἀεὶ δεῖ κολάζειν, ἵν' ἀμείνων ᾖ, οὐ τὸν δυστυχῆ· οὐδὲν γὰρ πλέον. ζημία[f] δὴ τῷ τὴν

[w] δυσχερέστατον (ερ) Ω: δυσχερέστατον *s.—[x] οἰκυίας Ξ.—[y] ἀφεθεὶς Ξ.—[z] διαφθείρει (ἀπο) γρ Ω.—[a] τις νόμος ὑπὸ f.—[b] κάκης Photius v. κάκη.—[c] μεταβολῆς Ω, μεταβολῆς

enim et in illo ipso substantivo χειμώνων hærendum nobis esse videtur, donec quo genitivum hunc possimus referre invenerimus. Ego igitur hic quoque conjectura utens ad particulam ἐκ refero, quam ante ipsum deesse suspicor: quum ita scriptum initio fuisset, ἢ ἐκ χειμώνων ἐκτόπων ὑποδεξαμένης etc. Steph.

χειμώνων ἐν τόποις] Steph. scribi volebat ἐκ χειμώνων ἐκτόπων; sed ἐν τόποις χειμώνων, prægresso κατὰ θάλασσαν oppositum, loca, ni fallor, significat torrentis fluctibus exposita, nisi malis hæc cum seqq. conjungere et ἐν τρόποις vel ἐν τρόπῳ (instar) legere, ut aquarum fluctus dicatur instar procellæ eos abripere. Ubivis vero obvia est vocum τόπος et τρόπος permutatio, vid. Schäfer. ad Aristoph. Plut. Epimetr. p. xxvi. not. Ast.

ἢ μυρί' ἂν ἔχοι τὶς] Si quid hic est mendi, idem certe alibi quoque est, ubi eadem omnino est sermonis structura, sequente infinitivo, ut hic. Ac primo quidem aspectu videri possit scribendum esse, ἢ μυρί' ἃ ἂν ἔχοι τὶς etc. verum ita scribendo, cui verbo ista ἢ μυρία jungemus? Aut igitur pro ἤ, et hic et in eo quem similem dico esse loco, legendum καὶ fuerit, meo quidem judicio, aut fatendum esse sermonem ἐλλειπτικόν: nec esse aliter intelligendum quam si diceretur, ἢ ἄλλως. μυρία γὰρ ἂν ἔχοι τὶς τοιαῦτα παραμυθούμενος ἐπᾴδειν. Quæ sicui parum probantur, videat an aliquid probabilius excogitare possit. Steph.

παραμυθούμενος] Blandis et speciosis verbis leniens, et ἐπᾴδειν, quasi incantatione et verbis demulcentibus uti, quibus crimen diluat. Ast.

τεμεῖν] Cod. Voss. τελεῖν; τέμνειν, dividere, est distribuere ac distinguere. Mox μετ' εἰκυίας βίας, vi consentanea, h. e. justa et sufficiente. De v. ὅλον καὶ τὸ πᾶν vid. ad v. 6. Ast.

ῥιφθέντων et ἀποβολῆς] Familiaris nostro est orationis copia. Ast.

ἀμελείτω] Cod. Voss. μὴ ἀμελείτω, sensu adversante. Ceterum τῆς εἰρημένης pendet e verbo ἀμελείτω, quam a v. σκοπεῖν regi debuisset. Ast.

οὐδὲν πλέον] Int. ἐστὶ, nihil proderit; vid. ad vi. 1. Mox εἰς τοὐναντίον se-

τοιαύτης ἀμυντηρίων ὅπλων εἰς τοὐναντίον ἀφέντι δύναμιν
τίς ἄρα γίγνοιτ' ἂν πρόσφορος; οὐ γὰρ δυνατὸν[g] ἀνθρώπῳ III. iii. 287.
δρᾶν τοὐναντίον, ὥς ποτε θεόν φασι δρᾶσαι, Καινέα τὸν
Θετταλὸν ἐκ γυναικὸς μεταβαλόντα εἰς ἀνδρὸς[h] φύσιν·
ἦν γὰρ ἀνδρὶ ῥιψάσπιδι τρόπον τινὰ πρέπουσα πασῶν μά-
λιστα ἡ κείνῃ[i] τῇ γενέσει ἐναντία γένεσις, εἰς γυναῖκα ἐξ
ἀνδρὸς μεταβαλοῦσα,[k] τιμωρία τούτῳ γενομένη. νῦν δ' ὅτι
τούτων ἐγγύτατα φιλοψυχίας ἕνεκα, ἵνα τὸν ἐπίλοιπον
βίον μὴ κινδυνεύῃ,[l] ζῇ δὲ ὡς πλεῖστον χρόνον ὢν κακὸς[m]
ὀνείδει[n] ξυνεχόμενος, ἔστω νόμος[o] ὅδε ἐπὶ τούτοις· Ἀνὴρ ὃς
ἂν ὄφλῃ δίκην ὡς αἰσχρῶς ἀποβαλὼν ὅπλα πολεμικά,
τούτῳ μήτ' οὖν τις στρατηγὸς μήτ' ἄλλος ποτὲ τῶν κατὰ
πόλεμον ἀρχόντων ὡς ἀνδρὶ στρατιώτῃ χρήσηται μηδ' εἰς II. 945.
τάξιν κατατάξῃ μηδ' ἡντινοῦν· εἰ δὲ μή, κατευθύνειν αὐ-
τοῦ τὸν εὔθυνον, ἂν[p] μὲν ᾖ τοῦ μεγίστου τιμήματος ὁ τά-
ξας τὸν κακόν, χιλίας, ἂν δὲ τοῦ δευτέρου, πέντε μνᾶς, ἂν

Av.—[d] εἰρήνης Ξ.—[e] μὴ ἀμελείτω AΩυfτ.—[f] δημία Ξ.—[g] δυνατὸν γὰρ Ξs.—[h] ἀνδρὸς Ωfτ: ἀνδρῶν *s.—[i] ἐκείνη υf.—[k] μεταβαλλοῦσα υ.—[l] κινδυνεύηι AΞΩυf: κινδυνεύσῃ *s.—[m] κακῶς A et pr Ω.—[n] ὀνείδη Ξ.—[o] ἔστω ὁ νόμος Ξ.—[p] ἐὰν υ.—

spicit prægressum ἀμυντηρίων. Cornar. *qui hujusmodi armorum ad defensionem paratorum vim in contrarium projecit.* Ast.

ὧς ποτε] Scribendum puto, τοὐναντίον ᾧ ποτὲ θεὸν etc. ut dicat, *Facere contrarium ei quod deus olim fecit.* Steph.

ὧν ποτὲ] Vulgo ὧς ποτε, quod Steph. in ᾧ ποτὲ mutari jubebat. Nos scripsimus ὧν, i. e. τούτων, ἃ: *contrarium ejus, quod deus olim fecit.* Scilicet ut Cæneus (Schol. Ruhnk. Καινεὺς ὁ Θετταλὸς, Ἄτρακος μὲν ἦν θυγάτηρ τὸ πρὶν, Καινὶς ὀνομαζομένη, εἰς ἄνδρα δὲ μετέβαλε Ποσειδῶνος βουλήσει. Cf. Hygin. fab. xiv. et 242. Verheyk. ad Antonin. Liber. c. 17. p. 115. s.) in virum traditur mutatus fuisse, sic, qui clypeum abjecisset, in mulierem esse mutandum, dicere vult scriptor. Pro ἀνδρῶν e Cod. Voss. ἀνδρὸς recepimus. Ast.

νῦν δ', ὅ τι] Vulgo scribitur νῦν δ' ἔτι τούτων ἐγγύτατα φιλοψυχίας ἕνεκα, ἵνα —ξυνεχόμενος, ἔστω, quod sensu caret. Scripsimus ὅ τι et νῦν δ' (quum hoc fieri non possit) cum ἔστω cet. conjunximus, ut Ficin. vertit, *nunc vero, quoniam id fieri non potest, proximum aliquid excogitemus.* Magis ad verbum Cornar. reddidit, *nunc autem, quod proximum est—hoc modo de his lex sanciatur.* Priscian. Grammat. xviii. p. 1172. qui hunc locum excitat, νῦν δέ τι τούτων exhibet. Pro κινδυνεύσῃ Cod. Voss. κινδυνεύῃ; deinde κακῶς. Ast.

κατευθύνειν αὐτοῦ τὸν εὔθυνον] Photius Lexico Ms. in Ruhnk. not. ad Tim. p. 126. Εὔθυνος· ἀρχή ἦν τις. ἐξ ἑκάστης δὲ φυλῆς ἕνα κληροῦσιν, τούτῳ δὲ δύο παρέδρους. Idem: Εὐθύναι, οἱ ἀπολογισμοὶ τῶν ἀρξάντων, καὶ Εὔθυνοι οἱ τούτους ἀνακρίνοντες. Νόμων ιβ'· εἰ δὲ μὴ (sic) τούτους κατευθύνειν αὐτοὺς κατευθύνοντα (sic pro τὸν εὔθυνον, ἄν). καὶ μετ' ὀλίγα· διὸ δὲ δεῖ πάντας τοὺς Εὐθύνους θαυμαστοὺς πᾶσαν ἀρετὴν εἶναι. Ἡμεῖς τούτους λογιστὰς λέγομεν. Cf. Schol. Ruhnk. p. 243. Pollux viii. 22. p. 864. ubi v. Jungerm. Hauptmann. de Andocid. c. 5. p. 560. t. viii. Orat. Gr. Reisk. S. Petit. Legg. Attic. p. 308. et Pierson. ad Mœr. p. 135. Κατευθύνειν est i. q. εὐθύνειν vel ἐξευθύνειν, *rationem reposcere.* Ast.

δὲ τοῦ τρίτου, τρεῖς μνᾶς· ἂν δὲ τοῦ τετάρτου, μνᾶν. ὁ δὲ ὄφλων τὴν δίκην πρὸς τῷ ἀφεῖσθαι τῶν ἀνδρείων κινδύνων κατὰ φύσιν τὴν αὑτοῦ προσαποτισάτω μισθόν, χιλίας μέν, ἂν τοῦ μεγίστου τιμήματος ᾖ, πέντε δέ, τοῦ δευτέρου, τρεῖς δέ, ἂν τοῦ τρίτου, μνᾶν δὲ ὡσαύτως καθά περ οἱ πρόσθεν, τοῦ τετάρτου μέρους.

III. iii. 288. §. 3. Εὐθύνων δὴ πέρι τίς ἡμῖν λόγος ἂν εἴη πρέπων ἀρχόντων γενομένων τῶν μὲν κατὰ τύχην κλήρου καὶ ἐπ' ἐνιαυτόν, τῶν δ' εἰς πλείονα ἔτη καὶ ἐκ προκρίτων; τῶν δὴ τοιούτων εὐθυντὴς τίς ἱκανός; ἂν γάρ[q] τίς τι εἴπῃ σκολιὸν αὐτῶν ἢ πράξῃ,[r] καμφθεὶς ὑπὸ βάρους μὲν τῆς ἀρχῆς,[s] τῆς δ' αὑτοῦ δυνάμεως ἐνδείᾳ πρὸς τὴν τῆς ἀρχῆς ἀξίαν, ῥᾴδιον μὲν οὐδαμῶς εὑρεῖν τῶν ἀρχόντων[t] ἄρχοντα ὑπερβάλλοντα πρὸς ἀρετήν, ὅμως δὲ πειρατέον εὐθυντάς τινας ἀνευρίσκειν θείους. ἔχει γὰρ οὖν οὕτω. πολλοὶ καιροὶ πολιτείας λύσεώς εἰσι, καθά περ νεὼς ἢ ζώου τινός, οὓς ἐντόνους[u] τε καὶ ὑποζώματα καὶ νεύρων ἐπιτόνους, μίαν οὖσαν φύσιν διεσ-

q γάρ om ΞΩυfτ.—r ἢ πράξῃ om ΑΞΩυfτ.—s μὲν πράξῃ pr ΑΩ, μὲν τὴν ἀρχὴν ξα πράξῃ Ξυfτ et rc Ω: τὴν ἀρχὴν etiam mg rc Α.—t ἀρχόντων υτ, ἀρχόντων ΑΩ:

§. 3. εὐθύνων] Non εὐθύνων, ab εὔθυνοι, sed εὐθυνῶν, ab εὐθύναι, Ficin. legit. Steph.

εὐθύνων] Ficin. qui vertit, *de repetendis autem rationibus*, εὐθυνῶν videtur legisse, Steph. bene observante. Mox libri vet. exhibent ἄν τίς τι εἴπῃ σκολιὸν αὐτῶν, καμφθεὶς ὑπὸ βάρους μὲν τὴν ἀρχὴν πράξῃ, τὴν δ' αὐτοῦ cet. unde scripsimus ἄν τίς τι; Steph. vero, Cornarii conjecturam secutus, scripsit ἱκανός; ἂν γάρ τις τὶ (sic) εἴπῃ. Deinde verbum πράξῃ, addito ἤ, post αὐτῶν interponendum esse, recte vidit Cornar. qui insuper ἐνδείας scribi jubebat; sed recte habet ἐνδείᾳ; verba enim ita cohærent, καμφθεὶς μὲν ὑπὸ βάρους τῆς ἀρχῆς, ἐνδείᾳ δὲ τῆς αὐτοῦ δυνάμεως πρὸς τὴν τῆς ἀρχῆς ἀξίαν. Ficin. simpliciter vertit, *si quis magistratus rerum pondere pressus dixerit feceritve suo aliquid indignum principatu.* Cornar. *si enim quis ex ipsis obliqui dixerit aut fecerit tum præ magistratus onere tum ex virium suarum ad magistratus dignitatem defectu inclinatus.* In seqq. Cod. Voss. ἀρχόντων pro ἀρξόντων. Ast.

τόνους] τόνος, *tensio*, etiam *funis* (ad tensionem idoneus, s. quo aliquid intenditur, ut contineatur, firmetur) vocatur; Pollux v. 27. ὁ τόνος κῶλον καλεῖται· πέπλεκται δὲ ἐκ λίνων ὁ τόνος. Cf. §. 30. hoc autem loco, ubi de navi sermo est, *rudentes* s. funes nautici (τείσματα, σχοινία vel κάλωες, vid. Eustath. ad Odyss. Z. p. 263. 37. Pollux i. 9. 93.) significantur. Eodem referenda sunt ὑποζώματα, *tabulata*, quibus navis latera (πλευραὶ s. τοῖχοι) contexebantur, etiam ζωμεύματα dicta, vid. Athen. v. p. 204. A. et Vitruv. x. 21. 6. ubi v. interp. Sic Polit. x. 13. p. 616. B. εἶναι γὰρ τοῦτο τὸ φῶς ξύνδεσμον τοῦ οὐρανοῦ, οἷον τὰ ὑποζώματα τῶν τριήρων, οὕτω πᾶσαν ξυνέχον (sic infra ξυνεχούσης — δίκης) τὴν περιφοράν. Ald. ἐν τόνοις. Bas. 1. et 2. ἐντόνους. Ast.

καὶ νεύρων ἐπιτόνους] Aliæ lectiones afferuntur, καὶ νεῦρα καὶ ἐπιτόνους: item διαπεπαρμένην. Steph.

νεύρων ἐπιτόνους] *Nervorum ligamenta*, ad v. ζώου τινὸς referuntur. Pre-

παρμένην,[v] πολλαχοῦ πολλοῖς ὀνόμασι προσαγορεύομεν· εἷς δὲ οὗτος οὐ[w] σμικρότατος καιρὸς τοῦ σώζεσθαί τε καὶ διαλυθεῖσαν οἴχεσθαι πολιτείαν. ἂν μὲν γὰρ οἱ τοὺς ἄρχοντας ἐξευθύνοντες βελτίους ὦσιν ἐκείνων, καὶ τοῦτ' ἐν δίκῃ ἀμέμπτῳ τε καὶ ἀμέμπτως, ἡ[x] πᾶσα οὕτω θάλλει τε καὶ εὐδαιμονεῖ χώρα καὶ πόλις· ἐὰν δ' ἄλλως τὰ περὶ τὰς εὐθύνας τῶν ἀρχόντων γίγνηται, τότε λυθείσης τῆς τὰ πάντα πολιτεύματα ξυνεχούσης εἰς ἓν δίκης ταύτῃ πᾶσα ἀρχὴ διεσπάσθη χωρὶς ἑτέρα ἀπ'[y] ἄλλης, καὶ οὐκ εἰς ταὐτὸν III. iii. 289.
ἔτι νεύουσαι,[z] πολλὰς ἐκ μιᾶς τὴν πόλιν ποιοῦσαι,[a] στάσεων ἐμπλήσασαι[b] ταχὺ διώλεσαν. διὸ δὴ δεῖ[c] πάντως[d] τοὺς εὐθύνους θαυμαστοὺς πᾶσαν ἀρετὴν εἶναι. τεκταινώμεθα[e] δή τινα τρόπον αὐτῶν[f] τοιάνδε γένεσιν. κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον μετὰ τροπὰς ἡλίου τὰς ἐκ θέρους εἰς χειμῶνα ξυνιέναι χρεὼν πᾶσαν τὴν πόλιν εἰς Ἡλίου κοινὸν καὶ Ἀπόλλωνος τέμενος, τῷ θεῷ ἀποφανουμένους[g] ἄνδρας αὐτῶν τρεῖς, ὃν ἂν II. 946.
ἕκαστος αὐτῶν ἡγῆται πάντῃ ἄριστον εἶναι πλὴν αὐτοῦ, μὴ

ἀρξάντων *ς.—[u] ἐντόνους ΑΞΩυfΥ : τόνους ς.—[v] διεσπαρμένοι Ξ.—[w] οὐ Ω, ὁ Ξf.—[x] ἡ ἣ γρ Ω.—[y] ἐπ' υ.—[z] νεύουσαι cum ς corr A, νέαι οὖσαι Ξf, νέαιοῦσαι Ω, ναίουσαι Υ.—[a] ποιῆσαι Ξ.—[b] ἐκπλήσασαι υ.—[c] δεῖ δὴ Υ.—[d] πάντας Ω, πάντας υ.—[e] τεκταινόμεθα υ.—[f] αὐτῶν om pr ΑΩ.—[g] ἀποφανομένους ς.—[h] γίνωνται υ.

prie ἐπίτονοι dicuntur *funes*, quibus a summa mali parte in puppim tentis malus firmatur (vid. Schol. ad Apollon. Rhod. i. 566. et interp. ad Hom. Odyss. xii. 423.); tunc ad nervorum ligamina transfertur, ut in Tim. p. 84. E. τοὺς τε ἐπιτόνους καὶ τὰ ξυνεχῆ νεῦρα οὕτως εἰς τὸ ἐξόπισθεν κατατείνῃ τούτοις. Cf. Aristot. Hist. Anim. iii. 5. *Hæc omnia, quæ per se unum genus efficiunt* (sunt enim id, quo compositum quid continetur ac firmatur) *varie* (multis in rebus, πολλαχοῦ, quod vulgo cum πολλοῖς ὀνόμασι προσαγορεύομεν connectitur) *dispersa ac diffusa, diversa invenerunt nomina*. Temere tentavit hunc locum Cornar. ita legi jubens: οὓς τόνους τε καὶ ὑποζώσματα καὶ νεῦρα καὶ ἐπιτόνους, μίαν οὖσαν φύσιν διεσπαρμένην, πολλαχοῦ—προσαγορεύομεν: *hæ, quas funiculos et cinctus et nervos et lora multis nominibus appellamus, quum sit una natura multis loris transmissa ac constricta*. Medicum doctissimum verba Græca non intellexisse mirari debemus. Ante v. λύσεως desidero σωτηρίας, ut sit, πολιτείας σωτηρίας τε καὶ λύσεως, ut infra sequitur καιρὸς τοῦ σώζεσθαί τε καὶ διαλυθεῖσαν οἴχεσθαι πολιτείαν. Ast.

νεύουσαι] Pro νεύουσαι (cujus loco scriptum est perperam in præced. edit. νέα οὖσαι) annotatur etiam alia lectio, ἅμα οὖσαι. Steph.

νεύουσαι] Sic Steph. egregie emendavit libror. vet. lectionem νέα οὖσαι, quod Cornar. in ἅμα οὖσαι mutari jusserat. Mox corrigendum est αὑτῶν, *e semet ipsis*, ut infra ἀποφήνασα αὑτῆς. Deinde ad ἐλάχισται int. ψῆφοι, *suffragia*, et eodem refertur φέρειν, vid. ad vi. 2. Ast.

αὐτοὺς ἐξαίφνης πολλῆς ῥύσεως ὕδατος· ἢ μυρί' ἂν ἔχοι τις τοιαῦτα παραμυθούμενος ἐπᾴδειν, εὐδιάβολον κακὸν καλλύνων. τεμεῖν δὴ χρεὼν κατὰ δύναμιν τὸ μεῖζον καὶ τὸ δυσχερέστατον[w] κακὸν ἀπὸ τοῦ ἐναντίου. σχεδὸν οὖν ἐν τοῖς ὀνείδεσιν ἔχει τινὰ τομὴν ἡ τούτων τῶν ὀνομάτων ἐπιφορά· ῥίψασπις μὲν γὰρ οὐκ ἐν πᾶσιν ὀνομάζοιτ' ἂν δικαίως, ἀποβολεὺς δὲ ὅπλων. οὐχ ὁμοίως γὰρ ὅ τε ἀφαιρεθεὶς μετ' εἰκυίας[x] βίας γίγνοιτ' ἂν ῥίψασπις ὅ τε ἀφεὶς[y] ἑκών, διαφέρει[z] δὲ ὅλον που καὶ τὸ πᾶν. ὧδ' οὖν δὴ λεγέσθω νόμῳ· Ἐὰν καταλαμβανόμενός τις ὑπὸ[a] πολεμίων καὶ ἔχων ὅπλα μὴ ἀναστρέφῃ καὶ ἀμύνηται, ἀφῇ δὲ ἑκὼν ἢ ῥίψῃ, ζωὴν αἰσχρὰν ἀρνύμενος μετὰ τάχους[b] μᾶλλον ἢ μετ' ἀνδρίας καλὸν καὶ εὐδαίμονα θάνατον, τοιαύτης μὲν ὅπλων ἀποβολῆς[c] ἔστω δίκη ῥιφθέντων, τῆς δὲ εἰρημένης[d] ἔμπροσθεν ὁ δικάζων ἀμελείτω[e] σκοπεῖν· τὸν γὰρ κακὸν ἀεὶ δεῖ κολάζειν, ἵν' ἀμείνων ᾖ, οὐ τὸν δυστυχῆ· οὐδὲν γὰρ πλέον. ζημία[f] δὴ τῷ τὴν

δυσχερέστατον (ερ supra) Ω: δυσχερέστατον *ς.—[x] οἰκυίας Ξ.—[y] ἀφεθεὶς Ξ.—[z] διαφθείρει (ἀπο supra) γρ Ω.—[a] τις νόμος ὑπὸ f.—[b] κάκης Photius v. κάκῃ.—[c] μεταβολῆς Ω, μεταβολῆς

enim et in illo ipso substantivo *χειμώνων* hærendum nobis esse videtur, donec quo genitivum hunc possimus referre invenerimus. Ego igitur hic quoque conjectura utens ad particulam *ἐκ* refero, quam ante ipsum deesse suspicor: quum ita scriptum initio fuisset, *ἢ ἐκ χειμώνων ἐκτόπων ὑποδεξαμένης* etc. Steph.

χειμώνων ἐν τόποις] Steph. scribi volebat *ἐκ χειμώνων ἐκτόπων*; sed *ἐν τόποις χειμώνων*, prægresso *κατὰ θάλασσαν* oppositum, *loca*, ni fallor, significat *torrentis fluctibus exposita*, nisi malis hæc cum seqq. conjungere et *ἐν τρόποις* vel *ἐν τρόπῳ* (*instar*) legere, ut aquarum fluctus dicatur instar procellæ eos abripere. Ubivis vero obvia est vocum *τόπος* et *τρόπος* permutatio, vid. Schäfer. ad Aristoph. Plut. Epimetr. p. xxvi. not. Ast.

ἢ μυρί' ἂν ἔχοι τὶς] Si quid hic est mendi, idem certe alibi quoque est, ubi eadem omnino est sermonis structura, sequente infinitivo, ut hic. Ac primo quidem aspectu videri posset scribendum esse, *ἢ μυρί' ἃ ἂν ἔχοι τὶς* etc. verum ita scribendo, cui verbo ista *ἢ μυρία* jungemus? Aut igitur pro *ἢ*, et hic et in eo quem similem dico esse loco, legendum *καὶ* fuerit, meo quidem judicio, aut fatendum esse sermonem *ἐλλειπτικόν*: nec esse aliter intelligendum quam si diceretur, *ἢ ἄλλως. μυρία γὰρ ἂν ἔχοι τὶς τοιαῦτα παραμυθούμενος ἐπᾴδειν*. Quæ sicui parum probantur, videat an aliquid probabilius excogitare possit. Steph.

παραμυθούμενος] *Blandis et speciosis verbis leniens*, et *ἐπᾴδειν*, quasi incantatione et verbis demulcentibus uti, quibus crimen diluat. Ast.

τεμεῖν] Cod. Voss. *τελεῖν*; *τέμνειν*, *dividere*, est *distribuere* ac *distinguere*. Mox *μετ' εἰκυίας βίας*, *vi consentanea*, h. e. justa et sufficiente. De v. *ὅλον καὶ τὸ πᾶν* vid. ad v. 6. Ast.

ῥιφθέντων et *ἀποβολῆς*] Familiaris nostro est orationis copia. Ast.

ἀμελείτω] Cod. Voss. *μὴ ἀμελείτω*, sensu adversante. Ceterum *τῆς εἰρημένης* pendet e verbo *ἀμελείτω*, quum a v. *σκοπεῖν* regi debuisset. Ast.

οὐδὲν πλέον] Int. *ἐστὶ*, *nihil prodest*; vid. ad vi. 1. Mox *εἰς τοὐναντίον* re-

παρμένην,[v] πολλαχοῦ πολλοῖς ὀνόμασι προσαγορεύομεν·
εἷς δὲ οὗτος οὐ[w] σμικρότατος καιρὸς τοῦ σώζεσθαί τε καὶ
διαλυθεῖσαν οἴχεσθαι πολιτείαν. ἂν μὲν γὰρ οἱ τοὺς ἄρ-
χοντας ἐξευθύνοντες βελτίους ὦσιν ἐκείνων, καὶ τοῦτ' ἐν δίκῃ
ἀμέμπτῳ τε καὶ ἀμέμπτως, ἡ[x] πᾶσα οὕτω θάλλει τε καὶ
εὐδαιμονεῖ χώρα καὶ πόλις· ἐὰν δ' ἄλλως τὰ περὶ τὰς
εὐθύνας τῶν ἀρχόντων γίγνηται, τότε λυθείσης τῆς τὰ πάν-
τα πολιτεύματα ξυνεχούσης εἰς ἓν δίκης ταύτῃ πᾶσα ἀρ-
χὴ διεσπάσθη χωρὶς ἑτέρα ἀπ'[y] ἄλλης, καὶ οὐκ εἰς ταὐτὸν III. iii. 289.
ἔτι νεύουσαι,[z] πολλὰς ἐκ μιᾶς τὴν πόλιν ποιοῦσαι,[a] στάσεων
ἐμπλήσασαι[b] ταχὺ διώλεσαν. διὸ δὴ δεῖ[c] πάντως[d] τοὺς
εὐθύνους θαυμαστοὺς πᾶσαν ἀρετὴν εἶναι. τεκταινώμεθα[e]
δή τινα τρόπον αὐτῶν[f] τοιάνδε γένεσιν. κατ' ἐνιαυτὸν ἕκα-
στον μετὰ τροπὰς ἡλίου τὰς ἐκ θέρους εἰς χειμῶνα ξυνιέναι
χρεὼν πᾶσαν τὴν πόλιν εἰς Ἡλίου κοινὸν καὶ Ἀπόλλωνος
τέμενος, τῷ θεῷ ἀποφανουμένους[g] ἄνδρας αὐτῶν τρεῖς, ὃν ἂν II. 946.
ἕκαστος αὐτῶν ἡγῆται πάντῃ ἄριστον εἶναι πλὴν αὐτοῦ, μὴ

ἀρξάντων *s.—[u] ἐντόνους ΑΞΩυfr : τόνους s.—[v] διεσπαρμένοι Ξ.—[w] οὐ Ω, ὁ (ὃ) Ξf.—
[x] ηἳ ἡ γρ Ω.—[y] ἐπ' υ.—[z] νεύουσαι cum s corr Α, νέαι (νέα) οὖσαι Ξf, νέαιοῦσαι Ω, ναίου(ναίω)σαι r.—[a] ποιῆσαι Ξ.—[b] ἐκπλήσασαι υ.—[c] δεῖ δὴ r.—[d] πάντας Ω, πάντας υ.—
[e] τεκταινόμεθα υ.—[f] αὐτῶν om pr Α Ω.—[g] ἀποφανομένους s.—[h] γίνωνται υ.

prie ἐπίτονοι dicuntur *funes*, quibus a summa mali parte in puppim tentis malus firmatur (vid. Schol. ad Apollon. Rhod. i. 566. et interp. ad Hom. Odyss. xii. 423.); tunc ad nervorum ligamina transfertur, ut in Tim. p. 84. E. τούς τε ἐπιτόνους καὶ τὰ ξυνεχῆ νεῦρα οὕτως εἰς τὸ ἐξόπισθεν κατατείνῃ τούτοις. Cf. Aristot. Hist. Anim. iii. 5. *Hæc omnia, quæ per se unum genus efficiunt* (sunt enim id, quo compositum quid continetur ac firmatur) *varie* (multis in rebus, πολλαχοῦ, quod vulgo cum πολλοῖς ὀνόμασι προσαγορεύομεν connectitur) *dispersa ac diffusa, diversa invenerunt nomina.* Temere tentavit hunc locum Cornar. ita legi jubens: οὓς τόνους τε καὶ ὑποζώσματα καὶ νεῦρα καὶ ἐπιτόνους, μίαν οὖσαν φύσιν διαπεπαρμένην, πολλαχοῦ—προσαγορεύομεν: *hæ, quas funiculos et cinctus et nervos et lora multis nominibus appellamus, quum sit una natura multis loris transmissa ac constricta.* Medicum doctissimum verba Græca non intellexisse mirari debemus. Ante v. λύσεως desidero σωτηρίας, ut sit, πολιτείας σωτηρίας τε καὶ λύσεως, ut infra sequitur καιρὸς τοῦ σώζεσθαί τε καὶ διαλυθεῖσαν οἴχεσθαι πολιτείαν. Ast.

νεύουσαι] Pro νεύουσαι (cujus loco scriptum est perperam in præced. edit. νέα οὖσαι) annotatur etiam alia lectio, ἅμα οὖσαι. Steph.

νεύουσαι] Sic Steph. egregie emendavit libror. vet. lectionem νέα οὖσαι, quod Cornar. in ἅμα οὖσαι mutari jusserat. Mox corrigendum est αὑτῶν, e semet ipsis, ut infra ἀποφήνασα αὑτῆς. Deinde ad ἐλάχισται int. ψῆφοι, *suffragia*, et eodem refertur φέρειν, vid. ad vi. 2. Ast.

ἱερέας μὲν πάντας τοῦ Ἀπόλλωνός τε καὶ Ἡλίου, ἀρχιερέα[w] δὲ ἕνα κατ'[x] ἐνιαυτὸν τὸν πρῶτον κριθέντα τῶν γενομένων ἐκείνῳ τῷ ἐνιαυτῷ τῶν ἱερέων, καὶ τοὔνομα ἀναγράφειν τούτου κατ' ἐνιαυτόν, ὅπως ἂν γίγνηται μέτρον ἀριθμοῦ τοῦ χρόνου, ἕως ἂν ἡ πόλις οἰκῆται. τελευτήσασι δὲ προθέσεις τε[y] καὶ ἐκφορὰς[z] καὶ θήκας διαφόρους εἶναι τῶν ἄλλων πολιτῶν, λευκὴν μὲν τὴν στολὴν ἔχειν πᾶσαν, θρήνων τε[a] καὶ ὀδυρμῶν χωρὶς γίγνεσθαι, κορῶν δὲ χορὸν πεντεκαίδεκα καὶ ἀρρένων ἕτερον περιισταμένους τῇ κλίνῃ ἑκα-
III. iii. 292. τέρους οἷον ὕμνον πεποιημένον ἔπαινον εἰς τοὺς ἱερέας ἐν μέρει ἑκατέρους ᾄδειν, εὐδαιμονίζοντας ᾠδῇ διὰ πάσης τῆς ἡμέρας· ἕωθεν δ' εἰς τὴν θήκην φέρειν αὐτὴν μὲν τὴν κλίνην ἑκατὸν[b] τῶν νέων τῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις, οὓς ἂν οἱ προσήκοντες τοῦ τελευτήσαντος ἐπόψονται,[c] πρώτους δὲ προϊέναι τοὺς ἠϊθέους τὴν πολεμικὴν σκευὴν ἐνδεδυκότας ἑκάστους, σὺν τοῖς ἵπποισι μὲν ἱππέας, σὺν δὲ ὅπλοις ὁπλίτας, καὶ τοὺς ἄλλους[d] ὡσαύτως, παῖδας δὲ περὶ αὐτὴν τὴν κλίνην ἔμπροσθεν τὸ πάτριον μέλος ἐφυμνεῖν, καὶ κόρας ἑπομένας ἐξόπισθεν ὅσαι τ' ἂν γυναῖκες τῆς παιδοποιήσεως ἀπηλ-

[w] ἀρχιερέων ΑΞΩυfτ : conf. Anecd. nostra p. 449, 31. et 1197.—[x] ἕνεκα τ' Ξ.—[y] τε om A et pr Ω.—[z] ἐκφθορὰς Ξ.—[a] δὲ ΑΩυfτ.—[b] ἕκαστον γρ Ω.—[c] ἐπόψωνται A :

ἱερέας—πάντας] Int. *εἶναι*. Mox ante *ἱερέων* expunximus *τῶν*, de quo Steph. jam monuerat. Cod. Voss. *ἑτέρῳ—ἀρχιερέων*. Ast.

τῶν ἱερέων] Vel expungendus est articulus *τῶν* ante *ἱερέων*, aut intelligendum accipi *τῶν ἱερέων*, pro *ἐκ τῶν ἱερέων*: sed expungi debere, multo mihi est verisimilius. Steph.

προθέσεις] Ut c. 9. p. 959. A. sunt *collocationes mortui in vestibulo ad ipsum limen* (v. Kirchmann. de funer. Roman. i. 12.); *ἐκφορὰς*, *elationes* vel exportationes *ad sepulturam* (Kirchm. l. l. ii. 1.) et *θήκη* dicebatur '*fornix*, conclave cameratum, in quo lapideus torus, *κλίνη* sive *πύελος*, arca lapidea, in qua reliquiæ reponebantur,' Dorvill. ad Charit. p. 75. Amstel. Similiter Salmas. Plin. Exercit. in Sol. p. 849. E. '*θήκη* non solum *arcula*, in qua jacebat conditum cadaver, sed etiam *monumentum* ipsum plurium arcarum capax; hinc monumenta hypogæa et fornicata, in quibus plures lectuli lapidei vel solia repositi condendis corporibus.' Sic Strabo v. t. ii. p. 170. *ὑπὸ δὲ τῷ χώματι θῆκαί εἰσιν αὐτοῦ καὶ τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων*. Mox *θρήνων δὲ* Cod. Voss. pro *θρήνων τε*. Ast.

ἔπαινον] Deest fortasse copula *καὶ* ante *ἔπαινον*. Steph.

θήκην] In Ald. edit. et in Lovaniensi pro *θήκην* est *δήκην*, ex quo in Germ. factum est *δίκην*, errore occultiore et periculosiore. Mox rectius *ἐπόψωνται* scriptum iri videtur. Steph.

θήκην] Bas. 1. 2. *δίκην*, quod e vitiosa libri Aldini scriptura *δήκην* profectum est. *αὐτὴν—τὴν κλίνην*. '*Κλῖναι λίθιναι* sunt arcæ lapideæ, in quibus corpora condebantur, quæ in thecis illis subterraneis reponi solebant.' Salmas. l. l. p. 850. E. Mox *ἐπόψωνται* scripsimus pro solœco illo *ἐπόψονται*; de quo quidem Steph. jam monuerat. Ast.

τῶν εὐθύνων γνώμην. ἣ τις δ' ἂν τῶν ἀρχῶν μὴ ὁμολογῇ κεκρίσθαι δικαίως, εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς δικαστὰς εἰσαγέτω τοὺς εὐθύνους, καὶ ἐὰν μὲν ἀποφύγῃ τις τὰς εὐθύνας, αὐτῶν τῶν εὐθύνων κατηγορείτω, ἐὰν ἐθέλῃ·[s] ἐὰν δὲ ἁλῷ, ἐὰν
μὲν ᾖ τῳ θανάτου τετιμημένον ὑπὸ τῶν εὐθύνων, ὥς περ III. iii. 291.
ἀνάγκη, ἁπλῶς θνησκέτω, τῶν δ' ἄλλων τιμημάτων ὧν ἂν δυνατὸν ᾖ διπλῆν τῖσαι, διπλασίαν τινέτω. τὰς δ' εὐθύνας αὐτῶν τούτων ἀκούειν χρὴ τίνες ἔσονται καὶ τίνα τρόπον. ζῶσι μὲν οὖν τούτοις τοῖς παρὰ πάσης τῆς πόλεως ἀριστείων
ἠξιωμένοις προεδρίαι[t] τ' ἐν ταῖς πανηγύρεσι πάσαις ἔστω- II. 947.
σαν, ἔτι δὲ τῶν εἰς τοὺς Ἕλληνας κοινῇ θυσιῶν καὶ θεωριῶν καὶ ὅσων ἂν ἑτέρῳ[u] κοινωνῶσιν ἱερῶν, ἐκ τούτων τοὺς ἄρχοντας τῆς θεωρίας ἑκάστης ἐκπέμπειν, καὶ τούτους μόνους δάφνης στεφάνῳ τῶν ἐν τῇ πόλει κεκοσμημένους εἶναι,[v] καὶ

AΩvft: θέλη *s.—[t] προεδρειαι Ω.—[u] ἑτέρωι A: ἑτέρων *s.—[v] ἰέναι γρ Ω.—

ἐὰν μὲν ᾖ τῳ θανάτου τετιμημένον] Ex duabus hoc constructionibus conflatum est; una est hæc: *ἐὰν μὲν οἱ εὔθυνοί τῳ θανάτου τετιμημένοι ὦσι*; dicitur enim *τιμᾶν* et *τιμᾶσθαί τινι θανάτου* (int. *δίκην*), *morte alicui litem æstimare*, h. e. aliquem morte dignum s. mulctandum esse censere (ut Apolog. 26. *τιμᾶται δ' οὖν μοι ὁ ἀνὴρ θανάτου.* Dinarch. adv. Demosth. p. 3. v. iv. *καὶ θανάτου τετιμημένος ἑαυτοῦ.* p. 92. *καὶ θανάτου τιμησάμενοι.* Exempla activi *τιμᾶν* creberrima sunt, vid. e g. Reisk. ind. Græcit. Demosth. p. 742. Cf. Küster. ad Iambl. de vit. Pythag. §. 145. et L. Bos. ellips. Græc. p. 110. ed. Schäfer.); altera est hæc: *ἐὰν μὲν ᾖ τις θανάτου τετιμημένος ὑπὸ τῶν εὐθύνων.* Ast.

ἀνάγκῃ] Scribendum puto *ἀνάγκη* (ut subaudiatur *ἐστὶ*) subjuncta hypostigme. Dicit autem *ἁπλῶς*, respiciendo ad alia pœnarum genera, in quibus duplum persolvitur. Steph.

ἀνάγκῃ] Scripsimus *ἀνάγκη*, commate post h. v. posito, de quo Steph. jam monuerat. Sic enim Ficin. *quemadmodum necessitas exigit.* Referuntur autem hæc verba ad proxime sequentia *ἁπλῶς θνησκέτω*, quasi dicere voluerit scriptor: *quum his mori non possit, quæ justa ejus pœna foret, ut simpliciter moriatur necesse est.* Pro *τῳ* autem erunt forsitan, qui *αὐτῷ* scriptum malint, ut referatur ad subjectum verbi *ἁλῷ*; sed hoc non opus est; *τῳ* enim generaliter est positum. Ast.

τὰς δ' εὐθύνας αὐτῶν τούτων] Sequentia requirunt *τιμὰς*, *honores* (ut infra: *τὰ μὲν δὴ γέρα τοιαῦτα τοῖς τὰς εὐθύνας διαφυγοῦσι.* P. 948. A. *τῶν ἄλλων τῶν δοθεισῶν τιμῶν*), non *εὐθύνας*, nisi malis statuere, nonnulla excidisse, v. c. *τὰς δ' εὐθύνας αὖ τῶν διαφυγόντων ἀκούειν χρὴ, τίνες ἔσονται τιμαὶ καὶ τίνα τρόπον*: *eorum autem (αὖ) magistratuum, qui a censoribus nullius accusati criminis fuerint s. quos nulli obnoxios culpæ censorum judicium invenerit.* Ast.

θυσιῶν καὶ θεωριῶν] Genitivi hi pendent e sequente *τοὺς ἄρχοντας*, et *εἰς τοὺς Ἕλληνας* proprie refertur ad *θεωριῶν*, sc. *ἐκπεμφθησομένων.* Universa oratio sic expleri debet: *ἔτι δὲ τοὺς τῶν θυσιῶν καὶ θεωριῶν εἰς τοὺς Ἕλληνας (πεμφθησομένων) ἄρχοντας ἐκ τούτων ἐκλεχθέντας ἐκπέμπειν.* Ceterum *ἄρχοντας θεωρίας* est i. q. *ἀρχιθεώρους*, vid. Valcken. ad Ammon. p. 92. De *θεωρίᾳ*, *legatione, quæ ad sacra et ludos faciendos mittebatur*, vid. ad i. 16. Ceterum infinitivus *ἐκπέμπειν*, ut adsolet, imperativum *ἔστωσαν* excipit. Vid. ad vi. 23. Ast.

τούτων πιστεύων τῷ[p] κεκρίσθαι τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἐπιδείξῃ κακὸς γενόμενος ὕστερον τῆς κρίσεως, γράφεσθαι μὲν τὸν βουλόμενον αὐτὸν ὁ νόμος προσταττέτω, ὁ δ' ἀγὼν ἐν
ii. 948. δικαστηρίῳ γιγνέσθω τοιῷδέ[q] τινι τρόπῳ. πρῶτον μὲν νομοφύλακες ἔστωσαν τούτου τοῦ δικαστηρίου, ἔπειτα αὐτῶν τούτων οἱ ζῶντες, πρὸς δὲ τούτοις τὸ τῶν ἐκλεκτῶν δικαστήριον· γραφέσθω δὲ ὁ γραφόμενος, ὅν[r] ἂν γράφηται, λέγουσαν τὴν γραφὴν ἀνάξιον εἶναι τὸν καὶ τὸν[s] τῶν ἀριστείων[t] καὶ τῆς ἀρχῆς· καὶ ἐὰν μὲν ὁ φεύγων ἁλῷ, στερέσθω τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τάφου καὶ τῶν ἄλλων τῶν δοθεισῶν αὐτῷ τιμῶν, ἐὰν δὲ ὁ διώκων μὴ μεταλάβῃ τὸ[u] πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, τινέτω ὁ[v] μὲν τοῦ μεγίστου τιμήματος δώδεκα μνᾶς, ὀκτὼ δὲ ὁ τοῦ δευτέρου, τρίτου δὲ ἕξ, τετάρτου δὲ δύο.[w]

§. 4. Ῥαδαμάνθυος[x] δὲ περὶ τὴν λεγομένην κρίσιν τῶν δικῶν ἄξιον ἄγασθαι, διότι κατεῖδε τοὺς τότε ἀνθρώπους ἡγουμένους ἐναργῶς εἶναι θεούς, εἰκότως, ἅτε κατὰ τὸν τότε χρόνον τῶν πολλῶν ἐκ θεῶν ὄντων, ὧν εἷς ἦν αὐτός, ὥς γε[y]

pr AΩ.—[o] ταῦτα A.—[p] τῶν Ξ.—[q] τῷδέ Ξ.—[r] ὃς f.—[s] τὸν om Ξ.—[t] ἀριστέων f.—[u] μὲν τὸ A.—[v] δ' ὁ vfr et corr Ω.—[w] τε δύο Ωfr.—[x] ῥαδάμανθυν u.—[y] τε f.—[z] ὅτε

ὁ ἀγὼν] ἀγὼν, ut ἀγωνίζεσθαι, (sic xii. 8. init. Isocrat. de Permut. p. 318. τοῖς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀγωνιζομένοις. P. 320. Antiph. de Herod. nec. p. 706. t. vii. Vid. Cresoll. Theatr. Sophist. p. 256. et Lexic. Xenophont. v. i. p. 49. nr. 2.) de quibusvis causarum generibus usurpatur, sive in foro sive in rhetorum cathedra aguntur; vid. Salmas. Observatt. ad Jus Attic. et Rom. p. 304. Olearius ad Philostrat. vit. Sophist. i. 22. §. 1. Spanhem. ad Julian. Oratt. p. 11. Ast.

αὐτῶν τούτων οἱ ζῶντες] Verba obscura sunt. Ficin. vertit: *accusati ipsius collegæ, electi præterea judicii judices.* Quod quomodo verbis Græcis respondeat, non video. Equidem verba pro corruptis habeo, et si ingenio indulgere liceat, scribendum esse suspicor αὐτῶν τῶν εὐθύνων οἱ ζῶντες: *qui adhuc vivunt ex illis, qui pristino tempore magistratum* (ad disquisitionem vocatum) *in judicium vocaverunt*, ut magistratus gesti rationem redderet, igitur: ὧν εὐθύνας διέφυγε. Voce εὐθύνων oblitterata, τῶν in τούτων mutatum est. In progressis ἔστωσαν τούτου τοῦ δικαστηρίου est i. q. ἔστωσαν τούτων τῶν δικαστῶν: in numero sunto judicum; εἶναι enim cum genitivo ita poni constat, vid. ad v. 12. Δικαστήριον, abstractum, pro concreto adhibetur, vid. ad iii. 5. Ast.

§. 4. περὶ τὴν—κρίσιν] περὶ est *propter*, vid. ad iii. 4. videndum tamen, annon hæc præpositio ex interpretatione fluxerit; dicitur enim simpliciter τινός τι ἄγασθαι. Vid. Pierson. ad Mœr. p. 1. Ruhnken. ad Tim. p. 8. Matthiæ Gr. Gr. p. 499. Ast.

εἰκότως] Sejungendum est adverbium εἰκότως a præcedentibus, interjecta stigme: quamvis in superioribus edit. cum illis sit junctum. Steph.

ἅτε—τῶν πολλῶν ἐκ θεῶν ὄντων] Sic Tim. p. 40. D. πειστέον δὲ τοῖς εἰρηκόσιν ἔμπροσθεν, ἐκγόνοις μὲν θεῶν οὖσιν, ὡς ἔφασαν, σαφῶς δέ που τοὺς αὐτῶν προγόνους εἰδόσιν. Cf. Cicero Tuscul. i. 12. Dio Chrysost. Orat. xii. p. 201. B. Ast.

λαγμέναι τυγχάνωσι, μετὰ δὲ ταῦτα ἱερέας τε καὶ ἱερείας ὡς καθαρεύοντι[e] τῷ τάφῳ ἕπεσθαι, ἐὰν ἄρα καὶ τῶν ἄλλων εἴργωνται τάφων, ἐὰν καὶ τὸ τῆς Πυθίας οὕτω τε καὶ ταύτῃ[f] σύμψηφον ᾖ·[g] θήκην δὲ ὑπὸ γῆς[h] αὐτοῖς εἰργασμένην εἶναι ψαλῖδα[i] προμήκη λίθων προτίμων[k] καὶ ἀγήρων εἰς δύναμιν, ἔχουσαν κλίνας παρ' ἀλλήλας λιθίνας κειμένας, οὗ δὴ[l] τὸν μακάριον γεγονότα θέντες, κύκλῳ χώσαντες, πέριξ δένδρων ἄλσος περιφυτεύσουσι[m] πλὴν κώλου ἑνός, ὅπως ἂν αὔξην ὁ τάφος ἔχῃ ταύτην τὴν εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀνεπιδεῆ[n] χώματος τοῖς τιθεμένοις· κατ' ἐνιαυτὸν δὲ ἀγῶνα μουσικῆς αὐτοῖς καὶ γυμνικὸν ἱππικόν τε θήσουσι. τὰ μὲν δὴ γέρα τοιαῦτα[o] τοῖς τὰς εὐθύνας διαφυγοῦσιν· ἂν δέ τις III. iii. 298.

vulgatam corr Ω.—[d] ἄλλως A et fortasse pr Ω.—[e] καθεύδοντι υ.—[f] ταύτης Ωf.—[g] ᾖ om r.—[h] γῆν r.—[i] ψάλιδα A, ψαλῖδα Ωυfr: ἀψῖδα *s.—[k] ποτίμων pr AΩ, πεοτίμων f.—[l] δὴ add AΩυfr.—[m] πεφυτεύσουσι Ξ, περιφυτεύουσι f.—[n] ἐπιδεῆ r et

ὡς καθαρεύοντι τῷ τάφῳ] Vid. ad vi. 7. Mox *ἐὰν καὶ* est *nempe si*. Τὸ τῆς Πυθίας, i. e. ἡ Πυθία, vid. ad i. 8. Ast.

ὑπὸ γῆς] I. e. ὑπὸ γῇ. Sic Xenoph. Œcon. xix. 8. ὑποβάλλειν τῆς γῆς. Vid. Abresch. Animadv. ad Æschyl. t. i. p. 297. Viger. de Idiotism. p. 670. Mox ψαλῖδα pro ἀψῖδα suppeditarunt Cod. Voss. Pollux ix. 49. p. 1039. Suidas t. iii. p. 698. ubi v. Küster. (ψαλίδα, ἣν ἡμεῖς ἀψῖδά φαμεν, Νόμων ιβ΄.) et Schol. Ruhnk. p. 243. ψαλίδα] ἀψῖδα, ἤτοι καμάραν, ὡς νῦν cet. Unde patet, ἀψῖδα, quod libri editi omnes habent, ex interpretatione fluxisse, id quod in Lexico Basil. quod sæpius citavimus, egregie jam monitum legimus. Ψαλὶς est *camera*, specie semicylindri, fornice nempe oblongo, v. Salmas. Plin. Exercitatt. p. 855. A. B. Cf. Vitruv. vi. 8. Ast.

προτίμων] Pollux et Suidas exhibent πολυτίμων, quod esset *pretiosorum*, idque Steph. (Thesaur. L. Gr. t. iv. p. 698. A.) Jungermann. Hemsterhus. (ad Polluc.) et Schneider. (Lex. Græc.) probaverunt. Sed πολυτίμων haud dubie falsa est vocis προτίμων interpretatio; προτίμων enim, ni fallor, significat *lapides electos*, λογάδας, h. e. æquatos s. quadratos, συννόμους, v. Salmas. l. l. p. 558. D. Sic Strabo xvii. t. vi. p. 587. καὶ κρήνην ἐν βάθει κειμένην, ὥστε καταβαίνειν εἰς αὐτὴν, κατακαμφθεισῶν ψαλίδων διὰ μονολίθων ὑπερβαλλόντων τῷ μεγέθει καὶ τῇ κατασκευῇ. Similiter id. l. v. t. ii. p. 167. οἱ δ' ὑπόνομοι, συννόμῳ λίθῳ κατακαμφθέντες.—Verba deinde ἀγήρων εἰς δύναμιν Hemsterhus. ad Polluc. l. l. pro glossa habebat, quod miror, quum optime in loci sententiam quadrent. Etiam Ficin. ea agnoscit vertens: *fornix quædam longior ex durissimis* (proprie: *quam diutissime durantibus*) *pulcrisque lapidibus*.—Mox παραλλήλας pro παρ' ἀλλήλας scripsimus, *e regione sibi positas utrinque*. Hemsterhusius corrigi jubebat λιθίνας παρ' ἀλλήλας vel παραλλήλας κειμένας; sed amat noster verba ita transponere. Ast.

ὅπως ἂν αὔξην] Sensus est: *ut sepulcrum ea parte augeri*, h. e. *proferri possit, nec novo opus sit sepulcro, si qui moriantur*. Pro ταύτην scripsimus ταύτῃ, ea parte, quæ vacua arboribus relinquitur; *αὔξην—τὴν ἀνεπιδεῆ, augmentum, quod sepulcro non indigeat*, h. e. quo novis sepulcris supersederi possit; χῶμα est enim *sepulcrum*, ut p. 958. E. et τοῖς τιθεμένοις, *sepeliendis*. Ficin. simpliciter vertit: *ut hoc sepulcrum augeri possit*. Cornar. vero: *quo plures loculi* (κλίνας intelligit) *addi possint, qui in omne tempus non deficientem his, qui conduntur, terræ tumulum habeant*. Sensus fugit Dorvillium ad Charit. p. 75. qui de reliquiis, ossibus et cineribus locum intelligit, 'quæ forte solebant condi in arca lapidea oblonga, ut aliquam speciem haberent remanentis totius corporis.' Ast.

μάτων περικαλυφῇ, τὴν τῶν οἰκείων ἀπολλύντας πίλων τε
καὶ ὑποδημάτων γένεσιν καὶ φύσιν· ταῦτα γὰρ ἀκρωτήρια
ὄντα σωζόμενά τε ἔχει μεγίστην δύναμιν παντὸς τοῦ σώ-
ματος καὶ τοὐναντίον ἐναντίως, καὶ τὸ μὲν ὑπηρετικώτατον
ἅπαντι τῷ σώματι, τὸ δὲ ἀρχικώτατον, ἔχον τὰς κυρίας[h]
II. 943. *ἁπάσας αἰσθήσεις αὐτοῦ*[i] *φύσει. ἔπαινον μὲν δὴ τοῦτον*
ἀκούειν τὸν νέον[k] *χρῆν δοκεῖν πολεμικοῦ*[l] *βίου, νόμους*[m] *δ'*
αὖ τούσδε· Στρατεύεσθαι τὸν καταλεγέντα ἢ τὸν[n] *ἐν μέρει*
τινὶ[o] *τεταγμένον. ἐὰν δέ τις ἐκλείπῃ*[p] *τινὶ κάκῃ μὴ στρα-*
τηγῶν ἀφέντων, γραφὰς ἀστρατείας εἶναι πρὸς τοὺς πολε-
III. iii. 284. *μικοὺς ἄρχοντας, ὅταν ἔλθωσιν ἀπὸ στρατοπέδου, δικάζειν*
δὲ τοὺς στρατεύσαντας ἑκάστους, χωρὶς ὁπλίτας τε καὶ
ἱππέας καὶ τἆλλα ἐν πολεμίᾳ ἕκαστα ὡσαύτως,[q] *καὶ εἰσ-*

omisi cum A et pr Ω.—[g] *γε* om pr Ω.—[h] *ἔχοντας κυρίας* f.—[i] *αὐτοῦ* AΩ, *αὑτοῦ* Ξ: *αὐτοῦ* s.—[k] *τὸν νέον ἀκούειν* Ξs.—[l] ante *βίου* omisi *πέρι* cum pr AΩ.—[m] *νόμους* Ω.—[n] *ἢ καὶ τὸν* υ.—[o] *τινι* om Ξ.—[p] *ἐκλίπῃ* υ.—[q] *ὡσαύτως* r.—[r] *εἰς τοὺς ὁπλίτας*

τὴν τῆς κεφαλῆς—δύναμιν] Diverse hæc interpungi posse, recte Steph. observavit, vel post *διαφθείρειν* vel post *περικαλυφῇ*; et ipsa verba *τὴν τῶν οἰκείων* vel cum seqq. *πίλων γένεσιν καὶ φύσιν* vel ita capi possunt, ut ad *τὴν* intelligatur *περικαλυφὴν* et ad *τῶν οἰκείων* vox *σκεπασμάτων*. Sed satius videtur eam rationem sequi, quam Steph. præivit, ut *τὴν τῶν οἰκείων ἀπολλύντας—φύσιν* sit: *quo quidem* (int. alienorum velaminum integumento) *propriorum pileorum et calceamentorum* (intellige crines et solorum callum) *generationem perdimus*. Ceterum cf. Muson. apud Stob. Serm. i. p. 17. inprimis l. 53. et Hemsterhus. ad Polluc. x. 50. p. 1203. Πῖλοι, qui in Sympos. p. 220. B. *pedum involucra sunt* ('Latin. *udones* vel *cudones*, quod ex lana coactili vel ex pilis in modum lanæ pressis et coactis quasi subcusi essent.' Salmas. ad Æl. Lamprid. p. 221. E.) h. l. capitis sunt tegumenta, vid. Græv. ad Hesiod. Ἔ. κ. Ἡ. 542. et Valcken. ad Herodot. iii. 12. p. 199. Ceterum *γένεσιν* et *φύσιν* unum idemque significant, quæ orationis ubertas nostro scriptori admodum familiaris. *Φύσις* enim non est *natura*, sed *enascendi facultas* vel generatio, qua significatione, Stephano bene observante, Hippocrati frequentatur. In seqq. *τὸ ὑπηρετικώτατον* ad pedes et *τὸ ἀρχικώτατον* ad caput spectare, per se intelligitur. Ast.

δοκεῖν] Ficin. hoc verbum prætermisit, Cornar. autem vertit, *et hanc quidem vitæ militaris laudem juvenis audire se oportere putet*, quod a verbis Græcis abhorret. Ni fallor, *ἐμοὶ* excidit, ut sit *ἐμοὶ δοκεῖν*, i. q. *ὡς ἐμοὶ δοκεῖ*, quod satis frequens est, vid. Reiz. ad Viger. p. 782. —Mox pro *νόμος* e Cod. Voss. recepimus *νόμους* et post *τούσδε* interpunximus, ut Ficin. et Cornar. verterunt. Ast.

δικάζειν—τοὺς στρατεύσαντας] Lysias adv. Alcibiad. t. v. p. 521. *τὸν δὲ νόμον κελεύειν, ἐάν τις λίπῃ τὴν τάξιν εἰς τοὐπίσω (ἀναχωρῶν), μαχομένων τῶν ἄλλων, περὶ τούτου τοὺς στρατιώτας* (Marclandus corrigi jubebat *στρατηγοῦντας*) *δικάζειν*. Ceterum nota est *ἀστρατείας γραφὴ* vel *δίκη*. Schol. Ruhnk. p. 242. *ἀστρατείας δίκη ἐστὶ γραφὴ κατὰ τοῦ κατειλεγμένου μὲν ἐν στρατιωτικῷ τάξει, μὴ στρατευσαμένου δέ*. Cf. Pollux viii. 6. 40. Sigon. de rep. Athen. iii. 1. p. 509. Marcland. ad Lys. p. 554. t. v. et S. Petit. Legg. Attic. p. 666. Ast.

ἐμπολέμια] Sic pro *ἐν πολεμίᾳ* legendum esse, et in oculos incurrit et alii jam observarunt; vid. Abresch. in Observat. Misc. v. vi. t. i. p. 275. et Ruhnken. ad Tim. p. 99. Sic vi. 4. p. 755. E. *τρίτον δ' ἐφεξῆς τούτοις τῶν ὅσων ἐμπολέμιον*. p. 756. A. *ἤ τινος ἄλλου τῶν*

λόγος. ἔοικε δὴ δικαστῇ μὲν ἀνθρώπων οὐδενὶ διανοούμενος
δεῖν ἐπιτρέπειν, θεοῖς δέ, ὅθεν ἁπλαῖ καὶ ταχεῖαι δίκαι
ἐκρίνοντ᾽ αὐτῷ· διδοὺς γὰρ περὶ ἑκάστων τῶν ἀμφισβητου- III. iii. 294.
μένων ὅρκον τοῖς ἀμφισβητοῦσιν ἀπηλλάττετο ταχὺ καὶ
ἀσφαλῶς. νῦν δὲ δὴ ὅτε[z] μέρος μέν τι,[a] φαμέν,[b] ἀνθρώπων[c]
τὸ παράπαν οὐχ ἡγοῦνται θεούς, οἱ δὲ οὐ φροντίζειν ἡμῶν
αὐτοὺς διανοοῦνται, τῶν δὲ[d] πλείστων ἐστὶ καὶ κακίστων ἡ
δόξα ὡς σμικρὰ δεχόμενοι θύματα καὶ θωπείας[e] πολλὰ
συναποστεροῦσι χρήματα καὶ μεγάλων σφᾶς ἐκλύονται[f]
κατὰ πολλὰ ζημιῶν, οὐκέτι δὴ τοῖς νῦν ἀνθρώποις ἡ[g] Ῥα-
δαμάνθυος ἂν εἴη τέχνη πρέπουσα[h] ἐν δίκαις. μεταβεβλη-
κυιῶν οὖν τῶν περὶ θεοὺς δοξῶν ἐν τοῖς ἀνθρώποις μεταβάλ-
λειν χρὴ[i] καὶ τοὺς νόμους· ἐν γὰρ λήξεσι δικῶν τοὺς μετὰ
νοῦ τιθεμένους νόμους ἐξαιρεῖν δεῖ τοὺς ὅρκους τῶν ἀντιδι-
κούντων ἑκατέρων, καὶ τὸν λαγχάνοντά τῴ τινα δίκην τὰ
μὲν ἐγκλήματα γράφειν, ὅρκον δὲ μὴ ἐπομνύναι, καὶ τὸν
φεύγοντα κατὰ ταὐτὰ[k] τὴν ἄρνησιν γράψαντα παραδοῦναι
τοῖς ἄρχουσιν ἀνώμοτον.[l] δεινὸν γάρ που δικῶν γ᾽ ἐν πόλει
πολλῶν γενομένων εὖ εἰδέναι σμικροῦ δεῖν[m] τοὺς ἡμίσεις
αὐτῶν ἐπιωρκηκότας, ἐν ξυσσιτίοις τε ἀλλήλοις εὐχερῶς
συγγιγνομένους[n] καὶ ἐν ἄλλαις συνουσίαις τε καὶ ἰδιωτι-
καῖς συγγενήσεσιν[o] ἑκάστων. νόμος δὴ κείσθω δικαστὴν

σιν
δὴ γρ ΑΩ.—[a] μέν τι γρ ΑΩ, τι μὲν ΑΩυfr: om μὲν *s.—[b] φαμεν γρ Ω.—[c] ἀνθρώπων τὸ A et pr Ω: ἀνθρώπων οἱ τὸ *s.—[d] δὲ δὴ ΞΩυfr.—[e] post θωπείας cum pr ΑΩ omisi πολλὰς, pro quo πολλαὶ r.—[f] ἐκλύωνται ΞΩ.—[g] ἡ...ἀνθρώποις om Ξ.—[h] πρέπουσα τέχνη Ξs.—[i] χρὴ ΑΩυf: δεῖ *s.—[k] ταυτὰ Ξ et pr Ω.—[l] ἀνάλωτον υ.—[m] δεῖ ΑΞΩrfr.—[n] συγγιγνομένοις r.—[o] συγγεννήσεσιν A, συντονήσεσιν υ.—

διανοούμενος] Mutandum puto nominativum διανοούμενος in dativum διανοουμένῳ. Steph.

ἔοικε—διανοούμενος] Nominativus pro dativo vel infinito positus est, ut Cratyl. p. 419. C. κεκλημένη ἔοικεν. Polit. iii. 6. Vid. Matthiæ Gr. Gr. p. 796. et Schäfer. ad Long. Pastor. p. 367. Quocirca Steph. sine causa διανοουμένῳ scribi jubebat. Ast.

διδοὺς—ὅρκον] Est *ad jusjurandum deferens* (Quintil. v. 6. §. 3. 4.) *ad jurandum provocans*, ut apud Demosth. p. 235. 13. 860. 20. 1002. 3. 1366. 18. Ast.

νῦν δὲ δὴ] Cod. Voss. νῦν δὲ δή, ὅτε μέρος τὶ μὲν φαμὲν—τῶν δὲ δή; in marg. νῦν δὲ ὅτε δὴ μέρος μέν τι φαμὲν (ut in marg. Cod. Par.).—οἱ δὲ, *alii vero (quum)* cet.—Mox punctum, quod post ζημιῶν extat, delevimus; cohærent enim verba οὐκέτι δὴ τοῖς νῦν cet. cum prægressis νῦν δὲ δή; et δὴ orationi redintegrandæ servit.—ξυναποστεροῦσι, *in eripiendis juvant*. In seqq. Cod. Voss. χρὴ pro δεῖ. Deinde pro ἐξαίρειν correximus ἐξαιρεῖν, vid. ad v. 1. Ceterum de jurejurando in litibus solito vid. S. Petit. Legg. Attic. p. 438. Ast.

ξυγγενήσεσιν] I. e. ξυνουσίαις. Vid.

μὲν ὀμνύναι δικάζειν μέλλοντα, καὶ τὸν τὰς ἀρχὰς τῷ
II. 949. III. iii. 295. κοινῷ καθιστάντα δι' ὅρκων ἢ διὰ φορᾶς ψήφων,[p] ἀφ' ἱερῶν
φέροντα, δρᾶν δεῖ τὸ[q] τοιοῦτον, καὶ κριτὴν αὖ χορῶν καὶ
πάσης μουσικῆς καὶ γυμνικῶν τε καὶ ἱππικῶν ἄθλων ἐπι-
στάτας καὶ βραβέας καὶ ἁπάντων[r] ὁπόσα μὴ φέρῃ[s] κέρδος
κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην δόξαν τῷ ἐπιορκοῦντι· τῶν δὲ ὁπόσα
ἐξαρνηθέντι καὶ ἐξομοσαμένῳ κέρδος μέγα φανερὸν εἶναι
δοκεῖ, ταῦτα δὲ διὰ δικῶν[t] ὅρκων χωρὶς κρίνεσθαι ξύμπαν-
τας τοὺς ἐπικαλοῦντας ἀλλήλοις. καὶ τὸ παράπαν ἐν δίκῃ
τοὺς προέδρους μὴ ἐπιτρέπειν μήτε ὀμνύντι λέγειν πιθανό-
τητος[u] χάριν μήτε ἐπαρώμενον ἑαυτῷ καὶ γένει μήτε ἱκε-
τείαις χρώμενον ἀσχήμοσι μήτε οἴκτοις γυναικείοις, ἀλλὰ
τὸ δίκαιον μετ' εὐφημίας διδάσκοντα καὶ μανθάνοντα[v] ἀεὶ
διατελεῖν, εἰ δὲ μή, καθάπερ ἔξω τοῦ λόγου λέγοντος, τοὺς
ἄρχοντας πάλιν ἐπανάγειν εἰς τὸν περὶ τοῦ πράγματος ἀεὶ
λόγον. ξένῳ[w] δ' εἶναι πρὸς ξένους, καθάπερ τὰ νῦν, δέχεσ-
θαί τε ὅρκους παρ' ἀλλήλων, ἂν ἐθέλωσι, καὶ διδόναι κυ-
ρίως· οὐ γὰρ καταγηράσουσιν οὐδ' ἐννεοττεύοντες[x] ἐν τῇ
πόλει ὡς τὸ πολὺ τοιούτους ἄλλους κυρίους τῆς χώρας
παρέξονται ξυντρόφους.

Δικῶν τε πέρι λήξεως[y] τὸν αὐτὸν τρόπον εἶναι πρὸς ἀλ-

p ψῆφον v.—q δρᾶν δεῖ τὸ pr A, δρᾶν δεῖ τὸ Ω, δρᾶν ἀεὶ τὸ f: δρᾶν ἀεὶ δεῖ τὸ Ξ s.—r ἀκόντων v.—s φέρηι Ω, φέρει Ξfr et corr A (ει), φυσει v. (έρει)—t δι' ἀδίκων ΞΩsfr.—u πιθανώτατος Ξ.—v καὶ μανθάνοντα om v.—w ἐν ᾧ v.—x οὐδὲ νεοττεύοντες Af et γρ

Hesych. et Mœr. p. 351. Verba ita construenda: δεινὸν γάρ που εὖ εἰδέναι, σμικροῦ δεῖν (*pæne*) τοὺς ἡμίσεις αὐτῶν ἐπιωρκηκότας (*perjuros*) ξυγγιγνομένους (i. e. ξυγγίγνεσθαι). Ast.

δικαστὴν μὲν ὀμνύναι] Vid. interpp. ad Lucian. calumn. non tem. credend. t. viii. p. 394. Bip. et S. Petit. p. 396. 398. Verba quæ sequuntur, vitiosa haud dubie, ita constituenda sunt: καὶ τὸν τὰς ἀρχὰς τῷ κοινῷ καθιστάντα διὰ φορᾶς ψήφων (*suffragiorum latione*) ἢ ἀφ' ἱερῶν φέροντα, δι' ὅρκων δρᾶν ἀεὶ δεῖν τὸ τοιοῦτον. Τὰς ἀρχὰς ἀφ' ἱερῶν φέρειν dicitur, qui magistratus in templo (vi. 2. p. 753. C.) creat, calculis de ara sumtis et in cistulas injectis. Φέρειν est enim *creare*, vid. ad vi. 2. Cf. Gotthold. in Beck. Act. Semin. Reg. v. ii. p. ii. p. 425. Ficin. plura neglexit vertens: *atque eos etiam, qui reipublicæ magistratus suffragiis constituent.* Cornarius vero Græca ad verbum reddidit: *et is, qui magistratus publicos constituet per jusjurandum aut per calculorum lationem, ut e sacris eos ferat, hoc semper facere debet.* Ast.

ὁπόσ' ἂν μὴ] Vulgo ὁπόσα μή. Mox δὲ, ut assolet, repetitum est. Ast.

ἐπαρώμενον ἑαυτῷ καὶ γένει] Vid. S. Petit. p. 439. Ast.

ἐννεοττεύοντες] Vulgo ἐννεοτεύοντες; vid. ad Polit. ix. 3. Ast.

δικῶν δὲ] Ita pro δ. τε scripsimus. Fic. quoque, *eodem autem modo*. Vulgo male πέρι scribitur. ὅσα cet. *in omnibus, quæ*

λήλους πᾶσι τὴν κρίσιν, ὅσα τις ἐλεύθερος ἀπειθεῖ τῇ πό-
λει, μήτ᾽ οὖν πληγῶν ἄξια μηδ᾽ αὖ δεσμῶν μηδὲ θανάτου.[z]
περὶ δὲ χορείας τινῶν φοιτήσεων ἢ πομπεύσεων[a] ἢ τοιούτων III. iii. 296.
τινῶν ἄλλων κοινῶν κοσμήσεων ἢ λειτουργιῶν, ὁπόσα περὶ
θυσίας εἰρηνικῆς ἢ πολεμικῶν εἰσφορῶν εἵνεκα, πάντων τῶν
τοιούτων τὴν πρώτην ἀνάγκην ἰατὴν εἶναι[b] τῆς ζημίας, τοῖς
δὲ μὴ πειθομένοις ἐνεχυρασίαν τούτοις οἷς ἂν πόλις ἅμα
καὶ νόμος εἰσπράττειν προστάττῃ,[c] τῶν δὲ ἀπειθούντων ταῖς
ἐνεχυρασίαις πρᾶσιν τῶν ἐνεχύρων εἶναι, τὸ δὲ νόμισμα
γίγνεσθαι τῇ πόλει· ἐὰν δὲ ζημίας δέωνται πλείονος, τὰς
ἀρχὰς ἑκάστας τοῖς ἀπειθοῦσι τὰς πρεπούσας ζημίας ἐπι-
βαλλούσας[d] εἰσάγειν εἰς τὸ δικαστήριον, ἕως ἂν ἐθελή-
σωσι[e] δρᾶν τὸ προσταχθέν.

§. 5. Πόλει δὲ ἥ τις ἂν μήτε[f] χρηματίζηται πλὴν τὸν
ἐκ γῆς[g] χρηματισμὸν μήτ᾽ ἐμπορεύηται, περὶ ἀποδημίας
ἑαυτῶν ἔξω τῆς χώρας καὶ ξένων ὑποδοχῆς ἄλλοθεν ἀνάγκη
βεβουλεῦσθαι τί χρὴ δρᾶν. συμβουλεύειν οὖν τὸν νομοθέ-
την δεῖ τούτων πέρι πρῶτον πείθοντα εἰς δύναμιν. πέφυκε
δὲ ἡ πόλεων ἐπιμιξία πόλεσιν ἤθη κεραννύναι παντοδαπά,
καινοτομίας ἀλλήλοις ἐμποιούντων ξένων ξένοις· ὃ δὴ[h] τοῖς II. 950.
μὲν εὖ πολιτευομένοις διὰ νόμων[i] ὀρθῶν βλάβην ἂν φέροι

Ω, οὐδ᾽ ἐννεοττεύοντες Ξυ, οὐδ᾽ ἐννεοττεύοντας ɛ : οὐδ᾽ ἐννεοτεύοντες ς.—[y] λήξεως Ω, λάξεως f.—[z] θανάτω f.—[a] ἢ πομπεύσεων om pr ΑΩ.—[b] ἰατὴν εἶναι ante τὴν πρώτην ponunt Ξς.—[c] πράττῃ Ξ.—[d] ἐπιβαλούσας ɛ.—[e] ἐθέλωσι Ξς.—[f] μὴ γρ Ω.—

quis liber peccat nec verberibus nec vinculis nec morte punienda. Mox ὁπόσα sequitur, etsi λειτουργιῶν præcedit: *quæcunque* (publica onera et ministeria) *ad sacrificium pacis tempore faciendum spectant vel tributi causa in bello pendendi fiunt,* h. e. in tributis conferendis consistunt. Et quamvis neutrum sæpenumero ad nomen femininum refertur, tamen h. l. malim ὁπόσαι. Ast.

ἰατὴν εἶναι] Cod. Voss. τοιούτων τὴν πρώτην ἀνάγκην ἰατὴν εἶναι τῆς ζημίας. Ni fallor, scribendum: ἴασιν εἶναι: *primo damnum esse resarciendum s. reparandum mulcta,* ut ἀνάγκη ζημίας sit pœnæ obligatio. Nisi malis τῆς ζημίας pro corrupto habere, ita ut legas: ἴασιν εἶναι τὴν πρώτην ἀνάγκη (ἐστὶ) ζημίαν, cui sequentia melius responderent: τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις (int. ἀνάγκη: *iis, qui pœnam dare recusaverint*), ἐνεχυρασίαν (εἶναι: *his pignoris exhibitio esto,* h. e. *ii pignoribus cogendi sunt ab his, quibus injunctum hoc a civitate est, ut mulctam exigant*).—Mox τῶν ἀπειθούντων ταῖς ἐνεχυρασίαις est: *eorum* (pignora), *qui fidem pignoribus datam* (int. se pœnam esse soluturos) *frangunt s. violant.* Pro πρᾶσιν Ald. Lov. Bas. 1. et 2. πράσσειν. Ficin. *pignore vendito, pecunia in ærarium conferatur.* Deinde ἐπιβαλλούσας εἰσάγειν positum est pro εἰσαγούσας ἐπιβάλλειν, ut vii. 28. Ast.

πρᾶσιν] In præced. editionibus scriptum est πράσσειν: quod nullum habere hic locum potest. Steph.

μεγίστην πασῶν, ταῖς δὲ πλείσταις πόλεσιν, ἅτε οὐδαμῶς
εὐνομουμέναις, οὐδὲν διαφέρει φύρεσθαι δεχομένους τε αὐ-
τοῖς ξένους καὶ αὐτοὺς εἰς τὰς ἄλλας ἐπικωμάζοντας πό-
III. iii. 297. λεις, ὅταν ἐπιθυμήσῃ τις ἀποδημίας ὁπηοῦν καὶ ὁπότε, εἴτε
νέος εἴτε καὶ πρεσβύτερος[k] ὤν. τὸ δ' αὖ μήτε ἄλλους δέ-
χεσθαι μήτε αὐτοὺς ἄλλοσε ἀποδημεῖν ἅμα μὲν οὐκ ἐγ-
χωρεῖ τό γε παράπαν, ἔτι δὲ ἄγριον καὶ ἀπηνὲς φαίνοιτ'
ἂν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις, ὀνόμασί τε χαλεποῖς ταῖσι λε-
γομέναις ξενηλασίαις χρωμένους καὶ τρόποις αὐθάδεσι καὶ
χαλεποῖς, ὡς δοκοῖεν ἄν. χρὴ δὲ οὔποτε περὶ σμικροῦ ποι-
εῖσθαι τὸ δοκεῖν ἀγαθοὺς εἶναι τοῖς ἄλλοις ἢ μὴ δοκεῖν·
οὐ γὰρ ὅσον οὐσίας ἀρετῆς ἀπεσφαλμένοι τυγχάνουσιν οἱ
πολλοί, τοσοῦτον καὶ τοῦ κρίνειν τοὺς ἄλλους οἳ[l] πονηροὶ
καὶ ἄχρηστοι,[m] θεῖον δέ τι καὶ εὔστοχόν ἐστι[n] καὶ τοῖσι
κακοῖς, ὥστε πάμπολλοι καὶ τῶν σφόδρα κακῶν εὖ τοῖς
λόγοις καὶ ταῖς δόξαις διαιροῦνται τοὺς ἀμείνους τῶν ἀν-
θρώπων καὶ τοὺς χείρους.[o] διὸ καλὸν ταῖς πολλαῖς πόλεσι
τὸ παρακέλευμά[p] ἐστι, προτιμᾶν τὴν εὐδοξίαν πρὸς[q] τῶν

[g] ἐκ τῆς γῆς f.—[h] δὲ Ωvr.—[i] διανέμων v.—[k] καὶ πρ.] παλαιὸς r.—[l] δσ οἱ Ω, ὅσοι r.—[m] χρηστοὶ Ξvfr et pr ΑΩ.—[n] ἔνεστι fr et γρ Ω.—[o] χείρονας ΑΩcfr.—[p] παρα-

§. 5. αὐτοῖς] Non suo loco positum videri queat pronomen αὐτοῖς: nisi dicamus esse ita implicitam hanc orationem, ut αὐτοῖς ad φύρεσθαι referatur: perinde ac si scriptum esset, οὐδὲν διαφέρει, δεχομένους τε ξένους φύρεσθαι αὐτοῖς, καὶ αὐτοὺς εἰς τὰς ἄλλας etc. Steph.

δεχομένους] Verba ita cohærent: δεχομένους τε ξένους φύρεσθαι αὐτοῖς. Masculina δεχομένους, αὐτοὺς, cet. referuntur ad ταῖς πόλεσι, ut solent per synthesin diversa genera conjungi, vid. ad ii. 4.; et accusativus participii dativos excipit, vid. iii. 5. Ast.

ξενηλασίαις] De peregrinorum expulsione, a Lycurgo instituta (vid. Plutarch. Lycurg. p. 56. C.) cf. Protagor. p. 342. C. Crag. de rep. Lacedæm. iii. 4. Perizon. ad Ælian. V. H. xiii. 16. et Manso in Spart. t. i. p. i. p. 159. Ceterum ξενηλασίαις et τρόποις αὐθάδεσι καὶ χαλεποῖς ipsa illa nomina sunt, quibus alios uti dicit in eos, qui nullum cum peregrinis commercium habeant. Accusativus χρωμένους refertur ad dativos τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις, ut assolet, et ὡς δοκοῖεν ἂν, ut videbuntur, est: ut perspicuum est. Mox ad τοῦ κρίνειν int. ἀπεσφαλμένοι τυγχάνουσι. Εὔστοχον s. εὐστοχία est vis recte conjiciendi s. divinandi (quocirca εὔστοχον cum θεῖον conjunctum est). Respexit hunc locum Aristides Oratt. t. ii. p. 150. ὅτι γὰρ οὐκ ἀτιμαστέον αὖ τοὺς πολλοὺς, οὐδὲ ἀμελητέον τῆς δόξης τῆς παρ' αὐτῶν, ἀλλ' ἔνι τι κἀν τούτοις εὔστοχον (sic pro εὔστοιχον legendum est), θείᾳ τινὶ μοίρᾳ τῆς ἀληθείας ἐφαπτόμενον, αὐτὸς ὁ Πλάτων ὁ διδάσκων καὶ λέγων ἐστί. Commode deinde idem Aristides Hesiodi versus (Ἔ. κ. Ἡ. 76.) excitat. Ast.

καὶ τοὺς χείρους] Cod. Voss. χείρονας. Mox πρὸς τῶν πολλῶν (πρὸς est apud, inter, vid. ad ix. 10.) correximus, quum vulgo legeretur, πρὸ τῶν πολλῶν. Sic in seqq. δόξαν πρὸς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ast.

πρὸ τῶν] Non dubito quin scribendum

πολλῶν· τὸ μὲν γὰρ ὀρθότατον καὶ μέγιστον ὄντα ἀγαθὸν
ἀληθῶς οὕτω τὸν εὔδοξον βίον θηρεύειν, χωρὶς δὲ μηδαμῶς,
τόν γε τέλεον ἄνδρα ἐσόμενον. καὶ δὴ καὶ τῇ κατὰ Κρή-
την οἰκιζομένῃ πόλει[r] πρέπον ἂν εἴη δόξαν πρὸς τῶν ἄλλων
ἀνθρώπων ὅτι καλλίστην τε[s] καὶ ἀρίστην παρασκευάζεσθαι
πρὸς ἀρετήν· πᾶσα δ' ἐλπὶς αὐτὴν ἐκ τῶν εἰκότων, ἄν περ III. iii. 298.
κατὰ λόγον[t] γίγνηται, μετ' ὀλίγων[u] ἥλιον ὄψεσθαι καὶ
τοὺς ἄλλους θεοὺς ἐν ταῖς εὐνόμοις[v] πόλεσι καὶ χώραις.
ὧδε οὖν χρὴ ποιεῖν περὶ ἀποδημίας εἰς ἄλλας χώρας καὶ
τόπους καὶ περὶ ὑποδοχῆς ξένων. Πρῶτον μὲν νεωτέρῳ
ἐτῶν τετταράκοντα μὴ ἐξέστω ἀποδημῆσαι[w] μηδαμῇ μη-
δαμῶς, ἔτι τε ἰδίᾳ μηδενί, δημοσίᾳ δ' ἔστω κήρυξιν ἢ πρεσ-
βείαις ἢ καί τισι θεωροῖς· τὰς δὲ κατὰ πόλεμον καὶ
στρατείας ἀποδημίας οὐκ ἐν ἐκδημίαις πολιτικαῖς ἄξιον
ἀγορεύειν[x] ὡς τούτων οὔσας· Πυθῶδε τῷ Ἀπόλλωνι καὶ
εἰς Ὀλυμπίαν τῷ[y] Διὶ καὶ εἰς Νεμέαν καὶ εἰς Ἰσθμὸν
χρὴ πέμπειν, κοινωνοῦντας[z] θυσιῶν τε καὶ ἀγώνων τούτοις
τοῖς θεοῖς, πέμπειν δὲ εἰς δύναμιν ὅτι πλείστους ἅμα καὶ
καλλίστους τε καὶ ἀρίστους, οἵ τινες εὐδόκιμον τὴν πόλιν
ἐν ἱεραῖς τε καὶ εἰρηνικαῖς συνουσίαις ποιήσουσι δοκεῖν, τοῖς
περὶ τὸν[a] πόλεμον ἀντίστροφον ἀποδιδόντες δόξης παρα- II. 951.

κέλευμα ΑΩυτ : παρακέλευσμα *ς.—[q] πρὸς ΑΩτf : πρὸ (ν) *ς.—[r] πόλιν υ.—[s] τε om τ.—[t] λόγους υ.—[u] ὀλίγων ΑΩυf : ὀλίγον *ς.—[v] εὐνόμοις Ωτ.—[w] ἀποδημῆσαι ΑΩυf τ : ἀποδημεῖν *ς.—[x] ἀξορεύειν Ξ.—[y] τῷ ante Διὶ add ΑΩυfτ.—[z] κοινοῦντας υ.—

sit εὐδοξίαν πρὸς τῶν πολλῶν. Sic paulo post, δόξαν πρὸς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Steph.

ἐκ τῶν εἰκότων] I. e. εἰκότως, vid. ad v. 12.—ἥλιον ὄψεσθαι, ut apud Homer. φάος ἠελίοιο, v. c. Odyss. xi. 92. Polit. v. 18. φῶς ἡλίου ἴδῃ. Hinc Lucret. i. 5. 'visitque exortum lumina solis.' Ubi v. not. nostr. in Antholog. Lat. Poet. p. 101. Verba τοὺς ἄλλους θεοὺς ad sidera referuntur.—ἐν ταῖς, *ut unam ex urbibus bene moderatis*. Ast.

ἢ πρεσβείαις] *Legatis*; abstractum concreti loco positum est, vid. ad iii. 5. Et solet hoc nomen de ipsis legatis usurpari, vid. Budæus Comment. L. Gr. p. 713.—τισὶ, *etwa*, vid. ad i. 12.—ὡς τούτων οὔσας, *quasi in harum numero sint*. Vid. ad vi. 3. Ast.

Πυθῶδε] Ante Πυθῶδε ponenda est τελεία stigme: ac videndum annon scribendum sit Πυθῶδε δὲ τῷ Ἀπόλλωνι etc. omnino enim hac particula opus esse videtur. Neque vero durius fuerit Πυθῶδε δὲ, quam τόδε δὲ aliquot aliis in locis. Steph.

Πυθῶδε δὲ] Particulam δὲ, quæ a libris editis abest, Stephano suadente interposuimus. Ficin. quoque: *Ad Pythium vero Apollinem*. Deinde ante Διὶ articulum τῷ e Cod. Voss. recepimus. Ast.

τοῖς περὶ τὸν πόλεμον] I. e. παρασκευάζοντες τοῖς περὶ τὸν πόλεμον (i. e. τοῖς πολεμικοῖς, rei militari) δόξαν ἀντίστροφον (*respondentem*, h. e. æqualem, vid. P. Victor. Comment. ad Aristot.

σκευήν, ἐλθόντες δὲ οἴκαδε διδάξουσι τοὺς νέους ὅτι δεύτερα
τὰ τῶν ἄλλων ἐστὶ νόμιμα τὰ περὶ τὰς πολιτείας. θεωροὺς
δὲ ἄλλους ἐκπέμπειν χρεὼν τοιούσδε τινὰς τοὺς νομοφύλα-
κας παρεμένους. ἄν[b] τινες ἐπιθυμῶσι[c] τῶν πολιτῶν τὰ τῶν
III. iii. 299. ἄλλων ἀνθρώπων πράγματα θεωρῆσαι κατά τινα πλείω
σχολήν, ἀπειργέτω μηδεὶς[d] τούτους νόμος.[e] οὔτε γὰρ
ἄπειρος οὖσα πόλις ἀνθρώπων κακῶν καὶ ἀγαθῶν δύναιτ'
ἄν ποτε, ἀνομίλητος οὖσα, ἥμερος ἱκανῶς[f] εἶναι καὶ τέ-
λεος,[g] οὐδ' αὖ τοὺς νόμους διαφυλάττειν ἄνευ τοῦ γνώμῃ[h]
λαβεῖν αὐτοὺς ἀλλὰ μὴ μόνον ἤθεσιν.[i] εἰσὶ γὰρ ἐν τοῖς
πολλοῖς ἄνθρωποι ἀεὶ θεῖοί τινες, οὐ πολλοί, παντὸς δ'[k]
ἄξιοι ξυγγίγνεσθαι,[l] φυόμενοι οὐδὲν μᾶλλον ἐν εὐνομουμέ-
ναις πόλεσιν ἢ καὶ μή, ὧν κατ' ἴχνος ἀεὶ χρὴ τὸν ἐν ταῖς
εὐνομουμέναις πόλεσιν οἰκοῦντα, ἐξιόντα κατὰ θάλατταν
καὶ γῆν, ζητεῖν ὃς ἂν ἀδιάφθαρτος ᾖ, τὰ μὲν βεβαιούμε-
νον τῶν νομίμων, ὅσα καλῶς αὐτοῖς κεῖται, τὰ δ' ἐπανορ-
θούμενον, εἴ τι[m] παραλείπεται. ἄνευ γὰρ ταύτης τῆς θεω-

[a] τὸν om pr Ω.—[b] ἃ A et pr Ω.—[c] ἐπιθυμοῦσι corr A.—[d] δὲ μηδεὶς rc A.—[e] νόμους Ω.—[f] ἱκανὸς Ξ.—[g] τελέως f.—[h] γνώμην A et pr Ω.—[i] ἤθεσιν Ω, ἔθεσιν r.—[k] δ'

Rhet. p. 2. Schneider. ad Aristot. Polit. iv. 5. p. 245. Findeis. Index. Græcit. ad Gorg. p. 287.). Cornar. *et consimilem militiæ existimationem suis comparabunt.* Ast.

παρεμένους] Sub *παρεμένους* non immerito suspicetur quis latere errorem: post quod participium ponenda tantum fuerit hypostigme, *χρεὼν* accipiendo, pro *si oporteat.* Steph.

θεωροὺς δὲ ἄλλους] Stephano suasore post *παρεμένους* commate distinximus, ut *χρεὼν* sit: *si oporteat* (si legum custodes oporteat tales mittere); simul vero post *ἄλλους* interpunximus, ut *θεωροὺς δὲ ἄλλους* cum sequentibus *ἀπειργέτω τούτους* cohæreant, et *θεωροὺς δὲ ἄλλους* (*quod ad alios ludorum spectatores attinet*) distinguantur a *τοιούσδε τινάς*, qui in progressis descripti sunt. Ante *ἐκπέμπειν* vero vide ne *εἰ* exciderit. *Τοὺς νομοφύλακας παρεμένους* est: *venia a legum custodibus imperata*; vid. de verbo *παρίεσθαι* ad v. 12. Tunc *τινὲς* est *forte.* Ficin. verba *ἐκπέμπειν—παρεμένους* non expressit, Cornar. vero reddidit ita: *spectatores autem alios tales quosdam emittere oportet, quos legum custodes dimittant: si qui ex civibus cupiverint—spectare, nulla lex hos prohibeat.* Unde qui sensus emergat, difficile est dictu. Verba *τοὺς νομοφύλακας παρεμένους* (*si veniam a legum custodibus impetraverint*) rectius cum sequentibus *τούτους ἀπειργέτω* conjunguntur. Sed ita locus nondum emendatus. Ni fallor, verba *ἐκπέμπειν χρεὼν* e margine irrepserunt, quibus deletis optime omnia cohærebunt: *quod vero ad alios itidem probos attinet, si qui forte aliorum civium res spectare cupiunt, eos, si a legum custodibus veniam impetraverint, lex non prohibebit* (sc. hoc facere, spectandi causa peregrinari). Ast.

οὐ πολλοί] Int. *μέν*, quod, *δὲ* sequente, passim omittitur.—*καὶ μή*, h. e. *καὶ ἐν μὴ εὐνομουμέναις.*—*ὧν κατ' ἴχνος* est. *quorum vestigia vir probus* (*ὃς ἂν ἀδιάφθαρτος ᾖ*) *sequi*, h. e. quos perscrutari debet, *ut, eorum sermonibus eruditior factus, domum reversus leges civitatis suæ partim confirmet partim emendet.* Ast.

ρίας καὶ ζητήσεως οὐ μένει ποτὲ τελέως πόλις, οὐδ' ἂν κακῶς αὐτὴν[n] θεωρῶσιν.

ΚΛ. Πῶς οὖν ἂν[o] γίγνοιτ' ἀμφότερα;

ΑΘ. Τῇδε. [§. 6.] Πρῶτον μὲν ὁ θεωρὸς ὁ τοιοῦτος
ἡμῖν γεγονὼς ἔστω πλειόνων ἐτῶν ἢ πεντήκοντα, ἔτι δὲ τῶν
εὐδοκίμων τά τε ἄλλα καὶ εἰς τὸν πόλεμον ἔστω γεγενημένος, εἰ μέλλει τὸ τῶν νομοφυλάκων δεῖγμα εἰς τὰς ἄλλας μεθήσειν πόλεις· πλέον δὲ[p] ἑξήκοντα γεγονὼς ἐτῶν[q]
μηκέτι θεωρείτω. θεωρήσας δὲ ὁπόσ' ἂν ἔτη βουληθῇ τῶν III. iii. 300.
δέκα[r] καὶ ἀφικόμενος οἴκαδε εἰς τὸν σύλλογον ἴτω τὸν τῶν
περὶ νόμους[s] ἐποπτευόντων. οὗτος δ' ἔστω νέων καὶ πρεσβυτέρων μεμιγμένος, ἑκάστης μὲν[t] ἡμέρας συλλεγόμενος[u]
ἐξ ἀνάγκης ἀπ' ὄρθρου μέχρι περ ἂν ἥλιος ἀνίσχῃ,[v] πρῶτον μὲν τῶν ἱερέων τῶν τὰ ἀριστεῖα εἰληφότων, ἔπειτα τῶν
νομοφυλάκων τοὺς ἀεὶ πρεσβεύοντας δέκα,[w] ἔτι δὲ[x] ὁ περὶ
τῆς παιδείας πάσης ἐπιμελητὴς ὅ τε νέος οἵ τε ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀπηλλαγμένοι. ἕκαστος δὲ τούτων μὴ μόνος,
ἀλλ' ἴτω[y] μετὰ νέου ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν μέχρι τετταράκοντα, τὸν ἀρέσκοντα αὐτῷ προσλαμβάνων. τὴν δὲ συνουσίαν εἶναι τούτοις καὶ τοὺς λόγους περὶ νόμων ἀεὶ τῆς τε
οἰκείας πόλεως πέρι, καὶ ἐὰν ἄλλοθι πυνθάνωνταί τι[z] περὶ II. 952.
τῶν τοιούτων διαφέρον, καὶ δὴ καὶ περὶ μαθημάτων, ὁπόσ'

ταύ
om A et pr Ω.—[l] ξ. ΑΞΩυ.—[m] εἴγε υ.—[n] ταύτην Ξfr, αὐτὴν Ω.—[o] ἂν add ΑΩυf.
—[p] δ' f.—[q] ἔτη υfr.—[r] δώδεκα f.—[s] λόγους r.—[t] δὲ μὲν Ωυ.—[u] ἡμέρας οὐ συλλεγόμενος υ.—[v] ἀνάσχῃ ΑΩυfr.—[w] δόκει υ.—[x] δὲ om A et pr Ω.—[y] ἤτω ΑΩυr.—

οὐδ' ἂν κακῶς αὐτὴν (τὴν θεωρίαν) θεωρῶσι] *Ne tunc quidem, si male id faciant*, h. e. etiamsi male id fiat (spectationem intellige aliarum legum et institutorum). Mox Τῇδε, quod in libris Cliniæ interrogationi junctum est, recte Steph. Ficino præeunte, Atheniensi assignavit. In Cod. Voss. etiam Πῶς—ἀμφότερα Atheniensi tribuitur. Ast.

τῇδε] Adver. τῇδε in superioribus ed. jungitur præcedentibus, hoc modo, Πῶς οὖν γίγνοιτ' ἀμφότερα τῇδε; sed manifestum est τῇδε dici ab eo qui respondet: assentiente etiam Ficini interpretatione: verum interrogationis nota perperam post illam vocem servata fuit. Steph.

§. 6. *εἰς τὰς ἄλλας μεθήσειν πόλεις*] *Apud alias civitates*, h. e. aliis civitatibus *specimen emittere*, h. e. edere s. exhibere. Cf. de hoc præpositionis εἰς usu nostra ad Sympos. p. 216. et Heind. ad Gorg. §. 172. Ast.

τῶν ἱερέων—εἰληφότων] Referuntur hi genitivi ad *νέων καὶ πρεσβυτέρων μεμιγμένος*. Accusativus vero, qui sequitur, *τοὺς ἀεὶ πρεσβεύοντας* nihil habet, unde pendeat; ni fallor, *οἱ πρεσβεύοντες* scribendum est, ut hic et sequens nominativus *ὁ ἐπιμελητὴς* ita positus sit, ac si *παρέστωσαν* præcesserit. Ast.

πόλεως πέρι] Pro simplice genitivo positum est, vid. ad iii. 1. Mox *αὐτοῖς* post *μὴ μαθοῦσι*, ut solet, abundat, vid. ad i. 1. Ast.

ἂν ἐν ταύτῃ τῇ σκέψει δοκῇ συμφέρειν,[a] ἃ[b] μαθοῦσι μὲν εὐαγέστερον γίγνεσθαι, μὴ μαθοῦσι δὲ σκοτωδέστερα[c] τὰ[d] περὶ νόμους αὐτοῖς φαίνεσθαι καὶ ἀσαφῆ. ἃ δ' ἂν τούτων ἐγκρίνωσιν οἱ γεραίτεροι, τοὺς νεωτέρους πάσῃ σπουδῇ μανθάνειν, ἐὰν δέ τις ἀνάξιος δοκῇ τῶν παρακεκλημένων εἶναι, τῷ παρακαλοῦντι μέμφεσθαι τὸν σύλλογον ὅλον· τοὺς δ' εὐδοκιμοῦντας τούτων τῶν νέων φυλάττειν τὴν ἄλλην πόλιν,[e]
III. iii. 301 ἀποβλέποντας[f] εἰς αὐτοὺς διαφερόντως[g] τε τηροῦντας, καὶ τιμᾷν μὲν κατορθοῦντας, ἀτιμάζειν δὲ μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἐὰν ἀποβαίνωσι χείρους τῶν πολλῶν. εἰς δὴ[h] τοῦτον τὸν σύλλογον ὁ θεωρήσας τὰ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις[i] νόμιμα ἀφικόμενος εὐθὺς πορευέσθω, καὶ εἴ τινα φήμην τινῶν περὶ θέσεως νόμων ἢ παιδείας ἢ τροφῆς εὗρέ[k] τινας ἔχοντας, φράζειν, εἴτε καὶ αὐτὸς νενοηκὼς ἄττα ἥκοι, κοινούτω[l] τῷ συλλόγῳ ἅπαντι. καὶ ἐάν τε μηδὲν χείρων μηδέ τι βελτίων ἥκειν δόξῃ, χάριν γοῦν τῆς σφόδρα προθυμίας αἰνείσθω· ἐὰν δὲ πολὺ βελτίων, πολύ τ' ἐπαινείσθω μᾶλλον ζῶν τελευτήσαντά τε τιμαῖς αὐτὸν προσηκούσαις ἡ τῶν συλ-

[a] τι om A et pr Ω.—[a] συμφέρει pr Ω.—[b] ἃ om pr ΑΩ.—[c] σκοτωδέστερα Ef.—[d] τὰ
δ β π
om pr Ω.—[e] πάλιν Ω.—[f] ἀποπλεοντας A: vulgatam corr Ω.—[g] διαφερόντως—κατορθοῦντας add ΑΩΥ.—[h] δὲ υ.—[i] ἀνθρώποις ΑΩf: ἀνθρωπίνοις *ς.—[k] εὑρεῖν ΑΩ.—[l] ἥκοι κοινούτω γρ Ω (ἀπ' ὀρθώσεως), ηἶ κοινούτω ΑΞΩcft: ἢ κοινούτω *ς.—

αὐτούς· ἀτιμάζειν] Inter *αὐτοὺς* et *ἀτιμάζειν* leguntur quædam in uno vet. exempl. ubi post *εἰς αὐτοὺς* scriptum est, *διαφερόντως τε τηροῦντας· καὶ τιμᾷν μὲν κατορθοῦντας, ἀτιμάζειν δὲ* etc. Paulo post autem pro *ἀνθρωπίνοις* scribendum puto *ἀνθρώποις*. Steph.

διαφερόντως—κατορθοῦντας] Hæc verba, quæ genuina esse et sensus et oratio docent, e Cod. Voss. interposuimus. Participia *ἀποβλέποντας* et *τηροῦντας* referuntur ad *τὴν ἄλλην πόλιν* (i. e. *τοὺς ἄλλους πολίτας*); quod subjectum est verbi *φυλάττειν*. Vid. ad i. 10. Ast.

ἀνθρώποις] Sic Cod. Voss. vulgo *ἀνθρωπίνοις*. Etiam Ficin. vertit: *qui aliorum leges et mores inspexit.* Similiter Cornar. Ast.

εἴ τινα] Libri ita scribunt: *εἴ τινα φήμην τινῶν—εὗρε τινὰς ἔχοντας*; igitur *εὗρε* duplicem haberet accusativum, *φήμην τινὰ τινῶν* et *τινὰς ἔχοντας*; nam quominus ita construeres: *εὗρέ τινας ἔχοντας φήμην τινὰ περὶ θέσεως νόμων* cet. impediret *τινῶν*, quod tunc non solum abundaret, verum etiam orationem turbaret. Locum nobis videmur restituisse scribendo *τίνα* (int. *φήμην*, sententiam) *ἔχοντας* (i. e. *αὐτοὺς ἔχειν*; participium enim pro infinitivo post verbum dicendi poni amat, ut Phileb. 22. E. Polit. viii. p. 558. A. Vid. ad i. 11. ii. 12.) *φράζειν*. Deinde scribitur *ἄττα, ἢ κοινούτω*, quod sensu caret; verum haud dubie assecuti sumus reponentes *ἄττα ἦν* (*sive ipse quædam excogitavit*), *κοινούτω τῷ ξυλλόγῳ*. Cod. Voss. *εὑρεῖν* et *ἄττα ᾖ* exhibet. Ast.

ἐάν τε—μηδέ τι] Pro *ἐάν τε μηδὲν χείρων ἐάν τε μηδὲν βελτίων*, ut sit: *sive—sive*; sicut *εἴτε* (vid. ad i. 6.) etiam *ἐάν τε* semel ponitur. Mox *ἐάν γ'* pro *ἐάν τ'* scripsimus, quod Steph. jam conjecerat; serviunt enim hæc verba prægressorum *ἐὰν δὲ μὴ* explicationi. Ast.

λεγομένων τιμάτω δύναμις. ἐὰν δὲ διεφθαρμένος ἀφικέσθαι δόξῃ, μηδενὶ ξυγγιγνέσθω μήτε νέῳ μήτε πρεσβυτέρῳ προσποιούμενος εἶναι σοφός. καὶ ἐὰν μὲν πείθηται τοῖς ἄρχουσιν, ἰδιώτης ζήτω. ἐὰν δὲ μή, τεθνάτω, ἐάν[m] γ' ἐν[n] δικαστηρίῳ ἁλῷ πολυπραγμονῶν[o] τι περὶ τὴν παιδείαν καὶ τοὺς νόμους. ἐὰν δὲ ἄξιον ὄντα εἰς δικαστήριον εἰσάγειν ἀρχόντων μηδεὶς εἰσάγῃ, ὄνειδος ἀποκείσθω τοῖς ἄρχουσιν εἰς τὴν τῶν ἀριστείων[p] διαδικασίαν. Ὁ μὲν οὖν ἐκδημῶν οὕτω καὶ τοιοῦτος ὢν ἐκδημείτω, τὸν δ' εἰσεπιδημήσαντα
μετὰ τοῦτον χρὴ φιλοφρονεῖσθαι. τέτταρες δ' εἰσὶ ξένοι ὧν III. iii. 302.
δεῖ πέρι λόγον τινὰ ποιεῖσθαι. ὁ μὲν δὴ πρῶτός τε[q] καὶ διὰ τέλους ἀεὶ θερινὸς ὡς τὰ πολλὰ διατελῶν ταῖς φοιτήσεσι, καθάπερ οἱ τῶν ὀρνίθων διαπορευόμενοι, καὶ[r] τούτων οἱ πολλοὶ κατὰ θάλατταν ἀτεχνῶς οἷον πετόμενοι[s] χρηματισμοῦ χάριν ἐμπορευόμενοι ἔτους ὥρᾳ[t] πέτονται[u] πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις· ὃν[v] ἀγοραῖς καὶ λιμέσι καὶ δημοσίοις οἰκοδομήμασιν[w] ἔξω τῆς πόλεως πρὸς τῇ πόλει ὑποδέχεσθαι χρὴ τοὺς ἐπὶ τούτοις ἄρχοντας τεταγμένους, φυλάττοντας μὴ νεωτερίζῃ τίς τι[x] τῶν τοιούτων ξένων, καὶ δίκας II. 953.
αὐτοῖς ὀρθῶς διανέμοντας, ἀναγκαῖα μέν, ὡς ὀλίγιστα[y] δ' ἐπιχρωμένους. ὁ δὲ δεύτερος, ὄμμασιν ὄντως θεωρὸς ὅσα τε

[m] ἐάν...νόμους om f.—[n] γ' ἐν Stephanus, δὲ Ω et pr A: τ' ἐν *ς.—[o] πολυπραγμονοῦν r.—[p] ἀριστειῶν r.—[q] τε add AΩυfr.—[r] καὶ...ἐμπορευόμενοι om Ξ.—[s] πεττόμενοι f.—[t] ὥραν AΩυf.—[u] πέττονται f.—[v] ὧν ς.—[w] οἰκοδομήμασιν AΞΩ: οἰκοδομήσασιν *ς.—[x] τι om A et pr Ω.—[y] ὀλιγοστὰ A et γρ Ω.—[z] ὥσιν

ἐάν τ' ἐν] Non dubito quin scribendum sit, *ἐάν γ' ἐν δικαστηρίῳ*. Steph.

εἰς τὴν—διαδικασίαν] Præpositio *εἰς* tempus indicat, vid. Viger. de Idiotism. p. 594. Serranus vertendo hæc ita amplificavit: *opprobrio hoc tribuatur magistratibus, et quidem eo tempore, quo de assignandis recte obiti muneris præmiis civitas deliberabit.* Ast.

ὁ μὲν δὴ πρῶτος] Oratio ita debebat procedere: *ὁ μὲν δὴ πρῶτος καὶ διὰ τέλους ἀεὶ θερινὸς—ἐστὶν ὁ χρηματισμοῦ χάριν ἐμπορευόμενος*; sed verbis interpositis *καθάπερ οἱ τῶν ὀρνίθων διαπορευόμενοι* orationem mutavit scriptor, imaginem illam uberius adumbrans. Ad *διατελῶν* int. *τὸν βίον*: *vitam transigens circumcursando*, ut Ælian. V. H. ii. 41. Herodian. i. 4. 12.—*ἐμπορευόμενοι* est i. q. *πορευόμενοι*, notione adjuncta mercandi (vid. Valcken. Opusc. Crit. t. ii. p. 322.).—*ἔτους ὥρᾳ*, *vere* vel *æstate*, vid. Duker. ad Thucyd. ii. p. 131. Pierson. ad Æl. Herodian. p. 465. Ast.

ὃν]. Ita pro *ὧν* scripsimus et propter *ὑποδέχεσθαι*, quod accusativum poscit, et propter prægressa *ὁ μὲν δὴ πρῶτος*. Mox verba *ἀναγκαῖα μὲν—ἐπιχρωμένους* Cornar. bene vertit: *et in necessariis quidem, sed rarissime ipsorum consuetudine utantur.* Ast.

ὁ δὲ δεύτερος] Nominativus est absolutus (vid. ad iii. 2.): quod vero ad secundum attinet *ξένον*. Mox oratio concisa est, ita resolvenda: *θεωρῶν ὄμμασί τε καὶ ὡσὶ δεχόμενος, ὅσα Μουσῶν θεωρή-*

Μουσῶν ἀστὶν ἔχεται[z] θεωρήματα· τῷ δὴ τοιούτῳ πάντη χρὴ καταλύσεις πρὸς ἱεροῖς[a] εἶναι φιλοξενίαις ἀνθρώπων παρεσκευασμένας,[b] χρὴ δὲ καὶ τῶν τοιούτων ἱερέας τε καὶ νεωκόρους ἐπιμελεῖσθαι καὶ τημελεῖν, ὅπως[c] ἂν τὸν[d] μέτριον ἐπιμείναντες χρόνον, ἰδόντες τε καὶ ἀκούσαντες ὧν χάριν ἀφίκοντο, ἀβλαβεῖς τοῦ δρᾶσαί τε καὶ παθεῖν ἀπαλλάττωνται, δικαστὰς δ' αὐτοῖς εἶναι τοὺς ἱερέας, ἐὰν ἀδικῇ τις αὐτῶν τινὰ ἢ τιν'[e] ἄλλον ἀδικῇ τις τούτων ὅσα ἐντὸς
III. iii. 303. δραχμῶν πεντήκοντα· ἐὰν δέ τι μεῖζον ἔγκλημα αὐτοῖς γίγνηται, πρὸς τοῖς ἀγορανόμοις εἶναι δεῖ δίκας τοῖς τοιούτοις. τρίτον δὲ ξένον ὑποδέχεσθαι χρὴ δημοσίᾳ τὸν κατά τι δημόσιον ἐξ ἄλλης χώρας ἀφιγμένον· ὃν[f] στρατηγοῖς τε καὶ ἱππάρχοις καὶ ταξιάρχοις ὑποδεκτέον ἐστὶ μόνοις, τήν τ' ἐπιμέλειαν τῶν τοιούτων μετὰ τῶν πρυτάνεων ποιητέον ἐκείνῳ παρ' ὅτῳ τις ἂν αὐτῶν τὴν κατάλυσιν ξενωθεὶς ποιήσηται μόνῳ. τέταρτος δὲ ἄν ποτέ τις ἀφίκηται, σπάνιος μέν, ἂν δ' οὖν[g] ποτέ τις ἔλθῃ τῶν παρ' ἡμῖν θεωρῶν ἀντίστροφος ἐξ ἄλλης χώρας, πρῶτον μὲν ἔλαττον ἐτῶν μηδὲν[h] πεντήκοντα γεγονὼς ἔστω, πρὸς τούτῳ δὲ ἀξιῶν τι καλὸν ἰδεῖν τῶν ἐν[i] ταῖς ἄλλαις πόλεσι διαφέρον ἐν καλλοναῖς ἢ[j] καὶ δεῖξαί[k] τι κατὰ ταὐτὰ[l] ἄλλῃ πόλει. ἴτω μὲν νῦν πᾶς ἀκέλευστος ὁ τοιοῦτος[m] ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων καὶ σοφῶν θύρας, τοιοῦτος ἕτερος αὐτὸς ὤν· ἐπὶ γὰρ τὴν τοῦ τῆς παι-

ἔχεται ΑΞΩfr, εἰσιν ἔχεται υ: ἀεὶ δέχεται r.—[a] ἱερεῖς r.—[b] παρεσκευασμέ[αι]ναις ΑΞfr, παρεσκευασμέναις Ω.—[c] ἕως ΑΩrτ.—[d] τὸ pr Ω.—[e] ἣν Ξ.—[f] ὃ pr Α.—[g] ἂν δ' οὖν...μὲν om r.—[h] μηδὲν ἐτῶν τ.—[i] ἐν om pr ΑΩ.—[j] ἢ om τ et γρ Ω.—[k] δ[εῖ]όξαι Ω; δόξαι Ar.—[l] ταυτὰ Α.—[m] ὁ τοιοῦτος om pr ΑΩ.—[n] ἐπιμελουμένῳ

ματα (sensu generaliori: *quæcunque Musarum s. artis opera*) ἀεὶ δέχεσθαι εἰκός ἐστι. Ὁ θεωρὸς vel θεωρῶν ὄμμασι proprio sensu spectator est; idcirco ὄντως appositum. Δέχεται Cornario debemus; Ald. enim, Lov. Bas. 1. 2. et Cod. Voss. ἔχεται exhibent. φιλοξενίαις ἀνθρώπων, *ad homines s. peregrinos hospitaliter excipiendos*. Cod. Voss. παρεσκευασμέναις. Ast.

τημελεῖν] Schol. Ruhnk. ἐπιμελεῖσθαι. In seqq. Cod. Voss. δικασταῖς pro δίκας τοῖς et δόξαι pro δεῖξαι. Ast.

ξενωθεὶς] Vid. ad i. 11. Deinde μόνῳ est *eximie, præ reliquis omnibus*, vid. ad iv. 2. Ast.

καλὸν—διαφέρον ἐν καλλοναῖς] Usitata hæc est orationis redundantia, de qua vid. ad ii. 3. ἐν quoque ante καλλοναῖς abundat, vid. ad i. 14. Pro διαφέρον autem videndum annon optius sit διαφερόντων, quod cum τῶν cohæreat. Ast.

ἴτω—ἐπὶ τὰς—θύρας] Vid. ad Polit. vi. 4.—ἕτερος, itidem σοφὸν, vid. ad vi. 21. Ast.

δείως ἐπιμελουμένου[n] πάσης οἴκησιν ἴτω πιστεύων ἱκανῶς
εἶναι ξένος τῷ τοιούτῳ ξενῶνι,[o] τὴν τῶν νικηφόρων[p] τινὸς ἐπ'
ἀρετῇ. ξυνὼν δὲ τούτων[q] τισὶ τὸ μὲν διδάξας, τὸ δὲ μαθὼν
ἀπαλλαττέσθω, φίλος παρὰ φίλων δώροις καὶ τιμαῖς πρε-
πούσαις τιμηθείς. Τούτοις δὴ τοῖς νόμοις ὑποδέχεσθαί τε
χρὴ πάντας ξένους τε καὶ ξένας ἐξ ἄλλης χώρας καὶ
τοὺς αὑτῶν ἐκπέμπειν, τιμῶντας ξένιον Δία, μὴ[r] βρώ-
μασι καὶ θύμασι τὰς ξενηλασίας ποιουμένους, καθάπερ III. iii. 304.
ποιοῦσι νῦν θρέμματα Νείλου, μηδὲ κηρύγμασιν ἀγρίοις.
§. 7. Ἐγγύην ἣν ἂν ἐγγυᾶταί τις, διαῤῥήδην ἐγγυάσ-
θω, τὴν πρᾶξιν πᾶσαν διομολογούμενος ἐν συγγραφῇ καὶ
ἐναντίον μαρτύρων μὴ ἔλαττον ἢ[s] τριῶν, ὅσα ἐντὸς χι-
λίων, τὰ δ' ὑπὲρ χιλίας μὴ ἔλαττον ἢ πέντε. ἐγγυητὴς II. 954.
μὲν δὴ καὶ ὁ προπωλῶν[t] ὁτιοῦν τοῦ μὴ ἐνδίκως πωλοῦντος ἢ

r.—[o] ξένω corr A et γρ Ω.—[p] νικοφόρων f.—[q] ξυνὼν δὲ τούτων AΩofr.—[r] μὴ... ποιουμένους om r.—[s] ἢ om pr Ω.—[t] προπολῶν Ξ, qui sæpe πολεῖν.—[u] περ καὶ ὁ r.

πιστεύων] Hæc verba, πιστεύων ἱκανῶς εἶναι ξένος τῷ τοιούτῳ ξενῶνι, legenda esse videntur ut per parenthesin posita. Post ξυνὼν autem particula δὲ vel καὶ videtur desiderari. Steph.

πιστεύων] Verba πιστεύων—ξενῶνι Steph. arbitrabatur parenthesis signo includenda esse, ut τὴν referretur ad οἴκησιν; equidem vero τὴν expungi vel τῷ scribi malim. Ἱκανῶς ξένος εἶναι τῷ τοιούτῳ ξενῶνι est: *se satis dignum esse, qui tali hospitio excipiatur* s. ad talem hospitem devertat; ξενὼν est enim i. q. καταγώγιον, *hospitium*, v. Pollux iii. 59. p. 296. Sic Tim. 20. C. ἐπειδὴ παρὰ Κριτίαν πρὸς τὸν ξενῶνα, οὗ καταλύομεν, ἀφικόμεθα. Jam τὴν expuncto, omnia optime cohærent, si ad τῶν νικηφόρων τινὸς ἐπ' ἀρετῇ e prægressis repetas ξενῶνι: qui tali hospitio excipiatur, scilicet hospitio apud unum aliquem de illis, qui virtutis præmio affecti sunt. Mox ante vel post ξυνὼν merito Steph. desideravit particulam, velut καὶ vel δέ. Ast.

βρώμασι—τὰς ξενηλασίας ποιουμένους] Cœnis et sacrificiis peregrinos pellere est eorum usu ipsis interdicere. Ast.

§. 7. ὑπὲρ χιλίας] Int. δραχμάς. Mox ὁ προπωλῶν (i. q. προπώλης, προπράτωρ s. προπράτης, v. Pollux vii. 8.) est, qui *emtorem alicui conciliat*, institor vel proxeneta. Quicunque igitur pro alio quid vendit vel emtorem comparat, is ejus, qui vel spondere nequit, rem esse suam seque potestatem habere eam vendendi, vel evictionem præstare non potest, fidejussor esto, h. e. is spondeto pro venditore; ὁ μὴ ἐνδίκως πωλῶν est, *qui spondere nequit*, rem esse suam, igitur qui eam vendendi potestatem non habet, et ὁ μηδαμῶς ἀξιόχρεως est, *qui evictionem præstare*, h. e. spondere *nequit*, rem venditam possessori manere, isque est ‘auctor malus,’ apud Cicer. in Verr. v. 22. Ὁ πωλῶν est enim Latinorum *auctor primus* (i. e. venditor), et is, qui pro venditore spondet (ἐγγυητὴς), rem esse ejus vendendique potestatem eum habere, est *auctor secundus*, vid. Salmas. de Mod. Usur. p. 728. 738. et 694. et Ernesti Clav. Cicer. v. ‘Auctor’ p. 344. Non recte ceperat Budæus in Comment. Ling. Gr. hunc locum; bene autem in Lexico Bas. v. προπράτωρ expositus est, et recte interpretatus est Casaubon. ad Theophrast. xii. p. 149. si ab eo discesseris, quod vocem ὑπόδικος vir ille summus ita expressit: ‘tenetor ergo evictionem præstare;’ nimirum qui evictionem præstat, est ipse ἐγγυητὴς, ὁ προπωλῶν, ὑπόδικον vero (*pœnæ obnoxium*) esse vult noster et institorem et venditorem, h. e. auctorem et primum et secundum. Ast.

γάδος δὲ ὑποδοχῆς θάνατος ἔστω ζημία. Τὸν αὐτὸν φίλον
τε καὶ ἐχθρὸν νομιζέτω πᾶς τῇ πόλει· ἐὰν δέ τις ἰδίᾳ
ποιῆται πρός τινας εἰρήνην ἢ πόλεμον ἄνευ τοῦ κοινοῦ, θά-
νατος ἔστω καὶ τούτῳ ζημία. ἐὰν δέ τι μέρος τῆς πόλεως
εἰρήνην ἢ πόλεμον πρός τινας ἑαυτῷ ποιῆται, τοὺς αἰτίους
οἱ στρατηγοὶ ταύτης τῆς πράξεως εἰσαγόντων εἰς δικαστή-
III. iii. 307. ριον, ὄφλοντι δὲ θάνατος ἔστω δίκη. Τοὺς τῇ πατρίδι δια-
κονοῦντάς τι δώρων χωρὶς χρὴ διακονεῖν, πρόφασιν δ'[r] εἶναι
μηδεμίαν μηδὲ λόγον ἐπαινούμενον ὡς ἐπ' ἀγαθοῖς μὲν δεῖ
δέχεσθαι δῶρα, ἐπὶ δὲ φλαύροις οὔ· τὸ γὰρ γνῶναι καὶ
γνόντα καρτερεῖν οὐκ εὐπετές, ἀκούοντα δὲ ἀσφαλέστατον[s]
πείθεσθαι τῷ νόμῳ, μηδὲν ἐπὶ δώροισι[t] διακονεῖν. ὁ δὲ μὴ
πειθόμενος ἁπλῶς τεθνάτω ἁλοὺς τῇ δίκῃ. Χρημάτων
εἰσφορᾶς πέρι τῷ κοινῷ, τετιμῆσθαι μὲν ἕκαστον τὴν οὐσίαν
ἕνεκα πολλῶν χρεὼν[u] καὶ τὴν ἐπέτειον ἐπικαρπίαν ἐν γράμ-
μασιν ἀποφέρειν ἀγρονόμοις φυλέτας, ὅπως ἂν δυοῖν οὔσαιν
ταῖν εἰσφοραῖν, ὁποτέρᾳ τὸ δημόσιον ἂν χρῆσθαι βούληται,
χρῆται κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον βουλευομένων, ἐάν τε[v] τοῦ[w]
τιμήματος ὅλου μέρει ἐάν τε τῆς γενομένης ἐπ' ἐνιαυτὸν
ἑκάστοτε προσόδου, χωρὶς τῶν εἰς τὰ ξυσσίτια τελουμένων.
Θεοῖσι δὲ ἀναθήματα χρεὼν ἔμμετρα τὸν μέτριον ἄνδρα
ἀνατιθέντα δωρεῖσθαι. γῆ[x] μὲν οὖν ἑστία[y] τε οἰκήσεως ἱερὰ

[s] ἀσφαλέστερον f.—[t] ἐπὶ δώροις f, επῖδώναι v.—[u] χρεῶν Ξ.—[v] τε om A et pr Ω.—[w] ante τοῦ omisi τῷ cum Af et pr Ω.—[x] τηῖ Ω (γ superscr.), τηῖ Av.—[y] ἑστίαι AΩ.—[z] πᾶσι

τὸν αὐτὸν] Fic. quoque ita hæc vertit quasi ad præcedentia pertineant. Steph.

τὸ γὰρ γνῶναι] Ficinus hæc amplificavit vertendo: *nam nec noscere* (i. e. ἀγαθὰ et φλαῦρα distinguere) *facile est, neque cum cognoveris, continere* (abstinere donis, etiam re male gesta). Ast.

βουλευομένων] Participium hoc magis etiam suspectum mihi reddit quod non agnoscitur a Ficino. Steph.

βουλευόμενον] Quod refertur ad τὸ δημόσιον, pro βουλευομένων scripsimus; nihil enim hoc habet, unde pendeat. Mox πρόσοδος est i. q. ἐπικαρπία ἐπέτειος, *proventus* s. reditus annuus. Ast.

θεοῖσι — ἀναθήματα] Celebratissimus hic locus est, quem certatim veteres et respexerunt et imitati sunt. Vertit cum Cicero de Legib. ii. 18. §. 45. usque ad verba ἀναθήματα μεμιμημένα, et transscripserunt Clemens Alexandr. Strom. v. 11. p. 584. D. t. ii. p. 692. Potter. Euseb. Præp. Ev. iii. 8. p. 99. D. Theodoret. Therapeut. Serm. iii. p. 519. B. et Apulei. Apolog. p. 316. ed. Elmenh. Cf. Zenonis dictum apud Origen. adv. Cels. i. 5. t. i. p. 324. ed. Par. ubi v. Spencer. et apud Clem. Alexandr. Strom. v. l. l. Ast.

γῆ] Cicero l. l. 'Terra igitur, ut focus domiciliorum, sacra Deorum omnium est.' Igitur pro τε videtur γε legisse, omisso πᾶσι, ut bene jam Casaubon. ad Apulei. p. 30. (ed. Lugd. 1614. t. ii.) observavit; cl. Görenzius, recentissimus idemque eruditissimus legum Ciceronia-

ρὸς ᾖ ἐὰν οὕτω τις ἐνιαυτὸν ὁτιοῦν ἐκτημένος, ὁ δὲ ζητῶν
διαγένηται, μὴ ἐξέστω τοιούτου κτήματος ἐπιλαβέσθαι
μηδὲν ἀπελθόντος[e] ἐνιαυτοῦ. ἐὰν δὲ κατ' ἄστυ μὲν μὴ[f]
μηδὲ κατ' ἀγορὰν χρῆται, κατ' ἀγροὺς δὲ φανερῶς, μὴ
προστυχὴς δὲ ἐν πέντε ἔτεσι γένηταί τις, τῶν πέντε ἐξελ-
θόντων ἐτῶν μηκέτι τοῦ λοιποῦ χρόνου[g] ἐξέστω τούτῳ τοῦ
τοιούτου ἐπιλαβέσθαι. ἐὰν δὲ κατ' οἰκίας ἐν ἄστει τέ τις
χρῆται, τριετῆ[h] τὴν προθεσμίαν εἶναι, ἐὰν δὲ κατ' ἀγροὺς
ἐν ἀφανεῖ κέκτηται, δέκα ἐτῶν, ἐὰν δ' ἐν ἀλλοδημίᾳ, τοῦ
παντὸς χρόνου ὅταν ἀνεύρῃ που, μηδεμίαν εἶναι προθεσμίαν
τῆς ἐπιλήψεως. Ἐάν τίς τινα δίκῃ παραγενέσθαι κωλύσῃ
βίᾳ, εἴτε αὐτὸν εἴτε μάρτυρας, ἐὰν μὲν δοῦλον εἴτε αὐτοῦ
εἴτε ἀλλότριον, ἀτελῆ καὶ ἄκυρον γίγνεσθαι τὴν δίκην,
ἐὰν δ' ἐλεύθερον, πρὸς τῷ ἀτελῆ δεθῆναι μὲν ἐνιαυτόν, ὑπό- III. iii. 306. II. 955.
δικον δὲ ἀνδραποδισμοῦ τῷ ἐθέλοντι γίγνεσθαι. ἐὰν δὲ ἀν-
ταγωνιστὴν γυμναστικῆς[i] ἢ μουσικῆς ἤ τινος ἀγῶνος ἑτέ-
ρου διακωλύῃ τις βίᾳ μὴ παραγίγνεσθαι, φραζέτω μὲν ὁ
ἐθέλων τοῖς ἀθλοθέταις, οἱ δ' εἰς τὸν ἀγῶνα ἐλεύθερον ἀφιέν-
των τὸν ἐθέλοντα ἀγωνίζεσθαι· ἐὰν δὲ ἀδυνατήσωσιν, ἐὰν
μὲν ὁ κωλύων ἀγωνίζεσθαι νικήσῃ, τά τε νικητήρια τῷ δια-
κωλυθέντι διδόναι[k] καὶ νικήσαντα γράφειν ἐν ἱεροῖς οἷς ἂν
ἐθέλῃ, τῷ δὲ διακωλύσαντι μὴ ἐξέστω μηδὲν ἀνάθημα μηδ'
ἐπιγραφὴν τοῦ τοιούτου ἀγῶνός ποτε γενέσθαι, βλάβης δὲ[l]
ὑπόδικος γιγνέσθω, ἐάν τε ἡττᾶται[m] ἀγωνιζόμενος ἐάν τε
καὶ νικᾷ. Ἐάν τις[n] κλεμμάδιον[o] ὁτιοῦν[p] ὑποδέχηται
γιγνώσκων, τὴν αὐτὴν ὑπεχέτω[q] δίκην τῷ κλέψαντι· φυ-

τημένος ΑΞΩυτ: κεκτημένος *ς.—[e] μηδένα παρελθόντος γρ Ω.—[f] μὴ om pr Ω.—[g] τοῦ λοιποῦ χρόνου om ẏ et pr ΑΩ.—[h] περὶ Ξ.—[i] γυμνικῆς ς.—[k] δοθῆναι f.—[l] δὲ om r.—[m] ἡττᾶται Boeckhius: libri ἥττηται.—[n] ante τις omisi τε cum γρ Ω.—[o] κλέμμα δι' ὁτιοῦν γρ Ω.—[p] οὖν om Αυfr.—[q] ὑποσχέτω υ.—[r] δ' om pr ΑΩ.—

τὴν προθεσμίαν] Int. ἡμέραν, *tempus definitum* s. præscriptum, h. e. terminus, a lege statutus, ultra quem vindicatio non conceditur. Sic apud Demosth. p. 269. 4. 993. 3. 1055. 4. Ast.

εἴτε αὐτοῦ] Vulgo αὑτοῦ. Ficin. *sive suus sive alterius.*—πρὸς τῷ ἀτελῆ, int. τὴν δίκην γίγνεσθαι. Ast.

γυμνικῆς] Legitur etiam γυμναστικῆς. Steph.

γυμνικῆς] Bas. 2. et Cod. Voss. γυμναστικῆς. Ficin. vero: *gymnica vel alia quavis facultate.* Vid. ad vi. 11. In seqq. pro solœco ἥττηται scripsimus ἡττᾶται, de quo Böckhius quoque in Legg. p. 168. monuerat. Etiam lenius est corrigere ἡττῆται, ut conjunctivus perfecti sit, sæpius ille oblitteratus. Ast.

ἐάν τε τις] ἐάν τις scribendum esse videtur: et τε ex præced. irrepsisse. Steph. Bene. Ast.

καὶ χαλκὸς πολέμων ὄργανα· ξύλου[c] δὲ μονόξυλον ὅ τι ἂν ἐθέλῃ τις ἀνατιθέτω, καὶ λίθου ὡσαύτως, πρὸς τὰ κοινὰ ἱερά. ὑφὴν δὲ μὴ πλέον ἔργον γυναικὸς μιᾶς ἔμμηνον· χρώματα δὲ λευκὰ πρέποντ' ἂν θεοῖς εἴη καὶ ἄλλοθι καὶ ἐν ὑφῇ· βάμματα δὲ μὴ προσφέρειν[d] ἀλλ' ἢ πρὸς τὰ πολέμου κοσμήματα. θειότατα δὲ δῶρα ὄρνιθές τε καὶ ἀγάλματα, ὅσα περ ἂν ἐν μιᾷ ζωγράφος ἡμέρᾳ εἷς ἀποτελῇ· καὶ τἆλλα ἔστω κατὰ τὰ τοιαῦτα ἀναθήματα μεμιμημένα.

§. 8. Ὅτε[e] δὲ μέρη διείρηται[f] τῆς πόλεως ξυμπάσης, ὅσα τε καὶ ἃ δεῖ γίγνεσθαι, καὶ νόμοι περὶ τῶν ξυμβολαίων εἰς δύναμιν τῶν μεγίστων πέρι πάντων[g] εἴρηνται, τὸ λοιπὸν δὴ δίκας ἂν εἴη χρεὼν γίγνεσθαι. Δικαστηρίων δὲ τὸ μὲν πρῶτον αἱρετοὶ δικασταὶ γίγνοιντ'[h] ἄν, οὓς ἂν ὁ φεύγων τε καὶ ὁ διώκων ἕλωνται κοινῇ, διαιτηταὶ δικαστῶν[i] τοὔνομα μᾶλλον πρέπον ἔχοντες· δεύτεροι δὲ κωμῆταί τε καὶ φυλέται, κατὰ τὸ δωδέκατον μέρος διῃρημένοι, ἐν οἷς,

ἢ om. υ.—[e] ὅσα f.—[f] διείρηται ΑΩτ.—[g] πάντως Ef.—[h] γίγνοιτ' Ef.—[i] δικασταὶ Ε.

ξύλου] Cicero: 'Ligneum autem, quodque voluerit uno e ligno, dedicato itemque lapideum in delubris communibus.' Ficin. *ex ligno igitur uno vel uno quovis lapide integræ deorum imagines in templis communibus statuantur.* Clemens exhibet ξύλον, Apul. ξυλὰ (sic); deinde Clem. ὅτι—θέλῃ, Theodor. ξύλινα δὲ ὅτι; Clem. ὡς αὔτως καὶ λίθου, Theodor. ἐκ λίθου. Genitivos ξύλου et λίθου explico: *quod attinet ad lignum—lapidem*, vid. ii. 1. Deinde ὅ τι μονόξυλον conjungo: *quicquid e ligno solo* (non: *e ligno uno*, ut Cicero vertit, nisi vocem *uno* illa significatione adhibuit) *factum*. Cod. Voss. ξύλου δὲ καὶ μονόξυλον. Ceterum cf. Pollux x. 176. p. 1367. ubi v. Jungermann. Ast.

ὑφὴν] Cicero: 'Textile ne operosius quam mulieris opus menstruum.' Ficin. *texturæ quoque opus offeratur non majus, quam quod ab una muliere mense uno fieri potuit.* Verba ita conjunge: ὑφὴν (int. ἀνατιθέτω τις), ἔργον ἔμμηνον μὴ πλέον μιᾶς γυναικός. Ceterum cf. Clemens Alex. Pædag. iii. p. 244. C. t. i. p. 286. Pott.—Quæ sequuntur, ita vertit Cicero: 'color autem albus præcipue decorus deo est cum in ceteris, tum maxime in textili; tincta vero absint nisi a bellicis insignibus. Divinissima autem dona aves et formæ ab uno pictore uno absolutæ die; itemque cetera hujus exempli dona sunto.' Ast.

§. 8. πέρι πάντων] Ni fallor, scribendum est περὶ πάντων, ut τῶν μεγίστων cum περὶ τῶν ξυμβολαίων conjungatur. Sic xi. 6. init. Τὰ μὲν δὴ μέγιστα τῶν ξυμβολαίων. Mox Cod. Voss. εἴρηται. Ast.

δικαστηρίων—τὸ—πρῶτον] Pro δικαστῶν οἱ μὲν πρῶτοι. Vid. ad iii. 5. διαιτηταί, *arbitri*, qui Athenis vel sorte (κληρωτοὶ) vel libero partium dissidentium arbitrio eligebantur (αἱρετοὶ δικασταὶ vel κριταί), vid. Vales. ad Harpocrat. p. 19. Petit. Legg. Attic. p. 433. Hemsterhus. ad Polluc. viii. 126. n. 89. et Valckenar. ad Ammon. Animadv. i. 15. p. 63. Ceterum nominativus διαιτηταὶ voci ὄνομα legitime junctus est, vid. Marcland. ad Maxim. Tyr. Diss. xxxi. 1. et Heind. ad Gorg. p. 307. Ast.

ἐν οἷς] *Coram quibus*, ut judicibus, vid. vi. 3. Mox δὲ in ὁ δὲ φεύγων est *scilicet* (vid. ad ii. 1.); prægressa enim

πᾶσι. πάντων θεῶν·[z] μηδεὶς οὖν δευτέρως ἱερὰ καθιερούτω
θεοῖς. χρυσὸς δὲ καὶ ἄργυρος ἐν ἄλλαις[a] πόλεσιν ἰδίᾳ τε
καὶ ἐν ἱεροῖς ἐστὶν[b] ἐπίφθονον κτῆμα, ἐλέφας δὲ ἀπολελοι- II. 956.
πότος ψυχὴν σώματος οὐκ εὐχερὲς ἀνάθημα, σίδηρος δὲ III. iii. 308.

πάντων θεῶν add ΑΩ.—[a] ἄλλως Ξ.—[b] ἐστὶν om f.—[c] ξύλον Ξ.—[d] προσφέρειν ἀλλ'

narum editor, pro *domiciliorum* suspicatur scribendum esse: *domicilii, omnis*; sed Ciceronem novimus Græca non ad verbum reddere solitum fuisse; cujus quidem rei exempla in Phædro v. c. plurima extant. Ficin. vertit: *Terra quidem et Vesta sacra deorum omnium habitatio est*, ac si οἴκησις pro οἰκήσεως legerit, quod sensui repugnat. Bene Apuleius l. l. 'hoc eo prohibet, ut delubra nemo audeat privatim constituere; censet etenim satis esse civibus ad immolandas victimas templa publica.' Pro πᾶσι (*omnibus*, h. e. apud omnes: *omnes terram et domicilii focum pro sacro habento omnibus diis*) Wagnerus ad Cicer. de Legib. l. l. πᾶσα scriptum malebat, sine causa. Cod. Voss. mendose exhibet τῇ μὲν οὖν ἑστίᾳ τε, οἰκήσεως ἱερά. Ast.

οἰκήσεως] Non aliter vertit Ficinus quam si legerit οἴκησις: ejus enim hæc sunt verba, *Terra quidem et Vesta, sacra deorum omnium habitatio est*. Ciceronem autem, si quidem nonnulla ejus exemplaria sequamur, οἴκησις itidem agnoscere, si alia, aliter legere dicemus, nimirum οἰκήσεως, ut hic scriptum est. Ita enim Cicero locum hunc interpretatur in nonnullis libris, *Terra igitur, ut focus, domicilium sacrum omnium deorum est*: at vero in aliis, hoc modo, *Terra igitur, ut focus domiciliorum, sacra deorum omnium est*. Steph.

μηδεὶς — δευτέρως — θεοῖς] Cicero: 'quocirca ne quis iterum idem consecrato.' Sensus est: *ne quis iterum eas consecrato diis, quæ jam consecratæ sunt omnibus diis*; in quo hic sensus latet: ne quis terram s. solum et focum domicilii, ut qui per se jam sacri sint omnibus diis, singularibus simul diis (θεοῖς enim oppositum est quodammodo antecedentibus πάντων θεῶν) consecrato, privata sacra instituens. Ficin. *nemo igitur ex hac materia iterum simulacra diis constituat*, in quo Theodoreti scripturam videtur secutus esse ἱερὰν εἰκόνα. Pro ἱερὰ fortasse malit quispiam ἱεράς; sed neutrum ita poni constat, ut ad nomina alius generis referatur, vid. ad i. 14.

Pro δευτέρως Clem. et Theodor. ἑτέρως. Ceterum perperam hæc vertit Cornar. *nemo igitur altero modo templa diis consecret*; nam δευτέρως est *secunda vice*, h. e. *iterum et specialiter*; et ἱερὰ καθιερούτω est: *nemo eas* (terram et ἑστίαν) *diis iterum consecrato, ut iis sacræ sint*. Cod. Voss. ἱερὰ πᾶσι πάντων θεῶν καθιερούτω. Ast.

χρυσὸς — ἄργυρος] Cicero sensum tantummodo expressit vertendo: *aurum autem et argentum in urbibus et privatim et in fanis invidiosa res* (quasi χρῆμα legerit). Similiter Ficin. vertit, magis vero ad verbum exhibuit *in aliis civitatibus*. Ἐν ἄλλαις πόλεσιν est: *ut in aliis civitatibus invenimus*, h. e. ut aliarum civitatum exemplum docet. Ceterum Clemens scribit χρυσὸς μὲν γὰρ, et Theodoret. τε καί; deinde uterque ἐν ἄλλαις τε πόλεσιν ἰδίᾳ καὶ ἐν ἱεροῖς. Mox ἐστὶν a Clemente abest, Euseb. vero habet ἐπίφθονόν ἐστι κτῆμα. Nihil diversitatis reperitur apud Apulei. l. l. Ast.

ἐλέφας] Cicero: 'tum ebur ex inani (h. e. emortuo) corpore extractum haud satis castum donum deo.' Ficin. *ebur vero cum olim ab anima destitutum fuerit, ad deorum simulacra ineptum est*. Ad sensum explendum desidero ἅτε; fortasse pristina scriptura erat: ἐλέφας δὲ, ἅτε λελοιπότος ψυχὴν σώματος (*ebur, utpote de corpore mortuo*, int. sumtum), quod in ἀπολελοιπότος facile transire potuit. Ψυχὴν λείπειν est i. q. βίον (Eurip. Suppl. 693.) vel θυμὸν (Hymn. Homer. in Apoll. 188. ubi v. Matthiæ) λείπειν. Ast.

εὐαγὲς] In libris omnibus εὐχερὲς scribitur, Clemens vero, Euseb. et Theodor. præbent εὐαγὲς, quod et Cicero l. l. confirmat vertens: *haud satis castum*, et Lactantius Instit. Div. vi. 25. 'ebur —non castum donum Dei.' Hinc Theodoretus l. l. τὸν ἐλέφαντα δὲ δυσαγῆ προσηγόρευσε. Cf. Clemens Alex. Pædag. ii. 9. t. i. p. 217. Pott. Εὐαγὲς reponendum esse, jam T. Faber ad Cicer. Academ. ii. 25. Davis. ad Cicer. de Legib. l. l. et Jungermann. ad Polluc. x. 176. p. 1367. monuerant. Ast.

ὅσα τούτων ἀδελφὰ ξύμπαντα, εἴπομεν μὲν[p] καὶ πρόσθεν,
II. 957. καλὸν δὲ τό γε ὀρθὸν καὶ δὶς καὶ τρίς. πάντα δ' οὖν ὁπόσα
σμικρὰ καὶ ῥᾴδια νόμιμα εὑρίσκειν, πρεσβύτου νομοθέτου
παραλιπόντος τὸν νέον ἀναπληροῦν χρὴ νομοθέτην. τὰ μὲν
ἴδια δικαστήρια ταύτῃ πῃ γιγνόμενα μέτρον ἂν ἔχοι· τὰ
III. iii. 310. δὲ δημόσια καὶ[q] κοινὰ καὶ ὅσοις ἀρχὰς δεῖ χρωμένας[r] τὰ
προσήκοντα ἑκάστῃ τῶν ἀρχῶν διοικεῖν, ἔστ' ἐν πολλαῖς[s]
πόλεσιν οὐκ ἀσχήμονα ἐπιεικῶν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγα νομοθετήματα, ὅθεν νομοφύλακας χρὴ τὰ πρέποντα τῇ νῦν γενναμένῃ[t] πολιτείᾳ κατασκευάζειν συλλογισαμένους καὶ ἐπανορθουμένους, ταῖς ἐμπειρίαις διαβασανίζοντας, ἕως ἂν ἱκανῶς αὐτῶν ἕκαστα δόξῃ κεῖσθαι, τότε[u] δὲ τέλος ἐπιθέντας, ἀκίνητα οὕτως ἐπισφραγισαμένους, χρῆσθαι τὸν ἅπαντα βίον. ὅσα δὲ περί τε σιγὴν δικαστῶν καὶ εὐφημίας καὶ τοὐναντίον, καὶ ὅσα παραλλάττει τῶν πολλῶν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι δικαίων καὶ ἀγαθῶν καὶ καλῶν,[v] τὰ μὲν εἴρηται, τὰ δ' ἔτι πρὸς τῷ τέλει ῥηθήσεται. πρὸς ἃ πάντα

οι
χρόνους Ω: χρόνοι *s.—[o] ἀνάγκαι f.—[p] μὲν om pr Ω.—[q] καὶ ante κοινὰ om s.—
[r] χρωμένοις f.—[s] ἔστιν πολλαῖς vf.—[t] γενομένῃ x.—[u] τὸ Λ et pr Ω, τότε s.—

Sed defendi, ni fallor, potest παρακαταβάσεων, prægresso ἀποκρίσεων (i. e. ἀπολογιῶν, v. Harpocrat. v. Phavorin. h. v. et Petit. Legg. Attic. p. 418.); παρακαταβαίνειν enim potest esse: *juxta vel contra adversarium in certamen* (ad judicium) *descendere*, h. e. se defendere, adversario quasi se opponere; sic enim καταβαίνειν viii. 4. p. 833. D. et 834. C. Ficin. a verbis Græcis prorsus deflexit vertens: *termino, citatione, repulsa*. Cornar. *et priorum ac posteriorum actiones causarum, et responsionum et condescensuum necessitates*. Ast.

καὶ τρὶς] Post καὶ τρὶς suspicor deesse participium λεχθὲν, vel ῥηθέν: atque id ex aliis quibus hoc proverbium adhibet locis manifestum esse videtur: ex quorum cum hoc collatione discemus etiam quomodo idem proverbium varietur. Legimus itaque in Gorgia, καὶ δὶς γάρ τοι καὶ τρὶς φασὶ καλὸν εἶναι τὰ καλὰ λέγειν τε καὶ ἐπισκοπεῖσθαι. In Philebo autem, εὖ δ' ἡ παροιμία δοκεῖ ἔχειν, τὸ, δὶς καὶ τρὶς τό γε καλῶς ἔχον ἐπαναπολεῖν τῷ λόγῳ δεῖν. At lib. vi. hujus operis, δὶς γὰρ τό γε καλῶς ῥηθὲν, οὐδὲν βλάπτει. Verum hic quoque mendose scripta esse quæ ad proverbium istud pertinent: et vel ἔχον post καλῶς addendum, vel καλῶς in καλὸν mutandum videri, admonui in iis quæ margini adscripsi. Steph.

καλὸν δὲ τό γε ὀρθὸν] Steph. desiderabat ῥηθὲν vel λεχθέν. Ficin. enim vertit: *tamen quæ pulchra sunt, ut habet proverbium, et bis et ter recte dici possunt*. Cornar. *sed pulchrum est, quod rectum est, etiam bis ac ter*. Recte; haud dubie enim proverbium illud τὸ καλὸν δὶς καὶ τρὶς (vid. ad vi. 3.) immutavit scriptor et concise posuit καλὸν pro καλόν ἐστι λέγειν. Ast.

τὰ δὲ δημόσια] *Quod vero ad publica et communia judicia attinet*. Ast.

ὅσα παραλλάττει] *Et quæcunque differunt*, h. e. quæ superant s. præstantiora sunt *de multis illis, quæ in aliis civitatibus justa, bona et pulcra habentur*. Ficin. τῶν πολλῶν non reddidit, Cornar. autem vertit: *quæ a multis, in aliis civitatibus, justis et bonis et honestis evariant*. Ast.

ἂν μὴ διακριθῶσιν ἐν τοῖς πρώτοις, περὶ ζημίας μείζονος
ἰόντων ἀγωνιούμενοι, ὁ δὲ φεύγων, ἂν ἡττηθῇ τὸ δεύτερον, τὸ
πεμπτημόριον ἀποτινέτω τοῦ τιμήματος τῆς γραφείσης δί-
κης. ἐὰν δ' ἐγκαλῶν τις τοῖς δικασταῖς τὸ τρίτον ἀγωνί-
ζεσθαι βούληται, ἀγέτω μὲν ἐπὶ τοὺς δικαστὰς τοὺς ἐκλεκ- III. iii. 809.
τοὺς τὴν δίκην, ἐὰν δὲ πάλιν ἡττηθῇ, τὴν ἡμιολίαν τοῦ τι-
μήματος ἀποτινέτω. ἐὰν δὲ[k] ὁ διώκων ἡττηθεὶς ἐν τοῖς[l]
πρώτοις μὴ ἠρεμῇ, εἰς δὲ τοὺς δευτέρους ἴῃ, νικήσας μὲν δὴ
τὸ πέμπτον μέρος ἀπολαμβανέτω, νικηθεὶς δὲ ἀποτινέτω
ταὐτὸν μέρος τῆς δίκης. ἐὰν δ' εἰς τὸ τρίτον ἔλθωσι δικα-
στήριον ἀπειθήσαντες ταῖς ἔμπροσθεν δίκαις, ὁ μὲν φεύγων
ἡττηθείς, ὥς περ εἴρηται, τὴν ἡμιολίαν, ὁ δὲ διώκων τὴν ἡμί-
σειαν τοῦ τιμήματος ἀποτινέτω. κληρώσεις δὲ δικαστηρίων
καὶ πληρώσεις καὶ ὑπηρεσιῶν[m] ἑκάσταις τῶν ἀρχῶν κατα-
στάσεις καὶ χρόνους[n] ἐν οἷς ἕκαστα γίγνεσθαι χρεών, καὶ
διαψηφίσεων πέρι καὶ ἀναβολῶν, καὶ πάνθ' ὁπόσα τοιαῦτα
ἀναγκαῖα περὶ δίκας γίγνεσθαι, προτέρων τε καὶ ὑστέρων
λήξεις ἀποκρίσεών τε ἀνάγκας[o] καὶ παρακαταβάσεων καὶ

αις
—[k] δὲ om f.—[l] τοῖς add AΩr.—[m] ὑπηρεσιῶν Ω, ὑπηρεσίαις r.—[n] χρόνους AΩr,

περὶ ζημίας μείζονος his explicantur. Ast.

ἐν τοῖς πρώτοις] Articulum τοῖς, qui in libris editis deest, e Cod. Voss. interposuimus. Deinde ante vel post v. ὥσπερ εἴρηται excidit quidquam, quod ex ipso sensu liquet; nam qui fieri potest, ut reus, si vincatur, idem solvat, quod accusator? Accedit Ficini translatio: *debitor quidem victus tantundem et dimidiam insuper debiti partem, ut diximus, victori deponat.* Spectant vero hæc ad prægressum: νικηθεὶς δὲ ἀποτινέτω ταυτὸν μέρος (int. τὸ πέμπτον) τῆς δίκης. Desideratur igitur: τὸ πέμπτον μέρος vel τὸ πεμπτημόριον, ὥσπερ εἴρηται, καὶ τὴν ἡμιολίαν. Ast.

κληρώσεις—δικαστηρίων] *Sortilio judicum*, quod est κληροῦν τοὺς δικαστάς; ex judicum enim numero sorte ducta eligebantur, qui, si causa aliqua in judicio peragenda incidisset, judices sederent; vid. Matthiæ Misc. Philolog. v. i. p. iii. p. 253. Πληρώσεις vero haud dubie eo refertur, quod sæpenumero fiebat, ut aliquot supra numerum legitimum in judicium assumerentur, vid. Matthiæ l. l. p. 253. Ast.

ὑπηρεσιῶν] I. e. ὑπηρετῶν, *ministrorum constitutiones*; dativus ἑκάσταις, e quo pendet τῶν ἀρχῶν, nomini ὑπηρεσιῶν junctus est, quia verbum ὑπηρετεῖν, unde ὑπηρεσία formatur, dativum habet comitem, vid. ad i. 6.—Pro χρόνοι e Cod. Voss. recepimus χρόνους; cohærent enim hæc verba cum εἴπομεν μὲν καὶ πρόσθεν. De διαψηφίσει vid. ad ix. 2.—ἀναβολῶν '*dilationum*, propter sonticum morbum aut aliam legitimam causam impetratarum.' Budæus.—προτέρων τε καὶ ὑστέρων, int. δικῶν. 'Prætor enim dicas sortitur ἐν τῷ κληροῦσθαι, h. e. sortibus missis et eductis controversiarum agendarum ordinem constituit vel quæstionum exercendarum.' Budæus p. 22. Ast.

παρακαταβάσεων] Grouius legi jubebat παρακαταβολῶν (παρακαταβολὴ dicebatur *certa pecuniæ summa, quæ in litibus pecuniariis deponebatur*, vid. Ruhnken. ad Tim. p. 205. et Matthiæ l. l. p. 260.).

τὸν δίκαι τέλος ἐκδικασθεῖσαι σχῶσι ταῖς πράξεσι, νόμους αὐτῶν χρεὼν γίγνεσθαι τούσδε· πρῶτον μὲν ἡ δικάζουσα ἀρχὴ τὰ τοῦ ὄφλοντος χρήματα τῷ νικήσαντι[h] πάντα ἀποδιδότω χωρὶς τῶν ἀναγκαίων κεκτῆσθαι, μετὰ τὴν[i] διαψήφισιν ἑκάστην εὐθὺς ὑπὸ κήρυκος, ἀκουόντων τῶν δικαστῶν· ἐπειδὰν δὲ ὁ τῶν δικασίμων[k] μηνῶν ἑχόμενος γένηται μήν, ἐὰν τις μὴ ἀπαλλάττῃ τὸν νικήσαντα[l] ἑκόντα ἑκών, ἡ
III. iii. 812. δικάσασα ἀρχὴ ξυνεπομένη[m] τῷ νικῶντι τὰ τοῦ ὄφλοντος παραδιδότω χρήματα. ἐὰν δὲ μὴ ἔχωσιν ὁπόθεν, ἐλλείπῃ δὲ μὴ ἔλαττον δραχμῆς,[n] μὴ πρότερον εἶναι τούτῳ δίκας πρὸς ἄλλον μηδένα, πρὶν ἂν[o] ἐκπληρώσῃ τὸ χρέος ἅπαν τῷ νικήσαντι· ἄλλοις δὲ πρὸς τοῦτον ἔστωσαν δίκαι[p] κυρίαι. ἐὰν δέ τις ἀφῃρῆται[q] τὴν ἀρχὴν τὴν καταδικάσασαν καταδικασθείς, εἰσαγόντων μὲν αὐτὸν εἰς τὸ τῶν νομοφυλάκων δικαστήριον οἱ ἀφαιρεθέντες ἀδίκως, ἐὰν δέ τις ὄφλῃ τὴν τοιαύτην δίκην, ὡς ὅλην τὴν πόλιν καὶ νόμους φθείρων θανάτῳ ζημιούσθω.

§. 9. Ἀνδρὶ δὴ τὸ[r] μετὰ τοῦτο γεννηθέντι καὶ ἐκτρα-

σαντα ΑΩυft.—[i] μετὰ τὴν ΑΩυft: μετὰ δὲ τὴν *s.—[k] διαδικασίμων f et ξ pr. ΑΩ.—[l] ἀπαλλάττηται νικήσαντα Ξ.—[m] ξ. Afr, σ. Ω.—[n] δραχμῶν f.—[o] ἐφ' n.—[p] αι καὶ Ξ.—[q] ἀφῃρῆται Ω, ἀφαίρηται Ξ, ἀφαιρῆται rft.—[r] τὸ ΑΞΩυ: τῷ *s.—[s] ξ. ΑΞ

exequi oporteat, definiendum est. Τέλος σχῶσι idem fere est ac ἐκδικασθεῖσαι (*peracta*). Offendit vero ταῖς πράξεσι, si cum prægressis id connectas; quodsi cum sequentibus conjungas, ita verba cohærebunt: νόμους χρεὼν τούσδε γίγνεσθαι ταῖς πράξεσιν αὐτῶν (τῶν δικῶν), ut *αἱ πράξεις* sint i. q. εἰσπράξεις, *exactiones* (πράττειν est enim *exigere*, vid. vi. 9.) debitarum pœnarum, igitur executiones judiciorum. Sic etiam Budæus Comment. L. Gr. hunc locum cepit. Ast.

χωρὶς τῶν ἀναγκαίων κεκτῆσθαι] Intell. τὸν κλῆρον. Verba μετὰ δὲ τὴν διαψήφισιν cet. Cornar. ita reddidit: *idque statim post suffragiorum lationem per præconem audientibus judicibus.* Serran. *idque statim postquam dictæ fuerint sententiæ, a præcone, præsentibus judicibus, pronuntietur.* Ast.

ἀπαλλάττῃ] *Absolvat creditorem*, h. e. ei satisfaciat debito solvendo. Sic Demosthen. adv. Phorm. p. 914. 4. καὶ τοὺς τὰ ἑτερόπλοα δανείσαντας μόλις ἀπήλλαξε. Adv. Timoth. p. 1189. 12. ἐβούλετο ἀπαλλάξαι τὸν Φίλιππον. Adv. Nicostrat. p. 1249. 28. ἐπειδὰν τοὺς ξένους ἀπαλλάξω. Similiter in Pandect. xxxi. leg. 73. 'dimittere creditorem' usurpatur. Ast.

ἀφῃρῆται] *Detrimento affecerit.* Sed inusitatum est hoc verbum, sine objecto, quod dicitur, positum; nam ubi absolute positum videtur esse, ibi ex orationis contextu objectum supplendum est, ut in Gorg. 521. B. μηδ' ὅτι ἀφαιρήσεται, ἵνα τι ἔχω. Quocirca post τὶς excidisse suspicor τί. Ast.

§. 9. τὸ μετὰ τοῦτο] Vulgo τῷ μετὰ τοῦτο, quod esset; qui posthac natus est, sensu adversante, qui is est: *vir, postquam genitus est et ipse genuit et vitam in civitate transegit, diem supremum obeat necesse est.* Ast.

χρὴ τὸν μέλλοντα δικαστὴν ἴσον ἔσεσθαι κατὰ δίκην βλέ-
πειν τε καὶ[w] κεκτημένον γράμματα αὐτῶν πέρι μανθάνειν·
πάντων γὰρ μαθημάτων κυριώτατα[x] τοῦ[y] τὸν μανθάνοντα
βελτίω γίγνεσθαι τὰ περὶ τοὺς[z] νόμους κείμενα, ἃ[a] εἴ περ
ὀρθῶς εἴη τεθέντα, γίγνοιτ' ἄν, ἢ μάτην τοὔνομα νῷ προσή-
κον κέκτητ' ἂν ὁ θεῖος ἡμῖν καὶ θαυμαστὸς νόμος. καὶ δὴ
καὶ τῶν ἄλλων λόγων ὅσοι τε ἐν ποιήμασιν ἔπαινοι καὶ ψό-
γοι περί τινων λέγονται καὶ ὅσοι καταλογάδην, εἴτ' ἐν
γράμμασιν εἴτε καθ' ἡμέραν ἐν ταῖς ἄλλαις πάσαις συν-
ουσίαις, διὰ φιλονεικίας[b] τε ἀμφισβητοῦνται καὶ[c] διὰ III. iii. 311.
ξυγχωρήσεων ἔστιν ὅτε καὶ μάλα ματαίων, τούτων πάντων
ἂν βάσανος εἴη σαφὴς τὰ τοῦ νομοθέτου γράμματα, ἃ δεῖ
κεκτημένον ἐν αὑτῷ, καθάπερ[d] ἀλεξιφάρμακα τῶν ἄλλων
λόγων, τὸν ἀγαθὸν δικαστὴν αὑτόν τε ὀρθοῦν καὶ τὴν πόλιν,
τοῖς μὲν ἀγαθοῖς μονὰς τῶν δικαίων καὶ ἐπαύξησιν παρα-
σκευάζοντα, τοῖς δὲ κακοῖς ἐξ ἀμαθίας καὶ ἀκολασίας
καὶ δειλίας καὶ ξυλλήβδην πάσης ἀδικίας εἰς τὸ δυνατὸν
μεταβολήν, ὅσοις ἰάσιμοι δόξαι τῶν κακῶν· οἷσι δὲ ὄντως
ἐπικεκλωσμέναι,[e] θάνατον ἴαμα ταῖς οὕτω διατεθείσαις II. 958.
ψυχαῖς διανέμοντες, ὃ δικαίως εἴη πολλάκις ἂν εἰρημένον,
ἄξιοι[f] ἐπαίνου γίγνοιντ'[g] ἂν τῇ πάσῃ πόλει τοιοῦτοι δικα-
σταὶ καὶ δικαστῶν ἡγεμόνες. Ἐπειδὰν δὲ αἱ κατ' ἐνιαυ-

[v] καὶ καλῶν om pr ΑΩ.—[w] καὶ om pr Ω.—[x] κυριωτάτου Α et pr Ω.—[y] τοῦ om Α et pr Ω.—[z] τοὺς om f.—[a] ἃ om fr.—[b] φιλονείας Ξ.—[c] καὶ om pr Ω.—[d] καὶ καθάπερ f.—[e] κλώμεναι γρ Ω.—[f] ἄξιον Ω.—[g] γίγνοιτ' Ξ, γίγνοιτ' Ω.—[h] τῷ νικήσαντι χρή-

πρὸς ἃ πάντα χρή] Laudat hæc Stob. Serm. xliv. p. 319. Pro *αὐτῶν πέρι* scripsimus *αὐτῶν πάρα*, sensu hoc poscente. Jam Steph. *πάρα* conjecerat. Mox τὰ ante *περὶ νόμους* a Stobæo abest. Ast.

αὐτῶν πέρι] Melius fortasse scriberetur *αὐτῶν πάρα μανθάνειν*. Steph.

γίγνοιτ' ἂν] Int. *τοῦτο, τὸ τὸν μανθάνοντα βελτίω γίγνεσθαι*. Ast.

κέκτητ' ἂν] Corrigendum est *κεκτῇτ' ἂν*, vid. ad v. 12. Ceterum observa vocis *νόμος* comparationem cum voce *νόος* (*νοῦς*), quales et Platoni et veteribus in universum admodum familiares sunt, vid. nostra ad Phædr. p. 276. Ast.

ἐν ταῖς ἄλλαις πάσαις] *ἄλλαις* est *præterea, etiam*, vid. ad ii. 9. Ad διὰ *ξυγχωρήσεων—ματαίων* int. *λέγονται*. In seqq. Stobæus scribit *κεκτημένων—μόνοις—μεταβολή. μονὰς τῶν δικαίων* est *ἐν τοῖς δικαίοις*, ut i. 12. Ast.

ἐπικεκλωσμέναι] *Fato quasi ita destinatæ, ut immutari* s. sanari *non possint*, obstinatæ. Locutio petita est a Parcis, quas nendo fatum hominum constituere et certo definire fabula tradit. Hinc infra p. 960. C. *τῶν κλωσθέντων—τὴν ἀμετάστροφον ἀπεργαζομένων δύναμιν*. Ast.

ἐπειδὰν δὲ] Ficin. breviter hæc ita reddidit: *Sed postquam annua judicia exacta sunt, legibus his utantur*. Sensus est: *judiciis peractis* s. a legislatore absolutis, *quomodo judicium* vel sententiam

III. iii. 313. τελευτηκότων σώματα μάλιστα ἀλυπήτως τοῖς ζῶσι δεχομένη κρύπτειν, ταῦτα ἐκπληροῦν· τοῖς δὲ ἀνθρώποις ὅσα τροφὴν μήτηρ οὖσα ἡ γῆ πρὸς ταῦτα πέφυκε βούλεσθαι φέρειν, μήτε ζῶν μή τέ τις ἀποθανὼν στερείτω τὸν ζῶνθ'[w] ἡμῶν. χῶμα δὲ μὴ[x] χοῦν[y] ὑψηλότερον πέντε ἀνδρῶν ἔργον, ἐν πένθ' ἡμέραις ἀποτελούμενον· λίθινα δὲ ἐπιστήματα μὴ μείζω ποιεῖν ἢ ὅσα δέχεσθαι τὰ[z] τοῦ τετελευτηκότος ἐγκώμια βίου, μὴ πλείω τεττάρων ἡρωϊκῶν[a] στίχων. τὰς δὲ
II. 959. προθέσεις πρῶτον[b] μὲν μὴ μακρότερον[c] χρόνον ἔνδον γίγνεσθαι τοῦ δηλοῦντος τόν τε ἐκτεθνεῶτα καὶ τὸν ὄντως τεθ-

μεθ' Ξ.—[x] μὴ om r.—[y] χοῦν ΑΩυf : χωννύναι *s.—[z] τῶν ΑΩf.—[a] ἡρωικῶν Ξ.—[b] πρῶτον ΑΩυfr : πρότερον *s.—[c] μὴ μακ.] μικρότερον ΑΞΩυfr.—[d] καλῶς λέγεσ-

sui et orationis cohærentiæ adversatur. Steph. conjiciebat φύσει, i. e. ἐκ φύσεως; præterea proponebat ἃ δὲ τῆς χώρας vel ἃ δὲ ἐν τῇ χώρᾳ; quibus repugnat sequens δεχομένη. De αὐτὸ μόνον vid. ad i. 5. Mox ταῦτα pro ταύτην positum est, ac si χωρία, non χώρα, præcesserit. Præterea Steph. bene observat, Ciceronem ita vertisse, ac si ταῦτα μάλιστα ἐκπληροῦν legerit. Et sane aptius vox μάλιστα conjungeretur cum ἐκπληροῦν. Ast.

μάλιστα] Non satis apte cum præcedentibus jungi videtur μάλιστα, minus etiam apte cum adverbio ἀλυπήτως, quod sequitur: ideo Ciceronem sequi malim cum verbo ἐκπληροῦν (uti dixi) jungentem: præsertim quum ipsum hac in re alicujus libri fidem sequutum esse putem. Steph.

τοῖς δὲ ἀνθρώποις ὅσα] Verba aliquanto obscuriora ita, ni fallor, capienda sunt: ὅσα δὲ (*quantum*, h. e. quatenus vero) ἡ γῆ, μήτηρ οὖσα, πρὸς ταῦτα πέφυκε, (πρὸς τὸ) βούλεσθαι τοῖς ἀνθρώποις τροφὴν φέρειν, μήτε ζῶν μήτε τις ἀποθανὼν στερείτω τὸν ζῶνθ' ἡμῶν (αὐτῆς): *quatenus vero terra mater ita natura comparata est, ut hominibus alimentum ferat*, h. e. *quæcunque vero terra frugifera est, ea ne quis homines privato.* Ὅσα, Attice pro ὅσον (v. Phavorin. v. ὅσα) est *quatenus*, ut Polit. v. 5. fin. Τροφὴν, quod subjiciendum erat illis πρὸς ταῦτα πέφυκε, præpositum est propter dativum τοῖς ἀνθρώποις, quocum proxime cohæret. De verbi βούλεσθαι potestate (βούλεσθαι est *præ se ferre, declarare*; igitur cum alio verbo conjunctum est: *manifeste aliquid facere*) vid. nostra ad Phædr. p. 234. Ceterum Arnobius adv. Gent. ii. p. 47. similiter: 'Tellurem esse hominum matrem,' ubi v. Elmenhorst. p. 58. Cf. Tim. 40. B. Polit. iii. 20. p. 414. E. Plutarch. de fac. in orbe Lun. p. 937. E. t. ii. Ast.

ὑψηλότερον] Vocula ἢ desiderari videtur post ὑψηλότερον. Steph.

ἢ πέντε—ἔργον] Particula ἢ, quæ a libris editis abest, in Lexic. Bas. ubi hic locus citatur, jam extat; eamque Steph. quoque interponendam esse monuit. Cf. Ciceronis locus supra prolatus.—λίθινα ἐπιστήματα, i. e. μνήματα s. μνημεῖα, vid. supra adnotata. Ast.

ὅσα] De ὅσα, cum infinitivo δέχεσθαι, vid. L. Bos. Ellips. Græc. Ling. p. 607. 614. Schäf. et Matthiæ Gr. Gr. p. 662. Verba ita cohærent: τὰ ἐγκώμια βίου τοῦ τετελευτηκότος. Verbis τεττάρων ἡρωϊκῶν στίχων significatur τὸ ἐλεγεῖον s. ἐπιτάφιον ποίημα (v. Hesych.) etiam elogium dictum, ut in Culic. 411. In progressis Schol. Ruhnk. χοῦν pro χωννύναι exhibet, idque verbo χωννύναι explicat. Haud dubie χωννύναι interpretatio est verbi χοῦν. Ast.

τόν τε ἐκτεθνεῶτα] Neque hæc verba τόν τε ἐκτεθνεῶτα καὶ, neque alia horum loco agnoscit in sua interpretatione Ficinus: ita enim vertit hunc locum, *Elationes autem non breviori vel longiori tempore intus fiant, quam vere mortuus significari cognoscique possit.* Hic enim exponuntur ista duntaxat, τοῦ δηλοῦντος τὸν ὄντως τεθνηκότα. Quid vero quod pro Græca voce προθέσεις Latina *elationes* utitur? an idem vox προθέσεις

φύντι καὶ γεννήσαντι καὶ ἐκθρέψαντι τέκνα καὶ ξυμμίξαντι ξυμβόλαια[s] μετρίως, διδόντι τε δίκας εἴ τινα ἠδικήκει[t] καὶ παρ' ἑτέρου ἐκλαβόντι, σὺν τοῖς νόμοις ἐν μοίρᾳ γηράσαντι τελευτὴ γίγνοιτ' ἂν κατὰ φύσιν. περὶ τελευτήσαντας δή,[u] εἴ τέ τις ἄῤῥην εἴ τέ τις θῆλυς ᾖ, τὰ μὲν περὶ τὰ θεῖα νόμιμα τῶν τε ὑπὸ γῆς θεῶν καὶ τῶν τῇδε, ὅσα προσήκει τελεῖσθαι, τοὺς ἐξηγητὰς γίγνεσθαι κυρίους φράζοντας· θήκας δ' εἶναι τῶν χωρίων ὁπόσα μὲν ἐργάσιμα μηδαμοῦ, μή τέ τι μέγα μή τέ τι σμικρὸν μνῆμα, ἃ δὲ ἡ χώρα πρὸς τοῦτ' αὐτὸ μόνον φύσιν ἔχει, τὰ[v] τῶν τε-

Ωσfr. (οι)—[t] ἠδικήκει Ω, ἠδικήκοι v, ἠδίκοι Ξ.—[u] δὲ Ω (ἠ), δὲ Avfr.—[v] τὰ om f.—[w] ζῶν

θῆλυς ἦν] Vulgo ᾖ, vitiose. Quæ sequuntur, Cicero respexit de Legib. ii. 27. §. 76. 'Sed videamus Platonem, qui justa funerum rejicit ad interpretes religionum; quem nos morem tenemus. De sepulcris autem dicit hæc: vetat ex agro culto eove qui coli possit, ullam partem sumi sepulcro, sed quæ natura agri tantummodo efficere possit, ut mortuorum corpora sine detrimento vivorum recipiat, ea potissimum ut compleatur; quæ autem terra fruges ferre et ut mater cibus suppeditare possit, eam ne quis nobis minuat, neve vivus neve mortuus. Extrui autem vetat sepulcrum altius, quam quod quini quinque diebus absolverint, nec e lapide excitari amplius (ut Davisius conjecit pro *plus*) nec imponi, quam quod capiat laudem mortui, incisam ne plus quatuor heroïs versibus.' Ast.

φράζειν· τὰς θήκας] Sic Valckenar. ad Herodot. vii. p. 553. optime correxit vulgatum φράζοντας· θήκας δ' εἶναι; namque κυρίους infinitivum requirit, et θήκας articulo carere nequit; malim tamen τὰς δὲ θήκας εἶναι scribi. Genitivus τῶν χωρίων pendet ex adverbio μηδαμοῦ, ut apud Herodot. l. l. μηδαμόθι πάσης τῆς Εὐρώπης legimus. Mox μηδέ τι pro μητέ τι (sic) scripsimus, sensu postulante; esse enim debet *nec*. Pro μνῆμα Görenzius ad Cicer. de Legg. l. l. p. 207. conjiciebat τμῆμα, citans l. v. 14. p. 746. E. τέμνειν δὲ αὖ καὶ τὰ τῆς πόλεως δώδεκα τμήματα. Male; μνῆμα enim recte habet. Tumulus, χῶμα, cum cippo, στήλῃ, ad memoriam defuncti imposito, Atticis erat σῆμα, στήλη vero tumulo imposita proprie μνῆμα vel μνημεῖον dicebatur, quod ad memoriam defuncti poneretur, v. Salmas. Exercit. Plin. p. 850. C. Loco autem a viro doctissimo excitato v. τμήματα longe alium sensum habet. Ceterum verba μηδέ τι—μνῆμα Ficinus omisit. Ast.

ἃ δὲ ἡ χώρα] Concurrunt hic duo nominativi ἃ et ἡ χώρα quæ ad ἔχει æque referri deberent: quod tamen fieri non potest: neque enim dici potest ἃ δὲ (χωρία) ἡ χώρα φύσιν ἔχει, ut simul περὶ τῶν χωρίων et περὶ τῆς χώρας intelligatur φύσιν ἔχει: videndum igitur annon pro φύσιν scribendum sit φύσει, quod sonet ἐκ φύσεως, ut significetur, *Sed quæ loca regio a natura habet ad hoc tantum accommodata*. Alioqui, ut retineretur φύσιν ἔχει, videri posset scribendum, ἃ δὲ τῆς χώρας etc. vel ἃ δὲ ἐν τῇ χώρᾳ. Cicero quidem certe φύσιν ἔχει legisse videtur, hunc locum interpretans, in eodem illo de Leg. l. ii. *Vetat* (inquit) *ex agro culto, eove qui coli possit, ullam partem sumi sepulcro: sed quæ natura agri tantummodo efficere possit ut mortuorum corpora sine detrimento vivorum recipiat, ea potissimum ut compleatur.* Ubi certe duriuscule dictum videri possit, *compleatur ea natura agri*, volendo significare, *Compleatur ager qui ea natura est, id est, tali natura.* Animadvertendum est præterea, ita vertisse Ciceronem ac si scriptum esset μάλιστα ante ἐκπληροῦν. Ne hoc quidem omittendum censeo, in iis quæ proxime præcedunt interpungendum esse post ἐργάσιμα. Steph.

ἣ δὲ δὴ χώρα] Sic correximus vulgarem scripturam ἃ δὲ ἡ χώρα, quæ et sen-

III. iii. 313. τελευτηκότων σώματα μάλιστα ἀλυπήτως τοῖς ζῶσι δεχομένη κρύπτειν, ταῦτα ἐκπληροῦν· τοῖς δὲ ἀνθρώποις ὅσα τροφὴν μήτηρ οὖσα ἡ γῆ πρὸς ταῦτα πέφυκε βούλεσθαι φέρειν, μήτε ζῶν μή τέ τις ἀποθανὼν στερείτω τὸν ζῶνθ'[w] ἡμῶν. χῶμα δὲ μὴ[x] χοῦν[y] ὑψηλότερον πέντε ἀνδρῶν ἔργον, ἐν πένθ' ἡμέραις ἀποτελούμενον· λίθινα δὲ ἐπιστήματα μὴ μείζω ποιεῖν ἢ ὅσα δέχεσθαι τὰ[z] τοῦ τετελευτηκότος ἐγκώμια βίου, μὴ πλείω τεττάρων ἡρωϊκῶν[a] στίχων. τὰς δὲ
II. 959. προθέσεις πρῶτον[b] μὲν μὴ μακρότερον[c] χρόνον ἔνδον γίγνεσθαι τοῦ δηλοῦντος τόν τε ἐκτεθνεῶτα καὶ τὸν ὄντως τεθ-

μεθ' Ξ.—[x] μὴ om ϛ.—[y] χοῦν ΑΩυf : χωννύναι *ς.—[z] τῶν ΑΩf.—[a] ἡρωικῶν Ξ.—[b] πρῶτον ΑΩυfϛ : πρότερον *ς.—[c] μὴ μακ.] μικρότερον ΑΞΩυfϛ.—[d] καλῶς λέγεσ-

sui et orationis cohærentiæ adversatur. Steph. conjiciebat φύσει, i. e. ἐκ φύσεως; præterea proponebat ἃ δὲ τῆς χώρας vel ἃ δὲ ἐν τῇ χώρᾳ; quibus repugnat sequens δεχομένη. De αὐτὸ μόνον vid. ad i. 5. Mox ταῦτα pro ταύτην positum est, ac si χωρία, non χώρα, præcesserit. Præterea Steph. bene observat, Ciceronem ita vertisse, ac si ταῦτα μάλιστα ἐκπληροῦν legerit. Et sane aptius vox μάλιστα conjungeretur cum ἐκπληροῦν. Ast.

μάλιστα] Non satis apte cum præcedentibus jungi videtur μάλιστα, minus etiam apte cum adverbio ἀλυπήτως, quod sequitur: ideo Ciceronem sequi malim cum verbo ἐκπληροῦν (uti dixi) jungentem: præsertim quum ipsum hac in re alicujus libri fidem sequutum esse putem. Steph.

τοῖς δὲ ἀνθρώποις ὅσα] Verba aliquanto obscuriora ita, ni fallor, capienda sunt: ὅσα δὲ (*quantum*, h. e. quatenus vero) ἡ γῆ, μήτηρ οὖσα, πρὸς ταῦτα πέφυκε, (πρὸς τὸ) βούλεσθαι τοῖς ἀνθρώποις τροφὴν φέρειν, μήτε ζῶν μήτε τις ἀποθανὼν στερείτω τὸν ζῶνθ' ἡμῶν (αὐτῆς): *quatenus vero terra mater ita natura comparata est, ut hominibus alimentum ferat*, h. e. *quæcunque vero terra frugifera est, ea ne quis homines privato*. Ὅσα, Attice pro ὅσον (v. Phavorin. v. ὅσα) est *quatenus*, ut Polit. v. 5. fin. Τροφὴν, quod subjiciendum erat illis πρὸς ταῦτα πέφυκε, præpositum est propter dativum τοῖς ἀνθρώποις, quocum proxime cohæret. De verbi βούλεσθαι potestate (βούλεσθαι est *præ se ferre, declarare*; igitur cum alio verbo conjunctum est: *manifesto aliquid facere*) vid. nostra ad Phædr. p. 234. Ceterum Arnobius adv. Gent. ii. p. 47. similiter: 'Tellurem esse hominum matrem,' ubi v. Elmenhorst. p. 58. Cf. Tim. 40. B. Polit. iii. 20. p. 414. E. Plutarch. de fac. in orbe Lun. p. 937. E. t. ii. Ast.

ὑψηλότερον] Vocula ἢ desiderari videtur post ὑψηλότερον. Steph.

ἢ πέντε—ἔργον] Particula ἢ, quæ a libris editis abest, in Lexic. Bas. ubi hic locus citatur, jam extat; eamque Steph. quoque interponendam esse monuit. Cf. Ciceronis locus supra prolatus.—λίθινα ἐπιστήματα, i. e. μνήματα s. μνημεῖα, vid. supra adnotata. Ast.

ὅσα] De ὅσα, cum infinitivo δέχεσθαι, vid. L. Bos. Ellips. Græc. Ling. p. 607-614. Schäf. et Matthiæ Gr. Gr. p. 662. Verba ita cohærent: τὰ ἐγκώμια βίου τοῦ τετελευτηκότος. Verbis τεττάρων ἡρωϊκῶν στίχων significatur τὸ ἐλεγεῖον s. ἐπιτάφιον ποίημα (v. Hesych.) etiam elogium dictum, ut in Calic. 411. In prægressis Schol. Ruhnk. χοῦν pro χωννύναι exhibet, idque verbo χωννύναι explicat. Haud dubie χωννύναι interpretatio est verbi χοῦν. Ast.

τόν τε ἐκτεθνεῶτα] Neque hæc verba τόν τε ἐκτεθνεῶτα καὶ, neque alia horum loco agnoscit in sua interpretatione Ficinus: ita enim vertit hunc locum, *Elationes autem non breviori vel longiori tempore intus fiant, quam vere mortuus significari cognoscique possit.* Hic enim exponuntur ista duntaxat, τοῦ δηλοῦντος τὸν ὄντως τεθνηκότα. Quid vero quod pro Græca voce προθέσεις Latina *elationes* utitur? an idem vox προθέσεις

νηκότα, εἴη δ' ἂν σχεδὸν ὡς τἀνθρώπινα μέτρον ἔχουσα τριταία πρὸς τὸ μνῆμα ἐκφορά· πείθεσθαι δ' ἐστὶ τῷ νομοθέτῃ χρεὼν τά τε ἄλλα καὶ λέγοντι ψυχὴν σώματος εἶναι τὸ πᾶν διαφέρουσαν, ἐν αὐτῷ τε τῷ βίῳ τὸ παρεχόμενον ἡμῶν ἕκαστον τοῦτ' εἶναι μηδὲν ἀλλ' ἢ τὴν ψυχήν, τὸ δὲ σῶμα ἰνδαλλόμενον ἡμῶν ἑκάστοις ἕπεσθαι, καὶ τελευτησάντων λέγεσθαι καλῶς[d] εἴδωλα εἶναι τὰ τῶν νεκρῶν σώ-

quod vox *ἐκφοραὶ*, valere potest? Imo vero *προθέσεις*, quatenus *ἔνδον* illis adjungitur, contrariæ sunt *ταῖς ἐκφοραῖς*. Quæ ergo dicenda est vocis illius *προθέσεις* esse significatio? Ego quidem certe de cadavere intelligendum puto quod domi per aliquod tempus servabatur, antequam funus efferretur: per quod tempus in propatulo ponebatur: simulque cognoscebatur an is vere mortuus esset, an contra esset tantum *ἐκτεθνεώς*: id est *intermortuus*: ita nimirum accipiendo hoc vocabulum ut accepit Suetonius de Nerone loquens. An tamen *ἐκτεθνεῶτα* scripserit Plato dubium esse potest: sed quin vocabulo usus sit quo res hæc declararetur, sive illud sive aliud sit, minime dubitandum esse puto. Scio enim hodieque multis in locis solenne esse cadavera certo temporis spatio domi hac ipsa de causa servare: atque ad ea exempla quæ legi vel audivi eorum qui quum pro mortuis haberentur, et vel sepelirentur vel sepulti jam essent, intermortui tantum fuisse comperti sunt, addo quæ ipsemet scripsit quum de Patroclo loqueretur, p. 944. *εἰ κομισθεὶς ἐπὶ σκηνὴν ἄνευ ὅπλων Πάτροκλος, ἔμπνους ἐγένεθ', οἷον δὴ μυρίοις συνέπεσε*: hæc, inquam, addo, utpote longe aliter quam Ficinus interpretans. Ita enim ille, *si absque armis semimortuus ad tentoria Patroclus fuisset delatus: quod pluribus accidit*: quasi *ἔμπνους* significaret *semimortuus*, et quasi dici posset *εἰ ἐγένετο κομισθεὶς ἔμπνους*, pro *εἰ ἐκομίσθη ἔμπνους*: in quarum rerum utraque fallitur. Ego igitur ita esse interpretandum dico, *si Patroclus, postquam in tentorium absque armis portatus fuit, spirare cœpisset* (vel *spiritum ducere*) *sicut sexcentis accidit*. Intelligit enim quamplurimis accidisse (dicens *μυρίοις*, quod proprie sonat *infinitis*) ut quum diu existimati fuissent prorsus exanimes esse, tandem spiritum, ut antea, ducere inciperent. Cur enim de illo quem Homerus dicit fuisse exportatum mortuum, dixisset Plato, *si exportatus fuisset semimortuus*, quum ejus quod dicit non alium quam Homerum autorem habeat? Finge tamen ex Græcis verbis erui posse illud quod habet Ficini interpretatio, *si absque armis semimortuus ad tentoria Patroclus fuisset delatus*: illud, inquam, tale profecto non est ut Plato de eo tanquam de re mira, sed quæ tamen multis exemplis non careat, loquuturus fuerit. Steph.

τόν τε ἐκτεθνεῶτα] Eum, qui mortui speciem habet, *intermortuum*, cui opponitur *ὁ ὄντως τεθνηκώς*; *ἐκθνήσκειν* est enim, quod recentiores medici dicunt, *in animi deliquium incidere*; vid. Wyttenbach. ad Plutarch. de S. N. V. p. 94. Sine causa Casaubon. ad Persium p. 307. ed. Par. *οὐ τεθνεῶτα* scribi jubebat; ceterum bene hunc locum ita reddidit: 'quod ad mortuorum collocationes, primum illud statuendum est; ne longiore temporis spatio intus fiat, quam quo declaretur, verene sit aliquis mortuus annon. Legitimum igitur spatium, ut fere sunt res humanæ, fuerit, si tertio die ad monumentum mortuus efferatur.' Post *πρότερον* exspectabas *δεύτερον* vel *ἔπειτα*; sed simplex *δὲ* sequitur, ut post *πρῶτον* l. iii. 11. p. 692. D. xi. 12. p. 933. C. Mox Cod. Voss. *δὲ χρὴ* pro *δ' ἐστί*. Ast.

ὡς τἀνθρώπινα] Verba hæc utrinque sunt interpungenda: quæ autem post *ἔχουσα* est hypostigme, tollenda. Steph.

ἐν αὐτῷ τε τῷ βίῳ] Particula *τε*, absolute posita, soli orationis cohærentiæ servit, ut x. 15. p. 909. E. *ἔθος τε γυναιξί τε δὴ διαφερόντως πάσαις καὶ τοῖς ἀσθενοῦσι* cet. xii. 2. p. 943. D. *ὀφλοῦσί τε τιμωρίαι ἐπέστωσαν*. c. 14. p. 960. B. Verba, quæ sequuntur, Ficin. perspicue ita reddidit: *nec aliud præter ipsam esse, quod in hac vita facit, ut quilibet nostrum hoc ipsum sit, quod sumus*. Ast.

τελευτησάντων] Ne putet quispiam *τελευτησάντων* pertinere ad *σώματα*, sicut eo pertinet alter genitivus *νεκρῶν* (quod illi mirum non immerito videretur) debui post *τελευτησάντων* interpun-

ματα, τὸν δὲ ὄντα ἡμῶν ἕκαστον ὄντως ἀθάνατον εἶναι, ψυχὴν ἐπονομαζόμενον, παρὰ θεοὺς ἄλλους ἀπιέναι δώσοντα[e] λόγον, καθά περ ὁ νόμος ὁ πάτριος λέγει, τῷ μὲν[f]
III. iii. 814. ἀγαθῷ θαῤῥαλέον, τῷ δὲ κακῷ μάλα φοβερόν, βοήθειάν τε αὐτῷ μή τινα μεγάλην εἶναι τετελευτηκότι. ζῶντι γὰρ ἔδει βοηθεῖν πάντας τοὺς προσήκοντας, ὅπως ὅτι δικαιότατος ὢν καὶ ὁσιώτατος[g] ἔζη τε ζῶν καὶ τελευτήσας ἀτιμώρητος ἂν κακῶν ἁμαρτημάτων ἐγίγνετο τὸν μετὰ[h] τὸν ἐνθάδε βίον. ἐκ δὴ τούτων οὕτως ἐχόντων οὐδέποτε οἰκοφθορεῖν χρή, διαφερόντως[i] νομίζοντα τὸν αὑτοῦ τοῦτον εἶναι τὸν

θαι ϛ.—[e] δώσαντα υ.—[f] μὲν γὰρ υ et γρ Ω.—[g] ὢν καὶ ὁσιώτατος om υ.—[h] τὸν μετὰ λ ΑΩf : τῶν μετὰ *ϛ.—[i] διαφερόντως ΞΩrfτ : διαφέροντα *ϛ.—[k] ἐμπιπράντα Α, ἐμπι-

gere: licet ne hic quidem factum id fuerit in præced. edit. hæc enim, καὶ τελευτησάντων, respondent illis, ἐν αὐτῷ τε τῷ βίῳ. Steph.

ἀθάνατον] Interpunximus, ut εἶναι cum ἐπονομαζόμενον cohæreat, sicuti verbis appellandi apponi solet, vid. ad iv. 12. Verba ita cohærent: τὸν δὲ ἕκαστον ἡμῶν ὄντως ὄντα (quatenus vere is est, qui est) ἀθάνατον ἀπιέναι παρὰ θεοὺς ἄλλους. Quodsi εἶναι cum ἀθάνατον conjunxeris, ante παρὰ θεοὺς interponas καὶ necesse erit. Illud καὶ Ficin. in libris suis videtur invenisse; vertit enim: ac revera unumquemque nostrum animam ipsam immortalem esse, eamque ad Deos alios proficisci. παρὰ θεοὺς ἄλλους, sc. apud inferos. Sic Phædon. c. 8. εἰ μὲν μὴ ᾤμην ἥξειν πρῶτον μὲν παρὰ θεοὺς ἄλλους σοφούς τε καὶ ἀγαθούς, ἔπειτα καὶ παρ' ἀνθρώπους τετελευτηκότας ἀμείνους τῶν ἐνθάδε, ἠδίκουν ἂν οὐκ ἀγανακτῶν τῷ θανάτῳ. Ceterum ipse homo, qui animus dicitur esse, et corpus, animi simulacrum, inter se opponuntur, in quo Homero poetæ philosophus contradicit; Homero enim ψυχὴ est εἴδωλον, corpus vero ipse homo, ut Iliad. i. 4. Cf. Odyss. xi. passim. Similiter in Phædon. c. 64. Socrates Critonem monet, ne dicat, se Σωκράτη, sed σῶμα θάπτειν. Et in Alcibiad. i. p. 178. ed. nostr. Socrates demonstrat, hominem esse solum animum. Hinc Cicero in Somn. Scipionis: 'nec enim tu is es, quem forma ista declarat, mens cujusque is est quisque, non ea figura, quæ digito demonstrari potest.' Ad quem locum vid. Macrob. in Somn. Scip. ii. 12. p. 165. Bip. Cf. Gatacker. ad M. Antonin. vii. 14. x. 38. et Wyttenbach. ad Select. Hist. Græc. p. 455. Ast.

εἶναι—ἀπιέναι] Aliquid hic deesse dicendum est, quo duo ista infinitivi modi verba jungantur. Poterunt autem jungi, legendo, καὶ παρὰ θεοὺς ἄλλους ἀπιέναι, vel παρὰ δὲ θεοὺς etc. aut etiam, ὂν παρὰ θεοὺς etc. quæ omissio articuli ὂν non minus quam alia ulla verisimilis hic fuerit, ob vocem ἐπονομαζόμενον proxime præcedentem, quæ iisdem literis finitur: talis enim absorptionis (ut ita dicam) exempla multa extant, ut antea quoque admonui. In versu autem qui hunc proxime præcedit videndum annon potius ὄντως ad participium ὄντα pertineat, quam ad infinitivum εἶναι, vel ad ἀθάνατον: quod si ita sit, fuerit post ὄντως ponenda hypostigme. Steph.

ἀτιμώρητος] Vulgo huic voci ἂν subjectum legitur, quod locum habere nequit. ἀτιμώρητος κακῶν ἁμαρτημάτων est ἄνευ τιμωρίας κακῶν ἁμαρτημάτων. Mox τὸν—βίον pro τῶν—βίον scripsimus, Stephano jam sic emendante; est: ἐν τῷ μετὰ τὸν ἐνθάδε βίῳ, quod opponitur prægresso ἔζη ζῶν. Mirari debemus, Ruhnkenium, qui hunc locum excitavit ad Tim. p. 54. nihil vitii suspicatum esse, quum et sensus et ratio grammatica vitiosum eum esse clament. Ast.

τῶν μετὰ] Vide annon scribendum sit τὸν μετὰ etc. quam lectionem sequitur et Fic. Steph.

διαφερόντα] In Ald. exempl. et aliis ipsum sequutus scriptum est διαφερόντα:

τῶν σαρκῶν ὄγκον θαπτόμενον, ἀλλ' ἐκεῖνον τὸν υἱὸν ἢ ἀδελφόν, ἢ ὅν τινά τις μάλισθ' ἡγεῖται ποθῶν θάπτειν, οἴχεσθαι περαίνοντα καὶ ἐμπιπλάντα[k] τὴν αὑτοῦ μοῖραν,· τὸ δὲ παρὸν δεῖν εὖ ποιεῖν, τὰ μέτρια ἀναλίσκοντα ὡς εἰς ἄψυχον χθονίων βωμόν· τὸ δὲ μέτριον νομοθέτης ἂν μαντεύσαιτο οὐκ ἀσχημονέστατα. ἔστω δὴ νόμος οὗτος· τῷ μὲν δὴ[l] τοῦ μεγίστου τιμήματος εἰς τὴν πᾶσαν ταφὴν ἀναλισκόμενα μὴ πλέον πέντε μνῶν, τῷ δὲ τοῦ δευτέρου τρεῖς μναῖ, καὶ δύο τῷ τοῦ[m] τρίτου, μνᾶ δὲ τῷ τοῦ τετάρτου μέτρον ἂν ἔχοι[n] τῶν ἀναλωμάτων. νομοφύλαξι δὲ πολλά τε ἄλλα ἀνάγκη πράττειν καὶ πολλῶν ἐπιμελεῖσθαι, τούτων δ' οὐχ ἥκιστα, ὅπως ἂν παίδων τε καὶ ἀνδρῶν καὶ πάσης ἡλικίας ἐπιμελούμενοι ζῶσι· καὶ δὴ καὶ πρὸς τὸ τέλος ἁπάντων νομοφύλαξ εἷς γέ τις ἐπιστατεῖ,[o] ὃν ἂν III. iii. 815.
οἱ τοῦ τετελευτηκότος ἐπίσκοπον οἰκεῖοι παραλάβωσιν, ᾧ

λ
πράντα υ, ἐμπιμπράντα Ω.—[l] δὴ punctis notat Ω.—[m] τοῦ om f.—[n] ἔχῃ s.—[o] ἐπι-

quod ambiguum est inter *διαφέροντα* et *διαφερόντως*: sed *διαφέροντα* locum hic nullum habere videtur: at *διαφερόντως* posse admitti. Steph. qui sic in Not. ' Quilibet, ut opinor, fatebitur veram lectionem esse *διαφερόντως*: sed hoc addo, posse etiam fortasse legi *τῶν αὑτοῦ*, et quidem aptius: illud quidem certe adverbium *διαφερόντως* æque cum utraque lectione conveniet: quod cum *οἰκοφθορεῖν* jungendum non putavi, quoniam non solum non oportet *οἰκοφθορεῖν διαφερόντως*, sed ne ullo quidem modo. Ficini autem interpretatio neutro in loco adverbium istud agnoscit, quod sane Platoni est familiare.'

διαφερόντως—τῶν αὑτοῦ] *διαφερόντως* pro *διαφέροντα* (Ald. Bas. 1. et 2. *διαφερόντα*) Cod. Voss. suppeditavit, idemque Stephanus legendum esse conjecerat; *τῶν* vero pro *τὸν* Stephanus correxit; utrumque probavit Wyttenbach. ad Phædon. p. 325. ita hunc locum vertens: *Quæ quum ita se habeant, neminem oportet sepultura sumtuosa rem suam familiarem affligere, putantem magnopere unum suorum esse hoc sepeliendum carnium pondus.* De sententia, vid. Phædon. c. 64. et supra notata. Ast.

ἐμπιπλάντα τὴν αὑτοῦ μοῖραν] Simile est *fata implere* apud Liv. i. 7. Epinom. 13. p. 992. D. *ὅτε θανάτῳ τις τῶν τοιούτων τὴν αὑτοῦ μοῖραν ἀναπλήσει.* Ast.

τὸ δὲ παρὸν εὖ ποιεῖν] S. *τιθέναι*, *rem præsentem* s. id quod oblatum est, *bene ponere* (quod proprie est *calculum bene ponere*); proverbialiter dicitur, qui eo, quod ipsi offertur, bene utitur et in rem suam convertit, et omnino qui in eo, in quo versatur, rerum statu prudenter agit, igitur qui sapit. Gorg. 499. C. *ἀνάγκη μοι κατὰ τὸν παλαιὸν λόγον τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν.* Vid. Hesych. v. *τὸ παρόν*. Suidas t. iii. p. 487. Gatacker. ad M. Antonin. vi. p. 171. B. Hemsterhus. ad Lucian. Necyom. §. 21. t. iii. p. 365. Bip. Valcken. ad Eurip. Hippolyt. p. 241. Wesseling. ad Diodor. Sic. xx. 24. t. ii. p. 432. Ast.

ἂν ἔχοι] Sic Cod. Voss. pro *ἔχῃ* vitioso. De locutione *μέτρον ἔχειν* vid. ad iii. 14.—*εἷς γέ τις*, Latinorum *unus aliquis*, vid. ad i. 8. In seqq. Ficin. ita vertit, ac si legerit *τῷ δὲ πολιτικὸν νόμον νομοθετοῦντι* pro *τ. δ. πολιτικῷ νόμῳ νομ.*: *rerum autem civilium legislatori concedantur ista.* Quod quidem vulgatæ scripturæ præstare, quilibet intelliget. Ast.

καλόν τ' ἔστω καλῶς καὶ μετρίως τὰ περὶ τὸν τετελευτηκότα γιγνόμενα καὶ μὴ καλῶς αἰσχρόν. πρόθεσις δὲ καὶ τἄλλα ἔστω μὲν κατὰ τὸν περὶ τὰ τοιαῦτα νόμον γιγνό-
II. 960. μενα, τῷ δὲ πολιτικῷ νόμῳ[p] νομοθετοῦντι παραχωρεῖν χρὴ τὰ τοιάδε· δακρύειν μὲν τὸν τετελευτηκότα ἐπιτάττειν ἢ μὴ ἄμορφον, θρηνεῖν δὲ καὶ ἔξω τῆς οἰκίας φωνὴν ἐξαγγέλλειν[q] ἀπαγορεύειν, καὶ τὸν νεκρὸν εἰς τὸ φανερὸν προάγειν[r] τῶν ὁδῶν κωλύειν, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς πορευόμενον φθέγγεσθαι, καὶ πρὸ ἡμέρας ἔξω τῆς πόλεως εἶναι. ταῦτα δὴ κείσθω τε οὕτω περὶ τὰ τοιαῦτα νόμιμα, καὶ ὁ μὲν πειθόμενος ἔστω ζημίας ἐκτός, ὁ δὲ ἀπειθῶν ἑνὶ τῶν νομοφυλάκων ὑπὸ πάντων ζημιούσθω τῇ δοξάσῃ πᾶσι[s] κοινῇ ζημίᾳ. ὅσαι δ' ἄλλαι γίγνονται περὶ τελευτήσαντας[t] ταφαὶ εἴτε καὶ ἄταφοι πράξεις, περὶ πατροφόνων καὶ ἱεροσύλων καὶ τῶν τοιούτων πάντων, εἰρημέναι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν κεῖνται διὰ νόμων,[u] ὥστε σχεδὸν ἡ νομοθεσία τέλος ἂν ἡμῖν ἔχοι. τῶν πάντων δ' ἑκάστοτε τέλος οὐ τὸ δρᾶσαί τι σχεδὸν οὐδὲ τὸ κτήσασθαι κατοικίσαι[v] τ' ἐστίν, ἀλλὰ τῷ γεννηθέντι σωτηρίας
Fn. iii. 816. ἐξευρόντα τελέως ἀεὶ τότ' ἤδη νομίζειν πᾶν ὅσον ἔδει[x] πραχθῆναι πεπρᾶχθαι, πρότερον δ' ἀτελὲς εἶναι τὸ ὅλον.

εἶ
στατῆι Ω, ἐπιστάτηι A.—[p] νόμῳ om A et pr Ω.—[q] ἐξαγγέλλειν εἰ ἀπαγορεύειν r.—[r] προάγειν AΩsft: προσάγειν *s.—[s] πάσηι A et pr Ω.—[t] τελευτήσαντος Ξ.—
ν μ
[u] λόγων r.—[v] κατοικίσαι A et pr Ω: κατοικῆσαι *s.—[x] δεῖ A et pr Ω.—[y] τί r.—

δακρύειν] Laudat Stob. Serm. cxxi. p. 613. ubi προάγειν scriptum extat, ut in Cod. Voss. pro eo, quod libri editi habent, προσάγειν. Etiam Steph. προάγειν conjecit. Ficin. *cadaver—manifeste per vias urbis frequentiores efferre*. Ceterum ad ἀπαγορεύειν e prægresso ἄμορφον petendum est πρέπον ἐστὶ vel tale quid. φθέγγεσθαι, *vociferari*, trahi quoque oportet ad ἔξω τῆς πόλεως εἶναι: *ante diem extra urbem versari* vociferandi et ejulandi causa. Ficin. brevius vertit: *aut ante diem extra urbem se afflictare*. Ast.

ἄταφοι πράξεις] Cohæret cum verbis περὶ πατροφόνων cet. In prægressis Ficin. videtur legisse ὅσα δὲ ἄλλα γίγνεται περὶ τελευτησάντων ταφὰς, certe ita vertit, ac si hoc in libris suis invenerit: *Cetera, quæ vel ad mortuorum monumenta vel ad eos, qui propter parricidium sacrilegiumque sepultura indigni sunt, pertinent*. Ast.

κατοικῆσαι] Non κατοικῆσαι sed κατοικίσαι locum habere hic videtur: statim post autem aptius esse γεννηθέντι. Steph.

τῷ γεννηθέντι] Sic Steph. pro τῷ γεννηθέντι scribendum esse observavit. Utrumque Cornar. exhibuit, quem Steph. videtur ante oculos habuisse; vertit enim: *omnium vero finis fere non est facere aliquid neque acquirere neque constituere, sed ubi ubi quis ei, quod factum est, conservationem semper perfecte excogitavit*. Ast.

ΚΛ. Καλῶς, ὦ ξένε, λέγεις· πρὸς ὅ τι δὲ τὸ νῦν αὖ ῥηθὲν εἴρηται, φράζ' ἔτι σαφέστερον.

§. 10. ΑΘ. Ὦ Κλεινία, πολλὰ τῶν ἔμπροσθεν καλῶς ὕμνηται,[z] σχεδὸν δὲ οὐχ ἥκιστα τὰ τῶν μοιρῶν προσρήματα.

ΚΛ. Ποῖα δή;

ΑΘ. Τὸ Λάχεσιν μὲν τὴν πρώτην εἶναι, Κλωθὼ δὲ τὴν δευτέραν, τὴν Ἄτροπον δὲ τρίτην,[a] σώτειραν τῶν λεχθέντων,[b] ἀπεικασμένα τῇ τῶν κλωσθέντων τῷ πυρί, τὴν ἀμε-

[z] ὕμνηται ΑΩrf et γρ r: εἴρηται *s.—[a] δὴ τρίτην ΑΩvfr.—[b] an ληχθέντων?—

§. 10. ὕμνηται] Sic Cod. Voss. pro eo, quod libri habent reliqui, εἴρηται, quod vel interpretatio est vel e prægressis irrepsit. Etiam Ficin. vertit: *Multa, o Clinia, priscorum præclare dicta laudantur.* Sic enim illa quoque vi. 20. p. 778. D. καλῶς μὲν καὶ ὁ ποιητικὸς ὑπὲρ αὐτῶν λόγος ὑμνεῖται vertit: *probe enim poeticum illud laudatur.* Similiter ii. 1. p. 653. D. πότερον ἀληθὴς ἡμῖν κατὰ φύσιν ὁ λόγος ὑμνεῖται ταυνῦν. Ast.

Λάχεσιν] Stob. Eclog. Phys. t. i. p. 180. ed. Heer. Μοίρας δὲ καλεῖσθαι ἀπὸ τοῦ κατ' αὐτὰς διαμερισμοῦ, Κλωθὼ καὶ Λάχεσιν καὶ Ἄτροπον· Λάχεσιν μὲν, ὅτι, οἷα κλήρῳ λελόγχασιν ἕκαστοι, κατὰ τὸ δίκαιον ἀπονέμεται· Ἄτροπον δὲ, ὅτι ἀμετάθετος καὶ ἀμετάβλητός ἐστιν ὁ καθ' ἕκαστα διορισμὸς ἐξ ἀϊδίων χρόνων· Κλωθὼ δὲ, ὅτι ἡ κατὰ τὴν εἱμαρμένην διανέμησις καὶ τὰ γεννώμενα τοῖς κλωθομένοις ὁμοίως διεξάγεται, κατὰ τὴν ἐτυμολογικὴν ἐξήγησιν, τῶν ὀνομάτων ἅμα καὶ τῶν πραγμάτων συμπαριστaμένων (οὐκ?) ἀχρήστως. Cf. Aristot. de Mund. c. 7. v. i. p. 475. G. (apud Stob. Eclog. Phys. t. i. p. 190.) et Diogenian. apud Euseb. Præp. Ev. vi. 8. p. 263. C. D. Ast.

τρίτην] Int. Μοῖραν εἶναι, scilicet σώτειραν τῶν λεχθέντων; vox σώτειραν vero refertur ad τρίτην (τὸ τρίτον enim τῷ σωτῆρι, vid. ad Polit. ix. 9. p. 583. B.) et simul ad nomen Ἄτροπος (i. e. ἀμετάθετος et ἀμετάβλητος, ut in Stob. l. l. explicatur); λεχθέντων autem appositum est propter frequens illud ὁ μῦθος s. ὁ λόγος ἐσώθη (*obtinuit*), de quo vid. nostra ad Sympos. p. 255. Quanquam malim τῶν λαχόντων (*quæ sorte obtigerunt*), quod ad nomen Λάχεσις spectaret. Sequentia vitii manifesta sunt. Cornar. legi jubebat φύσει pro τῷ πυρὶ, quod et a vulgatæ scripturæ vestigiis longius recedit et per se haùd satis aptum est. Sensus mihi videtur πιλώσει s. πιλήσει vel simile quid poscere; tunc ἀπεργαζομένῃ legerem. Mox ad ἃ δὴ int. ὀνόματα s. προσρήματα, nisi malis ἣν legere, ut referatur ad Ἄτροπον, ad quam præcipue spectant verba σωτηρίαν τοῖς σώμασι et σωτηρίαν τῶν νόμων (cf. Epinom. c. 6. p. 982. C. καὶ οὐδὲ ἀδάμας ἄν αὐτοῦ κρεῖττον οὐδὲ ἀμεταστροφώτερον ἄν ποτε γένοιτο, ἀλλ' ὄντως τρεῖς Μοῖραι κατέχουσαι φυλάττουσι τέλεον εἶναι τὸ βελτίστῃ βουλῇ βεβουλευμένον ἑκάστοις θεῶν). Medicinam igitur exspectat hic locus a libris Mss.; nam major ejus depravatio est, quam ut sola conjectura tuto sanari possit. Nec Ficin. præsidii quidquam præbet vertens: *Atropos tertia, quæ salutem prædictis affert. Hæc ad ignem contortis, quia vim inconvertibilem continent, comparata sunt. Quæ quidem in civitate—oportet—salutem afferre.* Mox Ald. et Bas. 1. πᾶν χρή. Ast.

τῇ τῶν] Articulus τῇ aliquid nos jubet expectare, quod nusquam comparet. Neque vero substantivum aliquod illi articulo adjectum sanare hunc locum posset: sed majorem quandam ei subesse depravationem fateamur necesse est: quum alioqui dativus τῷ πυρὶ ab eo alienus videri possit. Fic. tamen hunc agnovit, sed suspectum et ipse habens, ut opinor, nec sibi in hac interpretatione satisfaciens, *Atropos tertia, quæ salutem prædictis affert. Hæc ad ignem contortis, quia vim inconvertibilem continent, comparata sunt.* Steph.

τάστροφον ἀπεργαζομένων[c] δύναμιν· ἃ δὴ καὶ πόλει καὶ πολιτείᾳ δεῖ μὴ μόνον ὑγίειαν καὶ σωτηρίαν τοῖς σώμασι παρασκευάζειν, ἀλλὰ καὶ εὐνομίαν ἐν ταῖς ψυχαῖς, μᾶλλον δὲ σωτηρίαν τῶν νόμων. ἡμῖν δ' ἔτι μοι φαίνεσθαι δοκεῖ τοῦτ' ἐλλεῖπον τοῖς νόμοις εἶναι, πῶς χρὴ τὴν ἀμετάστροφον αὐτοῖς ἐγγίγνεσθαι κατὰ φύσιν δύναμιν.

ΚΛ. Οὐ σμικρὸν λέγεις, εἴ πέρ ἐστι καὶ[d] δυνατὸν εὑρεῖν ὅπῃ[e] γίγνοιτ' ἂν παντὶ κτήματι τὸ[f] τοιοῦτον.

ΑΘ. Ἀλλ' ἔστι μὴν δυνατόν, ὥς γέ μοι τὰ νῦν παντάπασι καταφαίνεται.

ΚΛ. Μὴ τοίνυν ἀφιστώμεθα μηδενὶ τρόπῳ, πρὶν ἂν
III. iii. 317. τοῦτ' αὐτὸ ἐκποριζώμεθα τοῖς εἰρημένοις νόμοις· γελοῖον γάρ τό γε μάτην πονήσαντα ὁτιοῦν εἰς μηδὲν βέβαιον καταβαλεῖν.

ΜΕ. Ὀρθῶς παρακελεύει,[g] καὶ ἐμὲ τοιοῦτον εὑρήσεις ἄλλον.

ΚΛ. Καλῶς δὴ λέγεις. τίς οὖν δή, φῄς, σωτηρία γίγνοιτ' ἂν καὶ τίνα τρόπον πολιτείᾳ τε καὶ τοῖς νόμοις ἡμῖν;

II. 961. ΑΘ. Ἆρ' οὐκ εἴπομεν ὅτι δεῖ σύλλογον ἡμῖν ἐν τῇ πόλει γίγνεσθαι τοιόνδε τινά; δέκα μὲν τῶν νομοφυλάκων τοὺς πρεσβυτάτους ἀεί, τοὺς δὲ τἀριστεῖα εἰληφότας ἅπαντας δεῖν εἰς ταὐτὸ συλλέγεσθαι τούτοις· ἔτι δὲ τοὺς ἐκδη-

καὶ
[c] ἀπεργαζομένω Ξ.—[d] μὴ ΑΩ, καὶ μὴ Ξγ, μὴ υ.—[e] ὅποι Ξ.—[f] τὸ om pr ΑΩ.—

οὐ σμικρὸν] Int. τὶ, ut ii. 1. Μέγα λέγεις, ubi v. adnotata. Mox Cod. Voss. μὴ δυνατόν.—καταβαλεῖν, i. e. καταβαλέσθαι, *fundamentum jacere* s. condere, vid. Wyttenbach. in Julian. Orat. Bibl. Crit. v. iii. p. ii. p. 46. Ast.

ἔτι δὲ] Male εἴτι δὲ pro ἔτι δὲ, in præc. edit. male etiam post ζήτησιν in illis interpungitur: quum non aliter intelligendum sit τοὺς ἐκδημήσαντας ἐπὶ ζήτησιν εἴτι που γίγνοιτο, quam si dictum esset, τοὺς ἐκδημήσαντας ἐπὶ τὸ ζητεῖν. Sed suspecta mihi relinquitur vocula ἐν post γίγνοιτο: ac vereor ne præpositio ἐν a Platone scripta fuerit cum his dativis, ταῖς ἄλλαις πόλεσι, vel aliis hujusmodi. Alioqui si suspicione liberanda esse videatur illa vocula, eum usum habere existimanda erit quem haberet si dixisset, εἰ ἔν τι που γίγνοιτο etc. Steph.

ἔτι δὲ] Ald. Lov. Bas. 1. et 2. εἴτι δὲ, vitiose. Ficin. *præterea et illi.* Mox pro ἐν, quod sensum non habet, scripsimus ἄν. Deinde pro δόξαι exspectabam εἰ δόξειεν (σωθέντες, int. οἱ ἐκδημήσαντες ἐπὶ ζήτησιν); prægressæ enim orationi obliquæ ἔτι δὲ τοὺς ἐκδημήσαντας (δεῖν ξυλλέγεσθαι εἰς ταὐτὸ) hæc subjungi existimanda essent. Sed, ni fallor, in particula καὶ mendum latet; sensus enim postulat ὥστε, quo prægressa εἴ τι—καίριον γένοιτο ἂν ἀκοῦσαι (int. αὐτῶν) explicentur. Καὶ cum ὡς et ὥστε sexcenties permutari constat.—In seqq. malim τριακοντούτην pro τριακονταετῆ; vid. ad xi. 1. Ast.

μήσαντας ἐπὶ ζήτησιν εἴ τί που πρὸς τὴν νομοφυλακίαν γίγνοιτο ἐν καίριον[h] ἀκοῦσαι, καὶ σωθέντας οἴκαδε δόξαι τούτοις αὐτοῖς διαβασανισθέντας, τοῦ ξυλλόγου ἀξιοκοινωνήτους εἶναι· πρὸς τούτοις δὲ ἕνα ἕκαστον δεῖν προσλαμβάνειν τῶν νέων, μὴ ἔλαττον ἢ τριακονταέτη[i] γεγονότα, πρῶτον δὲ αὐτὸν κρίναντα[k] ἐπάξιον εἶναι φύσει καὶ τροφῇ τὸν νέον οὕτως εἰς τοὺς ἄλλους εἰσφέρειν, καὶ ἐὰν μὲν δόξῃ καὶ τοῖς ἄλλοις, προσλαμβάνειν, εἰ δὲ μή, ἀπόρρητον εἶναι τὴν γεγονυῖαν κρίσιν τοῖς τε ἄλλοις δὴ καὶ μάλιστ' αὐτῷ τῷ ἀποκριθέντι· δεῖν δὲ ὄρθριον[l] εἶναι τὸν σύλλογον, ἡνίκ' ἂν τῶν ἄλλων πράξεων ἰδίων τε καὶ κοινῶν καὶ μάλιστ' ᾖ[m] III. iii. 318.
τις σχολὴ παντί.[n] τοιοῦτόν τί που λεχθὲν ἡμῖν ἦν[o] ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις;

ΚΛ. Ἦν γὰρ οὖν.

ΑΘ. Τούτου δὴ πέρι τοῦ συλλόγου πάλιν ἀναλαβὼν λέγοιμ' ἂν τὸ τοιόνδε. φημί, εἴ τις τοῦτον βάλοιτο[p] οἷον ἄγκυραν πάσης τῆς πόλεως, πάντα ἔχουσαν τὰ πρόσφορα ἑαυτῇ σώζειν ἂν ξύμπαντα ἃ βουλόμεθα.

ΚΛ. Πῶς δή;

ΑΘ. Τὸ μετὰ τοῦτο ἡμέτερος ἂν καιρὸς γίγνοιτο ὀρθῶς φράζοντας μηδὲν ἀπολείπειν προθυμίας.

ΚΛ. Καὶ μάλα καλῶς εἶπες, ποίει θ' ὥς περ καὶ διανοεῖ.[q]

ΑΘ. Χρὴ τοίνυν, ὦ Κλεινία, παντὸς πέρι νοῆσαι σωτῆρα τὸν εἰκότα ἐν ἑκάστοις τῶν ἔργων, ὡς ἐν ζώῳ ψυχὴ καὶ κεφαλὴ τό γε[r] μέγιστον πεφύκατον.

g παρακελεύει (η) r.—h ἐγκαίριον γρ Ω.—i τριακοντετη pr ΑΩ, τριάκοντα ἔτη r.—k κλίναντα Ξ.—l ὄρθιον r.—m εἴ γρ Ω.—n πάντῃς γρ Ω.—o ἦν om A et pr Ω.—

αὐτὸν κρίναντα] Int. ἕνα ἕκαστον δεῖν προσλαμβάνειν, si ipse judicaverit s. cognoverit, juvenem dignum esse, qui—recipiatur. Verba autem, quæ sequuntur, *καὶ ἐὰν μὲν δόξῃ καὶ τοῖς ἄλλοις, προσλαμβάνειν*, ita posita sunt, ac si præcesserit: πρῶτον δὲ αὐτὸν κρίνειν δεῖν.—ἀπόῤῥητον, celandam. Mox καὶ μάλιστα refertur ad κοινῶν: earumque inprimis. Ast.

οἷον ἄγκυραν] Tropice ἄγκυρα, ut Latinorum *ancora*, dicitur id, cui innitimur vel quo fulcimus aliquid. Vid. Wyttenbach. ad Plutarch. de S. N. V. p. 104. Ast.

ἡμέτερος καιρὸς] H. e. ἡμῖν ξυμφέρει, *nobis convenit* s. competit. Et ad ἡμῖν illud, in ἡμέτερος latens, spectat participium φράζοντας, sicuti accusativus participii dativum solet excipere, vid. ad iii. 5. E καιρὸς pendet μηδὲν ἀπολείπειν προθυμίας. Ast.

ΚΛ. Πῶς αὖ φῄς;

ΑΘ. Ἡ τούτοιν ἀρετὴ δή που παντὶ παρέχει ζώῳ σωτηρίαν.

ΚΛ. Πῶς;

ΑΘ. Ψυχῇ μὲν πρὸς τοῖς[s] ἄλλοις νοῦς ἐγγιγνόμενος, κεφαλῇ δ' αὖ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὄψις καὶ ἀκοή. ξυλλήβδην δὲ νοῦς μετὰ τῶν καλλίστων αἰσθήσεων κραθεὶς γενόμενός τε εἰς ἓν σωτηρία ἑκάστων δικαιότατ' ἂν εἴη καλουμένη.

III. iii. 319. ΚΛ. Ἔοικε γοῦν.

ΑΘ. Ἔοικε γάρ. ἀλλ' ὁ περὶ τί νοῦς μετ' αἰσθήσεων[t] κραθεὶς σωτηρία πλοίων[u] ἔν γε χειμῶσι καὶ ἐν εὐδίαις γίγνοιτ' ἄν; ἆρ' οὐκ ἐν νηῒ κυβερνήτης ἅμα καὶ ναῦται τὰς αἰσθήσεις τῷ κυβερνητικῷ νῷ συγκερασάμενοι σώζουσιν αὑτούς τε καὶ τὰ περὶ τὴν ναῦν;

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Οὐδὲν δὴ πολλῶν δεῖ τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα παραδειγμάτων, ἀλλ' οἷον περὶ στρατοπέδων καὶ ἰατρικῆς[v] νοήσωμεν, τίνα θέμενοι στρατηγοὶ σκοπὸν καὶ[w] ἰατρικὴ[x] ὑπηρεσία πᾶσα στοχάζοιτ' ἂν τῆς σωτηρίας.

ΚΛ. Ὀρθῶς.

II. 962. ΑΘ. Ἆρ' οὐχ ἡ μὲν νίκην καὶ κράτος πολεμίων, ἡ δὲ ἰατρῶν τε καὶ ὑπηρετῶν ὑγιείας σώματι[y] παρασκευήν;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

[p] βούλοιτο (ῆ) f.—[q] διανοει r.—[r] τὸ μέγα f.—[s] τῆς Ξ.—[t] αἰσθήσεως f.—[u] πλείων Ξ, πλείων γ' f.—[v] καὶ ἰατρικῆς om ΑΞΩυfr.—[w] καὶ om Ξ.—[x] ἰατρικὴ in litura et in γρ Ω.—[y] σώματι Αυ, σώματι (σ) Ω, σώματος r: σώμασι *r.—[z] τι om A et pr Ω.—

τό γε μέγιστον] *Maxime*, in primis, ut Theogn. 111. Ast.

ἰατρικῆς] In præced. edit. desunt hæc verba *καὶ ἰατρικῆς*: quæ tamen necessaria esse, ostendunt quæ sequuntur. Mox vel *θεμένη στρατηγικὴ* pro *θέμενοι στρατηγοί*, vel *στοχάζοιντ' ἂν* legendum esse puto. Steph.

καὶ ἰατρικῆς] Hæc verba, quæ in libris vett. desunt, interponenda esse Cornar. monuit, Ficinum haud dubie secutus, qui vertit: *Sed in exercitu et medicina consideremus.* Mox Steph. vel *θεμένη στρατηγικὴ* vel *στοχάζοιντ'* scribi jubebat, sine causa; *στοχάζοιτ'* enim propter nomen proxime prægressum *ἰατρικὴ ὑπηρεσία* positum est, quasi itidem *στρατηγική*, non *στρατηγοί*, præcesserit. In seqq. vero haud dubie pro *ἡ δὲ ἰατρῶν τε καὶ ὑπηρετῶν* corrigendum est *ἡ δὲ ἰατρῶν ὑπηρεσία ὑγιείας — παρασκευήν* (int. *σκοπὸν θεμένη*). Deinde pro *σώμασι* e Cod. Voss. recepimus *σώματι*. Ficin. simpliciter vertit: *Nonne illi ad hostium fugam et victoriam suam, isti ad corporis sanitatem* (int. respicientes). Mox ad *μηδ' εἰδείη*, Cod. Voss. in marg. *μὴ οἶδεν*. Ast.

ΑΘ. Ἰατρὸς δὴ τὸ περὶ σῶμα ἀγνοῶν, ὃ προσείπομεν ὑγίειαν νῦν, ἢ νίκην στρατηγὸς ἢ τῶν ἄλλων ὅσα δὴ διήλθομεν, ἔσθ' ὅπως ἂν νοῦν περί τι[z] τούτων ἂν ἔχων φαίνοιτο;

ΚΛ. Καὶ πῶς;

ΑΘ. Τί δὲ δὴ[a] περὶ πόλιν; εἴ τις τὸν σκοπὸν οἷ βλέπειν δεῖ τὸν πολιτικὸν φαίνοιτο ἀγνοῶν, ἆρα ἄρχων μὲν πρῶτον δικαίως ἂν προσαγορεύοιτο, εἶτα σώζειν ἂν δυνατὸς III. iii. 320.
εἴη τοῦτο οὗ τὸν σκοπὸν τὸ παράπαν μηδ' εἰδείη;[b]

ΚΛ. Καὶ πῶς;

§. 11. ΑΘ. Δεῖ δὴ καὶ τὰ νῦν, ὡς ἔοικεν, εἴ περ μέλλει τέλος ὁ κατοικισμὸς τῆς χώρας ἡμῖν ἕξειν, εἶναί τι τὸ γιγνῶσκον ἐν αὐτῷ πρῶτον μὲν τοῦτο ὃ λέγομεν, τὸν σκοπόν, ὅς τίς ποτε ὁ πολιτικὸς ὢν ἡμῖν τυγχάνει, ἔπειτα ὃν τινα τρόπον δεῖ μετασχεῖν τούτου καὶ τίς αὐτῷ καλῶς ἢ μὴ συμβουλεύει τῶν νόμων αὐτῶν πρῶτον,[c] ἔπειτα ἀνθρώπων. εἰ δ' ἔσται τοῦ[d] τοιούτου κενή τις πόλις,[e] οὐδὲν θαυμαστὸν ἄνους οὖσα καὶ ἀναίσθητος εἰ πράξει τὸ προστυχὸν ἑκάστοτε ἐν ἑκάσταις τῶν πράξεων.

ΚΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΑΘ. Νῦν οὖν ἡμῖν ἐν τίνι ποτὲ τῶν τῆς πόλεως μερῶν ἢ ἐπιτηδευμάτων ἔστιν ἱκανὸν κατεσκευασμένον ὁτιοῦν τοιοῦτον φυλακτήριον; ἔχομεν φράζειν;

ΚΛ. Οὐ δῆτα,[f] ὦ ξένε, σαφῶς γε· εἰ δ' οὖν τοπάζειν δεῖ, δοκεῖ μοι τείνειν[g] ὁ λόγος οὗτος εἰς τὸν σύλλογον ὃν εἶπες νῦν δὴ νύκτωρ δεῖν[h] ξυνιέναι.

ΑΘ. Κάλλισθ' ὑπέλαβες, ὦ Κλεινία, καὶ δεῖ δὴ[i] τοῦτον, ὡς ὁ[k] νῦν παρεστηκὼς ἡμῖν λόγος μηνύει, πᾶσαν ἀρετὴν ἔχειν· ἧς ἄρχει τὸ μὴ πλανᾶσθαι πρὸς πολλὰ στοχαζό- III. iii. 321.
μενον, ἀλλ' εἰς ἓν βλέποντα πρὸς τοῦτο ἀεὶ τὰ πάντα οἷον[l] βέλη ἀφιέναι.

[a] δαὶ corr A, om pr Ω.—[b] εἰδείη cum *ς corr Ω, οἶδεν mg Ω.—[c] πρώτων ΑΩ.—[d] τοῦ om A et pr Ω.—[e] τις ἡ πόλις γρ Ω.—[f] δῆτ' ϛ.—[g] τοίνυν ϛ.—[h] δεῖ Eft.—[i] δὴ

§. 11. ἱκανὸν] Vide annon aptius futurum sit adverbium ἱκανῶς. STEPH. Recte. Ficin. præivit vertens: *sufficienter constitutum*. AST.

τοπάζειν] Schol. Ruhnk. et schol. in marg. Cod. Voss. στοχάζεσθαι, ἐνθυμεῖσθαι, ὑπονοεῖν καὶ ὑποτοπεῖν δέ. AST.

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΑΘ. Νῦν δὴ μαθησόμεθα ὅτι θαυμαστὸν οὐδὲν πλανᾶσθαι τὰ τῶν πόλεων νόμιμα, ὅτι πρὸς ἄλλο ἄλλῃ βλέπει τῶν νομοθεσιῶν ἐν τῇ πόλει ἑκάστῃ. καὶ τὰ μὲν πολλὰ οὐδὲν θαυμαστὸν τὸ τοῖς μὲν τὸν ὅρον εἶναι τῶν δικαίων, ὅπως ἄρξουσί[m] τινες ἐν τῇ πόλει, εἴτ' οὖν βελτίους εἴτε χείρους τυγχάνουσιν ὄντες· τοῖς δ', ὅπως πλουτήσουσιν, εἴτ' οὖν δοῦλοί τινων ὄντες εἴτε καὶ μή· τῶν δ' ἡ[n] προθυμία πρὸς τὸν ἐλεύθερον δὴ[o] βίον ὡρμημένη· οἱ δὲ καὶ ξύνδυο νομοθετοῦνται, πρὸς ἄμφω βλέποντες, ἐλεύθεροί τε ὅπως ἄλλων τε πόλεων ἔσονται δεσπόται· οἱ δὲ σοφώτατοι, ὡς οἴονται πρὸς ταῦτά τε[p] καὶ τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα, εἰς ἓν δὲ οὐδὲν διαφερόντως τετιμημένον ἔχοντες φράζειν, εἰς ὃ τἄλλ' αὐτοῖς δεῖ βλέπειν.

δεῖν f, δεῖ[ν] Ω, δεῖν Ξr.—[k] ὁ om v.—[l] οἷον om r.—[m] ἄρξωσι r.—[n] δὴ v.—[o] δὴ om

τὸ τοῖς μὲν] Rectius fortasse scriberetur τῷ τοῖς μὲν etc. Steph.

τῷ τοῖς] Vulgo τό; τῷ jam Steph. conjecerat. Sensus est: *et quidem maximam eorum* (τῶν νομίμων) *partem errare mirum esse non debet, propterea quod* (τῷ) cet. Ast.

οἱ δὲ καὶ ξύνδυο νομοθετοῦνται) *Alii quasi bini* (int. πολῖται, h. e. πόλεις, quasi duæ civitates in unam copulatæ) *leges habent scriptas*. De ξύνδυο, Atticis frequentato, vid. Eustath. ad Iliad. K. p. 717. 49. Valcken. ad Herodot. iv. 69. et Boissonad. ad Philostrat. Heroic. p. 419. Ast.

ἐλεύθεροί τε ὅπως] Bene comparat Steph. iii. 11. p. 694. A. ubi de Persis: πρῶτον μὲν αὐτοὶ ἐλεύθεροι ἐγένοντο, ἔπειτα δὲ ἄλλων πολλῶν δεσπόται. Idem subjicit ‘fortasse etiam aliquis utrobique πολλῶν vel πόλεων legendum esse putaverit.’ Eodem sensus redit, sive πολλῶν sive πόλεων scribis.—πρὸς ταῦτά τε. Hoc e Cod. Voss. recepimus pro πρὸς ταῦτά γε. Ast.

ξύμπαντα] Post ξύμπαντα videri possit deesse οὐ; ut legatur, εἰς ἓν δὲ οὐ· οὐδὲν διαφερόντως etc. Male autem pro διαφερόντες, quod in Ald. edit. legitur, (recte quidem collocato accentu, sed male posito ε pro ω) substitutum fuit διαφέροντες. Steph. qui sic in Not. ‘Si lectio quam ex conjectura adscripsi, non placeat, vide num expungenda sit præpositio εἰς ante ἕν. Alter autem error ibidem a me annotatus, non similis tantum sed idem est cum eo de quo te admonueram p. 959. sed male hic Lovaniensis editio διαφερόντες, quod est apud Aldum, habens saltem accentum adverbii διαφερόντως, mutavit in διαφέροντες, sicut ibi ex διαφερόντα fecerat διαφέροντα, utrobique veræ lectionis vestigia occultans, quum utroque in loco scribendum sit διαφερόντως. Esse autem familiare Platoni hoc adverbium, dixi paulo ante. Cæterum quin in iis quæ parvo præcedunt intervallo, ita legendum sit, ἐλεύθεροί τε ὅπως, ἄλλων τε πόλεων ἔσονται δεσπόται, minime dubitandum est: quum etiam libro tertio de Persis loquens, duo illa itidem conjunxerit, ubi scribit, πρῶτον μὲν αὐτοὶ ἐλεύθεροι ἐγένοντο, ἔπειτα δὲ ἄλλων πολλῶν δεσπόται. Fortasse etiam aliquis utrobique πολλῶν vel πόλεων legendum itidem esse putaverit.’

εἰς ἓν] Steph. vel εἰς ἓν δὲ οὐ· οὐδὲν διαφερόντως cet. scribendum vel εἰς delendum esse arbitrabatur. Posterius præferendum esse putavimus, quia εἰς facile e sequentibus inculcari potuit et Ficin. id confirmat vertens: *unum vero præcipuum, ad quod cetera dirigantur, non habent*. Similiter Cornar. vertit. Cæterum Ald. Lov. Bas. 1. et 2. vitiose exhibent διαφερόντες (sic). Ast.

ΚΛ. Οὐκοῦν τό γ' ἡμέτερον, ὦ ξένε, ὀρθῶν ἂν εἴη πάλαι II. 963.
τιθέμενον; πρὸς γὰρ ἓν ἔφαμεν δεῖν ἀεὶ πάνθ' ἡμῖν τὰ τῶν νόμων βλέποντ' εἶναι, τοῦτο δ' ἀρετήν που ξυνεχωροῦμεν πάνυ ὀρθῶς λέγεσθαι.

ΑΘ. Ναί.

ΚΛ. Τὴν δέ γε ἀρετὴν τέτταρα ἔθεμέν που.

ΑΘ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΚΛ. Νοῦν[q] δέ γε πάντων τούτων ἡγεμόνα, πρὸς ὃν III. iii. 322.
δὴ τά τε ἄλλα πάντα καὶ τούτων τὰ τρία δεῖ[r] βλέπειν.

ΑΘ. Κάλλιστ' ἐπακολουθεῖς, ὦ Κλεινία. καὶ τὰ λοιπὰ δὲ[s] ξυνακολούθει.[t] νοῦν γὰρ δὴ κυβερνητικὸν μὲν καὶ ἰατρικὸν καὶ στρατηγικὸν[u] εἴπομεν εἰς τὸ ἓν ἐκεῖνο οἷ δεῖ[v] βλέπειν, τὸν δὲ πολιτικὸν ἐλέγχοντες ἐνταῦθ' ἐσμὲν νῦν, καὶ καθά περ ἄνθρωπον ἐπανερωτῶντες εἴποιμεν[w] ἂν Ὦ θαυμάσιε, σὺ δὲ δὴ ποῖ σκοπεῖς; τί ποτ' ἐκεῖνό ἐστι τὸ ἕν, ὃ δὴ σαφῶς ὁ μὲν ἰατρικὸς νοῦς ἔχει φράζειν· σὺ δ' ὢν δὴ διαφέρων, ὡς φαίης ἄν, πάντων[x] τῶν ἐμφρόνων, οὐχ ἕξεις εἰπεῖν; Ἢ σύ γε, Μέγιλλε καὶ Κλεινία, ἔχετον διαρθροῦντες ὑπὲρ αὐτοῦ φράζειν πρὸς ἐμὲ τί ποτέ φατε εἶναι τοῦτο, καθά περ ὑπὲρ[y] ἄλλων ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς συχνῶν διωριζόμην;

r.—[p] τε ΑΩυfr : γε s.—[q] νῦν υ.—[r] δεῖν υ et γρ r cum corr Ω.—[s] δὴ Ω, δεῖ υr et corr A.—[t] ξυνακολουθεῖν A : vulgatam corr Ω.—[u] στρατικὸν Ξ.—[v] δεῖ ΑΩ : δὴ [o]s.—[w] εἴπωμεν υ, εἴπομεν pr Ω.—[x] ἀπάντων A et pr Ω.—[y] ὑπὲρ Ωυfr : ὑπ' [a]s.—

τὸ ἓν ἐκεῖνο, οἷ δεῖ βλέπειν] Legebatur εἰς τὸ ἓν ἐκεῖνο, οἷ δὴ βλέπειν. Steph. scribi δεῖ δὴ jubebat pro οἷ δή. Id, quod reposuimus, sensus unice nobis videtur poscere: *quo gubernatoris, medici et ducis mens respicere debeat, diximus; jam quorsum politicum spectare oporteat, explorandum est.* Verba νοῦν κυβερνητικὸν cet. præposita sunt, quia orationis pondus habent: *gubernator quidem, medicus et imperator quorsum spectare debeant, diximus; tu vero, o politice, quorsum spectabis?* Ast.

σὺ δ' ὢν δὴ] Melius fortasse scribetur, σὺ δ' οὖν δή, διαφέρων, ὡς φαίης ἂν etc. Intellige autem, σὺ δ' οὖν δὴ οὐχ ἕξεις εἰπεῖν, ὃς διαφέρεις etc. Retinendo autem ὤν, dicendum erit poni per pleonasmum cum διαφέρων. Steph.

ἢ σύ γε, Μέγιλλε καὶ Κλεινία] Singularis pronominis de duabus personis, vid. ad vi. 2. Pro ὢν δὴ διαφέρων Steph. οὖν scribi jubebat, sine causa; ὢν διαφέρων est: ὃς εἶ (es) διαφέρων (vid. ad iv. 6.) ita ut participium διαφέρων, ut Latinorum 'præstans,' adjectivi fere partes agat. Ast.

φράζειν] In præced. edit. φοράζειν: (quod vocabulum minime Græcum est) non aliud autem quam φράζειν. Fic. quoque legisse videtur. Steph.

ὑπ' ἄλλων] Pro ὑπ' ἄλλων, vel ὑπὲρ

ΚΛ. Οὐδαμῶς, ὦ ξένε.

ΑΘ. Τί δ' ὅτι δεῖ προθυμεῖσθαί τε ξυνιδεῖν αὐτὸ καὶ ἐν οἷς;

ΚΛ. Οἷον ἐν τίσι λέγεις;

ΑΘ. Οἷον ὅτε[z] τέτταρα ἔφαμεν[a] ἀρετῆς εἴδη γεγονέναι, δῆλον ὡς ἓν ἕκαστον ἀνάγκη φάναι, τεττάρων[b] γε ὄντων.

ΚΛ. Τί μήν;

III. iii. 323. ΑΘ. Καὶ μὴν ἕν γε ἅπαντα ταῦτα προσαγορεύομεν. ἀνδρείαν γάρ φαμεν ἀρετὴν εἶναι, καὶ[c] τὴν φρόνησιν ἀρετήν, καὶ τὰ δύο τἆλλα, ὡς ὄντως[d] ὄντα οὐ πολλὰ ἀλλ' ἓν τοῦτο μόνον ἀρετήν.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Ἧι μὲν τοίνυν διαφέρετον αὐτοῖν τούτω τὼ δύο καὶ δύ' ὀνόματα ἐλαβέτην καὶ τἆλλα, οὐδὲν χαλεπὸν εἰπεῖν· ᾗ δὲ ἓν[e] ἀμφοῖν ἐπωνομάσαμεν ἀρετὴν καὶ τοῖς ἄλλοις, οὐκ εὐπετὲς ἔτι.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Οὐδὲν χαλεπὸν ὅ γε[f] λέγω δηλῶσαι. διανειμώμεθα γὰρ ἀλλήλοις τὴν ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν.

ΚΛ. Πῶς αὖ φράζεις;

ΑΘ. Ἐρώτησόν με τί ποτε ἓν προσαγορεύοντες ἀρετὴν ἀμφότερα δύο πάλιν αὐτὰ προσείπομεν, τὸ μὲν ἀνδρείαν, τὸ

[z] ὅτε ΑΩτ: ὅτι *ς.—[a] ἐφήσαμεν ΑΩτ.—[b] τεσσάρων f.—[c] καὶ om pr Ω. καὶ...ἀρετὴν om υ.—[d] ὄντων ΑΞτ et γρ Ω.—[e] ἐν γρ Ω.—[f] γε om Α et pr Ω.—[g] ἐρῶ γρ ΑΩ.

ἄλλων vel ἐπ' ἄλλων scribendum puto. Hunc autem locum, qui paulo post sequitur, Τί δ' ὅτι etc. videri queat Fic. aliter legisse. Steph. E Cod. Voss. quod Steph. quoque conjecerat, recepimus. Ast.

τί δ' ὅτι δεῖ] Referuntur hæc ad ἔχετον φράζειν, ita vero, ac si præcesserit φράζετε; igitur est: τί φράζετε περὶ τούτου, ὅτι δεῖ. Ast.

οἷον ὅτι τέτταρα] Laudat hæc Stob. Serm. iii. p. 42. ubi ὅτε et ἐφήσαμεν (ut Cod. Voss.) legitur, γε vero omissum est. Ast.

ἕν γε αὖ πάντα] Sic Stob. pro ἅπαντα. Ficin. unam etiam cuncta hæc nominamus. Mox τὰ δύο δ' ἄλλα scripsimus pro καὶ τὰ δύο τἆλλα; de καὶ—δὲ vid. ad i. 9. Böckhius in Legg. p. 147. καὶ τὰ δύο γ' ἄλλα scribi jubebat. In seqq. Stobæus vitiose legit εἶπεν et ἐν ἀμφοῖν. Ceterum ad ἓν int. ὄνομα (ut in seqq. ἓν προσαγορεύοντες), e verbo ἐπωνομάσαμεν petendum, et ἀρετὴν ἐπωνομάσαμεν ἀμφοῖν est: unum virtutis nomen utrique imposuimus; vox enim ἀρετὴν per epexegesin addita est pronomini ἕν. Ἐπονομάζειν τινὶ vero est alicui nomen imponere, vid. ad Phædr. p. 257. et ad Polit. ix. p. 580. E. Ast.

ὅ γε λέγω] Cod. Par. γρ. ἐρῶ. Ficin. quod dico. Illud ἐρῶ e sequentibus profectum esse patet. Ast.

δὲ φρόνησιν. ἐρῶ[g] γάρ σοι τὴν αἰτίαν, ὅτι τὸ μέν ἐστι περὶ φόβον, οὗ καὶ τὰ θηρία μετέχει τῆς ἀνδρίας καὶ τά γε τῶν παίδων ἤθη τῶν πάνυ νέων· ἄνευ γὰρ λόγου καὶ φύσει γίγνεται ἀνδρεία ψυχή· ἄνευ δὲ αὖ λόγου ψυχὴ φρόνιμός τε καὶ νοῦν ἔχουσα οὔτ' ἐγένετο πώποτε οὔτ' ἔστιν οὐδ' αὖθίς ποτε γενήσεται, ὡς ὄντος ἑτέρου.

ΚΛ. Ἀληθῆ λέγεις. III. iii. 324.

ΑΘ. Ἧι μὲν τοίνυν ἐστὸν διαφόρω καὶ δύο, σὺ παρ' II. 964.
ἐμοῦ ἀπείληφας τῷ λόγῳ· ᾗ δὲ ἓν καὶ ταὐτόν, σὺ πάλιν[h] ἀπόδος ἐμοί. διανοοῦ δὲ ὡς ἐρῶν καὶ ὅπῃ τέτταρα ὄντα ἕν ἐστι, καὶ ἐμὲ δὲ ἀξίου, σοῦ δείξαντος ὡς ἕν, πάλιν ὅπῃ τέτταρα. καὶ δὴ τὸ μετὰ τοῦτο σκοπῶμεν τὸν εἰδότα[i] ἱκανῶς περὶ[k] ὡντινωνοῦν, οἷς ἔστι μὲν ὄνομα, ἔστι δὲ αὖ καὶ λόγος, πότερον μόνον ἐπίστασθαι τοὔνομα χρεών, τὸν δὲ λόγον ἀγνοεῖν, ἢ τόν γε ὄντα[l] τι καὶ περὶ τῶν διαφερόντων μεγέθει τε καὶ κάλλει πάντα τὰ τοιαῦτα ἀγνοεῖν αἰσχρόν.

ΚΛ. Ἔοικε γοῦν.

ΑΘ. Μεῖζον δή τι νομοθέτῃ τε[m] καὶ νομοφύλακι καὶ ὃς ἀρετῇ πάντων διαφέρειν οἴεται καὶ νικητήρια τούτων αὐτῶν εἴληφεν, ἢ ταῦτα αὐτὰ περὶ ὧν νῦν λέγομεν, ἀνδρία, σωφροσύνη, φρόνησις, δικαιοσύνη;[n]

λ
εγω A: λέγω *ς.—[h] σὺ πάλιν om r.—[i] εἰδότα AΞΩυft.—[k] σε περὶ Ξ.—[l] τόν γε ὄντα AΞΩυft: τὸν γνόντα ς.—[m] τε om pr Ω.—[n] φρόνησις δὲ δικαιοσύνη A et for-

ἀμφότερα] Comma, quod vulgo post h. v. extat, ante ipsam posuimus. Deinde pro λέγω e Stob. et marg. Cod. Voss. scripsimus ἐρῶ, *exponam*, ut quod convenientius sit. Ast.

φόβον, οὗ] Non οὗ sed ὅθεν legit Ficinus: vertit enim, *unde beluæ quoque fortitudinis participes sunt, et infantium animi.* Steph.

τῆς ἀνδρίας] Epexegesis est, vid. ad i. 6. Sensus: *alterum*, sc. ἡ ἀνδρία, *spectat ad metum, ejusque etiam belluæ sunt participes et infantium animi; nam fortitudo sine ratione nascitur; alterum vero, sapientia, sine ratione esse nequit.*—ὡς ὄντος ἑτέρου, i. e. ὡς τούτου (τῆς φρονήσεως) ὄντος ἑτέρου, *quippe quod* (sapientia) *diversum est*, sc. a fortitudine, *quæ ratione haud indiget.* Ast.

διανοοῦ δὲ ὡς ἐρῶν] *Existima vero, te dicturum esse*, h. e. *tibi esse dicendum*; participium, ut assolet, post verbum putandi infinitivi partes agit, vid. ad i. 12. Mox ad ἐμὲ ἀξίου—πάλιν int. λέγειν s. ἐρεῖν. In seqq. pro ἰδόντα e Cod. Voss. reposuimus εἰδότα. Ficin. *qui res aliquas sufficienter intellecturus est.* Deinde τὸν γνόντα pro τόν γε ὄντα Cornario debetur. Ficin. videtur τόν γε ὄντα τι legisse, quum verterit: *an potius, si pretii alicujus est, turpe sibi est ignorare.* De præpositione περὶ, cum verbo intelligendi conjuncta, vid. ad Phædr. p. 375. et Polit. vi. p. 488. D.—πάντα τὰ τοιαῦτα (περὶ τῶν διαφερόντων, h. e. τῶν διαφερόντων, vid. ad iii. 1.) refertur ad ὄνομα et λόγον. Ast.

ΚΛ. Καὶ πῶς;

ΑΘ. Τούτων δὴ πέρι τοὺς ἐξηγητάς, τοὺς διδασκάλους, τοὺς νομοθέτας, τῶν ἄλλων τοὺς φύλακας, τῷ δεομένῳ γνῶναί τε καὶ εἰδέναι ἢ τῷ δεομένῳ κολάζεσθαί τε καὶ ἐπιπλῆξαι ἁμαρτάνοντι, πότερον οὐ δεῖ[o] διδάσκοντα ἣν δύναμιν
III. iii. 225. ἔχει[p] κακία τε καὶ ἀρετὴ καὶ πάντως[q] δηλοῦντα διαφέρειν τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἢ ποιητήν τινα ἐλθόντα εἰς τὴν πόλιν ἢ παιδευτὴν νέων φάσκοντ' εἶναι βελτίω φαίνεσθαι τοῦ πᾶσαν ἀρετὴν[r] νενικηκότος; εἶτα ἐν τῇ τοιαύτῃ πόλει ὅπου μὴ λόγῳ ἔργῳ τε[s] ἱκανοὶ φύλακες εἶεν, ἀρετῆς πέρι γιγνώσκοντες ἱκανῶς, θαυμαστόν τι ταύτην τὴν πόλιν ἀφύλακτον οὖσαν πάσχειν ἃ πολλαὶ πάσχουσι τῶν νῦν πόλεων;

ΚΛ. Οὐδέν γε, ὡς εἰκός.

§. 12. ΑΘ. Τί οὖν; ὃ λέγομεν νῦν, ποιητέον ἡμῖν; ἢ πῶς τοὺς φύλακας ἀκριβεστέρους τῶν πολλῶν περὶ ἀρετῆς ἔργῳ καὶ λόγῳ κατασκευαστέον; ἢ τίνα τρόπον τῇ τῶν ἐμφρόνων κεφαλῇ τε καὶ αἰσθήσεσιν ὁμοιωθήσεται ἡμῖν ἡ πόλις, ὡς τοιαύτην τινὰ φυλακὴν[t] κεκτημένη ἐν αὑτῇ;

ΚΛ. Πῶς οὖν δὴ καὶ τίνα τρόπον, ὦ ξένε, ἀπεικάζοντες[u] αὐτὸ τοιούτῳ τινὶ λέγομεν;[v]

tasse pr Ω, δικαιοσύνη φρόνησις υf et γρ ΑΩ.—[o] δὲ εfr. δ' Ξ, om pr Ω.—[p] ἔχει δύναμιν τ.—[q] πάντας τ.—[r] πᾶσαν ἀρετὴν ΑΩυ: πάσῃ ἀρετῇ *τ.—[s] δὲ υ.—[t] κεφαλὴν

τούτων δὴ πέρι] Oratio admodum contorta, neutiquam tamen de mendo suspecta est. Verba ita cohærent: πότερον οὐ δεῖ τοὺς ἐξηγητὰς—διδάσκοντα (i. e. τῷ διδάσκειν—καὶ δηλοῦν), ἣν δύναμιν ἔχει κακία τε καὶ ἀρετὴ, καὶ πάντως δηλοῦντα τῷ δεομένῳ τούτων πέρι γνῶναί τε καὶ εἰδέναι—, διαφέρειν τῶν ἄλλων; Igitur τούτων δὴ πέρι ad γνῶναί τε καὶ εἰδέναι refertur, et dativi τῷ δεομένῳ—ἁμαρτάνοντι ad δηλοῦντα, ita ut διδάσκοντα cum verbis ἣν δύναμιν ἔχει κακία τε καὶ ἀρετὴ per epexegesin quasi interpositum sit. Pro διδάσκοντα et δηλοῦντα Steph. reponi malebat διδάσκοντας et δηλοῦντας, quod facilius quidem intellectu, sed non necessarium est; latet enim in διδάσκοντα et δηλοῦντα pronomen indefinitum, idque collectivo sensu positum. Ast.

διδάσκοντα] Hic διδάσκοντας, itidemque δηλοῦντας paulo post non dubito quin Plato scripserit. Steph.

πάσῃ ἀρετῇ] Cod. Voss. πᾶσαν ἀρετὴν, quod non spernendum est, quum νικᾶν cum accusativo (ut Ὀλύμπια, μάχην, ναυμαχίαν), conjungi constet. Ast.

§. 12. ὃ λέγομεν νῦν] Post νῦν comma posuimus, ut sensus sit: jam, quid nobis faciendum sit, explorare debemus, quo quidem oratio præsens spectat. Mox ἢ πῶς pro ἢ πῶς scripsimus, sensu poscente, qui hic est: profecto s. haud dubie custodes et re et verbo virtutis intelligentiores aliqua ratione (πῶς) statuere oportet, quam in aliis civitatibus esse solent; alioqui civitas nostra ea carebit, quod caput est rei, ratione videlicet. Posterius orationis membrum interrogatione ἢ τίνα cet. continetur. Hæc per se circumflexum, circumflexa particula ἢ præcedente, accentum inclinare nequit; quocirca ἢ πῶς, non ἢ πως, scripsimus; quanquam plura in hoc genere inannt nondum satis accurate definita et constanter observata. Ast.

ΑΘ. Δῆλον ὡς αὐτῆς μὲν τῆς πόλεως οὔσης τοῦ κύτους, τῶν δὲ φυλάκων τοὺς μὲν νέους οἷον ἐν ἄκρᾳ κορυφῇ ἀπειλημμένους,[x] τοὺς εὐφυεστάτους, ὀξύτητας ἐν πάσῃ τῇ ψυχῇ ἔχοντας περὶ ὅλην κύκλῳ τὴν πόλιν ὁρᾶν, φρουροῦντας δὲ[y] παραδιδόναι μὲν τὰς αἰσθήσεις ταῖς μνήμαις, τοῖς πρεσβυτέροις δὲ ἐξαγγέλους γίγνεσθαι πάντων τῶν κατὰ III. iii. 326.
πόλιν, τοὺς δὲ νῷ ἀπεικασμένους τῷ πολλὰ καὶ ἄξια λό- II. 965.
γου διαφερόντως φρονεῖν, τοὺς γέροντας, βουλεύεσθαι, καὶ ὑπηρέταις χρωμένους μετὰ συμβουλίας[z] τοῖς νέοις, οὕτω δὴ κοινῇ σώζειν ἀμφοτέρους ὄντως τὴν πόλιν ὅλην.[a] πότερον οὕτω λέγωμεν,[b] ἢ πῶς ἄλλως δεῖν κατασκευάζεσθαι; μῶν

r.—w ἀπεικάζοντι Ξ.—v λέγωμεν υ.—x ἀπειλεγμένους ΑΩξτ.—y δὴ υ.—z σ. Ω, ξ. (ξ superscr.) υ.—a ὅλην om pr ΑΩ.—b λέγωμεν Ω (o superscr.), λέγομεν Ξυξτ et corr (ut videtur) Α.—c οὐ

κύτους] κῦτος, *receptaculum* (quicquid aliquid in se recipit et continet), h. l. est corpus, quo ratio et sensus continentur. Similiter corpus ἀγγεῖον et *vasculum* (Lactant. Div. Instit. ii. 12. §. 11. de Opific. Dei c. 1. §. 11.) dicitur, vid. nostra ad Phædr. p. 317. Ὡς cum genitivo participii est i. q. simplex accusativus cum infinitivo, qui sequitur (vid. ad i. 1.); quocirca vana est Stephani suspicio, τῶν δὴ φυλάκων legendum esse vel δεῖ desiderari. Ast.

τῶν δὲ φυλάκων] Primo quidem aspectu apte videntur ista esse scripta, τῶν δὲ φυλάκων, quum præcedat, αὐτῆς μὲν τῆς πόλεως οὔσης etc. sed considerandum est non sequi itidem participium genitivi casus absolute positi: verum aliam esse orationis formam, quum sequatur verbum infinitivi modi: malim igitur τῶν δὴ φυλάκων legere. Jam vero et in illo infinitivo hærendum nobis est, quod nihil hic inveniamus unde pendere possimus dicere: quid si igitur verbum δεῖ desiderari dicamus, quod et cum aliis infinitivi itidem modi verbis subaudiatur, quæ sunt in paginæ sequentis principio? Cæterum hæc verba, τοὺς εὐφυεστάτους, item ista, ὀξύτητας ἐν πάσῃ τῇ ψυχῇ ἔχοντας, hypostigme utrinque intercipienda esse censeo. Steph.

ἀπειλημμένους] *Seorsum collocatos* et interclusos quasi a commercio cum reliquis. Mox τοὺς εὐφυεστάτους epexegesi servit: οἵ, utpote εὐφυέστατοι, ὀξύτητας ἐν πάσῃ τῇ ψυχῇ ἔχουσι; et ἐν πάσῃ τῇ ψυχῇ est in omnibus animi facultatibus, igitur: *quibus omnes animi facultates quam acerrimæ sunt*. Similiter in seqq. τοὺς γέροντας prægressorum τοὺς δὲ νῷ ἀπεικασμένους epexegesis est. Particula δὲ post τοῖς πρεσβυτέροις explicat; est igitur *scilicet*, vid. ad ii. 1. Ast.

γέροντας] Post γέροντας oportet ὑποστίζειν: quoniam intelligitur, *senes videlicet*: perinde ac si dictum esset, τοὺς δὲ νῷ ἀπεικασμένους βουλεύεσθαι, λέγω δὲ τοὺς γέροντας: sicut antea dixerat τοὺς μὲν νέους, περὶ ὅλην κύκλῳ τὴν πόλιν ὁρᾶν. Steph.

ἢ πῶς ἄλλως] Aptius lectum iri videtur, ἤ πως ἄλλως: sicut et Fic. legit. Alioqui bis intelligendum fuerit λέγωμεν. Steph.

ἤ πως] Vulgo ἢ πῶς; illud etiam Steph. conjecerat, præeunte Ficino, qui vertit: *sicne an aliter ipsos præparandos putamus?* Mox κεντημένους est i. q. κεντῆσθαι (vid. ad i. 11.); int. λέγωμεν τοὺς πολίτας (quod petendum e prægresso τὴν πόλιν). Deinde pro ἀκριβουμένους scripsimus ἀπηκριβωμένους, Stephano suasore, cui Ficin. viam monstraverat vertens: *exquisitiori ratione educari erudirique nonnullos volumus*. Cornar. similiter hæc reddidit ita: *num similes omnes habendos et non aliquos exacte et educatione et eruditione absolutos?* Ast.

ὁμοίους πάντας κεκτημένους καὶ μὴ διηκριβωμένους ἔστω ὅπως[c] τραφέντας τε καὶ πεπαιδευμένους;

ΚΛ. Ἀλλ', ὦ θαυμάσιε, ἀδύνατον.

ΑΘ. Ἰτέον ἄρα ἐπί τινα ἀκριβεστέραν παιδείαν τῆς ἔμπροσθεν.

ΚΛ. Ἴσως.

ΑΘ. Ἆρ' οὖν ἧς δὴ νῦν[d] σχεδὸν ἐφηψάμεθα, τυγχάνοι ἂν οὖσα ἧς χρείαν ἔχομεν αὕτη;

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΑΘ. Οὐκοῦν ἐλέγομεν τόν[e] γε πρὸς ἕκαστα ἄκρον δημιουργόν τε καὶ φύλακα μὴ μόνον δεῖν πρὸς τὰ πολλὰ βλέπειν δυνατὸν εἶναι, πρὸς δὲ τὸ ἓν ἐπείγεσθαι, γνῶναί τε καὶ γνόντα πρὸς ἐκεῖνο συντάξασθαι πάντα ξυνορῶντα;[f]

ΚΛ. Ὀρθῶς.

III. iii. 327. ΑΘ. Ἆρ' οὖν ἀκριβεστέρα σκέψις θέα τ'[g] ἂν περὶ ὁτουοῦν ὁπωοῦν[h] γίγνοιτο ἢ τὸ πρὸς μίαν ἰδέαν ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ἀνομοίων δύνατον εἶναι βλέπειν;

ΚΛ. Ἴσως.

ΑΘ. Οὐκ ἴσως, ἀλλ' ὄντως, ὦ δαιμόνιε, ταύτης οὐκ ἔστι σαφεστέρα μέθοδος ἀνθρώπων οὐδενί.

ΚΛ. Σοὶ πιστεύων, ὦ ξένε, συγχωρῶ δή, καὶ ταύτῃ πορευώμεθα λέγοντες.

ΑΘ. Ἀναγκαστέον ἄρ', ὡς ἔοικε, καὶ τοὺς τῆς θείας πολιτείας ἡμῖν φύλακας ἀκριβῶς ἰδεῖν πρῶτον τί[i] ποτε διὰ πάντων τῶν τεττάρων ταὐτὸν τυγχάνει, ὃ δή φαμεν ἕν[k] τε

r.—[d] νῦν om v.—[e] τόν om A et pr Ω.—[f] ξυνιῶντα v.—[g] ἀκριβεστέρα σκέψις θέα τε pr A, ἀκριβεστέραν σκέψιν θεατέαν Ξυϛ et corr ΑΩ, ἀκριβέστερα σκέψασθε ἄτε γρ Ω, ἀκριβεστέραν ὄψιν θεατέαν r: ἀκριβεστέραν σκέψιν θετέον s.—[h] ὁπωσοῦν om s.—[i] τί A et pr Ω: ὅ,τι *s.—[k] ἐν om pr Ω.—[l] ἓν ὃ A, ἓν ὃ (ν) Ω, ἐνὸν γρ Ω.—[m] ὡς

διηκριβωμένους] A nemine, ut opinor, reprehensus fuissem si διηκριβωμένους in διηκριβωμένως mutassem. Steph.

πρὸς δὲ τὸ ἓν] I. e. ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ ἕν, vid. ad ii. 10. Ast.

θετέον] Cod. Voss. θεατέον. Mox optativus γίγνοιτο pro infinitivo positus est, vid. ad iv. 9. Scilicet duæ constructiones conflatæ sunt: ἀκριβεστέραν σκέψιν θετέον περὶ ὁτουοῦν γίγνεσθαι, et: θετέον, περὶ ὅτου ἂν γίγνηται. De sententia ipsa, vid. Phædr. c. 50. ubi cf. not. p. 363. Ast.

ἀνδρία καὶ σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη καὶ ἐν φρονήσει ἓν ὂν[l] ἀρετὴν ἑνὶ δικαίως ἂν ὀνόματι προσαγορεύεσθαι. τοῦτο, ὦ φίλοι, εἰ μὲν βουλόμεθα, τὰ νῦν οἷόν περ σφόδρα πιέσαντες μὴ ἀνῶμεν, πρὶν ἂν ἱκανῶς εἴπωμεν τί ποτ' ἔστιν, εἰς ὃ βλεπτέον, εἴτε ὡς[m] ἓν εἴτε ὡς ὅλον εἴτε ὡς[n] ἀμφότερα εἴτε ὅπως ποτὲ πέφυκεν. ἢ τούτου διαφυγόντος ἡμᾶς οἰόμεθά ποτε ἡμῖν ἱκανῶς ἕξειν τὰ πρὸς ἀρετήν, περὶ ἧς οὔτε[o] εἰ πολλά ἐστ'[p] οὔτ' εἰ[q] τέτταρα οὐθ' ὡς ἓν[r] δυνατοὶ φράζειν ἐσόμεθα; οὐκοῦν[s] ἐάν γε ἡμῖν[t] ξυμβούλοις πειθώμεθα, ἁμῶς[u] γέ πως[v] μηχανησόμεθα ἐν τῇ πόλει ἐγγεγονέναι τοῦθ' ἡμῖν· εἰ δ' ἄρα τὸ παράπαν δοκεῖ, ἐᾶν[w] χρεών. III. iii. 328.

ΚΛ. Ἥκιστα, νὴ τὸν[x] ξένιον,[y] ὦ[z] ξένε, θεόν, ἐατέον που τὸ τοιοῦτον, ἐπεὶ δοκεῖς ἡμῖν ὀρθότατα λέγειν. ἀλλὰ δὴ πῶς τις τοῦτ' ἂν μηχανῷτο;[a]

ΑΘ. Μήπω τὸ πῶς ἂν μηχανησαίμεθα λέγωμεν· εἰ δεῖ II. 966.
δὲ ἢ μή, πρῶτον βεβαιωσώμεθα τῇ ξυνομολογίᾳ πρὸς ἡμᾶς αὐτούς.

ΚΛ. Ἀλλὰ μὴν δεῖ γε, εἴ περ δυνατόν.

§. 13. ΑΘ. Τί δὲ δή;[b] περὶ καλοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ ταὐτὸν τοῦτο[c] διανοούμεθα;[d] ὡς πόλλ' ἔστι μόνον ἕκαστον[e] τούτων, τοὺς φύλακας ἡμῖν γνωστέον, ἢ καὶ ὅπως ἕν τε καὶ ὅπῃ;

om A et pr Ω.—[n] ὡς om AΩυf.—[o] οὔτ' f.—[p] ἔσται v.—[q] εἰ om υ, in γρ habent ἓν AΩ.—[r] οὐθ' ὡς ἓν in γρ A, οὕτως ἓν Ω.—[s] : οὐκοῦν Ξ.—[t] ἡμεῖς A et fortasse pr Ω.—[u] ἀμ. υ.—[v] ἄλλως δέ πως A et pr Ω.—[w] ἐὰν δρῇ A, ἐὰν ὁρῇ Ω, ἐὰν δὴ γρ Ω.—[x] ἥκιστ' ἂν ηἷ τὸν A, ἥκιστ' ἂν τὸν υfr et, qui ante τὸν erasit aliquid, Ω.—[y] ξένον A.—[z] : τὸν ξένιον ὦ Ξ.—[a] μηχανήσαιτο γρ AΩ.—[b] δαὶ Ωfr et corr A.—[c] τοῦτο A.

ἓν ὂν] Cod. Par. ἓν δ. γρ. ἓν ὄν. Ast.

πιέσαντες] *Manu veluti stricta s. firmiter tenentes.* Mox Cod. Voss. οὐς βλεπτέον—οὕτως ἓν (pro οὐθ' ὡς ἓν); posterius etiam Cod. Par. habet. Ast.

πειθώμεθα] Fic. legit πείθησθε: sed hunc talis verbi in prima persona usum cum pronomine quod primæ itidem personæ est, non carere exemplo apud hunc ipsum scriptorem, docui antea. Steph. Bene Steph. Mox Cod. Voss. ἄλλως δὲ, πῶς pro ἀμωσγέπως; deinde ad μηχανῷτο in marg. μηχανῇς τό. Ast.

§. 13. τί δὲ δὴ] Cod. Voss. Τί δαὶ δὴ—τοῦτο διανοούμεθα. Ficin. a verbis Græcis deflexit vertens: *Quid porro de honesto ac bono? utrum quod solummodo multa sint, custodes nobis cognoscent, an etiam quomodo unum, cognoscent?* Cornar. *Quid vero de pulchro et bono idem hoc censebimus.* Verba ὡς—γνωστέον explicationis gratia prægressis subjecta sunt. τοὺς φύλακας ἡμῖν (i. e. ἡμετέρους, vid. ad i. 1.) pendet e γνωστέον, sicuti verbalia accusativo solent jungi (vid. ad i. 11.) et μόνον refertur ad γνωστέον (τοῦτο), ὡς ἕκαστον τούτων πόλλ' ἐστί. Ast.

ΚΛ. Σχεδὸν ἔοικ' ἐξ ἀνάγκης δεῖν καὶ ὅπως ἂν διανοεῖσθαι.

ΑΘ. Τί δ', ἐννοεῖν μέν, τὴν δὲ ἔνδειξιν τῷ λόγῳ ἀδυνατεῖν ἐνδείκνυσθαι;

ΚΛ. Καὶ πῶς; ἀνδραπόδου γάρ τινα[f] σὺ λέγεις ἕξιν.

ΑΘ. Τί δαί;[g] περὶ πάντων τῶν σπουδαίων ἆρ' ἡμῖν ὁ[h] αὐτὸς λόγος, ὅτι δεῖ τοὺς ὄντως φύλακας ἐσομένους τῶν νόμων ὄντως εἰδέναι τὰ περὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν, καὶ λόγῳ τε ἱκανοὺς[i] ἑρμηνεύειν εἶναι καὶ τοῖς ἔργοις ξυνακολουθεῖν,[k] κρίνοντας τά τε καλῶς γιγνόμενα καὶ τὰ μὴ κατὰ φύσιν;

St. III. 966. ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Μῶν οὖν οὐχ ἓν τῶν καλλίστων ἐστὶ τὸ περὶ τοὺς θεούς, ὃ δὴ σπουδῇ διεπεραινάμεθα,[l] ὥς εἰσί τε καὶ ὅσης φαίνονται[m] κύριοι δυνάμεως, εἰδέναι τε εἰς ὅσον δυνατόν ἐστι ταῦτ' ἄνθρωπον γιγνώσκειν, καὶ τοῖς μὲν πλείστοις τῶν κατὰ πόλιν ξυγγιγνώσκειν τῇ φήμῃ μόνον τῶν νόμων συνακολουθοῦσι, τοῖς δὲ φυλακῆς μεθέξουσι μηδὲ ἐπιτρέπειν, ὃς[n] ἂν μὴ διαπονήσηται τὸ πᾶσαν πίστιν λαβεῖν τῶν οὐσῶν περὶ θεῶν; τὴν δὲ μὴ[o] ἐπιτροπὴν εἶναι τὸ μηδέποτε τῶν νομοφυλάκων αἱρεῖσθαι τὸν μὴ θεῖον καὶ διαπεπονηκότα πρὸς αὐτά, μηδ' αὖ τῶν πρὸς ἀρετὴν ἔγκριτον γίγνεσθαι;

Ωvt.—e διανοούμεθα ΑΩvt? : διανοώμεθα *r.—e μόνον ἐν ἑκάστῳ γρ Ω.—f τινος r. —g δαὶ ΑΩvft : δὲ *r.—h ὁ om A et pr Ω.—i ἱκανῶς v.—k ξ. ΑΩΣ.—l διεπεραινόμεθα v.—m φαίνεται Ξ.—n ὃν f.—o libri μὴν.—p ταῦθ' v.—q ἀποφαίνεσθαι ΑΩ,

τί δ' ἐννοεῖν] Scribendum videtur Τί δέ; ἐννοεῖν μὲν etc. Sic et statim post malim, Τί δέ; περὶ πάντων τῶν σπουδαίων ἆρ' ἡμῖν etc. Steph. Equidem in his interrogationem Τί δὲ vel Τί δὲ δὴ itacum sequentibus esse connectendam censeo, ut per se simul posita esse videatur; quod quidem efficitur commate posito. Scilicet quando substantivum vel adjectivum sequitur, Τί δὲ cum hoc arte connecti oportet (ut Τί δὲ τὸ καλόν; Τί δὲ περὶ τοῦ καλοῦ); sin enuntiatio plena sequitur, Τί δὲ a sequentibus solo commate rectius distingui existimo. Cod. Voss. Τί δαί. Ast.

τὴν δὲ μὴν ἐπιτροπὴν] Falso hoc Cornar. cepit vertens: *compromissum autem fiat, ut nunquam in legum custodem eligant neque inter virtute praestantes admittant aliquem, qui non divinus sit et in divinis rebus elaboravit.* ἐπιτρέπειν cum particula negativa est *recusare*, propulsare, prohibere, vid. ad vii. 10. Igitur ad μηδὲ ἐπιτρέπειν intell. φυλακήν, ut Ficin. cepit vertens: *custodiam vero nulli committemus.* Ad hoc vero, τὸ μηδὲ ἐπιτρέπειν, quum referatur τὴν δὲ μὴν ἐπιτροπήν, sine ulla controversia corrigendum est τὴν δὲ μὴ ἐπιτροπήν, i. e. τὸ δὲ μὴ ἐπιτρέπειν (*rationem esse a custodia prohibendi esse hanc, ut*). Solet enim nonnunquam particula μὴ etiam nominibus substantivis jungi. Mox αὐτὰ refertur ad τὸν μὴ θεῖον (θεῖα), et ita positum est, ac si θεῖα praecesserit. Ast.

πρὸς αὐτὰ] Quid procedit de quo dici

ΚΛ. Δίκαιον γοῦν, ὡς λέγεις, τὸν περὶ τὰ τοιαῦτα[p] ἀργὸν ἢ ἀδύνατον ἀποκρίνασθαι[q] πόῤῥω τῶν καλῶν.

ΑΘ. [r]Ἆρα οὖν ἴσμεν ὅτι δύ' ἐστὸν τὼ περὶ θεῶν ἄγοντε εἰς πίστιν ὅσα διήλθομεν ἐν τοῖς πρόσθεν;

ΚΛ. Ποῖα;

ΑΘ. [s]Ἓν μὲν ὃ περὶ τὴν ψυχὴν ἐλέγομεν, ὡς πρεσβύτατόν τε καὶ θειότατόν ἐστι πάντων ὧν κίνησις γένεσιν παραλαβοῦσα ἀέναον[r] οὐσίαν ἐπόρισεν· ἓν δὲ τὸ περὶ τὴν φοράν,[s] ὡς ἔχει τάξεως, ἄστρων τε καὶ ὅσων ἄλλων ἐγκρατὴς νοῦς ἐστὶ τὸ πᾶν διακεκοσμηκώς.[t] ὁ γὰρ ἰδὼν ταῦτα μὴ φαύλως μηδ' ἰδιωτικῶς, οὐδεὶς οὕτως ἄθεος ἀνθρώπων ποτὲ πέφυκεν, ὃς οὐ τοὐναντίον ἔπαθεν ἢ τὸ προσδοκώμενον ὑπὸ τῶν πολλῶν. οἱ μὲν γὰρ διανοοῦνται τοὺς τὰ τοιαῦτα μεταχειρισαμένους ἀστρονομίᾳ τε καὶ ταῖς μετὰ ταύτης ἀναγκαίαις[u] ἄλλαις τέχναις ἀθέους γίγνεσθαι, καθεωρακότας ὡς οἷόν τε γιγνόμενα ἀνάγκαις πράγματ' ἀλλ' οὐ διανοίαις βουλήσεως ἀγαθῶν πέρι τελουμένων.

III. iii. 330.

II. 967.

ἀποκρίνεσθαι v.—[r] ἀένναον fr.—[s] φθορὰν v.—[t] διακεκοσμηκὼς ΑΩvfr: διακεκοσμη-

αὐτὰ dicere possimus? nihil certe. An igitur aliquid deesse putabimus? aliud equidem potius crediderim: nimirum Platonem quum dixisset θεῖον, quo significarat τὰ θεῖα γινώσκοντα, sive τῶν θείων ἔμπειρον, subjunxisse αὐτὰ, relinquentem nobis subandiendum τὰ θεῖα. Steph.

ἀέναον] *Semper fluentem*, h. e. perpetuam; nisi id malis ad decreta Heracliti referre, qui πάντα ποταμοῦ δίκην ῥεῖν (*fluminis ritu ferri*, Horat. iii. 29. 32.) statuit, vid. Cratyl. p. 402. A. Aristotel. Metaphys. iv. 5. Sext. Empir. Pyrrh. Hypotyp. iii. 15. p. 56. Barth. ad Claudian. p. 111. Gatacker. ad M. Antonin. iv. §. 43. vi. §. 15. et Menag. ad Diogen. Laert. ix. 8. 80. Ast.

διακεκοσμημένος] Mutandum puto in διακεκοσμηκώς. Sic enim et paulo post legimus, ὡς νοῦς εἴη ὁ διακεκοσμηκὼς πάνθ' ὅσα κατ' οὐρανόν. Steph.

διακεκοσμηκὼς] Sic Cod. Voss. pro eo, quod libri editi habent, διακεκοσμημένος; illud jam Steph. reponendum esse viderat. Etiam sequentia ὡς νοῦς εἴη ὁ διακεκοσμηκὼς hoc flagitant. Κοσμεῖν vero et διακοσμεῖν propria hac in re verba sunt, quibus Anaxagoras, qui hic et in seqq. respicitur, primus videtur usus esse; hæc enim ipsius verba perhibentur: ὁμοῦ πάντα χρήματα ἦην· νόος δὲ αὐτὰ διήρεε καὶ διεκόσμεε. Vid. Valcken. Diatrib. in Eurip. Fragm. p. 40. et cf. quæ Fischer. ad Phædon. p. 409. collegit. Ast.

ἀθέους γίγνεσθαι] Cf. Carus in Fulleborn. Collectan. ad Hist. Philosoph. p. x. p. 246.—διανοίαις βουλήσεως ἀγαθῶν πέρι τελουμένων, *consilio ac voluntate ad bona efficienda*, h. e. ea voluntate, ut bona perficiantur s. ut bonum eveniat. διάνοια est idem fere quod βούλησις (*consilium*, sententia, h. e. voluntas), vid. de hac orationis redundantia ad i. 14. Et significatur consilium, quod in omnibus rebus boni ac honesti (τοῦ ἀγαθοῦ s. τοῦ βελτίστου) rationem habet; causam enim et finem omnium rerum Plato sumit bonum esse, vid. Phædon. c. 46. Tim. p. 533. C. Ast.

ΚΛ. Τὸ δὲ δὴ πῶς ἔχον ἂν εἴη;

ΑΘ. Πᾶν, ὅπερ εἶπον, τοὐναντίον ἔχει νῦν τε καὶ ὅτε ἄψυχα αὐτὰ οἱ διανοούμενοι διενοοῦντο. θαύματα μὲν οὖν καὶ τότε ὑπεδύετο περὶ αὐτά, καὶ ὑπωπτεύετο τὸ νῦν ὄντως δεδογμένον,[v] ὅσοι τῆς ἀκριβείας αὐτῶν ἥπτοντο, ὅπως μήποτ' ἂν ἄψυχα ὄντα οὕτως εἰς ἀκρίβειαν θαυμαστοῖς λογισμοῖς ἂν ἐχρῆτο, νοῦν μὴ κεκτημένα· καί τινες ἐτόλμων τοῦτό γε αὐτὸ παρακινδυνεύειν καὶ τότε, λέγοντες ὡς νοῦς εἴη ὁ διακεκοσμηκὼς πάνθ' ὅσα κατ' οὐρανόν. οἱ δὲ αὐτοὶ πάλιν ἁμαρτάνοντες ψυχῆς φύσεως, ὅτι πρεσβύτερον εἴη σωμάτων, διανοηθέντες δὲ ὡς νεώτερον,
III. iii. 231. ἅπανθ' ὡς εἰπεῖν ἔπος ἀνέτρεψαν πάλιν, ἑαυτοὺς δὲ πολὺ μᾶλλον· τὰ[w] γὰρ δὴ[x] πρὸ τῶν[y] ὀμμάτων[z] πάντα αὐτοῖς ἐφάνη, τὰ κατ' οὐρανὸν φερόμενα,[a] μεστὰ εἶναι λίθων καὶ γῆς καὶ πολλῶν ἄλλων ἀψύχων σωμάτων διανεμόντων τὰς αἰτίας παντὸς τοῦ κόσμου. ταῦτ' ἦν τὰ τότε[b] ἐξειργασμένα[c] πολλὰς ἀθεότητας καὶ δυσχερείας τῶν τοιούτων ἅπτεσθαι. καὶ δὴ καὶ λοιδορήσεις γε[d] ἐπῆλθον ποιηταῖς, τοὺς φιλοσοφοῦντας κυσὶ ματαίαις ἀπεικάζοντας[e] χρωμέ-

μένοις [οις] ^e r.—^u ἀναγκαίως Ω.—^v δεδομένον Ξ.—^w τὸ Ω.—^x δὴ om Ωεft.—^y πρῶτον Α.—^z ὁρωμένων v.—^a φαινόμενα v.—^b τότ' v.—^c ἐξειργασμένα γρ ΑΩ.—^d τε ΑΩ,

ὑπεδύετο—ὅσοι] *Invasit omnes, qui,* i. e. *mirum accidit omnibus, qui* etc. Mox ὄντως est i. q. ὄντι, ut Euthydem. p. 296. E. ὄντως οὐ πάντα ἐγὼ ἐπίσταμαι. Ubi vid. Heind. Ast.

παρακινδυνεύειν ἐτόλμων] *Temere et audacter dicebant,* dicere sustinebant. Ceterum his verbis Anaxagoram notari, e Phaedone in primis patet c. 46.—ἀνέτρεψαν, imagine a navigatione petita, vid. ad x. 14. ἀνατρέπουσι δὲ ναῦς τε καὶ ναύτας. Mox de μεστὰ—λίθων καὶ γῆς, vid. ad x. 2. Ast.

διανεμόντων τὰς αἰτίας] Haec a praegressis separavimus, quibuscum vulgo male connexa leguntur; est enim: *causas universi mundi ipsis (rebus inanimatis) tribuentes,* h. e. eas pro causis habentes rerum omnium. διανεμόντων genitivus absolutus est, referendus ille ad αὐτοῖς, quemadmodum genitivus participii poni solet, licet alius casus praecesserit, vid. ad vi. 4. His quoque Anaxagoras notatur, qui, quum rationem omnia descripsisse atque ordinasse, tamen in rebus naturalibus explicandis alias causas easque a ratione alienas statuerit. Phaedon. p. 98. B. ὁρῶ ἄνδρα τῷ μὲν νῷ οὐδὲν χρώμενον οὐδέ τινας αἰτίας ἐπαιτιώμενον εἰς τὸ διακοσμεῖν τὰ πράγματα, ἀέρας δὲ καὶ αἰθέρας καὶ ὕδατα αἰτιώμενον καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄτοπα. Cf. Aristot. Metaphys. i. 4.—Cod. Voss. et Par. in marg. ἐξειργασμένα; sed recte habet perfectum passivi, significatione activa usurpatum, vid. ad ix. 8. Ast.

ἀπεικάζοντας] Particip. ἀπεικάζοντας mutandum puto in infinitivum ἀπεικάζειν: et post ἀλακαῖς scribendum, ἄλλα τ' ἀνόητ' εἰπεῖν; ut intell. ὥστε ἀπεικάζειν, et ὥστε εἰπεῖν. Sed legi etiam posset, ταῦτ' ἄλλα τ' ἀνόητ' εἰπεῖν. Steph.

ἀπεικάζοντας] Sic Cod. Voss. pro ἀπ-

κυσὶν ὑλακαῖς,[f] ἄλλα τ' αὖ ἀνόητ'[g] εἰπεῖν. νῦν δέ, ὅ περ εἴρηται, πᾶν τοὐναντίον ἔχει.

ΚΛ. Πῶς;

§. 14. ΑΘ. Οὐκ ἔστι ποτὲ γενέσθαι βεβαίως θεοσεβῆ θνητῶν ἀνθρώπων οὐδένα, ὃς ἂν μὴ τὰ λεγόμενα ταῦτα νῦν[h] δύο λάβῃ, ψυχήν[i] τε, ὡς ἔστι πρεσβύτατον ἁπάντων ὅσα γονῆς μετείληφεν ἀθάνατόν τε ἄρχει τε δὴ σωμάτων πάντων, ἐπὶ δὲ τούτοισι δή, τὸ νῦν εἰρημένον[k] πολλάκις, τόν τε εἰρημένον[l] ἐν τοῖς ἄστροις νοῦν τῶν ὄντων τά τε πρὸ τούτων ἀναγκαῖα μαθήματα λάβῃ, τά τε κατὰ τὴν Μοῦσαν τούτοις τῆς κοινωνίας συνθεασάμενος χρήσηται πρὸς τὰ τῶν ἠθῶν ἐπιτηδεύματα καὶ νόμιμα συναρμοττόντως, ὅσα τε

τε κ.—[e] ἀπεικάζοντας ΑΞΩfr: ἀπεικάζοντες *s.—[f] ὑλακαῖς om r.—[g] ἄλλα τε αὖ ἀνόητα Ω, ἄλλα τε ἀνόητα γρ ΑΩ: ἀλλὰ ταῦτ' ἀνόητ' *s.—[h] νῦν ταυνῦν Ξ.—[i] ψυχὴ ΑΩfr.—[k] τὸ εἰρημένον γρ Ω.—[l] alterum εἰρημένον om r.—[m] ὅσαπερ μὴ om pr Ω.—

ἀπεικάζοντες; accusativus participii dativum, ut solet, excipit, vid. ad iii. 5. De re ipsa, Polit. x. 8. ὅτι παλαιὰ μέν τις διαφορὰ φιλοσοφίᾳ τε καὶ ποιητικῇ· καὶ γὰρ ἡ λακέρυζα πρὸς δεσπότην κύων ἐκείνη κραυγάζουσα. Ubi vid. not. In Lexico Bas. ubi hic locus citatur, ποιητὰς scriptum extat; sed frequenter ἐπέρχεσθαι (*mentem subire, in mentem venire*) dativo jungitur, vid. ad vii. 23. Sic Gorg. 485. E. καὶ γάρ ἐμοὶ τοιαῦτ' ἄττα ἐπέρχεται πρὸς σὲ λέγειν, οἷάπερ ἐκεῖνος πρὸς τὸν ἀδελφόν. Cratyl. 428. C. ὅτι μοί πως ἐπέρχεται πρὸς σὲ λέγειν τὸ τοῦ Ἀχιλλέως. Lys. 210. E. ἐπῆλθε γάρ μοι εἰπεῖν ὅτι cet. Demodoc. init. p. 380. A. ἐμοὶ δὲ σκοπεῖσθαι ἐπέρχεται, τί ποτε δύναται ἡ ξύνοδος ὑμῶν. Xen. Memor. iv. 3. 3. Ast.

ἄλλα τε τοιαῦτ'] Sic pro ἄλλα ταῦτ' scripsimus, sensu poscente; Ficin. quoque vertit, *aliaque in eos stultitiæ plena dicerentur*. Verba ita cohærent: ἐπῆλθον ποιηταῖς λοιδορήσεις (i. e. ἐπῆλθε λοιδορεῖν), ἀπεικάζοντας (*comparandu philosophos canibus frustra latrantibus*), ἄλλα τε τοιαῦτα ἀνόητα εἰπεῖν, h. e. λοιδορεῖν καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀνόητα εἰπεῖν. In Cod. Voss. et Par. marg. adscriptum est ἄλλα τε ἀνόητα; idemque Steph. conjecerat. Neglexit vero vir doctissimus pronomen ταῦτα, in quo τοιαῦτα latere liquet. Præterea Steph. qui offenderet in nominativo ἀπεικάζοντες, scribi jubebat ἀπεικάζειν, ut intelligeretur ὥστε (ἀπεικάζειν) et ὥστε εἰπεῖν, male. Ast.

§. 14. τὰ δὲ πρὸ τούτων] Hæc cum prægressis cohærent; duo enim, quæ hic memorantur ad pietatem necessaria, sunt doctrina de anima, reliquis omnibus superiore, immortali omniaque regente, et de ratione, rerum naturæ gubernatrice; cum qua quidem doctrina conjuncta est musica, ex Pythagoreorum decretis, quippe quæ mundi harmoniam a ratione suprema profectam sonorum varietate in tibiarum nervorumque cantibus exprimit et in animum nostrum infundit. Idcirco verbis τὸν εἰρημένον ἐν τοῖς ἄστροις νοῦν τῶν ὄντων (int. λάβῃ: deinde vero perspexerit rationem rerum omnium, quam diximus, in astris, sc. habitantem ibique maxime perspicuam. Sic c. 13. τὸ περὶ τὴν φορὰν—ἄστρων τε καὶ ὅσων ἄλλων ἐγκρατὴς νοῦς ἐστὶ τὸ πᾶν διακεκοσμηκώς.) adjecta est earum disciplinarum et artium significatio, quæ ad rerum cœlestium cognitionem ducunt, id est, mathematicæ et musicæ. Ast.

τά τε κατὰ τὴν μοῦσαν] Verba ita capienda sunt, τά τε τῆς κοινωνίας τούτοις κατὰ τὴν μοῦσαν, i. e. *communitatem s. convenientiam cum his in musica*, h. e. musicam his respondentem s. æqualem. τὰ τῆς κοινωνίας est i. q. τὴν κοινωνίαν, vid. ad i. 3. Ast.

II. 968. λόγον ἔχει, τούτων δυνατὸς ἢ δοῦναι τὸν λόγον [ὅσα τε
III. iii. 332. μή].[m] ὁ δὲ μὴ ταῦθ' οἷός τ' ὢν πρὸς ταῖς δημοσίαις ἀρεταῖς κεκτῆσθαι σχεδὸν ἄρχων μὲν οὐκ ἄν ποτε γένοιτο ἱκανὸς ὅλης πόλεως, ὑπηρέτης δ' ἂν ἄλλοις[n] ἄρχουσιν. ὁρᾶν δὴ[o] χρεὼν νῦν, ὦ Κλεινία καὶ Μέγιλλε, ἤδη πρὸς τοῖς εἰρημένοις νόμοις ἅπασιν ὅσους διεληλύθαμεν, εἰ καὶ τοῦτον προσοίσομεν, ὡς φυλακὴν ἐσόμενον κατὰ νόμον[p] χάριν σωτηρίας, τὸν τῶν ἀρχόντων νυκτερινὸν σύλλογον, παιδείας ὁπόσης διεληλύθαμεν κοινωνὸν γενόμενον· ἢ πῶς ποιῶμεν;[q]

ΚΛ. Ἀλλ', ὦ λῷστε,[r] πῶς οὐ προσοίσομεν, ἄν πῃ[s] καὶ κατὰ βραχὺ δυνηθῶμεν;

ΑΘ. Καὶ μὴν πρός γε τὸ τοιοῦτον ἁμιλληθῶμεν πάντες. ξυλλήπτωρ γὰρ τούτου γε ὑμῖν καὶ ἐγὼ γιγνοίμην ἂν προθύμως, πρὸς δ' ἐμοὶ καὶ ἑτέρους ἴσως εὑρήσω διὰ τὴν περὶ τὰ τοιαῦτ' ἐμπειρίαν τε καὶ σκέψιν γεγονυῖάν μοι καὶ μάλα συχνήν.

ΚΛ. Ἀλλ', ὦ ξένε, παντὸς μὲν μᾶλλον ταύτῃ πορευτέον ᾗ περ καὶ ὁ θεὸς ἡμᾶς σχεδὸν ἄγει· τίς δὲ[t] ὁ τρόπος ἡμῖν γιγνόμενος ὀρθῶς[u] γίγνοιτ' ἄν, τουτὶ[v] δὴ τὰ νῦν λέγωμέν[w] τε καὶ ἐρευνῶμεν.

ΑΘ. Οὐκέτι νόμους,[x] ὦ Μέγιλλε καὶ Κλεινία, περὶ τῶν τοιούτων δυνατόν ἐστι νομοθετεῖν, πρὶν ἂν κοσμηθῇ· τότε
III. iii. 333. δὲ κυρίους ὧν αὐτοὺς δεῖ γίγνεσθαι, νομοθετεῖν.[y] ἀλλὰ ἤδη τὸ τὰ τοιαῦτα κατασκευάζον διδαχὴ μετὰ ξυνουσίας πολλῆς γίγνοιτ' ἄν, εἰ γίγνοιτο ὀρθῶς.

[n] ἄλλης (οις superscr.) f.—[o] δὲ r.—[p] νόμον om v.—[q] ποιῶμεν (οῦ superscr.) Ω.—[r] ὅλως τε A, ὦ (ι superscr.) στε Ξ: vulgatam corr Ω.—[s] τι r.—[t] δαὶ AΩf, δ' v.—[u] ὀρθῶς om pr Ω.—[v] τοῦτο Ω, τοῦτο rf.—[w] λέγωμέν AΞυr et pr Ω: τὰ ἀντίγραφα διὰ τοῦ ō mg Ω: λέγομέν (ω superscr.) r.—[x] νόμους

λέγωμεν] Sic Cod. Voss. pro λέγομεν. Ficin. *sed modum nunc, quo recte hoc fiat, excogitemus.* Ast.

νόμοις] Non dubito quin scribendum sit νόμους. Steph.

νόμους] Sic Cod. Voss. pro νόμοις; illud etiam Steph. conjecerat. Sensus est: *de his* s. de custodum collegio *fieri non potest, ut leges sanciantur, priusquam constitutum et adornatum fuerit; tunc demum, quæ custodum auctoritas atque potestas futura sit, lege constitui potest.* Οὐκέτι, sequente ἀλλὰ vel δὲ, est *nequaquam*; vid. Ephemerid. Doctrin. et Art. (*Zeitschrift für Wissensch. u. Kunst.*) v. i. p. iii. p. 74.—Mox ὀρθὸς pro ὀρθῶς Bas. Ast.

ὀρθῶς] In Bas. edit. ὀρθὸς γίγνοιτ' ἂν legitur: sed casu, ut opinor, et per imprudentiam potius quam certo consilio

ΚΛ. Πῶς; τί τοῦτο εἰρῆσθαι φῶμεν αὖ;[z]

ΑΘ. Πρῶτον μὲν δή που καταλεκτέος[a] ἂν εἴη[b] κατάλογος[c] τῶν ὅσοι ἐπιτήδειοι πρὸς τὴν τῆς φυλακῆς φύσιν ἂν εἶεν ἡλικίας τε καὶ μαθημάτων δυνάμεσι καὶ τρόπων ἤθεσι καὶ ἔθεσι. μετὰ δὲ τοῦτο, ἃ δεῖ μανθάνειν, οὔτε εὑρεῖν ῥᾴδιον οὔτε εὑρηκότος ἄλλου μαθητὴν γενέσθαι: πρὸς τούτοις δὲ χρόνους οὕς τε καὶ ἐν οἷς[d] δεῖ παραλαμβάνειν ἕκαστα,[e] μάταιον ταῦτ' ἐν γράμμασι λέγειν· οὐδὲ[f] γὰρ αὐτοῖς τοῖς μανθάνουσι δῆλα γίγνοιτ' ἂν ὅτι πρὸς καιρὸν μανθάνεται, πρὶν ἐντὸς τῆς ψυχῆς ἑκάστῳ που[g] μαθήματος ἐπιστήμην γεγονέναι. οὕτω δὴ πάντα τὰ περὶ[h] ταῦτα ἀπόρρητα μὲν λεχθέντα[i] οὐκ ἂν ὀρθῶς λέγοιτο, ἀπρόρρητα δὲ διὰ τὸ μηδὲν προρρηθέντα[j] δηλοῦν[k] τῶν λεγομένων.

ΑΩfr: νόμοις *s.—[y] νομοθετητέον γρ Ω.—[z] αὖ om Ξ.—[a] καταδεκτέος (ον) vt et corr Ω.—[b] εἰ ΞΩvfr et pr A.—[c] κατὰ λόγον Ξ.—[d] οἷς ΑΞvf et pr Ω.—[e] ἕκαστα Ω, ἕκαστον Ξvf.—[f] οὐδὲν Ξ.—[g] τοῦ t et γρ Ω.—[h] τὰ περὶ add ΑΞΩvf.—[i] ἐλεγχθέντα

mutata fuit altera lectio, ὀρθῶς, quæ est in Ald. et Lovaniensi, et quam agnoscit et Ficin. Possit alioqui et nomen ὀρθὸς locum hic habere: non tamen in iis itidem quæ parvo sequuntur intervallo, ubi eidem verbo γίγνοιτο jungitur itidem adverbium ὀρθῶς. STEPH.

πῶς; τί τοῦτο] Ni fallor, legendum est, ὀρθῶς πως. ΚΛΕΙ. Τί τοῦτο. AST.

ἂν εἴη] Sic Cod. Voss. Vulgo ᾖ, vitiose. AST.

ἤθεσι καὶ ἔθεσι] Legitur etiam τρόπων ἔθεσι καὶ ἤθεσι. In Ald. autem edit. utrobique ἤθεσι. STEPH.

ἤθ. κ. ἔθ.] Ald. ἤθεσι καὶ ἤθεσι. Bas. 1. et 2. ἔθεσι καὶ ἤθεσι. Recte Steph. scripsit τρόπων ἤθεσι καὶ ἔθεσι, Ficinum secutus, qui vertit, *moribus et consuetudine*. L. vi. 16. p. 773. B. χρήμασί τε καὶ τρόπων ἤθεσι.—Cod. Voss. δύναμιν. —Ad εὑρεῖν int. αὐτὸν, quia sequitur ἄλλου εὑρηκότος. Subjectum est pronomen indefinitum. AST.

οὕς τε καὶ] Hæc verba Ficin. non agnoscit: sed locum hunc ita vertit ac si legisset duntaxat χρόνους ἐν οἷς δεῖ; abesse autem illa ego quoque malim. Quinetiam pronomine ταῦτα post μάταιον carere possit hæc oratio. STEPH.

οὕς τε καὶ ἐν οἷς] Verba οὕς τε καὶ Ficin. non expressit, et Steph. abesse malebat, sine causa; est enim οὕς (χρόνους) *quamdiu* (accusativus, ut constat, temporis continuationem indicat), et ἐν οἷς, *quando* (incipiens). Deinde ταῦτ' post μάταιον itidem expunctum malebat Steph. temere; λέγειν enim non ad χρόνους refertur, sed ad οὓς χρόνους καὶ ἐν οἷς δεῖ παραλαμβάνειν ἕκαστα. AST.

δῆλα—ὅτι] Non videtur posse retineri ὅτι, sed mutandum esse in ὅ,τι, sive τί. At δῆλα dictum Attice est pro δῆλον. *Neque enim* (inquit) *iis qui discunt notum esse possit quid suo* (id est, *opportuno*) *tempore discatur, priusquam*. STEPH.

ὅ τι] Vulgo ὅτι. Ficin. *quando quid opportune discatur*, et Cornar. *quid opportune discatur*. AST.

ἀπόρρητα] Suspicor, in hoc posteriore loco eandem illam vocem ἀπόρρητα scriptam ab ipso auctore non fuisse. STEPH.

ἀπόρρητα μὲν λεχθέντα] Cod. Par. γρ. ἐλειχθέντα. Faehsius adnotat, 'an ἐλιχθέντα? δειχθέντα?' Sed λεχθέντα genuinum est. In verbis autem quæ sequuntur, sicuti vulgo exhibentur, vitium insidebat, quod certa nobis videmur emendatione sustulisse. Legebatur enim ἀπόρρητα, quod e prægresso huc irrepsisse patet. Bene Steph. suspicabatur,

ΚΛ. Τί οὖν δὴ ποιητέον ἐχόντων τούτων οὕτως, ὦ ξένε; ΑΘ. Τὸ λεγόμενον, ὦ φίλοι, ἐν κοινῷ καὶ μέσῳ ἔοικεν ἡμῖν κεῖσθαι, καὶ εἴ περ κινδυνεύειν περὶ τῆς πολιτείας ἐθέ-
III. iii. 834. λομεν ξυμπάσης, ἢ τρὶς ἕξ, φασίν,[l] ἢ τρεῖς κύβους βάλ-
II. 969. λοντας,[m] πάντα[n] ποιητέον. ἐγὼ δ' ὑμῖν συγκινδυνεύσω τῷ φράζειν τε καὶ ἐξηγεῖσθαι τά γε δεδογμένα ἐμοὶ περὶ τῆς παιδείας τε καὶ τροφῆς τῆς νῦν αὖ κεκινημένης τοῖς λόγοις. τὸ μέντοι κινδύνευμα οὐ σμικρὸν οὐδ' ἑτέροις τισὶ προσφερὲς ἂν εἴη. σοὶ δὴ τοῦτό γε, ὦ Κλεινία, μέλειν παρακελεύομαι· σὺ γὰρ τὴν Μαγνήτων[o] πόλιν, ἢ ᾧ ἂν θεὸς ἐπώνυμον αὐτὴν ποιήσῃ, κλέος ἀρεῖ[p] μέγιστον κατασκευάσας αὐτὴν ὀρθῶς.

γρ ΑΩ.—[j] προερηθέντα v.—[k] δικαιοῦν f.—[l] ἢ τρὶς ἓξ φασὶν om pr Ω.—[m] βάλλοντες (ᾱ ἢ) Ω, βάλλοντες Αvf.—[n] ταῦτα A et pr Ω.—[o] μαγνήτων A.—[p] ἀρεῖ f, ἄρει r, γὰρ ἄν

aliam olim vocem hic lectam fuisse; et mirari debemus, ἀπρόῤῥητα, quod sequentia, διὰ τὸ μηδὲν προῤῥηθέντα δηλοῦν et flagitant et indicant, ipsum fugisse. ἀπόῤῥητα sunt *quæ dici* s. tradi *non possunt*, ἀπρόῤῥητα vero, *quæ prædici non possunt*, quia, etiamsi prædicerentur (προῤῥηθέντα), nihil tamen eorum, de quibus sermo est (τῶν λεγομένων), ostenderent ac definirent; etenim neque, quæ futuris civitatis custodibus discenda sint, neque quando et quamdiu disci illa oporteat, præscribi posse, in prægressis significavit. Ad ἀπρόῤῥητα δὲ int. ὀρθῶς ἂν λέγοιτο. Ast.

τὸ λεγόμενον] *Ut in proverbio est.* Vid. ad iii. 9. Mox ἐν κοινῷ καὶ μέσῳ κεῖσθαι dicitur, *quod omnibus expositum est* (vid. Bergler. ad Alciphr. ii. 3. p. 285.) vel communi periculo ac labore suscipere oportet, ut h. l. Sensus est: *omnia nobis facienda sunt, ut vel vincamus et, quod appetimus, assequamur, vel spe excidamus.* Imago petita est a lusu tesserarum, in quo, si ternis tesseris ludas, felicissimus est jactus trium seniorum (τρὶς ἓξ κύβους βάλλειν), qui quidem νικητήριος dicebatur βόλος (vid. Suid. Hesych.) infaustus vero trium unionum (τρεῖς κύβους βάλλειν; κύβος enim, *tessera*, etiam de unione vel puncto et vacuo, quod veteres dicebant, ponitur, vid. H. Junius Adrera: ii. 4. Wolf. ad Origen. Philosophum. c. 2. t. i. p. 880. Paris.). Æschyl. Agam. 33. Τρὶς ἓξ βαλούσης τῆσδέ μοι φρυκτωρίας. Ubi v. Stanlei. Cf. Schol. Ruhnk. p. 245. Zenob. Cent. iv. Adag. 23. Erasm. Adag. ii. 3. 66. p. 371. I. C. Bulenger. de ludis vet. c. 58. Gronov. Thesaur. Gr. Ant. t. vii. p. 927. et Dan. Souterius de aleator. Gron. l. l. p. 1057. Ast.

κεκινημένης] *Excitatæ*, in quæstionem vocatæ; proprie λόγος dicitur κινεῖσθαι, i. e. ἐγείρεσθαι (vid. Wyttenbach. ad Plutarch. de S. N. V. p. 83. Heusde Specim. Crit. in Plat. p. 110. et Heind. ad Theæt. p. 353.) tunc res quoque, cujus memoria commovetur, quæ in quæstionem vocatur. Ast.

ἢ ᾧ ἂν—ἐπώνυμον—ποιήσῃ] Ficin. vertit, *vel ille*, (Grynæus, *vel illa*) *cui Deus ipsam cognominem faciet*, unde patet, ipsum hæc verba ad vocem σὺ retulisse; sed sensus ea ad τὴν Μαγνήτων πόλιν referri jubet. Tunc vero offendit ᾧ, quum genitivus esse deberet; dicitur enim ἐπώνυμόν τινά τινος ποιεῖν, *nomen alicui ponere ex aliqua re* s. aliquem denominare ab aliqua re s. ab aliquo homine. Ni fallor, pro ᾧ legendum est ὅθεν: *undecunque deus nomen ipsi (urbi) imponet.* Mox αὐτὴν, in quo Steph. offenderat, nomini τὴν Μαγνήτων πόλιν, ut solet, subjectum est ita, ut fere abundet, vid. ad i. 1. Ast.

αὐτὴν] Nullus est usus pronominis αὐτὴν post κατασκευάσας: sed potius

ἢ τό γε ἀνδρειότατος[q] εἶναι δοκεῖν[r] τῶν ὕστερον ἐπιγιγνομένων οὐκ ἐκφεύξει ποτέ. ἐάν γε μὴν οὗτος[s] ἡμῖν ὁ θεῖος γένηται ξύλλογος, ὦ φίλοι ἑταῖροι, παραδοτέον τούτῳ τὴν πόλιν, ἀμφισβήτησίς τ' οὐκ ἔστ' οὐδεμία οὐδενὶ τῶν νῦν παρὰ ταῦθ' ὡς ἔπος εἰπεῖν νομοθετῶν, ὄντως δὲ ἔσται σχεδὸν ὕπαρ ἀποτετελεσμένον οὗ σμικρῷ πρόσθεν ὀνείρατος ὣς τῷ λόγῳ ἐφηψάμεθα, κεφαλῆς νοῦ[t] τε κοινωνίας εἰκόνα τινά πως ξυμμίξαντες, ἐὰν ἄρα ἡμῖν οἵ τε ἄνδρες ἀκριβῶς ξυμμιχθῶσι,[u] παιδευθῶσί τε προσηκόντως, παιδευθέντες τε ἐν ἀκροπόλει τῆς χώρας κατοικήσαντες φύλακες ἀποτελεσθῶσιν οἵους ἡμεῖς οὐκ εἴδομεν ἐν τῷ πρόσθεν βίῳ πρὸς ἀρετὴν σωτηρίας γενομένους.

ΜΕ. Ὦ φίλε Κλεινία, ἐκ τῶν νῦν ἡμῖν εἰρημένων ἁπάν- III. iii. 835.
των ἢ τὴν πόλιν ἐατέον τῆς κατοικίσεως[v] ἢ τὸν ξένον τόνδε οὐκ ἀφετέον, ἀλλὰ δεήσεσι καὶ μηχαναῖς πάσαις κοινωνὸν ποιητέον ἐπὶ τὴν τῆς πόλεως κατοίκισιν.

ξαι
υ.—[q] ἀνδρειότερος f.—[r] δοκεῖν Ω, δόξαι fr.—[s] τοιοῦτος f et γρ Ω.—[t] οὔτε, in mg posito νοῦ, A: vulgatam corr Ω.—[u] ἐκλεχθῶσι Ω.—[v] κατοικίσεως et κατοίκισιν

turbat lectorem: quum intelligendum sit, σὺ γὰρ κλέος ἀρῇ μέγιστον ὅταν κατασκευάσῃς ὀρθῶς τὴν Μαγνητῶν πόλιν, ᾗ ᾧ ἂν θεὸς ἐπώνυμον αὐτὴν ποιήσῃ. Videndum tamen est an dici debeat positum esse hic quoque per pleonasmum. Cæterum Ficin. hunc locum ita vertit quasi ἢ ᾗ ἂν non ᾗ ᾧ ἂν legeretur. Steph.

ἢ τό γε ἀνδρειότατος] Vulgo ᾗ, quod locum hic habere nequit. Mox οὐκ ἐκφεύξει ποτὲ, *nunquam effugies*, est, *nunquam tibi elabetur, nunquam eo excides*, h. e. *certo hoc consequeris, ut* cet. Vulgo ἀρῇ et ἐκφεύξῃ scribitur. Ast.

ἀμφισβήτησις] Verba ita intellige: καὶ οὐκ ἔστι οὐδενὶ τῶν νῦν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, νομοθετῶν οὐδεμία ἀμφισβήτησις παρὰ ταῦτα: *et de hoc nullus omnino legis lator dubitabit* (sc. hoc ita esse faciendum). De particula τε v. ad c. 9. Ast.

ὀνείρατος ὡς] Scribendum arbitror ὀνείρατος ὥς, interpungendo ante et post hæc verba. Videndum autem an possit etiam scribi ὧς, ut apud poetas, quum hæc particula postponitur. Steph.

ὕπαρ et ὀνείρατος] Hæc inter se opposita sunt, vid. ad vii. 8. Mox Cod. Voss. κεφαλῆς νῦν οὔτε κοινωνίας. Deinde pro οὔτε scripsimus οἷδε, sensu id poscente; idque confirmatur a Ficino vertente, *si nobis hi viri—convenerint*. Ast.

πρὸς ἀρετὴν σωτηρίας] Inversa est oratio pro πρὸς ἀρετῆς σωτηρίαν. Vid. ad v. 8. Male Serran. vertit, *ad publicæ salutis custodiam procurandam*. Ast.

τὴν πόλιν ἐατέον] *Urbs est missa facienda quod ad constitutionem attinet*, h. e. *urbs non condenda et constituenda est*. ἐᾷν est *missum facere, intactum relinquere*, vid. Perizon. ad Ælian. V. H. ii. 38. De genitivo absolute posito, τῆς κατοικίσεως, vid. ad i. 12. Ceterum κατοικήσεως, ut in seqq. κατοίκισιν, legebatur, de qua ubivis fere obvia permutatione vid. ad iii. 5. Ast.

κατοικήσεως] Scribendum puto κατοικίσεως: itidemque κατοίκισιν paulo post. Steph.

ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις, ὦ Μέγιλλε, καὶ ἐγώ τε[w] ποιήσω ταῦθ' οὕτω καὶ ξυλλάμβανε.

ΜΕ. Ξυλλήψομαι.

Stephanus: libri κατοικήσεως...κατοίκησιν.—[w] τε om pr ΑΩ.

καὶ σὺ ξυλλάμβανε] Pronomen σὺ de conjectura interposuimus, quia et sensus et orationis structura (καὶ ἐγώ τε—καὶ σὺ) id poscere nobis visi sunt. σὺ a prima vocis ξυλλάμβανε syllaba elisum esse patet. Ast.

FINIS VOL. VIII.

19